

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ
2010

ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας

Αρ. Φακ. 05.14.001
Αρ. Τηλ. 22-401300

6 Δεκεμβρίου 2011

Εξοχότατε,

Κατ' εφαρμογή της παραγράφου 4 του Άρθρου 116 του Συντάγματος, έχω την τιμή να υποβάλω την Ετήσια Έκθεσή μου για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2010, αναφορικά με τα θέματα που προέκυψαν κατά την άσκηση των καθηκόντων και υπηρεσιών μου.

Με πολλή εκτίμηση,

(Χρυστάλλα Γιωρκάτζη)

**Γενικός Ελεγκτής
της Δημοκρατίας**

**Προς την Αυτού Εξοχότητα
Κύριο Δημήτρη Χριστόφια
Πρόεδρο Κυπριακής Δημοκρατίας
Λευκωσία**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

		Σελίδα
ΜΕΡΟΣ	1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ
		1
ΜΕΡΟΣ	2	ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
		3
	2.1	Ανεξάρτητες Υπηρεσίες
		3
	2.2	Υπουργεία και Τμήματα
		3
	2.3	Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης
		22
	2.4	Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου
		24
ΜΕΡΟΣ	3	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ- ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ
		35
	3.1	Γενικές Παρατηρήσεις
		35
	3.2	Ανεξάρτητες Υπηρεσίες
		40
	3.3	Δικαστική Υπηρεσία
		40
	3.4	Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου
		46
	3.5	Γενικό Λογιστήριο
		49
	3.6	Υπουργεία και Τμήματα
		54
	3.7	Υπουργείο Άμυνας
		54
	3.7.1	Εθνική Φρουρά
		55
	3.8	Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος
		64
	3.8.1	Τμήμα Περιβάλλοντος
		66
	3.8.2	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων
		71
	3.8.3	Τμήμα Δασών
		85
	3.8.4	Τμήμα Γεωργίας
		93
	3.8.5	Κτηνιατρικές Υπηρεσίες
		104
	3.8.6	Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών
		110
	3.8.7	Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών
		115
	3.8.8	Μετεωρολογική Υπηρεσία
		116
	3.9	Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως
		117
	3.9.1	Κρατικό Αρχείο
		118
	3.9.2	Αστυνομία
		119
	3.9.3	Πυροσβεστική Υπηρεσία
		134
	3.9.4	Φυλακές
		139
	3.10	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού
		142
	3.10.1	Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη
		152
	3.11	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
		155
	3.11.1	Τμήμα Εργασίας
		155
	3.11.2	Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων
		156
	3.11.3	Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων
		158
	3.11.4	Κεντρικό Ταμείο Αδειών
		169
	3.11.5	Ταμείο για Πλεονάζον Προσωπικό
		170
	3.11.6	Ταμείο για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη
		171
	3.11.7	Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο
		171
	3.11.8	Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας
		175

		Σελίδα
3.11.9	Κέντρο Παραγωγικότητας	181
3.11.10	Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας	182
3.11.11	Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες	182
3.12	Υπουργείο Εσωτερικών	184
3.12.1	Επαρχιακές Διοικήσεις	188
3.12.2	Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας	190
3.12.3	Τμήμα Πολεοδομίας και Οικίσεως	214
3.12.4	Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών	224
3.12.5	Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεως Εκτοπισθέντων	225
3.12.6	Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως	225
3.12.7	Πολιτική Άμυνα	227
3.12.8	Υπηρεσία Ασύλου	228
3.13	Υπουργείο Εξωτερικών	229
3.14	Υπουργείο Οικονομικών	242
3.14.1	Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών	254
3.14.2	Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων	256
3.14.3	Τμήμα Τελωνείων	276
3.14.4	Τμήμα Δημόσιας Διοικήσεως και Προσωπικού	284
3.14.5	Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής	286
3.14.6	Ειδικό Ταμείο Παροχής Επιδόματος Διακινήσεως σε Αναπήρους	293
3.14.7	Ταμείο Ανακουφίσεως Παθόντων	293
3.15	Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού	293
3.15.1	Ταμείο “Α”	315
3.15.2	Σχολικές Εφορείες	316
3.15.3	Λεμεσού	318
3.15.4	Σχολικές Εφορείες Υπαίθρου	320
3.16	Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων	322
3.16.1	Τμήμα Αρχαιοτήτων	325
3.16.2	Τμήμα Δημοσίων Έργων	327
3.16.3	Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας	341
3.16.4	Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών	342
3.16.5	Τμήμα Οδικών Μεταφορών	347
3.16.6	Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας	349
3.16.7	Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών	353
3.17	Υπουργείο Υγείας	355
3.17.1	Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας	370
3.17.2	Φαρμακευτικές Υπηρεσίες	394
ΜΕΡΟΣ 4	ΑΡΧΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	395
4.1	Δήμοι - Γενικές Παρατηρήσεις	395
4.2	Δήμος Λευκωσίας	403
4.3	Δήμος Λεμεσού	410
4.4	Δήμος Λάρνακας	415
4.5	Δήμος Πάφου	424
4.6	Δήμος Στροβόλου	428
4.7	Δήμος Αγίου Δομετίου	431

		Σελίδα
4.8	Δήμος Αθηνών	433
4.9	Δήμος Αραδίππου	436
4.10	Δήμος Πόλης Χρυσοχούς	436
4.11	Δήμος Παραλιμνίου	436
4.12	Δήμος Αγίας Νάπας	442
4.13	Δήμος Δερύνειας	445
4.14	Δήμος Λευκάρων	447
4.15	Δήμος Γεροσκήπου	449
4.16	Δήμος Πέγειας	451
4.17	Δήμος Μέσα Γειτονιάς	451
4.18	Δήμος Γερμασόγειας	451
4.19	Δήμος Κάτω Πολεμιδιών	452
4.20	Δήμος Αγίου Αθανασίου	452
4.21	Δήμος Αγλαντζιάς	452
4.22	Δήμος Έγκωμης	452
4.23	Δήμος Λατσιών	454
4.24	Δήμος Ιδαλίου	456
4.25	Δήμος Λακατάμιας	459
4.26	Δήμος Ακανθούς	461
4.27	Δήμος Καραβά	462
4.28	Δήμος Λευκονόικου	463
4.29	Κοινοτικά Συμβούλια – Γενικές Παρατηρήσεις	463
4.30	Κεντρική Υπηρεσία Κοινοτικών Συμβουλίων	468
ΜΕΡΟΣ 5	ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΆΛΛΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	469
5.1	Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου	469
5.2	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	472
5.3	Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου	482
5.4	Αρχή Κρατικών Εκθέσεων	504
5.5	Αρχή Λιμένων Κύπρου	510
5.6	Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου	513
5.7	Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου	517
5.8	Γραφείο Επιτρόπου Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων	537
5.9	Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς	538
5.10	Ειδικό Ταμείο Διατήρησης	541
5.11	Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς	541
5.12	Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου	544
5.13	Εφοριακό Συμβούλιο	552
5.14	Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου	553
5.15	Ίδρυμα Ενέργειας	556
5.16	Ίδρυμα Πολιτισμού Κύπρου	557
5.17	Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας	559
5.18	Ίδρυμα Χρίστου Στέλιου Ιωάννου	562
5.19	Καραϊσκάκειο Ίδρυμα	563

5.20	Κεντρικός Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών	566
5.21	Κυπριακό Ίδρυμα Ερευνών για τη Μυϊκή Δυστροφία	569
5.22	Κυπριακό Πρακτορείο Ειδήσεων	569
5.23	Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού	571
5.24	Κυπριακός Οργανισμός Αναπτύξεως Γης	599
5.25	Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού	602
5.26	Ογκολογικό Κέντρο Τράπεζας Κύπρου	618
5.27	Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών	619
5.28	Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας	634
5.29	Οργανισμός Γεωργικής Ασφάλισης	635
5.30	Οργανισμός Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας	637
5.31	Οργανισμός Νεολαίας	641
5.32	Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης	645
5.33	Πανεπιστήμιο Κύπρου	646
5.34	Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου	659
5.35	Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου	686
5.36	Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων	688
5.37	Συμβούλια Αποχετεύσεων – Γενικά	688
5.38	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αγίας Νάπας	689
5.39	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αμμοχώστου	690
5.40	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Ιδαλίου	690
5.41	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας	691
5.42	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας	697
5.43	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας	700
5.44	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Παραλιμνίου	707
5.45	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου	712
5.46	Συμβούλιο Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών Οικοδομικών και Τεχνικών Έργων	718
5.47	Συμβούλιο Ελαιοκομικών Προϊόντων	718
5.48	Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών	721
5.49	Συμβούλιο Κεντρικού Σφαγείου	728
5.50	Συμβούλια Υδατοπρομήθειας – Γενικά	728
5.51	Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Αμμοχώστου	729
5.52	Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας	730
5.53	Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού	732
5.54	Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας	736
5.55	Ταμείο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας	740
5.56	Ταμείο για την Ανέγερση Κυπριακού Μουσείου	742
5.57	Ταμείο Δημόσιων Δανείων	742
5.58	Ταμείο Επιτροπής Βοήθειας Παιδιών της Κύπρου	746
5.59	Ταμείο Θήρας	746
5.60	Ταμείο Λαχείου Προνοίας	748
5.61	Ταμείο Προνοίας Τακτικού Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού	748
5.62	Ταμείο Συντάξεως Δικηγόρων	749
5.63	Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών	749
5.64	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου	752
5.65	Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	757

ΜΕΡΟΣ 6	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ (Ε.Ε.) ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	761
ΜΕΡΟΣ 7	ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	785
7.1	Έγκριση Κρατικού Προϋπολογισμού για το έτος 2010	785
7.2	Πάγιο Ταμείο	785
7.3	Αποτελέσματα έτους	785
7.4	Εισπράξεις	785
7.5	Πληρωμές	789
7.6	Γενικά	791
7.7	Τελικός Απολογισμός	792
7.8	Ενεργητικό	794
7.9	Παθητικό	796
ΜΕΡΟΣ 8	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	805
ΜΕΡΟΣ 9	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	809
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι Αποτελέσματα Προϋπολογισμού	809
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ Υπόλοιπα Καθυστερημένων Εσόδων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2010	813
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ Πίνακας Οργανικών Θέσεων Προϋπολογισμού	816
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV Αποτελέσματα Έτους Δήμων	819
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V Δάνεια Δήμων	820
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI Προσωπικό Δήμων	821
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII Πίνακας Αποτελεσμάτων Κοινοτικών Συμβουλίων (Πρώην Συμβουλίων Βελτιώσεως) που ελέγχθηκαν το 2010	823

ΜΕΡΟΣ 1 - ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Η Έκθεση αυτή υποβάλλεται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για κατάθεση στη Βουλή των Αντιπροσώπων, σύμφωνα με το άρθρο 116(4) του Συντάγματος.

1.2 Ο Γενικός Ελεγκτής είναι ο προϊστάμενος της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, η οποία, σύμφωνα με το Σύνταγμα, είναι ανεξάρτητη Υπηρεσία της Δημοκρατίας και δεν υπάγεται σε οποιοδήποτε Υπουργείο.

1.3 Σύμφωνα με το άρθρο 116 του Συντάγματος, ο Γενικός Ελεγκτής, βοηθούμενος από το Βοηθό Γενικό Ελεγκτή, ελέγχει, εν ονόματι της Δημοκρατίας, κάθε πληρωμή ή είσπραξη και κάθε λογαριασμό χρηματικών διαθεσίμων ή λοιπού ενεργητικού, ή υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί από τη Δημοκρατία ή για λογαριασμό της, του οποίου η διαχείριση γίνεται από τη Δημοκρατία ή εν ονόματι αυτής, θεωρώντας και ελέγχοντας συνάμα κάθε τέτοιο λογαριασμό.

1.4 Εκτός από τον έλεγχο των Κρατικών Λογαριασμών, ο Γενικός Ελεγκτής έχει την ευθύνη, σύμφωνα με τις πρόνοιες ειδικών νόμων ή διοικητικές διευθετήσεις, για τον έλεγχο των λογαριασμών των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ή άλλων Οργανισμών, Ειδικών Ταμείων και των Αρχών Τοπικής Διοίκησης.

1.5 Οι εξουσίες και τα καθήκοντα του Γενικού Ελεγκτή ασκούνται είτε από τον ίδιο προσωπικά είτε από υπαλλήλους που ενεργούν σύμφωνα με τις οδηγίες του.

1.6 Με βάση συνταγματικές και νομικές διατάξεις, ο Γενικός Ελεγκτής οφείλει να εξετάζει τις οικονομικές και άλλες δραστηριότητες των Κυβερνητικών Υπηρεσιών, Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Αρχών Τοπικής Διοίκησης, για να ικανοποιείται ότι:

- Λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την εξασφάλιση της είσπραξης του δημόσιου χρήματος και ότι όλα τα έσοδα εισπράττονται σύμφωνα με τους Νόμους, Κανονισμούς ή άλλες οδηγίες.
- Τα έξοδα διενεργούνται κατά τον πιο οικονομικό και αποτελεσματικό τρόπο.
- Όλα τα ποσά δαπανώνται για τις υπηρεσίες και σκοπούς για τους οποίους παραχωρήθηκαν και ότι η δαπάνη είναι σύμφωνη με τη σχετική εξουσιοδότηση, και
- όλα τα περιουσιακά στοιχεία φυλάγονται κατάλληλα, καταμετρούνται και επαληθεύεται η ύπαρξή τους.

1.7 Για σκοπούς καλύτερης παρουσίασης της Έκθεσης, τα θέματα που αφορούν το υπό επισκόπηση έτος αναφέρονται στο Μέρος Α κάθε Υπηρεσίας, ενώ τα θέματα που περιλήφθηκαν σε προηγούμενες Εκθέσεις, τα οποία δεν έχουν ακόμη διευθετηθεί, αναφέρονται στο Μέρος Β.

ΜΕΡΟΣ 2 - ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

2.1 ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

(α) Δικαστική Υπηρεσία - Επαρχιακά Δικαστήρια

Καθυστερημένα έσοδα. Στις 31.12.2010 τα καθυστερημένα έσοδα των Επαρχιακών Δικαστηρίων ανέρχονταν σε €28.717.614, σε σύγκριση με €25.659.779 του προηγούμενου έτους. Επισημάναμε ότι το ύψος των καθυστερημένων εσόδων από ανεκτέλεστα εντάλματα ποινικών υποθέσεων εξαπλασιάστηκε κατά τα τελευταία δεκατρία χρόνια.

(β) Ασφάλεια Ανωτάτου Δικαστηρίου. Το Μάιο του 2007, η Αρχιπρωτοκολλητής, με επιστολή της προς τον Διευθυντή Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών, ζήτησε όπως εκτιμηθεί η δαπάνη για εγκατάσταση συστήματος κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης, το οποίο θα καλύπτει περιμετρικά όλο το χώρο των Δικαστηρίων Λευκωσίας και του Ανωτάτου Δικαστηρίου, σύμφωνα με την έκθεση του Συμβούλου Ασφαλείας του Αρχηγείου της Αστυνομίας.

Ωστόσο το έργο, για το οποίο περιλήφθηκε πρόνοια σε όλους τους Προϋπολογισμούς της Δικαστικής Υπηρεσίας από το 2008-2011, δεν υλοποιήθηκε. Σύμφωνα με το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών μόλις πρόσφατα ολοκληρώθηκε η ετοιμασία των εγγράφων του διαγωνισμού, ενώ όπως μας πληροφόρησε η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου, τα έγγραφα του διαγωνισμού για εγκατάσταση και συντήρηση κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης στο νέο κτίριο του Ανωτάτου Δικαστηρίου και στα υπόλοιπα κτίρια των Δικαστηρίων Λευκωσίας ήταν έτοιμα από το 2009.

(β) Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.

Σύμφωνα με τους περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμους το καθαρό κέρδος της Τράπεζας μεταφέρεται στο Πάγιο Ταμείο της Κυβέρνησης αφού αφαιρεθεί η μεταφορά στο Γενικό Αποθεματικό της (20% των καθαρών κερδών ή μέχρι 50% εάν το Γενικό Αποθεματικό μειωθεί κάτω από το κεφάλαιο της Τράπεζας).

Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2010, που ελέγχθηκαν από ιδιώτες ελεγκτές, προέκυψε πλεόνασμα χρήσεως ύψους €45,4 εκ.. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε, όπως αναφέρεται σε σημείωση στις οικονομικές καταστάσεις, με κριτήριο τη διασφάλιση της διαρκούς και εύρυθμης λειτουργίας της Τράπεζας και της απαραίτητης οικονομικής ανεξαρτησίας για επίτευξη των στόχων της, την μεταφορά €30 εκ. από το λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως στο Γενικό Αποθεματικό με σκοπό την αύξηση του κεφαλαίου της Τράπεζας από €30 εκ. σε €60 εκ. Στο Γενικό Αποθεματικό μεταφέρθηκε επίσης ποσό ύψους €3,1 εκ. που αντιπροσωπεύει το 20% του εναπομείναντος καθαρού πλεονάσματος που προέκυψε από την αφαίρεση των €30 εκ. που αναφέρονται πιο πάνω. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη μεταφορά ποσού μόνο €12,3 εκ. στο Πάγιο Ταμείο της Κυβέρνησης το 2011 από τα κέρδη του 2010, αντί των €36,3 εκ. που θα μεταφέρονταν αν εφαρμοζόταν το 80% επί των κερδών.

2.2 ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ

2.2.1 Υπουργείο Άμυνας – Εθνική Φρουρά

(α) Ενοικίαση κτιρίων. Η ετήσια δαπάνη για ενοίκια, για τη στέγαση των διαφόρων Τμημάτων/Υπηρεσιών/Διευθύνσεων του Υπουργείου Άμυνας, κατά τα τελευταία πέντε χρόνια έχει αυξηθεί από €535.517 που ήταν το 2006, σε €796.681 το 2010, δηλαδή κατά 48,8%.

(β) Λέσχες Αξιοματικών Εθνικής Φρουράς (ΛΑΕΦ). Από επισκόπηση των δαπανών και εσόδων της ΛΑΕΦ Λευκωσίας, παρατηρήσαμε ότι οι συνολικές εισπράξεις κατά το 2010 ανήλθαν σε €296.630, ενώ το αντίστοιχο κόστος τροφής και ποτών μαζί με τα λειτουργικά έξοδα της Λέσχης, όπως ενοίκια, μισθοί, ηλεκτρισμός, τηλέφωνα και νερό ανήλθαν σε περίπου €833.844, χωρίς να υπολογίζεται το κόστος των

εργοδοτικών εισφορών του προσωπικού. Με βάση τα πιο πάνω, η Λέσχη παρουσίασε ζημιά ύψους περίπου €537.214. Επισημάναμε επίσης ότι δόθηκε από το Υπουργείο προτεραιότητα στην ανέγερση κτιρίου για τη ΛΑΕΦ Λευκωσίας, με κόστος περίπου €3 εκ., και εισηγηθήκαμε όπως, στα πλαίσια της γενικής οικονομικής περισυλλογής στον δημόσιο τομέα, επανεξεταστεί η ανάγκη (i) ανέγερσης του υπό αναφορά κτιρίου και (ii) διατήρησης του σχετικού ωφελήματος προς τους αξιωματικούς της Εθνικής Φρουράς.

Προσφορά για την αναβάθμιση των Αυτόματων Τηλεφωνικών Κέντρων της Εθνικής Φρουράς. Η ανάθεση της πιο πάνω προσφοράς έγινε απ' ευθείας έναντι €2.284.258 + ΦΠΑ, χωρίς να τηρηθούν οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία διατάξεις και χωρίς να αξιολογηθεί/αναλυθεί σε βάθος το ύψος του ποσού της προσφοράς και να συγκριθεί με το ποσό του υφιστάμενου συμβολαίου.

2.2.2 Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος

(α) Τμήμα Περιβάλλοντος

Επίτευξη στόχων ανάκτησης αποβλήτων συσκευασίας. Σύμφωνα με σχετική έκθεση που υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι στόχοι που θέτει η σχετική Ευρωπαϊκή Οδηγία αναφορικά με το ποσοστό ανάκτησης αποβλήτων συσκευασίας δεν επιτεύχθηκαν.

Κλιματολογικές αλλαγές. Με την επικύρωση της Σύμβασης Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τις κλιματολογικές αλλαγές, η Κύπρος δεσμεύτηκε, μεταξύ άλλων, να εφαρμόσει πρόγραμμα μέτρων για μετριασμό των κλιματικών αλλαγών. Η ευθύνη για υλοποίηση των μέτρων είναι διάσπαρτη σε διάφορους φορείς, χωρίς να υπάρχει συγκεκριμένη εποπτική αρχή, γεγονός που δυσχεραίνει τον έλεγχο της υλοποίησής τους, ενώ καθιστά αμφίβολη την ικανότητα της Κύπρου για επίτευξη των στόχων μείωσης στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, που καθορίζει η νέα κοινοτική νομοθεσία.

Υποθέσεις κατά της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καταχώρισε προσφυγή κατά της Κυπριακής Δημοκρατίας στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, σύμφωνα με την οποία η παράλειψη συμπερίληψης ολόκληρης της λίμνης Παραλιμνίου στον εθνικό κατάλογο προτεινόμενων τόπων κοινοτικής σημασίας, η ανοχή δραστηριοτήτων που θέτουν σε κίνδυνο τα οικολογικά χαρακτηριστικά της λίμνης και η μη λήψη μέτρων προστασίας του κυπριακού νερόφιδου, αποτελούν παραβιάσεις της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

(β) Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων

Ανορύξεις ιδιωτικών γεωτρήσεων. Το Τμήμα εφάρμοσε πιλοτικό σχέδιο για την καταγραφή παράνομων και αδειοδοτημένων γεωτρήσεων, τη διαπίστωση των ποσοτήτων νερού που αντλούνται από αυτές και του είδους των καλλιεργειών που αρδεύονται. Τα αποτελέσματα της καταγραφής για τη Δυτική Μεσαορία κατέδειξαν ότι 609 ή 22% των γεωτρήσεων που καταγράφηκαν χαρακτηρίζονται ως «πιθανώς μη αδειοδοτημένες» καθώς δεν αντιστοιχούν επακριβώς σε αιτήσεις για έκδοση άδειας ανόρυξης.

Παράνομα φράγματα. Το Υπουργικό Συμβούλιο απέρριψε αίτηση εταιρείας, η οποία κατασκεύασε παράνομο φράγμα στο Χα-ποτάμι, για παραχώρηση άδειας χρήσης τμήματος της κοίτης ποταμού και ο Έπαρχος κάλεσε την εταιρεία όπως κατεδαφίσει και απομακρύνει τις κατασκευές της. Μέχρι σήμερα το παράνομο φράγμα δεν έχει κατεδαφιστεί. Επιπρόσθετα, παράνομες επεμβάσεις εξακολουθούν να υφίστανται στην κοίτη του ποταμού Πεδιαίου, καθώς και στην περιοχή «Ανατολικό» της Επαρχίας Πάφου.

Υδατικό Έργο Λυμπιών. Λόγω της μη ύπαρξης αρδευτικού δικτύου στις γύρω Κοινότητες, η άντληση νερού από τον υδατοφράκτη Λυμπιών δεν είναι ελεγχόμενη, αφού οι πλείστοι αρδευτές δεν διαθέτουν υδρομετρητές, με αποτέλεσμα να μην τιμολογούνται όλες οι ποσότητες νερού που παραχωρούνται.

Οικονομικές εκκρεμότητες μεταξύ του Τμήματος και των Συμβουλίων Αποχετεύσεων. Μεταξύ του Τμήματος και των Συμβουλίων Αποχετεύσεων παραμένουν σε εκκρεμότητα σημαντικές οικονομικές διαφορές, οι οποίες αφορούν στην κυβερνητική συνεισφορά για κατασκευαστικές δαπάνες, καθώς και δαπάνες συντήρησης και λειτουργίας των σταθμών παραγωγής νερού τριτοβάθμιας επεξεργασίας.

Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων. Στις 31.12.2010 το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων, από διάφορα σχέδια ύδρευσης και άρδευσης, ήταν €125,94 εκ. σε σύγκριση με €116,5 εκ. το 2009. Το 93,5% (€117,7 εκ.) του ποσού αυτού αφορά σε οφειλές σε σχέση με την κατανάλωση νερού για σκοπούς ύδρευσης και το 6,5% (€8,1 εκ.) αφορά σε οφειλές σε σχέση με την κατανάλωση νερού για σκοπούς άρδευσης.

(γ) Τμήμα Δασών

Μακροχρόνια σύμβαση δασικής γης στη Λευκωσία. Εταιρεία, στην οποία το Τμήμα εξέδωσε ετήσια άδεια χρήσης κρατικής δασικής γης στη Λευκωσία, εξακολουθεί να μην καταβάλλει το αναθεωρημένο ετήσιο μίσθωμα, λόγω διαφωνίας σε σχέση με το ύψος του, με αποτέλεσμα οι οφειλές της προς το Τμήμα να ανέρχονται στις 31.12.2010 σε €989.032, πλέον τόκους. Το Τμήμα προώθησε την υπόθεση στον Γενικό Εισαγγελέα.

Μακροχρόνια σύμβαση μίσθωσης κρατικής δασικής γης στο Κάβο Γκρέκο σε αλλοδαπή ιδιωτική εταιρεία. Η πιο πάνω σύμβαση, που συνομολογήθηκε στις 10.11.2000 και έληξε στις 11.12.2010, καθόριζε ότι σε περίπτωση ανανέωσής της, το ετήσιο μίσθωμα θα υπολογίζεται σε ποσοστό 7,5% πάνω στην εκτιμημένη αξία της εκμισθωμένης δασικής γης. Το αναθεωρημένο μίσθωμα δεν έγινε δεκτό από την εταιρεία, και μετά από διαβουλεύσεις του Τμήματος με την εταιρεία και το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, το μίσθωμα υπολογίστηκε σε ποσοστό 1,5% επί της αγοραίας αξίας, λόγω του ότι στην υπό εκμίσθωση γη δεν υπάρχουν βασικά έργα υποδομής. Η νέα σύμβαση δεν έχει ακόμη υπογραφεί, καθώς βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη διαβουλεύσεις του Τμήματος με την υπό αναφορά εταιρεία.

Μεταλλείο Αμιάντου. Παρά το οριστικό κλείσιμο του μεταλλείου Αμιάντου το 1990, 26 κατοικίες οι οποίες περιήλθαν στην κυριότητα του κράτους συνεχίζουν να κατακρατούνται παράνομα από εργαζόμενους και για την ανάκτησή τους κινήθηκαν νομικές διαδικασίες.

(δ) Τμήμα Γεωργίας

Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013. Το ποσοστό εκταμίευσης των ευρωπαϊκών κονδυλίων στα πλαίσια του ΠΑΑ είναι χαμηλότερο από τον κοινοτικό μέσο όρο, λόγω αδυναμίας στη διενέργεια πληρωμών των αγροπεριβαλλοντικών μέτρων που προκηρύχτηκαν το 2009. Η καθυστέρηση μεγάλου μέρους των πληρωμών οφείλεται σε προβλήματα που προέκυψαν κατά την υλοποίηση του νέου μηχανογραφικού συστήματος, ενώ για ορισμένα Μέτρα/Καθεστώτα η μηχανογράφηση των οποίων έχει ολοκληρωθεί και για τα οποία το Τμήμα Γεωργίας ενεργεί ως ανάδοχος του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών η έναρξη πληρωμών παρουσιάζει σημαντική καθυστέρηση. Εκφράσαμε την ανησυχία μας για το ενδεχόμενο απώλειας σημαντικής κοινοτικής χρηματοδότησης.

Υπερβάσεις ανώτατων ορίων κατάλοιπων γεωργικών φαρμάκων. Παρά τον εντοπισμό παραβάσεων του περί Γεωργικών Φαρμάκων Νόμου (Ν.1(Ι)/93), μέχρι σήμερα το Τμήμα δεν έχει προχωρήσει σε καταγγελίες, λόγω της χρονοβόρας διαδικασίας που απαιτείται σε αντίθεση με την άμεση επιβολή διοικητικών προστίμων.

(ε) Κτηνιατρικές Υπηρεσίες

Σήμανση αιγοπροβάτων. Παρατηρήθηκαν και πάλι αδυναμίες στη σήμανση αιγοπροβάτων και μη τήρηση των διατάξεων της σχετικής νομοθεσίας, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ της βάσης δεδομένων των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών (ΚΥ) και του πραγματικού αριθμού ζώων που καταγράφεται στις εκμεταλλεύσεις κατά τις φυσικές απογραφές που διενεργούνται.

Καταπολέμηση τρομώδους νόσου στις αίγες. Με στόχο την αποφυγή της μαζικής θανάτωσης ζώων σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 103/2009, οι ΚΥ εντόπισαν συγκεκριμένους γονότυπους στις αίγες που φαίνεται να παρέχουν ανθεκτικότητα στην τρομώδη νόσο. Η Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλείας Τροφίμων (ΕΑΑΤ), παρόλο που θεώρησε ενθαρρυντικά τα στοιχεία των ερευνών, πρότεινε νέες εξειδικευμένες έρευνες για ενίσχυση της αξιοπιστίας τους. Στο μεταξύ, κατόπιν αιτήματος της Κύπρου, εξασφαλίστηκε παράταση 28 μηνών της προθεσμίας του Κανονισμού (ΕΚ) 103/2009 για σφαγή των αιγών των μολυσμένων εκμεταλλεύσεων, δηλαδή μέχρι τις 31.12.2012.

Επίσημοι έλεγχοι στα αλιευτικά προϊόντα. Καθώς δεν έχουν δημιουργηθεί ακόμη κατάλληλες χερσαίες και θαλάσσιες εγκαταστάσεις για την υγιεινή εκφόρτωση και συντήρηση αλιευμάτων, οι απαιτούμενοι από τις σχετικές Κοινοτικές Οδηγίες έλεγχοι που διεξάγονται από τις ΚΥ είναι περιστασιακοί και ανεπαρκείς, αφού δεν είναι συνήθως γνωστά εκ των προτέρων τα σημεία και οι ώρες ελλιμενισμού των αλιευτικών σκαφών.

(στ) Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών

Δημιουργία ιχθυόσκαλας. Παρόλο που έχουν παρέλθει δέκα χρόνια από τη λήψη της αρχικής απόφασης για δημιουργία της ιχθυόσκαλας, αυτή δεν έχει ακόμη κατασκευαστεί, με αποτέλεσμα να μην εφαρμόζεται η κοινοτική νομοθεσία αναφορικά με την υγιεινή εκφόρτωση, μεταφορά και συντήρηση νωπών αλιευτικών προϊόντων.

Αλιευτικό καταφύγιο στο Λατσί. Η ανάκτηση της κυριότητας του λιμανιού στο Λατσί από το κράτος, καθώς και η κήρυξη μέρους του σε αλιευτικό καταφύγιο σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, βάσει των αποφάσεων που έλαβε το Υπουργικό Συμβούλιο το 1999 και 2007, εξακολουθεί να παραμένει σε εκκρεμότητα καθώς η Αρχή Λιμένων Κύπρου εμμένει στη διατήρηση της κυριότητας του χώρου.

Ρύθμιση Χρεών Επαγγελματιών Ψαράδων. Μετά από γνωμοδότηση του Εφόρου Κρατικών Ενισχύσεων, σύμφωνα με την οποία μπορούν να διαγραφούν τα δάνεια που παραχωρήθηκαν σε επαγγελματίες εκτοπισθέντες ψαράδες από το Ταμείο Δημοσίων Δανείων, σε όσους οφειλέτες δεν ασκούν πλέον οικονομική δραστηριότητα στον τομέα της αλιείας, το Τμήμα προωθεί Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση Σχεδίου ρύθμισης χρεών 61 επαγγελματιών ψαράδων συνολικού ύψους €1,2 εκ. Διαπιστώθηκε ότι στον κατάλογο των οφειλετών των οποίων τα δάνεια προτείνονται για ρύθμιση, περιλαμβάνονται και άτομα που, κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, δεν θα έπρεπε να είναι δικαιούχοι του Σχεδίου.

Σύστημα Παρακολούθησης Αλιευτικών Σκαφών. Διαπιστώθηκε ότι 500 συσκευές δορυφορικού εντοπισμού (ΣΔΕ), για την αγορά, εγκατάσταση και συντήρηση των οποίων δαπανήθηκαν πέραν των €700 χιλ., παραμένουν σε αχρηστία λόγω προβλημάτων στη λειτουργία τους που οδήγησαν το Τμήμα στην αφαίρεσή τους από τα σκάφη μήκους κάτω των 15 μέτρων, στα οποία είχαν τοποθετηθεί. Όπως προκύπτει, παρόλο που ικανοποιούνται οι πρόνοιες της Κοινοτικής νομοθεσίας, δεν υπάρχει συμμόρφωση με την εθνική νομοθεσία, η οποία καθιστά υποχρεωτική την εγκατάσταση ΣΔΕ σε όλα τα επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη.

2.2.3 Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

(α) Κρατικό Αρχείο

Ανέγερση νέου κτιρίου για το Κρατικό Αρχείο. Παρόλο που έχουν παρέλθει περίπου 16 χρόνια από την αρχική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για ανέγερση νέου κτιρίου, εντούτοις δεν έχουν γίνει ουσιώδεις εργασίες για έναρξη των εργασιών ανέγερσής του. Λόγω της καθυστέρησης στην έναρξη των εργασιών εκτέλεσης του έργου, ο ιδιώτης πρώην ιδιοκτήτης τεμαχίου γης που απαλλοτριώθηκε για τον σκοπό ανέγερσης του Κρατικού Αρχείου προσέφυγε στο δικαστήριο, διεκδικώντας την επιστροφή του τεμαχίου του. Για διευθέτηση του θέματος, το κράτος προέβη στην αγορά του τεμαχίου καταβάλλοντας, πέραν της αποζημίωσης που δόθηκε για την απαλλοτρίωση της γης, ύψους € 856.009, επιπλέον ποσό ύψους €598.011.

Βάσει πρόσφατων εξελίξεων, δεύτερη πρώην ιδιοκτήτρια μισού τεμαχίου γης προσέφυγε στο Ανώτατο Δικαστήριο για ακύρωση της απαλλοτρίωσης, ενώ ο δικηγόρος της εισηγήθηκε την διευθέτηση της αγοράς, από τη Δημοκρατία, του υπό αναφορά μισού τεμαχίου, έναντι ποσού ύψους €1.743.100.

(β) Αστυνομία

Προαφυπηρετική άδεια. Λόγω συσσώρευσης άδειας, μέλη της Αστυνομίας αποχωρούν από την Υπηρεσία ένα μέχρι και δύο χρόνια πριν από την ημερομηνία αφυπηρέτησής τους. Η μεγάλη συσσώρευση άδειας κατά την αφυπηρέτηση κάποιου μέλους της Αστυνομίας, η οποία κερδήθηκε όταν το μέλος υπηρετούσε σε

χαμηλότερες βαθμίδες, οδηγεί σε αύξηση των δαπανών, επειδή η πληρωμή της γίνεται με βάση τον τελευταίο μισθό. Κατά το 2010, η δαπάνη για αποζημίωση μελών που βρίσκονταν με προαφυπηρετική άδεια ανήλθε στα €1,86 εκ..

Απαλλοτριώσεις. Οι εργασίες κατασκευής ορισμένων έργων, για την ανέγερση των οποίων απαλλοτριώθηκαν τεμάχια ιδιωτικής γης, δεν άρχισαν ακόμα ή άρχισαν με μεγάλη καθυστέρηση, παρόλο που έχει παρέλθει η προνοούμενη από το Σύνταγμα χρονική προθεσμία των τριών ετών από την έκδοση των σχετικών διαταγμάτων απαλλοτρίωσης, με αποτέλεσμα οι πρώην ιδιοκτήτες των τεμαχίων να αξιώνουν την καταβολή επιπρόσθετων αποζημιώσεων από το κράτος.

Εκτέλεση ποινικών ενταλμάτων. Έχει επισημανθεί επανειλημμένα το γεγονός ότι ο αριθμός των ποινικών ενταλμάτων που εκκρεμούν στην Αστυνομία για εκτέλεση παρουσιάζει, διαχρονικά, συνεχή αύξηση, με αποτέλεσμα τόσο τη μη έγκαιρη εκτέλεση των αποφάσεων των Δικαστηρίων, και κατ' επέκταση την απόδοση της δικαιοσύνης, όσο και τη μη εισροή, στα ταμεία του κράτους, σημαντικών εσόδων, αφού τα εντάλματα αυτά αφορούν στην πλειοψηφία τους έσοδα του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Σύμφωνα με στοιχεία της Αστυνομίας, η συνολική αξία των ανεκτέλεστων ενταλμάτων ανέρχεται στα περίπου €133,2 εκ. από τα οποία τα περίπου €92,1 εκ. αποτελούν έσοδα του Δημοσίου.

Εντοπίστηκαν ανεκτέλεστα εντάλματα, συνολικής αξίας πέραν των €2 εκ., που αφορούν γνωστά άτομα της κοινωνίας, μέλη της Αστυνομίας, Πυροσβεστικής, Φυλακών, εν ενέργεια δικηγόρους και δημόσιους υπάλληλους. Επιπρόσθετα εντοπίστηκαν ανεκτέλεστα εντάλματα για οφειλές προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων αξίας πέραν των €3 εκ., που αφορούν σε εταιρείες οι οποίες έλαβαν κατά το 2010 χρηματικά ποσά από το Γενικό Λογιστήριο, και εντάλματα αξίας €4 εκ. περίπου που αφορούν σε φυσικά πρόσωπα και εταιρείες που τυγχάνουν επιδότησης από τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών.

(γ) Πυροσβεστική Υπηρεσία

Απαλλοτριώσεις για ανέγερση πυροσβεστικών σταθμών. Δεν έχουν αρχίσει ακόμα οι εργασίες κατασκευής ορισμένων έργων, για την ανέγερση των οποίων απαλλοτριώθηκαν τεμάχια ιδιωτικής γης, παρόλο που έχει παρέλθει η προνοούμενη από το Σύνταγμα χρονική προθεσμία των τριών ετών από την έκδοση των σχετικών διαταγμάτων απαλλοτρίωσης.

Υπηρεσίες διάσωσης και πυρόσβεσης στα αεροδρόμια. Με βάση την συμφωνία για παραχώρηση της διαχείρισης των αεροδρομίων Λάρνακας και Πάφου σε στρατηγικό επενδυτή, η Κυπριακή Δημοκρατία θα παρέχει υπηρεσίες διάσωσης και πυρόσβεσης στα αεροδρόμια υπό τον όρο ότι ο στρατηγικός επενδυτής θα προμηθεύσει τον απαραίτητο εξοπλισμό. Ο στρατηγικός επενδυτής, μέχρι σήμερα, δεν έχει συμμορφωθεί με όλες τις απαιτήσεις της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας για παραχώρηση του σχετικού εξοπλισμού.

2.2.4 Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού

(α) Υπουργείο

Καθυστερημένα έσοδα. Στις 31.12.2010 τα καθυστερημένα έσοδα, που αφορούν κυρίως σε ενοίκια βιομηχανικών περιοχών, ανέρχονταν σε €1.390.525.

Σχέδια παροχής χορηγιών και επιδοτήσεων. Παρατηρείται καθυστέρηση στη διεκπεραίωση των αιτήσεων που αφορούν στα διάφορα Σχέδια.

Υπηρεσία Μέτρων και Σταθμών. Η υποδομή της Υπηρεσίας εξακολουθεί να είναι ελλιπής, με αποτέλεσμα να μην είναι σε θέση να εκπληρώσει ένα σημαντικό μέρος της αποστολής της. Εκκρεμεί η ανέγερση του νέου εργαστηρίου Μετρολογίας, ενώ εξοπλισμός που παραλήφθηκε κόστους περίπου €1 εκ. παραμένει αναξιοποίητος.

Χρησιμοποίηση Κυβερνητικών Βιομηχανικών Περιοχών. Αρκετές Κυβερνητικές Βιομηχανικές Περιοχές, χρησιμοποιούνται για άλλους σκοπούς από αυτούς που καθορίζονται στις συμβάσεις μίσθωσης ή υπενοικιάζονται με πολύ ψηλότερα ενοίκια.

Δημιουργία και λειτουργία Εκκολαπτηρίων Επιχειρήσεων και Νέων Επιχειρήσεων Υψηλής Τεχνολογίας και Καινοτομίας. Το Υπουργείο ζήτησε την καταχώριση αγωγών εναντίον του Διευθυντή συγκεκριμένου εκκολαπτηρίου για διεκδίκηση ποσού ύψους €546.415 από χορηγίες που παραχωρήθηκαν στις τέσσερις Ν.Ε.Υ.Τ.Κ. του ιδίου εκκολαπτηρίου. Το θέμα εκκρεμεί.

Επιστημονικό/Τεχνολογικό Πάρκο. Δεν έχουν ληφθεί οριστικές αποφάσεις για την υλοποίηση και μορφή του έργου. Το οφειλόμενο ποσό των αποζημιώσεων για τις απαλλοτριώσεις στους δικαιούχους μέχρι Μάρτιο 2011, συμπεριλαμβανομένων των τόκων, ανέρχεται σε περίπου €32 εκ.

(β) Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη

Λειτουργικά προβλήματα. Παρατηρείται καθυστερημένη εργασία στους κλάδους Εταιρειών, Πτωχεύσεων και Εκκαθαρίσεων, Εμπορικών Σημάτων και Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας.

Μηχανογράφηση εργασιών. Παρατηρείται καθυστέρηση στην πλήρη εφαρμογή του συστήματος.

2.2.5 Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

(α) Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Συντήρηση μηχανογραφικού εξοπλισμού και λειτουργική υποστήριξη του μηχανογραφημένου συστήματος. Για τις εν λόγω εργασίες, καταβλήθηκε σε συγκεκριμένη εταιρεία, για την περίοδο από 19.1.1998-31.12.2010, συνολικό ποσό ύψους €4.930.951 πλέον ΦΠΑ.

Συμπλήρωμα κατώτατης σύνταξης. Με τον τροποποιητικό Νόμο 164(Ι)/2007, που τέθηκε σε ισχύ από 1.1.2008, καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού του ποσοστού που θα καταβάλλεται από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, λόγω της αύξησης του ποσοστού της κατώτατης σύνταξης από 70% σε 85% του ανώτατου ύψους της βασικής σύνταξης, χωρίς ωστόσο να έχει ληφθεί πρόνοια για κάλυψη του ελλείμματος που δημιουργήθηκε τα έτη 2003 – 2007, λόγω των μειωμένων ποσών που καταβάλλονταν από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.

(β) Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Εκκρεμείς οφειλές. Στις 31.12.2010 εκκρεμούσε η είσπραξη ποσού περίπου €56,7 εκ. (€47,1 εκ. στις 31.12.2009) από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος του Ταμείου. Επιπρόσθετα, εκκρεμούσε η είσπραξη ποσού περίπου €24,1 εκ. (€20,5 εκ. στις 31.12.2009) από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος των άλλων Ταμείων.

Επενδυτική πολιτική. Τα πλεονάσματα του Ταμείου, με βάση «Διευθέτηση» που ίσχυε από το 1970 μέχρι τις 31.7.2010, ήταν επενδυμένα σε Γραμμάτια του Δημοσίου, τα οποία φέρουν το χαμηλότερο επιτόκιο από τα υπόλοιπα κρατικά χρεόγραφα μεγαλύτερης διάρκειας, στα οποία θα μπορούσε να επενδυθούν τα πλεονάσματα, με αποτέλεσμα το Κράτος να δανείζεται τα χρήματα με ευνοϊκούς όρους, πολιτική που δεν διασφάλιζε τα συμφέροντα του Ταμείου. Με τη μεταφορά της διαχείρισης του δημόσιου χρέους από την Κεντρική Τράπεζα στο Υπουργείο Οικονομικών από 1.8.2010, τα αποθεματικά του Ταμείου, συμπεριλαμβανομένων και των Γραμματίων του Δημοσίου που έληγαν, κατατέθηκαν στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό, με την ίδια απόδοση, με αποτέλεσμα η νέα αυτή «Διευθέτηση» και πάλι να μη διασφαλίζει τα συμφέροντα του Ταμείου. Στις 31.12.2010 οι καταθέσεις του Ταμείου στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό ανέρχονταν σε €6,6 δις. Η Κυβέρνηση αποφάσισε το 2009 τη δημιουργία “πραγματικού” αποθεματικού ενός δισεκατομμυρίου ευρώ σε διάστημα 5 ετών, με μεγαλύτερη απόδοση από

προηγούμενως. Μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, καταβλήθηκαν 2 δόσεις των €200 εκ., ωστόσο εκκρεμούσε η καταβολή της τρίτης δόσης για το 2011.

Διάκριση λόγω φύλου στην παροχή σύνταξης χηρείας. Σύμφωνα με το άρθρο 41 του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, οι περισσότεροι άντρες αποκλείονται από το δικαίωμα στη λήψη σύνταξης χηρείας, γεγονός που κρίθηκε ως διάκριση μεταξύ των δύο φύλων.

Λήπτες σύνταξης ανικανότητας που κατέχουν επαγγελματικές άδειες οδήγησης. Ύστερα από έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μας τον Δεκέμβριο 2008, διαπιστώθηκε ότι 533 από τους 7.040 λήπτες σύνταξης ανικανότητας (ποσοστό 7,6%) κατείχαν 1.066 επαγγελματικές άδειες οδήγησης (ταξί, λεωφορείου, φορτηγού).

(γ) Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο

Παραχώρηση κτιριακών εγκαταστάσεων, ερευνητικού εξοπλισμού και άλλων περιουσιακών στοιχείων του ΑΤΙ. Παρατηρήθηκε μεγάλη καθυστέρηση στη ρύθμιση του νομικού προβλήματος που προέκυψε, όσον αφορά στην παραχώρηση κτιριακών εγκαταστάσεων και εξοπλισμού του ΑΤΙ από το Υπουργικό Συμβούλιο σε τρίτους, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΑΤΙ, όπως προβλεπόταν στον Νόμο περί ΑΤΙ.

Απασχόληση διδακτικού προσωπικού. Κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2008-2009 και 2009-2010 και κατά την περίοδο από την αποφοίτηση των τελευταίων φοιτητών του ΑΤΙ μέχρι την ένταξη του προσωπικού στο ΤΕΠΑΚ ή την απόσπασή του σταδιακά σε διάφορα κυβερνητικά Τμήματα/Υπηρεσίες (Ιανουάριο 2011), το διδακτικό προσωπικό δεν απασχολείτο πλήρως.

(δ) Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας

Δημόσια βοηθήματα. Ορισμένα από τα προβλήματα, ελλείψεις και αδυναμίες που εντοπίστηκαν στο παρελθόν, όσον αφορά στα θέματα της τήρησης επαρκών στοιχείων στους φακέλους, της διερεύνησης της κινητής ή ακίνητης περιουσίας των αιτητών, της ορθής και ομοιόμορφης εφαρμογής της νομοθεσίας και των διαδικασιών και της πρόληψης υπερπληρωμών, εξακολουθεί να υφίστανται.

Πληρωμές δημόσιου βοηθήματος σε αλλοδαπούς. Ο μέσος όρος αιτητών πολιτικού ασύλου που λάμβαναν μηνιαίο δημόσιο βοήθημα και έκτακτα χορηγήματα, ανήλθε το 2010 σε 927 και 260, αντίστοιχα και καταβλήθηκε σ' αυτούς συνολικά ποσό ύψους €16 εκ.

Αλλοδαποί αιτητές ασύλου που απορρίφθηκαν από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων και συνέχισαν να λαμβάνουν δημόσιο βοήθημα. Αιτητές πολιτικού ασύλου, των οποίων η διοικητική προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων είχε απορριφθεί, συνέχισαν να λαμβάνουν δημόσιο βοήθημα, χωρίς να είναι δικαιούχοι, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν υπερπληρωμές.

Κόστος λειτουργίας Ιδρυμάτων. Υπάρχει μεγάλη διακύμανση στο μηνιαίο κατά κεφαλή κόστος από Ίδρυμα σε Ίδρυμα με τις ίδιες δραστηριότητες και το κόστος σε ορισμένες περιπτώσεις είναι υπερβολικά ψηλό.

Δημιουργία Τοπικών Γραφείων. Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη δημιουργία 12 Τοπικών Γραφείων για καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών, το κόστος λειτουργίας των οποίων, για τα πρώτα 6 Τοπικά Γραφεία που δημιουργήθηκαν το 2010 σε Λεμεσό και Λάρνακα, είναι πολύ ψηλό.

(ε) Κέντρο Παραγωγικότητας.

Προγραμματισμός, εφαρμογή και κοστολόγηση προγραμμάτων. Η χρέωση στην οποία προέβαινε το Κέντρο Παραγωγικότητας για τις προσφερόμενες υπηρεσίες συμπεριλάμβανε μόνο μέρος του συνολικού κόστους, με αποτέλεσμα για κάποια προγράμματα και υπηρεσίες να τίθεται θέμα χορήγησης ασύμβατων κρατικών ενισχύσεων.

(στ) Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας

Επιθεωρήσεις μηχανημάτων σύμφωνα με τον περί Εργοστασίων Νόμο. Κατά το 2010 έγιναν 1.203 επιθεωρήσεις μηχανημάτων, σε σύγκριση με 13.406 που θα έπρεπε να γίνουν σύμφωνα με τη νομοθεσία.

2.2.6 Υπουργείο Εσωτερικών

(α) Υπουργείο

Συμμετοχή Δήμων και Κοινοτικών Συμβουλίων σε ιδιωτικούς οργανισμούς. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε τις επιφυλάξεις της αναφορικά με τέσσερα νομοσχέδια που ετοίμασε το Υπουργείο Εσωτερικών, στα οποία προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η παροχή δυνατότητας στους Δήμους και στα Κοινοτικά Συμβούλια, να ιδρύουν ή να συμμετέχουν σε εταιρείες, συνεταιρισμούς, σωματεία ή ιδρύματα, για σκοπούς όχι μόνο αξιοποίησης Κονδυλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (με το οποίο συμφωνούμε), αλλά και για την εκτέλεση έργων κοινής ωφέλειας, καθώς και για άλλες δραστηριότητες που θα έχουν ως στόχο την ανάπτυξη των Δήμων και των Κοινοτήτων, που κατά τη γνώμη μας δεν θα πρέπει να ασκούνται από ιδιωτικού δικαίου οργανισμούς, αλλά θα πρέπει να παραμείνουν στη σφαίρα αρμοδιοτήτων των Τοπικών Αρχών, ως δημόσιων οργανισμών.

(β) Επαρχιακές Διοικήσεις

Καθυστερημένες αιτήσεις αδειών οικοδομών/διαίρεσης γης. Εξακολουθεί να εκκρεμεί η εξέταση μεγάλου αριθμού αιτήσεων για έκδοση αδειών οικοδομής και διαίρεσης γης. Η μηχανογράφηση των διαδικασιών παραλαβής, εξέτασης και έκδοσης των αδειών δεν έχει ολοκληρωθεί με αποτέλεσμα το πρόβλημα να εξακολουθεί να υφίσταται.

Αιτήσεις αδειών οικοδομής που έχουν εξεταστεί χωρίς την καταβολή των σχετικών τελών. Σημαντικός αριθμός αιτητών για έκδοση άδειας οικοδομής δεν καταβάλλουν τα σχετικά τέλη για να τις εξασφαλίσουν, παρόλο που οι αιτήσεις τους έχουν εξεταστεί και διεκπεραιωθεί, με αποτέλεσμα το Δημόσιο να επωμίζεται σημαντικό διοικητικό κόστος.

Αναθεώρηση και εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας περί διενέργειας εράνων. Για αναθεώρηση και εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας που διέπει τη διενέργεια εράνων, το Υπουργείο Εσωτερικών ετοίμασε προσχέδιο νομοσχεδίου το οποίο στάληκε από το 2007 στα εμπλεκόμενα μέρη για απόψεις και το θέμα εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Άδειες πώλησης οινοπνευματωδών ποτών. Αριθμός υποστατικών, στα οποία πωλούνται οινοπνευματώδη ποτά, δεν ανανεώνουν την άδεια πώλησης που προνοείται στη σχετική νομοθεσία.

Άδειες λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών και άδειες αποθήκευσης πετρελαιοειδών. Μεγάλος αριθμός πρατηρίων πετρελαιοειδών και υποστατικών αποθήκευσης πετρελαιοειδών λειτουργούν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει την άδεια που προνοείται στη σχετική νομοθεσία.

Μηχανές παιγνιδιού και ψυχαγωγίας. Σε όλες τις Επαρχίες λειτουργούν κέντρα ψυχαγωγίας, ορισμένοι ιδιοκτήτες των οποίων δεν έχουν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας, ούτε και έχουν προβεί στην εγγραφή των μηχανών παιγνιδιού και ψυχαγωγίας, βάσει του Νόμου 32(Ι)/96.

(γ) Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας

Εισπράξεις. Το σύνολο των εισπράξεων του 2010 ήταν €172,4 εκ., σε σύγκριση με €144,6 εκ. το 2009 δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €27,8 εκ. ή 19,2%, κυρίως λόγω του αυξημένου αριθμού των μεταβιβάσεων ακίνητης ιδιοκτησίας.

Καθυστέρηση στην είσπραξη μισθωμάτων κρατικής γης. Καθυστερεί η είσπραξη ετήσιων μισθωμάτων κρατικής γης, τα οποία στις 31.12.2010 ανέρχονταν στα €4.844.090.

Ανάθεση εργασίας εκτός ωρών Γραφείου. Συνεχίζεται το πρόβλημα της συσσωρευμένης καθυστερημένης εργασίας, παρά το γεγονός ότι κατά το 2010 δαπανήθηκε ποσό ύψους €2.948.231 για υπερωρίες.

Απώλεια εσόδων

- (i) **Μη αναθεώρηση τελών και δικαιωμάτων.** Τα τέλη και δικαιώματα που εισπράττονται από το Τμήμα δεν ανταποκρίνονται στο πραγματικό κόστος παροχής των υπηρεσιών. Από υπολογισμούς του Τμήματος, η ετήσια απώλεια εσόδων από τη μη αναθεώρηση υπολογίζεται σε πέραν των €6,8 εκ. ετησίως.
- (ii) **Κυβερνητικά αγροκτήματα στην Πάφο.** Μέχρι σήμερα δεν εισπράττονται τα αναθεωρημένα ενοίκια αλλά τα παλιά, με αποτέλεσμα η απώλεια εσόδων να ανέρχεται σε €304.000 περίπου, ετησίως.
- (iii) **Μη αναθεώρηση ενοικίων σε αγοραία αξία.** Σημαντική απώλεια εσόδων προέρχεται και από μη αναθεώρηση των μισθωμάτων κρατικής γης στο επίπεδο του αγοραίου ενοικίου.
- (iv) **Μη επανεκτίμηση ακίνητης ιδιοκτησίας.** Η γενική επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στην ελεγχόμενη από το Κράτος περιοχή, σε τιμές 1.1.1980, ολοκληρώθηκε το 1992. Έκτοτε δεν υιοθετήθηκε σταθερή διαδικασία για επανεκτίμηση των ακινήτων, σε περίπτωση ανέγερσης νέων κτιρίων, αλλαγής πολεοδομικών ζωνών κλπ.. Ως αποτέλεσμα, υπάρχει απώλεια σημαντικού ποσού εσόδων τόσο για την Κυβέρνηση, όσο και για τις Τοπικές Αρχές, αφού η αγοραία αξία την 1.1.1980 λαμβάνεται ως βάση για υπολογισμό διαφορών φόρων και τελών. Η μη επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας, δημιουργεί άνιση μεταχείριση των πολιτών. Επίσης, λόγω της μη εκτίμησης από το Τμήμα της αξίας των βιομηχανικών περιοχών και των ξενοδοχείων που έχουν ανεγερθεί σε κρατική γη, παρατηρείται σημαντική απώλεια εσόδων, όσον αφορά στον φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας.

Απαλλοτριώσεις

- (i) **Έλεγχος του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου των Απαλλοτριώσεων.** Από αξιολόγηση του πιο πάνω συστήματος, διαπιστώθηκαν αδυναμίες που αφορούν κυρίως στη διαδικασία εκτίμησης, διαπραγμάτευσης και στον καθορισμό της αποζημίωσης, καθώς επίσης στην καταβολή ψηλών ποσών τόκων (σε ορισμένες περιπτώσεις ανέρχονται σε εκατομμύρια ευρώ), λόγω χρονοβόρων διαδικασιών και στη μη υλοποίηση των έργων απαλλοτρίωσης εντός της προθεσμίας των τριών ετών, με όλα τα συνεπακόλουθα, περιλαμβανομένης της αυξημένης δαπάνης για αποζημιώσεις.
- (ii) **Καθυστέρηση στην καταβολή αποζημιώσεων λόγω απαλλοτριώσεων.** Παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην καταβολή των αποζημιώσεων για τις απαλλοτριώσεις. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, τον Απρίλιο 2011 εκκρεμούσαν πέραν των €285 εκ. προς ιδιοκτήτες όπου υπήρξε αποδοχή του ποσού αποζημίωσης ή εκδόθηκε σχετική απόφαση του Δικαστηρίου, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις οι επηρεαζόμενοι ιδιοκτήτες εξασφάλισαν εντάλματα κατάσχεσης εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας. Σύμφωνα με επιστολή του Διευθυντή του Τμήματος ημερ. 31.10.2011, στις 30.9.2011 το οφειλόμενο ποσό για αποζημιώσεις λόγω απαλλοτριώσεων ανέρχεται σε €515 εκ. περίπου, ποσό το οποίο ωστόσο δεν έχει ελεγχθεί από την Υπηρεσία μας. Η καθυστέρηση οφείλεται, μεταξύ άλλων, στη χρονοβόρα διαδικασία μέχρι τον καθορισμό του τελικού ποσού της αποζημίωσης και στα περιορισμένα Κονδύλια του Προϋπολογισμού, σε σχέση με τις καταβλητέες αποζημιώσεις. Κατ' επέκταση το κράτος θα επιβαρυνθεί με ψηλά ποσά τόκων.
- (iii) **Προσφυγές στο Ανώτατο Δικαστήριο για έργα απαλλοτρίωσης.** Λόγω της μη χρησιμοποίησης της απαλλοτριωθείσας ακίνητης ιδιοκτησίας για τον σκοπό της απαλλοτρίωσης ή επειδή ο σκοπός της απαλλοτρίωσης δεν κατέστη εφικτός ή εγκαταλείφθηκε από τις Απαλλοτριούσες Αρχές, ορισμένοι ιδιοκτήτες προσφεύγουν στο Ανώτατο Δικαστήριο διεκδικώντας την επιστροφή της περιουσίας τους. Ως αποτέλεσμα εξώδικου συμβιβασμού που ακολουθεί, προκειμένου να αποφευχθεί η επιστροφή της ακίνητης ιδιοκτησίας και η επανααπαλλοτρίωσή της με σημερινές τιμές, το Κράτος επιβαρύνεται με πρόσθετα ποσά αποζημίωσης, διοικητικό και άλλο κόστος.
- (iv) **Απαιτήσεις ιδιοκτητών γης σε σχέση με τις απαλλοτριώσεις ιδιοκτησιών στην περιοχή των Αρχαιοτήτων Αμαθούντας.** Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του αρ. 69.414, ημερ. 6.10.2009, ενέκρινε αλλαγή της μέχρι σήμερα ακολουθούμενης «πολιτικής», ειδικά για την περίπτωση των

απαλλοτριώσεων στον αρχαιολογικό χώρο της Αμαθούντας, παραχωρώντας επιπρόσθετο χαριστικό συντελεστή δόμησης 0,10:1(10%) για σκοπούς εκτίμησης των ιδιοκτησιών που είτε έχουν απαλλοτριωθεί στο παρελθόν, είτε θα απαλλοτριωθούν. Επί του θέματος, εκφράσαμε τις απόψεις/επιφυλάξεις της Υπηρεσίας μας με σχετική επιστολή μας προς τον Υπουργό Εσωτερικών.

- (v) **Υποθέσεις απαλλοτριώσεων για τις οποίες καταβλήθηκε/κατατέθηκε η αποζημίωση και εκκρεμούν για εγγραφή.** Αρκετά τεμάχια γης που επηρεάστηκαν από απαλλοτριώσεις, για τα οποία καταβλήθηκε/κατατέθηκε ήδη η αποζημίωση στους δικαιούχους, εξακολουθούν να είναι εγγεγραμμένα στους πρώην ιδιοκτήτες και δεν έχουν εγγραφεί στο όνομα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Συγκεκριμένα, εκκρεμεί παγκύπρια η εγγραφή 11.481 επηρεαζόμενων τεμαχίων γης, για τα οποία η γνωστοποίηση της απαλλοτρίωσης χρονολογείται από το 1975 και μεταγενέστερα.

Κρατική γη.

- (i) **Παράνομες επεμβάσεις σε κρατική γη.** Το Τμήμα καθυστερεί να προβεί σε διερεύνηση των περιπτώσεων παράνομων επεμβάσεων σε κρατική γη.
- (ii) **Συμβάσεις μίσθωσης κρατικής γης σε σχέση με τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους.** Ορισμένες άδειες χρήσης κρατικής γης που υπογράφηκαν πριν από αρκετά χρόνια (ακόμα και πριν από το 1960) εξακολουθούν να ανανεώνονται αυτόματα από χρόνο σε χρόνο με ονομαστικό μίσθωμα, σε αντίθεση με τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους.

Οικοδομική Αμνηστία. Οι βασικοί σκοποί του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμου (Ν.229(I)/2004) που ήταν, αφενός η έκδοση τίτλων για οικίες και διαμερίσματα που παρουσίαζαν προβλήματα για την τιτλοποίησή τους και αφετέρου η είσπραξη σημαντικών εσόδων που θα προέκυπταν από τις μεταβιβάσεις της ακίνητης ιδιοκτησίας, δεν έχουν επιτευχθεί. Η Κυβέρνηση ετοίμασε 4 σχετικά νομοσχέδια, με σκοπό την επίλυση του προβλήματος, τα οποία ψηφίστηκαν σε Νόμους τον Απρίλιο 2011.

(δ) Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως

Επιβάρυνση κονδυλίων του Προϋπολογισμού με δαπάνες άλλων έργων και μεταφορά πιστώσεων. Μέρος των πιστώσεων που προϋπολογίζονται στους ετήσιους Προϋπολογισμούς για διάφορα έργα δεν δαπανώνται για το σκοπό που εγκρίνονται αλλά, με έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών, μεταφέρονται κάθε χρόνο σημαντικά ποσά ως εξοικονομήσεις για να καλύψουν δαπάνες άλλες από την εγκεκριμένη πρόνοια των Προϋπολογισμών ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις, κονδύλια έργων επιβαρύνονται με τις δαπάνες άλλων έργων, για τα οποία δεν υπάρχει αντίστοιχη πρόνοια στον Προϋπολογισμό του έτους.

Παρακολούθηση συνεισφοράς Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Τ.Α.) για πολεοδομικά έργα. Παρατηρήθηκαν σημαντικές αδυναμίες και παραλείψεις στον έλεγχο και παρακολούθηση των καθυστερημένων εσόδων που αφορούν στη συνεισφορά των Α.Τ.Α. για πολεοδομικά έργα, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να επιβεβαιωθεί η ορθότητα των οφειλών που παρουσιάζονται και με κίνδυνο την απώλεια εσόδων για το Κράτος.

Οφειλές Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Τ.Α.) για απαλλοτριώσεις πολεοδομικών έργων. Σημαντικές οφειλές των Α.Τ.Α. για απαλλοτριώσεις πολεοδομικών έργων παραμένουν ανείσπρακτες για μεγάλο χρονικό διάστημα ενώ υπάρχουν περιπτώσεις που εισπράχθηκαν από το Τμήμα αλλά δεν έχουν καταβληθεί στο Τ.Κ.Χ..

Εκκρεμείς πολεοδομικές αιτήσεις. Παρά τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν για διεκπεραίωση των εκκρεμών πολεοδομικών αιτήσεων και τη βελτίωση που παρατηρήθηκε, εξακολουθεί να εκκρεμεί η εξέταση σημαντικού αριθμού αιτήσεων.

Αδυναμίες στον προγραμματισμό, διαχείριση, επίβλεψη και έλεγχο των κατασκευαστικών συμβολαίων. Σε διάφορα έργα, η μελέτη των οποίων ετοιμάζεται από το Τμήμα, όπως οι πεζογέφυρες και ο πεζόδρομος/ποδηλατόδρομος κατά μήκος της όχθης του Πεδιαίου στη Λακατάμια, η ανάπλαση της

Κεντρικής Πλατείας του Δήμου Αγίου Αθανασίου στη Λεμεσό, η ανάπλαση/διαμόρφωση Πλατείας στο Τρόδος, το Πάρκο Ηρώων της ΕΛ.ΔΥ.Κ. στη Λάρνακα και Συμβόλαιο Γενικής Συντήρησης Κυβερνητικών Οικισμών, παρατηρήθηκαν αδυναμίες, οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους των έργων και τη δημιουργία καθυστερήσεων. Παρατηρήθηκαν επίσης αδυναμίες στο συντονισμό, διαχείριση, επίβλεψη και έλεγχο των συμβολαίων, με αποτέλεσμα να προκαλούνται παρεκκλίσεις από τις πρόνοιες των συμβολαίων, καθυστερήσεις και οικονομικές επιβαρύνσεις. Διαπιστώθηκε επίσης καθυστέρηση στην ετοιμασία των τελικών λογαριασμών και ενδεικτικά αναφέρεται η καταγγελία εργοληπτικής εταιρείας για μη διευθέτηση των λογαριασμών 12 συμβάσεων της με το Τμήμα.

(ε) Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως

Επιβολή προστίμων στους μεταφορείς σε σχέση με παραβάσεις των περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Ευθύνη Μεταφορέων) Νόμων του 2000 και 2005 και του Νόμου 146(Ι)/2007. Παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην εξέταση και/ή επιβολή προστίμων στους μεταφορείς, σε σχέση με παραβάσεις των διατάξεων των πιο πάνω Νόμων, με αποτέλεσμα την απώλεια σημαντικών εσόδων για το Κράτος, ενώ για ορισμένες παραβάσεις για τις οποίες επιβλήθηκαν πρόστιμα εκκρεμεί η είσπραξή τους.

2.2.7 Υπουργείο Εξωτερικών

Χορηγία στην Πρεσβεία του Βατικανού. Το κόστος λειτουργίας του Γραφείου Πρεσβείας στο Βατικανό, συγκριτικά με άλλες Διπλωματικές Αποστολές, παρουσιάζεται ιδιαίτερα ψηλό.

Χορηγία στο Γεωπολιτικό Ινστιτούτο Κύπρου. Στις σχετικές προτάσεις προς το Υπουργικό, κατά την ίδρυση του Ινστιτούτου, αναφέρονται και άλλες πηγές χρηματοδότησής του, καθώς και η προοπτική ότι το Ινστιτούτο θα καταστεί, με την πρώτη τριετία, αυτοχρηματοδοτούμενο, ωστόσο παρατηρείται ότι η μοναδική πηγή εσόδου του εξακολουθεί να είναι η κρατική χορηγία και ως εκ τούτου η βιωσιμότητά του εξαρτάται αποκλειστικά από αυτήν.

Μεταφορά εξοικονομήσεων σε λογαριασμό καταθέσεων. Ποσό ύψους €90.000 μεταφέρθηκε στις 31.12.2010 από δεσμευμένο άρθρο στο λογαριασμό καταθέσεων του Υπουργείου. Το ποσό αυτό καταβλήθηκε στον Πρέσβη της Αγίας Έδρας τον Ιανουάριο του 2011 με την διενέργεια τραπεζικού εμβάσματος σε προσωπικό του τραπεζικό λογαριασμό.

Επισημάνθηκε ότι η μεταφορά εξοικονομήσεων οποιουδήποτε κονδυλίου σε λογαριασμό καταθέσεων με σκοπό να χρησιμοποιηθούν κατά το επόμενο έτος είναι παράνομη και αντιστρατεύεται την όλη φιλοσοφία ετοιμασίας και εκτέλεσης του ετήσιου Προϋπολογισμού του Κράτους.

Μεταστέγαση του Σπιτιού της Κύπρου στην Αθήνα. Ενώ το νέο κτίριο της Πρεσβείας - στο οποίο προβλέφθηκε εμβαδόν 620 τ.μ. για το Σπίτι της Κύπρου - συμπληρώθηκε και παραδόθηκε στη Δημοκρατία τον Απρίλιο 2009, τον Νοέμβριο 2009 το Υπουργικό Συμβούλιο, μετά από πρόταση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, αποφάσισε όπως εγκρίνει καταρχήν την αξιοποίηση των ιδιόκτητων κτιρίων της Πρεσβείας στην οδό Ηροδότου 16 για μεταστέγαση του Σπιτιού της Κύπρου.

Παρατηρήσαμε ότι ενώ σύμφωνα με απόφαση του Υπουργικού όλες οι κρατικές υπηρεσίες προβλέφθηκε να συστεγαστούν στο νέο οίκημα της Πρεσβείας, η προαναφερθείσα πρόταση και απόφαση δεν συνάδουν με την πολιτική αυτή. Με νέα επιστολή μας στον Υπουργό Οικονομικών, τον Μάιο 2011, υποδείξαμε πέραν των προηγούμενων απόψεων και παρατηρήσεων μας, ότι, σύμφωνα με το Τμήμα Δημοσίων Έργων το κόστος επιδιόρθωσης/αναβάθμισης του κτιρίου επί της οδού Ηροδότου, λόγω της κατάστασης του κτιρίου, θα είναι δυσανάλογο ως προς το αποτέλεσμα, ενώ ο χώρος που δημιουργήθηκε στο νέο κτίριο της Πρεσβείας, για τη στέγαση του Σπιτιού της Κύπρου παραμένει αναξιοποίητος.

Παράλληλα η Δημοκρατία επιβαρύνθηκε κατά τα τελευταία δύο χρόνια με ποσό €360.000 για την ενοικίαση κτιρίου στο οποίο στεγάζεται προσωρινά το Σπίτι της Κύπρου.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, προγραμματίζεται εντός Δεκεμβρίου η μεταστέγαση του Σπιτιού της Κύπρου στα νέα ιδιόκτητα κτίρια της Πρεσβείας της Κύπρου στην Αθήνα.

2.2.8 Υπουργείο Οικονομικών

Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης (ΣΣΑ). Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι για την επιτυχή εφαρμογή του ΣΣΑ θα πρέπει να δημιουργηθούν συγκεκριμένοι διοικητικοί μηχανισμοί, μέσω των οποίων να βεβαιώνεται ότι τα αναπτυξιακά σχέδια των Κυβερνητικών Τμημάτων/Υπηρεσιών συνδέονται άμεσα με το ΣΣΑ και να εντοπίζονται και υλοποιούνται τυχόν αναγκαίες διαφοροποιήσεις.

Δημόσιο Χρέος. Υποχρεώσεις του Κράτους δεν περιλαμβάνονται στις καταστάσεις του Δημόσιου Χρέους, με αποτέλεσμα ενδεχομένως να μην λαμβάνονται υπόψη στη διαχείριση του Δημόσιου Χρέους.

Το Γραφείο Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους επισημαίνει την ανάγκη για διαμόρφωση μεσοπρόθεσμης στρατηγικής διαχείρισης δημόσιου χρέους, η οποία να περιλαμβάνει το κόστος δανεισμού, τα αποδεκτά επίπεδα ρίσκου, τη μέση διάρκεια χρέους, τη σύνθεση νομισμάτων του χαρτοφυλακίου, τη σύνθεση των επενδύτων, την αγορά κυβερνητικών ομολόγων, τη βελτίωση της υποδομής και την ανάπτυξη σχέσεων με τις αγορές.

Δημοσιονομική εξυγίανση. Στα πλαίσια της προσπάθειας για δημοσιονομική εξυγίανση της οικονομίας, έχουν ψηφιστεί δημοσιονομικά μέτρα για αντιμετώπιση της κατάστασης, σε μια προσπάθεια αποφυγής νέας υποβάθμισης από τους διεθνείς οίκους αξιολόγησης και προσφυγής στο Μηχανισμό Στήριξης. Επίσης προωθούνται για ψήφιση νέα μέτρα. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι παράλληλα είναι αναγκαίος και ο εκσυγχρονισμός και η βελτίωση των μηχανισμών διαχείρισης του δημόσιου χρέους, με σκοπό την ικανοποιητική χρηματοδότηση του Κράτους χωρίς την ανάγκη συνεχούς προσφυγής σε βραχυπρόθεσμο δανεισμό.

Πρόγραμμα Σταθερότητας- Υπερβολικό Έλλειμμα. Το Συμβούλιο Υπουργών, σε συνεδρία του που πραγματοποιήθηκε στις 13.7.2010 στις Βρυξέλλες, έθεσε υπό επιτήρηση, λόγω υπερβολικού ελλείμματος, την Κύπρο και έκανε εισηγήσεις σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν, για μείωση του ελλείμματος κάτω από το 3% του ΑΕΠ μέχρι το 2012.

Η Κυπριακή Δημοκρατία προχώρησε στη λήψη μέτρων για περιορισμό του ελλείμματος. Επίσης συνεχίζεται ο διάλογος με τα πολιτικά κόμματα και τους κοινωνικούς εταίρους για λήψη επιπρόσθετων μέτρων.

(α) Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων

Εισπράξεις φόρου εισοδήματος. Το σύνολο των εισπράξεων το 2010 ήταν €1.271,26 εκ., σε σύγκριση με €1.310,90 εκ. το 2009.

Φορολογίες υπό ένσταση. Στις 31.12.2010 υπήρχαν 19.502 φορολογίες φόρου εισοδήματος, φόρου κεφαλαιουχικών κερδών, φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας και έκτακτης αμυντικής εισφοράς, για τις οποίες υποβλήθηκε ένσταση για συνολικό ποσό φόρου €321,51 εκ.

Ενστάσεις φόρου εισοδήματος. Στις 31.12.2010 εκκρεμούσαν 12.293 ενστάσεις με ολικό ποσό αμφισβητούμενου φόρου €239,72 εκ.

Καθυστερημένοι φόροι. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται από το Τμήμα, το σύνολο των καθυστερημένων φόρων στις 31.12.2010, μη συμπεριλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων ήταν €603,48 εκ. Το συνολικό οφειλόμενο ποσό περιλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων ανέρχεται σε €1.027,87 εκ.

Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Διαπιστώθηκε ότι μεγάλος αριθμός προσώπων διαπράττουν φοροδιαφυγή, είτε δηλώνοντας χαμηλά εισοδήματα, είτε μη υποβάλλοντας δηλώσεις, με αποτέλεσμα να παραμένουν τελείως άγνωστοι στο ΤΕΠ. Ο Διευθυντής του Τμήματος επισήμανε στο παρελθόν ότι μια βασική αδυναμία για εντοπισμό των προσώπων αυτών είναι το γεγονός ότι η πρόσβαση σε σχετικά στοιχεία που τηρούνται στα αρχεία άλλων Κυβερνητικών Τμημάτων/Υπηρεσιών προσκρούει στη νομοθεσία για επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται το έργο του Τμήματός του.

Το θέμα διευκρινίστηκε με γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 10.5.2011, σύμφωνα με την οποία οι πρόνοιες του άρθρου 24 του Συντάγματος καθώς και η υποχρέωση του ΤΕΠ να εφαρμόζει τη νομοθεσία που ρυθμίζει τις εξουσίες του Τμήματος, παρέχουν επαρκή νομική βάση και δικαιολογία για τη διασύνδεση αρχείων και την επεξεργασία δεδομένων.

Αναφέρεται επίσης ότι στις 15.9.2011 κατατέθηκε στη Βουλή τροποποιητικό Νομοσχέδιο με το οποίο προωθείται τροποποίηση του άρθρου 5 των περί Επεξεργασίας Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμων του 2001 και 2003 ώστε να περιληφθεί στην εθνική νομοθεσία η δυνατότητα που παρέχει το άρθρο 13 της σχετικής ευρωπαϊκής οδηγίας εξαίρεσης από περιοριστικά νομοθετικά μέτρα, για τη διαφύλαξη, μεταξύ άλλων, και των φορολογικών θεμάτων κράτους μέλους.

Κάτοχοι ακίνητης ιδιοκτησίας και μη συμμόρφωση τους με τις πρόνοιες της νομοθεσίας.

Παρόλο που στον Νόμο αρ. 24/80 αναφέρεται ότι οι ιδιοκτήτες ακίνητης περιουσίας αξίας (κατά την 1.1.1980) πέραν των €170.860 υπόκεινται σε καταβολή φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας, αριθμός προσώπων που υπέχουν φορολογική υποχρέωση φοροδιαφεύγουν επειδή παραμένουν άγνωστοι στο Κλάδο Ακίνητης Ιδιοκτησίας του Τμήματος. Επίσης, ενώ σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας η αξία της ιδιοκτησίας τους υπόκειται σε φορολογία, εντούτοις η αξία που είναι καταχωρισμένη στο Σύστημα Ακίνητης Ιδιοκτησίας του ΤΕΠ παρουσιάζεται μικρότερη του φορολογητέου ποσού. Άλλη περίπτωση φοροδιαφυγής παρουσιάζεται όταν η καταχωρισμένη αξία της περιουσίας στο σύστημα ΤΕΠ η οποία είναι πέραν του φορολογητέου ποσού είναι κατά πολύ μικρότερη της αξίας της περιουσίας που είναι εγγεγραμμένη στο ΤΚΧ.

Απόσυρση ενταλμάτων δέσμευσης ακίνητης περιουσίας. Σε αριθμό υποθέσεων το Τμήμα προχώρησε στην απόσυρση των ενταλμάτων δέσμευσης ακίνητης περιουσίας με αποτέλεσμα να εξουδετερωθεί το μέτρο πίεσης που ασκούσε στο φορολογούμενο για καταβολή των οφειλόμενων ποσών προς το Κράτος. Σημειώνεται ότι στις περιπτώσεις επανατοποθέτησης των ενταλμάτων δέσμευσης μετά την υποθήκευση των ακινήτων, η σειρά προτεραιότητας σε περίπτωση εκποίησης της περιουσίας διαφοροποιείται όχι προς όφελος τους Τμήματος.

Φορολογούμενοι που οφείλουν σημαντικά ποσά φόρων. Υπήρξαν περιπτώσεις όπου φυσικά και νομικά πρόσωπα όφειλαν σημαντικά ποσά φόρων για αρκετά χρόνια και εντούτοις δε λήφθηκαν μέτρα εναντίον τους για εξασφάλιση των δημοσίων εσόδων. Η διαδικασία λήψης δικαστικών μέτρων προς είσπραξη των οφειλόμενων φόρων πρέπει να αρχίζει μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα, αφού η παρέλευση μεγάλου χρονικού διαστήματος δυσχεραίνει τις προσπάθειες του Τμήματος, λόγω πιθανής αλλαγής της οικονομικής κατάστασης του φορολογούμενου.

Ασφάλεια μηχανογραφικού εξοπλισμού και δεδομένων. Διαπιστώθηκαν αδυναμίες και ελλείψεις, και όπως επισημάναμε απαιτείται, μεταξύ άλλων, η αναβάθμιση των λογισμικών λειτουργικού συστήματος για αντιμετώπιση των κενών ασφαλείας τα οποία εντοπίζονται στο σύστημα, καθώς και αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με την λήψη και φύλαξη των εφεδρικών αντιγράφων ασφαλείας λογισμικού και δεδομένων.

Φόρος κεφαλαιουχικών κερδών. Σε αρκετές περιπτώσεις αγοραπωλησίας ακινήτων, οι συμβαλλόμενοι δηλώνουν χαμηλότερες τιμές πώλησης των ακινήτων από τις πραγματικές, με σκοπό την αποφυγή καταβολής του ορθού φόρου κεφαλαιουχικών κερδών. Ο Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, με βάση τις διατάξεις της υφιστάμενης νομοθεσίας, μπορεί να αμφισβητήσει τα ποσά που δηλώνονται, μόνο σε περίπτωση που αποδεδειγμένα η δήλωση ήταν ψευδής. Για την περίοδο 2000-2010, η απώλεια, όπως υπολογίζεται από το Τμήμα, με βάση τις εκτιμήσεις του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ανέρχεται στα €383,41 εκ. περίπου ή €34,86 εκ. το χρόνο.

(β) Τμήμα Τελωνείων

Έσοδα. Τα έσοδα κατά το 2010 ανήλθαν σε €642,08 εκ. σε σύγκριση με €621,23 εκ. το 2009.

Καθυστερημένα έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2010 ήταν €7,8 εκ. σε σύγκριση με €11,71 εκ. στις 31.12.2009.

Υπερωριακή απασχόληση Η υπερωριακή αποζημίωση κατά το 2010 ανήλθε σε €4,9 εκ. σε σύγκριση με €4,8 εκ. το 2010.

Αποθήκες τελωνειακής αποταμίευσης. Κατά τους επιτόπιους ελέγχους που γίνονται από το Τμήμα σε Αποθήκες Τελωνειακής Αποταμίευσης παρατηρούνται διάφορες παρανομίες, ειδικά όσον αφορά σε αυτοκίνητα, για τις οποίες επιβάλλονται συμβιβαστικά ποσά το ύψος των οποίων είναι μικρό και δεν λειτουργεί αποτρεπτικά.

Κλάδος μετελέγχου. Σε ορισμένες περιπτώσεις δεν έγινε ο προγραμματισθείς έλεγχος από τα Επαρχιακά Γραφεία γεγονός που αποδυναμώνει τον εσωτερικό έλεγχο των εσόδων από δασμούς και φόρους.

Ελεύθερη Ζώνη Εμπορίου. Πολλές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην Ελεύθερη Ζώνη διεξάγουν εμπόριο στην Κυπριακή αγορά και λειτουργούν ως αποθήκες αποταμίευσης, κατά παράβαση της άδειας λειτουργίας τους. Οι εταιρείες αυτές δεν επιβαρύνονται με τέλη άδειας λειτουργίας με αποτέλεσμα να έχουν συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι των άλλων αποθηκών αποταμίευσης.

Εισαγωγή μεταχειρισμένων αυτοκινήτων. Σε ορισμένες περιπτώσεις εισάγονται οχήματα ηλικίας κάτω των έξι μηνών και φορολογούνται για σκοπούς Φ.Π.Α. ως μεταχειρισμένα, ενώ σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία τα αυτοκίνητα που είναι κάτω των έξι μηνών φορολογούνται ως καινούργια.

(γ) Υπηρεσία Φόρου Προστιθέμενης Αξίας

Εισπράξεις. Οι εισπράξεις Φ.Π.Α. το 2010 ανήλθαν σε €1,73 δις σε σύγκριση με €1,74 δις το 2009.

Καθυστερημένοι φόροι. Το σύνολο των καθυστερημένων φόρων στις 31.12.2010 ήταν €220,9 εκ. σε σύγκριση με €200,2 εκ. το 2009. Ποσό €53,8 εκ. αφορά φόρο που δηλώθηκε και ποσό €45,5 εκ. φόρο που βεβαιώθηκε, η μη καταβολή των οποίων συνιστά, σύμφωνα με το Νόμο, ποινικό αδίκημα.

Οφειλές ποδοσφαιρικών σωματείων. Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφαση του το 1998 ενέκρινε την παραχώρηση κατά χάρη χορηγίας προς τα ποδοσφαιρικά σωματεία για κάλυψη των συσσωρευμένων οφειλών τους προς την Υπηρεσία Φ.Π.Α., το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων υπό την προϋπόθεση ότι θα ανταποκρίνονταν έγκαιρα στις μελλοντικές φορολογικές τους υποχρεώσεις. Τα πλείστα σωματεία δεν ανταποκρίθηκαν στις υποχρεώσεις τους. Το Υπουργικό Συμβούλιο με νέα απόφαση του το 2007 ενέκρινε Σχέδιο με σκοπό την αποπληρωμή των οφειλών των σωματείων στη βάση συμψηφισμού με τις εκάστοτε κρατικές χορηγίες και τη δημιουργία προϋποθέσεων μόνιμης και συνεχούς ανταπόκρισης των σωματείων στις φορολογικές τους υποχρεώσεις.

Τον Ιούλιο του 2008 παραχωρήθηκε βάσει του Σχεδίου χορηγία ύψους €1.044.354 η οποία κατανεμήθηκε έναντι των οφειλών 12 σωματείων παρόλο ότι τα περισσότερα από αυτά δεν είχαν ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις τους. Οι οφειλές των σωματείων στις 10.7.2011 ανέρχονταν σε €9,21 εκ.

Επιστροφές φόρου. Οι επιστροφές φόρου το 2010 ανήλθαν σε €150,3 εκ. σε σύγκριση με €170 εκ. το 2009. Το συνολικό ποσό που παραμένει σε πίστη των υ.φ.π. στις 31.12.2010 ήταν €340,7 εκ. σε σύγκριση με €277 εκ. το 2009.

Οφειλές από αλλοδαπή εταιρεία. Αλλοδαπή εταιρεία η οποία διεξήγαγε δραστηριότητες στην Κύπρο και παρουσίαζε οφειλές ύψους €1,7 εκ. (Φ.Π.Α., επιβαρύνσεις και τόκους), υπέβαλε πρόταση όπως καταβάλει το ποσό του φόρου ύψους €931.893 για πλήρη εξόφληση των υποχρεώσεων της. Λόγω της δυστοκίας στη λήψη απόφασης και της παρέλευσης μεγάλου χρονικού διαστήματος (σχεδόν δύο χρόνια) μέχρι να δοθεί θετική απάντηση, η εταιρεία απέσυρε την πρόταση της. Η πιθανότητα είσπραξης των οφειλών μετά την εξέλιξη αυτή είναι πολύ περιορισμένη.

Επισκέψεις ελέγχου. Οι επισκέψεις ελέγχου από την Υπηρεσία Φ.Π.Α. από το 1992, που τέθηκε σε εφαρμογή ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμος, μέχρι το 2010 κάλυψαν, περίπου, το 10% των υ.φ.π. Στην πλειοψηφία των επισκέψεων ελέγχου προέκυψε βεβαίωση φόρου.

(δ) Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού

Νέο σύστημα αξιολόγησης προσωπικού στη Δημόσια Υπηρεσία. Η απόφαση για προώθηση νέου συστήματος αξιολόγησης προσωπικού λήφθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο το 2001 και ύστερα από προσφορές ανατέθηκε τον Νοέμβριο του 2001 σε ιδιωτικό οίκο ο σχεδιασμός, εφαρμογή, παρακολούθηση και εποπτεία του συστήματος αξιολόγησης προσωπικού στη δημόσια υπηρεσία. Ενώ το έργο προβλέπετο να ολοκληρωθεί μέχρι τις 30.11.2002, με σκοπό να τεθεί σε εφαρμογή από την 1.1.2003, αυτό μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει κατορθωτό. Σημειώνεται ότι στο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2007-2013 περιλαμβάνεται η ανάπτυξη νέου συστήματος αξιολόγησης, στα πλαίσια της προσπάθειας για την αύξηση της αποδοτικότητας του δημόσιου τομέα.

(ε) Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής

Μηχανογράφηση Κρατικών Υπηρεσιών. Από ελέγχους σε έργα μηχανογράφησης κρατικών υπηρεσιών παρατηρήθηκαν σημαντικές καθυστερήσεις στην διεκπεραίωση των διαγωνισμών και συμβάσεων και αδυναμίες στη διαχείριση των συμβάσεων με επακόλουθο την καθυστέρηση στην υλοποίηση των έργων, την αύξηση του κόστους και προβλήματα στην ικανοποιητική λειτουργία των συστημάτων μηχανογράφησης.

Αναφορικά με την επέκταση του Συστήματος Αυτοματοποίησης Γραφείου στα Τμήματα που στεγάζονται στο κτίριο του Υπουργείου Οικονομικών και στην Αστυνομία, είχαμε εισηγηθεί, κατά την εξέταση από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών του σχετικού διαγωνισμού για την αγορά των λογισμικών προϊόντων της πιο πάνω επέκτασης, την περαιτέρω διερεύνηση του θέματος καθώς και την εξέταση/αξιολόγηση και άλλων εναλλακτικών επιλογών που ενδεχομένως να προσφέρονται τώρα, ώστε να επιλεγεί η συμφερότερη λύση για το δημόσιο, πριν την λήψη απόφασης για κατακύρωση του διαγωνισμού. Το Συμβούλιο ωστόσο αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού, κρίνοντας ότι αρμόδιο για τέτοιες αποφάσεις πολιτικής είναι το Εκτελεστικό Συμβούλιο Μηχανογράφησης, ενώ κατά την άποψη μας θα μπορούσε να αναβάλει την εξέταση του θέματος και να το παραπέμψει στο Εκτελεστικό Συμβούλιο.

2.2.9 Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού

Διοικητική αναδόμηση του Υπουργείου. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Αποφάσεις του το 2007, ενέκρινε σχετική μελέτη για αναδόμηση του Υπουργείου, ωστόσο η υλοποίηση καθυστερεί. Το θέμα συνδέθηκε με την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη.

Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση. Αρκετά από τα μέτρα της Εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης εξακολουθούν να λειτουργούν σε πιλοτική βάση.

Ενιαίο Ολοήμερο Σχολείο (ΕΟΣ). Σύμφωνα με την αξιολόγηση των ΕΟΣ, οι στόχοι δεν ικανοποιήθηκαν μέσα από το υφιστάμενο πλαίσιο λειτουργίας του θεσμού. Παρατηρήθηκε επίσης ότι η τελική έκθεση αξιολόγησης, καθώς και οι προηγούμενες, δεν αγγίζουν την οικονομική πτυχή του θεσμού, και την αξιοποίηση των διαθέσιμων οικονομικών πόρων.

Αποσπάσεις/παραχωρήσεις εκπαιδευτικών λειτουργιών. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Αποφάσεις του το 2002 και 2003, έδωσε οδηγίες για τερματισμό όλων των αποσπάσεων, μέχρι την 1.9.2004. Παρά ταύτα υπήρξε αύξηση στον αριθμό των αποσπάσεων, σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

Απαλλαγή εκπαιδευτικού προσωπικού από το διδακτικό τους χρόνο. Μερικές από τις διευθετήσεις με τις οποίες καθηγητές απαλλάσσονται από διδακτικό χρόνο σε αντιστάθμισμα άλλων καθηκόντων, δεν στηρίζονται σε συγκεκριμένες γραπτές αποφάσεις ή συμφωνίες με τις συντεχνίες, ούτε και έτυχαν της έγκρισης του Υπουργείου. Το κόστος του εν λόγω διδακτικού χρόνου το 2004 ανερχόταν σε περίπου €18,2εκ.

Απαλλοτριώσεις ιδιωτικής γης για ανέγερση σχολείων. Διαπιστώθηκαν διάφορα προβλήματα και αδυναμίες σχετικά με τις απαλλοτριώσεις, τα οποία παρά τις κοινές προσπάθειες που γίνονται μέσω συσκέψεων των συναρμόδιων Τμημάτων, καθώς και της Υπουργικής Επιτροπής, εξακολουθεί να υφίστανται.

Προϋπολογισμός δημόσιων Πανεπιστημίων. Τα δημόσια Πανεπιστήμια έχουν «ίδια έσοδα» τα οποία δεν συμπεριλαμβάνονται στο σύνολό τους στον Προϋπολογισμό εσόδων και ούτε οι σχετικές δαπάνες παρουσιάζονται αναλυτικά στον Προϋπολογισμό εξόδων. Η τακτική αυτή έχει ως συνέπεια να είναι αυξημένη η κρατική χορηγία που προϋπολογίζεται.

Ειδικό επίδομα στους Καθηγητές και Αναπληρωτές Καθηγητές του Πανεπιστημίου Κύπρου. Το Υπουργείο Οικονομικών εξέφρασε την άποψη προς το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, στις 31.1.2011, ότι πιθανόν ο θεσμός να χρήζει κάποιας αναθεώρησης λόγω της υψηλής δαπάνης που συνεπάγεται, ωστόσο, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού δεν έχει προβεί ακόμη στην εξέταση του θέματος.

Αδυναμίες στον προγραμματισμό, διαχείριση και μελέτη των οικοδομικών συμβολαίων. Σε διάφορα οικοδομικά έργα που προγραμματίζονται, συντονίζονται, τυγχάνουν διαχείρισης από τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου και η μελέτη/επίβλεψή τους ανατίθεται σε ιδιώτες Μελετητές, παρατηρήθηκαν αδυναμίες στον συντονισμό, διαχείριση και μελέτες των συμβολαίων, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται αλλαγές, καθυστερήσεις και οικονομικές επιβαρύνσεις. Σε σχέση με αδυναμίες στον προγραμματισμό, συντονισμό και διαχείριση των έργων από τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου, αναφέρονται ως παραδείγματα η ανέγερση του νέου Διανέλλειου Γυμνασίου Λάρνακας, του Ε΄ Δημοτικού Σχολείου Αγλαντζιάς, του Β΄ Δημοτικού Σχολείου Ακρόπολης και η αναβάθμιση του στατικού φορέα και γενική συντήρηση του Παγκύπριου Λυκείου Λάρνακας. Σε σχέση με αδυναμίες των μελετών από ιδιώτες Μελετητές, αναφέρονται ως παραδείγματα τα συμβόλαια ανέγερσης του Δημοτικού Σχολείου Κωνσταντινουπόλεως στο Στρόβολο, του Λυκείου Αραδίππου, του Ε΄ Δημοτικού Σχολείου Αγλαντζιάς και της αίθουσας πολλαπλής χρήσης του Α΄ Δημοτικού Σχολείου Λιοπετρίου.

Πολιτιστικές Υπηρεσίες

Ίδρυμα Πολιτισμού (Μέγαρο Πολιτισμού).

(α) Οικονομική διαχείριση. Δεν υπάρχει ικανοποιητική παρακολούθηση της οικονομικής διαχείρισης του Ιδρύματος. Το σύνολο των δαπανών του για τα έτη 2005 – 2010 ανήλθε σε περίπου €13 εκ. ενώ οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες κατέβαλαν ως χορηγία το συνολικό ποσό των περίπου €22,6 εκ., δηλαδή κατέβαλαν στο Ίδρυμα περίπου €9,6 εκ. περισσότερα από τις πραγματικές του δαπάνες.

(β) Κόστος λειτουργίας Μεγάρου Πολιτισμού. Το ποσό του ελλείμματος για τα πρώτα 10 χρόνια λειτουργίας του Μεγάρου υπολογίζεται να ανέρχεται σε περίπου €3,7 - €4,5 εκ. ετησίως. Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε την κάλυψη των ελλειμμάτων αυτών.

(γ) Κόστος ανέγερσης και εξοπλισμού Μεγάρου Πολιτισμού. Το συνολικό κόστος για το Μέγαρο Πολιτισμού θα ανέλθει στα €127,8 εκ. εξαιρουμένου του ΦΠΑ, ή €140,2 εκ. συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ. Το έργο αναμένεται να τύχει συγχρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μέχρι σήμερα δεν έχει υποβληθεί αίτηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση για χρηματοδότηση του έργου.

(δ) Προοπτική Ιδρύματος Πολιτισμού Κύπρου. Δεδομένου ότι, τα θέματα συνέχισης και χρηματοδότησης του έργου φαίνεται να είναι αβέβαια, επείγει η λήψη απόφασης για το αν θα προχωρήσει η υλοποίηση του έργου.

Χορηγήσεις για πολιτιστικές δραστηριότητες. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις για τις οποίες δεν εφαρμόστηκαν πιστά τα καθορισμένα κριτήρια.

Κρατική Πινακοθήκη.

(α) Αποθήκη Πινακοθήκης. Η μετατροπή του κτιρίου ΣΠΕΛ ώστε να αποτελέσει επέκταση της Κρατικής Πινακοθήκης εκκρεμεί από το 2001.

(β) Διαδικασία δανεισμού έργων. Διαπιστώθηκε ότι εξακολουθεί να γίνεται δανεισμός έργων σε μη δικαιούχους.

(γ) Βεβαιώσεις για έργα επί δανείω. Δεν έχει διεξαχθεί επιτόπιος έλεγχος σε όσα κυβερνητικά τμήματα εντός Κύπρου δεν έχουν ανταποκριθεί στο αίτημα για επιβεβαίωση της κατοχής και καλής φυσικής κατάστασης των έργων.

(δ) Φυσική καταμέτρηση. Κατά το 2010 δεν πραγματοποιήθηκε φυσική καταμέτρηση των έργων που βρίσκονται στο κτίριο ΣΠΕΛ και των έργων επί δανείω στην Κύπρο.

(β) Σχολικές Εφορείες

Ακίνητη περιουσία. Εκκρεμεί εδώ και αρκετά χρόνια ο εντοπισμός της ακίνητης περιουσίας που ανήκει στις Σχολικές Εφορείες, με σκοπό την εγγραφή της στο όνομα του Προέδρου τους, σύμφωνα με το Άρθρο 10 των περί Σχολικών Εφορειών Νόμων του 1997 έως 2008.

Κυλικεία. Από εκθέσεις των Τοπικών Επιτροπών Ελέγχου Κυλικείων (Τ.Ε.Ε.Σ.Κ.) διαπιστώθηκαν συστηματικές παραβιάσεις των όρων των συμφωνιών εκ μέρους των κυλικειάρχων.

Θέματα προσφορών. Διαπιστώθηκαν ελλείψεις και αδυναμίες που αφορούν, μεταξύ άλλων, στην ετοιμασία και στοιχειοθέτηση των αξιολογήσεων και εισηγήσεων και στην ετοιμασία των όρων των προσφορών.

2.2.10 Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων**(α) Τμήμα Δημοσίων Έργων**

Απαλλοτριώσεις. Αρκετοί ιδιοκτήτες ακίνητης περιουσίας προσφεύγουν στο Δικαστήριο διεκδικώντας την επιστροφή της περιουσίας τους που δεν χρησιμοποιήθηκε για τον σκοπό της απαλλοτρίωσης, με αποτέλεσμα το Τμήμα, για διευθέτηση του θέματος, να προβαίνει ανάλογα είτε σε έκδοση διατάγματος ανάκλησης της απαλλοτρίωσης, είτε σε εκ νέου δημοσίευση απαλλοτρίωσης με όλα τα επακόλουθα, περιλαμβανομένης και αυξημένης δαπάνης για αποζημιώσεις και τόκους.

Αδυναμίες στον προγραμματισμό της μελέτης και εκτέλεσης έργων. Διαπιστώνονται αδυναμίες στον προγραμματισμό της μελέτης και εκτέλεσης έργων, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται καθυστερήσεις και αυξήσεις κόστους, όπως στο νέο Κτίριο της Βουλής των Αντιπροσώπων, στον περιμετρικό αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας, στην ανέγερση νέου Κυβερνητικού Τυπογραφείου, και στη μελέτη από ιδιώτες Συμβούλους του αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας – Παλαιχωρίου.

Λάθη και παραλείψεις σε μελέτες. Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης έργων διαπιστώθηκαν λάθη και παραλείψεις σε μελέτες τα οποία προκάλεσαν καθυστερήσεις στην πρόοδο των εργασιών καθώς και τροποποιήσεις των σχεδίων, με ανάλογες οικονομικές επιπτώσεις, όπως στην κατασκευή του παραλιακού δρόμου Λάρνακας – Δεκέλειας φάση Α, στην κατασκευή της λεωφόρου Αρχαγγέλου, στη βελτίωση της λεωφόρου Μακαρίου Γ' στο Παλιομέτοχο, στη βελτίωση του δρόμου Παραλιμνίου – Δερύνειας και στη κατασκευή του δρόμου από τη Βιομηχανική Περιοχή Ιδαίου προς Βαθεία Γωνιά.

Αδυναμίες στη διαχείριση συμβολαίων. Σε διάφορα έργα έχουν παρατηρηθεί αδυναμίες στη διαχείριση των συμβολαίων από τους Επιβλέποντες Μηχανικούς, οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα παρεκκλίσεις από τις πρόνοιες των συμβολαίων, καθυστερήσεις καθώς και οικονομικές επιβαρύνσεις. Οι σημαντικότερες

περιπτώσεις διαπιστώθηκαν στο συμβόλαιο περιοδικής συντήρησης δρόμων εντός Λευκωσίας και στον παρακαμπτήριο δρόμο Καλού Χωριού και Ζωοπηγής.

(β) Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας

Μηχανογράφηση. Ενώ το λειτουργικό πρόγραμμα του συστήματος έγινε επίσημα αποδεκτό από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής από τις 30.6.2003, η πλήρης λειτουργία του συστήματος σε πραγματικό περιβάλλον δεν έχει ολοκληρωθεί μέχρι σήμερα.

Επιθεωρήσεις πλοίων στο εξωτερικό με αγορά υπηρεσιών. Κατά το 2010 έγιναν 452 επιθεωρήσεις πλοίων (42% των ποντοπόρων πλοίων) ενώ ο στόχος του Τμήματος είναι να γίνεται επιθεώρηση κάθε πλοίου κάθε 12 μήνες. Οι επιθεωρήσεις που γίνονται από ορισμένους επιθεωρητές είναι ελάχιστες και σε αρκετές περιπτώσεις δεν αναφέρονται σημαντικές ελλείψεις.

(γ) Τμήμα Οδικών Μεταφορών

Ανανέωση αδειών κυκλοφορίας. Κατά το 2010 εκδόθηκαν 643.552 άδειες κυκλοφορίας και εισπράχτηκαν τέλη €89,97 εκ. σε σύγκριση με 652.405 άδειες και τέλη €91,32 εκ. το 2009.

Αναθεώρηση τελών. Τα τέλη που επιβάλλονται για διάφορες υπηρεσίες που παρέχει το Τμήμα είναι πολύ χαμηλά και δεν καλύπτουν το διοικητικό κόστος. Επίσης υπηρεσίες όπως η αντικατάσταση τίτλου ιδιοκτησίας και η διεξαγωγή τεχνικού ελέγχου στα οχήματα δημόσιας χρήσης παρέχονται δωρεάν.

Πινακίδες δοκιμής μηχανοκίνητων οχημάτων. Δεν τηρούνται οι διατάξεις του περί Εμπόρων Μηχανοκίνητων Οχημάτων (Επίδειξη και Δοκιμή) Νόμου σχετικά με τη χρήση και τον έλεγχο των πινακίδων δοκιμής.

Λανθασμένη επιβολή τελών εγγραφής και ετήσιων αδειών κυκλοφορίας. Τα τέλη εγγραφής μηχανοκίνητων οχημάτων και τα τέλη αδειών κυκλοφορίας υπολογίζονται από το μηχανογραφικό σύστημα με βάση δεδομένα που καταχωρίζονται στο σύστημα κατά την εγγραφή των οχημάτων. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκαν λανθασμένες καταχωρίσεις δεδομένων στο σύστημα με αποτέλεσμα να επιβάλλονται λανθασμένα τέλη.

Έκπτωση στα τέλη για οχήματα διπλής προώσεως. Σύμφωνα με τη νομοθεσία παρέχεται έκπτωση σε ποσοστό 50% στα τέλη εγγραφής και άδειας κυκλοφορίας για οχήματα διπλής προώσεως (υβριδικά). Η έκπτωση αυτή παραχωρείται ως κίνητρο για την αγορά μη ενεργοβόρων και φιλικότερων προς το περιβάλλον οχημάτων.

Διαπιστώθηκε ότι, ενεργοβόρα οχήματα διπλής προώσεως τα οποία επιβαρύνονται με αύξηση 10% στα τέλη εγγραφής και στα τέλη κυκλοφορίας, λόγω υψηλής μάζας εκπεμπομένου διοξειδίου του άνθρακα, επωφελούνται ταυτόχρονα με την παραχώρηση της έκπτωσης. Ως αποτέλεσμα δεν επιτυγχάνεται ο σκοπός του Νόμου.

(δ) Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας

Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων. Το Τμήμα αντιμετωπίζει δυσκολίες στην είσπραξη των οφειλών. Στις 31.12.2010 το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων ήταν €25.106.909.

Καθυστέρηση στην προμήθεια και εγκατάσταση του εξοπλισμού για το Νέο Κέντρο Ελέγχου Πτήσεων Περιοχής Λευκωσίας (έργο LEFCO). Το έργο παρουσιάζει μεγάλη καθυστέρηση και έχει δοθεί καταληκτική ημερομηνία για επίλυση των τεχνικών προβλημάτων, η 20.1.2012. Αν δεν επιλυθούν τα προβλήματα το έργο δεν θα παραληφθεί και το συμβόλαιο θα καταγγελθεί.

Συμφωνία Παραχώρησης της Ανάπτυξης και Διαχείρισης των Αερολιμένων. Η συμφωνία τέθηκε σε ισχύ στις 12.5.2006. Στην έκθεση της Ομάδας Έργου Παραχώρησης που διενήργησε έλεγχο των εσόδων της περιόδου 12.5.2006 μέχρι 31.12.2009, αναφέρεται ότι εκκρεμεί ο διακανονισμός αποκοπών σημαντικών

ποσών που έγιναν από τον Ανάδοχο μονομερώς, χωρίς αυτό να συμφωνηθεί με τον αντιπρόσωπο της Κυβέρνησης.

Καθυστερήσεις πτήσεων στον Κυπριακό Εναέριο Χώρο (FIR Λευκωσίας). Λόγω της μη επαρκούς στελέχωσης του Κέντρου Ελέγχου Περιοχής Λευκωσίας και της αδυναμίας του Τμήματος να λειτουργήσει περισσότερους τομείς ελέγχου παρατηρούνται σημαντικές καθυστερήσεις πτήσεων στον Κυπριακό Εναέριο Χώρο.

(ε) Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών

Το χειρόγραφο λογιστικό σύστημα εξακολουθεί να τηρείται παράλληλα με το νέο μηχανογραφημένο σύστημα το οποίο τέθηκε σε εφαρμογή στις 2.1.2007 λόγω του ότι δεν έχει τεκμηριωθεί η αξιοπιστία των αποτελεσμάτων του.

2.2.11 Υπουργείο Υγείας

(α) Υπουργείο

Λειτουργικά προβλήματα. Παρατηρούνται λειτουργικά προβλήματα, καθώς και αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου του Υπουργείου και των Υπηρεσιών του.

Μηχανογράφηση Υπουργείου Υγείας. Παρατηρείται καθυστέρηση στην προώθηση των έργων που αφορούν στη μηχανογράφηση των νοσοκομείων και στην μηχανογράφηση του Υπουργείου.

Γενικό Σχέδιο Υγείας. Διαπιστώνεται καθυστέρηση στην υλοποίηση των έργων του Γενικού Σχεδίου Υγείας, ενώ σημαντικές δαπάνες, όπως για την λειτουργία του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας, τρέχουν.

Σχέδιο Παροχής Οικονομικής Αρωγής για Υπηρεσίες Υγείας. Η παρακολούθηση, τόσο της αποστολής των ασθενών στο εξωτερικό, όσο και του ελέγχου των εξόδων θεραπείας δεν είναι ικανοποιητικός ώστε να διασφαλίζονται επαρκώς τα συμφέροντα της Δημοκρατίας. Εκκρεμεί η σύναψη συμφωνιών με ιατρικά κέντρα, κυρίως στο εξωτερικό, ενώ σε νοσοκομεία του Ισραήλ εξακολουθεί να αποστέλλονται ασθενείς μέσω αντιπροσώπων.

Επίσης η παρακολούθηση των καθυστερημένων εσόδων από επιδοτούμενους ασθενείς παρουσιάζει αδυναμίες.

Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη Τουρκοκυπρίων. Στους Τουρκοκύπριους που διαμένουν στα κατεχόμενα παρέχεται ιατροφαρμακευτική περίθαλψη χωρίς να εφαρμόζονται τα εισοδηματικά κριτήρια που καθορίζονται για όλους τους πολίτες στους περί Ιατρικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών Γενικούς Κανονισμούς του 2000 - 2007.

(β) Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας

Λειτουργικά προβλήματα. Παρατηρούνται λειτουργικά προβλήματα καθώς και αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτουν τις δραστηριότητες των Ιατρικών Υπηρεσιών.

Προμήθεια αναλωσίμων. Η έλλειψη κατάλληλης μηχανογράφησης καθώς και η απευθείας παραλαβή και αποθήκευση αναλωσίμων ειδών στα τμήματα και τους θαλάμους των νοσοκομείων, έχει ως αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η παρακολούθηση της χρήσης τους και να μην υπάρχει η δυνατότητα για προγραμματισμό των αναγκών τους.

Νοσήλια εσωτερικών ασθενών. Ασθενείς τυγχάνουν θεραπείας και απολύονται χωρίς να εισπραχθούν τα σχετικά δικαιώματα, με αποτέλεσμα η απώλεια εσόδων να συνεχίζεται. Στις 31.12.2010 τα καθυστερημένα έσοδα από νοσήλια ανέρχονταν σε €11.268.161 (μη συμπεριλαμβανομένων των καθυστερημένων εσόδων του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας).

Υπερωριακή απασχόληση ιατρικού προσωπικού. Εξακολουθεί να παρατηρούνται αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου σε ότι αφορά στην ορθότητα της υπερωριακής απασχόλησης. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε επαναξιολόγηση του υφιστάμενου συστήματος υπερωριακής αποζημίωσης.

2.3 ΑΡΧΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

2.3.1 Δήμοι - Γενικές Παρατηρήσεις

Οικονομική κατάσταση. Όλοι σχεδόν οι Δήμοι αντιμετωπίζουν σοβαρό οικονομικό πρόβλημα, με αποτέλεσμα να αδυνατούν να καλύψουν όλες τις τρέχουσες υποχρεώσεις τους.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Οι Δήμοι Γεροσκήπου και Πέγειας δεν είχαν υποβάλει, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, για έλεγχο τις οικονομικές καταστάσεις του 2010, όπως είχαν υποχρέωση.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρά τις βελτιώσεις που παρατηρήθηκαν, στους περισσότερους Δήμους εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτουν διάφορες δραστηριότητες των Δήμων, ιδιαίτερα των οικονομικών υπηρεσιών.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών. Σε ορισμένους Δήμους, η συμπλήρωση της μηχανογράφησης υπηρεσιών καθυστερεί ή παρουσιάζει αδυναμίες, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται λειτουργικά προβλήματα στις οικονομικές και άλλες υπηρεσίες τους.

Καθυστερήσεις φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων. Αρκετοί Δήμοι δεν λαμβάνουν τα επιβαλλόμενα μέτρα για την έγκαιρη είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων, με αποτέλεσμα να υπάρχει ο κίνδυνος διαγραφής πολλών από αυτές.

Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Μετά από εισήγησή μας, σε 22 Δήμους διενεργήθηκε κατά την περίοδο 2002-2009 αναλογιστική μελέτη, από την οποία διαφάνηκε ότι, λόγω ελλειμματικών εισφορών, οι Δήμοι αυτοί όφειλαν στα Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, στις 31.12.2009, συνολικό ποσό ύψους €170,7 εκ. Στους υπόλοιπους 2 Δήμους, παρά τις εισηγήσεις μας, δεν διενεργήθηκε μέχρι σήμερα αναλογιστική μελέτη.

Δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές. Σύμφωνα με στοιχεία των Δήμων, στα όρια 23 Δήμων λειτουργούσαν, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, συνολικά 921 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές, από τις οποίες οι 765 λειτουργούσαν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει την απαιτούμενη άδεια, ενώ για 18 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές εκδόθηκε αντικανονικά άδεια λειτουργίας, χωρίς να πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας και των σχετικών Κανονισμών.

Πρατήρια πετρελαιοειδών. Σύμφωνα με στοιχεία των Δήμων, στα όρια 24 Δήμων λειτουργούσαν, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, συνολικά 187 πρατήρια πετρελαιοειδών, από τα οποία τα 90 λειτουργούσαν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει την απαιτούμενη άδεια, ενώ για 65 πρατήρια εκδόθηκε αντικανονικά άδεια λειτουργίας, χωρίς να πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας.

Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης. Στους Δήμους Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας, Πάφου και Στροβόλου λειτουργούν ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, χωρίς να εξασφαλίσουν άδεια οικοδομής και άδεια λειτουργίας και χωρίς να καταβάλουν στους Δήμους τα τέλη που προνοούν οι περί Τροχαίας Δημοτικοί Κανονισμοί.

Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Το Υπουργείο Εσωτερικών, υιοθετώντας σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μας, ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας, να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία, γεγονός που θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδα των Δήμων.

2.3.2 Κοινοτικά Συμβούλια

Οικονομικές καταστάσεις. Οι οικονομικές καταστάσεις που ετοιμάζονται από αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια παρουσιάζουν λάθη και παραλείψεις, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η διεξαγωγή του ελέγχου. Επίσης, αρκετά Συμβούλια καθυστερούν την ενημέρωση των λογιστικών βιβλίων και την ετοιμασία των τελικών λογαριασμών.

Προϋπολογισμοί. Οι ετήσιοι Προϋπολογισμοί αρκετών Συμβουλίων δεν εγκρίνονται έγκαιρα, δηλαδή πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται. Διαπιστώθηκαν αρκετές περιπτώσεις υπερβάσεων δαπανών χωρίς να ακολουθηθεί η υπό του Νόμου προβλεπόμενη διαδικασία εξασφάλισης σχετικών εγκρίσεων από τον Έπαρχο. Επίσης, ορισμένα Συμβούλια εγκρίνουν ελλειμματικούς Προϋπολογισμούς, σε αντίθεση με το σχετικό Νόμο, ενώ κάποια Συμβούλια δεν έχουν ετοιμάσει Προϋπολογισμούς για το έτος 2010.

Πρακτικά συνεδριάσεων. Ορισμένα Συμβούλια δεν τηρούν πρακτικά των συνεδριών του Συμβουλίου κατά παράβαση των διατάξεων του Νόμου.

Αγορά μετοχών σε ιδιωτικές εταιρείες. Αρκετά Συμβούλια αγόρασαν μετοχές σε εταιρείες ανάπτυξης, παρόλο που η επένδυση σε ιδιωτικές εταιρείες δεν καλύπτεται από τις διατάξεις του Νόμου.

Διαπίστωση χρηματικών ελλειμμάτων. Σε μερικά Συμβούλια διαπιστώθηκε ταμειακό έλλειμμα, για το οποίο κλήθηκαν οι αρμόδιοι να δώσουν εξηγήσεις και να προβούν στις δέουσες διευθετήσεις.

Διαπίστωση χρηματικών πλεονασμάτων. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις πλεονασμάτων στα ταμεία ορισμένων Συμβουλίων, για τα οποία ζητήθηκε σχετική αιτιολόγηση.

Μη επιβολή της πρόσθετης επιβάρυνσης του 25%. Σε αρκετές περιπτώσεις δεν επιβάλλεται η πρόσθετη επιβάρυνση του 25% για καθυστερήσεις στην καταβολή φόρων, τελών και δικαιωμάτων.

Καθυστερημένες οφειλές φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας. Σε πολλά Κοινοτικά Συμβούλια εξακολουθούν να υπάρχουν καθυστερημένες οφειλές φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας αρκετών χιλιάδων ευρώ.

Προσφορές. Σε αρκετά Συμβούλια δεν ακολουθείται πάντα η ενδεδειγμένη διαδικασία προσφορών για την αγορά υπηρεσιών ή αγαθών.

Περιουσιακά στοιχεία. Τα περιουσιακά στοιχεία, κινητά και ακίνητα, των πλείστων Κοινοτικών Συμβουλίων δεν καταχωρίζονται σε κατάλληλα μητρώα.

Μηχανογραφημένα συστήματα τήρησης λογαριασμών. Τα μηχανογραφημένα συστήματα που εφαρμόζουν ορισμένα Συμβούλια παρουσιάζουν ελλείψεις και αδυναμίες.

Ακίνητη περιουσία των Συμβουλίων. Σε αρκετές περιπτώσεις η ακίνητη περιουσία των Κοινοτικών Συμβουλίων δεν είναι εγγεγραμμένη στο όνομα τους.

Ταμεία Προνοίας. Σε ορισμένα Συμβούλια τα Ταμεία Προνοίας λειτουργούν χωρίς εγκεκριμένους Κανονισμούς.

Σχέδια Υπηρεσίας και Κανονισμοί Προσωπικού Κοινοτικών Συμβουλίων. Σε αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια δεν υπάρχουν σχέδια υπηρεσίας, με αποτέλεσμα να τοποθετούνται υπάλληλοι σε βαθμίδες κλιμάκων πιο ψηλές απ' ό,τι θα έπρεπε ή να τους παραχωρούνται επιπρόσθετες ετήσιες προσαυξήσεις αντικανονικά.

Ατιμολόγητο νερό. Το ποσοστό ατιμολόγητου νερού σε ορισμένα Κοινοτικά Συμβούλια είναι υπερβολικά ψηλό και υπερβαίνει κατά πολύ το λογικά επιτρεπτό όριο, ενώ σε αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια δεν τηρούνται στοιχεία σχετικά με το ποσοστό ατιμολόγητου νερού.

Τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια εξακολουθούν να μην επιβάλλουν τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, όπως έχουν εξουσία σύμφωνα με το άρθρο 74 του Νόμου, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων.

Διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων σε σχέση με την επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας. Στους περί Κοινοτήτων Νόμους του 1999 μέχρι 2011 δεν υπάρχει διάταξη ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας, να μπορεί να ληφθεί υπόψη η αξία της ιδιοκτησίας όπως αυτή δυνατόν να αναθεωρηθεί/επανεκτιμηθεί από τον Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Ως αποτέλεσμα τα Κοινοτικά Συμβούλια έχουν σημαντική απώλεια εσόδων καθότι οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά.

2.4 ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

(α) Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού

Αιτήσεις για καταβολή χορηγημάτων. Κατά την 31.12.2010 βρίσκονταν υπό εξέταση 1.782 αιτήσεις για καταβολή χορηγημάτων, υπολογιζόμενου ύψους €4,3 εκ., σε σύγκριση με 815 αιτήσεις και υπολογιζόμενου χορηγήματος ύψους €1,6 εκ. κατά την 31.12.2009.

Αιφνιδιαστικοί έλεγχοι εφαρμογής προγραμμάτων. Κατά το έτος 2010 διενεργήθηκαν, σύμφωνα με το μηχανογραφημένο σύστημα προγραμμάτων, 753 αιφνιδιαστικές επισκέψεις τόσο από λειτουργούς της Αρχής, όσο και από τον Ανάδοχο, για έλεγχο της εφαρμογής 748 προγραμμάτων, που αντιστοιχεί σε ποσοστό 9,6% των εγκριθέντων προγραμμάτων.

Καταβολή ενισχύσεων για προγράμματα που οργανώνονται από Εργοδοτικές και Εργατικές Οργανώσεις. Οι ενισχύσεις που καταβλήθηκαν στις Εργοδοτικές και Εργατικές Οργανώσεις, οι οποίες εκπροσωπούνται στο Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, ανέρχονται, για τα τελευταία 12 χρόνια, στο ποσό των €12,2 εκ., το οποίο αποτελεί ποσοστό 23% του συνολικού ποσού που καταβλήθηκε στα Ιδρύματα Κατάρτισης.

(β) Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου

Τα θέματα που αφορούν στην Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου και τα οποία προέκυψαν από τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας για το έτος 2010, δεν περιλαμβάνουν οποιεσδήποτε επιπτώσεις από το τραγικό συμβάν της 11^{ης} Ιουλίου 2011 στο Μαρί.

Ηλεκτροπαραγωγός Σταθμός Βασιλικού (Φάση IV). Η Φάση IV προνοούσε την εγκατάσταση 2 Μονάδων (αρ. 5 & 6) Συνδυασμένου Κύκλου διπλής καύσης (φυσικό αέριο και ντίζελ) δυναμικότητας περίπου 180MW η καθεμία. Η παράδοση της Μονάδας 5 έγινε την 1.7.2011 για λειτουργία σε ανοικτό κύκλο.

Προβλήματα στη διαδικασία προσφορών. Διαπιστώθηκαν διάφορα προβλήματα που σχετίζονται με την αξιολόγηση, τους όρους των προσφορών, την ευρύτητα συμμετοχής προσφοροδοτών, καθώς επίσης την ανάθεση συμβάσεων με τη χρήση συνοπτικής διαδικασίας.

Στρατηγική για αντιμετώπιση του ανταγωνισμού. Παρά το γεγονός ότι εντοπίστηκε από τις αρχές του 2007 η αναγκαιότητα για μείωση των λειτουργικών δαπανών της Αρχής, εντούτοις η ανταπόκριση της Αρχής δεν υπήρξε ουσιαστική.

Απώλεια εσόδων.

- (i) **Υποκλοπή ρεύματος.** Από έλεγχο που έγινε το 2010 εντοπίστηκαν 388 νέες περιπτώσεις υποκλοπής ρεύματος. Κατά το 2010 χρεώθηκε και εισπράχθηκε σχετικά με τις παράνομες επεμβάσεις συνολικό ποσό €718.194.
- (ii) **Αλλαγή μετρητών καταγραφής ρεύματος.** Όπως αναφέρθηκε στην Έκθεσή μας για το 2007, υπήρχαν περίπου 56.000 μετρητές ηλικίας πέραν των 30 ετών, με πιθανότητα να μην καταγράφεται

σωστά η σχετική κατανάλωση, ενώ ο αντίστοιχος αριθμός στις 9.5.2011, ανέρχεται σε 69.533. Κατά τη διάρκεια του 2010 αντικαταστάθηκαν 19.102 μετρητές άνω των 30 χρόνων. Επίσης εντοπίστηκε πρόβλημα σε περίπου 28.000 νέους ηλεκτρονικούς τριφασικούς μετρητές που εγκαταστάθηκαν. Κατά τη διάρκεια του 2010 αντικαταστάθηκαν 6.480 ηλεκτρονικοί τριφασικοί μετρητές.

Πρώρη αφυπηρέτηση βάσει του Κανονισμού 29Α των περί ΑΗΚ (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών του 1986-1996. Ο πιο πάνω Κανονισμός, ο οποίος θεσπίστηκε το 1996, αρχικά για περίοδο 2 ετών και έκτοτε συνεχίζει να εφαρμόζεται μέσω της ψήφισης σχετικής πρόνοιας στους ετήσιους Προϋπολογισμούς της ΑΗΚ, έχει καταστεί μόνιμος θεσμός και συνιστά στην ουσία πρόσθετο συνταξιοδοτικό ωφέλημα. Από την έναρξη του σχεδίου το 1996 μέχρι και το 2010 (14 χρόνια) έχουν αφυπηρετήσει πρόωρα συνολικά 325 υπάλληλοι και το συνολικό επιπρόσθετο φιλοδώρημα που τους καταβλήθηκε ανέρχεται στα €11,13 εκ.

Έλλειμμα δικαιωμάτων εκπομπών θερμοκηπιακών αερίων για την ΑΗΚ. Με βάση τις επιβεβαιωμένες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και την κατανομή των σχετικών δικαιωμάτων προέκυψε ότι, ενώ η ΑΗΚ στην οποία κατανεμήθηκε το 66% περίπου των συνολικών δικαιωμάτων, παρουσίασε για την περίοδο 2008-2010 έλλειμμα 1.967.702 δικαιωμάτων που υπολογίζεται σε €24,2 εκ. περίπου, όλες οι ιδιωτικές εγκαταστάσεις, στις οποίες κατανεμήθηκαν τα υπόλοιπα δικαιώματα, πραγματοποίησαν περισσεύματα δικαιωμάτων, τα οποία συνολικά ανέρχονται περίπου σε 1.343.780 και υπολογίζονται σε €16,6 εκ.

Ανάκτηση του κόστους του ελλείμματος δικαιωμάτων της ΑΗΚ. Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ), στις 18.2.2010 ενέκρινε όπως το κόστος ελλείμματος δικαιωμάτων αερίων του θερμοκηπίου, είναι ανακτήσιμο μέσω των τιμολογίων της ΑΗΚ προς τους πελάτες της με ημερομηνία έναρξης τελικά την 1.3.2010.

Η ανάκτηση των ελλειμματικών δικαιωμάτων εφαρμόστηκε άμεσα από την ΑΗΚ. Την περίοδο-1.3.2010-31.12.2010 η ΑΗΚ χρέωσε τους πελάτες της €8.760.963 για ανάκτηση του κόστους των θερμοκηπιακών αερίων.

Άσκηση δικαιώματος μεταβατικής παρέκκλισης για δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων εκπομπής για την περίοδο 2013-2020 σε εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής. Μετά το 2012 τερματίζεται η δωρεάν παραχώρηση δικαιωμάτων προς τις διάφορες εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας των κρατών μελών της Ε.Ε. Η ΑΗΚ ωστόσο, βάσει σχετικής Ευρωπαϊκής Οδηγίας έχει το δικαίωμα, ως μικρό και απομονωμένο ηλεκτρικό σύστημα, να διεκδικήσει, δωρεάν δικαιώματα εκπομπής θερμοκηπιακών αερίων με αίτηση της στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέχρι 30.9.2010.

Σημειώνεται ότι το κόστος των δικαιωμάτων αερίου του θερμοκηπίου αναμένεται να είναι πολύ ψηλό για την ΑΗΚ από το 2013 και μετά, με συνεπαγόμενο πρόσθετο σημαντικό κόστος για τον Κύπριο καταναλωτή, θέμα πολύ σοβαρό που χρήζει άμεσης εξέτασης από όλα τα εμπλεκόμενα μέρη.

Παράβαση των όρων λειτουργίας των Ηλεκτροπαραγωγών Σταθμών (Η/Σ).

- (i) **Μετρήσεις ποιότητας αέρα γύρω από τους Η/Σ.** Σύμφωνα με τις ετήσιες σχετικές εκθέσεις της ΑΗΚ προς το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, για τα έτη 2008, 2009 και 2010, διαπιστώνονται σημαντικές υπερβάσεις των οριακών τιμών των ρύπων στον αέρα γύρω από όλους τους σταθμούς, όπως αυτές έχουν καθοριστεί από τους περί της Ποιότητας του Ατμοσφαιρικού Αέρα Κανονισμούς του 2002 (ΚΔΠ 574/2002).
- (ii) **Υπερβάσεις εκπομπών ρύπων πέραν των επιτρεπόμενων ορίων.** Στοιχεία της Αρχής για τα έτη 2006 μέχρι 2010 καταδεικνύουν ότι υπάρχει σοβαρό πρόβλημα σε όλους τους σταθμούς, αναφορικά με την εκπομπή ρύπων (κυρίως οξειδίων του αζώτου και σκόνης), πέραν των επιτρεπόμενων ορίων από τις σχετικές άδειες.

(γ) Αρχή Κρατικών Εκθέσεων

Ταμειακή ρευστότητα. Σύμφωνα με κατάσταση ταμειακών ροών, που ετοίμασε η Αρχή, το ταμειακό έλλειμμα υπολογίστηκε ότι θα ανερχόταν στο τέλος του 2011 σε €54.741, χωρίς ωστόσο να έχει ληφθεί

υπόψη η καταβολή οφειλών σε εμπορικούς πιστωτές για την περίοδο Οκτωβρίου – Δεκεμβρίου 2011, η συνεισφορά προς το Ταμείο Συντάξεων, το Ταμείο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης, το Φόρο Εισοδήματος, των αποχετευτικών τελών και φόρου θεάματος προς το Συμβούλιο Αποχετεύσεων και Δήμο Έγκωμης αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι η καθυστέρηση που παρατηρείται στην αποπληρωμή των δανείων της και των πιστωτών, καταδεικνύουν ότι η Αρχή αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας.

Παραχώρηση στην Αρχή τμήματος κρατικής γης. Η υλοποίηση του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού Ανάπτυξης (Master Plan) που το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής ενέκρινε σε συνεδρία τον Φεβρουάριο 2006, δεν προχώρησε. Μετά από διαβουλεύσεις της Αρχής με τις αρμόδιες κυβερνητικές υπηρεσίες/τμήματα, το Υπουργικό Συμβούλιο τον Νοέμβριο 2010, αποφάσισε να εγκρίνει, μεταξύ άλλων, την ακύρωση της σύμβασης μίσθωσης για τη χρήση της γης συνολικής έκτασης 264.000 τ.μ., την παραχώρηση στην Αρχή τμήματος της έκτασης 48.000 τ.μ. και την εκμίσθωση προς την Αρχή άλλου τμήματος της έκτασης 47.500 τ.μ., έναντι ετήσιου αγοραίου ενοικίου. Έχοντας υπόψη τη δεινή οικονομική κατάσταση της Αρχής, παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στη λήψη αποφάσεων ως προς τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν, ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος οικονομικής κατάρρευσης της Αρχής.

(δ) Αρχή Λιμένων Κύπρου

Δαπάνες υπερωριακής απασχόλησης. Οι δαπάνες για υπερωριακή απασχόληση στο Τμήμα Εκμετάλλευσης, οι οποίες το 2010 ανήλθαν σε €2,16 εκ., εξακολουθούν να είναι ψηλές και θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για περαιτέρω μείωσή τους.

Άδειες χρήσης θαλάσσιων και χερσαίων χώρων. Σε ορισμένες περιπτώσεις παρατηρείται μη τήρηση σημαντικών όρων των συμβολαίων από πρόσωπα ή εταιρείες στις οποίες παραχωρήθηκε άδεια χρήσης θαλάσσιων ή χερσαίων χώρων, χωρίς να λαμβάνονται μέτρα για συμμόρφωσή τους.

Τιμολογιακή πολιτική. Στα πλαίσια μελέτης για την ενδυνάμωση της διοικητικής ικανότητας της Αρχής, έγινε αξιολόγηση της τιμολογιακής πολιτικής και του συστήματος χρεώσεων της Αρχής. Στην έκθεση που ετοίμασαν οι σύμβουλοι αναφέρουν ότι στην ισχύουσα τιμολογιακή δομή υπάρχουν αδυναμίες εφόσον δεν υπάρχει σχέση κόστους και χρέωσης των υπηρεσιών που παρέχει η Αρχή, πράγμα που δεν συνάδει με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και θα πρέπει να προωθηθεί η αναθεώρησή της.

(ε) Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου

Μετρητά και κυβερνητικά χρεώγραφα. Στις 31.12.2010 υπήρχαν μετρητά €242,1 εκ., το μεγαλύτερο μέρος των οποίων ήταν κατατεθειμένα σε εμπορικές τράπεζες. Σύμφωνα με οδηγία του Υπουργού Οικονομικών, που εκδόθηκε τον Απρίλιο 1992 δυνάμει του περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Επενδύσεις) Νόμου του 1991, τα ταμειακά διαθέσιμα θα έπρεπε σταδιακά εντός 10 ετών να επενδυθούν σε κυβερνητικά χρεώγραφα.

Αποζημίωση για πρόωρη αφυπηρέτηση. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς Προσωπικού, μπορεί να δοθεί ως αποζημίωση για πρόωρη αφυπηρέτηση το σύνολο των μισθών που θα λάμβανε ο υπάλληλος μέχρι να αφυπηρετήσει. Επίσης δεν υπάρχουν οποιαδήποτε κριτήρια, με βάση τα οποία να εγκρίνονται ή να απορρίπτονται οι αιτήσεις υπαλλήλων για πρόωρη αφυπηρέτηση. Με βάση αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του 2002 και 2010 εφαρμόζονται κάποιοι περιορισμοί στον υπολογισμό της αποζημίωσης των υπαλλήλων που αφυπηρετούν πρόωρα, όμως οι πιο πάνω Κανονισμοί παραμένουν σε ισχύ.

Θυγατρική Εταιρεία Cyta Hellas A.E. Η εταιρεία ιδρύθηκε το 2007 και δραστηριοποιείται στην παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών τηλεφωνίας και διαδικτύου στην Ελλάδα. Μέχρι τις 31.12.2010 προέβηκε σε επενδύσεις ύψους €78,3 εκ.

(στ) Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς

Μεταξύ ΔΣΜ και ΑΗΚ υπάρχει διαφωνία ως προς τις νομικές σχέσεις μεταξύ των δύο, δηλαδή κατά πόσο ο ΔΣΜ είναι ξεχωριστή από την ΑΗΚ νομική οντότητα και ανάλογα με τη νομική συμβουλή εκάστου,

διαμορφώνεται και η συμπεριφορά του. Το θέμα αυτό θα μπορούσε να εκλείψει, αν ο Νόμος ρητά και σαφώς καθόριζε τη νομική υπόσταση του ΔΣΜ ώστε να μη χωρούν διαφορετικές νομικές ερμηνείες.

(ζ) Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου

Με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερομηνίας 12.8.2011 ύστερα από προσφυγή Εταιρείας, εναντίον απόφασης της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς αναφορικά με επιβολή διοικητικού προστίμου €80.000, κρίθηκε ότι ο διορισμός των μελών της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς ήταν αντίθετος με τις πρόνοιες του Νόμου. Κατά συνέπεια τίθεται θέμα εγκυρότητας των αποφάσεων που έχουν ληφθεί από την Επιτροπή με την προηγούμενη σύνθεσή της και διοικητικές ποινές ύψους εκατομμυρίων ευρώ που επιβλήθησαν σε εταιρείες, για τις οποίες οι επηρεαζόμενοι έχουν καταχωρίσει προσφυγή, με επίκληση της απόφασης αυτής πιθανό να ακυρωθούν από το δικαστήριο.

(η) Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου

Συνεχιζόμενη πρακτική της απασχόλησης λιμενεργατών. Συνεχίστηκε η πρακτική της "εικονικής" στην ουσία απασχόλησης λιμενεργατών για την εκφόρτωση πλοίων της Επιτροπής, (αφού δεν εκτελούν οποιαδήποτε εργασία), το σημαντικό κόστος της οποίας επιβαρύνει την Επιτροπή.

(θ) Ίδρυμα Πολιτισμού Κύπρου

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2005-2010. Η υποβολή των οικονομικών καταστάσεων του Ιδρύματος καθυστέρησε σημαντικά. Υποβλήθηκαν τελικά στις 24.10.2011, αλλά χρήζουν αναθεωρήσεις.

(ι) Κεντρικός Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών

Εξέταση αιτήσεων. Η διαδικασία εξέτασης και έγκρισης των αιτήσεων για στεγαστικά δάνεια εξακολουθεί να παρουσιάζει μεγάλη καθυστέρηση (περίπου 3 χρόνων από την υποβολή τους), με κυριότερους λόγους καθυστέρησης τα περιορισμένα διαθέσιμα κεφάλαια στον Προϋπολογισμό του Φορέα, τον μεγάλο αριθμό αιτήσεων που συσσωρεύθηκαν μετά την τροποποίηση των Κανονισμών του 1999 και την αύξηση του αριθμού των αιτήσεων που υποβάλλονται από έτος σε έτος.

Καθυστερήσεις στην αποπληρωμή δανείων από δανειοδοτούμενους. Οι καθυστερήσεις στην αποπληρωμή δανείων αυξήθηκαν και εισιγήθηκαμε όπως ο Φορέας παρακολουθεί τις ενέργειες των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων για αντιμετώπιση των καθυστερήσεων που τον αφορούν.

Επίτευξη στόχων της ίδρυσης του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών. Όπως προέκυψε από τη μελέτη που εκπονήθηκε το 2000 από το Πανεπιστήμιο Κύπρου για λογαριασμό του Φορέα, από τη σύγκριση της συσσωρευμένης οικονομικής βοήθειας προς τους πληγέντες με το συσσωρευμένο ιδιωτικό κόστος (οριστικές απώλειες και απώλειες πρόσβασης), για να επιτευχθεί ισότιμη κατανομή βαρών χρειάζεται όχι μόνο μεγαλύτερη αλλά και διαφορετικής μορφής κρατική αρωγή προς τους εκτοπισμένους και παθόντες από την Τουρκική εισβολή και κατοχή.

Σύμφωνα με τη μελέτη, για εξεύρεση των οικονομικών πόρων για παραχώρηση της πιο πάνω οικονομικής βοήθειας, θα έπρεπε κυρίως να επιβληθεί φορολογία στην ακίνητη περιουσία στις ελεύθερες περιοχές, διότι η αύξηση στην αξία της οφείλεται κατά ένα πολύ ψηλό ποσοστό στην εισβολή και κατ' επέκταση στη μείωση της διαθέσιμης γης.

(ια) Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού

Επιχορηγήσεις αθλητικών φορέων. Κατά το 2010 παραχωρήθηκε σε ομοσπονδίες το ποσό των €7,5 εκ. και στα σωματεία το ποσό των €4,5 εκ. Η ειδική χορηγία που καταβλήθηκε για το ποδόσφαιρο ανήλθε σε €2,6 εκ., ενώ συνολικά το ποδόσφαιρο επιχορηγήθηκε άμεσα και έμμεσα με το ποσό των €8,2 εκ.

Εξακολουθεί να υπάρχουν σοβαρές αδυναμίες στον έλεγχο των επιχορηγήσεων των ομοσπονδιών για εξακρίβωση κατά πόσο αυτές χρησιμοποιούνται για τον σκοπό για τον οποίο προορίζονται.

Σχέδιο επαγγελματικής αποκατάστασης. Όπως διαπιστώθηκε, ο Οργανισμός, αλλά και κάποιες ομοσπονδίες, δεν γνώριζαν για το καθεστώς απασχόλησης του κάθε ενταγμένου αθλητή.

Άδειες οικοδομής αθλητικών χώρων. Παρά τις επανειλημμένες αναφορές μας, εξακολουθεί να μην έχουν εξασφαλιστεί άδειες οικοδομής για όλους τους αθλητικούς χώρους.

Σχέδιο Υψηλής Επίδοσης. Για το εν λόγω Σχέδιο δαπανήθηκε κατά το 2010 ποσό €483.509. Από τον έλεγχο που διενεργήθηκε σε ομοσπονδίες από τον Οργανισμό, εντοπίστηκαν σοβαρά προβλήματα που αφορούν στα αποδεικτικά στοιχεία για τις χορηγίες που καταβλήθηκαν.

Ιδιωτικές Σχολές Γυμναστικής. Λειτουργούν συνολικά 320 γυμναστήρια, από τα οποία μόνο τα 29 διαθέτουν άδεια λειτουργίας. Διαπιστώθηκε ότι ενώ καταδικάστηκαν αρκετοί ιδιοκτήτες γυμναστηρίων τα οποία λειτουργούσαν χωρίς άδεια, εντούτοις δεν υπήρξε βελτίωση.

Αθλητικές Εστίες Γ.Σ.Π. Υπήρξαν σημαντικές καθυστερήσεις στην αποπεράτωση του έργου και το κόστος υπερέβη σημαντικά το προϋπολογισθέν, ενώ εκκρεμούν σημαντικές απαιτήσεις του εργολάβου για αποζημιώσεις. Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε τον Ιούλιο 2007 να εγκρίνει, χωρίς επιπλέον κόστος για το Δημόσιο, την ανάθεση της διαχείρισης του έργου στο Γ.Σ.Π. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού ζήτησε από τον Οργανισμό πληροφόρηση για τυχόν ευθύνες για το πιο πάνω θέμα. Το θέμα παραμένει σε εκκρεμότητα.

Νέο Κλειστό Αθλητικό Κέντρο στη Λεμεσό – απαιτήσεις ιδιωτών μελετητών. Για το έργο υπάρχουν απαιτήσεις από τους ιδιώτες μελετητές κυρίως για αναπροσαρμογή της πληρωμής τους επί του τελικού κατασκευαστικού κόστους του έργου (£8.352.851 ή €14.271.694) αντί επί της εκτιμημένης δαπάνης (£4,5 εκ. ± 20% ή €7,69 εκ. ± 20%), όπως προβλέπεται στη συμφωνία μεταξύ του Οργανισμού και των συμβούλων. Ο Οργανισμός δεν έχει αποδεχθεί τις απαιτήσεις των συμβούλων και το θέμα παραπέμφθηκε τον Απρίλιο 2006 σε διαιτησία. Παρατηρήσαμε ότι η διεκπεραίωση της διαιτησίας καθυστερεί αδικαιολόγητα, με ευθύνη και του Οργανισμού.

(ιβ) Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού

Διαγωνισμός για την αγορά υπηρεσιών για σχεδιασμό και κατασκευή των τουριστικών περιπτέρων του ΚΟΤ στις Τουριστικές Εκθέσεις στο εξωτερικό κατά τα έτη 2010 έως 2012. Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε μόλις τον Απρίλιο 2010, με τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών στις 7.6.2010 και εκτίμηση δαπάνης €2.522.550 + ΦΠΑ, για την κατασκευή 61 τουριστικών περιπτέρων σε 26 χώρες για την περίοδο Σεπτέμβριος 2010 μέχρι Δεκέμβριο 2012, ενώ κατακυρώθηκε τον Οκτώβριο του 2010. Επισημάνθηκε ότι ενώ η περίοδος ισχύος του διαγωνισμού είχε εκπνεύσει χωρίς να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες αξιολόγησης και κατακύρωσης του, γεγονός που αποτελούσε λόγο αυτόματης ακύρωσης του, η διαδικασία συνεχίστηκε αφού ζητήθηκε εκπρόθεσμα η παράταση της ισχύος του. Ως αποτέλεσμα των καθυστερήσεων ο Οργανισμός αναγκάστηκε να ενεργοποιήσει την πρόνοια για μερική ανανέωση του συμβολαίου για 26 εκθέσεις με τους προηγούμενους ανάδοχους και να αναθέσει τους τελευταίους τρεις μήνες του 2010, με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης, την κατασκευή περιπτέρων σε 6 τουριστικές εκθέσεις σε διάφορες χώρες.

Πλάζ στο Δασούδι Λεμεσού. Κατόπιν προκήρυξης προσφορών ο ΚΟΤ παραχώρησε τη διαχείριση της τουριστικής πλαζ Δασουδιού Λεμεσού σε ανάδοχο για την περίοδο 1.8.1997 - 31.7.2009, οπότε αυτός υποχρεούτο να παραδώσει ελεύθερη κατοχή του ακινήτου στον Οργανισμό, έναντι ετήσιου δικαιώματος άδειας χρήσης £53.542. Αφού το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού ενέκρινε προσωρινή παράταση της ισχύουσας συμφωνίας, ακολούθως το 2010 ενέκρινε παράταση της υφιστάμενης συμφωνίας για πρόσθετη δεκαπενταετή περίοδο. Στη νέα συμφωνία αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι θα διενεργηθεί επένδυση από τον ανάδοχο τουλάχιστον €1,2 εκ. με €1,5 εκ. σε έργα ανακαίνισης και αναβάθμισης του υποστατικού και το τέλος χρήσης θα ανέρχεται σε €104.000 κάθε έτος.

Την πιο πάνω απόφαση του Δ.Σ. πήρε αφού προηγουμένως λήφθηκαν γνωματεύσεις από τον νομικό του σύμβουλο και από την Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας μέσω του Υπουργού Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

Η Υπηρεσία μας, μεταξύ άλλων παρατήρησε ότι ο Οργανισμός πριν τη λήξη της αρχικής σύμβασης είχε υποχρέωση να προωθήσει την προκήρυξη διαγωνισμού για εκμετάλλευση της πλαζ και ότι η παράταση της προηγούμενης συμφωνίας και οι προτεινόμενες τροποποιήσεις αποτελούν ουσιώδεις τροποποιήσεις των όρων του αρχικού διαγωνισμού και με βάση αποφάσεις του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων παραβιάζουν τις αρχές της διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης. Παραβιάζουν επίσης το Νόμο 12(Ι)/2006 περί της Σύναψης Συμβάσεων, τις αρχές της χρηστής διοίκησης και δεν διασφαλίζει τα συμφέροντα του.

Άλλα υποστατικά. Το Διοικητικό Συμβούλιο στις 2.3.2011, αποφάσισε όπως διορίσει επιτροπή διαπραγμάτευσης για να συζητήσει με τον κάθε αδειούχο ξεχωριστά, για τα υποστατικά του Οργανισμού, στην Πλαζ Λάρνακας, το τουριστικό περίπτερο/εστιατόριο στην Πέτρα του Ρωμιού, και το τουριστικό περίπτερο/εστιατόριο στα Λουτρά της Αφροδίτης, με σκοπό την μακροχρόνια παράταση των συμφωνιών χρήσης με τους υφιστάμενους αδειούχους, σύμφωνα με το πρότυπο του σχεδίου ανακαίνισης και αναβάθμισης της Τουριστικής Πλαζ στο Δασούδι Λεμεσού.

Η Υπηρεσία μας επισήμανε ότι, για την πιο πάνω απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ισχύουν οι παρατηρήσεις που αφορούν στην προηγούμενη παράγραφο για την συμφωνία/άδεια χρήσης της Πλαζ στο Δασούδι Λεμεσού.

Χορηγίες/συνεργασίες υπό μορφή ενισχύσεων τουριστικών δραστηριοτήτων. Δεν κατέστη δυνατή η εξακρίβωση της ορθότητας των σχετικών ποσών που οφείλονται προς τους οργανωτές ταξιδιών. Επιπρόσθετα, τα στοιχεία που υποστηρίζουν τις σχετικές πληρωμές που διενεργήθηκαν δεν επιβεβαιώνουν ότι τα οφέλη που θα προκύψουν από τη διενέργεια των συγκεκριμένων διαφημιστικών εκστρατειών συγκρίνονται θετικά, σε σχέση με τα ποσά που καταβλήθηκαν.

(ιγ) Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών

Εξαίρεση ποσών από κοινοτική χρηματοδότηση. Η Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης (ΓΔΓΑΑ) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής πρότεινε τον αποκλεισμό από την κοινοτική χρηματοδότηση ποσού ύψους €1.658.837 σε σχέση με τις στρεμματικές ενισχύσεις του 2008 λόγω ελλειπών συμμόρφωσης του Οργανισμού με τις κοινοτικές διατάξεις. Για τον ίδιο λόγο, η ΓΔΓΑΑ πληροφόρησε τον Οργανισμό ότι ενδέχεται να προτείνει τον αποκλεισμό από κοινοτική χρηματοδότηση μέρους των δαπανών για τον άξονα 2 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013 καθώς και μέρους των στρεμματικών ενισχύσεων για τα έτη 2009 και 2010.

Μέτρο 2 - Προώθηση γεωργικών προϊόντων. Κατά τον έλεγχο εφαρμογής του Μέτρου διαπιστώθηκαν από την Υπηρεσία μας σημαντικές παρατυπίες, οι οποίες δημιούργησαν εύλογες υποψίες για ενδεχόμενη διάπραξη απάτης και κατάχρησης κοινοτικών και εθνικών πόρων. Η υπόθεση παραπέμφθηκε, στον Γενικό Εισαγγελέα, ο οποίος έδωσε οδηγίες στην Αστυνομία για διεξαγωγή ποινικής έρευνας, που βρίσκεται ακόμα σε εξέλιξη.

Σύμβαση για την Ανάπτυξη, Εγκατάσταση και Συντήρηση Συστήματος για τη διαχείριση ορισμένων Μέτρων και Καθεστώτων του ΠΑΑ 2007-2013. Η καθυστέρηση στην υλοποίηση του πιο πάνω έργου, είχε ως αποτέλεσμα παρά την προκήρυξη μεγάλου αριθμού μέτρων του ΠΑΑ 2007-2013, να παρουσιαστεί μεγάλη καθυστέρηση στην διεκπεραίωση των αιτήσεων που υποβλήθηκαν.

Ολοκληρώμενο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου. Το ποσοστό της μη ευρεθείσας έκτασης κατά τους επιτόπιους ελέγχους ανήλθε στο 8,6%, ποσοστό που θεωρείται αρκετά ψηλό. Το γεγονός αυτό, σε συνάρτηση με το ποσοστό αποκλίσεων, μεταξύ της πραγματικής και δηλωθείσας έκτασης, το οποίο ανήλθε σε 42%, καταδεικνύει ότι, παρόλες τις προσπάθειες που καταβάλλονται για επίλυση των προβλημάτων του

ΟΣΔΕ, η κατάσταση παραμένει ανησυχητική και θα πρέπει να καταβληθούν ακόμα πιο εντατικές προσπάθειες για οριστική και αποτελεσματική διευθέτηση.

(ιδ) Οργανισμός Γεωργικής Ασφάλισης

Οικονομική βιωσιμότητα του Οργανισμού. Η μη αντασφάλιση του Οργανισμού περιορίζει τις δυνατότητες επέκτασης του ασφαλιστικού του σχεδίου, προκειμένου να διαφυλαχθεί η βιωσιμότητά του, με αποτέλεσμα πολλά γεωργοκτηνοτροφικά προϊόντα να παραμένουν χωρίς ασφαλιστική κάλυψη. Στην έκθεση επικαιροποίησης της αναλογιστικής μελέτης του Σχεδίου Γεωργικής Ασφάλισης γίνονται εισηγήσεις για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του Σχεδίου και για την εφαρμογή τους ετοιμάστηκαν σχετικά νομοσχέδια, τα οποία διαβιβάστηκαν στη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, για προώθηση στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο.

(ιε) Πανεπιστήμιο Κύπρου

Προϋπολογισμός - «Ίδια έσοδα» Πανεπιστημίου. Το Πανεπιστήμιο έχει «ίδια έσοδα» τα οποία δεν συμπεριλαμβάνονται στο σύνολό τους στον Προϋπολογισμό εσόδων και ούτε οι σχετικές δαπάνες παρουσιάζονται αναλυτικά στον Προϋπολογισμό εξόδων. Η τακτική αυτή έχει ως συνέπεια, μεταξύ άλλων, να είναι αυξημένη η κρατική χορηγία που προϋπολογίζεται.

Ερευνητικά προγράμματα. Η διαχείριση των ερευνητικών προγραμμάτων εξακολουθεί να παρουσιάζει αδυναμίες.

Παροχή υπηρεσιών σε τρίτους. Το Πανεπιστήμιο εξακολουθεί να παρέχει εμπορικής φύσεως υπηρεσίες σε τρίτους, γεγονός που δεν συνάδει με τους σκοπούς του Πανεπιστημίου, όπως καθορίζονται στον περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμο.

Σαββατική άδεια. Για την περίοδο που ακαδημαϊκοί διδάσκουν σε άλλα Πανεπιστήμια, αμείβονται, πέραν από τις απολαβές τους, με το επίδομα εξωτερικού, και πιθανώς με αμοιβή από το ξένο Πανεπιστήμιο όπου διδάσκουν.

Ωφελήματα προσωπικού. Διάφορα ωφελήματα που παραχωρούνται στο προσωπικό του Πανεπιστημίου δεν συνάδουν είτε με τη σχετική νομοθεσία είτε με τα αντίστοιχα της δημόσιας υπηρεσίας.

Εταιρεία- «Εκκολαπτήριο Επιχειρήσεων Διογένης». Η Υπηρεσία μας εξακολουθεί να έχει επιφυλάξεις κατά πόσο η ίδρυση της εταιρείας καλύπτεται νομοθετικά. Μέχρι 31.12.2008 παραχωρήθηκε στην εταιρεία, που είναι ζημιογόνα, ποσό ύψους €606.125.

(ιστ) Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου

Πρόβλημα ρευστότητας. Η χρόνια πληγή του Ιδρύματος εξακολουθεί να παραμένει το σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας.

Ταμείο Συντάξεων. Η μη καταβολή των ελλειμματικών εισφορών επί σειρά ετών, καθιστά άμεση την ανάγκη υιοθέτησης σταθερής και εφικτής μεθόδου χρηματοδότησης του Ταμείου, για κάλυψη των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων του Ιδρύματος.

Προσωπικό - Απασχόληση συνεργατών. Ο αριθμός των μονίμων υπαλλήλων μειώθηκε από 201 το 2004 σε 135 το 2010. Κατά την ίδια όμως περίοδο, ο αριθμός των συνεργατών αυξήθηκε από 212 σε 304, από τους οποίους οι 20 ήταν συνεργάτες με ειδικό συμβόλαιο. Η λειτουργία του Ιδρύματος βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στους συνεργάτες, ορισμένοι από τους οποίους υπηρετούν έναντι οργανικών θέσεων. Το ποσοστό συνεργατών επί των μονίμων υπαλλήλων από 105% το 2004 αυξήθηκε σε 225% το 2010.

Παρατηρήθηκε ότι παραχωρήθηκαν σε συνεργάτες ωφελήματα πέραν των όσων προνοούνται στη νομοθεσία, ενώ υπάρχουν και συνεργάτες που εργοδοτούνται τόσο στο Ίδρυμα, όσο και στην Κυβέρνηση και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, καθώς επίσης και στον ιδιωτικό τομέα, χωρίς την εκ των πρότερων γραπτή έγκριση του Ιδρύματος.

(ιζ) Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου.

Καταθέσεις ποσών αναφορικά με την αποξήλωση αιολικών πάρκων. Πριν την έκδοση πολεοδομικής άδειας για δημιουργία αιολικού πάρκου, ποσό ύψους €20.000 πλέον €2.500 για κάθε ανεμογεννήτρια πρέπει να κατατεθεί στην αρμόδια Αρχή με σκοπό τη μελλοντική αποξήλωση του πάρκου. Εισηγηθήκαμε όπως διευκρινιστεί σαφώς, ποια είναι η Αρμόδια Αρχή που θα επιβλέπει την αποξήλωση των αιολικών πάρκων και αν στην αποκατάσταση του χώρου συμπεριλαμβάνεται και το κόστος απομάκρυνσης της βάσης κάθε ανεμογεννήτριας. Επίσης εισηγηθήκαμε όπως επανεξεταστεί κατά πόσο, τα πιο πάνω ποσά θεωρούνται ικανοποιητικά για τη διεκπεραίωση της εργασίας αυτής.

(ιη) Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας

Τερματισμός της σύμβασης με τους Συμβούλους Μηχανικούς και καταβολή αποζημίωσης από το Συμβούλιο. Λόγω των διαφόρων προβλημάτων που αντιμετώπιζε το Συμβούλιο με τους Συμβούλους Μηχανικούς, οι οποίοι ανέλαβαν τη μελέτη και επίβλεψη της επέκτασης των αποχετευτικών έργων της Β' Φάσης στην Επαρχία Λάρνακας και οι οποίοι παραβίασαν σημαντικές πρόνοιες της σύμβασης, μετά από διαβουλεύσεις, επήλθε συμφωνία για συναινετικό τερματισμό της σύμβασης, έναντι πληρωμής από το Συμβούλιο συνολικού ποσού €1,7 εκ. χωρίς Φ.Π.Α. προς τους Συμβούλους Μηχανικούς, από το οποίο ποσό €0,92 εκ., αφορά σε «αποζημίωση» και δεν υπόκειται σε Φ.Π.Α.

Συνεισφορά Συμβουλίου προς το Δήμο Λάρνακας για την ασφαλτόστρωση δρόμων που επηρεάζονται από την κατασκευή της Β' Φάσης του αποχετευτικού συστήματος. Το Συμβούλιο αποφάσισε όπως αποζημιώνει το Δήμο Λάρνακας για μέρος του κόστους της ολικής ασφαλτόστρωσης των δρόμων που επηρεάζονται από την κατασκευή της Β' Φάσης του αποχετευτικού συστήματος καθώς και για μέρος του κόστους για την επιβάρυνση του Δήμου για μελλοντικές επιδιορθώσεις στα αυλάκια αποχετεύσεων ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις δρόμων θα αναλαμβάνει το πλήρες κόστος της ολικής ασφαλτόστρωσής τους, χωρίς τούτο να καλύπτεται από τις διατάξεις του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου.

(ιθ) Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούνας

Ανάθεση συμπληρωματικών/πρόσθετων δικτύων αποχετεύσεως στα Συμβόλαια E1, E2, E3. Το Συμβούλιο αποφάσισε τον Απρίλιο 2010 την απευθείας ανάθεση συμπληρωματικών εργασιών στους εργολάβους των συμβολαίων μέσω διαπραγματεύσεων, για την επέκταση του αποχετευτικού έργου. Μετά από υπόδειξη της Υπηρεσίας μας ότι η συγκεκριμένη απευθείας ανάθεση των εργασιών είναι εκτός του πλαισίου της σχετικής νομοθεσίας, το Συμβούλιο υιοθέτησε τις θέσεις μας και απέσυρε την απόφαση του.

Προσφορά αρ. 10/2010 για τη Φάση B2 του αποχετευτικού έργου λυμάτων και ομβρίων της Μείζονος Λεμεσού – Συμβόλαιο E6. Το Συμβούλιο αποφάσισε την κατακύρωση της προσφοράς στον χαμηλότερο έγκυρο προσφέροντα για ποσό €32,6 εκ. παρόλο που ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε με τιμή εκτίμησης €22 εκ. Η Υπηρεσία μας και το Γενικό Λογιστήριο υπέδειξαν ότι επειδή όλες οι τιμές των έγκυρων προσφορών είναι εξωπραγματικά ψηλές και ενδεχομένως αυτές αποτελούν προϊόν προσυνεννόησης, το ΣΑΛΑ θα έπρεπε να ακυρώσει το διαγωνισμό. Το ΣΑΛΑ διαφώνησε με τις θέσεις της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και της Υπηρεσίας μας και κατακύρωσε την προσφορά στην τιμή των €32,6 εκ. με την αιτιολογία ότι οι ενέργειες του ήταν σύμφωνες με τις συμβουλές των νομικών του συμβούλων.

(κ) Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας

Ασφαλτόστρωση δρόμων που επηρεάζονται από την κατασκευή του αποχετευτικού συστήματος και δρόμων στη δημαρχούμενη περιοχή Λευκωσίας. Συνεχίστηκε η τακτική της πλήρους ασφαλτόστρωσης των δρόμων στις περιοχές όπου συμπληρώνεται το αποχετευτικό σύστημα, χωρίς τούτο να καλύπτεται από τις διατάξεις του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου. Επίσης, κατά το 2010, το Συμβούλιο προέβη στην ασφαλτόστρωση δρόμων στη δημαρχούμενη περιοχή Λευκωσίας και κατέβαλε ποσό ως συνεισφορά

για την ασφαλτόστρωση δρόμων στο Δήμο Αγίου Δομετίου, όπου το αποχετευτικό σύστημα ολοκληρώθηκε προ πολλών ετών και το Συμβούλιο δεν φέρει οποιαδήποτε ευθύνη για συντήρηση.

Έργα που εκτελέστηκαν και δεν τέθηκαν σε λειτουργία. Έργα αποχετευτικών συστημάτων αξίας περίπου €59 εκ., τα οποία έχουν συμπληρωθεί και παραληφθεί, δεν έχουν τεθεί σε λειτουργία, ούτε μπορεί να αρχίσει η χρήση τους, κυρίως λόγω της μη ολοκλήρωσης της κατασκευής του νέου εργοστασίου επεξεργασίας λυμάτων στη Μια Μηλιά.

Αναπαλαίωση και πώληση συντελεστών δόμησης της διατηρητέας οικοδομής για στέγαση των νέων γραφείων του Συμβουλίου. Το Συμβούλιο δεν έχει προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για διεκδίκηση επιχορηγήσεων συνολικού ύψους περίπου €524.440 που δικαιούται, με αποτέλεσμα μέρος του χαρισμένου συντελεστή ύψους €209.792 να μην μπορεί πλέον να διεκδικηθεί, ενώ ενδεχομένως να μην είναι δυνατή πλέον η διεκδίκηση και άλλων ποσών επιχορηγήσεων.

Απαλλαγή ιδιοκτητών ή κατόχων ακίνητης ιδιοκτησίας, από πληρωμή πρόσθετης επιβάρυνσης λόγω καθυστέρησης στην πληρωμή των τελών αποχετεύσεων. Σε πολλές περιπτώσεις πληρωμής των τελών αποχέτευσης μετά την ημερομηνία πληρωμής που καθορίστηκε από το Συμβούλιο, δεν εισπράχθηκε πρόσθετη επιβάρυνση, χωρίς να υπάρχουν τα ανάλογα δικαιολογητικά και χωρίς έγκριση.

Απαλλαγή ιδιοκτητών ή κατόχων ακίνητης ιδιοκτησίας, από την καταβολή τελών αποχέτευσης. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ιδιοκτήτες ή κάτοχοι ακίνητης ιδιοκτησίας εντός των ορίων της περιοχής του Συμβουλίου, μετά από αίτησή τους απαλλάχθηκαν από τη φορολογία τελών αποχετεύσεων, για λόγους που δεν φαίνεται να καλύπτονται από το Νόμο.

Παράνομες απορρίψεις απορριμμάτων υγρών από βιομηχανικά, βιοτεχνικά και εμπορικά υποστατικά. Αρκετές βιομηχανίες διοχετεύουν στο αποχετευτικό σύστημα βιομηχανικά απόβλητα πέραν των επιτρεπτών ορίων, χωρίς να καταβάλλουν αυξημένα τέλη και χωρίς να προωθείται η λήψη νομικών μέτρων εναντίον τους.

Χαρτοσήμανση συμβολαίων έργων. Συνεχίστηκε η τακτική του Συμβουλίου να προβαίνει στην υπογραφή συμβάσεων εκτέλεσης έργων χωρίς αυτές να έχουν χαρτοσημανθεί από τους εργολήπτες, όπως προνοείται στο άρθρο 29(θ) του περί Χαρτοσήμων Νόμου.

Προγραμματισμός και εκτέλεση των αποχετευτικών έργων. Παρατηρήθηκαν κακοτεχνίες στη κατασκευή των αποχετευτικών έργων και σε ορισμένες περιπτώσεις αδυναμίες στον ορθό προγραμματισμό και συντονισμό του Συμβουλίου με το Τμήμα Δημοσίων Έργων με δυσμενείς οικονομικές επιπτώσεις.

Επιπρόσθετα σε ορισμένες περιπτώσεις το Συμβούλιο επιβαρύνεται με αδικαιολόγητη δαπάνη για την εκτέλεση πρόσθετων εργασιών, λόγω υψηλών τιμών μονάδος που οι εργολάβοι υποβάλλουν με την προσφορά τους χωρίς αυτές οι τιμολογήσεις να εντοπιστούν κατά την αξιολόγηση των προσφορών.

(κα) Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου

Επιστροφές αποχετευτικών τελών σε ξενοδοχειακές μονάδες. Το Συμβούλιο δεν έχει επανακαθορίσει και επανεπιβάλει τα τέλη επί των εκτιμημένων αξιών της γενικής εκτίμησης της 1.1.1980 της ακίνητης ιδιοκτησίας ξενοδοχειακών μονάδων για τα έτη 1999 μέχρι 2003, οι φορολογίες των οποίων ακυρώθηκαν μετά από σχετική απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου κατά το 2004. Επίσης δεν έχει επιστρέψει τα τέλη που αρχικά επιβλήθηκαν και έχουν καταβληθεί από ορισμένες ξενοδοχειακές μονάδες, με αποτέλεσμα δέκα από αυτές να έχουν καταθέσει αγωγές εναντίον του Συμβουλίου, ζητώντας την επιστροφή των οφειλόμενων ποσών, πλέον τόκους και έξοδα.

Διεύθυνση των αποχετευτικών έργων. Διαπιστώθηκαν ελλείψεις/αδυναμίες στη διαχείριση των έργων της Β' φάσης συνολικού κόστους €78 εκ. που άρχισε το 2007 και αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2012. Για την

αντιμετώπιση των αδυναμιών, μετά από υπόδειξη της Υπηρεσίας μας, το Συμβούλιο προχώρησε στο διορισμό διευθυντή έργου με αρμοδιότητα τον συντονισμό και διαχείριση των έργων του Συμβουλίου.

(κβ) Συμβούλιο Ελαιοκομικών Προϊόντων

Τερματισμός της λειτουργίας του ΣΕΠ. Το Υπουργικό Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη την αδυναμία του Συμβουλίου να λειτουργήσει πάνω σε οικονομικά βιώσιμη βάση, ενέκρινε, με Απόφασή του ημερ. 28.2.2007, τον τερματισμό της λειτουργίας του, το συντομότερο δυνατό.

Το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος αποφάσισε τον καθορισμό των διαδικασιών υλοποίησης της σχετικής Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου εντός του 2011.

(κγ) Συμβούλια Υδατοπρομήθειας- Γενικές Παρατηρήσεις

Προϋπολογισμός. Η ετοιμασία και έγκριση των ετήσιων Προϋπολογισμών των Συμβουλίων δεν ρυθμίζεται νομοθετικά αλλά μόνο με εσωτερικές Δημοσιονομικές Διατάξεις. Κατόπιν εισήγησής μας για νομοθετική ρύθμιση του θέματος, υποβλήθηκε στις 27.8.2010 νομοσχέδιο στη Βουλή των Αντιπροσώπων, σύμφωνα με το οποίο η εξουσία έγκρισης του Προϋπολογισμού ανατίθεται στα Συμβούλια, η έγκριση και ψήφιση του οποίου εξακολουθεί να εκκρεμεί.

(κδ) Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας

Δικαιώματα υδροδότησης νέου αεροδρομίου Λάρνακας. Το Συμβούλιο διεκδίκησε την καταβολή δικαιωμάτων ύψους περίπου €4,8 εκ. από την εταιρεία η οποία ανέπτυξε και διαχειρίζεται τα αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου, σε σχέση με την υδροδότηση του αεροδρομίου Λάρνακας. Η εταιρεία δεν αποδέχθηκε τους υπολογισμούς του Συμβουλίου και κατέθεσε προσφυγές την 1.12.2009 και 14.5.2011, η εκδίκαση των οποίων εκκρεμεί.

(κε) Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού

Οφειλές προς Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ). Παρόλο που, με βάση Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, οι οφειλές του Συμβουλίου προς το ΤΑΥ μέχρι τις 30.6.2009 διαγράφηκαν, οι οφειλές του Συμβουλίου προς το ΤΑΥ άρχισαν και πάλι να συσσωρεύονται εκ νέου και στις 31.12.2010 ανέρχονταν σε €8,2 εκ., εφόσον οι αυξήσεις που επέβαλε το Συμβούλιο στα τέλη του δεν αρκούν για κάλυψη του κόστους αγοράς νερού από το ΤΑΥ.

Υδροδότηση 17 οικοπέδων στα Κάτω Πολεμίδια, εκτός ορίων δικτύου υδατοπρομήθειας. Το Συμβούλιο διεκδίκησε, βάσει σχετικής πρόνοιας των Κανονισμών του, από εταιρεία, η οποία είναι ιδιοκτήτρια ακινήτου, για το οποίο υπέβαλε αίτηση διαχωρισμού σε οικόπεδα, και το οποίο βρίσκεται σε πολεοδομική ζώνη εντός των ορίων του Δήμου Κάτω Πολεμιδιών και εκτός των ορίων υδροδότησης του Συμβουλίου, την καταβολή ολόκληρου του κόστους υδροδότησης της περιοχής. Στη συνέχεια, το Συμβούλιο αναθεώρησε την απόφασή του και ζήτησε από την εταιρεία όπως καταβάλει μόνο το ποσό που της αναλογεί για την υδροδότηση της περιοχής. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η πρόνοια της ΚΔΠ 504/2001, σύμφωνα με την οποία οι ιδιοκτήτες του τεμαχίου θα πρέπει να επιβαρυνθούν με το αναγκαίο κόστος υδροδότησης, θα πρέπει να τύχει εφαρμογής, όπως έγινε και σε άλλες περιπτώσεις στο παρελθόν, αφού διαφορετική αντιμετώπιση συνιστά παραβίαση της σχετικής νομοθεσίας και άνιση μεταχείριση των πολιτών.

(κστ) Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών

Απαλλοτριώσεις τ/κ περιουσιών. Εξακολουθούν να εκκρεμούν σημαντικά ποσά προς το Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, που αφορούν σε αποζημιώσεις, συμπεριλαμβανομένων και τόκων, για απαλλοτριώσεις Τ/Κ περιουσιών.

Καταχώριση τ/κ περιουσιών. Το θέμα της ορθής καταχώρισης των τ/κ περιουσιών σε ενιαία παγκύπρια βάση και σύγκρισής τους τόσο με τα μητρώα του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, όσο και με τα συμβόλαια/συμφωνίες μίσθωσης, παραμένει σε εκκρεμότητα.

(κζ) Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου

Σχέδιο δράσης για αντιμετώπιση της υφιστάμενης χρηματιστηριακής κρίσης. Η παγκόσμια οικονομική κρίση των τελευταίων χρόνων σε συνδυασμό με την πολύ σοβαρή ύφεση στην Ελλάδα έχουν επηρεάσει την Κυπριακή οικονομία η οποία βιώνει τις αρνητικές επιπτώσεις και στην χρηματιστηριακή αγορά με σημαντική μείωση του όγκου των συναλλαγών και συνεπώς και των εσόδων του ΧΑΚ σε σημείο που να τίθεται πλέον θέμα βιωσιμότητας του ΧΑΚ εάν δεν ληφθούν άμεσα μέτρα.

ΜΕΡΟΣ 3 - ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ - ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ

3.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Εσωτερικός έλεγχος. Σε αρκετά Τμήματα/Υπηρεσίες εξακολουθεί να παρατηρούνται ελλείψεις και αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου, στόχος των οποίων είναι η εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία των Τμημάτων/Υπηρεσιών, με την πιστή εφαρμογή των Νόμων, Κανονισμών και Οδηγιών της Διεύθυνσης, η διαφύλαξη και αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων, η πρόληψη και εντοπισμός λαθών και παρατυπιών, η ορθότητα της τήρησης των λογιστικών βιβλίων και η έγκαιρη έκδοση αξιόπιστων οικονομικών εκθέσεων και άλλης πληροφόρησης αναγκαίας για τη λήψη αποφάσεων. Ως αποτέλεσμα, δεν παρακολουθείται ορθολογιστικά σε όλες τις περιπτώσεις η είσπραξη καθυστερημένων εσόδων, η διαχείριση αποθηκών παρουσιάζει αδυναμίες, γίνονται δαπάνες χωρίς πλήρη συμμόρφωση με τους σχετικούς Νόμους, Κανονισμούς και Οδηγίες, δεν τηρούνται πάντοτε τα απαραίτητα μητρώα για παρακολούθηση των δαπανών, καθυστερημένων εσόδων, προσφορών και περιουσιακών στοιχείων και δεν επιτυγχάνεται πλήρως η υλοποίηση του Προϋπολογισμού.

Την ευθύνη για την ύπαρξη ικανοποιητικών συστημάτων εσωτερικού ελέγχου έχει η Διεύθυνση κάθε Υπουργείου/Τμήματος/Υπηρεσίας, η οποία πρέπει να βεβαιώνεται για την καταλληλότητα και επάρκεια τους πάνω σε συνεχή βάση. Συνεπώς οι Διευθύνσεις θα πρέπει να κατανοήσουν την αναγκαιότητα ανάπτυξης και διατήρησης αποτελεσματικών συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, ως ένα αναπόσπαστο μέρος του όλου συστήματος που οφείλει να εφαρμόζει κάθε Διεύθυνση, προκειμένου να ελέγχει και να καθοδηγεί τη λειτουργία της Υπηρεσίας της οποίας προΐσταται και να έχει λογική διαβεβαίωση ότι οι στόχοι της επιτυγχάνονται. Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι απαιτείται προσωπική δέσμευση κάθε Διεύθυνσης ως προς την καταλληλότητα και αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου του αντίστοιχου Υπουργείου/ Τμήματος/Υπηρεσίας.

Εισαγωγή μηχανογραφημένων συστημάτων. Διαπιστώνεται μεγάλη καθυστέρηση στην έναρξη και υλοποίηση των στρατηγικών έργων του Γενικού Σχεδίου Μηχανογράφησης της Δημόσιας Υπηρεσίας, με αντίκτυπο στην οικονομική και αποδοτική λειτουργία της Δημόσιας Υπηρεσίας και στο επίπεδο των παρεχόμενων προς το κοινό υπηρεσιών. Επίσης συνεχίζει να διαπιστώνονται αδυναμίες στην υποστήριξη του Σχεδίου από τις υπό μηχανογράφηση Υπηρεσίες, στην εκπαίδευση των χρηστών, στη λειτουργική υποστήριξη των συστημάτων από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, στην έγκαιρη και αποδοτική λειτουργία τους, καθώς επίσης και στην αξιολόγηση των έργων μετά την ολοκλήρωση και έναρξη λειτουργίας τους.

Ανεπαρκής συντονισμός μεταξύ Τμημάτων, Υπηρεσιών και Υπουργείων. Ως αποτέλεσμα της έλλειψης επαρκούς συντονισμού μεταξύ Τμημάτων, Υπηρεσιών και Υπουργείων, παρατηρείται καθυστέρηση στην προώθηση έργων ή άλλων θεμάτων, με συνεπαγόμενη αύξηση του σχετικού κόστους.

Αδαπάνητα ποσά αναπτυξιακών δαπανών. Σε πολλά Τμήματα/Υπηρεσίες/Υπουργεία δεν επιτυγχάνεται ικανοποιητική υλοποίηση των πιστώσεων του Προϋπολογισμού που αφορούν σε αναπτυξιακές δαπάνες, με αποτέλεσμα να παραμένουν σημαντικά ποσά αδαπάνητα.

Δαπάνες - Υπερβάσεις δαπανών. Παρόλο που το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου διαθέτει ασφαλιστικές δικλίδες που δεν επιτρέπουν τη διενέργεια υπερβάσεων επί του Προϋπολογισμού, ωστόσο υπερβάσεις προκύπτουν από δαπάνες που διενεργούνται μέσω περιφερειακών μηχανογραφημένων συστημάτων και σε περιπτώσεις συναλλαγών μεταξύ Κυβερνητικών Τμημάτων. Τέτοιες υπερβάσεις καλύφθηκαν εκ των υστέρων με συμπληρωματικό Προϋπολογισμό.

Καθυστερημένα έσοδα. Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από τα διάφορα Υπουργεία, Τμήματα και Υπηρεσίες, στις 31 Δεκεμβρίου 2010 το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων, μετά τη συμπερίληψη τόκων και προστίμων, ήταν €1,544 δις, σε σύγκριση με €1,510 δις το προηγούμενο έτος. Από το ποσό αυτό,

€1,027 δις (67%), €220,9 εκ. (14%) και €125,9 εκ. (8%) αντιπροσωπεύουν καθυστερήσεις του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, φόρου προστιθέμενης αξίας και τελών επί των πωλήσεων νερού για άρδευση/ύδρευση, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €1,031 δις, €200,1 εκ. και €116,5 εκ. το 2009.

Το σύστημα παρακολούθησης της είσπραξης καθυστερημένων εσόδων παρουσιάζει σε πολλά Τμήματα/Υπηρεσίες αδυναμίες, με αποτέλεσμα τα μέτρα που λαμβάνονται για την είσπραξή τους να μην είναι αποτελεσματικά και τα καθυστερημένα έσοδα να μην εισπράττονται για χρόνια, με συνέπεια το Δημόσιο να στερείται σημαντικών εσόδων που τόσο χρειάζεται ιδιαίτερα υπό τις παρούσες δύσκολες οικονομικές συνθήκες αλλά και ορισμένα έσοδα να καθίστανται ανεπίδεκτα είσπραξης και να διαγράφονται.

Αναθεώρηση του ύψους τελών και δικαιωμάτων. Σε αρκετές περιπτώσεις παρατηρείται ότι το ύψος των τελών και δικαιωμάτων που εισπράττονται δεν αναθεωρούνται έγκαιρα και σε ύψος που να συνάδει με τα σημερινά δεδομένα, με αποτέλεσμα την απώλεια δημόσιων εσόδων, που σε ορισμένες περιπτώσεις είναι σημαντική.

Εκκρεμείς οφειλές. Μέχρι 28.2.2011 αναγνωρίστηκαν στη Δημοσιονομική Έκθεση εκκρεμείς οφειλές για το έτος 2010 συνολικού ποσού €11 εκ. (2009:€10,1 εκ.). Οι Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες προνοούν ότι οι υποχρεώσεις της Κυβέρνησης πρέπει να τακτοποιούνται έγκαιρα και κατάλογοι εκκρεμών υποχρεώσεων κατά την 31^η Δεκεμβρίου να υποβάλλονται στον Γενικό Λογιστή μέχρι την 31^η Ιανουαρίου του επόμενου έτους.

Οι σημαντικότερες οφειλές αφορούν στο Υπουργείο Άμυνας (€2,1 εκ.), Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (€0,6 εκ.), Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων (€4,0 εκ.) και Υπουργείο Υγείας (€4,4 εκ.). Σε μερικές περιπτώσεις παρατηρείται καθυστέρηση στην εξόφληση τιμολογίων με αποτέλεσμα οι προμηθευτές να διεκδικούν τόκους και τα οφειλόμενα ποσά να αυξάνονται.

Σημειώνεται ότι οφείλονται σημαντικά ποσά που αφορούν σε απαλλοτριώσεις περιουσιών τα οποία δεν παρουσιάζονται στις εκκρεμείς οφειλές. Σύμφωνα με τον Διευθυντή Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, το οφειλόμενο ποσό ανέρχεται στις 30.9.2011 σε €515 εκ.. Το ποσό αυτό δεν περιλαμβάνει ποσά αποζημίωσης για απαλλοτριώσεις για τις οποίες δεν έγινε ακόμα προσφορά στους δικαιούχους (περιλαμβανομένων και όσα αφορούν σε Τ/Κ περιουσίες).

Ενοικίαση κτιρίων για στέγαση δημόσιων υπηρεσιών. Πέραν του 30% των δημόσιων υπηρεσιών στεγάζεται σε ενοικιαζόμενα κτίρια με επακόλουθο την καταβολή από το Δημόσιο ενός σημαντικού ποσού για ενοίκια. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι για την περίοδο 2004-2010 κατεβλήθησαν για ενοικιαζόμενα από κρατικές υπηρεσίες κτίρια, ενοίκια της τάξης των €100 εκ.

Πάγια θέση της Υπηρεσίας μας είναι ότι η ενοικίαση γραφείων/χώρων από τις δημόσιες υπηρεσίες είναι αφενός ασύμφορη και αφετέρου τα ενοικιαζόμενα κτίρια συνήθως δεν εξυπηρετούν πλήρως τις ανάγκες/απαιτήσεις των υπηρεσιών. Ως εκ τούτου επιβάλλεται όπως με κατάλληλο προγραμματισμό επιτευχθεί η σταδιακή απόκτηση κατάλληλων/λειτουργικών ιδιόκτητων κτιρίων.

Απαλλοτριώσεις ακίνητης ιδιοκτησίας από το Κράτος. Παρατηρήθηκε ότι σε αρκετές περιπτώσεις όπου η Δημοκρατία προβαίνει σε απαλλοτριώσεις ακίνητης ιδιοκτησίας για εξυπηρέτηση σκοπού δημόσιας ωφελείας, καθυστερεί σημαντικά η έναρξη των εργασιών, με αποτέλεσμα οι ιδιώτες πρώην ιδιοκτήτες της περιουσίας να προσφεύγουν στα Δικαστήρια επικαλούμενοι σχετική πρόνοια του Συντάγματος (άρθρο 23.5) σύμφωνα με την οποία αν εντός τριών ετών δεν επιτευχθεί ο σκοπός της απαλλοτρίωσης, τότε η απαλλοτριούσα αρχή υποχρεούται να προσφέρει την απαλλοτριωθείσα ιδιοκτησία στον αρχικό της ιδιοκτήτη στην τιμή που την απέκτησε. Ως αποτέλεσμα, σε ορισμένες περιπτώσεις η Δημοκρατία αναγκάζεται να προβαίνει στην αγορά ή στην εκ νέου απαλλοτρίωση της ιδιωτικής περιουσίας σε αυξημένη τιμή.

Καθυστερήσεις και επιβαρύνσεις στην εκτέλεση έργων. Λόγω σημαντικών αλλαγών στις μελέτες που αποφασίζονται μετά την ανάθεση αρκετών έργων, δημιουργούνται καθυστερήσεις και απαιτήσεις των εργολάβων για αποζημιώσεις και χρονικές παρατάσεις. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι οι μελέτες που εκτελούνται από δημόσιες υπηρεσίες θα πρέπει να ελέγχονται από ανεξάρτητο έμπειρο λειτουργό πριν

την έγκρισή τους, ενώ στις περιπτώσεις που διαπιστώνονται λάθη στις μελέτες ιδιωτών θα πρέπει να λαμβάνονται εναντίον τους τα νενομισμένα μέτρα. Η Υπηρεσία μας παρατήρησε επίσης ότι ορισμένες αλλαγές στις μελέτες οφείλονται σε διαφοροποίηση των απαιτήσεων της Διοίκησης, οι οποίες θα μπορούσαν να αποφευχθούν με καλύτερο προγραμματισμό στο στάδιο της μελέτης και ετοιμασίας των εγγράφων του διαγωνισμού.

Ο περί Παραγραφής Νόμος (Κεφ. 15). Για αποφυγή απώλειας εσόδων, ενημερώσαμε όλους τους ελεγχόμενους της Υπηρεσίας μας σε σχέση με τις διατάξεις του πιο πάνω Νόμου και εισηγηθήκαμε όπως δώσουν οδηγίες, όπου κρίνουν αναγκαίο, για καταχώριση αγωγών, το συντομότερο, σε σχέση με τα οφειλόμενα ποσά, τα οποία δεν έχουν διεκδικηθεί δικαστικώς, ώστε να μην υπάρχει κίνδυνος παραγραφής του δικαιώματος έγερσης αγωγής, οπότε η είσπραξή τους θα επαφίεται απλώς στην καλή διάθεση των οφειλετών.

Εισηγηθήκαμε επίσης όπως δοθούν οδηγίες για τακτική επισκόπηση των καθυστερημένων εσόδων στο μέλλον, ώστε αυτές να προωθούνται έγκαιρα και οπωσδήποτε πριν την ημερομηνία παραγραφής του δικαιώματος έγερσης αγωγής, στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας ή στους νομικούς τους συμβούλους, για λήψη νομικών μέτρων είσπραξής τους.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τροποποίηση του Νόμου, δόθηκε αναστολή της εφαρμογής των διατάξεών του μέχρι 31.12.2011.

Νέο σύστημα αξιολόγησης προσωπικού στη Δημόσια Υπηρεσία. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση αρ. 53.669 ημερ. 16 Μαΐου 2001 αποφάσισε την ανάθεση υπηρεσιών για το σχεδιασμό, εφαρμογή, παρακολούθηση και εποπτεία του συστήματος αξιολόγησης προσωπικού στη δημόσια υπηρεσία, σε ιδιωτικό οίκο με επιτροπή καθοδήγησης. Η κατακύρωση της σχετικής προσφοράς έγινε στις 15.11.2001 και προνοούσε ότι το σύστημα θα ολοκληρωνόταν μέχρι τις 30.11.2002, με σκοπό να τεθεί σε εφαρμογή από την 1.1.2003. Το όλο έργο περιελάμβανε τρεις φάσεις από τις οποίες μόνο η πρώτη ολοκληρώθηκε η οποία αφορούσε στο σχεδιασμό, ανάπτυξη και υποβολή συγκεκριμένου νέου συστήματος αξιολόγησης. Η δεύτερη και τρίτη φάση αφορούσαν στην εκπαίδευση και τη δοκιμαστική εφαρμογή του.

Παρόλο ότι έχουν παρέλθει δέκα και πλέον χρόνια από τη λήψη της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για προώθηση νέου συστήματος αξιολόγησης προσωπικού, μέχρι σήμερα τούτο δεν έγινε κατορθωτό. Σημειώνεται ότι στο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2007-2013 περιλαμβάνεται η ανάπτυξη νέου συστήματος αξιολόγησης στα πλαίσια της προσπάθειας για την αύξηση της αποδοτικότητας του δημόσιου τομέα.

Στην Ετήσια Έκθεση της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας(ΕΔΥ) για το 2010, επισημαίνεται ότι καθίσταται επιτακτική η ανάγκη να προωθηθεί τάχιστα η διαδικασία εισαγωγής του νέου συστήματος αξιολόγησης των δημοσίων υπαλλήλων, με στόχο την εξάλειψη του φαινομένου της ισοπεδωτικής αξιολόγησης, που αποτελεί τροχοπέδη στην αύξηση της παραγωγικότητας λόγω της έλλειψης παροχής κινήτρων για βελτίωση της απόδοσης.

Έκτακτο προσωπικό. Πολλές κυβερνητικές εργασίες εκτελούνται από προσωπικό που προσλαμβάνεται πάνω σε δεκαπενθήμερη ή έκτακτη βάση, πράγμα που δεν συμβάλλει στην ομαλή λειτουργία των Τμημάτων/Υπηρεσιών.

Μίσθωση υπηρεσιών. Η διαδικασία μίσθωσης υπηρεσιών διέπεται από τις διατάξεις του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου αρ. 12(Ι)/2006, ενώ τα χαρακτηριστικά των συμβάσεων για μίσθωση υπηρεσιών εκτίθενται στην Εγκύκλιο αρ. 1372, ημερ. 17.9.2008 του Υπουργείου Οικονομικών, στην οποία επεξηγούνται οι περιπτώσεις στις οποίες επιτρέπεται η σύναψη δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών σύμφωνα με τον Νόμο 12(Ι)/2006 και αναφέρονται τα χαρακτηριστικά που πρέπει να έχει μια σύμβαση για να θεωρείται μίσθωση υπηρεσιών. Με βάση τόσο τον Νόμο, όσο και την Εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών, επαναβεβαιώνεται ουσιαστικά ότι δεν επιτρέπεται η μίσθωση υπηρεσιών στο Δημόσιο, εάν μεταξύ άλλων:

- Η φύση και όροι της εργασίας του φυσικού προσώπου έχουν σχέση με οποιαδήποτε συγκεκριμένη θέση στη δημόσια υπηρεσία.
- Το πρόσωπο έχει ωφελήματα (π.χ. άδεια άναπαυσης, άδεια ασθενείας, 13^ο μισθό) και καθήκοντα υπαλλήλου/δημοσίου υπαλλήλου.
- Το πρόσωπο υπάγεται σε οποιουσδήποτε όρους υπηρεσίας δημοσίων υπαλλήλων.
- Οι υποχρεώσεις του προσώπου δεν αφορούν συγκεκριμένες υπηρεσίες/παραδοτέα.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι ορισμένες Υπηρεσίες προβαίνουν στη μίσθωση υπηρεσιών ατόμων χωρίς να τηρούνται οι προϋποθέσεις της Εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών, ούτε των διατάξεων του Νόμου 12(Ι)/2006, με βάση τις οποίες οι συμβάσεις για προμήθειες, έργα και υπηρεσίες γίνονται με την προκήρυξη διαγωνισμού για συγκεκριμένες υπηρεσίες/παραδοτέα και όχι για μόνιμες ανάγκες.

Απόκτηση ιδιοκτησίας από δημόσιο υπάλληλο.

(α) Δήλωση περιουσιακών στοιχείων. Σύμφωνα με το άρθρο 66 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου 1/90, δεν επιτρέπεται σε δημόσιο υπάλληλο να αποκτήσει άμεσα ή έμμεσα οποιαδήποτε κινητή ή ακίνητη ιδιοκτησία, εκμεταλλευόμενος προς τούτο τη θέση του ή να κατέχει τέτοια ιδιοκτησία, όταν το συμφέρον του σ' αυτήν συγκρούεται με τα δημόσια καθήκοντά του.

Το ίδιο άρθρο προβλέπει ότι ο δημόσιος υπάλληλος υποχρεούται να υποβάλλει, τον Μάρτιο κάθε τρίτου έτους, δήλωση για τυχόν μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων του ιδίου ή της συζύγου και των τέκνων του, τα οποία προστατεύονται και συντηρούνται από αυτόν. Η πρώτη δήλωση θα έπρεπε να υποβληθεί τον Μάρτιο του έτους που ακολουθεί το έτος έναρξης της ισχύος του Νόμου, δηλαδή τον Μάρτιο 1991. Αν δεν υπάρχουν μεταβολές, υποβάλλεται αρνητική δήλωση. Η αρμόδια αρχή μπορεί, με αιτιολογημένη απόφασή της, να ζητήσει την ενδιάμεση υποβολή δήλωσης, παρέχοντας εύλογη προθεσμία υποβολής της. Μπορεί επίσης να ζητεί διευκρινίσεις για τα στοιχεία που έχουν υποβληθεί και να ελέγχει την ακρίβεια της δήλωσης του υπαλλήλου. Η διαπίστωση ανακρίβειας στη δήλωση περιουσιακών στοιχείων συνεπάγεται την πειθαρχική δίωξη του υπαλλήλου.

Μέχρι σήμερα δεν έχουν εκδοθεί οδηγίες, ούτε και έχουν ετοιμαστεί σχετικά έντυπα για εφαρμογή των πιο πάνω διατάξεων του Νόμου.

Όπως πληροφορηθήκαμε από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, το 1994 και το 2004 είχαν κατατεθεί τροποποιητικά νομοσχέδια με σκοπό τη ρύθμιση του θέματος και την ενεργοποίηση των σχετικών διατάξεων του Νόμου, χωρίς να υπάρξει κατάληξη. Το 2006 κατατέθηκε νομοσχέδιο για κατάργηση του εδαφίου 2 του άρθρου 66, όμως η Βουλή κατέληξε ότι η διάταξη έπρεπε να παραμείνει έστω και ανενεργή. Τον Οκτώβριο 2008, κατά τη συζήτηση σχετικής Πρότασης Νόμου από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, αποφασίστηκε όπως η Νομική Υπηρεσία μελετήσει τη συνταγματική ορθότητα του θέματος, ενώ το Υπουργείο Οικονομικών εξετάσει ξανά το θέμα και εξασφαλίσει την πολιτική θέση της Κυβέρνησης. Το θέμα το οποίο ως Υπηρεσία θεωρούμε πολύ σοβαρό, εξακολουθεί να εκκρεμεί.

(β) Διεξαγωγή έρευνας. Το ίδιο άρθρο του Νόμου προβλέπει ότι, αν εγερθεί εύλογη υποψία για δημόσιο υπάλληλο, ως προς την πηγή των οικονομικών του πόρων, μπορεί να διεξαχθεί έρευνα κατά τον καθορισμένο τρόπο, για εξακρίβωση της προέλευσης των πόρων αυτών. Αν από την έρευνα εξακριβωθεί ότι ο δημόσιος υπάλληλος απέκτησε τους πόρους αυτούς κάτω από συνθήκες που συνιστούν ποινικό ή πειθαρχικό αδίκημα, η αρμόδια αρχή προβαίνει στη λήψη των κατάλληλων μέτρων.

Στις 6 Δεκεμβρίου 2007 κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων τροποποιητικό νομοσχέδιο, με το οποίο ρυθμίζεται, μεταξύ άλλων, ο τρόπος με τον οποίο θα γίνεται η διεξαγωγή έρευνας, σε περίπτωση εύλογης υποψίας για δημόσιο υπάλληλο ως προς την προέλευση των οικονομικών του πόρων.

Όπως πληροφορηθήκαμε από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, τον Οκτώβριο 2008 κατά τη συζήτηση του θέματος ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, προέκυψε ξανά συζήτηση του

γενικότερου θέματος της δήλωσης των περιουσιακών στοιχείων των δημόσιων υπαλλήλων και έκτοτε το θέμα παραμένει σε εκκρεμότητα ενώπιον της Επιτροπής.

Απαντήσεις από ελεγχόμενες Υπηρεσίες σε παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Σε μεμονωμένες περιπτώσεις, ελεγχόμενοι καθυστέρησαν να απαντήσουν στις επιστολές ή παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας. Αν δεν ληφθεί απάντηση μέσα σε έξι μήνες από μέρους των ελεγχόμενων Υπηρεσιών, τότε ετοιμάζεται κατάσταση των αναπάντητων επιστολών που αφορούν σε σημαντικά θέματα, η οποία αποστέλλεται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για ενημέρωση και κατάλληλη ενέργεια.

Υποβολή στοιχείων και πληροφοριών για υποβοήθηση του ελέγχου. Μετά την ψήφιση του περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμου του 2001 (Ν. 138(I)/2001), παρουσιάστηκαν πολύ περιορισμένες περιπτώσεις Υπηρεσιών, οι οποίες επικαλούμενες τις διατάξεις της πιο πάνω νομοθεσίας, αρνούνταν ή παρουσιάζονταν διστακτικές στην υποβολή στοιχείων και πληροφοριών για σκοπούς ελέγχου.

Το θέμα ξεκαθάρισε ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, σε σχετική γνωμάτευσή του όπου ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι η διάθεση στον Γενικό Ελεγκτή των πληροφοριών και στοιχείων που κατά την κρίση του Γενικού Ελεγκτή απαιτούνται για σκοπούς άσκησης των καθηκόντων και αρμοδιοτήτων του, είναι νόμιμη σύμφωνα με τα άρθρα 3 και 5 του περί Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου 113(I)/2002 και του άρθρου 5(2)(α) του περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμου 138(I)/2001.

Ο περί Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμος 113(I)/2002 προβλέπει ότι Υπουργοί, δημόσιοι υπάλληλοι, Πρόεδροι, μέλη Συμβουλίων και υπάλληλοι Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, δήμαρχοι, κοινοτάρχες, μέλη δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων και υπάλληλοί τους και γενικά κάθε πρόσωπο το οποίο κατέχει στοιχεία, επεξηγήσεις ή πληροφορίες και το οποίο αποκρύπτει ή αμελεί, παραλείπει ή αρνείται την προσκόμιση πληροφοριών ή στοιχείων στον Γενικό Ελεγκτή το ταχύτερο δυνατό, είναι ένοχο ποινικού αδικήματος.

Μητρώα κινητής περιουσίας. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς Αποθηκών, τα Κυβερνητικά Τμήματα πρέπει να τηρούν μητρώα για όλα τα στοιχεία κινητής περιουσίας που κατέχουν και να υποβάλλουν προς τον Γενικό Λογιστή και τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησής τους κατά το τέλος του έτους. Μερικά Τμήματα δεν συμμορφώθηκαν με τους Κανονισμούς.

Αποθήκες. Σύμφωνα με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και τον Κανονισμό Αποθηκών αρ. 60, ο Γενικός Λογιστής έχει την ευθύνη για την επαλήθευση όλων των αποθεμάτων των κύριων αποθηκών και 10% των δευτερεύουσων αποθηκών. Ο Γενικός Λογιστής μας πληροφόρησε ότι κατά το 2010 ελέγχθηκαν 13 κύριες αποθήκες, από το σύνολο των 133, δηλαδή το 9,77% και 3 δευτερεύουσες αποθήκες από σύνολο 192, δηλαδή το 1,56%. Επίσης, από το σύνολο των 20 αποθηκών της Εθνικής Φρουράς, δεν ελέγχθηκε καμιά αποθήκη κατά τη διάρκεια του 2010. Σε μερικές κύριες αποθήκες δεν έχει διεξαχθεί έλεγχος για σειρά ετών.

Ο Γενικός Λογιστής αποδίδει την αδυναμία ελέγχου των αποθηκών κυρίως στην έλλειψη προσωπικού και στο μέγεθός τους.

Τα διάφορα Τμήματα πρέπει, σύμφωνα με τους Κανονισμούς, να διενεργούν φυσική καταμέτρηση των αποθεμάτων και επιθεώρηση των αποθηκών τους τουλάχιστον μια φορά το χρόνο. Παρατηρήθηκε ότι μερικά Τμήματα δεν συμμορφώθηκαν με τους πιο πάνω Κανονισμούς.

Η Υπηρεσία μας διενεργεί δειγματοληπτικά αιφνιδιαστικές επιθεωρήσεις αποθηκών και άλλους ελέγχους για να εξακριβωθεί κατά πόσο τηρούνται οι Κανονισμοί Αποθηκών. Σε ορισμένες περιπτώσεις διαπιστώνονται αδυναμίες στην καταχώριση των αποθεμάτων στα κατάλληλα βιβλία, στην αποθήκευσή τους σε κατάλληλους χώρους και γενικά στην παρακολούθηση της ορθότητας των ποσοτήτων αποθεμάτων.

3.2 ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

3.3 ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Ανώτατο Δικαστήριο

Μέρος Α

Ασφάλεια Ανωτάτου Δικαστηρίου. Το Μάιο του 2007, ο Αρχιπρωτοκολλητής, με επιστολή του προς τον Διευθυντή Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών, ζήτησε όπως εκτιμηθεί η δαπάνη για εγκατάσταση συστήματος κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης, το οποίο θα καλύπτει περιμετρικά όλο το χώρο των Δικαστηρίων Λευκωσίας και του Ανωτάτου Δικαστηρίου, σύμφωνα με την έκθεση του Συμβούλου Ασφαλείας του Αρχηγείου της Αστυνομίας.

Μετά από αλληπάλληλες υπενθυμίσεις, το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών, με επιστολή του ημερ. 14.3.2008, πληροφόρησε την Αρχιπρωτοκολλητή του Ανωτάτου Δικαστηρίου ότι η εκτιμημένη δαπάνη του έργου ανέρχεται στις €285.000, συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. και στις 31.3.2009 ζήτησε όπως σταλεί στο Τμήμα του έντυπο παραγγελίας αγοράς για το αντίστοιχο ποσό, αναφέροντας ότι ο σχετικός διαγωνισμός θα προκηρυχθεί εντός του πρώτου εξαμήνου του 2009 και το έργο υπολογίζεται να ολοκληρωθεί εντός του 2009. Ωστόσο, το έργο, για το οποίο περιλήφθηκε πρόνοια σε όλους τους Προϋπολογισμούς της Δικαστικής Υπηρεσίας από το 2008-2011, δεν υλοποιήθηκε.

Στις 3.8.2011 το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών επανήλθε και ζήτησε όπως συμπεριληφθεί πρόνοια για το πιο πάνω έργο στον Προϋπολογισμό του 2012, γιατί, όπως αναφέρει, μόλις πρόσφατα ολοκληρώθηκε η ετοιμασία των εγγράφων του διαγωνισμού.

Όπως μάς πληροφόρησε η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου, τα έγγραφα του διαγωνισμού για εγκατάσταση και συντήρηση κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης στο νέο κτίριο του Ανωτάτου Δικαστηρίου και στα υπόλοιπα κτίρια των Δικαστηρίων Λευκωσίας ήταν έτοιμα από το 2009, ωστόσο όπως επισήμανε η ίδια με επιστολή της ημερ. 3.8.2011, προς τον Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, η ετοιμασία τους προβάλλετο ως δικαιολογία από το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών, για αιτιολόγηση της καθυστέρησης που παρατηρείται.

Η μη εγκατάσταση του εν λόγω κυκλώματος μέχρι σήμερα, δηλαδή πέντε χρόνια μετά τη λειτουργία του νέου κτιρίου του Ανωτάτου Δικαστηρίου, αφήνει τα Δικαστήρια ακάλυπτα σε θέματα ασφαλείας, ενώ καθιστά αναποτελεσματική την παρουσία αστυνομικών φρουρών στο νέο κτίριο του Ανωτάτου Δικαστηρίου, οι οποίοι δεν έχουν τα τεχνικά μέσα παρακολούθησης ή/και εποπτείας των χώρων.

Μηχανογράφηση των Δικαστηρίων. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η μηχανογράφηση των Δικαστηρίων, η οποία περιλαμβάνει την εγκατάσταση δύο ανεξάρτητων συστημάτων (αυτοματοποίησης εργασιών γραφείου και σύστημα διοίκησης Δικαστηρίου) τα οποία θα λειτουργούν παράλληλα, παρουσιάζει σημαντική καθυστέρηση.

Όπως μας πληροφόρησε η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου, μετά τη σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 5.2.2009 με την οποία εγκρίθηκε η εγκατάσταση των πιο πάνω συστημάτων, το θέμα διαβιβάστηκε στο Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ) αρμόδιο για την μηχανογράφηση ολόκληρης της Δημόσιας Υπηρεσίας. Ο Διευθυντής του ΤΥΠ, διαβίβασε επιστολές στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, καθώς και στο Ανώτατο Δικαστήριο, για να αναλάβει-είτε το Υπουργείο Δικαιοσύνης είτε το Ανώτατο Δικαστήριο-την Προεδρία του Συμβουλίου του έργου, αποκλείοντας το ενδεχόμενο ανάληψης της Προεδρίας από το ΤΥΠ, παρά το γεγονός ότι για όλα τα σχετικά κονδύλια υλοποίησης και διαχείρισης του έργου γινόταν πρόνοια στον Προϋπολογισμό του ΤΥΠ. Το Ανώτατο Δικαστήριο δεν αποδέχθηκε να αναλάβει την Προεδρία του Συμβουλίου του έργου, προβάλλοντας νομικούς, διαδικαστικούς και αντικειμενικούς λόγους, ενώ την ίδια στάση τήρησε και ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, με αποτέλεσμα το θέμα να παραμείνει σε εκκρεμότητα.

Σημειώνεται επίσης ότι δεν έχει περιληφθεί οποιαδήποτε πρόνοια αναφορικά με το πιο πάνω έργο στους Προϋπολογισμούς για τα έτη 2010 και 2011.

Στα πλαίσια της ευρύτερης μηχανογράφησης των Δικαστηρίων, εντάσσονται ακόμα δύο έργα, το σύστημα νομικής πληροφόρησης (Legal Information System) και η στενοτύπηση των πρακτικών των Δικαστηρίων. Όσον αφορά στο σύστημα νομικής πληροφόρησης, το οποίο είχε ανατεθεί σε εταιρεία και θα έπρεπε να παραδοθεί μέχρι τις 13.8.2008, οι εμπλεκόμενες υπηρεσίες έκριναν μετά την ολοκλήρωση των άτυπων ελέγχων και αξιολόγηση όλων των δεδομένων, ότι ο ανάδοχος απέτυχε να παραδώσει ολοκληρωμένο σύστημα. Ως εκ τούτου, κατόπιν συνεννόησης του ΤΥΠ με τη Νομική Υπηρεσία αποφασίστηκε όπως διακοπεί η σύμβαση και γίνει προσπάθεια για φιλικό διακανονισμό με τον ανάδοχο, ο οποίος επιτεύχθηκε τελικά τον Ιούλιο του 2011. Όπως έχουμε πληροφορηθεί αναμένεται η τελική έγκριση της Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων, που είναι το αρμόδιο όργανο.

Όσον αφορά στη στενοτύπηση των πρακτικών των Δικαστηρίων, το Υπουργικό Συμβούλιο, ενέκρινε τον Δεκέμβριο 2009 Πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, για 10-έτη αγορά υπηρεσιών στενοτύπησης-με διαδικασία ανοικτού διαγωνισμού-και με δικαίωμα προαίρεσης για αγορά του συστήματος τον τρίτο χρόνο. Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε τον Δεκέμβριο 2010 από το ΤΥΠ και ακυρώθηκε τον Φεβρουάριο 2011, για περαιτέρω μελέτη του θέματος από την αναθέτουσα αρχή και τους χρήστες, επειδή όπως διαπιστώθηκε, μόνο ένας οικονομικός φορέας πληρούσε τις προϋποθέσεις συμμετοχής. Στο μεταξύ, για την ικανοποίηση μέρους των αναγκών των Δικαστηρίων σε υπηρεσίες στενοτύπησης, το ΤΥΠ ανέθεσε απ' ευθείας τις εν λόγω υπηρεσίες στην μοναδική εταιρεία που είχε την δυνατότητα άμεσης παροχής τους, από τον Μάιο 2009 μέχρι σήμερα, με 4 ξεχωριστές συμβάσεις, συνολικής αξίας €412.900+ΦΠΑ.

Για τον χειρισμό των δύο πιο πάνω έργων γίνεται πιο λεπτομερής αναφορά στο μέρος της Ετήσιας Έκθεσης που αφορά το ΤΥΠ, ως την αναθέτουσα αρχή.

Εκτύπωση των αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, παρόλο που έχει σημειωθεί βελτίωση, εξακολουθεί να παρατηρείται καθυστέρηση στην εκτύπωση των αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου (για το Μέρος 4 (προσφυγές) η καθυστέρηση χρονολογείται από το 2002), με αποτέλεσμα, όταν υπάρχει ανάγκη μελέτης απόφασης προηγούμενων ετών, ο ενδιαφερόμενος να ανατρέχει στις άδετες αποφάσεις που βρίσκονται στο Τμήμα Εκδόσεων.

Όπως μάς πληροφόρησε η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου, η καθυστέρηση στην εκτύπωση του Μέρους 4 των αποφάσεων του Ανώτατου Δικαστηρίου, για τα έτη 2004 και μεταγενέστερα οφείλεται είτε στη μη ολοκλήρωση της ετοιμασίας των ευρετηρίων ή των διορθώσεων από το Τμήμα Νομικών Εκδόσεων είτε στη μη ολοκλήρωση της συντακτικής επιμέλειας από την εκδότρια, είτε στη μη επιλογή από όλους τους Δικαστές των αποφάσεων που επιθυμούν να δημοσιευτούν στα σχετικά βιβλία, ενώ όσον αφορά στα έτη 2002 και 2003 έχει κατακυρωθεί προσφορά για εκτύπωσή τους και αναμένεται η παράδοση εντός του 2011.

Διαχείριση φακέλων ποινικών υποθέσεων. Με εγκύκλιο επιστολή του Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερ. 26.5.2011, καθορίστηκαν τα κριτήρια για τη διαχείριση (φύλαξη ή καταστροφή) φακέλων πολιτικών και ποινικών υποθέσεων Επαρχιακών, Ειδικών Δικαστηρίων και Κακουργιοδικείων. Μεταξύ άλλων, καθορίστηκε ότι οι φάκελοι ποινικών υποθέσεων, εκτός των υποθέσεων του Κακουργιοδικείου, των υποθέσεων στις οποίες επιβλήθηκε ποινή φυλάκισης πέραν των πέντε χρόνων και υποθέσεων που έχουν ιστορική ή άλλη σημασία, θα καταστρέφονται μετά από την πάροδο δέκα χρόνων από την ολοκλήρωσή τους.

Ενόψει του ότι παραμένουν σε εκκρεμότητα ανεκτέλεστα ποινικά εντάλματα προστίμου (έντυπα Δ.24) και εντάλματα κινητής περιουσίας (έντυπα Δ.23) που αφορούν σε περιόδους πέραν των δέκα χρόνων, εισηγηθήκαμε όπως, προτού αποφασιστεί η καταστροφή φακέλων ποινικών υποθέσεων, βεβαιώνεται ότι οποιαδήποτε πιθανή απόφαση του Δικαστηρίου για χρηματική ή άλλη ποινή έχει τακτοποιηθεί.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου μάς πληροφόρησε ότι η εισήγησή μας έχει προωθηθεί σε όλα τα Επαρχιακά Δικαστήρια.

Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας. Λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη για εξοικονόμηση ηλεκτρικής ενέργειας, εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί η δυνατότητα τοποθέτησης ξεχωριστών διακοπών του κλιματιστικού συστήματος του Ανωτάτου Δικαστηρίου σε κάθε γραφείο / αίθουσα, έτσι ώστε οι χώροι οι οποίοι δεν χρησιμοποιούνται να μην κλιματίζονται άσκοπα.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου μάς πληροφόρησε ότι με βάση τα υφιστάμενα δεδομένα, υπάρχει αυτονόμηση από το κεντρικό σύστημα κλιματισμού, στις αίθουσες του Δικαστηρίου, της καφετέριας, της αίθουσας υπολογιστών και της αίθουσας διαλέξεων, αλλά όσον αφορά στα γραφεία Δικαστών και προσωπικού, δεν υπάρχει τεχνικά η δυνατότητα προσθήκης διακοπών, λόγω των προδιαγραφών του συστήματος. Για τα γραφεία αυτά έγιναν εκκλήσεις προς το προσωπικό και τους Δικαστές του Δικαστηρίου όπως ρυθμίζουν την επιθυμητή θερμοκρασία στο γραφείο τους σε λογικά επίπεδα ζήτησης ώστε να αποφεύγεται η υπερλειτουργία του συστήματος κλιματισμού και να επιτυγχάνεται εξοικονόμηση ενέργειας σε κάθε επίπεδο, όμως το εγχείρημα είναι δύσκολο, διότι το νέο κτίριο του Ανωτάτου Δικαστηρίου μπορεί να χαρακτηριστεί, λόγω κατασκευής και υλικών, (γυαλί, μπετόν, και μέταλλο), ενεργοβόρο.

Μέρος Β

Χαρτοσήμανση δικαστικών αιτήσεων, βιβλίων και άλλων εγγράφων. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η διαδικασία χαρτοσήμανσης των διαφόρων δικαστικών αιτήσεων και εγγράφων, καθώς και των βιβλίων διαταγμάτων και αποφάσεων, είναι δαπανηρή, λόγω του χρόνου που αφιερώνεται από το δικαστικό προσωπικό για παρακολούθηση της εφαρμογής της. Επιπρόσθετα, όπως έχει συμβεί και στο παρελθόν, από τον έλεγχο αγωγών του Ναυτοδικείου εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου χαρτόσημα είχαν αποκολληθεί, ή δεν είχαν ακυρωθεί ή ήταν χαμηλότερης αξίας από τα προβλεπόμενα.

Κατόπιν εισήγησής μας ετοιμάστηκε, το 2006 σχετική μελέτη, στην οποία υποβάλλονται εισηγήσεις προς το Ανώτατο Δικαστήριο για κατάργηση του εντύπου τελών (Γ.Λ.168) και επικόλληση του ανάλογου χαρτοσήμου κατά την έναρξη οποιασδήποτε διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου μάς πληροφόρησε ότι οι περιπτώσεις του Ναυτοδικείου που εντοπίστηκαν από την Υπηρεσία μας διερευνήθηκαν και λήφθηκαν μέτρα για αποκατάσταση των παρατηρήσεων μας.

Όσον αφορά το θέμα της καταβολής εφάπαξ ποσού για κάθε διαδικασία, αντί της επικόλλησης χαρτοσήμων, μας πληροφόρησε ότι είναι θέμα απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου αν θα προχωρήσει με τροποποίηση του Διαδικαστικού Κανονισμού του και προϋποθέτει συνεννόηση και συμφωνία με άλλους εμπλεκόμενους φορείς.

Επαρχιακά Δικαστήρια

Μέρος Α

Καθυστερημένα έσοδα. Στις 31.12.2010 τα καθυστερημένα έσοδα των Επαρχιακών Δικαστηρίων, τα οποία αφορούν σε πρόστιμα που επιβάλλονται από τα Δικαστήρια και σε έσοδα από επιδικασθέντα έξοδα, για τα οποία εκδόθηκαν εντάλματα ποινικών υποθέσεων, τα οποία παραμένουν ανεκτέλεστα, ανέρχονταν σε €28.717.614 σε σύγκριση με €25.659.779 του προηγούμενου έτους, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά €3.057.835 ή ποσοστό 11,92%. Επισημάναμε ότι το ύψος των καθυστερημένων εσόδων από ανεκτέλεστα εντάλματα ποινικών υποθέσεων αυξήθηκε τα τελευταία 13 χρόνια από €4,8 εκ. (£2,8 εκ.) σε €28,7 εκ., δηλαδή κατά €23,9 εκ. ή ποσοστό 497,9% και εισηγηθήκαμε όπως εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες της Αστυνομίας για είσπραξή τους και διαγραφούν όσα είναι ανεπίδεκτα είσπραξης, όπως προβλέπουν οι σχετικοί Κανονισμοί.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου μάς πληροφόρησε ότι η αύξηση του αριθμού των ανεκτέλεστων ενταλμάτων οφείλεται στην αύξηση του αριθμού καταχώρισης και διεκπεραίωσης ποινικών υποθέσεων.

Παρατηρήθηκαν επίσης και πάλι λάθη και παραλείψεις στην ετοιμασία των καταστάσεων καθυστερημένων εσόδων, με αποτέλεσμα να μην είναι εφικτή η επιβεβαίωση του ακριβούς ποσού των καθυστερημένων εσόδων. Σύμφωνα με την Αρχιπρωτοκολλητή αυτό είναι συνέπεια της έλλειψης μηχανογράφησης του συστήματος διαχείρισης των ποινικών υποθέσεων των Δικαστηρίων και του μεγάλου αριθμού υποθέσεων που διεκπεραιώνεται. Η Αρχιπρωτοκολλητής μάς πληροφόρησε ότι, παρ' όλα αυτά, έχουν επαναληφθεί οι οδηγίες για αποφυγή τέτοιων λαθών.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο στα ανεκτέλεστα εντάλματα που διαγράφηκαν από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού, κατά τη διάρκεια του 2010 κατόπιν έγκρισης του Υπουργείου Οικονομικών, διαπιστώθηκε ότι για ορισμένα θα μπορούσαν, κατά την άποψή μας, να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες για εκτέλεσή τους, αφού ως κύριος λόγος διαγραφής στις περιπτώσεις αυτές αναφέρεται η άγνωστη διαμονή και θεωρούμε πως, εφόσον βάσει των στοιχείων που υποβλήθηκαν στο Υπουργείο Οικονομικών, ο αριθμός ταυτότητας είναι γνωστός, θα μπορούσαν να καταβληθούν προσπάθειες, μέσω των δυνατοτήτων που προσφέρει η τεχνολογία (π.χ. αρχεία άλλων Υπηρεσιών) για εξακρίβωση της διεύθυνσης των οφειλετών.

Μη κατάλληλη ενημέρωση των μητρώων υποθέσεων. Συνεχίστηκε η μη ενημέρωση των μητρώων υποθέσεων, του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού, με τον αντίστοιχο αριθμό του εντάλματος είσπραξης προστίμου, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να εξακριβωθεί κατά πόσο έχουν εκδοθεί τα σχετικά ποινικά εντάλματα για όλες τις αποφάσεις του Δικαστηρίου.

Επιπρόσθετα διαπιστώθηκε ότι, τα Επαρχιακά Δικαστήρια Λεμεσού και Πάφου, δεν ενημερώνουν τα μητρώα υποθέσεων με τον αριθμό των αποδείξεων είσπραξης (F60), στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι καταδικασθέντες καταβάλλουν το οφειλόμενο ποσό αμέσως, προτού εκδοθεί το σχετικό ένταλμα.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου μάς πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες για ενημέρωση των μητρώων υποθέσεων με τον αντίστοιχο αριθμό του εντάλματος είσπραξης προστίμου ή της απόδειξης είσπραξης, ανάλογα με την περίπτωση, οι οποίες τηρούνται από όλα τα Επαρχιακά Δικαστήρια.

Ανεκτέλεστα εντάλματα σύλληψης. Από δειγματοληπτικό έλεγχο σε αριθμό ενταλμάτων σύλληψης, τα οποία παρουσιάζονται ως ανεκτέλεστα στα μητρώα ενταλμάτων σύλληψης των Επαρχιακών Δικαστηρίων Λεμεσού και Λάρνακας, διαπιστώθηκε και πάλι ότι πολλά από αυτά είχαν εκτελεστεί ενώ άλλα είχαν επιστραφεί ως ανεκτέλεστα, είτε λόγω του ότι οι υποθέσεις που αφορούσαν αποσύρθηκαν ή αναστάληκαν, είτε λόγω ελλিপών στοιχείων και εισηγηθήκαμε όπως οριστεί λειτουργός, ο οποίος θα είναι υπεύθυνος για την ενημέρωση του μητρώου ενταλμάτων σύλληψης με όλα τα εντάλματα που παραλαμβάνονται από την Αστυνομία, εκτελεσθέντα και μη, ώστε αυτό να παρουσιάζει τον πραγματικό αριθμό των ενταλμάτων που εκκρεμούν.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου μάς πληροφόρησε ότι, έχουν οριστεί λειτουργοί για την ενημέρωση των μητρώων ενταλμάτων σύλληψης, ωστόσο αντιμετωπίζονται προβλήματα συντονισμού με την Αστυνομία, για τα οποία καταβάλλεται προσπάθεια επίλυσης.

Επίδοση/εκτέλεση ενταλμάτων J58, J59, J71 και ενταλμάτων κυβερνητικών υποθέσεων. Με τον περί Πολιτικής Δικονομίας (Τροποποιητικό) (Αρ.2) Διαδικαστικό Κανονισμό του 1996, που εκδόθηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο στις 8.2.1996, θεσμοθετήθηκε η ιδιωτική επίδοση δικαστικών εγγράφων.

Από τις διατάξεις του Διαδικαστικού Κανονισμού εξαιρείται η επίδοση δικαστικών εγγράφων που προέρχονται από τα Κυβερνητικά Τμήματα/ Υπηρεσίες, η επίδοση των οποίων εξακολουθεί να διενεργείται από τους δικαστικούς επιδότες που υπηρετούν στα Δικαστήρια. Οι δικαστικοί επιδότες των Δικαστηρίων έχουν επίσης την ευθύνη για την εκτέλεση ενταλμάτων κατάσχεσης και εκποίησης κινητής περιουσίας (J71), ενταλμάτων παράδοσης (J59) και ενταλμάτων ανάκτησης κατοχής (J58).

Από τον έλεγχο που διενεργήθηκε σε ανεκτέλεστα εντάλματα κατάσχεσης και εκποίησης κινητής περιουσίας (Δ71) σε σχέση με οφειλές φόρου εισοδήματος, που βρίσκονταν στην κατοχή των δικαστικών επιδοτών του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας, εντοπίστηκε περίπτωση όπου εντάλματα συγκεκριμένης δημόσιας εταιρείας, συνολικού ύψους €997.979 πλέον τόκους και επιβαρύνσεις, επιστράφηκαν ως ανεκτέλεστα με την αιτιολογία ότι ο χρεώστης εγκατέλειψε τη διεύθυνση και η νέα διεύθυνσή του είναι άγνωστη, χωρίς να καταβληθεί προσπάθεια (π.χ. μέσω του διαδικτύου ή σε συνεργασία με τις υπηρεσίες του Εφόρου Εταιρειών) για εντοπισμό της νέας διεύθυνσής του.

Όπως μας πληροφόρησε η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου, παρόλο ότι η ευθύνη υπόδειξης της ακριβούς διεύθυνσης του χρεώστη ανήκει στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, εντούτοις έχουν δοθεί οδηγίες στους Δικαστικούς Επιδότες να καταβάλλουν προσπάθειες ανεύρεσης της ακριβούς διεύθυνσης των οφειλετών, όταν αυτοί είναι γνωστά πρόσωπα ή εταιρείες και η οφειλή είναι προς το κράτος.

Σύμφωνα με στοιχεία των Επαρχιακών Δικαστηρίων τα εντάλματα που εκτελέστηκαν από τους δικαστικούς επιδότες είχαν ως ακολούθως:

	Λευκωσία	Λεμεσός	Λάρνακα	Πάφος	Σύνολο
Αριθμός ενταλμάτων που εκτελέστηκαν	5.924	3.329	3.280	3.624	16.157
Αριθμός επιδοτών	19	9	10	7	45
Αριθμός Ενταλμάτων που εκτελέστηκαν ανά επιδότη	312	370	328	518	359
Ημερήσιος μέσος όρος εκτέλεσης ενταλμάτων ανά επιδότη στη βάση 260 εργάσιμων ημερών	1,2	1,4	1,3	2,0	1,4

Από τους 45 επιδότες, οι δυο είναι Ανώτεροι Πρώτοι Δικαστικοί Επιδότες με μισθοδοτική κλίμακα Α10(i), οι οκτώ είναι Ανώτεροι Δικαστικοί Επιδότες με μισθοδοτική κλίμακα Α8-Α9(i) και οι 35 είναι Δικαστικοί Επιδότες με μισθοδοτική κλίμακα Α2-Α5-Α7(ii).

Σε προηγούμενη Έκθεσή μας αναφέραμε ως παράδειγμα συστήματα επίδοσης άλλων χωρών όπου η επίδοση έχει ανατεθεί σε ιδιωτικές εταιρείες, και εισηγηθήκαμε όπως, για βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης και εκτέλεσης των ενταλμάτων με τον πιο οικονομικό, αποδοτικό και αποτελεσματικό τρόπο, εξεταστεί το ενδεχόμενο προώθησης ανάλογων ρυθμίσεων.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου μάς πληροφόρησε ότι η εισήγησή μας θα εξεταστεί σε συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, αναφέροντας ότι οι μέθοδοι εκτέλεσης δικαστικών υποθέσεων ρυθμίζονται από το Άρθρο 14 και επόμενα του περί Πολιτικής Δικονομίας Νόμου, Κεφ.6 και η προώθηση τροποποίησης τους εναπόκειται στην εκτελεστική εξουσία.

Αποστολή γραπτής ειδοποίησης για πληρωμή επιδικασθέντων ποσών. Με στόχο τη βελτίωση της διαδικασίας έκδοσης και εκτέλεσης ενταλμάτων, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε παλαιότερα στην Αρχιπρωτοκολλητή του Ανωτάτου Δικαστηρίου την τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας, ώστε τα Πρωτοκολλητεία των Επαρχιακών Δικαστηρίων, με την παραλαβή των αποφάσεων των Δικαστηρίων, και πριν από την έκδοση των σχετικών ενταλμάτων, να αποστέλλουν γραπτή ειδοποίηση στους καταδικασθέντες για καταβολή του οφειλόμενου ποσού μέσα σε συγκεκριμένη προθεσμία, επισημαίνοντας ταυτόχρονα ότι,

σε περίπτωση παράλειψης πληρωμής, θα εκδίδεται αμέσως το σχετικό ένταλμα, τα έξοδα έκδοσης και εκτέλεσης του οποίου θα βαρύνουν αποκλειστικά τον καταδικασθέντα.

Παρόλο που δεν έγινε τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας, η εισήγηση της Υπηρεσίας μας εφαρμόστηκε από όλα τα Επαρχιακά Δικαστήρια με πολύ θετικά αποτελέσματα, αφού η ανταπόκριση των οφειλετών ξεπέρασε το 40%.

Νομικές Αρωγές. Οι νομικές αρωγές καταβάλλονται σε δικηγόρους οι οποίοι διορίζονται από το Δικαστήριο για την υπεράσπιση άπορων κατηγορουμένων. Το ύψος της αμοιβής καθορίζεται από τον βασικό Διαδικαστικό Κανονισμό ο οποίος εκδόθηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο στις 13.3.2003 και τέθηκε σε ισχύ την 28.3.2003. Η κατάσταση εξόδων υποβάλλεται από το δικηγόρο στο Δικαστήριο για πληρωμή, ελέγχεται από τον Πρωτοκολλητή και ακολούθως εγκρίνεται για πληρωμή από τον δικαστή.

Όπως παρατηρήθηκε μετά από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενεργήθηκε, στις πλείστες περιπτώσεις οι δικηγόροι, στους οποίους καταβλήθηκαν έξοδα για νομικές αρωγές εντός του 2010 από τα Επαρχιακά Δικαστήρια, δεν υπέβαλαν φορολογικά τιμολόγια για την πληρωμή των εξόδων τους, εντούτοις οι πληρωμές διενεργήθηκαν με αποτέλεσμα να μη καταβληθεί Φ.Π.Α., παρόλο που ορισμένοι ήταν εγγεγραμμένοι στο μητρώο Φ.Π.Α., ή θα έπρεπε να είχαν εγγραφεί, εφόσον τα ποσά που έλαβαν από το Δικαστήριο για νομικές αρωγές υπερέβαιναν τον ετήσιο κύκλο εργασιών των €15.600 που καθιστά την εγγραφή στο Φ.Π.Α. υποχρεωτική.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου εξέφρασε την άποψη ότι η παράλειψη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων των δικηγόρων προς το κράτος δεν αφορά καθ' οιουδήποτε τρόπο τη Δικαστική Υπηρεσία, η οποία είναι πρόθυμη να προμηθεύσει τις αρμόδιες Υπηρεσίες του κράτους με όλα τα αναγκαία στοιχεία, σε περίπτωση που ήθελε ζητηθεί.

Μέρος Β

Μητρώα περιουσιακών στοιχείων του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας προέβη, εντός του 2009, στη φυσική καταμέτρηση των περιουσιακών στοιχείων, με στόχο τη δημιουργία νέων μητρώων βάσει έγκρισης που δόθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών στις 18.11.2008. Στις 16.3.2010 υποβλήθηκε στη Γενική Λογίστρια με κοινοποίηση στην Υπηρεσία μας, πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης για το έτος 2009, στο οποίο αναφέρεται ότι η φυσική καταμέτρηση των περιουσιακών στοιχείων συνάδει με την εικόνα που παρουσιάζουν τα Μητρώα Περιουσιακών Στοιχείων. Ωστόσο, κατά τον έλεγχο των Μητρώων Περιουσιακών Στοιχείων, διαπιστώθηκε ότι δεν είχε γίνει καμία καταχώριση των παραλαβών που έγιναν για τα έτη 2009 και 2010. Ενόψει των πιο πάνω εισηγηθήκαμε όπως τα Μητρώα ενημερωθούν με όλες τις παραλαβές που έγιναν μέχρι σήμερα και, πριν αποσταλεί το πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης για το έτος 2010, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού Αποθηκών αρ.110, να επιβεβαιωθεί ότι η φυσική καταμέτρηση συνάδει με την εικόνα των Μητρώων των Περιουσιακών Στοιχείων.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου μάς πληροφόρησε ότι έχει συμπληρωθεί η καταγραφή των περιουσιακών στοιχείων και έχει οριστεί υπάλληλος για ενημέρωση των μητρώων.

Στρατιωτικό Δικαστήριο

Μέρος Α

Καθυστερημένα έσοδα. Στις 31.12.2010 τα καθυστερημένα έσοδα του Στρατιωτικού Δικαστηρίου ανέρχονταν στις €309.555 και αφορούσαν στα έτη 1987-2010. Εισηγηθήκαμε και πάλι όπως εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες για είσπραξή τους και διαγραφούν αυτά που είναι ανεπίδεκτα είσπραξης, όπως προβλέπουν οι σχετικοί Κανονισμοί.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου μάς πληροφόρησε ότι, όλα τα ανεκτέλεστα εντάλματα διαβιβάστηκαν στην Αστυνομία, για εκτέλεση και όσα εντάλματα διαπιστώνονται ως ανεπίδεκτα είσπραξης, διαγράφονται κατόπιν έγκρισης του Υπουργείου Οικονομικών.

3.4 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Το άρθρο 60(1)(α) των περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων 2002 μέχρι 2007 προνοεί ότι οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου ελέγχονται σύμφωνα με το άρθρο 27 του Καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Οι οικονομικές καταστάσεις της Κεντρικής Τράπεζας ελέγχονται από το 2008 από ιδιώτες ελεγκτές.

Το άρθρο 60(1)(β) των πιο πάνω Νόμων προνοεί ότι ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας δύναται να ασκεί οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο των δραστηριοτήτων της Τράπεζας που δεν σχετίζονται με τα απορρέοντα από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών καθήκοντα και αρμοδιότητες της υπό την προϋπόθεση ότι οι εκθέσεις και οι ελεγκτικές του δραστηριότητες δεν θίγουν την ανεξαρτησία της Τράπεζας. Με βάση τις διατάξεις του εν λόγω άρθρου, η Υπηρεσία μας διεξήγαγε έλεγχο για το 2010 σε θέματα που αφορούν στη διαχείριση των ανθρώπινων πόρων και ασχολήθηκε με το θέμα της μεταφοράς των κερδών της Κεντρικής Τράπεζας προς το κράτος, καθώς και με την εξέλιξη επί των θεμάτων που αναφέρονται στην προηγούμενη ετήσια μας έκθεση.

Από τον έλεγχο που διεξήγαγε η Υπηρεσία μας προέκυψαν τα πιο κάτω θέματα:

Μεταφορά των κερδών της Κεντρικής Τράπεζας προς το Κράτος. Το άρθρο 59(β) των πιο πάνω Νόμων προνοεί όπως μεταφέρεται στο Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό σε πίστη του Πάγιου Ταμείου της Κυβέρνησης το καθαρό κέρδος της Τράπεζας αφού αφαιρεθεί από αυτό η μεταφορά στο Γενικό της Αποθεματικό που αναφέρεται στο άρθρο 59(α) των πιο πάνω Νόμων (20% των καθαρών κερδών ή μέχρι 50% εάν το Γενικό Αποθεματικό μειωθεί κάτω από το Κεφάλαιο της Τράπεζας). Με βάση την πιο πάνω πρόνοια, μέσα στο 2010 μεταφέρθηκε σε πίστη του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας το ποσό των €92,4 εκ., που αντιπροσωπεύει το 80% των καθαρών κερδών της Κεντρικής Τράπεζας για το έτος 2009, όπως προκύπτουν από τις οικονομικές της καταστάσεις που ελέγχθηκαν από ιδιώτες ελεγκτές.

Σύμφωνα με τις εν λόγω οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2010, προέκυψε πλεόνασμα χρήσεως €45,4 εκ.. Το Διοικητικό Συμβούλιο, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται από το άρθρο 58(1) των περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων, αποφάσισε, όπως αναφέρεται σε σημείωση στις οικονομικές καταστάσεις, με κριτήριο τη διασφάλιση της διαρκούς και εύρυθμης λειτουργίας της Τράπεζας και της απαραίτητης οικονομικής ανεξαρτησίας για επίτευξη των στόχων της, τη μεταφορά €30 εκ. από τον λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως στο Γενικό Αποθεματικό Κεφάλαιο με σκοπό την αύξηση του κεφαλαίου της Τράπεζας από €30 εκ. σε €60 εκ.. Στο Γενικό Αποθεματικό Κεφάλαιο της Τράπεζας μεταφέρθηκε επίσης ποσό ύψους €3,1 εκ. που αντιπροσωπεύει το 20% του εναπομείναντος καθαρού πλεονάσματος (των €15,4 εκ.) που προέκυψε μετά την αφαίρεση των €30 εκ. που αναφέρονται πιο πάνω. Η ενέργεια αυτή από μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, είχε ως αποτέλεσμα τη μεταφορά ποσού μόνο €12,3 εκ. στο Πάγιο Ταμείο της Κυβέρνησης το 2011 από τα κέρδη του 2010, αντί των €36,3 εκ. που θα μεταφέρονταν αν εφαρμοζόταν το 80% επί των κερδών.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας την 31 Δεκεμβρίου 2010 το συνολικό Κεφάλαιο και τα Αποθεματικά της ανήρχοντο σε €116,7 εκ., σε σύγκριση με €63,6 εκ. και €61,8 εκ. τα έτη 2009 και 2008 αντίστοιχα. Από διερεύνηση του θέματος προέκυψε ότι σε ανάλογες νομοθεσίες Κεντρικών Τραπεζών χωρών της Ευρωζώνης, οι οποίες έτυχαν έγκρισης επίσης από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα μαζί ή μετά την ένταξη της Κύπρου στην ευρωζώνη υπάρχουν πρόνοιες που αφορούν

στον καθορισμό ανώτατου ποσού (οροφής) ή κριτηρίων που θα διέπουν το ύψος των συνολικών αποθεματικών. Ενδεικτικά αναφέρονται η νομοθεσία της Κεντρικής Τράπεζας της Μάλτας, σύμφωνα με την οποία, καταβάλλεται στην Κυβέρνηση ολόκληρο το πλεόνασμα του έτους μετά την αφαίρεση όλων των δαπανών και υποχρεώσεων, προβλέψεων και επισφαλών απαιτήσεων καθώς και η νομοθεσία της Κεντρικής Τράπεζας της Σλοβενίας, σύμφωνα με την οποία, σε περίπτωση που το Γενικό Αποθεματικό της υπερβεί το 5% του Ισολογισμού, μπορεί να συμφωνηθεί η καταβολή μεγαλύτερου μεριδίου κέρδους στο κράτος. Στη νομοθεσία της Εσθονίας προνοείται ότι μεταφέρεται ποσοστό από τα κέρδη της Κεντρικής Τράπεζας στο Κεφάλαιο και στα Αποθεματικά μέχρι καθορισμένου ποσού.

Ο Διοικητής πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι δεν συμφωνεί με τον καθορισμό ανώτατου ποσού (οροφής) ή κριτηρίων που να διέπουν το ύψος των συνολικών αποθεματικών της Τράπεζας. Ανέφερε επίσης ότι η κάθε εθνική κεντρική τράπεζα του ευρωσυστήματος έχει τις δικές της ξεχωριστές ιδιαιτερότητες, όπως για παράδειγμα το ύψος της κεφαλαιακής βάσης της εθνικής κεντρικής τράπεζας, το μέγεθος του ισολογισμού της, το μέγεθος του τραπεζικού συστήματος της χώρας κ.λπ. Ωστόσο, είναι για αυτόν ακριβώς το λόγο που η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τον καθορισμό προνοιών ή κριτηρίων που θα διέπουν το ύψος των συνολικών αποθεματικών της Τράπεζας.

Διαχείριση ανθρώπινων πόρων.

(α) Όροι και κανόνες απασχόλησης των υπαλλήλων. Η Τράπεζα έχει θεσπίσει σύμφωνα με τον περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμο, Όρους Υπηρεσίας Προσωπικού (ΚΔΠ 233/2004) και με τη σύσταση του Διοικητή έχει εκδώσει Οδηγίες, οι οποίες εφαρμόζονται για όλους τους υπαλλήλους της Τράπεζας και με τις οποίες κάθε υπάλληλος οφείλει να συμμορφώνεται πλήρως.

(β) Διαδικασίες πρόσληψης προσωπικού. Όπως διαπιστώθηκε κατά τον έλεγχο, στην Τράπεζα υπάρχει διαδικασία πλήρωσης κενών θέσεων, η οποία θεσμοθετήθηκε στη συνεδρία της Επιτροπής Προσωπικού αρ. 222/2004 ημερ.11.10.2004, η οποία όμως δεν περιλαμβάνει λεπτομέρειες αναφορικά με τις βασικές εργασίες/διαδικασίες που αφορούν στον τρόπο πλήρωσης όλων των κενών θέσεων, αλλά δίδεται η ευχέρεια σε κάθε περίπτωση να καθορίζεται από την Επιτροπή Προσλήψεων Προσωπικού η διαδικασία που θα ακολουθηθεί. Σχετικά η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως:

- Διευκρινιστεί, ποιος ή ποιο τμήμα θα είναι υπεύθυνο για τον καθορισμό της διαδικασίας που θα ακολουθείται αναφορικά με την πλήρωση κενών θέσεων, αλλά και ποιο τμήμα θα έχει την εποπτεία της πλήρωσης των κενών θέσεων. Για σκοπούς ομοιομορφίας αναφορικά με τις διαδικασίες που θα ακολουθούνται, το τμήμα που θα καθοριστεί θα πρέπει να έχει την ευθύνη για την ετοιμασία και υποβολή των θεμάτων εξέτασης, την εξεύρεση εξεταστών και των λοιπών εργασιών που είναι απαραίτητες για την πλήρωση των θέσεων.
- Ετοιμαστεί λίστα ελέγχου (check list), για να ελέγχεται από το αρμόδιο για την πλήρωση των κενών θέσεων τμήμα, ότι εφαρμόζονται όλες οι προβλεπόμενες από τους κανονισμούς διαδικασίες σε όλα τα στάδια της επιλογής.
- Ετοιμάζονται γραπτές οδηγίες προς τους υποψηφίους και τους εξεταστές, οι οποίες θα πρέπει να ακολουθούνται για την κάθε περίπτωση γραπτών εξετάσεων.
- Δημοσιοποιούνται τα αποτελέσματα των εξετάσεων ώστε να υπάρχει διαφάνεια.

Ο Διοικητής πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι οι πιο πάνω εισηγήσεις εφαρμόζονται ήδη σε μεγάλο βαθμό από την Τράπεζα.

(γ) Αξιολόγηση υποψηφίων για προαγωγή. Σύμφωνα με την παράγραφο 11 των περί Υπαλλήλων της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (Όροι Υπηρεσίας) Οδηγιών, οι προαγωγές γίνονται με βάση την αξία, την πείρα και τα προσόντα των υπαλλήλων. Η Επιτροπή Προσωπικού, στην επιλογή του καταλληλότερου υποψηφίου, συνεκτιμά όλα τα στοιχεία που έχει ενώπιόν της, με βάση τα νομοθετημένα κριτήρια, όπως

καθορίζονται στην παράγραφο 11 των περί Υπαλλήλων της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (Όροι Υπηρεσίας) Οδηγιών, δηλαδή αξία, πείρα και προσόντα και τις αρχές του διοικητικού δικαίου, όπως νομολογήθηκαν από το δικαστήριο, αποδίδει περισσότερη ή λιγότερη βαρύτητα σε ένα από τα πιο πάνω κριτήρια, χωρίς όμως να ακολουθεί πάντα την σειρά των κριτηρίων όπως καθορίζεται στις πιο πάνω οδηγίες.

Ο Διοικητής ανέφερε στην Υπηρεσία μας ότι η Επιτροπή Προσωπικού ακολουθεί τη σειρά των κριτηρίων που ορίζονται στην παράγραφο 11 των περί Υπαλλήλων της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (Όροι Υπηρεσίας) Οδηγιών τα οποία σταθμίζει και συνεκτιμά σύμφωνα με τη νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Η Επιτροπή Προσωπικού, στα πλαίσια της διακριτικής της εξουσίας, προς το σκοπό της επιλογής του καλύτερου από τους υποψήφιους και πριν την έναρξη διαδικασίας επιλογής, δύναται, σύμφωνα με τις καθιερωθείσες αρχές της νομολογίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου, να αποδώσει μεγαλύτερη βαρύτητα σε ένα από τα κριτήρια. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή Προσωπικού κατά τα τελευταία χρόνια αποδίδει πάντοτε βαρύτητα στο κριτήριο της αξίας, ειδικά για θέσεις ψηλά στην ιεραρχία. Ανέφερε επίσης ότι η παράγραφος 11 των περί Υπαλλήλων της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (Όροι Υπηρεσίας) Οδηγιών, δεν περιλαμβάνει οποιαδήποτε πρόνοια σε σχέση με τη σειρά με την οποία πρέπει να ακολουθούνται τα κριτήρια που ορίζονται σε αυτή.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι η σειρά που πρέπει να ακολουθείται αναφορικά με τα κριτήρια, είναι η σειρά με την οποία αναγράφονται στη σχετική οδηγία (το ίδιο ισχύει και στη Δημόσια Υπηρεσία) ώστε να μην προκύπτει θέμα μεροληπτικής μεταχείρισης.

(δ) Αυτοματοποίηση συστήματος διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού. Η Κεντρική Τράπεζα, στα πλαίσια της συνεχούς βελτίωσης και περαιτέρω αξιοποίησης της τεχνολογίας, άρχισε το 2010 την εγκατάσταση σύγχρονου αυτοματοποιημένου συστήματος διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού. Το σύστημα θα προσφέρει τόσο στο Τμήμα Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού όσο και στη διεύθυνση της Τράπεζας, άμεση πληροφόρηση σε θέματα ανθρώπινου δυναμικού. Αναμένεται ότι το πιο πάνω σύστημα, το οποίο βρισκόταν στο στάδιο της δοκιμαστικής λειτουργίας (testing), θα εφαρμοστεί πλήρως μέχρι το τέλος του 2012.

(ε) Παράταση υπηρεσιών και δημιουργία προσωρινών θέσεων. Το Διοικητικό Συμβούλιο, μετά από απόφαση του για παράταση του ορίου αφυπηρέτησης Ανώτερου Διευθυντή από το 63^ο έτος στο 65^ο έτος, που λήφθηκε με βάση τον Κανονισμό 6 των περί Συντάξεων Υπαλλήλων της Κεντρικής Τράπεζας Κανονισμών, ενέκρινε κατά πλειοψηφία στη συνεδρία του ημερ. 9.9.2010 τη δημιουργία των ακόλουθων προσωρινών θέσεων Διευθυντικού Προσωπικού, έτσι ώστε, σύμφωνα με το σχετικό πρακτικό, στελέχη της Τράπεζας να έχουν ευκαιρία ανέλιξης κατά την περίοδο της παράτασης του ορίου αφυπηρέτησης του Ανώτερου Διευθυντή.

- Μια θέση Ανώτερου Διευθυντή, η οποία να καταργηθεί ταυτόχρονα με την αφυπηρέτηση του Ανώτερου Διευθυντή στον οποίο δόθηκε παράταση
- Μια θέση Διευθυντή, η οποία να καταργηθεί ταυτόχρονα με την επόμενη προαγωγή Διευθυντή στη θέση Ανώτερου Διευθυντή
- Μια θέση Βοηθού Διευθυντή, η οποία να καταργηθεί ταυτόχρονα με την προαγωγή Βοηθού Διευθυντή στη θέση Διευθυντή.

Με βάση τα πιο πάνω προκύπτει ότι η προσωρινή, έστω, δημιουργία των πιο πάνω θέσεων δεν προέκυψε από τη δημιουργία νέων αναγκών.

Ο Διοικητής ανέφερε στην Υπηρεσία μας ότι σε ότι αφορά την παράταση του ορίου αφυπηρέτησης Ανώτερου Διευθυντή και τη δημιουργία προσωρινών θέσεων Διευθυντικού Προσωπικού, λήφθηκαν υπόψη οι υπηρεσιακές ανάγκες της Τράπεζας. Παρατηρήσαμε ότι δεν υπήρχε προς τούτο σχετική

αναφορά/τεκμηρίωση στο σχετικό πρακτικό. Αντίθετα, η αιτιολογία ήταν η δημιουργία ευκαιριών ανέλιξης στελεχών της Τράπεζας κατά την περίοδο παράτασης του ορίου αφυπηρέτησης του Ανώτερου Διευθυντή. Επίσης, εκ του χαρακτηρισμού των θέσεων ως «προσωρινών» που δημιουργούνται μόνο για την περίοδο παράτασης, προκύπτει ότι τούτο δεν έγινε για ικανοποίηση υπηρεσιακών αναγκών.

Μέρος Β

Ασφάλεια των μηχανογραφικών συστημάτων. Τα θέματα που προέκυψαν από την παρακολούθηση των εξελίξεων σχετικά με το θέμα της ασφάλειας των μηχανογραφικών συστημάτων, που αναφερόταν στην προηγούμενη ετήσια έκθεση της Υπηρεσίας μας, έτυχαν χειρισμού ως απόρρητα.

3.5 ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ

Μέρος Α

Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων. Σύμφωνα με τη Δημοσιονομική Έκθεση, το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων του Γενικού Λογιστηρίου για το έτος 2010, ήταν €3,6 εκ., σε σύγκριση με €3,5 εκ. το 2009 συμπεριλαμβανομένου ποσού ύψους €1,6 εκ. το οποίο αποτελεί καθυστερήσεις δανείων από οργανισμούς του Δημοσίου (€1,5 εκ. για το 2009). Τα 2 εκ. αφορούν δάνεια προς Τουρκοκύπριους ή για έργα σε Τουρκοκρατούμενες περιοχές.

Μεταφορά κερδών από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Το άρθρο 59(β) των περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων 2002 μέχρι 2007 προνοεί όπως μεταφέρεται στο Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό σε πίστη του Πάγιου Ταμείου της Κυβέρνησης το καθαρό κέρδος της Τράπεζας αφού αφαιρεθεί από αυτό η μεταφορά στο Γενικό της Αποθεματικό που αναφέρεται στο άρθρο 59(α) των πιο πάνω Νόμων (20% των καθαρών κερδών ή μέχρι 50% εάν το Γενικό Αποθεματικό μειωθεί κάτω από το κεφάλαιο της Τράπεζας). Με βάση την πιο πάνω πρόνοια, μέσα στο 2010 μεταφέρθηκε σε πίστη του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας το ποσό των €92,4 εκ., που αντιπροσωπεύει το 80% των καθαρών κερδών της Κεντρικής Τράπεζας για το έτος 2009, σύμφωνα με τις οικονομικές της καταστάσεις που ελέγχθηκαν από ιδιώτες ελεγκτές. Για το έτος 2010 το αντίστοιχο ποσό ήταν €12,3 εκ. και μεταφέρθηκε στις 15.3.2011.

Κρατικό Λαχείο. Οι καθαρές ταμειακές ροές του Κρατικού Λαχείου για το 2010 ανήλθαν σε €33,7 εκ., σε σύγκριση με €37,2 εκ. το 2009, σημειώθηκε δηλαδή μείωση κατά €3,5 εκ., που οφείλεται κυρίως στη μείωση των πωλήσεων των αυτόματων λαχείων.

Συνταξιοδοτικά ωφελήματα. Σύμφωνα με τους περί Συντάξεων Νόμους, στους κρατικούς υπαλλήλους και αξιωματούχους παραχωρούνται, από την ημερομηνία αφυπηρέτησής τους, συνταξιοδοτικά ωφελήματα (σύνταξη και εφάπαξ ποσό ή φιλοδώρημα). Τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα που δικαιούται ο κάθε υπάλληλος υπολογίζονται από τον Τομέα Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου και η ορθότητα τους ελέγχεται δειγματοληπτικά από την Υπηρεσία μας, πριν αυτά πληρωθούν από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας. Μέσα στο 2010 ελέγχθηκαν από την Υπηρεσία μας 50 περίπου περιπτώσεις χορήγησης συνταξιοδοτικών ωφελημάτων.

Το 2010 καταβλήθηκε για συνταξιοδοτικά ωφελήματα το ποσό των €484,90 εκ., σε σύγκριση με €413,77 εκ. κατά το 2009. Σύμφωνα με τη Γενική Λογίστρια, αν ληφθεί υπόψη ότι, στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται ποσό ύψους €78.271.034 που αφορά στο συμπληρωματικό (αναλογικό) μέρος των συντάξεων που καταβάλλεται από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων προς τους συνταξιούχους δημόσιους υπαλλήλους, το οποίο αποκόπηκε από τις συντάξεις που καταβλήθηκαν από την Κυβέρνηση, σύμφωνα με το άρθρο 93 του Νόμου Ν.59(1)/2010 που τροποποιεί τους Περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμους του 1980 – 2009 όπου προνοείται ότι: «το ποσόν οποιασδήποτε περιοδικής πληρωμής η οποία καταβάλλεται προς μισθωτόν εξ οιοδήποτε επαγγελματικού σχεδίου συντάξεων μειούται κατά το ποσόν της αντιστοίχου συμπληρωματικής παροχής της καταβαλλομένης προς τον μισθωτόν αναφορικώς προς ασφαλιστέας αποδοχάς επί των οποίων

κατεβλήθησαν εισφοραί», σημειώθηκε μείωση των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων σε σχέση με το 2009 ύψους €7,17 εκ. ή κατά 1,7%.

Κατά το 2010 έγιναν υπολογισμοί για 801 περιπτώσεις αφυπηρετήσεων κρατικών υπαλλήλων και για 227 περιπτώσεις χορήγησης σύνταξης σε χήρες/χήρους και τέκνα.

Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου (FIMAS).

Λειτουργία του συστήματος.

(α) Πάγιο ενεργητικό και διαχείριση ειδών αποθήκης. Όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενες εκθέσεις μας, δεν έχουν εφαρμοστεί τα υποσυστήματα πάγιου ενεργητικού και διαχείρισης ειδών αποθήκης, παρόλο που η ανάπτυξή τους πραγματοποιήθηκε κατά την πρώτη φάση του έργου.

Η ανάγκη για βελτίωση των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου αναφορικά με το πάγιο ενεργητικό και τα είδη αποθήκης αναφέρεται και σε έκθεση της Διεύθυνσης Λογιστικών & Δημοσιονομικών Υπηρεσιών του Γενικού Λογιστηρίου, η οποία ετοιμάστηκε σε σχέση με την πρόοδο του συστήματος Δημόσιου Εσωτερικού Χρηματοοικονομικού Ελέγχου. Τις διαπιστώσεις της πιο πάνω Διεύθυνσης συμπεριρίζεται μέσα από έκθεσή του και ο Οργανισμός SIGMA (Support for Improvement in Government and Management) ο οποίος κατά το 2006 αξιολόγησε το Δημόσιο Εσωτερικό Χρηματοοικονομικό Έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας, στα πλαίσια βοήθειας “Peer Assistance” κατόπιν αιτήματος του Γενικού Λογιστηρίου και της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου.

Όπως πληροφορηθήκαμε, το υποσύστημα ειδών αποθήκης δεν θα εφαρμοστεί επειδή το αρμόδιο Τμήμα (Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών) χρησιμοποιεί ξεχωριστό σύστημα για το σκοπό αυτό, ενώ για το υποσύστημα πάγιου ενεργητικού ετοιμάζεται από το Γενικό Λογιστήριο προσχέδιο αρχών (policy paper) που διέπει τη λογιστική διαχείριση του πάγιου ενεργητικού. Σημειώνεται ότι το υποσύστημα ειδών αποθήκης δεν έχει αξιοποιηθεί από κανένα άλλο κυβερνητικό Τμήμα.

(β) Εφαρμογή των υποσυστημάτων της δεύτερης φάσης του έργου. Από τα υποσυστήματα της δεύτερης φάσης του έργου, είχε εφαρμοστεί μέχρι το τέλος 2008 μόνο το υποσύστημα Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης (fund management), παρόλο που η αποδοχή του έργου για τη φάση αυτή έγινε τον Απρίλιο του 2005. Κατά το 2009 τέθηκαν σε εφαρμογή τα υποσυστήματα Κοστολόγησης και Συμβολαίων, ενώ, κατά το 2010 το υποσύστημα Δανείων.

Όπως πληροφορηθήκαμε από το Γενικό Λογιστήριο, το υποσύστημα Διαχείρισης Έργων παρόλο που υλοποιήθηκε, δεν τέθηκε τελικά σε εφαρμογή λόγω διαφορετικής πολιτικής που αποφασίστηκε στη διαχείριση του αναπτυξιακού μέρους του προϋπολογισμού.

(γ) Πρόσθετη λειτουργία συστήματος. Εξακολουθεί να υπάρχει έλλειψη πληροφόρησης στο FIMAS που να παρέχει τη βάση για πρόβλεψη της ρευστότητας του Κράτους, η οποία είναι αναγκαία για την αποτελεσματική διαχείριση του δημόσιου χρέους, όπως σημειώνεται και σε Έκθεση του Οργανισμού SIGMA για το Δημόσιο Εσωτερικό Χρηματοοικονομικό Έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η δυνατότητα αυτή, αναφέρεται ότι θα πρέπει να συνδυαστεί και με τις λειτουργίες των υποσυστημάτων «Διαχείριση Δανείων και Χρηματοοικονομική Διαχείριση», καθώς και με άλλες πιο διαδικαστικές αλλαγές, όπως την καταγραφή στο FIMAS των δεσμεύσεων για δαπάνες, τις οποίες τα διάφορα Τμήματα αναμένουν να έχουν κατά τη διάρκεια του έτους.

Το Γενικό Λογιστήριο ανέφερε ότι, επιπλέον των όσων αναφέρονται πιο πάνω, για να καταστεί δυνατή μια αξιόπιστη πρόβλεψη της ρευστότητας του Κράτους, θα πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή, μέσω του συστήματος, μια διαδικασία καταχώρισης σε ξεχωριστό καθολικό όλων των προβλεπόμενων εσόδων και δαπανών (εκτός αυτών οι οποίες έχουν ήδη δεσμευθεί μέσω παραγγελιών).

Όπως μας πληροφόρησε το Γενικό Λογιστήριο, η διαδικασία πρόβλεψης της ρευστότητας του Κράτους τέθηκε σε εφαρμογή σε ημερήσια βάση, αλλά εκτός του συστήματος, καθώς ορισμένα από τα στοιχεία που απαιτούνται δεν μπορούν να εξαχθούν από το σύστημα. Επίσης μας πληροφόρησε ότι το όλο θέμα θα αντιμετωπιστεί επιτυχώς με την εισαγωγή του Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων του Δημοσίου (ERP System).

(δ) Ανάπτυξη Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων του Δημοσίου (Enterprise Resource Planning, (ERP)). Μετά την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου τον Μάιο 2006 για την εισαγωγή του θεσμού του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου (ΜΔΠ), κρίθηκε από το Γενικό Λογιστήριο και το Υπουργείο Οικονομικών ότι τα υφιστάμενα μηχανογραφικά συστήματα του Γενικού Λογιστηρίου, μεταξύ των οποίων και το FIMAS, δεν εξυπηρετούν επαρκώς και αποτελεσματικά την υλοποίηση του θεσμού αυτού. Συγκεκριμένα, ανάμεσα σε άλλα, αναφέρθηκε ότι τα εν λόγω συστήματα μεταξύ των οποίων και το FIMAS, δεν μπορούν να ικανοποιήσουν την άμεση απαίτηση του ΜΔΠ για ταξινόμηση του προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα. Για το λόγο αυτό, στις 6.2.2008 το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την προώθηση της προτεινόμενης λύσης για την ανάπτυξη του ERP με επαναφορά του θέματος στο Συμβούλιο για λήψη οριστικής απόφασης, μετά την ολοκλήρωση του έργου των εμπειρογνομόνων, και την αγορά υπηρεσιών εμπειρογνομόνων για την ετοιμασία προδιαγραφών του σχετικού διαγωνισμού για την εφαρμογή του ERP.

Ο διαγωνισμός για την εξασφάλιση υπηρεσιών εμπειρογνομόνων κατακυρώθηκε τελικά τον Ιούνιο 2009 αντί το Δεκέμβριο 2008 όπως αρχικά αναμενόταν και η σχετική σύμβαση διάρκειας έξι μηνών υπογράφηκε τον Αύγουστο 2009.

Στη μελέτη που ετοιμάστηκε από τους εμπειρογνώμονες τον Φεβρουάριο 2010 γίνεται εισήγηση για προμήθεια "σύγχρονου" ERP αντί της αναβάθμισης υπάρχοντος συστήματος. Το κόστος της εν λόγω εισήγησης εκτιμάται σε €12 εκ. χωρίς να περιλαμβάνεται το κόστος συντήρησης/ υποστήριξης.

Ενόψει του ότι ήταν σε εξέλιξη η διαδικασία για εξασφάλιση συστήματος Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού, για το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (ΤΔΔΠ) και την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας (ΕΔΥ) με αναμενόμενο κόστος €7,1εκ, το Γενικό Λογιστήριο ζήτησε από συμβούλους τη διεξαγωγή μελέτης για το κατά πόσο τα συστήματα ERP και Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού είναι σκόπιμο να αποτελέσουν ένα ενιαίο σύστημα (και συνεπακόλουθα αντικείμενο ενιαίου διαγωνισμού), ή να υλοποιηθούν ως δύο διαφορετικά συστήματα, σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό. Η Γενική Λογίστρια μας πληροφόρησε ότι η μελέτη κατέδειξε ότι η υλοποίηση ενοποιημένου συστήματος είναι η βέλτιστη λύση με κόστος εξασφάλισης €17 εκ. και ότι θα υποβληθεί σχετική πρόταση στα αρμόδια όργανα.

(ε) Σχέδιο έκτακτης ανάγκης. Σχετικά με τη διαχείριση/παρακολούθηση του συστήματος, όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, δεν έχει καταρτιστεί Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης. Ο καταρτισμός σχεδίου επιχειρησιακής συνέχειας και ανάκαμψης από καταστροφή είναι απαραίτητος και πρέπει να περιλαμβάνει όλες τις διαδικασίες για συνέχιση και ανάκαμψη από καταστροφή. Η απουσία του σχεδίου αυτού εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους διακοπής των εργασιών ολόκληρου του Συστήματος σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Στο σχεδιασμό του ERP έχει γίνει πρόνοια για συμπερίληψη Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Λογίστρια, το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής έχει συμβληθεί με εξωτερικό σύμβουλο για την ετοιμασία της πολιτικής ασφάλειας των κυβερνητικών μηχανογραφικών συστημάτων.

(στ) Έλεγχος ασφάλειας του δικτύου. Το Γενικό Λογιστήριο, στην Έκθεσή του «Εσωτερικός Χρηματοοικονομικός Έλεγχος του Κράτους» για το έτος 2004 αναφέρει ότι κατά το 2005 θα ετοιμάζονταν από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ) έγγραφα προσφοράς για την ανάθεση σε εξωτερικό οργανισμό του ελέγχου της ασφάλειας του δικτύου του FIMAS.

Όπως έχουμε πληροφορηθεί, την αξιολόγηση των δικλίδων ασφαλείας του περιβάλλοντος FIMAS (Penetration Test), διεκπεραίωσε τελικά η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (ΥΕΕ) τον Απρίλιο 2008 με αρκετά ευρήματα αναφορικά με αδυναμίες ασφάλειας του συστήματος.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Λογίστρια, ο εξοπλισμός φιλτραρίσματος ανεπιθύμητων πακέτων (firewall) εγκαταστάθηκε το Νοέμβριο 2009. Αναμένεται ότι με τη ριζική αναβάθμιση του συστήματος η οποία έχει τροχοδρομηθεί θα διευθετηθούν όλα τα ζητήματα ασφάλειας.

Αποπληρωμή προκαταβολών - Αποκοπή κρατικής χορηγίας. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 5 των περί Ενταλμάτων Προκαταβολής Κανονισμών του 1985, η χρονική διάρκεια αποπληρωμής κάθε προκαταβολής δεν θα υπερβαίνει τα δύο χρόνια από την έκδοσή της. Στις 31.12.2010, το σύνολο των προκαταβολών ήταν €17.756.956, σε σύγκριση με €42.725.274 το 2009. Η μείωση κατά €24.968.318 προέκυψε κυρίως επειδή μεγάλο μέρος των προκαταβολών προς τα Συμβούλια Αποχετεύσεων Παραλιμνίου και Αγίας Νάπας (€30,1 εκ.) εξοφλήθηκε μέσα στο 2010 μέσω δανείων που συνήψαν με τράπεζα του εξωτερικού. Επειδή υπάρχουν προκαταβολές, οι οποίες παραμένουν για πολλά χρόνια ανείσπρακτες, εισηγηθήκαμε και έγινε αποδεκτό όπως, στις περιπτώσεις όπου παραχωρείται κρατική χορηγία και ταυτόχρονα υπάρχουν ληξιπρόθεσμες προκαταβολές, αποκόπτεται από την κρατική χορηγία το οφειλόμενο ποσό της προκαταβολής. Η Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας μας ανέφερε ότι, το μέτρο δεν έχει εφαρμοστεί μέχρι σήμερα, επειδή οι υφιστάμενες προκαταβολές δεν αφορούν οργανισμούς που λαμβάνουν κρατική χορηγία.

Πληρωμές λόγω εγγυήσεων. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Ετήσιες Εκθέσεις μας το Κράτος πλήρωσε διάφορα ποσά λόγω εγγυήσεων για δάνεια που συνήψαν Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου, εταιρείες και ιδιώτες, η είσπραξη των οποίων εκκρεμεί εδώ και αρκετά χρόνια, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος απώλειας των χρημάτων αυτών. Το Γενικό Λογιστήριο, αμέσως μετά την πληρωμή των εγγυήσεων, έχει προβεί σε ενημέρωση του αρμόδιου, κατά περίπτωση, Υπουργείου, το οποίο έχει την ευθύνη για τη λήψη νομικών μέτρων εναντίον των οφειλετών.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Λογίστρια, μέσα στο 2010 στάληκαν υπενθυμητικές επιστολές και πραγματοποιήθηκε σύσκεψη με τους εμπλεκόμενους φορείς στην οποία καθορίστηκε ο τρόπος διευθέτησής τους. Παρόλα αυτά, μέχρι σήμερα δεν έχει σημειωθεί ουσιαστική πρόοδος σχετικά με το θέμα.

Έσοδα από συλλογικά στοιχήματα. Ο Νόμος 75(Ι)/1997 προνοούσε φορολογία ύψους 25% επί των εσόδων των εταιρειών συλλογικών στοιχημάτων. Σύμφωνα με τον τροποποιητικό Νόμο Ν.161(Ι)/2007 που τέθηκε σε ισχύ τον Δεκέμβριο 2007 ο φόρος στοιχήματος για κάθε λογιστική περίοδο ανέρχεται στο 10% των καθαρών αποδοχών από στοιχήματα του αποδέκτη συλλογικών στοιχημάτων για την αντίστοιχη περίοδο.

Με την εφαρμογή της νομοθεσίας διαφάνηκε ότι, ενώ τα ποσά που καταβλήθηκαν από τους παίκτες στους αποδέκτες συλλογικών στοιχημάτων αυξήθηκαν σε πολύ σημαντικό βαθμό, ο φόρος που εισπράχθηκε από το κράτος μειώθηκε. Συγκεκριμένα, ενώ τα ποσά που παίχθηκαν το 2010 αυξήθηκαν κατά €52.679.796 ή 180,2% σε σύγκριση με το 2006, (από €29.233.286 το 2006 σε €81.913.082 το 2010) ο φόρος που εισπράχθηκε από το κράτος μειώθηκε κατά €4.417.031 ή 60,44% (από €7.308.322 το 2006 σε €2.891.291 το 2010). Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας, η απώλεια εσόδων από το κράτος οφείλεται στη λειτουργία παράνομων πρακτορείων στοιχημάτων, και στον ηλεκτρονικό τζόγο, δηλαδή τυχερά παιχνίδια διαδικτυακού καζίνο, όπου δε μπορεί να επιβληθεί φορολογία λόγω του ότι η υφιστάμενη νομοθεσία δεν καλύπτει τη διεξαγωγή ηλεκτρονικού στοιχήματος.

Το Υπουργείο Οικονομικών σε συνεργασία με το Γενικό Λογιστήριο ετοίμασε νομοσχέδιο (Νόμος που προνοεί για τη ρύθμιση των στοιχημάτων), το οποίο εκκρεμεί για ψήφιση στη Βουλή, σύμφωνα με το οποίο, οι εταιρείες στοιχημάτων θα υποχρεώνονται να διεξάγουν όλα τα στοιχήματα ηλεκτρονικά. Σκοπός του προωθούμενου νομοσχεδίου, σύμφωνα με το Γενικό Λογιστήριο, είναι η άρση των αδυναμιών που παρουσιάζονται από την εφαρμογή του Νόμου 161(Ι)/2007 και η άσκηση αποτελεσματικότερης εποπτείας

και ελέγχου στη διεξαγωγή συλλογικών στοιχημάτων και η διασφάλιση της ορθότητας και πληρότητας των εσόδων που εισπράττει το κράτος από τη φορολόγηση τους.

Στο νομοσχέδιο προνοείται η τήρηση από τους αποδέκτες ή βοηθούς αποδέκτες εγκεκριμένων, από την Αρμόδια Αρχή, συστημάτων μηχανογράφησης, με τα οποία θα διασφαλίζεται τόσο η ορθότητα των ποσών που έχουν εισπραχθεί για στοιχήματα, όσο και των ποσών που έχουν καταβληθεί για βραβεία και κατά συνέπεια η ορθότητα της φορολογίας. Επίσης προνοείται η αδειοδότηση των αποδεκτών στοιχημάτων για να ελέγχεται κατά πόσο λειτουργούν όλοι νόμιμα, κατά πόσο υποβάλλουν όλοι τα σχετικά στοιχεία για φορολογία και για να παρέχεται στο Κράτος η δυνατότητα για εξάσκηση της κατάλληλης εποπτείας.

Συμφωνία-πλαίσιο για την προμήθεια μηχανογραφικού εξοπλισμού. Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε τον Οκτώβριο 2010, κατόπιν πρότασης του Υπουργείου Οικονομικών, να υιοθετήσει ως κυβερνητική πολιτική, την πραγματοποίηση των αγορών μέσω συμφωνιών – πλαίσιο και να ορίσει το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας ως Αρμόδια Υπηρεσία για εφαρμογή της πολιτικής αυτής. Σημειώνεται ότι με την εν λόγω Απόφαση, παρέχεται – ως ασφαλιστική δικλίδα – η δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να προχωρούν με την προκήρυξη ξεχωριστού διαγωνισμού, για ικανοποίηση των αναγκών τους, νοουμένου ότι εξασφαλίζουν καλύτερους συνολικούς όρους ή τιμές από εκείνους της συμφωνίας-πλαίσιο.

Τον Απρίλιο 2011, μετά την ολοκλήρωση του πρώτου εξαμήνου εφαρμογής της συμφωνίας – πλαίσιο για την προμήθεια εξοπλισμού και υπηρεσιών Πληροφορικής, το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ), υπέβαλε στην αρμόδια Υπηρεσία τις απόψεις/αξιολόγηση του συστήματος, με βάση τις μέχρι τότε εμπειρίες του, τονίζοντας κυρίως τις αδυναμίες που είχε εντοπίσει.

Τον Νοέμβριο 2011, η Αρμόδια Υπηρεσία αντέκρουσε-σημείο προς σημείο-τα αρνητικά συμπεράσματα στα οποία είχε καταλήξει το ΤΥΠ, επισημαίνοντας ταυτόχρονα τα ακόλουθα:

(α) Κατά το πρώτο εξάμηνο της συμφωνίας είχαν εκτελεστεί 791 παραγγελίες συνολικής αξίας πέραν των €5,0 εκ.

(β) Τα προϊόντα που παραδόθηκαν είχαν αναβαθμισμένες προδιαγραφές, χωρίς κανένα επιπρόσθετο κόστος για το δημόσιο.

(γ) Με την προκήρυξη και διαχείριση ενός μόνο διαγωνισμού για οκτώ ομάδες προϊόντων και ταυτόχρονη μείωση του χρόνου που απαιτείτο προηγουμένως για την ολοκλήρωση ενός διαγωνισμού, σημειώθηκε σημαντική μείωση του διοικητικού κόστους. Συγκριτικά αναφέρεται ότι με τις προηγούμενες διαδικασίες θα είχαν προκηρυχθεί τουλάχιστον πέντε διαφορετικοί διαγωνισμοί, από έξι τουλάχιστον μεγάλες αναθέτουσες αρχές, καθώς και αρκετοί άλλοι μικρότεροι. Επίσης, ενώ με τις προηγούμενες διαδικασίες, ο κύκλος ενός διαγωνισμού για την προμήθεια ηλεκτρονικών υπολογιστών χρειαζόταν μέχρι και δύο χρόνια για να ολοκληρωθεί, με τη συμφωνία-πλαίσιο είχαμε τρεις κατακυρώσεις μέσα σε 18 μήνες.

(δ) Αυξήθηκε ο ανταγωνισμός και μειώθηκαν σημαντικά οι τιμές, σε σχέση με τα δεδομένα που ίσχυαν στους προηγούμενους διαγωνισμούς του ΤΥΠ. Συγκεκριμένα, με την υλοποίηση της συμφωνίας-πλαίσιο, το δημόσιο είχε εξοικονομήσει σε ένα μόνο εξάμηνο €1.532.644 (σε πραγματικές αξίες), σε σύγκριση με τις τιμές που εξασφαλιζόνταν από το ΤΥΠ. Σημειώνεται ότι η τιμή ενός ηλεκτρονικού υπολογιστή της συμφωνίας-πλαίσιο είναι κατά 32% χαμηλότερη από την αντίστοιχη τιμή που αγοράζονταν από το ΤΥΠ, μέσω των προηγούμενων διαδικασιών.

Σημειώνεται ότι ο μηχανογραφικός εξοπλισμός που περιλαμβάνεται στη συμφωνία – πλαίσιο του Γενικού Λογιστηρίου, χωρίζεται σε οκτώ ομάδες: Εκτυπωτές βαριάς χρήσης, εκτυπωτές κανονικής χρήσης, υπολογιστές γραφείου, φορητοί υπολογιστές (15,4'' - 15,8''), φορητοί υπολογιστές (≥17''), μνήμες, εξωτερικοί σκληροί δίσκοι και βασικό λογισμικό.

3.6 ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ

3.7 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΜΥΝΑΣ

Μέρος Α

Κτιριακές εγκαταστάσεις και στεγαστικές ανάγκες Υπουργείου Άμυνας.

(α) **Ενοικίαση κτιρίων.** Η ετήσια δαπάνη για ενοίκια, για τη στέγαση των διαφόρων Τμημάτων/Υπηρεσιών/Διευθύνσεων του Υπουργείου Άμυνας, κατά τα τελευταία πέντε χρόνια έχει αυξηθεί από €535.517 που ήταν το 2006, σε €796.681 το 2010, δηλαδή κατά 48,8%.

Παρατηρήσαμε μεγάλη αύξηση στη δαπάνη του 2010 και 2009, σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη, η οποία οφείλεται κυρίως στη μεταστέγαση της Λέσχης Αξιωματικών Εθνικής Φρουράς (ΛΑΕΦ) Λευκωσίας από την 1.1.2009, με ετήσιο ενοίκιο €114.000, σε σύγκριση με €12.179 που καταβαλλόταν για το προηγούμενο κτίριο.

(β) Λέσχες Αξιωματικών Εθνικής Φρουράς (ΛΑΕΦ).

(i) Οι ΛΑΕΦ συγκροτούνται με απόφαση του Υπουργού Άμυνας και η λειτουργία τους διέπεται από την Πάγια Διαταγή 8-9/92. Σήμερα λειτουργούν στην Εθνική Φρουρά έξι Λέσχες. Οι Λέσχες στελεχώνονται τόσο από μόνιμο προσωπικό του Υπουργείου Άμυνας και της Εθνικής Φρουράς, όσο και από εθνοφρουρούς. Όλες οι Λέσχες, πλην της Πάφου, στεγάζονται σε ενοικιαζόμενα υποστατικά και η μεγαλύτερη Λέσχη είναι αυτή της Λευκωσίας.

Από επισκόπηση των δαπανών και εσόδων της ΛΑΕΦ Λευκωσίας, παρατηρήσαμε ότι οι συνολικές εισπράξεις κατά το 2010 ανήλθαν σε €296.630, και το αντίστοιχο κόστος τροφής και ποτών σε €242.668. Με βάση τα πιο πάνω, η Λέσχη εμφανίζεται να έχει «κέρδος» ύψους €53.962, το οποίο, βάσει της ΚΔΠ 27/91, διατέθηκε σε ποσοστό 40% στο ΓΕΕΦ και το υπόλοιπο 60% παρέμεινε στη Λέσχη. Παρατηρήσαμε ότι, το πιο πάνω ποσό ουδόλως μπορεί να χαρακτηριστεί ως «κέρδος» αφού για τον υπολογισμό του δεν λήφθηκαν υπόψη τα λειτουργικά έξοδα της Λέσχης, όπως ενοίκια, μισθοί, ηλεκτρισμός, τηλέφωνα και νερό. Τα πιο πάνω ποσά, για το 2010, ανήλθαν σε περίπου €591.176, χωρίς να υπολογίζεται το κόστος των εργοδοτικών εισφορών του προσωπικού. Το κυριότερο ποσό αφορά στους μισθούς των τεσσάρων μόνιμων στελεχών της Εθνικής Φρουράς (€142.870 πλέον εργοδοτικές εισφορές), των περίπου 13 οπλιτών (€22.776) και των εννέα ατόμων πολιτικού προσωπικού (€276.115 πλέον εργοδοτικές εισφορές). Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα έξοδα της Λέσχης, προκύπτει ότι, κατά το 2010, η Λέσχη όχι μόνο δεν πραγματοποίησε κέρδος, αλλά αντίθετα είχε ζημιά ύψους περίπου €537.214.

(ii) **Ανέγερση νέων κτιριακών εγκαταστάσεων ΛΑΕΦ Λευκωσίας.** Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του ημερ. 10.12.2008, ενέκρινε την ενοικίαση, για περίοδο δύο περίπου χρόνων, συγκεκριμένου υποστατικού, για προσωρινή στέγαση της ΛΑΕΦ Λευκωσίας. Το συνολικό ενοίκιο που καταβλήθηκε μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2011 ανήλθε στις €313.500, ενώ προωθείται η ανέγερση ιδιόκτητου κτιρίου της ΛΑΕΦ, η αποπεράτωση του οποίου υπολογίζεται για τον Ιούλιο του 2012.

Σύμφωνα με τη σχετική Πρόταση του Υπουργείου Άμυνας προς το Υπουργικό Συμβούλιο, ημερ. 21.11.2008, στο χώρο της ΛΑΕΦ γίνονται, κατά τη διάρκεια του χρόνου, πολλές εκδηλώσεις και δεξιώσεις/συνεστιάσεις προς τιμή ξένων αποστολών που επισκέπτονται την Κύπρο, ενώ παράλληλα καλύπτονται και διάφορες άλλες υποχρεώσεις του Υπουργείου, εξοικονομώντας αρκετά κονδύλια του δημοσίου σε σχέση με τα έξοδα που θα καταβάλλονταν αν αυτές οι εκδηλώσεις οργανώνονταν σε αίθουσες ξενοδοχείων ή εστιατορίων. Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε κατά πόσο η εξοικονόμηση αυτή έχει υπολογιστεί και αν, λαμβανομένου υπόψη, του ψηλού ενοικίου και των άλλων εξόδων λειτουργίας της (μισθοί, ενοίκια, ηλεκτρισμός κ.λπ), η λύση αυτή εξακολουθεί να είναι συμφέρουσα.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, στις 23.9.2009, ενέκρινε την τελική χωροθέτηση του Υπουργείου Άμυνας, ΓΕΕΦ, Τάγματος Στρατηγείου, ΛΑΕΦ και Πρατηρίου Αξιοματικών Εθνικής Φρουράς (ΠΑΕΦ) στην ευρύτερη περιοχή του Αρχηγείου Αστυνομίας, με προτεραιότητα την ανέγερση της ΛΑΕΦ/ΠΑΕΦ, ώστε να τερματιστεί η καταβολή του ψηλού ενοικίου και στις 7.7.2011 κατακυρώθηκε η προσφορά για το έργο «Λέσχη Αξιοματικών Εθνικής Φρουράς στη Λευκωσία» έναντι συνολικού ποσού ύψους €2.989.000 πλέον ΦΠΑ. Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε αν, στα πλαίσια της γενικής οικονομικής περισυλλογής, έχει εξεταστεί η αναγκαιότητα συνέχισης παροχής του ωφελήματος αυτού στα στελέχη της Εθνικής Φρουράς.

(γ) Αντικατάσταση αμιαντολαμαρίνων σε στρατόπεδα της Εθνικής Φρουράς. Κατά τον επιτόπιο έλεγχο της Υπηρεσίας μας σε Μονάδες της Εθνικής Φρουράς, διαπιστώσαμε την ύπαρξη αμιαντολαμαρίνων σε εγκαταστάσεις αρκετών Μονάδων. Ενόψει των κινδύνων για την υγεία που ελλοχεύουν οι πιθανές φθορές σε αμιαντολαμαρίνες, εκφράσαμε την άποψη ότι το έργο αντικατάστασής τους θα πρέπει να θεωρηθεί ως υψηλής προτεραιότητας.

Σύμφωνα με έγγραφο της Διοίκησης Μηχανικού του ΓΕΕΦ, ημερ. 8.2.2008, προς το Υπουργείο Άμυνας, η κατάσταση των αμιαντολαμαρίνων σε αρκετές εγκαταστάσεις της Εθνικής Φρουράς, κρίνεται ως κακή ή μη ικανοποιητική ή έχει σημαντικές φθορές/βλάβες.

Στο παρελθόν δεν υπήρχε κατάλληλος χώρος για απόρριψη/ταφή των αμιαντούχων υλικών που θα αφαιρούνταν, και το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του αρ. 69608, ημερ. 26.11.2009, ενέκρινε, μεταξύ άλλων, τον σταδιακό ενταφιασμό των αμιαντούχων υλικών, που θα προκύψουν κατά τη δεκαετία 2009 – 2019, σε κατάλληλο διαμορφωμένο χώρο στο μεταλλείο Αμιάντου. Ωστόσο, παρατηρήσαμε ότι στον Προϋπολογισμό του Υπουργείου για τα έτη 2009, 2010 και 2011, περιλήφθηκε μόνο συμβολική πρόνοια ύψους €10 για την αφαίρεση των αμιαντολαμαρίνων. Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τους λόγους για τους οποίους δεν περιλήφθηκε κονδύλι για υλοποίηση του έργου αφαίρεσης/αντικατάστασης των αμιαντολαμαρίνων την ίδια ώρα που περιλήφθηκαν κονδύλια και προωθήθηκε η ανέγερση της Λέσχης Αξιοματικών της Εθνικής Φρουράς, γεγονός που δεικνύει ότι το Υπουργείο θεωρεί το έργο της ανέγερσης ΛΑΕΦ ως ψηλότερης προτεραιότητας.

Μηχανογραφημένο σύστημα αδειών ανάπαυσης και ασθενείας υπαλλήλων. Το πιο πάνω σύστημα, το οποίο τέθηκε σε λειτουργία στο Υπουργείο Άμυνας την 1.1.2008, αναπτύχθηκε και υποστηρίζεται από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ) και αφορά στη διαχείριση και παρακολούθηση των αδειών ανάπαυσης και ασθενείας των δημοσίων υπαλλήλων που είναι τοποθετημένοι στο Υπουργείο. Παρατηρήσαμε αδυναμίες και ελλείψεις όσο αφορά στην ασφάλεια του συστήματος και την πρόσβαση σε αυτό, όπως ο μη καθορισμός πολιτικής αλλαγής των κωδικών πρόσβασης από το σύστημα, η πρόσβαση των χρηστών του συστήματος σε λειτουργίες που αφορούν στην καταχώριση βασικών πληροφοριών στη βάση δεδομένων και η μη αναπαραγωγή καταστάσεων ελέγχου πρόσβασης (log files).

Διαπιστώσαμε επίσης ότι οι διάφορες καταχωρίσεις στο σύστημα (ημερομηνίες/περίοδος αδειών ανάπαυσης και ασθενείας) μπορούν να διαγραφούν/αλλαχθούν από τους χρήστες ακόμα και μετά από την οριστικοποίησή τους. Επιπρόσθετα, επισημάναμε ότι εκκρεμεί η ετοιμασία, από το ΤΥΠ, το οποίο ανέπτυξε το σύστημα, εγχειριδίου χρήστη, στο οποίο να περιγράφονται οι λειτουργίες του συστήματος.

3.7.1 ΕΘΝΙΚΗ ΦΡΟΥΡΑ

Μέρος Α

Κατασχεθέν φορτίο από το πλοίο «Monchegorsk». Αναφορά ως προς την κατάσχεση, τον τρόπο και τον τόπο φύλαξης και το περιεχόμενο του πιο πάνω φορτίου έγινε στην περσινή Έκθεσή μας που αφορούσε στο έτος 2009. Στις 11 Ιουλίου 2011 επισυνέβη έκρηξη του φορτίου με αποτέλεσμα το θάνατο 13 ανθρώπων, τον τραυματισμό άλλων και τη σημαντική καταστροφή του ηλεκτροπαραγωγού σταθμού του Βασιλικού. Το Υπουργικό Συμβούλιο διόρισε Μονομελή Ερευνητική Επιτροπή για διερεύνηση των αιτιών της έκρηξης και την απόδοση ευθυνών. Η Ερευνητική Επιτροπή παρέδωσε το Υπουργικό Συμβούλιο το πόρισμά της στις 3

Οκτωβρίου 2011. Για το ίδιο θέμα διεξήχθησαν από την Αστυνομία ποινικές ανακρίσεις και το σχετικό πόρισμα υποβλήθηκε στον Γενικό Εισαγγελέα στις 4 Οκτωβρίου 2011.

Διαγραφές κοστολογίων. Κατά το 2010 εκδόθηκαν κοστολόγια ύψους €169.891 (2009: €258.934) και στις 31.12.2010 εκκρεμούσε η τακτοποίηση κοστολογίων ύψους €103.394 (2009: €149.761) (από τα οποία οι €76.452 αφορούσαν στο έτος 2010. Κατά τη διάρκεια του έτους τακτοποιήθηκαν κοστολόγια ύψους €181.239 (2009: €162.031) με οικονομικό ή άλλο διακανονισμό, ενώ ένα κοστολόγιο, ύψους €39.086, το οποίο εκδόθηκε κατά το 2009, ακυρώθηκε και αντικαταστάθηκε, κατά το 2010, με τρία άλλα κοστολόγια. Ποσό ύψους €68.413 εισπράχθηκε σε σχέση με τα κοστολόγια αυτά. Διαπιστώσαμε ότι, απώλειες σημαντικής αξίας είτε καταλήγουν στο Αρχείο, είτε καταλογίζονται εις βάρος του Δημοσίου, ενώ τακτοποιούνται με πληρωμή συνήθως μικρής αξίας κοστολόγια.

Επίσης, επισημάνουμε και πάλι η ανάγκη για μηχανογράφηση του μητρώου κοστολογίων και εισηγηθήκαμε και πάλι την ανάγκη μελέτης των αιτιών που δημιουργούν τις πιο πάνω ζημιές, με σκοπό τη λήψη πρόσθετων μέτρων για περιορισμό τους στο ελάχιστο δυνατόν.

Όπλα και πυρομαχικά. Τα αποθέματα όπλων και πυρομαχικών που υπήρχαν στις 31.12.2010 δεν καταμετρήθηκαν από την Υπηρεσία μας, ούτε από τον Κλάδο Ελέγχου Αποθηκών του Γενικού Λογιστηρίου. Το Υπουργείο Άμυνας απέστειλε στη Γενική Λογίστρια, με κοινοποίηση στην Υπηρεσία μας, πιστοποιητικό ημερ. 28.3.2011, στο οποίο αναφέρεται ότι έγινε από την Εθνική Φρουρά η καταμέτρησή τους και ότι αυτά συμφωνούσαν με τα λογιστικά υπόλοιπα των καρτελών αποθήκης. Ωστόσο, από δειγματοληπτική καταμέτρηση που διενεργήσαμε σε 11 είδη οπλισμού στην Αποθήκη Βάσεως Υλικού Πολέμου, διαπιστώσαμε ότι τα φυσικά αποθέματα του οπλισμού που καταμετρήθηκε, συμφωνούσαν μεν με τις ποσότητες που αναγράφονταν στις καρτέλες αποθήκης, όχι όμως με το απόθεμα όπως αυτό παρουσιαζόταν στο μηχανογραφημένο αρχείο οπλισμού της αρμόδιας Διεύθυνσης του ΓΕΕΦ. Για αποκατάσταση των παρατηρήσεών μας, δόθηκαν οδηγίες από την αρμόδια Διεύθυνση του ΓΕΕΦ, με επιστολή ημερ. 4.3.2011, όπως διεξαχθεί καθολική απογραφή, σε πρώτη φάση του ενεργού οπλισμού, και σε δεύτερη φάση του λοιπού οπλισμού και οπτικού υλικού, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Οκτώβρη του 2011.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, δεν είχε διεξαχθεί φυσική απογραφή του οπλισμού της πιο πάνω αποθήκης, που αφορά στην κύρια αποθήκη οπλισμού της Εθνικής Φρουράς, και γεννάται το ερώτημα πώς στις 28.3.2011 εκδόθηκε πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης από την Εθνική Φρουρά, όπως αναφέρεται πιο πάνω.

Καταβολή αποζημιώσεων από τη Δημοκρατία για διάφορους λόγους. Οι εν λόγω αποζημιώσεις καταβάλλονται κατόπιν εξώδικου συμβιβασμού, αποφάσεων του Δικαστηρίου ή αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου. Κατά το 2010 καταβλήθηκε ποσό €310.237, σε σύγκριση με €2.284.228 το 2009, για αγωγές €147.805, για αποζημιώσεις σε ιδιώτες λόγω ζημιών που προκλήθηκαν από την Εθνική Φρουρά €71.994, για πρόκληση τροχαίων ατυχημάτων €49.957 και για κατά χάριν οικονομική βοήθεια σε πρώην αξιωματικό του Στρατού, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου €35.000.

Μηχανογραφικά Συστήματα Τροφοδοσίας Εθνικής Φρουράς.

(α) Μηχανογράφηση τροφίμων του Κέντρου Επισιτισμού Εθνικής Φρουράς (ΚΕΕΦ). Ενόψει του ότι το υφιστάμενο πρόγραμμα το οποίο χρησιμοποιείται στο ΚΕΕΦ δεν εξυπηρετεί τις σημερινές ανάγκες του Υπουργείου και παρουσιάζει αρκετά λειτουργικά προβλήματα, το Υπουργείο Άμυνας ζήτησε, στις 15.2.2011, από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ), την ανάπτυξη νέου λογισμικού. Όπως ενημερωθήκαμε σχετικά από το ΤΥΠ, έχει ήδη ζητηθεί από τους χρήστες του συστήματος τροφίμων του ΚΕΕΦ όπως καταγράψουν τις ανάγκες τους, χωρίς όμως να έχουν τεθεί χρονοδιαγράμματα και χωρίς κανένα αποτέλεσμα μέχρι στιγμής.

(β) Μηχανογραφικό σύστημα τροφοδοσίας οπλιτών. Το υφιστάμενο σύστημα δεν ικανοποιεί τις τρέχουσες ανάγκες του Υπουργείου, ενώ ο μηχανογραφικός εξοπλισμός που χρησιμοποιείται είναι πεπαλαιωμένος. Η

ανάπτυξη νέου συστήματος τροφοδοσίας οπλιτών, περιλήφθηκε στον πίνακα μηχανογραφικών συστημάτων ΥΠΑΜ και ΓΕΕΦ, ημερ. 11.6.2009.

Το Υπουργείο Άμυνας ζήτησε επανειλημμένα, από το Υπουργείο Οικονομικών, την παραχώρηση δύο εξειδικευμένων λειτουργιών του ΤΥΠ για να μπορέσει να διεκπεραιώσει της απαιτούμενες εργασίες μηχανογράφησης, στις οποίες περιλαμβάνεται και το μηχανογραφημένου συστήματος τροφοδοσίας οπλιτών, χωρίς ανταπόκριση.

Νέο σύστημα μισθοδοσίας εθνοφρουρών. Ενόψει του ότι το προηγούμενο μηχανογραφημένο σύστημα μισθοδοσίας των εθνοφρουρών έχριζε βελτίωσης, αναπτύχθηκε από την αρμόδια Διεύθυνση του ΓΕΕΦ, νέο σύστημα, το οποίο τέθηκε σε πλήρη λειτουργία την 1.1.2008.

Όπως αναφέραμε και στην Έκθεσή μας για το προηγούμενο έτος, δεν έχει ετοιμαστεί από την αρμόδια Διεύθυνση του ΓΕΕΦ, η οποία ανέπτυξε το σύστημα, εγχειρίδιο χρήστη, στο οποίο να περιγράφονται οι λειτουργίες του συστήματος.

Διαπιστώσαμε επίσης ότι οι χρήστες του συστήματος εξακολουθούν να έχουν πρόσβαση σε λειτουργίες του συστήματος που αφορούν στην καταχώριση αλλαγών σε βασικές πληροφορίες της βάσης δεδομένων όπως η αλλαγή χορηγημάτων και εισηγηθήκαμε όπως, για καλύτερο έλεγχο, οι αλλαγές στα δεδομένα αυτά γίνονται από άλλο, κατάλληλα εξουσιοδοτημένο, άτομο (διαχειριστή του συστήματος).

Προσφορές

(α) Οι περί Προσφορών του Δημοσίου (Προμήθειες Απόρρητης Φύσης) Κανονισμοί (ΚΔΠ 152/2001). Όπως αναφέραμε και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, οι εν λόγω Κανονισμοί ψηφίστηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 6.4.2001, με βάση το άρθρο 31(1) του περί Προσφορών του Δημοσίου Νόμου του 1997 (Ν.102(I)/1997).

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 2(1) των πιο πάνω Κανονισμών, η έννοια «Νόμος», όπου αναφέρεται στους Κανονισμούς, σημαίνει τους περί Προσφορών του Δημοσίου Νόμους, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται από οποιοδήποτε άλλο νόμο. Ωστόσο, διαπιστώσαμε ότι σε ορισμένες παραγράφους των εν λόγω Κανονισμών, γίνεται αναφορά σε συγκεκριμένα άρθρα του Νόμου (Ν.102(I)/1997) και σε παραγράφους των περί Προσφορών του Δημοσίου (Γενικών) Κανονισμών του 1999 (ΚΔΠ 104/99), οι οποίοι καταργήθηκαν στις 31.3.2004.

Επιπρόσθετα, επισημάναμε ότι στις 20.8.2009, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης η Οδηγία αρ.2009/81/ΕΚ, ημερ. 13.7.2009, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σχετικά με το συντονισμό των διαδικασιών σύναψης ορισμένων συμβάσεων έργων, προμηθειών και παροχής υπηρεσιών που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας, η οποία θα πρέπει να ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο της Κύπρου.

Όπως μάς πληροφόρησε το Υπουργείο Άμυνας, ετοιμάστηκε και στάληκε στη Νομική Υπηρεσία, για νομοτεχνικό έλεγχο, Νομοσχέδιο, με το οποίο ενσωματώνεται η υπό αναφορά Οδηγία στο εθνικό δίκαιο της Κύπρου. Όσο αφορά στο θέμα της τροποποίησης ή/και αντικατάστασης των περί Προσφορών του Δημοσίου (Προμήθειες Απόρρητης Φύσης) Κανονισμών, το Υπουργείο Άμυνας μάς πληροφόρησε ότι αυτό θα μελετηθεί μετά την ενσωμάτωση της εν λόγω Οδηγίας στο εθνικό δίκαιο.

(β) Προσφορά ΥΠΑΜ/303/2010 «Αναβάθμιση των Αυτόματων Τηλεφωνικών Κέντρων που υλοποιούν το Ενιαίο Ψηφιακό Δίκτυο της Εθνικής Φρουράς σε νέο δίκτυο φωνής και μεταφοράς δεδομένων τεχνολογίας Internet Protocol VoIP». Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το 2009, το Υπουργείο προσέφυγε τον Μάρτιο 2010 στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού, με έναν οικονομικό φορέα, για την αναβάθμιση των αυτόματων τηλεφωνικών κέντρων που υλοποιούν το ενιαίο ψηφιακό δίκτυο της Εθνικής Φρουράς, σε νέο δίκτυο φωνής και μεταφοράς δεδομένων τεχνολογίας Internet Protocol VoIP. Η εκτίμηση δαπάνης υπολογίστηκε στις €610.000.

Στην επιστολή ανάθεσης της σύμβασης, η οποία μας κοινοποιήθηκε, το συνολικό ποσό κατακύρωσης ήταν οστόσο €2.626.896, περιλαμβανομένου του Φ.Π.Α. (προμήθεια €690.000, συντήρηση €1.936.896). Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας ζήτησε τον Απρίλιο 2010 από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Άμυνας όπως μας πληροφορήσει – μεταξύ άλλων - κατά πόσον είχε αξιολογηθεί η λογικότητα του ποσού κατακύρωσης, με ποιο ποσό (εκτίμηση δαπάνης) είχε γίνει η σύγκριση και, κατά πόσον τηρήθηκαν οι προβλεπόμενες από τον Νόμο και τους Κανονισμούς διαδικασίες, για ένα τέτοιο, σημαντικής αξίας, διαγωνισμό, (ετοιμασία εγγράφων διαγωνισμού, ετοιμασία αναλυτικής εκτίμησης δαπάνης, κοινοποίηση τους στην Υπηρεσία μας, έγκριση της διαδικασίας από το Συμβούλιο Προσφορών).

Ο Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής, μας πληροφόρησε τον Οκτώβριο 2010 ότι σύμφωνα με το πόρισμα επιτροπής – που διόρισε τον Ιούλιο 2010 – και τα στοιχεία των σχετικών φακέλων, διαπίστωσε ότι δεν είχαν ακολουθηθεί όλες οι προβλεπόμενες από τον Νόμο διαδικασίες και ειδικότερα η πρόνοια για έγκριση προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης από το Συμβούλιο Προσφορών. Μας πληροφόρησε επίσης ότι στην έκθεση της επιτροπής αξιολόγησης δεν περιλαμβάνεται σε βάθος αξιολόγηση για το ύψος της προσφοράς και τους όρους της, ούτε και ανάλυση/σύγκριση του νέου συμβολαίου συντήρησης με το υφιστάμενο. Τέλος, μας πληροφόρησε ότι η Νομική Υπηρεσία, της οποίας είχε ζητηθεί η άποψη, προκειμένου το Υπουργείο να μην προχωρήσει σε υπογραφή της σύμβασης, εξέφρασε την άποψη ότι με τη γνωστοποίηση της κατακύρωσης της προσφοράς στον προσφοροδότη και την αποδοχή του, επήλθε συμφωνία, η οποία δημιουργήσε δεσμεύσεις για το Υπουργείο Άμυνας και, σε περίπτωση μη υπογραφής της, καθίστατο υπεύθυνο για αθέτηση της συμφωνίας και συνεπακόλουθα υπόχρεο να καταβάλει αποζημιώσεις.

Τον Μάιο 2011, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι είχε επιτευχθεί προκαταρκτική συμφωνία με τον ανάδοχο για αποδοχή του ποσού των €600.000+ΦΠΑ για την προμήθεια του εξοπλισμού, χωρίς να έχει απαίτηση για τα επιπλέον έξοδα του (φύλαξης, ασφάλειες, τόκους), και μείωση του ποσού και της διάρκειας της σύμβασης συντήρησης, από €1.684.258+ΦΠΑ για 10-ετή σύμβαση σε €550.000+ΦΠΑ για 5-ετή, με δικαίωμα ανανέωσης για ακόμα 5 χρόνια. Μας πληροφόρησε επίσης ότι η πιο πάνω συμφωνία, μετά την οριστικοποίηση της, θα υποβαλλόταν στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ), που είναι το αρμόδιο όργανο για λήψη απόφασης. Εκκρεμεί η υποβολή της συμφωνίας στην ΚΕΑΑ.

(γ) Διαγωνισμός αρ. ΔΙΑΜ/01/2011 για την παροχή υπηρεσιών μίσθωσης λεωφορείων για την εφαρμογή του Σχεδίου Διακίνησης των Εθνοφρουρών της Εθνικής Φρουράς. Τον Ιανουάριο 2011 το Υπουργείο προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την παροχή υπηρεσιών μίσθωσης λεωφορείων, για την εφαρμογή του Σχεδίου Διακίνησης των Εθνοφρουρών της Εθνικής Φρουράς, για περίοδο ενός χρόνου, με εκτίμηση δαπάνης €2.825.000.

Τον Φεβρουάριο 2011, μετά από μελέτη των εγγράφων του διαγωνισμού, η Υπηρεσία μας διαπίστωσε, μεταξύ άλλων, ότι στο έντυπο της οικονομικής προσφοράς των εγγράφων του διαγωνισμού, στον πίνακα ανάλυσης του ποσού της προσφοράς, σε αρκετά από τα είδη δρομολογίων για τα οποία ζητείτο η υποβολή προσφοράς, ο απαιτούμενος ενδεικτικός αριθμός δρομολογίων είχε καθοριστεί σε ένα (1) δρομολόγιο. Η πιο πάνω πρόνοια παρουσιάζει σοβαρή αδυναμία κατά την άποψη μας, εφ' όσον παρέχει τη δυνατότητα υπερτιμολόγησης από τους προσφοροδότες των εν λόγω δρομολογίων (χωρίς να επηρεάζεται ουσιαστικά η συνολική τιμή κάθε ενότητας του διαγωνισμού, αφού η υπερτιμολόγηση θα αφορά μια πολύ μικρή ποσότητα), με κίνδυνο να πληρώσει το δημόσιο πολύ ψηλότερο ποσό συνολικά, στην περίπτωση κατά την οποία απαιτηθεί – στην πράξη – πολύ μεγαλύτερος αριθμός των εν λόγω δρομολογίων. Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε την τροποποίηση/αύξηση του ενδεικτικού αριθμού των δρομολογίων για αποφυγή του πιο πάνω ενδεχομένου.

Τον Μάρτιο 2011, το Υπουργείο εξέδωσε συμπληρωματικό έγγραφο, με το οποίο τροποποίησε τους όρους του διαγωνισμού σύμφωνα με τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας.

Τον Ιούνιο 2011, υποβλήθηκε στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Άμυνας η έκθεση αξιολόγησης, σύμφωνα με την οποία προσφορά είχαν υποβάλει 7 οικονομικοί φορείς. Με βάση την έκθεση αξιολόγησης, όλες οι προσφορές που είχαν υποβληθεί για καθεμιά από τις ενότητες/διαδρομές δεν ικανοποιούσαν τους όρους των εγγράφων του διαγωνισμού, ως εκ τούτου η επιτροπή αξιολόγησης εισηγήθηκε τη μη κατακύρωση του διαγωνισμού. Το Συμβούλιο Προσφορών ανέβαλε τη λήψη απόφασης και ζήτησε από την επιτροπή αξιολόγησης να υποβάλει πιο λεπτομερή και εμπεριστατωμένη έκθεση.

Τον Σεπτέμβριο 2011, το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε τελικά την ακύρωση του διαγωνισμού, επειδή καμιά από τις υποβληθείσες προσφορές δεν ικανοποιούσε τους όρους και τις προδιαγραφές.

(δ) Συντήρηση των συστημάτων παρατήρησης ημέρας και νύχτας. Το συμβόλαιο για την προμήθεια 6 συστημάτων παρατήρησης ημέρας και νύχτας για τις ακάτους της Αστυνομίας και της Εθνικής Φρουράς ύψους \$2,5 εκ. είχε υπογραφεί από την Αστυνομία, ως αναθέτουσα αρχή. Τα 2 συστήματα εγκαταστάθηκαν στις ακάτους της Εθνικής Φρουράς.

Τον Μάρτιο 2011, στα πλαίσια διερεύνησης από την Υπηρεσία μας της συχνότητας των βλαβών καθώς και του κόστους συντήρησης/επιδιόρθωσης των εν λόγω 6 συστημάτων, το οποίο δεν ήταν καθορισμένο επειδή δεν είχε υπογραφεί σύμβαση συντήρησης, ζητήσαμε από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Άμυνας όπως μας αποσταλούν όλα τα στοιχεία που αφορούν τη συντήρηση ή/και επισκευή των 2 συστημάτων της Εθνικής Φρουράς, καθώς επίσης και η αξιολόγηση των συστημάτων από τη μέχρι τότε χρήση τους.

Τον Αύγουστο 2011, ο Γενικός Διευθυντής μάς πληροφόρησε τα ακόλουθα:

- (i) Ένα εκ των δύο συστημάτων είχε σταλεί στην εταιρεία κατασκευής τον Σεπτέμβριο 2009 για επισκευή και η εν λόγω εταιρεία υπέβαλε τον Ιανουάριο 2011 προσφορά για ένα συνολικό ποσό ύψους \$148.800 για την επισκευή του, ενώ τον Μάιο 2011 υπέβαλε – κατόπιν αιτήματος του Υπουργείου – ανάλυση του εν λόγω ποσού. Το δεύτερο σύστημα είχε υποστεί βλάβη τον Μάρτιο 2009 και τον Μάρτιο 2011 παραγγέλθηκε μια ηλεκτρονική κάρτα αξίας \$15.170 για επιδιόρθωση του. Η παράδοση της αναμένεται – όπως ανέφερε – τον Σεπτέμβριο 2011.
- (ii) Ο τιμοκατάλογος των ανταλλακτικών που δόθηκε στο Υπουργείο Άμυνας το 2004 δεν ήταν δεσμευτικός για την κατασκευάστρια εταιρεία, και θα χρησιμοποιείτο ως βάση για τον υπολογισμό του σημερινού κόστους των ανταλλακτικών που θα απαιτούνταν για την επιδιόρθωση των πιο πάνω 2 συστημάτων.
- (iii) Τα 2 συστήματα κρίνονται ως επιχειρησιακά κρίσιμα για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς, όσον αφορά στην ασφάλεια, στις αποστολές έρευνας/διάσωσης και στην καταπολέμηση της λαθρομετανάστευσης και το Υπουργείο θα επιδιώξει περαιτέρω αξιοποίηση τους με τον πιο συμφέροντα οικονομοτεχνικά τρόπο.

Ενόψει των πιο πάνω, τον Αύγουστο 2011 ζητήσαμε από τον Γενικό Διευθυντή να μας πληροφορήσει τους λόγους για τους οποίους σημειώθηκε η μεγάλη καθυστέρηση στην απάντηση της εταιρείας για την επισκευή του πρώτου συστήματος (14½ μήνες αρχικά + 4 μήνες στη συνέχεια για την ανάλυση του κόστους), τις επιπτώσεις στις επιχειρησιακές δυνατότητες του σκάφους από την μη διαθεσιμότητα του (για 2 περίπου χρόνια) καθώς επίσης κατά πόσον η καθυστέρηση ήταν δικαιολογημένη. Για το δεύτερο σύστημα ζητήσαμε να μας πληροφορήσει τους λόγους για τους οποίους η παραγγελία της ηλεκτρονικής κάρτας είχε τοποθετηθεί 2 περίπου χρόνια μετά την διαπίστωση της βλάβης, καθώς και τις επιπτώσεις στη λειτουργία του συστήματος από την μη έγκαιρη αποκατάσταση της. Όσον αφορά στον τιμοκατάλογο που δόθηκε στο Υπουργείο Άμυνας το 2004, τον πληροφορήσαμε ότι σύμφωνα με τη σύμβαση αγοράς των συστημάτων, οι τιμές του τιμοκαταλόγου ισχύουν μέχρι τις 31.12.2004 και στη συνέχεια θα αυξάνονται μέχρι 3,5% κάθε χρόνο, για συνολική περίοδο 15 ετών.

Ζητήσαμε επίσης όπως πληροφορήσει την Υπηρεσία μας τους λόγους για τους οποίους ορισμένες τιμές της προσφοράς του κατασκευαστή ήταν ψηλότερες των προβλεπόμενων στη σύμβαση, καθώς επίσης και τους λόγους για τους οποίους παρουσιάστηκε η ανάγκη αντικατάστασης επιμέρους

συστημάτων, στον μισό περίπου χρόνο λειτουργίας τους, από αυτόν που αναμενόταν με βάση τα τεχνικά φυλλάδια του κατασκευαστή.

Υγειονομικοί Έλεγχοι στα μαγειρεία της Εθνικής Φρουράς. Σύμφωνα με εκθέσεις των Υγειονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας, κατόπιν επιθεωρήσεων που διενεργήθηκαν κατά τη διάρκεια του 2010 και 2011, στα υποστατικά όπου στεγάζονται τα μαγειρεία της Εθνικής Φρουράς της Επαρχίας Λευκωσίας, διαπιστώθηκαν αρκετές αδυναμίες όπως, μεταξύ άλλων, η φύλαξη πρώτων υλών σε δοχεία που δεν είναι κατάλληλα για τρόφιμα, η μη ύπαρξη θερμομέτρων στα ψυγεία για καταγραφή των θερμοκρασιών, η μη ικανοποιητική εφαρμογή των καλυμμάτων των λάκκων και των παραδεξαμενών και η μη εφαρμογή πλήρους συστήματος καταπολέμησης εντόμων και τρωκτικών και συστήματος HACCP.

Σημειώνεται ότι, οι Υγειονομικές Υπηρεσίες διενεργούν τακτικούς επαναληπτικούς ελέγχους συμμόρφωσης για εξακρίβωση της αποκατάστασης των παρατηρήσεών τους, κατά τους οποίους, στις πλείστες περιπτώσεις, παρατηρείται σημαντική βελτίωση.

Σχέδιο διακίνησης εθνοφρουρών.

(α) Το σχέδιο διακίνησης εθνοφρουρών λειτουργεί από το 1991 με έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών, κατά παρέκκλιση της διαδικασίας προσφορών, στα πλαίσια Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου. Ενόψει εφαρμογής του περί Προσφορών του Δημοσίου Νόμου και της αυξημένης δαπάνης, αποφασίστηκε στις 19.12.2001, από το τότε Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών, η συνέχιση της λειτουργίας του υφιστάμενου σχεδίου διακίνησης, για ειδικά προκαθορισμένα δρομολόγια και με κόμιστρα που καθορίζονται από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών (ΤΟΜ).

Το ΤΟΜ, με επιστολή του ημερ. 27.5.2010, ενημέρωσε το Υπουργείο Άμυνας ότι, με βάση τις διατάξεις των περί της Πρόσβασης στο Επάγγελμα του Οδικού Μεταφορέα Νόμων του 2001 μέχρι 2009, οι άδειες χρήσης επιβατικών οχημάτων για εσωτερικές μεταφορές σε τακτικές γραμμές παύουν να ισχύουν από 5.7.2010 και συνεπώς τα οποιαδήποτε εμπόδια για την προκήρυξη προσφορών για τη διακίνηση εθνοφρουρών με λεωφορεία έχουν αρθεί. Ενόψει του πιο πάνω, σε σύσκεψη που έγινε στις 19.7.2010 στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, υπό τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων, με τη συμμετοχή εκπροσώπων του Υπουργείου Άμυνας, καθώς και εκπροσώπων των οργανώσεων των λεωφορειούχων, συμφωνήθηκε ότι το Σχέδιο πρέπει να καταργηθεί. Για το σκοπό αυτό στις 4.2.2011 προκηρύχτηκε ο διαγωνισμός αρ. ΔΙΑΜ/01/2011 για τη μίσθωση λεωφορείων για την εφαρμογή του Σχεδίου Διακίνησης των Εθνοφρουρών της Εθνικής Φρουράς.

(β) Η δαπάνη κατά το 2010 για τη διακίνηση εθνοφρουρών στα πλαίσια του πιο πάνω Σχεδίου ανήλθε στα €2.194.264, σε σύγκριση με €2.737.569 το 2009.

(γ) Το ΓΕΕΦ, με έγγραφό του ημερ. 11.3.2009, καθόρισε τον τρόπο ελέγχου του Σχεδίου, συμπεριλαμβανομένου της τήρησης των σχετικών καταστάσεων και υποβολής τους στο Λογιστήριο του Υπουργείου.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο στα δελτία μεταφοράς εθνοφρουρών τα οποία υποβάλλονται συγκεντρωτικά από τη συντονιστική επιτροπή των εταιρειών λεωφορειούχων, στο τέλος κάθε μήνα, μαζί με συγκεντρωτικό τιμολόγιο για όλες τις διακινήσεις που διενεργήθηκαν παγκύπρια κατά τον μήνα, παρατηρήθηκε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις τα δελτία διακίνησης φέρουν την υπογραφή του ίδιου αξιωματικού για όλες τις ημερομηνίες κατά τις οποίες υπήρξε διακίνηση εθνοφρουρών αντί την υπογραφή του εκάστοτε αξιωματικού υπηρεσίας. Υποδείξαμε ότι το γεγονός αυτό υποδηλώνει ότι τα δελτία μεταφοράς εθνοφρουρών ενδεχομένως να υπογράφονται συγκεντρωτικά στο τέλος του μήνα και πιθανόν χωρίς έλεγχο, ενώ, σε μια περίπτωση, τα δελτία δεν έφεραν υπογραφή του Διοικητή της Μονάδας, αλλά μόνο τη σφραγίδα της Μονάδας και του Διοικητή. Επίσης, σε ορισμένες περιπτώσεις τα δελτία φέρουν τις υπογραφές των αξιωματικών υπηρεσίας, χωρίς σφραγίδα ή άλλη ένδειξη για το ονοματεπώνυμο και την ιδιότητα των υπογραφόντων. Επισημάναμε ακόμη ότι, οι αξιωματικοί υπηρεσίας δεν συμπλήρωναν στα δελτία διακίνησης την ώρα έναρξης και ολοκλήρωσης κάθε δρομολογίου. Τέλος, παρατηρήσαμε ότι δεν

υποβάλλεται στο λογιστήριο του Υπουργείου από τις Μονάδες η κατάσταση λεωφορείων κατά δρομολόγιο, όπως περιγράφεται στο Παράρτημα “Α” του εγγράφου του ΓΕΕΦ με ημερ. 11.3.2009.

Όπως αναφέραμε και στην Έκθεσή μας για το προηγούμενο έτος, από τον Ιανουάριο 2008 μέχρι σήμερα δεν καταχωρίστηκαν οποιαδήποτε στοιχεία στο μηχανογραφημένο σύστημα για το σχέδιο διακίνησης εθνοφρουρών από το Λογιστήριο του Υπουργείου. Παρόλο που, όπως μας ενημέρωσε το Υπουργείο, αναμενόταν να τεθεί σε λειτουργία την 1.1.2010 νέο μηχανογραφημένο σύστημα, αυτό βρίσκεται ακόμη σε εκκρεμότητα.

Κατανάλωση καυσίμων από Μονάδες της Εθνικής Φρουράς.

(α) Έλεγχος καυσίμων. Σύμφωνα με στοιχεία της Διεύθυνσης Εφοδιασμού Μεταφορών (ΔΕΜ) του ΓΕΕΦ, κατά το 2010 διενεργήθηκε έλεγχος σε 81 διαχειρίσεις καυσίμων (97 το 2009).

Από τους πιο πάνω ελέγχους προέκυψε, μεταξύ άλλων, ότι ορισμένες Μονάδες δεν είχαν διενεργήσει την ενδεδειγμένη περιστροφή των καυσίμων που τηρούνται ως βασικοί φόρτοι, δεν τηρούσαν ορθά το μητρώο οχημάτων, την κατάσταση καταναλωθέντων καυσίμων και τα δελτία κίνησης ενώ, στα πλαίσια καταμετρήσεων που διενεργήθηκαν στα καύσιμα και στα ελαιολιπαντικά που τηρούνται στις πιο πάνω διαχειρίσεις, προέκυψαν πλεονάσματα ή ελλείμματα. Επίσης σε ορισμένες Μονάδες χρήζει η κατασκευή στεγάστρου στην αποθήκη βασικών φόρτων και ελαιολιπαντικών για προστασία τους από τις καιρικές συνθήκες, καθώς και η συντήρηση των υπαρχόντων βαρελιών/κανίστρων.

(β) Υπερκατανάλωση καυσίμων. Από δειγματοληπτικό έλεγχο σε σημειώματα επεξεργασίας καυσίμων της Διεύθυνσης Εφοδιασμού Μεταφορών της Εθνικής Φρουράς διαπιστώσαμε και πάλι ότι σε αρκετές περιπτώσεις προκύπτει υπερκατανάλωση καυσίμων, σε σύγκριση με τις προβλεπόμενες κλίμακες κατανάλωσης καυσίμων και λιπαντικών και εισηγηθήκαμε και πάλι όπως μελετηθούν τα αίτια και διερευνηθεί κατά πόσο οι κλίμακες κατανάλωσης καυσίμων, οι οποίες αναγράφονται στις σχετικές Πάγιες Διαταγές, χρήζουν αναθεώρησης ώστε να λαμβάνεται υπόψη η ηλικία των οχημάτων και αρμάτων της Εθνικής Φρουράς καθώς και το είδος της εργασίας που εκτελείται.

Συλλογή Σκυβάλων. Η δαπάνη για τη συλλογή σκυβάλων από τις εγκαταστάσεις της Εθνικής Φρουράς για το έτος 2010 ανήλθε στα €476.866, σε σύγκριση με €453.702 που καταβλήθηκε το 2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €23.164 ή ποσοστό 5%.

Παρατηρήσαμε μεγάλη αύξηση στα τέλη συλλογής σκυβάλων, μέχρι και 48%, που επιβάλλονται από αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια, με την αιτιολογία ότι, λόγω της λειτουργίας του Περιφερειακού Χώρου Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων (ΧΥΤΥ) στην Κόση, έχουν αυξηθεί κατά πολύ τα έξοδα για την αποκομιδή σκυβάων που επωμίζονται οι τοπικές αρχές. Το Υπουργείο Άμυνας, σε σχετική αλληλογραφία του με τις Επαρχιακές Διευθύνσεις, ζήτησε να ενημερωθεί κατά πόσο η αύξηση αυτή είναι δικαιολογημένη και εάν υπάρχει μέγιστο επιτρεπόμενο ποσοστό αύξησης στη σχετική νομοθεσία. Σύμφωνα με τις απαντήσεις που λήφθηκαν, δεν υπάρχει ανώτατο όριο αύξησης που δύναται να επιβάλει ένα Κοινοτικό Συμβούλιο στα τέλη συλλογής σκυβάων, παρά μόνο μέγιστο ετήσιο ποσό χρέωσης που στην περίπτωση των στρατοπέδων και φυλακίων ανέρχεται στα €1.700.

Τέλη ύδατος. Όπως αναφέραμε και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, η τιμή χρέωσης του νερού ανά κυβικό μέτρο σε Μονάδα της Εθνικής Φρουράς από Κοινοτικό Συμβούλιο ήταν κατά πολύ ψηλότερη από την τιμή χρέωσής του στα υπόλοιπα υποστατικά της ίδιας Κοινότητας, ενώ υπερέβαινε το κόστος αγοράς νερού έως και έξι φορές και εισηγηθήκαμε όπως γίνουν διευθετήσεις για ρύθμιση του θέματος. Επισημάναμε επίσης ότι, σύμφωνα με τους Κανονισμούς του εν λόγω Κοινοτικού Συμβουλίου (ΚΔΠ 294/2003), τα τέλη ύδατος στρατοπέδων και Φυλακίων της Εθνικής Φρουράς δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα τέλη που επιβάλλονται στους άλλους χρήστες νερού. Το Υπουργείο, με επιστολές του ημερ. 16.8.2010 και 5.11.2010, ζήτησε από το εν λόγω Κοινοτικό Συμβούλιο να μειώσει τα τέλη που του επιβάλλει, χωρίς όμως ανταπόκριση.

Τέλος, επαναλάβαμε την εισήγησή μας όπως διερευνηθεί η πιθανότητα επέκτασης της λειτουργίας των συστημάτων ανακύκλωσης ημιακάθαρτου νερού, το οποίο εφαρμόζεται με επιτυχία σε ορισμένα

στρατόπεδα της Εθνικής Φρουράς, σε περισσότερα στρατόπεδα, με στόχο την εξοικονόμηση νερού και μείωση της σχετικής δαπάνης. Όπως μας πληροφόρησε το Υπουργείο Άμυνας, δεν έχει γίνει οποιαδήποτε νέα εφαρμογή συστήματος ανακύκλωσης ημιακάθαρτου νερού σε στρατόπεδα λόγω του αυξημένου κόστους συντήρησης, ενώ το κόστος ανακύκλωσης του νερού υπερβαίνει κατά πολύ το κόστος αγοράς του.

Κατανάλωση ρεύματος και νερού. Σε έγγραφο του ΓΕΕΦ, ημερ. 26.7.2010, αναφέρεται ότι, μετά από μελέτη της κατανάλωσης ρεύματος και νερού σε διάφορα στρατόπεδα της Εθνικής Φρουράς, για το πρώτο εξάμηνο του 2009 και του 2010, διαπιστώθηκε ότι σε ορισμένα στρατόπεδα υπήρξε αύξηση μέχρι και 50%, παρά τις προφορικές οδηγίες της ιεραρχίας του ΓΕΕΦ και τις προσπάθειες για αποτελεσματική μείωση στις κρατικές δαπάνες. Κατόπιν τούτου, δόθηκαν οδηγίες όπως, τα Διοικητικά, Εποπτικά και Διαχειριστικά Όργανα των Μονάδων προβαίνουν στις κατάλληλες ενέργειες και λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για την επίτευξη της επιδιωκόμενης μείωσης κατανάλωσης ρεύματος και νερού σε όλα ανεξαιρέτως τα στρατόπεδα της Εθνικής Φρουράς.

Μονάδες Εθνικής Φρουράς. Κατά τον έλεγχο των Μονάδων Εθνικής Φρουράς παρατηρήθηκαν οι ακόλουθες αδυναμίες και ελλείψεις:

(α) Αποθήκη Βάσεως Υγειονομικού Υλικού και Στρατιωτικό Νοσοκομείο.

- (i) **Αδρανής ιατρικός εξοπλισμός.** Παρατηρήσαμε ότι, το οδοντιατρείο Φρουράς Λεμεσού δεν λειτουργεί εδώ και μεγάλο χρονικό διάστημα, λόγω μη τοποθέτησης οδοντιάτρου, με αποτέλεσμα ο ιατρικός εξοπλισμός που βρίσκεται σε αυτό να παραμένει σε αδράνεια. Όπως αναφέρεται σε σχετική επιστολή της αρμόδιας Διεύθυνσης του ΓΕΕΦ, ημερ. 1.1.2010, λόγω της μακροχρόνιας αδράνειας και της έλλειψης εξειδικευμένου προσωπικού, η συντήρηση των μηχανημάτων είναι αδύνατη, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος αχρήστευσής τους.

Επίσης, στο Δερματολογικό/Χειρουργικό του Στρατιωτικού Νοσοκομείου υπάρχει μία συσκευή λέιζερ (EAGLE 25SR) η οποία, λόγω μακρόχρονης αδράνειας, έχει υποστεί, σύμφωνα με την κατασκευάστρια εταιρεία, ανεπανόρθωτη βλάβη, ενώ, όπως πληροφορηθήκαμε, το χειρουργείο και ο αναισθησιολογικός εξοπλισμός δεν αξιοποιείται, αφού ο μοναδικός χειρουργός του νοσοκομείου, βρίσκεται σε προαφυπηρετική άδεια και δεν έχει αντικατασταθεί.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως ζητηθεί από όλες τις Μονάδες της Εθνικής Φρουράς στις οποίες διατηρούνται ιατρεία να υποβάλουν καταστάσεις για τυχόν αδρανή ιατρικό εξοπλισμό που διαθέτουν έτσι ώστε να αξιολογηθούν και προωθηθούν ενέργειες για αξιοποίησή του.

- (ii) **Μη χρησιμοποιήσιμα φάρμακα.** Διαπιστώσαμε ότι, στην Αποθήκη Βάσεως Υγειονομικού Υλικού, ποσότητες φαρμάκων δεν επιστράφηκαν έγκαιρα στις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες του Κράτους για αντικατάστασή τους με αποτέλεσμα να παρέλθει η ημερομηνία χρήσεώς τους χωρίς να χρησιμοποιηθούν και εισηγηθήκαμε όπως, για αποφυγή παρόμοιων περιστατικών στο μέλλον, γίνει συνεννόηση με τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες του Κράτους για την έγκαιρη επιστροφή των φαρμάκων για αντικατάστασή τους και ενδεχόμενη διάθεσή τους πριν να παρέλθει η ημερομηνία λήξης τους. Επίσης, τα φάρμακα που καθίστανται ως μη χρησιμοποιήσιμα, λόγω παρόδου της ημερομηνίας λήξης τους, καταστρέφονται στην πυρά και δια πολτοποιήσεως, ενώ σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης 75/442/ΕΟΚ και 91/156/ΕΟΚ θα πρέπει να καταστρέφονται με ειδική επεξεργασία. Επισημάνσαμε ότι, οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας συμβλήθηκαν με ιδιωτική εταιρεία, η οποία αναλαμβάνει την καταστροφή των ληγμένων φαρμάκων, σύμφωνα με τις υπό αναφορά Ευρωπαϊκές Οδηγίες και εισηγηθήκαμε όπως γίνουν ανάλογες διευθετήσεις για χειρισμό των φαρμάκων της Εθνικής Φρουράς, με τον ίδιο τρόπο.

- (iii) **Χορηγήσεις.** Παρατηρήσαμε ότι, οι ημερήσιες χορηγήσεις του φαρμακευτικού/υγειονομικού υλικού δεν καταχωρίζονται στο βιβλίο των ημερήσιων χορηγήσεων με βάση τις ιατρικές συνταγές που εκδίδονται ανά ημέρα αλλά αφαιρούνται συνολικά από το Καθολικό όταν χορηγηθεί ολόκληρο το απόθεμα. Ως αποτέλεσμα δεν είναι δυνατός ο έλεγχος και η παρακολούθηση των αποθεμάτων.

- (iv) **Ελεγχόμενα φάρμακα.** Εισηγηθήκαμε όπως, για καλύτερο έλεγχο των χορηγήσεων ελεγχόμενων φαρμάκων στους δικαιούχους, καταρτιστεί ονομαστικός κατάλογος με τους δικαιούχους, (κληρωτούς και μόνιμα στελέχη της Εθνικής Φρουράς, καθώς και μέλη των οικογενειών τους), στους οποίους χορηγούνται ελεγχόμενα φάρμακα, σύμφωνα με τον κατάλογο τον οποίον εκδίδουν κατά διαστήματα οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες.
- (v) **Βιβλιάρια Υγείας.** Διαπιστώσαμε ότι τα στελέχη της Εθνικής Φρουράς διατηρούν δύο βιβλιάρια υγείας, για σκοπούς χορήγησης φαρμάκων, εκ των οποίων το ένα εκδίδεται από το στρατιωτικό νοσοκομείο και το άλλο από τα κρατικά νοσηλευτήρια. Για καλύτερη παρακολούθηση των χορηγήσεων φαρμάκων, εισηγηθήκαμε όπως το ένα βιβλιάριο υγείας καταργηθεί και γίνει διευθέτηση ώστε όλα τα στελέχη της Εθνικής Φρουράς να χρησιμοποιούν μόνο ένα βιβλιάριο υγείας σε όλα τα νοσοκομεία, στρατιωτικά και μη.
- (vi) **Μηχανογράφηση της αποθήκης.** Εισηγηθήκαμε όπως, σε συνεννόηση με τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες του Κράτους, μελετηθεί το ενδεχόμενο χρήσεως, από τα φαρμακεία της Εθνικής Φρουράς, μηχανογραφικού προγράμματος που έχουν αναπτύξει οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες για την τήρηση των παραλαβών και χορηγήσεων του φαρμακευτικού υλικού και των αναλωσίμων. Παρόλο ότι η αρμόδια Διεύθυνση του ΓΕΕΦ, με επιστολή της ημερ. 14.8.2009 μάς πληροφόρησε ότι το ΓΕΕΦ θα έθετε τη μηχανογράφηση της αποθήκης φαρμακευτικού υλικού και του φαρμακείου του νοσοκομείου σε προτεραιότητα, δεν έχουν γίνει οποιεσδήποτε ενέργειες.
- (vii) **Αποθήκη Γενικού Υλικού.** Διαπιστώσαμε ότι οι συνθήκες αποθήκευσης του γενικού υλικού του στρατιωτικού νοσοκομείου δεν είναι κατάλληλες, αφού φαίνεται ότι εισέρχονται στο χώρο ζώα, ενώ υπήρχε πολλή ακαθαρσία και σκόνη στα ράφια και στα κιβώτια φύλαξης των υλικών.

Σύμφωνα με τη διαβιβασθείσα, από το Υπουργείο Άμυνας, απάντηση της Διεύθυνσης Υγειονομικού του ΓΕΕΦ, οι αδρανείς οδοντιατρικές μονάδες θα μεταφερθούν σε οδοντιατρεία της ΕΛΔΥΚ, αναμένεται η επιδιόρθωση/συντήρηση της συσκευής λείζερ μέσω του Τμήματος Ηλεκτρομηχανικών Υπηρεσιών, ενώ βρίσκεται σε εξέλιξη προκήρυξη για πρόσληψη χειρουργού για κάλυψη αναγκών του Στρατιωτικού Νοσοκομείου. Επίσης, όσο αφορά στην αποθήκη του γενικού υλικού του στρατιωτικού νοσοκομείου, έγιναν ενέργειες συντήρησης και καθαρισμού της και τοποθέτησης του υλικού σε ράφια.

(β) **ΚΕΝ Λεμεσού.** Σύμφωνα με εκθέσεις των Υγειονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας, κατόπιν επιθεωρήσεων στις 10.7.2006, 9.8.2006 και 12.9.2007, των υποστατικών όπου στεγάζονται τα μαγειρεία της Μονάδας διαπιστώθηκαν κτιριακές και άλλες ελλείψεις, με αποτέλεσμα να μην πληρούνταν οι πρόνοιες του Κανονισμού 852/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την υγιεινή των τροφίμων που τέθηκε σε ισχύ από 1.1.2006 και επισημάνθηκε η ανάγκη δημιουργίας νέων εγκαταστάσεων για την παραλαβή, φύλαξη και ετοιμασία των φαγητών. Παρά την αποκατάσταση ορισμένων ελλείψεων, σε νέες εκθέσεις των Υγειονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας, κατόπιν επιθεωρήσεων στις 19.10.2009, 17.2.2010 και 12.7.2010, διαπιστώθηκαν και πάλι παραβάσεις του ισχύοντος Κοινοτικού Κανονισμού για τα τρόφιμα.

Όπως μας πληροφόρησε ο Διοικητής, η Μονάδα έχει προβεί σε ενημέρωση της ιεραρχίας, αναμένοντας οδηγίες.

(γ) Αποθήκη Βάσεως Εφοδιασμού.

- (i) **Αργοκίνητα αποθέματα ελαιολιπαντικών.** Στα αποθέματα ελαιολιπαντικών της Μονάδας περιλαμβάνονται ποσότητες εξειδικευμένων ελαιολιπαντικών, για τα οποία δεν έγινε καμία χορήγηση από την ημερομηνία παραλαβής τους. Επιπρόσθετα, για δύο είδη έχει παρέλθει η ημερομηνία επαναξιολόγησης τους (retest date). Η Μονάδα, με έγγραφό της ημερ. 14.9.2010, πρότεινε στην αρμόδια Διεύθυνση του ΓΕΕΦ, όπως ενημερωθούν οι Μονάδες, επ' ωφελεία των οποίων παραλήφθηκαν τα υπό αναφορά ελαιολιπαντικά, για την έγκαιρη χρησιμοποίησή τους, καθώς επίσης όπως εξεταστεί η χρήση τους σε οχήματα παλαιού τύπου. Για αποφυγή παρόμοιων περιστατικών στο

μέλλον, εισηγηθήκαμε όπως αξιολογείται σε τακτά χρονικά διαστήματα η χρησιμότητα των αργοκίνητων αποθεμάτων ελαιολιπαντικών και να ακολουθούνται έγκαιρα οι διαδικασίες επαναξιολόγησής τους. Όπως μας πληροφόρησε η Διεύθυνση Εφοδιασμού και Μεταφορών του ΓΕΕΦ, το ΓΕΕΦ έκδωσε διαταγή και κατένειμε τα εν λόγω ελαιολιπαντικά σε Μονάδες στις οποίες αναγκαιούν.

- (ii) **Ψεκασμός/απολύμανση και καταπολέμηση τρωκτικών στις αποθήκες τροφίμων.** Τον Αύγουστο 2010 έληξε η δωδεκάμηνη σύμβαση για την παροχή υπηρεσιών ψεκασμού, απολύμανσης και καταπολέμησης τρωκτικών στις αποθήκες της Αποθήκης Βάσεως Εφοδιασμού και του Τάγματος Εφοδιασμού Μονάδων. Έκτοτε, δεν έγινε οποιαδήποτε ενέργεια για προκήρυξη προσφοράς/συνομολόγηση νέας σύμβασης, ενώ, όπως πληροφορηθήκαμε, η καταπολέμηση των τρωκτικών στις αποθήκες, γίνεται με εσωτερικές διαδικασίες της Μονάδας, στο βαθμό που είναι δυνατό. Απ' ότι αντιλαμβανόμαστε, η απολύμανση και καταπολέμηση τρωκτικών στις εν λόγω αποθήκες είναι απαραίτητη για τη συντήρηση των μεγάλων αποθεμάτων τροφίμων της Εθνικής Φρουράς και κατ' επέκταση για την υγεία των σιτιζομένων. Ζητήσαμε να ενημερωθούμε για τους λόγους που δεν διενεργήθηκε νέος διαγωνισμός, καθώς επίσης και κατά πόσο τα μέτρα που λαμβάνονται εσωτερικά είναι επαρκή. Όπως μας πληροφόρησε η Διεύθυνση Εφοδιασμού και Μεταφορών του ΓΕΕΦ, το ΓΕΕΦ, στο πλαίσιο των διαθέσιμων πιστώσεων, εκδίδει ανάλογη διαταγή για τον ψεκασμό των αποθηκών τροφίμων.

(δ) **«Σπίτι του Εθνοφρουρού».** Από αιφνιδιαστικό έλεγχο στη διαχείριση ΚΨΜ της πιο πάνω Μονάδας εντοπίστηκαν διαφορές από την καταμέτρηση του αποθέματος ενώ δεν κατέστη δυνατή η συμφιλίωση των εισπράξεων με τις αποδείξεις της ταμειακής μηχανής. Τα πιο πάνω καταδεικνύουν αδυναμίες στο όλο σύστημα εσωτερικού ελέγχου και έχουν ως συνέπεια να τίθεται σε αμφισβήτηση η ορθότητα των καταχωρηθεισών ημερήσιων εισπράξεων.

Όπως μας πληροφόρησε η Διεύθυνση Οικονομικού του ΓΕΕΦ, διερευνήθηκαν οι πιθανοί λόγοι που ενδεχομένως να προκάλεσαν το έλλειμμα στο απόθεμα τροφίμων, χωρίς όμως αποτέλεσμα.

3.8 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Μέρος Α

Παραχώρηση οικονομικής βοήθειας σε Κοινότητες/Δήμους και οργανωμένα σύνολα. Όπως αναφέρεται και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, στον Προϋπολογισμό του Υπουργείου περιλαμβάνεται Άρθρο με τίτλο «Άλλα αναπτυξιακά έργα και προγράμματα» του οποίου η πρόνοια, για το 2010, ανερχόταν σε €345.000. Σύμφωνα με το επεξηγηματικό μνημόνιο του Προϋπολογισμού, η πρόνοια προορίζεται να καλύψει την αντιμετώπιση προβλημάτων που παρουσιάζονται κατά καιρούς σε διάφορες Κοινότητες/Δήμους ή σε άλλα οργανωμένα σύνολα οι οποίες θα καλούνται, όπου είναι δυνατό, να συνεισφέρουν ανάλογα με τη δυνατότητά τους. Αναφέρεται επίσης ότι, για δαπάνες μέχρι €8.543, αποφασίζει το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (ΥΓΦΠΠ), ενώ για μεγαλύτερα ποσά χρειάζεται η σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών. Κατά το 2010 δαπανήθηκε ολόκληρο το ποσό των €345.000 που προνοούσε ο Προϋπολογισμός, και οι χορηγίες κυμάνθηκαν από €2.000 έως €8.000.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκαν τα πιο κάτω:

(α) Όλες οι πληρωμές καταβάλλονται στη βάση κατάστασης που ετοιμάζεται από το Γραφείο του Υπουργού και εγκρίνεται από τη Γενική Διευθύντρια κατόπιν αιτημάτων που υποβάλλονται εγγράφως στο Υπουργείο. Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τα κριτήρια που εφαρμόζονται κατά την εξέταση των αιτημάτων αυτών αφού, όπως διαπιστώθηκε από δειγματοληπτικό έλεγχο, αιτήματα παρόμοιας φύσεως (π.χ. συντήρηση αγροτικών δρόμων, δεντροφύτευση δημόσιων χώρων, καθαριότητα ποταμών) εγκρίθηκαν για ορισμένες κοινότητες, ενώ για άλλες απορρίφθηκαν.

(β) Μετά από εισήγηση της Υπηρεσίας μας κατά τα προηγούμενα έτη, σε σχέση με το υπό αναφορά Κονδύλι, κατά το 2010 ζητήθηκε από τους λήπτες των χορηγιών η τήρηση στοιχείων, που να τεκμηριώνουν

ότι οι χορηγίες που λαμβάνονται χρησιμοποιούνται για την εκτέλεση συγκεκριμένων έργων/δράσεων που έχουν σχέση με την γεωργία ή/και την αγροτική ανάπτυξη. Ωστόσο, εξακολουθεί να εκκρεμεί ο καθορισμός διαδικασίας ελέγχου της εφαρμογής των πιο πάνω από τους λήπτες, στους οποίους σημειώνεται ότι περιλαμβάνονται και οργανωμένα σύνολα, τα οποία δεν τυγχάνουν οποιουδήποτε ελέγχου από κρατικές υπηρεσίες.

Ο Υπουργός ΓΦΠΠ μάς πληροφόρησε ότι, παρόλο που οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης έχουν την ευθύνη για την τήρηση αποδεικτικών στοιχείων για τον τρόπο διάθεσης των χορηγιών που λαμβάνουν, ενόψει των επισημάνσεών μας, θα ζητείται πλέον και συγκεκριμένα από τους λήπτες των χορηγιών η τήρηση στοιχείων που να τεκμηριώνουν ότι οι χορηγίες που λήφθηκαν χρησιμοποιήθηκαν για την εκτέλεση έργων/δράσεων που έχουν σχέση με τη γεωργία ή/και την αγροτική ανάπτυξη.

Τήρηση Κεντρικού Μητρώου Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας στον τομέα της παραγωγής γεωργικών προϊόντων. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 1535/2007 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το συνολικό ποσό ενισχύσεων ήσσονος σημασίας στον τομέα της παραγωγής γεωργικών προϊόντων, που χορηγείται σε μια επιχείρηση, δεν μπορεί να υπερβαίνει τις €7.500 σε περίοδο τριών οικονομικών ετών. Επιπρόσθετα, καθορίζεται ότι το ανώτατο εθνικό σωρευτικό ποσό ενισχύσεων στον τομέα της γεωργίας για περίοδο τριών οικονομικών ετών αντιπροσωπεύει το 0,75% της ετήσιας παραγωγής του γεωργικού τομέα. Μέχρι τις 29.10.2009 ο έλεγχος της τήρησης των ανώτατων ορίων διεξαγόταν με την τήρηση κεντρικού μητρώου ενισχύσεων ήσσονος σημασίας από το Γραφείο του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, τόσο σε ατομικό, όσο και σε εθνικό σωρευτικό επίπεδο.

Σύμφωνα με την εγκύκλιο αρ. 47, ημερ. 10.11.2009, του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, από τις 30.10.2009 εφαρμόστηκε νέα διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται πριν την χορήγηση ενίσχυσης ήσσονος σημασίας σύμφωνα με την οποία η αρμόδια Αρχή κοινοποιεί στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων το ποσό και την έγκριση του Γενικού Διευθυντή, για έλεγχο μέσω του μητρώου ενισχύσεων ήσσονος σημασίας στον τομέα της παραγωγής γεωργικών προϊόντων, του εθνικού σωρευτικού ποσού που έχει χορηγηθεί κατά την τριετία.

Στα πλαίσια της νέας διαδικασίας, ο Έφορος απέστειλε στον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου το κεντρικό μητρώο ενισχύσεων ήσσονος σημασίας στον τομέα της Γεωργίας, σε ατομικό επίπεδο, το οποίο τηρούσε παράλληλα με το μητρώο σε εθνικό σωρευτικό επίπεδο, μέχρι τις 29.10.2009. Κατά τη διάρκεια του 2010, σύμφωνα με στοιχεία του Εφόρου, χορηγήθηκαν ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στον τομέα της παραγωγής γεωργικών προϊόντων συνολικού ύψους €1.491.769. Όπως διαπιστώθηκε, το Υπουργείο, παρόλο που ορίστηκε, ως αρμόδιο για την έγκριση της παραχώρησης των ενισχύσεων από τις 30.10.2009, επικαλούμενο φόρτο εργασίας, ανέθεσε στις 10.12.2010 την τήρηση του μητρώου στο Τμήμα Γεωργίας. Μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου μας δεν είχε οριστεί επίσημα υπεύθυνος λειτουργός για ενημέρωση του μητρώου, με αποτέλεσμα το κεντρικό μητρώο ενισχύσεων ήσσονος σημασίας, σε ατομικό επίπεδο, στον τομέα της παραγωγής γεωργικών προϊόντων, να μην ήταν επικαιροποιημένο από την ημέρα παραλαβής του από τον Έφορο, παρόλο που αυτό αποτελεί κύριο εργαλείο ελέγχου για την ορθή εφαρμογή της νομοθεσίας για τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων ήσσονος σημασίας.

Ο Υπουργός ΓΦΠΠ μάς πληροφόρησε ότι στις 11.2.2011 ορίστηκε, στο Τμήμα Γεωργίας, υπεύθυνος λειτουργός για ενημέρωση του μητρώου και ότι σε αυτό μεταφέρθηκαν όλα τα στοιχεία από τις 30.10.2009, ημερομηνία κατά την οποία το Υπουργείο ορίστηκε ως αρμόδιο για την παραχώρηση των ενισχύσεων.

Καταβολή αποζημιώσεων για ζημιές που δεν καλύπτονται από τον ΟΓΑ. Στις 9.9.2010 δόθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο έγκριση για καταβολή αποζημιώσεων για ζημιές που δεν καλύπτονται από τον ΟΓΑ, συνολικού ύψους περίπου €2.700.000, η χρηματοδότηση των οποίων εγκρίθηκε όπως καλυφθεί από εξοικονομήσεις, σύμφωνα με τη σχετική πρόταση του Υπουργού ΓΦΠΠ.

Σχετικά με τις πιο πάνω αποζημιώσεις παρατηρήθηκε ότι στις εξοικονομήσεις ύψους € 2.700.000 που υποδείχθηκαν από το ΥΓΦΠΠ για κάλυψη των πιο πάνω περιλήφθηκαν ποσά τα οποία προήλθαν κυρίως από τη μη εκτέλεση διαφόρων έργων και συνεπώς δεν αφορούσαν εξοικονομήσεις. Σχετικά αναφέρεται ότι

σύμφωνα με το άρθρο 4(1) του περί Προϋπολογισμού Νόμου, «...οποιαδήποτε εξοικονόμηση από παράλειψη εκτελέσεως οποιασδήποτε υπηρεσίας ή σκοπού δεν θα θεωρείται εξοικονόμηση...».

Ο Υπουργός ΓΦΠΠ μάς πληροφόρησε ότι η χρηματοδότηση των αποζημιώσεων δεν καλύφθηκε από εξοικονομήσεις όπως ορίζει το άρθρο 4(1) του περί Προϋπολογισμού Νόμου, αλλά το ποσό εξοικονομήθηκε από αυτοδέσμευση των Τμημάτων του Υπουργείου όπως μη δαπανήσουν τα συγκεκριμένα ποσά, χωρίς όμως οποιαδήποτε νομική ισχύ που να προκύπτει από τον περί Προϋπολογισμού Νόμο, αναφέροντας σχετικά ότι το Υπουργείο Οικονομικών παραχώρησε το ποσό των €2,7 εκ. στο Τμήμα Γεωργίας από το αποθεματικό του, χωρίς οποιαδήποτε μείωση των κονδυλίων από τα οποία υποδείχθηκαν οι εξοικονομήσεις.

Παρακολούθηση υποθέσεων απαλλοτριώσεως. Σύμφωνα με το άρθρο 23.5 του Συντάγματος, εάν εντός τριών ετών από την ημερομηνία της απαλλοτριώσεως δεν επιτευχθεί ο σκοπός της, τότε η απαλλοτριούσα αρχή είναι υποχρεωμένη να προσφέρει την απαλλοτριωθείσα ιδιοκτησία στον αρχικό ιδιοκτήτη, στην τιμή που την απέκτησε.

Διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχει ξεχωριστή αρχειοθέτηση ή σχετικό μητρώο των τεμαχίων που απαλλοτριώθηκαν για σκοπούς του Υπουργείου και των Τμημάτων του, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η παρακολούθηση της τήρησης της πιο πάνω συνταγματικής πρόνοιας.

Όπως μας πληροφόρησε ο Υπουργός ΓΦΠΠ, το Υπουργείο, με πρόσφατη επιστολή του, υπέδειξε στα εμπλεκόμενα Τμήματα/Υπηρεσίες όπως προχωρήσουν σε ξεχωριστή αρχειοθέτηση ή δημιουργία σχετικού μητρώου των τεμαχίων που απαλλοτριώθηκαν και όπως διενεργείται έλεγχος σε τακτά χρονικά διαστήματα για διαπίστωση ότι η σχετική πρόνοια του Συντάγματος τηρείται.

3.8.1 ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων Συσκευασίας. Το άρθρο 6 των περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμων του 2002 μέχρι 2006 καθορίζει ότι μέχρι τις 31.12.2005 θα έπρεπε να ανακτάται το 50%, τουλάχιστον, του βάρους των αποβλήτων συσκευασίας, σύμφωνα με την Οδηγία 94/62/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σύμφωνα με σχετική έκθεση που ετοιμάστηκε από το Τμήμα Περιβάλλοντος για το 2009, το συνολικό ποσοστό ανάκτησης αποβλήτων συσκευασίας ανήλθε σε 42,5%, σε σύγκριση με 34,3% το 2008. Σύμφωνα με την έκθεση, η ανάκτηση και ανακύκλωση χαρτιού, μετάλλου και ξύλου βρίσκεται σε ικανοποιητικά επίπεδα, ενώ αιτία της μη επίτευξης του συνολικού στόχου αποτελεί ο συνεχιζόμενος χαμηλός ρυθμός ανάκτησης και ανακύκλωσης των συσκευασιών από πλαστικό και γυαλί.

Ο Υπουργός ΓΦΠΠ μας πληροφόρησε ότι για το 2010 ο στόχος ανάκτησης του 50% αναμένεται να επιτευχθεί λόγω της αυξημένης συμμετοχής στο πρόγραμμα συλλογικής διαχείρισης αποβλήτων συσκευασίας με την ένταξη σ' αυτό, της επαρχίας Πάφου από τον Ιούνιο του 2009 και της επαρχίας Λάρνακας από τον Οκτώβριο του 2010.

Το Τμήμα προώθησε στη Νομική Υπηρεσία, στις 21.10.2010, για νομοτεχνική επεξεργασία, τροποποιητικό νομοσχέδιο το οποίο εναρμονίζει τους περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμους του 2002 μέχρι 2006, με την Οδηγία 2004/12/EK και τις Αποφάσεις 2005/20/EK και 2005/270/EK. Το τροποποιητικό νομοσχέδιο προβλέπει επίσης τη δυνατότητα εξώδικης ρύθμισης για παραβάσεις προνοιών του Νόμου, γεγονός το οποίο αναμένεται να αποτελέσει αποτρεπτικό παράγοντα για παραβάσεις.

Όπως μας πληροφόρησε ο Υπουργός ΓΦΠΠ, στις 23.9.2011 στάλθηκε επιστολή υπενθύμισης προς τη Νομική Υπηρεσία, για την ενημέρωση του Τμήματος, όσον αφορά στην πρόοδο του νομοτεχνικού ελέγχου του νομοσχεδίου.

Θεωρώντας ότι το κράτος θα πρέπει να επιδείξει παραδειγματικό ρόλο στο θέμα της ανακύκλωσης, εισηγηθήκαμε, σε προηγούμενη Έκθεσή μας, όπως το Τμήμα προβεί σε ενέργειες για τοποθέτηση κάδων ανακύκλωσης σε μεγάλα κυβερνητικά κτίρια και όπως με εγκύκλιο προς τις κυβερνητικές υπηρεσίες δοθούν κατευθυντήριες οδηγίες για το θέμα αυτό. Ως αποτέλεσμα της εισήγησής μας, προωθήθηκε Πρόταση προς

το Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο στις 4.1.2011, ενέκρινε την παραχώρηση 209 κάδων ανακύκλωσης, οι οποίοι είχαν χρησιμοποιηθεί στα πλαίσια του κυβερνητικού προγράμματος ανακύκλωσης που εφαρμόστηκε κατά την περίοδο 2006-2008, σε δήμους και κοινότητες. Σύμφωνα με την Πρόταση, οι υπόλοιποι 183 κάδοι, οι οποίοι χρησιμοποιήθηκαν στο πιο πάνω πρόγραμμα ανακύκλωσης, θα αξιοποιηθούν σε τμήματα του Υπουργείου Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (ΥΓΦΠΠ), καθώς και σε άλλα κρατικά τμήματα και υπηρεσίες και, όπως μας πληροφόρησε ο Υπουργός ΓΦΠΠ έχουν παραχωρηθεί 85 κάδοι στα τμήματα του ΥΓΦΠΠ, ενώ συνεχίζεται η διάθεση των υπολοίπων σε άλλα τμήματα και υπηρεσίες.

Επικίνδυνα Αποβλήτα. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας 2006/12/ΕΚ, τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα ώστε να δημιουργηθεί κατάλληλο δίκτυο εγκαταστάσεων διάθεσης αποβλήτων, περιλαμβανομένων και των επικίνδυνων, και να συνταχθεί σχέδιο διαχείρισής τους.

Το 2007 ετοιμάστηκε μελέτη για τον σχεδιασμό ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων, για τα είδη για τα οποία δεν υπήρχε επενδυτικό ενδιαφέρον από τον ιδιωτικό τομέα, ενώ το 2009 η Τεχνική Επιτροπή, υπέβαλε δύο προτάσεις για την λειτουργία Κέντρου Διαχείρισης Ειδικών Αποβλήτων, οι οποίες προκάλεσαν τις έντονες αντιδράσεις των επηρεαζόμενων τοπικών αρχών. Μετά από παράταση που δόθηκε για το θέμα από την αρμόδια Υπουργική Επιτροπή, το Τμήμα Περιβάλλοντος υπέβαλε στις 10.3.2011 στη Γενική Διευθύντρια του ΥΓΦΠΠ, έκθεση για τη διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων στην Κύπρο, στην οποία συμπεριλαμβάνονται επικαιροποιημένα στοιχεία για την παραγωγή και διαχείρισή τους καθώς και οι εξελίξεις όσον αφορά στις ιδιωτικές πρωτοβουλίες στον τομέα αυτό.

Με την έκθεση υποβάλλεται, μεταξύ άλλων, εισήγηση όπως ενθαρρυνθούν οι ιδιωτικές μονάδες ώστε να προωθήσουν επενδύσεις στον τομέα αυτό πέραν από τις βιώσιμες μονάδες που διαπιστώθηκε ότι ήδη λειτουργούν, και όπως το θέμα της αναγκαιότητας και δυνατότητας δημιουργίας χώρου τελικής ταφής μελετηθεί από το ΥΓΦΠΠ. Όπως μας πληροφόρησε ο Υπουργός ΓΦΠΠ, το Τμήμα παρουσίασε την έκθεσή του σε συνάντηση των αρμόδιων Υπουργών στις 1.7.2011 όπου και υιοθετήθηκαν οι εισηγήσεις που περιλαμβάνονται σε αυτή. Το Τμήμα δεσμεύτηκε να παρακολουθεί την εξέλιξη της κατάστασης και να επανέλθει τον Μάρτιο του 2013 για ενημέρωση της Υπουργικής Επιτροπής.

Αποβλήτα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (ΑΗΗΕ). Σύμφωνα με την Οδηγία 2002/96/ΕΚ σχετικά με τα ΑΗΗΕ, η οποία ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με την ΚΔΠ 668/2004, τα κράτη μέλη οφείλουν να θεσπίσουν μέτρα για την ελαχιστοποίηση της διάθεσης των ΑΗΗΕ ως αδιαχώριστων αστικών αποβλήτων και το αργότερο έως τις 31.12.2008, θα έπρεπε να είχε επιτευχθεί χωριστή συλλογή τουλάχιστον τεσσάρων χιλιογράμμων ΑΗΗΕ οικιακής προέλευσης κατά μέσο όρο, ανά κάτοικο και ανά έτος.

Σύμφωνα με έκθεση του Τμήματος, η οποία υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 9.8.2010, η κατά κεφαλή ποσότητα συλλογής ΑΗΗΕ στην Κύπρο κατά το 2008 ανήλθε σε 2,84 χιλιόγραμμα ανά κάτοικο, σε σύγκριση με 3,05 χιλιόγραμμα για το 2007. Συνεπώς, οι ποσοτικοί στόχοι της Οδηγίας δεν έχουν επιτευχθεί. Στην ίδια έκθεση αναφέρεται ότι, μετά την πρόσφατη λειτουργία συλλογικού συστήματος διαχείρισης ΑΗΗΕ, οι στόχοι για την περίοδο 2009- 2010 θα επιτευχθούν και ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε αν αυτό έχει γίνει κατορθωτό, αφού μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου μας δεν υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία.

Ο Υπουργός ΓΦΠΠ μας πληροφόρησε ότι παρά τις θετικές εκτιμήσεις για την επίτευξη του στόχου κατά τη διετία 2009-2010, εντούτοις κατά το 2009 σημειώθηκε μείωση, από 2,84 σε 2,37 χιλιόγραμμα ανά κάτοικο και κατά το 2010 η κατά κεφαλή ποσότητα συλλογής ανήλθε στα 2,77 χιλιόγραμμα. Το Τμήμα προσβλέπει ότι τα αποτελέσματα για τη διετία 2011-2012 θα είναι πιο θετικά αφού, σύμφωνα με τα προκαταρκτικά αποτελέσματα, το σύστημα διαχείρισης ΑΗΗΕ θα πλησιάσει και ίσως ξεπεράσει τους 1.500 τόνους το 2011 (50% του εθνικού στόχου).

Μεταφορά νέου νομικού πλαισίου για διαχείριση αποβλήτων στο εθνικό δίκαιο. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απήυθυνε, στις 17.6.2011, αιτιολογημένη γνώμη προς την Κυπριακή Δημοκρατία, επειδή δεν ανακοίνωσε τα μέτρα για τη μεταφορά, στο εθνικό της δίκαιο, της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ, η οποία αφορά στη

διαχείριση αποβλήτων. Στις 21.10.2010 στάληκε στη Νομική Υπηρεσία προσχέδιο σχετικού νομοσχεδίου για νομοτεχνική επεξεργασία.

Όπως μας πληροφόρησε ο Υπουργός ΓΦΠΠ, το σχετικό νομοσχέδιο αποστάληκε από τη Νομική Υπηρεσία στο Τμήμα στις 23.8.2011 και αφού εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, τροχοδρομούνται οι σχετικές ενέργειες για προώθησή του στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Μεταφορά Οδηγίας 2006/66/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με ηλεκτρικές στήλες και συσσωρευτές. Η Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος, με επιστολή της ημερ. 15.3.2011, ζήτησε διευκρινίσεις για συγκεκριμένα άρθρα της Οδηγίας που είτε δεν φαίνεται να έχουν ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο της Κύπρου είτε φαίνεται να μην έχουν ενσωματωθεί ορθά. Το Τμήμα προώθησε στη Νομική Υπηρεσία στις 29.6.2011, τροποποιητικό νομοσχέδιο για ρύθμιση του θέματος.

Καταγγελία για απόρριψη αποβλήτων στις αλυκές Λάρνακας από χημικό καθαρισμό των σωληνώσεων του συστήματος κλιματισμού του νέου αεροδρομίου. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, κατά παράβαση των διατάξεων του περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμου του 2002 μέχρι 2008, εταιρεία η οποία ανέλαβε το χημικό καθαρισμό του συστήματος κλιματισμού του αεροδρομίου, απέρριψε απόβλητα που παρουσίασαν τοξικότητα στο χώρο των αλυκών, ο οποίος λόγω της σημαντικότητάς του ως υδροβιότοπος, περιλήφθηκε στο Δίκτυο Natura 2000.

Τα πιο πάνω τέθηκαν ενώπιον του Γενικού Εισαγγελέα στις 17.6.2009, με εισήγηση όπως δοθούν οδηγίες για λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον του φορέα εκμετάλλευσης του νέου αεροδρομίου Λάρνακας και της εταιρείας που ανέλαβε το χημικό καθαρισμό του συστήματος κλιματισμού. Η υπόθεση καταχωρίστηκε στις 14.10.2009 και στις 9.8.2011 το Δικαστήριο έκρινε δύο από τους επτά κατηγορούμενους ένοχους σε σχέση με τη διάπραξη του αδικήματος της λειτουργίας εγκατάστασης, που είναι δυνατό να προκαλέσει ρύπανση στα νερά ή/και στο έδαφος, χωρίς άδεια απόρριψης από την αρμόδια Αρχή, κατά παράβαση του περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμου και του Ποινικού Κώδικα.

Ο Υπουργός ΓΦΠΠ μας πληροφόρησε ότι στις 14.9.2011 επιβλήθηκε χρηματική ποινή €2.000 στον κάθε ένοχο και στις 21.9.2011 ο ένας από τους δύο ενόχους καταχώρισε έφεση. Επίσης, έφεση καταχώρισε και στις 7.7.2011 ο Γενικός Εισαγγελέας, κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λάρνακας για απαλλαγή των πέντε από τους επτά κατηγορούμενους.

Κλιματολογικές Αλλαγές.

(α) Μεταφορά κοινοτικής νομοθεσίας στο εθνικό δίκαιο. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενη Έκθεσή μας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε, στις 17.12.2008, το νέο Κοινοτικό νομοθετικό πακέτο για τις κλιματολογικές αλλαγές και την ενέργεια. Το πακέτο περιλαμβάνει έξι νομοθετήματα, τέσσερα από τα οποία θα πρέπει να μεταφερθούν, στα καθοριζόμενα χρονοδιαγράμματα, στο εθνικό δίκαιο, από τις αρμόδιες Αρχές. Για δύο από αυτά (Οδηγίες 2009/31/ΕΚ και 2009/29/ΕΚ) αρμόδιο είναι το Τμήμα Περιβάλλοντος. Το Τμήμα έκρινε επίσης απαραίτητη τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και των προνοιών της Απόφασης 406/2009/ΕΚ, ώστε να καταστεί εφικτός ο καθορισμός αρμόδιας Αρχής για την εφαρμογή της.

Το Τμήμα προώθησε, εντός του 2010, την ανάθεση της εργασίας μεταφοράς της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ και της Απόφασης 406/2009/ΕΚ στο εθνικό δίκαιο, σε εξωτερικούς νομικούς συμβούλους, κατόπιν διαδικασίας προσφορών. Ο διαγωνισμός ακυρώθηκε μετά από απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών του ΥΓΦΠΠ ημερ. 12.11.2010, λόγω της διαπίστωσης ότι, βάσει της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, ως αρμόδια Αρχή στα έγγραφα του διαγωνισμού, θα έπρεπε να είχε οριστεί, σύμφωνα με τις διατάξεις της ΚΔΠ 201/2007, το Υπουργείο και όχι το Τμήμα Περιβάλλοντος. Λόγω των στενών χρονικών περιθωρίων, τα οποία δεν επέτρεπαν επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού, λήφθηκε η απόφαση όπως το Τμήμα προχωρήσει από μόνο του στην ετοιμασία των εν λόγω νομοθετημάτων. Το Τμήμα προώθησε, στις 8.8.2011, προσχέδιο Νομοσχεδίου στη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΦΠΠ, για να αποσταλεί στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνική επεξεργασία.

Όσον αφορά στη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο, του άρθρου 1(10) και (13) της Οδηγίας 2009/29/ΕΚ, που αφορά στη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου, η οποία θα έπρεπε να είχε ολοκληρωθεί μέχρι τις 31.12.2009, καθώς και της Οδηγίας 2008/101/ΕΚ, για την ένταξη των αεροπορικών δραστηριοτήτων στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου, η οποία θα έπρεπε να είχε ολοκληρωθεί μέχρι τις 2.2.2010, η καθυστέρηση που παρατηρήθηκε είχε ως αποτέλεσμα την αποστολή προειδοποιητικών επιστολών από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 27.1.2010 και 25.3.2010, αντίστοιχα. Για ρύθμιση των πιο πάνω ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων ο περί της Θέσπισης Συστήματος Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπής Αερίων των Θερμοκηπίων Νόμος (Ν.110(Ι)/2011).

Ενόψει των υποχρεώσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας και των σημαντικών εσόδων που αναμένεται να προκύψουν για το κράτος, και που υπολογίζονται στα €30 εκ. ετησίως, ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την έγκαιρη εγκαθίδρυση και εφαρμογή του συστήματος πλειστηριασμού δικαιωμάτων εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου στην Κύπρο.

Όπως μας πληροφόρησε ο Υπουργός ΓΦΠΠ, μετά τη δημοσίευση του Κανονισμού (ΕΕ) 1031/2010 σχετικά με τις λεπτομέρειες του συστήματος πλειστηριασμού προτάθηκε, τόσο από τους εμπλεκόμενους φορείς όσο και από τη Συμβουλευτική Επιτροπή που ορίζεται βάσει του Νόμου 110(Ι)/2011, όπως ως εκπλειστηριαστής οριστεί το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) και βάσει των πιο πάνω, ετοιμάζεται σχετική εισήγηση προς την Αρμόδια Αρχή (Υπουργός ΓΦΠΠ). Ο Υπουργός ΓΦΠΠ μας πληροφόρησε επίσης ότι οι πρώτες πλειστηριάσεις αναμένεται να γίνουν περί τα τέλη του 2012 και, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 110(Ι)/2011, η χρήση των εσόδων αποφασίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο μετά από πρόταση της Αρμόδιας Αρχής αλλά το 50% θα πρέπει να διατίθεται για καθορισμένους από το Νόμο σκοπούς.

(β) Πολιτικές και μέτρα για τον περιορισμό των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου. Η Κύπρος έχει επικυρώσει τη Σύμβαση Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή, καθώς και το Πρωτόκολλο του Κιότο και έχει συνεπώς δεσμευτεί, μεταξύ άλλων, να συντάξει, εφαρμόσει, δημοσιεύσει και επικαιροποιεί πρόγραμμα μέτρων για μετριασμό των κλιματολογικών αλλαγών. Καθώς η Κύπρος δεν είναι ενταγμένη στο Παράρτημα Ι της Σύμβασης ούτε στο Παράρτημα Β του Πρωτόκολλου, δεν έχει ακόμα ποσοτικές δεσμεύσεις όσον αφορά στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Βάσει των πιο πάνω, εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, στις 10.9.2003, Στρατηγικό Σχέδιο για τον περιορισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, το οποίο αναθεωρείται ανά διετία με την υποβολή, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, της έκθεσης Πολιτικών και Μέτρων για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, βάσει της Απόφασης 280/2004/ΕΚ.

Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η σημαντικότερη αδυναμία σε σχέση με την υλοποίηση των πολιτικών και μέτρων για περιορισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου προκύπτει από τον κατακερματισμό της ευθύνης για υλοποίησή τους σε διάφορα Υπουργεία/Τμήματα, χωρίς να υπάρχει μία εποπτική αρχή. Το γεγονός αυτό και η απουσία ποσοτικών δεσμεύσεων δυσχεραίνει τον έλεγχο της υλοποίησης των πολιτικών και μέτρων, ενώ καθιστά αμφίβολη την ικανότητα της Κύπρου για επίτευξη των στόχων μείωσης στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, που σύμφωνα με την Απόφαση 406/2009/ΕΚ, ανέρχονται στο 5% για την περίοδο 2013-2020 σε σχέση με το 2005.

Για επίτευξη των πιο πάνω στόχων, προγραμματίζεται, εντός των επόμενων δύο ετών, η ετοιμασία νέου εθνικού Σχεδίου για την περίοδο 2013-2020. Το νομικό πλαίσιο για εφαρμογή του Σχεδίου θα καθοριστεί με τη μεταφορά του κοινοτικού νομοθετικού πακέτου για τις κλιματολογικές αλλαγές και την ενέργεια στο εθνικό δίκαιο, και αναμένεται ότι θα ρυθμίζει και το θέμα ορισμού εποπτικής αρχής.

Ο Υπουργός ΓΦΠΠ μας πληροφόρησε ότι ο Νόμος πλαίσιο για την κλιματική αλλαγή είναι υπό ετοιμασία και βρίσκεται στο στάδιο της δημόσιας διαβούλευσης.

(γ) Ένταξη της Κύπρου στο Παράρτημα Ι της Σύμβασης Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τις κλιματολογικές αλλαγές. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα στην Έκθεσή μας για το 2009, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επισήμανε επανειλημμένα ότι θα ήταν επιθυμητή η ένταξη της Κύπρου στο Παράρτημα Ι της Σύμβασης Πλαίσιο. Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε, στις 3.5.2011, πρόταση για την υποβολή της

σχετικής αίτησης στη Γραμματεία της Σύμβασης Πλαίσιο, με προϋπόθεση την επίτευξη συμφωνίας μεταξύ των Υπουργείων ΓΦΠΠ και Συγκοινωνιών και Έργων ως προς τον χρόνο κατά τον οποίο θα τεθεί σε ισχύ η ένταξη.

Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, ο Υπουργός ΓΦΠΠ και η Επίτροπος Κλιματικής Δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, υπέβαλαν, στις 18.5.2011, στη Γραμματεία της Σύμβασης Πλαίσιο, πρόταση για συμπερίληψη της Κύπρου στο Παράρτημα Ι από την 1.1.2013 ή αργότερα. Το θέμα αναμένεται να τεθεί ενώπιον της Συνόδου των Συμβαλλομένων Μερών για την Κλιματική Αλλαγή τον Δεκέμβριο του 2011.

Σημειώνεται ότι, πριν τη λήψη τελικής απόφασης, αναμένεται ότι θα εξεταστούν, από τα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι προβληματισμοί της Κύπρου ως προς το ενδεχόμενο αύξησης των εθνικών ποσοτικών στόχων μείωσης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, την ανάγκη αύξησης του ποσοστού χρηματοδότησης της Κύπρου από Ευρωπαϊκά κονδύλια για ανάπτυξη της αναγκαίας υποδομής, καθώς και την περίπτωση μονομερούς ρύθμισης του θέματος της εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου από τα πλοία σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Άλλες υποθέσεις εναντίον της Δημοκρατίας και προειδοποιητικές επιστολές από Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

(α) Εκδίκαση προσφυγής αρ. 623/2009 και προσφυγής αρ. 275/2010 στο Ανώτατο Δικαστήριο και προσφυγή Ευρωπαϊκής Επιτροπής C-340/10. Το Ανώτατο Δικαστήριο, ακύρωσε το Διάταγμα ημερ. 13.3.2009 που εξέδωσε ο Υπουργός Εσωτερικών δυνάμει του περί Προστασίας και Διαχείρισης Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων Νόμου, με το οποίο μέρος της περιοχής της Λίμνης Παραλιμνίου, στην οποία εμπίπτουν ολικώς ή μερικώς τα τεμάχια των εναγόντων, καθορίστηκε ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ). Σε σχετική επιστολή της προς το Τμήμα, ημερ. 9.5.2011, η Νομική Υπηρεσία σημειώνει ότι η υπόθεση δεν χωρεί έφεση, καθότι ο λόγος ακύρωσης του Διατάγματος βασίζεται στην κακή σύνθεση της Επιστημονικής Επιτροπής και στην έλλειψη αιτιολογίας της απόφασής της.

Για το ίδιο θέμα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καταχώρισε, στις 29.6.2010, στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προσφυγή κατά της Κυπριακής Δημοκρατίας, σύμφωνα με την οποία η παράλειψη συμπερίληψης ολόκληρης της λίμνης Παραλιμνίου στον εθνικό κατάλογο προτεινόμενων τόπων κοινοτικής σημασίας (ΤΚΣ), καθώς και η ανοχή δραστηριοτήτων που θέτουν σε σοβαρό κίνδυνο τα οικολογικά χαρακτηριστικά της λίμνης και η μη λήψη μέτρων προστασίας του κυπριακού νερόφιδου, αποτελούν παραβιάσεις της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

Επισημαίνεται ότι, σε ερώτημα της Υπηρεσίας μας, το Τμήμα μάς επιβεβαίωσε ότι το μέρος της λίμνης που έχει ενταχθεί στο Δίκτυο είναι επαρκές για την ικανοποιητική προστασία του κυπριακού νερόφιδου και ότι με την ένταξη της περιοχής στο Δίκτυο «Natura 2000» θα ικανοποιηθούν οι σχετικές υποχρεώσεις της Δημοκρατίας προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Σημειώνεται ότι εκκρεμεί ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου και δεύτερη προσφυγή (αρ. 275/2010), με τους ίδιους ενάγοντες, κατά της απόφασης του Υπουργού ΓΦΠΠ, ημερ. 31.12.2009, για συμπερίληψη στο Δίκτυο, ως ΤΚΣ, των ιδίων περιοχών που κηρύχθηκαν ως ΖΕΠ.

(β) Προειδοποιητική επιστολή/παράβαση αρ. 2010/4211. Αφορά στην εφαρμογή στην Κυπριακή Δημοκρατία της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας και της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ περί της διατηρήσεως των άγριων πτηνών. Η παράβαση αφορά στον αντίκτυπο του αιολικού πάρκου «Ορείτες» στις περιοχές Natura 2000 CY5000010 «Χα-Ποτάμι» (ΖΕΠ από τον Οκτώβριο 2007) και CY 400002 «Χα-Ποτάμι» (ΤΚΣ από τις 28.3.2008). Σε προσχέδιο απάντησης προς την Επιτροπή, ημερ. 19.4.2011, το Τμήμα ανέφερε ότι είναι της άποψης ότι η Κυπριακή Δημοκρατία δεν έχει παραβιάσει την πιο πάνω Οδηγία αφού εκτιμήθηκε και βεβαιώθηκε ότι το έργο δεν θα προκαλέσει σοβαρές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, ενώ θα έχει θετικές συνέπειες πρωταρχικής σημασίας για το περιβάλλον.

Χορηγίες σε συμβούλια, συνδέσμους και οργανώσεις. Η δαπάνη από το κονδύλι «Χορηγίες σε Συμβούλια, Συνδέσμους και Οργανώσεις» ανήλθε, κατά το 2010, σε €138.985. Παρατηρήσαμε ότι, οι αιτήσεις για επιδότηση που υποβάλλονται από τους περιβαλλοντικούς συνδέσμους, δεν συνοδεύονται από δικαιολογητικά/αποδείξεις που να υποστηρίζουν ότι οι περιβαλλοντικές δραστηριότητες για τις οποίες αιτούνται επιδότησης έχουν διενεργηθεί, αφού αυτό δεν απαιτείται από το Τμήμα. Επίσης, παρατηρήθηκε ότι ορισμένοι σύνδεσμοι, παρόλο ότι παρουσιάζονται με διαφορετικό όνομα, αντιπροσωπεύονται από τα ίδια άτομα και λαμβάνουν διπλές ή και πολλαπλές χορηγίες.

Ο Υπουργός ΓΦΠΠ μας πληροφόρησε ότι οι παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας μελετούνται και θα ληφθούν σοβαρά υπόψη στην επόμενη κατανομή του σχετικού κονδυλίου.

3.8.2 ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΥΔΑΤΩΝ

Μέρος Α

Διαχείριση Υδάτινων Πόρων.

(α) Υδατική κατάσταση. Κατά την 1.1.2010 τα αποθέματα νερού στα φράγματα ανέρχονταν σε 95,6 εκ. κ.μ. σε σχέση με 15,9 εκ. κ.μ. την ίδια μέρα το 2009. Λόγω της ικανοποιητικής βροχόπτωσης κατά τη χειμερινή περίοδο 2009-2010, τα αποθέματα νερού στα φράγματα κατά την 31.12.2010 αυξήθηκαν σε 139,3 εκ. κ.μ.

(β) Διάθεση νερού για σκοπούς ύδρευσης. Το Υπουργικό Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη τη βελτίωση της υδατικής κατάστασης κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2009, ενέκρινε στις 23.2.2010, την άμεση άρση των περιοριστικών μέτρων στην ύδρευση που είχαν εφαρμοστεί με τις Αποφάσεις του ημερ. 26.3.2008 και 14.4.2009. Ως αποτέλεσμα, κατά το 2010 παραχωρήθηκαν για σκοπούς ύδρευσης 82,1 εκ. κ.μ. νερού (70,3 εκ. κ.μ. το 2009), από τα οποία περίπου 52,8 εκ. κ.μ. (περίπου 64%) προήλθαν από τις μονάδες αφαλάτωσης, 8 εκ. κ.μ. από άντληση νερού από Κυβερνητικές γεωτρήσεις (περίπου 10%), και 21,3 εκ. κ.μ. από τα αποθέματα νερού σε φράγματα (περίπου 26%).

(γ) Διάθεση νερού για σκοπούς άρδευσης. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του ημερ. 16.6.2010, ενέκρινε την παραχώρηση νερού για σκοπούς άρδευσης από το Ενιαίο Σχέδιο Νοτίου Αγωγού για την κάλυψη ποσοστού 85% των αναγκών για τα θερμοκήπια, 75% για τις μόνιμες φυτείες, 42% για τις πατάτες, 40% για τα εποχικά και 100% για την κτηνοτροφία/ύδρευση ζώων. Παράλληλα, εγκρίθηκε η παραχώρηση ποσοτήτων νερού για 100% κάλυψη των αναγκών για όλα τα είδη φυτειών στις επαρχίες Πάφου και Λευκωσίας.

Βάσει των πιο πάνω, παραχωρήθηκαν συνολικά κατά το 2010, για σκοπούς άρδευσης, 48,3 εκ. κ.μ. νερού (30,4 εκ. κ.μ. το 2009), από τα οποία 37,3 εκ. κ.μ. προέρχονταν από φράγματα, 6,6 εκ. κ.μ. από γεωτρήσεις και 4,4 εκ. κ.μ. από ανακυκλωμένο νερό. Η ποσότητα των 37,3 εκ. κ.μ. νερού παραχωρήθηκε κυρίως από τα φράγματα Κούρη (18,3 εκ. κ.μ.), Ασπρόκρεμμου (5,4 εκ. κ.μ.) και Ευρέτου (4,1 εκ. κ.μ.), ενώ μικρότερες ποσότητες παραχωρήθηκαν από άλλα φράγματα.

Επιπρόσθετα από τις πιο πάνω ποσότητες, παραχωρήθηκαν 2 εκ. κ.μ. ανακυκλωμένου νερού από τους σταθμούς επεξεργασίας λυμάτων Βαθιάς Γωνιάς και Λάρνακας, τα οποία δεν περιλαμβάνονται στο υδατικό ισοζύγιο, για άρδευση φυτειών που καλλιεργήθηκαν.

(δ) Ανορύξεις ιδιωτικών γεωτρήσεων.

(i) Έκδοση αδειών. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, σύμφωνα με τη μέχρι πρότινος ισχύουσα νομοθεσία, η χορήγηση άδειας για ανόρυξη γεωτρήσεων γινόταν από τον αρμόδιο Έπαρχο με τη συγκατάθεση του Διευθυντή του ΤΑΥ. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 82 του περί της Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων Νόμου του 2010, που τέθηκε σε ισχύ στις 15.11.2010 (Ν.79(Ι)/2010), η αρμοδιότητα αυτή ανήκει πλέον στον Διευθυντή του ΤΑΥ.

Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, κατά την περίοδο 1.1-15.11.2010 εκδόθηκαν από τους Επάρχους, κατόπιν συγκατάθεσης του ΤΑΥ, 596 άδειες που αφορούσαν ανόρυξη γεωτρήσεων για

σκοπούς άρδευσης (690 το 2009) και 784 άδειες που αφορούσαν στην ανόρυξη γεωτρήσεων για οικιακούς σκοπούς (1.140 το 2009). Εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο έκδοσης αδειών υδροληψίας για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, μετά τη λήξη του οποίου να απαιτείται ανανέωσή τους, έτσι ώστε να δίδεται η ευκαιρία στο Τμήμα να επαναξιολογεί την κατάσταση του υδροφορέα πριν την επανέκδοση της άδειας.

- (ii) **Καταγραφή νόμιμων και παράνομων γεωτρήσεων.** Το 2010 το ΤΑΥ προχώρησε στην αγορά υπηρεσιών για την καταγραφή, σε πιλοτική βάση, των παράνομων και αδειοδοτημένων γεωτρήσεων στην περιοχή της Δυτικής-Κεντρικής Μεσαορίας, τη διαπίστωση των ποσοτήτων νερού που αντλούνται από αυτές και του είδους των καλλιεργειών που αρδεύονται. Σύμφωνα με τις εκθέσεις που υποβλήθηκαν για την περιοχή της Δυτικής Μεσαορίας, καταγράφηκαν συνολικά 2.754 γεωτρήσεις, από τις οποίες 15 ήταν μη αδειοδοτημένες, ενώ συνολικά 609 γεωτρήσεις (22%) χαρακτηρίζονται ως «πιθανώς μη αδειοδοτημένες» καθώς δεν αντιστοιχούν επακριβώς σε αιτήσεις για έκδοση άδειας ανόρυξης. Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τις ενέργειες στις οποίες το Τμήμα προτίθεται να προβεί μετά την ολοκλήρωση της μελέτης.

Μονάδες αφαλάτωσης.

(α) **Γενικά.** Μετά την τελευταία αναβάθμισή τους, η ονομαστική δυναμικότητα των μονάδων αφαλάτωσης Δεκέλειας και Λάρνακας ανέρχεται σήμερα στα 60.000 και 62.000 κ.μ. νερού την ημέρα, αντίστοιχα. Κατά τη διάρκεια του έτους βρισκόταν επίσης σε λειτουργία η κινητή μονάδα αφαλάτωσης στη Μονή, με ονομαστική δυναμικότητα 20.000 κ.μ. νερού την ημέρα, ενώ από το Νοέμβριο του 2010 τέθηκε σε λειτουργία η κινητή μονάδα αφαλάτωσης της Πάφου, ονομαστικής δυναμικότητας 30.000 κ.μ. νερού την ημέρα. Επιπλέον, κατά το 2010, βρισκόταν σε λειτουργία και η μονάδα αφαλάτωσης των γεωτρήσεων Γαρύλλη, με ημερήσια δυναμικότητα 9.000 κ.μ. νερού. Τον Αύγουστο 2009 ανατέθηκε η σύμβαση για την κατασκευή και λειτουργία μονάδας αφαλάτωσης στη Λεμεσό, με προβλεπόμενη έναρξη της λειτουργίας της τον Αύγουστο 2011 και παραγωγή 40.000 κ.μ. νερού την ημέρα, με πρόνοια αύξησης της ημερήσιας παραγωγής στα 60.000 κ.μ. νερού. Το Τμήμα προέβη επίσης στη σύναψη συμφωνίας με την ΑΗΚ για αγορά του νερού που θα παράγεται από την μονάδα αφαλάτωσης στο Βασιλικό, δυνατότητας ημερήσιας παραγωγής 60.000 κ.μ. την ημέρα, ωστόσο λόγω της μεγάλης ζημιάς που υπέστησαν οι εγκαταστάσεις της ΑΗΚ στο Βασιλικό από την έκρηξη που σημειώθηκε στις 11.7.2011 στη Ναυτική Βάση «Ευάγγελος Φλωράκης», το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί με καθυστέρηση που υπολογίζεται στους έξι μήνες, δηλαδή τον Αύγουστο 2012.

(β) **Αγορά νερού από τις μονάδες αφαλάτωσης.** Το κόστος για την αγορά νερού από τις μονάδες αφαλάτωσης Δεκέλειας, Λάρνακας και Μονής ανήλθε σε €58,15 εκ. και αντιπροσωπεύει την αξία 48,9 εκ. κ.μ. νερού, σε σύγκριση με €48,4 εκ. για 46,6 εκ. κ.μ. το 2009. Η αύξηση στο κόστος παραγωγής του αφαλατωμένου νερού, από €1,038/κ.μ. το 2009 σε €1,189/κμ το 2010, οφείλεται στην αύξηση της τιμής των καυσίμων και του ηλεκτρισμού. Επιπλέον των πιο πάνω ποσοτήτων και κόστους αγοράστηκαν από τη μονάδα αφαλάτωσης Γαρύλλη 2,68 εκ. κ.μ. με κόστος €906.000, σε σύγκριση με €979.000 για 3,16 εκ. κ.μ. το 2009.

Σημειώνεται ότι, ένεκα της λήξης του συμβολαίου για τη λειτουργία της μονάδας αφαλάτωσης της Λάρνακας, τον Ιούλιο του 2011, το Τμήμα έχει προβεί στην προκήρυξη διαγωνισμού για σύναψη νέας σύμβασης και με βάση τις προσφορές που έχουν ληφθεί, αναμένεται σημαντική μείωση της τάξης του 30% στην τιμή αγοράς νερού από την υπό αναφορά μονάδα.

Σταθμός Επεξεργασίας Οικιακών Λυμάτων και Βιομηχανικών Αποβλήτων Βαθιάς Γωνιάς.

(α) **Επιβολή τελών απόρριψης λυμάτων από τους χρήστες.** Το συνολικό κόστος λειτουργίας του σταθμού κατά το 2010 ανήλθε στα €1.590.645 (2009 - €1.712.523), ενώ τα αντίστοιχα έσοδα από τέλη ανήλθαν σε μόλις €368.938 (2009 - €378.488).

Όπως αναφέρεται εκτενέστερα και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, το ΤΑΥ οφείλει να επιβάλλει τέλη απόρριψης προς τις επιχειρήσεις που απορρίπτουν οικιακά λύματα και προς τις βιομηχανίες που απορρίπτουν βιομηχανικά απόβλητα στο σταθμό Βαθιάς Γωνιάς, ούτως ώστε να καλύπτεται το κόστος επεξεργασίας των αποβλήτων.

Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, τα τέλη απόρριψης που επιβλήθηκαν κατά το 2010, καλύπτουν το 92,7% (2009 - 88,4%) του κόστους λειτουργίας που αντιστοιχεί στην επεξεργασία βιομηχανικών αποβλήτων, αφού σύμφωνα με τους υπολογισμούς του, τα έξοδα για επεξεργασία των βιομηχανικών αποβλήτων, αντιπροσωπεύουν το περίπου 25% των συνολικών εξόδων λειτουργίας του σταθμού.

(β) Καθυστερημένα έσοδα σταθμού. Το υπόλοιπο των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2010 ανερχόταν στις €195.516 σε σύγκριση με €67.471 το 2009, δηλαδή αυξήθηκε κατά €128.045 ή 189%. Η αύξηση αυτή οφείλεται στην μη είσπραξη των τελών απόρριψης από δύο εταιρείες με τον ίδιο μέτοχο, με αποτέλεσμα οι οφειλές τους να αυξηθούν, από €44.709 στις 31.12.2009, σε €153.291 στις 31.12.2010. Το Τμήμα, με επιστολή του ημερ. 21.7.2011, προειδοποίησε τις δύο εταιρείες ότι από την 1.8.2011, θα προχωρήσει σε απαγόρευση απόρριψης του αποβλήτου που προέρχεται από αυτές στον Σταθμό. Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε σχετικά με την εξέλιξη του θέματος.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι προωθείται η λήψη δικαστικών μέτρων κατά των δυο εταιρειών.

(γ) Παραγωγή ανακυκλωμένου νερού. Κατά τη διάρκεια του έτους παράχθηκαν συνολικά από το σταθμό της Βαθιάς Γωνιάς και από το νέο βιολογικό σταθμό του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λευκωσίας 939.939 κ.μ. ανακυκλωμένου νερού, από το οποίο μόνο 325.670 κ.μ. (μόλις το ένα τρίτο της παραγωγής), διατέθηκαν για σκοπούς άρδευσης, και τιμολογήθηκαν στην προβλεπόμενη από σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, τιμή των €0,07/κ.μ.

Ζητήσαμε από το Τμήμα όπως μας αιτιολογήσει τη μεγάλη ποσότητα του ατιμολόγητου νερού (614.269 κ.μ.) και όπως μας ενημερώσει για τα μέτρα που προτίθεται να λάβει για περιορισμό της. Επίσης, λαμβάνοντας υπόψη την αναμενόμενη αύξηση της παραγωγής επεξεργασμένου νερού από το νέο βιολογικό σταθμό του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λευκωσίας, ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε για τα μέτρα που θα ληφθούν για διάθεση και αξιοποίηση του νερού αυτού.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι η αύξηση της ποσότητας του ατιμολόγητου νερού οφείλεται στην απόρριψη ανακυκλωμένου νερού κατά τους χειμερινούς μήνες.

Άρδευση Γηπέδων Γκολφ.

(α) Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του ημερ. 16.2.2005, ενέκρινε πολιτική ενθάρρυνσης επενδύσεων σε γήπεδα γκολφ, με στόχο να καταστεί η Κύπρος τουριστικός προορισμός υψηλής ποιότητας. Η Απόφαση αναφέρει ρητά ότι δεν θα εγκρίνονται αιτήσεις για άρδευση των γηπέδων γκολφ με νερό από γεωτρήσεις ή κυβερνητικά φράγματα, με εξαίρεση τις τέσσερις προϋπάρχουσες αναπτύξεις γκολφ της Επαρχίας Πάφου, οι οποίες θα συνέχιζαν να υδροδοτούνται με βάση τις συμφωνίες που συνομολογήθηκαν.

Με μεταγενέστερη Απόφασή του, ημερ. 5.2.2009, το Υπουργικό Συμβούλιο, ενέκρινε, μεταξύ άλλων, τον τερματισμό υδροδότησης των υφιστάμενων γηπέδων από κυβερνητικά υδατικά έργα και την άρδυσή τους με νερό που θα παράγεται από μονάδα αφαλάτωσης. Λόγω της πιο πάνω Απόφασης, τρεις από τους επενδυτές των υφιστάμενων εκμεταλλεύσεων οι οποίοι είχαν συνάψει συμφωνίες για παραχώρηση νερού από κυβερνητικά υδατικά έργα, έχουν προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο για διαφύλαξη των συμφερόντων τους.

Δεδομένων των πιο πάνω εξελίξεων, το Υπουργικό Συμβούλιο, με Αποφάσεις του ημερ. 3.6.2009 και 27.1.2011, ενέκρινε παρατάσεις ενός έτους κάθε φορά, έτσι ώστε να συνεχίζεται η παροχή νερού στα ήδη υφιστάμενα αδειοδοτημένα γήπεδα γκολφ, για να δοθεί χρονικό περιθώριο συμμόρφωσής τους με τις πρόνοιες της απόφασης για μη παραχώρηση νερού από κυβερνητικά υδατικά έργα. Ως αποτέλεσμα, κατά το

2010 παραχωρήθηκαν για το σκοπό αυτό 484.484 κ.μ. νερού από το αρδευτικό έργο Πάφου και 450.980 κ.μ. νερού από τον υδροφορέα Έζουσας.

Επισημαίνεται ότι, μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου μας, οι δύο από τους υφιστάμενους επενδυτές είχαν προχωρήσει σε αιτήσεις για την ανέγερση και λειτουργία ιδιωτικών μονάδων αφαλάτωσης, ένας έχει υποβάλει σχετική μελέτη, χωρίς ωστόσο να παρέχει τα στοιχεία που απαιτούνται σύμφωνα με τη σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ενώ ο τέταρτος επενδυτής προσέβαλε την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 3.6.2009 στο Ανώτατο Δικαστήριο της Δημοκρατίας.

(β) Μετά από εισήγηση της Υπηρεσίας μας, όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο παραχώρησης των πλεονάζουσων ποσοτήτων ανακυκλωμένου νερού του σταθμού επεξεργασίας λυμάτων στη Λεμεσό, στις αναπτύξεις γηπέδων γκολφ, στην τιμή του αφαλατωμένου νερού, υποβλήθηκε σχετική εισήγηση του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος προς την αρμόδια Υπουργική Επιτροπή για τις αναπτύξεις των γηπέδων γκολφ, η οποία αποφάσισε, στις 8.9.2010, όπως προχωρήσει με Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για:

- (i)** Έγκριση της άρδευσης ανάπτυξης γηπέδου γκολφ στη Λεμεσό, με ανακυκλωμένο νερό από το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας.
- (ii)** Καθορισμό της τιμής του ανακυκλωμένου νερού, στην τιμή του αφαλατωμένου νερού, παραγόμενου με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Η υποβολή, στο Υπουργικό Συμβούλιο, της πιο πάνω Πρότασης, ακόμα εκκρεμεί.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι σχετικές πρόνοιες περιλαμβάνονται στο προσχέδιο νέας Πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο.

Όπως πληροφορηθήκαμε, αναμένεται να λειτουργήσει μελλοντικά σταθμός επεξεργασίας λυμάτων στην περιοχή Πόλης Χρυσοχούς, ο οποίος θα παράγει αρκετές ποσότητες ανακυκλωμένου νερού, και εισηγηθήκαμε όπως προωθηθούν έγκαιρα παρόμοιες διευθετήσεις για εκμετάλλευση του νερού αυτού για άρδευση των γηπέδων γκολφ της περιοχής.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι σχετική πρόταση υποβλήθηκε στην αρμόδια Υπουργική Επιτροπή, η οποία την απέρριψε στις 31.11.2010.

Ποιότητα πόσιμου νερού στις κοινότητες.

(α) Όπως αναφέρεται εκτενέστερα στην Έκθεσή μας για το 2009, σύμφωνα με τα αποτελέσματα σχετικής μελέτης που ολοκληρώθηκε τον Μάιο του 2010, σε αρκετές κοινότητες, ιδιαίτερα στην Επαρχία Λευκωσίας, τόσο οι πηγές όσο και οι γεωτρήσεις που χρησιμοποιούνται για σκοπούς υδροδότησης υποβαθμίζονται διαχρονικά, λόγω, αφενός, της αυξημένης ζήτησης νερού και αφετέρου των μακροχρόνιων επιπτώσεων της υπεράντλησής τους, σε συνδυασμό με την μη ικανοποιητική αναπλήρωσή τους, ως αποτέλεσμα των κλιματικών αλλαγών.

Επαναλάβαμε την άποψή μας ότι το πρόβλημα της διασφάλισης της επαρκούς υδροδότησης των επηρεαζόμενων κοινοτήτων θα πρέπει να απασχολήσει το Τμήμα ώστε να ληφθούν έγκαιρα τα απαραίτητα μέτρα για αντιμετώπισή του.

(β) Όπως αναφέρουμε εκτενέστερα σε προηγούμενη Έκθεσή μας, ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος εκχώρησε, με την ΚΔΠ 707/2004, την αρμοδιότητα για την παρακολούθηση της ποιότητας των υπόγειων νερών από κοινού στο ΤΑΥ και το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης (ΤΓΕ).

Με αφορμή περιστατικό ανίχνευσης αρσενικού σε υψηλά επίπεδα σε γεώτρηση στην περιοχή Μάμμαρι - Κοκκινότριμιθιάς τον Οκτώβριο του 2008 και την έλλειψη συντονισμού που παρατηρήθηκε στην κοινοποίηση των αποτελεσμάτων στο ΤΑΥ, σε σχέση με τις δειγματοληψίες νερού που διενήργησε το ΤΓΕ, συστάθηκε Συντονιστική Επιτροπή Ποιοτικού Ελέγχου Νερού, στην οποία συμμετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι με το θέμα φορείς. Στόχοι της Επιτροπής είναι η αποτελεσματική αξιοποίηση των

αποτελεσμάτων των δειγματοληψιών και η εμπλοκή των επηρεαζόμενων κοινοτήτων στη διαδικασία. Στα πλαίσια αυτά, εφαρμόζεται από τον Ιούνιο του 2010, σχετικό πρωτόκολλο διαδικασιών. Παράλληλα, το Τμήμα προγραμματίζει την επέκταση του δικτύου παρακολούθησης των υπόγειων υδάτινων σωμάτων, το οποίο καθορίστηκε βάσει της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ, για σκοπούς πληρέστερης παρακολούθησης της ποιότητας των υπόγειων υδάτων.

Καθορισμός ζωνών προστασίας γεωτρήσεων ύδρευσης. Σύμφωνα με την ΚΔΠ 707/2004 (Εκχώρηση Εξουσιών/Αρμοδιοτήτων που Αφορούν τον περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών και του Εδάφους Νόμο), το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων καθορίζεται ως η αρμόδια Αρχή για την εφαρμογή του άρθρου 10 του περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών (Μέτρα Προστασίας Υπόγειων Νερών) Διατάγματος (ΚΔΠ 45/96). Το εν λόγω άρθρο προνοεί τον καθορισμό τριών ζωνών προστασίας γύρω από κάθε γεώτρηση ύδρευσης με στόχο τον περιορισμό της ρύπανσης ή μόλυνσης του υπόγειου νερού, με την απαγόρευση καθορισμένων δραστηριοτήτων περιμετρικά της γεώτρησης.

Το ΤΑΥ καθόρισε μέχρι σήμερα, με σχετικά Διατάγματα, ζώνες προστασίας για 140 από τις περίπου 400 γεωτρήσεις ύδρευσης που, σύμφωνα με υπολογισμούς του Τμήματος, υφίστανται σήμερα. Παράλληλα, βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία έκδοσης Διατάγματος για άλλες 60 γεωτρήσεις, ενώ, στα πλαίσια διαβουλεύσεων με το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως για την προγραμματιζόμενη αναθεώρηση πολεοδομικών ζωνών, καθορίστηκαν προκαταρκτικά από το ΤΑΥ ζώνες προστασίας για άλλες 172 γεωτρήσεις, για τις οποίες βρίσκεται σε εκκρεμότητα η διαδικασία διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους φορείς πριν την έκδοση των σχετικών Διαταγμάτων.

Επαναλάβαμε την εισήγησή μας όπως, για σκοπούς πληρέστερης παρακολούθησης, ετοιμάζεται ετήσιο πρόγραμμα ελέγχων των γεωτρήσεων ύδρευσης, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η εφαρμογή του Διατάγματος σε όλες τις περιπτώσεις γεωτρήσεων για τις οποίες έχουν καθοριστεί ζώνες προστασίας.

Ζώνες προστασίας για φράγματα που χρησιμοποιούνται για ύδρευση. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Οδηγία Πλαίσιο για τα Νερά (2000/60/ΕΚ) «τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τα αναγκαία μέτρα για την πρόληψη της υποβάθμισης της κατάστασης όλων των συστημάτων επιφανειακών υδάτων» και για το σκοπό αυτό «μπορούν να καθιερώνουν ζώνες ασφαλείας για τα υδατικά αυτά συστήματα». Στην Κύπρο, οι επιφανειακές πηγές ύδρευσης αποτελούνται από οκτώ φράγματα (ταμιευτήρες) και μέχρι σήμερα, το Τμήμα έχει προχωρήσει με την ετοιμασία προσχεδίου Διατάγματος για τον καθορισμό ζωνών προστασίας μόνο για δύο από αυτά (φράγματα Κούρη και Αρμίνου), το οποίο έχει σταλεί για απόψεις στους εμπλεκόμενους φορείς προτού σταλεί στον Υπουργό για υπογραφή και δημοσίευση.

Απαλλοτριώσεις γης για την κατασκευή Υδατικών Έργων

(α) Έναρξη κατασκευαστικών εργασιών πριν από τη δημοσίευση διατάγματος απαλλοτρίωσης – κατασκευή φράγματος Σολέας. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενη Έκθεσή μας, οι εργασίες κατασκευής του φράγματος Σολέας άρχισαν χωρίς να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία απαλλοτρίωσης των επηρεαζόμενων τεμαχίων γης. Το Διάταγμα απαλλοτρίωσης δημοσιεύθηκε στις 2.7.2010 χωρίς να ληφθούν υπόψη οι τροποποιήσεις που προέκυψαν από την έγκριση των ενστάσεων που είχαν υποβληθεί, με αποτέλεσμα να προκύψει η ανάγκη διαφοροποίησης της πορείας του αγωγού και τροποποίησης των σχεδίων και κατασκευαστικών εργασιών και να απαιτείται απαλλοτρίωση επιπρόσθετης έκτασης και μερική ανάκληση του Διατάγματος.

Η δημοσίευση της μερικής ανάκλησης του Διατάγματος απαλλοτρίωσης εξακολουθεί να εκκρεμεί, ενώ παράλληλα έχουν υποβληθεί γραπτές ενστάσεις και κατατέθηκαν προσφυγές στο Ανώτατο Δικαστήριο από ιδιοκτήτες, οι εκτάσεις των οποίων έχουν απαλλοτριωθεί, παρόλο ότι οι ενστάσεις τους εγκρίθηκαν από την Υπουργική Επιτροπή.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης δημοσιεύθηκε πριν την ολοκλήρωση των τροποποιήσεων ούτως ώστε να μην ατονήσει η διαδικασία απαλλοτρίωσης ενόσω το έργο βρισκόταν σε κατασκευή. Επίσης, μας πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση στη δημοσίευση των Διαταγμάτων

Διόρθωσης Γνωστοποίησης Απαλλοτρίωσης, Ανάκλησης και Επίταξης οφειλόταν στη διεξαγωγή μελέτης για τη χωροθέτηση της δεξαμενής Τεμπριάς, μετά τη διαπίστωση ότι το κρατικό τεμάχιο όπου θα κατασκευαζόταν είναι χώρος πρασίνου που προήλθε από διαχωρισμό οικοπέδων.

(β) Κατασκευή έργων σε εκτάσεις που απαλλοτριώθηκαν για διαφορετικό σκοπό. Κατά το 1999 και 2009 το Τμήμα εξασφάλισε τη συγκατάθεση του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (ΡΙΚ) για την κατασκευή δύο υδατοδεξαμενών σε έκταση για την οποία το ΡΙΚ είχε εξασφαλίσει Διάταγμα αναγκαστικής απαλλοτρίωσης το 1977, για την ανέγερση τηλεοπτικού υποσταθμού αναμετάδοσης. Η πρώτη ιδιοκτήτρια της έκτασης, με επιστολές της ημερ. 16.6.2010 και 1.11.2010, αιτείται όπως το τμήμα των τεμαχίων, το οποίο δεν χρησιμοποιήθηκε για τον αρχικό σκοπό της απαλλοτρίωσης, επαναπαλλοτριωθεί και όπως της καταβληθούν ενοίκια για την αυθαίρετη, κατά τον ισχυρισμό της, χρήση της έκτασης μέχρι σήμερα.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μας ανέφερε ότι, εφόσον το ΡΙΚ έχει ανάγκη την επίδικη ιδιοκτησία για σκοπούς ασφάλειας του τηλεοπτικού σταθμού, ο σκοπός της απαλλοτρίωσης ικανοποιείται, η δε εκμίσθωση μέρους της αλλοτριωθείσας έκτασης δεν αντίκειται στις πρόνοιες του περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου.

Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενη Έκθεσή μας, ακόμα και στις περιπτώσεις όπου την ευθύνη για τη διεκπεραίωση της διαδικασίας απαλλοτρίωσης φέρει άλλος φορέας, θεωρούμε ότι το Τμήμα θα πρέπει να βεβαιώνεται ότι τα επηρεαζόμενα τεμάχια γης έχουν δεόντως απαλλοτριωθεί και όλες οι νόμιμες διαδικασίες ακολουθηθεί για την έκδοση των απαιτούμενων Διαταγμάτων απαλλοτρίωσης, επίταξης ή επίσχεσης, πριν από την έναρξη κατασκευαστικών εργασιών.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το θέμα αναμένεται να διευθετηθεί με την εφαρμογή σχετικής εγκυκλίου του Διευθυντή ημερ. 5.10.2010, που αφορά στον καθορισμό διαδικασιών για αποτελεσματικό έλεγχο των απαλλοτριώσεων.

(γ) Καθορισμός διαδικασιών για αποτελεσματικό έλεγχο απαλλοτριώσεων. Σε επιστολή του Διευθυντή προς τους Προϊστάμενους Υπηρεσιών και Επαρχιακούς Μηχανικούς, ημερ. 5.10.2010 αναφέρονται τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο Κλάδος Απαλλοτριώσεων, τα κυριότερα από τα οποία επισημαίνονται και στην Έκθεσή μας για το 2009, και δίδονται οδηγίες για αποφυγή τους, σύμφωνα και με εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας. Ωστόσο, οι διαδικασίες δεν έχουν ακόμη εφαρμοστεί.

Οι διαδικασίες αυτές περιλαμβάνουν:

- (i) Έγκαιρη ενημέρωση του Κλάδου σχετικά με τη χρονική έναρξη του έργου με σκοπό τη δημοσίευση των σχετικών Διαταγμάτων επίταξης ή απαλλοτρίωσης πριν την έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών.
- (ii) Έγκαιρη ενημέρωση του Κλάδου σχετικά με τη χρονική λήξη του έργου για προώθηση της διαδικασίας επαναχωρομέτρησης και τον εντοπισμό ιδιωτικής ιδιοκτησίας που δεν χρησιμοποιήθηκε για τον σκοπό που απαλλοτριώθηκε ή ιδιοκτησίας που χρησιμοποιήθηκε ενώ δεν απαλλοτριώθηκε.
- (iii) Σύγκριση της επιτόπιας κατάστασης της περιοχής του έργου σε σχέση με τα κτηματολογικά σχέδια, ειδικότερα στις περιπτώσεις δρόμων οι οποίοι έχουν κατασκευαστεί εντός των ορίων ιδιωτικής ιδιοκτησίας και η εγκατάσταση αγωγών από το ΤΑΥ εντός των ορίων των δρόμων καθιστούν αναγκαία επιπρόσθετη απαλλοτρίωση έκτασης.

Παράνομα φράγματα

(α) Κατασκευή ιδιωτικού φράγματος στο Χα-ποτάμι. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, γύρω στο 1973, ανεγέρθηκε παράνομα, κοντά στην εκβολή του πιο πάνω ποταμού, μικρό εκτροπικό φράγμα, το οποίο επεκτάθηκε κατά την περίοδο 2002-2003. Έκτοτε το νερό που αποθηκεύεται στο υπό αναφορά φράγμα, συνολικής χωρητικότητας 500.000 κ.μ., χρησιμοποιείται για την άρδευση του γηπέδου γκολφ, εξαιτίας δε του γεγονότος ότι είναι παράνομο, δεν επιβάλλονται, από το ΤΑΥ, οποιαδήποτε τέλη σε σχέση με τις αντλούμενες, ποσότητες νερού.

Στις 29.12.2006, μετά από υποβολή από την εταιρεία τεχνικής και υδρολογικής μελέτης και μελέτης επιπτώσεων στο περιβάλλον, εκδόθηκε πολεοδομική άδεια, στην οποία ενσωματώθηκε όρος για εξασφάλιση, από τον αιτητή, άδειας για επέμβαση σε κυβερνητική γη. Το Υπουργικό Συμβούλιο, στις 21.5.2008 απέρριψε αίτηση της εταιρείας για παραχώρηση της υπό αναφορά άδειας, και η Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου, με επιστολή της ημερ. 30.1.2009, κάλεσε την εταιρεία όπως κατεδαφίσει το φράγμα μέχρι την 31.5.2009.

Η άμεση κατεδάφιση του φράγματος κατέστη δύσκολη, λόγω του ότι το φράγμα είχε υπερχειλίσει και το θέμα συζητήθηκε σε συνάντηση μεταξύ του Υπουργείου Εσωτερικών, της Επαρχιακής Διοίκησης Πάφου και της ενδιαφερόμενης εταιρείας, που πραγματοποιήθηκε στις 25.6.2010, κατά την οποία ο εκπρόσωπος της εταιρείας διατύπωσε, μεταξύ άλλων, την άρνησή του όσον αφορά στη χρέωση της εταιρείας για το νερό που θα αντλείται από το φράγμα.

Σύμφωνα με το συμπέρασμα μελέτης, την οποία ανέθεσε το Τμήμα σε εταιρεία, σε σχέση με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την ενδεχόμενη κατεδάφιση του φράγματος, η διατήρηση του φράγματος, κρίνεται, τη δεδομένη στιγμή, ως η βέλτιστη επιλογή. Το Ταμείο Θήρας διαφώνησε με τη θέση αυτή, ωστόσο το Τμήμα, το οποίο βάσει του Νόμου 79(Ι)/2010 έχει πλέον την αποκλειστική αρμοδιότητα για ρύθμιση του θέματος, ετοίμασε προσχέδιο επιστολής για να σταλεί από τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος στον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, με την οποία υιοθετείται το συμπέρασμα της μελέτης και γίνεται εισήγηση για την επιβολή πρόσθετων όρων στην ανακληθείσα πολεοδομική άδεια του 2006.

(β) Κατασκευή ιδιωτικού φράγματος στην περιοχή «Ανατολικό» της Επαρχίας Πάφου. Όπως αναφέρεται σε προηγούμενη Έκθεσή μας, το φράγμα κατασκευάστηκε παράνομα από την Ιερά Μονή Αγίου Νεοφύτου για άρδευση των φυτειών της Μονής στο Μετόχι Ανατολικού. Στη συνέχεια, το φράγμα διαχειριζόταν η συνεργατική εταιρεία εργοστασίου χάρτου, η οποία το αναβάθμισε με βελτιωτικά έργα, όπως η προσθήκη υπερχειλίσης. Μετά το κλείσιμο των συνεργατικών βιομηχανιών στο Ανατολικό, το φράγμα χρησιμοποιείται και πάλι από την Ιερά Μονή Αγίου Νεοφύτου.

Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τα μέτρα που το Τμήμα, ως αρμόδιο, προτίθεται να λάβει, για ρύθμιση του θέματος.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι το ΤΑΥ θα ενημερώσει προσεχώς την Υπηρεσία μας για τα μέτρα που προτίθεται να πάρει.

(γ) Κατασκευή αναχωμάτων στην κοίτη ποταμού κοντά στο συσκευαστήριο ιδιωτικής εταιρείας στη Λευκωσία. Το Τμήμα, με επιστολή του ημερ. 23.3.2007, πληροφόρησε τον Έπαρχο Λευκωσίας ότι επιχείρηση, η οποία ασχολείται με την καλλιέργεια και τη συσκευασία φθαρτών, έχει κατασκευάσει παράνομα επί της κοίτης του ποταμού Πεδιαίου τρία μικρά αναχώματα/φράγματα, στα οποία αποθηκεύει νερό για σκοπούς άρδευσης. Λόγω του ότι τα αναχώματα/φράγματα κατασκευάστηκαν χωρίς τις απαραίτητες μελέτες, το Τμήμα ζήτησε την υποβολή υδρολογικής μελέτης, μελέτης σταθερότητας και ασφάλειας και μελέτης ενίσχυσης ή διαφοροποίησης των αναχωμάτων/φραγμάτων, ώστε να μπορέσει να εκφέρει άποψη σε σχέση με την αδειοδότηση των αναχωμάτων/φραγμάτων. Η εταιρεία, στις 18.1.2010, προχώρησε στην υποβολή αίτησης στον Έπαρχο για παραχώρηση άδειας χρήσης κοίτης ποταμού και ο Έπαρχος απέστειλε στις 16.3.2010 στο Τμήμα την υδρογεωλογική μελέτη που ετοίμασε η εταιρεία. Όπως προκύπτει από εσωτερικό σημείωμα ημερ. 2.7.2010, η Υπηρεσία Μελετών διαπίστωσε διάφορα προβλήματα ασφάλειας σε σχέση με τα φράγματα.

Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε από το Τμήμα για τα μέτρα που προτίθεται να λάβει εναντίον της εταιρείας η οποία, κατά παράβαση του άρθρου 14(1) του Νόμου, χρησιμοποιεί από το 2007 νερό που αποτελεί ιδιοκτησία της Δημοκρατίας, χωρίς να έχει εξασφαλίσει οποιαδήποτε άδεια, καθώς και για την αποκατάσταση των θεμάτων ασφαλείας.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το ΤΑΥ δεν συμφωνεί με το αίτημα για παραχώρηση της πιο πάνω άδειας, και οι απόψεις του διαβιβάστηκαν στο δικηγόρο του αιτητή.

Επίσης, ζητήσαμε να πληροφορηθούμε αν έχουν περιέλθει στην αντίληψη του Τμήματος άλλα παράνομα φράγματα, πέραν των όσων αναφέρονται πιο πάνω.

Παραγωγή και διαχείριση νερού τριτοβάθμιας επεξεργασίας λυμάτων. Τιμολόγηση ανακυκλωμένου νερού αποχετευτικού συστήματος Παραλιμνίου – Αγίας Νάπας. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, τα Συμβούλια Αποχετεύσεων Παραλιμνίου και Αγίας Νάπας, συνήψαν δάνεια με τη Διεθνή Τράπεζα, με κυβερνητική εγγύηση, τα οποία έληξαν το Νοέμβριο του 2006. Σύμφωνα με τους όρους των εγγυητικών συμφωνιών, τα Συμβούλια είχαν υποχρέωση να διαθέτουν το νερό της τριτοβάθμιας επεξεργασίας, να το τιμολογούν, να εισπράττουν τα σχετικά τέλη και στη συνέχεια, αφού κατακρατούν μέρος του ποσού για διοικητικά έξοδα, να εμβάζουν το υπόλοιπο στο κράτος (ΤΑΥ). Σημειώνεται ότι, μετά τη λήξη των υπό αναφορά συμφωνιών, η τιμολόγηση και είσπραξη του ανακυκλωμένου νερού θα αναλαμβανόταν από το ΤΑΥ.

Το 2008 συμφωνήθηκε όπως τα Συμβούλια ετοιμάσουν καταστάσεις με τις ποσότητες ανακυκλωμένου νερού που είχαν καταναλωθεί από τους χρήστες και όπως το ΤΑΥ αναλάβει την ετοιμασία, αποστολή και είσπραξη των σχετικών τιμολογίων. Το ΤΑΥ διευκρίνισε ότι, σε περίπτωση που αποτύχει να εισπράξει τα καθυστερημένα τέλη, λόγω άρνησης των καταναλωτών να ανταποκριθούν, θα απαιτήσει τα αντίστοιχα ποσά από τα Συμβούλια.

Τα Συμβούλια εξέφρασαν αδυναμία να εκπληρώσουν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις και αφού οι διαβουλεύσεις μεταξύ των δύο μερών δεν είχαν αποτέλεσμα, το ΤΑΥ κινήθηκε νομικά εναντίον τους, απαιτώντας την καταβολή ποσού ύψους €810.135 πλέον 5% Φ.Π.Α, ως καθυστερημένα έσοδα για την περίοδο Αυγούστου 2002 – Νοεμβρίου 2006, ενώ προέβλεπε στην κατακράτηση του πιο πάνω ποσού από την πληρωμή των οφειλών του προς τα Συμβούλια, σε σχέση με τα κατασκευαστικά έργα της τριτοβάθμιας επεξεργασίας λυμάτων.

Όπως πληροφορηθήκαμε από το Τμήμα, έχει εισπραχθεί μέχρι σήμερα το περίπου 40% των πιο πάνω οφειλών.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το Δεκέμβριο του 2010 επιτεύχθηκε συμφωνία, η οποία υπόκειται σε έγκριση από εξ Υπουργών Επιτροπή, όπως επιστραφεί στα Συμβούλια το κατακρατηθέν ποσό των €810.135, σταδιακά μέχρι το τέλος του 2012.

Κατασκευή αποχετευτικών συστημάτων.

(α) Κατασκευή αποχετευτικών συστημάτων σε αγροτικές κοινότητες. Στα πλαίσια της Κυβερνητικής αγροτικής πολιτικής για βελτίωση και αναβάθμιση των συνθηκών ζωής της αγροτικής υπαίθρου καθώς και της περιβαλλοντικής πολιτικής για προστασία και διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος και βελτίωση των υγειονομικών συνθηκών των αγροτικών κοινοτήτων, άρχισε από τη δεκαετία του 1980, η κατασκευή κεντρικών αποχετευτικών συστημάτων σε κοινότητες της υπαίθρου. Επισημαίνεται ότι, μετά την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η κατασκευή αποχετευτικών συστημάτων σε κοινότητες στις οποίες διαμένουν πέραν των 2.000 κατοίκων πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι το 2012.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του ημερ. 28.5.1997, καθόρισε το ποσοστό της κυβερνητικής συνεισφοράς για την κατασκευή αποχετευτικών συστημάτων σε αγροτικές κοινότητες στο 75%, αλλά η Απόφαση παρείχε την ευχέρεια αύξησης του ποσοστού συνεισφοράς, σε περιπτώσεις όπου τα αποχετευτικά τέλη που αναλογούν σε κάθε νοικοκυριό θα υπερέβαιναν τα €136,70 (£80).

Επειδή αρκετές κοινότητες υπέβαλαν αιτήματα για επιχορήγηση της δαπάνης για ένταξή τους σε υφιστάμενα αποχετευτικά συστήματα Δήμων, το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του ημερ. 25.6.2008, ενέκρινε την αναθεώρηση της σταθερής κυβερνητικής συνεισφοράς για την επιχορήγηση της δαπάνης κατασκευής των αποχετευτικών έργων στις κοινότητες που εντάχθηκαν ή θα ενταχθούν σε συμβούλια αποχετεύσεων Δήμων, ώστε η κυβερνητική επιχορήγηση να καλύπτει το 80% της δαπάνης κατασκευής του

συνόλου των έργων, εκτός από την επέκταση του σταθμού επεξεργασίας λυμάτων, όπου η δαπάνη θα καλύπτεται εξ ολοκλήρου από την Κυβέρνηση.

Σύμφωνα με υπολογισμούς του Τμήματος, η συνολική Κυβερνητική συνεισφορά που θα απαιτηθεί για την κάλυψη των διενεργηθεισών και προβλεπόμενων δαπανών των Συμβουλίων, μέχρι την αποπεράτωση των έργων, η οποία υπολογίζεται περί το 2015, αναμένεται να υπερβεί τα €400 εκ.

Εκφράσαμε την άποψη ότι η επιχορήγηση με 80% της κατασκευής των έργων για ένταξη των περιφερειακών κοινοτήτων, οι οποίες ουσιαστικά έχουν αναπτυχθεί σε προάστια και ορισμένες από αυτές έχουν προωθήσει διαδικασίες για εξέλιξή τους σε Δήμους, στα αποχετευτικά συστήματα των Δήμων, δεν συνάδει με το αρχικό σκεπτικό της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου και της κυβερνητικής πολιτικής για βελτίωση και αναβάθμιση των συνθηκών ζωής της υπαίθρου και βελτίωση των υγειονομικών συνθηκών των αγροτικών κοινοτήτων, χωρίς να επιβαρύνονται οι κάτοικοί τους με δυσανάλογα ψηλά αποχετευτικά τέλη. Συνεπώς, εκφράσαμε την άποψη ότι οι κοινότητες αυτές θα έπρεπε να επωμιστούν τις ίδιες δαπάνες όπως και οι Δήμοι για ένταξή τους στα αστικά αποχετευτικά συμβούλια, αφού σε διαφορετική περίπτωση, θα δημιουργούνται ανισότητες.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος διατύπωσε την άποψη ότι τα σημεία που εγείρονται αφορούν ευρύτερο θέμα πολιτικής απόφασης που θα πρέπει να εξεταστεί σε συνεργασία και με τα άλλα εμπλεκόμενα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών.

(β) Διαθέσιμες πιστώσεις για υλοποίηση του έργου. Το Τμήμα πρότεινε την περίληψη πρόνοιας ύψους €40 εκ. στον Προϋπολογισμό του 2011 κάτω από το άρθρο «Κυβερνητική Συνεισφορά στα Αστικά Συμβούλια Αποχετεύσεων» για υλοποίηση των απαιτούμενων κατασκευαστικών έργων, αλλά τελικά εγκρίθηκαν και περιλήφθηκαν στον Προϋπολογισμό μόνο €8 εκ.

Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε κατά πόσο ο μειωμένος προϋπολογισμός, σε σύγκριση με τις προβλεπόμενες δαπάνες, θα επηρεάσει την υλοποίηση των έργων, και κατά πόσο υπάρχει ευχέρεια κάλυψης μέρους της απαιτούμενης δαπάνης από εξοικονομήσεις και μεταφορά πιστώσεων από άλλα κονδύλια.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι ο μειωμένος προϋπολογισμός έχει αναμφισβήτητα επιπτώσεις στην υλοποίηση των έργων, καθώς δημιουργεί προβλήματα ρευστότητας στα Συμβούλια Αποχετεύσεων, εφόσον δεν γίνονται έγκαιρες πληρωμές για τις εκτελούμενες εργασίες για συμβόλαια που βρίσκονται υπό εξέλιξη και είναι βέβαιο ότι θα υπάρξουν καθυστερήσεις στις προκηρύξεις νέων διαγωνισμών για την ολοκλήρωση των αποχετευτικών έργων του Προγράμματος Εφαρμογής της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ.

Οικονομικές Εκκρεμότητες μεταξύ του Τμήματος και των Συμβουλίων Αποχετεύσεων. Όπως αναφέρεται σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, παραμένουν σε εκκρεμότητα σημαντικές οικονομικές διαφορές μεταξύ του Τμήματος και των Συμβουλίων Αποχετεύσεων, οι οποίες αφορούν στην κυβερνητική συνεισφορά σε κατασκευαστικές δαπάνες των σταθμών παραγωγής τριτοβάθμιας επεξεργασίας νερού, αντιπλημμυρικών έργων, καθώς και δαπάνες συντήρησης και λειτουργίας των σταθμών παραγωγής νερού τριτοβάθμιας επεξεργασίας.

Σε σχέση με τις πιο πάνω εκκρεμότητες καταβλήθηκε, κατά τα έτη 2009 και 2010, στα Συμβούλια Αποχετεύσεων Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας, Πάφου και Παραλιμνίου-Αγίας Νάπας, το συνολικό ποσό των €81,5 εκ.

Σημειώνεται ότι τα στοιχεία που αφορούν στις οικονομικές εκκρεμότητες του Τμήματος με τα Συμβούλια τηρούνται εξωλογιστικά σε ηλεκτρονικά φύλλα (excel) και όχι στο κυβερνητικό μηχανογραφημένο λογιστικό σύστημα (FIMAS). Συνεπώς, παρόλο ότι υπάρχουν σημαντικές οικονομικές εκκρεμότητες προς τα Συμβούλια Αποχετεύσεων, οι σχετικοί λογαριασμοί στο FIMAS παρουσιάζουν μηδενικό υπόλοιπο.

Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, μερικές από τις εκκρεμότητες έχουν ως ακολούθως:

- (i) **Συμβούλια Αποχετεύσεων Παραλιμνίου – Αγίας Νάπας.** Το Τμήμα μετέφερε σε σχετικό Κονδύλι του Γενικού Λογιστηρίου ποσό ύψους €535.662 έναντι της οφειλής του προς τα Συμβούλια Αποχετεύσεων Παραλιμνίου – Αγίας Νάπας, για το κόστος εγκατάστασης των δικτύων διανομής ανακυκλωμένου νερού μέχρι τις 31.12.2008, ενώ εκκρεμεί οφειλή του Τμήματος προς τα Συμβούλια ύψους €977.389, συμπεριλαμβανομένου και του ποσού κατακράτησης για τις χρεώσεις του ανακυκλωμένου νερού, ύψους €810.135. Επιπρόσθετα, εκκρεμεί το ποσό των €753.138, η ορθότητα του οποίου ελέγχεται από το Επαρχιακό Γραφείο Αμμοχώστου, καθώς επίσης και το κόστος νιτροποίησης/απονιτροποίησης ύψους €1.422.358 που αιτούνται τα Συμβούλια, η χορήγηση του οποίου υπόκειται σε Υπουργική Απόφαση.
- (ii) **Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού – Αμαθούντας (ΣΑΛΑ).** Βάσει σχετικής απόφασης της αρμόδιας Διευθυντικής Επιτροπής, το Τμήμα κατέβαλε εντός του 2009, στο Συμβούλιο, το ποσό των €5.954.441 έναντι του κόστους κατασκευής της υποδομής για την τριτοβάθμια επεξεργασία του νερού. Εξακολουθούν να υπάρχουν εκκρεμότητες σε σχέση με το κόστος λειτουργίας και συντήρησης του σταθμού τριτοβάθμιας επεξεργασίας του νερού και τους τόκους που κλήθηκε το ΣΑΛΑ να επωμισθεί λόγω της καθυστέρησης που παρατηρήθηκε στην εξόφληση του κόστους της τριτοβάθμιας επεξεργασίας. Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι η κάλυψη του κόστους έγινε εξ' ανάγκης από το ΣΑΛΑ, από τα υφιστάμενά του δάνεια, διότι λόγω χρονοβόρων διαδικασιών δεν κατέστη δυνατή η παραχώρηση του εικοσαετούς δανείου το οποίο είχε εξουσιοδοτηθεί το ΣΑΛΑ να συνάψει και θα αποπληρώνονταν από την Κυβέρνηση.
- (iii) **Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας.** Το Συμβούλιο απαιτεί την καταβολή, από το ΤΑΥ, των εξόδων λειτουργίας και συντήρησης του σταθμού τριτοβάθμιας επεξεργασίας του νερού για το 2010, καθώς και των εξόδων απόπλυσης των φίλτρων της τριτοβάθμιας επεξεργασίας του νερού για την περίοδο 2000 - 2010. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λάρνακας για το 2010, το Συμβούλιο διεκδικεί συνολικά €3.315.052. Μέχρι σήμερα το Τμήμα έχει καταβάλει στο Συμβούλιο ποσό ύψους €2,94 εκ., αλλά η τελική διευθέτηση των οικονομικών διαφορών βρίσκεται ακόμα σε εκκρεμότητα.
- (iv) **Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου (ΣΑΠΑ).** Το Τμήμα έχει συμφωνήσει με το Συμβούλιο τα θέματα αρχής υπολογισμού του κεφαλαιουχικού κόστους της υποδομής για την τριτοβάθμια επεξεργασία (α' φάση) και του κόστους λειτουργίας και συντήρησης του σταθμού και αναμένεται ότι σύντομα θα καθοριστούν τα ποσά που θα πρέπει να καταβληθούν στο ΣΑΠΑ.

Στις 9.12.2010 το Τμήμα κατέβαλε στο Συμβούλιο το ποσό των €6 εκ. ως πληρωμή έναντι των απαιτήσεων του Συμβουλίου, ύψους €20.660.450, που αφορούν στο μερίδιο της κυβερνητικής συνεισφοράς για τα αποχετευτικά έργα της β' φάσης (δίκτυα περισυλλογής λυμάτων για τις περιφερειακές κοινότητες που εντάχθηκαν στο Συμβούλιο, δίκτυα περισυλλογής ομβρίων υδάτων και κεφαλαιουχικό/κατασκευαστικό κόστος του σταθμού επεξεργασίας λυμάτων Αχέλειας) καθώς και €457.200 έναντι του κόστους λειτουργίας και συντήρησης του σταθμού.

Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, έχουμε την άποψη ότι, για αποφυγή παρόμοιων προβλημάτων στο μέλλον, ως προς τις δαπάνες παραγωγής του νερού τριτοβάθμιας επεξεργασίας, οι οποίες διενεργούνται από τα Συμβούλια αλλά βαρύνουν το Τμήμα, θα πρέπει να γίνουν ενέργειες για εφαρμογή της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 30.9.2004. Η Απόφαση αυτή προβλέπει όπως η ιδιοκτησία των μονάδων τριτοβάθμιας επεξεργασίας των λυμάτων των αποχετευτικών συστημάτων περιέλθει στην ιδιοκτησία των Συμβουλίων Αποχετεύσεων Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας και Πάφου, τα οποία θα είναι υπεύθυνα για τη λειτουργία και συντήρηση των σταθμών από κάθε άποψη, σε όλα τα στάδια επεξεργασίας του νερού και το νερό να αγοράζεται από το ΤΑΥ σε συγκεκριμένη/συμφωνημένη τιμή, νοουμένου ότι ικανοποιεί τις καθοριζόμενες ποιοτικές προδιαγραφές. Όπως πληροφορηθήκαμε, έχουν ξεκινήσει διαβουλεύσεις με όλα τα Συμβούλια για καθορισμό του κόστους παραγωγής νερού τριτοβάθμιας επεξεργασίας.

Καθυστερημένα έσοδα.

(α) Γενικά. Τα καθυστερημένα έσοδα του Τμήματος, από διάφορα σχέδια ύδρευσης και άρδευσης, ανήλθαν στις 31.12.2010 σε €125,94 εκ. σε σύγκριση με €116,5 εκ. το 2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €9,44 εκ. ή ποσοστό 8,1%. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στην αύξηση ύψους €6,2 εκ. της οφειλής του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού προς το ΤΑΥ. Ποσό €117.695.965 (2009 €108.831.422) αφορά σε οφειλές σε σχέση με την κατανάλωση νερού για σκοπούς ύδρευσης (€50.953.278 από Συμβούλια Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, Λεμεσού και Λάρνακας, €35.356.972 από Δήμους και Κοινοτικά Συμβούλια και €31.385.715 από νερό που παραχωρήθηκε προς Τουρκοκυπρίους). Επίσης, ποσό €8.052.520 (2009 €7.693.715) αφορά σε οφειλές από καταναλωτές στους οποίους παραχωρήθηκε νερό για σκοπούς άρδευσης.

(β) Μέτρα για είσπραξη οφειλών. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενη Έκθεσή μας, το Τμήμα ζήτησε σε αρκετές περιπτώσεις, από τη Νομική Υπηρεσία, τη λήψη δικαστικών μέτρων για εισπράξεις οφειλών του και ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε αν αυτό έχει επιφέρει οποιαδήποτε αποτελέσματα.

Όσον αφορά στους Δήμους και τα Κοινοτικά Συμβούλια, τα οποία έχουν τιμολογήσει και εισπράξει το μεγαλύτερο μέρος της αξίας του νερού που παρέχουν στους καταναλωτές τους για σκοπούς ύδρευσης, εισηγηθήκαμε και πάλι όπως το Τμήμα, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών και τη Νομική Υπηρεσία, μελετήσει κατά πόσο είναι εφικτό και νομικά επιτρεπτό, να αποκόπτεται μέρος της χορηγίας που παραχωρείται στους Δήμους και στα Κοινοτικά Συμβούλια έναντι των οφειλών τους προς το Τμήμα.

(γ) Οφειλές Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας. Σε σύσκεψη της αρμόδιας Υπουργικής Επιτροπής, η οποία πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 8.1.2010 για το πιο πάνω θέμα, η Επιτροπή αποφάσισε, μεταξύ άλλων, όπως υποβληθεί Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο με εισήγηση για διαγραφή των καθυστερημένων οφειλών των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας και Λάρνακας προς το ΤΑΥ, για την περίοδο μέχρι τις 31.12.2008, οι οποίες σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, ανέρχονται στην περίπτωση της Λευκωσίας στα €21.679.999 και της Λάρνακας στα €15.009.012, χωρίς τόκους.

Ωστόσο, η σχετική Πρόταση που υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο αποσύρθηκε από τον Υπουργό Εσωτερικών και το θέμα παραμένει σε εκκρεμότητα.

(δ) Οφειλές του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού. Παρόλο που οι οφειλές του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού προς το Τμήμα μέχρι τις 30.6.2009, ύψους €56,7 εκ., διαγράφηκαν με βάση σχετική συμφωνία που υπογράφηκε κατόπιν έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου μεταξύ των δύο μερών στις 10.7.2009, παρατηρήθηκε η εκ νέου συσσώρευση οφειλομένων ποσών του Συμβουλίου προς το Τμήμα, τα οποία στις 31.12.2010 ανέρχονταν σε €9.797.778 (συμπεριλαμβανομένου του τόκου). Συγκεκριμένα, η αξία του νερού που χορηγήθηκε στο Συμβούλιο κατά το 2010, περιλαμβανομένου του τόκου, ανήλθε σε €13.773.152, ενώ το ποσό που καταβλήθηκε από το Συμβούλιο στο Τμήμα έναντι της οφειλής ανήλθε σε μόλις €3.975.374.

Συναφώς αναφέρεται ότι, κατά το 2010, το Συμβούλιο επωφελήθηκε του δικαιώματός του για παραχώρηση δωρεάν ποσότητας 1.000.000 κ.μ νερού (€808.500) από το διυλιστήριο του ΤΑΥ στη Λεμεσό, ενώ δεν επωφελήθηκε της δωρεάν άντλησης των 2.667.000 κ.μ. νερού από το υδροφόρο στρώμα Γερμασόγειας, λόγω επιβάρυνσης του υδροφορέα. Επισημαίνεται ότι τα πιο πάνω δικαιώματα τερματίζονται στις 31.12.2011.

Σημειώνεται επίσης ότι, σύμφωνα με επιστολή του Υπουργείου Εσωτερικών ημερ. 14.2.2011, το Συμβούλιο δεσμεύτηκε να αυξήσει ξανά τα τέλη του εντός του 2011, έτσι ώστε να καλύψει τις οποιεσδήποτε καθυστερημένες οφειλές του προς το ΤΑΥ.

Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τα μέτρα που το Τμήμα προτίθεται να λάβει για είσπραξη της οφειλής του.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι το ΤΑΥ διαφώνησε έντονα με τις αυξήσεις τελών που υιοθέτησε το Διοικητικό Συμβούλιο του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού καθότι δεν ήταν αρκετά ψηλές για να καλύπτουν το κόστος αγοράς του νερού. Επίσης, μας πληροφόρησε ότι ενημερώθηκαν σχετικά τα αρμόδια Υπουργεία, ενώ από την 1.5.2011 εφαρμόστηκε νέα αύξηση τελών και έγινε μελέτη για νέες αυξήσεις που θα επιβληθούν το 2012, η οποία πρόκειται να σταλεί στο Υπουργείο Εσωτερικών για ετοιμασία σχετικής πρότασης.

(ε) Οφειλόμενα ποσά από καταναλωτές άρδευσης που έχουν αποβιώσει. Παρατηρήθηκε ότι 142 καταναλωτές άρδευσης, οι οποίοι έχουν αποβιώσει, περιλαμβάνονται στους οφειλότες του Τμήματος στις 31.12.2010, για ποσό ύψους €209.355.

Εκφράσαμε την άποψη ότι το Τμήμα θα πρέπει να μελετήσει όλες τις πιο πάνω περιπτώσεις και εάν κρίνει ότι έγιναν όλες οι ενδεδειγμένες ενέργειες και οι οφειλές δεν μπορούν να εισπραχθούν, τότε με βάση τον κανονισμό αρ. 43 των Δημοσιονομικών Οδηγιών, να τις προωθήσει στο Υπουργείο Οικονομικών για διαγραφή. Επίσης, το Τμήμα, θα πρέπει να εφαρμόσει τέτοια μέτρα έτσι ώστε να εντοπίζονται έγκαιρα οι περιπτώσεις καταναλωτών που έχουν αποβιώσει, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα διεκδίκησης του οφειλόμενου ποσού από το διαχειριστή της περιουσίας του αποβιώσαντα.

Οδηγία Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη θέσπιση πλαισίου Κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων.

(α) Πολιτικές τιμολόγησης νερού. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, σύμφωνα με τις πρόνοιες της πιο πάνω Οδηγίας Πλαισίου για τα Ύδατα, οι οποίες ενσωματώθηκαν στον περί Προστασίας και Διαχείρισης Νερών Νόμο του 2004, τα κράτη μέλη θα έπρεπε, μέχρι το 2010, να έχουν διασφαλίσει ότι οι πολιτικές τιμολόγησης νερού θα παρέχουν κατάλληλα κίνητρα στους χρήστες, για να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τους υδάτινους πόρους και, κατά συνέπεια, θα συμβάλλουν στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της Οδηγίας, ενώ οι πολιτικές τιμολόγησης νερού θα είναι τέτοιες ώστε να ανακτάται το κόστος των υπηρεσιών ύδατος.

Το Τμήμα ανέθεσε με τη διαδικασία προσφορών, σε κοινοπραξία εταιρειών συμβούλων, την «ανάπτυξη, εγκατάσταση και συντήρηση μηχανογραφημένου συστήματος που θα χρησιμοποιηθεί για την οικονομική ανάλυση της χρήσης ύδατος και την εφαρμογή των πολιτικών τιμολόγησης ύδατος» και την «ανάπτυξη πολιτικών τιμολόγησης ύδατος σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ».

Στα πλαίσια της μελέτης, η οποία ολοκληρώθηκε στις 6.3.2010, έγινε εκτίμηση του κόστους υπηρεσιών και νερού στην Κύπρο και μελετήθηκε ο τρόπος για κατάλληλη συμβολή των διαφόρων χρήσεων στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών νερού, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 9 της Οδηγίας.

Βάσει του ίδιου άρθρου, η τιμολογιακή πολιτική θα έπρεπε να είχε εφαρμοστεί μέχρι τέλος του 2010 και οι σχετικές αναφορές θα έπρεπε να είχαν υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μαζί με τα Σχέδια διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού, μέχρι τον Μάρτιο του 2010. Το Τμήμα έχει ετοιμάσει προσχέδιο Κανονισμών για την τιμολόγηση, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο τον Ιούλιο του 2011 και προωθήθηκε για ψήφιση στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

(β) Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών για την εφαρμογή των άρθρων 11, 13 και 15 της Οδηγίας Πλαίσιο περί υδάτων 2000/60/ΕΚ. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, για υλοποίηση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από τα άρθρα 11, 13 και 15 της Οδηγίας Πλαίσιο, το Τμήμα προκήρυξε, στις 9.11.2007, διαγωνισμό για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, αλλά λόγω καταχώρισης προσφυγών, η σύμβαση υπογράφηκε με καθυστέρηση, στις 8.12.2008.

Σύμφωνα με το άρθρο 13(6) της Οδηγίας Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ, τα Σχέδια διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού, η ετοιμασία των οποίων ήταν, μεταξύ άλλων, αντικείμενο της πιο πάνω σύμβασης, θα έπρεπε να είχαν δημοσιευτεί το αργότερο μέχρι τις 22.12.2009.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε, στις 3.6.2010, προειδοποιητική επιστολή, σύμφωνα με την οποία η Κυπριακή Δημοκρατία παρέβη την πιο πάνω υποχρέωσή της, καθώς και την υποχρέωσή της δυνάμει του

άρθρου 14 της Οδηγίας, σύμφωνα με το οποίο η διαδικασία πληροφόρησης του κοινού και οι σχετικές διαβουλεύσεις πάνω στο προσχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού έπρεπε να είχαν ξεκινήσει έως τις 22.12.2008. Στη συνέχεια, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε, στις 28.10.2010, αιτιολογημένη γνώμη για το πιο πάνω θέμα.

Η δημόσια διαβούλευση επί του προσχεδίου διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού άρχισε στις 28.5.2010 και ολοκληρώθηκε στις 30.11.2010. Το Σχέδιο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 9.6.2011 και υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Παράνομη εκτροπή νερού από τον ποταμό Καρκώτη από κατοίκους της Κακοπετριάς. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, κάτοικοι της κοινότητας Κακοπετριάς τοποθέτησαν λάστιχα στον ποταμό Καρκώτη, με τα οποία μεταφέρουν νερό παράνομα για άρδευση των καλλιεργειών τους, στερώντας το από τους άλλους δικαιούχους, που είναι μέλη των Αρδευτικών Τμημάτων των κοινοτήτων κατάντι του ποταμού Καρκώτη.

Το Τμήμα, για να αρθεί η παρανομία, προχώρησε στην κατασκευή αρδευτικού έργου έτσι ώστε οι κάτοικοι να μην χρειάζεται να εκτρέπουν παράνομα νερό από τον ποταμό. Ωστόσο, η κοινότητα αρνήθηκε να παραλάβει το έργο, αναφέροντας ότι θα πρέπει να της παραχωρηθεί άδεια άντλησης νερού από τον ποταμό αντί από τις γεωτρήσεις. Σημειώνεται ότι, τόσο το Κοινοτικό Συμβούλιο όσο και η Αρδευτική Επιτροπή δεν παρουσίασαν οποιοδήποτε έγγραφο που να τεκμηριώνει ότι έχουν δικαιώματα επί του ποταμού Καρκώτη, ενώ από έρευνα που έγινε από το Τμήμα, σε συνεργασία με την Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας, δεν ανευρέθηκε καταγεγραμμένο οποιοδήποτε τέτοιο δικαίωμα. Εκφράσαμε την άποψη ότι το Τμήμα οφείλει να προβεί στην άμεση λήψη μέτρων για τερματισμό της παρανομίας.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος εξέφρασε την άποψη, ότι η λήψη μέτρων για τερματισμό της παρανομίας θα πρέπει να ληφθεί σε πολιτικό επίπεδο.

Υδατικό Έργο Λυμπιών. Ο υδατοφράκτης Λυμπιών, χωρητικότητας 230.000 κυβικών μέτρων νερού, καλύπτει αρδευόμενη περιοχή των Κοινοτήτων Λυμπιών, Μοσφιλωτής και Αλάμπρας έκτασης 58,4 εκταρίων.

Η μέχρι σήμερα άντληση νερού από τους αρδευτές, δεν είναι ελεγχόμενη, αφού οι πλείστοι δεν διαθέτουν υδρομετρητές, με αποτέλεσμα να μην τιμολογούνται όλες οι ποσότητες νερού που παραχωρούνται, ενώ παράλληλα εκφράζονται πολλά παράπονα για αλόγιστη χρήση του νερού και για χρήση νερού από μη αδειούχους.

Εκφράσαμε την άποψη ότι το Τμήμα, θα πρέπει να προχωρήσει το συντομότερο στη δημιουργία αρδευτικού δικτύου έτσι ώστε να τερματιστεί η ανεξέλεγκτη άντληση νερού, και να τοποθετηθούν υδρομετρητές σε όλους τους αρδευτές έτσι ώστε να εισπράττεται το ανάλογο τέλος με βάση την κατανάλωση.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το ΤΑΥ άρχισε την κατασκευή δεξαμενής του αρδευτικού έργου, η οποία αναμένεται να αποπερατωθεί εντός του 2011, ενώ στον Προϋπολογισμό για το 2012 υπάρχει πρόνοια ύψους €200.000 για έναρξη της κατασκευής του αρδευτικού δικτύου, οπότε και θα τοποθετηθούν υδρομετρητές σε όλους του αρδευτές.

Καταβολή επιδόματος περιοδείας στο ωρομίσθιο προσωπικό. Η Υπηρεσία μας έχει επισημάνει επανειλημμένα ότι, σχεδόν σε όλο το ωρομίσθιο προσωπικό του Τμήματος, καταβάλλεται επίδομα περιοδείας, με συνεπακόλουθο το πολύ ψηλό ποσό της δαπάνης. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι κατά το 2010, το υπό αναφορά επίδομα παραχωρήθηκε σε περίπου 600 από τους 717 ωρομίσθιους του Τμήματος και η δαπάνη ανήλθε στα €1.200.178.

Λόγω του ότι το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (ΤΔΔΠ) δεν ανταποκρίθηκε ακόμα στις επιστολές του ΤΑΥ για ρύθμιση του θέματος με την αναθεώρηση του Κανονισμού 51 των Όρων Απασχόλησης Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού, η Υπηρεσία μας, με επιστολή της ημερ. 26.4.2011, ζήτησε από τον Διευθυντή του ΤΔΔΠ όπως ο Κανονισμός 51 των πιο πάνω Κανονισμών τύχει επανεξέτασης

και εάν κριθεί αναγκαίο, να τεθεί ενώπιον της Μικτής Εργατικής Επιτροπής (ΜΕΕ) το συντομότερο έτσι ώστε να καθοριστούν με σαφήνεια οι προϋποθέσεις για καταβολή του επιδόματος περιόδειας.

Ο Διευθυντής του ΤΔΠΠ, με επιστολή του ημερ. 26.8.2011, ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι το Τμήμα πρόκειται να πραγματοποιήσει συναντήσεις με όλα τα κυβερνητικά Τμήματα τα οποία παραχωρούν επίδομα περιόδειας στο ωρομίσθιο προσωπικό τους, με σκοπό τον εντοπισμό αδυναμιών στην εφαρμογή του Κανονισμού 51 και τη συζήτηση πιθανών τροποποιήσεων. Με βάση τα αποτελέσματα των συναντήσεων θα διαμορφωθεί εισήγηση η οποία θα συζητηθεί με τη Μόνιμη Υπεπιτροπή της ΜΕΕ.

Διαχείριση Κινδύνων/Διασφάλιση συνεχούς λειτουργίας του Τμήματος. Ενόψει του γεγονότος ότι το Τμήμα διαχειρίζεται ένα από τα πιο απαραίτητα, για τον άνθρωπο, αγαθά, ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε:

(α) Εάν το Τμήμα έχει προβεί σε ανάλυση κινδύνων και αξιολόγησή τους και εάν έχει καταρτιστεί οποιοδήποτε σχέδιο ή έχουν σχεδιαστεί μέτρα για αντιμετώπισή τους.

(β) Εάν το Τμήμα έχει αξιολογήσει ποιες από τις υποδομές και τα συστήματά του είναι κρίσιμης σημασίας για τη συνέχιση της λειτουργίας του και αν έχουν ληφθεί οποιαδήποτε μέτρα για διασφάλισή τους.

(γ) Εάν υπάρχουν εναλλακτικές επιλογές που να διασφαλίζουν τη συνέχιση παροχής νερού, τουλάχιστον για σκοπούς ύδρευσης, σε περίπτωση σοβαρού ατυχήματος/βλάβης (π.χ. σε μία μονάδα αφαλάτωσης ή στον Νότιο Αγωγό).

(δ) Εάν έχει καταρτιστεί σχέδιο αποκατάστασης καταστροφών (disaster recovery plan) για το Τμήμα.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το ΤΑΥ προτίθεται να προχωρήσει σε ανάλυση κινδύνων και ετοιμασία σχεδίου αποκατάστασης καταστροφών, τα οποία προς το παρόν δεν υφίστανται σε ολοκληρωμένη μορφή. Πάντως, σύμφωνα με τον Διευθυντή, στο στάδιο μελέτης και κατασκευής των επιμέρους υδατικών έργων, λαμβάνονταν υπόψη τα πιο πάνω και στις πλείστες των περιπτώσεων υπάρχουν εναλλακτικές πηγές υδροδότησης, όπως διαφάνηκε και κατά την πρόσφατη ενεργειακή κρίση, κατά τη διάρκεια της οποίας η παροχή νερού δεν διακόπηκε.

Διαγωνισμός αρ. ΤΑΥ 50/2010 για την προμήθεια σωλήνων και εξαρτημάτων από ελατό χυτοσίδηρο, δικλίδων, βαλβίδων τύπου πεταλούδας και αεροβαλβίδων για τον Αγωγό Αφαλάτωσης Βασιλικού.

Τον Σεπτέμβριο 2010 το Τμήμα προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό με το σύστημα των δύο φακέλων για την προμήθεια των εν λόγω ειδών, με συνολική εκτίμηση κόστους €1.635.000 (€1.369.000 για την Κατηγορία 1 που περιλαμβάνει τις σωλήνες και τα εξαρτήματα, €51.000 για την Κατηγορία 2 που περιλαμβάνει τις δικλίδες και τις βαλβίδες και €215.000 δικαίωμα προαίρεσης). Τον Δεκέμβριο 2010, υποβλήθηκαν τρεις προσφορές για την Κατηγορία 1 και τέσσερις προσφορές για την Κατηγορία 2.

Τον Ιανουάριο 2011, η επιτροπή αξιολόγησης υπέβαλε την έκθεση της για τον τεχνικό φάκελο των προσφορών προς το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, με εισήγηση για άνοιγμα του οικονομικού φακέλου μιας προσφοράς σε καθεμιά από τις δύο κατηγορίες εξοπλισμού, εφ' όσον οι υπόλοιπες είχαν κριθεί ότι δεν ικανοποιούσαν τις απαιτήσεις των όρων/προδιαγραφών του διαγωνισμού. Κατά την εξέταση του θέματος στο Συμβούλιο Προσφορών, τον Φεβρουάριο 2011, ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας εξέφρασε την άποψη ότι, και η μοναδική προσφορά που είχε κριθεί από την επιτροπή αξιολόγησης ως εντός προδιαγραφών για την Κατηγορία 1 ήταν άκυρη, εφ' όσον – όπως είχε υποβληθεί – ήταν εκτός όρων/προδιαγραφών του διαγωνισμού σε ουσιώδη σημεία, για τα οποία υπέβαλε εκ των υστέρων πρόσθετα στοιχεία, τα οποία η επιτροπή αξιολόγησης αποδέχτηκε. Το Συμβούλιο Προσφορών ωστόσο, υιοθέτησε την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης και αποφάσισε τον Μάρτιο 2011 το άνοιγμα των οικονομικών φακέλων των δύο προσφορών (μία σε κάθε κατηγορία εξοπλισμού).

Η τιμή της μοναδικής προσφοράς της οποίας ανοίχτηκε και αξιολογήθηκε η οικονομική πρόταση για την Κατηγορία 1 ανερχόταν σε €1.661.731, δηλ. ήταν κατά 21,39% ψηλότερη της εκτίμησης κόστους για την εν λόγω Κατηγορία (€1.369.000). Ως εκ τούτου, τον Μάρτιο 2011 το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε κατά πλειοψηφία την ακύρωση του διαγωνισμού για την Κατηγορία 1. Για την Κατηγορία 2, αποφάσισε την

ανάθεση του διαγωνισμού στον μοναδικό προσφοροδότη του οποίου η προσφορά ικανοποιούσε τους όρους/προδιαγραφές του διαγωνισμού, για το ποσό των €44.872, που είναι κατά 13,7% χαμηλότερο της εκτίμησης δαπάνης. Σημειώνεται ότι η επιτροπή αξιολόγησης είχε εισηγηθεί την ανάθεση του διαγωνισμού για την Κατηγορία 1 στον μοναδικό εντός προδιαγραφών προσφοροδότη, έναντι €1.661.731, επειδή όπως ανέφερε, το ποσόν των €1.369.000 που είχε υπολογιστεί και δημοσιευθεί ως εκτίμηση δαπάνης για την εν λόγω Κατηγορία, ήταν λανθασμένο. Το ορθό ποσό της εκτίμησης δαπάνης – όπως υπολογίστηκε εκ των υστέρων – ανερχόταν σε €1.575.086.

Τον Απρίλιο 2011 το Τμήμα, με έγκριση του Συμβουλίου Προσφορών, ζήτησε προσφορές με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού, από τους τρεις οικονομικούς φορείς οι οποίοι είχαν λάβει μέρος στον ακυρωθέντα διαγωνισμό, για την προμήθεια των υλικών της Κατηγορίας 1 του εν λόγω διαγωνισμού, με επουσιώδεις τροποποιήσεις στις ποσότητες, και με εκτίμηση δαπάνης €1.566.146.

Τον Μάιο 2011 το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε την ανάθεση του διαγωνισμού στον χαμηλότερο προσφοροδότη, για το ποσό των €1.328.191, το οποίο είναι κατά 15,47% χαμηλότερο της εκτίμησης του Τμήματος, και κατά €300.000 περίπου χαμηλότερο από την τιμή της προσφοράς που συστηνόταν για κατακύρωση στον ακυρωθέντα διαγωνισμό (συγκρίνοντας τα ίδια είδη και ποσότητες των υλικών). Σημειώνεται ότι η τιμή της προσφοράς του προσφοροδότη, στον οποίο η επιτροπή αξιολόγησης είχε συστήσει την κατακύρωση του προηγούμενου διαγωνισμού που ακυρώθηκε, ήταν €1.505.634, και ήταν η ψηλότερη από τις τρεις προσφορές που υποβλήθηκαν.

3.8.3 ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ

Μέρος Α

Έκταση κρατικής δασικής γης – τίτλοι ιδιοκτησίας. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρεί το Τμήμα, η συνολική έκταση της κρατικής δασικής γης ανέρχεται στα 163.818 εκτάρια. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα και στην προηγούμενη Έκθεση μας, επειδή δεν κατέστη δυνατή η αντιπαραβολή της έκτασης αυτής με στοιχεία του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (ΤΚΧ), κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μας, το Τμήμα αποτάθηκε στο ΤΚΧ και ζήτησε ενημέρωση σε σχέση με τη συνολική έκταση της δασικής γης σε παγκύπρια κλίμακα, η οποία είναι εγγεγραμμένη στο όνομα της Δημοκρατίας, με στόχο τον εντοπισμό και διόρθωση τυχόν διαφορών που θα προκύψουν.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, η εργασία ήδη άρχισε και συνεχίζεται, αλλά όπως αναφέρθηκε προφορικά από το ΤΚΧ, η διαδικασία είναι χρονοβόρα και δεν μπορεί να γίνει πρόβλεψη για το πότε θα ολοκληρωθεί.

Καθυστερημένα έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2010 ανέρχονταν σε €2.396.157 σε σύγκριση με €1.964.433 το 2009. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στη μη καταβολή των ενοικίων του έτους από τρεις εταιρείες συνολικού ύψους €407.458, καθώς και στην είσπραξη του ενοικίου του 2010 για την μίσθωση δασικής γης στους Ορείτες, ύψους €150.000, εντός του 2011. Σημειώνεται ότι για τις δύο από τις τρεις εταιρείες εκκρεμούν και υπόλοιπα από προηγούμενα έτη συνολικού ύψους €1.576.490, για την είσπραξη των οποίων λήφθηκαν νομικά μέτρα. Ποσό ύψους €77.912, οφείλεται από ξενοδοχειακή μονάδα για μίσθωση δασικής γης στο Τρόδος και αντιπροσωπεύει τη διαφορά που προέκυψε από την αναθεώρηση του ενοικίου από 1.9.2007, η οποία δεν έγινε αποδεκτή από την εταιρεία.

Ερμηνεία των περί Δασών (Διάθεση Κρατικής Γης) Κανονισμών του 2006. Ύστερα από διαπίστωσή μας ότι ορισμένες πρόνοιες των πιο πάνω Κανονισμών, οι οποίες αφορούν σε ανταλλαγή δασικής γης με ιδιωτική, τυγχάνουν διαφορετικής ερμηνείας από το Τμήμα σε διαφορετικές περιπτώσεις, το Τμήμα ετοίμασε προσχέδιο τροποποιητικών Κανονισμών οι οποίοι επλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, και των πιο πάνω ασαφειών.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, κατά την εκτίμησή του το προσχέδιο των πιο πάνω Κανονισμών θα ψηφιστεί και θα τεθεί σε εφαρμογή το αργότερο μέχρι το τέλος του 2012.

Μητρώο αιτήσεων ανταλλαγών κρατικής δασικής γης με ιδιωτική. Για καλύτερη παρακολούθηση των αιτήσεων που υποβάλλονται για ανταλλαγές κρατικής δασικής γης με ιδιωτική, το Τμήμα, προέβηκε στη δημιουργία και τήρηση κατάλληλου μητρώου στο οποίο καταγράφονται όλα τα σχετικά στοιχεία που αφορούν στην πορεία της αίτησης, από την υποβολή της μέχρι και τη διεκπεραίωση της εξέτασής της. Οι αιτήσεις που υποβλήθηκαν πριν το 2009, αλλά βρίσκονται ακόμα σε εκκρεμότητα, δεν έχουν καταχωριστεί ακόμα όλες στο μητρώο.

Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, η καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της εργασίας, οφείλεται στο φόρτο εργασίας του Κλάδου Γαιών και Χωρομετρίας.

Μακροχρόνιες συμβάσεις ενοικίασης δασικής γης.

(α) Έσοδα. Τα έσοδα από τη μίσθωση δασικής γης, έκτασης περίπου 706 εκταρίων, ανήλθαν κατά τη διάρκεια του έτους σε €1.646.429, σε σύγκριση με €1.979.405 το 2009 για έκταση 646 εκταρίων, σημειώθηκε δηλαδή μείωση €332.976. Η μείωση οφείλεται, κυρίως, στην μη είσπραξη εντός του 2010 του ενοικίου της μακροχρόνιας σύμβασης μίσθωσης κρατικής δασικής γης στους Ορείτες, ύψους περίπου €150.000, το οποίο εισπράχθηκε το 2011.

(β) Νομιμότητα συμβάσεων που συνάφθηκαν πριν την έκδοση των περί Δασών (Διάθεση Κρατικής Γης) Κανονισμών του 2006. Σύμφωνα με το άρθρο 7 του περί Δασών Νόμου, το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται, σε εξαιρετικές περιπτώσεις και με τέτοιους όρους, περιορισμούς και κριτήρια που θα καθοριστούν με Κανονισμούς, να προβαίνει, μεταξύ άλλων, σε μίσθωση κρατικής δασικής γης. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα στην Έκθεσή μας για το 2009, κατά τη νομοτεχνική επεξεργασία προσχεδίου μακροχρόνιας σύμβασης ενοικίασης δασικής γης, το οποίο ετοιμάστηκε στη βάση σχετικής Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, η Νομική Υπηρεσία, με επιστολή της ημερ. 31.1.2006 επισήμανε, μεταξύ άλλων, ότι οι Κανονισμοί που ίσχυαν πριν την έκδοση της ΚΔΠ 170/2006, δεν προέβλεπαν τη μίσθωση κρατικής δασικής γης σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.

Η άποψη αυτή επιβεβαιώθηκε και σε άλλη επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας, ημερ. 13.4.2007, όπου αναφέρεται, περαιτέρω ότι, οποιαδήποτε απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για εκμίσθωση κρατικής γης, εκδόθηκε πριν την έναρξη ισχύος της Κ.Δ.Π. 170/2006, εκδόθηκε πριν ολοκληρωθεί η νόμιμη εξουσιοδότηση προς το Υπουργικό Συμβούλιο και ως εκ τούτου σε χρόνο που το Υπουργικό Συμβούλιο δεν μπορούσε να ασκήσει εξουσία σε σχέση με τη συγκεκριμένη αρμοδιότητα.

Όπως αναφέρεται εκτενέστερα και στην Έκθεσή μας για το 2009, ενόψει των πιο πάνω σοβαρών θεμάτων που εγείρονται, εισηγηθήκαμε όπως, το Τμήμα αποταθεί στη Νομική Υπηρεσία, ζητώντας όπως εξετάσει τις επιπτώσεις των πιο πάνω σε σχέση με μακροχρόνιες συμβάσεις μίσθωσης δασικής γης που συνήφθησαν με νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου πριν την έναρξη ισχύος της Κ.Δ.Π. 170/2006.

Το Τμήμα αποτάθηκε στη Νομική Υπηρεσία, παραλείποντας ωστόσο, να την ενημερώσει σχετικά με τις γνωματεύσεις που είχαν δοθεί παλαιότερα για το θέμα, με αποτέλεσμα η Νομική Υπηρεσία, σε επιστολή της ημερ. 25.1.2010, να αναφέρει ότι δεν φαίνεται να εγείρεται οποιοδήποτε νομικό κώλυμα σε σχέση με την εγκυρότητα των συμβάσεων. Μετά από επαναφορά του θέματος από την Υπηρεσία μας, το Τμήμα αποτάθηκε εκ νέου στις 11.11.2010, στον Γενικό Εισαγγελέα, ζητώντας τις απόψεις και τις οδηγίες του για τον χειρισμό των συμβάσεων που συνήφθηκαν πριν από την έκδοση των περί Δασών Κανονισμών του 2006.

Ο Γενικός Εισαγγελέας, με επιστολή του ημερ. 2.12.2010, πληροφόρησε το Τμήμα ότι, κατά την άποψή του, θα πρέπει να εφαρμοστεί η γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας ημερ. 31.1.2006. Επίσης, στην ίδια επιστολή αναφέρεται ότι, πέραν της γενικής τοποθέτησης σχετικά με την εγκυρότητα των συμβάσεων αυτών, δεν είναι δυνατόν στο παρόν στάδιο, ελλείψει στοιχείων για κάθε μια από αυτές, να δοθούν συμβουλές για τα περαιτέρω.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, το θέμα θα πρέπει να τύχει άμεσου χειρισμού, αλλά θα χρειαστεί αρκετός χρόνος για οριστική διευθέτηση, λαμβάνοντας υπόψη τον μεγάλο αριθμό συμβάσεων, την

πολυπλοκότητα και τον φόρτο εργασίας τόσο του αρμόδιου Κλάδου του Τμήματος όσο και της Νομικής Υπηρεσίας.

(γ) Μακροχρόνια σύμβαση μίσθωσης δασικής γης σε εταιρεία στην περιοχή Αγίας Νάπας. Η εταιρεία με την οποία συνάφθηκε η πιο πάνω σύμβαση εξακολουθεί να αμφισβητεί την ερμηνεία ορισμένων όρων της σύμβασης σύμφωνα με τους οποίους, όπως επεξηγείται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, θα έπρεπε να καταβάλει πρόσθετο μίσθωμα για την περίοδο 11.3 – 31.12.2003 ύψους €233.438.

Ενόψει της συνεχιζόμενης άρνησης της εταιρείας να καταβάλει το οφειλόμενο ποσό, το Τμήμα παρέπεμψε το θέμα στις 13.8.2009, στο Γενικό Εισαγγελέα για καταχώριση αγωγής για είσπραξη του οφειλόμενου ποσού. Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, στάληκαν σχετικές υπενθυμίσεις στις 2.2.2011 και 3.8.2011, στη Νομική Υπηρεσία.

(δ) Μακροχρόνια σύμβαση μίσθωσης δασικής γης σε εταιρεία στην Αγία Νάπα. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα στην Έκθεσή μας για το 2009, το 1982 υπογράφηκε σύμβαση εκμίσθωσης κρατικής δασικής έκτασης 10.981 τ.μ. με εταιρεία, η οποία ανήγειρε σε αυτή ξενοδοχειακή μονάδα. Η εταιρεία στα πλαίσια αναβάθμισης των υπηρεσιών της, εγκατέστησε ηλεκτρογεννήτρια σε παρακείμενη κρατική δασική γη εκτός της εκμισθωμένης δασικής γης και προέβη σε ανακαινίσεις και μετατροπές στο ξενοδοχείο, υπερβαίνοντας τους ισχύοντες στην περιοχή συντελεστές δόμησης και κάλυψης. Το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως απέστειλε, στις 7.6.2007, στην εταιρεία ειδοποίηση με την οποία την κάλεσε όπως τερματίσει κάθε εργασία αμέσως, κατεδαφίσει όλες τις παράνομες οικοδομές και επαναφέρει το επηρεαζόμενο τεμάχιο στη φυσική του κατάσταση. Επίσης στην ειδοποίηση υποδεικνύεται ότι άρχισαν εργασίες για προσθήκες και μετατροπές στο υφιστάμενο ξενοδοχείο και επεμβάσεις στην παρακείμενη δασική γη, η οποία εμπίπτει σε ζώνη προστασίας, καθώς και ότι αποσιλωθήκε λωρίδα πυκνής και αξιόλογης βλάστησης.

Το Υπουργικό Συμβούλιο στις 6.2.2008, ενέκρινε, σύμφωνα με τον Κανονισμό 8 των περί Δασών Κανονισμών του 2006, την εκμίσθωση στην πιο πάνω εταιρεία, δασικής γης έκτασης 1.910 τ.μ., στην οποία είχαν γίνει ήδη οι παράνομες επεμβάσεις, για εγκατάσταση ηλεκτρογεννήτριας και χρήση της ως χώρου πρασίνου και εξουσιοδότησε το Τμήμα Δασών να υπογράψει τη σχετική σύμβαση. Σε προηγούμενη Έκθεσή μας παρατηρήσαμε ότι:

- (i) Η πιο πάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου νομιμοποιεί, ουσιαστικά εκ των υστέρων, παράνομες ενέργειες της εταιρείας.
- (ii) Ο Κανονισμός 8 αφορά στη διάθεση κρατικής δασικής γης σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και επομένως δεν καλύπτει περιπτώσεις μίσθωσης σε πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, στα οποία εμπίπτει η υπό αναφορά εταιρεία. Η απόφαση για διάθεση γης δεν μπορούσε να ληφθεί με βάση τον Κανονισμό 8 (για τουριστικούς σκοπούς) αλλά με βάση τον Κανονισμό 10 των περί Δασών (Διάθεση Κρατικής Δασικής Γης) Κανονισμών του 2006. Επομένως η απόφαση πιθανόν να μην είναι νομότυπη και το θέμα θα πρέπει να επαναφερθεί ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου για διορθωτική απόφαση.
- (iii) Βάσει εκτίμησης του ΤΚΧ ημερ. 23.9.2008, η αξία της πιο πάνω έκτασης ανέρχεται στα €765.000 και το ετήσιο μίσθωμα στα €45.900. Η εταιρεία ζήτησε όπως το ύψος του ενοικίου επανεξεταστεί και δεν υπέγραψε τη σχετική συμφωνία.

Επίσης, όπως αναφέρεται στην επιστολή του Τμήματος ημερ. 5.10.2010, παρουσιάστηκε νέο πρόβλημα σε σχέση με την υπό αναφορά συμφωνία εκμίσθωσης, που αφορά στη διαπίστωση ότι, όπως προέκυψε από τη νέα χωρομετρία/χαρτογράφηση που διενεργήθηκε πρόσφατα από το ΤΚΧ στην ευρύτερη περιοχή, η έκταση που είχε αρχικά εκμισθωθεί στην εταιρεία είναι 10.774 τ.μ. και όχι 10.981 τ.μ., όπως αναφέρεται στη σχετική σύμβαση, είναι δηλαδή κατά 207 τ.μ. μικρότερη. Η εκμισθώτρια εταιρεία ζήτησε, στις 9.4.2010 όπως η διαφορά αυτή ληφθεί υπόψη στη διαμόρφωση του ύψους του νέου ενοικίου και παρόλο που έχει παρέλθει πέραν του ενός χρόνου από τότε, το θέμα παραμένει ακόμα σε εκκρεμότητα.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, το Τμήμα, θα υποβάλει εκ νέου Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο ώστε να ληφθεί απόφαση με βάση τον Κανονισμό 10, αναφέροντας ταυτόχρονα και

τις παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας, ενώ απέστειλε υπενθύμιση στο Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως ζητώντας να πληροφορηθεί αν εκδόθηκε πολεοδομική άδεια.

(ε) Σύμβαση μίσθωσης δασικής γης στο Τρόοδος. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα στην προηγούμενη Έκθεσή μας, η πιο πάνω σύμβαση συνομολογήθηκε στις 14.10.1977, με διάρκεια 99 χρόνων, για σκοπούς ανέγερσης ξενοδοχείου. Η μίσθωση ενεγράφη στα μητρώα του ΤΚΧ, και αργότερα επιβαρύνθηκε με υποθήκες προς όφελος τραπεζικού ιδρύματος και των Δανειστικών Επιτρόπων. Από το 2000 το ξενοδοχείο παραμένει κλειστό. Λόγω των οφειλών της εταιρείας, οι διάφοροι ενυπόθηκοι πιστωτές διόρισαν παραλήπτες και διαχειριστές οι οποίοι, με επιστολή τους ημερ. 20.9.2010, πληροφόρησαν το Τμήμα ότι, κατόπιν έγκρισης από τους ενυπόθηκους δανειστές, προχώρησαν στην υπογραφή συμφωνίας παραχώρησης δικαιώματος αγοράς με εταιρεία η οποία επέδειξε ενδιαφέρον για αγορά του ξενοδοχείου. Το θέμα τέθηκε ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου το οποίο, με Απόφασή του ημερ. 2.12.2010, ενέκρινε τη μεταβίβαση των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από τη σύμβαση μίσθωσης της 14.10.1977 και εξουσιοδότησε τον Διευθυντή του Τμήματος να υπογράψει τη σχετική συμπληρωματική/τροποποιητική σύμβαση μίσθωσης δασικής γης προς την αγοράστρια εταιρεία.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, η συμπληρωματική σύμβαση με τους νέους διαχειριστές έχει υπογραφεί και έχουν εκπληρωθεί όλες οι οικονομικές υποχρεώσεις των μισθωτών.

(στ) Τερματισμός σύμβασης μίσθωσης δασικής γης στο Τρόοδος. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Υπουργικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του ημερ. 1.6.2005 αποφάσισε όπως, για λόγους δημοσίου συμφέροντος και στα πλαίσια της πολιτικής της Κυβέρνησης για μη ανανέωση των συμβάσεων εκμίσθωσης δασικής γης στο Τρόοδος και για ανάκτηση των μισθίων όπου αυτό είναι νομικά εφικτό, μην εγκρίνει την ανανέωση σύμβασης εκμίσθωσης δασικής γης στο Τρόοδος σε ιδιώτη. Εξουσιοδότησε επίσης τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος όπως δώσει οδηγίες στο Διευθυντή του Τμήματος Δασών να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για άμεση ανάκτηση του μισθίου. Λόγω της άρνησης του ιδιώτη να παραδώσει το μίσθιο, το Τμήμα, με επιστολή του ημερ. 26.9.2005, παρέπεμψε το θέμα στο Γενικό Εισαγγελέα για εξασφάλιση διατάγματος Δικαστηρίου για έξωση του μισθωτή και ανάκτηση του μισθίου από το κράτος, η οποία ακόμα εκκρεμεί.

Το Τμήμα, με επιστολή του προς τον Γενικό Εισαγγελέα ημερ. 26.1.2011, ζήτησε εκ νέου όπως εξασφαλιστεί διάταγμα έξωσης του μισθωτή και ανάκτηση του υποστατικού.

(ζ) Σύμβαση μίσθωσης κρατικής δασικής γης στον κατασκηνωτικό χώρο Λίμνης Πόλεως Χρυσοχούς. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα στην προηγούμενη Έκθεσή μας, το Τμήμα προέβη, την 1.3.1980, στη μίσθωση κρατικής δασικής γης στο δάσος Λίμνης στην Πόλη Χρυσοχούς, στον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού (ΚΟΤ), ο οποίος, την 1.3.2000, συνήψε συμφωνία/άδεια χρήσης της υπό αναφορά δασικής γης, με ιδιώτη, για λειτουργία κατασκηνωτικού χώρου.

Στις 10.7.2009, το Τμήμα ενημέρωσε τον ΚΟΤ ότι δεν επιθυμεί την ανανέωση της σύμβασης μετά τη λήξη της στις 28.2.2010 και ο ΚΟΤ ενημέρωσε σχετικά τον ιδιώτη αδειούχο.

Λόγω άρνησης του ιδιώτη πρώην αδειούχου να παραδώσει τον χώρο, ο ΚΟΤ καταχώρισε αγωγές εναντίον του και προέβηκε σε κατάπτωση της σχετικής εγγύησης, ενώ το Τμήμα Δασών, στη βάση γνωμοδότησης της Νομικής Υπηρεσίας, προέβη στην απομάκρυνση του ιδιώτη από την υπό αναφορά δασική γη και προχώρησε, στις 6.6.2011, στην υπογραφή συμφωνίας εκμίσθωσής της με τον Δήμο Πόλεως Χρυσοχούς.

Το Τμήμα Δασών στο μεταξύ, με επιστολές του στις 9.8.2010 και 26.11.2010 και με βάση γνωμοδότηση της Νομικής Υπηρεσίας ημερ. 27.7.2010, ζήτησε από τον ΚΟΤ όπως καταβάλει αποζημίωση ύψους €9.689 πλέον ΦΠΑ, για την περίοδο από 1.3.2010 έως 31.8.2010.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, μάς πληροφόρησε ότι, ο Νομικός Σύμβουλος του ΚΟΤ του ανέφερε, ότι ο ΚΟΤ αποφάσισε όπως καταβάλει το οφειλόμενο ποσό προς το Τμήμα Δασών.

(η) Μακροχρόνια σύμβαση δασικής γης στη Λευκωσία. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το 1978 το Τμήμα εξέδωσε ετήσια άδεια χρήσης δασικής γης στη Λευκωσία,

σε εταιρεία η οποία είχε ανεγείρει, στην παρακείμενη γη, ξενοδοχειακή μονάδα, έναντι ενοικίου το οποίο καθορίστηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο. Με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τόσο ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, όσο και ο Γενικός Εισαγγελέας, επισήμαναν την ανάγκη τροποποίησης των όρων της σύμβασης μίσθωσης για αναπροσαρμογή του ετήσιου μισθώματος ώστε αυτό να συνάδει με το κοινοτικό κεκτημένο, δηλαδή να αντανακλά το αγοραίο ενοίκιο στη βάση της εκτίμησης της αξίας της γης.

Κατόπιν εκτίμησης του ΤΚΧ, το ετήσιο μίσθωμα υπολογίστηκε στις £81.600, το οποίο δεν έγινε αποδεκτό από την εταιρεία, με αποτέλεσμα να μην καταστεί δυνατή η υπογραφή της σχετικής συμπληρωματικής σύμβασης μίσθωσης.

Λόγω της πιο πάνω εκκρεμότητας, οι οφειλές της πιο πάνω εταιρείας μέχρι τις 31.12.2010, όπως υπολογίστηκαν από το Τμήμα, βάσει του ετήσιου μισθώματος των £81.600, ανέρχονταν σε €989.032, πλέον τόκους.

Το Τμήμα προώθησε την υπόθεση στο Γενικό Εισαγγελέα για λήψη νομικών μέτρων προς είσπραξη του οφειλόμενου ποσού.

(θ) Μακροχρόνια σύμβαση μίσθωσης δασικής γης, μέρος του Δάσους Παμπούλας, στον Όμιλο Αντισφαίρισης Λάρνακας. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα στην προηγούμενη Έκθεση μας, παρόλο που η σύμβαση δεν ανανεώθηκε, λόγω εντοπισμού αρχαιολογικών ευρημάτων στο χώρο, οι εγκαταστάσεις του Ομίλου Αντισφαίρισης που βρίσκονται στην εκμισθωμένη γη, εξακολουθούν να λειτουργούν κανονικά.

Εκφράσαμε την άποψη ότι, η συνεχιζόμενη χρήση της δασικής γης στο δάσος Παμπούλας, από τον Όμιλο Αντισφαίρισης, μέχρι τη δημιουργία των νέων εγκαταστάσεων του Ομίλου στο δάσος «Άγιος Λάζαρος», δεν είναι νομικά καλυμμένη, αφού η σχετική σύμβαση έχει ήδη λήξει χωρίς περαιτέρω ανανέωσή της.

Παρόλο ότι, σύμφωνα με ενημέρωση που είχαμε από το Τμήμα, θα γίνονταν διαβουλεύσεις με τον Όμιλο Αντισφαίρισης και το Τμήμα Αρχαιοτήτων για νομιμοποίηση της χρήσης της γης από τον Όμιλο μέχρι την έναρξη των ανασκαφών και τη διαμόρφωση γηπέδων αντισφαίρισης από τον ΚΟΑ στο Δάσος Αγίου Λαζάρου, δεν έχει γίνει ακόμα οποιαδήποτε σχετική ενέργεια.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι ο ΚΟΑ παρουσίασε στο Τμήμα τα αρχιτεκτονικά σχέδια διαμόρφωσης του χώρου και των γηπέδων αντισφαίρισης στο δάσος "Άγιος Λάζαρος", τα οποία έχουν εξεταστεί και εγκριθεί από το Τμήμα και αναμένεται η υποβολή τους για εξασφάλιση πολεοδομικής άδειας. Όσον αφορά τη νομική κατοχύρωση της χρήσης της δασικής γης στο δάσος Παμπούλα, θέση του Τμήματος είναι ότι το θέμα θα διευθετηθεί οριστικά με τη δημιουργία των νέων γηπέδων.

(ι) Σύμβαση μίσθωσης δασικής γης, μέρος του κρατικού δάσους Ορείτες. Στα πλαίσια ικανοποίησης των υποχρεώσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας για αύξηση της συνεισφοράς των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην ολική κατανάλωση ενέργειας στο 6% μέχρι το 2010, το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του ημερ. 5.12.2007, ενέκρινε την εκμίσθωση δασικής γης, συνολικής έκτασης 39.025 τ.μ., η οποία αποτελεί μέρος του κρατικού δάσους Ορείτες, για σκοπούς δημιουργίας αιολικού πάρκου.

Στη βάση ερωτημάτων της Υπηρεσίας μας, ο Διευθυντής του Τμήματος, μάς πληροφόρησε τα ακόλουθα:

- Το κόστος των αναδασώσεων, οι οποίες επηρεάστηκαν από τη δημιουργία του αιολικού πάρκου, ανέρχεται στις €50.405, ενώ το εκτιμώμενο κόστος αποκατάστασης/αναδάσωσης ανέρχεται σε €82.446.
- Σε ότι αφορά στην περίφραξη του ελάχιστου απαιτούμενου χώρου γύρω από τις ανεμογεννήτριες και τη διατήρηση της υπόλοιπης εκμισθωμένης έκτασης στη φυσική της κατάσταση, ο μισθωτής ισχυρίζεται ότι ο σχετικός όρος της σύμβασης έχει αλλάξει, και το Τμήμα ζήτησε σχετική πληροφόρηση από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως.
- Αναφορικά με τις υποχρεώσεις του μισθωτή για αποκατάσταση του περιβάλλοντος, πραγματοποιήθηκε σύσκεψη της επιτροπής παραλαβής του έργου με εκπροσώπους της εταιρείας στις

12.05.2011 και συμφωνήθηκε όπως οι εργασίες αποκατάστασης υλοποιηθούν σύμφωνα με σχέδιο και όρους που ετοίμασε το Τμήμα. Όπως μας πληροφόρησε ο Υπουργός ΓΦΠΠ, ο μισθωτής δεν συμμορφώθηκε με όλους τους όρους της σύμβασης, κυρίως σε ότι αφορά στην αποκατάσταση του περιβάλλοντος και αποφασίστηκε όπως η επιτροπή παραλαβής συνεχίσει την παρακολούθηση της σύμβασης μέχρι το τέλος του 2011, ώστε να διασφαλιστεί η πλήρης συμμόρφωση αλλά και η λήψη μέτρων σε περίπτωση μη συμμόρφωσης.

(κ) Μακροχρόνια Σύμβαση κρατικής δασικής γης στο Κάβο Γκρέκο σε αλλοδαπή εταιρεία. Η πιο πάνω σύμβαση μίσθωσης, που συννομολογήθηκε στις 10.11.2000 έληξε στις 11.12.2010. Στον όρο 3 της σύμβασης καθοριζόταν ότι σε περίπτωση ανανέωσής της, το ετήσιο μίσθωμα θα υπολογίζεται σε ποσοστό 7,5% πάνω στην εκτιμημένη αξία της εκμισθωμένης δασικής γης.

Το ΤΚΧ προέβη σε εκτίμηση της αγοραίας αξίας της εκμισθωμένης δασικής γης και στον υπολογισμό του ετήσιου μισθώματος και με επιστολή του ημερ. 5.8.2010 πληροφόρησε το Τμήμα ότι το ύψος του ετήσιου μισθώματος ανέρχεται σε €1.020.000, σε σύγκριση με €136.688 που καταβαλλόταν βάσει της προηγούμενης σύμβασης. Επιπρόσθετα, ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΕΚΕ), με επιστολή του ημερ.11.3.2010, πληροφόρησε το Τμήμα ότι με τον Νόμο Ν.144(Ι)/2004 καταργήθηκε η πρόνοια που εξαιρούσε επιχειρήσεις που ανήκουν σε αλλοδαπούς, και το εισόδημά τους προερχόταν από πηγές εκτός της Δημοκρατίας, από τις πρόνοιες του περί Κρατικών Ενισχύσεων Νόμου.

Το Τμήμα, με επιστολή του ημερ. 22.9.2010, πληροφόρησε το ΤΚΧ ότι, η εκμισθώτρια εταιρεία θεωρεί το ετήσιο αγοραίο ενοίκιο της υπό εκ μίσθωσης γης υπερβολικά ψηλό, και ζήτησε όπως επανακαθοριστεί το ύψος του ενοικίου με βάση το ποσοστό που προνοεί η νομοθεσία του ΤΚΧ, δηλαδή 1-3,5% και όχι με βάση το ποσοστό του 7,5% που προνοούσε το προηγούμενο συμβόλαιο.

Το ΤΚΧ με επιστολή του ημερ. 25.10.2010, πληροφόρησε το Τμήμα Δασών ότι το ενοίκιο θα υπολογιστεί με ποσοστό 3,5% επί της αγοραίας αξίας, σύμφωνα με το άρθρο 86, του περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου του 2010. Επίσης, βάσει εισήγησης του ΤΚΧ, το Τμήμα πρότεινε στην εταιρεία τη μείωση της έκτασης της δασικής γης που θα εκμισθωθεί, από 544.485 τ.μ. σε 443.000 τ.μ. περίπου.

Κατόπιν νέου αιτήματος του Τμήματος για αναθεώρηση του ενοικίου, το ΤΚΧ, με επιστολή του ημερ. 22.2.2011, πρότεινε τον υπολογισμό του ενοικίου με ποσοστό 1,5% επί της αγοραίας αξίας, λόγω του ότι στην υπό εκμίσθωση γη δεν υπάρχουν βασικά έργα υποδομής. Βάσει των πιο πάνω το μίσθωμα καθορίστηκε σε €166.125. Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, η σύμβαση δεν έχει ακόμη υπογραφεί, επειδή οι μισθωτές ζήτησαν κάποιες τροποποιήσεις στους όρους, μερικές από τις οποίες έγιναν αποδεκτές από το Τμήμα και μερικές όχι και αναμένεται η απάντηση των μισθωτών.

Άδειες χρήσης δασικής γης.

(α) Τέλη χρήσης. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 32 των περί Δασών Κανονισμών του 1967 μέχρι 1993, ο Διευθυντής του Τμήματος Δασών δύναται να εκμισθώνει δασική γη και να καθορίζει τα τέλη για οποιαδήποτε άδεια χρήσης που εκδίδεται με βάση τους αναφερόμενους Κανονισμούς, αφού λάβει υπόψη τις τιμές που ισχύουν στην αγορά.

Βάσει γνωμάτευσης του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, σύμφωνα με την οποία τα τέλη χρήσης δασικής γης πρέπει να συνάδουν με το αγοραίο ενοίκιο και να ανανεώνονται κάθε πενταετία, το Τμήμα απέστειλε στις 21.9.2009, επιστολή στο ΤΚΧ για καθορισμό, κατά περιοχή, των τελών που θα πρέπει να καταβάλλονται ώστε να μη θεωρείται ότι παραχωρείται στους χρήστες κρατική ενίσχυση. Τα αναθεωρημένα τέλη θα ισχύουν αναδρομικά για την πενταετία 2009 – 2013. Ενόψει της επικείμενης αναθεώρησης, το Τμήμα δεν προέβη στην είσπραξη τελών κατά το 2009 και 2010, εκτός στις περιπτώσεις όπου οι ίδιοι οι χρήστες εξέφρασαν επιθυμία να καταβάλουν τα οφειλόμενα τέλη, με βάση τα ισχύοντα. Το Τμήμα εισέπραξε τα τέλη στις περιπτώσεις αυτές διευκρινίζοντας ότι μετά την αναθεώρηση των τελών θα ζητηθεί από τους ενοικιαστές να καταβάλουν τη διαφορά που θα προκύψει.

Το συνολικό ποσό που εισπράχθηκε κατά το 2010 από τις άδειες χρήσης δασικής γης για γεωργικούς σκοπούς, έκτασης 909,42 εκταρίων, ανήλθε σε €157.218 σε σύγκριση με €120.396 για την ίδια έκταση το 2009. Το ΤΚΧ υπέβαλε στο Τμήμα τα αναθεωρημένα τέλη με επιστολή του ημερ. 16.12.2010.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, μετά τον καθορισμό των τελών χρήσης, το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος υπέβαλε Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για παραχώρηση κρατικής ενίσχυσης de minimis, ύψους €250.000 περίπου για τρία χρόνια, η οποία εξετάστηκε στις 24.8.2011 και η οποία, σύμφωνα με ανεπίσημη ενημέρωση, απορρίφθηκε.

(β) Καθυστερημένα τέλη. Τα καθυστερημένα τέλη από τη χρήση δασικής γης για γεωργικούς σκοπούς, δεν περιλήφθηκαν στην κατάσταση καθυστερημένων εσόδων 31.12.2010, διότι δεν ετοιμάστηκε κατάσταση με το ακριβές ποσό των ενοικίων που παρέμεναν σε εκκρεμότητα στις 31.12.2010.

Χαρτογράφηση και ετοιμασία Δασικού Κτηματολογίου. Παρατηρήθηκε ότι η χαρτογράφηση και ετοιμασία Δασικού Κτηματολογίου για την εκμισθωμένη δασική γη στα δάση Άχνας και Ξυλοτύμπου δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί, παρόλο που αναμενόταν να γίνει μέχρι τα τέλη του 2010.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση της εργασίας οφείλεται στο φόρτο εργασίας του προσωπικού του Κλάδου Χωρομετρίας και του προσωπικού της οικείας Δασικής Περιφέρειας.

Διερεύνηση πιθανής διασύνδεσης της γραμμής μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας Καρβουνά – Τριμίκλινης με την πυρκαγιά της 29^{ης} Ιουνίου 2007 στις περιοχές Σαϊττά – Αμιάντου – Πελενδρίου. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, κατόπιν εισήγησής μας, το Τμήμα ζήτησε στις 19.12.2008 από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας όπως διερευνήσει την πιθανότητα στοιχειοθέτησης αστικών ευθυνών εκ μέρους της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου και τη διεκδίκηση σχετικών αποζημιώσεων σε σχέση με την πιο πάνω πυρκαγιά. Ο Γενικός Εισαγγελέας, σε απαντητική επιστολή του ημερ. 17.11.2010, αναφέρει ότι κατά την άποψη του «δεν υπάρχει ικανοποιητική μαρτυρία με την οποία να μπορεί να αποδοθεί και να τεκμηριωθεί αμέλεια της ΑΗΚ, ήτοι παράβαση υποχρέωσης επιμέλειας προς τρίτο η οποία προκάλεσε ζημιά και ότι τα θεωρητικά και πειραματικά συμπεράσματα των εμπειρογνομόνων δεν είναι από μόνα τους ικανοποιητικά για τον σκοπό αυτό».

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, μετά την άποψη που εξέφρασε ο Γενικός Εισαγγελέας, θεωρεί ότι το θέμα έχει λήξει.

Παρακολούθηση υποθέσεων απαλλοτριώσεων. Σύμφωνα με το άρθρο 23.5 του Συντάγματος, εάν εντός τριών ετών από την ημερομηνία της απαλλοτριώσης δεν επιτευχθεί ο σκοπός της, τότε η απαλλοτριώνουσα αρχή είναι υποχρεωμένη να προσφέρει την απαλλοτριωθείσα ιδιοκτησία στον αρχικό ιδιοκτήτη, στην τιμή που την απέκτησε.

Διαπιστώθηκε ότι δεν τηρείται από το Τμήμα σχετικό μητρώο στο οποίο να καταχωρίζονται τα τεμάχια που απαλλοτριώθηκαν για δασικούς σκοπούς (κατασκευή δρόμων, ιδιωτική περίκλειστη ιδιοκτησία, προστασία φυσικού περιβάλλοντος και δασών κ.λπ.) με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η παρακολούθηση της τήρησης της πιο πάνω συνταγματικής πρόνοιας.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, το Τμήμα συμφωνεί με την εισήγησή μας και η σχετική εργασία θα ολοκληρωθεί πριν το τέλος του 2011.

Μεταλλείο Αμιάντου. Το μεταλλείο Αμιάντου καλύπτει έκταση 320 εκταρίων και βρίσκεται εξολοκλήρου μέσα σε δασική κρατική γη. Η λειτουργία του άρχισε το 1904 και τερματίστηκε το 1988.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Αποφάσεις που έλαβε το 1992 και το 1994, διόρισε εξ Υπουργών Επιτροπή με όρους εντολής τη σταθεροποίηση/ διαμόρφωση των στειρών και αποκατάσταση του μεταλλείου, την παρακολούθηση και επίλυση των προβλημάτων και την επεξεργασία προτάσεων για αξιοποίηση των κατοικιών και άλλων στοιχείων του μεταλλείου. Επίσης διόρισε Τεχνική Επιτροπή υπό την προεδρία του Τμήματος Γεωλογικής Επισκόπησης για προγραμματισμό και υλοποίηση των εργασιών και υποβοήθηση του έργου της εξ Υπουργών Επιτροπής.

Οι εργασίες αποκατάστασης άρχισαν το 1995 με προτεραιότητα τη σταθεροποίηση των σωρών των στερίων και την αναδάσωση/αναχλόαση που ακολουθούσε. Μέχρι σήμερα συμπληρώθηκε περίπου το 67% των εργασιών σταθεροποίησης και το 37% της αναδάσωσης. Κάθε χρόνο δαπανούνται περίπου €500.000 και με τον τρέχοντα ρυθμό εργασιών θα απαιτηθούν άλλα 20 έτη για ολοκλήρωση τους με προϋπολογιζόμενη συνολική δαπάνη γύρω στα €20-€25 εκ.

Στο μεταλλείο Αμιάντου υπάρχουν 60 κατοικίες οι οποίες περιήλθαν στην κυριότητα του κράτους μετά την καταβολή της εκτιμημένης αξίας τους στο ταμείο εκκαθάρισης της εταιρείας του μεταλλείου που είχε πτωχεύσει.

Μετά το οριστικό κλείσιμο του μεταλλείου το 1990, πολλοί εργαζόμενοι συνέχισαν να κατακρατούν κατοικίες παρόλο που αυτές περιήλθαν στην κυριότητα του κράτους. Το Τμήμα Δασών προσπάθησε να ανακτήσει τις υπό αναφορά κατοικίες, ωστόσο 26 από αυτές συνεχίζουν να κατακρατούνται παράνομα και για την ανάκτησή τους κινήθηκαν νομικές διαδικασίες από τον Γενικό Εισαγγελέα, ο οποίος ανέθεσε την υπόθεση σε ιδιωτικό δικηγορικό γραφείο.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι στις 14.3.2011 έγινε συνάντηση με τον ιδιώτη δικηγόρο, στον οποίο δόθηκαν συμπληρωματικά στοιχεία, αλλά έκτοτε, δεν έτυχαν οποιασδήποτε ενημέρωσης.

Έσοδα από δασικά φυτώρια. Σύμφωνα με την εξαγγελθείσα πολιτική του Τμήματος, τα δασικά φυτώρια στοχεύουν στην παραγωγή δασικών φυτών για επέκταση του δασικού πρασίνου με δάσωση κατάλληλων γαιών, κατάλληλη φύτευση και τοποτεχνήση διαθέσιμων δημοσίων εκτάσεων, έγκαιρη αποκατάσταση περιοχών στις οποίες η φυσική βλάστηση έχει καταστραφεί από πυρκαγιά ή άλλες αιτίες, αποκατάσταση οικοτόπων και υποβαθμισμένων περιοχών, προστασία και πολλαπλασιασμό ενδημικών φυτών κ.λπ.

Επίσης, στην πολιτική του Τμήματος για την παραγωγή και εγκατάσταση δασικών φυτών υποδεικνύεται πως η τιμή διάθεσης των δενδρυλλίων θα πρέπει τουλάχιστον να είναι ίση με το κόστος παραγωγής. Προς τον σκοπό αυτό, το κόστος παραγωγής αναθεωρείται κάθε πενταετία, λαμβάνοντας υπόψη και τις αντίστοιχες τιμές διάθεσης φυτών από ιδιωτικά φυτώρια. Η τελευταία φορά που έγινε αναθεώρηση των τιμών ήταν το 2005.

Τα έξοδα των φυτωρίων κατά το 2010, στα οποία δεν συμπεριλαμβάνονται οι μισθοί των υπαλλήλων, αποσβέσεις μηχανημάτων, αποσβέσεις κτιρίων κ.λπ., ανήλθαν σε €267.572 ενώ τα έσοδά τους για την υπό αναφορά περίοδο ήταν €243.453, δηλαδή ανακτήθηκε λιγότερο του 50% του κόστους παραγωγής.

Παρόλο που αναγνωρίζουμε ότι η λειτουργία των δασικών φυτωρίων δεν έχει ως στόχο την κερδοφορία αλλά εξυπηρετεί πολλούς σημαντικούς μη οικονομικούς στόχους, λόγω της μεγάλης διαφοράς που παρουσιάζουν τα έξοδα σε σχέση με τα έσοδα των φυτωρίων, εισηγηθήκαμε όπως οι τιμές πώλησης τύχουν αναθεώρησης ώστε να καλύπτουν τουλάχιστον το κόστος παραγωγής.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, συμφωνεί με τις εισηγήσεις μας, και θα ληφθούν υπόψη για τον καθορισμό των νέων τιμών που θα ισχύσουν από τις αρχές του 2012.

Παραχώρηση δύο ψεκαστικών αεροσκαφών του Τμήματος σε ιδιωτική εταιρεία. Τον Μάρτιο 2010 ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ζήτησε τις απόψεις της Υπηρεσίας μας, διαβιβάζοντας αντίγραφο επιστολής του Τμήματος Δασών με αίτημα τη διαγραφή δύο παλαιών αεροσκαφών και των εξαρτημάτων τους, λόγω του ότι ήταν σε μη χρησιμοποιήσιμη κατάσταση, καθώς και αντίγραφο επιστολής ιδιώτη προς το Υπουργείο Οικονομικών, στην οποία ανέφερε ότι προσφέρει το συνολικό ποσόν των €1.000 για την αγορά των εν λόγω αεροσκαφών (για ιστορικούς λόγους).

Τον Απρίλιο 2011, κατόπιν διερεύνησης του θέματος και λαμβάνοντας υπόψη την αξία των ανταλλακτικών που εκτιμάτο από το Τμήμα Δασών σε €500, καθώς και τις υπολειπόμενες ώρες λειτουργίας του κινητήρα του ενός αεροσκάφους (1/3 των συνολικών ωφέλιμων ωρών), πληροφόρησα τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ότι, κατά την άποψη μας, ο εν λόγω κινητήρας του αεροσκάφους καθώς και τα ανταλλακτικά θα έπρεπε να πωληθούν ξεχωριστά, μέσω διαδικασίας πλειοδοτικού διαγωνισμού. Ο Γενικός

Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών συμφώνησε με την εισήγηση μας και τον Ιούλιο 2011 ενημέρωσε σχετικά τον Διευθυντή του Τμήματος Δασών.

Κατόπιν προκήρυξης πλειοδοτικού διαγωνισμού, το εν λόγω αεροσκάφος και τα ανταλλακτικά πωλήθηκαν έναντι του ποσού των €4.000.

3.8.4 ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΣΑΑ) 2004-2006. Η τελευταία ημερομηνία ανάληψης πληρωμών από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) – Τμήμα Εγγυήσεων σε σχέση με το ΣΑΑ 2004-2006, το οποίο αφορούσε σε συνολικές δαπάνες υλοποίησης ύψους €158,3 εκ., με ανώτατο όριο επιχορήγησης από το ΕΓΤΠΕ – Τμήμα Εγγυήσεων τα €74,8 εκ, ήταν η 31.12.2008.

Σύμφωνα με την πιστοποιημένη δήλωση που υπέβαλε ο Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΟΑΠ) στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 8.12.2009, οι συνολικές δαπάνες που καταβλήθηκαν στα πλαίσια του ΣΑΑ ανήλθαν σε €143.811.621 εκ των οποίων τα €74.751.757 αφορούσαν συνεισφορά της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Σύμφωνα με στοιχεία που παρατίθενται στην απόφαση της Επιτροπής αρ. Ε(2010)8471 και ημερ. 3.12.2010, το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών προς επιστροφή στον ΟΑΠ ανήλθε σε €74.011.732 (ποσοστό εκταμίευσης 99%), και το τελικό υπόλοιπο που αποφασίστηκε να καταβληθεί κατά την περάτωση του προγράμματος ανήλθε σε €2.951.732. Ωστόσο, το πραγματικό ποσό που καταβλήθηκε ανήλθε σε €2.605.912 αφού ποσό €345.820 εξαιρέθηκε από τη χρηματοδότηση με βάση την απόφαση της Επιτροπής αρ. Ε(2010)7555 και ημερ. 4.11.2010, ως κατ' αποκοπή ποινή ύψους 5% για ανεπαρκή επίπεδα επιτόπιων ελέγχων σε εκταρικά μέτρα αγροτικής ανάπτυξης για τα έτη 2005-2007.

Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με απόφασή της ημερ. 23.11.2007, η οποία τροποποιήθηκε στις 15.12.2009, ενέκρινε το ΠΑΑ για την περίοδο από 1.1.2007 έως 31.12.2013, με σύνολο δαπανών ύψους €384,4 εκ. Η μέγιστη συνεισφορά του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) καθορίζεται στα €164,5 εκ., και τελευταία ημερομηνία καταβολής πληρωμών ορίζεται η 31.12.2015.

Το σύνολο των πληρωμών που διενεργήθηκαν στα πλαίσια του ΠΑΑ μέχρι τις 31.12.2010 ανήλθαν σε €87.172.906 (€22.257.307 κατά το 2010) από τις οποίες ποσό ύψους €43.586.625 (€11.128.003 για το 2010) αφορούσε συνεισφορά του ΕΓΤΑΑ. Στις συνολικές πληρωμές περιλαμβάνεται ποσό ύψους €43.125.588 που αφορούσε πληρωμές υπό μορφή ανειλημμένων πιστώσεων του ΣΑΑ 2004 -2006.

Ποσό ύψους €55.105.995 έχει ήδη εκταμιευθεί. Όπως προκύπτει, το ποσοστό εκταμίευσης των ευρωπαϊκών κονδυλίων στα πλαίσια του ΠΑΑ ανήλθε, μέχρι τις 31.12.2010, στο 33,49%, το οποίο, σύμφωνα με έκθεση του αντιπροσώπου της Διαχειριστικής Αρχής (Τμήμα Γεωργίας) του Προγράμματος της Κύπρου ημερ. 8.3.2011, είναι χαμηλότερο από τον κοινοτικό μέσο όρο, λόγω αδυναμίας στη διενέργεια πληρωμών των αγροπεριβαλλοντικών μέτρων που προκηρύχθηκαν το 2009.

Επισημάνουμε ότι η καθυστέρηση στην πληρωμή των αιτήσεων του Μέρους 2.3 «Αγροπεριβαλλοντικές υποχρεώσεις», του οποίου ο προϋπολογισμός ανέρχεται περίπου στο 25% του συνόλου των δημόσιων δαπανών του ΠΑΑ, οφείλεται σε προβλήματα που προέκυψαν κατά την υλοποίηση του νέου μηχανογραφικού συστήματος που αρχικά επιχειρήθηκε να αναπτυχθεί από τον ΟΑΠ, ωστόσο στη συνέχεια ανατέθηκε σε ιδιωτική εταιρεία. Εκφράσαμε την ανησυχία μας για το ενδεχόμενο απώλειας σημαντικής χρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση σε περίπτωση που δεν καταστεί εφικτή η ολοκλήρωση του έργου της μηχανογράφησης και η καταβολή πληρωμών εντός του έτους στα πλαίσια του Μέρους 2.3, αφού, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1290/2005, η Επιτροπή αποδεδειγμένα αυτόματα το τμήμα της δημοσιονομικής δέσμευσης του ΠΑΑ 2007-2013 το οποίο δεν χρησιμοποιήθηκε για την καταβολή πληρωμών ως τις 31 Δεκεμβρίου του μεθεπόμενου έτους από εκείνο της δημοσιονομικής δέσμευσης (κανόνας ν+2).

Σε σχετικές επιστολές της Διαχειριστικής Αρχής και του ΟΑΠ προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, ημερ. 24.1.2011 και 13.4.2011, αντίστοιχα, επιβεβαιώνεται η ύπαρξη ορατού κινδύνου απώλειας κοινοτικών κονδυλίων το 2011, κατά τη διάρκεια του οποίου πρέπει να απορροφηθούν €41 εκ., και επισημαίνεται η καθοριστικής σημασίας ανάγκη διενέργειας πληρωμών του Μέτρου 2.3. Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τις εξελίξεις και τους περαιτέρω τρόπους χειρισμού του πιο πάνω θέματος.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι η απορρόφηση κονδυλίων για το ΠΑΑ 2007-2013 για το 2011 κρίνεται ικανοποιητική, αφού παρατηρείται αύξηση των πληρωμών σε σχέση με το 2010, ενώ για την κάλυψη του κανόνα $v+2$ εκκρεμούν για τους εναπομείναντες πέντε μήνες, πληρωμές συνολικού ποσού €11,2 εκ μέχρι τις 31.12.2011, στόχος που αναμένεται να επιτευχθεί αφού κατά την περίοδο Μαΐου-Ιουνίου 2011 διενεργήθηκαν ήδη πληρωμές στα πλαίσια του Μέτρου 2.3, ύψους €8,5 εκ. Επίσης μας πληροφόρησε ότι η Διαχειριστική Αρχή του ΠΑΑ 2007-2013 και ο ΟΑΠ συνεργάζονται στενά με στόχο την αποφυγή απώλειας συγχρηματοδοτούμενων κονδυλίων, με τη θεσμοθέτηση τακτικών συσκέψεων και ενημερώσεων σε σχέση με την υλοποίηση του ΠΑΑ.

Σύμβαση για την Ανάπτυξη, Εγκατάσταση και Συντήρηση Συστήματος για τη διαχείριση ορισμένων Μέτρων και Καθεστώτων του ΠΑΑ 2007-2013.

(α) Μετά από προκήρυξη δημόσιου διαγωνισμού, ο ΟΑΠ κατακύρωσε, στις 16.11.2007 σύμβαση παροχής υπηρεσιών για την ανάπτυξη, εγκατάσταση και συντήρηση συστήματος για τη διαχείριση 18 Μέτρων του ΠΑΑ 2007-2013, σε κοινοπραξία εταιρειών, για ποσό ύψους €683.553. Η ανάδοχη κοινοπραξία ανέλαβε αρχικά να ολοκληρώσει το έργο σε 18 μήνες με αναμενόμενη ημερομηνία τελικής παράδοσης τις 15.5.2009, ενώ με βάση νέο χρονοδιάγραμμα ημερ. 29.1.2010, το έργο αναμενόταν να ολοκληρωθεί στις 16.12.2010.

Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από τον ΟΑΠ, μέχρι τις 2.5.2011 εκκρεμούσε η ολοκλήρωση δύο Μέτρων/Καθεστώτων σημειώνοντας καθυστέρηση πέραν των 5 μηνών σε σχέση με το αναθεωρημένο χρονοδιάγραμμα και 24 μηνών με βάση το αρχικό. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι, για επτά Μέτρα/Καθεστώτα (Καθεστώτα 1.5.2 και 1.8.1, Μέτρα 1.7, και 5.1) η μηχανογράφηση των οποίων έχει ολοκληρωθεί, και για τα οποία ενεργεί ως ανάδοχος το Τμήμα Γεωργίας, δεν είχαν αρχίσει να καταβάλλονται πληρωμές σε δικαιούχους, παρόλο που μεσολάβησε διάστημα 4-10 μηνών από την αποδοχή των συστημάτων, ενώ για ορισμένα άλλα (Μέτρα 1.2, 1.3, 1.9) παρατηρήθηκε καθυστέρηση μέχρι και 11 μηνών από την ημέρα αποδοχής του μηχανογραφικού συστήματος μέχρι την έναρξη καταβολής πληρωμών.

Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τους λόγους που οδήγησαν στην συνεχιζόμενη καθυστέρηση του έργου και των πληρωμών Μέτρων, η μηχανογράφηση των οποίων είχε ολοκληρωθεί.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι οι καθυστερήσεις στις πληρωμές Μέτρων/Καθεστώτων μπορούν, ανάλογα με τον αριθμό των αιτήσεων και την πολυπλοκότητα του κάθε Μέτρου/Καθεστώτος, να οφείλονται τόσο στη μηχανογράφηση, αξιολόγηση και διενέργεια διοικητικών ελέγχων (Μέτρα 5.1, 1.2, 1.3 και 1.9), όσο και στην καθυστέρηση υλοποίησης δράσεων και προσκόμισης των απαραίτητων παραστατικών από τους αιτητές (Καθεστώς 1.5.2 και Μέτρο 1.7). Όσον αφορά στο Καθεστώ 1.8.1, αυτό είναι άμεσα συνδεδεμένο με το Καθεστώ 2.3.7 που εφαρμόζει ο ΟΑΠ και, όπως μας πληροφόρησε, δεν μπορούν να διενεργηθούν πληρωμές από το υπό αναφορά Καθεστώ αν δεν προηγηθούν πληρωμές από τον ΟΑΠ.

(β) Στις επιλέξιμες δράσεις του Μέτρου 5.1 του ΠΑΑ 2007-2013 «Τεχνική Υποστήριξη», για το οποίο δικαιούχος είναι η Διαχειριστική Αρχή, περιλαμβάνεται η εγκατάσταση, λειτουργία και διασύνδεση ηλεκτρονικών συστημάτων διαχείρισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης του ΠΑΑ. Ο ΟΑΠ, με επιστολές του ημερ. 17.6.2010 και 30.11.2010 προς τη Διαχειριστική Αρχή, ζήτησε, μεταξύ άλλων, ενημέρωση κατά πόσο θα μπορούσε να αιτηθεί τη χρηματοδότηση της αρχικής σύμβασης μηχανογράφησης, ύψους €683.553 και στη συνέχεια της συμπληρωματικής σύμβασης, ύψους €152.000, στα πλαίσια του πιο πάνω Μέτρου. Η Διαχειριστική Αρχή, στην απαντητική της επιστολή ημερ. 21.7.2010 αναφορικά με την αρχική σύμβαση, δεν αναφέρθηκε στο θέμα της χρηματοδότησης της σύμβασης, ενώ στην επιστολή της ημερ. 22.12.2010 σε σχέση με τη συμπληρωματική σύμβαση, αναφέρει ότι αυτή θα μπορούσε να τύχει

χρηματοδότησης, νοουμένου ότι θα τηρηθούν πλήρως οι απαιτήσεις του περί Συμβάσεων Νόμου κατά την επιλογή της εταιρείας που θα αναπτύξει τα λογισμικά.

Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τους λόγους που δεν κατέστη δυνατή η χρηματοδότηση του πιο πάνω έργου στα πλαίσια του ΠΑΑ 2007-2013.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, παρά το γεγονός ότι το έργο εμπίπτει στις επιλέξιμες δράσεις του συγκεκριμένου Μέτρου, ο ΟΑΠ υπέβαλε το αίτημά του για χρηματοδότηση αφού κατακυρώθηκε η προσφορά και είχαν ήδη διαφανεί τα προβλήματα στην τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων. Όσον αφορά στη χρηματοδότηση της συμπληρωματικής σύμβασης μας πληροφόρησε ότι ο ΟΑΠ δεν επανήλθε, οπότε και η Διαχειριστική Αρχή δεν ήταν σε θέση να προβεί σε υποβολή αίτησης χωρίς να έχει επιβεβαιωθεί η τήρηση της νόμιμης διαδικασίας προσφορών.

Ο ΟΑΠ, με επιστολή του ημερ. 9.9.2011 προς τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, αναφέρει ότι, παρόλο που οι δαπάνες του πιο πάνω έργου θα μπορούσαν να επιδοτηθούν εξ' ολοκλήρου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, λόγω παραλείψεων του ΟΑΠ ή/και του Τμήματος Γεωργίας, μέχρι σήμερα δεν έχουμε επωφεληθεί της εν λόγω χρηματοδότησης, υποβάλλοντας ταυτόχρονα εισήγηση όπως συνολικές δαπάνες ύψους €925.740 (δαπάνες έργου πλέον συναφείς δαπάνες για λειτουργία υποστήριξη και συντήρηση) επιδοτηθούν μέσω του Μέτρου 5.1.

Καθεστώς 1.5.1 Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013: Επενδύσεις στις γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις. Οι συνολικές διαθέσιμες πιστώσεις του Καθεστώτος 1.5.1 του ΠΑΑ 2007-2013, το οποίο προκηρύχτηκε στις 18.7.2008, ανέρχονταν σε €25.000.000 από τα οποία τα €20.000.000 αφορούσαν την κατηγορία Β' των αιτήσεων (ενίσχυση από €9.001-€400.000 και €600.000 για νέους γεωργούς). Λόγω του μεγάλου αριθμού αιτήσεων οι οποίες υποβλήθηκαν (961 αιτήσεις συνολικού ύψους €65.203.351), εφαρμόστηκε σύστημα μοριοδότησης, στα πλαίσια σχετικής πρόνοιας του Προγράμματος.

Όπως διαπιστώθηκε, εγκρίθηκαν 355 αιτήσεις συνολικού ποσού €25.860.369, σημειώθηκε δηλαδή υπέρβαση €5.860.369 (20,8%). Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται συνολικό ποσό ύψους €1.694.211 το οποίο αφορά σε 13 αιτήσεις οι οποίες εγκρίθηκαν μετά από ενστάσεις, ενώ το υπόλοιπο ποσό αφορά σε 105 αιτήσεις οι οποίες έλαβαν όλες την ίδια βαθμολογία (162 μονάδων). Για την ικανοποίηση των 105 αυτών αιτήσεων απαιτούνται πιστώσεις ύψους €8,8 εκ., ενώ οι διαθέσιμες πιστώσεις μετά την ικανοποίηση των αιτήσεων που συγκέντρωσαν μεγαλύτερη βαθμολογία, ήταν μόνο €4,6 εκ. Οι αιτήσεις αυτές εγκρίθηκαν όλες λόγω ισοβάθμισης.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό του ΠΑΑ 2007-2013, το διαθέσιμο ποσό για το Καθεστώς 1.5.1 ανέρχεται στα €54,9 εκ., από τα οποία τα €38,7 εκ. ή ποσοστό 70,5% διατέθηκαν ήδη για επιδότηση αιτήσεων του αντίστοιχου καθεστώτος του ΣΑΑ 2004-2006, οι οποίες μεταφέρθηκαν ως ανειλημμένες υποχρεώσεις, το διαθέσιμο υπόλοιπο για νέες αιτήσεις ανερχόταν σε €16,2 εκ. Με βάση τα πιο πάνω, ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τους λόγους που εγκρίθηκαν οι αιτήσεις οι οποίες προκάλεσαν την περαιτέρω υπέρβαση των διαθέσιμων πιστώσεων του Καθεστώτος, ιδιαίτερα όσον αφορά τα €4,6 εκ. που αφορούν στις αιτήσεις που ισοβάθμισαν στο τέλος του καταλόγου μοριοδότησης που εγκρίθηκε.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι, βάσει της εμπειρίας του Τμήματος, κατά την υλοποίηση επενδυτικών προγραμμάτων συνηθίζεται να παρατηρείται απόκλιση μεταξύ του ποσού που εγκρίνεται κατά την υποβολή των αιτήσεων και του ποσού που καταβάλλεται στους δικαιούχους με την υλοποίηση των δράσεων, κυρίως λόγω περιπτώσεων μη υλοποίησης των επενδύσεων από τους δικαιούχους, μη τήρησης των κανόνων που τίθενται κατά την έγκριση της επένδυσης, γεγονός που καθιστά την τελική δαπάνη μη επιλέξιμη, και υπερεκτίμησης του κόστους της επένδυσης κατά την υποβολή της αίτησης. Επίσης μας πληροφόρησε ότι η Διαχειριστική Αρχή έκρινε ότι το τελικό ποσό που θα καταβληθεί θα κυμαίνεται κοντά στο αρχικό ποσό της προκήρυξης, ενώ κρίθηκε ως δικαιότερο να εγκριθούν όλες οι αιτήσεις που ισοβάθμισαν στο τέλος του καταλόγου.

Μέτρο 1.1.3 ΣΑΑ 2004-2006 - «Διαχείριση αποβλήτων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις» – Οφειλή ύψους €239.183. Στα πλαίσια εκ των υστέρων επιτόπιου ελέγχου από το Τμήμα, ως αναδόχου εφαρμογής του Μέτρου, στις 22.1.2010, διαπιστώθηκε ότι τα μηχανήματα και ο εξοπλισμός για τα οποία λήφθηκε επιδότηση στις 9.6.2006 από συγκεκριμένη εταιρεία, ύψους €239.183, δεν βρίσκονταν σε λειτουργία, κατά παράβαση των προνοιών του Καθεστώτος 1.1.3, σύμφωνα με τις οποίες αυτά πρέπει να διατηρούνται και να λειτουργούν για πέντε τουλάχιστο χρόνια από την ημερομηνία τελικής πληρωμής της επιδότησης. Η εταιρεία ενημερώθηκε από το Τμήμα με σχετική επιστολή στις 7.6.2010 και ο ΟΑΠ στις 2.11.2010, ημερομηνία κατά την οποία η εταιρεία τέθηκε υπό εκκαθάριση.

Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τους λόγους της μεγάλης καθυστέρησης που παρατηρήθηκε από την ημέρα εξακρίβωσης της παράβασης μέχρι τη σχετική ενημέρωση του ΟΑΠ, η οποία ενδεχομένως να καταστήσει πολύ δύσκολη την ανάκτηση της επιδότησης, αφού όπως αναφέρουμε πιο πάνω, στο μεταξύ η εταιρεία τέθηκε υπό εκκαθάριση.

Όπως μας πληροφόρησε η Διευθύντρια του Τμήματος σύμφωνα με τα αποτελέσματα του επιτόπιου ελέγχου, η μη λειτουργία των εγκαταστάσεων ήταν προσωρινή, οι εγκαταστάσεις ήταν σε λειτουργήσιμη κατάσταση και το ιδιοκτησιακό καθεστώς της εκμετάλλευσης αμετάβλητο. Μετά την καθυστέρηση επαναλειτουργίας του σταθμού, και λαμβάνοντας υπόψη τη συνέπεια που είχε επιδείξει ο αιτητής, μέχρι τη διαπίστωση της μη λειτουργίας του σταθμού, το Τμήμα απέστειλε, στις 7.6.2010, επιστολή στον αιτητή δίνοντας τρίμηνη προθεσμία για επαναλειτουργία της εγκατάστασης. Όταν, μετά τη λήξη της προθεσμίας, οι εξηγήσεις που έδωσε ο αιτητής δεν έγιναν δεκτές από το Τμήμα, ενημερώθηκε σχετικά ο ΟΑΠ.

Εκτάσεις υπαγόμενες στο καθεστώς ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης. Σύμφωνα με το άρθρο 124 του Κανονισμού (ΕΚ) 73/2009 του Συμβουλίου, η γεωργική έκταση των κρατών μελών που εντάχθηκαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση την 1.5.2004, δυνάμει του Καθεστώτος Ενιαίας Στρεμματικής Ενίσχυσης (ΚΕΣΕ), είναι το μέρος της χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης του κράτους αυτού το οποίο έχει διατηρηθεί σε καλή γεωργική κατάσταση στις 30 Ιουνίου 2003 (έκταση αναφοράς). Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1121/2009, η εν λόγω έκταση για την Κύπρο ανέρχεται στα 140.000 εκτάρια.

Για τον καθορισμό του ποσού ενίσχυσης ανά δεκάριο, ο ετήσιος οικονομικός φάκελος κάθε χώρας διαιρείται με το μεγαλύτερο μεταξύ της συνολικής επιλέξιμης έκτασης (μετά την επιβολή των ποινών) και της έκτασης αναφοράς.

Σύμφωνα με στοιχεία του ΟΑΠ, παρατηρείται μειωτική τάση της επιλέξιμης γεωργικής γης, η οποία αποδίδεται στην παρατεταμένη ανομβρία των τελευταίων χρόνων καθώς και στον επαναπροσδιορισμό της επιλεξιμότητας των εκτάσεων που ακολούθησε μετά τους ελέγχους της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης (ΓΔΓΑΑ) στον Οργανισμό. Όπως μας αναφέρθηκε, αυτό αναμένεται να έχει ως συνέπεια το ολοένα χαμηλότερο ποσοστό εκταμίευσης του οικονομικού φακέλου της Κύπρου, σε σχέση με τις εκταρικές ενισχύσεις, αφού η συνολική επιλέξιμη έκταση αναμένεται να παραμείνει σε επίπεδα χαμηλότερα της έκτασης αναφοράς.

Όπως διαπιστώθηκε, το ποσοστό εκταμίευσης από το 2009 και μετά παρουσιάζει μείωση και, σύμφωνα με μελέτη που εκπονήθηκε από τον ΟΑΠ, ποσοστό περίπου 6,3% του οικονομικού φακέλου αναμένεται να μείνει αδιάθετο για το έτος 2010, ενώ η κατάσταση αναμένεται να επιδεινωθεί με την πάροδο του χρόνου, καθότι η τάση της επιλέξιμης έκτασης είναι καθοδική. Σε διμερή συνάντηση που διενεργήθηκε στις 13.7.2010, στα πλαίσια συνάντησης της Διαχειριστικής Επιτροπής Άμεσων Πληρωμών, λειτουργοί του ΟΑΠ και του Τμήματος Γεωργίας ενημερώθηκαν πως η Επιτροπή είναι διατεθειμένη να εξετάσει την τροποποίηση της έκτασης αναφοράς της Κύπρου και συνέστησε την υποβολή γραπτού και επαρκώς αιτιολογημένου αιτήματος από τις Κυπριακές Αρχές. Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, το Τμήμα, μετά από οδηγίες του ΥΓΦΠΠ και κατόπιν αιτήματος του ΟΑΠ, υπέβαλε στις 11.10.2010 αίτημα στην ΓΔΓΑΑ για τροποποίηση των γεωργικών εκτάσεων υπαγόμενων στο ΚΕΣΕ από 140.000 σε 132.000 εκτάρια, το οποίο στη συνέχεια αποσύρθηκε, καθώς θέση τόσο του ΥΓΦΠΠ όσο και του Τμήματος είναι ότι μια τέτοια ενέργεια θα είχε ως αποτέλεσμα τη μελλοντική μείωση του οικονομικού φακέλου της Κύπρου.

Κλάδος Εργαστηριακών Αναλύσεων - Τομέας Ελέγχου Ζωοτροφών.

(α) Διαπίστευση Εργαστηρίου Ελέγχου Ποιότητας Ζωοτροφών. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Εργαστήριο Ελέγχου Ποιότητας Ζωοτροφών του Τμήματος δεν έχει διαπιστευθεί βάσει καθορισμένου ευρωπαϊκού προτύπου σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία, παρά τη λήξη της σχετικής προθεσμίας στις 31.12.2009, βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) 2076/2005.

Όπως μας πληροφόρησε η Διευθύντρια του Τμήματος, έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία αξιολόγησης του Εργαστηρίου από τον Κυπριακό Οργανισμό Προώθησης Ποιότητας (ΚΟΠΠ), έχουν ληφθεί διορθωτικές ενέργειες στους τομείς που επισημάνθηκαν μη συμμορφώσεις με το σχετικό κυπριακό πρότυπο ποιότητας και αναμένεται η σύγκλιση της αρμόδιας Επιτροπής του ΚΟΠΠ για εξέταση του θέματος διαπίστευσης του εργαστηρίου.

(β) Κλάδος Εργαστηριακών Αναλύσεων και Τομέας εφαρμογής της νομοθεσίας για τις ζωοτροφές. Με στόχο τη μείωση των αρνητικών συνεπειών της ανίχνευσης αφλατοξίνης M1 πέραν των επιτρεπτών ορίων στο γάλα, το ΥΓΦΠΠ αιτήθηκε στην Αρμόδια Επιτροπή της ΕΕ την τροποποίηση των ανωτάτων επιτρεπτών ορίων για ορισμένες ουσίες στις συμπληρωματικές και πλήρεις ζωοτροφές γαλακτοφόρων ζώων. Το αίτημα της Κύπρου συζητήθηκε στην μόνιμη Επιτροπή στις 13-14.12.2010 και η Επιτροπή ενημέρωσε το ΥΓΦΠΠ ότι, βάσει της Οδηγίας 2002/32/ΕΚ, μπορεί να μειώσει προσωρινά την ισχύουσα μέγιστη περιεκτικότητα ορισμένων ανεπιθύμητων ουσιών στις ζωοτροφές ή ακόμα και να απαγορεύσει την παρουσία στα προϊόντα που προορίζονται για ζωοτροφές.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το ΥΓΦΠΠ ενέκρινε, στις 3.5.2011, την έκδοση Διατάγματος για μείωση των ορίων αφλατοξίνης B1 στις συμπληρωματικές και πλήρεις ζωοτροφές για γαλακτοφόρα ζώα, αλλά πριν την έκδοσή του τροchioδρομείται η ολοκλήρωση της δημόσιας διαβούλευσης για το θέμα.

Αποζημιώσεις Κτηνοτρόφων. Κατά το 2010 καταβλήθηκαν αποζημιώσεις συνολικού ύψους €1.210.686 για εθελοντική κατεδάφιση, με ή χωρίς μετεγκατάσταση, κτηνοτροφικών υποστατικών, τα οποία λόγω της θέσης τους έχουν καταστεί σε μεγάλο βαθμό οχληρά.

Στα πλαίσια του Σχεδίου για κατεδάφιση με σκοπό τη μετεγκατάσταση, παραλήφθηκαν μέχρι τις 26.3.2010, 11 αιτήσεις, από τις οποίες πέντε εγκρίθηκαν. Σε δύο δικαιούχους που αποδέχτηκαν την προσφορά του Τμήματος, καταβλήθηκαν αποζημιώσεις συνολικού ύψους €322.267. Όπως διαπιστώθηκε, ο ένας από τους δύο κτηνοτρόφους, στον οποίο καταβλήθηκαν αποζημιώσεις ύψους €314.932, είχε υποβάλει αίτηση και κατά το 2008 και του είχε γίνει προσφορά ύψους €281.162, την οποία είχε απορρίψει, επειδή αδυνατούσε να μεταφέρει την κτηνοτροφική του μονάδα εντός του καθοριζόμενου από το Τμήμα χρονοδιαγράμματος λόγω καθυστέρησης στην έγκριση της αίτησής του κάτω από το Μέτρο 1.5.1, «Επενδύσεις στις γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις» του ΠΑΑ 2007-2013. Όπως προκύπτει, λόγω αυτής της καθυστέρησης, παρατηρήθηκε αύξηση στο ποσό αποζημίωσης κατά €33.769, λόγω της αναθεώρησης των μέσων τιμών αντικατάστασης των οχληρών κτηνοτροφικών υποστατικών στην οποία προέβη το Τμήμα. Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τους λόγους που κρίθηκε απαραίτητη η αναθεώρηση των τιμών, δεδομένου ότι το Σχέδιο εφαρμόστηκε μόλις πριν από δύο χρόνια.

Όπως μας πληροφόρησε η Διευθύντρια του Τμήματος, η αναθεώρηση κρίθηκε σκόπιμη λόγω της αύξησης στην τιμή των καυσίμων και κατ'επέκταση των οικοδομικών υλικών και του κόστους μεταφοράς και απόρριψης των άχρηστων υλικών σε νόμιμους χώρους. Επίσης, μάς πληροφόρησε ότι ο αναθεωρημένος κατάλογος των μέσων τιμών εγκρίθηκε από την αρμόδια Διατμηματική Επιτροπή Εκτιμήσεων.

Παρατηρήσαμε επίσης ότι η καθυστέρηση στην εξέταση/έγκριση των αιτήσεων του Μέρους 1.5.1, είχε ως αποτέλεσμα την αδυναμία μετακίνησης των υποστατικών και άλλων αιτητών, οι οποίοι αναγκάστηκαν να επανυποβάλουν τις αιτήσεις τους, με συνεπακόλουθη αύξηση στο διοικητικό κόστος που απαιτείται για την εξέταση, εκτίμηση και έγκριση, κάθε αίτησης. Επιπρόσθετα, ο στόχος του Σχεδίου δεν επιτυγχάνεται

άμεσα, αφού παρατείνεται το φαινόμενο της οχληρίας ή της ρύπανσης του περιβάλλοντος ή των υπόγειων υδροφορέων.

Κτηνοτροφικές Περιοχές. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του ημερ. 30.7.2008, επανακαθόρισε το ύψος του ενοικίου των κτηνοτροφικών οικοπέδων ώστε αυτό να βασίζεται στο αγοραίο ετήσιο ενοίκιο και να μην εμπεριέχει κρατική ενίσχυση. Σε σύσκεψη που έγινε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 29.9.2008 αποφασίστηκε όπως οι εκτοπισθέντες κτηνοτρόφοι, οι οποίοι ενοικιάζουν κτηνοτροφικά οικόπεδα από την Υπηρεσία Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, καταβάλλουν ενοίκιο ύψους €1- €2 για την περίοδο 2.5.2007-31.12.2008, και όπως η διαφορά που προκύπτει σε σχέση με το αγοραίο ενοίκιο καλυφθεί από τις σχετικές ρυθμίσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis).

Το Τμήμα Γεωργίας, με επιστολή του ημερ. 28.1.2011, ενημέρωσε τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων ότι έχει επιβάλει το αγοραίο ενοίκιο σε όλες τις περιπτώσεις εκμίσθωσης κτηνοτροφικών οικοπέδων που το αφορούν. Το θέμα χειρισμού των εκτοπισθέντων κτηνοτρόφων, οι οποίοι εξακολουθούν να καταβάλλουν στην Υπηρεσία Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών ενοίκιο ύψους €1-€2 για τουρκοκυπριακά τεμάχια, βρίσκεται ακόμα σε εκκρεμότητα.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το θέμα του καθορισμού ενοικίου για κτηνοτροφικά οικόπεδα σε τουρκοκυπριακές περιουσίες αποτελεί αρμοδιότητα του Υπουργείου Εσωτερικών.

Επιδότηση δαπανών ηλεκτροδότησης εγκαταστάσεων με βάση την αγροτική πολιτική της ΑΗΚ. Κατά το 2010 υποβλήθηκαν, στα πλαίσια του πιο πάνω Σχεδίου, συνολικά 131 αιτήσεις για έκδοση βεβαίωσης δικαιούχου για συμμετοχή στο Σχέδιο, από τις οποίες 11 απορρίφθηκαν. Από τον έλεγχο της διαδικασίας αξιολόγησης των αιτήσεων διαπιστώθηκαν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- (i) Εντοπίστηκε περίπτωση όπου βεβαίωση εκδόθηκε σε φυσικό πρόσωπο το οποίο εργοδοτείται και είναι μέτοχος σε δύο εταιρείες που δραστηριοποιούνται στη γεωργοκτηνοτροφία. Εκφράσαμε την άποψη ότι θα έπρεπε να είχε ζητηθεί η υποβολή αίτησης από τις εταιρείες και όχι τον μέτοχό τους και για εξέταση του αιτήματος θα έπρεπε, βάσει των προνοιών του Σχεδίου, να είχαν προσκομιστεί ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις που να καταδεικνύουν ότι ο συνολικός κύκλος εργασιών τους δεν ξεπερνά τις €854.300 ετησίως.
- (ii) Εκδόθηκε βεβαίωση δικαιούχου σε αιτήτρια κάτω των 40 ετών ως νέα γεωργός χωρίς να υπάρχουν στοιχεία ή πληροφορίες που να καταδεικνύουν ότι το Τμήμα είχε προβεί σε οποιοδήποτε έλεγχο για να επιβεβαιωθεί ότι η αιτήτρια είχε όντως εγκριθεί ως νέα γεωργός. Ως αποτέλεσμα, η αιτήτρια έλαβε επιδότηση ύψους 60%, δηλαδή επιπλέον 10%.
- (iii) Παραχωρήθηκε βεβαίωση σε αιτήτρια κάτω των 40 ετών, με πρόσθετο ποσοστό επιδότησης 10%, η οποία είχε εγκριθεί ως νέα γεωργός στα πλαίσια του ΣΑΑ 2004-2006. Ωστόσο, σύμφωνα με τους περί Αναπτύξεως Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικούς) Κανονισμούς του 2008, ως νέοι γεωργοί θεωρούνται όσοι έτυχαν έγκρισης στα πλαίσια του ΠΑΑ 2007-2013.
- (iv) Στις πλείστες περιπτώσεις δεν εντοπίστηκε στο φάκελο της αίτησης βεβαίωση ότι ο αιτητής/δικαιούχος είναι μόνιμος κάτοικος αγροτικών περιοχών, σύμφωνα με τα κριτήρια του Σχεδίου.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι για τις περιπτώσεις αυτές θα διερευνηθεί μέσω της ΑΗΚ, η δυνατότητα απόσυρσης των σχετικών βεβαιώσεων, όπου αυτές εκδόθηκαν.

- (v) Κατά τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας για το 2009, εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου εκδόθηκαν από το Τμήμα βεβαιώσεις χωρίς, κατά την άποψή μας, να πληρούνται τα κριτήρια του Σχεδίου. Σε μία από αυτές, η οποία αφορούσε στην έκδοση βεβαίωσης σε εταιρεία, ο μέτοχος της οποίας δεν ήταν εγγεγραμμένος στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων ως γεωργός, όπως προνοούν οι σχετικοί Κανονισμοί, το Τμήμα απέστειλε σχετική ειδοποίηση με την οποία ενημέρωσε την εταιρεία ότι η εκδοθείσα βεβαίωση θεωρείται άκυρη και ως εκ τούτου θα πρέπει να καταβληθεί στην ΑΗΚ ποσό

ύψους €7.029. Η επιστολή δεν κοινοποιήθηκε στην ΑΗΚ, ούτε και υπήρξε οποιαδήποτε ανταπόκριση από την υπό αναφορά εταιρεία.

Όπως μας πληροφόρησε η Διευθύντρια του Τμήματος, μετά τον έλεγχό μας, το Τμήμα ενημέρωσε σχετικά την ΑΗΚ για λήψη νομικών ή άλλων μέτρων.

Σχέδιο Ρύθμισης Αγροτικών Χρεών. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενη Έκθεσή μας, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη ρύθμιση αγροτικών χρεών ύψους €63 εκ., με τη διαγραφή ποσού ύψους περίπου €34 εκ. Βάσει της πιο πάνω Απόφασης, το Υπουργείο Οικονομικών διαβίβασε τα σχετικά εμβάσματα στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, και κατόπιν εισήγησής μας, το Τμήμα ζήτησε γραπτώς ενημέρωση από το Υπουργείο Οικονομικών κατά πόσο τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στα οποία έγιναν τα σχετικά εμβάσματα, απέστειλαν οποιαδήποτε δικαιολογητικά ώστε να επιβεβαιωθεί η πίστωση όλων των εγκριθέντων για διαγραφή χρεωστικών λογαριασμών. Όπως μας πληροφόρησε το Τμήμα, το Υπουργείο Οικονομικών δεν έχει ακόμα ανταποκριθεί.

Επίσης η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα, με επιστολές της ημερ. 13.5.2010, 25.5.2010 και 30.12.2010 προς το ΥΓΦΠΠ, απέστειλε κατάλογο 47 περιπτώσεων συνολικού ποσού €363.636, στις οποίες δεν κατέστη δυνατό να πιστωθούν οι εγκεκριμένοι λογαριασμοί ζητώντας οδηγίες για τον περαιτέρω χειρισμό τους. Το Τμήμα, σε επιστολές του ημερ. 24.2.2010 και 9.11.2010 ανέφερε ότι, στις περιπτώσεις όπου δεν μπορεί να αποδειχθεί ότι ο εγκεκριμένος λογαριασμός συνδέεται άμεσα με το υφιστάμενο χρέος, τότε τα σχετικά ποσά πρέπει να επιστραφούν στο Υπουργείο Οικονομικών. Όπως διαπιστώθηκε, η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα επέστρεψε, στις 30.12.2010, στο Υπουργείο Οικονομικών συνολικό ποσό ύψους €363.636. Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε κατά πόσο έχουν αξιολογηθεί οποιαδήποτε πρόσθετα στοιχεία/λογαριασμοί για τους αιτητές των οποίων οι λογαριασμοί δεν διευθετήθηκαν και εάν προηγήθηκε οποιαδήποτε διερεύνηση προτού επιστραφεί το πιο πάνω ποσό στο Υπουργείο Οικονομικών.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα, με επιστολή ημερ. 21.3.2011, ενημέρωσε το Υπουργείο Οικονομικών ότι, με βάση τα στοιχεία που προσκομίστηκαν, δύο από τις 47 περιπτώσεις (συνολικού ποσού €9.027) θα μπορούσε να διευθετηθούν. Παράλληλα το Τμήμα συνεχίζει να αξιολογεί οποιαδήποτε πρόσθετα στοιχεία αποστέλλονται από το Υπουργείο Οικονομικών για τους αιτητές των οποίων οι λογαριασμοί δεν διευθετηθούν και αποστέλλει προς αυτό τις εισηγήσεις του.

Προϊόντα προστασίας ονομασιών προέλευσης (ΠΟΠ) και γεωγραφικών ενδείξεων γεωργικών προϊόντων και τροφίμων (ΠΓΕ). Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, παρά την υποβολή, από το 2004, αίτησης από το Σύνδεσμο Τυροκόμων Κύπρου για κατοχύρωση της ονομασίας «Χαλλούμι», η αίτηση προωθήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, από την Αρμόδια Αρχή, μόλις στις 29.7.2009, ενώ εκκρεμεί η εξέταση σχετικής προσφυγής που υπέβαλε τουρκοκυπριακή εταιρεία στο Ανώτατο Δικαστήριο.

Πέραν της αίτησης για την κατοχύρωση της ονομασίας «Χαλλούμι» έχουν υποβληθεί ακόμη 21 αιτήσεις για άλλες ονομασίες. Δέκα από τις αιτήσεις απορρίφθηκαν και εννέα βρίσκονται ακόμα υπό εξέταση. Το μόνο προϊόν που έχει κατοχυρωθεί μέχρι σήμερα σε ευρωπαϊκό επίπεδο ως προϊόν ΠΓΕ είναι το «Λουκούμι Γεροσκήπου», ενώ η αίτηση του Συνδέσμου Παραγωγών Παραδοσιακών Εδεσμάτων Γεροσκήπου για κατοχύρωση της ονομασίας «Κουφέτα Αμυγδάλου Γεροσκήπου» ως προϊόντος ΠΓΕ αξιολογήθηκε θετικά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και δημοσιεύθηκε την 1.7.2011 στην Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για υποβολή τυχόν ενστάσεων.

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο διεξήγαγε σχετικό έλεγχο το 2010, στον οποίο συμμετείχε και η Υπηρεσία μας. Μεταξύ άλλων επισήμανε ότι η επαλήθευση της σχέσης μεταξύ εισροών και εκροών, μέσω των στοιχείων που πρέπει να τηρούνται από τις επιχειρήσεις βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) 1898/2006, και η οποία διενεργείται από το Τμήμα, δεν τεκμηριώνεται επαρκώς.

Όπως μας πληροφόρησε η Διευθύντρια του Τμήματος, η διαδικασία ελέγχου πρόκειται να τροποποιηθεί έτσι ώστε να υπάρχει επαρκής τεκμηρίωση για την επαλήθευση της σχέσης μεταξύ εισροών και εκροών.

Επισήμανε ωστόσο ότι, στην περίπτωση του Λουκουμιού Γεροσκήπου, δεν υπάρχει γεωγραφικός περιορισμός όσον αφορά στις πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται, ενώ στην εγκεκριμένη προδιαγραφή της ονομασίας δεν γίνεται αναφορά στην ποσοτική σχέση μεταξύ πρώτων υλών και τελικού προϊόντος.

Σχέδια παροχής οικονομικής βοήθειας, ενίσχυσης και αποζημιώσεων στους εγκλωβισμένους.

(α) Σχέδιο παροχής οικονομικής βοήθειας στους εγκλωβισμένους γεωργοκτηνοτρόφους λόγω ειδικών δυσκολιών κατά την άσκηση της γεωργικής τους απασχόλησης. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του ημερ. 3.1.2008, ενέκρινε αναθεωρημένο Σχέδιο παροχής οικονομικής βοήθειας προς τους εγκλωβισμένους, η οποία θα καταβάλλεται από το Τμήμα βάσει ονομαστικών καταλόγων που θα ετοιμάζονται από την Υπηρεσία Ανθρωπιστικών Θεμάτων (ΥΑΘ), η οποία σε συνεργασία με τους Κοινοτάρχες, θα βεβαιώνει τις δηλώσεις περιουσιακών στοιχείων.

Κατά το 2010 διενεργήθηκαν, στα πλαίσια του Σχεδίου, πληρωμές ύψους €666.418 (€1.134.178 το 2009). Η μείωση που παρατηρήθηκε σε σχέση με το 2009, οφείλεται σύμφωνα με το Τμήμα, στο γεγονός ότι πολλοί από τους εγκλωβισμένους δεν προσκόμισαν τίτλους ιδιοκτησίας/ενοικιαστήρια έγγραφα για τις εκτάσεις που δηλώθηκαν, καθώς και στο γεγονός ότι κάποια Κοινοτικά Συμβούλια δεν πιστοποίησαν τις αιτήσεις.

Η ΥΑΘ, με επιστολή της ημερ. 24.3.2010 προς τη Γενική Διευθύντρια του ΥΓΦΠΠ, αναφέρθηκε στα προβλήματα που αντιμετωπίζονται κατά την εφαρμογή του Σχεδίου, και ζήτησε όπως υποβληθεί πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για αναθεώρηση του Σχεδίου. Το ΥΓΦΠΠ, κατέθεσε την 1.12.2010 σχετική Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο ενέκρινε στις 20.12.2010, με εφαρμογή από το 2011, το νέο Σχέδιο, στο οποίο καθορίζεται ως μέγιστο ποσό προϋπολογισμού το ποσό των €700.000, ενώ σε περίπτωση που οι αιτήσεις υπερβαίνουν το ποσό αυτό, θα γίνεται σύμμετρη μείωση για ικανοποίηση όλων των δικαιούχων. Στο Σχέδιο περιγράφεται επίσης η διαδικασία παραχώρησης της οικονομικής ενίσχυσης, ενώ ως μέγιστο όριο επιδότησης ανά νοικοκυριό ορίστηκε το ποσό των €20.000.

(β) Παροχή οικονομικής ενίσχυσης για επενδύσεις στις γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις λόγω ειδικών δυσκολιών κατά την άσκηση της γεωργικής τους απασχόλησης. Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 20.5.2009 το πιο πάνω Σχέδιο, για το οποίο περιλήφθηκε στον Προϋπολογισμό του 2010 σχετική πρόνοια ύψους €1 εκ.

Σύμφωνα με τη σχετική Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο, το Σχέδιο θα χρηματοδοτείται αποκλειστικά από εθνικούς πόρους και γενικά οι επιλέξιμες δαπάνες θα καλύπτουν την κατασκευή κτιρίων, υποστατικών και την αγορά νέων μηχανημάτων και εξαρτημάτων. Όπως αναφέρεται, λόγω της αδυναμίας των Αρχών της Δημοκρατίας να ασκήσουν έλεγχο στις κατεχόμενες περιοχές, οι αιτήσεις θα πρέπει να βεβαιώνονται για την ορθότητα των πληροφοριών τους από τον πρόεδρο και τα μέλη του Κοινοτικού Συμβουλίου της κοινότητας όπου βρίσκεται η εκμετάλλευση. Η καταβολή της ενίσχυσης θα γίνεται με την προσκόμιση τιμολογίων και αποδείξεων.

Το Σχέδιο υλοποιήθηκε το 2010 και συμμετείχαν σ' αυτό 17 εγκλωβισμένοι. Το συνολικό ποσό που καταβλήθηκε ανήλθε σε €860.715.

Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενη Έκθεσή μας, λόγω της φύσης της βοήθειας, υπάρχουν εξ' αντικειμένου περιορισμοί και αδυναμίες όσον αφορά στα συστήματα παρακολούθησης του Σχεδίου, λόγω του ότι οι περιοχές στις οποίες διαμένουν οι εγκλωβισμένοι δεν είναι ελεγχόμενες από τη Δημοκρατία.

Επιπρόσθετα, από τον έλεγχο συγκεκριμένων αιτήσεων, προέκυψαν τα ακόλουθα:

(i) Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου έγιναν αποδεκτά τιμολόγια/αποδείξεις τα οποία έφεραν ημερομηνία έκδοσης μεταγενέστερη της 30.9.2010, η οποία ορίστηκε από το Τμήμα Γεωργίας ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής τους.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι τα εν λόγω παραστατικά έγιναν δεκτά σε μεμονωμένη περίπτωση μετά από έγκριση αιτήματος παράτασης το οποίο υποβλήθηκε από το δικαιούχο, καθώς υπήρξε καθυστέρηση στην παραλαβή των μηχανημάτων από το εξωτερικό.

- (ii) Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου τα ενοικιαστήρια έγγραφα για αγροτικά τεμάχια είχαν μικρή χρονική διάρκεια (ένα-δύο χρόνια) με αποτέλεσμα να μη μπορεί να διασφαλιστεί με βεβαιότητα η βιωσιμότητα των επενδύσεων για τα επόμενα πέντε χρόνια, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Σχεδίου.

Όπως μας πληροφόρησε η Διευθύντρια του Τμήματος, ενοικιαστήρια με μικρή χρονική διάρκεια γίνονται αποδεκτά μετά από σχετική απόφαση της Γενικής Διευθύντριας του ΥΓΦΠΠ, ημερ. 20.5.2010.

- (iii) Τα χρονοδιαγράμματα που καθορίστηκαν για υλοποίηση του Σχεδίου ήταν περιοριστικά, αφού ολόκληρο το ποσό του Σχεδίου θα έπρεπε να διατεθεί μέσω του Προϋπολογισμού του 2010. Συγκεκριμένα, το Σχέδιο προκηρύχθηκε περί τα τέλη Φεβρουαρίου 2010 και η τελευταία ημερομηνία υποβολής αιτήσεων καθορίστηκε η 31.3.2010. Τα σχετικά τιμολόγια έπρεπε να είχαν εξοφληθεί και υποβληθεί μέχρι 30.9.2010, δηλαδή παρέχονταν στους αιτητές περίοδος περίπου έξι μηνών για υλοποίηση των δράσεων. Σημειώνεται ότι στο παρόμοιο επενδυτικό σχέδιο του ΠΑΑ 2007-2013, που εφαρμόζεται για αιτητές στις ελεγχόμενες από τη Δημοκρατία περιοχές, ο χρόνος υλοποίησης των δράσεων φτάνει τα δύο χρόνια.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι στο παρόμοιο σχέδιο του ΠΑΑ 2007-2013 ο χρόνος υλοποίησης των δράσεων είναι δύο χρόνια καθώς οι αιτήσεις εξετάζονται με βάση το σχεδιασμό της επταετίας και ο ετήσιος προϋπολογισμός κάθε Μέτρου αναπροσαρμόζεται από τον ΟΑΠ στα πλαίσια του συνολικού ετήσιου προϋπολογισμού του ΠΑΑ.

Γεωργικά Φάρμακα.

(α) **Ετήσιο πρόγραμμα ελέγχου.** Διαπιστώσαμε ότι οι εργαστηριακοί έλεγχοι, στα πλαίσια του προγράμματος προληπτικής παρακολούθησης υπολειμμάτων γεωργικών φαρμάκων σε φυτικά προϊόντα, γίνονται με σημαντική καθυστέρηση μέχρι και οκτώ μηνών από την ημερομηνία λήψης των δειγμάτων. Καθυστέρηση μέχρι και δύο μηνών παρατηρείται επίσης στην αποστολή σχετικής ειδοποίησης στους παραγωγούς/συσκευαστήρια με αποτέλεσμα να μη καθίσταται δυνατή η έγκαιρη συμμόρφωση.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση που παρατηρήθηκε οφείλεται αφενός, στη μείωση του προσωπικού του εργαστηρίου για μεγάλο χρονικό διάστημα, και αφετέρου στο γεγονός ότι το εργαστήριο βρισκόταν σε διαδικασία αξιολόγησης από τον ΚΟΠΠ για διαπίστευσή του βάσει προτύπου ποιότητας. Επίσης μας πληροφόρησε ότι διαφαίνεται η ανάγκη ενίσχυσης του εργαστηρίου με ένα άτομο έτσι ώστε να μπορούν να τηρούνται τα χρονοδιαγράμματα διεκπεραίωσης των αναλύσεων.

(β) **Υπερβάσεις ανώτατων ορίων κατάλοιπων.** Σύμφωνα με τον περί Γεωργικών Φαρμάκων Νόμο (Ν.1(Ι)/93), κάθε πρόσωπο το οποίο παραβαίνει ή παραλείπει να συμμορφωθεί με τη σχετική νομοθεσία είναι ένοχο ποινικού αδικήματος. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, παρά τον εντοπισμό παραβάσεων κατά τις αναλύσεις δειγμάτων, μέχρι σήμερα το Τμήμα δεν έχει προχωρήσει σε καταγγελίες, λόγω της χρονοβόρας διαδικασίας που θα πρέπει να ακολουθείται, σε αντίθεση με την άμεση επιβολή διοικητικών προστίμων. Επισημάναμε ότι η ισχύουσα νομοθεσία δεν περιέχει πρόνοια για επιβολή διοικητικών προστίμων από το Τμήμα, και έχει κατατεθεί τροποποιητικό νομοσχέδιο στη Βουλή, για ψήφιση.

Απαλλοτριώσεις γης για κτηνοτροφικές περιοχές.

(α) **Παρακολούθηση υποθέσεων απαλλοτρίωσης.** Σύμφωνα με το άρθρο 23.5 του Συντάγματος, εάν εντός τριών ετών από την ημερομηνία της απαλλοτρίωσης δεν επιτευχθεί ο σκοπός της, τότε η απαλλοτριούσα αρχή είναι υποχρεωμένη να προσφέρει την απαλλοτριωθείσα ιδιοκτησία στον αρχικό ιδιοκτήτη, στην τιμή που την απέκτησε.

Διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχει ξεχωριστή αρχειοθέτηση ή σχετικό μητρώο των τεμαχίων που απαλλοτριώθηκαν για δημιουργία κτηνοτροφικών περιοχών με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η

παρακολούθηση της τήρησης της πιο πάνω συνταγματικής πρόνοιας. Εισηγηθήκαμε όπως οι υποθέσεις απαλλοτρίωσης τηρούνται σε ξεχωριστό φάκελο, καταχωρίζονται σε σχετικό μητρώο και εξετάζονται σε τακτά χρονικά διαστήματα, ώστε να λαμβάνονται έγκαιρα τα απαραίτητα μέτρα για υλοποίηση του σκοπού της απαλλοτρίωσης μέσα στις καθορισμένες από το Σύνταγμα προθεσμίες.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα θα προχωρήσει στην εφαρμογή της εισήγησής μας.

(β) Μεταστέγαση της Κτηνοτροφικής Περιοχής Κάτω Πολεμιδίων. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, παρουσιάζεται καθυστέρηση στη διαδικασία απαλλοτρίωσης της απαιτούμενης έκτασης γης για μετεγκατάσταση της κτηνοτροφικής περιοχής Κάτω Πολεμιδίων, η οποία γειτνιάζει με το νέο γενικό νοσοκομείο Λεμεσού.

Όπως μας πληροφόρησε η Διευθύντρια του Τμήματος, λόγω της μη έγκαιρης ολοκλήρωσης της διαδικασίας απαλλοτρίωσης, παρουσιάζεται χρονομετάθεση στη δημιουργία της κτηνοτροφικής περιοχής. Επίσης μάς πληροφόρησε ότι μετά τη δημοσίευση, στις 29.5.2009, της σχετικής Γνωστοποίησης Απαλλοτρίωσης και του Διατάγματος Επιτάξεως της ιδιωτικής έκτασης γης, αναμένεται εντός του 2011 να ολοκληρωθεί ο διαχωρισμός μέρους των κτηνοτροφικών οικοπέδων. Παράλληλα, οι κτηνοτρόφοι που πρόκειται να μετεγκατασταθούν στην περιοχή προβαίνουν στην υποβολή σχετικών αιτήσεων επιδότησης στα πλαίσια του ΠΑΑ 2007-2013. Όσον αφορά στο δρόμο πρόσβασης στην κτηνοτροφική περιοχή, η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, μετά την απόρριψη των ενστάσεων που υποβλήθηκαν για τη σχετική Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης, το σχετικό Διάταγμα Απαλλοτρίωσης δημοσιεύθηκε στις 15.7.2011.

(γ) Σκοπούμενη επιστροφή ακίνητης ιδιοκτησίας που απαλλοτριώθηκε για τη δημιουργία της χοιροτροφικής περιοχής στη ζώνη Δ1 Αγίων Ηλιοφώτων. Το Τμήμα Γεωργίας προέβη, με Γνωστοποίηση ημερ. 2.9.1992, στην απαλλοτρίωση μεγάλης έκτασης γης σε κτηνοτροφική ζώνη για δημιουργία χοιροτροφικής περιοχής στην κοινότητα Αγίων Ηλιοφώτων, με σκοπό τη μετακίνηση οχληρών χοιροτροφικών μονάδων. Οι έντονες αντιδράσεις των ιδιοκτητών γης της ευρύτερης περιοχής είχαν ως αποτέλεσμα να μην καταστεί δυνατή η τροποποίηση της επηρεαζόμενης ζώνης από Δ1 (κτηνοτροφική) σε Δ2 (χοιροτροφική) και για το λόγο αυτό δεν προωθήθηκε η εκτέλεση των σχετικών έργων για δημιουργία της χοιροτροφικής περιοχής.

Λόγω της μεγάλης καθυστέρησης στην τροποποίηση της ζώνης από Δ1 σε Δ2, καθώς και της νέας πολιτικής του Τμήματος για μη δημιουργία νέων κτηνοτροφικών/χοιροτροφικών περιοχών, λόγω των προβλημάτων που δημιουργούνται από τη μετάδοση ασθενειών, αποφασίστηκε η επιστροφή της απαλλοτριωθείσας γης στους ιδιοκτήτες της. Το Τμήμα Γεωργίας ενημέρωσε στις 25.8.2008 το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ότι δεν προτίθεται να χρησιμοποιήσει τα απαλλοτριωθέντα τεμάχια και, εφόσον οι πρώην ιδιοκτήτες δεν ανταποκρίθηκαν στην προσφορά που τους έγινε για επανάκτηση των τεμαχίων τους, ζήτησε όπως προωθηθούν ενέργειες για εκποίησή τους με δημόσιο πλειστηριασμό.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, επιπρόσθετα των πιο πάνω ενεργειών, το ΥΓΦΠΠ εξέδωσε για την υπό αναφορά έκταση Διάταγμα Ανάκλησης Απαλλοτρίωσης και Επίταξης, ενώ η γη για την οποία οι ιδιοκτήτες δέχθηκαν την αποζημίωση, κηρύχθηκε ως πλεονάζουσα.

(δ) Κτηνοτροφική Περιοχή Κόσιης. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του ημερ. 27.6.2007, αποφάσισε να κηρύξει ως πλεονάζουσα την ακίνητη ιδιοκτησία που απαλλοτριώθηκε στην περιοχή Κόσιης για σκοπούς δημιουργίας κτηνοτροφικής περιοχής στην Κοινότητα.

Όσον αφορά στα περίπου 2/5 της υπό αναφορά περιοχής, οι πρώην ιδιοκτήτες των οποίων δεν ανταποκρίθηκαν στην προσφορά που τους έγινε για επανάκτηση των τεμαχίων τους, το Τμήμα Γεωργίας, με επιστολή του πληροφόρησε τον Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ότι δεν

προτίθεται να χρησιμοποιήσει τα απαλλοτριωθέντα τεμάχια και ζήτησε όπως προωθηθούν οι απαραίτητες ενέργειες για πώλησή τους, με δημόσιο πλειστηριασμό.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, επιπρόσθετα των πιο πάνω ενεργειών, το ΥΓΦΠΠ εξέδωσε για την υπό αναφορά έκταση Διάταγμα Ανάκλησης Απαλλοτρίωσης και Επίταξης.

Βιολογική Γεωργία.

(α) Όπως διαπιστώθηκε ο περί Βιολογικής Παραγωγής Νόμος του 2004, (Ν.227(Ι)/2004), ο οποίος εναρμόνισε την εθνική νομοθεσία με τον τότε ισχύοντα Κοινοτικό Κανονισμό (ΕΟΚ) 2092/1991, δεν τροποποιήθηκε βάσει του νέου Κανονισμού (ΕΚ) 834/2007, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 1.1.2009.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι έχει αρχίσει η διαδικασία αναθεώρησης της νομοθεσίας, με αναφορά στη νέα Κοινοτική νομοθεσία.

(β) Σύμφωνα με το Νόμο 227(Ι)/2004, ο Υπουργός ΓΦΠΠ διορίζει Συμβούλιο Βιολογικών Προϊόντων, το οποίο απαρτίζεται από κρατικές υπηρεσίες και εμπλεκόμενους μη κυβερνητικούς φορείς, με τριετή θητεία και συμβουλευτικές αρμοδιότητες. Όπως διαπιστώθηκε, το Συμβούλιο δεν έχει κληθεί σε συνεδρίαση κατά τα δύο τελευταία χρόνια. Σημειώνεται ότι με βάση τις πρόνοιες του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ανάπτυξη της Βιολογικής Γεωργίας, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 2.9.2010, το Σχέδιο θα λειτουργεί κάτω από την ομπρέλα του εν λόγω Συμβουλίου.

Όπως μας πληροφόρησε η Διευθύντρια του Τμήματος, ο Υπουργός διόρισε πρόσφατα τα νέα μέλη του Συμβουλίου και προγραμματίζεται πολύ σύντομα συνεδρίαση. Επίσης μας πληροφόρησε ότι, λόγω των συνεχών περικοπών στον προϋπολογισμό του Εθνικού Σχεδίου Δράσης, δυσχεραίνεται η εφαρμογή των διαφόρων δράσεων.

(γ) Σύμφωνα με τον πιο πάνω Νόμο, το Τμήμα χορηγεί και ανανεώνει τις άδειες λειτουργίας των οργανισμών ελέγχου και πιστοποίησης, λαμβάνοντας υπόψη τις εισηγήσεις του Συμβουλίου και χρεώνει τέλος που ορίζεται σε διάταγμα το οποίο εκδίδεται. Οι πιο πάνω πρόνοιες δεν εφαρμόστηκαν σχετικά με τις δύο εταιρείες που λειτουργούν ως οργανισμοί ελέγχου και πιστοποίησης των προϊόντων βιολογικής παραγωγής.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα θα προχωρήσει με την άμεση ανανέωση της άδειας λειτουργίας των δύο αναγνωρισμένων Οργανισμών Ελέγχου και Πιστοποίησης, λαμβάνοντας υπόψη και τη σχετική γνωμοδότηση του Συμβουλίου Βιολογικών Προϊόντων στην προσεχή συνεδρίαση, ενώ παράλληλα ετοιμάζεται προσχέδιο διατάγματος για την επιβολή σχετικού τέλους, το οποίο θα προωθηθεί στο ΥΓΦΠΠ για ρύθμιση του θέματος.

Ο Υπουργός ΓΦΠΠ, εξέφρασε την άποψη ότι η ανανέωση της άδειας των δύο αναγνωρισμένων Οργανισμών Ελέγχου και Πιστοποίησης αποτελεί τυπική διαδικασία, αφού και οι δύο Οργανισμοί έχουν κοινοποιηθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και περιλαμβάνονται στο σχετικό επίσημο κατάλογο που εκδίδει.

Καθυστερημένα έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2010, ανέρχονταν σε €972.275, σε σύγκριση με €710.540 στις 31.12.2009. Σε αυτά περιλαμβάνεται η αξία των σπόρων που πωλούνται στους γεωργούς μέσω της Κεντρικής Συνεργατικής Τράπεζας, η οποία εισπράττεται, με τόκο, στις 30 Ιουνίου του επόμενου έτους, με βάση σχετική συμφωνία, με επιτόκιο κατά 2% χαμηλότερο από το εκάστοτε βασικό επιτόκιο της τράπεζας που ισχύει από 1^η Ιανουαρίου μέχρι 30 Ιουνίου, όταν θα γίνει η πληρωμή. Για το 2010 η εν λόγω αξία ανέρχεται σε €846.244.

Όπως μας πληροφόρησε η Διευθύντρια του Τμήματος, τον Ιούνιο του 2011 εισπράχθηκε συνολικό ποσό €854.742 (συμπεριλαμβανομένου και των τόκων) που αφορά στην αξία των σπόρων που πωλούνται στους γεωργούς.

Τα καθυστερημένα έσοδα περιλαμβάνουν επίσης ποσό €66.126 το οποίο οφείλεται από το 1994 και 1995 από δυο προσφοροδότες, σχετικά με πώληση γεωργικών προϊόντων. Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, όσον αφορά την οφειλή ύψους €59.545, η υπόθεση εκδικάστηκε και η Νομική Υπηρεσία μελετά τρόπους για την είσπραξη του οφειλόμενου ποσού, ενώ όσον αφορά την δεύτερη οφειλή, ύψους €6.581 μετά από πληροφόρηση από το Υπουργείο Οικονομικών και τον Έφορο Εταιρειών ότι η εταιρία έχει διαγραφεί, διαγράφηκε και το σχετικό ποσό.

3.8.5 ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Σύστημα Αναγνώρισης και Καταγραφής Αιγοπροβάτων.

(α) Σήμανση αιγοπροβάτων. Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 21/2004 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα κράτη μέλη δημιουργούν σύστημα για την αναγνώριση και την καταγραφή των αιγοπροβάτων. Τα ορατά μέσα που χρησιμοποιούνται για την αναγνώριση των ζώων είναι η τοποθέτηση αριθμημένων ενωτίων, που διασφαλίζουν την αποτελεσματική ιχνηλασιμότητα των ζώων, ενώ από το 2005 και 2009, άρχισε επίσης η τοποθέτηση στα πρόβατα και στις αίγες, αντίστοιχα, ενδοστομαχικών βόλων (ηλεκτρονική σήμανση).

Σύμφωνα με τον Κανονισμό, η προθεσμία για εφαρμογή του συστήματος αναγνώρισης των ζώων καθορίζεται από το κράτος μέλος και δεν πρέπει να υπερβαίνει τους έξι μήνες από τη γέννησή τους. Με την έγκριση της Κ.Δ.Π. 341/2010, η οποία τέθηκε σε ισχύ στις 23.7.2010, προωθήθηκε τροποποίηση της Κ.Δ.Π. 507/2004 και η προθεσμία για αναγνώριση των ζώων αυξήθηκε από 30 σε 90 μέρες.

Σε δείγμα δύο εκμεταλλεύσεων παρατηρήσαμε ότι η σήμανση μεγάλου αριθμού ζώων πραγματοποιήθηκε με σημαντική υπέρβαση της προθεσμίας των 90 ημερών, ενώ σε μία από αυτές η καθυστέρηση που παρατηρήθηκε υπερβαίνει και την προθεσμία των έξι μηνών που καθορίζεται στον Κανονισμό 21/2004.

Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών (ΚΥ), οι περιπτώσεις αυτές οφείλονται στη μη έγκαιρη ειδοποίηση των ΚΥ από τους κτηνοτρόφους για τις γεννήσεις ζώων. Μας πληροφόρησε επίσης ότι δόθηκαν οδηγίες στα Επαρχιακά Κτηνιατρικά Γραφεία όπως ενημερώνουν τους αιγοπροβατοτρόφους για την υποχρέωσή τους για ορθή και έγκαιρη συμπλήρωση του σχετικού εντύπου και την έγκαιρη ενημέρωση των ΚΥ.

Επιπρόσθετα, εντοπίσαμε αρκετές περιπτώσεις ζώων, τα οποία δεν σημάνθηκαν κατά την πρώτη, μετά την γέννησή τους, επίσκεψη των ΚΥ στην εκμετάλλευση για σήμανση ζώων, παρόλο που κατά την πρώτη επίσκεψη που ακολούθησε τη γέννηση των ζώων, σημάνθηκαν ζώα μικρότερης ηλικίας από εκείνα που δεν σημάνθηκαν. Όπως αναφέραμε και στην Έκθεσή μας για το 2009, το γεγονός αυτό καταδεικνύει, κατά την άποψή μας, είτε αμέλεια, τόσο από πλευράς του κτηνοτρόφου, όσο και από πλευράς των ΚΥ, αν τα ζώα μεγαλύτερης ηλικίας υπήρχαν στην εκμετάλλευση και δεν σημάνθηκαν, είτε ότι τα υπό αναφορά μεγαλύτερα ζώα δεν υπήρχαν στην εκμετάλλευση κατά τις ημερομηνίες σήμανσης μικρότερων ζώων, γεγονός που δημιουργεί ερωτηματικά αναφορικά με την προέλευσή τους, και που θα έπρεπε και πάλι να είχε διερευνηθεί από τις ΚΥ, εφόσον δεν προσκομίστηκαν οποιαδήποτε στοιχεία από τον κτηνοτρόφο που να καταδεικνύουν την αγορά τους.

Ο Διευθυντής των ΚΥ μάς πληροφόρησε ότι, μετά από έλεγχο στο σύστημα αναγνώρισης και καταγραφής αιγοπροβάτων, διαπιστώθηκε ότι, την ημερομηνία κατά την οποία φαίνεται να είχε γίνει πρώτη τοποθέτηση ενωτίων στα υπό αναφορά ζώα, στην πραγματικότητα είχε γίνει αντικατάσταση ενωτίων που είχαν απολεσθεί.

(β) Αντιπαράβολή της βάσης δεδομένων του συστήματος καταγραφής και αναγνώρισης αιγοπροβάτων με τα αποτελέσματα της καθολικής απογραφής εκμεταλλεύσεων. Οι ΚΥ, με σκοπό τη διόρθωση του αριθμού του ζωικού πληθυσμού των εκμεταλλεύσεων στη βάση δεδομένων του συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής αιγοπροβάτων διεξήγαγαν, κατά το 2010, απογραφή σε όλες τις εκμεταλλεύσεις αναπαραγωγής αιγοπροβάτων παγκύπρια. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της απογραφής,

διαπιστώθηκε μεγάλη διαφορά μεταξύ του αριθμού των ζώων που ήταν καταχωρισμένοι στο σύστημα (604.707 ζώα) σε σχέση με τον πραγματικό αριθμό των ζώων που καταμετρήθηκε στην απογραφή (447.382 ζώα), που ανήλθε στα 157.325 ζώα ή 26,02%. Ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε εάν το Τμήμα έχει διερευνήσει τους λόγους για τους οποίους παρατηρήθηκαν οι πιο πάνω διαφορές και, αν αυτές οφείλονται σε μη συμμόρφωση των κτηνοτρόφων με τις σχετικές πρόνοιες της νομοθεσίας για ενημέρωση των ΚΥ για τις μεταβολές του ζωικού πληθυσμού της μονάδας τους, για τα μέτρα που έχουν ληφθεί κατά των παρανομιών.

Ο Διευθυντής των ΚΥ μάς πληροφόρησε ότι η διαφορά οφείλεται σε εκκρεμότητες που υπήρχαν από προηγούμενα χρόνια και διευθετήθηκε με διόρθωση του πληθυσμού στο σύστημα. Επίσης, μας πληροφόρησε ότι, για ελαχιστοποίηση σφαλμάτων και άμεση ενημέρωση του συστήματος, έχει τεθεί σε εφαρμογή αυτοματοποιημένη διαδικασία ενημέρωσης της βάσης δεδομένων σχετικά με σφαγές και θανάτους ζώων. Επιπρόσθετα, δόθηκαν οδηγίες στα Επαρχιακά Κτηνιατρικά Γραφεία όπως καταγγέλλονται περιπτώσεις με αδικαιολόγητες αποκλίσεις πληθυσμού και επανατονίστηκε στους κτηνοτρόφους και ζωέμπορους η αναγκαιότητα χρήσης των σχετικών εντύπων στις διακινήσεις ζώων.

(γ) Αποκλίσεις βάσης δεδομένων με δηλώσεις κτηνοτρόφων-αιτητών κεφαλικών επιδοτήσεων 2011.

Ο Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΟΑΠ), σε επιστολή του ημερ. 30.3.2011 προς τις ΚΥ, αναφέρει ότι, μετά από αντιπαραβολή του αριθμού αιγοπροβάτων σύμφωνα με τη βάση δεδομένων των ΚΥ στις 10.1.2011, με τον αριθμό των αιγοπροβάτων που έχουν δηλώσει οι αιτητές ότι κατείχαν κατά την πιο πάνω ημερομηνία στις αιτήσεις τους για κεφαλικές επιδοτήσεις αιγοπροβάτων για το 2011, διαπιστώθηκαν πολλές και μεγάλες αποκλίσεις. Σύμφωνα με τον ΟΑΠ, ο αριθμός ζώων που δηλώθηκαν στις αιτήσεις κεφαλικών επιδοτήσεων επιβεβαιώθηκε στις περισσότερες περιπτώσεις για τις οποίες διενεργήθηκε επιτόπιος έλεγχος. Ο ΟΑΠ ζήτησε εξηγήσεις για τις παρατηρούμενες διαφορές, ώστε να μπορέσει να αξιολογήσει τη χρησιμοποίηση της βάσης δεδομένων των ΚΥ, για διενέργεια διασταυρωμένων ελέγχων στις αιτήσεις οι οποίες δεν είχαν επιλεγεί για επιτόπιο έλεγχο.

Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής, οι ΚΥ θα εισηγηθούν στον ΟΑΠ να ενημερώνει έγκαιρα το Τμήμα αναφορικά με τις δηλώσεις των κτηνοτρόφων για κεφαλική επιδότηση έτσι ώστε να δίνεται το χρονικό περιθώριο για αντιπαραβολή τους με την ηλεκτρονική βάση και διευκρίνιση τυχόν διαφορών και όπως οι επιτόπιοι έλεγχοι του ΟΑΠ διενεργούνται με τρόπο που τα αποτελέσματα να είναι συγκρίσιμα με τα στοιχεία της βάσης δεδομένων των ΚΥ.

(δ) Εκκρεμότητες ζωικού πληθυσμού εκμεταλλεύσεων πάχυνσης εισαγόμενων αιγοπροβάτων. Απογραφή ζωικού πληθυσμού. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, στα πλαίσια ελέγχου που διενεργήθηκε από τις ΚΥ κατά το 2008, ένας σημαντικός αριθμός ζώων (2.866) σε εννέα εκμεταλλεύσεις πάχυνσης εισαγόμενων αιγοπροβάτων, παρουσιαζόταν σε εκκρεμότητα στη βάση δεδομένων του Σχεδίου αναγνώρισης και καταγραφής ζώων και δεν μπορούσαν να διαγραφούν, αφού, τα ζώα αυτά δεν εντοπίστηκαν στην απογραφή χωρίς, ωστόσο, να υπάρχει επιβεβαίωση της σφαγής τους.

Τα 1.963 από τα 2.866 ζώα διαγράφηκαν/τακτοποιήθηκαν μετά από έλεγχο που διενήργησαν τα Επαρχιακά Κτηνιατρικά Γραφεία στις δηλώσεις σφαγών των κτηνοτρόφων, καθώς διαπιστώθηκε ότι είχαν δηλωθεί από τους κτηνοτρόφους λανθασμένοι κωδικοί ενωτίων στα έντυπα σφαγών. Τα υπόλοιπα 903 εξακολουθούν να παραμένουν σε εκκρεμότητα και, όπως πληροφορηθήκαμε, οι ΚΥ διεξάγουν νέα απογραφή στις εκμεταλλεύσεις αυτές.

Ο Διευθυντής των ΚΥ μάς πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες στα Επαρχιακά Κτηνιατρικά Γραφεία όπως, κατά τη διενέργεια της απογραφής, καταγγέλλονται οι περιπτώσεις αδικαιολόγητων αποκλίσεων και γίνονται διορθώσεις πληθυσμού στις επαρκώς δικαιολογημένες περιπτώσεις.

(ε) Μετατροπή ζωεμπορικών εκμεταλλεύσεων σε εκμεταλλεύσεις πάχυνσης εγχώριων ζώων. Κατά τον προηγούμενο έλεγχο της Υπηρεσίας μας, παρατηρήθηκε ότι μεγάλος αριθμός ζώων παρέμενε σε συγκεκριμένη ζωεμπορική εκμετάλλευση μέχρι και 62 μέρες, παρόλο που, σύμφωνα με το περί Υγείας των Ζώων (Υγειονομικός έλεγχος στο Ενδοκοινοτικό Εμπόριο Αιγοπροβάτων) Διάταγμα του 2005 (Κ.Δ.Π.

56/2005) τα ζώα δεν μπορούν να παραμένουν σε ζωεμπορικές εκμεταλλεύσεις πέραν των 29 ημερών, πριν την πάροδο των οποίων θα πρέπει είτε να μεταπωλούνται είτε να σφάζονται. Παρόλο που στις 7.9.2010 δόθηκαν οδηγίες στα επαρχιακά γραφεία όπως διενεργήσουν απογραφές στις ζωεμπορικές εκμεταλλεύσεις για να γίνουν οι απαραίτητες διορθώσεις στη βάση δεδομένων ή, όπου διαπιστώνονταν σοβαρές αδικαιολόγητες αποκλίσεις, να γίνονταν καταγγελίες, σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 26.11.2010, με συμμετοχή εκπροσώπων του Παγκύπριου Συνδέσμου Εμπόρων Ζώων και Κρεάτων, αποφασίστηκε, μεταξύ άλλων, όπως οι ζωεμπορικές εκμεταλλεύσεις μετατραπούν σε εκμεταλλεύσεις πάχυνσης εγχώριων ζώων, στις οποίες τα αμνοερίφια θα μπορούν να παραμένουν μέχρι την ηλικία των 11 μηνών. Ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε για τους λόγους που οδήγησαν στη λήψη της πιο πάνω απόφασης, κατά πόσο υπήρξαν αιτήσεις εκ μέρους των ζωεμπόρων για μετατροπή των εκμεταλλεύσεών τους σε εκμεταλλεύσεις πάχυνσης, καθώς επίσης και για τα αποτελέσματα της απογραφής που διενεργήθηκε στις εκμεταλλεύσεις αυτές.

Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής των ΚΥ, η υπό αναφορά απόφαση λήφθηκε λόγω της μη τήρησης του χρονικού διαστήματος των 29 ημερών για παραμονή σε ζωεμπορικές εκμεταλλεύσεις ενώ, καθώς το Διάταγμα για τη μετατροπή των ζωεμπορικών εκμεταλλεύσεων σε εκμεταλλεύσεις πάχυνσης δεν τέθηκε σε ισχύ, δεν έγιναν ακόμη δεκτές οποιεσδήποτε αιτήσεις. Επίσης μας πληροφόρησε ότι, μετά τον εντοπισμό μεγάλων αποκλίσεων κατά την απογραφή που διενεργήθηκε, δόθηκαν οδηγίες στα Επαρχιακά Κτηνιατρικά Γραφεία όπως καταγγέλλονται οι περιπτώσεις σημαντικών αδικαιολόγητων αποκλίσεων, ενώ προγραμματίζεται ρύθμιση του συστήματος που θα επιτρέπει τον άμεσο έλεγχο της παραμονής των ζώων στις ζωεμπορικές εκμεταλλεύσεις σύμφωνα με την ΚΔΠ 56/2005.

(στ) Σχέδιο Ελέγχου Τρομώδους Νόσου. Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΕΚΕ) με επιστολή του ημερ. 28.7.2010 προς τον Διευθυντή ΚΥ, ανέφερε ότι η κάλυψη της δαπάνης αγοράς των βόλων και των ενωτίων που χρησιμοποιούνται για την ηλεκτρονική σήμανση των ζώων και η τοποθέτησή τους από το προσωπικό των ΚΥ, συνιστά κρατική ενίσχυση στον τομέα της κτηνοτροφίας. Συνεπώς, για να θεωρούνται οι δαπάνες σήμανσης ως επιλέξιμη δαπάνη στα πλαίσια του ήδη εγκεκριμένου Μέτρου με τίτλο «Σχέδιο Ελέγχου Τρομώδους Νόσου Αιγοπροβάτων», απαιτείται η έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Όσον αφορά στις δαπάνες σήμανσης αιγοπροβάτων, έγινε αποδεκτό από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι αυτές αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του Μέτρου για έλεγχο της τρομώδους νόσου και ο ΕΕΚΕ, με Απόφασή του ημερ. 24.5.2011, ενέκρινε νέο Μέτρο με τίτλο «Σχέδιο Ελέγχου Τρομώδους Νόσου Αιγοπροβάτων» το οποίο διαφέρει από το προηγούμενο Μέτρο με τον ίδιο τίτλο, μόνο όσον αφορά την προσθήκη, σε αυτό, της δαπάνης σήμανσης. Παράλληλα, εγκρίθηκαν εκ των υστέρων, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι δαπάνες που καταβλήθηκαν για σήμανση αιγοπροβάτων κατά τις περιόδους που προηγήθηκαν της δημοσίευσης της Απόφασης του ΕΕΚΕ.

Η κάλυψη των δαπανών σήμανσης βοοειδών από τον Κρατικό Προϋπολογισμό δεν έγινε αποδεκτή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ο ΕΕΚΕ ενημέρωσε τις ΚΥ ότι το κόστος αγοράς των ενωτίων θα πρέπει να καταβάλλεται από τους αγελαδοτρόφους.

Ο Διευθυντής, μάς πληροφόρησε ότι οι ΚΥ ενημέρωσαν σχετικά, τον Ιούνιο του 2011, τον Παγκύπριο Οργανισμό Αγαλαδοτρόφων και τον Σύνδεσμο Αγελαδοτρόφων Αραδίππου, ενώ τον Ιούλιο συζητήθηκε όπως η αντικατάσταση απολεσθέντων ενωτίων γίνεται από το απόθεμα των ΚΥ, ως προσωρινό μέτρο.

Καταπολέμηση τρομώδους νόσου στις αίγες. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ψήφισε τον Κανονισμό (ΕΚ) 103/2009, βάσει του οποίου παρεχόταν χρονικό περιθώριο 18 μηνών για τη θανάτωση όλων των ευαίσθητων ζώων στις μολυσμένες από την τρομώδη νόσο εκμεταλλεύσεις, δηλαδή μέχρι το τέλος του Αυγούστου 2010.

Για αποφυγή μαζικής θανάτωσης ζώων, οι ΚΥ εντόπισαν συγκεκριμένους γονότυπους στις αίγες που φαίνεται να παρέχουν ανθεκτικότητα στην τρομώδη νόσο. Η Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλείας Τροφίμων (ΕΑΑΤ) παρόλο που θεώρησε ενθαρρυντικά τα στοιχεία των ερευνών, πρότεινε νέες εξειδικευμένες έρευνες για ενίσχυση της αξιοπιστίας τους. Το 2009 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε χρηματοδότηση ύψους €8,2 εκ

για το σχέδιο δράσης για αντιμετώπιση της τρομώδους νόσου, το οποίο περιλαμβάνει μεταξύ άλλων, το κόστος γονοτυπικών αναλύσεων για τα πρόβατα και τις αίγες καθώς και αποζημιώσεις για τα ζώα που κατάρχονται. Στις 3.11.2010, οι ΚΥ υπέβαλαν ενδιάμεση έκθεση στη Γενική Διεύθυνση Υγείας και Προστασίας του Καταναλωτή, σύμφωνα με την οποία οι πραγματικές δαπάνες μέχρι 30.6.2010, ανήλθαν σε €2,6 εκ. Βάσει των στοιχείων που υποβλήθηκαν από όλα τα κράτη μέλη, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προέβη σε ανακατανομή της χρηματοδότησης των δράσεων αντιμετώπισης της τρομώδους νόσου, και το ποσό που αφορά την Κυπριακή Δημοκρατία μειώθηκε στα €4 εκ.

Παράλληλα, συμφωνήθηκε με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το ερευνητικό πρωτόκολλο, σχετικά με τα επιπρόσθετα πειράματα που πρέπει να διενεργηθούν, ώστε να μπορέσουν να αξιολογηθούν τα στοιχεία των ερευνών των ΚΥ σχετικά με την γενετική ανθεκτικότητα των αιγών στην τρομώδη νόσο, τα οποία, όπως μας πληροφόρησαν οι ΚΥ, βρίσκονται σε εξέλιξη. Με βάση το πρωτόκολλο, τα αποτελέσματα των μακροπρόθεσμων πειραματισμών αναμένεται ότι θα αξιολογηθούν εκ νέου από την ΕΑΑΤ μετά το Μάρτιο του 2012. Στο μεταξύ, κατόπιν αιτήματος της Κύπρου, εξασφαλίστηκε παράταση 28 μηνών της προθεσμίας του Κανονισμού (ΕΚ) 103/2009 για σφαγή των αιγών των μολυσμένων εκμεταλλεύσεων, δηλαδή μέχρι τις 31.12.2012.

Ο Διευθυντής των ΚΥ μάς πληροφόρησε ότι, λόγω της παράτασης που δόθηκε, δεν πραγματοποιήθηκαν θανατώσεις ζώων, με επακόλουθο τις μειωμένες πραγματικές δαπάνες μέχρι 30.6.2010.

Επίσημοι έλεγχοι στα αλιευτικά προϊόντα. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, δεν έχουν δημιουργηθεί ακόμη κατάλληλες χερσαίες και θαλάσσιες εγκαταστάσεις για την υγιεινή εκφόρτωση και συντήρηση αλιευμάτων, γεγονός που δυσχεραίνει τη διενέργεια των απαιτούμενων από τις σχετικές Κοινοτικές Οδηγίες ελέγχων. Οι έλεγχοι που διεξάγονται από τις ΚΥ (41 κατά το 2010) εξακολουθούν να είναι περιστασιακοί και ανεπαρκείς, αφού δεν είναι συνήθως γνωστά εκ των προτέρων τα σημεία και οι ώρες ελλιμενισμού των αλιευτικών σκαφών, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος για διοχέτευση στην αγορά αλιευτικών προϊόντων υποβαθμισμένης ποιότητας ή ακόμα και ακατάλληλων για ανθρώπινη κατανάλωση.

Όπως πληροφορηθήκαμε, το Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών μελετά το ενδεχόμενο κατασκευής χώρου εκφόρτωσης αλιευμάτων εντός του νέου αλιευτικού καταφυγίου στο Ζύγι και οι ΚΥ απέστειλαν τις θέσεις τους για το θέμα γραπτώς στις 25.8.2010. Σημειώνεται ότι κατά την τελευταία επιθεώρηση από το Γραφείο Κτηνιατρικής και Τροφίμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η αναγκαιότητα της ιχθυόσκαλας κατηγοριοποιείται ως σύσταση υπό εξέλιξη και θα αποτελέσει αντικείμενο ελέγχου της επόμενης επιθεώρησης.

Κλίβανος αποτέφρωσης. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, οι ΚΥ αντικατέστησαν τον κλίβανο αποτέφρωσης που λειτουργούσε στο χώρο των εργαστηρίων τους, με νέο σύγχρονο κλίβανο τον Ιανουάριο του 2006, με συνολικό κόστος €458.440. Η λειτουργία του κλιβάνου τερματίστηκε τον Απρίλιο του 2007 λόγω αντιδράσεων από επηρεαζόμενους φορείς.

Κατόπιν έγκρισης του Υπουργείου Οικονομικών, οι ΚΥ προχώρησαν στην προκήρυξη διαγωνισμού προσφορών για πώληση του κλιβάνου. Ο επιλεγείς προσφοροδότης, λόγω αδιευκρίνιστων προδιαγραφών του κλιβάνου, δεν προσήλθε για υπογραφή του συμβολαίου, και στις 7.7.2009 κηρύχθηκε έκπτωτος. Η προκήρυξη νέας διαδικασίας προσφορών βρίσκεται ακόμα σε εκκρεμότητα, αφού αναμένεται ακόμα η απάντηση της κατασκευάστριας εταιρείας σε διευκρινίσεις που ζήτησαν οι ΚΥ.

Όπως πληροφορηθήκαμε, γίνονται παράλληλα διαβουλεύσεις με το Τμήμα Γεωργίας, το οποίο εξέφρασε ενδιαφέρον για απόκτηση του κλιβάνου με σκοπό την αποτέφρωση δέντρων.

Ζωολογικοί κήποι.

(α) Αδειοδότηση ζωολογικών κήπων. Σύμφωνα με την Κ.Δ.Π. 81/2002 ως «ζωολογικός κήπος» ορίζεται «κάθε μόνιμη εγκατάσταση όπου φυλάσσονται ζώα άγριων ειδών για να επιδεικνύονται στο κοινό για επτά ή περισσότερες μέρες το χρόνο» και από το πεδίο εφαρμογής των υπό αναφορά Κανονισμών

εξαιρούνται οι εγκαταστάσεις που ο Υπουργός, μετά από σύσταση της αρμόδιας Αρχής (ΚΥ), αποφασίζει ότι δεν επιδεικνύουν σημαντικό αριθμό άγριων ζώων ή ειδών άγριων ζώων στο κοινό.

Παρατηρήσαμε ότι οι ΚΥ έχουν εκδώσει άδεια λειτουργίας μόνο σε ένα ζωολογικό κήπο μέχρι σήμερα, παρόλο που βρίσκεται σε λειτουργία αριθμός πάρκων/κήπων που φιλοξενούν ζώα ποικίλων ειδών χωρίς άδεια ζωολογικού κήπου, ενώ δεν έχει υποβληθεί ακόμα από τις ΚΥ στον Υπουργό σύσταση για εξαίρεση οποιασδήποτε υφιστάμενης εγκατάστασης από τις πρόνοιες των σχετικών Κανονισμών.

Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής, οι ΚΥ εκδίδουν άδεια λειτουργίας μόνο σε εγκαταστάσεις οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Κ.Δ.Π. 81/2002, ενώ προωθείται νομοθετική ρύθμιση της εξαίρεσης εγκαταστάσεων από τις πρόνοιές της. Επίσης, μας πληροφόρησε ότι, για σκοπούς εφαρμογής της νομοθεσίας, εντός του 2009 μία εγκατάσταση έκλεισε μόνιμα, μία έκλεισε προσωρινά για ανακατασκευή, ενώ βρίσκεται υπό εξέταση αίτηση για έκδοση άδειας λειτουργίας για τρίτη εγκατάσταση, ενώ τέταρτη εγκατάσταση προχωρεί σε έργα ανακατασκευής. Επιπλέον, οι ΚΥ προχωρούν στη μετακίνηση άγριων ζώων από ακατάλληλες εγκαταστάσεις.

(β) Σύμφωνα με τον Κανονισμό 7(1)(στ), για να εκδοθεί άδεια λειτουργίας ζωολογικού κήπου, θα πρέπει να ικανοποιηθεί η αρμόδια Αρχή, δηλαδή οι ΚΥ, ότι εξασφαλίζεται η προστασία και ασφάλεια, τόσο των άγριων ζώων, όσο και του επισκεπτόμενου κοινού. Επίσης, σύμφωνα με τον Κανονισμό 9, κάθε κάτοχος άδειας λειτουργίας οφείλει όπως εκδώσει και διατηρεί σε ισχύ σχετικά με τη λειτουργία του ζωολογικού κήπου τέτοιο ασφαλιστήριο έγγραφο, που αφορά ευθύνη έναντι τρίτου για ζημιά ή σωματική βλάβη, η οποία προκαλείται από οποιοδήποτε ζώο του ζωολογικού κήπου.

Ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε κατά πόσον οι ΚΥ διενεργούν ελέγχους για εξακρίβωση της τήρησης των πιο πάνω προϋποθέσεων και στις περιπτώσεις όπου αυτές δεν τηρούνται, αν έχουν ληφθεί οποιαδήποτε μέτρα για σφράγισμα ή κλείσιμο του ζωολογικού κήπου, σύμφωνα με τον Κανονισμό 16.

(γ) Ιδιωτικός ζωολογικός κήπος στην περιοχή Αγίων Τριμιθιάς Λευκωσίας. Στην περιοχή Αγίων Τριμιθιάς λειτουργεί ιδιωτικός ζωολογικός κήπος, στον οποίο φιλοξενείται σημαντικός αριθμός ζώων, περιλαμβανομένων και άγριων, για τον οποίο δεν έχει εξασφαλιστεί άδεια λειτουργίας. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τους περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων (Διατήρηση Άγριων Ζώων σε Ζωολογικούς Κήπους) Κανονισμούς του 2002 (Κ.Δ.Π. 81/2002), οποιοδήποτε είδος ζώου το οποίο δεν αποτελεί ζώο συντροφιάς, μπορεί να διατηρείται μόνο σε εγκεκριμένες και αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις.

Οι ΚΥ, με επιστολή τους ημερ. 21.10.2010, πληροφόρησαν τον ιδιοκτήτη ότι θα πρέπει να τερματίσει την πρόσβαση του κοινού στις εγκαταστάσεις του μέχρι την ημερομηνία απόκτησης άδειας λειτουργίας ζωολογικού κήπου, πριν την έκδοση της οποίας απαιτούνται διάφορες εργασίες ανακατασκευής του χώρου. Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε εάν ο ιδιοκτήτης έχει συμμορφωθεί με τις υποδείξεις των ΚΥ.

Ο Διευθυντής των ΚΥ μάς πληροφόρησε ότι ο ιδιοκτήτης συμμορφώθηκε και οι ΚΥ θα προχωρήσουν σε έκδοση άδειας λειτουργίας μετά το πέρας των κατασκευαστικών έργων και σχετική επιθεώρηση.

Καθυστερημένα έσοδα. Σύμφωνα με στοιχεία των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών τα καθυστερημένα έσοδα του Τμήματος ανέρχονταν στις 31.12.2010 σε €1.591.441, σε σύγκριση με €1.039.537 στις 31.12.2009.

Ποσό ύψους €967.712 οφείλεται από το Συμβούλιο Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου (ΚΣΚ) και το μεγαλύτερο μέρος του (€908.696) αφορά σε τέλη σφαγής τα οποία εισπράττει το Σφαγείο για λογαριασμό των ΚΥ και τα οποία κατακρατεί από το 2008. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενη Έκθεσή μας, οι Υπουργοί Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και Εσωτερικών, συμφώνησαν όπως μη ληφθούν οποιαδήποτε μέτρα εναντίον του ΚΣΚ από τη Δημοκρατία, εφόσον βρίσκεται σε εξέλιξη η ετοιμασία και έγκριση του Σχεδίου Διάσωσης και Αναδιάρθρωσης του Σφαγείου.

Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε κατά πόσο ζητήθηκε και η άποψη του ΕΕΚΕ για τη νομιμότητα της πιο πάνω απόφασης, λαμβάνοντας υπόψη ότι σε εμπειριστατωμένη γνώμη του ΕΕΚΕ, η οποία δημοσιεύτηκε στις 20.7.2007, σχετικά με τις οφειλές του ΚΣΚ προς το κράτος, αναφέρεται ότι, η ευνοϊκή για τα δεδομένα της αγοράς, μεταχείριση από το κράτος των χρεών μιας επιχείρησης συγκαταλέγεται ανάμεσα στις μορφές

κρατικής ενίσχυσης και η παράλειψη/καθυστερήση του κράτους να επιληφθεί του θέματος συνιστά παράβαση του Νόμου. Σημειώνεται ότι εταιρεία, η οποία δρα ανταγωνιστικά προς το ΚΣΚ, προσέφυγε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, καταγγέλλοντας ότι παραχωρήθηκε κρατική βοήθεια προς το ΚΣΚ σε διάφορες περιπτώσεις. Η υπόθεση διερευνάται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής, οι ΚΥ, με επιστολή τους ημερ. 15.7.2011 προς τον Γενικό Εισαγγελέα, ζήτησαν όπως τους δοθούν οδηγίες χειρισμού του θέματος των καθυστερημένων εσόδων από όλα τα σφαγεία. Επίσης, μας πληροφόρησε ότι δεν είναι σε γνώση του αν έχει ζητηθεί από οποιονδήποτε η άποψη του ΕΕΚΕ για το θέμα.

Παρατηρήσαμε επίσης ότι, παρόλο που σε άλλη περίπτωση οφειλέτη των ΚΥ, το Δικαστήριο αποφάσισε, στις 24.2.2005 όπως ο εναγόμενος καταβάλει το ποσό των €69.113 με τόκο 8% ετησίως μέχρι εξοφλήσεως, μέχρι σήμερα δεν έγιναν οποιεσδήποτε ενέργειες για εφαρμογή της Απόφασης του Δικαστηρίου (π.χ. αίτηση για έκδοση εντάλματος κατάσχεσης κινητής περιουσίας).

Εντοπισμός αφλατοξίνων στο γάλα. Ο Κανονισμός (ΕΚ) 178/2002 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθορίζει ότι τρόφιμα τα οποία είναι επιβλαβή για την υγεία και ακατάλληλα για ανθρώπινη κατανάλωση, δεν διατίθενται στην αγορά. Ο ίδιος Κανονισμός αναφέρει ότι οι υπεύθυνοι επιχειρήσεων τροφίμων και ζωοτροφών, πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα τρόφιμα ή οι ζωοτροφές μέσα στην επιχείρηση ικανοποιούν τις απαιτήσεις της νομοθεσίας για τα τρόφιμα. Αναφέρεται επίσης ότι τα κράτη μέλη διατηρούν σύστημα επίσημων ελέγχων και καθορίζουν το σύστημα των κυρώσεων που επιβάλλονται στις παραβιάσεις της νομοθεσίας, οι οποίες πρέπει να είναι αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές.

Σύμφωνα με τον περί Υγιεινής Παραγωγής Τροφίμων Ζωικής Προέλευσης και Διάθεσής τους στην Αγορά καθώς και άλλα Συναφή Θέματα Νόμο του 2003 (Ν.150(Ι)/2003), για την εφαρμογή του οποίου αρμόδια Αρχή είναι οι ΚΥ, για τη διατήρηση σε ισχύ της άδειας λειτουργίας εγκαταστάσεων παραγωγής, επεξεργασίας, αποθήκευσης, μεταφοράς και διάθεσης στην αγορά, τροφίμων ζωικής προέλευσης, θα πρέπει να πληρούνται/τηρούνται καθορισμένες προδιαγραφές/διαδικασίες. Σύμφωνα με το Νόμο, κάθε πρόσωπο που παραβαίνει ή παραλείπει να συμμορφωθεί προς τις διατάξεις του Νόμου ή των Κανονισμών και διαταγμάτων, είναι ένοχο αδικήματος και υπόκειται σε περίπτωση καταδίκης του σε φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες ή σε χρηματική ποινή €4.272 ή και στις δύο ποινές μαζί. Σε περίπτωση επαναλαμβανόμενης καταδίκης, οι ποινές μπορούν να διπλασιάζονται.

Στα πλαίσια των πιο πάνω, οι ΚΥ έχουν εξουσιοδοτήσει τον Οργανισμό Κυπριακής Γαλακτοβιομηχανίας να διενεργεί ελέγχους στα ποιμνιοστάσια και στις παραδόσεις γάλακτος για τον εντοπισμό απαγορευμένων ουσιών. Στην περίπτωση εντοπισμού απαγορευμένων ουσιών πέραν των επιτρεπτών ορίων, το γάλα καταστρέφεται.

Επισημάνσαμε ότι, κατά την περίοδο 20.10.2010 - 7.11.2010, στο γάλα 75 βουστασίων ανιχνεύτηκαν επίπεδα αφλατοξίνης πέραν του επιτρεπτού ορίου, ενώ το 2010 καταστράφηκαν συνολικά 40.341 λίτρα αγελαδινού γάλακτος, λόγω αφλατοξινών. Πέραν της καταστροφής του μολυσμένου γάλακτος, δεν επιβλήθηκε στους παραγωγούς οποιαδήποτε άλλη ποινή.

Επειδή το θέμα είναι σημαντικό για τη δημόσια υγεία και το τελευταίο διάστημα έχουν παρατηρηθεί αρκετά κρούσματα εντοπισμού αφλατοξινών στο γάλα, εκφράσαμε την άποψη ότι οι ΚΥ θα πρέπει να διερευνούν αν τα περιστατικά οφείλονται σε παραλείψεις των κτηνοτρόφων, και όπου αυτό διαπιστώνεται, θα πρέπει να επιβάλλονται αυστηρότερες ποινές, οι οποίες να είναι αποτρεπτικές.

Ο Διευθυντής των ΚΥ μάς πληροφόρησε ότι αιτία της ανίχνευσης της αφλατοξίνης M1 στο γάλα είναι η κατανάλωση ακατάλληλης ζωοτροφής, θέμα που εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Τμήματος Γεωργίας.

Διαγωνισμοί με αρ. 33/2009 και 52/2009 για την παροχή υπηρεσιών με σκοπό «τη συλλογή, μεταφορά, επεξεργασία και τελική διάθεση βάρους 5.500 τόνων (±30%) περίπου των ζώων τα οποία θα θανατωθούν στο πλαίσιο εξάλειψης της τρομώδους νόσου». Όπως αναφέραμε στην προηγούμενη Ετήσια Έκθεση μας, οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, κατόπιν έγκρισης του Συμβουλίου Προσφορών, προκήρυξαν τον

Οκτώβριο 2009 διαγωνισμό με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση της προκήρυξης, επιλέγοντας για συμμετοχή στη διαδικασία μόνο τους τέσσερεις οικονομικούς φορείς που είχαν προμηθευτεί τα έγγραφα του προηγούμενου διαγωνισμού, ο οποίος είχε ακυρωθεί λόγω εξωπραγματικά υψηλής τιμής της μοναδικής προσφοράς που είχε υποβληθεί. Τελικά, και σ' αυτόν τον διαγωνισμό υποβλήθηκε μόνο μια προσφορά, από τον μοναδικό προσφοροδότη του προηγούμενου διαγωνισμού. Κατόπιν διαπραγμάτευσης, η αρχική τιμή των €2.094.840 που υπέβαλε για τους 5.500 τόνους, μειώθηκε σε €1.639.000, και η επιτροπή αξιολόγησης εισηγήθηκε την κατακύρωση του διαγωνισμού. Ωστόσο, το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε τον Φεβρουάριο 2010 την ακύρωση του, επειδή η τιμή που είχε υποβληθεί κρίθηκε ως εξωπραγματική, και επίσης – όπως διαπιστώθηκε – είχε εμποδιστεί ο υγιής ανταγωνισμός, αφού η μοναδική εγκεκριμένη εταιρεία στην Κύπρο, με δυνατότητα αποτέφρωσης κρεαταλεύρου, με την οποία θα έπρεπε να συνεργαστούν οι προσφοροδότες για να υποβάλουν προσφορά, αρνήθηκε να συνεργαστεί μαζί τους (εκτός από τον μοναδικό που είχε υποβάλει προσφορά).

Ο προσφοροδότης καταχώρισε προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ) εναντίον της πιο πάνω απόφασης, η οποία πέτυχε, και ως εκ τούτου η απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών ακυρώθηκε τον Ιούλιο 2010.

Ενόψει των πιο πάνω, το θέμα επαναφέρθηκε στο Συμβούλιο Προσφορών για εξέταση και λήψη απόφασης.

Τον Νοέμβριο 2010, το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε εκ νέου την ακύρωση του διαγωνισμού, δεδομένου ότι οι ανάγκες είχαν διαφοροποιηθεί λόγω άλλων εξελίξεων, που καθιστούσαν πλέον το αντικείμενο του μη αναγκαίο. Η πιο πάνω απόφαση βασίστηκε στη διαβεβαίωση του Διευθυντή των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, ότι με βάση την ψήφιση προσχεδίου Κανονισμού από την αρμόδια επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είχε δοθεί παράταση στην μη θανάτωση ζώων μέχρι το τέλος του 2012, και ως εκ τούτου οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες δεν θα προχωρούσαν σε μαζικές θανατώσεις ζώων.

Τον ίδιο μήνα – με εισήγηση του εκπροσώπου της Υπηρεσίας μας – το Συμβούλιο Προσφορών επανεξέτασε έκτακτα το θέμα. Κατά τη συζήτηση του θέματος, ο εκπρόσωπος μας εισηγήθηκε όπως επανεξεταστεί η απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών για ακύρωση του διαγωνισμού, εκφράζοντας σοβαρές επιφυλάξεις κατά πόσον η ψήφιση του πιο πάνω προσχεδίου Κανονισμού σημαίνει και την άμεση εφαρμογή του (δηλαδή την μη θανάτωση των ζώων) οπότε θα ήταν δικαιολογημένη η ακύρωση του διαγωνισμού. Εξέφρασε επίσης την άποψη ότι θα ήταν ορθότερο το Συμβούλιο Προσφορών να μελετήσει το ενδεχόμενο λήψης απόφασης για αναστολή του διαγωνισμού, σύμφωνα με τις σχετικές πρόνοιες των Κανονισμών Προσφορών, ώστε να αποφευχθούν οποιαδήποτε προβλήματα – με τα δεδομένα που ίσχυαν τότε – με την ακύρωση του διαγωνισμού. Ενόψει των πιο πάνω, το Συμβούλιο Προσφορών, υιοθετώντας τις εισηγήσεις του εκπροσώπου της Υπηρεσίας μας, αποφάσισε όπως ζητηθεί γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας για τον ορθότερο νομικά τρόπο χειρισμού του διαγωνισμού. Η Νομική Υπηρεσία, συνέστησε την αποφυγή ακύρωσης ή κατακύρωσης του διαγωνισμού στο παρόν στάδιο, ώστε να αποφευχθεί το ενδεχόμενο καταβολής αποζημιώσεων από το δημόσιο.

Τον Δεκέμβριο 2010, το Συμβούλιο Προσφορών, λαμβάνοντας υπόψη τη γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας, αποφάσισε να προβεί σε προσωρινή αναστολή του διαγωνισμού-σύμφωνα με τον Κανονισμό 23(1) της ΚΔΠ 201/2007-και να παραπέμψει το θέμα, με πρόταση του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, στο Υπουργικό Συμβούλιο, για λήψη οριστικής απόφασης για αναστολή του διαγωνισμού μέχρι τις 31.12.2012. Το Υπουργικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του τον Ιανουάριο 2011, ενέκρινε την αναστολή του διαγωνισμού.

3.8.6 ΤΜΗΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας 2007- 2013. Στα πλαίσια της νέας προγραμματικής περιόδου 2007-2013, το Τμήμα έχει ετοιμάσει το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Αλιείας, στο οποίο καθορίζονται οι προτεραιότητες και οι γενικοί στόχοι της Κυπριακής Δημοκρατίας σε σχέση με την Κοινή Αλιευτική Πολιτική, καθώς και η στρατηγική επίτευξής τους. Για την υλοποίηση του Σχεδίου έχει ετοιμαστεί, με τη

βοήθεια των αρμόδιων φορέων, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας (ΕΠΑΛ) που προβλέπει συνολικές δαπάνες ύψους περίπου €39,5 εκ., οι οποίες συγχρηματοδοτούνται με ποσοστό 50% από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας. Μέχρι τις 31.12.2010 είχε δαπανηθεί ποσό ύψους €20.729.074.

Ρύθμιση Χρεών Επαγγελματιών Ψαράδων. Στα πλαίσια του «Σχεδίου Αναπτύξεως Παρακτίου Αλιείας», το οποίο λειτούργησε μετά την Τουρκική εισβολή του 1974, παραχωρήθηκαν δάνεια σε επαγγελματίες εκτοπισθέντες ψαράδες από το Ταμείο Δημόσιων Δανείων για την επαναδραστηριοποίηση τους, κυρίως με υποθήκευση των αλιευτικών τους σκαφών. Σύμφωνα με την κατάσταση δανείων που παραχωρήθηκαν στους ψαράδες από το Ταμείο Δημοσίων Δανείων, στις 15.7.2010 εκκρεμούσαν συνολικά 154 δάνεια σε 105 άτομα και εταιρείες, με αρχικό κεφάλαιο ύψους €598.837 και καθυστερημένες οφειλές ύψους €2.065.654.

Μετά από γνωμοδότηση του Εφόρου Κρατικών Ενισχύσεων, σύμφωνα με την οποία μπορούν να διαγραφούν τα δάνεια σε όσους οφειλέτες δεν ασκούν πλέον οικονομική δραστηριότητα στον τομέα της αλιείας, το Τμήμα προωθεί Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση Σχεδίου ρύθμισης χρεών επαγγελματιών ψαράδων. Στην Πρόταση ζητείται η έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου για διαγραφή καθυστερημένων οφειλών συνολικού ύψους €1.222.518, επιπλέον το ποσό του τόκου από τις 16.7.2010, από 61 οφειλέτες οι οποίοι, σύμφωνα με τα αποτελέσματα έρευνας του Τμήματος, δεν είναι πλέον ενεργοί ψαράδες ή έχουν αποβιώσει.

Αναφορικά με το προτεινόμενο Σχέδιο διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Στον κατάλογο των 61 οφειλετών των οποίων τα δάνεια προτείνονται για ρύθμιση, περιλαμβάνονται και τα δάνεια τριών ψαράδων με συνολική καθυστερημένη οφειλή ύψους €85.301, τα σκάφη των οποίων έχουν αποσυρθεί με βάση το «Σχέδιο Απόσυρσης Πολυδύναμων Σκαφών στα πλαίσια του Κανονισμού (ΕΚ) 744/2008» - Μέτρο 1.1 του ΕΠΑΛ 2007-13 και για τα οποία καταβλήθηκε κατά το 2010 συνολική αποζημίωση ύψους €267.598.

(β) Στον κατάλογο των μη ενεργών ψαράδων περιλαμβάνονται άτομα τα οποία δηλώνουν ότι εργοδοτούνται σε άλλο επάγγελμα (τραπεζικού υπαλλήλου, μηχανικού, επιπλοποιού, ηλεκτρολόγου, κομμωτή, νοσοκόμου κλπ). Εφόσον δεν έχουν τεθεί εισοδηματικά κριτήρια για συμμετοχή στο Σχέδιο, επισημάναμε ότι ενδεχομένως τα άτομα αυτά να είναι σε θέση να εξοφλήσουν τα δάνειά τους.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας ενημέρωσε ότι, στην Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο, η οποία έχει ήδη σταλεί για απόψεις στο Γενικό Λογιστήριο και στο Υπουργείο Οικονομικών, δεν έχουν τεθεί οποιαδήποτε εισοδηματικά κριτήρια για συμμετοχή στο Σχέδιο, σημειώνοντας ότι το Τμήμα δεν βλέπει αρνητικά τη συμπερίληψη μιας τέτοιας πρόνοιας στο Σχέδιο.

(γ) Στον κατάλογο περιλαμβάνονται άτομα τα οποία δεν είναι εκτοπισθέντες.

(δ) Στο Σχέδιο δεν περιλαμβάνεται πρόνοια αναφορικά με το χειρισμό των σκαφών των ψαράδων των οποίων τα χρέη θα ρυθμιστούν (δηλ. αν αυτά θα περισυλλεγούν από το Τμήμα ή θα αναλάβουν οι οφειλέτες την απόσυρσή τους).

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας ενημέρωσε ότι μια τέτοια πρόνοια δεν έχει περιληφθεί στο Σχέδιο καθώς από έρευνα του Τμήματος καταδεικνύεται ότι τα πλείστα από τα εν λόγω σκάφη έχουν πλήρως καταστραφεί, ή είναι ανενεργά ή μη αξιόπλοα αφού δεν είναι δυνατό να λειτουργήσουν λόγω κόπωσης των υλικών κατασκευής τους. Επίσης, άποψη του Τμήματος είναι ότι η παράδοση των σκαφών δεν εξυπηρετεί κανένα σκοπό αφού σε τέτοια περίπτωση θα είναι απαραίτητο να εξευρεθούν χώροι αποθήκευσής τους και θα αναλωθούν ώρες εργασίας και ανθρώπινο δυναμικό χωρίς ουσιαστικό όφελος.

Σύστημα Παρακολούθησης Αλιευτικών Σκαφών.

Βάσει του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΟΚ) 2847/93, τα κράτη μέλη θέτουν σε λειτουργία δορυφορικό Σύστημα Παρακολούθησης Σκαφών για την παρακολούθηση των δραστηριοτήτων των αλιευτικών σκαφών τα οποία φέρουν τη σημαία τους και των αλιευτικών δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται στα ύδατά τους. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 22(1) του Κανονισμού (ΕΚ) 2371/2002, τα αλιευτικά σκάφη

μεγαλύτερα των 15 μέτρων πρέπει να διαθέτουν σύστημα που να επιτρέπει την ανίχνευση και αναγνώρισή τους. Για την εφαρμογή των πιο πάνω διατάξεων, το Τμήμα προέβη στη σύσταση και λειτουργία Κέντρου Παρακολούθησης Αλιευτικών Δραστηριοτήτων και στην αγορά 549 συσκευών δορυφορικού εντοπισμού (ΣΔΕ), εκ των οποίων 49 τύπου TT-3026M, οι οποίες τοποθετούνται στα κυπριακά επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη μήκους μεγαλύτερου των 15 μέτρων και 500 τύπου MT-3300, για τοποθέτηση στα υπόλοιπα κυπριακά αλιευτικά σκάφη για τα οποία εκδίδονται επαγγελματικές άδειες αλιείας, ανεξαρτήτως μήκους.

Ο Κανονισμός (ΕΚ) 1224/2009, ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή την 1.1.2010, και αντικατέστησε τον Κανονισμό (ΕΟΚ) 2847/93/ΕΚ, προβλέπει την τοποθέτηση συσκευών εντοπισμού και αναγνώρισης σε αλιευτικά σκάφη μήκους 12 μέτρων και άνω. Σημειώνεται ότι, τροποποίηση του Κανονισμού 10(α) των περί Αλιείας Κανονισμών του 1990 μέχρι 2009, ημερ. 20.11.2009 (ΚΔΠ 382/2009), κατέστησε υποχρεωτική την τοποθέτηση ΣΔΕ σε όλα τα επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη ανεξαρτήτως μήκους, για σκοπούς καλύτερης παρακολούθησης των αλιευτικών τους δραστηριοτήτων.

Σε σχέση με το πιο πάνω σύστημα παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Η συνολική δαπάνη για την αγορά των 500 ΣΔΕ τύπου MT-3300, οι οποίες εγκαταστάθηκαν σε αλιευτικά σκάφη μήκους κάτω των 15 μέτρων, μαζί με τις δορυφορικές τους υπηρεσίες ανήλθε σε €752.398 πλέον ΦΠΑ. Το κύριο μέρος της δαπάνης βάρυνε το Τμήμα, ενώ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συγχρηματοδότησε μέρος της κεφαλαιουχικής δαπάνης. Σε σημείωμα του αρμόδιου λειτουργού ημερ. 27.12.2010, προς τον Διευθυντή του Τμήματος, γίνεται εισήγηση για χρέωση των ψαράδων για τις υπηρεσίες εγκατάστασης και ελέγχου των ΣΔΕ καθώς και για επιδιορθώσεις βλαβών που έχουν προκληθεί σε αυτές. Επισημάναμε ότι η εφαρμογή της πιο πάνω εισήγησης θα έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό των δαπανών από το Τμήμα, ενώ θα λειτουργήσει αποτρεπτικά και ενδεχομένως να συμβάλει στη μείωση των βλαβών που παρατηρούνται στις συσκευές.

Ο Υπουργός ΓΦΠΠ μάς πληροφόρησε ότι, μετά από συνάντηση που πραγματοποιήθηκε με τη Νομική Υπηρεσία για συζήτηση του θέματος, αποφασίστηκε η υποβολή προσχεδίου νομοθετήματος προς τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για εφαρμογή της εισήγησής μας.

Στο μεταξύ το Τμήμα, με επιστολή του ημερ. 16.7.2010, ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι έχουν εντοπιστεί ορισμένα λειτουργικά προβλήματα στις ΣΔΕ τύπου MT-3300, οι οποίες είχαν τοποθετηθεί σε σκάφη κάτω των 15 μέτρων, τα οποία θα πρέπει να επιλυθούν ώστε να διασφαλίζεται η σωστή εφαρμογή του Συστήματος Παρακολούθησης Αλιευτικών Σκαφών (ΣΠΑΣ), ενώ ορισμένες λειτουργίες του συστήματος αναμένεται να αυτοματοποιηθούν ώστε να εξοικονομηθεί σημαντικός χρόνος από τους χρήστες. Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε κατά πόσο τα εν λόγω προβλήματα έχουν επιλυθεί και αν έχουν προωθηθεί ενέργειες για αυτοματοποίηση των υπό αναφορά λειτουργιών του συστήματος.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι τα προβλήματα δεν έχουν λυθεί, και ως εκ τούτου αποφασίστηκε όπως οι 500 ΣΔΕ τύπου MT-3300 αφαιρεθούν από όλα τα σκάφη. Μας ενημέρωσε επίσης ότι, για συμμόρφωση με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό, το Τμήμα θα προβεί στην εγκατάσταση ΣΔΕ τύπου TT-3026M σε όλα τα σκάφη μήκους άνω των 12 μέτρων, οι οποίες υπάρχουν στην αποθήκη του Τμήματος και οι οποίες δεν παρουσιάζουν προβλήματα.

Όπως προκύπτει, οι 500 ΣΔΕ τύπου MT-3300, για την αγορά, εγκατάσταση και συντήρηση των οποίων δαπανήθηκαν πέραν των €750 χιλ., παραμένουν σε αχρηστία, ενώ, παρόλο που ικανοποιούνται οι πρόνοιες της Κοινοτικής νομοθεσίας, δεν υπάρχει συμμόρφωση με την εθνική νομοθεσία, η οποία, όπως αναφέρουμε πιο πάνω, καθιστά υποχρεωτική την εγκατάσταση ΣΔΕ σε όλα τα επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη, ανεξαρτήτως μήκους.

(β) Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενη Έκθεσή μας, η Γενική Διεύθυνση Αλιείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με επιστολές της ημερ. 24.1.2008 και 10.3.2009, επισήμανε αδυναμίες στη λειτουργία του ΣΠΑΣ, οι οποίες αφορούν στη σωστή αντιπαραβολή των στοιχείων και στον έλεγχο, καθώς και στην

ανεπαρκή στελέχωση των Κέντρων Παρακολούθησης Αλιευτικών Σκαφών. Σύμφωνα με επιστολή του Τμήματος προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος ημερ. 15.2.2011, η αντιπαραβολή των πληροφοριών που παρέχει το ΣΠΑΣ με τις πληροφορίες που καταγράφονται στα ημερολόγια πλοίων πραγματοποιείται σε καθημερινή βάση ενώ γίνονται προσπάθειες για την πρόσληψη γραμματειακού προσωπικού στα Κεντρικά και Επαρχιακά Γραφεία με σκοπό την αποφόρτιση των επιθεωρητών του Τμήματος, η οποία θα επιτρέψει την πιο αποδοτική αξιοποίηση του ΣΠΑΣ. Παράλληλα, στα πλαίσια της συνεργασίας μεταξύ του ΤΑΘΕ και του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας προωθείται και η συνεργασία για έλεγχο της αλιείας εκτός του καθορισμένου ωραρίου εργασίας του ΤΑΘΕ.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι το προσωπικό του Τμήματος που βρίσκεται σε αναμονή για την καταπολέμηση της θαλάσσιας ρύπανσης παράλληλα χρησιμοποιείται και για έλεγχο της αλιείας, ενώ προωθείται και η συνεργασία με το Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας για αντιπαραβολή των πληροφοριών που λαμβάνονται από το Σύστημα Παρακολούθησης Σκαφών, για εντοπισμό παραβάσεων.

Ηλεκτρονική καταχώριση και αναφορά αλιευτικών δραστηριοτήτων. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 1224/2009, άρθρα 15, 22 και 24, ο πλοίαρχος κοινοτικού αλιευτικού σκάφους καταγράφει και διαβιβάζει ηλεκτρονικά στην αρμόδια Αρχή τα δεδομένα που καθορίζονται για το ημερολόγιο αλιείας και τις δηλώσεις μεταφόρτωσης και εκφόρτωσης. Ο Κανονισμός καθορίζει ότι οι διατάξεις των υπό αναφορά άρθρων εφαρμόζονται από την 1.1.2010 για τα κοινοτικά αλιευτικά σκάφη συνολικού μήκους 24 μέτρων και άνω, από την 1.7.2011 για σκάφη μήκους από 15 μέχρι 24 μέτρων και από την 1.1.2012 για σκάφη μεταξύ 12 και 15 μέτρων.

Για την εφαρμογή των πιο πάνω διατάξεων, το Τμήμα προκήρυξε, το 2009, διαγωνισμό για την αγορά ηλεκτρονικού συστήματος καταχώρισης, αναφοράς, επεξεργασίας, αποθήκευσης και διαβίβασης δεδομένων σχετικά με τις αλιευτικές δραστηριότητες, ο οποίος ακυρώθηκε και επαναπροκηρύχθηκε εντός του 2010. Στις 20.4.2011 υπογράφηκε η σχετική σύμβαση, σύμφωνα με την οποία η περίοδος εκτέλεσης του έργου μειώνεται από 26 σε 16 μήνες, λόγω καθυστέρησης στην κατακύρωση της προσφοράς. Όπως προκύπτει, οι διατάξεις του υπό αναφορά Κανονισμού δεν έχουν εφαρμοστεί ακόμα για τα κοινοτικά αλιευτικά σκάφη συνολικού μήκους 15 μέτρων και άνω.

Δημιουργία Ιχθυόσκαλας. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, σύμφωνα με τους σχετικούς Κοινοτικούς Κανονισμούς τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν την υγιεινή εκφόρτωση και συντήρηση των αλιευμάτων που εισάγονται στην ή που εξάγονται από την Κοινότητα, και για το σκοπό αυτό είναι απαραίτητη η δημιουργία ιχθυόσκαλας, δηλαδή κατάλληλων χερσαίων και θαλάσσιων εγκαταστάσεων για την υγιεινή εκφόρτωση και συντήρηση των αλιευμάτων.

Παρόλο που το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη δημιουργία ιχθυόσκαλας από το 2001, η υλοποίηση του έργου παραμένει σε εκκρεμότητα, κυρίως λόγω προβλημάτων που προέκυψαν σε σχέση με την εξεύρεση κατάλληλου χώρου, τα οποία αναλύονται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, με αποτέλεσμα η κοινοτική νομοθεσία σε σχέση με την υγιεινή εκφόρτωση, μεταφορά και συντήρηση νωπών αλιευτικών προϊόντων να εξακολουθεί να μην τυγχάνει εφαρμογής.

Τον Μάρτιο του 2010, το Τμήμα πρότεινε τη δημιουργία ιχθυόσκαλας εντός του αλιευτικού καταφυγίου στο Ζύγι, με εκτιμώμενο κόστος γύρω στα €2,34 εκ., πρόταση η οποία βρίσκεται στο στάδιο διαβουλεύσεων με τους εμπλεκόμενους φορείς. Ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε κατά πόσο η χωροθέτηση της ιχθυόσκαλας στο Ζύγι θα επιφέρει οποιεσδήποτε τροποποιήσεις στις μόλις πρόσφατα ανεγερθείσες υποδομές του αλιευτικού καταφυγίου, οι οποίες συγχρηματοδοτήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Επισημάναμε ότι, σύμφωνα με μελέτη που ετοιμάστηκε από συμβούλους του Τμήματος, με σκοπό την προκαταρκτική εκτίμηση της δυνατότητας ένταξης της χωροθέτησης της ιχθυόσκαλας εντός του αλιευτικού καταφυγίου Ζυγίου, το αλιευτικό καταφύγιο σχεδιάστηκε για διαφορετική χρήση και η ένταξη της ιχθυόσκαλας δεν συνάδει με αυτή.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι η δημιουργία της ιχθυόσκαλας στο Ζύγι δεν θα επιφέρει οποιεσδήποτε τροποποιήσεις στις υποδομές του αλιευτικού καταφυγίου, πέραν της εκβάθυνσης της εισόδου και μέρους της λεκάνης του καταφυγίου, η οποία κρίνεται αναγκαία για την καλύτερη εξυπηρέτηση των μεγάλων αλιευτικών σκαφών, ακόμη και σε περίπτωση που η ιχθυόσκαλα δεν κατασκευαστεί.

Λόγω της καθυστέρησης στην κατασκευή της ιχθυόσκαλας, η πρόνοια ύψους €6 εκ. που αφορούσε στη χρηματοδότηση του έργου, που περιλήφθηκε στο Μέτρο 3.3 του ΕΠΑΛ 2007-13, αφαιρέθηκε λόγω μη αναμενόμενης απορρόφησης και οι πόροι που θα διατίθεντο για την κατασκευή της ιχθυόσκαλας ανακατανεμήθηκαν σε άλλα Μέτρα του Προγράμματος. Η αναθεώρηση εγκρίθηκε από την Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΠΑΛ στις 7.10.2010 και από την Ε.Ε. στις 17.2.2011.

Αλιευτικό καταφύγιο στο Λατσί. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η Αρχή Λιμένων Κύπρου παραχώρησε στο Τμήμα άδεια χρήσης διάφορων λιμενικών χώρων, στους οποίους περιλαμβάνεται και το λιμάνι στο Λατσί, έναντι ενοικίου.

Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 24.11.1999, μεταξύ άλλων, όπως αποδεχθεί την παραχώρηση, στη Δημοκρατία, της κυριότητας του λιμανιού στο Λατσί για σκοπούς ανάπτυξης της αλιείας, έναντι καταβολής χρηματικής αποζημίωσης προς την Αρχή Λιμένων Κύπρου, ωστόσο το θέμα της ανάκτησης της κυριότητας του λιμανιού εξακολουθεί να παραμένει σε εκκρεμότητα. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του ημερ. 20.11.2007, αποφάσισε, μεταξύ άλλων, όπως προωθηθεί διάταγμα κήρυξης της λιμενολεκάνης «Α» και του αντίστοιχου χερσαίου χώρου στο λιμάνι Λατσιού ως αλιευτικού καταφυγίου δυνάμει του άρθρου 3(1) των περί Αλιευτικών Καταφυγίων Νόμων του 1990 και 2003, το οποίο ακόμα εκκρεμεί, καθώς η Αρχή Λιμένων Κύπρου εμμένει στη διατήρηση της κυριότητας του χώρου.

Σε προηγούμενες Εκθέσεις μας επισημάναμε ότι, εάν τελικά δεν παραχωρηθούν οποιαδήποτε αντισταθμιστικά οφέλη στο Τμήμα από την Αρχή Λιμένων για τη δαπάνη που διενεργήθηκε για επέκταση και αναβάθμιση του λιμανιού, τότε θα πρέπει να εξεταστεί με τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων αν αυτό αποτελεί κρατική ενίσχυση προς την Αρχή Λιμένων Κύπρου και αν αυτή είναι συμβατή με το κοινοτικό κεκτημένο. Όπως διαπιστώσαμε, το θέμα δεν έχει υποβληθεί ακόμα στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων για έκδοση γνωμάτευσης.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι η Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων, με επιστολή της προς τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ζήτησε την προώθηση Πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο για την ανάκληση κάποιων μερών της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 20.11.2007, ωστόσο το μέρος της Απόφασης που αφορά στην προώθηση Διατάγματος κήρυξης της λιμενολεκάνης «Α» στο Λατσί σε αλιευτικό καταφύγιο δεν θα αλλάξει.

Σχέδιο Ασφάλισης Αλιευτικών Σκαφών. Η ανάγκη δημιουργίας προϋποθέσεων φερεγγυότητας των επαγγελματιών ψαράδων και η επιβαλλόμενη ασφαλιστική κάλυψη έναντι των θαλάσσιων κινδύνων επέβαλαν την εισαγωγή του πιο πάνω Σχεδίου, το οποίο λειτουργεί από το 1975, υπό την ευθύνη του Τμήματος Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών. Το Σχέδιο καλύπτει τους επαγγελματίες ψαράδες οι οποίοι επιλέγουν εθελοντικά να ασφαλίζουν τα σκάφη τους. Επιπρόσθετα, όσοι από τους επαγγελματίες ψαράδες έχουν συνάψει δάνεια από τους Δανειστικούς Επιτρόπους με εγγύηση των δανείων την υποθήκευση των σκαφών τους, υποχρεούνται, με βάση τους όρους του συμβολαίου του δανείου, να ασφαλίζουν το σκάφος τους στο πιο πάνω Σχέδιο.

Σε σχέση με το πιο πάνω Σχέδιο επισημάναμε και πάλι τη μειωμένη ανταπόκριση των ψαράδων για συμμετοχή στο Σχέδιο, αφού παρά το γεγονός ότι κατά τη διάρκεια του έτους εκδόθηκαν 533 επαγγελματικές άδειες αλιείας, μόνο 53 ψαράδες κατέβαλαν ασφάλιστρα για συμμετοχή στο Σχέδιο, ενώ αρκετοί επαγγελματίες ψαράδες οι οποίοι έχουν συνάψει δάνεια από τους Δανειστικούς Επιτρόπους και είναι συνεπώς υποχρεωμένοι, σύμφωνα με τους όρους των δανείων να ασφαλίσουν τα σκάφη τους, δεν το έχουν πράξει.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι για το 2010 έχει καταγραφεί μικρή αύξηση των ενδιαφερομένων για ένταξη στο Σχέδιο, με τα νέα συμβόλαια να σημειώνουν σημαντική αύξηση (από πέντε το 2009 σε 16 το 2010). Επεσήμανε επίσης ότι η τήρηση των όρων των δανείων στην υποχρέωση των ψαράδων για ασφάλιση αποτελεί υποχρέωση των Δανειστικών Επιτροπών.

Ελλιμενισμός επαγγελματικών σκαφών.

(α) Σύμφωνα με το άρθρο 3(2) των περί Αλιευτικών καταφυγίων (Δικαιώματα Χρήσης) Κανονισμών του 1994 (Κ.Δ.Π. 160/94), τα αλιευτικά σκάφη για τα οποία έχει εκδοθεί επαγγελματική άδεια αλιείας απαλλάσσονται της καταβολής δικαιωμάτων. Εισηγηθήκαμε όπως διερευνηθεί με τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων κατά πόσο ο δωρεάν ελλιμενισμός επαγγελματικών σκαφών αποτελεί κρατική ενίσχυση και κατά πόσο η πιο πάνω πρόνοια των Κανονισμών είναι συμβατή με το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο.

(β) Σύμφωνα με το άρθρο 5 των Κανονισμών που αναφέρονται πιο πάνω, για τυχόν υπηρεσίες ύδρευσης και ηλεκτρισμού που παρέχονται μέσα στα αλιευτικά καταφύγια, καταβάλλονται δικαιώματα όπως καθορίζει ο εκάστοτε Διευθυντής του Τμήματος.

Σύμφωνα με πληροφόρηση που είχαμε από το Τμήμα, παρέχονται υπηρεσίες παροχής νερού και ηλεκτρισμού σε τέσσερα από τα υφιστάμενα 16 αλιευτικά καταφύγια. Κατά το 2010, οι συνολικές δαπάνες ηλεκτρισμού και ύδρευσης που αφορούν στα υπό αναφορά τέσσερα αλιευτικά καταφύγια ανήλθαν συνολικά σε €12.237. Σε δύο από τα καταφύγια αυτά, το Τμήμα έχει τοποθετήσει κερματοδέκτες για την παροχή ηλεκτρικού ρεύματος και το σύνολο των εισπράξεών τους κατά το 2010 ανήλθε σε μόνο €1.092.

Όπως πληροφορηθήκαμε, προγραμματίζεται η τοποθέτηση παρόμοιων κερματοδεκτών και στο νέο αλιευτικό καταφύγιο στο Ζύγι. Ενόψει του γεγονότος ότι η λειτουργία κερματοδεκτών δεν φαίνεται να αποδίδει, εισηγηθήκαμε όπως εξεταστούν εναλλακτικοί τρόποι ανάκτησης του κόστους παροχής των πιο πάνω υπηρεσιών.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα θα αξιολογήσει το σύστημα λειτουργίας των κερματοδεκτών, καταγράφοντας τις όποιες αδυναμίες υπάρχουν, για να προβεί σε βελτίωσή τους, ενώ θα εξεταστούν εναλλακτικοί τρόποι ανάκτησης του κόστους των υπηρεσιών παροχής νερού και ηλεκτρισμού στους αλιείς.

3.8.7 ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Μέρος Α

Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα.

(α) Η συνολική πρόνοια στον Προϋπολογισμό του Ινστιτούτου, αναφορικά με το κονδύλι «Συμμετοχή σε Προγράμματα και Πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης», ανερχόταν σε €436.990 και σύμφωνα με το επεξηγηματικό μνημόνιο, αφορούσε σε δαπάνες για 15 προγράμματα. Οι πραγματικές δαπάνες του έτους ανήλθαν σε €36.932 (8,45%) από τις οποίες ποσό ύψους €12.696 αφορά σε δαπάνες για έξι από τα 15 προγράμματα που αναφέρονται στο μνημόνιο. Το υπόλοιπο ποσό αφορά σε δαπάνες πέντε προγραμμάτων τα οποία δεν αναφέρονται στο μνημόνιο.

Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τους λόγους του χαμηλού ποσοστού υλοποίησης των πιο πάνω προγραμμάτων.

Η Διευθύντρια του Ινστιτούτου μάς πληροφόρησε ότι εκ παραδρομής δεν είχαν αφαιρεθεί από τον Προϋπολογισμό όσα προγράμματα έληξαν και δεν προστέθηκαν τα νέα προγράμματα που η υλοποίησή τους θα άρχιζε το 2010.

(β) Εισηγηθήκαμε όπως το λογιστήριο, για σκοπούς καλύτερης παρακολούθησης, τηρεί καθ' όλη την διάρκεια ενός προγράμματος, συγκεντρωτικά στοιχεία, τόσο των δαπανών όσο και των ανακτήσεων από την Ευρωπαϊκή Ένωση και ετοιμάζει συμφιλιώσεις τόσο με τους σχετικούς λογαριασμούς εσόδων και εξόδων,

όσο και με τα ποσά τα οποία δηλώνονται στα πιστοποιητικά ελέγχου που εκδίδονται από τους ανεξάρτητους εξακριβωτές.

Όπως μας πληροφόρησε η Διευθύντρια του Ινστιτούτου, δόθηκαν ήδη σχετικές οδηγίες στο λογιστήριο για εφαρμογή της εισήγησής μας.

(γ) Για τη διεκπεραίωση εξειδικευμένων εργασιών που απαιτούνται στα πλαίσια των ευρωπαϊκών προγραμμάτων, το Ινστιτούτο προβαίνει, σε αρκετές περιπτώσεις, σε αγορά υπηρεσιών συμβούλων ερευνητών, χωρίς ωστόσο να απαιτεί από τον ανάδοχο την υποβολή εγγύησης τόσο για πιστή εκτέλεση της σύμβασης, όσο και έναντι της προκαταβολής που του παραχωρείται, παρά τις σχετικές πρόνοιες του Οδηγού Βέλτιστων Πρακτικών που εξέδωσε η Διεύθυνση Δημοσίων Συμβάσεων του Γενικού Λογιστηρίου.

Η Διευθύντρια του Ινστιτούτου μάς πληροφόρησε ότι η πιο πάνω παράλειψη θα διορθωθεί αμέσως.

Αξιοποίηση Αποτελεσμάτων προγραμμάτων. Τα αποτελέσματα των προγραμμάτων/ερευνών, πέραν των δημοσιεύσεων σε διάφορα επιστημονικά περιοδικά, κοινοποιούνται στο Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (Κλάδο Γεωργικών Εφαρμογών του Τμήματος Γεωργίας). Όπως μας αναφέρθηκε, το Ινστιτούτο συνεργάζεται με το Τμήμα Γεωργίας, συμμετέχοντας σε κοινές συσκέψεις με σκοπό την προώθηση των αποτελεσμάτων των ερευνητικών προγραμμάτων του. Επειδή κατά τη διάρκεια του ελέγχου δεν κατέστη δυνατό να εξακριβωθεί πώς επιτυγχάνεται η παρακολούθηση της εφαρμογής των αποτελεσμάτων των ερευνητικών προγραμμάτων, ο βαθμός ανταπόκρισης των ενδιαφερομένων, η αξιοποίηση της γνώσης που παράχθηκε και το αποτέλεσμα (π.χ. βελτίωση εισοδημάτων των γεωργών, αύξηση παραγωγικότητας, μείωση κόστους παραγωγής, καλλιέργεια πιο ανταγωνιστικών προϊόντων κ.λπ.), ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε κατά πόσο το Ινστιτούτο έχει προβεί στην αξιολόγηση των προγραμμάτων που ολοκληρώθηκαν τα τελευταία χρόνια, το αποτέλεσμα και τον βαθμό αξιοποίησής τους.

Η Διευθύντρια του Ινστιτούτου μάς πληροφόρησε ότι η διάδοση των αποτελεσμάτων των ερευνητικών προγραμμάτων επιτυγχάνεται και με παρουσίασή τους σε συνέδρια στο εξωτερικό και στην Κύπρο. Παρουσιάζονται επίσης στον ημερήσιο τύπο και σε ραδιοτηλεοπτικά προγράμματα. Όσον αφορά στην αποτίμηση της οικονομικής ωφέλειας που προκύπτει από τα ερευνητικά αποτελέσματα με την μορφή του κόστους/οφέλους, εξέφρασε την άποψη ότι αυτό δεν μπορεί να επιτευχθεί με τις αρχές των συμβατικών οικονομικών γιατί στόχος της έρευνας είναι αφενός η επίλυση προβλημάτων που αντιμετωπίζει η κυπριακή γεωργία και αφετέρου η μελέτη καινοτόμων προσεγγίσεων (η εξεύρεση ανθεκτικών υποκειμένων σε εχθρούς και ασθένειες, η χρήση βιομάζας για παραγωγή ενέργειας, η παραγωγή υγιούς πολλαπλασιαστικού υλικού κ.α.) τα αποτελέσματα των οποίων δεν μπορούν να αποτιμηθούν σε πραγματικά οικονομικά μεγέθη. Ανέφερε επίσης ότι τα ερευνητικά αυτά προγράμματα σχετίζονται με τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, την προστασία του περιβάλλοντος και την αειφόρο χρήση των φυσικών πόρων, με τελικούς αποδέκτες το σύνολο της κοινωνίας.

3.8.8 ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Προσφορά αρ.ΜΕΤ12/2010 για την παροχή υπηρεσιών Μετεωρολογικού Ραντάρ. Τον Νοέμβριο 2010 η Υπηρεσία προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό με τη διαδικασία των δύο φακέλων (τεχνική και οικονομική πρόταση), για την παροχή υπηρεσιών Μετεωρολογικού Ραντάρ για 13 χρόνια, με εκτίμηση κόστους €3.900.000. Τον Δεκέμβριο 2010, ύστερα από μελέτη των εγγράφων του διαγωνισμού, η Υπηρεσία μας διαπίστωσε, μεταξύ άλλων, ότι οι όροι/κριτήρια συμμετοχής στον διαγωνισμό ήταν αυστηρά/περιοριστικά και εισηγήθηκε την τροποποίηση τους ώστε να δοθεί η δυνατότητα συμμετοχής σε ικανοποιητικό αριθμό προσφοροδοτών.

Τον Ιανουάριο 2011, ο Διευθυντής της Υπηρεσίας μάς πληροφόρησε ότι, ενώ ορισμένες από τις εισηγήσεις μας είχαν υιοθετηθεί και είχαν γίνει οι ανάλογες διορθώσεις/τροποποιήσεις των εγγράφων του διαγωνισμού, οι πρόνοιες των όρων σχετικά με το δικαίωμα συμμετοχής στο διαγωνισμό θα παρέμεναν ως είχαν, επειδή, λόγω της μεγάλης διάρκειας της σύμβασης, απαιτείτο ανάδοχος ικανού μεγέθους.

Τελικά, τον Φεβρουάριο 2011, και ενώ ενδιαφέρον για το διαγωνισμό επέδειξαν, μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος σύναψης συμβάσεων, 15 οικονομικοί φορείς, προσφορά υπέβαλαν μόνο δύο.

Τον Μάρτιο 2011, υποβλήθηκε στο Συμβούλιο Προσφορών η έκθεση αξιολόγησης του τεχνικού μέρους των προσφορών, με βάση την οποία η επιτροπή αξιολόγησης, αφού έκρινε ότι και οι δύο προσφορές που είχαν υποβληθεί ικανοποιούσαν τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού, εισηγείτο το άνοιγμα και την αξιολόγηση των οικονομικών προτάσεών τους.

Από τη μελέτη των δύο προσφορών που υποβλήθηκαν, η Υπηρεσία μας διαπίστωσε ότι και οι δύο προσφοροδότες απέτυχαν να υποβάλουν τα απαιτούμενα στοιχεία για τεκμηρίωση της επιτυχούς υλοποίησης μίας σύμβασης, της φύσης και του μεγέθους που καθοριζόταν στα έγγραφα του διαγωνισμού, και ως εκ τούτου, δεν πληρούσαν τα κριτήρια συμμετοχής.

Οι διαπιστώσεις της Υπηρεσίας μας τέθηκαν υπόψη του Συμβουλίου Προσφορών κατά την εξέταση του θέματος. Τον Μάιο 2011, το Συμβούλιο Προσφορών ζήτησε από την επιτροπή αξιολόγησης όπως σχολιάσει τις διαπιστώσεις μας και το θέμα επαναφερθεί στο Συμβούλιο για λήψη απόφασης.

Τον Ιούνιο 2011, μετά από εξέταση της συμπληρωματικής έκθεσης την οποία είχε υποβάλει η επιτροπή αξιολόγησης, με την οποία διατηρούσε την αρχική θέση της, το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού, επειδή και οι δύο προσφορές που είχαν υποβληθεί, δεν ικανοποιούσαν τους όρους και τις προδιαγραφές.

Ένας από τους προσφοροδότες που είχαν συμμετάσχει στο διαγωνισμό, καταχώρισε τον Ιούλιο 2011 ιεραρχική προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ), εναντίον της πιο πάνω απόφασης του Συμβουλίου Προσφορών. Τον Οκτώβριο 2011, η ΑΑΠ απέρριψε την προσφυγή, επικυρώνοντας την απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών για ακύρωση του διαγωνισμού.

3.9 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΕΩΣ

Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα για την Ισότητα Ανδρών και Γυναικών. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η Κυπριακή Δημοκρατία/Εθνικός Μηχανισμός για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, συνήψε τρεις συμβάσεις με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αναφορικά με τη διεκπεραίωση τριών προγραμμάτων σε σχέση με την ισότητα των δύο φύλων.

Το πρώτο πρόγραμμα/σύμβαση εξετάστηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και προέκυψαν σοβαρές αδυναμίες σε σχέση με την οικονομική διαχείρισή του. Κατόπιν παράκλησης του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου, η Υπηρεσία μας εξέτασε τις άλλες δύο συμβάσεις. Τα θέματα που προέκυψαν από τον έλεγχο αναφέρονται λεπτομερώς σε προηγούμενη Έκθεσή μας, ενώ λόγω των παρατυπιών που εντοπίστηκαν, αντίγραφο της σχετικής έκθεσής μας υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF).

Από ενημέρωση που είχαμε από την OLAF προέκυψε ότι το Υπουργείο θα μπορούσε ενδεχομένως να διεκδικήσει τη συγχρηματοδότηση, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, των πραγματικών επιλέξιμων δαπανών που διενεργήθηκαν για υλοποίηση των πιο πάνω συμβάσεων και κατόπιν σχετικής εισήγησής μας, το Υπουργείο προχώρησε στην καταγραφή και κοινοποίησή τους στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για συγχρηματοδότηση.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, η σχετική έρευνα από την OLAF έχει ολοκληρωθεί και σύμφωνα με επιστολή της προς το Υπουργείο ημερομηνίας 14.2.2011, τα πορίσματα της έρευνας έχουν διαβιβαστεί στη μονάδα δικαστικών και νομικών συμβούλων, η οποία θα παρακολουθεί τις εξελίξεις σε σχέση με την ποινική υπόθεση.

Επίσης, η Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με βάση τα αποτελέσματα της σχετικής έρευνας της OLAF για τις επιλέξιμες δαπάνες που έχουν γίνει αποδεκτές για συγχρηματοδότηση, απέστειλε στο Υπουργείο στις 28.9.2011 επιστολή, σύμφωνα με την οποία θα εκδοθούν χρεωστικές σημειώσεις για επιστροφή συνολικού ποσού ύψους €203.492.

Ανεξάρτητη Αρχή Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων κατά της Αστυνομίας.

(α) Η Ανεξάρτητη Αρχή Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων κατά της Αστυνομίας δημιουργήθηκε με τον περί Αστυνομίας (Ανεξάρτητη Αρχή Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων) Νόμο του 2006 (Ν.9(Ι)/2006), ο οποίος δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 17.2.2006. Σύμφωνα με το Νόμο, η Αρχή είναι ανεξάρτητη και υπάγεται απευθείας στο Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο διορίζει τα πέντε Μέλη της.

Ο Προϋπολογισμός της Αρχής περιλαμβάνεται στον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως και το σύνολο των δαπανών της Αρχής για το 2010 ανήλθε στις €302.347 σε σχέση με €302.512 το 2009.

Σύμφωνα με το άρθρο 3(2)(α) του Ν.9(Ι)/2006, η Αρχή δύναται να αναθέτει τη διεξαγωγή ανακρίσεων σε πρόσωπα που διορίζονται από την Αρχή ως ανακριτές. Η πραγματική δαπάνη για το έτος 2010 ανήλθε στις €158.190 και αφορά στην αποζημίωση ανακριτών για τη διεξαγωγή ανακρίσεων για την Αρχή και σε οδοιπορικά. Σύμφωνα με το άρθρο 4(8) του Νόμου, η αποζημίωση καταβάλλεται με βάση της ώρες εργασίας και υπολογίζεται στην αρχική βαθμίδα της μισθολογικής κλίμακας Α15 της δημόσιας υπηρεσίας.

Ενόψει του ότι οι αποζημιώσεις των ανακριτών, για το 2010, αποτελούσαν το 52% των συνολικών δαπανών της Αρχής, εισηγηθήκαμε όπως μελετηθούν τρόποι μείωσης της εν λόγω δαπάνης με αλλαγή του τρόπου πληρωμής των ανακριτών.

Η Αρχή, με επιστολή της προς τον Γενικό Εισαγγελέα, ημερ.22.6.2011, εισηγήθηκε όπως μειωθεί η κλίμακα στην οποία πληρώνονται οι ανακριτές, από την αρχική βαθμίδα της μισθολογικής κλίμακας Α15, στην αρχική βαθμίδα της μισθολογικής κλίμακας Α13 και για το σκοπό αυτό, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως έχει ετοιμάσει σχετικό νομοσχέδιο για τροποποίηση του άρθρου 4(8) του Νόμου 9(Ι)/2006, το οποίο μελετάται.

(β) Μετά από αίτημα του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Δικαιοσύνης, ο οποίος σε επιστολή του είχε υποδείξει ότι η σχέση του, ως διοικητικά προϊσταμένου της Αστυνομίας από τη μία, και ως ελέγχοντος λειτουργού για το Κονδύλι που αφορά στις δαπάνες της Αρχής από την άλλη, δημιουργεί αντικειμενικά αδυναμία ή τουλάχιστον, σοβαρή δυσχέρεια στην άσκηση διοικητικού ή/και οικονομικού ελέγχου στην Αρχή καθώς επίσης ότι, στα πλαίσια ενδεχόμενης προσπάθειάς του να περιορίσει τις σχετικές δαπάνες της Αρχής και να ασκήσει ουσιαστικό έλεγχο, θα ερμηνευτεί μετά βεβαιότητας ως προσπάθειά του να εμποδίσει το έργο της Αρχής, το Υπουργείο Οικονομικών καθόρισε στις 11.3.2010 ως ελέγχοντα λειτουργό, διοικητικό λειτουργό της Αρχής.

Σε συνάντηση του Προέδρου και του Γραμματέα της Αρχής με την Γενική Λογίστρια στις 20.12.2010 αποφασίστηκε ότι ελέγχων λειτουργός για τα κονδύλια της Αρχής, για το 2011, θα είναι και πάλι ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης, ενώ αναμένεται η τροποποίηση του Νόμου ούτως ώστε ο Προϋπολογισμός της Αρχής για το 2012 να μεταφερθεί στον Προϋπολογισμό της Νομικής Υπηρεσίας.

3.9.1 ΚΡΑΤΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ

Ανέγερση νέου κτιρίου για το Κρατικό Αρχείο. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, παρόλο που έχουν παρέλθει 16 χρόνια από την αρχική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για ανέγερση νέου κτιρίου για το Κρατικό Αρχείο και το δημόσιο κατέβαλε διαχρονικά συνολικό ποσό ύψους €2.337.055, εντούτοις δεν έχουν γίνει ουσιαστικές εργασίες για έναρξη των εργασιών ανέγερσής του. Η μεγάλη καθυστέρηση που παρατηρείται στην εκτέλεση του έργου είχε ως αποτέλεσμα, πέραν της σημαντικής αύξησης της υπολογιζόμενης δαπάνης του έργου, στη βάση εκτιμήσεων του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως του 2007, από €9,2 εκ. σε €16,2 εκ., να προκύψει ανάγκη εξώδικου συμβιβασμού με την καταβολή επιπρόσθετου ποσού ύψους €598.011 σε πρώην ιδιοκτήτη ιδιωτικής γης η οποία απαλλοτριώθηκε για το σκοπό αυτό. Βάσει πρόσφατων εξελίξεων, είναι ορατός ο κίνδυνος καταβολής σημαντικών πρόσθετων ποσών σε άλλους πρώην ιδιοκτήτες επηρεαζομένων τεμαχίων αφού στις 27.1.2010, πρώην ιδιοκτήτρια μισού τεμαχίου γης προσέφυγε στο Ανώτατο Δικαστήριο για ακύρωση της

απαλλοτριώσεως, ενώ ο δικηγόρος της εισηγήθηκε την διευθέτηση της αγοράς, από τη Δημοκρατία, του τεμαχίου έναντι ποσού ύψους €1.743.100.

Τα συνολικά ενοίκια που καταβλήθηκαν στο μεταξύ για την κάλυψη των αναγκών του Κρατικού Αρχείου κατά τα τελευταία επτά έτη ανήλθαν σε €885.373. Πέραν των πιο πάνω ποσών, θα πρέπει να ληφθεί επίσης υπόψη και το σημαντικό διοικητικό κόστος απασχόλησης αριθμού λειτουργών της Δημόσιας Υπηρεσίας, κατά τα έτη 1996 – 2010, σε σχέση με το υπό αναφορά έργο.

Συνθήκες φύλαξης αρχειακού υλικού. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το αρχειακό υλικό εξακολουθεί να βρίσκεται διάσπαρτο σε πέντε αποθηκευτικούς χώρους, σε διαφορετικά σημεία της Λευκωσίας, γεγονός που, όπως μας πληροφόρησε η Έφορος Κρατικού Αρχείου, δυσχεραίνει την όλη διεκπεραίωση των εργασιών του και τη διακίνηση αρχειακού υλικού, ενώ οι υπό αναφορά αποθηκευτικοί χώροι δεν έχουν κτιστεί με κατάλληλες προδιαγραφές για φύλαξη ευαίσθητων εγγράφων.

3.9.2 ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

Μέρος Α

Ποινικά Εντάλματα. Η Υπηρεσία μας έχει επισημάνει επανειλημμένα σε προηγούμενες Εκθέσεις της, για σειρά ετών, το γεγονός ότι ο αριθμός των ποινικών ενταλμάτων που εκκρεμούν στην Αστυνομία για εκτέλεση παρουσιάζει, διαχρονικά, συνεχή αύξηση, με αποτέλεσμα τόσο τη μη έγκαιρη εκτέλεση των αποφάσεων των Δικαστηρίων, και κατ' επέκταση την μη απόδοση της δικαιοσύνης, όσο και τη μη εισροή, στα ταμεία του κράτους, σημαντικών εσόδων, αφού τα εντάλματα αυτά αφορούν στην πλειοψηφία τους έσοδα του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Η Αστυνομία, στις σχετικές απαντήσεις της ως προς τις επισημάνσεις μας, ανέφερε διάφορες δυσκολίες και προβλήματα που αντιμετωπίζει ως προς την εκτέλεση των ενταλμάτων που αφορούν σε φυσικά πρόσωπα (Δ.24 – Ένταλμα Φυλάκισης για την Είσπραξη Χρηματικής Ποινής), όπως η μη αναγραφή του αριθμού ταυτότητας του οφειλέτη στο ένταλμα, η αλλαγή διεύθυνσης και η εξασφάλιση αναστολής εκτέλεσης του εντάλματος, ενώ όσο αφορά στα εντάλματα που αφορούν σε εταιρείες (Δ.23 – Ένταλμα Εκτέλεσης Κινητής Περιουσίας), μας αναφέρθηκε επανειλημμένα ότι αυτά εκτελούνται μόνο με είσπραξη και όχι με κατάσχεση περιουσίας, αφού η Αστυνομία δεν διαθέτει την απαραίτητη για το σκοπό αυτό υποδομή.

Η πρόσφατη ολοκλήρωση του συστήματος μηχανογράφησης των υπό αναφορά ενταλμάτων, σε συνδυασμό με τις δυνατότητες που προσφέρει η τεχνολογία, μας έδωσε τη δυνατότητα να ενδιατρίψουμε περαιτέρω στο θέμα εκτέλεσης των ενταλμάτων, και να διαπιστώσουμε τα ακόλουθα:

(α) Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το Αρχηγείο Αστυνομίας, κατά το 2010 εκτελέστηκαν από την Αστυνομία 50.917 ποινικά εντάλματα, σε σύγκριση με 56.173 το 2009, δηλαδή παρ' όλες τις εξαγγελθείσες προσπάθειες για αύξηση του ρυθμού εκτέλεσης ενταλμάτων, σημειώθηκε μείωση σχεδόν 10%.

(β) Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Μελετών και Ανάπτυξης της Αστυνομίας, στις 15.6.2011, η συνολική αξία των ενταλμάτων που εκκρεμούσαν για εκτέλεση στην Αστυνομία, ανερχόταν στα €133.192.254, από τα οποία ποσό ύψους €92.095.797 ή ποσοστό 69% αφορούν σε εντάλματα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, διαφόρων ποινικών υποθέσεων και τροχαίων παραβάσεων και αποτελούν, στην ουσία, έσοδα του Δημοσίου. Στα εντάλματα αυτά περιλαμβάνονται 6.459 ανεκτέλεστα εντάλματα που εκδόθηκαν κατά τα έτη 1980 – 1999, συνολικής αξίας €6.573.405 για τα οποία καταβλήθηκε προσπάθεια εκτέλεσης ή συλλογής στοιχείων που να αιτιολογούν τη διαγραφή τους, χωρίς αποτέλεσμα.

(γ) Εντοπίστηκαν ανεκτέλεστα εντάλματα τα οποία αφορούν σε πολύ γνωστά άτομα της κοινωνίας (πχ πολιτικά πρόσωπα, γνωστούς επιχειρηματίες, δημοσιογράφους, αθλητικούς παράγοντες) και κατά συνέπεια δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή η δικαιολογία μη εντοπισμού τους για επίδοση/εκτέλεση του εντάλματος.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες σε κάθε επαρχία για εντοπισμό και εκτέλεση ενταλμάτων που αφορούν γνωστά πρόσωπα σε τοπικό επίπεδο.

(δ) Περίπου 300 ανεκτέλεστα εντάλματα, συνολικής αξίας €140.000 περίπου, αφορούν σε μέλη της Αστυνομίας, Πυροσβεστικής και Φυλακών. Θεωρούμε αδικαιολόγητο το γεγονός αυτό αφού είναι αυτονόητο ότι ο εντοπισμός των ατόμων δεν θα έπρεπε να αποτελεί πρόβλημα, ενώ θεωρούμε ότι το θέμα θα πρέπει να διερευνηθεί και περαιτέρω από την Αστυνομία και να ζητηθούν εξηγήσεις για τη μη εκτέλεση των πιο πάνω ενταλμάτων, από τα μέλη της Δύναμης τα οποία ήταν επιφορτισμένα με την ευθύνη εκτέλεσής τους.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αρχηγός Αστυνομίας, τα πιο πάνω εντάλματα έχουν εκτελεστεί, πλην αριθμού περιπτώσεων για τα οποία δόθηκε αναστολή εκτέλεσης, ενώ λήφθηκαν μέτρα για να εντοπίζονται αμέσως εντάλματα που αφορούν σε μέλη της Αστυνομίας ώστε αυτά να εκτελούνται.

(ε) Πέραν των 750 ανεκτέλεστων ενταλμάτων συνολικής αξίας που ξεπερνά τις €800.000 αφορούν σε ενεργεία δικηγόρους, όπου και πάλι θεωρούμε ότι ο εντοπισμός των οφειλετών και η εκτέλεση των σχετικών ενταλμάτων μπορεί να γίνει σχετικά εύκολα.

Ο Αρχηγός της Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι τα περισσότερα εντάλματα που αφορούν σε δικηγόρους έχουν εκτελεστεί.

(στ) Περισσότερα από 2.000 ανεκτέλεστα εντάλματα, με αξία που υπερβαίνει το €1,1 εκ., αφορούν σε δημόσιους υπαλλήλους. Από αντιπαραβολή στοιχείων με άλλες βάσεις δεδομένων διαπιστώσαμε ότι στις πλείστες περιπτώσεις οι διευθύνσεις που βρίσκονται καταχωρισμένες στο σύστημα της Αστυνομίας είναι ορθές και συνεπώς θεωρούμε ότι η εκτέλεση των υπό αναφορά ενταλμάτων θα μπορούσε να γίνει εύκολα. Εισηγηθήκαμε όπως διερευνηθεί με τον Γενικό Εισαγγελέα κατά πόσο είναι νομικά επιτρεπτό να εφαρμοστεί διαδικασία για αποκοπή των οφειλόμενων ποσών (πχ με δόσεις) από το μισθό των οφειλετών.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αρχηγός Αστυνομίας, στις 22.6.11 παραδόθηκε στο Γενικό Λογιστήριο ψηφιακός δίσκος με στοιχεία των ατόμων και εταιρειών κατά των οποίων εκκρεμούν ανεκτέλεστα εντάλματα προστίμου, με σκοπό να γίνει έλεγχος από το κρατικό μισθολόγιο και το FIMAS για το κατά πόσο εντοπίζονται άτομα οφειλέτες ενταλμάτων προστίμου, και το Γενικό Λογιστήριο θα έρθει σε επαφή με τη Νομική Υπηρεσία για τον παραπέρα χειρισμό του θέματος.

(ζ) Εντοπίστηκαν αρκετές περιπτώσεις εταιρειών οι οποίες τα τελευταία δύο χρόνια έλαβαν σημαντικά ποσά από το Γενικό Λογιστήριο του κράτους, είτε σε σχέση με προσφορές που τους κατακυρώθηκαν, είτε για υπηρεσίες που προσέφεραν, εναντίον των οποίων εκκρεμεί σημαντικός αριθμός ενταλμάτων που αφορούν κυρίως σε οφειλές προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι σχεδόν 600 ανεκτέλεστα εντάλματα αξίας μεγαλύτερης των €3 εκ., αφορούν σε εταιρείες οι οποίες έλαβαν κατά το 2010 χρηματικά ποσά από το Γενικό Λογιστήριο. Εισηγηθήκαμε στη Γενική Λογίστρια, ως Αρμόδια Αρχή Συμβάσεων, όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο ενσωμάτωσης σχετικού όρου στα έγγραφα των προσφορών του ευρύτερου δημόσιου τομέα, βάσει του οποίου, ως απαραίτητη προϋπόθεση για συμμετοχή σε διαγωνισμό, οι υποψήφιοι προσφοροδότες να έχουν διευθετημένες τις υποχρεώσεις τους σε σχέση με εκκρεμή εντάλματα και όπως για εξακρίβωση της συμμόρφωσης των υποψηφίων προσφοροδοτών με τον υπό αναφορά όρο, προσκομίζεται σχετικό πιστοποιητικό που θα εκδίδεται από την Αστυνομία.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι συμφωνεί με την εισήγησή μας αναφέροντας, ωστόσο, ότι βρίσκεται σε εξέλιξη ο έλεγχος όλων των καταχωρίσεων στο ηλεκτρονικό μητρώο ενταλμάτων, ενώ παράλληλα εφαρμόζεται μηχανισμός επαλήθευσης των νέων καταχωρίσεων στο σύστημα και μόνο όταν επιβεβαιωθεί η ορθότητα των καταχωρίσεων θα υπάρχει η δυνατότητα για έκδοση σχετικού πιστοποιητικού από την Αστυνομία.

(η) Περισσότερα από 4.000 ανεκτέλεστα εντάλματα αξίας μεγαλύτερης των €3,5 εκ., αφορούν σε φυσικά πρόσωπα και άλλα 31, αξίας €280.000 περίπου, σε εταιρείες που τυγχάνουν επιδότησης από τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών. Εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί με το Γενικό Εισαγγελέα κατά πόσο είναι νομικά επιτρεπτό να εφαρμοστεί διαδικασία για αποκοπή των εν λόγω οφειλών από τα ποσά επιδότησης που τους καταβάλλονται.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι το θέμα τέθηκε στον Γενικό Εισαγγελέα.

(θ) Το σύνολο των ατόμων τα οποία εξασφάλισαν αναστολή εκτέλεσης των ενταλμάτων τους, βάσει απόφασης του Προέδρου της Δημοκρατίας και κατόπιν της σύμφωνης γνώμης του Γενικού Εισαγγελέα, δυνάμει των εξουσιών που παρέχονται από το Άρθρο 53.4 του Συντάγματος, ανερχόταν στα περίπου 800. Ο αριθμός αυτός είναι πολύ μικρός σε σχέση με το σύνολο των ανεκτέλεστων ενταλμάτων και σαφώς δεν μπορεί να αποτελεί ένα από τους κύριους λόγους, όπως παρουσιάζονται από την Αστυνομία, που εμποδίζει την εκτέλεση ενταλμάτων.

Σύμφωνα με πληροφόρηση που είχαμε από τον Αρχηγό Αστυνομίας, κατά τους πρώτους έξι μήνες του 2011 καταχωρίστηκαν 3.149 αναστολές εκτέλεσης ενταλμάτων ποσού ύψους €2.559.194 που αφορούσαν σε 360 πρόσωπα.

(ι) Από το σύνολο των 140.512 ενταλμάτων φυσικών προσώπων Δ.24, για περίπου 120.000 υπάρχουν καταχωρισμένα στο σύστημα ενταλμάτων ο αριθμός ταυτότητας ή ο αριθμός εγγραφής αλλοδαπού ή ο αριθμός διαβατηρίου των οφειλετών. Συνεπώς, δεν θεωρούμε ότι η μη καταχώριση/αναγραφή του αριθμού ταυτότητας αποτελεί κύριο λόγο για τη συσσώρευση των ανεκτέλεστων ενταλμάτων, αφού για τη μεγάλη τους πλειοψηφία (δηλαδή πέραν του 85%) αυτός είναι γνωστός.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι, από πλευράς Αστυνομίας, δόθηκαν οδηγίες για επακριβή καταγραφή των στοιχείων των παραβατών από τα μέλη κατά το χρόνο της καταγραφής της παράβασης ή εξέτασης οποιασδήποτε καταγγελίας, στη συνέχεια να πραγματοποιείται σχολαστικός έλεγχος από τους εμπλεκόμενους βαθμοφόρους κατά την υποβολή των φακέλων και τέλος, το αρμόδιο γραφείο μελέτης των ποινικών υποθέσεων, καθώς επίσης και τα μέλη που ετοιμάζουν κατηγορητήρια, να βεβαιώνονται ότι περιλαμβάνονται τα πλήρη στοιχεία των παραβατών. Σε διαφορετική περίπτωση να επιστρέφουν το φάκελο στον εξεταστή της υπόθεσης.

(κ) Εξακολουθούν να εντοπίζονται σημαντικά λάθη στη βάση δεδομένων του συστήματος, γεγονός που θα πρέπει να αντιμετωπιστεί τάχιστα από την Αστυνομία.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αρχηγός Αστυνομίας, δόθηκαν οδηγίες για έλεγχο της καταχώρισης κάθε εντάλματος και τέθηκε χρονοδιάγραμμα για ολοκλήρωση των σχετικών εργασιών πριν το τέλος του χρόνου.

(λ) Στην Αστυνομική Διεύθυνση Λευκωσίας η καταχώριση των ενταλμάτων στο σύστημα είχε γίνει βάσει των ενταλμάτων που βρίσκονταν στην κατοχή των αστυνομικών του Ουλαμού και όχι βάσει του Μητρώου Ενταλμάτων (Αστ.124). Μετά από εισήγηση της Υπηρεσίας μας, έγινε αντιπαραβολή του συστήματος με το εν λόγω Μητρώο και διαπιστώθηκε ότι 603 εντάλματα συνολικού ποσού €478.962 δεν είχαν καταχωριστεί στο σύστημα και συνεπώς δεν βρίσκονταν στην κατοχή του Ουλαμού. Το θέμα διερευνάται έκτοτε, και, όπως πληροφορηθήκαμε, έχουν ανευρεθεί μέχρι στιγμής 272 από τα υπό αναφορά εντάλματα, ενώ 331 εντάλματα, συνολικού ποσού €247.683, εξακολουθούν να ελλείπουν. Επισημαίνεται ότι, από αντιπαραβολή του πίνακα των 331 ενταλμάτων που δεν ανευρέθηκαν, με το σύστημα ενταλμάτων, διαπιστώσαμε ότι, αρκετά άτομα τα εντάλματα των οποίων απωλέσθηκαν, εμφανίζονται ως οφειλέτες για νέα εντάλματα.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι έχουν εντοπιστεί 7.816 εντάλματα που αφορούν άτομα με το ίδιο όνομα των προσώπων κατά των οποίων εκκρεμούσαν τα 331 εντάλματα που απωλέσθηκαν, και ότι τα 4.625 έχουν ήδη εκτελεστεί.

(μ) Δεν υπάρχουν στοιχεία ότι, για τα εντάλματα που παραμένουν ανεκτέλεστα στους Ουλαμούς, έχουν γίνει όλες οι απαραίτητες προσπάθειες για εκτέλεσή τους, εφόσον δεν καταγράφονται πουθενά οι ενέργειες των αστυνομικών για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών. Σύμφωνα με την Αστυνομική Διάταξη 5/9, Ημερολόγια Ενεργείας (Έντυπο Αστ. 24), στα οποία καταγράφονται οι λόγοι μη εκτέλεσης ενός εντάλματος, συμπληρώνονται μόνο στις περιπτώσεις όπου τα εντάλματα επιστρέφονται ως ανεκτέλεστα στο Δικαστήριο.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αρχηγός Αστυνομίας, καταρτίστηκε Έντυπο Ενεργειών Εκτέλεσης Εντάλματος, το οποίο στάλθηκε στις Επαρχιακές Αστυνομικές Διευθύνσεις για να το μελετήσουν και να υποβάλουν τις απόψεις τους όσον αφορά στην πρακτικότητα χρήσης του και για το κατά πόσο αυτό κρίνεται

ολοκληρωμένο. Εφόσον ολοκληρωθεί η ετοιμασία του εντύπου, θα τεθεί σε δοκιμαστική βάση για περίοδο 3 μηνών, δηλαδή να επισυνάπτεται σε κάθε νέο ένταλμα που παραλαμβάνεται, καθώς επίσης και σε οποιοδήποτε υφιστάμενο ανεκτέλεστο ένταλμα για το οποίο θα γίνεται οποιαδήποτε ενέργεια με στόχο την εκτέλεσή του. Ανάλογα, το θέμα θα τύχει περαιτέρω χειρισμού.

(ν) Με αφορμή τις περιπτώσεις οικειοποίησης εισπράξεων από την εκτέλεση ενταλμάτων, από μέλη της Δύναμης, που παρατηρήθηκαν στις επαρχίες Λεμεσού και Πάφου, εισηγηθήκαμε επανειλημμένα όπως, σε τακτά χρονικά διαστήματα, γίνεται ανακατανομή των ενταλμάτων που ανατίθενται στα μέλη των Ουλαμών Εκτέλεσης Ενταλμάτων, έτσι ώστε να υπάρχει δυνατότητα έγκαιρου εντοπισμού τυχόν ενταλμάτων που έχουν εκτελεστεί και εισπραχθεί και παρουσιάζονται ως ανεκτέλεστα. Εναλλακτικά, εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο είσπραξης των ενταλμάτων με τη χρήση φορητών μικροϋπολογιστών όπως γίνεται για τις εξώδικες καταγγελίες τροχαίας.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι το πιο πάνω μέτρο θα μπορεί να υλοποιηθεί μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου των καταχωρίσεων στο σύστημα και στη συνέχεια θα εφαρμοστεί ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες της κάθε επαρχίας.

(ξ) Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως στις 9.2.2010, με συμμετοχή εκπροσώπων του πιο πάνω Υπουργείου, του Υπουργείου Οικονομικών και της Αστυνομίας, εξετάστηκε, μεταξύ άλλων, το πρόβλημα εκτέλεσης των ενταλμάτων Δ.23, και ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως εισηγήθηκε όπως αρχίσουν δοκιμαστικά οι κατασχέσεις περιουσιακών στοιχείων των εταιρειών, ωστόσο η θέση της Αστυνομίας ήταν αρνητική. Θεωρούμε ότι εφαρμογή της πιο πάνω εισήγησης θα πρέπει να επανεξεταστεί αφού κατά την άποψή μας θα λειτουργούσε αποτρεπτικά ως προς τη συμπεριφορά των εταιρειών για μη συμμόρφωσή τους με τις σχετικές αποφάσεις των Δικαστηρίων.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας εξέφρασε την άποψη ότι πρόκειται για σοβαρό εγχείρημα το οποίο απαιτεί τόσο αυξημένο προσωπικό όσο και άλλες ανάγκες, και εκ των πραγμάτων, για την Αστυνομία, δεν τίθεται σε καμία περίπτωση το ενδεχόμενο ανάληψης της εφαρμογής κατάσχεσης περιουσιών, αναφέροντας πως πάγια θέση της Αστυνομίας είναι ότι απαιτείται η σταδιακή απεμπλοκή της από όλα ανεξαιρέτα τα μη αστυνομικής φύσης καθήκοντα.

(ο) Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 13.6.2005 στο γραφείο του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως, με συμμετοχή εκπροσώπων όλων των εμπλεκομένων Υπηρεσιών, εξετάστηκε το θέμα εκτέλεσης των φυλακιστηρίων ενταλμάτων διατροφής και καθορίστηκαν διάφορες διαδικασίες, οι οποίες, όπως υπολογίστηκε, θα επέφεραν μείωση στο χρόνο καταβολής του επιδόματος διατροφής στους δικαιούχους, από δύο μέχρι τρεις μήνες, σε περίπου 20 μέρες. Από δειγματοληπτικό έλεγχο της Υπηρεσίας μας, αναφορικά με το χρόνο εκτέλεσης των ενταλμάτων διατροφής κατά το 2010, διαπιστώθηκε ότι ο μέσος όρος ημερών εκτέλεσης των υπό αναφορά ενταλμάτων ήταν πολύ μεγαλύτερος από το στόχο που τέθηκε. Η μεγαλύτερη καθυστέρηση παρουσιάζεται στην περίοδο από την παραλαβή των ενταλμάτων από την Αστυνομία μέχρι την εκτέλεσή τους η οποία ήταν κατά μέσο όρο 31, 36, 23, 42 και 46, για τα Οικογενειακά Δικαστήρια Λευκωσίας, Λεμεσού, Πάφου, Λάρνακας και Αμμοχώστου, αντίστοιχα. Κατά το 2009 οι αντίστοιχες μέρες ανέρχονταν σε 44, 27, 26, 49 και 49. Όπως προκύπτει, υπάρχει βελτίωση στον μέσο όρο ημερών που απαιτούνται για την εκτέλεση των πιο πάνω ενταλμάτων σε σχέση με πέρυσι, με εξαίρεση το Οικογενειακό Δικαστήριο Λεμεσού, όπου παρουσιάζεται σημαντική αύξηση, αλλά και πάλι τα αποτελέσματα απέχουν πολύ από την επίτευξη του στόχου των 20 ημερών.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι ζητήθηκε από τους Αστυνομικούς Διευθυντές Επαρχιών να διεξάγουν συνεχείς ελέγχους με στόχο την τήρηση του καθορισθέντος χρονοδιαγράμματος των 20 ημερών για την εκτέλεση των ενταλμάτων διατροφής και τέθηκε χρονοδιάγραμμα για ενημέρωση του Αρχηγείου Αστυνομίας και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων πριν το τέλος του χρόνου.

(π) Στα πλαίσια του στρατηγικού σχεδιασμού για αντιμετώπιση των προβλημάτων των ανεκτέλεστων ενταλμάτων, έχουν προωθηθεί, μεταξύ άλλων, νέα μέτρα όπως η δυνατότητα πληρωμής των ενταλμάτων

μέσω εμπορικών τραπεζών και διαδικτύου, η διασύνδεση του μηχανογραφημένου προγράμματος ενταλμάτων προστίμου με το πρόγραμμα έκδοσης Πιστοποιητικών Λευκού Ποινικού Μητρώου και Επαγγελματικής Άδειας, η κήρυξη αστυνομικών κρατητηρίων σε φυλακές κράτησης και η τροποποίηση του εντύπου καταχώρισης εκτίσεων ποινών και αστικών υποθέσεων, ώστε να καθίσταται υποχρεωτική η αναγραφή του αριθμού δελτίου ταυτότητας.

(ρ) Σύμφωνα με στοιχεία του Αρχηγείου, στον Ουλαμό Εκτέλεσης Ενταλμάτων Λευκωσίας απασχολούνταν, κατά το 2010, περίπου 25 άτομα, εκ των οποίων τα 11 ασχολούνταν κατά κύριο λόγο με την εκτέλεση ενταλμάτων προστίμων. Ο μηνιαίος μέσος όρος ενταλμάτων που εκτελούνταν, κατά το 2010, ήταν από 55 (ή λιγότερα των τριών ημερησίως) μέχρι και 88 (ή λιγότερα των πέντε ημερησίως) εντάλματα, ενώ στις 9.6.2011, εκκρεμούσαν στον Ουλαμό 63.642 ανεκτέλεστα εντάλματα. Όπως προκύπτει ακόμα και αν θεωρήσουμε ότι ο ρυθμός εκτέλεσής τους θα είναι ο ψηλότερος που επιτεύχθηκε κατά το 2010 (88 εντάλματα μηνιαία), θα χρειαστούν περίπου 66 μήνες ή 5,5 χρόνια για την εκτέλεση απλώς και μόνο των υφισταμένων ενταλμάτων.

(σ) Κατά τον έλεγχο του Ουλαμού Εκτέλεσης Ενταλμάτων Λευκωσίας, τέσσερα από τα 102 εντάλματα τα οποία ζητήσαμε δεν προσκομίστηκαν για έλεγχο αφού, όπως μας αναφέρθηκε, είχαν εκτελεσθεί. Από περαιτέρω έλεγχο, διαπιστώσαμε ότι η ημερομηνία καταχώρισης της εκτέλεσής τους στο σύστημα ήταν η ίδια με την ημερομηνία επίσκεψής μας στον Ουλαμό, ενώ ως ημερομηνία εκτέλεσης του εντάλματος εμφανίζεται πολύ προγενέστερη ημερομηνία. Όπως προέκυψε, όταν τα υπό αναφορά εντάλματα, δεν ανευρέθηκαν στην κατοχή του Ουλαμού, άτομο του Ουλαμού επικοινωνήσε τηλεφωνικά με το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας, και βάσει προφορικής ενημέρωσης, καταχώρισε στο σύστημα τα στοιχεία εκτέλεσης του εντάλματος. Θεωρούμε άκρως ανησυχητικό τόσο το γεγονός ότι για περίπου 4% του δείγματός μας το σύστημα δεν ήταν ορθά ενημερωμένο, όσο και το ότι το σύστημα ενημερώθηκε στη βάση τηλεφωνικής επικοινωνίας με το Δικαστήριο χωρίς να υπάρξει οποιαδήποτε διερεύνηση του θέματος.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι έχουν δοθεί οδηγίες για έλεγχο όλων των ενταλμάτων ώστε να εντοπιστούν τα όποια λάθη και να γίνουν οι κατάλληλες διορθώσεις.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ο Αρχηγός Αστυνομίας υπέβαλε, με επιστολή του ημερομηνίας 3 Οκτωβρίου 2011, εισηγήσεις στην Αρχιπρωτοκολλητή του Ανωτάτου Δικαστηρίου επανατονίζοντας την ανάγκη άμεσης ηλεκτρονικής διασύνδεσης των Δικαστηρίων με το ηλεκτρονικό σύστημα της Αστυνομίας ή/και των άλλων εμπλεκόμενων Υπηρεσιών, ώστε όλα τα εντάλματα να εκδίδονται, αποστέλλονται ή/και εκτελούνται ηλεκτρονικά.

Υπερωριακή απασχόληση.

(α) Η υπερωριακή αποζημίωση καταβάλλεται κυρίως υπό τη μορφή χρηματικής αποζημίωσης, η οποία υπολογίζεται με βάση την κλίμακα στην οποία υπηρετεί το μέλος κατά την ημερομηνία πραγματοποίησης της υπερωρίας, ενώ στις υπόλοιπες περιπτώσεις παραχωρείται στα μέλη ελεύθερος χρόνος σε διάστημα μέχρι έξι μηνών από την ημερομηνία διενέργειας της υπερωρίας.

Το 2010 καταβλήθηκε σε μέλη της Αστυνομίας για υπερωριακή απασχόληση ποσό ύψους €3.362.681, σε σύγκριση με €5.058.946 το 2009 (μείωση 33,5%). Όπως διαπιστώθηκε, η μείωση οφείλεται στους ακόλουθους λόγους:

(i) Μεγάλος αριθμός καθηκόντων, για τα οποία το 2009 δόθηκε χρηματική αποζημίωση, αποζημιώθηκαν κατά το ήμισυ ή και εξ ολοκλήρου έναντι ανάλογου χρόνου ανάπαυσης. Ως αποτέλεσμα, τα υπόλοιπα υπερωριών που βρίσκονταν χρεωμένα στα δελτία υπερωριών, εκτοξεύθηκαν, από 4.720 ώρες στις 31.12.2009, στις 40.004 ώρες στις 31.12.2010. Για επίλυση του προβλήματος αποφασίστηκε όπως, από 1.4.2011, καταβάλλεται χρηματική αποζημίωση για το 75% των υπερωριακών καθηκόντων και παραχώρηση χρόνου ανάπαυσης για το υπόλοιπο 25%, ενώ η περίοδος παραχώρησης του ανάλογου χρόνου ανάπαυσης θα περιοριστεί αυστηρά στους τρεις μήνες. Όπως μας πληροφόρησε ο Αρχηγός Αστυνομίας, αναμένεται να υποβληθούν πριν το τέλος του 2011, σχετικές αναφορές από τις διάφορες

Διευθύνσεις/Μονάδες/Υπηρεσίες, για να διαφανεί ο πραγματικός αριθμός ωρών χρόνου ανάπαυσης που εκκρεμεί για παραχώρηση.

- (ii) Κατά το 2010 ο κύκλος πληρωμών αναφορικά με τις υπερωρίες ήταν μικρότερος σε σχέση με το 2009, με αποτέλεσμα πληρωμές υπερωριών ύψους €519.598, που βάσει της διαδικασίας που ακολουθείτο σε προηγούμενα χρόνια, θα συμπεριλαμβάνονταν στο έξοδο για το 2010, πληρώθηκαν από τον Προϋπολογισμό του 2011.
- (iii) Στο ποσό των υπερωριών για αθλητικά γεγονότα για το έτος 2009 περιλαμβάνεται ποσό ύψους περί τις €200.000, το οποίο αφορούσε στην αστυνόμευση των Αγώνων Μικρών Κρατών Ευρώπης, οι οποίοι διοργανώνονται εναλλάξ στα οκτώ μικρά κράτη της Ευρώπης ανά διετία.
- (iv) Το 2010 εργάστηκαν υπερωριακά 24.048 μέλη, σε σύγκριση με 29.391 μέλη το 2009, δηλαδή παρατηρήθηκε μείωση ύψους 18%.

Το σημαντικότερο ποσό (€1,3 εκ. ή 39%) αφορά σε υπερωρίες που καταβλήθηκαν για αστυνόμευση αθλητικών αγώνων. Λόγω της σημαντικότητας των ποσών που δαπανούνται για την αστυνόμευση αθλητικών αγώνων, καθώς και το πρόβλημα που προκύπτει από τις δυσκολίες στην εφαρμογή της απόφασης για παραχώρηση ελεύθερου χρόνου στα μέλη της Αστυνομίας που εργάζονται υπερωριακά, εισηγηθήκαμε και πάλι όπως, σε συνεργασία με τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού, εξεταστεί το ενδεχόμενο μικρής αύξησης του εισιτηρίου εισόδου στα γήπεδα και όπως τα επιπρόσθετα έσοδα που θα προκύψουν χρησιμοποιηθούν για τη μερική, τουλάχιστον, κάλυψη του κόστους υπερωριακής απασχόλησης σε συνδυασμό με επαναξιολόγηση του αριθμού των μελών της Αστυνομίας που χρησιμοποιείται σε κάθε αγώνα.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως με τις υποχρεώσεις που θα αναληφθούν από την Αστυνομία κατά τη διάρκεια της Κυπριακής Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι ανάγκες σε υπερωριακή απασχόληση για το έτος 2012 θα είναι αυξημένες.

Αστυνομικά κρατητήρια ΑΔΕ Αμμοχώστου. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του ημερ. 20.5.2009, ενέκρινε την επαναλειτουργία των αστυνομικών κρατητηρίων της πρώην ΑΔΕ Αμμοχώστου στη Λάρνακα, με σκοπό να χρησιμοποιηθούν στα πλαίσια της εκστρατείας πάταξης της αδήλωτης/παράνομης απασχόλησης. Το συνολικό ετήσιο κόστος της επαναλειτουργίας των κρατητηρίων υπολογίστηκε αρχικά στις €702.589. Η λειτουργία των κρατητηρίων άρχισε περί τα τέλη του 2009 και παραχωρήθηκαν στην Αστυνομία οι απαιτούμενες πρόσθετες πιστώσεις για κάλυψη, κυρίως, του κόστους υπερωριακής απασχόλησης των μελών της Αστυνομίας. Ωστόσο, κατά το 2010 δεν συμπεριλήφθηκε στον Προϋπολογισμό της Αστυνομίας οποιοδήποτε ποσό για κάλυψη των εν λόγω εξόδων. Το κόστος υπερωριακής απασχόλησης για τη λειτουργία των κρατητηρίων κατά το 2010, το οποίο ανήλθε στις €583.640, καλύφθηκε στο μεγαλύτερο μέρος του (€518.178) από εξοικονομήσεις άλλου άρθρου, ενώ ποσό ύψους €65.462 παραμένει απλήρωτο. Απλήρωτο παραμένει επίσης ποσό ύψους €37.028 που αφορά σε υπερωριακή απασχόληση για φρούρηση των κρατητηρίων κατά τον Ιανουάριο του 2011.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, με επιστολή του ημερ. 23.3.2011 προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ζήτησε όπως εξασφαλιστούν οι απαιτούμενες πιστώσεις για πληρωμή των ήδη οφειλόμενων ποσών, συν το κόστος λειτουργίας των κρατητηρίων για το υπόλοιπο του 2011, αφού δεν αναμένεται να καταστεί δυνατή η κάλυψή τους από τις υφιστάμενες πιστώσεις.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι, με βάση επιστολή του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ημερομηνίας 23.3.2011, έχει εγκριθεί ειδικό ένταλμα πληρωμής για το ποσό των €500.000, που αφορά κάλυψη του κόστους υπερωριακής απασχόλησης για το 2011 και του ποσού των €66.462 που παρέμεινε απλήρωτο κατά το 2010.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, η λειτουργία των κρατητηρίων τερματίστηκε περί το τέλος Σεπτεμβρίου 2011, με έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου κατά τη συνεδρία του ημερ. 9.9.2011.

Ανέγερση κτιρίου κράτησης λαθρομεταναστών στη Μενόγεια Λάρνακας. Η πρώτη φάση του πιο πάνω έργου, με αναμενόμενο κόστος €9.850.000 πλέον ΦΠΑ, προωθήθηκε ως προσωρινή λύση στο μεγάλο πρόβλημα κράτησης λαθρομεταναστών και οι εργασίες υλοποίησής της άρχισαν τον Ιούλιο 2010 και αναμένεται να ολοκληρωθούν τον Σεπτέμβριο 2011. Η δεύτερη φάση του κτιρίου, με εκτιμώμενο κόστος €19.550.000, θα συμπληρώσει το έργο και θα καθιστά εφικτή τη μόνιμη λειτουργία του χώρου κράτησης λαθρομεταναστών.

(α) Λειτουργία πρώτης φάσης. Το Υπουργικό Συμβούλιο, κατά τη συνεδρία του ημερ. 2.12.2010, αποφάσισε όπως τα Υπουργεία Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και Οικονομικών εξετάσουν ως εναλλακτική λύση, την ανάθεση της λειτουργίας του πιο πάνω χώρου σε ιδιωτική εταιρεία. Σύμφωνα με σχετικούς υπολογισμούς για τη λειτουργία/διαχείριση του χώρου από τον ιδιωτικό τομέα θα απαιτούνταν, για την πρώτη και δεύτερη φάση, 150 και 170 άτομα περίπου, αντίστοιχα, με υπολογιζόμενο κόστος, για την περίοδο 2011 – 2020, €80,7 εκ. σε σύγκριση με 214 και 282 άτομα περίπου, αντίστοιχα, σε περίπτωση που η διαχείριση ανατεθεί στην Αστυνομία, με υπολογιζόμενο κόστος, για την ίδια περίοδο, €133,2 εκ.

Βάσει των πιο πάνω, το Υπουργικό Συμβούλιο, αποφάσισε, στις 2.3.2011, την ανάθεση της λειτουργίας της πρώτης φάσης σε ιδιωτική εταιρεία, μέσω της διαδικασίας προσφορών, για πέντε χρόνια. Για να καταστεί δυνατή η λειτουργία του χώρου και η ανάθεση φύλαξής του σε ιδιωτική εταιρεία κρίθηκε αναγκαία η ετοιμασία σχετικής νομοθεσίας και Κανονισμών, που υποβλήθηκαν για ψήφιση στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Ωστόσο, κατά τη ψήφισή τους, η Βουλή ενέκρινε τροπολογία βάσει της οποίας αφαιρέθηκε η δυνατότητα ανάθεσης της λειτουργίας του χώρου στον ιδιωτικό τομέα.

Συνεπώς, για να καταστεί δυνατή η λειτουργία του χώρου από την Αστυνομία, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, με Πρότασή του προς το Υπουργικό Συμβούλιο, ημερ. 9.5.2011, ζήτησε έγκριση των αναγκαίων πρόσθετων πιστώσεων ύψους €2,5 εκ. που απαιτούνται για τη λειτουργία του χώρου εντός του 2011 και που αφορούν στη δημιουργία 214 θέσεων και στην αγορά του αναγκαίου εξοπλισμού και λειτουργικών εξόδων. Η σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ακόμα εκκρεμεί, με αποτέλεσμα, παρόλο που ο χώρος θα παραδοθεί σύντομα, να μην είναι ακόμα διαθέσιμα τα απαραίτητα μέσα (στελέχωση και εξοπλισμός) για να καταστεί δυνατή η λειτουργία του.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αρχηγός Αστυνομίας, για επίσπευση της διαδικασίας κάλυψης των αναγκών του κτιρίου σε προσωπικό, το Αρχηγείο προωθεί την πρόσληψη προσωπικού και φρουρών με ειδικά κριτήρια, ενώ παράλληλα προωθείται η αγορά του εξοπλισμού που απαιτείται και αναμένεται ότι θα εξασφαλιστεί πριν την ολοκλήρωση του κτιρίου.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, η ολοκλήρωση του έργου θα γίνει στις 11.11.2011 αντί το Σεπτέμβριο και αίτημα του εργολάβου για παράταση, εξετάστηκε θετικά από την Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων και τέθηκε για εξέταση από την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων. Όσον αφορά στο θέμα της πρόσληψης προσωπικού, μας πληροφόρησε ότι ήδη η Αστυνομία προώθησε στο Υπουργείο τροποποίηση του περί Χώρων Κράτησης Απαγορευμένων Μεταναστών Νόμου καθώς και των σχετικών Κανονισμών, ώστε να γίνει δυνατή η πρόσληψη Ειδικών Φυλάκων, και αναμένονται οι απόψεις του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού προτού προωθηθούν στο Υπουργικό Συμβούλιο.

(β) Δεύτερη φάση. Η εκτέλεση της δεύτερης φάσης του κτιρίου έχει εγκριθεί στον Προϋπολογισμό του 2011, ωστόσο, όπως μας πληροφόρησε ο Αρχηγός Αστυνομίας, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 17.6.2011, την αναστολή της.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε επίσης ότι, το Αρχηγείο έχει προβεί στη μελέτη των προβλημάτων που αναμένεται να παρουσιαστούν από την αναστολή της δεύτερης φάσης και έχει ζητήσει

από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως να προβεί στην σύγκληση σύσκεψης για λήψη αποφάσεων αναφορικά με τον τρόπο επίλυσής τους και επισήμανε ότι, σε περίπτωση που απαιτηθεί και το κλείσιμο της Πτέρυγας 10 των Κεντρικών Φυλακών, θα δημιουργηθούν προβλήματα αναφορικά με την κράτηση των κρατούμενων αλλοδαπών μακράς διάρκειας που κρατούνται σ' αυτή.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως μας πληροφόρησε ότι το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ζήτησε από τον Αρχηγό Αστυνομίας όπως συγκαλέσει σύσκεψη, υπό την προεδρία του, για εξέταση των διαφόρων θεμάτων και να υποβληθούν συγκεκριμένες εισηγήσεις για ικανοποίηση των αναγκών και των προβλημάτων που τυχόν θα προκύψουν από την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για αναστολή της Β' Φάσης του έργου.

Κτιριακές εγκαταστάσεις Αστυνομίας/στεγαστικές ανάγκες.

(α) Για τη στέγαση των διαφόρων Τμημάτων/Υπηρεσιών/Διευθύνσεων της Αστυνομίας, ενοικιάζονται συνολικά 36 υποστατικά και δύο οικόπεδα, ενώ η ετήσια δαπάνη για ενοίκια, ανήλθε στα €1,37 εκ. το 2010 (€1,08 εκ. το 2009). Η μεγάλη αύξηση που παρατηρείται στη δαπάνη του 2010 σε σύγκριση με το 2009 οφείλεται κυρίως στην ενοίκιαση νέων κτιρίων για το Τμήμα Β' (Τροχαία) του Αρχηγείου από τις 15.4.2010, με ετήσιο ενοίκιο €276.000, καθώς και στη μεταστέγαση της Δ.Ε.Ε. & Δ.Α.Σ. σε νέα υποστατικά στις 19.10.2010, με ετήσιο ενοίκιο ύψους €129.204, σε σύγκριση με €39.699 που καταβάλλονταν για το προηγούμενο κτίριο.

Όπως παρατηρήθηκε, η δαπάνη για ενοίκια τα τελευταία πέντε χρόνια έχει σχεδόν διπλασιαστεί ενώ, μέχρι το 2012, η σχετική δαπάνη για ενοίκια, λαμβάνοντας υπόψη τις αυξήσεις που προβλέπονται στη σχετική νομοθεσία, αναμένεται να ανέλθει σε €2 εκ. περίπου.

(β) **Ανέγερση νέων κτιριακών εγκαταστάσεων στο χώρο του Αρχηγείου Αστυνομίας.** Σύμφωνα με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 17.7.2008, ετοιμάστηκε, από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, ολοκληρωμένο Γενικό Χωροταξικό Σχέδιο για τη δημιουργία Κρατικού Διοικητικού Κέντρου στην Αγλαντζιά, στο χώρο του Αρχηγείου Αστυνομίας και των Αστυνομικών Κατοικιών, το οποίο υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.11.2009 για ενημέρωση. Ωστόσο, το έργο δεν εγκρίθηκε για περίληψη στους Προϋπολογισμούς του 2010 και 2011.

Ενόψει της σημαντικής ετήσιας δαπάνης για ενοίκια, των νέων στεγαστικών αναγκών που φαίνεται να προκύπτουν χρόνο με το χρόνο, καθώς και των προβλημάτων που παρουσιάζουν οι υφιστάμενες κτιριακές εγκαταστάσεις της Αστυνομίας (παλαιότητα/στατικά προβλήματα των κτιρίων και έλλειψη χώρων), εισηγηθήκαμε όπως μελετηθεί και το ενδεχόμενο εναλλακτικών μεθόδων χρηματοδότησης/αυτοχρηματοδότησης των έργων (μελέτη, κατασκευή, συντήρηση και χρηματοδότηση).

Αστυνομικά Οχήματα. Διαπιστώσαμε ότι δεν γίνεται σε όλες τις περιπτώσεις ορθή κατανομή/επανακατανομή των οχημάτων της Αστυνομίας, με αποτέλεσμα, οχήματα της ίδιας ηλικίας και μοντέλου, που φέρουν την ίδια σήμανση, να παρουσιάζουν μεγάλες διαφορές στα διανυθέντα χιλιόμετρα. Συνεπώς κάποια από αυτά τα αυτοκίνητα ακινητοποιούνται πολύ πιο σύντομα από τα άλλα, λόγω μεγάλου αριθμού χιλιομέτρων, ενώ κάποια άλλα τυγχάνουν ελάχιστης χρήσης.

Παρατηρήθηκε ότι, παρόλο που το μητρώο οχημάτων έχει μηχανογραφηθεί, η πληροφόρηση που παρέχεται από το σύστημα δεν αξιοποιείται πλήρως. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι τα στοιχεία που αφορούν στην κατανάλωση καυσίμων παρουσιάζουν, σε ορισμένες περιπτώσεις, μεγάλες διακυμάνσεις στα διανυθέντα χιλιόμετρα ανά λίτρο, ανά μήνα για το ίδιο όχημα, χωρίς ωστόσο να τυγχάνουν διερεύνησης.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, η κατανομή των οχημάτων, γίνεται πάντοτε με βάση τον εγκεκριμένο από τον Αρχηγό Αστυνομίας κατάλογο, στον οποίο φαίνεται ο προτεινόμενος αριθμός και ο τύπος των οχημάτων που διαθέτει το Τμήμα/Μονάδα Υπηρεσία, αναφέροντας ότι η εσωτερική μετακίνηση των οχημάτων, αποτελεί ευθύνη του εκάστοτε Αστυνομικού Διευθυντή.

Προαφυπηρετική άδεια μελών Αστυνομίας. Το ανώτατο όριο συσσώρευσης αδειών από τα μέλη της Δύναμης καθορίστηκε από τους περί Αστυνομίας (Γενικούς) Κανονισμούς του 2004 (Κ.Δ.Π. 213/2004) σε 100 και 83 ημέρες, σε περίπτωση εξαήμερης και πενθήμερης εβδομάδας εργασίας, αντίστοιχα. Λόγω συσσώρευσης άδειας πριν την έναρξη ισχύος των πιο πάνω Κανονισμών, εξακολουθεί να παρατηρείται το φαινόμενο μέλη της Αστυνομίας να αποχωρούν από την υπηρεσία ένα μέχρι δύο χρόνια πριν από την ημερομηνία αφυπηρέτησής τους. Όπως επισημάναμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η μεγάλη συσσώρευση άδειας κατά την αφυπηρέτηση κάποιου μέλους, η οποία κερδήθηκε όταν το μέλος υπηρετούσε σε χαμηλότερες βαθμίδες, οδηγεί στην αύξηση των δαπανών, επειδή η πληρωμή της γίνεται με βάση τον τελευταίο μισθό.

Κατά τα έτη 2008 – 2010 καταβλήθηκε συνολική αποζημίωση ύψους €9,07 εκ. σε μέλη που βρίσκονταν με προαφυπηρετική άδεια, από τα οποία τα €1,86 εκ. αφορούσαν στο 2010.

Η μείωση στη δαπάνη ύψους €1,56 εκ. ή 45,6% που παρατηρήθηκε από το 2009, οφείλεται στην επέκταση του ορίου ηλικίας υποχρεωτικής αφυπηρέτησης των μελών που έχουν βαθμό υπαστυνόμου ή ανώτερο αυτού και των μελών που έχουν βαθμό όχι ανώτερο του λοχία, από την ηλικία των 60 και 55 ετών, αντίστοιχα, στην ηλικία των 61 και 60 ετών, αντίστοιχα, βάσει του περί Συντάξεων (Τροποποιητικού) Νόμου του 2010 (Ν37(Ι)/2010). Σημειώνεται ότι για τα μέλη που έχουν βαθμό όχι ανώτερο του λοχία, η τροποποίηση εφαρμόζεται σταδιακά, και θα τύχει πλήρους εφαρμογής από τις 11.3.2013.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι, λόγω της οξείας έλλειψης προσωπικού αλλά και των πολλαπλών υπηρεσιακών αναγκών, δεν καθίσταται δυνατή η παραχώρηση της συσσωρευμένης άδειας στα μέλη της Αστυνομίας, αναφέροντας ότι τους τελευταίους μήνες εκατοντάδες μέλη χρησιμοποιήθηκαν σε διάφορες ποδοσφαιρικές συναντήσεις και άλλες εκδηλώσεις και λόγω έλλειψης κονδυλίων πληρώθηκαν μόνο για το 50% ή 75%, ενώ για το υπόλοιπο τους παραχωρήθηκε ανάλογος χρόνος ανάπαυσης.

Αποθήκη οπλισμού και πυρομαχικών της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λάρνακας. Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, λόγω έλλειψης επαρκούς αποθηκευτικού χώρου, ο οπλισμός και τα πυρομαχικά δεν είναι κατάλληλα τακτοποιημένα, ούτε και υπάρχει εύκολη πρόσβαση σε αυτά.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αρχηγός Αστυνομίας, ο παλαιός οπλισμός έχει αποσυρθεί και ο υπόλοιπος έχει τακτοποιηθεί.

Απαλλοτριώσεις. Σύμφωνα με το άρθρο 23.5 του Συντάγματος, εάν εντός τριών ετών από την ημερομηνία της απαλλοτρίωσης δεν επιτευχθεί ο σκοπός της απαλλοτρίωσης, τότε η απαλλοτριούσα αρχή είναι υποχρεωμένη να προσφέρει την απαλλοτριωθείσα ιδιοκτησία στον αρχικό της ιδιοκτήτη, στην τιμή που την απέκτησε.

Παρατηρήθηκε ότι οι εργασίες κατασκευής των πιο κάτω έργων, για την ανέγερση των οποίων απαλλοτριώθηκαν τεμάχια ιδιωτικής γης είτε δεν έχουν αρχίσει ακόμα, είτε άρχισαν με μεγάλη καθυστέρηση.

(α) Ακύρωση απαλλοτρίωσης γης στη Λάρνακα. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ιδιοκτήτρια τεμαχίου, το οποίο είχε απαλλοτριωθεί το 1957 για σκοπούς ανέγερσης αστυνομικών κατοικιών, διεκδίκησε δικαστικώς την επιστροφή του τεμαχίου, ισχυριζόμενη ότι, μετά το 1974, αυτό δεν χρησιμοποιείτο για τους σκοπούς της απαλλοτρίωσης, αλλά για στέγαση άλλων Υπηρεσιών της Αστυνομίας.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, με απόφασή του στις 21.6.2010, δικάωσε την αιτήτρια και όπως μας πληροφόρησε ο Αρχηγός Αστυνομίας, η Νομική Υπηρεσία έχει ασκήσει έφεση εναντίον της πιο πάνω απόφασης. Επίσης, μας ενημέρωσε ότι, λαμβάνοντας υπόψη τις δυσκολίες στην εξεύρεση άλλου κατάλληλου υποστατικού, η Αστυνομία αποφάσισε να εισηγηθεί την προώθηση νέας διαδικασίας απαλλοτρίωσης του χώρου.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ζητήθηκε έγκριση από το Υπουργείο Οικονομικών για προώθηση εκ νέου διαδικασίας απαλλοτριώσης του υπό αναφορά χώρου, σε σημερινή αγοραία αξία €1.750.000 περίπου.

(β) Ανέγερση νέας Αστυνομικής Διεύθυνσης Λάρνακας. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ιδιοκτήτης τεμαχίου, το οποίο απαλλοτριώθηκε το 1993 με σκοπό την ανέγερση νέων Κυβερνητικών επαρχιακών γραφείων της Λάρνακας, αξίωσε την επιστροφή του αφού είχε παρέλθει η προνοούμενη από το Σύνταγμα και τη νομοθεσία περίοδος των τριών ετών χωρίς να επιτευχθεί ο στόχος της απαλλοτριώσης.

Κατόπιν άρνησης της απαλλοτριούσας Αρχής για ικανοποίηση του πιο πάνω αιτήματος, και αφού στο μεταξύ είχε αποφασιστεί η αλλαγή χρήσης των απαλλοτριωθέντων τεμαχίων, ο ιδιώτης καταχώρισε προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο το οποίο, με απόφασή του ημερ. 7.9.2006 ακύρωσε την απόφαση της απαλλοτριούσας Αρχής για μη επιστροφή, σε αυτόν, της περιουσίας του, αφού, αφενός, ο αρχικός σκοπός της απαλλοτριώσης είχε εγκαταλειφθεί και αφετέρου, παρήλθε η περίοδος των τριών ετών από την απαλλοτρίωση χωρίς να επιτευχθεί ο σκοπός της.

Ενόψει των πιο πάνω εξελίξεων, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε, στις 29.8.2007, όπως εκχωρήσει την εξουσία, στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, να προχωρήσει στην έκδοση διατάγματος επίσχεσης για τα τεμάχια στα οποία θα ανεγερθεί, μεταξύ άλλων, η νέα Αστυνομική Διεύθυνση Λάρνακας. Το εν λόγω διάταγμα επίσχεσης δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 11.4.2008, εναντίον του οποίου κατατέθηκαν προσφυγές. Το Ανώτατο Δικαστήριο, με αποφάσεις του ημερ. 14.7.2010 και 11.11.2010, διέταξε την επαναμεταβίβαση των επηρεαζόμενων τεμαχίων στους ιδιοκτήτες τους.

Ενόψει των πιο πάνω, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως εντόπισε νέα τεμάχια στην Επαρχία Λάρνακας, για την ανέγερση, μεταξύ άλλων, και της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λάρνακας, τα οποία έχουν επιθεωρηθεί και κριθεί κατάλληλα από εκπροσώπους της Αστυνομίας, της Πυροσβεστικής και του Τμήματος Δημοσίων Έργων, και ο Αρχηγός της Αστυνομίας, με επιστολή του ημερ. 13.4.2010, ζήτησε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως όπως προβεί στις κατάλληλες ενέργειες για εξασφάλιση τους.

Εξώδικη ρύθμιση αδικημάτων. Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, με σκοπό τη μείωση των δικαστικών υποθέσεων και, κατ' επέκταση, των δικαστικών ενταλμάτων, εισηγηθήκαμε προ πολλών ετών την εξώδικη ρύθμιση μεγάλου αριθμού τροχαίων αδικημάτων. Για το σκοπό αυτό ψηφίστηκε ο Νόμος 47(I)/97, ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή από 1.7.1997. Λαμβάνοντας υπόψη την εξοικονόμηση που επιτυγχάνεται με την εξώδικη ρύθμιση τροχαίων αδικημάτων, η εξώδικη ρύθμιση, κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μας, επεκτάθηκε, με την έκδοση Διαταγμάτων από το Υπουργικό Συμβούλιο, και σε άλλες παραβάσεις. Με βάση τις διατάξεις του πιο πάνω Νόμου εκδόθηκαν κατά το 2010 από την Αστυνομία 181.617 εξώδικα εντάλματα, σε σύγκριση με 153.716 το 2009 και επιβλήθηκε συνολικό ποσό προστίμων ύψους περίπου €10,79 εκ. (€9,24 εκ. το 2009). Επιπρόσθετα, κατά το 2010, δόθηκαν 56.224 Γραπτές Παρατηρήσεις (2009: 60.302) (έντυπο Αστ.186Α), σύμφωνα με την Αστυνομική Διάταξη αρ. 2/19.

Από τα εντάλματα αυτά, κατά το 2010 τακτοποιήθηκαν 156.290 και εισπράχθηκε το συνολικό ποσό των €9.282.701. Για τα υπόλοιπα εντάλματα ασκήθηκε ποινική δίωξη.

Διαχείριση Εξώδικων Καταγγελιών Τροχαίας.

(α) Μηχανογράφηση εξώδικων καταγγελιών. Το αυτόματο Ηλεκτρονικό Σύστημα Έκδοσης και Διαχείρισης Εξώδικων Καταγγελιών Τροχαίας (Η.Σ.Ε.Δ.Ε.Κ.Τ.) τέθηκε σε πλήρη λειτουργία από τις 14.4.2004 και παρέχει τη δυνατότητα διενέργειας εξώδικης καταγγελίας μέσω ατομικών φορητών μικροϋπολογιστών.

Κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μας για επέκταση της ηλεκτρονικής έκδοσης καταγγελιών και για άλλες παραβάσεις, οι οποίες ρυθμίζονται εξώδικα, εκτός από τις τροχαίες, υπογράφηκε, στις 28.12.2010, μεταξύ της Αστυνομίας και της προμηθεύτριας εταιρείας σχετική σύμβαση για τροποποίηση του υφιστάμενου

λογισμικού ώστε να καταστεί δυνατή η εφαρμογή της εισήγησης, που περιλαμβάνει επίσης την αλλαγή κωδικοποίησης των αδικημάτων και τη δυνατότητα έκδοσης τροχαίων προειδοποιήσεων, έναντι συνολικού ποσού ύψους €297.179 συν ΦΠΑ.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αρχηγός Αστυνομίας και οι τρεις φάσεις του έργου έχουν υλοποιηθεί.

(β) Πληρωμή εξώδικων καταγγελιών μέσω Διαδικτύου. Με τη ψήφιση του περί Εξωδίκου Ρυθμίσεως Αδικημάτων (Τροποποιητικού) Νόμου (Ν127(Ι)/2010), ο οποίος δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 23.12.2010, παρέχεται η δυνατότητα πληρωμής εξώδικων προστίμων για τροχαίες παραβάσεις μέσω διαδικτύου, καθώς και σε οποιαδήποτε εμπορική τράπεζα και συνεργατικό πιστωτικό ίδρυμα στην Κύπρο που έχει συμβληθεί με τον πάροχο πληρωμών, ενώ από 14.3.2011, τα πιο πάνω εξώδικα έπαυσαν να είναι πληρωτέα στους Αστυνομικούς Σταθμούς. Σύμφωνα με στοιχεία που εξάχθηκαν από το Η.Σ.Ε.Δ.Ε.Κ.Τ., μέχρι τις 29.4.2011, πληρώθηκαν μέσω διαδικτύου 27.338 εξώδικα, συνολικού ποσού €1.606.722.

Παρατηρήσαμε μεγάλη καθυστέρηση, στη συμφιλίωση των λογαριασμών και κατ' επέκταση στην ενσωμάτωση των εισπράξεων στους λογαριασμούς του Δημοσίου.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση οφείλεται σε προβλήματα που παρουσιάστηκαν με την επαλήθευση των λογαριασμών και ότι καταβάλλονται προσπάθειες για σύντομη επίλυσή τους.

Αστυνομικές εκθέσεις για υποθέσεις που αφορούν οδικά τροχαία δυστυχήματα/ατυχήματα. Παρατηρήθηκε μεγάλη καθυστέρηση στην ετοιμασία αστυνομικών εκθέσεων για τροχαία δυστυχήματα και εισηγηθήκαμε όπως ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα για την ετοιμασία τους στα χρονικά πλαίσια που καθορίζονται στην Αστυνομική Διάταξη 3/4 «Διερεύνηση Εγκλημάτων/Αδικημάτων».

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι, δόθηκαν οδηγίες για τη λήψη πειθαρχικών μέτρων κατά των μελών που ευθύνονται για τις αδικαιολόγητες καθυστερήσεις.

Υπηρεσία Καταπολέμησης Ναρκωτικών (Υ.ΚΑ.Ν.).

(α) Χημικές αναλύσεις. Στις περιπτώσεις κατάσχεσης ουσιών που αποτελούν τεκμήρια σε υποθέσεις ναρκωτικών απαραίτητη προϋπόθεση για προώθηση της υπόθεσης στο Δικαστήριο είναι η πιστοποίηση, κατόπιν ανάλυσης από το Γενικό Χημείο του Κράτους, ότι το τεκμήριο είναι απαγορευμένη ουσία/ναρκωτικό καθώς και ο καθορισμός του είδους του. Βάσει στοιχείων που λήφθηκαν στις 27.5.2011, παρατηρήθηκε ότι τα αποτελέσματα των αναλύσεων για τα δείγματα που αποστέλλονται στο Γενικό Χημείο του Κράτους λαμβάνονται με μεγάλη καθυστέρηση, σε ορισμένες περιπτώσεις πέραν του έτους, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα στην έγκαιρη προώθηση των υποθέσεων για εκδίκηση, και εισηγηθήκαμε όπως η Υπηρεσία προβεί στις απαραίτητες ενέργειες προς το Γενικό Χημείο του Κράτους για επίσπευση της διενέργειας των αναλύσεων.

Η Διευθύντρια του Γενικού Χημείου του Κράτους μάς πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση στην διεκπεραίωση των υποθέσεων οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση των εγκληματικών ενεργειών στην Κύπρο καθώς και στην εμφάνιση νέων συνθετικών ναρκωτικών που απαιτούν πολύπλοκες αναλύσεις. Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι το πρόβλημα συζητήθηκε εκτεταμένα και παρόλο ότι κατά το 2011 διαπιστώθηκε βελτίωση, το πρόβλημα παραμένει, εφόσον το Κρατικό Χημείο επικαλείται φόρτο εργασίας και έλλειψη προσωπικού.

(β) Αποθήκες τεκμηρίων. Παρόλο ότι οι αποθήκες τεκμηρίων της Υ.ΚΑ.Ν. διατηρούνται καθαρές και σε πολύ καλή κατάσταση, εντούτοις δεν υπάρχει, κατά την άποψή μας, ικανοποιητικός εξαερισμός, σύμφωνα με τον Κανονισμό Αποθηκών αρ. 10. Λαμβανομένου υπόψη της φύσης των τεκμηρίων εισηγηθήκαμε όπως το θέμα τύχει εξέτασης ώστε να διαφυλαχθούν οι κατάλληλες συνθήκες εργασίας εντός των αποθηκών για το προσωπικό. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι, ενώ υπάρχει και λειτουργεί σύστημα πυρανίχνευσης στις εν λόγω αποθήκες, δεν υπάρχει σύστημα αυτόματης πυρόσβεσης.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως μάς πληροφόρησε ότι η Αστυνομία ζήτησε από το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών να προβεί σε επιτόπια μελέτη για εκτίμηση του κόστους για υλοποίηση των εισηγήσεών μας.

Συμμετοχή σε προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

(α) Πρόγραμμα Χρηματοδότησης "PROGRESS". Στα πλαίσια του προγράμματος Progress, το οποίο αποσκοπεί στην προώθηση των θεμάτων ισότητας υπογράφηκε, στις 3.12.2009, μεταξύ της Αστυνομίας Κύπρου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η σύμβαση για τη χρηματοδότηση του έργου «Η Αστυνομία Κύπρου ενάντια στις φυλετικές διακρίσεις». Με βάση τις πρόνοιες της σύμβασης, η επιχορήγηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα ανερχόταν στις €89.968 (80% του προϋπολογισμένου κόστους ύψους €112.460). Το έργο, ολοκληρώθηκε με τελικό κόστος ύψους €58.023, δηλαδή 51,6% του προϋπολογιζόμενου ποσού και συνεπώς η κοινοτική επιχορήγηση θα μειωθεί ανάλογα.

(β) Πρόγραμμα Χρηματοδότησης "CRIMINAL JUSTICE-INTERCONNECTION OF CRIMINAL RECORDS" 2007. Στα πλαίσια του δικτύου ανταλλαγής πληροφοριών ποινικής φύσεως μεταξύ των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπογράφηκε, στις 22.8.2008, σύμβαση μεταξύ της Κυπριακής Αστυνομίας και της Διεύθυνσης για Δικαιοσύνη, Ελευθερία και Ασφάλεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη λειτουργία συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με το ποινικό μητρώο των πολιτών, μεταξύ των κρατών μελών, με προϋπολογιζόμενο κόστος ύψους €530.386. Με βάση τις πρόνοιες της σύμβασης, η επιχορήγηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα ανέλθει στις €371.270 (70% του προϋπολογισμένου κόστους). Κατά το 2008 εισπράχθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ποσό ύψους €222.762, ενώ σύμφωνα με την τελική έκθεση που υποβλήθηκε από την Αστυνομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση στις 31.3.2011, οι συνολικές δαπάνες που υλοποιήθηκαν ανήλθαν στις €511.008, δηλαδή 96,3% του προϋπολογιζόμενου ποσού.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι, σύμφωνα με επιστολή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ημερ. 15.7.2011, η συνεισφορά της Επιτροπής θα ανέλθει στο ποσό των €307.664, δηλαδή υπολείπεται να εμβαστεί ποσό ύψους €84.902.

(γ) Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα UNICRI - EU SEC II 2008 – 2011. Το πιο πάνω πρόγραμμα έχει ως σκοπό να προσδιοριστούν οι κοινές ερευνητικές πολιτικές στον τομέα της ασφάλειας για συμβάντα μείζονος σημασίας και για να μελετηθεί/ερευνηθεί η αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των ενδιαφερομένων και των εταίρων τους, σε θέματα παροχής υπηρεσιών και στον τομέα της τεχνολογίας, σε συνεργασία του δημόσιου με τον ιδιωτικό τομέα. Στα πλαίσια του προγράμματος αυτού, υπογράφηκε στις 21.1.2008, μεταξύ της Αστυνομίας Κύπρου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η σύμβαση για τη χρηματοδότηση του έργου «EU-SEC II». Με βάση τις πρόνοιες της σύμβασης, η οποία αφορά στην περίοδο 1.7.2008 – 30.6.2011, η επιχορήγηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα ανέλθει στις €75.000 (100% χρηματοδότηση). Για τις περιόδους 1.7.2008 – 30.6.2009 και 1.7.2009 – 30.6.2010 εισπράχθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ποσά ύψους €19.271 και €19.829, αντίστοιχα, ενώ, για την ολοκλήρωση των ενεργειών της τρίτης περιόδου, η οποία άρχισε την 1.7.2010, δόθηκε παράταση μέχρι τον Οκτώβριο 2011.

(δ) Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα Λεωνίδας «Πρόληψη, Ετοιμότητα και Διαχείριση της Τρομοκρατίας και άλλων κινδύνων σχετικών με την ασφάλεια». Στα πλαίσια του πιο πάνω προγράμματος, το οποίο αφορά στη διεξαγωγή μεγάλης εθνικής άσκησης ετοιμότητας με τη συμμετοχή τεσσάρων μελών της κοινότητας υπογράφηκε στις 23.2.2010 μεταξύ της Αστυνομίας Κύπρου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η σύμβαση η οποία τέθηκε σε εφαρμογή την 1.4.2010 και προνοεί την επιχορήγηση, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, του 70% του προϋπολογισμένου κόστους. Από το ποσό των €221.981 της επιχορήγησης, εισπράχθηκαν κατά το 2010 €133.192. Το υπόλοιπο ποσό της επιχορήγησης, ύψους €88.794, θα εκταμειωθεί μετά την υποβολή της τελικής έκθεσης.

Στα πλαίσια της πιο πάνω σύμβασης, η Κύπρος ανέλαβε την πρωτοβουλία να πραγματοποιήσει, στις 21.11.2011, άσκηση βασισμένη σε σενάριο τρομοκρατικού κτυπήματος στην Κύπρο κατά τη συνάντηση των αρχηγών κρατών μελών της κοινότητας και, όπως μας πληροφόρησε ο Αρχηγός Αστυνομίας, για υλοποίηση της άσκησης έχουν προκηρυχθεί σχετικές προσφορές, οι οποίες βρίσκονται στο στάδιο της αξιολόγησης.

(ε) Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα X-FIS. Στα πλαίσια του προγράμματος X-FIS (πρόληψη και καταπολέμηση του εγκλήματος), το οποίο έχει σκοπό την αναβάθμιση του σημερινού συστήματος ανταλλαγής δακτυλικών αποτυπωμάτων σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, υπογράφηκε, στις 25.3.2010, μεταξύ της Αστυνομίας Κύπρου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σύμβαση η οποία προνοεί την επιχορήγηση, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με ποσό ύψους €427.485 (70% του προϋπολογισμένου κόστους). Ποσό ύψους €256.491 εισπράχθηκε με την υπογραφή της σύμβασης και το υπόλοιπο θα εκταμιευθεί μετά την υποβολή της τελικής έκθεσης του προγράμματος, το οποίο, όπως μας πληροφόρησε ο Αρχηγός Αστυνομίας, έχει ολοκληρωθεί.

(στ) Συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα για την αλληλεγγύη και τη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών – Ταμείο Εξωτερικών Συνόρων. Στις 8.4.2010 υπογράφηκε μνημόνιο κατανόησης μεταξύ του Υπουργείου Εσωτερικών και της Αστυνομίας για την υλοποίηση της δράσης «Αγορά Ελικοπτέρων» με χρηματοδότηση από το Ταμείο Εξωτερικών Συνόρων, η οποία θα αποτελείται από τέσσερα ετήσια προγράμματα (2007, 2008, 2009 και 2010). Σύμφωνα με το πιο πάνω μνημόνιο, το συνολικό ποσό της δράσης ανέρχεται στα €31.598.622 και η συγχρηματοδότηση, από το Ταμείο Εξωτερικών Συνόρων, θα ανέλθει στο 26%. Κατά το 2010 εισπράχθηκε από την Αστυνομία ποσό ύψους €1.045.273, το οποίο αφορά στο 50% του ετήσιου προγράμματος 2007 και αναμένεται σύντομα η πληρωμή του υπόλοιπου ποσού και, όπως μας πληροφόρησε ο Αρχηγός Αστυνομίας, κατά το 2011 εισπράχθηκε ολόκληρο το ποσό που αφορά στο ετήσιο πρόγραμμα του 2008, ύψους €1.328.429.

Η Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής διεξήγαγε έλεγχο του πιο πάνω προγράμματος μεταξύ 16 – 19 Μαΐου 2011, αλλά η σχετική έκθεση με τα πορίσματα ελέγχου δεν έχει σταλεί ακόμα.

Αντικατάσταση μελών της Αστυνομίας, τα οποία ασχολούνται με γραφειακά και λογιστικά καθήκοντα, με πολιτικό προσωπικό. Η εφαρμογή της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 30.309, ημερ. 16.6.1988, με την οποία το Συμβούλιο ενέκρινε την αντικατάσταση 122 μελών της Αστυνομίας, τα οποία ασχολούνται με γραφειακά και λογιστικά καθήκοντα, με πολιτικό προσωπικό, σε τομείς όπου δεν αναμένεται να προκύψουν προβλήματα ασφάλειας, βρίσκεται ακόμα σε εκκρεμότητα.

Σύμφωνα με τη μελέτη οργάνωσης και στελέχωσης της Αστυνομίας, η οποία ετοιμάστηκε εντός του 2008, και με στοιχεία του Τμήματος Προσωπικού του Αρχηγείου Αστυνομίας, 799 μέλη και 25 άτομα που ανήκουν στο πολιτικό προσωπικό, ασχολούνται με γραφειακά και λογιστικά καθήκοντα.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού μελετά το ενδεχόμενο ανάθεσης της εκπόνησης σχετικής μελέτης σε ιδιωτικό οίκο συμβούλων.

Φωτισμός, Θέρμανση και Καύσιμα. Σε αρκετές περιπτώσεις οι μηνιαίοι λογαριασμοί της ΑΗΚ για τις Αστυνομικές Διευθύνσεις Λεμεσού, Λάρνακας και Πάφου συμπεριλαμβάνουν, πέραν της κανονικής χρέωσης για κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος, επιπλέον χρέωση μέγιστης ζήτησης KVA (Κιλοβολταμπέρ Μέγιστης Ζήτησης), η οποία κατά μέσο όρο κυμαίνεται στο 24,6%, 18,8% και 24,9%, αντίστοιχα, της συνολικής χρέωσης και επαναλάβαμε την εισήγησή μας όπως ληφθούν κατάλληλα μέτρα για καλύτερη διαχείριση του φορτίου ηλεκτρικού ρεύματος των Αστυνομικών Διευθύνσεων, ώστε οι χρεώσεις για κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος για μέγιστη ζήτηση να περιοριστούν στο ελάχιστο. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι σε ορισμένους αστυνομικούς σταθμούς της Επαρχίας Μόρφου, υπήρξε σημαντική ποσοστιαία αύξηση στην κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος, μέχρι 44,5%.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αρχηγός Αστυνομίας, όντως διαπιστώθηκε ότι σε τρία από τα κτίρια της Αστυνομίας ο συντελεστής ισχύος ήταν χαμηλότερος από το 0,85 πράγμα το οποίο υποδεικνύει κακή χρήση της ηλεκτρικής ενέργειας. Για επίλυση του προβλήματος ζητήθηκε από τον Επαρχιακό Μηχανικό του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών Λευκωσίας η ρύθμιση του συστήματος διορθωτικών πυκνωτών και ο Επαρχιακός Μηχανικός, με επιστολή του ημερ. 28.9.2010, ζήτησε όπως καταβληθεί το ποσό των €4.000 για εγκατάσταση νέων πυκνωτών. Λόγω μη ύπαρξης διαθέσιμων πιστώσεων, το εν λόγω ποσό αποδεσμεύθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών στις 16.2.2011 και σύμφωνα με πρόσφατη ενημέρωση

από το αρμόδιο λειτουργό του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών, έχουν προκηρυχθεί προσφορές, οι οποίες όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως έχουν κατακυρωθεί, για την προμήθεια και τοποθέτηση ειδικών πυκνωτών σε διάφορα κτίρια της Δημόσιας Υπηρεσίας στα οποία περιλαμβάνονται και τα κτίρια της Αστυνομίας. Η εργασία αναμένεται να ολοκληρωθεί πριν το τέλος του 2011.

Εφαρμογή του περί Προστασίας της Υγείας (Ελεγχος του Καπνίσματος) Τροποποιητικού Νόμου του 2009. Σύμφωνα με τον περί Προστασίας της Υγείας (Ελεγχος του Καπνίσματος) Νόμο του 2002, όπως αυτός τροποποιήθηκε με το Νόμο του 2009 (Ν.89(Ι)/2009), από την 1.1.2010, απαγορεύεται το κάπνισμα από οποιοδήποτε πρόσωπο σε χώρο απαγόρευσης του καπνίσματος, όπως καθορίζεται στη νομοθεσία, εξαιρουμένων των ανοιχτών εξωτερικών ή εσωτερικών του χώρων. Η ευθύνη βαρύνει, εκτός από τον καπνιστή, και το άτομο το οποίο έχει την ευθύνη του χώρου απαγόρευσης του καπνίσματος στον οποίο διαπιστώνεται η παράβαση, εκτός εάν αποδείξει ότι έλαβε όλα τα λογικά μέτρα που απαιτούνται για την αποτροπή του καπνίσματος στο χώρο.

Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το Τμήμα Μελετών και Ανάπτυξης του Αρχηγείου Αστυνομίας, κατά την περίοδο 1.1 – 31.12.2010, διεξήχθησαν συνολικά 48.900 έλεγχοι, από τους οποίους προέκυψαν συνολικά 6.532 καταγγελίες. Από τους πιο πάνω ελέγχους, οι 36.669 έλεγχοι αφορούν σε κέντρα/υποστατικά αναψυχής από τους οποίους προέκυψαν 4.313 καταγγελίες, διενεργήθηκαν δηλαδή κατά μέσο όρο περίπου 3.056 έλεγχοι κάθε μήνα. Λαμβάνοντας υπόψη ότι λειτουργούν παγκύπρια περίπου 3.200 κέντρα/υποστατικά αναψυχής, προκύπτει ότι κατά μέσο όρο γίνεται ένας έλεγχος σε κάθε κέντρο/υποστατικό το μήνα.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι, κατόπιν συσκέψεων με το Υπουργείο Υγείας, ορίστηκε ομάδα για ετοιμασία προσχεδίου εισηγήσεων για τροποποίηση του Νόμου, η οποία υπέβαλε τις εισηγήσεις της στον Υπουργό Υγείας, που χειρίζεται το θέμα. Μάς πληροφόρησε επίσης ότι, κατά το 2011, καταρτίστηκε, σε συνεργασία με την Ένωση Δήμων, πρόγραμμα ελέγχων σε διάφορα υποστατικά ανά επαρχία.

Προσφορές

(α) Διαγωνισμός Δ.Ο. 102/2010 – Ανανέωση του Συμβολαίου Συντήρησης για το Παράκτιο Σύστημα Ραδιοεπισήμανσης. Το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ενέκρινε τον Σεπτέμβριο 2010 αίτημα της Αστυνομίας, για ανανέωση του συμβολαίου συντήρησης του συστήματος για ακόμα 5 χρόνια, με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης με την κατασκευάστρια εταιρεία, που ήταν και η προμηθεύτρια του. Η εκτίμηση δαπάνης υπολογίστηκε από την Αστυνομία στις \$996.000 (€766.000). Σημειώνεται ότι το υφιστάμενο συμβόλαιο είχε λήξει τον Ιούλιο 2010, ενώ το αίτημα της Αστυνομίας υποβλήθηκε καθυστερημένα, τον Αύγουστο 2010. Η έκθεση αξιολόγησης υποβλήθηκε τον Απρίλιο 2011 με εισήγηση για ανάθεση της σύμβασης για 3 χρόνια έναντι \$1.123.650.

Κατά την εξέταση του θέματος από το Συμβούλιο Προσφορών, η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι:

- (i) Με βάση τις πρόνοιες της σύμβασης αγοράς και 6-ετούς συντήρησης του συστήματος, ο αγοραστής έχει το δικαίωμα ανανέωσης της σύμβασης συντήρησης για άλλα 5 χρόνια, με μέγιστο ποσοστό αύξησης στις τιμές του τελευταίου χρόνου της αρχικής σύμβασης, 2% τον χρόνο. Επομένως (για σκοπούς σύγκρισης με την εισήγηση), το συνολικό ποσό της συντήρησης για 3 χρόνια θα έπρεπε να ανέρχεται στο – μέγιστο – ποσόν των \$577.498, για όλο τον εξοπλισμό, με χρόνο ανταπόκρισης του αναδόχου 30 εργάσιμες ημέρες.
- (ii) Η εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης για ανανέωση της σύμβασης συντήρησης, περιλάμβανε τις ακόλουθες πρόνοιες, οι οποίες είτε δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική σύμβαση, είτε ήταν δυσμενέστερες από την αρχική:
- (α) Συνολικό κόστος 3-ετούς συντήρησης: \$633.650, αντί \$577.498.

(β) Διάρκεια της σύμβασης: 3 χρόνια, αντί 5 χρόνια με τα οποία διασφαλιζόνταν για περισσότερο χρονικό διάστημα τα συμφέροντα του δημοσίου.

(γ) Μέρος του εξοπλισμού – με ψηλές/δαπανηρές απαιτήσεις συντήρησης – αφαιρέθηκε από τις υποχρεώσεις του αναδόχου.

(δ) Ο χρόνος ανταπόκρισης αυξήθηκε στις 45 εργάσιμες μέρες (δηλαδή κατά 50%).

(ε) Στο ποσό συντήρησης προστέθηκε το επιπλέον ποσό των \$62.610 για τη συντήρηση του εξοπλισμού του Κέντρου Ελέγχου, η συντήρηση του οποίου ωστόσο περιλαμβανόταν στην αρχική σύμβαση.

(στ) Αντικατάσταση όλων σχεδόν των κινουμένων μερών των 5 Pedestals του συστήματος, με επιπρόσθετο κόστος \$490.000 (συγκριτικά αναφέρεται ότι το κόστος αγοράς 5 καινούριων Pedestals είναι \$761.250), για να αποδεχθεί ο ανάδοχος την υπογραφή της 3-ετούς νέας σύμβασης.

(ζ) Μη συμπερίληψη στην προτεινόμενη σύμβαση, πρόνοιας για ρήτρα καθυστέρησης στο χρόνο ανταπόκρισης του αναδόχου.

Εν όψει των πιο πάνω, τον Απρίλιο 2011 πληροφόρησα τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου ότι κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, θα πρέπει να γίνει επαναδιαπραγμάτευση της νέας συμφωνίας, στα πλαίσια των προνοιών της αρχικής συμφωνίας (διάρκεια 5 χρόνια, χωρίς αφαίρεση εξοπλισμού, χωρίς αύξηση του χρόνου ανταπόκρισης, χωρίς αντικατάσταση των κινουμένων μερών των Pedestals και συμπερίληψη πρόνοιας για ρήτρες καθυστέρησης), επισημαίνοντας ότι οι πρόνοιες της αρχικής συμφωνίας αγοράς και συντήρησης του συστήματος δεσμεύουν – ως προς τα ανωτέρω – τον ανάδοχο. Στην περίπτωση αυτή, το μέγιστο κόστος – για 5-ετές συμβόλαιο – ανέρχεται σε \$970.680.

Τελικά, τον Απρίλιο 2011 το Συμβούλιο Προσφορών, αφού έλαβε υπόψη τις απόψεις/επισημάνσεις της Υπηρεσίας μας, αποφάσισε ότι δεν υφίσταται θέμα ανανέωσης της σύμβασης, εφ' όσον η αρχική σύμβαση παραμένει σε ισχύ (μέχρι το 2018), και το μόνο που απομένει να συμφωνηθεί είναι το ποσοστό αύξησης, το οποίο μπορεί να αυξηθεί μέχρι 2% τον χρόνο.

(β) **Συντήρηση του Συστήματος Παρατήρησης Ημέρας και Νύχτας των Αστυνομικών Ακάτων "ΘΗΣΕΑΣ" και "ΟΝΗΣΙΛΟΣ"**. Το συμβόλαιο για την προμήθεια 6 συστημάτων Παρατήρησης Ημέρας και Νύχτας για τις Ακάτους της Αστυνομίας ύψους \$2,5 εκ., υπογράφηκε το 2003.

Τον Φεβρουάριο 2011 η Αστυνομία ζήτησε την έγκριση του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, για προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με την κατασκευάστρια εταιρεία, με σκοπό την ανάθεση της σύμβασης συντήρησης και ελέγχου των δύο συστημάτων. Η εκτίμηση δαπάνης υπολογίστηκε σε €166.820 - €209.820.

Στα πλαίσια εξέτασης του πιο πάνω θέματος στο Συμβούλιο Προσφορών, η Υπηρεσία μας ζήτησε το Φεβρουάριο 2011 από την Αστυνομία όπως υποβάλει περαιτέρω στοιχεία για αξιολόγηση της λογικότητας του ποσού της εκτίμησης δαπάνης. Συγκεκριμένα, ζητήθηκε η ανάλυση κόστους των εργασιών/υλικών που απαιτούνται για την επισκευή και συντήρηση του συστήματος της μιας Ακάτου ("ΘΗΣΕΑΣ"), για την οποία η κατασκευάστρια εταιρεία απαιτούσε το συνολικό ποσό των \$134.757 (αντί €30.000 - €50.000 που είχε εκτιμηθεί αρχικά από την Αστυνομία), η αιτιολόγηση της φθοράς/ βλάβης, η αναμενόμενη διάρκεια ζωής των υλικών/εξαρτημάτων των οποίων προτείνεται η αντικατάσταση, το ιστορικό και οι εκθέσεις βλαβών για όλα τα παρόμοια συστήματα της Αστυνομίας (4) περιλαμβανομένων και αυτών τα οποία είναι εγκατεστημένα στις άλλες δύο Ακάτους της ("ΠΟΣΕΙΔΩΝ" και "ΕΥΑΓΟΡΑΣ") τα οποία είχαν επιδιορθωθεί/συντηρηθεί προηγουμένως. Για τα δύο τελευταία συστήματα, για την επιδιόρθωση/συντήρηση των οποίων δεν είχε ζητηθεί προηγουμένως η έγκριση του Συμβουλίου Προσφορών, ζητήθηκαν στοιχεία/πληροφορίες για τη διαδικασία που ακολουθήθηκε, το αναλυτικό κόστος/ποσό που πληρώθηκε για τη συντήρηση ή/και επισκευή τους, καθώς και οι εκθέσεις της κατασκευάστριας εταιρείας για τη βλάβη/φθορά που παρουσιάστηκε. Τέλος, ζητήσαμε να πληροφορηθούμε κατά πόσο το κόστος συντήρησης του συστήματος της τέταρτης Ακάτου ("ΟΝΗΣΙΛΟΣ") καθώς και της βελτίωσης της στεγανότητας του

κελύφους του, που εκτιμήθηκε από την Αστυνομία σε \$90.000 - \$150.000, είναι λογικό, και τους λόγους για τους οποίους απαιτείται η βελτίωση της στεγανότητας του κελύφους.

Ταυτόχρονα, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι το κόστος συντήρησης του κάθε συστήματος για το διάστημα των 4-5 χρόνων της χρήσης τους, σε σύγκριση με το κόστος αγοράς τους (\$407.000) ήταν υπερβολικά ψηλό (πέραν του 30% της αξίας τους).

Επειδή οι απαντήσεις/πληροφορίες που δόθηκαν τον Μάιο 2011 από την Αστυνομία κρίθηκαν από την Υπηρεσία μας ελλιπείς, ζητήθηκαν τον Ιούνιο 2011 περαιτέρω στοιχεία/πληροφορίες, ώστε να είμαστε σε θέση να εκφράσουμε τις απόψεις μας κατά την συζήτηση/εξέταση του θέματος από το Συμβούλιο Προσφορών.

Τον Ιούνιο 2011 το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε την αναβολή της συζήτησης του θέματος μέχρι να απαντηθούν από την Αστυνομία τα ερωτήματα τα οποία είχαν τεθεί από την Υπηρεσία μας.

Τον Αύγουστο 2011 ο Αρχηγός Αστυνομίας μας πληροφόρησε ότι τον Ιούνιο 2011 είχε ζητηθεί γραπτώς από την κατασκευάστρια εταιρεία να απαντήσει στα ερωτήματα τα οποία είχε θέσει η Υπηρεσία μας, χωρίς ωστόσο να ληφθεί μέχρι τότε οποιαδήποτε απάντηση, παρά τις δύο υπενθυμίσεις που της είχαν σταλεί.

3.9.3 ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Μέρος Α

Συμμετοχή στο πρόγραμμα Κοινοτικής Πρωτοβουλίας “INTERREG III”. Στα πλαίσια του πιο πάνω Προγράμματος, για την περίοδο 2007-2013, η Υπηρεσία υπέβαλε, στις 7.12.2009, από κοινού με το Πυροσβεστικό Σώμα Ελλάδας, δύο προτάσεις που αφορούν στην αγορά οχημάτων διαφόρων τύπων, καθώς και στην υλοποίηση κοινών ασκήσεων στην Ελλάδα και Κύπρο. Οι πιο πάνω προτάσεις εγκρίθηκαν στις 8.4.2011 και ο συνολικός εγκεκριμένος προϋπολογισμός τους ανέρχεται στο €1.361.757. Η χρηματοδότηση για τα πιο πάνω έργα από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία θα ανέλθει στο 80% του προϋπολογιζόμενου κόστους.

Ο Αν. Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι οι πιο πάνω προτάσεις βρίσκονται στο στάδιο υλοποίησης και παραλήφθηκαν οκτώ αντλιοφόρα οχήματα μεταφοράς νερού και αφρογόνου υγρού, με άλλα οκτώ οχήματα του ιδίου τύπου να αναμένονται στις αρχές του 2012. Επίσης παραλήφθηκαν αερομεταφερόμενα οχήματα ταχείας επέμβασης, καθώς και δύο αερομεταφερόμενα οχήματα μεταφοράς εξάρτυσης για σεισμούς και δύο οχήματα εννέα τόνων νερού και ενός τόνου αφρού. Σε σχέση με την υλοποίηση κοινών ασκήσεων στην Ελλάδα και Κύπρο, αυτές προγραμματίζονται να γίνουν το Νοέμβριο του 2011 στην Κύπρο και τον Απρίλιο του 2012 στην Ελλάδα.

Συμφωνία παραχώρησης για την ανάπτυξη και διαχείριση των αερολιμένων Λάρνακας και Πάφου. Μετά την υπογραφή της πιο πάνω συμφωνίας, η διαχείριση των αεροδρομίων Λάρνακας και Πάφου ανατέθηκε, από τις 12.5.2006, σε στρατηγικό επενδυτή. Σύμφωνα με την παρ. 2 του Παραρτήματος 21 της συμφωνίας, η Κυπριακή Δημοκρατία θα παρέχει υπηρεσίες διάσωσης και πυρόσβεσης στα αεροδρόμια σύμφωνα με τα πρότυπα του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO), υπό τον όρο ότι ο στρατηγικός επενδυτής θα προμηθεύσει τον απαραίτητο εξοπλισμό, σύμφωνα με την παρ. 10 του Παραρτήματος 3 της συμφωνίας. Η παράγραφος αυτή αναφέρει ότι ο στρατηγικός επενδυτής θα αναλάβει την παροχή καινούργιων οχημάτων έκτακτης ανάγκης και τη συντήρηση όλων των οχημάτων (παλιών και καινούργιων), σύμφωνα με τα σχετικά πρότυπα του ICAO.

Στα αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου στελεχώνονται και λειτουργούν δύο πυροσβεστικοί σταθμοί υπό την ευθύνη της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας η οποία είναι η κατά νόμο σωστική Υπηρεσία του Κράτους στο χώρο των αεροδρομίων. Σε σχέση με την τήρηση των πιο πάνω προνοιών της συμφωνίας διαχείρισης, παραμένουν σε εκκρεμότητα τα πιο κάτω θέματα που αφορούν στην Πυροσβεστική Υπηρεσία.

(α) Εκκρεμεί η αγορά, από το στρατηγικό επενδυτή, ενός πυροσβεστικού οχήματος 12.000 λίτρων το οποίο, σύμφωνα με την Πυροσβεστική Υπηρεσία, είναι απαραίτητο για κάλυψη των αναγκών του αεροδρομίου Πάφου, καθώς και ενός εφεδρικού οχήματος για τον Πυροσβεστικό Σταθμό του Αεροδρομίου Λάρνακας.

Ο Αν. Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι, πέραν των πιο πάνω, εκκρεμεί και η σταδιακή αντικατάσταση των πυροσβεστικών οχημάτων του αεροδρομίου Πάφου, τα οποία είναι πολύ παλιά και παρουσιάζουν συχνά λειτουργικά προβλήματα.

(β) Ο στρατηγικός επενδυτής εμμένει στην άποψη ότι η ευθύνη για την πυροσβεστική κάλυψη των κτιριακών εγκαταστάσεων των δύο αεροδρομίων βαρύνει τους πλησιέστερους πυροσβεστικούς σταθμούς και ως εκ τούτου η παροχή του απαιτούμενου για τον σκοπό αυτό εξοπλισμού δεν αποτελεί υποχρέωσή του με βάση τη συμφωνία διαχείρισης των αεροδρομίων αλλά θα πρέπει να εξασφαλιστεί από το κράτος. Θέση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας είναι ότι την ευθύνη για την πυροσβεστική κάλυψη των κτιριακών εγκαταστάσεων των αεροδρομίων φέρουν οι πυροσβεστικοί σταθμοί των αεροδρομίων μέχρι να αφιχθεί βοήθεια από τον πλησιέστερο τοπικό πυροσβεστικό σταθμό. Όπως μας πληροφόρησε ο Αν. Διευθυντής η πυροσβεστική κάλυψη των κτιριακών εγκαταστάσεων των αεροδρομίων Λάρνακας και Πάφου δεν μπορεί να γίνει με τα υφιστάμενα πυροσβεστικά οχήματα, αφού αυτά είναι σχεδιασμένα για την αντιμετώπιση ατυχημάτων σε αεροσκάφη. Ανέφερε επίσης ότι, λόγω απόστασης των πλησιέστερων Πυροσβεστικών Σταθμών των πόλεων από τα αεροδρόμια, τυχόν πυρκαγιά θα λάβει διαστάσεις και ο κίνδυνος για το προσωπικό και το μεγάλο αριθμό επιβατών που διακινούνται στο αεροδρόμιο θα αυξηθεί ακόμα περισσότερο. Επιπρόσθετα, η ανταπόκριση πυροσβεστικών οχημάτων του σταθμού αεροδρομίου θα έχει ως συνέπεια να μειωθεί η επιχειρησιακή ετοιμότητα κάλυψης των πτήσεων.

Τέλος, μας πληροφόρησε ότι δεν έγινε καμιά ενέργεια από μέρους της διαχειρίστριας εταιρείας των αεροδρομίων σε σχέση με το πιο πάνω θέμα.

Επίσης, σύμφωνα με την Πυροσβεστική Υπηρεσία, για παροχή υπηρεσιών διάσωσης, σε περίπτωση ατυχήματος στις περιοχές των αλυκών που βρίσκονται πέριξ του αεροδρομίου Λάρνακας, απαιτείται ειδικός εξοπλισμός. Η Πυροσβεστική Υπηρεσία θεωρεί ότι ο στρατηγικός επενδυτής έχει την υποχρέωση, βάσει της συμφωνίας διαχείρισης του αεροδρομίου, να παρέχει ο ίδιος τον εξοπλισμό αυτό, αφού, σύμφωνα με το Σχέδιο Δράσης σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης του αεροδρομίου, η Πυροσβεστική Υπηρεσία έχει την ευθύνη για παροχή υπηρεσιών διάσωσης σε ακτίνα 10 χιλιομέτρων. Ο στρατηγικός επενδυτής δεν αποδέχεται τη θέση αυτή, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει σήμερα ο απαιτούμενος εξοπλισμός για αντιμετώπιση ενός τέτοιου ενδεχομένου. Επισημάναμε ότι, σύμφωνα με τα πρότυπα του ICAO, σε αεροδρόμια που περικλείονται από θάλασσα, βάλτους ή περιοχές στις οποίες δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα συνηθισμένα πυροσβεστικά οχήματα, οι αρχές του αεροδρομίου θα πρέπει να διασφαλίζουν την ύπαρξη ειδικών διαδικασιών και εξοπλισμού αντιμετώπισης ατυχημάτων στις περιοχές αυτές.

Ο Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας σε επιστολές του ημερ. 5.3.2009 προς τον στρατηγικό επενδυτή και προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, ζήτησε όπως η εταιρεία αναθεωρήσει τη θέση της και όπως το θέμα τεθεί ξανά και από το Υπουργείο.

Το Τμήμα Δημοσίων Έργων, και το Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας, με επιστολές τους ημερ. 21.7.2009 και 23.2.2010, αντίστοιχα, συμφώνησαν με τις θέσεις της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας. Σε συσκέψεις που έγιναν στο Υπουργείο στις 8.9.2010 και 24.2.2011 αναφορικά με το θέμα, συμφωνήθηκε η ετοιμασία μελέτης από μέρους των άμεσα εμπλεκόμενων κυβερνητικών φορέων, η οποία να εντοπίζει τις ανάγκες για περιστατικά έρευνας και διάσωσης, η οποία θα τεθεί επίσημα ενώπιον του στρατηγικού επενδυτή, με το αίτημα όπως εξασφαλιστούν αμέσως τα απαιτούμενα σωστικά μέσα.

Όπως μάς πληροφόρησε ο Αν. Διευθυντής, η Πυροσβεστική Υπηρεσία, σε συνεργασία με το Κέντρο Συντονισμού Έρευνας και Διάσωσης, ετοίμασε τις ανάγκες σε εξοπλισμό και εξάρτυση για κάλυψη των

αναγκών σε περίπτωση ατυχήματος στις αλυκές εντός και εκτός του αεροδρομίου Λάρνακας, τις οποίες υπέβαλε στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, με σκοπό τη διερεύνηση του θέματος της ευθύνης αγοράς τους από το κράτος ή από τη διαχειρίστρια εταιρεία του αεροδρομίου.

(γ) Η Πυροσβεστική Υπηρεσία ζήτησε από το στρατηγικό επενδυτή την αναβάθμιση των πεδίων ασκήσεων του προσωπικού της στο χώρο του αεροδρομίου, την οποία θεωρεί απαραίτητη. Ο στρατηγικός επενδυτής ανέφερε ότι δεν υποστηρίζει τη συνέχιση της τακτικής των ασκήσεων με πραγματική φωτιά (live burns) και θεωρεί ότι η Υπηρεσία θα πρέπει να διασφαλίσει εναλλακτικούς τρόπους εκπαίδευσης του προσωπικού της, όπως τη μετάβαση σε εξειδικευμένες εγκαταστάσεις του εξωτερικού, θέση που δεν αποδέχεται η Πυροσβεστική Υπηρεσία.

Σημειώνεται ότι κατά τη διάρκεια επίσκεψης επιθεωρητών του ICAO στο Αεροδρόμιο Λάρνακας, διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχει κατάλληλο πεδίο ασκήσεων ώστε να προσφέρεται αποτελεσματική εκπαίδευση σε επεισόδια στα οποία πιθανόν να υπάρχουν εύφλεκτα υγρά υπό πίεση.

Η Πυροσβεστική Υπηρεσία με επιστολές ημερ. 5.3.2009 και 29.6.2009 προς την εταιρεία, ζήτησε και πάλι την κατασκευή κατάλληλων πεδίων ασκήσεων στα δύο Αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου και, όπως μας πληροφόρησε ο Αν. Διευθυντής, το θέμα βρίσκεται ακόμα σε εκκρεμότητα.

(δ) Η Πυροσβεστική Υπηρεσία, ζήτησε επανειλημμένα την παροχή δύο αεροσυμπιεστών, η συντήρηση των οποίων θα πρέπει να γίνεται από εξειδικευμένο προσωπικό, καθώς και τη βελτίωση των δωματίων αποθήκευσης όλων των αεροσυμπιεστών των αεροδρομίων Λάρνακας και Πάφου. Ο Αν. Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι ο στρατηγικός επενδυτής δεν έχει ανταποκριθεί ακόμα σε σχέση με το πιο πάνω αίτημα.

(ε) Σύμφωνα με έγγραφο του Τμήματος Πολιτικής Αεροπορίας, ημερ. 16.6.2010, διενεργήθηκε έλεγχος από κλιμάκιο της Αερολιμενικής Υπηρεσίας στον Πυροσβεστικό Σταθμό Αερολιμένα Πάφου, κατά τον οποίο, εκτός από τα προαναφερθέντα, διαπιστώθηκαν επίσης, μεταξύ άλλων, σοβαρές ελλείψεις στα διασωστικά υλικά, η έλλειψη ασθενοφόρου οχήματος, το ότι το παρατηρητήριο-τηλεφωνείο είναι ετοιμόρροπο, οι υφιστάμενοι οδοί προσεγγίσεως είναι σχεδόν ανύπαρκτοι και ο ηλεκτρονικός πίνακας είναι ακατάλληλος.

Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε αν η επίλυση των πιο πάνω προβλημάτων αποτελεί υποχρέωση του στρατηγικού επενδυτή και αν έχουν γίνει οποιαδήποτε διαβήματα προς αυτή την κατεύθυνση ή αν αυτά αποτελούν ευθύνη της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, οπότε θα πρέπει να τροχοδρομηθούν εσωτερικά διαδικασίες για αντιμετώπισή τους.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, έχει συγκληθεί συνεδρία υπό την προεδρία του Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως με τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων, όπου θα συζητηθούν οι ενέργειες που πρέπει να γίνουν για διευθέτηση των θεμάτων που βρίσκονται σε εκκρεμότητα και αποτελούν υποχρέωση του Στρατηγικού Επενδυτή.

Απαλλοτριώσεις για ανέγερση πυροσβεστικών σταθμών. Σύμφωνα με το άρθρο 23.5 του Συντάγματος, εάν εντός τριών ετών από την ημερομηνία της απαλλοτρίωσης δεν επιτευχθεί ο σκοπός της, τότε η απαλλοτριούσα αρχή υποχρεούται να προσφέρει την απαλλοτριωθείσα ιδιοκτησία στον αρχικό της ιδιοκτήτη, στην τιμή που την απέκτησε. Επισημάναμε ότι, η χρονική προθεσμία των τριών ετών έχει παρέλθει σε σχέση με τις πιο κάτω περιπτώσεις, χωρίς να τηρηθεί η υπό αναφορά πρόνοια του Συντάγματος.

(α) Ανέγερση εγκαταστάσεων της Ειδικής Μονάδας Αντιμετώπισης Καταστροφών (ΕΜΑΚ) και Σχολής Πυροσβεστικής Υπηρεσίας στην Κοφίνου. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το 1998 απαλλοτριώθηκαν τεμάχια στο χωριό Κοφίνου, με σκοπό την ανέγερση πυροσβεστικού σταθμού. Το 2001 απαλλοτριώθηκαν και τα παραπλήσια τεμάχια με σκοπό την ανέγερση Σχολής Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και Εγκαταστάσεων της Ειδικής Μονάδας Αντιμετώπισης Καταστροφών. Η ανέγερση πυροσβεστικού σταθμού στην περιοχή δεν θα υλοποιηθεί αφού οι ανάγκες

πυρόσβεσης και διάσωσης της περιοχής θα καλύπτονται από την ΕΜΑΚ, και τα τεμάχια που απαλλοτριώθηκαν το 1998 για το σκοπό αυτό θα χρησιμοποιούνταν, μαζί με τα τεμάχια που απαλλοτριώθηκαν το 2001, για την ανέγερση των εγκαταστάσεων της ΕΜΑΚ και της Σχολής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.

Λόγω των Συνταγματικών κωλυμάτων που προέκυπταν, αφού η πιο πάνω ενέργεια θα συνιστούσε αλλαγή στον σκοπό της απαλλοτρίωσης του 1998, και τα επηρεαζόμενα τεμάχια θα έπρεπε να επιστραφούν στους πρώην ιδιοκτήτες και να απαλλοτριωθούν ξανά σε σημερινές τιμές, το έργο εγκαταλείφθηκε.

Ο Αν. Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι έχει εξευρεθεί άλλος κατάλληλος χώρος στην περιοχή Κόρνου και Μοσφιλωτής και η εκχώρηση του τεμαχίου βρίσκεται στο στάδιο αναμονής των απόψεων του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως.

(β) Ανέγερση νέου πυροσβεστικού σταθμού Λάρνακας. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας το 1993, απαλλοτριώθηκαν τεμάχια ιδιωτικής γης με σκοπό την ανέγερση νέων Κυβερνητικών επαρχιακών γραφείων της Λάρνακας. Στη συνέχεια αποφασίστηκε όπως στα απαλλοτριωθέντα τεμάχια ανεγερθεί, μεταξύ άλλων, πυροσβεστικός σταθμός.

Ένας από τους πρώην ιδιοκτήτες των επηρεαζόμενων τεμαχίων διεκδίκησε δικαστικώς και πέτυχε την έκδοση απόφασης για επιστροφή, σε αυτόν, της περιουσίας του, αφού, αφενός, ο αρχικός σκοπός της απαλλοτρίωσης είχε εγκαταλειφθεί και αφετέρου, παρήλθε η περίοδος των τριών ετών από την ημερομηνία απαλλοτρίωσης χωρίς να επιτευχθεί ο σκοπός της.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, κατόπιν έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου, εξέδωσε διάταγμα επίσχεσης για τα υπό αναφορά τεμάχια το οποίο δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 11.4.2008 κατά του οποίου καταχωρίστηκε προσφυγή. Το Ανώτατο Δικαστήριο, με αποφάσεις του ημερ. 14.7.2010 και 11.11.2010, διέταξε την επαναμεταβίβαση των επηρεαζόμενων τεμαχίων στους ιδιοκτήτες τους.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε για συζήτηση του θέματος στις 7.11.2010, ανέφερε ότι δεν υπάρχει η οικονομική δυνατότητα για την αγορά των τεμαχίων ή την εκ νέου απαλλοτρίωσή τους, και το ακίνητο θα πρέπει να επιστραφεί στους ιδιοκτήτες τους. Στην ίδια σύσκεψη συζητήθηκαν επίσης εναλλακτικές λύσεις για το χώρο ανέγερσης των οικημάτων, και ο Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας ανέφερε ότι έχει εξευρεθεί άλλο τεμάχιο το οποίο θεωρείται κατάλληλο για τη στέγαση πυροσβεστικού σταθμού. Όπως ενημερωθήκαμε, το θέμα εξετάζεται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

(γ) Ανέγερση πυροσβεστικού σταθμού στην ενορία Μούτταλος της πόλης Πάφου. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το 1997 απαλλοτριώθηκε τεμάχιο τουρκοκυπριακής ιδιοκτησίας στην ενορία Μούτταλος της Πάφου, με σκοπό την ανέγερση νέου πυροσβεστικού σταθμού, η μεταβίβαση του οποίου, στην Κυπριακή Δημοκρατία, δεν υλοποιήθηκε αφού εκκρεμούσε ακόμα η πληρωμή, από τον Κηδεμόνα Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, των σχετικών φόρων.

Σύμφωνα με επιστολή του Διευθυντή της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας προς τον Επαρχιακό Διευθυντή Πυροσβεστικών Σταθμών Πάφου, ημερ. 27.4.2011, ο Κηδεμόνας Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, αφού έλαβε υπόψη του τον αυξανόμενο αριθμό προσφυγών από μέρους Τουρκοκυπρίων που διεκδικούν τις περιουσίες τους στις ελεγχόμενες από την Κυπριακή Δημοκρατία περιοχές, καθώς και το γεγονός ότι πρόκειται για μεγάλης έκτασης τουρκοκυπριακό τεμάχιο σε κεντρικό σημείο της Πάφου, έδωσε οδηγίες για ανάκληση της απαλλοτρίωσης.

Στο μεταξύ ο Δήμος Πέγειας ζήτησε όπως ανεγερθεί στην περιοχή περιφερειακός πυροσβεστικός σταθμός και για το σκοπό αυτό υπέδειξε τεμάχιο ιδιοκτησίας του Δήμου, το οποίο μπορεί να παραχωρηθεί για τη δημιουργία του περιφερειακού πυροσβεστικού σταθμού και το οποίο κρίνεται από την Πυροσβεστική

Υπηρεσία ως κατάλληλο για τις ανάγκες της. Όπως μας πληροφόρησε η Πυροσβεστική Υπηρεσία, σε περίπτωση ανέγερσης πυροσβεστικού σταθμού στην Πέγεια δεν θα είναι αναγκαία η ανέγερση σταθμού στο Μούτταλο.

Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως για το εν λόγω θέμα, συμφωνήθηκε όπως τροποποιηθεί το κτίριο της Συνεργατικής Εταιρείας Πέγειας, έτσι ώστε να ικανοποιεί τις ανάγκες της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, και στη συνέχεια να ενοικιαστεί από την Πυροσβεστική Υπηρεσία. Ο Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, μετά από επιτόπια επιθεώρηση του προτεινόμενου χώρου, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο χώρος αυτός δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως Περιφερειακός Πυροσβεστικός Σταθμός Πέγειας και ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, με επιστολή του προς τον Δήμαρχο Πέγειας, ημερ. 20.1.2011, ζήτησε όπως καταβληθούν προσπάθειες για εξεύρεση άλλου κατάλληλου χώρου.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, προωθείται δημοσίευση Διατάγματος ανάκλησης απαλλοτριώσης για το υπό αναφορά απαλλοτριωθέν τεμάχιο και αναμένεται απάντηση από το Δήμαρχο Πέγειας για εξεύρεση άλλου κατάλληλου χώρου για τη χωροθέτηση του έργου.

(δ) Αναβάθμιση του πυροσβεστικού σταθμού Λάρνακας αρ. 2 (Ορόκλινη). Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας ακύρωσε, κατόπιν προσφυγής πρώην ιδιοκτήτη απαλλοτριωθέντων τεμαχίων, το σχετικό Διάταγμα απαλλοτριώσης που εκδόθηκε το 2003, αφού είχε παρέλθει η προνοούμενη από το Σύνταγμα προθεσμία, χωρίς να επιτευχθεί ο σκοπός της απαλλοτρίωσης.

Επισημάναμε ότι, επειδή στα επηρεαζόμενα τεμάχια έχουν στο μεταξύ ολοκληρωθεί οι εργασίες αναβάθμισης του Αστυνομικού και Πυροσβεστικού Σταθμού Ορόκλινης, καταβλήθηκαν προσπάθειες για εξώδικο συμβιβασμό, δηλαδή καταβολή πρόσθετης αποζημίωσης στον πρώην ιδιοκτήτη των τεμαχίων, η οποία θα μπορούσε να αποφευχθεί αν τα έργα ολοκληρώνονταν έγκαιρα.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αν. Διευθυντής, οι προσπάθειες για εξώδικο συμβιβασμό απέβησαν άκαρπες, γι' αυτό τα τεμάχια απαλλοτριώθηκαν εκ νέου. Το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ανέλαβε τον καθορισμό της αποζημίωσης που θα δοθεί στον πρώην ιδιοκτήτη, ο οποίος υπέβαλε νέα προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο, ζητώντας πρόσθετες αποζημιώσεις.

Μηχανογράφηση Αποθηκών και Μητρώων Περιουσιακών Στοιχείων. Με επιστολή του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ) προς το Υπουργείο Οικονομικών, ημερ. 5.7.2010, υποβλήθηκε πρόταση για έγκριση δαπάνης ύψους €213.012, για τις άδειες χρήσης και τις υπηρεσίες εγκατάστασης και προσαρμογής του συστήματος «Διαχείριση των Αποθηκών, Προσφορών, Συμβάσεων, Αγορών, Προμηθειών και Μεταποίησης», το οποίο είναι εγκατεστημένο στο Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών, σε τέσσερα Τμήματα/Υπηρεσίες, μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνεται και η Πυροσβεστική Υπηρεσία.

Δεν σημειώθηκε οποιαδήποτε εξέλιξη για το θέμα και η Πυροσβεστική Υπηρεσία υπέδειξε με επιστολές της προς το ΤΥΠ, την ανάγκη προμήθειας του συστήματος μηχανογράφησης το συντομότερο δυνατό.

Γραφείο Κίνησης. Η Πυροσβεστική Υπηρεσία αριθμεί στόλο 242 οχημάτων, 21 εκ των οποίων είναι επιτελικά οχήματα. Για καλύτερη παρακολούθηση του στόλου των οχημάτων (π.χ. τα χιλιόμετρα που διανύουν, τον μέσο όρο καυσίμων που καταναλώνουν και τις απαιτούμενες διαδικασίες συντήρησης), εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο χρήσης μηχανογραφικού συστήματος διαχείρισης στόλου οχημάτων και παράλληλα να εξεταστεί η δυνατότητα εξασφάλισης και χρήσης του συστήματος που χρησιμοποιείται από το Γραφείο Μεταφορών του Τμήματος Δ' του Αρχηγείου Αστυνομίας.

Ενοικίαση Μηχανουργείου και Σιδηρουργείου. Τα εργαστήρια συντήρησης οχημάτων, μηχανημάτων και εξοπλισμού της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας στεγάζονται σε ενοικιαζόμενο υποστατικό, και παρόλο ότι η

σχετική σύμβαση ενοικίασης υπογράφηκε την 1.11.2008, δεν έχει παρουσιαστεί ακόμα από τον ιδιοκτήτη πιστοποιητικό τελικής έγκρισης του υποστατικού.

Ο Αν. Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι έχει ζητηθεί από τον ιδιοκτήτη του υποστατικού όπως εξασφαλίσει, το συντομότερο, το πιστοποιητικό τελικής έγκρισης.

3.9.4 ΦΥΛΑΚΕΣ

Μέρος Α

Κατάδικοι-Υπόδικοι. Την 1.1.2010 υπήρχαν στις Φυλακές 578 κατάδικοι και υπόδικοι, σε σύγκριση με 645 την 1.1.2009. Κατά το 2010 εισήλθαν στις Φυλακές 2.770 άτομα και απολύθηκαν 2.714, με αποτέλεσμα στις 31.12.2010 να υπάρχουν εντός των Φυλακών 634 κατάδικοι και υπόδικοι.

Οι κρατούμενοι εντός των Φυλακών ασχολούνται με την εκτέλεση διαφόρων κατασκευαστικών έργων, τα οποία αφορούν στη βελτίωση των συνθηκών ασφαλείας και διαβίωσης των κρατουμένων. Με την καθοδήγηση των Τεχνικών Υπηρεσιών του Τμήματος Φυλακών και των εκπαιδευτών τους, οι κρατούμενοι ανέλαβαν, κατά το 2010, την εκτέλεση έργων συνολικής δαπάνης €403.840.

Επιπρόσθετα, 137 κατάδικοι, ανάλογα με τις ειδικότητες και τα ενδιαφέροντά τους, απασχολήθηκαν στα διάφορα εργαστήρια που λειτουργούν εντός των Φυλακών για σκοπούς επαγγελματικής κατάρτισης.

Κόστος διατροφής. Το συνολικό κόστος αγοράς των τροφίμων για τους κατάδικους, καθώς και για τους κρατούμενους της Αστυνομίας, οι οποίοι κρατούνται σε χώρους των Φυλακών που έχουν παραχωρηθεί στην Αστυνομία, ανήλθε στο ποσό των €936.266 σε σύγκριση με €904.761 κατά το 2009.

Ο ημερήσιος μέσος όρος καταδικών και κρατουμένων της Αστυνομίας που σιτίζονταν ήταν 740, με ημερήσιο κατά κεφαλή κόστος €3,47, σε σύγκριση με 759 και €3,26 αντίστοιχα, το 2009.

Υπερωρίες. Η δαπάνη για το έτος 2010 ανήλθε στις €158.694, σε σύγκριση με €524.234 το 2009, δηλαδή σημειώθηκε σημαντική μείωση €365.540 ή 69,7%. Σύμφωνα με μηνιαίες καταστάσεις που αποστέλλονται στον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, το μεγαλύτερο ποσοστό των υπερωριών εξακολουθεί να οφείλεται σε ώρες που κλήθηκε το προσωπικό να εργαστεί δεύτερη βάρδια υπερωριακά, για αναπλήρωση δεσμοφυλάκων που βρίσκονταν με άδεια ασθένειας. Συγκεκριμένα, οι εν λόγω ώρες ανήλθαν σε 10.618 και το ύψος της δαπάνης σε €92.129, σε σύγκριση με 26.830 ώρες και δαπάνη ύψους €249.155 για το 2009.

Κατά το 2010 πιστώθηκε στο προσωπικό των Φυλακών ελεύθερος χρόνος 2.198 ωρών έναντι υπερωριακής απασχόλησης (2.284 το 2009), από τον οποίο παραχωρήθηκαν, εντός του έτους, μόνο οι 461 ώρες. Ως αποτέλεσμα, οι συσσωρευμένες ώρες που βρίσκονταν πιστωμένες στο προσωπικό, στις 31.12.2010, ανήλθαν στις 11.663 και επισύραμε την προσοχή στο γεγονός ότι η μεγάλη συσσώρευση ελεύθερου χρόνου δυσχεραίνει, ή ακόμα και καθιστά αδύνατη, την παραχώρησή του, επισημαίνοντας ότι, σύμφωνα με τις εγκυκλίους του Υπουργείου Οικονομικών 1347, ημερ. 27.11.2007 και 1358, ημερ. 7.5.2008, ο ελεύθερος χρόνος που παραχωρείται έναντι δεδουλευμένων υπερωριών θα πρέπει να παραχωρείται εντός του έτους στο οποίο έχει δημιουργηθεί, με επέκταση και στο πρώτο τρίμηνο του επόμενου έτους.

Ο Αν. Διευθυντής συμφώνησε με τις διαπιστώσεις μας και μάς πληροφόρησε ότι, παρά τις δυσκολίες που συνεπάγεται η φύση της δουλειάς των δεσμοφυλάκων, θα γίνει προσπάθεια για παραχώρηση του ελεύθερου χρόνου, εντός των αμέσως επομένων μηνών.

Αποθήκη Οπλισμού και Πυρομαχικών. Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η αποθήκη Οπλισμού και Πυρομαχικών βρίσκεται εντός του χώρου των Φυλακών γεγονός που ενδεχομένως να ελλοχεύει κινδύνους και εισηγηθήκαμε και πάλι όπως το θέμα μελετηθεί και αξιολογηθεί από το Τμήμα.

Ο Αν. Διευθυντής μας πληροφόρησε ότι, στις προτάσεις του Τμήματος για τον Προϋπολογισμό 2010, περιλήφθηκε πρόνοια για μελέτη και σχεδιασμό ανέγερσης νέας αποθήκης εκτός των τειχών των Φυλακών, αλλά δεν εγκρίθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών, ενόψει και της αναμονής λήψης αποφάσεων για

ευρύτερη επέκταση και αναβάθμιση των υφιστάμενων κτιρίων ή ανέγερσης νέων σύγχρονων εγκαταστάσεων. Η ίδια πρόνοια περιλήφθηκε και στις προτάσεις του Τμήματος για τους Προϋπολογισμούς 2011 και 2012, με το ίδιο όμως αποτέλεσμα, δηλαδή της μη έγκρισής.

Δημιουργία Κυβερνητικής Πύλης Διαδικτύου. Με βάση Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 22.6.2005 με την οποία εγκρίθηκε η δημιουργία κυβερνητικής πύλης διαδικτύου από τα Υπουργεία/Τμήματα, το Τμήμα Φυλακών ζήτησε από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (Τ.Υ.Π.) την ανάπτυξη ιστοσελίδας, η οποία, σύμφωνα με επιστολή του Τ.Υ.Π. προς τον Διευθυντή Φυλακών, ολοκληρώθηκε στις 8.12.2005. Στην ίδια επιστολή, το Τ.Υ.Π. ζητούσε από το Τμήμα Φυλακών ενημέρωση, έτσι ώστε η ιστοσελίδα να δημοσιευθεί στο διαδίκτυο το συντομότερο δυνατό. Το Τ.Υ.Π. σε νέα επιστολή του προς τον Διευθυντή Φυλακών, ημερ. 19.5.2008, αναφέρει ότι δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα η ενημέρωση του διαδικτυακού τόπου, με αποτέλεσμα να αυξάνεται ο κίνδυνος ανάγκης επανασχεδιασμού του, προτού καν δημοσιοποιηθεί. Επισημαίνει επίσης ότι για την ανάπτυξη του διαδικτυακού τόπου των Φυλακών δεσμεύτηκαν πόροι του δημοσίου. Όπως ενημερωθήκαμε από τον συντονιστή του έργου στις Φυλακές, η ιστοσελίδα έχει ενημερωθεί, και έχουν επιλυθεί όλα τα προβλήματα. Ο Αν. Διευθυντής μας πληροφόρησε ότι αναμένεται η δημοσίευσή της στο διαδίκτυο σύντομα.

Αγορά/Εγκατάσταση Αψίδας Ανίχνευσης Ναρκωτικών και Εκρηκτικών Ουσιών στις Κεντρικές Φυλακές. Τον Νοέμβριο 2009, το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (ΗΜΥ) προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό – κατόπιν αιτήματος του Αναπληρωτή Διευθυντή του Τμήματος Φυλακών – για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση Ανιχνευτή Ναρκωτικών και Εκρηκτικών τύπου Αψίδας, για τις Κεντρικές Φυλακές, με εκτίμηση δαπάνης €245.000. Τον Μάρτιο 2010, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων (ΥΣΕ), αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού, επειδή μεταξύ άλλων η τιμή της μοναδικής προσφοράς που υποβλήθηκε ήταν 20% ψηλότερη από την εκτίμηση του Τμήματος (€293.500).

Τον Νοέμβριο 2010, το Τμήμα ΗΜΥ υπέβαλε αίτημα στο Συμβούλιο Προσφορών του ΥΣΕ για αγορά του εν λόγω εξοπλισμού με προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού, με τον μοναδικό προσφοροδότη ο οποίος είχε υποβάλει προσφορά στον προηγούμενο διαγωνισμό που ακυρώθηκε, επειδή – με βάση τις απαιτήσεις των τεχνικών προδιαγραφών που υποβλήθηκαν από το Τμήμα Φυλακών – ο εξοπλισμός που είχε προσφέρει ήταν ο μοναδικός ο οποίος τις πληρούσε (ιδιαίτερα τις απαιτήσεις για ταυτόχρονη ανίχνευση ναρκωτικών και εκρηκτικών και την δυνατότητα διέλευσης τροχοκαθίσματος). Η εκτίμηση δαπάνης, περιλαμβανομένης της προμήθειας/εγκατάστασης/εκπαίδευσης των χειριστών, της συντήρησης και των αναλωσίμων για επτά χρόνια, υπολογίστηκε σε €885.000 (για 1500 ελέγχους/διερχόμενα άτομα την ημέρα, όπως είχε καθοριστεί από το Τμήμα Φυλακών). Παράλληλα, το Τμήμα ΗΜΥ πληροφόρησε τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (ΥΔΔΤ) ότι από τις 215 αψίδες του συγκεκριμένου κατασκευαστή που είναι εγκατεστημένες διεθνώς, μόνον οι 10 είναι ρυθμισμένες για ταυτόχρονη ανίχνευση ναρκωτικών και εκρηκτικών, ενώ οι υπόλοιπες 205 χρησιμοποιούνται μόνο για ανίχνευση εκρηκτικών. Το Συμβούλιο Προσφορών, αποφάσισε τον Νοέμβριο 2011 την αναβολή της λήψης απόφασης, για περαιτέρω συνεννόηση με το ΥΔΔΤ, όσον αφορά κυρίως την απαίτηση για την λειτουργία του εξοπλισμού ως ταυτόχρονου ανιχνευτή εκρηκτικών και ναρκωτικών.

Ενόψει των πιο πάνω, τον Δεκέμβριο 2010 η Υπηρεσία μας ζήτησε από τον Γενικό Διευθυντή του ΥΔΔΤ όπως μας πληροφορήσει τους λόγους για τους οποίους το Τμήμα Φυλακών επέμενε στην απαίτηση για λειτουργία του συστήματος ως ανιχνευτή – ταυτόχρονα – ναρκωτικών και εκρηκτικών, λαμβάνοντας υπόψη ότι:

- (i) Η ρύθμιση/λειτουργία του συστήματος ως ταυτόχρονου ανιχνευτή εκρηκτικών και ναρκωτικών παρουσιάζει μειωμένη ακρίβεια/αποτελέσματα ανίχνευσης, σε σύγκριση με την ακρίβεια όταν λειτουργεί ξεχωριστά (είτε σαν ανιχνευτής ναρκωτικών είτε σαν ανιχνευτής εκρηκτικών).

- (ii) Ο αριθμός τέτοιων συστημάτων παγκοσμίως που είναι εγκατεστημένα σε φυλακές και χρησιμοποιούνται για ταυτόχρονη ανίχνευση ναρκωτικών και εκρηκτικών είναι μόλις 8, ενώ τα υπόλοιπα 207 (από τα 215), είναι εγκατεστημένα σε αεροδρόμια και λειτουργούν – εκτός από 2 – ως ανιχνευτές μόνο εκρηκτικών.
- (iii) Η προμήθεια Αψίδων με ξεχωριστή λειτουργία (ανίχνευση ναρκωτικών ή εκρηκτικών), πέραν της μεγαλύτερης ενδεχομένως αξιοπιστίας/ακρίβειας στην ανίχνευση, παρέχει την δυνατότητα προκήρυξης ανοικτού διαγωνισμού, αφού υπάρχουν πέραν του ενός κατασκευαστές τέτοιου εξοπλισμού.

Τον Ιανουάριο 2011, ο Γενικός Διευθυντής του ΥΔΔΤ μας πληροφόρησε ότι συμφωνεί με την επιλογή του Τμήματος Φυλακών για αγορά ενός συστήματος που να ανιχνεύει ταυτόχρονα ναρκωτικά και εκρηκτικά.

Τον Φεβρουάριο 2011, το Τμήμα ΗΜΥ, αφού έλαβε γραπτώς τις θέσεις του ΥΔΔΤ σχετικά με την ανάγκη αγοράς του εν λόγω εξοπλισμού, αλλά και τον τελικό αριθμό των απαιτούμενων ελέγχων, ο οποίος μειώθηκε σε 750 ημερησίως, μειώνοντας κατ' αναλογία και την εκτίμηση κόστους σε €506.000, επανέφερε το θέμα ενώπιον του Συμβουλίου Προσφορών του ΥΣΕ. Το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε ομόφωνα να μην εγκρίνει το αίτημα του Τμήματος, μέχρι να δοθούν σαφείς απαντήσεις στα θέματα που είχαν εγερθεί από τον εκπρόσωπο της Υπηρεσίας μας.

Τον Μάρτιο 2011, η Υπηρεσία μας επισήμανε στον Γενικό Διευθυντή του ΥΔΔΤ ότι:

- (i) Στα έγγραφα του διαγωνισμού που ετοιμάστηκαν από το Τμήμα ΗΜΥ, δεν καθορίζονται τα επίπεδα ευαισθησίας και αξιοπιστίας που απαιτείται να έχει ο εξοπλισμός, ώστε να ανιχνεύει ταυτόχρονα και αποτελεσματικά, ναρκωτικά και εκρηκτικά.
- (ii) Στις πληροφορίες που υπάρχουν στο διαδίκτυο (επίσημη ιστοσελίδα του κατασκευαστή του εξοπλισμού του οποίου ζητείται η απ' ευθείας αγορά του), δεν παρατίθενται στοιχεία για το επίπεδο ευαισθησίας ("sensitivity" – ελάχιστη ποσότητα που ανιχνεύεται), καθώς και για το ποσοστό ανεπιτυχούς ανίχνευσης («error rate»), ιδιαίτερα μάλιστα όταν λειτουργεί στη ρύθμιση για ταυτόχρονη ανίχνευση ναρκωτικών και εκρηκτικών, όπως θα λειτουργεί από το Τμήμα Φυλακών.
- (iii) Εξοπλισμός που ανιχνεύει ταυτόχρονα εκρηκτικά και ναρκωτικά, διατίθεται μόνο από έναν κατασκευαστή.

Τον Μάρτιο 2011, το Τμήμα ΗΜΥ, πληροφόρησε τον Γενικό Διευθυντή του ΥΔΔΤ ότι, υπό τις περιστάσεις, δεν θα προχωρούσε με την διαδικασία προκήρυξης του διαγωνισμού και, εάν υφίσταται η ανάγκη εξασφάλισης του συγκεκριμένου συστήματος, τότε θα μπορούσε το Τμήμα Φυλακών να προχωρήσει το ίδιο στην απ' ευθείας αγορά του, αφού το θέμα δεν ήταν πλέον τεχνικό αλλά διαδικαστικό.

Σημειώνεται ότι κατόπιν περαιτέρω διερεύνησης του θέματος από την Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκε ότι η μείωση της ευαισθησίας του συστήματος – όταν λειτουργεί ως ανιχνευτής εκρηκτικών και ναρκωτικών ταυτόχρονα – μειώνεται κατά 15% - 30%, ενώ δεν τηρούνται από την κατασκευάστρια εταιρεία τα ποσοστά λανθασμένης ανίχνευσης (με βάση δηλώσεις της κατασκευάστριας εταιρείας). Σε σύσκεψη που έγινε τον Σεπτέμβριο 2011 στην παρουσία των Υπουργών Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και Συγκοινωνιών και Έργων, για εξέταση του θέματος, αποφασίστηκε η περαιτέρω μελέτη/σύγκριση του κόστους λειτουργίας των δύο επιλογών.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών υπέβαλε στοιχεία αναφορικά με το κόστος αγοράς, συντήρησης και αναλώσιμων υλικών για τις δύο επιλογές, τα οποία αξιολογούνται από το Υπουργείο για λήψη απόφασης.

3.10 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός του Υπουργείου για το 2010 ανήλθε σε €56,9 εκ. και η σχετική δαπάνη σε €41,0 εκ. ή 72,1% του Προϋπολογισμού.

Από τον συνολικό Προϋπολογισμό ποσό ύψους €21,2 εκ. αφορούσε σε πιστώσεις για τακτικές δαπάνες, από τις οποίες δαπανήθηκε ποσό ύψους €17,6 εκ. ή 83,0% (2009: €18,7 εκ., €16,0 εκ., 85,6%, αντίστοιχα) και €35,6 εκ. σε πιστώσεις για αναπτυξιακές δαπάνες από τις οποίες δαπανήθηκε ποσό €23,4 εκ. ή 65,7% (2009: €43,8 εκ., €19,3 εκ. και 55,9%, αντίστοιχα).

Σημειώνεται ότι, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 22.4.2010 τη μείωση των αναπτυξιακών δαπανών του Προϋπολογισμού, και το Υπουργείο αποδέχθηκε μειώσεις ύψους €3,8 εκ. ως προτεινόμενες εξοικονομήσεις, οι οποίες δεσμεύτηκαν τον Μάιο 2010 και δεν διατέθηκαν για εκταμίευση.

Σχέδια παροχής χορηγιών και επιδοτήσεων.

(α) Το ποσοστό υλοποίησης των εν λόγω δαπανών έχει αυξηθεί αισθητά το 2010 σε σχέση με τα αντίστοιχα ποσοστά προηγούμενων ετών, λόγω αφενός της μείωσης στο εγκεκριμένο ποσό των διαθέσιμων πιστώσεων και αφετέρου της αύξησης στις πραγματικές δαπάνες, όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα.

Έτος	Προϋπολογισμός	Πραγματικές δαπάνες	Ποσοστό υλοποίησης
	€εκ.	€εκ.	%
2007	21,0	13,3	63,1
2008	18,8	10,3	54,8
2009	16,8	8,2	48,9
2010	14,2	11,7	82,4

(β) Παρατηρείται αρκετή καθυστέρηση, στη διεκπεραίωση των αιτήσεων, που αφορούν στο Σχέδιο Παροχής Κυβερνητικών Χορηγιών για το Σύστημα HACCP για τρόφιμα και ποτά (ισχύς 1.1.2009-31.12.2010), στα Προγράμματα Ενθάρρυνσης της Νεανικής Επιχειρηματικότητας και Ενίσχυσης της Γυναίκας Επιχειρηματικότητας, και στο Πρόγραμμα Μετακίνησης Μικρών Επιχειρήσεων σε Εγκεκριμένες Περιοχές.

(γ) Το Υπουργείο, θεωρεί ότι ο βαθμός υλοποίησης εξαρτάται, μεταξύ άλλων, από το ενδιαφέρον που επιδεικνύουν οι επιχειρήσεις για συμμετοχή στα σχέδια του Υπουργείου, καθώς και στην έγκαιρη εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους που απορρέουν από τις πρόνοιες των Σχεδίων, άποψη με την οποία η Υπηρεσία μας συμφωνεί. Ωστόσο, σημαντικός παράγοντας για τον βαθμό υλοποίησης των σχεδίων παραμένει και η δυνατότητα του Υπουργείου να μπορεί να ανταποκρίνεται στον αριθμό των αιτημάτων που του υποβάλλονται.

(δ) Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι θα μπορούσε να μελετηθεί από το Υπουργείο η εφαρμογή μιας ομοιόμορφης πολιτικής για όλα τα Σχέδια (είτε συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση είτε χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους) αναφορικά με τα διάφορα πιστοποιητικά/έγγραφα που απαιτούνται και αφορούν στα σχέδια τα οποία προκηρύσσονται από τις Διευθύνσεις του Υπουργείου και τον χρόνο υποβολής τους καθώς επίσης και τον τρόπο καθορισμού της σειράς κατάταξης των αιτημάτων και τον τρόπο έγκρισης των αιτήσεων.

(ε) Μετά την υιοθέτηση της νέας διαδικασίας που έχει ορίσει ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, εξασφαλίζονται υπεύθυνες δηλώσεις από τους δικαιούχους πριν τη χορήγηση ενίσχυσης ή σπονός σημασίας (αντί των κεντρικών μητρώων που τηρούνταν προηγουμένως), για τις οποίες το Υπουργείο θα πρέπει να εξεύρει τον αναγκαίο μηχανισμό για την εξακρίβωση της ορθότητάς τους και ότι δεν ξεπερνούνται τα ενδεδειγμένα όρια χορηγιών.

(στ) Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Υπουργείο μελετήσει τη δυνατότητα εισαγωγής αποτρεπτικών κυρώσεων για προστασία των σχεδίων του, εάν και όταν αποδειχθεί προσπάθεια εκμετάλλευσής τους από

αιτητές. Το Υπουργείο, μετά από συνεννόηση με τη Νομική Υπηρεσία, περιέλαβε σχετική πρόνοια στα σχέδια χορηγιών. Ωστόσο, η εν λόγω πρόνοια δεν κρίνεται ως αρκούντως αποτρεπτική, αφού, σύμφωνα μ' αυτήν, αποκλείονται αιτητές που είχαν καταδικαστεί για απάτη σε σχέση μόνο με σχέδια χορηγιών του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι αιτητές που έχουν καταδικαστεί για απάτη σε σχέση με οποιοδήποτε κυβερνητικό σχέδιο χορηγίας θα πρέπει να αποκλείονται και εισηγήθηκε όπως το Υπουργείο εξετάσει το ενδεχόμενο ανάλογης επέκτασης της εν λόγω πρόνοιας.

Η Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού συμφώνησε με την εισήγηση της Υπηρεσίας μας.

Στρατηγικό Σχέδιο για την Ανάπτυξη του Ηλεκτρονικού Εμπορίου στην Κύπρο (ενισχύσεις de-minimis).

(α) Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του με αρ. 64.729 και ημερ. 12.12.2006, ενέκρινε την υλοποίηση του πιο πάνω Σχεδίου, κατά την περίοδο 2007-2009 με προκαταρκτικό προϋπολογισμό €4,6 εκ., σκοπός του οποίου είναι η επιχορήγηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων με de-minimis χορηγίες για ανάπτυξη και προώθηση της χρήσης του ηλεκτρονικού εμπορίου και για αξιοποίηση των δυνατοτήτων και των ευκαιριών που προσφέρει το διαδίκτυο. Λόγω καθυστέρησης που παρατηρήθηκε στη σύναψη σύμβασης με τον Διευθυντή Έργου, το Υπουργικό Συμβούλιο, με νέα απόφασή του με αρ. 69.475 και ημερ. 21.10.2009, ενέκρινε τροποποίηση της διάρκειας υλοποίησης και εφαρμογής του Σχεδίου για την περίοδο Μάιος 2008-Απρίλιος 2011.

Ενώ το Υπουργείο, σύμφωνα με επιστολή του προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, προγραμματίζε την εφαρμογή του Σχεδίου από τον Απρίλιο 2009, το Σχέδιο προκηρύχθηκε μόλις την 1.12.2009. Ως αποτέλεσμα, κατά το 2009 δαπανήθηκαν μόλις €96.306 (από τα €1,7 εκ. που προϋπολογίστηκαν) και αφορούσαν σε αμοιβή του Διευθυντή Έργου, ενώ το 2010, δαπανήθηκε ποσό ύψους €950.947 (από τα €1,7 εκ. που προϋπολογίστηκαν), και αφορούσαν, εκτός από την αμοιβή του Διευθυντή Έργου, σε χορηγίες που καταβλήθηκαν σε 118 εταιρείες από τις 260 που υπέβαλαν αίτηση (οι 39 αποσύρθηκαν, οι 85 απορρίφθηκαν, για 10 η διαδικασία της καταβολής της χορηγίας αναβλήθηκε για το 2011 και για 8 η εξέταση αναβλήθηκε για το 2011).

(β) Για την παροχή υπηρεσιών Διευθυντή Έργου με στόχο την επίβλεψη και υλοποίηση του Στρατηγικού Σχεδίου για την Ανάπτυξη του Ηλεκτρονικού Εμπορίου στην Κύπρο, υπογράφηκε στις 7.5.2008 συμφωνία μεταξύ του Υπουργείου και εταιρείας, για περίοδο 36 μηνών από τις 12.5.2008 για ποσό ύψους €276.793, πλέον Φ.Π.Α. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι:

(i) Ενώ στη σύμβαση που υπογράφηκε (παρ. 8.1) προνοείτο ότι το Υπουργείο θα δικαιούταν, ανά μήνα, κατά τη διάρκεια της παροχής υπηρεσιών, να λαμβάνει μία ή περισσότερες εκθέσεις προόδου της εργασίας που έχει επιτελεστεί όσον αφορά στην παροχή των υπηρεσιών, η αρμόδια Εποπτική Επιτροπή για τη μελέτη και λήψη αποφάσεων για την αποτελεσματική υλοποίηση του Σχεδίου, σε συνεδρία της ημερ. 13.3.2009, συμφώνησε με εισήγηση του Διευθυντή Έργου όπως, αντί των μηνιαίων εκθέσεων προόδου, να πραγματοποιούνται συναντήσεις σε μηνιαία βάση όπου θα δίδεται αναφορά της προόδου του έργου από τον Διευθυντή Έργου και να ετοιμάζονται πρακτικά τα οποία να αποστέλλονται και στα μέλη της Επιτροπής, εισήγηση η οποία, εκτός του ότι δεν είχε υλοποιηθεί, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι δεν ικανοποιεί τη σχετική πρόνοια του συμβολαίου.

Η Υπουργός μάς ανέφερε ότι παρά το γεγονός ότι το συμβόλαιο προνοούσε την υποβολή μηνιαίων εκθέσεων, καθιερώθηκε από την Επιτροπή η πρακτική υποβολής τριμηνιαίων εκθέσεων, λόγω βασικά της ύπαρξης συνεχούς ενημέρωσης για την πρόοδο του έργου σε ενδοτμηματικό επίπεδο.

(ii) Παρόλο ότι η συμφωνία έληξε (Μάιος 2011), η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι ενέργειες/δράσεις οι οποίες, ενώ περιλήφθηκαν στην εν λόγω συμφωνία, δεν κατέστη δυνατό να υλοποιηθούν, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη πριν την οριστική διευθέτηση των υποχρεώσεων του Υπουργείου προς τον Σύμβουλο.

Η Υπουργός μάς ανέφερε ότι η Επιτροπή ενέκρινε στην τελευταία της συνεδρία στις 21.6.2011 την τελική έκθεση και δήλωσε ικανοποίηση για τη συνεργασία και τις υπηρεσίες που προσέφερε ο

Διευθυντής Έργου στο Υπουργείο, για επίτευξη των κύριων στόχων του στρατηγικού σχεδίου για το ηλεκτρονικό εμπόριο.

Σχέδια δανειοδότησης με κυβερνητική εγγύηση. Σύμφωνα με τις καταστάσεις που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας, το σύνολο των δανείων που παραχωρήθηκαν με κυβερνητική εγγύηση, σε 154 εταιρείες, ανήλθε σε €12.259.637.

Στις 31.12.2010 το υπόλοιπο των δανείων ήταν €3.075.704 για τα οποία η υποχρέωση της Κυβέρνησης, ως εγγυήτριας, ήταν €2.663.224. Οι καθυστερημένες δόσεις των δανείων στις 31.12.2010, που αφορούν σε 10 εταιρείες, ήταν €2.858.977. Μέχρι τις 31.12.2010 η Κυβέρνηση πλήρωσε, ως εγγυήτρια, ποσό ύψους €730.239, το οποίο αφορά σε 23 εταιρείες.

Οι περισσότερες εκκρεμότητες των Σχεδίων αποτελούν προβληματικές περιπτώσεις, για τις οποίες απαιτούνται ξεχωριστοί χειρισμοί για την καθεμιά.

Παρατηρείται ότι για χρόνια δεν υπήρξε σημαντική βελτίωση της κατάστασης, ενώ τα δάνεια επιβαρύνονται με επιπρόσθετους τόκους τους οποίους ενδεχομένως να κληθεί η Κυβέρνηση να καταβάλει στις τράπεζες, γι' αυτό και όπως ανέφερε η Υπηρεσία μας θα πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες για σύντομη διευθέτησή τους. Χαρακτηριστικά αναφέρονται δάνεια, τα αρχικά ποσά των οποίων ήταν €213.194 και €275.085, και για τα οποία στις 31.12.2010 τα ποσά ανήλθαν με τους τόκους σε €426.388 και €682.701, αντίστοιχα και είναι εγγυημένα από την Κυβέρνηση κατά 75% και 90%, αντίστοιχα.

Όπως μας πληροφόρησε η Υπουργός, η θέση του Υπουργείου, μετά και από σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα, η οποία διαβιβάστηκε στο Υπουργείο Οικονομικών, είναι όπως, για αρκετές από τις περιπτώσεις αυτές, η Κυβέρνηση θα πρέπει να καταλήξει σε συμφωνία με τις τράπεζες.

Σχέδια Ασφαλίσεως Εξαγωγών με Κυβερνητική Εγγύηση.

(α) Χρέη Ιράκ και Κουβέιτ. Μετά από σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 9.11.2005, οι Υπουργοί Οικονομικών της Κύπρου και του Ιράκ υπέγραψαν σχετική συμφωνία στις 20.9.2006 με την οποία συμψηφίζονται το χρέος Ιράκ και Κουβέιτ προς Κύπρο με το χρέος Κύπρου προς Ιράκ και Κουβέιτ, το οποίο αφορά σε οφειλές των κυπριακών εταιρειών πετρελαιοειδών προς την Κυβέρνηση του Ιράκ και διαγράφονται οποιαδήποτε υπόλοιπα.

Οι οφειλές των κυπριακών εταιρειών πετρελαιοειδών ύψους USD 6.782.450, πλέον τόκους, αφορούν σε τρεις εταιρείες πετρελαιοειδών, οι δύο από τις οποίες κατέβαλαν στις 16.2.2009 τις οφειλές τους (USD 10.892.269), ενώ η τρίτη, της οποίας η οφειλή ανερχόταν σε USD 4.335.853 στις 16.2.2009, δεν ανταποκρίθηκε στο αίτημα για εξόφληση, με αποτέλεσμα να καταχωριστεί εναντίον της αγωγή από την Κυπριακή Δημοκρατία.

Στη συμφωνία για συμψηφισμό συμπεριλήφθηκαν και οφειλές του Ιράκ προς Κύπριους επιχειρηματίες χωρίς να εξασφαλιστεί η εκ των προτέρων συγκατάθεσή τους πριν τη σύναψη της συμφωνίας αυτής. Ως εκ τούτου, δύο εταιρείες κινήθηκαν νομικά εναντίον της Δημοκρατίας τον Ιούλιο 2009 και Ιούνιο 2010 για καταβολή αποζημίωσης ύψους περίπου USD 3,1 εκ., πλέον τόκους, για ζημιές που υπέστησαν, λόγω του συμψηφισμού των χρεών, που είχε ως αποτέλεσμα, σύμφωνα με τους ενάγοντες, να ματαιωθεί νομικά η δυνατότητα των εν λόγω εταιρειών να διεκδικήσουν την εξόφληση οποιουδήποτε χρέους προς αυτές από τις κρατικές επιχειρήσεις του Ιράκ.

(β) Χρέη Λιβύης. Κατά το 2010, στα πλαίσια σύγκλησης της αρμόδιας τεχνικής επιτροπής Κύπρου – Λιβύης, επιτεύχθηκε συμφωνία για παραχώρηση από τη Λιβύη ποσού ύψους USD 8.525.556 προς την Κυπριακή Δημοκρατία για τη συνολική εξόφληση των χρεών της Λιβύης προς την Κύπρο (το υπόλοιπο των οποίων ανερχόταν σε περίπου USD 11,5 εκ.). Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται ποσό ύψους USD 1.058.369, που οφείλεται σε κυπριακή εταιρεία και το οποίο τελεί υπό αμφισβήτηση από την Αρχή Ακινήτων και Πιστοποίησης της Λιβύης και θα παραμείνει δεσμευμένο μέχρι την τελική συμφωνία μεταξύ των δύο εμπλεκομένων.

Στις 11.1.2011, εμβάστηκε από τις Λιβυκές αρχές σε λογαριασμό της Δημοκρατίας ποσό ύψους USD 3.799.905, ενώ το υπολειπόμενο ποσό (USD 3.667.282) δεν κατέστη δυνατό να εξασφαλιστεί λόγω της έκρυθμης κατάστασης που επικρατεί στη Λιβύη.

Η Υπουργός μάς πληροφόρησε ότι, μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερομηνίας 9.6.2011, έχει ήδη καταβληθεί το ποσό που αναλογεί στις 12 από τις 13 επηρεαζόμενες εταιρείες και ότι το ποσό που αναλογεί στην 13^η εταιρεία θα καταβληθεί μόλις προσκομισθούν τα απαραίτητα πιστοποιητικά που έχουν ζητηθεί από την εταιρεία, ενώ για όσες εταιρείες είναι διαγραμμαμένες ή έχουν διαλυθεί εκούσια ή με απόφαση δικαστηρίου, έχει ήδη ληφθεί νομική γνωμάτευση από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Κυβερνητικές Βιομηχανικές Περιοχές.

(α) Υπενοικίαση/εκχώρηση δικαιωμάτων βιομηχανικών τεμαχίων. Ο θεσμός των κυβερνητικών βιομηχανικών περιοχών άρχισε το 1966 με στόχο την επιτάχυνση του ρυθμού βιομηχανικής ανάπτυξης. Με την ίδρυση των βιομηχανικών περιοχών δημιουργήθηκε η αναγκαία βιομηχανική υποδομή και οι κατάλληλες συνθήκες ώστε να παρέχεται στην ιδιωτική πρωτοβουλία η δυνατότητα για γρήγορη εγκαθίδρυση βιομηχανικών μονάδων με το χαμηλότερο δυνατό κεφαλαιουχικό κόστος. Η τελευταία βιομηχανική περιοχή δημιουργήθηκε στην Κοκκινотριμιθιά (ολοκληρώθηκε το 2004).

Με την πάροδο του χρόνου ορισμένοι βιομήχανοι δεν ενδιαφέρονται να λειτουργούν πλέον τις βιομηχανικές τους μονάδες στις βιομηχανικές περιοχές και αντ' αυτού επιλέγουν να υπενοικιάζουν τα βιομηχανικά τεμάχια (μαζί με τα ανεγερθέντα κτίρια) σε τρίτα άτομα ή πωλούν/εκχωρούν τα δικαιώματα που απορρέουν από τις συμβάσεις μίσθωσης.

Σχετικά, η Υπηρεσία μας διαπίστωσε τα εξής:

- (i)** Τα ενοίκια που καταβάλλουν οι ενοικιαστές προς το Υπουργείο είναι μηδαμινά σε σχέση με τα ενοίκια που εισπράττουν οι ίδιοι από την υπενοικίαση σε τρίτα άτομα.
- (ii)** Σε περίπτωση εκχώρησης των δικαιωμάτων που απορρέουν από τις συμβάσεις μίσθωσης, οι ενοικιαστές εισπράττουν μεγάλα χρηματικά ποσά, που σε ορισμένες περιπτώσεις ανέρχονται σε εκατοντάδες χιλιάδες ευρώ.
- (iii)** Το Υπουργείο παραχώρησε εγκρίσεις για τις υπενοικιάσεις σε ιδιώτες παρόλο ότι υπήρξαν παραβιάσεις των συμβάσεων μίσθωσης (παράνομες επεκτάσεις, οφειλόμενα αποχετευτικά τέλη, παράνομη χρήση).
Παρόλο ότι η Υπηρεσία μας δεν έχει εντοπίσει τέτοιες περιπτώσεις τα τελευταία χρόνια, επισημάναμε, για σκοπούς ενδεχόμενων μελλοντικών χειρισμών, ότι, σύμφωνα με τις συμβάσεις μίσθωσης, σε περίπτωση υπερημερίας πληρωμής του μισθώματος ή σε περίπτωση κατά την οποία ο μισθωτής δεν εκπληρώνει οποιαδήποτε από τις υποχρεώσεις του που απορρέει από τη σύμβαση, το Υπουργείο έχει το δικαίωμα όπως ανακτήσει την κυριότητα του τεμαχίου, χωρίς υποχρέωση για οποιαδήποτε αποζημίωση.
- (iv)** Αρκετές βιομηχανίες υπενοικίασαν βιομηχανικά τεμάχια, χωρίς να έχουν εξασφαλίσει την απαιτούμενη έγκριση από το Υπουργείο, σύμφωνα με τη σύμβαση μίσθωσης, την οποία σε ορισμένες περιπτώσεις ζήτησαν και πήραν καλυπτικά εκ των υστέρων.

Λαμβάνοντας υπόψη τα προαναφερόμενα, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι το Υπουργείο πρέπει να μελετήσει το θέμα, συμπεριλαμβανομένου και του ενδεχομένου τροποποίησης των μελλοντικών συμβάσεων ή/και νομοθεσίας που διέπει τη λειτουργία των βιομηχανικών περιοχών, ώστε να αποφεύγεται η ευχέρεια για κερδοσκοπική εκμετάλλευση των βιομηχανικών περιοχών, οι οποίες θα πρέπει να εξυπηρετούν αποκλειστικά τους αρχικούς σκοπούς λειτουργίας τους.

(β) Χρησιμοποίηση κυβερνητικών βιομηχανικών περιοχών για σκοπούς άλλους από αυτούς που καθορίζονται στις συμβάσεις μίσθωσης. Από έρευνα που διενεργήθηκε το 2007, διαπιστώθηκε ότι αρκετές

κυβερνητικές βιομηχανικές περιοχές χρησιμοποιούνται για σκοπούς άλλους από αυτούς που καθορίζονται στις συμβάσεις μίσθωσης.

Στις 24.10.2007, το Υπουργικό Συμβούλιο, με σχετική απόφασή του (αρ. 66.158) ενέκρινε τη λήψη δικαστικών μέτρων, αφού προηγουμένως ληφθούν και οι απόψεις του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου (ΚΕΒΕ), οι οποίες υποβλήθηκαν στο Υπουργείο στις 18.3.2008.

Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 19.5.2009 στο γραφείο του Υπουργού Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού σε σχέση με την παράνομη χρήση και επέκταση των υποστατικών στις βιομηχανικές περιοχές αποφασίστηκε:

- (i) Σε ότι αφορά στην αυθαίρετη αλλαγή χρήσης να ληφθούν δικαστικά μέτρα (χωρίς ωστόσο να καθοριστεί ποιες αλλαγές θεωρούνται αυθαίρετες).
- (ii) Στις περιπτώσεις όπου οι μισθωτές υποχρεώθηκαν λόγω της φιλελευθεροποίησης του εμπορίου και των νέων οικονομικών δεδομένων να διεξάγουν μικτές χρήσεις για επιβίωση των επιχειρήσεών τους, να επιδειχθεί κατανόηση.
- (iii) Σε ότι αφορά στις πολεοδομικές υπερβάσεις αναφέρεται ότι ο Υπουργός Εσωτερικών, μετά την υποβολή σχετικών εισηγήσεων από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, εξέδωσε στις 25.9.2009 ειδικό διάταγμα (Κ.Δ.Π. 334/09) με το οποίο δίνεται η διακριτική ευχέρεια στις πολεοδομικές αρχές να χορηγούν την έγκρισή τους για αύξηση του συντελεστή κάλυψης μέχρι 70% και αύξηση των ορόφων κατά ένα.

Το Υπουργείο ενημέρωσε σχετικά, μέσω του ΚΕΒΕ, τους μισθωτές των βιομηχανικών περιοχών για να υποβάλουν σχετική αίτηση στις αρμόδιες πολεοδομικές αρχές μαζί με τα αρχιτεκτονικά σχέδια των κτιριακών επεκτάσεων που έχουν πραγματοποιήσει, για χορήγηση καλυπτικής πολεοδομικής άδειας.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η διαφορετική από την αρχικά προορισθείσα χρήση των υποστατικών αυτών δεν συμβάλλει στον υγιή ανταγωνισμό με τις επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σε εμπορικές περιοχές και καταβάλλουν πολλαπλάσια ενοίκια, σύμφωνα με τις συνθήκες της ελεύθερης αγοράς.

Συναφώς αναφέρεται ότι, μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Ιούνιος 2011), δεν είχαν ληφθεί δικαστικά μέτρα εναντίον όλων των μισθωτών που το Υπουργείο θεωρεί ότι έχουν προβεί σε αυθαίρετη αλλαγή χρήσης των βιομηχανικών τεμαχίων.

Η Υπουργός μάς ανέφερε ότι οι περιπτώσεις επεκτάσεων χωρίς την απαιτούμενη άδεια οικοδομής έχουν παραπεμφθεί στις αρμόδιες αρχές (Δήμους και Επαρχιακές Διοικήσεις).

(γ) Έγκριση για υποθήκευση εμπράγματος δικαιώματος επί βιομηχανικών τεμαχίων. Διαπιστώθηκε ότι σε ορισμένες βιομηχανίες οι οποίες είχαν αναστείλει ή τερματίσει τις εργασίες τους, παραχωρήθηκε από το Υπουργείο έγκριση για υποθήκευση του εμπράγματος δικαιώματος που κατέχουν στα βιομηχανικά τεμάχια για εξασφάλιση δανείου που δεν αφορούσε στις εργασίες των βιομηχανιών.

Το Υπουργείο, πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης, «ο εκμισθωτής δεν μπορεί να αρνηθεί τη χορήγηση της έγκρισης (για υποθήκευση) χωρίς αποχρώντα λόγο».

Ωστόσο η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι η αναστολή/τερματισμός των εργασιών των εν λόγω εταιρειών αποτελούσε αποχρώντα λόγο για άρνηση χορήγησης έγκρισης για την εν λόγω υποθήκευση. Στην περίπτωση δε που το συμβόλαιο περιορίζει το Υπουργείο ως προς τις εξουσίες του, το Υπουργείο θα μπορούσε να τροποποιήσει ανάλογα τα νέα συμβόλαια, κάτι που επέλεξε να μην κάνει.

(δ) Ανανέωση σύμβασης μίσθωσης. Διαπιστώθηκε ότι κατά τη λήψη απόφασης για ανανέωση σύμβασης μίσθωσης λαμβάνεται υπόψη μόνο η τακτοποίηση των οικονομικών υποχρεώσεων του μισθωτή χωρίς να εξετάζεται εάν ο μισθωτής έχει προβεί σε οποιεσδήποτε παράνομες επεμβάσεις και εάν συμμορφώνεται πλήρως με τους όρους του συμβολαίου.

(ε) Επιθεώρηση κυβερνητικών βιομηχανικών περιοχών. Ο αριθμός των επισκέψεων που πραγματοποιούνται στις κυβερνητικές βιομηχανικές περιοχές για να εντοπίζονται έγκαιρα τα διάφορα

προβλήματα όπως είναι η αυθαίρετη επέμβαση σε κυβερνητική γη, υπενοικίαση μέρους των υποστατικών χωρίς την έγκριση του Υπουργείου και άλλα, τα οποία δεν συνάδουν με τους όρους των συμβάσεων μίσθωσης, μειώθηκε σημαντικά κατά το 2010 (29) σε σύγκριση με το 2009(43).

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι υπάρχει περιθώριο περαιτέρω αύξησης των επισκέψεων και εάν πραγματοποιείτο τουλάχιστο μια επίσκεψη τον μήνα σε κάθε βιομηχανική περιοχή, από τον καθένα από τους 6 λειτουργούς που διενεργούν τις επιθεωρήσεις, τα περισσότερα από τα προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί όπως η υπενοικίαση των εργοστασιακών χώρων σε άλλες επιχειρήσεις, η παράνομη χρήση και η παράνομη κτιριακή επέκταση θα εντοπίζονταν και επιλύονταν εγκαίρως.

Καθυστερημένα έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2010 ανήλθαν σε €1.390.525 σε σύγκριση με €1.302.862 στις 31.12.2009 και αφορούν κυρίως σε ενοίκια βιομηχανικών περιοχών (€1.312.622 σε σύγκριση με €1.223.078 στις 31.12.2009). Ποσό ύψους €717.469 ή 52% αφορά σε καθυστερήσεις προηγούμενων ετών, ενώ ποσό €673.056 ή 48% αφορά σε καθυστερήσεις του 2010.

Αρκετές περιπτώσεις καθυστερήσεων αφορούν σε μισθωτές, οι οποίοι καθυστερούν την πληρωμή των ετήσιων ενοικίων τους για περίοδο πέραν των πέντε ετών, για τους οποίους έχει κινηθεί η διαδικασία λήψης δικαστικών μέτρων. Όπως μας έχετε πληροφορήσει, αρκετές από τις περιπτώσεις αυτές βρίσκονται στη Νομική Υπηρεσία προκειμένου να κινηθεί αγωγή για τερματισμό των συμβάσεων τους και είσπραξη των καθυστερημένων ενοικίων.

Στις αρχές του 2010, το Υπουργείο παρέπεμψε όλες τις υπόλοιπες περιπτώσεις των μισθωτών που καθυστερούν ή αρνούνται να καταβάλουν τα ενοίκια τους σύμφωνα με τις συμβατικές τους υποχρεώσεις στη Νομική Υπηρεσία για λήψη των αναγκαίων δικαστικών μέτρων.

Διαπιστώθηκε ότι παρά τη σημαντική βελτίωση που παρουσιάζεται στην είσπραξη καθυστερημένων ενοικίων, εντούτοις, σε αρκετές περιπτώσεις, παραμένουν ανείσπρακτα σημαντικά ποσά τα οποία εκκρεμούν από προηγούμενα έτη. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε και πάλι την ανησυχία της ότι, λόγω της μεγάλης καθυστέρησης που παρατηρείται στην είσπραξη των οφειλομένων, οι κίνδυνοι απώλειας ή ζημιάς σε βάρος του δημοσίου είναι υπαρκτοί.

Στην απαντητική επιστολή της, η Υπουργός μάς ανέφερε ότι η λύση συμβάσεων μίσθωσης όσων μισθωτών καθυστερούν ή αρνούνται να καταβάλουν οφειλόμενα ενοίκια είναι σχεδόν ανέφικτη γιατί έχουν υποθηκευμένα τα δικαιώματά τους σε πιστωτικά ιδρύματα.

Δημιουργία και λειτουργία εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων/Δημιουργία Νέων Επιχειρήσεων Υψηλής Τεχνολογίας και Καινοτομίας (Ν.Ε.Υ.Τ.Κ.) μέσω των εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων. Λόγω διοικητικών και άλλων προβλημάτων που προέκυψαν μεταξύ συγκεκριμένου εκκολαπτηρίου και τεσσάρων Ν.Ε.Υ.Τ.Κ. του ίδιου εκκολαπτηρίου, το Υπουργείο αποφάσισε στις 30.10.2007 τη διακοπή οποιωνδήποτε πληρωμών στις πιο πάνω υπό εκκόλαψη εταιρείες.

Στις 4.12.2008 το Υπουργείο διαβίβασε στον Γενικό Εισαγγελέα εκθέσεις γεγονότων για τις τέσσερις εν λόγω Ν.Ε.Υ.Τ.Κ., ζητώντας να καταχωριστούν αγωγές εναντίον του Διευθυντή του εκκολαπτηρίου για τη διεκδίκηση ποσού ύψους €546.415 από τις χορηγίες που παραχωρήθηκαν στις τέσσερις εν λόγω Ν.Ε.Υ.Τ.Κ. και οι οποίες ανέρχονταν σε €728.571.

Όπως μας πληροφόρησε το Υπουργείο, δεν είχε οποιαδήποτε ενημέρωση από τη Νομική Υπηρεσία για οποιεσδήποτε εξελίξεις επί του θέματος.

Υπηρεσία Μέτρων και Σταθμών (ΥΜΣ).

(α) Η μετρωλογική υποδομή της Υπηρεσίας, όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες μας Εκθέσεις, εξακολουθεί να παρουσιάζει ελλείψεις και ως εκ τούτου δεν είναι σε θέση να εκπληρώσει ένα σημαντικό μέρος της αποστολής της.

Η Υπηρεσία μας, λαμβάνοντας υπόψη ότι η λειτουργία της Υπηρεσίας αυτής έχει άμεση σχέση με την προστασία του καταναλωτή, εισηγήθηκε και πάλι, όπως ληφθούν τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα.

(β) Ενίσχυση της Υποδομής στον Τομέα της Μετρολογίας. Η χρηματοδότηση του Έργου «Ενίσχυση της Υποδομής στον Τομέα της Μετρολογίας στην Κύπρο» έγινε στα πλαίσια του προγράμματος «Μεταβατική Διευκόλυνση 2004». Επειδή η ανέγερση του νέου εργαστηρίου μετρολογίας δεν ολοκληρώθηκε και το εργαστήριο δεν στελεχώθηκε πριν τη λήξη του προγράμματος (30.9.2007), υπάρχει η πιθανότητα οικονομικών κυρώσεων λόγω καθυστέρησης στην εφαρμογή της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για μέτρα και σταθμά και ο κίνδυνος επιστροφής του ποσού της συγχρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση η οποία ανέρχεται σε €1.066.760 είναι πιθανός. Αναφέρεται σχετικά ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση προχώρησε ήδη στην ανάκτηση ποσού €59.653 για μη πλήρη αξιοποίηση συγκεκριμένου εξοπλισμού.

Η Υπουργός μάς ανέφερε ότι δεν αναμένεται ανάκτηση περαιτέρω ποσών εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφού έχουν ήδη ληφθεί διορθωτικά μέτρα.

(γ) Νέο εργαστήριο μετρολογίας. Διαπιστώθηκε σημαντική καθυστέρηση στη διαδικασία έναρξης των εργασιών για την ανέγερση του νέου εργαστηρίου, λόγω της καθυστέρησης που παρατηρήθηκε τόσο κατά το σχεδιασμό του κτιρίου, λόγω του εξειδικευμένου του έργου και της έλλειψης σχετικών εμπειριών, καθώς επίσης και στην υπογραφή του συμβολαίου για την ανέγερση του κτιρίου, το οποίο υπογράφηκε τελικά τον Δεκέμβριο 2010 για €4.051.450 (συμπεριλαμβάνει τις ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις, δεκαπενταετές συντήρηση και Φ.Π.Α.). Η ανέγερση του νέου εργαστηρίου μετρολογίας αναμένεται να ολοκληρωθεί περί τα τέλη του 2012.

Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Ποιότητας (Κ Ο Π Π).

(α) Οι αρμοδιότητες του Οργανισμού είναι η τεχνική πληροφόρηση που αφορά στους τεχνικούς κανόνες ποιότητας, διαπίστευση, ορθή εργαστηριακή πρακτική, και η προώθηση της ποιότητας.

(β) Εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Κανονισμού για τη Διαπίστευση (765/2008). Κατά το στάδιο της προ-αξιολόγησης του ΚΟΠΠ που έγινε τον Μάρτιο 2009 από ομάδα αξιολόγησης της Ευρωπαϊκής Συνεργασίας για τη Διαπίστευση, για προσχώρηση στην Πολυμερή Συμφωνία (Multilateral Agreement), εντοπίστηκαν κενά και αδυναμίες σε θέματα νομοθεσίας, στελέχωσης, ασφάλειας και άλλα, για τα οποία απαιτείτο έγκαιρος χειρισμός ώστε η Κύπρος να συμμορφωνόταν πλήρως με τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Διαπίστευσης. Η τελική αξιολόγηση η οποία θα έπρεπε να είχε ολοκληρωθεί πριν το τέλος του 2009, πριν τεθεί σε εφαρμογή ο σχετικός Ευρωπαϊκός Κανονισμός την 1.1.2010, λόγω των προαναφερθέντων προβλημάτων, αναβλήθηκε και τελικά έγινε τον Μάιο 2011.

Η Υπουργός μάς ανέφερε ότι το αρμόδιο σώμα της Ευρωπαϊκής Συνεργασίας για τη Διαπίστευση κατά τη σύνοδο τον Οκτώβριο 2011, αποφάσισε την προσχώρηση του ΚΟΠΠ στην Πολυμερή Συμφωνία.

Φορέας Προώθησης Ξένων Επενδύσεων (Cyprus Investment Promotion Agency).

(α) Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του με αρ. 62.593 και ημερ. 5.9.2005, ενέκρινε τη σύσταση εταιρείας περιορισμένης ευθύνης με εγγύηση, η οποία θα λειτουργεί ως μη κερδοσκοπικός οργανισμός, με μόνο μέλος την Κυπριακή Δημοκρατία, για την προσέλκυση και εξυπηρέτηση ξένων επενδυτών.

Οι κυριότεροι σκοποί του Φορέα είναι η προώθηση της Κύπρου ως επενδυτικού κέντρου, η υποστήριξη στους ξένους επενδυτές, η επικοινωνία με επενδυτές, η προώθηση και διευκόλυνση εξαγωγών προϊόντων και υπηρεσιών, η συλλογή πληροφοριών και η δημιουργία τράπεζας πληροφοριών πάνω σε θέματα ξένων επενδύσεων, επενδυτικών ευκαιριών και νομοθεσίας, τις οποίες να καθιστά διαθέσιμες προς τους ενδιαφερόμενους επενδυτές.

(β) Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι, θα πρέπει να υπάρξει καθορισμένος μηχανισμός ελέγχου υλοποίησης του Προϋπολογισμού του Φορέα, καθώς επίσης και καθορισμένες διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται αναφορικά με οικονομικά ζητήματα για διασφάλιση ότι οι χρηματικοί του πόροι χρησιμοποιούνται με τρόπο οικονομικό και αποτελεσματικό για επίτευξη των σκοπών του. Επιπλέον, στο τέλος του έτους οποιαδήποτε πλεονάσματα θα πρέπει να αφαιρούνται από την κρατική χορηγία του επόμενου έτους.

(γ) Παρόλο ότι ο Φορέας έχει εγγραφεί ως πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο, δεδομένου ότι τα έξοδά του καλύπτονται εξ ολοκλήρου από κρατική χορηγία, το ύψος της οποίας καθορίζεται σύμφωνα με τον προϋπολογισμό του Φορέα και για το 2010 ανήλθε σε €1.305.325 (2009: €840.000), η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι, αναφορικά με οικονομικά ζητήματα όπως τον καθορισμό του ύψους των μισθών του προσωπικού, τον καθορισμό αριθμού θέσεων, την παραχώρηση αυξήσεων κ.λπ., πρέπει να εξασφαλίζεται η γραπτή και εκ των προτέρων έγκριση των αρμόδιων κυβερνητικών τμημάτων, αφού οι δαπάνες αυτές βαρύνουν τους μελλοντικούς κρατικούς προϋπολογισμούς, άποψη με την οποία συμφωνεί και το Υπουργείο Οικονομικών.

(δ) Για το 2010 δεν έχουν, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου (Ιούνιος 2011), υποβληθεί εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις στο Υπουργείο. Ωστόσο, από τα στοιχεία για το 2010 που υποβλήθηκαν στα πλαίσια του προτεινόμενου προϋπολογισμού για το 2012, αναφέρονται τα ακόλουθα:

- (i) Οι δαπάνες μισθοδοσίας για το 2010 ανέρχονται σε €461.621 σε σύγκριση με €345.124 κατά το 2009. Παρατηρήθηκε σημαντική αύξηση στην εν λόγω δαπάνη για την οποία δεν υπάρχει ένδειξη ότι εξασφαλίστηκε η εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργείου.
- (ii) Η χορηγία ύψους €1.305.325 που παραχωρήθηκε στον Φορέα το 2010, η οποία ως αναφέρεται πιο πάνω καθορίζεται σύμφωνα με τον προϋπολογισμό του Φορέα, περιλάμβανε ποσό ύψους €240.000, για τη διοργάνωση στην Κύπρο του παγκόσμιου συνεδρίου WAIPA (World Association of Investment Promotion Agencies), το οποίο ωστόσο, δεν διεξήχθη τελικά στην Κύπρο, εντούτοις το σχετικό ποσό είχε παραχωρηθεί το 2010.

Επιστημονικό/Τεχνολογικό Πάρκο.

(α) Το Υπουργικό Συμβούλιο, στα πλαίσια της πολιτικής της Κυβέρνησης για την ανάπτυξη της έρευνας και της βιομηχανίας υψηλής τεχνολογίας, με την απόφασή του με αρ. 60.131 και ημερ. 29.4.2004, ενέκρινε τη δημιουργία Επιστημονικού και Τεχνολογικού Πάρκου στην Κύπρο, το οποίο θα τεθεί υπό την ευθύνη του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

Σύμφωνα με τη μελέτη βιωσιμότητας, η οποία έγινε αποδεκτή από το Υπουργείο στις 14.4.2009, το κόστος του έργου για τη δημιουργία του Πάρκου εκτιμήθηκε στα €82 εκ.

(β) Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφαση με αρ. 69.222 και ημερ. 5.8.2009, ενέκρινε τη μείωση του χώρου του Πάρκου καθώς και του κτιριολογικού προγράμματος, με αποτέλεσμα το εκτιμηθέν κόστος να περιοριστεί στα €10,5 εκ., και εξουσιοδότησε τον Υπουργό να εκδώσει σχετικά διατάγματα άρσης των απαλλοτριώσεων για τα επηρεαζόμενα τεμάχια. Όπως προκύπτει από στοιχεία του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ενώ το 2006 έγινε απαλλοτρίωση ιδιωτικής γης έκτασης 1.565.679 τ.μ., τελικά η έκταση περιορίστηκε σε 435.988 τ.μ. Η ενέργεια αυτή δεικνύει αδυναμία στον αρχικό σχεδιασμό και προγραμματισμό του έργου, ενώ παράλληλα επιβαρύνθηκε το Υπουργείο καθώς και το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, με επιπλέον διοικητικό κόστος.

Η Υπουργός μάς ανέφερε ότι η μείωση του χώρου βασίστηκε μεταξύ άλλων, σε σχετικό αίτημα της Κοινότητας Πεντακώμου, στο γεγονός ότι το Διεθνές Ινστιτούτο Κύπρου δεν θα στεγαζόταν πλέον εντός του Πάρκου αλλά στους χώρους του ΤΕΠΑΚ στη Λεμεσό, καθώς επίσης και σε υιοθέτηση της θέσης ότι οι ανάγκες ανάπτυξής του Πάρκου μέχρι το 2030, καλύπτονται από τον μειωμένο χώρο.

(γ) Σημειώνεται ότι δεν έχουν καταβληθεί ακόμα οι αποζημιώσεις για τις απαλλοτριώσεις στους δικαιούχους, γεγονός το οποίο θα έχει ως αποτέλεσμα την καταβολή από το κράτος επιπλέον ποσών υπό μορφή τόκων. Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου, το οφειλόμενο ποσό των αποζημιώσεων, συμπεριλαμβανομένων των τόκων, υπολογίζεται, σύμφωνα με επιστολή του Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ημερ. 30.3.2011, σε περίπου €32 εκ..

Επίσης, σύμφωνα με επιστολή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ημερ. 9.2.2011, μεγάλος αριθμός ιδιοκτητών των απαλλοτριωθέντων ακινήτων προσέφυγαν στο Δικαστήριο διεκδικώντας μεγαλύτερες από τις προσφερθείσες αποζημιώσεις.

Η Υπουργός μάς ανέφερε ότι, μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 8.2.2006 και μετά από εισηγήσεις της αρμόδιας Υπουργικής Επιτροπής στις 15.4.2011, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως διερευνούν το ενδεχόμενο ανταλλαγής γης με άλλη κυβερνητική γη για κάλυψη μέρους ή του συνόλου του ποσού των χρηματικών αποζημιώσεων για τις απαλλοτριώσεις της γης.

Η Υπηρεσία μας σημειώνει ωστόσο ότι οι υφιστάμενοι Κανονισμοί, δηλ. οι περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Διάθεση) Κανονισμοί του 1989, είναι πολύ περιοριστικοί όσον αφορά στην ανταλλαγή ακίνητης ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας, σε περίπτωση απαλλοτρίωσης (Κανονισμός 12). Οι προϋποθέσεις του Κανονισμού 12 δεν πληρούνται στη συγκεκριμένη περίπτωση και ως εκ τούτου η ενδεχόμενη ανταλλαγή δεν καλύπτεται από τους σχετικούς Κανονισμούς.

(δ) Για την περαιτέρω προώθηση του έργου, η αρμόδια Υπουργική Επιτροπή για το Επιστημονικό Τεχνολογικό Πάρκο, αποτελούμενη από τους Υπουργούς, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, Οικονομικών και Εσωτερικών, αποφάσισε στις 23.12.2009, μεταξύ άλλων, όπως διοριστεί Διαχειριστική Επιτροπή (Δ.Ε.) σύμφωνα με τον Κανονισμό αρ. 15(1) των περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών (Γενικών) Κανονισμών του 2007 (Κ.Δ.Π. 201/2007), με στόχο την επιτάχυνση της υλοποίησης του έργου. Η Δ.Ε. θα εισηγηθεί το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας του Επιστημονικού Τεχνολογικού Πάρκου και τη σύσταση του φορέα διοίκησής του.

Διαπιστώθηκε ότι, μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Ιούνιος 2011), δεν έχει διοριστεί ούτε Δ.Ε. ούτε Διευθυντής του έργου, αλλά ούτε και έχουν εγκριθεί στον Προϋπολογισμό του 2011 οι αναγκαίες πιστώσεις για την προώθηση και υλοποίηση του Πάρκου.

Η Υπουργός μάς πληροφόρησε ότι οι Υπουργοί Εσωτερικών και Οικονομικών ανέφεραν ότι η εν λόγω Διαχειριστική Επιτροπή θα συσταθεί σε μεταγενέστερο στάδιο, αναλόγως της προόδου του όλου θέματος του Πάρκου και πρόσθεσε ότι στη συνεδρία της αρμόδιας Υπουργικής Επιτροπής στις 15.4.2011, ο Υπουργός Οικονομικών τόνισε ότι για το έτος 2011 είναι δύσκολο να εξευρεθούν οι απαραίτητοι οικονομικοί πόροι για χρηματικές αποζημιώσεις για τις απαλλοτριώσεις και για ανάπτυξη του Πάρκου.

(ε) Έχοντας υπόψη τα πιο πάνω, είναι αμφίβολο κατά πόσον η έναρξη ουσιαστικής υλοποίησης του έργου θα γίνει στο άμεσο μέλλον, οπότε θα εγερθεί θέμα επιστροφής των απαλλοτριωθέντων τεμαχίων σύμφωνα με το άρθρο 23 του Συντάγματος (υλοποίηση του σκοπού της απαλλοτρίωσης εντός τριών ετών από την απαλλοτρίωση) ενώ σε περίπτωση που η υλοποίησή του μετατεθεί σε μεταγενέστερο στάδιο τα δεδομένα του υφιστάμενου προγραμματισμού και οι δαπάνες που διενεργούνται και ο χρόνος που αναλώνεται για τον σκοπό αυτό ενδεχομένως να μην είναι χρήσιμα κατά την υλοποίηση του έργου.

Ως εκ τούτου, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι πρέπει να ληφθούν οριστικές αποφάσεις εάν θα προχωρήσει το έργο στο άμεσο μέλλον και τι μορφή θα έχει, και αν ναι, να τεθούν συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα και να εξευρεθούν οι απαιτούμενες πιστώσεις.

Νέα Πολιτική για την ανάπτυξη γηπέδων γκολφ στην Κύπρο. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του με αρ. 61.614, και ημερ. 16.2.2005, ενέκρινε πολιτική ενθάρρυνσης επενδύσεων σε γήπεδα γκολφ, με στόχο να καταστεί η Κύπρος τουριστικός προορισμός υψηλής ποιότητας. Η απόφαση αφορούσε στη δημιουργία μέχρι 14 συνολικά γηπέδων γκολφ, περιλαμβανομένων των υφισταμένων, και καθορίζει τα κριτήρια αξιολόγησης των αιτήσεων που θα υποβάλλονται.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, κατά τη συνεδρία του ημερ. 26.3.2008 με θέμα την υδατική κατάσταση της Κύπρου, αποφάσισε (αρ. Απόφασης 67.017) όπως επαναπροσδιοριστεί η πολιτική που αφορά στα γήπεδα γκολφ, και στις 3.6.2009 (αρ. Απόφασης 68.935) όπως καμιά ποσότητα νερού δεν θα παραχωρείται από κυβερνητικά υδατικά έργα/αποχετευτικά συστήματα για αναπτύξεις γηπέδων γκολφ και ότι αυτή θα εξασφαλίζεται από μονάδες αφαλάτωσης που θα λειτουργούν με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Σημειώνεται ότι μέχρι σήμερα δεν έχει διεξαχθεί μελέτη που να τεκμηριώνει τον επιθυμητό αριθμό γηπέδων. Όπως μας πληροφόρησε ο πρώην Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, για την απόφαση του επαναπροσδιορισμού της πολιτικής χωρίς την εκπόνηση μελέτης, λήφθηκαν υπόψη:

- οι χρονοβόρες διαδικασίες που απαιτούνται για τη διεξαγωγή μελέτης κόστους/οφέλους και μελέτης για τον επιθυμητό αριθμό γηπέδων γκολφ,
- το γεγονός ότι η πολιτική για τα γήπεδα γκολφ υιοθετήθηκε για να εμπλουτιστεί το τουριστικό προϊόν της Κύπρου,
- ότι η τουριστική κίνηση προς την Κύπρο έχει συνεχή φθίνουσα πορεία,
- ότι ήταν επιβεβλημένη η άμεση προώθηση μεγάλων έργων για αντιμετώπιση της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, και
- ότι με βάση την απόφαση πολιτικής του 2005 είχαν ήδη υποβληθεί και αξιολογηθεί οι δηλώσεις ενδιαφέροντος και είχαν υποβληθεί στο Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως αιτήσεις από τους επενδυτές.

Σύμφωνα με επιστολή του Επιτρόπου Περιβάλλοντος ημερ. 3.1.2011, το Υπουργείο θα έπρεπε να διενεργήσει μελέτη εκτίμησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον λόγω «της μεγάλης ζήτησης σε νερό, της μεγάλης έκτασης στην οποία γίνεται τοποιοτέχνηση, των μεγάλων ποσοτήτων φυτοφαρμάκων, της οικοδομικής ανάπτυξης και μιας σειράς άλλων περιβαλλοντικών θεμάτων». Ωστόσο το Υπουργείο θεωρεί ότι η πολιτική για τα γήπεδα γκολφ δεν καλύπτεται από τον περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Σχέδια και/ή Προγράμματα Νόμο του 2005 (Ν.102(I)/2005).

Δεδομένων των διστάμενων απόψεων, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι το θέμα χρήζει διευκρίνισης και ενδεχομένως νομικής γνωμάτευσης.

Ανάπτυξη ναυτικού τουρισμού και κατασκευή μαρίνων. Τον Μάρτιο 1994 το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη στρατηγική για την ανάπτυξη του ναυτικού τουρισμού και, μεταξύ άλλων, αποφάσισε την ανάθεση στον ιδιωτικό τομέα της μελέτης, κατασκευής και διαχείρισης μαρίνων σε διάφορους παράλιους χώρους. Μέσα στο 1996 ετοιμάστηκαν τα έγγραφα προσφορών από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού, όμως η προώθηση της διαδικασίας προσφορών καθυστέρησε σημαντικά λόγω προβλημάτων που ανεφύησαν, κυρίως αναφορικά με τη χωροθέτηση και εκμίσθωση των αναγκαίων χώρων στους ιδιώτες. Το Υπουργικό Συμβούλιο όρισε, τον Αύγουστο 2000, το ΥΕΒΤ ως «Ενδιαφερόμενη Υπηρεσία» για τη διενέργεια των διαγωνισμών.

Μετά από περαιτέρω καθυστερήσεις, ζητήθηκαν προσφορές για την κατασκευή των μαρίνων τον Ιούλιο 2002. Επίσης, τον Αύγουστο 2002, μετά από εισήγηση της Υπηρεσίας μας, ζητήθηκαν προσφορές και διορίστηκε Επόπτης για τις μαρίνες, ο οποίος θα έχει την ευθύνη της παρακολούθησης και ελέγχου των συμβολαίων των έργων.

Τον Ιούνιο 2003 υποβλήθηκαν τρεις προσφορές, για τις μαρίνες ανά μία για Λεμεσό, Λάρνακα και Αγία Νάπα. Τον Νοέμβριο 2004, οι προσφορές ακυρώθηκαν, επειδή κρίθηκαν ασύμφορες, λόγω του ότι το μίσθωμα που προέκυπτε από αυτές ήταν αρνητικό.

Ακολούθως, για τις μαρίνες Λεμεσού και Αγίας Νάπας, μετά από νομική συμβουλή, άρχισαν διαβουλεύσεις με τους μοναδικούς προσφοροδότες, για τη σύναψη συμβάσεων με τη διαδικασία της διαπραγματεύσεως, με στόχο την εξασφάλιση μη αρνητικού μισθώματος.

Οι διαπραγματεύσεις για τη μαρίνα Λεμεσού ολοκληρώθηκαν και τον Ιανουάριο 2008 υπογράφηκε η σύμβαση. Λόγω δυσκολιών που προέκυψαν στη χρηματοδότηση του έργου, η κατασκευή του έργου άρχισε με καθυστέρηση στις 25.1.2010.

Αναφορικά με τη μαρίνα Αγίας Νάπας οι διαπραγματεύσεις με τον μοναδικό προσφοροδότη καθυστέρησαν ενόψει της αναμονής έγκρισης και δημοσίευσης του Τοπικού Σχεδίου η οποία έγινε τον Απρίλιο 2008. Μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 22.1.2009 άρχισαν οι διαπραγματεύσεις για τη σύναψη της σύμβασης οι οποίες μέχρι τον Αύγουστο 2011 δεν ολοκληρώθηκαν λόγω δυσκολιών που προέκυψαν στη χρηματοδότηση του έργου.

Για τη μαρίνα της Λάρνακας προκηρύχθηκε νέος διαγωνισμός, στον οποίο προωθείται η ανάπτυξη του λιμανιού και της μαρίνας μέσα από μία σύμβαση τύπου B.O.T. (Built, Operate, Transfer). Η προώθηση του έργου καθυστέρησε σημαντικά λόγω διαδοχικών προσφυγών στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών και στο Ανώτατο Δικαστήριο που υπέβαλε ο δεύτερος στη σειρά προσφοροδότης. Μέχρι τον Αύγουστο 2011 διεξήγοντο διαπραγματεύσεις για τη σύναψη της σύμβασης.

Για τη μαρίνα της Πάφου ετοιμάστηκαν νέα έγγραφα προσφορών με διαφοροποίηση των παρεχόμενων κινήτρων στον επενδυτή και προκηρύχθηκε νέος διαγωνισμός. Τον Ιούλιο 2007 υποβλήθηκαν τρεις προσφορές και τον Ιούνιο 2008 το Συμβούλιο Προσφορών κατακύρωσε το έργο στη μια κοινοπραξία. Η περαιτέρω προώθηση του έργου σημειώνει καθυστέρηση λόγω προσφυγής στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών των δύο αποτυχόντων προσφοροδοτών, των αποφάσεων της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών, και της προσφυγής των προσφερόντων στο Ανώτατο Δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί το θέμα.

Κυπριακός Οργανισμός Διαχείρισης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών. Ο Κυπριακός Οργανισμός Διαχείρισης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών (ΚΟΔΑΠ), είναι οργανισμός δημοσίου δικαίου που ιδρύθηκε και λειτουργεί με βάση τους περί Διατήρησης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών Νόμους του 2003 έως 2005 και βρίσκεται υπό την εποπτεία του Υπουργού Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Σκοπός του Οργανισμού είναι η διατήρηση αποθεμάτων πετρελαιοειδών προϊόντων τα οποία να μπορούν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες της εσωτερικής αγοράς για 90 μέρες.

Λόγω ανεπάρκειας ιδιόκτητων αποθηκευτικών χώρων στην Κύπρο, προς συμμόρφωση με τις νομικές/ευρωπαϊκές υποχρεώσεις της Κύπρου, η Δημοκρατία έχει συνάψει σχετικές συμφωνίες στην Ελλάδα και Ολλανδία καθώς και με την ΑΗΚ με συνολικό κόστος ύψους €15.220.227 για το 2010, από το οποίο ποσό ύψους €4.962.500 καταβλήθηκε στην ΑΗΚ.

Από τον έλεγχο των εν λόγω διευθετήσεων/συμφωνιών, έχουν εκ πρώτης όψεως εγερθεί ορισμένα θέματα τα οποία η Υπηρεσία μας διερευνά περαιτέρω.

3.10.1 ΤΜΗΜΑ ΕΦΟΡΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗ

Λειτουργικά προβλήματα. Εξακολουθεί να υφίστανται σοβαρά λειτουργικά προβλήματα τα οποία, όπως κατ' επανάληψη έχουν αναφερθεί στις επιστολές της Υπηρεσίας μας, εμποδίζουν την ομαλή διεξαγωγή των εργασιών και την εύρυθμη λειτουργία του Τμήματος, τη γρήγορη εξυπηρέτηση του κοινού καθώς και την έγκαιρη είσπραξη των δημοσίων εσόδων.

Τα κύρια προβλήματα είναι:

- Καθυστερημένη εργασία κυρίως στους κλάδους Εταιρειών, Πτωχεύσεων και Εκκαθαρίσεων και Εμπορικών Σημάτων και Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας.
- Προβλήματα και καθυστερήσεις στην εφαρμογή μηχανογραφημένων συστημάτων.
- Επάρκεια και λειτουργικότητα των στεγαστικών χώρων.

Σε ότι αφορά στην καθυστερημένη εργασία, παρά τις προσπάθειες και τα μέτρα που λαμβάνονται για αντιμετώπιση του προβλήματος και μείωση του όγκου της καθυστερημένης εργασίας το πρόβλημα εξακολουθεί να υφίσταται και να παρουσιάζεται με την πάροδο του χρόνου οξύτερο.

Έσοδα. Τα συνολικά έσοδα ανήλθαν σε €35,98 εκ. το 2010, σε σύγκριση με €28,23 εκ. το 2009, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €7,75 εκ. ή ποσοστό 27,45%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση του αριθμού εγγραφής νέων εταιρειών κατά το 2010.

Υποβολή ετήσιων εκθέσεων από εταιρείες.

(α) Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, πολλές εταιρείες καθυστερούν να υποβάλουν τις ετήσιες εκθέσεις τους για αρκετά χρόνια.

Από τις 198.289 εγγεγραμμένες επιτόπιες εταιρείες που είχαν υποχρέωση να υποβάλουν ετήσιες εκθέσεις μέχρι τις 31.12.2010, υποβλήθηκαν 55.159 ετήσιες εκθέσεις, για τις οποίες τα εισπραχθέντα τέλη ανήλθαν σε €942.667, ενώ η απώλεια εσόδων από τη μη υποβολή ετήσιων εκθέσεων μέχρι 31.12.2010 ανέρχεται, σύμφωνα με υπολογισμούς μας, σε περίπου €13,5 εκ. (γίνεται η υπόθεση ότι κάθε εταιρεία καθυστερεί κατά μέσο όρο 4 ετήσιες εκθέσεις).

Επιπλέον, πολλές αλλοδαπές εταιρείες εξακολουθούν να καθυστερούν την υποβολή των ετήσιων ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων τους για τα έτη 1988-2010.

(β) Πέραν των οικονομικών επιπτώσεων, η Υπηρεσία μας επί σειράν ετών επισημαίνει το γεγονός ότι η συνεχιζόμενη καθυστέρηση που παρατηρείται στην υποβολή και καταχώριση των ετήσιων εκθέσεων, ενδεχομένως να δημιουργεί προβλήματα σ' αυτούς που συναλλάσσονται με εταιρείες.

Κλάδος Πτωχεύσεων και Εκκαθαρίσεων.

(α) **Καθυστερήσεις έναρξης διαδικασίας πτωχεύσεων/εκκαθαρίσεων.** Διαπιστώνεται ότι σε αρκετές περιπτώσεις, εκτός από τις πολύ επείγουσες, μεσολαβεί μεγάλη χρονική περίοδος, ίσως και αρκετά χρόνια, από την ημερομηνία έκδοσης του διατάγματος εκκαθάρισης ή παραλαβής, μέχρι την ημερομηνία της πρώτης συνεδρίας των μετόχων και πιστωτών, η οποία είναι απαραίτητη για σκοπούς έναρξης της σχετικής διαδικασίας και διορισμού διαχειριστή. Διαπιστώνεται επίσης καθυστέρηση στον διορισμό εκκαθαριστή από το Δικαστήριο, χωρίς να αποκλείεται στο μεταξύ να υπάρξει αλλοίωση στοιχείων, αποξένωση περιουσίας κ.λπ., σε βάρος των πιστωτών. Αξίζει να σημειωθεί ότι στις 31.12.2010 εκκρεμούσαν, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, 2.425 συνεδριάσεις για 1.947 υποθέσεις παραλαβής και 478 υποθέσεις εκκαθάρισης, η διεκπεραίωση των οποίων, με τα σημερινά δεδομένα, δεν προβλέπεται να ολοκληρωθεί στα αμέσως επόμενα χρόνια.

(β) **Καταβολή μερίσματος.** Παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στη διεκπεραίωση των υποθέσεων για καταβολή μερίσματος στους δικαιούχους πιστωτές, αριθμός των οποίων εκκρεμούν ακόμα και από το 1981, ενώ τα τελευταία χρόνια μόνο ελάχιστες περιπτώσεις έχουν διεκπεραιωθεί, με επακόλουθο σημαντικά ποσά να παραμένουν αδιευκρίνιστα και να καθυστερεί η απόδοσή τους στους δικαιούχους, καθώς και η είσπραξη των δικαιωμάτων του Επίσημου Παραλήπτη, τα οποία σύμφωνα με υπολογισμούς του Κλάδου Πτωχεύσεων ανέρχονται, μαζί με άλλα σχετικά δικαιώματα, σε περίπου €700.000, ενώ καθυστερεί και η απόδοση σημαντικών ποσών που αφορούν σε εισφορές για κοινωνικές ασφαλίσεις και φόρο εισοδήματος.

Επιβαρύνσεις και Υποθήκες.

Τα νεομισμένα τέλη που εισπράχθηκαν για εγγραφές και ακυρώσεις υποθηκών και επιβαρύνσεων εταιρειών, το 2010 ανήλθαν σε €2.073.573 σε σύγκριση με €2.182.192 το 2009. Για να διασφαλίζεται η ολοκληρωμένη πληροφόρηση που δίνεται σε ενδιαφερόμενους για εταιρείες ή άτομα, που πιθανόν να μην ανταποκρίθηκαν στην υποχρέωσή τους για εγγραφή υποθήκης ή επιβάρυνσης, αλλά και για να υπάρχει η δυνατότητα είσπραξης των σχετικών εσόδων, έγινε εισήγηση όπως για τα εν λόγω στοιχεία ζητείται ενημέρωση από όλα τα επαρχιακά κτηματολόγια και αποστέλλονται σχετικές ειδοποιήσεις στις εταιρείες και άτομα που παρέλειψαν να εγγράψουν τις υποθήκες και επιβαρύνσεις τους.

Μηχανογράφηση - Ασφάλεια. Κατά τη διάρκεια του ελέγχου η Υπηρεσία μας διαπίστωσε ορισμένες ελλείψεις και αδυναμίες σε θέματα μηχανογράφησης για τα οποία εισηγήθηκε την υιοθέτηση κατάλληλων μέτρων για σκοπούς ελέγχου και παρακολούθησης τόσο της ασφάλειας των συστημάτων όσο και την ορθολογιστική διαχείριση των τυχόν προβλημάτων που προκύπτουν.

Συγκεκριμένα διαπιστώθηκαν αδυναμίες που αφορούν:

- (α) Στη διασφάλιση της λειτουργίας των εξυπηρετητών.
- (β) Στην απουσία οδηγιών για τη δημιουργία εφεδρικών αντιγράφων.
- (γ) Στη διαχείριση λογισμικού κατά των ιών.

(δ) Στην παραχώρηση δικαιωμάτων πρόσβασης στα συστήματα Εταιρειών και ΠΝΕΥΜΑ, χωρίς αυτά να παρακολουθούνται και να μην μπορεί να γίνεται πάντοτε ταυτοποίηση χρηστών.

(ε) Στην πολιτική ασφάλειας πρόσβασης στους προσωπικούς ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

Μηχανογράφηση εργασιών.

(α) Παρόλο ότι η εφαρμογή του λογισμικού διαχείρισης εμπορικών σημάτων και διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (μέρος του προγράμματος ΠΝΕΥΜΑ) άρχισε από τον Ιούνιο του 2008, δεν έχει ολοκληρωθεί λόγω, όπως μας αναφέρθηκε, σοβαρών τεχνικών προβλημάτων που καθιστούν την πλήρη εφαρμογή του συστήματος αδύνατη.

Για αποφυγή περαιτέρω καθυστερήσεων, η Υπηρεσία μας τόνισε ότι είναι απαραίτητο όπως ληφθούν τα αναγκαία μέτρα ώστε η ανάδοχος εταιρεία, καθώς και η Κυπριακή εταιρεία η οποία αντιπροσωπεύει την ανάδοχο εταιρεία στην Κύπρο, που ανάλαβαν το έργο, να επιλύσουν άμεσα τα τεχνικά προβλήματα που υπάρχουν ώστε να καταστεί δυνατή η λειτουργία του συστήματος στην ολότητά του το συντομότερο δυνατόν.

(β) Στις 8 Φεβρουαρίου 2008 υπογράφηκε το συμβόλαιο για την εξασφάλιση και προσαρμογή του συστήματος αυτοματοποίησης γραφείου διάρκειας 14 μηνών με ημερ. έναρξης τις 2.4.2008 και με συνολικό κόστος €1.060.505 πλέον ΦΠΑ.

Το εν λόγω σύστημα θα χρησιμοποιείται για την ψηφιοποίηση των φακέλων εταιρειών, τη δημοσίευση στο διαδίκτυο πληροφοριών των οργανισμών που είναι καταχωρισμένες στο υφιστάμενο μηχανογραφημένο σύστημα, την καταχώριση από το κοινό, μέσω του διαδικτύου των εντύπων/εγγράφων, την αποστολή πιστοποιητικών στο κοινό και τη δημοσίευση στο διαδίκτυο πληροφοριών για σκοπούς διεξαγωγής έρευνας από το κοινό.

Ωστόσο, κατά την ετοιμασία του συστήματος προέκυψαν προβλήματα και η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων, ενέκρινε παρατάσεις της σύμβασης, με τελευταία ημερομηνία λήξης τις 9.2.2011, οπότε και ολοκληρώθηκε.

Επιπρόσθετα, για να καταστεί δυνατή η λειτουργία του συστήματος στην ολότητά του, η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι θα πρέπει να γίνουν οι κατάλληλες ενέργειες για απούλοποίηση των εγγράφων από τους φυσικούς φακέλους των ήδη εγγεγραμμένων εταιρειών το συντομότερο δυνατόν και, κατά προτίμηση, πριν τη λήξη της περιόδου εγγύησης, ώστε οποιαδήποτε προβλήματα προκύψουν με την πλήρη εφαρμογή του συστήματος να αντιμετωπιστούν χωρίς επιπρόσθετη δαπάνη.

Σημειώνεται ότι, από τον Φεβρουάριο 2011, έχει αρχίσει η λειτουργία της διαδικτυακής καταχώρισης εγγράφων.

Στέγαση. Το Τμήμα στεγάζεται σε ένα επτάωρο κτήριο. Λόγω ανεπάρκειας χώρου ο Κλάδος Πτωχεύσεων μετακινήθηκε σε κτήριο σε απόσταση ενός περίπου χιλιομέτρου. Αποθήκες του Τμήματος υπάρχουν στους υπόγειους χώρους του επτάωρου κτηρίου, καθώς και στα Λατσία. Προβλήματα ανεπάρκειας και λειτουργικότητας των στεγαστικών χώρων παρεμποδίζουν την εύρυθμη και ομαλή λειτουργία και εκτέλεση των εργασιών του Τμήματος και την εξυπηρέτηση του κοινού που συναλλάσσεται με το Τμήμα.

Η διευθέτηση της ανάκτησης ενοικίων ύψους €33.218, που όπως διαπιστώθηκε πληρώθηκαν καθ' υπέρβαση σε προηγούμενο έτος, εξακολουθεί να εκκρεμεί. Για τη διευθέτηση της, όπως μας ανέφερε η Υπουργός, αναμένεται σχετική απάντηση από το Υπουργείο Οικονομικών.

Περιουσιακά στοιχεία. Στις 19.10.2004 δόθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών έγκριση για διενέργεια φυσικής καταμέτρησης και δημιουργία νέων μητρώων περιουσιακών στοιχείων, η οποία ολοκληρώθηκε το 2005. Ωστόσο, έκτοτε τα νέα μητρώα δεν ενημερώνονται κανονικά. Επιπλέον, στο μητρώο μηχανογραφικού εξοπλισμού δεν υπάρχει καταχώριση με πλήρη περιγραφή.

Αποθήκη Λατσιών.

(α) Στο χώρο της αποθήκης φυλάσσονται σημαντικά έγγραφα όπως οι φάκελοι εταιρειών που εγγράφηκαν από τον Μάιο 2007 μέχρι σήμερα, καθώς και οι φάκελοι εταιρειών που έχουν διαγραφεί, πτωχεύσει, ακυρωθεί και των οποίων έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία εκκαθάρισής τους. Ωστόσο, διαπιστώθηκε ότι σημαντικός αριθμός φακέλων δεν είναι ταξινομημένοι και τοποθετούνται σε κιβώτια σε διάφορους χώρους εντός της αποθήκης ή στοιβάζονται στο πάτωμα, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο εντοπισμός τους και να υπάρχει κίνδυνος απώλειας ή καταστροφής των φακέλων.

(β) Ο χώρος δεν διαθέτει σύστημα πυρανίχνευσης και πυρόσβεσης και δεν υπάρχουν πυροσβεστήρες για άμεση χρήση σε περίπτωση εκδήλωσης πυρκαγιάς. Σημειώνεται επίσης ότι δεν έχει διεξαχθεί επιθεώρηση από την Πυροσβεστική Υπηρεσία για να διαπιστωθεί ότι πληρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις ασφαλείας. Λόγω της σημαντικότητας των εγγράφων/στοιχείων που φυλάσσονται στο χώρο αυτό η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι θα πρέπει άμεσα να προωθηθούν ενέργειες για λήψη των αναγκαίων μέτρων.

Η Υπουργός ανέφερε στην Υπηρεσία μας ότι, με τη λήξη του συμβολαίου στις 31.1.2012, έχει διευθετηθεί μετακίνηση σε νέα αποθήκη, η οποία πληροί όλες τις προδιαγραφές και απαραίτητες προϋποθέσεις ασφάλειας.

3.11 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

3.11.1 ΤΜΗΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μέρος Α

Σχέδιο Αυτοεργοδότησης Αποφοίτων Πανεπιστημίων και Ανώτερων Σχολών - Καθυστερήσεις στην αποπληρωμή δανείων. Σύμφωνα με τα στοιχεία που υπέβαλε το Γενικό Λογιστήριο στο Τμήμα Εργασίας, το υπόλοιπο των καθυστερήσεων στην αποπληρωμή των δανείων για το πιο πάνω Σχέδιο ανερχόταν στις 31.12.2010 σε € 1.192.171, σε σύγκριση με €1.175.987 στις 31.12.2009.

Ενοίκια. Στα πλαίσια του Έργου «Ανάπτυξη Δικτύου Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης», της προγραμματικής περιόδου 2004-2006, ετοιμάστηκαν σχετικές μελέτες, οι οποίες ανέδειξαν την αναγκαιότητα δημιουργίας Τοπικών Γραφείων Εργασίας, καθώς επίσης και επέκτασης ορισμένων από τα Επαρχιακά Γραφεία Εργασίας, οι λειτουργικές δαπάνες των οποίων, συμπεριλαμβανομένων και των ενοικίων, μέχρι τη λήξη του Έργου στις 30.6.2009, συγχρηματοδοτήθηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο κατά 50%.

Με την έγκριση στις 15.4.2010 του Έργου «Περαιτέρω Ενίσχυση και Εκσυγχρονισμός της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης», της προγραμματικής περιόδου 2007 – 2013, τα ενοίκια των Τοπικών Γραφείων Εργασίας που δημιουργήθηκαν στα πλαίσια του προηγούμενου έργου και τα ενοίκια που αφορούν στην επέκταση των Επαρχιακών Γραφείων, συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο κατά 75%, χωρίς ωστόσο να συγχρηματοδοτούνται και οι λειτουργικές δαπάνες (ηλεκτρισμός, τηλέφωνα, αγορά εξοπλισμού, δαπάνες προσωπικού κ.ά.) των Επαρχιακών και Τοπικών Γραφείων Εργασίας, όπως έγινε κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο και ως εκ τούτου επιβαρύνουν εξ'ολοκλήρου τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Μετά από έλεγχο των ενοικιαστηρίων συμβολαίων, καθώς επίσης και από στοιχεία που λήφθηκαν από το μηχανογραφημένο σύστημα του Τμήματος Εργασίας, παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Το συνολικό κόστος των ενοικίων για το 2010, συμπεριλαμβανομένων των Κεντρικών Γραφείων, ανήλθε σε €711.550, σε σύγκριση με €681.218 το 2009.

(β) Στα υποστατικά που στεγάζονται τα Τοπικά Γραφεία Εργασίας Πόλης Χρυσοχούς, Κακοπετριάς και Ύψωνα, με εμβαδό 200 τ.μ., 239 τ.μ. και 302 τ.μ., αντίστοιχα, υπάρχουν μεγάλοι ανεκμετάλλευτοι χώροι, αφού στο καθένα από αυτά εργάζεται μόνο ένας υπάλληλος. Το ενοίκιο που καταβλήθηκε το 2010 για τα υποστατικά αυτά κυμάνθηκε από €5.997 μέχρι €26.572, σε σύγκριση με €5.997 μέχρι €25.709 το 2009.

(γ) Το ενοίκιο ανά τετραγωνικό μέτρο για το 2010 κυμάνθηκε από €2,1 μέχρι €18, όσο και το 2009.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο συστήγας ορισμένων Τοπικών Γραφείων Εργασίας με άλλα Κυβερνητικά Τμήματα, λαμβάνοντας υπόψη και τον βαθμό δραστηριοποίησής τους μέχρι σήμερα.

Η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα Εργασίας θα μελετήσει το θέμα της συστήγας, τηρουμένων των Κανονισμών και προϋποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, το οποίο έχει συγχρηματοδοτήσει το έργο. Μας πληροφόρησε επίσης ότι προϋπόθεση για τη συγχρηματοδότηση του έργου ήταν και η χωροθέτηση δύο Γραφείων σε μειονεκτούσες περιοχές και το Τοπικό Γραφείο Κακοπετριάς είναι το ένα από αυτά.

3.11.2 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Μέρος Α

Συντήρηση μηχανογραφικού εξοπλισμού και λειτουργική υποστήριξη του μηχανογραφημένου συστήματος. Στις Εκθέσεις μας για τα προηγούμενα έτη, αναφέρθηκε ότι για τον πιο πάνω σκοπό το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 59.613, ημερ. 10.3.2004, ενέκρινε Πρόταση του Υπουργείου Οικονομικών για τη μίσθωση υπηρεσιών πέντε ατόμων, για περίοδο τεσσάρων χρόνων, με δαπάνη £60.000 (€102.516) για τον πρώτο χρόνο, σε σύγκριση με ποσό πέραν των £250.000 (€427.150) (χωρίς ΦΠΑ) που καταβαλλόταν μέχρι τότε σε συγκεκριμένη εταιρεία για τον ίδιο σκοπό, με αύξηση 5% για κάθε επόμενο χρόνο. Παρόλο που η πρόσληψη των πιο πάνω ατόμων θα γινόταν ένα χρόνο πριν από τη λήξη στις 13.4.2005 του υφιστάμενου συμβολαίου και η εκπαίδευσή τους θα παρεχόταν από την πιο πάνω εταιρεία, ώστε να είναι δυνατή η συνέχιση της λειτουργικής υποστήριξης του μηχανογραφημένου συστήματος των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων μετά τις 13.4.2005, εντούτοις το συμβόλαιο έληξε, χωρίς να γίνει οποιαδήποτε μίσθωση υπηρεσιών.

Το μηχανογραφημένο σύστημα των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΚΑ) συνέχισε να συντηρείται από τη συγκεκριμένη εταιρεία με την υπογραφή νέου συμβολαίου με την ίδια εταιρεία και ετήσιες ανανεώσεις μέχρι και τις 16.6.2009, χωρίς να υλοποιηθεί η πιο πάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Ο Διευθυντής του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ), με επιστολή του ημερ. 2.6.2006, πληροφόρησε τον Διευθυντή ΥΚΑ ότι το Τμήμα του θα είναι σε θέση να αναλάβει την πλήρη υποστήριξη, συντήρηση και βελτίωση του μηχανογραφημένου συστήματος των ΥΚΑ, με ομάδα λειτουργικής υποστήριξης που θα απαρτιζόταν από 8 λειτουργούς, αμέσως μετά την υλοποίηση της στελέχωσης του Τμήματός του, πράγμα που όπως διαπιστώθηκε υλοποιείται και οι λειτουργοί του ΤΥΠ εκπαιδεύονται στα πλαίσια των πιο κάτω συμφωνιών.

Με τη λήξη του συμβολαίου με τη συγκεκριμένη εταιρεία στις 16.6.2009, υπογράφηκε νέο συμβόλαιο με την ίδια εταιρεία στις 5.11.2009, για ένα χρόνο, για συντήρηση του λογισμικού, υλοποίηση έκτακτων επειγουσών αναγκών και εκπαίδευση λειτουργών του ΤΥΠ για το ολοκληρωμένο σύστημα των ΥΚΑ, με δικαίωμα ετήσιας ανανέωσης για ακόμη τέσσερα χρόνια. Στις 19.10.2010 το συμβόλαιο ανανεώθηκε με τους ίδιους όρους για ακόμη ένα χρόνο, καλύπτοντας την περίοδο μέχρι τις 4.11.2011, αφαιρώντας από τη συντήρηση δύο λογισμικά προϊόντα τα οποία ανέλαβε η Ομάδα Πληροφορικής των ΥΚΑ που στελεχώνεται από λειτουργούς του ΤΥΠ.

Από 19.1.1998 μέχρι 31.12.2010 καταβλήθηκε στην εν λόγω εταιρεία συνολικό ποσό ύψους €4.930.951, πλέον ΦΠΑ.

Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε πότε αναμένεται η πλήρης ανάληψη, από την Ομάδα Πληροφορικής των ΥΚΑ, της λειτουργικής υποστήριξης, συντήρησης και βελτίωσης του μηχανογραφημένου συστήματος των ΥΚΑ.

Σημειώνεται ότι τον Αύγουστο 2010 έγινε μεταβίβαση του συμβολαίου από το ΤΥΠ στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μέσα στα πλαίσια της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 66.041, ημερ. 12.9.2007, για αποκέντρωση και μεταβίβαση των συμβάσεων του ΤΥΠ στα Υπουργεία.

Τον Νοέμβριο 2010 ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μας πληροφόρησε ότι στόχος του Υπουργείου είναι να αναληφθεί η συντήρηση του συστήματος σταδιακά και τελικά εξολοκλήρου από την Ομάδα Πληροφορικής των ΥΚΑ περί το τέλος του 2012, νοούμενου ότι θα τηρηθούν κάποιες προϋποθέσεις, όσον αφορά στη στελέχωση, στην εκπαίδευση και στην παραλαβή του συστήματος από τους λειτουργούς της Ομάδας. Οι προϋποθέσεις αυτές φαίνεται ότι δεν τηρήθηκαν, αφού, όπως διαπιστώθηκε μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, αφενός μειώθηκε το προσωπικό της Ομάδας και αφετέρου ανατέθηκε στην Ομάδα επιπρόσθετα και η υποστήριξη μηχανογραφημένων συστημάτων άλλων Τμημάτων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Συμπλήρωμα κατώτατης σύνταξης. Το ποσό που μεταφέρθηκε το 2010 από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, λόγω της αύξησης του ποσοστού της κατώτατης σύνταξης από 70% σε 85% του ανώτατου ύψους της βασικής σύνταξης και αφορά στο συμπλήρωμα της κατώτατης σύνταξης, ανήλθε σε €20.471.801, σε σύγκριση με €18.686.574 το 2009 και αποτελεί ποσοστό 3,4% πάνω στο ποσό που πληρώθηκε το 2010 για τις βασικές συντάξεις γήρατος, χηρείας και ανικανότητας.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τον Τροποποιητικό Νόμο 164(Ι)/2007, που τέθηκε σε ισχύ από 1.1.2008, το ποσό που καταβάλλεται θα ισούται με ποσοστό επί της ετήσιας δαπάνης για τις βασικές συντάξεις γήρατος, χηρείας και ανικανότητας, το οποίο θα καθορίζεται από τον αναλογιστή του Ταμείου ανά τριετία, με βάση την τελευταία αναλογιστική ανασκόπηση του Ταμείου.

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι η ανάγκη για τροποποίηση του Νόμου προέκυψε μετά από μελέτη που έγινε για λήψη μέτρων για τη βιωσιμότητα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων και την αναδόμηση των συντάξεων, σύμφωνα με την οποία το ποσοστό που απαιτείτο να καταβάλλεται από το Πάγιο Ταμείο προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων έπρεπε να αυξηθεί, λόγω του ότι η πραγματική δαπάνη που καταβαλλόταν ως συμπλήρωμα της κατώτατης σύνταξης από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων ήταν πολύ μεγαλύτερη από το ποσό που μεταφερόταν από το Πάγιο Ταμείο.

Στη μελέτη του για την περίοδο 1.1.2008 – 31.12.2010, ο αναλογιστής του Ταμείου καθόρισε ως ποσοστό το 4,3%, παρόλο ότι το κανονικό ποσοστό που υπολόγισε για τα έτη 2008, 2009 και 2010 ήταν 3,4%, προκειμένου να καλυφθούν και τα επιπρόσθετα ποσά μέχρι το ύψος των πραγματικών δαπανών της προηγούμενης τριετίας (2005-2007), που, σύμφωνα με τους υπολογισμούς του, ανερχόταν στα €15,5 εκ. Το Υπουργείο Οικονομικών, με επιστολή του, ημερ. 4.9.2008, προς το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, συμφώνησε με το ποσοστό του 3,4%, διαφώνησε ωστόσο με την κατανομή των €15,5 εκ. της τριετίας 2005-2007, καθότι, όπως αναφέρεται στην εν λόγω επιστολή, ο Τροποποιητικός Νόμος τέθηκε σε ισχύ από 1.1.2008.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι το γεγονός ότι ο Τροποποιητικός Νόμος 164(Ι)/2007 ψηφίστηκε χωρίς αναδρομική ισχύ, δεν σημαίνει ότι το έλλειμμα που προέκυψε λόγω της ανεπάρκειας του ποσοστού του 2,3% να καλύψει την πραγματική δαπάνη για τα έτη 2003-2007 θα πρέπει να παραγραφεί. Το έλλειμμα των €15,5 εκ., καθώς επίσης και το έλλειμμα των ετών 2003 και 2004, που προέκυψαν μετά από την απόφαση της Κυβέρνησης για αύξηση του ποσοστού της κατώτατης σύνταξης από 70% σε 85% του ανώτατου ύψους της βασικής σύνταξης, με βάση τους Τροποποιητικούς Νόμους 55(Ι)/1999 και 99(Ι)/2000, αποτελεί υποχρέωση του Κράτους προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και θα πρέπει να καλυφθεί από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.

Στην απάντησή της, η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μάς ανέφερε ότι το Υπουργείο Οικονομικών εμμένει στην αρχική του άποψη ότι το κράτος δεν έχει καμιά νομική υποχρέωση να καταβάλει προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων ποσά δαπανών για τα έτη 2003-2007, εφόσον ο σχετικός Τροποποιητικός Νόμος δεν έχει αναδρομική ισχύ. Η Υπηρεσία μας διατηρεί τις απόψεις της, όπως εκτίθενται πιο πάνω.

3.11.3 ΤΑΜΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2010 παρουσίασαν πλεόνασμα €350,3 εκ., σε σύγκριση με €393,5 εκ. το 2009.

Οι εισπράξεις του Ταμείου για το 2010 ήταν €1.460,4 εκ., σε σύγκριση με €1.397,8 εκ. για το 2009, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €62,6 εκ. ή ποσοστό 4,5%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εισφορών (€73,9 εκ.), ενώ παράλληλα σημειώθηκε μείωση των προσόδων από τόκους (€13,2 εκ.).

Οι πληρωμές του Ταμείου για το 2010 ήταν €1.110,1 εκ., σε σύγκριση με €1.004,3 εκ. το 2009, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €105,8 εκ. ή ποσοστό 10,5%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των πληρωμών για συντάξεις (€85,3 εκ.), επιδόματα (€10,5 εκ.) και ανεργιακό επίδομα (€7,9 εκ.).

Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.2010 ήταν €7.071,1 εκ., σε σύγκριση με €6.630,3 εκ. στις 31.12.2009.

Νομοθεσία. Στις 9.7.2010, τέθηκε σε ισχύ ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμος του 2010 (Ν.59(Ι)/2010), με τον οποίο καταργήθηκαν οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμοι του 1980 μέχρι 2009.

Σύμφωνα με τον νέο Νόμο, το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το οποίο, με βάση τον προηγούμενο Νόμο, αποτελείτο από τρεις λογαριασμούς (Γενικών Παροχών, Συμπληρωματικών Παροχών και Παροχών Ανεργίας), από τις 9.7.2010 αποτελείται από τους εξής τέσσερεις λογαριασμούς:

- Βασικών Συντάξεων
- Συμπληρωματικών Συντάξεων
- Παροχών Ανεργίας
- Λοιπών Παροχών

Οι εισφορές που προβλέπονται από τον πιο πάνω Νόμο, καταβάλλονται στο Ταμείο και κατανέμονται στους τέσσερεις λογαριασμούς, σύμφωνα με τους περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Λογαριασμοί του Ταμείου) Κανονισμούς του 2010 (ΚΔΠ 290/2010).

Εκκρεμείς οφειλές από επιδικασθείσες υποθέσεις. Στις 31.12.2010 εκκρεμούσε η είσπραξη ποσού €56.744.820 (€47.061.527 στις 31.12.2009) από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος του Ταμείου. Μέχρι 31.7.2011 οι εκκρεμείς οφειλές ανήλθαν στα €67.186.438, καθώς τα δικαστήρια είχαν εκδικάσει νέες υποθέσεις για ποσό ύψους €13.073.129 και την ίδια περίοδο εισπράχθηκε ποσό €2.590.952 και διαγράφηκε ποσό €40.559.

Επιπρόσθετα, εκκρεμούσε η είσπραξη των πιο κάτω ποσών από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος άλλων Ταμείων, τη φροντίδα της παρακολούθησης των οποίων έχει το προσωπικό των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΚΑ) που ασχολείται και με τις οφειλές προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

	2010	2009
	€	€
Κεντρικό Ταμείο Αδειών	10.200.646	8.178.685
Ταμείο Πλεονάζοντος Προσωπικού	3.265.959	2.775.288
Ταμείο Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	1.542.484	1.351.543
Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης	4.488.154	4.672.538
Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής	4.635.332	3.525.113
	24.132.575	20.503.167

Μέσα στο 2010 εκδικάστηκαν 7.268 νέες υποθέσεις, σε σύγκριση με 6.025 το 2009, για ολικό ποσό περίπου €22,0 εκ. (€14,5 εκ. το 2009) και εισπράχθηκε ποσό περίπου €6,1 εκ. (€5,8 εκ. το 2009). Επίσης διαγράφηκαν ποσά ύψους €2,5 εκ. (€1,8 εκ. το 2009), λόγω διάλυσης εταιρειών και πτώχευσης οφειλετών.

Σημειώνεται ότι το Ταμείο πιστώνει τους εργοδοτούμενους με τις ανάλογες εισφορές, αμέσως μετά την επιβεβαίωση των σχετικών ποσών στη βάση της Κατάστασης Αποδοχών και Εισφορών που υποβάλλεται από τους εργοδότες και αναλαμβάνει όλες τις υποχρεώσεις προς όφελός τους, είτε εισπράξει τις εισφορές είτε όχι, αφού η ευθύνη για την πληρωμή εισφορών βαρύνει εξ ολοκλήρου τον εργοδότη. Τα ποσά που διαγράφονται περιλαμβάνουν και τις εισφορές των εργοδοτουμένων, τις οποίες οι εργοδότες έχουν ήδη κατακρατήσει.

Για επίλυση του θέματος της είσπραξης των ποσών που οφείλονται στα πιο πάνω Ταμεία από επιδικασθείσες υποθέσεις, προσλήφθηκαν από την Αστυνομία στις 16.10.2007 οκτώ Ειδικοί Αστυνομικοί, οι οποίοι ασχολούνται αποκλειστικά με την εκτέλεση ενταλμάτων που αφορούν σε οφειλόμενες εισφορές προς τα διάφορα Ταμεία.

Εσωτερικός έλεγχος. Εξακολουθεί να υπάρχουν αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτει τις μακροπρόθεσμες παροχές.

Επιπρόσθετα θέματα, που αφορούν σε αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, αναφέρονται στις παραγράφους για το μηχανογραφημένο σύστημα παροχών, τα πιστοποιητικά ζωής συνταξιούχων και τον έλεγχο των μηνιαίων καταστάσεων οικονομικών αλλαγών.

Απαντώντας η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μας ανέφερε ότι οι αδυναμίες οφείλονται κυρίως στη δυσκολία που αντιμετωπίζουν οι λειτουργοί των ΥΚΑ να αντεπεξέλθουν στον αυξημένο όγκο εργασίας.

Επενδυτική πολιτική.

(α) «Διευθέτηση» μεταξύ Κυβέρνησης και Κεντρικής Τράπεζας για την περίοδο 1.1.1970-31.7.2010. Σύμφωνα με «Διευθέτηση» μεταξύ της Κυβέρνησης και της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, που τέθηκε σε ισχύ από 1.1.1970, η Κεντρική Τράπεζα επένδυε τα πλεονάσματα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων σε οποιαδήποτε από τα ακόλουθα αξιόγραφα:

- Κρατικά Ονομαστικά Χρεόγραφα Αναπτύξεως.
- Χρεόγραφα εγγυημένα από την Κυβέρνηση.
- Γραμμάτια του Δημοσίου.

Η ίδια «Διευθέτηση» ίσχυσε μεταγενέστερα και για τα υπόλοιπα Ταμεία (Ταμείο για Πλεονάζον Προσωπικό, Κεντρικό Ταμείο Αδειών και Ταμείο για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτουμένων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη).

Η Κεντρική Τράπεζα, καθ' υπόδειξη του εκάστοτε Υπουργού Οικονομικών, επένδυε τα πλεονάσματα των Ταμείων μόνο σε Γραμμάτια του Δημοσίου, τα οποία είναι μικρής διάρκειας και φέρουν το χαμηλότερο επιτόκιο από τα υπόλοιπα κρατικά αξιόγραφα, παραχωρώντας στα Ταμεία εγγυημένο επιτόκιο, μεγαλύτερο από το επιτόκιο των Γραμματίων του Δημοσίου, το ύψος του οποίου διαμορφώνετο κατά καιρούς με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Ως αποτέλεσμα, τα Ταμεία εισέπρατταν για δεκαετίες (με εξαίρεση μια μικρή σχετικά περίοδο που δεν διαφοροποιεί το συνολικό αποτέλεσμα) χαμηλότερο επιτόκιο απ' ότι θα μπορούσαν να εξασφαλίσουν, αν τα πλεονάσματά τους επενδύονταν σε κρατικά χρεόγραφα, μεγαλύτερης όμως διάρκειας και ψηλότερης απόδοσης.

(β) Νέα «Διευθέτηση» από 1.8.2010 μέχρι σήμερα. Με τη μεταφορά της διαχείρισης του δημόσιου χρέους από την Κεντρική Τράπεζα στο Υπουργείο Οικονομικών από 1.8.2010, η διαχείριση του αποθεματικού των Ταμείων περιήλθε στο Υπουργείο Οικονομικών. Από 1.8.2010, η «Διευθέτηση» του 1970 αντικαταστάθηκε με νέα «Διευθέτηση», η οποία προνοεί την κατάθεση των αποθεματικών των

Ταμείων, συμπεριλαμβανομένων και των Γραμματίων του Δημοσίου που λήγουν, στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό υπό μορφή καταθέσεων, με την ίδια απόδοση όπως αναφέρεται πιο πάνω. Στις 31.12.2010 το υπόλοιπο που ήταν κατατεθειμένο στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό ήταν €7,1 δις και αναλύεται ως ακολούθως.

	€ εκ.
Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων	6.598,7
Κεντρικό Ταμείο Αδειών	87,0
Ταμείο για Πλεονάζον Προσωπικό	339,0
Ταμείο για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη	109,7
	7.134,4

(γ) Με την πολιτική που ακολουθείται διαχρονικά, το Κράτος δανείζεται για σειρά ετών με διοικητικές διευθετήσεις τα πλεονάσματα των Ταμείων με ευνοϊκούς όρους, πολιτική που δεν διασφαλίζει τα συμφέροντα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθώς και των άλλων Ταμείων.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε επανειλημμένα την άποψη ότι η επενδυτική πολιτική για τα πλεονάσματα των Ταμείων επιβάλλεται όπως επαναξιολογηθεί, με σκοπό την αναθεώρησή της, έτσι ώστε οι επενδύσεις να γίνονται με τον συμφερότερο για τα Ταμεία τρόπο.

Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενές μας Εκθέσεις, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, η οποία εφαρμόστηκε και συνεχίζει να εφαρμόζεται μόνο για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και όχι και για τα υπόλοιπα Ταμεία, στα οποία καταβάλλεται μικρότερο επιτόκιο, η απόδοση του αποθεματικού του Ταμείου θα είναι ίση με το εκάστοτε επιτόκιο διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας μείον 0,25%, η οποία το 2010 ήταν 1,5% και στη συνέχεια αυξήθηκε στις 13.4.2011 και 13.7.2011 σε 1,75% και 2,00%, αντίστοιχα.

Με επιστολή του, ημερ. 17.1.2008, το Υπουργείο Οικονομικών είχε ενημερώσει τον Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας για την πιο πάνω απόφαση και ζήτησε όπως γίνουν οι δέουσες ενέργειες για αναδρομική ισχύ της απόφασης αυτής από 1.6.2007. Παρόλο ότι πρόσθετοι τόκοι που προέκυψαν για το Ταμείο αποδόθηκαν στις 2.7.2008, εντούτοις δεν αποδόθηκαν οι τόκοι που αφορούσαν στο αποθεματικό του Λογαριασμού Παροχών Ανεργίας, το οποίο αποτελεί μέρος του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, για τους οποίους εισηγηθήκαμε όπως συνεχίσει η προσπάθεια για είσπραξή τους.

Η Υπουργός μάς πληροφόρησε ότι οι ΥΚΑ διεκδικούν, εκεί όπου είναι δυνατό, το καλύτερο δυνατόν επιτόκιο για τις καταθέσεις, διασφαλίζοντας στον μέγιστο δυνατό βαθμό τα συμφέροντα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθώς και των άλλων Ταμείων.

(δ) Μελέτη Διεθνούς Τράπεζας.

- (i) **Νέα επενδυτική πολιτική.** Ύστερα από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 65.533, ημερ. 16.5.2007, εκπονήθηκε μελέτη για τη νέα επενδυτική πολιτική του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων από τη Διεθνή Τράπεζα και για την επεξεργασία της μελέτης, συστάθηκε Διυπουργική Τεχνική Επιτροπή.

Οι κυριότερες εισηγήσεις που αναφέρονταν στη μελέτη, αναφορικά με τις επενδύσεις του αποθεματικού του Ταμείου, αφορούσαν:

- Στη σταδιακή δημιουργία ενός Εθνικού Ταμείου με «πραγματικό» αποθεματικό, το οποίο θα επενδύεται σε τύπους επενδύσεων με ψηλότερες αποδόσεις από τις σημερινές, στα πλαίσια όμως χαμηλού επενδυτικού κινδύνου.

- Στη σύσταση ενός ανεξάρτητου Δημόσιου Οργανισμού, με κύρια αρμοδιότητα την εφαρμογή και παρακολούθηση της επενδυτικής πολιτικής του Εθνικού Ταμείου.

Σε συνάντηση που είχαν οι Υπουργοί Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Οικονομικών με τους κοινωνικούς εταίρους, που πραγματοποιήθηκε στις 13.1.2009, ο Υπουργός Οικονομικών, αφού ανέφερε ότι το πραγματικό αποθεματικό του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι μόνο €80 εκ., τα οποία είναι επενδυμένα σε τραπεζικούς οργανισμούς και ότι ποσό ύψους €6 δις οφείλεται από την Κυβέρνηση, ανακοίνωσε ότι η Κυβέρνηση δεσμεύεται να καταβάλει στο Ταμείο €1 δις, σε 5 ίσες ετήσιες δόσεις των €200 εκ.

Στην πιο πάνω συνάντηση, η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ανακοίνωσε ότι αρχίζει αμέσως η ετοιμασία νομοσχεδίου για τη δημιουργία του νέου Οργανισμού, το οποίο, όπως πληροφορηθήκαμε, βρίσκεται ακόμα υπό μελέτη.

- (ii) **Δημιουργία πραγματικού αποθεματικού.** Με την απόφαση αρ. 68.643, ημερ. 14.4.2009, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη διάθεση €200 εκ. για τη δημιουργία «πραγματικού» αποθεματικού στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Για τη δημιουργία του πιο πάνω «πραγματικού» αποθεματικού, οι ΥΚΑ ζήτησαν στις 8.5.2009 από την Κεντρική Τράπεζα όπως ποσό ύψους €200 εκ., που αφορούσε σε 5 Γραμμάτια του Δημοσίου συνολικού ύψους €215.296.083, που θα έληγαν από 19.5.2009 μέχρι 23.5.2009, μην επανεπενδυθεί. Ταυτόχρονα, το Υπουργείο Οικονομικών, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σε διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους (Συμβούλιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων), άρχισε την ετοιμασία ενός πλαισίου επενδυτικής πολιτικής για τις επενδύσεις των κεφαλαίων του «πραγματικού» αποθεματικού.

Στο διάστημα που μεσολάβησε από την αρχή του χρόνου μέχρι τη δημιουργία του «πραγματικού» αποθεματικού και την οριστικοποίηση του εν λόγω πλαισίου επενδυτικής πολιτικής, η Κυβέρνηση είχε προχωρήσει με τις αναγκαίες εκδόσεις χρεογράφων για κάλυψη των χρηματοδοτικών της αναγκών, με αποτέλεσμα να μην υπάρχουν, σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών, άλλες διαθέσιμες επενδυτικές ευκαιρίες σε χρεόγραφα της Κυπριακής Δημοκρατίας εντός του 2009. Για τον λόγο αυτό, το διαθέσιμο ποσό του «πραγματικού» αποθεματικού που αποδεσμεύθηκε από τα προαναφερόμενα 5 Γραμμάτια του Δημοσίου, επανεπενδύθηκε στις 29.5.2009 και πάλι σε νέο Γραμμάτιο του Δημοσίου διάρκειας 4 εβδομάδων, με ψηλότερο όμως ετήσιο επιτόκιο (3,5%), το οποίο με νεότερες αποφάσεις ανανεώθηκε με επιτόκιο 3,75%, με τελευταία ανανέωση στις 18.9.2009 για 18 εβδομάδες (μέχρι 2.2.2010).

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε τη γνώμη ότι θα μπορούσε να αξιολογηθούν άλλες επενδυτικές ευκαιρίες που προβλέπονται στο πλαίσιο επενδυτικής πολιτικής.

Μετά από απόφαση του Συμβουλίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το Γραμμάτιο των €200 εκ. επενδύθηκε στις 3.2.2010 σε Ομόλογα Κυπριακής Δημοκρατίας δεκαετούς διάρκειας, με ετήσια απόδοση 4,625%, διαπραγματεύσιμα στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου. Παρόλο ότι στη λήξη του το Γραμμάτιο, συμπεριλαμβανομένων των καθαρών τόκων, ανερχόταν στα €205.031.834, εντούτοις η επένδυση σε Ομόλογα Κυπριακής Δημοκρατίας ήταν για ποσό €204.100.100 μόνο και η διαφορά ύψους €931.734 παρέμεινε στον τοκοφόρο λογαριασμό του Ταμείου με την Κεντρική Τράπεζα για επένδυση σε Γραμμάτια του Δημοσίου. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως γίνουν όλες οι απαραίτητες ενέργειες, ούτως ώστε το ποσό αυτό να επενδυθεί με τρόπο που να αποτελεί μέρος του πραγματικού αποθεματικού του Ταμείου. Με επιστολή, ημερ. 19.5.2011, ο Διευθυντής ΥΚΑ ζήτησε έγκριση από το Υπουργείο Οικονομικών, ώστε το ποσό των €931.734, καθώς και οι τόκοι ύψους €9.482.776 της περιόδου 3.2.2010 – 3.2.2011, επενδυθούν, ώστε να αυξήσουν το πραγματικό αποθεματικό του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αντί να κατατεθούν στο Γενικό Λογιστήριο.

Επειδή στις 3.6.2011 το Υπουργείο Οικονομικών με επιστολή του προς τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων έδωσε οδηγίες όπως προχωρήσουν σε επένδυση ονομαστικής αξίας €10 εκ. σε δεκαετή Κρατικά Ονομαστικά Χρεόγραφα Αναπτύξεως (ΚΟΧΑ) με επιτόκιο 6%, το κόστος της οποίας

ανήλθε στα €9.816.877, ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε κατά πόσο η χρηματοδότηση της πιο πάνω επένδυσης προήλθε από τους τόκους της περιόδου 3.2.2010 – 3.2.2011 ύψους €9.482.776 και το υπόλοιπο €334.101 από τη διαφορά των €931.734, η οποία αναφέρεται στην επιστολή του Διευθυντή των ΥΚΑ, ημερ. 19.5.2011. Αν αυτό ισχύει, τότε παραμένει μια διαφορά ύψους €597.633 προς επένδυση.

Απαντώντας η Υπουργός, μας ανέφερε ότι κατά την εκτίμησή τους, η χρηματοδότηση της πιο πάνω επένδυσης προήλθε από τους τόκους ύψους €9.482.776 και ότι το υπόλοιπο ποσό ύψους €334.101 προήλθε από τη διαφορά των €931.734, όπως αναφέρεται πιο πάνω. Όσον αφορά στη διαφορά που παραμένει ύψους €597.633, μας πληροφόρησε ότι ο Διευθυντής ΥΚΑ, με επιστολή του, ημερ. 15.11.2011, ζήτησε από το Υπουργείο Οικονομικών έγκριση για επένδυσή του και αύξηση του πραγματικού αποθεματικού του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Η δεύτερη δόση των €200 εκ. για το 2010 καταβλήθηκε την 1.11.2010. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ποσό ύψους €137,2 εκ. επενδύθηκε σε Ομόλογα Κυπριακής Δημοκρατίας πενταετούς διάρκειας, με ετήσια απόδοση 3,842%, διαπραγματεύσιμα στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου και ποσό ύψους €62,8 εκ. κατατέθηκε στις 2.11.2010 σε 5 πιστωτικά ιδρύματα σε λογαριασμούς καταθέσεων τακτής προθεσμίας, διάρκειας δύο ετών.

Η κατάθεση των €62,8 εκ. σε συγκεκριμένα ιδρύματα έγινε, αφού ζητήθηκαν προσφορές από πιστωτικά ιδρύματα που επιλέγηκαν. Η Υπηρεσία μας ζήτησε από το Υπουργείο Οικονομικών την υποβολή στοιχείων σχετικά με τη διαδικασία που ακολουθήθηκε για τη ζήτηση και κατακύρωση των προσφορών.

Από τον έλεγχο παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- Έγινε κατάθεση ύψους €7,5 εκ. με επιτόκιο 4,5%, σε συγκεκριμένο πιστωτικό ίδρυμα που, όπως διαπιστώθηκε, δεν υπέβαλε προσφορά.
- Παρόλο που το ποσό που κατατέθηκε σε άλλο πιστωτικό ίδρυμα έχει συμφωνημένο επιτόκιο 4,655%, εντούτοις στο πιστοποιητικό κατάθεσης παρουσιάζεται επιτόκιο 4,356%, το οποίο είναι μικρότερο.

Στην απάντησή της, η Υπουργός μάς πληροφόρησε ότι το Υπουργείο Οικονομικών επιβεβαίωσε στις 20.10.2011 ότι το επιτόκιο ύψους 4,356%, αντί 4,655% της προσφοράς του εν λόγω ιδρύματος, συμφωνήθηκε σε προφορική επικοινωνία μεταξύ του τέως Υπουργού Οικονομικών και του Εκτελεστικού Διευθυντή του συγκεκριμένου πιστωτικού ιδρύματος.

- Δεν καθορίστηκε ο τρόπος απόδοσης των τόκων, όπως οι ημερομηνίες υπολογισμού και κεφαλαιοποίησης των τόκων και πιθανός ανατοκισμός. Παρατηρήσαμε ότι παρόλο που ο Διευθυντής ΥΚΑ, ενόψει του ότι την 1.11.2011 συμπληρωνόταν ένας χρόνος από την ημερομηνία των καταθέσεων αυτών, ζήτησε επανειλημμένα από το Υπουργείο Οικονομικών ενημέρωση ως προς τον τρόπο απόδοσης των τόκων, εντούτοις μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου δεν λήφθηκε οποιαδήποτε απάντηση.

Η Υπουργός μάς πληροφόρησε ότι το Υπουργείο Οικονομικών με επιστολή του, ημερ. 3.11.2011, τους ενημέρωσε για τον τρόπο απόδοσης των τόκων για το πρώτο έτος κατάθεσής τους. Μας πληροφόρησε επίσης ότι σε επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 16.9.2011, αναφέρεται ότι από τώρα και στο εξής, θα ζητείται και θα καθορίζεται από την αρχή ο τρόπος και η συχνότητα καταβολής του τόκου και τυχόν κεφαλαιοποίησή του.

- Παρόλο ότι ζητήθηκε, από δώδεκα πιστωτικά ιδρύματα που επιλέγηκαν, η υποβολή προσφορών με τηλεομοιότυπο, στη βάση συγκεκριμένων όρων, εντούτοις παρατηρήθηκε ότι δεν ετοιμάστηκε οποιοδήποτε πρακτικό/έκθεση αξιολόγησης, σύμφωνα με την οποία να αιτιολογείται η επιλογή των συγκεκριμένων πιστωτικών ιδρυμάτων και το ύψος του ποσού που κατατέθηκε στο κάθε ένα, στη βάση των όρων που τέθηκαν.

Σημειώνεται ότι η τρίτη δόση των €200 εκ. για το 2011, τα οποία η Κυβέρνηση δεσμεύτηκε να καταβάλει στο Ταμείο, δεν είχε καταβληθεί μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου (Οκτώβριος 2011).

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι τον Ιανουάριο 2010, το Υπουργείο Οικονομικών ανέθεσε στην Τράπεζα Κύπρου την παροχή υπηρεσιών θεματοφυλακής των ομολόγων προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, έναντι ετήσιας χρέωσης ύψους 0,0145% επί της ονομαστικής αξίας.

(ε) Διαδικασία επιλογής πιστωτικών ιδρυμάτων για κατάθεση. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων καταθέτει διάφορα ποσά σε τραπεζικούς οργανισμούς, ύστερα από αίτηση που υποβάλλουν οι ενδιαφερόμενοι. Εισηγηθήκαμε όπως η πιο πάνω διαδικασία αναθεωρηθεί και ακολουθείται η διαδικασία προσφορών, έτσι που να παρέχεται στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων η δυνατότητα εξασφάλισης ψηλότερων επιτοκίων, σε συνδυασμό βέβαια πάντα με το κριτήριο της ασφάλειας και της διασποράς, λαμβάνοντας υπόψη το ύψος των κεφαλαίων που διατίθενται για τον σκοπό αυτό.

Το Υπουργείο Οικονομικών, με επιστολή του, ημερ. 14.2.2008, προς τον Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αναφέρει ότι η άποψη του Υπουργείου Οικονομικών είναι πως η διαδικασία πρέπει να τυποποιηθεί και το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων να ζητά, μέσω μιας συγκεκριμένης διαδικασίας, προσφορές από τα διάφορα χρηματοδοτικά ιδρύματα, τα οποία ενδιαφέρονται να προσελκύσουν καταθέσεις από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με βάση συγκεκριμένους όρους που θα υποβάλλει το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Σύμφωνα με την πιο πάνω επιστολή, η διευθέτηση αυτή θα αποτελεί μια μεταβατική διευθέτηση μέχρι την ολοκλήρωση της αναδιάρθρωσης της επενδυτικής πολιτικής του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων και θα ισχύσει για το ποσό που είναι ήδη κατατεθειμένο στο τραπεζικό σύστημα.

Με απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Οικονομικών, ημερ. 2.7.2008, συστάθηκε ειδική επιτροπή από Λειτουργούς των δύο Υπουργείων, για μελέτη του όλου θέματος και υποβολή εισηγήσεων για την εφαρμογή νέας, ορθολογιστικής διαδικασίας επένδυσης του αποθεματικού του Ταμείου στο τραπεζικό σύστημα, η οποία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η πιο προσοδοφόρα διαδικασία θα ήταν αυτή της προκήρυξης διαγωνισμού.

Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες μας Εκθέσεις, το Υπουργείο Οικονομικών με επιστολή του, ημερ. 9.4.2009, προς τον Διευθυντή των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εισηγήθηκε τη διενέργεια δημοπρασίας για την επιλογή των πιστωτικών ιδρυμάτων στα οποία θα κατατίθεντο οι καταθέσεις που θα έληγαν, χωρίς ωστόσο, μέχρι την ολοκλήρωση και του φετινού ελέγχου (Οκτώβριος 2011), να είχε γίνει κάτι τέτοιο.

Σύμφωνα με επιστολή του Υπουργού Οικονομικών, ημερομηνίας 9.12.2010, προς τον Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, η διενέργεια δημοπρασίας ως διαδικασίας επιλογής των πιστωτικών ιδρυμάτων για κατάθεση μέρους του αποθεματικού του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων έχει εγκαταλειφθεί προσωρινά, λόγω του ότι για τη συγκεκριμένη περίοδο τα προσφερόμενα από τις τράπεζες επιτόκια στα πλαίσια των δημοπρασιών ήταν ασύμφορα χαμηλά και ότι, παρόλο που υπήρχαν τράπεζες που κατ' εξαίρεση ήταν διατεθειμένες να καταβάλουν ψηλότερα επιτόκια, αυτές παρουσίαζαν χαμηλότερο δείκτη πιστοληπτικής ικανότητας και γι' αυτό κρίθηκε πιο συμφέρον όπως στην παρούσα περίοδο γίνεται διμερής διαπραγμάτευση, ώστε να εξασφαλίζονται οι καλύτεροι δυνατοί όροι σε ικανοποιητικό επίπεδο κινδύνου. Παρόλα αυτά, όπως αναφέρεται στην ίδια επιστολή, σε περίπτωση υπαρξης μεγάλων ποσών για κατάθεση, η διαδικασία της δημοπρασίας πρέπει να χρησιμοποιείται.

Μηχανογραφημένο σύστημα “Παροχών”.

(α) Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, με την εφαρμογή του νέου συστήματος μηχανογράφησης από τον Ιανουάριο 2000, εντοπίστηκαν λάθη και αδυναμίες στα διάφορα προγράμματα. Παρατηρήθηκε ότι αρκετά από τα λάθη έχουν διορθωθεί αλλά λόγω του ότι κατά καιρούς παρουσιάζονται νέα, μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου εξακολουθούσε να εκκρεμεί η διόρθωση περίπου 17 λαθών (incident

reports) και περίπου 127 αλλαγών (change control notes), γεγονός που δυσχεραίνει την ομαλή και απρόσκοπτη λειτουργία του συστήματος.

(β) Η συντήρηση και λειτουργική υποστήριξη του μηχανογραφημένου συστήματος συνεχίζει να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από συγκεκριμένη ιδιωτική εταιρεία, χωρίς οι λειτουργοί του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής που είναι τοποθετημένοι στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων να γνωρίζουν επαρκώς το σύστημα, εκτός μικρού μέρους που έχει παραληφθεί, ώστε να είναι σε θέση να το επιβλέπουν ή/και να το υποστηρίζουν. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε και πάλι τη γνώμη ότι θα πρέπει να εξευρεθούν τρόποι παρακολούθησης και ελέγχου του συστήματος από τις ίδιες τις Υπηρεσίες.

Πληρωμές προς το Υπουργείο Υγείας για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των δικαιούχων σύνταξης ανικανότητας. Σύμφωνα με το άρθρο 59 του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, οι δικαιούχοι σύνταξης ανικανότητας δικαιούνται δωρεάν ιατρικής περίθαλψης, με την καταβολή από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων προς το Υπουργείο Υγείας ετήσιου τέλους. Για το 2010 καταβλήθηκε στο Υπουργείο Υγείας ποσό ύψους €7.471.310 για 6.886 δικαιούχους, σε σύγκριση με €6.800.430 για 6.890 δικαιούχους το 2009.

Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες μας Εκθέσεις, στον αριθμό των δικαιούχων που λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς πληρωμής, περιλαμβάνονται και οι πιο κάτω κατηγορίες συνταξιούχων, για τις οποίες εκφράσαμε την άποψη ότι δεν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη:

- Οι δημόσιοι υπάλληλοι, οι οποίοι έχουν, εν πάση περιπτώσει, το δικαίωμα της δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στα Κυβερνητικά Ιατρικά Ιδρύματα.
- Οι Κυβερνητικοί εργάτες, οι οποίοι καλύπτονται για δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη από το Σχέδιο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης και Ευημερίας Κυβερνητικών Εργατών.

Έχοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω, καθώς επίσης και το γεγονός ότι η δαπάνη έχει αυξηθεί από €2,2 εκ. το 2000 στα €7,5 εκ. το 2010, εισηγηθήκαμε και πάλι όπως μελετηθεί και επανεξεταστεί σε βάθος η όλη διαδικασία που ακολουθείται για τον υπολογισμό του αριθμού των δικαιούχων και την καταβολή των τελών, κατά τρόπο που αφενός θα διασφαλίζει το δικαίωμα της παροχής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στους πραγματικά δικαιούχους και αφετέρου δεν θα επιβαρύνει το Ταμείο με δαπάνες που δεν του αναλογούν.

Διάκριση λόγω φύλου στην παροχή σύνταξης χηρείας. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες μας Εκθέσεις, σύμφωνα με το άρθρο 41 του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, δικαιούχοι στην παροχή σύνταξης χηρείας είναι οι χήρες ασφαλισμένων ανδρών, οι οποίες συζούσαν με τον σύζυγό τους πριν αυτός πεθάνει ή συντηρούντο αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο από αυτόν και χήροι ασφαλισμένων γυναικών, νοουμένου ότι αυτοί είναι μόνιμα ανίκανοι και συντηρούντο αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο από τις συζύγους τους πριν αυτές πεθάνουν.

Η εφαρμογή του πιο πάνω άρθρου στην πράξη έχει ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό του μεγαλύτερου αριθμού ανδρών (αυτών που συζούσαν με τη σύζυγό τους πριν αυτή πεθάνει, κατ' αναλογία του τι ισχύει για τις χήρες) από το δικαίωμα στη λήψη σύνταξης χηρείας.

Το πιο πάνω θέμα εξέτασε η Επίτροπος Διοικήσεως, η οποία, υπό το φως της συνταγματικά κατοχυρωμένης αρχής της ισότητας των δύο φύλων, καθώς επίσης και των αποφάσεων του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι με την πιο πάνω ρύθμιση εισάγεται αδικαιολόγητη διάκριση μεταξύ των δύο φύλων και εισηγήθηκε όπως το δικαίωμα στην παροχή σύνταξης χηρείας επεκταθεί και στους χήρους άνδρες.

Ενόψει των πιο πάνω, καθώς επίσης και των μέτρων που λαμβάνονται για τη βιωσιμότητα του Ταμείου, ζητήσαμε να πληροφορηθούμε για τυχόν εξελίξεις στις ενέργειες που γίνονται σχετικά με το θέμα.

Όπως μας πληροφόρησε η Υπουργός, το πιο πάνω θέμα συνεχίζει να εξετάζεται από το Συμβούλιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στα πλαίσια του κοινωνικού διαλόγου που αφορά σε όλες τις πτυχές της παροχής σύνταξης χηρείας.

Πιστοποιητικά ζωής συνταξιούχων. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενές μας Εκθέσεις, ο έλεγχος των πιστοποιητικών ζωής που παραλαμβάνονται από τους συνταξιούχους και η καταχώρισή τους στο μηχανογραφημένο σύστημα γίνεται με πολύ μεγάλη καθυστέρηση. Με στόχο τη μείωση των υπερπληρωμών και την έγκαιρη λήψη μέτρων για την ανάκτησή τους, εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί σοβαρά τόσο το θέμα της ζήτησης των πιστοποιητικών ζωής, όσο και το θέμα του ελέγχου και της έγκαιρης καταχώρισής τους στο μηχανογραφημένο σύστημα.

Στην απαντητική του επιστολή, ημερ. 6.9.2010, ο Διευθυντής ΥΚΑ μάς πληροφόρησε ότι οι δυνατότητες ελέγχου και καταχώρισης των πιστοποιητικών ζωής είναι περιορισμένες, λόγω της υποστελέχωσης του αρμόδιου κλάδου και του αυξημένου φόρτου εργασίας. Μέχρι τον Σεπτέμβριο 2011, είχε ολοκληρωθεί ο έλεγχος των πιστοποιητικών ζωής που αφορούσαν στις συντάξεις για τον Νοέμβριο 2010. Έχοντας υπόψη τη σημασία της έγκαιρης καταχώρισης των πιστοποιητικών στο μηχανογραφημένο σύστημα, επισημάναμε ότι είναι εξίσου σημαντική η δυνατότητα εντοπισμού και εξέτασης εκείνων των συνταξιούχων που δεν ανταποκρίθηκαν στην πρώτη ζήτηση πιστοποιητικού, καθώς επίσης και η αποστολή δεύτερης ειδοποίησης μέσα σε λογικό χρονικό διάστημα και η λήψη των απαραίτητων μέτρων. Σημειώσαμε επίσης ότι υπάρχουν περιπτώσεις συνταξιούχων από τους οποίους ζητούνται πιστοποιητικά ζωής από το 2006, χωρίς όμως οποιαδήποτε ανταπόκριση και χωρίς τη λήψη οποιωνδήποτε μέτρων, παρά τη μη υποβολή των πιστοποιητικών.

Στην απάντησή της, η Υπουργός μάς πληροφόρησε ότι, όσον αφορά στη σύνταξη γήρατος, έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος των πιστοποιητικών ζωής των συνταξιούχων γήρατος που έχουν αποσταλεί μέχρι τον Δεκέμβριο 2010, ενώ παράλληλα προγραμματίζεται η αποστολή δεύτερου πιστοποιητικού ζωής σε συνταξιούχους που δεν ανταποκρίθηκαν στο πρώτο πιστοποιητικό, το οποίο τους είχε αποσταλεί τους μήνες Σεπτέμβριο-Νοέμβριο 2010.

Επίδομα ανεργίας εποχιακών εργατών. Στις προηγούμενές μας Εκθέσεις αναφέρθηκε ότι παρατηρήθηκαν περιπτώσεις εργατών, οι οποίοι εργάζονται εποχιακά, για αρκετά χρόνια, στον ίδιο εργοδότη, η περίοδος απασχόλησης των οποίων κυμαίνεται συνήθως γύρω στους 5-7 μήνες ετησίως και οι οποίοι για τους υπόλοιπους μήνες λαμβάνουν επίδομα ανεργίας. Η τακτική αυτή, η οποία ακολουθείται από χρόνια, αποτελεί, κατά τη γνώμη μας, αδικαιολόγητη επιβάρυνση του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το οποίο καταβάλλει μεγάλα ποσά σε εργοδοτούμενους εταιρειών ή ιδιωτών, οι οποίοι διατηρούν το ίδιο εποχιακό προσωπικό για χρόνια, χωρίς να είναι υποχρεωμένοι να πληρώνουν γι' αυτό εισφορές στα διάφορα Ταμεία για την περίοδο που δεν απασχολείται.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε τη γνώμη ότι το θέμα αυτό θα πρέπει να εξεταστεί σε βάθος, ώστε να εξευρεθούν τρόποι αντιμετώπισής του.

Ο Διευθυντής ΥΚΑ μάς πληροφόρησε ότι με την εφαρμογή του νέου Νόμου (Ν.59(Ι)/2010), θεωρεί ότι το πιο πάνω πρόβλημα θα μειωθεί σε μεγάλο βαθμό, αφού σύμφωνα με το άρθρο 32 απαγορεύεται η ανάκτηση δικαιώματος σε ανεργιακό επίδομα εάν ο αιτητής δεν έχει συμπληρώσει 26 εβδομάδες απασχόλησης.

Ωστόσο, διατηρούμε τις επιφυλάξεις μας κατά πόσο το πρόβλημα θα μειωθεί σημαντικά, για τις περιπτώσεις εργατών που απασχολούνται γύρω στους 6-7 μήνες, εφόσον θα συνεχίζουν να δικαιούνται ανεργιακό επίδομα.

Εκθέσεις Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου.

(α) Τίτλος «Αξιολόγηση της Διαδικασίας Υποβολής Αίτησης, Εξέτασης και Παρακολούθησης Δικαιούχων Σύνταξης από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων». Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενές μας Εκθέσεις, σύμφωνα με την πιο πάνω έκθεση, η οποία υποβλήθηκε στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων τον Απρίλιο 2009 και αφορούσε στον έλεγχο που διενεργήθηκε το β' εξάμηνο 2008, διαπιστώθηκαν διάφορες ελλείψεις και αδυναμίες που αφορούσαν:

(i) Στην ασφάλεια δεδομένων και παρακολούθηση αλλαγών στο μηχανογραφημένο σύστημα.

(ii) Στον μηχανισμό καταγραφής, ελέγχου και παρακολούθησης των εργασιών των διαφόρων λειτουργιών.

(iii) Στην εσωτερική οργάνωση του Κλάδου Σύνταξης Γήρατος και άλλων Κλάδων.

Στην έκθεση αναφέρονται τα ευρήματα και οι επιπτώσεις και γίνονται συγκεκριμένες συστάσεις για βελτίωση της κατάστασης. Η σημαντικότερη αδυναμία αφορούσε στην καταχώριση των στοιχείων των δικαιούχων στο μηχανογραφημένο σύστημα και κυρίως στη μη άσκηση ικανοποιητικών ελέγχων για την ορθότητα, αλλά και τη νομιμότητα οποιωνδήποτε μεταγενέστερων αλλαγών στα στοιχεία των δικαιούχων που καταχωρίζονται και στη μη πιστοποίηση των αλλαγών στα έντυπα που συμπληρώνονται από τους δικαιούχους.

Ο Έφορος Εσωτερικού Ελέγχου σε επιστολή του προς τον Διευθυντή ΥΚΑ, ημερ. 29.6.2011, αναφέρει ότι ένα εύρημα είναι ακόμη σε εξέλιξη, με αναθεωρημένη ημερομηνία υλοποίησης την 31.12.2011, δύο ευρήματα υλοποιήθηκαν και τρία ευρήματα, κατά την άποψη του Διευθυντή ΥΚΑ, δεν είναι εφικτό να εφαρμοστούν. Ωστόσο, όπως αναφέρει, εφόσον ο Διευθυντής, ο οποίος έχει την ευθύνη, αναγνωρίζει και αποδέχεται τον κίνδυνο που απορρέει από τη μη εφαρμογή, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου δεν θα διενεργήσει περαιτέρω ελέγχους παρακολούθησης των εν λόγω συστάσεων.

Ζητήσαμε ενημέρωση για οποιεσδήποτε εξελίξεις τυχόν υπάρχουν στην εφαρμογή του ευρήματος που εκκρεμεί, καθώς και για τις σχετικές ενέργειες, ενόψει της πιο πάνω αναφοράς του Εφόρου Εσωτερικού Ελέγχου.

Απαντώντας η Υπουργός, μας ενημέρωσε ότι έχουν υλοποιηθεί όλες οι συμφωνημένες συστάσεις που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες των ΥΚΑ, με τελευταία την ολοκλήρωση του Εγχειριδίου Διαδικασιών του Κλάδου Συντάξεων Γήρατος.

(β) Τίτλος «Αξιολόγηση των Δικλίδων Ασφαλείας της Εφαρμογής Ιστού του Συστήματος Πληρωμής Εισφορών». Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη μας Έκθεση, από έλεγχο που διενεργήθηκε τον Δεκέμβριο 2008 στο σύστημα πληρωμής εισφορών, μέσω διαδικτύου, από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου, διαπιστώθηκε ότι οι δικλίδες ασφαλείας της εφαρμογής ιστού του συστήματος πληρωμής εισφορών παρουσίαζαν σημαντικές αδυναμίες, αναφορικά με τον έλεγχο της πρόσβασης μέσω του διαδικτύου (web access), με αποτέλεσμα το σύστημα να είναι ευάλωτο σε επιθέσεις εισβολέων (hackers), με τους κινδύνους που αυτό συνεπάγεται. Η έκθεση που ετοιμάστηκε, υποβλήθηκε στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων τον Ιανουάριο 2009, μαζί με προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των συστάσεων της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου μέχρι τις 31.12.2009. Σημειώνεται ότι τα αποτελέσματα του ελέγχου περιελάμβαναν ευρήματα που αφορούσαν τόσο στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, όσο και στο Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής.

Σύμφωνα με επιστολή του Εφόρου Εσωτερικού Ελέγχου προς τις ΥΚΑ, ημερ. 22.2.2010, υλοποιήθηκαν ορισμένες συστάσεις, αλλά παραμένουν σε εκκρεμότητα ορισμένες άλλες, με προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους μέχρι τις 31.12.2010. Σύμφωνα με νέα επιστολή του Εφόρου Εσωτερικού Ελέγχου, ημερ. 23.8.2011, εκκρεμεί η υλοποίηση εννέα συστάσεων, με νέο χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους μέχρι τις 31.12.2011.

Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε σχετικά με τις ενέργειες που γίνονται για υλοποίηση των συστάσεων.

Έλεγχος μηνιαίων καταστάσεων οικονομικών αλλαγών (financial changes report). Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, παρατηρήθηκε ότι δεν πραγματοποιείται έλεγχος, από όλους τους Κλάδους των διαφόρων παροχών, στις μηνιαίες καταστάσεις οικονομικών αλλαγών και δεν γίνεται συμφιλίωση του ποσού που καταβάλλεται στον κάθε δικαιούχο που παρουσιάζεται στις μηνιαίες καταστάσεις πληρωμών με αυτό του προηγούμενου μήνα.

Η Υπουργός μάς πληροφόρησε ότι ο Διευθυντής ΥΚΑ έχει ήδη κυκλοφορήσει εγκύκλιο προς το προσωπικό, στην οποία επισημαίνεται η σοβαρότητα του θέματος.

Συντάξεις αναπηρίας. Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενή μας Έκθεση, σύνταξη αναπηρίας πληρώνεται σε μισθωτούς που ο βαθμός αναπηρίας τους που προκλήθηκε από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια είναι από 20% και άνω και πληρώνεται εφ'όρου ζωής, εκτός αν ο δικαιούχος αποθεραπευτεί. Από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μας, σε περιπτώσεις ληπτών σύνταξης αναπηρίας σε ποσοστό 75%, διαπιστώθηκε ότι κατά την εξέταση ή επανεξέταση περιπτώσεων σύνταξης αναπηρίας από τον Κλάδο Σύνταξης Αναπηρίας, εγκρίνεται αύξηση της παροχής σε βαθμό αναπηρίας 75%, επικαλούμενοι το άρθρο 50(3) του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, παρόλο ότι ο βαθμός αναπηρίας που υπολογίστηκε από το Ιατρικό Συμβούλιο, με βάση σχετικό Πίνακα στον περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμο, ήταν πολύ χαμηλός και ανερχόταν σε 20%, 22%, 23% κ.λπ. μόνο, χωρίς να αιτιολογείται η απόφαση αυτή, ως προς την ανικανότητα για εργασία κατά την έννοια του άρθρου 40(5). Στο εν λόγω άρθρο προβλέπεται ότι ανίκανος για εργασία θεωρείται ο ασφαλισμένος όταν λόγω ειδικής ασθένειας ή σωματικής ή πνευματικής αναπηρίας δεν μπορεί να κερδίζει από εργασία, λαμβάνοντας υπόψη τις δυνάμεις, τις δεξιότητες, τη μόρφωση και τη συνήθη επαγγελματική απασχόλησή του, πέραν του ενός τρίτου (ή αν πρόκειται για ασφαλισμένο ηλικίας μεταξύ εξήντα και εξήντα τριών ετών πέραν του ενός δευτέρου) του ποσού το οποίο συνήθως κερδίζει στην ίδια περιφέρεια και επαγγελματική κατηγορία ένας σωματικά και πνευματικά υγιής άνθρωπος της ίδιας μόρφωσης.

Σύμφωνα με το άρθρο 50(3), βάσει του οποίου αυξήθηκε η παροχή, όταν δικαιούχος σύνταξης αναπηρίας που οφείλεται σε σωματική βλάβη σε ποσοστό μικρότερο του 100% είναι ανίκανος και προβλέπεται να παραμείνει ανίκανος προς εργασία, σύμφωνα με την έννοια του άρθρου 40(5), η αναπηρία του, εάν τούτο είναι ευεργετικότερο, λογίζεται ως αναπηρία βαθμού ίσου προς το ποσοστό το οποίο θα υπολογιζόταν σύνταξη ανικανότητας στην περίπτωση του, εφόσον η ανικανότητα αυτή οφείλεται αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο στην εν λόγω σωματική βλάβη.

Από τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι:

- (α) Δεν υπάρχει πάντοτε στον φάκελο της κάθε περίπτωσης γνωμοδότηση του Ιατρικού Συμβουλίου ότι ο αιτητής προβλέπεται να παραμείνει μόνιμα ανίκανος για εργασία.
- (β) Δεν υπάρχει οποιοδήποτε δικαιολογητικό σχετικό με την απόφαση για αύξηση του ποσοστού στο 75%.
- (γ) Δεν διεξάγεται πάντοτε διερεύνηση για την απασχόληση του αιτητή και του ύψους των αποδοχών του.
- (δ) Δεν γίνεται πάντοτε επανεξέταση της κατάστασης της υγείας του λήπτη για καθορισμό οριστικού βαθμού αναπηρίας, μετά τη λήξη του προσωρινού πιστοποιητικού αναπηρίας που εκδίδεται από το Ιατρικό Συμβούλιο.
- (ε) Δεν υποβλήθηκαν για χρόνια πιστοποιητικά ζωής από συνταξιούχους αναπηρίας, χωρίς να ληφθούν οποιαδήποτε μέτρα.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε τη γνώμη ότι η χρήση του άρθρου 50(3) πρέπει να γίνεται με πολλή φειδώ και αφού εξακριβωθεί ότι προβλέπεται μόνιμη ανικανότητα για εργασία κατά την έννοια του άρθρου 40(5). Σημειώνεται ότι παρατηρήθηκαν περιπτώσεις ληπτών σύνταξης αναπηρίας, οι οποίοι εργάζονταν και λάμβαναν ψηλές αποδοχές μέχρι και στο ύψος του μισθού που λάμβαναν πριν το ατύχημά τους.

Στην απαντητική επιστολή του, ημερ. 3.10.2011, ο Διευθυντής ΥΚΑ μάς πληροφόρησε ότι έχει ξεκινήσει η επανεξέταση και διερεύνηση όλων των ληπτών σύνταξης αναπηρίας σε ποσοστό 75%, των οποίων ο βαθμός αναπηρίας που καθορίστηκε από το Ιατρικό Συμβούλιο κυμαίνεται μεταξύ 20%-50%, αλλά λόγω υποστελέχωσης των Υπηρεσιών ακόμη να ολοκληρωθεί ο έλεγχος.

Λήπτες σύνταξης ανικανότητας που κατέχουν επαγγελματικές άδειες οδήγησης. Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενές μας Εκθέσεις, ύστερα από έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μας τον Δεκέμβριο 2008 στις ΥΚΑ, σχετικά με τα άτομα που λάμβαναν σύνταξη ανικανότητας, καθώς και στο Τμήμα Οδικών Μεταφορών (ΤΟΜ), σχετικά με τα άτομα που κατείχαν επαγγελματική άδεια οδήγησης (ταξί, λεωφορείου, φορτηγού), διαπιστώθηκε ότι 533 από τους 7.040 λήπτες σύνταξης ανικανότητας (ποσοστό 7,6%) κατείχαν 1.066 επαγγελματικές άδειες οδήγησης.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι υπήρχαν περιπτώσεις συνταξιούχων με ποσοστό ανικανότητας 100% που κατείχαν και τις τέσσερις κατηγορίες επαγγελματικής άδειας οδήγησης.

Αρχικά το θέμα τέθηκε προφορικά στον Διευθυντή των ΥΚΑ και στον Διευθυντή του ΤΟΜ, οι οποίοι, σε συνάντηση που είχαν με λειτουργούς της Υπηρεσίας μας για συζήτηση των ευρημάτων μας, ανέφεραν ότι είναι «δέσμιος» της υφιστάμενης νομοθεσίας και των σχετικών Κανονισμών, οι διατάξεις των οποίων δεν είναι επαρκείς για αποτροπή των πιο πάνω φαινομένων.

Συγκεκριμένα, ο Διευθυντής των ΥΚΑ ανέφερε ότι εφόσον ο ασφαλισμένος πληροί τις προϋποθέσεις που τίθενται στον περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμο και αποδείξει, μετά από εξέτάσή του από ιατροσυμβούλιο, ότι είναι ανίκανος για εργασία, τότε του καταβάλλεται σύνταξη ανικανότητας.

Ο δε Διευθυντής του ΤΟΜ ανέφερε ότι, αν μαζί με την αίτησή του ο αιτητής προσκομίσει όλα τα απαραίτητα πιστοποιητικά και στοιχεία που αναφέρονται στον περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού Νόμο και στους σχετικούς Κανονισμούς, στα οποία περιλαμβάνεται και ιατρικό πιστοποιητικό φυσικής ικανότητας, τότε η Αρχή Αδειών δεν μπορεί να αρνηθεί να χορηγήσει ή να ανανεώσει την επαγγελματική άδεια οδήγησης.

Είναι φανερό όμως ότι δεν είναι δυνατό να ισχύουν και τα δύο ταυτόχρονα. Στην περίπτωση που η απόφαση του ιατροσυμβουλίου των ΥΚΑ είναι ορθή, τότε προφανώς δεν μπορεί να είναι επίσης ορθό το ιατρικό πιστοποιητικό φυσικής ικανότητας που επισυνάπτεται, μεταξύ άλλων, στην αίτηση για χορήγηση/ανανέωση επαγγελματικής άδειας οδήγησης που υποβάλλεται στην Αρχή Αδειών, οπότε σε τέτοια περίπτωση ο κάτοχος της χορηγούμενης επαγγελματικής άδειας οδήγησης αποτελεί κίνδυνο για την οδική ασφάλεια. Στην αντίθετη περίπτωση που το ιατρικό πιστοποιητικό φυσικής ικανότητας που υποβάλλεται για σκοπούς εξασφάλισης επαγγελματικής άδειας οδήγησης είναι ορθό, τότε προφανώς η απόφαση του ιατροσυμβουλίου των ΥΚΑ δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα και, με βάση την απόφαση, καθίσταται δικαιούχος για σύνταξη ανικανότητας πρόσωπο/ασφαλισμένος χωρίς στην πραγματικότητα να είναι δικαιούχος, με αποτέλεσμα να διενεργείται πληρωμή στη βάση εσφαλμένων στοιχείων. Σημειώνεται ότι ο κατάλογος των ασθενειών, βάσει του οποίου δεν είναι δυνατή η χορήγηση/ανανέωση επαγγελματικής άδειας οδήγησης, είναι παρόμοιος με αυτόν, βάσει του οποίου το ιατροσυμβούλιο αποφασίζει ως προς την ανικανότητα για εργασία, καθιστώντας το συγκεκριμένο άτομο δικαιούχο σύνταξης ανικανότητας.

Το πρόβλημα εκτιμάται ότι πιθανόν να είναι ευρύτερο, καθώς δεν φαίνεται να περιορίζεται μόνο στους κατόχους επαγγελματικής άδειας οδήγησης αλλά επεκτείνεται και στους κατόχους κανονικής άδειας οδηγού. Με κάθε επιφύλαξη, εφόσον δεν είχε διενεργηθεί έλεγχος για το συγκεκριμένο θέμα, διατυπώθηκε ο φόβος να υπάρχουν και άτομα που εγκρίνονται για σύνταξη ανικανότητας λόγω οφθαλμολογικών, καρδιολογικών και ψυχιατρικών προβλημάτων υγείας, τα οποία συνεχίζουν να κατέχουν κανονική άδεια οδηγού, αποτελώντας κίνδυνο για την οδική ασφάλεια.

Σε επιστολή του, ημερ. 20.2.2007, προς τον Διευθυντή των ΥΚΑ, ο Γενικός Εισαγγελέας είχε αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι δεν είναι νομικά επιτρεπτό να γνωστοποιούνται από τις ΥΚΑ ιατρικά προσωπικά δεδομένα στο ΤΟΜ ή σε άλλες Υπηρεσίες, καθώς αυτά κατατάσσονται στην κατηγορία των ευαίσθητων δεδομένων.

Το θέμα κρίθηκε από την Υπηρεσία μας ως πολύ σοβαρό, εφόσον άπτεται της ασφάλειας του ευρύτερου κοινού ή/και της πιθανότητας εξασφάλισης χρημάτων από το δημόσιο με ψευδείς παραστάσεις και για τον λόγο αυτό τέθηκε γραπτώς με επιστολή, ημερ. 27.2.2009, στην Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων, ως πολιτικών προϊσταμένων των δύο εμπλεκόμενων Τμημάτων (ΥΚΑ και ΤΟΜ), για προβληματισμό και για συντονισμό των ενεργειών τους, ώστε, σε συνεργασία ενδεχομένως και με τον Γενικό Εισαγγελέα και την Επίτροπο Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, να βρεθεί λύση στο πρόβλημα.

Στις 5.2.2010 ο Γενικός Εισαγγελέας ζήτησε από τον Αρχηγό Αστυνομίας τη διενέργεια έρευνας, με σκοπό τη διαπίστωση του ενδεχομένου διάπραξης ποινικών αδικημάτων και των προσώπων που ενέχονται σε αυτά.

Στις 31.8.2010 ο Αρχηγός Αστυνομίας ενημέρωσε τον Διευθυντή των ΥΚΑ και τον Διευθυντή του ΤΟΜ ότι, μετά από εξετάσεις που έγιναν και αφού ο φάκελος προωθήθηκε στο γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, διαπιστώθηκε ότι δεν προκύπτουν ποινικά αδικήματα εναντίον οποιουδήποτε προσώπου, ότι, δηλαδή, ενώ ήταν λήπτης σύνταξης ανικανότητας οποιασδήποτε κατηγορίας, ήταν ταυτόχρονα κάτοχος επαγγελματικής άδειας οδηγού, λόγω του ότι η κατοχή επαγγελματικής άδειας από μόνη της δεν δημιουργεί τεκμήριο απασχόλησης.

Σε συνάντηση με τον Γενικό Εισαγγελέα διατυπώσαμε την άποψη ότι το πόρισμα της Αστυνομίας δεν έχει σχέση με τα θέματα που εγείραμε, τα οποία αφορούν στα πιστοποιητικά φυσικής ικανότητας που εκδίδονται για εξασφάλιση επαγγελματικής άδειας οδήγησης, σε συνάρτηση με τις σχετικές αποφάσεις του ιατροσυμβουλίου για ανικανότητα για εργασία και όχι σε αυτήν ταύτην την απασχόληση. Ο Γενικός Εισαγγελέας συμφώνησε κατ' αρχάς με την άποψή μας και ανέλαβε να μελετήσει ο ίδιος το θέμα.

Όπως μας πληροφόρησε η Υπουργός, το 2011 εξασφαλίστηκε από την Επίτροπο Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, άδεια διασύνδεσης των αρχείων των ΥΚΑ και του ΤΟΜ, η οποία αναμένεται να εφαρμοστεί μόλις ολοκληρωθούν οι διαδικασίες μηχανογράφησης.

Αναλογιστική ανασκόπηση. Σύμφωνα με το άρθρο 76 του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου (Ν.59(Ι)/2010), διεξάγεται από αναλογιστή, ανά τριετία, ανασκόπηση της οικονομικής κατάστασης του Ταμείου.

Στην προηγούμενη αναλογιστική ανασκόπηση, η οποία έγινε τον Ιούνιο 2008, με χρόνο αναφοράς την 31.12.2006, περιλαμβάνονταν διάφορα μέτρα στα πλαίσια ενός συνολικού πακέτου αναμόρφωσης του Ταμείου, που σκοπό είχαν να συμβάλουν στη διασφάλιση της βιωσιμότητας του Ταμείου μέχρι το 2048. Τα σημαντικότερα από τα πιο πάνω μέτρα υλοποιήθηκαν το 2009 και 2010, με τροποποίηση της ισχύουσας νομοθεσίας και θέσπιση νέας.

Το 2011 έγινε νέα αναλογιστική ανασκόπηση για την οικονομική κατάσταση του Ταμείου, με χρόνο αναφοράς την 31.12.2009. Σύμφωνα με την έκθεση του αναλογιστή, η οικονομική κατάσταση του Ταμείου έχει βελτιωθεί σημαντικά, σε σχέση με την κατάσταση που κατέδειξε η προηγούμενη αναλογιστική ανασκόπηση, λόγω κυρίως των μέτρων που λήφθηκαν στα πλαίσια του πιο πάνω πακέτου αναμόρφωσης του Ταμείου. Σύμφωνα με τη νέα αναλογιστική ανασκόπηση, το αναλογιστικό ισοζύγιο ανατρέπεται το 2048, αφού τα έσοδα από εισφορές και επενδύσεις δεν θα καλύπτουν το σύνολο των δαπανών χωρίς τη χρήση του αποθεματικού, το οποίο εκτιμάται ότι θα εξαντληθεί το 2055. Ο αναλογιστής επισημαίνει επίσης ότι η γήρανση του πληθυσμού και οι οικονομικές πιέσεις στο Ταμείο θα είναι αισθητές μετά το 2040 και ίσως χρειαστεί να παρθούν περαιτέρω μέτρα για τη μακροχρόνια βιωσιμότητα του Ταμείου. Εισηγείται, μεταξύ άλλων, όπως οι λογαριασμοί των βραχυπρόθεσμων παροχών και κυρίως του επιδόματος ανεργίας παρακολουθούνται στενά και σε τακτική βάση και όπως, για ενίσχυση της οικονομικής διακυβέρνησης του Ταμείου, εξεταστεί το ενδεχόμενο της διαφοροποίησης του επενδυτικού χαρτοφυλακίου, με αύξηση του ποσοστού των επενδύσεων σε στοιχεία εκτός του δημοσίου, για διασφάλιση ψηλότερων αποδόσεων στα πλαίσια χαμηλού και επιμετρημένου κινδύνου.

Η πιο πάνω αναλογιστική ανασκόπηση έτυχε πρόσφατα αξιολόγησης από το Διεθνές Γραφείο Εργασίας, το οποίο στη σχετική Δήλωση Αξιολόγησής του αναφέρει ότι για τη διεξαγωγή της εν λόγω ανασκόπησης χρησιμοποιήθηκαν επαρκή και αξιόπιστα δεδομένα, καθώς επίσης και κατάλληλες μέθοδοι και παραδοχές και ότι η αναλογιστική ανασκόπηση παρουσιάζει ορθά την οικονομική κατάσταση του Ταμείου.

3.11.4 ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΔΕΙΩΝ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2010 παρουσίασαν πλεόνασμα €2,6 εκ., σε σύγκριση με €0,4 εκ. το 2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €2,2 εκ., η οποία οφείλεται στην επιχορήγηση του Ταμείου από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας με €2,4 εκ., για την ενίσχυση του κοινωνικού τουρισμού.

Οι εισπράξεις του Ταμείου για το 2010 ήταν €103.914.823, σε σύγκριση με €101.309.514 για το 2009, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €2.605.309 ή ποσοστό 2,6%, η οποία οφείλεται κυρίως στην είσπραξη ποσού €2.428.155, όπως αναφέρεται πιο πάνω και στην αύξηση των εισπράξεων από εισφορές (€513.181), ενώ παράλληλα σημειώθηκε μείωση των προσόδων από τόκους (€304.674).

Οι πληρωμές του Ταμείου για το 2010 ήταν €101.275.309, σε σύγκριση με €100.891.497 για το 2009, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €383.812 ή ποσοστό 0,4%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των πληρωμών για καταβληθείσες άδειες (€2.121.264), ενώ παράλληλα σημειώθηκε μείωση στις πληρωμές για το Σχέδιο Επιχορήγησης της Άδειας των Εργοδοτούμενων (€1.699.557) και στους πληρωθέντες τόκους (€50.609).

Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.2010 ήταν €105,6 εκ., σε σύγκριση με €103,0 εκ. στις 31.12.2009.

Εκκρεμείς οφειλές. Στις 31.12.2010 εκκρεμούσε η είσπραξη ποσού ύψους €10.200.646 (€8.178.685 στις 31.12.2009) από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος του Ταμείου.

Επενδυτική πολιτική. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η επενδυτική πολιτική για τα πλεονάσματα του Ταμείου, τα οποία στις 31.12.2010 ανέρχονταν σε €87,0 εκ. (€79,8 εκ. το 2009) και ήταν κατατεθειμένα στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό υπό μορφή καταθέσεων, επιβάλλεται όπως μελετηθεί σε βάθος και επαναξιολογηθεί, με σκοπό την αναθεώρησή της, έτσι ώστε οι επενδύσεις να γίνονται με τον συμφερότερο για το Ταμείο τρόπο. Η αντίστοιχη παράγραφος για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι σχετική.

Σχέδιο Επιχορήγησης της Άδειας των Εργοδοτούμενων. Σύμφωνα με το Σχέδιο, οι εργοδοτούμενοι που πληρούν ορισμένους όρους δικαιούνται, μαζί με τους εξαρτώμενούς τους, επιχορήγηση για άδεια επτά ημερών σε ξενοδοχεία. Το ποσό που δαπανήθηκε για τον σκοπό αυτό κατά το 2010 ήταν €1.617.601, σε σύγκριση με €3.317.158 κατά το προηγούμενο έτος.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, το Ταμείο θα επιχορηγείτο το 2009 από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας με ποσό ύψους €4 εκ., για την ενίσχυση του κοινωνικού τουρισμού, μέσω του υφιστάμενου Σχεδίου Επιχορήγησης της Άδειας των Εργοδοτούμενων, στη βάση διευρυνμένων κριτηρίων και το 2010 με ποσό ύψους €1 εκ., πέραν του ποσού του €1,2 εκ. που εγκρίθηκε για διάθεση από το αποθεματικό του Ταμείου για την εφαρμογή του εν λόγω Σχεδίου. Στο Ταμείο εμβάσθηκε τελικά μέσα στο 2010 ποσό ύψους €2.428.155, το οποίο αφορά σε ποσό ύψους €1.428.155 και €1,0 εκ. για το 2009 και 2010, αντίστοιχα, έναντι συνολικής δαπάνης €3.317.158 (πλέον €30.765 για μισθούς και ταχυδρομικά τέλη) για το 2009 και €1.617.601 για το 2010.

Σχέδιο Επιχορήγησης Λειτουργίας και Σχέδιο Επιχορήγησης Ανέγερσης Κατασκηνώσεων. Το 2010, όπως και το 2009, καταβλήθηκε επιχορήγηση €1.034.387 για τη λειτουργία κατασκηνώσεων Συντεχνιών, καθώς επίσης και ποσό €469.865 για ανέγερση κατασκηνώσεων των Συντεχνιών.

3.11.5 ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ ΠΛΕΟΝΑΖΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2010 παρουσίασαν πλεόνασμα €40,9 εκ., σε σύγκριση με €48,2 εκ. το 2009.

Οι εισπράξεις του Ταμείου για το 2010 ήταν €85.063.400, σε σύγκριση με €82.570.822 για το 2009, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €2.492.578 ή ποσοστό 3%. Από το σύνολο των εισπράξεων, ποσό €13,9 εκ. μεταφέρθηκε το 2010 στο Ταμείο για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη, σε σύγκριση με €13,4 εκ. κατά το προηγούμενο έτος.

Οι πληρωμές του Ταμείου για το 2010 ήταν €30.338.311, σε σύγκριση με €21.022.354 το 2009, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €9.315.957 ή ποσοστό 44,3%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των πληρωμών για αποζημιώσεις λόγω πλεονασμού (€9.233.533).

Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.2010 ήταν €341,5 εκ., σε σύγκριση με €300,6 εκ. στις 31.12.2009.

Εκκρεμείς οφειλές. Στις 31.12.2010 εκκρεμούσε η είσπραξη ποσού ύψους €3.265.959 (€2.775.288 στις 31.12.2009) από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος του Ταμείου.

Αιτήσεις και πληρωμές. Ο συνολικός αριθμός των αιτήσεων υπό εξέταση το 2010 για πληρωμή λόγω πλεονασμού ήταν 9.372 (5.491 νέες αιτήσεις, σε σύγκριση με 5.177 το 2009 και 3.881 εκκρεμείς αιτήσεις την 1.1.2010), από τις οποίες εξετάστηκαν 4.157, εγκρίθηκαν 3.231 (ποσοστό 78%) και απορρίφθηκαν 926 (ποσοστό 22%). Το συνολικό ποσό που δαπανήθηκε το 2010 για πληρωμές λόγω πλεονασμού ανήλθε σε περίπου €27,9 εκ., σε σύγκριση με €18,6 εκ. το 2009.

Στις 31.12.2010 εκκρεμούσαν 5.215 αιτήσεις για καταβολή των σχετικών αποζημιώσεων από το Ταμείο, σε σύγκριση με 3.881 στις 31.12.2009, από τις οποίες αναμένεται να εγκριθούν γύρω στις 3.963 (ποσοστό 76%), για ποσό ύψους περίπου €37 εκ. Ο χρόνος διεκπεραίωσης των αιτήσεων ανήλθε στους 11,5 μήνες, σε σύγκριση με 9 μήνες το 2009.

Από το 2003 μέχρι το 2006 παρατηρήθηκε αυξητική τάση στον αριθμό των αιτήσεων που υποβλήθηκαν, το 2007 και 2008 σημειώθηκε σημαντική μείωση, ενώ το 2009 και 2010 οι αιτήσεις υπερδιπλασιάστηκαν, σε σύγκριση με το 2008, με αυξητική τάση το 2010, σε σχέση με το 2009.

Επενδυτική πολιτική. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η επενδυτική πολιτική για τα πλεονάσματα του Ταμείου, τα οποία στις 31.12.2010 ανέρχονταν σε €338,2 εκ. (€286,4 εκ. το 2009) και ήταν κατατεθειμένα στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό υπό μορφή καταθέσεων, επιβάλλεται όπως μελετηθεί σε βάθος και επαναξιολογηθεί, με σκοπό την αναθεώρησή της, έτσι ώστε οι επενδύσεις να γίνονται με τον συμφερότερο για το Ταμείο τρόπο. Η αντίστοιχη παράγραφος για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι σχετική.

3.11.6 ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΗ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2010 παρουσίασαν πλεόνασμα €14,3 εκ., σε σύγκριση με €13,8 εκ. το 2009. Οι εισπράξεις του Ταμείου για το 2010 ήταν €14.343.816, σε σύγκριση με €14.001.564 για το 2009, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €342.252 ή ποσοστό 2,4%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εισφορών (€494.875), ενώ παράλληλα σημειώθηκε μείωση στους εισπραχθέντες τόκους (€152.682).

Οι πληρωμές για το 2010 ήταν €84.399 (συμπεριλαμβανομένων διαχειριστικών και διοικητικών εξόδων €55.831), σε σύγκριση με €191.838 το 2009.

Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.2010 ήταν €112,2 εκ., σε σύγκριση με €97,9 εκ. στις 31.12.2009.

Επενδυτική πολιτική. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η επενδυτική πολιτική για τα πλεονάσματα του Ταμείου, τα οποία στις 31.12.2010 ανέρχονταν σε €109,7 εκ. (€93,4 εκ. το 2009) και ήταν κατατεθειμένα στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό υπό μορφή καταθέσεων, επιβάλλεται όπως μελετηθεί σε βάθος και επαναξιολογηθεί, με σκοπό την αναθεώρησή της, έτσι ώστε οι επενδύσεις να γίνονται με τον συμφερότερο για το Ταμείο τρόπο. Η αντίστοιχη παράγραφος για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι σχετική.

3.11.7 ΑΝΩΤΕΡΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Μέρος Α

Συνθήκες διεξαγωγής ελέγχου. Ο έλεγχος για το 2010 διενεργήθηκε κάτω από ιδιάζουσες συνθήκες, οι οποίες διαμορφώθηκαν ως αποτέλεσμα των αποφάσεων που λήφθηκαν για τον τερματισμό της λειτουργίας του ΑΤΙ, της καθυστέρησης που σημειώθηκε στον χρονικό προσδιορισμό του τερματισμού της λειτουργίας του μέχρι την ψήφιση του σχετικού Νόμου, των επιπτώσεων της σταδιακής αποχώρησης τόσο του

διδασκτικού, όσο και του γραμματειακού προσωπικού, καθώς επίσης και του περιορισμού πρόσβασης στις πληροφορίες/στοιχεία των φακέλων του Αρχείου, λόγω της απομάκρυνσής τους για καταστροφή ή φύλαξη στο Κρατικό Αρχείο πριν τον έλεγχο. Ως εκ τούτου, ο έλεγχος διεξήχθη χωρίς τη φυσική παρουσία των αρμόδιων λειτουργών, με μη ενημερωμένα κάποια μητρώα και με δυσκολία στον εντοπισμό των αναγκαίων για τον έλεγχο εγγράφων/στοιχείων, αφού πέραν της απομάκρυνσης των διοικητικών φακέλων του Αρχείου, διάφορα έγγραφα εντοπίστηκαν σε δίσκους αλληλογραφίας χωρίς να είναι καταχωρισμένα ή βρίσκονταν στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Παραχώρηση κτιριακών εγκαταστάσεων, ερευνητικού εξοπλισμού και άλλων περιουσιακών στοιχείων του ΑΤΙ.

(α) Κτιριακές εγκαταστάσεις. Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 23.2.2006 την εγγραφή φοιτητών στο ΑΤΙ για τελευταία φορά τον Σεπτέμβριο 2006 και τον τερματισμό της λειτουργίας του ΑΤΙ το 2010. Με την απόφασή του αρ. 63.924, ημερ. 22.6.2006, ενέκρινε επίσης την άμεση παραχώρηση στο Ινστιτούτο Κύπρου (εταιρεία με μοναδικό μέτοχο την Κυβέρνηση) μέρους των εγκαταστάσεων του ΑΤΙ και σταδιακά, με την ένταξη του ΑΤΙ στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) και τη μεταφορά του στη Λεμεσό, των υπολοίπων εγκαταστάσεών του.

Παρόλο ότι, σύμφωνα με το άρθρο 3(2) του περί του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου Κύπρου Νόμου (Ν115(Ι)/99), το ΑΤΙ αποτελούσε δημόσια σχολή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, της οποίας την ευθύνη διοίκησης, λειτουργίας και συντήρησης είχε η Δημοκρατία, εντούτοις για την πιο πάνω απόφαση θα έπρεπε, κατά τη γνώμη μας, να εξασφαλιστούν εκ των προτέρων οι απόψεις/έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΑΤΙ, το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 9 του Νόμου, αποτελούσε το ανώτατο διοικητικό όργανο του ΑΤΙ και είχε, μεταξύ άλλων, την ευθύνη της διαχείρισης και του ελέγχου των διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων και της περιουσίας και των πόρων που διατίθεντο για τους σκοπούς του ΑΤΙ.

Σε γνωμάτευσή του, ημερ. 23.9.2009, στο ερώτημα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κατά πόσο υπήρχε νομικό κενό/αδυναμία, σε σχέση με τις πιο πάνω αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, ο Γενικός Εισαγγελέας ανέφερε ότι δεν υπήρχε οποιαδήποτε νομοθετική διάταξη είτε στον περί ΑΤΙ Νόμο, είτε στον περί ΤΕΠΑΚ Νόμο, που να ρυθμίζει τη σταδιακή υπαγωγή του ΑΤΙ στο ΤΕΠΑΚ, είτε τη σταδιακή κατάργηση του ΑΤΙ, ότι το νομικό καθεστώς και η λειτουργία του ΑΤΙ, οι σκοποί, η διοίκηση, τα όργανα του ΑΤΙ, περιλαμβανομένου του Διοικητικού Συμβουλίου και του Ακαδημαϊκού Συμβουλίου και οι αρμοδιότητές τους εξακολουθούσαν να ισχύουν, όπως αυτά είχαν ρυθμιστεί από τον περί ΑΤΙ Νόμο και ότι το Υπουργικό Συμβούλιο ενήργησε έξω από τα πλαίσια του Νόμου αυτού, καθώς επίσης και ότι το Διοικητικό Συμβούλιο του ΑΤΙ εξακολουθούσε να έχει αρμοδιότητα στη διαχείριση της κρατικής γης και των εγκαταστάσεων που κτίστηκαν σ' αυτήν για τους σκοπούς του ΑΤΙ.

Για ρύθμιση του νομικού προβλήματος που προέκυψε, ψηφίστηκε ο περί του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου Κύπρου (Κατάργηση) Νόμος του 2011 (Ν. 3(Ι)/2011), που τέθηκε σε ισχύ την 1.4.2011, ημερομηνία κατά την οποία καταργήθηκε ο περί του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου Κύπρου Νόμος του 1999 και τερματίστηκε η λειτουργία του ΑΤΙ. Σύμφωνα με το άρθρο 5 του νέου Νόμου, όλη η κινητή και ακίνητη περιουσία, που ανήκει κατά κυριότητα ή που χρησιμοποιείται από το ΑΤΙ, περιέρχεται κατά κυριότητα στη Δημοκρατία. Παρόλο που με τη νομοθετική αυτή διάταξη μεταβιβάζεται η αρμοδιότητα της διαχείρισης, εποπτείας και διάθεσης της κινητής και ακίνητης περιουσίας του ΑΤΙ στο Υπουργικό Συμβούλιο, εντούτοις, κατά τη γνώμη μας, αυτό δεν καθιστά νόμιμες τις προηγούμενες αποφάσεις που λήφθηκαν και δεν θεσμοθετεί τη χρήση των εγκαταστάσεων που έχουν δοθεί, καθώς και αυτών που ανεγείρονται. Όπως πληροφορηθήκαμε, στις 17.6.2011 το Υπουργικό Συμβούλιο εξουσιοδότησε την Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να προβεί σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες για εκμίσθωση:

- (i) Στο Ινστιτούτο Κύπρου, των κτιριακών εγκαταστάσεων στις οποίες έχει ήδη εγκατασταθεί, δύο εργαστηρίων, καθώς και του χώρου στον οποίο τώρα ανοικοδομεί νέες εγκαταστάσεις.
- (ii) Στον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού, των αθλητικών εγκαταστάσεων του ΑΤΙ.

Αποφάσισε επίσης την ανάθεση στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων της διαχείρισης όλων των υπόλοιπων κτιριακών εγκαταστάσεων του ΑΤΙ, το οποίο σε μεταγενέστερο στάδιο θα πρέπει να υποβάλει ολοκληρωμένο σχέδιο αξιοποίησης των εγκαταστάσεων και χώρων αυτών, την παραχώρηση στο ΤΕΠΑΚ συγκεκριμένου ερευνητικού εξοπλισμού και βιβλίων του ΑΤΙ, καθώς και την ανάθεση στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων της διαχείρισης και αξιοποίησης όλου του υπόλοιπου εξοπλισμού.

(β) Ερευνητικός, εργαστηριακός, μηχανογραφικός και γραφειακός εξοπλισμός. Το Υπουργείο Οικονομικών ενέκρινε στις 19.5.2009 την παραχώρηση του ερευνητικού εξοπλισμού στο ΤΕΠΑΚ, για ανάλογη αξιοποίησή του από το ερευνητικό προσωπικό του ΑΤΙ που εντάχθηκε στο ΤΕΠΑΚ, νοουμένου ότι θα εξασφαλιστούν οι αναγκαίες εγκρίσεις σύμφωνα με τον περί του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου Κύπρου Νόμο και ότι το ΑΤΙ και ΤΕΠΑΚ θα ακολουθήσουν τους εσωτερικούς Κανονισμούς που αφορούν στη διάθεση ή/και απόκτηση εξοπλισμού (π.χ. Κανονισμός 91 των Κανονισμών Κυβερνητικών Αποθηκών) και τους όρους που ενδεχομένως τέθηκαν κατά την απόκτηση του εξοπλισμού από τη συμμετοχή του προσωπικού του ΑΤΙ στα εν λόγω ερευνητικά προγράμματα.

Παρόλο ότι μέρος του ερευνητικού εξοπλισμού του ΑΤΙ παραχωρήθηκε με βάση τις αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 69.338 και 69.781, ημερ. 23.9.2009 και 23.12.2009, αντίστοιχα, εντούτοις, κατά τη γνώμη της Υπηρεσίας μας, οι αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου δεν συνάδουν με τις διατάξεις του άρθρου 9 του περί του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου Κύπρου Νόμου, αναφορά για το οποίο γίνεται στην παράγραφο (α) πιο πάνω. Στην εν λόγω παράγραφο γίνεται επίσης αναφορά για τις ενέργειες που έγιναν για ρύθμιση του νομικού αυτού προβλήματος που προέκυψε.

Όσο αφορά στον εξοπλισμό γενικά του ΑΤΙ, η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι με την αποχώρηση από το ΑΤΙ του προσωπικού που είχε υπό την ευθύνη του τον εν λόγω εξοπλισμό, δεν έγινε αμέσως έλεγχος, ούτε και ετοιμάστηκε το προβλεπόμενο από τους Κανονισμούς Κυβερνητικών Αποθηκών πιστοποιητικό «Παράδοσης/Παραλαβής» ή/και έκθεση για τυχόν πλεονάσματα ή ελλείμματα. Η φυσική καταμέτρηση ή/και καταγραφή του εξοπλισμού, έγινε σε μεταγενέστερο στάδιο από λειτουργούς που ορίστηκαν για κάθε κατηγορία εξοπλισμού, χωρίς ωστόσο τα αποτελέσματα της καταμέτρησης να αντιπαραβληθούν, για όλο τον εξοπλισμό, με τα υπόλοιπα των καρτών/μητρώων στα οποία ήταν καταχωρισμένα και εκεί όπου έγινε αντιπαραβολή και εντοπίστηκαν διαφορές, απλά αυτές καταγράφηκαν, χωρίς να γίνει οποιαδήποτε ενέργεια για τακτοποίησή τους. Σημειώσαμε επίσης ότι δεν έχει σταλεί στην Υπηρεσία μας το προβλεπόμενο από τους Κανονισμούς Κυβερνητικών Αποθηκών πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης για τα έτη 2009 και 2010.

Δεδομένων των πιο πάνω, ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τις ενέργειες που έγιναν, όσον αφορά στην υλοποίηση της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 17.6.2011, ενόψει και του γεγονότος ότι μέρος των εγκαταστάσεων, ερευνητικού και γραφειακού εξοπλισμού και βιβλίων εξακολουθεί να παραμένουν ανεκμετάλλευτα, με πιθανό τον κίνδυνο φθοράς με την πάροδο του χρόνου. Ζητήσαμε επίσης να ενημερωθούμε με ποιανού την έγκριση άρχισε η ανοικοδόμηση νέων κτιρίων από το Ινστιτούτο Κύπρου στον χώρο του ΑΤΙ.

Στην απάντησή της, η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μάς ανέφερε ότι ζήτησε από την αρμόδια Υπουργική Επιτροπή τον Ιούνιο 2011 και την Επιτροπή Διάθεσης/Διαχείρισης Κυβερνητικών Κτιρίων και Κατοικιών τον Σεπτέμβριο 2011, να εξετάσουν το θέμα της εκμίσθωσης κρατικής γης και παραχώρησης κτιριακών εγκαταστάσεων, αντίστοιχα, στα πλαίσια της πιο πάνω απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, καθώς επίσης και μεταγενέστερης απόφασής του, ημερ. 10.8.2011, για παραχώρηση μέρους των υπόλοιπων κτιριακών εγκαταστάσεων για σκοπούς λειτουργίας Γαλλοκυπριακού σχολείου, χωρίς μέχρι σήμερα να τους γνωστοποιηθούν τυχόν ενέργειες που έγιναν. Όσον αφορά στον εξοπλισμό και στα βιβλία, η Υπουργός μάς ανέφερε ότι αυτά έχουν ήδη παραχωρηθεί στο ΤΕΠΑΚ και σταδιακά σε διάφορα κυβερνητικά Τμήματα/Υπηρεσίες και στη Δημοτική Βιβλιοθήκη Λεμεσού ή καταγράφηκαν και επιθεωρήθηκαν για προώθηση της αχρήστευσης/καταγραφή τους.

Πληρωμή άδειας απουσίας στο διδακτικό προσωπικό. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, με βάση σχετική διάταξη του Νόμου 198(Ι)/2003, ο οποίος προνοεί για την ίδρυση και λειτουργία του ΤΕΠΑΚ, 42 άτομα του ακαδημαϊκού προσωπικού του ΑΤΙ διαφόρων βαθμίδων, εντάχθηκαν από 1.1.2008 στο ΤΕΠΑΚ, ως διδακτικό ερευνητικό προσωπικό. Από τα υπόλοιπα 34 άτομα που παρέμειναν στο ΑΤΙ, εντάχθηκαν σταδιακά στο ΤΕΠΑΚ ακόμη 4 άτομα από 1.4.2010 και 18 άτομα από 1.1.2011, 2 άτομα αφυπηρέτησαν και 9 άτομα, περιλαμβανομένων και τριών έκτακτων αορίστου χρόνου, αποσπάστηκαν σταδιακά, κατά την περίοδο 15.11.2010-17.1.2011, σε διάφορα κυβερνητικά Τμήματα/Υπηρεσίες. Εκκρεμεί η ένταξη ενός Λέκτορα που είναι αποσπασμένος από 16.11.2007 μέχρι 15.11.2011 στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ως εθνικός εμπειρογνώμονας.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο φακέλων αδειών ανάπαυσης του διδακτικού προσωπικού που εντάχθηκε στο ΤΕΠΑΚ, παρατηρήθηκε ότι υπήρχε συσσωρευμένη άδεια σημαντικού αριθμού ημερών, παρά τις εκάστοτε εγκυκλίους του Διευθυντή για παραχώρηση του συνόλου της ετήσιας άδειας ανάπαυσης κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, περίοδο κατά την οποία δεν υπήρχαν φοιτητές, με αποτέλεσμα για 37 μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού, που εντάχθηκαν στο ΤΕΠΑΚ την 1.1.2008, να καταβληθεί από το ΑΤΙ ποσό ύψους €295.765 (£173.104) για συσσωρευμένη άδεια που είχαν σε πίστη τους κατά την 31.12.2007. Η ίδια κατάσταση παρατηρήθηκε και κατά το 2010, αφού, όπως διαπιστώθηκε, παρά το ότι οι τελευταίοι φοιτητές αποφοίτησαν τον Ιούνιο 2010, στα 18 άτομα, που μετά την αποφοίτηση των φοιτητών συνέχισαν να παραμένουν στο ΑΤΙ, μέχρι την ένταξή τους στο ΤΕΠΑΚ την 1.1.2011, καταβλήθηκε ποσό ύψους €172.994 για συσσωρευμένη άδεια 757,5 ημερών που είχαν σε πίστη τους κατά την 31.12.2010. Παρατηρήθηκε επίσης ότι για τις περιόδους των διακοπών των Χριστουγέννων και του Πάσχα δεν αφαιρείτο καμιά άδεια απουσίας από το ακαδημαϊκό προσωπικό.

Η Υπηρεσία μας ζήτησε να πληροφορηθεί τους λόγους που δεν κατέστη δυνατή η παραχώρηση της άδειας στο προσωπικό, πριν την ένταξη/απόσπασή του, ενόψει του γεγονότος ότι κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 υπήρχαν ελάχιστοι φοιτητές, οι οποίοι ήταν και οι τελευταίοι απόφοιτοι του ΑΤΙ.

Απασχόληση διδακτικού προσωπικού. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, από έλεγχο που έγινε αναφορικά με τις διδακτικές περιόδους και τα επιπρόσθετα καθήκοντα που ανατέθηκαν στο διδακτικό προσωπικό που παρέμεινε στο ΑΤΙ, μετά την από 1.1.2008 ένταξη του ακαδημαϊκού προσωπικού στο ΤΕΠΑΚ, το εν λόγω προσωπικό δεν φαίνεται να απασχολείται πλήρως σύμφωνα με το «μέγιστο φορτίο» (διδακτικές περίοδοι κάθε σχεδίου υπηρεσίας) και τον ελάχιστο αριθμό των φοιτητών που φοιτούσε. Επίσης, ενόψει του γεγονότος ότι ήταν γνωστό ότι το 2009-2010 ήταν η τελευταία χρονιά λειτουργίας του ΑΤΙ με τη σημερινή μορφή και ότι οι τελευταίοι φοιτητές θα αποφοιτούσαν τον Ιούνιο 2010, δεν φαίνεται να λήφθηκαν έγκαιρα αποφάσεις για την πλήρη αξιοποίηση του διδακτικού προσωπικού, αφού, όπως αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, 27 συνολικά άτομα παρέμειναν στο ΑΤΙ και μετά την αποφοίτηση των τελευταίων φοιτητών, μέχρι την ένταξή τους στο ΤΕΠΑΚ από 1.1.2011 ή την απόσπασή τους σταδιακά κατά την περίοδο 15.11.2010-17.1.2011 σε διάφορα κυβερνητικά Τμήματα/Υπηρεσίες. Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε τα καθήκοντα που ασκούσαν πριν την ένταξη/απόσπασή τους.

Απασχόληση μη διδακτικού προσωπικού. Παρατηρήσαμε ότι μέχρι και τις αρχές του 2011, οπότε και μετακινήθηκαν/τοποθετήθηκαν σε άλλα κυβερνητικά Τμήματα/Υπηρεσίες, απασχολούνταν στο ΑΤΙ 12 ωρομίσθιοι, εκ των οποίων οι 8 ήταν καθαρίστριες. Δεδομένου ότι ελάχιστοι φοιτητές φοιτούσαν κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010, οι οποίοι αποχώρησαν στο σύνολό τους το καλοκαίρι, καθώς επίσης και ότι το ακαδημαϊκό και γραμματειακό προσωπικό είχε μειωθεί στο ελάχιστο, ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε τους λόγους για τους οποίους απασχολείτο τόσο μεγάλος αριθμός ωρομισθίων και γιατί σημειώθηκε καθυστέρηση στην αξιοποίησή τους. Στο ΑΤΙ παραμένει ένας βοηθός γραφείου, για τον οποίον δεν φαίνεται να καθορίστηκε ο χρόνος παραμονής του εκεί και τα συγκεκριμένα καθήκοντά του.

Η Υπουργός μάς πληροφόρησε ότι η μετακίνηση των καθαριστριών ζητήθηκε από το Υπουργείο τον Οκτώβριο 2010, καθότι μέχρι την απόσπαση όλου του διδακτικού προσωπικού θα έπρεπε να συνεχίσουν να

παρέχουν τις υπηρεσίες τους. Μας ενημέρωσε επίσης ότι ο βοηθός γραφείου θα παρεμείνει στο ΑΤΙ μέχρι την οριστική τακτοποίηση όλων των εκκρεμοτήτων του ΑΤΙ.

3.11.8 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ

Μέρος Α

Δημόσια βοηθήματα. Το ύψος των βοηθημάτων που πληρώθηκαν από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας (ΥΚΕ) κατά το 2010 ανήλθε σε €245,4 εκ., σε σύγκριση με €219,7 εκ. το 2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €25,7 εκ. ή ποσοστό 11,7%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση του αριθμού των ληπτών και στην αύξηση στο ύψος των δημόσιων βοηθημάτων από 1.7.2009. Ο αριθμός των ατόμων και των εξαρτωμένων τους που έπαιρναν δημόσιο βοήθημα στο τέλος του 2010 ήταν 43.276, σε σύγκριση με 39.209 το 2009. Επιπρόσθετα, το ύψος των βοηθημάτων που πληρώθηκαν σε εγκλωβισμένους κατά το 2010 ανήλθε σε €2.022.348, σε σύγκριση με €1.902.259 το 2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €120.089 ή ποσοστό 6,3%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση του αριθμού των ηλικιωμένων ατόμων που ζουν στα κατεχόμενα και χρειάζονται φροντίδα και στην αύξηση του αριθμού των ατόμων που επανεγκαταστάθηκαν στα κατεχόμενα χωριά τους.

Παρά τη βελτίωση που επιτεύχθηκε μετά και από τις εισηγήσεις μας σε προηγούμενο διαχειριστικό έλεγχο και άλλους ελέγχους που διεξήγαγε η Υπηρεσία μας, από τον έλεγχο των δημόσιων βοηθημάτων κατά το 2010, διαπιστώθηκε ότι ορισμένα προβλήματα, ελλείψεις και αδυναμίες που εντοπίστηκαν, όσον αφορά στα θέματα της τήρησης επαρκών στοιχείων στους φακέλους, της διερεύνησης της κινητής ή ακίνητης περιουσίας των αιτητών, της ορθής και ομοιόμορφης εφαρμογής της νομοθεσίας και των διαδικασιών και της πρόληψης υπερπληρωμών, εξακολουθούν να υφίστανται.

Όπως διαπιστώσαμε, η επικαιροποίηση του σχετικού εγχειριδίου της Υπηρεσίας Δημόσιων Βοηθημάτων, για το οποίο είχε γίνει αναφορά και σε προηγούμενές μας Εκθέσεις, ολοκληρώθηκε και κοινοποιήθηκε στο προσωπικό των ΥΚΕ στις 28.2.2011. Πληροφορηθήκαμε επίσης ότι η ολοκλήρωση της διαδικασίας διασύνδεσης του μηχανογραφημένου συστήματος των ΥΚΕ με το μηχανογραφημένο σύστημα των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων για έγκαιρη ενημέρωση (εκτός από τις συντάξεις) και για τα επιδόματα και άλλα ωφελήματα που παραχωρούνται και η διασύνδεση με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, που επρόκειτο να γίνει εντός του 2010, για διαπίστωση τυχόν κατοχής ακίνητης περιουσίας από τους λήπτες ή/και τους εξαρτώμενους τους σε παγκύπρια βάση, δεν είχαν επιτευχθεί μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου.

Πληρωμές δημόσιου βοηθήματος σε αλλοδαπούς. Με βάση τους περί Προσφύγων Νόμους και Κανονισμούς και τον περί του Δικαιώματος των Πολιτών της Ένωσης και των Μελών των Οικογενειών τους να Κυκλοφορούν και να Διαμένουν Ελεύθερα στη Δημοκρατία Νόμο, οι αλλοδαποί, για σκοπούς δημόσιου βοηθήματος, διαχωρίζονται στις τρεις πιο κάτω γενικές κατηγορίες:

(α) Αιτητές ασύλου και άτομα που τους παραχωρήθηκε προσωρινή άδεια παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους.

(β) Πρόσφυγες και άτομα με καθεστώς συμπληρωματικής προστασίας.

(γ) Πολίτες χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και από τρίτες χώρες.

Για τις πρώτες δύο κατηγορίες, το δικαίωμα παραμονής παραχωρείται από την Υπηρεσία Ασύλου, ενώ για την τρίτη κατηγορία παραχωρείται από το Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών. Για σκοπούς παροχής δημόσιου βοηθήματος, το δικαίωμα διαμονής, η προσωρινή άδεια παραμονής και η άδεια παραμονής αποτελούν πρόκριμα.

Οι αιτητές ασύλου, αμέσως μετά την άφιξη ή τον εντοπισμό τους ή μετά την υποβολή αίτησης για διεθνή προστασία, παραπέμπονται στο Κέντρο Υποδοχής Κοφίνου ή σε άλλους χώρους υποδοχής που έχουν πρόσφατα δημιουργηθεί ή μελετάται αίτηση για σκοπούς παροχής δημόσιου βοηθήματος, το οποίο καλύπτει

μόνο στέγη, τροφή και ρουχισμό. Σύμφωνα με απόφαση διυπουργικής επιτροπής, όλοι οι αιτητές ασύλου δεν έχουν πρόσβαση σε εργασία κατά τους πρώτους 6 μήνες.

Στις περιπτώσεις των αναγνωρισμένων προσφύγων και των αλλοδαπών που τυγχάνουν συμπληρωματικής προστασίας, παρέχεται κανονικά δημόσιο βοήθημα, για κάλυψη των βασικών και ειδικών αναγκών τους.

Όσον αφορά στους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, τίθενται όροι και προϋποθέσεις για την παραχώρηση δικαιώματος παραμονής στη Δημοκρατία πέραν των τριών μηνών. Θα πρέπει να αποδείξουν ότι είναι μισθωτοί εργαζόμενοι ή αυτοτελώς εργοδοτούμενοι ή φοιτητές ή διαθέτουν επαρκείς πόρους για τη συντήρηση των ιδίων και των μελών των οικογενειών τους, καθώς και ασφάλιση υγείας. Ως εκ τούτου και σύμφωνα με τον περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμο, παρέχεται δημόσιο βοήθημα μόνο κάτω από κάποιες προϋποθέσεις, όπου ο αλλοδαπός απώλεσε τους πιο πάνω αναφερόμενους πόρους, με αποτέλεσμα τα εισοδήματα και οι άλλοι οικονομικοί του πόροι να μην επαρκούν για την ικανοποίηση των βασικών και ειδικών του αναγκών και εφόσον δεν εξελίσσεται σε υπέρμετρο βάρος για τα ταμεία πρόνοιας της Δημοκρατίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί του Δικαιώματος των Πολιτών της Ένωσης και των Μελών των Οικογενειών τους να Κυκλοφορούν και να Διαμένουν Ελεύθερα στη Δημοκρατία Νόμου και τις σχετικές εγκυκλίους της Διευθύντριας των ΥΚΕ, ημερ. 31.3.2008 και 16.11.2009.

Από στοιχεία που λήφθηκαν από τις ΥΚΕ, ο μέσος όρος αιτητών πολιτικού ασύλου που λάμβαναν μηνιαίο δημόσιο βοήθημα ανήλθε το 2010 στους 927, στους οποίους καταβλήθηκε το ποσό των €12.598.019, ενώ ο μέσος μηνιαίος όρος αιτητών πολιτικού ασύλου στους οποίους καταβλήθηκαν έκτακτα χορηγήματα ανήλθε στους 260 για ποσό ύψους €3.435.443, καταβλήθηκαν δηλαδή συνολικά €16.033.462. Σημειώνεται ότι ο αριθμός των αιτητών πολιτικού ασύλου που λάμβαναν δημόσιο βοήθημα μηνιαία, αυξήθηκε από 867 τον Ιανουάριο 2010 στους 959 τον Δεκέμβριο 2010, με κόστος €941.120 και €1.605.816, αντίστοιχα, ενώ ο αριθμός των αιτητών πολιτικού ασύλου που λάμβαναν έκτακτα δημόσια βοηθήματα, μειώθηκε από 426 τον Ιανουάριο 2010 σε 181 τον Δεκέμβριο 2010, με κόστος €531.481 και €248.807, αντίστοιχα.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι πέραν από το δημόσιο βοήθημα που πληρώθηκε στους αιτητές πολιτικού ασύλου (€16.033.462), κατά το 2010 πληρώθηκε επίσης στους πολιτικούς πρόσφυγες €1.118.083, στα άτομα με συμπληρωματική προστασία €3.420.585 και στα άτομα που διαμένουν στη Δημοκρατία για ανθρωπιστικούς λόγους €655.547, δηλαδή το συνολικό δημόσιο βοήθημα προς τους πιο πάνω ανήλθε σε €21.227.667.

Τα συγκριτικά στοιχεία για το έτος 2009, τα οποία εξήχθησαν από την Υπηρεσία μας από το μηχανογραφημένο σύστημα των ΥΚΕ κατά τον έλεγχο του 2010, ήταν πολύ διαφορετικά από αυτά που μας δόθηκαν κατά τον προηγούμενο έλεγχο και αναφέρθηκαν στην Ετήσια Έκθεσή μας για το 2009 και για τον λόγο αυτό δεν αναφέρονται στην παρούσα Έκθεση, καθότι δεν θεωρούνται ακριβή και αξιόπιστα. Το πρόβλημα, το οποίο εντοπίστηκε από την Υπηρεσία μας κατά τον πρόσφατο έλεγχο και διορθώθηκε με την αλλαγή κάποιων παραμέτρων στο μηχανογραφημένο σύστημα των Υπηρεσιών, αφορούσε στη μη συμπερίληψη στην κατάσταση ληπτών δημόσιου βοηθήματος για την υπό αναφορά περίοδο, εκείνων των αιτητών πολιτικού ασύλου, των οποίων η αίτηση είτε απορρίφθηκε από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων ή την Υπηρεσία Ασύλου, είτε εγκρίθηκε και άλλαξε το καθεστώς διαμονής τους στο σχετικό πεδίο του μηχανογραφημένου συστήματος, με αποτέλεσμα να μη φαίνεται το συνολικό ύψος του δημόσιου βοηθήματος που είχαν λάβει μέχρι τότε.

Σημειώνεται ότι από 1.1.2011, για την παροχή δημόσιου βοηθήματος σε αιτητές ασύλου, αναγνωρισμένους πολιτικούς πρόσφυγες, πρόσφυγες που τελούν υπό καθεστώς συμπληρωματικής προστασίας και για ανθρωπιστικούς λόγους, θα πρέπει να υποβάλλεται εκ των προτέρων αναλυτικός κατάλογος περιπτώσεων κατά μήνα και κατά κατηγορία στη Βουλή των Αντιπροσώπων και να εξασφαλίζεται η γραπτή προηγούμενη συγκατάθεση της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής.

Δημόσιο βοήθημα εξακολουθεί να παρέχεται και σε αλλοδαπούς αιτητές πολιτικού ασύλου, των οποίων ως τόπος άφιξής τους στην Κύπρο, σύμφωνα με την επιστολή που προσκομίζουν από την Αστυνομία

(Confirmation of Submission of an Application for International Protection), αναφέρονται είτε τα κατεχόμενα, είτε τόπος άγνωστος. Συμπεραίνεται, δηλαδή, ότι δεν αφίχθησαν μέσω των νόμιμων λιμένων ή αερολιμένων της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 3(7) του περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμου, για να παραχωρηθεί δημόσιο βοήθημα σε υπήκοο τρίτης χώρας, ο οποίος κατέχει το νομικό καθεστώς του αιτητή ασύλου ή καθεστώς προσωρινής διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους, δυνάμει του περί Προσφύγων Νόμου, τίθεται ως προϋπόθεση μόνο η παραμονή του στις ελεγχόμενες από την Κυπριακή Δημοκρατία περιοχές, χωρίς ωστόσο να προϋποθέτει και τη νόμιμη είσοδό του στις περιοχές αυτές, μέσω των ελεγχόμενων από τη Δημοκρατία αερολιμένων και λιμανιών.

Το θέμα αυτό, όπως αναφέρθηκε με επιστολή μας, ημερ. 18.12.2007, στον Υπουργό Εσωτερικών, έχει ως αποτέλεσμα να καθίστανται δικαιούχοι δημόσιου βοηθήματος πρόσωπα που εισέρχονται παράνομα στο έδαφος της Δημοκρατίας και τα οποία, στη συνέχεια, καταστρέφουν ή εξαφανίζουν τα ταξιδιωτικά τους έγγραφα, για να μη μπορεί να εξακριβωθεί η ταυτότητά τους.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 7(1) του περί Προσφύγων Νόμου, αιτητής, ο οποίος εισέρχεται ή εισήλθε στη Δημοκρατία παράνομα, δεν υπόκειται σε τιμωρία λόγω μόνο της παράνομης εισόδου ή διαμονής του, νοουμένου ότι παρουσιάζεται, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, στις Αρχές και εκθέτει τους λόγους της παράνομης εισόδου ή διαμονής του.

Ο Υπουργός Εσωτερικών με απαντητική επιστολή του, ημερ. 30.7.2008, διατύπωσε την άποψη ότι τυχόν αποκλεισμός των αιτητών ασύλου από πρόσβαση σε δημόσιο βοήθημα θα ερχόταν σε αντίθεση με το γράμμα και πνεύμα του εν λόγω άρθρου, αφού τέτοιος αποκλεισμός συνιστούσε ένα είδος τιμωρίας.

Ωστόσο, κατά τη γνώμη της Υπηρεσίας μας, το πρόβλημα δεν είναι μόνο η παράνομη είσοδός τους, αλλά το γεγονός ότι καταστρέφουν τα ταξιδιωτικά τους έγγραφα ή/και δεν παρουσιάζονται αμέσως και οικειοθελώς στις Αρχές της Δημοκρατίας, όπως προϋποθέτει ο Νόμος.

Στον Υπουργό Εσωτερικών τέθηκε επίσης και το θέμα της καθυστέρησης που παρατηρείται στην εξέταση των αιτήσεων για αναγνώριση ή μη αναγνώριση ενός αιτητή ως πρόσφυγα. Πληροφορικά αναφέρεται ότι σύμφωνα με τα άρθρα 13(6) και 18 του περί Προσφύγων Νόμου, η διαδικασία εξέτασης και λήψης απόφασης θα πρέπει να ολοκληρώνεται σε περίπου έξι μήνες.

Στην απαντητική του επιστολή, ο Υπουργός Εσωτερικών μάς πληροφόρησε, σχετικά με το πιο πάνω θέμα, ότι ο αριθμός των αιτήσεων ασύλου στην Κύπρο παρουσίασε ανοδική τάση κατά τα έτη 2003 και 2004 και πτωτική τάση τα επόμενα χρόνια, ότι οι αριθμοί εξακολουθούν να είναι ιδιαίτερα ψηλοί για τα δεδομένα της Κύπρου και ότι ο μεγάλος αριθμός αιτήσεων ασύλου στην Κύπρο, οφείλεται στο ότι η πλειοψηφία των λαθρομεταναστών και των αιτητών ασύλου χρησιμοποιούν το έδαφος της Τουρκίας και, στη συνέχεια, το κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου για να εισέλθουν στις ελεύθερες περιοχές.

Σε σχέση με την καθυστέρηση που παρατηρείται στην εξέταση αιτημάτων ασύλου, το Υπουργείο Εσωτερικών θεωρεί πως μέσα στη γενική επιδίωξη για αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργεί η μεγάλη πίεση που δέχεται το σύστημα ασύλου στην Κύπρο και την παροχή στους αιτητές ασύλου των κατάλληλων υλικοτεχνικών συνθηκών υποδοχής, επιβάλλεται η περαιτέρω στελέχωση της Υπηρεσίας Ασύλου ή η υπερωριακή απασχόληση του υφιστάμενου προσωπικού.

Σύμφωνα με το άρθρο 3(7) του περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμου, για να παραχωρηθεί δημόσιο βοήθημα σε υπήκοο τρίτης χώρας, ο οποίος κατέχει το νομικό καθεστώς του αιτητή ασύλου ή καθεστώς προσωρινής διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους, δυνάμει του περί Προσφύγων Νόμου, τίθεται ως προϋπόθεση μόνο η παραμονή του στις ελεγχόμενες από την Κυπριακή Δημοκρατία περιοχές, χωρίς ωστόσο να προϋποθέτει και τη νόμιμη είσοδό του στις περιοχές αυτές, μέσω των ελεγχόμενων από τη Δημοκρατία αερολιμένων και λιμανιών.

Σύμφωνα με έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μας στις πληρωμές δημόσιου βοηθήματος σε αιτητές πολιτικού ασύλου, παρατηρήθηκαν περιπτώσεις ατόμων που διατηρούν το καθεστώς του αιτητή ασύλου και

λαμβάνουν δημόσιο βοήθημα για μακρόχρονες περιόδους (μέχρι και πέραν των 4 ετών). Τέτοιες περιπτώσεις χρήζουν, κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, περαιτέρω διερεύνησης και εισηγηθήκαμε όπως, σε συνεργασία με την Υπηρεσία Ασύλου και άλλες αρμόδιες Υπηρεσίες, επιβεβαιωθεί η ορθότητα του καθεστώτος παραμονής τους και οι λόγοι της καθυστέρησης στη λήψη σχετικής απόφασης για αναγνώρισή τους ή μη ως πρόσφυγες.

Αλλοδαποί αιτητές ασύλου που απορρίφθηκαν από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων και συνέχισαν να λαμβάνουν δημόσιο βοήθημα. Από έρευνα που διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μας σε όλα τα Επαρχιακά Γραφεία Ευημερίας, εντοπίστηκαν υπερπληρωμές που αφορούσαν σε περιπτώσεις αιτητών πολιτικού ασύλου των οποίων η διοικητική προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων είχε απορριφθεί, αλλά συνέχισαν να λαμβάνουν δημόσιο βοήθημα, σε αρκετές δε περιπτώσεις λάμβαναν δημόσιο βοήθημα μέχρι και την ημερομηνία της διερεύνησης.

Όπως διαπιστώθηκε, για αρκετές περιπτώσεις δεν υπήρξε καμιά επικοινωνία μεταξύ των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών/Τμημάτων, γεγονός που συντέινε στη δημιουργία των υπερπληρωμών, ενώ στις περιπτώσεις εκείνες που υπήρξε επικοινωνία μεταξύ των ΥΚΕ και της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφύγων και διακόπηκε το δημόσιο βοήθημα, εφόσον με την απόρριψη της αίτησής τους οι αλλοδαποί δεν ήταν πλέον δικαιούχοι, παρατηρήθηκε ότι δεν υπολογίστηκαν και δεν καταχωρίστηκαν στο σύστημα οι σχετικές υπερπληρωμές, όπως γίνεται σε όλες τις περιπτώσεις δημόσιων βοηθημάτων που εντοπίζονται υπερπληρωμές.

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι εντοπίστηκαν 83 περιπτώσεις αλλοδαπών που, ενώ η αίτησή τους είχε απορριφθεί από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων, αυτοί συνέχισαν να λαμβάνουν δημόσιο βοήθημα, οι περισσότεροι μέχρι και την ημερομηνία της διερεύνησης όταν εντοπίστηκαν από την Υπηρεσία μας και το επιπλέον ποσό που τους καταβλήθηκε (υπερπληρωμή) ανήλθε σε €379.091.

Πληρωμές δημόσιου βοηθήματος σε Τουρκοκύπριους. Από στοιχεία που λήφθηκαν από τις ΥΚΕ, ο μέσος όρος Τουρκοκυπρίων που λάμβαναν μηνιαίο δημόσιο βοήθημα ανήλθε το 2010 στους 154 και το ύψος του δημόσιου βοηθήματος που καταβλήθηκε σ' αυτούς ανήλθε στα €1.636.193. Επιπρόσθετα, 21 Τουρκοκύπριοι, κατά μέσο μηνιαίο όρο, έλαβαν το 2010 έκτακτο δημόσιο βοήθημα ύψους €173.600.

Στέγη «Νέα Ελεούσα». Εξακολουθεί να παρατηρείται το φαινόμενο να γίνονται πολλές τροποποιήσεις στα προγράμματα εργασίας του προσωπικού της Στέγης, μετά την ετοιμασία τους, λόγω αυξημένων αδειών ασθενείας και απουσίας που υποβάλλονται εκ των υστέρων ή λόγω επιθυμίας ορισμένων λειτουργών να εργάζονται μόνο σε πρωινή ή μόνο σε απογευματινή βάρδια.

Κατά το 2010 παρατηρήθηκε ότι οι άδειες απουσίας και ασθενείας του προσωπικού έχουν μειωθεί στις 3.890 μέρες για 86 λειτουργούς, σε σύγκριση με 4.281 μέρες για 93 λειτουργούς το 2009, που αναλογούν σε 45 μέρες για κάθε λειτουργό (46 μέρες το 2009) και η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως διερευνηθούν οι περιπτώσεις ορισμένων λειτουργών που έκαναν υπερβολική χρήση άδειας ανάπαυσης/ασθενείας (πέραν των 70 ημερών) κατά τη διάρκεια του 2010. Όπως πληροφορηθήκαμε, τα άτομα που είχαν αυξημένες άδειες ασθενείας, παραπέμφθηκαν στο ιατροσυμβούλιο, το οποίο δικαιολόγησε τις απουσίες τους και γνωμάτευσε ότι είναι ικανά να ασκήσουν την εργασία τους. Ζητήσαμε να ενημερωθούμε για τον τρόπο με τον οποίο οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας προτίθενται να χειριστούν το θέμα, αφού το πρόβλημα εξακολουθεί να υφίσταται.

Κόστος λειτουργίας Ιδρυμάτων και αναγκαιότητα ή μη συνέχισης της λειτουργίας τους. Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, υπάρχει μεγάλη διακύμανση στο μηνιαίο κατά κεφαλή κόστος από Ίδρυμα σε Ίδρυμα με τις ίδιες δραστηριότητες, όπως, παιδικές στέγες, στέγες ηλικιωμένων κ.ά. και το μηνιαίο κόστος λειτουργίας ορισμένων από αυτά είναι υπερβολικά ψηλό.

Οι διακυμάνσεις στο ύψος του μηνιαίου κατά κεφαλή κόστους ίδιου τύπου Ιδρυμάτων, καθώς και το ψηλό μηνιαίο κόστος λειτουργίας κάποιων από αυτά, αποδίδονται από τις ΥΚΕ σε ένα συνδυασμό παραγόντων, όπως οι εξειδικευμένες ανάγκες κάποιων ενοίκων, τα διαφορετικού τύπου ή παλαιά κτίρια με διαφορετικό λειτουργικό κόστος και η εξατομικευμένη κάλυψη αναγκών των ενοίκων. Όσον αφορά στη συνέχιση ή όχι

της λειτουργίας των Ιδρυμάτων, οι Υπηρεσίες μάς ανέφεραν ότι στο πλαίσιο των επιδιώξεων ανάπτυξης στενότερης συνεργασίας με τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης και άλλους φορείς, που δρουν σε τοπικό επίπεδο στον τομέα αυτό, εκπονήθηκε σχετική μελέτη, τα αποτελέσματα της οποίας αναμένεται να αξιοποιηθούν κατά την επόμενη πενταετία. Όπως πληροφορηθήκαμε, έχει ήδη αρχίσει συνεργασία στον τομέα προγραμμάτων κοινωνικής φροντίδας.

Κληροδόστημα Νεφέλης Σ. Ταλιώτου. Η Νεφέλη Ταλιώτου από την Πάφο, η οποία απεβίωσε το 1982, κληροδότησε μέρος της περιουσίας της, ύψους €152.939, στην Κρατική Στέγη Ηλικιωμένων και Αναπήρων που βρίσκεται στον Χλώρακα, ποσό το οποίο και κατατέθηκε τον Δεκέμβριο 1986 σε λογαριασμό καταθέσεων των ΥΚΕ. Μέρος του ποσού αυτού επενδύθηκε σε κυβερνητικά χρεόγραφα και το υπόλοιπο παρέμεινε στον τοκοφόρο λογαριασμό καταθέσεων. Το συνολικό ύψος του κληροδοτήματος στις 31.12.2010 ανερχόταν στις €777.561, σε σύγκριση με €773.693 στις 31.12.2009.

Για αξιοποίηση του κληροδοτήματος προγραμματιζόταν εδώ και αρκετά χρόνια η ανέγερση συγκροτήματος μικρών οικιστικών μονάδων, πάνω σε κρατική γη που παραχωρήθηκε με έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου το 1996, για τη διαμονή ηλικιωμένων ατόμων που μπορούν, σε κάποιο βαθμό, να αυτοεξυπηρετούνται.

Για διάφορους λόγους, η εφαρμογή της πιο πάνω απόφασης δεν προχώρησε και η αξιοποίηση του κληροδοτήματος εξακολουθεί να εκκρεμεί μέχρι σήμερα.

Η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μάς πληροφόρησε ότι ο αρχικός προγραμματισμός για την ανέγερση μικρών οικιστικών μονάδων δεν ισχύει πλέον, αφού οι ηλικιωμένοι που διαμένουν στη Στέγη βρίσκονται σε ανάγκη πλήρους φροντίδας και δεν μπορούν πλέον να αυτοεξυπηρετούνται.

Μας ενημέρωσε επίσης ότι οι ΥΚΕ προτίθενται να προχωρήσουν στην υλοποίηση βελτιωτικών έργων στη Στέγη, δαπανώντας μέρος του κληροδοτήματος, στη βάση κοστολογήσεων που έγιναν από το Τμήμα Δημοσίων Έργων για κτιριακές βελτιώσεις (€115.000) και από την Ηλεκτρομηχανολογική Υπηρεσία για βελτιώσεις στις ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις (€14.500).

Έκθεση Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου για την αξιολόγηση της διαδικασίας εξέτασης και έγκρισης νέων ληπτών δημόσιου βοηθήματος και ετοιμασία σχεδίου δράσης. Σύμφωνα με την εν λόγω έκθεση, η οποία υποβλήθηκε στις ΥΚΕ τον Ιανουάριο 2009 και αφορούσε σε έλεγχο που διενεργήθηκε το πρώτο εξάμηνο του 2008, το μηχανογραφικό σύστημα των ΥΚΕ παρουσιάζει σημαντικές ελλείψεις που δυσχεραίνουν την αποτελεσματική καταγραφή, παρακολούθηση και διεκπεραίωση των αιτημάτων που υποβάλλονται προς τις ΥΚΕ, αλλά και τη διαχείριση του φόρτου εργασίας των λειτουργών.

Τα ευρήματα αφορούσαν, μεταξύ άλλων, σε αδυναμίες του μηχανισμού καταγραφής, ελέγχου και παρακολούθησης εργασιών, στην απουσία ασφαλιστικών δικλίδων, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται υπερπληρωμές και σε αδυναμίες του μηχανισμού παρακολούθησης των υπερπληρωμών, στην ανάγκη περαιτέρω διασύνδεσης του μηχανογραφικού συστήματος των ΥΚΕ με αυτό άλλων Υπηρεσιών κ.ά. Τα πιο πάνω συμπίπτουν με τα ευρήματα που είχαν εντοπιστεί κατά καιρούς από τους ελέγχους που διεξήγαγε η Υπηρεσία μας και είχαν αναφερθεί σε προηγούμενες Εκθέσεις μας.

Με βάση το συμφωνημένο σχέδιο δράσης, οι συστάσεις της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου για κάθε ένα από τα πιο πάνω ευρήματα, έπρεπε να υλοποιηθούν μέχρι 31.12.2009, ενώ από ελέγχους που διενεργήθηκαν για παρακολούθηση της προόδου εφαρμογής του πιο πάνω σχεδίου από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου, διαφάνηκε ότι εξακολουθεί να εκκρεμεί η υλοποίηση μέρους των συστάσεων, για τις οποίες αναθεωρήθηκε η ημερομηνία υλοποίησής τους.

Έργα συγχρηματοδοτούμενα από Κοινοτικούς Πόρους.

Έργο «Επαγγελματική Κατάρτιση και Προώθηση Ληπτών Δημόσιου Βοηθήματος στην Απασχόληση». Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες μας Εκθέσεις, στόχος του έργου ήταν να συμβάλει στην αύξηση της απασχολησιμότητας των ληπτών δημόσιου βοηθήματος, με τη συμμετοχή τους σε προγράμματα κατάρτισης και την ένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Σύμφωνα με το έργο, ο αρχικός Προϋπολογισμός του οποίου ανερχόταν σε £1.043.000 (€1.799.175), θα καταρτιζόνταν 400 λήπτες δημόσιου βοηθήματος, εκ των οποίων 260 (ποσοστό 65%) θα εντάσσονταν στο εργατικό δυναμικό. Τελικά δαπανήθηκε συνολικό ποσό ύψους €1.014.207. Όσον αφορά στους συμμετέχοντες στο έργο, παρατηρήθηκε ότι καταρτίστηκαν 387 λήπτες δημόσιου βοηθήματος, εκ των οποίων μόνο οι 121 εντάχθηκαν στο εργατικό δυναμικό (55 είχαν τοποθετηθεί σε επιδοτούμενες θέσεις εργασίας).

Από τον έλεγχο είχε διαπιστωθεί ότι για 17 από τους 121 λήπτες υπήρξε διακοπή του δημόσιου βοηθήματος, ενώ για αρκετούς από τους υπόλοιπους, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, δεν είχε γίνει αναπροσαρμογή του δημόσιου βοηθήματός τους, με βάση τα εισοδήματά τους.

Η Διευθύντρια των Υπηρεσιών μάς πληροφόρησε ότι συλλέγηκαν από τα Επαρχιακά/Τοπικά Γραφεία Ευημερίας όλα τα στοιχεία και πληροφορίες που αφορούν στην παροχή ή αναθεώρηση του δημόσιου βοηθήματος για τα 121 άτομα που συμμετείχαν στο έργο και ότι αναμένεται σύντομα να ολοκληρωθεί η επεξεργασία των πληροφοριών και να μας ενημερώσουν πλήρως για την κάθε περίπτωση ξεχωριστά το συντομότερο.

Δημιουργία Τοπικών Γραφείων. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 66.976, ημερ. 19.3.2008, ενέκρινε πρόταση του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για αποκέντρωση των Επαρχιακών Γραφείων των ΥΚΕ, με τη δημιουργία 12 Τοπικών Γραφείων. Στόχος της Πρότασης αυτής ήταν η καλύτερη γεωγραφική τοποθέτηση των Τοπικών Γραφείων, που να διασφαλίζει ισότητα στην πρόσβαση και ποιοτική εξυπηρέτηση για όλους τους πολίτες. Σύμφωνα με την πρόταση, θα απαιτηθούν πρόσθετα Κονδύλια για σκοπούς μετακόμισης και εγκατάστασης στα νέα υποστατικά και για αγορά μικροσυσκευών, για ποσό περίπου €150.000, χωρίς να απαιτηθεί η πρόσληψη πρόσθετου προσωπικού σε οργανικές θέσεις, αλλά μόνο ανακατανομή των υφιστάμενων πόρων.

Από τον έλεγχο προέκυψαν τα πιο κάτω:

(α) Σε σχετικό σημείωμα των Υπηρεσιών, ημερ. 7.5.2009, προς τον Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αναφέρεται ότι αναμένεται να προκύψουν ανάγκες σε πρόσθετο προσωπικό, κυρίως βοηθητικό, όπως κλητήρες, καθαρίστριες, οδηγούς, αλλά και γραμματειακό προσωπικό, που ζητήθηκε επανειλημμένα από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού.

(β) Δεν γίνεται καμιά αναφορά στο κόστος των ενοικίων για τα νέα κτίρια, ούτε στο επιπρόσθετο κόστος για φωτισμό, θέρμανση, τέλη ύδατος, κοινόχρηστα, εγκατάσταση τηλεφωνικών συστημάτων κ.ά. Από στοιχεία που λήφθηκαν από τα Επαρχιακά Γραφεία Ευημερίας Λεμεσού και Λάρνακας, όπου κατά το 2010 λειτούργησαν ήδη 4 και 2 Τοπικά Γραφεία, αντίστοιχα, το ετήσιο κόστος για τα ενοίκια, με βάση τα υπογραφέντα συμβόλαια, ανέρχεται σε €285.739 και €196.295, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €146.085 και €65.735, αντίστοιχα, κατά το προηγούμενο έτος. Υπάρχει δηλαδή μια αύξηση στα ενοίκια των δύο Επαρχιών συνολικού ύψους €270.214 ή ποσοστό 127,6%.

(γ) Η μετακόμιση στη Λάρνακα σε 2 νέα κτίρια έγινε τον Απρίλιο και Δεκέμβριο 2010. Ωστόσο, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, συνεχιζόταν η καταβολή του ενοικίου για ολόκληρο το κτίριο που ενοικίαζε το Επαρχιακό Γραφείο Λάρνακας (4 όροφοι), παρόλο ότι μετά τη μετακόμιση μόνο 2 ορόφοι χρησιμοποιούνται. Σημειώνεται ότι στα ενοικιαστήρια συμβόλαια υπάρχει πρόνοια για τερματισμό της συμφωνίας με προειδοποίηση 6 μηνών.

Έχοντας υπόψη ότι εκκρεμούσε η λειτουργία άλλων 6 Τοπικών Γραφείων, εισηγηθήκαμε όπως υπό τις δύσκολες οικονομικές συνθήκες που διερχόμεθα, επανεξεταστεί επείγοντως το όλο θέμα.

Στην απάντησή της, η Υπουργός ανέφερε ότι στην αρχική εισήγηση των ΥΚΕ για αποκέντρωσή τους, δεν ήταν δυνατό να υπολογιστούν και καταγραφούν με ακρίβεια το κόστος που αφορούσε σε ενοίκια και λειτουργικά έξοδα των μελλοντικών Γραφείων Κοινωνικών Υπηρεσιών (όπως ονομάστηκαν τα Τοπικά Γραφεία).

Όσον αφορά στα λειτουργικά έξοδα, μας πληροφόρησε ότι τα έξοδα αυτά ήταν συγκεντρωμένα σε ένα Γραφείο και ότι με την αποκέντρωση τα λειτουργικά έξοδα κατανεμήθηκαν ισότιμα στα Επαρχιακά Γραφεία Ευημερίας και στα νέα Γραφεία Κοινωνικών Υπηρεσιών.

Αναφορικά με την αύξηση στο κόστος ενοικίων, μας ανέφερε ότι αν τα Επαρχιακά Γραφεία Ευημερίας λειτουργούσαν με τα απαραίτητα τετραγωνικά μέτρα σε κατάλληλους χώρους εργασίας, χωρίς να αποκεντρωθούν, τότε και σε αυτή την περίπτωση το κόστος ενοικίασης των Γραφείων θα ήταν εξίσου αυξημένο.

3.11.9 ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ

Μέρος Α

Προγραμματισμός, εφαρμογή και κοστολόγηση προγραμμάτων. Κατά το 2010 προγραμματίστηκε να γίνουν 43 προγράμματα διάρκειας 5.525 ωρών. Από αυτά πραγματοποιήθηκαν τα 35, συνολικής διάρκειας 4.127 ωρών, εκ των οποίων τα 6 προγράμματα άρχισαν το 2010 και ολοκληρώθηκαν αρχές του 2011 για 687 ώρες. Οι υπόλοιπες 711 ώρες αφορούσαν σε 8 προγράμματα που τελικά δεν υλοποιήθηκαν. Κατά το 2010 ολοκληρώθηκε επίσης η εφαρμογή 10 προγραμμάτων που άρχισαν το προηγούμενο έτος, συνολικής διάρκειας 1.784 ωρών.

Πραγματοποιήθηκαν επίσης 18 προγράμματα συνολικής διάρκειας 1.752 ωρών, τα οποία δεν ήταν προγραμματισμένα να γίνουν. Επίσης, στο πλαίσιο του Έκτακτου Σχεδίου Επιμόρφωσης Ανέργων, πραγματοποιήθηκαν 58 πρόσθετα προγράμματα συνολικής διάρκειας 5.085 ωρών, τα οποία έγιναν κυρίως από εξωτερικούς εκπαιδευτές/εισηγητές. Κατά το 2010 άρχισε επίσης η υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης εργοδηγών και επιστατών από εξωτερικούς επίσης εκπαιδευτές/εισηγητές, η οποία συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη όπως η πλήρης ή μερική ανάθεση υλοποίησης προγραμμάτων σε εξωτερικούς εκπαιδευτές/εισηγητές γίνεται ύστερα από επισταμένη μελέτη και μόνο όπου διαπιστώνεται ότι δεν υπάρχει διαθέσιμο προσωπικό του ΚΕΠΑ για την εφαρμογή τους είτε γιατί αυτό αξιοποιείται πλήρως σε άλλες εργασίες, είτε γιατί δεν έχει την απαιτούμενη για το συγκεκριμένο πρόγραμμα γνωσιολογική βάση.

Όσον αφορά στην κοστολόγηση των προγραμμάτων, παρατηρήσαμε ότι, με βάση το κοστολόγιο του ΚΕΠΑ, η χρέωση στην οποία προέβαινε για τις προσφερόμενες υπηρεσίες συμπεριλάμβανε, επί σειρά ετών, μόνο μέρος του συνολικού κόστους, με αποτέλεσμα για κάποια προγράμματα και υπηρεσίες, σύμφωνα με τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, να τίθεται θέμα χορήγησης ασύμβατων κρατικών ενισχύσεων στις επιχειρήσεις, οι οποίες στις πλείστες περιπτώσεις ήδη λαμβάνουν τη μέγιστη επιτρεπτή επιχορήγηση από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού. Σύμφωνα με επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 12.1.2011, προς το ΚΕΠΑ, για τις περιπτώσεις αυτές θα πρέπει να αναθεωρηθούν οι χρεώσεις, ώστε να ανακτάται πλήρως τόσο το άμεσο κόστος, όσο και το έμμεσο, ενώ για τα υπόλοιπα προγράμματα που προσφέρονται, τα οποία, σύμφωνα με τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, δεν έχουν οικονομικό χαρακτήρα, καθώς αφορούν στην παροχή εκπαίδευσης/τεχνικής κατάρτισης στο πλαίσιο της δημόσιας αποστολής του ΚΕΠΑ, οι χρεώσεις θα πρέπει να αναθεωρηθούν, έτσι που το άμεσο κόστος να χρεώνεται πλήρως και το έμμεσο κόστος να αρχίσει να επιβάλλεται, ώστε σε διάστημα τεσσάρων χρόνων να ανακτάται πλήρως για όλα τα προγράμματα.

Αναφορικά με την κοστολόγηση των προγραμμάτων, η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μάς πληροφόρησε ότι το ΚΕΠΑ προχώρησε σε αναθεώρηση του κοστολογίου, έτσι ώστε να είναι σύμφωνο με τις κατευθυντήριες γραμμές της επιστολής του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 12.1.2011. Σχετικά με τις συμβουλευτικές υπηρεσίες/τεχνικούς συμβούλους, μας ανέφερε ότι οι χρεώσεις θα αναθεωρηθούν με την ετοιμασία του νέου κοστολογίου του 2012.

Μητρώα προγραμμάτων και εισπράξεις. Για την παρακολούθηση των διαφόρων προγραμμάτων που εφαρμόζονται από το ΚΕΠΑ, καθώς επίσης και της είσπραξης των σχετικών δικαιωμάτων/διδάκτρων, τηρούνται χειρόγραφα μητρώα.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο που έγινε στα μητρώα αυτά, παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω:

- (α) Τα μητρώα δεν είναι πλήρως ενημερωμένα με όλα τα στοιχεία και πληροφορίες.
- (β) Δεν εκδίδονται πάντοτε τιμολόγια αλλά μόνο στις περιπτώσεις όπου καθυστερεί η εξόφληση των δικαιωμάτων (τα οποία πρέπει να καταβάλλονται προκαταβολικά) ή όταν το ζητεί ο εκπαιδευόμενος/εταιρεία ή όταν προκύπτει πρόσθετη χρέωση.
- (γ) Δεν φαίνονται ανά πάσα στιγμή οι καθυστερήσεις και τα οφειλόμενα ποσά.
- (δ) Δεν γίνεται συμφιλίωση των συνολικών εισπράξεων που παρουσιάζονται στα μητρώα με το ποσό που καταχωρίζεται στον λογαριασμό εσόδων (FIMAS).

Λόγω του μεγάλου αριθμού προγραμμάτων που εφαρμόζονται/υλοποιούνται από το ΚΕΠΑ, η Υπηρεσία μας, λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, εξέφρασε την άποψη ότι απαιτείται η υιοθέτηση κατάλληλων διαδικασιών που να ενδυναμώνουν και διευκολύνουν τον έλεγχο και την παρακολούθησή τους, περιορίζοντας ταυτόχρονα τη δημιουργία λαθών και εισηγηθήκαμε όπως εκδίδονται τιμολόγια σε όλους τους εκπαιδευόμενους/εταιρείες/Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού για όλα ανεξαιρέτως τα προγράμματα και όπως, μεταξύ άλλων, τα μητρώα προγραμμάτων επιθεωρούνται περιοδικά από δεύτερο λειτουργό και γίνεται συμφιλίωση των ποσών που καταχωρίζονται στον λογαριασμό εσόδων (FIMAS) με το σύνολο των εισπράξεων που καταχωρίζονται στα μητρώα προγραμμάτων.

Η Υπουργός μάς ανέφερε ότι γίνεται προσπάθεια για συνεχή βελτίωση της διαδικασίας τήρησης των μητρώων των προγραμμάτων, όπου είναι εφικτό.

3.11.10 ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μέρος Α

Επιθεωρήσεις μηχανημάτων σύμφωνα με τον περί Εργοστασίων Νόμο. Συνεχίζουν να μη διεξάγονται στον απαιτούμενο βαθμό επιθεωρήσεις μηχανημάτων, σύμφωνα με τη συχνότητα που καθορίζεται στα άρθρα 33-35 και 40-42 του πιο πάνω Νόμου (π.χ. αεροθαλάμων, γερανών, ανυψωτικών μηχανισμών, υδραυλικών ανυψωτήρων, κινητών αναβατορίων, ηλεκτρικών ανελκυστήρων κ.λπ.).

Συγκεκριμένα, κατά το 2010 έγιναν 1.203 επιθεωρήσεις μηχανημάτων (1.157 το 2009), σε σύγκριση με 13.406 (13.045 το 2009) που έπρεπε να γίνουν.

Η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ανέφερε ότι οι λόγοι για την αδυναμία του Τμήματος να διεξάγει τον οριζόμενο από τον Νόμο αριθμό επιθεωρήσεων μηχανημάτων, οφείλονται στην υποστελέχωση του Τμήματος και ότι για απάμβλυνση του προβλήματος το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας ετοίμασε προσχέδιο Κανονισμών για ανάληψη της επιθεώρησης των ανελκυστήρων από τον ιδιωτικό τομέα, κάτω από την επίβλεψη του Τμήματος, ενώ το Υπουργείο θα εξακολουθήσει να έχει την ευθύνη για τις επιθεωρήσεις των υπόλοιπων επιθεωρητέων μηχανημάτων.

3.11.11 ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

Μέρος Α

Αιτήσεις για παραχώρηση υλικής ή άλλης βοήθειας σε ανάπηρους και δεινοπαθούντες. Σύμφωνα με τους περί Λαχείου Πρόνοιας (Τροποποιητικούς) Κανονισμούς του 2010, την ευθύνη για την εξέταση των αιτήσεων για παραχώρηση υλικής ή άλλης βοήθειας σε ανάπηρους και δεινοπαθούντες έχει το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες, το οποίο, αφού λάβει τις απόψεις της Συμβουλευτικής Επιτροπής, που ορίστηκε με βάση τον περί Λαχείου Πρόνοιας Νόμο, υποβάλλει σχετική έκθεση προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για έγκριση.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο φακέλων του Ταμείου Λαχείου Πρόνοιας, παρατηρήθηκε ότι δεν διεξάγεται οποιαδήποτε έρευνα από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες, για να διαπιστωθεί κατά πόσο η οικονομική βοήθεια που παραχωρείται από το Ταμείο, συμπεριλαμβανομένης και της βοήθειας

που παραχωρείται για εξόφληση χρεών σε τραπεζικούς οργανισμούς, αξιοποιείται για τους σκοπούς για τους οποίους δόθηκε. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 6(3) των περί Λαχείου Πρόνοιας Κανονισμών, ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων δύναται να απαιτεί από τους αιτητές όπως, μετά τη λήψη της βοήθειας, παρουσιάσουν αποδεικτικά στοιχεία αναφορικά με τον τρόπο διάθεσής της και σε περίπτωση που αποδειχθεί ότι τα παραχωρηθέντα ποσά δεν χρησιμοποιήθηκαν για τον σκοπό για τον οποίο παραχωρήθηκαν, δύναται να αξιώσει την επιστροφή τους.

Επίσης, ενώ σύμφωνα με τον Κανονισμό 6(2)(β)(i), κατά την εξέταση των αιτήσεων θα λαμβάνεται υπόψη, μεταξύ άλλων, και το ύψος των εισοδημάτων του αιτητή ή της συζύγου και των τέκνων του, διαπιστώθηκε ότι δεν ζητείται από τον αιτητή η υποβολή αποδεικτικών στοιχείων για τα εισοδήματα της οικογένειας, τα οποία να διερευνώνται και επιβεβαιώνονται.

Επίδομα βαριάς μορφής κινητικής αναπηρίας - Πιστοποιητικά αναπηρίας/θανάτου. Η αποστολή πιστοποιητικών αναπηρίας, στα οποία δηλώνεται κατά πόσο η κατάσταση της αναπηρίας του λήπτη του πιο πάνω επιδόματος εξακολουθεί να είναι η ίδια, όπως ήταν κατά την ημέρα υποβολής της αίτησής του ή κατά πόσο παρουσιάζει βελτίωση ή επιδείνωση, τερματίστηκε από το 2008, λόγω αντιδράσεων από τις διάφορες οργανώσεις ατόμων με αναπηρίες. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως εξευρεθούν τρόποι επανελέγχου της κατάστασης της υγείας τους, κατά διαστήματα, όπου κρίνεται αναγκαίο, λαμβανομένης υπόψη της σημαντικότητας του ποσού που διατίθεται κάθε χρόνο για το εν λόγω επίδομα (€6 εκ. το 2010) και στην περίπτωση θανάτου των ληπτών, όπως εξασφαλίζεται έγκαιρα το πιστοποιητικό θανάτου από τους οικείους τους, για αποφυγή του κινδύνου δημιουργίας υπερπληρωμών. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση 6 ληπτών που διέμεναν σε συγκεκριμένη Στέγη, για τους οποίους συνεχίστηκε η καταβολή του επιδόματος για περίπου 2 χρόνια μετά τον θάνατό τους, με αποτέλεσμα τη δημιουργία υπερπληρωμής συνολικού ύψους €25.297 κατά τη διάρκεια των ετών 2006-2008.

Κέντρο Επαγγελματικής Αποκαταστάσεως Αναπήρων. Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, από έρευνα σχετικά με την επαγγελματική αποκατάσταση αναπήρων, παρατηρήθηκε ότι ο βαθμός αποκατάστασης στην αγορά εργασίας των εκπαιδευομένων στο Κέντρο μειώθηκε δραστικά. Συγκεκριμένα, από το 1969 μέχρι το 1984 αποκαταστάθηκαν 430 άτομα και από το 1985 μέχρι σήμερα μόνο 32.

Παρατηρήθηκαν επίσης περιπτώσεις κατά τις οποίες άτομα που εκπαιδεύτηκαν στο Κέντρο συνεχίζουν να απασχολούνται στο Κέντρο για πολλά χρόνια, είτε διαμένοντας στο οικοτροφείο, είτε πηγαίνοντας καθημερινά από και προς το σπίτι τους, επωφελούμενα όλων των δικαιωμάτων των εκπαιδευομένων. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε τη γνώμη ότι ο τρόπος με τον οποίο λειτουργεί σήμερα το Κέντρο δεν φαίνεται να εξυπηρετεί πλέον τους σκοπούς για τους οποίους ιδρύθηκε.

Παρόλο ότι για την αναβάθμιση και το μέλλον του Κέντρου, διενεργήθηκε το 2006 από συγκεκριμένη εταιρεία σχετική μελέτη και έγιναν εισηγήσεις και το 2007 υποβλήθηκαν και από το Τμήμα Εργασίας προτάσεις πολιτικής, δεν φαίνεται να προωθήθηκαν οι εισηγήσεις και προτάσεις.

Σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 66.763, ημερ. 6.2.2008, το Κέντρο Επαγγελματικής Αποκαταστάσεως Αναπήρων βρίσκεται κάτω από την εποπτεία του Τμήματος Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες. Επιπρόσθετα, με την απόφασή του αρ. 68.425, ημερ. 18.2.2009, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την αναδιοργάνωση και τον εκσυγχρονισμό του τομέα επαγγελματικής κατάρτισης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρίες, με βάση ένα νέο θεσμικό πλαίσιο στη σφαίρα αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και εξουσιοδότησε την Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να διαβουλευτεί, με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, την πρακτική μετάβαση από το υφιστάμενο στο νέο θεσμικό πλαίσιο και να προωθήσει την ετοιμασία νομοσχεδίου για τη σύσταση και λειτουργία, ως νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, του Οργανισμού Επαγγελματικής Κατάρτισης και Αποκατάστασης Ατόμων με Αναπηρίες, στον οποίο θα ενταχθούν το Ίδρυμα Χρίστου Στέλιου Ιωάννου και το Κέντρο Επαγγελματικής Αποκαταστάσεως Αναπήρων. Όπως πληροφορηθήκαμε, για την υλοποίηση της πιο πάνω απόφασης έχει ήδη ξεκινήσει η επεξεργασία των επί

μέρους τεχνικών πτυχών του θέματος, ώστε να τύχουν διαβούλευσης σε Τεχνική Επιτροπή, στην οποία θα συμμετέχουν όλα τα εμπλεκόμενα μέρη.

Σχέδιο παροχής χορηγίας στις οργανώσεις των ατόμων με αναπηρίες. Σκοπός του εν λόγω Σχεδίου είναι η κάλυψη των βασικών λειτουργικών εξόδων των πιο πάνω οργανώσεων, καθώς και των εξόδων αριθμού προγραμμάτων ένταξης των ατόμων με αναπηρίες. Από τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι δεν υπάρχει οποιαδήποτε ένδειξη για το ποιος καθόρισε, ενέκρινε και από πότε, τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την κατανομή της χορηγίας στις οργανώσεις. Διαπιστώθηκε επίσης ότι ορισμένες οργανώσεις επιχορηγήθηκαν το 2009 και 2010, χωρίς την υποβολή των απαιτούμενων ελεγμένων λογαριασμών ή/και Προϋπολογισμών εξόδων, κατά παράβαση των όρων παροχής της χορηγίας του Σχεδίου. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι οι εν λόγω οργανώσεις δεν θα έπρεπε να επιχορηγηθούν, καθότι δεν ικανοποιούσαν τους όρους του Σχεδίου.

Χορηγίες δίνονται επίσης και σε οργανώσεις με πολύ μεγάλα αποθεματικά, ενώ οι περισσότερες οργανώσεις που λαμβάνουν χορηγία από το Τμήμα, λαμβάνουν χορηγία και από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας στα πλαίσια του Σχεδίου Κρατικών Χορηγιών. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι για την καταβολή χορηγιών στις εν λόγω οργανώσεις θα πρέπει να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη τα αποθεματικά τους και η γενική οικονομική τους κατάσταση. Εισηγηθήκαμε επίσης όπως, για σκοπούς καλύτερης παρακολούθησης και ελέγχου των οργανώσεων που επιχορηγούνται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αλλά και μείωσης του διοικητικού κόστους, μελετηθεί το ενδεχόμενο επιχορήγησης των εν λόγω οργανώσεων από ένα μόνο Τμήμα/Υπηρεσία.

Στην απάντησή της, η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μάς ανέφερε ότι με την ανάληψη του Σχεδίου από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες το 2009, αποφασίστηκε όπως, πέραν των ελεγμένων λογαριασμών και Προϋπολογισμών, για την πιο ορθολογική εξέταση των αιτήσεων χρησιμοποιούνται επιπρόσθετα κριτήρια, όπως, ο αριθμός των μελών και του έμμισθου προσωπικού της Οργάνωσης, η λήψη χορηγίας από άλλη κρατική υπηρεσία, ο αριθμός και το είδος των προσφερόμενων προγραμμάτων κ.ά. Όσον αφορά στα μεγάλα αποθεματικά που διαθέτουν ορισμένες οργανώσεις, μας ανέφερε ότι λαμβάνονται υπόψη κατά τη γενικότερη εξέταση της οικονομικής τους κατάστασης, δεν μπορούν όμως να αποτελέσουν παράγοντα για τη μη καταβολή κρατικής χορηγίας.

3.12 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Μέρος Α

Χορηγίες. Κατά τη διάρκεια του 2010 παραχωρήθηκαν σε διάφορους φορείς χορηγίες συνολικού ύψους €196.931.334 σε σύγκριση με €183.008.687 για το έτος 2009. Από το σύνολο αυτό ποσό €112.666.746 παραχωρήθηκε σε Δήμους, €28.868.647 σε Κοινότητες, ποσό ύψους €43.043.338 παραχωρήθηκε στο Ρ.Ι.Κ., €9.680.202 στον Κηδεμόνα Τ/Κ Περιουσιών και ποσό €2.672.401 σε άλλους Οργανισμούς.

Παρατηρήθηκε ότι παρόλο που η παραχώρηση των χορηγιών εγκρίθηκε με αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου στο παρελθόν (και έκτοτε ακολουθούνται οι αποφάσεις αυτές), σε ορισμένες περιπτώσεις παραχωρούνται αυξήσεις των χορηγιών χωρίς επαναφορά κάθε ξεχωριστής περίπτωσης στο Υπουργικό Συμβούλιο ενώ σε άλλες περιπτώσεις προηγείται απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Ο Υπουργός Εσωτερικών ανέφερε στην Υπηρεσία μας ότι οι οποιεσδήποτε αυξήσεις στις χορηγίες που παραχωρούνται εγκρίνονται πάντοτε από το Υπουργικό Συμβούλιο στα πλαίσια των ετήσιων Κρατικών Προϋπολογισμών.

Διαχείριση Έργων που συγχρηματοδοτούνται από Ευρωπαϊκά Ταμεία. Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών, το συνολικό κόστος των έξι έργων που συγχρηματοδοτούνται από Ευρωπαϊκά Ταμεία υπολογίστηκε σε €466,1εκ. πλέον Φ.Π.Α. Στον Προϋπολογισμό του 2010 συμπεριλήφθηκαν πιστώσεις που αφορούν στα έργα αυτά ύψους €10,9 εκ., από τις οποίες δαπανήθηκε ποσό ύψους €6,7 εκ. ή ποσοστό 61% του Προϋπολογισμού. Μέχρι το τέλος του έτους 2010 δαπανήθηκαν συνολικά μόνο € 47,8 εκ. ή ποσοστό 10,2% του συνολικού κόστους που υπολογίστηκε. Όπως

πληροφορηθήκαμε από το Υπουργείο Εσωτερικών, σύμφωνα με το αναθεωρημένο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των έργων, η έναρξη των συμβάσεων κατασκευής για τις Μονάδες Ο.Ε.Δ.Α (Ολοκληρωμένες Εγκαταστάσεις Διαχείρισης Αποβλήτων) των επαρχιών Λεμεσού και Λευκωσίας αναμένεται τέλος του 2012 και για την επαρχία Πάφου τέλος του 2013. Όλες οι μονάδες αναμένεται να βρίσκονται σε πλήρη λειτουργία μέχρι το τέλος του 2015. Σε ότι αφορά την αποκατάσταση των Χ.Α.Δ.Α (Χώροι Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων) επαρχίας Πάφου οι κατασκευαστικές εργασίες αναμένεται να ολοκληρωθούν το δεύτερο εξάμηνο του 2013 και των επαρχιών Λάρνακας και Αμμοχώστου το πρώτο εξάμηνο του 2014. Τέλος η κατασκευή των Πράσινων Σημείων αναμένεται να ολοκληρωθεί το πρώτο εξάμηνο του 2013.

Υποδείξαμε ότι, λόγω του μεγέθους των έργων και των χρονικών περιθωρίων που τέθηκαν, ο προγραμματισμός και η διενέργεια των δαπανών για τα επόμενα έτη θα πρέπει να παρακολουθούνται στενά, ώστε τα έργα να υλοποιηθούν έγκαιρα, ώστε η Δημοκρατία να αξιοποιήσει στο μέγιστο δυνατό βαθμό τους ευρωπαϊκούς πόρους που δικαιούται.

Καθυστερημένα Έσοδα. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Υπουργείο Εσωτερικών, το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2010 ανερχόταν σε €1.146.705, σε σύγκριση με €1.241.890 στις 31.12.2009. Τα καθυστερημένα έσοδα αφορούν σε αποχετευτικά τέλη, τα οποία επιβάλλονται από τα Συμβούλια Αποχετεύσεων επί της ακίνητης ιδιοκτησίας που ανήκει στη Δημοκρατία και οφείλονται στην Κυβέρνηση από τους μισθωτές των κρατικών τεμαχίων καθώς και σε τόκους επί των αποχετευτικών τελών, που επιβάλλονται από το Υπουργείο Εσωτερικών. Ποσό €1.039.798 αφορά σε τόκους επί αποχετευτικών τελών, οι οποίοι οφείλονται από την Αρχή Λιμένων Κύπρου και έχουν ληφθεί νομικά μέτρα για την είσπραξή του.

Συμβούλιο Μελέτης Παρεκκλίσεων. Το Συμβούλιο Μελέτης Παρεκκλίσεων καθιδρύθηκε με βάση τους περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Παρεκκλίσεις) Κανονισμούς του 1999, με κύρια αρμοδιότητα την υποβολή εισηγήσεων προς το Υπουργικό Συμβούλιο, αναφορικά με την άσκηση, από το τελευταίο, της εξουσίας που του παρέχει το άρθρο 26(2) του περί Πολεοδομίας και Χωρομετρίας Νόμου, για χορήγηση πολεοδομικής άδειας κατά παρέκκλιση των προνοιών των Σχεδίων Ανάπτυξης.

Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το Συμβούλιο στις 31.12.2010 εκκρεμούσαν συνολικά 258 αιτήσεις, από τις οποίες 46 αφορούσαν στα έτη 2000-2006. Όπως διαπιστώθηκε, η καθυστέρηση στην εξέταση των αιτήσεων οφείλεται κυρίως στη μη υποβολή των εκθέσεων/απόψεων από τις εμπλεκόμενες Πολεοδομικές ή άλλες Αρχές ή Υπηρεσίες και σε ελλιπή στοιχεία ή μελέτες που αναμένονται από τους αιτητές.

Χορηγία προς τις Κοινότητες έναντι του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) που καταβάλλουν για αναπτυξιακά έργα. Η πιο πάνω χορηγία παραχωρείται στις Κοινότητες σύμφωνα με σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου ως ειδική χορηγία για το Φ.Π.Α. που καταβάλλουν για δαπάνες για τα αναπτυξιακά έργα. Η χορηγία παραχωρείται στις Κοινότητες μέσω της Ένωσης Κοινοτήτων και καθορίστηκε ότι μέρος της, ύψους περίπου 50%, θα παραχωρείται ως προκαταβολή στο τέλος του πρώτου εξαμήνου κάθε χρόνου και θα γίνεται εκκαθάριση της προκαταβολής στην αρχή του επόμενου χρόνου, μετά την υποβολή εξελεγμένων λογαριασμών.

Για την περίοδο 2002-2010, καταβλήθηκε προς την Ένωση Κοινοτήτων χορηγία συνολικού ύψους €2.182.972, χωρίς να υποβληθούν εξελεγμένοι λογαριασμοί ούτε και όλες οι αποδείξεις είσπραξης από το Κοινοτικά Συμβούλια και η καταβολή της δεν έγινε σύμφωνα με τον τρόπο που καθορίστηκε στις σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου και αναφέρεται στην πιο πάνω παράγραφο.

Ο Υπουργός Εσωτερικών ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι το Υπουργείο Εσωτερικών προτίθεται να καταθέσει σχετική πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για θεσμοθέτηση της πιο πάνω διαδικασίας.

Κοινωνικές Παροχές. Μέσω του λογαριασμού «Διάφορα» παρέχεται βοήθεια σε φορείς για κάλυψη κοινωνικών αναγκών καθώς επίσης και οικονομική βοήθεια σε δυσπραγούντες πολίτες. Το σύνολο της βοήθειας που παραχωρήθηκε κατά το 2010 ανήλθε σε €866.965.

Από τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι δεν υπάρχουν καθορισμένα κριτήρια για την παροχή της βοήθειας σε δυσπραγούντες πολίτες, ενώ πολύ συχνά λόγω των πολλών αιτημάτων που υποβάλλονται, όπως μας λέχθηκε από το Υπουργείο, δεν είναι εφικτή η ετοιμασία και εξέταση της κοινωνικοοικονομικής έκθεσης για την αιτήτρια οικογένεια ούτε η επιβεβαίωση των στοιχείων που υποβάλλονται. Υποδείξαμε ότι η μη τήρηση σαφών και κοινών κριτηρίων σε όλες τις περιπτώσεις αντιβαίνει στους κανόνες της χρηστής διοίκησης.

Αναφορικά με την επιχορήγηση εκδηλώσεων (α) σε κοινότητες και (β) οργανώσεις, συλλόγους και κοινωνικά σύνολα παρατηρήθηκε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις, παραχωρήθηκε βοήθεια ύψους μεγαλύτερη της ανώτατης επιτρεπτής που καθορίστηκε για την κάθε κατηγορία στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 67.561 ημερ. 30.7.2008.

Ο περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμος του 1972 και ο περί Αγαθοεργών Ιδρυμάτων Νόμος, Κεφ.41.

(α) Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών, στις 31.12.2010 υπήρχαν εγγεγραμμένα 3.524 Σωματεία, 317 Ιδρύματα και 54 Αγαθοεργά Ιδρύματα. Σύμφωνα με το άρθρο 35 του περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμου του 1972 και το άρθρο 10 του Κεφ 41 για τα Αγαθοεργά Ιδρύματα, όλα τα Ιδρύματα πρέπει να τηρούν λογιστικά βιβλία και να ετοιμάζουν ετήσιους λογαριασμούς οι οποίοι, αφού ελεγχθούν από εγκεκριμένο ελεγκτή, να υποβάλλονται στον Έφορο Σωματείων και Ιδρυμάτων ή στο Διοικητικό Γραμματέα αντίστοιχα. Σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, αρ. 12.310 ημερ. 3.5.1973, ως Έφορος Σωματείων διορίστηκε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών. Διαπιστώθηκε ότι δεν τηρούνται στοιχεία για τα Ιδρύματα που δεν υποβάλλουν ετήσιους λογαριασμούς και ότι τα σχετικά μητρώα δεν ενημερώνονται με όλα τα στοιχεία που απαιτούνται με βάση τους περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Κανονισμούς του 1973.

Όπως έχουμε ενημερωθεί, η σχετική μηχανογράφηση που θα βοηθήσει στην τήρηση των πιο πάνω στοιχείων δεν θα ολοκληρωθεί μέχρι τη ψήφιση της νέας νομοθεσίας η οποία ενοποιεί, τροποποιεί και καταργεί υφιστάμενη νομοθεσία (Ιδρυμάτων και Λεσχών) και τα δεδομένα διαφοροποιούνται επίσης, ενόψει του ότι ετοιμάζεται και από το Υπουργείο Οικονομικών νέα νομοθεσία για τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.

(β) Σύμφωνα με επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας προς το Υπουργείο Εσωτερικών, για να μπορεί ο Έφορος Σωματείων και Ιδρυμάτων να διεξάγει επαρκή έρευνα πριν δώσει την έγκρισή του για εγγραφή ενός Σωματείου ή Ιδρύματος, θα πρέπει να ζητά την προσκόμιση πιστοποιητικού ποινικού μητρώου από τα ίδια τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Σωματείου ή Ιδρύματος, τα οποία μπορούν να το εξασφαλίζουν από το Αρχηγείο Αστυνομίας. Για το σκοπό αυτό, η Νομική Υπηρεσία υπέδειξε ότι απαιτείται σχετική τροποποίηση του Νόμου.

Όπως έχουμε πληροφορηθεί το Υπουργείο Εσωτερικών διαβίβασε στις 5.10.2011 προς τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας το αίτημά του για συμπερίληψη της πιο πάνω πρόνοιας στη νέα Νομοθεσία.

Μητρώα περιουσιακών στοιχείων. Δεν τηρούνται μητρώα περιουσιακών στοιχείων και μητρώο μηχανογραφικού εξοπλισμού και δεν έχει υποβληθεί στο Γενικό Λογιστή με αντίγραφο στην Υπηρεσία μας, το πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης των περιουσιακών στοιχείων που προβλέπεται στο σχετικό Κανονισμό Αποθηκών.

Υποδείξαμε ότι η συνεχιζόμενη καθυστέρηση που παρατηρείται στη δημιουργία και ενημέρωση των μητρώων περιουσιακών στοιχείων εγκυμονεί κινδύνους ως προς τη διαφύλαξη της περιουσίας του Κράτους.

Συμμετοχή Δήμων και Κοινοτικών Συμβουλίων σε ιδιωτικούς οργανισμούς. Το Υπουργείο Εσωτερικών ετοίμασε τέσσερα νομοσχέδια (Ο περί Κοινοτήτων (Τροποποιητικός II) Νόμος του 2010, Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2008, Ο περί Τοπικών Αρχών και Συμπλεγμάτων Νόμος του 2011 και Ο περί Επαρχιακών Συμβουλίων Νόμος του 2011) σύμφωνα με τα οποία, μεταξύ άλλων, προβλέπεται η παροχή δυνατότητας στους Δήμους και στα Κοινοτικά Συμβούλια, ύστερα από έγκριση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών (στην περίπτωση των Κοινοτικών Συμβουλίων του Υπουργού Εσωτερικών μόνο), να ιδρύουν ή να συμμετέχουν σε εταιρείες, συνεταιρισμούς, σωματεία ή ιδρύματα, για

σκοπούς αξιοποίησης Κονδυλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την εκτέλεση έργων κοινής ωφέλειας και για άλλες δραστηριότητες που θα έχουν ως στόχο την ανάπτυξη των Δήμων και των Κοινοτήτων. Το Υπουργείο Εσωτερικών, με επιστολή του ημερ. 9.3.2010, ζήτησε τις απόψεις της Υπηρεσίας μας για το θέμα, η οποία σε απαντητική επιστολή της, ημερ. 5.5.2010, εξέφρασε τις επιφυλάξεις της, αφού τέτοιες εταιρείες, ως νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, θα ασχολούνται με θέματα που αποτελούν αποκλειστική αρμοδιότητα των Δήμων και των Κοινοτικών Συμβουλίων, ως φορείς άσκησης δημόσιας εξουσίας, χωρίς να διέπονται από τις γενικά αποδεκτές αρχές του διοικητικού δικαίου, καθώς και από τις διάφορες νομοθεσίες του δημοσίου σε τομείς όπως οι προσλήψεις και η ανέλιξη προσωπικού, εισηγήθηκε ωστόσο όπως τουλάχιστον οι δραστηριότητες των πιο πάνω ιδιωτικών οργανισμών/εταιρειών περιοριστούν μόνο στην εφαρμογή προγραμμάτων για αξιοποίηση Κονδυλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον το κύριο επιχείρημα που προβάλλετο στο παρελθόν για την εν λόγω τροποποίηση ήταν η αξιοποίηση ευρωπαϊκών κονδυλίων. Το Υπουργείο Εσωτερικών διαφώνησε με την εισήγησή μας να μην επιτρέπεται, πέραν της αξιοποίησης Ευρωπαϊκών Κονδυλίων, η ανάθεση οποιωνδήποτε άλλων δραστηριοτήτων στις προτεινόμενες εταιρείες προβάλλοντας το επιχείρημα μεταξύ άλλων ότι, η εισήγησή μας αντίκειται σε σχετικό Ευρωπαϊκό Κανονισμό [Κανονισμός (ΕΚ) αρ. 1082/2006 για τον ΕΟΕΣ (Ευρωπαϊκό Όμιλο Εδαφικής Συνεργασίας)].

Κατά τη συζήτηση του θέματος στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών διατυπώσαμε τις απόψεις μας και ύστερα από παράκληση της Επιτροπής, διατυπώσαμε και γραπτώς τις θέσεις μας σε επιστολή ημερ. 29.7.2011 όπου εκφράστηκε, μεταξύ άλλων, αφενός η διαφωνία μας με την προωθούμενη διάταξη που αφορά το πιο πάνω θέμα και αφετέρου απορρίψαμε το επιχείρημα περί αντίθεσης με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό αφού ουδόλως μπορεί να θεωρηθεί ότι εξυπηρετεί τους σκοπούς του συγκεκριμένου Κανονισμού, ο οποίος ρητά ορίζει ότι ο ΕΟΕΣ(α) αποτελείται από μέλη εγκατεστημένα στο έδαφος τουλάχιστον δύο κρατών μελών (β) περιορίζεται σε διακρατική συνεργασία και (γ) τα καθήκοντα που αναθέτουν στον ΕΟΕΣ τα μέλη του δεν αφορούν στην άσκηση δημόσιας εξουσίας. Αντίθετα, οι εταιρείες όπως προβλέπονται στα νομοσχέδια είναι εταιρείες που μπορεί να αποτελούνται εξ' ολοκλήρου από μέλη εγκατεστημένα στην Κύπρο. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως καθορισθεί ρητά στη νομοθεσία ότι αυτές οι εταιρείες (α) θα αποτελούνται από μέλη εγκατεστημένα στο έδαφος τουλάχιστον δύο κρατών μελών (β) τα καθήκοντά τους δεν θα αφορούν στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και (γ) θα συστήνονται για τους συγκεκριμένους σκοπούς της εδαφικής συνεργασίας, ως οι προϋποθέσεις που τίθενται στον Κανονισμό για τους ΕΟΕΣ.

Μέρος Β

Κατ' αποκοπή υπερωριακή αμοιβή στους Διοικητικούς Λειτουργούς. Δεδομένης της σημαντικής δαπάνης που απαιτείται για την καταβολή μηνιαίας κατ' αποκοπή υπερωριακής αμοιβής στους Διοικητικούς Λειτουργούς, οι οποίοι υπηρετούν στις Επαρχιακές Διοικήσεις, η Υπηρεσία μας σε προηγούμενες Ετήσιες Εκθέσεις της εισηγήθηκε όπως το όλο θέμα επανεξεταστεί από τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών ώστε, σε συνεργασία με τις Επαρχιακές Διοικήσεις, να προσδιοριστούν οι πραγματικές ανάγκες και να επανακαθοριστούν οι όροι και οι προϋποθέσεις για την καταβολή της πιο πάνω αμοιβής. Για το σκοπό αυτό, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού ανέλαβε τη διεξαγωγή σχετικής μελέτης τόσο για το διοικητικό όσο και για το τεχνικό προσωπικό. Κατά τον έλεγχο πληροφορηθήκαμε ότι εκκρεμούσε η αποστολή των στοιχείων από μία Επαρχιακή Διοίκηση και η διεξαγωγή της σχετικής μελέτης δεν είχε ξεκινήσει.

Οικονομική βοήθεια σε κατοίκους ορεινών περιοχών με υψόμετρο 600 μέτρων και άνω. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, οι διαδικασίες που ακολουθούνται για την κατανομή του ποσού που εγκρίνεται κάθε χρόνο από το Υπουργικό Συμβούλιο, για οικονομική βοήθεια στους κατοίκους ορεινών περιοχών, εμπεριέχουν κινδύνους καταβολής χορηγιών σε μη δικαιούχους ή και οικειοποίησης δημόσιου χρήματος. Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι θα πρέπει να εισαχθούν αποτελεσματικές διαδικασίες ώστε να διασφαλίζεται ότι όσοι τυγχάνουν επιχορήγησης είναι δικαιούχοι.

Όπως ενημερωθήκαμε, το Υπουργείο Οικονομικών μελετά το ενδεχόμενο κατάργησης της πιο πάνω χορηγίας.

Όπως ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ο Υπουργός Εσωτερικών, η χορηγία αυτή έχει ανασταλεί στα πλαίσια των μέτρων οικονομικής περισυλλογής και σε περίπτωση που επαναφερθεί θα καταβληθεί προσπάθεια καθορισμού νέας διαδικασίας.

Αναθεώρηση του Νόμου περί Ρύθμισης της Κατασκευής, Καθιδρύσεως και Λειτουργίας Πρατηρίων Πετρελαιοειδών. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, με στόχο τη ρύθμιση των θεμάτων που αφορούν στο σχεδιασμό, κατασκευή και επιθεώρηση των εγκαταστάσεων των πετρελαιοειδών, το Υπουργείο Εσωτερικών ανέλαβε να ετοιμάσει προσχέδιο νομοσχεδίου με εισηγήσεις ως προς τον τρόπο που μπορεί να τροποποιηθούν οι περί Ρύθμισης της Κατασκευής, Καθιδρύσεως και Λειτουργίας Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμοι, με σκοπό την απόδοση αρμοδιότητας στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ώστε να καταστεί δυνατή η αποτελεσματική λειτουργία και εποπτεία των πρατηρίων πετρελαιοειδών από εξειδικευμένους αναφορικά με το θέμα λειτουργούς.

Λόγω της λειτουργίας πολλών πρατηρίων πετρελαιοειδών, χωρίς την έκδοση σχετικής άδειας λειτουργίας, έχουμε επισημάνει τον κίνδυνο και υποδείξαμε ότι η αναθεώρηση και εφαρμογή της πιο πάνω νομοθεσίας πρέπει να επισπευσθεί.

Σημειώνεται ότι η τροποποίηση της νομοθεσίας για τα πρατήρια πετρελαιοειδών προωθείται από την Υπηρεσία Ενέργειας του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, σε συνεννόηση και συντονισμό με το Υπουργείο Εσωτερικών και τους Επάρχους. Όπως πληροφορηθήκαμε, το τροποποιητικό νομοσχέδιο υποβλήθηκε στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο στις 13.7.2011.

3.12.1 ΕΠΑΡΧΙΑΚΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΙΣ

Μέρος Α

Καθυστερημένα έσοδα. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στις Επαρχιακές Διοικήσεις, τα καθυστερημένα έσοδα, τα οποία αφορούν κυρίως σε δόσεις ενοικιαγοράς οικοπέδων, ενοίκια καταστημάτων σε συννοικισμούς αυτοστέγασης και έξοδα κατεδαφίσεων, ανέρχονταν στις 31.12.2010 σε €1.445.362 σε σύγκριση με €1.139.908 στις 31.12.2009.

Στην απάντησή του ο Έπαρχος Λεμεσού, η οποία μας διαβιβάστηκε μέσω του Υπουργού Εσωτερικών, αναφέρει ότι μέρος του ποσού των καθυστερημένων εσόδων που αφορούν ενοίκια καταστημάτων σε συννοικισμούς αυτοστέγασης, έχουν εισπραχθεί και καταβάλλεται προσπάθεια για είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών με την αποστολή υπενθυμίσεων στους οφειλέτες και τη λήψη δικαστικών μέτρων όπου ενδείκνυται.

Λογαριασμοί Καταθέσεων. Το σύνολο των λογαριασμών καταθέσεων στις 31.12.2010 ανερχόταν σε €19.753.322, σε σύγκριση με €18.939.779 το 2009. Σε πολλές περιπτώσεις τα υπόλοιπα αφορούν κρατήσεις εργολάβων, καταθέσεις Κοινοτικών Συμβουλίων για αναπτυξιακά έργα ή αδαπάνητα υπόλοιπα καταθέσεων που εκκρεμούν για πολλά χρόνια. Υποδείξαμε ότι οι καταθέσεις δεν πρέπει να παραμένουν πέραν από την περίοδο για την οποία απαιτούνται και οποιαδήποτε ποσά παραμένουν αζήτητα για περίοδο πέραν των πέντε χρόνων πρέπει να μεταφέρονται στα έσοδα του Κράτους.

Άδειες Οικοδομών/διαίρεσης γης.

(α) Καθυστερημένες αιτήσεις. Στις 31.12.2010 εκκρεμούσε στις Επαρχιακές Διοικήσεις η εξέταση μεγάλου αριθμού αιτήσεων για έκδοση αδειών οικοδομής και διαίρεσης γης. Προς απάμβλυνση των προβλημάτων και των καθυστερήσεων που παρατηρούνται κατά την εξέταση των πιο πάνω αιτήσεων εισηγηθήκαμε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, τη μηχανογράφηση των διαδικασιών παραλαβής, εξέτασης, παρακολούθησης και έκδοσης των αδειών, με την εφαρμογή ολοκληρωμένου μηχανογραφικού προγράμματος.

Παρόλο που ορισμένες Επαρχιακές Διοικήσεις μας είχαν αναφέρει ότι άρχισαν προσπάθειες μηχανογράφησης των αιτήσεων, δεν φαίνεται να έχουν ολοκληρωθεί και εφαρμοστεί μηχανογραφικά προγράμματα με αποτέλεσμα το πρόβλημα να εξακολουθεί να υφίσταται.

Στην απάντησή του ο Έπαρχος Αμμοχώστου, η οποία μας διαβιβάστηκε μέσω του Υπουργού Εσωτερικών, ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι η μηχανογράφηση των εν λόγω υπηρεσιών προωθείται σε κεντρικό επίπεδο από το Υπουργείο Εσωτερικών με συντονιστή τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου. Επίσης, ο Έπαρχος Λεμεσού, στην απάντηση του η οποία μας διαβιβάστηκε μέσω του Υπουργού Εσωτερικών, ανέφερε ότι μέχρι την ολοκλήρωση και λειτουργία της μηχανογράφησης έχουν ληφθεί διοικητικά μέτρα και έχουν γίνει διευθετήσεις για την κατά το δυνατό απλούστευση και επίσπευση των διαδικασιών.

(β) Αιτήσεις αδειών οικοδομής που έχουν εξεταστεί χωρίς την καταβολή των σχετικών τελών. Σημαντικός αριθμός αιτητών για έκδοση άδειας οικοδομής δεν καταβάλλουν τα σχετικά τέλη για να τις εξασφαλίσουν, παρόλο που οι αιτήσεις τους έχουν εξεταστεί και διεκπεραιωθεί. Εισηγηθήκαμε όπως γίνονται επιτόπιοι έλεγχοι για εξακρίβωση κατά πόσο οι αιτητές αυτοί έχουν προχωρήσει παράνομα στην ανέγερση των οικοδομών ώστε να λαμβάνονται εναντίον τους τα κατάλληλα μέτρα, όπως προνοείται στη σχετική νομοθεσία.

Επειδή για την εξέταση των αιτήσεων απαιτείται αρκετός χρόνος και το διοικητικό κόστος που το Δημόσιο επωμίζεται είναι σημαντικό, εισηγηθήκαμε επίσης όπως, επιπρόσθετα από τα τέλη έκδοσης άδειας οικοδομής, εξεταστεί το ενδεχόμενο θεσμοθέτησης ενός σταθερού ποσού ως τέλους εξέτασης αιτήσεων για άδειες οικοδομής/διαίρεσης γης, που θα εισπράττεται κατά την υποβολή των αιτήσεων.

Μέρος Β

Άδειες πώλησης οινοπνευματωδών ποτών. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας αριθμός υποστατικών, στα οποία πωλούνται οινοπνευματώδη ποτά, δεν ανανεώνουν την άδεια πώλησης σύμφωνα με το άρθρο 3 του περί Πώλησης Οινοπνευματωδών Ποτών Νόμου.

Για σκοπούς αποκέντρωσης, μείωσης των διοικητικών εξόδων, αλλά και για πιο αποτελεσματικό έλεγχο και παρακολούθηση της έκδοσης αδειών, είχαμε εισηγηθεί όπως, σε συνεννόηση με το Υπουργείο Εσωτερικών, μελετηθεί το ενδεχόμενο ανάθεσης της έκδοσης των πιο πάνω αδειών στις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης.

Άδειες λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών και άδειες αποθήκευσης πετρελαιοειδών. Μεγάλος αριθμός πρατηρίων πετρελαιοειδών και υποστατικών αποθήκευσης πετρελαιοειδών λειτουργούν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει την άδεια που προνοείται στη σχετική νομοθεσία. Σύμφωνα με σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα, η μη εξασφάλιση της απαιτούμενης άδειας αποτελεί ποινικό αδίκημα, σύμφωνα με το άρθρο 11 του περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμου.

Ο Έπαρχος Λεμεσού, τον Δεκέμβριο του 2008, ενημέρωσε τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών ότι σύμφωνα με το σκεπτικό απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού, δημιουργείται θέμα αρμοδιότητας για την έκδοση αδειών λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών επειδή άδειες εκδίδονται και από τα Κοινοτικά Συμβούλια σύμφωνα με τον Περί Κοινοτήτων Νόμο. Ο Έπαρχος εισηγήθηκε όπως το θέμα τεθεί ενώπιον του Γενικού Εισαγγελέα για νομοθετική ρύθμιση ή να αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης για διαμόρφωση ενιαίας και αποτελεσματικής πολιτικής χειρισμού του. Ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε ως προς την έκβαση του θέματος.

Μηχανές παιγνιδιού και ψυχαγωγίας. Στις επαρχίες λειτουργούν διάφορα κέντρα ψυχαγωγίας, οι ιδιοκτήτες των οποίων δεν έχουν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας, και πιθανό να μην έχουν προβεί στην εγγραφή όλων των μηχανών παιγνιδιού και ψυχαγωγίας, βάσει του Νόμου 32(I)/96.

Για σκοπούς αποκέντρωσης, μείωσης των διοικητικών εξόδων αλλά και για πιο αποτελεσματικό έλεγχο και παρακολούθηση της έκδοσης των αδειών και της είσπραξης των τελών εγγραφής εισηγηθήκαμε σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, όπως σε συνεννόηση με το Υπουργείο Εσωτερικών μελετηθεί το ενδεχόμενο ανάθεσης της διαδικασίας που αφορά στις μηχανές παιγνιδιού και ψυχαγωγίας στις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης.

Αναθεώρηση και εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας περί διενέργειας εράνων. Στα πλαίσια αναθεώρησης και εκσυγχρονισμού της νομοθεσίας που διέπει τη διενέργεια εράνων, η Υπηρεσία μας υπέβαλε εισηγήσεις

και υπέδειξε μέτρα που χρειάζεται να ληφθούν για περιορισμό των ανεξέλεγκτων εράνων και ελέγχου του τρόπου διάθεσης του προϊόντος από τους εράνους. Το Υπουργείο Εσωτερικών ετοίμασε προσχέδιο νομοσχεδίου το οποίο στάληκε από το 2007 στα εμπλεκόμενα μέρη για απόψεις, το Υπουργείο Οικονομικών όμως δεν έχει υποβάλει ακόμα τις απόψεις του, και το θέμα εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Ο Έπαρχος Λευκωσίας, σε απάντησή του η οποία διαβιβάστηκε στην Υπηρεσία μας μέσω του Υπουργού Εσωτερικών, αναφέρει ότι στις 11.10.2011 πραγματοποιήθηκε σύσκεψη όλων των εμπλεκομένων, συμπεριλαμβανομένου και του Υπουργείου Οικονομικών, το οποίο δεσμεύτηκε όπως μέχρι το τέλος του έτους υποβάλει τις απόψεις του προκειμένου τα νομοσχέδια που αφορούν στον περί Λαχείων Νόμο και τον περί Εράνων Νόμο να προωθηθούν από κοινού από τα Υπουργεία Οικονομικών και Εσωτερικών στη Βουλή των Αντιπροσώπων για τα περαιτέρω.

3.12.2 ΤΜΗΜΑ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΟΜΕΤΡΙΑΣ

ΜΕΡΟΣ Α

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός του Τμήματος για το έτος 2010 προνοούσε έσοδα €168,1εκ. και δαπάνες €133,8 εκ. Τα πραγματικά έσοδα για το έτος ανήλθαν στα €172,4 εκ. σε σύγκριση με €144,6 εκ. το 2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €27,8 εκ. ή 19,2% και οι δαπάνες στα €127 εκ. σε σύγκριση με €160,9 εκ. το 2009 σημειώνοντας μείωση 21%. Η αύξηση των εσόδων του Τμήματος κατά το 2010, οφείλεται στα αυξημένα έσοδα από τέλη και δικαιώματα τα οποία ανήλθαν σε €161,2 εκ. σε σύγκριση με €135,8 εκ. το 2009, λόγω κυρίως του αυξημένου αριθμού των μεταβιβάσεων ακίνητης ιδιοκτησίας, καθώς και των υποθηκεύσεων. Η μείωση των δαπανών κατά €33,9 εκ. οφείλεται κυρίως σε μείωση των πληρωμών που αφορούν σε αποζημιώσεις για απαλλοτριώσεις γης.

Καθυστερημένα έσοδα. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα, τα καθυστερημένα έσοδα, που αφορούν κυρίως σε μισθώματα κρατικής γης και στη συνεισφορά Δήμων και Κοινοτήτων για πολεοδομικά έργα, ανήλθαν στις 31.12.2010 σε €9.328.241 σε σύγκριση με €8.780.414 το 2009.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι αναφορικά με τα καθυστερημένα μισθώματα, το Τμήμα καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για είσπραξή τους και στις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης των μισθωτών αυτές παραπέμπονται στο Γενικό Εισαγγελέα για λήψη νομικών μέτρων. Επίσης ανέφερε ότι έχουν ήδη διαβιβαστεί 285 υποθέσεις για καταχώριση αγωγών συμπεριλαμβανομένων και των περιπτώσεων που επηρεάστηκαν από τον περί Παραγραφής Νόμο (Κεφ. 15) και αφορούν περιπτώσεις καθυστερημένων οφειλών εκμίσθωσης/άδειας χρήσης κρατικής γης. Σ' ότι αφορά τα καθυστερημένα έσοδα των Κλάδων Αιτήσεων, Επιτόπιων Ερευνών και Δηλώσεων τίθεται σημείωση στις σχετικές εγγραφές, ώστε να μην επιτρέπεται καμιά δικαιοπραξία προτού καταβληθούν τα σχετικά δικαιώματα. Επίσης το Τμήμα ετοίμασε προσχέδιο νομοσχεδίου με το οποίο θα ρυθμίζεται (α) η επιβολή τόκου υπερημερίας στα οφειλόμενα δικαιώματα ή τέλη, σύμφωνα με τον περί του Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερημερίας Νόμο αρ. 167(I)/2006 και (β) ο τρόπος είσπραξης του ποσού με την πώληση του ακινήτου σε δημόσιο πλειστηριασμό. Το σχετικό προσχέδιο νομοσχεδίου υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 24.4.2008 και όπως πληροφορηθήκαμε εκκρεμεί η προώθησή του στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση και κατάθεση στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Απώλεια εσόδων. Όπως προκύπτει από διάφορες περιπτώσεις, οι οποίες αναφέρονται σε επόμενες παραγράφους της παρούσας Έκθεσης, η ετήσια απώλεια εσόδων του Τμήματος ανέρχεται σε σημαντικά ποσά. Συγκεκριμένα, από τη μη αναθεώρηση των τελών και δικαιωμάτων, το ύψος των οποίων καθορίστηκε το 1979, η απώλεια όπως υπολογίστηκε τότε (2005) από το Τμήμα ανέρχεται σε πέραν των €6,8 εκ. το χρόνο. Από τα κυβερνητικά αγροκτήματα στην Πάφο η απώλεια υπολογίζεται σε €304.000 περίπου, ετήσια. Πολύ σημαντική απώλεια εσόδων προέρχεται επίσης και από τη μη αναθεώρηση των μισθωμάτων κρατικής γης στο επίπεδο του αγοραίου ενοικίου, όπως προνοείται στους περί Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους.

Ο Διευθυντής ανέφερε ότι για σημαντικό αριθμό μισθώσεων εξασφαλίστηκε σχετική έγκριση από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, για ετοιμασία νέων συμβάσεων με αγοραίο ενοίκιο.

Επιπρόσθετα, λόγω της μη εκτίμησης από το Τμήμα της αξίας των βιομηχανικών περιοχών και των ξενοδοχείων που έχουν ανεγερθεί σε κρατική γη, προκύπτει σημαντική απώλεια εσόδων όσον αφορά στο φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας. Η εκτίμηση έχει γίνει μόνο στην Επαρχία Λεμεσού, όπου τα αντιστοιχούντα έσοδα ανέρχονται σύμφωνα με εκτίμηση του Τμήματος γύρω στα €68.000 – €85.000 ετησίως.

Καθυστερήση στην είσπραξη μισθωμάτων κρατικής γης. Σε αρκετές περιπτώσεις η είσπραξη των ετήσιων μισθωμάτων καθυστερεί για μεγάλο χρονικό διάστημα, χωρίς να κινείται η διαδικασία λήψης δικαστικών μέτρων ή ακύρωσης των μισθώσεων, ενώ αρκετές περιπτώσεις παραπέμφθηκαν στον Γενικό Εισαγγελέα. Στις 31.12.2010 εκκρεμούσαν καθυστερημένα μισθώματα ύψους €4.844.090 για περίοδο μέχρι και 10 ετών. Σε προηγούμενες μας Εκθέσεις αναφέρονται ορισμένα παραδείγματα, τα οποία επαναλαμβάνονται και στην παρούσα Έκθεση ως ενδεικτικά της κατάστασης.

(α) Συγκεκριμένη εταιρεία στην Πάφο οφείλει καθυστερημένα ενοίκια από εκμίσθωση κρατικής γης, ύψους €301.713, για την περίοδο 1993-2010. Σημειώνεται ότι η εταιρεία προβαίνει σε παράνομη χρήση άλλης κρατικής γης. Ζητήσαμε από τον Διευθυντή του Τμήματος όπως λάβει τα αναγκαία μέτρα για άρση της παράνομης επέμβασης και είσπραξη των καθυστερημένων ενοικίων. Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος βρίσκεται σε εξέλιξη διαδικασία επιδιαιτησίας, σύμφωνα με τις πρόνοιες της Σύμβασης Μίσθωσης.

(β) Σε συγκεκριμένη εταιρεία εκμισθώθηκε στις 5.2.1987 κρατική γη στο Παραλίμνι συνολικής έκτασης 20.736 τ.μ., για την ανέγερση ξενοδοχείου δυναμικότητας 300 κλινών, με ετήσιο μίσθωμα €15.377 (£9.000) και αναπροσαρμογή του κάθε 5 χρόνια μετά την πάροδο της πρώτης δεκαετίας. Η μισθώτρια εταιρεία δεν έχει καταβάλει τα οφειλόμενα ενοίκια ύψους €144.887 πλέον τόκους, που αφορούν στην περίοδο 2003-2010, ενώ έχει καταστεί πληρωτέο, στις 5.2.2011, το ενοίκιο για το 2011 ύψους €54.322. Η υπόθεση παραπέμφθηκε στη Νομική Υπηρεσία τον Απρίλιο του 2005.

(γ) Σε συγκεκριμένη εταιρεία στη Λεμεσό εκμισθώθηκε τον Φεβρουάριο 1993 κρατική γη έκτασης 3.880 τ.μ., για τουριστικούς σκοπούς με ετήσιο μίσθωμα €7.962 (£4.660) και αναθεώρησή του κάθε πέντε χρόνια. Η μισθώτρια εταιρεία αρνείται να καταβάλει τα οφειλόμενα ενοίκια ύψους €153.774 πλέον τόκους, που αφορούν στην περίοδο 2005-2010, ενώ στις 19.2.2011, έχει καταστεί πληρωτέο το ενοίκιο για το 2011 ύψους €25.629. Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, η υπόθεση παραπέμφθηκε στη Νομική Υπηρεσία στις 2.12.2008 για λήψη δικαστικών μέτρων. Διατύπωσε δε την θέση ότι στην είσπραξη των καθυστερημένων ενοικίων θα συμβάλει η μηχανογράφηση του αρχείου συμβάσεων μίσθωσης/αδειών χρήσης της κρατικής γης, που ήδη, έχει αρχίσει. Όσοι μισθωτές δεν καταβάλλουν έγκαιρα τα σχετικά μισθώματα, παραπέμπονται στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, για λήψη μέτρων.

Ο Διευθυντής ανέφερε ότι το Τμήμα προέβη σε όλα τα ενδεικνύόμενα μέτρα και οι υποθέσεις έχουν διαβιβαστεί στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας για λήψη μέτρων.

Καθυστερήση στην είσπραξη της συνεισφοράς των Δήμων/Κοινοτήτων για Πολεοδομικά έργα. Σε αρκετές περιπτώσεις το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας καταβάλλει τις σχετικές αποζημιώσεις για απαλλοτριώσεις γης, που αφορούν σε πολεοδομικά έργα περιλαμβανομένης της συνεισφοράς των Δήμων/Κοινοτήτων που τους αναλογεί, χωρίς την εκ των προτέρων είσπραξη από αυτούς του ανάλογου ποσού. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ο Δήμος Λεμεσού οφείλει στο Τμήμα, ως συνεισφορά του για απαλλοτριώσεις για πολεοδομικά έργα, ποσό ύψους €613.020 για την περίοδο 2005-2008, ενώ για τον ίδιο σκοπό ο Δήμος Στροβόλου οφείλει το ποσό των €466.867 για την περίοδο 2004-2010, ο Δήμος Λακατάμειας €430.009 για το 2005, ο Δήμος Παραλιμνίου €623.689 για το 2008 και ο Δήμος Γεροσκήπου το ποσό των €471.979 για την περίοδο 2004-2008.

Η άποψη του Τμήματος είναι ότι το θέμα της συνεισφοράς, αφορά αποκλειστικά τις απαλλοτριούσες Αρχές, οι οποίες πρέπει να φροντίζουν να εισπράττουν έγκαιρα τη συνεισφορά των Δήμων/Κοινοτήτων και να τη διαβιβάζουν στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για να προβαίνει στην πληρωμή των αποζημιώσεων. Επιπρόσθετα, ο Διευθυντής εισηγείται και συμφωνούμε με την εισήγησή του, όπως τα ποσά που χρωστούν οι Δήμοι/Κοινότητες αφαιρούνται από την ετήσια χορηγία που τους παραχωρείται για κάθε

επόμενο έτος. Όπως πληροφορηθήκαμε, το Υπουργείο Εσωτερικών απέστειλε σχετικές επιστολές προς τους διάφορους Δήμους ώστε να αποφασιστεί ο τρόπος αντιμετώπισης των καθυστερημένων οφειλών, μη εξαιρουμένης και της αποκοπής των οφειλών από την Κρατική χορηγία που τους αναλογεί σύμφωνα και με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 69.471 ημερ. 21.10.2009.

Αναθεώρηση τελών και δικαιωμάτων. Παρατηρήθηκε ότι τα τέλη και δικαιώματα που εισπράττονται από το Τμήμα με βάση το Νόμο δεν ανταποκρίνονται στο πραγματικό κόστος για την παροχή των υπηρεσιών, λαμβανομένων υπόψη των μισθών, επιδομάτων και άλλων σχετικών δαπανών. Η τελευταία αναθεώρηση τελών και δικαιωμάτων έγινε με τον Νόμο 66/79. Προσχέδιο νομοσχεδίου για αναθεώρηση των τελών και δικαιωμάτων, το οποίο ετοίμασε το Τμήμα (2001), εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο και κατατέθηκε στη Βουλή το 2005, ακολούθως αποσύρθηκε από την Κυβέρνηση, αφού, όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, κατά τη συζήτηση του στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, έγιναν τέτοιες διαφοροποιήσεις από πλευράς Βουλής που, αν το νομοσχέδιο προχωρούσε για ψήφιση, θα υπήρχε όχι αύξηση, αλλά σημαντική μείωση των εσόδων του Κράτους. Η αύξηση των εσόδων του Τμήματος από την προτεινόμενη αναθεώρηση τελών και δικαιωμάτων υπολογιζόταν τότε (το 2005, με βάση στοιχεία του 2004) να είναι πέραν των €6,8 εκ. ετησίως.

Όπως πληροφορηθήκαμε, το Τμήμα ετοίμασε νέο προσχέδιο νομοσχεδίου που αφορούσε μόνο τα χωρομετρικά τέλη και δικαιώματα και το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο και ακολούθως από τη Βουλή των Αντιπροσώπων (ΚΔΠ 4/2011). Τα νέα χωρομετρικά τέλη τέθηκαν σε ισχύ από 10.1.2011.

Συσσωρευμένη εργασία στο Τμήμα - Ανάθεση εργασίας εκτός ωρών Γραφείου. Παρόλο που η διεκπεραίωση εργασίας εκτός του κανονικού ωραρίου, έναντι αμοιβής με το τεμάχιο και υπερωριακά, συνεχίστηκε και κατά το έτος 2010, εξακολουθεί να παρατηρείται αύξηση της συσσωρευμένης εργασίας στο Τμήμα. Συγκεκριμένα, στις 31.12.2010 εκκρεμούσαν συνολικά 48.298 υποθέσεις στους Κλάδους Επιτόπιων Ερευνών, Χωρομετρίας (Τομέας Κτηματικών Χωρομετρήσεων και Κτηματικών Χαρτογραφήσεων), και Ελεγκτών του Τμήματος, σε σύγκριση με 44.326 το 2009, 45.999 το 2008, 40.878 το 2007, και 34.738 το 2006, δηλαδή κατά τα τελευταία πέντε έτη σημειώθηκε αύξηση 39% περίπου της συσσωρευμένης εργασίας, ενώ κατά την ίδια περίοδο δαπανήθηκε συνολικό ποσό €16.240.965 για υπερωρίες. Συγκεκριμένα, το σύνολο των επιδομάτων για υπηρεσία πέραν από τις συνήθεις ώρες εργασίας ανήλθε κατά το 2010 σε €2.948.231 σε σύγκριση με €3.905.829 το 2009, €2.513.177 το 2008, €3.436.165 το 2007 και €3.437.563 το 2006.

Εκφράσαμε την άποψη ότι το θέμα των υπερωριών στο Τμήμα θα πρέπει να επανεξεταστεί, εφόσον η συσσωρευμένη εργασία στους διάφορους Κλάδους όχι μόνο δεν μειώνεται αλλά, αντίθετα, αυξάνεται, με συνεπακόλουθο το Δημόσιο να επιβαρύνεται με εκατομμύρια ευρώ για υπερωρίες, σε μια προσπάθεια αντιμετώπισης του όγκου εργασίας, χωρίς στην πράξη να διαφαίνονται προοπτικές επίλυσης του προβλήματος.

Για απάμβλυνση του προβλήματος, εισηγηθήκαμε, μεταξύ άλλων, όπως ληφθούν όλες οι απαραίτητες ενέργειες περιλαμβανομένης της απλοποίησης των διαδικασιών εκεί όπου δικαιολογείται και όπως, μεταξύ άλλων, εξεταστεί το ενδεχόμενο να προωθηθεί περαιτέρω η ανάθεση χωρομετρικών εργασιών στον ιδιωτικό τομέα, στα πλαίσια του περί Χωρομετρίας Νόμου του 2005, Ν.67(Ι)/2005, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ από 1.1.2006. Επιπρόσθετα, και δεδομένου ότι οι πλείστες από τις εκκρεμούσες υποθέσεις αφορούν στον Κλάδο Χωρομετρίας, εισηγηθήκαμε όπως προωθηθεί με ταχύτερους ρυθμούς το έργο της επαναχωρομέτρησης, το οποίο θα συμβάλει σημαντικά στην αύξηση της παραγωγικότητας των χωρομετρικών συνεργείων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος ανέφερε ότι το Τμήμα λαμβάνει μέτρα για απλοποίηση των διαδικασιών και αναμένει από άλλα κυβερνητικά Τμήματα και τις Επαρχιακές Διοικήσεις, να ανταποκριθούν στην έκκληση του και να αναθέτουν σε ιδιώτες τις χωρομετρικές εργασίες κυρίως, για μεγάλα έργα. Ανέφερε επίσης ότι οι λόγοι για τους οποίους υπάρχει συσσωρευμένη εργασία η οποία κατ' επέκταση πρέπει να εκτελεστεί υπερωριακά, είναι η συνεχής αύξηση της εισερχόμενης εργασίας, η απασχόληση αριθμού μόνιμου προσωπικού για τη μηχανογράφηση και το έργο της επαναχωρομέτρησης, η συνεχής ανάθεση εργασιών

προτεραιότητας από άλλα Κυβερνητικά Τμήματα, η μη πλήρωση αριθμού κενών θέσεων, η έκδοση τίτλων ιδιοκτησίας οικιστικών μονάδων κυβερνητικών οικισμών και συνοικισμών αυτοστέγασης, σε δικαιούχους εκτοπισθέντες και η παραχώρηση πιστοποιητικών εγγραφής μίσθωσης σε δικαιούχους εκτοπισθέντες που οι οικιστικές μονάδες τους βρίσκονται σε Τουρκοκυπριακή γη που δεν έχει απαλλοτριωθεί.

Καταγγελίες για παράνομες επεμβάσεις σε κρατική γη. Παρά το ότι, σε αρκετές περιπτώσεις, Επαρχιακές Διοικήσεις πληροφόρησαν τα αρμόδια Επαρχιακά Κτηματολογικά Γραφεία για παράνομες επεμβάσεις σε κρατική γη, οι οποίες διαπιστώθηκαν κατόπιν επιτόπιας εξέτασης από λειτουργούς τους ή/και από καταγγελίες που έγιναν προς τον Έπαρχο από ιδιώτες, ωστόσο το Τμήμα καθυστερεί για περίοδο μέχρι και δέκα έτη να προβεί σε διερεύνηση των περιπτώσεων αυτών, ώστε να ληφθούν μέτρα για άρση των επεμβάσεων αυτών, με αποτέλεσμα το πρόβλημα των παράνομων επεμβάσεων να προσλαμβάνει συνεχώς μεγαλύτερες διαστάσεις.

Επίσης σε περιπτώσεις παράνομων επεμβάσεων σε κρατική γη, για τις οποίες υπάρχει σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, το Τμήμα καθυστερεί να εξακριβώσει κατά πόσο υπήρξε συμμόρφωση ή όχι με τις σχετικές αποφάσεις, ή/και να προβεί σε λήψη μέτρων για άρση των επεμβάσεων.

Επισημάνουμε ότι η ανοχή έναντι οποιωνδήποτε παράνομων επεμβάσεων σε κρατική γη, εκτός του ότι συντελεί στην παγίωση τους, δυνατόν να εκληφθεί και ως αδυναμία για την αποτελεσματική αντιμετώπιση τους και ενθαρρύνει, αντί να αποτρέπει, την επανάληψή τους.

Υποδείξαμε ότι θα πρέπει να υιοθετηθούν το συντομότερο μηχανισμοί για προστασία της κρατικής γης και να ληφθούν αμέσως αποτελεσματικά μέτρα εναντίον αυτών που παρανομούν και επίσης να μελετηθούν τρόποι ώστε να καταστεί ασφαλές το σύστημα παρακολούθησης και υλοποίησης των σχετικών αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου. Για το σκοπό αυτό εισηγηθήκαμε όπως, συσταθεί ομάδα από λειτουργούς του Τμήματος οι οποίοι να μελετήσουν το όλο θέμα και παράλληλα σε κάθε Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο, οριστεί συγκεκριμένος λειτουργός ο οποίος να χειρίζεται, κατά προτεραιότητα, θέματα επεμβάσεων σε κρατική γη. Επίσης εισηγηθήκαμε όπως, σε περιπτώσεις αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου όπου επηρεάζονται άμεσα τα έσοδα του Κράτους, να ενημερώνεται, μεταξύ άλλων, το Λογιστήριο του Τμήματος το οποίο να παρακολουθεί την είσπραξη των οφειλών.

Στην Έκθεση του 2009 παραθέσαμε ορισμένα ενδεικτικά παραδείγματα τα οποία εξακολουθούν να εκκρεμούν ενώ από τους ελέγχους για το 2010 έχουν εντοπιστεί αρκετές νέες περιπτώσεις που υποδείχθηκαν στο Τμήμα.

Ο Διευθυντής μάς ανέφερε ότι το Τμήμα καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για διερεύνηση των περιπτώσεων επεμβάσεων, ούτως ώστε να παραπέμπονται έγκαιρα στο Γενικό Εισαγγελέα, για λήψη μέτρων.

Μισθώσεις κρατικών γαιών. Αρκετές περιπτώσεις μισθώσεων κρατικής γης εξακολουθούν να παρουσιάζουν διάφορα προβλήματα, όπως καθυστέρηση στην πληρωμή των ενοικίων, μη συμμόρφωση των μισθωτών με τους σχετικούς όρους των συμβάσεων, μη υπογραφή συμβάσεων, κ.ά. Ζητήσαμε όπως υπάρξει στενότερη παρακολούθηση των μισθώσεων και ληφθούν τα αναγκαία μέτρα, περιλαμβανομένης της μηχανογράφησης του αρχείου των μισθώσεων, για διευθέτηση των πιο πάνω προβλημάτων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι η μηχανογράφηση των συμβάσεων μίσθωσης/αδειών χρήσης κρατικής γης, έχει ολοκληρωθεί και υπάρχει πλέον δυνατότητα παρακολούθησης των διαφόρων όρων που επιβάλλονται στις συμβάσεις/άδειες χρήσης. Επιπρόσθετα, έχει οριστεί υπεύθυνος Λειτουργός για τις συμβάσεις μίσθωσης/άδειες χρήσης κρατικής γης, σε κάθε Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο.

Απαιτήσεις ιδιοκτητών γης σε σχέση με τις απαλλοτριώσεις ιδιοκτησιών στην περιοχή των Αρχαιοτήτων Αμαθούντας – Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 6.10.2009. Το Υπουργικό Συμβούλιο (ΥΣ) με απόφασή του αρ. 69.414, ημερ. 6.10.2009, ενέκρινε αλλαγή της μέχρι σήμερα ακολουθούμενης πολιτικής καθ' όσον αφορά τον τρόπο υπολογισμού του ποσού των αποζημιώσεων που βασίζεται πρωτίστως στην αγοραία αξία της ιδιοκτησίας κατά την ημέρα της απαλλοτρίωσης, ειδικά για την

περίπτωση των απαλλοτριώσεων στον αρχαιολογικό χώρο της Αμαθούντας, παραχωρώντας, επιπρόσθετα, χαριστικό συντελεστή δόμησης 0,10:1(10%) για σκοπούς εκτίμησης των ιδιοκτησιών που είτε έχουν απαλλοτριωθεί στο παρελθόν, είτε θα απαλλοτριωθούν.

Η απαλλοτρίωση ακινήτων στην περιοχή των αρχαιοτήτων Αμαθούντας, άρχισε μετά το 1962 με βάση τον περί Αναγκαστικής Απαλλοτρίωσης Νόμο. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, από τις απαλλοτριώσεις που έχουν γίνει μέχρι σήμερα στην εν λόγω περιοχή, επηρεάστηκαν 116 κτήματα από τα οποία 112 περιπτώσεις έχουν διευθετηθεί και τα κτήματα έχουν εγγραφεί επ' ονόματι της Κυπριακής Δημοκρατίας, αρκετά από τα οποία από το 1980 περίπου. Για 4 κτήματα εκκρεμεί η καταβολή της αποζημίωσης και η εγγραφή τους στο όνομα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Επιπρόσθετα, για 39 επηρεαζόμενα κτήματα δεν έχει δημοσιευτεί ακόμα σχετική απαλλοτρίωση. Συναφώς αναφέρεται ότι, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας οι εκτιμήσεις για τις αποζημιώσεις που αφορούν στις απαλλοτριώσεις στην εν λόγω περιοχή, έγιναν σύμφωνα με την πάγια πρακτική του Τμήματος, με βάση τις συγκριτικές πωλήσεις που έχουν τα ίδια φυσικά και νομικά χαρακτηριστικά και βρίσκονται στην ίδια περιοχή και τη σχετική νομοθεσία για σκοπούς καταβολής των αποζημιώσεων.

Οι απαιτήσεις των επηρεαζόμενων ιδιοκτητών στην περιοχή της Αμαθούντας φαίνεται να χρονολογούνται από το 1998 και είχαν εκδηλωθεί με διάφορους τρόπους και παραστάσεις προς τις εκάστοτε Κυβερνήσεις και τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Σχετικές είναι και προηγούμενες αποφάσεις του Υ.Σ. (αρ. 62.778, ημερ. 21.10.2005 και αρ. 68.175 ημερ. 30.12.2008).

Με βάση την απόφαση του Υ.Σ. ημερ. 6.10.2009:

(α) Για σκοπούς εκτίμησης της αξίας των ιδιοκτησιών που είτε έχουν απαλλοτριωθεί στο παρελθόν, είτε θα απαλλοτριωθούν θα λογισθεί συντελεστής δόμησης ίσος προς 0,20:1. **(β)** Για όλες τις περιπτώσεις στις οποίες καταβλήθηκαν ήδη οι αποζημιώσεις να θεωρηθεί ότι οι αποζημιώσεις που έχουν καταβληθεί αφορούν την αξία του συντελεστή 0,10:1. Για τον επιπρόσθετο χαριστικό συντελεστή δόμησης 0,10:1 η αποζημίωση θα έχει τη μορφή είτε μεταφοράς του συντελεστή δόμησης, είτε ανταλλαγής με κρατική γη ίσης αξίας. **(γ)** Για τις περιπτώσεις που εκκρεμεί παραπομπή στο δικαστήριο για καθορισμό των αποζημιώσεων ή για τις ιδιοκτησίες που δεν έχουν ακόμη απαλλοτριωθεί, για σκοπούς καθορισμού της αποζημίωσης θα χρησιμοποιηθεί συντελεστής δόμησης ίσος προς 0,20:1.

Μετά την απόφαση του Υ.Σ. ημερ. 6.10.2009, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας προχώρησε σε σχετικές εκτιμήσεις των επηρεαζόμενων κτημάτων.

Αναφορικά με τα πιο πάνω, παρατηρήσαμε, μεταξύ άλλων, τα πιο κάτω:

(α) Όσον αφορά στην απόφαση για παραχώρηση του επιπρόσθετου χαριστικού συντελεστή δόμησης (10%), τίθενται τα εξής ερωτήματα: **(i)** Κατά πόσο, τόσο η παραχώρηση όσο και η μεταφορά επιπρόσθετου χαριστικού συντελεστή δόμησης στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι νομικά επιτρεπτή, με βάση το ισχύον νομικό πλαίσιο. **(ii)** Κατά πόσο η εφαρμογή της απόφασης αυτής συνάδει με τον μέχρι σήμερα τρόπο καθορισμού των αποζημιώσεων που βασίζεται στις πρόνοιες του Συντάγματος και του περί Αναγκαστικής Απαλλοτρίωσης Νόμου του 1962, καθώς επίσης με τις πρόνοιες του περί Αρχαιοτήτων Νόμου, Κεφ.31, (άρθρο 9). **(iii)** Κατά πόσο στη συγκεκριμένη περίπτωση η ανταλλαγή κρατικής γης καλύπτεται από τη σχετική νομοθεσία και τους περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Διάθεση) Κανονισμούς του 1999.

(β) Για τις απαλλοτριώσεις που ήδη έγιναν, οι επηρεασθέντες ιδιοκτήτες είχαν την ευκαιρία και οι πλείστοι έλαβαν όλα τα ένδικα μέσα για προστασία των συμφερόντων τους, όπως προνοείται στο Σύνταγμα και το σχετικό Νόμο. Προσφυγές που καταχωρίστηκαν, απορρίφθηκαν τόσο πρωτόδικα όσο και κατ' έφεση. Επιπρόσθετα, επισημάναμε ότι κάποιοι ιδιοκτήτες προσέφυγαν στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σχετικά με το θέμα, το οποίο φαίνεται να δικαίωσε τις θέσεις του Τμήματος.

(γ) Με βάση στοιχεία/υπολογισμούς του Τμήματος, η αξία του επιπρόσθετου χαριστικού συντελεστή δόμησης 10% για τις περιπτώσεις που έχουν ήδη απαλλοτριωθεί, ανέρχεται συνολικά σε €17,7εκ. περίπου, ενώ για τα υπό απαλλοτρίωση κτήματα (39) παρόλο ότι δεν έχει εκτιμηθεί ξεχωριστά η αξία του

επιπρόσθετου χαριστικού συντελεστή 10%, φαίνεται ότι ανέρχεται σε αρκετά εκατομμύρια ευρώ. Επιπρόσθετα, επισημάναμε ότι, για τα 112 κτήματα τα οποία είναι ήδη εγγεγραμμένα στο όνομα της Κυπριακής Δημοκρατίας, η αποζημίωση για τον επιπρόσθετο χαριστικό συντελεστή δόμησης 10% θα έχει, σύμφωνα με την απόφαση του Υ.Σ., τη μορφή είτε μεταφοράς συντελεστή δόμησης χωρίς κόστος για το Κράτος, με όφελος ωστόσο για τους δικαιούχους, είτε ανταλλαγής με κρατική γη ίσης αξίας με αποτέλεσμα την αποξένωση κρατικής περιουσίας.

Όσον αφορά τα 4 κτήματα για τα οποία εκκρεμεί η καταβολή των αποζημιώσεων και τα 39 κτήματα τα οποία θα απαλλοτριωθούν, ενδεχομένως, η αποζημίωση για την αξία του επιπρόσθετου χαριστικού συντελεστή δόμησης 10% να έχει είτε τη μορφή μεταφοράς συντελεστή δόμησης είτε ανταλλαγής με κρατική γη ίσης αξίας. Η αξία του επιπρόσθετου χαριστικού συντελεστή για τις περιπτώσεις αυτές ανέρχεται, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, σε αρκετά εκατομμύρια ευρώ οπότε, και για αυτές τις περιπτώσεις, εάν τελικά επιλεγεί η ανταλλαγή με κρατική γη, θα υπάρχει αποξένωση κρατικής γης ίσης αξίας.

(δ) Η εφαρμογή της απόφασης του Υ.Σ. ημερ. 6.10.2009, πιθανότατα θα δημιουργήσει προηγούμενο και θα ανοίξει το δρόμο για διεκδικήσεις σε πολλές άλλες περιπτώσεις απαλλοτρίωσης γης σε αρχαιολογικούς ή άλλους χώρους.

(ε) Η υλοποίηση της απόφασης του Υ.Σ., εγείρει θέμα ίσης μεταχείρισης με άλλους πολίτες των οποίων η ιδιοκτησία απαλλοτριώθηκε για τον ίδιο σκοπό ή και οποιονδήποτε άλλο σκοπό δημόσιας ωφελείας.

Λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητα των πιο πάνω θεμάτων, εισηγηθήκαμε όπως, πριν τη λήψη οποιωνδήποτε μέτρων προς υλοποίηση της απόφασης του Υ.Σ. ζητηθεί η καθοδήγηση του Γενικού Εισαγγελέα, κατά πόσο α) η απόφαση έχει νομική βάση και η υλοποίησή της συνάδει με τις πρόνοιες του Συντάγματος και της σχετικής νομοθεσίας και β) δημιουργείται όντως προηγούμενο για άλλες περιπτώσεις, οπότε σε μια τέτοια περίπτωση θα πρέπει να συνεκτιμηθούν οι μακροχρόνιες σοβαρές επιπτώσεις της σχετικής απόφασης.

Έλεγχος του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου των Απαλλοτριώσεων. Από αξιολόγηση που έγινε από την Υπηρεσία μας στο πιο πάνω σύστημα, ετοιμάστηκε σχετική έκθεση η οποία στάλθηκε στις 7.2.2006 στον Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, όπου διαπιστώνονται αδυναμίες που αφορούν κυρίως στη διαδικασία εκτίμησης, διαπραγμάτευσης και στον καθορισμό της αποζημίωσης, οι οποίες αναφέρονται συνοπτικά πιο κάτω. Για το θέμα έγιναν δύο συσκέψεις, στις 23.3.2006 και στις 15.5.2006, στο Γραφείο του τότε Υπουργού Εσωτερικών παρουσία του τότε Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων, της Γενικού Ελεγκτή, Βοηθού Γενικού Ελεγκτή, Διευθυντών και Υπηρεσιακών Λειτουργών από διάφορα Τμήματα, και εκπροσώπου του Γενικού Εισαγγελέα, με σκοπό τη βελτίωση του συστήματος. Στα πλαίσια αυτών των συναντήσεων, έχουν ετοιμαστεί από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας σε συνεργασία με τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, τροποποιήσεις του περί Αναγκαστικής Απαλλοτρίωσης Νόμου, αρ. Ν15/62. Προσχέδιο νομοσχεδίου υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας και δόθηκαν σχετικές απόψεις και εισηγήσεις (Μάρτιο 2010). Σκοπός των τροποποιήσεων είναι η αντιμετώπιση αρκετών από τα προβλήματα που εντόπισε η Υπηρεσία μας όπως: η καταβολή σημαντικών ποσών αποζημιώσεων υπό μορφή τόκων λόγω των χρονοβόρων διαδικασιών, το γεγονός ότι αρκετές απαλλοτριώσεις ατονούν και απαιτείται η εκ νέου δημοσίευση απαλλοτρίωσης (το θέμα αφορά κυρίως στις απαλλοτριούμενες Αρχές), μη υλοποίηση των έργων απαλλοτρίωσης εντός της προθεσμίας των τριών ετών που προβλέπεται στο Σύνταγμα και τη σχετική νομοθεσία (που επίσης αφορά στις απαλλοτριούμενες Αρχές), με αποτέλεσμα είτε να απαιτείται νέα απαλλοτρίωση με όλα τα επακόλουθα περιλαμβανομένης της αυξημένης δαπάνης για αποζημιώσεις, είτε να γίνεται εξώδικος συμβιβασμός με την καταβολή πρόσθετης αποζημίωσης στους αιτητές ή ακόμη να εκδίδεται Διάταγμα Επίσχεσης προκειμένου να χρησιμοποιηθεί η απαλλοτριωθείσα γη για σκοπό άλλο από εκείνον για τον οποίον έγινε η απαλλοτρίωση, με αβέβαιο όμως το αποτέλεσμα για το Κράτος, αφού σε μερικές περιπτώσεις το Διάταγμα Επίσχεσης ακυρώνεται από το Ανώτατο Δικαστήριο.

Εκφράσαμε την άποψη ότι λόγω του σημαντικού ύψους της ετήσιας δαπάνης για απαλλοτριώσεις, η οποία για την περίοδο 2001-2010 ανήλθε στα €55,6 εκ. ετησίως κατά μέσο όρο, ενώ το 2010 ανήλθε στα €79,5 εκ. (€113,1 εκ. το 2009), σε συσχέτισμό με τα κενά και τις αδυναμίες που υπάρχουν στη νομοθεσία, τη μη θέσπιση σχετικών Κανονισμών, τις αδυναμίες που εξακολουθούν να υπάρχουν στο σύστημα των απαλλοτριώσεων, τη μεγάλη καθυστέρηση στην καταβολή των σχετικών αποζημιώσεων στους δικαιούχους (σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος τον Απρίλιο 2011 εκκρεμούσαν αποζημιώσεις πέραν των €285 εκ.), αλλά και των νέων προβλημάτων που προκύπτουν ένεκα των χειρισμών των εκάστοτε απαλλοτριουσών Αρχών, με αποτέλεσμα να επιβαρύνεται το Τμήμα με επιπλέον εργασία, αλλά και το Κράτος με πρόσθετο διοικητικό και άλλο κόστος, το θέμα των απαλλοτριώσεων θα πρέπει να αντιμετωπιστεί σφαιρικά και θα πρέπει να επισπευσθεί η λήψη των απαραίτητων μέτρων προς άρση των αδυναμιών.

Ο Διευθυντής σημείωσε ότι προσχέδιο νομοσχεδίου για τροποποίηση του περί Αναγκαστικής Απαλλοτρίωσης Νόμου εκκρεμεί για επεξεργασία στο Υπουργείο Εσωτερικών.

(α) Διαδικασία εκτίμησης, διαπραγμάτευσης και καθορισμός της αποζημίωσης. Το Τμήμα καθυστερεί την έναρξη της διαδικασίας εκτίμησης και διαπραγμάτευσης για τον καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης. Σε αρκετές περιπτώσεις οι διαπραγματεύσεις αρχίζουν μετά τη δημοσίευση του διατάγματος απαλλοτρίωσης και συνεχίζονται επί μακρόν χωρίς να τηρείται η προθεσμία των 14 μηνών από τη γνωστοποίηση της απαλλοτρίωσης, όπως προβλέπεται στη νομοθεσία.

Εκφράσαμε την άποψη ότι η διαδικασία πρέπει να αρχίζει πριν από την έκδοση του διατάγματος απαλλοτρίωσης, γεγονός που δεν απαγορεύεται από την υφιστάμενη νομοθεσία. Η θέση του Τμήματος, την οποία και υιοθετούμε, είναι όπως ο χρόνος των 14 μηνών κατανέμεται μεταξύ της απαλλοτριούσας Αρχής και του Τμήματος Κτηματολογίου, με τρόπο που το Τμήμα να έχει περισσότερο χρόνο στη διάθεση του από την ημέρα δημοσίευσης του διατάγματος απαλλοτρίωσης, το οποίο θα μπορούσε να δημοσιεύεται π.χ. σε 7 μήνες από την ημέρα γνωστοποίησης της απαλλοτρίωσης (αντί σε 12 μήνες, όπως προβλέπει σήμερα η νομοθεσία), για το λόγο ότι το Τμήμα συνήθως αρχίζει την προεργασία σχετικά με την εκτίμηση για την καταβλητέα αποζημίωση από την ημερομηνία δημοσίευσης του διατάγματος απαλλοτρίωσης. Παράλληλα θα μπορούσε ο χρόνος κοινοποίησης της προσφερόμενης τιμής απαλλοτρίωσης να παραταθεί από 14 σε 15 ή 16 μήνες με σχετική τροποποίηση της νομοθεσίας, ώστε να υπάρχει περισσότερος χρόνος για διαπραγματεύσεις.

(β) Αναθεωρημένη εκτίμηση. Σε αρκετές περιπτώσεις το Τμήμα προβαίνει, κατόπιν εκτίμησης, στον καθορισμό του ποσού της αποζημίωσης (προσφερόμενη αποζημίωση) και ακολούθως, ανάλογα με τις διαπραγματεύσεις που γίνονται με τους ενδιαφερόμενους (περιπτώσεις μη αποδοχής της προσφοράς), προβαίνει σε αναθεωρημένη εκτίμηση, με ποσό αποζημίωσης πολύ ψηλότερο από την αρχικά προσφερθείσα αποζημίωση, η οποία δεν βασίζεται πάντοτε σε αντικειμενικά/επιστημονικά κριτήρια ή/και δεν αιτιολογείται η απόκλιση από την αρχική προσφορά.

Για αποφυγή των κινδύνων που υπάρχουν σήμερα με την ισχύουσα διαδικασία, η οποία είναι χρονοβόρα, και τον περιορισμό των υποθέσεων που καταλήγουν στο δικαστήριο, εισηγηθήκαμε όπως:

- (i) Μελετηθεί το ενδεχόμενο θεσμοθέτησης, με σχετική τροποποίηση της νομοθεσίας, αναθεωρητικής αρχής/επιτροπής (απαρτιζόμενης από υπηρεσιακούς, προς αποφυγή πρόσθετου κόστους, κατά το πρότυπο της Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων), η οποία θα εξετάζει τις περιπτώσεις μη επίτευξης συμφωνίας ως προς την αποζημίωση, εντός του καθορισμένου χρόνου (14 μήνες).

Η άποψη του Διευθυντή με την οποία συμφωνούμε, είναι ότι το θέμα θα πρέπει να συζητηθεί πολύ σοβαρά μεταξύ του Γενικού Εισαγγελέα, του Υπουργείου Εσωτερικών, του Τμήματος και της Υπηρεσίας μας, προτού ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση.

- (ii) Οι εκτιμήσεις του Τμήματος να είναι κατά το δυνατόν πιο αντικειμενικές και αξιόπιστες και να μπορούν να τεκμηριωθούν με επιστημονικά κριτήρια στο δικαστήριο, αν χρειαστεί.

- (iii) Αναθεωρημένες εκτιμήσεις να γίνονται όταν και εφόσον δικαιολογούνται και τεκμηριώνονται με βάση στοιχεία πραγματικά/ επιστημονικά, τα οποία δεν είχαν, για οποιοδήποτε λόγο, ληφθεί υπόψη στην αρχική εκτίμηση.

Σε απάντησή του ο Διευθυντής του Τμήματος ανέφερε ότι οι εκτιμητές του Τμήματος καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για αντικειμενικές και αξιόπιστες εκτιμήσεις, που να μπορούν να τεκμηριωθούν με επιστημονικά κριτήρια στο δικαστήριο και ότι επιμορφώνονται σε τακτικά διαστήματα και ενημερώνονται με όλες τις τελευταίες εξελίξεις στον τομέα τους. Ανέφερε επίσης ότι όσον αφορά στην δημιουργία αναθεωρητικής αρχής/επιτροπής, έγινε μελέτη από τη Νομική Υπηρεσία και διαπιστώθηκε ότι αυτή δεν μπορεί να λειτουργήσει.

(γ) **Εκδίκαση υποθέσεων απαλλοτριώσεων για καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης.** Λόγω της συσσώρευσης πολλών υποθέσεων στα Επαρχιακά Δικαστήρια, για σκοπούς καθορισμού δίκαιης και εύλογης αποζημίωσης στις περιπτώσεις απαλλοτριώσεων, εισηγηθήκαμε όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο καθίδρυσης Δικαστηρίου, στο πρότυπο του Δικαστηρίου Ελέγχου Ενοικιάσεων που προβλέπεται στον περί Ενοικιοστασίου Νόμο, η σύσταση του οποίου δεν συγκρούεται, σύμφωνα με σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 3.6.1999, με οποιαδήποτε συνταγματική διάταξη.

Ο Διευθυντής του Τμήματος συμφώνησε με την εισήγησή μας και όπως μας πληροφόρησε το 1999 απέστειλε επιστολή με σχετική εισήγηση προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως ο οποίος παρέπεμψε τότε το θέμα στο Ανώτατο Δικαστήριο για απόψεις. Στη συνέχεια το 2001 το Τμήμα έδωσε περαιτέρω πληροφόρηση/στοιχεία προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και έκτοτε το θέμα εκκρεμεί.

(δ) **Παραπομπές στο δικαστήριο.** Σχεδόν για όλες τις παραπομπές στο δικαστήριο για σκοπούς καθορισμού της αποζημίωσης, εκδίδεται εκ συμφώνου απόφαση του δικαστηρίου, με ποσά αποζημίωσης πάντοτε μεγαλύτερα από τα προσφερόμενα από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ενώ αυτές για τις οποίες εκδίδεται απόφαση δικαστηρίου είναι ελάχιστες, από τις οποίες μόνο περίπου το 1/3 είναι υπέρ του Τμήματος. Νοούμενου ότι θα γίνονται αντικειμενικές εκτιμήσεις, οι οποίες θα μπορούν να τεκμηριωθούν στο δικαστήριο από τους εμπειρογνώμονες-εκτιμητές του Τμήματος, με παράθεση επιστημονικών κριτηρίων, εκφράσαμε την άποψη ότι το Τμήμα θα πρέπει να επιδιώκει την εκδίκαση των υποθέσεων και μόνο σε περιπτώσεις, όπου οι συνθήκες το απαιτούν, να γίνεται συμβιβασμός, όπως π.χ. σε περιπτώσεις όπου η διαφορά στην εκτίμηση δεν είναι σημαντική και ο χρόνος που θα αναλωθεί είναι δυσανάλογος, σύμφωνα και με τη διαδικασία που αναφέρεται στις σχετικές εγκυκλίους του Γενικού Εισαγγελέα, ημερ. 2.5.2000 και 6.6.2005. Αυτό θα ενίσχυε την εμπιστοσύνη του κοινού προς τις εκτιμήσεις του Τμήματος.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι θα γίνει προσπάθεια, σε συνεργασία πάντα με το Γενικό Εισαγγελέα, να εκδικαστούν οι υποθέσεις, ειδικά στις περιπτώσεις όπου αυτές είναι εμπεριστατωμένες και επιπρόσθετα ανέφερε ότι η ισχυροποίηση της θέσης του Τμήματος με πλέον αντικειμενικές και αξιόπιστες εκτιμήσεις, μπορεί να επιτευχθεί με την πρόσληψη ικανοποιητικού αριθμού πτυχιούχων εκτιμητών.

(ε) **Κανονισμοί.** Για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων των περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμων, εισηγηθήκαμε τη θέσπιση σχετικών Κανονισμών, όπως προνοείται στο άρθρο 21 του βασικού Νόμου.

Η θέση του Τμήματος είναι ότι η σύνταξη των Κανονισμών θα πρέπει να εξεταστεί στο πλαίσιο της υπό μελέτη τροποποίησης του περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου του 1962 (Ν15/62).

Προσφυγές στο Ανώτατο Δικαστήριο για έργα Απαλλοτριώσεως. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις ιδιοκτητών ακίνητης περιουσίας που απαλλοτριώθηκε, οι οποίοι προσέφυγαν στο Ανώτατο Δικαστήριο διεκδικώντας να τους επιστραφεί η περιουσία τους, επειδή η απαλλοτριωθείσα ακίνητη ιδιοκτησία δεν χρησιμοποιήθηκε για το σκοπό της απαλλοτριώσεως εντός της προθεσμίας των τριών ετών από της απαλλοτριώσεως που προνοεί το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας (άρθρο 23) και ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμος και/ή

ο σκοπός της απαλλοτρίωσης δεν κατέστη εφικτός και /ή εγκαταλείφθηκε. Στις περιπτώσεις αυτές, οι αιτητές διεκδικούν την επιστροφή της απαλλοτριωθείσας ακίνητης ιδιοκτησίας έναντι της τιμής κτήσης της όπως προβλέπει το Σύνταγμα και το άρθρο 15(1) του περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου, ενώ σε περίπτωση που το Κράτος εξακολουθεί να χρειάζεται τη συγκεκριμένη ακίνητη ιδιοκτησία την απαλλοτριώνει εκ νέου. Σε ορισμένες περιπτώσεις, προκειμένου να αποφευχθεί η επιστροφή και η επανααπαλλοτρίωση της συγκεκριμένης ακίνητης ιδιοκτησίας με σημερινές τιμές, το Κράτος, μέσω του Γενικού Εισαγγελέα, επιδιώκει εξώδικη διευθέτηση με την καταβολή εύλογης αποζημίωσης στους αιτητές.

Επισημάνουμε το γεγονός ότι ως αποτέλεσμα, το Κράτος επιβαρύνεται με πρόσθετα ποσά αποζημίωσης προς τους ιδιοκτήτες, με διοικητικό και άλλο κόστος, ενώ τα πιο πάνω θα μπορούσαν να αποφευχθούν με καλύτερο προγραμματισμό των κυβερνητικών έργων, του χρόνου δημοσίευσης της Γνωστοποίησης Απαλλοτρίωσης και του σχετικού Διατάγματος ή/και την έγκαιρη έναρξη εκτέλεσης των έργων από τις απαλλοτριούσες Αρχές. Επιπρόσθετα αναφέραμε το γεγονός ότι το θέμα της μη επίτευξης του σκοπού της απαλλοτρίωσης εντός της προθεσμίας που θέτει το Σύνταγμα και ο περί Απαλλοτριώσεων Νόμος, δημιουργεί πολύπλοκα προβλήματα και επισημάνουμε ότι θα πρέπει να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες και να ληφθούν σχετικές αποφάσεις, σε συνεργασία με τον Γενικό Εισαγγελέα και όλα τα εμπλεκόμενα Τμήματα και Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η άποψη του Τμήματος είναι ότι το σημαντικό αυτό θέμα αφορά στις απαλλοτριούσες Αρχές, οι οποίες είναι υπεύθυνες για τον όλο συντονισμό και διεκπεραίωση του έργου που αναλαμβάνουν να επιτελέσουν. Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, λόγω των παραλείψεων οργάνωσης εκ μέρους των απαλλοτριουσών Αρχών, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας επιβαρύνεται με επιπρόσθετη εργασία.

Ενδεικτικά παραδείγματα για τα οποία γίνεται εκτενέστερη αναφορά σε επόμενες παραγράφους της Έκθεσής μας, αναφέρονται (α) η περίπτωση της απαλλοτρίωσης για δημιουργία Επιστημονικού Τεχνολογικού Πάρκου στο χωριό Πεντάκωμο στη Λεμεσό, για την οποία υπήρξε ήδη ακυρωτική απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου και δημοσιεύτηκε εκ νέου απαλλοτρίωση για τα επηρεαζόμενα τεμάχια γης (β) η περίπτωση της απαλλοτρίωσης για την κατασκευή, βελτίωση, ευθυγράμμιση και ασφαλτόστρωση του παρακαμπτήριου δρόμου Νέου Χωρίου στην Πάφο και (γ) η περίπτωση της απαλλοτρίωσης για σκοπούς ανάπτυξης και συμπλήρωσης του οδικού δικτύου της Πάφου.

Απαλλοτρίωση για δημιουργία Επιστημονικού Τεχνολογικού Πάρκου στο χωριό Πεντάκωμο στη Λεμεσό. Η Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης για δημιουργία Επιστημονικού Τεχνολογικού Πάρκου (ΕΤΠ) στο Πεντάκωμο, δημοσιεύτηκε στις 15.9.2006, το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης στις 7.9.2007 και επηρεάστηκαν 255 ιδιωτικά τεμάχια γης, συνολικής έκτασης 1.565.679 τ.μ. Η παρακολούθηση της υλοποίησης του Σχεδίου για την Ανάπτυξη του ΕΤΠ ανατέθηκε σε υπουργική επιτροπή, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 21.4.2005.

Οι ιδιοκτήτες 16 επηρεαζόμενων τεμαχίων γης, προσέφυγαν στο Ανώτατο Δικαστήριο (υπόθεση αρ. 1635/2007), το οποίο με απόφαση του ημερ. 11.9.2009, ακύρωσε το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης όσον αφορά στα υπό απαλλοτρίωση ακίνητά τους. Στην απόφαση αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι η διοίκηση προχώρησε στην απαλλοτρίωση μιας τεράστιας έκτασης την οποία έκρινε αναγκαία για κάλυψη των διαχρονικών αναγκών ενός ευέλικτου και πολλαπλής φύσης έργου, η συγκεκριμένη έκταση και μορφή του οποίου θα καθοριζέτο αναλόγως της εξέλιξης του, σε μεγάλο βάθος χρόνου. Αναφέρεται επίσης ότι, πέραν της απαλλοτριωθείσας έκτασης, σκοπεύεται να χρησιμοποιηθεί και κρατική έκταση 421.975 τ.μ., ενώ κανένα συγκεκριμένο έργο δεν προγραμματίστηκε πλην του Διεθνούς Ινστιτούτου Κύπρου για το Περιβάλλον και τη Δημόσια Υγεία, και δεν υπήρξε οποιαδήποτε, αρχιτεκτονική και χωροταξική μελέτη των συγκεκριμένων εγκαταστάσεων, αλλά ούτε και περιβαλλοντική μελέτη και τεchnοοικονομική μελέτη βιωσιμότητας, ενώ και η ίδια η Πολεοδομική Ζώνη δεν επέτρεπε τη σκοπούμενη ανάπτυξη.

Μετά την ακυρωτική απόφαση του Δικαστηρίου, το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ως απαλλοτριούσα Αρχή, προέβηκε στις 5.3.2010 σε νέα δημοσίευση απαλλοτρίωσης για τα 16 τεμάχια που επηρεάστηκαν από την εν λόγω απόφαση και το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας προχώρησε σε νέα

εκτίμηση των σχετικών αποζημιώσεων και απέστειλε σχετικές προσφορές στους ιδιοκτήτες. Επίσης, μετά από σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 5.8.2009, δημοσιεύτηκε στις 29.1.2010 Διάταγμα ανάκλησης για 137 επηρεαζόμενα τεμάχια συνολικής έκτασης 1.129.691τ.μ., ως μη αναγκαία για τους σκοπούς του εν λόγω έργου.

Σύμφωνα με στοιχεία του τμήματος, μέχρι τον Ιούνιο 2011 έγινε μόνο μια πληρωμή και συγκεκριμένα στις 30.3.2011 καταβλήθηκε σε επηρεαζόμενο ιδιοκτήτη τεμαχίου γης το ποσό των €42.000 πλέον τόκοι κατόπιν εκ συμφώνου απόφασης Δικαστηρίου ημερ. 9.7.2010 στην παραπομπή αρ. 2/2008 και αφού ο ιδιοκτήτης εξασφάλισε ένταλμα κατάσχεσης ακίνητης περιουσίας αρ. 2546/10 εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας. Το συνολικό οφειλόμενο ποσό προς τους επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες ανέρχεται σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος στο ποσό των €18,8 εκ. πλέον τόκοι.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, ενώ το 2006 έγινε απαλλοτρίωση ιδιωτικής γης έκτασης 1.565.679 τ.μ., τελικά η έκταση περιορίστηκε σε 435.988 τ.μ., γεγονός που κατά την άποψή μας, δεικνύει αδυναμία στο σχεδιασμό ή/και προγραμματισμό του έργου, ενώ παράλληλα επιβάρυνε το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας με αχρείαση εργασία και σημαντικό διοικητικό κόστος. Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε κατά πόσο η απαλλοτριούσα Αρχή (Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού), έχει προβεί ή/και προβαίνει στις ενέργειες που είναι ευλόγως αναγκαίες για υλοποίηση του σκοπού της απαλλοτρίωσης, στα πλαίσια του Συντάγματος και του περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου Ν.15/962 (προθεσμία 3 ετών για υλοποίηση του σκοπού της απαλλοτρίωσης).

Απαλλοτρίωση για την κατασκευή, βελτίωση, ευθυγράμμιση και ασφαλτόστρωση του παρακαμπτήριου δρόμου Νέου Χωρίου στην Πάφο. Η Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης και το Διάταγμα Επίταξης, για κατασκευή, βελτίωση, ευθυγράμμιση και ασφαλτόστρωση του παρακαμπτήριου δρόμου Νέου Χωρίου Πάφου, δημοσιεύτηκε στις 24.4.2003, το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης στις 23.4.2004 και επηρεάστηκαν 30 τεμάχια γης.

Σύμφωνα με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην προσφυγή αρ. 621/2004 (πρακτικά Δικαστηρίου ημερ. 4.4.2006) και με σχετική επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας ημερ. 30.5.2006, η συγκεκριμένη απαλλοτρίωση ακυρώθηκε στην ολότητά της. Ο Διευθυντής Τμήματος Δημοσίων Έργων με επιστολή του ημερ. 14.12.2006 πληροφόρησε το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, μεταξύ άλλων, ότι μετά την ακυρωτική απόφαση του Δικαστηρίου, η προώθηση της κατασκευής του δρόμου θα γίνει στο μέλλον αφού επανεξεταστεί η χάραξη με βάση τα σημερινά δεδομένα και δημοσιευτεί νέα γνωστοποίηση απαλλοτρίωσης. Στο μεταξύ, για τη συγκεκριμένη απαλλοτρίωση καταβλήθηκαν αποζημιώσεις σε ορισμένους επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες, χωρίς ωστόσο να εγγραφεί στη Δημοκρατία η ακίνητη περιουσία, άλλοι ιδιοκτήτες προσέφυγαν στο Δικαστήριο για καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης, ενώ άλλοι δεν ανταποκρίθηκαν στις σχετικές προσφορές. Στις 18.6.2008 ενημερώθηκαν οι ιδιοκτήτες ότι οι σχετικές προσφορές αποζημίωσης που αφορούν στη συγκεκριμένη απαλλοτρίωση αποσύρονται. Έκτοτε, και παρά το γεγονός ότι έχουν παρέλθει 5 σχεδόν έτη από την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, ο σχετικός φάκελος παραμένει σε εκκρεμότητα χωρίς καμιά περαιτέρω ενέργεια από το Τμήμα.

Εισηγηθήκαμε όπως γίνουν οι αναγκαίες ενέργειες το ταχύτερο δυνατό, για ανάκτηση του ποσού που η Δημοκρατία κατέβαλε για σχετικές αποζημιώσεις και επιστροφή της απαλλοτριωθείσας γης στους ιδιοκτήτες της, σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι για τον περαιτέρω χειρισμό της υπόθεσης ζήτησε γνωμάτευση από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και ότι η απαλλοτριούσα Αρχή δεν έχει προβεί μέχρι σήμερα σε οποιεσδήποτε ενέργειες για δημοσίευση νέας γνωστοποίησης απαλλοτρίωσης.

Απαλλοτρίωση για σκοπούς ανάπτυξης και συμπλήρωσης του οδικού δικτύου της Πάφου. Στις 26.8.1988 δημοσιεύτηκε η Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης για σκοπούς ανάπτυξης και συμπλήρωσης του οδικού δικτύου της Πάφου, το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης στις 23.6.1989 και επηρεάστηκε συγκεκριμένο τεμάχιο γης. Σύμφωνα με σχετική έκθεση του Τμήματος, στις 5.9.1991 καταβλήθηκαν στον ιδιοκτήτη αποζημιώσεις ύψους €103.541 (£60.600), περιλαμβανομένων τόκων και κατόπιν εκ συμφώνου απόφασης

του Δικαστηρίου ημερ. 17.12.1997, καταβλήθηκε επιπρόσθετη αποζημίωση ύψους €27.893 (£16.325) και ακολούθως, ολόκληρη η έκταση του κτήματος περιήλθε στην ιδιοκτησία της Κυπριακής Δημοκρατίας. Με απόφασή του ημερ. 6.8.2010, το Ανώτατο Δικαστήριο ακύρωσε την απορριπτική απόφαση του Υπουργείου Εσωτερικών ημερ. 18.6.2008 να επιστρέψει την απαλλοτριωθείσα έκταση στην πρώην ιδιοκτήτρια. Όπως προκύπτει από την απόφαση του Δικαστηρίου, η ιδιοκτήτρια ζήτησε επανειλημμένα επιστροφή της περιουσίας της καθότι δεν είχε γίνει οποιαδήποτε εργασία προς την κατεύθυνση της πραγματοποίησης του σκοπού της απαλλοτρίωσης. Σύμφωνα με την απόφαση «οι καθ' ων η αίτηση δεν προέβησαν σε πραγματοποίηση του σκοπού για τον οποίον έγινε η απαλλοτρίωση, εντός της τριετίας, αλλά ούτε και σε οποιαδήποτε ουσιαστική ενέργεια προέβησαν μέχρι την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης με σκοπό να καταστήσουν εφικτά πραγματοποιήσιμο το σκοπό της απαλλοτρίωσης».

Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε για οποιεσδήποτε εξελίξεις μετά την πιο πάνω ακυρωτική απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι εναντίον της απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου ασκήθηκε έφεση και γι' αυτό το Τμήμα δεν θα προχωρήσει στη διαδικασία επιστροφής πλεονάζουσας ιδιοκτησίας.

Καθυστέρηση στην καταβολή αποζημιώσεων λόγω απαλλοτριώσεων. Παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην καταβολή των πιο πάνω αποζημιώσεων, η οποία οφείλεται, μεταξύ άλλων, στη χρονοβόρα διαδικασία μέχρι τον καθορισμό του τελικού ποσού της αποζημίωσης και στα περιορισμένα κονδύλια του Προϋπολογισμού σε σχέση με τις καταβλητέες αποζημιώσεις. Ως αποτέλεσμα, στο τέλος κάθε χρόνου εκκρεμούν σημαντικά ποσά αποζημιώσεων, περιλαμβανομένων και οφειλών προς το Ταμείο Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, ενώ το Κράτος επιβαρύνεται με πολύ ψηλά ποσά τόκων. Σε ορισμένες επίσης περιπτώσεις οι επηρεαζόμενοι ιδιοκτήτες εξασφαλίζουν εντάλματα κατάσχεσης εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας, λόγω απλήρωτων αποζημιώσεων κατόπιν αποφάσεων Δικαστηρίων σε σχετικές Παραπομπές. Σχετικά αναφέρεται ότι, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος και από δειγματοληπτικό έλεγχο της Υπηρεσίας μας, τον Απρίλιο 2011 εκκρεμούσε η καταβολή ποσού €287,4 εκ. περίπου, για αποζημιώσεις προς επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες οι οποίοι αποδέχθηκαν το ποσό της αποζημίωσης, ή εκδόθηκε σχετική απόφαση του Δικαστηρίου, ενώ σε αρκετές άλλες περιπτώσεις εκκρεμεί ακόμα η διαδικασία για καθορισμό του τελικού ποσού της αποζημίωσης. Σύμφωνα με επιστολή του Διευθυντή του Τμήματος ημερ. 31.10.2011, στις 30.9.2011 το οφειλόμενο ποσό για αποζημιώσεις λόγω απαλλοτριώσεων, συμπεριλαμβανομένων τόκων, ανέρχεται σε €515 εκ. περίπου, ποσό το οποίο ωστόσο δεν έχει ελεγχθεί από την Υπηρεσία μας. Το ποσό, σύμφωνα με την ανάλυση του Τμήματος, αποτελείται από ποσά προσφερθέντα στους ιδιοκτήτες γης αλλά μη αποδεχθέντα (€218,5 εκ.) και ποσά αποδεχθέντα αλλά μη καταβληθέντα στους δικαιούχους (€296,5 εκ.) μέχρι τις 30.9.2011. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την ίδια επιστολή, στο πιο πάνω οφειλόμενο ποσό δεν συμπεριλαμβάνονται ποσά αποζημίωσης για έργα ανάπτυξης για τα οποία δεν έγινε ακόμα προσφορά στους δικαιούχους, ούτε ποσά που αφορούν Τ/Κ περιουσίες στις οποίες έχουν αναγερθεί συνοικισμοί για τους πρόσφυγες και αποκτούνται και αυτές με απαλλοτρίωση.

Επισημάναμε ότι, σύμφωνα με το Άρθρο 23 του Συντάγματος, και το Άρθρο 12 του περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου, οι αποζημιώσεις λόγω απαλλοτρίωσης καταβάλλονται τοις μετρητοίς και προκαταβολικά.

Ενδεικτικά παραδείγματα απαλλοτριώσεων αναφέρονται πιο κάτω:

- (i) Για την κατασκευή του αυτοκινητόδρομου Πάφου – Πόλης Χρυσοχούς η Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης δημοσιεύτηκε την 1.9.2006 (το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης στις 3.8.2007) και επηρεάστηκαν συνολικά 1.347 τεμάχια γης. Το συνολικό ποσό της εκτίμησης, όπως εγκρίθηκε από το Διευθυντή, ανήλθε στο ποσό των €85.365.580 περίπου. Μέχρι τον Ιούνιο 2011 καταβλήθηκε ποσό ύψους €37.785.625 και επί πλέον τόκοι ύψους €11.557.860 (ποσοστό 30,6% επί του ποσού της αποζημίωσης). Επισημάναμε ότι λόγω του ψηλού ποσού της καταβλητέας αποζημίωσης για το συγκεκριμένο έργο, η καθυστέρηση στην καταβολή των αποζημιώσεων στους δικαιούχους θα έχει ως

αποτέλεσμα να επιβαρυνθεί το Κράτος με υπέρογκα ποσά υπό μορφή τόκων. Όπως αναφέραμε, μέχρι τον Ιούνιο 2011 το ολικό οφειλόμενο ποσό των τόκων στο ποσό των αποζημιώσεων που δεν καταβλήθηκαν, υπολογίζεται σε €21,6 εκ. περίπου.

- (ii) Για την κατασκευή και λειτουργία του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου, δημοσιεύτηκε στις 3.11.2006 Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης για την πρώτη φάση και επηρεάστηκαν 23 ακίνητα, στις 4.5.2007 Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης για τη δεύτερη φάση και επηρεάστηκε ένα ακίνητο και στις 22.5.2009 Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης για την τρίτη φάση και επηρεάστηκαν 31 ακίνητα.

Μέχρι τον Ιούνιο 2011 καταβλήθηκαν οι σχετικές αποζημιώσεις στους ιδιοκτήτες 13 τεμαχίων, συνολικού ύψους €15.522.134 πλέον τόκοι ύψους €1.710.328, ποσό ύψους €120.000 σε ενοικιαστή συγκεκριμένου τεμαχίου ενώ, εκκρεμεί η καταβολή αποζημιώσεων συνολικού ύψους €32,5 εκ. περίπου, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος. Μέχρι την ίδια ημερομηνία, το οφειλόμενο ποσό των τόκων στο ποσό των αποζημιώσεων που δεν καταβλήθηκαν υπολογίζεται σε €10 εκ. περίπου.

- (iii) Για το «Πρόγραμμα Προστασίας και Διαχείρισης των Αλυκών», δημοσιεύτηκε στις 15.2.2002 Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης, καταβλήθηκαν αποζημιώσεις μέχρι τον Ιούνιο 2011 €8.513.650 και επιπρόσθετα τόκοι ύψους €2.470.017, ενώ μέχρι σήμερα εκκρεμεί σχετική πληρωμή σε ιδιοκτήτη συγκεκριμένου επηρεαζόμενου τεμαχίου ύψους €3 εκ. περίπου, ο οποίος καταχώρισε παραπομπή στο Δικαστήριο για καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης στις 5.2.2009 δηλαδή μετά από επτά χρόνια από την ημερομηνία της απαλλοτρίωσης. Εκφράσαμε την άποψη ότι το Τμήμα όφειλε, να προβεί το ίδιο σε έγκαιρη καταχώριση παραπομπής για καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης και όχι να αναμένει τις ενέργειες του ιδιοκτήτη. Αναφέρεται σχετικά ότι μέχρι τον Ιούνιο 2011 το οφειλόμενο ποσό των τόκων στο πιο πάνω ποσό των αποζημιώσεων που δεν καταβλήθηκαν υπολογίζεται σε €2,6 εκ. περίπου.

Επισημάνουμε ότι η χρονοβόρα διαδικασία καθορισμού του τελικού ποσού της αποζημίωσης, έχει ως αποτέλεσμα να εκκρεμεί η καταβολή των αποζημιώσεων στους δικαιούχους οι οποίες αναμένεται να ανέλθουν σημαντικά μέχρι την διευθέτησή τους, αφού το Κράτος θα επιβαρυνθεί, μεταξύ άλλων, με εκατομμύρια ευρώ υπό μορφή τόκων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι η μεγάλη καθυστέρηση που παρατηρείται στην καταβολή των αποζημιώσεων οφείλεται κυρίως στη μη έγκαιρη παραχώρηση των απαιτούμενων κονδυλίων από το Υπουργείο Οικονομικών, αλλά και στις διαδικασίες που προβλέπει ο σχετικός Νόμος των απαλλοτριώσεων.

Τόκοι πάνω στα ποσά των αποζημιώσεων για σκοπούς απαλλοτρίωσης. Με αφορμή την καταβολή ψηλών ποσών τόκων πάνω στα ποσά των απαλλοτριώσεων, εισηγηθήκαμε όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο τροποποίησης της σχετικής νομοθεσίας, ώστε, στους ενδιαφερόμενους που προσφεύγουν στο δικαστήριο για καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης, να καταβάλλεται ή να κατατίθεται σε πίστη τους, ευθύς μετά την καταχώριση της αίτησης στο Δικαστήριο, το ποσό της προσφερόμενης αποζημίωσης συν τόκοι από την ημερομηνία Γνωστοποίησης της Απαλλοτρίωσης, και ακολούθως να καταβάλλεται τόκος, μόνο στο ποσό της διαφοράς μεταξύ της αρχικής προσφοράς και του τελικού ποσού αποζημίωσης που συμφωνείται/καθορίζεται στο δικαστήριο. Επίσης σε περιπτώσεις που ο επηρεαζόμενος δεν ανταποκρίνεται στην προσφορά του Τμήματος για σκοπούς αποζημίωσης και καθυστερεί να καταχωρίσει παραπομπή στο Δικαστήριο, το Τμήμα να προχωρεί το ίδιο σε καταχώριση σχετικής παραπομπής στο Δικαστήριο.

Με αυτό τον τρόπο όχι μόνο θα περιοριστεί το ποσό που καταβάλλει το Κράτος για τόκους, αλλά θα περιοριστεί και το ύψος του ποσού που καταβάλλεται κυρίως για δικηγορικά έξοδα, αφού αυτά θα υπολογίζονται πλέον με βάση το επί πλέον ποσό που κερδήθηκε και όχι το συνολικό ποσό της αποζημίωσης.

Εισηγηθήκαμε επίσης να μελετηθεί το ενδεχόμενο εισαγωγής στον σχετικό Νόμο περιοριστικής πρόνοιας, για το χρόνο εντός του οποίου η απαλλοτριούσα Αρχή ή κάθε ενδιαφερόμενο πρόσωπο, μπορεί με αίτηση να ζητήσει από το Δικαστήριο να προβεί στον καθορισμό της καταβλητέας αποζημίωσης.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι τα θέματα αυτά μελετούνται και θα περιληφθούν στις αναθεωρήσεις του Νόμου.

Μητρώο αποζημιώσεων για Τουρκοκυπριακές περιουσίες που απαλλοτριώθηκαν. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μας εισηγηθήκαμε όπως δημιουργηθεί ειδικό Μητρώο αποζημιώσεων στο οποίο να καταχωριστούν όλα τα στοιχεία για αποζημιώσεις που αφορούν σε απαλλοτριώσεις Τουρκοκυπριακών περιουσιών, συμπεριλαμβανομένων των αποζημιώσεων που ήδη καταβλήθηκαν προς όφελος των ιδιοκτητών καθώς και τα οφειλόμενα ποσά.

Όπως μας ανέφερε ο Διευθυντής του Τμήματος έχει δημιουργηθεί ειδική ηλεκτρονική κατάσταση, η οποία εκτυπώνεται από το υφιστάμενο Σύστημα Πληροφοριών Γης, ενώ για τις παλαιές περιπτώσεις που η καταβολή των αποζημιώσεων έγινε εκτός του Συστήματος Πληροφοριών Γης, τα στοιχεία φαίνονται στους επιμέρους φακέλους.

Εισηγηθήκαμε όπως για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου των απαλλοτριώσεων που αφορούν σε Τουρκοκυπριακές περιουσίες, γίνει προσπάθεια καταχώρισης στο σύστημα όλων των παλιών υποθέσεων, ώστε να μπορούν να εξάγονται συγκεντρωτικά, αλλά και αναλυτικά στοιχεία όσον αφορά στις σχετικές πληρωμές και στα οφειλόμενα ποσά.

Ο Διευθυντής ανέφερε ότι δόθηκαν οδηγίες στους Επαρχιακούς Κτηματολογικούς Λειτουργούς, για καταχώριση των παλαιών υποθέσεων.

Απαλλοτρίωση για ανέγερση νέων Κυβερνητικών γραφείων στη Λάρνακα. Για την ανέγερση νέων κυβερνητικών γραφείων στη Λάρνακα, δημοσιεύτηκε η Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης στις 20.8.1993 και το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης στις 29.10.1993. Ένας από τους επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες ζήτησε την επιστροφή της περιουσίας του, αφού είχε παρέλθει η προνοούμενη από το Σύνταγμα και τη νομοθεσία περίοδος των τριών ετών, χωρίς να επιτευχθεί ο σκοπός της απαλλοτρίωσης. Τελικά, το Ανώτατο Δικαστήριο με απόφασή του ημερ. 7.9.2006, στην προσφυγή του συγκεκριμένου ιδιοκτήτη, ακύρωσε την απόφαση της απαλλοτριούσας Αρχής να αρνηθεί συμμόρφωση με τις πρόνοιες του άρθρου 23(5) του Συντάγματος και του άρθρου 15 του σχετικού Νόμου, με αποτέλεσμα να του επιστραφεί η περιουσία του. Το Υπουργείο Εσωτερικών αρνήθηκε την επιστροφή της γης σε άλλους 4 ιδιοκτήτες καθότι, όπως αναφέρθηκε, η προσφυγή που επικαλέστηκαν και συναφώς η σχετική απόφαση του Ανωτάτου, δεν αφορά ή/και επηρεάζει και τη δική τους ιδιοκτησία. Στο μεταξύ, σε σύσκεψη στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων στις 4.7.2002, αποφασίστηκε ότι στην απαλλοτριωθείσα έκταση δεν θα ανεγείρονταν επαρχιακά κυβερνητικά γραφεία, αλλά ότι θα χρησιμοποιείτο για ανέγερση κτιρίων της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λάρνακας, της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και του Κεντρικού Ταχυδρομείου.

Με σχετική επιστολή μας ημερ. 3.4.2008 εκφράσαμε την άποψη, μεταξύ άλλων, ότι στην συγκεκριμένη περίπτωση η απαλλοτριωθείσα γη έπρεπε να επιστραφεί στους πρώην ιδιοκτήτες της, όπως προνοείται στο Σύνταγμα και τη σχετική νομοθεσία. Τελικά, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης προχώρησε στις 11.4.2008 στην έκδοση Διατάγματος Επίσχεσης για μέρος της συγκεκριμένης έκτασης και παράλληλα ο Διευθυντής Τμήματος Ταχυδρομικών Υπηρεσιών, προχώρησε στην έκδοση Διατάγματος Επίσχεσης στις 30.4.2008, για το υπόλοιπο μέρος των απαλλοτριωθέντων κτημάτων, με σκοπό την ανέγερση κτιρίων της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λάρνακας, της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και του Κεντρικού Ταχυδρομείου.

Το Ανώτατο Δικαστήριο με απόφασή του ημερ. 14.7.2010, στις προσφυγές αρ. 2358/2006, 453/2007 και 759/2008, ακύρωσε την απόφαση της Διοίκησης να αρνηθεί την επιστροφή των κτημάτων στους επηρεαζόμενους από την απαλλοτρίωση ιδιοκτήτες/Αιτητές. Επίσης, το Ανώτατο με απόφασή του ημερ. 11.11.2010, στις προσφυγές αρ. 705/2008 και 835/2008, ακύρωσε το Διάταγμα Επίσχεσης που δημοσιεύτηκε στις 11.4.2008 επισημαίνοντας, μεταξύ άλλων, στην απόφαση ότι «ο τρόπος με τον οποίο η Δημοκρατία γενικά χειρίστηκε τις υποθέσεις επί σειρά ετών δεν ήταν ο πλέον κατάλληλος».

Υπό το φως των πιο πάνω, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης μελετά εναλλακτικές λύσεις συμπεριλαμβανομένης της εξεύρεσης νέου χώρου για την ανέγερση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.

Εκφράσαμε την άποψη ότι, η μη επίτευξη του σκοπού της απαλλοτρίωσης εντός της προθεσμίας που θέτει το Σύνταγμα και ο περί Απαλλοτριώσεων Νόμος και η άρνηση της απαλλοτριούσας Αρχής να επιστρέψει την απαλλοτριωθείσα γη στους ιδιοκτήτες της δημιούργησε αλυσιδωτά προβλήματα και, μεταξύ άλλων, στην έκδοση του Διατάγματος Επίσχεσης και την ακύρωσή του από το Ανώτατο.

Ο Διευθυντής του Τμήματος ανέφερε ότι το πρόβλημα πηγάζει από το γεγονός ότι η απαλλοτριούσα Αρχή, αρνήθηκε την επιστροφή της απαλλοτριωθείσας έκτασης στους ιδιοκτήτες της, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 15(1) του Νόμου 15/62, αφού δεν είχε επιτευχθεί ο σκοπός της απαλλοτρίωσης, ενώ δημοσιεύτηκε Διάταγμα Επίσχεσης για αλλαγή του σκοπού της απαλλοτρίωσης, χωρίς να ακολουθηθεί η διαδικασία σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 15(2) και 15(3) του Νόμου.

Προβλήματα σε περιπτώσεις Απαλλοτριώσεων του Υπουργείου Παιδείας. Από τον έλεγχο στα διάφορα Επαρχιακά Κτηματολογικά Γραφεία διαπιστώθηκαν αδυναμίες και προβλήματα σε αρκετά έργα απαλλοτριώσεων του Υπουργείου Παιδείας τα οποία αφορούν κυρίως στον προγραμματισμό/σχεδιασμό που γίνεται για σκοπούς απαλλοτρίωσης και ανέγερσης σχολείων/νηπιαγωγείων, σε σχέση με τις πραγματικές ανάγκες, καθώς και τη μη υλοποίηση των έργων εντός της προθεσμίας που θέτει το Σύνταγμα και η σχετική νομοθεσία. Ως αποτέλεσμα οι ιδιοκτήτες διεκδικούν την επιστροφή της περιουσίας τους, όπως προβλέπει το άρθρο 15(1) του περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου, ενώ το Κράτος αναγκάζεται σε αρκετές περιπτώσεις να προβαίνει σε νέα απαλλοτρίωση ή μέσω του Γενικού Εισαγγελέα, να επιδιώκει εξώδικη διευθέτηση με την καταβολή εύλογης αποζημίωσης στους αιτητές.

Αναφέρεται ότι το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ενεργεί εκ μέρους του Υπουργείου Παιδείας, τόσο αναφορικά με τη διαδικασία δημοσίευσης της απαλλοτρίωσης, όσο και με την ετοιμασία εκτίμησης, προσφοράς αποζημιώσεων, τις σχετικές διαπραγματεύσεις, την καταβολή αποζημιώσεων, την ετοιμασία σχετικών εκθέσεων, την εκπροσώπηση στα Δικαστήρια αν απαιτηθεί κ.λπ. Η ακύρωση απαλλοτριώσεων, η δημοσίευση νέων ή η διαπραγμάτευση για φιλικό διακανονισμό επιφορτίζει, μεταξύ άλλων, σημαντικά με πρόσθετη εργασία το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Εκφράσαμε την άποψη ότι θα πρέπει να ληφθούν σχετικές αποφάσεις από τη Διοίκηση, σε συνεργασία με τον Γενικό Εισαγγελέα και το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για τον τρόπο χειρισμού των περιπτώσεων αυτών. Επίσης εισηγηθήκαμε (α) οι απαλλοτριώσεις να γίνονται από το Υπουργείο Παιδείας όταν και εφόσον είναι σε θέση να πραγματοποιούνται έγκαιρα τα έργα και (β) Οι ενστάσεις εναντίον της κατασκευής των έργων να εξετάζονται έγκαιρα από τις απαλλοτριούσες Αρχές.

Ενδεικτικά παραδείγματα αναφέρονται πιο κάτω:

(α) Απαλλοτρίωση για την ανέγερση του Λυκείου Γεροσκήπου στην Πάφο. Για την ανέγερση του Λυκείου Γεροσκήπου πέραν από την κρατική γη που έχει επιλεγεί, κρίθηκε αναγκαία η απαλλοτρίωση συγκεκριμένου ιδιωτικού τεμαχίου γης έκτασης 4.120τ.μ. Για το σκοπό αυτό δημοσιεύτηκε η σχετική Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης και το Διάταγμα Επίταξης στις 10.3.2006, το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης στις 13.10.2006, ενώ το 2ο Διάταγμα παράτασης Διατάγματος Επίταξης είχε ισχύ μέχρι 8.3.2009, χωρίς δικαίωμα περαιτέρω ανανέωσης. Το συνολικό ποσό της αποζημίωσης, όπως υπολογίστηκε από το Τμήμα στις 8.3.2007 ανέρχεται σε €387.170 (£226.600). Το Λύκειο έχει ανεγερθεί και λειτουργεί και μέχρι την ημέρα του ελέγχου (Δεκέμβριος 2010) δεν καταβλήθηκε προς τον ιδιοκτήτη η σχετική αποζημίωση, ενώ με σχετική απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερ. 17.2.2009, η απαλλοτρίωση ακυρώθηκε. Συγκεκριμένα, ο ιδιοκτήτης του επηρεαζόμενου τεμαχίου γης προσέφυγε στο Ανώτατο Δικαστήριο (προσφυγές αρ. 883/06 και 2341/06), το οποίο με απόφασή του ημερ. 17.2.2009, ακύρωσε το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης, καθώς και το σχετικό Διάταγμα Επίταξης επειδή, όπως προκύπτει από τα πρακτικά του Ανωτάτου Δικαστηρίου, η Υπουργική Επιτροπή δεν συγκλήθηκε δεόντως για εξέταση της ένστασης του ιδιοκτήτη για την απαλλοτρίωση.

Μετά την ακύρωση της απαλλοτρίωσης, η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού ζήτησε από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας όπως υπολογιστεί η αγοραία αξία του επίδικου κτήματος σε σημερινές τιμές, ούτως ώστε να προχωρήσουν αμέσως διαπραγματεύσεις σύμφωνα και με την

επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα ημερομηνίας 21.9.2009. Σύμφωνα με σχετική έκθεση του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, στις 5.5.2010 έγινε συνάντηση με τον ιδιοκτήτη, παρουσία, μεταξύ άλλων, εκπροσώπων της Νομικής Υπηρεσίας. Συμφωνήθηκε όπως για το επίδικο κτήμα υιοθετηθεί το ποσό των €1.155.000 ενώ, όπως αναφέρεται στην έκθεση, οποιεσδήποτε τιμωρητικές ή άλλες αποζημιώσεις συμφωνήθηκε όπως εξεταστούν από τη Νομική Υπηρεσία μέσω του Γενικού Εισαγγελέα.

Για το θέμα καταχωρίστηκε από τον ιδιοκτήτη η αγωγή, αρ. 2196/09, εναντίον της Δημοκρατίας για γενικές και ειδικές αποζημιώσεις λόγω της λανθασμένης απόφασης της Διοίκησης. Στις 30.8.2010 ο ιδιοκτήτης εισηγήθηκε για σκοπούς συμβιβασμού, τη μεταβίβαση του επίδικου κτήματος προς την Κυπριακή Δημοκρατία με ταυτόχρονη εξόφληση ποσού ειδικών αποζημιώσεων ύψους €1.290.000 για τη συνολική αγοραία αξία του τεμαχίου, επιπρόσθετων ειδικών αποζημιώσεων ύψους €69.717 καθώς και εκτιμητικών και δικηγορικών ύψους €5.200 και €55.000 αντίστοιχα. Το θέμα εκκρεμεί.

(β) Απαλλοτρίωση για ανέγερση Νηπιαγωγείου δίπλα από το ΚΒ΄ Δημοτικό Σχολείο Λεμεσού. Για τη συγκεκριμένη απαλλοτρίωση εκδόθηκε η Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης και το Διάταγμα Επίταξης στις 20.10.2006, ενώ το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης στις 19.10.2007. Οι επηρεαζόμενοι ιδιοκτήτες προσέβαλαν το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης με τις Προσφυγές αρ. 1771/07 και 1772/07 και στις 19.5.2009 εκδόθηκε ακυρωτική απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Σύμφωνα με την απόφαση, «η διοίκηση παρέλειψε να προβεί στη διεξαγωγή επιμελούς και εμπεριστατωμένης έρευνας προτού προχωρήσει στο επαχθές μέτρο της απαλλοτρίωσης» και «δεν εξετάστηκαν με τη δέουσα προσοχή οι προσφερόμενες υπαλλακτικές λύσεις, πριν τη λήψη της απόφασης για πραγμάτωση του σκοπού του Δημοσίου με την απαλλοτρίωση της γης των αιτητών».

Όπως πληροφορηθήκαμε μετά την ακυρωτική απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, η Δημοκρατία καταχώρισε Αναθεωρητική Έφεση στο Ανώτατο Δικαστήριο, εναντίον της πρωτόδικης απόφασης του Ανωτάτου, η οποία και εκκρεμεί.

Ενόψει της πιο πάνω απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου και του αιτήματος των ιδιοκτητών να εκκενωθούν τα επηρεαζόμενα ακίνητα τους, στα οποία έχει ήδη ανεγερθεί και λειτουργεί το Νηπιαγωγείο, πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στις 20.10.2009 στην οποία παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας, της Νομικής Υπηρεσίας, του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, καθώς και ο Προϊστάμενος Τεχνικών Υπηρεσιών. Στη σύσκεψη αποφασίστηκε όπως, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, καλέσει τους επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες σε φιλικό διακανονισμό, με συμφωνητικό έγγραφο και να ακολουθήσει νέα απαλλοτρίωση. Σημειώνεται ότι η επίταξη των επηρεαζόμενων τεμαχίων έληξε στις 18.10.2009, χωρίς δικαίωμα περαιτέρω ανανέωσης.

Το θέμα εκκρεμεί.

(γ) Απαλλοτρίωση για την ανέγερση του Περιφερειακού Λυκείου στη περιοχή Λειβαδιών Λάρνακας και τη διαμόρφωση του οδικού δικτύου της περιοχής. Για το συγκεκριμένο έργο δημοσιεύτηκε η Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης στις 15.4.2005, το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης στις 12.4.2006 και επηρεάστηκαν συνολικά 8 τεμάχια γης. Το συνολικό ποσό της αποζημίωσης, όπως υπολογίστηκε από το Τμήμα ανέρχεται σε €2.800.398. Το έργο για το οποίο έγινε η απαλλοτρίωση έχει ήδη ολοκληρωθεί και μέχρι τέλος του 2009 δεν έγινε καμιά πληρωμή προς τους ιδιοκτήτες, ενώ με σχετική απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερ. 30.1.2008, η απαλλοτρίωση ακυρώθηκε.

Αναφέρεται σχετικά ότι επηρεαζόμενοι ιδιοκτήτες τριών τεμαχίων γης προσέφυγαν στο Ανώτατο Δικαστήριο (προσφυγές αρ. 1125/2006, 1126/2006, 1127/2006), το οποίο με σχετική απόφασή του ημερ. 30.1.2008, ακύρωσε το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης, λόγω παράλειψης της απαλλοτριούσας Αρχής να διεξάγει τη δέουσα έρευνα πριν την λήψη της προσβαλλόμενης απόφασης. Στην απόφαση του Ανωτάτου αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι είναι αδύνατο να διαπιστωθούν οι λόγοι για τους οποίους προκρίθηκε τελικά η απαλλοτρίωση των συγκεκριμένων ακινήτων έναντι άλλων εναλλακτικών σχεδίων, και δεν εξετάστηκε κατά πόσο μπορούσε να εξυπηρετηθεί ο σκοπός της απαλλοτρίωσης με άλλους λιγότερο επαχθείς τρόπους. Αναφέρεται επίσης ότι, η Διοίκηση όφειλε να επιβεβαιώσει την καταλληλότητα των ακινήτων που

χωροθετήθηκαν στο Τοπικό Σχέδιο και να προβεί σε εκτεταμένη έρευνα και μελέτη πριν προωθήσει την απαλλοτρίωσή τους. Σχετικά αναφέρεται ότι οι επηρεαζόμενοι ιδιοκτήτες ακόμη ενός τεμαχίου γης προσέφυγαν στο Ανώτατο Δικαστήριο (προσφυγή αρ. 1075/06) και εξασφάλισαν στις 26.2.2008 επίσης ακυρωτική απόφαση για την απαλλοτρίωση του συγκεκριμένου τεμαχίου.

Μετά την ακυρωτική απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, η Δημοκρατία καταχώρισε Αναθεωρητική Έφεση (αρ. 30/2008) στο Ανώτατο Δικαστήριο, εναντίον της πρωτόδικης απόφασης του Ανωτάτου, η οποία και εκκρεμεί.

Επισημαίνεται ότι, μετά από σχετικές επιστολές του Γενικού Εισαγγελέα, το ΤΚΧ προέβηκε σε εκτίμηση όλων των επηρεαζόμενων από την απαλλοτρίωση κτημάτων σε σημερινές αξίες, δεδομένου του αμφιβόλου αποτελέσματος της έφεσης. Σύμφωνα με τον Γενικό Εισαγγελέα, ενδείκνυται να εξετασθεί από τη Διοίκηση, τόσο το ενδεχόμενο νέας απαλλοτρίωσης όσο και η αγορά των επίδικων ιδιοκτησιών. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με εκτίμηση του Τμήματος ημερ. 19.1.2009, η συνολική αγοραία αξία και των οκτώ ακινήτων συνολικής έκτασης 51.220 τ.μ. ανέρχεται σε €9.555.000, σε σύγκριση με €2.800.398 κατά την ημέρα Γνωστοποίησης της Απαλλοτρίωσης (15.4.2005).

Για τα 4 από τα 8 επηρεαζόμενα τεμάχια, συνολικής έκτασης 44.919τ.μ., μετά από τις σχετικές προσφυγές και την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, έγινε συμβιβασμός μέσω εκπροσώπου του Γενικού Εισαγγελέα, δημοσιεύτηκε στις 11.3.2011 νέα απαλλοτρίωση και στις 8.6.2011, μετά από έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών, καταβλήθηκαν σχετικές αποζημιώσεις ύψους €9.606.983 και τόκοι ύψους €208.740 καθώς επίσης δικηγορικά και εκτιμητικά ύψους €298.310. Εκκρεμεί η διαδικασία απόκτησης/καταβολή σχετικών αποζημιώσεων για τα άλλα 4 τεμάχια γης που επηρεάστηκαν από την αρχική απαλλοτρίωση.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι εξετάζει τις πιο πάνω υποθέσεις και αναμένεται να δοθούν οι απαραίτητες διευκρινίσεις.

Καταγγελία αναφορικά με την εκτίμηση του Τμήματος για συγκεκριμένο τεμάχιο γης για σκοπούς μεταβίβασης και για σκοπούς αποζημίωσης λόγω απαλλοτρίωσης. Μετά από καταγγελία, η Υπηρεσία μας διενήργησε σχετικό έλεγχο όσον αφορά στην εκτίμηση του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, του ½ συγκεκριμένου τεμαχίου γης στα Κ. Πολεμίδια, κατά την μεταβίβαση ημερ. 2.10.2006, καθώς και στην εκτίμηση της αξίας μέρους του ιδίου τεμαχίου, 15 μήνες αργότερα, για σκοπούς αποζημίωσης των νέων ιδιοκτητών λόγω απαλλοτρίωσης. Ειδικότερα, στις 2.10.2006 έγινε μεταβίβαση του ½ μεριδίου συγκεκριμένου τεμαχίου, ολικού εμβαδού 5.017 τ.μ., με δηλωθείσα τιμή πώλησης €85.430 (£50.000), ενώ εκτιμήθηκε από το Τμήμα σε €111.059 (£65.000). Μέρος του τεμαχίου αυτού (1.529 τ.μ.), επηρεάστηκε από απαλλοτρίωση που δημοσιεύτηκε στις 29.2.2008. Για την απαλλοτριωθείσα έκταση έγινε εκτίμηση από το Τμήμα και προσφορά για αποζημίωση προς τους ιδιοκτήτες του τεμαχίου συνολικού ύψους €442.000, δηλαδή στο νέο ιδιοκτήτη αναλογούσε ποσό ύψους €221.000.

Για το θέμα, η Υπηρεσία μας υπέβαλε απόψεις και σχόλια προς τον Διευθυντή του Τμήματος και παράλληλα επισημάναμε ότι από μόνη της η μεγάλη διαφορά μεταξύ της εκτίμησης του Τμήματος για το συγκεκριμένο τεμάχιο, ύψους €111.059 για 5.017 τ.μ., κατά την μεταβίβαση του στις 2.10.2006 και της εκτίμησης 15 μήνες αργότερα, ύψους €442.000 για 1.529 τ.μ., δημιουργεί ερωτηματικά αναφορικά με την αντικειμενικότητα και την αξιοπιστία των συγκεκριμένων εκτιμήσεων του Τμήματος. Λόγω της σοβαρότητας της περίπτωσης, εισηγηθήκαμε όπως το θέμα διερευνηθεί από το Τμήμα και ενημερωθούμε σχετικά.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, υπέβαλε τον Ιούλιο 2010 στην Υπηρεσία μας σχετική έκθεση σύμφωνα με την οποία το συγκεκριμένο τεμάχιο το οποίο μεταβιβάστηκε στις 2.10.2006, είχε εκ παραδρομής υποεκτιμηθεί για σκοπούς εφαρμογής του περί Κτηματολογικού και Χωρομετρικού Τμήματος Τέλη και Δικαιώματα Νόμου, προσθέτοντας ότι, για σκοπούς υπολογισμού των μεταβιβαστικών τελών, η εργασία όπως διεκπεραιώνεται από τον Κλάδο θεωρείται γενικά πολύ ικανοποιητική. Αναφορικά με την εκτίμηση του Τμήματος για σκοπούς καταβολής αποζημίωσης λόγω απαλλοτρίωσης, η έκθεση καταλήγει ότι με βάση τη

νέα εκτίμηση που διενεργήθηκε, προκύπτει αποζημίωση σημαντικά χαμηλότερη από την προσφερθείσα αποζημίωση και δίδονται σχετικές εξηγήσεις.

Υπό το φως των πιο πάνω και του γεγονότος ότι σε όλους στους ιδιοκτήτες των επηρεαζόμενων από την απαλλοτρίωση κτημάτων, στάληκαν οι σχετικές προσφορές για σκοπούς αποζημίωσης, με βάση την αρχική εκτίμηση του Τμήματος η οποία ενδεχομένως βασίστηκε σε ελλιπή ή/και μη αξιόπιστα στοιχεία, εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα, για σκοπούς περαιτέρω χειρισμού της απαλλοτρίωσης για όλα τα επηρεαζόμενα κτήματα, αποταθεί στο Γενικό Εισαγγελέα για καθοδήγηση.

Ο Διευθυντής του Τμήματος απευθύνθηκε στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ο οποίος στις 22.6.2011 με σχετική επιστολή του ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι όσον αφορά τη μεταβίβαση του ½ μεριδίου γης, κατά τον τρόπο υπολογισμού και είσπραξης των δικαιωμάτων με βάση την αγοραία αξία του ακινήτου, παρατηρήθηκε μια αδικαιολόγητη προχειρότητα η οποία ζήμιωσε τη Δημοκρατία. Όσον αφορά στον υπολογισμό της αποζημίωσης για μέρος του ιδίου ακινήτου, ανέφερε πως η διαφορά ύψους 15% (αποζημίωση που προσφέρθηκε για το συγκεκριμένο τεμάχιο πέραν του ποσού που έπρεπε να προσφερθεί, σύμφωνα με την έκθεση του Τμήματος) θα μπορούσε να θεωρηθεί πως βρίσκεται μέσα στα επιτρεπτά όρια σε άλλες περιπτώσεις, όμως, στη συγκεκριμένη περίπτωση όπου το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί με σημαντικό χρηματικό ποσό, θα έπρεπε η διακύμανση να βρίσκεται σε χαμηλότερα ποσοστά από το 15%.

Το θέμα του τρόπου χειρισμού των αποζημιώσεων για τα υπόλοιπα επηρεαζόμενα κτήματα εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Επανεκτίμηση ακίνητης ιδιοκτησίας. Η γενική επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στην ελεγχόμενη από το Κράτος περιοχή άρχισε το 1982 και συμπληρώθηκε το 1992. Έκτοτε δεν υιοθετήθηκε σταθερή διαδικασία για επανεκτίμηση των ακινήτων, στις περιπτώσεις ανέγερσης νέων κτιρίων, προσθηκών, αλλαγής πολεοδομικών ζωνών κ.λπ. Ως αποτέλεσμα τούτου, όπως υποδείξαμε με επιστολές μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος, υπάρχει απώλεια σημαντικών εσόδων, τόσο για την Κυβέρνηση, όσο και για τις Τοπικές Αρχές, αφού για τον υπολογισμό του φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας, του δημοτικού τέλους, του τέλους βελτιώσεως και των αποχετευτικών τελών λαμβάνεται υπόψη η αγοραία αξία κατά την 1.1.1980.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, στις περιπτώσεις ανάπτυξης ακινήτων, αυτά επανεκτιμώνται μόνο όταν το ζητούν οι αρμόδιες Δημοτικές Αρχές.

Επισημάναμε το γεγονός ότι σε επιστολές του Προέδρου του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Παραλιμνίου προς τον Υπουργό Εσωτερικών και προς τον Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, εγέρθηκε έντονα το θέμα των επανεκτιμήσεων των ακινήτων στα όρια του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Παραλιμνίου. Συγκεκριμένα, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου σε επιστολή του ημερ. 3.12.2008, ανέφερε ότι λόγω της μη επανεκτίμησης των νέων αναπτύξεων στην περιοχή του Συμβουλίου, δημιουργείται τεράστιο οικονομικό πρόβλημα, αφού μέχρι τη συγκεκριμένη ημερομηνία η συνολική απώλεια των εσόδων υπολογίστηκε ότι ξεπερνά τα 6 εκατομμύρια ευρώ. Συναφώς αναφέρεται ότι σε 236 περιπτώσεις επανεκτιμήσεων που διεκπεραιώθηκαν, η αξία των ακινήτων αυξήθηκε από €4,6 εκ. σε €38,3 εκ., με αποτέλεσμα την αύξηση των αποχετευτικών τελών κατά €148.485 ετησίως.

Επιπρόσθετα επισημάναμε το γεγονός ότι, η μη επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας, δημιουργεί άνιση μεταχείριση των πολιτών. Ενδεικτικά αναφέραμε ότι πολλοί, ενώ είναι ιδιοκτήτες επαύλεων ή/και κτιρίων σημαντικής αξίας, καλούνται να καταβάλουν φόρους με βάση τη γενική εκτίμηση 1.1.1980, όταν στη θέση των επαύλεων/κτιρίων υπήρχαν χωράφια/οικόπεδα και φορολογούνται ως τέτοια, ενώ την ίδια στιγμή κάποιοι άλλοι ιδιοκτήτες μικρών οικιών, καλούνται να πληρώσουν ψηλότερα ποσά φόρων επειδή είχαν ήδη κτισμένα τα σπίτια τους κατά την 1.1.1980 και φορολογούνται επί της αξίας της γης και των κτιρίων, σύμφωνα με την τελευταία γενική εκτίμηση.

Ενόψει των πιο πάνω και δεδομένου ότι η ακίνητη ιδιοκτησία σε τιμές 1.1.1980, αποτελεί βάση για διάφορες φορολογίες, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι κάποιες από τις σχετικές νομοθεσίες δυνατό να χρήζουν

σχετικής τροποποίησης, αλλά και για λόγους ενημέρωσης και εκσυγχρονισμού των κτηματολογικών μητρώων του Τμήματος, εισηγηθήκαμε την επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας με προτεραιότητα τις περιοχές όπου παρατηρείται σημαντική ανάπτυξη δηλαδή στους Δήμους και στις παράλιες/τουριστικές περιοχές, για τις οποίες η απώλεια εσόδων τόσο για την Κυβέρνηση, όσο και για τις τοπικές Αρχές είναι σημαντική. Επίσης εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα συνεργαστεί στενά με άλλα αρμόδια Τμήματα και Αρχές, ώστε να του κοινοποιούνται έγκαιρα στοιχεία που αφορούν στην ανάπτυξη γης, ενώ θα πρέπει, σε συνεργασία με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, να θεσμοθετηθεί διαδικασία επανεκτίμησης της ακίνητης ιδιοκτησίας κατά τρόπο οικονομικό και αποτελεσματικό.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, το Τμήμα ετοίμασε τρεις μελέτες οι οποίες αναμένεται να συζητηθούν στο Υπουργείο Εσωτερικών και οι οποίες αφορούν στον υπολογισμό του αναγκαίου προσωπικού που χρειάζεται για την διευθέτηση των σχετικών εκκρεμοτήτων που υπάρχουν από το 1990 μέχρι σήμερα, στην εκτίμηση των ακινήτων για τα οποία εκδόθηκαν άδειες οικοδομής και έχει συμπληρωθεί η ανέγερση τους, που υπολογίζονται στα 20.000 ακίνητα το χρόνο, καθώς επίσης σε θέματα που αφορούν σε ενδεχόμενη διενέργεια νέας γενικής εκτίμησης (δημιουργία νέου ξεχωριστού Κλάδου Γενικής Εκτίμησης και Φορολογίας). Επίσης ανέφερε ότι, το Τμήμα προχωρεί σε επανεκτίμηση ακίνητης ιδιοκτησίας δίνοντας προτεραιότητες σε περιοχές που παρατηρείται μεγάλη ανάπτυξη.

Μέτρα για απάμβλυνση του προβλήματος έκδοσης τίτλων ιδιοκτησίας – «Οικοδομική Αμνηστία». Στις 30.7.2004 δημοσιεύτηκε ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμος 229(I)/2004, ο οποίος προνοούσε προσωρινές διατάξεις για την εγκαθίδρυση μηχανισμού εξασφάλισης ειδικού πιστοποιητικού έγκρισης για ορισμένες υφιστάμενες οικοδομές και οικόπεδα που δεν είχαν εξασφαλίσει πιστοποιητικό τελικής έγκρισης.

Η ανταπόκριση του κοινού ήταν πολύ περιορισμένη και ως εκ τούτου οι σκοποί του πιο πάνω Νόμου, που ήταν αφενός η έκδοση τίτλων για οικίες και διαμερίσματα που παρουσίαζαν προβλήματα για την τιτλοποίησή τους και αφετέρου η είσπραξη σημαντικών εσόδων από τις μεταβιβάσεις της ακίνητης ιδιοκτησίας, δεν επιτεύχθηκαν. Εισηγηθήκαμε τότε όπως εξεταστούν οι λόγοι που οδήγησαν στην αποτυχία υλοποίησης των επιδιώξεων του Νόμου, σε συνεργασία με όλα τα εμπλεκόμενα Τμήματα και φορείς.

Μετά από συσκέψεις που έγιναν, τόσο στο Γραφείο του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών όσο και στο Γραφείο του Διευθυντή του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, παρουσία υπηρεσιακών λειτουργών εμπλεκόμενων Τμημάτων, περιλαμβανομένου του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ετοιμάστηκαν 4 σχετικά νομοσχέδια τα οποία ψηφίστηκαν σε Νόμο τον Απρίλιο 2011. Σκοπός των Νόμων είναι η διευκόλυνση έκδοσης πιστοποιητικού έγκρισης για οικιστικές μονάδες και διαμερίσματα και στη συνέχεια έκδοση των σχετικών τίτλων ιδιοκτησίας, περιλαμβανομένων των περιπτώσεων όπου υπάρχουν παρανομίες, παρατυπίες ή/και υπερβάσεις όρων της χορηγηθείσας άδειας. Σημειώνεται επίσης ότι με την εν λόγω νομοθεσία οι αγοραστές μονάδων σε μεγάλες αναπτύξεις θα μπορούν να πάρουν τίτλους ιδιοκτησίας, ανεξάρτητα από τυχόν επιμέρους παρατυπίες σε μέρος των μονάδων ή των κοινόχρηστων χώρων.

Συναφώς αναφέρεται ότι, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, τον Ιούνιο του 2011 υπήρχαν κατατεθειμένα στο Τμήμα πωλητήρια έγγραφα που αφορούσαν περίπου 120.000 οικιστικές μονάδες από τις οποίες για 26.000 μόνο έχει ζητηθεί η έκδοση τίτλων ιδιοκτησίας. Επισημάναμε ότι, λαμβάνοντας υπόψη τον αριθμό των περιπτώσεων για τις οποίες, για διάφορους λόγους, εκκρεμεί η έκδοση τίτλων, είναι φανερό ότι αν τελικά διευθετηθούν, τα έσοδα του δημοσίου θα ανέλθουν σε εκατομμύρια ευρώ από μεταβιβαστικά τέλη. Χωρίς να σχολιάζουμε, εφόσον πρόκειται για κυβερνητική πολιτική, το θέμα ότι με τις νέες νομοθετικές ρυθμίσεις δυνατό να δημιουργείται θέμα άνισης μεταχείρισης των πολιτών που συμμορφώνονται πλήρως με τις νομικές τους υποχρεώσεις και όσων όχι, έστω και χωρίς δική τους ευθύνη αλλά με υπαιτιότητα τρίτων, επισημάναμε ότι η αποτελεσματική αντιμετώπιση του θέματος, θα συμβάλει στην απάμβλυνση ή/και επίλυση του χρόνιου προβλήματος έκδοσης τίτλων ιδιοκτησίας και ταυτόχρονα και στην ενίσχυση των δημοσίων εσόδων του Κράτους.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε τους λόγους που οδήγησαν στην αποτυχία υλοποίησης των στόχων του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμου του 2004, αναφέροντας, μεταξύ άλλων, ότι τα ειδικά πιστοποιητικά που προβλέπονταν ήταν ελλιπή και ότι ο Νόμος άφησε εκτός πεδίου εφαρμογής ένα μεγάλο αριθμό οικοδομών. Επίσης ανέφερε ότι όλες αυτές οι αδυναμίες αναμένεται να διευθετηθούν, στο βαθμό που είναι δυνατό, με την «Πολεοδομική Αμνηστία», που ήδη, έχει τεθεί σε εφαρμογή.

Σχέδιο επαναχωρομέτρησης της ελεύθερης περιοχής Κύπρου. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφαση του ημερ. 13.10.1999, ενέκρινε την υλοποίηση του σχεδίου επαναχωρομέτρησης της ελεύθερης περιοχής Κύπρου και την αντικατάσταση όλων των υφιστάμενων γραφικών κτηματικών σχεδίων με νέα ψηφιακά, ψηλής ακρίβειας και πιστότητας. Η επαναχωρομέτρηση υπολογίστηκε ότι θα περατωθεί σε διάστημα επτά χρόνων (2000-2006), με συνολικό κόστος περίπου €47 εκ.

Για την περίοδο 2000-2003 η δαπάνη που πραγματοποιήθηκε περιορίστηκε στο ποσό των €2.008.190. Η δαπάνη για την περίοδο 2004-2010 σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, ανήλθε σε περίπου €8.286.743. Επισημάναμε ότι δεν έχει επιτευχθεί η υλοποίηση του σχεδίου επαναχωρομέτρησης μέσα στο χρονοδιάγραμμα που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο και ζητήσαμε να πληροφορηθούμε τους λόγους για τους οποίους εξακολουθεί να καθυστερεί η υλοποίηση του έργου και τα μέτρα που προτίθεται να πάρει το Τμήμα για προώθησή του. Συναφώς αναφέρεται ότι τα δεδομένα της επαναχωρομέτρησης εντάσσονται και καταχωρίζονται στο Σύστημα Πληροφοριών Γης (ΣΠΓ), στη χωρομετρική βάση δεδομένων. Παρατηρήσαμε ότι μέχρι τις 31.12.2010 έχουν εισαχθεί στο ΣΠΓ από σύνολο περίπου 1.100.000 μόνο 170.060 τεμάχια γης ή ποσοστό 15,5% (13% μέχρι τις 31.12.2009).

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι, οι πρόνοιες του προηγούμενου στρατηγικού σχεδίου, όπως έγκαιρη εξασφάλιση του αναγκαίου εξοπλισμού και κατάλληλα εκπαιδευμένου προσωπικού και ανάθεση εργασιών στον ιδιωτικό τομέα, δεν έχουν υλοποιηθεί. Ως αποτέλεσμα, οι εργασίες που έχουν συμπληρωθεί μέχρι σήμερα καλύπτουν ένα μικρό ποσοστό του όλου έργου. Ο Διευθυντής ανέφερε επίσης ότι στις περιοχές που έχει ολοκληρωθεί η επαναχωρομέτρηση, μειώθηκε ουσιαστικά ο χρόνος διεκπεραίωσης των υποθέσεων και αναβαθμίστηκε η αξιοπιστία του κτηματικού σχεδίου. Επιπρόσθετα ανέφερε ότι το Τμήμα, έχει ετοιμάσει νέο αναθεωρημένο στρατηγικό σχέδιο, με βάση τις μέχρι σήμερα εμπειρίες, το οποίο αναμένεται να προωθηθεί σύντομα προς το Υπουργείο Εσωτερικών.

Καθυστέρηση στην εξέταση των αιτήσεων για μίσθωση/άδεια χρήσης κρατικής γης. Η εξέταση των αιτήσεων για μίσθωση/άδεια χρήσης κρατικής γης καθυστερεί σημαντικά από το Τμήμα (μέχρι και 10 χρόνια σε μερικές περιπτώσεις), με αποτέλεσμα οι αιτητές σε ορισμένες περιπτώσεις να παύουν να ενδιαφέρονται, ενώ το Τμήμα συνεχίζει την διαδικασία εξέτασης της αίτησης δαπανώντας πολύτιμο χρόνο. Επίσης παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην υπογραφή των σχετικών συμβολαίων μετά τη λήψη της σχετικής απόφασης από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Ο Διευθυντής σημείωσε ότι έχουν δοθεί οδηγίες για γρηγορότερη εξέταση των υποθέσεων, όπου είναι δυνατό.

Κλάδος Χωρομετρίας.

(α) Κριτήρια και προγραμματισμός εξέτασης αιτήσεων/υποθέσεις με επίσπευση. Διαπιστώθηκαν αδυναμίες στον προγραμματισμό και την διεκπεραίωση των διαφόρων αιτήσεων του Κλάδου Χωρομετρίας στα Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος, με αποτέλεσμα πολλές αιτήσεις να καθυστερούν για σειρά ετών, αρκετές εκκρεμούν μέχρι 10 και πλέον έτη. Διαπιστώθηκαν επίσης, αρκετές υποθέσεις οι οποίες αφορούσαν αιτήσεις με επίσπευση, και υποβλήθηκαν πριν αρκετά χρόνια, για τις οποίες ενώ καταβλήθηκαν επί πλέον δικαιώματα για επίσπευση, εξακολουθούν να εκκρεμούν, σε αντίθεση με τις σχετικές εγκυκλίους του Διευθυντή του Τμήματος, που προνοούν, μεταξύ άλλων, την εξέτασή τους σε λογικά χρονικά πλαίσια, όχι πέραν των έξι μηνών.

Από έλεγχο στον Κλάδο Κτηματολογικού Γραφείου Λάρνακας, φαίνεται να μην υπάρχει ορθολογιστικός προγραμματισμός και σαφή κριτήρια ως προς την εξέταση των διαφόρων αιτήσεων στον Κλάδο Χωρομετρίας, με αποτέλεσμα αρκετές αιτήσεις να εκκρεμούν για σειρά ετών, ενώ άλλες αιτήσεις πολύ πιο πρόσφατες προωθούνται και διεκπεραιώνονται, χωρίς να υπάρχει αιτιολόγηση. Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα καθορίσει σαφή κριτήρια που να διασφαλίζουν την ίση μεταχείριση και εξυπηρέτηση του κοινού και τη διασφάλιση των δικαιωμάτων του Κράτους. Ειδικότερα εισηγηθήκαμε όπως τεθούν κριτήρια που να καθορίζουν την ιεράρχηση των αιτήσεων κατά κατηγορία και όπως γίνεται προγραμματισμένη εξέταση των αιτήσεων με βάση την ιεράρχησή τους, με έμφαση στον προγραμματισμό των επιτόπιων επισκέψεων, ώστε να εξυπηρετούνται όλες οι περιοχές/χωριά, εντός λογικών χρονικών πλαισίων και των δυνατοτήτων του Τμήματος. Επίσης εισηγηθήκαμε όπως εντατικοποιηθεί η προσπάθεια ώστε να ξεκαθαρίσουν όλες οι παλαιές υποθέσεις τουλάχιστον, βάσει καθορισμένου χρονοδιαγράμματος.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι το Τμήμα λαμβάνει μέτρα για την επίλυση των πιο πάνω προβλημάτων και ότι δίνεται προτεραιότητα σε μεγάλα κρατικά έργα ανάπτυξης, έργα των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου καθώς και σε υποθέσεις δικαστηρίου, πολυκατοικιών, διαχωρισμού οικοπέδων, στη χωρομέτρηση και ετοιμασία κυβερνητικών οικισμών και συνοικισμών αυτοστέγασης.

(β) Διεξαγωγή κτηματικών χωρομετρικών εργασιών από αρμόδιους χωρομέτρες. Με την εφαρμογή του περί Χωρομετρίας Νόμου, Ν.67(Ι)/2005, οι πολίτες, Κυβερνητικά Τμήματα, Υπηρεσίες, Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Οργανισμοί, έχουν την επιλογή της ανάθεσης υποθέσεων που χρειάζονται κτηματική χωρομετρική εργασία σε ιδιώτες αρμόδιους χωρομέτρες.

Σχετικά με το πιο πάνω, πολίτες φαίνεται να υποβάλλουν παράπονα στο Τμήμα αλλά και στην Υπηρεσία μας, για το ύψος των ποσών που καλούνται να καταβάλλουν στους ιδιώτες χωρομέτρες για τη διεξαγωγή των εργασιών αυτών, τα οποία είναι σημαντικά πιο ψηλά σε σύγκριση με τα αντίστοιχα τέλη του Τμήματος.

Με σχετική επιστολή του ημερ. 25.11.2009, προς τη Νομική Υπηρεσία, ο Διευθυντής του Τμήματος, ως Πρόεδρος του Συμβουλίου Κτηματογράφησης Κύπρου, ζήτησε γνωμάτευση κατά πόσο δύναται το Συμβούλιο αφενός να παρέμβει σχετικά με το θέμα της υπερτιμολόγησης από τους αρμόδιους ιδιώτες χωρομέτρες, με σκοπό τη ρύθμιση του θέματος, είτε με την έκδοση Κανονισμών δυνάμει του άρθρου 67 του υπό αναφορά Νόμου, είτε με τροποποίηση του Νόμου, και αφετέρου να καθορίσει πλαίσιο χρεώσεων το οποίο να αναφέρεται σε κατώτατη ενδεικτική ή ανώτατη επιτρεπόμενη αμοιβή του ιδιώτη χωρομέτρη για το κάθε είδος εργασίας ξεχωριστά, χωρίς αυτό να αποτελεί περιοριστικό μέτρο ανταγωνισμού.

Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε ως προς τις ενέργειες στις οποίες έχει προβεί το Τμήμα με σκοπό την προώθηση μέτρων που θα μπορούσαν να θέσουν τις αμοιβές των ιδιωτών χωρομετρών πάνω σε λογικές βάσεις.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι στάληκε εκ νέου επιστολή στον Γενικό Εισαγγελέα για σχετική γνωμάτευση. Σημείωσε επίσης ότι το Τμήμα καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για μείωση του αριθμού των καθυστερημένων υποθέσεων αλλά συνάμα αυξάνεται και ο αριθμός των ιδιωτών αρμόδιων χωρομετρών, γεγονός που ενισχύει τον μεταξύ τους υγιή ανταγωνισμό.

Κατάθεση πωλητήριων εγγράφων. Από σχετικό έλεγχο στο Επαρχιακό Γραφείο Λάρνακας διαπιστώθηκε περίπτωση για την οποία για το ίδιο αντικείμενο πώλησης (διαμέρισμα) κατατέθηκαν 2 πωλητήρια έγγραφα σε διαφορετικές ημερομηνίες, με τον ίδιο πωλητή και διαφορετικό αγοραστή, ενώ δεν υπήρχε οποιαδήποτε ένδειξη στα πωλητήρια έγγραφα με το δεύτερο αγοραστή ότι περιήλθε σε γνώση του ότι το ίδιο ακίνητο βαρύνεται ήδη με κατάθεση πωλητήριου εγγράφου. Ο δεύτερος αγοραστής του συγκεκριμένου διαμερίσματος καταχώρισε αγωγή με αρ. 3669/2010 στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας εναντίον του πωλητή καθώς και του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ζητώντας, μεταξύ άλλων, διάφορα χρηματικά ποσά και τιμωρητικές αποζημιώσεις. Παρόμοιες περιπτώσεις εντοπίστηκαν σε προηγούμενα χρόνια στα Επαρχιακά Κτηματολόγια Πάφου και Λάρνακας. Εκφράσαμε την άποψη ότι για σκοπούς προστασίας των πολιτών, το Τμήμα πρέπει να εξεύρει τρόπους με τους οποίους να είναι εύκολος ο εντοπισμός κατά πόσο για

την ίδια περιουσία έχει κατατεθεί προηγουμένως και άλλο πωλητήριο έγγραφο. Για το σκοπό αυτό η Υπηρεσία μας υπέβαλε συγκεκριμένες εισηγήσεις, π.χ. σε περιπτώσεις πολυκατοικιών, εισηγηθήκαμε όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο, όπου είναι πρακτικό, να κατατίθενται εξ' αρχής ολοκληρωμένα σχέδια (με όλους τους ορόφους, χώρους στάθμευσης, αποθήκες κ.λπ.) και να γίνεται λεπτομερής καταχώριση στο σύστημα για ολόκληρο το κτιριακό συγκρότημα. Σε περίπτωση αλλαγής σχεδίων να υποβάλλονται νέα και σε κάθε περίπτωση κατάθεσης πωλητηρίου εγγράφου, να γίνεται η κατάλληλη ενημέρωση του συστήματος και ο σχετικός έλεγχος.

Μέρος Β

Υποθέσεις απαλλοτριώσεων όπου καταβλήθηκε/κατατέθηκε η αποζημίωση, ενώ η εγγραφή τους εκκρεμεί ακόμη. Αρκετά τεμάχια γης που επηρεάστηκαν από απαλλοτριώσεις, για τα οποία καταβλήθηκε/κατατέθηκε ήδη η αποζημίωση στους δικαιούχους, εξακολουθούν να είναι εγγεγραμμένα στους πρώην ιδιοκτήτες, χωρίς να έχουν εγγραφεί στο όνομα της Δημοκρατίας. Για τις περιπτώσεις όπου οι απαλλοτριώσεις αφορούν στη δημιουργία ή/και διαπλάτυνση δρόμων, οι οποίοι δεν τιτλοποιούνται στο όνομα της Δημοκρατίας, δεν εκδόθηκαν αναθεωρημένοι τίτλοι στους ιδιοκτήτες. Συγκεκριμένα εκκρεμεί η εγγραφή 11.481 επηρεαζόμενων τεμαχίων γης, παγκύπρια, για τα οποία η γνωστοποίηση της απαλλοτρίωσης χρονολογείται από το 1975.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι το πρόβλημα οφείλεται κυρίως στην σοβαρή έλλειψη προσωπικού που υπάρχει στο Τμήμα και σε άλλες πειστικές προτεραιότητες και ότι έχει δημιουργηθεί υποτομέας εγγραφής σε κάποια επαρχιακά γραφεία και αναμένεται ότι σταδιακά το πρόβλημα θα εκλείψει.

Παράνομη επέμβαση ιδιώτη πάνω σε κρατική παραλιακή γη στη Λάρνακα. Ιδιώτης στη Λάρνακα, του οποίου η σύμβαση έληξε από το 1987 και έκτοτε δεν ανανεώθηκε, εξακολουθεί να κάνει χρήση/επέμβαση σε κρατική γη, ενώ πρόσφατα έχει προβεί και σε άλλες παράνομες επεμβάσεις, χωρίς να εξασφαλίσει τις σχετικές άδειες. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με σχετικές αποφάσεις του ημερ. 18.2.1993 και 24.1.1999, απέρριψε αίτημά του για ανανέωση της σύμβασης και, παράλληλα, αποφάσισε όπως αυτός καταβάλει δικαιώματα για τον κατασκηνωτικό χώρο (παράνομη κατοχή και χρήση παραλιακής γης) από το 1986 μέχρι την άρση της επέμβασης, καθώς και τη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον του, τόσο από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για την παράνομη επέμβαση σε κρατική γη, όσο και από τον Έπαρχο Λάρνακας, για ανέγερση οικοδομής χωρίς άδεια από την αρμόδια Αρχή.

Το θέμα παραπέμφθηκε από το ΤΚΧ στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας τον Σεπτέμβριο του 2002, προκειμένου να καταχωρίσει αγωγή στο δικαστήριο, για είσπραξη των ενδιάμεσων οφελών και για άρση της επέμβασης. Συναφώς αναφέρεται ότι ο συγκεκριμένος ιδιώτης έχει προσφύγει, εναντίον της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου του 1993, στο Ανώτατο Δικαστήριο (Υπόθεση αρ. 529/93), το οποίο με απόφασή του ημερ. 14.4.1994 απέρριψε την πιο πάνω προσφυγή. Επίσης, σχετικό αίτημα του ιδιώτη όπως η συγκεκριμένη κρατική γη, στην οποία βρίσκεται η μόνιμη κατοικία του, εγγραφεί στο όνομα του και στα τρία παιδιά του, με βάση σχετικούς Κανονισμούς για παραχώρηση τίτλων ιδιοκτησίας σε εκτοπισθέντες (ΚΔΠ 163/06), απορρίφθηκε. Εναντίον της εν λόγω απόφασης, ο συγκεκριμένος ιδιώτης έχει προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο το οποίο με απόφασή του ημερ. 22.10.2008 απέρριψε την προσφυγή του, επειδή δεν κρίθηκε δικαιούχος εγγραφής της συγκεκριμένης κρατικής γης.

Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, το θέμα της είσπραξης των ενδιάμεσων οφελών και άρσης της επέμβασης εκκρεμεί στο Γενικό Εισαγγελέα.

Επεμβάσεις σε κρατική γη στην οικιστική περιοχή της Αγίας Νάπας. Από επιτόπιο έλεγχο του Τμήματος το 1989 στην Αγία Νάπα, διαπιστώθηκε ότι υπήρχαν 92 περιπτώσεις επεμβάσεων ιδιωτών σε κρατική γη. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με σχετική απόφαση του, έδωσε οδηγίες όπως, στις περισσότερες περιπτώσεις, πωληθεί η γη σ' αυτούς που προέβησαν στην επέμβαση, οι οποίοι έχουν διευθετήσει τα ενδιάμεσα οφέλη που προέκυψαν από την παράνομη κατοχή και χρήση της κρατικής γης, ενώ για τις υπόλοιπες περιπτώσεις να ληφθούν μέτρα για άρση της επέμβασης.

Το ολικό εισπρακτέο ποσό από την πώληση, σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ήταν €1.847.852 (£1.081.500), το οποίο, με έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών τον Φεβρουάριο του 1997, αποφασίστηκε να εισπραχθεί σε 4 ίσες άτοκες ετήσιες δόσεις.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με νέα απόφαση του αρ. 61.451 και ημερ. 12.1.2005, έδωσε μια τελευταία ευκαιρία στους πιο πάνω να καταβάλουν τα οφειλόμενα ποσά μέσα σε ένα χρόνο από την ημερομηνία κοινοποίησης προς αυτούς της απόφασης και σε περίπτωση που και πάλι δεν συμμορφωθούν, τότε να ληφθούν δικαστικά μέτρα εναντίον τους. Αναφέρεται ότι, το Τμήμα τον Ιανουάριο του 2009, παρέπεμψε 25 περιπτώσεις επεμβάσεων σε κρατική γη για τις οποίες οι ιδιώτες/επεμβασίες δεν ανταποκρίθηκαν στις σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, στον Γενικό Εισαγγελέα, με σκοπό την προώθηση της διαδικασίας καταχώρισης αγωγών για άρση της επέμβασης και είσπραξη ενδιάμεσων οφελών από την παράνομη κατοχή και χρήση της κρατικής γης από το 1996. Το θέμα εκκρεμεί.

Ο Διευθυντής ανέφερε ότι ετοιμάστηκαν εκθέσεις για όλες τις επεμβάσεις και αναμένεται να διαβιβαστούν αμέσως στον Γενικό Εισαγγελέα για τα περαιτέρω.

Κυβερνητικά αγροκτήματα στην Πάφο. Στην Επαρχία Πάφου υπάρχουν κυβερνητικά αγροκτήματα σε πέντε περιοχές, η διαχείριση των οποίων ανατέθηκε αρχικά στο Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ενώ από το 1993, με βάση το άρθρο 18(1) του περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, αρμόδιος για τη διαχείριση είναι ο Υπουργός Εσωτερικών και, κατ' επέκταση, το ΤΚΧ. Από σχετικό έλεγχο η Υπηρεσία μας διαπίστωσε τα πιο κάτω προβλήματα, τα οποία χρήζουν άμεσης επίλυσης.

(α) Σύμφωνα με γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα, επειδή τα ενοικιαστήρια έγγραφα των κλήρων των κυβερνητικών αγροκτημάτων στην Πάφο προνοούν ρητά για αναθεώρηση του ύψους του ενοικίου κάθε οκτώ χρόνια, κατά συγκεκριμένες ημερομηνίες, δηλαδή το 1988, 1996 και 2004, και η Δημοκρατία δεν άσκησε το δικαίωμα της αυτό το 1988 και 1996, η επόμενη αναθεώρηση θα μπορούσε να είχε γίνει το 2004. Το Τμήμα, παρά το γεγονός ότι έχει προβεί σε αναθεώρηση των ενοικίων για το 2004 (εισπρακτέα από 2.1.2005), εντούτοις, με σχετικές οδηγίες του Υπουργείου Εσωτερικών, αναστάλθηκε προσωρινά η είσπραξη των αναθεωρημένων ενοικίων για τα έτη 2004 και 2005.

Το Τμήμα εξακολουθεί να εισπράττει τα παλιά ενοίκια, ενώ η συνολική διαφορά μεταξύ των αναθεωρημένων και των υφιστάμενων ενοικίων ανέρχεται σε περίπου €304.130 ετησίως και αφορά 411 κλήρους.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι το θέμα συζητήθηκε πολλές φορές και αναμένεται να επιλυθεί οριστικά με την τροποποίηση των υφιστάμενων Κανονισμών.

Επιπρόσθετα, σε αρκετές περιπτώσεις, όπου ο Γενικός Εισαγγελέας έκρινε ότι οι συμβάσεις δεν είναι σε ισχύ και έγινε αναθεώρηση των σχετικών μισθωμάτων, οι μισθωτές δεν καταβάλλουν το αναθεωρημένο μίσθωμα, με αποτέλεσμα να παρατηρείται σημαντική απώλεια δημόσιων εσόδων. Η ετήσια απώλεια εσόδων για τις περιπτώσεις αυτές, μετά το 2004, περιλαμβάνεται στο ποσό των €304.130 που αναφέρεται πιο πάνω.

(β) Οι συμβάσεις μίσθωσης μεταξύ της Δημοκρατίας και τεσσάρων Συνεργατικών Εταιρειών, οι οποίες με τη σειρά τους μίσθωναν τη γη σε γεωργούς, ακυρώθηκαν από τις 31.12.1997 και έκτοτε οι υπομισθωτές καταβάλλουν απευθείας στο ΤΚΧ τα μισθώματα, χωρίς να υπάρχει μέχρι σήμερα σύμβαση μεταξύ του Τμήματος και των δικαιούχων γεωργών.

Με βάση γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 26.11.2002, για όλους τους επηρεαζόμενους κλήρους θα έπρεπε να ακολουθηθεί εξαρχής η διαδικασία που προβλέπεται από τους σχετικούς Κανονισμούς, καθότι η σύμβαση υπομίσθωσης μεταξύ Συνεργατικής Εταιρείας και καλλιεργητή δεν ισχύει πλέον, κάτι που δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα, για αρκετές περιπτώσεις.

(γ) Περιπτώσεις συμβάσεων που έχουν λήξει.

- (i) Η σύμβαση μίσθωσης με τη Συνεργατική Εταιρεία Ποτίμων Ατδ η οποία είχε περίοδο 30 χρόνων, με δικαίωμα ανανέωσης για άλλα 10-20 χρόνια, έληξε στις 30.9.2010 και κατ' επέκταση οι υπομισθώσεις ιδιωτών με τη μισθώτρια εταιρεία. Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του ημερ. 2.11.2010, απέρριψε αίτηση που υποβλήθηκε στις 19.2.2008 από τη Συνεργατική Εταιρεία Ποτίμων Ατδ για ανανέωση της σύμβασης για περίοδο 20 χρόνων, μετά από σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.
- (ii) Όσον αφορά στις συμβάσεις μίσθωσης με τη Συνεργατική Εταιρεία Γεροσκήπου Ατδ, (τσιφλικί Γεροκηπιάς και μέρος τσιφλικιού Αχέλειας) οι οποίες επίσης είχαν περίοδο 30 χρόνων και έληξαν στις 14.11.2010, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, η μισθώτρια εταιρεία δεν έχει υποβάλει αίτηση για ανανέωση των συμβάσεων.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι στάληκε σχετική επιτολή ημερ. 1.2.2011, στο Υπουργείο Εσωτερικών με κοινοποίηση στον Γενικό Εισαγγελέα, για σχετικές οδηγίες όσον αφορά στις περιπτώσεις του τσιφλικιού Ποτίμων. Όσον αφορά στις συμβάσεις μίσθωσης μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Συνεργατική Εταιρεία Γεροσκήπου Ατδ, έχουν υποβληθεί μερικές αιτήσεις από τους υφιστάμενους μισθωτές ή τους κληρονόμους πρώην κατόχων κλήρων για επανεκμίσθωση, ενώ καταβάλλονται προσπάθειες από το Τμήμα για υποβολή σχετικών αιτήσεων από τους υπόλοιπους καλλιεργητές ή σε αντίθετη περίπτωση θα γίνει νέα αναδιανομή.

(δ) Σε μερικές περιπτώσεις, όπου κάτοχοι κλήρων είχαν αποβιώσει, οι κλήροι περιήλθαν στην κατοχή των κληρονόμων, χωρίς να διερευνηθεί κατά πόσο ικανοποιούνταν οι όροι των σχετικών συμβολαίων.

Άδειες χρήσης κρατικής γης που ανανεώνονται από χρόνο σε χρόνο. Διαπιστώθηκαν αρκετές περιπτώσεις αδειών χρήσης κρατικής γης που υπογράφηκαν πριν από αρκετά χρόνια (μερικές χρονολογούνται πριν από το 1960), οι οποίες αφορούν σε οικονομική/εμπορική χρήση και συνεχίζουν να ανανεώνονται αυτόματα από χρόνο σε χρόνο και μετά την έναρξη ισχύος του περί Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων Νόμου, χωρίς να γίνει επανεξέτασή τους, ειδικά στις περιπτώσεις όπου το μίσθωμα είναι ονομαστικό (σε αρκετές περιπτώσεις ανέρχεται στα 5 σεντ το χρόνο). Ως παράδειγμα αναφέρεται η άδεια χρήσης κρατικής γης Οργανισμού Δημοσίου Δικαίου, ο οποίος καταβάλλει από το 1957 μέχρι σήμερα ετήσιο ενοίκιο ύψους €0,43 (£0,25), ενώ το ετήσιο αγοραίο ενοίκιο, σύμφωνα με εκτίμηση του Τμήματος στις 31.12.2000, υπολογίστηκε σε περίπου €20.503 (£12.000).

Εισηγηθήκαμε όπως όλες οι πιο πάνω περιπτώσεις επανεξεταστούν το συντομότερο δυνατόν, μέσα στα πλαίσια των περί Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων του 2001 μέχρι 2007 και συγκεκριμένα να τερματιστούν και να υπογραφούν νέες, με ετήσιο αγοραίο ενοίκιο που να αναθεωρείται κάθε πέντε χρόνια με βάση την αγοραία αξία της κρατικής γης, νοουμένου ότι η άδεια χρήσης θα βρίσκεται σε ισχύ.

Επειδή η διαδικασία τροποποίησης/τερματισμού των συμβάσεων μίσθωσης και αδειών χρήσης είναι χρονοβόρα, το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφαση του αρ. 59.775, ημερ. 7.4.2004, εξουσιοδότησε τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών όπως, σε συνεννόηση με το Διευθυντή του ΤΚΧ, προβαίνουν σε τροποποίηση ή/και τερματισμό των συμβάσεων μίσθωσης και των αδειών χρήσης κρατικής γης που συνιστούν κρατική ενίσχυση και στη συνολολόγηση νέων συμβάσεων μίσθωσης και στη χορήγηση νέων αδειών χρήσης, χωρίς την παραπομπή τους στο Υπουργικό Συμβούλιο.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες προς όλους τους Επαρχιακούς Κτηματολογικούς Λειτουργούς, για άμεση υλοποίηση των εισηγήσεων μας και ήδη προωθήθηκε η διαδικασία και αναμένεται σύντομα να υπογραφούν αρκετές νέες άδειες χρήσης, όπου θα προβλέπεται αναθεώρηση του τέλους χρήσης κάθε πέντε χρόνια, ενώ για αρκετές άλλες άδειες χρήσης έχει εξασφαλιστεί σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για ακύρωσή τους. Ανέφερε επίσης ότι διαβιβάστηκαν ήδη στον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών αρκετές άδειες χρήσης με αναθεωρημένο τέλος χρήσης, για έγκριση.

Ανταλλαγή ακίνητης ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας με ιδιωτική γη. Διαπιστώθηκε ότι δεν ακολουθείται ομοιόμορφη πολιτική από το Τμήμα αναφορικά με αιτήσεις ανταλλαγής κρατικής γης με ιδιωτική και συγκεκριμένα παρατηρήσαμε ότι σε παρόμοιες περιπτώσεις αίτησης για ανταλλαγή κρατικής γης με ιδιωτική γη, ο χειρισμός εκ μέρους του Τμήματος, όσον αφορά στη σύσταση του προς την αρμόδια Υπουργική Επιτροπή για λήψη σχετικής απόφασης από το Υπουργικό Συμβούλιο, ήταν διαφορετική.

Εισηγηθήκαμε όπως, για σκοπούς καλύτερης διαχείρισης της κρατικής γης, μελετηθεί η τροποποίηση του Κανονισμού 11, των Περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Διάθεση) Κανονισμών, του 1989-99, ο οποίος προβλέπει ότι «ανταλλαγή ακίνητης ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας με ιδιωτική ακίνητη ιδιοκτησία μπορεί να γίνεται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, εκτός εάν γίνεται για σκοπούς ευθυγράμμισης και αναπροσαρμογής συνόρων ενός ή περισσότερων όμορων τεμαχίων γης ή για βελτίωση του οδικού δικτύου», ώστε να καθοριστούν σαφή κριτήρια που να εξειδικεύουν τις «εξαιρετικές περιπτώσεις» αναφορικά με την ανταλλαγή ακίνητης ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας με ιδιωτική γη, κατά τρόπο ανάλογο όπως έγινε με τη χορήγηση πολεοδομικής άδειας κατά παρέκκλιση.

Όπως πληροφορηθήκαμε το Τμήμα, μέσα στα πλαίσια της ετοιμασίας νέων Κανονισμών που αφορούν στην διάθεση κρατικής γης, εισηγήθηκε την τροποποίηση του σχετικού Κανονισμού.

Αντίθεση των περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας Κανονισμών με τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Κανονισμούς. Οι περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Διάθεση) Κανονισμοί (ΚΔΠ 173/89), όπως τροποποιήθηκαν, οι οποίοι εκδόθηκαν δυνάμει του άρθρου 18 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, βάσει των οποίων εξετάζονται και εγκρίνονται από το Υπουργικό Συμβούλιο οι συμβάσεις μίσθωσης κρατικής γης, περιέχουν διατάξεις/όρους που βρίσκονται σε αντίθεση με τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους του 2001 μέχρι 2007. Συγκεκριμένα, στις περιπτώσεις εκμίσθωσης κρατικής γης για βιομηχανικούς σκοπούς, το μίσθωμα καθορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο και η αναθεώρηση του γίνεται, μετά τα πρώτα επτά χρόνια και στη συνέχεια κάθε πενταετία, με βάση την αυξομείωση του τιμαριθμικού δείκτη. Αντίθετα, βάσει των περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων και Κανονισμών, το μίσθωμα έπρεπε να υπολογίζεται πάνω στην αγοραία αξία του ακινήτου και η εκμισθωμένη γη να επανεκτιμάται με βάση τη νέα εκτίμηση της αγοραίας αξίας ανά πενταετία. Όπως πληροφορηθήκαμε, το Τμήμα έχει ετοιμάσει, μετά από υπόδειξη του Γενικού Εισαγγελέα, νέο προσχέδιο αναθεωρημένων Κανονισμών, ώστε αυτοί να συνάδουν με τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους, το οποίο μετά από τον νομοτεχνικό έλεγχο προωθήθηκε και εγκρίθηκε στις 12.12.2010 από το Υπουργικό Συμβούλιο. Οι τροποποιημένοι Κανονισμοί αναμένονται να κατατεθούν στην Βουλή για ψήφιση. Ο Διευθυντής μάς ανέφερε επίσης ότι, το Τμήμα αναθεωρεί τα μισθώματα κάθε πέντε χρόνια, έτσι ώστε να εισπράττεται το αγοραίο ενοίκιο, σύμφωνα με τον περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμο.

Καθυστερήσεις στην εκτέλεση ενταλμάτων πώλησης ακίνητης ιδιοκτησίας. Εξακολουθεί να παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην εκτέλεση ενταλμάτων πώλησης ακίνητης ιδιοκτησίας, τα οποία εκδίδονται από τα Επαρχιακά Δικαστήρια κατόπιν αίτησης του Διευθυντή Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων για την είσπραξη καθυστερημένων φόρων. Ένας από τους παράγοντες που το Τμήμα λαμβάνει υπόψη προτού προβεί στην προώθηση των ενταλμάτων καταναγκαστικής πώλησης, είναι η ύπαρξη εμπράγματων βαρών στα ακίνητα, όπως υποθήκες από εμπορικές τράπεζες, που προηγούνται των απαιτήσεων του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων. Σε τέτοια περίπτωση το προϊόν της εκποίησης θα κατέληγε ολόκληρο ή μέρος του στις τράπεζες και όχι στο Δημόσιο.

Εκφράσαμε την άποψη ότι οι περιπτώσεις εκείνες, όπου η δεσμευθείσα ακίνητη περιουσία δεν βαρύνεται με εμπράγματα δικαιώματα, θα πρέπει να τυγχάνουν άμεσης προτεραιότητας από το Τμήμα, ενώ θα πρέπει να αξιολογούνται όλες οι υπόλοιπες περιπτώσεις και να προωθούνται ανάλογα, προκειμένου να εισπράττει η Κυβέρνηση το λαβείν της.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι οι περιπτώσεις όπου η δεσμευθείσα ακίνητη περιουσία δεν βαρύνεται με άλλα εμπράγματα δικαιώματα, τυγχάνουν άμεσης προτεραιότητας από το Τμήμα.

3.12.3 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΗΣΕΩΣ

Μέρος Α

Αναπτυξιακές Δαπάνες.

(α) Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Κατά το 2010 προϋπολογίστηκε για αναπτυξιακές δαπάνες ποσό €110.051.820 (€98.568.884 κατά το 2009) το οποίο αφορά κυρίως σε Πολεοδομικά Σχέδια Ανάπτυξης. Από το ποσό αυτό δαπανήθηκαν €72.124.857 ή ποσοστό 66% (€58.983.028 κατά το 2009 ή ποσοστό 60%). Σε ορισμένες περιπτώσεις το ποσοστό απόκλισης των πραγματικών δαπανών και αυτών που προϋπολογίστηκαν ήταν σημαντικό, ενώ σε άλλες δεν διενεργήθηκαν καθόλου δαπάνες.

(β) Επιβάρυνση κονδυλίων του Προϋπολογισμού με δαπάνες άλλων έργων και μεταφορά πιστώσεων. Διαπιστώθηκε ότι για συνεχόμενα χρόνια, μέρος των πιστώσεων που προϋπολογίζονται στους ετήσιους Προϋπολογισμούς για διάφορα έργα δεν δαπανώνται για το σκοπό που εγκρίνονται αλλά, με έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών, μεταφέρονται κάθε χρόνο σημαντικά ποσά ως εξοικονομήσεις για να καλύψουν δαπάνες άλλες από την εγκεκριμένη πρόνοια των Προϋπολογισμών. Επίσης, σε μεμονωμένες περιπτώσεις, κάποια κονδύλια έργων επιβαρύνονται με τις δαπάνες άλλων έργων, για τα οποία (άλλα έργα) δεν υπάρχει αντίστοιχη πρόνοια στον Προϋπολογισμό του έτους.

Αναφέραμε ότι, σύμφωνα με τον εκάστοτε περί Προϋπολογισμού της Δημοκρατίας Νόμο, αδαπάνητες πιστώσεις σε Άρθρα είτε γιατί δεν διενεργήθηκε οποιαδήποτε δαπάνη είτε γιατί ελάχιστες δαπάνες διενεργήθηκαν λόγω μη εκτέλεσης των έργων που προϋπολογίστηκαν, δεν μπορούν να θεωρούνται εξοικονομήσεις και να μεταφέρονται σε άλλα Άρθρα για κάλυψη άλλων αναγκών. Υπεδείξαμε επίσης ότι ο Προϋπολογισμός κάθε χρόνου πρέπει να ετοιμάζεται πάνω σε πιο ορθολογιστική βάση ώστε να αντιπροσωπεύει τις πραγματικές ανάγκες/δυνατότητες του Τμήματος.

Λογαριασμοί Καταθέσεων. Το σύνολο του Γενικού Λογαριασμού Καταθέσεων στις 31.12.2010, ανέρχόταν σε €5.522.610 (€5.478.510 κατά το 2009) και το σύνολο του λογαριασμού Αποσύρσεις Εγγυημένων Δανείων σε €10.874.100 (€16.074.720 κατά το 2009). Σε πολλές περιπτώσεις τα υπόλοιπα αφορούν κρατήσεις εργολάβων, καταθέσεις Δήμων ή Συμβουλίων Βελτιώσεως για αναπτυξιακά έργα ή αδαπάνητα υπόλοιπα καταθέσεων, που εκκρεμούν για πολλά χρόνια.

Ο λογαριασμός Αποσύρσεις Εγγυημένων Δανείων περιλαμβάνει ποσό ύψους €3.857.854 (όπως και το 2009), το οποίο αφορά σε λογαριασμούς με χρεωστικά υπόλοιπα, τα περισσότερα από τα οποία εκκρεμούν πριν από το 1998, χωρίς να φαίνονται οι λόγοι για τους οποίους δεν εισπράχθηκαν μέχρι τώρα, ενώ δεν φαίνεται να γίνονται αποτελεσματικές προσπάθειες είσπραξής τους. Για ορισμένες περιπτώσεις, τα χρεωστικά υπόλοιπα αφορούν στην πληρωμή εργολάβων πριν εξασφαλιστούν και κατατεθούν στο Τμήμα τα αναγκαία ποσά. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, θα πρέπει να γίνουν ενέργειες, ώστε τα οφειλόμενα ποσά να κατατεθούν στο Τμήμα.

Καθυστερημένα Έσοδα.

Γενικά. Σύμφωνα με την έκθεση καθυστερημένων εσόδων του Τμήματος το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2010 ανήλθε σε €3.125.214, σε σύγκριση με €1.943.592 στις 31.12.2009. Ποσό €2.781.503 αφορά σε καθυστερημένα έσοδα από τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Τ.Α.) για τη συνεισφορά τους για πολεοδομικά έργα, ποσό €264.162 αφορά σε καθυστερημένες δόσεις ενοικιαγοράς για κατοικίες σε κατεχόμενες περιοχές και ποσό €79.549 αφορά σε καθυστερημένα ενοίκια καταστημάτων εμπορικών κέντρων και κατοικιών στους συννοικισμούς αυτοστέγασης.

(α) Παρακολούθηση συνεισφοράς Α.Τ.Α. Παρατηρήθηκαν σημαντικές αδυναμίες και παραλείψεις στον έλεγχο και παρακολούθηση των καθυστερημένων εσόδων που αφορούν στη συνεισφορά των Α.Τ.Α. για πολεοδομικά έργα, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να επιβεβαιωθεί η ορθότητα των οφειλών που παρουσιάζονται και με κίνδυνο την απώλεια εσόδων για το Κράτος. Από δειγματοληπτικό έλεγχο, διαπιστώθηκε ότι για διάφορα έργα, για τα οποία έγιναν σημαντικές δαπάνες και η συνεισφορά των Α.Τ.Α. δεν έχει καταβληθεί, το Τμήμα δεν ενημέρωσε σχετικά το Υπουργείο Εσωτερικών, ώστε το ανάλογο ποσό

να αποκοπεί από την κρατική χορηγία που δικαιούνται οι Α.Τ.Α., ως η πολιτική για τη χρηματοδότηση των αναπτυξιακών έργων των Α.Τ.Α., η οποία καθορίστηκε από το Υπουργείο Οικονομικών το 2009.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε όπως για διασφάλιση των εσόδων του Κράτους, για όλα τα έργα τα οποία υλοποιήθηκαν ή υλοποιούνται με συνεισφορά των Α.Τ.Α., τεθούν διαδικασίες παρακολούθησης μέσω ειδικού μητρώου ώστε να εντοπίζονται οι περιπτώσεις οφειλών. Ανάλογη εισήγηση έγινε από την Υπηρεσία μας και κατά τα προηγούμενα χρόνια, χωρίς το Τμήμα να την έχει υιοθετήσει. Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί ότι για όλες τις περιπτώσεις που χρεώθηκαν τα αντίστοιχα κονδύλια των έργων, οι Α.Τ.Α. έχουν εμβάσει το ποσό που τους αναλογεί και ότι αυτό έχει κατατεθεί στα έσοδα του Κράτους.

(β) Καθυστερημένα Ενοίκια. Από δειγματοληπτικό έλεγχο στο μητρώο καθυστερημένων ενοικίων, παρατηρήθηκε ότι σε αρκετές περιπτώσεις δεν εισπράχθηκε κανένα ποσό κατά τα τελευταία χρόνια χωρίς ωστόσο να ληφθούν οποιαδήποτε μέτρα ενώ σε διάφορες περιπτώσεις τα συμβόλαια που λήγουν δεν ανανεώνονται αφού πολλοί ενοικιαστές αρνούνται να υπογράψουν νέα συμβόλαια.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι η μη έγκαιρη λήψη των αναγκαίων μέτρων στο στάδιο που παρουσιάζονται οι καθυστερήσεις, σε ορισμένες περιπτώσεις δημιουργεί προβλήματα στην είσπραξη των εσόδων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, στην απάντησή του την οποία μας διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι οι προσπάθειες είσπραξης των καθυστερημένων ενοικίων είναι συνεχείς και σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης, οι υποθέσεις αποστέλλονται στο Δικαστήριο. Το θέμα της άρνησης των ενοικιαστών για υπογραφή των ανανεωμένων ενοικιαστηρίων εγγράφων και της μη καταβολής των οφειλομένων ενοικίων έχει παραπεμφθεί στο Υπουργείο Εσωτερικών για λήψη σχετικής απόφασης.

Οφειλές Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Τ.Α.) για απαλλοτριώσεις πολεοδομικών έργων. Σύμφωνα με επιστολή του Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (Τ.Κ.Χ.), προς το Διευθυντή του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, οι καθυστερημένες οφειλές των Δήμων και Κοινοτήτων για απαλλοτριώσεις πολεοδομικών έργων στις 31.12.2010 ανέρχονταν σε €4.376.836, το οποίο ποσό όπως αναφέρεται καταβλήθηκε εξ'ολοκλήρου από το Τ.Κ.Χ. κατ'εξαίρεση και ζήτησε όπως το Τμήμα προβεί στις κατάλληλες ενέργειες για καταβολή του πιο πάνω ποσού από τους Δήμους και Κοινότητες. Από τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας εντοπίστηκαν σημαντικές οφειλές που παραμένουν ανείσπρακτες για χρονικό διάστημα πέραν των 5 ετών ενώ υπάρχουν περιπτώσεις που εισπράχθηκαν από το Τμήμα αλλά δεν έχουν καταβληθεί στο Τ.Κ.Χ.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, στην απάντησή του την οποία μας διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι το Τμήμα με επιστολή του προς τις διάφορες Α.Τ.Α., ζήτησε όπως καταβάλουν το συντομότερο στο Τ.Κ.Χ. τα καθυστερημένα οφειλόμενα ποσά για απαλλοτριώσεις πολεοδομικών έργων. Σημείωσε σχετικά επίσης ότι μεγάλος αριθμός Α.Τ.Α. ανταποκρίθηκαν θετικά και έχουν ήδη καταβάλει το ποσό της συνεισφοράς τους στο Τ.Κ.Χ.

Υπερωρίες. Οι συνολικές δαπάνες για την υπερωριακή απασχόληση για το έτος 2010 ανήλθαν σε €286.525, σε σύγκριση με €516.587 το 2009, δηλαδή σημειώθηκε μείωση της δαπάνης κατά €230.062 ή ποσοστό 44,5%.

Όπως και τα προηγούμενα έτη, διαπιστώθηκε καθυστέρηση στην υποβολή των αιτήσεων για εξασφάλιση των εγκρίσεων για υπερωριακή εργασία από την Τριμελή Επιτροπή Υπερωριών του Υπουργείου Εσωτερικών, με αποτέλεσμα να καθυστερεί η διαδικασία εξασφάλισης των αναγκαίων πιστώσεων και η υπερωριακή εργασία να εκτελείται χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση της Τριμελούς Επιτροπής Υπερωριών.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, στην απάντησή του την οποία μας διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι η καθυστέρηση στην υποβολή των αιτήσεων για εξασφάλιση των εγκρίσεων για υπερωριακή εργασία από την Τριμελή Επιτροπή Υπερωριών του Υπουργείου Εσωτερικών, οφείλεται στον όγκο των στοιχείων τα οποία πρέπει να εξασφαλιστούν για υποβολή των αιτήσεων και στο γεγονός ότι οι προτάσεις στοιχειοθετούνται με βάση τα αποτελέσματα του προηγούμενου εξαμήνου.

Πολεοδομικές άδειες.

(α) Γενικά. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, παρατηρείται καθυστέρηση στη διεκπεραίωση της εξέτασης των αιτήσεων, και δεν τηρούνται σε όλες τις περιπτώσεις οι διατάξεις του Κανονισμού 5(2) των περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Αιτήσεις και Ιεραρχικές Προσφυγές) Κανονισμών (Κ.Δ.Π. αρ.55/90) σύμφωνα με τις οποίες η Πολεοδομική Αρχή πρέπει να δίδει γραπτή ειδοποίηση στον αιτητή για την απόφαση της σε 3 μήνες, διαφορετικά να ζητείται η γραπτή συναίνεση του αιτητή.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, στην απάντησή του την οποία μας διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι η καθυστέρηση στη διεκπεραίωση της εξέτασης των αιτήσεων μειώνεται σταδιακά. Πρόσθεσε επίσης ότι οι υποθέσεις που δεν διεκπεραιώνονται στον καθορισμένο χρόνο των 3 μηνών, είναι αυτές που παρουσιάζουν προβλήματα για τα οποία είναι ενήμεροι τόσο οι ιδιοκτήτες όσο και οι μελετητές, οι οποίοι καλούνται να υποβάλουν επιπρόσθετα στοιχεία με αποτέλεσμα την καθυστέρηση διεκπεραίωσής τους ενώ στις πλείστες των περιπτώσεων ζητείται η γραπτή συγκατάθεση/ενημέρωση των αιτητών.

(β) Εκκρεμείς πολεοδομικές αιτήσεις. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος στις 31.12.2010 εκκρεμούσαν συνολικά 5.140 αιτήσεις σε σύγκριση με 5.958 που εκκρεμούσαν στις 31.12.2009. Από τις αιτήσεις που εκκρεμούσαν στις 31.12.2010, 2.613 αιτήσεις (ποσοστό 51%) αφορούν νέες αιτήσεις που υποβλήθηκαν κατά το 2010 ενώ 2.527 αιτήσεις (ποσοστό 49%) αφορούν προηγούμενα χρόνια, από τις οποίες 20 αιτήσεις υποβλήθηκαν κατά τα έτη 1995 μέχρι 2000.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, στην απάντησή του την οποία μας διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι οι 20 αιτήσεις που εκκρεμούσαν, μπορεί να αφορούσαν υποθέσεις παρεκκλίσεων, περίπλοκες υποθέσεις ή να εκκρεμούσαν λόγω υπαιτιότητας των αιτητών. Ανέφερε επίσης ότι το είδος/περιεχόμενο των πολεοδομικών αιτήσεων, σταδιακά και ίσως λόγω της οικονομικής κρίσης, έχει διαφοροποιηθεί και στραφεί σε νέα είδη αναπτύξεων με πιο σύνθετο και πολύπλοκο περιεχόμενο, οπότε ο απαιτούμενος χρόνος μελέτης είναι πολύ μεγαλύτερος.

(γ) Υπερωρίες για έκδοση πολεοδομικών αδειών. Οι δαπάνες για την υπερωριακή απασχόληση για έκδοση πολεοδομικών αδειών για το έτος 2010 ανήλθαν σε €182.953 σε σύγκριση με €286.403 κατά το 2009. Από μελέτη και σύγκριση των στοιχείων που δόθηκαν από το Τμήμα για το 2010 και αφορούν στην εξέταση των πολεοδομικών αιτήσεων με υπερωριακή εργασία, διαπιστώθηκαν σημαντικές διαφορές στο μέσο όρο της δαπάνης για υπερωριακή εργασία ανά αίτηση, μεταξύ των Επαρχιακών Γραφείων του Τμήματος ενώ ο αριθμός των υποθέσεων που διεκπεραιώθηκαν υπερωριακά, σε ορισμένες επαρχίες ήταν αρκετά μεγάλος σε σύγκριση με το σύνολο των υποθέσεων που διεκπεραιώθηκαν στην κάθε επαρχία.

(δ) Ιεραρχικές προσφυγές. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου και του άρθρου 7 των περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Αιτήσεις και Ιεραρχικές Προσφυγές) Κανονισμών, υπάρχει δυνατότητα υποβολής ιεραρχικής προσφυγής στο Υπουργικό Συμβούλιο κατά των πολεοδομικών αποφάσεων, μέσα σε περίοδο 30 ημερών, ώστε να διασφαλίζεται το δικαίωμα του πολίτη για επανεξέταση της αίτησής του ή της ειδοποίησης επιβολής όρων που του επιδόθηκε.

Σύμφωνα με στοιχεία που δόθηκαν από το Τμήμα, στις 31.12.2010 εκκρεμούσε η ετοιμασία έκθεσης για 129 ιεραρχικές προσφυγές (148 στις 31.12.2009) προς υποβολή στην εξ Υπουργών Επιτροπή για λήψη απόφασης. Σε αρκετές περιπτώσεις η ετοιμασία των εκθέσεων από το Τμήμα, γίνεται με σημαντική καθυστέρηση.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως σε συνεννόηση με το Υπουργείο Εσωτερικών, μελετηθεί κατά πόσο ενδείκνυται νομοθετική ρύθμιση για καθορισμό της χρονικής περιόδου εντός της οποίας θα πρέπει να ολοκληρώνεται η διαδικασία εξέτασης κάθε ιεραρχικής προσφυγής, παρόλο που στο άρθρο 7(4) των πιο πάνω Κανονισμών προνοείται ότι το Υπουργικό Συμβούλιο εξετάζει την προσφυγή χωρίς καθυστέρηση και κοινοποιεί το ταχύτερο την απόφασή του στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο.

Συγχρηματοδοτούμενα Έργα Προγραμματικής Περιόδου 2004-2006. Η επιλέξιμη περίοδος των Προγραμμάτων 2004-2006 για συγχρηματοδότηση από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, έληξε μετά από παράταση στις 30.6.2009. Διαπιστώθηκε ότι για επτά συγχρηματοδοτούμενα έργα του Τμήματος, έγιναν σημαντικές δαπάνες συνολικού ύψους €1.021.910, μετά την πιο πάνω ημερομηνία, οι οποίες δεν χρηματοδοτήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ειδικά όσον αφορά στο έργο «Ανάπλαση Παραδοσιακού Πυρήνα Αγίου Δομετίου», παρατηρήθηκε ότι η συνολική κυβερνητική δαπάνη για το έργο, από το 2006 μέχρι το 2010, ανήλθε σε €2.010.613 από την οποία ποσό €643.943 ή ποσοστό 32% δαπανήθηκε μετά την επιλέξιμη περίοδο. Από το ποσό αυτό, ποσό €392.979 το οποίο πληρώθηκε κατά το 2010, αφορούσε στην πληρωμή προς τον Δήμο Αγίου Δομετίου, για τις απαιτήσεις του εργολάβου της Β΄ Φάσης, το οποίο προέκυψε κατόπιν φιλικού διακανονισμού μεταξύ τους. Όπως συμφωνήθηκε μεταξύ του Τμήματος και του Δήμου Αγίου Δομετίου, το ποσό αυτό θα πληρωνόταν στον εργολάβο, αφού επιδιόρθωνε πρώτα τις μεγάλης έκτασης κακοτεχνίες και ελαττώματα που παρουσίαζε το έργο. Αντί αυτού, ο Δήμος πλήρωσε τον εργολάβο το ποσό των €392.979 και περαιτέρω προχώρησε, σε συνεργασία με τους Συμβούλους του, στην τελική παραλαβή του έργου, εν αγνοία του Τμήματος, χωρίς να επιδιορθωθούν οι κακοτεχνίες, όπως είχε συμφωνηθεί.

Σημειώνεται ότι και κατά την ολοκλήρωση της Α΄ Φάσης του Έργου, το οποίο είχε χρηματοδοτηθεί με χορηγία προς τον Δήμο, είχαν προκύψει απαιτήσεις του τότε εργολάβου ύψους €393.000 (£230.000). Ο Δήμος Αγίου Δομετίου είχε καταλήξει σε φιλικό διακανονισμό με τον εργολάβο και μετά από αίτημα του Δήμου, το ποσό καταβλήθηκε από το Τμήμα κατά το 2008.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, στις περιπτώσεις εκτέλεσης έργων από Δήμους/Κοινότητες με χορηγία του Κράτους, η δαπάνη για επιπρόσθετες εργασίες ή αποζημιώσεις που ενδεχομένως προκύψουν με την ολοκλήρωση του κάθε έργου, να βαρύνουν τους Δήμους/Κοινότητες που έχουν την ευθύνη παρακολούθησης και εκτέλεσης των έργων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, στην απάντησή του την οποία μας διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι το Τμήμα έχει αποστείλει στις 30.8.2011 σχετική επιστολή στο Δήμο Αγίου Δομετίου στην οποία εκφράζει την έντονη διαφωνία του για το θέμα και τονίζει ότι δεν φέρει οποιαδήποτε ευθύνη για οποιαδήποτε προβλήματα παρουσιαστούν στο μέλλον.

Σχέδιο Αναζωογόνησης της Παλιάς Λευκωσίας για τα έτη 2009-2012. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφαση με Αρ. 67.987, ημερ. 26.11.2008, ενέκρινε το νέο τετραετές πρόγραμμα αναζωογόνησης/αναβίωσης των περιοχών Πράσινης Γραμμής Λευκωσίας (Δήμοι Λευκωσίας και Αγίου Δομετίου) για τα έτη 2009-2012, με συνολική πρόνοια €24,5 εκ. Η πρόνοια στους Προϋπολογισμούς των ετών 2010 και 2009 ήταν €3 εκ. για το κάθε έτος. Οι συνολικές δαπάνες του Σχεδίου που πραγματοποιήθηκαν το 2010 ανήλθαν σε €2.982.760 και το 2009 σε €2.459.363. Διαπιστώθηκε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις γίνονται δαπάνες για έργα άλλα από αυτά που εγκρίθηκαν στο νέο Σχέδιο ή γίνεται μεταφορά ποσών από ένα έργο σε άλλο, χωρίς έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Αγορά Υπηρεσιών για τη συνέχιση και ολοκλήρωση των εργασιών στους Κυβερνητικούς Οικισμούς. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφαση με Αρ.70.222, ημερ.8.4.2010, ενέκρινε τη μίσθωση 11 Πολιτικών Μηχανικών, 1 Αρχιτέκτονα, 1 Επιμετρητή Ποσοτήτων και 20 Τεχνικών, για τη συνέχιση και ολοκλήρωση των εργασιών σε όλους τους Κυβερνητικούς Οικισμούς, για περίοδο τριών ετών, με δυνατότητα παράτασης για δύο περιόδους διάρκειας ενός έτους. Η δαπάνη για την αγορά υπηρεσιών κατά το 2010 ανήλθε σε €793.840, σε σύγκριση με €800.517 το 2009. Σχετικά παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Δεν τηρείται μητρώο συμβολαίων για καταχώριση και παρακολούθηση των συμβολαίων μίσθωσης υπηρεσιών που υπογράφονται, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο έλεγχος και η επιβεβαίωση της ορθότητας των δαπανών.

(β) Η Νομική Υπηρεσία σε σχετική γνωμάτευση της ημερ. 20.7.2010, προς το Τμήμα αναφορικά με την ανάθεση σύμβασης για τη μίσθωση υπηρεσιών συγκεκριμένου ατόμου, υπέδειξε, μεταξύ άλλων, ότι εξ όσων φαίνεται από τα έγγραφα που τέθηκαν υπόψη της, οι ζητούμενες υπηρεσίες αφορούσαν καθήκοντα τα οποία

μάλλον σχετίζονται με καθήκοντα υπαλλήλου και όχι με υπηρεσίες που μπορούν να είναι το αντικείμενο δημόσιου διαγωνισμού και ότι η παροχή των υπηρεσιών προσιδιάζει προς Σύμβαση Εργασίας παρά προς Σύμβαση Έργου. Υπέδειξε επίσης ότι κατά την αξιολόγηση των προσφορών για τη μίσθωση υπηρεσιών του συγκεκριμένου ατόμου, λήφθηκαν υπόψη από τη Τμηματική Επιτροπή Αξιολόγησης ανεπίτρεπτα κριτήρια επιλογής και συγκεκριμένα η προϋπηρεσία του ενός επιτυχόντα με το Τμήμα, στοιχείο που δεν συνιστούσε επιτρεπτό κριτήριο επιλογής και/ή στοιχείο που θα μπορούσε νόμιμα να ληφθεί υπόψη και το οποίο συνιστούσε ευνοϊκή/άνιση μεταχείριση όσων δεν συνεργάστηκαν με το Τμήμα στο παρελθόν. Λόγω των πιο πάνω εισηγήθηκε όπως το Τμήμα προβληματιστεί κατά πόσο οι διαδικασίες που ακολούθησε ήταν οι ενδεδειγμένες. Ωστόσο το Τμήμα προχώρησε με την υπογραφή συμβολαίου με το συγκεκριμένο άτομο, διάρκειας 5 ετών.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκαν επίσης περιπτώσεις ατόμων των οποίων η μίσθωση των υπηρεσιών τους άρχισε και συνεχίζεται από το 2001, με δυνατότητα παράτασης των συμβολαίων τους μέχρι το 2015. Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι ενδεχομένως το πιο πάνω κριτήριο επιλογής (δηλ. της προϋπηρεσίας στο Τμήμα) λήφθηκε υπόψη για την ανάθεση και άλλων διαγωνισμών και δεδομένου ότι οι υπόλοιπες συμβάσεις μίσθωσης υπηρεσιών που υπογράφηκαν, είναι πανομοιότυπες με του συγκεκριμένου ατόμου, το Τμήμα πρέπει να προβληματιστεί κατά πόσο η φύση των παρεχόμενων υπηρεσιών και οι όροι των συμβάσεων που βρίσκονται σε ισχύ, συνάδουν με την εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών, με αρ. 1372, ημερ. 17.9.2008 και με τις πρόνοιες του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου.

Οδοιπορικά προσωπικού. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 38(1) των περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Απολαβές, Επιδόματα και Άλλα Οικονομικά Ωφελήματα των Δημοσίων Υπαλλήλων) Κανονισμών, Κ.Δ.Π. 175/95, οι Προϊστάμενοι Τμημάτων οφείλουν να διασφαλίζουν ότι τα οδοιπορικά των υπαλλήλων γίνονται κατά τον πιο οικονομικό τρόπο και η δαπάνη περιορίζεται στα πλαίσια των σχετικών κονδυλίων που βρίσκονται στη διάθεσή τους. Διαπιστώθηκε ότι σε ορισμένους λειτουργούς του Τμήματος ανατέθηκε μόνιμα από τον Διευθυντή του Τμήματος εργασία εκτός της καθορισμένης έδρας τους, χωρίς να γίνει μετάθεσή τους. Αντίθετα, εγκρίθηκε η μετάβαση τους καθημερινά από την έδρα τους, όπου είναι και ο τόπος διαμονής του κάθε ενός, στον τόπο εργασίας τους, με αποτέλεσμα να τους καταβάλλεται καθημερινά επίδομα οδοιπορικών και γεύματος.

Διαπιστώθηκε επίσης ότι σε ορισμένους άλλους λειτουργούς, ανατέθηκε εργασία επί μόνιμης βάσης, σε επαρχία άλλη από την καθορισμένη έδρα τους, για ορισμένες μέρες την εβδομάδα, για τις οποίες πληρώνονται οδοιπορικά και επίδομα γεύματος. Ωστόσο, σύμφωνα με τον Κανονισμό 35(2) των Κ.Δ.Π. 175/95, σε περίπτωση που τα καθήκοντα υπαλλήλου συνεπάγονται οδοιπορικά ομοιόμορφου χαρακτήρα καταβάλλεται κατ' αποκοπή επίδομα οδοιπορικών, το ύψος του οποίου καθορίζεται από το Υπουργείο Οικονομικών. Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι για τις περιπτώσεις αυτές θα πρέπει να ζητηθεί από το Υπουργείο Οικονομικών, ο καθορισμός κατ' αποκοπή ποσού, σύμφωνα με τα δεδομένα της κάθε περίπτωσης.

Ενοικίαση κτιρίων για προσωρινή μεταστέγαση των κεντρικών γραφείων του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως. Από τις αρχές του 2007 μετά την απόφαση για ανέγερση του Μεγάλου Πολιτισμού στον χώρο της παλιάς Αρχιγραμματείας όπου ευρίσκοντο μεταξύ άλλων και τα κεντρικά Γραφεία του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως (Τ.Π.Ο.), μετά από οδηγίες, το εν λόγω Τμήμα άρχισε τη διαδικασία εξεύρεσης κτιρίων για προσωρινή μεταστέγαση ενώ παράλληλα προωθείτο η ανέγερση ιδιόκτητων γραφείων.

Τον Οκτώβριο 2007 δημοσιεύτηκε από το Τ.Π.Ο. στον τύπο Πρόσκληση δήλωσης ενδιαφέροντος για την προσωρινή ενοικίαση κτιρίων. Επειδή οι όροι της Πρόσκλησης ήταν σχετικά περιοριστικοί ως προς την περιοχή και τον χρόνο παράδοσης των κτιρίων, υποβλήθηκαν 6 προτάσεις οι οποίες πρόσφεραν μόνο μέρος του συνολικού αναγκαίου εμβαδού των γραφείων. Το Τ.Π.Ο. αφού αξιολόγησε τις προτάσεις υπέβαλε στην Επαρχιακή Επιτροπή Καθορισμού Ενοικίων (Ε.Ε.Κ.Ε.), εισήγηση για την ενοικίαση των ακόλουθων δύο οικοδομών.

(α) Προσφορά α/α 3, κτίριο επί της γωνίας Λεωφόρου Γρίβα Διγενή και Δημοσθένη Σεβέρη, 800τ.μ., ζητούμενο μηνιαίο ενοίκιο £5/τ.μ.

(β) Προσφορά α/α 6, κτίριο επί της οδού Διαγόρου, 2.247 τ.μ., ζητούμενο μηνιαίο ενοίκιο £7,9/τ.μ.

Η Ε.Ε.Κ.Ε. αφού διαπραγματεύτηκε τους όρους ενοικίασης εισηγήθηκε για την προσφορά α/α 3 ενοίκιο £5/τ.μ. και για την προσφορά α/α 6 κατ' εξαίρεση ενοίκιο £6/τ.μ. παρόλο που το λογικό ενοίκιο κατά την άποψη της ήταν £5,50/τ.μ. Για την προσφορά α/α 3 ο ιδιοκτήτης αποδέχθηκε τους όρους της Ε.Ε.Κ.Ε. ενώ για την προσφορά α/α 6 ο ιδιοκτήτης επέμενε στο ποσό της προσφοράς του.

Παρά τη θέση της Ε.Ε.Κ.Ε., το Υπουργείο Οικονομικών ενέκρινε την ενοικίαση του κτιρίου επί της οδού Διαγόρου με ενοίκιο €12,65/τ.μ. (£7,40/τ.μ.). Με βάση τους όρους των συμβολαίων μίσθωσης η δαπάνη για την προσωρινή μεταστέγαση (για πέντε χρόνια) του Τ.Π.Ο. υπολογίζεται σε €3.761.359.

Η Υπηρεσία μας διερευνώντας τη σκοπιμότητα για την προσωρινή μεταστέγαση του Τ.Π.Ο. διαπίστωσε ότι, στα πρακτικά συνεδρίας Υπουργικής Επιτροπής που ορίστηκε για μελέτη του θέματος της μετακίνησης των Τμημάτων που στεγάζοντο στο χώρο της Αρχιγραμματείας, στις 13.11.2006, στο Γραφείο του Υπουργού Εσωτερικών, αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι, οι εκπρόσωποι του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως επεσήμαναν ότι οι χώροι που καταλαμβάνει το εν λόγω Τμήμα δεν επηρεάζουν το κτίριο του Μεγάρου Πολιτισμού, εφόσον βρίσκονται στους εξωτερικούς χώρους του και ότι το μοναδικό πρόβλημα που θα υπάρχει είναι ότι το Τμήμα θα πρέπει να συνυπάρξει με τις οικοδομικές εργασίες που θα γίνονται στο χώρο για ένα διάστημα μέχρις ότου ολοκληρωθούν τα νέα κτίρια του Τμήματος. Τελικά τα νέα κτίρια αναμένεται να συμπληρωθούν τον Οκτώβριο 2011, ενώ η ανέγερση του Μεγάρου Πολιτισμού δεν προχώρησε με βάση τον προγραμματισμό.

Αναφορικά με τα πιο πάνω η Υπηρεσία μας παρατηρεί ότι:

(α) Προωθήθηκε η προσωρινή μεταστέγαση των κεντρικών υπηρεσιών του Τ.Π.Ο., έναντι συνολικού κόστους €3.761.359, ενώ σύμφωνα με τα πρακτικά συνεδρίας της Υπουργικής Επιτροπής στις 13.11.2006, προκύπτει ότι η εν λόγω μεταστέγαση δεν ήταν αναγκαία. Πολλώ δε μάλλον που η ανέγερση του Μεγάρου Πολιτισμού δεν προχώρησε.

(β) Το ενοίκιο για το κτίριο της οδού Διαγόρου ήταν αδικαιολόγητα ψηλό (£7,40/τ.μ.) σε σύγκριση με το λογικό ενοίκιο (£6/τ.μ.) που ενέκρινε η Ε.Ε.Κ.Ε..

Αδυναμίες στη Διαχείριση Συμβάσεων – Τελικών Λογαριασμών Έργων.

(α) **Πεζογέφυρες (2) και πεζόδρομος/ποδηλατόδρομος κατά μήκος της όχθης του Πεδιαίου στη Λακατάμια.** Η κατασκευή του έργου άρχισε τον Ιούνιο 2004 έναντι ποσού £318.697 (€544.526). Το Νοέμβριο 2005 με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος, παρατηρήσαμε ότι κατά την εκτέλεση των εργασιών έγιναν πολλές αλλαγές και επιπρόσθετες εργασίες, με αποτέλεσμα την υποβολή από τον Εργολάβο απαίτησης της τάξης των £200.000 (€341.720) για τις αλλαγές και £120.000 (€205.000) για την καθυστέρηση που παρατηρήθηκε στο έργο. Κατά τη συζήτηση των απαιτήσεων στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) διαφάνηκαν ευθύνες του ιδιώτη Σύμβουλου Μελετητή για ελλιπή μελέτη και του Δήμου Λακατάμιας ο οποίος όρισε τον Μελετητή και σε συνεργασία μαζί του έγινε αποδεκτή η έναρξη εργασιών χωρίς τη διεξαγωγή εδαφολογικής μελέτης.

Ο τελικός λογαριασμός του έργου ο οποίος ετοιμάστηκε από το Τμήμα τον Ιανουάριο 2010 ανέρχεται σε €762.199 (£446.095) και περιλαμβάνει επιπλέον εργασίες της τάξης των €267.000.

Στις 18.3.2010 ο Εργολάβος απέστειλε επιστολή στο Τμήμα μέσω του δικηγόρου του, με την οποία γνωστοποιεί ότι διαφωνεί με το ποσό του λογαριασμού και παραπέμπει τη διαφορά που προκύπτει από την εν λόγω διαφωνία στη δικαιοσύνη. Σχετικά με τη διαφωνία του Εργολάβου για το ποσό του λογαριασμού, μέχρι τον Ιούνιο 2011 δεν υπήρξε οποιαδήποτε άλλη ενέργεια από μέρους του.

(β) **Ανάπλαση Κεντρικής Πλατείας Δήμου Αγίου Αθανασίου στη Λεμεσό.** Παρατηρήσαμε ότι η Φάση Α' του έργου παρουσιάζει μεγάλη καθυστέρηση, που ανέρχεται στους 9,5 μήνες και οφείλεται κυρίως στον

Εργολάβο. Το Τμήμα προχώρησε με την αποκοπή ποινικής ρήτρας, η οποία μέχρι τις 30.6.2010 ανήλθε σε €139.068. Μέχρι τις 15.7.2010, για τις επιπλέον εργασίες εγκρίθηκε συνολικό ποσό €486.917, όπως επίσης και η αφαίρεση τμήματος του νέου κυκλικού κόμβου του έργου, ύψους €17.359.

Πέραν των πιο πάνω, ο Εργολάβος υπέβαλε στις 19.3.2010 αίτημα και για άλλες επιπλέον εργασίες, ύψους €220.776 οι οποίες αποφασίστηκαν λόγω ασυμφωνίας σχεδίων – δελτίου ποσοτήτων – προδιαγραφών του συμβολαίου, ελλείψεων της μελέτης, αλλαγών που αποφασίστηκαν από το Δήμο Αγίου Αθανασίου για θέματα ασφάλειας (που θα έπρεπε να ληφθούν υπόψη στη μελέτη) και παραλείψεων από τον Σύμβουλο Επιμετρητή Ποσοτήτων. Μέχρι τις 8.6.2011 το Τμήμα δεν υπέβαλε τις αλλαγές που έγιναν για έγκριση με βάση τις νενομισμένες διαδικασίες.

Ανεξάρτητα από τα πιο πάνω διαπιστώθηκε πρόβλημα στην επαγγελματική σχέση μεταξύ των Μελετητών και του Εργοδότη τους (Δήμος Αγίου Αθανασίου), δημιουργώντας έτσι προβλήματα στην όλη διαχείριση του έργου. Παρατηρήσαμε ότι οι αδυναμίες οφείλονται κυρίως στο ότι, Εργοδότης στη σύμβαση με τους Μελετητές είναι ο Δήμος Αγίου Αθανασίου, ενώ Εργοδότης στη σύμβαση με τον Εργολάβο είναι το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως. Σύμφωνα με την ορθή πρακτική ο Εργοδότης επιβάλλεται να είναι ο ίδιος και στις δύο συμβάσεις ώστε να καθίσταται αποτελεσματική η διαχείριση της εκτέλεσης του έργου.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι η μεγάλη καθυστέρηση οφείλεται κυρίως στον Εργολάβο και ότι το Τμήμα αντιμετωπίζει προβλήματα με τη μη έγκαιρη υποβολή στοιχείων από αυτόν για τις επιπλέον εργασίες και την έλλειψη σωστής συνεργασίας εκ μέρους των Μελετητών και του Επιμετρητή Ποσοτήτων, με αποτέλεσμα να επιβαρύνεται το έργο. Όσον αφορά τα λάθη της μελέτης, το Τμήμα θα εξετάσει τις ζημιές που τυχόν υπέστη, μετά την αποπεράτωση του έργου. Τέλος ανέφερε ότι σε νέα έργα το Τμήμα προτίθεται να είναι Εργοδότης τόσο του Εργολάβου όσο και των Μελετητών.

Η Φάση Β' του έργου παραλήφθηκε στις 18.6.2010 με συνολική καθυστέρηση περίπου 5,5 μηνών. Σύμφωνα με τη θέση του Τμήματος υπήρξαν λόγοι δικαιολογημένης αλλά και αδικαιολόγητης καθυστέρησης, καθώς επίσης αρκετές επιπλέον εργασίες τις οποίες ο Εργολάβος κοστολόγησε σε €469.839. Επίσης ο Εργολάβος πληροφόρησε το Τμήμα ότι θα υποβάλει αίτημα για αποζημίωση σχετικά με την καθυστέρηση που παρουσιάστηκε στο έργο. Για το θέμα της καθυστέρησης στη φάση αυτή, το Τμήμα θεωρεί υπεύθυνο τον Εργολάβο και για τούτο προχώρησε με την αποκοπή ποινικής ρήτρας, η οποία μέχρι τις 30.6.2010 ανήλθε σε €105.189.

(γ) Συμβόλαιο για τη μελέτη, κατασκευή, λειτουργία και συντήρηση της Βιολογικής Μονάδας Επεξεργασίας Λυμάτων στο χωριό Λυθροδόνας. Όπως αναφέρθηκε και στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το έτος 2009, η διάρκεια εκτέλεσης του μέρους της σύμβασης που αφορούσε τη μελέτη και κατασκευή της Βιολογικής Μονάδας Επεξεργασίας Λυμάτων στο χωριό Λυθροδόνας, συνολικού ύψους £545.006+ΦΠΑ, περιλαμβανομένης και της 6-ετούς λειτουργίας και συντήρησης της, είχε καθοριστεί στους 12 μήνες (26.8.2007-26.8.2008).

Τον Φεβρουάριο 2010, ο συντονιστής της σύμβασης εισηγήθηκε στην Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΤΕΑΑ), έγκριση του αιτήματος του αναδόχου για παράταση του χρόνου αποπεράτωσης του έργου κατά 400 ημέρες (μέχρι τις 30.9.2009) χωρίς εκατέρωθεν απαιτήσεις, εκτιμώντας ότι το ποσόν των απαιτήσεων του αναδόχου για επιπλέον έξοδα και καθυστερήσεις, που οφείλονταν κυρίως στην εξαιρετική σκληρότητα του υπεδάφους, ήταν περίπου ίσο με το ποσό των αποζημιώσεων που έπρεπε να καταβάλει λόγω της αδικαιολόγητης καθυστέρησης στη συμπλήρωση του έργου, που οφειλόταν στον ίδιο.

Από τη μελέτη των προνοιών του συμβολαίου, η Υπηρεσία μας διαπίστωσε ότι οι απαιτήσεις του αναδόχου δεν ήταν δικαιολογημένες. Οι διαπιστώσεις μας υποβλήθηκαν στην ΤΕΑΑ, η οποία τις υιοθέτησε και εισηγήθηκε τον Φεβρουάριο 2010 στο αρμόδιο όργανο για τη λήψη τελικής απόφασης για το θέμα - Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) - την απόρριψη του αιτήματος του αναδόχου. Η πιο πάνω εισήγηση της ΤΕΑΑ εγκρίθηκε από την ΚΕΑΑ. Τον Μάιο 2010, η ΤΕΑΑ - κατόπιν εισήγησης του συντονιστή της σύμβασης, ο οποίος είχε επαναξιολογήσει τις απαιτήσεις του αναδόχου - ενέκρινε συνολικά 16 ημερολογιακές μέρες ως δικαιολογημένη παράταση του χρόνου αποπεράτωσης του έργου, ενώ για τις

υπόλοιπες 384 ημέρες, αποφάσισε ότι αποτελούν αδικαιολόγητη καθυστέρηση, για την οποία οι όροι της σύμβασης προέβλεπαν την αποκοπή £400/ημέρα (€683,44/ημέρα), ως αποζημίωση για την καθυστέρηση, δηλαδή συνολικά £153.600 (€262.441) για τις 384 ημέρες.

Τον Αύγουστο 2010 διορίστηκε - με τη σύμφωνη γνώμη και των δύο πλευρών - διαμεσολαβητής, σύμφωνα με τους όρους του συμβολαίου, για επίλυση της διαφοράς. Ο διαμεσολαβητής εξέδωσε τον Απρίλιο 2011 την απόφαση του, με την οποία απέρριπτε εξ ολοκλήρου την απαίτηση του αναδόχου για δικαιολογημένη παράταση. Ο ανάδοχος – ο οποίος διαφώνησε με την απόφαση του διαμεσολαβητή – ζήτησε όπως οριστεί συνάντησή, με σκοπό την επίτευξη φιλικού διακανονισμού, με βάση τους όρους τους συμβολαίου.

Τον Μάιο 2011, ο ανάδοχος υπέβαλε πρόταση για φιλικό διακανονισμό η οποία προέβλεπε όπως του επιστραφεί το μεγαλύτερο μέρος του ποσού που του είχε αποκοπεί, ύψους £145.286 (€248.236), έναντι απόσυρσης των απαιτήσεων του. Κατά την εξέταση της τελευταίας πρότασης του αναδόχου από την ΤΕΑΑ, ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας εξέφρασε την άποψη ότι, ενόψει της απόρριψης της απαίτησης του αναδόχου από τον διαμεσολαβητή, το Τμήμα θα έπρεπε να εφαρμόσει τις πρόνοιες της σύμβασης, αποκόπτοντας το ποσό των £153.600 (€262.441), ως αποζημίωση για την αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Η ΚΕΑΑ αποφάσισε να προτείνει στον ανάδοχο αποκοπή συνολικού ποσού ύψους £109.000 (€186.238), που αντιστοιχεί στο 20% του συνολικού ποσού της σύμβασης, όσο δηλαδή είναι το ποσοστό που καθορίζεται σε παρόμοιες συμβάσεις του δημοσίου αναφορικά με το μέγιστο ύψος των αποκοπών για αδικαιολόγητη καθυστέρηση, παρ' όλον ότι στην εν λόγω σύμβαση δεν είχε καθοριστεί μέγιστο ποσοστό. Ο ανάδοχος δεν αποδέχτηκε την εν λόγω πρόταση.

(δ) Ανάπλαση/Διαμόρφωση Πλατείας στο Τρόοδο. Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, παρατηρήθηκε ότι οι επιβλέποντες δεν εφαρμόσαν τις νενομισμένες διαδικασίες διαχείρισης του συμβολαίου, σχετικά με την έγκαιρη αξιολόγηση των καθυστερήσεων και την έγκριση τυχόν δικαιολογημένης χρονικής παράτασης, προτού λήξει η συμβατική περίοδος εκτέλεσης του έργου και ότι στο έργο εκτελέστηκαν επιπρόσθετες εργασίες, αξίας £129.000 (€220.410) περίπου. Για τις εργασίες αυτές δεν λήφθηκε οποιαδήποτε έγκριση, ενώ η Υπηρεσία μας διαφώνησε με τον υπολογισμό της δικαιολογημένης παράτασης χρόνου (αποζημιώσιμης και μη) που εισηγήθηκε το Τμήμα, όπως επίσης και με τον τρόπο και το ποσό που υπολογίστηκε.

Εν τω μεταξύ το έργο παραλήφθηκε προσωρινά στις 28.7.2006 ενώ το Τμήμα, χωρίς να απαντήσει στην επιστολή της Υπηρεσίας μας, επανέφερε τα θέματα των καθυστερήσεων και της παράτασης χρόνου στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.). Τον Φεβρουάριο 2007 η Επιτροπή επανεξέτασε το θέμα, και λαμβάνοντας υπόψη τα σχόλια του Τμήματος προς την Υπηρεσία μας, αποφάσισε να αναβάλει τη συζήτησή του για να υποβληθεί στην Επιτροπή ολοκληρωμένη έκθεση αφού αξιολογηθούν συνολικά οι καθυστερήσεις και οποιεσδήποτε άλλες απαιτήσεις. Παρόλο που η Κ.Ε.Α.Α. ζήτησε όπως το θέμα επανυποβληθεί για έγκριση μέχρι τέλος Μαρτίου 2007, μέχρι τον Ιούνιο 2010 τα θέματα αυτά βρίσκονταν σε εκκρεμότητα, λόγω καθυστέρησης στην ετοιμασία τους από το Τμήμα, κάτι που σίγουρα δεν είναι προς το συμφέρον του Δημοσίου. Ήδη ο Εργολάβος, με επιστολή του στις 31.5.2010, αναφέρει στον Διευθυντή του Τμήματος ότι η μη διευθέτηση του τελικού λογαριασμού του έργου επιβαρύνει οικονομικά την εταιρεία του και επιφυλάσσει τα δικαιώματά του για περαιτέρω αποζημιώσεις πέραν των όσων έχει ζητήσει στην ήδη υποβληθείσα έκθεση απαιτήσεων.

Τελικά το θέμα εξετάστηκε στο σύνολο του από την ΚΕΑΑ στις 4.11.2010 όπου αποφασίστηκε όπως για τις επιπλέον εργασίες ακολουθηθεί η διαδικασία έγκρισής τους από τον Διευθυντή του Τμήματος, αφού υποβλήθηκαν στην Επιτροπή εκ των υστέρων. Όσον αφορά το θέμα της διαφωνίας σε σχέση με τις απαιτήσεις (χρονικές και οικονομικές αποζημιώσεις), αποφασίστηκε όπως αυτές εξεταστούν από ad hoc Επιτροπή που ορίστηκε από την ΚΕΑΑ και υποβληθεί εισηγητική έκθεση σ' αυτήν για λήψη απόφασης. Στη συνέχεια, μετά την υποβολή της έκθεσης από την ad hoc Επιτροπή, η ΚΕΑΑ σε συνεδρία της στις 23.6.2011, κατόπιν διαπραγμάτευσης με τον Εργολάβο, κατέληξε σε συμφωνία και ενέκρινε όπως καταβληθεί σ' αυτόν το συνολικό ποσό των £250.000 (€427.150) για πλήρη και τελική διευθέτηση όλων των απαιτήσεων του.

(ε) Πάρκο Ηρώων της ΕΛ.ΔΥ.Κ. στη Λάρνακα. Με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος τον Νοέμβριο 2010 παρατηρήσαμε ότι το πιο πάνω έργο, το οποίο εκτελέστηκε με σύμβαση ύψους €500.195, παραλήφθηκε προσωρινά στις 9.10.2010. Κατά τον έλεγχο από την Υπηρεσία μας διαπιστώθηκε ότι κατά την εκτέλεση του έργου δόθηκαν 18 οδηγίες για αλλαγές και επιπλέον εργασίες, με συνολικό ποσό προϋπολογισμού €84.397 (προσθέσεις €73.430, αφαιρέσεις €10.967). Εκτός από 11 αλλαγές συνολικού ποσού €15.427 που εγκρίθηκαν από τον Συντονιστή του έργου, οι υπόλοιπες εκτελέστηκαν χωρίς την εκ των προτέρων εξασφάλιση έγκρισης από την Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων του Τμήματος, κατά παράβαση της νομοθεσίας και σχετικών εγκυκλίων του Γενικού Λογιστή. Υποδείξαμε ότι η μη τήρηση των νεοορισμένων διαδικασιών λειτουργεί σε βάρος των συμφερόντων του δημοσίου και της προστασίας του από αδικαιολόγητες δαπάνες. Το Τμήμα απαντώντας στις παρατηρήσεις μας συμφώνησε με τις θέσεις της Υπηρεσίας μας, όμως απέδωσε τη μη έγκριση των αλλαγών στην καθυστέρηση υποβολής των στοιχείων κοστολόγησης από τον Εργολάβο και τον Επιμετρητή του έργου. Αναφορικά με τις θέσεις του Τμήματος παρατηρήσαμε ότι η πλήρης κοστολόγηση των αλλαγών θα μπορούσε να γίνει αργότερα με βάση τις πρόνοιες του συμβολαίου, αφού προηγουμένως εξασφαλιζότο έγκαιρα η έγκριση των αλλαγών, σύμφωνα με τη νεοορισμένη διαδικασία.

(στ) Συμβόλαιο Γενικής Συντήρησης Κυβερνητικών Οικισμών. Η σύμβαση για τη συντήρηση των Οικισμών των Επαρχιών Λάρνακας/ Αμμοχώστου για τα έτη 2009-2011 ανατέθηκε με ποσό €3.688.429 και διάρκεια εκτέλεσης από 9.4.2009 μέχρι 8.4.2011. Το Τμήμα παρέπεμψε στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.) για έγκριση ποσό €250.864,50 για επιπλέον ποσότητες εργασιών, πέραν επιπλέον εργασιών αξίας €169.500 που εγκρίθηκαν από τον Συντονιστή και την Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων. Επειδή οι επιπλέον εργασίες ξεπέρασαν το 20% της σύμβασης, μετά από αίτημα του Εργολάβου, με βάση τη σχετική πρόνοια της σύμβασης, συμφωνήθηκαν νέες τιμές μονάδας για τις εργασίες. Η Κ.Ε.Α.Α. απέρριψε στις 17.3.2011 το αίτημα του Τμήματος διότι δεν ακολουθήθηκαν οι νεοορισμένες διαδικασίες υποβολής/έγκρισης αλλαγών, αφού οι πρόσθετες εργασίες υποβλήθηκαν στην Επιτροπή εκ των υστέρων. Κατόπιν αυτού αναμενόταν ότι το θέμα θα τύγχανε χειρισμού από τον Διευθυντή του Τμήματος.

Για παρόμοια σύμβαση της Επαρχίας Λευκωσίας, επίσης προέκυψε αύξηση των ποσοτήτων πέραν του 20% λόγω αιτημάτων των δικαιούχων για επιδιόρθωση των οικιστικών μονάδων τους. Με ημερομηνία συμπλήρωσης του έργου την 22.5.2011, παρατηρήθηκε ότι μέχρι τις 30.11.2010 η υπέρβαση του ποσού της σύμβασης ανήλθε στα €133.093,50.

Παρατηρήσαμε ότι με τις αποφάσεις που λήφθηκαν για εκτεταμένες συντηρήσεις, προέκυψαν και στις δύο πιο πάνω συμβάσεις σοβαρές υπερβάσεις, με αύξηση των ποσοτήτων πέραν του 20% της σύμβασης, που είναι αντίθετες με τη φιλοσοφία αυτού του είδους των συμβολαίων, δηλαδή με επιμετρούμενες ποσότητες. Επίσης παρατηρήσαμε ότι εγείρεται θέμα άνισης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων αφού η διαφοροποίηση των ποσοτήτων που περιλήφθηκαν στους διαγωνισμούς είναι ουσιαστική και σύμφωνα με νομολογία μεταβάλλει την οικονομική ισορροπία των συμβάσεων υπέρ των επιλεγέντων αναδόχων.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως στο στάδιο της μελέτης και ετοιμασίας του Δελτίου Ποσοτήτων γίνεται εμπεριστατωμένη διερεύνηση και αξιολόγηση των αναγκών και πιο ακριβής υπολογισμός των ποσοτήτων των εργασιών που θα εκτελεστούν, θέση με την οποία συμφώνησε και η Κ.Ε.Α.Α..

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε τον Μάιο 2011 ότι, στην ετοιμασία του Δελτίου Ποσοτήτων των 5 νέων συμβολαίων γενικής συντήρησης (2011-2013) λήφθηκαν σοβαρά υπόψη οι παρατηρήσεις μας και έγινε εμπεριστατωμένη διερεύνηση και αξιολόγηση των αναγκών και πιο ακριβής υπολογισμός των ποσοτήτων των εργασιών που θα εκτελεστούν. Επιπρόσθετα ανέφερε ότι θα υπάρχει μηχανισμός ελέγχου πριν την έκδοση γραπτών οδηγιών προς τους Εργολάβους, οι οποίες θα δίνονται μόνο εφόσον γίνεται προμέτρηση και υπάρχουν οι διαθέσιμες ποσότητες στο Δελτίο Ποσοτήτων.

(ζ) Τελικοί Λογαριασμοί συμβολαίων για οικοδομικά και τεχνικά έργα.

- (i) Καθυστέρηση στην ετοιμασία τους.** Όπως παρατηρήσαμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, μετά από έλεγχο που διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μας σε συμβόλαια έργων του Τμήματος, εξακολουθεί να παρατηρείται καθυστέρηση στην ετοιμασία των τελικών λογαριασμών, σε σχέση με τις προθεσμίες των σχετικών συμβολαίων. Ζητήσαμε όπως το Τμήμα προχωρήσει στη λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για την ετοιμασία των τελικών λογαριασμών, ώστε να καταστεί δυνατός ο έλεγχός τους από την Υπηρεσία μας. Διαπιστώθηκε ότι, παρόλο που κατά τα τελευταία έτη υπήρξε σημαντική βελτίωση από μέρους του Τμήματος, εντούτοις το πρόβλημα εξακολουθεί να υφίσταται.

Η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.) σε παρέμβασή της ζήτησε και στάλθηκε επιστολή τον Απρίλιο 2007 στον Διευθυντή του Τμήματος για να υποβάλει ενώπιον της κατάλογο με τα έργα για τα οποία εκκρεμεί η διευθέτηση του τελικού λογαριασμού, ενώ παράλληλα τον Μάιο 2007 ζήτησε όπως πληροφορηθεί τους τρόπους με τους οποίους το Τμήμα προτίθεται να χειριστεί το θέμα επίσπευσης εξέτασής τους.

Τον Ιούνιο 2007 ο Διευθυντής του Τμήματος μας απέστειλε αναλυτικό κατάλογο με όλες τις συμβάσεις που χειρίζεται το Τμήμα και οι οποίες βρίσκονται στο στάδιο του τελικού λογαριασμού, δίνοντας προτεραιότητα στην υποβολή αυτών που είναι εκπρόθεσμες. Στην επιστολή, η οποία κοινοποιήθηκε στην Κ.Ε.Α.Α., αναφέρεται ότι οι κύριοι λόγοι στους οποίους οφείλεται η συσσώρευση των τελικών λογαριασμών είναι η υποβολή αυξημένων ή/και παράλογων απαιτήσεων εκ μέρους των Εργολάβων, οι χρονοβόρες διαδικασίες των δικαστηρίων/διαιτησιών που εκκρεμούν για αριθμό συμβάσεων, η καθυστέρηση στην εξασφάλιση εγκρίσεων για αλλαγές που γίνονται ή παρατάσεις που ζητούνται, και η μεγάλη αύξηση του αριθμού των πολεοδομικών έργων και ο φόρτος εργασίας χωρίς αύξηση στο υφιστάμενο προσωπικό του Τμήματος. Μας πληροφόρησε επίσης ότι το Τμήμα λαμβάνει διάφορα μέτρα, όπως η υπερωριακή απασχόληση του προσωπικού και η πλήρης μηχανογράφηση του κλάδου, ώστε να επισπευσθεί η ολοκλήρωση της διαδικασίας προώθησης των τελικών λογαριασμών.

Παράλληλα ο Υπουργός Εσωτερικών μας πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2008 ότι το Τμήμα καταβάλλει προσπάθεια για επίσπευση της διαδικασίας προώθησης των τελικών λογαριασμών ώστε να μειωθεί αισθητά το πρόβλημα εντός του 2009. Μας πληροφόρησε επίσης ότι εντός του 2009 θα ολοκληρωθεί η στελέχωση του Τμήματος του και πιστεύεται ότι σταδιακά το πρόβλημα θα επιλυθεί.

Παρόλο ότι μέχρι τον Ιούνιο του 2011 διαπιστώθηκε σημαντική βελτίωση καθώς ένα σημαντικό ποσοστό των τελικών λογαριασμών που εκκρεμούν από παλιά έχουν διευθετηθεί, εν τούτοις ορισμένοι από αυτούς εξακολουθούν να εκκρεμούν, αρκετά χρόνια μετά την ολοκλήρωση των έργων.

- (ii) Καταγγελία εργοληπτικής εταιρείας.** Μετά από παράπονο εργοληπτικής εταιρείας για καθυστέρηση στη διευθέτηση των τελικών λογαριασμών 12 συμβάσεων της με το Τμήμα, η Υπηρεσία μας ζήτησε στις 12.4.2011 όπως το Τμήμα ετοιμάσει έκθεση γεγονότων για τις συμβάσεις αυτές στην οποία να αναφέρονται οι λόγοι μη διευθέτησης των λογαριασμών, καθώς επίσης και χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης τους. Ο Διευθυντής του Τμήματος μας ενημέρωσε τον Αύγουστο 2011 ότι η καθυστέρηση στη διευθέτηση των λογαριασμών οφείλεται κυρίως στη μη έγκαιρη ετοιμασία τους από τον εργολάβο και στη μη έγκαιρη υποβολή για έγκριση των αλλαγών από τους συντονιστές των συμβάσεων. Πρόσθεσε ότι δόθηκαν οδηγίες για διευθέτηση των πιο πάνω λογαριασμών μέχρι το τέλος του 2011.

Έλεγχος του Τμήματος Πολεοδομίας από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (ΥΕΕ) της Δημοκρατίας, σε σχέση με τις διαδικασίες προσφορών για τη συντήρηση και αναδόμηση Κυβερνητικών Οικισμών. Στόχος του ελέγχου ήταν η αξιολόγηση της συμμόρφωσης του Τμήματος Πολεοδομίας σε σχέση με τις διαδικασίες προσφορών για τη συντήρηση και αναδόμηση Κυβερνητικών Οικισμών. Η ΥΕΕ που διεξήγαγε τον έλεγχο προέβη σε αριθμό συστάσεων προς το Τμήμα και για την

υλοποίησή τους καθορίστηκε Συμφωνημένο Σχέδιο Δράσης. Τα σημαντικότερα προβλήματα που εντοπίστηκαν είναι:

- σε συμβόλαια γενικής συντήρησης εκτελέστηκαν εργασίες που δεν περιλήφθηκαν στους όρους προκήρυξης των διαγωνισμών, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί υπέρβαση πέραν του μέγιστου επιτρεπόμενου ποσοστού (30%) του ποσού συμβολαίου,
- παρατηρήθηκαν αδυναμίες στην εφαρμογή ή συμμόρφωση με τη σχετική νομοθεσία και κανονισμούς για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων,
- σε αρκετές περιπτώσεις πραγματοποιήθηκαν αλλαγές σε συμβόλαια με κόστος πέραν των επιτρεπτών ορίων του Υπεύθυνου Συντονιστή, και η διαδικασία υποβολής των απαραίτητων στοιχείων για την εξασφάλιση εγκρίσεων από την Τμηματική ή την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων διεκπεραιώθηκε μετά την υλοποίηση των αλλαγών από τον ανάδοχο,
- παρατηρήθηκαν σημαντικές καθυστερήσεις κατά τη διαδικασία υποβολής και έγκρισης των τελικών λογαριασμών των έργων.

Τα ευρήματα της πιο πάνω έρευνας επιβεβαιώνουν τα ευρήματα των ελέγχων της Υπηρεσίας μας που έγιναν τα τελευταία χρόνια για το Τμήμα Πολεοδομίας, και τα οποία παρουσιάζονται στις αντίστοιχες Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα έχει τροchioδρομήσει την επίλυση όλων των προβλημάτων που εντοπίστηκαν και ενημέρωσε λεπτομερώς την ΥΕΕ. Η ΥΕΕ, με νέο έλεγχο που διεξήγαγε τον Μάιο 2011, επιβεβαίωσε ότι προς το παρόν ακολουθείται το Συμφωνημένο Σχέδιο Δράσης ώστε να μπορέσουν να επιλυθούν οριστικά οι πιο πάνω αδυναμίες του Τμήματος.

3.12.4 ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Μέρος Α

Υπερωρίες. Η συνολική δαπάνη για υπερωρίες στις 31.12.2010 ανήλθε σε €129.720 σε σύγκριση με €179.516 κατά το 2009, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €49.796 ή 27,7%.

Εισηγηθήκαμε όπως στα πλαίσια της αναγκαίας οικονομικής περισυλλογής επαναξιολογηθούν οι διάφορες δραστηριότητες για τις οποίες προκύπτει ανάγκη υπερωριακής απασχόλησης, ώστε η σχετική δαπάνη να περιοριστεί περαιτέρω.

Η Διευθύντρια του Γραφείου ανέφερε ότι λόγω της φύσεως των εργασιών ο περιορισμός της υπερωριακής απασχόλησης είναι δύσκολος.

Μεταφράσεις. Οι συνολικές δαπάνες για μεταφράσεις, κατά το 2010 ανήλθαν σε €749.991 (€699.996 το 2009), ενώ τα συνολικά έσοδα από μεταφράσεις κατά το 2010 ανήλθαν σε €911.567 (€875.754 το 2009).

Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 60.519 ημερ. 7.7.2004, εξουσιοδοτήθηκε ο Υπουργός Εσωτερικών να υποβάλει προς το Υπουργικό Συμβούλιο, μέχρι τέλος Οκτωβρίου 2004, εισήγηση για την εισαγωγή του θεσμού των Ορκωτών Μεταφραστών. Τον Δεκέμβριο 2010 ετοιμάστηκε προσχέδιο νομοσχεδίου με τίτλο «Ο περί Θέσπισης του Θεσμού του Ορκωτού Μεταφραστή» το οποίο δεν έχει ακόμη προωθηθεί για έγκριση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Όπως ανέφερε η Διευθύντρια του Γραφείου το προσχέδιο του νομοσχεδίου έχει σταλεί στον Γενικό Εισαγγελέα για νομοτεχνικό έλεγχο.

Εκπαιδευτική άδεια/άδεια ασθενείας/άδεια ανάπαυσης. Κατά τη διάρκεια του 2010, Λειτουργός του Γραφείου παρουσιάστηκε στην εργασία της μόνο 37 μέρες, για 116 μέρες έχει προσκομίσει ιατρικά πιστοποιητικά, ενώ για τις υπόλοιπες εργάσιμες μέρες απουσίαζε αδικαιολόγητα. Το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών στις 8.7.2010, ζήτησε από το Υπουργείο Εσωτερικών να επιληφθεί του θέματος, το οποίο τον Σεπτέμβριο του 2010 ανέθεσε σε λειτουργό του Υπουργείου τη διεξαγωγή έρευνας για πιθανή διάπραξη

πειθαρχικών παραπτωμάτων. Η έκθεση του ερευνώντα Λειτουργού διαβιβάστηκε προς την αρμόδια αρχή στις 4.7.2011.

Όπως ανέφερε η Διευθύντρια του Γραφείου, λόγω της σοβαρότητας των πειθαρχικών παραπτωμάτων το θέμα παραπέμφθηκε στις 19.10.2011 στον Γενικό Εισαγγελέα για γνωμάτευση.

Μέρος Β

Αρχείο Τύπου. Εκκρεμεί η πλήρης καταγραφή των τόμων των εφημερίδων, η φύλαξη των μικροταινιών σε ξεχωριστό χώρο από τις εφημερίδες για λόγους ασφαλείας και εξασφάλιση της άποψης της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας κατά πόσο υφίσταται αυξημένος κίνδυνος πυρκαγιάς ένεκα της λειτουργίας του λεβητοστασίου σε διπλανό χώρο.

Η Διευθύντρια του Γραφείου ανέφερε ότι λόγω αυξημένου όγκου εργασίας και του απαιτούμενου κόστους, η πλήρης καταγραφή των τόμων των εφημερίδων γίνεται σταδιακά. Μας πληροφόρησε επίσης ότι καταβάλλεται προσπάθεια για συμμόρφωση με τις υποδείξεις της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και για εξεύρεση ξεχωριστού χώρου φύλαξης των μικροταινιών.

3.12.5 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ

Μέρος Β

Διαδικασία παραχώρησης στεγαστικής βοήθειας σε εκτοπισθέντες. Οι εγκρίσεις για παραχώρηση στεγαστικής βοήθειας εκδίδονται από την Επιτροπή Στεγαστικής Βοήθειας και στη συνέχεια διαβιβάζονται στις Επαρχιακές Διοικήσεις και στο Τμήμα Δημοσίων Έργων για υλοποίηση. Με στόχο την αποφυγή των καθυστερήσεων στην ολοκλήρωση της διαδικασίας για την παραχώρηση της οικονομικής βοήθειας στους δικαιούχους, η Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκατάστασης Εκτοπισθέντων, υπέβαλε εισήγηση στο Υπουργείο Εσωτερικών για απεμπλοκή από την όλη διαδικασία των Επαρχιακών Διοικήσεων και του Τμήματος Δημοσίων Έργων και την ολοκληρωτική ανάληψη της ευθύνης υλοποίησης των αποφάσεων της Επιτροπής από την ίδια.

Ο Διευθυντής της Υπηρεσίας, μας ενημέρωσε ότι το Υπουργείο Εσωτερικών εισηγήθηκε την παγοποίηση του θέματος λόγω της οικονομικής κρίσης και εξέτασή του σε ευθετότερο χρόνο και ότι θα διερευνηθεί κατά πόσο υπάρχει η δυνατότητα να αξιολογηθεί εκ νέου η εν λόγω εισήγηση από το Υπουργείο Εσωτερικών.

Αρχείο – Μηχανογράφηση καρτών. Όλα τα αναγκαία στοιχεία και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία για σκοπούς παραχώρησης της σχετικής χορηγίας, καταχωρίζονται σε κάρτες οι οποίες αποτελούν το μοναδικό αρχείο από το οποίο δύναται να γίνει οποιαδήποτε αναφορά. Τα στοιχεία που καταχωρίζονται στις κάρτες δεν υπάρχουν σε φακέλους, δεν είναι μηχανογραφημένα, ούτε και υπάρχουν αντίγραφα για σκοπούς ασφαλείας.

Ενόψει τούτου, εισηγηθήκαμε επανειλημμένα τη μηχανογράφηση των καρτών το συντομότερο δυνατό. Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής της Υπηρεσίας μέσω του Υπουργού Εσωτερικών, η Υπηρεσία, έχει διαβιβάσει στο Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ) τις εισηγήσεις της για το υπό μελέτη σύστημα και το ΤΥΠ, το οποίο αξιολογεί στην παρούσα φάση τις εισηγήσεις, αναμένεται να προβεί εντός του 2012 σε ενέργειες για την αγορά υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα για το σχεδιασμό του συστήματος.

3.12.6 ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΕΙΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΕΩΣ

Μέρος Α

Λογαριασμοί Καταθέσεων. Το σύνολο των λογαριασμών καταθέσεων στις 31.12.2010 ανερχόταν σε €2.207.987 οι οποίοι αντιπροσωπεύουν εγγυήσεις για πιθανά έξοδα επαναπατρισμού αλλοδαπών. Υποδείξαμε ότι οι καταθέσεις δεν πρέπει να παραμένουν πέραν από την περίοδο για την οποία απαιτούνται και οποιαδήποτε ποσά παραμένουν αζήτητα για περίοδο πέραν των πέντε χρονών πρέπει να μεταφέρονται

στα έσοδα του Κράτους αφού πρώτα γίνουν οι αναγκαίες ενέργειες για επιστροφή των ποσών στους δικαιούχους.

Έλεγχος Ταμείου Ένταξης για το Ετήσιο Πρόγραμμα για το έτος 2007. Το Ταμείο Ένταξης είναι ευρωπαϊκό ταμείο και έχει ως γενικό στόχο την υποστήριξη των προσπαθειών των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για υποβοήθηση υπηκόων τρίτων χωρών να εκπληρώσουν τις προϋποθέσεις διαμονής και να διευκολύνουν την ένταξή τους στις ευρωπαϊκές κοινωνίες, σύμφωνα με τις κοινές βασικές αρχές για ενταξιακή πολιτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάσει του Πολυετούς Προγράμματος της Κυπριακής Δημοκρατίας για την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013, για το πιο πάνω Ταμείο προϋπολογίστηκε συνολικό ποσό €9.520.979, το οποίο κατανεμήθηκε στα ετήσια προγράμματα της πιο πάνω περιόδου. Από το ποσό των €994.511 που προϋπολογίστηκε για το έτος 2007, ποσό €809.932 ανατέθηκε σε τρεις δράσεις και ενώ οι συνολικές δαπάνες ανήλθαν σε €503.721 ή ποσοστό 62,19% ωστόσο μετά από έλεγχο από τους αρμόδιους φορείς οι επιλέξιμες δαπάνες ανήλθαν μόνο σε €144.009 ή ποσοστό 17,78% και η Κοινοτική συνεισφορά ανήλθε τελικά σε €108.007 μόνο.

Από τον έλεγχο των προγραμμάτων εντοπίστηκε ότι η χαμηλή απορρόφηση οφείλεται κυρίως, στην πολυπλοκότητα των κανόνων επιλεξιμότητας, στις συγκρούσεις που παρουσιάζονται μερικές φορές μεταξύ διαφόρων προνοιών από τον συνδυασμό των κανόνων επιλεξιμότητας με την εθνική νομοθεσία και Κανονισμούς καθώς και στη δυσκολία που παρουσιάστηκε στην αξιολόγηση των υποβληθεισών προτάσεων λόγω έλλειψης σαφών κριτηρίων, και την παρακολούθηση /επιβεβαίωση της υλοποίησης των προγραμμάτων.

Εισηγήθηκε όπως ληφθούν τα αναγκαία μέτρα για την ομαλή ολοκλήρωση των δράσεων με την μεγαλύτερη δυνατή απορρόφηση Ευρωπαϊκών Κονδυλίων.

Επιβολή προστίμων στους μεταφορείς σε σχέση με παραβάσεις των περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Ευθύνη Μεταφορέων) Νόμων του 2000 και 2005 και του Νόμου 146(I)/2007.

Σύμφωνα με τους περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Ευθύνη Μεταφορέων) Νόμους του 2000 και 2005 (Ν.36(I)/2000 και Ν.38(I)/2005), οι οποίοι ίσχυαν μέχρι τις 2.11.2007, οι μεταφορείς όφειλαν να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να διαπιστώνουν ότι υπήκοος τρίτης χώρας που επρόκειτο να μεταφερθεί ή διέλθει από την Κυπριακή Δημοκρατία, ήταν κάτοχος των προβλεπόμενων ταξιδιωτικών εγγράφων και θεωρήσεων που απαιτούνται δυνάμει του περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμου (Κεφ. 105), όταν επιβιβάζεται στο πλοίο ή στο αεροσκάφος για το ταξίδι ή την πτήση προς την Κυπριακή Δημοκρατία. Στις περιπτώσεις παραβίασης των προνοιών των υπό αναφορά Νόμων, η Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως της Αστυνομίας ενημέρωνε τη Διευθύντρια του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως και υπέβαλλε εισηγήσεις για την επιβολή διοικητικού προστίμου από την ίδια.

Με τη ψήφιση του Νόμου 146(I)/2007 από 2.11.2007, καταργήθηκαν οι προηγούμενοι περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Ευθύνη Μεταφορέων) Νόμοι του 2000 και 2005. Ωστόσο, η ευθύνη των μεταφορέων η οποία καθορίζεται στο άρθρο 4 του νέου Νόμου ουσιαστικά παραμένει η ίδια ως και προηγουμένως. Βάσει όμως του άρθρου 5 του νέου Νόμου, η ευθύνη επιβολής του διοικητικού προστίμου στους μεταφορείς στα σημεία εισόδου ανήκει πλέον στον Λειτουργό Μετανάστευσης της Υπηρεσίας Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως της Αστυνομίας.

Με βάση τους Νόμους του 2000 και 2005, από τον Μάιο του 2004 μέχρι τις 2 Νοεμβρίου του 2007, υποβλήθηκαν από την Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως της Αστυνομίας, προς την Διευθύντρια του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως 2.533 εισηγήσεις για επιβολή προστίμων που αφορούν 90 αεροπορικές εταιρείες, συνολικού ύψους €4.678.920. Μέχρι τις 31.12.2007, είχαν εξεταστεί και εγκριθεί 398 περιπτώσεις και επιβλήθηκαν πρόστιμα ύψους €571.741 (12,2%) από τα οποία εισπράχτηκαν μόνο €14.737 (2,6%). Κατά τη διάρκεια των ετών 2008 και 2009, το Τμήμα δεν προχώρησε στην επιβολή ή στην είσπραξη άλλων προστίμων (σε σχέση με τις περιπτώσεις/εισηγήσεις που εκκρεμούσαν) με κίνδυνο την απώλεια σημαντικών εσόδων του Κράτους. Για τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν στις Κυπριακές Αερογραμμές για 280 παραβάσεις κατά την περίοδο 28 Μαΐου 2004 μέχρι 9 Σεπτεμβρίου

2005, συνολικού ύψους €390.287, στάληκε στις 8.12.2005 επιστολή στο Γενικό Εισαγγελέα για λήψη νομικών μέτρων. Ζητήσαμε να ενημερωθούμε για τυχόν εξελίξεις.

Πέραν των πιο πάνω, με βάση τις διατάξεις του Νόμου 146(I)/2007, κατά την 31.12.2010 εκκρεμούσε προς είσπραξη ποσό €3.106.138 (2009:€3.032.463) που αφορά πρόστιμα που επιβλήθηκαν σε αεροπορικές εταιρείες από τον λειτουργό μετανάστευσης στα σημεία εισόδου, αναφορικά με τη μεταφορά προσώπων χωρίς ταξιδιωτικά έγγραφα/θεωρήσεις. Για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών, το Τμήμα υπέβαλε προς τον Γενικό Εισαγγελέα, 543 περιπτώσεις επιβολής διοικητικών προστίμων συνολικού ύψους €1.600.221 και ζήτησε τη λήψη των αναγκαίων ενεργειών, σύμφωνα με το άρθρο 8 του εν λόγω Νόμου.

Επίσης, βάσει του Ν146(I)/2007, για την περίοδο από 1.1.2009 μέχρι 18.3.2009, επιβλήθηκαν 2.036 πρόστιμα ύψους €10.125.028 σε αερομεταφορείς για τη μη διαβίβαση δεδομένων ή τη διαβίβαση ελλειπών ή αναληθών δεδομένων, η είσπραξη των οποίων εκκρεμούσε κατά την 31.12.2009. Σημειώνεται ότι από τα πιο πάνω πρόστιμα, ποσό €8.329.633 ακυρώθηκαν τον Αύγουστο 2010, μετά από σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 28.4.2009, αφού αυτά αφορούσαν πρόστιμα που επιβλήθηκαν σε αεροπορικές εταιρείες για πτήσεις τους προς την Κύπρο από κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όχι από τρίτες χώρες.

Μέρος Β

Κλάδος Ασύλου. Ο κάθε αλλοδαπός που αιτείται πολιτικού ασύλου, απευθύνεται στην Υπηρεσία Ασύλου του Υπουργείου Εσωτερικών όπου δημιουργείται σχετικός φάκελος. Ταυτόχρονα δημιουργείται φάκελος και στον Κλάδο Ασύλου του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης. Σύμφωνα με στοιχεία της Υπηρεσίας Ασύλου για την περίοδο 2002-2010 υποβλήθηκαν 40.292 αιτήσεις ενώ για την ίδια περίοδο στον Κλάδο Ασύλου έχουν δημιουργηθεί μόνο 27.195 φάκελοι δηλαδή για 13.097 αιτήσεις δεν έχουν ακόμη δημιουργηθεί φάκελοι. Παρόλο που σημειώθηκε σημαντική βελτίωση στην καταχώριση των φακέλων στο σύστημα του Κλάδου Ασύλου, θα πρέπει να καταβληθεί περαιτέρω προσπάθεια για καταχώριση όλων των σχετικών εγγράφων και πληροφοριών τόσο στους φακέλους όσο και στο μηχανογραφημένο σύστημα, τα οποία όπως παρατηρήθηκε παραμένουν σε ράφια με αποτέλεσμα να μην ενημερώνεται έγκαιρα η Αστυνομία ποιοι είναι παράνομοι και ποιοι όχι. Σημειώνεται ότι η Αστυνομία είναι συνδεδεμένη με το σύστημα του Κλάδου, και θα μπορούσε να είχε άμεση πληροφόρηση για όλες τις περιπτώσεις εάν αυτές καταχωρούνταν έγκαιρα.

Ασφάλεια μηχανογραφικού εξοπλισμού και δεδομένων. Από τον έλεγχο της ασφάλειας του μηχανογραφημένου συστήματος, το οποίο περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την έκδοση πιστοποιητικών γέννησης, θανάτου, διαβατηρίων, ταυτοτήτων, προσφυγικών ταυτοτήτων και εκλογικών βιβλιαρίων ο οποίος διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκε ότι δεν έχουν καθοριστεί γραπτώς οι διαδικασίες αναφορικά με την πολιτική ασφάλειας του συστήματος, την πολιτική αλλαγών στο λογισμικό, την καταγραφή και επίλυση προβλημάτων στη λειτουργία του συστήματος τα οποία εντοπίζονται από τους χρήστες, την δημιουργία εφεδρικών αντιγράφων, καθώς επίσης και την πολιτική παραχώρησης δικαιωμάτων και διαχείρισης κωδικών πρόσβασης.

3.12.7 ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΜΥΝΑ

Μέρος Α

Δεν έχει διεξαχθεί έλεγχος των λογαριασμών για το έτος 2010. Το θέμα που ακολουθεί περιλαμβάνεται στην Ετήσια Έκθεση μας για το έτος 2009 και εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Υπηρεσία Αποκατάστασης Ζημιών. Η Υπηρεσία Αποκατάστασης Ζημιών έχει αναλάβει την ετοιμασία σχεδίων, τη συντήρηση και τον έλεγχο καταφυγίων, για σκοπούς πολιτικής άμυνας.

Μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου το 1999 ξεκίνησε η δημιουργία/βελτίωση 3.000 καταφυγίων για σκοπούς πολιτικής άμυνας, με αναμενόμενο κόστος €5,1εκ. Σύμφωνα με στοιχεία που

λήφθηκαν από την Πολιτική Άμυνα, μέχρι την 31.12.2010 ολοκληρώθηκαν 2.513 καταφύγια με συνολικό κόστος €4,2 εκ. τα οποία επαναξιολογούνται και χαρτογραφούνται. Επίσης όπως μας αναφέρθηκε, μελετάται ο τρόπος κατανομής του πληθυσμού στα καταφύγια με στόχο τον εντοπισμό των περιοχών στις οποίες επιβάλλεται η δημιουργία πρόσθετων καταφυγίων. Στην Υπηρεσία Αποκατάστασης Ζημιών ανατέθηκε επίσης η καταγραφή, εκτίμηση και παροχή οικονομικής βοήθειας σε περιπτώσεις θεομηνιών. Για το σκοπό αυτό κατά το 2010, διατέθηκε ποσό ύψους €518.705.

3.12.8 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΣΥΛΟΥ

Μέρος Α

Κέντρο Υποδοχής Αιτητών Ασύλου στην Κοφίνου. Βάσει στοιχείων που τηρούνται στην Υπηρεσία Ασύλου, στις 30.11.2010 οι αιτητές ασύλου, για τους οποίους εκκρεμούσε η εξέταση της αίτησής τους, ξεπερνούσαν τους 1.090, οι οποίοι στην πλειονότητα τους διέμεναν στα αστικά κέντρα.

Στο Κέντρο Υποδοχής Αιτητών Ασύλου στην Κοφίνου, το οποίο λειτουργεί από το 2004 φιλοξενούνται αιτητές ασύλου, οι οποίοι κατά την υποβολή της αίτησής τους για πολιτικό άσυλο, δεν είναι σε θέση να εξασφαλίσουν κατάλληλη στέγη αμέσως και, βάσει των σχετικών Κανονισμών, τους παραχωρείται διαμονή στο Κέντρο Υποδοχής μέχρι να καταστεί δυνατή η απεξάρτησή τους από το Κέντρο.

Σε προηγούμενες Ετήσιες Εκθέσεις μας, εισηγηθήκαμε όπως μελετηθούν εναλλακτικές λύσεις για τη λειτουργία του Κέντρου, πάντα βέβαια στα πλαίσια της νομοθεσίας και των σκοπών του Κέντρου, κάτι που αναμένεται ότι θα συμβάλει επίσης στη διαχρονική μείωση του κόστους λειτουργίας του Κέντρου το οποίο, όπως παρατηρήθηκε τόσο κατά τον έλεγχο της Υπηρεσίας για τα προηγούμενα χρόνια όσο και για το έτος 2010, ήταν αρκετά ψηλό συγκριτικά με τον αριθμό των ατόμων που φιλοξενούνται στο Κέντρο.

Σύμφωνα με στοιχεία της Υπηρεσίας Ασύλου υπολογίστηκε ότι το κατά κεφαλή άμεσο κόστος για κάθε ένοικο ξεπερνά τα €999 το μήνα, και συνεπώς για κάθε οικογένεια 4 ατόμων υπολογίστηκε ότι ανέρχεται σε €3.996, ενώ αν η οικογένεια αυτή λάμβανε δημόσιο βοήθημα με επιπρόσθετο βοήθημα για ενοίκιο το ποσό θα ανερχόταν σε €1.424 μόνο.

Κατά τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας για το 2010, παρατηρήθηκαν ορισμένα κενά και αδυναμίες των διαδικασιών παρακολούθησης και επιστροφής των αδαπάνητων ποσών των επιδομάτων από το Κέντρο Υποδοχής τα οποία αφορούν στο χρηματικό μηνιαίο επίδομα που καταβάλλεται στους αιτητές όταν αυτοί αποχωρήσουν από το Κέντρο. Τα ποσά αυτά δεν έχουν επιστραφεί στην Υπηρεσία Ασύλου μέχρι σήμερα, και ούτε μπορεί να υπολογιστεί το συνολικό ποσό τους.

Στην απάντησή του ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας, η οποία μας διαβιβάστηκε μέσω του Υπουργού Εσωτερικών, αναφέρει ότι διερευνώνται εναλλακτικές διαδικασίες για ρύθμιση του θέματος ώστε να γίνεται αποτελεσματική παρακολούθηση.

Προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

(α) Βάσει του εγκεκριμένου ετήσιου προγράμματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (αναθεώρηση 29.3.2010), για την Προγραμματική Περίοδο 2008, παραχωρήθηκε έγκριση για την επιχορήγηση δράσεων συνολικού ύψους €1.929.719 και για την παροχή τεχνικής βοήθειας ύψους €141.194, δηλαδή σύνολο €2.070.913. Η Υπηρεσία Ασύλου, ως η Αναθέτουσα Αρχή, μετά από αξιολόγηση των προτάσεων που υποβλήθηκαν για υλοποίηση των δράσεων, κατακύρωσε ποσό ύψους €1.293.805 και η Ευρωπαϊκή συνεισφορά ανέρχεται σε €970.354 ή 75% του συνολικού ποσού που κατακυρώθηκε.

Σύμφωνα με στοιχεία που δόθηκαν από την Υπηρεσία Ασύλου, για τις 13 δράσεις του ετήσιου προγράμματος 2008 του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσφύγων, οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες μέχρι τη λήξη της περιόδου για την επιλεξιμότητα των δαπανών (30.6.2010) ανήλθαν σε €1.108.524 και σε €141.194 για την τεχνική βοήθεια, δηλαδή σύνολο €1.249.718. Το συνολικό ποσό που απαιτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως συνεισφορά από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσφύγων για τις 13 δράσεις ανήλθε σε €739.526,

δηλαδή ποσοστό 66,7% των επιλέξιμων δαπανών και €141.194 για την τεχνική βοήθεια, δηλαδή σύνολο €880.720.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω στοιχεία, η Κύπρος δεν απορρόφησε ολόκληρο το ποσό της Ευρωπαϊκής συνεισφοράς για τις δράσεις, την οποία δικαιούτο για το έτος 2008.

(β) Από δειγματοληπτικό έλεγχο των δράσεων παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) **Προγραμματισμός και υλοποίηση.** Εγκρίθηκαν και κατακυρώθηκαν δράσεις με πολύ περιορισμένο χρόνο υλοποίησης, με αποτέλεσμα να είναι δύσκολη η ολοκλήρωση του στόχου τους εντός των τιθέντων χρονικών πλαισίων, με κίνδυνο οι δαπάνες να μην είναι τελικά επιλέξιμες.
- (ii) **Διοικητικός έλεγχος.** Ο διοικητικός έλεγχος των δράσεων, τον οποίο η Αναθέτουσα Αρχή διεξάγει για επιβεβαίωση ότι η υλοποίηση τους έγινε βάσει του καθορισμένου προγράμματος, δεν κρίνεται ικανοποιητικός κυρίως λόγω προβλημάτων αναφορικά με την ακριβή επιβεβαίωση στοιχείων.
- (iii) **Διαφοροποιήσεις στην υλοποίηση των προγραμμάτων.** Παρουσιάστηκαν αλλαγές στην υλοποίηση των προγραμμάτων/δράσεων για τις οποίες ο Τελικός Δικαιούχος δεν αποτάθηκε έγκαιρα για έγκριση από την Αναθέτουσα Αρχή, με αποτέλεσμα να δίνεται εκ των υστέρων καλυπτική έγκριση.
- (iv) **Τήρηση φακέλων.** Η αρχειοθέτηση και τήρηση των φακέλων παρουσιάζει κενά και αδυναμίες με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο έλεγχος και η παρακολούθηση τόσο από την Υπηρεσία Ασύλου όσο και από την Υπηρεσία μας.

Ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας μάς πληροφόρησε ότι κατά την Προγραμματική Περίοδο 2009 αποφεύχθηκε η υλοποίηση δράσεων οι οποίες θα ξεκινούσαν κατά το τελευταίο τρίμηνο της επιλέξιμης περιόδου και έγιναν οι ανάλογες συστάσεις στους Τελικούς Δικαιούχους.

Στην απάντησή του ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας, η οποία μας διαβιβάστηκε μέσω του Υπουργού Εσωτερικών, αναφέρει ότι το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του στις 24.8.2011, τερμάτισε τη λειτουργία της Υπηρεσίας Ασύλου ως Εξουσιοδοτημένης Αρχής για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσφύγων και όλες οι σχετικές αρμοδιότητες έχουν μεταβιβαστεί στον Κλάδο Ταμείων Αλληλεγγύης.

3.13 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Μέρος Α

Έλεγχος Λογαριασμών Διπλωματικών Αποστολών. Μέσα στο 2010 διενεργήθηκε, στο Κέντρο, έλεγχος των λογαριασμών των Διπλωματικών Αποστολών του Βουκουρεστίου, του Μεξικού, της Μόσχας, του Πεκίνου και της Υπάτης Αρμοστείας της Καμπέρας για το έτος 2009. Επίσης διενεργήθηκε επιτόπια επιθεώρηση στη Διπλωματική Αποστολή της Υπάτης Αρμοστείας στο Νέο Δελχί. Από τον έλεγχο των πιο πάνω Αποστολών παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) **Επιτόπιο προσωπικό.** Δεν είχαν συναφθεί σε όλες τις περιπτώσεις συμβάσεις για την απασχόληση του επιτόπιου προσωπικού, καθώς επίσης τα δελτία υπηρεσίας, που τηρούνται στο Κέντρο, δεν ήταν πλήρως ενημερωμένα με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η βεβαίωση της ορθότητας του μισθολογίου του επιτόπιου προσωπικού. Πρόσθετα το Κέντρο θα πρέπει να είναι ενήμερο με τις πρόνοιες των τοπικών νομοθεσιών αναφορικά με τις εργοδοτικές και υπαλληλικές εισφορές που πρέπει να καταβάλλονται στα προβλεπόμενα δημόσια ή άλλα ταμεία των ξένων χωρών.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι θα καταβληθεί προσπάθεια για σύναψη συμβάσεων όπου είναι δυνατό και ότι, για σκοπούς καλύτερης παρακολούθησης των στοιχείων που αφορούν το επιτόπιο προσωπικό θα προωθήσει, σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, τον καταρτισμό μηχανογραφημένου μητρώου.

- (ii) **Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ).** Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας δεν υπάρχει σε όλες τις περιπτώσεις, καταγεγραμμένη η προβλεπόμενη διαδικασία που προκύπτει από τις

τοπικές νομοθεσίες, αναφορικά με την επιστροφή/ανάκτηση ή και μη καταβολή των ποσών που αφορούν στο ΦΠΑ στις Διπλωματικές Αποστολές, με αποτέλεσμα να είναι δύσκολο να ασκηθεί ουσιαστικός και αποτελεσματικός έλεγχος στο Κέντρο, σ' ότι αφορά στην επιστροφή/ανάκτησή του.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, θα καταβληθούν προσπάθειες, για καταγραφή όλων των διαδικασιών επιστροφής ΦΠΑ που ισχύουν στις διάφορες τοπικές νομοθεσίες.

- (iii) **Έλλειμμα αυτοκόλλητων θεωρήσεων εισόδου στην Πρεσβεία της Μόσχας.** Σε αλληλογραφία που λήφθηκε από την Πρεσβεία τον Νοέμβριο του 2009, αναφερόταν ότι διαφάνηκε η ύπαρξη ελλείμματος 1700 αυτοκόλλητων θεωρήσεων εισόδου. Κατά την άποψη του Πρέσβη το έλλειμμα οφειλόταν στη μη διενέργεια φυσικής καταμέτρησης των θεωρήσεων, καθώς και στην αδυναμία άσκησης αποτελεσματικού ελέγχου. Από επιτόπια έρευνα που διενεργήθηκε από λειτουργούς του Υπουργείου Εξωτερικών τον Ιούλιο του 2010 διαπιστώθηκε ότι από τον Οκτώβριο 2006, όταν άρχισαν να χρησιμοποιούνται οι θεωρήσεις εισόδου Schengen, μέχρι και τον Νοέμβριο 2009, δεν ασκείτο ουσιαστικός έλεγχος στη χρήση αυτοκόλλητων θεωρήσεων, καθώς δε γινόταν έλεγχος ούτε των χρησιμοποιημένων ούτε και των αυτοκόλλητων θεωρήσεων που ακυρώνονταν.

Σε καταμέτρηση που διενεργήθηκε στις 27.7.2010 παρατηρήθηκε και πάλι διαφορά 218 αυτοκόλλητων θεωρήσεων με βάση το απόθεμα που υπήρχε στις 5.11.2009. Η γενική εκτίμηση από την έρευνα ήταν ότι το σύστημα παρακολούθησης αυτοκόλλητων θεωρήσεων είναι ανεπαρκές και δεν επιτρέπει να εξακριβωθεί τι απέγιναν τα ελλείποντα αυτοκόλλητα.

Σημειώνεται επίσης ότι για τις περιόδους από τον Οκτώβριο 2006 μέχρι τον Δεκέμβριο 2008 και Οκτώβριο 2009 μέχρι Ιούλιο 2010 δεν υποβλήθηκε η συμφιλιωτική κατάσταση που είναι απαραίτητη για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου του αποθέματος των αυτοκόλλητων θεωρήσεων, ενώ οι καταστάσεις άρχισαν να αποστέλλονται από τον Αύγουστο 2010.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή γίνονται προσπάθειες, σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, για αναβάθμιση του λογισμικού συστήματος θεώρησης διαβατηρίων και εκτύπωση των ανάλογων στατιστικών στοιχείων.

- (iv) **Ανέγερση πρεσβευτικής κατοικίας στην Υπάτη Αρμοστεία Καμπέρας.** Η Δημοκρατία κατέχει οικόπεδο με μακροχρόνια μίσθωση για περίοδο 99 χρόνων (2004 – 2103) στην Καμπέρα πίσω από τα γραφεία της Υπάτης Αρμοστείας, που προορίζεται για την ανέγερση πρεσβευτικής κατοικίας. Στους περί Προϋπολογισμού Νόμους του 2006, 2007 και 2008 περιλαμβανόταν πρόνοια ύψους €170.860 σε έκαστο έτος που αφορούσε στην έναρξη εργασιών για ανέγερση πρεσβευτικής κατοικίας έναντι συνολικής δαπάνης €1.366.881, χωρίς ωστόσο να είχε διενεργηθεί οποιαδήποτε σχετική δαπάνη, ενώ στους Προϋπολογισμούς των ετών 2009, 2010 και 2011 δεν έχει περιληφθεί σχετική πρόνοια. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου, κατά την εξαετία 2005 – 2010 καταβλήθηκαν ενοίκια για την πρεσβευτική κατοικία συνολικού ύψους €425.568.
- (v) **Γραφεία Υπάτης Αρμοστείας Νέου Δελχί.** Τα γραφεία της Υπάτης Αρμοστείας στεγάζονται σε παλιό τριώροφο ενοικιαζόμενο κτίριο για το οποίο η Κυπριακή Δημοκρατία καταβάλλει ενοίκιο €130.000 ετησίως μέχρι 30.4.2011 και €150.000 ετησίως από 1.5.2011. Κατά τον επιτόπιο έλεγχο παρατηρήθηκε ότι η γενική κατάσταση του κτιρίου και ειδικά των εσωτερικών χώρων, δεν ήταν ικανοποιητική, τόσο από πλευράς λειτουργικότητας όσο και από πλευράς κατασκευής και δεν πληροί τις βασικές προδιαγραφές Shengen για την ασφάλεια των Πρεσβειών.

Τον Σεπτέμβριο του 2010 δόθηκαν οδηγίες για εξεύρεση άλλου οικήματος για στέγαση των γραφείων της Υπάτης Αρμοστείας. Εισηγηθήκαμε όπως προτού ληφθούν τελικές αποφάσεις, εξεταστεί από την ειδική Καθοδηγητική Επιτροπή το ενδεχόμενο αγοράς γης στην υπό δημιουργία από την Ινδική Κυβέρνηση νέα διπλωματική συνοικία στο Νέο Δελχί, για ανέγερση ιδιόκτητου οικήματος για στέγαση τόσο των γραφείων της Υπάτης Αρμοστείας όσο και της πρεσβευτικής κατοικίας. Με τον

τρόπο αυτό θα εξοικονομηθούν σημαντικά κονδύλια που σήμερα καταβάλλονται για ενοίκια (€150.000 ετησίως για τα γραφεία και €90.000 ετησίως για την κατοικία).

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εξωτερικών μάς ανέφερε ότι τόσο για την ανέγερση πρεσβευτικής κατοικίας στην Υπάτη Αρμοστεία Καμπέρας όσο και για τα Γραφεία Ύπατης Αρμοστείας Νέου Δελχί, προωθείται η σύγκληση της ειδικής Καθοδηγητικής Επιτροπής για τα κτίρια για τον καθορισμό ενός μακροπρόθεσμου προγράμματος στη βάση προτεραιοτήτων και στα πλαίσια αυτά θα εξετασθούν και οι εισηγήσεις μας.

Εγχειρίδιο οδηγιών για τη λειτουργία των Διπλωματικών Αποστολών. Όπως αναφέρεται και στην προηγούμενη Έκθεση της Υπηρεσίας μας, το τελευταίο εγχειρίδιο το οποίο χρονολογείται από το 1997, θεωρείται σε αρκετά σημεία πεπαλαιωμένο και χρήζει άμεσης αναθεώρησης.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, θα καταβληθεί προσπάθεια το εγχειρίδιο αυτό να αναθεωρηθεί και να αποσταλεί σε όλες τις Διπλωματικές Αρχές εντός του 2012.

Στέγαση των Διπλωματικών Αποστολών και των άλλων Δημόσιων Υπηρεσιών της Δημοκρατίας που εδρεύουν στο εξωτερικό και διαχείριση και συντήρηση των οικημάτων αυτών. Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το Υπουργείο Εξωτερικών, μέχρι τις 31.12.2010 λειτουργούσαν 50 Διπλωματικές Αποστολές και συγκεκριμένα 40 Πρεσβείες, 5 Ύπατες Αρμοστείες, 2 Μόνιμες Αντιπροσωπείες, 2 Αντιπροσωπείες και 1 ανεξάρτητο Γενικό Προξενείο (λειτουργούν ακόμη 4 Γενικά Προξενεία κάτω από Διπλωματικές Αποστολές). Όπως σχετικά αναφέρεται και στην προηγούμενη Έκθεση της Υπηρεσίας μας τα πλείστα οικήματα όπου στεγάζονται οι Διπλωματικές Αποστολές, καθώς και οι πρεσβευτικές κατοικίες ενοικιάζονται από τη Δημοκρατία, ενώ είναι περιορισμένες οι περιπτώσεις όπου η στέγαση γίνεται σε ιδιόκτητα οικήματα/κατοικίες που είχαν αποκτηθεί κατά καιρούς. Σημειώνεται ότι πέραν των Διπλωματικών Αποστολών λειτουργούν και άλλες Αποστολές της Δημοκρατίας στο εξωτερικό, όπως Εμπορικά Κέντρα, Πολιτιστικά Κέντρα, Γραφεία Ναυτιλίας, Γραφεία Τουρισμού κ.λπ. που σε μερικές περιπτώσεις συστεγάζονται στα οικήματα των Πρεσβειών. Συναφώς αναφέρεται ότι από την Ίδρυση της Δημοκρατίας μέχρι τον Δεκέμβριο του 2010, η Δημοκρατία απέκτησε μόλις 9 οικήματα για Πρεσβείες και 8 για πρεσβευτικές κατοικίες.

Κατά τα έτη 2005 – 2010 προϋπολογίστηκαν δαπάνες ύψους €40.735.635 (€3.120.000 για το 2011) για την ανέγερση κτιρίων στο εξωτερικό, ενώ οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν στα €23.139.085, δηλαδή σημειώθηκε υλοποίηση ύψους μόλις 56,8%. Επίσης καταβλήθηκαν ενοίκια για τα οικήματα των Πρεσβειών και των πρεσβευτικών κατοικιών, καθώς και έξοδα συντήρησης ύψους €6.299.822 και €403.430 για το 2010 και €5.060.008 και €369.840 για το 2009 αντίστοιχα. Όσον αφορά στις δαπάνες των ενοικίων ποσό ύψους €843.234, αφορά σε ενοίκια νεοσυσταθιστών κατά το 2010 Διπλωματικών Αποστολών. Σημειώνεται ότι κατά την ανανέωση και υπογραφή νέων συμβολαίων ενοικίασης οικημάτων παρατηρούνται σε μερικές περιπτώσεις μεγάλες αυξήσεις και αναμένεται ότι οι δαπάνες αυτές θα αυξάνονται συνεχώς. Επίσης απαιτούμενες κτιριακές τροποποιήσεις, που γίνονται σε ενοικιαζόμενα οικήματα στα πλαίσια εναρμόνισης με το κεκτημένο Schengen, σε περίπτωση μετακίνησης των Αποστολών θα επιφέρουν πρόσθετες οικονομικές επιβαρύνσεις στη Δημοκρατία.

Όπως σχετικά αναφέρεται και στην προηγούμενη Έκθεση της Υπηρεσίας μας, το θέμα της διαχείρισης και συντήρησης των κυβερνητικών κτιρίων στο εξωτερικό εξακολουθεί να μην έχει ρυθμιστεί, με όλες τις συνεπαγόμενες αρνητικές, οικονομικές κυρίως συνέπειες. Σε ορισμένες περιπτώσεις λόγω της απουσίας προληπτικής συντήρησης, τα κτίρια καθίστανται ακατάλληλα για στέγαση, όπως συνέβη με τις πρεσβευτικές κατοικίες της Αθήνας και της Ουάσιγκτον.

Είχαμε και στο παρελθόν εισηγηθεί ότι η πιο ενδεδειγμένη και κατάλληλη επιλογή για στέγαση είναι η απόκτηση ιδιόκτητων κτιρίων, ειδικά λαμβανομένου υπόψη ότι η ανάγκη είναι μόνιμη, αλλά και ως επένδυση αποδεικνύεται μακροχρόνια η πλέον οικονομική και συμφέρουσα επιλογή για τη Δημοκρατία, στα πλαίσια βεβαίως των οικονομικών δυνατοτήτων του Κράτους.

Αναφορικά με την εισήγηση μας για εισαγωγή κώδικα για την ενοικίαση οικημάτων όπου θα καθορίζονται πλαίσια βασικών ελάχιστων και μέγιστων απαιτήσεων, καθώς και άλλες βασικές αρχές, όπως επιλογή τοποθεσίας, συνολικό εμβαδόν οικημάτων, εσωτερικός χαρακτήρας, διάκοσμος και εξοπλισμός αυτών που θα αποτελούν γνώμονα για την απόκτηση/ενοικίαση οικημάτων, όπως πληροφορηθήκαμε έχει ετοιμασθεί σχετικό προσχέδιο το οποίο όμως δεν έχει ακόμη οριστικοποιηθεί.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή έχει συμφωνηθεί με τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες η διαδικασία/καθορισμός ελάχιστων ποσοτικών και ποιοτικών προδιαγραφών για σκοπούς ενοικίασης κτιρίων που θα αποτελεί χρήσιμο εργαλείο αναφοράς κατά τη διαδικασία αξιολόγησης υποψηφίων προς ενοικίαση οικημάτων. Προωθείται επίσης η σύγκληση της ειδικής Καθοδηγητικής Επιτροπής για τα κτίρια για τον καθορισμό ενός μακροπρόθεσμου προγράμματος.

Διάθεση δικαιωμάτων μίσθωσης του παλαιού κτιρίου της Υπάτης Αρμοστείας στο Λονδίνο. Με τη λήξη του μακράς διάρκειας συμβολαίου ενοικίασης του παλαιού κτιρίου στο Λονδίνο στις 25.3.2010 θα προέκυπτε απώλεια εξάσκησης του δικαιώματος πώλησης των δικαιωμάτων μίσθωσης. Επίσης θα έπρεπε να καταβληθεί στην ιδιοκτήτρια εταιρεία το κόστος επαναφοράς του κτιρίου στην αρχική του κατάσταση που εκτιμήθηκε περί τις 500.000 στερλίνες. Οι ενέργειες για το τι δέον γενέσθαι αναφορικά με το συμβόλαιο άρχισαν περί τον Δεκέμβριο του 2004.

Τον Δεκέμβριο του 2009 το Υπουργικό Συμβούλιο, ενέκρινε εισήγηση της Ειδικής Καθοδηγητικής Επιτροπής για πώληση των δικαιωμάτων μίσθωσης του παλαιού κτιρίου της Υπάτης Αρμοστείας στο Λονδίνο, για ποσό ύψους 200.000 στερλινών και την καταβολή 10% επί των κερδών από την μετέπειτα πώληση του κτιρίου, με ελάχιστο εγγυημένο ποσό ύψους 300.000 στερλινών μετά την πάροδο τεσσάρων ετών, όποιο ήταν μεγαλύτερο και τον Ιανουάριο του 2010, υπογράφηκε το σχετικό συμβόλαιο.

Όπως διαφάνηκε από σχετική αλληλογραφία, τον Δεκέμβριο του 2010 η εταιρεία που αγόρασε τα δικαιώματα μίσθωσης του παλαιού κτιρίου, αποφάσισε όπως πωλήσει τις μετοχές της σε άλλη εταιρεία, αντί να προβεί στην ανάπτυξη και στη συνέχεια στην πώληση του κτιρίου όπως ήταν αρχικά η πρόθεση της. Ταυτόχρονα η νέα εταιρεία εξέφρασε την επιθυμία όπως καταβάλει άμεσα, νωρίτερα από την παρέλευση των 4 ετών, το ελάχιστο ποσό της εγγύησης, στοχεύοντας στην αποδέσμευση της εταιρείας από τις οποιεσδήποτε υποχρεώσεις προς την Κυπριακή Δημοκρατία. Ο Γενικός Διευθυντής συμφώνησε με εισήγηση της Διεύθυνσης Διοικητικών Υποθέσεων, όπως το Υπουργείο Εξωτερικών συναινέσει στην πιο πάνω πρόταση, αφού έτσι διασφαλιζόταν η γρηγορότερη εξασφάλιση της Δημοκρατίας, και σχετική έγκριση διαβιβάστηκε στην Υπάτη Αρμοστεία στις 21.12.2010.

Μετά από διαβουλεύσεις και ανταλλαγή μακράς καθημερινής σχεδόν αλληλογραφίας με τον δικηγόρο της Υπάτης Αρμοστείας, η Καθοδηγητική Επιτροπή συμφώνησε στην αποδέσμευση του κτιρίου έναντι ποσού ύψους 342.000 στερλινών σχετική έγκριση διαβιβάστηκε στις 11.5.2011 και το ποσό καταβλήθηκε από το Νομικό Σύμβουλο της Υπάτης Αρμοστείας στις 18.5.2011 στο Λογιστήριο της.

Με βάση τα πιο πάνω η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι:

- Οι διαδικασίες επισπεύστηκαν περί το τέλος του 2009, ενώ είχαν αρχίσει από το 2004, λόγω περιορισμένων χρονικών περιθωρίων υπό την πίεση πιθανής καταβολής του κόστους επαναφοράς του κτιρίου στην αρχική του κατάσταση ύψους 500.000 στερλινών και απώλειας εξάσκησης του δικαιώματος πώλησης των δικαιωμάτων μίσθωσης.
- Η απόφαση/έγκριση για πώληση των μετοχών της αγοράστριας εταιρείας σε άλλη εταιρεία, δόθηκε από τον Γενικό Διευθυντή, ενώ θα έπρεπε να είχε εξασφαλιστεί έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου το οποίο είχε δώσει την αρχική έγκριση.

Ανακαίνιση πρεσβευτικής κατοικίας στην Ουάσιγκτον. Τον Νοέμβριο του 2008 λειτουργοί του Τμήματος Δημοσίων Έργων και του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών είχαν διενεργήσει εκτενή επιθεώρηση στην ιδιόκτητη πρεσβευτική κατοικία στην Ουάσιγκτον για σκοπούς διαπίστωσης των προβλημάτων που παρουσίαζε η κατοικία. Η έκθεση αξιολόγησης κατέληγε στο συμπέρασμα ότι, το θέμα

της ανακαίνισης της θα έπρεπε να θεωρηθεί ως επείγον, αφού ετίθεντο σοβαρά θέματα ασφάλειας και υγείας. Σημειώνεται ότι η εκτίμηση δαπάνης για τις εργασίες ανακαίνισης είχε υπολογιστεί στα \$2,5 - \$3,0 εκ. Ενόψει των πιο πάνω, κατόπιν έγκρισης του Υπουργείου Οικονομικών είχε ενοικιαστεί πρεσβευτική κατοικία με μηνιαίο ενοίκιο ύψους \$25.000 για το χρονικό διάστημα Απριλίου 2009-Σεπτεμβρίου 2011. Τον Νοέμβριο 2010 τερματίστηκε το ενοικιαστήριο συμβόλαιο και ενοικιάστηκε άλλη κατοικία για ένα έτος, με δικαίωμα παράτασης για περισσότερους μήνες εάν παρίστατο ανάγκη, έναντι μηνιαίου ενοικίου ύψους \$12.999.

Αρχικά τον Ιούλιο του 2009 το Υπουργικό Συμβούλιο εξαίρεσε από την εφαρμογή του Νόμου (12(1)/2006) τις συμβάσεις για σύμβουλο/μελετητή και εργοληπτικό οίκο για την ανακαίνιση της πρεσβευτικής κατοικίας στην Ουάσιγκτον με σκοπό την επίτευξη των εργασιών ανακαίνισης. Με νέα Απόφασή του αρ. 71.304 ημερ. 13.12.2010, το Υπουργικό Συμβούλιο ανέστειλε τη διαδικασία ανακαίνισης για να διερευνηθούν προκαταρκτικά τρόποι, ώστε να περιοριστεί η απαιτούμενη δαπάνη. Ανέθεσε επίσης σε εταιρεία κυπριακών συμφερόντων στις ΗΠΑ να προβεί, αφενός, σε εισηγήσεις αναφορικά με κατάλληλο οίκο που θα μπορούσε να αναλάβει την καταγραφή των εργασιών που θα έπρεπε να γίνουν στην πρεσβευτική κατοικία, τη διεκπεραίωση του έργου και, αφετέρου, να αναλάβει τη γενικότερη εποπτεία του εγχειρήματος. Επίσης το Συμβούλιο εξουσιοδότησε τον Υπουργό Εξωτερικών να αναθέσει σε κατάλληλο τοπικό οίκο-με βάση τις εισηγήσεις της εν λόγω εταιρείας κυπριακών συμφερόντων-τις εργασίες που θα απαιτηθούν. Στις 20.12.2010 η Πρεσβεία Ουάσιγκτον, κατόπιν οδηγιών του Κέντρου, προέβει στη σύναψη συμφωνίας με εταιρεία αρχιτεκτόνων που είχε υποδείξει η πιο πάνω εταιρεία κυπριακών συμφερόντων.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι:

- (i) Η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, όσον αφορά στην ανάθεση της υποβολής εισηγήσεων σχετικά με την επιλογή κατάλληλου αρχιτεκτονικού οίκου σε συγκεκριμένη εταιρεία, δεν διασφαλίζει την εφαρμογή των Γενικών Αρχών Διοικητικού Δικαίου.
- (ii) Όπως προκύπτει από σχετική αλληλογραφία, οι επαφές με τον αρχιτέκτονα είχαν ξεκινήσει από τον Οκτώβριο του 2010, ενώ το σχετικό συμβόλαιο που υπογράφηκε στις 22.12.2010, είχε ετοιμαστεί προηγουμένως (Σεπτέμβριο 2010), δηλαδή είχε προηγηθεί της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου. Παρατηρήθηκε επίσης ότι η αρχιτεκτονική εταιρεία υπέβαλε τιμολόγιο που έφερε ημερ. 22.11.2010 συνολικής αξίας \$18.200 για υπηρεσίες που προσέφερε. Από τα πιο πάνω φαίνεται ωσάν η ανάθεση στο συγκεκριμένο αρχιτεκτονικό οίκο να ήταν αποτέλεσμα ειλημμένης απόφασης, και η διαδικασία που ακολουθήθηκε απλά αποσκοπούσε στην τεκμηρίωση της.
- (iii) Μέχρι τον Ιούνιο του 2011, δεν είχαν αρχίσει οι κατασκευαστικές εργασίες ανακαίνισης, ενώ είχε καταβληθεί ως ενοίκιο της πρεσβευτικής κατοικίας συνολικό ποσό ύψους \$590.993. Επισημάνθηκε από την Υπηρεσία μας ότι λόγω των καθυστερήσεων που παρατηρούνταν στην έναρξη των εργασιών, αυξάνονταν οι φθορές, με επακόλουθο να αυξάνεται και το κόστος της ανακαίνισης.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς ανέφερε ότι, η καθυστέρηση που παρατηρήθηκε στην έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών οφείλεται στο ότι η απόφαση που είχε ληφθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο, έπρεπε να διαφοροποιηθεί, δεδομένης της δημοσιονομικής κατάστασης. Μας ενημέρωσε επίσης ότι αναμένεται σύντομα η κατακύρωση του έργου σε εργοληπτικό οίκο που θα επιλεγεί και ότι το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι τον Σεπτέμβριο 2012.

Διαγωνισμός 3/2010 για την προμήθεια 350.000 αυτοκόλλητων θεωρήσεων εισόδου (visa stickers) αγορά, μεταφορά και τοποθέτηση κινησιογραμμάτων (kinograms). Ο πιο πάνω διαγωνισμός με εκτίμηση δαπάνης €750.000 + ΦΠΑ, προκηρύχθηκε με την ταχεία κλειστή διαδικασία στις 7.5.2010 όσον αφορά στο πρώτο στάδιο της πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων συμμετοχής, με προθεσμία υποβολής τις 26.5.2010 και με συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Εξωτερικών Συνόρων (σημειώνεται ότι τελικά η δαπάνη δεν ήταν επιλέξιμη). Η διαδικασία αυτή επιλέχθηκε, λόγω των πιεστικών χρονοδιαγραμμάτων που αντιμετώπιζε το Υπουργείο για προμήθεια αυτοκόλλητων θεωρήσεων εισόδου (εξαιτίας του περιορισμένου αποθέματος υφιστάμενων θεωρήσεων και το άνοιγμα νέων Προξενείων και Πρεσβειών), όπως σχετικά

αναφέρεται σε εσωτερικό σημείωμα λειτουργού του Υπουργείου Εξωτερικών και με τη συγκατάθεση του Γενικού Λογιστηρίου ως Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων. Δήλωση συμμετοχής υπέβαλαν τρεις οικονομικοί φορείς και η επιτροπή αξιολόγησης σε συνεδρία της στις 5.7.2010 αποφάσισε ομόφωνα, βάσει της σχετικής έκθεσης που ετοίμασε, ότι και οι τρεις συμμετέχοντες πληρούσαν τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής. Το Συμβούλιο Προσφορών σε συνεδρία του στις 27.7.2010, αφού εξέτασε την έκθεση της επιτροπής αξιολόγησης αποφάσισε να εγκρίνει την προώθηση της διαδικασίας του διαγωνισμού. Στη συνέχεια, στις 10.9.2010 έγινε η πρόσκληση των προεπιλεγμένων οικονομικών φορέων για υποβολή προσφοράς μέχρι τις 15.11.2010, ενώ ο χρόνος παράδοσης των προμηθειών καθορίστηκε στους 4 μήνες από την υπογραφή της σύμβασης.

Το Συμβούλιο Προσφορών σε συνεδρία του στις 28.12.2010 κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Αξιολόγησης κατακύρωσε την προσφορά σε οικονομικό φορέα για το ποσό των €164.500 και η σύμβαση υπογράφηκε στις 7.2.2011. Λόγω καθυστερήσεων που προέκυψαν η εταιρεία ζήτησε παράταση 60 ημερών στην παράδοση των προμηθειών. Ως εκ τούτου, το Υπουργείο υπέβαλε στις 21.6.2011 αίτημα στο αρμόδιο όργανο, την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων, η οποία όπως πληροφορηθήκαμε, το ενέκρινε.

Όσον αφορά τον πιο πάνω διαγωνισμό, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- Το ποσόν της προσφοράς που κατακυρώθηκε, ήταν ίσο με το 21,93% του ποσού της εκτίμησης δαπάνης. Επισημαίνεται ότι ο σωστός υπολογισμός του ύψους του ποσού της εκτίμησης δαπάνης είναι ουσιώδους σημασίας για την αναθέτουσα αρχή και διασφαλίζει τον υγιή ανταγωνισμό και τη λογικότητα της τιμής στην οποία θα ανατεθεί η σύμβαση.
- Ενώ τον Μάιο 2010 είχε επιλεγεί η ταχεία κλειστή διαδικασία, για τους λόγους που αναφέρονται πιο πάνω, το αντικείμενο της σύμβασης δεν είχε υλοποιηθεί μέχρι τον Ιούνιο 2011 και χρειάστηκε να δοθεί παράταση 60 ημερών.
- Η αναθέτουσα αρχή, δεν ήταν σε θέση να απαιτήσει/επιβάλει τις προβλεπόμενες ρήτρες καθυστέρησης.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, έχει ήδη παραδοθεί όλη η ποσότητα αυτοκόλλητων θεωρήσεων εισόδου.

Περίθαλψη Κυβερνητικών Υπαλλήλων στο Εξωτερικό. Κατά το 2010 από τα άρθρα τακτικών δαπανών 04.384 «Περίθαλψη Κυβερνητικών Υπαλλήλων στο Εξωτερικό» του Κεφ. 22.01 «Υπουργείο Υγείας - Διοίκηση» και 04.384 «Περίθαλψη Κυβερνητικών Υπαλλήλων στο Εξωτερικό» του Κεφ. 22.04 «Υπουργείο Υγείας – Οδοντιατρικές Υπηρεσίες» καταβλήθηκαν συνολικά €862.849 (€929.145 το 2009) και €117.110 (€94.614 το 2009) αντίστοιχα. Οι δαπάνες αυτές αφορούσαν στην περίθαλψη κυβερνητικών υπαλλήλων, περιλαμβανομένων των μελών των οικογενειών τους, καθώς και σε επιτόπιο προσωπικό, που υπηρετούν κυρίως σε Διπλωματικές Αποστολές της Δημοκρατίας στο εξωτερικό. Στην προηγούμενη Έκθεση της Υπηρεσίας μας, εισηγηθήκαμε όπως μελετηθεί/διερευνηθεί το ενδεχόμενο η παροχή ιατρικής περίθαλψης να γίνεται από τα κρατικά νοσηλευτήρια των χωρών αυτών, με την έκδοση από το Υπουργείο Υγείας της ευρωπαϊκής κάρτας ασφάλισης ασθένειας. Το Υπουργείο Εξωτερικών με εγκύκλιο του ημερ. 15.12.2010 προς όλες τις Διπλωματικές Αποστολές, ζήτησε, μεταξύ άλλων, όπως πληροφορηθεί τι προνοεί το Σχέδιο Υγείας των οικείων χωρών όπου εδρεύουν για τους κατόχους ευρωπαϊκής κάρτας ασφάλισης ασθένειας, καθώς και τι δυνατότητες παρέχουν τα κρατικά νοσηλευτήρια όσον αφορά στην ιατρική περίθαλψη για όλες τις Αποστολές.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή, το θέμα συζητήθηκε προκαταρκτικά σε σύσκεψη στο Υπουργείο Υγείας όπου ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών ενημέρωσε ότι η συνέχιση της παροχής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά τον ίδιο τρόπο οφείλετο στη διαφορετικότητα των συστημάτων ασφάλισης υγείας που εφαρμόζονται. Ωστόσο, αποφασίστηκε ότι το θέμα θα επανεξετασθεί σε συνεργασία με τα αρμόδια Υπουργεία.

Χορηγία στο Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, για την αποκατάσταση της εύρυθμης και νομότυπης λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Κύπρου, στις 6.10.2008 μετά από σχετική αίτηση εκδόθηκε Δικαστικό Διάταγμα σύμφωνα με το οποίο διορίστηκε προσωρινή διοίκηση του Ινστιτούτου για να προβεί στις όποιες ενέργειες είναι αναγκαίες, έτσι ώστε το Ινστιτούτο να μπορεί να λειτουργεί νομότυπα. Το νέο Καταστατικό εγκρίθηκε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 68.255 ημερ. 15.1.2009 και στη συνέχεια από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας στις 6.2.2009, ενώ με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 68.440 ημερ. 18.2.2009, διορίστηκε επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 9(2) του Καταστατικού του Ινστιτούτου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνήλθε για πρώτη φορά στις 6.3.2009 και, μεταξύ άλλων, προχώρησε στο διορισμό Ελεγκτικού Οίκου κατόπιν προκήρυξης σχετικού διαγωνισμού. Σημειώνεται ότι μέχρι τον Ιούνιο 2011 εκκρεμούσε η υποβολή και έγκριση των εξελεγμένων λογαριασμών του Ινστιτούτου για τα έτη 2008, 2009 και 2010, ενώ οι λογαριασμοί για το έτος 2007 φαίνεται να εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 21.1.2011. Παρατηρήθηκε επίσης ότι τα πρακτικά των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου δεν αριθμούνται και υπογράφονται καθώς επίσης δεν επικυρώνονται σε επόμενες συνεδρίες.

Παρατηρήθηκε και πάλι ότι, παρά το γεγονός ότι οι προηγούμενες Εκθέσεις μας, όσον αφορά στο Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Κύπρου, αποτέλεσαν θέμα που απασχόλησε ιδιαίτερα το Διοικητικό Συμβούλιο, ερωτήματα που εγείρονται σε αυτές, ως προς τη νομιμότητα των αποφάσεων του Ινστιτούτου που πραγματοποιήθηκαν μετά τις 6.6.2003, μέχρι και το διορισμό του Διοικητικού Συμβουλίου, δεν έχουν ακόμη διερευνηθεί και διευκρινιστεί.

Σύμφωνα με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 71.448 ημερ. 20.12.2010 αναφορικά με την αξιολόγηση του ρόλου, της αποστολής και της λειτουργίας του Ινστιτούτου και το μέλλον αυτού, αποφασίστηκε η συνέχιση της κρατικής χορηγίας για τη λειτουργία του για ακόμη έξι μήνες δηλαδή, μέχρι 30.6.2011 (η απόφαση λήφθηκε στο Υπουργείο στις 21.1.2011 και η λειτουργία του τοποθετήθηκε μέχρι 22.7.2011) και εξουσιοδότησε τον Υπουργό Εξωτερικών όπως υποβάλει εισήγηση στο Υπουργικό Συμβούλιο για τη δυνατότητα ανάληψης από άλλες κρατικές υπηρεσίες των υπηρεσιών που προσφέρονται από το εν λόγω Ινστιτούτο, καθώς και εισήγηση στο Διοικητικό Συμβούλιο του Ινστιτούτου, για τη διάλυσή του με τη συμπλήρωση της πιο πάνω περιόδου. Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου τον Ιούνιο του 2011 δεν είχαν υποβληθεί οποιεσδήποτε σχετικές με το πιο πάνω θέμα εισηγήσεις από τον Υπουργό Εξωτερικών. Στη συνέχεια το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 8.6.2011 αποφάσισε να διοριστεί εκκαθαριστής και να λάβει όλα τα δέοντα μέτρα για τη διάλυση και εκκαθάριση του Ινστιτούτου.

Σημειώνεται ότι η πρόβλεψη για χορηγία στον Κρατικό Προϋπολογισμό του 2010 ύψους €400.000 που ήταν δεσμευμένη αναθεωρήθηκε στις €455.777, με την πραγματική δαπάνη να ανέρχεται στο ποσό αυτό. Επίσης στον ετήσιο Προϋπολογισμό του 2011 περιλήφθηκε συμβολική πρόνοια χορηγίας ύψους €10, ενώ στην συνέχεια μέχρι τον Ιούνιο του 2011 παραχωρήθηκαν πρόσθετες πιστώσεις ύψους €213.990 και η αντίστοιχη δαπάνη ανήλθε στο ποσό αυτό.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς ανέφερε ότι, η όλη εργασία σε σχέση με την εκκαθάριση αναμενόταν να ολοκληρωθεί στο τέλος Νοεμβρίου 2011, ως και οι σχετικές οδηγίες που δόθηκαν στον εκκαθαριστή του Ιδρύματος.

Χορηγία στην Πρεσβεία του Βατικανού και Μόνιμης Αντιπροσωπείας στους Διεθνείς Οργανισμούς για τη Γεωργία και τα Τρόφιμα (FAO). Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 57.090 ημερ. 16.1.2003, εγκρίθηκε η διαπίστευση του μόνιμου αντιπροσώπου της Κύπρου στον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών, που εδρεύει στη Ρώμη, ως Πρέσβη της Δημοκρατίας στην Αγία Έδρα. Όπως αναφέρεται σε σχετική επιστολή του τότε Υπουργού Εξωτερικών ο Πρέσβης προσφέρθηκε να εργασθεί αμισθί και χωρίς επιβάρυνση της Δημοκρατίας για τα έξοδα της Πρεσβείας. Για την περίοδο 2003-2009 η χορηγία που καταβλήθηκε ανήλθε συνολικά στα €2.167.708. Κατά την ίδια περίοδο, η Πρεσβεία λειτουργούσε κατά ένα τρόπο αυτόνομο και λάμβανε ετήσια χορηγία ως αποζημίωση για τα έξοδα

λειτουργίας της. Κατόπιν εισηγήσεων της Υπηρεσία μας, σε προηγούμενες Ετήσιες Εκθέσεις, στον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Εξωτερικών του 2010 περιλαμβάνεται υποδιαίρεση για την Πρεσβεία της Αγίας Έδρας με συνολική πρόνοια ύψους €436.230 και πραγματική δαπάνη €423.828. Πλέον η οικονομική διαχείριση και έλεγχος της Πρεσβείας θα διενεργείται κατά τον ίδιο τρόπο που γίνεται και στις υπόλοιπες Διπλωματικές Αποστολές.

Επισημαίνεται ότι διαχρονικά ο Πρέσβης με επιστολές του απαιτεί την αναδρομική κάλυψη εξόδων που αφορούν σε προηγούμενα έτη. Ενδεικτικά αναφέρεται η περίπτωση όπου κατόπιν αιτήματος του Πρέσβη στις 22.6.2010 για αγορά επίπλων και σκευών αξίας €167.982 που αφορούσαν στην περίοδο 2000-2010, αποφασίστηκε όπως καταβληθεί ποσοστό ύψους 2/3 περίπου του κόστους ή €90.000 περίπου.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- Δεν είχαν κοινοποιηθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων, έκθεση δράσης και εξελεγμένοι λογαριασμοί των προηγούμενων ετών κατά τα οποία παραχωρείτο χορηγία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 28 του περί Προϋπολογισμού Νόμου που θέτει προϋποθέσεις για την παραχώρηση χορηγιών πέραν των €170.000.
- Το κόστος λειτουργίας της Πρεσβείας στην Αγία Έδρα, δεδομένης και της λειτουργίας στην Ιταλία και της Πρεσβείας της Ρώμης, παρουσιάζεται ιδιαίτερα ψηλό συγκριτικά με άλλες Διπλωματικές Αποστολές όπως Παρίσι, Βερολίνο, Μαδρίτη.
- Δεν φαίνεται να είχε ανοιχθεί τραπεζικός λογαριασμός της Πρεσβείας στην Αγία Έδρα από το 2003 μέχρι τον Δεκέμβριο 2009, στο όνομα του Γενικού Λογιστή της Δημοκρατίας.
- Παρατηρήθηκε επίσης ότι τα συμβόλαια του επιτόπιου προσωπικού ανάγονται στο παρελθόν (σε μια περίπτωση χρονολογείται από το 1986). Για σκοπούς παροχής εργοδοτικών ωφελημάτων στο μέλλον, θα πρέπει να διευκρινιστεί κατά πόσο και από πότε το προσωπικό εργοδοτείται από τη Δημοκρατία, αφού όπως αναφέρεται σε σχετική αλληλογραφία μέρος του προσωπικού μεταφέρθηκε από την Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Κύπρου στους Οργανισμούς των Η.Ε. για τα Τρόφιμα και τη Γεωργία, χωρίς ωστόσο να διευκρινίζεται ποιος είναι ο εργοδότης και το καθεστώς εργοδότησής τους.
- Ενώ η διαπίστευση του Πρέσβη έγινε στις 16.1.2003, αποφασίστηκε η καταβολή του κόστους αγοράς επίπλων από το 2000.
- Εν κατακλείδι επισημαίνεται ότι εφόσον η Πρεσβεία στην Αγία Έδρα, δεν λειτουργούσε σύμφωνα με τα ισχύοντα στο Δημόσιο και τις υπόλοιπες Διπλωματικές Αποστολές στο Εξωτερικό, η Υπηρεσία μας δεν είναι σε θέση να επιβεβαιώσει την ορθότητα της οικονομικής διαχείρισης της κατά την περίοδο 2003 μέχρι 2009.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, αναμενόταν ότι η δημιουργία ξεχωριστής υποδιαίρεσης θα συνέβαλλε στην επίλυση των προβλημάτων που παρατηρούνταν κατά καιρούς. Ωστόσο, συνεχίζουν να αναφύονται θέματα τα οποία οφείλονται στις χρήσεις των προηγούμενων ετών για τις οποίες γίνονται υποδείξεις στον Πρέσβη ως προς τον ενδεδειγμένο χειρισμό. Προς το σκοπό αυτό πραγματοποιήθηκε και σχετική συνεδρίαση υπό την Προεδρία της Υπουργού Εξωτερικών με όλες τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες στις 17.11.2011.

Επίτιμα Προξενία.

(α) Λογαριασμοί Εσόδων. Διαπιστώθηκε και πάλι ότι μέχρι και τον Ιούνιο του 2011 εκκρεμούσε η επεξεργασία των καταστάσεων εσόδων που είχαν υποβληθεί από μεγάλο αριθμό Επίτιμων Προξενείων για τα έτη 2010, 2009, 2008 και 2007, εκτός μεμονωμένων περιπτώσεων, καθώς και η ενσωμάτωση των εσόδων αυτών στους λογαριασμούς του Κράτους. Στις 31.12.2010 το υπόλοιπο του λογαριασμού καταθέσεων που τηρείται στο Γενικό Λογιστήριο ανήλθε στις €379.854 (€242.477 στις 31.12.2009), με αποτέλεσμα να εκκρεμεί η κατανομή του ποσού αυτού στα διάφορα έσοδα που αφορά. Η τελευταία συμφιλίωση του λογαριασμού αυτού με το συγκεντρωτικό μητρώο εσόδων των Επίτιμων Προξενείων που τηρείται στο

Λογιστήριο του Υπουργείου έγινε στις 31.12.2005. Όπως πληροφορηθήκαμε η επεξεργασία των καταστάσεων εσόδων άρχισε τον Φεβρουάριο του 2011.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή, έχει τροχοδρομηθεί ο σταδιακός έλεγχος των πιο πάνω λογαριασμών και ενσωμάτωση τους στους Λογαριασμούς της Κυβέρνησης.

(β) Αντιμισθία Επίτιμων Προξένων. Εξακολουθούν να παρατηρούνται, όπως και σε προηγούμενα έτη, ανομοιομορφίες τόσο όσον αφορά στον τρόπο υπολογισμού, όσο και στο ύψος της αντιμισθίας των Επίτιμων Προξένων. Σημειώνεται ότι η αντιμισθία των Επίτιμων Προξένων καθορίστηκε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, αρ. 42.421, ημερ. 19.4.1995, σε ποσοστό 50% των εισπραττόμενων τελών μέχρι του ποσού των £500 (€854) το χρόνο και με εξουσιοδότηση του Υπουργείου Εξωτερικών, η κάλυψη των λογικών και απαραίτητων εξόδων τους. Κατά το 2010 καταβλήθηκε για επίτιμες προξενικές υπηρεσίες ποσό ύψους €35.881 και αφορούσε στις μεμονωμένες εκείνες περιπτώσεις Επίτιμων Προξενείων των οποίων οι λογαριασμοί εσόδων έτυχαν επεξεργασίας από το Λογιστήριο του Υπουργείου.

Αντιμισθία ύψους €10.807 καταβλήθηκε στο Επίτιμο Προξενείο του Αμμάν αναφορικά με εισπράξεις τελών του 2009, καθώς επίσης και επιπλέον αντιμισθία ύψους €21.941, που διεκδικήθηκε από το ίδιο πιο πάνω Προξενείο και αφορούσε σε έξοδα φιλοξενίας του Προξενείου στις εγκαταστάσεις του Προξένου. Σημειώνεται ότι η αντιμισθία αναφορικά με τις εισπράξεις τελών υπολογίστηκε σε ποσοστό ύψους 33% επί των εισπραχθέντων τελών, υπερβαίνοντας κατά πολύ το ανώτατο όριο των £500 ή €854 το χρόνο που το Υπουργικό Συμβούλιο καθόρισε. Σημειώνεται ότι αντιμισθία ύψους 33% επί των εισπραττόμενων τελών χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το ανώτατο όριο αποφασίστηκε όπως παραχωρείται και στα Επίτιμα Προξενία της Δημοκρατίας στο Κίεβο, Μίνσκ και Μαριούπολη. Μέχρι τον Ιούνιο του 2011 διενεργήθηκε από το Λογιστήριο του Υπουργείου η επεξεργασία των εσόδων του Επίτιμου Προξενείου του Μίνσκ για τα έτη 2008, 2009 και 2010 και η αντιμισθία που λογίστηκε ανήλθε στις €46.107. Λαμβάνοντας υπόψη την παρέλευση 16 και πλέον ετών από τη λήψη της πιο πάνω απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, η Υπηρεσία μας εισηγείται και πάλι όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο αναθεώρησής της.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, το θέμα μελετάται από την αρμόδια Διεύθυνση.

Σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Παρατηρήθηκαν και πάλι παραλείψεις που οφείλονται σε αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, όπως η μη έγκαιρη κατάθεση και ενσωμάτωση των εισπράξεων στους λογαριασμούς εσόδων, καθώς και καθυστέρηση στην ενσωμάτωση των εξόδων μερικών Διπλωματικών Αποστολών στο Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου. Επίσης δεν τηρείται μητρώο συμβολαίων σύμφωνα με τον Κανονισμό Αποθηκών αρ. 46, έτσι ώστε να σημειώνονται όλες οι απαραίτητες πληροφορίες από την προκήρυξη μέχρι και την επιτυχή υλοποίηση μιας σύμβασης. Κατά το 2010 δεν γινόταν αρχειοθέτηση όλων των δελτίων πληρωμής καθώς και των διορθωτικών δελτίων κατά κονδύλι, ούτε και συμφιλίωση τους με τις προβλεπόμενες μηνιαίες καταστάσεις που παράγονται από το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης. Επίσης σε αρκετές περιπτώσεις υποβάλλεται αίτημα για πρόσθετες πιστώσεις μετά τη δημιουργία υπερβάσεων κυρίως σε δαπάνες των Διπλωματικών Αποστολών, οι οποίες θα πρέπει να έχουν την ευθύνη παρακολούθησης των δαπανών τους σε σχέση με τις εγκεκριμένες πρόνοιες.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου η καθυστέρηση στην ενσωμάτωση των εξόδων και εσόδων των Διπλωματικών Αποστολών οφείλεται κυρίως στην καθυστέρηση της παραλαβής των σχετικών ενταλμάτων πληρωμής/αποδείξεων εισπράξεως από τις Διπλωματικές Αποστολές, ωστόσο θα καταβληθεί εκ νέου προσπάθεια για έγκαιρη αποστολή των διαφόρων εγγράφων. Όσον αφορά στην συμφιλίωση των λογαριασμών με το λογιστικό σύστημα της Κυβέρνησης, ανέφερε ότι έχει ήδη τροχοδρομηθεί η διαδικασία για μηνιαία συμφιλίωση όλων των κονδυλίων.

Μεταφορά εξοικονομήσεων σε λογαριασμό καταθέσεων. Με το διορθωτικό δελτίο αρ. 2112 ημερ. 31.12.2010 ποσό ύψους €90.000 μεταφέρθηκε από το δεσμευμένο άρθρο 03.158 «Αγορά Επίπλων και Σκευών» του Κεφ. 17.02.10 «Υπουργείο Εξωτερικών – Εξωτερικές Υπηρεσίες – Κοινές Υπηρεσίες» στο

λογαριασμό καταθέσεων του Υπουργείου. Το ποσό αυτό καταβλήθηκε στον Πρέσβη της Αγίας Έδρας τον Ιανουάριο του 2011 με τη διενέργεια τραπεζικού εμβάσματος από το Ταμείο Πάγιας Προκαταβολής της Πρεσβείας σε προσωπικό του τραπεζικό λογαριασμό και αφορούσε στην αγορά επίπλων και σκευών για την περίοδο 2000-2010 που είχαν αγοραστεί, όπως προκύπτει από σχετική αλληλογραφία, με δικά του έξοδα.

Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα και με την εγκύκλιο του Γενικού Λογιστηρίου αρ.1666 ημερ. 4.10.2010, που αφορούσε στο κλείσιμο των λογαριασμών για το 2010, η μεταφορά εξοικονομήσεων οποιουδήποτε κονδυλίου σε λογαριασμό καταθέσεων με σκοπό να χρησιμοποιηθούν κατά το έτος 2011 είναι παράνομη. Σχετικά αναφέρεται επίσης ότι η τακτική που ακολουθήθηκε είναι αντίθετη και αντιστρατεύεται την όλη φιλοσοφία ετοιμασίας και εκτέλεσης του ετήσιου Προϋπολογισμού του Κράτους.

Σύστημα Αυτοματοποίησης Γραφείου.

(α) Μετά την εφαρμογή του Συστήματος Αυτοματοποίησης Γραφείου (ΣΑΓ) που τέθηκε σε λειτουργία στις 2.10.2007, εξακολουθούν να υφίστανται προβλήματα όπως, παράλειψη ενημέρωσης για εισερχόμενα και εξερχόμενα έγγραφα, μη καταχώριση οδηγιών και σημειώσεων στα ειδικά πεδία που παρέχει το σύστημα κ.λπ.

Οι αδυναμίες που παρουσιάζονται στη λειτουργία του συστήματος εγκυμονούν πιθανούς κινδύνους ελλιπούς πληροφόρησης και έλλειψης διαφάνειας και έγκυρης ενημέρωσης.

(β) Λόγω του ότι το σύστημα δεν έχει ακόμη διαπιστευτεί, όπως προβλέπεται, για να υποστηρίξει τη διαχείριση διαβαθμισμένων εγγράφων, σταμάτησε η εισαγωγή εγγράφων με βαθμό διαβάθμισης ψηλότερου του περιορισμένης χρήσης.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, τα προβλήματα που παρουσιάζονται έχουν υποδειχθεί σε λειτουργούς του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού σε συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Εξωτερικών.

Λογαριασμοί Καταθέσεων και Προκαταβολών. Παρά τις επανειλημμένες επισημάνσεις επί σειρά ετών σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, αναφορικά με την ανάγκη τακτοποίησης των λογαριασμών προκαταβολών και καταθέσεων, το όλο θέμα εξακολουθεί να παραμένει σε εκκρεμότητα (υπάρχουν και ποσά που χρονολογούνται από το 1976).

Στις 31.12.2010 το υπόλοιπο του λογαριασμού καταθέσεων ανερχόταν σε €1.135.177 (€848.788 το 2009) και περιλαμβάνει κυρίως ποσά που αφορούν σε έσοδα από επιστροφή ΦΠΑ για Πρεσβείες και Μόνιμες Αντιπροσωπείες καθώς και για λειτουργούς που υπηρετούν στο εξωτερικό.

Στις 31.12.2010 το υπόλοιπο του γενικού λογαριασμού προκαταβολών ανερχόταν σε €1.318.586 (€1.168.042 το 2009) και περιλαμβάνει κυρίως προκαταβολές ενοικίων και άλλων εξόδων για τα Γραφεία του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού στο εξωτερικό, καθώς και διάφορες προκαταβολές σε Διπλωματικές Αποστολές και σε λειτουργούς του Υπουργείου Εξωτερικών. Επισημαίνεται ότι η μη έγκαιρη τακτοποίηση των εκκρεμών προκαταβολών και καταθέσεων αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την ανάκτησή τους.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς ανέφερε ότι, θα καταβληθούν προσπάθειες για ξεκαθάρισμα των πιο πάνω λογαριασμών το συντομότερο δυνατό.

Μητρώα περιουσιακών στοιχείων και πιστοποιητικά φυσικής καταμέτρησης περιουσιακών στοιχείων των Διπλωματικών Αποστολών. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, παρά τις οδηγίες του Υπουργείου όπως στα πιστοποιητικά που υποβάλλονται αναφέρεται κατά πόσο αυτά αφορούν στα περιουσιακά στοιχεία των Γραφείων των Αποστολών ή της πρεσβευτικής κατοικίας ή στα μητρώα βιβλιοθήκης, δεν υπήρξε πλήρης συμμόρφωση κατά την υποβολή των πιστοποιητικών.

Παρατηρήθηκε ότι αριθμός Διπλωματικών Αποστολών δεν είχαν αποστείλει το πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης των περιουσιακών τους στοιχείων για το έτος 2010, μέχρι τις 31.3.2011 όπως προβλέπεται στους Κανονισμούς Αποθηκών. Επίσης σχετική συμμόρφωση δεν υπήρξε από τις περισσότερες νεοϊδρυθέσες Διπλωματικές Αποστολές.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι έχει ζητηθεί από όλες τις Διπλωματικές Αποστολές να αποστείλουν στο Υπουργείο Εξωτερικών τα μητρώα περιουσιακών στοιχείων για τα γραφεία των Πρεσβειών και των πρεσβευτικών κατοικιών πλήρως συμπληρωμένα.

Αρχαιότητες και έργα τέχνης που κατέχονται επί δανείω από το Υπουργείο Εξωτερικών και από τις Πρεσβείες της Δημοκρατίας.

(α) Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα Αρχαιοτήτων μόλις εννιά Διπλωματικές Αποστολές είχαν υποβάλει για το 2010 την καθιερωμένη ετήσια υπεύθυνη δήλωση επιβεβαίωσης κατοχής των αρχαιοτήτων που τους παραχωρήθηκε επί δανείω, καθώς και δήλωση επιβεβαίωσης της καλής κατάστασής τους. Εισηγηθήκαμε όπως βεβαιώνεται η συμπερίληψη των αρχαιοτήτων και έργων τέχνης κατά την ασφάλιση, τόσο της Πρεσβείας όσο και της κατοικίας.

Αναφορικά με την κατοχή έργων τέχνης οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού ετοίμασαν και απέστειλαν καταστάσεις των έργων τέχνης που παραχωρήθηκαν επί δανείω στις Διπλωματικές Αποστολές ζητώντας την αντιπαραβολή τους με τα στοιχεία που κατέχουν και την επιβεβαίωση κατοχής αυτών μέχρι τις 29.7.2011.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου, οι πλείστες Διπλωματικές Αποστολές, κατόπιν υπενθύμισης που τους απέστειλε το Τμήμα Αρχαιοτήτων, ανταποκρίθηκαν και υπέβαλαν την καθιερωμένη ετήσια υπεύθυνη δήλωση επιβεβαίωσης αρχαιοτήτων που τους παραχωρήθηκαν επί δανείω καθώς και δήλωση ότι βρίσκονται σε καλή κατάσταση και απέστειλαν καταστάσεις με τα έργα τέχνης.

(β) Κατά το 2006 το Υπουργείο προέβη στη δημιουργία ηλεκτρονικού αρχείου όπου και καταχωρίστηκαν οι αρχαιότητες, καθώς και έργα τέχνης που παραχωρήθηκαν επί δανείω. Στα πλαίσια του ελέγχου παρατηρήθηκε ότι το πιο πάνω ηλεκτρονικό αρχείο δεν ήταν πλήρως ενημερωμένο με όλες τις Διπλωματικές Αποστολές που έχουν στην κατοχή τους αρχαιότητες ή έργα τέχνης.

Μεταστέγαση του Σπιτιού της Κύπρου στην Αθήνα. Ύστερα από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου τον Μάιο 1999, όπως προωθείται η συστέγαση όλων των κρατικών υπηρεσιών στο εξωτερικό, για λόγους όπως τη δραστική μείωση των δημόσιων δαπανών, τη συνεργασία και ευχερέστερη αλληλοενημέρωση και συντονισμό δραστηριοτήτων, την αποτελεσματικότερη προώθηση των συμφερόντων της Κύπρου στο εξωτερικό, οι Υπουργοί Εξωτερικών και Οικονομικών συμφώνησαν ότι όλες οι κρατικές υπηρεσίες που εδρεύουν στην Αθήνα, πλην του Ναυτιλιακού Γραφείου που στεγάζεται στον Πειραιά, θα στεγαστούν στο νέο οίκημα της Πρεσβείας.

Με βάση την πιο πάνω απόφαση τον Ιούνιο 2001 εγκρίθηκε το κτιριολογικό πρόγραμμα της νέας Πρεσβείας της Κύπρου στην Αθήνα το οποίο ετοίμασε το Τμήμα Δημοσίων Έργων και το οποίο, όσον αφορά στο Σπίτι της Κύπρου προέβλεπε συνολικό εμβαδόν 620 τ.μ. για τους απαιτούμενους χώρους. Ακολούθησε διαγωνισμός και η εκτέλεση του έργου κατακυρώθηκε και υλοποιήθηκε έναντι δαπάνης περίπου €20 εκ.

Ενώ το νέο κτίριο της Πρεσβείας συμπληρώθηκε και παραδόθηκε στη Δημοκρατία τον Απρίλιο 2009, τον Οκτώβριο 2009 ετοιμάστηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο με θέμα την Μεταστέγαση του Σπιτιού της Κύπρου στην Αθήνα. Στην πρόταση αναφέρεται ότι ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού και ο Υπουργός Εξωτερικών συμφώνησαν, έπειτα από σχετικές εισηγήσεις του Πρέσβη της Κύπρου στην Αθήνα, ότι το Σπίτι της Κύπρου θα πρέπει να παραμείνει κτιριακά ανεξάρτητο και να μεταφερθεί στο κτίριο όπου στεγάζεται τώρα η Πρεσβεία, όταν αυτό εκκενωθεί.

Το Υπουργικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρία του στις 5.11.2009, αποφάσισε ως ακολούθως:

(α) Ενέκρινε καταρχήν την αξιοποίηση των ιδιόκτητων κτιρίων της Πρεσβείας στην οδό Ηροδότου 16 για μεταστέγαση του Σπιτιού της Κύπρου.

(β) Εξουσιοδότησε τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού να υποβάλει μελέτη για τις δαπάνες που θα απαιτηθούν για το σκοπό αυτό και να υποβάλει νέα πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη τελικής απόφασης και

(γ) Ενέκρινε την παραμονή του Σπιτιού της Κύπρου στο υφιστάμενο κτίριο της οδού Ηρακλείου 10 μέχρι τη λήψη της τελικής απόφασης.

Με επιστολή μας, τον Δεκέμβριο 2009 στους Υπουργούς Οικονομικών, Εξωτερικών και Παιδείας και Πολιτισμού παρατηρήσαμε ότι ενώ το οίκημα της Πρεσβείας στην Αθήνα, με βάση την πολιτική του Κράτους για συστέγαση όλων των κρατικών υπηρεσιών της Δημοκρατίας που εδρεύουν στο εξωτερικό, για λόγους δραστικής μείωσης των δημοσίων δαπανών και καλύτερης συνεργασίας και αποτελεσματικότερης προώθησης των συμφερόντων της Κύπρου στο εξωτερικό, ανεγέρθηκε με προδιαγραφές, χώρους και προοπτική να στεγάζει και το Σπίτι της Κύπρου, η προαναφερθείσα πρόταση και απόφαση δεν συνάδουν με την πολιτική αυτή.

Με βάση τα πιο πάνω εισηγηθήκαμε όπως, για λόγους αρχής και ουσίας, το Υπουργικό Συμβούλιο ενημερωθεί για τον προγραμματισμό που έγινε στο παρελθόν καθώς και για το γεγονός ότι όλα τα θέματα/επιχειρήματα που εγείρονται σήμερα για κτιριακή ανεξαρτησία ίσχυαν προφανώς και κατά τον χρόνο που λαμβάνετο η απόφαση για συστέγαση του Σπιτιού της Κύπρου με τη Πρεσβεία τα οποία αφού εξετάστηκαν, αποφασίστηκε ο σχεδιασμός και ανέγερση της Πρεσβείας με βάση αυτό το δεδομένο.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών με επιστολή του στις 29.6.2010 αναφέρει ότι το Υπουργείο του συμφωνεί με τις παρατηρήσεις και εισηγήσεις της Γενικού Ελεγκτή και εισηγείται όπως συγκληθεί η Υπουργική Επιτροπή, με τη συμμετοχή και του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, για μελέτη και λήψη απόφασης επί του θέματος.

Με νέα επιστολή μας στον Υπουργό Οικονομικών, τον Μάιο 2011, υποδείξαμε πέραν των προηγούμενων απόψεων και παρατηρήσεων μας, τη θέση του Τμήματος Δημοσίων Έργων ότι, το κόστος επιδιόρθωσης/αναβάθμισης του κτιρίου επί της οδού Ηροδότου, λόγω της κατάστασης του κτιρίου, θα είναι δυσανάλογο ως προς το αποτέλεσμα, ενώ ο χώρος που δημιουργήθηκε στο νέο κτίριο της Πρεσβείας, για τη στέγαση του Σπιτιού της Κύπρου παραμένει αναξιοποίητος.

Παράλληλα η Δημοκρατία επιβαρύνθηκε κατά τα τελευταία δύο χρόνια με ποσό €360.000 για την ενοικίαση κτιρίου στο οποίο στεγάζεται προσωρινά το Σπίτι της Κύπρου.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, προγραμματίζεται εντός Δεκεμβρίου η μεταστέγαση του Σπιτιού της Κύπρου στα νέα ιδιόκτητα κτίρια της Πρεσβείας της Κύπρου στην Αθήνα.

Μέρος Β

Πρεσβεία Μόσχας. Όπως αναφέρεται σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ενώ το υπόλοιπο του ταμείου της Πρεσβείας στις 31.7.2006, σύμφωνα με την αναλυτική μηνιαία κατάσταση του Ιουλίου που υποβάλλεται από την Πρεσβεία, ανερχόταν στις \$18.802,76, στη σχετική μηνιαία κατάσταση του μηνός Αυγούστου, το αρχικό υπόλοιπο του πιο πάνω ταμείου παρουσιάστηκε ως \$14.371,11 (σύμφωνα με το λογιστικό υπόλοιπο του Κέντρου στις 31.7.2006), χωρίς ωστόσο να αναφέρονται οι οποιεσδήποτε λογιστικές διορθωτικές εγγραφές με τα δικαιολογητικά τους. Όπως προέκυψε η «τακτοποίηση» της πιο πάνω διαφοράς/πλεονάσματος έγινε από τον τότε προϊστάμενο του Λογιστηρίου του Υπουργείου. Παρατηρήθηκε ότι το θέμα εξακολουθεί να παραμένει σε εκκρεμότητα καθώς, με την ολοκλήρωση της έρευνας δεν ετοιμάστηκε έκθεση με αποτέλεσμα κανείς να μη φαίνεται να γνωρίζει τι ακριβώς έγινε, αφού και το προσωπικό της Πρεσβείας που υπηρετούσε τότε έχει μετατεθεί. Ο νέος Πρέσβης, σύμφωνα με σχετική επιστολή του, αναφέρει ότι στην προσπάθειά του να βρει στοιχεία για να ξεκαθαρίσει το θέμα αντιμετώπισε δυσκολίες λόγω της μη ταξινόμησης των φακέλων και της αλληλογραφίας στην Πρεσβεία. Εισηγηθήκαμε όπως διερευνηθεί και δικαιολογηθεί η πιο πάνω διόρθωση/τακτοποίηση της διαφοράς.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς ανέφερε ότι, δυστυχώς το μεγάλο χρονικό διάστημα που έχει παρέλθει από την ημερομηνία του ελέγχου, η μη ύπαρξη γραπτής σχετικής έκθεσης ελέγχου του τότε Προϊστάμενου του Λογιστηρίου που διερεύνησε το όλο θέμα καθώς και η δήλωση του νέου Πρέσβη ότι αντιμετωπίζει προβλήματα να βρει στοιχεία για να ξεκαθαρίσει το θέμα, δεν αφήνει πολλά περιθώρια για περαιτέρω διερεύνηση του.

Χορηγία στο Γεωπολιτικό Ινστιτούτο Κύπρου. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 62.753 ημερ. 21.10.2005 εγκρίθηκε η δημιουργία του Γεωπολιτικού Ινστιτούτου Κύπρου. Κατά τα έτη 2009 και 2008 καταβλήθηκε κρατική χορηγία ύψους €65.000 και €185.993 αντίστοιχα. Για την καταβολή και αποδέσμευση των πιο πάνω ποσών υποβλήθηκαν από το Υπουργείο Εξωτερικών στο Υπουργείο Οικονομικών, ελεγμένοι λογαριασμοί για τα έτη 2006, 2007 και 2008, οι οποίοι εκ πρώτης όψεως δεν παρέχουν επαρκή πληροφόρηση. Συναφώς αναφέρεται ότι στους Προϋπολογισμούς των ετών 2010 και 2011, περιλήφθηκε συμβολική πρόνοια χορηγίας ύψους €10, χωρίς να έχει διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη μέχρι τον Ιούνιο του 2011.

Τον Ιούλιο του 2009 υποβλήθηκε από το Υπουργείο Εξωτερικών πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο αναφορικά με την αξιολόγηση των δραστηριοτήτων του Ινστιτούτου, σύμφωνα με την οποία το μεγαλύτερο μέρος του έργου του ήταν η διοργάνωση συνεδρίων, ενώ το επιστημονικό εκδοτικό του έργο παρέμεινε χωρίς οποιαδήποτε υλοποίηση. Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του αρ. 69.223, ημερ. 5.8.2009 αποφάσισε, μεταξύ άλλων, να διορίσει Επιτροπή αποτελούμενη από τους Υπουργούς Εξωτερικών και Παιδείας και Πολιτισμού, καθώς και τον Κυβερνητικό Εκπρόσωπο με σκοπό την περαιτέρω μελέτη του θέματος και υποβολή προς το Υπουργικό, μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου 2009, πρότασης με αναθεωρημένη και πιο στοχευμένη εισήγηση για το μέλλον του Ινστιτούτου.

Η πιο πάνω Επιτροπή συνήλθε σε συνεδρία στις 14.10.2010, με θέμα την πιθανή μετεξέλιξη του Ινστιτούτου σε «Κυπριακό Ινστιτούτο Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής», που όπως προκύπτει από τα σχετικά πρακτικά, λόγω της πολυπλοκότητας του ζητήματος, θα συζητείτο ξανά σε νέα συνάντηση.

Επίσης όπως παρατηρήθηκε παρά το γεγονός ότι στις προτάσεις προς το Υπουργικό κατά την ίδρυση του Ινστιτούτου αναφέρονται και άλλες πηγές χρηματοδότησης του, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση, το Ευρώ-Μεσογειακό Ίδρυμα, καθώς και η προοπτική ότι το Ινστιτούτο θα καταστεί, μετά την πρώτη τριετία, αυτοχρηματοδοτούμενο, από εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις των ετών 2006, 2007 και 2008 που ετοιμάστηκαν από ιδιώτες ελεγκτές, παρατηρείται ότι μοναδική πηγή εσόδου του αποτελεί η κρατική χορηγία και ως εκ τούτου η βιωσιμότητα του εξαρτάται αποκλειστικά από αυτήν.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή, το θέμα θα τεθεί ενώπιον της Υπουργού Εξωτερικών για σκοπούς σύγκλησης της αρμόδιας Υπουργικής Επιτροπής.

Καταβολή αποζημιώσεων σε αγωγές εντόπιου γραφειακού προσωπικού της Μόνιμης Αντιπροσωπείας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΜΑΕΕ). Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, τον Μάρτιο του 2007 καταχωρίστηκαν στο Εργατικό Δικαστήριο Βρυξελλών αγωγές από 5 μέλη του επιτόπιου προσωπικού της ΜΑΕΕ, επειδή η Αντιπροσωπεία σε τέσσερεις περιπτώσεις τερμάτισε το συμβόλαιο εργασίας των ενδιαφερομένων, ενώ στην πέμπτη περίπτωση η ενάγουσα είχε παραιτηθεί τον Οκτώβριο του 2006. Βάσει προκαταρκτικής απόφασης του Εργατικού Δικαστηρίου Βρυξελλών που εκδόθηκε στις 8.4.2008, καταβλήθηκε συνολικό ποσό ύψους €52.992 που αφορούσε στα 5 πρώην μέλη του προσωπικού. Στις 11.1.2010 εκδόθηκε τελική απόφαση του Δικαστηρίου με την επιδίκαση επιπρόσθετης αποζημίωσης ύψους €84.417, με τελευταία ημερομηνία καταβολής της υποχρέωσης τις 26.4.2010 και όρο ότι η οποιαδήποτε καθυστέρηση θα είχε ημερήσια οικονομική επιβάρυνση. Ο Γενικός Εισαγγελέας με επιστολή του ημερ. 29.4.2010, σε συνέχεια επιστολής του Υπουργείου Εξωτερικών ημερ. 23.4.2010, συμφώνησε στην καταβολή του πιο πάνω ποσού. Το Λογιστήριο της Μόνιμης Αντιπροσωπείας, με βάση τελικά στοιχεία που υποβλήθηκαν από τον δικαστικό επιμελητή, πλήρωσε με τραπεζική εντολή στις 17.6.2010 το συνολικό ποσό των €98.254 συμπεριλαμβανομένων τόκων υπερημερίας μέχρι 30.6.2010, και συνυπολογίζοντας την προηγούμενη πληρωμή.

Ταχυδρομικά τέλη της Πρεσβείας του Βερολίνου. Κατά το 2007 ποσό ύψους €10.619 (£6.215) που αφορούσε σε χρηματική διαφορά (έλλειμμα) στα ταχυδρομικά τέλη της Πρεσβείας του Βερολίνου, χρεώθηκε στον λογαριασμό προκαταβολών του Υπουργείου μετά από υπόδειξη του Γενικού Λογιστή. Τον Απρίλιο του 2007 μετέβησαν στο Βερολίνο η προϊσταμένη και μια λειτουργός του Λογιστηρίου του Υπουργείου, για διερεύνηση του θέματος. Έκτοτε και παρά την παρέλευση τεσσάρων χρόνων από τη

διερεύνηση του θέματος και παρά τις σχετικές οδηγίες του Γενικού Διευθυντή, εξακολουθεί μέχρι και σήμερα να μην έχει ετοιμαστεί οποιαδήποτε σχετική έκθεση και ως εκ τούτου δεν έχει ληφθεί απόφαση για την τακτοποίηση της χρηματικής διαφοράς.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εξωτερικών μας πληροφόρησε ότι έχει ετοιμαστεί (13.9.2011) σχετική έκθεση γεγονότων, η οποία έχει αποσταλεί στην Γενική Λογίστρια και αναμένονται οδηγίες για περαιτέρω ενέργειες.

3.14 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Μέρος Α

Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης. Το Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης (Σ.Σ.Α.) 2007-2013 περιγράφει το όραμα της αναπτυξιακής πολιτικής της Κυβέρνησης, και τους στρατηγικούς στόχους και άξονες ανάπτυξης μέσω των οποίων αναμένεται να επιτευχθεί το όραμα αυτό.

Σε προηγούμενες Εκθέσεις μας εκφράσαμε την άποψη ότι για την επιτυχή εφαρμογή του Σ.Σ.Α. θα πρέπει να δημιουργηθούν συγκεκριμένοι διοικητικοί μηχανισμοί, μέσω των οποίων να βεβαιώνεται ότι τα αναπτυξιακά σχέδια των Κυβερνητικών Τμημάτων/Υπηρεσιών, συνδέονται άμεσα με το Σ.Σ.Α. και να εντοπίζονται και υλοποιούνται τυχόν αναγκαίες διαφοροποιήσεις. Η απουσία μηχανισμού παρακολούθησης αυξάνει τους κινδύνους μη επιτυχίας του Σ.Σ.Α., γεγονός το οποίο έχει επισημανθεί και από ομάδα συμβούλων που εξέτασε τη διαδικασία προγραμματισμού.

Ο Γενικός Διευθυντής του Γραφείου Προγραμματισμού μάς είχε πληροφορήσει στο παρελθόν ότι η υλοποίηση του Σ.Σ.Α. θα πραγματοποιείται μέσω του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου (Μ.Δ.Π.). Επειδή όμως η πλήρης εφαρμογή του Μ.Δ.Π. δεν ολοκληρώθηκε, η παρακολούθηση της εφαρμογής του Σ.Σ.Α. θα γίνεται στην ενδιάμεση φάση μέσα από τους μηχανισμούς παρακολούθησης της Στρατηγικής της Λισσαβόνας (την οποία από τις 3.3.2010 διαδέχθηκε η στρατηγική «Ευρώπη 2020») καθώς και μέσα από την παρακολούθηση των άλλων προγραμμάτων που το συνθέτουν, όπως π.χ. των Προγραμματικών Εγγράφων για τα συγχρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε. έργα. Η Υπηρεσία μας παρακαλεί όπως πληροφορηθεί κατά πόσο έχει επιτευχθεί η παρακολούθηση της εφαρμογής του Σ.Σ.Α. μέσω των πιο πάνω αναφερθέντων μηχανισμών/προγραμμάτων και για τις εκτιμήσεις που προκύπτουν σχετικά.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι η παρακολούθηση της υλοποίησης του Σ.Σ.Α. επιτυγχάνεται μέσω του συσχετισμού του Εθνικού Μεταρρυθμιστικού Προγράμματος και του Μ.Δ.Π. Πρόσθετα σημείωσε ότι η ετήσια διαδικασία κατάρτισης του κρατικού προϋπολογισμού προϋποθέτει την ετοιμασία και υποβολή προτάσεων σε τριετή βάση με εφαρμογή από το 2007.

Αύξηση του κεφαλαίου της Eurocypria Airlines Ltd κατά 35 εκ. ευρώ. Το Υπουργικό Συμβούλιο διόρισε στις 13.6.2007 (Αρ. απόφασης 65.659) Υπουργική Επιτροπή με εντολή να εξετάσει όλες τις πτυχές του προβλήματος της Eurocypria, η οποία, μετά την εξαγορά της από την Κυβέρνηση αντιμετώπιζε σοβαρά οικονομικά προβλήματα.

Όπως προκύπτει από σχετική επιστολή του Υπουργείου Συγκοινωνιών ημερ. 12.8.2009, η Υπουργική Επιτροπή που ορίστηκε δεν είχε μέχρι τότε συγκληθεί, ούτε και φαίνεται να συγκλήθηκε μεταγενέστερα. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ανέφερε στην Υπηρεσία μας ότι η ύπαρξη της επιστολής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων δεν σημαίνει ότι αποκλείεται να έχει συνέλθει η Υπουργική Επιτροπή χωρίς τη συμμετοχή τεχνοκρατών, να επιλήφθηκε του θέματος και να ενημέρωσε το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας. Παρατηρήσαμε όμως ότι δεν μας δόθηκε κάποια τεκμηρίωση περί τούτου. Η Έκθεση των Ελεγκτών της εταιρείας Eurocypria Airlines Ltd για το έτος που έληξε στις 31.12.2008, δόθηκε με έμφαση στο θέμα ότι «η εταιρεία πραγματοποίησε ζημιές για το έτος ύψους €14,4 εκ., οι υποχρεώσεις της υπερέβαιναν τα περιουσιακά της στοιχεία κατά €19,9 εκ. και ότι αυτά και μόνο δημιουργούσαν αμφιβολία κατά πόσο η εταιρεία θα μπορούσε να συνεχίσει να εργάζεται ως δρώσα οικονομική μονάδα («as a going concern»)). Επίσης, στις σημειώσεις των ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2008, αναφέρεται

ότι η εταιρεία είχε αρχίσει διάλογο με το μοναδικό μέτοχο της, την Κυπριακή Δημοκρατία, με σκοπό την αύξηση του κεφαλαίου της κατά €35 εκ.

Κατόπιν οδηγιών του τέως Υπουργού Οικονομικών τον Δεκέμβριο 2009, ο Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας, ετοίμασε τον Φεβρουάριο 2010 έκθεση, σύμφωνα με την οποία, η αύξηση του κεφαλαίου της Eurocyprgia δεν προκρίνετο ως λύση, εφ' όσον η εταιρεία δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις που είχαν τεθεί με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 69.218 ημερ. 5.8.2009.

Συγκεκριμένα, επισημαίνεται ότι δεν είχαν ικανοποιηθεί πλήρως οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

(α) Γραπτή δέσμευση των συντεχνιών για αποδοχή μείωσης του κόστους προσωπικού κατά €2 εκ. ετήσια.

(β) Υποβολή βεβαίωσης της εταιρείας προς το Υπουργείο Οικονομικών, ότι συμφωνήθηκε αύξηση στο υφιστάμενο συμβόλαιο με την Olympic Holidays για το 2010.

(γ) Ουσιαστική πρόοδος στο θέμα αναπροσαρμογής των ενοικίων των αεροσκαφών και επίτευξη των προβλεπόμενων εξοικονομήσεων.

Στην έκθεση αναφέρεται επίσης ότι, λαμβάνοντας υπόψη τη γνωμάτευση του Εφόρου Κρατικών Ενισχύσεων ημερ. 13.7.2009, ότι η εισφορά κεφαλαίου γίνεται με επενδυτικά κριτήρια και όχι με σκοπό την απλή κάλυψη των ζημιών, δεν μπορούσε να πραγματοποιηθεί έστω και μερική ενίσχυση κεφαλαίου, από την Κυβέρνηση. Η έκθεση του Γενικού Λογιστή, στην οποία εξετάζονται και αναλύονται διάφορα σενάρια, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι θα πρέπει να συνεχιστούν και ενισχυθούν οι ενέργειες προς υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης της Eurocyprgia, να ενισχυθεί η συνεργασία με τις Κυπριακές Αερογραμμές για μείωση των δαπανών και να δημοσιοποιηθεί το ενδιαφέρον της Κυβέρνησης για συμμετοχή στρατηγικού επενδυτή. Σε περίπτωση που εξασφαλιζόταν συμφέρουσα πρόταση η οποία θα προϋπέθετε συνεισφορά επιπρόσθετων κεφαλαίων, τότε θα μπορούσε να προχωρήσει η Κυβέρνηση προς την πιο πάνω κατεύθυνση. Σε διαφορετική περίπτωση, εάν δηλαδή δεν εξασφαλιζόταν συμφέρουσα πρόταση για την Eurocyprgia μέχρι τα μέσα του 2010, τότε η Κυβέρνηση να προχωρούσε σε διαδικασία πτώχευσης, σε συνδυασμό με την απορρόφηση ορισμένων υλικών και ανθρώπινων πόρων από τις Κυπριακές Αερογραμμές. Εντούτοις, επειδή – σύμφωνα με την έκθεση – τίθετο επιτακτικά και άμεσα θέμα βιωσιμότητας της Eurocyprgia, η μόνο επιλογή που παρέμενε για χρηματοδότηση των αναγκών της μέχρι τα μέσα του 2010, χρονικό διάστημα που κρίνετο λογικό για την υλοποίηση οποιασδήποτε πολιτικής απόφασης, ήταν η εξασφάλιση των αναγκαίων τραπεζικών διευκολύνσεων.

Άλλη μελέτη επίσης, που είχε ετοιμαστεί προηγουμένως από 5-μελή τεχνοκρατική επιτροπή που είχε διορίσει ο τέως Υπουργός Οικονομικών, είχε και αυτή καταλήξει – μεταξύ άλλων – στην εισήγηση/συμπέρασμα ότι η Κυβέρνηση μπορούσε να προχωρήσει στην αύξηση του κεφαλαίου της Eurocyprgia στη βάση του κριτηρίου του ιδιώτη επενδυτή και υπό την προϋπόθεση ότι θα ικανοποιηθούν οι όροι που τέθηκαν στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 69.218, ημερ. 5.8.2009.

Τον Φεβρουάριο 2010, το Υπουργικό Συμβούλιο, κατόπιν προφορικής πρότασης του Υπουργού Οικονομικών – εκτός ημερήσιας διάταξης – και παρ' όλων ότι οι προϋποθέσεις που είχαν τεθεί με την προηγούμενη απόφαση του δεν είχαν ικανοποιηθεί όλες, αποφάσισε να εγκρίνει αύξηση του κεφαλαίου της Εταιρείας και να εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Οικονομικών να υποβάλει στη Βουλή των Αντιπροσώπων Συμπληρωματικό Προϋπολογισμό ύψους €35 εκ. για έγκριση (αρ. απόφασης 69.899, ημερ. 4.2.2010). Ο Νόμος ψηφίστηκε στις 19.2.2010.

Το θέμα απασχόλησε την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών. Όπως επιβεβαίωσε ο Υπουργός Οικονομικών κατά την εξέταση του θέματος τον Ιούνιο και τον Νοέμβριο 2010, τα €28 εκ. από τα €35 εκ. χρησιμοποιήθηκαν για να καλύψουν τις υποχρεώσεις της Eurocyprgia προς τις τράπεζες.

Σημειώνεται ότι όπως προέκυψε κατά τον έλεγχο της Υπηρεσία μας και σύμφωνα με στοιχεία που εξασφάλισε το Γενικό Λογιστήριο από τον Έφορο Εταιρειών, ουδέποτε έγινε αύξηση του κεφαλαίου της Eurocyrgia όπως ήταν η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Επίσης, από τη συζήτηση/εξέταση του θέματος σε κοινή συνεδρία της πιο πάνω Κοινοβουλευτικής Επιτροπής μαζί με την Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, που έγινε τον Ιούνιο 2010, διαπιστώθηκε ότι οι δύο πιο πάνω μελέτες δεν είχαν τεθεί υπόψη της Επιτροπής Οικονομικών κατά την έγκριση του Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού των €35 εκ. και ενδεχομένως ούτε και στο Υπουργικό Συμβούλιο κατά τη λήψη της απόφασης του Φεβρουαρίου 2010, αφού η σχετική πρόταση είχε υποβληθεί προφορικά. Σημειώνεται ότι όπως ανέφερε κατά την εξέταση θέματος ο Γενικός Λογιστής, η μελέτη του είχε υποβληθεί στον τέως Υπουργό Οικονομικών στις 4.2.2010, ενώ προηγουμένως – στις 27.1.2010 – του είχε γίνει προφορική παρουσίαση της.

Επισημαίνεται ότι η Κυβέρνηση, ως μοναδικός μέτοχος, διόριζε όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας και θα έπρεπε να παρακολουθεί και να ασκεί αποτελεσματική εποπτεία. Επίσης, όπως διελάμβανε η σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 65.659 ημερ. 13.6.2007, θα πρέπει να εξεταστεί από την Υπουργική Επιτροπή το ενδεχόμενο ύπαρξης ευθυνών όσον αφορά τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και εάν υπάρχουν ευθύνες, θα πρέπει αυτές να αποδοθούν.

Απαντώντας ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, προέβη σε γενική αναφορά ότι το πιο πάνω ιστορικό είναι ελλιπές και ότι εν πάση περιπτώσει το θέμα δεν χρήζει αναφοράς επειδή έχει εξαντληθεί. Η Υπηρεσία μας σημειώνει ότι η παράθεση των κυριότερων γεγονότων περιλήφθηκε στην παρούσα Έκθεση επειδή αφορά θέμα που έχει επισυμβεί κατά το 2010. Επίσης, σε μεταγενέστερη επικοινωνία με το Υπουργείο Οικονομικών δεν υποδείχθηκε στην Υπηρεσία μας τι άλλο συγκεκριμένο χρειάζεται να περιληφθεί ώστε η πιο πάνω αναφορά να είναι πληρέστερη.

Δημόσιο Χρέος

- (i) **Διαχείριση Δημόσιου Χρέους.** Κατ' εφαρμογή απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου κατά τη συνεδρία του ημερ. 9.7.2008 ύστερα από πρόταση που υποβλήθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών σύμφωνα με το άρθρο 51(γ) των περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων του 2002 έως 2007, έγινε μεταφορά των αρμοδιοτήτων διαχειριστή του δημόσιου χρέους από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου στο Υπουργείο Οικονομικών την 1.8.2010.
- (ii) **Στρατηγική.** Σε εσωτερικό σημείωμα του Γραφείου Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους του Υπουργείου Οικονομικών προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ημερομηνίας 12.2.2011 τονίζεται ότι, το Υπουργείο Οικονομικών και συγκεκριμένα το Γραφείο Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους, οφείλει να προβεί στη διαμόρφωση μεσοπρόθεσμης στρατηγικής διαχείρισης δημόσιου χρέους, η οποία να περιλαμβάνει το κόστος δανεισμού, τα αποδεκτά επίπεδα ρίσκου, τη μέση διάρκεια χρέους, τη σύνθεση νομισμάτων χαρτοφυλακίου, τη σύνθεση των επενδυτών, την αγορά κυβερνητικών ομολόγων, τη βελτίωση της υποδομής και την ανάπτυξη σχέσεων με τις αγορές. Ταυτόχρονα τονίζεται η ανάγκη διαμόρφωσης βραχυπρόθεσμης δανειοληπτικής πολιτικής η οποία να συνάδει με τη μεσοπρόθεσμη στρατηγική, να είναι ευέλικτη με αναπροσαρμόσιμους στόχους και εναλλακτικά μέσα/πηγές δανεισμού, ανάλογα με τις εξελίξεις της αγοράς. Στο ίδιο σημείωμα επισημαίνονταν και οι κίνδυνοι από την απουσία μεσοπρόθεσμης στρατηγικής διαχείρισης του δημόσιου χρέους. Σημειωνόταν ταυτόχρονα η αντίθετη θέση του τότε Υπουργού, ότι δηλαδή, « δεν μπορεί να διαμορφωθεί/υιοθετηθεί ετήσια (ή άλλη) δανειοληπτική πολιτική εφόσον τα οικονομικά δεδομένα αλλάζουν και υπάρχει κίνδυνος μη υλοποίησης της εν λόγω πολιτικής».

Σύμφωνα με το πιο πάνω σημείωμα η μη ύπαρξη μεσοπρόθεσμης στρατηγικής διαχείρισης δημόσιου χρέους και ευέλικτης ετήσιας δανειοληπτικής πολιτικής από το Υπουργείο, μπορεί να οδηγήσουν σε συναλλαγές ευκαιριακής φύσεως με μοναδική παράμετρο το προσωρινό κόστος δανεισμού με σοβαρές συνέπειες για την οικονομία γενικά.

Στο πιο πάνω σημείωμα, επισημαίνονται περαιτέρω οι χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι που μπορεί να προκύψουν ένεκα μη ορθού προγραμματισμού και σύναψης μη μελετημένων συμφωνιών και με πιθανόν τον κίνδυνο έλλειψης ρευστότητας με όσα δυσμενή αυτό συνεπάγεται.

Η Υπηρεσία μας υιοθετεί τις απόψεις/υποδείξεις/εισηγήσεις που διατυπώνονται στο εν λόγω σημείωμα.

(iii) **Δράσεις/Ενέργειες που πρέπει να γίνουν.** Πέραν της διαμόρφωσης μεσοπρόθεσμης και βραχυπρόθεσμης στρατηγικής διαχείρισης δημόσιου χρέους, άλλες σημαντικές δράσεις/ενέργειες οι οποίες θα πρέπει να γίνουν για βελτίωση των μηχανισμών διαχείρισης δημόσιου χρέους όπως αναφέρθηκαν σε προηγούμενες εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, στην έκθεση του οργανισμού “Support for Improvement in Governance and Management” SIGMA (Οργανισμός Κοινής Πρωτοβουλίας Ευρωπαϊκής Ένωσης και Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης) στις εκθέσεις της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών, καθώς και σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική που ακολουθείται είναι:

- Θέσπιση σύγχρονης και ολοκληρωμένης νομοθεσίας διαχείρισης δημόσιου χρέους. Κρίνεται αναγκαίος ο εκσυγχρονισμός του υφιστάμενου νομικού πλαισίου και η αντικατάσταση όλων των σχετικών νομοθεσιών με ένα νέο νόμο, ο οποίος θα διέπεται από σύγχρονες διεθνείς αρχές, θα αντανakλά τις διεθνείς συνθήκες των χρηματαγορών, θα παρέχει ευελιξία και θα καλύπτει όλες τις εργασίες οι οποίες σχετίζονται με την έκδοση και διαχείριση του Δημόσιου Χρέους .
- Διασφάλιση της ανεξαρτησίας μεταξύ δημοσιονομικής πολιτικής και πολιτικής διαχείρισης δημόσιου χρέους. Το θέμα αυτό επισημαίνεται και σε γνωμάτευση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ημερομηνίας 14.5.2010, σύμφωνα με την οποία, σε περίπτωση που το Υπουργείο Οικονομικών θα είναι άμεσα υπεύθυνο για τη διαχείριση του δημόσιου χρέους, η εν λόγω διαχείριση θα πρέπει να διαχωρίζεται από τις εργασίες του προϋπολογισμού και δημοσιονομικού ελέγχου.
- Έκδοση και δημοσιοποίηση ετήσιων και τριμηνιαίων ενδεικτικών προγραμμάτων δημοπρασιών.
- Εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση της υποδομής και ετοιμασία μηχανογραφημένου συστήματος τήρησης δεδομένων για τη διαχείριση του δημόσιου χρέους.
- Θέσπιση πολιτικής διαχείρισης ρευστών διαθεσίμων και κατάλληλη επένδυση πλεονασμάτων.
- Δυνατότητα γρήγορης αντίδρασης στις συνθήκες της αγοράς και δημιουργία κατάλληλου μηχανισμού λήψης των σχετικών αποφάσεων.
- Συντονισμός σχέσεων με τους Οίκους Αξιολόγησης Πιστοληπτικής Ικανότητας.
- Διορισμός Βασικών Διαπραγματευτών, με σκοπό τη διασφάλιση πιο αποτελεσματικής λειτουργίας της αγοράς και ελαχιστοποίηση του κόστους δανεισμού. Σημειώνεται ότι το Υπουργείο Οικονομικών ετοίμασε από το 2009 προσχέδιο κανόνων λειτουργίας του συστήματος Βασικών Διαπραγματευτών, το οποίο στάλθηκε σε διάφορους ενδιαφερόμενους (Τραπεζικά ιδρύματα) για σχόλια και ακολούθως θα προβεί σε πρόσκληση ενδιαφέροντος από τα διάφορα ιδρύματα, για αξιολόγηση και επιλογή των Βασικών Διαπραγματευτών.
- Ετοιμασία διαδικασιών και συστημάτων εσωτερικού ελέγχου
- Θεσμοθέτηση του Γραφείου Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους και διαχωρισμός της Φορολογικής Διεύθυνσης από το Γραφείο Διαχείρισης του Δημόσιου Χρέους. Επί του παρόντος ένας εκ των Οικονομικών Διευθυντών είναι ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Φορολογικής Διαχείρισης και Φορολογικής Πολιτικής και ταυτόχρονα Προϊστάμενος του Γραφείου Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους γεγονός ασύμβατο το οποίο πρέπει να διευθετηθεί. Όσον αφορά στην υπόσταση του Γραφείου Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, μας πληροφόρησε ότι αυτή αναμένεται να ενισχυθεί σημαντικά με την ψήφιση του νομοσχεδίου για τη διαχείριση του δημόσιου χρέους, η ετοιμασία του οποίου βρίσκεται σε τελικό στάδιο.

- (iv) **Χρηματοδοτικές ανάγκες του κράτους.** Σύμφωνα με τις προβλέψεις της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου σας, (σημείωμα ημερ. 7.6.2011 προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου) το σύνολο των αναγκαίων δανείων που πρέπει να αναληφθούν για κάλυψη των αναγκών του κράτους μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου 2011 υπολογίζεται σε €1,7 δις και οφείλεται κατά κύριο λόγο στην κατακόρυφη αύξηση του ποσοστού του βραχυπρόθεσμου χρέους. Παράλληλα σύμφωνα με τις ίδιες προβλέψεις οι ανάγκες για συνολικό δανεισμό μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου του 2012, εξαιρουμένων των αναγκών του δημοσιονομικού ελλείμματος της περιόδου Ιανουαρίου – Φεβρουαρίου 2012 υπολογίζονται σε €2,8 δις περίπου.

Στο πιο πάνω σημείωμα επισημαίνεται επίσης ότι, η εξεύρεση δανειστών για τόσο μεγάλα ποσά είναι ιδιαίτερα δύσκολη μετά τις αλλεπάλληλες υποβαθμίσεις τις οποίες έχει υποστεί η Κυπριακή Οικονομία και τις αρνητικές προοπτικές που έχουν αποδοθεί σε αυτή από τους Οίκους Αξιολόγησης. Πρόσθετα οι δύσκολες συνθήκες και η αναστάτωση που επικρατεί στη διεθνή και κυρίως στην ευρωπαϊκή αγορά έχουν καταστήσει την εξεύρεση δανειστών ακόμη πιο δύσκολη ενώ η εγχώρια αγορά είναι αδύνατο να καλύψει ένα τέτοιο ποσό χωρίς την πρόκληση θεμελιώδους αντίκτυπου πάνω στο τραπεζικό σύστημα και την ευρύτερη οικονομία του τόπου.

Στα πλαίσια δημοσιονομικής εξυγίανσης της οικονομίας έχουν ψηφιστεί δημοσιονομικά μέτρα για αντιμετώπιση της κατάστασης σε μια προσπάθεια αποφυγής νέας υποβάθμισης από τους διεθνείς οίκους αξιολόγησης και προσφυγής στο Μηχανισμό Στήριξης και προωθούνται για ψήφιση νέα επιπρόσθετα μέτρα. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι παράλληλα είναι αναγκαίος και ο εκσυγχρονισμός και η βελτίωση των μηχανισμών διαχείρισης του δημόσιου χρέους, με σκοπό την ικανοποιητική χρηματοδότηση του Κράτους χωρίς την ανάγκη συνεχούς προσφυγής σε βραχυπρόθεσμο δανεισμό.

Ύψος Δημόσιου Χρέους. Το Δημόσιο Χρέος, σύμφωνα με τις καταστάσεις του Γενικού Λογιστηρίου, στις 31.12.2010, συμπεριλαμβανομένων των Επενδύσεων Ειδικών Ταμείων συνολικού ύψους €7.134,8 εκ., αλλά εξαιρουμένων των δανείων για συγχρηματοδοτούμενα έργα ύψους €345 εκ., όπως αναφέρεται στην επόμενη παράγραφο, ανήλθε σε €17.978,3 εκ., σε σύγκριση με €16.653,6 εκ. το 2009, παρουσίασε δηλαδή αύξηση €1.324,7 εκ. ή ποσοστό 7,95%. Τα σχετικά στοιχεία στην κατάσταση Ενεργητικού και Παθητικού της Δημοσιονομικής Έκθεσης, έχουν αναλυτικά ως ακολούθως:

	31.12.2010	31.12.2009
	€	€
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ		
Γραμμάτια Δημοσίου Εσωτερικού	401.565.170	7.380.217.080
Επενδύσεις Ειδικών Ταμείων	7.134.827.220	-
Δάνεια Εσωτερικού	4.754.720.630	5.200.253.038
Μεταβιβάσιμα Γραμμάτια Δημοσίου	72.072.872	88.614.825
	<u>12.363.185.892</u>	<u>12.669.084.943</u>
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ		
Γραμμάτια Δημοσίου Εξωτερικού	4.792.685.916	3.175.590.087
Δάνεια Εξωτερικού	822.379.082	808.880.790
	<u>5.615.064.998</u>	<u>3.984.470.877</u>
ΣΥΝΟΛΟ	<u>17.978.250.890</u>	<u>16.653.555.820</u>

Σύμφωνα με τα πιο πάνω στοιχεία, στις 31.12.2010, ο εσωτερικός δανεισμός, ανερχόταν σε €12.363,2 εκ., σε σύγκριση με €12.669,1 εκ. το 2009, παρουσίασε δηλαδή μείωση €305,9 εκ. ή ποσοστό 2,47%. Φέτος για πρώτη φορά στον εσωτερικό δανεισμό περιλαμβάνονται και τα Μεταβιβάσιμα Γραμμάτια Δημοσίου ύψους €72,1 εκ. Σημειώνεται επίσης ότι τα πλεονάσματα συνολικού ύψους €7.134,8 εκ. του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, του Κεντρικού Ταμείου Αδειών, του Ταμείου Πλεονάζοντος Προσωπικού του Ταμείου για την

Προστασία των Δικαιωμάτων Εργοδοτούμενων σε περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη και του Λογαριασμού Παροχών Ανεργίας, τα οποία στις 31.12.2009 ήταν επενδυμένα σε Γραμμάτια του Δημοσίου, μετατράπηκαν κατά το 2010 σε επενδύσεις υπό τη μορφή κατάθεσης σε πίστη των Ταμείων.

Ο εξωτερικός δανεισμός ανερχόταν στις 31.12.2010 σε €5.615,1 εκ., σε σύγκριση με €3.984,5 εκ. το 2009, παρουσίασε δηλαδή αύξηση €1.630,6 εκ. ή ποσοστό 40,92%. Τα Ευρωπαϊκά Μεσοπρόθεσμα Χρεόγραφα ύψους €4.550 εκ. με ποσοστό 81,03% επί του συνόλου του εξωτερικού δανεισμού στις 31.12.2010, ήταν η κυριότερη πηγή εξωτερικής χρηματοδότησης, ακολουθεί η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων με ποσό €484,3 εκ. και ποσοστό 8,63% και η Τράπεζα Αναπτύξεως του Συμβουλίου της Ευρώπης με ποσό €386,7 εκ. και ποσοστό 6,89% και €194,1 εκ. από άλλους με ποσοστό 3,45%. Σημειώνεται ότι, όπως προκύπτει από τη Δημοσιονομική Έκθεση, το ευρώ είναι το κύριο νόμισμα του εξωτερικού δανεισμού.

Ωστόσο, υπάρχουν υποχρεώσεις του Κράτους που αφορούν συγχρηματοδοτούμενα έργα ύψους €345 εκ., όπως παρουσιάζονται στη Δημοσιονομική Έκθεσή, που δεν περιλαμβάνονται στις καταστάσεις του δημόσιου χρέους, με αποτέλεσμα να μη φαίνεται ότι λαμβάνονται υπόψη στη διαχείριση του δημόσιου χρέους.

Επίσης πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στη διαχείριση του δημόσιου χρέους ενδεχόμενες υποχρεώσεις που αφορούν σε εκκρεμείς εγγυήσεις ύψους €1.665,8 εκ. για το 2010 (€1.188 εκ. για το 2009)

Όπως μας πληροφόρησε ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας το θέμα αυτό το είχε εντοπίσει και επισημάνει και η Τράπεζα στο Υπουργείο Οικονομικών, το οποίο και την πληροφόρησε ότι ο χειρισμός, εκ μέρους του, των εν λόγω υποχρεώσεων γίνεται σύμφωνα με τη μεθοδολογία του Ευρωπαϊκού Συστήματος Λογαριασμών (ESA95).

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει το δημόσιο χρέος για τα έτη 2009 και 2010 όπως μας δόθηκε από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών σύμφωνα με τη μεθοδολογία της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας (Eurostat) (όπου το ενδοκυβερνητικό χρέος (Επενδύσεις Ειδικών Ταμείων) και τα μεταβιβάσιμα γραμμάτια Δημοσίου δεν αποτελούν μέρος του δημόσιου χρέους, ενώ τα δάνεια για συγχρηματοδοτούμενα έργα αποτελούν μέρος του δημόσιου χρέους).

	31.12.2010	31.12.2009
	€	€
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ		
Γραμμάτια Δημοσίου Εσωτερικού	245.780.000	295.446.836
Δάνεια Εσωτερικού	2.310.941.569	2.361.703.278
Χρεόγραφα Εσωτερικού	2.788.777.571	3.186.558.368
	<u>5.345.499.140</u>	<u>5.843.708.482</u>
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ		
Γραμμάτια Δημοσίου Εξωτερικού	242.685.916	625.590.000
Χρεόγραφα Εξωτερικού	4.208.720.000	2.550.000.000
Δάνεια Εξωτερικού	822.379.082	808.880.790
	<u>5.273.784.998</u>	<u>3.984.470.790</u>
ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ/ΧΡΕΟΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	<u>10.619.284.138</u>	<u>9.828.179.272</u>

Προώθηση Νομοσχεδίου με τίτλο «Ο περί της Διαχείρισης των Εσόδων και Δαπανών και του Λογιστικού της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2010». Το Υπουργείο Οικονομικών προχώρησε στην ετοιμασία του πιο πάνω νομοσχεδίου, με τη σύμφωνη γνώμη και τη συνεργασία της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και αφού έλαβε υπόψη τις εισηγήσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Το νομοσχέδιο αφού εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων την 1η Φεβρουαρίου 2010 αλλά ακόμα δεν έχει ψηφιστεί σε νόμο.

Η προτεινόμενη νομοθεσία στοχεύει στη χορήγηση στο Υπουργικό Συμβούλιο εξουσίας για άμεση δράση προς αντιμετώπιση χρηματοοικονομικών κρίσεων. Η υιοθέτηση νομοθετικής ρύθμισης κατέστη αναγκαία επειδή κρίθηκε ότι η υφιστάμενη νομοθεσία δεν παρέχει ευχέρεια στην Κυβέρνηση για άμεση στήριξη του χρηματοοικονομικού τομέα.

Η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως ενημερωθεί για τυχόν εξελίξεις.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς ενημέρωσε ότι, λόγω των τελευταίων εξελίξεων με την επιδείνωση της οικονομικής κρίσης, το Υπουργείο Οικονομικών, σε στενή συνεργασία με την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, ετοίμασαν νέο νομοσχέδιο με τίτλο «Ο περί της Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κρίσεων Νόμος του 2011», αποσύροντας την αναφερόμενη τροποποίηση του περί της Διαχείρισης των Εσόδων και Δαπανών και του Λογιστικού της Δημοκρατίας Νόμου.

Το νομοσχέδιο κατατέθηκε στην Βουλή των Αντιπροσώπων στις 26 Οκτωβρίου 2011. Το νομοσχέδιο έχει αποσταλεί και στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για διατύπωση γνώμης, η οποία δεν έχει εκδοθεί μέχρι σήμερα.

Σκοπός του νομοσχεδίου είναι, η ανάθεση εξουσιών στο Υπουργικό Συμβούλιο έτσι ώστε σε περιόδους χρηματοοικονομικών κρίσεων, μετά από εισήγηση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και αφού συμβουλευθεί την αρμόδια εποπτική αρχή, να προχωρεί σε συγκεκριμένα μέτρα. Τα μέτρα αυτά θα λαμβάνονται για αντιμετώπιση των προβλημάτων ρευστότητας ή και φερεγγυότητας του χρηματοοικονομικού συστήματος ή και για σκοπούς ενίσχυσης της κεφαλαιακής βάσης ή και του ισολογισμού χρηματοοικονομικών οργανισμών στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Πρόγραμμα σταθερότητας. Το Συμβούλιο των Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ECOFIN), με απόφαση που λήφθηκε στις 13 Ιουλίου 2010 στις Βρυξέλλες, έθεσε υπό επιτήρηση την κυπριακή οικονομία λόγω υπερβολικού ελλείμματος και έκανε εισηγήσεις σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για μείωση του ελλείμματος κάτω από το 3% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος μέχρι το 2012.

Σε επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών προς τον Αρμόδιο Επίτροπο Οικονομικών και Νομισματικών Υποθέσεων ημερομηνίας 7 Ιανουαρίου 2011, αναφέρονται τα πιο κάτω μέτρα που λήφθηκαν από την Κυπριακή Δημοκρατία για περιορισμό του ελλείμματος:

- Περιορισμός των προσλήψεων στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και μείωση του αριθμού των δημοσίων υπαλλήλων (μόνιμων και ωρομίσθιων) κατά 1.000 άτομα το χρόνο για τα έτη 2011-2012.
- Εφαρμογή μειωμένου συντελεστή Φ.Π.Α ύψους 5% στα τρόφιμα και στα φάρμακα από 1.1.2011.
- Αύξηση φορολογίας στα καπνικά προϊόντα (τσιγάρα, πούρα).
- Μείωση των λειτουργικών δαπανών στον προϋπολογισμό του 2011.
- Παραχώρηση πολεοδομικής αμνηστίας για οικοδομές που κατασκευάστηκαν με μικρές παρατυπίες, ανοίγοντας έτσι το δρόμο για την έκδοση τίτλων ιδιοκτησίας που εκκρεμούν για μεγάλη χρονική περίοδο.

Στην ίδια επιστολή αναφέρεται ότι για περαιτέρω διασφάλιση των μεσοπρόθεσμων στόχων θα συνεχιστεί ο διάλογος με τα πολιτικά κόμματα και τους κοινωνικούς εταίρους για τα πιο κάτω:

- Εφαρμογή ενιαίας πολιτικής χρέωσης στην κατανάλωση ύδατος.
- Συστηματικός έλεγχος για συρρίκνωση των δαπανών.
- Διάλογος με τους κοινωνικούς εταίρους για μετριασμό του μισθολογίου.
- Ειδική φορολογία στις καταθέσεις των τραπεζών για δύο χρόνια.

Η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως ενημερωθεί για τον βαθμό στον οποίο τα μέτρα που έχουν ληφθεί και αυτά που αναμένεται να ληφθούν ικανοποιούν τους στόχους που έχουν τεθεί για μείωση του ελλείμματος

σύμφωνα με τις συστάσεις της Επιτροπής ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος ένταξης της Κύπρου στον Μηχανισμό Στήριξης.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι τα μέτρα που έχουν ληφθεί, αλλά και αυτά που προγραμματίζονται να ληφθούν, στοχεύουν να διασφαλίσουν ότι η Κύπρος δεν θα χρειαστεί να προσφύγει στον Μηχανισμό Στήριξης.

Διάφορες Συνεισφορές Εσωτερικού – Κατά χάριν οικονομική βοήθεια.

(α) Από το ολικό εγκεκριμένο ποσό του πιο πάνω άρθρου του προϋπολογισμού του 2010 ύψους €2.750.000, το οποίο βρίσκεται κάτω από τον έλεγχο του Γενικού Λογιστή, ποσό ύψους €1.096.471 σύμφωνα με το επεξηγηματικό υπόμνημα του προϋπολογισμού αφορούσε καθορισμένες χορηγίες και συνεισφορές και το υπόλοιπο ποσό ύψους €1.653.529 αφορούσε «Άλλες Συνεισφορές».

Οι άλλες συνεισφορές, αφορούν «κατά χάριν οικονομική βοήθεια» που παραχωρήθηκε με την έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών, σε άτομα, συλλόγους, σωματεία, συνδέσμους, σχολές και εταιρείες.

Σύμφωνα με σχετική με το θέμα γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας, με ημερομηνία 19.8.1986 ``σε πολύ εξαιρετικές μεμονωμένες περιπτώσεις, όπου δεν υπάρχει σχετική νομοθεσία που να διέπει το θέμα, αλλά συντρέχουν σοβαροί λόγοι δικαιοσύνης ή λόγοι ανθρωπιστικοί, μπορεί να γίνει ``κατά χάριν`` πληρωμή, αλλά μόνο όπου η περίπτωση είναι πραγματικά εξαιρετική και παρουσιάζει ιδιαίτερο οικονομικό πρόβλημα και όπου υπάρχει ηθική υποχρέωση για την πληρωμή ή θα ήταν άδικο να μη γίνει``.

Κατά τον έλεγχο, εκτός από τις περιπτώσεις παραχώρησης «κατά χάριν» οικονομικής βοήθειας που καλύπτονται από την πιο πάνω γνωμάτευση, έχουν παρατηρηθεί και περιπτώσεις παραχώρησης «κατά χάριν» οικονομικής βοήθειας σε αθλητικά σωματεία, κομματικές οργανώσεις και συλλόγους, σχολές χορού, συνδέσμους κλπ., που δεν φαίνεται να ικανοποιούν τις προϋποθέσεις που τίθενται με την πιο πάνω γνωμάτευση.

Για σκοπούς καλύτερης διαχείρισης του κονδυλίου, και ίσης και δίκαιης μεταχείρισης των πολιτών για «κατά χάριν» παραχώρηση οικονομικής βοήθειας, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως καθοριστούν κριτήρια με βάση τα οποία θα εξετάζονται όλα τα αιτήματα στα πλαίσια των παραμέτρων που τίθενται στη σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς ανέφερε ότι η «κατά χάριν οικονομική βοήθεια» παραχωρείται σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 67.561, ημερ. 30.7.2008. Ωστόσο από τον έλεγχο προέκυψε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις παραχωρήθηκαν ψηλότερα ποσά από τα προνοούμενα στην πιο πάνω απόφαση.

(β) Υποκείμενο στο φόρο προστιθέμενης αξίας πρόσωπο, χρωστούσε για τις φορολογικές περιόδους από 1.7.1992 μέχρι 31.5.2008, το ποσό των €214.994, (€8.718 φόρος και €206.276 τόκος και επιβαρύνσεις). Ο πιο πάνω απεβίωσε στις 6.7.2008 και η σύζυγος του με επιστολές της ημερομηνίας 2.10.2008 και 6.3.2009 προς τον Έφορο Φ.Π.Α. και τον Υπουργό Οικονομικών αντίστοιχα, ζητούσε τη διαγραφή των πιο πάνω οφειλόμενων ποσών, επικαλούμενη οικονομικά προβλήματα. Το Τμήμα, είχε ζητήσει στο μεταξύ, από τη Νομική Υπηρεσία όπως προβεί στη λήψη δικαστικών μέτρων για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών, και στις 16.2.2009 ανατέθηκε σε ιδιώτη δικηγόρο η κατάθεση αγωγής. Παράλληλα ο Έφορος Φ.Π.Α. ενημέρωσε το Υπουργείο Οικονομικών με επιστολή του ημερομηνίας 17.7.2009 ότι τα οφειλόμενα ποσά για να καταστούν ανείσπρακτα, θα πρέπει να ολοκληρωθεί η διαχείριση της περιουσίας του αποθανόντα.

Από έρευνα που διενήργησε ο ιδιώτης δικηγόρος προέκυψε ότι ο αποθανών διέθετε ακίνητη περιουσία η οποία όμως μεταβιβάστηκε στους κληρονόμους του μετά το θάνατο του.

Ενώ αρχικά το Υπουργείο Οικονομικών με επιστολή του ημερομηνίας 2.9.2009 ενημέρωσε την σύζυγο του αποβιώσαντα ότι, η αίτηση της δεν μπορεί να εξεταστεί πριν την ολοκλήρωση της διαχείρισης της περιουσίας, τελικά χωρίς να υπάρξει οποιαδήποτε άλλη εξέλιξη στο θέμα, ετοίμασε στις 10.2.2010 πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο με εισήγηση για διαγραφή των οφειλόμενων ποσών.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφαση του ημερ. 23.2.2010 (αρ. απόφασης 70.027) ενέκρινε κατά χάριν οικονομική βοήθεια προς το πιο πάνω υ.φ.π. ύψους €214.994 συν τόκους μέχρι την ημέρα της διαγραφής για πλήρη εξόφληση των οφειλών του.

Μεταφορά του Προέδρου της Δημοκρατίας από και προς το εξωτερικό. Το Υπουργικό Συμβούλιο, στην συνεδρία του με ημερομηνία 5.8.2009 (Αρ. αποφ. 69.247^Α), με βάση τις εξουσίες που του παρέχονται από το άρθρο 11 του περί Συντονισμού των Διαδικασιών Σύνταξης Δημοσίων Συμβάσεων και Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου του 2006, αποφάσισε να εξαιρέσει από την εφαρμογή του Νόμου τις συμβάσεις αγοράς υπηρεσιών για τη μεταφορά αεροπορικώς του Προέδρου της Δημοκρατίας από και προς το εξωτερικό, καθώς και των προσώπων που θα τον συνοδεύουν χαρακτηρίζοντας την ως απόρρητη και θεωρώντας ότι η εκτέλεση της πρέπει να διέπεται από ιδιαίτερα μέτρα ασφαλείας. Σύμφωνα με στοιχεία που δόθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών για τη μεταφορά του Προέδρου και της συνοδείας του από και προς το εξωτερικό στα πλαίσια των πιο πάνω συμβάσεων από τον Ιούλιο του 2009 μέχρι τον Δεκέμβριο του 2010 δαπανήθηκε το ποσό των €719.813, ωστόσο αναμένεται συμφιλίωση μεταξύ των οικονομικών προνοιών των συμβάσεων και της εν λόγω δαπάνης. Η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως πληροφορηθεί κατά πόσο συνεχίζεται η παροχή/εξασφάλιση των εν λόγω υπηρεσιών, αν έχουν υπογραφεί και πόσες σχετικές συμβάσεις καθώς και το σχετικό κονδύλι χρέωσης της δαπάνης εάν η χρήση συνεχίζεται.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι έχουν υπογραφεί δύο συμβάσεις για την αγορά συγκεκριμένου αριθμού ωρών πτήσεων. Για το 2011 η Βουλή των Αντιπροσώπων δεν έχει αποδεσμεύσει το σχετικό ποσό κάτω από το άρθρο 03583 που βρίσκεται κάτω από το Κεφάλαιο Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο» και για το λόγο αυτό δεν έχει υπογραφεί νέα σύμβαση.

Δαπάνες - Υπερβάσεις δαπανών. Κατά το 2010 συνεχίστηκε, σε μερικές περιπτώσεις, η τακτική της διενέργειας δαπανών καθ' υπέρβαση των εγκεκριμένων Κονδυλίων του Κρατικού Προϋπολογισμού, χωρίς την εκ των προτέρων εξασφάλιση της αναγκαίας έγκρισης. Παρόλο που το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου (FIMAS) διαθέτει ασφαλιστικές δικλίδες που δεν επιτρέπουν τη διενέργεια υπερβάσεων επί του Προϋπολογισμού, υπερβάσεις προκύπτουν από δαπάνες που διενεργούνται μέσω περιφερειακών μηχανογραφημένων συστημάτων και σε περιπτώσεις συναλλαγών μεταξύ Κυβερνητικών Τμημάτων. Τέτοιες υπερβάσεις καλύφθηκαν εκ των υστέρων με συμπληρωματικό Προϋπολογισμό.

Συμφωνία Παραχώρησης για την Ανάπτυξη και Διαχείριση των Αερολιμένων Λάρνακας και Πάφου – Σχέδιο Παροχής Κινήτρων Προσέλκυσης Επιβατών. Για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης στην Κύπρο, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τον Φεβρουάριο 2009, μεταξύ άλλων μέτρων που αφορούσαν τον τομέα του τουρισμού, τη μείωση κατά 25%, των τελών προσγείωσης στους αερολιμένες Λάρνακας και Πάφου καθώς και την παραχώρηση ποσού €4 στις αεροπορικές εταιρείες, για κάθε επιβάτη που θα μετέφεραν στην Κύπρο. Τα πιο πάνω μέτρα τέθηκαν σε ισχύ την 1.5.2009 και ήταν διάρκειας ενός χρόνου. Με νέα Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου τον Νοέμβριο 2009, η ισχύς τους παρατάθηκε για 8 επιπλέον μήνες (μέχρι τις 31.12.2010). Το Υπουργείο Οικονομικών έκρινε ότι τα πιο πάνω μέτρα είχαν ψηλό δημοσιονομικό κόστος (για το πιο πάνω διάστημα, το μερίδιο εσόδων από τη διαχείριση των αεροδρομίων που αποποιήθηκε η Κυβέρνηση, ανήλθε στα €30 εκ. περίπου) και ως εκ τούτου η ισχύς τους τερματίστηκε τον Δεκέμβριο 2010.

Στη συνέχεια, με την προοπτική καθόδου νέας αεροπορικής εταιρείας στην Κύπρο και του ενδεχομένου να καθιερώσει το αεροδρόμιο Πάφου ως βάση δυο αεροσκαφών της, το Υπουργείο Οικονομικών ενεπλάκη σε απ' ευθείας διαβουλεύσεις με τον οικονομικό φορέα στον οποίο είχε ανατεθεί η σύμβαση διαχείρισης των αεροδρομίων, με σκοπό την ανάπτυξη σχεδίων παροχής κινήτρων προσέλκυσης επιβατών από νέους προορισμούς.

Τον Ιούνιο 2011, το Υπουργείο Οικονομικών απέστειλε στο Εκτελεστικό Συμβούλιο Έργου Παραχώρησης (ΕΣΕΠ) για τη διαχείριση των αερολιμένων, σημείωμα που είχε ετοιμάσει κατόπιν των πιο πάνω διαβουλεύσεων του με τον διαχειριστή των αεροδρομίων και άλλους εμπλεκόμενους φορείς, με εισήγηση

για εισαγωγή σχεδίου παροχής κινήτρων (μείωση τελών ανά επιβάτη με συνεισφορά του Κράτους και του διαχειριστή), σε αεροπορικές εταιρείες που δρομολογούν πτήσεις από νέους προορισμούς, με σκοπό την ενίσχυση της επιβατικής κίνησης στα αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου. Επειδή το θέμα αφορούσε τροποποίηση στην υφιστάμενη σύμβαση παραχώρησης, παραπέμφθηκε στο αρμόδιο όργανο, την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ), για εξέταση/έγκριση.

Από τη διερεύνηση του θέματος καθώς και τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν κατά την εξέταση του στην ΚΕΑΑ τον Ιούνιο 2011, η Υπηρεσία μας διαπίστωσε τα ακόλουθα:

- (i) Τον Μάρτιο 2011, σε συνάντηση μεταξύ ομάδας – με επικεφαλής τον Πρόεδρο – της διαχειρίστριας εταιρείας και του τέως Υπουργού Οικονομικών καθώς και του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου, συμφωνήθηκε όπως η Κυβέρνηση συνεισφέρει από την 1.1.2011, ποσό ύψους €4 ανά αφικνούμενο από στοχευμένους προορισμούς επιβάτη, το οποίο να παραχωρείται ως έκπτωση στα τέλη προσγείωσης, προς τις αεροπορικές εταιρείες.

Η συμφωνία αυτή επιβεβαιώθηκε γραπτώς στις 10.5.2011 από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου. Όπως ισχυρίζεται η διαχειρίστρια εταιρεία, έχει ήδη αναλάβει σχετικές δεσμεύσεις προς τις αεροπορικές εταιρείες.

- (ii) Η διαχειρίστρια εταιρεία, με βάση την πιο πάνω συμφωνία, κατακρατεί το αντίστοιχο ποσό από τις πληρωμές προς την Κυβέρνηση, παρά τις αντίθετες απόψεις και τα διαβήματα στα οποία προέβη ο Διευθυντής Διαχείρισης του Έργου Παραχώρησης (ΔΔΕΠ).
- (iii) Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, στον οποίο τέθηκε το θέμα, εξέφρασε κατ' αρχήν – ανεπίσημα – την άποψη ότι η οποιαδήποτε συμφωνία με τη διαχειρίστρια εταιρεία, η οποία εκφεύγει από την υφιστάμενη σύμβαση ανάθεσης και έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των εσόδων του Κράτους, εγείρει σοβαρότατες αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητα της με το κοινοτικό κεκτημένο γενικότερα και τους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων ειδικότερα. Τα ίδια ισχύουν και για τις προηγούμενες παρόμοιες συμφωνίες. Η εισαγωγή τέτοιου καθεστώτος ενισχύσεων (στόχευση του μέτρου μόνο για επιβάτες από νέους προορισμούς), θα συνιστούσε παραχώρηση ασύμβατης κρατικής ενίσχυσης, άμεσης προς τη διαχειρίστρια εταιρεία και έμμεσης προς τις αεροπορικές εταιρείες. Ο μόνος νόμιμος τρόπος χορήγησης κάποιων ενισχύσεων στις αεροπορικές εταιρείες θα ήταν – με κάποιους περιορισμούς – μέσω του αρμόδιου Οργανισμού, του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού, με την ετοιμασία καθεστώτος ενισχύσεων de minimis.
- (iv) Η διαχειρίστρια εταιρεία συνεισφέρει με ποσό ύψους €10 ανά επιβάτη, το οποίο ουσιαστικά αυξάνει τη συνεισφορά του Κράτους, αφού με βάση τη συμφωνία παραχώρησης, το 1/3 των εσόδων αποδίδεται στο Κράτος (δηλαδή, τελικά το Κράτος έχει συνολική απώλεια εσόδων ύψους €4 + €3,33 = €7,33 ανά επιβάτη).
- (v) Δεν υπάρχει μηχανισμός ελέγχου – από πλευράς της Κυβέρνησης – της εφαρμογής της συμφωνίας, την οποία η διαχειρίστρια εταιρεία εφαρμόζει μονομερώς από την 1.1.2011.

Η ΚΕΑΑ αποφάσισε να αναβάλει την εξέταση του θέματος, για να δοθεί χρόνος ώστε να υποβληθεί γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας, κατά πόσο επιτρέπεται η συγκεκριμένη τροποποίηση της σύμβασης. Ζητήθηκε επίσης να υποβληθεί η επίσημη άποψη του Εφόρου Κρατικών Ενισχύσεων καθώς και του ΕΣΕΠ. Τέλος, ζητήθηκε η ετοιμασία/υποβολή μελέτης, η οποία να παρουσιάζει τα οικονομικά οφέλη στο Κράτος, από την εφαρμογή της εν λόγω συμφωνίας.

Όπως μας πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2011 ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, η διαχειρίστρια εταιρεία έχει ενημερωθεί προφορικώς και γραπτώς από τον ΔΔΕΠ για ανάκληση της εν λόγω απόφασης. Ωστόσο, φαίνεται να υπάρχει διαφορά, και θα καταβληθούν προσπάθειες επίλυσης του θέματος με φιλικό τρόπο. Σε διαφορετική περίπτωση θα ακολουθηθούν οι διαδικασίες επίλυσης διαφορών, όπως προβλέπονται στη Συμφωνία Παραχώρησης Διαχείρισης των Αεροδρομίων.

Εγκατάσταση και λειτουργία PET/SCAN από ιδιωτική πρωτοβουλία και εκδήλωση ενδιαφέροντος συνεργασίας από την Κυβέρνηση. Τον Φεβρουάριο 2011, το Υπουργείο Οικονομικών υπέγραψε σύμβαση με ιδιωτικό ιατρικό κέντρο για την παροχή υπηρεσιών διενέργειας εξετάσεων PET/CT SCAN (συνδυασμένης διαγνωστικής απεικονιστικής μεθόδου της τομογραφίας εκπομπής ποζιτρονίων – PET – και αξονικής τομογραφίας – CT), σε ασθενείς οι οποίοι θα παραπέμπονταν στο εν λόγω κέντρο από το Υπουργείο Υγείας.

Από έρευνα της Υπηρεσίας μας σχετικά με τη διαδικασία που ακολουθήθηκε για την επιλογή του εν λόγω Κέντρου, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Κοινοπραξία Κυπριακού ομίλου εταιρειών με την Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Πίτσμπουργκ, υπέβαλε τον Ιούλιο 2009 εκδήλωση ενδιαφέροντος στον Υπουργό Υγείας, για συνεργασία με την Κυβέρνηση, με σκοπό τη δημιουργία τεχνολογικής υποδομής και παροχής υπηρεσιών διενέργειας εξετάσεων με τη μέθοδο PET/CT SCAN.

Το Υπουργείο Υγείας διαβίβασε τον Δεκέμβριο 2009 την πρόταση στο Υπουργείο Οικονομικών, με θετική προσέγγιση. Ακολούθησε η τεχνοκρατική εξέταση του θέματος και συζητήθηκαν οι λεπτομέρειες της εισήγησης της κοινοπραξίας, κυρίως όσον αφορούσε το κόστος.

- (ii) Τον Μάιο 2010, το Υπουργικό Συμβούλιο, κατόπιν Πρότασης του Υπουργείου Υγείας, αποφάσισε όπως εξουσιοδοτήσει τους Υπουργούς Υγείας και Οικονομικών να διαβουλευθούν περαιτέρω με την κοινοπραξία και να υποβάλουν νέα Πρόταση. Η πρόταση της κοινοπραξίας αφορούσε τη σύναψη 5-ετούς σύμβασης για την παραπομπή όλων των περιστατικών του δημοσίου, έναντι €1.800 ανά εξέταση.

- (iii) Τον Σεπτέμβριο 2010, το Υπουργείο Υγείας, κατόπιν περαιτέρω μελέτης του θέματος και λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις ad-hoc επιτροπής ειδικών ιατρών καθώς και τις απόψεις του Κλάδου Ιατροφυσικής, πληροφόρησε τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ότι:

- Η λειτουργία PET/CT SCAN στα δημόσια νοσηλευτήρια είναι μια άμεσα αναμενόμενη εξέλιξη. Στο Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας έχει δημιουργηθεί ειδικός χώρος, κατάλληλα θωρακισμένος, για εγκατάσταση/λειτουργία PET/CT SAN, καθώς και κυκλοτρονίου.
- Στην Κύπρο υπάρχουν και άλλες πιθανές μονάδες – μεταξύ των οποίων και το Ογκολογικό Κέντρο της Τράπεζας Κύπρου – για μελλοντική λειτουργία PET/CT SCAN. Ενδεχόμενη 5-ετής δέσμευση του δημοσίου με την κοινοπραξία θα δημιουργούσε θέμα ευνοϊκής μεταχείρισης της.
- Ενόψει των πιο πάνω, η ενδεχόμενη δέσμευση του δημοσίου για 5-ετή αποκλειστική συνεργασία με την κοινοπραξία θα πρέπει να επαναξιολογηθεί.
- Σε περίπτωση ωστόσο που αποφασιζόταν η σύναψη συμφωνίας, τότε θα έπρεπε να ληφθούν υπόψη διάφοροι όροι που παρατίθεντο (εκπαίδευση ιατρών του δημοσίου, λειτουργία κυκλοτρονίου).

- (iv) Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφαση του τον Νοέμβριο 2010, κατόπιν Πρότασης του Υπουργού Οικονομικών, ενέκρινε τη συμφωνία συνεργασίας της Κυβέρνησης με την κοινοπραξία. Οι κυριότερες πρόνοιες της συμφωνίας ήσαν οι ακόλουθες:

- Διάρκεια της σύμβασης: 5 χρόνια (θα ετίθετο σε ισχύ 18 μήνες μετά την υπογραφή της).
- Κόστος ανά εξέταση: €1.800.
- Αριθμός εξετάσεων/παραπομπών: 800 (τουλάχιστον) το χρόνο.

Στην Πρόταση του Υπουργού Οικονομικών είχε επισημανθεί ότι στο μεταξύ, το American Heart Institute, είχε πληροφορήσει τους Υπουργούς Υγείας και Οικονομικών, ότι θα μπορούσε να προσφέρει την εν λόγω εξέταση στις καινούργιες του εγκαταστάσεις.

(v) Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Υγείας, πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2010 τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ότι:

- Διαφωνούσε πλήρως με την πρόνοια για παραπομπή τουλάχιστον 800 ασθενών το χρόνο, εφ' όσον δεν υφίστατο η ανάγκη για τόσο μεγάλο αριθμό παραπομπών (οι παραπομπές, τα τελευταία δύο χρόνια, ανέρχονταν σε 80-100 ασθενείς το χρόνο).
- Ετίθετο θέμα ευνοϊκής μεταχείρισης της συγκεκριμένης κοινοπραξίας, εφ' όσον τον Σεπτέμβριο 2010, άλλο ένα ιατρικό κέντρο είχε εκδηλώσει ενδιαφέρον παροχής των εν λόγω Υπηρεσιών, ενώ τέτοιο ενδεχόμενο εξεταζόταν και από το Ογκολογικό Κέντρο της Τράπεζας Κύπρου. Επιπρόσθετα, υπήρχε πρόθεση από ομάδα ιδιωτών για δημιουργία μεγάλου Ογκολογικού Κέντρου στη Λεμεσό, το οποίο επίσης θα παρείχε υπηρεσίες PET/CT SCAN.
- Στην προτεινόμενη συμφωνία δεν καθοριζόταν σαφώς η ημερομηνία έναρξης παροχής των υπηρεσιών καθώς και η ημερομηνία ολοκλήρωσης των εγκαταστάσεων λειτουργίας κυκλοτρονίου στην Κύπρο.
- Δεν διασφαλιζόταν με τη συμφωνία, δέσμευση της κοινοπραξίας να συνεχίσει την παραχώρηση/πώληση ραδιενεργού υλικού στο Κράτος, μετά το πέρας των 5 χρόνων της σύμβασης, σε λογική τιμή.

Ενόψει των πιο πάνω, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Υγείας εισηγήθηκε όπως ζητηθεί η άποψη της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, κατά πόσον η διαδικασία που είχε ακολουθηθεί, προσκρούει στο Νόμο περί Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων. Εισηγήθηκε επίσης όπως ζητηθεί και η άποψη της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

(vi) Ο Γενικός Λογιστής πληροφόρησε τον Δεκέμβριο 2010 τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, ότι η απ' ευθείας ανάθεση της σύμβασης σε συγκεκριμένη εταιρεία, θα είχε ως αποτέλεσμα την μη εφαρμογή των αρχών που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις. Στην προκειμένη περίπτωση θα μπορούσε να προκηρυχθεί εκδήλωση ενδιαφέροντος, και στη συνέχεια να κληθούν οι ενδιαφερόμενοι σε διαπραγμάτευση. Επεσήμανε επίσης ότι, με την μη διεξαγωγή κάποιου είδους διαγωνισμού, υπήρχε ο κίνδυνος να κηρυχθεί η σύμβαση ανενεργή, βάσει των προνοιών του Νόμου 104(I)/2010.

(vii) Τον Ιανουάριο 2011, η Νομική Υπηρεσία πληροφόρησε – μεταξύ άλλων – τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ότι, όσον αφορά την ύπαρξη άλλων ιατρικών κέντρων που μπορούσαν να παράσχουν τις εν λόγω υπηρεσίες, είναι ζήτημα πραγματικό, το οποίο θα πρέπει να αξιολογηθεί μέσα στα ορθά πλαίσια, ενώ ο ουσιώδης χρόνος για να κριθεί το δικαιολογημένο της απόφασης να συμβληθεί η Κυβέρνηση με την κοινοπραξία, είναι ο χρόνος κατά τον οποίο λήφθηκε η απόφαση αυτή και με βάση τα κατά το χρόνο εκείνο δεδομένα.

Τον Αύγουστο 2011, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, προς τον οποίο είχαν υποβληθεί οι παρατηρήσεις/διαπιστώσεις μας με βάση τα πιο πάνω, μάς πληροφόρησε τα ακόλουθα:

- Ο τέως Υπουργός Οικονομικών είχε υπογράψει τον Φεβρουάριο 2011 τη συμφωνία.
- Η σχετική πρόνοια για παραπομπή τουλάχιστον 800 ασθενών ετησίως είχε τροποποιηθεί, ώστε να διαλαμβάνει την παραπομπή, μέχρι 800 ασθενών ετησίως.

- Ο χρόνος έναρξης της παροχής των υπηρεσιών καθορίστηκε στους 24 μήνες (αντί στους 18), από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο που είχε εγκριθεί η πρόταση/συμφωνία από το Υπουργικό Συμβούλιο (τον Νοέμβριο 2010), είχε ήδη εκδηλωθεί ενδιαφέρον και από άλλο ιατρικό κέντρο.

Σημειώνεται επίσης ότι στο παρόν στάδιο, το κόστος της εξέτασης για τους ασθενείς που παραπέμπονται στο εξωτερικό, ανέρχεται στα €600 (Ισραήλ), στα €2.000 (Ελλάδα) και στα €2.200 (Ηνωμένο Βασίλειο), με επιπρόσθετα έξοδα €600 - €1.000, ανάλογα με τη χώρα, τον αριθμό των συνοδών και το κόστος διαμονής, για κάθε παραπομπή.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου τον Νοέμβριο 2011, η διάρκεια της συμφωνίας επεκτάθηκε λόγω πιθανών καθυστερήσεων στην εξασφάλιση αδειών για τη δημιουργία εργοστασίου παραγωγής κυκλοτρονίου. Επίσης μας πληροφόρησε ότι στη συμφωνία λήφθηκαν υπόψη και οι υποδείξεις του Υπουργείου Υγείας αναφορικά με την εκπαίδευση των ιατρών του δημοσίου και τη δημιουργία εργοστασίου παραγωγής κυκλοτρονίου.

Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε τον Φεβρουάριο 2011 να εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Υγείας όπως εφαρμόσει τις πρόνοιες της συμφωνίας.

3.14.1 ΤΜΗΜΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ

Μέρος Α

Επαναξιολόγηση του ρόλου του Τμήματος. Όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενες εκθέσεις μας, το θέμα του στρατηγικού προγραμματισμού και της διασαφήνισης του ρόλου του Τμήματος, εκκρεμεί και θα πρέπει να ληφθούν αποφάσεις από το Υπουργείο Οικονομικών, ώστε να αξιοποιηθούν αποτελεσματικότερα οι δυνατότητες του Τμήματος, στο πλαίσιο της ευρύτερης πολιτικής για τον αποδοτικότερο χειρισμό των προσφορών στο δημόσιο τομέα και την εξασφάλιση καλύτερων τιμών.

Σημειώνεται ότι ορισμένα Τμήματα προχωρούν από μόνα τους σε αγορά υλικών κοινής χρήσης από τον ιδιωτικό τομέα παρακάμπτοντας το ΤΚΑΠ, με ενδεχόμενο να μην εξασφαλίζονται οι οικονομικά πιο συμφέρουσες τιμές, λόγω των μικρότερων ποσοτήτων που αγοράζονται από το κάθε Τμήμα ξεχωριστά.

Με πρόσφατη Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 8.10.2010, το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας ορίστηκε ως η Αρμόδια Υπηρεσία για την εφαρμογή της πολιτικής για προώθηση των συνεταιριστικών αγορών. Με βάση τη σχετική Απόφαση, οι συμφωνίες πλαίσιο και οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι θα αποτελέσουν τα εργαλεία για την υλοποίηση των συνεταιριστικών αγορών και έχουν ως πεδίο εφαρμογής προϊόντα κοινής χρήσης όπως για παράδειγμα εξοπλισμό πληροφορικής, γραφική ύλη, τρόφιμα, οικοδομικά υλικά κλπ. Ως αποτέλεσμα της πιο πάνω Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου επείγει ο επανακαθορισμός του ρόλου και του τομέα ευθύνης του Τμήματος και για το σκοπό αυτό θα πρέπει να ληφθούν το συντομότερο απαραίτητες αποφάσεις.

Πρόσθετα, η λήψη απόφασης για τον ρόλο του Τμήματος μέσα στο νέο περιβάλλον που διαμορφώνεται, όσον αφορά την αγορά/προμήθεια των υλικών κοινής χρήσης του δημοσίου, σχετίζεται άμεσα και με το θέμα των κτιριακών αναγκών του Τμήματος, το οποίο εκκρεμεί εδώ και αρκετά χρόνια.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ανέφερε στην Υπηρεσία μας ότι το Υπουργείο Οικονομικών μελετά σε συνεργασία με το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας, το ΤΚΑΠ και το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, το ρόλο του ΤΚΑΠ, μετά την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 8.10.2010.

Αποθέματα υλικών. Στις 31.12.2010 η ολική αξία των αποθεμάτων που βρίσκονταν στο Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών (Τ.Κ.Α.Π.) ήταν €6,0 εκ., σε σύγκριση με €5,7 εκ. το 2009.

Λογαριασμός προκαταβολών. Στις 31.12.2010 το υπόλοιπο του λογαριασμού προκαταβολών ήταν €6,0 εκ. Κατά τα τελευταία τέσσερα χρόνια ο λογαριασμός προκαταβολών παρουσίασε την πιο κάτω κίνηση.

Έτος	Αγορές	Εκδόσεις	Αποθέματα	Αποθέματα επί αγορών	Αποθέματα επί εκδόσεων	Κυκλοφοριακή ταχύτητα αποθεμάτων
	€000	€000	€000	%	%	
2007	14.605	15.417	7.648	52	52	1,91
2008	11.011	12.778	5.881	53	46	1,87
2009	15.163	15.313	5.731	38	37	2,65
2010	13.850	13.581	6.000	43	44	2,31

Βραδυκίνητα αποθέματα. Εξακολουθούν να υπάρχουν βραδυκίνητα αποθέματα κυρίως του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων (ηλεκτροτουρπίνες, εκκινήτες και εξαρτήματά τους), του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (εξαρτήματα οχημάτων/μηχανημάτων) και του Τμήματος Δημοσίων Έργων (αποθέματα για μονάδες φωτών τροχαίας και διαβάσεων).

Κατόπιν εισήγησής μας, όπως το Τμήμα σε συνεργασία με τα Τμήματα/Υπηρεσίες εντοπίσει ποια από αυτά είναι άχρηστα λόγω παλαιότητας και προωθήσει την διαδικασία εκποίησης τους, κατά το 2009 το Τ.Κ.Α.Π. σε συνεργασία με το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων και το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών, εντόπισε τα υλικά τα οποία ήταν άχρηστα και ύστερα από έγκριση που λήφθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών, προχώρησε την 1^η Δεκεμβρίου 2010 σε εκποίηση των ανταλλακτικών του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων αξίας €25.476 και υλικών του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών αξίας €43.456. Πέραν αυτών που εκποιήθηκαν, εντοπίστηκαν επιπλέον υλικά αξίας €30.918, τα οποία αναμένεται να εκποιηθούν σύντομα.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ανέφερε στην Υπηρεσία μας ότι το ΤΚΑΠ έχει προβεί στις κατάλληλες ενέργειες. Οι εν λόγω ενέργειες θα συνεχιστούν με στόχο το όλο θέμα των βραδυκίνητων αποθεμάτων, στο βαθμό που αυτό εξαρτάται από το ΤΚΑΠ, να ρυθμιστεί σύντομα κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο όπως επιτάσσει το δημόσιο συμφέρον και οι επικρατούσες σήμερα δημοσιονομικές συνθήκες επιβάλλουν.

Κτιριακά προβλήματα. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, επιθεώρηση των κτιριακών εγκαταστάσεων διενεργήθηκε εδώ και αρκετά χρόνια από λειτουργούς του Τμήματος Δημοσίων Έργων καθώς και από επιθεωρητές του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Οι επιθεωρητές του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας διαπίστωσαν ότι οι κτιριακές εγκαταστάσεις παρουσιάζουν σοβαρά κατασκευαστικά προβλήματα και εντόπισαν παραβάσεις του περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμου. Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας ζήτησε όπως γίνουν οι κατάλληλες ενέργειες ώστε να διασφαλιστεί η υγεία και η ασφάλεια του προσωπικού. Επίσης, οι λειτουργοί του Τμήματος Δημοσίων Έργων αφού έκριναν τα κτίρια ακατάλληλα συνέστησαν όπως αυτά κατεδαφιστούν και αντικατασταθούν. Οι συστάσεις αυτές έχουν ακολουθηθεί αναφορικά με τα γραφεία τα οποία κατεδαφίστηκαν και το προσωπικό στεγάστηκε σε ενοικιασθέντα γραφεία, οι αποθήκες όμως, στις οποίες εργάζονται 40 άτομα, εξακολουθούν να λειτουργούν.

Το Υπουργείο Οικονομικών με επιστολή του προς το Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών με ημερ. 16.7.2008, έδωσε κατ' αρχή έγκριση για ενοικίαση κατάλληλων αποθηκών μέχρι να ληφθούν οριστικές αποφάσεις για το ρόλο του Τμήματος, κάτι που δεν έγινε κατορθωτό μέχρι στιγμής λόγω του ότι μετά από έρευνα που διεξήχθη από το Τμήμα διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχει εντός της Λευκωσίας ενιαίος χώρος κατάλληλου μεγέθους και προδιαγραφών που να εξυπηρετεί τις ανάγκες του.

Το Τμήμα με επιστολή του προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών με ημερ. 14.10.2008, συγκρίνοντας το κόστος ενοικίασης κατάλληλων υποστατικών με το κόστος κατασκευής νέων αποθηκών,

καθώς και το κόστος ενοικίασης των γραφείων με το κόστος κατασκευής νέων ιδιόκτητων γραφείων, εισηγήθηκε την οικοδόμηση νέων κεντρικών αποθηκών και κεντρικών γραφείων στη Λευκωσία.

Εισηγήθήκαμε όπως το Υπουργείο Οικονομικών, σε συνεννόηση με το Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών, επιληφθούν το συντομότερο του θέματος της μεταστέγασης των αποθηκών για προστασία τόσο των εργαζομένων όσο και των επισκεπτών.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ενημέρωσε ότι δεν έχει σημειωθεί καμιά εξέλιξη, αφού το θέμα αυτό είναι άμεσα συνδεδεμένο με το ρόλο του Τμήματος και ως εκ τούτου θα πρέπει να διεξαχθεί ειδική μελέτη με αντικείμενο την επαναξιολόγηση και τον επαναπροσδιορισμό της κυβερνητικής πολιτικής για τις κρατικές προμήθειες και την αξιολόγηση του εφαρμοζόμενου σήμερα συστήματος των κρατικών προμηθειών.

Όπως μας ανέφερε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, το θέμα της κατασκευής νέων κεντρικών αποθηκών ή ενοικίασης κατάλληλων υποστατικών για την ικανοποίηση των αναγκών του Τ.Κ.Α.Π. για αποθηκευτικούς χώρους, εξετάζεται από το Υπουργείο Οικονομικών, σε συνδυασμό με το ρόλο του Τμήματος, μέσα στα πλαίσια της οργάνωσης του νέου συστήματος για τις κρατικές προμήθειες, που θα τεθεί σε εφαρμογή με βάση τη νέα κυβερνητική πολιτική που αφορά στον τρόπο πραγματοποίησης των εν λόγω προμηθειών.

Έλεγχος των βραδυκίνητων αποθεμάτων μέσω του συστήματος. Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι το νέο σύστημα, το οποίο τέθηκε σε λειτουργία την 1.1.2010, παρέχει αναβαθμισμένες δυνατότητες στους χρήστες και έχει τη δυνατότητα να τυπώνει κατάσταση ταξινόμησης κατά χρονολογική σειρά στην οποία αποτυπώνεται τότε το ΤΚΑΠ προμηθεύτηκε κάθε προϊόν/υλικό και έτσι να μπορεί να διαπιστωθεί εύκολα ποια από αυτά είναι βραδυκίνητα.

3.14.2 ΤΜΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΠΡΟΣΟΔΩΝ

Μέρος Α

Εισπράξεις. Οι εισπράξεις του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων κατά το 2010 ήταν €1.884,02 εκ., σε σύγκριση με €1.862,13 εκ. το 2009 δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €21,89 εκ. ή 1,17%. Το ποσό της αύξησης οφείλεται κυρίως στην αύξηση της έκτακτης εισφοράς για την άμυνα, του φόρου εισοδήματος υπαλλήλων, του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών, των τελών χαρτοσήμων και των επιβαρύνσεων για καθυστερημένους φόρους κατά €83,22 εκ. Σημειώθηκε ταυτόχρονα μείωση στον εταιρικό φόρο και στον εταιρικό φόρο εταιρειών διεθνών δραστηριοτήτων κατά €61,13 εκ.

Αναλυτικά οι εισπράξεις του Τμήματος, κατά κατηγορία φόρου, έχουν ως εξής:

Κατηγορία φόρου	2010 €εκ.	Ποσοστό %	2009 €εκ.	Αύξηση/ (Μείωση) €εκ.	Ποσοστό %
Φόρος Εισοδήματος	1.271,26	67,48	1.310,90	(39,64)	(3,02)
Φόρος Κληρονομιών	0,50	0,03	1,50	(1,00)	(66,67)
Φόρος Ακίνητης Ιδιοκτησίας	14,17	0,75	10,82	3,35	30,96
Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών	87,70	4,65	75,31	12,39	16,45
Τέλη Χαρτοσήμων	54,51	2,89	46,11	8,40	18,21
Επιβαρύνσεις/Πρόστιμα	56,10	2,98	49,78	6,32	12,70
Άμεσες Φορολογίες*	399,78	21,22	367,71	32,07	8,72
Σύνολο	1.884,02	100,00	1.862,13	21,89	1,17

*Το ποσό των €399,78 εκ. (€367,71εκ. για το 2009) που φαίνεται στον πιο πάνω πίνακα αποτελεί τις εισπράξεις του Τμήματος για έκτακτη εισφορά για την άμυνα.

Φόρος εισοδήματος. Το συνολικό ποσό φόρου εισοδήματος των €1.271,26 εκ., που εισπράχθηκε κατά κατηγορία φορολογουμένων, έχει ταξινομηθεί από το Τμήμα ως ακολούθως:

	2010		2009	
	€εκ.	%	€εκ.	%
Δημόσιοι Υπάλληλοι	207,84	16,35	200,77	15,31
Ιδιωτικοί Υπάλληλοι	321,94	25,32	303,57	23,16
Αποκοπές για τόκους εξωτερικού	1,41	0,11	2,42	0,19
Φόρος επί μερισμάτων	0,01	--	0,03	-
Νομικά πρόσωπα και Εταιρείες Διεθνών Δραστηριοτήτων	678,21	53,36	739,52	56,41
Αυτοεργοδοτούμενοι	59,26	4,66	61,72	4,71
Φορολογία δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, μισθώματα ταινιών και κέρδη καλλιτεχνών.	2,59	0,20	2,87	0,22
	1.271,26	100,00	1.310,90	100,00

Επιστροφές φόρων. Οι επιστροφές φόρων ανήλθαν σε €27,22 εκ., σε σύγκριση με €41,32 εκ. το 2009.

Φορολογίες υπό ένσταση. Στις 31.12.2010 υπήρχαν 19.502 φορολογίες φόρου εισοδήματος, φόρου κεφαλαιουχικών κερδών, φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας και φόρου έκτακτης εισφοράς για την άμυνα για τις οποίες υποβλήθηκε ένσταση, για συνολικό ποσό φόρου €321,51εκ. Σημειώνεται ότι φορολογίες υπό ένσταση δεν συμπεριλαμβάνονται στις καταστάσεις των καθυστερημένων εσόδων, εκτός των ενστάσεων του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών αφού σύμφωνα με το άρθρο 17(2) του σχετικού Νόμου ο οφειλόμενος φόρος πρέπει να καταβάλλεται ανεξάρτητα οποιασδήποτε ένστασης ή προσφυγής.

Οι ενστάσεις του φόρου εισοδήματος μειώθηκαν από 12.635 σε 12.293 ή ποσοστό 2,71%, και το αντίστοιχο ποσό του αμφισβητούμενου φόρου μειώθηκε από €247.260.868 σε €239.720.289 ή ποσοστό 3,05%. Σύμφωνα με τον Διευθυντή του Τμήματος, η παράμετρος του φόρου υπό ένσταση δεν αποτελεί πάντοτε αξιόπιστο μέτρο ή διοικητικό δείκτη απόδοσης του Τμήματος, εφόσον πολλές φορολογίες που είναι υπό ένσταση έγιναν καθ' υπολογισμό με πολύ μεγαλύτερα ποσά, έτσι ώστε να προκαλέσουν ένσταση, με αποτέλεσμα να διενεργηθεί εξέταση.

Σημειώνεται ότι οι ενστάσεις φόρου εισοδήματος, που αφορούν στα φορολογικά έτη μέχρι το 1991, μειώθηκαν από 1.382 σε 1.077 ή 22,07% και σε αξία από €9.114.386 σε €7.835.303 ή 14,03%.

Από σχετική ανάλυση των στοιχείων προκύπτει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό ενστάσεων υποβάλλεται από τους αυτοεργοδοτούμενους και τους διευθυντές ιδιωτικών εταιρειών. Κατά τις 31.12.2010 εκκρεμούσαν 5.488 τέτοιες ενστάσεις (2.755 από αυτοεργοδοτούμενους και 2.733 από διευθυντές ιδιωτικών εταιρειών) ή ποσοστό 44,64% του συνόλου των ενστάσεων φόρου εισοδήματος, ενώ το ποσό του αμφισβητούμενου φόρου ήταν €51.847.483 ή 21,63% του συνόλου. Οι ιδιωτικές εταιρείες υπέβαλαν 2.289 ενστάσεις ή 18,62% του συνόλου, που αντιπροσωπεύουν ποσό αμφισβητούμενου φόρου €71.072.243 ή 29,64% του συνολικού ποσού.

Σε προηγούμενες ανάλογες αναφορές μας, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών σχολιάζοντας ανέφερε ότι το ΤΕΠ προβαίνει σε όσο το δυνατό καλύτερη παρακολούθηση της εφαρμογής των χρονικών ορίων των ενστάσεων που απορρέουν από το Νόμο.

Καθυστερημένοι φόροι. Το σύνολο των καθυστερημένων φόρων, όπως έχουν δηλωθεί στην Υπηρεσία μας από το Τμήμα, ήταν €603,48 εκ. σε σύγκριση με €624,81 εκ. του προηγούμενου έτους, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €21,33 εκ. ή 3,41%.

Κατά κατηγορία οι καθυστερήσεις φόρου, χωρίς τους τόκους, έχουν ως εξής:

	2010	Ποσοστό	2009	Αύξηση/ (Μείωση)
	€εκ.	%	€εκ.	%
Φόρος εισοδήματος	345,82	57,30	357,73	(3,33)
Φόρος εισοδήματος παρακρατηθείς από εργοδότες (P.A.Y.E.)	34,77	5,77	33,45	3,95
Φόρος ακίνητης ιδιοκτησίας (Νόμος 24/80)	88,55	14,67	84,89	4,31
Φόρος κεφαλαιουχικών κερδών	61,91	10,26	65,21	(5,06)
Φόρος κληρονομιάς	4,15	0,69	4,51	(7,98)
Άλλοι φόροι	2,38	0,39	2,41	(1,24)
Έκτακτη εισφορά	6,61	1,10	6,66	(0,75)
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα	59,29	9,82	69,95	(15,24)
	603,48	100,00	624,81	(3,41)

Το ποσό των καθυστερημένων τόκων, το οποίο δεν περιλαμβάνεται στον πιο πάνω πίνακα, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος στις 31.12.2010 ήταν €424,39 εκ. Επομένως με βάση τα πιο πάνω στοιχεία του Τμήματος, το σύνολο των καθυστερημένων οφειλών (καθυστερήσεις φόρου πλέον τόκοι) ανέρχεται σε €1.027,87 εκ. Από το ποσό των €424,39 εκ. των οφειλομένων τόκων, ποσό €222,63 εκ. ή 52,46% αφορά σε φορολογίες φόρου εισοδήματος. Στο ποσό των €424,39 εκ. περιλαμβάνονται €20,26 εκ. και €76,85 εκ. που αφορούν σε τόκους καθυστερημένων φόρων κεφαλαιουχικών κερδών και ακίνητης ιδιοκτησίας αντίστοιχα των εκκλησιαστικών ιδρυμάτων. Σημειώνεται ότι το Τμήμα δεν έχει προβεί στον υπολογισμό των τόκων αναφορικά με τους μη μηχανογραφημένους καθυστερημένους φόρους που κατά την 31.12.2010 ανέρχονταν σε €13,84 εκ. και συμπεριλαμβάνονται στο ποσό των καθυστερημένων φόρων ύψους €603,48 εκ.

(α) Από τα €345,82 εκ. καθυστερήσεων φόρου εισοδήματος, ποσό ύψους €255,09 εκ. ή ποσοστό 73,76% οφείλεται από εταιρείες. Σημειώνεται επίσης ότι από τα €345,82 εκ. ποσό ύψους €105,65 εκ. ή 30,55% αφορά σε φορολογίες που έχουν επιβληθεί κατά το 2010 και ποσό ύψους €114,90 εκ. (33,23%) αφορά σε φορολογίες που έχουν επιβληθεί μέχρι και το έτος 2004. Κατά τη διάρκεια του υπό εξέταση έτους το Τμήμα επέβαλε, ανεξαρτήτως φορολογικού έτους, 243.796 φορολογίες φόρου εισοδήματος, για συνολικό ποσό φόρου ύψους €1.363.710.440.

(β) Στο συνολικό ποσό των €380,59 εκ. που οφειλόταν κατά τις 31.12.2010 για φόρο εισοδήματος και για φόρο εισοδήματος παρακρατηθέντα από τους εργοδότες (P.A.Y.E.), περιλαμβάνεται ποσό €36,4 εκ. ή 9,56% το οποίο οφείλεται από πτωχεύσαντες, αποβιώσαντες και αγνώστους.

(γ) Στις καθυστερήσεις φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας ύψους €88,55 εκ. συμπεριλαμβάνονται €77,11 εκ. που καταγράφονται ως καθυστερημένοι φόροι εκκλησιαστικών ιδρυμάτων στην Κατάσταση Καθυστερημένων Φόρων κατά την 31.12.2010 που ετοίμασε το ΤΕΠ και ο Διευθυντής απέστειλε στην Υπηρεσία μας στις 29.8.2011. Ωστόσο σε επιστολή του που συνοδεύει την πιο πάνω κατάσταση ο Διευθυντής αναφέρει ότι το ποσό αυτό αποτελεί «τεχνικούς εσωτερικούς υπολογισμούς» του Τμήματος και δεν είναι οφειλόμενες φορολογίες. Αν όμως δεν είναι οφειλόμενες φορολογίες τότε το ΤΕΠ δεν θα έπρεπε να τις συμπεριλαμβάνει στην κατάσταση καθυστερημένων φόρων που το ίδιο το Τμήμα ετοιμάζει. Περαιτέρω λαμβανομένου υπόψη ότι η Εκκλησία αδιαμφισβήτητα κατέχει ακίνητη περιουσία σημαντικής αξίας και υπέχει σύμφωνα με το Νόμο φορολογική υποχρέωση, υποδείξαμε ότι, εάν το Τμήμα θεωρεί το πιο πάνω ποσό ως «τεχνικούς εσωτερικούς υπολογισμούς» οφείλει, σύμφωνα με τη νομοθεσία, να προβεί σε εκ νέου υπολογισμό του

οφειλόμενου ποσού. Εκτενέστερη αναφορά για τις καθυστερημένες οφειλές των Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων γίνεται σε άλλη παράγραφο.

Επίσης σε επιστολή του ημερ. 21.2.2011 προς τη Γενική Λογίστρια με θέμα την αναγνώριση των καθυστερημένων εσόδων για το έτος που έληξε στις 31.12.2010, ο Διευθυντής του ΤΕΠ περιέλαβε με ξεχωριστή αναφορά τις καθυστερήσεις του φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας εκκλησιών ύψους €77,11 εκ. στην κατάσταση καθυστερημένων εσόδων του Τμήματος. Παράλληλα με σημείωση του, ο Διευθυντής του ΤΕΠ συμπεριλαμβάνει το εν λόγω ποσό στα καθυστερημένα έσοδα «που δεν είναι πρακτικά εισπράξιμα», χαρακτηρίζοντας το ως ποσό που προκύπτει από εσωτερικούς τεχνικούς υπολογισμούς του Τμήματος.

Σημειώνεται ότι στη Δημοσιονομική Έκθεση του Κράτους στο πίνακα καθυστερημένων εσόδων κατά την 31.12.2010 συμπεριλαμβάνεται τόσο ο οφειλόμενος φόρος ακίνητης ιδιοκτησίας εκκλησιαστικών ιδρυμάτων ύψους €77,11 εκ. όσο και ο σχετικός τόκος ύψους €76,85 εκ.

(δ) Στο ποσό των €61,91 εκ. που οφειλόταν κατά τις 31.12.2010 για φόρο κεφαλαιουχικών κερδών το Τμήμα συμπεριλαμβάνει ποσό €12,37 εκ. ή 19,98% που οφείλεται από εκκλησίες και μοναστήρια και ποσό €0,96 εκ. το οποίο οφείλεται από πτωχεύσαντες.

(ε) Στο ποσό των €4,15 εκ. που οφειλόταν κατά τις 31.12.2010 για φόρο κληρονομιών περιλαμβάνεται ποσό ύψους €0,43 εκ. το οποίο αφορά σε φορολογίες πριν από το 1974 για περιουσίες που βρίσκονται στην κατεχόμενη περιοχή της Κύπρου, καθώς και υποθέσεις Τουρκοκυπρίων.

Ο φόρος κληρονομιών καταργήθηκε σε σχέση με πρόσωπα που απεβίωσαν κατά ή μετά την 1.1.2000. Οποιοδήποτε προς είσπραξη ποσό αφορά σε φορολογίες αποθανόντων πριν από την 1.1.2000.

(στ) Στις καθυστερήσεις έκτακτης εισφοράς για την άμυνα συμπεριλαμβάνεται ποσό €52,90 εκ. το οποίο οφείλεται από νομικά πρόσωπα.

(ζ) Στους «Άλλους Φόρους» δεν περιλαμβάνεται ποσό €948.769 που οφείλεται από Τουρκοκύπριους.

(η) Στο ποσό των €6,61 εκ. που οφειλόταν για έκτακτη εισφορά για τους πρόσφυγες συμπεριλαμβάνεται ποσό ύψους €4,18 εκ. ή 63,23% που οφείλεται από πτωχεύσαντες, αποβιώσαντες, αγνώστους κ.λπ.

Φόρος Κληρονομιών.

(α) **Εκκρεμείς υποθέσεις.** Κατά το 2010 εξετάστηκαν από το Τμήμα 1.010 υποθέσεις και επιβλήθηκε συνολικό ποσό φόρου ύψους €63.440. Στις 31.12.2010 εκκρεμούσε στο Τμήμα η εξέταση 2.471 υποθέσεων, οι οποίες αφορούν σε θανάτους που επήλθαν πριν από την 1.1.2000, ημερομηνία κατά την οποία ο φόρος κληρονομιών καταργήθηκε με τον περί Φορολογίας Κληρονομιών (Τροποποιητικό) Νόμο αρ.74(Ι) του 2000.

(β) **Ενστάσεις.** Κατά τις 31.12.2010 εκκρεμούσαν για διευθέτηση 25 ενστάσεις και 5 προσφυγές, για συνολικό ποσό αμφισβητούμενου φόρου €2.274.137, από τις οποίες οι 14 ενστάσεις και οι 2 προσφυγές υποβλήθηκαν πριν από τις 2.1.2000. Από αυτές, οι 8 ενστάσεις αφορούν σε υποθέσεις Τουρκοκυπρίων και υποβλήθηκαν στο Τμήμα πριν από το 1974.

Ακάλυπτες επιταγές. Σε εγκύκλιο του Τμήματος σχετικά με τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται όσον αφορά επιταγές χωρίς αντίκρισμα, αναφέρεται ότι για κάθε επιταγή χωρίς αντίκρισμα για ποσό πέραν των £5.000 (€8.543) και εφόσον δεν υπάρχει ανταπόκριση για πληρωμή της, θα πρέπει άμεσα να γίνεται έρευνα στο Κτηματολόγιο για ακίνητη περιουσία με σκοπό την δέσμευση της (memo) και την πώληση της και αφού προηγηθεί ενημέρωση του φορολογούμενου, να γίνεται αμέσως διαδικασία ακύρωσης των αποδείξεων και επαναφορά των φορολογιών. Στις περιπτώσεις όπου ο φορολογούμενος δεν κατέχει ακίνητη περιουσία, τότε ο εκδότης της επιταγής, ανεξαρτήτως ποσού, πρέπει να καταγγέλλεται στην Αστυνομία για ποινική δίωξη του.

Έχει παρατηρηθεί ότι τόσο για φυσικά όσο και νομικά πρόσωπα που προβαίνουν σε πληρωμές φόρων με ακάλυπτες επιταγές, το Τμήμα δεν ακολουθεί πάντοτε την πιο πάνω διαδικασία με αποτέλεσμα οι

φορολογούμενοι να εμφανίζονται στο μηχανογραφικό σύστημα του Τμήματος ως να έχουν εξοφλήσει τις οφειλές τους, ενώ στην πραγματικότητα οφείλουν φόρους προς το Κράτος.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα προβαίνει σε συστάσεις στους αρμόδιους λειτουργούς είσπραξης για αυστηρή τήρηση των οδηγιών των σχετικών εγκυκλίων.

Κάτοχοι ακίνητης ιδιοκτησίας και μη συμμόρφωση τους με τις πρόνοιες της νομοθεσίας. Με βάση τις πρόνοιες του περί Φορολογίας Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμου αρ. 24/80, όπως τροποποιήθηκε, οι ιδιοκτήτες ακίνητης περιουσίας αξίας (κατά την 1.1.1980) πέραν των €170.860 (£100.000), υπόκεινται σε καταβολή φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας που επιβάλλεται με συντελεστές που κυμαίνονται από 2,5- 4%, ανάλογα με την αξία της περιουσίας τους. Ο Νόμος τέθηκε σε ισχύ με τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 16.5.1980 και σύμφωνα με το άρθρο 7 του Νόμου κάθε ιδιοκτήτης ακίνητης περιουσίας όφειλε, μέχρι τις 30.9.1980, να υποβάλει στον Διευθυντή Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων δήλωση περιουσίας και να καταβάλει το σχετικό φόρο. Για οποιεσδήποτε προσθήκες ακίνητης περιουσίας, ο ιδιοκτήτης οφείλει να υποβάλλει αναθεωρημένη δήλωση περιουσίας μέχρι την 30η Σεπτεμβρίου του έτους που έπεται του έτους στο οποίο έγινε η προσθήκη και να καταβάλλει ετήσια το σχετικό φόρο. Σημειώνεται ότι το παρόν κείμενο της Έκθεσης αυτής ετοιμάστηκε με βάση τις διατάξεις της υφιστάμενης νομοθεσίας, χωρίς να ληφθεί υπόψη ο τροποποιητικός Νόμος αρ. 115(Ι)/2011 που δημοσιεύτηκε στις 31.8.2011 και τίθεται σε ισχύ από 1.1.2012, με βάση τον οποίο το αφορολόγητο ποσό μειώνεται από €170.860 σε €120.000 και τροποποιούνται οι συντελεστές φορολόγησης με μέγιστο συντελεστή 8%. Σημειώνεται όμως ότι οι βασικές αρχές της υφιστάμενης νομοθεσίας διατηρούνται στο νέο Νόμο.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο σε Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος, παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Εντοπίστηκαν πρόσωπα (νομικά ή φυσικά) που είναι κάτοχοι περιουσίας σημαντικής αξίας σε τιμές 1.1.1980 σύμφωνα με τα στοιχεία του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (ΤΚΧ), αλλά είναι άγνωστα στο Κλάδο Ακίνητης Ιδιοκτησίας του Τμήματος, δεν υποβάλλουν δηλώσεις περιουσίας και συνεπώς δεν τους επιβάλλεται ο ανάλογος φόρος ακίνητης ιδιοκτησίας.

Ως παράδειγμα αναφέρεται η περίπτωση εταιρείας η οποία κατέχει περιουσία αξίας €3.417.203 σε τιμές 1.1.1980, ενώ είναι άγνωστη στον αρμόδιο Κλάδο του Τμήματος με αποτέλεσμα για την περίοδο 1.1.1999 – 31.12.2010 να υπολογίζεται απώλεια φόρου ύψους περίπου €142.156. Επίσης αναφέρεται η περίπτωση άλλης εταιρείας η οποία κατέχει περιουσία αξίας €2.631.246 σε τιμές 1.1.1980, ενώ είναι άγνωστη στο Κλάδο Ακίνητης Ιδιοκτησίας του Τμήματος με αποτέλεσμα για την περίοδο 1.1.1995 – 31.12.2010 να υπολογίζεται απώλεια φόρου ύψους περίπου €138.055. Περισσότερες περιπτώσεις αναφέρονται σε σχετική επιστολή μας προς τον Διευθυντή ΤΕΠ ημερ. 5.9.2011.

- (ii) Εντοπίστηκε αριθμός προσώπων των οποίων ενώ η αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας τους σε τιμές 1.1.80 σύμφωνα με στοιχεία του ΤΚΧ υπόκειται σε φορολογία, εντούτοις η αξία της περιουσίας τους που είναι καταχωρισμένη στο σύστημα ακίνητης ιδιοκτησίας του ΤΕΠ είναι μικρότερη του φορολογητέου ποσού, με αποτέλεσμα να μην επιβάλλεται ούτε και να εισπράττεται οποιοδήποτε ποσό φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας.

Ως χαρακτηριστικό παράδειγμα αναφέρεται η περίπτωση εταιρείας της οποίας η αξία περιουσίας σύμφωνα με στοιχεία του ΤΚΧ ήταν €3.160.913 σε τιμές 1.1.1980, ενώ σύμφωνα με στοιχεία του ΤΕΠ ήταν μόνο €119.602 (ποσό κάτω από το αφορολόγητο ύψους €170.860) με αποτέλεσμα να εκτιμάται ότι η απώλεια φόρου του Τμήματος για την περίοδο 1.1.1995 – 31.12.2010 ανέρχεται σε περίπου €169.835. Περισσότερες περιπτώσεις αναφέρονται σε σχετική επιστολή μας προς τον Διευθυντή ΤΕΠ ημερ. 5.9.2011.

- (iii) Διαπιστώθηκαν επίσης περιπτώσεις όπου η δηλωμένη/καταχωρισμένη αξία της περιουσίας στο ΤΕΠ σε τιμές 1.1.1980 η οποία είναι πέραν του φορολογητέου ποσού των €170.860, είναι κατά πολύ μικρότερη της αξίας της περιουσίας όπως αυτή είναι εγγεγραμμένη στο ΤΚΧ.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται η περίπτωση εταιρείας της οποίας η περιουσία σύμφωνα με το ΤΚΧ ανέρχεται σε €4.271.504, ενώ η αξία της σύμφωνα με το ΤΕΠ ανέρχεται σε €205.032, με αποτέλεσμα κατά την περίοδο 1998 – 2010 να εκτιμάται απώλεια φόρου ύψους περίπου €194.183. Άλλης εταιρείας, η περιουσία ανέρχεται σε €3.622.235 ενώ σύμφωνα με το ΤΕΠ η αξία της είναι €387.242, με αποτέλεσμα η απώλεια φόρου να υπολογίζεται περίπου στις €189.725 για τη περίοδο 1995 – 2010. Περισσότερες περιπτώσεις αναφέρονται σε σχετική επιστολή μας προς τον Διευθυντή ΤΕΠ ημερ. 5.9.2011.

Επισημαίνεται ότι από τον δειγματοληπτικό έλεγχο προκύπτει ότι σημαντικό μέρος της φοροδιαφυγής φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας πραγματοποιείται και από νομικά πρόσωπα, για τα οποία δεν ισχύουν οι πρόνοιες της περί προσωπικών δεδομένων νομοθεσίας, η οποία ισχύει μόνο για φυσικά πρόσωπα. Πληροφοριακά αναφέρεται ότι σύμφωνα με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ο συνολικός αριθμός ιδιοκτητών (νομικά και φυσικά πρόσωπα) με αξία περιουσίας κατά την 1.1.1980 πέραν των €170.000 ανέρχεται σε 7.789, ενώ ο αντίστοιχος αριθμός που είναι καταχωρισμένος στο Κλάδο Ακίνητης Ιδιοκτησίας του ΤΕΠ ανέρχεται σε 5.869. Η φοροδιαφυγή που διενεργείται εστιάζεται στην παράλειψη δήλωσης στο ΤΕΠ του συνόλου του αριθμού ακινήτων καθώς και του συνόλου της αξίας τους λαμβάνοντας υπόψη και τις προσθήκες που διενεργούνται επί της ακίνητης ιδιοκτησίας, με αποτέλεσμα το Τμήμα να επιβάλλει φορολογία πάνω σε χαμηλότερης αξίας περιουσία.

Παρατηρήσαμε ότι το Τμήμα αξιοποιεί τη διασύνδεση αρχείων με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ως επί το πλείστον, για εξακρίβωση της αγοραίας αξίας σε τιμές 1.1.1980 των ακινήτων που αποξενώνονται, με σκοπό την επιβολή φορολογίας ακίνητης ιδιοκτησίας επι όσων ακινήτων μεταβιβάζονται, χωρίς όμως να επιβάλλεται φορολογία επί του συνόλου της αγοραίας αξίας της περιουσίας του φορολογούμενου σε τιμές 1.1.1980, ως προβλέπει η σχετική νομοθεσία. Αναφέραμε ότι η πλήρης ενημέρωση της βάσης δεδομένων του ΤΕΠ γίνεται ακόμη πιο επιτακτική για την αποτελεσματική εφαρμογή του Νόμου αρ. 115(Ι)/2011 με βάση τις διατάξεις του οποίου αυξάνεται ο αριθμός των προσώπων που υπόκεινται σε φορολογία (με τη μείωση του αφορολόγητου ποσού από €170.860 σε €120.000) καθώς επίσης αυξάνονται και οι συντελεστές φορολόγησης με μέγιστο συντελεστή 8%. Εκφράσαμε την άποψη ότι η γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 10.5.2011 αναφορικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, παρέχει πλέον την ευχέρεια στο ΤΕΠ να προχωρήσει σε πλήρη αξιοποίηση της πιο πάνω παρεχόμενης διασύνδεσης.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι, λαμβάνοντας υπόψη τη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 10.5.2011, το Τμήμα ζήτησε από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας την ετοιμασία αναλυτικής ονομαστικής κατάστασης με όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που υπέχουν φορολογικής υποχρέωσης. Ανέφερε ότι με την παραλαβή της κατάστασης το Τμήμα θα προχωρήσει στην πλήρη ενημέρωση του συστήματος ακίνητης ιδιοκτησίας και θα επιβάλει φορολογίες που θα βασίζονται στο σύνολο της αξίας της περιουσίας εκάστου προσώπου.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα έχει παραλάβει τις σχετικές καταστάσεις από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και προβαίνει σε αξιοποίησή τους.

Ιδιοκτήτης ακινήτου ενοικιαζόμενου στη Κυβέρνηση που οφείλει σημαντικά ποσά φόρου. Συγκεκριμένος φορολογούμενος της Επαρχίας Λάρνακας όφειλε στο Τμήμα στις 25.11.2010 (ημερ. ελέγχου), ως φυσικό πρόσωπο, φόρους ύψους €257.088, πλέον επιβαρύνσεις, με αποτέλεσμα το Τμήμα να τοποθετήσει εμπράγματο βάρος σε όλη την ακίνητη του περιουσία. Ο φορολογούμενος είναι και ιδιοκτήτης εταιρείας που ενοικιάζει κλινική στο Κράτος και η οποία, ως νομικό πρόσωπο, όφειλε στις 26.11.2010 φόρους ύψους €239.549 πλέον επιβαρύνσεις, χωρίς όμως να προβεί σε οποιαδήποτε πληρωμή από τον Μάιο του 1998. Για σκοπούς παραχώρησης βεβαίωσης για υποβολή προσφορών στο δημόσιο, το Τμήμα συνήψε συμφωνία με το φορολογούμενο για αποπληρωμή των οφειλόμενων φόρων και η οποία προνοούσε:

- (i) Την έκδοση 25 επιταγών των €20.000 η κάθε μία.

- (ii) Την υπογραφή δήλωσης με την οποία να εξουσιοδοτεί το Υπουργείο Υγείας όπως οι πληρωμές για νοσήλια γίνονται απευθείας στο Τμήμα. Η εν λόγω εξουσιοδότηση θα χρησιμοποιείτο σε περίπτωση που υπήρχε πρόβλημα με τις επιταγές που έκδωσε ο φορολογούμενος.
- (iii) Την ακύρωση του εμπράγματος βάρους σε οικόπεδο του στη Λάρνακα με την καταβολή προς το ΤΕΠ ποσού ύψους €150.000.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι έγιναν 12 εισπράξεις με επιταγές των €20.000 η κάθε μια, ενώ κατά την ημερομηνία ελέγχου (Νοέμβριο του 2010) εκκρεμούσε μια ακάλυπτη επιταγή ύψους €20.000 που εκδόθηκε στις 20.9.2009. Επίσης το Τμήμα προχώρησε σε αφαίρεση εμπράγματος βάρους για φορολογίες που «εξοφλήθηκαν» μερικώς με ακάλυπτες επιταγές.

Ζητήσαμε να ενημερωθούμε, μεταξύ άλλων, (α) γιατί δεν αξιοποιήθηκε από το Τμήμα η εξουσιοδότηση που δόθηκε από τον φορολογούμενο, ώστε οι πληρωμές νοσηλίων από το Υπουργείο Υγείας να γίνονται απευθείας στο Τμήμα, (β) γιατί το Τμήμα δεν προχώρησε στην ακύρωση των αποδείξεων εισπραξής και την επαναφορά των φορολογιών του, (γ) τις ενέργειες που προτίθεται να λάβει το Τμήμα σχετικά με την είσπραξη των οφειλών του φορολογούμενου και (δ) κατά πόσο έχει μελετηθεί το ενδεχόμενο έκδοσης διατάγματος πώλησης (writt) τουλάχιστον των ακινήτων στα οποία προηγείται το Τμήμα έναντι άλλων επιβαρύνσεων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, με επιστολή του ημερ. 5.8.2011 μας πληροφόρησε ότι μετά την καταστρατήγηση της συμφωνίας από το φορολογούμενο με τη μη καταβολή του ποσού των €150.000, το οποίο θα εξασφαλιζόταν από την πώληση οικοπέδου, το Τμήμα δεν προχώρησε στην αποδέσμευση του εμπράγματος βάρους που βάρυνε το εν λόγω ακίνητο και επανέφερε τη φορολογία που πληρώθηκε με ακάλυπτη επιταγή. Σύμφωνα με τον Διευθυντή, το Τμήμα μελετά τη δυνατότητα αξιοποίησης της σχετικής Δήλωσης/Εξουσιοδότησης σε σχέση με τα νοσήλια που λαμβάνει ο φορολογούμενος από το Υπουργείο Υγείας. Ανέφερε επίσης ότι το 2000 εκδόθηκε ένταλμα πώλησης ακίνητης περιουσίας το οποίο δεν έχει ακόμη εκτελεστεί, ενώ το Τμήμα θα ζητήσει την έκδοση εντάλματος πώλησης ακίνητης περιουσίας για ακίνητο όπου το Τμήμα έχει προτεραιότητα έναντι άλλων επιβαρύνσεων.

Φορολογούμενοι που οφείλουν σημαντικά ποσά φόρων.

(α) **Φυσικά και Νομικά πρόσωπα με σημαντικές οφειλές.** Από έλεγχο του Επαρχιακού Γραφείου Είσπραξης Φόρων Λάρνακας διαπιστώθηκε ότι εναντίον φορολογούμενων φυσικών και νομικών προσώπων, τα οποία όφειλαν σημαντικά ποσά φόρων για αρκετά χρόνια, δεν φαίνεται να λήφθηκαν μέτρα για εξασφάλιση των δημόσιων εσόδων. Χαρακτηριστικά παραδείγματα τέτοιων περιπτώσεων αναφέρονται σε σχετική επιστολή μας προς τον Διευθυντή ΤΕΠ ημερ. 28.4.2011.

Όπως εισηγηθήκαμε και σε προηγούμενες εκθέσεις μας, η διαδικασία λήψης δικαστικών μέτρων προς είσπραξη των οφειλόμενων φόρων πρέπει να αρχίζει μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα, αφού η παρέλευση μεγάλου χρονικού διαστήματος δυσχεραίνει τις προσπάθειες του Τμήματος, λόγω πιθανής αλλαγής της οικονομικής κατάστασης του φορολογούμενου.

(β) **Οφειλές φόρου κεφαλαιουχικών κερδών.** Εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου οφείλεται φόρος κεφαλαιουχικών κερδών χωρίς να έχουν ληφθεί μέτρα για την είσπραξή του παρόλο που η νομοθεσία προνοεί ότι ο φόρος καταβάλλεται ανεξαρτήτως ένστασης ή προσφυγής, εκτός εάν ο Διευθυντής διατάξει την αναστολή της πληρωμής του. Ως παράδειγμα αναφέρεται εταιρεία της Επαρχίας Λάρνακας, η οποία όφειλε 2 φορολογίες για τα έτη 1990 και 1995 ύψους €62.446 πλέον τόκοι και επιβαρύνσεις. Σε άλλη περίπτωση 3 φορολογούμενοι της πιο πάνω Επαρχίας όφειλαν από μια φορολογία αντίστοιχα για το έτος 2008 ύψους €112.887 η κάθε μια πλέον τόκοι και επιβαρύνσεις.

Ζήτησα να πληροφορηθώ κατά πόσο η μη λήψη μέτρων οφείλεται σε αναστολή της πληρωμής που παραχωρήθηκε από τον Διευθυντή. Σε αντίθετη περίπτωση, ζήτησα να μου γνωστοποιηθούν οι λόγοι για τους οποίους δεν λήφθηκαν οποιαδήποτε μέτρα για είσπραξη των οφειλών προς το Κράτος.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μας πληροφόρησε ότι οι φορολογίες που επιβλήθηκαν σε εταιρεία της Επαρχίας Λάρνακας επιβλήθηκαν σύμφωνα με την κρίση του Εφόρου για διαθέσιμες που διενεργήθηκαν πριν την τροποποίηση της σχετικής Νομοθεσίας και ανέφερε ότι η φορολογούμενη εταιρεία εγκατέλειψε την Δημοκρατία. Αναφορικά με την περίπτωση των 3 φορολογουμένων, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι για τις εν λόγω φορολογίες υποβλήθηκαν ενστάσεις οι οποίες εξετάζονται από το Τμήμα.

(γ) Οφειλές φόρου εισοδήματος που παρακρατήθηκε από απολαβές (PAYE). Εντοπίστηκαν περιπτώσεις εταιρειών οι οποίες όφειλαν μεγάλα ποσά που αφορούν σε φόρο εισοδήματος που παρακρατήθηκε από απολαβές, χωρίς το Τμήμα να εφαρμόζει σχετικό Κανονισμό για αναγκαστική είσπραξη για κάθε περίπτωση. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η περίπτωση εταιρείας της Επαρχίας Λευκωσίας η οποία όφειλε μέχρι τις 3.3.2011 φορολογίες για PAYE για τα έτη 2002 – 2005 συνολικού ποσού €3.044.960 συμπεριλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων. Παρόλο που εκδόθηκε απόφαση δικαστηρίου τον Φεβρουάριο του 2011 για πληρωμή των οφειλόμενων φόρων, η εταιρεία δεν προέβηκε σε οποιαδήποτε πληρωμή μέχρι την ημερομηνία ελέγχου. Άλλη εταιρεία της Επαρχίας Λάρνακας όφειλε 6 φορολογίες για την περίοδο 2003 – 2008 ύψους €105.430 πλέον τόκοι και επιβαρύνσεις.

Αναφορικά με την πρώτη περίπτωση ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μας πληροφόρησε ότι ύστερα από έρευνα στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας διαπιστώθηκε ότι η εταιρεία στερείται ακίνητης ιδιοκτησίας ενώ για τις φορολογίες της δεύτερης περίπτωσης υποβλήθηκαν ενστάσεις οι οποίες και εξετάζονται από το Τμήμα.

(δ) Οφειλές από εταιρείες που έχουν διαγραφεί. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις εταιρειών οι οποίες ενώ έχουν διαγραφεί από το μητρώο του Εφόρου Εταιρειών, το Τμήμα εξακολουθεί να τις δείχνει ως χρεώστες του. Ως παράδειγμα αναφέρεται εταιρεία της Επαρχίας Λάρνακας η οποία όφειλε 16 φορολογίες που αφορούν προσωρινό φόρο εισοδήματος, εταιρικό φόρο και έκτακτη εισφορά για την άμυνα για τα έτη 1999 - 2000 ύψους €314.599, ενώ η εταιρεία έχει διαγραφεί από τον Μάιο του 2008.

Ζήτησα να πληροφορηθώ εάν έχει γίνει διερεύνηση κατά πόσο οι συγκεκριμένες περιπτώσεις εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 51Α των περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμων, αν δηλαδή υπάρχει ποινική ευθύνη των Διευθυντών τους.

Όπως ανέφερε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, το ΤΕΠ έχει προβεί στη διασύνδεση αρχείων με το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη που του επιτρέπει να παρακολουθεί την κατάσταση της κάθε εταιρείας.

Απόσυρση ενταλμάτων δέσμευσης ακίνητης περιουσίας. Το άρθρο 9 του Νόμου που προνοεί για την είσπραξη των φόρων (Νόμος αρ. 31/62) αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι το Τμήμα μετά από έκδοση Δικαστικού Διατάγματος προβαίνει στην κατάσχεση και πώληση οποιασδήποτε κινητής ή ακίνητης περιουσίας του οφειλέτη, η οποία μπορεί να πωληθεί για εξόφληση του οφειλόμενου φόρου. Από τον έλεγχο του Επαρχιακού Γραφείου Εισπράξεως Φόρων Λευκωσίας διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου το Τμήμα προχώρησε στην απόσυρση των ενταλμάτων δέσμευσης ακίνητης περιουσίας χωρίς να έχουν διευθετηθεί οι οφειλές, με αποτέλεσμα να εξουδετερωθεί το μέτρο πίεσης που ασκούσε στο φορολογούμενο για καταβολή των οφειλόμενων ποσών προς το Κράτος. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αναφέρονται πιο κάτω:

(α) Συγκεκριμένη εταιρεία όφειλε φορολογίες φόρου εισοδήματος παρακρατηθέντα από εργοδότες και φορολογίες φόρου εισοδήματος συνολικού ποσού ύψους €130.154 πλέον τόκοι και επιβαρύνσεις. Εναντίον της εταιρείας εκδόθηκε το ένταλμα δέσμευσης ακίνητης περιουσίας με αρ. 1610/08 ημερ. 4.8.2008 το οποίο αποσύρθηκε από το Τμήμα στις 15.4.2010, με αποτέλεσμα να δοθεί η δυνατότητα στην εταιρεία να υποθηκεύσει στις 16.4.2010 την περιουσία της προς όφελος άλλου ενυπόθηκου δανειστή για συνολικό ποσό ύψους €836.000. Εναντίον της εταιρείας εκδόθηκε νέο ένταλμα δέσμευσης ακίνητης περιουσίας στις 20.4.2010. Σημειώνεται ότι από τις 15.4.2010 μέχρι τον Μάρτιο του 2011 η εταιρεία κατέβαλε στο Τμήμα μόνο €34.000 έναντι των οφειλών της.

(β) Άλλη εταιρεία όφειλε διάφορες φορολογίες συνολικού ποσού €89.346 πλέον τόκοι. Εναντίον της εταιρείας εκδόθηκαν τρία εντάλματα δέσμευσης ακίνητης περιουσίας ημερ. 7.3.2010. Στις 27.4.2010 το Τμήμα απέσυρε τα εντάλματα με αποτέλεσμα η εταιρεία να μπορέσει να προχωρήσει στην πώληση και μεταβίβαση των ακινήτων. Σημειώνεται ότι κατά την περίοδο 27.4.2010 – 8.3.2011 η εταιρεία κατέβαλε ένα πολύ μικρό ποσό ύψους €5.000 μόνο έναντι των ολικών οφειλών της ύψους €89.346.

(γ) Φορολογούμενος όφειλε στο Τμήμα διάφορες φορολογίες συνολικού ποσού €49.141 πλέον τόκοι. Εναντίον του εκδόθηκαν τα εντάλματα δέσμευσης ακίνητης περιουσίας με αρ. 728/08 και 729/08 ημερ. 8.4.2008 για συγκεκριμένο ακίνητο. Στις 18.3.2010, ημερομηνία κατά την οποία το Τμήμα απέσυρε τα εντάλματα δέσμευσης ακίνητης περιουσίας, ο φορολογούμενος προχώρησε στην υποθήκευση του ακινήτου προς όφελος άλλου ενυπόθηκου δανειστή για ποσό ύψους €250.000. Σημειώνεται ότι κατά την περίοδο 18.3.2010 – 8.3.2011 ο φορολογούμενος κατέβαλε στο Τμήμα έναντι του συνολικού ποσού των οφειλών του, το ποσό των €3.260.

Εκφράσαμε την άποψη ότι το Τμήμα θα έπρεπε, προτού προχωρήσει στην απόσυρση των ενταλμάτων να διασφαλίσει τουλάχιστον ότι ο φορολογούμενος θα κατέβαλλε ένα πολύ σημαντικό ποσό έναντι των οφειλών προς το Κράτος. Αναφέραμε επίσης ότι με την άρση των ενταλμάτων δέσμευσης και την επανατοποθέτηση τους μετά την υποθήκευση των ακινήτων, η σειρά προτεραιότητας σε περίπτωση εκποίησης τους αλλάζει όχι προς όφελος του Τμήματος.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα συμφωνεί με τις επισημάνσεις της Υπηρεσίας μας και έχει αποσταλεί σχετική Εγκύκλιος στα Επαρχιακά Γραφεία Είσπραξης για συμμόρφωση.

Ασφάλεια Μηχανογραφικού εξοπλισμού και δεδομένων. Το σύστημα διαχείρισης φόρων του ΤΕΠ τέθηκε σε εφαρμογή το 1995 με σκοπό τη μηχανογράφηση εργασιών του Τμήματος και περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις ενότητες διαχείρισης φορολογουμένων και φορολογιών Φυσικών και Νομικών Προσώπων, εισπράξεων και επιστροφών φόρου.

Από έλεγχο της ασφάλειας του μηχανογραφημένου συστήματος ο οποίος διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μας διαπιστώθηκαν, μεταξύ άλλων και οι πιο κάτω αδυναμίες και ελλείψεις για τις οποίες το Τμήμα θα πρέπει να προβεί αμέσως στις ενέργειες που απαιτούνται για τακτοποίηση τους:

- Ανάγκη αναβάθμισης των λογισμικών λειτουργικού συστήματος, εφαρμογών/γλώσσας προγραμματισμού, βάσης δεδομένων, διεκπεραίωσης εντολών και εγγραφών για αντιμετώπιση των κενών ασφαλείας τα οποία εντοπίζονται στο σύστημα.

Όπως έχουμε ενημερωθεί από αρμόδιους Λειτουργούς του ΤΕΠ και του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ), για την αναβάθμιση των πιο πάνω λογισμικών έχουν διεξαχθεί μελέτες με σκοπό την διενέργεια σχετικών διαγωνισμών.

- Δεν έχουν καθοριστεί, γραπτώς, οι διαδικασίες πολιτικής ασφάλειας μηχανογραφικού εξοπλισμού και δεδομένων, αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών, πολιτικής παραχώρησης δικαιωμάτων και διαχείρισης κωδικών πρόσβασης, και δεν έχει ετοιμασθεί σχέδιο έκτακτων αναγκών.
- Ανάγκη αξιολόγησης των κινδύνων που σχετίζονται με την λήψη και φύλαξη των εφεδρικών αντιγράφων ασφαλείας λογισμικού και δεδομένων, καθώς επίσης και των κινδύνων που σχετίζονται με περιβαλλοντικούς ελέγχους.

Έχουμε ενημερωθεί από τον Διευθυντή του Τμήματος ότι, λαμβάνοντας υπόψη τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μας, προωθούνται, σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, μέτρα για τακτοποίηση των πιο πάνω θεμάτων.

Εισοδήματα από επιδοτήσεις που καταβάλλονται από τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών. Από έλεγχο που έγινε στα Επαρχιακά Γραφεία του ΤΕΠ διαπιστώθηκε ότι λήπτες εκταρικών επιδοτήσεων που καταβάλλονται από τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών, οι οποίες από το έτος έναρξης λειτουργίας του

Οργανισμού (2004) μέχρι 31.12.2008, ανήλθαν σε €226,30 εκ. και οι οποίες με βάση σχετική εγκύκλιο του ΤΕΠ θεωρούνται εισοδηματικής φύσεως και υπόκεινται σε φορολογία, είτε είναι άγνωστοι στο Τμήμα, είτε δεν έχουν φάκελο στον Κλάδο Φόρου Εισοδήματος, είτε παραλείπουν συστηματικά να δηλώνουν τα εισοδήματα που είχαν από τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τον Κανονισμό αρ. 259/2008 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για σκοπούς διαφάνειας αναφορικά με τη χρήση των κονδυλίων του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων και του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης, τα ονόματα των δικαιούχων των πιο πάνω κονδυλίων δημοσιοποιούνται. Ορισμένα άτομα που εντοπίστηκαν στην ιστοσελίδα του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών και έχουν επιχορηγηθεί από τα πιο πάνω ταμεία, συμπεριλαμβάνονται στον κατάλογο των ατόμων που έτυχαν εκταρικής επιδότησης και είτε είναι άγνωστα στο Τμήμα, είτε δεν έχουν φάκελο στον Κλάδο Φόρου Εισοδήματος, είτε παραλείπουν συστηματικά να δηλώνουν τα πραγματικά τους εισοδήματα. Εισηγηθήκαμε την διερεύνηση των στοιχείων που είναι δημοσιευμένα στο διαδίκτυο με έμφαση στα άτομα που έτυχαν τόσο εκταρικής επιχορήγησης, όσο και επιχορήγησης από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία, αφού στις περιπτώσεις όπου τα εισοδήματα από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία φορολογούνται, τότε αυξάνεται το μέγεθος της ενδεχόμενης φοροδιαφυγής που διαπράττεται.

Επίσης από την εξέταση του δείγματος των ατόμων που έλαβαν εκταρικές επιδοτήσεις διαπιστώθηκε ότι από μερικούς φορολογούμενους ουδέποτε ζητήθηκαν κεφαλαιουχικές καταστάσεις, ενώ στις περιπτώσεις όπου ζητήθηκαν, αυτές που υποβλήθηκαν καλύπτουν πολύ παλιά χρόνια. Σε επιστολή της Υπηρεσίας μας προς το Τμήμα ημερ. 26.1.2010, έγινε αναφορά σε αριθμό περιπτώσεων που εξετάστηκαν κατά τον έλεγχο και εισηγηθήκαμε, μεταξύ άλλων, όπως το Τμήμα ζητήσει αμέσως την υποβολή δηλώσεων εισοδήματος και κεφαλαιουχικών καταστάσεων.

Επισημάνσαμε επίσης ότι πληθώρα πληροφοριών σε διάφορους Οργανισμούς, θα μπορούσαν με κατάλληλη αξιοποίηση να περιορίσουν τη φοροδιαφυγή και να αποφέρουν σημαντικά έσοδα στο Κράτος. Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα προωθήσει τη διαδικασία τροποποίησης της νομοθεσίας, ώστε να μπορεί να εξασφαλίζει στοιχεία και από υπαλλήλους Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου. Σημειώνεται ότι με τον περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων (Τροποποιητικό) Νόμος του 2010 (Ν.136(Ι)/2010) που δημοσιεύτηκε στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.12.2010 ο όρος «δημόσιος υπάλληλος» περιλαμβάνει και τους λειτουργούς στην υπηρεσία αρχής τοπικής διοίκησης και οργανισμού δημόσιου δικαίου.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε σχετικά με το στάδιο διερεύνησης κάθε περίπτωσης ξεχωριστά και ανέφερε ότι το Τμήμα προβαίνει σε ενέργειες διασύνδεσης αρχείων με τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών.

Φορολογία επαγγελματιών/καλλιτεχνών. Σύμφωνα με το άρθρο 23 του περί Φορολογίας Εισοδήματος Νόμου, το ακαθάριστο εισόδημα που αποκτά οποιοδήποτε άτομο το οποίο δεν είναι κάτοικος στη Δημοκρατία, από την άσκηση στη Δημοκρατία οποιουδήποτε επαγγέλματος ή επιτηδεύματος ή αμοιβή προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες ψυχαγωγίας στο κοινό, υπόκειται σε φορολογία με συντελεστή 10%.

Από έρευνα διαφάνηκε ότι δηλώθηκαν στο ΤΕΠ μόνο 69 από τις 263 παραστάσεις/εκδηλώσεις που εντόπισε η Υπηρεσία μας ότι πραγματοποιήθηκαν κατά την περίοδο 2008-2009, με αποτέλεσμα τη σημαντική απώλεια εσόδων του Κράτους, αφού μετά τη ψήφιση του περί της Διακίνησης Κεφαλαίων Νόμου (Ν115(Ι)/2003), τα εισοδήματα των καλλιτεχνών μπορούν να εξαχθούν ελεύθερα. Επίσης παρατηρήθηκε ότι το Τμήμα δεν είναι ενήμερο για όλες τις παραστάσεις που πραγματοποιούνται, με συνεπακόλουθο να μην επιβάλλεται φορολογία στους καλλιτεχνικούς πράκτορες, που αναλαμβάνουν την έλευση καλλιτεχνών στη Δημοκρατία, σύμφωνα με τη κρίση του, όπως προνοείται στις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας.

Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα σε συνεργασία με άλλους φορείς, προβαίνει στον έγκαιρο εντοπισμό των καλλιτεχνών για καταβολή του σχετικού φόρου και στην περίπτωση όπου δεν υπάρχουν τα διαθέσιμα στοιχεία να επιβάλλει φορολογία στους καλλιτεχνικούς πράκτορες με βάση τη διαθέσιμη πληροφόρηση που κατέχει για κάθε περίπτωση.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα προβαίνει στην καθημερινή άντληση πληροφοριών για εντοπισμό τέτοιων περιπτώσεων και εφαρμογή των προνοιών της νομοθεσίας. Ανέφερε επίσης ότι το Τμήμα απέστειλε συστημένες επιστολές σε όλους τους καλλιτεχνικούς πράκτορες/διοργανωτές παραστάσεων, γνωστοποιώντας τους τη σχετική νομοθεσία και ζήτησε την υποβολή καταστάσεων με πλήρη στοιχεία για εκδηλώσεις που πραγματοποιήθηκαν την περίοδο 2008 – 2010, στις οποίες συμμετείχαν καλλιτέχνες μη κάτοικοι της Δημοκρατίας.

Απόσυρση ποινικών υποθέσεων λόγω μη επίδοσης κλήσης. Κατά τον έλεγχο του Κλάδου Δικαστηρίων του Τμήματος διαπιστώθηκε ότι αριθμός φορολογουμένων, φυσικά ή/και νομικά πρόσωπα, μεταξύ αυτών και γνωστοί επαγγελματίες δεν ανταποκρίνονται στο αίτημα του Τμήματος για υποβολή στοιχείων που θα βοηθήσουν την εξέταση των φορολογικών τους υποθέσεων, με αποτέλεσμα το Τμήμα να παραπέμπει περιπτώσεις στο Κλάδο Δικαστηρίων, για ποινική δίωξη των φορολογουμένων. Ωστόσο σε αρκετές περιπτώσεις η διαδικασία διακόπτεται και η ποινική δίωξη αποσύρεται λόγω αδυναμίας στην επίδοση της κλήσης, με αποτέλεσμα η διευθέτηση των φορολογικών υποθέσεων να παραμένει σε εκκρεμότητα. Κατά το 2010 κινήθηκε η διαδικασία της ποινικής δίωξης για 987 υποθέσεις από τις οποίες οι 81 αποσύρθηκαν επειδή όπως σημειώνεται σε σχετικό μητρώο που τηρείται από το Κλάδο Δικαστηρίων, η κλήση δεν κατέστη δυνατό να επιδοθεί. Κατά τον έλεγχο του υπό αναφορά έτους, διαπιστώθηκε ότι το πρόβλημα εξακολουθεί να υφίσταται αφού είτε οι φορολογούμενοι δεν εντοπίζονται, είτε εντοπίζονται αλλά είναι αδύνατη η πρόσβαση στην οικία τους για επίδοση της κλήσης, είτε εντοπίζονται αλλά αρνούνται να παραλάβουν τις κλήσεις.

Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα προβαίνει σε καλύτερη διερεύνηση για εντοπισμό των ορθών διευθύνσεων των προσώπων (νομικών και φυσικών) για τα οποία κινείται διαδικασία ποινικής δίωξης, αξιοποιώντας όλες τις πηγές πληροφόρησης που έχει στη διάθεση του. Ο Διευθυντής του Τμήματος ανέφερε ότι για την καταχώριση της ποινικής δίωξης χρησιμοποιείται η διεύθυνση του φορολογούμενου που είναι καταχωρισμένη στο μηχανογραφικό σύστημα του Τμήματος και σημείωσε ότι αποτελεί ευθύνη του φορολογούμενου να ενημερώνει το Τμήμα για την υφιστάμενη διεύθυνση του.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ανέφερε ότι σε κάποιες περιπτώσεις η επίδοση κλήσεων παρουσιάζει αντικειμενικές δυσκολίες όμως η γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα αναφορικά με τη νομοθεσία για Επεξεργασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα δίνει τη δυνατότητα στο ΤΕΠ να ζητήσει πληροφόρηση από άλλα Κυβερνητικά Τμήματα γεγονός που θα συμβάλει τα μέγιστα στο έργο που επιτελεί το Τμήμα. Επίσης ανέφερε ότι το ΤΕΠ εξετάζει εναλλακτικές λύσεις, όπως την επίδοση των κλήσεων από λειτουργούς του Τμήματος.

Απόσυρση ποινικών υποθέσεων κατόπιν οδηγιών του Διευθυντή του ΤΕΠ. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις στις οποίες οι ποινικές υποθέσεις που είχαν καταχωριστεί στα Επαρχιακά Δικαστήρια αποσύρθηκαν μετά από οδηγίες του Διευθυντή του ΤΕΠ, χωρίς να υπάρχει αιτιολόγηση της απόφασης για απόσυρση. Εισηγηθήκαμε όπως ετοιμαστεί σχετικό έντυπο στο οποίο να καταγράφονται τόσο οι οδηγίες για απόσυρση τέτοιων υποθέσεων, όσο και η σχετική αιτιολόγηση της απόφασης.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι η εισήγηση της Υπηρεσίας μας μελετάται από το Τμήμα.

Καθυστέρηση στην έκδοση εντάλματος κατάσχεσης και εκποίησης κινητής περιουσίας (Δ71) σε σχέση με οφειλές φόρου εισοδήματος. Από έλεγχο που διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μας, σε ανεκτέλεστα εντάλματα κατάσχεσης και εκποίησης κινητής περιουσίας (Δ71) σε σχέση με οφειλές φόρου εισοδήματος που βρίσκονταν στην κατοχή των δικαστικών επιδοτών του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας, εντοπίστηκαν αρκετές περιπτώσεις όπου το ΤΕΠ αποτάθηκε στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας για την έκδοση εντάλματος κατάσχεσης και εκποίησης κινητής περιουσίας (Δ71) με μεγάλη καθυστέρηση, σε σχέση με την ημερομηνία έκδοσης της σχετικής απόφασης του Δικαστηρίου για καταβολή του οφειλόμενου ποσού. Ως αποτέλεσμα, στο διάστημα που μεσολάβησε, αρκετοί οφειλότες είτε πτώχευσαν, είτε άλλαξαν διευθύνσεις, είτε δημιούργησαν νέες εταιρείες με αποτέλεσμα η εκτέλεση των ενταλμάτων Δ71 να δυσχεραίνεται ή ακόμα και να καθίσταται ανέφικτη. Με επιστολή μας προς τον

Διευθυντή του ΤΕΠ τον Αύγουστο 2011 θέσαμε το θέμα και παραθέσαμε ενδεικτικές περιπτώσεις ζητώντας να ενημερωθούμε αναφορικά με τους λόγους για τους οποίους δεν προωθήθηκε ενωρίτερα η διαδικασία έκδοσης εντάλματος Δ71, καθώς και για τα μέτρα που λήφθηκαν από το Τμήμα κατά το διάστημα που μεσολάβησε μεταξύ της ημερομηνίας έκδοσης της απόφασης του Δικαστηρίου και της ημερομηνίας της ενόρκου δήλωσης λειτουργιών του ΤΕΠ βάσει της οποίας εκδόθηκαν τα εντάλματα Δ71, για είσπραξη των οφειλομένων ποσών.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μας πληροφόρησε ότι για τις αναφερόμενες περιπτώσεις το Τμήμα προχώρησε αμέσως στην εγγραφή εντάλματος δέσμευσης ακίνητης περιουσίας (MEMO). Ανέφερε επίσης ότι το ΤΕΠ έχει καθιερώσει την διαδικασία αυτή η οποία κρίνεται ως η πλέον αποτελεσματική.

Εκκρεμείς ενστάσεις φόρου εισοδήματος. Από τον έλεγχο των ενστάσεων που διεξήχθηκε στο Επαρχιακό Γραφείο Λευκωσίας προέκυψαν, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

(α) Αρκετές ενστάσεις υπό εκκρεμότητα αφορούν φορολογίες που σχετίζονται με κέρδη από χρηματιστηριακές πράξεις του 1999. Το Τμήμα δεν προχωρεί στη λήψη αποφάσεων αναφορικά με τον τρόπο χειρισμού τους.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια και λαμβάνονται όλα τα ενδεικνύόμενα μέτρα για διευθέτηση των ενστάσεων που σχετίζονται με τη φορολόγηση κερδών από χρηματιστηριακές πράξεις.

(β) Το Τμήμα δεν τηρεί συγκεντρωτική κατάσταση των περιπτώσεων για τις οποίες ζητήθηκαν επιπρόσθετα στοιχεία για διευθέτηση των ενστάσεων, καθώς και κατάσταση φορολογουμένων οι οποίοι ανταποκρίθηκαν και υπέβαλαν τα ζητηθέντα στοιχεία, ενώ εναπόκειται στον κάθε φοροθέτη να παρακολουθεί τις υποθέσεις που χειρίζεται αναφορικά με την τήρηση των χρονικών περιθωρίων που καθορίζονται στο Νόμο 80(Ι)/1999.

Σχετική αναφορά στο θέμα της μη συστηματικής παρακολούθησης της εφαρμογής χρονικών περιθωρίων που προνοούνται στο Νόμο, έγινε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας. Ο Διευθυντής του Τμήματος ανέφερε ότι το θέμα έχει αντιμετωπιστεί σε ικανοποιητικό βαθμό και οριστική επίλυση του αναμένεται με την εφαρμογή του μηχανογραφημένου συστήματος “Office Automation”, η εγκατάσταση του οποίου προγραμματίζεται εντός του 2011.

(γ) Σημειώθηκαν περιπτώσεις όπου καθυστερεί η υποβολή, η εξέταση στοιχείων και η λήψη μέτρων, ενώ διαπιστώθηκαν και περιπτώσεις όπου το Τμήμα ζητά την υποβολή στοιχείων τα οποία έχουν ήδη υποβληθεί.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα ενστάσεων που εκκρεμούν αναφέρονται πιο κάτω:

(α) Για το φορολογικό έτος 2000, το Τμήμα επέβαλε φορολογία σε κέρδη από χρηματιστηριακές πράξεις ύψους €2.278.523 (£1.333.550) με βάση τη κρίση του Εφόρου με αποτέλεσμα να προκύψει οφειλόμενος φόρος ύψους €983.180. Για την εν λόγω φορολογία υποβλήθηκε ένσταση και το Τμήμα ζήτησε στις 27.9.2002 την προσκόμιση επιπρόσθετων στοιχείων. Μέχρι τον Αύγουστο του 2010 δεν υπήρχαν στοιχεία στο φάκελο για οποιαδήποτε εξέλιξη και ένσταση εκκρεμούσε.

Ο Διευθυντής, μάς πληροφόρησε ότι η ένσταση διευθετήθηκε τον Οκτώβριο του 2010.

(β) Συγκεκριμένος φορολογούμενος υπέβαλε ένσταση αναφορικά με 5 φορολογίες που του επιβλήθηκαν από τις οποίες προέκυψε οφειλόμενος φόρος ύψους €566.781. Στις 28.9.2001 το Τμήμα ζήτησε από το φορολογούμενο να υποβάλει δηλώσεις εισοδήματος και κατάσταση κεφαλαίου για τα έτη 1995 – 2000. Τα ζητηθέντα στοιχεία υποβλήθηκαν στις 19.3.2003 και το Τμήμα επέβαλε στο φορολογούμενο συμβιβαστικό πρόστιμο ύψους €171. Έκτοτε δεν φαίνεται να ζητήθηκαν από το φορολογούμενο οποιαδήποτε επιπρόσθετα στοιχεία, η εξέταση της υπόθεσης δεν ολοκληρώθηκε και οι ενστάσεις παραμένουν υπό εκκρεμότητα, παρόλο που φαίνεται να έχει παρέλθει και η προθεσμία των τριών χρόνων για έκδοση της απόφασης του Διευθυντή για υποβληθείσα ένσταση. Ο Διευθυντής μάς ανέφερε ότι η υπόθεση εξετάζεται με σκοπό τη τελική διευθέτησή. Διαπιστώθηκε ωστόσο από την Υπηρεσία μας ότι η υπόθεση που εξετάζεται από το

Τμήμα και στην οποία αναφέρθηκε ο Διευθυντής, αφορά την περίοδο 1996 – 2000 και όχι την περίοδο 2001 – 2008 στην οποία αναφερθήκαμε. Σημειώνεται ότι την 1.7.2011 η υπόθεση παραπέμφθηκε για ποινική δίωξη για παράλειψη υποβολής δηλώσεων για τα έτη 2005, 2007 και 2008 καθώς και της κεφαλαιουχικής κατάστασης για την περίοδο 2001 – 2008.

(γ) Συγκεκριμένος φορολογούμενος είχε, κατά τις 30.6.2010, ενστάσεις για 8 φορολογίες, μεταξύ των οποίων και για τη φορολογία του έτους 1999 ύψους €463.557 που αφορούσε κέρδη χρηματιστηριακών πράξεων. Στις 18.2.2004 το Τμήμα ζήτησε την υποβολή επιπρόσθετων στοιχείων, τα οποία ουδέποτε υποβλήθηκαν, και στις 19.9.2008 ζήτησε την υποβολή κατάστασης κεφαλαίου για την περίοδο 1999 – 2006. Μέχρι τον Αύγουστο του 2010 η κατάσταση κεφαλαίου δεν είχε υποβληθεί και οι ενστάσεις εκκρεμούν. Ο φορολογούμενος υπέβαλε κατάσταση κεφαλαίου για την περίοδο 1999 - 2006 τον Ιούνιο του 2011.

(δ) Οι φορολογίες φόρου εισοδήματος συγκεκριμένου φορολογούμενου που αφορούν σε διάφορα φορολογικά έτη της περιόδου 1995 – 2002 εκκρεμούν υπό ένσταση για συνολικό ποσό αμφισβητούμενου φόρου €171.591. Το Τμήμα αρχικά ζήτησε στις 23.1.2002 την υποβολή κατάστασης κεφαλαίου για την περίοδο 1995 – 1999, ενώ στις 15.12.2004 ζήτησε την υποβολή κατάστασης κεφαλαίου για την περίοδο 1995 – 2003. Η ζητηθείσα κατάσταση υποβλήθηκε στο Τμήμα τέσσερα χρόνια αργότερα, και συγκεκριμένα στις 10.1.2006, και επιβλήθηκε στο φορολογούμενο πρόστιμο ύψους €51. Μέχρι τον Ιούνιο του 2010 οι υπό αναφορά ενστάσεις παραμένουν υπό εκκρεμότητα, παρόλο που φαίνεται να έχει παρέλθει και η προθεσμία των τριών χρόνων για έκδοση της απόφασης του Διευθυντή για υποβληθείσα ένσταση.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι οι ενστάσεις διευθετήθηκαν τον Μάρτιο του 2011, αφού από την εξέταση της κεφαλαιουχικής κατάστασης δεν προέκυψε αδήλωτο εισόδημα.

Ενδεχόμενο φοροδιαφυγής φόρου κεφαλαιουχικών κερδών. Από προκαταρκτική διερεύνηση καταγγελίας που υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας διαφάνηκε ότι μεγάλος αριθμός ιδιοκτητών ακίνητης περιουσίας σε χωριά της Επαρχίας Λεμεσού, πώλησαν την περιουσία τους σε εταιρείες του ίδιου ομίλου. Σε αρκετές περιπτώσεις αγοραπωλησιών φαίνεται να υπογράφηκαν μεταξύ των δύο ενδιαφερομένων μερών συμφωνητικά (αγοραπωλητήρια) έγγραφα, τα οποία όμως δεν φαίνεται να παρουσιάστηκαν ούτε στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, ούτε και στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας κατά τη μεταβίβαση. Συνεπώς, η επιβολή φορολογίας κεφαλαιουχικών κερδών έγινε με βάση το προϊόν διάθεσης που δηλώθηκε από τους συμβαλλόμενους, κατά την ετοιμασία/συμπλήρωση των εντύπων «Μεταβιβάσεις/Μεταβολές Ακίνητης Ιδιοκτησίας» και «Δήλωση Διάθεσης Ακίνητης Ιδιοκτησίας» και όχι το ποσό διάθεσης που αναγράφεται στο πωλητήριο έγγραφο, το οποίο είναι κατά πολύ μεγαλύτερο, με συνέπεια να καταβληθεί στο Κράτος σημαντικά μικρότερο ποσό φόρου.

Από διερεύνηση αριθμού υποθέσεων, που αποτελεί μόνο μέρος αυτών που καταγγέλλθηκαν στην Υπηρεσία μας, προκύπτει ότι ενώ το ποσό διάθεσης σύμφωνα με τα αντίγραφα των πωλητηρίων εγγράφων ανέρχεται σε €12.794.862 (£7.488.500), το ποσό που δηλώθηκε και φορολογήθηκε ανέρχεται σε μόλις €8.520.049 (£4.986.563) είναι δηλαδή υποτιμημένο κατά €4.274.813 (£2.501.937) (33,41%). Αν τα πιο πάνω επιβεβαιωθούν το Δημόσιο φαίνεται να απώλεσε φόρο κεφαλαιουχικών κερδών ύψους €854.577 (£500.162), προς όφελος των πωλητών της ακίνητης ιδιοκτησίας, οι οποίοι, ενδέχεται να έχουν διαπράξει φοροδιαφυγή.

Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα διερευνήσει αμέσως και ενδελεχώς την υπόθεση η οποία κρίνεται πολύ σοβαρή και ενημερώσει την Υπηρεσία μας για τα αποτελέσματα της διερεύνησης. Επίσης εισηγηθήκαμε όπως η υπόθεση παραπεμφθεί στο Γενικό Εισαγγελέα.

Ο Διευθυντής του Τμήματος ανέφερε ότι μετά από σχετική γνωμοδότηση του Γενικού Εισαγγελέα, το Τμήμα προχώρησε στον έλεγχο των βιβλίων των εμπλεκόμενων εταιρειών. Από την εξέταση διαπιστώθηκαν μεγάλες αποκλίσεις στα ποσά που πληρώθηκαν για την αγορά των ακινήτων με αυτά που δηλώθηκαν στο ΤΕΠ. Σύμφωνα με τον Διευθυντή η απόκλιση που εντοπίστηκε ανέρχεται στο ποσό των €25,63 εκ περίπου (£15 εκ.) ενώ αυτή που έχει διευκρινιστεί στο ποσό των €15,38 εκ. περίπου (£9 εκ.). Για το ποσό που έχει διευκρινιστεί, το Τμήμα επέβαλε αναθεωρημένες φορολογίες Κεφαλαιουχικών Κερδών ύψους €2.479.823.

Η εξέταση της υπόθεσης αναμένεται να ολοκληρωθεί σύντομα και τα αποτελέσματα της θα διαβιβαστούν στον Γενικό Εισαγγελέα για περαιτέρω ενέργειες.

Επεξεργασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Από διάφορα θέματα που διερευνήθηκαν κατά καιρούς από την Υπηρεσία μας σε συνεργασία με άλλα Κυβερνητικά Τμήματα προέκυψε ότι μεγάλος αριθμός προσώπων διαπράττουν φοροδιαφυγή, είτε δηλώνοντας χαμηλά εισοδήματα, είτε μη υποβάλλοντας δηλώσεις, με αποτέλεσμα να παραμένουν τελείως άγνωστοι στο ΤΕΠ. Ο Διευθυντής του Τμήματος επισήμανε στο παρελθόν το γεγονός ότι η πρόσβαση σε σχετικά στοιχεία που τηρούνται στα αρχεία άλλων Κυβερνητικών Τμημάτων/Υπηρεσιών προσκρούει στη νομοθεσία για επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η φορολογική διερεύνηση, ιδιαίτερα όσον αφορά στην αξιοποίηση δεδομένων για τον εντοπισμό αγνώστων φορολογούμενων.

Εκφράσαμε την άποψη ότι η αναγκαιότητα επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων από το ΤΕΠ προκύπτει από την υποχρέωση του Τμήματος για εφαρμογή των διατάξεων των φορολογικών νομοθεσιών για την εξακρίβωση των πραγματικών εισοδημάτων των ατόμων, για επιβολή της ανάλογης φορολογίας. Το άρθρο 5(2)(α) του περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμου Ν138(Ι)/2001, όπως τροποποιήθηκε, προνοεί ότι η επεξεργασία δεδομένων επιτρέπεται και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκείμενου των δεδομένων όταν είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση υποχρέωσης του υπεύθυνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από Νόμο. Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 5(2)(δ) του πιο πάνω Νόμου, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται χωρίς την συγκατάθεση του υποκείμενου των δεδομένων, όπου αυτή είναι αναγκαία για εκτέλεση έργου δημόσιου συμφέροντος ή έργου που εμπίπτει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και έχει ανατεθεί είτε στον υπεύθυνο επεξεργασίας είτε σε τρίτο, στον οποίο ανακοινώνονται τα δεδομένα.

Με επιστολή μας προς τον Υπουργό Οικονομικών ημερ. 9.2.2009 διατυπώσαμε τη θέση ότι, έχοντας υπόψη τις πρόνοιες του Συντάγματος (άρθρο 24) και τις προαναφερθείσες διατάξεις του περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του ατόμου) Νόμου αρ. 138(Ι)/2001 (όπως τροποποιήθηκε), δεν φαίνεται να υπήρχε κώλυμα για τη λήψη στοιχείων από άλλες Υπηρεσίες. Ακολούθησαν αρκετές συσκέψεις και ανταλλαγές επιστολών στις οποίες διάφορες ενδιαφερόμενες Υπηρεσίες/Τμήματα (Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ΤΕΠ, Νομική Υπηρεσία και Ελεγκτική Υπηρεσία) εξέφρασαν τις θέσεις και απόψεις τους αναφορικά με το θέμα. Επισημαίνεται ότι η σχετική Ευρωπαϊκή Οδηγία αρ. 95/46/ΕΚ ημερ. 24.10.1995, επί της οποίας βασίζεται η σχετική εθνική νομοθεσία παρέχει τη δυνατότητα, εξαίρεσης μεταξύ άλλων και φορολογικών θεμάτων από τις αντίστοιχες εθνικές νομοθεσίες.

Με γνωμοδότηση του, ημερ. 10.5.2011 προς τον Διευθυντή του ΤΕΠ ο Γενικός Εισαγγελέας επισήμανε ότι το άρθρο 5(2) του περί Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα Νόμου (Ν138(Ι)/2001) επιτρέπει, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, που καθορίζονται στη σχετική νομοθεσία την επεξεργασία δεδομένων και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκείμενου των δεδομένων αυτών.

Ανέφερε επίσης ότι οι πρόνοιες του άρθρου 24 του Συντάγματος καθώς και η υποχρέωση του ΤΕΠ να εφαρμόζει τη νομοθεσία που ρυθμίζει τις εξουσίες του Τμήματος, παρέχουν επαρκή νομική βάση και δικαιολογία για τη διασύνδεση αρχείων και την επεξεργασία δεδομένων.

Σημειώνεται ότι στις 15.9.2011 κατατέθηκε στη Βουλή τροποποιητικό Νομοσχέδιο με το οποίο προωθείται τροποποίηση του άρθρου 5 των περί Επεξεργασίας Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμων του 2001 και 2003 ώστε να περιληφθεί στην εθνική νομοθεσία η δυνατότητα που παρέχει το άρθρο 13 της σχετικής ευρωπαϊκής οδηγίας εξαίρεσης από περιοριστικά νομοθετικά μέτρα, για τη διαφύλαξη, μεταξύ άλλων, και των φορολογικών θεμάτων κράτους μέλους. Συγκεκριμένα η τροποποίηση προβλέπει ότι επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκείμενου των δεδομένων όταν, μεταξύ άλλων, είναι απαραίτητη για τη διαφύλαξη «... σημαντικού οικονομικού ή χρηματοοικονομικού συμφέροντος ενός κράτους μέλους ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων

των νομισματικών, δημοσιονομικών και φορολογικών θεμάτων» όπως ακριβώς προβλέπεται στη σχετική ευρωπαϊκή οδηγία.

Αποκοπές Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα. Σύμφωνα με το άρθρο 3(2) του περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμου, τόκοι που αποκτά Ταμείο Προνοίας υπόκεινται σε έκτακτη εισφορά με ποσοστό ύψους 3%. Οποιοδήποτε άλλοι τόκοι συμπεριλαμβανομένων τόκων που αποκτά Ταμείο Συντάξεως, εκτός ορισμένων εξαιρέσεων, υπόκεινται σε έκτακτη εισφορά με ποσοστό 10%.

Για να θεωρείται ένα Ταμείο ως εγκεκριμένο για σκοπούς επιβολής των διατάξεων των νομοθεσιών του ΤΕΠ μέχρι και το φορολογικό έτος 2002, έπρεπε, σύμφωνα με το άρθρο 19(1)(ε) του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου (Ν. 58/61 όπως τροποποιήθηκε), να εγκριθεί από τον Έφορο Φόρου Εισοδήματος, βάσει προϋποθέσεων που ο ίδιος θέτει. Από το φορολογικό έτος 2003 που τέθηκε σε ισχύ ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμος (Ν118(Ι)/02), όπως τροποποιήθηκε, δεν προσδιορίζεται ποιος εγκρίνει το Ταμείο, αν δηλαδή την έγκριση την παραχωρεί ο Έφορος Ταμείων Προνοίας ή ο Έφορος Φόρου Εισοδήματος.

Σε σχετική γνωμάτευση του, ο Γενικός Εισαγγελέας αναφέρει ότι η ερμηνεία όπως διατυπώνεται στον Νόμο 118(Ι)/2002 είναι ασαφής και εισηγείται την τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας.

Από έρευνα που έγινε, διαφάνηκε ότι δεν διενεργείται οποιοσδήποτε σχετικός έλεγχος από το Τμήμα με αποτέλεσμα ορισμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, στα οποία τα Ταμεία διατηρούν λογαριασμούς καταθέσεων, να προβαίνουν σε λανθασμένη παρακράτηση ποσοστού έκτακτης εισφοράς για την άμυνα επί του ποσού των τόκων που καταβλήθηκε στα Ταμεία.

Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα (α) προχωρήσει τάχιστα στη προώθηση των απαραίτητων ενεργειών για άμεση τροποποίηση της νομοθεσίας, (β) προχωρήσει σε έλεγχο των Ταμείων, όπου προκύπτουν τόκοι από καταθέσεις και (γ) προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για ανάκτηση του οφειλόμενου προς το Κράτος ποσού.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι τον Σεπτέμβριο του 2008, απέστειλε επιστολή στον Υπουργό Οικονομικών με εισήγηση για άμεση τροποποίηση της νομοθεσίας. Επίσης ανέφερε ότι ο προγραμματισμένος επιτόπιος έλεγχος των τραπεζών περιλαμβάνει και τον έλεγχο της έκτακτης εισφοράς για άμυνα που παρακρατείται στην πηγή, τα αποτελέσματα του οποίου θα αξιολογηθούν. Ζητήσαμε να ενημερωθούμε για οποιεσδήποτε εξελίξεις επί του θέματος.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα έχει ολοκληρώσει τον επιτόπιο έλεγχο των Τραπεζών αναφορικά με φόρο εισοδήματος και σύντομα αναμένεται έλεγχος και για σκοπούς έκτακτης εισφοράς για την άμυνα. Στην σχετική επιστολή γινόταν αναφορά στο Ταμείο Συντάξεων Δικηγόρων στο οποίο επιβλήθηκαν φορολογίες άμυνας.

Όπως ανέφερε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, το ΤΕΠ υπέβαλε τον Δεκέμβριο του 2009 σχετική μελέτη προς το Υπουργείο και με άλλη επιστολή του ημερ. 17.11.2011 εισηγήθηκε την άμεση προώθηση της διαδικασίας τροποποίησης του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου, ώστε το άρθρο 14(3) να αναφέρει ρητά ότι τα Ταμεία Προνοίας θα εγκρίνονται από τον Έφορο Φόρου Εισοδήματος.

Διατάξεις των περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμων σε σχέση με την επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας. Σύμφωνα με το άρθρο 6 των περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμων, κατά τον υπολογισμό του κέρδους αφαιρείται από το προϊόν διάθεσης η αξία της ιδιοκτησίας κατά την 1^η Ιανουαρίου 1980, όπως έχει καθοριστεί με τη γενική εκτίμηση που διενεργήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 69 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμησης) Νόμου, καθώς επίσης η μετέπειτα αύξηση της αξίας της ιδιοκτησίας λόγω πληθωρισμού.

Σύμφωνα με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερομηνίας 27 Μαρτίου 1998 (υπόθεση αρ. 926/96), η πιο πάνω διάταξη δεν μπορεί να εφαρμοστεί στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει γενική εκτίμηση για τα ακίνητα που πωλούνται ή η ιδιοκτησία καλύφθηκε μεν από τη γενική εκτίμηση, όχι όμως στη μορφή που διατίθεται και επομένως δεν υπάρχει το υπόβαθρο για τον υπολογισμό του κέρδους που πραγματοποιήθηκε.

Μετά την έκδοση της πιο πάνω απόφασης από το Δικαστήριο, διάφοροι φορολογούμενοι την επικαλούνται με αποτέλεσμα να διαγράφονται φορολογίες κεφαλαιουχικών κερδών που τους επιβλήθηκαν ή να μην τους επιβάλλεται καθόλου φορολογία.

Παρόλο που έγιναν κάποιες προσπάθειες για τροποποίηση του εν λόγω άρθρου σε συνδυασμό με άλλες αλλαγές στο Νόμο, μέχρι σήμερα εκκρεμεί η σχετική τροποποίηση, με αποτέλεσμα την απώλεια δημοσίων εσόδων και την επί σειρά ετών άνιση μεταχείριση των φορολογουμένων.

Με επιστολή μας προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών επισημάναμε τη σοβαρότητα του θέματος και εισηγηθήκαμε όπως γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για τροποποίηση του συγκεκριμένου άρθρου, ώστε, για σκοπούς υπολογισμού του κέρδους για επιβολή φορολογίας κεφαλαιουχικών κερδών, να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία μετά την τελευταία γενική εκτίμηση, σύμφωνα και με το άρθρο 66 του περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμου και όχι μόνο με βάση το άρθρο 69 όπως προνοείται στο άρθρο 6(α) του περί Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμου.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι το θέμα μελετάται από το Τμήμα και όταν γίνουν οποιεσδήποτε ενέργειες θα κοινοποιηθούν στην Υπηρεσία μας. Μέχρι σήμερα, το θέμα εκκρεμεί.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μας πληροφόρησε ότι το Υπουργείο εξετάζει προσχέδιο νομοσχεδίου που ετοίμασε το ΤΕΠ σε συνεργασία με τις άλλες εμπλεκόμενες υπηρεσίες.

Έκτακτη Εισφορά για την Άμυνα της Δημοκρατίας. Σύμφωνα με τον περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμο αρ. 13/84, κάθε πρόσωπο το οποίο είχε εισόδημα κατέβαλλε ως έκτακτη εισφορά ποσοστό επί των εισοδημάτων του, για την ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της Δημοκρατίας. Σύμφωνα με το Νόμο αυτό όλα τα ποσά καταθέτονταν στο Ταμείο για την Αμυντική Θωράκιση της Δημοκρατίας.

Στις 25.1.1985 δημοσιεύτηκε ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμος αρ. 5/85 στον οποίο, όπως και στον Νόμο αρ. 13/84, γίνεται ρητή αναφορά τόσο για την ίδρυση, όσο και για τη λειτουργία του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης. Επίσης με βάση τους δύο πιο πάνω αναφερόμενους Νόμους οποιοδήποτε ποσό εισπράττεται κατατίθεται στο Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης και όχι σε οποιοδήποτε άλλο ταμείο ή λογαριασμό της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Με τον τροποποιητικό Νόμο αρ. 9(I)/2000 η λέξη «Ταμείο» που αναφερόταν στους Νόμους 13/84 και 5/85 και ερμηνευόταν ως «το Ταμείο για την Αμυντική Θωράκιση της Δημοκρατίας» διαγράφηκε, ενώ τα άρθρα του βασικού Νόμου που περιείχαν την λέξη «ταμείο» αντικαταστάθηκαν με τις λέξεις «Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας». Ως αποτέλεσμα της πιο πάνω τροποποίησης, από το 2000, όλα τα χρήματα που εισπράττονταν ως έκτακτη εισφορά καταθέτονταν στο πάγιο ταμείο της Δημοκρατίας και πιστώνονταν στο κονδύλι εσόδων 11.04.00.1701 με την περιγραφή «Εσοδα Αμυντικής Θωράκισης» του Υπουργείου Άμυνας.

Στις 15.7.2002 δημοσιεύτηκε ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμος αρ. 117(I)/02, ο οποίος από 1.1.2003 κατήργησε τον Νόμο αρ. 5/85 όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα (Νόμοι του 1985 μέχρι 2002). Σύμφωνα με τη νέα νομοθεσία επιβάλλεται εισφορά με συντελεστές που καθορίζονται για εισοδήματα από μερίσματα (15%), τόκους (10%), ενοίκια (3%), ενώ αρμόδιο Τμήμα για την είσπραξη της εισφοράς είναι το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων.

Παρόλο που όπως αναφέρεται στον εν ισχύ Νόμο αρ. 117(I)/02 κάθε πρόσωπο υποχρεούται να καταβάλλει έκτακτη εισφορά για την ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της Δημοκρατίας, εντούτοις από το 2004 όλες οι εισπράξεις που προκύπτουν από την εφαρμογή της πιο πάνω νομοθεσίας πιστώνονται στο κονδύλι εσόδων «Άμεσες Φορολογίες» (18.04.01.082) του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων. Το ποσό που πιστώθηκε στο πιο πάνω κονδύλι εσόδων κατά το 2010 ανήλθε σε €399.779.676.

Εκφράσαμε την άποψη ότι προκειμένου να συνάδει η κατάθεση των χρημάτων που εισπράττονται ως έκτακτη εισφορά στο Πάγιο Ταμείο θα πρέπει να τροποποιηθεί η νομοθεσία έτσι που να φαίνεται καθαρά

και οι πολίτες να γνωρίζουν ότι πρόκειται περί φορολογίας τα έσοδα από την οποία, μέσω του Πάγιου Ταμείου, ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν και για άλλους σκοπούς που δεν σχετίζονται με την ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της Δημοκρατίας.

Το θέμα συζητήθηκε σε δύο συνεδρίες της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας στις 22.9.2011 και στις 27.10.2011. Στη δεύτερη παρέστη, μεταξύ άλλων, και ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας ο οποίος εξέφρασε την άποψη ότι ο όρος «ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας», όπως αναφέρεται στο σχετικό Νόμο, υπό την ευρεία του έννοια καλύπτει δαπάνες και πέραν εκείνων που αφορούν στα εξοπλιστικά προγράμματα.

Καθυστερημένοι φόροι ακίνητης ιδιοκτησίας και κεφαλαιουχικών κερδών Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων. Το θέμα της φορολόγησης της Εκκλησίας της Κύπρου συζητήθηκε το 2010 ύστερα από αυτεπάγγελτη εξέταση της Επιτροπής σε δύο συνεδρίες στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών αλλά και γενικότερα από το ευρύ κοινό και τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και επειδή από διάφορες δημόσιες αναφορές φαίνεται ότι υπάρχει σύγχυση ως προς νομικό καθεστώς που διέπει τη φορολόγηση της Εκκλησίας παραθέτουμε τα πιο κάτω:

Το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, δεν απαλλάσσει την Εκκλησία της Κύπρου από την καταβολή οποιασδήποτε φορολογίας.

Η Εκκλησία, υπόκειται σήμερα, δυνάμει σχετικών Νόμων, στην καταβολή φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας, φόρου κεφαλαιουχικών κερδών, τελών χαρτοσήμων, έκτακτης εισφοράς για την άμυνα της Δημοκρατίας, φόρου προστιθέμενης αξίας (ως αγοραστής αγαθών και υπηρεσιών), ενώ τα εισοδήματά της εξαιρούνται από την επιβολή φόρου εισοδήματος, με βάση ειδική πρόνοια στον περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμο.

Το Άρθρο 23.9 του Συντάγματος δεν επιτρέπει την επιβολή αποστέρησης, όρου, περιορισμού ή δέσμευσης επί κινητής ή ακίνητης ιδιοκτησίας που ανήκει στην Εκκλησία χωρίς την έγγραφο συναίνεση της αρμόδιας Εκκλησιαστικής Αρχής.

Σχετική με τα πιο πάνω είναι η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην αναθεωρητική έφεση αρ. 10144, ημερ. 22.3.1999, (Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας Vs Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου) η οποία, μεταξύ άλλων, αναφέρει χαρακτηριστικά «Η υποχρέωση για την καταβολή οφειλόμενου φόρου στοιχειοθετείται από το νόμο και όχι από τα μέσα, τα οποία παρέχει, για την αναγκαστική είσπραξή του. Η εκπλήρωσή της βαρύνει τον κάθε φορολογούμενο, στον ίδιο βαθμό και έκταση. Και αν υποθέσουμε ότι το Άρθρο 23.9 του Συντάγματος αποκλείει καταναγκαστικά μέτρα είσπραξης φόρων, που οφείλονται από τις Εκκλησιαστικές Αρχές, θέμα επί του οποίου δεν εκφέρουμε άποψη, η αδυναμία αυτή δε μεταβάλλει, ούτε αλλοιώνει τη φύση των υποχρεώσεων. Αν τούτο γινόταν δεκτό, θα είχαμε, ουσιαστικά, δύο μέτρα για τον προσδιορισμό των υποχρεώσεων των Εκκλησιαστικών Αρχών και κάθε άλλου διοικουμένου, θέση αντινομική προς την αρχή της ισότητας».

Όσον αφορά στον Φόρο Ακίνητης Ιδιοκτησίας, με βάση τις πρόνοιες του περί Φορολογίας Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμου αρ. 24/80, όπως τροποποιήθηκε, οι ιδιοκτήτες ακίνητης περιουσίας αξίας (κατά την 1.1.1980) πέραν των €170.860 (£100.000) υπόκεινται σε φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας που επιβάλλεται ετήσια με συντελεστές που κυμαίνονται από 2,5- 4%, ανάλογα με την αξία της περιουσίας τους. Σημειώνεται ότι με τον τροποποιητικό Νόμο αρ. 115(Ι)/2011 που τίθεται σε εφαρμογή από 1.1.2012, το αφορολόγητο ποσό μειώνεται από €170.860 σε €120.000 και τροποποιούνται οι συντελεστές φορολόγησης με μέγιστο συντελεστή 8%.

Βάσει του άρθρου 18 του Νόμου 24/80, οι εκκλησιαστικοί χώροι απαλλάσσονται από τη φορολογία και επιβάλλεται φόρος ακίνητης ιδιοκτησίας στην υπόλοιπη περιουσία των Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων. Στην πράξη τα εν λόγω Ιδρύματα δεν καταβάλλουν ετησίως, ως η υποχρέωση σύμφωνα με το Νόμο, το φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας που επιβάλλεται στο σύνολο της περιουσίας τους. Στην περίπτωση όμως μεταβίβασης ακινήτου κατ' ανάγκη καταβάλλουν για όλα τα χρόνια, ως οφείλουν, τον φόρο που αναλογεί στο μεταβιβαζόμενο ακίνητο, ώστε να γίνει η μεταβίβαση, αφού, βάσει του άρθρου 15(5) του Νόμου 24/80,

καμιά μεταβίβαση ή υποθήκευση ακινήτου δε διενεργείται πριν από την καταβολή του οφειλόμενου φόρου. Σημειώνεται ότι και αρκετά πρόσωπα που υπέχουν φορολογική υποχρέωση δεν καταβάλλουν το σχετικό φόρο σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας, παρά μόνο καταβάλλουν το φόρο που αναλογεί σε κάθε ακίνητο ξεχωριστά κατά τη μεταβίβαση του, ή σε περίπτωση θανάτου φυσικού προσώπου κατ' ανάγκη καταβάλλεται από τους κληρονόμους προκειμένου να γίνει μεταβίβαση επ' ονόματί τους.

Όσον αφορά το Φόρο Κεφαλαιουχικών Κερδών, σύμφωνα με τον περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμο αρ. 52/80, όπως τροποποιήθηκε, οποιοδήποτε κέρδος προκύπτει από τη διάθεση ακίνητης περιουσίας ή διάθεση μετοχών εταιρείας, η οποία είναι κάτοχος ακίνητης περιουσίας, υπόκειται σε φορολογία με συντελεστή 20%.

Παρόλο που με βάση τον αρχικό περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμο του 1980 η Εκκλησία δεν απαλλασσόταν από την υποχρέωση καταβολής του φόρου τούτου, εντούτοις δεν τον κατέβαλλε, αφού, με βάση την τότε ισχύουσα νομοθεσία, δεν εμποδιζόταν η μεταβίβαση η οποία και ολοκληρωνόταν χωρίς η Εκκλησία να εκπληρώνει την φορολογική της υποχρέωση. Ωστόσο μετά την ψήφιση του περί Μεταβίβασης και Υποθηκείωσης Ακινήτων (Τροποποιητικού) Νόμου αρ. 181(I)/2002 στον οποίο προνοείται ρητά ότι δεν διενεργείται οποιαδήποτε μεταβίβαση ακίνητης ιδιοκτησίας αν δεν παρουσιαστεί στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας βεβαίωση από τον Διευθυντή ΤΕΠ ότι ο φόρος κεφαλαιουχικών κερδών έχει καταβληθεί ή ότι δεν υπάρχει υποχρέωση καταβολής τέτοιου φόρου, όλες οι Εκκλησιαστικές Αρχές ή Μονές κατ' ανάγκη καταβάλλουν τους οφειλόμενους φόρους (ακίνητης ιδιοκτησίας και κεφαλαιουχικών κερδών) που αναλογούν στο μεταβιβαζόμενο ακίνητο, πριν από τη μεταβίβασή του, προκειμένου να γίνει η μεταβίβαση.

Σύμφωνα με την Συμπληρωματική Κατάσταση για τα Καθυστερημένα Έσοδα που στάληκε από το Τμήμα στην Υπηρεσία μας στις 29.8.2011, στο συνολικό ποσό των καθυστερήσεων φόρου κεφαλαιουχικών κερδών συμπεριλαμβάνεται ποσό €12,37 εκ., πλέον τόκοι και επιβαρύνσεις ύψους €20,26 εκ., που οφείλεται από Εκκλησιαστικά Ιδρύματα. Επίσης στη Κατάσταση Καθυστερημένων Εσόδων κατά την 31.12.2010 καταγράφονται καθυστερημένοι φόροι ακίνητης ιδιοκτησίας των Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων ύψους €77,12 εκ., πλέον τόκοι και επιβαρύνσεις ύψους €76,85 εκ., οι οποίοι ωστόσο όπως αναφέρεται σε συνοδευτική επιστολή που στάληκε από τον Διευθυντή του ΤΕΠ στην Υπηρεσία μας στις 29.8.2011, αποτελούν «τεχνικούς εσωτερικούς υπολογισμούς» του Τμήματος για την Εκκλησία και δεν είναι οφειλόμενες φορολογίες, χωρίς αναφορά σε οποιοδήποτε άλλο ποσό σχετικών οφειλών κατά την 31.12.2010.

Οι καθυστερημένες οφειλές των Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων, συζητήθηκαν, ύστερα από αυτεπάγγελτη εξέταση της Επιτροπής, στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών της Βουλής στις συνεδρίες της ημερ. 13.4.2010 και 11.5.2010. Στη συνεδρία της ημερ. 13.4.2010 ο Διευθυντής του Τμήματος χαρακτήρισε τα ποσά αυτά ως καθυστερημένους φόρους και στη συνέχεια σχολίασε την εισπραξιμότητά τους. Επίσης κατά τη συζήτηση του θέματος στη συνεδρία της ημερ. 11.5.2010 στην παρουσία και του Μακαριωτάτου κ.κ. Χρυσοστόμου, ο Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων επιβεβαίωσε την ορθότητα των στοιχείων που καταγράφονται στην Έκθεση μας για το 2008 όπως αυτά λήφθηκαν από το Τμήμα, σημείωσε ότι τα οφειλόμενα ποσά προήλθαν από κατ' εκτίμηση φορολόγηση, ότι όντως είναι αυτά που δείχνουν τα αρχεία του Τμήματος και ότι οι φορολογίες είχαν εκδοθεί. Επισημαίνεται ότι, ερωτηθείς από Βουλευτές αναφορικά με το θέμα της ακρίβειας των εκτιμήσεων που έγιναν, ο Διευθυντής του ΤΕΠ διευκρίνισε ότι με εξαίρεση μια διαφορά της τάξης του συν πλην 20%, ο μέσος όρος θα πρέπει να είναι εντάξει.

Μετά από σχετική έκθεση του Ελεγκτικού Τμήματος της Εκκλησίας ημερ. 23.6.2010, με την οποία αμφισβητήθηκε η ορθότητα των ποσών που οφείλονται και έγινε αναφορά σε τέσσερα παραδείγματα υπερβολικής φορολόγησης, η Υπηρεσία μας διενήργησε προκαταρκτική έρευνα για τις περιπτώσεις αυτές, η οποία κατέδειξε ότι οι φορολογήσεις των εν λόγω Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων βασίζονται όντως σε αδικαιολόγητα ψηλές φορολογικές βάσεις οι οποίες δεν μπορούν να τεκμηριωθούν, ούτε να θεωρηθούν ότι συνιστούν φορολογήσεις κατόπιν εκτίμησης στην οποία έχει προβεί ο Έφορος, όπως προνοείται στη σχετική νομοθεσία, εφόσον δεν έχουν σχέση με την πραγματικότητα. Σε επιστολή μας προς τον Διευθυντή του

Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων ημερ. 20.8.2010 εκφράσαμε την άποψη ότι εγείρεται σοβαρό θέμα αμφισβήτησης της ορθότητας των ποσών που περιλαμβάνονται στις καταστάσεις καθυστερημένων φόρων των Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων στο σύνολο τους, και ζητήσαμε όπως το Τμήμα προβεί σε εκ νέου υπολογισμό των οφειλόμενων ποσών ως η νομική υποχρέωση που έχει δυνάμει του άρθρου 13 του περί Φορολογίας Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμου Ν24/80 ο οποίος να βασίζεται πάνω σε αποδεκτή φορολογική βάση.

Στην απαντητική επιστολή του ημερ. 16.9.2010, ο Διευθυντής του ΤΕΠ ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι λόγω μη συμμόρφωσης Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων μέχρι σήμερα με την υποχρέωση τους για υποβολή Δήλωσης Ακίνητης Ιδιοκτησίας, με την εφαρμογή του νέου μηχανογραφικού συστήματος φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας και κεφαλαιουχικών κερδών το 2000, οι «φορολογίες» γίνονται με εικονική αξία περιουσίας £50.000.000 (€85.430.000) για λόγους (βασικά τεχνικούς) που επεξηγούνται στην ίδια επιστολή. Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, το Τμήμα επισήμανε επίσης ότι οι εν λόγω «φορολογίες» δεν αντιπροσωπεύουν πραγματικές οφειλές, αλλά αποτελούν υπολογισμούς για καθαρά εσωτερικούς τεχνικούς λόγους, και ότι ουδέποτε κοινοποιήθηκαν στους ενδιαφερόμενους.

Επισημαίνουμε ωστόσο ότι τα όσα αναφέρονται πιο πάνω βρίσκονται σε διάσταση με τις ενέργειες/αναφορές του Τμήματος διαχρονικά όπως αναφέρεται ακολούθως:

- (i) Από το 2003 τα εν λόγω ποσά αναφέρονταν από το Τμήμα ως «καθυστερημένα έσοδα» και ως τέτοια αποστέλλονταν επίσημα στο Γενικό Λογιστήριο σύμφωνα με τη Δημοσιονομική Οδηγία αρ. 42, προκειμένου να περιληφθούν στα καθυστερημένα έσοδα του Κράτους καθώς επίσης και στην Υπηρεσία μας.
- (ii) Τις δηλώσεις του Διευθυντή κατά τις συνεδρίες της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων, Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών της Βουλής, όπως αναφέρονται πιο πάνω.
- (iii) Σημειώνεται ότι στην επί σειρά ετών αλληλογραφία της Υπηρεσίας μας με το Τμήμα και το Υπουργείο Οικονομικών ουδέποτε έγινε οποιαδήποτε επισήμανση/αναφορά ότι τα εν λόγω ποσά δεν αποτελούσαν ανείσπρακτες φορολογίες και κατ'επέκταση ούτε και καθυστερημένα έσοδα. Σχετική αναφορά του Διευθυντή του ΤΕΠ για συμπερίληψη στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2003, όπως μας στάληκε μέσω του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ότι «τα ποσά είναι κατ' εκτίμηση του ΤΕΠ.....», ουδόλως μπορεί να ερμηνευθεί ότι χρησιμοποιήθηκε «εικονική αξία περιουσίας £50.000.000» (€85.430.000) για μερικά Εκκλησιαστικά Ιδρύματα· τουναντίον η φράση «κατ' εκτίμηση του ΤΕΠ» συνάδει με τις σχετικές διατάξεις της νομοθεσίας σύμφωνα με τις οποίες ο Διευθυντής προβαίνει σε εκτίμηση και επιβάλλει φορολογία στις περιπτώσεις όπου φορολογούμενος δεν υποβάλλει δηλώσεις της ακίνητης ιδιοκτησίας του.

Ο Διευθυντής του Τμήματος στην επιστολή του ημερ. 16.9.2010 μας ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι το Τμήμα αδυνατεί να υπολογίσει τη συνολική αξία της περιουσίας των Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων λόγω της μη ύπαρξης ολοκληρωμένης μηχανογραφημένης πληροφόρησης.

Στις περιπτώσεις όπου τέτοια πληροφόρηση δεν υπάρχει στο Τμήμα, η λήψη πληροφοριών σχετικά με την εκκλησιαστική περιουσία από άλλες πηγές, και η εκτίμηση της αξίας της, όπως προνοείται στο άρθρο 13(2) του περί Φορολογίας Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμου σύμφωνα με το οποίο «ο Διευθυντής δύναται, καθ' οιονδήποτε χρόνον, να προβή εις εκτίμησης της αξίας της ακινήτου ιδιοκτησίας του προσώπου τούτου και να κοινοποιήση την απόφασίν του δια σχετικής ειδοποιήσεως προς το ενδιαφερόμενον πρόσωπον» είναι ευθύνη του Διευθυντή του Τμήματος η οποία πηγάζει από τη νομοθεσία, την οποία ο Διευθυντής έχει υποχρέωση να εφαρμόζει.

Κατά τη συζήτηση του θέματος των καθυστερημένων οφειλών των Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών της Βουλής, το 2010 ο τότε Υπουργός Οικονομικών δεσμεύτηκε ότι το Υπουργείο θα προχωρήσει σε διαπραγματεύσεις/συζητήσεις με την Εκκλησία της Κύπρου με σκοπό την εξεύρεση μιας κοινά αποδεκτής

λύσης. Σε συνεδρία της πιο πάνω Επιτροπής ημερ. 20.9.2011 ο Υπουργός Οικονομικών ανέφερε ότι έχει δώσει σχετικές οδηγίες στο Διευθυντή του ΤΕΠ για χειρισμό του θέματος.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μας ανέφερε ότι μετά από οδηγίες του Υπουργού Οικονομικών το ΤΕΠ πραγματοποίησε σειρά επαφών με την Εκκλησία για διαμόρφωση ενός πλαισίου συμφωνίας.

Ποινική ευθύνη αναφορικά με παράλειψη καταβολής του φόρου εταιρειών. Παρατηρήθηκε ότι το μεγαλύτερο ποσό καθυστερήσεων φόρου εισοδήματος οφείλεται από εταιρείες και οι καθυστερήσεις αυτές χρόνο με χρόνο αυξάνονται χωρίς το Τμήμα να είναι σε θέση να λάβει δραστικά μέτρα για είσπραξή τους, κυρίως όταν οι εταιρείες αυτές δεν διαθέτουν ακίνητη περιουσία. Η σοβαρότητα και η έκταση του προβλήματος εντοπίστηκε και από το Τμήμα το οποίο ετοίμασε τροποποιητικό νομοσχέδιο το οποίο ψηφίστηκε σε Νόμο (Ν214(Ι)/04), με ισχύ από 1.1.2005. Βάσει του πιο πάνω Νόμου ποινικοποιείται αφενός η μη καταβολή των φόρων, γεγονός που επισύρει χρηματική ποινή, και αφετέρου η παράλειψη των Διευθυντών για καταβολή των οφειλόμενων φόρων εταιρείας συνιστά ποινικό αδίκημα με προϋπόθεση την απόδειξη δόλιας παράλειψης ή καθυστέρησης στην καταβολή των οφειλόμενων ποσών. Λαμβάνοντας υπόψη τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει το Τμήμα στην απόδειξη δόλου εκ μέρους των αξιωματούχων των εταιρειών, αναφορικά με οποιαδήποτε καθυστέρηση ή άρνηση ή παράλειψη στην καταβολή των οφειλόμενων φόρων εταιρειών, εκφράσαμε την άποψη ότι η συγκεκριμένη αναφορά του Νόμου έχει μόνο θεωρητική αξία χωρίς να έχει αποτέλεσμα αφού η απόδειξη δόλου πρακτικά δύσκολα τεκμηριώνεται. Εισηγηθήκαμε όπως το όλο θέμα μελετηθεί ώστε να γίνουν οι δέουσες τροποποιήσεις, έτσι που να διευκολύνεται το Τμήμα στην είσπραξη των καθυστερημένων φόρων.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι η εισήγηση μας βρίσκει σύμφωνους τόσο το Υπουργείο του, όσο και το ΤΕΠ και θα καταβληθούν εκ νέου προσπάθειες ώστε να γίνουν οι δέουσες τροποποιήσεις. Ωστόσο, παρόλο που σε σχετικό τροποποιητικό νομοσχέδιο που δημοσιεύτηκε στις 13.8.2010 και αποστάληκε στη Βουλή για ψήφιση είχε απαλειφθεί η προϋπόθεση για απόδειξη δόλου, εν τούτοις το νομοσχέδιο ψηφίστηκε σε Νόμο (Ν136(Ι)/2010), χωρίς τη διαγραφή της προϋπόθεσης.

Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών. Από έλεγχο που διενεργήθηκε στον Κλάδο Ακίνητης Ιδιοκτησίας και Κεφαλαιουχικών Κερδών του Τμήματος, αναφορικά με τα έντυπα μεταβίβασης/μεταβολής ακίνητης περιουσίας Ν313, διαπιστώθηκε ότι σε αρκετές περιπτώσεις οι τιμές πώλησης δηλώνονται μειωμένες από τους συμβαλλόμενους, προφανώς για αποφυγή καταβολής αυξημένων φόρων (κεφαλαιουχικών κερδών ή εισοδήματος) ή και μεταβιβαστικών τελών.

Σύμφωνα με το άρθρο 9(1) του περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμου, ο Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, για να αμφισβητήσει τα ποσά πώλησης που δηλώνονται για σκοπούς προσδιορισμού των κεφαλαιουχικών κερδών, πρέπει να αποδείξει ότι η δήλωση του φορολογούμενου ήταν ψευδής.

Εάν οι εκτιμήσεις του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (ΤΚΧ) για την αξία των ακινήτων που πωλούνται, οι οποίες χρησιμοποιούνται ως βάση για σκοπούς υπολογισμού των μεταβιβαστικών τελών, υιοθετούνταν για σκοπούς υπολογισμού του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών, τότε για την περίοδο 2000-2010, θα προέκυπταν επιπρόσθετα έσοδα σύμφωνα πάντοτε με το Τμήμα, ύψους €383,41 εκ. ή περίπου €34,86εκ. κατά μέσο όρο το χρόνο, γεγονός ενδεικτικό και για τις μελλοντικές απώλειες.

Εισηγηθήκαμε όπως γίνει τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας, έτσι που να παρέχεται η δυνατότητα στον Διευθυντή του ΤΕΠ να χρησιμοποιεί την εκτίμηση του ΤΚΧ, εκεί που η δηλωθείσα αξία της ιδιοκτησίας είναι χαμηλότερη, ώστε οι φορολογούμενοι να μην έχουν τη δυνατότητα αποφυγής καταβολής φόρου, δηλώνοντας ποσά χαμηλότερα από εκείνα που εκτιμά το ΤΚΧ.

Εισηγηθήκαμε, επίσης, όπως σε περιπτώσεις πώλησης ακινήτου με σημαντική αξία και όπου η εκτίμηση του Κτηματολογίου είναι κατά πολύ ψηλότερη από τη δηλωθείσα αξία, το Τμήμα να προβαίνει σε έρευνα κατά πόσο αιτιολογείται η διαφορά, καθώς και σε φορολογική διερεύνηση των συμβαλλομένων.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, το Υπουργείο εξετάζει προσχέδιο νομοσχεδίου που ετοίμασε το ΤΕΠ σε συνεργασία με τις άλλες εμπλεκόμενες υπηρεσίες.

Μέρος Β

Εξυπηρέτηση του πολίτη. Κατά το 2004 το Τμήμα έθεσε σε λειτουργία το λογισμικό σύστημα TAXISnet που παρέχει τη δυνατότητα στους πολίτες να υποβάλλουν τη δήλωση εισοδήματος τους μέσω του Διαδικτύου. Μέσω του συστήματος TAXISnet, ο φορολογούμενος πολίτης έχει τη δυνατότητα να παίρνει πληροφορίες για όλα τα στάδια εκκαθάρισης της δήλωσης μέχρι και το τελικό αποτέλεσμα που είναι η επιβεβαίωση φορολογίας για το τελευταίο φορολογικό έτος.

Κατά το 2005 η υπηρεσία ηλεκτρονικής υποβολής δήλωσης εισοδήματος επεκτάθηκε και στα νομικά πρόσωπα. Ταυτόχρονα το 2005 δόθηκε και η δυνατότητα μαζικής ηλεκτρονικής υποβολής δηλώσεων εισοδήματος με XML Αρχεία. Σημειώνεται ότι μέχρι τις 7.7.2011, από τις 317.513 δηλώσεις φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων που στάλθηκαν παγκύπρια κατά το 2011, και αφορούν το φορολογικό έτος 2010, υποβλήθηκαν στο Τμήμα μέσω του συστήματος TAXISnet μόνο οι 8.452 (ποσοστό 2,66%).

Επίσης κατά το 2005 τέθηκε σε λειτουργία η ιστοσελίδα του Τμήματος μέσω της οποίας ο πολίτης μπορεί να παίρνει χρήσιμες πληροφορίες για φορολογικά θέματα και ταυτόχρονα έχει τη δυνατότητα εκτύπωσης των διαφόρων φορολογικών εντύπων.

Σε προηγούμενη επιστολή μας παρατηρήσαμε ότι η χρήση της εν λόγω υπηρεσίας από το κοινό δεν ήταν ικανοποιητική και ζητήσαμε όπως διερευνηθούν οι λόγοι.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα αφού έλαβε υπόψη τις παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας, μελετά συγκεκριμένους τρόπους αποτελεσματικότερης αξιοποίησης της υπηρεσίας TAXISnet. Με τις νέες διατάξεις του Περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμου Ν.4/78, όπως τροποποιήθηκε με το Νόμο Ν136(Ι)/2010, συγκεκριμένες ομάδες φορολογούμενων πρέπει να υποβάλλουν τη φορολογική τους δήλωση με ηλεκτρονικά ή άλλα μέσα, οπότε η χρήση της υπηρεσίας TAXISnet από το κοινό αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά.

3.14.3 ΤΜΗΜΑ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ

Μέρος Α

Έσοδα. Τα έσοδα κατά το 2010 ανήλθαν σε €642,08 εκ., σε σύγκριση με €621,23 εκ. το 2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €20,85 εκ. ή 3,4%. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στην αύξηση του φόρου κατανάλωσης στα πετρελαιοειδή (€263,4 εκ.) και στο γεγονός ότι δεν παραχωρήθηκε μείωση στο φόρο κατανάλωσης του πετρελαίου θέρμανσης κατά τους χειμερινούς μήνες του 2010.

Καθυστερημένα έσοδα. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα, το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2010 ήταν €7.838.645, σε σύγκριση με €11.001.083 το 2009. Ποσό €978.668 αφορά σε οφειλές που προέκυψαν από βεβαιώσεις τελωνειακής οφειλής του 2010 και το υπόλοιπο ποσό ύψους €6.859.977 αφορά σε οφειλές προηγούμενων ετών.

Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενή μας Έκθεση, ποσό πέραν του €1,0 εκ. αφορά σε διάφορες υποθέσεις της περιόδου 1979-2010 για τις οποίες υπάρχει δικαστική απόφαση για είσπραξη των οφειλών από το Τμήμα, αλλά παραμένουν ανείσπρακτες.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών τα καθυστερημένα έσοδα του 2010 αφορούν εκ των υστέρων τελωνειακές οφειλές που δημιουργήθηκαν τόσο το 2010 όσο και σε προηγούμενα έτη και είτε βρίσκονται σε δικαστική διαδικασία, είτε η εξόφληση τους γίνεται με δόσεις.

Υπερωριακή απασχόληση.

(α) Το ύψος της υπερωριακής αποζημίωσης ανήλθε κατά το 2010 σε €4.941.170, σε σύγκριση με €4.753.914 το 2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €187.256 ή ποσοστό 3,94%. Το σύνολο των ωρών υπερωριακής απασχόλησης ήταν 246.629, από τις οποίες οι 90.772 ώρες ήταν χρεώσιμες, σε σύγκριση με 216.613 και 80.279 ώρες το 2009, αντίστοιχα. Τα έσοδα από τις χρεώσιμες ώρες ήταν €1.909.407 και το αντίστοιχο κόστος €2.021.226. Η μη χρεώσιμη υπερωριακή εργασία, αφορά κυρίως σε εργασία στα αεροδρόμια και στα σημεία ελέγχου των οδοφραγμάτων. Το κόστος των μη χρεώσιμων ωρών το 2010 ήταν €2.919.944, σε σύγκριση με €2.723.935 το 2009.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών η αύξηση του ποσού της υπερωριακής δαπάνης το 2010 σε σύγκριση με το 2009 αφορά και την εργασία για κάλυψη των πρόσθετων αναγκών ελέγχου που προέκυψαν από τη λειτουργία του σημείου διέλευσης Καραβοστασίου-Κ. Πύργου εντός του 2010.

Στα πλαίσια προσπάθειας του Τμήματος για αυστηρή περισυλλογή και έλεγχο των υπερωριών, από τον Ιούλη του 2011 έχουν αποφασιστεί και έχουν ληφθεί σειρά δραστικών μέτρων που καλύπτουν όλους τους τομείς των δραστηριοτήτων του Τμήματος λαμβάνοντας υπόψη τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας του τελωνειακού καθώς και του προληπτικού ελέγχου.

(β) Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, πολλοί υπάλληλοι του Τμήματος εργάζονται πέραν των 48 ωρών την εβδομάδα, περιλαμβανομένων των υπερωριών, που είναι το ανώτατο όριο εργάσιμων ωρών που προβλέπεται στον περί Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας Νόμο του 2002.

Το Τμήμα ζήτησε από τη Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εξαίρεση από τις πρόνοιες του Νόμου και η Επιτροπή συμφώνησε όπως δοθεί εξαίρεση για το προσωπικό το οποίο ασχολείται με θέματα διερεύνησης, πρόληψης και καταστολής τελωνειακών αδικημάτων. Το Τμήμα ετοίμασε προσχέδιο τροποποιητικού νομοσχεδίου, το οποίο απέστειλε στη Νομική Υπηρεσία για επεξεργασία στις 28.4.2004. Μέχρι σήμερα δεν έχουν ολοκληρωθεί οι διαβουλεύσεις με τα αρμόδια Τμήματα και με τη συνδικαλιστική πλευρά για προώθηση του νομοσχεδίου και τελική διευθέτηση του θέματος.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών το θέμα τυγχάνει χειρισμού από τα αρμόδια Τμήματα με τη συνδικαλιστική πλευρά και αναμένονται εξελίξεις για τη διευθέτησή του.

Προσωρινές Εισαγωγές. Παρατηρήθηκε ότι μεγάλος αριθμός αυτοκινήτων για τα οποία παραχωρήθηκε άδεια προσωρινής εισαγωγής, και των οποίων η περίοδος παραμονής έχει λήξει δεν έχουν τύχει τελωνειακής διευθέτησης. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, στις 31.12.2010 εκκρεμούσε η τελωνειακή διευθέτηση για 1.835 αυτοκίνητα.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών το θέμα αποτέλεσε αντικείμενο μελέτης από το Τμήμα και έχουν ληφθεί μέτρα με σκοπό την εντατικοποίηση των προσπαθειών για εντοπισμό και κατάσχεση των εν λόγω οχημάτων. Στα πλαίσια αυτά δόθηκαν οδηγίες για διενέργεια ελέγχων στους δρόμους (road blocks) σε συνεργασία με την Αστυνομία.

Επιτόπιοι Έλεγχοι Αποθηκών Τελωνειακής Αποταμίευσης. Κατά τους επιτόπιους ελέγχους που γίνονται από το Τμήμα σε Αποθήκες Τελωνειακής Αποταμίευσης παρατηρούνται διάφορες παρανομίες, ειδικά όσον αφορά σε αυτοκίνητα (παράνομη χρήση, επέμβαση στο χιλιόμετρο, μετακίνηση των αυτοκινήτων σε άλλους χώρους κ.λπ.) για τις οποίες επιβάλλονται συμβιβαστικά ποσά. Τα ποσά αυτά είναι, κατά την γνώμη μας, πολύ μικρά και δεν λειτουργούν αποτρεπτικά. Θα πρέπει να επιβάλλονται πιο αυστηρές ποινές, ενδεχομένως και κατάσχεση των αυτοκινήτων που χρησιμοποιούνται παράνομα, ώστε να υπάρχει συμμόρφωση με τη νομοθεσία. Σε μια περίπτωση επιτόπιου ελέγχου σε Αποθήκη Αποταμίευσης εντοπίστηκε αυτοκίνητο του οποίου ο χιλιόμετρος μειώθηκε κατά 83.513 χιλιόμετρα. Για την παρανομία αυτή δεν επιβλήθηκε οποιοδήποτε συμβιβαστικό ποσό με το δικαιολογητικό ότι για το ίδιο αυτοκίνητο είχε επιβληθεί πρόστιμο το 2005.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών η κάθε υπόθεση τυγχάνει χειρισμού μετά από αξιολόγηση των ιδιαιζόντων περιστατικών της στα πλαίσια της ισχύουσας τελωνειακής νομοθεσίας. Επίσης έχει αναθεωρηθεί η σχετική εγκύκλιος του Τμήματος για εξώδικο συμβιβασμό αδικημάτων αντί ποινικής δίωξης σε τοπικό επίπεδο.

Κλάδος μετελέγχου. Στα πλαίσια διαχείρισης κινδύνου σχετικά με τις εισαγωγές διαφόρων εμπορευμάτων, επιλέγονται από τον κλάδο μετελέγχου συγκεκριμένες εταιρείες για εκ των υστέρων έλεγχο από τα Επαρχιακά Γραφεία. Στόχος είναι η άμεση πραγματοποίηση του ελέγχου για διαπίστωση της ορθότητας των δηλώσεων που έγιναν τόσο στην ταξινόμηση όσο και στην προέλευση και αξία των εμπορευμάτων. Παρατηρήθηκε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις δεν έγινε ο προγραμματισθείς έλεγχος, γεγονός που αποδυναμώνει εν γένει τον εσωτερικό έλεγχο. Ο έλεγχος των συνοδευτικών εγγράφων των εισαγωγών από τον κλάδο μετελέγχου είναι σημαντικός και αποφέρει έσοδα για το Τμήμα.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών η μη πραγματοποίηση προγραμματισθέντος ελέγχου μπορεί να συμβεί σε περιπτώσεις επαναξιολόγησης της σοβαρότητας και επικινδυνότητας υποθέσεων και ο έλεγχος μπορεί να παραταθεί αλλά όχι να ακυρωθεί.

Ελεύθερη Ζώνη Εμπορίου Λάρνακας. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες μας Εκθέσεις, πολλές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην Ελεύθερη Ζώνη διεξάγουν εμπόριο στην κυπριακή αγορά και λειτουργούν ως Αποθήκες Αποταμίευσης, κατά παράβαση της άδειας λειτουργίας τους, χωρίς να λαμβάνονται μέτρα από το Τμήμα. Λόγω του ότι βρίσκονται στην Ελεύθερη Ζώνη, δεν επιβαρύνονται με τέλη άδειας λειτουργίας (ετήσια τέλη και τέλη έγκρισης άδειας λειτουργίας) τα οποία καταβάλλονται από τις Αποθήκες Αποταμίευσης. Επίσης, τα δικαιώματα μίσθωσης της γης στην Ελεύθερη Ζώνη είναι πολύ χαμηλά (δωρεάν τα πρώτα 5 χρόνια της μίσθωσης). Επομένως οι εταιρείες αυτές έχουν συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι των Αποθηκών Αποταμίευσης που δραστηριοποιούνται εκτός της Ελεύθερης Ζώνης.

Οι σκοποί ίδρυσης της Ελεύθερης Ζώνης, σύμφωνα με τη νομοθεσία, είναι η προσέλκυση ξένων επενδύσεων σε τομείς προηγμένης τεχνολογίας (εισαγωγή τεχνολογίας), η δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης σε τομείς που παρατηρείται ανεργία, η εξαγωγή βιομηχανικών προϊόντων και η εισαγωγή ξένου συναλλάγματος. Οι πιο πάνω εταιρείες κρίνεται ότι δεν πληρούν τα κριτήρια αυτά. Επίσης, σύμφωνα με τον Τελωνειακό Κώδικα, οι δραστηριότητες μέσα στην Ελεύθερη Ζώνη περιορίζονται στην εισαγωγή μη κοινοτικών εμπορευμάτων ή κοινοτικών εμπορευμάτων που συνδέονται, κατά κανόνα, με την εξαγωγή. Διάφορες εταιρείες στην Ελεύθερη Ζώνη διεξάγουν δραστηριότητες που δεν συνάδουν με τον Τελωνειακό Κώδικα.

Όπως μας έχει πληροφορήσει ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών το Τμήμα λαμβάνοντας υπόψη τα διάφορα προβλήματα που παρουσιάστηκαν από τη λειτουργία της Ελεύθερης Ζώνης καθώς και την προωθούμενη από την κοινοτική νομοθεσία κατάργησή της, προώθησε μέσω του διοικητικού φορέα (Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας) την κατάργηση της Ζώνης.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφαση του ημερομηνίας 9.6.2011 ενέκρινε την κατάργηση της Ελεύθερης Ζώνης και μετατροπή της σε βιομηχανική και εμπορική περιοχή.

Υπόθεση δόλιας αποφυγής καταβολής φόρων κατανάλωσης. Από έρευνα που διεξήχθη από το Τμήμα μετά από σχετικές πληροφορίες, διαπιστώθηκε παράνομη κατοχή, μεταφορά, αποθήκευση και χρήση αφορολόγητων ποσοτήτων πετρελαίου και δόλια αποφυγή καταβολής των δασμών και των φόρων από εταιρεία διαχειρίστρια ναυπηγείου. Όπως διαπιστώθηκε, το πετρέλαιο αφαιρείτο από πλοία που τύγχαναν επιδιόρθωσης στο ναυπηγείο. Για τις πιο πάνω παράνομες ενέργειες το Τμήμα ετοίμασε Εκ Των Υστέρων Βεβαίωση Τελωνειακής Οφειλής για το ποσό των €31.305 το οποίο έχει εισπραχθεί. Εισηγήθηκα όπως ληφθούν μέτρα για εφαρμογή συστήματος ελέγχου για πρόληψη παρόμοιων περιστατικών στο μέλλον. Επίσης το πρόστιμο που επιβάλλεται σε τέτοιες περιπτώσεις θα πρέπει να είναι τέτοιο που να αποτρέπει παρόμοιες μελλοντικές παραβάσεις.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών έχουν δοθεί οδηγίες για προσωρινή εκφόρτωση των ναυτιλιακών καυσίμων που βρίσκονται στις δεξαμενές των υπό επισκευή πλοίων, υπό όρους και προϋποθέσεις που έχουν καθοριστεί από το Διευθυντή του Τμήματος. Για σκοπούς ελέγχου σε τέτοιες περιπτώσεις έχουν εκδοθεί σχετικοί Κανονισμοί.

Εισαγωγή μεταχειρισμένων αυτοκινήτων. Σύμφωνα με τον περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμο, εισαγόμενα μεταχειρισμένα οχήματα τα οποία κατά την εισαγωγή τους είναι ηλικίας κάτω των έξι μηνών ή έχουν διανύσει κάτω των 6.000 χιλιομέτρων, υπόκεινται σε φορολογία για σκοπούς επιβολής Φ.Π.Α. ως να ήταν καινούργια.

Παρατηρήθηκε ότι, σε διάφορες περιπτώσεις, εισάγονται τέτοια οχήματα και φορολογούνται λανθασμένα ως μεταχειρισμένα, σύμφωνα με τη δήλωση του εισαγωγέα. Σε κάποιες περιπτώσεις το λάθος εντοπίζεται από τον δειγματοληπτικό έλεγχο του Κλάδου Μετελέγχου και επιβάλλεται Εκ Των Υστέρων Βεβαίωση Άλλης Τελωνειακής Οφειλής για την είσπραξη της οποίας, όμως, σε κάποιες περιπτώσεις αντιμετωπίζονται σοβαρές δυσκολίες (π.χ. τα αυτοκίνητα ή ο εισαγωγέας βρίσκονται στις κατεχόμενες περιοχές).

Εισηγήθηκα όπως, για αποφυγή τέτοιων περιπτώσεων, γίνουν τροποποιήσεις στο μηχανογραφικό πρόγραμμα «Θησέας», ώστε κατά την εκτελώνιση να είναι απαραίτητη η εισαγωγή της ημερομηνίας πρώτης εγγραφής του σχήματος και η ένδειξη του χιλιομετρητή στο ανάλογο πεδίο, διαφορετικά να μην προχωρεί η εκτελώνιση του οχήματος.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τις σχετικές παραμέτρους ανάλυσης κινδύνου, ο έλεγχος των μεταχειρισμένων οχημάτων είναι δειγματοληπτικός και ως εκ τούτου πάντοτε υπάρχει το ενδεχόμενο λανθασμένης δήλωσης η οποία μπορεί να διαπιστωθεί μεταγενέστερα κατά το στάδιο του μετελέγχου.

Υπηρεσία Φόρου Προστιθέμενης Αξίας

Μέρος Α

Εισπράξεις. Οι εισπράξεις φόρου προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.) κατά το 2010 ανήλθαν σε €1.733,7 εκ. σε σύγκριση με €1.747 εκ. το 2009, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €13,3 εκ. ή 0,76%.

Καθυστερημένοι φόροι. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στην Υπηρεσία Φ.Π.Α., στις 31.12.2010 το σύνολο των καθυστερημένων φόρων, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων και τόκων, ήταν €220,9 εκ., σε σύγκριση με €200,2 εκ. το 2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €20,7 εκ. ή 10,3%. Το ποσό αυτό αποτελεί ποσοστό 1,33% των συνολικών εισπράξεων Φ.Π.Α. από την έναρξη εφαρμογής του μέχρι τις 31.12.2010, που ανέρχονται σε €16.575 εκ. Καθυστερημένες οφειλές παρουσιάζουν 17.464 υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα (υ.φ.π.).

Αναφέρεται ότι ποσό €53,8 εκ. αφορά φόρο που δηλώθηκε και δεν καταβλήθηκε και ποσό €45,5 εκ. φόρο που βεβαιώθηκε και δεν καταβλήθηκε, παρόλο που αυτό σύμφωνα με το Νόμο είναι ποινικό αδίκημα. Ποσό €44,2 εκ. οφείλεται από πρόσωπα για τα οποία έχει εκδοθεί διάταγμα παραλαβής/εκκαθάρισης, €79,4 εκ. από πρόσωπα των οποίων η εγγραφή στο μητρώο έχει ακυρωθεί και €15,3 εκ. από πρόσωπα που έχουν προσφύγει στο δικαστήριο. Ποσό €121,6 εκ. (55,1% των οφειλών) αποτελεί επιβαρύνσεις και τόκους ενώ 8.306 υ.φ.π. οφείλουν μόνο επιβαρύνσεις και τόκους που συμποσούνται σε €32,1 εκ.

Όπως προκύπτει, λόγω της φύσης των πιο πάνω οφειλών, ένα μεγάλο ποσοστό των καθυστερήσεων (πέραν του 60%) είναι δύσκολο αν όχι αδύνατο να εισπραχθεί. Καθόσον αφορά στις οφειλές επιβαρύνσεων και τόκων που επιβλήθηκαν πριν την 1.2.2002 βάσει του Νόμου 24(Ι)1990 και οι οποίες ανέρχονταν την 1.2.2002 σε €86,9 εκ., αναφέρεται ότι, σύμφωνα με τον περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικό) Νόμο του 2010 (Ν.68(Ι)/2010), ο Υπουργός Οικονομικών, μετά από πρόταση του Εφόρου και Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, δύναται να αποδεχθεί την πληρωμή του οφειλόμενου φόρου με την αποδοχή ταυτόχρονα μείωσης ή/και διαγραφής οποιουδήποτε ποσού επιβληθείσας πρόσθετης επιβάρυνσης ή τόκου.

Σημειώνεται ότι στο ποσό των καθυστερήσεων δεν περιλαμβάνεται ποσό €6,6 εκ. που προέκυψε από

βεβαιώσεις φόρου σε 202 υ.φ.π. που δεν υπέβαλαν τις φορολογικές τους δηλώσεις καθώς επίσης και ποσό €41,8 εκ. που αφορά πρόστιμο που επιβλήθηκε σε 8.474 υ.φ.π. για τον ίδιο λόγο. Τα ποσά αυτά περιλαμβάνονται στις κατ' εκτίμηση φορολογίες, λόγω του ότι δεν έχουν υποβληθεί οι φορολογικές δηλώσεις, αλλά αποτελούν πραγματική οφειλή.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών τα μέτρα επικεντρώνονται στην είσπραξη του αμέσως απαιτητού ποσού που ανέρχεται σε €82,03 εκ., δηλαδή το ποσό που οφείλεται από πρόσωπα που δεν τελούν υπό εκκαθάριση/πτωχευτική διαδικασία, δεν έχει ακυρωθεί η εγγραφή τους στο Μητρώο Φ.Π.Α. και δεν έχουν προσφύγει στο Δικαστήριο εναντίον αποφάσεων του Εφόρου Φ.Π.Α. Για σκοπούς αύξησης της αποτελεσματικότητας της είσπραξης των οφειλόμενων ποσών με την εφαρμογή της απειλής του μέτρου της κατάσχεσης αγαθών, συνεχίζεται η εφαρμογή του νέου μηχανογραφημένου συστήματος, το οποίο αποσκοπεί στην όσο το δυνατό ταχύτερη όχληση υποκειμένων στο φόρο προσώπων που δεν συμμορφώνονται ως προς τις υποχρεώσεις τους στην καταβολή των οφειλόμενων ποσών φόρου από υποβληθείσες φορολογικές δηλώσεις.

Επιστροφές Φόρου. Οι επιστροφές φόρου το 2010 ανήλθαν σε €150,3 εκ. σε σύγκριση με €170 εκ. το 2009, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €19,7 εκ. ή 11,6%. Κατά το 2010 υποβλήθηκαν 20.430 αιτήσεις από 6.506 υ.φ.π για επιστροφή φόρου. Η Υπηρεσία διεξήγαγε έλεγχο σε 1.327 υ.φ.π και σε 624 περιπτώσεις βεβαιώθηκε φόρος ύψους €5 εκ. Το συνολικό ποσό που παραμένει σε πίστη των υ.φ.π στις 31.12.2010 ήταν €340,7 εκ., σε σύγκριση με €277 εκ. το 2009.

Σχολιάζοντας τα πιο πάνω ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ανέφερε ότι η Υπηρεσία Φ.Π.Α. στα πλαίσια των δυνατοτήτων της, καταβάλλει συνεχείς προσπάθειες για αύξηση των επισκέψεων ελέγχου που περιλαμβάνουν και επισκέψεις που σχετίζονται με τις εξετάσεις αιτήσεων για σκοπούς επιστροφής φόρου.

Μη υποβολή φορολογικών δηλώσεων και κατ' εκτίμηση φορολογίες. Στις περιπτώσεις όπου υ.φ.π δεν υποβάλλουν φορολογικές δηλώσεις, η Υπηρεσία προχωρεί στην επιβολή κατ' εκτίμηση φορολογίας με βάση τα στοιχεία που έχει από προηγούμενες φορολογικές περιόδους, βάσει του άρθρου 49(1) του περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμου. Οι κατ' εκτίμηση φορολογίες διαγράφονται όταν υποβληθούν οι φορολογικές δηλώσεις. Στις 31.12.2010, 8.474 υ.φ.π παρουσίαζαν οφειλές από κατ' εκτίμηση φορολογίες. Από τα πρόσωπα αυτά 1.142 πρόσωπα δεν υπέβαλαν καμία φορολογική δήλωση. Επανέλαβα την άποψη ότι οι περιπτώσεις αυτές θα πρέπει να διερευνηθούν και να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα για τακτοποίηση των οφειλών. Για τον εντοπισμό των οφειλετών μπορούν να ζητηθούν, βάσει του Νόμου, πληροφορίες και στοιχεία από άλλα Κυβερνητικά Τμήματα.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου ο εντοπισμός των αφανών επιτηδευματιών αποτελεί συνεχή δραστηριότητα κάθε Επαρχιακού Γραφείου στο μέτρο των δυνατοτήτων τους. Επίσης καταβάλλεται προσπάθεια για αξιοποίηση των στοιχείων που τηρούνται από άλλα Τμήματα/Υπηρεσίες.

Εισπρακτικά μέτρα.

(α) Κατάσχεση αγαθών. Κατά το 2010 τέθηκαν υπό απειλή κατάσχεσης 1.562 υ.φ.π., (σε σύγκριση με 2.370 υ.φ.π το 2009) και ως αποτέλεσμα, εισπράχθηκε ποσό €15,1 εκ. σε σύγκριση με €16,6 εκ. το 2009.

(β) Ποινικές διώξεις. Κατά το 2010 διεκπεραιώθηκαν 835 ποινικές διώξεις από τις οποίες εισπράχθηκε ποσό €8,6 εκ. (2009 €5,3 εκ.). Στις 31.12.2010 εκκρεμούσαν 1.089 διώξεις ενώπιον του δικαστηρίου.

(γ) Πολιτικές αγωγές. Κατά τη διάρκεια του 2010 διεκπεραιώθηκαν 11 αγωγές και εισπράχθηκε συνολικό ποσό €146.300. Άλλες 8 αγωγές αποσύρθηκαν για διάφορους λόγους. Στις 31.12.2010 βρίσκονταν σε εξέλιξη 365 υποθέσεις από τις οποίες 225 υποθέσεις καταχωρίστηκαν το 2010 και 140 εκκρεμούν από προηγούμενα χρόνια. Όπως έχει διαφανεί διαχρονικά, οι πολιτικές αγωγές είναι πολύ χρονοβόρες και τα οφέλη για το κράτος είναι περιορισμένα. Οι αποφάσεις του Δικαστηρίου πολλές φορές δεν μπορούν να εκτελεστούν για διάφορους λόγους.

Εξέφρασα την άποψη ότι θα πρέπει να επικεντρωθούν οι προσπάθειες στις κατασχέσεις αγαθών και τις

ποινικές διώξεις, όπου είναι εφικτό από τις οποίες προκύπτουν πολύ περισσότερες εισπράξεις καθυστερημένων οφειλών.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών για σκοπούς αύξησης της αποτελεσματικότητας της εισπράξης των οφειλόμενων ποσών με την εφαρμογή του μέτρου της απειλής κατάσχεσης αγαθών, συνεχίζεται η εφαρμογή του μηχανογραφημένου συστήματος το οποίο αποσκοπεί στην όσο το δυνατό ταχύτερη όχληση υποκειμένων στον φόρο προσώπων που δεν συμμορφώνονται ως προς τις υποχρεώσεις τους. Όσον αφορά στις πολιτικές αγωγές θα γίνεται αξιολόγηση λαμβάνοντας υπόψη κατά πόσο οι εταιρείες υφίστανται, δε βρίσκονται εν ενεργεία ή είναι υπό διάλυση.

Επισκέψεις ελέγχου.

(α) Η Υπηρεσία κατά το 2010 πραγματοποίησε 1.338 επισκέψεις ελέγχου σε υ.φ.π κατά τις οποίες βεβαιώθηκε φόρος ύψους €14,3 εκ. (2009 3.886 επισκέψεις ελέγχου και βεβαίωση φόρου €12,3 εκ.). Όλες οι επισκέψεις ελέγχου από την Υπηρεσία από το 1992 μέχρι το 2010 κάλυψαν περίπου το 10% των υ.φ.π. Στην πλειοψηφία των επισκέψεων ελέγχου (63%) προέκυψε βεβαίωση φόρου.

Εξέφρασα την άποψη ότι θα πρέπει να γίνουν προσπάθειες για αύξηση των επισκέψεων ελέγχου επειδή, εκτός από το άμεσο όφελος από τη βεβαίωση φόρου, προκύπτει σημαντικό έμμεσο όφελος από την αναβάθμιση της συμμόρφωσης που επιτυγχάνεται με την επαφή που γίνεται με τα υ.φ.π. και την ενίσχυση του ελέγχου από την Υπηρεσία.

(β) Στις επισκέψεις ελέγχου του 2010 περιλήφθηκαν 89 εταιρείες ανάπτυξης γης. Τρεις επισκέψεις αφορούσαν διερεύνηση απάτης και στη μια περίπτωση προέκυψε βεβαίωση φόρου ύψους €3,63 εκ. Από τις υπόλοιπες επισκέψεις ελέγχου προέκυψε βεβαίωση φόρου σε 46 περιπτώσεις, συνολικού ποσού €3,64 εκ., και δεν προέκυψε βεβαίωση φόρου σε 40 περιπτώσεις. Ορισμένες εταιρείες έχουν καταχωρίσει προσφυγή στο Δικαστήριο αμφισβητώντας την αρμοδιότητα της Υπηρεσίας Φ.Π.Α. να αποφανθεί κατά πόσο οι σχετικές αιτήσεις για έκδοση πολεοδομικής άδειας ήταν δεόντως συμπληρωμένες προβάλλοντας τη θέση ότι αρμοδιότητα επί του θέματος έχει το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως.

Στις προσφυγές που κατάθεσε μια εταιρεία ανάπτυξης γης το 2008, το Δικαστήριο, στις 20.5.2011 και 9.6.2011, ακύρωσε τις προσβαλλόμενες αποφάσεις αφού έκρινε ότι δεν διεξήχθη η δέουσα υπό τις περιστάσεις έρευνα πριν την λήψη των προσβαλλόμενων αποφάσεων. Η Νομική Υπηρεσία αποφάσισε ότι δεν θα πρέπει να καταχωρίσει έφεση αλλά ο Έφορος Φ.Π.Α. θα πρέπει να αποταθεί στον Διευθυντή Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως για να ζητήσει τις απόψεις του ως προς την έκταση και τη σημασία των τροποποιήσεων στην τελικώς πραγματοποιηθείσα ανάπτυξη ώστε να μπορεί να κρίνει κατά πόσο αυτή ήταν ριζικώς διαφοροποιημένη από την αρχική επιδιωχθείσα ανάπτυξη. Ο Διευθυντής του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, σε επιστολή του ημερ. 14.9.2011, ανέφερε ότι σε συγκεκριμένη περίπτωση, από πολεοδομική άποψη η αλλαγή του αριθμού των διαμερισμάτων σε 50, με την έγκριση τροποποιημένων σχεδίων, δεν έχει διαφοροποιήσει ριζικά την αρχική αίτηση με την οποία χορηγήθηκε πολεοδομική άδεια για 29 διαμερίσματα.

Επίσης στην προσφυγή που κατέθεσε άλλη εταιρεία, το Δικαστήριο, στις 26.10.2010, ακύρωσε την προσβαλλόμενη απόφαση διότι θεώρησε ότι η Υπηρεσία Φ.Π.Α. ενήργησε υπό καθεστώς πλάνης περί τον Νόμο και ότι η συμπεριφορά που υπέδειξε συνιστά κατάχρηση εξουσίας γιατί, με την μη εφαρμογή του Νόμου, δεν εξυπηρετήθηκε ο πραγματικός σκοπός που τάσσει η σχετική φορολογία και που ήταν η φορολογική επιβάρυνση της αγοράς πρώτης κατοικίας μόνο για τις περιπτώσεις που η σχετική πολεοδομική άδεια εκδόθηκε μετά την 1.5.2004. Εναντίον της απόφασης αυτής καταχωρίστηκε έφεση την 1.12.2010.

Οφειλές ποδοσφαιρικών σωματείων. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 30.12.1998 την παραχώρηση κατά χάρη χορηγίας προς τα ποδοσφαιρικά σωματεία για κάλυψη των συσσωρευμένων οφειλών τους μέχρι 31.12.1998 προς την Υπηρεσία Φ.Π.Α., το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, υπό την προϋπόθεση ότι θα

ανταποκρίνονταν έγκαιρα στις μελλοντικές φορολογικές τους υποχρεώσεις. Τα πλείστα σωματεία δεν ανταποκρίθηκαν στις υποχρεώσεις τους. Οι ανείσπρακτες οφειλές μαζί με τους συσσωρευμένους τόκους των οφειλών τους μέχρι 31.12.1998 ανέρχονταν στις 10.7.2011, σύμφωνα με στοιχεία της Υπηρεσίας, σε €2,67 εκ.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με άλλη απόφαση του στις 29.8.2007 ενέκρινε «Σχέδιο Αποπληρωμής Οφειλών Ποδοσφαιρικών Σωματείων προς το Κράτος», το οποίο ετοιμάστηκε από το Υπουργείο Οικονομικών, με σκοπό την αποπληρωμή των οφειλών των σωματείων στη βάση του συμψηφισμού με τις εκάστοτε κρατικές χορηγίες και τη δημιουργία των απαραίτητων προϋποθέσεων μόνιμης και συνεχούς ανταπόκρισης των σωματείων στις φορολογικές τους υποχρεώσεις. Οι υποχρεώσεις προς την Υπηρεσία Φ.Π.Α. για την περίοδο 1.1.1999-21.12.2004 υπολογίστηκαν σε €3,79 εκ., ενώ οι οφειλές για το 2005, 2006 και 2007 θα υπολογίζονταν αργότερα με τη συνεργασία των σωματείων. Η εργασία αυτή δεν έχει ολοκληρωθεί μέχρι σήμερα.

Βασική προϋπόθεση για την παραχώρηση της κρατικής χορηγίας, σύμφωνα με το Σχέδιο, είναι η πλήρης και άμεση ανταπόκριση των σωματείων στις τρέχουσες υποχρεώσεις τους, δηλαδή η έγκαιρη υποβολή των αναγκαίων δηλώσεων και η καταβολή των οφειλών στα πλαίσια που προβλέπουν οι σχετικές νομοθεσίες.

Το Υπουργείο Οικονομικών παραχώρησε τον Ιούλιο του 2008 για σκοπούς Φ.Π.Α. χορηγία ύψους €1.044.354 η οποία κατανεμήθηκε έναντι των οφειλών 12 σωματείων, παρόλο ότι τα περισσότερα από αυτά δεν ανταποκρίθηκαν πλήρως στις υποχρεώσεις τους σύμφωνα με το Σχέδιο.

Σύμφωνα με στοιχεία της Υπηρεσίας Φ.Π.Α., οι οφειλές των σωματείων στις 10.7.2011 ανέρχονταν σε €9,21 εκ. (€2,67 εκ. για την περίοδο μέχρι 31.12.1998 και €6,54 εκ. για την περίοδο 1.1.1999 μέχρι 10.7.2011). Επίσης την ίδια ημερομηνία οφείλονταν από εταιρείες ποδοσφαιρικών σωματείων €0,74 εκ. και από άλλα μη ποδοσφαιρικά αθλητικά σωματεία €1,18 εκ.

Εξέφρασα την άποψη όπως η Υπηρεσία Φ.Π.Α., μαζί με τα άλλα εμπλεκόμενα Τμήματα, διεξάγει διαβουλεύσεις, μέσω της Επιτροπής Παρακολούθησης που έχει συσταθεί βάσει του Σχεδίου με τα σωματεία που δεν έχουν ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις τους, παρά το μεγάλο χρονικό περιθώριο που τους έχει δοθεί, έτσι ώστε να υπάρξει πρόοδος στο όλο θέμα.

Αναφέρεται ότι σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4Α του Δέκατου Παραρτήματος των περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμων του 2000-2011, το αχώγνμο δικαίωμα του Εφόρου για τη διεκδίκηση οποιουδήποτε ποσού το οποίο οφείλεται, παραγράφεται σε έξι χρόνια. Επομένως θα πρέπει να γίνουν έγκαιρα ενέργειες για έγερση αγωγών εναντίον όσων δεν έχουν συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις τους.

Όπως μας πληροφορήσε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών το Σχέδιο Αποπληρωμής Οφειλών Ποδοσφαιρικών Σωματείων προς το Κράτος συνεχίζει να βρίσκεται σε ισχύ. Η Επιτροπή Παρακολούθησης συνεργάζεται στενά με τα εμπλεκόμενα Τμήματα/Υπηρεσίες (Υπηρεσία ΦΠΑ, Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων), όσο και με την Κυπριακή Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία για υλοποίηση του Σχεδίου. Ορισμένα σωματεία δεν έχουν ακόμη ανταποκριθεί πλήρως με τις υποχρεώσεις τους, για αυτό και δεν δόθηκε οποιαδήποτε πρόσθετη χορηγία, αλλά ταυτόχρονα παρουσιάζεται κάποια πρόοδος.

Οφειλές από αλλοδαπή εταιρεία. Παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα σε σχέση με τις οφειλές αλλοδαπής εταιρείας η οποία διεξήγαγε δραστηριότητες παροχής επιχειρηματικών συμβουλών την περίοδο 1994 μέχρι 2003, ύψους €1,7 εκ. περίπου, οι οποίες αφορούσαν βεβαίωση φόρου, επιβαρύνσεις και τόκους για την πιο πάνω περίοδο οι οποίες προέκυψαν από επίσκεψη ελέγχου τον Φεβρουάριο 2006. Τον Ιούνιο 2007 οι Νομικοί Σύμβουλοι της εταιρείας υπέβαλαν πρόταση για καταβολή ποσού €931.893 που αφορά τον βεβαιωθέντα φόρο για πλήρη εξόφληση των οφειλών. Η Υπηρεσία Φ.Π.Α. αποτάθηκε στη Νομική Υπηρεσία στις 26.6.2007 η οποία απάντησε στις 10.12.2007 ότι δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή η πρόταση καθότι η νομοθεσία δεν παρέχει τη δυνατότητα διαγραφής χρηματικών επιβαρύνσεων και τόκων. Το Υπουργείο Οικονομικών υπέβαλε πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο στις 25.2.2009 για ανάληψη από το

κράτος της υποχρέωσης καταβολής του υπόλοιπου οφειλόμενου ποσού για να καταστεί δυνατή η είσπραξη του φόρου. Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την πρόταση στις 4.3.2009. Ακολούθως ειδοποιήθηκαν οι Νομικοί Σύμβουλοι της εταιρείας στις 5.6.2009 ότι η αρχική τους πρόταση έγινε αποδεκτή.

Οι Νομικοί Σύμβουλοι απάντησαν στις 17.12.2009, ότι η εταιρεία απέσυρε την πρόταση της και δεν προτίθεται να καταβάλει τις οφειλές της. Με αυτή την εξέλιξη η διεκδίκηση των οφειλών καθίσταται πολύ δύσκολη έως αδύνατη εφόσον η εταιρεία εδρεύει στο εξωτερικό. Το γεγονός αυτό θα έπρεπε, κατά την άποψη μας, να ληφθεί υπόψη και να διαδραματίσει καταλυτικό ρόλο στο να ληφθούν οι αποφάσεις έγκαιρα για να διασφαλιστούν τα έσοδα του κράτους.

Εναρμόνιση με το Κοινό Σύστημα Φ.Π.Α. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, δεν έχει γίνει εναρμόνιση της νομοθεσίας και εφαρμογή των προνοιών της Οδηγίας 2006/112/EK του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας, με ενδεχόμενο η Δημοκρατία να υποστεί κυρώσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την πιο πάνω Οδηγία, η Κύπρος είχε το δικαίωμα να απαλλάσσει τις παραδόσεις γηπέδων προς οικοδόμηση από την επιβολή Φ.Π.Α. μέχρι τις 31.12.2007.

Σχετικό προσχέδιο νομοσχεδίου υποβλήθηκε για επεξεργασία στις 17.6.2010 στη Νομική Υπηρεσία.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ανέφερε ότι αξιολογούνται οι τρόποι πλήρους εναρμόνισης με τις πρόνοιες της κοινοτικής νομοθεσίας.

Μέρος Β

Φοροδιαφυγή.

(α) Εγγραφή στο μητρώο Φ.Π.Α. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η Υπηρεσία θα πρέπει να εντατικοποιήσει τις ενέργειες για εντοπισμό προσώπων που δεν έχουν εγγραφεί στο μητρώο Φ.Π.Α. Σύμφωνα με τη νομοθεσία, η εγγραφή στο μητρώο Φ.Π.Α. είναι υποχρεωτική όταν ο κύκλος εργασιών υπερβαίνει τις €15.600.

Αναφέρεται για παράδειγμα ότι δικηγόροι οι οποίοι διορίζονται από το Δικαστήριο για την υπεράσπιση άπορων εναγομένων και η αμοιβή τους από το Δικαστήριο το 2010 ξεπέρασε τις €15.600, δεν είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο Φ.Π.Α.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών καταβάλλονται συνεχείς προσπάθειες εγγραφής υ.φ.π. στο Μητρώο Φ.Π.Α. και η Υπηρεσία προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για να διαπιστωθεί κατά πόσο υπάρχει συμμόρφωση με τον Νόμο.

(β) Νομική ευθύνη καταναλωτή. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, για καταπολέμηση της φοροδιαφυγής που προκύπτει από τη μη έκδοση φορολογικού τιμολογίου, η Υπηρεσία, λαμβάνοντας υπόψη και τις εμπειρίες άλλων χωρών, ετοίμασε Κανονισμούς σύμφωνα με τους οποίους οι καταναλωτές θα έχουν την ευθύνη εξασφάλισης φορολογικού τιμολογίου κατά τις συναλλαγές τους. Με βάση τους Κανονισμούς, τα υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα υποχρεούνται να εκδίδουν νόμιμες αποδείξεις για τις λιανικές πωλήσεις και ο καταναλωτής υποχρεούται να απαιτεί νόμιμη απόδειξη. Οι Κανονισμοί κατατέθηκαν στη Βουλή των Αντιπροσώπων το 2007 αφού εγκρίθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο, αλλά στη συνέχεια αποσύρθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών στις 10.10.2007 πριν συζητηθούν στην αρμόδια Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών έχει ετοιμασθεί νέο νομοσχέδιο για την υποχρέωση της έκδοσης νόμιμης απόδειξης και στάλθηκε στην Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο.

Το νέο νομοσχέδιο δεν περιλαμβάνει τη νομική υποχρέωση του καταναλωτή.

3.14.4 ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Αποστολή Τμήματος. Το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (ΤΔΔΠ), μέσα από τη διαμόρφωση και εφαρμογή κρατικών προγραμμάτων και πολιτικών, έχει ως αποστολή, όπως το ίδιο αναφέρει στην ιστοσελίδα του, την ανάπτυξη, ορθολογική διαχείριση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και τον εξορθολογισμό των οργανωτικών δομών και διαδικασιών, σε συνάρτηση με τους διαθέσιμους πόρους και μέσα, με στόχο τη μεγιστοποίηση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τον πολίτη και την καθιέρωση διαφάνειας σε ότι αφορά τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

Ζητήσαμε όπως ενημερωθεί η Υπηρεσία μας κατά πόσο έχουν γίνει πρόσφατες μελέτες από το Τμήμα που να καταδεικνύουν κατά πόσο επιτυγχάνεται η πιο πάνω αποστολή, η οποία έχει καταστεί ακόμα πιο σημαντική υπό συνθήκες οικονομικής κρίσης.

Προσωπικό. Κατά την 31.12.2010 το ΤΔΔΠ απασχολούσε 99 άτομα, εκ των οποίων τα 59 ανήκαν στην κατηγορία του εναλλάξιμου προσωπικού. Επίσης απασχολούνταν στα Κέντρα Εξυπηρέτησης του Πολίτη 94 άτομα (εναλλάξιμο προσωπικό).

Νέο σύστημα αξιολόγησης προσωπικού στην Κυπριακή Δημόσια Υπηρεσία. Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες εκθέσεις μας, το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση αρ. 53.669 ημερ. 16 Μαΐου 2001 αποφάσισε την ανάθεση υπηρεσιών για το σχεδιασμό, εφαρμογή, παρακολούθηση και εποπτεία του συστήματος αξιολόγησης προσωπικού στη δημόσια υπηρεσία, σε ιδιωτικό οίκο με επιτροπή καθοδήγησης. Η κατακύρωση της σχετικής προσφοράς έγινε στις 15.11.2001 και προνοούσε ότι το σύστημα θα ολοκληρωνόταν μέχρι τις 30.11.2002, με σκοπό να τεθεί σε εφαρμογή από την 1.1.2003. Το όλο έργο περιελάμβανε τρεις φάσεις από τις οποίες μόνο η πρώτη ολοκληρώθηκε η οποία αφορούσε στο σχεδιασμό, ανάπτυξη και υποβολή συγκεκριμένου νέου συστήματος αξιολόγησης. Η δεύτερη και τρίτη φάση αφορούσαν στην εκπαίδευση και τη δοκιμαστική εφαρμογή του.

Επισημάνουμε ότι έχουν παρέλθει δέκα και πλέον χρόνια από τη λήψη της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για προώθηση νέου συστήματος αξιολόγησης προσωπικού και μέχρι σήμερα τούτο δεν έγινε κατορθωτό. Σημειώνεται ότι στο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2007-2013 περιλαμβάνεται η ανάπτυξη νέου συστήματος αξιολόγησης στα πλαίσια της προσπάθειας για την αύξηση της αποδοτικότητας του δημόσιου τομέα.

Στην Ετήσια Έκθεση της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας(ΕΔΥ) για το 2010, επισημαίνεται ότι καθίσταται επιτακτική η ανάγκη να προωθηθεί τάχιστα η διαδικασία εισαγωγής του νέου συστήματος αξιολόγησης των δημοσίων υπαλλήλων, με στόχο την εξάλειψη του φαινομένου της ισοπεδωτικής αξιολόγησης, που αποτελεί τροχοπέδη στην αύξηση της παραγωγικότητας λόγω της έλλειψης παροχής κινήτρων για βελτίωση της απόδοσης.

Απόκτηση ιδιοκτησίας από δημόσιο υπάλληλο.

(α) Δήλωση περιουσιακών στοιχείων. Σύμφωνα με το άρθρο 66 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου 1/90, δεν επιτρέπεται σε δημόσιο υπάλληλο να αποκτήσει άμεσα ή έμμεσα οποιαδήποτε κινητή ή ακίνητη ιδιοκτησία, εκμεταλλευόμενος προς τούτο τη θέση του ή να κατέχει τέτοια ιδιοκτησία, όταν το συμφέρον του σ' αυτήν συγκρούεται με τα δημόσια καθήκοντά του.

Επίσης, το εδάφιο (2) του πιο πάνω άρθρου προβλέπει ότι ο δημόσιος υπάλληλος υποχρεούται να υποβάλλει, το Μάρτιο κάθε τρίτου έτους, δήλωση για τυχόν μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων του ιδίου ή της συζύγου και των τέκνων του, τα οποία προστατεύονται και συντηρούνται από αυτόν. Η πρώτη δήλωση θα έπρεπε να υποβληθεί τον Μάρτιο του έτους που ακολουθούσε το έτος έναρξης της ισχύος του Νόμου, δηλαδή τον Μάρτιο 1991. Αν δεν υπάρχουν μεταβολές, υποβάλλεται αρνητική δήλωση. Η αρμόδια αρχή μπορεί, με αιτιολογημένη απόφασή της, να ζητήσει την ενδιάμεση υποβολή δήλωσης, παρέχοντας

εύλογη προθεσμία υποβολής της. Μπορεί επίσης να ζητεί διευκρινίσεις για τα στοιχεία που έχουν υποβληθεί και να ελέγχει την ακρίβεια της δήλωσης του υπαλλήλου. Η διαπίστωση ανακρίβειας στη δήλωση περιουσιακών στοιχείων συνεπάγεται την πειθαρχική δίωξη του υπαλλήλου.

Θεωρούμε τις πιο πάνω διατάξεις σημαντικές, παρατηρούμε ωστόσο ότι μέχρι σήμερα δεν έχουν εκδοθεί οδηγίες, ούτε και έχουν ετοιμαστεί σχετικά έντυπα για εφαρμογή των πιο πάνω διατάξεων του Νόμου.

Όπως πληροφορηθήκαμε από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, το 1994 και το 2004 είχαν κατατεθεί τροποποιητικά νομοσχέδια με σκοπό τη ρύθμιση του θέματος και την ενεργοποίηση των σχετικών διατάξεων του Νόμου, χωρίς να υπάρξει κατάληξη.

Το 2006 κατατέθηκε νομοσχέδιο για κατάργηση του εδαφίου 2 του άρθρου 66, όμως η Βουλή κατέληξε ότι η διάταξη έπρεπε να παραμείνει έστω και ανενεργή.

(β) Διεξαγωγή έρευνας. Το ίδιο άρθρο του Νόμου προβλέπει ότι, αν εγερθεί εύλογη υποψία για δημόσιο υπάλληλο, ως προς την πηγή των οικονομικών του πόρων, μπορεί να διεξαχθεί έρευνα κατά τον καθορισμένο τρόπο, για εξακρίβωση της προέλευσης των πόρων αυτών. Αν από την έρευνα εξακριβωθεί ότι ο δημόσιος υπάλληλος απέκτησε τους πόρους αυτούς κάτω από συνθήκες που συνιστούν ποινικό ή πειθαρχικό αδίκημα, η αρμόδια αρχή προβαίνει στη λήψη των κατάλληλων μέτρων.

Στις 6 Δεκεμβρίου 2007 κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων τροποποιητικό νομοσχέδιο, με το οποίο ρυθμίζεται, μεταξύ άλλων, ο τρόπος με τον οποίο θα γίνεται η διεξαγωγή έρευνας, σε περίπτωση εύλογης υποψίας για δημόσιο υπάλληλο ως προς την προέλευση των οικονομικών του πόρων.

Όπως πληροφορηθήκαμε από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, τον Οκτώβριο 2008 κατά τη συζήτηση του θέματος ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, προέκυψε ξανά συζήτηση του γενικότερου θέματος της δήλωσης των περιουσιακών στοιχείων των δημόσιων υπαλλήλων και έκτοτε το θέμα παραμένει σε εκκρεμότητα ενώπιον της Επιτροπής. Το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού μάς ανέφερε ότι δεν υπάρχει οποιαδήποτε περαιτέρω εξέλιξη.

Άδεια Ασθενείας. Η Υπηρεσία μας έχει παρατηρήσει ότι σε ορισμένες περιπτώσεις, δημόσιοι υπάλληλοι προσκομίζουν πιστοποιητικά ασθενείας στα οποία η περιγραφή της ασθένειας φαίνεται εκ πρώτης όψεως να μην είναι τέτοια ώστε να εμποδίζει την εκτέλεση καθηκόντων τους στο σύνολο ή εν μέρει, όπως προβλέπονται στο οικείο Σχέδιο Υπηρεσίας.

Άποψη της Υπηρεσίας μας είναι ότι η προσκόμιση ιατρικού πιστοποιητικού ασθενείας στο οποίο αναφέρεται απλώς η φύση της ασθένειας, δεν θα πρέπει να θεωρείται αυτόματα ως άδεια ασθενείας με πλήρεις απολαβές με την έννοια του Κανονισμού 11(1) των περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμών του 1995-2005 αλλά θα πρέπει να συνοδεύεται από ειδική αναφορά, όπως εξάλλου ορίζει ο Κανονισμός 5(9) των περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Ιατρικές εξετάσεις και Ιατρική Περίθαλψη) Κανονισμών του 1989 και 2002 ότι ο υπάλληλος αδυνατεί να εκτελέσει τα καθήκοντά του. Δηλαδή, προκειμένου ένα πιστοποιητικό ασθενείας να ικανοποιεί τις προϋποθέσεις των Κανονισμών και να συνιστά πιστοποιητικό για άδεια ασθενείας με πλήρεις απολαβές θα πρέπει να περιλαμβάνει ρητή αναφορά του ιατρού ότι ο υπάλληλος δεν είναι σε θέση να εκτελέσει τα καθήκοντα της θέσης του όπως περιγράφονται στο οικείο Σχέδιο Υπηρεσίας.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι ορισμένα ιατρικά πιστοποιητικά εκδίδονται από ιατρούς για προβλήματα υγείας εντελώς άσχετα με την ειδικότητά τους.

Τα πιο πάνω τέθηκαν για προβληματισμό και για τις ενέργειες του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, στα πλαίσια της επεξεργασίας για τον εκσυγχρονισμό των περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμών.

3.14.5 ΤΜΗΜΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

Μέρος Α

(α) **Καθυστερήσεις στην Αξιολόγηση Διαγωνισμών.** Η διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών θεωρείται εργασία μεγάλης προτεραιότητας η οποία θα πρέπει να ολοκληρώνεται το συντομότερο δυνατόν, όπως καθορίζεται σε Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και εγκύκλιο της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων. Ωστόσο, από τον έλεγχο, διαπιστώθηκαν από την Υπηρεσία μας τα ακόλουθα παραδείγματα σημαντικών καθυστερήσεων:

- (i) **Διαγωνισμός 2010/011/Α/Α. Προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση μηχανογραφικού εξοπλισμού και λογισμικού συστήματος για τις ανάγκες λειτουργίας της διαδικτυακής έκδοσης του Συστήματος Αυτοματοποίησης Γραφείου (ΣΑΓ) στα Τμήματα που στεγάζονται στο κτίριο του Υπουργείου Οικονομικών και στην Αστυνομία Κύπρου.** Η επιτροπή αξιολόγησης συνήλθε για πρώτη φορά στις 31.5.2010 ενώ οι προσφορές είχαν υποβληθεί 1½ μήνα νωρίτερα, στις 16.4.2010. Η αξιολόγηση των προσφορών ολοκληρώθηκε στις 20.4.2011, δηλαδή 12 περίπου μήνες μετά την υποβολή των προσφορών.
- (ii) **Διαγωνισμός 2010/051/Α/Α. Αγορά υπηρεσιών για τις ανάγκες λειτουργίας της διαδικτυακής έκδοσης του Συστήματος Αυτοματοποίησης Γραφείου (ΣΑΓ) στα Τμήματα που στεγάζονται στο κτίριο του Υπουργείου Οικονομικών και στην Αστυνομία Κύπρου.** Η αξιολόγηση των προσφορών ολοκληρώθηκε στις 10.5.2011, 9 περίπου μήνες μετά την ημερομηνία υποβολής τους που ήταν στις 30.7.2010, ενδεχομένως εξ αιτίας της καθυστέρησης στην ολοκλήρωση του διαγωνισμού 2010/011/Α/Α που αφορούσε στην αγορά του σχετικού εξοπλισμού/λογισμικού.

Ο Διευθυντής του ΤΥΠ μας πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2011 ότι έδωσε οδηγίες για αποφυγή τέτοιων καθυστερήσεων.

(β) **Διαγωνισμός 2011/011/Α/Α για την υλοποίηση του Εθνικού Συστήματος Εξαγωγών για το Τμήμα Τελωνείων.** Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το 2009, το κυρίως σύστημα μηχανογράφησης του Τμήματος Τελωνείων αποτελείται από διάφορα επιμέρους συστήματα τα οποία επικοινωνούν μεταξύ τους. Στα συστήματα αυτά δεν περιλαμβάνεται το Εθνικό Σύστημα Εξαγωγών, το οποίο, με βάση τον Κανονισμό 648/05 της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα έπρεπε να είχε τεθεί σε εφαρμογή από την 1.7.2009, επιτρέποντας μια μεταβατική περίοδο μέχρι τις 31.12.2010.

Ο διαγωνισμός για την προμήθεια/ανάπτυξη του συστήματος προκηρύχθηκε τον Αύγουστο 2010 και τον Νοέμβριο 2010 το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών (ΣΠΥΟ) αποφάσισε την ακύρωση του, για τους λόγους που αναφέρονται στην Έκθεσή μας του 2009.

Τον Μάρτιο 2011 προκηρύχθηκε νέος διαγωνισμός. Υποβλήθηκαν 3 προσφορές και η έκθεση αξιολόγησης υποβλήθηκε τον Νοέμβριο 2011 στο ΣΠΥΟ για λήψη απόφασης.

(γ) **Επέκταση του Συστήματος Αυτοματοποίησης Γραφείου (ΣΑΓ).** Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το 2009, η πιλοτική εφαρμογή του ΣΑΓ υλοποιήθηκε κατά την περίοδο 1997 – 1998 και κάλυπτε το Υπουργείο Οικονομικών και το ΤΥΠ, ενώ η μετά-πιλοτική εφαρμογή του υλοποιήθηκε κατά την περίοδο 1999 – 2000 σε άλλες τρεις Υπηρεσίες. Το Εκτελεστικό Συμβούλιο Μηχανογράφησης (ΕΣΜ) ενέκρινε τον Νοέμβριο 2002 την επέκταση του ΣΑΓ σε 5 επιπρόσθετες Υπηρεσίες και η σύμβαση που υπογράφηκε τον Μάρτιο 2004 προνοούσε ότι το έργο θα συμπληρωνόταν τον Μάιο 2005. Από τον έλεγχο του συμβολαίου διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Σε ορισμένες Υπηρεσίες παρατηρήθηκαν καθυστερήσεις και αδυναμίες στο σύστημα και στην εφαρμογή του, λόγω κυρίως της μη θετικής ανταπόκρισης από τους χρήστες και της αμφισβήτησης – από μέρους τους – της αναγκαιότητάς του.
- (ii) Η εισαγωγή των φακέλων στα συστήματα της Προεδρίας και του Υπουργείου Εξωτερικών είχε ολοκληρωθεί περί τα τέλη Ιουνίου 2007. Η Προεδρία ωστόσο αποφάσισε την αναστολή της

λειτουργίας του συστήματος και για το λόγο αυτό, το ΤΥΠ ενήργησε ώστε ο εξοπλισμός της Προεδρίας να χρησιμοποιηθεί σε άλλα Τμήματα.

- (iii) Η λειτουργία του συστήματος στο Υπουργείο Εξωτερικών προγραμματίστηκε να αρχίσει - με καθυστέρηση - τον Οκτώβριο 2007. Με την έναρξη της λειτουργίας του διαφάνηκαν προβλήματα (αρνητική στάση/ αντιμετώπιση χρηστών, έλλειψη συντονιστή, ανεπαρκής προετοιμασία εκ μέρους του Υπουργείου Εξωτερικών), τα οποία επηρέαζαν την ομαλή λειτουργία του συστήματος. Με στόχο την αντιμετώπιση των προβλημάτων που είχαν παρουσιαστεί, το ΤΥΠ, σε συνεργασία με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, πραγματοποίησαν αρκετές συναντήσεις και είχαν διαβουλεύσεις με τους αρμοδίους του Υπουργείου Εξωτερικών, χωρίς ωστόσο ουσιαστικά αποτελέσματα.
- (iv) Από τον Ιούνιο 2010 που εφαρμόστηκε το ΣΑΓ στην Ελεγκτική Υπηρεσία, διαπιστώθηκαν σημαντικά μειονεκτήματα/αδυναμίες, τα κυριότερα από τα οποία είναι τα ακόλουθα:
- Ψηλό ετήσιο κόστος συντήρησης του ΣΑΓ, χωρίς να έχουν προκύψει οι ανάλογες εξοικονομήσεις σε προσωπικό.
 - Το σύστημα δεν είναι φιλικό προς το χρήστη, ενώ κρίνεται ως δύσχρηστο από την πλειοψηφία των χρηστών. Για να ολοκληρωθεί μια διαδικασία, όπως η προώθηση εγγράφου, χρειάζεται να πραγματοποιηθούν από τον χρήστη πολλές ενέργειες. Η αναζήτηση εγγράφων χρήζει απλοποίησης και βελτίωσης της αποτελεσματικότητας. Οι οθόνες του συστήματος δεν καθοδηγούν τον χρήστη με αποτέλεσμα, σε αρκετές περιπτώσεις, να μην είναι ξεκάθαρο τι ενέργειες πρέπει να κάνει για να προχωρήσει στην ολοκλήρωση της διαδικασίας.
 - Έχει διαπιστωθεί αύξηση στην κατανάλωση αναλωσίμων (χάρτου, μελανόσκονης), επειδή η πλειοψηφία των λειτουργών για να μελετήσουν/χειριστούν ένα έγγραφο, προτιμούν να το εκτυπώνουν.
 - Η οθόνη διαχείρισης εργασιών δεν προσφέρει τη δυνατότητα επισκόπησης - μέσω αρχείων - των εργασιών που εκτελούνται από το χρήστη, στα πρότυπα, για παράδειγμα, που λειτουργεί το λογισμικό ηλεκτρονικής αλληλογραφίας. Δηλαδή, δεν παρέχει τη λειτουργία τήρησης των εγγράφων σε αρχεία εισερχομένων, εξερχομένων, εγγράφων που έχουν προωθηθεί, που έχουν ολοκληρωθεί και που έχουν διαγραφεί.
 - Όταν ένα έγγραφο προωθηθεί σε μεγάλο αριθμό λειτουργών τότε, κατά την Αναζήτηση - Προβολή Ελέγχου, το σύστημα δεν μπορεί να προβάλλει όλους τους παραλήπτες.
 - Διάφορες διαδικασίες που προβλέπονται στις Γενικές Διατάξεις της Δημόσιας Υπηρεσίας και σκοπό έχουν τη διευκόλυνση στη διεξαγωγή της εργασίας, δεν μπορούν να υλοποιηθούν σε ικανοποιητικό βαθμό. Για παράδειγμα:
 - Δεν παρέχεται η δυνατότητα στους αρμόδιους λειτουργούς να προσδώσουν ξεχωριστό χαρακτήρα/υπογραμμίσουν ένα συγκεκριμένο μέρος του κειμένου ενός εγγράφου, προκειμένου να δοθεί σ' αυτό έμφαση/ιδιαίτερη σημασία. Δεν παρέχεται επίσης η δυνατότητα να προστεθούν σε ένα έγγραφο - στο κατάλληλο σημείο - ερωτήματα ή/και οδηγίες για κατάλληλο χειρισμό από το λειτουργό στον οποίο προωθείται το εν λόγω έγγραφο.
 - Δεν παρέχεται η δυνατότητα αποστολής εγγράφου σε λειτουργό για τυχόν ενέργεια «μέσω» του ιεραρχικά ανώτερου του ή η αποστολή εγγράφου σε κύριο αποδέκτη για ενημέρωση/ενέργεια με κοινοποίηση σε άλλο λειτουργό προκειμένου απλώς να λάβει γνώση ο λειτουργός προς τον οποίο κοινοποιείται το έγγραφο.
 - Ορισμένες φορές το σύστημα δεν ανταποκρίνεται και απαιτείται η επανεκκίνηση των εξυπηρετητών διαδικτύου του συστήματος.

Σημειώνεται ότι παρόμοια μειονεκτήματα έχουν διαπιστωθεί και σε άλλα Τμήματα/Υπηρεσίες.

Αναφορικά με τις αδυναμίες στην εφαρμογή του ΣΑΓ, ο Διευθυντής του ΤΥΠ μας πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2011 ότι το Τμήμα είχε προχωρήσει με εισήγηση προς το ΕΣΜ, για λήψη μέτρων, με σκοπό την επιτυχή εφαρμογή του συστήματος στις επόμενες φάσεις επέκτασης του, και ότι θα μελετούσε την τροποποίηση των προτύπων του Τμήματος, ώστε να συνάδουν με τις νεομισμένες διαδικασίες για την έγκριση των αλλαγών στις συμβάσεις και τον έλεγχο των χρονοδιαγραμμάτων υλοποίησής τους.

Τον Σεπτέμβριο 2008 το ΕΣΜ ενέκρινε πρόταση του ΤΥΠ για επέκταση του ΣΑΓ στα Τμήματα που στεγάζονται στο κτίριο του Υπουργείου Οικονομικών και στην Αστυνομία. Ακολούθως, το 2010 προκηρύχθηκαν διαγωνισμοί για την εν λόγω επέκταση του ΣΑΓ, για την οποία η εγκεκριμένη δαπάνη ανήρχετο σε €5,77 εκ. για το Υπουργείο Οικονομικών και €2,91 εκ. για την Αστυνομία.

Τον Ιούνιο 2011 σε συνεδρία του ΣΠΥΟ για την εξέταση της έκθεσης αξιολόγησης του διαγωνισμού 2010/50/Δ/Α, που αφορούσε την αγορά λογισμικών προϊόντων Filenet για την κάλυψη μέρους της πιο πάνω επέκτασης, η Υπηρεσία μας επεσήμανε ότι κατόπιν προκαταρκτικής διερεύνησης είχαν διαπιστωθεί τα ακόλουθα:

- (i) Παρόμοιο σύστημα – άλλης εταιρείας – που χρησιμοποιείται σε Οργανισμό που ελέγχεται από την Υπηρεσία μας, παρέχει παρόμοιες υπηρεσίες.
- (ii) Το κόστος αγοράς του είναι πολύ χαμηλότερο από αυτό του ΣΑΓ.

Ενόψει των πιο πάνω εισηγηθήκαμε την περαιτέρω διερεύνηση του θέματος από το ΤΥΠ καθώς και την εξέταση/αξιολόγηση και άλλων εναλλακτικών επιλογών - που ενδεχομένως να προσφέρονταν σήμερα - ώστε να επιλεγεί η συμφερότερη λύση για το δημόσιο. Η μελέτη/διερεύνηση του θέματος εισηγηθήκαμε όπως πραγματοποιηθεί στο παρόν στάδιο και προτού προχωρήσει η εφαρμογή του συστήματος σε περισσότερα Τμήματα, δημιουργώντας περαιτέρω δέσμευση/εξάρτηση του δημοσίου στη λύση του αρχικού αναδόχου.

Το ΣΠΥΟ ωστόσο, αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού έναντι €4,5 εκ., κρίνοντας ότι αρμόδιο για τέτοιες αποφάσεις πολιτικής είναι το ΕΣΜ. Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι το ΣΠΥΟ, για ένα τόσο σοβαρό θέμα, θα μπορούσε να αναστείλει την απόφαση κατακύρωσης και να το παραπέμψει στο ΕΣΜ, για αξιολόγηση των εναλλακτικών λύσεων, πριν τη λήψη απόφασης για επέκταση του ΣΑΓ στη Β' Ομάδα.

Ο Διευθυντής του ΤΥΠ μας πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2011 ότι όλα τα σημεία για βελτίωση της λειτουργικότητας του συστήματος που έχουν υποβληθεί στο ΤΥΠ, θα προωθηθούν για εξέταση σε συνεργασία με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού. Επίσης, εξέφρασε την άποψη ότι το ΣΑΓ αποσκοπεί στην αύξηση της παραγωγικότητας και όχι στη μείωση προσωπικού, παρέχοντας εργαλεία για βελτίωση του τρόπου εργασίας.

Όσον αφορά την εισήγησή μας για περαιτέρω διερεύνηση του θέματος άλλων εναλλακτικών επιλογών -που ενδεχομένως να προσφέρονταν σήμερα σε πιο χαμηλές τιμές- ο Διευθυντής του ΤΥΠ μας πληροφόρησε ότι δεν μπορούσε να εφαρμοστεί, εφόσον είχαν ήδη ανατεθεί οι συμβάσεις για την αγορά του εξοπλισμού που προοριζόταν για τα Τμήματα που στεγάζονται στο κτίριο του Υπουργείου Οικονομικών και την Αστυνομία. Ωστόσο η Υπηρεσία μας διατηρεί τις πιο πάνω απόψεις/εισηγήσεις της και θεωρεί ότι η αγορά του εν λόγω εξοπλισμού δεν εμποδίζει την εξέταση/αξιολόγηση των εναλλακτικών επιλογών που ενδεχομένως να προσφέρονται σήμερα, εφόσον ο εξοπλισμός-σε περίπτωση υιοθέτησης κάποιας εναλλακτικής επιλογής-θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί είτε για άλλους σκοπούς είτε για την εγκατάσταση των λογισμικών της εναλλακτικής επιλογής/συστήματος.

(δ) **Σύστημα Νομικής Πληροφόρησης.** Όπως αναφέραμε στην Έκθεση μας για το 2009, η υλοποίηση του έργου είχε αρχίσει στις 14.2.2006, η διάρκεια της σύμβασης ήταν 24 μήνες και το κόστος ανήρχετο σε \$1.993.178. Η Φάση 1 (ανάλυση και σχεδιασμός) δεν υλοποιήθηκε σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα. Συγκεκριμένα, ενώ έπρεπε να ολοκληρωθεί τον Οκτώβριο 2006, ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο 2007, κυρίως λόγω της μη ικανοποιητικής ποιότητας των παραδοτέων του αναδόχου, τα οποία είχαν κριθεί ότι έχρηζαν αναθεώρησης. Ο Διευθυντής του ΤΥΠ μας πληροφόρησε ότι οι καθυστερήσεις που παρουσιάστηκαν στο

έργο οφείλονταν αποκλειστικά στον ανάδοχο και, ως εκ τούτου, θα εφαρμόζονταν οι προβλεπόμενες από τη σύμβαση ρήτρες αποζημίωσης.

Τον Ιούλιο 2008 το ΤΥΠ ζήτησε γνωμάτευση από τη Νομική Υπηρεσία όσον αφορά:

- (i) Το ενδεχόμενο διακοπής της σύμβασης, λόγω των πιο πάνω σοβαρών αδυναμιών του αναδόχου (η σύμβαση έληξε στις 13.8.2008).
- (ii) Την αποκοπή από τις πληρωμές προς τον ανάδοχο της προβλεπόμενης ρήτρας, εξ αιτίας των καθυστερήσεων που οφείλονται σ' αυτόν.

Απαντώντας, η Νομική Υπηρεσία υπέδειξε στο ΤΥΠ ότι δεν είχε ακολουθήσει την ενδεδειγμένη διαδικασία για έγκαιρη προειδοποίηση του αναδόχου αναφορικά με την αδυναμία του να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του, καθώς και για την πρόθεση του να διακόψει τη σύμβαση. Υπέδειξε επίσης ότι - με βάση τις πρόνοιες της σύμβασης - επιτρέπεται να αποκοπεί ποσό ύψους μέχρι 10% της αξίας της σύμβασης, εξ αιτίας των καθυστερήσεων.

Το Συμβούλιο Έργου, σε συνεδρία του τον Δεκέμβριο 2009, αποφάσισε τον τερματισμό της σύμβασης, θεωρώντας ότι ο ανάδοχος δεν είχε ανταποκριθεί ικανοποιητικά στην τελευταία ευκαιρία που του είχε δοθεί.

Ο Διευθυντής του ΤΥΠ μας πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2010 ότι, σε συνεννόηση με τη Νομική Υπηρεσία, είχε αποφασιστεί όπως κληθεί ο ανάδοχος για φιλικό διακανονισμό. Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι θα ήταν άδικο να υποστεί ζημιά το δημόσιο από τη διακοπή της σύμβασης εξ υπαιτιότητας του αναδόχου - και, για το σκοπό αυτό, θα έπρεπε να απαιτηθεί από τον ανάδοχο όπως παραχωρήσει στο δημόσιο το δικαίωμα χρήσης των παραδοτέων εκείνων που υπήρχε η δυνατότητα αξιοποίησής τους, χωρίς να του καταβληθεί οποιοδήποτε επιπλέον ποσό.

Κατόπιν διαπραγματεύσεων με τον ανάδοχο, επιτεύχθηκε τον Ιούλιο 2011 φιλικός διακανονισμός, και αναμένεται να υποβληθεί στο αρμόδιο όργανο σχετική πρόταση για έγκρισή του.

Σύμφωνα με τον πιο πάνω φιλικό διακανονισμό:

- (i) Το δημόσιο θα κατέβαλλε στον ανάδοχο επιπλέον ποσό ύψους \$84.408 (πέραν των \$600.592 που είχε ήδη καταβάλει πριν τη διακοπή της σύμβασης), ενώ θα κατακρατούσε την εγγύηση πιστής εκτέλεσης ύψους \$298.977.
- (ii) Το δημόσιο θα αποκτούσε την κυριότητα των παραδοτέων (έγγραφα και δεδομένα), τα οποία μπορούσαν να αξιοποιηθούν σε μελλοντική ανάπτυξη νέου συστήματος.
- (ε) **Σύστημα μηχανογράφησης για την εξασφάλιση ολοκληρωμένης λύσης του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας.** Η υλοποίηση του έργου μηχανογράφησης του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας (TEN) είχε αρχίσει τον Αύγουστο 2000, η διάρκεια της σύμβασης ήταν 27 μήνες και το κόστος ανήρχετο σε £2,7 εκ. Από τον έλεγχο της σύμβασης, της οποίας την ευθύνη παρακολούθησης είχε το ΤΥΠ, διαπιστώθηκε ότι το σύστημα μηχανογράφησης, το οποίο είχε γίνει επίσημα αποδεκτό από το ΤΥΠ τον Νοέμβριο 2005, δεν λειτουργούσε – από το αρχικό στάδιο – σε πραγματικό περιβάλλον (για αρκετές από τις επιμέρους λειτουργίες που προβλέπονταν), με αποτέλεσμα το όλο έργο να μην εξυπηρετεί το σκοπό του και να μην επιτυγχάνονται τα αναμενόμενα αποτελέσματα βελτίωσης στην απόδοση του Τμήματος και στην εξυπηρέτηση των πολιτών. Το ΤΥΠ απέδιδε την μη ικανοποιητική λειτουργία του συστήματος στην αρνητική στάση του προσωπικού του TEN καθώς επίσης και σε λάθη στο προηγούμενο μηχανογραφημένο σύστημα. Το TEN ωστόσο, θεωρούσε ότι οι σοβαρές αδυναμίες που παρουσίαζε το σύστημα, οφείλονταν στο ότι ο ανάδοχος δεν είχε εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις.

Το ΤΥΠ μας πληροφόρησε τον Αύγουστο 2011 ότι το σύστημα αξιοποιείται σε μεγάλο βαθμό, με εξαίρεση κάποιες συγκεκριμένες πολύπλοκες διεργασίες του νηολογίου, οι οποίες δεν μπορούσαν να γίνουν σε πραγματικό περιβάλλον, μέσω του συστήματος. Ως εκ τούτου, οι εν λόγω διεργασίες καταχωρούνταν στο σύστημα, μετά την ολοκλήρωσή τους.

Κατά την άποψη ωστόσο του ΤΕΝ, το βασικό υποσύστημα του νηολογίου εξακολουθούσε να μην αξιοποιείται ικανοποιητικά, παρά τις προσπάθειες του ΤΥΠ, εφ' όσον πολλές εγγραφές καταχωρίζονταν στο σύστημα εκ των υστέρων, με αποτέλεσμα αρκετές διαδικασίες να υλοποιούνται εκτός του συστήματος.

(στ) Στενοτύπηση των πρακτικών των Δικαστηρίων. Διαγωνισμός ΤΥΠ2010/085/A/B για την παροχή υπηρεσιών στενοτύπησης για την αυτοματοποίηση των διαδικασιών τήρησης πρακτικών στα Δικαστήρια της Κυπριακής Δημοκρατίας με δικαίωμα προαίρεσης για αγορά του ολοκληρωμένου συστήματος στενοτύπησης περιλαμβανομένης και της παροχής εκπαίδευσης για το προσωπικό του δημοσίου. Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε τον Αύγουστο 2006 να εγκρίνει την αγορά ολοκληρωμένου συστήματος στενοτύπησης πρακτικών των Δικαστηρίων με ανοικτό διαγωνισμό, καθώς και τις ρυθμίσεις σχετικά με το προσωπικό που θα χρησιμοποιούσε το σύστημα, σύμφωνα με πρόταση του Υπουργείου Οικονομικών. Τον Δεκέμβριο 2009, το Υπουργικό Συμβούλιο, με νέα Απόφαση του, ενέκρινε την αγορά υπηρεσιών στενοτύπησης πρακτικών Δικαστηρίων, για 10 χρόνια – με ανοικτό διαγωνισμό – από 25 στενοτυπιστές, με δικαίωμα προαίρεσης του δημοσίου για αγορά του συστήματος, με προϋπολογισμό δαπάνης €15.377.400 για τις υπηρεσίες και €5.171.936 για την αγορά του συστήματος (εάν τελικά εξασκείτο το δικαίωμα προαίρεσης).

Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε τον Δεκέμβριο 2010 με ανοικτή διαδικασία, η εκτίμηση δαπάνης υπολογίστηκε στα €22.593.050 και η διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης καθορίστηκε στα δέκα χρόνια. Από τη μελέτη των όρων/προνοιών των εγγράφων του διαγωνισμού, διαπιστώθηκε ότι δικαίωμα συμμετοχής είχαν οι οικονομικοί φορείς, οι οποίοι μεταξύ άλλων:

- (i) Είχαν ολοκληρώσει επιτυχώς κατά τα 3 τελευταία χρόνια 2 συμβάσεις, οι οποίες αφορούσαν στην παροχή υπηρεσιών στενοτύπησης στην Ελληνική γλώσσα (εξοπλισμός, λογισμικό, θεωρία).
- (ii) Είχαν πραγματοποιήσει ή επιβλέψει ή δημιουργήσει επιτυχώς, σειρά εκπαιδευτικών μαθημάτων, τουλάχιστον στην Ελληνική γλώσσα.
- (iii) Είχαν εκπαιδέψει στο προσφερόμενο σύστημα τουλάχιστον 10 στενοτυπιστές, και το ποσοστό επιτυχίας στις εξετάσεις, των ατόμων που είχαν παρακολουθήσει την εκπαίδευση, να ανέρχεται στο 70%.
- (iv) Στην προτεινόμενη ομάδα του έργου, θα είχαν συμπεριλάβει ως βασικούς εμπειρογνώμονες, μεταξύ άλλων, και άτομα με τα ακόλουθα ελάχιστα προσόντα:
 - Μηχανικού στενοτύπησης, άρτια εκπαιδευμένου στον προτεινόμενο εξοπλισμό και λογισμικό (στην Ελληνική γλώσσα).
 - Στενοτυπιστή, κατόχου πιστοποιητικού στενοτύπησης στην Ελληνική γλώσσα, και ένα χρόνο εμπειρίας στη λήψη πρακτικών με το προτεινόμενο σύστημα (για τους πρώτους 5 από τους 25 στενοτυπιστές).
 - Εκπαιδευτή στενοτύπησης, με 2 τουλάχιστον χρόνια εμπειρίας στην εκπαίδευση στενοτυπιστών με το προτεινόμενο σύστημα στην Ελληνική γλώσσα.

Λόγω των πιο πάνω περιοριστικών όρων/απαιτήσεων και λαμβάνοντας υπόψη ότι:

- (i) Στην Κύπρο, υπήρχε μόνο μια εταιρεία η οποία είχε αναπτύξει τέτοιο σύστημα στενοτύπησης στην Ελληνική γλώσσα και παρείχε ήδη υπηρεσίες στενοτύπησης στα Κυπριακά Δικαστήρια, μέσω τριών διαδοχικών συμβάσεων που της είχαν ανατεθεί απ' ευθείας από το ΤΥΠ, κατά το χρονικό διάστημα 2009-2010.
- (ii) Σύστημα στενοτύπησης δεν είχε εφαρμοστεί μέχρι τότε στα Ελληνικά Δικαστήρια, επομένως δεν αναμενόταν να υπάρχει και άλλη εταιρεία η οποία να είχε αναπτύξει και να διαθέτει σύστημα στενοτύπησης στα Ελληνικά, να έχει εμπειρία στην παροχή τέτοιων υπηρεσιών και να διαθέτει εκπαιδευμένο προσωπικό και εκπαιδευτές με το σύστημα αυτό.

- (iii) Εντός ενός μηνός από την ανάθεση της σύμβασης, ο ανάδοχος θα έπρεπε να διαθέσει ομάδα 5 εκπαιδευμένων στενοτυπιστών με τα απαιτούμενα προσόντα για την παροχή των υπηρεσιών, και στο τέλος κάθε χρόνου, άλλους 5, μέχρι τον μέγιστο αριθμό των 25.
- (iv) Η παροχή των υπηρεσιών από τον ανάδοχο καθοριζόταν όπως ξεκινήσει ένα μήνα μετά την ανάθεση της σύμβασης, επομένως, ήταν πρακτικά αδύνατο για ένα δεύτερο προσφοροδότη, να καταφέρει να εξασφαλίσει/ικανοποιήσει τις απαιτούμενες προϋποθέσεις συμμετοχής στο διαγωνισμό, εντός του χρονικού διαστήματος που μεσολαβούσε από την ημερομηνία προκήρυξης του διαγωνισμού και του ενός μηνός μετά την ανάθεση της σύμβασης.
- (v) Είχαν υποβληθεί παράπονα από 3 οικονομικούς φορείς (από τους 7 που είχαν προμηθευτεί τα έγγραφα), ότι δεν μπορούσαν να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό.
- (vi) Η εκτίμηση δαπάνης για την αγορά των υπηρεσιών στενοτύπησης των €18.044.050 + ΦΠΑ για 10 χρόνια, είχε βασιστεί στην τιμή των €115 + ΦΠΑ ανά ώρα παροχής των εν λόγω υπηρεσιών, που πληρώνεται ο υφιστάμενος ανάδοχος, με βάση τις συμβάσεις που του είχαν ανατεθεί απ' ευθείας από το ΤΥΠ,

ζητήσαμε τον Ιανουάριο 2011 από τον Διευθυντή του ΤΥΠ, όπως μας πληροφορήσει τα ακόλουθα:

- (i) Κατά πόσον είχε διερευνήσει και είχε βεβαιωθεί ότι υπήρχε ικανοποιητικός αριθμός οικονομικών φορέων που πληρούσαν τις απαιτήσεις/όρους/κριτήρια συμμετοχής του διαγωνισμού.
- (ii) Τους λόγους για τους οποίους το ύψος του ποσού της εκτίμησης δαπάνης είχε υπολογιστεί με βάση την τιμή των €115 + ΦΠΑ ανά ώρα, που ήταν η τιμή της απ' ευθείας ανάθεσης των εν λόγω υπηρεσιών, στην μοναδική εταιρεία που είχε τη δυνατότητα παροχής τους, και την οποία τιμή η Υπηρεσία μας θεωρούσε υπερβολικά ψηλή.

Τελικά ο διαγωνισμός ακυρώθηκε τον Φεβρουάριο 2011, για να μελετηθεί από το ΤΥΠ εξ υπαρχής το όλο θέμα.

(ζ) Διαγωνισμός ΤΥΠ2009/040/A/A για την προμήθεια και εγκατάσταση υπολογιστών γραφείου για διάφορα Τμήματα και Υπηρεσίες της Κυβέρνησης. Όπως αναφέραμε στην Έκθεση μας για το 2009, το ΤΥΠ είχε προκηρύξει τον Μάιο 2009 ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια και εγκατάσταση υπολογιστών γραφείου για διάφορα Τμήματα και Υπηρεσίες της Κυβέρνησης, με εκτίμηση κόστους €4.950.000+ΦΠΑ

Τον Οκτώβριο 2009 είχαν ανατεθεί από το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας συμβάσεις του τύπου συμφωνίας – πλαισίου, στο αντικείμενο των οποίων περιλαμβάνονταν – μεταξύ άλλων – και υπολογιστές γραφείου με τιμή €370+ΦΠΑ ο καθένας, ενώ η αντίστοιχη τιμή των υπολογιστών του εν λόγω διαγωνισμού του ΤΥΠ, ανήρχετο σε €472,83+ΦΠΑ ο καθένας.

Τον Απρίλιο 2010 το ΣΠΥΟ αποφάσισε την ακύρωση του πιο πάνω διαγωνισμού, εφ' όσον οι ανάγκες μπορούσαν να καλυφθούν με οικονομικά συμφερότερους όρους μέσω της συμφωνίας-πλαισίου του Γενικού Λογιστηρίου.

Μετά τη γνωστοποίηση της απόφασης για ακύρωση του διαγωνισμού του ΤΥΠ, ο μοναδικός εντός προδιαγραφών προσφοροδότης, καθώς και ένας ακόμα προσφοροδότης, του οποίου η προσφορά - όπως είχε διαπιστωθεί κατά την αξιολόγησή της - παρουσίαζε ουσιώδεις αποκλίσεις, καταχώρισαν ιεραρχική προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ), εναντίον της απόφασης του ΣΠΥΟ για ακύρωση του διαγωνισμού. Οι προσφυγές πέτυχαν, επειδή η ΑΑΠ έκρινε την απόφαση ακύρωσης του διαγωνισμού χωρίς νομικό υπόβαθρο, θεωρώντας ότι η παράλληλη προσπάθεια της αναθέτουσας αρχής για εξασφάλιση χαμηλότερων τιμών, συνιστούσε κατάχρηση εξουσίας, αδιάφορο αν η ταυτόχρονη σχεδόν προκήρυξη των 2 διαγωνισμών οφειλόταν είτε σε έλλειψη καλής πίστης είτε απλώς σε έλλειψη συνεννόησης ανάμεσα στις 2 αναθέτουσες αρχές.

Εν όψει των πιο πάνω, το θέμα παραπέμφθηκε στο ΣΠΥΟ για εξέταση, με βάση την πιο πάνω απόφαση της ΑΑΠ. Το ΣΠΥΟ, σε συνεδρία του τον Οκτώβριο 2010, αποφάσισε όπως υποβληθεί νέα έκθεση αξιολόγησης από την αναθέτουσα αρχή, στην οποία να λαμβάνεται υπόψη η απόφαση της ΑΑΠ.

Τον Ιανουάριο 2011 το ΣΠΥΟ αποφάσισε εκ νέου την ακύρωση του διαγωνισμού, υιοθετώντας την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης, όπως περιλαμβάνεται στη νέα έκθεσή της, που υποβλήθηκε στο ΣΠΥΟ.

Παρατηρήσαμε ότι με καλύτερο συντονισμό μεταξύ του ΤΥΠ και του Γενικού Λογιστηρίου, οι υπολογιστές που περιλαμβάνονταν στο διαγωνισμό του ΤΥΠ, θα μπορούσαν να αγοραστούν μέσω της συμφωνίας-πλαισίου του Γενικού Λογιστηρίου, με πιο συμφέρουσες τιμές, χωρίς να προκύψουν τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν.

(η) Ζήτηση προσφορών από δύο εταιρείες με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, για αγορά μηχανογραφικού εξοπλισμού και υπηρεσιών για σκοπούς αντικατάστασης της υφιστάμενης υποδομής του συστήματος ΘΗΣΕΑΣ του Τμήματος Τελωνείων. Τον Φεβρουάριο 2010, δόθηκε η έγκριση του ΣΠΥΟ, στο αίτημα του Διευθυντή του ΤΥΠ, για προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με 2 οικονομικούς φορείς, για την αγορά του πιο πάνω εξοπλισμού και υπηρεσιών. Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι στο αίτημα του ΤΥΠ, που είχε υποβληθεί στο ΣΠΥΟ τον Σεπτέμβριο 2009, αναφερόταν ότι, παρόλον που με την προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού αναμενόταν να υποβληθούν οικονομικά πιο συμφέρουσες προσφορές, ωστόσο η ενδεχόμενη εγκατάσταση ενός νέου/διαφορετικού λειτουργικού συστήματος από το υφιστάμενο ΑΙΧ, απαιτούσε τη δημιουργία νέας πλατφόρμας και επιπρόσθετους ελέγχους, που συνεπάγονταν πρόσθετο χρόνο και κόστος.

Ενόψει των πιο πάνω, είχαμε εκφράσει την άποψη ότι, πριν τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης, θα έπρεπε να προηγηθεί τεχνοοικονομική μελέτη, για να διαπιστωθεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης λύση/επιλογή (προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού ή προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης).

Ο Διευθυντής του ΤΥΠ μας πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2011 ότι δεν ήταν εφικτό να γίνουν οποιεσδήποτε ενέργειες για τεχνοοικονομική μελέτη, εφόσον είχαν ήδη υποβληθεί οι σχετικές προσφορές και βρίσκονταν στο στάδιο της αξιολόγησης. Ωστόσο, κατά την άποψη μας, θα μπορούσε να ανασταλεί η διαδικασία της αξιολόγησης μέχρι να εκπονηθεί η σχετική μελέτη.

(θ) Προμήθεια και Εγκατάσταση ολοκληρωμένης λύσης για Νέο Πληροφοριακό Σύστημα Υγείας. Όπως αναφέραμε στην έκθεσή μας για το 2009, η ημερομηνία έναρξης της σύμβασης ήταν στις 3.1.2007, η διάρκεια υλοποίησης της 12 μήνες και το κόστος ανήρχετο σε £11.324.930, περιλαμβανομένου του κόστους της λειτουργικής υποστήριξης και ετήσιας συντήρησης για 4 έτη.

Τον Νοέμβριο 2007 η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) ενέκρινε την επέκταση της διάρκειας υλοποίησης της σύμβασης κατά 12 μήνες (μέχρι τον Ιανουάριο 2009), ενώ τον Ιανουάριο 2008 το ΣΠΥΟ αποφάσισε την ανάθεση πρόσθετων υπηρεσιών αξίας €2.720.199, με επιπλέον κόστος συντήρησης για 4 έτη ύψους €795.896.

Τον Δεκέμβριο 2008 η ΚΕΑΑ ενέκρινε περαιτέρω παράταση/επέκταση της διάρκειας εκτέλεσης του έργου κατά 6 μήνες (μέχρι τον Ιούλιο 2009) με επιπρόσθετη δαπάνη ύψους €738.085 για υποστηρικτικές υπηρεσίες. Ως επακόλουθο της εγκριθείσας παράτασης στη διάρκεια υλοποίησης του έργου, παρατάθηκε και η σύμβαση παροχής των συμβουλευτικών υπηρεσιών διεύθυνσης του έργου για 6 μήνες με κόστος €90.000.

Τον Αύγουστο 2009 το ΣΠΥΟ αποφάσισε την ανάθεση πρόσθετων υπηρεσιών αξίας €2.768.693, με επιπλέον κόστος συντήρησης για 4 έτη ύψους €841.660.

Το ΤΥΠ μας πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2009 ότι είχε αρχίσει από τον Αύγουστο 2009 η στελέχωση της ομάδας υποστήριξης των χρηστών, με στόχο να απεξαρτηθεί το Τμήμα από την ανάγκη αγοράς των υπηρεσιών αυτών από τον ανάδοχο εντός των επομένων τριών χρόνων.

Παρά την αποδοχή του έργου, αρκετά υποσυστήματα εξακολουθούσαν και κατά το 2011 να μην αξιοποιούνται πλήρως ή/και να εμφανίζουν λειτουργικά προβλήματα/αδυναμίες. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι δεν λειτουργούν πλήρως ή/και ικανοποιητικά τα υποσυστήματα/λειτουργίες καταγραφής αναλωσίμων και φαρμάκων, κλινικών εργαστηρίων, συνταγολόγησης και διευθέτησης ραντεβού μέσω διαδικτύου.

Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι, ορισμένα υποσυστήματα – όπως το υποσύστημα Ακτινολογίας – δεν αξιοποιούνται πλήρως.

(ι) Αδυναμίες/παραλείψεις στα έγγραφα των διαγωνισμών του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ) για την αγορά λογισμικών και εξοπλισμού. Από έλεγχο των εγγράφων των διαγωνισμών που προκηρύχθηκαν από το ΤΥΠ, διαπιστώθηκαν αδυναμίες/παραλείψεις, οι κυριότερες των οποίων ήταν οι ακόλουθες:

- (i)** Στους διαγωνισμούς για την αγορά εκτυπωτών, τα αναλώσιμα ζητούνταν ως προαιρετικά είδη και οι τιμές τους ήταν δεσμευτικές για καθορισμένη περίοδο, ωστόσο οι εν λόγω τιμές δεν περιλαμβάνονταν στη συνολική τιμή αξιολόγησης των προσφορών, ώστε να υποβάλλονται ανταγωνιστικές τιμές.
- (ii)** Το ποσοστό προαίρεσης δεν ήταν σαφώς καθορισμένο στα έγγραφα των διαγωνισμών.
- (iii)** Το δικαίωμα προαίρεσης (ως ποσοστό) που είχε ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό της αναλυτικής εκτίμησης δαπάνης, διαφοροποιείτο στη συνέχεια, κατά την ανάθεση της σύμβασης.

3.14.6 ΕΙΔΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΕΩΣ ΣΕ ΑΝΑΠΗΡΟΥΣ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Οι εισπράξεις του Ταμείου προέρχονται αποκλειστικά από κρατική χορηγία. Σύμφωνα με προσχέδιο οικονομικών καταστάσεων κατά το 2010 ανήλθαν σε €400.000 (€310.000 το 2009) και οι πληρωμές σε €388.289, σε σύγκριση με €313.245 το 2009. Στις 31.12.2010 το πιο πάνω Ταμείο παρουσίαζε υπόλοιπο €12.753 (€1.042 το 2009).

3.14.7 ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΠΑΘΟΝΤΩΝ

Μέρος Α

Γενικά. Σύμφωνα με τον περί Ανακουφίσεως Παθόντων Νόμο (Ν114/88) σκοπός του Ταμείου είναι η παροχή ωφελημάτων στους αναπήρους και στους εξαρτωμένους πεσόντων των ετών 1955, 1963 και 1974, καθώς και στους αναπήρους ή τους εξαρτωμένους φονευθέντων/αποβιωσάντων/ εξαφανισθέντων κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας τους στην Εθνική Φρουρά.

Οι πόροι του Ταμείου προέρχονται αποκλειστικά από κρατική χορηγία, ενώ το ύψος των παρεχόμενων ωφελημάτων καθορίζεται με Κανονισμούς. Το Ταμείο διαχειρίζεται πενταμελής επιτροπή, η οποία διορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Αποτελέσματα έτους. Οι εισπράξεις του Ταμείου ήταν €16.930.000 και οι πληρωμές €18.719.722, σε σύγκριση με €18.120.000 και €18.000.965 το 2009, αντίστοιχα. Στις 31.12.2010 το Ταμείο παρουσίαζε υπόλοιπο €10.544 (€1.800.266 στις 31.12.2009).

3.15 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός του Υπουργείου για το 2010 προέβλεπε δαπάνες €1.102 εκ, από τις οποίες ποσό €817,7 εκ. αφορούσε σε τακτικές και ποσό €284,3 εκ. σε αναπτυξιακές δαπάνες. Κατά το 2010 οι πραγματικές τακτικές δαπάνες ανήλθαν σε €802,7 εκ. ή 98,2% του Προϋπολογισμού, σε σύγκριση με €768,4 εκ. ή ποσοστό 97,3% το 2009. Σημειώνεται ότι από το ποσό των €802,7 εκ. που αφορά σε τακτικές δαπάνες, ποσό €619,5 εκ. ή ποσοστό 77,1% αφορούσε στη μισθοδοσία των εκπαιδευτικών. Οι πραγματικές αναπτυξιακές δαπάνες ανήλθαν σε €246,9 εκ. ή 86,8% του Προϋπολογισμού, σε σύγκριση με €235,9 εκ. ή 78,4% το 2009.

Έργα Ανάπτυξης. Μεγάλος αριθμός έργων και μελετών που αφορούν στην ανέγερση, βελτίωση και επέκταση σχολείων ή έργα υποδομής σε σχολεία για το σχολικό αθλητισμό, παρόλο που συμπεριλήφθηκαν στο Επεξηγηματικό Υπόμνημα του Προϋπολογισμού του 2010, δεν εκτελέστηκαν το 2010. Σημειώνεται ότι στο Επεξηγηματικό Υπόμνημα του Προϋπολογισμού του 2010 περιλήφθηκε μεγαλύτερος αριθμός έργων και μελετών, σε σύγκριση με το 2009. Η μη εκτέλεση των έργων οφείλεται, σε διάφορους λόγους όπως, (α) στη διαφοροποίηση αποφάσεων που αφορούν στην υλοποίηση των έργων, με βάση νέα στοιχεία που προκύπτουν μετά την έγκρισή τους στον Προϋπολογισμό, (β) στις πιέσεις και αντιδράσεις διαφόρων κοινωνικών ομάδων με σκοπό τη μη υλοποίηση ενός έργου για διάφορους λόγους, (γ) στο γεγονός ότι η εκτέλεσή τους αναλήφθηκε από άλλους φορείς, (δ) σε προβλήματα που σχετίζονται με την απαλλοτρίωση του χώρου κ.ά..

Η Υπηρεσία μας, εισηγήθηκε όπως γίνουν ενέργειες για βελτίωση του συστήματος παρακολούθησης της εκτέλεσης των έργων του Προϋπολογισμού κάθε έτους. Όπως έχουμε πληροφορηθεί, το Υπουργείο αποτάθηκε στο Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ) για την προμήθεια προγράμματος παρακολούθησης της εκτέλεσης των έργων, το οποίο βρίσκεται σε εκκρεμότητα στο ΤΥΠ.

Διοικητική αναδόμηση του Υπουργείου.

(α) Ιστορικό. Στο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2004-2006, είχε τεθεί ως στόχος, μεταξύ άλλων, η αντιμετώπιση των οργανωτικών, διοικητικών και λειτουργικών αδυναμιών και γενικά η βελτίωση της δομής και της διαδικασίας συντονισμού στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Κατόπιν, το θέμα συνδέθηκε με την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη. Για προώθηση της διοικητικής αναδόμησης, το Υπουργείο ετοίμασε μελέτη η οποία εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, με τις αποφάσεις αρ. 64.858 και 65.120, ημερ. 10.1.2007 και 28.2.2007, αντίστοιχα.

Στη συνέχεια, το έργο που αφορά στην αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό των διοικητικών διαδικασιών του Υπουργείου, το οποίο σχετίζεται άμεσα με τη στρατηγική για την εισαγωγή των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας στην εκπαίδευση και περιλαμβάνεται στα μέτρα της διοικητικής αναδόμησης, συμπεριλήφθηκε στο επιχειρησιακό πρόγραμμα «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή» της περιόδου 2007-2013, και ως εκ τούτου θα χρηματοδοτηθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).

(β) Συγχρηματοδότηση έργων διοικητικής αναδόμησης από το ΕΚΤ. Όπως διαπιστώθηκε και από τον έλεγχο του 2009 τα σχετικά έντυπα (τεχνικά δελτία) για το πιο πάνω επιχειρησιακό πρόγραμμα δεν έχουν ακόμα οριστικοποιηθεί. Όπως έχουμε πληροφορηθεί, παρά το μεγάλο χρονικό διάστημα που έχει παρέλθει, εξακολουθεί να εκκρεμούν στο Γραφείο Προγραμματισμού.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι ο χειρισμός του όλου θέματος θα πρέπει να επιταχυνθεί.

(γ) Νέες θέσεις Λειτουργού Εκπαιδευτικού Προγραμματισμού. Τα σχέδια υπηρεσίας των εν λόγω νέων θέσεων, μετά από συμφωνία που επήλθε με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις, εγκρίθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο και στη συνέχεια, στις 14.10.2009, κατατέθηκαν στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση, η οποία ακόμη εκκρεμεί. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, θα έπρεπε να είχαν προκηρυχθεί οι νέες θέσεις μέχρι τον Απρίλιο του 2008.

(δ) Στελέχωση Υπουργείου. Η συνεχής στελέχωση του Υπουργείου με έκτακτο προσωπικό και αποσπασμένους εκπαιδευτικούς σε διοικητικά καθήκοντα δεν επιτρέπει σημαντική βελτίωση, λόγω της προσωρινότητας της απασχόλησής τους. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, αναμένεται ότι με τη διοικητική αναδόμηση θα επέλθει βελτίωση, ωστόσο, διαπιστώνονται καθυστερήσεις στην υλοποίησή της.

Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση.

(α) Ιστορικό. Έχοντας ως στρατηγικό στόχο τον εκσυγχρονισμό και την ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης, το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 61.602, ημερ. 16.2.2005, καθόρισε το πλαίσιο διεξαγωγής του διαλόγου για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, αφού προηγουμένως ολοκληρώθηκε

και παραδόθηκε (31.8.2004) η μελέτη της Επιτροπής Ειδικών και υποβλήθηκαν απόψεις/παρατηρήσεις από τους πολιτικούς και συνδικαλιστικούς φορείς.

(β) Υλοποίηση Προϋπολογισμού. Η σχετική πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2010 ήταν €5.000.000 (μειώθηκε μετά από μεταφορές σε €4.849.425). Δαπανήθηκε ποσό ύψους €4.826.985 το οποίο αφορά κυρίως στην εφαρμογή του θεσμού του Ενιαίου Ολοήμερου Σχολείου στη Δημοτική Εκπαίδευση, του θεσμού του Ανοικτού Σχολείου στη Δημοτική και Μέση Εκπαίδευση, του θεσμού του Μουσικού και Αθλητικού σχολείου στη Μέση Εκπαίδευση, στην αναθεώρηση των αναλυτικών προγραμμάτων, στις δικτυώσεις των σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, στην εφαρμογή του Διαδικτυακού Σχολείου, στην καταγραφή της Κυπριακής Νοηματικής Γλώσσας, καθώς και στην επιχορήγηση των μαθητών της Β΄ Γυμνασίου των δημόσιων σχολείων για απόκτηση φορητού υπολογιστή.

(γ) Πιλοτική εφαρμογή των μέτρων της Εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης. Αρκετά από τα μέτρα της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης λειτουργούν σε πιλοτική βάση με σκοπό την αξιολόγησή τους, τη βελτίωσή τους, όπου τυχόν εντοπίζονται αδυναμίες και, στη συνέχεια, την καθολική εφαρμογή τους ή την κατάργησή τους αν το μέτρο κρίνεται ανεπιτυχές.

Όπως έχει διαπιστωθεί, τα μέτρα αυτά, όπως είναι ο θεσμός του Ενιαίου Ολοήμερου Σχολείου, ο θεσμός του Μουσικού και Αθλητικού Σχολείου, εξακολουθεί να λειτουργούν πάνω σε πιλοτική βάση, παρόλο ότι η περίοδος λειτουργίας τους πάνω σε πιλοτική βάση θα έπρεπε να είχε λήξει, σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου.

(δ) Ανοικτό Σχολείο. Ο θεσμός του Ανοικτού Σχολείου εισήχθη πάνω σε πιλοτική βάση, στη Δημοτική και Μέση Εκπαίδευση, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, αρ. 62.664, ημερ. 28.9.2005 με σκοπό αφενός το άνοιγμα των σχολείων προς την κοινότητα, με οργανωμένο τρόπο, ώστε τις απογευματινές ώρες να αξιοποιούνται οι χώροι των σχολείων για πολιτιστικές, αθλητικές και δημιουργικές δραστηριότητες και αφετέρου την εμπλοκή των Δήμων, Κοινοτήτων, τοπικών φορέων και οργανώσεων γονέων.

Ο θεσμός τέθηκε σε εφαρμογή το 2007 σε τέσσερεις Δήμους και επεκτάθηκε στη συνέχεια με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 31.12.2008, σε άλλους τέσσερεις Δήμους και από τον Οκτώβριο 2010 σε άλλο ένα Δήμο ενώ εκκρεμεί η εισαγωγή του σε δύο ακόμη Δήμους.

Για τη λειτουργία του θεσμού στους Δήμους, το Υπουργείο κατέβαλε κατά το 2010 το συνολικό ποσό των €630.000, σε σύγκριση με €628.000 το 2009. Σχετικά παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(i) Δεν υποβάλλουν όλοι οι Δήμοι στο Υπουργείο όλα τα απαιτούμενα στοιχεία, για καθορισμό του ύψους της επιχορήγησης τους για το Ανοικτό Σχολείο. Σημειώνεται ότι το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού με ετήσια εγκύκλιο του με την έναρξη της σχολικής χρονιάς ζητά από όλους τους Δήμους στους οποίους λειτουργεί Ανοικτό Σχολείο να υποβάλλουν ετήσιο οικονομικό απολογισμό της χρονιάς λειτουργίας του Ανοικτού Σχολείου που ολοκληρώθηκε, καθώς επίσης και αυτοαξιολόγηση. Το Υπουργείο ζητά επίσης προϋπολογισμό για τη νέα χρονιά εφαρμογής του Ανοικτού Σχολείου στον οποίο θα περιλαμβάνονται πληροφορίες απαραίτητες για τον καθορισμό της ετήσιας επιχορήγησης τους, π.χ. αριθμός συμμετεχόντων, αριθμός ομάδων δραστηριοτήτων, δικαίωμα φοίτησης, μισθοδοσία καθηγητών/εκπαιδευτών, άλλες πηγές χρηματοδότησης κ.ά.

(ii) Ενώ είχε αποφασιστεί όπως στα τέλη του σχολικού έτους 2010/11 γίνει συνολική αξιολόγηση του θεσμού από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης, και με βάση τα πορίσματά της, να ληφθούν αποφάσεις για τη μελλοντική πορεία του θεσμού, εντούτοις όπως μας πληροφόρησε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου το θέμα εξακολουθεί να μελετάται.

(iii) Ένας από τους δύο στόχους της δημιουργίας του θεσμού του Ανοικτού Σχολείου, είναι η καλύτερη αξιοποίηση των σχολικών χώρων, ωστόσο με τη λειτουργία του θεσμού προκλήθηκαν προβλήματα στη λειτουργία των προγραμμάτων των άλλων θεσμών οι οποίοι χρησιμοποιούν τους ίδιους χώρους με το Ανοικτό Σχολείο. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Υπουργείο προχωρήσει άμεσα στην αξιολόγηση των θεσμών που λειτουργεί το Υπουργείο, λόγω της ομοιότητας των προγραμμάτων που

προσφέρονται και επιπρόσθετα, δημιουργείται σημαντικό πρόσθετο κόστος για το Υπουργείο για τη λειτουργία όμοιων, αν όχι ίδιων, προγραμμάτων.

(ε) Ενιαίο Ολοήμερο Σχολείο (ΕΟΣ).

(i) Ο θεσμός του ΕΟΣ εισήχθη, με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 63.788, ημερ. 17.5.2006, σε πιλοτική βάση, το σχολικό έτος 2006-2007 σε 9 σχολεία, και το σχολικό έτος 2007-2008 σε επιπλέον 6. Η πιλοτική εφαρμογή, σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό, θα τερματιζόταν το σχολικό έτος 2008-2009 και ανάλογα με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης θα επεκτεινόταν σταδιακά σε όλα τα δημοτικά σχολεία της Κύπρου. Τελικά, η πιλοτική εφαρμογή συνεχίστηκε και για τέταρτο έτος (2009-2010) και ο θεσμός αποφασίστηκε όπως προς το παρόν εφαρμοστεί σταδιακά σε 25 συνολικά σχολεία και όχι σε όλα, όπως σχεδιάζονταν αρχικά. Ο θεσμός των ΕΟΣ εφαρμόζεται εκεί που η κοινότητα το επιθυμεί. Κατά το 2011 συμμετείχαν 14 σχολεία στο θεσμό.

(ii) Αξιολόγηση του θεσμού. Σύμφωνα με την αξιολόγηση των ΕΟΣ, οι στόχοι που σχετίζονται με την φιλοσοφία του σχολείου, τη διδακτική μεθοδολογία και προσέγγιση, τη μετάβαση των μαθητών από το δημοτικό στο γυμνάσιο και τη μείωση της χρήσης των φροντιστηρίων, δεν ικανοποιήθηκαν μέσα από το υφιστάμενο πλαίσιο λειτουργίας του θεσμού.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι η τελική έκθεση αξιολόγησης, καθώς και οι προηγούμενες, δεν αγγίζουν την οικονομική πτυχή του θεσμού, και την αξιοποίηση των διαθέσιμων οικονομικών πόρων.

(στ) Μουσικό και Αθλητικό Σχολείο. Το Μουσικό Σχολείο λειτουργεί στο Παγκύπριο Γυμνάσιο Λευκωσίας και στο Λανίτειο Λύκειο Α΄ στη Λεμεσό. Το Αθλητικό Σχολείο λειτουργεί στο Λύκειο Ακρόπολης στη Λευκωσία και στο Λανίτειο Λύκειο Β΄ στη Λεμεσό. Και τα δύο Σχολεία λειτουργούν πιλοτικά από το 2006-2007.

Σύμφωνα με την πρόταση του Υπουργείου προς το Υπουργικό Συμβούλιο (απόφαση ημερ. 28.9.2005), θα δημιουργείτο Μουσικό Σχολείο σε κάθε περιφέρεια, ωστόσο, έκτοτε, και παρά την παρέλευση τώσων ετών, όπως διαπιστώθηκε, τόσο το Μουσικό όσο και το Αθλητικό Σχολείο εξακολουθεί να λειτουργούν πιλοτικά, χωρίς καμία επέκταση του θεσμού σε άλλα σχολεία.

Θέματα προσωπικού.

(α) Αποσπάσεις/παραχωρήσεις εκπαιδευτικών λειτουργών. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με τις αποφάσεις του αρ. 56.221 και 58.879 και ημερ. 31.7.2002 και 5.11.2003, αντίστοιχα, έδωσε οδηγίες για τερματισμό όλων των αποσπάσεων, μέχρι την 1.9.2004. Το Υπουργείο ενώ αρχικά άρχισε να τις τερματίζει σταδιακά, σε κατοπινό στάδιο το θέμα των αποσπάσεων συνδέθηκε με την υλοποίηση της μελέτης για τη διοικητική αναδόμηση του Υπουργείου.

Συναφώς αναφέρεται ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία που τηρούνται στο Υπουργείο, για το σχολικό έτος 2009-2010 απασχολήθηκαν με απόσπαση αριθμός εκπαιδευτικών που αντιστοιχούσαν με 202,8 εκπαιδευτικούς σε πλήρη απασχόληση (2008-2009: 181,8). Παραχωρήθηκαν επιπλέον 55 εκπαιδευτικοί, για το σχολικό έτος 2009-2010, σε πλήρη απασχόληση σε διάφορες Κυβερνητικές Υπηρεσίες, Ιδρύματα καθώς και σε εκκλησιαστικά ιδρύματα (Μητροπόλεις) (2008-2009: 52,2).

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, υπήρξε αύξηση στον αριθμό των αποσπάσεων, σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

(β) Απαλλαγή εκπαιδευτικού προσωπικού από το διδακτικό τους χρόνο. Όπως αναφέρθηκε επανειλημμένα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, από σχετική μελέτη που διεξήγαγε το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, με στόχο την επανεξέταση των διευθετήσεων που εφαρμόζονται, σύμφωνα με τις οποίες καθηγητές απαλλάσσονται από διδακτικό χρόνο, σε αντιστάθμισμα άλλων καθηκόντων που αναλαμβάνουν, όπως υπεύθυνοι τμήματος, τήρηση πρακτικών του Καθηγητικού Συλλόγου, υπεύθυνοι Βιβλιοθήκης ή διαφόρων Μαθητικών Ομίλων κ.λπ., διαπιστώθηκε ότι μερικές από τις διευθετήσεις αυτές δεν στηρίζονται σε συγκεκριμένες γραπτές αποφάσεις ή συμφωνίες με τις Συντεχνίες, ούτε και έτυχαν της έγκρισης του

Υπουργείου. Σύμφωνα με τη μελέτη, οι εν λόγω απαλλαγές κατά το σχολικό έτος 2003-2004 ισοδυναμούσαν με ώρες υπηρεσίας 554 εκπαιδευτικών, που αντιστοιχούσαν σε ετήσια δαπάνη ύψους περίπου €10,9 εκ. και, λαμβάνοντας υπόψη το έμμεσο κόστος εργοδότησης, η πραγματική ετήσια δαπάνη ανερχόταν σε περίπου €18,2 εκ.. Το πόρισμα της έρευνας μελετήθηκε από τους Υπουργούς Παιδείας και Πολιτισμού και Οικονομικών και ο Υπουργός Οικονομικών στις 2.9.2004 εισηγήθηκε τη διεξαγωγή μελέτης για να διαπιστωθεί κατά πόσο δικαιολογείται η συνέχιση των απαλλαγών ή όχι. Όπως έχουμε πληροφορηθεί, η μελέτη έχει ολοκληρωθεί και το θέμα θα προχωρήσει αφού διαμορφωθούν οι τελικές εισηγήσεις για τις αλλαγές που θα γίνουν στα πλαίσια της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης. Σημειώνεται ότι το θέμα αυτό υφίσταται εδώ και πολλά χρόνια, χωρίς όμως μέχρι σήμερα να έχει προσδιοριστεί το χρονικό πλαίσιο εντός του οποίου αναμένεται να ολοκληρωθεί.

Προσφορές και διαχείριση συμβολαίων. Παρατηρήθηκε βελτίωση στην τήρηση τόσο των μητρώων συμβολαίων όσο και των μητρώων κατακύρωσης προσφορών, ωστόσο εξακολουθεί να παρατηρούνται αδυναμίες όσον αφορά στην πλήρη ενημέρωση τους με τα απαραίτητα στοιχεία, στην εξασφάλιση εγγράφων που απαιτούνται από τους διαγωνισμούς και στην αρχειοθέτηση τους στους φακέλους του Υπουργείου, καθώς και στην χαρτοσήμανση των συμβολαίων.

Απαλλοτριώσεις ιδιωτικής γης για ανέγερση σχολείων. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού προχωρεί σε απαλλοτριώσεις ιδιωτικής γης για εξυπηρέτηση των αναγκών του σε σχολεία, σε συνεργασία με το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως και το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Η όλη διαδικασία είναι χρονοβόρα και υπάρχουν χρονικοί και οικονομικοί περιορισμοί. Εναλλακτικά γίνονται προσπάθειες για εξασφάλιση της γης με φιλικό διακανονισμό (αγορά).

Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, διαπιστώθηκαν διάφορα προβλήματα και αδυναμίες σχετικά με τις απαλλοτριώσεις, τα οποία παρά τις κοινές προσπάθειες που γίνονται μέσω συσκέψεων των συναρμόδιων Τμημάτων, καθώς και της Υπουργικής Επιτροπής, εξακολουθεί να υφίστανται. Πιο κάτω αναφέρονται τα προβλήματα και αδυναμίες που εντοπίστηκαν από τον έλεγχο σχετικά με τις απαλλοτριώσεις:

(α) Οι ανάγκες για σχολεία είναι συχνά μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες, με αποτέλεσμα το Υπουργείο να αναγκάζεται να επιστρέψει την απαλλοτριωθείσα περιουσία στους πρώην ιδιοκτήτες της όταν αυτοί την απαιτήσουν με το πέρας των τριών χρόνων που προβλέπει το Σύνταγμα για τις απαλλοτριώσεις, εάν δεν εκπληρωθεί ο σκοπός για τον οποίο έγινε η απαλλοτρίωση. Σε τέτοια περίπτωση πρέπει να απαλλοτριώσει την ιδιωτική ιδιοκτησία εκ νέου. Επισημαίνεται ότι η επιστροφή των τεμαχίων στους ιδιοκτήτες, μετά τη λήξη των τριών ετών, σύμφωνα με το άρθρο 23 του Συντάγματος, αποτελεί υποχρέωση της Αρχής που προέβη στην απαλλοτρίωση, χωρίς να χρειάζεται να υποβάλει τέτοια απαίτηση ο ιδιοκτήτης της περιουσίας.

Σημειώνεται, ότι από το 2011 άρχισε η τήρηση μητρώου απαλλοτριώσεων και αναμένεται βελτίωση στην πιο πάνω διαδικασία.

(β) Από το 2008 γίνονται ενέργειες για αναθεώρηση του περί Αναγκαστικής Απαλλοτρίωσης Νόμου του 1962, με συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων Υπουργείων/Τμημάτων και της Υπηρεσίας μας. Το θέμα βρίσκεται σε εξέλιξη.

Εκφράσαμε την άποψη ότι το θέμα της διασφάλισης χώρων για κάλυψη μελλοντικών εκπαιδευτικών αναγκών είναι δύσκολο να επιλυθεί έχοντας υπόψη τις πρόνοιες του Συντάγματος και των χρονικών περιορισμών που τίθενται και θα πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια σε ανώτατο επίπεδο να εξευρεθούν συνταγματικά επιτρεπτές λύσεις.

Προϋπολογισμός δημόσιων Πανεπιστημίων. Η Υπηρεσία μας με την επιστολή της ημερ. 21.12.2010, έχει θέσει υπόψη της Γενικής Διευθύντριας του Υπουργείου την εισήγησή μας όσον αφορά στα «ίδια έσοδα» του Πανεπιστημίου Κύπρου και του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου και η οποία επαναλαμβάνεται για χρόνια στις σχετικές επιστολές ελέγχου μας. Σημειώνεται ότι η εν λόγω εισήγησή μας έχει υιοθετηθεί σε ουσιαστικό βαθμό από το Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Συγκεκριμένα, τα δημόσια Πανεπιστήμια έχουν «ίδια έσοδα», δηλαδή έσοδα εκτός κρατικής χορηγίας και προπτυχιακών διδασκτρων, τα οποία δεν παρουσιάζονται στο σύνολό τους στον προϋπολογισμό εσόδων, αλλά συμπεριλαμβάνεται μόνο το ποσό που αναμένεται να δαπανηθεί εντός του έτους στο οποίο αναφέρεται ο Προϋπολογισμός, με αποτέλεσμα το υπόλοιπο ποσό που εισπράττεται κατά τη διάρκεια του έτους να μεταφέρεται σε λογαριασμό αποθεματικού. Η τακτική αυτή έχει ως συνέπεια να είναι αυξημένη η κρατική χορηγία που προϋπολογίζεται.

Επιπλέον, ο Προϋπολογισμός δεν καθορίζει τον σκοπό των δαπανών των «ιδίων εσόδων», οι οποίες χρεώνονται συγκεντρωτικά σε κονδύλια στο Κεφάλαιο 5 του Προϋπολογισμού, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει κανένας ουσιαστικός περιορισμός στον τρόπο δαπάνης των «ιδίων εσόδων».

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι ο Προϋπολογισμός πρέπει κατ' αρχήν να συμπεριλαμβάνει όλα τα έσοδα και τις δαπάνες του έτους, για σκοπούς ελέγχου και λογοδοσίας και για διασφάλιση των αρχών της διαφάνειας και της χρηστής διοίκησης.

Τα «ίδια έσοδα» των δημοσίων Πανεπιστημίων προκύπτουν από τη λειτουργία τους ως πανεπιστήμια και δεν πρέπει να διαχωρίζονται από τα υπόλοιπα έσοδα και να τυγχάνουν διαφορετικής μεταχείρισης όσον αφορά στις χρεώσεις σε κονδύλια του Προϋπολογισμού. Ως παράδειγμα αναφέρονται τα προπτυχιακά και τα μεταπτυχιακά δίδακτρα, τα οποία τυγχάνουν διαφορετικής μεταχείρισης.

Επίσης, οι δαπάνες του έτους πρέπει να παρουσιάζονται στην ολότητά τους, ανεξάρτητα από την πηγή χρηματοδότησής τους, καθώς και αναλυτικά αφού κατανεμηθούν στα διάφορα κονδύλια, σύμφωνα με τον σκοπό για τον οποίο προτίθενται να διατεθούν.

Τονίστηκε ότι, τόσο το θέμα της χρηματοδότησης όσο και της διάθεσης των δαπανών των Πανεπιστημίων, πρέπει να τυγχάνει της έγκρισης του κράτους, που είναι ο ιδιοκτήτης και χρηματοδότης του Πανεπιστημίου.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως:

(α) Στον εκάστοτε Προϋπολογισμό παρουσιάζεται το συνολικό ποσό των «ιδίων εσόδων».

(β) Οι δαπάνες που διενεργούνται από «ίδια έσοδα» και τα οποία μέχρι τώρα παρουσιάζονται στο Κεφάλαιο 5, κατανέμονται στα διάφορα κονδύλια δαπανών, στα Κεφάλαια 1-4 ανάλογα με τη φύση τους.

Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Σεπτέμβριος 2011) δεν είχε ληφθεί σχετική απόφαση από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού όσον αφορά στην εφαρμογή της εισήγησής μας για τους Προϋπολογισμούς του Πανεπιστημίου Κύπρου και του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου.

Ειδικό επίδομα στους Καθηγητές και Αναπληρωτές Καθηγητές του Πανεπιστημίου Κύπρου. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, με επιστολή του ημερ. 7.9.2010, ζήτησε τις απόψεις του Υπουργείου Οικονομικών σχετικά με διάφορα θέματα που αφορούν στον Προϋπολογισμό του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Το Υπουργείο Οικονομικών, στην απαντητική του επιστολή ημερ. 31.1.2011, έθιξε, μεταξύ άλλων, και το θέμα του ειδικού επιδόματος που καταβάλλεται κάθε χρόνο σε όλους τους Καθηγητές και Αναπληρωτές Καθηγητές, το οποίο για το 2011 υπολογίστηκε σε €1.332.170 και εξέφρασε την άποψη ότι «πιθανόν ο θεσμός να χρήζει κάποιας αναθεώρησης λόγω της υψηλής δαπάνης που συνεπάγεται γι' αυτό θα πρέπει το Πανεπιστήμιο Κύπρου να επανεξετάσει το θεσμό και ιδιαίτερα την καθολικότητά του».

Όπως διαπιστώθηκε από το σχετικό φάκελο, δεν έχει ληφθεί ακόμη οποιαδήποτε ενέργεια από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού σχετικά με την εξέταση του θέματος αυτού.

Κυπριακό Συμβούλιο Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών (ΚΥΣΑΤΣ) - Χρόνος διεκπεραίωσης των αιτήσεων. Όπως αναφέρεται και στην Έκθεσή μας για το 2009, σύμφωνα με τον Κανονισμό αρ. 7 των περί Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης και Παροχής Σχετικών Πληροφοριών Κανονισμών, «η απάντηση του Συμβουλίου, θετική ή αρνητική, δίνεται γραπτώς στον αιτητή, το αργότερο μέσα σε ένα μήνα από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της διαδικασίας συγκέντρωσης των απαραίτητων

στοιχείων και εν πάση περιπτώσει όχι αργότερα από τρεις μήνες από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης».

Όπως διαπιστώθηκε και πάλι από δειγματοληπτικό έλεγχο, τα πιο πάνω χρονικά περιθώρια εξακολουθεί να μην τηρούνται.

Αδυναμίες σε μελέτες και διαγωνισμούς για την ανέγερση σχολικών κτιρίων.

(α) Ανέγερση Δημοτικού Σχολείου Κωνσταντινουπόλεως στο Στρόβολο. Με επιστολή μας τον Μάρτιο 2007 παρατηρήσαμε ότι λόγω της μη συμπερίληψης των υπηρεσιών κοινής ωφέλειας (Α.Η.Κ., Α.Τ.Η.Κ., Σ.Υ.Λ., Σ.Α.Λ.) στα σχέδια της προσφοράς για την κατασκευή του οδικού δικτύου του έργου, προέκυψαν επιπλέον εργασίες αξίας €70.000 (£41.000) και απαίτηση από τον Εργολάβο για παράταση χρόνου 4 μηνών. Το Υπουργείο, μάς πληροφόρησε ότι, παρόλο ότι οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου (ΤΥΥ) δεν είχαν έγκαιρα μελέτη από την Α.Η.Κ. και το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας, προχώρησαν στη ζήτηση προσφορών λόγω της ανάγκης λειτουργίας του σχολείου. Ο τελικός λογαριασμός του έργου οριστικοποιήθηκε τον Αύγουστο του 2009 από τις ΤΥΥ, αλλά ο Εργολάβος διαφώνησε με αυτόν και προσέφυγε στη δικαιοσύνη. Όσον αφορά την απαίτηση του Εργολάβου για παράταση χρόνου 4 μηνών, αυτή απορρίφθηκε από τον σύμβουλο επιβλέποντα Μηχανικό. Τελικά μετά από συμβιβασμό που έγινε μεταξύ των δύο μερών για τις απαιτήσεις του Εργολάβου, η αγωγή αποσύρθηκε από τον Εργολάβο, ενώ το Υπουργείο κατέβαλε σ' αυτόν ποσό €70.165 (£41.066) για όλες τις απαιτήσεις του.

(β) Ανέγερση Λυκείου Αραδίππου. Τον Οκτώβριο 2008 παρατηρήσαμε ότι το έργο παρουσιάζει καθυστέρηση περίπου 5 μηνών για τη Φάση Γ' (συμβατική λήξη 7.7.2008), ενώ η Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Τ.Ε.Α.Α.) παραχώρησε παράταση χρόνου στον Εργολάβο μέχρι τις 30.11.2008, με αποζημίωση ένα κατ' αποκοπή ποσό €102.516 (£60.000), για μερική αναστολή εργασιών που δόθηκε κατά την εκτέλεση του έργου λόγω του ότι τμήμα του οδικού δικτύου που θα κατασκευαζόταν βρισκόταν εντός της περιβαλλοντικά προστατευόμενης ζώνης Φύση 2000. Υποδείξαμε ότι εφόσον το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος γνωστοποίησε στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού από τον Νοέμβριο του 2004 ότι ολόκληρη η έκταση του Εθνικού Δασικού Πάρκου Ριζοελιάς εντάχθηκε στο Πρόγραμμα Φύση 2000, θα έπρεπε το γεγονός αυτό να ληφθεί υπόψη και στο σχεδιασμό του οδικού δικτύου.

Πέραν των πιο πάνω, το Υπουργείο δεν μερίμνησε ώστε να προχωρήσει έγκαιρα με την απαλλοτρίωση όσων ιδιωτικών τεμαχίων επηρεάζονταν από τη χάραξη του οδικού δικτύου, ενώ ορισμένα τεμάχια γης που βρίσκονται μέσα στα όρια του χώρου του σχολείου απαλλοτριώθηκαν παλαιότερα από το Δήμο Αραδίππου για άλλο σκοπό και παραχωρήθηκαν από το Δήμο στο Υπουργείο Παιδείας, παρόλο που αυτός δεν είχε τέτοιο δικαίωμα. Τον Οκτώβριο 2009, η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι προωθείται η διαδικασία επιστροφής των τεμαχίων που είχαν απαλλοτριωθεί από το Δήμο Αραδίππου και η εκ νέου απαλλοτρίωσή τους από το Υπουργείο.

Λόγω των καθυστερήσεων στο έργο και της παράτασης που δόθηκε στον Εργολάβο, καθώς επίσης και των προβλημάτων που παρουσιάστηκαν (Φύση 2000 και τη μη έγκαιρη απαλλοτρίωση τεμαχίων για την κατασκευή του οδικού δικτύου), χρειάστηκε να γίνει επανασχεδιασμός του οδικού δικτύου. Ως αποτέλεσμα προέκυψαν απαιτήσεις και από τον ιδιώτη Μελετητή του έργου, για τις οποίες η Τ.Ε.Α.Α. ενέκρινε στις 17.5.2011 αποζημίωση €30.677.

Κατά τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας διαπιστώθηκε ότι τον Μάιο 2010 οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου υπέβαλαν για έγκριση στην Τ.Ε.Α.Α. τον τελικό λογαριασμό του έργου ο οποίος περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, επιπλέον εργασίες αξίας €349.941 (£204.811), και αποζημίωση €102.516 (£60.000) στον Εργολάβο λόγω δικαιολογημένης παράτασης χρόνου. Στη συνέχεια η Τ.Ε.Α.Α. εξέτασε τον λογαριασμό, τον οποίο και ενέκρινε, αφαιρώντας από αυτόν ποσό €35.521 (£20.790), μετά από επαναμέτρηση κάποιων εργασιών. Με τη διευθέτηση αυτή του λογαριασμού, συμφώνησε και ο Εργολάβος.

(γ) Ανέγερση νέου Διανέλλειου Γυμνασίου Λάρνακας – αρ. Προσφοράς Τ.Υ. 08/2009. Με επιστολή μας στις 30.7.2009 εισηγηθήκαμε στον Πρόεδρο του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου (ΣΠΥ) τη μη κατακύρωση της προσφοράς μέχρι να διευθετηθεί το πρόβλημα παραχώρησης ολόκληρου του οικοπέδου, με την απομάκρυνση των υποστατικών εταιρείας που χρησιμοποιεί μέρος του, και εξηγήσαμε τα προβλήματα καθυστερήσεων και πιθανών αποζημιώσεων που ενδέχεται να προκύψουν, σε περίπτωση που δεν δοθεί στον Εργολάβο του έργου ολόκληρο το οικόπεδο για την εκτέλεση του έργου. Ωστόσο, το ΣΠΥ προχώρησε με την ανάθεση της σύμβασης χωρίς προηγουμένως να διευθετηθεί το θέμα. Παρατηρήσαμε επίσης ότι οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου θα έπρεπε έγκαιρα, μέσα στην περίοδο των 3 ετών που είχαν στη διάθεσή τους, από την ημερομηνία έκδοσης τόσο του διατάγματος επίταξης όσο και της ημερομηνίας γνωστοποίησης της απαλλοτρίωσης που εκδόθηκαν την ίδια ημέρα, να επιλύσουν το πρόβλημα παραχώρησης ολόκληρου του οικοπέδου.

Τα συγκεκριμένα υποστατικά που επηρέαζαν την ομαλή διεξαγωγή των εργασιών, τελικά απομακρύνθηκαν το Σεπτέμβριο 2010, με αποτέλεσμα να επηρεαστεί το χρονοδιάγραμμα του Εργολάβου, ο οποίος και υπέβαλε απαιτήσεις για παράταση χρόνου με οικονομικές αποζημιώσεις. Η Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων του Υπουργείου ενέκρινε στις 19.10.2010 παράταση χρόνου με οικονομικές αποζημιώσεις ύψους €80.000.

Ως αποτέλεσμα της απόφασης του Υπουργείου για σύναψη της σύμβασης εκτέλεσης του έργου πριν να ελευθερωθεί πλήρως ο χώρος του εργοταξίου, το δημόσιο τελικά υπέστη αχρείαστη δαπάνη ύψους €122.500 (€80.000 αποζημίωση στον Εργολάβο πλέον €42.500 αποζημίωση στην εταιρεία που χρησιμοποιούσε το χώρο).

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μάς πληροφόρησε τον Φεβρουάριο 2011 ότι το Υπουργείο καταβάλλει ενοίκιο €120.000 ετησίως για την προσωρινή στέγαση του Γυμνασίου και ως εκ τούτου η ολοκλήρωση των νέων κτιρίων επείγει. Επίσης, μας πληροφόρησε ότι περαιτέρω καθυστέρηση στην προκήρυξη του διαγωνισμού, θα υποχρέωνε το Υπουργείο να επιστρέψει το απαλλοτριωθέν οικόπεδο λόγω μη αξιοποίησης του σε τρία χρόνια από το διάταγμα απαλλοτρίωσης. Επιπλέον μας ανέφερε ότι η εκτίμηση του Υπουργείου ήταν ότι δεν θα προέκυπτε πρόβλημα μετακίνησης των υποστατικών της εταιρείας, με δεδομένη παλαιότερη εμπειρία που είχε το Υπουργείο και ότι η απόφαση της Γενικής Εισαγγελίας για καταβολή αποζημίωσης περιέπλεξε την κατάσταση. Τέλος μας πληροφόρησε ότι η αποζημίωση που δόθηκε στον Εργολάβο αφορά επίσπευση των εργασιών, για αποφυγή πληρωμής ενοικίου.

(δ) Ανέγερση Ε΄ Δημοτικού Σχολείου και Ε΄ Νηπιαγωγείου Αγλαντζιάς. Με επιστολή μας τον Μάρτιο 2011 αναφερθήκαμε στην πιο πάνω σύμβαση η οποία κατακυρώθηκε με ποσό συμβολαίου €3.668.674 και διάρκεια εκτέλεσης 20 μήνες και παρατηρήσαμε ότι υπήρξε καθυστέρηση περίπου 3,5 μηνών στην ολοκλήρωση της φάσης Α΄, για την οποία η Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Τ.Ε.Α.Α.) ενέκρινε δικαιολογημένη παράταση χρόνου 82 ημερολογιακών ημερών (14 ημερών λόγω ανεύρεσης βράχου στο στάδιο των εκσκαφών και καθυστέρησης στην παράδοση του εργοταξίου, 18 λόγω καιρικών συνθηκών και 50 για την καθυστέρηση που οφείλεται στον Εργολάβο με την προϋπόθεση να μην υποβάλει οικονομικές απαιτήσεις για την καθυστέρηση των 14 ημερών).

Για την ανεύρεση βράχου παρατηρήσαμε ότι στο στάδιο της μελέτης δεν έγινε εδαφολογική μελέτη, ούτε η υποχρέωση αυτή προβλεπόταν στους όρους του Συμβολαίου των Μελετητών όπως προβλέπει σχετική εγκύκλιος του Γενικού Λογιστή. Επιπλέον διαπιστώθηκαν αντιφάσεις στα έγγραφα της προσφοράς με αποτέλεσμα ο Εργολάβος να απαιτεί επιπλέον ποσό €65.650 επειδή εκτέλεσε την εκσκαφή με ειδικό μηχάνημα. Το ποσό αυτό, μετά από αξιολόγηση από τον Αρχιτέκτονα του έργου, μειώθηκε στα €42.296.

Παρατηρήσαμε επίσης ότι, αν οι Τεχνικές Υπηρεσίες προνοούσαν ώστε στο στάδιο της μελέτης να εκτελείτο η απαραίτητη εδαφολογική έρευνα, εκτός του ότι όλοι οι προσφοροδότες θα τιμολογούσαν επί ίσοις όροις την εκσκαφή, θα αποφεύγονταν τα προβλήματα και οι καθυστερήσεις που παρουσιάστηκαν κατά την εκτέλεση του έργου με τις συνεπαγόμενες οικονομικές επιπτώσεις.

Επισημάνσαμε επίσης ότι παραχωρήθηκαν 50 ημέρες δικαιολογημένη παράταση στον Εργολάβο χωρίς εύλογη αιτιολόγηση. Με βάση τους όρους του συμβολαίου, η ποινική ρήτρα για την εν λόγω καθυστέρηση, που κατά την άποψη μας βαρύνει τον Εργολάβο, ανέρχεται σε €60.000 ενώ η δικαιολογημένη καθυστέρηση είναι μόνο 14 ημέρες η οποία συνεπάγεται αποζημίωση στον Εργολάβο, πολύ μικρότερη από το ποσό της ποινικής ρήτρας.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μάς πληροφόρησε στις 11.7.2011 ότι στο συγκεκριμένο έργο δεν κρίθηκε απαραίτητη η διεξαγωγή γεωτεχνικής έρευνας, γιατί ήταν γνωστή η γεωμορφολογία των εδαφών στην περιοχή ανάπτυξης του έργου, λόγω του ιστορικού του σχολείου. Επίσης μας πληροφόρησε ότι για τις αντιφάσεις που υπάρχουν στα έγγραφα της προσφοράς το Υπουργείο απέστειλε επιστολή στους μελετητές με παρατηρήσεις. Ανέφερε ότι δεν θα δοθεί στον Εργολάβο οποιαδήποτε επιπλέον χρηματική αποζημίωση για την εκσκαφή σε βράχο, γιατί σύμφωνα με τους Όρους του Συμβολαίου σε περίπτωση ασυμφωνιών, τα «Δελτία Ποσοτήτων» (στα οποία αναφέρεται ότι η τιμή εκσκαφών ισχύει για οιονδήποτε είδος εδάφους) υπερτερούν των «Ειδικών Προδιαγραφών» (στις οποίες παρέχεται το δικαίωμα στον Εργολάβο για επιπλέον πληρωμή της εκσκαφής σε βράχο). Ωστόσο πιστώθηκε στον Εργολάβο καθυστέρηση εξαιτίας της ανεύρεσης βράχου, γι' αυτό και η Τ.Ε.Α.Α. ενέκρινε 14 μέρες παράταση λόγω της ανεύρεσης βράχου με συνεπακόλουθη αποζημίωση.

Τέλος ανέφερε ότι η Τ.Ε.Α.Α. έκρινε δίκαιη τη διευθέτηση των 50 δικαιολογημένων ημερών παράτασης ως ανταλλαγή με τη μη απαίτηση του Εργολάβου για αποζημίωση αφού έλαβε υπόψη και το ότι στη Φάση Α' εκτελέστηκαν πρόσθετες εργασίες της τάξης των €77.000.

(ε) Α' Δημοτικό Σχολείο Λιοπετρίου – ανέγερση αίθουσας πολλαπλής χρήσης. Με επιστολή μας τον Ιούνιο 2011 αναφερθήκαμε στη σύμβαση για το πιο πάνω έργο η οποία κατακυρώθηκε με ποσό €1.317.051 και διάρκεια εκτέλεσης 14 μήνες και παρατηρήσαμε ότι εγκρίθηκε παράταση 3 μηνών για τους εξής λόγους: (α) μετά την έναρξη του έργου, διαπιστώθηκε ότι η χωροθέτηση της αίθουσας δεν ήταν ορθή και αποφασίστηκε η μετακίνησή της κατά 35 μέτρα και (β) κατά την εκσκαφή των θεμελίων ανευρέθηκαν σε τμήματα του χώρου της αίθουσας σκληρά (βράχος) και ακατάλληλα (μπάζα) εδάφη.

Για την ανεύρεση βράχου και μπάζων διαπιστώσαμε ότι στο στάδιο της μελέτης δεν έγινε εδαφολογική μελέτη, ούτε η υποχρέωση αυτή προβλεπόταν στους όρους του Συμβολαίου των Μελετητών όπως προβλέπει σχετική εγκύκλιος του Γενικού Λογιστή. Επιπλέον διαπιστώθηκε ότι πρόνοια που περιλήφθηκε στους όρους της προσφοράς είναι αντίθετη με την πολιτική που ακολουθείται σε δημόσια συμβόλαια έργων, δηλαδή ο ανάδοχος να αναλαμβάνει τον κίνδυνο για την εκσκαφή ανεξάρτητα από το είδος του εδάφους. Ως αποτέλεσμα, εγκρίθηκε επιπλέον πληρωμή στον Εργολάβο, συνολικού ποσού €33.187.

Συμπερασματικά παρατηρήσαμε ότι αν οι Τεχνικές Υπηρεσίες φρόντιζαν όπως στο στάδιο της μελέτης εκτελεστεί η αναγκαία εδαφολογική έρευνα, εκτός του ότι όλοι οι προσφοροδότες θα τιμολογούσαν επί ίσοις όροις και με πραγματικά επιτόπου δεδομένα την εκσκαφή, θα αποφεύγονταν τα προβλήματα και επιβαρύνσεις που παρουσιάστηκαν κατά την εκτέλεση του έργου.

Αδυναμίες στη διαχείριση συμβολαίων.

(α) Ανέγερση Β' Δημοτικού Σχολείου Ακρόπολης – τελικός λογαριασμός. Με επιστολή μας τον Φεβρουάριο του 2008, παρατηρήσαμε ότι με βάση το ποσό του τελικού λογαριασμού του έργου και των ενδιάμεσων πληρωμών που ήδη πιστοποιήθηκαν, διαπιστώνεται υπερπληρωμή ύψους £43.450,97. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται πληρωμή ποσού £33.000 έναντι οικονομικής απαίτησης του Εργολάβου σε σχέση με παράταση χρόνου – αίτημα το οποίο τελικά απορρίφθηκε από την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.) τον Νοέμβριο 2008. Με βάση την τελευταία ημερομηνία προσωρινής παραλαβής του έργου διαπιστώθηκε επίσης ότι οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου απέστειλαν στην Κ.Ε.Α.Α. σχετικό σημείωμα για την πιο πάνω αιτούμενη παράταση χρόνου, 3 χρόνια και 8 μήνες μετά την ολοκλήρωσή του. Για το ίδιο θέμα οι σύμβουλοι μελετητές του έργου χορήγησαν χωρίς έγκριση στον Εργολάβο κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου, παράταση χρόνου 296 ημερών, και μετά τη λήξη του συμβολαίου πρόσθετη παράταση 102 ημερών. Περαιτέρω ο Εργολάβος απαίτησε αποζημίωση ύψους

£513.155,94, ενώ οι μελετητές ενέκριναν ποσό £175.515 και αποκοπή ποινικής ρήτρας £3.896 για την αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

Η Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Τ.Ε.Α.Α.) και οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου διαφώνησαν με τα πιο πάνω και παρατήρησαν ότι ο συνολικός χρόνος παράτασης που δόθηκε από τους συμβούλους ήταν αδικαιολόγητα μεγάλος ενώ εισηγήθηκαν στην Κ.Ε.Α.Α. την έγκριση αποζημίωσης ύψους £103.885,46 και αποκοπής £23.248,75 ως ποινική ρήτρα για την αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

Ενόψει των πιο πάνω παρατηρήσαμε ότι οι σύμβουλοι ενέκριναν στον Εργολάβο αδικαιολόγητα μεγάλο χρόνο παράτασης χωρίς να ακολουθηθούν οι νενομισμένες διαδικασίες με εκ των προτέρων έγκριση των αρμοδίων οργάνων (Τ.Ε.Α.Α/Κ.Ε.Α.Α.), ενώ ο συντονισμός από τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου δεν ήταν ο ενδεδειγμένος και συνέτεινε στο να επιτραπεί στον Εργολάβο και τους συμβούλους να παρακάμπτουν τις πρόνοιες της νομοθεσίας για την διαχείριση της σύμβασης. Λόγω των πιο πάνω αδυναμιών υπάρχει κίνδυνος τελικά το Δημόσιο να κληθεί να καταβάλει στον Εργολάβο ποσό πολύ μεγαλύτερο από αυτό που κρίνει λογικό η Τ.Ε.Α.Α. (£103.885,46). Σημειώνεται ότι ο Εργολάβος δεν συμφώνησε με το ποσό αυτό, ούτε και με την αποκοπή της ποινικής ρήτρας (£23.248,75) και στις 6.4.2011 καταχώρισε απαίτηση στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας για αποζημίωση ποσού €982.352 ως αποτέλεσμα της καθυστέρησης που παρατηρήθηκε στη συμπλήρωση του έργου, πλέον ποσού €38.259 για εκτελεσθείσα εργασία, πλέον άλλες ακαθόριστες αποζημιώσεις. Η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας ζήτησε από τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου σχετική έκθεση γεγονότων.

(β) Παγκύπριο Λύκειο Λάρνακας. Ενίσχυση – αναβάθμιση στατικού φορέα και γενική συντήρηση. Συμβόλαιο αρ. 28/04/13 (30), ημερ. 26.7.2004. Σχετικά με έκθεση που απέστειλαν οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου στο Γενικό Λογιστή για τη μη εκπλήρωση των συμβατικών υποχρεώσεων του Εργολάβου του πιο πάνω έργου και την κατάσχεση του συμβολαίου του, η Υπηρεσία μας διερεύνησε το θέμα και απέστειλε σχετική επιστολή στη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου στις 7.3.2006. Από τον έλεγχο αυτό διαπιστώθηκε ότι το Υπουργείο αποδέκτηκε την τραπεζική εγγύηση πιστής εκτέλεσης του συμβολαίου που υπέβαλε ο Εργολάβος και η οποία είχε διάρκεια 18 μήνες και έληγε με την ημερομηνία συμπλήρωσης του συμβολαίου αντί ένα μήνα μετά την τελική παραλαβή του έργου, όπως καθορίζεται στους όρους του συμβολαίου (δηλαδή διάρκεια 31 μήνες).

Επιπλέον διαπιστώθηκε ότι τόσο η τραπεζική εγγύηση πιστής εκτέλεσης όσο και η εγγύηση για την εξασφάλιση της προκαταβολής αφέθηκαν να εκπνεύσουν προτού το Υπουργείο προχωρήσει με την κατάσχεση του συμβολαίου, αφήνοντας το Δημόσιο οικονομικά εκτεθειμένο. Ως αποτέλεσμα, λόγω της μεγάλης καθυστέρησης που προκλήθηκε στο έργο και του μικρού όγκου εργασίας που εκτελέστηκε από τον Εργολάβο, μέχρι την ημερομηνία κατάσχεσης του συμβολαίου έγινε αποπληρωμή δύο μόνο μηνιαίων δόσεων της προκαταβολής, ενώ υπολείπεται ακόμη η αποπληρωμή ποσού περίπου £50.500 (€86.284).

Εν τω μεταξύ, τον Μάρτιο 2006 το Υπουργείο προχώρησε με την προκήρυξη νέας προσφοράς για την υπολειπόμενη εργασία του έργου, με τροποποιημένα σχέδια και προσθαφαιρέσεις κάποιων εργασιών. Τον Ιούνιο 2006 την κατακύρωσε στο χαμηλότερο εντός προδιαγραφών προσφοροδότη με τιμή £1.148.000 (€1.961.474), που είναι κατά £400.000 (€683.440) περίπου ψηλότερη από την υπολειπόμενη εργασία της κατασχεθείσας προσφοράς.

Τον Ιούνιο του 2006 ο Εργολάβος κατέθεσε αγωγή στο Δικαστήριο απαιτώντας από το Υπουργείο αποζημιώσεις ύψους £805.242 (€1.375.838) για ισχυριζόμενη μη πληρωθείσα εκτελεσθείσα εργασία και συνεπαγόμενα έξοδα τόκων και χρηματοδότησης, καθώς και γενικές αποζημιώσεις για την κατάσχεση του έργου και νόμιμο τόκο. Το Υπουργείο με επιστολή του στις 6.12.2006 κάλεσε τον Εργολάβο, σύμφωνα με τον Κανονισμό 26(3) της ΚΔΠ 115/2004, να καλύψει εντός έξι ημερών τη ζημία που υπέστη το δημόσιο, που εκτιμήθηκε στις £199.466,59 (€340.809). Ο Εργολάβος, με επιστολή του δικηγόρου του στις 20.12.2006, απέρριψε την απαίτηση του Υπουργείου, και ως εκ τούτου το θέμα παραπέμφθηκε τον Απρίλιο του 2007, στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για λήψη δικαστικών ή άλλων μέτρων εναντίον της εταιρείας. Ο Γενικός Εισαγγελέας προχώρησε με την καταχώριση αγωγής στο Επαρχιακό Δικαστήριο

Λευκωσίας για επιστροφή του πιο πάνω ποσού των £199.466,59 (€340.809) από τον Εργολάβο στο Υπουργείο Παιδείας. Στη συνέχεια, το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας επικύρωσε τον Φεβρουάριο του 2008 την παραπομπή της επίλυσης των διαφορών σε Διαιτησία.

Στις 23.2.2010 εκδόθηκε η απόφαση της Διαιτησίας σύμφωνα με την οποία θα πρέπει το Υπουργείο να πληρώσει στον Εργολάβο το ποσό των £955.251 (€1.632.144), που περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, επιπλέον εργασίες £567.557 (€969.728), αποζημιώσεις λόγω τερματισμού και κατάσχεσης του έργου £25.789 (€44.064) και έξοδα τόκων και χρηματοδότησης £207.946 (€355.296). Επιπλέον θα πρέπει το Υπουργείο να καταβάλει δικηγορικά έξοδα και μέρος της αμοιβής του Διαιτητή. Σύμφωνα με το σκεπτικό της απόφασης του Διαιτητή, η κυβερνητική πλευρά δεν του υπέβαλε οποιαδήποτε εμπεριστατωμένη ανάλυση, καθώς επίσης υπήρχαν αντιφάσεις στα έγγραφα που υπέβαλε σ' αυτόν. Περαιτέρω ο Διαιτητής θεώρησε ότι όλες οι καθυστερήσεις αποτελούν ευθύνη του Υπουργείου, ως Εργοδότη του έργου. Στην απόφαση του Διαιτητή δεν αναφέρεται οτιδήποτε σχετικά με την αποπληρωμή του υπόλοιπου ποσού της προκαταβολής των £50.500 (€86.284) που δόθηκε από το Υπουργείο στον Εργολάβο και ουδέποτε επιστράφηκε από αυτόν στο Υπουργείο. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ανησυχητικό το γεγονός ότι ο Διαιτητής στην απόφασή του φαίνεται να έλαβε υπόψη του μόνο τις απαιτήσεις του Εργολάβου ενώ αγνόησε όλες τις παραβιάσεις της σύμβασης από αυτόν.

(γ) Χειρισμός διαφορών με ανάδοχους έργων που παραπέμπονται σε διαιτησία. Μετά την κατάληξη που είχε για το δημόσιο η υπόθεση διαιτησίας που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο της Έκθεσής μας, όπου διαφάνηκε η διάπραξη σοβαρών λαθών και παραλείψεων εκ μέρους του Διαιτητή αλλά και της δημόσιας πλευράς, το θέμα απασχόλησε την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.). Η Επιτροπή απέστειλε επιστολή στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας στις 5.11.2010, στην οποία εκφράζεται η θέση ότι θα πρέπει να ληφθούν άμεσα μέτρα για διασφάλιση της απονομής δικαιοσύνης και άρση του φαινομένου το δημόσιο να αδικείται συστηματικά από τις αποφάσεις διαιτησιών, ειδικά σε διαφορές που προκύπτουν σε συμβάσεις δημοσίων έργων. Περαιτέρω η Κ.Ε.Α.Α. με τη σύμφωνη άποψη του Γενικού Εισαγγελέα αποφάσισε το διορισμό ad-hoc Επιτροπής για εξέταση του θέματος και υποβολής σ' αυτήν εισηγήσεων για βελτίωση των διαδικασιών και προστασία των συμφερόντων της Δημοκρατίας από κακοδικίες και λανθασμένες αποφάσεις διαιτησιών. Στη συνέχεια η ad-hoc Επιτροπή, η οποία αποτελείται από εκπροσώπους της Νομικής Υπηρεσίας, της Υπηρεσίας μας, του Γενικού Λογιστηρίου και του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, ετοίμασε σχετική εγκύκλιο η οποία εκδόθηκε στις 27.9.2011. Σκοπός της εγκυκλίου είναι όπως οι Αναθέτουσες Αρχές του ευρύτερου δημόσιου τομέα, ακολουθούν ορθές και ομοιόμορφες διαδικασίες για την παραπομπή και επίλυση διαφορών μέσω διαιτησίας σε δημόσιες συμβάσεις έργων.

(δ) Τελικοί Λογαριασμοί Συμβολαίων Σχολικών Κτιρίων. Από έλεγχο που διενεργήθηκε το 2005 σε συμβόλαια έργων των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου (ΤΥΥ) που ολοκληρώθηκαν και παραλήφθηκαν, διαπιστώθηκε σοβαρή καθυστέρηση στην ετοιμασία των τελικών λογαριασμών.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μάς ανέφερε ότι η καθυστέρηση οφείλεται κυρίως στους αποσπασμένους εκπαιδευτικούς που αποχώρησαν από την Υπηρεσία και στους οποίους είχαν ανατεθεί τα έργα αυτά, και της καθυστέρησης που παρατηρήθηκε στην υποβολή τους από τους Εργολάβους και την εξέτάσή τους από τους συμβούλους επιμετρητές ποσοτήτων.

Μέχρι τον Ιούνιο 2008, παρόλο που υποβλήθηκαν για έλεγχο αρκετοί λογαριασμοί, εξακολουθούσε να εκκρεμεί η διευθέτηση αρκετών άλλων, μερικοί από τους οποίους για έργα που συμπληρώθηκαν αρκετά χρόνια προηγουμένως. Τον Απρίλιο 2009, το Υπουργείο μάς πληροφόρησε ότι τελικά υποβλήθηκαν όλοι οι καθυστερημένοι λογαριασμοί και προωθούνται οι ανάλογες ενέργειες στην Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Τ.Ε.Α.Α.) για έγκριση.

Παρά ταύτα μέχρι τον Ιούνιο 2011, εξακολουθούσαν να παρατηρούνται καθυστερήσεις στην ετοιμασία και το κλείσιμο των λογαριασμών, γεγονός που αποτελεί παρατήρηση και της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου. Σύμφωνα με τις ΤΥΥ, το πρόβλημα προέρχεται κυρίως από την καθυστέρηση στην ετοιμασία των

λογαριασμών από τους ιδιώτες συμβούλους, την ελλιπή στελέχωση των Τεχνικών Υπηρεσιών και τις διαδικασίες της Τ.Ε.Α.Α.. Θέση της Υπηρεσίας μας είναι ότι, επειδή το Υπουργείο εκτελεί ένα σημαντικό αριθμό συμβάσεων κάθε χρόνο, θα πρέπει οι λογαριασμοί αυτών των συμβάσεων να διευθετούνται έγκαιρα, σύμφωνα με τις πρόνοιες των συμβολαίων, ώστε να αποφεύγεται ο κίνδυνος οι Εργολάβοι να απαιτούν αποζημιώσεις για την καθυστέρηση στη διευθέτησή τους.

(ε) Προσφορά αρ. ΜΕ 21/2006 για την Προμήθεια, Εγκατάσταση και Διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης λύσης για ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης της εκπαιδευτικής διαδικασίας για τις ανάγκες της Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και προσφορά αρ. ΕΚΤ 02/07 για την εξασφάλιση υπηρεσιών για τη δημιουργία Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Περιεχομένου για μαθήματα Λυκειακού Κύκλου της Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Τον Οκτώβριο 2006, το Υπουργείο Παιδείας ανέθεσε σε οικονομικό φορέα τη σύμβαση ΜΕ 21/2006, με αντικείμενο τη δημιουργία ολοκληρωμένης λύσης ενός συστήματος διαχείρισης της εκπαιδευτικής διαδικασίας (Learning Management System) για να εφαρμοστεί στη Μέση Γενική και Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση και σε μελλοντικό στάδιο στη Δημοτική και Προδημοτική Εκπαίδευση, αξίας €1.442.848 + ΦΠΑ.

Το σύστημα, αξιοποιώντας την υφιστάμενη τεχνική υποδομή, θα παρείχε μεταξύ άλλων τη δυνατότητα ετοιμασίας μαθημάτων σε επίπεδο τηλεμάθησης, χρήσης/υποστήριξης εφαρμογών πολυμέσων, σύγχρονης και ασύγχρονης επικοινωνίας, αξιολόγησης εργασιών, σχεδίων μαθημάτων και ηλεκτρονικής ενημέρωσης. Το λογισμικό σύστημα που θα αναπτυσσόταν στα πλαίσια της σύμβασης, θα παρείχε τη δυνατότητα υποστήριξης της μαθησιακής διαδικασίας, τόσο εντός όσο και εκτός σχολείου. Στην αξία της σύμβασης περιλαμβανόταν το κόστος ανάπτυξης ενός συστήματος που θα κάλυπτε ολόκληρη τη δημόσια εκπαίδευση, η πιλοτική εφαρμογή του σε 7 σχολεία, η συντήρηση για 8 χρόνια, η εγγύηση για 3 χρόνια, οι άδειες χρήσης και η λειτουργική υποστήριξη.

Τον Ιούλιο 2007, ανατέθηκε σε 2 οικονομικούς φορείς η σύμβαση – από ένα μέρος στον καθένα – με αρ. ΕΚΤ 02/07, με αντικείμενο τη δημιουργία Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Περιεχομένου (e-content) 17 μαθημάτων του Λυκειακού Κύκλου της Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, συνολικής αξίας €3.689.507 + ΦΠΑ. Το μέρος της σύμβασης για τα 13 από τα 17 μαθήματα ανατέθηκε στον ίδιο οικονομικό φορέα στον οποίο είχε ανατεθεί η σύμβαση αρ. ΜΕ 21/2006.

Τον Απρίλιο 2010, 19 μήνες μετά την προβλεπόμενη ημερομηνία παράδοσης του αντικειμένου της σύμβασης με αρ. ΜΕ 21/2006, και ενώ η σύμβαση δεν είχε ακόμα ολοκληρωθεί, ο ανάδοχος με επιστολή του προς τη Γενική Διευθύντρια, ανέφερε ότι το σύστημα που είχε αναπτύξει, δεν είχε την ικανότητα – με την υφιστάμενη αρχιτεκτονική του – να ανταποκριθεί στις τεχνικές απαιτήσεις του Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Περιεχομένου (που αποτελούσε μια από τις πιο σημαντικές χρήσεις του όλου συστήματος που είχε αναπτύξει), και ως εκ τούτου η λειτουργία του συστήματος δεν ήταν διασφαλισμένη. Ως κυριότερο λόγο για την μη ικανοποιητική λειτουργία του συστήματος, ανέφερε τις ανάγκες που προέκυψαν εξ αιτίας των τεχνικών απαιτήσεων/μεγέθους/όγκου του Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Περιεχομένου (ΨΕΠ), οι οποίες δεν ήταν γνωστές όταν του είχε ανατεθεί η σύμβαση ΜΕ 21/2006 (εφ' όσον η ανάθεση της σύμβασης ΕΚΤ 02/07 είχε γίνει αργότερα). Για την επίλυση του προβλήματος, πρότεινε την εγκατάσταση και παραμετροποίηση επιπρόσθετου εξοπλισμού/λογισμικού – στη βάση μελέτης που είχε ανατεθεί από το Υπουργείο σε συμβουλευτικό οίκο – με επιπλέον κόστος €720.394.

Η πρόταση/εισήγηση του αναδόχου απορρίφθηκε τον Νοέμβριο 2010 από το Συμβούλιο Προσφορών.

Το ΨΕΠ των 17 μαθημάτων ετοιμάστηκε και εγκαταστάθηκε στο Σύστημα Διαχείρισης Μάθησης τον Απρίλιο 2010. Το μέγεθος της κάθε μονάδας/μαθήματος που παραδόθηκε ανέρχεται μέχρι και στα 1,4GB, ενώ στη σύμβαση δεν είχε καθοριστεί το μέγιστο επιτρεπτό μέγεθος. Περιορισμός είχε τεθεί μόνο στο μέγεθος του κάθε αρχείου πολυμέσων-ειδικά όσων θα χρησιμοποιούνταν από το διαδίκτυο-ότι δεν θα υπερβαίνει τα 10MB για την εύκολη κλήση του (download). Ο περιορισμός του μεγέθους του κάθε αρχείου πολυμέσων των μονάδων ΨΕΠ στη σύμβαση ΕΚΤ 02/07, όπως διαπιστώθηκε στη συνέχεια, δεν ήταν από

μόνος του ικανοποιητικός. Η αρχιτεκτονική του συστήματος που είχε αναπτυχθεί στα πλαίσια της σύμβασης ΜΕ 21/2006, ενδεχομένως να είχε βασιστεί σε μικρότερο συνολικά μέγεθος της κάθε μονάδας του ΨΕΠ, γι' αυτό και δεν μπορεί να αντεπεξέλθει ικανοποιητικά στη διαχείριση/λειτουργία του πραγματικού μεγέθους των εν λόγω μονάδων, το οποίο είναι της τάξης των 1,4GB, παρ' όλον ότι, όπως μας πληροφόρησε η Γενική Διευθύντρια, κατά την πρόσβαση σε μια μονάδα ΨΕΠ μέσω του Συστήματος Διαχείρισης Μάθησης, δεν φορτώνεται ταυτόχρονα ολόκληρη η μονάδα, αλλά μια υποενότητα της κάθε φορά. Ως αποτέλεσμα, οι χρήστες του Συστήματος Διαχείρισης Μάθησης, αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα χρονικής καθυστέρησης (μεγάλης αναμονής) για πρόσβαση στις μονάδες ΨΕΠ, παρ' όλον ότι το σύστημα χρησιμοποιείται στο στάδιο αυτό πιλοτικά μόνο σε 7 σχολεία. Το πρόβλημα επιδεινώνεται με την αύξηση του αριθμού χρηστών του συστήματος και, σε περίπτωση που εφαρμοστεί/ επεκταθεί μετέπειτα και σε άλλα σχολεία, όπως ήταν ο αρχικός στόχος του Υπουργείου, θα είναι πολύ δύσκολη ή/και αδύνατη η ταυτόχρονη χρήση του από τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς για τους οποίους προοριζόταν.

Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε τον Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2011 από την Γενική Διευθύντρια να ερευνήσει το θέμα και να μας πληροφορήσει μεταξύ άλλων τις επιπτώσεις από την καθυστέρηση στην εισαγωγή/εφαρμογή του συστήματος στα δημόσια σχολεία, επισημαίνοντας ότι το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, και για την υλοποίηση του είχαν μέχρι τότε δαπανηθεί πέραν των €5,0 εκ..

Τον Ιούνιο 2011, η Γενική Διευθύντρια μας πληροφόρησε ότι, το αντικείμενο της σύμβασης ΜΕ 21/2006 – όπως περιγράφεται στους όρους – έχει συμπληρωθεί, δεδομένου ότι έχουν ολοκληρωθεί όλα τα επιμέρους παραδοτέα του έργου και είναι διαθέσιμες και σε λειτουργήσιμη κατάσταση όλες οι υπηρεσίες για τους μαθητές και εκπαιδευτικούς των 7 σχολείων που συμμετείχαν στο πιλοτικό πρόγραμμα. Όσον αφορά στη μη ικανοποιητική δυνατότητα ανταπόκρισης του συστήματος στις απαιτήσεις του ΨΕΠ, δεν ευθύνεται ο ανάδοχος, αφού αυτές καθορίστηκαν από πλευράς του Υπουργείου σε μεταγενέστερο στάδιο, με άλλη ξεχωριστή σύμβαση. Το πρόβλημα οφείλεται – όπως ανέφερε – στην αδυναμία του συστήματος να ανταποκριθεί στις τεχνικές απαιτήσεις του ΨΕΠ σε σχέση με τον αριθμό των χρηστών και το εύρος της υφιστάμενης γραμμής, και είναι αναμενόμενο σε τέτοια καινοτόμα και μεγάλα έργα να εντοπίζονται αδυναμίες και προβλήματα, τα οποία λαμβάνονται υπόψη και θα επιλυθούν στα πλαίσια της επέκτασης των καινοτομιών αυτών σε περισσότερα σχολεία. Όσον αφορά στις επιπτώσεις από την καθυστέρηση στην εισαγωγή/εφαρμογή του συστήματος στα δημόσια σχολεία, όπως ήταν ο στόχος του προγράμματος, μας πληροφόρησε ότι η επέκταση του συστήματος σε όλα τα δημόσια σχολεία, πέραν του ότι εξετάζεται στα πλαίσια των μέτρων οικονομικής περισυλλογής και μείωσης των κρατικών δαπανών, δεν εξαρτάται μόνο από το χρόνο ολοκλήρωσης της σύμβασης προμήθειας και εγκατάστασης του πιλοτικού συστήματος, αλλά ταυτόχρονα και από την ικανότητα των εκπαιδευτικών να αφομοιώσουν τον τρόπο χρήσης του νέου αυτού εργαλείου στα πλαίσια της εκπαιδευτικής πράξης, το οποίο επιφέρει σημαντικές αλλαγές στον τρόπο εργασίας του κάθε εκπαιδευτικού. Ως εκ τούτου, η καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της σύμβασης, δεν έχει επηρεάσει κατά την άποψη της την αξιοποίηση του συστήματος από όλα τα δημόσια σχολεία.

(στ) Σύμβαση ΥΠΠ 52/02 για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση εκτυπωτών για τις ανάγκες του Υπουργείου Παιδείας. Από έρευνα της Υπηρεσίας μας τον Δεκέμβριο 2010, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Η σύμβαση υπογράφηκε τον Αύγουστο 2002 και είχε διάρκεια 5 χρόνια. Το αντικείμενο της ήταν η προμήθεια 2.089 εκτυπωτών σε σχολεία του δημοσίου έναντι £302.905 (€517.544), η συντήρηση/υποστήριξη τους για 2 χρόνια έναντι £8.356 (€14.277) το χρόνο και η προμήθεια των αναλωσίμων υλικών (μελάνια, κεφαλές εκτύπωσης) για 5 χρόνια.
- (ii) Η παραλαβή των εκτυπωτών γινόταν είτε από τον διευθυντή του κάθε σχολείου (Δημοτικά) είτε από διαφορετική σε κάθε περίπτωση 2-μελή επιτροπή (Γυμνάσια/Λύκεια), αφού προηγείτο δειγματοληπτικός έλεγχος στις εγκαταστάσεις του προμηθευτή, χωρίς να ακολουθούνται οι προβλεπόμενες διαδικασίες (διορισμός μιας – της ίδιας – επιτροπής για την παραλαβή των εκτυπωτών, ετοιμασία/υπογραφή πιστοποιητικού παραλαβής).

- (iii) Η μετέπειτα πληρωμή των αναλωσίμων είχε ανατεθεί στις Σχολικές Εφορείες.
- (iv) Τα μελάνια που είχαν προταθεί από τον ανάδοχο και είχαν γίνει αποδεκτά για χρήση στους εκτυπωτές της σύμβασης, δεν ήταν τα αυθεντικά του κατασκευαστή των εκτυπωτών, αλλά προέρχονταν από άλλο κατασκευαστή και ενδεχομένως να μην ήταν συμβατά με τους εκτυπωτές.
- (v) Με την εγκατάσταση των εκτυπωτών και την έναρξη χρήσης τους, άρχισαν να παρουσιάζονται βλάβες στην κεφαλή εκτύπωσης. Κατά τον πρώτο χρόνο της σύμβασης, κατά τον οποίο ο εξοπλισμός καλυπτόταν από την εγγύηση καλής λειτουργίας, ο ανάδοχος αντικαθιστούσε δωρεάν τις κεφαλές εκτύπωσης που παρουσίαζαν πρόβλημα. Στη συνέχεια ωστόσο χρέωνε για κάθε κεφαλή εκτύπωσης που αντικαθιστούσε, ποσό ίσο με το διπλάσιο της τιμής μονάδος της σύμβασης (€92 αντί €46).
- (vi) Το πρόβλημα εντοπίστηκε 3 περίπου χρόνια αργότερα και οι λειτουργοί του Υπουργείου συμβούλευσαν τις Σχολικές Εφορείες να μην πληρώνουν τα τιμολόγια που αφορούσαν αντικατάσταση των κεφαλών εκτύπωσης. Ως εκ τούτου, συγκεντρώθηκε ένας μεγάλος αριθμός μη εξοφληθέντων τιμολογίων, με αποτέλεσμα κατά τους μήνες Φεβρουάριο και Μάρτιο 2010, αρκετές Σχολικές Εφορείες να ειδοποιηθούν από δικηγορικό γραφείο ότι σε περίπτωση μη εξόφλησης των εν λόγω τιμολογίων, θα προχωρούσε σε δικαστικά μέτρα εναντίον τους.
- (vii) Οι Σχολικές Εφορείες, οι οποίες είχαν την ευθύνη πληρωμής των τιμολογίων που αφορούσαν τα αναλώσιμα, δεν τηρούσαν στοιχεία των πληρωμών για το χρονικό διάστημα που είχε παρέλθει από την έναρξη της σύμβασης, πέραν των στοιχείων που διέθεταν για τα τιμολόγια που εκκρεμούσαν.
- (viii) Το συνολικό ποσό των εκκρεμούντων τιμολογίων που αφορούσαν σε αντικατάσταση κεφαλών εκτύπωσης ανήρχετο σε £18.337 (€31.330), με την χρέωση για την αντικατάσταση της κεφαλής εκτύπωσης, όπως γινόταν από τον ανάδοχο (στο διπλάσιο της τιμής μονάδος της σύμβασης).

Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε από τη Γενική Διευθύντρια όπως ερευνήσει τα θέματα που εγείρονταν και πληροφορήσει την Υπηρεσία μας τα ακόλουθα:

- Τις ευθύνες που προκύπτουν για το χειρισμό της σύμβασης
- Το συνολικό ποσό που είχε μέχρι τότε πληρωθεί για την αντικατάσταση των ελαττωματικών κεφαλών εκτύπωσης, καθώς και τον αριθμό τέτοιων κεφαλών που είχαν αντικατασταθεί.
- Τα μέτρα που προτίθετο να πάρει για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που είχαν προκύψει.

Τον Ιούλιο 2011, η Γενική Διευθύντρια μας απέστειλε την έκθεση που είχε ετοιμάσει η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου του Υπουργείου, στην οποία είχε αναθέσει τη διερεύνηση του θέματος, με τις εισηγήσεις της οποίας μας πληροφόρησε ότι συμφωνεί. Στην έκθεση της, η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου εισηγήθηκε όπως προταθεί στον ανάδοχο - για τελικό διακανονισμό - η καταβολή σε αυτόν ποσού ύψους €16.500 (50% περίπου του συνολικού ποσού των τιμολογίων που εκκρεμούσαν), ενώ το επιπλέον ποσό που είχε ήδη επωφεληθεί από τη χρέωση των κεφαλών εκτύπωσης στο διπλάσιο της συμβατικής αξίας τους (το ύψος του οποίου δεν ήταν σε θέση να υπολογίσουν επακριβώς, λόγω της αδυναμίας συλλογής των απαραίτητων στοιχείων, εξ αιτίας του μεγάλου χρονικού διαστήματος που είχε παρέλθει), να θεωρηθεί ως αποζημίωση (τόκοι) για την καθυστέρηση στην πληρωμή των τιμολογίων που εκκρεμούσαν.

Επιπλέον, μας πληροφόρησε ότι τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν στην εν λόγω σύμβαση, οφείλονταν σε μεγάλο βαθμό στις δομικές και οργανωτικές αδυναμίες του Υπουργείου και ιδιαίτερα στη στελέχωση του με αποσπασμένους εκπαιδευτικούς, χωρίς εμπειρία στο χειρισμό τέτοιων θεμάτων και, χωρίς να έχουν επίβλεψη/βοήθεια από έμπειρο προσωπικό. Το Υπουργείο ωστόσο καταβάλλει προσπάθειες για βελτίωση των διαδικασιών, με βάση την υφιστάμενη δομή του.

(ζ) Διαγωνισμός αρ. ΔΕ 15/10 για την αγορά εξειδικευμένου τεχνολογικού εξοπλισμού. Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε τον Ιούλιο 2010 με ανοικτή διαδικασία και αντικείμενο του ήταν η προμήθεια 27 πακέτων (εξοπλισμού και λογισμικού) για 27 τελικούς χρήστες (παιδιά με ειδικές ανάγκες)

Από έλεγχο των εγγράφων του διαγωνισμού και της μοναδικής προσφοράς που υποβλήθηκε, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Η τιμή της μοναδικής προσφοράς ήταν €117.400 + ΦΠΑ, ενώ η εκτίμηση δαπάνης €103.600 + ΦΠΑ. Λαμβάνοντας υπόψη ότι στο ποσό της εκτίμησης δαπάνης πρέπει να περιλαμβάνεται και η αξία όλων των δικαιωμάτων προαίρεσης (στην προκειμένη περίπτωση 25% της αξίας των βασικών ειδών), η τιμή της μοναδικής προσφοράς ήταν κατά 41,6% ψηλότερη της εκτίμησης.
Η πιο πάνω μεγάλη απόκλιση δικαιολογούσε την ακύρωση του διαγωνισμού, σύμφωνα με τις πρόνοιες των Κανονισμών Προσφορών.
- (ii) Σύμφωνα με τα στοιχεία που ο ίδιος ο προσφοροδότης είχε υποβάλει, κατά την περίοδο 2005 – 2009 είχε εξασφαλίσει 13 συνολικά συμβάσεις από το Υπουργείο Παιδείας, συνολικής αξίας περίπου €1,5 εκ..
- (iii) Η απαίτηση που είχε περιληφθεί στους όρους του διαγωνισμού, για υποβολή προσφοράς για το σύνολο των πακέτων, ήταν κατά την άποψη μας, περιοριστική.
- (iv) Οι προδιαγραφές μέρους των λογισμικών παρέπεμπαν, κατά την άποψη μας, σε συγκεκριμένα λογισμικά, για μερικά από τα οποία ο εγκεκριμένος προμηθευτής/διανομέας τους στην Κύπρο και στην Ελλάδα, ήταν ο μοναδικός προσφοροδότης. Το γεγονός αυτό, ενδεχομένως να είχε εμποδίσει/επηρεάσει τη συμμετοχή άλλων οικονομικών φορέων στο διαγωνισμό.

Από περαιτέρω διερεύνηση προηγούμενων παρόμοιας φύσης διαγωνισμών του Υπουργείου Παιδείας, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- Ενδεχομένως να υπήρχε ιδιάζουσα σχέση μεταξύ του ιδιοκτήτη της προσφοροδότριας εταιρείας και της αρμόδιας λειτουργού του Υπουργείου Παιδείας, που είχε την ευθύνη αξιολόγησης των παιδιών με ειδικές ανάγκες και, κατ' επέκταση, καθόριζε τις απαιτήσεις του Υπουργείου σε τεχνολογικό εξοπλισμό, που χρειαζόταν για την εκπαίδευσή τους.
- Η συμπερίληψη στα έγγραφα των διαγωνισμών, παρόμοιων περιοριστικών προνοιών/όρων όπως και στον εν λόγω διαγωνισμό, γινόταν και σε προηγούμενους διαγωνισμούς.

Ενόψει των πιο πάνω, τον Σεπτέμβριο 2010 ζητήσαμε από τη Γενική Διευθύντρια όπως ερευνήσει τα θέματα που εγείρονταν και πληροφορήσει την Υπηρεσία μας για τα αποτελέσματα.

Η Γενική Διευθύντρια μας απέστειλε έκθεση γεγονότων που είχε ετοιμαστεί – κατόπιν οδηγιών της – από τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου του Υπουργείου, σύμφωνα με το περιεχόμενο της οποίας:

- Η παροχή τεχνολογικού εξοπλισμού σε παιδιά με ειδικές ανάγκες είχε αρχίσει το 2005. Από τότε μέχρι τον Αύγουστο 2010 είχαν κατακυρωθεί 9 διαγωνισμοί, συνολικού ποσού ύψους €592.114.
- Στους 9 πιο πάνω διαγωνισμούς, είχε υποβληθεί προσφορά μόνο από τον οικονομικό φορέα ο οποίος είχε υποβάλει την μοναδική προσφορά στον εν λόγω διαγωνισμό, παρόλο που είχαν εκδηλώσει ενδιαφέρον – κατά τις διάφορες προκηρύξεις – και άλλοι οικονομικοί φορείς.
- Η αρμόδια λειτουργός του Υπουργείου Παιδείας, η οποία είχε την ευθύνη της αξιολόγησης των μαθητών με αναπηρίες σε παγκύπρια βάση, τον καθορισμό των αναγκών σε εξοπλισμό και την ετοιμασία των προδιαγραφών, είχε δημιουργήσει ιδιάζουσα συγγενική σχέση με τον διευθυντή της μοναδικής εταιρείας που συμμετείχε στους προηγούμενους διαγωνισμούς.
- Η ρύθμιση η οποία είχε συμφωνηθεί για επίλυση του προβλήματος (όταν αυτό είχε υποπέσει στην αντίληψη του Υπουργείου), με εμπλοκή της Ομάδας Έργων Πληροφορικής στην ετοιμασία των προδιαγραφών, δεν εφαρμόστηκε, με αποτέλεσμα να συνεχίζεται η εμπλοκή της εν λόγω λειτουργού στην όλη διαδικασία.

- Από το 2008 και μετέπειτα, στα έγγραφα των διαγωνισμών είχε περιληφθεί επιπρόσθετος περιοριστικός όρος, ο οποίος επέτρεπε τη συμμετοχή στον εκάστοτε διαγωνισμό, μόνο σε όσους προσφοροδότες είχαν ολοκληρώσει επιτυχώς κατά τα τελευταία 3 χρόνια, τουλάχιστον μια σύμβαση αξίας 30% του προϋπολογισμού της προσφοράς, με αντικείμενο την προμήθεια συναφούς εξοπλισμού.

Ο διαγωνισμός τελικά ακυρώθηκε τον Σεπτέμβριο 2010 από το Συμβούλιο Προσφορών.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Διευθύντρια τον Νοέμβριο 2011, τα καθήκοντα της εν λόγω λειτουργού (ως συνδεδετικής λειτουργού για την προμήθεια του εξειδικευμένου τεχνολογικού εξοπλισμού) είχαν τερματιστεί, ενώ το πόρισμα περαιτέρω έρευνας που διεξήχθη υποβλήθηκε στον Γενικό Εισαγγελέα. Παράλληλα, τον Φεβρουάριο 2011, ανέθεσε σε δύο λειτουργούς των έργων πληροφορικής καθώς και σε μία συνδεδετική λειτουργό υποστηρικτικής τεχνολογίας, κάτω από την εποπτεία του Γενικού Συντονιστή έργων πληροφορικής του Υπουργείου, την ευθύνη της ετοιμασίας των τεχνικών προδιαγραφών και των εγγράφων διαγωνισμών, για την εξασφάλιση υποστηρικτικής τεχνολογίας για παιδιά με ειδικές ανάγκες και, μέχρι τον Νοέμβριο 2011, η εν λόγω τριμελής ομάδα, είχε διεξαγάγει δύο διαγωνισμούς σχετικούς με το πιο πάνω θέμα.

Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου (Μ.Ε.Ε.). Ενώ η Μ.Ε.Ε. συστάθηκε στο τέλος του 2001 για τη διεξαγωγή ελέγχων των τεχνικών έργων, μέχρι σήμερα δεν υπάρχει οργανωτική διάρθρωση, οργανικές θέσεις και σχέδια υπηρεσίας. Τον Ιούνιο 2010 ο Κλάδος Υπαλλήλων των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου (Κ.Υ.Τ.Υ.Υ.) με επιστολή του προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου (Γ.Δ.) αμφισβήτησε το ρόλο της Μ.Ε.Ε. όπως ασκείται σήμερα και υποστήριξε ότι ο έλεγχος γίνεται από ακατάλληλα άτομα κατά τρόπο που καταδεικνύει έλλειψη εμπιστοσύνης στις Τεχνικές Υπηρεσίες (Τ.Υ.). Μετά από παράκληση της Γ.Δ., στις 14.7.2010 πραγματοποιήθηκε σύσκεψη, όπου η Υπηρεσία μας εξέφρασε τις απόψεις και εισηγήσεις της για τον τρόπο διευθέτησης των προβλημάτων. Μεταξύ άλλων, η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι, υπό τις περιστάσεις, το παρόν καθεστώς λειτουργίας της Μ.Ε.Ε. είναι αποδεκτό και ότι κατά την άποψή μας τα άτομα που εργάζονται στη Μ.Ε.Ε. κατέχουν τα απαιτούμενα προσόντα.

Τόσο η Γ.Δ. του Υπουργείου όσο και ο Κ.Υ.Τ.Υ.Υ. αποδέχτηκαν τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας, με σκοπό την πιο εύρυθμη λειτουργία της Μ.Ε.Ε. και των Τ.Υ. του Υπουργείου.

Η Γ.Δ. του Υπουργείου μάς πληροφόρησε με επιστολή της, ημερ. 26.11.2010, ότι το Υπουργείο θα προχωρήσει στις δέουσες ενέργειες για υλοποίηση των συμφωνηθέντων.

Έλεγχος των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου της Δημοκρατίας (ΥΕΕ). Στόχος του ελέγχου ήταν η αξιολόγηση της συμμόρφωσης των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου (ΤΥΥ) με τους σχετικούς νόμους, κανονισμούς, εγκυκλίους και εσωτερικές διαδικασίες καθώς και ο εντοπισμός αδυναμιών και η διατύπωση εισηγήσεων για βελτίωση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου. Από τον έλεγχο, η ΥΕΕ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των ΤΥΥ παρουσιάζει σοβαρές αδυναμίες και δεν διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία, τους κανονισμούς καθώς και τις διαδικασίες και δεν βοηθά στην ομαλή, αποδοτική και αποτελεσματική λειτουργία των Τεχνικών Υπηρεσιών. Επιπλέον προέβη σε αριθμό συστάσεων για κάθε τομέα εργασίας των Τεχνικών Υπηρεσιών, ώστε να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα και η αξιοπιστία του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου, και τόνισε τη σημασία λήψης άμεσων μέτρων για αντιμετώπιση των κινδύνων που υπάρχουν. Προς το σκοπό αυτό καθορίστηκε Συμφωνημένο Σχέδιο Δράσης για υλοποίηση των συγκεκριμένων συστάσεων, το οποίο παρακολουθείται από την ΥΕΕ. Από νέο έλεγχο της ΥΕΕ που διεξήχθη στις 12 και 13.1.2010, διαπιστώθηκε ότι παρόλο που μέρος του Σχεδίου Δράσης υλοποιήθηκε, εν τούτοις μεγάλος αριθμός συστάσεων παραμένει σε εκκρεμότητα.

Τα ευρήματα της πιο πάνω έρευνας που έγινε από την ΥΕΕ επιβεβαιώνουν τα ευρήματα των ελέγχων της Υπηρεσίας μας που έγιναν τα τελευταία χρόνια για τις ΤΥΥ, και τα οποία παρουσιάζονται στις αντίστοιχες Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας.

Σε μια νεότερη εξέλιξη, από την 1.2.2011 η ΥΕΕ απέσπασε δύο Λειτουργούς της στο Υπουργείο Παιδείας για να ενισχύσουν το έργο της Μ.Ε.Ε..

Δημιουργία Φορέα Σχολικών Κτιρίων. Σε σχέση με το θέμα αυτό και για την αντιμετώπιση των σοβαρών χρόνιων αδυναμιών που παρατηρούνται στις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου (ΤΥΥ), το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε σε συνεδρία του στις 27.2.2008 τα ακόλουθα:

- (i) Να εγκρίνει την ενίσχυση των ΤΥΥ με την άμεση δημιουργία αριθμού μόνιμων θέσεων, σε ειδικότητες και επίπεδα που θα χρειαστούν ούτως ή άλλως, είτε αυτές παραμείνουν στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού είτε ενταχθούν στο Τμήμα Δημοσίων Έργων ή σε νέο Τμήμα Δημοσίων Κτιρίων.
- (ii) Να εγκρίνει την άμεση ενίσχυση των ΤΥΥ με πρόσθετο έκτακτο προσωπικό.
- (iii) Να εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Οικονομικών να δώσει οδηγίες στο Διευθυντή Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού να εκπονήσει, εντός έξι μηνών, μελέτη σε συνεργασία με όλες τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες, με την οποία να καταγράφονται όλες οι νομοθετικές και θεσμικές αλλαγές και άλλες ενέργειες που απαιτούνται για μεταφορά μεσοπρόθεσμα του προσωπικού των ΤΥΥ στο Τμήμα Δημοσίων Έργων ή σε νέο Τμήμα Δημοσίων Κτιρίων. Στη συνέχεια η μελέτη να εξεταστεί από την αρμόδια υπουργική επιτροπή που συστάθηκε για το θέμα αυτό και μετά ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού να υποβάλει νέα Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη τελικών αποφάσεων.
- (iv) Να εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Οικονομικών να εξεύρει και διαθέσει τις απαιτούμενες πιστώσεις για τα (i) και (ii) πιο πάνω.

Από έλεγχο που έγινε τον Ιούνιο 2011 διαπιστώθηκε ότι το θέμα δημιουργίας και πλήρωσης αριθμού μόνιμων θέσεων έχει σχεδόν ολοκληρωθεί. Αναφορικά με τη μεταφορά του προσωπικού των ΤΥΥ είτε στο Τμήμα Δημοσίων Έργων είτε σε νέο Τμήμα Δημοσίων Κτιρίων, σύμφωνα με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 23.3.2009, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού έχει την άποψη ότι, η καλύτερη λύση, υπό τις περιστάσεις, είναι η παραμονή των ΤΥΥ στο Υπουργείο Παιδείας και η ενίσχυσή τους, με καλύτερη οργάνωση και αξιοποίηση του υφιστάμενου προσωπικού και εισαγωγή κοινών κριτηρίων απόδοσης, ώστε να διασφαλιστεί η παροχή ποιοτικών υπηρεσιών από όλες τις ξεχωριστές δομές.

Πολιτιστικές Υπηρεσίες

Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Το συνολικό ύψους του Προϋπολογισμού για το 2010 ήταν €34,4 εκ., από το οποίο δαπανήθηκε ποσό ύψους €24,6 εκ. ή 71,5%.

Σημειώνεται ότι από τον Προϋπολογισμό των €34,4 εκ., ποσό ύψους €11,3 εκ. αφορούσε στο Μέγαρο Πολιτισμού (προς το οποίο παραχωρήθηκε ποσό ύψους €5 εκ. - βλέπε παράγραφο "Πολιτιστική Υποδομή" πιο κάτω).

Στρατηγικό Σχέδιο Πολιτιστικής Ανάπτυξης. Προϋπολογίστηκε ποσό ύψους €1.958.850, και δαπανήθηκε ποσό ύψους €487.523, δηλαδή ποσοστό 75% παρέμεινε αδαπάνητο.

Η προτεινόμενη πρόνοια, σύμφωνα με το Μνημόνιο του Προϋπολογισμού για το πιο πάνω κονδύλι, αποσκοπούσε στην κάλυψη δαπανών που σχετίζονται με έργα από το στρατηγικό σχέδιο για την πολιτιστική ανάπτυξη, ωστόσο διαπιστώθηκε ότι, για κάποια από τα έργα, οι δαπάνες αφορούσαν και σε λειτουργικά έξοδα των έργων αυτών.

Πολιτιστική υποδομή - Μέγαρο Πολιτισμού.

Για το πιο πάνω κονδύλι, που προοριζόταν να καλύψει δαπάνες για την υλοποίηση έργων που έχουν ως στόχο τη δημιουργία πολιτιστικής υποδομής, είχε γίνει αρχική πρόνοια ύψους €13,3 εκ. που μειώθηκε μετά από μεταφορές σε άλλα κονδύλια σε €12,068 εκ., και δαπανήθηκαν €5,4 εκ. ή ποσοστό 44,7%. Το μεγαλύτερο ποσό της πρόνοιας, ποσό ύψους €11,3 εκ., αφορούσε στο Μέγαρο Πολιτισμού που θα ανεγερθεί από το Ίδρυμα Πολιτισμού Κύπρου. Το ποσό που τελικά παραχωρήθηκε στο Ίδρυμα Πολιτισμού Κύπρου ανήλθε στα €5 εκ.

Το Μέγαρο Πολιτισμού έχει περιληφθεί στο επιχειρησιακό πρόγραμμα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα 2007 – 2013» το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σχετικά, η Υπηρεσία μας επισήμανε τα ακόλουθα:

(α) Οικονομική διαχείριση. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, ως το αρμόδιο Υπουργείο και χρηματοδότης του Ιδρύματος, οφείλει να παρακολουθεί, μέσω των Πολιτιστικών Υπηρεσιών, την οικονομική διαχείριση του Ιδρύματος Πολιτισμού Κύπρου.

Σύμφωνα με στοιχεία που ζήτησε η Υπηρεσία μας από το Ίδρυμα Πολιτισμού Κύπρου, το σύνολο των δαπανών του για τα έτη 2005 – 2010 ανήλθε σε περίπου €13 εκ. ενώ οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες κατέβαλαν ως χορηγία το συνολικό ποσό των περίπου €22,6 εκ. δηλαδή κατέβαλαν στο Ίδρυμα περίπου €9,6 εκ. περισσότερα από τις πραγματικές του δαπάνες.

Παρόλο ότι το Ίδρυμα Πολιτισμού Κύπρου ιδρύθηκε το 2005, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες δεν έλαβαν μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Ιούλιος 2011) οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος για τα έτη 2005-2010, καθυστέρηση που δεν φαίνεται να δικαιολογείται από τον όγκο των οικονομικών συναλλαγών του Ιδρύματος.

Είναι άποψη της Υπηρεσίας μας ότι η μη έγκαιρη υποβολή των οικονομικών καταστάσεων μειώνει σε σημαντικό βαθμό τη δυνατότητα λήψης διορθωτικών μέτρων σχετικά με τις οποιεσδήποτε αδυναμίες ή κενά που τυχόν υπάρχουν.

(β) Κόστος λειτουργίας Μεγάρου Πολιτισμού. Σύμφωνα με τη μελέτη σκοπιμότητας και ανάλυσης κόστους/οφέλους που εκπονήθηκε από ιδιώτες μελετητές σε συνεργασία με το Ίδρυμα Πολιτισμού Κύπρου, προβλέπεται ότι τα ετήσια λειτουργικά έξοδα θα υπερβαίνουν τα έσοδα του Ιδρύματος, με αποτέλεσμα να παρουσιάζεται ετήσιο έλλειμμα, το οποίο θα πρέπει να καλύπτεται κάθε χρόνο από τον κρατικό Προϋπολογισμό. Το ποσό του ελλείμματος για τα πρώτα 10 χρόνια λειτουργίας του Μεγάρου, σύμφωνα με τη μελέτη, υπολογίζεται να ανέρχεται σε περίπου €3,7 - €4,5 εκ. ετησίως. Συναφώς αναφέρεται ότι το Υπουργικό Συμβούλιο στις 10.1.2011 αποφάσισε την κάλυψη των ελλειμμάτων αυτών από τον κρατικό Προϋπολογισμό.

Σημειώνεται ότι τα εν λόγω ελλειμματικά ποσά προκύπτουν μετά από υιοθέτηση συγκεκριμένων υποθέσεων η υλοποίηση των οποίων είναι αβέβαιη, και τα τελικά ελλειμματικά ποσά θα εξαρτηθούν από τα πραγματικά μελλοντικά δεδομένα.

Ως εκ τούτου, θα πρέπει να ληφθεί απόφαση κατά πόσο, σε περίπτωση που το πραγματικό έλλειμμα είναι μεγαλύτερο, θα καλύπτεται από τον κρατικό Προϋπολογισμό, ανεξαρτήτως ύψους.

Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, με επιστολή του προς τον Διευθυντή Πολιτιστικών Υπηρεσιών, ημερ. 20.10.2010, υπέδειξε ότι οι κρατικές ενισχύσεις που θα χορηγηθούν στο Ίδρυμα Πολιτισμού Κύπρου για κάλυψη των ετήσιων ελλειμμάτων που θα προκύπτουν κατά τη λειτουργία του Μεγάρου θα πρέπει να κοινοποιηθούν επίσημα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για έγκριση, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αρ. 659/1999, και δεν μπορούν να παραχωρηθούν προτού ληφθεί θετική απόφαση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αφού, σύμφωνα με τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους του 2001 μέχρι 2009, κανένα μέτρο κρατικής ενίσχυσης δεν τίθεται σε ισχύ εκτός εάν έχει προηγουμένως εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Το θέμα μελετάται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην οποία παραπέμφθηκε από τον Έφορο Κρατικών Ενισχύσεων.

(γ) Κόστος ανέγερσης και εξοπλισμού Μεγάρου Πολιτισμού. Σύμφωνα με τη μελέτη σκοπιμότητας, το συνολικό κόστος για το Μέγαρο Πολιτισμού θα ανέλθει στα €127,8 εκ. εξαιρουμένου του ΦΠΑ, ή €140,2 εκ συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ.

Το έργο αναμένεται να τύχει συγχρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, λόγω της στασιμότητας που παρατηρείται στην προώθηση του έργου, εξαιτίας, όπως έχουμε πληροφορηθεί, των δύσκολων οικονομικών συνθηκών που επικρατούν, η χρηματοδότησή του από την Ευρωπαϊκή Ένωση

πιθανώς να είναι μειωμένη και συνεπώς αντίστοιχα να είναι αυξημένη η κρατική ενίσχυση που θα πρέπει να δοθεί για την κατασκευή του. Σε τέτοια περίπτωση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα εγκρίνει τη χρηματοδότηση του έργου μόνο αν έχει τη διαβεβαίωση του κράτους ότι διαθέτει τους πόρους για χρηματοδότηση του έργου με το αυξημένο ποσοστό που θα του αναλογεί. Όπως πληροφορούμαστε, μέχρι σήμερα δεν έχει υποβληθεί αίτηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση για χρηματοδότηση του έργου, ενώ υπάρχουν χρονικοί περιορισμοί όσον αφορά στη συγχρηματοδότηση του έργου.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι το κράτος, θα πρέπει, προτού δεσμευτεί για περαιτέρω δαπάνες, να βεβαιωθεί ότι διαθέτει όλους τους αναγκαίους χρηματικούς πόρους, καθώς και την απαραίτητη έγκριση για το συγχρηματοδοτούμενο ποσό από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

(δ) Προοπτική Ιδρύματος Πολιτισμού Κύπρου. Σύμφωνα με τη μελέτη σκοπιμότητας, η λειτουργία του Μεγάλου Πολιτισμού θα άρχιζε τον Δεκέμβριο 2014, νοουμένου ότι τα κατασκευαστικά έργα θα ξεκινούσαν τον Ιανουάριο 2012 (απαιτούνται 35 μήνες για την κατασκευή του). Δεδομένου ότι, τα θέματα συνέχισης και χρηματοδότησης του έργου φαίνεται να είναι αβέβαια, και αφού ο βασικός σκοπός ύπαρξης του Ιδρύματος Πολιτισμού Κύπρου είναι η κατασκευή και διαχείριση του Μεγάλου Πολιτισμού, θα πρέπει επειγόντως να ληφθεί απόφαση για το αν θα γίνει ή όχι το Πολιτιστικό Μέγαρο, αφού τα έξοδα λειτουργίας του Ιδρύματος Πολιτισμού, τα οποία είναι σημαντικά, εξακολουθεί να καλύπτονται από τον κρατικό Προϋπολογισμό. Σύμφωνα με στοιχεία του Ιδρύματος, τα συνολικά έξοδα λειτουργίας κατά το 2010 ανήλθαν σε €416.437, εκ των οποίων €315.733 αφορούσαν σε έξοδα μισθοδοσίας.

Χορηγήσεις σε Πολιτιστικούς Φορείς και Άτομα για Πολιτιστικές Δραστηριότητες. Το σχετικό ποσό που εγκρίθηκε στον Προϋπολογισμό ήταν €5,3 εκ. και η συνολική δαπάνη ανήλθε στα €4,4 εκ. ή ποσοστό 83% (2009: €27,0 εκ., €11,8 εκ. και 44%, αντίστοιχα).

(α) Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η περίοδος εφαρμογής του υπό αναφορά προγράμματος, που είχε εγκριθεί από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, έληξε στις 31.12.2007.

Μετά τη λήξη του εν λόγω προγράμματος οι χορηγήσεις παραχωρούνται βάσει του κανόνα χορηγήσεων ήσσονος σημασίας (de-minimis).

(β) Για το 2010 οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες συνέχισαν να εφαρμόζουν τα τέσσερα προγράμματα επιχορηγήσεων για δραστηριότητες/προγράμματα/εκδηλώσεις στον τομέα του πολιτισμού:

- Πρόγραμμα ετήσιων επιχορηγήσεων Σωματείων και Ιδρυμάτων.
- Πρόγραμμα ετήσιων επιχορηγήσεων Δήμων.
- Πρόγραμμα ετήσιων επιχορηγήσεων Κοινοτήτων.
- Πρόγραμμα έκτακτων επιχορηγήσεων.

Σχετικά, διαπιστώθηκαν τα εξής:

- (i)** Δεν εφαρμόστηκε πιστά η προθεσμία των αιτήσεων, αφού συνεχίστηκε να γίνονται αποδεκτά κάποια αιτήματα για επιχορηγήσεις μετά τη λήξη της προθεσμίας τα οποία υποβλήθηκαν είτε με το καθορισμένο έντυπο, είτε με επιστολές, από τα οποία, ορισμένα εξετάστηκαν και ορισμένα δεν εξετάστηκαν, χωρίς να έχει δοθεί εξήγηση για τη διαφορετική μεταχείριση.
- (ii)** Σε κάποιες περιπτώσεις, παρόλο που δεν υποβλήθηκαν τα καθορισμένα έντυπα, εντούτοις δόθηκε επιχορήγηση.
- (iii)** Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις επιχορηγήσεων σε φορείς, κατά παρέκκλιση των κριτηρίων των Προγραμμάτων.
- (iv)** Σε ορισμένες περιπτώσεις δεν λήφθηκε υπόψη η επιλεξιμότητα των δαπανών και δεν φαίνεται πώς καθορίστηκε το ύψος της επιχορήγησης.

(γ) Εκ των υστέρων έλεγχος. Υιοθετώντας σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μας, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες έθεσαν από το 2008 ως προϋπόθεση για καταβολή χορηγίας, την προσκόμιση από τους αιτητές εξελεγμένου οικονομικού απολογισμού κάθε δραστηριότητας και κατάσταση με τα ποσά που εισπράχθηκαν από άλλους χορηγούς και από εισιτήρια.

Σημειώθηκε σημαντική βελτίωση όσον αφορά στην υποβολή και στον έλεγχο των δικαιολογητικών στοιχείων. Ωστόσο, από το δειγματοληπτικό έλεγχο εντοπίστηκε περίπτωση για την οποία εγκρίθηκε και πληρώθηκε ολόκληρο το ποσό της επιχορήγησης πριν την πραγματοποίηση της εκδήλωσης (και χωρίς αποδεικτικά) και περίπτωση για την οποία, εγκρίθηκε επιπρόσθετο ποσό €39.400, ως οικονομική ενίσχυση για κάλυψη των λειτουργικών της εξόδων που φαίνεται να στηρίχθηκε στο ύψος του ποσού της επιχορήγησης που δόθηκε τα προηγούμενα έτη, αντί στις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του 2009, οι οποίες παρουσίαζαν πλεόνασμα ύψους €77.536.

Οικονομική ενίσχυση «Εργατών του Πνεύματος και της Τέχνης που δυσπραγούν» για το έτος 2010 - Παραχώρηση μηνιαίου κατά χάριν χορηγήματος. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έχει καθιερώσει εδώ και αρκετά χρόνια το πιο πάνω σχέδιο, το οποίο αποσκοπεί στην οικονομική ενίσχυση «Εργατών του Πνεύματος και της Τέχνης που δυσπραγούν» μέσω της παραχώρησης μηνιαίου χορηγήματος που ανέρχεται στα €515. Σημειώνεται ότι για το 2010 παραχωρήθηκε συνολικά ποσό €735.420 σε 119 άτομα.

Παρατηρήθηκε και πάλιν ότι τα κριτήρια για παραχώρηση αφορούν μόνο στην ηλικία και στα εισοδήματα του ατόμου και δεν λαμβάνονται υπόψη ούτε τα οικογενειακά εισοδήματα ούτε τα περιουσιακά στοιχεία που κατέχει ο αξιολογούμενος. Επίσης, δεν φαίνεται να λαμβάνεται υπόψη η έκταση της καλλιτεχνικής/πολιτιστικής δημιουργίας και προσφοράς του.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως τα κριτήρια διευρυνθούν, έτσι ώστε να τεκμηριώνεται ότι τα άτομα που επιλέγονται είναι άτομα που αφενός δυσπραγούν και αφετέρου αποδεδειγμένα έχουν προσφέρει στα πολιτιστικά δρώμενα. Όπως πληροφορηθήκαμε το όλο σχέδιο βρίσκεται υπό αναθεώρηση και ζητήσαμε ενημέρωση για τυχόν εξελίξεις.

Κρατική Πινακοθήκη.

(α) Αποθήκη Πινακοθήκης. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η μετατροπή του κτιρίου ΣΠΕΛ ώστε να αποτελέσει επέκταση της Κρατικής Πινακοθήκης εκκρεμεί από το 2001.

Στις 17 Νοεμβρίου 2009 προκηρύχθηκε ο διαγωνισμός για την παροχή υπηρεσιών συμβούλων αρχιτέκτονα, πολιτικού μηχανικού, ηλεκτρολόγου, μηχανολόγου μηχανικού και επιμετρητή ποσοτήτων (αρ. ΤΥ163/2009), με σκοπό την επιλογή της ομάδας συμβούλων μελετητών για τη μελέτη και επίβλεψη της αναδιαμόρφωσης του κτιρίου ΣΠΕΛ, ούτως ώστε αυτό να αποτελέσει δεύτερο παράρτημα της Κρατικής Πινακοθήκης. Η κατακύρωση έγινε στις 27.4.2010.

Η έναρξη των εργασιών στο κτίριο (μετά την ολοκλήρωση της μελέτης και την προκήρυξη προσφορών για την υλοποίηση του έργου) τοποθετείται στον Ιανουάριο 2012.

Όσον αφορά στις ανάγκες αποθήκευσης, αυτές ακολουθούν αυξητική τάση. Συγκεκριμένα, δεδομένου των συνεχιζόμενων αγορών έργων τέχνης και της πολιτικής για επιστροφή των έργων της συλλογής που βρίσκονται υπό δανεισμό μόλις οι συνθήκες το επιτρέψουν, και λόγω του ότι η μελλοντική λειτουργία του κτιρίου, που θα περιλαμβάνει περιοδικές εκθέσεις και ανταλλαγές συλλογών, απαιτεί κάποιο ελεύθερο χώρο φόρτωσης και εκφόρτωσης, αποσυσκευασίας και προσωρινής αποθήκευσης κιβωτίων, που δεν μπορεί να βρίσκεται οπουδήποτε αλλού εκτός από το υπόγειο, όπου θα στηθεί και εργαστήρι συντήρησης, καθώς και στούντιο για έκτακτες φωτογραφίες έργων, οι ανάγκες αυτές φαίνεται να επιβάλλουν τη μόνιμη απελευθέρωση του υπογείου της ΣΠΕΛ από τη χρήση του ως αποθήκη έργων. Με βάση τα πιο πάνω στις 17.5.2011 έγινε πρόταση, προς το Υπουργείο Οικονομικών, για έγκριση ενοικίασης άλλου χώρου, αποκλειστικά ως αποθήκη.

(β) Διαδικασία δανεισμού έργων. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, σύμφωνα με εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού ημερ. 14.3.2007, η πολιτική δανεισμού έργων της κρατικής συλλογής σύγχρονης κυπριακής τέχνης αναθεωρήθηκε και, βάσει της νέας πολιτικής, (α) οι δικαιούχοι για παραχώρηση έργων τέχνης επί δανείω καθορίζονται ως εξής: Προεδρικό Μέγαρο, Γραφεία Υπουργών και Γενικών Διευθυντών, Πρεσβείες της Κύπρου και Πρεσβευτικές κατοικίες στο εξωτερικό και Γραφεία Επιτρόπου και Μόνιμου Αντιπροσώπου της Κύπρου στις Βρυξέλλες και (β) θα ζητηθεί η επιστροφή των έργων που βρίσκονται επί δανείω σε μη δικαιούχα Τμήματα.

Παρόλο που η εγκύκλιος αναφέρει ότι η νέα πολιτική θα είχε άμεση εφαρμογή και η διαδικασία δανεισμού έργων σε Τμήματα και Υπηρεσίες που δεν περιλαμβάνονται στον πιο πάνω κατάλογο θα τερματιζόταν άμεσα, και παρόλο που στην απαντητική του επιστολή για τον έλεγχο του 2009 το Υπουργείο μάς πληροφόρησε ότι η πολιτική δανεισμού ακολουθείται σε ότι αφορά στα δικαιούχα Τμήματα, με εξαίρεση κάποιες περιπτώσεις που χρήζουν ειδικής αντιμετώπισης (π.χ. τα νέα γραφεία της Κυπριακής Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης), εντούτοις διαπιστώθηκε ότι εξακολουθεί να γίνεται δανεισμός έργων σε μη δικαιούχους.

Όσον αφορά στο σκέλος (β) της νέας πολιτικής, διαπιστώνεται ότι αυτή ακόμη να εφαρμοστεί, λόγω, όπως μας έχει πληροφορήσει το Υπουργείο, έλλειψης χώρου στέγασης των έργων που αναμένεται να επιστραφούν.

(γ) Αγορά έργων τέχνης.

(i) Διαπιστώθηκε ότι τα έντυπα για εισήγηση αγοράς έργων τέχνης, που προωθούνται στο Διευθυντή των Υπηρεσιών για έγκριση, δεν περιέχουν σε όλες τις περιπτώσεις περιγραφή και φωτογραφία του έργου αλλά αναγράφεται μόνο ο τίτλος του έργου.

(ii) Διαπιστώθηκε ότι μέλη της Επιτροπής Αγοράς Έργων Τέχνης, προέρχονται από οργανώσεις καλλιτεχνών. Για να διασφαλιστεί η ανεξαρτησία της Επιτροπής και να ελαχιστοποιηθεί το ενδεχόμενο ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων καλλιτεχνών, και δεδομένου ότι δεν υπάρχει ούτε όριο στην τιμή που θα προσφέρουν, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως τα μέλη της Επιτροπής δεν προέρχονται από οργανώσεις καλλιτεχνών που είναι ενδυνάμει πωλητές ή έχουν στενή σχέση με τους ενδυνάμει πωλητές. Επίσης, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως τα μέλη εναλλάσσονται σε τακτά χρονικά διαστήματα

(δ) Βεβαιώσεις για έργα επί δανείω. Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες ζητούν, κάθε δύο χρόνια, επιβεβαίωση της κατοχής και της καλής φυσικής κατάστασης των έργων που βρίσκονται υπό δανεισμό, και, σε περίπτωση μη ανταπόκρισης, μέσα σε έξι μήνες οι Υπηρεσίες θα ελάμβαναν μέτρα απόσυρσης των έργων. Εντός του 2011, και με προθεσμία μέχρι το τέλος Ιουλίου του 2011, ζητήθηκε επιβεβαίωση της κατοχής και καλής φυσικής κατάστασης των έργων που βρίσκονται υπό δανεισμό τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό, ωστόσο όπως πληροφορηθήκαμε, αρκετά τμήματα και πρεσβείες δεν είχαν ανταποκριθεί μέχρι την τεθείσα προθεσμία της 31.7.2011.

Σημειώνεται ότι δεν έχει διεξαχθεί επιτόπιος έλεγχος σε όλα Κυβερνητικά Τμήματα εντός Κύπρου δεν έχουν ανταποκριθεί στο εν λόγω αίτημα για επιβεβαίωση της κατοχής και καλής φυσικής κατάστασης των έργων, ούτε έχουν αποσυρθεί οποιαδήποτε έργα.

(ε) Φυσική καταμέτρηση. Διαπιστώθηκε ότι για το 2010 δεν πραγματοποιήθηκε φυσική καταμέτρηση των έργων που βρίσκονται στο κτίριο ΣΠΕΛ. Η Υπηρεσία μας εξακολουθεί να έχει την άποψη ότι πρέπει να γίνεται φυσική καταμέτρηση, που να συμπεριλαμβάνει και τα έργα επί δανείω στην Κύπρο, τουλάχιστον μια φορά το χρόνο, έστω και δειγματοληπτικά (αλλά με τρόπο που να καλύπτονται όλα τα έργα σε περίοδο δύο-τριών ετών) καθώς η πιο πάνω διαδικασία εξασφάλισης βεβαιώσεων από τα κυβερνητικά τμήματα στην Κύπρο δεν μπορεί να αντικαταστήσει τη φυσική καταμέτρηση, η οποία θεωρείται αναγκαίο να γίνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Αναμένεται ότι, μετά τη φυσική καταμέτρηση, θα διερευνώνται έγκαιρα όλες οι

περιπτώσεις απώλειας έργων και θα λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα, τα οποία θα πρέπει να προαποφασιστούν και προκαθοριστούν.

Μεταστέγαση του Σπιτιού της Κύπρου στην Αθήνα. Ύστερα από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου τον Μάιο 1999, όπως προωθείται η συστέγαση όλων των κρατικών υπηρεσιών στο εξωτερικό, για λόγους όπως τη δραστική μείωση των δημόσιων δαπανών, τη συνεργασία και ευχερέστερη αλληλοενημέρωση και συντονισμό δραστηριοτήτων, την αποτελεσματικότερη προώθηση των συμφερόντων της Κύπρου στο εξωτερικό, οι Υπουργοί Εξωτερικών και Οικονομικών συμφώνησαν ότι όλες οι κρατικές υπηρεσίες που εδρεύουν στην Αθήνα, πλην του Ναυτιλιακού Γραφείου που στεγάζεται στον Πειραιά, θα στεγαστούν στο νέο οίκημα της Πρεσβείας.

Με βάση την πιο πάνω απόφαση τον Ιούνιο 2001 εγκρίθηκε το κτιριολογικό πρόγραμμα της νέας Πρεσβείας της Κύπρου στην Αθήνα το οποίο ετοίμασε το Τμήμα Δημοσίων Έργων και το οποίο, όσον αφορά στο Σπίτι της Κύπρου προέβλεπε συνολικό εμβαδόν 620 τ.μ. για τους απαιτούμενους χώρους. Ακολούθησε διαγωνισμός και η εκτέλεση του έργου κατακυρώθηκε και υλοποιήθηκε έναντι δαπάνης περίπου €20 εκ.

Ενώ το νέο κτίριο της Πρεσβείας συμπληρώθηκε και παραδόθηκε στη Δημοκρατία τον Απρίλιο 2009, τον Οκτώβριο 2009 ετοιμάστηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο με θέμα τη Μεταστέγαση του Σπιτιού της Κύπρου στην Αθήνα. Στην Πρόταση αναφέρεται ότι ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού και ο Υπουργός Εξωτερικών συμφώνησαν, έπειτα από σχετικές εισηγήσεις του Πρέσβη της Κύπρου στην Αθήνα, ότι το Σπίτι της Κύπρου θα πρέπει να παραμείνει κτιριακά ανεξάρτητο και να μεταφερθεί στο κτίριο όπου στεγάζεται τώρα η Πρεσβεία, όταν αυτό εκκενωθεί.

Το Υπουργικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρία του στις 5.11.2009, αποφάσισε ως ακολούθως:

- (α) Ενέκρινε καταρχήν την αξιοποίηση των ιδιόκτητων κτιρίων της Πρεσβείας στην οδό Ηροδότου 16 για μεταστέγαση του Σπιτιού της Κύπρου.
- (β) Εξουσιοδότησε τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού να υποβάλει μελέτη για τις δαπάνες που θα απαιτηθούν για τον σκοπό αυτό και να υποβάλει νέα Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη τελικής απόφασης και
- (γ) Ενέκρινε την παραμονή του Σπιτιού της Κύπρου στο υφιστάμενο ενοικιαζόμενο κτίριο της οδού Ηρακλείτου 10 μέχρι τη λήψη της τελικής απόφασης.

Με επιστολή μας, τον Δεκέμβριο 2009 στους Υπουργούς Οικονομικών, Εξωτερικών και Παιδείας και Πολιτισμού παρατηρήσαμε ότι ενώ το οίκημα της Πρεσβείας στην Αθήνα, με βάση την πολιτική του Κράτους για συστέγαση όλων των κρατικών υπηρεσιών της Δημοκρατίας που εδρεύουν στο εξωτερικό, για λόγους δραστηκής μείωσης των δημοσίων δαπανών και καλύτερης συνεργασίας και αποτελεσματικότερης προώθησης των συμφερόντων της Κύπρου στο εξωτερικό, ανεγέρθηκε με προδιαγραφές, χώρους και προοπτική να στεγάζει και το Σπίτι της Κύπρου, η προαναφερθείσα Πρόταση και Απόφαση δεν συνάδουν με την πολιτική αυτή.

Με βάση τα πιο πάνω εισηγηθήκαμε όπως, για λόγους αρχής και ουσίας, το Υπουργικό Συμβούλιο ενημερωθεί για τον προγραμματισμό που έγινε στο παρελθόν καθώς και για το γεγονός ότι όλα τα θέματα/επιχειρήματα που εγείρονται σήμερα για κτιριακή ανεξαρτησία ίσχυαν προφανώς και κατά τον χρόνο που λαμβάνετο η απόφαση για συστέγαση του Σπιτιού της Κύπρου με την Πρεσβεία τα οποία αφού εξετάστηκαν, αποφασίστηκε ο σχεδιασμός και ανέγερση της Πρεσβείας με βάση αυτό το δεδομένο.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών με επιστολή του στις 29.6.2010 αναφέρει ότι το Υπουργείο του συμφωνεί με τις παρατηρήσεις και εισηγήσεις της Γενικού Ελεγκτή και εισηγείται όπως συγκληθεί η Υπουργική Επιτροπή, με τη συμμετοχή και του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, για μελέτη και λήψη απόφασης επί του θέματος.

Με νέα επιστολή μας στον Υπουργό Οικονομικών, τον Μάιο 2011, υποδείξαμε πέραν των προηγούμενων απόψεων και παρατηρήσεων μας, τη θέση του Τμήματος Δημοσίων Έργων ότι, το κόστος

επιδιόρθωσης/αναβάθμισης του κτιρίου επί της οδού Ηροδότου, λόγω της κατάστασης του κτιρίου, θα είναι δυσανάλογο ως προς το αποτέλεσμα, ενώ ο χώρος που δημιουργήθηκε στο νέο κτίριο της πρεσβείας, για τη στέγαση του Σπιτιού της Κύπρου παραμένει αναξιοποίητος.

Παράλληλα η Δημοκρατία επιβαρύνθηκε κατά τα τελευταία δύο χρόνια με ποσό €360.000 για την ενοικίαση κτιρίου στο οποίο στεγάζεται προσωρινά το Σπίτι της Κύπρου.

Κυπριακή Βιβλιοθήκη

Ο έλεγχος της Υπηρεσίας μας για το έτος 2010 δεν είχε ολοκληρωθεί μέχρι την ετοιμασία της Έκθεσής μας (Οκτώβριος 2011). Τα θέματα που προέκυψαν από τον έλεγχο που διενεργήθηκε στην Κυπριακή Βιβλιοθήκη για το 2009 παρουσιάζονται στην προηγούμενή μας Έκθεση.

3.15.1 ΤΑΜΕΙΟ "Α"

Λειτουργία του Ταμείου. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, με επιστολή του προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 26.9.2008, εισηγήθηκε όπως το Ταμείο Α' καταστεί ανενεργό και ισχύσει ο ίδιος τρόπος τήρησης στοιχείων και πληρωμών όπως και για τις άλλες βαθμίδες της εκπαίδευσης από Κονδύλια του Προϋπολογισμού του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ώστε να μειωθεί το διοικητικό κόστος για την ετοιμασία οικονομικών καταστάσεων και τήρηση ξεχωριστών λογαριασμών του Ταμείου. Το Υπουργείο Οικονομικών με την απαντητική επιστολή του προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ημερ. 22.12.2008, συμφώνησε με την εισήγηση, με την προϋπόθεση ότι, πριν τις οποιοσδήποτε ενέργειες για κατάργηση του Ταμείου Α', διευθετηθεί σύσκεψη μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων, η οποία ακόμη εκκρεμεί.

Εν τω μεταξύ, μετά από συνεννόηση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού με το Υπουργείο Οικονομικών, το Ταμείο έχει στην πράξη καταστεί ανενεργό αφού, από τον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για το 2010 και μετέπειτα περιλαμβάνονται κονδύλια για κάλυψη των πληρωμών του Ταμείου, οι οποίες προηγουμένως γίνονταν απευθείας από αυτό.

Ενοικίαση κτιρίου Δημοτικού Σχολείου Ποταμού Γερμασόγειας. Παρόλο που η σύμβαση ενοικίασης έληξε στις 30.9.1988, οι ενοικιαστές συνεχίζουν να κατέχουν το κτίριο, χωρίς να υπογράψουν νέα σύμβαση και χωρίς μέχρι σήμερα να γίνει αναθεώρηση του ενοικίου.

Στις 12.1.2000 ο τότε Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού αποτάθηκε στη Νομική Υπηρεσία, ζητώντας να του υποδειχθούν περαιτέρω ενέργειες και νομικά μέτρα που θα μπορούσε να ληφθούν για συμμόρφωση των ενοικιαστών. Στις 28.7.2004 η Νομική Υπηρεσία πληροφόρησε τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού ότι θα πρέπει να ληφθούν τα αναγκαία δικαστικά μέτρα για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών και την έξωση των ενοικιαστών.

Τον Ιούλιο του 2006 η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού κάλεσε τη Σχολική Εφορεία Ποταμού Γερμασόγειας να εξαντλήσει όλα τα μέσα που έχει στη διάθεση της για εξωδικαστική διευθέτηση διαφορετικά να προχωρήσει σε έξωση των ενοικιαστών σύμφωνα με τον Περί Ενοικιοστασίου Νόμο.

Το 2008 η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι προωθούνται ενέργειες από τη Σχολική Εφορεία Γερμασόγειας για εγγραφή της εν λόγω περιουσίας στη Σχολική Εφορεία, η οποία είναι εγγεγραμμένη στον Κοινοτάρχη, ώστε να είναι σε θέση να προχωρήσει σε δικαστική διαδικασία ως ενδιαφερόμενο μέρος.

Όπως πληροφορούμαστε, το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Λεμεσού διενήργησε την εγγραφή της εν λόγω περιουσίας στο όνομα του Προέδρου της Σχολικής Εφορείας Γερμασόγειας στις 10.6.2010 και το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, στη συνέχεια, ζήτησε από την Εφορεία να προωθήσει τις αναγκαίες νομικές διαδικασίες. Το θέμα εκκρεμεί.

3.15.2 ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΦΟΡΕΙΕΣ

Οικονομική κατάσταση. Η οικονομική κατάσταση των Σχολικών Εφορειών εξαρτάται κυρίως από το ύψος της κρατικής χορηγίας που τους παραχωρείται που σκοπό έχει την κάλυψη των λειτουργικών τους εξόδων και άλλων εξόδων για εξειδικευμένους σκοπούς, όπως για επεκτάσεις υποστατικών, βελτιώσεις αθλητικών χώρων, αγορά ειδικού εξοπλισμού και οργάνων, διενέργεια αθλητικών εκδηλώσεων και εμπλουτισμό βιβλιοθηκών.

Η εκτέλεση μεγάλων έργων, όπως η ανέγερση σχολικών κτιρίων, ειδικών αιθουσών και άλλων εγκαταστάσεων, χρηματοδοτείται από τον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Οικονομικές καταστάσεις.

(α) Υποβολή οικονομικών καταστάσεων. Μερικές Εφορείες καθυστερούν να ετοιμάσουν και να υποβάλουν έγκαιρα στην Υπηρεσία μας τις οικονομικές καταστάσεις τους για έλεγχο. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Υπουργείο παρακολουθεί και βεβαιώνεται ότι οι Σχολικές Εφορείες ενημερώνουν έγκαιρα τα βιβλία τους και υποβάλλουν χωρίς καθυστέρηση τις οικονομικές τους καταστάσεις. Το Υπουργείο απέστειλε σχετικές εγκύκλιες επιστολές προς όλους τους Προέδρους των Σχολικών Εφορειών. Η ενέργεια αυτή φαίνεται να έχει βελτιώσει την όλη κατάσταση.

(β) Προέλεγχος οικονομικών καταστάσεων. Κατά τον προέλεγχο των οικονομικών καταστάσεων που υποβάλλονται στην Υπηρεσία μας διαπιστώνονται αρκετά λάθη και παραλείψεις. Η Υπηρεσία μας επανέλαβε την εισήγησή της όπως εκδοθούν σχετικές οδηγίες προς όλες τις Σχολικές Εφορείες με σκοπό την αποφυγή σπατάλης χρόνου για διορθώσεις τόσο από τις Εφορείες όσο και από την Υπηρεσία μας.

Ακίνητη περιουσία. Αναφορικά με τον εντοπισμό της ακίνητης περιουσίας που ανήκει στις Σχολικές Εφορείες, με σκοπό την εγγραφή τους στο όνομα του Προέδρου τους, σύμφωνα με το Άρθρο 10 των περί Σχολικών Εφορειών Νόμων του 1997 έως 2008, πραγματοποιήθηκε σύσκεψη με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και στη συνέχεια στάληκαν σχετικές οδηγίες και το κατάλληλο έντυπο στις Σχολικές Εφορείες. Η Υπηρεσία μας εξακολουθεί να θεωρεί ότι το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού πρέπει να παρακολουθεί τον βαθμό ανταπόκρισης των Σχολικών Εφορειών και να επιβεβαιώνει ότι δεν υπάρχει άλλη καθυστέρηση στη διευθέτηση του θέματος αυτού το οποίο εκκρεμεί εδώ και αρκετά χρόνια.

Κανονισμοί.

(α) Δημοσιονομικοί Κανονισμοί. Το άρθρο 13 των περί Σχολικών Εφορειών Νόμων του 1997 έως 2008 προνοεί ότι οι λογαριασμοί θα πρέπει να ετοιμάζονται σύμφωνα με τους Δημοσιονομικούς Κανονισμούς που εφαρμόζονται για τις Σχολικές Εφορείες. Το Υπουργείο προχώρησε στην ετοιμασία σχετικού τροποποιητικού νομοσχεδίου, το οποίο ψηφίστηκε σε Νόμο τον Ιούλιο 2007 σύμφωνα με τον οποίο εφαρμόζονται κατ' αναλογία οι πρόνοιες των Δημοσιονομικών και Λογιστικών Οδηγιών και Κανονισμών Αποθηκών που ισχύουν στη Δημόσια Υπηρεσία. Η Υπηρεσία μας, ωστόσο, έχει την άποψη ότι οι Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες και οι Κανονισμοί Αποθηκών που ισχύουν στη Δημόσια Υπηρεσία δεν μπορούν να υιοθετηθούν κατ' αναλογία από τις Σχολικές Εφορείες χωρίς επιπρόσθετες διευκρινίσεις και προσθήκες.

(β) Κανονισμοί για θέματα προσωπικού. Μέχρι την ημερομηνία ετοιμασίας της Έκθεσής μας δεν είχαν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες για έγκριση των Κανονισμών που να προνοούν και να ρυθμίζουν θέματα προσωπικού, όπως σχέδια υπηρεσίας, μισθοδοτικές κλίμακες, προσλήψεις, προαγωγές, αφυπηρετήσεις κ.λπ., με αποτέλεσμα να υπάρχει ανομοιομορφία στους όρους απασχόλησης και, με το αιτιολογικό την αρχή της ίσης μεταχείρισης, να υποβάλλονται αιτήματα αναθεώρησης και αναβάθμισης μισθολογικών κλιμάκων. Σχετικό προσχέδιο Κανονισμών ετύγχανε μελέτης και επεξεργασίας σε συνεργασία με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού για αρκετά χρόνια, μέχρι το 2008. Όπως όμως πληροφορήθηκε η Υπηρεσία μας από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού δεν μπορεί να προχωρήσει περαιτέρω τη μελέτη των Κανονισμών αφού βρίσκεται σε εξέλιξη η κωδικοποίηση των Όρων

Απασχόλησης του Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού, με αποτέλεσμα οι διαδικασίες για έγκρισή τους να συνεχίζει να καθυστερεί.

Προσωπικό Σχολικών Εφορειών.

(α) Παρουσιολόγια καθαριστριών. Διαπιστώθηκε ότι σε μερικά σχολεία δεν τηρείται το ενδεδειγμένο παρουσιολόγιο προσωπικού ενώ σε ορισμένες άλλες περιπτώσεις δεν ήταν κατάλληλα ενημερωμένο.

(β) Μητρώο ανάκτησης επιδομάτων ασθενείας. Έχει παρατηρηθεί ότι δεν ανακτώνται πάντοτε από την Εφορεία τα επιδόματα ασθενείας που καταβάλλονται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων στο προσωπικό των Εφορειών, ούτε και ενημερώνεται η Εφορεία για τις περιπτώσεις που η σχετική αίτηση των εργοδοτούμενων απορρίπτεται. Επίσης δεν τηρείται από όλες τις Εφορείες το πιο πάνω μητρώο, με αποτέλεσμα να μην παρακολουθείται η ανάκτηση των επιδομάτων ασθενείας από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Εισηγηθήκαμε όπως οι Εφορείες ζητήσουν από τον κάθε εργοδοτούμενο να τακτοποιήσει τις εκκρεμότητές του και στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχουν στοιχεία να σταλεί επιστολή στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για να επιβεβαιωθεί κατά πόσο οι εργοδοτούμενοι των Εφορειών έχουν εισπράξει οποιοδήποτε επίδομα ασθενείας ή η αίτησή τους έχει απορριφθεί.

(γ) Ταμεία Προνοίας. Η λειτουργία των Ταμείων Προνοίας των Εφορειών δεν καλύπτεται από Κανονισμούς. Επιπρόσθετα, οι βασικές πρόνοιες του Σχεδίου για κατοχύρωση της αγοραστικής αξίας των χρημάτων του Ταμείου Προνοίας του προσωπικού των Σχολικών Εφορειών, περιλαμβάνονται στη συμφωνία που υπογράφηκε στις 6.10.1994 μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και των Συντεχνιών και όχι σε Κανονισμούς, όπως προνοείται από τη νομοθεσία περί Σχολικών Εφορειών, γεγονός που επισημαίνεται σε κάθε περίπτωση υποβολής στην Υπηρεσία μας των εντύπων προσδιορισμού της κατοχύρωσης για έλεγχο.

Σημειώνεται ότι το θέμα καλύπτεται από το προσχέδιο των Κανονισμών για το προσωπικό, για το οποίο γίνεται αναφορά πιο πάνω.

Κυλικεία. Ο περί Σχολικών Κυλικείων Νόμος του 2000 (Ν.60(Ι)/2000) προνοεί για τη σύσταση και λειτουργία Κεντρικής Επιτροπής Ελέγχου Σχολικών Κυλικείων, η οποία και θα διορίζει Επιστημονική Επιτροπή, καθώς και για διορισμό Τοπικών Επιτροπών Ελέγχου Σχολικών Κυλικείων (Τ.Ε.Ε.Σ.Κ.) από τον Υπουργό, οι αρμοδιότητες των οποίων καθορίζονται στον Νόμο.

Για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων του Νόμου, το άρθρο 22 προνοεί την έκδοση Κανονισμών από το Υπουργικό Συμβούλιο η οποία δεν έχει υλοποιηθεί. Όπως μας πληροφόρησε το Υπουργείο, δεν σκοπεύει να προχωρήσει στην έκδοση σχετικών Κανονισμών, ενόψει της απόφασής του όπως προωθήσει τροποποίηση του Νόμου.

Όπως έχει επίσης πληροφορηθεί η Υπηρεσία μας, ολοκληρώθηκε η αξιολόγηση του θεσμού των σχολικών κυλικείων και θα προωθηθούν ανάλογες νομοθετικές ή/και άλλες ρυθμίσεις. Ζητήσαμε ενημέρωση για τυχόν εξελίξεις επί του θέματος.

Από εκθέσεις των Τ.Ε.Ε.Σ.Κ. διαπιστώθηκαν συστηματικές παραβιάσεις των όρων των συμφωνιών εκ μέρους των κυλικειάρχων. Επίσης, από τον έλεγχο των προσφορών και της διαχείρισης των συμφωνιών παραχώρησης και εκμετάλλευσης των κυλικείων, παρατηρήθηκαν περιπτώσεις μη πλήρους εφαρμογής των όρων των προσφορών και των συμφωνιών. Επίσης, δεν υποβάλλονται εκθέσεις αξιολόγησης της Τ.Ε.Ε.Σ.Κ. προς τις Εφορείες για όλα τα κυλικεία δύο φορές το χρόνο, όπως προνοείται στο άρθρο 14(4) του περί Σχολικών Κυλικείων Νόμου του 2000.

Η Υπηρεσία μας επισήμανε την αναγκαιότητα για πιστή εφαρμογή των προνοιών του περί Σχολικών Κυλικείων Νόμου, των όρων των συμβολαίων, καθώς και για πλήρη συμμόρφωση με τις σχετικές εγκύκλιες επιστολές του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Θέματα προσφορών. Διαπιστώθηκαν ελλείψεις και αδυναμίες που αφορούν στην αρίθμηση, στην αρχειοθέτηση των σχετικών εγγράφων, στην ετοιμασία και στοιχειοθέτηση των αξιολογήσεων και

εισηγήσεων, στην ετοιμασία των όρων των προσφορών και στην παράλειψη ετοιμασίας εκτίμησης δαπάνης για σκοπούς αξιολόγησης της λογικότητας των τιμών.

Η Υπηρεσία μας επισήμανε ότι οι Σχολικές Εφορείες υποχρεούνται να συμμορφώνονται με τις πρόνοιες της ισχύουσας νομοθεσίας (Νόμος που προνοεί για τον Συντονισμό των Διαδικασιών/Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων, Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα (Ν.12(Ι)/2006) και σχετικοί Κανονισμοί (Κ.Δ.Π. 492/2004)), καθώς και με τις εγκύκλιες επιστολές της Αρμόδιας Αρχής Δημόσιων Συμβάσεων.

Λειτουργία κεντρικών θερμάνσεων. Διαπιστώθηκε και πάλι ότι σε αρκετές Εφορείες δεν τηρούνται τα απαραίτητα στοιχεία για την παρακολούθηση των ωρών λειτουργίας της κεντρικής θέρμανσης, των καυσίμων που καταναλώνονται, καθώς και των εξόδων συντήρησης και επιδιόρθωσης, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η εξαγωγή του κόστους ανά ώρα λειτουργίας. Κατά συνέπεια, δεν τηρείται ούτε και το ενδεδειγμένο μηνιαίο κοστολόγιο για σκοπούς συγκριτικής μελέτης, εντοπισμού τυχόν ελαττωματικής λειτουργίας και άσκησης του απαραίτητου εσωτερικού ελέγχου.

Περιουσιακά στοιχεία.

(α) Τα μητρώα περιουσίας δεν ενημερώνονται πάντοτε με τα απαραίτητα στοιχεία, όπως αριθμός δελτίου πληρωμής, δελτίου παραγγελίας και έκδοσης υλικών με το οποίο έγινε η παραλαβή τους, τιμή ανά μονάδα και πλήρης περιγραφή του περιουσιακού στοιχείου.

(β) Δεν γίνεται φυσική καταμέτρηση στο τέλος κάθε έτους.

3.15.3 ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΦΟΡΕΙΑ ΛΕΜΕΣΟΥ

Θέματα προσωπικού - Αμοιβές υπαλλήλων. Παραχωρήθηκαν παράτυπες προσαυξήσεις στο ωρομίσθιο προσωπικό που αμείβεται στις Κλίμακες Ε. Επίσης έγιναν λανθασμένες τοποθετήσεις και παραχωρήθηκαν παράτυπες προσαυξήσεις στο μηνιαίο προσωπικό που αμείβεται στις Κλίμακες Α.

Θέματα προσφορών.

(α) Διαπιστώθηκαν ελλείψεις και αδυναμίες που κυρίως αφορούν στην ετοιμασία και στοιχειοθέτηση των αξιολογήσεων, στην ετοιμασία των όρων των προσφορών και στην απουσία εκτίμησης της αξίας των προσφορών για σκοπούς αξιολόγησης της λογικότητας των τιμών.

(β) **Απευθείας ανάθεση προσφορών.** Παρατηρήθηκαν αρκετές περιπτώσεις για τις οποίες η Εφορεία προέβη σε απευθείας αγοράς από έναν οικονομικό φορέα, χωρίς να ετοιμαστούν όροι και προδιαγραφές και χωρίς να υπάρξει ζήτηση προσφορών σύμφωνα με τον σχετικό Νόμο. Από τον Ιανουάριο 2009 μέχρι το Σεπτέμβριο 2010, έγινε απευθείας ανάθεση για 39 τέτοιες εργασίες.

(γ) **Εκθέσεις αξιολόγησης.** Παρατηρήθηκε ότι δεν διορίζεται Επιτροπή Αξιολόγησης για κάθε διαγωνισμό και δεν ετοιμάζονται πάντοτε εκθέσεις αξιολόγησης με βάση τις οποίες να δικαιολογούνται επαρκώς οι αποφάσεις της Εφορείας, ιδίως όταν πρόκειται για κατακύρωση οικονομικού φορέα που δεν υποβάλλει τη χαμηλότερη τιμή, σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας.

(δ) **Προσφορά για παροχή υπηρεσιών φωτοαντιγράφων.** Από εξέταση της προσφοράς διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Στους όρους της προσφοράς δεν διευκρινιζόταν ο ακριβής αριθμός των σχολείων και ο ακριβής αριθμός των φωτοτυπικών μηχανών που ζητούνταν.
- (ii) Η απόφαση της Εφορείας (ημερ. 14.5.2007), για κατακύρωση του διαγωνισμού στον επιτυχόντα προσφοροδότη, του οποίου η προσφορά δεν ήταν η πιο φθηνή, δεν ήταν επαρκώς αιτιολογημένη.
- (iii) Η Εφορεία ενημέρωσε γραπτώς τους αποτυχόντες οικονομικούς φορείς χωρίς ωστόσο να αναφέρει τους λόγους απόρριψης της προσφοράς τους.

- (iv) Όπως πληροφορηθήκαμε, της απόφασης της Εφορείας να ζητήσει προσφορά για αγορά υπηρεσιών φωτοτύπισης-με την παραχώρηση του εξοπλισμού-είχε προηγηθεί μελέτη, η οποία ωστόσο, παρόλο που ζητήθηκε, δεν έχει υποβληθεί στην Υπηρεσία μας.
- (v) Η μέθοδος αυτή εφαρμόστηκε πάνω σε «πilotική βάση» για 2 χρόνια και με τη λήξη της η Εφορεία, χωρίς να τεκμηριώσει-κατόπιν μελέτης-ότι η εν λόγω μέθοδος ήταν οικονομικά πιο συμφέρουσα, προχώρησε στην προκήρυξη νέας προσφοράς, με τους ίδιους όρους, η οποία κατακυρώθηκε τελικά τον Ιούλιο 2009 στην ίδια εταιρεία. Εισηγηθήκαμε όπως μελλοντικά, προτού η Εφορεία προκηρύξει παρόμοιο διαγωνισμό, ετοιμαστεί εμπεριστατωμένη μελέτη, με την οποία να τεκμηριώνεται η πλέον οικονομικά συμφέρουσα λύση.
- (vi) Σύμφωνα με το μητρώο προσφορών, για τη σύμβαση του 2007 είχε καταβληθεί συνολικά το ποσό των €311.906.
- (vii) Παρατηρήθηκε ότι η τιμή της σύμβασης, μετά την εισαγωγή του ευρώ, στρογγυλοποιήθηκε προς τα πάνω, και από £0,0075 (€0,0128) για κάθε φωτοαντίγραφο Α4, ο ανάδοχος χρέωνε την Εφορεία €0,013 δηλαδή κατά 1,56% ακριβότερα.
- (viii) Στα έγγραφα της νέας προσφοράς (του 2009) δεν αναφέρεται η εκτίμηση δαπάνης, παρόλον ότι η Εφορεία είχε όλα τα αναγκαία στοιχεία από την προηγούμενη σύμβαση και μπορούσε να την υπολογίσει επακριβώς. Δημοσιεύοντας την εκτίμηση δαπάνης, και δεδομένου του σημαντικού ύψους της, ενδεχομένως να εκδήλωναν ενδιαφέρον για συμμετοχή στο διαγωνισμό περισσότεροι οικονομικοί φορείς. Σημειώνεται επίσης ότι, σύμφωνα με τον περί Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων, Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα, Νόμο, Ν.12(Ι)/2006, όταν η εκτιμημένη αξία, της σύμβασης υπερβαίνει τα κατώτατα όρια (€206.000 ήταν τότε) που ορίζονται στον πιο πάνω Νόμο, όπως συνέβαινε και στην προκειμένη περίπτωση, η Αναθέτουσα Αρχή έχει υποχρέωση να εφαρμόσει τους κανόνες δημοσιότητας που προνοούνται στον Νόμο και να δημοσιεύσει την προκήρυξη του διαγωνισμού στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως εκ τούτου, ο υπολογισμός της εκτίμησης δαπάνης αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την προκήρυξη ενός διαγωνισμού, εφόσον από το ύψος της, καθορίζεται η διαδικασία που θα ακολουθηθεί.

Κυλικεία.

(α) Από τον έλεγχο των εγγράφων προσφοράς και της μετέπειτα διαχείρισης των σχετικών συμβάσεων των σχολικών κυλικείων, διαπιστώθηκαν παραλείψεις και παρατυπίες, η σημαντικότερη από τις οποίες αφορούσε στη μη τήρηση πρακτικών για τη συνεδρία της Εφορείας, κατά την οποία εξετάστηκαν οι προσφορές και αποφασίστηκε η ανάθεση της σύμβασης για όλα τα κυλικεία των σχολείων που περιλαμβάνονταν στο διαγωνισμό.

(β) Η Εφορεία αποφάσισε τη μείωση των δικαιωμάτων εκμετάλλευσης των κυλικείων, από το σχολικό έτος 2008-2009 μέχρι 2009-2010, χωρίς να εξασφαλιστεί προηγουμένως η σχετική έγκριση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, και χωρίς να δίνονται οι απαραίτητες πληροφορίες και δικαιολογητικά για τη μείωση αυτή. Ως αποτέλεσμα, τα έσοδα της Εφορείας μειώθηκαν συνολικά κατά €31.138 για το 2008-2009 και €29.417 για το 2009-2010. Σημειώνεται ότι σε κάποια κυλικεία, η τιμή ανά μαθητή-κατόπιν της μείωσης-είχε καταστεί χαμηλότερη και από την τιμή του χαμηλότερου οικονομικού φορέα που είχε υποβάλει προσφορά.

(γ) Σε δύο σχολεία, η Εφορεία αποφάσισε τη διακοπή της σύμβασης κατόπιν αιτήματος των κυλικειάρχων, χωρίς ωστόσο να τους επιβάλει οποιεσδήποτε κυρώσεις.

Κινητή Περιουσία. Δεν έγινε φυσική καταμέτρηση των περιουσιακών στοιχείων των γραφείων της Σχολικής Εφορείας για τα έτη 2005/06, 2006/07, 2007/08 και 2008/09 και, κατ' επέκταση, δεν στάλθηκε το σχετικό πιστοποιητικό στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, με κοινοποίηση στην Υπηρεσία μας, όπως προβλέπει ο Κανονισμός Αποθηκών αρ. 110.

Κληροδοτήματα.

Η Εφορεία διαχειρίζεται 25 κληροδοτήματα, 5 από τα οποία ανήκουν στη Δημοτική και 20 στη Μέση Εκπαίδευση. Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι ο σκοπός ορισμένων κληροδοτημάτων εξέλιπε και ως εκ τούτου εισηγήθηκε όπως διερευνηθεί κατά πόσον είναι οικονομικά συμφέρον η Εφορεία να προχωρήσει στη μετατροπή των όρων των κληροδοτημάτων, ακολουθώντας τη νομική διαδικασία, ώστε να υπάρχει δυνατότητα αξιοποίησής τους για άλλους συναφείς σκοπούς.

3.15.4 ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΦΟΡΕΙΕΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ – ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Από τον έλεγχο των Σχολικών Εφορειών (Υπαίθρου) διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα.

Συγκρότηση σε σώμα και λειτουργία Σχολικών Εφορειών. Με βάση το άρθρο 8(1) του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου, οι Εφορείες έχουν την ευθύνη της γενικής διαχείρισης των Δημοτικών Σχολείων και των Δημόσιων Νηπιαγωγείων. Με βάση το άρθρο 6 του ιδίου Νόμου το αργότερο μέσα σε 10 ημέρες από τον ορισμό των μελών τους, οι Εφορείες πρέπει να καταρτίζονται σε σώμα και να γνωστοποιούν τα ονόματα τους στον Υπουργό Παιδείας. Διαπιστώθηκε ότι οι πλείστες Εφορείες λειτουργούν, χωρίς να εφαρμόζουν τις προαναφερόμενες διατάξεις του Νόμου.

Σύσταση Σχολικών Εφορειών μετά την ανακήρυξη νέων Κοινοτικών Συμβουλίων. Η θητεία της Σχολικής Εφορείας, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Νόμου, είναι πενταετής και αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου που ακολουθεί την ημερομηνία ορισμού της και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του πέμπτου έτους από την έναρξη της θητείας της. Με την ανακήρυξη των νέων Κοινοτικών Συμβουλίων που προέκυψαν από τις κοινοτικές εκλογές που έγιναν στις 17.12.2006, έχουν συσταθεί ταυτόχρονα και νέες Σχολικές Εφορείες.

Με την ανάληψη καθηκόντων από τις νέες Σχολικές Εφορείες παρατηρήθηκε ότι υπήρξαν περιπτώσεις όπου η απερχόμενη Σχολική Εφορεία δεν παρέδωσε στη νέα Σχολική Εφορεία τα σχετικά βιβλία, έγγραφα και μητρώα και ούτε ετοίμασε λογαριασμούς για όλα τα σχολικά έτη της θητείας της. Επίσης δεν είχαν υπογραφεί πιστοποιητικά παραλαβής και παράδοσης σε όλες τις περιπτώσεις αλλαγής Σχολικών Εφορειών. Εισηγηθήκαμε όπως το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού συνδράμει για την ομαλή μεταβίβαση στις νέες Σχολικές Εφορείες των ταμειακών διαθεσίμων, λογιστικών βιβλίων, εγγράφων και λοιπής περιουσίας, ειδικά ενόψει των επικείμενων κοινοτικών εκλογών.

Συνεδριάσεις Σχολικής Εφορείας – Τήρηση πρακτικών. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, οι Σχολικές Εφορείες ως συλλογικά όργανα θα πρέπει να ασκούν τις αρμοδιότητές τους σύμφωνα με τον περί Σχολικών Εφορειών Νόμο και να εφαρμόζουν τις γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου όπως αυτές κωδικοποιήθηκαν με το Νόμο 158(1) του 1999. Διαπιστώθηκε και πάλι ότι οι πλείστες Σχολικές Εφορείες δεν συνεδριάζουν ή δεν τηρούν πρακτικά σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου, ενώ σε ορισμένες κοινότητες οι αποφάσεις που αφορούν θέματα των σχολείων λαμβάνονται από τα Κοινοτικά Συμβούλια.

Προϋπολογισμοί - Υποβολή και έγκριση. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16(1) του Νόμου, οι προϋπολογισμοί των Σχολικών Εφορειών πρέπει να υποβάλλονται για έγκριση πριν την 1^η Μαΐου κάθε χρόνου, για το επόμενο σχολικό έτος. Διαπιστώθηκε και πάλι ότι ορισμένες Εφορείες δεν έχουν υποβάλει προϋπολογισμούς για όλα τα σχολικά έτη, ενώ άλλες υπέβαλαν τους προϋπολογισμούς τους με καθυστέρηση.

Τήρηση λογαριασμών. Προβλήματα και αδυναμίες διαπιστώνονται στη τήρηση των λογαριασμών των Εφορειών όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι Σχολικές Εφορείες δεν εκδίδουν αποδείξεις εισπραξης με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο έλεγχος και η επιβεβαίωση της ορθότητας των εισπράξεων ούτε και εκδίδουν εντάλματα πληρωμής πλήρως συμπληρωμένα και τεκμηριωμένα με όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά για επιβεβαίωση των δαπανών τους. Δεν τηρούνται κατάλληλοι λογαριασμοί για να μπορεί να χρησιμοποιηθούν ως βάση για την ετοιμασία

των οικονομικών τους καταστάσεων, ούτε ετοιμάζουν συμφιλωτικές καταστάσεις στο τέλος κάθε μήνα για σκοπούς επιβεβαίωσης και παρακολούθησης της ορθότητας των τραπεζικών τους υπολοίπων.

Τελικοί λογαριασμοί. Διαπιστώθηκε ότι, οι λογαριασμοί που υποβλήθηκαν για έλεγχο από τις Σχολικές Εφορείες, στις περισσότερες περιπτώσεις δεν έχουν εξετασθεί και επικυρωθεί από τη Σχολική Εφορεία και υπογραφεί από τον Πρόεδρο, τον Ταμία και άλλα δύο τουλάχιστο μέλη της, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του Νόμου ενώ, αρκετές Σχολικές Εφορείες δεν έχουν ακόμα ετοιμάσει και υποβάλει τελικούς λογαριασμούς στην Υπηρεσία μας για έλεγχο.

Ο περί Σχολικών Εφορειών Νόμος αναφέρεται σε υποχρέωση υποβολής των λογαριασμών στο Γενικό Ελεγκτή για έλεγχο, χωρίς ωστόσο να γίνεται οποιαδήποτε μνεία σε τυχόν συνέπειες, σε περίπτωση μη υποβολής τους. Η Υπηρεσία μας έθεσε το θέμα ενώπιον του Γενικού Εισαγγελέα ο οποίος σε σχετική επιστολή του εισηγήθηκε τροποποίηση της νομοθεσίας ώστε η παράλειψη υποβολής τελικών λογαριασμών, να συνιστά ποινικό αδίκημα αυστηρής τυπικής ευθύνης, με συγκεκριμένες συνέπειες, ώστε να μην τίθεται ζήτημα απόδειξης υποκειμενικής ευθύνης.

Εξουσιοδότηση πληρωμών και υπογραφή επιταγών. Εξακολουθεί να μην ορίζονται τα μέλη της Εφορείας τα οποία μπορούν να εξουσιοδοτούν τις πληρωμές, υπογράφουν επιταγές, και διαχειρίζονται τους τραπεζικούς λογαριασμούς.

Κανονισμοί. Εκτός από τους Κανονισμούς που αφορούν στη συντήρηση και βελτίωση των σχολικών κτιρίων, δεν έχουν ακόμη καταρτιστεί Κανονισμοί για εύρυθμη λειτουργία των Σχολικών Εφορειών, ούτε και έχουν ετοιμαστεί και εγκριθεί δημοσιονομικές οδηγίες όπως προνοείται στα άρθρα 17 και 8 του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου, αντίστοιχα.

Ίδρυση Ταμείων Προνοίας από Σχολικές Εφορείες. Διαπιστώθηκαν και πάλι περιπτώσεις όπου Σχολικές Εφορείες στην προσπάθεια εφαρμογής των προνοιών των συλλογικών συμβάσεων ή εφαρμογής οδηγιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για ίδρυση Ταμείων Προνοίας για το προσωπικό τους, έχουν δημιουργήσει τραπεζικούς λογαριασμούς στο όνομα της Εφορείας ή ακόμα και του/της υπαλλήλου της Εφορείας στους οποίους κατατίθενται οι εισφορές υπό μορφή αποταμίευσης, χωρίς να εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 8 του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου, σύμφωνα με τις οποίες απαιτείται η έγκριση σχετικών Κανονισμών από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Προσφορές. Διαπιστώθηκαν και πάλι ελλείψεις και αδυναμίες στα θέματα που αφορούν τις διαδικασίες προσφορών. Οι Εφορείες οφείλουν να συμμορφώνονται με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας, καθώς και με τις εγκύκλιες επιστολές της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας).

Μητρώο κεντρικής θέρμανσης. Η εγκύκλιος του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού αναφορικά με την τήρηση των απαραίτητων στοιχείων, για την παρακολούθηση της λειτουργίας των κεντρικών θερμάνσεων, των καυσίμων που καταναλώνονται, καθώς και των εξόδων συντήρησης και επιδιόρθωσής τους, εξακολουθεί να μην τυγχάνει εφαρμογής με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο έλεγχος της σχετικής δαπάνης.

Ακίνητη Περιουσία. Σύμφωνα με το άρθρο 10 του Περί Σχολικών Εφορειών Νόμου η ακίνητη περιουσία που ανήκει σε οποιοδήποτε σχολείο και οποιοδήποτε άλλο συναφές δικαίωμα ή συμφέρον περιέρχεται στην κατοχή και εξουσία της οικείας Σχολικής Εφορείας και εγγράφεται στο όνομα του Προέδρου της για λογαριασμό του σχολείου.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε προς τις Εφορείες όπως προβούν σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για εντοπισμό της ακίνητης τους ιδιοκτησίας, την εξασφάλιση εκσυγχρονισμένων τίτλων ιδιοκτησίας και εγγραφή τους στο όνομα του Προέδρου όπως προνοείται στο Νόμο.

Κινητή περιουσία – Πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης. Διαπιστώθηκε και πάλι ότι δεν διεξήχθη φυσική καταμέτρηση της κινητής περιουσίας για εντοπισμό τυχόν ελλειμμάτων/πλεονασμάτων για διερεύνηση και λογιστική τακτοποίηση, ούτε υποβλήθηκαν τα σχετικά πιστοποιητικά φυσικής καταμέτρησης, που προνοούνται στους σχετικούς Κανονισμούς Αποθηκών.

Διατάγματα Υπουργικού Συμβουλίου για τον ορισμό συμπλεγμάτων κοινοτήτων. Η σύνθεση της Σχολικής Εφορείας, αναφορικά με κοινότητα, καθορίζεται στο άρθρο 4(2)(β) του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου, και αποτελείται από τα μέλη του Κοινοτικού Συμβουλίου, με πρόεδρο τον πρόεδρο του Κοινοτικού Συμβουλίου. Στις περιπτώσεις που το Υπουργικό Συμβούλιο ορίζει σύμπλεγμα κοινοτήτων, βάσει του άρθρου 3, η σύνθεση της Σχολικής Εφορείας καθορίζεται στα άρθρα 4(2)(γ-ε).

Καθόσον αφορά στα διατάγματα ορισμού συμπλέγματος κοινοτήτων τα οποία εκδίδονται από το Υπουργικό Συμβούλιο μετά από πρόταση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω:

- Δεν διευκρινίζεται κατά πόσο με τη δημιουργία Σχολικών Εφορειών για τα συμπλέγματα, καταργούνται οι υφιστάμενες Σχολικές Εφορείες που ενώθηκαν σε σύμπλεγμα, ούτε αν οι τραπεζικοί λογαριασμοί και η λοιπή κινητή περιουσία τους θα μεταφερθούν στις Σχολικές Εφορείες των συμπλεγμάτων που τις αφορούν.
- Δεν καθορίζεται το μέλλον του προσωπικού των Σχολικών Εφορειών που ενώνονται σε σύμπλεγμα, ούτε και του Ταμείου Προνοίας που λειτουργεί για το προσωπικό αυτό.
- Δεν γίνεται αναφορά στον τρόπο χειρισμού τυχόν κληροδοτημάτων που υπάρχουν στις επηρεαζόμενες Εφορείες.
- Δεν καθορίζεται ο τρόπος διάθεσης των αχρησιμοποίητων υπολοίπων του Ταμείου Διευθυντή των Σχολικών Εφορειών.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού τον Ιούνιο του 2010, πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι, μετά από σοβαρό προβληματισμό στα θέματα που έχουν εγερθεί από την Υπηρεσία μας σχετικά με τα προαναφερόμενα θέματα των συμπλεγμάτων Σχολικών Εφορειών, γίνονται διορθωτικές ενέργειες όπως η έκδοση οδηγιών στις επηρεαζόμενες Σχολικές Εφορείες και ότι επιπρόσθετα μελετάται και το ενδεχόμενο νομοθετικής ρύθμισης των θεμάτων που αφορούν τα συμπλέγματα. Ωστόσο διαπιστώθηκε ότι, πέραν από την έκδοση οδηγιών προς τις επηρεαζόμενες Σχολικές Εφορείες, δεν διεξάγεται κανένας έλεγχος από το Υπουργείο για επιβεβαίωση και επιστροφή τυχόν αδιάθετων χρηματικών υπολοίπων ή/και δεν παρακολουθείται η τύχη του σχολικού εξοπλισμού.

Δίδακτρα Προδημοτικής Εκπαίδευσης. Διαπιστώθηκαν και πάλι περιπτώσεις όπου τα εισπραχθέντα δίδακτρα της Προδημοτικής Εκπαίδευσης δεν εμβάζονται από τις Σχολικές Εφορείες στο Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό για ενσωμάτωσή τους στα κυβερνητικά έσοδα. Σε εκθέσεις μας προς τις Σχολικές Εφορείες, οι οποίες κοινοποιήθηκαν και στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, αναφέρονται περιπτώσεις που τα εισπραχθέντα δίδακτρα κατατέθηκαν σε τραπεζικούς λογαριασμούς των Εφορειών και χρησιμοποιήθηκαν για τα λειτουργικά τους έξοδα χωρίς την έγκριση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού καθώς και περιπτώσεις όπου τα εισπραχθέντα δίδακτρα παραμένουν στην κατοχή των Προέδρων των Σχολικών Εφορειών.

3.16 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ

(α) Κατασκευή παραλιακού δρόμου πρόσβασης από την Κάτω Πάφο προς το Αεροδρόμιο Πάφου. Μετά από αίτημα των τοπικών αρχών, το 2005 ετοιμάστηκε από συμβούλους περιβαλλοντική μελέτη για τον πιο πάνω δρόμο, η οποία στάληκε από το Τμήμα Δημοσίων Έργων για γνωμάτευση στην Υπηρεσία Περιβάλλοντος. Η Υπηρεσία Περιβάλλοντος απέρριψε την προτεινόμενη οδευση (λύση Α) λόγω σημαντικών περιβαλλοντικών προβλημάτων που θα δημιουργούντο στο παραλιακό μέτωπο και εισηγήθηκε ως καλύτερη λύση την αναβάθμιση του υφιστάμενου παλαιού δρόμου Λεμεσού – Πάφου (λύση Β). Λόγω αντιδράσεων των τοπικών αρχών στη λύση Β, το 2007 ανατέθηκε σε συμβούλους νέα μελέτη με βάση την οποία αυτοί εισηγήθηκαν δύο άλλες υπαλλακτικές προτάσεις για υλοποίηση της λύσης Α. Η μία από τις εν λόγω προτάσεις απορρίφθηκε από τη Διαχειρίστρια Εταιρεία του αεροδρομίου για λόγους ασφαλείας, ενώ και οι δύο προτάσεις απορρίφθηκαν από την Περιβαλλοντική Αρχή η οποία επέμεινε στην υιοθέτηση της λύσης Β.

Τον Ιανουάριο 2010, η Υπουργική Επιτροπή αποφάσισε όπως γίνει συμπληρωματική μελέτη για να καταδειχθεί κατά πόσο μπορεί να εξευρεθεί τρόπος αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών θεμάτων σε περίπτωση υλοποίησης της λύσης Α. Σημειώνεται ότι η δαπάνη της λύσης Α προκαταρκτικά εκτιμάται σε €28 εκ. ενώ της λύσης Β σε €14 εκ.

Με επιστολή μας στους αρμόδιους για το θέμα Υπουργούς, παρατηρήσαμε ότι η προώθηση της λύσης Α έναντι της λύσης Β δεν συνάδει με τις θέσεις της Περιβαλλοντικής Αρχής καθώς επίσης με τη σύγκριση κόστους των δύο λύσεων που είναι συντριπτική υπέρ της λύσης Β.

Τον Ιούνιο 2010, η Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων μας πληροφόρησε ότι παρόλο που η τελική λύση θα εξαρτηθεί από τις αποφάσεις της Περιβαλλοντικής Αρχής και από τα οικονομικά δεδομένα της λύσης, εντούτοις είναι ορθότερο να εξαντληθεί η διερεύνηση του θέματος και ιδιαίτερα της λύσης που ζητείται από τις τοπικές αρχές ώστε να θωρακιστεί η όποια απόφαση της Κυβέρνησης.

Τον Μάρτιο 2011, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων μας πληροφόρησε ότι, στο παρόν στάδιο, διενεργείται η συμπληρωματική μελέτη που αποφάσισε η Υπουργική Επιτροπή κατόπιν σχετικής ανάθεσης με την διαδικασία διαπραγμάτευσης. Το θέμα τελικά θα εξεταστεί από το Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη οριστικής απόφασης κατά πόσο το έργο θα υλοποιηθεί.

(β) Μελέτη και κατασκευή του αυτοκινητόδρομου Πάφου – Πόλης Χρυσοχούς. Βαθμός Απόδοσης του Έργου. Το 1998 διεξήχθη τεχνοοικονομική και περιβαλλοντική μελέτη με βάση την οποία η Επιτροπή Αξιολόγησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον σύστησε, αντί την κατασκευή νέου δρόμου, τη βελτίωση/αναβάθμιση του υφιστάμενου δρόμου. Ωστόσο, μετά από αντιδράσεις των εμπλεκόμενων φορέων, αποφασίστηκε τον Ιούνιο 2000 η κατασκευή νέου αυτοκινητόδρομου με τέσσερεις λωρίδες κυκλοφορίας, υπηρεσιακούς δρόμους, ανισόπεδους κόμβους, σήραγγες, κοιλαδογέφυρες και λοιπές συναφείς εργασίες.

Ενώ σύμφωνα με τα αποτελέσματα τεχνοοικονομικής μελέτης, η δαπάνη του έργου με τιμές 1999 θα ήταν περίπου £73 εκ., σύμφωνα με την προμελέτη του έργου που έγινε από Κύπριους συμβούλους, λόγω των πολλών δαπανηρών κατασκευών (κόμβοι, κοιλαδογέφυρες, σήραγγες) και την προσθήκη μετά από πολιτικές αποφάσεις πρόσθετων έργων, το κόστος κατασκευής αυξήθηκε και εκτιμήθηκε με τιμές 2005 σε £150 εκ.

Με επιστολή μας, τον Οκτώβριο 2005 προς τους Υπουργούς Οικονομικών και Συγκοινωνιών και Έργων παρατηρήσαμε ότι η Κυβέρνηση έχει αποφασίσει την προώθηση εκτέλεσης του πιο πάνω έργου, παρόλο που η τεχνοοικονομική μελέτη έδειξε ότι η εκτέλεση με τον τρόπο που σχεδιάστηκε δεν δικαιολογείται αφού ο συντελεστής εσωτερικής απόδοσης (IRR) είναι μικρότερος από 4%, ενώ η Διεθνής Τράπεζα απαιτούσε όπως τα οδικά έργα που χρηματοδοτούσε έχουν συντελεστή (IRR) μεγαλύτερο από 12%. Ενόψει αυτού εισηγηθήκαμε όπως, εξεταστεί η μείωση του κόστους σε λογικά επίπεδα, πράγμα που μπορεί να επιτευχθεί μόνο με διαφοροποίηση της φιλοσοφίας σχεδιασμού του έργου, με στόχο ο συντελεστής εσωτερικής απόδοσης να ανέλθει τουλάχιστον σε 10%.

Στο μεταξύ σε έκθεση αποστολής του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, η οποία, τον Μάρτιο 2006, μετά από πρόσκληση της Κυπριακής Κυβέρνησης, ερεύνησε τους δημοσιονομικούς κινδύνους που συνεπάγεται η εκτέλεση έργων με τη μέθοδο PPP, αναφέρεται ότι η απόφαση για την εκτέλεση του αυτοκινητόδρομου Πάφου – Πόλης, έχει κυρίως ληφθεί “in an ad – hoc fashion” χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η απόδοση (value for money) του έργου. Η έκθεση παρατηρεί επίσης ότι η απουσία καθορισμού από κυβερνητικής πλευράς σαφών προδιαγραφών για το έργο, επέτρεψε στους συμβούλους να προδιαγράψουν ένα δαπανηρό (over – designed) έργο.

Διαδικασία Ανάθεσης του Έργου. Τον Μάιο 2006, το Τμήμα Δημοσίων Έργων προκήρυξε εκδήλωση ενδιαφέροντος για προεπιλογή κοινοπραξιών για την κατασκευή του έργου, με τη μέθοδο μελέτη – κατασκευή – χρηματοδότηση – συντήρηση, η οποία τον Ιούλιο 2006 ακυρώθηκε επειδή ορισμένες πρόνοιες του διαγωνισμού δεν ήταν σύμφωνες με πρόνοιες σχετικής Ευρωπαϊκής Οδηγίας. Ύστερα από επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού και αξιολόγηση των προτάσεων, τον Σεπτέμβριο 2008 άρχισαν οι διαπραγματεύσεις με την επιλεγείσα κοινοπραξία για ανάθεση της σύμβασης. Λόγω της προτασόμενης από

την κοινοπραξία αύξησης στο κόστος δανεισμού που επέφερε η διεθνής οικονομική κρίση, σημειώθηκε επιβράδυνση στη διαδικασία διαπραγμάτευσης. Η Διαχειριστική Επιτροπή του Έργου, η οποία διορίστηκε με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 19.12.2007, σε συνεδρία της στις 23.12.2009, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα δεδομένα αποφάσισε να τερματίσει τη διαπραγμάτευση με την επιλεγείσα κοινοπραξία αφού έκρινε ότι δεν υπήρχαν περιθώρια για περαιτέρω διαπραγμάτευση και να προχωρήσει σε έναρξη διαπραγμάτευσης με τον επιλαχόντα προσφοροδότη. Στο μεταξύ, η πρώτη κοινοπραξία προσέφυγε στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών η οποία ενέκρινε την παράταση της ισχύος του προσωρινού μέτρου για αναστολή της διαδικασίας μέχρι την έκδοση τελικής απόφασης και ως εκ τούτου η διαπραγμάτευση με τον επιλαχόντα προσφοροδότη αναστάληκε.

Τον Μάρτιο 2011, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων μας πληροφόρησε ότι, τον Οκτώβριο 2010, αποσύρθηκαν όλες οι εκκρεμείς εφέσεις και προσφυγές, τόσο από την επιλεγείσα κοινοπραξία όσο και από τον επιλαχόντα προσφοροδότη. Μετά την εξέλιξη αυτή, η Διαχειριστική Επιτροπή του έργου αποφάσισε να συνεχίσει τη διαπραγμάτευση με τον επιλαχόντα προσφοροδότη.

Στα περισσότερα σημεία που συζητήθηκαν με την Κοινοπραξία, φαινόταν να υπάρχει σύγκλιση, εκτός από δύο ουσιώδη ζητήματα τα οποία η Κοινοπραξία θεωρεί ως καθοριστικής σημασίας όσον αφορά την δυνατότητα εξεύρεσης χρηματοδότησης και τα οποία είναι:

- (i) Η παραχώρηση από την Κυβέρνηση αποζημίωσης σε περίπτωση τερματισμού του έργου εξ' υπαιτιότητας της Κοινοπραξίας.

Η Διαχειριστική Επιτροπή του Έργου ενημέρωσε την Κοινοπραξία ότι, για λόγους που αφορούν την νομιμότητα της διαδικασίας προσφορών, δεν μπορεί να γίνει τροποποίηση του σχετικού όρου των εγγράφων προσφορών, ο οποίος προνοεί να μην παραχωρηθεί αποζημίωση σε περίπτωση τερματισμού του έργου εξ' υπαιτιότητας της Κοινοπραξίας.

- (ii) Η παραχώρηση αύξησης στην αρχική δόση που να αντιστοιχεί σε μέρος της αύξησης του πληθωρισμού και της αύξησης του κατασκευαστικού κόστους για την περίοδο της χρονικής μετάθεσης του έργου, αφού είχε καθοριστεί ως υποθετική ημερομηνία έναρξης η 1.1.2008.

Η Διαχειριστική Επιτροπή ενημέρωσε την κοινοπραξία ότι η αύξηση αυτή δεν μπορεί να παραχωρηθεί, λαμβάνοντας υπόψη το ποσό της προσφοράς της, αλλά και το γεγονός ότι η επιλαχούσα Κοινοπραξία κλήθηκε να διαπραγματευθεί αφού αποδέχτηκε επανειλημμένα ότι θα παρέμενε σταθερή η αρχική τιμή της για την ετήσια δόση αποπληρωμής.

Με βάση τα πιο πάνω δεδομένα και τη δυσκολία εξεύρεσης χρηματοδότησης, φαίνεται ότι η περαιτέρω προώθηση του έργου στα πλαίσια της παρούσας διαδικασίας θα είναι πολύ δύσκολη. Εντούτοις, η Διαχειριστική Επιτροπή θα αναμένει τις τελικές θέσεις της Κοινοπραξίας πριν λάβει τελικές αποφάσεις για την περαιτέρω πορεία της διαπραγμάτευσης.

(γ) Κατασκευή Δρόμου Σύνδεσης του Παραλιακού Μετώπου Λάρνακας από την περιοχή «Μακένζυ» μέχρι την περιοχή «Strygos Beach» μέσω του Αεροδρομίου Λάρνακας. Τον Μάρτιο 2007, σε συνεδρία της Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων της Βουλής, ζητήθηκε όπως προωθηθεί η υλοποίηση του εν λόγω έργου το οποίο παρουσιάστηκε ως αίτημα του Δήμου Λάρνακας. Σε συνεδρία των εμπλεκομένων κυβερνητικών υπηρεσιών τον Απρίλιο 2007, όλες οι υπηρεσίες (Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, Τμήμα Δημοσίων Έργων, Υπηρεσία Περιβάλλοντος, Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών, Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας) αμφισβήτησαν την αναγκαιότητα εκτέλεσης του έργου κυρίως επειδή δεν υπάρχει ανάγκη για πρόσθετο οδικό δίκτυο στην περιοχή και επειδή η περιοχή περιλαμβάνεται σε ζώνη προστασίας που δεν μπορεί να αναπτυχθεί. Ωστόσο, μετά από οδηγίες του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, το Τμήμα Δημοσίων Έργων, τον Ιούλιο 2008, ετοίμασε έγγραφο για την προκήρυξη διαγωνισμού για μελέτη σκοπιμότητας του έργου το κόστος της οποίας υπολογίστηκε σε €340.000 και, παράλληλα, προεκτίμησε τις δύο πιθανές λύσεις ως ακολούθως:

- (i) Λύση με ισόπεδη κατασκευή δρόμου. Κόστος απαλλοτριώσεων γης και κατασκευής: €190 εκ± 20%.

- (ii) Λύση με βύθιση/υπογειοποίηση του δρόμου κάτω από το δίαυλο. Κόστος €50 εκ. \pm 20% και προϋπόθεση το κλείσιμο του Αεροδρομίου Λάρνακας για σημαντικό χρονικό διάστημα με ανυπολόγιστες επιπτώσεις.

Τον Μάιο 2010, με επιστολή μας στην Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων ζητήσαμε να πληροφορηθούμε όπως έχοντας υπόψη τα πιο πάνω απαγορευτικά δεδομένα που έθεσαν οι κυβερνητικές υπηρεσίες, με βάση ποιά κριτήρια προωθείται η εκτέλεση του έργου.

Τον Σεπτέμβριο 2010, η Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων μας πληροφόρησε ότι η όποια απόφαση εκ μέρους της Κυβέρνησης για κατασκευή ή μη του δρόμου, τον οποίο επίμονα ζητούν οι Τοπικές Αρχές, θα ληφθεί κατόπιν εξαντλητικής διερεύνησης του θέματος τόσο σε τεchnοοικονομικό όσο και σε περιβαλλοντικό επίπεδο. Για το σκοπό αυτό αποφασίστηκε όπως το Τμήμα Δημοσίων Έργων προκηρύξει προσφορά για την ετοιμασία τεchnοοικονομικής μελέτης με την οποία θα εξετασθούν οι εναλλακτικές πορείες του δρόμου συγκριτικά με την επιλογή της διατήρησης του υφιστάμενου οδικού δικτύου.

Τον Μάρτιο 2011, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα πρότεινε την ένταξη στους προϋπολογισμούς του 2011 σχετικής δαπάνης για την διεξαγωγή της τεchnοοικονομικής μελέτης στους οποίους όμως τελικά δεν περιλήφθηκε λόγω της οικονομικής κρίσης.

- (δ) **Έργο Ανάπτυξης και Διαχείρισης του Λιμανιού και της Μαρίνας Λάρνακας.** Τον Μάρτιο 1994 το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη στρατηγική για την ανάπτυξη του ναυτικού τουρισμού και, μεταξύ άλλων, αποφάσισε την ανάθεση στον ιδιωτικό τομέα της μελέτης, κατασκευής και διαχείρισης μαρίνων σε διάφορους παράλιους χώρους. Μέσα στο 1996 ετοιμάστηκαν τα έγγραφα προσφορών από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού, όμως η προώθηση της διαδικασίας προσφορών καθυστέρησε σημαντικά λόγω προβλημάτων που ανεφύησαν, κυρίως αναφορικά με τη χωροθέτηση και εκμίσθωση των αναγκαίων χώρων στους ιδιώτες. Το Υπουργικό Συμβούλιο όρισε, τον Αύγουστο 2000, το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (ΥΕΒΤ) ως «Ενδιαφερόμενη Υπηρεσία» για τη διενέργεια των διαγωνισμών.

Τον Ιούνιο 2003 υποβλήθηκαν τρεις προσφορές, για τις μαρίνες ανά μία για Λεμεσό, Λάρνακα και Αγία Νάπα. Το Νοέμβριο 2004, οι προσφορές ακυρώθηκαν, επειδή κρίθηκαν ασύμφορες, λόγω του ότι το μίσθωμα που προέκυπτε από αυτές ήταν αρνητικό.

Για τη μαρίνα της Λάρνακας ύστερα από Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, προκήρυξε νέο διαγωνισμό, στον οποίο προωθείται η ανάπτυξη του λιμανιού και της μαρίνας μέσα από μία σύμβαση τύπου B.O.T. (Built, Operate, Transfer). Η προώθηση του έργου καθυστέρησε σημαντικά λόγω διαδοχικών προσφυγών στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών και στο Ανώτατο Δικαστήριο που υπέβαλε ο δεύτερος στη σειρά προσφοροδότης. Μέχρι τον Αύγουστο 2011 διεξήγοντο διαπραγματεύσεις για τη σύναψη της σύμβασης μεταξύ της Διαχειριστικής Επιτροπής για το έργο και της επιλεγείσας κοινοπραξίας (Ανάδοχος).

Τον Απρίλιο 2011 με επιστολή μας στον Πρόεδρο της Διαχειριστικής Επιτροπής υποδείξαμε ότι ενώ στο έγγραφο του διαγωνισμού υπήρχε όρος για μεγέθυνση του λιμανιού ώστε να δημιουργηθεί χώρος για κύκλο στροφής των πλοίων διαμέτρου 500 μέτρων, φαίνεται ότι η προσφορά του Ανάδοχου δεν ικανοποιεί την απαίτηση αυτή. Ο Πρόεδρος της Διαχειριστικής Επιτροπής μάς πληροφόρησε τον Μάιο 2011 ότι η προσφορά του Ανάδοχου είχε προηγουμένως αξιολογηθεί από τους Συμβούλους, την Επιτροπή Αξιολόγησης και εγκριθεί από το Συμβούλιο Προσφορών και δεν ήταν δυνατόν στο στάδιο αυτό η Διαχειριστική Επιτροπή να απαιτήσει οποιαδήποτε ουσιώδη αλλαγή.

3.16.1 ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Ποσό €2,1 εκ. ή ποσοστό 59% της πρόνοιας του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως και ποσό €4,2 εκ. ή ποσοστό 27% της πρόνοιας του Τακτικού Προϋπολογισμού για το έτος 2010 παρέμεινε αδαπάνητο. Συγκεκριμένα, ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως του Τμήματος ήταν €3.515.665

και οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν σε €1.443.935, δηλαδή 41% του Προϋπολογισμού και ο Τακτικός Προϋπολογισμός ήταν €15,3 εκ. και οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν σε €11,1 εκ., δηλαδή 73% του Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως θα πρέπει να συμβαδίζει με τη δυνατότητα εκτέλεσής του.

Παρακολούθηση αρχαιοτήτων επί δανείω. Στα πρωτόκολλα παράδοσης/παραλαβής που ετοιμάζονται κατά την παράδοση των αρχαιοτήτων επί δανείω, αναφέρεται ότι ο δανειζόμενος αναλαμβάνει να αναφέρει γραπτώς στο Διευθυντή του Τμήματος, κατά το μήνα Δεκέμβριο κάθε χρόνου, την κατάσταση των επί δανείω αντικειμένων. Το Τμήμα πρέπει να παρακολουθεί την παραλαβή των ετήσιων υπεύθυνων δηλώσεων επιβεβαίωσης κατοχής των αρχαιοτήτων που παραχωρήθηκαν επί δανείω, καθώς και δηλώσεις επιβεβαίωσης της καλής κατάστασής τους. Σε περίπτωση μη παραλαβής των πιο πάνω επιβεβαιώσεων, το Τμήμα πρέπει να αποστέλλει υπενθυμίσεις.

(α) Για το 2010, το Τμήμα δεν παρακολούθησε την παραλαβή των πιο πάνω επιβεβαιώσεων. Μέχρι την ημερομηνία ελέγχου (Σεπτέμβριος 2011) δεν είχαν αποσταλεί επιστολές υπενθύμισης σε όσους δεν είχαν στείλει τις δηλώσεις επιβεβαίωσης στο Τμήμα.

(β) Μετά από σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μας, το Τμήμα άρχισε τη δημιουργία νέου κατάλληλου μητρώου για να καταχωρίζονται σ' αυτό όλα τα απαραίτητα στοιχεία για τις αρχαιότητες επί δανείω. Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Σεπτέμβριος 2011) δεν είχε ολοκληρωθεί και επισήμανα την αναγκαιότητα επίσπευσης των ενεργειών για συμπλήρωσή του.

Η Διευθύντρια του Τμήματος στην απαντητική επιστολή της μέσω του Αν. Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων ανέφερε ότι μέχρι τον Σεπτέμβριο 2011 είχαν καταχωριστεί οι μισές εγγραφές στο μητρώο.

Βιβλιοθήκη. Αρκετά βιβλία της Βιβλιοθήκης έχουν τοποθετηθεί σε ράφια σε αδιέξοδο χώρο εντός του Μουσείου, λόγω έλλειψης χώρου στην Βιβλιοθήκη του Μουσείου, και σε κιβώτια στο πάτωμα λόγω ανεπάρκειας ραφιών και σε ακατάλληλες συνθήκες. Επιπρόσθετα, τα βιβλία αυτά είναι προσβάσιμα τόσο από τους υπαλλήλους του Τμήματος όσο και από τους επισκέπτες, αφού δεν υπάρχει οποιαδήποτε επιτήρηση του χώρου και εισόδου σ' αυτόν.

Η Διευθύντρια του Τμήματος στην απαντητική επιστολή της μέσω του Αν. Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων ανέφερε ότι η πρόσβαση στα βιβλία γίνεται μετά από έγκριση της διεύθυνσης. Ωστόσο η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι, εφόσον ο χώρος των βιβλίων δεν επιτηρείται, η πρόσβαση δεν μπορεί να είναι ελεγχόμενη.

Επίσης, εξακολουθεί να μην γίνεται φυσική καταμέτρηση των βιβλίων στο τέλος του έτους.

Ασφάλεια και υγεία σε εργοτάξια ανασκαφής και συντήρησης. Από επιτόπια επιθεώρηση σε εργοτάξια για εκτέλεση εργασιών ανασκαφής και συντήρησης που πραγματοποιήθηκε από επιθεωρητές του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας στις 25.2.2011 εντοπίστηκαν, μεταξύ άλλων, παραβάσεις της νομοθεσίας για θέματα ασφάλειας και υγείας του προσωπικού, όπως π.χ. η μη γνωστοποίηση του εργοταξίου πριν την έναρξη των εργασιών από το Τμήμα στο αρμόδιο Επαρχιακό Γραφείο Επιθεώρησης Εργασίας και η μη ύπαρξη Σχεδίου Ασφάλειας και Υγείας στο εργοτάξιο και ζητήσαμε ενημέρωση από το Τμήμα για τα μέτρα που λαμβάνονται, ώστε να υπάρχει συμμόρφωση με τη σχετική νομοθεσία.

Η Διευθύντρια του Τμήματος στην απαντητική επιστολή της μέσω του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων ανέφερε ότι το προσωπικό του Τμήματος πήρε μέρος σε εκπαιδευτικά σεμινάρια και η Διεύθυνση έχει επανειλημμένα δώσει ρητές οδηγίες στους επιστάτες να συμμορφώνονται με τη σχετική νομοθεσία.

Εκμετάλλευση κυλικείου που βρίσκεται στον αρχαιολογικό χώρο Κουρίου. Μετά από καταγγελίες που λήφθηκαν από την Υπηρεσία μας, οι οποίες είχαν κοινοποιηθεί και στο Τμήμα Αρχαιοτήτων, για μη συμμόρφωση από το διαχειριστή του πιο πάνω κυλικείου με τους όρους του συμβολαίου που υπογράφηκε μεταξύ του ιδίου και του Τμήματος, Λειτουργοί της Υπηρεσίας μας διενήργησαν έκτακτη επιτόπια επίσκεψη

στον εν λόγω αρχαιολογικό χώρο στις 14.9.2010 όπου διαπιστώθηκε ότι, ο τιμοκατάλογος που ήταν αναρτημένος δεν ήταν ο ενδεδειγμένος, σύμφωνα με τη σύμβαση και ότι οι τιμές, σε αρκετά είδη, ήταν ψηλότερες των τιμών που καθορίστηκαν στο συμβόλαιο.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε στο Τμήμα με επιστολή της ημερ. 28.9.2010 ότι έχει την ευθύνη παρακολούθησης της τήρησης των όρων του συμβολαίου και ότι θα πρέπει στην προκειμένη περίπτωση να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για πλήρη συμμόρφωση του διαχειριστή, πράγμα το οποίο το Τμήμα μάς διαβεβαίωσε με επιστολή του ημερ. 12.10.2010 ότι το έπραξε.

Ωστόσο, σύμφωνα με επιστολή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, ημερ. 15.11.2010, πραγματοποιήθηκε σχετική έρευνα από το Τμήμα Ελέγχου του Υπουργείου, με βάση την οποία διαπιστώθηκε ότι «...βασικοί όροι της σύμβασης παραβιάζονται, όπως η καθυστέρηση στην καταβολή ενοικίων, η μη ανάρτηση του εγκεκριμένου τιμοκαταλόγου και η τοποθέτηση στο χώρο πλαστικών καρεκλών. Παράλληλα, ο επιτυχών προσφοροδότης, πριν την υπογραφή της συμφωνίας, δεν υπέβαλε τα απαραίτητα δικαιολογητικά π.χ. πιστοποιητικά υγείας».

Ενώ μερικές από τις παραβιάσεις συνέχισαν να υφίστανται, το Τμήμα, θεωρώντας ότι δεν υφίστανται πλέον οποιεσδήποτε παραβιάσεις, απέστειλε επιστολή προς τον κυλικειάρχη, ημερ. 20.6.2011, με την οποία του εξέφρασε την επιθυμία του για ανανέωση του συμβολαίου για άλλο ένα χρόνο, το οποίο και ανανεώθηκε από την 1^η Αυγούστου 2011.

3.16.2 ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Μέρος Α

Λογαριασμός καταθέσεων. Στις 31.12.2010 το υπόλοιπο του λογαριασμού ήταν €22.233.844. Το μεγαλύτερο ποσό αφορά σε κρατήσεις και εγγυήσεις για συμβόλαια που εκτελέστηκαν ή εκτελούνται, καθώς και αδαπάνητα υπόλοιπα καταθέσεων από τρίτους, για εκτέλεση διαφόρων εργασιών. Εισηγήθηκα όπως τα υπόλοιπα που εκκρεμούν για μεγάλο χρονικό διάστημα (πέραν των δύο ετών) διερευνηθούν και διευθετηθούν ανάλογα.

Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα, στις 31.12.2010 τα καθυστερημένα έσοδα ήταν €1.237.270 σε σύγκριση με €969.871 το προηγούμενο έτος. Οι σημαντικότερες οφειλές αφορούν το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας (€198.445), την ΑΗΚ (€50.513) και την ΑΤΗΚ (€296.995).

Διαχείριση των κυβερνητικών οχημάτων. Διαπιστώθηκαν αδυναμίες και ελλείψεις όσον αφορά στη διαχείριση των οχημάτων όπως:

- Στάθμευση/διανυκτέρευση οχημάτων στην οικία λειτουργών χωρίς τη γραπτή εξουσιοδότηση από τον Διευθυντή του Τμήματος όπως προβλέπεται στους Κανονισμούς.
- Χρήση ιδιωτικών οχημάτων και καταβολή οδοιπορικών παρόλο ότι υπάρχουν διαθέσιμα κυβερνητικά οχήματα.
- Μη ορθή τήρηση των βιβλίων κίνησης των οχημάτων.

Υπερωριακή απασχόληση. Η δαπάνη για υπερωριακή απασχόληση το 2010 ανήλθε σε €633.666. Διαπιστώθηκαν αδυναμίες όσον αφορά στον έλεγχο της υπερωριακής απασχόλησης όπως:

- Διενέργεια υπερωριακής απασχόλησης χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση από την Ειδική Επιτροπή Υπερωριών του Υπουργείου, όπως προβλέπεται στη σχετική Εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών αρ.950 ημερ. 11.3.1991 και στις οδηγίες του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, ημερ. 17.11.2008.
- Στα Μητρώα Καταγραφής Υπερωριών δεν γίνεται σωστή περιγραφή της εργασίας που εκτελέστηκε για σκοπούς ελέγχου.

Απαλλοτριώσεις. Διαπιστώθηκε ότι αρκετοί ιδιοκτήτες ακίνητης περιουσίας προσφεύγουν στο Δικαστήριο, αρκετά χρόνια μετά την απαλλοτρίωση, διεκδικώντας επιστροφή μέρους της ιδιοκτησίας τους που δεν χρησιμοποιήθηκε για το σκοπό της απαλλοτρίωσης ή μέρους στο οποίο έγινε παράνομη επέμβαση, με αποτέλεσμα το Τμήμα για διευθέτηση του θέματος να προβαίνει ανάλογα είτε σε έκδοση διατάγματος ανάκλησης της απαλλοτρίωσης είτε σε εκ νέου δημοσίευση απαλλοτρίωσης, με όλα τα επακόλουθα περιλαμβανομένης και αυξημένης δαπάνης για αποζημιώσεις και τόκους.

A. Αδυναμίες στον προγραμματισμό μελέτης και εκτέλεσης έργων.

(α) Νέο Κτίριο Βουλής των Αντιπροσώπων.

(i) Υπηρεσίες συμβούλου αρχιτέκτονα. Τον Μάιο 1995, υπογράφηκε, μεταξύ του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων και του ιδιώτη συμβούλου αρχιτέκτονα που κέρδισε τον σχετικό διαγωνισμό, συμφωνία για τη ανάθεση της μελέτης και επίβλεψης του νέου κτιρίου της Βουλής των Αντιπροσώπων. Τον Ιούλιο 1997, ολοκληρώθηκε η μελέτη του έργου, η προώθηση όμως της κατασκευής του κτιρίου αναστάληκε λόγω ανεύρεσης αρχαιοτήτων στο χώρο που προβλεπόταν να γίνει η ανέγερσή του.

Τον Απρίλιο 2001, μετά την υποβολή από τον αρχιτέκτονα οικονομικών απαιτήσεων λόγω των καθυστερήσεων στην προώθηση του έργου, της αναστολής των εργασιών και την τροποποίηση των σχεδίων, το θέμα κατέληξε σε διαιτησία καθώς και σε αγωγή ενώπιον του δικαστηρίου. Για διευθέτηση του θέματος, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας εισηγήθηκε και καταβλήθηκε στον αρχιτέκτονα ποσό £315.000 για πλήρη και τελική διευθέτηση της πιο πάνω διαιτησίας και ποσό £66.000 για πλήρη διευθέτηση της αγωγής. Παρά τη διευθέτηση αυτή, τον Φεβρουάριο 2006, ο αρχιτέκτονας υπέβαλε νέα απαίτηση για ποσό £303.254 την οποία το Υπουργείο απέρριψε και ο αρχιτέκτονας προσέφυγε στο Δικαστήριο. Τον Νοέμβριο 2007, σε σύσκεψη που έγινε με αντικείμενο την επίσπευση της έναρξης και ανέγερσης του έργου, ο αρχιτέκτονας επανέφερε την πιο πάνω απαίτηση του και ζήτησε όπως η αμοιβή του βασιστεί στην εκτίμηση κόστους του έργου ύψους £25,8 εκ. η οποία έγινε με βάση τα σχέδια που ετοίμασε αντί σε κόστος £19,8 εκ. που αποδέχτηκε η Κυβέρνηση. Ο εκπρόσωπός της Υπηρεσίας μας εξέφρασε την άποψη ότι ο αρχιτέκτονας πληρώθηκε για τη μελέτη επί του εγκεκριμένου κόστους του έργου όπως προνοείται στο συμβόλαιο. Με τη θέση της Υπηρεσίας μας συμφώνησε και το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

Τον Ιανουάριο 2009, μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για έναρξη και επίσπευση της εκτέλεσης του έργου, ακολούθησε διαπραγμάτευση μεταξύ της κυβερνητικής πλευράς και του αρχιτέκτονα για την ανάθεση σε αυτόν της επίβλεψης του έργου και παράλληλα της διευθέτησης των απαιτήσεών του. Ως αποτέλεσμα επιτεύχθηκε συμφωνία η οποία εγκρίθηκε από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου στις 25.2.2009. Παρατηρήσαμε ότι η συμφωνία περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τις ακόλουθες πρόνοιες:

- Ποσοστό 2,2% επί του ποσού του οικοδομικού συμβολαίου για την αμοιβή της επίβλεψης, αντί 1,768% που προνοούσε το αρχικό συμβόλαιο (η διαφορά +0,432% εφαρμοζόμενη επί εκτιμημένης αξίας εργασιών €80 εκ. ισοδυναμεί με αυξημένη αμοιβή επίβλεψης €345.000). Στο ποσοστό 2,2% θα περιλαμβάνονται και υπηρεσίες αναφορικά με τροποποιήσεις στη μελέτη που δυνατό να απαιτηθούν.
- Πληρωμή ποσού €50.000 στον αρχιτέκτονα, ώστε να αποσυρθεί η απαίτηση του για ποσό €338.000 που εκκρεμεί ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου, με δέσμευση της κυβερνητικής πλευράς το ποσό αυτό να αυξηθεί σε €100.000 αν οι υπόγειοι χώροι στάθμευσης δεν υλοποιηθούν.

Τον Μάρτιο 2011, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων μας πληροφόρησε ότι στις πρόνοιες της συμφωνίας έχει περιληφθεί και η ανάγκη για τροποποιήσεις στα σχέδια στο στάδιο εκτέλεσης του έργου ώστε να είναι συμβατά με τις απαιτήσεις των στατικών, ηλεκτρομηχανολογικών και άλλων μελετών οι οποίες θα εκπονηθούν από τους συμβούλους του ανάδοχου και οι οποίες δεν θα

μπορούσαν να είναι γνωστές στον αρχιτέκτονα στο στάδιο που ετοίμασε τις τροποποιήσεις στην αρχιτεκτονική μελέτη. Μας πληροφόρησε επίσης ότι η συμφωνία κρίνεται από το Υπουργείο ως ισοβαρής και συνιστά ικανοποιητικό τρόπο διευθέτησης μίας χρονίζουσας διαφοράς η οποία εμπόδιζε την προώθηση του έργου.

(ii) Ανέγερση του νέου κτιρίου. Τον Οκτώβριο 2008, το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων εξέτασε αίτημα της Βουλής των Αντιπροσώπων για προώθηση της ανέγερσης του νέου κτιρίου στο οποίο θα εντάσσοντο και οι αρχαιότητες με την ανάδειξη τους μέσω ειδικών κατασκευών. Στη συνέχεια, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τον Ιανουάριο 2009, σχετική Πρόταση του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων για υλοποίηση του έργου με στόχο τη συμπλήρωση του μέχρι τέλους του 2011 ώστε το κτίριο να μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κάλυψη των αναγκών που θα προκύψουν με την ανάληψη από την Κύπρο της προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) το δεύτερο εξάμηνο του 2012.

Παρατηρήσαμε ότι ο εν λόγω χρονικός στόχος προϋποθέτει όπως η ανέγερση του κτιρίου γίνει με επιταχυνόμενες διαδικασίες και υποδείξαμε ότι η πρόνοια στους όρους του διαγωνισμού/σύμβασης για περιορισμένη περίοδο εκτέλεσης (2,5 χρόνια):

- Θα αυξήσει αδικαιολόγητα το κόστος του έργου λόγω του επιταχυνόμενου τρόπου εκτέλεσης (η δαπάνη του έργου προϋπολογίστηκε σε €100 εκ).
- Θα αυξήσει την πιθανότητα για προβλήματα/δυσκολίες στην διαχείριση/ επίβλεψη του έργου και την υποβολή απαιτήσεων για χρηματικές αποζημιώσεις από τον εργολάβο του έργου.

Ενόψει των πιο πάνω και προς το σκοπό όπως μειωθεί το κόστος εκτέλεσης του έργου, εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί σοβαρά η διαφοροποίηση της περιόδου της σύμβασης για τη μελέτη-κατασκευή του έργου και παράλληλα αποφασισθούν από τώρα υπαλλακτικές διευθετήσεις για την κάλυψη των αναγκών που θα προκύψουν με την ανάληψη από την Κύπρο της προεδρίας της Ε.Ε. Τέλος παρατηρήσαμε ότι η ανάληψη της προεδρίας της Ε.Ε. κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2012, ήταν γνωστή από τον Δεκέμβριο του 2005 και συνεπώς ο προγραμματισμός υλοποίησης του έργου μπορούσε να γίνει έγκαιρα.

Παρόλο που μέχρι τον Οκτώβριο 2009, η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για υλοποίηση του έργου δεν άλλαξε, στον Προϋπολογισμό για το 2010, δεν υπήρχε πρόνοια για το έργο ενώ παράλληλα αποφασίστηκε η προώθηση υπαλλακτικών διευθετήσεων για τις ανάγκες της προεδρίας της Ε.Ε.

Εν τω μεταξύ περί τον Μάρτιο 2009, προκηρύχθηκε ο διαγωνισμός για προεπιλογή οικονομικών φορέων, οι οποίοι θα λάμβαναν μέρος στο διαγωνισμό για εκτέλεση του έργου με τη μέθοδο μελέτη – κατασκευή. Η διαδικασία ολοκληρώθηκε περί τον Σεπτέμβριο του 2009 και επιλέχθηκαν οκτώ οικονομικοί φορείς. Επειδή είχε παρέλθει ένα έτος από την ημερομηνία προκήρυξης του διαγωνισμού, αλλά και λόγω της διαφοροποίησης ουσιαστών όρων στα έγγραφα προκήρυξης, όπως είναι ο χρόνος εκτέλεσης του έργου και η εκτέλεση του έργου κατά φάσεις, σε περίπτωση που αποφασισθεί να κατασκευαστεί το έργο, υποδείξαμε ότι η διαδικασία προεπιλογής θα έπρεπε να επαναληφθεί.

Τον Μάρτιο 2011, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων μας πληροφόρησε ότι αναμένεται η έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών για προκήρυξη των προσφορών και ανάλογα με τον χρόνο έγκρισης και τον τρόπο διάθεσης των πιστώσεων θα διαμορφωθεί το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης του έργου.

(β) Περιμετρικός Αυτοκινητόδρομος Λευκωσίας. Τον Ιούνιο 2000, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη διενέργεια περιβαλλοντικής και τεχνοοικονομικής μελέτης για τον περιμετρικό αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας με βάση προτεινόμενη όδευση. Τον Ιούλιο 2002, λόγω ενστάσεων του Δήμου Λατσιών και των Κοινοτικών Συμβουλίων Τσερίου και Δευτεράς, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη διενέργεια δεύτερης περιβαλλοντικής και τεχνοοικονομικής μελέτης υιοθετώντας νέα όδευση (νότια). Τον Φεβρουάριο 2004, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε την υιοθέτηση τρίτης όδευσης (βόρεια) η οποία να μελετηθεί από περιβαλλοντικής και τεχνοοικονομικής πλευράς συγκριτικά με τη νότια όδευση.

Οι πιο πάνω μελέτες καθώς και η συγκριτική έκθεση στάλθηκαν στην Υπηρεσία Περιβάλλοντος για μελέτη και αξιολόγηση. Τον Ιούνιο 2005, δόθηκε η Γνωμάτευση της Περιβαλλοντικής Αρχής, σύμφωνα με την οποία, η βόρεια όδευση είχε συγκριτικά λιγότερες επιπτώσεις στο περιβάλλον από την νότια όδευση και πρόσφερε πιο αξιολογα οφέλη σε πολλούς κοινωνικοοικονομικούς τομείς.

Τον Σεπτέμβριο 2005, το Υπουργικό Συμβούλιο ακύρωσε τη νότια όδευση και ενέκρινε την υιοθέτηση της βόρειας όδευσης ως καταλληλότερης. Περαιτέρω αποφάσισε όπως προκηρυχθούν προσφορές για την ετοιμασία των κατασκευαστικών σχεδίων του περιμετρικού αυτοκινητόδρομου καθώς και της μελέτης εκτίμησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον. Μέχρι τον Ιούνιο 2006, είχε δαπανηθεί από το Τμήμα ποσό περίπου £200.000 για τη διενέργεια των περιβαλλοντικών και τεχνοοικονομικών μελετών.

Τον Μάιο 2007, υπογράφηκε το συμβόλαιο για την ανάθεση της πιο πάνω μελέτης έναντι ποσού £1.150.000 και με χρόνο συμπλήρωσης τον Μάιο 2009. Αναφορικά με την πρόοδο της μελέτης παρατηρήσαμε ότι έχει προκύψει σημαντική καθυστέρηση λόγω προβλημάτων που παρουσιάστηκαν στον καθορισμό της τελικής χάραξης του αυτοκινητόδρομου και του δευτερεύοντος οδικού δικτύου. Το Τμήμα μάς πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση αυτή κρίνεται δικαιολογημένη δεδομένης της πολυπλοκότητας του έργου, της φύσης της μελέτης, των πολλών αλληλένδετων τεχνικών προβλημάτων και περιορισμών καθώς και των ενστάσεων/αιτημάτων των επηρεαζόμενων Δήμων και Κοινοτήτων.

Τον Φεβρουάριο 2010, η Κ.Ε.Α.Α. ενέκρινε παράταση χρόνου 132 εβδομάδων στη συμπλήρωση της μελέτης αναθεωρώντας τους χρόνους υποβολής των ενδιάμεσων εκθέσεων.

Τον Ιούνιο 2011, η Κ.Ε.Α.Α. ενέκρινε την παραχώρηση στον μελετητή το συνολικό ποσό των €439.482 για διευθέτηση των οικονομικών απαιτήσεων του λόγω των αλλαγών που έγιναν στην μελέτη του έργου και της πιο πάνω αναθεώρησης των χρόνων υποβολής των ενδιάμεσων εκθέσεων.

Η προώθηση των διαδικασιών έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών για τις πρώτες φάσεις του έργου αναμένεται να γίνει μετά το 2013 νοουμένου ότι δεν θα παρατηρηθεί περαιτέρω καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της μελέτης καθώς και στη διαδικασία των απαλλοτριώσεων και εφόσον θα έχουν εξασφαλιστεί οι αναγκαίες πιστώσεις.

(γ) Επέκταση/Αναβάθμιση σε έξι λωρίδες κυκλοφορίας του αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας – Λεμεσού από τον κόμβο Λατσιών μέχρι την Αλάμπρα. Καθυστέρηση στην προώθηση του έργου. Το 1993, ανατέθηκε από το Τμήμα Δημοσίων Έργων σε συμβούλους μηχανικούς, έναντι ποσού £118.900, η μελέτη και ο σχεδιασμός της κατασκευής δύο πρόσθετων λωρίδων κυκλοφορίας στον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας – Λεμεσού, από τον κόμβο της βιομηχανικής περιοχής Στροβόλου μέχρι την Αλάμπρα. Η ολοκλήρωση της μελέτης του έργου καθυστέρησε σημαντικά και η εκτέλεση του έργου δεν προωθήθηκε.

Το 2003, το Τμήμα ανέθεσε σε συμβούλους την ετοιμασία μελέτης για εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον από την μελλοντική αναβάθμιση του αυτοκινητόδρομου έναντι ποσού £17.700. Στη συνέχεια, το 2004 και 2005, το Τμήμα ανέθεσε σε άλλους συμβούλους την εκπόνηση τεχνοοικονομικής και κυκλοφοριακής μελέτης για το έργο έναντι των ποσών των £23.000 και £44.600 αντίστοιχα.

Τελικά το 2009, μετά από 16 χρόνια από την αρχική ανάθεση της σχεδιαστικής μελέτης, το Τμήμα προχώρησε με την προκήρυξη προσφορών για την κατασκευή του έργου με την μέθοδο μελέτη – κατασκευή. Η μέθοδος αυτή επιλέχθηκε με σκοπό την σύντμηση του συνολικού χρόνου υλοποίησης του έργου.

Η έναρξη των εργασιών επέκτασης/αναβάθμισης σε έξι λωρίδες κυκλοφορίας του αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας – Λεμεσού από τον κόμβο Λατσιών μέχρι την Αλάμπρα έγινε τον Ιανουάριο 2010 με χρόνο ολοκλήρωσης τον Οκτώβριο 2012 έναντι ποσού συμβολαίου €32.393.000.

(δ) Ανέγερση Νέου Κυβερνητικού Τυπογραφείου. Οι μελέτες για ανέγερση του νέου Κυβερνητικού Τυπογραφείου άρχισαν το 1992. Η αρχική μελέτη του έργου διαφοροποιήθηκε αρκετές φορές σε σχέση με το μέγεθος/εμβαδόν των κτιριακών εγκαταστάσεων και σε σχέση με το χώρο στο οποίο θα εκτελείτο το έργο λόγω προβλημάτων με τα απαλλοτριωθέντα τεμάχια.

Μετά την ολοκλήρωση της τελευταίας μελέτης, το Τμήμα Δημοσίων Έργων προχώρησε στην προκήρυξη διαγωνισμού για την ανέγερση των κτιριακών εγκαταστάσεων και μέρους των εξωτερικών χώρων του Κυβερνητικού Τυπογραφείου.

Η προκήρυξη του πιο πάνω διαγωνισμού έγινε στις 21 Δεκεμβρίου 2007 και οι προσφορές υποβλήθηκαν στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων στις 8 Φεβρουαρίου 2008.

Στις 4 Ιουλίου 2008, Ο Διευθυντής του Κυβερνητικού Τυπογραφείου πληροφόρησε το Τμήμα ότι το Ανώτατο Δικαστήριο, μετά από αίτηση των πρώην ιδιοκτητών ενός από τα τεμάχια, το οποίο είχε απαλλοτριωθεί το 1990 για σκοπούς ανέγερσης του Κυβερνητικού Τυπογραφείου, αποφάσισε την ανάκληση της απαλλοτρίωσης δεδομένου ότι ο σκοπός της απαλλοτρίωσης δεν κατέστη εφικτός εντός των τριών ετών όπως ορίζει το Σύνταγμα (άρθρο 23.5) και ζήτησε όπως η Κυπριακή Δημοκρατία το επιστρέψει στους πρώην ιδιοκτήτες του.

Μετά την απόφαση αυτή άρχισαν διαπραγματεύσεις μεταξύ της Δημοκρατίας και των πρώην ιδιοκτητών του τεμαχίου με σκοπό την διευθέτηση του θέματος. Στις 17 Δεκεμβρίου 2008, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ενημέρωσε τον Διευθυντή του Τμήματος ότι οι διαπραγματεύσεις με τους ιδιοκτήτες του πιο πάνω τεμαχίου απέτυχαν με αποτέλεσμα την οριστική απώλεια του τεμαχίου.

Στις 29 Δεκεμβρίου 2008, με βάση τα νέα δεδομένα, ο Διευθυντής του Τμήματος με επιστολή του προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών εισηγήθηκε όπως ακυρωθεί ο διαγωνισμός, που έληγε στις 8 Ιανουαρίου 2009, και όπως το έργο προωθηθεί με τη μέθοδο «μελέτη-κατασκευή-συντήρηση».

Στις 14 Ιανουαρίου 2009, το Συμβούλιο Προσφορών, μετά από εκτενή συζήτηση, αποφάσισε ομόφωνα να υιοθετήσει την εισήγηση της αναθέτουσας αρχής για ακύρωση του διαγωνισμού, μετά και από την υπόδειξη του Υπουργείου Οικονομικών, και τη διαπίστωση ότι το έργο δεν μπορεί να υλοποιηθεί όπως σχεδιάστηκε και προσφοροδοτήθηκε.

Από τα πιο πάνω προκύπτει ότι παρά την παρέλευση 17 χρόνων από την έναρξη των μελετών, το έργο δεν υλοποιήθηκε λόγω αδυναμίας στο προγραμματισμό/ συντονισμό, με αποτέλεσμα να ανακληθεί με απόφαση δικαστηρίου η απαλλοτρίωση του τεμαχίου στο οποίο θα ανεγείρετο μέρος των εγκαταστάσεων του Τυπογραφείου και να αυξηθεί η αναμενόμενη δαπάνη εκτέλεσης του έργου.

Το Τμήμα μάς πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση στην υλοποίηση του έργου προέκυψε λόγω της τροποποίησης τρεις φορές των αρχιτεκτονικών σχεδίων με βάση τις κατά καιρούς κτιριολογίες ανάγκες του χρήστη. Μας πληροφόρησε επίσης ότι μεγάλο μέρος της καθυστέρησης οφείλεται και στην διαδικασία έκδοσης πολεοδομικής συναίνεσης από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως καθώς και στην μη έγκαιρη έγκριση των σχετικών πιστώσεων του έργου από το Υπουργείο Οικονομικών.

Τον Ιούνιο 2010, το Τμήμα προκήρυξε προσφορές για τη ανέγερση του έργου με την μέθοδο «μελέτη – κατασκευή – συντήρηση». Η κατακύρωση της προσφοράς έγινε τον Ιανουάριο 2011 έναντι ποσού €4.047.000. Η έναρξη των εργασιών έγινε τον Μάρτιο 2011 και η ολοκλήρωση τους αναμένεται να γίνει, με βάση το συμβόλαιο, τον Μάρτιο 2013.

(ε) Συμβόλαιο για την ανέγερση κεντρικών γραφείων του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως στη Λευκωσία. Αρ. διαγ. 15/2008. Διατηρητέα οικοδομή που εφάπτεται του εργοταξίου. Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, τον Νοέμβριο 2010, παρατηρήσαμε ότι στα έγγραφα του συμβολαίου περιλήφθηκαν ειδικές πρόνοιες σε περίπτωση ανάθεσης στον Εργολάβο του έργου των εργασιών αναπαλαίωσης διατηρητέας οικοδομής που εφάπτεται του εργοταξίου με διαδικασία διαπραγμάτευσης σύμφωνα με το άρθρο 33(δ)(ii) του Νόμου 12(I)/2006. Καθορίστηκε επίσης ποσό δικαιώματος για τη διαπραγμάτευση μέχρι €3.500.000.

Στις 21.4.2010, ο Διευθυντής του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως με επιστολή του προς τον Διευθυντή του Τμήματος, τον ενημέρωσε ότι η μελέτη του έργου αναπαλαίωσης της διατηρητέας οικοδομής και ένταξης του χώρου αυτής στα κεντρικά γραφεία έχει συμπληρωθεί με εκτίμηση δαπάνης €950.000. Περαιτέρω τον ενημέρωσε ότι γίνονται ενέργειες για απόκτηση της οικοδομής μέσω διαπραγμάτευσης με

τους ιδιοκτήτες της με στόχο να συμπεριληφθεί έγκαιρα στις υπό εξέλιξη εργασίες ανέγερσης των κεντρικών γραφείων.

Στις 10.5.2010, με απαντητική επιστολή του ο Διευθυντής του Τμήματος Δημοσίων Έργων προς τον Διευθυντή του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, τον πληροφόρησε ότι, σε περίπτωση που διευθετηθεί έγκαιρα το θέμα απόκτησης της διατηρητέας οικοδομής, το Τμήμα του θα προωθήσει την εκτέλεση των εργασιών αναπαλαίωσης με διαδικασία διαπραγμάτευσης με τον εργολάβο των κεντρικών γραφείων.

Τον ίδιο μήνα με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

Το άρθρο 33(δ)(ii) του Νόμου 12(Ι)2006 αναφέρει ότι, οι αναθέτουσες αρχές δύνανται να συνάπτουν συμβάσεις προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, για νέα έργα που συνίστανται στην επανάληψη παρόμοιων έργων που ανατέθηκαν στον οικονομικό φορέα ανάδοχο της αρχικής σύμβασης από τις ίδιες αναθέτουσες αρχές, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά τα έργα είναι σύμφωνα με μια βασική μελέτη και ότι αυτή η μελέτη αποτέλεσε αντικείμενο αρχικής σύμβασης η οποία έχει συναφθεί σύμφωνα με την ανοικτή ή κλειστή διαδικασία. Εκφράσαμε την άποψη ότι, στην συγκεκριμένη περίπτωση της διατηρητέας οικοδομής, οι εργασίες αναπαλαίωσης που προβλέπετο να εκτελεστούν ήταν εντελώς διαφορετικές από τις εργασίες που εκτελούντο στο κτίριο των κεντρικών γραφείων και δεν αποτελούσαν επανάληψη τους. Συνεπώς η περίπτωση αυτή δεν ικανοποιούσε στις διατάξεις του άρθρου 33(δ)(ii). Πέραν τούτου παρατηρήσαμε ότι το υφιστάμενο συμβόλαιο δεν παρείχε τη βάση για την κοστολόγηση και διαπραγμάτευση της δαπάνης του νέου έργου.

Με την επιστολή μας εισηγηθήκαμε όπως, αφού εξασφαλιστεί πρώτα η αγορά ή απαλλοτρίωση της διατηρητέας οικοδομής, το Τμήμα να προκηρύξει ανοικτή διαδικασία διαγωνισμού για το έργο.

Τον Φεβρουάριο 2011, ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι συμφωνεί με την εισήγησή μας για προσφυγή σε ανοικτή διαδικασία προσφοροδότησης και ότι στη βάση αυτή θα προωθηθεί η υλοποίηση του έργου, όπως ήταν και η δική τους πρόθεση, με την προϋπόθεση ότι θα ήταν εφικτός ο διαχωρισμός των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων από τα κτίρια των Κεντρικών Γραφείων.

(στ) Μελέτη από ιδιώτες συμβούλους του αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας – Παλαιχωρίου (Φάση Β και Γ). Αρ. συμβ. PS/D/288. Από έλεγχο των φακέλων της μελέτης, τον Μάρτιο 2011, παρατηρήσαμε ότι η πρόοδος της μελέτης παρουσίαζε μεγάλη καθυστέρηση. Σύμφωνα με το συμβόλαιο, η έναρξη της μελέτης έγινε στις 15.5.2008, με ημερομηνία ολοκλήρωσης την 19.11.2009. Το ποσό του συμβολαίου ανέρχεται στα €326.000. Η μελέτη αφορά την ετοιμασία σχεδίων και εγγράφων για την κατασκευή αυτοκινητόδρομου τεσσάρων λωρίδων κυκλοφορίας μεταξύ Λευκωσίας και Παλαιχωρίου συνολικού μήκους περίπου 11,6 χλμ.

Μέχρι τον Μάρτιο 2011 είχαν υποβληθεί από τους συμβούλους η έκθεση προσέγγισης και εναλλακτικών λύσεων και η ενδιάμεση έκθεση. Οι δύο αυτές εκθέσεις θα έπρεπε να είχαν ολοκληρωθεί σε 32 εβδομάδες από την ημερομηνία έναρξης της μελέτης, δηλαδή την 31.12.2008. Με βάση τις πιο πάνω ημερομηνίες καθώς και τις υπόλοιπες εκθέσεις που αναμένεται να υποβληθούν, παρατηρείται καθυστέρηση περίπου 2 ετών στην ολοκλήρωση της μελέτης.

Τον ίδιο μήνα με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατηρήσαμε ότι δεν είχαν γίνει από το Τμήμα οι απαραίτητες ενέργειες για αντιμετώπιση του προβλήματος όπως:

- (i) εξέταση των καθυστερήσεων και προώθηση του θέματος στη ΚΕΑΑ για τυχόν έγκριση παράτασης χρόνου.
- (ii) ετοιμασία ενδιάμεσης έκθεσης αξιολόγησης της απόδοσης των Συμβούλων.
- (iii) λήψη μέτρων για τερματισμό της σύμβασης αφού αυτή παρουσιάζει τεράστια καθυστέρηση.
- (iv) έγκαιρη λήψη μέτρων για την ολοκλήρωση της μελέτης μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα.

Τον Μάρτιο 2011, ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι:

- (i) υποδείχθηκε στους συμβούλους η καθυστέρηση στη πρόοδο της μελέτης και ζητήθηκε η επίσπευση της. Το θέμα δεν προωθήθηκε στην ΚΕΑΑ για τυχόν έγκριση παράτασης χρόνου επειδή δεν υποβλήθηκε από τους συμβούλους οποιαδήποτε απαίτηση.
- (ii) το Τμήμα προτίθεται να προχωρήσει με την ετοιμασία ενδιάμεσης έκθεσης αξιολόγησης με βάση τις νενομισμένες διαδικασίες.
- (iii) εξετάστηκε η πιθανότητα τερματισμού της σύμβασης και αποφασίστηκε ότι ένα τέτοιο ενδεχόμενο θα είχε σοβαρότερες επιπτώσεις στη μελέτη και στο δημόσιο συμφέρον και
- (iv) θα ληφθούν μέτρα για την ολοκλήρωση της μελέτης μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα μετά την υποβολή από τον μελετητή του αναθεωρημένου προγράμματος που του ζητήθηκε.

B. Λάθη και παραλείψεις σε μελέτες έργων.

(α) **Κατασκευή της Λεωφόρου Αρχαγγέλου. Αρ. σύμβ. PS/C/455.** Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η έναρξη των εργασιών έγινε στις 17.10.2008 με ημερομηνία αποπεράτωσης τις 14.10.2010 έναντι ποσού συμβολαίου €18.399.000.

Τον Νοέμβριο 2009, με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατηρήσαμε ότι η πρόοδος των εργασιών παρουσίαζε σημαντική καθυστέρηση (5-6 μήνες), μέρος της οποίας οφείλετο στην ανάγκη για τροποποίηση των σχεδίων λόγω αδυναμιών/ παραλείψεων της μελέτης του έργου που έγινε από το Τμήμα, παρόλο που στα πλαίσια των διαδικασιών συγχρηματοδότησης του έργου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα έγγραφα προσφορών ελέγχθηκαν από το Τμήμα Ελέγχου του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων υπό την ιδιότητά του ως Ενδιάμεσου Φορέα για το συγκεκριμένο έργο.

Περαιτέρω με την επιστολή μας παρατηρήσαμε ότι μέχρι τον συγκεκριμένο χρόνο είχαν προωθηθεί από τον μηχανικό του έργου και εγκριθεί από την Τ.Ε.Α.Α. και Κ.Ε.Α.Α., 39 αλλαγές. Η αξία των εργασιών που επηρεάζονται από τις αλλαγές αυτές, ανέρχεται στο ποσό των €1.990.111. Λόγω των πιο πάνω αλλαγών αναμένεται αύξηση της δαπάνης του έργου κατά περίπου €800.000. Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, ο εργολάβος απέστειλε στον μηχανικό του έργου αριθμό ειδοποιήσεων για πρόθεση υποβολής απαιτήσεων για παράταση χρόνου και οικονομικές αποζημιώσεις.

Τον Μάιο 2010, η Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων μας πληροφόρησε ότι η μελέτη του έργου βασίστηκε σε ρυθμιστικό σχέδιο που ετοιμάστηκε από το Τμήμα Πολεοδομίας και Χωροταξίας το 1992. Για πολλά χρόνια η υλοποίηση του έργου προσέκρουε σε προβλήματα απαλλοτριώσεων και άλλες αντιδράσεις ενώ κατά την μακρά περίοδο της εκπόνησης της μελέτης, αυτή δέχθηκε πολλές και σημαντικές αλλαγές. Η Υπουργός μάς πληροφόρησε επίσης ότι με βάση τις διαδικασίες που ακολουθούνται στα συγχρηματοδοτούμενα έργα, το Τμήμα Ελέγχου εξέτασε πριν την προκήρυξη των προσφορών την πληρότητα, ορθότητα και επάρκεια των σχεδίων, των τεχνικών προδιαγραφών και των δελτίων ποσοτήτων καθώς και την ορθότητα των παραδοχών της μελέτης και των κωδικών/κανονισμών/προτύπων που έχουν χρησιμοποιηθεί. Κατά την εξέταση αυτή υποδείχθηκε στο μελετητή πολύ μεγάλος αριθμός παρατηρήσεων οι οποίες ενσωματώθηκαν στην τελική μελέτη και απάμβλυναν σημαντικά το πρόβλημα που εκ των υστέρων διαφάνηκε.

Η Υπουργός μάς πληροφόρησε περαιτέρω ότι το έργο παρουσιάζει σημαντική καθυστέρηση, που υπολογίζεται σε 7 μήνες, η οποία αναμένεται να αυξηθεί σε 13 μήνες αν ληφθούν υπόψη λόγοι καθυστέρησης που έχουν προκληθεί αλλά ακόμη δεν έχουν επηρεάσει το έργο γιατί αφορούν μελλοντικές εργασίες. Η καθυστέρηση οφείλεται στον εργολάβο, στην ανάγκη για τροποποίηση των σχεδίων λόγω αδυναμιών/παραλείψεων της μελέτης του έργου, σε νέες απαιτήσεις της μελέτης, στις εγκαταστάσεις δικτύων των υπηρεσιών κοινής ωφελείας και σε άλλους λόγους.

Τέλος, μας πληροφόρησε ότι μετά από διαβουλεύσεις του Τμήματος με τον εργολάβο συμφωνήθηκε προκαταρκτικά νέο χρονοδιάγραμμα για σταδιακή συμπλήρωση του έργου μέχρι το τέλος Μαρτίου 2011 και ότι, δεν αναμένονται νέες σημαντικές τροποποιήσεις των σχεδίων, τονίζοντας ότι έχει ζητήσει από το Τμήμα

να λάβει πρόσθετα μέτρα θέτοντας τις αναγκαίες ασφαλιστικές δικλίδες ώστε τα προβλήματα από λάθη και παραλείψεις των μελετών να ελαχιστοποιηθούν.

Τον Σεπτέμβριο 2010, η Κ.Ε.Α.Α. ενέκρινε εισήγηση της Τ.Ε.Α.Α. για παραχώρηση στον εργολάβο συνολικής παράτασης χρόνου 6,5 μήνες (μέχρι 30.4.2011).

Τον Μάρτιο 2011, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων μας πληροφόρησε ότι μέχρι την πιο πάνω ημερομηνία προωθήθηκαν και εγκρίθηκαν σύμφωνα με τις νενομισμένες διαδικασίες συνολικά 59 αιτήματα αλλαγών έναντι ποσού €3.511.593 το οποίο αναμένεται να αυξήσει το κόστος των εργασιών κατά €1.109.413.

Τον Μάιο 2011, η Κ.Ε.Α.Α. ενέκρινε εισήγηση της Τ.Ε.Α.Α και του μηχανικού του έργου για παραχώρηση στον εργολάβο του ποσού των €839.257 ως οικονομική αποζημίωση για διευθέτηση των απαιτήσεων του λόγω της δικαιολογημένης παράτασης χρόνου.

(β) Κατασκευή του παραλιακού δρόμου Λάρνακας – Δεκέλειας. Φάση Α. Αριθμός προκήρυξης PS/C/501. Τον Μάιο 2009, παρατηρήσαμε ότι η πρόοδος των εργασιών, η έναρξη των οποίων έγινε στις 19.5.2008 με ημερομηνία αποπεράτωσης τις 2.11.2009 και ποσό συμβολαίου €4.891.725, παρουσιάζει καθυστέρηση (3-4 μήνες), μεγάλο μέρος της οποίας οφείλεται στην ανάγκη για σταθεροποίηση του υπεδάφους – που κρίθηκε ακατάλληλο – με στρώση στέψης και λιθοριπής. Για το θέμα αυτό, παρόλο που στο συμβόλαιο προβλεπόταν ότι σε περιπτώσεις όπου το υπέδαφος είναι άργιλος ή όταν ο υδροφόρος ορίζοντας ευρίσκεται κοντά στο επίπεδο εκσκαφής τοποθετείται με οδηγίες του μηχανικού, στρώση στέψης ή λιθοριπής πάχους 200 χιλ., με την έναρξη των εργασιών εκσκαφής διαπιστώθηκε ότι η πρόνοια του συμβολαίου δεν ήταν επαρκής για σταθεροποίηση του υπεδάφους.

Ο μηχανικός του έργου με επιστολή του προς την Τ.Ε.Α.Α. την πληροφόρησε ότι, ως αποτέλεσμα του πιο πάνω θέματος, προέκυψε αύξηση των ποσοτήτων που περιλήφθηκαν στο δελτίο ποσοτήτων του συμβολαίου (στρώση στέψης από 3840m³ σε περίπου 9000m³ και λιθοριπή από 1950m³ σε περίπου 18000m³).

Αντίστοιχα αυξήθηκαν και οι ποσότητες των εργασιών της γενικής εκσκαφής, της απομάκρυνσης εκσκαφέντος υλικού και της κατασκευής επιχωμάτων. Το ποσό που απαιτείται για την εκτέλεση των πιο πάνω επιπλέον εργασιών υπολογίζεται από τον μηχανικό σε περίπου €444.000.

Τον Ιούνιο 2009, με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατηρήσαμε ότι δεν λήφθηκαν υπόψη από τον μελετητή, αλλά ούτε και από το Τμήμα κατά το στάδιο ετοιμασίας της μελέτης, οι εμπειρίες από το προηγούμενο συμβόλαιο στον ίδιο δρόμο, Δρόμος Λάρνακας – Δεκέλειας Φάση Β', στον οποίο παρουσιάστηκε παρόμοιο πρόβλημα, δηλαδή η ανάγκη για σταθεροποίηση του υπεδάφους.

Τον Δεκέμβριο 2009, η Κ.Ε.Α.Α., ενέκρινε για το πιο πάνω θέμα, την παραχώρηση στον Εργολάβο παράτασης χρόνου 67 εργάσιμων ημερών με οικονομικές αποζημιώσεις. Τον Απρίλιο 2010, ο Εργολάβος υπέβαλε απαίτηση για οικονομικές αποζημιώσεις ύψους €861.000. Ο μηχανικός του έργου ζήτησε από τον εργολάβο σχετικές διευκρινίσεις και περαιτέρω στοιχεία για αξιολόγηση της απαίτησης.

(γ) Βελτίωση της λεωφόρου Μακαρίου Γ' στο Παλιομέτοχο. Αρ. συμβ. PS/C/397. Παρατηρήσαμε ότι η πρόοδος των εργασιών, η έναρξη των οποίων έγινε στις 24.4.2010 με ημερομηνία αποπεράτωσης την 31.1.2011 και ποσό συμβολαίου €1.848.428, παρουσιάζει καθυστέρηση, μεγάλο μέρος της οποίας οφείλετο στην ανάγκη για τροποποίηση των σχεδίων λόγω αδυναμιών της μελέτης ως ακολούθως:

(i) Τροποποίηση του άξονα του δρόμου. Κατά την έναρξη των εργασιών διαπιστώθηκε από τον Εργολάβο ότι η επιτόπου χάραξη του άξονα του δρόμου, δεν ταυτιζόταν με τον άξονα της μελέτης με αποτέλεσμα τον επηρεασμό των ορίων της απαλλοτρίωσης.

Ο Κλάδος Μελετών του Τμήματος ετοίμασε αναθεωρημένο σχέδιο του άξονα ενώ ο Εργολάβος επεφύλαξε τα δικαιώματα του για αποζημιώσεις λόγω της καθυστέρησης που προκλήθηκε μέχρι την επίλυση του προβλήματος.

- (ii) **Τροποποίηση αποχετευτικού συστήματος όμβριων υδάτων εκτός ορίων του πολεοδομικού έργου.** Το προβλεπόμενο στο συμβόλαιο σύστημα όμβριων υδάτων που επεκτείνεται πέραν των ορίων του πολεοδομικού έργου δεν μπορούσε να υλοποιηθεί λόγω παρεμπόδισης από υφιστάμενες υπηρεσίες. Για επίλυση του προβλήματος έγινε νέα μελέτη που αναμένεται να επιφέρει επιπλέον κατασκευαστικό κόστος €12.861.
- (iii) **Τροποποίηση του συστήματος αποχέτευσης λυμάτων.** Λόγω της προτεινόμενης κατασκευής του οχετού όμβριων υδάτων επηρεάστηκαν ορισμένες θέσεις του δικτύου αποχέτευσης λυμάτων με αποτέλεσμα να καταστεί αναγκαία η αναθεώρηση της μελέτης του αποχετευτικού συστήματος λυμάτων. Η αναθεώρηση της μελέτης έγινε με επίσπευση έναντι επιπλέον κόστους.
- (iv) **Προσωρινή μετακίνηση υφιστάμενων καλωδίων Α.Η.Κ. σε όλο το μήκος του δρόμου.** Κατά μήκος του δρόμου υπήρχε υφιστάμενο υπόγειο καλώδιο της Α.Η.Κ. σε βάθος 1.0 μ. κάτω από την ασφαλτο το οποίο εμποδίζει την κατασκευή του οδοστρώματος. Στο συμβόλαιο δεν λήφθηκε πρόνοια για προσωρινή μετακίνηση του καλωδίου. Η επιπλέον δαπάνη για εκτέλεση της εργασίας αυτής αναμένεται να ανέλθει περίπου στα €20.000.

Τον Οκτώβριο 2010, ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι για αποφυγή παρόμοιων προβλημάτων στο μέλλον, ο Κλάδος Μελετών εξέδωσε εγκύκλιο προς τους μελετητές με οδηγίες για σειρά ενεργειών/ελέγχων που πρέπει να γίνονται πριν να θεωρηθεί μια μελέτη ως συμπληρωμένη και προωθηθεί για ζήτηση προσφορών με ιδιαίτερη έμφαση τις υπηρεσίες. Επίσης αποφασίστηκε όπως γίνεται έλεγχος των μελετών που συμπληρώνονται από δεύτερο μελετητή του Τμήματος. Περαιτέρω μας πληροφόρησε ότι εξετάζεται το θέμα κατά πόσο με την παρέλευση κάποιου χρονικού διαστήματος (7-8 χρόνια) από την ετοιμασία μιας μελέτης, και εφόσον αυτή δεν προσφοροδοτείται, να θεωρείται ως πεπαλαιωμένη και να γίνεται νέα μελέτη από την αρχή.

Τέλος ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα καταβάλλει κάθε προσπάθεια για ελαχιστοποίηση των προβλημάτων σε κατασκευαστικά συμβόλαια και αποφυγή παρόμοιων περιπτώσεων στο μέλλον.

(δ) Συμβόλαιο για τη βελτίωση του δρόμου Παραλιμνίου – Δερύνειας. Κυκλοφοριακή διαχείριση του έργου. Αρ. συμβολαίου PS/C/449. Η έναρξη των εργασιών έγινε στις 24.3.2009 με ημερομηνία αποπεράτωσης την 24.3.2011. Το ποσό του συμβολαίου ανέρχεται σε €11.256.800.

Πριν την έναρξη των εργασιών, ο εργολάβος απέστειλε επιστολή στο Τμήμα με την οποία πληροφορούσε τον μηχανικό του έργου ότι οι πρόνοιες του συμβολαίου αναφορικά με την κυκλοφοριακή διαχείριση (αμφίδρομη κυκλοφορία οχημάτων) δεν μπορούσαν να εφαρμοστούν παραθέτοντας τους λόγους και ζήτησε οδηγίες για επίλυση του προβλήματος.

Το θέμα της κυκλοφοριακής διαχείρισης εξετάστηκε από το Τμήμα και δόθηκαν οδηγίες στον εργολάβο για αλλαγή των προνοιών του συμβολαίου ώστε να διευκολύνεται η τροχαία κίνηση.

Τον Δεκέμβριο 2010 με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατηρήσαμε ότι, λόγω των παραλείψεων/αδυναμιών των εγγράφων του συμβολαίου αναφορικά με την κυκλοφοριακή διαχείριση του έργου, προκλήθηκε σημαντική καθυστέρηση στο έργο που αναμένετο να επιφέρει τόσο οικονομικές επιπτώσεις όσο και ταλαιπωρία στους χρήστες του δρόμου καθώς και τους παρόδιους κατοίκους.

Τον Μάιο 2011, ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι στο στάδιο της μελέτης του έργου, μετά από αίτημα των Δήμων Παραλιμνίου και Δερύνειας, το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικίσσεως ζήτησε από το Τμήμα τροποποίηση της τυπικής διατομής του δρόμου με την προσθήκη χώρων στάθμευσης σε βάρος του χώρου πρασίνου. Η αλλαγή αυτή εγκρίθηκε στα τελευταία στάδια της προσφοροδότησης του έργου. Επειδή υπήρχε έντονη πίεση για άμεση προκήρυξη του σχετικού διαγωνισμού, διέλαθε της προσοχής του Τμήματος η ανάγκη τροποποίησης της κυκλοφοριακής διαχείρισης στο στάδιο της εκτέλεσης του έργου.

Όταν το έργο ξεκίνησε διεφάνη η δυσκολία εφαρμογής της προτεινόμενης στο συμβόλαιο κυκλοφοριακής διαχείρισης, και η ανάγκη τροποποίησης της. Για την αλλαγή αυτή ο εργολάβος υπέβαλε απαίτηση για παράταση χρόνου 268 εργάσιμων ημερών. Μετά από σχετική υπόδειξη του μηχανικού του έργου

εφαρμόστηκαν από τον εργολάβο ειδικές διευθετήσεις για την κυκλοφοριακή διαχείριση.

Τον Ιούλιο 2011, η Κ.Ε.Α.Α. ενέκρινε την παραχώρηση στον εργολάβο δικαιολογημένης παράτασης χρόνου 180 εργάσιμων ημερών με αναθεωρημένη ημερομηνία λήξης του συμβολαίου την 1.12.2011.

(ε) Συμβόλαιο για την κατασκευή του δρόμου βιομηχανικής περιοχής Ιδαλίου προς Βαθειά Γωνιά. Αρ. συμβ. PS/C/546. Η κατασκευή του έργου άρχισε στις 6.7.2009 με ημερομηνία αποπεράτωσης τις 5.7.2010 έναντι ποσού συμβολαίου €2.713.000. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου, για σκοπούς κυκλοφοριακής διαχείρισης, το έργο χωρίστηκε γεωγραφικά σε 4 τμήματα. Οι εργασίες στα τμήματα 1 μέχρι 3 προβλέπετο να εκτελούνται διαδοχικά ενώ οι εργασίες στο τμήμα 4 παράλληλα με τις εργασίες στα τμήματα 1 μέχρι 3. Με την αποπεράτωση του κάθε τμήματος θα γίνετο τμηματική παραλαβή.

Τον Μάιο 2010, με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατηρήσαμε ότι, ενώ οι εργασίες που άρχισαν από το τμήμα 1, με βάση το πρόγραμμα του εργολάβου, δεν είχαν ακόμα αποπερατωθεί – υπολείπετο η τοποθέτηση της συνδετικής στρώσης ασφάλτου και της επιφανειακής στρώσης, καθώς και η κατασκευή των πεζοδρομίων περιλαμβανομένων των υπηρεσιών εντός των πεζοδρομίων – άρχισαν από τις 16.4.2010 οι εργασίες στο τμήμα 2 κατά παράβαση των προνοιών του συμβολαίου.

Παρατηρήσαμε επίσης ότι η πρόοδος των εργασιών παρουσίαζε σημαντική καθυστέρηση (4 – 5 μήνες) μέρος της οποίας οφείλετο στην ανάγκη για τροποποίηση των σχεδίων και στην εκτέλεση επιπρόσθετων εργασιών όπως η κατασκευή του συστήματος αποχέτευσης των ομβρίων υδάτων και η μετακίνηση του υφιστάμενου δικτύου/καλωδίων της ΑΗΚ.

Τον Σεπτέμβριο 2010, ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι οι εργασίες άρχισαν από το τμήμα 1 αλλά λόγω καθυστέρησης στην εγκατάσταση των υπηρεσιών της Α.Η.Κ. και Α.Τ.Η.Κ. ο μηχανικός του έργου έκρινε σκόπιμο όπως για να μην παραμείνει ο εργολάβος σε αδράνεια, δοθούν οδηγίες για συνέχιση των εργασιών στο τμήμα 2. Σε περίπτωση που δεν επιτρέπετο στον εργολάβο να προχωρήσει στο τμήμα 2 αυτός όπως είχε προειδοποιήσει θα απαιτούσε χρονικές και οικονομικές αποζημιώσεις.

Όσον αφορά την πρόοδο των εργασιών μας πληροφόρησε ότι πράγματι το έργο παρουσιάζει καθυστέρηση της τάξης των 4-5 μηνών μέρος της οποίας οφείλεται σε επιπλέον εργασίες του συστήματος αποχέτευσης των ομβρίων υδάτων και προσωρινών μετακινήσεων καλωδίων της ΑΗΚ στο τμήμα 1 του έργου. Ο εργολάβος μέχρι σήμερα έχει απαιτήσει παράταση χρόνου 139 εργάσιμων ημερών ενώ έχουν εγκριθεί μόνο 59 εκ των οποίων οι 20 με οικονομικές αποζημιώσεις. Ο εργολάβος διαφώνησε με την πιο πάνω απόφαση και βρίσκεται σε εξέλιξη διαδικασία φιλικού διακανονισμού για τον καθορισμό της συνολικής παράτασης χρόνου καθώς και των οικονομικών αποζημιώσεων.

Γ. Αδυναμίες στη διαχείριση συμβολαίων.

(α) Συμβόλαιο περιοδικής συντήρησης δρόμων εντός Λευκωσίας. Αρ. σύμβασης PS/C/593. Η έναρξη των εργασιών έγινε στις 13.6.2009 με ημερομηνία αποπεράτωσης τις 27.7.2009 έναντι ποσού συμβολαίου €1.829.000. Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, ο οποίος έγινε τον Σεπτέμβριο 2009, παρατηρήσαμε ότι μετά την ολοκλήρωση των εργασιών του συμβολαίου αποφασίστηκε από το Τμήμα όπως εκτελεστούν εργασίες συντήρησης και στη λεωφόρο Δημοσθένη Σεβέρη, η οποία δεν συμπεριλαμβάνετο στις υποχρεώσεις του εργολάβου, και χωρίς προηγουμένως να ληφθούν οι σχετικές εγκρίσεις σύμφωνα με τις νενομισμένες διαδικασίες. Παρατηρήσαμε επίσης ότι, επειδή σε όλους σχεδόν τους δρόμους που είχαν επιστρωθεί στα πλαίσια του συμβολαίου, παρουσιάστηκε κάθετη μετακίνηση της ασφάλτου μέσα στο ασφαλτόμειγμα και εμφάνιση της στην επιφάνεια του οδοστρώματος, ο μηχανικός του έργου ζήτησε όπως έχει τις εισηγήσεις του εργολάβου για τρόπους αποκατάστασης της εργασίας. Τέλος υποδείξαμε ότι από το ενδιάμεσο πιστοποιητικό πληρωμής αρ. 2, ημερ. 29.6.2009, δεν έγινε αφαίρεση του ποσού των €153.731 που αναλογεί για αποπληρωμή της προκαταβολής σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου. Με επιστολή μας στον Διευθυντή του Τμήματος ζητήσαμε όπως ερευνηθούν τα πιο πάνω θέματα και ενημερωθούμε σχετικά.

Τον Ιούνιο 2010, ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι η επίστρωση της λεωφόρου Δημοσθένη Σεβέρη αποφασίστηκε μετά από εισήγηση του μελετητή του έργου και της Αστυνομίας λόγω του ότι η κατάσταση του οδοστρώματος της λεωφόρου, η οποία είναι σημαντική οδική αρτηρία της Λευκωσίας, έχρηζε άμεσης συντήρησης. Μας πληροφόρησε επίσης ότι όσον αφορά τις συμβατικές υποχρεώσεις που δημιουργήθηκαν, η Τ.Ε.Α.Α. εισηγήθηκε, τον Μάρτιο 2010, στον Διευθυντή του Τμήματος την εκ των υστέρων έγκριση της αλλαγής και την παράταση της περιόδου εκτέλεσης των εργασιών χωρίς οποιαδήποτε οικονομική αποζημίωση πέραν της πληρωμής με βάση τις τιμές μονάδας του συμβολαίου των εργασιών που προέκυψαν από την επίστρωση της πιο πάνω λεωφόρου. Η εισήγηση της Τ.Ε.Α.Α. εγκρίθηκε από τον Διευθυντή.

Τον Μάρτιο 2011, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων μας πληροφόρησε ότι η επιτροπή προδιαγραφών αφού εξέτασε το θέμα αποφάσισε όπως γίνει αύξηση της παράτασης της περιόδου συντήρησης σε 3 χρόνια και γίνει επανέλεγχος της κατάστασης του οδοστρώματος την καλοκαιρινή περίοδο και εάν το πρόβλημα της ανάδυσης ασφάλτου συνεχίζεται, η στρώση κύλισης θα αφαιρεθεί.

Τον Δεκέμβριο 2010, η ΚΕΑΑ σε συνεδρία της ενέκρινε εισήγηση του Τμήματος για φιλικό διακανονισμό του θέματος με τον εργολάβο και την προσωρινή παραλαβή του έργου με τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

Να αυξηθεί η περίοδος συντήρησης από 18 μήνες σε 36 μήνες, να γίνει επιδιόρθωση των τμημάτων που έχουν παρουσιάσει αυλακώσεις, να γίνει άμεση πληρωμή των εργασιών εκτός αυτών που πρέπει να διορθωθούν, να γίνει η προσωρινή παραλαβή αφού διορθωθούν τα πιο πάνω τμήματα, να γίνει η πληρωμή χωρίς την καταβολή οποιωνδήποτε τόκων και τέλος να παρακολουθούνται οι δρόμοι και εάν το πρόβλημα συνεχίζεται, η στρώση κύλισης να αφαιρείται και να επανακατασκευάζεται.

Όσον αφορά το θέμα της αφαίρεσης του ποσού των €153.731 για αποπληρωμή της προκαταβολής στο Πιστοποιητικό αρ. 2, το Υπουργείο μάς πληροφόρησε ότι η σχετική αφαίρεση δεν έγινε εκ παραδρομής και ότι η αφαίρεση θα γίνει από τις επόμενες πληρωμές προς τον Εργολάβο.

(β) Παρακαμπτήριος δρόμος Καλού Χωριού και Ζωοπηγής. Κατολίσθησεις πρανών από τη Χ.Θ. 3+000 μέχρι τη Χ.Θ. 3+100. Αρ. συμβολαίου PS/C/545. Η έναρξη των εργασιών για την εκτέλεση του έργου έγινε στις 9.11.2009 με ημερομηνία αποπεράτωσης την 8.5.2011. Το ποσό του συμβολαίου ανέρχεται σε €6.676.000.

Τον Οκτώβριο 2010, ο εργολάβος με επιστολή του πληροφόρησε το Τμήμα ότι από τη Χ.Θ. 3+000 μέχρι τη Χ.Θ. 3+100 το υφιστάμενο έδαφος αποτελείτο από χαλαρά χώματα ή και μπάζα τα οποία κατά την διάρκεια της εκσκαφής παρουσίασαν αστάθεια με ενδεχόμενο να προκληθεί κατολίσθηση. Τον ίδιο μήνα, ο μηχανικός του έργου ενημέρωσε τον εργολάβο ότι μετά από επιτόπια επίσκεψη λειτουργών του Τμήματος στην υπό αναφορά περιοχή δεν διαπιστώθηκε η ύπαρξη χαλαρών χωμάτων ή μάζων.

Τον Απρίλιο 2011, ο εργολάβος πληροφόρησε τον μηχανικό ότι κατά την διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών παρατηρήθηκε κατολίσθηση σε τμήμα του δρόμου από τη Χ.Θ. 3+000 μέχρι τη Χ.Θ. 3+100 σε διαμορφωμένο πρανές όπου και δημιουργήθηκαν μεγάλα ρήγματα και ότι λόγω της επικινδυνότητας της κατολίσθησης διέκοψε τις εργασίες στο εν λόγω τμήμα του δρόμου. Τον ίδιο μήνα, ο μηχανικός του έργου πληροφόρησε το Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως για την κατολίσθηση και ζήτησε την αξιολόγηση και επίλυση του προβλήματος έτσι ώστε να περιοριστεί η καθυστέρηση στις κατασκευαστικές εργασίες.

Μετά από επιτόπια έρευνα λειτουργών του Τμήματος Γεωλογικής Επισκοπήσεως, διαπιστώθηκε ότι η κατολίσθηση επεκτάθηκε σε όλες τις αναβαθμίδες του πρανούς, με εμφανή καθίζηση, που είχε ως αποτέλεσμα τη μετακίνηση μεγάλης μάζας υλικού και ότι η πιο προσιτή λύση σταθεροποίησης του πρανούς είναι η δραστική μείωση της κλίσης του με επέκταση των εκσκαφών πέραν της απαλλοτριωθείσας λωρίδας για την κατασκευή του δρόμου.

Τον Μάιο 2011, με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατηρήσαμε ότι:

(i) Λόγω του ότι το Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως δεν εκτέλεσε ολοκληρωμένη γεωλογική/γεωτεχνική έρευνα στο στάδιο της μελέτης, δεν έγινε ορθή εκτίμηση των γεωλογικών

δεδομένων της περιοχής όπου θα κατασκευάζετο το έργο με αποτέλεσμα να μη ληφθεί υπόψη στη μελέτη και το συμβόλαιο η πιθανότητα να προκληθούν οι εκτεταμένες κατολισθήσεις.

- (ii) Δεν λήφθηκαν έγκαιρα από το Τμήμα τα κατάλληλα μέτρα για διερεύνηση και αντιμετώπιση του προβλήματος παρά την σχετική προειδοποίηση του εργολάβου που έγινε τον Οκτώβριο 2010.
- (iii) Οι κατολισθήσεις προκάλεσαν καθυστέρηση στην ολοκλήρωση του έργου και διακοπή των εργασιών στο συγκεκριμένο τμήμα του δρόμου με πιθανό αποτέλεσμα την διεκδίκηση από τον εργολάβο σχετικών αποζημιώσεων.

Δ. Αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου.

(α) Εκτίμηση δαπάνης κατασκευής οδικών έργων. Από τους ελέγχους της Υπηρεσίας μας κατά τα τελευταία 15 χρόνια προέκυψαν σε ορισμένες περιπτώσεις προσφορών έργων, σοβαρές ενδείξεις για έλλειψη υγιούς ανταγωνισμού. Προέκυψε επίσης ότι σε αρκετές από τις πιο πάνω περιπτώσεις οι προσφορές κατακυρώθηκαν σε ψηλές τιμές επειδή οι εκτιμήσεις του αναμενόμενου ποσού προσφορών που ετοιμάζονται από το Τμήμα δεν ήταν αξιόπιστες ώστε με βάση αυτές να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα όσον αφορά τη λογικότητα των τιμών των προσφορών. Για τούτο η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε, και το Τμήμα υιοθέτησε το 1997, μεθοδολογία ετοιμασίας των εκτιμήσεων, με βάση τράπεζα τιμών μονάδων των εργασιών οδικών έργων από προσφορές στις οποίες διαπιστώνεται ότι υπάρχει υγιής ανταγωνισμός. Με τις τιμές αυτές βοηθούνται οι μελετητές στη λογική κοστολόγηση νέων έργων και την ετοιμασία αντικειμενικών εκτιμήσεων δαπάνης πριν από την προκήρυξη των προσφορών.

Παρατηρήσαμε ότι ενώ η διαδικασία για την ετοιμασία των εκτιμήσεων βοήθησε στην αποτροπή περιπτώσεων προσυνεννοημένων προσφορών, που είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση των τιμών από πλευράς των εργοληπτικών εταιρειών, από δειγματοληπτικό έλεγχο εκτιμήσεων δαπάνης οδικών έργων, που διεξήχθη από την Υπηρεσία μας τον Μάιο 2009, διαπιστώθηκε ότι η πιο πάνω διαδικασία δεν ακολουθείτο πλήρως από το Τμήμα. Παρατηρήσαμε επίσης ότι καταργήθηκε η Τράπεζα Τιμών και η χρήση των στοιχείων της για την ετοιμασία των εκτιμήσεων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι λόγω πρακτικών προβλημάτων για την τήρηση Τράπεζας Τιμών, το Τμήμα υιοθέτησε υπαλλακτική διαδικασία σύμφωνα με την οποία οι εκτιμήσεις δαπάνης ετοιμάζονται με βάση τις τιμές προσφορών που περιλαμβάνονται σε επιλεγμένες εκθέσεις αξιολογήσεις οδικών έργων στις οποίες οι τιμές κρίθηκαν ανταγωνιστικές. Διατύπωσε επίσης την άποψη ότι η διαδικασία που ακολουθείται είναι μέσα στα πλαίσια της συμφωνίας του Τμήματος με την Υπηρεσία μας.

Η Υπηρεσία μας έχει επιφυλάξεις αναφορικά με το κατά πόσο η διαφοροποιημένη διαδικασία ετοιμασίας των εκτιμήσεων που υιοθέτησε το Τμήμα, του επιτρέπει να εξάγει ασφαλή συμπεράσματα και να εντοπίζει περιπτώσεις που δεν λειτουργεί υγιής ανταγωνισμός όπως προκύπτει και από την επόμενη παραγράφο της Έκθεσής μας.

Τον Ιούλιο 2010, σε συνεδρία του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων εξετάστηκε το θέμα της τιμολόγησης των προσφορών έργων περιοδικής συντήρησης δρόμων για τα έτη 2007-2009. Κατά την συνεδρία, ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας διατύπωσε τις επιφυλάξεις μας για την ορθότητα εφαρμογής της διαδικασίας ετοιμασίας των εκτιμήσεων από τον Κλάδο Προσφορών και Συμβολαίων του Τμήματος αναφέροντας ενδεικτικά ότι οι τιμές των περισσότερων προσφορών που κατακυρώθηκαν τα έτη 2007-2009 ήταν ψηλότερες από τις τιμές των εκτιμήσεων με αποτέλεσμα να παρατηρείται δυσκολία στην αξιολόγηση και διερεύνηση της λογικότητας των τιμών των προσφορών.

(β) Διαγωνισμοί για την προμήθεια και τοποθέτηση προανάμεικτου ασφαλικού σκυροδέματος σε οδικά έργα. Τον Ιούλιο 2009, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων με επιστολή του προς τον Διευθυντή του Τμήματος Δημοσίων Έργων, τον πληροφόρησε ότι το θέμα της τιμολόγησης των έργων περιοδικής συντήρησης για τα έτη 2007-2009 εξετάστηκε σε συνεδρία του Συμβουλίου που έγινε στις 3.7.2009. Το Συμβούλιο αφού έλαβε υπόψη του σχετικά στοιχεία που του υπέβαλε το Τμήμα, δικές του αναλύσεις αναφορικά με την σειρά κατανομής των έργων περιοδικής

συντήρησης για την πιο πάνω περίοδο, τον αριθμό των έργων και το συνολικό κόστος των έργων που ανέλαβε ο κάθε προσφοροδότης που διαθέτει εργοστάσιο παραγωγής ασφαλικού σκυροδέματος, διαπίστωσε ότι η όλη εικόνα δίνει την εντύπωση πως υπάρχει προσυνεννόηση μεταξύ των προσφερόντων, με αποτέλεσμα να καταστρατηγείται η έννοια του υγιούς ανταγωνισμού. Το Συμβούλιο προβληματίστηκε επίσης από το γεγονός ότι συχνά προσφοροδότες συμπράττουν μεταξύ τους και υποβάλλουν προσφορές ως κοινοπραξίες περιορίζοντας ακόμα περαιτέρω τον ήδη μικρό ανταγωνισμό. Τέλος το Συμβούλιο κάλεσε τον Διευθυντή του Τμήματος όπως λάβει μέτρα ώστε να διασφαλιστεί ο υγιής ανταγωνισμός και το δημόσιο συμφέρον προτρέποντας τον να αναζητήσει νομική καθοδήγηση από τον Γενικό Εισαγγελέα για το ενδεχόμενο να παραπεμφθεί το θέμα για εξέταση στην Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού.

Μετά από μελέτη του πιο πάνω θέματος, παρατηρήσαμε ότι κατά το 2008 και μέχρι τον Ιούνιο του 2009, τόσο οι τιμές προσφορών όσο και οι εκτιμήσεις δαπάνης για τη προμήθεια και τοποθέτηση ασφαλικού σκυροδέματος συνήθως κυμαίνονταν από €60 έως €70/τόνο. Από τον Ιούνιο του 2009 και μετά, οι τιμές μειώθηκαν σημαντικά μέχρι και €40/τόνο. Με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατηρήσαμε ότι η μείωση της τιμής του ασφαλικού σκυροδέματος που μπορούσε να δικαιολογηθεί λόγω της διαφοροποίησης των τιμών στα εργατικά και τα υλικά, δεν ξεπερνούσε το 12,7% και συνεπώς δημιουργούνται εύλογες ενδείξεις ότι πριν τον Ιούνιο του 2009 δεν λειτουργούσε υγιής ανταγωνισμός, μη αποκλειόμενου του ενδεχόμενου οι τιμολογήσεις των διαγωνιζόμενων να ήταν προϊόν μεταξύ τους προσυνεννόησης.

Τον Ιούνιο 2010, ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα του συμμερίζεται τις επιφυλάξεις της Υπηρεσίας μας περί της σωστής λειτουργίας του ανταγωνισμού και καταβάλλει κάθε προσπάθεια, μέσα στα πλαίσια των δυνάμεων του, για εξασφάλιση ανταγωνιστικών προσφορών. Μας πληροφόρησε περαιτέρω ότι η όλη υπόθεση παρακολουθείται και αξιολογείται.

Τον Σεπτέμβριο 2010, η Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων με επιστολή της προς την Υπηρεσία μας εξέφρασε την έντονη ανησυχία του Υπουργείου της σε ενδεχόμενο προσυνεννόησης μεταξύ των διαγωνιζόμενων και μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα Δημοσίων Έργων παρακολουθεί το θέμα για λήψη των κατάλληλων μέτρων για αντιμετώπιση του προβλήματος.

- (γ) **Ανέγερση νέου κτιρίου Υπουργείου Εσωτερικών σε χώρο που θα διατεθεί από τον ανάδοχο με τη μέθοδο μελέτη/κατασκευή/συντήρηση/ενοικιαγορά. Προϋπολογισμός δαπάνης.** Μετά από έλεγχο της Υπηρεσίας μας της προκαταρκτικής εκτίμησης δαπάνης για το έργο και λαμβάνοντας υπόψη τις τιμές των συμβάσεων για άλλα κτίρια που έγιναν με τη μέθοδο μελέτη-κατασκευή-χρηματοδότηση-συντήρηση, καταλήξαμε ότι οι τιμές της προκαταρκτικής εκτίμησης είναι πολύ ψηλές. Τον Ιανουάριο 2010, με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατηρήσαμε ότι από υπολογισμούς της Υπηρεσίας μας προέκυπτε, για τη μελέτη-κατασκευή του έργου, τιμή εκτίμησης €36,6 εκ. σε σύγκριση με €48,5 εκ. που ήταν η μέση τιμή δαπάνης όπως υπολογίστηκε από το Τμήμα. Λαμβάνοντας υπόψη και τους υπόλοιπους συντελεστές της εκτίμησης καταλήξαμε σε ολική εκτιμημένη δαπάνη της τάξης των €140 εκ., σε σύγκριση με €194 εκ. που ήταν η μέση δαπάνη με βάση την εκτίμηση του Τμήματος.

Με την επιστολή μας εισηγηθήκαμε όπως το θέμα της εκτιμημένης δαπάνης τύχει από το Τμήμα μεγαλύτερης προσοχής και έρευνας, εν όψει των υπολογισμών της Υπηρεσίας μας και έχοντας υπόψη ότι το μοναδικό μέσον ελέγχου της λογικότητας των τιμών των προσφορών θα είναι η εκτιμημένη δαπάνη.

Τον Φεβρουάριο 2010, ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι η ετοιμασία της εκτιμημένης δαπάνης έγινε μέσα στα πλαίσια της διαδικασίας/μεθοδολογίας που επιλέχθηκε για την υλοποίησή του έργου λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα του χαρακτηριστικά και δεδομένα και ότι η εν λόγω διαδικασία, περιορίζει τον ανταγωνισμό εφόσον περιλαμβάνει τη γη με τις πολεοδομικές προϋποθέσεις και τα άλλα κριτήρια που έχουν τεθεί στα έγγραφα.

Τον ίδιο μήνα, πραγματοποιήθηκε συνεδρία εκπροσώπων όλων των εμπλεκόμενων Τμημάτων κατά την οποία, αφού λήφθηκαν υπόψη, μεταξύ άλλων, οι εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας για μείωση της εκτιμημένης δαπάνης του έργου, αποφασίστηκε μεταξύ άλλων όπως, το Υπουργείο Εσωτερικών επανεξετάσει τις

απαιτήσεις του σχετικά με το κτιριολογικό πρόγραμμα σε ότι αφορά τον αριθμό των υπαλλήλων, τον αριθμό των χώρων στάθμευσης, τις αίθουσες συνεδριάσεων/πολλαπλών χρήσεων κ.λ.π. και τα Τμήματα Δημοσίων Έργων και Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών επανεξετάζουν τις εκτιμήσεις τους σε συνάρτηση με άλλα έργα του Δημοσίου συνυπολογίζοντας τις ιδιαιτερότητες του έργου.

Τον Μάρτιο 2011, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων μάς πληροφόρησε ότι η αρχική εισήγηση του Υπουργείου Εσωτερικών για ανέγερση του νέου κτιρίου σε ιδιωτική γη έχει εγκαταλειφθεί και έχει εξευρεθεί κυβερνητική γη για τον σκοπό αυτό. Μάς πληροφόρησε περαιτέρω ότι το Υπουργείο Εσωτερικών έχει αναθεωρήσει το κτιριολογικό πρόγραμμα του κτιρίου αναθεωρώντας τις απαιτήσεις του και ότι το Τμήμα Δημοσίων Έργων έχει ετοιμάσει νέα εκτίμηση κόστους που αφορά μόνο την ανέγερση του κτιρίου με την μέθοδο μελέτη-κατασκευή-συντήρηση.

(δ) Ανεξάρτητοι εργαστηριακοί έλεγχοι των έργων από το Κεντρικό Εργαστήριο. Διαπίστευση Κεντρικού Εργαστηρίου. Από δειγματοληπτικό έλεγχο των φακέλων του Κεντρικού Εργαστηρίου του Τμήματος Δημοσίων Έργων για τα συμβόλαια οδικών έργων για την περίοδο 2000 – 2007, προέκυψε ότι οι έλεγχοι του Κεντρικού Εργαστηρίου δεν ήταν επαρκείς και συστηματικοί, λόγω σταδιακής μείωσης του προσωπικού του Εργαστηρίου. Ως αποτέλεσμα της υφιστάμενης κατάστασης, παρατηρήσαμε ότι το σύστημα ελέγχου της ποιότητας των έργων είναι ανεπαρκές για να διασφαλίσει ότι τα έργα πληρούν τις προδιαγραφές, ενώ οι κτιριακές εγκαταστάσεις και ο εξοπλισμός του νέου Εργαστηρίου δεν αξιοποιούνται πλήρως. Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι γίνονται όλες οι αναγκαίες ενέργειες για κατάλληλη στελέχωση του Εργαστηρίου με προσοντούχο προσωπικό, έτσι ώστε να αξιοποιηθούν πλήρως οι δυνατότητές του.

Από νέο έλεγχο της Υπηρεσίας μας εντός του 2008, διαπιστώθηκε ότι το Εργαστήριο έχει μερικώς στελεχωθεί με αριθμό υπαλλήλων για την επιτόπου διεξαγωγή εργαστηριακών ελέγχων των οδικών έργων, με περιθώρια όμως περαιτέρω βελτίωσης. Παρατηρήθηκε επίσης ότι καθυστέρησε σημαντικά η διαπίστευση του Εργαστηρίου, η οποία θα διασφαλίσει την αξιοπιστία των δοκιμών και ερευνών του Εργαστηρίου.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, τον Φεβρουάριο 2004, στα πλαίσια της προσπάθειας διαπίστευσης του Κεντρικού Εργαστηρίου με βάση τα πρότυπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ανατέθηκε σε ξένους συμβούλους η παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης του προσωπικού του Κεντρικού Εργαστηρίου. Η εκπαίδευση του προσωπικού συμπληρώθηκε τον Ιούνιο 2005, λόγω όμως της εφαρμογής των νέων ευρωπαϊκών προτύπων κρίθηκε αναγκαίο όπως η εκπαίδευση του προσωπικού του Εργαστηρίου συνεχιστεί και συμπληρωθεί πάνω στη βάση των νέων ευρωπαϊκών προτύπων.

Τον Ιούλιο 2009, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, σε σχετική συζήτηση του θέματος ζήτησε από το Τμήμα όπως ετοιμάσει και υποβάλει μέχρι τον Σεπτέμβριο 2009, αναλυτική έκθεση γεγονότων σχετικά με τη διαπίστευση του Κεντρικού Εργαστηρίου, στην οποία να περιλαμβάνονται και οι παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας.

Τον Σεπτέμβριο 2009, το Τμήμα υπέβαλε την πιο πάνω έκθεση στην οποία αφού γίνεται μια ιστορική αναδρομή της προσπάθειας για διαπίστευση, αναφέρεται ότι με βάση τη στελέχωση και τα δεδομένα του εργαστηρίου η ολοκλήρωση της διαπίστευσης αναμένεται να επιτευχθεί σε περίπου 18 μήνες.

Τον Νοέμβριο 2009, με νέα έκθεση του ο Διευθυντής του Τμήματος πληροφόρησε τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων ότι για να ενισχυθεί η δυνατότητα διαπίστευσης εντός των χρονικών πλαισίων που τέθηκαν πιο πάνω χρειάζεται όπως το Τμήμα στελεχωθεί με επιπλέον προσοντούχο τεχνικό προσωπικό το οποίο, λόγω των πολλών δραστηριοτήτων και δεσμεύσεων του Τμήματος, δεν μπορεί να διατεθεί από το υφιστάμενο προσωπικό του Τμήματος.

Τον Μάρτιο 2011, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων μάς πληροφόρησε ότι η στελέχωση με επιστημονικό προσωπικό έχει γίνει σε ικανοποιητικό βαθμό, υστερεί όμως η στελέχωση σε τεχνικό προσωπικό. Περαιτέρω μάς πληροφόρησε ότι εντός του 2010 έγινε αρκετή εργασία για τη διαπίστευση του Εργαστηρίου και έχει παραληφθεί σημαντικό μέρος του απαραίτητου εξοπλισμού για τη

διεξαγωγή των δοκιμών σύμφωνα με τα νέα ευρωπαϊκά πρότυπα. Μας πληροφόρησε ακόμα ότι οι διαδικασίες διαπίστευσης βρίσκονται στο τελικό στάδιο και ότι αρχές του 2011 υποβλήθηκε η σχετική αίτηση στον Κρατικό Φορέα Διαπίστευσης.

3.16.3 ΤΜΗΜΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Μέρος Α

Καθυστερημένα Έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2010 σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος ήταν €1.460.889, τα οποία αποτελούνται από φόρο χωρητικότητας πλοίων €1.169.130 και άλλα έσοδα €291.759. Πέραν του 70% αφορούν καθυστερημένα έσοδα προηγούμενων ετών.

Επιθεωρήσεις πλοίων στο εξωτερικό με αγορά υπηρεσιών. Κατά το 2010 έγιναν 452 επιθεωρήσεις πλοίων από ανεξάρτητους επιθεωρητές σε διάφορα λιμάνια του εξωτερικού. Μέχρι τις 31.12.2010 είχαν διοριστεί 15 επιθεωρητές σε 13 λιμάνια, ενώ ο στόχος είναι να διοριστούν 54 επιθεωρητές σε 44 λιμάνια. Οι επιθεωρήσεις κάλυψαν το 42% των ποντοπόρων πλοίων, ενώ ο στόχος του Τμήματος είναι να γίνεται επιθεώρηση κάθε πλοίου κάθε 12 μήνες. Στο 76% των περιπτώσεων δεν εντοπίστηκαν ελλείψεις στα πλοία, ενώ στις υπόλοιπες περιπτώσεις οι ελλείψεις δεν ήταν σοβαρές και τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν ήταν μικρά. Ορισμένοι επιθεωρητές διενήργησαν ελάχιστες επιθεωρήσεις το 2010 (από μηδέν μέχρι δύο). Εξέφρασα την άποψη ότι θα πρέπει να αυξηθούν οι επιθεωρήσεις ειδικά σε πλοία ψηλού κινδύνου, έτσι ώστε να επιτευχθεί βελτίωση των επιπέδων ασφάλειας και λειτουργίας των πλοίων και μείωση των καταγγελιών και των κρατήσεων πλοίων υπό κυπριακή σημαία από ξένες λιμενικές αρχές. Αναφέρεται ότι κατά το 2010 έγιναν 62 κρατήσεις πλοίων από ξένες λιμενικές αρχές για σοβαρές ελλείψεις και επιβλήθηκαν πρόστιμα από το Τμήμα συνολικού ύψους €58.957. Σε μία περίπτωση παρατηρήθηκε ότι είχε προηγηθεί επιθεώρηση από επιθεωρητή του Τμήματος μερικές μέρες προηγουμένως, χωρίς να προκύψουν παρατηρήσεις.

Η πραγματική δαπάνη για το 2010 ανήλθε στις €185.054, σε σύγκριση με €158.438 το 2009.

Μηχανογράφηση Τμήματος. (α) Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η μηχανογράφηση του Τμήματος άρχισε το 2000, με την υπογραφή συμβολαίου με την προμηθεύτρια εταιρεία έναντι ποσού €4,6 εκ και με χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης 27 μήνες (μέχρι τον Δεκέμβριο 2002).

Ενώ το λειτουργικό πρόγραμμα του συστήματος έγινε επίσημα αποδεκτό από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής από τις 30.6.2003, η πλήρης λειτουργία του συστήματος σε πραγματικό περιβάλλον δεν έχει ολοκληρωθεί μέχρι σήμερα. Το βασικό υποσύστημα του Νηολογίου δεν αξιοποιείται πλήρως και ως αποτέλεσμα διάφορες εργασίες του λογιστηρίου γίνονται χειρόγραφα και οι σχετικές εγγραφές καταχωρούνται εκ των υστέρων στο σύστημα.

Αναφέρεται ότι λόγω διαφόρων αλλαγών, αναβαθμίσεων και επιπρόσθετων αναγκών που είχαν προκύψει από την ημερομηνία υπογραφής του συμβολαίου, δαπανήθηκε επιπρόσθετο ποσό ύψους €239.630 καθώς και ποσό €341.891 για τις υπηρεσίες εμπειρογνώμονα.

(β) Το Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης (Disaster Recovery Plan), το οποίο είναι απαραίτητο για την επεναλειτουργία του συστήματος σε περίπτωση καταστροφής, ατυχήματος ή άλλων τέτοιων προβλημάτων είναι στα τελικά στάδια υλοποίησης του. Εξέφρασα την άποψη ότι η επιτυχής ολοκλήρωση και δοκιμή του Σχεδίου είναι απαραίτητη για την ασφάλεια των κρίσιμων δεδομένων του Τμήματος.

Σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Παρατηρήθηκαν ελλείψεις και αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Αναφέρονται τα πιο κάτω παραδείγματα.

(α) Χρεωστικές σημειώσεις.

- (i)** Δεν επιβεβαιώνεται ότι εκδόθηκαν χρεωστικές σημειώσεις για όλες τις επιθεωρήσεις πλοίων στην Κύπρο και στο εξωτερικό, για τις οποίες προκύπτει υποχρέωση καταβολής τελών.
- (ii)** Εντοπίστηκαν δύο χρεωστικές σημειώσεις οι οποίες εκδόθηκαν με τον ίδιο αύξοντα αριθμό. Οι

χρεωστικές σημειώσεις που εκδίδονται δεν είναι προαριθμημένες και δίδεται αύξων αριθμός όταν εκδοθούν.

(iii) Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις κατά τις οποίες οι χρεωστικές σημειώσεις για την επιθεώρηση πλοίων στο εξωτερικό εκδόθηκαν με σημαντική καθυστέρηση.

(β) **Χρηματικές ποινές.** Δεν επιβεβαιώνεται ότι εκδόθηκαν τιμολόγια σε όλες τις περιπτώσεις επιβολής προστίμων/χρηματικών ποινών μετά την κατακράτηση πλοίων από ξένες λιμενικές αρχές.

(γ) **Ταμείο Κεντρικών Γραφείων – Ταμείο Ναυτιλιακών Εγγράφων.** Δεν ασκείται έλεγχος του Ταμείου και η κατάσταση εισπράξεων δεν θεωρείται από ανώτερο λειτουργό όπως προνοείται στις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες.

Σύστημα Παρακολούθησης και Ενημέρωσης Κυκλοφορίας Πλοίων (VTMIS). Η προμήθεια και εγκατάσταση του συστήματος ολοκληρώθηκε το 2008, με χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σύμφωνα με επιστολή του Διευθυντή του Τμήματος, ημερ. 10.6.2011 προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, το σύστημα υπολειτουργεί λόγω του ότι το Τμήμα δεν έχει στελεχωθεί με τον απαιτούμενο αριθμό χειριστών Ραντάρ. Ως εκ τούτου υπάρχει ο κίνδυνος να επιβληθούν κυρώσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση, αφού, με βάση σχετικές οδηγίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το Τμήμα είχε υποχρέωση να συμμορφωθεί πλήρως με τις οδηγίες αυτές μέχρι τις 31.12.2009. Η προκήρυξη δέκα θέσεων χειριστών Ραντάρ έγινε στις 30.4.2010, δηλαδή 22 μήνες μετά την εγκατάσταση του συστήματος.

Προσφορές. Παρατηρήθηκαν αδυναμίες όσον αφορά στις διαδικασίες προκήρυξης και αξιολόγησης των προσφορών όπως:

- (i) Μη πλήρης συμμόρφωση με τους Κανονισμούς που αφορούν τις διαδικασίες αξιολόγησης προσφορών.
- (ii) Μη σωστή αρχειοθέτηση και τήρηση των εγγράφων των προσφορών και των πρακτικών των επιτροπών αξιολόγησης των προσφορών.

3.16.4 ΤΜΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Μέρος Α

Λογαριασμός καταθέσεων. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα, στις 31.12.2010 το υπόλοιπο του λογαριασμού καταθέσεων το οποίο αφορά σε κρατήσεις και εγγυήσεις για συμβόλαια που εκτελέστηκαν ή εκτελούνται ήταν €718.629. Σ' αυτό περιλαμβάνεται ποσό ύψους €619.979, το οποίο αφορά στην κατάσχεση εγγυητικών του συμβολαίου για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση συστήματος φωτοεπισήμανσης, αφού το θέμα εκκρεμεί στο Δικαστήριο. Ορισμένα άλλα ποσά εκκρεμούν για πολλά χρόνια και θα πρέπει να διερευνηθούν και διευθετηθούν ανάλογα.

Παροχή Υπηρεσιών προς την Hermes Airports Ltd. Το Τμήμα παρείχε, μέχρι τον Μάιο 2008, στην Hermes Airports Ltd υπηρεσίες συντήρησης των μηχανημάτων των αεροδρομίων. Ενώ η Εταιρεία κατέβαλε το κόστος των υπηρεσιών στο Τμήμα, ύψους €2.170.354, δεν αποδέχεται την επιβολή διοικητικού κόστους (ύψους 25%), σύμφωνα με την πάγια τακτική της κυβέρνησης. Με βάση τους υπολογισμούς του Τμήματος η εταιρεία οφείλει ποσό ύψους €471.816.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το Τμήμα, η Εταιρεία οφείλει ποσό €246.077 που αφορά στην αξία του εξοπλισμού, εργαλείων και υλικών των εργαστηρίων που παρέλαβε στον Αερολιμένα Πάφου. Η Εταιρεία δεν αποδέχεται την καταβολή του πιο πάνω ποσού, επειδή, όπως αναφέρει σε σχετική επιστολή της, πολλά υλικά/εξοπλισμός είναι πεπαλαιωμένα και δεν θα τα παραλάμβανε αν γνώριζε ότι θα καλείτο να καταβάλει την αξία τους στο Τμήμα.

Αγορά υλικών/υπηρεσιών με συνοπτικές διαδικασίες.

(α) Παρατηρήθηκε ότι το Τμήμα προβαίνει στην αγορά υλικών για την εκτέλεση ηλεκτρολογικών εργασιών για άλλα Τμήματα με συνοπτικές διαδικασίες. Τα υλικά αγοράζονται απευθείας από ορισμένους προμηθευτές με πολλές ξεχωριστές αγορές μικρής αξίας, η συνολική αξία των οποίων σε πολλές περιπτώσεις είναι σημαντική (σε μερικές μάλιστα περιπτώσεις, αφορούν αγορές πέραν των €50.000 από τον ίδιο προμηθευτή). Επεσήμανα το γεγονός ότι το άρθρο 84(1) του Νόμου Ν.12(Ι)/2006 που αφορά τις συνοπτικές διαδικασίες, προνοεί ότι καμία σύμβαση δεν δύναται να καταταμηθεί με σκοπό την ευνοϊκή εφαρμογή των διατάξεων του πιο πάνω άρθρου του Νόμου. Ωστόσο, όπως διαπιστώθηκε, η συνολική αξία των αγορών που γίνονται από τον ίδιο προμηθευτή για ομοειδή προϊόντα, εντός του ιδίου έτους, υπερβαίνει τα όρια που καθορίζονται στο εν λόγω άρθρο του Νόμου (€15.000).

(β) Το Τμήμα προμηθεύεται υλικά τα οποία παραχωρεί στη συνέχεια σε διάφορους εργολάβους στους οποίους αναθέτει με συνοπτικές διαδικασίες την εκτέλεση ηλεκτρολογικών εργασιών. Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη μας Έκθεση, με την πρακτική αυτή και με το διαχωρισμό των εργασιών σε υλικά (που αγοράζει και παραχωρεί το Τμήμα) και εργατικά (που εκτελούνται από ιδιώτες εργολάβους), δεν είναι εφικτό να επιμετρηθούν τα υλικά επακριβώς και ενδεχομένως να γίνονται σπατάλες.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως για τις εν λόγω εργασίες ζητούνται προσφορές για το σύνολο τους (υλικά και εργατικά) έτσι ώστε να εκτελούνται με ανταγωνιστικές τιμές προς όφελος του δημοσίου.

Ο Αν. Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων μας πληροφόρησε τον Οκτώβριο 2011 ότι στο θέμα της ανάθεσης συμβάσεων με συνοπτικές διαδικασίες, θεωρεί ότι υπάρχουν σοβαρά περιθώρια βελτίωσης και αναμένει από το Τμήμα να λάβει μέτρα για δραστική μείωση και σταδιακή αντιμετώπιση του.

Αργοκίνητα αποθέματα ανταλλακτικών οχημάτων/μηχανημάτων. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Κρατικών Αγορών και Προμηθειών, στις αποθήκες του Τμήματος υπάρχουν ανταλλακτικά οχημάτων/μηχανημάτων, συνολικής αξίας €462.233, τα οποία δεν παρουσιάζουν κίνηση για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Εισηγήθηκα όπως τα δύο Τμήματα προβούν στις απαραίτητες ενέργειες για αξιοποίηση των ανταλλακτικών στο βαθμό που αυτό μπορεί να γίνει και για εκποίηση όσων ανταλλακτικών κριθούν πεπαλαιωμένα.

(α) **Προσφορά αρ. 13.25.20.11.004.ΣΣ.ΗΜΥ για τη λειτουργία και συντήρηση των μηχανολογικών και ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων, των εξειδικευμένων συστημάτων και του εξοπλισμού του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας.** Τον Δεκέμβριο 2010 το Τμήμα προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για τη λειτουργία και συντήρηση των μηχανολογικών και ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων, των εξειδικευμένων συστημάτων και του εξοπλισμού του Νέου Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, με συνολική εκτίμηση κόστους €16.000.000+ΦΠΑ.

Τον Ιανουάριο 2011 η Υπηρεσία μας υπέβαλε στον Διευθυντή του Τμήματος τις παρατηρήσεις/εισηγήσεις της σχετικά με τα έγγραφα του διαγωνισμού και, παράλληλα – θεωρώντας υπερβολικά ψηλό το συνολικό ποσόν των €16,0 εκ. που είχε περιληφθεί στα έγγραφα του διαγωνισμού ως εκτίμηση δαπάνης – του ζήτησε να υποβάλει την ανάλυση του εν λόγω ποσού καθώς και τον τρόπο/μέθοδο που χρησιμοποιήθηκε για να καταλήξει στο ποσόν αυτό. Τον Φεβρουάριο 2011, κατόπιν έκδοσης από το Τμήμα Συμπληρωματικού Όρου σχετικά με το διαγωνισμό, στον οποίο είχε περιληφθεί επιπρόσθετα η απαίτηση/πρόνοια, όπως ο ανάδοχος παραδίδει στον Εργοδότη κάθε χρόνο, καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης, τον πηγαίο κώδικα (source code) με όλες τις μέχρι τότε αναβαθμίσεις, πληροφορίες και δεδομένα του λογισμικού διαχείρισης της συντήρησης των συστημάτων (που είχε υποχρέωση να προμηθεύσει στα πλαίσια της σύμβασης), η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η εν λόγω απαίτηση ενδεχομένως να περιόριζε τη δυνατότητα συμμετοχής ικανοποιητικού αριθμού προσφοροδοτών στο διαγωνισμό. Παρόμοια προβλήματα είχε δημιουργήσει η συμπερίληψη της ίδιας πρόνοιας στα έγγραφα του διαγωνισμού για το σύστημα φωτοεπισήμανσης, με αποτέλεσμα την ακύρωση του (κατόπιν σχετικής απόφασης της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών). Ενόψει των πιο πάνω καθώς και άλλων προηγούμενων παρατηρήσεων μας, επισημάναμε το γεγονός ότι με

την προσθήκη των εν λόγω προνοιών, περιοριζόταν η δυνατότητα συμμετοχής στο διαγωνισμό ικανοποιητικού αριθμού προσφοροδοτών και παράλληλα ζητήσαμε τεκμηρίωση των λόγων με βάση τους οποίους είχαν γίνει οι πιο πάνω προσθήκες/τροποποιήσεις από το Τμήμα.

Τον Φεβρουάριο 2011 ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι η πρόνοια των εγγράφων σχετικά με τον πηγαίο κώδικα είχε τροποποιηθεί.

Από τη μελέτη της αναλυτικής εκτίμησης δαπάνης, που υποβλήθηκε από το Τμήμα, η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι ο τρόπος/μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε δεν ήταν η ενδεδειγμένη. Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε ότι δεν τεκμηριωνόταν η συμπερίληψη διαφόρων σημαντικών ποσών στην εκτίμηση δαπάνης (€4,5 εκ. λόγω παλαιότητας του εξοπλισμού, €1,0 εκ. ως ρίσκο του ανάδοχου).

Τον Μάρτιο 2011 ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι ενώ το Τμήμα προτίθετο να αναλύσει περαιτέρω τη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό της εκτίμησης κόστους, είχαν υποβληθεί στο μεταξύ οι προσφορές – έξι – οι τιμές των οποίων κυμαίνονταν από €7,5 εκ. μέχρι €11,5 εκ.. Ως εκ τούτου, επιβεβαιώθηκε από την ίδια την αγορά, ότι η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε από το Τμήμα για την ετοιμασία της εκτίμησης κόστους, οδήγησε σε υπερεκτίμηση του.

Τον Μάρτιο 2011 το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού, για το ποσό των €7.453.200+ΦΠΑ, που αντιστοιχεί στο 46,58% του ποσού της εκτίμησης δαπάνης.

(β) Προσφορά αρ. 09.173.ΠΣ για την προμήθεια, εγκατάσταση, λειτουργία και συντήρηση απενεργοποιητών κινητών τηλεφώνων. Τον Δεκέμβριο 2009 το Τμήμα προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια, εγκατάσταση, λειτουργία και συντήρηση απενεργοποιητών κινητών τηλεφώνων, με εκτίμηση κόστους €624.000+ΦΠΑ.

Τον Μάρτιο 2010 υποβλήθηκαν δύο προσφορές οι οποίες αξιολογήθηκαν από την επιτροπή αξιολόγησης και κρίθηκαν ότι ικανοποιούσαν τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού. Επειδή το Τμήμα είχε κατατάξει τον διαγωνισμό στην κατηγορία έργων, αρμόδιο όργανο για την κατακύρωση του ήταν η επιτροπή αξιολόγησης (έργα αξίας μέχρι €854.300). Τον Μάιο 2010 η επιτροπή αξιολόγησης αποφάσισε, με τη σύμφωνη γνώμη του Διευθυντή του Τμήματος, την ανάθεση της σύμβασης στο χαμηλότερο προσφοροδότη, για το ποσό των €719.840+ΦΠΑ.

Τον Οκτώβριο 2010, η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ), στην οποία ο δεύτερος χαμηλότερος προσφοροδότης είχε καταχωρίσει προσφυγή κατά της απόφασης της αναθέτουσας αρχής, αποφάσισε την ακύρωση της εν λόγω απόφασης.

Ενόψει της απόφασης της ΑΑΠ, η επιτροπή αξιολόγησης επανεξέτασε το θέμα το Νοέμβριο 2010 και αποφάσισε να ζητήσει γνωμάτευση από τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας για τον τρόπο με τον οποίο θα έπρεπε να αξιολογήσει το διαγωνισμό.

Τον Δεκέμβριο 2010 η Υπηρεσία μας εξέφρασε προς τον Διευθυντή του Τμήματος την άποψη ότι ο διαγωνισμός λανθασμένα είχε καταταχθεί στην κατηγορία των έργων, εφ' όσον το αντικείμενο του αφορούσε την προμήθεια εξοπλισμού. Ως εκ τούτου, η προκήρυξη θα έπρεπε να είχε δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (προμήθειες άνω του ορίου που ίσχυε τότε των €133.000), και το αρμόδιο όργανο για τη λήψη απόφασης ήταν το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων. Με την άποψη της Υπηρεσίας μας συμφώνησε ο Διευθυντής του Τμήματος και παρέπεμψε το θέμα για λήψη απόφασης στο Συμβούλιο Προσφορών, διαφωνώντας με την εισήγηση – κατά πλειοψηφία – της επιτροπής αξιολόγησης για ανάθεση της σύμβασης στο δεύτερο χαμηλότερο προσφοροδότη.

Τον Φεβρουάριο 2011 το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού για το λόγο ότι η σύμβαση ενέπιπτε στις συμβάσεις προμηθειών και όχι έργων και ως εκ τούτου η προκήρυξη του διαγωνισμού θα έπρεπε να είχε δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τον Μάρτιο 2011 καταχωρίστηκε νέα ιεραρχική προσφυγή στην ΑΑΠ εναντίον της απόφασης του Συμβουλίου Προσφορών από το δεύτερο χαμηλότερο προσφοροδότη, στον οποίο γινόταν εισήγηση για ανάθεση της σύμβασης από την επιτροπή αξιολόγησης. Η προσφυγή απορρίφθηκε τον Ιούλιο 2011 από την ΑΑΠ, η οποία έκρινε νόμιμη την απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών να ακυρώσει το διαγωνισμό.

Τον Απρίλιο 2011 καταχωρίστηκε προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο από τον χαμηλότερο προσφοροδότη, στον οποίο είχε γίνει αρχικά η ανάθεση του διαγωνισμού, εναντίον της απόφασης ακύρωσης του διαγωνισμού.

(γ) Σύμβαση αρ. 04.081.1.1 για τη συντήρηση Άκαμπτων Ενδοσκοπίων (Ομάδα Α) και Εύκαμπτων Ενδοσκοπίων (Ομάδα Β). Το Τμήμα υπέγραψε 8-ετή σύμβαση συντήρησης για τα ενδοσκόπια διαφόρων κρατικών νοσηλευτηρίων, συνολικής αξίας €488.529+ΦΠΑ, με ημερομηνία έναρξης στις 15.3.2006. Στην εν λόγω σύμβαση περιλαμβάνονταν και η συντήρηση δύο γαστροσκοπίων, τα οποία είχαν παραδοθεί με βάση την αρχική σύμβαση προμήθειας στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας. Επειδή ωστόσο τα εν λόγω γαστροσκόπια είναι παιδιατρικά και δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε ενήλικες ασθενείς, ζητήθηκε τον Φεβρουάριο 2011, από το Ενδοσκοπικό Τμήμα του Νέου Νοσοκομείου Λευκωσίας όπως αντικατασταθούν με δύο γαστροσκόπια ενηλίκων. Σημειώνεται ότι τα εν λόγω γαστροσκόπια, από την ημέρα λειτουργίας του Νοσοκομείου, είχαν φυλαχθεί – χωρίς να χρησιμοποιηθούν – στην αποθήκη του Τμήματος.

Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε τον Μάιο 2011 από τον Διευθυντή του Τμήματος, όπως μας πληροφορήσει τα ακόλουθα:

(i) Το είδος των υπηρεσιών συντήρησης που παρείχε ο ανάδοχος για τα εν λόγω δύο γαστροσκόπια από την ημερομηνία έναρξης της σύμβασης, κατά πόσον υπέβαλλε τις προβλεπόμενες αναφορές/εκθέσεις συντήρησης, καθώς και το συνολικό ποσό που καταβλήθηκε μέχρι σήμερα για τη συντήρησή τους.

(ii) Κατά πόσον είχε εντοπιστεί από το Τμήμα ότι τα εν λόγω δύο γαστροσκόπια του Νοσοκομείου Λευκωσίας φυλάγονταν – χωρίς να χρησιμοποιούνται – σε αποθήκη, και τις ενέργειες που έγιναν με σκοπό την αξιοποίησή τους ή/και τη μείωση του κόστους συντήρησης.

Τον Ιούνιο 2011 ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε τα ακόλουθα:

(i) Το Τμήμα είχε την ευθύνη διαχείρισης και επίβλεψης της σύμβασης, αλλά δεν υπεισέρχεται σε θέματα μετακίνησης ή χρήσης του εξοπλισμού, και έτσι δεν ήταν σε θέση να γνωρίζει κατά πόσον χρησιμοποιούνταν ή όχι. Μια απλή αναφορά του γεγονότος από τους χρήστες (ότι δεν χρησιμοποιούνταν τα δύο γαστροσκόπια), θα αρκούσε για την καλύτερη διαχείριση της σύμβασης.

(ii) Ο ανάδοχος της σύμβασης εκτελούσε τη συντήρηση τους σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή και υπέβαλλε τα έντυπα προληπτικής συντήρησης συμπληρωμένα και υπογραμμένα από τους χρήστες και το Τμήμα. Μέχρι τον Ιούνιο 2011 είχε πληρωθεί το ποσό των €4.294 για την συντήρηση των εν λόγω γαστροσκοπίων.

(iii) Το Τμήμα θα προχωρήσει σε αναπροσαρμογή της σύμβασης αφού διαπιστώθηκε ότι είχε ήδη γίνει η μεταφορά των εν λόγω γαστροσκοπίων στο Μακάρειο Νοσοκομείο.

(δ) Προσφορά αρ. 10.121.ΕΠ.ΗΜΥ για την προμήθεια και συντήρηση φωτεινών προειδοποιητικών τόξων. Τον Δεκέμβριο 2010 το Τμήμα προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια και συντήρηση φωτεινών προειδοποιητικών τόξων, με εκτίμηση κόστους €185.500+ΦΠΑ. Τον Φεβρουάριο 2011 υποβλήθηκαν οκτώ προσφορές, οι οποίες σύμφωνα με την έκθεση της επιτροπής αξιολόγησης δεν πληρούσαν τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού. Ως εκ τούτου, η επιτροπή αξιολόγησης εισηγήθηκε στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων την ακύρωση του διαγωνισμού.

Το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε τον Μάρτιο 2011 την ακύρωση του διαγωνισμού, σχολιάζοντας ταυτόχρονα ως αρνητικό το γεγονός ότι ενώ είχαν ενδιαφερθεί και είχαν υποβάλει προσφορά αρκετοί οικονομικοί φορείς, τελικά οι προσφορές τους δεν ήταν αποδεκτές. Το Συμβούλιο Προσφορών εξέφρασε

επίσης απορία για το γεγονός ότι είχε επιλεγεί από το Τμήμα η διαδικασία των δύο φακέλων, ενώ το μοναδικό κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης ήταν η τιμή (χαμηλότερη – εντός προδιαγραφών – προσφορά).

Ο Διευθυντής του Τμήματος πληροφόρησε τον Πρόεδρο του Συμβουλίου Προσφορών ότι πράγματι για πρώτη φορά υπήρξε τόσο μεγάλο ενδιαφέρον για τέτοιο διαγωνισμό, ωστόσο η μη υποβολή αποδεκτών προσφορών οφείλεται αφ' ενός μεν στην απειρία μερικών προσφοροδοτών και αφ' ετέρου στην μη υποβολή σχολίων/εισηγήσεων επί των προκαταρκτικών προδιαγραφών που είχαν σταλεί σε 4 από τους προσφοροδότες. Όσον αφορά στην επιλογή της διαδικασίας των δύο φακέλων, τον πληροφόρησε ότι το Τμήμα εφάρμοσε τις πρόνοιες των εγγράφων της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (ΑΑΔΣ) στα οποία δεν υπάρχουν κριτήρια βάσει των οποίων να γίνεται η επιλογή της διαδικασίας (ενός ή δύο φακέλων), και για το λόγο αυτό το Τμήμα θα ζητήσει από την ΑΑΔΣ σχετική διευκρίνιση.

(ε) Διαγωνισμός αρ. 10.128.ΣΣ.ΗΜΥ για τη συντήρηση ενδοσκοπίων/λαπαροσκοπίων/αρθροσκοπίων σε διάφορα νοσοκομεία. Τον Σεπτέμβριο 2010, το Τμήμα προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για τη συντήρηση ενδοσκοπίων/λαπαροσκοπίων/αρθροσκοπίων σε διάφορα νοσοκομεία, με εκτίμηση κόστους €243.000+ΦΠΑ. Υποβλήθηκε μόνο μια προσφορά, ύψους €266.560+ΦΠΑ και το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, αφού εξέτασε την έκθεση της επιτροπής αξιολόγησης, ζήτησε τον Ιανουάριο 2011 από το Τμήμα όπως υποβάλει συμπληρωματική έκθεση με την οποία να τεκμηριώνει το ποσόν της εκτίμησης δαπάνης που καθορίστηκε, λαμβάνοντας υπόψη την κατάσταση στην οποία θα βρίσκεται ο εξοπλισμός στο τέλος της σύμβασης, δηλαδή όταν ηλικιακά θα είναι είκοσι ετών. Παράλληλα ζήτησε από το Τμήμα όπως αξιολογηθούν οι τιμές της προσφοράς που υποβλήθηκαν για την ετήσια συντήρηση, ως ποσοστό του αρχικού κόστους αγοράς του εξοπλισμού, καθώς και ως ποσοστό της σημερινής τιμής αντικατάστασης του.

Τον Φεβρουάριο 2011 το Συμβούλιο Προσφορών, αφού εξέτασε τη συμπληρωματική έκθεση αξιολόγησης, αποφάσισε την ανάθεση της σύμβασης στον μοναδικό προσφοροδότη ο οποίος υπέβαλε προσφορά για το ποσό των €266.560+ΦΠΑ. Εισηγήθηκε ταυτόχρονα στο Τμήμα όπως, κατά την ετοιμασία των εγγράφων διαγωνισμών με αντικείμενο τη συντήρηση υφιστάμενου εξοπλισμού, λαμβάνει υπόψη τις εμπειρίες και τα δεδομένα της προηγούμενης σύμβασης/περιόδου συντήρησης και αναθεωρεί ανάλογα τις απαιτήσεις και την εκτίμηση κόστους. Επίσης, εισηγήθηκε όπως στις περιπτώσεις κατά τις οποίες εκτιμάται ότι αστάθμητοι παράγοντες αυξάνουν το ρίσκο που αναλαμβάνει ο ανάδοχος και ενδεχομένως να κοστολογηθούν από αυτόν υπερβολικά ψηλά, τότε οι σχετικές απαιτήσεις να αφαιρούνται από τις πρόνοιες της σύμβασης και οι ευθύνες να αναλαμβάνονται από το δημόσιο (εκεί όπου κρίνεται ότι οι εν λόγω παράγοντες μπορούν να τύχουν καλύτερης διαχείρισης από το Τμήμα).

(στ) Διαγωνισμός αρ. Σ.Δ.Γ.04.10 για την αντικατάσταση των τοπικών κλιματιστικών μονάδων στο Γενικό Νοσοκομείο Λάρνακας. Η σύμβαση αξίας €62.000+ΦΠΑ ανατέθηκε τον Απρίλιο 2010, με ημερομηνία αποπεράτωσης την 29.7.2010. Λόγω αδυναμίας της διεύθυνσης του Νοσοκομείου να παραδώσει έγκαιρα το εργοτάξιο στον ανάδοχο, η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) ενέκρινε, τον Οκτώβριο 2010, παράταση 9 εβδομάδων στην ημερομηνία αποπεράτωσης του έργου και πληρωμή στον ανάδοχο ποσού €4.925, ως αποζημίωση για την καθυστέρηση (διοικητικά έξοδα και κέρδος).

Η ΚΕΑΑ υπέδειξε όπως, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το ποσοστό των διοικητικών εξόδων και κέρδους του αναδόχου, που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό του αντίστοιχου ποσού αποζημίωσης λόγω δικαιολογημένης καθυστέρησης, υπερβαίνει το 10%, τότε να μην γίνεται αποδεκτή η βεβαίωση από εγκεκριμένο Λογιστή για το εν λόγω ποσοστό, αλλά να ζητείται από τον ανάδοχο η υποβολή ελεγμένων τελικών λογαριασμών κατά τα τελευταία τρία οικονομικά έτη, για τεκμηρίωσή του.

(ζ) Σύμβαση με αρ. 08.107.01.Ε για τις μηχανολογικές εγκαταστάσεις για την αποκατάσταση κτιρίων πρώην νοσηλευτικής σχολής και πρώην ψυχιατρικής πτέρυγας του παλαιού Νοσοκομείου Λευκωσίας για τη μεταστέγασή του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης. Τον Δεκέμβριο 2008 υπογράφηκε η σύμβαση έναντι ποσού €907.410+ΦΠΑ, με ημερομηνία αποπεράτωσης την 17.4.2009.

Τον Μάιο 2009 η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) ενέκρινε την έκδοση σχετικής οδηγίας για τροποποιήσεις στη μελέτη κλιματισμού και εξαερισμού του έργου με μείωση στο ποσό συμβολαίου ύψους €78.894.

Τον Μάιο 2010 ο ανάδοχος υπέβαλε αίτημα για παράταση 30,6 εβδομάδων στην ημερομηνία αποπεράτωσης του έργου, δηλ. μέχρι τις 17.11.2009, χωρίς οικονομικές απαιτήσεις, επειδή εξ αιτίας της καθυστέρησης στην ολοκλήρωση των οικοδομικών εργασιών που είχαν αναληφθεί από το Τμήμα Δημοσίων Έργων, δεν μπορούσε να προχωρήσει με τη συμπλήρωση των δικών του εργασιών και την εμπρόθεσμη παράδοση του έργου.

Τον Οκτώβριο 2010 η ΚΕΑΑ ενέκρινε την πιο πάνω παράταση, υποδεικνύοντας ταυτόχρονα την ανάγκη καλύτερου συντονισμού των εργασιών που αναλαμβάνουν τα διάφορα Τμήματα. Επειδή στη συγκεκριμένη περίπτωση το αίτημα για παράταση είχε υποβληθεί μετά τη συμβατική ημερομηνία παράδοσης, υπέδειξε ότι τα αιτήματα για παρατάσεις στην ημερομηνία αποπεράτωσης των έργων, θα πρέπει να υποβάλλονται έγκαιρα.

3.16.5 ΤΜΗΜΑ ΟΔΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Μέρος Α

Ανανέωση αδειών κυκλοφορίας μηχανοκινήτων οχημάτων. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα, κατά το 2010 εκδόθηκαν συνολικά 643.552 άδειες κυκλοφορίας και εισπράχθηκαν τέλη €89,97 εκ., σε σύγκριση με 652.405 άδειες και τέλη €91,32 εκ. το 2009. Ο αριθμός των μηχανοκινήτων οχημάτων για τα οποία δεν ανανεώθηκαν οι άδειες κυκλοφορίας ήταν 97.345 (12,7% των εγγεγραμμένων οχημάτων). Διαγράφηκαν από το μητρώο 23.825 οχήματα κυρίως λόγω μη ανανέωσης της άδειας τους για τρία συνεχή έτη.

Αναθεώρηση τελών. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, τα τέλη που επιβάλλονται για διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος είναι πολύ χαμηλά και δεν καλύπτουν το διοικητικό κόστος (π.χ. διατακτικό αλλαγών τίτλου ιδιοκτησίας €1,70, αντίγραφο άδειας οδικής χρήσης €0,17). Επίσης, υπηρεσίες όπως η αντικατάσταση τίτλου ιδιοκτησίας οχήματος και ο τεχνικός έλεγχος στα οχήματα δημόσιας χρήσης από τα Κέντρα Επιθεώρησης Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Κ.Ε.Μ.Ο.) παρέχονται δωρεάν. Επανάλαβα την εισήγηση όπως τα τέλη τύχουν αναθεώρησης ώστε να είναι ανάλογα με το διοικητικό κόστος για την κάθε περίπτωση. Σημειώνεται ότι στα Κ.Ε.Μ.Ο. επιθεωρούνται περίπου 23.000 οχήματα κάθε χρόνο.

Ακινητοποίηση οχημάτων. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος στις 31.12.2010 υπήρχαν ακινητοποιημένα, κατόπιν δήλωσης των ιδιοκτητών τους, 14.737 οχήματα. Ο έλεγχος από το Τμήμα για να διασφαλιστεί ότι τα οχήματα δεν κυκλοφορούν παράνομα είναι αδύνατος. Επανάλαβα την εισήγηση όπως τουλάχιστον γίνεται καταγραφή των χιλιομέτρων κατά την ακινητοποίηση των οχημάτων.

Πινακίδες δοκιμής οχημάτων. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι γίνεται παράνομη χρήση πινακίδων δοκιμής ενώ ο έλεγχος από το Τμήμα στους εμπόρους μηχανοκινήτων οχημάτων που έχουν στην κατοχή τους πινακίδες δεν είναι ικανοποιητικός. Σε πολλές περιπτώσεις οι πινακίδες είναι μόνιμα τοποθετημένες σε οχήματα που δεν είναι υπό δοκιμή και κυκλοφορούν στους δρόμους χωρίς την καταβολή τελών άδειας κυκλοφορίας. Η κατάσταση αυτή συνεχίζεται λόγω του ότι δεν υπάρχει σωστός έλεγχος από το Τμήμα και την Αστυνομία και δεν υπάρχουν επιπτώσεις για τους παρανομούντες.

Μηχανογράφηση Εργασιών. Το μηχανογραφημένο σύστημα του Τμήματος Οδικών Μεταφορών τέθηκε σε εφαρμογή το 1997. Η διαχείριση και η αναβάθμιση του συστήματος υποστηρίζεται από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ).

Λανθασμένη επιβολή φόρου εγγραφής και ετήσιων τελών κυκλοφορίας. Ο φόρος εγγραφής και τα ετήσια τέλη αδειών κυκλοφορίας υπολογίζονται και επιβάλλονται από το λογισμικό του μηχανογραφημένου συστήματος του Τμήματος.

Για επαλήθευση της ορθότητας των υπολογισμών, η Υπηρεσία μας πραγματοποίησε στρωματοποίηση δεδομένων και επανυπολογισμό των φόρων εγγραφής και των ετήσιων τελών κυκλοφορίας με τη χρήση εξειδικευμένου λογισμικού ανάλυσης δεδομένων.

Με βάση την πιο πάνω επεξεργασία έγινε επιλογή δείγματος που αφορούσε 51 οχήματα, ώστε να ελεγχθεί η ορθότητα των δεδομένων τα οποία ήταν καταχωρισμένα στο μηχανογραφημένο σύστημα σε σχέση με τα δεδομένα τα οποία τηρούνται στους φακέλους για κάθε όχημα.

Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε λανθασμένη επιβολή του φόρου εγγραφής ή/και του ετήσιου τέλους κυκλοφορίας σε 20 περιπτώσεις, δηλαδή, ποσοστό 39%, επί του συνόλου του δείγματος των 51 οχημάτων, το οποίο κρίνεται ως πάρα πολύ ψηλό. Οι περιπτώσεις αυτές αναλύονται πιο κάτω:

(α) Λανθασμένη επιβολή και είσπραξη ετήσιου τέλους κυκλοφορίας λόγω λανθασμένων υπολογισμών από το μηχανογραφημένο σύστημα. Διαπιστώθηκε ότι για 9 περιπτώσεις (ποσοστό 18% στο σύνολο των 51 οχημάτων), το Τμήμα εισέπραξε χαμηλότερα ετήσια τέλη κυκλοφορίας λόγω λανθασμένων υπολογισμών από το μηχανογραφημένο σύστημα.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Τμήμα προβεί αμέσως στον εντοπισμό και διόρθωση της πιο πάνω αδυναμίας του συστήματος, όπως επίσης και στον εντοπισμό όλων των περιπτώσεων για τις οποίες έχουν επιβληθεί και εισπραχθεί λανθασμένα ετήσια τέλη κυκλοφορίας ώστε να ληφθούν μέτρα για την είσπραξη τους ή για επιστροφή / πίστωση χρημάτων σε δικαιούχους ανάλογα.

(β) Λανθασμένη επιβολή φόρου εγγραφής ή/και ετήσιων τελών κυκλοφορίας λόγω λανθασμένης καταχώρισης/τροποποίησης δεδομένων από τους χρήστες. Διαπιστώθηκε ότι για 11 περιπτώσεις, ποσοστό 22%, ο λανθασμένος υπολογισμός του φόρου εγγραφής και του ετήσιου τέλους κυκλοφορίας προέκυψε λόγω λανθασμένης καταχώρισης/τροποποίησης δεδομένων στο σύστημα από τους χρήστες.

Τα ευρήματα του ελέγχου συνοψίζονται όπως πιο κάτω:

(i) Τέσσερις περιπτώσεις αφορούσαν σε λανθασμένες καταχωρίσεις στο πεδίο «Μάζα εκπεμπόμενου διοξειδίου του άνθρακα CO₂», καθώς επίσης και στο πεδίο που αφορά στο κατά πόσο το όχημα συνοδεύεται από πιστοποιητικό συμμόρφωσης ΕΚ ή έχει ταξινομηθεί σε κράτος μέλος.

(ii) Τρεις περιπτώσεις αφορούσαν σε οχήματα για τα οποία τα δεδομένα καταχωρίστηκαν στο σύστημα από τους εισαγωγείς διαδικτυακά.

Ενώ, σύμφωνα με τους φακέλους των οχημάτων, αρχικά οι εισαγωγείς καταχώρισαν στο σχετικό πεδίο την ορθή τιμή μάζας CO₂, ακολούθως, η τιμή αυτή τροποποιήθηκε από λειτουργούς του Τμήματος (καταχωρίστηκε ως μηδενική), με αποτέλεσμα τον λανθασμένο υπολογισμό του φόρου εγγραφής και των ετήσιων τελών κυκλοφορίας.

(iii) Οι υπόλοιπες τέσσερις περιπτώσεις αφορούσαν σε τρία αυτοκίνητα και μια μοτοσυκλέτα, για τα οποία στο πεδίο “Καύσιμα” είχε καταχωριστεί, λανθασμένα, η τιμή “ΑΛΛΟ”.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία, μηχανοκίνητο όχημα ανήκει στην κατηγορία “ΑΛΛΟ” όταν δεν είναι βενζινοκίνητο, πετρελαιοκίνητο ή διπλής προώσεως (υβριδικό). Ο φόρος εγγραφής για την κατηγορία αυτή ανέρχεται σε €85 ενώ το ετήσιο τέλος κυκλοφορίας σε €17. Σημειώνεται ότι κανένα όχημα δεν πρέπει να ανήκει στην κατηγορία «ΑΛΛΟ», αφού τα οχήματα τα οποία, προς το παρόν, δύναται να εγγραφούν, είναι οχήματα τα οποία κινούνται με βενζίνη ή πετρέλαιο ή ηλεκτρισμό ή με συνδυασμό αυτών, δηλαδή διπλής προώσεως.

Κατά τη διερεύνηση των πιο πάνω περιπτώσεων, σε σχέση με τις διαδικασίες που ακολουθούνται για την ενημέρωση του μηχανογραφημένου συστήματος, διαπιστώθηκε ότι η ορθότητα των καταχωρίσεων ή/και τροποποιήσεων που πραγματοποιούνται από τους χρήστες, δεν ελέγχονται από δεύτερο αρμόδιο λειτουργό.

Για τη διασφάλιση της ορθότητας των δεδομένων που καταχωρίζονται στο σύστημα, και κατ’ επέκταση της ορθής επιβολής και είσπραξης του φόρου εγγραφής και των ετήσιων τελών κυκλοφορίας, η Υπηρεσία μας

εισηγείται την υιοθέτηση μέτρων εσωτερικού ελέγχου, τα οποία να καθορίζουν τις διαδικασίες εξουσιοδότησης και ελέγχου της καταχώρισης και τροποποίησης δεδομένων.

(γ) Παραχώρηση έκπτωσης σε ενεργοβόρα οχήματα διπλής προώσεως. Σύμφωνα με την νομοθεσία, ο φόρος εγγραφής και τα ετήσια τέλη κυκλοφορίας για οχήματα διπλής προώσεως ισούνται με το 50% του ποσού που αντιστοιχεί σε βενζινοκίνητο ή πετρελαιοκίνητο μηχανοκίνητο όχημα του ίδιου κυβισμού. Προβλέπεται επίσης, όταν η μάζα εκπεμπόμενου διοξειδίου του άνθρακα CO₂ είναι μεταξύ 200 και 250 gr/Km, η επιβολή αύξησης στον φόρο εγγραφής και στο ετήσιο τέλος κυκλοφορίας ύψους 10%.

Κατά τη στρωματοποίηση των δεδομένων, εντοπίστηκε μικρός αριθμός οχημάτων διπλής προώσεως με μάζα (CO₂), μεγαλύτερη των 200 gr/Km. Πέντε από τις περιπτώσεις αυτές αφορούσαν σε αυτοκίνητα διπλής προώσεως με κυβισμό και μάζα CO₂, σύμφωνα με τον κατασκευαστή, 4.969cc και 219 gr/Km, αντίστοιχα. Τα ποσά των εκπτώσεων για τα οχήματα αυτά, σύμφωνα με στοιχεία τα οποία τηρούνται στο σύστημα, φαίνεται να ανέρχονται σε €2.662 για τον φόρο εγγραφής και €510 για το ετήσιο τέλος κυκλοφορίας για κάθε όχημα.

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση που συνόδευε το νομοσχέδιο με τίτλο «Νόμος που Τροποποιεί τους περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Νόμους του 1972 έως (Αρ. 2) του 2002» – Τροποποίηση του Συστήματος Υπολογισμού των Τελών Κυκλοφορίας και του Φόρου Εγγραφής Μηχανοκινήτων Οχημάτων, το οποίο τελικά ψηφίστηκε σε Νόμο (Ν174(Ι)/2003) παραχωρούνται κίνητρα για μη ενεργοβόρα και φιλικότερα προς το περιβάλλον οχήματα, με παραχώρηση ειδικών εκπτώσεων σε οχήματα που αποδεδειγμένα εκπέμπουν μικρές ποσότητες διοξειδίου του άνθρακα. Για οχήματα διπλής προώσεως παραχωρείται έκπτωση 50%.

Διαπιστώνεται ότι, αποδεδειγμένα ενεργοβόρα οχήματα τα οποία αρχικά επιβαρύνονται με αύξηση ύψους 10% του φόρου εγγραφής και του ετήσιου τέλους κυκλοφορίας, επωφελούνται ταυτόχρονα από την παραχώρηση έκπτωσης ύψους 50%, λόγω του ότι αυτά είναι διπλής προώσεως και επομένως δεν επιτυγχάνεται ο επιδιωκόμενος σκοπός του Νόμου.

Έχοντας υπόψη ότι σκοπός του Νόμου, όπως αναφέρεται πιο πάνω, είναι η παραχώρηση κινήτρων/ειδικών εκπτώσεων σε οχήματα που αποδεδειγμένα εκπέμπουν μικρές ποσότητες CO₂, η Υπηρεσία μας εισηγείται όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο αναθεώρησης της σχετικής πρόνοιας με εισαγωγή κριτηρίων, ένα από τα οποία θα μπορούσε να είναι η μάζα εκπεμπόμενου διοξειδίου του άνθρακα (CO₂), ώστε ενεργοβόρα οχήματα διπλής προώσεως, πολυτελείας και ψηλού κυβισμού, να μην επωφελούνται/επιχορηγούνται, σε σχέση με άλλα βενζινοκίνητα ή πετρελαιοκίνητα οχήματα με μικρότερη μάζα CO₂, της έκπτωσης του 50% εξαιτίας και μόνο του γεγονότος ότι αυτά είναι διπλής προώσεως.

3.16.6 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ

Μέρος Α

Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα, στις 31.12.2010 τα καθυστερημένα έσοδα ήταν €25.106.909, σε σύγκριση με €28.014.303 το προηγούμενο έτος. Η μείωση οφείλεται κυρίως στη μείωση των οφειλών του στρατηγικού επενδυτή (Κοινοπραξία Hermes) όπως φαίνεται πιο κάτω.

	31.12.2010	31.12.2009
	€	€
Ενοίκια	6.320.233	6.075.449
Επιβατικά τέλη	3.958.458	3.752.469
Τέλη αεροδρομίου	4.843.377	4.887.488
Παροχές υπηρεσιών στον επενδυτή	8.324.325	11.692.591
Διάφορα	1.660.516	1.606.306
	25.106.909	28.014.303

Το Τμήμα εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σοβαρές δυσκολίες στην είσπραξη των οφειλών. Στην πλειοψηφία τους οι οφειλές εκκρεμούν από το 2006, πριν την ανάληψη της διαχείρισης των αερολιμένων από τον στρατηγικό επενδυτή (από τις 12.5.2006 και μετά τα τέλη αεροδρομίου, επιβατικά τέλη και ενοίκια εισπράσσονται από τον επενδυτή).

Τα τέλη αεροδρομίου και τα επιβατικά τέλη στην πλειοψηφία τους οφείλονται από τις Κυπριακές Αερογραμμές και την εταιρεία Ajet Aviation Ltd (€3,6 εκ. και €4,1 εκ. αντίστοιχα). Η εταιρεία Ajet Aviation Ltd τερμάτισε τις εργασίες της την 1.11.2006. Η Κυπριακή Δημοκρατία καταχώρισε αγωγή εναντίον της για οφειλές ύψους €3.463.202 πλέον τόκους και έξοδα.

Στα οφειλόμενα ενοίκια περιλαμβάνεται ποσό €5.396.895, το οποίο οφείλεται από τις Κυπριακές Αερογραμμές. Επίσης περιλαμβάνεται ποσό €724.129, το οποίο οφείλεται από τη διαχειρίστρια των καταστημάτων δώρων κατά το 1994 και 1995, παρόλο ότι υπάρχει απόφαση Δικαστηρίου από το 2002 για καταβολή του στη Δημοκρατία. Επίσης, περιλαμβάνεται ποσό €262.061 που οφείλεται από διαφημιστική εταιρεία από το 1998 και παραμένει ανείσπρακτο, παρόλο που το θέμα έχει διευθετηθεί με διακανονισμό από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας από τον Απρίλιο του 2005, σύμφωνα με τον οποίο ο οφειλέτης πρέπει να καταβάλει ολόκληρο το ποσό.

Οφειλές από την Κοινοπραξία Hermes. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, στις 31.12.2010 οφειλόταν από την Κοινοπραξία Hermes, ποσό €8.324.325 για τις υπηρεσίες του προσωπικού της Αερολιμενικής Υπηρεσίας, των Γραφείων Κινήσεως των αερολιμένων και του ωρομίσθιου προσωπικού (€11.692.591 το 2009). Η Κοινοπραξία αμφισβητεί την υποχρέωση για καταβολή ποσού €4.900.937 σχετικά με υπερωρίες, άδειες ασθένειας, άδειες απουσίας και αποζημιώσεις για τη συσσωρευμένη άδεια των εργατών που αποχώρησαν στις 30.4.2009. Το υπόλοιπο ποσό (€3.423.388) αφορά χρεώσεις για παροχή υπηρεσιών μέχρι το 2008.

Υπερωρίες και επιδόματα βάρδιας.

- (i) Η δαπάνη για υπερωρίες για το 2010 ανήλθε σε €3.354.822, σε σύγκριση με €3.396.348 το 2009. Το ποσό που προϋπολογίστηκε ήταν €1.383.967 δηλαδή σημειώθηκε υπέρβαση ύψους €1.970.855. Η δαπάνη για επιδόματα κατά τις Κυριακές και αργίες ανήλθε σε €1.361.800, σε σύγκριση με €1.392.678 το 2009. Το ποσό που προϋπολογίστηκε ήταν €1.289.175 δηλαδή σημειώθηκε υπέρβαση ύψους €72.625. Οι υπερβάσεις καλύφθηκαν με εξοικονομήσεις των άρθρων «Τιμαριθμικά Επιδόματα» «Επίδομα βάρδιας» και «Συνεισφορές στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων» αντίστοιχα, ύστερα από έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών.

Οι υπερωρίες και τα επιδόματα που καταβλήθηκαν κατά άτομο το 2010 κυμαίνονται από €13.308 μέχρι €98.784. Οι περισσότερες υπερωρίες και επιδόματα καταβλήθηκαν στους Ελεγκτές Εναέριας Κυκλοφορίας του Κέντρου Ελέγχου Λευκωσίας. Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη μας Έκθεση, το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, στα πλαίσια της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 63.418, ημερ. 23.2.2006, για την υιοθέτηση και εφαρμογή ενός σχεδίου δράσης για μείωση της δαπάνης, ζήτησε την υποβολή απόψεων/εισηγήσεων για τους τρόπους υλοποίησης της απόφασης, δεδομένου του σημαντικού ποσοστού των υπερωριών του Τμήματος στο σύνολο της υπερωριακής απασχόλησης ολόκληρου του Υπουργείου. Ο Διευθυντής του Τμήματος υπέβαλε τις απόψεις του και στις 28.11.2008 ζήτησε από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών όπως εγγραφεί στην Μικτή Επιτροπή Προσωπικού για συζήτηση θέμα για την αναθεώρηση του ωραρίου βάρδιας του Τομέα Εναέριας Κυκλοφορίας για μείωση της δαπάνης των υπερωριών με ταυτόχρονη εξασφάλιση ανθρωπίνων πόρων. Μέχρι σήμερα δεν έχει συζητηθεί το θέμα στη ΜΕΠ.

- (ii) Όπως αναφέρθηκε στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, δεν έχουν κωδικοποιηθεί οι Κανονισμοί και οι συμφωνίες που αφορούν στους όρους υπηρεσίας και στις ρυθμίσεις των διαφόρων θεμάτων του προσωπικού που εργάζεται με το σύστημα βάρδιας, με αποτέλεσμα τα θέματα αυτά να τυγχάνουν διαφορετικού χειρισμού από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (Αερολιμενική Υπηρεσία, Κέντρο Ελέγχου Εναέριας Κυκλοφορίας, Πύργος Ελέγχου, Γραφείο Κίνησης). Όσον αφορά στις άδειες

απουσίας και άδειες ασθενείας και τον τρόπο χειρισμού τους, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού έδωσε διευκρινιστικές απαντήσεις σε διάφορα θέματα που εγέρθηκαν από το Τμήμα σε επιστολή του προς τον Διευθυντή του Τμήματος, ημερομηνίας 16.5.2008 και συγκεκριμένες εισηγήσεις για τη χρέωση των αδειών οι οποίες όμως δεν έχουν εφαρμοστεί πλήρως από το Τμήμα.

Συμφωνία Παραχώρησης της Ανάπτυξης και Διαχείρισης των Αερολιμένων Λάρνακας και Πάφου.

Με βάση τη Συμφωνία, η οποία τέθηκε σε ισχύ στις 12.5.2006, η Κυπριακή Δημοκρατία λαμβάνει από την Κοινοπραξία Hermes ως δικαιώματα, σταθερό ποσό €3,5 εκ. το χρόνο και 33% των ακαθάριστων εσόδων της. Οι πληρωμές προς τη Δημοκρατία γίνονται τριμηνιαία, 30 εργάσιμες ημέρες μετά το τέλος της τριμηνίας. Η παρακολούθηση της Συμφωνίας και η διασφάλιση της είσπραξης των εσόδων γίνεται από την Ομάδα Έργου Παραχώρησης, τον Διευθυντή Διαχείρισης Έργου Παραχώρησης και το Εκτελεστικό Συμβούλιο Έργου Παραχώρησης (Ε.Σ.Ε.Π) που διορίστηκαν με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 19.12.2007. Με βάση την απόφαση αυτή το Ε.Σ.Ε.Π. θα πρέπει να υποβάλλει τριμηνιαίες εκθέσεις ελέγχου των εσόδων ή άλλων οφειλών του Ανάδοχου προς το κράτος καθώς και των αποκοπών που προκύπτουν από τη Συμφωνία.

Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη μας Έκθεση ο έλεγχος για την περίοδο 12.5.2006-31.12.2009 έγινε με μεγάλη καθυστέρηση το 2009.

Παρατηρήθηκε ότι ο έλεγχος για το 2010 έγινε μόνο για το πρώτο και δεύτερο τρίμηνο, και υποβλήθηκε σχετική έκθεση στις 5.11.2010, ενώ εκκρεμεί ο έλεγχος για τα δύο τελευταία τρίμηνα. Εξέφρασα την άποψη ότι θα πρέπει να ολοκληρωθεί ο έλεγχος το συντομότερο δυνατό.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι εκκρεμεί ο διακανονισμός σχετικά με τις αποκοπές που έγιναν από τον Ανάδοχο μονομερώς, οι οποίες αναφέρονται στην έκθεση ελέγχου για το 2009 (€1,7 εκ. σχετικά με οφειλές των Κυπριακών Αερογραμμών για ενοίκια των καταστημάτων αφορολόγητων ειδών μέχρι τις 30.6.2006, €0,7 εκ. σχετικά με εξοπλισμό ασφαλείας που μεταφέρθηκε από το παλιό στο νέο κτίριο του αεροδρομίου, €1,0 εκ. σχετικά με τέλη σύνδεσης με την Α.Η.Κ. στον αερολιμένα Πάφου).

Καθυστέρηση στην προμήθεια και εγκατάσταση του εξοπλισμού για το Νέο Κέντρο Ελέγχου Πτήσεων Περιοχής Λευκωσίας (έργο LEFCO). Το συμβόλαιο για την προμήθεια και εγκατάσταση του πιο πάνω εξοπλισμού υπογράφηκε το 2003 και σύμφωνα με αυτό ο εξοπλισμός θα έπρεπε να εγκατασταθεί μέχρι τον Αύγουστο 2005.

Με βάση το αναθεωρημένο χρονοδιάγραμμα, η παράδοση του έργου μετατέθηκε στον Αύγουστο του 2006 και η τελική αποδοχή του τον Αύγουστο του 2007. Κατά τους εργοστασιακούς ελέγχους αποδοχής που έγιναν το 2005, 2006 και 2007 παρουσιάστηκαν πολλά τεχνικά προβλήματα. Η Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, ενεργώντας εκ μέρους του Τμήματος, προχώρησε στην έκδοση Πιστοποιητικού Εργοστασιακού Ελέγχου Αποδοχής τον Φεβρουάριο 2007, αφού επιλύθηκαν τα κύρια τεχνικά προβλήματα. Κατά τον προκαταρκτικό έλεγχο αποδοχής που άρχισε με καθυστέρηση, τον Οκτώβριο του 2008 και ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2009 προέκυψαν σωρεία προβλημάτων με αποτέλεσμα να μην παραληφθεί το σύστημα.

Ζητήθηκε από τον Εργολάβο να επιλύσει τα προβλήματα που εντοπίστηκαν και να παραδώσει το έργο μέχρι το τέλος του 2009 για να καταστεί δυνατή η μετακίνηση του συστήματος στο νέο κτίριο στην Κοκκινοτριμιθιά. Λόγω του ότι ο Εργολάβος δήλωσε αδυναμία να επιλύσει σημαντικά προβλήματα και να ανταποκριθεί στα χρονικά πλαίσια που του δόθηκαν, τον Μάρτιο 2010 υπογράφηκε 5^η τροποποίηση του συμβολαίου η οποία περιλαμβάνει μεταξύ άλλων: τη μη εκτέλεση της αναβάθμισης του υποσυστήματος FDP (Flight Data Processor) αξίας €500.000 που συμφωνήθηκε να εκτελεστεί στην τροποποίηση αρ. 4, τη μείωση του συνολικού ποσού του συμβολαίου στο ποσό των €18.940.515, καθώς και την επανάληψη του Προκαταρκτικού Ελέγχου Αποδοχής και ολοκλήρωσή του το συντομότερο.

Κατά τη διεξαγωγή του νέου Προκαταρκτικού Ελέγχου Αποδοχής τον Ιούνιο και Ιούλιο 2010 στην Κοκκινοτριμιθιά, εντοπίστηκαν 646 αποκλίσεις από τις προδιαγραφές και συμφωνήθηκε, με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων μερών (Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας,

προμηθεύτρια εταιρεία και Αρχή), όπως μέχρι το τέλος Οκτωβρίου επιλυθούν όλα τα σημαντικά προβλήματα που εντοπίστηκαν στον έλεγχο.

Παρά την πρόοδο που σημειώθηκε, η εταιρεία δεν κατάφερε να επιλύσει όλες τις σημαντικές αποκλίσεις από τις προδιαγραφές μέχρι το τέλος Νοεμβρίου, ημερομηνία κατά την οποία ολοκληρώθηκε ο προ-έλεγχος του συστήματος και έπρεπε να ακολουθήσει ο επίσημος έλεγχος για αποδοχή του συστήματος. Για τον λόγο αυτό, εισήχθη εναλλακτική διαδικασία ελέγχου η οποία προνοεί τον έλεγχο του συστήματος σε συνθήκες κανονικής λειτουργίας (Operational Evaluation) διάρκειας 2 μηνών.

Το θέμα συζητήθηκε σε κοινή συνεδρίαση με το Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας τον Οργανισμό Eurocontrol, την εταιρεία και την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου και συμφωνήθηκε νέο χρονοδιάγραμμα παράδοσης του έργου για να καταστεί το σύστημα έτοιμο για λειτουργία τον Φεβρουάριο 2011. Ο επανέλεγχος του συστήματος που άρχισε τον Ιανουάριο 2011 και περιλάμβανε έλεγχο αντοχής (Endurance Test) διακόπηκε τρεις φορές αφού παρουσιάστηκαν διακοπές σε υποσυστήματα.

Μετά την πιο πάνω εξέλιξη ζητήθηκε από την εταιρεία σχέδιο επίλυσης των προβλημάτων με καταληκτική ημερομηνία για την ολοκλήρωση του έργου τις 20.1.2012.

Μέχρι τις 20.4.2011 καταβλήθηκε στον προμηθευτή το ποσό των €16.880.431 βάσει των προνοιών του συμβολαίου για το οποίο κατατέθηκε τραπεζική εγγύηση με ημερομηνία λήξης 31.12.2011.

Αγορά νέου συστήματος Ραντάρ. Το Συμβόλαιο για την προμήθεια και εγκατάσταση του νέου Συστήματος Ραντάρ στα Κιόνια υπογράφηκε στις 26.7.2005, έναντι του ποσού των €6.743.578 και €550.000 για πενταετή συντήρησή του.

Με βάση το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου ο εργοστασιακός έλεγχος θα διενεργείτο στις 26.6.2006, η διαδικασία εγκατάστασης του εξοπλισμού θα άρχιζε την 1.9.2006 και ο προκαταρκτικός έλεγχος αποδοχής στις 25.1.2007. Κατά τον εργοστασιακό έλεγχο που έγινε με καθυστέρηση τον Σεπτέμβριο και Οκτώβριο 2006, προέκυψαν σημαντικά τεχνικά προβλήματα και σοβαρές αποκλίσεις από τις προδιαγραφές, τα οποία ανέλαβε να επιλύσει ο προμηθευτής. Ο επαναληπτικός εργοστασιακός έλεγχος έγινε τον Μάρτιο 2007 και η Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, ενεργώντας εκ μέρους του Τμήματος, προχώρησε στην έκδοση Πιστοποιητικού Εργοστασιακού Ελέγχου Αποδοχής.

Η εγκατάσταση του συστήματος για λειτουργικό έλεγχο έγινε στις 30.4.2007. Κατά τον Προκαταρκτικό Έλεγχο Αποδοχής που έγινε τον Σεπτέμβριο και Οκτώβριο 2008 διαπιστώθηκαν σοβαρές αδυναμίες και ελλείψεις με αποτέλεσμα το σύστημα να απορριφθεί.

Συμφωνήθηκε με τον εργολάβο να υποβάλει σχέδιο διόρθωσης όλων των αδυναμιών και ακολούθως να επαναληφθεί ο προκαταρκτικός έλεγχος αποδοχής σε δύο φάσεις. Κατά τον έλεγχο της Φάσης Α' που έγινε τον Ιούνιο 2009, προέκυψε ότι το Πρωτεύον Ραντάρ δεν ικανοποιούσε αρκετές απαιτήσεις του Συμβολαίου και αναμένεται να γίνουν οι απαιτούμενες διορθώσεις για να επιτευχθεί πλήρης ικανοποίηση των προδιαγραφών πριν τη διεξαγωγή του ελέγχου της Φάσης Β' ο οποίος, σύμφωνα με τον Αν. Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, έγινε με επιτυχία από την Αρχή Τηλεπικοινωνιών τον Σεπτέμβριο του 2011.

Μέχρι την 31.12.2010 καταβλήθηκε συνολικά ποσό €5.509.813, έναντι του ποσού του συμβολαίου, για το οποίο κατατέθηκε τραπεζική εγγύηση με ημερομηνία λήξης 31.12.2011.

Καθυστερήσεις πτήσεων στον Κυπριακό Εναέριο Χώρο (FIR Λευκωσίας). Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση της Επιτροπής Παρακολούθησης της Αποδοτικότητας Υπηρεσιών Εναέριας Κυκλοφορίας του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια της Αεροναυτιλίας (Eurocontrol), παρατηρούνται σημαντικές καθυστερήσεις πτήσεων στον Κυπριακό Εναέριο Χώρο. Σύμφωνα με την έκθεση, από το 2004 και μετά παρατηρείται μια αυξητική τάση στις καθυστερήσεις οι οποίες έφτασαν το 2010 σε 3,6 λεπτά ανά πτήση

κατά μέσο όρο, ενώ το επιτρεπτό όριο του Eurocontrol (Κανονισμός Single European Sky II) είναι 0,5 λεπτά ανά πτήση.

Οι καθυστερήσεις, σύμφωνα με την έκθεση, δημιουργούνται λόγω της μη επαρκούς στελέχωσης του Κέντρου Ελέγχου Περιοχής Λευκωσίας και της αδυναμίας του Τμήματος να λειτουργήσει περισσότερους τομείς ελέγχου κατά τις ώρες και μέρες που παρατηρείται αυξημένη εναέρια κυκλοφορία, καθώς και λόγω της μη ικανοποιητικής αξιοποίησης του υφιστάμενου προσωπικού ως αποτέλεσμα του συστήματος βάρδιας που ακολουθείται.

Το Τμήμα σε συνεργασία με το Eurocontrol, διεξήγαγε το 2009 μελέτη η οποία έδειξε ότι υπάρχουν περιθώρια αύξησης της χωρητικότητας των τομέων του Κέντρου Ελέγχου Περιοχής Λευκωσίας κατά 5 αεροσκάφη την ώρα, ανά τομέα. Βάσει της μελέτης το Τμήμα εισηγήθηκε όπως αυξηθεί η χωρητικότητα κατά δύο αεροσκάφη την ώρα, αλλά αυτό δεν έγινε αποδεκτό από τους Ελεγκτές Εναέριας Κυκλοφορίας.

Ο Διευθυντής του Τμήματος στις 8.10.2010 υπέβαλε εισηγήσεις στον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων για βελτίωση της αποδοτικότητας των υπηρεσιών εναέριας κυκλοφορίας και τη μείωση των καθυστερήσεων στις πτήσεις, με σκοπό την εξοικονόμηση πόρων και εισηγήθηκε να εγγραφούν στη ΜΕΠ για συζήτηση εργασιακά θέματα των Ελεγκτών όπως αναθεώρηση του ωραρίου βάρδιας και του τρόπου στελέχωσης στο υφιστάμενο σύστημα βάρδιας, αλλαγή θεσμικού πλαισίου για τον χειρισμό ετήσιων αδειών και αλλαγή τρόπου εργασίας. Μέχρι σήμερα δεν έχουν συζητηθεί τα θέματα στη ΜΕΠ.

Ο Αν. Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων μάς πληροφόρησε ότι με την πρόσληψη στην υπηρεσία αριθμού ελεγκτών βελτιώθηκαν δραστικά οι καθυστερήσεις πτήσεων σε 1,4 λεπτά ανά πτήση.

Μέρος Β

Αλλαγή θεσμικού πλαισίου. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 64.773 ημερομηνίας 20.12.2006 ενέκρινε την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας του Τμήματος και μετατροπή του σε Ανεξάρτητη Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας και εξουσιοδότησε τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων για περαιτέρω μελέτη του θέματος και ετοιμασία σχετικού Νομοσχεδίου σε συνεργασία με τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Με την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου επιδιώκεται ευελιξία στη λήψη αποφάσεων, οικονομική ανεξαρτησία, μείωση των γραφειοκρατικών διαδικασιών, αναβάθμιση των υπηρεσιών και αναβάθμιση του επιπέδου ασφάλειας των πτήσεων. Η αυτονομία και ανεξάρτηση του Τμήματος από το κράτος είναι το πρότυπο που εισηγείται ο Διεθνής Οργανισμός Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO) και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια της Αεροναυτιλίας (EUROCONTROL).

Για το σκοπό αυτό ετοιμάστηκε από το Υπουργείο, το 2008, προσχέδιο Νομοσχεδίου και άρχισαν διαβουλεύσεις με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις για την ολοκλήρωση του Νομοσχεδίου οι οποίες όμως δεν είχαν θετική κατάληξη και δεν έχει επιτευχθεί πρόοδος μέχρι σήμερα.

3.16.7 ΤΜΗΜΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Μέρος Α

Προσχέδιο νομοσχεδίου για την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου του Τμήματος Ταχυδρομικών Υπηρεσιών. Προσχέδιο νομοσχεδίου με τίτλο «Νόμος που προνοεί για την Ίδρυση και Λειτουργία των Κυπριακών Ταχυδρομείων και για τη Μεταβίβαση της Επιχείρησης και Περιουσίας του Τμήματος Ταχυδρομικών Υπηρεσιών στα Κυπριακά Ταχυδρομεία» που ετοιμάστηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων δεν έχει προωθηθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση λόγω του ότι δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί οι διαβουλεύσεις με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις για τα θέματα του προσωπικού.

Η πλήρης ελευθεροποίηση της ταχυδρομικής αγοράς, όπως προβλέπεται από την Οδηγία 2008/6 ΕΚ, τίθεται σε εφαρμογή την 1.1.2013.

Νέο λογιστικό σύστημα.

(α) Στις 2.1.2007 τέθηκε σε εφαρμογή νέο λογιστικό σύστημα Οικονομικής και Διοικητικής Πληροφόρησης και Κοστολόγησης των Προϊόντων και Υπηρεσιών του Τμήματος, βασισμένο στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, σύμφωνα με απαιτήσεις σχετικής Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

(β) Ο Επίτροπος Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων (EPHET), στις 9.6.2010 επέβαλε χρηματικό πρόστιμο €40.000 λόγω του ότι τα οικονομικά αποτελέσματα για το 2008, δεν υποβλήθηκαν μέχρι την 31^η Μαΐου 2009, όπως προβλέπεται στο περί Καθορισμού των Λογιστικών Συστημάτων, Ρυθμίσεως του κόστους παροχέα Καθολικής Ταχυδρομικής Υπηρεσίας και της Ίδρυσης, Λειτουργίας και Διαχείρισης του Ταμείου Αποζημιώσεως Διάταγμα του 2005 (Κ.Δ.Π. 434/2005). Καθυστερήση παρατηρείται και στην υποβολή των οικονομικών αποτελεσμάτων των ετών 2009 και 2010, με κίνδυνο την επιβολή νέων προστίμων από τον EPHET.

(γ) Τα ελεγμένα οικονομικά αποτελέσματα για το 2008 υποβλήθηκαν στις 31.1.2011 και δεν κρίθηκαν αξιόπιστα από τον EPHET λόγω του ότι η έκθεση των ανεξάρτητων ιδιωτών ελεγκτών περιέχει γνώμη με επιφύλαξη επειδή δεν παρουσίαζαν τεκμηριωμένη, αληθινή, δίκαιη και ολοκληρωμένη εικόνα, ενώ οι χωριστοί λογαριασμοί που υποβλήθηκαν δεν πληρούσαν τις πρόνοιες του πιο πάνω Διατάγματος, το οποίο ορίζει ότι το Κυπριακό Ταχυδρομείο, ως παροχέας καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας, έχει υποχρέωση να τηρεί χωριστούς λογαριασμούς για κάθε υπηρεσία σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και απαγορεύει τις διασταυρούμενες επιδοτήσεις των καθολικών υπηρεσιών, και δεν παρουσίαζαν τεκμηριωμένη, αληθινή, δίκαιη και ολοκληρωμένη εικόνα.

Αναφέρεται ότι εξακολουθεί μέχρι σήμερα να τηρείται παράλληλα με το νέο μηχανογραφημένο σύστημα και το χειρόγραφο λογιστικό σύστημα λόγω του ότι δεν έχει τεκμηριωθεί η αξιοπιστία των αποτελεσμάτων του νέου συστήματος και δεν έχει επιτευχθεί συμφιλίωση των αποτελεσμάτων σε όλους τους τομείς.

Υπερωριακή απασχόληση. Η δαπάνη για υπερωριακή απασχόληση το 2010 ανήλθε σε €464.816 για το μηνιαίο προσωπικό και €258.462 για το ωρομίσθιο προσωπικό, δηλαδή σύνολο €723.278 σε σύγκριση με €719.532 και €402.659, αντίστοιχα για το 2009 (σύνολο €1.122.191), δηλαδή σημειώθηκε μείωση €254.716 ή ποσοστό 35,4% και €144.197 ή ποσοστό 35,8%, αντίστοιχα.

Διαπιστώθηκαν και πάλι αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου της υπερωριακής απασχόλησης στο Τμήμα όπως:

- Το Μητρώο Καταγραφής Υπερωριών δεν υπογράφεται από τους λειτουργούς και δεν συμπληρώνεται η ώρα άφιξης και αναχώρησης σε όλες τις περιπτώσεις.
- Σε αρκετές περιπτώσεις η υπερωριακή απασχόληση δεν εγκρίνεται εκ των προτέρων από τον αρμόδιο λειτουργό.
- Τα Έντυπα Υπερωριακής Απασχόλησης σε ορισμένες περιπτώσεις περιέχουν λάθη, όπως στο άθροισμα των ωρών υπερωριακής απασχόλησης.

Ανέγερση κτιρίου για στέγαση των Κεντρικών Γραφείων και του Επαρχιακού Γραφείου Λευκωσίας του Τμήματος. Το υφιστάμενο κτίριο είναι στον κατάλογο με τα επικίνδυνα δημόσια κτίρια που ετοιμάστηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών σε συνεργασία με το Τμήμα Δημοσίων Έργων, σύμφωνα με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου του 1999, και παρουσιάζει πρόβλημα στατικότητας και λειτουργικότητας. Το Υπουργικό Συμβούλιο τον Μάιο 2008, ενέκρινε την κατασκευή νέου κτιρίου για το Τμήμα. Τον Δεκέμβριο 2008 προκηρύχθηκε διαγωνισμός που αφορούσε στο Α' στάδιο προεπιλογής εργολάβων για υλοποίηση του έργου, ο οποίος ολοκληρώθηκε μέσα στο 2010. Λόγω του ότι δεν περιλήφθηκε σχετική πρόνοια στο Προϋπολογισμό του 2011 για την υλοποίηση του έργου, το Τμήμα ζήτησε στις 19.11.2010 από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων και τον Διευθυντή του

Τμήματος Δημοσίων Έργων την εκτέλεση εργασιών που αφορούν στην αναβάθμιση της στατικής και αντισεισμικής επάρκειας του κτιρίου. Στις 24.1.2011 με νέα επιστολή προς τον Διευθυντή του Τμήματος Δημοσίων Έργων ζήτησε όπως γίνουν οι αναγκαίες ενέργειες το συντομότερο δυνατό για υλοποίηση των πιο πάνω θεμάτων.

Μητρώα Διπλοτύπων. Παρατηρήθηκε ότι εξακολουθεί να μην ενημερώνεται το μητρώο διπλοτύπων με τις αποδείξεις είσπραξης που επιστρέφονται στο Τμήμα μετά τη χρήση τους από τα Ταχυδρομικά Γραφεία, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να ασκηθεί ο απαραίτητος έλεγχος, σύμφωνα με τις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες.

3.17 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

Λειτουργικά προβλήματα. Εξακολουθεί να υφίστανται σοβαρά λειτουργικά προβλήματα, τα οποία χρήζουν επείγουσας αντιμετώπισης, αφού επηρεάζουν τόσο την εύρυθμη λειτουργία του Υπουργείου όσο και την ποιότητα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης που προσφέρεται στους πολίτες και οδηγούν σε αυξημένα κόστα.

Τα προβλήματα αυτά είναι κυρίως:

- (α) Αδυναμίες της υφιστάμενης οργανωτικής δομής στο Υπουργείο, η οποία δεν διευκολύνει την αποδοτική και ευέλικτη λειτουργία του.
- (β) Απουσία ενός σύγχρονου και ολοκληρωμένου συστήματος διασφάλισης της ποιότητας στα κρατικά νοσηλευτήρια.
- (γ) Αδυναμίες και προβλήματα στην οργάνωση και λειτουργία του Αρχείου, τα οποία δυσχεραίνουν την ομαλή λειτουργία του Υπουργείου.
- (δ) Καθυστερήσεις στη διεκπεραίωση των εργασιών του λογιστηρίου, με επακόλουθο να παρεμποδίζεται η εύρυθμη λειτουργία του Υπουργείου και να παρουσιάζονται αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα ελέγχου.
- (ε) Καθυστερήσεις στην εφαρμογή ολοκληρωμένων πληροφοριακών συστημάτων στα νοσοκομεία.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου ανέφερε στην Υπηρεσία μας ότι, για την αναμόρφωση της οργανωτικής δομής του Υπουργείου, με βάση μελέτες που διεξήχθησαν στο παρελθόν, έγιναν διάφορες προσλήψεις και εκκρεμούν άλλες. Τόνισε ωστόσο ότι το Λογιστήριο του Υπουργείου είναι υποστελεχωμένο και ότι όντως δεν μπορεί να ανταποκριθεί ικανοποιητικά, με αποτέλεσμα να καθυστερούν πληρωμές και να υπάρχουν ελλείψεις στον επιβαλλόμενο έλεγχο. Η υποστελέχωση του Λογιστηρίου προβάλλεται ως αίτιο των αδυναμιών που εκθέτονται και σε επιμέρους πιο κάτω παραγράφους της έκθεσης αυτής.

Σχέδιο Παροχής Οικονομικής Αρωγής για Υπηρεσίες Υγείας που δεν προσφέρονται στον Δημόσιο Τομέα.

(α) Οι αποστολές ασθενών εκτός κρατικών νοσηλευτηρίων εγκρίνονται με βάση το εν λόγω Σχέδιο το οποίο τροποποιήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφαση του αρ. 68.449 και ημερ. 26.2.2009, και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 15.5.2009, καταργώντας το προηγούμενο Σχέδιο το οποίο είχε τεθεί σε ισχύ τον Δεκέμβριο 2007.

Οι κυριότερες τροποποιήσεις σε σύγκριση με το προηγούμενο Σχέδιο αφορούν στα ακόλουθα:

- (i) Απάλειψη της πρόνοιας, σύμφωνα με την οποία ο ασθενής θα έπρεπε να αποστέλλεται κατά προτεραιότητα στον ιδιωτικό τομέα στην Κύπρο.
- (ii) Εισαγωγή πρόνοιας όπως η τελική επιλογή ιατρικού Κέντρου στην Κύπρο ή στο εξωτερικό θα γίνεται από τον Υπουργό Υγείας αφού ακούσει και την προτίμηση του ασθενούς.

- (iii) Αναθεώρηση των εισοδηματικών κριτηρίων βάσει των οποίων καθορίζεται η οικονομική επιβάρυνση του ασθενούς.
- (iv) Προσθήκη πρόνοιας με την οποία δίδεται εξουσία στους Υπουργούς Υγείας και Οικονομικών, να εγκρίνουν κατ' εξαίρεση την αποστολή ασθενούς εκτός κρατικών νοσηλευτηρίων και την ανάληψη από το κράτος μέρους ή του συνόλου των εξόδων διάγνωσης ή θεραπείας.

(β) Δαπάνες Σχεδίου.

(i) Δαπάνες για αποστολή ασθενών στο εξωτερικό.

Οι δαπάνες καθώς επίσης ο αριθμός των αποστολών ασθενών στο εξωτερικό κατά τα έτη 2006-2010 είχαν ως ακολούθως:

Έτος	Αποστολές ασθενών	Ποσό που δαπανήθηκε €	Αύξηση/(Μείωση) από προηγούμενο έτος	
			Ποσό €	Ποσοστό %
2010	1.944	42.888.872	7.257.641	20,4
2009	2.051	35.631.231	824.141	2,4
2008	1.942	34.807.090	(834.068)	(2,3)
2007	1.844	35.641.158	10.188.081	40,0
2006	1.034	25.453.077	3.365.977	15,2

Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης (FIMAS), η δαπάνη ύψους €42,9 εκ. για το έτος 2010, αφορά σε πληρωμές οι οποίες διενεργήθηκαν από τις Πρεσβείες της Κύπρου στο εξωτερικό οι οποίες ανήλθαν σε €32,2 εκ. ή 75% της συνολικής δαπάνης, σε πληρωμές σε δύο εταιρείες που αντιπροσωπεύουν νοσοκομεία του Ισραήλ στην Κύπρο ύψους €7,5 εκ. ή 17,5%, σε πληρωμές για εκ των υστέρων οικονομική βοήθεια σε ασθενείς που έτυχαν θεραπείας στο εξωτερικό με δικά τους έξοδα με έγκριση είτε του Υπουργού Υγείας είτε των Υπουργών Υγείας και Οικονομικών ύψους €2,8 εκ. ή 6,5 % και σε διάφορες άλλες δαπάνες ύψους €0,4 εκ. ή 1%.

Ως λόγοι αύξησης των δαπανών κατά €7,3 εκ. το 2010, αναφέρθηκαν οι εξειδικευμένες και πολυδάπανες περιπτώσεις, (ενδεικτικά αναφέρεται περίπτωση το κόστος της οποίας ανήλθε σε \$1 εκ., καθώς επίσης δέκα περιπτώσεις το κόστος των οποίων κυμάνθηκε από €200.000 - €850.000).

Αξίζει να σημειωθεί ότι, πέραν των πιο πάνω δαπανών για το 2010, στο Υπουργείο υπήρχαν εκκρεμείς υποχρεώσεις στις 31.12.2010 ύψους €1.709.405 (αφορούσαν κυρίως σε τιμολόγια δύο εταιρειών οι οποίες αντιπροσωπεύουν νοσοκομεία του Ισραήλ στην Κύπρο). Το σχετικό κονδύλι του 2010 εξαντλήθηκε πλήρως.

Στις εκκρεμείς υποχρεώσεις στο τέλος του έτους δεν περιλαμβάνονται οι υποχρεώσεις που υπάρχουν στις Πρεσβείες, για τις οποίες, η Υπηρεσία μας είχε εκφράσει την άποψη όπως ζητείται από το Υπουργείο σχετική πληροφόρηση για συμπερίληψη στις καταστάσεις εκκρεμών υποχρεώσεων ώστε αυτές να είναι πλήρεις, ωστόσο δε φαίνεται να έγιναν οποιεσδήποτε ενέργειες. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με κατάσταση λογαριασμού στις 11.3.2011 ενός μόνο από τα νοσοκομεία με τα οποία συνεργάζεται η Πρεσβεία στο Λονδίνο, υπήρχαν απλήρωτα τιμολόγια του 2010, το ύψος των οποίων ανερχόταν σε περίπου 1 εκ. στερλίνες.

Όπως η Υπηρεσία μας επανειλημμένα έχει εισηγηθεί σε προηγούμενες Εκθέσεις της, με τη συνομολόγηση συμφωνιών με τα νοσοκομεία του εξωτερικού, την απεμπλοκή αντιπροσώπων και την καλύτερη

παρακολούθηση των ασθενών, καθώς και καλύτερο έλεγχο των τιμολογίων, θα μπορούσε να αποστέλλονται στο εξωτερικό ασθενείς για θεραπείες που δεν μπορούν να προσφερθούν στην Κύπρο με πολύ χαμηλότερο κόστος.

(ii) Δαπάνες για αποστολή ασθενών σε ιατρικά κέντρα του ιδιωτικού τομέα στην Κύπρο.

Οι πιο πάνω δαπάνες κατά τα έτη 2006-2010 είχαν ως ακολούθως:

Έτος	Ποσό που δαπανήθηκε	Αύξηση/(μείωση) από προηγούμενο έτος	
		Ποσό	Ποσοστό
	€	€	%
2010	9.150.741	(4.946.132)	(35,1)
2009	14.096.873	248.418	1,8
2008	13.848.455	1.329.934	10,6
2007	12.518.521	2.620.485	26,5
2006	9.898.036	1.272.594	14,8

Σημειώνεται ότι μέχρι το 2010, δεν τηρούνταν στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των αποστολών σε ιατρικά κέντρα του ιδιωτικού τομέα στην Κύπρο.

Πέραν των πιο πάνω πληρωμών που διενεργήθηκαν κατά το 2010, σύμφωνα με τις καταστάσεις εκκρεμών υποχρεώσεων στις 31.12.2010, υπήρχαν εκκρεμότητες στο τέλος του έτους ποσού περίπου €1,4 εκ., το οποίο τακτοποιήθηκε εντός του 2011, για υπηρεσίες για τις οποίες είτε καθυστέρησε η παράδοση των τιμολογίων στο Λογιστήριο, είτε καθυστέρησε η εξασφάλιση των σχετικών εγκρίσεων για διενέργεια των πληρωμών. Επιπρόσθετα, στις 31.12.2010 εκκρεμούσε για εξόφληση αριθμός τιμολογίων, των οποίων τα οφειλόμενα ποσά δεν μπορούσε να υπολογιστούν επακριβώς λόγω της απουσίας κατάλληλου συστήματος καταχώρισης και παρακολούθησης της εξόφλησής τους.

(γ) Αδυναμίες στην παρακολούθηση και τον έλεγχο των δαπανών στο εξωτερικό. Η μη σύναψη συμφωνιών με νοσοκομεία, έτσι ώστε να είναι δυνατός ο έλεγχος των διαφόρων χρεώσεων των τιμολογίων για τις προσφερόμενες θεραπείες, οι ελλείψεις/αδυναμίες στην τήρηση/ενημέρωση του μητρώου επιδοτούμενων ασθενών με τις δαπάνες που διενεργούνται για κάθε ασθενή, και η σημαντική καθυστέρηση στην καταχώριση των αντιγράφων των δελτίων πληρωμής στους φακέλους των ασθενών, αποτελούν σοβαρές αδυναμίες για τον έλεγχο και την παρακολούθηση των δαπανών του Σχεδίου. Επίσης, καθόσον αφορά στις δαπάνες που διενεργούνται από τις Πρεσβείες, παρατηρούνται επιπρόσθετα προβλήματα και αδυναμίες, όπως πιο κάτω:

(i) Εξουσιοδότηση δαπανών. Οι δαπάνες, διενεργούνται αρχικά από τις Πρεσβείες, χρεώνονται στο σχετικό κονδύλι του Υπουργείου Υγείας με διορθωτικό δελτίο πληρωμής το οποίο ετοιμάζεται από το Υπουργείο Εξωτερικών αφού αποσταλούν από τις Πρεσβείες τα διάφορα έγγραφα των πληρωμών. Ενώ ο Ελέγχων Λειτουργός του κονδυλίου είναι ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Υγείας, οι πληρωμές αυτές εξουσιοδοτούνται από λειτουργούς στις Πρεσβείες. Ο έλεγχος που διενεργεί το Υπουργείο Υγείας στις εν λόγω δαπάνες, παρουσιάζει μεγάλη καθυστέρηση, με αποτέλεσμα τυχόν λάθη ή παραλείψεις να μην εντοπίζονται έγκαιρα. Οι δαπάνες που διενεργήθηκαν από τον Οκτώβριο 2009, δεν είχαν ελεγχθεί μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Μάιος 2011). Αναφέρεται επίσης ότι, από τους ελέγχους που διεξάγει το Υπουργείο στις εν λόγω πληρωμές, σε ορισμένες περιπτώσεις διαπιστώνεται η διενέργεια διπλών πληρωμών καθώς επίσης πληρωμών για ασθενείς για τους οποίους δεν υπάρχει έγκριση για αποστολή στο εξωτερικό. Σημειώνεται ότι στο Υπουργείο Υγείας δεν υποβάλλονται τα πρωτότυπα των ενταλμάτων πληρωμής και τιμολογίων, αλλά αντίγραφα τους, γεγονός που συνεπάγεται περιορισμούς στον έλεγχο και κινδύνους διπλοπληρωμής. Ο Γενικός

Διευθυντής μάς ανέφερε ότι πρόσφατα διορίστηκε ειδική επιτροπή στελεχωμένη και με ιατρούς με στόχο σε πρώτη φάση τον έλεγχο συγκεκριμένων τιμολογίων εξωτερικού πριν την πληρωμή τους. Τα αποτελέσματα θα αξιολογηθούν μετά από τρεις μήνες. Στόχος του Υπουργείου είναι όπως στο μέλλον όλα τα τιμολόγια ελέγχονται με αυτόν το τρόπο πριν την πληρωμή.

- (ii) **Παρακολούθηση διαθεσίμων πιστώσεων.** Παρά το γεγονός ότι τα διορθωτικά δελτία πληρωμής σφραγίζονται για επιβεβαίωση της ύπαρξης διαθεσίμων πιστώσεων, ωστόσο η σφράγιση τους, φαίνεται να αποτελεί απλά μια τυπική διαδικασία, χωρίς ουσιαστικά να επιβεβαιώνεται η ύπαρξη πιστώσεων. Σημειώνεται ότι, το σχετικό κονδύλι για το 2010 παρουσίασε υπέρβαση ύψους €3.188.872, η οποία τελικά καλύφθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου συμφώνησε με τα πιο πάνω και ανέφερε στην Υπηρεσία μας ότι τροχοδρομήθηκαν διορθωτικές διαδικασίες.

- (δ) **Παρακολούθηση ασθενών που αποστέλλονται στο εξωτερικό.** Η Υπηρεσία μας έχει παρατηρήσει ότι εξακολουθεί να μην υπάρχουν καθορισμένες διαδικασίες και ευθύνες όσον αφορά στην παρακολούθηση της πορείας θεραπείας των ασθενών, μετά την έγκριση για αποστολή τους όπως π.χ. ο καθορισμός συγκεκριμένων ατόμων που θα αποφασίζουν για τα διοικητικά και ιατρικά θέματα καθώς και αυτών που θα ελέγχουν και εγκρίνουν τα τιμολόγια. Η εν λόγω παρατήρηση επαναλαμβάνεται τα τελευταία 4 χρόνια.

Σημειώνεται ότι οι διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται μετά την έγκριση για αποστολή ασθενών εκτός κρατικών νοσηλευτηρίων δεν έχουν ενσωματωθεί στο υφιστάμενο Σχέδιο που εγκρίθηκε στις 26.2.2009.

Η Υπηρεσία μας έχει παρατηρήσει επίσης ότι η παρακολούθηση της θεραπείας και η έγκριση των τιμολογίων εξακολουθεί να γίνεται, ως επί το πλείστον, μόνο από Λειτουργούς Ευημερίας, αποσπασμένους στις διάφορες Πρεσβείες, ενώ δεν υπάρχουν καθορισμένοι Ιατρικοί Λειτουργοί στους οποίους τα νοσοκομεία/οι Πρεσβείες να μπορούν να απευθυνθούν για ιατρικής φύσεως συμβουλές/ αποφάσεις. Σημειώνεται ότι το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 68.941 και ημερ. 11.6.2009, ενέκρινε την πρόσληψη τριών Λειτουργών Υγείας, για την εξυπηρέτηση των ασθενών που αποστέλλονται στις Διπλωματικές Αποστολές της Δημοκρατίας στην Αγγλία, την Ελλάδα και το Ισραήλ προς αντικατάσταση των αντίστοιχων Λειτουργών Ευημερίας, οι οποίοι θα επιστρέψουν στο Τμήμα τους. Μέχρι σήμερα η πρόσληψη των τριών Λειτουργών Υγείας δεν έχει πραγματοποιηθεί. Σχετικά αναφέρεται ότι η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι, για να μπορέσουν να επιτελέσουν ικανοποιητικά τα καθήκοντά τους για παρακολούθηση των ασθενών και έλεγχο των δαπανών, οι εν λόγω Λειτουργοί Υγείας θα πρέπει να κατέχουν γενικές τουλάχιστον ιατρικές γνώσεις.

Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω αδυναμιών, η παρακολούθηση της περίπτωσης του κάθε ασθενούς δεν είναι ικανοποιητική με συνεπακόλουθο να δημιουργούνται τετελεσμένα όσον αφορά στην υποχρέωση της Δημοκρατίας για καταβολή δαπανών.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται περίπτωση ασθενούς, ο οποίος, ενώ είχε εγκριθεί τον Μάρτιο 2010 για θεραπεία μεταμόσχευσης μυελού των οστών στη Αμερική με υπολογιζόμενο κόστος μέχρι το ποσό των \$554.200, ωστόσο, τον Ιούλιο του 2010, το νοσοκομείο διεκδικούσε έξοδα θεραπείας για τον εν λόγω ασθενή πέραν των \$3 εκ., λόγω, όπως ανέφερε, επιπλοκών που είχε παρουσιάσει. Κατόπιν πρότασης συμφωνήθηκε η καταβολή \$1 εκ. για πλήρη διευθέτηση των οφειλών.

Τα σοβαρά προβλήματα διαχείρισης των ασθενών, επιβεβαιώνονται και με την έκθεση του τότε Λειτουργού Ευημερίας της Υπάτης Αρμοστείας της Κύπρου στο Λονδίνο, ημερομηνίας 15.1.2007, σύμφωνα με την οποία, ο τρόπος παρακολούθησης, τόσο της παραμονής των ασθενών όσο και των εξόδων θεραπείας που διενεργούνται από τις Πρεσβείες, δεν είναι ικανοποιητικός και δεν διασφαλίζονται επαρκώς τα συμφέροντα της Δημοκρατίας. Επιπρόσθετα, αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι σε ορισμένα τιμολόγια των διαφόρων νοσοκομείων είχαν επισημανθεί υπερχρεώσεις των υπηρεσιών τους, αυξήσεις τιμών πακέτων θεραπείας και παρατεταμένη νοσηλεία ασθενών σε νοσοκομεία, για τις οποίες ζητήθηκε και έγινε σχετική μείωση των χρεώσεων.

Σημειώνεται ότι από τότε δεν υπήρξε βελτίωση της κατάστασης.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου συμφώνησε με τις πιο πάνω διαπιστώσεις και ανέφερε ότι έχει προβεί πρόσφατα σε μια σειρά από ενέργειες ως ακολούθως:

- Ο Τομέας Επιδοτούμενων Ασθενών έχει ενισχυθεί με ιατρό ο οποίος ανέλαβε τα ιατρικά θέματα τα οποία προκύπτουν στις διαδικασίες αποστολής ασθενών.
- Το Υπουργείο Υγείας έχει αρχίσει την απευθείας επικοινωνία με τα ιατρικά κέντρα στα οποία αποστέλλονται Κύπριοι ασθενείς ώστε οι διευθετήσεις που απαιτούνται να γίνονται απευθείας και όχι μέσω των Πρεσβειών.
- Έχει πρόσφατα σταλεί εγκύκλιος στα κρατικά νοσηλευτήρια με την οποία οι Διευθυντές των Κλινικών θα ορίζουν ιατρό για παρακολούθηση του ασθενή που αποστέλλεται στο εξωτερικό. Ταυτόχρονα στην εγγυητική επιστολή που δίνεται στα νοσοκομεία αναγράφεται η υποχρέωση του Νοσοκομείου να υποβάλει πλήρη ιατρική έκθεση για την θεραπεία/εξέταση που έγινε και με βάση την οποία θα παρακολουθείται και η πορεία αποθεραπείας του ασθενούς.
- Όσον αφορά στην στελέχωση των Πρεσβειών με Λειτουργούς Υγείας, σε πρώτη φάση λήφθηκε απόφαση από το Υπουργικό Συμβούλιο για απόσπαση μόνιμου υπαλλήλου του Υπουργείου Υγείας στην Πρεσβεία της Κύπρου στο Λονδίνο, δεδομένου ότι στο Ηνωμένο Βασίλειο δαπανάται το μεγαλύτερο μέρος του κονδυλίου για την αποστολή ασθενών στο εξωτερικό. Το όλο θέμα θα εξεταστεί σε συνδυασμό με την προσπάθεια που έχει αρχίσει το Υπουργείο για την απευθείας επικοινωνία με τα ιατρικά κέντρα όπως αναφέρεται πιο πάνω.

(ε) Σύναψη συμφωνιών για την παροχή υπηρεσιών υγείας με ιατρικά κέντρα στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Σε προηγούμενες εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, αναφέρθηκε ότι, τόσο η Υπηρεσία μας όσο και ο Γενικός Λογιστής, υπέδειξαν την ανάγκη υιοθέτησης της διαδικασίας προσφορών με διαπραγμάτευση, με σκοπό τη σύναψη συμφωνιών πλαίσιο με νοσοκομεία του εξωτερικού, σύμφωνα με τον περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων, Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμο αρ. 12(Ι)/2006, στον οποίο γίνεται ξεχωριστή πρόνοια για συμβάσεις που αφορούν σε θέματα υπηρεσιών υγείας. Σχετική πρόνοια περιλήφθηκε στους κανονισμούς του Σχεδίου Παροχής Οικονομικής Αρωγής για Υπηρεσίες που δεν προσφέρονται στον Δημόσιο Τομέα, που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, σύμφωνα με τους οποίους «η αγορά υπηρεσιών υγείας εκτός κρατικών νοσηλευτηρίων γίνεται με τη σύναψη συμφωνιών του Υπουργείου Υγείας με τα Ιατρικά Κέντρα σύμφωνα με διαφανείς διαδικασίες που συνάδουν με τον Νόμο που προνοεί για τον Συντονισμό των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα», και ότι μόνο «σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να αποσταλεί ασθενής σε Ιατρικό Κέντρο με το οποίο δεν έχει συναφθεί συμφωνία, νοουμένου ότι ακολουθούνται οι διαδικασίες που προβλέπονται από την πιο πάνω νομοθεσία ύστερα από σύσταση της Επιτροπής και έγκριση του Υπουργού».

Λαμβάνοντας υπόψη το ανταγωνιστικό περιβάλλον στην προσφορά ιατρικών υπηρεσιών, αναμένεται ότι η σύναψη συμφωνιών, για τις οποίες, στις περιπτώσεις τουλάχιστον που ο αριθμός των ασθενών που αποστέλλονται είναι σημαντικός, θα οδηγήσει σε εξασφάλιση χαμηλότερων τιμών.

Οι εν λόγω συμφωνίες θα πρέπει να συμπεριλαμβάνουν και τις υποχρεώσεις των νοσοκομείων όσον αφορά στη συχνότητα των ενημερωτικών εκθέσεων και των τιμολογίων, θέματα τα οποία, πρέπει να διευκρινίζονται με τα νοσοκομεία κατά την αποστολή ασθενών.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε και πάλι την ικανοποίηση της για το γεγονός ότι ο Γενικός Διευθυντής με την ανάληψη των καθηκόντων του, επέδειξε άμεσα το ενδιαφέρον του για την αντιμετώπιση των αδυναμιών που παρουσιάζονται στη διαχείριση του Σχεδίου, και κυρίως για τη σύναψη συμβάσεων με ιδιωτικά νοσοκομεία στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Παρά το γεγονός ότι, καθόσον αφορά στη σύναψη συμφωνιών με ιατρικά κέντρα στην Κύπρο σημειώθηκε πρόοδος, ωστόσο δεν έχουν τροχοδρομηθεί ακόμη οι διαδικασίες για σύναψη συμφωνιών με ιατρικά κέντρα στο εξωτερικό.

Εν τω μεταξύ, μέχρι την υπογραφή νέων συμβάσεων, εξακολουθεί να παραπέμπονται ασθενείς χωρίς να υπάρχουν συμβάσεις σε ισχύ.

Ο Γενικός Διευθυντής μας ανέφερε ότι το Υπουργείο Υγείας έχει συνάψει διάφορες συμβάσεις για την αγορά υπηρεσιών υγείας με τον ιδιωτικό τομέα στην Κύπρο αλλά ταυτόχρονα έχει προωθήσει και τη σύναψη συμβάσεων με κορυφαίους ιατρούς από το εξωτερικό προκειμένου να διενεργούν, σε συνεργασία με τους ιατρούς του δημοσίου, χειρουργικές και άλλες επεμβάσεις στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, ενώ παράλληλα θα εκπαιδεύονται και οι ιατροί του δημοσίου.

Ανέφερε επίσης ότι το Υπουργείο Υγείας έχει αρχίσει την έρευνα προς εντοπισμό ιατρικών κέντρων σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για αποστολή ασθενών με τη χρήση του Ευρωπαϊκού Εγγράφου S2 (πρώην E112) το οποίο θα δίνει την δυνατότητα στον Κύπριο πολίτη να λαμβάνει ιατροφαρμακευτική περίθαλψη σε Ευρωπαϊκή χώρα όπως και ο πολίτης της χώρας αυτής και ότι η κοστολόγηση των υπηρεσιών υγείας θα γίνεται όπως γίνεται και για τον υπήκοο της χώρας που λαμβάνει ιατροφαρμακευτική περίθαλψη στα εθνικά σχέδια υγείας.

(στ) Συνεργασίες με νοσοκομεία του Ισραήλ.

- (i) Συνεργασία μέσω αντιπροσώπων.** Για τρία συγκεκριμένα νοσοκομεία του Ισραήλ, το Υπουργείο εξακολουθεί να προβαίνει σε διευθετήσεις αποστολής ασθενών όχι απευθείας, αλλά μέσω δύο αντιπροσώπων, οι οποίοι εισπράττουν για τη μεσολάβησή τους σχετικές προμήθειες.

Παρά τις επανειλημμένες εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας όπως το Υπουργείο επιδιώξει αμέσως την απευθείας συνεργασία με τα νοσοκομεία, χωρίς την εμπλοκή αντιπροσώπων, με σκοπό τη μείωση των σχετικών δαπανών, διαπιστώθηκε ότι το Υπουργείο εξακολουθεί να συνεργάζεται με τις συγκεκριμένες εταιρείες. Τέτοια απεμπλοκή είναι δυνατόν να γίνει αμέσως, σύμφωνα και με σχετικό σημείωμα του Προϊσταμένου του υπεύθυνου Τμήματος του Υπουργείου.

Ο Γενικός Διευθυντής ανέφερε ότι το Υπουργείο προσπάθησε να απεμπλακεί από τους αντιπροσώπους αλλά συνάντησε την αρνητική στάση των νοσοκομείων του Ισραήλ.

Για το έτος 2010 καταβλήθηκαν στις δύο εταιρείες συνολικά ποσά για θεραπείες και προμήθειες ύψους €3.712.522 στη μία και €3.866.699 στην άλλη (δηλ. συνολικά €7.579.221), σε σύγκριση με €2.083.630 και €1.437.639 (συνολικά €3.521.269) για το έτος 2009, ενώ στις 31.12.2010 υπήρχαν εκκρεμείς υποχρεώσεις προς τις εν λόγω εταιρείες ύψους €1.071.424 και €617.595, αντίστοιχα.

- (ii) Διαδικασία επιλογής νοσοκομείου.** Στις περιπτώσεις που η Επιτροπή Ειδικών Ιατρών εισηγείται την αποστολή ασθενών για θεραπεία στο Ισραήλ, το Υπουργείο, με σκοπό τη λήψη απόφασης αναφορικά με το συγκεκριμένο ιατρικό κέντρο στο οποίο θα αποσταλεί ο ασθενής, ζητά από τις δύο προαναφερόμενες εταιρείες-αντιπροσώπους, την υποβολή εκτίμησης για το αναμενόμενο κόστος θεραπείας.

Από εξέταση ορισμένων περιπτώσεων, παρατηρήθηκε ότι οι εκτιμήσεις κόστους που υποβάλλονται από τις δύο εταιρείες είναι ενδεικτικές, και συνήθως μη συγκρίσιμες, για το λόγο ότι, αφενός η συνολική εκτίμηση κόστους που υποβάλλεται αφορά σε εκτίμηση κόστους για τις επιμέρους ιατρικές υπηρεσίες που η κάθε εταιρεία κρίνει ότι θα πρέπει να παρασχεθούν στον ασθενή και, αφετέρου η μία εταιρεία μπορεί να υποβάλει τιμή/πακέτο ενώ η άλλη να υποβάλει ξεχωριστά τιμές για συγκεκριμένες ιατρικές υπηρεσίες. Επίσης, σε ορισμένες περιπτώσεις, παρατηρήθηκε ότι οι αποφάσεις που λαμβάνονται για επιλογή του συγκεκριμένου ιατρικού κέντρου δεν είναι επαρκώς αιτιολογημένες με βάση τα στοιχεία που υποβάλλονται στο Υπουργείο από τις δύο εταιρείες - αντιπροσώπους. Αποτέλεσμα των πιο πάνω αδυναμιών είναι η επιβάρυνση του δημοσίου με ψηλότερα κόστη. Ενδεικτικά αναφέρεται μία περίπτωση όπου η τελική επιβάρυνση ανήλθε σε €92.785 αντί της τιμής των €22.500 που πρόσφερε αρχικά η άλλη εταιρεία, ενώ σε άλλη περίπτωση το κόστος ανήλθε σε €197.519, πολλαπλάσιο ποσό της αρχικής προσφοράς.

Σημειώνεται επίσης ότι, το Υπουργείο θα πρέπει να αναπτύξει μηχανισμούς αξιολόγησης των προσφερόμενων ιατρικών υπηρεσιών από τα εν λόγω νοσοκομεία. Αναφέρθηκε ενδεικτικά σύμφωνα με σχετική επιστολή Βοηθού Διευθυντή Κλινικής του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, Δεκεμβρίου 2010, ότι σε 6 περιστατικά ασθενών για συγκεκριμένη ασθένεια τα ποσοστά επιτυχίας ήταν «επιεικώς απαράδεκτα».

Επίσης παρατηρείται ότι οι εκθέσεις ιατρών του ιδιωτικού τομέα στην Κύπρο ή στο εξωτερικό σχετικά με ασθενείς που έχουν παραπεμφθεί από το Υπουργείο Υγείας, ουδέποτε καταλήγουν στους παραπέμποντες ιατρούς, ως συνεχιστές της παρακολούθησης των ασθενών, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει κατάλληλη πληροφόρηση προς αξιολόγηση των προσφερόμενων υπηρεσιών.

Ο Γενικός Διευθυντής συμφώνησε με τις πιο πάνω διαπιστώσεις μας και ανέφερε ότι τα προβλήματα οφείλονται σε ανεπαρκή οργάνωση και έλλειψη διαδικασιών με τις οποίες να διασφαλίζεται έλεγχος και έγκριση για τις υπηρεσίες που παρέχουν τα ιατρικά κέντρα του εξωτερικού. Ωστόσο, σύμφωνα με τις νέες διαδικασίες που ακολουθούνται δίνεται αρχικά έγκριση στο ιατρικό κέντρο του εξωτερικού για μια συγκεκριμένη θεραπεία και μέχρι ενός ποσού και σε περίπτωση που προκύπτει ανάγκη για περαιτέρω θεραπεία ή άλλη ιατρική παρέμβαση τότε θα απαιτείται η εκ νέου έγκριση του Υπουργείου Υγείας και της Επιτροπής Ειδικών. Το πρόβλημα θα αντιμετωπιστεί καλύτερα όταν συναφθούν συμβάσεις με τα ιατρικά κέντρα του εξωτερικού.

Αναφορικά με τις ιατρικές εκθέσεις των ασθενών ο Γενικός Διευθυντής μάς ανέφερε ότι, με απόφαση του Υπουργείου Υγείας, θα ορίζεται ιατρός που θα παρακολουθεί την εξέλιξη της υγείας του ασθενούς, θα λαμβάνει όλες τις ιατρικές εκθέσεις και θα συντονίζει την παρεχόμενη ιατρική περίθαλψη.

Αναφορικά με την παρατήρηση του Βοηθού Διευθυντή Κλινικής, αναφέρεται ότι έχει συναφθεί σύμβαση με δύο χειρουργούς από την Ελλάδα προκειμένου οι συγκεκριμένες επεμβάσεις που στέλλονταν στο εξωτερικό να διενεργούνται στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας και ταυτόχρονα οι κυβερνητικοί ιατροί να τυγχάνουν σχετικής εκπαίδευσης.

(ζ) Ανάλυση από τη Δημοκρατία μέρους ή του συνόλου των εξόδων θεραπείας ασθενών. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 12(6) του Σχεδίου, «οι Υπουργοί Υγείας και Οικονομικών μπορούν σε εξαιρετικές περιπτώσεις, για λόγους δημοσίου συμφέροντος ή για ανθρωπιστικούς λόγους, να εγκρίνουν την αποστολή ασθενούς εκτός κρατικών νοσηλευτηρίων στο εξωτερικό, ή την ανάλυση από τη Δημοκρατία μέρους ή του συνόλου των εξόδων διάγνωσης ή θεραπείας η οποία έλαβε χώρα εκτός κρατικών νοσηλευτηρίων».

Όπως έχει παρατηρηθεί, στις εγκρίσεις με τις οποίες οι Υπουργοί Υγείας και Οικονομικών παραχωρούν σε ασθενείς οικονομική βοήθεια αναφορικά με έξοδα θεραπείας που έχουν διενεργήσει οι ίδιοι για θεραπεία τους, δεν αναφέρονται συγκεκριμένοι λόγοι για τους οποίους παραχωρείται η έγκριση.

(η) Υπέρβαση του ανώτατου ποσού εξόδων για κάθε ασθενή. Σύμφωνα με το άρθρο 15 του Σχεδίου, «το ανώτατο ποσό εξόδων θεραπείας το οποίο μπορεί να καλυφθεί δυνάμει του Σχεδίου, ορίζεται στα €171.000 για κάθε ασθενή, ενώ σε περίπτωση που τα έξοδα αναμένεται ότι θα υπερβούν το ποσό των €171.000, η αποστολή αποφασίζεται από τον Υπουργό με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών». Ωστόσο παρατηρήθηκε ότι, δεδομένων των προβλημάτων στην παρακολούθηση των ασθενών που αποστέλλονται στο εξωτερικό (παραγρ. (δ) πιο πάνω), οι εγκρίσεις λαμβάνονταν όταν τα έξοδα θεραπείας των ασθενών είχαν ήδη υπερβεί το εν λόγω ποσό, με αποτέλεσμα οι εγκρίσεις να καθίστανται εντελώς τυπικές εφόσον είχε ήδη δημιουργηθεί συμβατική υποχρέωση έναντι του ιατρικού ιδρύματος.

(θ) Επιτροπές Ειδικών Ιατρών.

(i) Σύσταση Επιτροπών Ειδικών Ιατρών. Σύμφωνα με το άρθρο 5 του Σχεδίου, ο Υπουργός Υγείας ορίζει Επιτροπές που απαρτίζονται από δύο ιατρικούς λειτουργούς της ειδικότητας για την οποία η Επιτροπή ορίζεται, όπως επίσης και από ένα ιδιώτη ιατρό συναφούς ειδικότητας, ο οποίος θα

επιλέγεται από κατάλογο που υποβάλλει ο Παγκύπριος Ιατρικός Σύλλογος. Όπως έχουμε ενημερωθεί, μόνο σε 4 από τις 33 Επιτροπές Ειδικών Ιατρών συμμετέχουν ιδιώτες ιατροί συναφούς ειδικότητας λόγω, όπως έχουμε πληροφορηθεί, έλλειψης ενδιαφέροντος από πλευράς τους για συμμετοχή στις εν λόγω Επιτροπές.

Όπως επίσης έχουμε διαπιστώσει, σε ορισμένες Επιτροπές, δεν έχει ακόμα διοριστεί ιδιώτης ιατρός συναφούς ειδικότητας.

- (ii) Η ετοιμασία των σχετικών εκθέσεων από ορισμένες Επιτροπές, παρουσιάζει, σύμφωνα με σχετικές επιστολές του τώως Ιατρικού Διευθυντή του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, μεγάλη καθυστέρηση. Επίσης, παρατηρήθηκε ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις που κατά τη διάρκεια νοσηλείας ασθενών στο εξωτερικό κρίθηκε αναγκαία η λήψη εγκρίσεων για συνέχιση της θεραπείας τους, αυτές λήφθηκαν με μεγάλη καθυστέρηση μέχρι και δύο μήνες από την ημερομηνία που είχαν παραπεμφθεί, ενώ οι δαπάνες για την περαιτέρω παραμονή των ασθενών στα νοσοκομεία του εξωτερικού συνέτρεχαν.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου ανέφερε ότι έγιναν αλλαγές στην σύνθεση των Επιτροπών ώστε να επιτυγχάνεται επίσπευση των διαδικασιών εξέτασης των αιτήσεων.

- (iii) Υπήρξαν περιπτώσεις κατά τις οποίες, στις διάφορες Επιτροπές Ειδικών Ιατρών, συμμετείχαν και ιατροί οι οποίοι υπήρξαν θεράποντες ιατροί των ασθενών που αιτήθηκαν επιδότηση για θεραπεία εκτός κρατικών νοσηλευτηρίων. Παρόλο ότι δεν υπάρχει σχετική πρόνοια στο Σχέδιο, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι, για τήρηση της αρχής της χρηστής διοίκησης και για σκοπούς πλήρους διαφάνειας, θα ήταν ορθότερο να μη συμμετέχουν στις Επιτροπές ιατροί οι οποίοι είχαν ή έχουν άμεση σχέση με τον ασθενή.

(i) **Αναθεωρητικό Ιατρικό Συμβούλιο.**

- (i) Σύμφωνα με το άρθρο 10 του Σχεδίου, ο Υπουργός Υγείας διορίζει πενταμελές Αναθεωρητικό Ιατρικό Συμβούλιο, το οποίο εξετάζει προσφυγές ασθενών των οποίων το αίτημα δεν ικανοποιήθηκε, και το οποίο απαρτίζεται από τέσσερεις κυβερνητικούς ιατρούς που κατέχουν θέση Διευθυντή Κλινικής, και ένα ειδικό ιατρό του ιδιωτικού τομέα από κατάλογο που υποβάλλει ο Παγκύπριος Ιατρικός Σύλλογος. Όπως έχει παρατηρηθεί, στις αποφάσεις που λαμβάνονται από το Αναθεωρητικό Συμβούλιο, δεν συμμετέχει ιδιώτης ιατρός γιατί όπως μας έχει αναφερθεί δεν έχουν υποβληθεί από τον Παγκύπριο Ιατρικό Σύλλογο στο Υπουργείο Υγείας οι ζητηθέντες κατάλογοι των ειδικών ιατρών του ιδιωτικού τομέα.

- (ii) Για τις περιπτώσεις μελών του Αναθεωρητικού Ιατρικού Συμβουλίου οι οποίοι είναι κυβερνητικοί ιατροί και είτε αφυπηρέτησαν είτε παραιτήθηκαν από τη Δημόσια Υπηρεσία, το Υπουργείο, μέχρι την ημερομηνία ελέγχου (Μάρτιος 2011), δεν είχε προβεί στις απαραίτητες διευθετήσεις για διορισμό άλλων ιατρικών λειτουργών.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι οι σχετικοί διορισμοί έγιναν τον Ιούνιο 2011.

- (κ) **Μητρώο επιδοτούμενων ασθενών.** Για ενδυνάμωση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, έχει ετοιμαστεί, σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, και τεθεί σε εφαρμογή από το 2007, μητρώο επιδοτούμενων ασθενών στο οποίο μπορούν να καταχωρίζονται όλα τα απαραίτητα στοιχεία σχετικά με τη νοσηλεία του ασθενή, όπως όνομα, νοσοκομείο, θεραπεία, ημερομηνία εισαγωγής, ημερομηνία εξιτηρίου, ποσό οικονομικής επιβάρυνσης, ημερομηνία και απόδειξη εισπραξης, ημερομηνία και ποσό τιμολογίου και παρατηρήσεις. Καθόσον αφορά ωστόσο στις αποστολές ασθενών σε ιατρικά κέντρα στην Κύπρο, παρόλο ότι το εν λόγω μητρώο, κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μας, άρχισε να ενημερώνεται με τις αποστολές ασθενών σε ιδιωτικά ιατρικά κέντρα στην Κύπρο, ωστόσο δεν ενημερώνεται με όλα τα απαραίτητα στοιχεία.

(λ) Καθυστερημένα έσοδα από επιδοτούμενους ασθενείς.

- Τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2010 από επιδοτούμενους ασθενείς που στάληκαν για θεραπεία στο εξωτερικό, ανέρχονταν σύμφωνα με τη σχετική κατάσταση του Υπουργείου σε €877.482, σε σύγκριση με €1.010.013 στις 31.12.2009, από τα οποία ποσό ύψους €113.284 ή ποσοστό 13% αφορά σε οφειλές του 2010, ενώ ποσό ύψους €764.198 ή ποσοστό 87% αφορά σε οφειλές προηγούμενων ετών.

Ποσό ύψους €627.227 ή ποσοστό 71,5% αφορά σε οφειλές που χρονολογούνται από το 1982 μέχρι το 2006.

- Η ετοιμασία της κατάστασης καθυστερημένων εσόδων βασίστηκε στο μητρώο επιδοτούμενων ασθενών το οποίο, όπως αναφέρεται σε προηγούμενη παράγραφο, παρουσιάζει αδυναμίες στην τήρηση και ενημέρωσή του, με αποτέλεσμα η κατάσταση που ετοιμάστηκε να μην παρέχει ολοκληρωμένη και έγκυρη πληροφόρηση αναφορικά με το ύψος των καθυστερημένων εσόδων από επιδοτούμενους ασθενείς στις 31.12.2010.

Σημειώνεται ότι στην κατάσταση καθυστερημένων εσόδων δεν συμπεριλαμβάνονται τα καθυστερημένα έσοδα επιδοτούμενων ασθενών οι οποίοι στάληκαν για θεραπεία σε ιατρικά κέντρα του ιδιωτικού τομέα στην Κύπρο.

- Όπως έχουμε αναφέρει και σε προηγούμενες επιστολές μας, για ασθενείς που έτυχαν θεραπείας από τον Ιούνιο του 2001 μέχρι το Μάιο του 2003 εξακολουθεί να εκκρεμεί ο υπολογισμός της οικονομικής τους επιβάρυνσης.
- Περιπτώσεις καθυστέρησης που αφορούν σε ασθενείς που έτυχαν θεραπείας τα έτη 1998-2001, και περιλαμβάνονται στην έκθεση, εξακολουθεί οι ασθενείς να μην έχουν ειδοποιηθεί για τις σχετικές οφειλές τους, παρόλο ότι η οικονομική τους επιβάρυνση είχε υπολογιστεί.
- Δεν φαίνεται ότι λαμβάνονται επαρκή μέτρα για ανάκτηση των καθυστερημένων οφειλών από ασθενείς. Σε αρκετές περιπτώσεις δεν έχουν σταλεί υπενθυμητικές επιστολές για αρκετό καιρό.
- Παρατηρήθηκε ότι κατά τα τελευταία χρόνια δεν προωθούνται στη Νομική Υπηρεσία καθυστερημένες οφειλές για καταχώριση αγωγών.

Η Υπηρεσία μας αντιλαμβάνεται τις πρακτικές δυσκολίες που υπάρχουν σε ορισμένες περιπτώσεις, ωστόσο εκφράζει και πάλι την ανησυχία της ότι, λόγω της μεγάλης καθυστέρησης που παρατηρείται στη λήψη μέτρων για είσπραξή τους, μεγάλο μέρος των οφειλόμενων ποσών δεν θα καταστεί δυνατό να εισπραχθεί.

(μ) Λαμβανομένης υπόψη της σημαντικότητας των σχετικών δαπανών ενόψει μάλιστα και της οικονομικής κρίσης, η Υπηρεσία μας εισηγείται όπως ληφθούν άμεσα και δραστικά μέτρα από το Υπουργείο, για αντιμετώπιση των πιο πάνω προβλημάτων και αδυναμιών στη διαχείριση του Σχεδίου, σε συνεργασία με τους άλλους εμπλεκόμενους φορείς. Πληροφορηθήκαμε ότι τροχοδρομούνται ενέργειες στα θέματα της σύναψης συμφωνιών, της παρακολούθησης των ασθενών και τον έλεγχο των τιμολογίων.

Γενικό Σχέδιο Υγείας (ΓΕΣΥ).

(α) Με τον Νόμο αρ. 89(Ι)/2001 εγκρίθηκε η εισαγωγή Γενικού Σχεδίου Υγείας, για την εφαρμογή του οποίου απαιτούνται σημαντικές αλλαγές και βελτιώσεις σε διάφορους τομείς και η δημιουργία της αναγκαίας υποδομής.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία, την αρμοδιότητα της εφαρμογής του ΓΕΣΥ έχει ο Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας, ο οποίος λειτουργεί με δικό του, εγκεκριμένο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, Προϋπολογισμό.

Τον Ιούλιο 2006, το Υπουργείο ζήτησε από τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας τη διεξαγωγή συζητήσεων για τις προτεινόμενες αλλαγές της νομοθεσίας με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, ο οποίος υπέβαλε σχετικό τροποποιητικό νομοσχέδιο, στο Υπουργείο στις 26.4.2007 για προώθηση στη Βουλή, το οποίο κατατέθηκε στις 28.11.2007. Τον Φεβρουάριο 2008, ξεκίνησε η συζήτησή του στην Κοινοβουλευτική

Επιτροπή Υγείας της Βουλής, η οποία ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο του 2010. Κατά τη διάρκεια των συζητήσεων, όπως αναφέρεται σε σχετική επιστολή του Υπουργείου ημερ. 14.2.2011 προς τον Γενικό Διευθυντή του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας, διαφάνηκε ότι δεν υπάρχει σύγκλιση απόψεων μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων για θεμελιώδη θέματα του Σχεδίου όπως, η απευθείας πρόσβαση των ασθενών στους ειδικούς ιατρούς χωρίς την έκδοση παραπεμπτικού από τον προσωπικό ιατρό, ο θεσμός του σφαιρικού προϋπολογισμού κ.λπ. Επίσης, εντοπίστηκε η ανάγκη για περαιτέρω τροποποίηση συγκεκριμένων άρθρων του νομοσχεδίου, για καλύτερη ρύθμιση και διασαφήνιση θεμάτων που αφορούν στις διαδικασίες αποκοπής και είσπραξης των εισφορών, και άλλων θεμάτων που αφορούν στους δικαιούχους. Με την ολοκλήρωση της συζήτησης του θέματος από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας, ζητήθηκε όπως κατατεθεί νέο νομοσχέδιο, με τις τελικές θέσεις του Υπουργείου Υγείας, η ετοιμασία του οποίου ανατέθηκε σε λειτουργούς του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας σε συνεργασία με λειτουργούς του Υπουργείου Υγείας και της Νομικής Υπηρεσίας. Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Απρίλιος 2011) δεν είχε ολοκληρωθεί η ετοιμασία του νέου νομοσχεδίου.

Σύμφωνα με το αρχικό χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση του ΓΕΣΥ, το οποίο είχε ετοιμαστεί τον Ιανουάριο του 2005, η εφαρμογή του αναμενόταν περί τα τέλη του 2008. Ωστόσο, σύμφωνα με έκθεση επαναξιολόγησης της πορείας του ΓΕΣΥ, η οποία ετοιμάστηκε από κοινού από το Υπουργείο Υγείας και το Υπουργείο Οικονομικών και υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο στις 10.2.2009, η εισαγωγή του ΓΕΣΥ μετατέθηκε για το δεύτερο εξάμηνο του 2011, αρχικά με την παροχή των υπηρεσιών υγείας σε εξωτερικούς ασθενείς, ενώ η έναρξη της παροχής ενδονοσοκομειακής περίθαλψης προγραμματίστηκε να γίνει 6-12 μήνες μετά.

Όπως αναφέρεται στην εν λόγω έκθεση, με βάση τη μελέτη που έχει εκπονηθεί από ιδιωτικό οίκο, οι προβλεπόμενες δαπάνες του ΓΕΣΥ δεν θα μπορούν να καλυφθούν από τα έσοδα - με βάση τις εισφορές που προνοούνται στη νομοθεσία - με αποτέλεσμα να προκύπτει ανάγκη αύξησης των εισφορών του ενεργού πληθυσμού από 8,1%-9,1% που προβλεπόταν στο άρθρο 19 του Νόμου αρ. 89(Ι)/2001, σε 12%-13% επί των ακαθάριστων απολαβών.

Αναφέρεται σχετικά ότι, σύμφωνα με την έκθεση, οι εθνικές δαπάνες υγείας προβλέπεται να είναι της τάξης των €1.141 εκ. ετήσια μετά την εισαγωγή του ΓΕΣΥ, φτάνοντας τα €2.005 εκ. σε 10 χρόνια, ενώ αυτές για το ΓΕΣΥ θα ανέλθουν σε €911 εκ. και €1.602 εκ., αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι στις εθνικές δαπάνες υγείας περιλαμβάνονται δαπάνες οι οποίες δεν θα καλύπτονται από το ΓΕΣΥ.

Όπως επίσης αναφέρεται στην έκθεση, η εφαρμογή του ΓΕΣΥ ενέχει σειρά ορατών κινδύνων, που αν δεν επιλυθούν αποτελεσματικά, το κόστος υλοποίησης θα αυξηθεί πολύ, και έγινε εισήγηση όπως δημιουργηθεί Ομάδα Διαχείρισης του Έργου, σκοπός της οποίας θα είναι να αντιμετωπίζει έγκαιρα και αποτελεσματικά τους πιθανούς κινδύνους, έτσι ώστε να μην υπάρξει οποιαδήποτε παρέκκλιση από τους στόχους και χρονοδιαγράμματα που τέθηκαν. Το Υπουργικό Συμβούλιο ενημερώθηκε σχετικά με την πιο πάνω έκθεση, σε συνεδρία του στις 26.2.2009.

Για την ετοιμασία της πιο πάνω αναφερόμενης έκθεσης επαναξιολόγησης της πορείας του ΓΕΣΥ, φαίνεται ότι δεν λήφθηκαν υπόψη εργασίες για την υλοποίηση των οποίων απαιτείται η συνεργασία άλλων εμπλεκόμενων Τμημάτων όπως, το Γενικό Λογιστήριο, το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, η συμβολή των οποίων θεωρείται πολύ σημαντική για την εφαρμογή του ΓΕΣΥ. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού εντόπισε, με μεγάλη καθυστέρηση, σε συνεδρία του στις 29.4.2010, την ανάγκη ετοιμασίας ενός ολοκληρωμένου χρονοδιαγράμματος εφαρμογής του ΓΕΣΥ, στο οποίο να περιλαμβάνονται οι επιμέρους εργασίες όλων των εμπλεκόμενων Τμημάτων και ο χρόνος ολοκλήρωσής τους. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τα πρακτικά συνεδρίας που πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο 2010 στο Υπουργείο Υγείας με συμμετοχή λειτουργών από όλα τα εμπλεκόμενα Τμήματα, τόσο το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων όσο και το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων ανέφεραν ότι αντιμετωπίζουν προβλήματα στενότητας προσωπικού και ότι θα ήταν πολύ δύσκολο να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του έργου της εφαρμογής του ΓΕΣΥ.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, κατά τη συνεδρία του στις 29.4.2010, ενέκρινε νέο χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση των επιμέρους εργασιών που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του, σύμφωνα με το οποίο, αναμένεται να ολοκληρώσει τις εργασίες που τον αφορούν στα μέσα του 2012 αντί του δεύτερου εξαμήνου του 2011.

Σε συνάντηση των Υπουργών Υγείας και Οικονομικών και των Γενικών Διευθυντών των δύο Υπουργείων στις 11.11.2010 με το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας, αποφασίστηκε όπως συγκληθεί επιτροπή από λειτουργούς των Υπουργείων Οικονομικών και Υγείας και του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας, η οποία να μελετήσει την καταγραφή του κόστους της μετάβασης στο ΓΕΣΥ, καθώς επίσης τον επιμερισμό της αύξησης των εισφορών στο ΓΕΣΥ. Μέχρι την ημερομηνία ελέγχου δεν είχε ετοιμαστεί η έκθεση από την εν λόγω επιτροπή.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι λόγω διαφωνιών μεταξύ των μελών της επιτροπής η προσπάθεια κατέληξε σε αδιέξοδο.

Στο μεταξύ, ενώ πρόσφατες εξελίξεις, όπως η αναστολή της προκήρυξης της προσφοράς για το σύστημα μηχανογράφησης, η παραίτηση του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού κ.ά. καταδεικνύουν γενικά, στασιμότητα στην προώθηση των ενεργειών για εφαρμογή του ΓΕΣΥ, ο Οργανισμός συνεχίζει να λειτουργεί και οι δαπάνες για τη λειτουργία του, τρέχουν. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τις μη εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού για το 2010, οι συνολικές δαπάνες ανήλθαν σε €4,6 εκ. από τις οποίες €2,6 εκ. αφορούν σε δαπάνες μισθοδοσίας του προσωπικού, το οποίο στις 31.12.2010 ανέρχεται σε 57 άτομα. Η Υπηρεσία μας εισηγείται όπως το Υπουργείο Υγείας, το οποίο χρηματοδοτεί εξ' ολοκλήρου τον Προϋπολογισμό του Οργανισμού, λάβει επείγοντως οριστικές αποφάσεις ως προς τι δέον γενέσθαι.

Στα πλαίσια εφαρμογής του ΓΕΣΥ, τα πιο σημαντικά έργα που θα πρέπει να επιτελεστούν από πλευράς του Υπουργείου Υγείας και για τα οποία ωστόσο σημειώνεται μεγάλη καθυστέρηση, θεωρούνται η αναδιοργάνωση και αυτονομία των κρατικών νοσηλευτηρίων, η εκπαίδευση των γενικών και ειδικών ιατρών καθώς επίσης η κοστολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας.

(β) Συμβόλαιο αναδιοργάνωσης κρατικών νοσηλευτηρίων.

- (i) Όσον αφορά στην αναδιοργάνωση των κρατικών νοσηλευτηρίων, το Υπουργείο προέβηκε σε προκήρυξη προσφοράς, από κοινού με τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας, για αγορά υπηρεσιών Συμβούλων.

Η προσφορά κατακυρώθηκε από το Συμβούλιο του Οργανισμού στις 29.10.2007 στο μοναδικό έγκυρο προσφοροδότη, έναντι €12.230.700, που κατανέμετο σε €6.145.500 για το έργο εφαρμογής του ΓΕΣΥ από τον Οργανισμό, σε €5.365.200 για το έργο της αναδιοργάνωσης των δημόσιων νοσηλευτηρίων και €720.000 για υποστήριξη διάρκειας 6 μηνών, μετά την εφαρμογή και των δύο μερών του όλου έργου.

Μετά από αφαίρεση ορισμένων παραδοτέων από το μέρος που αφορά στον Οργανισμό, το συνολικό ποσό των δύο συμβολαίων ανήλθε σε €10,4 εκ..

Αντ' αυτού το Υπουργείο προέβη στις 30.10.2009 σε επέκταση της αξίας της σύμβασης μέχρι 50% του αρχικού συμβολαίου (αρχικά για 6 μήνες από 1.11.2009 μέχρι 30.4.2010, με δικαίωμα ανανέωσης για 6 επιπλέον μήνες).

Σημειώνεται ότι για την περίοδο από 15.1.2008 μέχρι τις 31.10.2009 (ημερομηνία λήξης της διάρκειας της αρχικής σύμβασης) διενεργήθηκαν πληρωμές ύψους €5.359.066 και με βάση τη συμπληρωματική συμφωνία διενεργήθηκαν πληρωμές ύψους €1.380.816 για την περίοδο 1.11.2009 - 30.4.2010.

- (ii) **Εκθέσεις.** Τον Νοέμβριο 2009 ετοιμάστηκε και υποβλήθηκε στην τότε Αν. Διευθύντρια του Υπουργείου, προσχέδιο ενιαίου ενημερωτικού σημειώματος για την πρόοδο όλων των ομάδων εργασίας με βάση τις επιμέρους εκθέσεις προόδου των ομάδων, με στόχο την υποβολή του στο

Υπουργικό Συμβούλιο, ωστόσο δεν υπάρχει ένδειξη για την οριστικοποίηση και υποβολή του στο Υπουργικό Συμβούλιο.

Επίσης, με τη λήξη τόσο της αρχικής σύμβασης όσο και της συμπληρωματικής συμφωνίας, οι Σύμβουλοι υπέβαλαν τελικές εκθέσεις οι οποίες δεν φαίνεται να έχουν αξιολογηθεί/αξιοποιηθεί.

(γ) «Αυτονόμηση» κρατικών νοσηλευτηρίων. Τον Ιούνιο 2004, το Υπουργικό Συμβούλιο, με κύρια επιδίωξη την αποδοτική και αποτελεσματική λειτουργία των κρατικών νοσηλευτηρίων, με απόφασή του ενέκρινε την προώθηση της «αυτονόμησής» τους και τη μετατροπή τους σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Έχοντας υπόψη ότι το προωθούμενο σύστημα θα είναι ένα μικτό σύστημα δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, η Νομική Υπηρεσία το 2009, με σχετική προς τον τότε Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας επιστολή της, εξέφραζε σοβαρές επιφυλάξεις κατά πόσον, εάν το ζητούμενο ήταν η δημιουργία ενός ευέλικτου συστήματος λειτουργίας δημόσιων νοσηλευτηρίων στα πλαίσια του ελεύθερου ανταγωνισμού, έτσι ώστε τούτο να συνάδει με τις απαιτήσεις λειτουργίας του Γενικού Σχεδίου Υγείας, αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσω της σύστασης ενός νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου το οποίο θα διέπεται από το δημόσιο δίκαιο με αποτέλεσμα να περιορίζεται εκ των πραγμάτων η ευελιξία του.

Τον Ιούνιο 2007, μετά από διαβουλεύσεις του Υπουργού Υγείας με τους εμπλεκόμενους φορείς, κατατέθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο Πρόταση για την υιοθέτηση πολιτικής για την αυτονόμηση των κρατικών νοσηλευτηρίων, την οποία το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 11.7.2007. Σύμφωνα με τη σχετική απόφαση, εγκρίθηκαν κατευθυντήριες γραμμές για τη σύνταξη νομοσχεδίου, με βάση το οποίο θα αυτονομηθούν τα κρατικά νοσηλευτήρια, και θα ιδρυθεί ένας οργανισμός στον οποίο θα υπαχθούν.

Τον Νοέμβριο 2008, το Υπουργείο Υγείας, σε συνεργασία με τη Νομική Υπηρεσία, ξεκίνησε τη νομοπαρασκευαστική επεξεργασία του προσχεδίου νομοσχεδίου που προνοεί για την ίδρυση Οργανισμού Δημοσίων Νοσηλευτηρίων στα πλαίσια της αυτονόμησης τους. Ωστόσο, παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην ολοκλήρωση του εν λόγω νομοσχεδίου και συγκεκριμένα εκκρεμούν τα άρθρα που αφορούν στη μεταφορά του προσωπικού από τη Δημόσια Υπηρεσία στον νέο οργανισμό δημοσίου δικαίου που θα δημιουργηθεί, θέμα το οποίο θεωρείται ιδιαίτερα σημαντικό.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, σχολιάζοντας την καθυστέρηση στην ολοκλήρωση του νομοσχεδίου για την αυτονόμηση των κρατικών νοσηλευτηρίων και ειδικά ως προς το θέμα της μεταφοράς του προσωπικού από τη Δημόσια Υπηρεσία στο νέο οργανισμό δημοσίου δικαίου που θα δημιουργηθεί, ανέφερε στην Υπηρεσία μας ότι η διαμόρφωση των εν λόγω άρθρων αναφορικά με την ένταξη του προσωπικού, κρίθηκε ότι θα έπρεπε να έπεται της διαβούλευσης με τις συντεχνίες έτσι ώστε να αποτελεί προϊόν συναίνεσης όπως ήταν και οι κατευθυντήριες γραμμές που ενέκρινε το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφασή του ημερ. 11.7.2007. Στη διαδικασία της διαμόρφωσης των εισηγήσεων για τη μεταφορά του υφιστάμενου προσωπικού είχαν εμπλακεί το Υπουργείο Οικονομικών, η Νομική Υπηρεσία και το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού.

Η Υπηρεσία μας ωστόσο παρατηρεί καθυστέρηση στην έγκριση και υποβολή στις συντεχνίες, των οικονομικών προτάσεων σχετικά με τη μετάβαση του προσωπικού στον νέο οργανισμό, που ετοιμάστηκαν τον Ιούλιο του 2009 από λειτουργούς του Υπουργείου, σε συνεργασία με τον οίκο Συμβούλων με τον οποίο το Υπουργείο είχε συμβληθεί για την αναδιοργάνωση των κρατικών νοσηλευτηρίων.

Σημειώνεται ότι εκκρεμούν επίσης, τροποποιήσεις σε ορισμένα άρθρα του προσχεδίου νομοσχεδίου, τις οποίες ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων είχε εισηγηθεί.

(δ) Εκπαίδευση γενικών και ειδικών ιατρών. Όσον αφορά στην εκπαίδευση των γενικών και ειδικών ιατρών, τον Ιούλιο 2007 προκηρύχτηκε διαγωνισμός ο οποίος, με απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου, ακυρώθηκε τον Νοέμβριο 2007 επειδή, μεταξύ άλλων, ενώ η εκτίμηση της δαπάνης ανερχόταν σε 4 εκ. ευρώ, στα έγγραφα προκήρυξης του διαγωνισμού αναφερόταν το ποσό των 4 εκ. λιρών.

Τον Νοέμβριο 2008 επαναπροκηρύχθηκε διαγωνισμός, ο οποίος επίσης ακυρώθηκε με απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου, λόγω απόρριψης και των τριών προσφορών που είχαν υποβληθεί, επειδή δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις συμμετοχής.

Τον Απρίλιο 2009, επαναπροκηρύχθηκε και πάλι διαγωνισμός, ωστόσο, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου, σε συνεδρία του στις 9.6.2010, λαμβάνοντας υπόψη τη διαφοροποίηση που είχε επέλθει στις περιστάσεις υπό τις οποίες προκηρύχθηκε ο διαγωνισμός, καθώς επίσης στις εκτιμήσεις για το χρόνο εφαρμογής του ΓΕΣΥ, ενέκρινε το αίτημα που υποβλήθηκε από την αναθέτουσα αρχή στις 4.6.2010 για ακύρωση του διαγωνισμού, σύμφωνα με τον Κανονισμό 34(5)(δ) των περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών Κανονισμών (Κ.Δ.Π. 201/2007).

(ε) Κοστολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας. Εκκρεμεί η κοστολόγηση των παρεχόμενων από τα κρατικά νοσηλευτήρια υπηρεσιών υγείας, η οποία θεωρείται απαραίτητη για σκοπούς εφαρμογής του ΓΕΣΥ. Εξάλλου, η κοστολόγηση είναι απαραίτητη, ανεξάρτητα από την εφαρμογή του ΓΕΣΥ, ώστε το Κράτος να γνωρίζει τι του στοιχίζει η κάθε παρεχόμενη υπηρεσία από τα κρατικά νοσηλευτήρια για σκοπούς ορθής πληροφόρησης της διεύθυνσης αλλά και για σκοπούς σύγκρισης στις περιπτώσεις αγοράς υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα. Επιπρόσθετα σημειώνεται ότι η ανάγκη για κοστολόγηση των υπηρεσιών υγείας, απορρέει επίσης από την Ευρωπαϊκή Οδηγία αρ. 2011/24/ΕΕ περί εφαρμογής των δικαιωμάτων των ασθενών στο πλαίσιο της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης, η οποία εγκρίθηκε στις 26.4.2011 και θα πρέπει να τύχει εφαρμογής σε 30 μήνες από την έκδοσή της, δηλαδή μέχρι τον Οκτώβριο 2013. Για την υλοποίησή της, ο Γενικός Διευθυντής μάς ανέφερε ότι το Υπουργείο Υγείας συνεργάζεται με την αρμόδια Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Εφαρμογή Ευρωπαϊκών Κανονισμών για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας. Με βάση τους πιο πάνω Κανονισμούς, τα έξοδα νοσηλείας υπηκόων χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι νοσηλεύονται σε κρατικά νοσηλευτήρια άλλης χώρας μέλους και είναι δικαιούχοι δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στη χώρα τους, θα ανακτώνται από τις χώρες από τις οποίες προέρχονται οι ασθενείς. Η εφαρμογή των πιο πάνω Κανονισμών άρχισε από την 1.5.2004.

(α) Ευρωπαίοι πολίτες στην Κύπρο.

(i) Προσωρινά διαμένοντες Ευρωπαίοι πολίτες. Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στη Μονάδα Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης Διακινούμενων Πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχουν αποσταλεί τιμολόγια στις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε Ευρωπαίους πολίτες που διέμεναν προσωρινά στην Κύπρο για την περίοδο μέχρι το 2009 συνολικού ύψους περίπου €9,4 εκ. που αφορούσαν σε 14.489 προσωρινά διαμένοντες Ευρωπαίους πολίτες.

(ii) Μόνιμα διαμένοντες Ευρωπαίοι πολίτες. Όσον αφορά στο μέσο κόστος περίθαλψης κατά κεφαλή, με βάση το οποίο θα γίνεται η χρέωση για την παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε Ευρωπαίους πολίτες που διαμένουν μόνιμα στην Κύπρο μέχρι και τον Απρίλιο 2010, ο υπολογισμός του έχει εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση για τα έτη 2004, 2005, 2006, 2007 και 2008 ενώ εκκρεμεί η εκπόνηση μελέτης για τον υπολογισμό του για το έτος 2009. Σημειώνεται ότι οι υπολογισμοί για την περίοδο από τον Μάιο 2010 και μετά θα γίνονται με βάση τα πραγματικά έξοδα ενώ όπως πληροφορηθήκαμε για τους 4 πρώτους μήνες του 2010 η Κυπριακή Δημοκρατία έχει δεσμευτεί να υιοθετήσει το μέσο κόστος του 2009.

Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Υγείας, τα εισπρακτέα νοσήλια από τις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για Ευρωπαίους πολίτες που διαμένουν μόνιμα στην Κύπρο μέχρι τις 30.4.2010 ανέρχονται σε περίπου €39,3 εκ. (με την έγκριση του μέσου κόστους για το έτος 2009 το εν λόγω ποσό θα αναθεωρηθεί).

(iii) **Εισπράξεις.** Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Μάιος 2011), από τα πιο πάνω εισπρακτέα νοσήλια (€9,4 εκ. και €39,3 εκ.), οι συνολικές εισπράξεις για υπηρεσίες που παρασχέθηκαν σε Ευρωπαίους πολίτες που διαμένουν τόσο προσωρινά όσο και μόνιμα στην Κύπρο ανήλθαν, σύμφωνα με το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης (FIMAS) του Γενικού Λογιστηρίου, σε €30.899.193. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται, όπως πληροφορηθήκαμε, προκαταβολή ύψους €7,8 εκ. η οποία καταβλήθηκε από την Αρμόδια Αρχή του Ηνωμένου Βασιλείου για υπηρεσίες που παρασχέθηκαν σε συνταξιούχους πολίτες του κατά το έτος 2008.

(β) **Κύπριοι πολίτες σε άλλα κράτη μέλη.** Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Υπουργείο, μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Μάιος 2011), η συνολική οφειλή της Κυπριακής Δημοκρατίας για υπηρεσίες που παρασχέθηκαν σε Κύπριους πολίτες από άλλα κράτη – μέλη κατά τα έτη 2004-2010 ανερχόταν σε περίπου €2,3 εκ., εκ των οποίων ποσό ύψους €517.745 έχει ήδη καταβληθεί.

(γ) **Εκκρεμότητες.** Στα πλαίσια της εφαρμογής του Κανονισμού 883/04, ο οποίος αντικατέστησε τον Κανονισμό 1408/71 την 1.5.2010, και του Κανονισμού 987/09, ο οποίος αντικατέστησε τον Κανονισμό 574/72 την ίδια ημερομηνία, το Υπουργείο Υγείας δεσμεύτηκε να διευθετήσει συγκεκριμένες εκκρεμότητες εντός προκαθορισμένων χρονοδιαγραμμάτων, με πιθανό, όπως πληροφορούμαστε, το ενδεχόμενο επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση μη διευθέτησής τους.

Μια από αυτές τις εκκρεμότητες αφορά στην ετοιμασία και υποβολή των υπολογισμών ετήσιου μέσου κόστους για τα έτη 2006 – 2009 μέχρι το τέλος του 2011. Το Υπουργείο προχώρησε σε σύναψη συμφωνίας με εμπειρογνώμονες του εξωτερικού οι οποίοι ανέλαβαν, μεταξύ άλλων, τη διεκπεραίωση της συγκεκριμένης εργασίας. Το συνολικό κόστος του συμβολαίου ανέρχεται σε €219.960.

Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, οι ιατρικές υπηρεσίες που θα παρέχονται σε Ευρωπαίους μόνιμους κατοίκους Κύπρου μετά την 1.5.2010, θα τιμολογούνται με το πραγματικό κόστος των υπηρεσιών και όχι με βάση το ετήσιο μέσο κόστος όπως γινόταν προηγουμένως. Η αλλαγή στον τρόπο τιμολόγησης οφείλεται στο ότι το Υπουργείο δεν είχε ζητήσει έγκαιρα από την Ευρωπαϊκή Ένωση την παραμονή της Κύπρου στις χώρες που θα τιμολογούν με βάση το ετήσιο μέσο κόστος, ενώ δεν είναι δυνατόν, τουλάχιστο στο παρόν στάδιο, να υπολογιστούν τυχόν αρνητικές επιπτώσεις (μείωση εσόδων, διοικητικό κόστος) που θα επιφέρει η συγκεκριμένη παράλειψη του Υπουργείου. Η Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως πληροφορηθήκαμε, ενέκρινε αίτηση της Κύπρου για επαναφορά της εφαρμογής της βάσης του μέσου κόστους από τον Φεβρουάριο 2012 (εκκρεμεί η έγκριση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο).

Συνεργασία μεταξύ Υπουργείου Υγείας και Κυπριακού Ιδρύματος Ερευνών για τη Μυϊκή Δυστροφία.

(α) **Κρατική επιχορήγηση.** Η συνολική κρατική επιχορήγηση προς το Ίδρυμα κατά το έτος 2010 ανήλθε σε €6.803.502 σε σύγκριση με €6.315.500 το 2009 και αναλύεται στον πιο κάτω πίνακα:

	2010	2009
	€	€
Χορηγία έναντι παροχής ιατρικών και εργαστηριακών υπηρεσιών σε ασθενείς	4.830.000	3.300.000
Πρόσθετη χορηγία	-	1.000.000
Χορηγία για υποστήριξη της ερευνητικής υποδομής	1.848.000	1.853.309
Εθνικό Πρόγραμμα Πρόληψης της Κληρονομικής Αταξίας του Φρίτσαϊχ	50.600	-
Χορηγία για ερευνητικά προγράμματα του Ιδρύματος	74.902	162.191
Σύνολο	6.803.502	6.315.500

Όπως αναφέρεται πιο πάνω, μέρος της κρατικής χορηγίας που λαμβάνει το Ίδρυμα από το Υπουργείο Υγείας, προορίζεται συγκεκριμένα για την υποστήριξη της ερευνητικής υποδομής του Ιδρύματος. Όπως διαπιστώθηκε, δεν υπάρχει μηχανισμός παρακολούθησης που να επιβεβαιώνει ότι το ποσό αυτό δαπανάται για το σκοπό για τον οποίο προορίζεται.

Επιπρόσθετα, παραχωρήθηκαν από το κράτος στο Ίδρυμα φάρμακα και αναλώσιμα υλικά, η αξία των οποίων ανήλθε σε €4.926.914 το 2010, σε σύγκριση με €5.656.558 το 2009.

(β) Εφαρμογή από το Ίδρυμα νέων κλιμάκων μισθοδοσίας. Τον Οκτώβριο 2007, το Ίδρυμα προχώρησε σε εφαρμογή νέων κλιμάκων μισθοδοσίας, που είχε ως αποτέλεσμα την αναβάθμιση θέσεων, αναδρομικά από την 1.10.2006. Αναφέρεται ότι, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, δεν συμφώνησε με την αναθεώρηση των μισθολογικών κλιμάκων και ενώ το Υπουργείο Υγείας θα έπρεπε κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας να εξετάσει το θέμα και να καθορίσει τη θέση του, ωστόσο δεν το έχει πράξει.

Ογκολογικό Κέντρο Τράπεζας Κύπρου. Η Κυβέρνηση, με βάση τη Δήλωση Καταπιστεύματος και τη συμφωνία που υπέγραψε με το Ιατρικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου, ανέλαβε να καλύπτει τα λειτουργικά έξοδα του Κέντρου στο διηνεκές. Η χορηγία που καταβλήθηκε στο Κέντρο κατά το 2010 με βάση τα προϋπολογισθέντα λειτουργικά έξοδα, ανήλθε σε €13.484.220, σε σύγκριση με €12.100.720 κατά το 2009. Καταβλήθηκε επίσης ποσό ύψους €1.715.780 για πληρωμή της δόσης του δανείου, ύψους €14,18 εκ., το οποίο συνήφθηκε από το Κέντρο για την κάλυψη των οφειλών της Κυβέρνησης προς το Κέντρο στις 31.12.2005.

Επιπρόσθετα, παραχωρήθηκαν από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες στο Κέντρο φάρμακα, η αξία των οποίων ανήλθε σε €12.260.560 κατά το 2010, σε σύγκριση με €10.634.448 κατά το 2009. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τους περί Ιατρικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών Γενικοί Κανονισμοί του 2000-2007 όλοι οι καρκινοπαθείς δικαιούνται δωρεάν όλα τα φάρμακα για τη θεραπεία του καρκίνου.

Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη Τουρκοκυπρίων.

(α) Για την παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στους Τουρκοκύπριους που κατοικούν στις ελεύθερες περιοχές της Δημοκρατίας, εφαρμόζονται οι περί Ιατρικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών Γενικοί Κανονισμοί του 2000-2007, σύμφωνα με τους οποίους το δικαίωμα σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη αποφασίζεται στη βάση εισοδηματικών κριτηρίων.

(β) Στις περιπτώσεις ωστόσο Τουρκοκυπρίων που διαμένουν στα κατεχόμενα και αποτείνονται στα κρατικά νοσηλευτήρια για να τύχουν περίθαλψης, το Υπουργείο Υγείας, λόγω αδυναμίας ελέγχου των εισοδημάτων τους, παρέχει σ' αυτούς ιατρική περίθαλψη χωρίς να εξετάζονται τα εισοδήματά τους, εφόσον πεισθεί ότι πρόκειται πράγματι για Τουρκοκύπριους με βάση ταυτότητα ή διαβατήριο της Δημοκρατίας, τακτική για την οποία είχε ενημερωθεί το Υπουργικό Συμβούλιο, με σχετικό Σημείωμα του Υπουργείου Υγείας με αρ. 293/2003 και ημερ. 16.9.2003.

Με τα ίδια αποδεικτικά στοιχεία, σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 62.148 και ημερ. 9.6.2005, τους χορηγείται ταυτότητα νοσηλείας κατηγορίας «Α» (δωρεάν περίθαλψης), και σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 63.719 και ημερ. 3.5.2006, Ευρωπαϊκή Κάρτα Ασφάλισης Ασθενείας.

Παροχή ποιοτικών ιατρικών υπηρεσιών σε ασθενείς.

(α) Η απουσία συστήματος ελέγχου της προσφοράς υπηρεσιών σε ασθενείς (medical audit) δεν επιτρέπει την ομοιομορφία και σε αποδεκτά επίπεδα προσφορά υπηρεσιών από όλους τους ιατρούς κάθε ειδικότητας. Η εφαρμογή τέτοιου συστήματος θεωρείται απαραίτητη για την εισαγωγή του Γενικού Συστήματος Υγείας.

(β) Έχει δημιουργηθεί στο επίπεδο του Υπουργείου ομάδα εργασίας για τη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχόμενων ιατρικών υπηρεσιών (quality assurance) στα πλαίσια του έργου της αναδιοργάνωσης των

δημόσιων νοσηλευτηρίων. Η εισαγωγή του σε όλα τα κρατικά νοσηλευτήρια και η διαπίστευσή τους σε ένα από τα διεθνώς αναγνωρισμένα Σώματα, είναι απαραίτητο συστατικό του Γενικού Συστήματος Υγείας.

- (γ) Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφαση του με αρ. 66.816 και ημερ. 6.2.2008, ενέκρινε:
- (i) Την προώθηση της διαπίστευσης των δημοσίων νοσηλευτηρίων, συμπεριλαμβανομένων και των κέντρων πρωτοβάθμιας ιατρικής φροντίδας.
 - (ii) Την ετοιμασία σχεδίου διαπίστευσης των ιδιωτικών κλινικών/νοσοκομείων, με την προσφορά σημαντικών οικονομικών κινήτρων προς όσους θελήσουν να συμμετάσχουν στο έργο.
 - (iii) Την ετοιμασία νομοθεσίας που θα καθορίζει τα επίπεδα ποιότητας και τρόπους ελέγχου στον τομέα της υγείας (medical audit).
 - (iv) Την πρόσληψη συμβούλων, μέσα από τις ισχύουσες διαδικασίες, για να ηγηθούν του έργου.

Σημειώνεται ότι το ύψος της δαπάνης υπολογιζόταν από το Υπουργείο να ανέλθει στα €5,1 εκ. και να ολοκληρωθεί το 2011.

Όσον αφορά στη διαπίστευση των ιδιωτικών κλινικών, ετοιμάστηκε, όπως πληροφορούμαστε, σχετικό προσχέδιο σχεδίου διαπίστευσης με σημαντικά οικονομικά κίνητρα του οποίου η προκήρυξη μετά από εισήγηση του Υπουργείου Οικονομικών, δεν προωθήθηκε λόγω των δύσκολων δημοσιονομικών συνθηκών.

Η λήψη ενεργειών αναφορικά με την ετοιμασία νομοθεσίας που θα καθορίζει τα επίπεδα ποιότητας και τρόπου ελέγχου στον τομέα της υγείας (medical audit) εκκρεμεί.

Αναφορικά με την πρόσληψη συμβούλων, έχουν ετοιμαστεί τα σχετικά έγγραφα προσφοράς, ωστόσο, δεν θεωρείται από το Υπουργείο σκόπιμο όπως η διαδικασία προχωρήσει πριν την κατάλληλη προεργασία εκ μέρους του Υπουργείου και γενικά την έμπρακτη επιβεβαίωση της προσήλωσης του Υπουργείου στην ολοκλήρωση του έργου, θέση με την οποία η Υπηρεσία μας συμφωνεί.

3.17.1 ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Λειτουργικά προβλήματα. Προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Ιατρικές Υπηρεσίες, τα οποία κατ' επανάληψη έχουν αναφερθεί στις Εκθέσεις μας, έχουν ως αποτέλεσμα αδυναμίες και ελλείψεις, με επακόλουθο τη δημιουργία λαθών, παραλείψεων, καθώς επίσης και καθυστερήσεων όσον αφορά στην εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους, και γενικά τη διεκπεραίωση των εργασιών τους.

Ως αιτία της ύπαρξής τους, κρίνεται, κατά κύριο λόγο, η μη ολοκλήρωση της μηχανογράφησης, η μη τήρηση κατάλληλων στοιχείων για ορθή πληροφόρηση της διεύθυνσης, η συνέχιση της απόσπασης ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού για εργασίες που θα έπρεπε να εκτελούνται από διοικητικό ή/και άλλο εναλλάξιμο προσωπικό, ο αυξανόμενος όγκος εργασίας και η απουσία συντονισμού και εποπτείας των νοσοκομείων.

Προϋπολογισμός Αναπτύξεως. Οι προϋπολογισθείσες και πραγματικές αναπτυξιακές δαπάνες των Ιατρικών Υπηρεσιών κατά τα έτη 2008 – 2010 είχαν ως ακολούθως:

Έτος	Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός	Πραγματική δαπάνη	Αδαπάνητο ποσό/ποσοστό	
	€ εκ.	€ εκ.	€ εκ.	%
2010	23,6	9,1	14,5	61,5
2009	25,3	9,0	16,3	64,4
2008	18,8	7,2	11,6	61,7

Όπως προκύπτει από τον πιο πάνω πίνακα, το ποσοστό υλοποίησης των αναπτυξιακών δαπανών κατά τα τελευταία τρία έτη παραμένει χαμηλό.

Σημαντικές αδαπάνητες πιστώσεις παρέμειναν στα ακόλουθα κονδύλια:

	Προϋπολογισμός	Αδαπάνητο ποσό/ποσοστό	
	€	€	%
Αγορά ιατρικού και άλλου εξοπλισμού	12.861.925	8.882.019	69,1
Αγορά ιατρικού και άλλου εξοπλισμού – Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας	1.500.000	1.463.656	97,6
Βελτιώσεις και επεκτάσεις νοσοκομείων και ιατρικών κέντρων – Νοσοκομείο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος III	1.586.100	1.097.385	69,2

Προσφορές και διαχείριση συμβολαίων.

(α) Λειτουργία Τομέα Έργων, Ανάπτυξης, Προμηθειών και Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού. Ο Τομέας έχει την ευθύνη της ετοιμασίας και προκήρυξης διαγωνισμών για την αγορά εξοπλισμού, υπηρεσιών και αναλωσίμων και την εκτέλεση έργων, της αξιολόγησης των προσφορών, της παρακολούθησης των συμβολαίων και της πιστοποίησης των πληρωμών προς τους προμηθευτές και εργολάβους. Όπως αναφέρθηκε κατά καιρούς σε εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, καθώς και σε έκθεση της Αρμόδιας Αρχής Δημόσιων Συμβάσεων η οποία υποβλήθηκε στις 5.2.2009 στον Υπουργό Υγείας, ο Τομέας αντιμετώπιζε σοβαρά προβλήματα και αδυναμίες. Ως αποτέλεσμα, παρατηρούνταν ελλείψεις αναλωσίμων, καθυστερήσεις στην αποπληρωμή των τιμολογίων και διεκδίκηση αποζημιώσεων/τόκων από προμηθευτές, μη αξιοποίηση/χρησιμοποίηση σημαντικών ποσοτήτων αναλωσίμων πριν την ημερομηνία λήξης τους, καθώς επίσης μη ικανοποιητική παρακολούθηση της εκτέλεσης των συμβάσεων και τήρησης των προνοιών τους.

Από την 1^η Ιουνίου 2011 ο Τομέας έχει μεταφερθεί στο επίπεδο της Διοίκησης του Υπουργείου Υγείας, έχει μετονομαστεί σε Διεύθυνση Αγορών και Προμηθειών του Υπουργείου Υγείας και έχει στελεχωθεί με επιπρόσθετο προσωπικό. Με στόχο την αποτελεσματικότερη διαχείριση των συμβάσεων προωθήθηκαν διάφορες ενέργειες όπως, η δημιουργία ομάδας μηχανογράφησης η οποία καταγράφει και παρακολουθεί όλες τις υφιστάμενες συμβάσεις, ώστε να επιτυγχάνεται ο έγκαιρος προγραμματισμός και τροχοδρομήθηκε η δημιουργία ομάδας διαχείρισης αναλωσίμων/εξοπλισμού/υπηρεσιών με στόχο τη μείωση των ελλείψεων. Επιπρόσθετα, τον Ιούνιο 2011, συστάθηκαν Νοσοκομειακές Επιτροπές για καθορισμό και ιεράρχηση των αναγκών σε κάθε νοσοκομείο καθώς επίσης και Κεντρική Επιτροπή για έλεγχο και τελική έγκριση των αιτημάτων που προωθούνται από το κάθε νοσηλευτήριο στο επίπεδο του Υπουργείου.

(β) Προσφορά Αρ. Σ.Υ. 57/08 για την Προμήθεια, Εγκατάσταση και Συντήρηση Συστημάτων για τη διεκπεραίωση Βιοχημικών Αναλύσεων στα Κρατικά Νοσοκομειακά Εργαστήρια και στο Στρατιωτικό Νοσοκομειακό Εργαστήριο με τη μέθοδο του δανεισμού.

(i) Κατακύρωση της προσφοράς. Οι παρατηρήσεις/διαπιστώσεις της Υπηρεσίας μας για την διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης αναφέρθηκαν στην Έκθεση μας για το 2009. Οι κυριότερες αφορούσαν στην μειωμένη απόδοση των συστημάτων (δεν κάλυπταν τον απαιτούμενο αριθμό αναλύσεων ανά ώρα σε όλα τα εργαστήρια) και στο γεγονός ότι είχαν κυκλοφορήσει νεότερα μοντέλα αναλυτών από αυτά που είχαν προσφερθεί, με μεγαλύτερη αξιοπιστία και βελτιωμένα τεχνικά χαρακτηριστικά.

Το Συμβούλιο Προσφορών είχε αποφασίσει τον Νοέμβριο 2009 – χωρίς να προβεί το ίδιο σε έρευνα για να διαπιστώσει κατά πόσο ευσταθούσαν οι απαντήσεις/διευκρινίσεις της επιτροπής αξιολόγησης στις πιο πάνω παρατηρήσεις/διαπιστώσεις της Υπηρεσίας μας – την ανάθεση της σύμβασης, σύμφωνα με την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης. Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε τον Μάιο 2010 από τον Γενικό Διευθυντή, όπως ερευνήσει τα θέματα που εγείρονται και πληροφορήσει την Υπηρεσία μας κατά πόσον οι αναλυτές που κατακυρώθηκαν, πληρούν την απαίτηση για προμήθεια των τελευταίων

μοντέλων αναλυτών του κατασκευαστή και έχουν την απαιτούμενη απόδοση/δυνατότητα διεκπεραίωσης του ελάχιστου αριθμού αναλύσεων που καθοριζόταν, με τον περιορισμό για εγκατάσταση μέχρι δύο αναλυτών ανά εργαστήριο.

Ο Γενικός Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι κατά την άποψη του, θα μπορούσε το Συμβούλιο Προσφορών να αναθέσει σε *ad – hoc* επιτροπή, την διερεύνηση των διαφορών που είχαν προκύψει.

Η ανάθεση της σύμβασης έγινε τελικά τον Ιούλιο 2010, και ο ανάδοχος ανέλαβε τη δέσμευση να προμηθεύσει τα τελευταία μοντέλα των αναλυτών (αντί τα παλαιότερα που είχε υποβάλει με την προσφορά του), χωρίς επιπλέον κόστος.

- (ii) **Υπογραφή της σύμβασης.** Η σύμβαση υπογράφηκε τον Αύγουστο 2010, χωρίς ο ανάδοχος να προσκομίσει – πριν την υπογραφή της – την απαιτούμενη βεβαίωση του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων (ΤΕΠ), ότι είχε τακτοποιημένες τις οφειλές του. Σημειώνεται ότι η προσκόμιση του εν λόγω πιστοποιητικού, αποτελεί ουσιαστική προϋπόθεση για να προχωρήσει ο προϊστάμενος της αναθέτουσας αρχής στην υπογραφή μιας σύμβασης.

Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε από τον Γενικό Διευθυντή όπως μας πληροφορήσει τους λόγους για τους οποίους προχώρησε η αναθέτουσα αρχή στην υπογραφή της σύμβασης, και τυχόν ευθύνες που προκύπτουν. Επίσης, ζητήσαμε να μας πληροφορήσει κατά πόσον ο ανάδοχος είχε υποβάλει με την προσφορά του – όπως απαιτείτο στα έγγραφα του διαγωνισμού – υπογεγραμμένη την δήλωση πιστοποίησης προσωπικής κατάστασης (ότι δηλαδή είχε μεταξύ άλλων τακτοποιημένες τις οφειλές του προς το ΤΕΠ), και, εάν οι οφειλές του προς το ΤΕΠ ήταν πράγματι τακτοποιημένες κατά την περίοδο που είχε δηλώσει.

Εισηγηθήκαμε τέλος όπως, στην περίπτωση κατά την οποία διαπιστωνόταν από την έρευνα ότι η εν λόγω δήλωση του αναδόχου δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, τότε να απευθυνόταν στη Νομική Υπηρεσία για συμβουλή ως προς τον περαιτέρω χειρισμό του θέματος.

Τον Μάιο 2011, ο Γενικός Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι η σύμβαση είχε υπογραφεί κατόπιν προφορικής διαβεβαίωσης του αναδόχου ότι η εταιρεία του θα προσκόμιζε αργότερα το εν λόγω πιστοποιητικό και, όσον αφορά τυχόν ευθύνες, αυτές θα αποδίδονταν, εφ' όσον προέκυπταν από την έρευνα την οποία είχε σκοπό να διατάξει. Μας πληροφόρησε επίσης ότι ο ανάδοχος είχε υποβάλει με την προσφορά του την δήλωση πιστοποίησης προσωπικής κατάστασης, χωρίς ωστόσο να υποβάλει μέχρι τον Μάιο 2011 τη σχετική βεβαίωση από το ΤΕΠ, παρά τις επανειλημμένες επιστολές του Υπουργείου. Τέλος, μας πληροφόρησε ότι, για να διαπιστωθεί κατά πόσον η δήλωση του αναδόχου ήταν αληθής, είχαν ζητηθεί – κατόπιν εισήγησης της Νομικής Υπηρεσίας – τα απαραίτητα στοιχεία από το ΤΕΠ.

- (iii) **Εκτέλεση της σύμβασης.** Τον Ιούλιο 2010 στάληκε στον ανάδοχο η επιστολή κατακύρωσης του διαγωνισμού, με την οποία του ζητείτο επίσης να επιβεβαιώσει κατά πόσο θα παρέδιδε τα νεότερα μοντέλα αναλυτών, ώστε να φροντίσουν οι ΙΥΥΔΥ να εξασφαλίσουν την έγκριση του αρμοδίου οργάνου για την αλλαγή. Ο ανάδοχος πληροφόρησε τις ΙΥΥΔΥ ότι προτίθετο να παραδώσει τα νεότερα μοντέλα αναλυτών, ζητώντας ταυτόχρονα 2 μήνες παράταση στην ημερομηνία παράδοσης (σε 6 μήνες από την υπογραφή της σύμβασης, αντί σε 4) των αναλυτών. Στη σχετική πρόνοια της σύμβασης ωστόσο, που υπογράφηκε τον Αύγουστο 2010, ο χρόνος παράδοσης είχε καθοριστεί στους 4 μήνες (όπως ήταν η αρχική πρόνοια των εγγράφων του διαγωνισμού).

Τον Ιανουάριο 2011, ο ανάδοχος απέστειλε επιστολή στις ΙΥΥΔΥ με την οποία ζητούσε να πληροφορηθεί την απάντηση τους στα θέματα τα οποία είχε εγείρει με προηγούμενη επιστολή του (τον Ιούλιο 2010), ώστε να μπορέσει να προχωρήσει με την παράδοση του εξοπλισμού. Ο τότε Αναπληρωτής Διευθυντής ΙΥΥΔΥ, απάντησε στην τελευταία επιστολή του αναδόχου, υποδεικνύοντας του ότι η ημερομηνία παράδοσης του εξοπλισμού παρέμεινε η ίδια (6.12.2010).

Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε από τον Γενικό Διευθυντή να μας πληροφορήσει τα ακόλουθα:

- Τους λόγους για τους οποίους δεν είχαν απαντηθεί/σχολιαστεί μέχρι τότε από τις ΙΥΥΔΥ, τα θέματα τα οποία είχε εγείρει ο ανάδοχος.
- Την αναμενόμενη ημερομηνία παράδοσης των αναλυτών και τυχόν ευθύνες για την καθυστέρηση.
- Τις επιπτώσεις στην ομαλή λειτουργία των εργαστηρίων από την καθυστέρηση στην παράδοση των αναλυτών.

Τον Ιούλιο 2011, ο Γενικός Διευθυντής μάς πληροφόρησε τα ακόλουθα:

- Είχε διαταχθεί διοικητική έρευνα, με ερευνώντα λειτουργό τον Βοηθό Γενικό Λογιστή, για να διαπιστωθούν οι λόγοι για τους οποίους δεν είχε απαντηθεί η επιστολή του αναδόχου.
- Ο εξοπλισμός δεν είχε μέχρι τότε παραδοθεί.
- Σύμφωνα με την πληροφόρηση που είχαν οι ΙΥΥΔΥ από τον ανάδοχο, ο εξοπλισμός αναμενόταν να παραδοθεί περί τα μέσα Ιουλίου 2011.
- Στον ανάδοχο είχε υποδειχθεί η συμβατική του υποχρέωση για παράδοση του εξοπλισμού εντός 4 μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης.
- Η ομαλή λειτουργία των εργαστηρίων δεν είχε επηρεαστεί, αφού αγοράζονται/ χρησιμοποιούνται τα αντιδραστήρια της νέας σύμβασης (τα οποία είναι συμβατά με τους υφιστάμενους αναλυτές που είχαν εγκατασταθεί από τον ίδιο ανάδοχο, στα πλαίσια της προηγούμενης σύμβασης). Το κόστος των αναλύσεων ωστόσο είναι αυξημένο, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υφιστάμενοι αναλυτές χρησιμοποιούν μεγαλύτερη ποσότητα αντιδραστηρίων από αυτήν που χρησιμοποιούν οι νεότερου τύπου αναλυτές της σύμβασης - για τον ίδιο αριθμό αναλύσεων - και η πληρωμή του αναδόχου γίνεται με βάση την ποσότητα των αντιδραστηρίων που προμηθεύει.
- Για την καθυστέρηση στην παράδοση του εξοπλισμού, θα εφαρμοστούν οι πρόνοιες του συμβολαίου, που προβλέπουν την επιβολή ρήτρας ύψους 1% της αξίας της σύμβασης, για κάθε εβδομάδα καθυστέρησης.

(γ) Προσφορά αρ. Σ.Υ. 30/06 για την αγορά υπηρεσιών διαχείρισης Επικίνδυνων Ιατρικών Αποβλήτων (ΕΙΑ) των Κρατικών Νοσηλευτηρίων και των Κέντρων Υγείας.

- (i) Ανάθεση της σύμβασης.** Κατόπιν έρευνας, η οποία διεξήχθη από την Υπηρεσία μας τον Νοέμβριο 2010, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

Στον εν λόγω διαγωνισμό, ο οποίος είχε διεξαχθεί με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης με δύο οικονομικούς φορείς, περιλαμβάνονταν τέσσερις κατηγορίες επικίνδυνων ιατρικών αποβλήτων:

- Αμιγώς Μολυσματικού Χαρακτήρα (ΕΙΑ - ΜΧ).
- Μολυσματικού και Τοξικού Χαρακτήρα Στερεής Μορφής (ΕΙΑ - ΜΤΧ).
- Αμιγώς Τοξικού Χαρακτήρα Υγρής Μορφής (ΕΙΑ - ΑΤΧ - ΥΜ).
- Αμιγώς Τοξικού Χαρακτήρα Στερεάς Μορφής (ΕΙΑ - ΑΤΧ - ΣΜ).

Με βάση την έκθεση αξιολόγησης, για τις τρεις τελευταίες κατηγορίες (β), (γ) και (δ), είχε υποβληθεί μία έγκυρη προσφορά, οι τιμές της οποίας ήταν £3,20/κιλό, £3,20/λίτρο και £4,50/κιλό αντίστοιχα. Μετά από διαπραγμάτευση της επιτροπής αξιολόγησης με τον προσφοροδότη, οι πιο πάνω τιμές αναθεωρήθηκαν σε £3,10/κιλό, £3,20/λίτρο και £4,30/κιλό.

Τον Ιούνιο 2006 το Συμβούλιο Προσφορών κατακύρωσε το διαγωνισμό στον μοναδικό προσφοροδότη, στις αναθεωρημένες/μειωμένες τιμές, υιοθετώντας την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης. Ο εν λόγω προσφοροδότης ενημερώθηκε αυθημερόν για την πιο πάνω απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών, καθώς και για τις αναθεωρημένες/μειωμένες τιμές μονάδος που συμφωνήθηκαν για τη διαχείριση της καθεμιάς κατηγορίας αποβλήτων.

Η σύμβαση υπογράφηκε τον Σεπτέμβριο 2006, με ισχύ από 2.10.2006-1.10.2007, και με δικαίωμα ανανέωσης για ακόμα 1+1 έτη. Ο πίνακας ωστόσο, που είχε επισυναφθεί στη σύμβαση, περιλάμβανε τις αρχικές τιμές μονάδος για το κόστος διαχείρισης της καθεμιάς κατηγορίας αποβλήτων, όπως είχαν υποβληθεί με την προσφορά του αναδόχου, αντί να περιλαμβάνει τις μειωμένες τιμές που συμφωνήθηκαν με τον ανάδοχο και είχαν κατακυρωθεί από το Συμβούλιο Προσφορών. Ως εκ τούτου, οι πληρωμές κατά τα 3 χρόνια που διήρκεσε τελικά η σύμβαση, γίνονταν με βάση τις λανθασμένες (ψηλότερες) τιμές.

Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε από τον Γενικό Διευθυντή όπως ερευνήσει το θέμα και πληροφορήσει την Υπηρεσία μας για το ύψος του συνολικού ποσού που επιβαρύνθηκε το δημόσιο εξ' αιτίας των ψηλότερων τιμών μονάδος που περιλήφθηκαν στη σύμβαση, καθώς και τα μέτρα που προτίθετο να λάβει για την ανάκτηση του.

Τον Δεκέμβριο 2010, ο Γενικός Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι για το θέμα της διαφοροποίησης των τιμών μονάδος της σύμβασης είχε διαταχθεί διοικητική έρευνα, ενώ για το ποσό των €26.561, με το οποίο είχε επιβαρυνθεί το δημόσιο, είχε δώσει οδηγίες όπως αποκοπεί από τις μελλοντικές πληρωμές προς τον ανάδοχο. Στη συνέχεια, τον Ιούνιο 2011, μας πληροφόρησε ότι από τη διοικητική έρευνα διαπιστώθηκε ότι η διαφοροποίηση των τιμών μονάδος της σύμβασης οφειλόταν σε λάθος ή αβλεψία των αρμοδίων λειτουργιών. Όσον αφορά το ποσό της επιπρόσθετης επιβάρυνσης των €26.561, μας πληροφόρησε ότι το εν λόγω ποσό είχε ανακτηθεί με τη σύμφωνη γνώμη και του αναδόχου, ο οποίος αναγνώρισε ότι επρόκειτο περί λάθους.

(ii) Διαχείριση της σύμβασης. Με βάση τις κατά προσέγγιση ετήσιες ποσότητες των επικίνδυνων ιατρικών αποβλήτων μολυσματικού και τοξικού χαρακτήρα (EIA-MTX) και αμιγώς τοξικού χαρακτήρα (EIA-ATX) (στερεάς και υγρής μορφής), όπως είχαν εκτιμηθεί/υπολογιστεί το 2006 από το Τμήμα και είχαν περιληφθεί στα έγγραφα του διαγωνισμού, και τις τιμές μονάδος του συμβολαίου, το ετήσιο κόστος της σύμβασης αναμενόταν να ανέλθει σε €245.000 περίπου (€735.000 περίπου συνολικά και για τα τρία έτη της σύμβασης).

Ωστόσο, από την έρευνα που διεξήγαγε η Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκε ότι το συνολικό ποσό που είχε πληρωθεί κατά τη διάρκεια της 3-ετούς σύμβασης, με βάση τις ποσότητες που περιλαμβάνονταν στα τιμολόγια που είχε υποβάλει ο ανάδοχος, ανήρχετο σε €2.422.698, εξ' αιτίας της πολύ μεγάλης διαφοράς μεταξύ της ποσότητας που εκτιμήθηκε και της ποσότητας που πληρώθηκε.

Ενόψει των πιο πάνω, τον Δεκέμβριο 2010 ζητήσαμε από τον Γενικό Διευθυντή όπως διερευνήσει το όλο θέμα και πληροφορήσει την Υπηρεσία μας τους λόγους για τους οποίους δεν είχε εντοπιστεί έγκαιρα η μεγάλη διαφορά (μεταξύ των ετήσιων ποσοτήτων της εκτίμησης του Τμήματος και των αντίστοιχων ποσοτήτων για τις οποίες πληρώθηκε ο ανάδοχος), γεγονός που εμπόδισε την έγκαιρη επανεξέταση/επανεκτίμηση των ποσοτήτων, ώστε να διαπιστωθούν οι πραγματικές ποσότητες αποβλήτων που δικαιολογούνταν από τον αριθμό, το είδος και τις ώρες λειτουργίας του υφιστάμενου εξοπλισμού.

Τον Μάιο 2011, ο Γενικός Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι ο μη έγκαιρος εντοπισμός της πιο πάνω σημαντικής διαφοράς οφειλόταν στην μη ικανοποιητική παρακολούθηση της σύμβασης και, ως εκ τούτου, είχε δώσει οδηγίες για διεξαγωγή έρευνας.

(δ) Προσφορά αρ. Σ.Υ.16/09 για την αγορά υπηρεσιών διαχείρισης Επικίνδυνων Ιατρικών Αποβλήτων (ΕΙΑ) των Κρατικών Νοσηλευτηρίων και των Κέντρων Υγείας. Κατόπιν ελέγχου της σύμβασης που διεξήχθη τον Νοέμβριο 2010, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i)** Η συνολική ετήσια ποσότητα αποβλήτων, που είχε εκτιμηθεί από την αναθέτουσα αρχή ότι θα παραδιδόταν στον ανάδοχο, και η πραγματική ετήσια ποσότητα - με βάση το άθροισμα των επιμέρους ποσοτήτων που περιλαμβάνονταν στα τιμολόγια του αναδόχου - παρουσίαζαν πολύ μεγάλη διαφορά.
- (ii)** Η χρονική περίοδος της σύμβασης είχε τροποποιηθεί - σε σχέση με την αντίστοιχη πρόνοια των εγγράφων του διαγωνισμού - και είχε καθοριστεί ότι θα διαρκούσε ένα χρόνο, με δικαίωμα

ανανέωσης της σύμβασης για ένα ακόμα χρόνο, μέχρι την 1.10.2011, ή μέχρι την ημερομηνία κατά την οποία θα συμπληρωνόταν συνολική δαπάνη ύψους €1.400.000, εάν αυτό συνέβαινε ενωρίτερα. Με βάση τα τιμολόγια τα οποία είχε υποβάλει ο ανάδοχος μέχρι την ημέρα του ελέγχου, το προβλεπόμενο συνολικό ποσό των €1.400.000 είχε ξεπεραστεί από τον Αύγουστο 2010 (δηλ. 10 περίπου μήνες μετά την ημερομηνία έναρξης της σύμβασης), χωρίς ωστόσο η σύμβαση, είτε να τερματιστεί, είτε να ανανεωθεί, και ο ανάδοχος εξακολουθούσε να παραλαμβάνει και να διαχειρίζεται τα απόβλητα τα οποία του παραδίδονταν από την αναθέτουσα αρχή.

Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε τον Δεκέμβριο 2010 από τον Γενικό Διευθυντή όπως ερευνήσει τα θέματα που εγείρονταν και μας πληροφορήσει για τα αποτελέσματα της έρευνας. Επίσης, ζητήσαμε όπως μας πληροφορήσει κατά πόσον είχε διερευνηθεί από το Υπουργείο, έστω και μετά από την καταγγελία που είχε υποβληθεί για παραποίηση των ζυγιστικών δελτίων – την διερεύνηση της οποίας είχε αναλάβει η Αστυνομία – πόση ήταν η δικαιολογημένη ποσότητα αποβλήτων που έπρεπε να παραδίδεται στον ανάδοχο από κάθε σημείο συλλογής κάθε μέρα/μήνα.

Τον Μάιο 2011, ο Γενικός Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι οι ποσότητες για τα τοξικά απόβλητα που είχαν περιληφθεί στα έγγραφα του διαγωνισμού είχαν βασιστεί σε λανθασμένες εκτιμήσεις, για αυτό και το ποσό των €1.400.000, που είχε προβλεφθεί για να καλύψει περίοδο δύο ετών, δαπανήθηκε σε λιγότερο από ένα χρόνο. Για το θέμα αυτό είχε ήδη δώσει οδηγίες για διεξαγωγή έρευνας. Όσον αφορά την τροποποίηση της χρονικής περιόδου της σύμβασης, αυτή οφειλόταν σε λανθασμένη εκτίμηση από τον Τομέα Προσφορών του Υπουργείου για το συνολικό κόστος της σύμβασης. Περισσότερα συμπεράσματα σχετικά με τα πιο πάνω, ανέμενε να εξαχθούν μέσα από την έρευνα που θα διεξαγόταν.

Μας πληροφόρησε επίσης ότι η σύμβαση ήταν ακόμα σε ισχύ, χωρίς να έχουν δοθεί προηγουμένως από την αναθέτουσα αρχή οι απαραίτητες οδηγίες για επέκταση του συμβολαίου, επειδή – λόγω μη παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης της σύμβασης – δεν είχε γίνει αντιληπτό ότι είχαν υπερκαλυφθεί οι προβλεπόμενες ποσότητες. Σχετικά με τις πραγματικές ποσότητες που παραδίδονται στον ανάδοχο από κάθε σημείο συλλογής κάθε μέρα/μήνα, μας πληροφόρησε ότι είναι σε εξέλιξη αστυνομική έρευνα. Τέλος, μας πληροφόρησε ότι έχουν δοθεί οδηγίες σε όλα τα κρατικά νοσηλευτήρια για εφαρμογή ομοιόμορφης – αναθεωρημένης – διαδικασίας συλλογής/παράδοσης των αποβλήτων, παρόμοιας με αυτήν που είχε ήδη αρχίσει να εφαρμόζεται στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας.

Τον Ιούνιο 2011, εισηγηθήκαμε στον Γενικό Διευθυντή όπως συμπληρωθεί το συντομότερο ο έλεγχος/εκτίμηση των πραγματικών ποσοτήτων που παραδίδονται στον ανάδοχο από τις Ιατρικές Υπηρεσίες, εφ' όσον η – κατά το δυνατόν – ακριβέστερη εκτίμηση τους, πέραν του ότι θα συμβάλει στην επίτευξη καλύτερων τιμών κατά τη διαπραγμάτευση για την ανανέωση της σύμβασης, θα βοηθήσει και στην αστυνομική έρευνα που διεξάγεται.

(ε) Συμβόλαιο αγοράς υπηρεσιών για τη λειτουργία του Μαγνητικού Τομογράφου του Νέου Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας. Η ημερομηνία λήξης της σύμβασης ήταν στις 20.11.2009 και ένας ουσιώδης όρος της προέβλεπε την παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης στους ακτινολόγους ιατρούς και ακτινογράφους του δημοσίου από Πανεπιστημιακό ιατρό και, την πιστοποίηση της, από Πανεπιστημιακό Κέντρο. Ο όρος αυτός είχε περιορίσει τον ανταγωνισμό κατά τον διαγωνισμό που προηγήθηκε της ανάθεσης της σύμβασης (υποβλήθηκε μόνο μια προσφορά) και ήταν η αιτία για υποβολή παραπόνων/καταγγελιών από ενδιαφερόμενο προσφοροδότη, που είχαν απασχολήσει και την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας.

Ενόψει των πιο πάνω και, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο ανάδοχος – ένα μήνα πριν τη λήξη της σύμβασης – δεν είχε ολοκληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την εκπαίδευση και την χορήγηση του πιστοποιητικού εκπαίδευσης, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τον Οκτώβριο 2009 στην τέως Διευθύντρια των Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας (ΙΥΥΔΥ), όπως μεριμνήσει ώστε η εγγυητική του αναδόχου

για την πιστή εκτέλεση της σύμβασης διατηρείται σε ισχύ, σε περίπτωση που ο ανάδοχος δεν είχε εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις, μέχρι να ληφθεί απόφαση για την τύχη της.

Τον Μάρτιο 2011, ο Γενικός Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι τα πιστοποιητικά που είχαν χορηγηθεί από τον ανάδοχο μετά το πέρας της εκπαίδευσης ήταν πιστοποιημένα από Πανεπιστημιακό ιατρό (επίκουρο καθηγητή ακτινολογίας), και σ' αυτά αναγραφόταν η απόφαση του πρυτανικού συμβουλίου του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης για έγκριση της συμμετοχής του πιο πάνω Πανεπιστημιακού ιατρού, ως συντονιστή, στο πρόγραμμα εκπαίδευσης των ακτινολόγων ιατρών του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας. Ο Διευθυντής του Ακτινολογικού Τμήματος του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας – συντονιστής της σύμβασης – στον οποίο είχαν δοθεί τον Αύγουστο 2010 τα πιο πάνω πιστοποιητικά, πληροφόρησε τον Οκτώβριο 2010 τον τότε Αναπληρωτή Διευθυντή ΙΥΥΔΥ, ότι δεν μπορούσε να αξιολογήσει κατά πόσον τα εν λόγω πιστοποιητικά ισοδυναμούν με πιστοποιητικά εκπαίδευσης που χορηγούνται από Πανεπιστημιακό Κέντρο. Ως εκ τούτου, οι ΙΥΥΔΥ δεν μπορούσαν να αποφανθούν κατά πόσο ο ανάδοχος είχε εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά τον συγκεκριμένο όρο και, εξ αιτίας της ασάφειας αυτής, δεν είχαν προχωρήσει σε κατάσχεση της εγγύησης πιστής εκτέλεσης της σύμβασης. Ενόψει των πιο πάνω, ο Γενικός Διευθυντής μας πληροφόρησε ότι είχε εισηγηθεί στον Υπουργό Υγείας όπως διεξαχθεί πειθαρχική έρευνα.

Τον Μάρτιο 2011, πληροφόρησα τον Γενικό Διευθυντή ότι η Υπηρεσία μας διατηρεί σοβαρές επιφυλάξεις κατά πόσον τα εν λόγω πιστοποιητικά συνάδουν με τις απαιτήσεις του συμβολαίου. Στην περίπτωση ωστόσο που οι ΙΥΥΔΥ είχαν οποιαδήποτε αμφιβολία για τα πιστοποιητικά, θα μπορούσαν να απευθυνθούν στο εν λόγω Πανεπιστήμιο, ζητώντας του να επιβεβαιώσει κατά πόσον τα πιστοποιητικά που είχαν χορηγηθεί από τον ανάδοχο, ισοδυναμούν με τα πιστοποιητικά που χορηγεί το ίδιο το Πανεπιστήμιο.

Τον Ιούλιο 2011, ο Γενικός Διευθυντής απευθύνθηκε – όπως είχαμε εισηγηθεί – στο εν λόγω Πανεπιστήμιο, με την παράκληση όπως – στην περίπτωση που θεωρεί ότι τα εν λόγω πιστοποιητικά είναι ισοδύναμα – επανεκδώσει τα πιστοποιητικά, υπογραμμένα από τα αρμόδια πρόσωπα του Πανεπιστημίου.

Όπως πληροφορηθήκαμε, το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης απάντησε τον Σεπτέμβριο 2011 στο Υπουργείο Υγείας ότι τα πιστοποιητικά εκπαίδευσης που είχαν χορηγηθεί από τον εν λόγω επίκουρο καθηγητή ακτινολογίας, δεν ισοδυναμούσαν με πιστοποιητικά εκπαίδευσης από Πανεπιστημιακό Κέντρο. Ενόψει των πιο πάνω, κρίνεται ότι ο χειρισμός που έγινε (μη κατάσχεση της εγγυητικής πιστής εκτέλεσης της σύμβασης), δεν ήταν ο ενδεδειγμένος.

(στ) Επιστροφή 59 επικαλυμμένων στεντ. Όπως αναφέρθηκε στην Έκθεση μας για το 2009, κατά την περίοδο 10.4.2008 έως 12.2.2009, ιδιώτης – για λογαριασμό συγκεκριμένης εταιρείας – είχε παραλάβει από λειτουργό του Γενικού Νοσοκομείου Λεμεσού, 59 στεντ που ανήκαν στις Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας (ΙΥΥΔΥ), με σκοπό να τα στείλει στο εξωτερικό για αποστείρωση και στη συνέχεια να τα επιστρέψει στο Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού, έτοιμα για χρήση. Η ημερομηνία λήξης των 41 στεντ είχε παρέλθει, ενώ των υπολοίπων 18 πλησίαζε. Τον Σεπτέμβριο 2009, όταν ο τότε Βοηθός Διευθυντής της Καρδιολογικής Κλινικής του Γενικού Νοσοκομείου Λεμεσού ζήτησε από τον εν λόγω ιδιώτη όπως επιστρέψει τα πιο πάνω στεντ, ο τελευταίος τον παρέπεμψε σε άλλη εταιρεία, την οποία κατονόμασε – διαφορετική από αυτήν για λογαριασμό της οποίας υπέγραψε ότι τα είχε παραλάβει – στην κατοχή της οποίας, όπως ανέφερε, βρίσκονταν τα στεντ.

Όταν τον Νοέμβριο 2009, οι ΙΥΥΔΥ απευθύνθηκαν με επιστολή τους στην πιο πάνω εταιρεία, ζητώντας της να επιστρέψει τα 59 στεντ, η τελευταία απάντησε ότι δεν εργοδοτούσε ή/και είχε εξουσιοδοτήσει οποιοδήποτε άτομο με το όνομα που αναφερόταν στην επιστολή των ΙΥΥΔΥ, για να παραλάβει για λογαριασμό της τα στεντ, και επομένως το θέμα δεν την αφορούσε.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας ζήτησε τον Ιούνιο 2010 από τον Γενικό Διευθυντή, όπως ερευνήσει τα θέματα που εγείρονταν και μας πληροφορήσει τους λόγους για τους οποίους, ενώ είχε παρέλθει τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα από την παράδοση των στεντ, δεν είχε κινηθεί οποιαδήποτε διαδικασία - σε συνεννόηση και με την Νομική Υπηρεσία - ώστε να ανακτηθεί η περιουσία του δημοσίου.

Τον Ιούνιο 2010, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, στον οποίον είχαν κοινοποιηθεί οι πιο πάνω διαπιστώσεις/παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας, ζήτησε από τον Γενικό Διευθυντή να ενημερωθεί αμέσως για τα γεγονότα της όλης υπόθεσης, ώστε να αποφασίσει κατά πόσον δικαιολογείται η διενέργεια ποινικής ανάκρισης.

Τον Νοέμβριο 2010, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, στον οποίο είχε σταλεί η έκθεση γεγονότων από τις ΙΥΥΔΥ, πληροφόρησε τον τότε Αναπληρωτή Διευθυντή ΙΥΥΔΥ ότι, μετά από οδηγίες του, η Αστυνομία διεξάγει ποινική ανάκριση, και με τη συμπλήρωση της, θα δοθούν οδηγίες για τον πάρα πέρα χειρισμό του θέματος.

Τον Ιούνιο 2011, ο Γενικός Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι τα στεντ δεν είχαν επιστραφεί μέχρι τότε στο Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού, και αναμένει τις οδηγίες της Νομικής Υπηρεσίας – αφού ολοκληρωθούν οι ανακρίσεις – για τον πάρα πέρα χειρισμό του θέματος.

(ζ) Προσφορές αρ.Σ.Υ.7/10 και αρ.Σ.Υ.23/11 για την προμήθεια επικαλυμμένων ναρθήκων (Drug Eluting Stents) για τις ανάγκες των Επεμβατικών Καρδιολογικών Εργαστηρίων των Γενικών Νοσοκομείων Λευκωσίας και Λεμεσού. Τον Ιούνιο 2010, οι Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας (ΙΥΥΔΥ) προκήρυξαν ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια επικαλυμμένων ναρθήκων, για 2 χρόνια, με εκτίμηση κόστους €5.140.000. Στο διαγωνισμό είχαν περιληφθεί 14 διαφορετικά είδη ναρθήκων, ενώ στην προηγούμενη/υφιστάμενη σύμβαση περιλαμβάνονταν μόνον 5 είδη. Η κατακύρωση προβλεπόταν να γίνει ανά είδος, στη χαμηλότερη εντός προδιαγραφών προσφορά. Τον Οκτώβριο και Νοέμβριο 2010, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Υγείας αποφάσισε την ανάθεση του διαγωνισμού για 9 από τα 14 είδη, ενώ ακύρωσε το μέρος του διαγωνισμού που αφορούσε τα υπόλοιπα 5 είδη, επειδή οι προσφορές που είχαν υποβληθεί, δεν ικανοποιούσαν τους όρους και τις προδιαγραφές του διαγωνισμού.

Τον Μάρτιο 2011, οι ΙΥΥΔΥ ζήτησαν την έγκριση του Συμβουλίου Προσφορών για αγορά των 3 από τα 5 είδη που είχαν ακυρωθεί, με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού. Το αίτημα απορρίφθηκε τον Απρίλιο 2011 από το Συμβούλιο Προσφορών, το οποίο υπέδειξε στην αναθέτουσα αρχή ότι για να επανεξεταστεί το αίτημα, θα έπρεπε προηγουμένως να τεκμηριωθεί η αναγκαιότητα προμήθειας των εν λόγω ναρθήκων, με βάση ανεξάρτητες, έγκυρες και αξιόπιστες ιατρικές μελέτες, και επίσης, να υποβληθούν πρωτόκολλα με βάση τα οποία να καθορίζεται η διαδικασία επιλογής του κάθε είδους νάρθηκα που αγοράστηκε ή/και προτείνεται να αγοραστεί.

Τον Μάιο 2011, σε σύσκεψη που έγινε στο Υπουργείο Υγείας, αποφασίστηκε όπως οι ΙΥΥΔΥ επαναφέρουν το αίτημα ενώπιον του Συμβουλίου Προσφορών, καθορίζοντας το ποσόν της εκτίμησης δαπάνης με βάση στοιχεία που θα προκύψουν από έρευνα της αναθέτουσας αρχής και όχι με βάση τις τιμές του προηγούμενου διαγωνισμού, κατά τον οποίο δεν είχε αναπτυχθεί υγιής/ικανοποιητικός ανταγωνισμός.

Τον Ιούνιο 2011, το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε να εγκρίνει το αίτημα των ΙΥΥΔΥ για την προμήθεια των τριών ειδών ναρθήκων με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, με βάση τη νέα – μειωμένη – εκτίμηση, η οποία καθορίστηκε στα €1.225 για κάθε είδος νάρθηκα. Με υπόδειξη της Υπηρεσίας μας, περιλήφθηκε όρος στα έγγραφα του διαγωνισμού, ο οποίος προέβλεπε ότι σε περίπτωση που οι τιμές των προσφορών που θα υποβληθούν, υπερβαίνουν το ποσό της εκτίμησης, ενδεχομένως να απορριφθούν.

Τον Αύγουστο 2011, το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε την κατακύρωση της προσφοράς για τα τρία είδη ναρθήκων, στις τιμές των €1.180 (το ένα είδος) και €1.225 (τα άλλα δύο είδη), οι οποίες σε σύγκριση με τις τιμές του προηγούμενου διαγωνισμού (το 2010) κατά τον οποίο είχαν ακυρωθεί οι προσφορές για τα εν λόγω είδη, είναι κατά 3,5%, 27,9% και 18,3% αντίστοιχα χαμηλότερες.

(η) Μητρώα συμβολαίων ιατρικού εξοπλισμού και αναλώσιμων ειδών. Όπως επανειλημμένα αναφέρθηκε σε σχετικές εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, δεν τηρείται μητρώο συμβολαίων ιατρικού εξοπλισμού, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να παρακολουθηθεί η πιστή εκτέλεση των όρων κάθε προσφοράς, καθώς και η ορθότητα των πληρωμών που γίνονται. Η κατ' επανάληψη αναφορά της Υπηρεσίας

μας στο θέμα αυτό, αποτελεί ένδειξη της σημασίας που του αποδίδεται, λόγω του ρόλου που έχει το μητρώο συμβολαίων στην ορθή παρακολούθηση της εκτέλεσης των συμβολαίων.

Παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε καθόσον αφορά στην τήρηση του μηχανογραφημένου μητρώου αναλώσιμων, το οποίο άρχισε να τηρείται από τον Μάρτιο 2009, αυτό δεν παρέχει ολοκληρωμένη πληροφόρηση. Συγκεκριμένα, η ενημέρωση του εν λόγω μητρώου γίνεται με βάση τα στοιχεία των τιμολογίων που υποβάλλονται στον Τομέα στο στάδιο της παραλαβής, αντί να ενημερώνεται εξ αρχής με την ανάθεση κάθε σύμβασης ώστε το μητρώο να μπορεί να χρησιμοποιείται ως εργαλείο για την παρακολούθηση και διαχείριση των συμβολαίων.

(θ) Καθυστέρηση στην εξόφληση τιμολογίων. Σε αρκετές περιπτώσεις, διαπιστώθηκε και πάλι σημαντική καθυστέρηση στην εξόφληση τιμολογίων για προμήθειες αναλώσιμων ειδών και εξοπλισμού, που μερικές φορές ξεπερνούσε τους 7 μήνες, από τις προβλεπόμενες στο συμβόλαιο ημερομηνίες πληρωμής. Η πιο πάνω καθυστέρηση οφείλεται κυρίως στη μη έγκαιρη υποβολή όλων των απαιτούμενων για την πληρωμή εγγράφων/στοιχείων από τα διάφορα νοσοκομεία/τμήματα στο Λογιστήριο των Υπηρεσιών.

Σημειώνεται επίσης ότι, κατά την ημερομηνία του ελέγχου (Αύγουστος 2011), εκκρεμούσε για έλεγχο στη Διεύθυνση Αγορών και Προμηθειών αριθμός τιμολογίων στα οποία, όπως παρατηρήθηκε, δεν καταγράφεται η ημερομηνία παραλαβής τους με αποτέλεσμα να μην μπορεί να διαπιστωθεί η έκταση της καθυστέρησης στην πληρωμή τους.

Όπως μας ανέφερε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου τα τιμολόγια θα σφραγίζονται πλέον κατά την παραλαβή τους.

Η Υπηρεσία μας επισημαίνει και πάλι ότι, σύμφωνα με τις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες (αρ.79), οι Προϊστάμενοι Τμημάτων πρέπει να φροντίζουν για την έγκαιρη διευθέτηση της πληρωμής όλων των υποχρεώσεων, σύμφωνα με τις σχετικές πρόνοιες των εγγράφων των διαγωνισμών, για αποφυγή διεκδίκησης τόκων.

Συγκεκριμένη εταιρεία έχει καταχωρίσει αριθμό αγωγών στο Δικαστήριο και διεκδικεί ποσό ύψους €714.336 για τόκους λόγω καθυστέρησης στην εξόφληση τιμολογίων. Προωθούνται ενέργειες για εξώδικο διακανονισμό.

(ι) Πιστοποιητικά παραλαβής. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι αρκετά πιστοποιητικά παραλαβής δεν είναι συμπληρωμένα με όλα τα απαραίτητα στοιχεία, ενώ ορισμένα δεν είναι υπογραμμένα από όλα τα μέλη της τριμελούς επιτροπής παραλαβής. Επίσης, σε ορισμένες περιπτώσεις τα πιστοποιητικά παραλαβής, παρόλο ότι αποτελούν έγγραφο των Υπηρεσιών, συμπληρώνονται από τον ανάδοχο. Θεωρούμε ότι για να γίνονται αποδεκτά από τη Διεύθυνση Αγορών και Προμηθειών, θα πρέπει να συμπληρώνονται πλήρως με όλα τα απαραίτητα στοιχεία και να υπογράφονται από όλα τα μέλη της τριμελούς επιτροπής.

Προς τούτο, όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου έχει σταλεί σχετική σύσταση προς τους Διευθυντές των Νοσοκομείων.

(κ) Υποβολή παραγγελιών αναλώσιμων ειδών κλινικών εργαστηρίων. Σε αρκετές περιπτώσεις, οι παραγγελίες αναλώσιμων ειδών κλινικών εργαστηρίων, υποβάλλονταν απευθείας από τα κλινικά εργαστήρια προς τις προμηθευτικές εταιρείες, χωρίς να διαβιβάζονται στον Τομέα Προμηθειών.

Ο Γενικός Διευθυντής μάς ανέφερε ότι από τον Ιούνιο 2011 όλες οι παραγγελίες γίνονται από την Διεύθυνση Αγορών και Προμηθειών.

Ιατρικός εξοπλισμός.

(α) Δαπάνες. Οι δαπάνες για αγορά ιατρικού εξοπλισμού κατά τα έτη 2008-2010, σε σύγκριση με τα εγκεκριμένα ποσά στους αντίστοιχους Προϋπολογισμούς, ήταν ως ακολούθως:

Έτος	Προϋπολογισμός €	Δαπάνες €	Αδαπάνητο ποσό/ποσοστό	
			€	%
2010	12.861.925	3.979.906	8.882.019	69,1
2009	11.938.516	3.050.518	8.887.998	74,4
2008	5.125.804	3.246.703	1.879.101	36,7

Όπως φαίνεται από τον πιο πάνω πίνακα σημαντικό ποσοστό των διαθέσιμων πιστώσεων κατά τα τελευταία χρόνια, παρέμεινε αναξιοποίητο, λόγω, όπως αντιλαμβανόμαστε, της ακύρωσης του διαγωνισμού προσφορών που αφορούσε στην αγορά εξοπλισμού για το Ακτινοθεραπευτικό Κέντρο στο Νοσοκομείο Λεμεσού, αλλά και των σοβαρών προβλημάτων που αντιμετώπιζε μέχρι πρόσφατα ο Τομέας Έργων, Ανάπτυξης, Προμηθειών και Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού, και της καθυστέρησης στην προκήρυξη προσφορών για την εξασφάλισή του.

(β) Αξιολόγηση και ιεράρχηση αναγκών. Η αξιολόγηση και καταγραφή των αναγκών των κρατικών νοσηλευτηρίων σε ιατρικό εξοπλισμό και η ιεράρχησή τους αποτελούν προϋποθέσεις για την ορθολογιστική αξιοποίηση των διαθέσιμων πιστώσεων.

Από το έτος 2009, οι Υπηρεσίες ζήτησαν από τους Διευθυντές των νοσοκομείων την υποβολή των άμεσων αναγκών τους σε ιατρικό εξοπλισμό, με ιεράρχηση τους κατά προτεραιότητα, ωστόσο, η τροχοδρόμηση των διαδικασιών για την εξασφάλιση του, λόγω των προβλημάτων που αντιμετώπιζε ο Τομέας, σημείωσαν μεγάλη καθυστέρηση.

Τον Δεκέμβριο του 2010, ζητήθηκε εκ νέου η υποβολή των αναγκών τους σε ιατρικό εξοπλισμό, ετοιμάστηκε νέος κατάλογος και τροχοδρομήθηκαν διαδικασίες για την εξασφάλιση του.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι από τον Ιούνιο 2011 λειτουργούν οι Νοσοκομειακές επιτροπές ιεράρχησης αναγκών και η Κεντρική Επιτροπή Επιλογής Έγκρισης Αναγκών.

(γ) Παρακολούθηση της διάρκειας ωφέλιμης ζωής του εξοπλισμού. Η Υπηρεσία μας, με στόχο την έγκαιρη αντικατάσταση του αναγκαίου ιατρικού εξοπλισμού σε όλα τα νοσοκομεία, επανειλημμένα εισηγήθηκε τον καθορισμό ενός συστήματος παρακολούθησης της ωφέλιμης διάρκειας ζωής του το οποίο να λαμβάνει υπόψη το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την προώθηση και ολοκλήρωση της διαδικασίας αγορών του νέου εξοπλισμού που θα αντικαταστήσει τον υφιστάμενο. Σύμφωνα με επιστολή του αναδόχου της σύμβασης για την προμήθεια και εγκατάσταση ολοκληρωμένης λύσης για νέο πληροφοριακό σύστημα υγείας ημερ. 5.3.2009 το υποσύστημα διαχείρισης και συντήρησης παγίων το οποίο θα συνέβαλλε στην επίτευξη του στόχου αυτού θα ήταν σε θέση να τεθεί σε λειτουργία από τους χρήστες, ωστόσο, όπως αναφέρεται στα πρακτικά συνεδρίας της καθοδηγητικής επιτροπής για τον συντονισμό των εργασιών για τη μηχανογράφηση της Διεύθυνσης Αγορών και Προμηθειών και των αποθηκών των νοσοκομείων που πραγματοποιήθηκε την 1.7.2011, δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί η καταχώριση των παγίων στο σύστημα από όλα τα νοσοκομεία.

(δ) Αδρανής εξοπλισμός. Η Υπηρεσία μας, σε σχετικές επιστολές της προς τις Ιατρικές Υπηρεσίες αναφορικά με τον έλεγχο των λογαριασμών των νοσοκομείων, παρατήρησε ότι σε ορισμένα νοσοκομεία, εξακολουθεί να παραμένει αδρανής και αναξιοποίητος ιατρικός εξοπλισμός, ενώ δεν αποκλείεται το ενδεχόμενο, με την πάροδο του χρόνου να περιέλθει σε αχρηστία. Επιπρόσθετα, παρατηρήθηκε ότι για συγκεκριμένο αδρανή εξοπλισμό, τα συμβόλαια συντήρησης τρέχουν, με σημαντικό αχρείαστο κόστος.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως γίνουν κατάλληλες ενέργειες για εντοπισμό όλου του ιατρικού εξοπλισμού που παραμένει αναξιοποίητος, για αξιοποίησή του, και σε περίπτωση που αυτή δεν καταστεί δυνατή, να προωθηθεί η διακοπή των συμβολαίων συντήρησής του.

Προμήθεια αναλώσιμων ειδών.

(α) Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Η σχετική δαπάνη κατά τα έτη 2006-2010, σε σύγκριση με τα προϋπολογισθέντα ποσά ήταν ως ακολούθως:

Έτος	Προϋπολογισμός	Δαπάνες
	€	€
2010	33.172.154	29.963.453
2009	45.621.400	31.645.599
2008	29.203.416	16.976.241
2007	26.488.961	25.447.585
2006	29.352.717	28.431.916

Πέραν της πραγματοποιηθείσας δαπάνης κατά το 2010, δημιουργήθηκαν, σύμφωνα με τις τελευταίες διαθέσιμες καταστάσεις εκκρεμών υποχρεώσεων στις 31.12.2010, υποχρεώσεις οι οποίες ανέρχονταν σε €5.289.007 και πληρώθηκαν από τον Προϋπολογισμό του 2011, ενώ το ποσό που είχε παραμείνει αδαπάνητο στον Προϋπολογισμό του 2010 ανερχόταν σε μόνο €3.208.701. Σημειώνεται ότι κατά το 2010 πληρώθηκαν τιμολόγια ύψους €3.036.442 για το 2009.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως με στόχο την καλύτερη παρακολούθηση των διαθέσιμων πιστώσεων και καλύτερο προγραμματισμό, τηρούνται στοιχεία αναφορικά με τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται είτε από την συνομολόγηση συμβάσεων είτε από την έκδοση παραγγελιών για προμήθεια αναλώσιμων ειδών, έτσι ώστε να μειώνεται στο ελάχιστο η ανάληψη υποχρεώσεων και η δέσμευση των Προϋπολογισμών επόμενων χρόνων.

Σημειώνεται ότι αρκετά από τα τιμολόγια τα οποία παρέμεναν απλήρωτα και περιλαμβάνονται στις καταστάσεις εκκρεμών υποχρεώσεων αφορούσαν στους αρχικούς μήνες του 2010 και εξοφλήθηκαν με μεγάλη καθυστέρηση περί τα μέσα του 2011, λόγω κυρίως, όπως αναφέρεται και σε παράγραφο πιο πάνω, των καθυστερήσεων στην υποβολή των απαιτούμενων στοιχείων στο Λογιστήριο.

Η Υπηρεσία μας τονίζει την ανάγκη για έγκαιρη εξόφληση των οφειλών του Δημόσιου τόσο για λόγους αρχής αφού το Δημόσιο οφείλει να ανταποκρίνεται έγκαιρα στις υποχρεώσεις του όσο και για αποφυγή οποιωνδήποτε περαιτέρω επιβαρύνσεων.

(β) Λειτουργικά προβλήματα. Εξακολουθεί να υφίστανται λειτουργικά προβλήματα αναφορικά με τη διαχείριση αναλωσίμων τα οποία προέκυψαν μετά τη μεταφορά από 1.1.2003 των κονδυλίων για τα αναλώσιμα από τις Φαρμακευτικές στις Ιατρικές Υπηρεσίες, χωρίς να προηγηθεί η δημιουργία της αναγκαίας υποδομής, τα οποία έχουν κατ' επανάληψη αναφερθεί στις Εκθέσεις μας.

Αρκετά είδη, τα οποία είναι και σημαντικής αξίας, παραδίδονται και αποθηκεύονται απευθείας στους διάφορους θαλάμους και στα κλινικά εργαστήρια των νοσοκομείων, χωρίς να καταχωρίζονται στα μηχανογραφημένα μητρώα ώστε να υπάρχει δυνατότητα άσκησης του απαιτούμενου ελέγχου και παρακολούθησης, με τους συνεπακόλουθους κινδύνους απώλειας και ζημιάς για το Δημόσιο, θέμα που όπως επανειλημμένα αναφέρθηκε σε σχετικές Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, θεωρείται σοβαρό και πρέπει να επιλυθεί το συντομότερο δυνατόν. Όπως έχουμε πληροφορηθεί, η μηχανογράφηση των αποθηκών όλων των νοσοκομείων, με εξαίρεση τα νοσοκομεία Πόλεως Χρυσοχούς και Κυπερούντας, έχει πρόσφατα ολοκληρωθεί, ωστόσο εκκρεμεί ακόμα η μηχανογράφηση των αποθεμάτων που τηρούνται στους θαλάμους και στα κλινικά εργαστήρια. Οι εν λόγω εκκρεμότητες, έχουν επίσης ως αποτέλεσμα, την έλλειψη ολοκληρωμένης πληροφόρησης αναφορικά με το ύψος των αποθεμάτων και τις ημερομηνίες λήξης τους, τη μη άσκηση αποτελεσματικού προγραμματισμού κατά το στάδιο προκήρυξης των προσφορών και την ύπαρξη αδυναμιών στη διαχείριση των συμβάσεων.

Ενδεικτικά, αναφέρεται ο εντοπισμός τον Σεπτέμβριο 2009, στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας μεγάλων ποσοτήτων ληγμένων αναλωσίμων αξίας περίπου €0,7 εκ. για τα οποία αναλυτική αναφορά γίνεται σε παράγραφο πιο κάτω που αφορά στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την πλήρη αξιοποίηση του μηχανογραφημένου συστήματος το συντομότερο δυνατόν καθώς οι δαπάνες για αναλώσιμα αφορούν σε σημαντικά ποσά και επιβάλλεται όπως ασκείται αποτελεσματικός έλεγχος. Στο μεταξύ, μέχρι την ολοκλήρωση του έργου της μηχανογράφησης, τουλάχιστον για τα σημαντικής αξίας αναλώσιμα όπως βηματοδότες, επικαλυμμένοι νάρθηκες στεφανιαίων αγγείων κ.ά, έγινε εισήγηση όπως εφαρμοστεί προσωρινό σύστημα αποτελεσματικού ελέγχου σε όλα τα εργαστήρια όπου χρησιμοποιούνται. Επιπρόσθετα, για ορισμένα είδη σημαντικής αξίας για τα οποία δεν τηρείται απόθεμα στους θαλάμους/εργαστήρια, αλλά παραγγέλλονται ορισμένα τεμάχια για συγκεκριμένους ασθενείς, όπως π.χ. ενδοκαρδιακοί απινιδωτές, το κόστος αγοράς των οποίων κυμαίνεται από περίπου €15.000 έως €25.000 έκαστος, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως στα έγγραφα που επισυνάπτονται στο πρωτότυπο τιμολόγιο το οποίο αποστέλλεται από τα νοσοκομεία στις Ιατρικές Υπηρεσίες, περιλαμβάνονται στοιχεία αναφορικά με τους συγκεκριμένους ασθενείς στους οποίους έχουν τοποθετηθεί.

Μισθοί.

(α) Έλεγχος μισθών. Το σύστημα ελέγχου μισθών εξακολουθεί να είναι ανεπαρκές, και ειδικά όσον αφορά στην επιβεβαίωση της ορθότητας και ολοκληρωμένης πληροφόρησης για τις αλλαγές της μισθοδοσίας στα νοσοκομεία, ιδίως στις περιπτώσεις των εκτάκτων και των ειδικευόμενων και ασκούμενων ιατρών. Επιπλέον, οι έλεγχοι που διενεργούνταν σε ότι αφορά στη συμφιλίωση των μισθών για την περίοδο μέχρι τα τέλη του 2010, γίνονταν με καθυστέρηση, με αποτέλεσμα τυχόν λάθη ή παραλείψεις να μην εντοπίζονταν έγκαιρα, ωστόσο, έκτοτε σημειώθηκε βελτίωση.

Με στόχο τη βελτίωση του συστήματος ελέγχου των μισθών, η Υπηρεσία μας έχει επανειλημμένα εισηγηθεί την επανεξέτάσή του σε όλα τα στάδια υπολογισμού της μισθοδοσίας, στα νοσοκομεία και στη Διοίκηση, και την εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου και ορθολογιστικού συστήματος που να διασφαλίζει ικανοποιητικά ότι οι πληρωμές των μισθών είναι ορθές και ότι δεν διενεργούνται υπερπληρωμές.

(β) Υπερπληρωμές. Παρόλο ότι έχει σημειωθεί βελτίωση αναφορικά με την ενημέρωση του Λογιστηρίου από τα νοσοκομεία, διαπιστώθηκε και πάλι ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, που αφορούν κυρίως σε παραχώρηση άδειας απουσίας χωρίς απολαβές και σε τερματισμό υπηρεσιών, δεν υποβλήθηκαν έγκαιρα τα σχετικά έντυπα αλλαγών μισθοδοσίας στο Γενικό Λογιστήριο, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν υπερπληρωμές μισθών, η ανάκτηση των οποίων, αν και επιτεύχθηκε για τις πλείστες περιπτώσεις, αποτελεί δύσκολη και χρονοβόρα διαδικασία.

Σημειώνεται ότι οι υπερπληρωμές που δημιουργούνται, εντοπίζονται μόνο στις περιπτώσεις που, έστω και καθυστερημένα, λαμβάνεται η σχετική πληροφόρηση από τα νοσοκομεία και υποβάλλονται τελικά από τις Υπηρεσίες στο Γενικό Λογιστήριο τα σχετικά έντυπα αλλαγών. Ως εκ τούτου, το ενδεχόμενο ύπαρξης υπερπληρωμών οι οποίες να μην έγιναν αντιληπτές, δεν μπορεί να αποκλειστεί.

Σημειώνεται ότι, μέχρι την εφαρμογή ενός αποτελεσματικού συστήματος ελέγχου, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Λογιστήριο των Ιατρικών Υπηρεσιών αντιπαραβάλλει τα συμβόλαια απασχόλησης του έκτακτου προσωπικού με τις επιβεβαιώσεις απασχόλησης που στέλλονται από τα νοσοκομεία, ως προσωρινό μέτρο ελέγχου, με στόχο τον εντοπισμό των περιπτώσεων τερματισμού απασχόλησης έκτακτου προσωπικού, πρακτική η οποία δεν έχει υιοθετηθεί.

Όλες οι υπερπληρωμές εάν και όποτε εντοπιστούν, χρεώνονται από το Γενικό Λογιστήριο σε λογαριασμό προκαταβολών των Ιατρικών Υπηρεσιών. Αναφέρεται σχετικά ότι ολοκληρώθηκε η καταχώριση των υπερπληρωμών που δημιουργήθηκαν μετά το 2007 σε μητρώο και λήφθηκαν μέτρα για ανάκτηση των σχετικών ποσών, ωστόσο εξακολουθεί, λόγω, όπως μας έχει αναφερθεί, έλλειψης επαρκών στοιχείων, να μην λαμβάνονται οποιαδήποτε μέτρα για ανάκτηση των υπερπληρωμών που διενεργήθηκαν πριν το 2007.

Σχέδια δράσης για αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών. Τα σχέδια δράσης για την έγκαιρη αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών που ενδεχομένως να προκύψουν στις Ιατρικές Υπηρεσίες, όπως απεργία ιατρικού και άλλου προσωπικού των νοσοκομείων, σεισμοί, απότομη και μεγάλη αύξηση αναγκών για κλίνες, κ.λπ., είναι ιδιαίτερης σημασίας και οι Ιατρικές Υπηρεσίες πρέπει να βεβαιώνονται ότι όλα τα απαραίτητα σχέδια δράσης ενημερώνονται σε τακτική βάση.

Οι περί Ιδιωτικών Νοσηλευτηρίων (Έλεγχος Ύδρευσης και Λειτουργίας) Νόμοι του 2001 έως 2009.

Για την καλύτερη εφαρμογή του Νόμου, θα πρέπει να μελετηθεί κατά πόσο η έκδοση Κανονισμών, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 28 των πιο πάνω Νόμων είναι αναγκαία και σε τέτοια περίπτωση να προωθηθεί η έκδοσή τους, θέμα το οποίο, όπως μας ανέφερε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, το χειρίζεται η Συμβουλευτική Επιτροπή η οποία εργάζεται για την υλοποίηση του στόχου αυτού.

Γενικά θέματα νοσοκομείων.

Λειτουργικά προβλήματα. Εξακολουθεί να παρουσιάζονται σοβαρά προβλήματα και αδυναμίες τα οποία αφορούν κυρίως στην είσπραξη των καθυστερημένων νοσηλίων, στο μεγάλο χρόνο αναμονής των ασθενών για ορισμένες εξετάσεις, στη μη αντικατάσταση ιατρικού εξοπλισμού ο οποίος έχει φτάσει στο ανώτατο όριο της ωφέλιμης ζωής του, στη στοιχειοθέτηση της υπερωριακής αποζημίωσης, στη διαχείριση αναλωσίμων, προβλήματα τα οποία χρήζουν επείγουσας αντιμετώπισης αφού επηρεάζουν την εύρυθμη λειτουργία των νοσοκομείων, την ποιότητα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης που προσφέρεται στους πολίτες και οδηγούν σε αυξημένα κόστη.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου εξέφρασε την πεποίθηση του ότι με τη συμπλεγματοποίηση των νοσοκομείων, την υιοθέτηση του μοντέλου της αυτοδιοίκησης και της αυτοδιαχείρισης καθώς και με την εφαρμογή του θεσμού του εσωτερικού ελέγχου, τα λειτουργικά προβλήματα των νοσοκομείων θα μειωθούν και θα μπορούν να ανταποκριθούν στις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι μόνο με τη στοχοθέτηση με συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα θα επιτευχθούν οι στόχοι αυτοί.

Καθυστερημένα έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα των νοσοκομείων ανήλθαν σε €11.268.161 στις 31.12.2010 χωρίς σε αυτά να περιλαμβάνονται τα καθυστερημένα έσοδα του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας (31.12.2009:€3.286.441) τα οποία δεν ήταν διαθέσιμα κατά την ημερομηνία ετοιμασίας της Έκθεσης, σε σύγκριση με €9.782.795 στις 31.12.2009. Το σύστημα παρακολούθησης των εσόδων παρουσιάζει αδυναμίες με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος απώλειας εσόδων.

Γενικά, η είσπραξη των καθυστερημένων εσόδων όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας είναι προβληματική γιατί αυτά οφείλονται κυρίως από υπηκόους τρίτων χωρών που είτε έχουν εγκαταλείψει την Κύπρο, χωρίς να καταβάλουν τα δικαιώματα νοσηλείας, είτε αδυνατούν να πληρώσουν.

Σημειώνεται ότι αρκετοί ασθενείς που δεν παρουσιάζουν κάρτα νοσηλείας παίρνουν εξιτήριο εκτός ωρών λειτουργίας των γραφείων, ιδιαίτερα κατά τις απογευματινές ώρες, τα Σαββατοκύριακα και τις αργίες, χωρίς να καταβάλουν τα σχετικά δικαιώματα και αρκετές φορές, στην περίπτωση των υπηκόων τρίτων χωρών, χωρίς να έχουν προσκομίσει τα απαραίτητα προσωπικά τους στοιχεία, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο εντοπισμός τους για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών. Επίσης, αρκετοί ασθενείς επιδιώκουν να τυγχάνουν δωρεάν θεραπείας με την εισαγωγή τους στο νοσοκομείο μέσω των Πρώτων Βοηθειών, και στη συνέχεια απολύονται, χωρίς να καταβάλουν τα σχετικά δικαιώματα. Η έλλειψη συνεργασίας του νοσηλευτικού με το διοικητικό προσωπικό για συλλογή των απαραίτητων προσωπικών στοιχείων των ασθενών κατά τη διάρκεια της νοσηλείας τους, όπως αναφέρεται από το προσωπικό, συντείνουν στην αδυναμία είσπραξης των νοσηλίων.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Υγείας, για αντιμετώπιση του προβλήματος, συγκάλεσε σύσκεψη την 1.12.2010 με εκπροσώπους από όλες τις εμπλεκόμενες Υπηρεσίες για μελέτη και λήψη κατάλληλων ενεργειών. Καθόσον αφορά στο γενικότερο θέμα της ιατροφαρμακευτικής ασφάλισης των αλλοδαπών, σύμφωνα με τα πρακτικά της εν λόγω συνεδρίασης, επειδή τα σχέδια ασφάλισης των αλλοδαπών, είναι περιορισμένα, τόσο για το ποσό κάλυψης όσο και για τις παθήσεις που καλύπτουν, το Υπουργείο

Εσωτερικών συγκάλεσε την Υπουργική Επιτροπή Απασχόλησης Αλλοδαπών. Κατά τη συνεδρία της Υπουργικής Επιτροπής στις 3.2.2011 αποφασίστηκε η δημιουργία Τεχνικής Επιτροπής για συζήτηση του θέματος και υποβολή εισηγήσεων. Όπως έχουμε πληροφορηθεί, το Σεπτέμβριο 2011, συγκλήθηκε τόσο η Τεχνική Επιτροπή όσο και η Υπουργική Επιτροπή και το θέμα βρίσκεται σε εξέλιξη.

Η Υπηρεσία μας, με αφορμή επιμέρους αιτήματα νοσοκομείων για διαγραφή ανείσπρακτων νοσηλίων, με σχετικές προς το Υπουργείο Οικονομικών επιστολές της, εξέφρασε την άποψη ότι το θέμα της διαγραφής νοσηλίων, λόγω και της σημαντικότητας των ποσών, θα έπρεπε να τύχει χειρισμού στην ολότητά του, αντί κατά περίπτωση νοσοκομείου και ότι, προς αποφυγή διαγραφής καθυστερημένων εσόδων, όπως συνέβη στο παρελθόν, θα έπρεπε να υιοθετηθούν τέτοια μέτρα ώστε να εξαλειφθούν ή μειωθούν στο ελάχιστο δυνατόν τα καθυστερημένα έσοδα στο μέλλον.

Επιπρόσθετα εισηγηθήκαμε όπως εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες είσπραξης των καθυστερημένων οφειλών για αποφυγή απώλειας δημόσιων εσόδων, επισημαίνοντας επίσης ότι, αν δεν καταχωριστούν έγκαιρα σχετικές αγωγές, τότε τα ποσά αυτά δεν θα μπορούν να διεκδικηθούν δικαστικώς βάσει των προθεσμιών που καθορίζονται στον περί Παραγραφής Νόμο (Κεφ.15), όπως τροποποιήθηκε. Επισημαίνεται ότι, ως διαλαμβάνεται στις σχετικές επιστολές της Νομικής Υπηρεσίας, για προώθηση της λήψης δικαστικών μέτρων, πρέπει να ικανοποιούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις όπως η ύπαρξη των αναγκαίων προσωπικών στοιχείων των χρεωστών.

Έξοδα νοσηλείας προσώπων στα νοσοκομεία ύστερα από τραυματισμό σε τροχαία ατυχήματα. Σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού 12(1) των περί Κυβερνητικών Ιατρικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών (Γενικών) Κανονισμών του 2000-2007, όταν η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη παρέχεται υπό περιστάσεις που δημιουργούν νομική υποχρέωση σε οποιοδήποτε τρίτο πρόσωπο για καταβολή αποζημιώσεων, το δικαστήριο το οποίο επιδικάζει αποζημιώσεις για την περίπτωση του ασθενούς, διατάσσει την καταβολή στο οικείο νοσοκομείο, του προβλεπόμενου, δυνάμει των εν λόγω Κανονισμών, ποσού τελών. Ωστόσο τα νοσοκομεία δεν ενημερώνονται αναφορικά με την απόφαση του δικαστηρίου ώστε να κινηθεί η διαδικασία για διεκδίκηση από τις ασφαλιστικές εταιρείες των εν λόγω ποσών. Στη συνεδρία η οποία πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Υγείας την 1.12.2010, για το γενικότερο θέμα των καθυστερημένων εσόδων, εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας ανέλαβε να εξετάσει το θέμα και να εισηγηθεί τρόπους για ενημέρωση των νοσοκομείων στις περιπτώσεις αυτές. Έχουμε ζητήσει όπως ενημερωθούμε για τυχόν εξελίξεις.

Προμήθεια αναλώσιμων ειδών. Η έλλειψη κατάλληλης μηχανογράφησης καθώς και η έλλειψη επαρκών αποθηκευτικών χώρων και η παραλαβή και αποθήκευση αναλώσιμων ειδών απευθείας στα τμήματα και τους θαλάμους των νοσοκομείων, χωρίς στις περισσότερες περιπτώσεις να καταχωρίζονται σε μητρώα, έχει ως αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η παρακολούθηση της χρήσης τους και να μην υπάρχει η δυνατότητα για προγραμματισμό των αναγκών τους. Σημειώνεται ότι παρατηρήθηκαν περιπτώσεις αχρήστευσης αναλωσίμων επειδή δεν είχαν χρησιμοποιηθεί ή/και ανταλλάγεί πριν την ημερομηνία λήξης τους. Ως εκ τούτου, η πλήρης αξιοποίηση καθώς και η απρόσκοπτη διαθεσιμότητα αναλώσιμων ειδών δεν είναι διασφαλισμένη.

Επιδόματα υπερωριακής απασχόλησης ιατρικού, νοσηλευτικού και άλλου προσωπικού.

(α) Δαπάνες. Το ποσό που δαπανήθηκε το 2010 για επιδόματα βάρδιας και υπερωριακής απασχόλησης στα κρατικά νοσηλευτήρια ανήλθε σε €27.614.889, σε σύγκριση με €25.743.069 το 2009. Σύμφωνα με στοιχεία τα οποία λήφθηκαν από το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης (FIMAS) ποσό ύψους €17.378.194 για το 2010 ή ποσοστό 62,9% σε σύγκριση με €14.859.115 για το 2009 ή ποσοστό 57,7%, αφορά σε επίδομα βάρδιας που καταβάλλεται κυρίως στους νοσηλευτές, και ποσό ύψους €10.236.695 ή ποσοστό ύψους 37,1%, σε σύγκριση με €10.883.954 ή ποσοστό 42,3% για το 2009, αφορά σε αποζημίωση για την υπερωριακή απασχόληση, κυρίως του ιατρικού προσωπικού με το σύστημα αναμονής και κλήσεων.

(β) Υπερωριακή απασχόληση ιατρικού προσωπικού. Εξακολουθεί να παρατηρούνται αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου σε ότι αφορά στην ορθότητα της υπερωριακής απασχόλησης.

- (i) Δεν υπάρχει πάντοτε το όνομα και η υπογραφή του καλούντος λειτουργού στα δελτία κλήσης, σύμφωνα με οδηγίες που εκδόθηκαν κατά καιρούς από το Υπουργείο Υγείας, σχετικά με την ετοιμασία και υποβολή των δελτίων κλήσεων, με στόχο την επιβεβαίωση της κλήσης για την υπερωριακή απασχόληση.
- (ii) Ο έλεγχος των δελτίων κλήσεων ιατρικού προσωπικού τα οποία υποβάλλονται στο Λογιστήριο των Νοσοκομείων στο τέλος κάθε μήνα για καταβολή της υπερωριακής αποζημίωσης, περιορίζεται σε σχεδόν μόνο αριθμητικό έλεγχο των υπολογισμών.
- (iii) Ο έλεγχος της ορθότητας των καταχωρίσεων θα μπορούσε να ασκείται, όπως εισηγήθηκε η Υπηρεσία μας, με βάση τα μητρώα που τηρούνται στα διάφορα τμήματα όπως τα μητρώα εγχειρήσεων, τομογράφου, εντατικής παρακολούθησης, κ.α., ωστόσο δεν διεξάγεται οποιοσδήποτε έλεγχος για επιβεβαίωση της αναγκαιότητας για υπερωριακή απασχόληση.
- (iv) Παρατηρούνται περιπτώσεις όπου ιατροί υποβάλλουν αίτημα για υπερωριακή αποζημίωση (έντυπα Med 4) για μεγάλο αριθμό ωρών, που σε ορισμένες περιπτώσεις φθάνει μέχρι και τις 14 ώρες πραγματικής εργασίας πέραν του κανονικού ωραρίου, με αποτέλεσμα να καταβάλλονται σ' αυτούς μεγάλα ποσά υπερωριακής αποζημίωσης τα οποία σε ορισμένες περιπτώσεις υπερέβηκαν το ποσό των €70.000 για το έτος 2009. Σημειώνεται επίσης ότι, ανεξάρτητα από την οικονομική πτυχή του θέματος, σύμφωνα με τον περί της Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας Νόμο του 2002, ο οποίος ψηφίστηκε με βάση σχετική Ευρωπαϊκή Οδηγία, έχει καθοριστεί ως ελάχιστος χρόνος ημερήσιας ανάπαυσης 11 συνεχόμενες ώρες από περίοδο 24 ωρών.
- (v) Σε ορισμένες περιπτώσεις, παρατηρήθηκε καθυστέρηση στην υποβολή των εντύπων υπερωριακής απασχόλησης (έντυπα Med 4) στο Λογιστήριο των Νοσοκομείων μέχρι και 10 μήνες.
- (vi) Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, ενόψει του ψηλού κόστους υπερωριακής αποζημίωσης και της ιδιαιτερότητας της φύσης της υπερωριακής απασχόλησης στα διάφορα νοσοκομεία, μελετηθεί από τις Υπηρεσίες σας, το ενδεχόμενο επαναξιολόγησης του υφιστάμενου συστήματος υπερωριακής αποζημίωσης, αφού τα δεδομένα με βάση τα οποία είχε επιτευχθεί η συμφωνία με τις συντεχνίες του ιατρικού προσωπικού το 2001 έχουν διαφοροποιηθεί.

Ο Γενικός Διευθυντής μάς ανέφερε ότι έχει αρχίσει η συζήτηση της επαναξιολόγησης του εν λόγω συστήματος υπερωριακής αποζημίωσης.

(γ) Πειθαρχική έρευνα για διαπίστωση του ενδεχόμενου διάπραξης πειθαρχικού παραπτώματος. Κατόπιν καταγγελίας ότι ιατρικοί λειτουργοί ενδεχομένως να διενεργούσαν υπερωριακά ιατρικές επεμβάσεις και άλλου είδους ιατρικές πράξεις για περιστατικά που δεν ήταν επείγουσας φύσεως, διεκδικώντας υπερωριακή αποζημίωση, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου διέταξε διοικητική έρευνα για εξέταση της καταγγελίας. Με βάση το πόρισμα της έρευνας τον Ιούλιο 2011, διορίστηκε στις 18.10.2011 από το Υπουργικό Συμβούλιο ερευνών λειτουργός για διερεύνηση του ενδεχόμενου διάπραξης πειθαρχικών παραπτωμάτων από τους εν λόγω ιατρικούς λειτουργούς.

Χρόνος αναμονής ασθενών για χειρουργικές επεμβάσεις και ιατρικές εξετάσεις. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στα νοσοκομεία ο χρόνος αναμονής ασθενών για ορισμένες χειρουργικές επεμβάσεις και άλλες ιατρικές εξετάσεις είναι ιδιαίτερα μεγάλος, όπως ενδεικτικά αναφέρεται πιο κάτω:

- Διαπιστώθηκε ότι για συγκεκριμένες χειρουργικές επεμβάσεις, κυρίως ορθοπεδικά, αρθροπλαστικής γόνατος και ισχίου, η αναμονή είναι μερικά χρόνια, ενώ για εξέταση στα εξωτερικά ιατρεία απαιτείται χρόνος αρκετών μηνών.
- Αρκετοί μήνες αναμονής απαιτούνται για τη διενέργεια υπερηχογραφήματων καρδιάς (12 μήνες), για δοκιμασία κοπώσεως και επίσκεψη σε καρδιολόγο (3-4 μήνες), για οφθαλμολογικές χειρουργικές

επεμβάσεις (6 μήνες), για τη διενέργεια υπερηχογραφημάτων στα Ακτινολογικά Τμήματα (5 μήνες), για γυναικολογικές επεμβάσεις (2 μήνες) και για εξέταση από παιδοενδοκρινολόγο, παιδονευρολόγο και παιδοκαρδιολόγο (6, 4 και 3 μήνες, αντίστοιχα).

Ικανοποίηση αναγκών των νοσοκομείων σε ιατρικό εξοπλισμό. Αιτήματα τα οποία υποβάλλονται από τους Προϊσταμένους διαφόρων κλινικών των νοσοκομείων προς τις Ιατρικές Υπηρεσίες για αγορά ιατρικού εξοπλισμού, ο οποίος, όπως αναφέρεται στις σχετικές επιστολές τους, είναι απαραίτητος, είτε για αντικατάσταση εξοπλισμού ο οποίος έχει φθαρεί λόγω της μακρόχρονης χρήσης του, είτε για την περαιτέρω αναβάθμιση των υπηρεσιών που προσφέρονται, είτε είναι παλαιάς τεχνολογίας και δεν υπάρχουν ανταλλακτικά με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται προβλήματα στη λειτουργία τους, δεν ικανοποιούνται, με αποτέλεσμα, όπως ισχυρίζονται, να επηρεάζεται άμεσα η λειτουργία των κλινικών. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως τα αιτήματα τα οποία κρίνονται δικαιολογημένα και για τα οποία υπάρχουν οι απαραίτητοι οικονομικοί πόροι, ικανοποιηθούν το συντομότερο. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αιτημάτων που δεν ικανοποιήθηκαν μέχρι σήμερα αναφέρονται πιο κάτω:

- Αναισθησιολογικός εξοπλισμός σε τμήματα Πρώτων Βοηθειών και σε χειρουργεία.
- Εξοπλισμός χειρουργείων όπως χειρουργικές λυχνίες, χειρουργικά τραπέζια κ.λπ., κάποια μάλιστα από τα οποία έχουν κριθεί ακατάλληλα από την Ηλεκτρομηχανολογική Υπηρεσία (Η.Μ.Υ.) εδώ και αρκετά χρόνια.
- Εξοπλισμός κλινικών όπως μικροσκόπια και μηχανήματα για τα οπτικά πεδία στις οφθαλμολογικές κλινικές, υπέρηχοι σε Ακτινολογικά τμήματα κ.λπ.
- Νοσηλευτικές κλίνες (ορισμένες από τις οποίες χρονολογούνται από το 1984).
- Εξοπλισμοί για τους οποίους έχουν εκδοθεί πιστοποιητικά ακαταλληλότητας, σε ορισμένες περιπτώσεις από το 2000, χωρίς μέχρι σήμερα να έχουν αντικατασταθεί.

Αναλυτικότερη αναφορά στις συγκεκριμένες περιπτώσεις εξοπλισμού που χρήζει αντικατάστασης γίνεται στις επί μέρους επιστολές της Υπηρεσίας μας που υποβλήθηκαν στις Ιατρικές Υπηρεσίες για το κάθε νοσοκομείο ξεχωριστά.

Τιμολόγηση εξετάσεων. Διαπιστώθηκε ότι ορισμένες παρακλινικές και αιματολογικές εξετάσεις, όπως η καρδιολογική εξέταση «τίτλιο», η οφθαλμολογική φλουροροαγγειογραφία, η αιματολογική εξέταση τροπονύμη κ.λπ., δεν περιλαμβάνονται στους περί Κυβερνητικών Ιατρικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών Κανονισμούς του 2000 έως 2007 για σκοπούς τιμολόγησης.

Για την ορθή ρύθμιση του θέματος έγινε εισήγηση όπως καταγραφούν όλες οι εν λόγω εξετάσεις και καθοριστούν τα αντίστοιχα καταβλητέα δικαιώματα και τέλη, εξουσία την οποία, σύμφωνα με τους πιο πάνω Κανονισμούς, έχει ο Υπουργός Υγείας, ύστερα από συνεννόηση με τον Υπουργό Οικονομικών. Όπως διαπιστώθηκε, ενώ έχει ήδη εξασφαλιστεί εδώ και ένα χρόνο η σχετική έγκριση από τους εν λόγω Υπουργούς, τα νέα τέλη δεν προωθήθηκαν για εφαρμογή.

Εγκρίσεις ιατροσυμβουλίων για παράταση της άδειας ασθενοείας δημόσιων υπαλλήλων. Με βάση τον Κανονισμό 11(2) της Κ.Δ.Π. 101/95, αν υπάλληλος πάρει όλη την άδεια ασθενοείας που δικαιούται σε ένα ημερολογιακό έτος, τότε ο οικείος Προϊστάμενος του Τμήματος ζητεί γραπτώς από τον Διευθυντή του Τμήματος Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας, να ορίσει ιατροσυμβούλιο από αρμόδιους κυβερνητικούς ιατρικούς λειτουργούς για να εξετάσει τον υπάλληλο και να αποφασίσει κατά πόσον συστήνεται παράταση της άδειας ασθενοείας του, πράγμα που η Υπηρεσία μας διαπίστωσε ότι γίνεται σε Νοσοκομεία με μεγάλη καθυστέρηση.

Ως παράδειγμα αναφέρεται το Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας στο οποίο κατά το 2009 συστάθηκαν ιατροσυμβούλια για τους σκοπούς του πιο πάνω Κανονισμού, σε 1.802 περιπτώσεις. Παρατηρήθηκε ότι, σε όλες τις περιπτώσεις το ιατροσυμβούλιο ενέκρινε την παράταση της άδειας ασθενοείας.

Επίσης σε αρκετές περιπτώσεις, η απόφαση του ιατροσυμβουλίου λήφθηκε εκ των υστέρων, και όταν ήδη είχε εκπνεύσει η περίοδος της παράτασης άδειας ασθένειας των υπαλλήλων και επιπρόσθετα υπήρχαν περιπτώσεις που, εκ των πραγμάτων, η πάθηση δεν μπορούσε να διαπιστωθεί εκ των υστέρων, όπως π.χ. πρόωρες συσπάσεις σε περιπτώσεις εγκυμοσύνης.

Με βάση τα πιο πάνω, δημιουργείται η εντύπωση ότι οι εν λόγω εγκρίσεις των ιατροσυμβουλίων αποτελούν μια τυπική διαδικασία. Ως εκ τούτου, η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι θα πρέπει να προωθηθούν ενέργειες για επανεξέταση των προνοιών των Κανονισμών.

Ιματισμός/Πλυντήριο. Μελέτη για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε σχέση με την οργάνωση, λειτουργία και συντήρηση του βιομηχανικού πλυντηρίου στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, σύμφωνα με την οποία καθορίζονταν οι ανάγκες ρουχισμού για τα Νοσοκομεία Λευκωσίας και Αμμοχώστου καθώς επίσης και για τα Νοσοκομεία Λεμεσού, Πάφου, Λάρνακας, Αθαλάσσας, Κυπερούντας και το Μακάρειο Νοσοκομείο, δεν υιοθετήθηκε, ενώ συνεχίζει να παρατηρείται η έλλειψη σεντονιών και ιματισμού από τα νοσηλευτήρια, ιδιαίτερα τις αργίες και τα Σαββατοκύριακα. Για αποφυγή των ελλείψεων ο Γενικός Διευθυντής μάς ανέφερε ότι γίνονται προσπάθειες για αγορά του αναγκαίου ιματισμού.

Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας

Επιδόματα υπερωριακής απασχόλησης μηνιαίου προσωπικού.

Πέραν των προβλημάτων και αδυναμιών του συστήματος υπερωριακής αποζημίωσης, όπως αυτά αναφέρονται στα γενικά θέματα των νοσοκομείων πιο πάνω, διαπιστώθηκε:

(α) Στο Τμήμα Πρώτων Βοηθειών, όπου το ιατρικό προσωπικό απασχολείται με το σύστημα βάρδιας επί 24ωρου βάσεως 7 μέρες τη βδομάδα, ο συνολικός αριθμός των ωρών απασχόλησης των ιατρικών λειτουργών που στελεχώνουν το Τμήμα, υπερβαίνει τον καθορισμένο, αριθμό ωρών εργασίας μηνιαίως, με αποτέλεσμα ο επιπρόσθετος χρόνος να αποζημιώνεται υπερωριακά, χωρίς ωστόσο να ζητείται και να λαμβάνεται η έγκριση της τριμελούς επιτροπής υπερωριών του Υπουργείου Υγείας. Το κόστος της υπερωριακής αποζημίωσης - επίδομα βάρδιας, επιδόματα κατά τις Κυριακές και αργίες και υπερωριακή αμοιβή - ανήλθε κατά το 2009 σε €538.713.

Ο συνολικός αριθμός των ωρών απασχόλησης κατά τις Κυριακές αποζημιώνεται με αναλογία 1:2 για κάθε ώρα απασχόλησης. Ωστόσο, σύμφωνα με τις διατάξεις της Κ.Δ.Π. 175/95, όπως τροποποιήθηκε, που διέπουν την καταβολή αποζημίωσης στο προσωπικό που απασχολείται με το σύστημα βάρδιας για εργασία κατά τις Κυριακές και τις αργίες και για υπερωριακή εργασία, με την τήρηση συστήματος εργασίας για συμπλήρωση του καθορισμένου εβδομαδιαίου ωραρίου, η εργασία κατά την Κυριακή επιπρόσθετα από το κανονικό ωράριο θα αποζημιώνεται με αναλογία 1:1 για κάθε ώρα απασχόλησης, και μόνο στην περίπτωση κατά την οποία η Κυριακή δεν αποτελεί μέρος της εργασίας για συμπλήρωση του καθορισμένου εβδομαδιαίου ωραρίου εργασίας, η εργασία θα θεωρείται υπερωριακή απασχόληση και θα αποζημιώνεται με βάση αναλογία 1:2.

(β) Με βάση το υφιστάμενο σύστημα υπερωριακής αποζημίωσης του ιατρικού προσωπικού, οι Διευθυντές κλινικών/τμημάτων αμείβονται με επίδομα ευθύνης το οποίο αφορά σε συγκεκριμένο ποσό, ανεξάρτητα από τις πραγματικές ώρες εργασίας. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις που σε Διευθυντές συγκεκριμένων τμημάτων, αντί του εν λόγω επιδόματος, καταβάλλεται υπερωριακή αποζημίωση με βάση τις πραγματικές ώρες εργασίας.

Προμήθεια αναλώσιμων ειδών. Κατά την απογραφή που διενεργήθηκε τον Σεπτέμβριο 2009 στο Επεμβατικό Καρδιολογικό Εργαστήριο και Αγγειολογικό Εργαστήριο για καταχώριση των αρχικών αποθεμάτων στο μηχανογραφημένο σύστημα διαχείρισης αναλωσίμων που τέθηκε σε εφαρμογή, εντοπίστηκαν μεγάλες ποσότητες αναλώσιμων ειδών, η ημερομηνία λήξης των οποίων είχε παρέλθει. Το συνολικό κόστος των ληγμένων αποθεμάτων, σύμφωνα με τις καταστάσεις στις οποίες καταγράφηκαν, ανέρχεται σε €0,7 εκ. (εκτός των αποθεμάτων που αγοράστηκαν πριν το 2006, ημερομηνία μετακίνησης στο νέο Νοσοκομείο, τα οποία καταχωρίστηκαν στο μηχανογραφημένο σύστημα με κόστος €1 το καθένα).

Μετά από εισήγηση του Υπουργείου Υγείας, στις 11.1.2010 ορίστηκε επιτροπή ειδικών ιατρών για διερεύνηση κατά πόσον ορισμένα αναλώσιμα μπορούν να αποστειρωθούν για να καταστεί δυνατή η χρήση τους, η οποία διαμόρφωσε συγκεκριμένες εισηγήσεις προς το Υπουργείο Υγείας και εκκρεμεί η σχετική απόφαση.

Αναξιοποίητος ιατρικός και άλλος εξοπλισμός.

(α) Στο Νευροφυσιολογικό Τμήμα εξακολουθεί να παραμένουν αναξιοποίητοι 2 ηλεκτροεγκεφαλογράφοι και 1 κινητός ηλεκτροεγκεφαλογράφος, ενώ πληρώνεται το κόστος συντήρησής τους.

Από στοιχεία που τηρούνται στο Νοσοκομείο, διαπιστώθηκε ότι εξοπλισμός συνολικής αξίας περίπου €105.000 παραμένει στην αποθήκη.

(β) Αναξιοποίητο παρέμεινε το ρομποτικό σύστημα στο φαρμακείο του Νοσοκομείου από την ημερομηνία εγκατάστασής του, τον Ιανουάριο του 2006, το κόστος αγοράς του οποίου ανήλθε σε περίπου €222.000 (πλέον συντήρηση €17.890 ετησίως για το δεύτερο μέχρι όγδοο έτος). Όπως αναφέρεται σε σχετική επιστολή των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών, για να είναι δυνατή η λειτουργία του απαιτείτο επέκταση και αναβάθμιση του συστήματος με επιπλέον κόστος περίπου €128.000, καθώς επίσης και σύνδεση του λογισμικού του ρομποτικού συστήματος με το λογισμικό σύστημα τήρησης αποθήκης (για την οποία δεν έχει γίνει εκτίμηση του κόστους). Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε τον Δεκέμβριο 2010 στο Υπουργείο Υγείας, αποφασίστηκε η εκποίηση του συστήματος.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς ανέφερε ότι στις 5.10.2011 διεξήχθη πλειστηριασμός για την εκποίηση του χωρίς να ενδιαφερθεί κανένας, η δε σύμβαση συντήρησης του τερματίστηκε στις 18.10.2011.

Σύμφωνα με καταστάσεις που υποβλήθηκαν στις Ιατρικές Υπηρεσίες από τους Διευθυντές του Νοσοκομείου σημαντικός αριθμός εξοπλισμού εξακολουθεί να παραμένει αδρανής στο Νοσοκομείο, είτε λόγω έλλειψης προσωπικού είτε λόγω αγοράς μεγαλύτερης ποσότητας από την αναγκαία, ενώ άλλος εξοπλισμός υπολειπεται.

Η Υπηρεσία μας έχει κατ' επανάληψη αναφερθεί με σχετικές επιστολές της στο γεγονός ότι σημαντικές κρατικές επενδύσεις σε νοσοκομειακό εξοπλισμό παραμένουν σε αδράνεια και επιπρόσθετα ότι οι συμβατικές περίοδοι συντήρησης και συνεπαγόμενες δαπάνες συντρέχουν, ενώ υπάρχει ο κίνδυνος με την πάροδο του χρόνου να περιέλθουν σε αχρηστία με όλες τις συνεπαγόμενες οικονομικές επιπτώσεις σε βάρος του δηmosίου.

Ο Γενικός Διευθυντής μάς ανέφερε ότι σε σχέση με τον αδρανή εξοπλισμό ενημερώθηκε η Διεύθυνση Αγορών και Προμηθειών και τροχοδρομήθηκαν ενέργειες για διακοπή των συμβολαίων συντήρησης, σε συνεργασία με το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών.

Συντήρηση ιατρικού και άλλου εξοπλισμού.

(α) Εξοπλισμός κουζίνας. Οι διάφορες βλάβες του εξοπλισμού της κουζίνας δεν επιδιορθώνονταν αποτελεσματικά με αποτέλεσμα την πρόκληση προβλημάτων στην εύρυθμη λειτουργία της κουζίνας.

Από επιτόπια επίσκεψη στην κουζίνα διαπιστώθηκαν και αναφέρονται ενδεικτικά τα εξής:

- Η λειτουργία του πλυντηρίου πιάτων είναι προβληματική από την εγκατάστασή του.
- Οι φούρνοι, όταν παρουσιάσουν βλάβη, παραμένουν σε αδράνεια για μεγάλα χρονικά διαστήματα χωρίς να επιδιορθώνονται.

Τον Απρίλιο 2011 ανατέθηκε μια ενιαία σύμβαση για τη συντήρηση του συνόλου του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού του Νοσοκομείου, περιλαμβανομένου και του εξοπλισμού κουζίνας.

(β) Οδοντιατρικός εξοπλισμός. Η σύμβαση για τη συντήρηση του εν λόγω εξοπλισμού διάρκειας 8 ετών (7.6.2006 – 6.6.2014) υπογράφηκε στις 12.3.2007 με τον ανάδοχο για το ποσό των €43.600 πλέον Φ.Π.Α. (€32.940 για το Νοσοκομείο Λευκωσίας και €10.660 για το Νοσοκομείο Αμμοχώστου) και καλύπτει όλον τον εξοπλισμό εκτός των αναλωσίμων. Ο ανάδοχος, τον Φεβρουάριο 2008 πληροφόρησε τον Διευθυντή Οδοντιατρικών Υπηρεσιών ότι τα κοπτικά εργαλεία και οι κεφαλές (Bien Air) που είναι

εγκατεστημένα στα οδοντιατρεία των Νοσοκομείων Λευκωσίας και Αμμοχώστου και παρουσίαζαν προβλήματα θεωρούνται αναλώσιμα και το κόστος επιδιόρθωσης/αντικατάστασης τους δεν καλύπτεται από την πιο πάνω σύμβαση συντήρησης.

Ενόψει των πιο πάνω, η επιδιόρθωση τους ανατέθηκε σε άλλη εταιρεία, σύμφωνα με τον όρο 3.10 της σύμβασης, και όπως πληροφορηθήκαμε, το κόστος των επιδιορθώσεων χρεώθηκε στον ανάδοχο, όπως προβλέπει η σύμβαση για τέτοιες περιπτώσεις. Παρόλο ότι, λόγω του πιο πάνω προβλήματος, ο οδοντιατρικός εξοπλισμός δεν μπορούσε να αξιοποιηθεί πλήρως από τις αρχές του 2008, εντούτοις, όπως επισημαίνεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, έκτοτε δεν απαιτήθηκαν από τον ανάδοχο, σύμφωνα με τον όρο 3.11 της σύμβασης, οι ρευστοποιημένες αποζημιώσεις (liquidated damages for delay) οι οποίες ανέρχονται σε €34 ανά μονάδα ανά εργάσιμη ώρα, για την οποία ο εν λόγω εξοπλισμός δεν μπορούσε να αξιοποιηθεί πλήρως.

(γ) Ιατρικός εξοπλισμός. Εξακολουθεί να παρατηρείται ότι, σε αρκετές περιπτώσεις, οι ανάδοχοι σε συμβάσεις συντήρησης ιατρικού εξοπλισμού οι οποίοι είναι υποχρεωμένοι σύμφωνα με τις συμβάσεις να ανταποκριθούν και να επιδιορθώσουν τον ιατρικό εξοπλισμό εντός συγκεκριμένων χρονικών πλαισίων, καθυστερούν να το πράξουν χωρίς να τους επιβάλλονται οι προβλεπόμενες από τις συμβάσεις συντήρησης, ρήτρες καθυστέρησης.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται η περίπτωση των συστημάτων μηχανικής υποστήριξης της αναπνοής (αναπνευστήρες) της Μονάδας Εντατικής Θεραπείας, τα οποία παρουσίαζαν βλάβες από τον Ιούλιο 2010 και, δεν κατέστη δυνατό να επιδιορθωθούν προκαλώντας προβλήματα στη λειτουργία της Μονάδας και θέτοντας παράλληλα, σύμφωνα με σχετική επιστολή του Διευθυντή της Μονάδας ημερ. 14.8.2010, «σε κίνδυνο ανθρώπινες ζωές».

Οι προβλεπόμενες από τη σύμβαση ρήτρες για την πιο πάνω περίπτωση, μέχρι τις 8.10.2010, που έγινε ο σχετικός υπολογισμός, ανέρχονταν σε €26.432. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την έντονη ανησυχία της και τονίζει την ανάγκη λήψης άμεσων και δραστικών μέτρων για τέτοια σοβαρά θέματα.

(δ) Μεταφορά ιατρικού εξοπλισμού από το Νοσοκομείο Λευκωσίας σε άλλα νοσοκομεία. Εξακολουθεί να παρατηρείται ότι ιατρικός εξοπλισμός μεταφέρεται από το Νοσοκομείο σε άλλα νοσοκομεία χωρίς να ακολουθείται η σχετική διαδικασία ενημέρωσης τόσο του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών, ως αρμόδιου Τμήματος για τη συντήρηση και παρακολούθηση του εξοπλισμού και στη συνέχεια του προμηθευτή, (με κίνδυνο να μην γίνεται η ενδεδειγμένη συντήρηση στον εξοπλισμό), όσο και της Αποθήκης και του Λογιστηρίου του Νοσοκομείου, για την ανάλογη ενημέρωση των βιβλίων και ρύθμιση της πληρωμής για τη συντήρηση.

Κουζίνα. Τα τρόλεϊ, τα οποία χρησιμοποιούνται εδώ και τέσσερα χρόνια για τη μεταφορά του φαγητού των ασθενών, είναι ακατάλληλα για την εξυπηρέτηση των σκοπών για τους οποίους αγοράστηκαν (διατήρηση και μεταφορά ζεστού φαγητού).

Ο Γενικός Διευθυντής μάς ανέφερε ότι υπάρχει σε εξέλιξη διαδικασία δημοπράτησης και αγοράς νέων τρόλεϊ.

Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας και πετρελαίου. Η δαπάνη για κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας και για αγορά πετρελαίου για το 2009 συμπεριλαμβανομένης και της δαπάνης για τη λειτουργία του πλυντηρίου ανήλθε σε €4.279.656 σε σύγκριση με €5.225.535 το 2008, παρατηρήθηκε δηλαδή μείωση ύψους €945.879 ή 18,1% η οποία οφείλεται αφενός σε εξοικονόμηση ηλεκτρικού ρεύματος που επιτεύχθηκε λόγω αλλαγής του προγραμματισμού του λογισμικού διαχείρισης του κτιρίου του Νοσοκομείου για τον κλιματισμό και τον φωτισμό, και αφετέρου, λόγω μείωσης στην τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος.

Στα πλαίσια των προσπαθειών που καταβάλλονται για περαιτέρω εξοικονόμηση ενέργειας στο Γενικό Νοσοκομείο, η Διεύθυνση του Νοσοκομείου, σε συνεργασία με τον Τομέα Ενέργειας του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, προχώρησε στη μελέτη διαφόρων μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας,

όπως είναι η εγκατάσταση/χρήση ηλιακών πλαισίων και η εκμετάλλευση του παραγόμενου νερού από το βιολογικό σταθμό του Νοσοκομείου στα πλαίσια παροχής ηλιακής ψύξης.

Ωστόσο, αναφέρεται και πάλι ότι, από τις 801 περσίδες που προβλέπονταν στην σύμβαση να εγκατασταθούν στα παράθυρα του Νοσοκομείου στα πλαίσια εξοικονόμησης ενέργειας, μόνο 706 έχουν εγκατασταθεί, από τις οποίες, μόνο οι 404 βρίσκονται σε λειτουργία, σύμφωνα με το λογισμικό διαχείρισης του Νοσοκομείου, χωρίς, μέχρι σήμερα, να υπάρχει ένδειξη για οποιεσδήποτε ενέργειες για την εγκατάσταση/επιδιόρθωση των υπολοίπων, ή/και τυχόν απαιτήσεις από τον προμηθευτή.

Φαρμακείο.

(α) Εκδόσεις που γίνονται είτε από την αποθήκη στο φαρμακείο ή από το φαρμακείο στους ασθενείς, σύμφωνα με τον προγραμματισμό του μηχανογραφημένου συστήματος, καταχωρίζονται με τη μέθοδο "FIFO", δηλαδή από το μηχανογραφημένο σύστημα αφαιρείται πάντοτε το αρχαιότερο απόθεμα. Αυτό γίνεται ανεξαρτήτως του αποθέματος που εκδίδεται, με αποτέλεσμα το απόθεμα που παρουσιάζεται στο σύστημα να μην συνάδει με το πραγματικό απόθεμα που βρίσκεται στα ράφια της αποθήκης του φαρμακείου.

(β) Παρατηρούνται περιπτώσεις, οι οποίες αφορούν κυρίως σε έκτακτες/επείγουσες παραλαβές, όπου ενώ η παραλαβή καταχωρίζεται εκ των υστέρων, με την αποστολή των απαραίτητων εγγράφων, οι εκδόσεις δεν καταχωρίζονται, με αποτέλεσμα να παρουσιάζεται απόθεμα στο μηχανογραφημένο μητρώο το οποίο δεν υπάρχει στην αποθήκη.

(γ) Φάρμακα και φαρμακευτικό υλικό τα οποία δεν παρουσιάζουν κίνηση, συλλέγονται στο Νοσοκομείο από άλλα νοσοκομεία και ιατρικά κέντρα, χωρίς ωστόσο να καταχωρίζεται η παραλαβή τους σε μητρώο.

(δ) Η μεταφορά των υπολοίπων στο μηχανογραφημένο μητρώο, έγινε μετά από φυσική καταμέτρηση, χωρίς ωστόσο να έχει ετοιμαστεί σχετικό έντυπο στο οποίο να παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της φυσικής καταμέτρησης, καθώς και έλεγχός τους με το υπόλοιπο που παρουσιαζόταν στο χειρόγραφο μητρώο και αναφορά σε τυχόν διαφορές που πιθανόν να εντοπίστηκαν.

Αποθήκες.

(α) Η καταχώριση των αρχικών υπολοίπων στο μηχανογραφημένο σύστημα έγινε με βάση τα αποτελέσματα φυσικής καταμέτρησης, χωρίς ωστόσο να ετοιμαστούν οι σχετικές καταστάσεις με τα ελλείμματα και πλεονάσματα που παρουσιάστηκαν και να διερευνηθούν οι λόγοι δημιουργίας τους.

(β) Τα διάφορα είδη ιματισμού και υπόδησης δεν έχουν καταχωριστεί στο μηχανογραφημένο σύστημα.

(γ) Παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην καταχώριση των εκδόσεων στο μηχανογραφημένο σύστημα (ειδικά αυτών που αφορούν σε χειρόγραφες παραγγελίες) με αποτέλεσμα τα υπόλοιπα των αποθεμάτων που παρουσιάζονται σε αυτό να μην ανταποκρίνονται στο πραγματικό απόθεμα το οποίο υπάρχει στα ράφια της αποθήκης, καθιστώντας, μεταξύ άλλων, δύσκολο τον έγκαιρο εντοπισμό αναλωσίμων των οποίων το απόθεμα είναι χαμηλό και για τα οποία χρειάζεται να ζητηθεί παραγγελία.

(δ) Από την ημερομηνία εισαγωγής του μηχανογραφημένου συστήματος στην αποθήκη (Ιούνιος 2009) μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Ιούλιος 2010) δεν έγινε αρχειοθέτηση των εκδόσεων με αποτέλεσμα να καθίσταται δύσκολος ο εντοπισμός και ο έλεγχός τους.

(ε) Κατά την καταχώριση των εκδόσεων δεν σημειώνεται στο μηχανογραφημένο σύστημα ο αριθμός παρτίδας (batch number) των αποθεμάτων με αποτέλεσμα το σύστημα, το οποίο είναι προγραμματισμένο να λειτουργεί με την μέθοδο "FIFO", να αφαιρεί αυτόματα τις παλαιότερες παρτίδες χωρίς κατ' ανάγκη να είναι αυτές οι οποίες εκδόθηκαν στην πραγματικότητα. Λόγω των πιο πάνω, καθίσταται ανέφικτος ο έλεγχος για αποθέματα των οποίων η ημερομηνία λήξης πλησιάζει.

(στ) Σε ορισμένες περιπτώσεις παρατηρήθηκε σημαντική καθυστέρηση στην αποστολή των τιμολογίων από τους θαλάμους του Νοσοκομείου στην αποθήκη για καταχώριση των παραλαβών και εκδόσεων στο μηχανογραφημένο σύστημα και για προώθησή τους στις Ιατρικές Υπηρεσίες για πληρωμή.

Ιατρικό Αρχείο.

(α) Πρόσβαση στο Αρχείο κατά τις μη εργάσιμες ώρες. Η Υπηρεσία μας είχε εκφράσει επανειλημμένως την άποψη ότι επιβάλλεται να γίνουν οι κατάλληλες διευθετήσεις εκ μέρους του Νοσοκομείου, οι οποίες πρέπει να κοινοποιηθούν σε όλους τους επηρεαζόμενους, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα να εξασφαλίζονται οι ιατρικοί φάκελοι ασθενών από το Αρχείο, όταν υπάρχει επείγουσα ανάγκη κατά τις μη εργάσιμες ώρες.

Παρόλο ότι το θέμα της πρόσβασης στο Αρχείο κατά τις μη εργάσιμες ώρες είχε αναφερθεί από παλιά και εξετάζετο από τη Διεύθυνση του Νοσοκομείου, ωστόσο μέχρι σήμερα δεν έχει επιλυθεί.

(β) Αποθηκευτικοί χώροι. Παρόλο ότι έχουν δημιουργηθεί επιπρόσθετοι αποθηκευτικοί χώροι, και τοποθετήθηκαν επιπρόσθετα ράφια που αύξησαν την προγραμματισμένη χωρητικότητα από 100.000 ιατρικούς φακέλους, σε 250.000 ιατρικούς φακέλους, αναμένεται ότι σύντομα θα υπερκαλυφθεί η χωρητικότητα (σύμφωνα με στοιχεία που εξάχθηκαν από το μηχανογραφημένο σύστημα, τον Οκτώβριο 2010 υπήρχαν περίπου 225.000 φάκελοι) και οι Υπηρεσίες θα πρέπει να προβληματιστούν για επίλυση του προβλήματος.

Παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στο Παραπληγικό Τμήμα. Δύο περιπτώσεις ασθενών που νοσηλεύτηκαν στο Παραπληγικό Τμήμα εξακολουθούσαν ακόμα και μετά την ολοκλήρωση της προγραμματιζόμενης θεραπείας τους να παραμένουν ως εσωτερικοί ασθενείς για περίοδο που ξεπερνούσε το ένα και δύο χρόνια, αντίστοιχα, ενώ τα έξοδα νοσηλείας, των οποίων η εξόφληση εκκρεμεί μέχρι σήμερα, ανέρχονται σε €118.627 και €108.233, αντίστοιχα.

Εφαρμογή της νομοθεσίας για την ασφάλεια και υγεία στην εργασία στο δημόσιο τομέα. Λειτουργοί του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας πραγματοποίησαν επιθεωρήσεις στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας το 2009 και 2010 κατά τη διάρκεια των οποίων παρατηρήθηκαν παραβάσεις της νομοθεσίας που ρυθμίζει τα θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία για τις οποίες έγιναν σχετικές εισηγήσεις. Ορισμένες από τις παραβάσεις που εντοπίστηκαν αναφέρονται πιο κάτω:

- Δεν υπήρχε γραπτή εκτίμηση των κινδύνων και δεν εφαρμόζετο κατάλληλο σύστημα ασφάλειας και υγείας για τη διαχείριση των κινδύνων στο χώρο του Νοσοκομείου.
- Δεν είχαν οριστεί πρόσωπα που θα είναι υπεύθυνα για την εφαρμογή των μέτρων που αφορούν στις πρώτες βοήθειες, την πυρασφάλεια και την εκκένωση των χώρων ούτε είχε ετοιμαστεί σχέδιο δράσης σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης.

Ο Γενικός Διευθυντής μάς ανέφερε ότι λαμβάνονται διορθωτικά μέτρα και μαζί με τους εμπλεκόμενους φορείς προωθείται η ετοιμασία σχεδίων δράσης.

Μητρώα περιουσίας.

(α) Εντός του 2009 ξεκίνησε η καταγραφή του εξοπλισμού στα μητρώα περιουσιακών στοιχείων στο νέο μηχανογραφημένο σύστημα, ωστόσο εκκρεμεί ακόμη η ενημέρωσή τους για το έτος 2010 και 2011.

(β) Ο εξοπλισμός ο οποίος κρίθηκε κατάλληλος και είχε μεταφερθεί από το παλαιό Νοσοκομείο ακόμα δεν έχει καταχωρισθεί σε μητρώα περιουσιακών στοιχείων.

Νοσοκομείο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ΄

Ιατρικές και παρακλινικές εξετάσεις. Για ορισμένες ιατρικές και παρακλινικές εξετάσεις (οφθαλμολογικές και γυναικολογικές εξετάσεις), παρατηρήθηκε και πάλι ότι δεν εισπράττονται τα καθορισμένα τέλη (εισπράττονται μόνο τα καθορισμένα τέλη για επίσκεψη στα εξωτερικά ιατρεία).

Μητρώο εργαστηριακών αναλύσεων. Το μητρώο, στο οποίο καταχωρίζονταν τα παραπεμπτικά των εργαστηριακών αναλύσεων και διελάμβανε, μεταξύ άλλων, στοιχεία αναφορικά με την κατηγορία των ασθενών και τον αριθμό απόδειξης είσπραξης στις περιπτώσεις επί πληρωμή ασθενών, του οποίου η τήρηση τερματίστηκε από τον Αύγουστο του 2010, είχε ως αποτέλεσμα, λόγω έλλειψης της αναγκαίας

πληροφόρησης, επί πληρωμή ασθενείς, να λαμβάνουν τα αποτελέσματα των αναλύσεων τους χωρίς την καταβολή των σχετικών τελών.

Εφαρμογή της νομοθεσίας για την ασφάλεια και υγεία στην εργασία. Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας το 2009 πραγματοποίησε επιθεώρηση στο Μακάρειο Νοσοκομείο, κατά τη διάρκεια της οποίας παρατηρήθηκαν παραβάσεις της νομοθεσίας που ρυθμίζει τα θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία, για τις οποίες έγιναν σχετικές εισηγήσεις για άρση τους.

Ενδεικτικά αναφέρονται ορισμένες από τις παραβάσεις που εντοπίστηκαν:

- Δεν είχε συσταθεί Επιτροπή Ασφάλειας, ούτε είχε διοριστεί Λειτουργός Ασφάλειας.
- Δεν υπήρχε γραπτή εκτίμηση των κινδύνων και δεν εφαρμόζετο κατάλληλο σύστημα ασφάλειας και υγείας για τη διαχείριση των κινδύνων.
- Δεν είχαν οριστεί πρόσωπα που θα είναι υπεύθυνα για την εφαρμογή των μέτρων που αφορούν στην πυρασφάλεια και στην εκκένωση των χώρων, και ούτε είχε ετοιμαστεί σχέδιο δράσης για περιπτώσεις έκτακτης κατάστασης. Ο Γενικός Διευθυντής μάς ανέφερε ότι σχέδιο δράσης υπάρχει και αναβαθμίζεται.

Ιατρικό αρχείο. Λόγω έλλειψης χώρου στα ράφια του ιατρικού αρχείου, αρκετοί ιατρικοί φάκελοι τοποθετούνται σε χάρτινα κιβώτια με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο εντοπισμός τους.

Λόγω διαρροών στις μηχανολογικές εγκαταστάσεις στον υπόγειο χώρο του ιατρικού αρχείου, ιατρικοί φάκελοι έχουν υποστεί ζημιά.

Ο Γενικός Διευθυντής μάς ανέφερε ότι έχουν παραγγελθεί επιπλέον ράφια και ότι έχει λυθεί το πρόβλημα διαρροών στις μηχανολογικές εγκαταστάσεις.

Αποθήκη.

(α) Υπάρχουν διάφοροι αποθηκευτικοί χώροι στο ισόγειο και στον υπόγειο χώρο του Νοσοκομείου όπου παρατηρούνται δυσκολίες στην παραλαβή, μεταφορά, φορτοεκφόρτωση παλέτων, μεγάλων και βαρετών κιβωτίων κ.λπ. αφού υπάρχει αδυναμία χρησιμοποίησης μηχανικών μέσων, όπως forklift, για την εκφόρτωση και μεταφορά των υλικών εντός της αποθήκης.

(β) Είκοσι τρία κιβώτια, στο καθένα από τα οποία περιλαμβάνονται δέκα πλήρη αναπνευστικά συστήματα, τα οποία όπως μας έχει αναφερθεί στάλθηκαν από το Νοσοκομείο Λεμεσού πριν από περίπου τρία χρόνια, εξακολουθεί να παραμένουν αχρησιμοποίητα και, όπως πληροφορούμαστε, δεν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν εφόσον δεν συμπεριλαμβάνονται στα είδη εκείνα τα οποία χρησιμοποιούνται στο Νοσοκομείο.

(γ) Διάφορα αναλώσιμα είδη, εξακολουθεί να βρίσκονται τοποθετημένα σε διαδρόμους, λόγω ανεπαρκών αποθηκευτικών χώρων.

(δ) Παρατηρείται καθυστέρηση στην ενημέρωση των μητρώων αποθήκης, χειρόγραφων και μηχανογραφημένων.

Μητρώα. Από το 2002, έχει τερματιστεί η ενημέρωση των μητρώων κινητής περιουσίας του Νοσοκομείου, με αποτέλεσμα εξοπλισμός και άλλη κινητή περιουσία σημαντικής αξίας που παραλήφθηκε μετά το 2002 να μην είναι καταχωρισμένα σε μητρώα, και κατ' επέκταση να μην μπορεί να πιστοποιηθεί η φυσική ύπαρξή τους.

Τον Απρίλιο του 2005, εξασφαλίστηκε έγκριση από το Υπουργείο Οικονομικών για διενέργεια φυσικής καταμέτρησης μετά από τη μετακίνηση από το Νοσοκομείο τριών τμημάτων που μεταφέρθηκαν στο νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας.

Ενώ τα εν λόγω τμήματα μετακινήθηκαν αρχές του 2007, η καταμέτρηση ξεκίνησε και ολοκληρώθηκε το 2009 και καταμετρήθηκαν μόνο έπιπλα, σκεύη και ηλεκτρονικοί υπολογιστές. Έκτοτε δεν γίνεται συστηματική ενημέρωση και παρακολούθηση του μητρώου.

Νοσοκομείο Λάρνακας

Αποθηκευτικοί χώροι. Εξακολουθεί να παρατηρούνται προβλήματα στην αποθήκευση των διαφόρων υλικών αποθήκης και στη φύλαξη, ταξινόμηση και διακίνηση των φακέλων ασθενών. Ενδεικτικό της κατάστασης είναι το γεγονός ότι ακόμη και χώροι της κουζίνας χρησιμοποιούνται για τη φύλαξη των φακέλων των ασθενών. Επίσης, αρκετά αναλώσιμα είδη χημείου, όπως υγρά αιμοδιαλύσης κ.λπ., λόγω έλλειψης αποθηκευτικών χώρων, παραμένουν στοιβαγμένα στους διαδρόμους, ενώ ακόμα και ο χώρος ενός χειρουργείου χρησιμοποιείται για την αποθήκευση αποστειρωμένων υλικών.

Επέκταση Νοσοκομείου. Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει το Νοσοκομείο αναφορικά με την έλλειψη χώρων (αποθηκών, ιατρείων, γραφείων, χειρουργείων κ.λπ.), αναμένεται να επιλυθούν με την επέκταση του Νοσοκομείου, βοηθώντας έτσι στην εύρυθμη λειτουργία του και συμβάλλοντας στην αναβάθμιση της παρεχόμενης ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των ασθενών.

Όπως πληροφορηθήκαμε, το Τμήμα Δημόσιων Έργων, ανέλαβε να ετοιμάσει έγγραφα για προκήρυξη προσφοράς για επιλογή οικονομικών φορέων για εκτέλεση του έργου με τη μέθοδο Μελέτη – Κατασκευή.

Δεδομένου ότι, για την υλοποίηση του έργου εμπλέκονται και άλλα κυβερνητικά τμήματα, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως γίνει κατάλληλος συντονισμός και καθοριστεί σχετικό χρονοδιάγραμμα για αποφυγή καθυστερήσεων.

Αποθέματα εμφυτευμάτων ολικής αρθροπλαστικής γόνατος και ισχίου.

(α) Κατά το 2009 διαγράφηκαν αποθέματα εμφυτευμάτων ολικής αρθροπλαστικής γόνατος συνολικής αξίας €756.800 τα οποία είχαν συγκεντρωθεί αρχικά από όλα τα νοσοκομεία στο Νοσοκομείο Λάρνακας, με στόχο την δημιουργία ολοκληρωμένων σειρών που θα επέτρεπαν την αξιοποίησή τους. Εξαιτίας ωστόσο, των σημαντικών αλλαγών-όπως ανέφερε το Υπουργείο Υγείας-που είχαν επέλθει στην τεχνολογία των συγκεκριμένων ειδών και της εμφάνισης νέων βελτιωμένων, η αξιοποίηση τους δεν κατέστη τελικά δυνατή.

(β) Στην Ορθοπαιδική Κλινική του Νοσοκομείου υπήρχαν ελλειπείς σειρές εμφυτευμάτων και ως εκ τούτου-σύμφωνα με την επιστολή του Νοσοκομείου ημερ. 29.1.2008,-δεν μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν σε επεμβάσεις. Με σκοπό την αξιοποίηση τους προτού παρέλθει η ημερομηνία λήξεως, η Υπηρεσία μας είχε εισηγηθεί το 2009, όπως εξεταστούν έγκαιρα τρόποι/δυνατότητες αξιοποίησής τους. Δεν φαίνεται ωστόσο να προωθήθηκαν οποιεσδήποτε ενέργειες έκτοτε, με αποτέλεσμα να έχει παρέλθει η ημερομηνία λήξης τους χωρίς να αξιοποιηθούν.

(γ) Στο χειρουργείο του Νοσοκομείου, παραμένουν αδιάθετα αποθέματα ολικής αρθροπλαστικής γόνατος και ισχίου, οι σειρές των οποίων είναι ελλειπείς. Το Νοσοκομείο ζήτησε οδηγίες από τις Ιατρικές Υπηρεσίες το 2009 για τον τρόπο χειρισμού των εν λόγω αποθεμάτων, οι οποίες ακόμα αναμένονται.

Συλλογή και αποθήκευση επικίνδυνων ιατρικών αποβλήτων. Διαπιστώθηκε ότι ο χώρος του Νοσοκομείου που χρησιμοποιείται για την προσωρινή αποθήκευση των επικίνδυνων ιατρικών αποβλήτων μέχρι την συλλογή τους από τον ανάδοχο της σύμβασης διαχείρισης τους-όπως αναφέρεται και σε σχετική αλληλογραφία του Νοσοκομείου-είναι ανεπαρκής, με αποτέλεσμα να μην παρέχεται η δυνατότητα τοποθέτησης (από τον ανάδοχο) ικανοποιητικού αριθμού ψυγείων, και ως εκ τούτου οι σάκοι με τα ιατρικά απόβλητα να παραμένουν εκτεθειμένοι για μεγάλο χρονικό διάστημα σε ψηλές θερμοκρασίες, προκαλώντας-λόγω της ταχύτερης αποσύνθεσής τους- κακοσμία και κινδύνους δημιουργίας εστιών μόλυνσης. Το πρόβλημα οξύνεται λόγω της ακαταλληλότητας της κατασκευής του υποστατικού, η οποία επιτρέπει την εύκολη πρόσβαση σε τρωκτικά και διάφορα έντομα με κίνδυνο την μεταφορά μολυσματικών ασθενειών. Σημειώνεται ωστόσο ότι η σύμβαση διαχείρισης των επικίνδυνων ιατρικών αποβλήτων, προβλέπει την συλλογή τους κάθε 2 μέρες (εκτός των αμιγώς τοξικού χαρακτήρα που είναι κάθε 7 μέρες) και, το πιο πάνω γεγονός, δημιουργεί επιφυλάξεις κατά πόσον τηρείται η σχετική πρόνοια.

Ο Γενικός Διευθυντής ανέφερε ότι για τη συλλογή, αποθήκευση και διαχείριση των επικίνδυνων ιατρικών αποβλήτων έχει συσταθεί ειδική Επιτροπή η οποία επισκέπτεται τα νοσοκομεία, διενεργεί ελέγχους και δίνει λύσεις εκεί όπου υπάρχουν προβλήματα.

Νοσοκομείο Πάφου

Αναξιοποίητος εξοπλισμός.

Συσκευές Λείζερ. Με σχετική σύμβαση, ανατέθηκε η προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση τεσσάρων συσκευών λέιζερ τύπου Nd:Yag συνολικής αξίας €200.729 για χρήση από τα νοσοκομεία Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας και Πάφου.

Το ένα λέιζερ παραλήφθηκε στο Νοσοκομείο Πάφου στις 27.2.2006. Ωστόσο, όπως μας πληροφόρησε ο τότε αναπληρωτής Διευθυντής του Νοσοκομείου, το εν λόγω λέιζερ ουδέποτε παραγγέλθηκε ούτε και είχε εκπαιδευτεί οποιοσδήποτε στο χειρισμό του. Σημειώνεται ότι από την ημερομηνία της παράδοσης του στις 27.2.2006, δεν έχει εγκατασταθεί ακόμη, ούτε και έχει τεθεί σε λειτουργία, οπότε δεν κατέστη δυνατό μέχρι σήμερα να διαπιστωθεί η λειτουργική του κατάσταση. Παρά ταύτα η περίοδος συντήρησης συντρέχει σύμφωνα με το συμβόλαιο από 8.3.2007 για την οποία καταβάλλεται ποσό €3.400 ετησίως.

Παρόλο ότι η Υπηρεσία μας είχε ζητήσει όπως διερευνηθεί η αξιοποίηση και των άλλων 3 συσκευών, καθώς και η εκπλήρωση των προνοιών της σύμβασης που αφορούσε στην εκπαίδευση χειριστών (το κόστος της οποίας συμπεριλαμβάνετο στην τιμή αγοράς), και ζητούσε να πληροφορηθεί για τα αποτελέσματα της έρευνας και τυχόν μέτρα/ενέργειες των Ιατρικών Υπηρεσιών, εντούτοις, όπως διαπιστώνεται από την απαντητική επιστολή των Ιατρικών Υπηρεσιών ημερ. 29.6.2011, φαίνεται ότι ακόμα δεν έχουν ληφθεί οποιαδήποτε διορθωτικά μέτρα ή προβεί σε ενέργειες για διευθέτηση του θέματος, ενώ η επιβάρυνση του δημοσίου συνεχίζεται.

Αποθέματα ολικής αρθροπλαστικής γονάτου κινητής πλατφόρμας. Στην Ορθοπεδική Κλινική του Νοσοκομείου υπάρχουν αποθέματα εμφυτευμάτων ολικής αρθροπλαστικής γονάτου κινητής πλατφόρμας τα οποία παραλήφθηκαν με βάση προηγούμενες προσφορές και οι σειρές των οποίων, όπως πληροφορούμαστε, είναι ελλιπείς και δεν μπορούν να αξιοποιηθούν από το Νοσοκομείο, ενώ για τις επεμβάσεις χρησιμοποιούνται πλέον εμφυτεύματα που παραγγέλλονται με βάση τη νέα προσφορά.

Προκειμένου να αποφευχθεί η αχρήστευσή τους, η Υπηρεσία μας είχε εισηγηθεί ότι έπρεπε να εξεταστούν έγκαιρα τρόποι/δυνατότητες αξιοποίησής τους πριν παρέλθει η ημερομηνία λήξης τους και περιέλθουν σε αχρηστία, ωστόσο εξακολουθεί να παραμένουν αναξιοποίητα.

Καθυστερημένα ενοίκια καντίνας. Τα καθυστερημένα ενοίκια για τα δικαιώματα χρήσης της καντίνας του Νοσοκομείου τα οποία ανέρχονταν μέχρι 31.7.2011 σε €119.889 εξακολουθεί να παραμένουν ανείσπρακτα, για την ανάκτηση των οποίων ο Γενικός Διευθυντής ανέφερε ότι θα κινηθούν νομικά μέτρα και ότι το θέμα χειρίζεται η Νομική Υπηρεσία. Σημειώνεται ότι οι Ιατρικές Υπηρεσίες έχουν κατάσχει τη σχετική εγγύηση πιστής εκτέλεσης ύψους €9.082.

Υπερωριακή απασχόληση οδηγών ασθενοφόρων. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Νοσοκομείο, οι οδηγοί ασθενοφόρου εργάζονται υπερωριακά για κάλυψη των αυξημένων αναγκών του Νοσοκομείου καθημερινά.

Σημειώνεται ότι, συνεχώς προκύπτουν ανάγκες αποστολής ασθενών με ασθενοφόρο τόσο για κάλυψη έκτακτων περιστατικών όσο και για μεταφορά ασθενών για εξέταση ή θεραπεία σε άλλα νοσοκομεία λόγω έλλειψης ιατρών (ογκολόγου, νευροχειρουργού) ή εξοπλισμού (μαγνητικού τομογράφου). Για κάλυψη των αναγκών αυτών η απασχόληση των οδηγών σε ορισμένες περιπτώσεις έφτασε μέχρι και 21 πραγματικές ώρες το 24ώρο.

Σημειώνεται ότι το σύνολο των δεδουλευμένων υπερωριών για το 2010 σε σύγκριση με το 2009, ανήλθαν σε 6.420 και 6.068 ώρες αντίστοιχα και αφορά σε 10 οδηγούς ασθενοφόρων (οι 3.490 ώρες το 2010 και οι 3.724 ώρες το 2009 αφορούν σε 3 οδηγούς).

Ανεξάρτητα από την οικονομική πτυχή του θέματος, σύμφωνα με τον περί Οργάνωσης του χρόνου εργασίας Νόμο του 2002, ο οποίος ψηφίστηκε με βάση σχετική Ευρωπαϊκή Οδηγία, έχει καθοριστεί ως ελάχιστος χρόνος ημερήσιας ανάπαυσης 11 συνεχόμενες ώρες από περίοδο 24 ωρών.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το θέμα εξεταστεί και ρυθμιστεί έχοντας υπόψη αφενός την ποιοτική προσφορά ιατρικών υπηρεσιών στους ασθενείς και αφετέρου το ύψος των σχετικών δαπανών. Παρόλο ότι, όπως πληροφορούμαστε, διεξήχθη παγκύπρια έρευνα από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού το 2010, εντούτοις το θέμα δεν έχει ρυθμιστεί ακόμα.

3.17.2 ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Κατά τον χρόνο ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης, ο έλεγχος βρισκόταν σε εξέλιξη. Πιο κάτω παρουσιάζονται στοιχεία αναφορικά με τις αγορές φαρμάκων και ιατρικών προμηθειών από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες.

Αγορά φαρμάκων και ιατρικών προμηθειών.

(α) Φάρμακα. Τα ποσά για αγορά φαρμάκων τα τελευταία πέντε χρόνια παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

2010	2009	2008	2007	2006
€εκ.	€εκ.	€εκ.	€εκ.	€εκ.
103,8	102,2	98,5	84,4	75,5

Το σύνολο των αγορών για το 2010 έγινε από 85 προμηθευτές, οι 25 από τους οποίους έχουν προμηθεύσει φάρμακα αξίας €81,0 εκ. ή το 78,0% του συνόλου. Επίσης, ποσό ύψους €37,7 εκ. ή 36,3% του συνολικού ποσού αφορά σε 25 από τα περίπου 1600 φάρμακα που αγοράστηκαν κατά το 2010.

Σε ορισμένες περιπτώσεις παρουσίασης ελλείψεων φαρμάκων λόγω π.χ. ακύρωσης διαγωνισμού, καθυστέρησης στην κατακύρωση διαγωνισμού και καθυστέρησης στην παράδοση από τον επιτυχόντα προσφοροδότη, οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες ακολουθούν συνοπτικές διαδικασίες για προμήθεια φαρμάκων προς αντιμετώπιση των άμεσων αναγκών που προκύπτουν. Η αξία των φαρμάκων και άλλων φαρμακευτικών ειδών που αγοράστηκαν το 2010 με συνοπτικές διαδικασίες ανήλθε σε €0,9 εκ.

(β) Ιατρικές προμήθειες. Κατά το 2010 αγοράστηκαν ιατρικές προμήθειες αξίας €7,4 εκ. (επιδεσμικό υλικό, σύριγγες, καθετήρες κ.λπ.).

Προμήθειες φαρμάκων με συνοπτικές διαδικασίες. Από έλεγχο που διεξήχθη το 2005 όσον αφορά στη διαχείριση των πιο πάνω προμηθειών για την περίοδο 1.4.2004-31.12.2004 διαπιστώθηκε, μεταξύ άλλων, ότι υπήρξαν περιπτώσεις κατάτμησης των αναγκαίων ποσοτήτων, με αποτέλεσμα να μειώνεται η αξία των συμβάσεων και να αγοράζονται φάρμακα με συνοπτικές διαδικασίες, κατά προτίμηση από δύο συγκεκριμένες εταιρείες, οι οποίες προμήθευσαν το 45,7% του συνολικού ποσού αγορών με συνοπτικές διαδικασίες ύψους £1,8 εκ. Οι διαπιστώσεις της Υπηρεσίας μας αναφέρονται με λεπτομέρεια στην Ετήσια Έκθεση του 2004.

Κατόπιν οδηγιών του Γενικού Εισαγγελέα διεξήχθη αστυνομική έρευνα για διερεύνηση του ενδεχομένου διάπραξης ποινικών αδικημάτων ως αποτέλεσμα της οποίας ασκήθηκε ποινική δίωξη εναντίον ενός προσώπου. Σύμφωνα με απόφαση του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας ημερ. 11.11.2011, η Κατηγορούσα Αρχή παρέλειψε να προσκομίσει μαρτυρία που να δημιουργεί εκ πρώτης όψεως υπόθεση εναντίον του Κατηγορουμένου και ο Κατηγορούμενος αθωώθηκε και απαλλάχθηκε σε όλες τις κατηγορίες που αντιμετώπιζε.

ΜΕΡΟΣ 4 - ΑΡΧΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

4.1 ΔΗΜΟΙ – ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Μέρος Α

Με διατάγματα του Υπουργικού Συμβουλίου, τα οποία δημοσιεύτηκαν στις 19.10.2011 στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, οι περιοχές των Κοινοτικών Συμβουλίων Γερίου, Τσερίου, Λειβαδιών, Ύψωνα, Σωτήρας και Δρομολαξιάς - Μενεού, κηρύχθηκαν σε Δήμους. Ως αποτέλεσμα, σήμερα λειτουργούν 39 Δήμοι, από τους οποίους οι 9 είναι εκτοπισμένοι, μετά την κατάληψη των περιοχών τους από τα τουρκικά στρατεύματα κατοχής. Το προσωπικό των εκτοπισμένων Δήμων είναι αποσπασμένο προσωρινά σε διάφορες Κυβερνητικές Υπηρεσίες και Ημικρατικούς Οργανισμούς και τα έσοδά τους προέρχονται κυρίως από μισθούς που καταβάλλονται από τις Υπηρεσίες στις οποίες απασχολούνται οι δημοτικοί υπάλληλοι, καθώς επίσης και από κρατική χορηγία. Οι Δήμοι αυτοί συνεχίζουν να καταβάλλουν στους υπαλλήλους όλες τις απολαβές τους από τα έσοδα αυτά.

Εκτός από τα θέματα γενικής φύσεως που εκτίθενται πιο κάτω, που αφορούν μόνο στους Δήμους που βρίσκονται στις ελεύθερες περιοχές, σημειώνεται ότι όσον αφορά σε στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση εκάστου Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), αυτά παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, ώστε να παρέχεται μια ολοκληρωμένη εικόνα όλων των Δήμων και να υπάρχει η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Οι οικονομικές καταστάσεις των Δήμων ελέγχονται από τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας και υποβάλλονται, μαζί με τις σχετικές εκθέσεις, στο Δημοτικό Συμβούλιο. Σύμφωνα με το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να υποβάλλονται για έλεγχο μέχρι την 30ή Απριλίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους.

Οι Δήμοι Γεροσκήπου και Πέγειας δεν είχαν υποβάλει, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, για έλεγχο τις οικονομικές καταστάσεις του έτους 2010, όπως είχαν υποχρέωση, ενώ οι Δήμοι Λεμεσού, Λάρνακας, Κάτω Πολεμιδιών, Λατσιών, Αθηνών, Αραδίππου, Λευκάρων, Πόλης Χρυσοχούς, Παραλιμνίου και Αγίας Νάπας τις υπέβαλαν καθυστερημένα.

Οικονομική κατάσταση. Οι περισσότεροι Δήμοι συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν σοβαρό οικονομικό πρόβλημα και πρόβλημα ρευστότητας, το οποίο θα ήταν οξύτερο εάν η κρατική χορηγία δεν έφθανε πολλές φορές μέχρι και σε ποσοστό 40% των εσόδων των Δήμων, με αποτέλεσμα να αδυνατούν να καλύψουν τις τρέχουσες υποχρεώσεις τους. Για αποτροπή οικονομικής κατάρρευσης, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως οι Δήμοι ετοιμάσουν πρόγραμμα μέτρων οικονομικής περισυλλογής, με στόχο την εξάλειψη ή τουλάχιστον τη μείωση των ελλειμμάτων τους. Αναφέραμε επίσης ότι οι Δήμοι θα μπορούσαν να βελτιώσουν την οικονομική τους κατάσταση και το πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζουν, ασκώντας με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που τους παρέχει η σχετική νομοθεσία για την είσπραξη καθυστερημένων φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων και την επιβολή και είσπραξη όλων των τελών και δικαιωμάτων που προβλέπονται στη νομοθεσία και τους σχετικούς Κανονισμούς.

Σημειώνεται ότι το οικονομικό πρόβλημα σε ορισμένους Δήμους επιδεινώνεται περαιτέρω με τη δημιουργία νέων θέσεων και την αναβάθμιση κλιμάκων, χωρίς την έγκριση των Υπουργείων Εσωτερικών και Οικονομικών και την παραχώρηση πρόσθετων προσαυξήσεων και παρεμφερών ωφελημάτων στους υπαλλήλους.

Αποτελέσματα έτους. Στο Παράρτημα IV παρουσιάζονται τα αποτελέσματα έτους, τα έσοδα και έξοδα, καθώς επίσης οι βραχυπρόθεσμες και οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις των Δήμων, για τα έτη για τα οποία έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος των οικονομικών τους καταστάσεων.

Δάνεια. Στο Παράρτημα V παρουσιάζονται τα δάνεια που έχουν συνάψει οι Δήμοι, καθώς και η οφειλή της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι των εν λόγω δανείων.

Προϋπολογισμοί.

(α) Τακτικός Προϋπολογισμός. Όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, ο Τακτικός Προϋπολογισμός ήταν, σε όλους τους Δήμους, ελλειμματικός.

ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΗΜΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2009				
A/A	Δήμος	Προϋπολογισθέντα έσοδα	Προϋπολογισθέντα έξοδα	Έλλειμμα
		€	€	€
1	Λευκωσίας	16.980.000	31.915.371	14.935.371
2	Λεμεσού	24.126.170	42.940.905	18.814.735
3	Λάρνακας	12.760.150	22.175.850	9.415.700
4	Πάφου	16.314.400	21.422.079	5.107.679
5	Πόλης Χρυσοχούς	2.429.992	4.627.034	2.197.042
6	Λευκάρων	315.850	1.096.022	780.172
7	Αθηνών	1.180.000	3.258.740	2.078.740
8	Αραδίππου	4.483.600	7.121.400	2.637.800
9	Παραλιμνίου	16.617.000	17.864.398	1.247.398
10	Μέσα Γειτονιάς	2.573.950	5.516.345	2.942.395
11	Αγίου Αθανασίου	2.495.584	5.084.233	2.588.649
12	Λατσιών	4.271.600	6.361.909	2.090.309
13	Λακατάμιας	7.010.250	11.505.050	4.494.800
14	Έγκωμης	3.402.700	7.339.932	3.937.232
15	Αγλαντζιάς	3.060.500	6.738.668	3.678.168
16	Αγίου Δομετίου	2.525.490	5.948.130	3.422.640
17	Στροβόλου	9.714.286	24.391.288	14.677.002
18	Κάτω Πολεμιδιών	3.926.050	7.377.050	3.451.000
19	Γερμασόγειας	5.497.540	7.807.372	2.309.832
20	Δερύνειας	1.341.570	2.062.115	720.545
21	Αγίας Νάπας	8.409.583	10.071.200	1.661.617
22	Γεροσκήπου	4.209.785	5.691.179	1.481.394
23	Πέγειας	4.424.430	5.180.035	755.605
24	Ιδαλίου	3.488.200	4.068.190	579.990

Σημ.: Στα προϋπολογισθέντα έσοδα δεν περιλαμβάνονται εισπράξεις από δάνεια, κρατικές χορηγίες και μεταφορές καταθέσεων.

Σύμφωνα με τους όρους έγκρισης του Προϋπολογισμού από τον Υπουργό Εσωτερικών, ο Τακτικός Προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος ή ακόμη και πλεονασματικός, για την αυτοχρηματοδότηση μέρους των επενδυτικών δαπανών.

Σημειώνεται ότι η μεταβατική περίοδος για ισοσκέλιση του Προϋπολογισμού, που παραχωρήθηκε από τον Υπουργό Εσωτερικών το 1996, ανανεώνεται συνεχώς, με αποτέλεσμα να μην ασκεί, σε συνεννόηση με το Υπουργείο Οικονομικών, το δικαίωμα της μη αποδέσμευσης του ποσού της γενικής χορηγίας που αναλογεί σε κάθε Δήμο, σε περίπτωση που δεν υπάρξει συμμόρφωση με τους όρους έγκρισης των Προϋπολογισμών.

Με επιστολή μας στις 5.6.2007, προς τον Υπουργό Εσωτερικών, τον πληροφορήσαμε ότι ο όρος για ισοσκέλιση του Τακτικού Προϋπολογισμού που τίθεται κατά την έγκριση των Προϋπολογισμών των Δήμων και για τον οποίο η Υπηρεσία μας κάθε χρόνο κάνει αναφορά, θεωρείται από τους Δήμους πρακτικά ανεφάρμοστος, ιδιαίτερα όσον αφορά στη μη συμπερίληψη της κρατικής χορηγίας στα έσοδα των Δήμων, για σκοπούς ισοσκέλισης του Τακτικού Προϋπολογισμού, θέση με την οποία τείνουμε να συμφωνήσουμε, ειδικά λαμβάνοντας υπόψη ότι η κρατική χορηγία φθάνει πολλές φορές μέχρι και σε ποσοστό 40% των εσόδων των

Δήμων. Εισηγηθήκαμε στον Υπουργό Εσωτερικών όπως υποδείξει στους Δήμους τον τρόπο με τον οποίο πιστεύει ότι ο όρος που θέτει περί ισοσκέλισης του Προϋπολογισμού θα μπορούσε να καταστεί πρακτικά εφαρμόσιμος.

(β) Προϋπολογισμός Αναπτύξεως. Όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, στους περισσότερους Δήμους, ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως δεν ετοιμάζεται πάνω σε ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, ούτε και συμβαδίζει με τη δυνατότητα εκτέλεσής του, με αποτέλεσμα το ποσοστό των αδαπάνητων ποσών προς τις προϋπολογισθείσες δαπάνες να είναι πολύ υψηλό.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΔΗΜΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2009					
A/A	Δήμος	Προϋπολογισμός	Πραγματικές δαπάνες	Αδαπάνητα ποσά	Ποσοστό αδαπάνητων ποσών
		€	€	€	%
1	Λευκωσίας	24.486.066	8.096.066	16.390.000	67
2	Λεμεσού	12.486.070	5.388.432	7.097.638	57
3	Λάρνακας	25.565.000	7.458.652	18.106.348	71
4	Πάφου	46.344.823	9.892.428	36.452.395	79
5	Πόλης Χρυσοχούς*	9.180.024	0	9.180.024	100
6	Λευκάρων**	-	-	-	-
7	Αθηνών	6.180.000	180.969	5.999.031	97
8	Αραδίππου	4.830.000	1.137.977	3.692.023	76
9	Παραλιμνίου	49.837.000	1.280.604	48.556.396	97
10	Μέσα Γειτονιάς*	7.119.500	280.112	6.839.388	96
11	Αγίου Αθανασίου	11.401.000	1.376.468	10.024.532	88
12	Λατσιών	6.595.000	542.227	6.052.773	92
13	Λακατάμιας	4.535.000	583.493	3.951.507	87
14	Έγκωμης	13.402.530	1.430.000	11.972.530	89
15	Αγλαντζιάς	4.902.367	1.884.079	3.018.288	62
16	Αγίου Δομετίου	5.111.700	2.067.713	3.043.987	60
17	Στροβόλου	9.791.246	2.976.744	6.814.502	70
18	Κάτω Πολεμιδιών	4.488.500	370.428	4.118.072	92
19	Γερμασόγειας	15.669.000	20.846	15.648.154	99
20	Δερύνειας	22.965.000	2.943.064	20.021.936	87
21	Αγίας Νάπας	4.482.000	2.388.532	2.093.468	47
22	Γεροσκήπου*	10.183.669	2.314.581	7.869.088	77
23	Πέγειας*	5.635.500	602.480	5.033.020	89
24	Ιδαλίου	5.139.730	1.315.188	3.824.542	74

*Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων των Δήμων Πόλης Χρυσοχούς, Μέσα Γειτονιάς, Γεροσκήπου και Πέγειας για το έτος 2009 δεν διενεργήθηκε ακόμη και τα στοιχεία που παρουσιάζονται δόθηκαν από τους τέσσερεις Δήμους.

**Δεν παρουσιάζονται στοιχεία για τον Δήμο Λευκάρων, καθότι κατά τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των ετών 2009 και 2010 εντοπίστηκαν σοβαρά λάθη και ζητήθηκε όπως ετοιμαστούν νέες οικονομικές καταστάσεις.

Αδυναμίες στη λειτουργία των υπηρεσιών των Δήμων. Σε αρκετούς Δήμους εξακολουθεί να παρατηρούνται σοβαρές αδυναμίες στην ομαλή λειτουργία των υπηρεσιών τους και ιδιαίτερα των Οικονομικών, οι οποίες οφείλονται κυρίως στη μη πιστή εφαρμογή Νόμων, Κανονισμών και των ενδεδειγμένων διαδικασιών, στις αδυναμίες των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, στη μη ολοκλήρωση της

μηχανογράφησης, στα προβλήματα που παρουσιάζουν λογισμικά προγράμματα που εφαρμόστηκαν και στην ελλιπή οργάνωση/διαχείριση του Αρχείου.

Εσωτερικός έλεγχος.

(α) Το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου καλείται να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην αναβάθμιση των υπηρεσιών σε κάθε Δήμο και ο σύγχρονος έλεγχος απαιτεί όπως ο εσωτερικός ελεγκτής ετοιμάζει πρόγραμμα εργασίας, διεξάγει μελέτες και έρευνες για να διαπιστώνει την ορθή εφαρμογή των Κανονισμών και των ενδεδειγμένων διαδικασιών, καθοδηγεί και συμβουλεύει το προσωπικό σχετικά με τον τρόπο επίλυσης προβλημάτων που προκύπτουν, προωθεί, όπου χρειάζεται, την εφαρμογή νέων συστημάτων και διαδικασιών για βελτίωση της λειτουργικότητας και κατ' επέκταση της παραγωγικότητας του Δήμου και ετοιμάζει περιεκτικές εκθέσεις για τα αποτελέσματα των ελέγχων που διεξάγει, για υποβολή στο Δημοτικό Συμβούλιο.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως τα Δημοτικά Συμβούλια λάβουν μέτρα για οργάνωση και ενδυνάμωση του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου.

(β) Παρά τις βελτιώσεις που παρατηρήθηκαν, εξακολουθεί να υπάρχουν αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου στους περισσότερους Δήμους, που καλύπτουν διάφορες δραστηριότητές τους, όπως:

- (i) Αδυναμία παρακολούθησης και έγκαιρης είσπραξης καθυστερημένων φορολογιών.
- (ii) Μη ετοιμασία συμφιλιωτικών καταστάσεων για τις φορολογίες.
- (iii) Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση ενδεδειγμένων μητρώων, που υποβοηθούν στην καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο.
- (iv) Μη συμφιλίωση και ανεπαρκής έλεγχος των μισθών.
- (v) Μη επιβεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων.
- (vi) Μη κατάλληλη συμπλήρωση πάντοτε των ενταλμάτων πληρωμής και μη επισύναψη σ' αυτά των απαραίτητων δικαιολογητικών.
- (vii) Έλλειψη επαρκών μέτρων ασφαλείας στα μηχανογραφημένα συστήματα.

Δαπάνες προσωπικού. Σε αρκετούς Δήμους, το ποσοστό δαπανών προς έξοδα του μόνιμου και εργατικού προσωπικού, περιλαμβανομένων των υπερωριών, του 13ου μισθού και των εισφορών στα διάφορα Ταμεία, είναι πολύ ψηλό.

Στο Παράρτημα VI παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσαν οι Δήμοι, μαζί με το ανάλογο κόστος.

Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδορημάτων.

(α) Σύμφωνα με τους περί Συντάξεων και Φιλοδορημάτων Κανονισμούς, για την ίδρυση των πιο πάνω Ταμείων μεταφέρεται κάθε έτος από το Δημοτικό Ταμείο ποσοστό, το οποίο καθορίζεται από τους Κανονισμούς, επί του μισθού κάθε υπαλλήλου, για κάλυψη των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων. Το ποσό που προκύπτει κατατίθεται στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδορημάτων και χρεώνεται στον Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων του Δήμου.

Με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, για τον υπολογισμό του πραγματικού κόστους που πρέπει να χρεώνεται στον Λογαριασμό Αποτελεσμάτων για τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα των υπαλλήλων και του αναγκαίου ποσού που θα πρέπει να καταβάλλεται στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδορημάτων για καταβολή των ωφελημάτων αυτών, πρέπει να διενεργείται αναλογιστική μελέτη σε τακτά χρονικά διαστήματα (συνήθως κάθε τρία χρόνια).

Παρατηρήθηκε ότι, παρά τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μας, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, οι Δήμοι Μέσα Γειτονιάς και Πέγειας δεν προχώρησαν στη διενέργεια αναλογιστικής μελέτης, με αποτέλεσμα να μη γνωρίζουν επακριβώς τις υποχρεώσεις τους προς το πιο πάνω Ταμείο.

(β) Λόγω οικονομικών δυσκολιών, οι περισσότεροι Δήμοι συνεχίζουν να μην εισφέρουν στα πιο πάνω Ταμεία ή εισφέρουν μικρότερα ποσά απ' ό,τι θα έπρεπε. Μετά από υπόδειξή μας, σε 22 Δήμους διενεργήθηκε κατά τα έτη 2002 μέχρι 2009 αναλογιστική μελέτη, από την οποία διαφάνηκε ότι, λόγω ελλειμματικών εισφορών, όλοι οι Δήμοι οφείλουν μεγάλα ποσά στα Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Συγκεκριμένα, στους 22 Δήμους που έγινε αναλογιστική μελέτη, οι ελλειμματικές υποχρεώσεις τους προς τα Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων ανέρχονταν σε €182,9 εκ., ενώ οι οφειλές τους για τις συγκεκριμένες ελλειμματικές υποχρεώσεις στα Ταμεία αυτά στις 31.12.2009, ανέρχονταν σε €170,7 εκ., όπως φαίνεται στην πιο κάτω κατάσταση.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΦΕΙΛΩΝ ΔΗΜΩΝ				
ΣΤΑ ΤΑΜΕΙΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΔΩΡΗΜΑΤΩΝ				
Α/Α	Δήμος	Αναλογιστική μελέτη		Οφειλή Δήμου στις 31.12.2009
		Ημερομηνία αναφοράς	Ελλειμματικές υποχρεώσεις	
			€	€
1	Αγλαντζιάς	31.12.2002	1.388.238	790.461
2	Πόλης Χρυσοχούς	31.12.2004	623.640	286.421
3	Αθηνένου	31.12.2004	287.045	287.045
4	Αραδίππου	31.12.2005	1.659.052	1.659.052
5	Λεμεσού	31.12.2006	73.441.921	69.719.350
6	Λακατάμιας	31.12.2006	2.506.518	2.204.206
7	Στροβόλου	31.12.2006	4.207.420	3.028.485
8	Γερμασόγειας	31.12.2006	1.961.473	1.602.675
9	Αγίου Αθανασίου	31.12.2006	2.280.982	1.984.860
10	Γεροσκήπου	31.12.2006	891.890	755.877
11	Λευκωσίας	31.12.2007	35.341.000	33.136.620
12	Έγκωμης	31.12.2007	2.525.312	1.647.027
13	Λατσιών	31.12.2007	2.096.453	1.770.113
14	Λάρνακας	31.12.2008	30.761.000	30.761.000
15	Κάτω Πολεμιδιών	31.12.2008	1.802.574	1.414.722
16	Πάφου	31.12.2008	11.116.000	9.745.359
17	Ιδαλίου	31.12.2008	384.000	271.100
18	Παραλμνίου	31.12.2008	2.639.000	2.639.000
19	Αγίου Δομετίου	31.12.2009	2.778.000	2.778.000
20	Δερύνειας	31.12.2009	864.000	864.000
21	Αγίας Νάπας	31.12.2009	3.017.000	3.017.000
22	Λευκάρων	31.12.2009	318.000	318.000
	Σύνολο		182.890.518	170.680.373

Μηχανογράφηση υπηρεσιών. Όλοι οι Δήμοι έχουν εφαρμόσει μηχανογραφημένα συστήματα, τα οποία σε αρκετούς Δήμους υποστηρίζουν όλο το φάσμα των υπηρεσιών τους, ενώ σε μερικούς υποστηρίζουν μόνο μέρος αυτών. Σε ορισμένους Δήμους, η συμπλήρωση της μηχανογράφησης υπηρεσιών καθυστερεί ή παρουσιάζει αδυναμίες, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται λειτουργικά προβλήματα στις οικονομικές και άλλες υπηρεσίες τους.

Καθυστερήσεις φορολογιών. Παρατηρούνται καθυστερήσεις στην είσπραξη φορολογιών προηγούμενων ετών που ανέρχονται σε σημαντικά ποσά. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες μας Εκθέσεις, οι κατάλογοι καθυστερήσεων πρέπει να τύχουν προσεκτικής μελέτης, για εντοπισμό των ποσών που θα ήταν δυνατόν να εισπραχθούν και τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για την είσπραξή τους. Η Υπηρεσία μας υπέδειξε επίσης ότι είναι αναγκαίο όπως λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των φορολογιών και των καθυστερήσεων, αφού ο κίνδυνος μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται.

Διαγραφές καθυστερήσεων. Σε αρκετούς Δήμους δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 85(2)(ιε) του περί Δήμων Νόμου και διαγράφονται οφειλόμενα ποσά πέραν των €256 (£150), χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, εξουσία που εκχωρήθηκε στον Έπαρχο.

Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Σύμφωνα με το άρθρο 74 του περί Δήμων Νόμου, κάθε Δημοτικό Συμβούλιο επιβάλλει ετήσιο φόρο πάνω στην αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας, η οποία προέκυψε από τη γενική εκτίμηση που έγινε με βάση τις διατάξεις του άρθρου 69 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, Κεφ. 224. Στον σχετικό Νόμο δεν υπάρχει διάταξη, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας να μπορεί να ληφθεί υπόψη η αξία της ιδιοκτησίας, όπως αυτή δυνατόν να αναθεωρηθεί/επανεκτιμηθεί από τον Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, με βάση τις αγοραίες αξίες των ακινήτων που ίσχυαν την 1.1.1980, σύμφωνα με τις επιφυλάξεις του άρθρου 66 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, Κεφ. 224. Ως αποτέλεσμα, οι Δήμοι έχουν απώλεια εσόδων, καθότι οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση της 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά, λόγω τροποποιήσεων στα τοπικά σχέδια/πολεοδομικές ζώνες και της ανάπτυξης που παρατηρήθηκε σε τεμάχια γης, τα οποία εξακολουθούν να φορολογούνται στις πλείστες περιπτώσεις ως χωράφια ή οικόπεδα, ενώ έχουν ενταχθεί σε οικιστικές/τουριστικές περιοχές και έχουν αξιοποιηθεί ανάλογα.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, υιοθετώντας σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μας, ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.3.2009 και κατατέθηκε στις 15.7.2009 στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως οι Δήμοι προβούν σε καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά τους, ώστε αμέσως με την ψήφιση του Νόμου να προβούν σε ενέργειες προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για επανεκτίμησή της, διαδικασία που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει αύξηση στα έσοδά τους από τη φορολογία δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας.

Δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές. Σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(θ) του περί Δήμων Νόμου, τους περί Δημοσίων Κολυμβητικών Δεξαμενών Νόμους του 1992 και 1996 και τους περί Δημοσίων Κολυμβητικών Δεξαμενών Κανονισμούς του 1996, για τη χρήση και λειτουργία δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών απαιτείται η έκδοση άδειας λειτουργίας από την αρμόδια Αρχή, Δήμο ή Κοινοτικό Συμβούλιο.

Από στοιχεία που τηρούν οι Δήμοι, φαίνεται ότι στα όρια 23 Δήμων λειτουργούσαν, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, συνολικά 921 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές, από τις οποίες οι 765 λειτουργούσαν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει την απαιτούμενη άδεια, όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, καθότι δεν πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στους σχετικούς Νόμους και Κανονισμούς. Σημειώνεται ότι για 18 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές εκδόθηκε αντικανονικά άδεια λειτουργίας, χωρίς να πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας και των σχετικών Κανονισμών.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΕΣ ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ					
A/A	Δήμος	Συνολικός αριθμός δεξαμενών	Δεξαμενές με άδεια λειτουργίας	Δεξαμενές με άδεια λειτουργίας που εκδόθηκε αντικανονικά	Δεξαμενές χωρίς άδεια λειτουργίας
1	Λευκωσίας	13	0	0	13
2	Λεμεσού	15	4	0	11
3	Λάρνακας	23	1	0	22
4	Πάφου	245	51	0	194
5	Πόλης Χρυσοχούς*	28	6	2	20
6	Λεύκαρα	1	0	0	1
7	Αθηνών	1	1	0	0
8	Αραδίππου	1	0	0	1
9	Παραλιμνίου	125	5	0	120
10	Μέσα Γειτονιάς*	3	0	2	1
11	Αγίου Αθανασίου	14	1	0	13
12	Λατσιών*	5	0	3	2
13	Λακατάμιας	1	0	0	1
14	Έγκωμης	4	0	0	4
15	Αγλαντζιάς	2	0	0	2
16	Στροβόλου	4	0	0	4
17	Κάτω Πολεμιδιών	2	0	0	2
18	Γερμασόγειας	132	11	0	121
19	Δερύνειας	1	0	0	1
20	Αγίας Νάπας*	176	0	11	165
21	Γεροσκήπου	45	39	0	6
22	Πέγειας	77	19	0	58
23	Ιδαλίου	3	0	0	3
	Σύνολο	921	138	18	765

*Οι άδειες λειτουργίας στους εν λόγω Δήμους εκδόθηκαν αντικανονικά, καθότι οι δεξαμενές δεν πληρούσαν τους όρους και τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας και των σχετικών Κανονισμών.

Συγκεκριμένα, για παραχώρηση άδειας λειτουργίας θα πρέπει να εξασφαλιστεί πιστοποιητικό έγκρισης, σύμφωνα με τον εκάστοτε σε ισχύ Νόμο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών, αναφορικά με τη δεξαμενή και όλες τις άλλες κατασκευές και εγκαταστάσεις, οι οποίες σχετίζονται με τη λειτουργία της, βεβαίωση της Υγειονομικής Υπηρεσίας, καθώς και πιστοποιητικό καταλληλότητας που εκδίδεται από το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, αναφορικά με τις μηχανολογικές και ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις.

Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, που άπτεται της ασφάλειας και της υγείας των πολιτών, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τη λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων για συμμόρφωση των ιδιοκτητών των δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών με τις διατάξεις των σχετικών Νόμων και Κανονισμών και την εξασφάλιση της απαιτούμενης άδειας λειτουργίας, υποδεικνύοντας ότι, σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 5.3.2007, προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας, η λειτουργία κολυμβητικής δεξαμενής, χωρίς την απαιτούμενη άδεια, συνιστά ποινικό αδίκημα και υποδεικνύεται όπως οι δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές που λειτουργούν χωρίς άδεια, εντοπισθούν και καταγγελοθούν στην Αστυνομία.

Σε επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, ημερ. 22.9.2009, προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, με αφορμή σημείωμα της Υπηρεσίας μας, σχετικά με το πιο πάνω θέμα, αναφέρεται ότι, μετά από οδηγίες που δόθηκαν στον Αρχηγό της Αστυνομίας για διεξαγωγή ανακρίσεων για τη διαπίστωση του ενδεχομένου διάπραξης ποινικών αδικημάτων, διαπιστώθηκε ότι το 2007 λειτουργούσαν, και ενδεχομένως να εξακολουθούν να λειτουργούν, πέραν των 700 δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών, χωρίς άδεια. Με την επιστολή του αυτή ο Γενικός Εισαγγελέας ζητά από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών να ενημερώσει σχετικά τους Δήμους και

τις Κοινοτικές Αρχές και να τους καλέσει να συνεργαστούν με την Αστυνομία, ώστε να εντοπιστούν τα παράνομα υποστατικά και χώροι και να καταγγεληθούν.

Πρατήρια πετρελαιοειδών. Σύμφωνα με στοιχεία των Δήμων, στα όρια 24 Δήμων λειτουργούσαν, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, συνολικά 187 πρατήρια πετρελαιοειδών, από τα οποία τα 90 λειτουργούσαν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας, όπως προνοείται στο άρθρο 4(1) του περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμου, καθότι δεν πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στη σχετική νομοθεσία. Σημειώνεται ότι για 65 πρατήρια εκδόθηκε αντικανονικά άδεια λειτουργίας, χωρίς να πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις της σχετικής νομοθεσίας.

ΠΡΑΤΗΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ					
A/A	Δήμος	Αριθμός πρατηρίων	Πρατήρια με άδεια λειτουργίας	Πρατήρια με άδεια λειτουργίας που εκδόθηκε αντικανονικά	Πρατήρια χωρίς άδεια λειτουργίας
1	Λευκωσίας	37	4	0	33
2	Λεμεσού*	34	1	33	0
3	Λάρνακας*	20	0	18	2
4	Πάφου	9	6	0	3
5	Πόλης Χρυσοχούς	4	0	0	4
6	Λευκάρων*	1	0	1	0
7	Αθηνένου	2	2	0	0
8	Αραδίππου	6	2	0	4
9	Παραλινίου*	6	0	5	1
10	Μέσα Γειτονιάς	2	0	0	2
11	Αγίου Αθανασίου*	4	0	3	1
12	Λατσιών*	5	1	4	0
13	Λακατάμιας	1	0	0	1
14	Έγκωμης	3	2	0	1
15	Αγλαντζιάς	6	1	0	5
16	Αγίου Δομετίου	4	1	0	3
17	Στροβόλου	26	3	0	23
18	Κάτω Πολεμιδιών	4	2	0	2
19	Γερμασόγειας	1	1	0	0
20	Δερύνειας*	2	0	1	1
21	Αγίας Νάπας	2	0	0	2
22	Γεροσκήπου	4	3	0	1
23	Πέγειας	3	3	0	0
24	Ιδαλίου	1	0	0	1
	Σύνολο	187	32	65	90

*Οι άδειες λειτουργίας στους εν λόγω Δήμους εκδόθηκαν, χωρίς τα πρατήρια να πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας.

Παρατηρήθηκε ότι εναντίον των ιδιοκτητών των πρατηρίων πετρελαιοειδών δεν λαμβάνονται πάντοτε μέτρα, ενώ σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 5.3.2007, προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, η λειτουργία πρατηρίων πετρελαιοειδών, χωρίς την εξασφάλιση άδειας λειτουργίας, συνιστά, με βάση το άρθρο 11 των περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμων του 1968 μέχρι 1999, ποινικό αδίκημα και υποδεικνύεται όπως αυτά καταγγεληθούν στην Αστυνομία.

Σε νέα επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, ημερ. 22.9.2009, προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, με αφορμή σημείωμα της Υπηρεσίας μας, σχετικά με το πιο πάνω θέμα, αναφέρεται ότι μετά από οδηγίες που δόθηκαν στον Αρχηγό της Αστυνομίας για διεξαγωγή ανακρίσεων για τη διαπίστωση του ενδεχομένου διάπραξης ποινικών αδικημάτων, διαπιστώθηκε ότι το 2007 λειτουργούσαν, και ενδεχομένως να εξακολουθούν να λειτουργούν, πέραν των 100 πρατηρίων πετρελαιοειδών, χωρίς άδεια. Με την επιστολή του αυτή, ο Γενικός Εισαγγελέας ζητά από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών να ενημερώσει σχετικά τους Δήμους και τις Κοινοτικές Αρχές και να τους καλέσει να συνεργαστούν με την Αστυνομία, ώστε να εντοπιστούν τα παράνομα υποστατικά και χώροι και να καταγγελλθούν.

Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης. Στους Δήμους Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας, Πάφου και Στροβόλου λειτουργούν ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, χωρίς να εξασφαλίσουν άδεια οικοδομής και άδεια λειτουργίας, χωρίς να καταβάλουν στους Δήμους τα τέλη που προνοούν οι περί Τροχαίας Δημοτικοί Κανονισμοί και χωρίς να εξασφαλίσουν την έγκριση των Δήμων για το ύψος των δικαιωμάτων στάθμευσης που εισπράττουν.

Όπως πληροφορηθήκαμε, η Ένωση Δήμων ετοίμασε στις 28.3.2007, ύστερα από παράκληση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών στα πλαίσια εξέτασης σχετικής Πρότασης Νόμου, τροποποίηση του άρθρου 88 (1)(β) του περί Δήμων Νόμου (Ρύθμισις τροχαίας κινήσεως), καθώς και προσχέδιο ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης που θα ισχύουν σε όλους τους Δήμους, τα οποία υποβλήθηκαν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών. Τα πιο πάνω νομοθετήματα δεν προωθήθηκαν για έγκριση, λόγω κυρίως γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ότι στους εν λόγω Κανονισμούς δεν είναι νομικά επιτρεπτό να τεθεί πλαίσιο τιμών χρέωσης από τους Δήμους για τους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως, μέχρι την έγκριση των ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης, οι Δήμοι εφαρμόζουν τους υφιστάμενους Κανονισμούς, εκτός από τον Κανονισμό που προνοεί ότι τα δικαιώματα στάθμευσης στους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης καθορίζονται προηγουμένως από το Δημοτικό Συμβούλιο.

4.2 ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Ρευστότητα και κεφάλαιο κίνησης. Στις 31.12.2009 και 31.12.2010, στα ταμειακά διαθέσιμα ύψους €11.904.586 και €15.716.128, αντίστοιχα, περιλαμβάνεται το αδαπάνητο υπόλοιπο του λογαριασμού δανείων, που προορίζεται για την εκτέλεση συγκεκριμένων έργων, ύψους €5.406.499 το 2009 και €9.270.025 το 2010, με αποτέλεσμα οι οικονομικές καταστάσεις να παρουσιάζουν κεφάλαιο κίνησης ύψους €13.667.259 το 2009 και €17.786.110 το 2010, αντί €8.260.760 και €8.516.085, αντίστοιχα, όπως θα έπρεπε.

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για την έγκαιρη είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών, συμπεριλαμβανομένων και των καθυστερημένων

φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2010 ανέρχονταν σε €9.940.620 και επιβάλλοντας δικαιώματα για διαφημιστικές πινακίδες και για ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης, για την κατασκευή και λειτουργία των οποίων απαιτείται η έκδοση άδειας οικοδομής και άδειας λειτουργίας.

Στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης θα βοηθούσε επίσης ο περιορισμός της αύξησης των εξόδων, καθώς και η μείωση των υπερωριών, οι οποίες κατά τα έτη 2009 και 2010 ανήλθαν σε €723.176 και €719.723, αντίστοιχα, σημειώνοντας αύξηση 46% το 2009 και 45% το 2010, σε σύγκριση με το 2006 (€496.113).

Στην απάντησή της, η Δήμαρχος ανέφερε ότι καταβάλλεται τεράστια προσπάθεια για έγκαιρη είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών, παρά τις δυσκολίες που υπάρχουν λόγω των δυσμενών συνθηκών που διέρχεται η οικονομία μας.

Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου εξακολουθεί να παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες και ελλείψεις στις διάφορες δραστηριότητες του Δήμου, όπως:

- Μη συμπλήρωση των μηχανογραφημένων ενταλμάτων πληρωμής με την ορθή περιγραφή των αγαθών που αγοράζονται και με τις ορθές ποσότητες.
- Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των απαραίτητων μητρώων, που βοηθούν στην καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο, όπως μητρώο προσφορών, μητρώο συμβολαίων, μητρώο εγγυητικών επιστολών και μητρώο συντελεστή δόμησης από διατηρητέες οικοδομές.
- Πληρωμές αμοιβής και εξόδων δικηγόρων χωρίς τιμολόγια.
- Μη καταγραφή των διαφημιστικών πινακίδων που είναι αναρτημένες στην περιοχή του Δήμου και μη επιβεβαίωση της ορθότητας των δικαιωμάτων που εισπράττονται.
- Μη καταμέτρηση των βιβλίων της Δημοτικής Βιβλιοθήκης και μη υποβολή στην Υπηρεσία μας πιστοποιητικού φυσικής καταμέτρησης.
- Μη έλεγχος από δεύτερο λειτουργό των λογιστικών εγγραφών.

Η Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι τα εντάλματα πληρωμής εκδίδονται τώρα σύμφωνα με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μας και ότι έχουν γίνει οι ενδεδειγμένες αλλαγές στα πιο πάνω μητρώα. Μας ανέφερε επίσης ότι δόθηκαν οδηγίες όπως οι πληρωμές σε δικηγόρους γίνονται μόνο με την υποβολή τιμολογίου και ότι από 1.1.2012 οι λογιστικές εγγραφές θα ελέγχονται από δεύτερο λειτουργό. Όσον αφορά στις διαφημιστικές πινακίδες, μας ανέφερε ότι διεξάγεται τακτικός έλεγχος και λαμβάνονται τα ενδεικνύμενα μέτρα για τις παράνομες.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου.

(α) Ασφάλεια μηχανογραφικών συστημάτων. Επισημάνθηκαν αδυναμίες, όσον αφορά στην ασφάλεια των μηχανογραφικών συστημάτων, όπως μη επαρκής έλεγχος της φυσικής πρόσβασης στο δωμάτιο του κεντρικού υπολογιστή (server) της Τεχνικής Υπηρεσίας, ο οποίος είναι εγκατεστημένος σε μη κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο, στον οποίο δεν υπάρχουν όλα τα απαραίτητα προστατευτικά μέτρα, με πιθανό τον κίνδυνο να καταστραφεί εξοπλισμός ή ακόμη να χαθούν δεδομένα. Διαπιστώθηκε επίσης ότι ο Δήμος δεν διαθέτει σχέδιο έκτακτης ανάγκης, το οποίο να παρέχει εναλλακτικές λύσεις/διαδικασίες για τα πληροφοριακά του συστήματα, σε σχέση με τη συνέχιση των εργασιών του μετά από καταστροφή.

Εισηγηθήκαμε τη λήψη προστατευτικών μέτρων για αποφυγή των κινδύνων που ελλοχεύουν.

Απαντώντας η Δήμαρχος, μας ανέφερε ότι το πρόβλημα της ακαταλληλότητας του χώρου που βρίσκεται ο κεντρικός υπολογιστής αναμένεται να επιλυθεί, με την ολοκλήρωση των νέων γραφείων του Δήμου.

(β) Μηχανογραφημένο πρόγραμμα Αποθήκης. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την εφαρμογή του βοηθητικού προγράμματος «Παραγγελίες», το οποίο αποτελεί μέρος του μηχανογραφημένου συστήματος

Καθολικού Αποθήκης, για σκοπούς καλύτερης παρακολούθησης των Κονδυλίων εξόδων και για αποφυγή τυχόν υπερβάσεων.

Η Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι γίνονται προσπάθειες εξεύρεσης τρόπου λειτουργίας και εφαρμογής του πιο πάνω βοηθητικού προγράμματος.

(γ) Μηχανογραφημένο μητρώο τροχαίων προστίμων (εξώδικα). Το εν λόγω μητρώο δεν περιέχει τις απαραίτητες δικλίδες ασφαλείας, έτσι ώστε τα εξώδικα πρόστιμα που έχουν επιδοθεί από τροχονόμους σε παραβάτες να μην επιδέχονται τροποποίησης ή/και διαγραφής μετά την καταχώρισή τους στο μηχανογραφημένο σύστημα.

Στην απάντησή της, η Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι έγιναν οι αναγκαίες διορθώσεις, ώστε να υπάρχουν οι ασφαλιστικές δικλίδες που απαιτούνται.

Υπερωρίες. Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το κόστος για υπερωρίες των υπαλλήλων και των εργατών για τα έτη 2006-2010:

	2010	2009	2008	2007	2006
	€	€	€	€	€
Υπάλληλοι	181.460	193.082	191.843	159.409	121.034
Εργάτες	538.263	530.094	466.617	395.659	375.079
Σύνολο	719.723	723.176	658.460	555.068	496.113
Ετήσιο ποσοστό αύξης/(μείωσης)	(0,5%)	9,8%	18,6%	11,9%	

Όπως φαίνεται πιο πάνω, οι δαπάνες για υπερωρίες παρέμειναν σε ψηλά επίπεδα, αφού η αύξηση το 2009 και 2010, σε σύγκριση με το 2006, ανήλθε σε 46% και 45%, αντίστοιχα.

Εισηγηθήκαμε και πάλι όπως το Δημοτικό Συμβούλιο ασχοληθεί σοβαρά με το θέμα των υπερωριών και λάβει μέτρα για ουσιαστική μείωσή τους, ενόψει και των οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο Δήμος.

Όπως μας πληροφόρησε η Δήμαρχος, γίνονται συνεχείς ενέργειες για περιορισμό των υπερωριών στις απολύτως αναγκαίες.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Ο Δήμος δεν αποφάσισε ακόμη τον τρόπο κάλυψης των ελλειμματικών εισφορών προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, οι οποίες, σύμφωνα με νέα αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2008, ανέρχονταν στις 31.12.2007 σε €35.341.000.

Ο Δήμος, λόγω των οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει, κατά τα έτη 2009 και 2010 κατέβαλε, έναντι της πιο πάνω οφειλής, €1.554.490 και €600.000, αντίστοιχα, ποσά κατά πολύ χαμηλότερα από την ελάχιστη ετήσια εισφορά ύψους €3.290.000, που εισηγήθηκε ο αναλογιστής.

Υπόγειοι χώροι στάθμευσης νέου Δημοτικού Μεγάρου. Όπως αναφέρθηκε και στις Εκθέσεις μας για το 2008 και 2009, τον Οκτώβριο 2001 ο Δήμος προκήρυξε προσφορές για την ανέγερση υπόγειου χώρου στάθμευσης 403 θέσεων στο νέο Δημοτικό Μέγαρο, με τη μέθοδο Build, Operate, Transfer (BOT), η οποία κατακυρώθηκε στις 19.2.2002 σε συγκεκριμένη εταιρεία, έναντι ποσού ύψους £2.139.000 (€3.654.698), πλέον ΦΠΑ και στις 10.6.2002 υπογράφηκε σχετικό συμβόλαιο μεταξύ του Δήμου και της εν λόγω εταιρείας.

Λόγω της ανεύρεσης αρχαιοτήτων στον χώρο ανέγερσης των υπόγειων χώρων στάθμευσης, ο Δήμος με επιστολή του, ημερ. 17.12.2003, ζήτησε από την πιο πάνω εταιρεία όπως η μεταξύ τους συμφωνία λυθεί, επεξηγώντας και τους λόγους.

Μετά την πιο πάνω εξέλιξη, το 2004 η εταιρεία κίνησε αγωγή εναντίον του Δήμου, η εκδίκαση της οποίας δεν είχε ολοκληρωθεί μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, αξιώνοντας £1.711.889 (€2.924.936) για

ζημιές και/ή απώλειες και/ή έξοδα με τον νόμιμο τόκο, αποζημιώσεις ίσες προς τόκο 8% ετησίως επί ποσού ύψους £40.835 (€69.771) από τον Ιούνιο 2002 και έξοδα πλέον ΦΠΑ.

Σημειώνεται ότι λόγω της πιο πάνω αγωγής, στον Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων του 2009 συμπεριλήφθηκε πρόνοια για αποζημιώσεις ύψους €3.003.707, η οποία παρουσιάζεται στον Ισολογισμό κάτω από τους Πιστωτές και Οφειλόμενα Έξοδα στις 31.12.2009 και 31.12.2010.

Απαντώντας η Δήμαρχος, μας ενημέρωσε ότι η εκδίκαση της υπόθεσης βρίσκεται στο τελικό στάδιο της ολοκλήρωσής της.

Συμφωνία παροχής υπηρεσιών τηλεπληροφορικής για λύση ολοκληρωμένης διαχείρισης χώρων στάθμευσης. Για τις πιο πάνω υπηρεσίες, ο Δήμος υπέγραψε στις 30.7.2010 συμφωνία με την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (ΑΤΗΚ), διάρκειας πέντε ετών, με προοπτική αυτόματης ανανέωσης από έτος σε έτος, μέχρι να τερματιστεί από οποιονδήποτε εκ των συμβαλλομένων. Με βάση τη συμφωνία, η οποία προνοεί την άδεια χρήσης από τον Δήμο συγκεκριμένου μηχανογραφημένου συστήματος, ηλεκτρονικών φορητών συσκευών και άλλου εξοπλισμού της ΑΤΗΚ για πέντε έτη, ο κάθε δημότης θα μπορεί, με γραπτό μήνυμα (SMS) μέσω του κινητού τηλεφώνου του, να καταβάλλει τα δικαιώματα στάθμευσης του οχήματός του στους διάφορους χώρους στάθμευσης και παρκόμετρα του Δήμου, χωρίς τη χρήση κερμάτων, με αυτόματη χρέωση του λογαριασμού του από την ΑΤΗΚ. Ακολουθώντας, η ΑΤΗΚ θα εμβάζει τα σχετικά δικαιώματα στον Δήμο, αποκόπτοντας ποσοστό επί των εισπραχθέντων ποσών (10% για μηνιαίες εισπράξεις μέχρι €100.000 και 20% πέραν των €100.000) και θα εισπράττει επίσης ποσοστό επί των εσόδων των εξωδίκων προστίμων για παράνομη στάθμευση με ελάχιστο ποσοστό 5% και μέγιστο ποσοστό 20% για μηνιαία ποσά ύψους €41.667 και πέραν των €125.000, αντίστοιχα.

Από τον έλεγχο παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω:

(α) Η ανάθεση της πιο πάνω σύμβασης είχε γίνει χωρίς την προκήρυξη προσφορών, σύμφωνα με τον περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμο (Ν.12 (Ι) του 2006), παρόλο που και άλλοι οικονομικοί φορείς είχαν εκδηλώσει ενδιαφέρον για την παροχή των πιο πάνω υπηρεσιών, με την υποβολή σχετικών επιστολών/προτάσεων, όταν περιήλθε σε γνώση τους η πρόθεση του Δήμου για σύναψη συμφωνίας με την ΑΤΗΚ.

(β) Ο Δήμος, πριν τη σύναψη συμφωνίας με την ΑΤΗΚ, δεν είχε προβεί σε μελέτη, από την οποία θα διαπιστωνόταν η πλέον οικονομικά συμφέρουσα επιλογή για τον Δήμο, μεταξύ της αγοράς των υπηρεσιών, με βάση την πρόταση της ΑΤΗΚ, έναντι ποσοστού επί των δικαιωμάτων στάθμευσης και των εσόδων από τα πρόστιμα, και της αγοράς του μηχανογραφημένου συστήματος, των ηλεκτρονικών φορητών συσκευών, του απαιτούμενου εξοπλισμού καθώς και της λειτουργίας του από τον Δήμο.

(γ) Σημειώνεται ότι με την εν λόγω συμφωνία εξυπηρετούνται μόνο οι συνδρομητές της ΑΤΗΚ και δεν καλύπτονται οι συνδρομητές άλλων παρόχων κινητής τηλεφωνίας.

Όπως μας πληροφόρησε η Δήμαρχος Λευκωσίας τον Νοέμβριο 2011, η σύναψη της σύμβασης έγινε αφού λήφθηκε σχετική γνωμάτευση του νομικού συμβούλου του Δήμου, σύμφωνα με την οποία η εν λόγω σύμβαση εμπίπτει στις πρόνοιες του άρθρου 14 του Νόμου Ν.12 (Ι)/2006, το οποίο προβλέπει ότι ο Νόμος που προνοεί για τον Συντονισμό των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα δεν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις, κύριο αντικείμενο των οποίων είναι να επιτραπεί στις αναθέτουσες αρχές η διάθεση ή εκμετάλλευση δημοσίων τηλεπικοινωνιακών δικτύων ή η παροχή στο κοινό μιας ή περισσότερων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών. Μας πληροφόρησε επίσης ότι, κατά τον χρόνο που ανατέθηκε η σύμβαση, ο Δήμος δεν είχε ενώπιον του παρόμοια πρόταση από άλλο αδειοδοτημένο πάροχο τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, ενώ αντίθετα είχε πλειάδα επιστολών από ιδιώτες/εταιρείες που ισχυρίζονταν ότι διαθέτουν παρόμοιο λογισμικό, ωστόσο δεν διέθεταν τηλεπικοινωνιακό δίκτυο ή/και δεν ήταν αδειοδοτημένοι πάροχοι τέτοιων υπηρεσιών.

Ανεξάρτητα με τις επιφυλάξεις μας για το κατά πόσον οι εν λόγω υπηρεσίες δεν εμπίπτουν στις πρόνοιες του Νόμου, η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι για διασφάλιση των συμφερόντων του Δήμου και την

εξασφάλιση των πιο πάνω υπηρεσιών σε ανταγωνιστικές τιμές, θα μπορούσε ο Δήμος να γνωστοποιήσει την πρόθεσή του για αγορά τέτοιων υπηρεσιών και να ζητήσει την υποβολή προτάσεων/κόστους από ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς/αδειοδοτημένους παρόχους τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών.

Κατάρρευση της στέγης του Δημοτικού Θεάτρου. Μετά την κατάρρευση της στέγης του Δημοτικού Θεάτρου τον Ιούνιο 2008, το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερ. 18.6.2008, διόρισε Τριμελή Επιτροπή για να διερευνήσει τα αίτια της κατάρρευσης. Στο πόρισμά της, το οποίο παραδόθηκε στον Δήμο τον Φεβρουάριο 2009, η εν λόγω Επιτροπή αποφαινεται ότι για τα τεχνικά αίτια της κατάρρευσης ευθύνονται όλοι όσοι ανέλαβαν τη ριζική ανακαίνιση, συντήρηση και αναβάθμιση του Δημοτικού Θεάτρου.

Ο Δήμος καταχώρισε στις 24.9.2010 αγωγή εναντίον 3 οίκων, αξιώνοντας γενικές αποζημιώσεις, αποζημιώσεις επανακατασκευής του Δημοτικού Θεάτρου, που σύμφωνα με σχετική έκθεση εκτίμησης ανέρχονται σε €2.882.000, νόμιμο τόκο και έξοδα αγωγής, πλέον ΦΠΑ και έξοδα επίδοσης.

Μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, η εκδίκαση της πιο πάνω υπόθεσης δεν είχε ολοκληρωθεί.

Ειδικό Ταμείο Εξαγοράς Χώρων Στάθμευσης. Το υπόλοιπο του εν λόγω Ταμείου στις 31.12.2009 και 31.12.2010 ανερχόταν σε €5.162.428 και €5.737.762, αντίστοιχα, και αφορά σε εισπράξεις από το 1997 που διενεργούνται σύμφωνα με την Εντολή 1/1996 του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία προβλέπει τη σύσταση και λειτουργία του πιο πάνω Ταμείου και τον καθορισμό του τιμήματος εξαγοράς και καθορίζει ενιαία πολιτική και ομοιόμορφη τακτική σε ότι αφορά στις διαδικασίες εξαγοράς χώρων στάθμευσης.

Το Δημοτικό Συμβούλιο δεν έχει ακόμη αξιοποιήσει τους πόρους του πιο πάνω Ταμείου, με βάση τις διατάξεις των παρ. 4.1 και 6.3 της Εντολής, σύμφωνα με τις οποίες οι πόροι του Ειδικού Ταμείου δεν θα κατακρατούνται σε ανενεργή κατάσταση αλλά θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τη χρηματοδότηση της δημιουργίας χώρων στάθμευσης οχημάτων, με αποτέλεσμα η αγοραστική δυνατότητα του Ειδικού Ταμείου για απόκτηση γης να περιοριστεί σημαντικά, λόγω της αύξησης στην αξία της γης που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια.

Δεδομένου και του σοβαρού προβλήματος στάθμευσης που υπάρχει στην περιοχή του Δήμου, έγινε και πάλι εισήγηση όπως, βάσει χρονοδιαγράμματος, ο Δήμος εκπονήσει, το συντομότερο, μελέτη για αξιοποίηση του Ειδικού Ταμείου και εκπλήρωση του στόχου του.

Στην απάντησή της, η Δήμαρχος ανέφερε ότι η καθυστέρηση που παρατηρείται για αξιοποίηση του πιο πάνω Ταμείου οφείλεται στη μη εξεύρεση κατάλληλων χώρων. Μας ανέφερε επίσης ότι πρόσφατα το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως μέρος του Ταμείου επενδυθεί σε συγκεκριμένο χώρο.

Άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών. Ο Δήμος δεν λαμβάνει δικαστικά μέτρα εναντίον όλων των επαγγελματικών υποστατικών, που λειτουργούν στην περιοχή του χωρίς να έχουν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας επειδή δεν πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που έχει επιβάλει το Δημοτικό Συμβούλιο, με βάση το άρθρο 103 του περί Δήμων Νόμου. Η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι η τακτική αυτή εμπερικλείει κινδύνους και ότι πρέπει να τερματιστεί, αφού αρκετοί όροι που διέπουν την παραχώρηση άδειας λειτουργίας σε υποστατικά αφορούν σε θέματα δημόσιας ασφάλειας και υγείας.

Παρατηρήθηκαν επίσης περιπτώσεις παράνομων υποστατικών, λόγω αυθαίρετων ανεγέρσεων, μη εξασφάλισης άδειας οικοδομής ή πολεοδομικής άδειας, παράνομων προσθηκομετατροπών κ.λπ., για τα οποία όμως ο Δήμος έχει εκδόσει άδεια λειτουργίας. Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι με την έκδοση της άδειας ο Δήμος κάλυψε ουσιαστικά τα πιο πάνω υποστατικά αλλά μένει ο ίδιος εκτεθειμένος.

Απαντώντας η Δήμαρχος, μας ενημέρωσε ότι από το 2011 άρχισε να λαμβάνονται δικαστικά μέτρα εναντίον των παράνομων υποστατικών και ότι για τα υποστατικά αυτά δεν εκδίδονται άδειες λειτουργίας.

Διαφημιστικές πινακίδες. Κατά τα έτη 2009 και το 2010 εισπράχθηκαν δικαιώματα διαφημίσεων ύψους €3.378 και €3.006, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €3.178 το 2008, μη συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων που εισπράττονται από διαφημίσεις που τοποθετούνται σε δημοτικές πινακίδες.

Είναι φανερό ότι το σύνολο των δικαιωμάτων που εισπράττονται για διαφημιστικές πινακίδες είναι

υπερβολικά μικρό και αυτό φαίνεται να οφείλεται στη μη καταγραφή όλων των διαφημιστικών πινακίδων που είναι αναρτημένες στην περιοχή του Δήμου.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι όπως γίνουν ενέργειες για συλλογή των απαραίτητων στοιχείων για όλες τις διαφημιστικές πινακίδες και καταχώρισή τους στο σχετικό μητρώο, ώστε να καταστεί δυνατή η είσπραξη των σχετικών δικαιωμάτων, στις περιπτώσεις που μπορούν να εκδοθούν άδειες και η λήψη δικαστικών μέτρων για τις διαφημιστικές πινακίδες που αναρτήθηκαν παράνομα.

Χρεώσεις. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώσεις στις 31.12.2009 και 31.12.2010, αφαιρουμένης της πρόνοιας για επισφαλείς χρεώσεις, ανέρχονταν σε €8.896.017 και €9.940.620, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €8.271.346 στις 31.12.2008. Στους πιο πάνω χρεώσεις περιλαμβάνονται καθυστερημένες φορολογίες που αφορούν σε επαγγελματικές άδειες, τέλη σκυβάλων και άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών, συνολικού ύψους €3.293.517 το 2009 και €3.744.709 το 2010, σε σύγκριση με €3.378.733 το 2008, δηλαδή παρουσίασαν μείωση €85.216 ή ποσοστό 2,5% το 2009, σε σύγκριση με το 2008 και αύξηση €451.192 ή ποσοστό 13,7% το 2010, σε σύγκριση με το 2009.

Επισημάναμε ότι είναι αναγκαίο να λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για την είσπραξη των καθυστερήσεων, αφού ο κίνδυνος της μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται σημαντικά.

Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης.

(α) Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου αναστάληκε από το 1998 η εφαρμογή των περί Τροχαίας Δημοτικών (Τροποποιητικών) Κανονισμών Λευκωσίας του 1997, οι οποίοι, μεταξύ άλλων, προέβλεπαν ότι δεν επιτρέπεται η κατασκευή και λειτουργία χώρων στάθμευσης, χωρίς την εκ των προτέρων εξασφάλιση άδειας οικοδομής και άδειας λειτουργίας από το Δημοτικό Συμβούλιο και η είσπραξη δικαιωμάτων στους χώρους στάθμευσης, χωρίς αυτά να έχουν εκ των προτέρων καθοριστεί από το Δημοτικό Συμβούλιο. Λόγω νομικού κωλύματος στον καθορισμό των δικαιωμάτων από το Δημοτικό Συμβούλιο, η αναστολή της εφαρμογής των Κανονισμών συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Στις αρχές του 2011 το Δημοτικό Συμβούλιο θέσπισε νέους Κανονισμούς, οι οποίοι υποβλήθηκαν στον Υπουργό Εσωτερικών για έγκριση.

(β) Σύμφωνα με καταγραφή της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου, η οποία άρχισε το 2010 και μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης δεν είχε ακόμη ολοκληρωθεί, στα δημοτικά όρια Λευκωσίας λειτουργούν 143 ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, εκ των οποίων κανένας δεν είχε εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας, ούτε και έχει καταβάλει στον Δήμο τα τέλη που προνοούν οι σχετικοί Κανονισμοί.

(γ) Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, μέχρι την έγκριση των νέων Κανονισμών για χώρους στάθμευσης, ο Δήμος εφαρμόζει τους υφιστάμενους Κανονισμούς, εκτός από τον Κανονισμό, βάσει του οποίου τα δικαιώματα στάθμευσης στους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης καθορίζονται προηγουμένως από το Δημοτικό Συμβούλιο και λαμβάνει δικαστικά μέτρα εναντίον των ιδιοκτητών που λειτουργούν τέτοιους χώρους, χωρίς τη σχετική άδεια.

Προσφορά αρ. 39/2010 για την ανάπλαση της Πλατείας Ελευθερίας και του περιβάλλοντα χώρου, συμπεριλαμβανομένου υπόγειου χώρου στάθμευσης στη Λεωφόρο Ομήρου. Ο Δήμος προκήρυξε τον Αύγουστο 2011 ανοικτό διαγωνισμό για την ανάπλαση της Πλατείας Ελευθερίας και του περιβάλλοντα χώρου, συμπεριλαμβανομένου του υπόγειου χώρου στάθμευσης στη Λεωφόρο Ομήρου, με συνολική εκτίμηση κόστους €20.225.000. Τον Σεπτέμβριο 2011, μετά από μελέτη των εγγράφων του διαγωνισμού, η Υπηρεσία μας διαπίστωσε, μεταξύ άλλων, ότι στις ειδικές τεχνικές προδιαγραφές των εγγράφων του διαγωνισμού για τον φωτισμό, αναφέρονταν τα ονόματα κατασκευαστών για ορισμένα είδη φωτιστικών, παρόλο ότι περιλαμβάνονταν οι απαιτούμενες τεχνικές προδιαγραφές των εν λόγω φωτιστικών, κάτι που δεν επιτρέπεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25(8) του Νόμου Ν.12(I)/2006.

Σε μερικές μάλιστα περιπτώσεις, η σχετική αναφορά σε ονόματα και μοντέλα κατασκευαστών, γινόταν χωρίς καν να περιληφθεί η πρόνοια ότι γίνονταν αποδεκτά και ισοδύναμα φωτιστικά.

Ο Δήμος, στον οποίο τέθηκαν οι παρατηρήσεις μας, μας πληροφόρησε τον Σεπτέμβριο 2011 ότι η μελετητική ομάδα του έργου θεωρεί ότι οι τεχνικές προδιαγραφές είναι σύμφωνες με τη νομοθεσία και ότι

πληρούν τις απαιτήσεις ενσωμάτωσης των φωτιστικών στο όλο έργο. Για υποστήριξη της πιο πάνω άποψης, μας παρέπεμψε σε προηγούμενη απόφαση (αρ. 14/2011) της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών (ΑΑΠ) για άλλη προσφορά του Δήμου, παραθέτοντας ένα απόσπασμά της, στο οποίο αναφέρεται ότι το καθεστώς που ισχύει σήμερα, με την κατάργηση των αποκλειστικών αντιπροσώπων για τα διάφορα προϊόντα, παρέχει τη δυνατότητα προσφοράς τους από πολλούς οικονομικούς φορείς.

Απαντώντας, τον Σεπτέμβριο 2011 πληροφορήσαμε τον Δήμο ότι η Υπηρεσία μας εξακολουθούσε να διατηρεί τις απόψεις της, επισημαίνοντας ότι το εν λόγω απόσπασμα της απόφασης της ΑΑΠ, δεν δικαιολογεί τη μη συμμόρφωση του Δήμου με τις διατάξεις της νομοθεσίας, οι οποίες ρητά αναφέρουν, μεταξύ άλλων, ότι οι τεχνικές προδιαγραφές, εκτός εάν αυτό δικαιολογείται από το αντικείμενο της σύμβασης, δεν δύνανται να κάνουν μνεία συγκεκριμένης κατασκευής. Ως εκ τούτου, ο καθορισμός ενός κατασκευαστή, έστω και αν τα προϊόντα του μπορούν να προσφέρουν αρκετοί προμηθευτές, δεν προάγει τον υγιή ανταγωνισμό, εφόσον οι τιμές θα καθοριστούν ουσιαστικά, χωρίς ανταγωνισμό, από τον συγκεκριμένο κατασκευαστή. Υποδείξαμε επίσης ότι η αναφορά σε ονόματα κατασκευαστών, δεν συνάδει επίσης και με τις διατάξεις του άρθρου 25(2) του πιο πάνω Νόμου, εφόσον συντείνει στη δημιουργία αδικαιολόγητων φραγμών στο άνοιγμα των δημόσιων συμβάσεων στον ανταγωνισμό.

Τον Σεπτέμβριο 2011, το Τμήμα Ελέγχου του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, αρμόδιο για την έκδοση του πιστοποιητικού ποιοτικού ελέγχου των εγγράφων του διαγωνισμού, πληροφόρησε τον Δήμο ότι δεν προτίθετο να εκδώσει πιστοποιητικό ποιότητας ελέγχου για τα έγγραφα των ηλεκτρολογικών εργασιών (στα οποία περιλαμβάνονταν οι προδιαγραφές των φωτιστικών), εάν ο Δήμος δεν συμμορφωνόταν με τις σχετικές διατάξεις της νομοθεσίας, οι οποίες δεν επιτρέπουν τη μνεία συγκεκριμένων κατασκευαστών. Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε από τον Δήμο όπως μας πληροφορήσει κατά πόσο διαθέτει τα απαραίτητα Κονδύλια υλοποίησης του έργου, αφού σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του, ενδεχομένως να μη χρηματοδοτείτο το έργο από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, από το οποίο συγχρηματοδοτείται.

Τον Οκτώβριο 2011, ο Δημοτικός Μηχανικός μάς πληροφόρησε ότι είχαν δοθεί οδηγίες στους μελετητές του έργου όπως αφαιρέσουν τις αναφορές εμπορικών επωνυμιών από τα έγγραφα του διαγωνισμού. Μας πληροφόρησε επίσης ότι είχε αφαιρεθεί η προμήθεια των φωτιστικών και των ανελκυστήρων από τον εν λόγω διαγωνισμό και ως εκ τούτου το Τμήμα Ελέγχου είχε εκδώσει το πιστοποιητικό ποιοτικού ελέγχου των εγγράφων του διαγωνισμού.

Προσφορές αρ. 90/2010 και αρ. 5/2011 για την προμήθεια/παράδοση, περίοδο ευθύνης για ελαττώματα των φωτιστικών σωμάτων για την Πλατεία Σολωμού στη Λευκωσία. Ο Δήμος προκήρυξε τον Νοέμβριο 2010 ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια/παράδοση των φωτιστικών σωμάτων για την Πλατεία Σολωμού στη Λευκωσία, με εκτίμηση κόστους €410.000. Από τη μελέτη των εγγράφων του διαγωνισμού, η Υπηρεσία μας διαπίστωσε, μεταξύ άλλων, ότι στις τεχνικές προδιαγραφές μέρους του εξοπλισμού, γινόταν μνεία συγκεκριμένων κατασκευαστών, παρόλο ότι περιλαμβάνονταν οι απαιτούμενες τεχνικές προδιαγραφές του εν λόγω εξοπλισμού, κάτι που δεν συνάδει με τις διατάξεις του άρθρου 25(8) του Νόμου Ν.12(Ι)/2006.

Τον Δεκέμβριο 2010, ο Δήμος, στον οποίο είχαν υποβληθεί οι παρατηρήσεις μας, μάς πληροφόρησε ότι ο διαγωνισμός είχε ακυρωθεί από το Συμβούλιο Προσφορών, κατόπιν απόφασης της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών (ΑΑΠ), η οποία, κατά την εξέταση προσφυγής που είχε καταχωρισθεί από ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, έκρινε ότι είχε γίνει με λανθασμένο τρόπο η προκήρυξη του διαγωνισμού (ως έργο αντί ως προμήθεια). Μας πληροφόρησε επίσης ότι κατά την επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού, θα λαμβάνονταν υπόψη και οι παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας.

Τον Φεβρουάριο 2011, ο Δήμος προκήρυξε νέο διαγωνισμό, με το ίδιο αντικείμενο και εκτίμηση κόστους €300.000. Η μείωση του ύψους του ποσού της εκτίμησης οφειλόταν στο ότι είχε αφαιρεθεί η πρόνοια για συντήρηση, κόστους €30.000, καθώς και το δικαίωμα προαίρεσης για προμήθεια επιπρόσθετων φωτιστικών, αξίας €80.000. Τον Μάρτιο 2011, μετά από μελέτη των εγγράφων του νέου διαγωνισμού, η Υπηρεσία μας

διαπίστωσε, μεταξύ άλλων, ότι είχαν αφαιρεθεί οι αναφορές σε συγκεκριμένα ονόματα κατασκευαστών, ωστόσο είχαν παραμείνει τα σχέδια και οι ακριβείς διαστάσεις των φωτιστικών, αρκετά από τα οποία παρέπεμπαν, έμμεσα, σε συγκεκριμένους κατασκευαστές, αφού προέρχονταν από τους καταλόγους τους, έστω και αν είχε περιληφθεί σημείωση ότι οι διαστάσεις ήταν ενδεικτικές. Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως τα εν λόγω σχέδια αντικατασταθούν με πρόχειρα σκαριφήματα για κάθε είδος φωτιστικού.

Ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας, του οποίου ο Δήμος είχε απορρίψει το αίτημα για τροποποίηση των τεχνικών προδιαγραφών, καταχώρισε τον Μάρτιο 2011 ιεραρχική προσφυγή στην ΑΑΠ, η οποία απορρίφθηκε τον Αύγουστο 2011.

Τον Σεπτέμβριο 2011, από τη μελέτη της έκθεσης αξιολόγησης των προσφορών που είχαν υποβληθεί, η Υπηρεσία μας διαπίστωσε ότι, ενώ τα έγγραφα του διαγωνισμού είχαν προμηθευτεί εννέα οικονομικοί φορείς, προσφορά υπέβαλαν μόνο δύο. Και οι δύο οικονομικοί φορείς είχαν προσφέρει τα ίδια ακριβώς μοντέλα φωτιστικών, από τους ίδιους κατασκευαστές, για 6 από τα 12 είδη που περιλαμβάνονταν στον διαγωνισμό. Επρόκειτο για τους κατασκευαστές εκείνους για τους οποίους είχε υποβάλει παράπονο (και στη συνέχεια είχε καταχωρίσει προσφυγή) στο στάδιο της ετοιμασίας/υποβολής των προσφορών, ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας, ότι οι τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού φωτογράφιζαν τα προϊόντα τους. Ενόψει των πιο πάνω, τον Σεπτέμβριο 2011 ζητήσαμε από τον Δήμο όπως ερευνήσει, σε συνεργασία με τους συμβούλους του έργου, το θέμα και πληροφορήσει την Υπηρεσία μας κατά πόσο παρείχεται η δυνατότητα να προσφερθούν φωτιστικά και άλλων κατασκευαστών, τα οποία να ικανοποιούν τις προδιαγραφές (για τα 6 πιο πάνω είδη).

Ο Δήμος μάς πληροφόρησε ότι τα θέματα που είχε εγείρει η Υπηρεσία μας, απαντώνται με την απόφαση της ΑΑΠ (που αναφέρεται πιο πάνω), στην οποία επισημαίνεται ότι δεν υπάρχουν πλέον αποκλειστικοί αντιπρόσωποι συγκεκριμένων κατασκευαστών, αλλά ο κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας είναι εν δυνάμει προμηθευτής κάθε προϊόντος.

Προσφορά αρ. 149/2010 για την αντικατάσταση/συντήρηση του κεντρικού συστήματος κλιματισμού της Πύλης Αμμοχώστου. Ο Δήμος προκήρυξε τον Οκτώβριο 2010 ανοικτό διαγωνισμό για την αντικατάσταση/συντήρηση του κεντρικού συστήματος κλιματισμού της Πύλης Αμμοχώστου, με εκτίμηση δαπάνης €200.000. Η Υπηρεσία μας διαπίστωσε, κατόπιν ελέγχου των εγγράφων του διαγωνισμού, ότι στις τεχνικές προδιαγραφές μέρους του εξοπλισμού, γινόταν μνεία συγκεκριμένων κατασκευαστών, παρόλο ότι περιλαμβάνονταν οι απαιτούμενες τεχνικές προδιαγραφές του εν λόγω εξοπλισμού, κάτι που δεν επιτρέπεται, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Νόμου Ν.12(Ι)/2006.

Ο Δήμος, στον οποίο υποβάλαμε τις διαπιστώσεις μας, μάς επισύναψε σε επιστολή του τα σχόλια των συμβούλων/μελετητών του έργου, σύμφωνα με τα οποία παραδέχονταν ότι δεν είχαν συμμορφωθεί με τις σχετικές διατάξεις της νομοθεσίας, ωστόσο αυτό είχε γίνει, όπως ανέφεραν, είτε εκ παραδρομής, είτε για υλικά χαμηλής αξίας.

Τον Δεκέμβριο 2010, ο Δήμος μάς πληροφόρησε ότι η μεταξύ μας αλληλογραφία είχε τεθεί ενώπιον του Συμβουλίου Προσφορών και οι απόψεις μας είχαν καταγραφεί στα πρακτικά. Ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε τελικά στον χαμηλότερο προσφοροδότη, έναντι του ποσού των €178.500.

4.3 ΔΗΜΟΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού

Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος υπέβαλε στις 28.7.2010 και 5.7.2011 τις οικονομικές καταστάσεις των ετών 2009 και 2010, για έλεγχο, οι οποίες θα έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι 30.4.2010 και 30.4.2011, αντίστοιχα, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου.

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Η οικονομική κατάσταση του Δήμου δεν βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο, με αποτέλεσμα ο Δήμος να αδυνατεί να τακτοποιήσει τις τρέχουσες υποχρεώσεις του, όπως δάνεια €7.851.835 και εισφορές, μέχρι 31.12.2010, προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, ύψους €16.004.425.

Σημειώνεται επίσης ότι η οικονομική κατάσταση του Δήμου θα επιδεινωθεί σημαντικά μετά τη λήξη της περιόδου χάριτος των νέων δανείων, οπότε ο Δήμος θα αρχίσει να καταβάλλει τοκοχρεωλυτικές δόσεις ύψους €2.584.911 ετησίως από το 2012.

Αναφέραμε ότι ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, λαμβάνοντας μέτρα για έγκαιρη είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών, συμπεριλαμβανομένων και των καθυστερήσεων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2010 ανέρχονταν σε €15.206.621 (€13.686.918 το 2009), καθώς επίσης και αν δεν επιστρεφόταν το 11% του τέλους θεάματος που εισπράττεται από κινηματογραφικές παραστάσεις.

Ταυτόχρονα, θα μπορούσε να ληφθούν μέτρα για μείωση των δαπανών για υπερωρίες και επιδόματα, καθώς επίσης και για εξάλειψη ή τουλάχιστον μείωση των ελλειμμάτων που προέκυψαν από τη λειτουργία του ζωολογικού κήπου (€557.417 το 2009 και €656.621 το 2010) και από τη γιορτή του κρασιού (€138.319 το 2009 και €101.973 το 2010).

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι μετά την εκπνοή της προθεσμίας που παραχωρείται στους οφειλέτες για εξόφληση των καθυστερήσεων, λαμβάνονται δικαστικά μέτρα. Όσον αφορά στις μειώσεις των υπερωριών και των ελλειμμάτων από τη λειτουργία του ζωολογικού κήπου και τη γιορτή του κρασιού, μας ανέφερε ότι μετά την εκπόνηση μελέτης από συγκεκριμένη εταιρεία, αρμόδια Επιτροπή του Δήμου κατέληξε σε τελικές εισηγήσεις, οι οποίες θα τεθούν ενώπιον του Δημοτικού Συμβουλίου για λήψη αποφάσεων.

Αποπληρωμή δανείων. Λόγω της οικονομικής του κατάστασης, ο Δήμος συνεχίζει να μην καταβάλλει τις δόσεις των δανείων, τα οποία δεν περιλήφθηκαν στην ενοποίηση, με αποτέλεσμα να επιβαρύνεται με τόκους υπερημερίας. Το σύνολο των καθυστερημένων τοκοχρεωλυτικών δόσεων στις 31.12.2009 και 31.12.2010 ανήλθε σε €7.195.262 και €7.851.835, αντίστοιχα, (€6.550.733 το 2008).

Απαντώντας ο Δήμαρχος, μας ενημέρωσε ότι τον Οκτώβριο 2011 τα πιο πάνω δάνεια ενοποιήθηκαν με τη σύναψη ενός νέου δανείου και ότι το θέμα θα τύχει ορθολογιστικότερης διαχείρισης.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, εντούτοις εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένες αδυναμίες, όπως:

- Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση όλων των απαραίτητων μητρώων που υποβοηθούν στην καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο, όπως μητρώο προσφορών, μητρώο συμβολαίων, μητρώο διαφημιστικών πινακίδων και μητρώο πληρωτέων ενοικίων.
- Μη ύπαρξη ελέγχου στη Δημοτική Βιβλιοθήκη.
- Μη επιβεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου και της Δημοτικής Βιβλιοθήκης και μη υποβολή στην Υπηρεσία μας πιστοποιητικού φυσικής καταμέτρησης.

Στην απάντησή του, ο Δήμαρχος ανέφερε ότι έχει αρχίσει η τήρηση μηχανογραφημένου μητρώου συμβολαίου, σύμφωνα με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μας και ότι έχουν ολοκληρωθεί οι εργασίες για εκσυγχρονισμό του μητρώου διαφημιστικών πινακίδων. Μας πληροφόρησε επίσης ότι βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία βελτίωσης/εκσυγχρονισμού και των υπόλοιπων μητρώων που τηρεί ο Δήμος.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου.

(α) Ασφάλεια μηχανογραφικών συστημάτων. Επισημάνθηκαν ορισμένες αδυναμίες, όσον αφορά στην ασφάλεια των μηχανογραφικών συστημάτων, όπως μη επαρκής έλεγχος της φυσικής πρόσβασης στο δωμάτιο του κεντρικού υπολογιστή, με πιθανό τον κίνδυνο να καταστραφεί εξοπλισμός ή να χαθούν δεδομένα, καθώς επίσης ανυπαρξία σχεδίου έκτακτης ανάγκης, το οποίο να περιλαμβάνει σχέδιο αποκατάστασης καταστροφής και εναλλακτικές λύσεις/διαδικασίες για τα πληροφοριακά συστήματα του Δήμου για συνέχιση των εργασιών του.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για αποφυγή των κινδύνων που ελλοχεύουν.

Απαντώντας ο Δήμαρχος, μας ανέφερε ότι η πιθανότητα πρόσβασης στο δωμάτιο που είναι τοποθετημένος ο κεντρικός υπολογιστής από μη εξουσιοδοτημένα άτομα, είναι πολύ απομακρυσμένη και ότι στα νέα κτίρια που προγραμματίζεται να ανεγερθούν θα ληφθούν όλα τα αναγκαία μέτρα ασφάλειας.

(β) Αριθμοί λογαριασμών φορολογουμένων. Στο μηχανογραφημένο σύστημα αρκετοί φορολογούμενοι, φυσικά και νομικά πρόσωπα, καταχωρίζονται με προσωρινούς κωδικούς αριθμούς, αντί με τον αριθμό ταυτότητας ή τον αριθμό εγγραφής της εταιρείας, αντίστοιχα. Επισημάνθηκε ότι η τακτική αυτή, σε περιπτώσεις που οι φορολογούμενοι δεν εξοφλούν τις φορολογίες τους, καθιστά δύσκολο τον εντοπισμό τους και τη λήψη νομικών μέτρων εναντίον τους.

Όπως μας πληροφόρησε ο Δήμαρχος, γίνεται συνεχής προσπάθεια για αντικατάσταση των προσωρινών κωδικών αριθμών με τον αριθμό ταυτότητας ή τον αριθμό εγγραφής της εταιρείας, ανάλογα.

(γ) Αναβάθμιση προγραμμάτων. Για σκοπούς καλύτερης παρακολούθησης, πιο αποτελεσματικού ελέγχου και τήρησης στατιστικών στοιχείων, η Υπηρεσία μας υπέβαλε συγκεκριμένες εισηγήσεις για αναβάθμιση των προγραμμάτων εξώδικων προστίμων τροχονομίας, πολιτικών γάμων και αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων.

Υπερωρίες. Οι δαπάνες για υπερωρίες τα έτη 2009 και 2010 ανήλθαν σε €797.593 και €724.939, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €868.205 το 2008. Στα ποσά αυτά περιλαμβάνονται οι δαπάνες για υπερωρίες στο Τμήμα Καθαριότητας, οι οποίες ανήλθαν σε €378.541 και €376.343 τα έτη 2009 και 2010, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €446.791 το 2008.

Όπως φαίνεται πιο πάνω, παρόλο ότι το κόστος για υπερωρίες στο Τμήμα Καθαριότητας για τα έτη 2009 και 2010 μειώθηκε, εντούτοις παρέμεινε σε ψηλά επίπεδα και αν στο ποσό αυτό προστεθεί και το κόστος των έκτακτων εργατών, το συνολικό κόστος για υπερωρίες στο Τμήμα Καθαριότητας θα ανερχόταν σε €542.618 το 2009 και €700.241 το 2010, σε σύγκριση με €768.713 το 2008.

Η Υπηρεσία μας επανέλαβε την εισήγηση όπως το Δημοτικό Συμβούλιο ασχοληθεί σοβαρά με το θέμα των υπερωριών και λάβει πιο αποτελεσματικά μέτρα για πραγματική μείωσή τους.

Στην απάντησή του, ο Δήμαρχος ανέφερε ότι το θέμα των υπερωριών απασχολεί συνεχώς τον Δήμο και ότι μετά την εκπόνηση σχετικής μελέτης τέθηκαν ενώπιον του Δημοτικού Συμβουλίου συγκεκριμένες εισηγήσεις για έγκριση.

Επιδόματα. Το 2009 και 2010 καταβλήθηκε σε υπαλλήλους και εργάτες του Δήμου, για διάφορα επιδόματα, ποσό ύψους €340.526 και €297.874, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €308.521 το 2008.

Ενόψει των οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο Δήμος, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Δημοτικό Συμβούλιο επανεξετάσει όλες τις περιπτώσεις καταβολής επιδομάτων και αποφασίσει κατά πόσο επιβάλλεται ή όχι η συνέχιση της καταβολής τους στους 132 από τους 419 υπαλλήλους του Δήμου.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι η πλειοψηφία των επιδομάτων που καταβάλλονται σήμερα είναι δικαιολογημένα και ότι επανεξετάζονται κάποιες μεμονωμένες περιπτώσεις για πιθανή διαφοροποίησή τους.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Σύμφωνα με την πρώτη αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2008, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν μέχρι 31.12.2006 σε €73.441.921, οι οποίες και θα πρέπει να αποπληρωθούν, σύμφωνα με τους αναλογιστές, με πρόσθετη συνεισφορά ύψους 43,8% επί των συντάξιμων απολαβών των υπαλλήλων του ή με την καταβολή πρόσθετων συνεισφορών με ισόποσες δόσεις για διάρκεια 5, 10 ή 15 ετών, με ποσό που θα συμφωνηθεί μετά από συζήτηση με τον Δήμο.

Παρατηρήσαμε ότι ο Δήμος δεν αποφάσισε ακόμη τον τρόπο κάλυψης των πιο πάνω υποχρεώσεών του προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων και κατά τα έτη 2007 μέχρι 2010 κατέβαλε, έναντι της οφειλής του, συνολικό ποσό ύψους €3.722.571 αντί €19.726.996, με βάση την ετήσια εισφορά ύψους 43,8% επί των συντάξιμων απολαβών, που εισηγήθηκε ο αναλογιστής.

Απαντώντας στο πιο πάνω θέμα, ο Δήμαρχος ανέφερε ότι η σημερινή οικονομική κατάσταση του Δήμου δεν επιτρέπει την καταβολή αυξημένων ποσών στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

Κτιριακό συγκρότημα Φραγκλίνου Ρούσβελτ. Λόγω της οικονομικής του κατάστασης, ο Δήμος αδυνατεί να καταβάλει φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας και φόρο κεφαλαιουχικών κερδών ύψους €560.000, με αποτέλεσμα να καθυστερεί η μεταβίβαση των υποστατικών στο κτιριακό συγκρότημα Φραγκλίνου Ρούσβελτ, τα οποία πωλήθηκαν σε κυβερνητικά τμήματα και διάφορους άλλους οργανισμούς.

Όπως μας πληροφόρησε ο Δήμαρχος, ο Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων ενέκρινε πρόσφατα αίτημα του Δήμου για καταβολή ποσού ύψους €30.000 τον μήνα, μέχρι εξόφλησης του οφειλόμενου φόρου και συνεπώς η μεταβίβαση των υποστατικών θα ολοκληρωθεί σύντομα.

Ελλείμματα από τη λειτουργία του ζωολογικού κήπου και από τη γιορτή του κρασιού. Όπως φαίνεται στην πιο κάτω κατάσταση, παρόλο ότι το ύψος του ελλείμματος που προέκυψε το 2010 από τη διοργάνωση της γιορτής του κρασιού μειώθηκε, σε σύγκριση με τα τελευταία δύο χρόνια, εντούτοις συνεχίζει να παραμένει ψηλό. Παράλληλα, το έλλειμμα που προκύπτει από τη λειτουργία του ζωολογικού κήπου συνεχίζει να αυξάνεται και εισηγούμαστε όπως το Δημοτικό Συμβούλιο συνεχίσει τις προσπάθειες για εξάλειψη ή περαιτέρω μείωση και των δύο ελλειμμάτων.

Υπηρεσία/εκδήλωση	Έλλειμμα		
	2010	2009	2008
	€	€	€
Ζωολογικός κήπος	656.621	555.417	519.128
Γιορτή του κρασιού	101.973	138.318	175.480
Συνολικό έλλειμμα	758.594	693.735	694.608

Στην απάντησή του, ο Δήμαρχος ανέφερε ότι παρόλο που οι πιο πάνω δραστηριότητες αποτελούν κοινωνική και πολιτιστική προσφορά προς τους Δημότες και δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται ως κερδοσκοπικές, εντούτοις γίνονται προσπάθειες για μείωση ή εξάλειψη των ελλειμμάτων που παρατηρούνται.

Τέλος θεάματος. Όπως αναφέρθηκε και στις Εκθέσεις μας για τα προηγούμενα έτη, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, ημερ. 8.11.1999, από το ποσοστό 24% του τέλους θεάματος που εισπράττεται από κινηματογραφικές παραστάσεις, επιστρέφεται, αντικανονικά (εφόσον δεν προνοείται τέτοια δυνατότητα στον Νόμο), το 11%, το οποίο αντιστοιχεί περίπου στο 46% των εισπραχθέντων ποσών. Συγκεκριμένα, κατά το 2009 και 2010 εισπράχθηκε τέλος θεάματος από κινηματογραφικές παραστάσεις ύψους €126.987 και €128.979 και επιστράφηκαν οι €58.161 και €59.115, αντίστοιχα. Σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(ι)(iv) του περί

Δήμων Νόμου, επιστροφή τέλους θεάματος επιτρέπεται μόνο για παραστάσεις/εκδηλώσεις που γίνονται για φιλανθρωπικούς, εκπαιδευτικούς ή αγαθοεργούς σκοπούς ή για την προώθηση του αθλητισμού.

Επισημάναμε ότι με την πιο πάνω απόφαση το Δημοτικό Συμβούλιο καταστρατηγεί Κανονισμούς, τους οποίους το ίδιο θέσπισε.

Ενοίκια περιπτέρων, κατοικιών και άλλων υποστατικών. Σε αρκετές περιπτώσεις το ύψος των ενοικίων περιπτέρων και δημοτικών υποστατικών κυμαίνεται μεταξύ €12 - €100 μηνιαίως, ποσά που συμφωνήθηκαν από το 1991, όταν υπογράφηκαν τα σχετικά συμβόλαια.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Δημοτικό Συμβούλιο εξετάσει το ενδεχόμενο αναθεώρησης των ενοικίων, ώστε να συνάδουν με τα σημερινά δεδομένα.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι για αρκετά υποστατικά έχουν ήδη αναθεωρηθεί τα ενοίκια και ότι τα ποσά που αναφέρονται στην πιο πάνω παράγραφο, αφορούν κυρίως σε ενοίκια των δημοτικών κατοικιών, στις οποίες διαμένουν, κατά το πλείστον, άπορες οικογένειες.

Καθυστερήσεις φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες τελών σκυβάλων, επαγγελματικής άδειας και άδειας λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών ανήλθαν στις 31.12.2009 και 31.12.2010 σε €7.467.475 και €8.610.376, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €7.979.464 το 2008.

Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται οφειλές της περιόδου 2000-2007, ύψους €3.677.232, το ποσοστό είσπραξης των οποίων το 2010 ήταν χαμηλό και κυμαινόταν μεταξύ 1,1% και 4,3%.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως οι κατάλογοι καθυστερήσεων τύχουν προσεκτικής μελέτης, για εντοπισμό των ποσών που θα μπορούσε να εισπραχθούν και τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για την είσπραξή τους και τα ποσά που θα θεωρηθούν ανεπίδεκτα είσπραξης να διαγραφούν, σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(ιε) του περί Δήμων Νόμου.

Απαντώντας ο Δήμαρχος, μας ενημέρωσε ότι οι καθυστερημένες φορολογίες των ετών 2000-2009 που δεν μπορούν να εισπραχθούν, έχουν τεθεί ενώπιον του Δημοτικού Συμβουλίου για διαγραφή, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου. Μας πληροφόρησε επίσης ότι μελετάται εισήγηση για τη δημιουργία ομάδας, με αποκλειστικά καθήκοντα την είσπραξη των καθυστερήσεων.

Ανεπίδοτες κλήσεις αγωγών. Μεγάλος αριθμός υποθέσεων που καταχωρίζονται στο δικαστήριο από το Τμήμα Φόρων, σχετικά με καθυστερημένες φορολογίες και ανείσπρακτα εξώδικα, παραμένουν ανεπίδοτες, λόγω ελλিপών στοιχείων των εναγομένων και τελικά αποσύρονται. Συγκεκριμένα, για τις καθυστερημένες φορολογίες των ετών 2000-2008 καταχωρίστηκαν στο δικαστήριο συνολικά 17.419 υποθέσεις, από τις οποίες οι 3.157 ή ποσοστό 18,1% παρέμειναν ανεπίδοτες.

Ο Δήμος καταβάλλει στους δικηγόρους τα συμφωνηθέντα ποσά και για τις ανεπίδοτες υποθέσεις, γι' αυτό και εισηγηθήκαμε όπως, για όλες τις υποθέσεις που αποστέλλονται στους δικηγόρους, παρέχονται πλήρη στοιχεία των οφειλετών, ώστε να είναι δυνατή η επίδοσή τους. Εισηγηθήκαμε επίσης όπως διερευνηθούν τα αίτια για τη μη εξασφάλιση στοιχείων για τόσο μεγάλο αριθμό οφειλετών και ληφθούν όλα τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα.

Στην απάντησή του, ο Δήμαρχος ανέφερε ότι καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για εξασφάλιση των στοιχείων των οφειλετών.

Πρατήρια πετρελαιοειδών. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, στην περιοχή του λειτουργούσαν, μέχρι τον Ιούλιο 2011, 34 πρατήρια πετρελαιοειδών, για το σύνολο των οποίων εξασφαλίστηκε άδεια λειτουργίας για το 2010, όπως προνοείται στο άρθρο 4(1) των περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμων του 1968 μέχρι 1999, παρόλο ότι μόνο για 1 πρατήριο είχε εξασφαλιστεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Σύμφωνα με το άρθρο 7 του περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμου, κανείς δεν δύναται να λειτουργεί πρατήριο πετρελαιοειδών μέχρι να του εκδοθεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Επισημάναμε ότι με την έκδοση της άδειας ο Δήμος κάλυψε ουσιαστικά τα πιο πάνω πρατήρια άλλα μένει ο ίδιος εκτεθειμένος.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι, παρά τα προβλήματα που υπάρχουν, ο Δήμος προχωρεί προς την κατεύθυνση της νομιμοποίησης όλων των πρατηρίων, εξασκώντας συνεχή πίεση στους πρατηριούχους για συμμόρφωση με τις διατάξεις της νομοθεσίας.

Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, στην περιοχή του λειτουργούσαν, μέχρι τον Ιούλιο του 2011, 42 ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, εκ των οποίων μόνο οι 14 είχαν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Μετά τη θέσπιση, στις 19.5.2006, των περί Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικών) Κανονισμών (ΚΔΠ 220/2006), ο Δήμος απέστειλε ειδοποιήσεις στους ιδιοκτήτες/κατόχους των ιδιωτικών χώρων στάθμευσης για συμμόρφωση με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας και των Κανονισμών.

Όπως πληροφορηθήκαμε, η Ένωση Δήμων έχει ετοιμάσει στις 28.3.2007, ύστερα από παράκληση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών στα πλαίσια εξέτασης σχετικής Πρότασης Νόμου, τροποποίηση του άρθρου 88(1)(β) του περί Δήμων Νόμου (Ρύθμισης τροχαίας κινήσεως), καθώς και προσχέδιο ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης που θα ισχύουν σε όλους τους Δήμους, τα οποία υποβλήθηκαν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών. Τα πιο πάνω νομοθετήματα δεν προωθήθηκαν για έγκριση, λόγω κυρίως γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ότι στους εν λόγω Κανονισμούς δεν είναι νομικά επιτρεπτό να τεθεί πλαίσιο τιμών χρέωσης από τους Δήμους για τους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, μέχρι την έγκριση των ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης, ο Δήμος συνεχίσει να εφαρμόζει τους υφιστάμενους Κανονισμούς, εκτός από τον Κανονισμό βάσει του οποίου τα δικαιώματα στάθμευσης στους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης καθορίζονται προηγουμένως από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Όπως μας πληροφόρησε ο Δήμαρχος, οι περιπτώσεις για τις οποίες δεν εξασφαλίστηκε άδεια λειτουργίας παραπέμπονται στους δικηγόρους για λήψη μέτρων.

4.4 ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος υπέβαλε στις 5.8.2011 τις οικονομικές καταστάσεις του 2010 για έλεγχο, οι οποίες έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι 30.4.2011, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, ενώ οι οικονομικές καταστάσεις του 2009 υποβλήθηκαν στις 26.11.2010, αντί μέχρι 30.4.2010. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2009, ενώ ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2010 προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2011.

Ρευστότητα και κεφάλαιο κίνησης. Στις 31.12.2009, στα ταμειακά διαθέσιμα ύψους €38.421.270, περιλαμβάνεται το αδαπάνητο υπόλοιπο του λογαριασμού δανείων ύψους €578.540, καθώς και οι καταθέσεις στο Γενικό Λογιστήριο ύψους €29.802.639, που προορίζονται για την εκτέλεση συγκεκριμένων έργων, με αποτέλεσμα οι οικονομικές καταστάσεις να παρουσιάζουν κεφάλαιο κίνησης ύψους €43.654.556, αντί €13.273.377, όπως θα έπρεπε.

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για την έγκαιρη είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών, τελών και άλλων δικαιωμάτων, τα οποία στις 31.12.2009 ανέρχονταν σε €8.636.135. Στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου θα συνέβαλλε και η επιβολή δικαιωμάτων για ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης, για την κατασκευή και λειτουργία των οποίων απαιτείται η έκδοση άδειας οικοδομής και άδειας λειτουργίας, τα οποία τώρα δεν επιβάλλονται. Ταυτόχρονα θα μπορούσε να ληφθούν μέτρα για μείωση του ελλείμματος που προκύπτει από το Φεστιβάλ Λάρνακας (€2.389.938 τα έτη 1996-2009) και από τη λειτουργία του Μεγάλου Ευγηρίας (€1.525.697 τα έτη 2001-2009) και για περιορισμό του ρυθμού αύξησης των εξόδων, τα οποία το 2009 αυξήθηκαν κατά €2.155.620 ή 9%, σε σύγκριση με το 2008. Σημειώνεται ότι ο Δήμος αδυνατεί να καλύψει τη μη χρηματοδοτηθείσα ετήσια εισφορά, ύψους €6.152.200, προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, η οποία αναγνωρίστηκε για πρώτη φορά το 2008.

Δάνεια για εκτέλεση έργων υποδομής στην περιοχή Μακένζυ.

(α) Με αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 29.1.1987 και 14.2.1987, παραχωρήθηκαν στον Δήμο από τους Δανειστικούς Επιτρόπους δύο δάνεια ύψους £320.000 και £155.000, για εκτέλεση έργων υποδομής στην περιοχή Μακένζυ.

Σύμφωνα με τις πιο πάνω αποφάσεις, τα δάνεια θα αποπληρώνονταν από τον Δήμο, αφού θα εισέπραττε από το κράτος αυξημένη ετήσια κρατική χορηγία για τα ποσά που του αναλογούν (£170.000 για το πρώτο δάνειο και £89.346 για το δεύτερο) και από τους επηρεαζόμενους εστιάτορες ετήσια δόση για το υπόλοιπο των δανείων, μετά την υπογραφή συμφωνίας για κατανομή των δανείων μεταξύ Δήμου και εστιάτορων.

Παρά την παρέλευση 24 ετών και παρά τις επανειλημμένες επιστολές του Δήμου προς τον Γενικό Λογιστή, Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εσωτερικών και Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Οικονομικών, δεν έχει ληφθεί κυβερνητική απόφαση για την οριστική κατανομή του μέρους των δανείων που βαρύνει τους ενδιαφερόμενους εστιάτορες, με αποτέλεσμα αυτοί να μην προβούν σε καμμία πληρωμή.

(β) Μέχρι τον Ιανουάριο 2011, εμβάστηκαν στο Ταμείο Δημοσίων Δανείων, από το Υπουργείο Εσωτερικών, ποσά ύψους €553.593 και €261.454 για τα δύο δάνεια, τα οποία όμως λαμβάνονταν υπόψη έναντι των τόκων και των τόκων υπερημερίας. Σύμφωνα δε με σχετική κατάσταση του Γενικού Λογιστηρίου, στις 31.12.2010 συνέχιζαν να οφείλονται τα πιο κάτω ποσά.

	Κεφάλαιο	Τόκοι	Τόκοι υπερημερίας	Ολικό
Δάνειο	€	€	€	€
T290/1987	546.753	296.258	298.827	1.141.838
T832/1987	264.833	136.154	124.752	525.739
Σύνολο				<u>1.667.577</u>

(γ) Κατά την ενοποίηση των δανείων του Δήμου Λάρνακας το 2007, συνήφθη δάνειο ύψους £872.566 (€1.490.868) για εξόφληση του υπολοίπου των πιο πάνω δανείων, το οποίο όμως δεν χρησιμοποιήθηκε για τον σκοπό αυτό και είναι κατατεθειμένο στο Γενικό Λογιστήριο.

(δ) Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως ο Δήμος και όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς (Γενικό Λογιστήριο, Υπουργείο Εσωτερικών και Υπουργείο Οικονομικών) επιληφθούν του πιο πάνω θέματος, το οποίο εκκρεμεί από το 1987, για την οριστική διευθέτησή του, παρόλο ότι διατηρούμε σοβαρές επιφυλάξεις κατά πόσο είναι εφικτή η είσπραξη των ποσών που αναλογούν στους εστιάτορες, μετά από 24 ολόκληρα χρόνια και χωρίς μάλιστα αυτοί να έχουν δεσμευτεί με κάποια συμφωνία για την καταβολή οποιουδήποτε ποσού.

Ανέλιξη της θέσης Ζυγιστών στην κλίμακα Α8. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 26.3.2008 να εφαρμόσει προηγούμενη απόφασή του, ημερ. 7.3.2007, σύμφωνα με την οποία οι Ζυγιστές (κλίμακα Α2-Α5-

A7+2) που συμπληρώνουν 26 χρόνια υπηρεσίας να ανελίσσονται στην κλίμακα A8, με το αιτιολογικό της κατάργησης μιας θέσης Επιθεωρητή Αγορών και μιας θέσης Βοηθού Επιθεωρητή Αγορών, οι οποίες είναι θέσεις προαγωγής από τη θέση του Ζυγιστή. Η πιο πάνω απόφαση υλοποιήθηκε, με την ένταξη στην κλίμακα A8 τεσσάρων Ζυγιστών, χωρίς την έγκριση του Υπουργείου Εσωτερικών και χωρίς την κατάργηση ισάριθμων θέσεων Ζυγιστών με κλίμακα A2-A5-A7+2.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

(α) Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2009, η υποχρέωση του Δήμου έναντι του πιο πάνω Ταμείου, για ελλειμματικές εισφορές, ανερχόταν μέχρι 31.12.2008 σε €30.761.000. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 22.3.2010 την αναγνώριση των ελλειμματικών εισφορών του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων σε πέντε χρόνια, αρχής γενομένης το 2008, με συμπερίληψη στις οικονομικές καταστάσεις ποσού ύψους €6.152.200 τον χρόνο, χωρίς ωστόσο να αποφασίσει ακόμη τον τρόπο αποπληρωμής τους.

Σημειώνεται επίσης ότι για την τρέχουσα υποχρέωση του Δήμου προς το πιο πάνω Ταμείο, η οποία υπολογίστηκε σε 22,8% πάνω στις ετήσιες απολαβές των συντάξιμων μελών του και 9,9% πάνω στις ετήσιες απολαβές των μη συντάξιμων μελών του, μη συμπεριλαμβανομένου του 13ου μισθού, ο Δήμος εισέφερε στο Ταμείο κατά το 2009 ποσό ύψους €861.000, αντί €1.217.067, με αποτέλεσμα το αναλογιστικό έλλειμμα να αυξηθεί περαιτέρω.

(β) Σύμφωνα με τους περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμούς (ΚΔΠ 250/94), για τους τακτικούς εργάτες καταβάλλεται από το πιο πάνω Ταμείο, τα έσοδα του οποίου αφορούν σε εισφορές για τους μόνιμους υπαλλήλους, φιλοδώρημα κατά την αφυπηρέτηση ή αποχώρησή τους από την υπηρεσία ή σε περίπτωση θανάτου τους, χωρίς ο Δήμος να καταβάλλει σχετικές εισφορές στο Ταμείο, επειδή δεν υπάρχει ανάλογη πρόνοια στους εν λόγω Κανονισμούς.

Η Υπηρεσία μας επανειλημμένα εισηγήθηκε όπως ο Δήμος προχωρήσει στην τροποποίηση των περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμών, αυξάνοντας το ποσοστό της εισφοράς του προς το Ταμείο, ώστε να καλύπτεται και το φιλοδώρημα που παραχωρείται στους τακτικούς εργάτες.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου.

(α) **Αριθμοί λογαριασμών φορολογουμένων.** Στο φορολογικό σύστημα καταχωρίζονται αρκετοί φορολογούμενοι, φυσικά και νομικά πρόσωπα, με αριθμό λογαριασμού την κωδικοποίηση της διεύθυνσης του φορολογητέου υποστατικού, αντί με τον αριθμό ταυτότητας ή τον αριθμό εγγραφής της εταιρείας, αντίστοιχα. Επισημάνθηκε ότι η τακτική αυτή, σε περιπτώσεις που οι φορολογούμενοι δεν εξοφλούν τις φορολογίες τους, δυσκολεύει τον εντοπισμό τους και καθιστά δύσκολη τη λήψη νομικών μέτρων εναντίον τους.

(β) Για εξοικονόμηση χρόνου και αύξηση της αποδοτικότητας, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το μηχανογραφημένο σύστημα αναβαθμιστεί, έτσι ώστε να ενημερώνονται αυτόματα οι σχετικοί λογαριασμοί χρεωστών και οι σχετικοί λογαριασμοί του Γενικού Καθολικού με τις εισπράξεις τελών, αδειών και δικαιωμάτων από τράπεζες, δεδομένου ότι οι καταστάσεις των εισπράξεων λαμβάνονται από τις τράπεζες σε ηλεκτρονική μορφή.

(γ) **Ασφάλεια μηχανογραφικών συστημάτων.** Επισημάνθηκαν ορισμένες αδυναμίες, όσον αφορά στην ασφάλεια των μηχανογραφικών συστημάτων, όπως μη κατάλληλα διαμορφωμένος χώρος, στον οποίο είναι εγκατεστημένος ο κεντρικός υπολογιστής (server) και μη επαρκής έλεγχος της φυσικής πρόσβασης στο δωμάτιο του κεντρικού υπολογιστή, με πιθανό τον κίνδυνο να καταστραφεί εξοπλισμός ή να χαθούν δεδομένα, καθώς επίσης ανυπαρξία σχεδίου έκτακτης ανάγκης, το οποίο να περιλαμβάνει σχέδιο αποκατάστασης καταστροφής και εναλλακτικές λύσεις/διαδικασίες για τα πληροφοριακά συστήματα του Δήμου για συνέχιση των εργασιών του.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για αποφυγή των κινδύνων που ελλοχεύουν.

Συμβόλαιο εργοδότησης με μίσθωση υπηρεσιών.

(α) Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 7.10.2004, με απευθείας ανάθεση, τη μίσθωση υπηρεσιών συγκεκριμένου προσώπου, ως μηχανικού του έργου της Λεωφόρου Στρατηγού Τιμάγια και στις 3.2.2005 υπογράφηκε σχετικό συμβόλαιο "εργοδότησης" για τρία χρόνια, έναντι σταθερής ακαθάριστης μηνιαίας αμοιβής και με όρο ότι από το ποσό αυτό θα αποκόπτονται οι καθορισμένες εισφορές προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 15.5.2007 τη συνέχιση της συνεργασίας του εν λόγω προσώπου με τον Δήμο, για την οριστική διευθέτηση του έργου της Στρατηγού Τιμάγια και για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, για θέματα που αφορούν σε άλλα αναπτυξιακά έργα του Δήμου, με πρόσθετη αμοιβή ύψους £1.000 τον μήνα από 1.6.2007.

Επίσης, στις 15.9.2010 το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε την υπογραφή συμπληρωματικής συμφωνίας με τον πιο πάνω, για προσφορά υπηρεσιών συμβούλου μηχανικού για συγκεκριμένα αναπτυξιακά έργα που εκκρεμούσαν, για την περίοδο 1.8.2010 μέχρι 31.12.2010, έναντι σταθερής μηνιαίας αμοιβής και μηνιαίου επιδόματος οδοιπορικών.

Σημειώνεται ότι παρά την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, δεν υπογράφηκε συμπληρωματική συμφωνία για την εν λόγω περίοδο αλλά στάλθηκε σχετική επιστολή για συνέχιση της εργασίας του από 1.8.2010 μέχρι 31.12.2010.

(β) Από τον έλεγχο διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(i) Η εν λόγω μίσθωση αφορούσε σε συγκεκριμένες εξειδικευμένες υπηρεσίες (ως μηχανικός του έργου), τις οποίες αδυνατούσαν να προσφέρουν τα Δημόσια Έργα για την κατασκευή της Λεωφόρου Τιμάγια για τα έτη 2005 -2007.

Επομένως, κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, η σύμβαση που υπογράφηκε αφορά σε μίσθωση υπηρεσιών, η οποία έγινε με απευθείας ανάθεση και όχι εργοδότηση υπαλλήλου, όπως αναφέρεται στις αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου και στην περίπτωση αυτή θα έπρεπε να εφαρμοστούν οι διατάξεις του περί της Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Νόμου (Ν101(Ι)2003).

(ii) Για την περίοδο 2005-2010, καταβλήθηκαν από τον Δήμο για τον πιο πάνω εισφορές ύψους €26.975 προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Επίσης, ο Δήμος του κατέβαλλε και 13ο μισθό που δεν προνοείτο στο συμβόλαιο. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η καταβολή των ποσών αυτών δεν είναι επιτρεπτή, επειδή παραπέμπει σε σχέση εργοδότη/εργοδοτούμενου και ανέφερε ότι, σύμφωνα με το συμβόλαιο, δεν δημιουργείται οποιαδήποτε μόνιμη ή έκτακτη υπαλληλική σχέση μεταξύ του Δήμου και του εν λόγω μηχανικού. Επίσης, στο συμβόλαιο αναφέρεται ότι ουδέν ποσό καταβάλλεται στον μηχανικό, επιπλέον της συμφωνηθείσας αμοιβής του.

(iii) Παρόλο ότι στην απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, ημερ. 15.5.2007, για συνέχιση της συνεργασίας του εν λόγω προσώπου με τον Δήμο, δεν γίνεται οποιαδήποτε αναφορά σε οδοιπορικά, εντούτοις στην επιστολή του Δημάρχου προς τον πιο πάνω, ημερ. 1.6.2007, με την οποία τον ενημερώνει για την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, αναφέρεται ότι από τον Μάρτιο 2008, ο Δήμος θα του παρέχει μηνιαίο επίδομα οδοιπορικών.

(iv) Κατά την περίοδο 1.8.2010 – 31.12.2010 πληρώθηκε στο εν λόγω πρόσωπο συνολικό ποσό ύψους €35.026, συμπεριλαμβανομένου επιδόματος οδοιπορικών και 13ου μισθού, που δεν δικαιολογείται στις περιπτώσεις μίσθωσης υπηρεσιών.

Καθορισμός ενοικίου για τη δημιουργία εστιατορίου στο κτίριο που στεγάζονται τα γραφεία του Δήμου. Αναφορά για το πιο πάνω θέμα έγινε στην προηγούμενή μας Έκθεση. Παρόλες τις εξηγήσεις που μας δόθηκαν, η Υπηρεσία μας εξακολουθεί να έχει την άποψη ότι η ενοικίαση των 101 τ.μ. για 82 μήνες στην τιμή των £15.000 (€25.629) ή €313 τον μήνα (€3 το τ.μ.), είναι πολύ χαμηλή. Λαμβάνοντας υπόψη τις

τρέχουσες τιμές των ενοικίων στη συγκεκριμένη περιοχή, το ενοίκιο το οποίο θα έπρεπε να χρεώνει ο Δήμος είναι τουλάχιστον €1.700 τον μήνα (€17 το τ.μ.).

Επέμβαση σε Δημοτική περιουσία. Συγκεκριμένο πρόσωπο ανέγειρε το 2006 κατάστημα σε εμπορικό δρόμο, χωρίς την εξασφάλιση προηγουμένως άδειας οικοδομής και μάλιστα με επέμβαση της εν λόγω οικοδομής σε δημοτική περιουσία. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε τον Μάιο 2007 όπως ζητηθεί από τον ιδιοκτήτη η κατεδάφιση της παράνομης οικοδομής και αργότερα τον Σεπτέμβριο 2008 όπως διερευνηθούν οι λόγοι για τους οποίους δεν λήφθηκαν έγκαιρα δικαστικά μέτρα. Σύμφωνα δε με στοιχεία του Λογιστηρίου, για το συγκεκριμένο υποστατικό εκδόθηκε αντικανονικά άδεια λειτουργίας για τα έτη 2007, 2008 και 2009.

Ο Δήμος καταχώρισε στις 26.3.2009 ποινική αγωγή και στις 3.11.2010, μετά από δική του παραδοχή, ο κατηγορούμενος καταδικάστηκε σε πρόστιμο €1.000 και διατάχθηκε από το δικαστήριο να κατεδαφίσει την οικοδομή μέσα σε δύο μήνες, δηλαδή μέχρι τις 2.1.2011, κάτι το οποίο όμως δεν είχε γίνει μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης.

Επέκταση υφιστάμενης υπεραγοράς. Ο Δήμος καταχώρισε στις 27.7.2007 και 18.10.2007 ποινικές αγωγές εναντίον των ιδιοκτητών και ενοικιαστών συγκεκριμένης υπεραγοράς, οι οποίοι αρχές του 2007, χωρίς να εξασφαλίσουν προηγουμένως πολεοδομική άδεια και άδεια οικοδομής, προέβηκαν σε οικοδομικές εργασίες για επέκταση της υπεραγοράς, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα προσωρινό διάταγμα αναστολής των εργασιών, τις οποίες όμως μετά απέσυρε, με αποτέλεσμα να συμπληρωθούν οι παράνομες οικοδομικές εργασίες και η υπεραγορά να λειτουργεί μέχρι σήμερα με τις προσθήκες και επεκτάσεις που έγιναν, χωρίς την εξασφάλιση πολεοδομικής άδειας και άδειας οικοδομής.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών, με επιστολή του, ημερ. 26.5.2008, πληροφόρησε το Δημοτικό Συμβούλιο ότι το Υπουργικό Συμβούλιο, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχει το εδάφιο (2) του άρθρου 22 του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου, εξέδωσε στις 2.5.2008 διάταγμα, σύμφωνα με το οποίο το Δημοτικό Συμβούλιο θα πρέπει εντός 30 ημερών να λάβει μέτρα εναντίον των ενοικιαστών της υπεραγοράς και να αποφασίσει το συντομότερο για την εκκρεμούσα αίτηση για πολεοδομική άδεια.

Ο Δήμος καταχώρισε στις 24.6.2008 προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο εναντίον της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, η οποία δεν είχε εκδικασθεί μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, υποστηρίζοντας ότι αυτή λήφθηκε καθ' υπέρβαση ή/και κατάχρηση ή/και λανθασμένη άσκηση εξουσίας ή/και αναρμοδιότητα.

Στις 26.10.2009, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε τη χορήγηση πολεοδομικής άδειας, με όρο την επαναφορά της υπεραγοράς στις προγενέστερες αποστάσεις από το όμορο σύνορο με τον χώρο στάθμευσης, με κατεδάφιση των επεκτάσεων που έγιναν, με τη λήξη της συμφωνίας ενοικιάσής της, παρά την άποψη του νομικού συμβούλου του Δήμου ότι η παραχώρηση τέτοιας άδειας δεν είναι νομικά ορθή.

Περίπτερα στα όρια του Δήμου. Η Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου, προέβη την περίοδο Φεβρουαρίου – Νοεμβρίου 2009 σε έλεγχο του εξωτερικού μέρους των 120 περιπτέρων που βρίσκονται στα όρια του Δήμου και διαπίστωσε ότι μόνο τα 8 από αυτά δεν παρουσιάζουν εμφανείς παρανομίες, όπως, για παράδειγμα, μη αδειούχες επεκτάσεις σε δημόσιο χώρο. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε την 1.7.2010 όπως παραχωρήσει στους ιδιοκτήτες των περιπτέρων προθεσμία 6 μηνών για εξάλειψη των παρανομιών, προτού προχωρήσει στη λήψη δικαστικών μέτρων. Όπως διαπιστώθηκε ωστόσο, καμιά ενέργεια δεν έγινε προς τους ιδιοκτήτες των περιπτέρων (π.χ. αποστολή σχετικής επιστολής), με αποτέλεσμα η κατάσταση να παραμείνει ως είχε.

Παραχώρηση δημόσιων χώρων πρασίνου σε ιδιώτες. Σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(στ) του περί Δήμων Νόμου, ο Δήμος έχει εξουσία, μεταξύ άλλων, να σχεδιάζει, συντηρεί και διατηρεί δημόσιους χώρους πρασίνου (πάρκα, κήπους κ.λπ.) για δημόσια χρήση. Σύμφωνα και με σχετική έκθεση της Επιτρόπου Διοικήσεως, ημερ. 25.8.2008, οι χώροι αυτοί ανήκουν στο Κράτος και προορίζονται, όπως και οι δημόσιοι πεζόδρομοι, για χρήση από το κοινό.

Σχετική είναι και η γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 11.11.1992, σύμφωνα με την οποία οι δημόσιοι χώροι πρασίνου, που παραχωρούνται από τους ιδιοκτήτες ακινήτων κατά τον διαχωρισμό οικοπέδων, μόνο ως δημόσιοι χώροι πρασίνου μπορούν να χρησιμοποιηθούν.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι σε αρκετές περιπτώσεις, στις οποίες μάλιστα ιδιοκτήτης είναι η Κυπριακή Δημοκρατία, ο Δήμος παραχώρησε δημόσιους χώρους πρασίνου σε ιδιώτες για ανέγερση περιπτέρων, εκδίδοντας μάλιστα, για ορισμένες από αυτές, πολεοδομική άδεια και άδεια οικοδομής, τις οποίες αιτήθηκε ο ίδιος ο Δήμος.

Εξαγορά ανοικτών δημόσιων χώρων. Όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου στις 30.5.2003, εισπράχθηκε από συγκεκριμένη εταιρεία ποσό ύψους £130.000 για εξαγορά ανοικτού δημόσιου χώρου, αντί £320.000 που ήταν η αγοραία αξία του χώρου πρασίνου, σύμφωνα με εκτίμηση που διενήργησε ιδιώτης εκτιμητής για λογαριασμό του Δήμου, χωρίς στην απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου να αναφέρονται οι λόγοι για είσπραξη μικρότερου ποσού κατά £190.000.

Σημειώνεται ότι η εκτίμηση του ιδιώτη εκτιμητή δεν στάληκε για έλεγχο στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, όπως προνοείται στην παράγραφο 5.1 της Εντολής του Υπουργού Εσωτερικών 1/97.

Εισπράξεις από ιδιώτες για χαλαρώσεις πολεοδομικών αδειών. Το Δημοτικό Συμβούλιο, ενεργώντας ως Πολεοδομική Αρχή και ασκώντας την ειδική διακριτική ευχέρεια που του παρέχει το Τοπικό Σχέδιο Λάρνακας, εγκρίνει χαλαρώσεις για ανέγερση ενός και δύο επιπλέον ορόφων σε οικοδομές, εισπράττοντας δικαιώματα ύψους €3.417 (£2.000) και €8.542 (£5.000), αντίστοιχα, χωρίς αυτά να καλύπτονται από τον περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμο ή τους σχετικούς Κανονισμούς.

Συγκεκριμένα, για την περίοδο 1.1.2009 - 31.12.2009 εισπράχθηκε ποσό ύψους €47.560 για παραχωρηθείσες χαλαρώσεις. Για νομιμοποίηση των εισπράξεων αυτών και για σκοπούς ίσης μεταχείρισης των δημοτών, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τη θέσπιση Κανονισμών, στους οποίους να καθορίζονται τα δικαιώματα που θα εισπράττονται, καθώς και μετρήσιμα κριτήρια, όπως μέγεθος της οικοδομής (εμβαδόν ή/και αριθμό διαμερισμάτων), το είδος των χαλαρώσεων πέραν των επιπλέον ορόφων (απόσταση από τα σύνορα, ύψος της οικοδομής) κ.λπ.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι όλες οι πιο πάνω εισπράξεις πιστώθηκαν σε Κονδύλια εξόδων για πολιτιστικές εκδηλώσεις, για να αποφευχθούν υπερβάσεις των εν λόγω Κονδυλίων, αντί να πιστωθούν, όπως θα έπρεπε, σε Κονδύλι εσόδων.

Επίσπευση εξέτασης αιτήσεων πολεοδομικών και οικοδομικών αδειών. Όπως αναφέρθηκε και στην Έκθεσή μας για το έτος 2009, με αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου, ημερ. 7.12.1995 και 11.11.2002, υιοθετήθηκε από τον Δήμο η πολιτική είσπραξης δικαιωμάτων επίσπευσης εξέτασης αιτήσεων για πολεοδομικές και οικοδομικές άδειες, οι οποίες μελετώνται εκτός κανονικού ωραρίου εργασίας με την καταβολή υπερωριών, ώστε να μην παρεμποδίζεται η σειρά των κανονικών αιτήσεων.

Σε επιστολή, ημερ. 19.3.2007, προς τον Δήμαρχο Λάρνακας, αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών επισήμανε ότι οι πιο πάνω αποφάσεις και η πρακτική που ακολουθείται βρίσκονται εκτός των διατάξεων της σχετικής νομοθεσίας και Κανονισμών και ότι εφαρμόζονται καθ' υπέρβαση εξουσίας, προσθέτοντας επίσης ότι δημιουργεί κινδύνους κακής χρήσης της απόφασης και ζητά την ανάκλησή της. Εισηγείται ωστόσο όπως, σε περίπτωση που η εν λόγω ρύθμιση παρέχει πλεονεκτήματα και συμβάλλει στην επίλυση προβλημάτων, ο Δήμος υποβάλει σχετική έκθεση, ώστε να μελετηθεί από το Υπουργείο του το ενδεχόμενο υποβολής πρότασης για τροποποίηση των υφιστάμενων Κανονισμών, εισηγήσει την οποία ο Δήμος δεν είχε υιοθετήσει μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, παρόλο ότι συνεχίζει την είσπραξη δικαιωμάτων επίσπευσης εξέτασης αιτήσεων.

Τέλη σκυβάλων. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, με βάση παλιά απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, 4.053 υποστατικά το 2009 και 4.459 το 2010 κατηγοριοποιήθηκαν ως θερινά διαμερίσματα, με αποτέλεσμα να τους επιβάλλεται χαμηλότερο τέλος σκυβάλων, €77 αντί €112 το 2009 και €96 αντί €136 το 2010, που

επιβάλλεται στα συνήθη διαμερίσματα και οικίες, χωρίς ωστόσο να μας παρουσιαστούν στοιχεία που να δικαιολογούν την κατάταξη των εν λόγω υποστατικών σε θερινά διαμερίσματα.

Στην απαντητική επιστολή του Δήμου, ημερ. 9.12.2010, αναφέρεται ότι δόθηκαν οδηγίες όπως το 2011 επιβληθεί κανονική φορολογία και στα θερινά διαμερίσματα, ώστε να παρασχεθεί χρόνος για εξακρίβωση του πραγματικού αριθμού των θερινών διαμερισμάτων που θα συμπεριληφθούν στην κατηγορία με τα μειωμένα δικαιώματα. Ωστόσο, δεν μας παρουσιάστηκαν οποιεσδήποτε γραπτές οδηγίες, βάσει των οποίων θα ζητούνταν στοιχεία από τους ιδιοκτήτες για την ορθή κατηγοριοποίηση των διαμερισμάτων τους.

Τέλος θεάματος.

(α) Σύμφωνα με τα άρθρα 85(2)(ι)(ii) και (iii) του περί Δήμων Νόμου, το Δημοτικό Συμβούλιο θα πρέπει να βεβαιώνεται ότι, για κάθε πρόσωπο που πληρώνει για να παρακολουθήσει δημόσιο θέαμα, το εισιτήριο εισόδου είναι χαρτοσημασμένο ή σημειωμένο κατά τρόπο που να φαίνεται ότι το τέλος πληρώθηκε και να καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο το τέλος εισπράττεται και πληρώνεται.

Παρατηρήθηκε και πάλι ότι για τις παραστάσεις συγκεκριμένου κινηματογράφου δεν ακολουθείται η διαδικασία υποβολής των εισιτηρίων στον Δήμο πριν από τις παραστάσεις και το τέλος θεάματος υπολογίζεται και καταβάλλεται στον Δήμο, βάσει μηχανογραφημένων καταστάσεων πώλησης εισιτηρίων που ετοιμάζει ο ιδιοκτήτης του κινηματογράφου, την ορθότητα των οποίων, λόγω έλλειψης των απαραίτητων στοιχείων, ο Δήμος αδυνατεί να επιβεβαιώσει. Από τον Αύγουστο 2001, όταν άρχισε η λειτουργία του εν λόγω κινηματογράφου, μέχρι τις 31.12.2009, καταβλήθηκε στον Δήμο τέλος θεάματος ύψους €213.784. Σύμφωνα με τα στοιχεία του κινηματογράφου, το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε 212.054 εισιτήρια αξίας €1.468.795. Με βάση τον αριθμό των πιο πάνω εισιτηρίων και λαμβανομένων υπόψη των αιθουσών προβολής (6) του εν λόγω κινηματογράφου και των ημερήσιων προβολών (3 ανά αίθουσα), προκύπτει ότι ο μέσος όρος εισιτηρίων ανά αίθουσα ανέρχεται στα περίπου 11 εισιτήρια την ημέρα και ο μέσος όρος εισιτηρίων ανά προβολή στα περίπου 4 εισιτήρια, αριθμός ο οποίος, κατά τη γνώμη μας, είναι υπερβολικά μικρός και δημιουργεί εύλογη υποψία ως προς την ορθότητά του.

Σημειώνεται ότι οι ιδιοκτήτες του πιο πάνω κινηματογράφου παρέλειψαν κατά το 2010 να υποβάλουν οποιαδήποτε στοιχεία στον Δήμο για τις παραστάσεις που δόθηκαν και να καταβάλουν οποιοδήποτε ποσό, χωρίς ωστόσο ο Δήμος να λάβει οποιαδήποτε μέτρα εναντίον τους.

(β) Διοργάνωση συναυλίας. Για συναυλία που διοργανώθηκε στις 19.8.2010 στην παραλία των Φοινικούνδων, η διοργανώτρια εταιρεία προσκόμισε και σφραγίστηκαν από τον Δήμο 8.500 εισιτήρια, για τα οποία όμως ο Δήμος δεν κράτησε οποιαδήποτε στοιχεία, όσον αφορά στην τιμή πώλησής τους, ούτε και γνωρίζει πόσα διατέθηκαν, παρόλο που κατά τη διάρκεια της συναυλίας εργάστηκαν υπερωριακά 2 υπάλληλοι του Δήμου. Σημειώνεται ότι η διοργανώτρια εταιρεία δεν κατέβαλε ούτε καν τα καθορισθέντα δικαιώματα χρήσης του παραλιακού χώρου, ύψους €1.000 πλέον ΦΠΑ, αλλά ούτε και τέλος θεάματος, το ύψος του οποίου παραμένει άγνωστο για τον Δήμο για τους λόγους που αναφέρθηκαν πιο πάνω.

(γ) Μείωση τέλους θεάματος. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 149 των Δημοτικών (Τροποποιητικών) Κανονισμών του Δήμου Λάρνακας του 2002 (ΚΔΠ 252/2002), το ποσοστό τέλους θεάματος επί της τιμής κάθε εισιτηρίου καθορίζεται σε 20%. Με απόφασή του, ημερ. 26.2.2009, το Δημοτικό Συμβούλιο καθόρισε ως ποσοστό τέλους θεάματος επί της τιμής κάθε εισιτηρίου, στις περιπτώσεις καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, το 5%. Ως αποτέλεσμα της πιο πάνω απόφασης, από πέντε εκδηλώσεις που διοργανώθηκαν κατά το 2009, ο Δήμος εισέπραξε τέλος θεάματος ύψους €5.902, αντί €23.606.

Με την πιο πάνω απόφαση το Δημοτικό Συμβούλιο καταστρατηγεί τους δικούς του Κανονισμούς και αποστερεί από τον Δήμο έσοδα.

Άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών. Ο Δήμος αδυνατεί να εκδώσει άδεια λειτουργίας σε πολλά επαγγελματικά υποστατικά που λειτουργούν στην περιοχή του, επειδή δεν τηρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που έχει επιβάλει το Δημοτικό Συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 103 του περί Δήμων Νόμου. Συγκεκριμένα, οι ιδιοκτήτες των υποστατικών προέβηκαν σε αυθαίρετες ανεγέρσεις, καθώς επίσης και σε

αλλαγή χρήσης και προσθήκες/μετατροπές, χωρίς την εξασφάλιση της απαιτούμενης έγκρισης, χωρίς ωστόσο να ληφθούν από τον Δήμο δικαστικά μέτρα εναντίον των επαγγελματικών υποστατικών που λειτουργούν παράνομα. Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι η λειτουργία υποστατικών άνευ αδείας εμπερικλείει κινδύνους, αφού αρκετοί όροι που διέπουν την παραχώρηση άδειας λειτουργίας σε υποστατικά αφορούν σε θέματα δημόσιας ασφάλειας και υγείας.

Παρατηρήθηκαν επίσης περιπτώσεις παράνομων υποστατικών, για τα οποία όμως ο Δήμος εξέδωσε άδεια λειτουργίας με όρους και αναφέραμε ότι με την έκδοση της άδειας ο Δήμος κάλυψε ουσιαστικά τα πιο πάνω υποστατικά αλλά μένει ο ίδιος εκτεθειμένος.

Παραχώρηση χώρων σε τρίτους. Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, ημερ. 1.7.2010, παραχωρήθηκε σε τέσσερεις ιδιώτες άδεια χρήσης για 89 τ.μ. πλακόστρωτου χώρου στις νέες πλατείες του Δήμου, χωρίς να υπογραφούν συμβόλαια και χωρίς να εισπραχθούν δικαιώματα ύψους €11.640, που αναλογούν για περίοδο ενός έτους.

Ενοικίαση χώρου σε λούνα παρκ. Παρόλο ότι ο Δήμος αποδέχθηκε πρόταση συγκεκριμένης εταιρείας για συνέχιση της λειτουργίας του περιοδούντος λούνα παρκ στην παραλία των Φοινικούδων και μετά το πέρας της Γιορτής του Κατακλυσμού (24.5.2010) μέχρι 31.8.2010, με την καταβολή στον Δήμο δικαιωμάτων ύψους €20.000, εντούτοις το λούνα παρκ ολοκλήρωσε τη λειτουργία του και αποχώρησε, χωρίς η εταιρεία να καταβάλει στον Δήμο τα σχετικά δικαιώματα.

Καθυστερήσεις φορολογιών. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες ανέρχονταν στις 31.12.2009, αφαιρουμένης της πρόνοιας για επισφαλείς χρεώστες, σε €9.482.671, σε σύγκριση με €8.479.528 στις 31.12.2008, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €1.003.143 ή ποσοστό 12%.

Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται καθυστερημένες φορολογίες των ετών 1982-2002, οι οποίες αφορούν σε επαγγελματικές άδειες, τέλη σκυβάλων και άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών, ύψους €1.056.811, το ποσοστό είσπραξης των οποίων κατά το 2009 κυμάνθηκε μεταξύ 1,2% - 3,9%, εκτός από τις καθυστερήσεις της περιόδου 1982 - 1991, ύψους €171.027, για τις οποίες δεν εισπράχθηκε κανένα ποσό το 2009.

Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης. Σύμφωνα με τους περί Τροχαίας Δημοτικούς Κανονισμούς Λάρνακας του 2001, κανένα πρόσωπο δεν δύναται να διαμορφώνει, ανεγείρει ή επιτρέπει την κατασκευή και λειτουργία υπαίθριου ή καλυμμένου χώρου στάθμευσης, χωρίς να εξασφαλίσει εκ των προτέρων άδεια οικοδομής και άδεια λειτουργίας από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Όπως πληροφορηθήκαμε από τον Δήμο, στην περιοχή του λειτουργούσαν, μέχρι 31.12.2010, 23 ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, από τους οποίους μόνο για τρεις εξασφαλίστηκε άδεια οικοδομής, ενώ και οι 23 χώροι λειτουργούν χωρίς να έχει εξασφαλιστεί άδεια λειτουργίας. Σημειώνεται ότι στους πιο πάνω χώρους δεν συμπεριλαμβάνεται ο χώρος στάθμευσης του Διεθνούς Αερολιμένα Λάρνακας, τη διαχείριση του οποίου ανέλαβε ιδιώτης και λειτουργεί χωρίς να εξασφαλίσει την απαιτούμενη άδεια.

Η Ένωση Δήμων ετοίμασε στις 28.3.2007, ύστερα από παράκληση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών στα πλαίσια εξέτασης σχετικής Πρότασης Νόμου, νομοσχέδιο για τροποποίηση του άρθρου 88(1)(β) του περί Δήμων Νόμου (Ρύθμισις τροχαίας κινήσεως), καθώς και προσχέδιο ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης που θα ισχύουν σε όλους τους Δήμους, τα οποία υποβλήθηκαν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών. Τα πιο πάνω νομοθετήματα δεν προωθήθηκαν για έγκριση, λόγω κυρίως γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ότι στους εν λόγω Κανονισμούς δεν είναι νομικά επιτρεπτό να τεθεί πλαίσιο τιμών χρέωσης από τους Δήμους για τους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, μέχρι την έγκριση των ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης, ο Δήμος εφαρμόζει τους υφιστάμενους Κανονισμούς, εκτός από τον Κανονισμό που προνοεί ότι τα δικαιώματα στάθμευσης στους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης καθορίζονται προηγουμένως από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Πρατήρια πετρελαιοειδών. Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, η οποία λήφθηκε από τις 7.12.1999 και συνεχίζει να εφαρμόζεται μέχρι σήμερα, κατά το 2010 εκδόθηκαν άδειες λειτουργίας σε 18 από τα 20 πρατήρια πετρελαιοειδών που βρίσκονται στην περιοχή του Δήμου και εισπράχθηκαν τα σχετικά δικαιώματα, χωρίς για τα πρατήρια αυτά να έχει εξασφαλιστεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Σύμφωνα με το άρθρο 7 του περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμου, κανείς δεν δύναται να λειτουργεί πρατήριο πετρελαιοειδών, μέχρι να του εκδοθεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Επισημάνθηκε ότι με την έκδοση της άδειας, ο Δήμος κάλυψε ουσιαστικά τα πιο πάνω πρατήρια αλλά μένει ο ίδιος εκτεθειμένος.

Συμβόλαιο 1/2008 για την «Παροχή Υπηρεσιών Επιθεωρητή Εργοταξίου» για το έργο Ανάπλασης τριών Πλατειών στο Αστικό Κέντρο της Λάρνακας. Το εν λόγω συμβόλαιο υπογράφηκε με τον μοναδικό προσφοροδότη του διαγωνισμού στις 28.2.2008, έναντι μηνιαίας αμοιβής €3.100, πλέον ΦΠΑ, για τρία χρόνια. Το συμβόλαιο έληξε στις 3.3.2011 με συνολική αμοιβή €128.340. Παρατηρήσαμε ότι, όπως ανέφερε και ο Δημοτικός Μηχανικός σε έκθεση/αξιολόγησή του, η αμοιβή του συμβούλου θεωρείται υπερβολική, λαμβάνοντας υπόψη τις υπηρεσίες που πρόσφερε.

Ο Δήμος ζήτησε τον Ιούλιο 2010 από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως την αποδέσμευση ποσού €76.903 για πληρωμή του συμβούλου για περίοδο 18 μηνών (1.1.2009 – 30.6.2010), καθώς και €12.733 για υπερωρίες για επίσπευση των εργασιών του έργου.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι:

(α) στο συμβόλαιο δεν αναφέρεται ότι ο σύμβουλος δικαιούται υπερωρίες αλλά αντίθετα οφείλει να παρέχει τις υπηρεσίες του οποτεδήποτε απαιτείτο από τις εργασίες του εργολάβου και

(β) το κατασκευαστικό έργο είχε ουσιαστικά συμπληρωθεί στις 16.12.2009,

η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι οι υπηρεσίες του συμβούλου, μετά την ημερομηνία αυτή, ήταν αδικαιολόγητες. Από τον έλεγχο προέκυψε επίσης ότι μετά την πιο πάνω ημερομηνία, ο σύμβουλος δεν πρόσφερε ουσιαστικές υπηρεσίες και ως εκ τούτου θα έπρεπε να τερματιστεί το συμβόλαιό του.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι:

(α) Στα πλαίσια επίσπευσης του έργου από τον εργολάβο, με τη σύμφωνη γνώμη του Δημάρχου και του Δημοτικού Γραμματέα, επετράπη στον σύμβουλο η υπερωριακή εργασία με την ανάλογη αποζημίωση.

(β) Η αναφορά ότι το κατασκευαστικό έργο είχε ουσιαστικά ολοκληρωθεί στις 16.12.2009 είναι αληθής αλλά ο σύμβουλος μετά την εν λόγω ημερομηνία ασχολήθηκε με τον κατάλογο ελαττωμάτων.

Οι εξηγήσεις του Δημάρχου δεν βρίσκουν σύμφωνη την Υπηρεσία μας, η οποία εξακολουθεί να έχει την άποψη ότι το ποσό που καταβλήθηκε στον σύμβουλο είναι αδικαιολόγητο και υπερβολικό, λαμβάνοντας υπόψη τις υπηρεσίες που πρόσφερε.

Προσφορά αρ.12/2008 για τη διορισμένη υπεργολαβία προμήθειας φωτιστικών σωμάτων για την ανάπλαση τριών πλατειών στο αστικό κέντρο της Λάρνακας. Όπως αναφέραμε στην Έκθεση μας του 2009, στα πλαίσια του πιο πάνω διαγωνισμού είχαν υποβληθεί τον Ιανουάριο 2009 τέσσερις προσφορές, εκ των οποίων οι δύο κρίθηκαν άκυρες, και το Συμβούλιο Προσφορών του Δήμου αποφάσισε τον Μάιο 2009 την κατακύρωση του διαγωνισμού στη χαμηλότερη έγκυρη προσφορά, έναντι €188.000+ΦΠΑ.

Τον Οκτώβριο 2009, ο δεύτερος έγκυρος προσφοροδότης κατέθεσε/υπέβαλε στον Δήμο στοιχεία, από τα οποία μπορούσε να διαπιστωθεί – όπως ισχυριζόταν – ότι κάποια από τα έγγραφα τα οποία είχε υποβάλει με την προσφορά του ο επιτυχών προσφοροδότης ήταν πλαστά. Το Συμβούλιο Προσφορών του Δήμου, υιοθετώντας σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μας, αποφάσισε να αναβάλει την υπογραφή της σύμβασης και παρέδωσε τις προσφορές στην επιτροπή αξιολόγησης για επανεξέταση.

Τον Φεβρουάριο 2010, το Συμβούλιο Προσφορών του Δήμου, κατόπιν γνωμάτευσης του νομικού του συμβούλου, σύμφωνα με την οποία η διαδικασία ανάθεσης του διαγωνισμού είχε ολοκληρωθεί με την αρχική απόφαση κατακύρωσης, η οποία είχε ληφθεί όταν οι προσφορές βρίσκονταν ακόμα σε ισχύ (ενώ στη

συνέχεια δεν είχε ζητηθεί η ανανέωση της ισχύος τους), αποφάσισε να κατακυρώσει τον διαγωνισμό στον ίδιο προσφοροδότη στον οποίο είχε γίνει και η προηγούμενη/αρχική κατακύρωση, υιοθετώντας τις εισηγήσεις της επιτροπής αξιολόγησης και της επιτροπής προσφορών.

Κατά την επανεξέταση του θέματος, η Υπηρεσία μας είχε εκφράσει την άποψη ότι ο διαγωνισμός ενδεχομένως να είχε κατακυρωθεί τελικά σε προσφορά, η οποία – με βάση τη συμπληρωματική έκθεση των συμβούλων του Δήμου – ήταν άκυρη, ενώ καθοριστικό ρόλο στην τελική απόφαση, φαίνεται να είχε διαδραματίσει η παράλειψη του Δήμου να ζητήσει έγκαιρα την ανανέωση της ισχύος των προσφορών.

Στη συνέχεια, από τη μελέτη της αλληλογραφίας που είχε ανταλλαγή μεταξύ των συμβούλων και του Δήμου, διαπιστώθηκε ότι ο ανάδοχος είχε παραδώσει στον Δήμο κολώνες φωτισμού, οι οποίες ήταν εκτός προδιαγραφών, με αποτέλεσμα να απορριφθούν από τους συμβούλους. Ο Δήμος ωστόσο, αποφάσισε να δώσει στον ανάδοχο παράταση 11 εβδομάδων στην ημερομηνία παράδοσης, για να μπορέσει να προμηθεύσει άλλες – κατάλληλες – κολώνες φωτισμού, με αποτέλεσμα την περαιτέρω καθυστέρηση στο φωτισμό των τριών πλατειών.

Ο Δήμος, από τον οποίο ζητήσαμε να μας υποβάλει τις απόψεις του, μας πληροφόρησε τον Σεπτέμβριο 2011, ότι η καταγγελία για παραποίηση των εγγράφων του επιτυχόντα προσφοροδότη, είχε γίνει μετά την προσφυγή του αποτυχόντα οικονομικού φορέα στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, η οποία δεν τις θεώρησε ως λόγο για ακύρωση της απόφασης του Συμβουλίου Προσφορών του Δήμου. Ως εκ τούτου ο Δήμος, με τα δεδομένα που είχε ενώπιον του, προχώρησε στην απόφαση για ανάθεση του διαγωνισμού.

Τελικά, ενόψει του γεγονότος ότι ο ανάδοχος είχε αποτύχει να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις, εφ' όσον κατά τη νέα ημερομηνία παράδοσης του εξοπλισμού – μετά και την παράταση των 11 εβδομάδων που του είχε δοθεί – ζήτησε επιπλέον παράταση τριών μηνών, ενώ ταυτόχρονα διαπιστώθηκε ότι οι κολώνες φωτισμού που προτίθετο να παραδώσει προέρχονταν από διαφορετικό κατασκευαστή από αυτόν που καθοριζόταν στη σύμβαση, ο Δήμος αποφάσισε τον Απρίλιο 2011 τον τερματισμό της σύμβασης και την κατάσχεση της εγγύησης πιστής εκτέλεσης του συμβολαίου, καθώς και την προκήρυξη νέου διαγωνισμού για την προμήθεια των εν λόγω φωτιστικών.

4.5 ΔΗΜΟΣ ΠΑΦΟΥ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρατηρήθηκαν και πάλι αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτουν ορισμένες δραστηριότητες και τομείς του Δήμου, όπως:

- Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση όλων των απαραίτητων μητρώων, που υποβοηθούν στην καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο, όπως μητρώο εγγυητικών επιστολών, μητρώο πληρωτέων ενοικίων, μητρώο διαφημιστικών πινακίδων, μητρώο σήμανσης οδών και πινακίδων τροχαίας, μητρώο πινάκων, μητρώο αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων και μητρώο προσφορών.
- Αδυναμία του συστήματος παρακολούθησης καθυστερήσεων φορολογιών και άλλων εσόδων, με αποτέλεσμα την ύπαρξη μεγάλου αριθμού ανεπίδοτων κλήσεων και τη μη λήψη μέτρων για την είσπραξή τους.

- Μη επιβεβαίωση της ύπαρξης των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου.
- Μη διενέργεια ελέγχου στη Δημοτική Αποθήκη.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου. Η μηχανογράφηση των υπηρεσιών του Δήμου παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις, με αποτέλεσμα να επηρεάζεται η εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία τους. Από τον έλεγχο προέκυψαν τα πιο κάτω θέματα:

(α) Μεταφορά δεδομένων. Λόγω της αδυναμίας του Δήμου να ταυτίσει τα στοιχεία του παλαιού και του νέου μηχανογραφημένου προγράμματος, δεν κατέστη δυνατή η ομαδοποίηση των φορολογιών κάθε δημότη σε ένα μοναδικό λογαριασμό στο νέο λογισμικό.

(β) Προσωρινοί αριθμοί φορολογουμένων. Στο φορολογικό σύστημα αρκετοί φορολογούμενοι, φυσικά και νομικά πρόσωπα, καταχωρίζονται με προσωρινούς κωδικούς, αντί με τον αριθμό ταυτότητας ή τον αριθμό εγγραφής της εταιρείας, αντίστοιχα. Επισημάνθηκε ότι η τακτική αυτή, σε περιπτώσεις που οι φορολογούμενοι δεν εξοφλούν τις φορολογίες τους, καθιστά δύσκολη τη λήψη νομικών μέτρων εναντίον τους.

(γ) Εφαρμογή προγραμμάτων. Παρόλο ότι αρκετά προγράμματα του μηχανογραφημένου συστήματος έχουν εγκατασταθεί από την προμηθεύτρια εταιρεία, εντούτοις δεν έτυχαν εφαρμογής από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου.

Για σκοπούς βελτιστοποίησης της λειτουργίας των υπηρεσιών του Δήμου, αλλά και την πλήρη αξιοποίηση της επένδυσης του Δήμου για τη μηχανογράφηση των υπηρεσιών του, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως τα πιο πάνω προγράμματα εφαρμοστούν τάχιστα.

Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης (Disaster Recovery Plan). Λόγω του ότι δεν έχει ακόμη εκπονηθεί επίσημο σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας, το οποίο να περιλαμβάνει σχέδιο αποκατάστασης καταστροφής και εναλλακτικές λύσεις/διαδικασίες για τα πληροφοριακά συστήματα του Δήμου για συνέχιση των εργασιών του μετά από καταστροφή, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τη δημιουργία τέτοιου σχεδίου, που να προσδιορίζει τις άμεσες ενέργειες για αποκατάσταση των πληροφοριακών συστημάτων σε περίπτωση καταστροφής.

Ανάπλαση του δημόσιου κήπου (Β' Φάση). Δημότης καταχώρισε στις 3.7.2008, αγωγή εναντίον του Δήμου, απαιτώντας γενικές και ειδικές αποζημιώσεις για παράβαση της συμφωνίας που υπογράφηκε στις 19.5.2006, μεταξύ του και του Δήμου, η οποία προνοούσε την ενοικίαση του αναψυκτηρίου, που θα ανεγειρόταν στον δημόσιο κήπο, για περίοδο 20 ετών και η οποία τερματίστηκε από τον Δήμο στις 14.3.2007.

Σύμφωνα με την έκθεση απαίτησης, ημερ. 10.4.2009, ο δημότης αξιώνει από τον Δήμο €119.602 για το αρχικό ποσό που κατέβαλε, €6.151 για το ενοίκιο που κατέβαλε ως προκαταβολή, €7.500 για προσωπικά έξοδα, €95.000 για απώλεια κέρδους για κάθε έτος λειτουργίας του υποστατικού, γενικές και τιμωρητικές αποζημιώσεις, νόμιμο τόκο και έξοδα πλέον ΦΠΑ επί των εξόδων.

Σημειώνεται ότι η πιο πάνω συμφωνία τερματίστηκε, λόγω της άρνησης της Ιεράς Μητρόπολης Πάφου να αποδεχθεί ανανέωση της συμφωνίας ενοικίασης του δημόσιου κήπου που είχε με τον Δήμο, η οποία έληξε στις 12.10.2005.

Pafos Aphrodite Festival Cyprus Ltd. Μέρος των δαπανών της εν λόγω εταιρείας, που συστάθηκε στις 2.9.1998 από τους Δήμους Πάφου, Γεροσκήπου, Πέγειας, το Εμπορικό Επιμελητήριο Πάφου και ένα επιχειρηματία, με κύριο σκοπό την οργάνωση και τη διαχείριση μιας διεθνούς εμβέλειας καλλιτεχνικής εκδήλωσης, εξακολουθεί να καλύπτεται με δανειοδότηση από τον Δήμο, με επιβάρυνση του λογαριασμού της με τόκο 5% (8% μέχρι 31.12.2007). Οι δραστηριότητες της εταιρείας άρχισαν το 1999 και η οφειλή της εταιρείας προς τον Δήμο στις 31.12.2010 ανερχόταν σε €1.106.557, ποσό που καλύφθηκε από το Δημοτικό Ταμείο και περιλαμβάνεται στους «Χρεώστες» του Δήμου.

Η Υπηρεσία μας ζήτησε να ενημερωθεί για τις ενέργειες στις οποίες ο Δήμος προτίθεται να προβεί για είσπραξη του οφειλόμενου ποσού από την εταιρεία.

Άδειες και δικαιώματα διαφημιστικών πινακίδων. Τα έσοδα του Δήμου κατά το 2009 και 2010 από διαφημιστικές πινακίδες ήταν €888 και €5.263, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €16.294 το 2008.

Όπως προκύπτει και από στοιχεία που τηρεί ο Δήμος, συνεχίζεται η μη είσπραξη δικαιωμάτων για όλες τις διαφημιστικές πινακίδες που είναι αναρτημένες στην περιοχή του, όπως προνοούν οι σχετικοί Κανονισμοί, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι όπως γίνει καταγραφή όλων των διαφημιστικών πινακίδων που βρίσκονται εντός των δημοτικών ορίων, εκδοθούν άδειες για τις νόμιμες πινακίδες και εισπραχθούν τα σχετικά δικαιώματα και ληφθούν δικαστικά μέτρα για τις διαφημιστικές πινακίδες που αναρτήθηκαν παράνομα.

Συμφωνία για την εγκατάσταση στεγάστρων. Λόγω της μη τήρησης στοιχείων, της μη εφαρμογής των ενδεδειγμένων διαδικασιών, καθώς και την ανυπαρξία συστήματος εσωτερικού ελέγχου, ο Δήμος αδυνατεί να υπολογίσει τα ποσά που πρέπει να καταβάλλει συγκεκριμένη εταιρεία, με βάση τη μεταξύ τους συμφωνία που προνοεί την εγκατάσταση στεγάστρων και αποδέχεται τα ποσά που καταβάλλονται από την εν λόγω εταιρεία, χωρίς να είναι σε θέση να επιβεβαιώνει την ορθότητά τους.

Κατά τα έτη 2007 μέχρι 2010 δεν εισπράχθηκε κανένα ποσό από την πιο πάνω εταιρεία, σε σύγκριση με ποσά ύψους €39.896 και €25.981 που εισπράχθηκαν το 2005 και 2006, αντίστοιχα. Ένεκα των παραλείψεων που αναφέρονται πιο πάνω, στις τελικές οικονομικές καταστάσεις του Δήμου δεν παρουσιάζονται στα έσοδα το ολικό ποσό των δικαιωμάτων/μισθωμάτων που έπρεπε να εισπραχθούν, ούτε τηρείται λογαριασμός χρεώστη για την πιο πάνω εταιρεία, σε αντίθεση με τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, με βάση την οποία ετοιμάστηκαν οι οικονομικές καταστάσεις του Δήμου.

Χρεώστες.

(α) Οι χρεώστες του Δήμου στις 31.12.2009 και 31.12.2010, μετά την πρόβλεψη για επισφαλείς χρεώστες και αφαιρουμένης της κυβερνητικής χορηγίας, ανέρχονταν, σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις, σε €7.418.830 και €7.646.358, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €7.933.827 στις 31.12.2008, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €514.997 ή ποσοστό 6,5% το 2009, σε σύγκριση με το 2008 και αύξηση €227.528 ή ποσοστό 3,1% το 2010, σε σύγκριση με το 2009.

Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται οι χρεώστες τελών σκυβάλων και επαγγελματικής άδειας, που στις 31.12.2009 και 31.12.2010 ανέρχονταν σε €4.018.618 και €3.905.457, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €4.225.552 στις 31.12.2008. Καθυστερημένες φορολογίες της περιόδου 1988-1991, ύψους €15.393, δεν παρουσίασαν καθόλου εισπράξεις κατά τα έτη 2008-2010. Επιπλέον, για τις καθυστερήσεις της περιόδου 1992-2007, συνολικού ύψους €1.901.367, παρατηρήθηκε ότι το ποσοστό είσπραξης κατά το 2010 ήταν αρκετά χαμηλό και κυμάνθηκε μεταξύ 1,7% - 6,6%.

Η Υπηρεσία μας επισήμανε ότι είναι αναγκαίο να λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων, αφού ο κίνδυνος της μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται σημαντικά.

(β) Χρεώστες δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας. Οι χρεώστες δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας στις 31.12.2009 και 31.12.2010, ανέρχονταν, σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις, σε €1.993.624 και €2.205.777, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €1.730.102 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €263.522 ή ποσοστό 15,2% το 2009, σε σύγκριση με το 2008 και αύξηση €212.153 ή ποσοστό 10,6% το 2010, σε σύγκριση με το 2009.

Η αύξηση στους χρεώστες αποδίδεται στο γεγονός ότι δεν αποστέλλονται ειδοποιήσεις σε όλους τους φορολογούμενους, λόγω του ότι ο Δήμος δεν γνωρίζει τις διευθύνσεις πολλών από αυτούς. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως οι υπηρεσίες του Δήμου εντοπίσουν τις διευθύνσεις όλων των φορολογούμενων και πάρουν όλα τα ενδεικνύόμενα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων.

(γ) Χρεώστες τελών διανυκτερεύσεων ξενοδοχείων. Στους χρεώστες τελών διανυκτερεύσεων

ξενοδοχείων στις 31.12.2010, περιλαμβάνονται οφειλές συγκεκριμένου ξενοδοχείου ύψους €69.541, για τις οποίες υπάρχουν δικαστικές αποφάσεις για ποσό ύψους €40.371, οι οποίες δεν εκτελέστηκαν, χωρίς ωστόσο ο Δήμος να προχωρήσει στη διαδικασία έκδοσης ενταλμάτων εκποίησης κινητής ή ακίνητης περιουσίας εναντίον των οφειλετών.

(δ) Ανεπίδοτες κλήσεις αγωγών. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, μεγάλος αριθμός υποθέσεων που καταχωρίζονται στο δικαστήριο από το Τμήμα Φόρων, σχετικά με καθυστερημένες φορολογίες, παραμένουν ανεπίδοτες, λόγω ελλিপών στοιχείων των εναγομένων και τελικά αποσύρονται. Κατά τα έτη 2001–2010 καταχωρίστηκαν στο δικαστήριο συνολικά 18.932 υποθέσεις καθυστερημένων φορολογιών, από τις οποίες οι 8.432 ή ποσοστό 44,5% παρέμειναν ανεπίδοτες.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι μεγάλος αριθμός υποθέσεων, που αφορούν σε παραβάσεις τροχαίας και οι οποίες καταχωρίζονται στο δικαστήριο, αποσύρονται λόγω μη επίδοσης της κλήσης στον εναγόμενο, για τους ίδιους λόγους που αναφέρονται πιο πάνω. Συγκεκριμένα, κατά τα έτη 2001–2010 καταχωρίστηκαν συνολικά 4.474 υποθέσεις στο δικαστήριο, από τις οποίες οι 2.038 ή ποσοστό 45,6% παρέμειναν ανεπίδοτες.

Ο Δήμος καταβάλλει στους δικηγόρους τα συμφωνηθέντα ποσά και για τις ανεπίδοτες υποθέσεις (€38 - €50 για κάθε υπόθεση). Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, για όλες τις υποθέσεις που αποστέλλονται στους δικηγόρους, παρέχονται πλήρη στοιχεία των οφειλετών, ώστε να είναι δυνατή η επίδοσή τους. Έγινε εισήγηση επίσης όπως διερευνηθούν τα αίτια για τη μη εξασφάλιση στοιχείων για τόσο μεγάλο αριθμό οφειλετών και ληφθούν όλα τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα.

Άδειες λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών. Σύμφωνα με το άρθρο 4(1) του περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμου, για τη λειτουργία των πρατηρίων πετρελαιοειδών απαιτείται η έκδοση άδειας λειτουργίας από τον Δήμο.

Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στον Δήμο, στην περιοχή του λειτουργούσαν, μέχρι την ημέρα του ελέγχου, 9 πρατήρια πετρελαιοειδών, για 6 από τα οποία εξασφαλίστηκε άδεια λειτουργίας. Για τρία από τα 6 πρατήρια που εκδόθηκε άδεια λειτουργίας δεν έχει εξασφαλιστεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης, παρόλο ότι, σύμφωνα με τον περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμο, κανένας δεν δύναται να λειτουργεί πρατήριο πετρελαιοειδών, μέχρι να του εκδοθεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Με την έκδοση της άδειας λειτουργίας, ο Δήμος κάλυψε ουσιαστικά τα πιο πάνω πρατήρια πετρελαιοειδών, αλλά μένει ο ίδιος εκτεθειμένος.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι όπως ο Δήμος εξετάζει τουλάχιστον ότι οι λόγοι για μη έκδοση πιστοποιητικού τελικής έγκρισης δεν σχετίζονται με θέματα ασφάλειας ή οποιοδήποτε άλλο κίνδυνο χρήσης από το κοινό.

Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης. Σύμφωνα με το άρθρο 88(1) του περί Δήμων Νόμου, το Δημοτικό Συμβούλιο, με τη συναίνεση του Αρχηγού της Αστυνομίας, έχει εξουσία, μεταξύ άλλων, να εγκρίνει τον καθορισμό δικαιωμάτων για τη στάθμευση οχημάτων σε ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης και γενικά να ρυθμίζει οποιοδήποτε θέμα σχετικά με τους χώρους αυτούς, με βάση Δημοτικούς Κανονισμούς που θα τύχουν της έγκρισης του Υπουργού Εσωτερικών.

Λόγω της μη θέσπισης των περί Τροχαίας Κινήσεως Κανονισμών, οι οποίοι ρυθμίζουν τα πιο πάνω, ο Δήμος δεν ασκεί τον απαιτούμενο από τη σχετική νομοθεσία έλεγχο. Από στοιχεία του Δήμου, στην περιοχή του λειτουργούσαν, μέχρι τις 31.10.2011, οκτώ ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, χωρίς να εξασφαλίσουν την απαιτούμενη άδεια λειτουργίας.

Όπως πληροφορηθήκαμε, η Ένωση Δήμων έχει ετοιμάσει στις 28.3.2007, ύστερα από παράκληση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών στα πλαίσια εξέτασης σχετικής Πρότασης Νόμου, τροποποίηση του άρθρου 88(1)(β) του περί Δήμων Νόμου (Ρύθμιση τροχαίας κινήσεως), καθώς και προσχέδιο ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης που θα ισχύουν σε όλους τους Δήμους, τα οποία υποβλήθηκαν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών. Τα πιο πάνω νομοθετήματα δεν προωθήθηκαν για έγκριση, λόγω κυρίως γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ότι στους εν λόγω

Κανονισμούς δεν είναι νομικά επιτρεπτό να τεθεί πλαίσιο τιμών χρέωσης από τους Δήμους για τους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης.

Προσφορά αρ. 8/2010 για την προμήθεια και εγκατάσταση αυτόνομων φωτιστικών σωμάτων με φωτοβολταϊκά πλαίσια στον παραλιακό πεζόδρομο στην περιοχή Φάρου στην Πάφο. Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το 2009, ο Δήμος προκήρυξε τον Μάιο 2010 διαγωνισμό για την προμήθεια και εγκατάσταση αυτόνομων φωτιστικών σωμάτων με φωτοβολταϊκά πλαίσια, στον παραλιακό πεζόδρομο στην περιοχή Φάρου στην Πάφο, με εκτίμηση κόστους €1,0 εκ. Τον Σεπτέμβριο 2010 το Συμβούλιο Προσφορών του Δήμου αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού στη χαμηλότερη έγκυρη προσφορά, έναντι €864.000+ΦΠΑ. Κατά την εξέταση του θέματος από το Συμβούλιο Προσφορών, η Υπηρεσία μας είχε εκφράσει επιφυλάξεις κατά πόσο ευσταθούσαν ή/και ήσαν επαρκώς τεκμηριωμένοι οι λόγοι απόρριψης της προσφοράς του χαμηλότερου προσφοροδότη, η τιμή του οποίου ανερχόταν σε €596.800+ΦΠΑ. Μετά τη γνωστοποίηση της απόφασης του Συμβουλίου Προσφορών, ο χαμηλότερος προσφοροδότης καταχώρισε ιεραρχική προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ), η οποία με απόφασή της τον Φεβρουάριο 2011, ακύρωσε την απόφαση του Δήμου, επειδή η Επιτροπή Προσφορών δεν είχε υποβάλει με την έκθεσή της, ως όφειλε, συγκεκριμένη εισήγηση στο Συμβούλιο Προσφορών για λήψη τελικής απόφασης.

Ενόψει της πιο πάνω απόφασης της ΑΑΠ, το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε τον Φεβρουάριο 2011, όπως ζητήσει από την Επιτροπή Προσφορών την επαναξιολόγηση των προσφορών και την υποβολή σχετικής εισήγησης, για λήψη απόφασης.

Τον Μάρτιο 2011, το Συμβούλιο Προσφορών, υιοθετώντας την εισήγηση της Επιτροπής Προσφορών, αποφάσισε την ανάθεση του διαγωνισμού στον ίδιο προσφοροδότη στον οποίο είχε γίνει και η προηγούμενη κατακύρωση. Ο χαμηλότερος προσφοροδότης καταχώρισε και πάλι ιεραρχική προσφυγή στην ΑΑΠ, εναντίον της νέας απόφασης του Συμβουλίου Προσφορών.

Τον Ιούλιο 2011, το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε όπως ανακαλέσει την πιο πάνω απόφασή του, κατόπιν εισήγησης του νομικού συμβούλου του Δήμου, επειδή, όπως διαπιστώθηκε, κατά τη διαδικασία εξέτασης των προσφορών και λήψη της απόφασης ανάθεσης, είχαν σημειωθεί ουσιώδεις παραλείψεις που καθιστούσαν την εν λόγω απόφαση τρωτή.

Ενόψει των πιο πάνω, ο χαμηλότερος προσφοροδότης απέσυρε την προσφυγή που είχε καταχωρίσει στην ΑΑΠ.

Τελικά, τον Σεπτέμβριο 2011, το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού.

4.6 ΔΗΜΟΣ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2010, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2011. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2009.

Πολιτιστικό Ίδρυμα Δήμου Στροβόλου και διαχείριση Δημοτικού Θεάτρου. Ο Δήμος παραχώρησε τη διαχείριση του Δημοτικού Θεάτρου στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Δήμου Στροβόλου, το οποίο εγγράφηκε το 2003, σύμφωνα με τον περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμο του 1972 και τους περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Κανονισμούς του 1973 και το οποίο διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο, με Πρόεδρο και Γραμματέα τον εκάστοτε Δήμαρχο και Δημοτικό Γραμματέα, αντίστοιχα, του Δήμου Στροβόλου και μέλη Δημοτικούς Συμβούλους.

Η παραχώρηση της διαχείρισης του Δημοτικού Θεάτρου στο Πολιτιστικό Ίδρυμα έγινε έναντι ενοικίου που κυμάνθηκε μεταξύ 20% - 35% επί των συνολικών εισπράξεων του θεάτρου, για τα έτη 2003 - 2006, ενώ για τα έτη 2007 μέχρι και το 2010 δεν λήφθηκε καμιά απόφαση για το ύψος του ενοικίου, με αποτέλεσμα ο Δήμος τα έτη αυτά να μην εισπράξει κανένα ποσό.

Σημειώνεται ότι στις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου για το 2009, παρουσιάζεται ως χρεώστης το Πολιτιστικό Ίδρυμα με ποσό ύψους €188.433, το οποίο αφορά στα επιβληθέντα ενοίκια μέχρι το 2006, ενώ στις οικονομικές καταστάσεις του Πολιτιστικού Ιδρύματος, ο Δήμος παρουσιάζεται ως πιστωτής για οφειλές ύψους €239.580, δηλαδή υπάρχει διαφορά ύψους €51.147.

Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 7.9.2010 να αναλάβει τη διαχείριση του Δημοτικού Θεάτρου, χωρίς ωστόσο να προβεί στη διάλυση του Πολιτιστικού Ιδρύματος και να εξασφαλίσει τα οφειλόμενα ποσά.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως τηρούνται ξεχωριστά οικονομικά στοιχεία για τη διαχείριση του Δημοτικού Θεάτρου (έσοδα και έξοδα), ώστε να καθίσταται δυνατή η αξιολόγηση της λειτουργίας του.

Όπως μας πληροφόρησε ο Δήμαρχος, η εισήγηση της Υπηρεσίας μας για τήρηση ξεχωριστών οικονομικών στοιχείων (έσοδα και δαπάνες) για τη διαχείριση του Δημοτικού Θεάτρου έχει ήδη υιοθετηθεί. Μας ανέφερε επίσης ότι στόχος του Δήμου, από την ημέρα λειτουργίας του Δημοτικού Θεάτρου, είναι από τις χρεώσεις να καλύπτονται τουλάχιστον τα έξοδα λειτουργίας του θεάτρου και να αποσβένεται η αξία του κινητού εξοπλισμού.

Πολυκινηματογράφος. Συγκεκριμένη εταιρεία, η οποία διαχειριζόταν 2 πολυκινηματογράφους που άρχισαν τη λειτουργία τους ο ένας στις 21.4.2002 και ο άλλος στις 27.9.2007, παρέλειπε να καταβάλλει οποιοδήποτε ποσό τέλους θεάματος για τα εισιτήρια εισόδου των κινηματογραφικών παραστάσεων, με αποτέλεσμα ο Δήμος να λάβει δικαστικά μέτρα εναντίον της, αξιώνοντας την καταβολή τέλους θεάματος ύψους £714.611 (€ 1.220.985), που αφορούσε στην περίοδο 21.4.2002 - 31.12.2006.

Σημειώνεται ότι τη διαχείριση των εν λόγω πολυκινηματογράφων ανέλαβε από 1.3.2007 άλλη εταιρεία, η οποία μέχρι 31.12.2009 κατέβαλε στον Δήμο τέλος θεάματος συνολικού ύψους €390.264 (£228.411), που αφορούσε στα έτη 2007, 2008 και 2009.

Απαντώντας ο Δήμαρχος, μας ενημέρωσε ότι έγιναν προσπάθειες για επιτάχυνση της εκδίκασης των αγωγών που κινήθηκαν από τον Δήμο, χωρίς όμως αποτέλεσμα.

Ποδοσφαιρικές συναντήσεις στο ΓΣΠ. Μέχρι τις 30.9.2002 ο Δήμος επέβαλλε και εισέπραττε τέλος θεάματος επί του 30% της τιμής του εισιτηρίου εισόδου των ποδοσφαιρικών αγώνων που διεξάγονταν στο ΓΣΠ, ενώ για το υπόλοιπο 70%, που αποτελούσε αθλητόσημο, δεν υπολογιζόταν ούτε και εισπραττόταν τέλος θεάματος.

Με τη σύμφωνη γνώμη του νομικού του συμβούλου, ο Δήμος αποφάσισε, από 1.10.2002, την επιβολή τέλους θεάματος επί της συνολικής τιμής του εισιτηρίου, αποστέλλοντας χρεωστικό δελτίο στον ΚΟΑ για την καταβολή του τέλους θεάματος που αναλογούσε και στο υπόλοιπο 70% του εισιτηρίου.

Ο ΚΟΑ, αφού εξασφάλισε δική του νομική συμβουλή, αρνείται να καταβάλει οποιοδήποτε ποσό προς τον Δήμο, με αποτέλεσμα το διεκδικούμενο ποσό τέλους θεάματος από το επιπρόσθετο ποσοστό του 70%, να ανέλθει στις 31.12.2010 σε €3.714.679, το οποίο παρουσιάζεται στον λογαριασμό «Χρεώστες» του Δήμου.

Λόγω των πιο πάνω, ο Δήμος καταχώρισε κατά το 2007, 2010 και 2011 τρεις πολιτικές αγωγές εναντίον του ΚΟΑ, για ανάκτηση δικαιωμάτων συνολικού ύψους €3.642.424, για την περίοδο 1.10.2002 - 24.10.2010, πλέον επιβάρυνση 10% και τόκο 8%, οι οποίες, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, δεν είχαν εκδικαστεί.

Ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι έγιναν προσπάθειες για επιτάχυνση της εκδίκασης των αγωγών που κινήθηκαν από τον Δήμο, χωρίς όμως αποτέλεσμα.

Χρεώστες.

(α) Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες στις 31.12.2009, αφαιρουμένης της πρόνοιας για επισφαλείς χρεώστες, ανέρχονταν σε €9.800.922, σε σύγκριση με €11.096.848 το 2008. Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται καθυστερημένες φορολογίες που αφορούν σε επαγγελματικές άδειες, τέλη σκυβάλων και άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών, συνολικού ύψους €3.005.602 το 2009, σε σύγκριση με €2.956.777 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €48.825 ή ποσοστό 1,7%.

(β) Μέχρι τον Οκτώβριο 2010, δεν είχαν κινηθεί αγωγές για χρεώστες τέλους σκυβάλων, επαγγελματικής άδειας και άδειας λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών, συνολικού ύψους €1.665.774, που αφορούν στα έτη 1990-2009.

Η Υπηρεσία μας επισήμανε ότι είναι αναγκαίο όπως λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων, αφού ο κίνδυνος της μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται σημαντικά.

Όπως μας πληροφόρησε ο Δήμαρχος, η παρατήρηση της Υπηρεσίας μας λήφθηκε υπόψη και ο Δήμος επικεντρώνει τις ενέργειές του στην είσπραξη των καθυστερήσεων πρόσφατων ετών. Σημείωσε επίσης ότι, λόγω των συνεχών μετακινήσεων του πληθυσμού, ο εντοπισμός οφειλετών καθίσταται δύσκολος και πολλές φορές αδύνατος.

Ανεκτέλεστα εντάλματα δικαστηρίου. Μεγάλος αριθμός ενταλμάτων, που εκδίδονται από το δικαστήριο για εκδικασθείσες αγωγές που αφορούν σε καθυστερημένες φορολογίες, παραμένουν ανεκτέλεστα, λόγω κυρίως του μη εντοπισμού των οφειλετών. Συγκεκριμένα, για τις καθυστερήσεις φορολογιών των ετών 2003-2008 εκδικάστηκαν συνολικά 649 αγωγές, εκ των οποίων τα εντάλματα για 230 από αυτές ή ποσοστό 35,4% παρέμειναν ανεκτέλεστα.

Στην απάντησή του, ο Δήμαρχος ανέφερε ότι το θέμα των ανεκτέλεστων ενταλμάτων δικαστηρίου αποτελεί πρόβλημα για πολλούς Δήμους και ότι απασχολεί σοβαρά την Ένωση Δήμων, η οποία, σε συνεργασία με το Υπουργείο Δικαιοσύνης, μελετά το ενδεχόμενο πρόσληψης ειδικών αστυφυλάκων για εκτέλεση των ενταλμάτων.

Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης. Σύμφωνα με τους περί Τροχαίας Δημοτικούς Κανονισμούς Στροβόλου, κανένα πρόσωπο δύναται να διαμορφώνει, ανεγείρει ή επιτρέπει την κατασκευή και λειτουργία υπαίθριου ή καλυμμένου χώρου στάθμευσης, χωρίς να εξασφαλίσει εκ των προτέρων άδεια οικοδομής και άδεια λειτουργίας από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, στα δημοτικά του όρια λειτουργούσαν, μέχρι τον Νοέμβριο 2010, τέσσερεις ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, εκ των οποίων μόνο για τον ένα είχε εξασφαλιστεί άδεια οικοδομής, ενώ για τους άλλους έχει προωθηθεί η λήψη δικαστικών μέτρων.

Όπως πληροφορήθηκε η Υπηρεσία μας, η Ένωση Δήμων είχε ετοιμάσει στις 28.3.2007, ύστερα από παράκληση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών στα πλαίσια εξέτασης σχετικής Πρότασης Νόμου, τροποποίηση του άρθρου 88(1)(β) του περί Δήμων Νόμου (Ρύθμισις τροχαίας κινήσεως), καθώς και προσχέδιο ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης που θα ισχύουν σε όλους τους Δήμους, τα οποία υποβλήθηκαν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών. Τα πιο πάνω νομοθετήματα δεν προωθήθηκαν για έγκριση, λόγω κυρίως γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ότι στους εν λόγω Κανονισμούς δεν είναι νομικά επιτρεπτό να τεθεί πλαίσιο τιμών χρέωσης από τους Δήμους για τους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης.

Ο Δήμαρχος συμφωνεί με τα όσα αναφέρονται πιο πάνω, όσον αφορά στο νομικό πλαίσιο του θέματος και στις εκκρεμότητες του Κανονισμού και μας ανέφερε ότι στα όρια του Δήμου λειτουργούν σήμερα δύο μόνο ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, μη αδειούχοι, εναντίον των οποίων λήφθηκαν δικαστικά μέτρα.

4.7 ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΔΟΜΕΤΙΟΥ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το 2010, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2011. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2009.

Υπερβάσεις εξόδων. Κατά το 2009 παρατηρήθηκαν υπερβάσεις εξόδων, οι οποίες ξεπερνούσαν το 25% των προϋπολογισθέντων και εγκριθέντων ποσών, ποσοστό μέχρι του οποίου το Δημοτικό Συμβούλιο έχει εξουσία να δαπανά, νοούμενου ότι υπάρχουν αντίστοιχες εξοικονομήσεις, χωρίς να εξασφαλιστεί σχετική έγκριση, όπως προνοείται στο άρθρο 66 του περί Δήμων Νόμου.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως οι αρμόδιοι λειτουργοί του Δήμου βεβαιώνονται ότι υπάρχουν διαθέσιμες πιστώσεις προτού προβαίνουν στη δημιουργία υποχρεώσεων.

Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες και ελλείψεις, όπως:

- Έλλειψη ασφαλιστικών δικλίδων, όσον αφορά στην πρόσβαση των χρηστών στο μηχανογραφημένο σύστημα.
- Μη ύπαρξη συστήματος ελέγχου πρόσβασης στο δωμάτιο του κεντρικού ηλεκτρονικού υπολογιστή (server).
- Μη καταμέτρηση των βιβλίων της βιβλιοθήκης και μη υποβολή στην Υπηρεσία μας πιστοποιητικού φυσικής καταμέτρησης.

Στην απάντησή του, αναφορικά με τη βιβλιοθήκη, ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι συνεχίζεται η καταμέτρηση και η καταχώριση των βιβλίων της βιβλιοθήκης στο εγκατεστημένο μηχανογραφημένο πρόγραμμα.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου.

(α) Πολιτική ασφάλειας. Δεν έχουν καθοριστεί ευθύνες και δικαιώματα πρόσβασης των χρηστών στο μηχανογραφημένο σύστημα και οι χρήστες έχουν απεριόριστη πρόσβαση σ' αυτό, ενώ κάθε χρήστης θα έπρεπε να έχει περιορισμένη πρόσβαση, ανάλογα με τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητές του.

Επίσης, δεν υπάρχει επαρκής έλεγχος της φυσικής πρόσβασης στο δωμάτιο του κεντρικού υπολογιστή (server), ο οποίος είναι εγκατεστημένος σε μη κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο, στον οποίο δεν υπάρχουν όλα τα απαραίτητα προστατευτικά μέτρα, με κίνδυνο να καταστραφεί εξοπλισμός ή ακόμη να χαθούν δεδομένα.

Διαπιστώθηκε επίσης ότι ο Δήμος δεν διαθέτει σχέδιο έκτακτης ανάγκης, το οποίο να παρέχει εναλλακτικές λύσεις/διαδικασίες για τα πληροφοριακά του συστήματα, σε σχέση με τη δυνατότητα συνέχισης των εργασιών του μετά από καταστροφή.

Εισηγηθήκαμε τη λήψη διορθωτικών μέτρων για αποφυγή των κινδύνων που ελλοχεύουν.

Όπως μας πληροφόρησε ο Δήμαρχος, κάποια διορθωτικά μέτρα έχουν ήδη ληφθεί και κάποια άλλα μελετούνται.

(β) Αριθμοί λογαριασμών φορολογουμένων. Στο μηχανογραφημένο σύστημα αρκετοί φορολογούμενοι, φυσικά και νομικά πρόσωπα, καταχωρίζονται με προσωρινούς κωδικούς αριθμούς, αντί με τον αριθμό ταυτότητας ή τον αριθμό εγγραφής της εταιρείας, αντίστοιχα, πράγμα που δυσκολεύει τον εντοπισμό τους, καθότι πολλές φορές αλλάζουν διεύθυνση. Επισημάνθηκε ότι η τακτική αυτή, σε περιπτώσεις που οι φορολογούμενοι δεν εξοφλούν τις φορολογίες τους, καθιστά αδύνατη τη λήψη νομικών μέτρων εναντίον τους.

Ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι γίνονται προσπάθειες για εντοπισμό και καταγραφή των ταυτοτήτων όλων των φορολογουμένων.

Αναβάθμιση κλίμακας θέσης. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 11.1.2011 την αναβάθμιση της μισθολογικής κλίμακας συγκεκριμένης θέσης από Α11-Α13 στην κλίμακα Α13+2, χωρίς την έγκριση των αρμόδιων Υπουργείων Εσωτερικών και Οικονομικών και χωρίς την ετοιμασία και έγκριση νέων σχεδίων υπηρεσίας.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Σύμφωνα με νέα αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2010, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν μέχρι 31.12.2009 σε €2.778.000, οι οποίες και θα πρέπει να αποπληρωθούν, σύμφωνα με τους αναλογιστές, με πρόσθετες συνεισφορές ύψους €606.000 το χρόνο για 5 χρόνια ή €336.000 το χρόνο για 10 χρόνια ή €248.000 το χρόνο για 15 χρόνια.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Δημοτικό Συμβούλιο μελετήσει το θέμα και ληφθούν αποφάσεις ως προς τον χρόνο αναγνώρισης των πιο πάνω υποχρεώσεων του Δήμου έναντι του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, καθώς και το ύψος της ετήσιας εισφοράς για κάλυψη των ελλειμμάτων αυτών.

Απαντώντας ο Δήμαρχος, μας ενημέρωσε ότι στη συνεδρία του, ημερ. 15.2.2011, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε να αναγνωρίσει τις ελλειμματικές υποχρεώσεις προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων και για κάλυψή τους αποφάσισε την καταβολή επιπλέον ετήσιας εισφοράς ύψους €205.000 για 20 χρόνια.

Πρόωρη αφυπηρέτηση υπαλλήλου μετά από συμφωνία. Όπως αναφέρθηκε και στην Έκθεσή μας για το 2009, το Δημοτικό Συμβούλιο συνήψε συμφωνία με υπάλληλο του Δήμου για πρόωρη αφυπηρέτηση, καταβάλλοντάς του, αντικανονικά, αποζημίωση ύψους €106.000, πέραν των συνταξιοδοτικών του ωφελημάτων, χωρίς αυτό να προνοείται στον περί Δήμων Νόμο και στους περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμούς του Δήμου Αγίου Δομετίου.

Θέση του Δημάρχου είναι ότι η αφυπηρέτηση του εν λόγω υπαλλήλου έγινε προς το καλώς νοούμενο συμφέρον του Δήμου, σημειώνοντας ότι, σύμφωνα με υπολογισμούς του Δήμου, τα δύο πρώτα έτη προέκυψε οικονομικό όφελος ύψους €130.000 και ότι αναμένεται και στα επόμενα έτη να υπάρξει εξοικονόμηση σεβαστού ποσού, ένεκα της πιο πάνω απόφασης. Σημειώνεται ότι η εξοικονόμηση προέκυψε λόγω της μη πλήρωσης της θέσης, η οποία, όπως πληροφορηθήκαμε, προκηρύχθηκε, έγιναν γραπτές εξετάσεις και αναμένεται σύντομα η πλήρωσή της. Σημειώνεται επίσης ότι στο ποσό των €130.000 δεν λήφθηκε υπόψη ποσό ύψους €27.000 που καταβλήθηκε την ίδια περίοδο στον πιο πάνω ως σύνταξη.

Διαγραφή οφειλής προς τον Δήμο. Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, χωρίς να του παρέχεται τέτοια εξουσία, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 31.1.2006 τη διαγραφή ποσού ύψους £6.850, που οφειλόταν από πρώην Δήμαρχο, για οικονομικούς και ανθρωπιστικούς λόγους και για λόγους υγείας. Το πιο πάνω ποσό αποτελεί υπόλοιπο ποσού ύψους £10.104, που δαπανήθηκε αντικανονικά κατά τα έτη 1995 και 1996 από τον πρώην Δήμαρχο, κατά παράβαση του άρθρου 69 του περί Δήμων Νόμου, για την

αποπληρωμή του οποίου υπογράφηκε συμφωνία, η οποία προνοούσε την καταβολή δόσεων ύψους £300 τον μήνα. Στον πρώην Δήμαρχο καταβάλλεται επίσης από τον Δήμο μηνιαία σύνταξη. Για τη διαγραφή του πιο πάνω ποσού ζητήθηκε η εκ των υστέρων έγκριση του Επάρχου Λευκωσίας, ο οποίος ζήτησε αποδεικτικά στοιχεία που να δικαιολογούν τη διαγραφή του οφειλόμενου ποσού, τα οποία, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, δεν είχαν δοθεί.

Όπως υποδείξαμε κατ' επανάληψη, το αντικανονικά διαγραφέν οφειλόμενο ποσό θα πρέπει να επαναφερθεί στις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου και το Δημοτικό Συμβούλιο να εφαρμόσει την υπογραφείσα συμφωνία με τον πρώην Δήμαρχο για την αποπληρωμή του οφειλόμενου ποσού.

Καθυστερήσεις φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες τελών σκυβάλων, επαγγελματικής άδειας και άδειας λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών στις 31.12.2009 ανήλθαν σε €884.801, σε σύγκριση με €858.299 το 2008, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €26.502 ή ποσοστό 3,1%.

Επισημάνθηκε και πάλι ότι ποσά συνολικού ύψους €194.598, που αφορούν σε χρεώστες τελών σκυβάλων και επαγγελματικής άδειας της περιόδου 1990-1999 ύψους €113.484 και €49.695, αντίστοιχα, και χρεώστες δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας της περιόδου 1985-2000 ύψους €31.419, δεν περιλαμβάνονται στους χρεώστες, λόγω ελλিপών στοιχείων των οφειλετών, όπως, πλήρες όνομα, διεύθυνση και αριθμός ταυτότητας. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως τα οφειλόμενα ποσά συμπεριληφθούν στις οικονομικές καταστάσεις στους χρεώστες και για όλες τις πιο πάνω καθυστερήσεις γίνει περαιτέρω διερεύνηση, ώστε να βρεθούν όλα τα στοιχεία των φορολογουμένων.

Σημειώνεται ότι ο Δήμος δεν έχει λάβει δικαστικά μέτρα για καθυστερήσεις τελών σκυβάλων (€116.706) και επαγγελματικής άδειας (€19.149) των ετών 2005, 2006 και 2007.

Απαντώντας στα πιο πάνω θέματα, ο Δήμαρχος ανέφερε ότι η Επιτροπή Οικονομικού Ελέγχου του Δήμου εξετάζει κατά πόσο οι χρεώστες τελών σκυβάλων και επαγγελματικής άδειας της περιόδου 1990-1999, μπορούν να εντοπιστούν ή οι οφειλές τους να διαγραφούν, με βάση τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου. Μας ανέφερε επίσης ότι οι χρεώστες δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας της περιόδου 1985-2000 θα παραμείνουν στα βιβλία, μέχρι εξεύρεσης των κληρονόμων.

Όσον αφορά στις καθυστερήσεις τελών σκυβάλων και επαγγελματικής άδειας των ετών 2005-2007, ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι διενεργείται επιπρόσθετος έλεγχος και ότι θα ακολουθήσει η διαδικασία καταχώρισης πολιτικών αγωγών.

4.8 ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΟΥ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος υπέβαλε τις οικονομικές καταστάσεις του 2008, 2009 και 2010 για έλεγχο στις 9.3.2010, 22.11.2010 και 25.5.2011, αντίστοιχα, αντί μέχρι 30.4.2009, 30.4.2010 και 30.4.2011, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου.

Σημειώνεται ότι οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2009 ετοιμάστηκαν για πρώτη φορά με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων και του ιστορικού κόστους, όπως προνοείται στο άρθρο 80 του περί Δήμων Νόμου.

Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2008 και 2009, ενώ ο έλεγχος για το 2010 προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2011.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρατηρήθηκαν ορισμένες αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτει τις διάφορες δραστηριότητες και τομείς του Δήμου, όπως:

- Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των απαραίτητων μητρώων, που υποβοηθούν στην καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο, όπως μητρώο αγωγών, μητρώο σχισμάτων και παλινορθώσεων δρόμων και μητρώο αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων.
- Μη επιβεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου.
- Έλλειψη ελέγχου στην Αποθήκη.
- Μη καταγραφή των διαφημιστικών πινακίδων.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι από το 2011 όλα τα περιουσιακά στοιχεία του Δήμου έχουν επιβεβαιωθεί και ότι γίνεται μερική παρακολούθηση και έλεγχος στην Αποθήκη από άτομο που προσλήφθηκε με ειδικά κριτήρια για περίοδο δύο χρόνων. Όσον αφορά στις διαφημιστικές πινακίδες, μας ανέφερε ότι στάληκαν επιστολές σε όλους τους επηρεαζόμενους για συμμόρφωση με τις διατάξεις της νομοθεσίας.

Αποθήκη. Τα διάφορα είδη αποθήκης που αγοράζονται, όπως εργαλεία, εξαρτήματα υδατοπρομήθειας και άλλα, δεν καταχωρίζονται σε μητρώο, με αποτέλεσμα να μην εξασκείται κανένας έλεγχος στη διάθεση και χρήση τους.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως τα είδη αποθήκης καταμετρηθούν και καταχωριστούν σε Καθολικά Αποθήκης και υιοθετηθούν και εφαρμοστούν οι Κανονισμοί Αποθηκών.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου. Σημαντικό μέρος του μηχανογραφικού συστήματος παραμένει αναξιόπιστο, λόγω της μη εφαρμογής των ακόλουθων μηχανογραφημένων μητρώων: Πάγιου ενεργητικού, Αποθήκης, Αδειών ασθένειας, Αδειών ανάπαυσης/απουσίας, Δικαστικών μέτρων-Αγωγών, Σχισμάτων, Πολιτικών γάμων.

Προσωπικό.

(α) Πρόσληψη και μονιμοποίηση έκτακτου γραμματειακού λειτουργού. Στις 31.3.2008 το Υπουργείο Εσωτερικών ενέκρινε, μεταξύ άλλων, μια πρόσθετη θέση βοηθού γραμματειακού λειτουργού στον Δήμο και το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 3.7.2008, αντισυνταγματικά, τον μόνιμο διορισμό στη θέση αυτή μιας έκτακτης γραμματειακού λειτουργού, χωρίς να ακολουθηθεί η ενδεδειγμένη διαδικασία πρόσληψης υπαλλήλων.

(β) Πλήρωση δύο θέσεων χωρίς έγκριση για δημιουργία τους.

- (i) Χωρίς την έγκριση των Υπουργείων Εσωτερικών και Οικονομικών για τη δημιουργία δύο πρόσθετων θέσεων, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 9.10.2008, αντισυνταγματικά, την προκήρυξη των θέσεων, τις οποίες πλήρωσε στις 5.2.2009.
- (ii) Στις 14.5.2009 ο Δήμος αποφάσισε όπως προσληφθεί, πάνω σε έκτακτη βάση (με διετές συμβόλαιο), ακόμη ένας υπάλληλος και όπως στη θέση αυτή τοποθετηθεί ο δεύτερος επιτυχών στις εξετάσεις που διενεργήθηκαν στις 13.12.2008, για την πλήρωση άλλης παρόμοιας θέσης.

Με επιστολή του, ημερ. 9.6.2009, ο Δήμος ζήτησε γνωμάτευση από τον νομικό του σύμβουλο σχετικά με τις πιο πάνω αποφάσεις του, ο οποίος στην απαντητική του επιστολή, ημερ. 12.6.2009, αναφέρει ότι η ύπαρξη

έκτακτης ανάγκης δεν δίνει το δικαίωμα στον Δήμο να προχωρήσει σε προκήρυξη και πλήρωση θέσεων, προτού αυτές εγκριθούν μέσω του Προϋπολογισμού του, σημειώνοντας επίσης ότι ο Δήμος προχώρησε σε προσλήψεις, ενώ γνώριζε ότι ήταν εκτός της νόμιμης διαδικασίας.

Στην απάντησή του, ο Δήμαρχος αποδέχεται ότι το Δημοτικό Συμβούλιο ενήργησε αντικανονικά, προσλαμβάνοντας πρόσθετο προσωπικό, επικαλείται όμως τα πολλαπλά αναπτυξιακά έργα που εκτελούνται.

(γ) Πλήρωση θέσης Εφόρου Δημοτικού Μουσείου. Χωρίς να υπάρχει εγκριμένη από τα αρμόδια Υπουργεία (Εσωτερικών και Οικονομικών) θέση και χωρίς να ετοιμαστούν και εγκριθούν σχέδια υπηρεσίας, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 14.5.2009 την προκήρυξη θέσης Εφόρου Δημοτικού Μουσείου, με σχετική δημοσίευση στις 19.5.2009 σε τρεις εφημερίδες πολύ μικρής κυκλοφορίας και στις 24.5.2009 σε άλλη εφημερίδα και με τελευταία ημερομηνία υποβολής αιτήσεων την 1.6.2009, χρονική περίοδος (7 ημερών) η οποία, κατά τη γνώμη μας, δεν μπορεί να κριθεί επαρκής. Σημειώνεται ότι η περίοδος για υποβολή αιτήσεων για κυβερνητικές θέσεις είναι 25 μέρες.

Για την αξιολόγηση των υποψηφίων διορίστηκε ειδική Επιτροπή και στις 2.9.2009 το Δημοτικό Συμβούλιο, απόντος του Δημάρχου, αποφάσισε να υιοθετήσει την εισήγηση της Επιτροπής και να προσληφθεί στην πιο πάνω θέση η πρώτη επιτυχούσα της προφορικής συνέντευξης, η οποία, όπως πληροφορηθήκαμε, έχει πρώτου βαθμού συγγένεια με τον Δήμαρχο.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

(α) Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 25.11.2010 την άμεση αναγνώριση των ελλειμματικών εισφορών του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων (με ηλικία αφυπηρέτησης το 63ο έτος), που, σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2005, ανέρχονταν στις 31.12.2004 σε €287.045, με συμπερίληψή τους στις οικονομικές καταστάσεις του 2009, χωρίς ωστόσο να καθορίσει και τον τρόπο αποπληρωμής τους.

(β) Μετοχές Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι 25.500 μετοχές επενδυτικής εταιρείας, που αποκτήθηκαν με πόρους του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, εξακολουθούν να είναι στο όνομα του πρώην Δημοτικού Γραμματέα και η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως γίνουν οι κατάλληλες ενέργειες για τη μεταφορά τους στο όνομα του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων του Δήμου.

Απαντώντας ο Δήμαρχος, μας πληροφόρησε ότι το πιο πάνω θέμα αναμένεται να διευθετηθεί σύντομα.

Προσφορές.

(α) Μεταφορά και απόρριψη οικιακών στερεών απορριμμάτων. Μετά από προκήρυξη διαγωνισμού, η προσφορά για συλλογή, μεταφορά και απόρριψη οικιακών στερεών απορριμμάτων για την περίοδο 1.9.2007 - 31.8.2008 κατακυρώθηκε σε συγκεκριμένη εταιρεία, έναντι ποσού ύψους €59.794 (£34.996), πλέον ΦΠΑ και υπογράφηκε σχετικό συμβόλαιο στις 27.8.2007.

Παρόλο ότι στο συμβόλαιο δεν προνοείτο η δυνατότητα παράτασης, ο Δήμος αντί να προβεί στην προκήρυξη νέας προσφοράς, προχώρησε σε διαδοχικές ανανεώσεις του, με αυξήσεις τιμών, η τελευταία των οποίων (ανανέωση) ήταν για την περίοδο 1.5.2011-30.4.2012, για το ποσό των €73.200, πλέον ΦΠΑ.

Σύμφωνα με απόφαση της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, που αφορούσε σε προσφορά άλλου Δήμου, σε καμιά περίπτωση δεν επιτρέπεται η παράταση προσφοράς σε εταιρεία που κέρδισε τον διαγωνισμό για συγκεκριμένη περίοδο, μετά τη λήξη του συμβολαίου, εάν δεν προνοείται ρητά στο έγγραφο του διαγωνισμού και πόσο μάλλον η αύξηση της τιμής.

Η Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων θεωρεί ότι σε τέτοιες περιπτώσεις η διαδικασία που ακολουθήθηκε είναι ανεπίτρεπτη και παράνομη.

(β) Απευθείας αναθέσεις συμβάσεων. Με αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου κατά το 2008 και 2009, ο Δήμος προχώρησε στην απευθείας αγορά τριών οχημάτων συνολικής αξίας €59.782 και στην απευθείας ανάθεση εκπόνησης αρχιτεκτονικής μελέτης και επίβλεψης των εργασιών για τη συντήρηση και αναπαλαίωση 2 παραδοσιακών οικιών, ιδιοκτησίας του Δήμου, με ποσοστιαία αμοιβή 10%, πλέον ΦΠΑ, με εγκεκριμένη εκτίμηση κόστους των δύο οικιών €310.000 και €186.000, χωρίς να ακολουθήσει την ενδεδειγμένη διαδικασία προσφορών.

Δικαιώματα υδροδότησης για διαχωρισμό οικοπέδων. Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, ημερ. 28.7.2010, εισπράττονται δικαιώματα υδροδότησης για διαχωρισμό οικοπέδων ύψους €350 μέχρι €1.200, χωρίς τη θέσπιση και δημοσίευση σχετικών Κανονισμών. Κατά το 2010 εισπράχθηκαν συνολικά δικαιώματα ύψους €17.706.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι έχουν ετοιμαστεί σχετικοί Κανονισμοί, οι οποίοι θα υποβληθούν στο νέο Δημοτικό Συμβούλιο για έγκριση.

Δικαιώματα διαφημίσεων. Οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Δήμου εντόπισαν διαφημιστικές πινακίδες που αναρτήθηκαν στην περιοχή του Δήμου, ωστόσο αυτές δεν καταγράφηκαν, ούτε και στάλθηκε επιστολή στους ιδιοκτήτες τους για να υποβάλουν αίτηση για έκδοση άδειας, όπως προνοείται στους σχετικούς Κανονισμούς.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως γίνουν όλες οι απαραίτητες ενέργειες για έκδοση της σχετικής άδειας, γι' αυτές που πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις και είσπραξη των σχετικών δικαιωμάτων και λήψη μέτρων για τις παράνομες.

4.9 ΔΗΜΟΣ ΑΡΑΔΙΠΠΟΥ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος υπέβαλε στις 28.9.2011 τις οικονομικές καταστάσεις του 2010 για έλεγχο, οι οποίες έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι 30.4.2011, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου και ο έλεγχος προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2011.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2008 και 2009 αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2009.

4.10 ΔΗΜΟΣ ΠΟΛΗΣ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2009 και 2010, οι οποίες υποβλήθηκαν στις 17.12.2010 και 12.7.2011, αντί στις 30.4.2010 και 30.4.2011, αντίστοιχα, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2011.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2007 και 2008 αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2009.

4.11 ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα

Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Έκθεση Γνώμης με Επιφύλαξη. Λόγω της μη εφαρμογής του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς αρ.19 «Ωφελήματα Εργοδοτουμένων» και της μη αναγνώρισης στον Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων των ελλειμματικών εισφορών ύψους €2.639.000 προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, η Έκθεση Γνώμης δόθηκε με επιφύλαξη.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος υπέβαλε τις οικονομικές καταστάσεις του 2010 για έλεγχο στις 6.6.2011, αντί μέχρι 30.4.2011, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου και ο έλεγχος προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2011, ενώ οι οικονομικές καταστάσεις του 2009 υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2009.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε, το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες και ελλείψεις στις διάφορες δραστηριότητες του Δήμου, όπως:

- Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των απαραίτητων μητρώων, που υποβοηθούν στην καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο, όπως μητρώο εμβασμάτων, μητρώο ενοικίασης/χρήσης δημοτικού γηπέδου, μητρώο αγωγών, μητρώο αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων και μητρώο σχισμάτων και παλινορθώσεων δρόμων.
- Μη πραγματοποίηση αιφνιδιαστικών ελέγχων, για σκοπούς ελέγχου των εισπράξεων από την ενοικίαση κρεβατιών και ομπρελών.
- Μη διενέργεια ελέγχου της Αποθήκης.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες για ενίσχυση του εσωτερικού ελέγχου από το υφιστάμενο προσωπικό και ότι άρχισε η σταδιακή τήρηση των μητρώων.

Αποθήκες Δήμου. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, μεγάλες ποσότητες ειδών σημαντικής συνολικής αξίας, όπως πάσσαλοι πολυτελείας για ηλεκτροδότηση, λάμπες, σωλήνες αμιάντου, εξαρτήματα υδατοπρομήθειας, κρεβατάκια και ομπρέλες θάλασσας, εξακολουθούν να βρίσκονται σε περιφραγμένο χώρο, χωρίς να είναι καταχωρισμένα σε Καθολικά Αποθήκης.

Επειδή η όλη κατάσταση που παρατηρείται εγκυμονεί κινδύνους, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Δημοτικό Συμβούλιο μελετήσει το όλο θέμα και αναθέσει σε λειτουργό του Δήμου την ευθύνη της Αποθήκης. Εισηγηθήκαμε επίσης όπως όλα τα πιο πάνω υλικά καταμετρηθούν και καταχωριστούν σε Καθολικά Αποθήκης και εφαρμοστούν οι Δημοσιονομικές Οδηγίες και οι Κανονισμοί Αποθηκών των Δήμων.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι ο Δήμος βρίσκεται στο στάδιο σχεδιασμού, όσον αφορά στο θέμα των Αποθηκών του Δήμου. Ωστόσο, τα σοβαρά προβλήματα που υπάρχουν στις Αποθήκες του Δήμου εντοπίστηκαν και υποδείχθηκαν στον Δήμο από την Υπηρεσία μας, εδώ και αρκετά χρόνια και επομένως διορθωτικά μέτρα θα έπρεπε να ληφθούν έγκαιρα.

Πλήρωση 5 θέσεων Βοηθού Γραμματειακού Λειτουργού. Χωρίς την ύπαρξη κενών θέσεων και χωρίς την έγκριση των Υπουργείων Εσωτερικών και Οικονομικών για τη δημιουργία πέντε πρόσθετων θέσεων Βοηθού Γραμματειακού Λειτουργού (Κλίμακα Α2-Α5-Α7+2), με αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου διορίστηκε στις 18.8.2008, στη θέση Βοηθού Γραμματειακού Λειτουργού, υπάλληλος του Δήμου που

κατείχε άλλη θέση, χωρίς μάλιστα να τηρηθούν οι ενδεδειγμένες διαδικασίες πρόσληψης υπαλλήλων και επίσης προσλήφθηκαν, σε διάφορες ημερομηνίες, άλλοι τέσσερεις Βοηθοί Γραμματειακοί Λειτουργοί.

Ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι εφαρμόστηκαν οι πρόνοιες μελέτης ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού που διεξήγαγε για λογαριασμό του Δήμου ιδιωτικό γραφείο, ενώ παράλληλα επικαλείται και άλλους λόγους για την ανάγκη πρόσληψης προσωπικού. Η Υπηρεσία μας δεν θεωρεί ικανοποιητική την απάντηση, αφού η όποια ανάγκη πρόσληψης προσωπικού θα πρέπει να ικανοποιείται ακολουθώντας τις νόμιμες διαδικασίες, πράγμα που στην παρούσα περίπτωση δεν έγινε. Για τους λόγους που επεξηγούνται πιο πάνω, η πλήρωση των πέντε θέσεων ήταν παράτυπη και αντικανονική.

Πληρωμή στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων.

(α) Στις 18.12.2008 ο Δήμος πλήρωσε στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων ποσό ύψους €22.460, το οποίο, σύμφωνα με κατάσταση που μας παρουσίασε τόσο ο Δήμαρχος, όσο και ο Δημοτικός Γραμματέας, αφορούσε σε οφειλές 5 συνεργατών του Δήμου προς το εν λόγω Τμήμα, για την περίοδο 2000-2006. Σημειώνεται ότι η εν λόγω κατάσταση, η οποία ήταν χειρόγραφη και δεν έφερε σφραγίδα και υπογραφή, φαίνεται ότι ετοιμάστηκε από το Επαρχιακό Γραφείο Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων Λάρνακας και στάλθηκε στις 2.7.2010 με τηλεομοιότυπο στα κεντρικά γραφεία του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων στη Λευκωσία, απ' όπου φαίνεται να δόθηκε και στον Δήμο.

Αρχικά, είχε σταλεί από το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων στις 3.6.2008 στον Δήμο, ειδοποίηση επιβολής φόρου εισοδήματος ύψους €64.621 (περιλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων) που θα έπρεπε να είχε παρακρατηθεί από 19 συνολικά υπαλλήλους, συνεργάτες και Δημοτικούς Συμβούλους. Μετά από επαφές μεταξύ Δήμου και Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, κατά τις οποίες ο Δήμος φαίνεται να παρουσίασε πρόσθετα στοιχεία, επήλθε, σύμφωνα με σχετικό σημείωμα του Επαρχιακού Γραφείου Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων Λάρνακας, ημερ. 19.6.2008, τελική διευθέτηση για καταβολή ποσού ύψους €22.212, πλέον τόκοι μέχρι την εξόφλησή του, ποσό το οποίο "εγκρίθηκε" από το Δημοτικό Συμβούλιο στις 28.5.2008.

Το ποσόν τελικά που πληρώθηκε, ύψους €22.460, παρουσιάζεται στον λογαριασμό «Χρεώστες» στις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου για τα έτη 2008 και 2009.

(β) Από περαιτέρω διερεύνηση του θέματος από την Υπηρεσία μας στο Επαρχιακό Γραφείο Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων Λάρνακας, προέκυψε ότι το ποσό που πληρώθηκε από τον Δήμο αφορούσε σε φόρο και επιβαρύνσεις Δημοτικών Συμβούλων και υπαλλήλων του Δήμου ύψους €17.939 (£10.499) και σε επιβαρύνσεις 5 συνεργατών του Δήμου ύψους €4.521 (£2.646), της περιόδου 2000 - 2006.

Επομένως, η κατάσταση που μας παρουσιάστηκε κατά τη διάρκεια του ελέγχου στον Δήμο δεν ήταν η ορθή και οδήγησε την Υπηρεσία μας σε λανθασμένα συμπεράσματα.

(γ) Από το πληρωθέν ποσό στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, μόνο μια λειτουργός έμβασε στον Δήμο το αναλογούν σ' αυτή ποσόν (€800), ενώ καμιά άλλη ενέργεια δεν έγινε εκ μέρους του Δήμου για είσπραξη του υπόλοιπου ποσού από τους οφειλότες.

Ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι η κατάσταση που δόθηκε σε λειτουργούς της Υπηρεσίας μας, ήταν η μόνη που διέθετε ο Δήμος τη δεδομένη στιγμή και ότι σε καμιά περίπτωση δεν αποσκοπούσε στη δημιουργία λανθασμένων συμπερασμάτων από την Υπηρεσία μας. Μας ανέφερε επίσης ότι ετοιμάστηκε νέα κατάσταση από το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, η οποία παραδόθηκε στον Δήμο στις 18.5.2011 και στις 4.7.2011 τέθηκε ενώπιον του Δημοτικού Συμβουλίου, το οποίο αποφάσισε τα ακόλουθα:

- Να ζητηθεί από το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων η επιστροφή του φόρου που καταβλήθηκε από τον Δήμο, όλων αυτών που προσκόμισαν στοιχεία ότι κατέβαλαν τις οφειλές τους στο εν λόγω Τμήμα.
- Να μην απαιτηθεί από τους επηρεαζομένους η επιστροφή των ποσών που πληρώθηκαν από τον Δήμο για λογαριασμό τους και αφορούσαν σε επιδόματα, τόκους και επιβαρύνσεις, καθώς η Υπηρεσία του

Δήμου δεν γνώριζε ότι τα επιδόματα αυτά υπόκεινται σε φόρο και ως εκ τούτου δεν απέκοπτε τα ανάλογα ποσά, ούτε τα έμβαζε στο πιο πάνω Τμήμα.

- Να επιστραφεί το ποσό που κατέβαλε στον Δήμο επηρεαζόμενος λειτουργός.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι το θέμα θα έπρεπε να τύχει χειρισμού από το 2008, όταν πληρώθηκε το σχετικό ποσό.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Σύμφωνα με την πρώτη αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2009, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν μέχρι 31.12.2008 σε €2.639.000, οι οποίες και θα πρέπει να αποπληρωθούν, σύμφωνα με τους αναλογιστές, με πρόσθετη συνεισφορά ύψους 17,9% των συντάξιμων απολαβών ή με την καταβολή πρόσθετων συνεισφορών ύψους €588.000 τον χρόνο για 5 χρόνια ή €355.000 τον χρόνο για 10 χρόνια ή €253.000 τον χρόνο για 15 χρόνια.

Σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς αρ.19 «Ωφελήματα Εργοδοτουμένων», στην περίπτωση διενέργειας αναλογιστικής μελέτης για πρώτη φορά, το ποσό των ελλειμματικών εισφορών αναγνωρίζεται στο σύνολό του στον Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων είτε αμέσως, είτε σε περίοδο πέντε χρόνων.

Παρά τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας όπως το Δημοτικό Συμβούλιο αποφασίσει τον τρόπο και χρόνο αναγνώρισης των πιο πάνω υποχρεώσεων του Δήμου έναντι του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, στα πλαίσια του πιο πάνω Προτύπου, καθώς και τον τρόπο αποπληρωμής τους, το Δημοτικό Συμβούλιο δεν ασχολήθηκε ακόμη με το πιο πάνω θέμα.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι το θέμα παγοποιήθηκε λόγω της οικονομικής κρίσης και ότι θα επανεξεταστεί για την έγκριση όλων των οικονομικών πακέτων στήριξης της οικονομίας.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου.

(α) Προσφορά αρ. 17/2007 για την προμήθεια και εγκατάσταση ολοκληρωμένου και ενοποιημένου λογισμικού. Το μηχανογραφημένο σύστημα που προμηθεύθηκε ο Δήμος στις 24.10.2007, μετά από προκήρυξη προσφορών, δεν παρέχει τη δυνατότητα σχεδιασμού επιπρόσθετων καταστάσεων (reports), βάσει παραμετροποιημένων κριτηρίων (report writer – custom made reports) αλλά ούτε τη δυνατότητα εξαγωγής δεδομένων από το σύστημα σε ηλεκτρονική μορφή, όπως προνοείτο στους όρους προσφοράς.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως ζητηθεί από την εταιρεία που προμήθευσε το λογισμικό σύστημα στον Δήμο, να προβεί στις κατάλληλες διευθετήσεις, ώστε το σύστημα να ανταποκρίνεται στους όρους της προσφοράς.

Σημειώνεται ότι στην εν λόγω εταιρεία καταβλήθηκε όλο το ποσό της προσφοράς, ύψους €115.143 (£67.390), συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

(β) Ανάπτυξη και εφαρμογή προγραμμάτων. Εκκρεμεί η εφαρμογή, εκ μέρους του Δήμου, 5 επιμέρους προγραμμάτων του μηχανογραφημένου συστήματος .

(γ) Αδυναμίες μηχανογράφησης.

(i) Προσωρινοί αριθμοί φορολογούμενων. Στο φορολογικό σύστημα αρκετοί φορολογούμενοι, φυσικά και νομικά πρόσωπα, καταχωρίζονται με προσωρινούς κωδικούς, αντί με τον αριθμό ταυτότητας ή τον αριθμό εγγραφής της εταιρείας, αντίστοιχα. Επισημάναμε ότι η τακτική αυτή, σε περιπτώσεις που οι φορολογούμενοι δεν εξοφλούν τις οφειλές τους, δυσκολεύει τον εντοπισμό τους και καθιστά αδύνατη τη λήψη νομικών μέτρων εναντίον τους.

(ii) Δέσμες εισπρακτόρων. Λόγω του ότι οι δέσμες των εισπρακτόρων στο σύστημα επιβολής φορολογιών παραμένουν ανοικτές μετά το τέλος της ημέρας είσπραξης, υπάρχει κίνδυνος ακύρωσης ή τροποποίησης των εισπράξεων, χωρίς να ακολουθείται η ενδεδειγμένη διαδικασία ακύρωσης της απόδειξης είσπραξης, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει οποιοδήποτε αποδεικτικό στοιχείο της είσπραξης που διαγράφηκε και να καθίσταται έτσι ο εντοπισμός τέτοιων διαγραφών αδύνατος.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το πρόγραμμα τροποποιηθεί, έτσι ώστε οι δέσμες των εισπρακτόρων να μην επιδέχονται τροποποιήσεων και οι αποδείξεις είσπραξης να παρουσιάζονται με συνεχόμενο αύξοντα αριθμό.

(δ) Ασφάλεια μηχανογραφικών συστημάτων. Επισημάνθηκαν ορισμένες αδυναμίες στην ασφάλεια των μηχανογραφικών συστημάτων, όπως μη επαρκής έλεγχος της φυσικής πρόσβασης στο δωμάτιο του κεντρικού υπολογιστή, με πιθανό τον κίνδυνο να καταστραφεί εξοπλισμός ή να χαθούν δεδομένα, καθώς επίσης ανυπαρξία σχεδίου έκτακτης ανάγκης, το οποίο να περιλαμβάνει σχέδιο αποκατάστασης καταστροφής και εναλλακτικές λύσεις/διαδικασίες για τα πληροφοριακά συστήματα του Δήμου για συνέχιση των εργασιών του.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για αποφυγή των κινδύνων που ελλοχεύουν.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι οι παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας δόθηκαν στον Διευθυντή της εταιρείας που εγκατέστησε το λογισμικό για διευθέτηση.

Οφειλή προς το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως. Με επιστολή του, ημερ. 28.9.2009, ο Διευθυντής του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως ζήτησε από τον Δήμο την άμεση καταβολή προς το Τμήμα του ποσού ύψους €282.394, που αφορά σε συνεισφορά του Δήμου για αποζημιώσεις απαλλοτριώσεων, που ήδη καταβλήθηκαν στους δικαιούχους από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Παρά το γεγονός ότι παρήλθε αρκετό χρονικό διάστημα από την παραλαβή της πιο πάνω επιστολής, ο Δήμος δεν προχώρησε στην εξόφληση της οφειλής του. Σημειώνεται επίσης ότι η πιο πάνω οφειλή δεν παρουσιάζεται στις υποχρεώσεις του Δήμου, στις οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31.12.2009.

Επιδιόρθωση της περίφραξης του δημοτικού σταδίου. Το Επαρχιακό Δικαστήριο Αμμοχώστου στις 22.10.2004 εξέδωσε απόφαση προς όφελος του Δήμου για καταβολή ποσού £54.000, πλέον τόκο προς 9% ετησίως από 1.8.1997, πλέον έξοδα, που αφορά σε υπερπληρωμή στον εργολάβο στον οποίο ανατέθηκε η επιδιόρθωση/βελτίωση της περίφραξης του δημοτικού σταδίου.

Με βάση την απόφαση του Δικαστηρίου, το Δημοτικό Συμβούλιο καταχώρισε στις 5.6.2009 δέσμευση κινητής περιουσίας εναντίον της πιο πάνω εταιρείας, για είσπραξη του οφειλόμενου ποσού. Όπως πληροφορηθήκαμε, λόγω του ότι η εν λόγω ενέργεια δεν επέφερε οποιοδήποτε αποτέλεσμα, την 1.7.2010 ο Δήμος καταχώρισε στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας αίτηση για διάλυση της πιο πάνω εταιρείας, η οποία δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας αρ. 3572, ημερ. 30.9.2010.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι για το πιο πάνω θέμα έχουν παρθεί όλα τα στη διάθεση του Δήμου ένδικο μέτρα.

Δικαιώματα διαφημίσεων. Στην περιοχή του Δήμου υπάρχουν αναρτημένες διαφημιστικές πινακίδες, για τις οποίες δεν εκδόθηκε σχετική άδεια από τον Δήμο, ούτε και λήφθηκαν οποιαδήποτε μέτρα, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για καταγραφή όλων των διαφημιστικών πινακίδων και έκδοση της σχετικής άδειας, γι' αυτές που πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις και είσπραξη των σχετικών δικαιωμάτων και λήψη μέτρων για τις παράνομες.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι έχουν ετοιμαστεί νέοι Κανονισμοί, οι οποίοι αναμένεται σύντομα να τεθούν στο Δημοτικό Συμβούλιο για έγκριση, χωρίς ωστόσο να γίνεται οποιαδήποτε αναφορά στο θέμα της καταγραφής των διαφημιστικών πινακίδων.

Εκμετάλλευση παραλιών. Οι εισπράξεις από την εκμετάλλευση παραλιών (ενοικίαση κρεβατιών και ομπρελών) ανήλθαν σε €734.678 το έτος 2009, σε σύγκριση με €750.842 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €16.164 ή ποσοστό 2,15%.

Σύμφωνα με το άρθρο 58 του περί Δήμων Νόμου, το Δημοτικό Συμβούλιο δέον να απαιτεί από κάθε διοριζόμενο υπάλληλο εγγύηση, την οποία θεωρεί κατάλληλη για την εκτέλεση των καθηκόντων της θέσης

του, ενώ σχετική πρόνοια για κατάθεση εγγύησης γίνεται και στις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες των Δήμων.

Παρά τα σεβαστά ποσά που εισπράττονται, χρέη εισπράκτορα στην παραλία εκτελούν έκτακτοι εργάτες, οι οποίοι όμως, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, ημερ. 7.12.2009, απαλλάγηκαν από την υποχρέωση κατάθεσης εγγύησης.

Σημειώνεται ότι δεν διενεργούνται αιφνιδιαστικοί έλεγχοι από εξουσιοδοτημένους υπαλλήλους στις εισπράξεις από την εκμετάλλευση των παραλιών. Αναφέρουμε επίσης ότι η Υπηρεσία μας έγινε δέκτης καταγγελιών από πολίτες, χρήστες κρεβατιών και ομπρελών, ότι δεν τους είχε εκδοθεί απόδειξη είσπραξης όταν κατέβαλαν τα σχετικά δικαιώματα.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι η έκδοση αποδείξεων γίνεται πλέον ηλεκτρονικά, με λογισμικό άμεσης ενημέρωσης του λογιστικού συστήματος και ότι άρχισε σταδιακά ο έλεγχος. Δεν γίνεται όμως οποιαδήποτε αναφορά στο θέμα κατάθεσης εγγύησης από τους εισπράκτορες παραλιών.

Άδειες οικοδομής. Σύμφωνα με στοιχεία της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου, κατά τα έτη 2006, 2007, 2008 και 2009 υποβλήθηκαν συνολικά 213, 191, 222 και 197 αιτήσεις, αντίστοιχα, για έκδοση άδειας οικοδομής, από τις οποίες οι 19, 18, 60 και 75, αντίστοιχα, δεν είχαν διεκπεραιωθεί μέχρι τον Δεκέμβριο 2010 και όπως διαπιστώνεται παρατηρείται καθυστέρηση στην έγκριση και έκδοση των αδειών οικοδομής.

Συγκεκριμένα, όσον αφορά στις 122 εκδοθείσες άδειες οικοδομής του 2009, ο μέσος όρος διεκπεραίωσης ήταν 220 μέρες, από τις οποίες οι 108 χρειάστηκαν πέραν των τριών μηνών για να εκδοθούν, ενώ μόνο οι 14 εγκρίθηκαν σε χρονικό διάστημα μικρότερο των τριών μηνών.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι παρόλο που 80 αιτήσεις των ετών 2006 – 2009 είχαν εγκριθεί, εντούτοις οι ενδιαφερόμενοι δεν προσήλθαν στον Δήμο να παραλάβουν τις εγκριθείσες άδειες και να καταβάλουν τα σχετικά δικαιώματα.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως ο Δήμος προχωρήσει στη διερεύνηση των πιο πάνω περιπτώσεων, καθότι ενδέχεται ορισμένοι από τους αιτητές να έχουν προχωρήσει στην ανέγερση των οικοδομών και σε τέτοια περίπτωση θα πρέπει να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα εναντίον τους.

Ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι ο Δήμος εκδίδει σχεδόν αμέσως τις άδειες οικοδομής, για όσες από τις αιτήσεις έχει εξασφαλιστεί πολεοδομική άδεια και δεν έχουν πρόβλημα. Για τις εγκριθείσες αλλά μη παραληφθείσες άδειες οικοδομής, μας ανέφερε ότι ασκούνται πιέσεις στους αιτητές για παραλαβή των αδειών και πληρωμή των σχετικών δικαιωμάτων.

Χρεώσεις φορολογιών. Οι καθυστερήσεις φορολογιών (τέλη σκυβάλων και επαγγελματική άδεια) ανήλθαν στις 31.12.2009 σε €1.027.987, σε σύγκριση με €958.880 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €69.107 ή ποσοστό 7,2%.

Για τις καθυστερήσεις των ετών 1986-1994, 1996-1999 και 2001, ύψους €37.497, €59.548 και €12.365, αντίστοιχα, δεν εισπράχθηκε κανένα ποσό κατά το 2009, ενώ για τις καθυστερήσεις των ετών 1995 και 2000, ύψους €30.115, το ποσοστό είσπραξης κυμάνθηκε μεταξύ 0,37%-1,77%.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι όπως ενταθούν τα μέτρα για είσπραξή τους, ενώ επισημάνθηκε ότι είναι απαραίτητο να λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων, αφού ο κίνδυνος της μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, θα αυξάνεται σημαντικά.

Χρεώσεις τελών κατανάλωσης νερού. Οι χρεώσεις τελών κατανάλωσης νερού στις 31.12.2009 ανήλθαν σε €570.957, σε σύγκριση με €589.019 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε μείωση ύψους €18.062 ή ποσοστό 3,1%. Μεταξύ των χρεωστών υπάρχουν καταναλωτές που οφείλουν σημαντικά ποσά. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τη λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων για είσπραξη των καθυστερήσεων, μη αποκλεισμένης και της διακοπής της παροχής νερού, σύμφωνα με τους σχετικούς Κανονισμούς.

Ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι λήφθηκαν δικαστικά μέτρα εναντίον των χρεωστών φορολογιών και τελών κατανάλωσης νερού που έχουν εντοπιστεί.

Καταθέσεις για ζημιές στους δρόμους και πεζοδρόμια. Παρά τις επανειλημμένες εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας, συνεχίζεται η μη είσπραξη ποσών από τους δημότες για τυχόν ζημιές στους δρόμους και πεζοδρόμια κατά τη διάρκεια εργασιών, τα οποία πρέπει να εισπράττονται με την έκδοση της άδειας οικοδομής και τα οποία πρέπει να κατατίθενται σε ξεχωριστό λογαριασμό καταθέσεων και να κατακρατούνται ή να επιστρέφονται, ανάλογα με το αν έχουν προξενηθεί ζημιές ή όχι. Αναφέραμε επίσης ότι ο Δήμος Παραλιμνίου είναι ο μοναδικός Δήμος που δεν εισπράττει τα πιο πάνω ποσά.

Ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι στην άδεια οικοδομής τίθεται όρος για αποκατάσταση των ζημιών. Η Υπηρεσία μας, ωστόσο, θεωρεί ότι αυτό δεν δικαιολογεί τη μη επιβολή και είσπραξη των πιο πάνω ποσών, όπως γίνεται σε όλους τους Δήμους.

Διαγωνισμός 12/11 για την προμήθεια και εγκατάσταση 15 ηλεκτρονικών υπολογιστών. Τον Απρίλιο 2011, κατά την εξέταση/έγκριση των όρων/προδιαγραφών του πιο πάνω διαγωνισμού από την Επιτροπή Προσφορών του Δήμου, είχαμε εισηγηθεί την εξασφάλιση των υπολογιστών μέσω της συμφωνίας-πλαισίου του Γενικού Λογιστηρίου, εφόσον οι απαιτήσεις/προδιαγραφές των υπολογιστών ήταν παρόμοιες. Ο Δήμος τελικά προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό, ο οποίος κατακυρώθηκε στην τιμή των €965 πλέον ΦΠΑ για κάθε υπολογιστή, ενώ η αντίστοιχη τιμή της συμφωνίας-πλαισίου (συγκρίνοντας τα ίδια μεγέθη/τεχνικά χαρακτηριστικά) ανερχόταν σε €822 πλέον ΦΠΑ. Ο Δήμος, στον οποίον υποβλήθηκαν οι παρατηρήσεις μας, μάς πληροφόρησε τον Ιούλιο 2011 ότι είχε επιλεγεί η ζήτηση προσφορών από προμηθευτές της περιοχής Παραλιμνίου, ώστε να παρέχεται άμεση ανταπόκριση τεχνικής υποστήριξης.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 71.065, ημερ. 8.10.2010, υιοθετήθηκε, ως κυβερνητική πολιτική, η πραγματοποίηση των αγορών μέσω συμφωνιών-πλαισίου, εκτός εάν οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να εξασφαλίσουν καλύτερους όρους/τιμές από αυτές.

4.12 ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ ΝΑΠΑΣ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Έκθεση Γνώμης με Επιφύλαξη. Λόγω της μη εφαρμογής του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς αρ.19 «Ωφελήματα Εργοδοτούμενων» και της μη αναγνώρισης στον Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων των ελλειμματικών εισφορών ύψους €3.017.000 προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, η Έκθεση Γνώμης δίνεται με επιφύλαξη.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος υπέβαλε τις οικονομικές καταστάσεις του 2009 και 2010 για έλεγχο, στις 5.9.2011, ημερομηνία έναρξης του ελέγχου, αντί μέχρι 30.4.2010 και 30.4.2011, αντίστοιχα, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου.

Οικονομική κατάσταση του Δήμου. Η οικονομική κατάσταση του Δήμου δεν βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο, με αποτέλεσμα ο Δήμος να αδυνατεί να τακτοποιήσει τις τρέχουσες υποχρεώσεις του στις 31.12.2010, όπως την οφειλή προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων για αγορά νερού ύψους €8.428.016 και

τις εισφορές προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για κάλυψη της ελλειμματικής υποχρέωσης ύψους €3.017.000.

Η Υπηρεσία μας επισήμανε ότι ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, λαμβάνοντας μέτρα για έγκαιρη είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών, συμπεριλαμβανομένων και των καθυστερήσεων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2009 και 31.12.2010 ανέρχονταν σε €2.378.663 και €2.746.015, αντίστοιχα. Ταυτόχρονα, θα μπορούσε να λάβει μέτρα για εξάλειψη ή τουλάχιστον μείωση των ελλειμμάτων που προέκυψαν από τη λειτουργία του παιδοκομικού σταθμού και του αθλητικού κέντρου, που το 2009 ανήλθαν σε €116.840 και €211.000 και το 2010 σε €149.343 και €162.448, αντίστοιχα, καθώς και από την υπηρεσία σκυβάλων που ανήλθαν σε €238.968 το 2009 και €539.057 το 2010.

Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου εξακολουθεί να παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες και ελλείψεις στις διάφορες δραστηριότητες του Δήμου, όπως:

- Αδυναμία παρακολούθησης και έγκαιρης είσπραξης των καθυστερημένων φορολογιών.
- Μη επιβεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου και μη υποβολή στην Υπηρεσία μας πιστοποιητικού φυσικής καταμέτρησης.
- Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των απαραίτητων μητρώων, που υποβοηθούν στην καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο, όπως μητρώο αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων, μητρώο αδειών λειτουργίας κολυμβητικών δεξαμενών, μητρώο συμβολαίων, μητρώο πληρωτέων ενοικίων και βιβλία κίνησης οχημάτων.
- Μη καταμέτρηση των βιβλίων της Δημοτικής Βιβλιοθήκης και μη υποβολή στην Υπηρεσία μας πιστοποιητικού φυσικής καταμέτρησης.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών Δήμου.

(α) Προσωρινοί αριθμοί φορολογουμένων. Στο φορολογικό σύστημα αρκετοί φορολογούμενοι, φυσικά και νομικά πρόσωπα, καταχωρίζονται με προσωρινούς κωδικούς αριθμούς, αντί με τον αριθμό ταυτότητας ή τον αριθμό εγγραφής της εταιρείας, αντίστοιχα, με αποτέλεσμα, σε περιπτώσεις που οι φορολογούμενοι δεν εξοφλούν τις φορολογίες τους, να δυσχεραίνεται ο εντοπισμός τους και η λήψη νομικών μέτρων εναντίον τους.

(β) Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης (Disaster Recovery Plan). Ο Δήμος δεν διαθέτει επίσημο σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας, το οποίο να συμπεριλαμβάνει σχέδιο αποκατάστασης καταστροφής και εναλλακτικές λύσεις/διαδικασίες για τα πληροφοριακά του συστήματα, σε σχέση με τη συνέχιση των εργασιών του μετά από καταστροφή.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2010, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν μέχρι 31.12.2009 σε €3.017.000, οι οποίες και θα πρέπει να αποπληρωθούν, σύμφωνα με τους αναλογιστές, με πρόσθετες συνεισφορές ύψους €658.000 το χρόνο για 5 χρόνια ή €365.000 το χρόνο για 10 χρόνια ή €269.000 το χρόνο για 15 χρόνια.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Δημοτικό Συμβούλιο μελετήσει το θέμα και ληφθούν αποφάσεις ως προς τον τρόπο και χρόνο αναγνώρισης των πιο πάνω υποχρεώσεων του Δήμου έναντι του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Επισημάναμε επίσης ότι στις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου δεν γίνεται καμιά πρόνοια για τις οφειλές του Δήμου προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, παρόλο ότι ο Δήμος, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, δεν είχε καταβάλει οποιοδήποτε ποσό για τις πιο πάνω ελλειμματικές εισφορές και παρά τις προηγούμενες υποδείξεις της Υπηρεσίας μας.

Οφειλή στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.

(α) Σύμφωνα με την τελευταία κατάσταση λογαριασμού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, το ποσό που οφειλόταν από τον Δήμο στις 30.6.2011 ανήλθε σε €8.422.348. Σημειώνεται ότι για τις καθυστερήσεις πέραν των 90 ημερών, οι οποίες ανέρχονται σε €7.817.036, ο Δήμος επιβαρύνεται με τόκους.

(β) Το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων καταχώρισε στις 2.11.2007 αγωγή κατά του Δήμου Αγίας Νάπας, για λογαριασμό της Κυπριακής Δημοκρατίας, απαιτώντας από τον Δήμο ποσό ύψους £3.843.073 (€6.566.280), που ήταν το υπόλοιπο λογαριασμού για πώληση ύδατος στον Δήμο κατά τον ουσιώδη χρόνο της αγωγής, πλέον τόκο 9% ετησίως στο εκάστοτε οφειλόμενο υπόλοιπο και/ή αποζημιώσεις για παράβαση συμφωνίας, καθώς και έξοδα αγωγής. Στις 25.5.2008 προτάθηκε από τον Δήμο, μεταξύ άλλων, όπως πληρώνονται €500.000 μέχρι €600.000 ετησίως, σε 4 ίσες δόσεις και όπως εξεταστεί το θέμα παραχώρησης έκπτωσης και εκδοθεί απόφαση χωρίς τόκους, πρόταση η οποία απορρίφθηκε στις 26.6.2008. Στις 21.5.2010, το Επαρχιακό Δικαστήριο Αμμοχώστου αποφάσισε όπως ο Δήμος πληρώσει στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων ποσό €6.112.879, πλέον τόκους μέχρι 2.2.2010 ύψους €1.538.365. Η εξόφληση, σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου, θα γίνει με την καταβολή ποσού €4.000.000 μέχρι 31.12.2010, €750.000 τον χρόνο από το 2011 μέχρι το 2014 και €651.244 το 2015, πλέον τόκους από 2.2.2010.

Ο Δήμος ζήτησε όπως μέρος της πιο πάνω οφειλής εξοφληθεί με τη χρήση επιπλέον ποσών που προέκυψαν από την αναχρηματοδότηση των δανείων του, αίτημα το οποίο απορρίφθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών. Μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, ο Δήμος δεν είχε καταβάλει κανένα ποσό στο ΤΑΥ έναντι του επιδικασθέντος σε βάρος του ποσού.

Ελλείμματα από τη λειτουργία υπηρεσιών του Δήμου. Όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, το έλλειμμα από την υπηρεσία περισυλλογής σκουβάλων και του Δημοτικού παιδοκομικού σταθμού αυξήθηκε το 2010, σε σύγκριση με το 2009. Όσον αφορά στο έλλειμμα από τη λειτουργία του αθλητικού κέντρου, παρόλο ότι αυτό μειώθηκε το 2010, εντούτοις παραμένει σε ψηλά επίπεδα. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι όπως το Δημοτικό Συμβούλιο μελετήσει το θέμα και εξεύρει τρόπους εξάλειψης ή τουλάχιστον μείωσης των ελλειμμάτων, ενόψει και των οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο Δήμος.

<u>Υπηρεσία</u>	<u>Έλλειμμα</u>	
	<u>2010</u>	<u>2009</u>
	€	€
Υπηρεσία περισυλλογής σκουβάλων	539.057	238.968
Δημοτικός παιδοκομικός σταθμός	149.343	116.840
Αθλητικό κέντρο	162.448	211.000

Τέλος θεάματος. Ο Δήμος δεν έχει ακόμη θεσπίσει Κανονισμούς, με τους οποίους να καθορίζεται το ύψος του τέλους θεάματος που θα επιβάλλεται για την είσοδο προσώπου σε οποιονδήποτε δημόσιο θέαμα, όπως προνοείται στο άρθρο 85(2)(i)(i) του περί Δήμων Νόμου.

Ένεκα τούτου, κατά τα έτη 2009, 2010 και 2011 δεν έχει εισπραχθεί τέλος θεάματος από συναυλίες που πραγματοποιήθηκαν από διάφορους καλλιτέχνες, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων για τον Δήμο.

Επιβολή προσεπιβάρυνσης στις καθυστερήσεις δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας. Το Δημοτικό Συμβούλιο δεν καθόρισε την ημερομηνία που καθίσταται πληρωτέο το δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας όπως προνοείται στο άρθρο 78(1) του περί Δήμων Νόμου. Ωστόσο, παρόλο ότι στις ειδοποιήσεις επιβολής δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας, ως τελευταία ημερομηνία πληρωμής αναγράφεται η 30η Σεπτεμβρίου του υπό αναφορά έτους, εντούτοις πραγματοποιούνται εισπράξεις μέχρι το τέλος του έτους, χωρίς την επιβολή προσεπιβάρυνσης, σε αντίθεση με το άρθρο 78(2) του πιο πάνω Νόμου, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων. Η προσεπιβάρυνση για καθυστερημένα τέλη των ετών 2009 και 2010 επιβλήθηκε στις 2.1.2010 και 2.1.2011, αντίστοιχα.

Χρεώστες τελών σκυβάλων, επαγγελματικής άδειας και άδειας λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών.

(α) Κατά τη διάρκεια των ετών 2009 και 2010, δεν έγιναν καθόλου εισπράξεις για καθυστερήσεις τελών σκυβάλων και επαγγελματικής άδειας των ετών 1997-2001, συνολικού ύψους €324.352, ενώ το ποσοστό είσπραξης καθυστερημένων τελών σκυβάλων, επαγγελματικής άδειας και άδειας λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών των ετών 2002-2004, συνολικού ύψους €310.199, ήταν πολύ χαμηλό και κυμάνθηκε μεταξύ 0,4% - 5,3%.

Υπογραμμίστηκε ότι είναι αναγκαίο να λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων, αφού ο κίνδυνος της μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται σημαντικά και έγινε εισήγηση από την Υπηρεσία μας όπως οι καθυστερημένες φορολογίες διερευνηθούν και, σε περίπτωση που τα οφειλόμενα ποσά θεωρηθούν ανεπίδεκτα είσπραξης, να διαγραφούν σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(ιε) του περί Δήμων Νόμου.

(β) Για μεγάλο αριθμό υποθέσεων καθυστερημένων φορολογιών δεν κινούνται αγωγές, λόγω ελλείπων στοιχείων των οφειλετών. Συγκεκριμένα, από το σύνολο των 2.965 καθυστερημένων φορολογιών των ετών 1997-2006, καταχωρίστηκαν στο δικαστήριο μόνο 457 υποθέσεις ή ποσοστό 15,4%.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως διερευνηθούν τα αίτια για τη μη εξασφάλιση στοιχείων τόσο μεγάλου αριθμού οφειλετών και ληφθούν όλα τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα.

(γ) Δεν έχουν ακόμη καταχωρισθεί αγωγές για τις καθυστερήσεις τελών σκυβάλων και επαγγελματικής άδειας, συνολικού ύψους €475.587, των ετών 2007, 2008 και 2009.

Καθυστερήσεις υδατοπρομήθειας. Οι καθυστερήσεις υδατοπρομήθειας στις 31.12.2009 και 31.12.2010 ανέρχονταν σε €188.083 και €242.192, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €199.142 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €11.059 ή ποσοστό 5,6% το 2009, σε σύγκριση με το 2008 και αύξηση €54.109 ή ποσοστό 28,8% το 2010, σε σύγκριση με το 2009.

Στις καθυστερήσεις περιλαμβάνονται καταναλωτές που οφείλουν σημαντικά ποσά, χωρίς να λαμβάνονται μέτρα εναντίον τους, παρά την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, ημερ. 31.7.2006, για διακοπή της παροχής νερού στους καταναλωτές που οφείλουν ποσά πέραν των €85,4 (£50).

Διαγραφές καθυστερήσεων. Για τη διαγραφή καθυστερήσεων πέραν των €256 δεν ζητείται η εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, όπως προνοείται στο άρθρο 85(2)(ιε) του Νόμου, εξουσία που παραχωρήθηκε στον Έπαρχο.

Δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές. Από στοιχεία που τηρεί ο Δήμος, φαίνεται ότι το 2011 λειτουργούσαν στην περιοχή του 176 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές, σε 141 υποστατικά.

Όπως πληροφορηθήκαμε, για 11 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές που υπέβαλαν αίτηση για έκδοση πιστοποιητικού τελικής έγκρισης, εκδόθηκε από τον Δήμο άδεια λειτουργίας, χωρίς όμως να εκδοθεί το πιστοποιητικό. Η Υπηρεσία μας επισήμανε ότι με την έκδοση της άδειας, ο Δήμος κάλυψε ουσιαστικά τις πιο πάνω κολυμβητικές δεξαμενές αλλά μένει ο ίδιος εκτεθειμένος. Για τις υπόλοιπες 165, ο Δήμος δεν έλαβε οποιαδήποτε μέτρα εναντίον των ιδιοκτητών τους.

4.13 ΔΗΜΟΣ ΔΕΡΥΝΕΙΑΣ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 – Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2010, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2011. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2009.

Ρευστότητα και κεφάλαιο κίνησης. Στις 31.12.2009, στα ταμειακά διαθέσιμα ύψους €6.568.742, περιλαμβάνεται το αδαπάνητο υπόλοιπο του λογαριασμού δανείων, ύψους €60.793 και οι καταθέσεις στο Γενικό Λογιστήριο ύψους €2.125.105, που προορίζονται για την εκτέλεση συγκεκριμένων έργων, με αποτέλεσμα οι οικονομικές καταστάσεις να παρουσιάζουν κεφάλαιο κίνησης ύψους €6.514.623, αντί €4.328.725 όπως θα έπρεπε.

Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου του Δήμου συνεχίζει να παρουσιάζει ορισμένες ελλείψεις και αδυναμίες, όπως:

- Μη επιβεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων.
- Μη τήρηση του μηχανογραφημένου μητρώου περιουσιακών στοιχείων.
- Μη φυσική καταμέτρηση των βιβλίων της Δημοτικής Βιβλιοθήκης.
- Μη επαρκής έλεγχος στη διακίνηση των οχημάτων του Δήμου.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Δεν έχουν ακόμη εγκριθεί Κανονισμοί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων του Δήμου και συνεχίζεται η εφαρμογή των Κανονισμών του πρώην Συμβουλίου Βελτιώσεως Δερύνειας.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε την αναγκαιότητα έγκρισης νέων Κανονισμών, καθότι οι υφιστάμενοι δεν καλύπτουν τις γυναίκες υπαλλήλους, σε ό,τι αφορά στη μεταβίβαση της σύνταξης, οι οποίες όμως εξακολουθούν να εισφέρουν στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για τον σκοπό αυτό.

Απόρριψη πρότασης προνομιακού επιτοκίου. Το Δημοτικό Συμβούλιο απέρριψε στις 10.7.2008 γραπτή πρόταση εμπορικής τράπεζας για παραχώρηση επιτοκίου 6% για καταθέσεις προθεσμίας ενός έτους, με το αιτιολογικό ότι η συνεργασία με τη ΣΠΕ, στην οποία ήταν κατατεθειμένο γραμμάτιο προθεσμίας για ποσό ύψους €1.600.000, με επιτόκιο 5% και ημερ. λήξης 2.7.2009, είναι ικανοποιητική, με αποτέλεσμα την απώλεια τόκων ύψους €16.000 (1%) για ένα χρόνο.

Άδειες διαφημιστικών πινακίδων. Στην περιοχή του Δήμου Δερύνειας υπάρχουν αρκετές διαφημιστικές πινακίδες, για τις οποίες δεν εκδίδεται σχετική άδεια από τον Δήμο και ούτε εισπράττονται τα σχετικά δικαιώματα. Εισηγηθήκαμε όπως γίνουν ενέργειες για την καταγραφή όλων των διαφημιστικών πινακίδων, την είσπραξη των σχετικών δικαιωμάτων στις περιπτώσεις που μπορούν να εκδοθούν άδειες και τη λήψη δικαστικών μέτρων για τις διαφημιστικές πινακίδες που αναρτήθηκαν παράνομα.

Άδειες λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, κατά το 2010 λειτουργούσαν στην περιοχή του δύο πρατήρια πετρελαιοειδών, εκ των οποίων το ένα λειτουργούσε χωρίς την εξασφάλιση της απαιτούμενης άδειας, ενώ για το άλλο εκδόθηκε άδεια λειτουργίας και εισπράχθηκαν τα σχετικά δικαιώματα, χωρίς για το πρατήριο αυτό να έχει εξασφαλιστεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Σύμφωνα με το άρθρο 7 του περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμου, κανείς δεν δύναται να λειτουργεί πρατήριο πετρελαιοειδών μέχρι να του εκδοθεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 5.3.2007, προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, η λειτουργία πρατηρίων πετρελαιοειδών, χωρίς την

εξασφάλιση άδειας λειτουργίας, συνιστά, με βάση το άρθρο 11 των περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμων του 1968 μέχρι 1999, ποινικό αδίκημα και υποδεικνύεται όπως αυτά καταγγεληθούν στην Αστυνομία.

Ταμείο Προνοίας. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, δεν έχουν ακόμη εγκριθεί από τον Δήμο Κανονισμοί Ταμείου Προνοίας, με αποτέλεσμα να συνεχίζει η εφαρμογή των Κανονισμών του πρώην Συμβουλίου Βελτιώσεως Δερύνειας του 1977, στους οποίους δεν γίνεται οποιαδήποτε αναφορά σχετικά με το ποιος έχει την ευθύνη ελέγχου των λογαριασμών του Ταμείου Προνοίας.

Κανονισμοί. Εκκρεμεί η ετοιμασία, έγκριση και δημοσίευση Δημοτικών Κανονισμών, με βάση τις διατάξεις των άρθρων 53(2) και 87(1) του Νόμου, για ρύθμιση θεμάτων προσωπικού και λειτουργίας του Δήμου.

4.14 ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΑΡΩΝ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος υπέβαλε τις οικονομικές καταστάσεις των ετών 2009 και 2010 για έλεγχο, στις 13.1.2011 και 29.6.2011, αντίστοιχα, αντί μέχρι 30.4.2010 και 30.4.2011, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου.

Έκθεση Ελέγχου. Λόγω των πολλών και σημαντικών λαθών και παραλείψεων που παρατηρήθηκαν στις οικονομικές καταστάσεις κατά τον έλεγχο των ετών 2009 και 2010, καθώς επίσης και λόγω της μη εφαρμογής, σε αρκετές περιπτώσεις, των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, τα οποία επηρεάζουν τους λογαριασμούς, δεν υποβάλαμε τις Εκθέσεις Ελέγχου και ζητήσαμε την ετοιμασία νέων οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2009 και 2010.

Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις όπως:

- Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των απαραίτητων μητρώων, που υποβοηθούν στην καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο, όπως μητρώο περιουσιακών στοιχείων, μητρώο ακίνητης περιουσίας, μητρώο εμβασμάτων, μητρώο προσφορών, μητρώο χρήσης αθλητικού κέντρου, μητρώο αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων, μητρώο βιβλιοθήκης, μητρώο πινάκων ζωγραφικής, μητρώο σχισμάτων και παλινορθώσεων δρόμων και μητρώο συμβολαίων.
- Αδυναμία του συστήματος παρακολούθησης καθυστερημένων φορολογιών προηγούμενων ετών, με αποτέλεσμα τη μη λήψη μέτρων για είσπραξή τους.
- Μη συμπλήρωση των ενταλμάτων πληρωμής με όλες τις απαραίτητες πληροφορίες.
- Μη έλεγχος στα διάφορα είδη αποθήκης.
- Μη επιβεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων.
- Μη έλεγχος στα δικαιώματα που εισπράττονται από τρίτους για τη χρήση του δημοτικού γηπέδου.
- Μη τήρηση δελτίων απασχόλησης υπαλλήλων.

- Μη ετοιμασία δελτίου για τις ημερολογιακές εγγραφές, στο οποίο να επισυνάπτονται όλα τα αποδεικτικά στοιχεία και να αναφέρονται οι σχετικές πληροφορίες της εγγραφής.

Σχέδια υπηρεσίας. Εκκρεμεί η δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας των σχεδίων υπηρεσίας των θέσεων Δημοτικού Γραμματέα και Τροχονόμου/Κλητήρα, οι οποίες εγκρίθηκαν από τον Υπουργό Εσωτερικών με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών από τις 3.6.2009.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

(α) Σύμφωνα με την πρώτη αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2010, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν μέχρι 31.12.2009 σε €318.000, οι οποίες θα πρέπει να αποπληρωθούν, σύμφωνα με τους αναλογιστές, με βάση τη μέθοδο χρηματοδότησης που θα επιλέξει ο Δήμος.

Σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς αρ. 19 «Ωφελήματα Εργοδοτούμενων», στην περίπτωση διενέργειας αναλογιστικής μελέτης για πρώτη φορά, το ποσό των ελλειμματικών εισφορών αναγνωρίζεται στο σύνολό του στον Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων είτε αμέσως, είτε σε περίοδο πέντε χρόνων.

Μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, το Δημοτικό Συμβούλιο δεν είχε αποφασίσει τον τρόπο αναγνώρισης των πιο πάνω υποχρεώσεων του Δήμου έναντι του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, στα πλαίσια του πιο πάνω Προτύπου, καθώς και τον τρόπο αποπληρωμής τους.

(β) Όπως πληροφορηθήκαμε, ο Δήμος ετοίμασε Κανονισμούς Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, οι οποίοι υποβλήθηκαν στο Υπουργείο Εσωτερικών για έγκριση και προώθηση στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για νομοτεχνικό έλεγχο.

Συμφωνία τουριστικής προβολής Δήμου. Ο Δήμος υπέγραψε την 1.3.2010 συμφωνία με δύο συγκεκριμένες εταιρείες, για περίοδο 2 ετών, η οποία προέβλεπε την παραγωγή, προβολή και μετάδοση μέσω δύο καναλιών, σε Ρωσία, Ευρώπη και Ασία, τηλεοπτικών προγραμμάτων ντοκιμαντέρ, σποτ ή/και διαφημίσεων, που θα εγκρίνονται εκ των προτέρων από τον Δήμο, έναντι ποσού ύψους €72.000 πλέον ΦΠΑ. Το συμφωνηθέν ποσό, συνολικού ύψους €82.800, πληρώθηκε με την υπογραφή της συμφωνίας, όπως προνοείται στην παράγραφο 5 της εν λόγω συμφωνίας.

Όπως αναφέρεται στα πρακτικά της συνεδρίας του Δημοτικού Συμβουλίου ημερ. 22.3.2011, αναστάληκε η λειτουργία των πιο πάνω καναλιών και αποφασίστηκε η λήψη νομικών μέτρων για διασφάλιση των συμφερόντων του Δήμου, κάτι το οποίο, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, δεν είχε γίνει.

Άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών. Για τα 72 επαγγελματικά υποστατικά, που, σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, λειτουργούν στην περιοχή του, δεν έχει ποτέ εξασφαλιστεί άδεια λειτουργίας, ούτε και έχουν καταβληθεί οποιαδήποτε δικαιώματα, όπως προνοείται στο άρθρο 103(1) του περί Δήμων Νόμου, χωρίς να λαμβάνονται μέτρα εναντίον των ιδιοκτητών τους.

Δικαιώματα ύδρευσης οικοδομών. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 12.9.2007, όπως, πέραν των τελών που εισπράττονται, σύμφωνα με τον περί Οδών και Οικοδομών Νόμο για την έκδοση άδειας οικοδομής, καταβάλλεται από τους αιτητές επιπρόσθετο ποσό ύψους £100 (€171) για κάθε οικοδομή, ως δικαίωμα ύδρευσης, χωρίς όμως προηγουμένως να έχουν θεσπιστεί σχετικοί Κανονισμοί.

Πρόσθετη επιβάρυνση. Δεν επιβάλλεται προσεπιβάρυνση 10% επί των τελών υδατοπρομήθειας που δεν εξοφλούνται μέχρι την καθορισμένη ημερομηνία πληρωμής τους, όπως προνοείται στο άρθρο 134 του περί Δήμων Νόμου.

Πρατήρια πετρελαιοειδών. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, για το μοναδικό πρατήριο που λειτουργούσε στην περιοχή του κατά τα έτη 2009, 2010 και 2011 εκδόθηκε άδεια λειτουργίας και εισπράχθηκαν τα σχετικά δικαιώματα, χωρίς ωστόσο να έχει εξασφαλιστεί γι' αυτό πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Σύμφωνα με το άρθρο 7 του περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμου, κανένας δεν δύναται να λειτουργεί

πρατήριο πετρελαιοειδών μέχρι να του εκδοθεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Επισημάναμε ότι με την έκδοση της άδειας, ο Δήμος κάλυψε ουσιαστικά το πρατήριο αλλά μένει ο ίδιος εκτεθειμένος.

Κανονισμοί.

(α) Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ο Δήμος δεν έχει ακόμη θεσπίσει τους Κανονισμούς που προνοούνται στα άρθρα 53(2) και 87(1) του περί Δήμων Νόμου, για ρύθμιση θεμάτων προσωπικού και οικονομικής διαχείρισης και λειτουργίας του Δήμου. Εισηγηθήκαμε και πάλι τη θέσπιση των πιο πάνω Κανονισμών, καθώς επίσης και την υιοθέτηση από το Δημοτικό Συμβούλιο των Δημοσιονομικών και Λογιστικών Οδηγιών, πρότυπο των οποίων ο Δήμος μπορεί να προμηθευτεί από την Ένωση Δήμων.

(β) **Ταμείο Προνοίας.** Εκκρεμεί η θέσπιση Κανονισμών που να διέπουν τη λειτουργία του Ταμείου Προνοίας. Οι εισφορές του Δήμου και των υπαλλήλων εξακολουθούν να κατατίθενται στο Ταμείο Προνοίας της ΔΕΟΚ, ΣΕΚ και ΠΕΟ.

4.15 ΔΗΜΟΣ ΓΕΡΟΣΚΗΠΟΥ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος δεν υπέβαλε, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, τις οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2005 μέχρι 2010 για έλεγχο, οι οποίες έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι την 30^η Απριλίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, με αποτέλεσμα η Υπηρεσία μας να μη διενεργήσει τον νενομισμένο έλεγχο.

Σε σχετική επιστολή μας, επισημάναμε στον Δήμαρχο ότι το θέμα είναι πολύ σοβαρό, η εκκρεμότητα αυτή δεν υποβοηθεί την ομαλή λειτουργία του Δήμου και ταυτόχρονα μειώνει σε σημαντικό βαθμό τη δυνατότητα αξιοποίησης από το Δημοτικό Συμβούλιο των οικονομικών καταστάσεων και των όποιων παρατηρήσεων/εισηγήσεων της Υπηρεσίας μας για σκοπούς προγραμματισμού ή/και άλλους. Επιπρόσθετα, αποστερεί τη Βουλή των Αντιπροσώπων και τους δημότες από το δικαίωμα έγκαιρης και αντικειμενικής ενημέρωσης για τα πεπραγμένα του Δήμου.

Ταμειακό έλλειμμα. Μετά από καταγγελία περί ύπαρξης ελλείμματος στα ταμειακά διαθέσιμα υπαλλήλου του Δήμου, Λειτουργοί της Υπηρεσίας μας διενήργησαν επιτόπια έρευνα, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα πιο κάτω:

(α) Ποσό ύψους €8.589 έλειπε από το Ταμείο, για το οποίο υπάρχουν σοβαρές υπόνοιες ότι υπεξαيرήθηκε κατά την περίοδο 4.10.2010-10.12.2010, από συγκεκριμένο υπάλληλο.

(β) Το έλλειμμα δεν εντοπίστηκε έγκαιρα από το Λογιστήριο του Δήμου, λόγω ανεπαρκούς ελέγχου, καθώς επίσης και λόγω παραλείψεων κατά την παράδοση των εισπράξεων και καταθέσεων του εν λόγω υπαλλήλου στο Δημοτικό Ταμείο.

(γ) Το Δημοτικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του ημερ. 15.3.2011, αφού μελέτησε το πόρισμα του ερευνώντα λειτουργού που διόρισε και το κατηγορητήριο που ετοίμασε η νομικός σύμβουλος του Δήμου εναντίον του υπαλλήλου του Δήμου, επέβαλε τις πιο κάτω ποινές για πέντε πειθαρχικά παραπτώματα.

- Αυστηρή επίπληξη και χρηματική ποινή ίση με τις απολαβές τριών μηνών.
- Πειθαρχική μετακίνηση.
- Υποβιβασμό στη μισθοδοτική κλίμακα από Α7(11) σε Α7(9).
- Διακοπή της ετήσιας προσαύξησης που θα ελάμβανε την 1.12.2011.

Παρόλο ότι υπάρχουν σοβαρές υπόνοιες ότι ο εν λόγω υπάλληλος ενέχεται στη δημιουργία του ελλείμματος, εντούτοις το Δημοτικό Συμβούλιο παρέλειψε να ζητήσει την επιστροφή του ελλείμματος.

(δ) Εναντίον του ίδιου υπαλλήλου υπάρχουν σοβαρές υπόνοιες υπεξαίρεσης ποσού ύψους €1.264 και κατά την περίοδο 16.2.2009-20.2.2009.

Λόγω της σοβαρότητάς του, το θέμα αυτό τέθηκε από την Υπηρεσία μας υπόψη και του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, για λήψη οποιωνδήποτε μέτρων ήθελε κρίνει ενδεδειγμένων, ο οποίος, με επιστολή του, ημερ. 12.7.2011, προς τον Αρχηγό Αστυνομίας, ζητά τη διενέργεια έρευνας για να διαπιστωθεί κατά πόσο έχουν διαπραχθεί ποινικά αδικήματα.

Υπηρεσίες ιδιωτικού αρχιτεκτονικού οίκου προς τον Δήμο Γεροσκήπου. Στις 29.3.2003 ο Δήμος δημοσίευσε προκήρυξη Δήλωσης Ενδιαφέροντος για παροχή υπηρεσιών, για σκοπούς συμβούλου επί τεχνικών θεμάτων. Στην προκήρυξη αναφέρεται ότι οι σύμβουλοι που θα επιλεγούν δεν θα έχουν δικαίωμα μελετών για έργα του Δήμου αξίας αμοιβής πέραν των τριών χιλιάδων λιρών. Στις 27.5.2003 με επιστολή του ο Δήμαρχος πληροφόρησε τον μοναδικό οίκο που υπέβαλε προσφορά ότι επιλέγηκε η προσφορά του. Παρόλο που στην επιστολή αναφέρεται ότι θα υπογραφεί σχετική συμφωνία (ποσό πληρωμής, υποχρεώσεις και διάρκεια σύμβασης), εντούτοις αυτό δεν έγινε αλλά από την 1.6.2003 μέχρι σήμερα ο οίκος πληρώνεται ετησίως το ποσό των £3.000 (€5.126) πλέον ΦΠΑ.

Παρατηρήσαμε ότι παρά τη ρητή πρόνοια στην προκήρυξη και στην επιστολή του Δημάρχου, ημερ. 27.5.2003, ότι ο σύμβουλος δεν έχει δικαίωμα εκπόνησης μελετών πέραν των £3.000, από το 2004 μέχρι σήμερα ο εν λόγω αρχιτεκτονικός οίκος έχει πληρωθεί ποσό ύψους €646.484 για διάφορες μελέτες (κυρίως για αθλητικές εγκαταστάσεις), οι οποίες ανατέθηκαν απευθείας σε αυτόν, χωρίς προσφορές και χωρίς να υπογραφεί οποιαδήποτε συμφωνία.

Παρατηρήσαμε επίσης ότι δεν δικαιολογείται η συνέχιση της συνεργασίας του Δήμου με τον οίκο αυτό, έχοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, ότι η Υπηρεσία μας δεν εντόπισε οποιεσδήποτε εργασίες που έγιναν από τον οίκο στα πλαίσια της παροχής υπηρεσιών συμβούλου επί τεχνικών θεμάτων που ανέλαβε.

Τέλος υποδείξαμε ότι η ανάθεση από τον Δήμο στον εν λόγω οίκο, μελετών για διάφορα έργα, χωρίς διαγωνισμό:

(α) είναι αντίθετη με τις αρχές της χρηστής διοίκησης, της ίσης μεταχείρισης και της νομιμότητας που πρέπει να διέπει τις πράξεις της Δημόσιας Διοίκησης,

(β) παραβιάζει τη νομοθεσία περί Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων (Ν12(1)/2006) και

(γ) δημιουργεί ασυμβίβαστο μεταξύ της απασχόλησης του εν λόγω οίκου, ως συμβούλου του Δήμου επί τεχνικών θεμάτων και της ανάθεσης στον ίδιο μελετών για τεχνικά έργα του Δήμου.

Διαδικασία ανάθεσης της μελέτης του Κέντρου Υγείας. Τον Σεπτέμβριο 2005, το Δημοτικό Συμβούλιο (ΔΣ) ανέθεσε τη μελέτη για κατασκευή του Κέντρου Υγείας στις Τεχνικές Υπηρεσίες του Δήμου, έναντι υπερωριακής αμοιβής. Το ΔΣ τον Ιανουάριο 2006, ενέκρινε τα τελικά προσχέδια και τον Προϋπολογισμό του έργου (£690.000) που ετοίμασε ο Δημοτικός Μηχανικός (ΔΜ).

Η Υπηρεσία μας διαπίστωσε ότι μέχρι τον Μάρτιο 2011 είχαν ετοιμαστεί μόνο τα αρχιτεκτονικά σχέδια (από ιδιωτικό αρχιτεκτονικό οίκο), τα οποία αποτελούσαν ολοκλήρωση των προσχεδίων που ετοίμασε ο ΔΜ και ότι δεν υπήρχαν στατικά και ηλεκτρομηχανολογικά σχέδια/μελέτες, ούτε ετοιμάστηκαν δελτίο ποσοτήτων και έγγραφα για ζήτηση προσφορών.

Στις 27.4.2010 ο αρχιτεκτονικός οίκος υπέβαλε με τιμολόγιο στον Δημοτικό Μηχανικό για ποσό ύψους €48.300 που αφορούσε στη μελέτη για το Κέντρο Υγείας. Ο ΔΜ, όπως ανέφερε σε λειτουργούς της Υπηρεσίας μας, πλήρωσε με δικά του χρήματα ποσό ύψους €24.150, έναντι του τιμολογίου.

Τον Νοέμβριο 2010 το ΔΣ αποφάσισε να ακυρώσει τις προηγούμενες αποφάσεις του και να αναθέσει τη μελέτη στον πιο πάνω αρχιτεκτονικό οίκο με αμοιβή 3% επί του αναθεωρημένου Προϋπολογισμού του έργου (€1.150.000). Με την ίδια απόφαση ορίστηκαν ιδιώτες σύμβουλοι ως ηλεκτρομηχανολόγοι, με αμοιβή 1% επί του Προϋπολογισμού του έργου, καθώς επίσης και επιμετρητές ποσοτήτων, με αμοιβή 1% επί του Προϋπολογισμού.

Εν όψει των πιο πάνω η Υπηρεσία μας πληροφόρησε το ΔΣ ότι διαπιστώνει:

- (α) απουσία προγραμματισμού και παρακολούθησης από το ΔΣ της υλοποίησης του έργου,
- (β) αναίτια ανάθεση της μελέτης του έργου στον ΔΜ με υπερωριακή απασχόληση,
- (γ) λόγω της ανάθεσης της μελέτης στον ΔΜ, το ΔΣ ενέπλεξε αυτόν σε μη επιτρεπτή συνεργασία με ιδιώτες συμβούλους,
- (δ) παράνομη απευθείας ανάθεση (χωρίς προσφορές) από το ΔΣ των αρχιτεκτονικών, στατικών, ηλεκτρομηχανολογικών μελετών και των υπηρεσιών επιμετρητή σε ιδιώτες συμβούλους.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του 2003 και 2004 αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2005.

4.16 ΔΗΜΟΣ ΠΕΓΕΙΑΣ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος δεν υπέβαλε μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, τις οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2008, 2009 και 2010 για έλεγχο, οι οποίες έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι 30.4.2009, 30.4.2010 και 30.4.2011, αντίστοιχα, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου και ο σχετικός έλεγχος δεν έχει γίνει ακόμη.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2006 και 2007 αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2008.

4.17 ΔΗΜΟΣ ΜΕΣΑ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2009 και 2010, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2011.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2008 αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2009.

4.18 ΔΗΜΟΣ ΓΕΡΜΑΣΟΓΕΙΑΣ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2010, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2011.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2008 και 2009 αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2009.

4.19 ΔΗΜΟΣ ΚΑΤΩ ΠΟΛΕΜΙΔΙΩΝ**Μέρος Α**

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2010, οι οποίες υποβλήθηκαν στις 24.5.2011, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2011.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2009 αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2009.

4.20 ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ**Μέρος Α**

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2010, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2011.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2008 και 2009 αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2009.

4.21 ΔΗΜΟΣ ΑΓΛΑΝΤΖΙΑΣ**Μέρος Α**

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος δεν υπέβαλε, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, τις οικονομικές καταστάσεις του 2010 για έλεγχο, οι οποίες έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι 30.4.2011, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου και ο σχετικός έλεγχος δεν έχει γίνει ακόμη.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2008 και 2009 αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2009.

4.22 ΔΗΜΟΣ ΕΓΚΩΜΗΣ**Μέρος Α**

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2010, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2011. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2009.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών.

(α) Ασφάλεια μηχανογραφικών συστημάτων. Επισημάνθηκαν ορισμένες αδυναμίες, όσον αφορά στην ασφάλεια των μηχανογραφικών συστημάτων, όπως έλλειψη προστατευτικών μέτρων ασφαλείας στο δωμάτιο του κεντρικού υπολογιστή, με πιθανό τον κίνδυνο να καταστραφεί εξοπλισμός ή να χαθούν δεδομένα, καθώς επίσης ανυπαρξία σχεδίου έκτακτης ανάγκης, το οποίο να περιλαμβάνει σχέδιο αποκατάστασης καταστροφής και εναλλακτικές λύσεις/διαδικασίες για τα πληροφοριακά συστήματα του Δήμου για συνέχιση των εργασιών του.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για αποφυγή των κινδύνων που ελλοχεύουν.

Απαντώντας ο Δήμαρχος, μας ενημέρωσε ότι ο Δήμος έχει συμβληθεί με εταιρεία, η οποία διαθέτει μεγάλο αποθηκευτικό χώρο δεδομένων και ότι όλα τα δεδομένα και προγράμματα του Δήμου φυλάγονται ανελλιπώς κάθε βδομάδα. Όσον αφορά στα θέματα πυροπροστασίας του εξοπλισμού, μας ανέφερε ότι έχει ήδη ζητηθεί από εταιρεία να υποβάλει συγκεκριμένες εισηγήσεις για αντιμετώπιση του προβλήματος.

(β) Εισπράξεις εξωδίκων. Οι εισπράξεις προστίμων από εξώδικα, που εμβάζονται από το δικαστήριο για υποθέσεις που έχουν εκδικαστεί, δεν καταχωρίζονται στο μηχανογραφημένο μητρώο εξωδίκων, με αποτέλεσμα ο Δήμος να μην είναι σε θέση να γνωρίζει ποια εξώδικα εισπράχθηκαν.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την ενδεδειγμένη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου των εξωδίκων.

Ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι όλες οι εισπράξεις εξωδίκων που εμβάζονται από το Δικαστήριο άρχισαν να καταχωρίζονται σε σχετικό μητρώο, σύμφωνα με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μας.

(γ) Αναβάθμιση μηχανογραφημένου μητρώου εξωδίκων προστίμων τροχαίας. Το μηχανογραφημένο πρόγραμμα του μητρώου τροχαίων προστίμων (εξωδίκων) δεν εκδίδει τις απαραίτητες συγκεντρωτικές και αναλυτικές καταστάσεις (reports), για σκοπούς παρακολούθησης του μητρώου και συμφιλίωσής του με τους αντίστοιχους λογαριασμούς του Γενικού Καθολικού.

Όπως μας πληροφόρησε ο Δήμαρχος, οι εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας τέθηκαν υπόψη του υποστηρικτή των μηχανογραφικών συστημάτων του Δήμου, ο οποίος ανταποκρίθηκε άμεσα.

Καθυστερήσεις φορολογιών.

(α) Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις, οι καθυστερήσεις φορολογιών επαγγελματικής άδειας, τελών σκυβάλων και άδειας λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών ανέρχονταν στις 31.12.2009 σε €1.137.502, σε σύγκριση με €1.137.614 στις 31.12.2008.

Στις πιο πάνω καθυστερήσεις περιλαμβάνονται καθυστερήσεις τελών σκυβάλων και επαγγελματικής άδειας ύψους €337.830 της περιόδου 1986-1997, οι οποίες κατά το 2009 δεν παρουσίασαν καθόλου εισπράξεις. Επιπλέον, για τις καθυστερήσεις τελών σκυβάλων και επαγγελματικής άδειας της περιόδου 1998-2005, ύψους €267.779, παρατηρήθηκε ότι το ποσοστό των εισπράξεων κατά το 2009 ήταν αρκετά χαμηλό και κυμάνθηκε μεταξύ 0,19%-7,23%.

Η Υπηρεσία μας επισήμανε ότι είναι αναγκαίο όπως λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων, αφού ο κίνδυνος της μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται σημαντικά.

Στην απάντησή του, ο Δήμαρχος ανέφερε ότι καταβάλλονται συνεχείς προσπάθειες για εντοπισμό των οφειλετών και εξόφληση των οφειλών τους και ότι κινούνται αγωγές εναντίον εκείνων που δεν

ανταποκρίνονται. Στις περιπτώσεις καθυστερήσεων που δεν καθίσταται δυνατός ο εντοπισμός των οφειλετών, γίνεται εισήγηση στο Δημοτικό Συμβούλιο για διαγραφή τους.

(β) Για τις καθυστερήσεις τελών σκυβάλων ύψους €76.795 (£44.946) και επαγγελματικής άδειας €50.453 (£29.529), της περιόδου 1986-1992, για τις οποίες κινήθηκαν αγωγές, ο Δήμος δεν γνωρίζει κατά πόσο τα οφειλόμενα ποσά έχουν εισπραχθεί, λόγω του ότι το δικαστήριο έμβαζε τα ποσά στον Δήμο, χωρίς αναλυτική κατάσταση των υποθέσεων στις οποίες αφορούσε το κάθε ποσό. Ως εκ τούτου, οι εισπράξεις από το δικαστήριο για τις εκδικασθείσες υποθέσεις πιστώνονταν από τον Δήμο στα έσοδα, αντί στους χρεώστες, με αποτέλεσμα στους αναλυτικούς λογαριασμούς χρεωστών και στον λογαριασμό "Χρεώστες" του Γενικού Καθολικού να παρουσιάζονται, ως οφειλόμενα, ποσά που έχουν εξοφληθεί.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως γίνουν προσπάθειες για ανάλυση των εισπράξεων αυτών και τακτοποίησή τους στις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου.

Ο Δήμος μάς πληροφόρησε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε τη διαγραφή των καθυστερήσεων της περιόδου 1986-1992, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Δήμος δεν γνωρίζει κατά πόσο έχουν εισπραχθεί ή όχι.

Παρέμβαση δημοτών σε δημόσιους χώρους πρασίνου. Σύμφωνα με υπηρεσιακή έκθεση των Τεχνικών Υπηρεσιών, ημερ. 27.8.2008, στα όρια του Δήμου υπάρχουν 165 χώροι πρασίνου, σε 49 από τους οποίους έγινε παρέμβαση, εδώ και αρκετά χρόνια, από δημότες με διάφορους τρόπους είτε για ιδιωτική χρήση ή ακόμη και για οικονομική εκμετάλλευση, χωρίς ο Δήμος να λάβει οποιαδήποτε μέτρα εναντίον τους.

Σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(στ) του περί Δήμων Νόμου, ο Δήμος έχει εξουσία να δημιουργεί και να συντηρεί δημόσιους χώρους πρασίνου, για χρήση όμως από όλο το κοινό.

Σχετική είναι και η γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 11.11.1992, η οποία αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι οι χώροι πρασίνου που παραχωρούνται από τους ιδιοκτήτες ακινήτων κατά τον διαχωρισμό οικοπέδων, μόνο ως δημόσιοι χώροι πρασίνου μπορούν να χρησιμοποιηθούν.

Ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι μετά από απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου για λήψη μέτρων, ανάλογα με τον βαθμό οικειοποίησής του κάθε χώρου, ο Δήμος απέστειλε τον Ιούνιο 2010 επιστολές συμμόρφωσης στις περιπτώσεις όπου οι οικειοποιήσεις ήταν πολύ σοβαρές και παράλληλα τοποθέτησε πινακίδες που γνωστοποιούσαν ότι πρόκειται για δημόσιους χώρους πρασίνου του Δήμου. Στις περιπτώσεις που δεν υπήρξε συμμόρφωση, ο Δήμος προχώρησε σε δενδροφυτεύσεις των χώρων.

4.23 ΔΗΜΟΣ ΛΑΤΣΙΩΝ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος υπέβαλε στις 27.7.2011 τις οικονομικές καταστάσεις του 2010 για έλεγχο, οι οποίες έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι 30.4.2011, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(I) του περί Δήμων Νόμου, ενώ οι οικονομικές καταστάσεις του 2009 υποβλήθηκαν στις 30.9.2010, αντί μέχρι 30.4.2010. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2009.

Ρευστότητα και έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης. Στα ταμειακά διαθέσιμα, ύψους €5.123.239 στις 31.12.2009, περιλαμβάνεται ποσό ύψους €598.296, που αφορά στο αδαπάνητο υπόλοιπο του λογαριασμού δανείων, το οποίο προορίζεται για την εκτέλεση αναπτυξιακών έργων, με αποτέλεσμα οι οικονομικές καταστάσεις να παρουσιάζουν καθαρό κυκλοφορούν ενεργητικό ύψους €892.797, αντί έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους €294.511, όπως θα έπρεπε.

Παρατράβηγμα. Το παρατράβηγμα του Γενικού Λογαριασμού, το οποίο στις 31.12.2009 ανερχόταν σε €2.768.297, ξεπερνούσε το εγκεκριμένο, από το Υπουργείο Εσωτερικών, ποσοστό 40% των εσόδων του Προϋπολογισμού του Δήμου, αφού ανήλθε στο 41,3%.

Είναι επομένως φανερό ότι η οικονομική κατάσταση του Δήμου δεν είναι ικανοποιητική.

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση και το πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζει, λαμβάνοντας μέτρα για έγκαιρη είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2009 ανέρχονταν σε €1.895.148, καθώς και για μείωση των δαπανών για υπερωρίες, που το 2010 ανήλθαν σε €247.151, σε σύγκριση με €97.558 το 2006, δηλαδή αυξήθηκαν κατά 153%.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε, το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες και ελλείψεις, όπως:

- Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των απαραίτητων μητρώων, που υποβοηθούν στην καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο, όπως μητρώο αγωγών διαφόρων υποθέσεων, μητρώο αγωγών καθυστερημένων φορολογιών, μητρώο προσφορών, μητρώο συμβολαίων, μητρώο περιουσιακών στοιχείων, μηχανογραφημένο μητρώο πάγιου ενεργητικού, μηχανογραφημένο μητρώο τροχαίων προστίμων και μητρώο εγγυητικών επιστολών.
- Μη παρακολούθηση της τελικής διευθέτησης των υποθέσεων που στάληκαν σε δικηγόρους.
- Μη επισύναψη πάντοτε τιμολογίων και αποδείξεων είσπραξης στα εντάλματα πληρωμής δικηγορικών εξόδων.
- Μη επιβεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων και των βιβλίων της Δημοτικής βιβλιοθήκης.
- Μη λήψη μέτρων ασφαλείας στην αποθήκη.

Υπερωρίες. Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το κόστος για υπερωρίες των υπαλλήλων και των εργατών για τα έτη 2006-2010:

	2010	2009	2008	2007	2006
	€	€	€	€	€
Υπάλληλοι	104.699	48.366	56.388	62.494	16.579
Εργάτες	142.452	155.177	153.572	110.201	80.979
Σύνολο	247.151	203.543	209.960	172.695	97.558
Ετήσιο ποσοστό					
αύξησης/(μείωσης)	21,42%	(3,06%)	21,58%	77,02%	

Όπως φαίνεται πιο πάνω, οι δαπάνες για υπερωρίες αυξήθηκαν το 2010, σε σύγκριση με το 2006, κατά 153%. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Δημοτικό Συμβούλιο ασχοληθεί σοβαρά με το θέμα των υπερωριών και λάβει αποτελεσματικά μέτρα για μείωσή τους, ενόψει και των οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο Δήμος.

Ασφάλεια μηχανογραφικών συστημάτων. Επισημάνθηκαν ορισμένες αδυναμίες, όσον αφορά στην ασφάλεια των μηχανογραφικών συστημάτων, όπως μη επαρκής έλεγχος της φυσικής πρόσβασης στο δωμάτιο του κεντρικού υπολογιστή, με πιθανό τον κίνδυνο να καταστραφεί εξοπλισμός ή να χαθούν δεδομένα, καθώς επίσης ανυπαρξία σχεδίου έκτακτης ανάγκης, το οποίο να περιλαμβάνει σχέδιο αποκατάστασης καταστροφής και εναλλακτικές λύσεις/διαδικασίες για τα πληροφοριακά συστήματα του Δήμου για συνέχιση των εργασιών του.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για αποφυγή των κινδύνων που ελλοχεύουν.

Χρεώσεις. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώσεις στις 31.12.2009 ανέρχονταν σε €1.951.722, σε σύγκριση με €1.890.239 στις 31.12.2008, παρουσιάζοντας αύξηση €61.483 ή ποσοστό 3,25%. Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται καθυστερημένες φορολογίες που αφορούν σε επαγγελματικές άδειες, τέλη σκυβάλων και άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών, συνολικού ύψους €1.137.495, σε σύγκριση με €1.235.971 το 2008, παρουσιάζοντας μείωση €98.476 ή ποσοστό 7,96%.

Η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι είναι αναγκαίο να λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων, αφού ο κίνδυνος της μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται σημαντικά.

Άδειες λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρεί ο Δήμος, κατά τα έτη 2010 και 2011 λειτουργούσαν στην περιοχή του 5 πρατήρια πετρελαιοειδών, για τα οποία εκδίδονταν άδειες λειτουργίας και εισπράττονταν τα σχετικά δικαιώματα για τα προηγούμενα έτη, χωρίς ωστόσο να είχε εξασφαλιστεί για 4 από αυτά πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Σύμφωνα με τον περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμο, κανείς δεν δύναται να λειτουργεί πρατήριο πετρελαιοειδών μέχρι να του εκδοθεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης.

Με την έκδοση των αδειών, ο Δήμος κάλυψε ουσιαστικά τα 4 πρατήρια αλλά μένει ο ίδιος εκτεθειμένος.

4.24 ΔΗΜΟΣ ΙΔΑΛΙΟΥ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2010, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2011. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2009.

Υπερβάσεις εξόδων. Κατά το 2009 παρατηρήθηκαν υπερβάσεις εξόδων, οι οποίες ξεπερνούσαν το 25% των προϋπολογισθέντων και εγκριθέντων ποσών, ποσοστό μέχρι του οποίου το Δημοτικό Συμβούλιο έχει εξουσία να δαπανά, νοουμένου ότι υπάρχουν αντίστοιχες εξοικονομήσεις, χωρίς να εξασφαλιστεί σχετική έγκριση, όπως προνοείται στο άρθρο 66 του περί Δήμων Νόμου.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως οι αρμόδιοι λειτουργοί του Δήμου βεβαιώνονται ότι υπάρχουν διαθέσιμες πιστώσεις προτού προβαίνουν στη δημιουργία υποχρεώσεων.

Εσωτερικός έλεγχος. Συνεχίζει να παρατηρούνται αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου, που καλύπτουν ορισμένες δραστηριότητες και τομείς του Δήμου, όπως:

- Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των απαραίτητων μητρώων, που υποβοηθούν στην καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο, όπως μητρώο αγωγών, μητρώο αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων, μητρώο σχισμάτων και παλινορθώσεων δρόμων, βιβλίων κινήσεως οχημάτων και μηνιαίου κοστολογίου οχημάτων.
- Μη ικανοποιητική παρακολούθηση της τελικής διευθέτησης των υποθέσεων που στάληκαν στους δικηγόρους.
- Μη άσκηση ικανοποιητικού ελέγχου, όσον αφορά στην αγορά καυσίμων και στη διακίνηση των οχημάτων του Δήμου.
- Μη αναφορά σαφών και πλήρων επεξηγήσεων στα εντάλματα πληρωμής, όπως η έγκριση της δαπάνης από το Δημοτικό Συμβούλιο και ο αριθμός προσφοράς, όπου υπάρχει.
- Μη επιβεβαίωση της ύπαρξης των περιουσιακών στοιχείων.

Αγωγή εναντίον του Δήμου από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων. Στις 30.5.2007 το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων καταχώρισε αγωγή εναντίον του Δήμου, απαιτώντας ποσό ύψους £135.568 (€231.632), που αφορά στην αξία νερού που πωλήθηκε στον Δήμο την περίοδο 19.8.1999-31.12.2002, πλέον τόκο προς 9% ετησίως μέχρι εξοφλήσεως, αποζημιώσεις και έξοδα αγωγής. Σημειώνεται ότι ο Δήμος με επιστολή του, ημερ. 25.2.2002, προς τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ζήτησε τη διαγραφή της πιο πάνω οφειλής, ως αντισταθμιστικό μέτρο λόγω της υπεράντλησης νερού από τα υδατικά αποθέματα του Δήμου, για τις ανάγκες της υδατοπρομήθειας Λευκωσίας και άλλων Κοινοτήτων, αίτημα το οποίο όμως απορρίφθηκε στις 23.4.2002.

Όπως πληροφορηθήκαμε, ο Δήμος καταχώρισε στις 21.4.2010, στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας, έκθεση υπεράσπισης και η εκδίκαση της αγωγής ορίστηκε στις 14.9.2011.

Άδειες λειτουργίας/παράνομα υποστατικά. Σύμφωνα με στοιχεία των Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου, οι ιδιοκτήτες υποστατικών συνεχίζουν να προβαίνουν σε αυθαίρετες ανεγέρσεις, αλλαγή χρήσης και προσθήκες/μετατροπές, χωρίς να εξασφαλίσουν την απαιτούμενη άδεια οικοδομής. Παρόλα αυτά, διαπιστώθηκε ότι εκδίδονται άδειες λειτουργίας, χωρίς να πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις που έχει καθορίσει το Δημοτικό Συμβούλιο, με βάση το άρθρο 103(2) του περί Δήμων Νόμου.

Παρατηρήσαμε ότι με την έκδοση της άδειας, ο Δήμος καλύπτει ουσιαστικά τα πιο πάνω υποστατικά αλλά μένει ο ίδιος εκτεθειμένος.

Άδειες οικοδομής. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, κατά το 2009 υποβλήθηκαν 145 αιτήσεις για έκδοση άδειας οικοδομής, από τις οποίες εγκρίθηκαν οι 119, απορρίφθηκαν/αποσύρθηκαν οι 3, ενώ οι 23 δεν είχαν διεκπεραιωθεί μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου.

Για τις 119 εκδοθείσες άδειες, ο μέσος όρος διεκπεραίωσης ήταν 228 μέρες, ενώ μόνο οι 8 εκδόθηκαν σε χρονικό διάστημα μικρότερο των τριών μηνών. Από τα πιο πάνω προκύπτει ότι παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην έκδοση των αδειών οικοδομής.

Διαφημιστικές πινακίδες.

(α) Στην περιοχή του Δήμου εξακολουθούν να υπάρχουν αναρτημένες αρκετές διαφημιστικές πινακίδες, ενώ στο σχετικό μητρώο που τηρείται για σκοπούς ελέγχου και παρακολούθησης των διαφημιστικών πινακίδων είναι καταχωρισμένες μόνο τρεις, για τις οποίες μόνο για δύο έχει εξασφαλιστεί άδεια για το 2009 και έχουν πληρωθεί τα σχετικά δικαιώματα. Εισηγηθήκαμε και πάλι την καταγραφή όλων των διαφημιστικών πινακίδων που είναι αναρτημένες στην περιοχή του Δήμου και την είσπραξη των σχετικών δικαιωμάτων στις περιπτώσεις όπου μπορούν να εκδοθούν άδειες και τη λήψη δικαστικών ή άλλων μέτρων για τις διαφημιστικές πινακίδες που αναρτήθηκαν παράνομα.

(β) Τα δικαιώματα διαφημίσεων, τα οποία ισχύουν από το 1996, είναι αρκετά χαμηλά και η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Δημοτικό Συμβούλιο τροποποιήσει τους υφιστάμενους Κανονισμούς, ώστε να προβλέπονται δικαιώματα τα οποία να συνάδουν με τα σημερινά δεδομένα.

Χρεώσεις φορολογιών. Οι καθυστερήσεις φορολογιών (τελών σκυβάλων, επαγγελματικής άδειας και άδειας λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών) ανέρχονταν στις 31.12.2009 σε €153.103, σε σύγκριση με €175.052 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €21.949 ή ποσοστό 12,5%. Ωστόσο, για τις καθυστερήσεις των ετών 2000-2003 και 2006-2007, ύψους €18.446 και €21.339, αντίστοιχα, δεν εισπράχθηκε κανένα ποσό κατά το 2009.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως ενταθούν τα μέτρα για είσπραξή τους, επισημαίνοντας ταυτόχρονα ότι είναι απαραίτητο να λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων, αφού ο κίνδυνος της μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται σημαντικά.

Χρεώσεις υδατοπρομήθειας. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις, οι καθυστερήσεις υδατοπρομήθειας στις 31.12.2009 ανέρχονταν σε €86.142, σε σύγκριση με €63.462 το 2008, παρουσιάζοντας αύξηση €22.680 ή ποσοστό 35,7%. Μεταξύ των οφειλετών περιλαμβάνονται καταναλωτές που οφείλουν σημαντικά ποσά.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι τη λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων για είσπραξη των καθυστερήσεων, συμπεριλαμβανομένης και της διακοπής της παροχής νερού, σύμφωνα με τους σχετικούς Κανονισμούς.

Ανεπίδοτες κλήσεις αγωγών. Για τις καθυστερημένες φορολογίες των ετών 2000-2003 καταχωρίστηκαν κατά το 2003 και 2005 στο δικαστήριο συνολικά 378 υποθέσεις, από τις οποίες οι 97 ή ποσοστό 26%, παρέμειναν ανεπίδοτες, λόγω ελλিপών στοιχείων των εναγομένων. Για τις ανεπίδοτες υποθέσεις, ο Δήμος πλήρωσε σε δικηγόρους, ως αμοιβή και έξοδα, ποσό €6.531, που αντιστοιχεί σε περίπου €67 ανά υπόθεση.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, για όλες τις υποθέσεις που αποστέλλονται στους δικηγόρους, παρέχονται πλήρη στοιχεία των οφειλετών, ούτως ώστε να είναι δυνατή η επίδοσή τους. Εισηγηθήκαμε επίσης όπως διερευνηθούν τα αίτια για τη μη εξασφάλιση στοιχείων για τόσο μεγάλο αριθμό οφειλετών και ληφθούν τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα.

Ανεκτέλεστα εντάλματα δικαστηρίου. Μεγάλος αριθμός ενταλμάτων που εκδίδονται από το δικαστήριο και αφορούν σε εκδικασθείσες αγωγές καθυστερημένων φορολογιών, παραμένουν ανεκτέλεστα, λόγω κυρίως του μη εντοπισμού των οφειλετών. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, για τις καθυστερήσεις φορολογιών των ετών 2006-2008 εκδικάστηκαν συνολικά 123 υποθέσεις, εκ των οποίων τα εντάλματα για 112 από αυτές ή ποσοστό 91% παρέμειναν ανεκτέλεστα.

Μη επιβολή προσεπιβάρυνσης. Παρόλο ότι στις ειδοποιήσεις φορολογίας δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας αναφερόταν ως τελευταία ημέρα αποπληρωμής του τέλους η 30.9.2009, εντούτοις ο Δήμος πραγματοποιούσε εισπράξεις δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας μέχρι 31.12.2009, χωρίς την επιβολή προσεπιβάρυνσης, όπως προνοείται στο άρθρο 78(2) του περί Δήμων Νόμου, η οποία άρχισε να επιβάλλεται από τις 2.1.2010.

Άδειες λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, στην περιοχή του λειτουργεί ένα πρατήριο πετρελαιοειδών. Κατά τα έτη 2008 και 2009 εκδόθηκε άδεια λειτουργίας και εισπράχθηκαν τα σχετικά δικαιώματα, χωρίς για το πρατήριο αυτό να έχει εξασφαλιστεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης, ενώ κατά το 2010 το εν λόγω πρατήριο λειτουργούσε χωρίς να εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας. Σύμφωνα με το άρθρο 7 του περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμου, κανείς δεν δύναται να λειτουργεί πρατήριο πετρελαιοειδών μέχρι να του εκδοθεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης.

Με την έκδοση της άδειας κατά τα έτη 2008 και 2009, ο Δήμος κάλυψε ουσιαστικά το πιο πάνω πρατήριο αλλά έμεινε ο ίδιος εκτεθειμένος.

4.25 ΔΗΜΟΣ ΛΑΚΑΤΑΜΙΑΣ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στο Παράρτημα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπόλοιπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 – Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2010, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2011. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2009.

Κεφάλαιο κίνησης και ρευστότητα. Το κεφάλαιο κίνησης το 2008 ήταν €759.032, ενώ το 2009 παρουσίαζε έλλειμμα ύψους €373.123. Η σημαντική μείωση οφείλεται κυρίως στην αύξηση στο παρατράβηγμα (€1.568.477) και στους πιστωτές και οφειλόμενα έξοδα (€330.085), ενώ παράλληλα σημειώθηκε αύξηση στους χρεώστες και προπληρωμές (€589.101).

Στο παρατράβηγμα του Γενικού Λογαριασμού στις 31.12.2009, περιλαμβάνεται ποσό ύψους €444.811, το οποίο μεταφέρθηκε από τον τραπεζικό λογαριασμό καταθέσεων δημοτών για ζημιές σε δρόμους και πεζοδρόμια, για αντιμετώπιση τρεχουσών υποχρεώσεων, δηλαδή το πραγματικό παρατράβηγμα ήταν €2.429.593 και όχι €1.984.782, όπως παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2009.

Επισημάναμε ότι η οικονομική κατάσταση του Δήμου εξακολουθεί να μη βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο και ότι θα επιδεινωθεί περαιτέρω μετά τη λήξη της περιόδου χάριτος πέντε ετών στην έναρξη αποπληρωμής των νέων δανείων, δηλαδή το 2012, όταν ο Δήμος θα αρχίσει να καταβάλλει τοκοχρεωλυτικές δόσεις ύψους €681.586 τον χρόνο.

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για την έγκαιρη είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών, συμπεριλαμβανομένων και των καθυστερημένων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2009 ανέρχονταν σε €2.399.302 και επιβάλλοντας δικαιώματα για όλες τις διαφημιστικές πινακίδες.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρόλο ότι σημειώθηκε βελτίωση στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, εντούτοις εξακολουθούν να παρουσιάζονται ορισμένες αδυναμίες, όπως:

- Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των απαραίτητων μητρώων, που υποβοηθούν στην καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο, όπως μητρώο συμβολαίων, μητρώο περιουσιακών στοιχείων, μητρώο εγγυητικών επιστολών, μητρώο εισπρακτέων και μητρώο πληρωτέων ενοικίων, μητρώο διαφημιστικών πινακίδων, μητρώο σχισμάτων και παλινорθώσεων δρόμων, μητρώο αδειών οικοδομής και μητρώο αγωγών.
- Μη αναφορά πάντοτε στα εντάλματα πληρωμής της έγκρισης της δαπάνης από το Δημοτικό Συμβούλιο και του αριθμού προσφοράς, όπου υπάρχει.
- Αδυναμία παρακολούθησης της τελικής διευθέτησης των υποθέσεων που στάληκαν στους δικηγόρους.

- Μη συμφιλίωση των χρεώσεων στα έξοδα μισθοδοσίας (Γενικό Καθολικό) με τα ολικά των μηνιαίων καταστάσεων μισθών (payroll).

Αδυναμίες στη μηχανογράφηση. Η μηχανογράφηση των υπηρεσιών του Δήμου συνεχίζει να παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις. Πιο συγκεκριμένα, παρέχεται η δυνατότητα στους διάφορους χρήστες να διαγράφουν ή να τροποποιούν δεδομένα στο φορολογικό σύστημα, χωρίς να ακολουθείται η ενδεδειγμένη διαδικασία, το φορολογικό σύστημα δεν διασυνδέεται αυτόματα (interface) με το λογιστικό σύστημα και το πρόγραμμα για χρήση «bar code» στις ειδοποιήσεις φορολογιών δεν αναπτύχθηκε, παρόλο ότι είχε ληφθεί πρόνοια.

Διαπιστώθηκε επίσης ότι ο Δήμος δεν διαθέτει επίσημο σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας, το οποίο να συμπεριλαμβάνει σχέδιο αποκατάστασης καταστροφής και εναλλακτικές λύσεις/διαδικασίες για τα πληροφοριακά του συστήματα, για συνέχιση των εργασιών του μετά από καταστροφή.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως ληφθούν διορθωτικά μέτρα για αποφυγή των κινδύνων που ελλοχεύουν.

Οικονομικά ωφελήματα Δημάρχου και μελών του Δημοτικού Συμβουλίου. Σύμφωνα με το άρθρο 52(1) του περί Δήμων Νόμου, ο Δήμαρχος λαμβάνει ετήσια αντιμισθία, έξοδα παραστάσεων και άλλα επιδόματα και ο Αντιδήμαρχος και οι Δημοτικοί Σύμβουλοι λαμβάνουν αποζημίωση, έξοδα παραστάσεων και άλλα επιδόματα που προβλέπονται στον εγκριθέντα Προϋπολογισμό του έτους.

Από τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι κατά τα έτη 2009 και 2010 τα οικονομικά ωφελήματα που πληρώθηκαν στον Δήμαρχο και στα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου ξεπερνούσαν κατά €8.923 και €14.166, αντίστοιχα, τα εγκριθέντα στον Προϋπολογισμό των πιο πάνω ετών.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι τα υπερπληρωθέντα ποσά θα πρέπει να επιστραφούν στο Δημοτικό Ταμείο.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδορημάτων. Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, για τον υπολογισμό του πραγματικού κόστους που πρέπει να χρεώνεται στον Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων για τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα των υπαλλήλων και του αναγκαίου ποσού που θα πρέπει να καταβάλλεται στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδορημάτων για καταβολή των ωφελημάτων αυτών, πρέπει να διενεργείται αναλογιστική μελέτη σε τακτά χρονικά διαστήματα (συνήθως κάθε τρία χρόνια).

Ενόψει του γεγονότος ότι το όριο υποχρεωτικής αφυπηρέτησης αυξήθηκε από το 60ο έτος στο 63ο, από το 2006, καθώς επίσης και ότι η τελευταία αναλογιστική μελέτη έγινε το 2006, όταν το όριο υποχρεωτικής αφυπηρέτησης ήταν το 60ο έτος, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως ο Δήμος προχωρήσει στη διενέργεια νέας αναλογιστικής μελέτης.

Δικαιώματα διαφημιστικών πινακίδων. Οι Υπηρεσίες του Δήμου δεν ολοκλήρωσαν κατά το 2009 και 2010 την καταγραφή των διαφημιστικών πινακίδων που ήταν αναρτημένες στην περιοχή του, με αποτέλεσμα ο Δήμος να έχει απώλεια εσόδων.

Από τις καταστάσεις που ετοιμάστηκαν μέχρι και το 2009 φαίνεται ότι καταγράφηκαν 100 διαφημιστικές πινακίδες, από τις οποίες μόνο για τις 30 εξασφαλίστηκε άδεια και εισπράχθηκαν δικαιώματα ύψους €11.597, σε σύγκριση με €17.794 το 2008.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως οι Υπηρεσίες του Δήμου προβούν σε ολοκληρωμένη καταγραφή των διαφημιστικών πινακίδων που είναι αναρτημένες στην περιοχή του και για όσες από αυτές πληρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις να εκδοθούν άδειες και να εισπραχθούν τα σχετικά δικαιώματα, ενώ για τις υπόλοιπες να ληφθούν μέτρα για την απομάκρυνσή τους.

Χρεώστες.

(α) Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες στις 31.12.2009 ανέρχονταν σε €2.418.582, σε σύγκριση με €1.829.481 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €589.101 ή ποσοστό 32,2%.

Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται καθυστερημένες φορολογίες της περιόδου 1980-2004, που αφορούν σε επαγγελματικές άδειες, τέλη σκυβάλων και άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών συνολικού ύψους €314.326, οι οποίες κατά το 2009 δεν παρουσίασαν καθόλου εισπράξεις. Όσον αφορά στις καθυστερημένες φορολογίες των ετών 2005-2007 ύψους €46.287, το ποσοστό είσπραξης ήταν αρκετά χαμηλό και κυμαινόταν μεταξύ 1,3%-5,9%.

Επισημάνουμε και πάλι ότι είναι απαραίτητο να λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων, αφού ο κίνδυνος της μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται σημαντικά.

(β) Εισπράξεις καθυστερημένων φορολογιών. Κατά την περίοδο 1995-2005 εισπράχθηκαν, μέσω δικαστηρίου, για εκδικασθείσες υποθέσεις καθυστερημένων φορολογιών, ποσά ύψους €195.901 (£114.656), τα οποία όμως πιστώθηκαν σε λογαριασμό εσόδων, χωρίς να διενεργηθεί έρευνα για να διαπιστωθεί για ποιες υποθέσεις εμβάστηκαν τα ποσά και να πιστωθούν οι αντίστοιχοι αναλυτικοί λογαριασμοί των χρεωστών, με αποτέλεσμα στους αναλυτικούς λογαριασμούς χρεωστών και στον γενικό λογαριασμό «Χρεώστες» να παρουσιάζονται, ως οφειλόμενα, ποσά που έχουν εξοφληθεί.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως γίνουν προσπάθειες για ανάλυση των πιο πάνω εισπράξεων και τακτοποίησή τους στις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου.

(γ) Χρεώστες υδατοπρομήθειας. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις, οι καθυστερήσεις υδατοπρομήθειας στις 31.12.2009 ανέρχονταν σε €454.359, σε σύγκριση με €400.952 το 2008, παρουσιάζοντας αύξηση €53.407 ή ποσοστό 13,3%. Μεταξύ των οφειλετών περιλαμβάνονται καταναλωτές που οφείλουν σημαντικά ποσά, χωρίς να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα εναντίον τους, όπως προνοείται στους περί Υδατοπρομήθειας Κανονισμών του Δήμου Λακατάμιας του 2001.

Ανεπίδοτες κλήσεις αγωγών. Για τις καθυστερημένες φορολογίες (τέλη σκυβάλων, επαγγελματική άδεια και άδεια λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών) των ετών 2007, 2008 και 2009 καταχωρίστηκαν στο δικαστήριο κατά το 2008, 2009 και 2010 συνολικά 400, 548 και 596 υποθέσεις, αντίστοιχα, από τις οποίες οι 150 ή ποσοστό 37,5% για το 2008, 250 ή ποσοστό 45,6% για το 2009 και 148 ή ποσοστό 24,8% για το 2010 παρέμειναν ανεπίδοτες.

Λόγω του ότι ο Δήμος καταβάλλει στους δικηγόρους τα συμφωνηθέντα ποσά και για τις ανεπίδοτες υποθέσεις (€20 - €35 για κάθε υπόθεση), η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, για όλες τις υποθέσεις που αποστέλλονται στους δικηγόρους, παρέχονται πλήρη στοιχεία των οφειλετών, ώστε να είναι δυνατή η επίδοσή τους. Εισηγηθήκαμε επίσης όπως διερευνηθούν τα αίτια για μη εξασφάλιση των στοιχείων τόσο μεγάλου αριθμού οφειλετών και ληφθούν όλα τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα.

Διαγραφές/μειώσεις. Για τη διαγραφή καθυστερήσεων πέραν των €256 (£150) δεν ζητείται η εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, όπως προνοείται στο άρθρο 85(2)(ιε) του Νόμου, εξουσία η οποία εκχωρήθηκε στον Έπαρχο.

Δημοτικό Κολυμβητήριο. Για το Δημοτικό Κολυμβητήριο δεν έχει εξασφαλιστεί έγκριση από το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (για τις μηχανολογικές και ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις), ούτε από την Πυροσβεστική και το Υγειονομείο και, ως εκ τούτου, λειτουργεί χωρίς να έχει εξασφαλιστεί πιστοποιητικό καταλληλότητας. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Δημοτικό Συμβούλιο φροντίσει για την εξασφάλιση των πιο πάνω εγκρίσεων.

4.26 ΔΗΜΟΣ ΑΚΑΝΘΟΥΣ

Μέρος Α

Γενικά. Ο Δήμος Ακανθούς είναι ένας από τους κατεχόμενους Δήμους. Το προσωπικό του αποτελείται από ένα μόνιμο υπάλληλο, ο οποίος είναι αποσπασμένος σε Κυβερνητικό Τμήμα και από ένα έκτακτο υπάλληλο, σε πλήρη βάση, για τη γραμματειακή υποστήριξη του Δήμου. Τα έσοδα του Δήμου προέρχονται κυρίως από

κρατική χορηγία και από το Κυβερνητικό Τμήμα για τις υπηρεσίες που του προσφέρει ο υπάλληλος του Δήμου. Οι δραστηριότητες του Δήμου περιορίζονται στη διοργάνωση εκδηλώσεων, για προώθηση κυρίως του κυπριακού προβλήματος και σε ορισμένες άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις. Ο έλεγχος κάλυψε τα έτη 2008 και 2009.

Οικονομική κατάσταση. Στην πιο κάτω κατάσταση παρουσιάζονται οι εισπράξεις και πληρωμές του Δήμου, το πλεόνασμα/(έλλειμμα) και τα ταμειακά διαθέσιμα του Γενικού Λογαριασμού, καθώς και το υπόλοιπο του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων και του Ταμείου Ευημερίας και Υποτροφιών, για τα έτη 2008 και 2009:

	2009	2008
	€	€
Εισπράξεις έτους	155.257	223.187
Πληρωμές έτους	175.482	200.234
Πλεόνασμα/(έλλειμμα)	(20.225)	22.953
Υπόλοιπο Γενικού Λογαριασμού στις 31 Δεκεμβρίου	4.802	25.027
Υπόλοιπο Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων στις 31 Δεκεμβρίου	83.543	76.320
Υπόλοιπο Ταμείου Ευημερίας και Υποτροφιών στις 31 Δεκεμβρίου	5.715	1.035

Προϋπολογισμοί - Υπερβάσεις εξόδων. Κατά τα έτη 2008 και 2009 παρατηρήθηκαν υπερβάσεις σε ορισμένα Κονδύλια εξόδων, οι οποίες ξεπερνούσαν κατά πολύ το 25% των προϋπολογισθέντων και εγκριθέντων ποσών, ποσοστό μέχρι του οποίου το Δημοτικό Συμβούλιο έχει εξουσία να δαπανά, νοουμένου ότι υπάρχουν αντίστοιχες εξοικονομήσεις, χωρίς να εξασφαλιστεί σχετική έγκριση, όπως προνοείται στο άρθρο 66 του περί Δήμων Νόμου.

Ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι οι υπερβάσεις οφείλονται, κατά κύριο λόγο, στην έκδοση της εφημερίδας "ΑΚΑΘΚΙΩΤΙΣΣΑ", η οποία κυκλοφορεί 3-4 φορές τον χρόνο και αποστέλλεται δωρεάν σε 1.500 δημότες.

4.27 ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΑΒΑ

Μέρος Α

Γενικά. Ο Δήμος Καραβά είναι ένας από τους κατεχόμενους Δήμους. Ο Δήμος απασχολεί ένα άτομο με αγορά υπηρεσιών για τη γραμματειακή υποστήριξη του. Τα έσοδα του Δήμου προέρχονται κυρίως από κρατική χορηγία. Οι δραστηριότητες του Δήμου περιορίζονται στη διοργάνωση εκδηλώσεων, για προώθηση κυρίως του κυπριακού προβλήματος και σε ορισμένες άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις. Ο έλεγχος κάλυψε τα έτη 2007 μέχρι 2010.

Οικονομική κατάσταση. Στην πιο κάτω κατάσταση παρουσιάζονται οι εισπράξεις και πληρωμές του Δήμου, το πλεόνασμα/(έλλειμμα) και τα ταμειακά διαθέσιμα του Γενικού Λογαριασμού, για τα έτη 2007 μέχρι 2010:

	2010	2009	2008	2007	2007
	€	€	€	€	£
Εισπράξεις έτους	181.701	184.182	168.275	239.920	140.419
Πληρωμές έτους	181.452	187.677	164.973	241.019	141.062
Πλεόνασμα/(έλλειμμα)	249	(3.495)	3.302	(1.099)	(643)
Υπόλοιπο Γενικού Λογαριασμού στις 31 Δεκεμβρίου	315	66	3.561	259	151

Προϋπολογισμοί - Υπερβάσεις εξόδων. Κατά τα έτη 2008, 2009 και 2010 παρατηρήθηκαν υπερβάσεις σε ορισμένα Κονδύλια εξόδων, οι οποίες ξεπερνούσαν το 25% των προϋπολογισθέντων και εγκριθέντων

ποσών, ποσοστό μέχρι του οποίου το Δημοτικό Συμβούλιο έχει εξουσία να δαπανά, νοουμένου ότι υπάρχουν αντίστοιχες εξοικονομήσεις, χωρίς να εξασφαλιστεί σχετική έγκριση, όπως προνοείται στο άρθρο 66 του περί Δήμων Νόμου.

4.28 ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΟΝΟΙΚΟΥ

Μέρος Α

Γενικά. Ο Δήμος Λευκονοίκου είναι ένας από τους κατεχόμενους Δήμους. Το προσωπικό του αποτελείται από δύο άτομα με αγορά υπηρεσιών για τη γραμματειακή υποστήριξη του Δήμου. Τα έσοδα του Δήμου προέρχονται κυρίως από κρατική χορηγία. Οι δραστηριότητες του Δήμου περιορίζονται στη διοργάνωση εκδηλώσεων, για προώθηση κυρίως του κυπριακού προβλήματος και σε ορισμένες άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις. Ο έλεγχος κάλυψε τα έτη 2007 μέχρι 2010.

Οικονομική κατάσταση. Στην πιο κάτω κατάσταση παρουσιάζονται οι εισπράξεις και πληρωμές του Δήμου, το πλεόνασμα και τα ταμειακά διαθέσιμα του Γενικού Λογαριασμού και του Ειδικού Ταμείου για τα έτη 2007 μέχρι 2010.

	2010	2009	2008	2007	2007
	€	€	€	€	£
Εισπράξεις έτους	118.589	129.281	93.971	87.497	51.210
Πληρωμές έτους	103.659	111.463	92.385	87.400	51.153
Πλεόνασμα	14.930	17.818	1.586	97	57
Υπόλοιπο Γενικού Λογαριασμού στις 31 Δεκεμβρίου	38.130	23.200	5.382	3.796	2.222
Υπόλοιπο Ειδικού Ταμείου στις 31 Δεκεμβρίου	3.959	6.032	8.734	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα	42.089	29.232	14.116	3.796	2.222

4.29 ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ - ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Σύσταση Κοινοτικών Συμβουλίων. Με τη θέσπιση και εφαρμογή των περί Κοινοτήτων Νόμων του 1999 μέχρι 2011, ο Γενικός Ελεγκτής ανέλαβε τον έλεγχο των λογαριασμών όλων των Κοινοτικών Συμβουλίων (πρώην Συμβούλια Βελτιώσεως και Χωρικές Αρχές).

Από τον έλεγχο των Κοινοτικών Συμβουλίων διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα.

(α) Οικονομικές καταστάσεις.

- (i) Οι οικονομικές καταστάσεις των πρώην Χωρικών Αρχών παρουσιάζουν μόνο τις εισπράξεις και τις πληρωμές του Κοινοτικού Ταμείου. Για σκοπούς καλύτερης και πιο σφαιρικής πληροφόρησης εισηγηθήκαμε όπως στις οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται επιπρόσθετα στοιχεία όπως, τα υπόλοιπα των λογαριασμών καταθέσεων σε Κυβερνητικές Υπηρεσίες για την εκτέλεση έργων, τα υπόλοιπα των δανείων, τα ποσά των εκκρεμών υποχρεώσεων, καθυστερημένων εσόδων και περιουσιακών στοιχείων. Σε αρκετές περιπτώσεις τα Κονδύλια, όπως αυτά παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις, δεν συνάδουν με τους Προϋπολογισμούς, με αποτέλεσμα να είναι αδύνατη η σύγκριση των πραγματικών εξόδων με τα προϋπολογισθέντα για σκοπούς παρακολούθησης των υπερβάσεων. Επίσης, ενώ οι περί Κοινοτήτων Νόμοι προβλέπουν όπως οι τελικοί λογαριασμοί ετοιμάζονται όχι αργότερα από την 31η Μαρτίου του επόμενου έτους, σε μεγάλο αριθμό Συμβουλίων παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην ενημέρωση των λογιστικών βιβλίων και στην ετοιμασία των τελικών λογαριασμών.

- (ii) Οι οικονομικές καταστάσεις που ετοιμάζονται από αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια παρουσιάζουν λάθη και παραλείψεις, όπως ασυμφωνία των τελικών υπολοίπων ενός έτους με τα αρχικά του επόμενου, ακαταχώριστες εισπράξεις και πληρωμές και τραπεζικά υπόλοιπα για τα οποία δεν ετοιμάζονται συμφιλιωτικές καταστάσεις.
- (β) **Προϋπολογισμοί.**
- (i) **Ετοιμασία, έγκριση και παρουσίαση ετήσιου Προϋπολογισμού.** Σύμφωνα με τους περί Κοινοτήτων Νόμους, κάθε Συμβούλιο οφείλει να ετοιμάζει ετήσιο Προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων, ο οποίος εγκρίνεται από τον οικείο Έπαρχο. Ο Προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος και παρέκκλιση από τη διάταξη αυτή δεν επιτρέπεται, παρά μόνο ύστερα από έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, εξουσία η οποία εκχωρήθηκε από τον τελευταίο στον Έπαρχο. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου οι Προϋπολογισμοί δεν ήταν ισοσκελισμένοι, χωρίς ωστόσο να τύχουν της έγκρισης του Επαρχου. Ορισμένα Κοινοτικά Συμβούλια δεν ετοιμάζουν Προϋπολογισμό και έτσι οι δαπάνες δεν διενεργούνται μέσα σε προκαθορισμένα πλαίσια εγκεκριμένου Προϋπολογισμού. Επίσης, κατά παράβαση των διατάξεων των περί Κοινοτήτων Νόμων, οι ετήσιοι Προϋπολογισμοί αρκετών Συμβουλίων δεν εγκρίνονται πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται. Παρουσιάζεται επίσης ανομοιομορφία στον τρόπο παρουσίασης των Προϋπολογισμών των Κοινοτικών Συμβουλίων (πρώην Χωρικές Αρχές) ανά Επαρχία.
- (ii) **Υπερβάσεις Προϋπολογισμών.** Σύμφωνα με την επιφύλαξη του άρθρου 64 των περί Κοινοτήτων Νόμων, κάθε Συμβούλιο μπορεί, χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω έγκριση, να δαπανά κάθε χρόνο ποσό το οποίο δεν υπερβαίνει το 20% οποιουδήποτε Κονδυλίου, νοουμένου ότι υπάρχουν ανάλογες εξοικονομήσεις από οποιαδήποτε άλλα Κονδύλια του ίδιου Προϋπολογισμού. Εκεί που υπήρχε εγκεκριμένος Προϋπολογισμός, διαπιστώθηκαν περιπτώσεις υπερβάσεων δαπανών πέραν του 20%, χωρίς να ακολουθηθεί η υπό των περί Κοινοτήτων Νόμων προβλεπόμενη διαδικασία εξασφάλισης σχετικών εγκρίσεων από τον Έπαρχο.
- (iii) **Κατάρτιση και εκτέλεση Προϋπολογισμών.** Για να παρουσιάζεται η σωστή εικόνα των οικονομικών δυνατοτήτων των Συμβουλίων και της ικανότητάς τους για την εκτέλεση των διαφόρων έργων, εισηγηθήκαμε όπως οι ετήσιοι Προϋπολογισμοί καταρτίζονται με μελετημένο πρόγραμμα, το οποίο να βασίζεται στις πραγματικές ανάγκες και στη δυνατότητα εκτέλεσής τους.
- (γ) **Πρακτικά συνεδρίων.** Ορισμένα Κοινοτικά Συμβούλια δεν τηρούν πρακτικά των συνεδρίων του Συμβουλίου κατά παράβαση των διατάξεων των περί Κοινοτήτων Νόμων.
- (δ) **Δάνεια.** Μερικά Συμβούλια δεν καταβάλλουν τις δόσεις των δανείων τους στις καθορισμένες ημερομηνίες, με αποτέλεσμα να επιβαρύνονται με τόκους υπερημερίας.
- (ε) **Πληρωμές σε Κοινοτάρχες και μέλη των Συμβουλίων για υπηρεσίες που παρέχουν.** Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις Συμβουλίων που κατέβαλαν αμοιβή στον Κοινοτάρχη ή σε μέλη του Συμβουλίου για υπηρεσίες που πρόσφεραν στο Συμβούλιο. Επισημάναμε ότι η ενέργεια αυτή είναι αντίθετη με τις διατάξεις του άρθρου 16(2)(στ) των περί Κοινοτήτων Νόμων, σύμφωνα με τις οποίες δεν μπορεί να διατελεί Κοινοτάρχης ή μέλος Συμβουλίου πρόσωπο το οποίο έχει οποιαδήποτε συμβατική σχέση με το Συμβούλιο για την εκτέλεση εργασιών ή την παροχή υπηρεσιών με αμοιβή.
- (στ) **Αγορά μετοχών σε ιδιωτικές εταιρείες.** Αρκετά Συμβούλια αγόρασαν μετοχές σε συγκεκριμένες αναπτυξιακές εταιρείες οι οποίες ιδρύθηκαν, μεταξύ άλλων, για την ενημέρωση των Κοινοτικών Συμβουλίων και άλλων φορέων για θέματα Ευρωπαϊκής Ένωσης και την αξιοποίηση των διαθέσιμων κοινοτικών πόρων μέσα από τη συμμετοχή και διαχείριση Ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Επισημάναμε ότι η επένδυση σε ιδιωτικές εταιρείες δεν καλύπτεται από τις διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων.
- (ζ) **Βεβαίωση περιουσιακών στοιχείων και χρηματικών υπολοίπων στις 31 Δεκεμβρίου.** Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια δεν υποβάλλουν ως οφείλουν στην Ελεγκτική Υπηρεσία βεβαίωση των περιουσιακών

τους στοιχείων και των χρηματικών τους υπολοίπων στο τέλος του έτους, ενώ ορισμένα τις υποβάλλουν με σημαντική καθυστέρηση.

(η) Μετρητά και τραπεζικά διαθέσιμα. Μεγάλος αριθμός Κοινοτικών Συμβουλίων (πρώην Χωρικές Αρχές) συνεχίζουν να παρουσιάζουν στο Βιβλίο Ταμείου, στην ίδια στήλη, ως ένα ποσό, όλα τα ταμειακά διαθέσιμα, με αποτέλεσμα να μην είναι γνωστό ανά πάσα στιγμή το υπόλοιπο της τράπεζας και το υπόλοιπο των μετρητών χωριστά. Παρόλο που έχουμε εισηγηθεί τη σωστή τήρηση του Βιβλίου Ταμείου, εντούτοις μεγάλος αριθμός Κοινοτικών Συμβουλίων δεν έχει εφαρμόσει τις εισηγήσεις μας, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο έλεγχος και να παρουσιάζονται συχνά ταμειακές διαφορές. Σε ξεχωριστές επιστολές που αποστείλαμε προς όλους τους Επάρχους στις 4.11.2009 και 12.11.2010, επισύραμε την προσοχή σε όλα τα Κοινοτικά Συμβούλια ότι από την 1.1.2010 η Υπηρεσία μας δεν αποδέχεται, για σκοπούς ελέγχου, το Βιβλίο Ταμείου, εάν σε αυτό δεν τηρούνται χωριστές στήλες μετρητών και τράπεζας.

(θ) Ενημέρωση του Βιβλίου Ταμείου. Το λογιστικό σύστημα που ακολουθείται από τα Κοινοτικά Συμβούλια βασίζεται στις πραγματικές εισπράξεις και πληρωμές που αφορούν σε ένα ημερολογιακό έτος. Εντούτοις, σε πολλές περιπτώσεις Κοινοτικών Συμβουλίων (πρώην Χωρικές Αρχές), συνεχίζει να διαπιστώνονται καταχωρίσεις στο Βιβλίο Ταμείου, τόσο εσόδων όσο και εξόδων, οι οποίες έγιναν μέσα στο επόμενο έτος, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει συνοχή στα οικονομικά αποτελέσματα για κάθε έτος χωριστά.

(ι) Μη τήρηση τρεχούμενων λογαριασμών. Παρόλο που η νομοθεσία προβλέπει ότι κανένα ποσό χρημάτων δεν θα αποσύρεται από τραπεζικό λογαριασμό, παρά μόνο με επιταγή, εντούτοις ορισμένα Κοινοτικά Συμβούλια (πρώην Χωρικές Αρχές) συνεχίζουν να μην τηρούν τρεχούμενο λογαριασμό με επιταγές.

(ια) Έκδοση επιταγών. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι επιταγές που εκδίδονται από τα Κοινοτικά Συμβούλια (πρώην Χωρικές Αρχές) υπογράφονται μόνο από τον Κοινοτάρχη, ενώ σύμφωνα με τους περί Κοινοτήτων Νόμους πρέπει να προσυπογράφονται και από το Γραμματέα ή από άλλο εξουσιοδοτημένο μέλος του Συμβουλίου.

(ιβ) Μετρητά στην κατοχή των Γραμματέων/Κοινοταρχών. Το υπόλοιπο των μετρητών στην κατοχή ορισμένων Γραμματέων/Κοινοταρχών κατά τη διάρκεια του έτους ήταν υπερβολικά ψηλό, σε αντίθεση με το άρθρο 68 των περί Κοινοτήτων Νόμων, σύμφωνα με το οποίο όλα τα χρηματικά ποσά που ανήκουν ή εισπράττονται για λογαριασμό του Συμβουλίου κατατίθενται στους τραπεζικούς του λογαριασμούς και το Συμβούλιο μπορεί να εξουσιοδοτεί τον Γραμματέα/Ταμία να διατηρεί στην κατοχή του χρηματικό ποσό που να επαρκεί για τις ημερήσιες δαπάνες του Συμβουλίου.

Εισηγηθήκαμε όπως όλες οι εισπράξεις κατατίθενται έγκαιρα και το ποσό των μετρητών περιοριστεί στο απόλυτα αναγκαίο.

(ιγ) Μη επιβολή πρόσθετης επιβάρυνσης του 25%. Σε αρκετές περιπτώσεις, δεν επιβάλλεται η πρόσθετη επιβάρυνση του 25% για καθυστερήσεις στην καταβολή φόρων, τελών, δικαιωμάτων κ.λπ., όπως προβλέπεται στους περί Κοινοτήτων Νόμους, ενώ σε πλείστες περιπτώσεις, για παράκαμψη της διάταξης αυτής, οι αποδείξεις εισπραξης φέρουν ημερομηνία του έτους που έληξε, ενώ η είσπραξη γίνεται μέσα στο επόμενο έτος.

(ιδ) Εντάλματα πληρωμής. Σε αρκετές περιπτώσεις δεν ετοιμάζονται εντάλματα πληρωμής για τη διενέργεια πληρωμών αλλά οι πληρωμές γίνονται βάσει τιμολογίων/αποδείξεων που εκδίδουν οι δικαιούχοι. Εισηγηθήκαμε όπως, για αποφυγή διπλοπληρωμών, όλα τα τιμολόγια/αποδείξεις εισπραξης σφραγίζονται με τη σφραγίδα «Εξοφλήθηκε». Επίσης σε αρκετές περιπτώσεις οι πληρωμές δεν υποστηρίζονται από σχετικά τιμολόγια/αποδείξεις.

(ιε) Καθυστερημένες οφειλές φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας. Σημαντικά ποσά που αφορούν στις πιο πάνω οφειλές παραμένουν ανείσπρακτα και υποδείξαμε όπως τα Συμβούλια ασκούν έγκαιρα και αποτελεσματικά τις εξουσίες που τους παρέχουν οι Νόμοι και Κανονισμοί για τη διασφάλιση των εσόδων τους.

(ιστ) Προσφορές. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια προβαίνουν σε αγορά αγαθών ή υπηρεσιών χωρίς να ακολουθήσουν τη διαδικασία των προσφορών.

(ιζ) Μητρώο περιουσιακών στοιχείων. Για σκοπούς παρακολούθησης των περιουσιακών στοιχείων, όλα τα περιουσιακά στοιχεία των Κοινοτικών Συμβουλίων, κινητά και ακίνητα, πρέπει να καταχωρίζονται σε σχετικό μητρώο.

(ιη) Μηχανογραφημένα συστήματα τήρησης των λογαριασμών. Ορισμένα Συμβούλια εφαρμόζουν διάφορα μηχανογραφημένα συστήματα τήρησης των λογαριασμών, ιδιαίτερα στους τομείς των φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας, χωρίς πολλές φορές να διαθέτουν κατάλληλο και καταρτισμένο προσωπικό. Τα συστήματα αυτά σε αρκετές περιπτώσεις δεν διαθέτουν τις απαραίτητες ασφαλιστικές δικλίδες και γενικά παρουσιάζουν ελλείψεις και αδυναμίες.

(ιθ) Εκτέλεση αναπτυξιακών έργων. Για τις δαπάνες που αφορούν στα αναπτυξιακά έργα, υποδείξαμε όπως εξασφαλίζονται αντίγραφα των πιστοποιητικών πληρωμής που εκδίδουν οι επιβλέποντες Αρχιτέκτονες/Μηχανικοί, τα οποία και να επισυνάπτονται στα σχετικά εντάλματα πληρωμής.

Αναφορικά με εμβάσματα των Κοινοτικών Συμβουλίων σε Κυβερνητικά Τμήματα, όπως την Επαρχιακή Διοίκηση και το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, σχετικά με έργα ανάπτυξης που εκτελούνται απευθείας από Κυβερνητικά Τμήματα με συνεισφορά των Συμβουλίων, ζητήσαμε όπως υποβάλλεται στο κάθε Συμβούλιο ετήσια έκθεση εξόδων, καθώς επίσης και τελική κατάσταση εξόδων, μαζί με τα σχετικά έγγραφα και πιστοποιητικά τελικής παραλαβής των έργων κατά την αποπεράτωσή τους. Για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου εισηγηθήκαμε επίσης τη δημιουργία σχετικού μητρώου από τα Συμβούλια, στο οποίο να καταχωρίζονται όλα τα πιο πάνω εμβάσματα και, παράλληλα, τα ανάλογα έξοδα βάσει των σχετικών εκθέσεων.

(κ) Πληρωμή εξόδων για σκοπούς Σχολικών Εφορειών και Συμβουλίων Αποχετεύσεων. Υπήρξαν περιπτώσεις όπου οι τραπεζικοί λογαριασμοί των Συμβουλίων χρησιμοποιήθηκαν για διεκπεραίωση συναλλαγών που αφορούσαν σε Σχολική Εφορεία ή Συμβούλιο Αποχετεύσεων, χωρίς να τηρηθούν τα αναγκαία στοιχεία και χωρίς να καταχωριστούν στο Βιβλίο Ταμείου του Συμβουλίου, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές στα χρηματικά υπόλοιπα των Συμβουλίων.

(κα) Εγγραφή ακίνητης περιουσίας των Συμβουλίων. Σε αρκετές περιπτώσεις η ακίνητη περιουσία των Κοινοτικών Συμβουλίων δεν είναι εγγεγραμμένη στο όνομά τους.

(κβ) Στελέχωση Κοινοτικών Συμβουλίων. Σε ορισμένα Συμβούλια παρουσιάζονται προβλήματα και αδυναμίες στην οικονομική διαχείριση των υποθέσεών τους, επειδή δεν υπάρχει η κατάλληλη υποδομή ή το προσωπικό δεν είναι κατάλληλα καταρτισμένο.

(κγ) Έγκριση θέσεων ως συντάξιμων. Ορισμένα Συμβούλια εγκρίνουν θέσεις ως συντάξιμες, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών.

(κδ) Ταμεία Προνοίας. Σε ορισμένα Συμβούλια τα Ταμεία Προνοίας λειτουργούν χωρίς εγκεκριμένους Κανονισμούς.

(κε) Σχέδια Υπηρεσίας και Κανονισμοί Προσωπικού Κοινοτικών Συμβουλίων. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου τα Συμβούλια αντικανονικά τοποθετούν υπαλλήλους σε βαθμίδες κλιμάκων πιο ψηλές από την αρχική ή παραχωρούν επιπρόσθετες ετήσιες προσαυξήσεις ή/και τοποθετούν υπαλλήλους σε νέες κλίμακες με λανθασμένο τρόπο. Τούτο οφείλεται, μεταξύ άλλων, στο γεγονός ότι σε πολλά Συμβούλια δεν υπάρχουν σχέδια υπηρεσίας και δεν εφαρμόζονται σωστά οι Κανονισμοί Προσωπικού.

(κστ) Ανανέωση συλλογικών συμβάσεων. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια κατά την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης δεν ακολουθούν τη διαδικασία της εκ των προτέρων έγκρισης του προσχεδίου της σύμβασης από τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών, όπως καθορίζεται στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 52.362 ημερ. 6.10.2000.

(κζ) Αγορά υπηρεσιών. Σε αρκετές περιπτώσεις τα Συμβούλια (πρώην Χωριτικές Αρχές) προβαίνουν σε αγορά υπηρεσιών συνάπτοντας συμβόλαια που υποδηλώνουν σχέση εργοδότη-εργοδοτούμενου, με όλες τις συνεπακόλουθες υποχρεώσεις των Συμβουλίων ως εργοδοτών.

(κη) Ατιμολόγητο νερό. Για την καλύτερη διαχείριση της υδατοπρομήθειας, εισηγηθήκαμε την καταγραφή της ποσότητας νερού που αγοράζεται ή αντλείται από ιδιωτικές γεωτρήσεις και τη σύγκριση με την ποσότητα νερού που διοχετεύεται στο σύστημα ύδρευσης, καθώς επίσης και με την ποσότητα που τιμολογείται στους καταναλωτές. Οποιοσδήποτε σημαντικές διαφορές θα πρέπει να διερευνώνται.

(λ) Οφειλές για αγορά νερού. Ορισμένα Συμβούλια χρησιμοποιούν τις εισπράξεις από τα τέλη υδατοπρομήθειας για άλλους σκοπούς, με αποτέλεσμα να μην εξοφλούν τις υποχρεώσεις τους προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων ή/και Κυβερνητικά Υδατικά Έργα.

(λα) Τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια εξακολουθούν να μην επιβάλλουν τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, εξουσία που έχουν σύμφωνα με το άρθρο 74 των περί Κοινοτήτων Νόμων, ή να καθορίζουν μηδενικό συντελεστή, με το δικαιολογητικό ότι οι εκτιμημένες αξίες που ισχύουν σήμερα είναι αυτές που ίσχυαν πριν από πολλά χρόνια.

(λβ) Διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων σε σχέση με την επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας. Σύμφωνα με τα άρθρα 74 και 75 των περί Κοινοτήτων Νόμων του 1999 μέχρι 2010, επιβάλλονται τέλη ακίνητης ιδιοκτησίας βάσει συντελεστή που δεν υπερβαίνει το 10% επί της αξίας της ακίνητης ιδιοκτησίας η οποία προέκυψε από τη γενική εκτίμηση που έγινε με βάση το άρθρο 69 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου. Στο σχετικό Νόμο, δεν υπάρχει διάταξη ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας, να μπορεί να ληφθεί υπόψη η αξία της ιδιοκτησίας όπως αυτή δυνατόν να αναθεωρηθεί/επανεκτιμηθεί από τον Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, με βάση τις αγοραίες αξίες των ακινήτων που ίσχυαν την 1.1.1980, σύμφωνα με τις επιφυλάξεις του άρθρου 66 ή/και του άρθρου 67 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου. Ως αποτέλεσμα, τα Κοινοτικά Συμβούλια έχουν σημαντική απώλεια δημόσιων εσόδων καθώς οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά, ενώ παράλληλα τίθεται και θέμα άνισης μεταχείρισης των πολιτών. Αυτό οφείλεται, μεταξύ άλλων, στις τροποποιήσεις στα τοπικά σχέδια/πολεοδομικές ζώνες, όσο και στην ανάπτυξη που παρατηρήθηκε σε τεμάχια γης τα οποία εξακολουθούν να φορολογούνται στις πλείστες περιπτώσεις ως χωράφια, οικόπεδα, ενώ έχουν ενταχθεί σε οικιστικές/τουριστικές περιοχές και έχουν αξιοποιηθεί ανάλογα.

Εισηγηθήκαμε όπως, το Υπουργείο Εσωτερικών μελετήσει το ενδεχόμενο τροποποίησης των περί Κοινοτήτων Νόμων, ώστε, για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας, να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία όπως αυτές εκτιμώνται από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας με βάση τα άρθρα 66 και 67 του Νόμου. Πληροφοριακά αναφέραμε ότι σχετική τροποποίηση έγινε στους περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμους.

(λγ) Άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια εξακολουθούν να μην επιβάλλουν οποιαδήποτε φορολογία σχετικά με τη λειτουργία επαγγελματικών υποστατικών, σε αντίθεση με το άρθρο 86 των περί Κοινοτήτων Νόμων.

(λδ) Κοιμητήριο. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια δεν τηρούν ξεχωριστούς λογαριασμούς για τις εισπράξεις και πληρωμές που αφορούν στο κοιμητήριο, οι οποίοι υπόκεινται στον έλεγχο του Επάρχου, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Κοιμητηρίων (Ταφή και Εκταφή) Νόμου.

(λε) Αδυναμίες εσωτερικού ελέγχου. Διαπιστώθηκε ότι το σύστημα εσωτερικού ελέγχου στα πλείστα Κοινοτικά Συμβούλια παρουσιάζει κενά και αδυναμίες.

(λστ) Καθυστέρηση στην απάντηση επί των εκθέσεων και παρατηρήσεών μας. Σύμφωνα με τους περί Κοινοτήτων Νόμους, οι ελεγμένοι λογαριασμοί, μαζί με την έκθεση και τις παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή, υποβάλλονται στον Έπαρχο, ο οποίος στη συνέχεια τις αποστέλλει στα Κοινοτικά Συμβούλια για

να απαντήσουν. Σε αρκετές περιπτώσεις Κοινοτικών Συμβουλίων παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στις απαντήσεις επί των θεμάτων που εγείρονται. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ορισμένα Συμβούλια δεν έχουν απαντήσει σε καμιά έκθεση της Υπηρεσίας μας, ενώ σε μερικές περιπτώσεις τα νέα Συμβούλια που εκλέγονται αρνούνται να απαντήσουν σε παρατηρήσεις που αφορούν σε προηγούμενα Συμβούλια.

(λζ) Θέσπιση Κανονισμών. Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το έτος 2009, αρκετά άρθρα της Νομοθεσίας προβλέπουν τη θέσπιση Κανονισμών, για την πιο αποτελεσματική και εύρυθμη λειτουργία των Συμβουλίων.

Οι Γενικοί Κανονισμοί και οι Κανονισμοί Κοινοτικής Υπηρεσίας θεσπίστηκαν και δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, ημερ. 21.6.2002 και 7.6.2002, από τα Κοινοτικά Συμβούλια Κοκκινότριμιθιάς και Σωτήρας Αμμοχώστου, αντίστοιχα, και, όπως έχουμε πληροφορηθεί, έχει ετοιμαστεί σχετικό κείμενο, με βάση το οποίο έχουν μέχρι σήμερα υιοθετήσει τους πιο πάνω Κανονισμούς σχεδόν όλα τα Κοινοτικά Συμβούλια.

4.30 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

Η Κεντρική Υπηρεσία λειτουργεί υπό την ευθύνη, εποπτεία και συντονισμό του Επάρχου. Σε κάθε Επαρχία λειτουργεί Κεντρική Υπηρεσία Κοινοτικών Συμβουλίων, σκοπός της οποίας είναι η παροχή υπηρεσιών στα Συμβούλια. Η λειτουργία της Υπηρεσίας από το 2002 ρυθμίζεται με Κανονισμούς και οι δαπάνες λειτουργίας της επιχορηγούνται από το Κράτος κατά ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 50%. Η Κεντρική Υπηρεσία κάθε Επαρχίας οφείλει να τηρεί λογαριασμούς και στο τέλος του χρόνου να τους υποβάλλει για έλεγχο στην Υπηρεσία μας.

Από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των Κοινοτικών Συμβουλίων παρατηρούνται λάθη και αδυναμίες στην οικονομική διαχείρισή τους. Η Κεντρική Υπηρεσία θα πρέπει να ασκεί πιο ουσιαστικό έλεγχο για βελτίωση στον τομέα αυτό. Εισηγηθήκαμε την ενίσχυση των Κεντρικών Υπηρεσιών των Κοινοτικών Συμβουλίων με κατάλληλα καταρτισμένο προσωπικό, για παροχή συμβουλευτικών και καθοδηγητικών υπηρεσιών στα Κοινοτικά Συμβούλια, πάνω σε θέματα που αφορούν σε όλες τις δραστηριότητές τους όπως, καταρτισμός και εκτέλεση Προϋπολογισμών, επιβολή και είσπραξη φορολογιών, ετοιμασία ετήσιων εκθέσεων, μισθοδοσία προσωπικού, συνταξιοδοτικά οφέληματα, διαδικασίες προσφορών και άλλα. Παρατηρήθηκε επίσης ότι η εποπτεία που ασκείται από την Κεντρική Υπηρεσία μέσω του ελέγχου των πρακτικών των Συμβουλίων δεν είναι αποτελεσματική. Η σχετική νομοθεσία δεν προβλέπει μέτρα στις περιπτώσεις που λαμβάνονται αποφάσεις ή γίνονται πράξεις που δεν είναι νομότυπες και εισηγηθήκαμε την εισαγωγή σχετικών νομοθετικών ρυθμίσεων προς αντιμετώπιση της αδυναμίας αυτής.

ΜΕΡΟΣ 5- ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

5.1 ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Ίδρυση και λειτουργία Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου. Το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου ιδρύθηκε με την ψήφιση του Νόμου αρ. 234(I)/2002, στις 31.12.2002.

Στο Πανεπιστήμιο το οποίο δέχθηκε τους πρώτους φοιτητές τον Σεπτέμβριο του 2006, λειτουργούν οι ακόλουθες Σχολές: Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, Σχολή Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης, Σχολή Θετικών και Εφαρμοσμένων Επιστημών.

Οικονομικές καταστάσεις. Οι οικονομικές καταστάσεις του Πανεπιστημίου για τα έτη 2004 και 2005 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας για έλεγχο τον Νοέμβριο και Δεκέμβριο 2009, αντίστοιχα, ενώ για το 2006, 2007, 2008 και 2009 δεν έχουν υποβληθεί μέχρι σήμερα.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Διοικούσας Επιτροπής (ΔΕ) του Πανεπιστημίου στις 20.10.2011, η υποβολή των οικονομικών καταστάσεων του Πανεπιστημίου για τα έτη 2006 και 2007 θα γίνει το συντομότερο δυνατό, ενώ οι Οικονομικές Υπηρεσίες εργάζονται για την ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2008, 2009 και 2010, ώστε να υποβληθούν στην Υπηρεσία μας το αργότερο μέχρι τις αρχές του 2012.

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι λογαριασμοί παρουσίασαν πλεόνασμα £11.201 και £18.402 το 2004 και 2005, αντίστοιχα.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα ανήλθαν σε £79.351 και £139.038 το 2004 και 2005, αντίστοιχα, τα οποία αφορούν σε κρατική χορηγία.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε £68.150 και £120.636 το 2004 και 2005, αντίστοιχα.

Προϋπολογισμοί.

Για το έτος 2004 δεν υπήρχε ξεχωριστός Προϋπολογισμός για το Πανεπιστήμιο και οι δαπάνες του Πανεπιστημίου χρεώνονταν στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

Ο Προϋπολογισμός του Πανεπιστημίου για το έτος 2005 εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 29.6.2005, (έξι μήνες από την ημερομηνία έναρξης του έτους) και ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 29.7.2005.

Ενοικίαση κτιρίων.

(α) Το Πανεπιστήμιο ενοικιάζει χώρους σε τρία κτίρια για τη στέγασή του. Πρόκειται για το κτίριο που ενοικιάστηκε πρόσφατα στα Λατσία, το Αδαμάντιο Μέγαρο και το κτίριο Muskita 2.

Το συνολικό εμβαδόν των ενοικιαζόμενων χώρων στα τρία κτίρια ανέρχεται σε 5.847 τ.μ., εκ των οποίων 5.200 τ.μ. αφορούν στη στέγαση του προσωπικού του Πανεπιστημίου (και τα υπόλοιπα σε χώρους φοιτητών).

Το προσωπικό που στεγάζεται στο πιο πάνω εμβαδόν ανέρχεται σε 204 άτομα (Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή 7, διοικητικό και εκπαιδευτικό προσωπικό 97, συνεργαζόμενο εκπαιδευτικό προσωπικό 116, γυμναστές 6), ενώ αναμένεται να προσληφθεί επιπλέον προσωπικό εντός των επόμενων μηνών (22 τον αριθμό) των οποίων οι θέσεις έχουν ήδη προκηρυχθεί.

Σημειώνεται ότι δεν έχουν εγκριθεί νέες θέσεις στον Προϋπολογισμό του Πανεπιστημίου για το 2011 και ούτε αναμενόταν, κατά την ημερομηνία του ελέγχου, να εγκριθεί σημαντικός αριθμός θέσεων στο εγγύς μέλλον.

Σύμφωνα με τα κριτήρια που αναφέρονται στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 14.12.2005, το εμβαδόν που πρέπει να καταλαμβάνει ο αντίστοιχος αριθμός δημοσιούπαλληλικού προσωπικού σε κυβερνητικά γραφεία, που κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας θα έπρεπε να ληφθούν υπόψη και στην συγκεκριμένη περίπτωση, είναι 2.086 τ.μ. για τα γραφεία του, 211 τ.μ. για αίθουσες συνεδριάσεων, 59 τ.μ. για δωμάτια εξυπηρετητών και επιπλέον 40% για κοινόχρηστους χώρους. Επομένως, το συνολικό εμβαδόν θα έπρεπε να ανέρχεται σε περίπου 3.300 τ.μ. Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, το εμβαδόν των ενοικιαζόμενων χώρων είναι εμφανώς μεγαλύτερο από τις σημερινές ανάγκες του Πανεπιστημίου.

Ο Πρόεδρος της ΔΕ του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι το Πανεπιστήμιο αποφάσισε τον τερματισμό της ενοικίασης του κτιρίου Muscita 2 (έκτασης 606 τ.μ.) με ισχύ από τις 18.10.2011, και ότι, το Πανεπιστήμιο έχει συμφωνήσει με τον ιδιοκτήτη του Αδαμάντιου Μεγάρου σε μείωση του μηνιαίου ενοικίου, ενώ βρίσκεται σε διαβουλεύσεις για τη μη επιβολή αύξησης τα επόμενα χρόνια.

Επίσης, ο Πρόεδρος μάς πληροφόρησε ότι, όσον αφορά στο συνολικό εμβαδό των χώρων του Πανεπιστημίου, με βάση τις υφιστάμενες και τις μεσοπρόθεσμες ανάγκες, τα δύο κτίρια του Πανεπιστημίου θα είναι κατ' ελάχιστο ικανοποιητικά και επιπρόσθετα, ότι έχει συσταθεί Επιτροπή Κτιρίων και Ασφάλειας, η οποία θα επιλαμβάνεται των θεμάτων στέγασης και κτιριακής ανάπτυξης του Πανεπιστημίου.

(β) Ενοικίαση κτιρίου στα Λατσαιά.

- (i) Το εν λόγω κτίριο επιλέγεται χωρίς την ετοιμασία προδιαγραφών και την προκήρυξη διαγωνισμού, ώστε να εξευρεθεί το καταλληλότερο και το οικονομικά πιο συμφέρον κτίριο.

Η ενοικίαση και αγορά ακινήτων εξαιρείται από τις διατάξεις του περί Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για συναφή θέματα Νόμου (Ν. 12(Ι)/2006), ωστόσο η εν λόγω εξαίρεση δεν νομιμοποιεί τους Οργανισμούς που προτίθενται να ενοικιάσουν ή αγοράσουν ακίνητα να παραβλέπουν τις αρχές της χρηστής διοίκησης όπως τη διαφάνεια και την ίση μεταχείριση.

Επίσης, το Ανοικτό Πανεπιστήμιο θα μπορούσε, μέσω του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, να είχε αποταθεί για απόψεις/καθοδήγηση στην Επαρχιακή Επιτροπή Καθορισμού Ενοικίων Λευκωσίας, προτού προχωρήσει σε συμφωνία με τους ιδιοκτήτες του κτιρίου.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της ΔΕ του Πανεπιστημίου, το Πανεπιστήμιο είχε αποστείλει επιστολή στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού αναμένοντας, σχετικές οδηγίες και ότι με την πάροδο ενός περίπου έτους, αφού δεν λήφθηκε κανένα σχετικό έγγραφο από το Υπουργείο, και δεδομένου ότι κινδύνευε να απολεσθεί η ευκαιρία ενοικίασης του κτιρίου, το Πανεπιστήμιο προχώρησε στην ενοικίασή του με την προφορική σύμφωνη γνώμη του τέως Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού, σε συνεδρία που πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο με τον Πρόεδρο και τα Μέλη της τότε Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής.

- (ii) Σύμφωνα με το διάταγμα του Υπουργικού Συμβουλίου (Κ.Δ.Π. 115/2009), το ανώτατο όριο αύξησης ενοικίων για την περίοδο 22.4.2009 - 21.4.2011 καθορίστηκε σε 8%. Ωστόσο, το συμβόλαιο που υπέγραψε το Ανοικτό Πανεπιστήμιο περιλαμβάνει πρόνοια για αύξηση του ενοικίου 9% ανά διετία.

Θέματα προσωπικού.

(α) **Παραχώρηση πρόσθετων προσauξήσεων.** Με βάση τη νομοθεσία του Ανοικτού Πανεπιστημίου, η Διοικούσα Επιτροπή έχει εξουσία να τοποθετεί τον υπάλληλο σε οποιοδήποτε σημείο της κλίμακας κατά τον διορισμό του. Όπως όμως διαπιστώθηκε, αυτό γίνεται εκ των υστέρων. Συναφώς αναφέρεται ότι, η τότε Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή αποφάσισε στις 7.11.2006, όπως παραχωρούνται 2 προσauξήσεις στο διοικητικό προσωπικό που κατέχει τίτλο Μάστερ και μέχρι και 8 προσauξήσεις στο γραμματειακό προσωπικό, όταν το αίτημα τυγχάνει θετικής αξιολόγησης από τη ΔΕ. Στην απόφαση δεν διευκρινίζεται ποιες προϋποθέσεις πρέπει να ικανοποιούνται για να γίνει η παραχώρηση των προσauξήσεων. Όπως έχουμε διαπιστώσει, οι πρόσθετες προσauξήσεις παραχωρούνται ως αναγνώριση των ετών υπηρεσίας σε άλλη θέση στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο ή στον ιδιωτικό τομέα ή σε άλλο Οργανισμό ή και στις περιπτώσεις που το

προσωπικό κατείχε Μάστερ πριν την πρόσληψή του, και ανεξάρτητα αν αυτό, με βάση τα σχέδια υπηρεσίας, αποτέλεσε πλεονέκτημα για την πρόσληψη του.

Όπως μας έχει πληροφορήσει ο Πρόεδρος της ΔΕ Πανεπιστημίου, η ΔΕ έχει προχωρήσει στη σύσταση Επιτροπής Οικονομικών και Προσωπικού, η οποία θα εξετάζει διάφορα αιτήματα που αφορούν σε μισθολογικές τοποθετήσεις (συνάφεια προσόντων και πείρας), μισθολογικές αναπροσαρμογές και αναγνώριση άδειας ανάπαυσης. Η εν λόγω Επιτροπή θα υποβάλλει σχετικές εισηγήσεις στη ΔΕ, για λήψη αποφάσεων και οι περιπτώσεις μισθολογικής τοποθέτησης θα εξετάζονται πριν από τον διορισμό και όχι εκ των υστέρων.

(β) Ανελίξεις εκπαιδευτικού ερευνητικού προσωπικού. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς του Πανεπιστημίου Κύπρου (Κ.Δ.Π. 36/96 και Κ.Δ.Π. 145/01), τους οποίους το Ανοικτό Πανεπιστήμιο εφαρμόζει, η διαδικασία αξιολόγησης και ανέλιξης για τους Λέκτορες ενεργοποιείται με τη συμπλήρωση τριών χρόνων υπηρεσίας, ενώ για τους Επίκουρους Καθηγητές ενεργοποιείται με τη συμπλήρωση τεσσάρων χρόνων υπηρεσίας. Με την αξιολόγηση αποφασίζεται η συνέχιση ή μη της απασχόλησής τους ή η ανέλιξή τους στην επόμενη βαθμίδα. Σε περίπτωση τερματισμού της απασχόλησης Λέκτορα ή Επίκουρου Καθηγητή δίδεται προειδοποίηση ενός έτους.

Από στοιχεία που λήφθηκαν από το Ανοικτό Πανεπιστήμιο, προκύπτει ότι η διαδικασία για συγκεκριμένο Λέκτορα, ο οποίος προσλήφθηκε την 1.8.2006, δεν είχε ενεργοποιηθεί μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου (Δεκέμβριος 2010), ενώ για άλλο Λέκτορα και συγκεκριμένο Επίκουρο Καθηγητή, οι οποίοι προσλήφθηκαν στις 2.10.2007 και 1.8.2006, αντίστοιχα, η διαδικασία κινήθηκε τον Ιούνιο 2010, προτού δηλαδή συμπληρώσουν τα χρόνια υπηρεσίας που απαιτεί η νομοθεσία.

Ο Πρόεδρος της ΔΕ του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε στις 20.10.2011, ότι, με την έγκριση των σχετικών Κανονισμών Εκλογής, Αξιολόγησης και Ανέλιξης Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου από τη Βουλή (Ιούλιος 2010) και ύστερα από μια περίοδο καθυστέρησης και λήψης κάποιων απαραίτητων νομικών γνωματεύσεων, ενεργοποιήθηκαν οι σχετικές διαδικασίες. Επίσης μας πληροφόρησε ότι για τις περιπτώσεις ανέλιξης του ενός Λέκτορα και του Επίκουρου Καθηγητή, οι διαδικασίες έχουν ήδη ολοκληρωθεί, ενώ για την περίπτωση του δεύτερου Λέκτορα, η διαδικασία ανέλιξης θα ολοκληρωθεί μέσα στους προσεχείς μήνες.

Θέματα προσφορών. Από τον έλεγχο των προσφορών διαπιστώθηκαν ελλείψεις και αδυναμίες που αφορούν στην τήρηση στοιχείων και στη διαχείριση των συμβολαίων, για τα οποία έγιναν εισηγήσεις βελτίωσης από την Υπηρεσία μας και οι οποίες άρχισαν ήδη να εφαρμόζονται.

Νόμοι, Κανονισμοί και εσωτερικοί κανονισμοί του Πανεπιστημίου.

(α) Στον βασικό Νόμο που προνοεί για την ίδρυση και λειτουργία του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου (Ν. 234(I)/2003) δεν καθορίζονται συγκεκριμένα θέματα των οποίων η ρύθμιση πρέπει να γίνει με Κανονισμούς, αλλά γίνεται γενική αναφορά για έκδοση Κανονισμών για τη ρύθμιση οποιουδήποτε ζητήματος που αφορά στην οργάνωση, διαχείριση και διοίκηση του Πανεπιστημίου. Η παράλειψη αυτή, σε συνδυασμό με αντίστοιχη γενική αναφορά του Νόμου για ρύθμιση κάθε θέματος, το οποίο με βάση τον Νόμο χρειάζεται ή επιδέχεται καθορισμό με εσωτερικούς κανονισμούς, εγείρει αμφιβολίες για ποια θέματα ρυθμίζονται με την έκδοση Κανονισμών και ποια από αυτά με την έκδοση εσωτερικών κανονισμών.

(β) Τόσο οι εσωτερικοί κανονισμοί, όσο και οι γραπτές διαδικασίες θα ήταν χρήσιμο να αναφέρεται από ποιον εγκρίθηκαν και πότε.

(γ) Δεν γίνεται αναφορά στο Νόμο κατά πόσο η διεξαγωγή ερευνών θα πρέπει να ρυθμίζεται με Κανονισμούς ή εσωτερικούς κανονισμούς.

Ο Πρόεδρος της ΔΕ του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι, αναφορικά με τους Κανονισμούς του Πανεπιστημίου, προχωρά τάχιστα η ετοιμασία και αποστολή τους στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση, ενώ παράλληλα η ΔΕ μελετά και προχωρά με την έκδοση εσωτερικών κανονισμών (Κανόνων) για διάφορα θέματα που άπτονται της ομαλής λειτουργίας του Πανεπιστημίου και αναμένεται ότι μέχρι το τέλος

του έτους, όλοι οι Κανονισμοί και εσωτερικοί κανονισμοί που κρίνονται απαραίτητοι για την οργάνωση, διαχείριση και διοίκηση του Πανεπιστημίου θα έχουν ολοκληρωθεί.

Επίσης μας πληροφόρησε ότι, σε σχέση με την έρευνα, έχουν ήδη ετοιμαστεί εσωτερικοί κανονισμοί (Κανόνες) για τη Διαχείριση Ερευνητικών Προγραμμάτων, οι οποίοι αναμένεται ότι θα επικυρωθούν από τη ΔΕ.

Υλοποίηση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων. Το Πανεπιστήμιο είναι ένας από τους έξι δικαιούχους του έργου «Ανάπτυξη Προγραμμάτων Μάθησης εξ Αποστάσεως (Ηλεκτρονική Μάθηση)» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή 2007-2013». Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και αφορά στην παραγωγή υλικού για την εξ αποστάσεως μάθηση. Σύμφωνα με την Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων, ημερ. 21.7.2008, ο συνολικός προϋπολογισμός (εθνικός και κοινοτικός) ανέρχεται σε €7 εκ. Παρατηρήθηκε ότι η υλοποίηση του έργου καθυστερεί αφού η αρχική πρόταση υποβλήθηκε τον Οκτώβριο 2008, μετέπειτα ακολούθησαν αναθεωρημένες προτάσεις και η συνάντηση με εκπροσώπους του ΕΚΤ πραγματοποιήθηκε μόλις τον Σεπτέμβριο 2010.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της ΔΕ του Πανεπιστημίου στις 20.10.2011, το Πανεπιστήμιο συντονίζει το έργο «Ανάπτυξη Προγραμμάτων Μάθησης εξ Αποστάσεως (Ηλεκτρονική Μάθηση)», το οποίο θα συγχρηματοδοτηθεί από το ΕΚΤ και η καθυστέρηση στην υλοποίησή του οφείλεται κυρίως στην πολυπλοκότητα του αντικειμένου του προτεινόμενου έργου και στις χρονοβόρες διαδικασίες υποβολής και έγκρισης αλλαγών στο τεχνικό δελτίο, ως επίσης και στις καθυστερήσεις που παρατηρήθηκαν στην έκδοση των αναγκαίων πιστοποιητικών συμβατότητας για έργα που συγχρηματοδοτούνται από τα διαρθρωτικά ταμεία και ότι η πρόταση βρίσκεται σήμερα στο τελικό στάδιο έγκρισής της από τον Ενδιάμεσο Φορέα, για επίσημη ένταξη στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή».

5.2 ΑΡΧΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις της Αρχής για το 2010 παρουσίασαν πλεόνασμα €1.529.786, σε σύγκριση με €5.694.171 κατά το 2009.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα της Αρχής από λειτουργικές δραστηριότητες και από καθαρά χρηματοδοτικά έσοδα ανήλθαν το 2010 σε €29.232.505, σε σύγκριση με €27.142.901 το 2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €2.089.604 ή ποσοστό 7,7%. Η κύρια πηγή εσόδων είναι το τέλος ύψους 0,5% επί των απολαβών των εργοδοτούμενων, το οποίο καταβάλλεται από τους εργοδότες και το οποίο κατά το 2010 ανήλθε σε €26.491.949, σε σύγκριση με €25.463.015 το 2009.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα της Αρχής κατά το 2010 ανήλθαν σε €27.702.719, σε σύγκριση με €21.448.730 το 2009, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €6.253.989 ή ποσοστό 29,2%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση στις δαπάνες για προγράμματα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού (€6.233.524).

(δ) **Διοικητικά και λειτουργικά έξοδα.** Τα διοικητικά και λειτουργικά έξοδα της Αρχής για το 2010 ανήλθαν σε €8.826.934, σε σύγκριση με €8.806.469 για το 2009, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €20.465 ή ποσοστό 0,2%.

Τα διοικητικά και λειτουργικά έξοδα αντιστοιχούν με το 30,2% των συνολικών εσόδων για το 2010, σε σύγκριση με 32,4% το 2009 και οι δαπάνες για προγράμματα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού, οι οποίες ανήλθαν κατά το 2010 σε €18.875.785, αντιστοιχούν με το 64,6% των εσόδων, σε σύγκριση με €12.642.261 ή ποσοστό 46,6% για το 2009.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε τη γνώμη ότι το ποσοστό των διοικητικών και λειτουργικών εξόδων επί των εσόδων, εξακολουθεί να είναι ψηλό και εισηγηθήκαμε όπως καταβληθούν προσπάθειες για περαιτέρω μείωσή του.

Προσωπικό. Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε η Αρχή κατά τα έτη 2010 και 2009, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2010	2009
Υπαλληλικό προσωπικό:		
Μόνιμοι	92	88
Έκτακτοι	12	5
	104	93
Εργατικό προσωπικό:		
Τακτικοί	-	1
Σύνολο	104	94
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:		
Υπαλληλικό προσωπικό	€ 7.106.784	€ 6.814.327
Εργατικό προσωπικό	-	7.843
Σύνολο	7.106.784	6.822.170
Μέσος όρος δαπανών προσωπικού:		
Υπαλληλικό προσωπικό	68.344	73.272
Εργατικό προσωπικό	-	7.843

Οι οργανικές θέσεις της Αρχής στις 31.12.2010 ήταν 100, από τις οποίες οι 8 ήταν κενές. Κατά τη διάρκεια του 2010, η Αρχή απασχολούσε επίσης, με αγορά υπηρεσιών, διάφορους συνεργάτες με σύνολο δαπάνης €433.815. Στις 31.12.2010 απασχολούνταν 27 συνεργάτες στην Αρχή.

Ταμειακά διαθέσιμα. Στις 31.12.2010 τα ταμειακά διαθέσιμα της Αρχής ανέρχονταν σε €50,3 εκ., σε σύγκριση με €48,7 εκ. στις 31.12.2009. Το ποσό αυτό αποτελείται από μετρητά και καταθέσεις σε τράπεζες ύψους €46,6 εκ. και από επενδύσεις σε χρεώγραφα εμπορικής τράπεζας συνολικού ύψους €3,7 εκ.

Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού. Οι δαπάνες για τις δραστηριότητες ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού, οι οποίες αναφέρονται αναλυτικά πιο κάτω, ανήλθαν σε €18.875.785, σε σύγκριση με €12.642.261 το 2009, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €6.233.524 ή ποσοστό 49,3% και αποτελούσαν το 68,1% των συνολικών εξόδων.

	2010	2009
	€	€
Προγράμματα Αρχικής Κατάρτισης	5.499.905	3.099.688
Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης	11.344.995	9.127.500
Πρότυπα Επαγγελματικών Προσόντων	3.730	7.753
Ενίσχυση της Υποδομής Κατάρτισης	73.546	61.893
Αξιολόγηση και Πιστοποίηση των Συντελεστών Παροχής Κατάρτισης	4.779	-
Σχέδια Συγχρηματοδοτούμενα από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	1.788.371	345.427
Έρευνες και Μελέτες	160.459	-
Σύνολο	18.875.785	12.642.261

Έγκριση Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός της Αρχής για το 2010 υποβλήθηκε στην Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων στις 14.7.2009, εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 26.11.2009 και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων, δυνάμει του άρθρου 3 των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμων.

Ο Προϋπολογισμός ψηφίστηκε σε Νόμο που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 5.2.2010 (Νόμος 5(II)/2010).

Αιτήσεις για καταβολή χορηγημάτων. Κατά την 31.12.2010 βρίσκονταν υπό εξέταση 1.782 αιτήσεις για καταβολή χορηγημάτων, υπολογιζόμενου ύψους €4.307.180, σε σύγκριση με 815 αιτήσεις και υπολογιζόμενου χορηγήματος ύψους €1.632.742 κατά την 31.12.2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €2.674.438 ή ποσοστό 163,8%. Σημειώνεται ότι για το υπολογιζόμενο αυτό χορήγημα γίνεται αναφορά στις σημειώσεις των Οικονομικών Καταστάσεων.

Παρόλο ότι, στην προσπάθεια μείωσης του συσσωρευμένου όγκου αιτήσεων για καταβολή χορηγήματος, γίνεται αγορά υπηρεσιών από συνεργάτες, εντούτοις ο όγκος εργασίας όχι μόνο δεν μειώθηκε, αλλά αυξήθηκε σημαντικά, λόγω κυρίως της έγκρισης και λειτουργίας νέων σχεδίων, καθώς επίσης και της έγκρισης μεγάλου αριθμού Μονοεπιχειρησιακών Προγραμμάτων, τα οποία αυξήθηκαν από 3.681 το 2008 σε 6.180 το 2010 (68% αύξηση).

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την άμεση εξέταση της πιο πάνω κατάστασης και τη λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων, ούτως ώστε η Αρχή να είναι σε θέση να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της.

Στην απάντησή της, η Πρόεδρος της Αρχής μάς ενημέρωσε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο έχει εξετάσει την όλη κατάσταση που έχει δημιουργηθεί και ότι προχώρησε στη λήψη μέτρων για επίσπευση του ελέγχου των αιτήσεων που εκκρεμούν.

Αιφνιδιαστικοί έλεγχοι εφαρμογής προγραμμάτων. Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, κατόπιν προσφορών, η Αρχή προχώρησε στις 19.8.2009 στη σύναψη σύμβασης με συγκεκριμένη Κοινοπραξία (Ανάδοχος), για έλεγχο της εφαρμογής προγραμμάτων κατάρτισης για περίοδο 12 μηνών, με δυνατότητα ανανέωσης για ακόμα 12 μήνες, έναντι ποσού ύψους €74.500, πλέον ΦΠΑ, για έλεγχο 900 προγραμμάτων κατάρτισης. Η σύμβαση, η υλοποίηση της οποίας άρχισε στις 18.9.2009, ανανεώθηκε με τους ίδιους όρους, για ακόμα 12 μήνες από 18.9.2010 μέχρι 17.9.2011.

Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το μηχανογραφημένο σύστημα προγραμμάτων της Αρχής ΣΥΠΡΟ, κατά το 2010 διενεργήθηκαν συνολικά 753 αιφνιδιαστικές επισκέψεις (23 από λειτουργούς της Αρχής και 730 από τον Ανάδοχο), για έλεγχο της εφαρμογής 748 προγραμμάτων, που αντιστοιχεί σε ποσοστό 9,6% των εγκριθέντων προγραμμάτων, σε σύγκριση με 352 αιφνιδιαστικές επισκέψεις για έλεγχο της εφαρμογής 347 προγραμμάτων το 2009 ή ποσοστό 5,4% των εγκριθέντων προγραμμάτων.

Σύμφωνα ωστόσο με τον Απολογισμό Δραστηριοτήτων που ετοίμασε η Αρχή για τους αιφνιδιαστικούς ελέγχους εφαρμογής προγραμμάτων για το 2010, ο Ανάδοχος διενήργησε 966 ελέγχους ή ποσοστό 12,4% των εγκριθέντων προγραμμάτων (αριθμός που διαφέρει από τα στοιχεία του ΣΥΠΡΟ και γι' αυτό ζητήσαμε διερεύνηση), από τους οποίους διαπιστώθηκε ότι 99 προγράμματα ή ποσοστό 10,2% δεν εφαρμόζονταν και 21 προγράμματα ή ποσοστό 2,2% δεν εφαρμόζονταν μεν, αλλά, όπως αναφέρεται, η Αρχή ενημερώθηκε για την ακύρωση ή μετακίνησή τους, χωρίς όμως να ενημερώσει έγκαιρα τον Ανάδοχο. Σημειώσαμε ότι η Αρχή θα πρέπει να εξεύρει τρόπους έγκαιρης ενημέρωσης του Αναδόχου, ώστε να μην καταβάλλεται άδικα αμοιβή στον Ανάδοχο για έλεγχο προγραμμάτων που δεν διεξάγονται.

Το χαμηλό ποσοστό ελέγχου, σε συνδυασμό με το σημαντικό ποσοστό των προγραμμάτων που δεν εφαρμόζονται αλλά και το γεγονός ότι δεν λαμβάνονται συνήθως αυστηρά μέτρα εναντίον των επιχειρήσεων που παραβαίνουν τους όρους έγκρισης των προγραμμάτων, δημιουργεί αυξημένες ανησυχίες για την πιθανότητα εξαπάτησης της Αρχής με ψευδείς δηλώσεις, αφού το μόνο μέτρο που λαμβάνεται από την Αρχή είναι απόσυρση της έγκρισης. Σε ορισμένες δε περιπτώσεις διαπιστώθηκε ότι όχι μόνο δεν αποσύρθηκε η έγκριση και δεν λήφθηκαν οποιαδήποτε άλλα μέτρα, αλλά καταβλήθηκε και η επιχορήγηση.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε και πάλι την άποψη ότι οι έλεγχοι αυτοί αποτελούν το μοναδικό εργαλείο που έχει η Αρχή για την επιβεβαίωση της υλοποίησης ενός προγράμματος, με βάση τους εγκριθέντες όρους, δεδομένου μάλιστα ότι οι αιτήσεις για την καταβολή χορηγήματος υποβάλλονται μετά τη λήξη του

προγράμματος και επομένως η διεξαγωγή τους καθίσταται ουσιαστικής σημασίας για τη σωστή διαχείριση και αξιοποίηση των πόρων της Αρχής.

Απαντώντας η Πρόεδρος της Αρχής, μας ανέφερε ότι οι αιφνιδιαστικές επισκέψεις ελέγχου που υλοποιήθηκαν μέσα στο 2010 έχουν καταχωριστεί στο μηχανογραφημένο σύστημα προγραμμάτων ΣΥΠΡΟ, ότι το ποσοστό του 12,4% των εγκριθέντων προγραμμάτων που ελέγχθηκαν αποτελεί, κατά την άποψή τους, ένα στατιστικά αποδεκτό δείγμα και ότι ο ετήσιος αριθμός προγραμμάτων, που θα καλύπτονται από αιφνιδιαστικούς ελέγχους, προβλέπεται να αυξηθεί, μειώνοντας έτσι τις ανησυχίες για την πιθανότητα εξαπάτησης της Αρχής με ψευδείς δηλώσεις. Μας ανέφερε επίσης ότι τα προγράμματα που δεν εφαρμόζονταν και δεν αποσύρθηκε η έγκριση ή/και καταβλήθηκε η επιχορήγηση, αφορούσαν σε περιπτώσεις που έγιναν αποδεκτές οι εξηγήσεις που δόθηκαν και κρίθηκε ότι τεκμηριώθηκε επαρκώς η υλοποίησή τους.

Ωστόσο, η Υπηρεσία μας συνεχίζει να έχει την άποψη ότι το ποσοστό ελέγχου, σε συνδυασμό με το σημαντικό ποσοστό των προγραμμάτων που δεν εφαρμόζονται, είναι χαμηλό και ότι οι αυξημένοι έλεγχοι θα πρέπει να συνοδεύονται και με τη λήψη μέτρων εναντίον των επιχειρήσεων που παραβαίνουν τους όρους έγκρισης των προγραμμάτων.

Καταβολή ενισχύσεων για προγράμματα που οργανώνονται από Εργοδοτικές και Εργατικές Οργανώσεις. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, οι ενισχύσεις που καταβλήθηκαν στις Εργοδοτικές και Εργατικές Οργανώσεις, οι οποίες, βάσει νομοθεσίας, εκπροσωπούνται με μέλη τους στο Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, ανέρχονται, για τα τελευταία 12 χρόνια, στο ποσό των €12.165.663 και, ενώ αποτελούν κατά μέσο όρο το 3,5% του συνόλου των Ιδρυμάτων Κατάρτισης, απορροφούν επιχορηγήσεις σε ποσοστό περίπου 23% του συνόλου των επιχορηγήσεων σε Ιδρύματα.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε και πάλι την άποψη ότι, εφόσον η συμμετοχή των εκπροσώπων Εργοδοτικών και Εργατικών Οργανώσεων στο Διοικητικό Συμβούλιο προβλέπεται στον περί Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Νόμο και κρίνεται από την Αρχή ότι είναι επιβεβλημένη, θα έπρεπε να προβληματίσει σοβαρά την Αρχή η σύγκρουση συμφερόντων που, κατά τη γνώμη μας, υφίσταται, εξαιτίας του γεγονότος ότι οι Οργανώσεις αυτές λαμβάνουν μέρος στη λήψη αποφάσεων για την πολιτική χορηγιών και όρων και προϋποθέσεων λειτουργίας των Σχεδίων της Αρχής, ενώ ταυτόχρονα δραστηριοποιούνται ως Ιδρύματα Κατάρτισης και οργανώνουν προγράμματα που επιχορηγούνται από την Αρχή.

Υποβολή αποδεικτικών στοιχείων για καταβολή χορηγήματος, σε σχέση με μονοεπιχειρησιακά προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης στην Κύπρο. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, στη συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου, ημερ. 3.4.2006, αποφασίστηκε όπως, για τα πιο πάνω προγράμματα, όταν ελλείπουν στοιχεία από το παρουσιολόγιο ή ακόμα και όταν δεν έχει υποβληθεί το παρουσιολόγιο μαζί με την αίτηση για καταβολή χορηγήματος, παραχωρείται προθεσμία ενός μηνός για την υποβολή νέου παρουσιολογίου, πλήρως συμπληρωμένου και υπογραμμένου από όλα τα μέρη, ανεξάρτητα από την τελευταία ημερομηνία υποβολής της αίτησης για καταβολή χορηγήματος.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε τη γνώμη ότι με την πιο πάνω απόφαση ανατρέπεται η γνωστοποιημένη σε όλους πολιτική της Αρχής, όσον αφορά στις προϋποθέσεις για καταβολή χορηγήματος, σύμφωνα με τις οποίες για να καταστεί δυνατή η καταβολή του χορηγήματος θα πρέπει να υποβάλλονται, μαζί με την αίτηση, σωστά συμπληρωμένα όλα τα έντυπα/δικαιολογητικά μέσα στα προκαθορισθέντα χρονικά πλαίσια.

Έχοντας υπόψη ότι το παρουσιολόγιο αποτελεί πολύ σημαντικό αποδεικτικό στοιχείο για την καταβολή του χορηγήματος, το οποίο πρέπει να συμπληρώνεται κατά το χρόνο εφαρμογής του προγράμματος και όχι εκ των υστέρων, εισηγηθήκαμε όπως επανεξεταστεί η πιο πάνω απόφαση, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η πολιτική της Αρχής, η οποία γνωστοποιείται σε όλες τις επιχειρήσεις και τα Ιδρύματα Κατάρτισης, πρέπει να είναι ομοιόμορφη για όλα τα σχέδια που εφαρμόζει η Αρχή. Σημειώσαμε ότι στο Σχέδιο, το οποίο εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο και στη συνέχεια αξιολογήθηκε και εγκρίθηκε από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, αναφέρεται ρητά ότι «για να καταστεί δυνατή η καταβολή του χορηγήματος θα πρέπει να υποβληθεί η σχετική αίτηση μέσα στα καθορισθέντα χρονικά πλαίσια μαζί με όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά».

Η Πρόεδρος της Αρχής μάς ανέφερε ότι θα επανεξεταστεί το όλο θέμα κατά τη διάρκεια κριτικής θεώρησης του τρόπου λειτουργίας της Αρχής, στο πλαίσιο της ετοιμασίας του Στρατηγικού Προγραμματισμού της για την περίοδο 2014-2020, που στη βάση καθορισμένου χρονοδιαγράμματος θα αρχίσει περί τα τέλη του 2012. Ωστόσο, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι το θέμα δεν αφορά στον Στρατηγικό Προγραμματισμό και εξακολουθεί να πιστεύει ότι αυτό πρέπει να επανεξεταστεί τάχιστα, αφού ο τρόπος χειρισμού του υπονομεύει τη διακηρυγμένη πολιτική χορηγιών της Αρχής. Όλα τα αποδεικτικά στοιχεία θα πρέπει να υποβάλλονται μέσα στα προκαθορισμένα χρονικά πλαίσια.

Μη τήρηση των χρονικών προθεσμιών που καθορίζονται στους Οδηγούς Πολιτικής και Διαδικασιών των διαφόρων Σχεδίων της Αρχής-Έγκριση παρεκκλίσεων από τον Γενικό Διευθυντή. Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενή μας Έκθεση, στις συνεδρίες του Διοικητικού Συμβουλίου, ημερ. 6.4.2009 και 1.6.2009, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως παραχωρήσει τη δυνατότητα στη Γενική Διεύθυνση:

- (α) Να εγκρίνει εκπρόθεσμες αιτήσεις για εφαρμογή Μονοεπιχειρησιακών Προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Κατάρτισης, εκεί όπου τεκμηριώνεται, κατά την κρίση της, ανάγκη για άμεση εφαρμογή προγραμμάτων.
- (β) Να εγκρίνει εκπρόθεσμες αιτήσεις για καταβολή χορηγήματος και μάλιστα με αναδρομική ισχύ, εκεί όπου, κατά την κρίση της, τεκμηριώνεται το δικαιολογημένο της απόκλισης από τις καθοριζόμενες στους Οδηγούς Πολιτικής και Διαδικασιών χρονικές προθεσμίες.

Με βάση την πιο πάνω απόφαση, για τις περιόδους Απριλίου - Δεκεμβρίου 2009 και Ιανουαρίου - Ιουνίου 2010, εγκρίθηκαν 166 και 89 εκπρόθεσμες αιτήσεις, αντίστοιχα, για έγκριση εφαρμογής προγράμματος και 9 εκπρόθεσμες αιτήσεις για καταβολή χορηγήματος για την κάθε περίοδο.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η παραχώρηση της πιο πάνω δυνατότητας έρχεται σε αντίθεση με την καθορισμένη πολιτική της Αρχής, αλλά και με τον ίδιο τον Νόμο της Αρχής, η οποία, κατά την εξέταση των αιτήσεων, οφείλει να τηρεί τους όρους και προϋποθέσεις που η ίδια θέτει στους Οδηγούς Πολιτικής και Διαδικασιών που εκδίδει για ενημέρωση κάθε εργοδότη/επιχείρησης/ιδρύματος ή οργανισμού κατάρτισης ή άλλου ενδιαφερόμενου προσώπου.

Η τήρηση των καθορισμένων χρονικών προθεσμιών αποτελεί απαραίτητο μέτρο για τη διασφάλιση της αντικειμενικότητας, της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των επιχειρήσεων ή συνεργατών και ενισχύει την παρακολούθηση και τον έλεγχο της χορηγίας, καθώς και την παρακολούθηση των ειλημμένων υποχρεώσεων της Αρχής.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την επανεξέταση των πιο πάνω αποφάσεων, καθώς και την εξέταση του θέματος της θέσπισης Κανονισμών για την καταβολή χορηγημάτων σε εργοδότες ή εργοδοτούμενους, ώστε να ρυθμιστεί και το θέμα του χρόνου και του τρόπου υποβολής των αιτήσεων και της εξέτασής τους και σε περίπτωση που η Αρχή επιθυμεί να παραχωρήσει στον Γενικό Διευθυντή την εξουσία για έγκριση εκπρόθεσμων αιτήσεων, τότε η δυνατότητα αυτή θα πρέπει να συμπεριληφθεί στους εν λόγω Κανονισμούς, θέτοντας συγκεκριμένους όρους και χρονικά πλαίσια.

Όπως μας πληροφόρησε η Πρόεδρος της Αρχής, το όλο θέμα θα επανεξεταστεί κατά τη διάρκεια κριτικής θεώρησης του τρόπου λειτουργίας της Αρχής, στο πλαίσιο της ετοιμασίας του Στρατηγικού Προγραμματισμού της για την περίοδο 2014-2020. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι το θέμα δεν αφορά στον Στρατηγικό Προγραμματισμό για να παραπεμφθεί για επίλυση σε τρία χρόνια, αλλά θα πρέπει να ρυθμιστεί τάχιστα.

Μηχανισμός εξέτασης ενστάσεων/παραπόνων από ενδιαφερόμενους/συνεργάτες της Αρχής, για αποφάσεις σχετικά με προγράμματα/δράσεις κατάρτισης. Στην προηγούμενή μας Έκθεση αναφέρθηκε ότι, σε συνεδρία, ημερ. 18.1.2010, το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε εισήγηση του Γενικού Διευθυντή για την καθιέρωση μηχανισμού εξέτασης ενστάσεων/παραπόνων από ενδιαφερόμενους/συνεργάτες της Αρχής, για αποφάσεις που λήφθηκαν από την Αρχή σχετικά με προγράμματα/δράσεις κατάρτισης και του παραχώρησε τη δυνατότητα να αποφασίζει ο ίδιος τελεσίδικα σχετικά με την απόρριψη ή την αποδοχή κάθε

ένστασης/παραπόνου, αφού μελετήσει την ένσταση/πaráπονο, καθώς και την Έκθεση Γεγονότων που θα υποβάλλει σ' αυτόν ο αρμόδιος υπάλληλος που χειρίστηκε την υπόθεση και έλαβε την σχετική απόφαση. Σημειώνεται ότι μέχρι τη λήψη της πιο πάνω απόφασης, ενστάσεις/πaráπονα εξετάζονταν από τους ιεραρχικά ανώτερους του εκάστοτε λειτουργού που είχε λάβει την αρχική απόφαση, φθάνοντας σε ορισμένες περιπτώσεις μέχρι το επίπεδο του Γενικού Διευθυντή. Υπήρχε δηλαδή και προηγουμένως μηχανισμός εξέτασης ενστάσεων/παραπόνων με τις απαραίτητες ασφαλιστικές δικλίδες.

Με την τελευταία απόφαση όλες οι ενστάσεις/πaráπονα θα εξετάζονται πλέον απευθείας από τον Γενικό Διευθυντή, του οποίου η απόφαση θα είναι τελεσίδικη, χωρίς να διέλθουν από τα διάφορα στάδια εξέτασης, όπως γινόταν προηγουμένως.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως επανεξεταστεί η πιο πάνω απόφαση και ζητήσαμε να ενημερωθούμε σχετικά με τυχόν ενστάσεις/πaráπονα που υποβλήθηκαν και εξετάστηκαν στα πλαίσια εφαρμογής του πιο πάνω μηχανισμού.

Στην απάντησή της, η Πρόεδρος της Αρχής ανέφερε ότι από 1.1.2011 άρχισε να τηρείται ειδικό αρχείο (φάκελος), στο οποίο καταχωρίζονται όλες οι ενστάσεις/πaráπονα και ότι για την περίοδο 1.1.2011-16.11.2011, έτυχαν χειρισμού 42 υποθέσεις. Όσον αφορά στις περιπτώσεις πριν την 1.1.2011, μας ανέφερε ότι κατά την περίοδο Μαρτίου-Δεκεμβρίου 2010 έτυχαν χειρισμού 38 υποθέσεις, οι οποίες καταγράφηκαν σε σχετικό πίνακα, χωρίς ωστόσο να μας πληροφορήσει τον αριθμό των εγκρίσεων που δόθηκαν από το σύνολο των 80 υποθέσεων.

Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα Αρχικής Κατάρτισης - Έκτακτο Σχέδιο Επιμόρφωσης Ανέργων.

Στην προηγούμενη μας Έκθεση αναφέρθηκε ότι το νέο αυτό Σχέδιο εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής στις 23.2.2009, αρχικά για ένα χρόνο, στις 8.2.2010 εγκρίθηκε παράτασή του μέχρι τις 30.6.2011 και στις 19.9.2011 εγκρίθηκε περαιτέρω παράταση με αναδρομική ισχύ από 1.7.2011 μέχρι τις 31.12.2012.

Για το Σχέδιο αυτό, το οποίο τέθηκε σε ισχύ από 1.3.2009, δαπανήθηκε κατά το 2009 ποσό ύψους €1.257.346, για την υλοποίηση 74 προγραμμάτων και συμμετοχή 1.060 ανέργων και κατά το 2010 δαπανήθηκε €1.776.644 για την υλοποίηση 93 προγραμμάτων και συμμετοχή 1.488 ανέργων.

Για το πιο πάνω Σχέδιο, η Αρχή καταβάλλει στο ΚΕΠΑ και στο ΑΞΙΚ, το ποσό των €10 ανά ώρα κατάρτισης ανά καταρτισθέντα για την υλοποίηση των προγραμμάτων και €8 ανά ώρα κατάρτισης στους καταρτιζομένους, καθώς και τις σχετικές εισφορές στα Ταμεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Κοινωνικής Συνοχής και την ασφάλεια των συμμετεχόντων για την περίοδο παρακολούθησης.

Έχοντας υπόψη ότι για την εξασφάλιση υπηρεσιών για την οργάνωση και υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης για ανέργους για τα συγχρηματοδοτούμενα σχέδια από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο για «Εκμάθηση αγγλικών» και «Εκμάθηση/χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών», η Αρχή εξασφάλισε, μετά από ζήτηση προσφορών, τιμές μεταξύ €1,95 - €3,95 ανά ώρα κατάρτισης, ανάλογα με την περιοχή, η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι θεωρεί το ποσό των €10 ανά ώρα κατάρτισης ανά καταρτισθέντα υπερβολικά ψηλό και παρατήρησε ότι:

(α) Η Αρχή έλαβε την πιο πάνω απόφαση, χωρίς έρευνα της αγοράς για τέτοιου είδους υπηρεσίες. Σημειώνεται ότι το 62% των προγραμμάτων αφορούσε σε εκμάθηση ελληνικών και βασικές δεξιότητες χρήσης ηλεκτρονικών υπολογιστών.

(β) Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων τόνισε την ανάγκη διασφάλισης από πλευράς της Αρχής ότι η αποζημίωση που παρέχεται στο ΚΕΠΑ και στο ΑΞΙΚ δεν θα υπερβαίνει τις τιμές της αγοράς, ωστόσο η Αρχή δεν φαίνεται να διασφάλισε ότι δεν υπάρχει υπεραποζημίωση στο ΚΕΠΑ και στο ΑΞΙΚ.

(γ) Κατά τον χρόνο της απόφασης για μη προκήρυξη προσφορών και ανάθεση στο ΚΕΠΑ και στο ΑΞΙΚ της υλοποίησης των προγραμμάτων, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής ήταν και ο Διευθυντής του ΚΕΠΑ.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι συνεχίζεται η καταβολή της ψηλής αποζημίωσης στους φορείς υλοποίησης, για περίοδο πέραν των 2 χρόνων, ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για εξελίξεις που τυχόν σημειώθηκαν μετά τη συνάντηση που είχε η Αρχή στις 8.7.2010 με τον Διευθυντή του ΚΕΠΑ για εξέταση του όλου θέματος, όπου αποφασίστηκε να συγκεντρωθούν από το ΚΕΠΑ τα στοιχεία κοστολόγησης των προγραμμάτων, με σκοπό την κατάληξη σε συμπεράσματα και περαιτέρω ενέργειες, καθώς και για τους λόγους για τους οποίους δεν εξετάστηκε το θέμα της κοστολόγησης και με το ΑΞΙΚ, το οποίο συμμετέχει στη σύμπραξη.

Η Πρόεδρος της Αρχής μάς ανέφερε ότι για εξέταση του όλου θέματος και προώθηση των ενδεικνυόμενων αλλαγών, με σκοπό την αποφυγή υπεραποζημίωσης, έγιναν επαφές με τα συνεργαζόμενα Ιδρύματα Κατάρτισης από τον Ιούλιο 2010 μέχρι και τον Ιούλιο 2011. Μας ανέφερε επίσης ότι περί τα τέλη Δεκεμβρίου 2010 αναστάληκε η καταβολή επιχορήγησης στα εν λόγω Ιδρύματα, ενώ με βάση προκαταρκτικούς υπολογισμούς του κόστους των προγραμμάτων που εφάρμοσε το ΚΕΠΑ μέχρι τον Αύγουστο 2010 και το ΑΞΙΚ μέχρι τον Δεκέμβριο 2010, λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία κοστολόγησης που δόθηκαν από τα Ιδρύματα, υπήρξε υπεραποζημίωση περίπου €507.000 προς το ΚΕΠΑ και €66.000 προς το ΑΞΙΚ. Όπως επίσης αναφέρεται, το όλο θέμα τέθηκε ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής στις 19.9.2011, το οποίο αποφάσισε, μεταξύ άλλων, την προώθηση διακανονισμού της διαφοράς που θα προκύψει, αφού υπολογιστεί το συνολικό ποσό της υπεραποζημίωσης, στη βάση πλαισίου κοστολόγησης που θα συμφωνηθεί και οριστικοποιηθεί με κάθε Ίδρυμα.

Μονοεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης στο εξωτερικό. Στην προηγούμενη μας Έκθεση αναφέρθηκε ότι, σύμφωνα με οδηγίες που δόθηκαν, όταν διαπιστώνεται ελλιπής συμμετοχή στα πιο πάνω προγράμματα, τότε θα εξετάζονται ανάλογα τα δεδομένα της κάθε περίπτωσης, καθώς και το ποσοστό της ελλιπούς συμμετοχής και θα αποφασίζεται κατά πόσο θα επιχορηγείται το πρόγραμμα ή όχι.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι με την εφαρμογή των πιο πάνω οδηγιών παραβιάζεται η διακηρυγμένη και γνωστοποιημένη πολιτική της Αρχής, σύμφωνα με την οποία «Η Αρχή δεν αποδέχεται αλλαγές που γίνονται, χωρίς την εκ των προτέρων έγκρισή της και αν υπάρξουν τέτοιες αλλαγές δεν θα είναι δυνατή η καταβολή χορηγήματος στον εργοδότη».

Διαπιστώθηκε και πάλι ότι με διάφορες αποφάσεις παραβιάζεται η Πολιτική Χορηγιών της Αρχής, η οποία περιγράφεται στον Οδηγό Πολιτικής και Διαδικασιών των Μονοεπιχειρησιακών Προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Κατάρτισης στο εξωτερικό, ο οποίος εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής και τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.

Απαντώντας η Πρόεδρος της Αρχής, επανέλαβε τη θέση που διατύπωσε και σε άλλες παρατηρήσεις /εισηγήσεις μας, ότι το όλο θέμα θα επανεξεταστεί κατά τη διάρκεια κριτικής θεώρησης του τρόπου λειτουργίας της Αρχής, στο πλαίσιο της ετοιμασίας του Στρατηγικού Προγραμματισμού της για την περίοδο 2014-2020.

Ασφάλεια μηχανογραφικών συστημάτων. Μετά από σχετικό έλεγχο που διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μας, αναφορικά με την ασφάλεια των μηχανογραφικών συστημάτων της Αρχής, προέκυψαν κάποιες ελλείψεις και αδυναμίες, που αφορούσαν κυρίως στη διαδικασία έγκρισης και διαχείρισης κωδικών πρόσβασης, δικαιώματα πρόσβασης χρηστών, καταστάσεις ελέγχου πρόσβασης (log files), καταστάσεις/μητρώα καταγραφής και επίλυσης προβλημάτων, σχέδιο αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών, δημιουργία εφεδρικών αντιγράφων (backups) κ.ά. Αρκετές από αυτές τις αδυναμίες και ελλείψεις είχαν διαγνωσθεί και από ιδιωτικό ελεγκτικό οίκο, ο οποίος παρείχε υπηρεσίες εσωτερικού ελεγκτή προς την Αρχή. Παρόλο που τα ευρήματα του ελεγκτικού οίκου παρουσιάστηκαν σε συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής στις 4.5.2009, το οποίο έδωσε οδηγίες στη Γενική Διεύθυνση όπως τα μελετήσει και ακολούθως ετοιμάσει και θέσει ενώπιον του Συμβουλίου, σχετικό Σχέδιο Δράσης με συγκεκριμένες προτάσεις, εντούτοις, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, δεν είχε γίνει οποιαδήποτε ενέργεια.

Η Υπηρεσία μας ζήτησε να ενημερωθεί για τους λόγους της καθυστέρησης αυτής, καθώς επίσης και για τυχόν εξελίξεις.

Στην απάντησή της, η Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε ότι τόσο οι παρατηρήσεις/εισηγήσεις που περιλαμβάνονται στη σχετική έκθεση του εσωτερικού ελεγκτή, όσο και οι δικές μας υποδείξεις επί του θέματος, έχουν καταγραφεί και προωθούνται κατά προτεραιότητα.

Έκτακτο Σχέδιο Στήριξης της Απασχόλησης με Εξατομικευμένη Κατάρτιση Ανέργων στις Επιχειρήσεις. Το εν λόγω νέο Σχέδιο, το οποίο αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης στην αγορά εργασίας της Κύπρου, εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής στις 28.9.2009, με διάρκεια (για υποβολή αιτήσεων) αρχικά από 1.10.2009 μέχρι 31.12.2010 και στις 13.12.2010 εγκρίθηκε παράτασή του μέχρι τις 31.12.2011. Για το πιο πάνω Σχέδιο, η Αρχή καταβάλλει χορήγηση στον εργοδότη, έναντι των δαπανών που επωμίζεται για την παροχή εργασιακής πείρας και πρακτικής κατάρτισης σε νεοπροσληφθέντα καταρτιζόμενο μέσα στην επιχείρηση/οργανισμό, για 3 ή 6 μήνες, το οποίο δεν μπορεί να υπερβεί το ανώτατο ποσό επιχορήγησης ύψους €1.600 τον μήνα.

Από τον έλεγχο του Σχεδίου διαπιστώθηκαν τα πιο κάτω:

(α) Κατά το 2010 δαπανήθηκε συνολικό ποσό ύψους €2.115.228 για 400 συμμετοχές. Σύμφωνα με στοιχεία του μηχανογραφημένου συστήματος ΣΥΠΡΟ, κατά το 2010 εγκρίθηκαν συνολικά 1.369 αιτήσεις για συμμετοχή, με υπολογιζόμενο ύψος χορηγήματος €5.176.627, ενώ προϋπολογίστηκε ποσό μόνο €1.450.000. Δηλαδή το ποσό των εγκρίσεων υπερέβηκε κατά 257% το ποσό που προϋπολογίστηκε.

(β) Δεν συμπεριελήφθηκαν στο Σχέδιο σημαντικοί, κατά τη γνώμη μας, όροι συμμετοχής, που να διασφαλίζουν ότι δεν θα γίνεται κατάχρηση του Σχεδίου, όπως μη δυνατότητα εργοδότησης συγγενών, καθορισμός ανώτατου αριθμού συμμετοχών και υποχρέωση του εργοδότη για εργοδότηση πέραν της επιχορηγούμενης περιόδου.

(γ) Εντοπίστηκαν περιπτώσεις επιχειρήσεων για τις οποίες εγκρίθηκε η συμμετοχή τους στο Σχέδιο με αρκετούς καταρτιζόμενους και υψηλή υπολογιζόμενη δαπάνη, σε μια δε περίπτωση οι καταρτιζόμενοι έφτασαν τους 27, με υπολογιζόμενη δαπάνη €183.159.

(δ) Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις ανέργων που προσλήφθηκαν σε θέσεις εργασίας που ήταν συναφείς με τις μέχρι τότε γνώσεις και πείρα τους, όπου εγκρίθηκε περίοδος κατάρτισης 6 μηνών, αντί 3 μηνών, σε αντίθεση με την πολιτική της Αρχής για το εν λόγω Σχέδιο, καθώς επίσης και περιπτώσεις όπου εργοδότες τερμάτισαν την απασχόληση των καταρτιζομένων σε μικρό διάστημα μετά τη λήξη της περιόδου κατάρτισής τους ή ταυτόχρονα με τη λήξη της περιόδου.

Ζητήσαμε τις απόψεις της Αρχής για τις πιο πάνω διαπιστώσεις μας και εισηγηθήκαμε όπως, για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου του Προϋπολογισμού, αλλά και των δραστηριοτήτων της Αρχής, τεθούν, το συντομότερο δυνατόν, τέτοιες ασφαλιστικές δικλίδες που να διασφαλίζουν ότι οι εγκρίσεις εφαρμογής όλων των προγραμμάτων της Αρχής παραχωρούνται στα πλαίσια του ετήσιου εγκεκριμένου Προϋπολογισμού.

Όπως μας πληροφόρησε η Πρόεδρος της Αρχής, έχουν προχωρήσει στην εγκαθίδρυση και λειτουργία "Μηχανισμού Παρακολούθησης και Ελέγχου Εγκρίσεων και Αποθεματικού", με σκοπό την αποτελεσματική παρακολούθηση των εγκρίσεων που δίνονται, ώστε να διασφαλίζεται ότι αυτές δεν δημιουργούν υπέρμετρες οικονομικές δεσμεύσεις για την Αρχή και ταυτόχρονα ότι το στρατηγικό χρηματικό απόθεμα δεν μειώνεται κάτω από το όριο των €12,5 εκ. που αποφάσισε το Διοικητικό Συμβούλιο στις 6.6.2011. Μας ανέφερε επίσης ότι η μέχρι σήμερα λειτουργία του Σχεδίου αποτιμάται θετικά, όπως προκύπτει και από ανεξάρτητη μελέτη που έγινε για αξιολόγηση των επιδράσεών του, ενώ τα διάφορα προβλήματα που διαπιστώθηκαν στη λειτουργία του Σχεδίου, καθώς και οι παρατηρήσεις/σχόλια της Υπηρεσίας μας, απασχόλησαν το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, το οποίο αποφάσισε αλλαγές/τροποποιήσεις στο εν λόγω Σχέδιο, με ισχύ από 1.3.2012.

Συνήθη Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης στην Κύπρο - Έγκριση προγραμμάτων. Η διαδικασία που ακολουθείται για την έγκριση των πιο πάνω προγραμμάτων παρουσιάζει διάφορες ελλείψεις και αδυναμίες, οι οποίες αφορούν στην εκ των υστέρων έγκριση πρόσθετων εφαρμογών προγραμμάτων από τον Γενικό Διευθυντή, χωρίς αυτές να φαίνονται στο μηχανογραφημένο σύστημα

προγραμμάτων ΣΥΠΠΟ και χωρίς να ενημερωθεί το Διοικητικό Συμβούλιο, στη μη αρχειοθέτηση στον σχετικό φάκελο όλων των εγκρίσεων που δίνονται εκ των υστέρων, μαζί με τα σχετικά δικαιολογητικά και σημειώματα, στην εξέταση και έγκριση εφαρμογής προγραμμάτων από Λειτουργούς της Αρχής, πέραν των εγκριθέντων για το εξάμηνο, καθώς και εκπρόθεσμων αιτήσεων, χωρίς την έγκριση του Γενικού Διευθυντή.

Η Πρόεδρος της Αρχής μάς ανέφερε ότι προτίθενται να εξετάσουν το θέμα της διαφοροποίησης του σχετικού λογισμικού, έτσι που το μηχανογραφημένο σύστημα ΣΥΠΠΟ να μην επιτρέπει την έγκριση για εφαρμογή προγράμματος πέραν των εγκριθεσών εφαρμογών.

Σχέδιο "Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης Συνδικαλιστικών Στελεχών". Σύμφωνα με το Σχέδιο αυτό, η Αρχή παρέχει οικονομική βοήθεια, με τη μορφή επιχορήγησης, έναντι των δαπανών που έχουν επωμιστεί τα Κέντρα Συνδικαλιστικής Κατάρτισης για την οργάνωση και εφαρμογή προγραμμάτων για άτομα που κατέχουν συνδικαλιστικά αξιώματα σε Σωματεία, Συντεχνίες και Οργανώσεις Εργαζομένων και όχι για απλά μέλη. Το ποσό που παρέχεται υπολογίζεται με βάση τον αριθμό των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα, την εγκριμένη διάρκεια του προγράμματος και το ωριαίο ποσό επιχορήγησης ανά συμμετέχοντα.

Η δαπάνη για το 2010 ανήλθε στο ποσό των €735.787 για 183 προγράμματα και 5.501 συμμετοχές, σε σύγκριση με €522.515 για 135 προγράμματα και 4.109 συμμετέχοντες για το 2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €213.272 ή ποσοστό 40,8%.

Από τον έλεγχο του εν λόγω Σχεδίου παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω:

- (α) Η συνδικαλιστική ιδιότητα των συμμετεχόντων δεν μπορεί να εξακριβωθεί με τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται και ως εκ τούτου δεν μπορεί να βεβαιωθεί ότι είναι δικαιούχοι, με βάση τις πρόνοιες του Σχεδίου.
- (β) Κατά τους αιφνιδιαστικούς ελέγχους εφαρμογής προγραμμάτων που διενεργήθηκαν το 2010, διαπιστώθηκαν προβλήματα στα πιο πάνω προγράμματα, που αφορούσαν κυρίως στη μη εφαρμογή τους ή στη μη εφαρμογή τους σύμφωνα με την εγκριθείσα προδιαγραφή.
- (γ) Ο αριθμός των συμμετεχόντων είναι συνήθως μεγάλος (25-50), με επακόλουθο η επιχορήγηση να είναι ψηλή.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως επανεξεταστεί το Σχέδιο αυτό και μελετηθεί το ενδεχόμενο της καταβολής της οικονομικής βοήθειας, έναντι των δαπανών για την οργάνωση και εφαρμογή του προγράμματος, ανεξάρτητα από τον αριθμό των συμμετεχόντων.

Απαντώντας η Πρόεδρος της Αρχής, επανέλαβε τη θέση που διατύπωσε και σε άλλες παρατηρήσεις/εισηγήσεις μας, ότι το όλο θέμα θα επανεξεταστεί κατά τη διάρκεια κριτικής θεώρησης του τρόπου λειτουργίας της Αρχής, στο πλαίσιο της ετοιμασίας του Στρατηγικού Προγραμματισμού της για την περίοδο 2014-2020.

Διαγωνισμός 22/2011 για τη συντήρηση του λογισμικού συστήματος ΣΥΠΠΟ. Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε τον Μάιο 2011 με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης και με εκτίμηση δαπάνης €149.500 πλέον ΦΠΑ για 3 συν 1 χρόνια.

Από μελέτη των συμβάσεων για τη συντήρηση/τροποποίηση του λογισμικού συστήματος ΣΥΠΠΟ, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (α) Η συντήρηση του συστήματος είχε ανατεθεί σε οικονομικό φορέα (για πρώτη φορά) τον Απρίλιο 2002, έναντι £6.500 πλέον ΦΠΑ τον χρόνο. Η αρχική συμφωνία ανανεώθηκε στη συνέχεια οκτώ φορές, για περίοδο ενός χρόνου κάθε φορά και η τελευταία ανανέωση κάλυπτε την περίοδο Ιουνίου 2010–Ιουνίου 2011, έναντι €22.500 πλέον ΦΠΑ. Το συνολικό ποσό των συμβολαίων συντήρησης κατά την περίοδο Απριλίου 2002–Ιουνίου 2011 ανήλθε περίπου στις €160.000 πλέον ΦΠΑ.

(β) Την περίοδο 2009-2010 είχαν ανατεθεί απευθείας στον ανάδοχο τροποποιήσεις/αλλαγές στο ΣΥΠΡΟ, συνολικής αξίας €156.690 πλέον ΦΠΑ, ενώ, κατά τους πρώτους μήνες του 2011, του είχαν ανατεθεί επιπρόσθετες υπηρεσίες αξίας €38.000 πλέον ΦΠΑ.

(γ) Προγραμματιζόταν, μέχρι το τέλος του 2011, η απευθείας ανάθεση στον ανάδοχο επιπρόσθετων τροποποιήσεων/αλλαγών, αξίας €80.000 πλέον ΦΠΑ.

Διαγωνισμός με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση για την «Προμήθεια και Προσαρμογή του Συστήματος Αυτοματοποίησης Γραφείου (eOAS) στις ανάγκες της ΑνΑΔ» - Αρ. Διαγωνισμού 39/2010. Όπως αναφέρθηκε στην Ετήσια Έκθεση μας για το 2009, το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ), αποφάσισε, κατόπιν εισήγησης της Διεύθυνσης, και αφού προηγουμένως εξασφαλίστηκε η παραχώρηση της άδειας χρήσης του συστήματος eOAS από το Υπουργείο Οικονομικών, να προχωρήσει στην υλοποίηση του εν λόγω έργου, με προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση, με συγκεκριμένο οικονομικό φορέα (τον ανάδοχο της σύμβασης για την ανάπτυξη του συστήματος eOAS στο δημόσιο).

Οι λόγοι που επιλέχθηκε η πιο πάνω λύση ως η συμφερότερη για την Αρχή, ήταν οι ακόλουθοι:

(α) Συνεπάγεται εξοικονόμηση χρόνου, ανθρώπινων πόρων και οικονομικών πόρων, εφόσον το κόστος για τον σχεδιασμό/ανάπτυξη ενός νέου συστήματος υπολογίζεται να ανέλθει σε €1.043.478 πλέον ΦΠΑ, ενώ με την υιοθέτηση της προτεινόμενης επιλογής υπολογίζεται να ανέλθει σε €917.391 πλέον ΦΠΑ.

(β) Αποτελεί δοκιμασμένη λύση, αφού ήδη λειτουργεί επιτυχώς στη Δημόσια Υπηρεσία.

Η έγκριση δόθηκε με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 33(α)(ii) του Νόμου Ν.12(Ι)/2006, το οποίο προνοεί ότι οι αναθέτουσες αρχές δύνανται να συνάπτουν συμβάσεις με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση, με συγκεκριμένο οικονομικό φορέα, εάν, για λόγους τεχνικούς, καλλιτεχνικούς ή σχετικούς με την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, η σύμβαση δύναται να ανατεθεί μόνο σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα.

Η προσφορά υποβλήθηκε τον Σεπτέμβριο 2010 και η τιμή της μειώθηκε, κατόπιν διαπραγμάτευσης, στις €910.000 πλέον ΦΠΑ.

Το αρμόδιο όργανο της ΑνΑΔ, λαμβάνοντας υπόψη ότι:

(α) Η συνολική τιμή των €910.000 πλέον ΦΠΑ ήταν χαμηλότερη της εκτίμησης δαπάνης.

(β) Οι τιμές για τις άδειες χρήσης, συγκρινόμενες με τις αντίστοιχες τιμές που ισχύουν σε συγκεκριμένο Τμήμα του δημοσίου, είναι χαμηλότερες.

(γ) Οι τιμές συντήρησης των λογισμικών συστημάτων, περιλαμβανομένων και των αδειών χρήσης, για τα επόμενα χρόνια (2^ο-5^ο), είναι αρκετά χαμηλότερες από τον μέσο όρο των τιμών της αγοράς (19,1% της αξίας των λογισμικών, έναντι 22,5%).

(δ) Οι τιμές για συντήρηση των λογισμικών εφαρμογών κατά τον 2^ο-5^ο χρόνο μετά τη λειτουργία τους, οι οποίες ζητήθηκαν προαιρετικά, ανέρχονται στο 12,1% της αξίας των λογισμικών εφαρμογών, ενώ ο μέσος όρος των τιμών της αγοράς είναι αρκετά ψηλότερος (17,5%) και

(ε) Οι τιμές ανά εμπειρογνώμονα για πρόσθετες εργασίες κατά τα 3 χρόνια που θα ακολουθήσουν την οριστική παραλαβή του έργου, δεν υπερβαίνουν τις αντίστοιχες χρεώσεις του ιδίου οικονομικού φορέα στο δημόσιο,

αποφάσισε να εισηγηθεί στο Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής την ανάθεση του έργου, έναντι €910.000 πλέον ΦΠΑ.

Η Υπηρεσία μας, αφού μελέτησε τα πιο πάνω, υπέβαλε στο Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής τις ακόλουθες παρατηρήσεις/διαπιστώσεις:

(α) Η προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, σύμφωνα με το άρθρο που επικαλέστηκε η Αρχή, είναι επιτρεπτή μόνο στις περιπτώσεις που αναφέρονται ρητά στο πιο πάνω άρθρο. Στην προκειμένη περίπτωση, η Αρχή είχε την επιλογή να προκηρύξει ανοικτό διαγωνισμό για να καλύψει τις ανάγκες της, με κόστος, όπως εκτιμήθηκε, €1.043.478 πλέον ΦΠΑ. Το ποσό αυτό, συγκρινόμενο με την τιμή που προέκυψε κατόπιν της διαπραγμάτευσης και λαμβάνοντας υπόψη το πρόσθετο κόστος των €59.801 για την παραχώρηση του eOAS από την Κυβέρνηση, διαπιστώνεται ότι είναι κατά €73.677 (7,6%) ψηλότερο, μόνο. Η μικρή αυτή διαφορά στο κόστος δεν δικαιολογούσε, κατά την άποψή μας, την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία. Επιπρόσθετα, επισημάνθηκε ότι τα πρόσφατα αποτελέσματα ανοικτών διαγωνισμών του δημοσίου, κατά τους οποίους είχε αναπτυχθεί ικανοποιητικός ανταγωνισμός, έδειξαν ότι οι τιμές για την αγορά υπηρεσιών μηχανογράφησης παρουσίαζαν σημαντική μείωση.

(β) Τα υπόλοιπα κριτήρια που είχαν ληφθεί υπόψη για να επιλεγεί η λύση που προτάθηκε, όπως η εξοικονόμηση χρόνου και η αξιοπιστία της λύσης, δεν δικαιολογούσαν, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας, την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση.

(γ) Οι τιμές μονάδος για τις άδειες χρήσης, στις οποίες η Αρχή είχε καταλήξει κατόπιν διαπραγμάτευσης, ήταν σημαντικά ψηλότερες από τις τιμές που διαπραγματευόταν το αρμόδιο Τμήμα του δημοσίου, οι οποίες θα εφαρμόζονταν σε όλες τις δημόσιες/ημιδημόσιες Υπηρεσίες/Τμήματα.

(δ) Οι τιμές μονάδος (κόστος ανά ανθρωποημέρα ανά εμπειρογνώμονα) για πρόσθετες εργασίες, ήταν ψηλότερες των αντίστοιχων τιμών που ίσχυαν σε παρόμοιας φύσης σύμβαση του δημοσίου με τον ίδιο οικονομικό φορέα (κατά 28% - 50% περίπου, ανάλογα με την ειδικότητα/καθήκοντα του εμπειρογνώμονα).

Τον Νοέμβριο 2010, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑνΑΔ, λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις της Υπηρεσίας μας, του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής, σύμφωνα με τις οποίες μέρος του έργου μπορούσε να ανατεθεί σε άλλο οικονομικό φορέα, της Γενικής Λογίστριας και του Νομικού Συμβούλου της ΑνΑΔ, αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού.

5.3 ΑΡΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Όλα τα θέματα που ακολουθούν και αφορούν στις οικονομικές καταστάσεις της Αρχής για το έτος που έληξε στις 31.12.2010 καθώς και θέματα που προέκυψαν από τον οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο που διενήργησε η Ελεγκτική Υπηρεσία κατά τον Μάρτιο/Απρίλιο 2011, βασίζονται στην Έκθεσή μου που υποβλήθηκε στις 15.6.2011, σύμφωνα με το άρθρο 3(5) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007, στη Βουλή των Αντιπροσώπων, και επομένως δεν περιλαμβάνουν οποιεσδήποτε επιπτώσεις από το τραγικό συμβάν της 11^{ης} Ιουλίου 2011 στο Μαρί.

Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων. Οι οικονομικές καταστάσεις της Αρχής έχουν ελεγχθεί από ιδιώτη ελεγκτή που διόρισε η Αρχή, ύστερα από έγκρισή μου, σύμφωνα με το άρθρο 3(1) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007. Με βάση το ίδιο άρθρο, η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει διενεργήσει επιπρόσθετο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο.

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Το καθαρό πλεόνασμα για το 2010, πριν από τη φορολογία, ήταν €101,85 εκ. σε σύγκριση με €45,28 εκ. το προηγούμενο έτος.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα της Αρχής για το έτος 2010 ανήλθαν σε €810,16 εκ., σε σύγκριση με €651,13 εκ. το 2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €159,03 εκ. ή 24,4%.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα της Αρχής ήταν €708,31 εκ., σε σύγκριση με €605,85 εκ. το 2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €102,46 εκ. ή 16,9%.

Προϋπολογισμός.

(α) Έγκριση. Ο Προϋπολογισμός της Αρχής για το 2010 υποβλήθηκε έγκαιρα στον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 28.9.2009 και, μετά από διαβουλεύσεις που έγιναν με το Υπουργείο Οικονομικών στάλθηκε στις 20.1.2010 αναθεωρημένος Προϋπολογισμός, εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 3.3.2010 και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων δυνάμει του άρθρου 3 των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμων στις 4.3.2010, ενώ, με βάση τις διατάξεις των πιο πάνω Νόμων, έπρεπε να είχε κατατεθεί στη Βουλή το αργότερο μέχρι τις 30.9.2009. Ο Προϋπολογισμός ψηφίστηκε σε Νόμο που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.3.2010 (αρ.32(II)/2010) και προνοούσε συνολικές δαπάνες ύψους €1.064,7 εκ.

Κατά την περίοδο 1.3.2010 μέχρι 30.3.2010 έγιναν πληρωμές συνολικού ποσού €100.094.651 χωρίς να υπάρχει εγκεκριμένος Προϋπολογισμός.

(β) Υπερβάσεις σε Κονδύλια του Προϋπολογισμού. Σε ορισμένα άρθρα εξόδων υπήρξε κατ' αρχήν υπέρβαση των προϋπολογισθέντων ποσών τα οποία όμως καλύπτονται είτε από εξοικονομήσεις σε άλλα άρθρα του ίδιου κεφαλαίου, είτε από το άρθρο «Μη προβλεπόμενες δαπάνες και αποθεματικό» όπως προβλέπεται από το άρθρο 4 του περί Προϋπολογισμού Νόμου (Ν32(II)/2010). Σύμφωνα με το ίδιο άρθρο θα πρέπει να ληφθεί σχετική έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) της Αρχής. Επίσης μέσα σε τρεις μήνες από την έγκριση του Δ.Σ. της Αρχής, κατατίθεται από τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων έκθεση που δεικνύει τις περιπτώσεις για τις οποίες δόθηκε τέτοια έγκριση και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες αυτή χορηγήθηκε. Για τις υπερβάσεις του 2009 λήφθηκε απόφαση από το Δ.Σ. της Αρχής στις 27.7.2010 και κατατέθηκε έκθεση ενώπιον της Βουλής στις 7.10.2010.

Οι υπερβάσεις για το 2010 παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

Άρθρο/Κονδύλι	Προϋπο- λογισμός	Πραγματική δαπάνη	Υπέρβαση
	€	€	€
2-248 Αγορά Ηλεκτρισμού από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας	2.000.000	4.839.572	2.839.572
2-260 Ασφάλειες	2.456.000	2.509.094	53.094
2-263 Αμοιβές Τρίτων	3.840.000	4.079.721	239.721
2-264 Έξοδα Είσπραξης Λογαριασμών	150.000	273.731	123.731
3-300 Εταιρικός Φόρος	6.500.000	10.634.475	4.134.475
4-507 Σταθμός Βασιλικού μονάδες 5&6	108.080.000	109.942.305	1.862.305
4-511 Σταθμός Βασιλικού μονάδες 4	550.000	6.832.732	6.282.732
4-512 Βελτίωση και Επέκταση Δικτύου Μεταφοράς	31.992.000	47.072.692	15.080.692

Για όλες τις υπερβάσεις δόθηκαν σχετικές εξηγήσεις από τον Πρόεδρο της Αρχής.

Προσωπικό - Μισθοί, επιδόματα, εργοδοτικές εισφορές και σχέδια συντάξεων. Στις 31.12.2010 η Αρχή εργοδοτούσε 2.417 πρόσωπα (2.418 για το 2009). Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές για το 2010 ανήλθαν σε €133,9 εκ., σε σύγκριση με €132,05 εκ. το 2009.

Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, ο ετήσιος μέσος όρος του κόστους για το μόνιμο προσωπικό, λαμβάνοντας υπόψη μόνο την επιβάρυνση για τρέχουσα υπηρεσία στο Ταμείο Συντάξεων, ήταν €49.754 σε σύγκριση με €48.427 το 2009.

Λαμβάνοντας υπόψη τη συνολική επιβάρυνση για το Ταμείο Συντάξεων ύψους €31,8 εκ., το κόστος της Αρχής ανά υπάλληλο ανέρχεται στα €55.401 σε σχέση με €54.611 για το έτος 2009.

(α) Σχέδια συντάξεων.

- (i) Ελλειμματική εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων.** Σύμφωνα με την τελική ενδιάμεση αναλογιστική μελέτη με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2010 το αναλογιστικό έλλειμμα είναι €75.575.956 από το οποίο €4.520.701 αναγνωρίστηκε στον Ισολογισμό σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 19.

Για σκοπούς χρηματοδότησης του ελλείμματος, το Δ.Σ. ενέκρινε στις 4.11.2008 την πλήρη αναλογιστική μελέτη που έγινε για το 2007. Υιοθέτησε την πρόταση των αναλογιστών για αύξηση του κανονικού ποσοστού εισφοράς για μελλοντική υπηρεσία από 27% σε 28,8% επί των μηνιαίων μισθών και αποφάσισε τη χρηματοδότηση του ελλείμματος €52,8 εκ. του Ταμείου σε πέντε ετήσιες δόσεις, με πρώτη δόση καταβλητέα στις 31.12.2008.

- (ii) Πρόωρη αφυπηρέτηση βάσει του Κανονισμού 29Α των περί ΑΗΚ (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών του 1986-1996.** Μετά την ψήφιση του Τροποποιητικού Κανονισμού 29Α των περί ΑΗΚ (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών 1986-1996, η ΑΗΚ δύναται με απόφασή της να επιτρέψει σε υπάλληλο, ο οποίος έχει συμπληρώσει ηλικία 50 χρόνων και 25 τουλάχιστον χρόνια πραγματική υπηρεσία στην ΑΗΚ, όπως αφυπηρετήσει πρόωρα. Στους πρόωρα αφυπηρετούντες υπαλλήλους προσφέρεται αποζημίωση, πέραν των συνταξιοδοτικών τους ωφελημάτων.

Σχετικά με το πιο πάνω παρατηρούνται τα ακόλουθα:

- Στις 25.5.2010, το Δ.Σ. της Αρχής, αποφάσισε όπως μειώσει τις Δαπάνες Λειτουργίας με αναθεωρημένο εσωτερικό Προϋπολογισμό, ανάμεσα στις οποίες και το άρθρο 242-Αποζημίωση για Πρόωρη Αφυπηρέτηση, το οποίο αναθεωρήθηκε από €855.000 σε €500.000.
- Για το 2010, αφυπηρέτησαν, με βάση τις διατάξεις του πιο πάνω Κανονισμού, 12 άτομα με συνολικό κόστος €530.862, από τα οποία τα 6 πήραν ως αποζημίωση το ψηλότερο ποσό που δικαιούνται, σύμφωνα με το σχέδιο, δηλαδή €51.258 ο καθένας. Σημειώνεται ότι κατά το υπό εξέταση έτος αφυπηρέτησαν κανονικά 16 υπάλληλοι.
- Από την έναρξη του Σχεδίου το 1996 μέχρι και το 2010 (14 χρόνια) έχουν αφυπηρετήσει πρόωρα συνολικά 325 υπάλληλοι με επιπρόσθετο κόστος για την ΑΗΚ €11,13 εκ.
- Ο πιο πάνω Κανονισμός, ο οποίος θεσπίστηκε το 1996, αρχικά για περίοδο 2 ετών και έκτοτε συνεχίζει μέσω της ψήφισης σχετικής πρόνοιας των ετήσιων Προϋπολογισμών της ΑΗΚ, έχει καταστεί μόνιμος θεσμός και συνιστά έμμεσα σημαντικό πρόσθετο συνταξιοδοτικό ωφέλημα.

Στις Εκθέσεις μας τα τελευταία χρόνια είχαμε εισηγηθεί όπως αξιολογηθεί κατά πόσο οι λόγοι για τους οποίους υιοθετήθηκε ο εν λόγω θεσμός εξακολουθούν να ισχύουν και κατά πόσο αυτός χρήζει επανεξέτασης. Εντούτοις, δεν έχει γίνει οποιαδήποτε αξιολόγηση με στόχο την εξακρίβωση της επιτυχίας του Σχεδίου, τον καθορισμό λεπτομερών κριτηρίων και προϋποθέσεων και την προσαρμογή του Κανονισμού/Σχεδίου στις νέες συνθήκες που δημιουργήθηκαν με την επέκταση του ορίου αφυπηρέτησης.

Απαντώντας ο Πρόεδρος ανέφερε ότι, μετά από οικονομική ανάλυση, διαφάνηκε ότι ο θεσμός της πρόωρης αφυπηρέτησης είναι προς το συμφέρον της Αρχής και ότι η στοχευμένη εφαρμογή του θα πρέπει να συνεχίσει, αφού συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγικότητας και στη βελτίωση της οικονομικής ευρωστίας του Οργανισμού. Ανέφερε επίσης ότι, η εισήγησή μας για σημαντικό περιορισμό της δαπάνης έχει ληφθεί σοβαρά υπόψη στον καταρτισμό του Προϋπολογισμού της Αρχής για το 2012.

(β) Ωφελήματα προσωπικού. Τα ωφελήματα προσωπικού κατά τα τελευταία δύο έτη έχουν ως ακολούθως:

	2010	2009
	€	€
Ταμείο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης	3.900.673	3.805.848
Ειδικό Ταμείο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης	201.260	250.000
Ταμείο Ευημερίας	1.788.555	1.671.245
Ταμείο Βοηθείας	293.843	291.199
Σχέδιο Υποτροφιών	157.493	303.332
Επιδότηση Επιτοκίου Εκπαιδευτικών Δανείων	780.504	525.000
Επιχορήγηση Κυλικείων	372.639	401.272
Αποζημίωση για θάνατο	426.838	36.814
Ασφάλεια Προσωπικών Ατυχημάτων	152.472	158.899
	8.074.277	7.443.609

Πρόσθετα με τα πιο πάνω ωφελήματα, παραχωρούνται στους υπαλλήλους της Αρχής άτοκα δάνεια για αγορά αυτοκινήτου το σύνολο των οποίων για το έτος 2010 ανήλθε στο ποσό των €794.956

(γ) Εργατικά ατυχήματα. Κατά τη διάρκεια του 2010 σημειώθηκαν 34 εργατικά ατυχήματα από τα οποία 3 οδικά (σε ώρες εργασίας) σε σύγκριση με 30 και 4, αντίστοιχα για το 2009. Η απώλεια σε εργοτομέρες ανερχόταν συνολικά σε 967 το 2010 και 2.453 το 2009.

(δ) Υπερωρίες. Παρατηρήθηκε σημαντική μείωση στην υπερωριακή αποζημίωση που πληρώθηκε στο προσωπικό της Αρχής το 2010, η οποία ανήλθε σε €4.611.003, σε σύγκριση με €6.009.864 το 2009 και €5.523.601 το 2008. Σε 242 υπαλλήλους καταβλήθηκε υπερωριακή αποζημίωση από €5.000 μέχρι €30.857 στον καθένα.

Επισημαίνεται ότι ποσό ύψους €316.423 καταβλήθηκε σε λειτουργούς της Αρχής που κατέχουν μισθολογική κλίμακα Α13 και άνω, σε σύγκριση με €453.946 το 2009 και €401.709 το 2008. Σημειώνεται επίσης ότι, και για το έτος 2010 υπήρχαν περιπτώσεις όπου προσωπικό που πληρώθηκε για υπερωρίες και κατέχει μισθολογική κλίμακα Α13 και άνω, δεν εργάστηκε στους σταθμούς παραγωγής ή σε περιπτώσεις βλαβών.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι σε πολύ μεμονωμένες περιπτώσεις, εγκρίνονται υπερωρίες για προσωπικό που κατέχει μισθολογική κλίμακα Α13 και άνω, που δεν εργάζεται στους σταθμούς παραγωγής ή σε περιπτώσεις βλαβών και ότι λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για αυστηρή τήρηση της διαδικασίας έγκρισης των υπερωριών.

(ε) Υποτροφίες σε παιδιά υπαλλήλων της Αρχής. Μετά από εισήγηση της Υπηρεσίας μας κατά τον έλεγχο του 2009, η Αρχή προχώρησε σε αναθεώρηση της οδηγίας PER/1/9/2006 ημερ. 10.10.2006, η οποία αναφέρεται στους Εσωτερικούς Κανονισμούς για την παραχώρηση Υποτροφιών από την Αρχή.

Με βάση τη νέα οδηγία παραχωρούνται 18 υποτροφίες διάρκειας μέχρι τριών χρόνων σε παιδιά υπαλλήλων ή συνταξιούχων της Αρχής για τις σπουδές τους, εκ των οποίων οι 4 με μοναδικό κριτήριο την ακαδημαϊκή επίδοση και οι 14 με βάση την ακαδημαϊκή επίδοση, την οικονομική κατάσταση και ιδιαίτερες συνθήκες της οικογένειας των παιδιών. Επιπρόσθετα, η νέα οδηγία αναφέρει μεταξύ άλλων ότι, καταργείται η παραχώρηση μονοετών υποτροφιών και ότι οι δικαιούχοι αιτητές πρέπει να είναι παιδιά οικογενειών που το συνολικό ετήσιο εισόδημα δεν ξεπερνά τις €100.000.

Το εγκεκριμένο ποσό του Προϋπολογισμού για το έτος 2010 ανήρχετο σε €282.000. Ποσό €78.243 δαπανήθηκε για υποτροφίες προηγούμενων ετών ενώ για τις 22 υποτροφίες που παραχωρήθηκαν το 2010 δαπανήθηκε ποσό €79.250. Παρέμεινε αδαπάνητο ποσό ύψους €124.507.

Σχέδιο Μείωσης Δαπανών. Στη συνεδρία του Δ.Σ. της Αρχής ημερ. 6.3.2007 αποφασίστηκε η σύσταση υπηρεσιακών επιτροπών για υποβολή ενώπιον του, μεταξύ άλλων, προγράμματος μείωσης των λειτουργικών εξόδων της Αρχής. Δύο χρόνια αργότερα, σε συνεδρία της Επιτροπής Οικονομικών της Αρχής ημερ. 3.2.2009, ζητήθηκε από τους Εκτελεστικούς Διευθυντές όπως μελετήσουν το θέμα της μείωσης του προσωπικού του Οργανισμού. Ωστόσο, όπως αναφέρεται στο προκαταρκτικό Δεκαετές Σχέδιο Ανάπτυξης 2010 – 2019 ημερ. 18.11.2010, «κατά το 2009 προσλήφθηκαν 40 επί πλέον άτομα στους 3 σταθμούς Παραγωγήςπου όπως φαίνεται εκ των πραγμάτων δεν ήταν αναγκαία αλλά ο σκοπός ήταν για να συμπληρωθούν οι κενές θέσεις που υπήρχαν στην οργανική διάρθρωση» και ότι «.....ενώ μέχρι το 2008, υπήρχαν πάντοτε γύρω στις 100 – 150 κενές θέσεις».

Στις 2.12.2009 ο τότε Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής προχώρησε στη σύσταση της ad hoc επιτροπής για την Επιχειρησιακή Βελτίωση της Αρχής. Στη συνεδρία της πιο πάνω Επιτροπής ημερ. 9.2.2010 αποφασίστηκε όπως ο Προϋπολογισμός της Αρχής για τα έτη 2010 και 2011 μειωθεί κατά 10%. Ως αποτέλεσμα καταρτίστηκε εσωτερικός μειωμένος Προϋπολογισμός για το 2010 βάσει του οποίου για τα κεφάλαια Αποδοχές Προσωπικού, Δαπάνες Λειτουργίας και Κεφαλαιουχικές Δαπάνες επιτεύχθηκε μείωση ύψους €16,4 εκ. Ωστόσο στη συνεδρία της Επιτροπής Οικονομικών ημερ. 20.7.2010, τονίστηκε ότι όσες περικοπές και αν γίνουν στις λειτουργικές δαπάνες δεν είναι αρκετό, εκτός και αν γίνουν περικοπές στις δαπάνες προσωπικού.

Παρόλο που η Αρχή προχωρεί στην ετοιμασία εσωτερικού μειωμένου Προϋπολογισμού και για το 2011, εντούτοις με επιστολή του ημερ. 20.12.2010 το Υπουργείο Οικονομικών υπέδειξε ότι η ανταπόκριση της Αρχής στις γενικές κατευθυντήριες γραμμές του, όπως καταγράφονται στην εγκύκλιο επιστολή του ημερ. 26.4.2010, δεν υπήρξε ουσιαστική αφού οι λειτουργικές δαπάνες όχι μόνο δεν μειώθηκαν κατά 5% σε σχέση με τις πραγματικές δαπάνες του 2009 ως υποδείχθηκε αλλά αντίθετα αυξήθηκαν κατά περίπου 4,3%.

Σε προηγούμενες Εκθέσεις μας εκφράσαμε την άποψη ότι επιβαλλόταν όπως η Αρχή επικεντρώσει την προσοχή της, όχι μόνο στην αύξηση των εσόδων της αλλά και στη συγκράτηση της αύξησης των δαπανών της και μείωση τους όπου είναι δυνατόν, μέσω αποδοτικότερης διαχείρισης των διαθέσιμων πόρων της, κάτι που δεν φαίνεται να επιτεύχθηκε στο μέγιστο δυνατό βαθμό. Το γεγονός ότι τον Ιούνιο του 2010 η Αρχή προχώρησε σε συμφωνία με τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα για τη σύναψη δανείου ύψους €90 εκ. ούτως ώστε να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη λειτουργία της ΑΗΚ και η δυνατότητα της να ανταποκρίνεται στις συμβατικές της υποχρεώσεις, μέχρι την εξασφάλιση των αναγκαίων ιδίων πόρων δεικνύει ότι η ανάγκη λήψης άμεσων και αποτελεσματικών μέτρων καθίσταται επιτακτική.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι η πρόσληψη των 40 ατόμων που έγινε το 2009 αφορούσε θέσεις βάρδιας στους σταθμούς παραγωγής και ήταν αναγκαία για τη στελέχωση της 4^{ης} μονάδας του Η/Σ Βασιλικού και των τριών μονάδων εσωτερικής καύσης του Η/Σ Δεκέλειας. Επιπρόσθετα, επιβεβαίωσε ότι το σχέδιο μείωσης δαπανών και οι συνεπαγόμενες προσπάθειες της Αρχής, συνεχίζονται με εντατικό ρυθμό.

Επιβολή τόκου/επιβάρυνσης επί των καθυστερημένων λογαριασμών κατανάλωσης ηλεκτρισμού. Σύμφωνα με την οικονομική οδηγία της Αρχής αρ. 0.8/306.3 ημερ. 31.8.1988, στις εξαιρετικές περιπτώσεις όπου δίνεται παράταση στην αποπληρωμή των λογαριασμών ηλεκτρισμού, πρέπει να εφαρμόζονται οι πρόνοιες του Γενικού Όρου αρ. 19 των περί Αναπτύξεως Ηλεκτρισμού Κανονισμών ο οποίος περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, και τη χρέωση τόκων για καθυστέρηση στην εξόφληση λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος.

Σύμφωνα με πρακτικά της Επιτροπής Οικονομικών της Αρχής ημερ. 15.9.2009, η τακτική που ακολουθείται είναι η επιβολή τόκων στους καθυστερημένους λογαριασμούς μεγάλων πελατών οι οποίοι ζητούν αποπληρωμή με δόσεις ενώ, με σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, οι Δήμοι οι οποίοι πληρώνουν ένα μεγάλο μέρος των οφειλών τους κατά τη διάρκεια του χρόνου και εξοφλούν το υπόλοιπο του χρέους τέλος του χρόνου, δεν χρεώνονται με τόκους.

Στις 23.11.2010, το Δ.Σ. της Αρχής αποφάσισε όπως για όλους τους καθυστερημένους λογαριασμούς επιβάλλεται τόκος με επιτόκιο 8% ετησίως, από την ημερομηνία λήξης του λογαριασμού μέχρι την πραγματική ημερομηνία εξόφλησης, καθώς και επιβάρυνση €5 για τους διμηνιαίους και €10 για τους μηνιαίους λογαριασμούς. Η Αρχή, με επιστολή της ημερ. 28.2.2011, ενημέρωσε την ΠΑΕΚ για την πρόθεση της να επιβάλει τόκο και ζήτησε την έγκριση της για την επιβολή της επιβάρυνσης.

Στην Έκθεσή μας για τους λογαριασμούς του 2009 είχαμε εισηγηθεί όπως η Αρχή προχωρήσει στην εφαρμογή ενιαίας πολιτικής χρέωσης τόκων επί των καθυστερημένων λογαριασμών για όλους τους καταναλωτές, ούτως ώστε να συνάδει τόσο με το άρθρο 28 του Συντάγματος, όσο και με τις πρόνοιες του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου, με επιτόκιο το οποίο καθορίζεται ετησίως από τον Υπουργό Οικονομικών με βάση τον περί Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερμερίας Νόμο του 2006 (Ν167(Ι)/2006).

Ο Πρόεδρος μάς ανέφερε ότι η Αρχή θα προωθήσει την υλοποίηση της αυτόματης επιβολής τόκου και της επιβάρυνσης και ότι η εισήγησή μας αναφορικά με τον καθορισμό του ύψους του επιτοκίου θα τεθεί ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου.

Καθυστερημένοι/Οφειλόμενοι Λογαριασμοί Κατανάλωσης Ηλεκτρισμού. Σύμφωνα με την παράγραφο 19 των Γενικών Όρων Παροχής Ηλεκτρικής Ενέργειας, σε περίπτωση μη πληρωμής των οφειλόμενων ποσών, η Αρχή έχει το δικαίωμα να διακόψει την παροχή ηλεκτρικού ρεύματος στα υποστατικά του καταναλωτή. Ωστόσο διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου ενώ ο καταναλωτής συστηματικά δεν προβαίνει στην αποπληρωμή των οφειλόμενων λογαριασμών, η Αρχή δεν προχώρησε στη διακοπή της παροχής. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αναφέρονται πιο κάτω:

(α) Εταιρεία «Α». Τον Οκτώβριο του 2010 και ενώ το οφειλόμενο ποσό της συγκεκριμένης εταιρείας ανερχόταν σε €336.039, η Αρχή συνήψε συμφωνία αποπληρωμής κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος, βάσει της οποίας το οφειλόμενο ποσό θα αποπληρωνόταν με μηνιαίες δόσεις η τελευταία των οποίων θα ήταν το Ιούνιο του 2011. Στη συμφωνία αναφερόταν ότι «Τυχόν μη τήρηση της συμφωνίας, η ΑΗΚ θα προχωρήσει στη διακοπή της παροχής ηλεκτρικού ρεύματος χωρίς καμιά άλλη ειδοποίηση και ολόκληρο το οφειλόμενο ποσό καθίσταται αυτόματα πληρωτέο».

Τον Νοέμβριο του 2010 οι Οικονομικές Υπηρεσίες υπέδειξαν προς τον Διευθυντή της Περιφέρειας Λευκωσίας ότι το οφειλόμενο ποσό της εν λόγω εταιρείας ανερχόταν στις €461.565 και αντιστοιχούσε με κατανάλωση 4 μηνών, διαπιστώνοντας ότι στην συγκεκριμένη περίπτωση παραχωρήθηκε αδικαιολόγητα μεγάλη παράταση και ευκολίες πληρωμής σε αντίθεση με τις υφιστάμενες διαδικασίες. Η συμφωνία δεν τηρήθηκε με αποτέλεσμα την 1.3.2011 ο Εκτελεστικός Διευθυντής Οικονομικών να ζητήσει από τον Διευθυντή της Περιφέρειας Λευκωσίας τη διακοπή παροχής ρεύματος. Αντί τούτου και ενώ το οφειλόμενο ποσό ανερχόταν στις €351.852, στις 23.3.2011 ο Διευθυντής Περιφέρειας Λευκωσίας προχώρησε στη σύναψη δεύτερης συμφωνίας αποπληρωμής των οφειλόμενων ποσών. Στη συμφωνία αυτή περιλήφθηκε πρόνοια για παροχή προς την Αρχή προσωπικής εγγύησης ύψους €150.000 από συγκεκριμένο άτομο που είναι ένας εκ των ιδιοκτητών της εταιρείας. Η εγγύηση όμως που παραχωρήθηκε αποτελείται από δύο μεταχρονολογημένες επιταγές άλλης εταιρείας με ημερομηνία εξαργύρωσης 15.8.2011 η πρώτη και 15.10.2011 η δεύτερη.

Εκφράσαμε την άποψη ότι η Αρχή όφειλε να λάβει όλα τα μέτρα που προνοούνται στις Κανονισμούς της, όπως πράττει εξ άλλου και σε παρόμοιες περιπτώσεις άλλων καταναλωτών, δηλαδή στη διακοπή του ηλεκτρικού ρεύματος ή θα έπρεπε τουλάχιστο να εξασφαλίσει τραπεζικές εγγυήσεις ή υποθήκευση ακινήτου προς όφελος της για προστασία των συμφερόντων της.

(β) Εταιρεία «Β». Η συγκεκριμένη εταιρεία όφειλε κατά τις 14.4.2011 το ποσό των €538.346 για κατανάλωση ηλεκτρισμού. Κατά την περίοδο 26.8.2008 – 24.4.2009 έγιναν μεταξύ της εν λόγω εταιρείας και της Αρχής τρεις συμφωνίες αποπληρωμής του οφειλόμενου ποσού οι οποίες ωστόσο δεν τηρήθηκαν από την εταιρεία. Η Αρχή αντί να προβεί στη διακοπή της παροχής ηλεκτρισμού, προχώρησε στις 22.1.2010 με αντιπρόταση προς την εταιρεία για την αποπληρωμή του οφειλόμενου λογαριασμού. Σημειώνεται ότι με επιστολή της ημερ. 13.10.2010 η εταιρεία ενημέρωσε την Αρχή ότι το εργοστάσιο της εταιρείας έχει καταστραφεί λόγω πυρκαγιάς, με αποτέλεσμα η εταιρεία να αδυνατεί να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της.

Εκφράσαμε την άποψη ότι η Αρχή έδειξε μεγάλη ανεκτικότητα σε βάρος των δικών της συμφερόντων, λαμβάνοντας υπόψη τη συνεχή αθέτηση των συμφωνιών αποπληρωμής που συνάπτονταν μεταξύ των δύο μερών με αποτέλεσμα σήμερα να είναι αμφίβολη η είσπραξη οποιουδήποτε ποσού.

Εκτός από τις πιο πάνω υποθέσεις, υπάρχουν και αρκετές άλλες που αφορούν καταναλωτές με μικρά και ασήμαντα οφειλόμενα ποσά και στις οποίες η Αρχή προχώρησε στη διακοπή παροχής ηλεκτρικής ενέργειας, προκειμένου να τους εξαναγκάσει να διευθετήσουν τις οφειλές τους. Αυτό καταδεικνύει ότι η Αρχή σε αντίθεση με τις αρχές ίσης μεταχείρισης δεν ακολουθεί την ίδια τακτική για όλους τους καταναλωτές.

Σημειώνεται ότι το Δ.Σ. της Αρχής τόνισε ότι τόσο η διακοπή παροχής ρεύματος για μη πληρωμή, όσο και η είσπραξη των τρεχουσών οφειλών είναι υποχρέωση του προσωπικού και ζήτησε όπως εφαρμόζονται αυστηρά οι διαδικασίες, οδηγίες και Κανονισμοί που σχετίζονται τόσο με την είσπραξη των λογαριασμών, καθώς και τη διακοπή του ρεύματος για μη πληρωμή. Επισημαίνεται επίσης ότι σύμφωνα με επιστολή του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων προς τον Γενικό Διευθυντή της Αρχής ημερ. 24.2.2009, μια από τις πολλές μορφές κρατικών ενισχύσεων είναι η συνεχιζόμενη ανοχή μιας Κρατικής Αρχής στη μη καταβολή οφειλών μιας επιχείρησης προς αυτήν και τόνισε ότι οι κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται υπ' αυτήν τη μορφή δεν επιτρέπονται από το κοινοτικό δίκαιο αφού απλώς ελαφρύνουν τις επιχειρήσεις από δαπάνες που κανονικά βαρύνουν τον Προϋπολογισμό τους και δεν αποτελούν κίνητρο προς την επιχείρηση για ανάληψη δράσεων με θετικό αντίκτυπο στην οικονομία ή την κοινωνία γενικότερα.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, προτεραιότητα της Αρχής είναι η απρόσκοπτη παροχή ρεύματος και η είσπραξη των οφειλόμενων ποσών και για υλοποίηση του σκοπού αυτού, παραχωρούνται διευκολύνσεις για μικρό χρονικό διάστημα. Πρόσθεσε επίσης ότι συμφωνεί με τη θέση της Υπηρεσίας μας ότι, στην περίπτωση καταναλωτών που συστηματικά δεν προβαίνουν στην εξόφληση των λογαριασμών τους, πρέπει να λαμβάνονται πιο αυστηρά μέτρα περιλαμβανομένης και της διακοπής παροχής ηλεκτρικού ρεύματος. Όσον αφορά στις συγκεκριμένες περιπτώσεις, μας πληροφόρησε ότι μετά από δύο πληρωμές που έγιναν το οφειλόμενο ποσό της εταιρείας «Α» έχει μειωθεί στα €162.675, ενώ για την εταιρεία «Β» διερευνώνται διάφοροι τρόποι είσπραξης του οφειλόμενου ποσού, περιλαμβανομένης και της λήψης δικαστικών μέτρων.

Διπλοπληρωμή ποσού ύψους €968.548. Η ΑΗΚ σύμφωνα με τους περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού (τέλη αδειών) Κανονισμούς, έπρεπε να καταβάλει μέχρι τις 30.11.2010 στην Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) συνολικό ποσό €968.548 ως ετήσια τέλη αδειών λειτουργίας και παραγωγής για το έτος 2010.

Για την πιο πάνω οφειλή ετοιμάστηκαν και στάλθηκαν 2 επιταγές με ποσό €968.548 η κάθε μια με ημερομηνίες 30.11.2010 και 1.12.2010, αντίστοιχα.

Στις 28.3.2011 ετοιμάστηκε από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής της ΑΗΚ κατάσταση με τις περιπτώσεις αριθμών τιμολογίων που καταχωρίστηκαν δύο φορές εντός του 2010 ώστε να εντοπιστούν πιθανές διπλοπληρωμές και να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα. Σε αυτή την κατάσταση συμπεριλαμβάνονται 16 άλλες περιπτώσεις αλλά όχι η συγκεκριμένη.

Αναφέραμε ότι πρέπει να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα για εφαρμογή ασφαλιστικών δικλίδων έτσι ώστε να είναι αδύνατη η πληρωμή οποιουδήποτε τιμολογίου, πέραν της μιας φοράς.

Ο Πρόεδρος μάς πληροφόρησε ότι για τις πληρωμές προμηθευτών για υλικά και υπηρεσίες υπάρχουν αρκετές ασφαλιστικές δικλίδες και πρόσθεσε ότι θα μελετηθεί η εφαρμογή περαιτέρω δικλίδων, διαδικαστικών ή/και μηχανογραφικών, ώστε η πιθανότητα διπλοπληρωμής οποιουδήποτε τιμολογίου να είναι αδύνατη.

Δημοσιεύσεις, Δημοσιότητα και Διαφημίσεις. Στα μέτρα εξοικονόμησης των λειτουργικών δαπανών που ανέλαβε η ειδική επιτροπή, περιλαμβανόταν, μεταξύ άλλων, και η μείωση του ποσού του άρθρου 217 του Προϋπολογισμού που αφορά στις Δημοσιεύσεις, Δημοσιότητα και Διαφημίσεις. Συγκεκριμένα το ποσό του εν λόγω άρθρου, στον εσωτερικό Προϋπολογισμό του 2010 που εγκρίθηκε στις 25.5.2010, μειώθηκε κατά €310.000 (από €1.470.000 σε €1.160.000). Εντούτοις, το Δ.Σ. της Αρχής σε συνεδρία του ημερ. 20.7.2010 επανέφερε το άρθρο στο αρχικό του ποσό με αιτιολογία ότι το ποσό αυτό θα βοηθήσει σημαντικά στην υλοποίηση της Στρατηγικής της Επικοινωνίας και Διαχείρισης Επικοινωνιακών Κρίσεων της ΑΗΚ, η οποία είχε ήδη ετοιμαστεί και παραδοθεί στην Αρχή από ειδικό σύμβουλο. Η πιο πάνω μελέτη η οποία έγινε μέσα στα πλαίσια

αναβάθμισης της εικόνας της Αρχής και ανάκτησης της εμπιστοσύνης της από τους πελάτες της και το ευρύτερο κοινό αφορούσε α) τη Διαχείριση κρίσεων, β) την Εταιρική Κοινωνική ευθύνη, γ) την Εξωτερική επικοινωνία, και δ) την Εσωτερική επικοινωνία.

Παρά το ότι είναι κατανοητοί οι λόγοι που αναφέρονται στη μελέτη, εντούτοις, έχουμε την άποψη ότι ένεκα της οικονομικής κατάστασης της Αρχής, η εξοικονόμηση και μείωση των δαπανών, θα πρέπει να εμπίπτει στις ψηλές προτεραιότητες της.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι η Αρχή προβαίνει σε χορηγίες οι οποίες καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων και για τις οποίες έχει εισάξει εσωτερικούς κανονισμούς και κριτήρια και πρόσθεσε ότι το ποσό που δαπανάται ετήσια από την ΑΗΚ στα πλαίσια του προγράμματος της, είναι κατά πολύ χαμηλότερο από τη διεθνώς επικρατούσα πρακτική.

Ασφάλεια Αποθηκών/ κλοπές υλικών. Τα τελευταία χρόνια παρατηρήθηκαν κλοπές υλικών από αποθήκες και υποσταθμούς της ΑΗΚ, θέμα για το οποίο έγινε αναφορά στην Έκθεσή μας για το έτος 2006. Στην απάντησή του ημερ. 8.6.2007, ο Πρόεδρος ανέφερε ότι με την κατακύρωση της προσφοράς αρ. 146/2006 αναμένεται να αναβαθμιστεί η περιμετρική ασφάλεια των αποθηκών Λευκωσίας, Μονής και Υποσταθμού Εργατών. Επιπρόσθετα, ανέφερε ότι δεν παρουσιάζεται ανάγκη αναβάθμισης των μέτρων ασφαλείας σε άλλες αποθήκες και ότι η αποθήκευση υλικών σε υποσταθμούς έχει οριστικά τερματιστεί.

Με βάση στοιχεία της Αρχής, κατά την περίοδο 2009 και 2010 παρατηρήθηκαν κλοπές υλικών και κυρίως χάλκινων καλωδίων συνολικής αξίας περίπου €80.000, όχι μόνο από τις αποθήκες της Αρχής αλλά και από υποσταθμούς. Φαίνεται ότι, οι κλοπές γίνονται συνήθως με σχετική ευκολία και με απλή αποκοπή μέρους της περιφράξης, γεγονός που καταδεικνύει την έλλειψη ικανοποιητικών μέτρων ασφαλείας.

Σε ερώτημά μας κατά πόσο γίνονται ενέργειες για αναβάθμιση των μέτρων ασφαλείας, ο Πρόεδρος μάς πληροφόρησε ότι, ολοκληρώθηκε η μελέτη και ο σχεδιασμός για την αναβάθμιση της προστατευτικής ασφαλείας στα διάφορα υποστατικά της Αρχής και ότι άρχισε η σταδιακή εγκατάσταση ηλεκτρονικών συστημάτων σε όλα τα υποστατικά που αντιμετωπίζουν ή ενδέχεται να αντιμετωπίσουν κλοπές ή/και ληστείες.

Έξοδα Μηχανογράφησης και σχετικές παραγγελίες. Σύμφωνα με στοιχεία της ΑΗΚ, κατά τα έτη 2009 και 2010 το ετήσιο κόστος της Αρχής για σκοπούς μηχανογράφησης (υλισμικό και λογισμικό) ανέρχεται σε περίπου €4,2 εκ. Στο κόστος αυτό περιλαμβάνεται ετήσιο κόστος αδειών χρήσης λογισμικών ύψους €1,4 εκ. περίπου.

Από το σχετικό έλεγχο προέκυψε ότι κατά τα έτη 2009 και 2010 έγιναν συνολικά 77 παραγγελίες/συμβόλαια, που αφορούσαν τη μηχανογράφηση της ΑΗΚ, συνολικής αξίας €9,2 εκ. περίπου (μερικές παραγγελίες αφορούσαν υπηρεσίες/άδειες χρήσης και μετά το 2010), από τις οποίες σε 6 μόνο περιπτώσεις εκδόθηκαν σχετικοί διαγωνισμοί, για συνολικό ποσό €1,4 εκ. περίπου. Στις υπόλοιπες 71 περιπτώσεις που αφορούσαν συνολικό ποσό €7,8 εκ., έγινε χρήση συνοπτικών διαδικασιών, χωρίς την έκδοση διαγωνισμού, με απ' ευθείας διαπραγμάτευση και ανάθεση σε συγκεκριμένο προμηθευτή, προβάλλοντας κυρίως λόγους συμβατότητας. Συναφώς αναφέρεται ότι για τα έτη 2009 και 2010, η Αρχή με τη χρήση συνοπτικών διαδικασιών, προέβηκε σε διάφορες παραγγελίες που αφορούσαν τη μηχανογράφηση, από συγκεκριμένη εταιρεία, συνολικού ύψους €3,3 εκ. περίπου.

Εισηγηθήκαμε, με προϋπόθεση καλό προγραμματισμό, όπως περιοριστεί η χρήση συνοπτικών διαδικασιών μέσω σχετικών διαγωνισμών όπου δυνατόν, προκειμένου να εξασφαλίζονται καλύτερες τιμές, μέσα σε συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού, περιορίζοντας το κόστος της μηχανογράφησης. Η χρήση συνοπτικής διαδικασίας θα πρέπει να γίνεται μέσα στα πλαίσια της σχετικής νομοθεσίας και σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας για το συντονισμό των διαδικασιών Σύναψης Συμβάσεων, ΥΑ/1/2009, παράγραφος 21.2.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι, η πλειοψηφία των παραγγελιών/συμβολαίων για τα έτη 2009 και 2010 για τα οποία ακολουθήθηκαν οι συνοπτικές διαδικασίες, αφορούσαν ετήσιες ανανεώσεις συμβολαίων και

επεκτάσεις υφιστάμενου εξοπλισμού. Πρόσθεσε επίσης ότι θα γίνεται πιο ενδελεχής τεκμηρίωση όπου κρίνεται ότι ενδείκνυται να γίνει χρήση συνοπτικών διαδικασιών.

Προμήθεια Αδειών (Licenses) Προϊόντων Microsoft και Ανανέωση Αδειών Χρήσης τους (Renewal of Licenses). Σύμφωνα με σχετική έκθεση της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου της ΑΗΚ για τον έλεγχο της Προμήθειας και Ανανέωσης Αδειών προϊόντων Microsoft έχουν διαπιστωθεί, μεταξύ άλλων, τα πιο κάτω:

(α) Η ΑΗΚ, μετά από διαγωνισμό (αρ. 60/2004) στον οποίο συμμετείχαν τρεις εταιρείες, συνήψε συμφωνία με συγκεκριμένη εταιρεία «Α» για προμήθεια Αδειών, αναβάθμιση και ανανέωση υφιστάμενων Αδειών, για προϊόντα Microsoft για το ποσό των £215.845 (€368.793). Η συμφωνία η οποία περιλάμβανε «Microsoft Enterprise Agreement», κάλυπτε περίοδο τριών ετών μέχρι 31.5.2007, με δικαίωμα ανανέωσης για άλλα τρία χρόνια, σε προκαθορισμένες τιμές (£184.090 ή €314.537), δικαίωμα ωστόσο που η ΑΗΚ δεν εξάσκησε χωρίς να δοθεί οποιαδήποτε εξήγηση ούτε και αναφέρθηκε σε οποιαδήποτε υπηρεσιακή επιστολή ή μετέπειτα σχετική Έκθεση Αξιολόγησης.

(β) Για σκοπούς ανανέωσης της συμφωνίας 2004-2007, δεν ακολουθήθηκε η διαδικασία σύναψης συμφωνίας κατόπιν διαγωνισμού μεταξύ των μεταπωλητών της Microsoft Κύπρου, αλλά πραγματοποιήθηκαν απ' ευθείας διαπραγματεύσεις με τη Microsoft Κύπρου. Ως αποτέλεσμα, η ΑΗΚ στις 27.9.2007 προχώρησε σε σύναψη μονοετούς συμφωνίας με συγκεκριμένη εταιρεία «Β», όπως υποδείχθηκε από τη Microsoft Κύπρου, έναντι του ποσού των €261.910, η οποία ανανεώθηκε για άλλα δυο χρόνια. Ακολούθησε ανανέωση της συμφωνίας για τα επόμενα τρία χρόνια (2010-2013) έναντι του ποσού των €920.942, με την ίδια εταιρεία, όπως υποδείχθηκε και πάλιν από τη Microsoft Κύπρου, χωρίς σχετικό διαγωνισμό.

(γ) Η σύσταση των Επιτροπών Αξιολόγησης και οι σχετικές Εκθέσεις Αξιολόγησης ημερομηνίας 5.9.2007, 18.8.2008 και 8.6.2010, για την Προμήθεια Αδειών Microsoft Enterprise Agreement/ανανέωση Αδειών, έγιναν κατά παράβαση των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων.

(δ) Το συνολικό όφελος μέχρι €234.000 περίπου προς τους υπαλλήλους της ΑΗΚ από την αγορά αδειών Microsoft για τους προσωπικούς ηλεκτρονικούς υπολογιστές τους, που αναφέρεται τόσο στην επιστολή της Διεύθυνσης Πληροφορικής προς το Γενικό Διευθυντή της Αρχής για σκοπούς ανανέωσης της συμφωνίας για την περίοδο 2010-2013, όσο και στη σχετική Έκθεση Αξιολόγησης, δεν έχει ανακοινωθεί προς το προσωπικό της ΑΗΚ. Το εν λόγω όφελος προσφέρεται από τη Microsoft σε όλους τους πελάτες που συνάπτουν τέτοιου είδους συμφωνίες.

(ε) Δεν υπήρχαν όλα τα σχετικά έγγραφα των συμφωνιών και άλλα σημαντικά έγγραφα στο σχετικό φάκελο του Κεντρικού Αρχείου για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου.

Ο Διευθυντής Εσωτερικού Ελέγχου εισηγήθηκε, μεταξύ άλλων, όπως η συμφωνία για ανανέωση των αδειών Microsoft, αγορά νέων κ.λπ. γίνεται κατόπιν σχετικού διαγωνισμού μεταξύ των μεταπωλητών (large account resellers) της Microsoft, με σκοπό να εξασφαλίζονται οι καλύτερες δυνατές τιμές για την ΑΗΚ, άποψη με την οποία συμφωνούμε.

Όσον αφορά στο ωφέλημα προς τους υπαλλήλους της ΑΗΚ, εκφράσαμε την άποψη ότι, η παροχή του εν λόγω ωφελήματος προς τους υπαλλήλους που κρίθηκε και παρουσιάστηκε ως θετικό σημείο για την ανανέωση της σύμβασης, έπρεπε να είχε απορριφθεί, εφόσον βρίσκεται σε αντίθεση με τους Κανονισμούς και αντί αυτού να ζητηθεί επιπλέον όφελος υπέρ της ΑΗΚ και όχι των υπαλλήλων της οι οποίοι, ως λειτουργοί δημόσιου Οργανισμού, δεν νομιμοποιούνται στη λήψη οποιουδήποτε ωφελήματος το οποίο προέρχεται είτε από προμηθευτές είτε από οποιονδήποτε άλλο.

Επιπρόσθετα, εισηγηθήκαμε όπως, λόγω του ψηλού κόστους για την ΑΗΚ της προμήθειας/ανανέωσης και αναβάθμισης των σχετικών αδειών Microsoft μέσω Microsoft Enterprise Agreement, γίνει σχετική μελέτη για να εξακριβωθεί κατά πόσο, με τα σημερινά δεδομένα, αυτή είναι η πλέον συμφέρουσα για την ΑΗΚ έναντι άλλων μεθόδων προμήθειας λογισμικού.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι, η επιλογή του προμηθευτή ήταν πάντα υπόδειξη της εταιρείας Microsoft. Πρόσθεσε επίσης ότι το ωφέλημα προς τους υπαλλήλους είναι προκαθορισμένος όρος ενός Microsoft Enterprise Agreement και ότι αυτοί οι όροι δεν μπορούν να διαφοροποιηθούν. Επίσης μάς πληροφόρησε ότι, από έρευνα που έχει γίνει, φαίνεται ότι μέσω του Microsoft Enterprise Agreement ο Οργανισμός εξασφαλίζει καλύτερες τιμές και οφέλη.

Προστασία του εισοδήματος της Αρχής - Έλεγχος μετρητών (καταγραφής ρεύματος) – παραβιάσεις – αντικατάσταση.

- (i) Κατά τη διάρκεια του 2010 έγινε έλεγχος σε 4.634 μετρητές υψηλού κινδύνου σε σύγκριση με 4.143 το 2009. Οι 2.694 (58%) βρέθηκαν παραβιασμένοι (3.027 για το 2009) χωρίς όμως να είναι δυνατή στοιχειοθέτηση υποκλοπής ρεύματος, ενώ σε άλλες 388 (8%) περιπτώσεις οι μετρητές βρέθηκαν παραβιασμένοι και από τη διερεύνηση που ακολούθησε στοιχειοθετήθηκε υποκλοπή ρεύματος (284 για το 2009). Ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε κυρίως από την ομάδα κανονικού ελέγχου. Οι ομάδες αιφνιδίου ελέγχου λόγω φόρτου εργασίας έχουν σχεδόν σταματήσει να πραγματοποιούν αιφνίδιους ελέγχους.

Με συμπληρωματικό Προϋπολογισμό προσλήφθηκαν το Σεπτέμβριο 2009, 21 Εργάτες/Βοηθοί Τεχνίτες δικτύου και τον Απρίλιο 2010, 11 Τεχνικοί με σκοπό τόσο τον έλεγχο εγκαταστάσεων, όσο και την διενέργεια αιφνιδιαστικών ελέγχων στους μετρητές. Το 2010 διενεργήθηκαν 44 αιφνιδιαστικοί έλεγχοι, σε σχέση με 17 που είχαν γίνει το 2009 όταν το προσωπικό ήταν πολύ λιγότερο.

Αναφορικά με τις παράνομες επεμβάσεις, κατά το 2010 χρεώθηκε και εισπράχθηκε συνολικό ποσό €718.194. Το μεγαλύτερο μέρος από αυτό το ποσό σχετίζεται με περιπτώσεις υπέρβασης εγκεκριμένης ισχύος - πώληση επιπρόσθετου φορτίου (€509.337).

- (ii) Κατά τη διάρκεια του 2010 συνεχίστηκε η αντικατάσταση των νέων ηλεκτρονικών τριφασικών μετρητών, που όπως αναφέραμε και στην Έκθεσή μας για το 2009 ορισμένοι από αυτούς παρουσίαζαν καμένες οθόνες και δεν είχαν καμία δυνατότητα ένδειξης καταγραφής ηλεκτρικής ενέργειας. Το σύνολο των μετρητών που πρέπει να αντικατασταθούν είναι περίπου 28.000. Οι συγκεκριμένοι μετρητές μετά από συνεννόηση με τον προμηθευτή αποσυνδέονται και αποστέλλονται σταδιακά για επιδιόρθωση και επιστροφή. Συγκεκριμένα εντός του 2010 αντικαταστάθηκαν 6.480 μετρητές.

Παράλληλα ξανάρχισε η διαδικασία αλλαγής μετρητών που όπως αναφέραμε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η αντικατάσταση τους κρίθηκε αναγκαία από την Αρχή είτε διότι έχουν ξεπεράσει εδώ και αρκετά χρόνια την περίοδο χρήσιμης ζωής τους, είτε διότι αντιμετωπίζουν τεχνικά προβλήματα τα οποία πιθανόν να οδηγούν σε λανθασμένη καταγραφή της κατανάλωσης ηλεκτρισμού και έτσι να μην υπάρχει ικανοποιητική προστασία τόσο του εισοδήματος της Αρχής όσο και των καταναλωτών. Εντός του 2010 αντικαταστάθηκαν 19.102 μετρητές άνω των 30 χρόνων.

Σύμφωνα με σχετική κατάσταση, που ετοιμάστηκε από το Τμήμα Πληροφορικής της ΑΗΚ στις 9.5.2011, ο αριθμός των μετρητών με ηλικία άνω των 30 χρόνων κατ' αυτή την ημερομηνία ανέρχεται συνολικά σε 69.533. Ο αντίστοιχος αριθμός όπως αναφέρθηκε και στην Έκθεσή μας για το 2007 ήταν γύρω στις 56.000.

Το Δ.Σ. της Αρχής σε συνεδρία του ημερ. 16.3.2010 κατακύρωσε το διαγωνισμό για παροχή υπηρεσιών σχετικά με το σχεδιασμό και την εφαρμογή πιλοτικού συστήματος αυτόματης διαχείρισης μετρητών (ΑΜΜ) σε συγκεκριμένη εταιρεία για συνολικό ποσό €325.692 (€271.410 πλέον 20% (€54.282) επιπρόσθετο προνοητικό ποσό), και υπογράφηκε το σχετικό συμβόλαιο με την εν λόγω εταιρεία.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω ο αριθμός των μετρητών που χρειάζονται αντικατάσταση συνεχώς αυξάνεται, παρά τις προσπάθειες που γίνονται διαχρονικά για αντικατάστασή τους. Συγκεκριμένα σημειώθηκε αύξηση περίπου 24% από το 2007 μέχρι τον Μάιο του 2011. Ζητήσαμε να

πληροφορηθούμε πώς προτίθεται η Αρχή να αντιμετωπίσει το συγκεκριμένο πρόβλημα που όπως φαίνεται με την πάροδο του χρόνου συνεχώς επιδεινώνεται.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι η ΑΗΚ προτίθεται να αντιμετωπίσει το πρόβλημα με ενίσχυση του προσωπικού και θα ληφθούν υπόψη και τα αποτελέσματα της εφαρμογής του πιλοτικού συστήματος αυτόματης μέτρησης.

Μετρητές ΑΗΚ με πολλαπλασιαστή στην ένδειξη. Στην έκθεση της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου για το 2009, έγινε αναφορά στην έρευνα που διενεργήθηκε για καταναλωτές με μετρητές με πολλαπλασιαστή στην ένδειξη. Σύμφωνα με την έκθεση εντοπίστηκαν δύο περιπτώσεις λανθασμένης καταγραφής ύψους σχεδόν €500.000. Συγκεκριμένα και στις δύο περιπτώσεις, ενώ στο μετρητή υπήρχε πολλαπλασιαστής ένδειξης 10 (επί 10 φορές), στο λογισμικό σύστημα καταχωρίστηκε ο πολλαπλασιαστής ένδειξης 1, με αποτέλεσμα οι καταναλωτές να χρεώνονται με το 1/10 της πραγματικής τους κατανάλωσης για την περίοδο 31.3.2004–31.5.2009 και 26.5.2006–22.5.2009, αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την έκθεση παρά τις ενδείξεις και προειδοποιήσεις του λογισμικού συστήματος, ότι υπήρχε πρόβλημα δε διερευνήθηκαν.

Μετά τον εντοπισμό του λάθους, η Αρχή προχώρησε στην ετοιμασία αναθεωρημένων λογαριασμών για την μια εταιρεία, από την οποία προέκυψε επιπρόσθετο οφειλόμενο ποσό ύψους €222.444. Ο πελάτης αρνήθηκε να πληρώσει επικαλούμενος το γεγονός ότι το λάθος ήταν της ΑΗΚ. Η εν λόγω εταιρεία καταχώρισε προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο με αίτημα την ακύρωση της απόφασης της ΑΗΚ. Με απόφαση του ημερ. 18.2.2011 το Ανώτατο Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή με την αιτιολογία ότι δεν εμπίπτει στην δικαιοδοσία του.

Τον Μάρτιο του 2010 κοινοποιήθηκαν στην άλλη εταιρεία οι αναθεωρημένες χρεώσεις σύμφωνα με τις οποίες προκύπτει επιπρόσθετο οφειλόμενο ποσό ύψους €237.540. Ωστόσο η εταιρεία αρνήθηκε να καταβάλει το πιο πάνω ποσό με τη δικαιολογία ότι όλοι οι λογαριασμοί της εξοφλούνταν έγκαιρα και σύμφωνα με τις χρεώσεις που της αποστέλλονταν.

Ζητήσαμε να ενημερωθούμε αναφορικά με τα μέτρα που προτίθεται να λάβει η ΑΗΚ προκειμένου να καταστεί δυνατή η είσπραξη των οφειλόμενων ποσών.

Ο Πρόεδρος μάς ενημέρωσε ότι γίνονται προσπάθειες για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών με προσέγγιση των συγκεκριμένων καταναλωτών και ανάλογα με το αποτέλεσμα, θα αποφασιστεί κατά πόσο θα προχωρήσει η ΑΗΚ με δικαστικά μέτρα. Πρόσθεσε επίσης ότι, μετά τον εντοπισμό των δύο περιπτώσεων, λήφθηκαν αμέσως διορθωτικά μέτρα.

Παράβαση των όρων λειτουργίας των Ηλεκτροπαραγωγών Σταθμών.

(α) Μετρήσεις Ποιότητας Αέρα γύρω από τους Ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου – Υπερβάσεις οριακών τιμών. Σύμφωνα με τις σχετικές εκθέσεις για τα έτη 2008, 2009 και 2010, έχουν διαπιστωθεί σημαντικές υπερβάσεις των οριακών τιμών των αιωρούμενων σωματιδίων στον αέρα γύρω από όλους τους σταθμούς όπως έχουν καθοριστεί από τους περί της Ποιότητας του Ατμοσφαιρικού Αέρα Κανονισμούς του 2002 (ΚΔΠ 574/2002).

Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε τα μέτρα που προτίθεται να λάβει η ΑΗΚ για βελτίωση της ποιότητας του αέρα γύρω από τους σταθμούς της και συμμόρφωση με τις σχετικές άδειες και τη νομοθεσία.

Απαντώντας ο Πρόεδρος ανέφερε ότι υπερβάσεις παρατηρούνται μόνο στις μετρήσεις σκόνης για όλους τους Σταθμούς και πρόσθεσε ότι κατά το 2010 τα φαινόμενα σκόνης, προερχόμενα από την έρημο της Σαχάρας και άλλα μέρη, ήταν αυξημένα και επηρέασαν, όπως και σε προηγούμενες χρονιές, πολύ αρνητικά την ποιότητα των μετρήσεων σκόνης.

(β) Μετρήσεις εκπεμπόμενων ρύπων από τους ηλεκτροπαραγωγούς Σταθμούς - Υπερβάσεις πέραν των επιτρεπόμενων ορίων. Όπως προκύπτει από τα ετήσια στοιχεία της Αρχής για τα έτη 2006 μέχρι 2010 υπάρχει σοβαρό πρόβλημα, σε όλους τους σταθμούς, αναφορικά με την εκπομπή ρύπων πέραν των επιτρεπόμενων ορίων από τις σχετικές άδειες, με κίνδυνο επιβολής ποινών στην Αρχή ή και ανάκλησης των

σχετικών αδειών, σύμφωνα με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης της Ατμόσφαιρας Νόμους. Σημειώνεται ότι, έχουν ήδη επιβληθεί στην ΑΗΚ τρία πρόστιμα συνολικού ύψους €8.200 για την περίοδο 2008-2010.

Οι διάφορες ενέργειες της Αρχής για βελτίωση των εκπομπών αιωρούμενων σωματιδίων στον Η/Σ Δεκέλειας φαίνεται να μην απέδωσαν, ενώ για τις υπερβάσεις οξειδίων του αζώτου στους Η/Σ Δεκέλειας και Η/Σ Μονής δεν έχουν ληφθεί μέχρι σήμερα οποιαδήποτε βελτιωτικά μέτρα. Σχετικά με τις υπερβάσεις διοξειδίου του θείου στο Σταθμό Βασιλικού αναφέρεται ότι, το σύστημα αποθείωσης, στη Μονάδα αρ.3, σύμφωνα με στοιχεία της ΑΗΚ, έχει παρουσιάσει σοβαρά προβλήματα από το Δεκέμβριο 2009 και έχει τεθεί εκτός λειτουργίας και μέχρι την ημερομηνία ελέγχου, 16 μήνες μετά, το σύστημα αποθείωσης εξακολουθεί να βρίσκεται εκτός λειτουργίας.

Σύμφωνα με σχετικές εκθέσεις του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας ημερ. 29.1.2009, 7.1.2010 και 27.12.2010, η Κύπρος πρέπει να λάβει άμεσα και αποτελεσματικά μέτρα για μείωση των εκπομπών οξειδίων του αζώτου.

Το θέμα των εκπομπών ρύπων θεωρείται πολύ σοβαρό και ζητήσαμε να ενημερωθούμε σχετικά με τις ενέργειες της Αρχής, για αντιμετώπιση των πιο πάνω και πλήρη συμμόρφωση με την σχετική νομοθεσία.

Ο Πρόεδρος μάς ενημέρωσε για τα μέτρα που λαμβάνονται για βελτίωση της ποιότητας των εκπομπών σκόνης, οξειδίων του αζώτου και διοξειδίου του θείου και ανέφερε ότι το σύστημα αποθείωσης αναμένεται να επανέλθει σε κανονική και πλήρη λειτουργία το προσεχές Φθινόπωρο.

Έλλειμμα δικαιωμάτων εκπομπών θερμοκηπιακών αερίων για την ΑΗΚ και ανάκτηση συνεπαγόμενου κόστους.

(α) Κατάσταση δικαιωμάτων εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου της ΑΗΚ για τα έτη 2008, 2009 και 2010. Με βάση τις επιβεβαιωμένες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και την κατανομή των σχετικών δικαιωμάτων για τα έτη 2008, 2009 και 2010, προέκυψε για την ΑΗΚ σημαντικό έλλειμμα δικαιωμάτων που ανέρχεται σε 861.093 δικαιώματα, 669.256 δικαιώματα και 437.353 δικαιώματα, αντίστοιχα. Για την περίοδο 1.1.2008 – 31.12.2010, η ΑΗΚ, προέβηκε σε αγορά 2.098.370 δικαιωμάτων έναντι συνολικού ποσού €25.841.987 για κάλυψη ολόκληρου του ελλείμματος για την περίοδο 2008 – 2010, και μέρος (130.668 δικαιώματα) του ελλείμματος για το 2011, αφού οι αγορές γίνονταν στη βάση προβλέψεων.

Επισημαίνεται ότι ενώ η ΑΗΚ στην οποία κατανεμήθηκε το 66% περίπου των συνολικών δικαιωμάτων, παρουσίασε σημαντικό έλλειμμα για την περίοδο 2008-2010 και συγκεκριμένα 1.967.702 δικαιώματα που υπολογίζεται σε €24,2 εκ. περίπου, όλες οι ιδιωτικές εγκαταστάσεις, στις οποίες κατανεμήθηκαν τα υπόλοιπα δικαιώματα, πραγματοποίησαν περισσεύματα δικαιωμάτων, τα οποία συνολικά ανέρχονται περίπου σε 1.343.780 που υπολογίζονται σε €16,6 εκ.

Το Τμήμα Περιβάλλοντος, εκτιμώντας τα σχετικά αποτελέσματα για τα έτη 2008 και 2009, απευθύνθηκε στις 14.4.2010 προς την αρμόδια Επιτροπή της ΕΕ, με σκοπό τη διερεύνηση της πιθανότητας λήψης διορθωτικών μέτρων, αλλά η απάντηση ήταν αρνητική. Το γεγονός τούτο εγείρει το ερώτημα κατά πόσο είχε γίνει ορθολογιστικά η κατανομή δικαιωμάτων από το εν λόγω Τμήμα.

(β) Ανάκτηση του κόστους του ελλείμματος δικαιωμάτων της ΑΗΚ. Στις 18.2.2010 η ΠΑΕΚ ενέκρινε την ανάκτηση του κόστους ελλείμματος δικαιωμάτων, μέσω της αυτόματης αναπροσαρμογής των τελών χρέωσης με βάση τη ρήτρα κανσίμου, με ημερομηνία έναρξης τελικά την 1.3.2010. Η ανάκτηση του συσσωρευμένου κόστους για την περίοδο 1.1.2008 – 28.2.2010, θα γίνει ομοιόμορφα κατά τα επόμενα 7 έτη, ενώ παράλληλα θα γίνεται μείωση της ειδικής διατίμησης για τις ευπαθείς ομάδες καταναλωτών, για αποφυγή επιπρόσθετης επιβάρυνσης. Η ΑΗΚ εφάρμοσε άμεσα αυτήν την απόφαση/έγκριση της ΠΑΕΚ.

Σύμφωνα με τους λογαριασμούς που εκδόθηκαν από την ΑΗΚ προς τους πελάτες της και αφορούσαν την περίοδο 1.3.2010 - 31.12.2010, έχει περιληφθεί χρέωση €8.760.963 για ανάκτηση του κόστους των θερμοκηπιακών αερίων.

Όπως αναφέρεται και στην Έκθεσή μας για το 2009, κατά την άποψή μας, υπάρχει κίνδυνος η πλήρης ανάκτηση του κόστους να ενεργήσει ως αντικίνητρο για τη μείωση των αερίων του θερμοκηπίου έστω και αν η ΑΗΚ, με βάση την έγκριση της ΡΑΕΚ, θα πρέπει να συνεχίσει να λαμβάνει τα μέτρα εκείνα που οδηγούν στην ελαχιστοποίηση του κόστους των εκπομπών θερμοκηπιακών αερίων και θα τηρεί ενήμερη την ΡΑΕΚ σε τετραμηνιαία βάση. Όπως προκύπτει από σχετική επιστολή της ΡΑΕΚ ημερ. 15.12.2010, προς το Γενικό Διευθυντή της ΑΗΚ, μέχρι την ημερομηνία αυτή η ΡΑΕΚ δεν φαίνεται να άσκησε οποιονδήποτε έλεγχο αναφορικά με την ανάκτηση του κόστους ελλείμματος δικαιωμάτων αερίων του θερμοκηπίου και των μέτρων για ελαχιστοποίηση του κόστους.

Εισηγηθήκαμε όπως, η εφαρμογή του θεσμού της ανάκτησης συνοδεύεται με συγκεκριμένα μέτρα αλλά και βραχυπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους για μείωση των θερμοκηπιακών ρύπων.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, δεν συμφωνεί ότι η πλήρης ανάκτηση του κόστους αγοράς δικαιωμάτων θερμοκηπιακών αερίων μπορεί να λειτουργήσει ως αντικίνητρο για τη μείωση των εκπομπών της ΑΗΚ, τουλάχιστον σε μεσοπρόθεσμη - μακροπρόθεσμη βάση και πρόσθεσε ότι η εισήγησή μας για εφαρμογή συγκεκριμένων μέτρων για μείωση των εκπομπών θερμοκηπιακών αερίων, εφαρμόζεται ήδη.

Οδηγία 2009/29/ΕΚ- Άσκηση δικαιώματος μεταβατικής παρέκκλισης για δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων εκπομπής για την περίοδο 2013-2020 σε εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής. Σύμφωνα με την πιο πάνω εν λόγω Οδηγία, μετά το 2012 τερματίζεται η δωρεάν παραχώρηση δικαιωμάτων προς τις διάφορες εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας των Κρατών μελών. Το κάθε Κράτος θα λαμβάνει δωρεάν δικαιώματα, μετά από κατανομή που θα γίνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ) και θα προβαίνει σε πλειστηριασμό τους, (50% των προσόδων θα πρέπει να αξιοποιούνται σε μέτρα μείωσης των εκπομπών), εκτός κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις μέρος των δικαιωμάτων θα μπορεί μέχρι το 2020, να παρέχονται δωρεάν σε διάφορες εγκαταστάσεις.

Η ΑΗΚ έχει το δικαίωμα, ως μικρό και απομονωμένο ηλεκτρικό σύστημα, να διεκδικήσει, με βάση το άρθρο 10(γ) της πιο πάνω Οδηγίας, δωρεάν δικαιώματα εκπομπής θερμοκηπιακών αερίων. Ο μέγιστος αριθμός δωρεάν δικαιωμάτων που μπορεί να διεκδικήσει για το 2013 είναι το 70% των επιβεβαιωμένων εκπομπών της περιόδου 2005-2007, με σταδιακή μείωση του ποσοστού ώστε το 2020 να μηδενιστεί. Σημειώνεται ότι, κάθε Κράτος που προτίθεται να κατανείμει δικαιώματα με βάση τη συγκεκριμένη πρόνοια, θα πρέπει να υποβάλει σχετική αίτηση μέχρι 30.9.2011 στην ΕΕ με συγκεκριμένα στοιχεία/πληροφορίες και η Επιτροπή θα αποφασίσει εντός 6 μηνών από την παραλαβή της αίτησης.

Η ΑΗΚ με επιστολή της ημερ. 12.1.2010 προς τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, διαβίβασε σχετικό αίτημα της όπως, η Αρμόδια Αρχή προβεί στις δέουσες ενέργειες ώστε η Κύπρος να εξασφαλίσει το δικαίωμα μεταβατικής δωρεάν κατανομής στις εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής, με βάση τη σχετική Οδηγία. Σε επιστολή του Υπουργού Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ημερ. 3.2.2010 προς τους Υπουργούς Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και Οικονομικών, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι το Υπουργείο του συμφωνεί με την ικανοποίηση του αιτήματος της ΑΗΚ για μεταβατική δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων στην Αρχή και ότι η ικανοποίηση του αιτήματος αυτού θα οδηγήσει στη σταδιακή, αντί απότομη, αύξηση των τιμών ηλεκτρικού ρεύματος, δίνοντας με τον τρόπο αυτό την ευκαιρία ομαλότερης προσαρμογής της αγοράς στις αυξημένες τιμές. Επισημαίνει ωστόσο, ότι αυτό θα οδηγήσει στην απώλεια σημαντικών εσόδων του Κράτους.

Η ΑΗΚ με επιστολή της ημερ. 3.5.2011 προς την ΡΑΕΚ παρουσιάζει τέσσερα σενάρια σχετικά με την άσκηση του δικαιώματος μεταβατικής παρέκκλισης για δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων στην ΑΗΚ. Με βάση τα σενάρια αυτά το κόστος των ελλειμματικών δικαιωμάτων για την ΑΗΚ το 2013 υπολογίζεται να είναι μεταξύ €41 εκ. (σενάριο της πλήρους παρέκκλισης - παραχώρηση δωρεάν δικαιωμάτων 70%) και €83 εκ. (σενάριο χωρίς παρέκκλιση). Η αύξηση στην εκτιμώμενη τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος το 2013 υπολογίζεται, με βάση το σενάριο πλήρους παρέκκλισης σε 4,74%, με βάση το δεύτερο και τρίτο ενδιάμεσο σενάριο της μερικής παρέκκλισης μεταξύ 6,10% - 7,12%, ενώ με το τέταρτο σενάριο - χωρίς παρέκκλιση, η αύξηση υπολογίζεται σε 9,51%.

Το κόστος των δικαιωμάτων αερίου του θερμοκηπίου αναμένεται να είναι πολύ ψηλό για την ΑΗΚ από το 2013 και μετά, με συνεπαγόμενο πρόσθετο κόστος για τον Κύπριο καταναλωτή, θέμα πολύ σοβαρό που χρήζει άμεσης εξέτασης από όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, εφόσον η παρέκκλιση και νοουμένου ότι επιλεγεί από την Κυβέρνηση, θα πρέπει να τύχει της έγκρισης της ΕΕ μετά από υποβολή σχετικού αιτήματος, μέχρι την 30.9.2011.

Νέα Οδηγία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις Βιομηχανικές Εκπομπές και επιπτώσεις στην ΑΗΚ.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσαν τη νέα Ευρωπαϊκή Οδηγία 2010/75/ΕΕ περί βιομηχανικών εκπομπών (ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης) η οποία δημοσιεύτηκε στις 17.12.2010. Τα νέα όρια εκπομπής ρύπων (σκόνη, οξείδια του αζώτου, διοξείδιο του θείου) για μεγάλες εγκαταστάσεις καύσης, τα οποία τίθενται σε ισχύ από 1.1.2016, είναι πολύ χαμηλά. Σύμφωνα με στοιχεία της ΑΗΚ, εάν η Οδηγία εφαρμοζόταν από το 2016 στην Κύπρο, η Αρχή δεν θα ήταν σε θέση να ικανοποιήσει πλήρως τις απαιτήσεις της Οδηγίας με κίνδυνο να της επιβληθούν σημαντικά χρηματικά πρόστιμα, να τεθεί σε κίνδυνο η επάρκεια παραγωγής από πιθανό κλείσιμο κάποιων μονάδων και η Αρχή θα ήταν αναγκασμένη να προβεί σε εγκατάσταση δαπανηρών τεχνολογιών.

Μετά από συντονισμένες προσπάθειες του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας ως αρμόδια Αρχή, και της ΑΗΚ, η Κύπρος πέτυχε τη μετατόπιση της ημερομηνίας εφαρμογής της νέας Οδηγίας για τις εγκαταστάσεις της το 2020. Επισημαίνεται ωστόσο ότι, η εφαρμογή της Οδηγίας αυτής, έστω και από το 2020 και μετά, θα έχει πολύ σημαντικό κόστος για την Αρχή.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως οι πρόνοιες της πιο πάνω Οδηγίας λαμβάνονται σοβαρά υπόψη κατά τους μελλοντικούς σχεδιασμούς της ΑΗΚ, ώστε η ΑΗΚ να μπορέσει να συμμορφωθεί με τις νέες περιβαλλοντικές απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με το χαμηλότερο δυνατό κόστος.

Ο Πρόεδρος μάζ πληροφόρησε ότι οι κεφαλαιουχικές και οι λειτουργικές δαπάνες που θα προκύψουν από την εν λόγω Οδηγία έχουν ήδη συμπεριληφθεί στη μελέτη του αναπτυξιακού προγράμματος της ΑΗΚ και στο δεκαετές σχέδιο ανάπτυξης που ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο 2011.

Καθυστερημένοι Λογαριασμοί Συμβουλίων Αποχετεύσεων Κοινοτήτων. Σύμφωνα με τον περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμο Ν.108(Ι)/2004 το Υπουργικό Συμβούλιο λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα, ούτως ώστε μέχρι την 31.12.2012, σε κάθε οικισμό στη Δημοκρατία με πληθυσμό άνω των 2.000 και σε κάθε οικισμό με πληθυσμό κάτω των 2.000 ο οποίος εμπίπτει σε ευαίσθητη ζώνη, με βάση τις διατάξεις του περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμου του 2002, να υφίστανται και να λειτουργούν συστήματα αποχετεύσεως λυμάτων. Από σχετικό κατάλογο που αποστάληκε στην Αρχή από το Υπουργείο Εσωτερικών, τον Αύγουστο του 2009, διαφάνηκε ότι λειτουργούσαν δώδεκα Συμβούλια Αποχετεύσεων Κοινοτήτων, ενώ προγραμματιζόταν η λειτουργία επιπλέον τριάντα ενός.

Σύμφωνα με την πιο πάνω αναφερόμενη νομοθεσία Συμβούλια Αποχετεύσεων θα λειτουργήσουν και σε μικρές κοινότητες. Ένεκα της υψηλής κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος και του μικρού αριθμού των κατοίκων αρκετών κοινοτήτων, το κόστος λειτουργίας των εν λόγω μονάδων πιθανό να είναι δυσβάστακτο για μικρές κοινότητες. Εν όψει του γεγονότος ότι Κοινοτικά Συμβούλια ή έργα αποχετεύσεως ή/και υδατοπρομήθειας οφείλουν στην Αρχή για μεγάλο χρονικό διάστημα, στην Έκθεσή μας για του λογαριασμούς του 2009 είχαμε εισηγηθεί όπως το θέμα συζητηθεί με τα αρμόδια Υπουργεία (Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και Υπουργείο Εσωτερικών) για λήψη έγκαιρων μέτρων έτσι που η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη και την παρούσα οικονομική της κατάσταση, να μην βρεθεί στη δύσκολη θέση απώλειας εσόδων.

Για το θέμα αυτό, η Υπηρεσία μας απέστειλε στις 6.8.2010 σχετική επιστολή προς το Υπουργείο Εσωτερικών το οποίο μας ενημέρωσε στις 7.9.2010 ότι είχε ζητήσει απόψεις από διάφορους εμπλεκόμενους φορείς και θα μας ενημερώσει σχετικά, κάτι που μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει. Παράλληλα η ΑΗΚ έχει αποταθεί στο Υπουργείο Εσωτερικών για επίλυση του γενικότερου προβλήματος, όμως δε φαίνεται από πλευράς Υπουργείου να έχουν ληφθεί οποιαδήποτε αποτελεσματικά μέτρα.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, η ΑΗΚ είχε συνάντηση στις 19.11.2010 με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών για τα μέτρα που προτίθεται να αναλάβει το Υπουργείο για επίλυση του προβλήματος.

Προσφορές και συμβάσεις.

Α. Ευρύτητα συμμετοχής προσφοροδοτών. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις κατακύρωσης διαγωνισμών που προκηρύχθηκαν και στις οποίες δεν υπήρχε ευρύτητα συμμετοχής, αφού ο αριθμός των προσφοροδοτών είτε ήταν περιορισμένος, είτε υποβλήθηκε μόνο μια προσφορά. Ως ενδεικτικά παραδείγματα αναφέρονται ο διαγωνισμός αρ.9/2010 για προμήθεια πετρελαιοειδών και λιπαντικών (2 προσφορές, κατακυρωθέν ποσό €2.182.939), οι διαγωνισμοί με αρ. 61/2010, 62/2010 και 63/2010 για εκσκαφή χανδάκων και λάκκων και στήσιμο πασσάλων (2 προσφορές σε κάθε διαγωνισμό, κατακυρωθέν ποσό €1.075.935, €1.599.285, €528.330, αντίστοιχα), ο διαγωνισμός αρ. 30/2010 για προμήθεια μονωτικού λαδιού (2 προσφορές, κατακυρωθέν ποσό €896.000) και ο διαγωνισμός αρ. 7/2010 για κατασκευή εναέριων δικτύων διανομής στην περιφέρεια Πάφου (1 προσφορά, κατακυρωθέν ποσό €427.381).

Εισηγηθήκαμε όπως η Αρχή διερευνά τους λόγους όπου δεν υπάρχει ικανοποιητικός αριθμός προσφορών, δίδοντας ιδιαίτερη έμφαση στις περιπτώσεις επαναλαμβανόμενων διαγωνισμών.

Ο Πρόεδρος μάς πληροφόρησε ότι σε κάθε περίπτωση γίνεται διερεύνηση για εξακρίβωση των λόγων που οδήγησαν σε σχετικά μικρή συμμετοχή οικονομικών φορέων ώστε να λαμβάνονται διορθωτικά μέτρα για τους μελλοντικούς διαγωνισμούς.

Β. Συμβάσεις χωρίς εγγυητική για πιστή εκτέλεση της Σύμβασης. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις διαγωνισμών ή και ανάθεσης με τη χρήση συνοπτικών διαδικασιών για τις οποίες ενώ η υπολογιζόμενη δαπάνη ήταν σημαντική, δεν απαιτήθηκε από την Αρχή, η υποβολή εγγυητικής για πιστή εκτέλεση της σύμβασης (Performance Bond). Ως ενδεικτικά αναφέρονται: (i) ο διαγωνισμός αρ. 104 για προμήθεια ελκτικών μηχανών τάνυσης υπόγειων καλωδίων (κόστος €215.278), (ii) η εντολή αγοράς αρ.4500004593 για εξοπλισμό και υπηρεσίες για αναβάθμιση του IBM STORAGE SERVER, διαπραγμάτευση με ένα προσφοροδότη (κόστος €363.876 συν ΦΠΑ), (iii) η εντολή αγοράς αρ. 4500004461 για αναβάθμιση υποδομής WINDOWS SERVER INFRASTRUCTURE, διαπραγμάτευση με ένα προσφοροδότη (κόστος €291.252 συν ΦΠΑ), (iv) το συμβόλαιο αρ. 4600001678 για συντήρηση και τεχνική υποστήριξη εξοπλισμού δικτύωσης πληροφορικής, διαπραγμάτευση με ένα προσφοροδότη (κόστος €261.627).

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, η Διεύθυνση Προμηθειών έχει εντοπίσει το θέμα της μη ζήτησης εγγυητικών πιστής εκτέλεσης στις περιπτώσεις ανάθεσης συμβάσεων με συνοπτικές διαδικασίες και δόθηκαν σχετικές οδηγίες στους λειτουργούς.

Γ. Ανάθεση με τη χρήση συνοπτικής διαδικασίας. Σε αρκετές περιπτώσεις η Αρχή επικαλούμενη κυρίως λόγους τεχνικούς/συμβατότητας ή κατεπείγουσας ανάγκης προβαίνει σε παραγγελίες με απ' ευθείας ανάθεση, χωρίς την προκήρυξη διαγωνισμών. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις για τις οποίες η πιο πάνω ενέργεια της Αρχής δεν αιτιολογείται επαρκώς. Εκφράσαμε την άποψη ότι η χρήση της συνοπτικής διαδικασίας θα πρέπει να γίνεται με πολλή φειδώ και μόνο σε πολύ εξαιρετικές και επιβεβλημένες περιπτώσεις. Επίσης πρέπει να γίνεται και κατά τρόπο που δεν εμποδίζεται, περιορίζεται ή νοθεύεται ο ανταγωνισμός και σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας ΥΑ/1/2009 για το συντονισμό των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων, παράγραφος 21.2.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι εξετάζεται το ενδεχόμενο τροποποίησης της Οδηγίας ΥΑ/1/2009, ούτως ώστε να περιοριστεί ακόμη περισσότερο η χρήση της συνοπτικής διαδικασίας.

Δ. Αδυναμίες στη Διαχείριση Διαγωνισμών.

(α) Διαγωνισμός αρ. 102/2007 – Windows Server Infrastructure. Ο πιο πάνω διαγωνισμός για προμήθεια συγκεκριμένου υλιστικού εξοπλισμού και του σχετικού λογισμικού, κατακυρώθηκε στις 4.2.2008 σε συγκεκριμένη εταιρεία για το ποσό των €575.098 και επιπρόσθετα εγκρίθηκε ποσό ύψους €115.019, ως προνοητικό ποσό για απρόβλεπτα έξοδα. Στο κατακυρωθέν ποσό περιλαμβάνεται ποσό ύψους

€67.148 για την απαιτούμενη τοπική υποστήριξη (local on-site support) από ένα εξουσιοδοτημένο μηχανικό, για περίοδο ενός χρόνου, σύμφωνα με τους όρους του διαγωνισμού.

Μετά την κατακύρωση του διαγωνισμού, και συγκεκριμένα στο στάδιο της συνάντησης για διευκρινίσεις επί του συμβολαίου, η ΑΗΚ ζήτησε τη διάθεση δύο μηχανικών αντί ενός που αναφέρεται στα έγγραφα του διαγωνισμού. Η Υπηρεσιακή Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΥΕΑΑ) ενέκρινε στις 19.3.2008 το επιπρόσθετο κόστος (€67.148) το οποίο, σύμφωνα με τη σχετική έκθεση, θα καλυφθεί από το προνοητικό ποσό των €115.019. Ακολούθησε η υπογραφή του συμβολαίου, για το ποσό των €642.246 που περιλαμβάνει το κόστος για τους δύο μηχανικούς. Στη συνέχεια, η Διεύθυνση Πληροφορικής έκρινε αναγκαίο όπως παραταθούν οι υπηρεσίες των δύο μηχανικών. Με χρήση συνοπτικών διαδικασιών, εγκρίθηκε παράταση του 1^{ου} μηχανικού για 2 χρόνια, μέχρι 30.5.2011 (αρχικά για ένα χρόνο και μετά για ακόμη ένα χρόνο), με πρόσθετο κόστος €134.296 και του 2^{ου} μηχανικού επίσης για 2 χρόνια, μέχρι 17.11.2011 (αρχικά για 6 μήνες, μετά για άλλους 6 μήνες και ακολούθως για 1 χρόνο), με πρόσθετο κόστος €136.000.

Σχετικά με τα πιο πάνω αναφέρονται τα ακόλουθα:

- (i) Παρατηρήθηκε ανεπαρκής προγραμματισμός ή/και αξιολόγηση της Αρχής αναφορικά με την ανάγκη για τοπική υποστήριξη (local on-site support), που προκάλεσε την αναθεώρηση των σχεδίων/αναγκών του διαγωνισμού μετά την κατακύρωση της προσφοράς και πριν την έναρξη εκτέλεσης του έργου. Αναφέρεται σχετικά ότι, καλύτερος προγραμματισμός της Αρχής στο θέμα αυτό, ενδεχομένως να οδηγούσε και σε διαφορετική απόφαση της Αρχής κατά την αξιολόγηση του διαγωνισμού, με βάση τα στοιχεία των προσφορών.
- (ii) Η Αρχή έκανε χρήση συνοπτικής διαδικασίας για τις παρατάσεις των υπηρεσιών τόσο του 1^{ου} μηχανικού όσο και του 2^{ου} μηχανικού, εκδίδοντας μάλιστα ξεχωριστά συμβόλαια ή/και ανεξάρτητες παραγγελίες αντί να προχωρήσει σε διαφοροποίηση του υφιστάμενου συμβολαίου, με βάση τη διαδικασία έγκρισης Διατακτικών Διαφοροποίησης και Απαιτήσεων που περιγράφεται στην Οδηγία Υ/1/2008. Σχετικά αναφέρεται ότι με βάση την εν λόγω Οδηγία απαιτείτο έγκριση από το αποφασίζον όργανο που ενέκρινε την αρχική σύμβαση, δηλαδή από την Επιτροπή Προσφορών, η οποία δεν ζητήθηκε.
- (iii) Η ΑΗΚ, μετά τη λήξη του πρώτου χρόνου της επιτόπου υποστήριξης (on-site support), θα μπορούσε να μελετήσει το ενδεχόμενο έκδοσης νέου διαγωνισμού για την παροχή των συγκεκριμένων υπηρεσιών με σκοπό την εξασφάλιση καλύτερων τιμών, λαμβάνοντας υπόψη ότι το κόστος για on-site support, από €67.148 ανήλθε τελικά σε €404.592.

Πέραν από τα πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως η ΑΗΚ καταβάλει προσπάθεια αξιοποίησης του υφιστάμενου προσωπικού της, και της τεχνογνωσίας του, στον μέγιστο δυνατόν βαθμό.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι η συγκεκριμένη υποδομή θα πρέπει να υποστηρίζεται από εξειδικευμένο προσωπικό με τεχνογνωσία στο περιβάλλον του Οργανισμού και ως εκ τούτου η Αρχή προχώρησε με αγορά των υπηρεσιών των δύο Μηχανικών με την ανάλογη τεχνογνωσία και πείρα.

(β) Διαγωνισμός αρ. 9/2010 – Προμήθεια πετρελαιοειδών και λιπαντικών για τα οχήματα και τις αποθήκες της Αρχής. Το Φεβρουάριο 2010 η ΑΗΚ προκήρυξε το διαγωνισμό αρ. 9/2010 για την προμήθεια πετρελαιοειδών και λιπαντικών για τα οχήματα και τις αποθήκες της Αρχής. Τα έγγραφα του διαγωνισμού εξασφάλισαν μέσω διαδικτύου συνολικά 12 υποψήφιοι προσφοροδότες, ενώ υπόβαλαν προσφορά μόνο 2 εταιρείες. Μετά από αξιολόγηση των προσφορών, έγινε σχετική κατακύρωση σε συγκεκριμένη εταιρεία «Α» για περίοδο δύο ετών, με δικαίωμα της Αρχής για επέκταση του συμβολαίου για ακόμη ένα έτος με τις ίδιες τιμές και όρους. Η συνολική δαπάνη για τα δύο έτη προϋπολογίζεται σε €2.182.939, ενώ η συνολική δαπάνη για τα τρία έτη προϋπολογίζεται σε €3.274.408, κατά προσέγγιση. Όπως διαπιστώθηκε, για σειρά ετών στους σχετικούς διαγωνισμούς της Αρχής για την προμήθεια

πετρελαιοειδών και λιπαντικών, υποβάλλονται μόνο 2 προσφορές από τις ίδιες πιο πάνω εταιρείες και στο διαγωνισμό επιτυγχάνει η ίδια εταιρεία «Α».

Εισηγηθήκαμε όπως μελετηθούν οι λόγοι για τους οποίους ενώ αρκετοί εκδηλώνουν κατ' αρχάς ενδιαφέρον, στο τέλος αποσύρονται από το σχετικό διαγωνισμό. Ιδιαίτερα, εισηγούμαστε όπως διερευνηθεί, κατά πόσο ο όρος 2.3 των εγγράφων του πιο πάνω διαγωνισμού ο οποίος περιλαμβάνεται και στους προηγούμενους σχετικούς διαγωνισμούς, αποτελεί περιοριστικό όρο για συμμετοχή άλλων εταιρειών, επειδή ενδεχομένως να μην διαθέτουν σταθμούς ανεφοδιασμού καυσίμων σε όλα τα σημεία που αναφέρονται στο διαγωνισμό.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι η Διεύθυνση Προμηθειών μελέτησε την εισήγηση της Υπηρεσίας μας και προχώρησε στην αναθεώρηση του όρου του διαγωνισμού που αφορά στους σταθμούς ανεφοδιασμού καυσίμων.

(γ) Διαγωνισμός αρ. 1/2010 – Ανέγερση του Υποσταθμού «Στρουμπί» 132KV. Από έλεγχο των εγγράφων προσφορών του πιο πάνω διαγωνισμού παρατηρήσαμε ότι, παρόλο που στην Έκθεση Αξιολόγησης αναφερόταν ότι με βάση τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις ο χαμηλότερος προσφοροδότης παρουσίαζε πρόβλημα ρευστότητας, η Αρχή αποδέχτηκε εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης και κατακύρωσε σε αυτόν το έργο, θεωρώντας ότι τα συμφέροντα της διασφαλίζονται με τις πρόνοιες της σύμβασης για κατάθεση χρηματικών Εγγυήσεων (10% για Πιστή Εκτέλεση του Συμβολαίου και 10% για Εγγύηση Προκαταβολής) και με δεδομένο ότι οι πληρωμές σε καμιά περίπτωση δεν θα υπερβαίνουν το ποσό της εργασίας που θα εκτελεστεί. Παρατηρήσαμε ότι σε περίπτωση διακοπής του έργου από τον Ανάδοχο, η ζημιά της ΑΗΚ ενδεχομένως να μη καλύπτεται από τις πιο πάνω εγγυήσεις και ότι σε παρόμοιες περιπτώσεις κρατικών συμβάσεων, αποφασίστηκε όπως ζητείται από τον Ανάδοχο να υποβάλλει μαζί με την Εγγύηση Πιστής Εκτέλεσης και Πιστοποιητικό «Δέσμευσης Κάλυψης Κεφαλαίου Κίνησης» από Χρηματοπιστωτικό Ίδρυμα, για ποσό 20% της ετήσιας αξίας του έργου.

Τον Μάιο 2011, η Αρχή μάς πληροφόρησε ότι το έργο βρίσκεται στην τελική του φάση χωρίς μέχρι σήμερα να προκύψει οποιοδήποτε πρόβλημα. Περαιτέρω μας πληροφόρησε ότι η ποιότητα των εργασιών του αναδόχου του έργου είναι πολύ καλή.

(δ) Διαγωνισμός αρ. 75/2010 – Προμήθεια καπακιών και πλαισίων για εγκατάσταση σε δρόμους και πεζοδρόμια. Από έλεγχο των εγγράφων προσφορών του πιο πάνω διαγωνισμού παρατηρήσαμε ότι, η Τραπεζική Εγγύηση Προσφορών που υπέβαλαν δύο από τους προσφοροδότες έληγε κατά την ημερομηνία που προβλεπόταν στα αρχικά έγγραφα του διαγωνισμού αντί την ημερομηνία που καθοριζότο σε τροποποιητική οδηγία, η οποία ήταν 5 ημέρες μετά την αρχική.

Παρατηρήσαμε περαιτέρω ότι κατά την αξιολόγηση των προσφορών, η πιο πάνω ουσιώδης απόκλιση δεν λήφθηκε υπόψη, αλλά οι δύο προσφορές θεωρήθηκαν έγκυρες. Υποδείξαμε ότι σε προηγούμενη παρόμοια περίπτωση, η Αρχή τήρησε διαφορετική στάση απορρίπτοντας δύο προσφορές, διότι οι Τραπεζικές Εγγυήσεις Προσφορών έληγαν πριν την ημερομηνία που απαιτούσαν οι όροι του διαγωνισμού.

Τον Απρίλιο 2011, η Αρχή μάς πληροφόρησε ότι εκ παραδρομής προχώρησε στην αξιολόγηση των δύο προσφορών και ότι συνεχής προσπάθειά της είναι η πιστή εφαρμογή των Κανονισμών που διέπουν τη σύναψη συμβάσεων. Μας πληροφόρησε επίσης ότι τα σχόλια και απόψεις της Υπηρεσίας μας λαμβάνονται σοβαρά υπόψη και βοηθούν σε σημαντικό βαθμό στη προσπάθεια αυτή.

Ε. Διαχείριση Συμβάσεων Έργων.

(α) Διαγωνισμός αρ. 106/2009 – Κατασκευή και Προμήθεια Τσιμεντένιων Προστατευτικών Πλακών και Πλακών Αντιστήριξης. Εργαστηριακοί Έλεγχοι. Ο Διαγωνισμός κατακυρώθηκε τον Ιούνιο 2010 σε δύο προμηθευτές πλακών για χρονική περίοδο 18 μηνών έναντι ποσού συμβολαίου €1.353.600 και €338.750 αντίστοιχα. Σύμφωνα με πρόνοια των Ειδικών Προδιαγραφών του Διαγωνισμού, ο εργαστηριακός έλεγχος ποιότητας των πλακών θα έπρεπε να γίνεται κατά διαστήματα από ανεξάρτητο εργαστήριο σε συχνότητα που θα αποφάσιζε ο Επιβλέπων Μηχανικός.

Παρατηρήσαμε ότι ο αριθμός και η συχνότητα των ελέγχων που η Αρχή διεξήγαγε από την ημερομηνία έναρξης παραλαβής των πλακών για το 11% της ολικής ποσότητας του συμβολαίου, δεν ήταν κατά την άποψη μας ικανοποιητικά ώστε να διασφαλίζεται η ποιότητα όλων των υλικών και υποδείξαμε ότι η συχνότητα των ελέγχων θα έπρεπε να είναι πιο τακτική ανάλογα με τις ποσότητες των υλικών που παραλαμβάνονται.

Τον Νοέμβριο 2010, η Αρχή μας πληροφόρησε ότι συμφωνεί με τις παρατηρήσεις μας και ότι έχει ήδη αυξηθεί η συχνότητα των ελέγχων με σκοπό να διασφαλιστεί η απαιτούμενη ποιότητα των πλακών. Περαιτέρω μας πληροφόρησε ότι η Αρχή προωθεί τον καθορισμό διαδικασίας, σε συνεργασία με τους προμηθευτές, με βάση την οποία όλες οι πλάκες θα ελέγχονται προτού παραδοθούν προς χρήση.

(β) Διαγωνισμός αρ. 9/2005 – Νέος Υποσταθμός ΑΗΚ στον Άγιο Αθανάσιο στη Λεμεσό. Τελικός Λογαριασμός και Παράταση Χρόνου. Από δειγματοληπτικό έλεγχο του Τελικού Λογαριασμού και των απαιτήσεων του Εργολάβου για το πιο πάνω έργο προέκυψαν τα ακόλουθα:

(i) Καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των εργασιών. Οι εργασίες της Α' φάσης συμπληρώθηκαν με καθυστέρηση 73 ημερών, λόγω κυρίως εκτέλεσης επιπρόσθετων εργασιών και τροποποίησης των σχεδίων που προέκυψαν από νέες απαιτήσεις της Αρχής, οδηγιών του Αρχιτέκτονα για επίλυση κατασκευαστικών προβλημάτων καθώς και παραλείψεων στα Δελτία Ποσοτήτων του συμβολαίου. Για τους πιο πάνω λόγους εγκρίθηκε στον Εργολάβο δικαιολογημένη παράταση χρόνου 57 ημερών ενώ η ευθύνη για τις υπόλοιπες 16 ημέρες βάρυνε τον Εργολάβο.

Η Αρχή συμφώνησε όπως πληρώσει τον Εργολάβο ποσό Λ.Κ. 36.177 (€61.812) για διακανονισμό των οικονομικών απαιτήσεων του.

Η Αρχή απαντώντας σε σχετικές παρατηρήσεις μας, μάς πληροφόρησε ότι αρχικά το συνολικό ποσό των οικονομικών απαιτήσεων του Εργολάβου υπολογίστηκε σε Λ.Κ. 42.000. Στα πλαίσια του διακανονισμού του Τελικού Λογαριασμού συμφωνήθηκε αποκοπή ποσού Λ.Κ. 5.823 από το ποσό των Λ.Κ. 42.000, που καλύπτει μέρος του ποσού της ρήτρας του συμβολαίου, και πληρωμή του υπόλοιπου ποσού των Λ.Κ. 36.177 για διακανονισμό των απαιτήσεων του.

(ii) Διευθέτηση Τελικού Λογαριασμού.

- **Έξοδα τόκων.** Η Αρχή κατέβαλε στον Εργολάβο τόκο Λ.Κ. 8.918 λόγω καθυστέρησης 2 χρόνων στην διευθέτηση και πληρωμή των οικονομικών απαιτήσεων του. Παρατηρήσαμε ότι με βάση τα γεγονότα η καθυστέρηση για την οποία έπρεπε να υπολογιστεί τόκος ήταν 1 και όχι 2 έτη.
- **Προκαταρκτικά Έξοδα και Έξοδα Κεντρικών Γραφείων.** Κατά τον υπολογισμό των Προκαταρκτικών Εξόδων και Εξόδων Κεντρικών Γραφείων που προέκυψαν από την δικαιολογημένη παράταση χρόνου, ο Σύμβουλος Επιμετρητής έλαβε υπόψη την χρονική περίοδο μόνο της Α' φάσης των εργασιών, δηλαδή 12 μήνες αντί της συνολικής περιόδου του συμβολαίου (Α και Β φάση) που είναι 16 μήνες, με αποτέλεσμα να προκύπτει αυξημένο μηνιαίο ποσό αποζημίωσης.

Τον Οκτώβριο 2010, η Αρχή μας πληροφόρησε ότι:

- Η ΑΗΚ αποδέχτηκε τον υπολογισμό τόκων για περίοδο δύο χρόνων αντί ενός χρόνου σε μια προσπάθεια τελικού διακανονισμού που να είναι αμοιβαία αποδεκτός.
- Οι εργασίες της Β' φάσης ήταν επουσιώδεις και ο χρόνος ολοκλήρωσης της πολύ λιγότερος από τους μήνες που προβλεπόταν στο συμβόλαιο.

(γ) Διαγωνισμός αρ. 148/2006 – Νέος Υποσταθμός Μεταφοράς ΑΗΚ «Αμαθούς» στη Λεμεσό. Τελικός Λογαριασμός. Από δειγματοληπτικό έλεγχο του Τελικού Λογαριασμού του πιο πάνω έργου προέκυψε ότι, λόγω εκτέλεσης πρόσθετων εργασιών και αλλαγών εγκρίθηκε στον Εργολάβο δικαιολογημένη παράταση χρόνου 31 ημερολογιακών ημερών, χωρίς οικονομικές αποζημιώσεις. Λόγω των πρόσθετων εργασιών και αλλαγών το ποσό του συμβολαίου αυξήθηκε από €1.311.504 σε €1.441.533.

Τον Απρίλιο 2011, παρατηρήσαμε ότι στον Τελικό Λογαριασμό του συμβολαίου είχαν περιληφθεί ορισμένες εργασίες οι οποίες δεν είχαν εκτελεστεί και η αξία των οποίων συμποσούτο σε περίπου £7.000. Ζητήσαμε όπως γίνει διόρθωση του Λογαριασμού.

Τον Μάιο 2011, η Αρχή μάς πληροφόρησε ότι έγινε η σχετική διόρθωση του Λογαριασμού, όμως το τελικό ποσό πληρωμής παρέμεινε ως είχε λόγω έντονης διαφωνίας του Εργολάβου.

ΣΤ. Ηλεκτροπαραγωγός Σταθμός Βασιλικού – Φάση III – Μονάδα Συνδυασμένου Κύκλου Αρ. 4.

(α) Ανάθεση σύμβασης. Για την κατασκευή της Φάσης III του Ηλεκτροπαραγωγού Σταθμού Βασιλικού, προκηρύχθηκε δύο φορές σχετικός Διαγωνισμός, ο οποίος ακυρώθηκε, με αποτέλεσμα να επηρεαστεί η υλοποίηση του αναπτυξιακού προγράμματος της Αρχής και να υποστεί πρόσθετα έξοδα (επίσπευση των εργασιών του εργολάβου, πληρωμές Συμβούλων και έξοδα διοίκησης). Τελικά μετά από τρίτο διαγωνισμό, η σύμβαση ανατέθηκε σε Κοινοπραξία στις 30.6.2006.

(β) Πρόοδος εργασιών. Παρατηρήθηκε καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των εργασιών για λειτουργία της Μονάδας σε μορφή Ανοικτού Κύκλου και στη λειτουργία της Μονάδας σε μορφή Συνδυασμένου Κύκλου. Ο Εργολάβος τελικά παρέδωσε την Μονάδα στις 11.11.2009 δηλαδή με καθυστέρηση 203 ημέρες από την εγκεκριμένη ημερομηνία παράδοσης. Μέχρι τις 31.3.2011 πληρώθηκε ποσό €146.139.522 στο οποίο περιλαμβάνεται ποσό περίπου €9 εκ. για επιπλέον εργασίες.

(γ) Προβλήματα αστοχιών στο έργο. Ταυτόχρονα με την έκδοση του πιστοποιητικού παραλαβής της Μονάδας, άρχισε η περίοδος εγγύησης τριών χρόνων και δόθηκε στον Εργολάβο κατάλογος εκκρεμοτήτων ο οποίος συμπεριελάμβανε κάπου 1250 θέματα. Μέχρι τον Απρίλιο 2010 έχουν τακτοποιηθεί περίπου 1200 ενώ εμφανίζονται νέες αστοχίες οι οποίες διαβιβάζονται στον Εργολάβο. Οι πιο σημαντικές είναι αυτές των συστημάτων αυτοματισμού και επικοινωνίας, οι συμπιεστές αέρα, των αεροστροβίλων και ο μίαντας διαστολής του ατμοστροβίλου.

(δ) Απαιτήσεις Συμβούλων. Λόγω της ακύρωσης δύο φορές του διαγωνισμού για το έργο και την αναθεώρηση των εγγράφων από τους Συμβούλους, αυτοί υπέβαλαν απαιτήσεις για επιπλέον ποσά αποζημιώσεων. Μετά από διαπραγματεύσεις οι αποζημιώσεις συμφωνήθηκαν σε GBP 605.000 περίπου και η συμφωνία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Επίσης λόγω της καθυστέρησης της αποπεράτωσης του Έργου και της ανάγκης παράτασης της παραμονής των Συμβούλων στο Εργοτάξιο, αναμένεται επιπρόσθετο κόστος περίπου €500.000.

(ε) Απαιτήσεις Εργολάβου. Ο Εργολάβος υπέβαλε απαιτήσεις για αποζημίωση ύψους €134.136.453 για παροχή επιπλέον υπηρεσιών και/ή εξοπλισμό. Οι Σύμβουλοι Μηχανικοί και η Ομάδα Έργου αξιολόγησαν τις απαιτήσεις και μετά από εκτενείς διαπραγματεύσεις με τον Εργολάβο κατά τις οποίες συζητήθηκαν και ανταπαιτήσεις της Αρχής, κατέληξαν τον Δεκέμβριο 2010 σε προκαταρκτική συμφωνία για την αποζημίωση του Εργολάβου με το ποσό των €5.645.514. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται αποζημίωση ύψους €4.238.381 για το κόστος επιτάχυνσης του ανοικτού κύκλου. Συνεπώς η αποζημίωση του Εργολάβου για όλα τα υπόλοιπα θέματα είναι €1.407.133. Η Υπηρεσία μας εξέτασε τα πιο πάνω ποσά και κατέληξε ότι, υπό τις περιστάσεις η διευθέτηση είναι συμφέρουσα για την Αρχή.

Ζ. Ηλεκτροπαραγωγός Σταθμός Βασιλικού – Φάση IV – Μονάδες Συνδυασμένου Κύκλου Αρ. 5 & 6.

Η Φάση IV προνοεί την εγκατάσταση 2 Μονάδων (αρ. 5 & 6) Συνδυασμένου Κύκλου διπλής καύσης (φυσικό αέριο και ντίζελ) δυναμικότητας περίπου 180MW η καθεμιά. Μετά από μελέτη στην οποία εντοπίστηκαν οι αναθεωρημένες ανάγκες σε ηλεκτρική ενέργεια, προκηρύχθηκε διαγωνισμός για τη Μονάδα αρ. 5 με στόχο αυτή να εγκατασταθεί το 2011. Οι όροι του διαγωνισμού παρέχουν το δικαίωμα στην Αρχή να αναθέσει τη μονάδα αρ. 6 στον Ανάδοχο της Μονάδας αρ. 5 με στόχο τη λειτουργία της σε χρόνο που θα αποφασιστεί μέσα στην επόμενη τριετία ανάλογα με τις εξελίξεις.

Μονάδα Αρ. 5. Ο διαγωνισμός ολοκληρώθηκε με την κατακύρωση του έργου σε κοινοπραξία εταιρειών, τον Ιούνιο 2009, έναντι ποσού €225 εκ. περίπου. Παράλληλα, τον Ιούλιο 2009 ανατέθηκε η σύμβαση

συντήρησης των αεροστροβίλων για περίοδο έξι χρόνων, έναντι ποσού €30 εκ. περίπου. Μέχρι τον Μάρτιο 2011 πληρώθηκε ποσό €187.656.141 στο οποίο περιλαμβάνεται ποσό €944.318 για επιπλέον εργασίες.

Σύμφωνα με το αναθεωρημένο πρόγραμμα εργασιών η παράδοση και λειτουργία της Μονάδας σε ανοικτό κύκλο έγινε την 1.7.2011. Ωστόσο, η Μονάδα λόγω της έκρηξης που έγινε την 11.7.2011 στη Ναυτική Βάση στο Μαρί υπέστη σοβαρές ζημιές και για την επαναλειτουργία της απαιτούνται εκτεταμένες επιδιορθώσεις.

Μονάδα Αρ. 6. Το Δ.Σ. στη συνεδρία του αποφάσισε στις 4.5.2010 όπως ξεκινήσει, χωρίς οποιαδήποτε δέσμευση, η διαδικασία διαπραγμάτευσης με τον Εργολάβο της Μονάδας Αρ. 5 για την σύναψη συμβολαίου για τη Μονάδα αρ. 6 και παράδοση της για εμπορική λειτουργία την 1.4.2015.

Παράλληλα αποφασίστηκε να επεκταθεί το συμβόλαιο με τους Συμβούλους Μηχανικούς για την κάλυψη της διαδικασίας διαπραγμάτευσης και σύναψης του συμβολαίου με τον Εργολάβο για την εγκατάσταση της μονάδας.

Η συμπληρωματική συμφωνία με τους Συμβούλους υπογράφηκε την 27.9.2010 και ανέρχεται σε €167.444. Η διαδικασία σύναψης του συμβολαίου με τον Εργολάβο για την εγκατάσταση της μονάδας 6 τελικά δεν ολοκληρώθηκε λόγω των ζημιών που υπέστη ο Σταθμός από την έκρηξη στη Ναυτική Βάση στο Μαρί στις 11.7.2011.

Η. Ενεργειακό Κέντρο Βασιλικού – Τερματικό Φυσικού Αερίου.

Οι ενέργειες για το έργο έλευσης Φυσικού Αερίου (ΦΑ) στην Κύπρο άρχισαν με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου τον Φεβρουάριο 2003 το οποίο ανέθεσε στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (ΥΕΒΤ) το έργο της μεταφοράς Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου (ΥΦΑ) και τη δημιουργία τερματικού αποϋγροποίησης στην περιοχή Βασιλικού. Για διάφορους λόγους, οι οποίοι αναφέρονται σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, υπήρξε αδυναμία στον προγραμματισμό και υλοποίηση των αποφάσεων της Κυβέρνησης για την όσον το δυνατό συντομότερη έλευση του ΦΑ στην Κύπρο, με αποτέλεσμα μέχρι τον Μάρτιο 2009, η καθυστέρηση στο έργο να εκτιμάται από την Υπηρεσία μας σε περίπου 60 μήνες.

Επειδή, όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, εκτός από τη σοβαρή καθυστέρηση που σημειώθηκε στο έργο υλοποίησης του χερσαίου τερματικού ΦΑ, σημειώθηκε καθυστέρηση και στη λειτουργία της ΔΕΦΑ, τον Φεβρουάριο του 2009, με επιστολή μου προς τους Υπουργούς Οικονομικών και ΥΕΒΤ, εκφράσαμε την άποψη ότι θα έπρεπε το ταχύτερο δυνατό να στελεχωθεί και λειτουργήσει η ΔΕΦΑ και ακολούθως η εταιρεία να προωθήσει τη διαδικασία για την επιλογή Προμηθευτή για την αγορά/προμήθεια ΦΑ στην Κύπρο. Τελικά στις 2.11.2009 διορίστηκε το Δ.Σ. της ΔΕΦΑ το οποίο στις 10.11.2009 εξέδωσε την πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την προεπιλογή πιθανών προμηθευτών ΥΦΑ.

Τον Μάρτιο 2009, το Υπουργικό Συμβούλιο, για σκοπούς επίσπευσης της έλευσης του ΦΑ στην Κύπρο, αποφάσισε μεταξύ άλλων:

- Την ανάθεση στην ΑΗΚ της ευθύνης για τη δημιουργία του χερσαίου τερματικού ΦΑ.
- Την επιλογή από την ΑΗΚ έμπειρου και εύρωστου στρατηγικού συνεργάτη με σκοπό τη σύσταση κοινοπραξίας με την ΑΗΚ για την ανάπτυξη, χρηματοδότηση και λειτουργία του χερσαίου τερματικού σταθμού ΦΑ.
- Τον πλήρη διαχωρισμό των δύο έργων του χερσαίου τερματικού ΦΑ και του τερματικού παραλαβής/αποθήκευσης πετρελαιοειδών.

Το Δ.Σ. της ΑΗΚ στις 31.3.2009:

- (α) ενέκρινε το Σχέδιο Δράσης της ΑΗΚ για υλοποίηση του τερματικού έλευσης φυσικού αερίου,

(β) ενέκρινε το έγγραφο πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για προεπιλογή πιθανών Στρατηγικών Συνεργατών για σύσταση κοινοπραξίας τερματικού που θα αναλάβει την ανάπτυξη, χρηματοδότηση και λειτουργία του τερματικού σταθμού ΦΑ.

Μετά από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, στις 3.7.2009, υποβλήθηκαν από 12 εταιρείες αιτήσεις ενδιαφέροντος, για προεπιλογή ως υποψήφιοι στρατηγικοί συνεργάτες για σύσταση κοινοπραξίας τερματικού. Στις 16.10.2009, το Συμβούλιο αποφάσισε την προεπιλογή 8 αιτητών προς τους οποίους στις 4.12.2009 στάληκε πρόσκληση για την υποβολή της πρότασης τους. Μετά από αξιολόγηση των προτάσεων που λήφθηκαν επιλέγηκαν πέντε (στη συνέχεια παρέμειναν τέσσερις, αφού ο ένας αιτητής απέσυρε το ενδιαφέρον του) για περαιτέρω διαπραγματεύσεις. Στις 30.12.2010 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑΗΚ ενέκρινε την έκθεση αξιολόγησης των Συμβούλων και της Διαπραγματευτικής Ομάδας της ΑΗΚ αναφορικά με τη σειρά κατάταξης των τεσσάρων προτάσεων.

Λόγω του γεγονότος ότι η τελική επιλογή στρατηγικού συνεργάτη για την ανάπτυξη, χρηματοδότηση, κατασκευή και λειτουργία του χερσαίου τερματικού σταθμού ΦΑ είναι συνδεδεμένη με την αξιολόγηση και επιλογή Προμηθευτή ΥΦΑ από την ΔΕΦΑ, η οποία καθυστερεί, η επιλογή στρατηγικού συνεργάτη από την ΑΗΚ αναμένεται να καθυστερήσει ανάλογα με την πρόοδο που θα σημειωθεί στην επιλογή του Προμηθευτή ΥΦΑ. Μέχρι τον Απρίλιο 2011 δεν υπήρξαν εξελίξεις στην επιλογή του Προμηθευτή ΥΦΑ με αποτέλεσμα να καθυστερεί και η επιλογή στρατηγικού συνεργάτη για το χερσαίο τερματικό ΦΑ. Η πρόσθετη καθυστέρηση αυξάνει τη συνολική καθυστέρηση στο έργο της έλευσης του ΦΑ από το 2003, σε περίπου 76 μήνες.

Μέρος Β

(α) Ειδική Διατίμηση για Πολύτεκνες και Δυσπραγούσες Οικογένειες. Στα πλαίσια της εφαρμογής της κοινωνικής πολιτικής της Κυβέρνησης, το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ζήτησε από την ΑΗΚ την εφαρμογή ειδικής διατίμησης για τις πολύτεκνες και δυσπραγούσες οικογένειες. Το Συμβούλιο της Αρχής, ενέκρινε στις 20.9.2005 την εφαρμογή ειδικής διατίμησης (08) για τις πολύτεκνες οικογένειες, καθώς και για δυσπραγούσες οικογένειες που παίρνουν δημόσια βοηθήματα, η οποία τέθηκε σε εφαρμογή την 1.5.2006. Τα συσσωρευμένα έσοδα που απώλεσε η ΑΗΚ από την εφαρμογή αυτής της διατίμησης θεωρούνται ως Υποχρεώσεις Δημόσιας Ωφέλειας (ΥΔΩ) και ανακτώνται από τους υπόλοιπους καταναλωτές.

Με την απόφαση της αρ. 1/2010 η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας ενέκρινε την ανάκτηση του κόστους από την θέσπιση της ειδικής διατίμησης (08). Η επιπλέον επιβάρυνση καθορίστηκε σε 0,134cent/kWh και η πρώτη χρέωση εμφανίστηκε στους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος που καταγράφηκαν τον Αύγουστο του 2010.

Από τον Μάιο του 2006 που αρχικά εφαρμόστηκε η ειδική διατίμηση (08) μέχρι τον Φεβρουάριο του 2011, τα υπόλοιπα συσσωρευμένα έσοδα που απώλεσε η ΑΗΚ μετά και την εφαρμογή των ΥΔΩ ανέρχονται σε €10.975.375. Σημειώνεται ότι μετά από επιστολή του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ημερ. 19.5.2010, η Αρχή προχώρησε σε περαιτέρω μείωση της ειδικής διατίμησης 08 ώστε να μην επιβαρυνθούν οι πολύτεκνες και δυσπραγούσες οικογένειες από το επιπλέον κόστος των θερμοκηπιακών αερίων.

Όπως εισηγηθήκαμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, για άρση της ευνοϊκής μεταχείρισης μερίδας πολιτών, η κοινωνική πολιτική του Κράτους πρέπει να εξασκείται από την ίδια την Κυβέρνηση.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι τα συσσωρευμένα έσοδα που απώλεσε η ΑΗΚ από την εφαρμογή της Ειδικής Διατίμησης για τις Πολύτεκνες και Δυσπραγούσες Οικογένειες θεωρούνται ως Υποχρεώσεις Δημόσιας Ωφέλειας (ΥΔΩ) και ανακτώνται από όλους τους καταναλωτές συμπεριλαμβανομένων των Πολύτεκνων και Δυσπραγουσών Οικογενειών.

(β) Λιμενικά δικαιώματα. Τα ποσά που καταβάλλονται, σύμφωνα με τους Κανονισμούς, ως λιμενικά δικαιώματα βαρύνουν το κόστος του μαζούτ και συνυπολογίζονται με όλα τα άλλα έξοδα για τον καθορισμό

της ρήτηρας καυσίμων που βαρύνει τους καταναλωτές. Τα ποσά αυτά καταβάλλονται, χωρίς ωστόσο η Αρχή Λιμένων να προσφέρει ουσιαστικές λιμενικές διευκολύνσεις στην Αρχή, αφού οι αγωγοί εκφόρτωσης βρίσκονται στη θάλασσα και τα πλοία δεν προσεγγίζουν τις αποβάθρες. Κατά το 2010 η Αρχή κατέβαλε στην Αρχή Λιμένων Κύπρου το ποσό των €2.000.690, ενώ το συνολικό ποσό που καταβλήθηκε για την περίοδο 2001 – 2010 ανήλθε στα €14.203.813.

Η Αρχή, με επιστολή της ημερ. 25.1.2011 προς τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ζήτησε την προώθηση μέτρων, ούτως ώστε να καθορισθούν ειδικά μειωμένα τέλη κατά την εισαγωγή πετρελαιοειδών στους Η/Σ της ΑΗΚ. Σύμφωνα με επιστολή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων προς τον Γενικό Διευθυντή της ΑΗΚ, το Δ.Σ. της Αρχής Λιμένων Κύπρου αποφάσισε στις 21.1.2011 να μην εγκρίνει οποιαδήποτε διαφοροποίηση των εν λόγω δικαιωμάτων που καταβάλλει η ΑΗΚ στην Αρχή Λιμένων Κύπρου. Κατόπιν τούτου η Αρχή ζήτησε από τους Νομικούς της Συμβούλους όπως της υποδείξουν ενδεδειγμένους τρόπους τερματισμού της πληρωμής των λιμενικών δικαιωμάτων.

Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, κρίνεται αναγκαίο όπως η Αρχή προβεί σε όλα τα απαραίτητα διαβήματα για την απαλλαγή της από την υποχρέωση καταβολής λιμενικών δικαιωμάτων, ούτως ώστε να επιτευχθεί μερική μείωση του τελικού κόστους που επωμίζεται ο καταναλωτής. Επειδή τα κατά καιρούς διαβήματα δεν απόφεραν θετικό αποτέλεσμα, εισηγηθήκαμε όπως η Αρχή, σε διαβούλευση με τους Νομικούς της Συμβούλους, εξετάσει το ενδεχόμενο απαλλαγής της από την καταβολή λιμενικών δικαιωμάτων με σχετική τροποποίηση της δική της νομοθεσίας.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, στις 17.5.2011 έγινε συνάντηση στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας & Τουρισμού (ΥΕΒΤ), στην οποία παρευρέθηκαν οι Υπουργοί Εμπορίου, Βιομηχανίας & Τουρισμού και Συγκοινωνιών & Έργων και στην οποία συμφωνήθηκε όπως η ΑΗΚ υποβάλει έκθεση προς το ΥΕΒΤ, με την οποία να εισηγείται την τροποποίηση του περί Αρχής Ηλεκτρισμού Νόμου, για να καταστεί δυνατή η μείωση των λιμενικών δικαιωμάτων που καταβάλλει προς την Αρχή Λιμένων, κατά την εισαγωγή πετρελαιοειδών.

(γ) Διακοπή Συμβολαίου προσφοράς υπηρεσιών Αρχιτέκτονα/Πολιτικού Μηχανικού στο έργο ανέγερσης των Αποθηκών της ΑΗΚ στην Λεμεσό. Σχετικά με το Διαγωνισμό αρ. 260/2001 αναφορικά με την παροχή Υπηρεσιών Αρχιτέκτονα/Πολιτικού Μηχανικού και Ηλεκτρομηχανολόγων για την ανέγερση αποθηκών της ΑΗΚ το Δ.Σ. της Αρχής, στη συνεδρία του ημερ. 18.3.2008, αποφάσισε τον τερματισμό του σχετικού συμβολαίου, μετά την παρέλευση 6 περίπου χρόνων από την ανάθεση της εργασίας καθώς η συνεργασία μεταξύ της Αρχής και των Συμβούλων δεν ήταν η αναμενόμενη. Οποιοσδήποτε προσπάθειες μεταξύ των δύο μερών για συναινετική επίλυση της διαφοράς δεν καρποφόρησαν με αποτέλεσμα να συμφωνηθεί μεταξύ Αρχής και Συμβούλων η παραπομπή του θέματος σε διαιτησία η οποία και εκκρεμεί.

Εκφράσαμε την άποψη ότι η Αρχή επέδειξε μεγάλη ανεκτικότητα σε βάρος των δικών της συμφερόντων αναφορικά με την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών, με αποτέλεσμα την μεγάλη καθυστέρηση στην έναρξη του έργου και την καταβολή αυξημένου κόστους για την εκτέλεση του, καθώς και την πιθανότητα καταβολής αποζημιώσεων στους πρώην ιδιοκτήτες των ακινήτων που απαλλοτριώθηκαν για την ανέγερση των αποθηκών.

(δ) Απαλλοτρίωση ακινήτων στη Λεμεσό - Συνεκδικαζόμενες Προσφυγές Αρ. 438/07 και 578/2008.

Η Αρχή απαλλοτρίωσε τα κτήματα με αρ. εγγραφής 29391 και 24677 στη Λεμεσό για τη δημιουργία κτιρίων, για την ικανοποίηση των αποθηκευτικών και άλλων αναγκών της. Η μεταβίβαση των ακινήτων επ' ονόματι της Αρχής έγινε στις 20.9.2001. Ένεκα όμως του γεγονότος ότι τα κτήματα δεν χρησιμοποιήθηκαν για το σκοπό για τον οποίο απαλλοτριώθηκαν, εντός τριών χρόνων από την απαλλοτρίωση, οι πρώην ιδιοκτήτες των ακινήτων καταχώρισαν τις προσφυγές αρ. 438/2007 και 578/08 με τις οποίες ζητούν επιστροφή των κτημάτων. Μετά από απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου οι δύο παραπομπές συνεκδικάζονται. Το Δικαστήριο επιφύλαξε την έκδοση απόφασης.

Εκφράσαμε την άποψη ότι με την καθυστέρηση στην εκτέλεση των έργων για τα οποία γίνονται οι απαλλοτριώσεις, η Αρχή βρίσκεται εκτεθειμένη σε αγωγές των πρώην ιδιοκτητών της γης, με πιθανό συνεπακόλουθο την καταβολή σημαντικών αποζημιώσεων.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι η βασική αιτία των καθυστερήσεων ήταν η ετοιμασία των σχεδίων και η συστηματική κωλυσιεργία από μέρους του αρχιτέκτονα.

5.4 ΑΡΧΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) Υποβολή οικονομικών καταστάσεων. Η Αρχή δεν υπέβαλε, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, τις οικονομικές καταστάσεις για το 2010 και ως εκ τούτου, δεν είναι εφικτή η παράθεση οικονομικών στοιχείων. Συναφώς αναφέρεται ότι οι οικονομικές καταστάσεις και των δυο προηγούμενων ετών (2008 και 2009) υποβλήθηκαν με πολύ μεγάλη καθυστέρηση.

Επισημαίνεται ότι η μη έγκαιρη υποβολή των οικονομικών καταστάσεων μειώνει σε σημαντικό βαθμό τη λήψη διορθωτικών μέτρων σχετικά με τις οποιεσδήποτε αδυναμίες ή κενά που τυχόν θα παρατηρηθούν και αποστερεί το δικαίωμα ενημέρωσης, τόσο από τη Βουλή, όσο και από τους πολίτες, για τα πεπραγμένα της Αρχής.

(β) Αποτελέσματα των ετών 2008 και 2009. Σύμφωνα με μη ελεγμένους λογαριασμούς της Αρχής, κατά τα έτη 2008 και 2009 παρουσιάζεται έλλειμμα πριν από τη φορολογία ύψους €1.365.865 και €1.478.223 αντίστοιχα. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 του περί Αρχής Κρατικών Εκθέσεων Νόμου του 1968, αποτελεί καθήκον της Αρχής όπως ασκεί τις αρμοδιότητες της με βάση το Νόμο με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε σε κάθε έτος το σύνολο των ετήσιων της εσόδων να καλύπτει το σύνολο των δαπανών για το έτος αυτό.

(γ) Ταμειακή ρευστότητα. Η Αρχή εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα να μην έχει καταβάλει τις δόσεις των δανείων της κατά τα έτη 2003-2007. Από τον Μάρτιο του 2008 η Αρχή ξεκίνησε την αποπληρωμή του δανείου που είχε συνάψει από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα με την καταβολή μηνιαίων δόσεων (€9.000), ωστόσο παρατηρείται καθυστέρηση στην αποπληρωμή των εμπορικών και άλλων υποχρεώσεων της. Παρατηρήθηκε επίσης ότι η Αρχή, από το Νοέμβριο 2008, σταμάτησε να καταβάλλει τις εισφορές της στο Σχέδιο Συντάξεως των υπαλλήλων της, ενώ εκκρεμεί και η αποπληρωμή οφειλών της για το Φόρο Εισοδήματος.

Σύμφωνα με κατάσταση ταμειακών ροών που ετοίμασε η Αρχή τον Ιούλιο του 2011 και αφορούσε στην περίοδο Μαΐου - Δεκεμβρίου 2011, το ταμειακό έλλειμμα υπολογίστηκε ότι θα ανέλθει στις 31.12.2011 σε €54.741, χωρίς ωστόσο να έχει ληφθεί υπόψη η καταβολή οφειλών σε εμπορικούς πιστωτές για την περίοδο Οκτωβρίου - Δεκεμβρίου 2011, η συνεισφορά προς το Ταμείο Συντάξεων, το Ταμείο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης, καταβολή οφειλών στον Φόρο Εισοδήματος, των αποχετευτικών τελών προς το Συμβούλιο Αποχετεύσεων και φόρου θεάματος προς τον Δήμο Έγκωμης.

(δ) Δάνεια. Για αντιμετώπιση του πιο πάνω προβλήματος, ο τότε Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ενέκρινε στις 31.7.2008, τη χορήγηση, από τραπεζικό οργανισμό Α, ορίου εμπιστευτικής προεξόφλησης τιμολογίων ύψους €250.000 με τα ετήσια τραπεζικά έξοδα να ανέρχονται για το 2010 στις €25.728 ή 10,29% και ορίου ενοικιαγοράς ύψους €550.000 με το οποίο, μέχρι τις 31.12.2010, η Αρχή προέβη σε αγορά εξοπλισμών ύψους €508.175, μη συμπεριλαμβανομένης συνολικής επιβάρυνσης κόστους πίστωσης ύψους €115.310 ή 22,69%, και αποπληρωμή εντός 5 ετών. Επίσης την 1.12.2009 εξασφαλίστηκε έγκριση για τη σύναψη δανείου ύψους €500.000 από τραπεζικό οργανισμό Β, ενώ στη συνέχεια και συγκεκριμένα στις 8.4.2010 το δάνειο συνάφθηκε με συνεργατικό ίδρυμα με διαφορετικούς όρους, χωρίς να φαίνεται να έχει εξασφαλιστεί νέα έγκριση από τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

Η Αρχή με επιστολή της τον Ιούνιο του 2011 προς τον τραπεζικό οργανισμό Α ζήτησε αναστολή των δόσεων των δανείων ενοικιαγορών μέχρι τον Φεβρουάριο του 2012, ενώ αιτήθηκε και νέο δάνειο ύψους €500.000 για τακτοποίηση οφειλών συνεργατών της, με την αποπληρωμή του δανείου να γίνει ένα χρόνο μεταγενέστερα, με την προοπτική σύναψης ενός μακροχρόνιου δανείου με υποθήκευση τίτλου ιδιοκτησίας από την μεταβίβαση κτήματος από την Κυβέρνηση.

Το υπόλοιπο των δανείων, σύμφωνα με το γενικό καθολικό της Αρχής, στις 31.12.2010 ανερχόταν σε €1.352.961 (€1.018.334 στις 31.12.2009) και αποτελείται από δάνειο της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας €345.497, προσωρινό δάνειο της Κυπριακής Δημοκρατίας €174.701, συμφωνίες ενοικιαγοράς ύψους €342.058 και δάνειο από συνεργατικό ίδρυμα ύψους €490.705.

Σύμφωνα με τα πιο πάνω, η δεινή οικονομική κατάσταση της Αρχής, και η συνεχής σύναψη δανείων, για τα οποία φαίνεται ότι δεν θα είναι σε θέση υπό τις παρούσες τουλάχιστον συνθήκες να ανταποκριθεί, ελλοχεύει σοβαρούς χρηματοοικονομικούς κινδύνους.

(ε) Τραπεζικά και μετρητά διαθέσιμα. Στις 31.12.2010 τα μετρητά στην τράπεζα (σύμφωνα με τα πιστοποιητικά τραπεζικών υπολοίπων) και στο ταμείο, ανέρχονταν σε €385.255 που προέρχονταν κυρίως από δανεισμό (€120.737 για το 2009), καθώς και τραπεζικά παρατραβήγματα ύψους €865.126 (€219.331 για το 2009).

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός για το οικονομικό έτος 2010 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής στις 19.9.2009 και από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 17.2.2010. Σύμφωνα με τους περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμους, ο Προϋπολογισμός έπρεπε να κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων το αργότερο μέχρι τις 30.9.2009, ενώ κατατέθηκε στις 17.2.2010, ψηφίστηκε σε Νόμο στις 18.3.2010 (Ν.26(ΙΙ)/2010) και δημοσιεύτηκε στις 31.3.2010 για δαπάνες ύψους €4.943.203 έναντι προϋπολογιζόμενων εσόδων €3.300.730.

Όπως προκύπτει ο πιο πάνω Προϋπολογισμός, όπως ψηφίστηκε, ήταν ελλειμματικός γεγονός που επέτρεπε στην Αρχή να προβεί σε δαπάνες πέραν των εσόδων της, γεγονός που συμβάλλει στην περαιτέρω επιδείνωση της οικονομικής της κατάστασης. Πέραν τούτου παρατηρήθηκαν διογκωμένες πρόνοιες εσόδων όσον αφορά στην πραγματοποίηση 8 ειδικών Εκθέσεων, συνολικής πρόνοιας ύψους €1.706.400, από τις οποίες ωστόσο πραγματοποιήθηκαν μόνο 3, με τα πραγματικά έσοδα να ανέρχονται σε €1.051.056 περίπου.

Επίσης η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2010, επομένως οι πληρωμές που έγιναν κατά την περίοδο 1.3.2010 μέχρι 31.3.2010, δεν ήταν νομοθετικά καλυμμένες. Σημειώνεται ότι κατά την εν λόγω περίοδο οι πληρωμές που διενεργήθηκαν αφορούσαν μόνο σε συμβατικές υποχρεώσεις της Αρχής.

Προσωπικό. Η Αρχή εργοδοτούσε κατά τις 31.12.2010, 19 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις (20 το 2009) έναντι 24 οργανικών θέσεων και 7 εργάτες (8 το 2009). Επιπρόσθετα εργοδότησε κατά τη διάρκεια διαφόρων εκθέσεων 18 άτομα.

Παραχώρηση στην Αρχή τμήματος κρατικής γής. Η υλοποίηση του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού Ανάπτυξης (Master Plan) που το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής ενέκρινε σε συνεδρία στις 8.2.2006, δεν προχώρησε αφού ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων με επιστολή του πληροφόρησε την Αρχή ότι η πρώτη περίοδος της σύμβασης για τη γη, πάνω στην οποία θα υλοποιείτο ο εν λόγω Σχεδιασμός, λήγει στις 20.11.2019 και ότι οποιαδήποτε παράταση της σύμβασης πιθανόν να θεωρηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως νέα ενίσχυση, οπότε η Αρχή θα κληθεί να καταβάλει στο Κράτος το αγοραίο ενοίκιο για τη μίσθωση του συγκεκριμένου χώρου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 15.5.2008 αποφάσισε όπως, προκειμένου να μπορέσει να προχωρήσει με τις προγραμματισμένες αναπτύξεις, προτείνει στην Κυβέρνηση να ακυρώσει τη σύμβαση που έχει για την χρήση της γης έκτασης 264.000 τ.μ., με αντάλλαγμα να μεταβιβαστεί επ' ονόματι της Αρχής μέρος πιο πάνω έκτασης. Μετά από διαβουλεύσεις της Αρχής με τις αρμόδιες κυβερνητικές

υπηρεσίες/τμήματα, το Υπουργικό Συμβούλιο στις 21.1.2009 (Αρ. Αποφ. 68.299) αποφάσισε να εγκρίνει μεταξύ άλλων:

- την ακύρωση της πιο πάνω Σύμβασης Μίσθωσης, μεταξύ της Κυβέρνησης και της Αρχής,
- την παραχώρηση στην Αρχή τμήματος της πιο πάνω κρατικής γης έκτασης 48.000 τ.μ. αγοραίας αξίας €19.200.000, που αποτελεί μέρος της αξίας του δικαιώματος της Αρχής για την υπόλοιπη περίοδο, μέχρι την λήξη της πρώτης περιόδου της Σύμβασης Μίσθωσης,
- την εκμίσθωση προς την Αρχή τμήματος της πιο πάνω κρατικής γης έκτασης 60.000 τ.μ. έναντι ετήσιου συνολικού αγοραίου ενοικίου €840.000 που θα καταβάλλεται από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης και θα αναθεωρείται κάθε πέντε χρόνια, σύμφωνα με τις πρόνοιες των Κανονισμών Διάθεσης Κρατικής Γης, που θα ισχύουν κατά την ημερομηνία της αναθεώρησης.

Μετά την παρέλευση σχεδόν δύο ετών και χωρίς την υλοποίηση οποιασδήποτε από τις πιο πάνω αποφάσεις, το Υπουργικό Συμβούλιο στις 2.11.2010 με νέα απόφασή του αρ. 71.177 αποφάσισε μεταξύ άλλων:

- να ακυρώσει την απόφασή του με αρ. 68.299 και ημερ. 21.1.2009,
- να εγκρίνει την ακύρωση της Σύμβασης Μίσθωσης μεταξύ της Κυβέρνησης και της Αρχής,
- να εγκρίνει την παραχώρηση στην Αρχή τμήματος της κρατικής ιδιοκτησίας με καθαρό εμβαδόν 48.000 τ.μ. αγοραίας αξίας €17.040.000, το οποίο αποτελεί μέρος της αξίας του δικαιώματος της Αρχής για την υπόλοιπη περίοδο, εννέα χρόνια, μέχρι την λήξη της πρώτης περιόδου της Σύμβασης Μίσθωσης, που υπολογίστηκε σε €18.396.365, υπό τον όρο ότι τα μεταβιβαστικά δικαιώματα που ανέρχονται σε €1.356.365, θα καταβληθούν από το Υπουργείο Εσωτερικών,
- να εγκρίνει την εκμίσθωση άλλου τμήματος της ίδιας κρατικής γης εμβαδού 47.500 τ.μ. με ετήσιο αγοραίο ενοίκιο ύψους €421.600 το οποίο θα καταβάλλεται από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης και θα αναθεωρείται κάθε πέντε χρόνια, σύμφωνα με τις πρόνοιες των Κανονισμών διάθεσης της κρατικής γης.

Παρά τη νέα απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, εξακολουθεί να παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση, τρία χρόνια ήδη παρήλθαν από την πρώτη απόφαση του Υπουργικού και ένα από τη δεύτερη, στη λήψη αποφάσεων από τα εμπλεκόμενα μέρη, αναφορικά με την υλοποίηση των όσων αναφέρονται σε αυτή. Επισημαίνεται ότι τα όποια μέτρα κρίνονται απαραίτητα θα πρέπει να ληφθούν άμεσα ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος οικονομικής κατάρρευσης της Αρχής.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε ότι η Αρχή Κρατικών Εκθέσεων στις 16.11.2011 παρέλαβε τον τίτλο ιδιοκτησίας του τεμαχίου 6652, έκτασης 48.000 τ.μ. και ότι πλέον της δίνεται η δυνατότητα να προχωρήσει στην προώθηση του νέου αναπτυξιακού της προγράμματος το οποίο μπορεί να συμβάλει ώστε να εξέλθει από τη δύσκολη οικονομική θέση που βρίσκεται.

Αρμοδιότητες της Αρχής. Σύμφωνα με τον περί Αρχής Κρατικών Εκθέσεων (Τροποποιητικό) Νόμο 125(Ι) του 2005 και συγκεκριμένα με τις πρόσθετες πρόνοιες στο άρθρο 7 που αφορούν στις γενικές αρμοδιότητες της Αρχής, δημιουργήθηκαν νέες προοπτικές και ευκαιρίες δραστηριοποίησης της, στοχεύοντας στην οικονομική της ευμάρεια. Συναφώς αναφέρεται ότι στα πλαίσια επέκτασης των δραστηριοτήτων της, η Αρχή κατά το 2007 προχώρησε και στη σύσταση τριών θυγατρικών εταιρειών.

Παρά την δημιουργία των πιο πάνω προοπτικών ανάπτυξης, δεν επιτεύχθηκαν τα αναμενόμενα θετικά οικονομικά αποτελέσματα για την απάβλυνση/βελτίωση της δεινής οικονομικής κατάστασης της Αρχής αφού ούτε και οι θυγατρικές εταιρείες είχαν δραστηριοποιηθεί μέχρι και τον Σεπτέμβριο του 2011.

Διαγωνισμοί. Στα πλαίσια του ελέγχου των διαγωνισμών που προκηρύχθηκαν από την Αρχή, παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Σύναψη και εκτέλεση συμβάσεων. Από τις 17.2.2006 τέθηκε σε ισχύ το νέο νομοθετικό πλαίσιο, περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και

Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα (Νόμος αρ. 12(Ι)/2006), το οποίο η Αρχή θα πρέπει να εφαρμόζει μαζί με τους περί της Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) (Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου και Κοινότητες) Κανονισμούς του 2004. Ως εκ τούτου οι οικονομικοί κανονισμοί της Αρχής που χρονολογούνται από το 1983 θα πρέπει να επικαιροποιηθούν, αφού δεν συνάδουν πλέον σε αρκετά σημεία με το νέο νομοθετικό πλαίσιο καθώς επίσης παρουσιάζουν κενά και αδυναμίες όσον αφορά στην παρακολούθηση της εκτέλεσης των συμβάσεων, του τρόπου λήψης των αποφάσεων και λειτουργίας των αρμοδίων κατά περίπτωση οργάνων για την ανάθεση των συμβάσεων.

(β) Εκτίμηση δαπάνης. Παρατηρήθηκε ότι η Αρχή δεν προβαίνει στην εκτίμηση της δαπάνης των διαγωνισμών, στοιχείο ουσιώδους σημασίας που διασφαλίζει τη λογικότητα της τιμής στην οποία θα ανατεθεί η σύμβαση.

(γ) Πρότυπα έγγραφα διαγωνισμών. Η Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων έχει συντάξει πρότυπα έγγραφα διαγωνισμών όσον αφορά στα έργα, προμήθειες και υπηρεσίες σε σχέση με τις ανοικτές, κλειστές και συνοπτικές διαδικασίες. Παρατηρήθηκε ότι τα πρότυπα αυτά έγγραφα δεν χρησιμοποιήθηκαν κατά την προκήρυξη των διαγωνισμών.

(δ) Διαγωνισμός 04/2008: Παροχή υπηρεσιών διαφημιστικού γραφείου - σχεδιασμός στρατηγικής και υλοποίηση ολοκληρωμένης εκστρατείας επικοινωνίας (περιλαμβάνει διαφήμιση και άλλες προωθητικές ενέργειες) για περίοδο τριών ετών από 31.12.2008 μέχρι 30.12.2011. Η προκήρυξη του πιο πάνω διαγωνισμού έγινε στις 26.9.2008 με συνολική εκτιμημένη δαπάνη €560.000 + ΦΠΑ. Αναφορικά με το πιο πάνω διαγωνισμό παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i)** Σύμφωνα με τα έγγραφα του διαγωνισμού, για σκοπούς αξιολόγησης και ανάθεσης της σύμβασης, δεν λήφθηκε υπόψη η συνολική αξία της διαφημιστικής δαπάνης ύψους €560.000 + ΦΠΑ, που αφορούσε στην αγορά χώρου και χρόνου στα διαφημιστικά μέσα για την περίοδο 31.12.2008 μέχρι 30.12.2011, η οποία θα έπρεπε να αποτελεί προϊόν ανταγωνισμού, άλλα λήφθηκε υπόψη η αμοιβή του διαφημιστικού γραφείου που ανερχόταν στο συνολικό ποσό των €27.372 + ΦΠΑ.
- (ii)** Στα έγγραφα του διαγωνισμού, δεν περιλαμβάνονται μετρήσιμα κριτήρια αξιολόγησης (αποτελεσματικότητα της διαφημιστικής εκστρατείας, συχνότητα κυκλοφορίας των εντύπων για τον τύπο και τηλεθέαση για την τηλεόραση, ποσοστό του στοχευμένου κοινού που θα ενημερωθεί για συγκεκριμένο ελάχιστο αριθμό φορών με την διαφήμιση).
- (iii)** Το γεγονός ότι μόνο ένας από τους εννέα οικονομικούς φορείς που είχαν προμηθευτεί τα έγγραφα του διαγωνισμού, υπέβαλε προσφορά θα έπρεπε κατά την άποψή μας να προβληματίσει την Αρχή, ώστε να εξετάσει κατά πόσον οι λόγοι της περιορισμένης συμμετοχής οφείλονταν στους όρους/προδιαγραφές.
- (iv)** Εντοπίστηκαν αδυναμίες και παραλείψεις που αφορούσαν στο σχεδιασμό του προγραμματισμού στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, την καταγραφή της προβλεπόμενης αποτελεσματικότητας και την υποβολή πρότασης άλλων συμπληρωματικών τρόπων προώθησης και προβολής ή/και διαφοροποιήσεις στους υφιστάμενους σχεδιασμούς. Ενώ δεν υπήρχαν οι απαραίτητες εγκρίσεις των σχεδιασμών, μετρήσεις αποτελεσματικότητας, βεβαίωση της ορθότητας των τιμολογίων, εγκρίσεις των τιμολογίων από τους αρμοδίους καθώς και αποδεικτικά στοιχεία/πιστοποιητικά καταχωρίσεων, η Αρχή προχώρησε σε πληρωμές. Επίσης διαπιστώθηκε παράλειψη υποβολής από τον οικονομικό φορέα εκθέσεων έναρξης και προόδου κάθε έξι μήνες στην Καθοδηγητική Επιτροπή για έγκριση.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Αρχής, όλες οι εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας έχουν υιοθετηθεί πλήρως και έχει αλλάξει η όλη διαδικασία ελέγχου ως όφειλε. Το δε Διοικητικό Συμβούλιο αναμένει από τη Διεύθυνση την προσκόμιση των αποτελεσμάτων της εσωτερικής έρευνας που διεξάγει για τυχόν παραλείψεις από μέρους του προσωπικού.

(ε) Διαγωνισμός για Υπηρεσίες Εργολάβου Κατασκευής Εκθετηρίων (Στάντς). Στον Διαγωνισμό, που αφορούσε την κατασκευή 1.700τ.μ. ± 15% Εκθετηρίων (Στάντς), υποβλήθηκαν συνολικά 3 προσφορές.

Στα πρακτικά της πρώτης συνάντησης της Επιτροπής Αξιολόγησης, που έγινε στις 14.2.2011, αναφέρεται ότι η υποβληθείσα εγγύηση συμμετοχής της χαμηλότερης προσφοράς (κοινοπραξία εταιρειών), δεν ήταν σύμφωνη με το πρότυπο έγγραφο της εγγυητικής επιστολής, αφού αυτή κάλυπτε μόνο τη μία εταιρεία και όχι και τις δύο εταιρείες που συνιστούσαν την κοινοπραξία.

Τον Απρίλιο 2011, με επιστολή μας προς τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής παρατηρήσαμε ότι παρόλο που η Επιτροπή Αξιολόγησης στην έκθεση της επεσήμανε ότι η εγγύηση συμμετοχής της κοινοπραξίας δεν ήταν σύμφωνη με το πρότυπο έγγραφο της εγγυητικής επιστολής, πράγμα που θεωρείται ως λόγος απόρριψης της προσφοράς, η Διεύθυνση της Αρχής εισηγήθηκε όπως ληφθεί απόφαση για κατακύρωση με κριτήριο μόνο την χαμηλότερη τιμή και ακολούθως το Συμβούλιο της Αρχής κατακύρωσε την προσφορά στην πιο πάνω κοινοπραξία.

Τον Ιούλιο 2011, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής μάς πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι μετά το συγκεκριμένο γεγονός δόθηκαν οδηγίες τόσο στο Γενικό Διευθυντή όσο και στις αρμόδιες υπηρεσίες της Αρχής να βρίσκονται σε συνεχή επαφή και επικοινωνία με την Υπηρεσία μας καθώς και με άλλα αρμόδια περί προσφορών Τμήματα, ούτως ώστε να μη επαναλαμβάνονται λάθη ή τυχόν παραλείψεις.

Ειδική Έκθεση «Ιδανική Κατοικία». Από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενεργήθηκε για την πιο πάνω ειδική Έκθεση που πραγματοποιήθηκε κατά την περίοδο 7 - 10 Οκτωβρίου 2010 παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Συνδιοργάνωση της Έκθεσης.

- (i) Η Έκθεση αυτή πραγματοποιείται από την Αρχή σε συνεργασία με δύο εταιρείες (πραγματοποιούσαν προηγουμένως την Έκθεση «Κατοικείν») στη βάση συμφωνίας που συνάφθηκε στις 11.4.2007, με λήξη τις 31.12.2009 και με αυτόματη ανανέωση για άλλα τρία έτη. Παρόλο ότι η συνεργασία συνεχίστηκε και κατά το 2010, δεν φαίνεται η Αρχή να προέβη σε αξιολόγηση της ωφελιμότητας και αποτελεσματικότητας αυτής, αφού σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από την Αρχή, διαχρονικά από το 2006 ο αριθμός των εκθετών που συμμετέχουν στην Έκθεση δεν έχει αυξηθεί σε σημαντικό βαθμό. Στη συμφωνία καθορίστηκε όπως τα κέρδη από κάθε Έκθεση διαμοιράζονται με αναλογία 65% για την Αρχή και 35% για τις δυο άλλες εταιρείες από κοινού. Κατά τα έτη 2009 και 2010 το ποσό των κερδών που αναλογούσε για τα άλλα μέρη ανήλθε στις €62.884 και €91.472 αντίστοιχα.
- (ii) Η Αρχή ενοικίασε εξ ολοκλήρου το περίπτερο αρ. 7 στους συνεργάτες της, για να στεγαστούν δέκα εκθέτες, τους οποίους τιμολόγησαν οι ίδιοι, και επίσης προέβηκαν στην πληρωμή διαφόρων δαπανών. Σημειώνεται ότι η πρακτική τιμολόγησης εκθετών από τους συνεργάτες έγινε και στα πλαίσια της ίδιας Έκθεσης που πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2011. Παρατηρήσαμε ότι οι ενέργειες αυτές αντιβαίνουν στον όρο 9 της συμφωνίας που προνοεί ότι την ευθύνη της λογιστικής διαχείρισης της Έκθεσης θα έχει η Αρχή, όπως την έκδοση τιμολογίων, την έκδοση αποδείξεων, την παραλαβή τιμολογίων από προμηθευτές κ.λπ.
- (iii) Με βάση τα πλάνα των περιπτέρων αρ. 4 και 5 παρατηρήθηκε ότι, 5 εκθετήρια ενώ παρουσιάζονται κατειλημμένα από εκθέτες δεν τιμολογήθηκαν από την Αρχή. Όπως πληροφορηθήκαμε προφανώς να πρόκειται για εκθέτες που ήρθαν σε συνεννόηση με τους συνεργάτες, χωρίς αυτό να περιέλθει σε γνώση του Λογιστηρίου της Αρχής. Στο σημείο αυτό προκύπτουν δύο θέματα, το ένα όσον αφορά στη λογιστική διαχείριση της Έκθεσης και το άλλο στο θέμα ελέγχου της εισόδου των εκθετών αυτών στον εκθεσιακό χώρο, χωρίς να έχουν εξασφαλίσει την προβλεπόμενη άδεια εγκατάστασης (εκτενής αναφορά γίνεται στη συνέχεια).

(β) Τιμολόγηση. Από δειγματοληπτικό έλεγχο διαφάνηκε διαφοροποίηση στις καθορισμένες τιμές χρέωσης σε σχέση με το αντίστοιχο εμβαδόν των εκθετηρίων, καθώς και του ύψους του παραχωρηθέντος ποσοστού έκπτωσης, σε αντίθεση με τα δεδομένα τιμών που είχαν δημοσιοποιηθεί κατά την πρόσκληση συμμετοχής στην Έκθεση. Όπως διαφάνηκε γίνονται προφορικές διαπραγματεύσεις κατά περίπτωση εκθέτη, με αποτέλεσμα να εφαρμόζεται ποικιλόμορφη τιμολογιακή πολιτική και με διαφορετικές χρηματοπιστωτικές

διευκολύνσεις, με επακόλουθο να υπάρχει άνιση μεταχείριση μεταξύ των εκθετών. Επισημάναμε ότι η Αρχή θα πρέπει να εφαρμόζει τις γενικές αρχές διοικητικού δικαίου και ειδικά τις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης.

(γ) Μη εφαρμογή κανονισμών/όρων συμμετοχής. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου η Αρχή δεν εφάρμοσε τους Κανονισμούς που η ίδια έθεσε όπως:

- (i) Καταβολή του τέλους εγγραφής και του 50% του δικαιώματος συμμετοχής μαζί με την αίτηση συμμετοχής, καθώς και το υπόλοιπο 50% πριν την έναρξη της Έκθεσης.
- (ii) Έκδοση βεβαίωσης από το Λογιστήριο της Αρχής που αφορά στη διευθέτηση των οικονομικών υποχρεώσεων του εκθέτη, χωρίς αυτό να ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα και χωρίς η βεβαίωση να είναι επαρκώς συμπληρωμένη, για σκοπούς έκδοσης από το Τεχνητό Τμήμα της άδειας εγκατάστασης εκθετηρίου. Υπήρξαν περιπτώσεις εκθετών που τακτοποίησαν τις οικονομικές τους υποχρεώσεις, σχεδόν ένα χρόνο μετά την πραγματοποίηση της Έκθεσης.
- (iii) Για την έκδοση της άδειας εγκατάστασης εκθετηρίου αποτελεί προϋπόθεση η έκδοση της πιο πάνω βεβαίωσης, ωστόσο σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από την Αρχή, ενώ στην Έκθεση συμμετείχαν 83 εκθέτες, εκδόθηκαν μόνο 45 βεβαιώσεις και 56 άδειες εγκατάστασης εκθετηρίου. Παρατηρήθηκε επίσης ότι υπήρξαν περιπτώσεις εκθετών για τους οποίους δεν εκδόθηκε ούτε βεβαίωση ούτε και άδεια εγκατάστασης εκθετηρίου και εγείρεται το ερώτημα πώς στους εκθέτες αυτούς είχε επιτραπεί η είσοδος στον εκθεσιακό χώρο.
- (iv) Έκδοση άδειας εξαγωγής εκθεμάτων χωρίς τη διευθέτηση των οικονομικών υποχρεώσεων των εκθετών, που δεν ήταν συνεπείς κατά την έκδοση της άδειας εγκατάστασης εκθετηρίου.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο έχει ζητήσει από τον Γενικό Διευθυντή να καταθέσει ενώπιον του όλα τα σχετικά που αφορούν στην Έκθεση «Ιδανική Κατοικία», αλλά και τον τρόπο παρακολούθησης και ελέγχου εφαρμογής των συμφωνιών στις οποίες έχει προβεί η Αρχή. Ανέφερε επίσης ότι, το θέμα της Ιδανικής Κατοικίας και του τρόπου συνεργασίας προβληματίσε και προβληματίζει το Διοικητικό Συμβούλιο και πολύ σύντομα θα παρθούν οριστικές αποφάσεις.

Τεχνολογία πληροφοριών. Παρατηρήθηκε ότι τόσο οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές της Αρχής, όσο και το λογιστικό πρόγραμμα χρήζουν ριζικών αλλαγών, εφόσον οι δυνατότητες αναβαθμίσεων τόσο του εξοπλισμού όσο και του λογισμικού είναι ελάχιστες έως και ανύπαρκτες λόγω πεπαλαιώσής τους. Επιπλέον, λόγω της περιορισμένης υπολογιστικής δυνατότητας των συστημάτων δεν είναι εφικτή η εγκατάσταση σύγχρονου αντικού προγράμματος, καθότι αυτό έχει αυξημένες απαιτήσεις και σύμφωνα με εκτιμήσεις, πιθανή εγκατάστασή του θα δημιουργήσει προβλήματα λειτουργικότητας, ενώ από την άλλη η μη εγκατάστασή του δημιουργεί κενά ασφαλείας.

Εσωτερικός Έλεγχος. Παρατηρήθηκε πολύ μεγάλη καθυστέρηση στην ετοιμασία καταστάσεων επαλήθευσης των τραπεζικών υπολοίπων των λογαριασμών της Αρχής με αυτά που παρουσιάζονται στις τραπεζικές καταστάσεις, παράλειψη διενέργειας φυσικής καταμέτρησης των αποθεμάτων, μη διενέργεια ελέγχου ορθότητας των τιμολογίων που εκδίδονται καθώς και λανθασμένος τρόπος μηδενισμού πιστωτικών υπολοίπων χρεωστών, με έκδοση τιμολογίων χωρίς καμία τεκμηρίωση και δικαιολογία.

Οφειλές στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων. Το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων κατέθεσε στις 3.9.2008, 4 κλήσεις εναντίον της Αρχής για εμφάνιση ενώπιον Δικαστηρίου στις 16.10.2008 και 20.11.2008, για συνολικό ποσό που αντιπροσωπεύει οφειλές φόρων ύψους €480.438 συν €83.540 για τόκους πρόστιμα και επιβαρύνσεις. Όπως πληροφορηθήκαμε, η σχετική δικαστική διαδικασία εναντίον της Αρχής αποσύρθηκε στις 10.6.2010, άνευ βλάβης των δικαιωμάτων του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, με την προϋπόθεση ότι θα συμφωνηθεί τρόπος αποπληρωμής της πιο πάνω οφειλής. Το θέμα του τρόπου καταβολής των πιο πάνω οφειλών απασχόλησε το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής σε συνεδρία του στις 23.6.2010, χωρίς ωστόσο να έχει γίνει οποιοσδήποτε διακανονισμός.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, η Αρχή αναμένει από το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων τον καθορισμό του τελικού ποσού οφειλής για να προβεί αμέσως σε διακανονισμό των οφειλών.

Μέρος Β

Οργάνωση και λειτουργία του Αρχείου. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, και παρά τη διαβεβαίωση ότι έχουν δοθεί οδηγίες ώστε να τεθεί σε αποτελεσματική και ορθή λειτουργία το ηλεκτρονικό αρχείο της Αρχής, εξακολουθούν να παρατηρούνται σημαντικές αδυναμίες στη διαχείριση και αρχειοθέτηση της αλληλογραφίας και εγγράφων. Αποστερείται έτσι η εξασφάλιση σωστής και ολοκληρωμένης πληροφόρησης για άσκηση αποτελεσματικής και επαρκούς διοικητικής εποπτείας.

Αδειες οικοδομής. Το θέμα της εξασφάλισης αδειών οικοδομής για αρκετά περίπτερα που ανεγέρθηκαν στο χώρο της Αρχής συνεχίζει να βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

Περιουσιακά στοιχεία – Φυσική καταμέτρηση. Εξακολουθεί να εκκρεμεί η μηχανογράφηση του μητρώου περιουσιακών στοιχείων και όπως εισηγηθήκαμε, θα πρέπει με την αποπεράτωσή της να διεξαχθεί φυσική καταμέτρηση έτσι ώστε να συμφιλιωθεί με τα υπόλοιπα του μηχανογραφημένου μητρώου και σχετικό πιστοποιητικό να σταλεί στην Υπηρεσία μας.

5.5 ΑΡΧΗ ΛΙΜΕΝΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Το πλεόνασμα χρήσης το 2010 ανήλθε σε €28.689.515, σε σύγκριση με €29.384.680 το 2009, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €695.165 ή ποσοστό 2,37%. Μετά την πρόβλεψη για συνταξιοδοτικά ωφελήματα ύψους €2.375.000 και τη συναλλαγματική ζημιά ύψους €1.323.793 το καθαρό πλεόνασμα πριν τη φορολογία ήταν €24.990.722, σε σύγκριση με €24.192.849 το 2009.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα για το 2010 ανήλθαν σε €66.146.884, σε σύγκριση με €67.170.283 το 2009, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €1.023.399 ή ποσοστό 1,52%.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα περιλαμβανομένων των τόκων για μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις ανήλθαν σε €37.457.369, σε σύγκριση με €37.785.603 το 2009, δηλαδή σημείωσαν μείωση €328.234 ή ποσοστό 0,87%.

(δ) **Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.** Στις 31.12.2010 οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της Αρχής ανέρχονταν σε €45.797.904, σε σύγκριση με €44.474.111 το 2009. Οι υποχρεώσεις αποτελούνται από μακροπρόθεσμο δάνειο ύψους €42.985.768 από ξένη τράπεζα για το οποίο υπάρχουν κυβερνητικές εγγυήσεις και τις οφειλές προς την Κυβέρνηση ύψους €2.812.136 για τη μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων κατά την ίδρυση της Αρχής το 1976.

(ε) **Ταμείο Συντάξεων.** Οι οφειλές της Αρχής στο Ταμείο Συντάξεων, το οποίο δεν έχει θεσμοθετηθεί ως χωριστή οντότητα, ανέρχονταν στις 31.12.2010 σε €82.166.691.

Σύμφωνα με την τελευταία αναλογιστική μελέτη, το Ταμείο, παρουσίαζε κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2009 αναλογιστικό έλλειμμα ύψους €10,83 εκ. για κάλυψη του οποίου γίνεται ετήσια πρόβλεψη ύψους €2.375.000 μέχρι το έτος 2013. Επιπρόσθετα γίνεται ετήσια πρόβλεψη για την κάλυψη της τρέχουσας υπηρεσίας των υπαλλήλων της Αρχής η οποία κατά το 2010 ανήλθε στο ποσό των €2.659.027 (2009: €2.656.703).

(στ) **Προϋπολογισμός.** Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2010 ήταν €95.593.791 και οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν σε €35.691.841, δηλαδή 37,3% των προϋπολογισθέντων. Προκύπτει δηλαδή, ότι η εκτέλεση του Προϋπολογισμού παρέμεινε σε χαμηλά επίπεδα όπως και τα προηγούμενα χρόνια. Συγκεκριμένα, τα προϋπολογισθέντα ποσά για τακτικές δαπάνες ήταν €52.361.791 για το 2010 και €55.657.794 για το 2009, ενώ οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν σε €31.668.123 και €33.464.005, αντίστοιχα, δηλαδή το ποσοστό υλοποίησης ήταν 60,48% για το 2010 και 60,12% για το 2009. Τα προϋπολογισθέντα ποσά για τις δαπάνες

αναπτύξεως ήταν €43.232.000 για το 2010 και €28.025.860 για το 2009, ενώ οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν σε €4.023.718 και €10.927.031 αντίστοιχα, δηλαδή το ποσοστό υλοποίησης ήταν μόλις 9,30% για το 2010 και 38,99% για το 2009.

Η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι ο Προϋπολογισμός θα πρέπει να ετοιμάζεται πάνω σε ρεαλιστική βάση λαμβάνοντας υπόψη τη δυνατότητα υλοποίησής του.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο της Αρχής ο Προϋπολογισμός ετοιμάζεται σύμφωνα με τις δυνατότητες του Οργανισμού για έγκαιρη και αποτελεσματική εκτέλεση των έργων και η μη υλοποίησή του, οφείλεται, επί το πλείστον, σε εξωτερικούς παράγοντες.

Προσωπικό. Οι οργανικές θέσεις της Αρχής στις 31.12.2010 ήταν 408 (410 το 2009), από τις οποίες οι 101 ήταν κενές. Για το 2010 οι δαπάνες για απολαβές του μόνιμου προσωπικού, περιλαμβανομένων των υπερωριών, του 13ου μισθού και των εισφορών της Αρχής στα διάφορα Ταμεία, ανήλθαν σε €19.284.853, σε σύγκριση με €19.681.765 το 2009. Στις 31.12.2010 υπηρετούσαν επίσης στην Αρχή 54 ωρομίσθιοι υπάλληλοι. Οι δαπάνες μισθοδοσίας τους ανήλθαν σε €1.521.694 σε σύγκριση με €1.549.984, το 2009.

Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία ο μέσος όρος δαπάνης ανά εργοδοτούμενο ανήλθε για το μόνιμο προσωπικό σε €62.009 και για το ωρομίσθιο προσωπικό σε €27.667 ετησίως, για το 2010. Εάν ληφθεί υπόψη η πρόβλεψη για κάλυψη του αναλογιστικού ελλείμματος ύψους €2.375.000 ο μέσος όρος δαπάνης εργοδότησης για το μόνιμο προσωπικό ανέρχεται σε €70.271 και €69.646, αντίστοιχα.

Υπερωριακή απασχόληση.

(α) Δαπάνες υπερωριακής απασχόλησης. Οι δαπάνες για υπερωριακή απασχόληση στο Τμήμα Εκμετάλλευσης ανήλθαν σε €2.164.017, σε σύγκριση με €2.377.136 το 2009, δηλαδή σημειώθηκε μείωση 8,97%. Οι ώρες υπερωριακής απασχόλησης το 2010 ήταν 93.354, σε σύγκριση με 101.778 το 2009 δηλαδή σημείωσαν μείωση 8,28%. Τα έσοδα από τέλη για εξυπηρέτηση των πλοίων εκτός των κανονικών ωρών εργασίας ανήλθαν σε €2.017.723, σε σύγκριση με €2.199.524 το 2009 (μείωση 8,27%). Σημειώνεται ότι στο Τμήμα εφαρμόζεται σύστημα βάρδιας από το 2002 που σκοπό είχε τη μείωση των υπερωριών.

Η Υπηρεσία μας επανέλαβε την άποψη ότι θα πρέπει να ενισχυθούν τα μέτρα για περαιτέρω μείωση της υπερωριακής απασχόλησης και για βελτίωση του συστήματος βάρδιας καθώς και βελτίωση της πρόνοιας της συλλογικής σύμβασης με βάση την οποία οι υπάλληλοι έστω και για λίγα λεπτά προσφερόμενης εργασίας αποζημιώνονται για ολόκληρη την ώρα (1:1½ τις καθημερινές και 1:2 τις αργίες). Επίσης θα πρέπει να μελετηθεί η εισαγωγή του θεσμού της αποζημίωσης με κατ' αποκοπή ποσό χωρίς οι υπάλληλοι να παρουσιάζονται στην εργασία τους (on call).

Παρατηρήθηκε επίσης ότι συνεχίζεται η τακτική της προσέλευσης των μελών της πλοηγικής υπηρεσίας τα Σαββατοκύριακα για ενημέρωση για τις ώρες που θα χρειαστεί να εργαστούν το βράδυ ή την επόμενη μέρα με καταβολή υπερωριακής αποζημίωσης και η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε πάλι να εφαρμοστούν άλλοι τρόποι ενημέρωσής τους.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε ότι τέθηκε πρόσφατα σε εφαρμογή σύστημα πληροφόρησης των υπάλληλων που θα εργαστούν κατά το Σαββατοκύριακο και τις αργίες, και έχει τερματιστεί η προσέλευση των μελών της πλοηγικής υπηρεσίας στο "Port meeting" και η καταβολή υπερωριακής αποζημίωσης.

Επιπλέον, η Διεύθυνση Λιμανιού Λεμεσού προχώρησε σε μείωση της απογευματινής βάρδιας των λιμενικών λεμβοδηγών, με αντίστοιχη αύξηση της πρωινής βάρδιας, με στόχο να υπάρξει μείωση της υπερωριακής απασχόλησης λεμβοδηγών κατά την πρωινή βάρδια που οι εργασίες είναι ιδιαίτερα αυξημένες.

Όσον αφορά στη βελτίωση του συστήματος βάρδιας με αντίστοιχη μείωση της υπερωριακής αποζημίωσης, η Αρχή προωθεί την εισαγωγή του θεσμού του ειδικού ωραρίου για τους νεοπροσληφθέντες λιμενικούς λεμβοδηγούς και χειριστές σταθμού παρακολούθησης ναυσιπλοΐας ώστε να είναι εφικτή η απασχόλησή τους

κατά τη διάρκεια ωρών που μέχρι σήμερα καλύπτονται με υπερωριακή απασχόληση (π.χ. μετά τα μεσάνυχτα, Σάββατο κ.λπ).

(β) Έκταση υπερωριακής απασχόλησης. Λειτουργοί της Αρχής εργάζονται υπερωριακά πάνω σε τακτική βάση για πάρα πολλές ώρες. Σε ορισμένες περιπτώσεις παραβιάζονται οι πρόνοιες του περί Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας Νόμου του 2002, όσον αφορά στην ελάχιστη περίοδο ανάπαυσης (11 ώρες ανά 24ωρο και 24 ώρες ανά εβδομάδα) και στο μέγιστο χρόνο εργασίας (48 ώρες ανά εβδομάδα, κατά μέσο όρο).

Συνεχίστηκε και κατά το 2010 η τακτική οι λιμενικοί λειτουργοί να μην παρουσιάζονται στην εργασία τους στην πρωινή βάρδια όταν την προηγούμενη ημέρα εργάζονται υπερωριακά μετά τα μεσάνυχτα, επικαλούμενοι πρόνοια της σύμβασης εργασίας τους για αναγκαστική ανάπαυση έντεκα ωρών. Η πρακτική αυτή ισοδυναμεί με καταβολή μισθού χωρίς είτε να προσφέρεται η αντίστοιχη εργασία είτε να γίνεται χρήση της άδειας ανάπαυσης. Σε πολλές περιπτώσεις οι λειτουργοί αναπληρώνονται από άλλους λειτουργούς της απογευματινής βάρδιας, οι οποίοι πληρώνονται υπερωριακά.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε ότι η Αρχή εξασφαλίζει προσωπικές συναινέσεις από τους υπαλλήλους που ενδεχομένως θα χρειαστεί να υπερβούν το μέγιστο αριθμό ωρών όπως προβλέπει ο σχετικός Νόμος.

Σε σχέση με την 11ωρη ανάπαυση των λιμενικών λειτουργών, το πρόβλημα παρουσιάζεται εξαιτίας του ότι ο αριθμός των λιμενικών λειτουργών δεν είναι επαρκής για κάλυψη των υπηρεσιακών αναγκών. Παρόλο που υπάρχουν αρκετές κενές θέσεις, η Αρχή δεν μπορούσε να προβεί σε οποιαδήποτε πρόσληψη, εφόσον εκκρεμούσε το σχετικό Σχέδιο Υπηρεσίας.

Πρόσληψη ωρομίσθιου προσωπικού. Η Αρχή κατά παράβαση των Κανονισμών που διέπουν τους όρους εργοδότησης του ωρομίσθιου προσωπικού, προσέλαβε τα τελευταία χρόνια με συνοπτικές διαδικασίες άτομα πάνω σε 17ωρη ή 23ωρη βάση εβδομαδιαίας εργασίας τα οποία στη συνέχεια, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου μετατράπηκαν σε μόνιμους ωρομίσθιους σε 38ωρη βάση. Αρκετά από τα άτομα αυτά, απασχολούνται σε καθήκοντα που δεν έχουν σχέση με τα καθήκοντα της θέσης για την οποία προσλήφθηκαν.

Για το θέμα βρίσκεται σε εξέλιξη διοικητική έρευνα για πιθανή διάπραξη πειθαρχικών παραπτώματων.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο της Αρχής, οι προσλήψεις αυτές έγιναν κυρίως για το λιμάνι της Λάρνακας λόγω της επικείμενης ανάπτυξής του από στρατηγικό επενδυτή, για να αποφευχθεί η πρόσληψη τακτικού ωρομίσθιου προσωπικού και λόγω της καθυστέρησης του έργου αποφασίστηκε η αύξηση των ωρών για κάλυψη των αναγκών. Η Αρχή έχει προβεί στη σύνταξη σχετικών Κανονισμών με σκοπό τη ψήφισή τους από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και στο μεταξύ για την πρόσληψη ωρομίσθιου προσωπικού εφαρμόζει τη τακτική που ακολουθεί η Δημόσια Υπηρεσία με τη χρήση καταλόγου από τα Επαρχιακά Γραφεία Εργασίας.

Τιμολογιακή πολιτική. Όπως ανέφερε η Υπηρεσία μας στην προηγούμενη της Έκθεσης, στα πλαίσια μελέτης για την ενδυνάμωση της διοικητικής ικανότητας της Αρχής που διεξήχθη το 2007, έγινε αξιολόγηση της τιμολογιακής πολιτικής και του συστήματος χρεώσεων της Αρχής. Οι σύμβουλοι στην έκθεσή τους αναφέρουν ότι στην ισχύουσα τιμολογιακή δομή υπάρχουν αδυναμίες εφόσον δεν υπάρχει σχέση μεταξύ του κόστους και της χρέωσης των χρηστών για τις υπηρεσίες της Αρχής. Αυτό δεν συνάδει με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία ορίζει σαφώς ότι η χρέωση για τις υπηρεσίες που προσφέρονται πρέπει να έχει σχέση με το κόστος και ότι οι υπηρεσίες πρέπει να είναι διαφανείς, σαφείς και εύχρηστες για τους χρήστες του λιμανιού. Οι σύμβουλοι εισηγούνται όπως η Αρχή αναθεωρήσει την τιμολογιακή της πολιτική ενόψει του ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προωθεί θεσμοθέτηση της πολιτικής για τα λιμάνια και την κρατική βοήθεια, η οποία θα εφαρμοστεί υποχρεωτικά σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Αρχής σε αρκετές περιπτώσεις έχει προχωρήσει η διαμόρφωση χρεώσεων ταρίφας π.χ. δικαιώματα προσφοράς υπηρεσιών ασφαλείας, χρεώσεις αυτοκινήτων, χρεώσεις για χρηματικά πρόστιμα κ.λπ και συνεχίζεται η προσπάθεια για ολοκλήρωση του έργου.

Φόρος Προστιθέμενης Αξίας. Από επίσκεψη ελέγχου από την Υπηρεσία ΦΠΑ για εξέταση των βιβλίων και αρχείων της Αρχής για την περίοδο 1.2.2002 – 30.11.2004, προέκυψε βεβαίωση φόρου ύψους €814.500. Δεν έχει γίνει πρόβλεψη στους λογαριασμούς και η Αρχή προχώρησε σε διαβουλεύσεις με την Υπηρεσία Φ.Π.Α. για να συμφωνηθεί ο τρόπος επιμερισμού των εσόδων της Αρχής οι οποίες όμως δεν έχουν ολοκληρωθεί και το θέμα εξακολουθεί να παραμένει ανοιχτό.

Φόρος εισοδήματος. Σύμφωνα με τον περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμο αρ. 118(I) του 2002, η Αρχή υπόκειται σε φορολογία των κερδών της από επιχειρηματικές δραστηριότητες από την 1.1.2003.

Η Αρχή προχώρησε, στον καθορισμό των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (πλοήγηση, ρυμούλκηση) και μη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της (γενικά λιμενικά δικαιώματα). Για να είναι σε θέση να προσδιορίσει τις φορολογικές της υποχρεώσεις, η Αρχή έχει προχωρήσει το 2011 στην κοστολόγηση των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων και στην ετοιμασία χωριστών λογαριασμών για το 2010, τους οποίους και θα υποβάλει στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων για σκοπούς εταιρικού φόρου.

Άδειες χρήσης λιμενικών χώρων. Παρατηρήθηκε ότι διάφοροι ενοικιαστές χρωστούν στην Αρχή σημαντικά ποσά για τις άδειες χρήσης λιμενικών χώρων, ενώ δεν λαμβάνονται αποτελεσματικά μέτρα για είσπραξη των οφειλών. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι θα πρέπει να ληφθούν έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των οφειλών. Η συσσώρευση καθυστερημένων οφειλών καθιστά την είσπραξη πολύ δύσκολη και στο παρελθόν η Αρχή διέγραψε σημαντικά ποσά οφειλών σε διάφορες περιπτώσεις.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο της Αρχής, λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα για είσπραξη των οφειλών. Η Αρχή είναι πιο ελαστική όσον αφορά στις εισπράξεις όπου υπάρχουν εγγυήσεις που καλύπτουν τις καθυστερημένες οφειλές συμπεριλαμβανομένων και των τόκων.

5.6 ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) Υποβολή οικονομικών καταστάσεων. Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου δεν υπέβαλε μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης τις τελικές οικονομικές καταστάσεις για το 2010. Τα οικονομικά στοιχεία που ακολουθούν έχουν εξαχθεί από προσχέδιο των οικονομικών καταστάσεων της Αρχής για το 2010.

(β) Αποτελέσματα έτους. Σύμφωνα με προσχέδιο των οικονομικών καταστάσεων παρουσιάζεται έλλειμμα ύψους €506.723, σε σύγκριση με €133.264 το 2009.

(γ) Οικονομική κατάσταση Αρχής. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, λόγω της συνεχιζόμενης αύξησης των λειτουργικών και άλλων εξόδων της, η Αρχή απέστειλε στις 6.3.2009 στο Υπουργείο Εσωτερικών προσχέδιο νομοσχεδίου για τροποποίηση του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου αρ. 7(I)/1998, όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα, με σκοπό την αναθεώρηση του ύψους των ετήσιων τελών άδειας που καταβάλλουν οι σταθμοί και τη συμπερίληψη τελών για υπηρεσίες που προσφέρει η Αρχή στους σταθμούς για τις οποίες μέχρι σήμερα δεν επιβάλλεται οποιαδήποτε χρέωση, έτσι ώστε να μπορεί να ανταποκρίνεται στην αποστολή της. Η τροποποίηση του Νόμου δεν είχε προωθηθεί καθώς αναμενόταν γενικότερη τροποποίηση της νομοθεσίας, ενόψει της μετάβασης των τηλεοπτικών μεταδόσεων από αναλογικό σε ψηφιακό περιβάλλον. Λόγω του επείγοντος στην ψήφιση του μέρους του νομοσχεδίου που αφορούσε στη ρύθμιση του επερχόμενου ψηφιακού τηλεοπτικού περιβάλλοντος που λειτουργεί από 1.7.2011, προωθήθηκε και στις 29.4.2011 ψηφίστηκε νομοσχέδιο για την κάλυψη της πιο πάνω ανάγκης, με περιορισμένες αλλαγές στα τέλη αδειών και χωρίς τη συμπερίληψη νέων τελών.

Σημειώνεται ότι νέο νομοσχέδιο στο οποίο περιλαμβάνονται και οι πιο πάνω τροποποιήσεις, δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε ότι, με τη μετάβαση της Αρχής σε πλήρες ψηφιακό περιβάλλον έχει παρατηρηθεί σημαντική αύξηση των τελών άδειας που εισπράττει. Πέραν τούτου αναμένεται ότι η Αρχή θα αυξήσει σημαντικά τα έσοδα της όταν ψηφιστεί η νέα τροποποίηση της υφιστάμενης νομοθεσίας, στην οποία περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, νέα τέλη για άδειες που θα χορηγούνται σε ξένους οργανισμούς που έχουν ως βάση τους την Κύπρο και εκπέμπουν το πρόγραμμα τους μέσω δορυφόρου σε άλλες χώρες.

(δ) Έσοδα. Τα έσοδα το 2010 ανήλθαν σε €1.270.949 σε σύγκριση με €1.506.030 το 2009, σημειώθηκε δηλαδή μείωση €235.081 ή 15,6%. Μείωση σημειώθηκε κυρίως στα Κονδύλια «Διοικητικά Πρόστιμα» (€149.704) και «Τόκοι Εισπρακτέου» (€94.223), ενώ αύξηση σημειώθηκε κυρίως στο Κονδύλι «Τέλη Άδειας» (€16.090).

(ε) Έξοδα. Τα έξοδα το 2010 ανήλθαν σε €1.777.672, έναντι €1.639.294 το 2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €138.378 ή 8,4%. Αύξηση σημειώθηκε κυρίως στα Κονδύλια «Αποδοχές Προσωπικού» (€78.189) και «Αποζημιώσεις και Δικηγορικά Έξοδα» (€53.060).

Προϋπολογισμός.

(α) Έγκριση. Σύμφωνα με το άρθρο 36 των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμων του 1998 έως 2011, ο ετήσιος Προϋπολογισμός της Αρχής καταρτίζεται μέχρι την 1^η Οκτωβρίου κάθε χρόνου και υπόκειται στην έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου και της Βουλής των Αντιπροσώπων. Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2010 εγκρίθηκε από την Αρχή στις 22.7.2009, υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 28.9.2009 και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 8.12.2009. Ο Προϋπολογισμός ψηφίστηκε σε Νόμο (9(Π)/2010) ο οποίος δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 12.2.2010 για δαπάνες ύψους €1.773.522 και έσοδα ύψους €1.313.587 με τη διαφορά να καλύπτεται από το Αποθεματικό. Η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2010.

(β) Υπερβάσεις 2010. Σε οκτώ κονδύλια του Προϋπολογισμού του 2010 σημειώθηκαν υπερβάσεις συνολικού ύψους €32.382. Για κάλυψη των υπερβάσεων αυτών από εξοικονομήσεις σε άλλα Κονδύλια των σχετικών Κεφαλαίων, θα πρέπει να ζητηθεί η καλυπτική έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών.

(ii) Υπερβάσεις 2009. Για την κάλυψη των υπερβάσεων στον Προϋπολογισμό του 2009 ύψους €59.273 από εξοικονομήσεις σε άλλα Κονδύλια των σχετικών Κεφαλαίων, ζητήθηκε η καλυπτική έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών η οποία δεν έχει ακόμη εξασφαλιστεί.

Προσωπικό.

(α) Αποδοχές προσωπικού. Στις 31.12.2010 η Αρχή εργοδοτούσε 23 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις (21 στις 31.12.2009). Οι δαπάνες προσωπικού, περιλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών στα διάφορα Ταμεία, αλλά μη περιλαμβανομένης της πρόβλεψης για συνταξιοδοτικά ωφελήματα ύψους €361.596, ανήλθαν σε €843.445 σε σύγκριση με €799.659 το 2009. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στην καταβολή γενικών αυξήσεων και ετήσιων προσαυξήσεων, στην πρόσληψη δύο λειτουργών ραδιοτηλεόρασης από 1.9.2010, καθώς και στη αύξηση της δαπάνης για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη (από €33.241 το 2009 αυξήθηκε σε €48.751 το 2010). Στις δαπάνες προσωπικού δεν περιλαμβάνεται ποσό ύψους €44.537 (€42.640 το 2009) για υπηρεσίες που προσέφεραν ένας Σύμβουλος για θέματα Ραδιοτηλεόρασης και ένας Βοηθός Γραμματειακός Λειτουργός. Δεν περιλαμβάνεται επίσης ο μισθός ενός ωρομίσθιου/κλητήρα ύψους €21.809 (€21.182 για το 2009).

(β) Συνταξιοδοτικά ωφελήματα προσωπικού. Οι Κανονισμοί του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων σε υπαλλήλους της Αρχής, οι οποίοι αποστάληκαν στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 21.12.2005, δεν έχουν ακόμη εγκριθεί. Στις 29.5.2009 το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού

απέρριψε το αίτημα για ίδρυση και λειτουργία Ταμείου Συντάξεων. Η χρηματοδότηση των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων της Αρχής θα γίνεται μέσω του ετήσιου Προϋπολογισμού της, σύμφωνα με τις υπολογιζόμενες ετήσιες πληρωμές συνταξιοδοτικών ωφελημάτων προς τους υπαλλήλους της, χωρίς την καταβολή των εισφορών σε ξεχωριστό Ταμείο Συντάξεων, συνεπώς στον ετήσιο Προϋπολογισμό δεν περιλήφθηκε πρόνοια για δαπάνες για «Ταμείο Σύνταξης - Κάλυψη Ελλείμματος» και για «Ταμείο Σύνταξης – Εισφορές Χρόνου».

Σύμφωνα με νέα αναλογιστική μελέτη με ημερομηνία εκτίμησης 31.12.2010, το προωθούμενο Σχέδιο Συντάξεων της Αρχής παρουσίαζε έλλειμμα σε σχέση με προϋπηρεσία ύψους €1.651.711. Η προηγούμενη αναλογιστική εκτίμηση με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2007 παρουσίασε έλλειμμα σε σχέση με προϋπηρεσία ύψους €1.191.000. Το ποσοστό εισφοράς για την μελλοντική υπηρεσία των υπαλλήλων ανήλθε σε 29,4% των μισθών.

Στις οικονομικές καταστάσεις του 2010 περιλήφθηκε πρόβλεψη ύψους €361.596 (€327.193 το 2009) για συνταξιοδοτικά ωφελήματα των υπαλλήλων με το σύνολο της πρόβλεψης μέχρι 31.12.2010 να ανέρχεται σε €2.168.497.

Δεν έχουν ακόμη αρχίσει οι αποκοπές από τις απολαβές των υπαλλήλων των περιοδικών εισφορών τους για συνταξιοδοτικά ωφελήματα και των οφειλών προηγούμενων ετών, παρόλο που από το 2007 γίνεται υπολογισμός των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων της Αρχής στις οικονομικές της καταστάσεις.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Αρχής από τον Οκτώβριο του 2011, θα αρχίσουν οι αποκοπές των περιοδικών εισφορών για συνταξιοδοτικά ωφελήματα από τις απολαβές των υπαλλήλων.

Διορισμός Εκτελεστικού Προέδρου της Αρχής. Με τη δημοσίευση του τροποποιητικού Νόμου Ν.73(Ι)/2011 στις 29.4.2011 ο υφιστάμενος Πρόεδρος της Αρχής υπηρετεί πλέον ως Εκτελεστικός Πρόεδρος υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης. Σύμφωνα με τη νομοθεσία οι όροι υπηρεσίας, η αντιμισθία και τα άλλα ωφελήματα του Προέδρου καθορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο. Επίσης οι αρμοδιότητες, εξουσίες και τα καθήκοντα του Προέδρου καθορίζονται με Κανονισμούς που εκδίδει το Υπουργικό Συμβούλιο. Από 1.5.2011 ο Πρόεδρος της Αρχής υπηρετεί ως εκτελεστικός Πρόεδρος χωρίς όμως να έχουν καθοριστεί η αντιμισθία και τα ωφελήματα του αλλά ούτε και έχουν εκδοθεί Κανονισμοί που να διέπουν τις αρμοδιότητες, εξουσίες και τα καθήκοντα του Προέδρου. Αναφέρεται ότι μέχρι την ημερομηνία ελέγχου δεν καταβλήθηκε οποιοδήποτε ποσό για αντιμισθία. Σημειώνεται ότι η Αρχή εξακολουθεί να αποζημιώνει τα μέλη της με το ποσό των €85 (£50) για κάθε συνεδρία, ενώ σύμφωνα με την εγκύκλιο του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, ημερ. 23.3.2004, το ποσό που θα παραχωρείται στους Προέδρους και στα Μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των Ημικρατικών και άλλων Οργανισμών, για κάθε συνεδρία, ορίστηκε στα €60 (£35), και επιπρόσθετα εξακολουθεί να καταβάλλεται αποζημίωση στον Πρόεδρο και στα μέλη της Αρχής για συμμετοχή τους σε συνεδρίες επιτροπών της Αρχής, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού, όπως ορίζεται στη σχετική επιστολή του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών ημερ. 2.8.2006.

Για να μην παρατηρείται το φαινόμενο η ίδια η Αρχή να καθορίζει το ύψος του επιδόματος που καταβάλλεται στα μέλη της, εισηγηθήκαμε όπως το πιο πάνω θέμα παραπεμφθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο, όργανο το οποίο διορίζει την Αρχή, για διασαφήνιση και σχετική απόφαση.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Αρχής, το θέμα ετοιμασίας σχετικού συμβολαίου του Εκτελεστικού Προέδρου της Αρχής, χειρίζεται το Υπουργείο Εσωτερικών σε συνεργασία με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού του Υπουργείου Οικονομικών. Όσον αφορά στην ανάγκη εκ των προτέρων έγκρισης του Υπουργού Εσωτερικών, για αποζημίωση μελών της Αρχής που συμμετέχουν σε συνεδρίες, σημειώνει ότι η Αρχή είχε προβεί σε σχετικές παραστάσεις προς το Υπουργείο, θεωρώντας ότι τέτοια ενέργεια θα συνιστούσε παρέμβαση στην ανεξαρτησία που διέπει τη λειτουργία της, με βάση και τη νομοθεσία.

Προσφορές.

Συμφωνία παροχής υπηρεσιών με ιδιωτική εταιρεία. Στις 7.4.2011 η Αρχή υπέγραψε συμφωνία παροχής υπηρεσιών με ιδιωτική εταιρεία για παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε θέματα δημοσίων σχέσεων έναντι του ποσού των €28.000 πλέον ΦΠΑ για ένα έτος με τη δυνατότητα ανανέωσης με τους ίδιους ή άλλους όρους.

Η επιλογή της εταιρείας έγινε χωρίς να ακολουθηθεί διαδικασία ζήτησης γραπτών ή προφορικών προσφορών από περιορισμένο αριθμό οικονομικών φορέων, όπως προνοείται στη νομοθεσία περί Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων (Ν.12(Ι)/2006).

Με βάση τη συμφωνία που υπογράφηκε, η εταιρεία υποχρεούται να διαθέσει ένα πρόσωπο ειδικό ή προσοντούχο σε θέματα διεθνών σχέσεων το οποίο θα τύχει της έγκρισης του εκτελεστικού Προέδρου και /ή του Διευθυντή της Αρχής, χωρίς όμως στην ουσία να υπάρχει περιθώριο επιλογής καθώς η εταιρεία είχε προτείνει μόνο ένα άτομο.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο της Αρχής, υπήρξε σοβαρή αντίθεση από τη συντεχνία της Αρχής ως προς το σκεπτικό να απασχοληθεί εμπειρογνώμονας στη βάση σύναψης συμβολαίου παροχής υπηρεσιών, με αποτέλεσμα να τροchioδρομηθεί συνεργασία με ιδιωτική εταιρεία της οποίας μοναδικός μέτοχος και υπάλληλος είναι ο εν λόγω εμπειρογνώμονας.

Χρεώσεις. Το σύνολο των χρεωστών κατά τις 31.12.2010 ήταν €1.292.641, σε σύγκριση με €1.215.865 κατά τις 31.12.2009. Μεγαλύτερο μέρος αποτελούσαν οι χρεώσεις από «Διοικητικά Πρόστιμα», που ανήλθαν σε €797.090, σε σύγκριση με €768.655 το 2009. Η είσπραξη των διοικητικών προστίμων καθυστερεί, κυρίως λόγω των προσφυγών που γίνονται από τους σταθμούς εναντίον των αποφάσεων της Αρχής, οι οποίοι στις πλείστες περιπτώσεις δεν τα καταβάλλουν πριν από την εκδίκαση της υπόθεσης, κατά παράβαση του Κανονισμού 47 της Κ.Δ.Π. 10/2000, που προνοεί ότι τα διοικητικά πρόστιμα καταβάλλονται στην Αρχή, ανεξάρτητα από οποιαδήποτε ένσταση ή προσφυγή.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Αρχής, σε καμία περίπτωση η Αρχή δεν ανέχεται τις πιο πάνω παραβάσεις, αλλά αντιθέτως, με την κοινοποίηση στο σταθμό της εκάστοτε καταδικαστικής απόφασης δίδεται μια ελάχιστη περίοδος χάριτος (ένας μήνας), και εάν δεν υπάρξει ανταπόκριση, η Αρχή προχωρεί με την καταχώριση αγωγής εναντίον του σταθμού.

Διοικητικά Πρόστιμα. Τα έσοδα από διοικητικά πρόστιμα τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σταθμών κατά το 2010, πριν την αφαίρεση των αναθεωρημένων προστίμων, ανήλθαν σε €369.681, σε σύγκριση με €670.597 το 2009. Σημειώθηκε δηλαδή μείωση €300.916 ή 45%. Σημειώνεται ότι κατά το 2010 ακυρώθηκε από το δικαστήριο διοικητικό πρόστιμο ύψους €1.708 (€152.920 το 2009).

Τα διοικητικά πρόστιμα καταχωρίζονται στα έσοδα της Αρχής στο έτος κατά το οποίο αποστέλλεται η επιστολή με την οποία πληροφορείται ο σταθμός για την επιβολή του προστίμου, ανεξάρτητα από οποιαδήποτε πιθανή ένσταση ή προσφυγή από μέρους του. Σημειώνεται ότι με την αλλαγή στη σύνθεση της Αρχής και τον διορισμό του νέου Διοικητικού Συμβουλίου στις 16.6.2010, για υποθέσεις που δεν ολοκληρώθηκαν με τη σύνθεση του προηγούμενου Συμβουλίου αποφασίστηκε όπως, αυτές που αφορούσαν τα έτη 2005 - 2007 τερματιστούν (με εξαίρεση ορισμένες που θεωρήθηκε ότι ήταν πιο σημαντικές) ώστε να δοθεί προτεραιότητα στις πιο πρόσφατες υποθέσεις, ενώ για τις υποθέσεις που αφορούσαν τα έτη 2008 - 2010 γίνει η διαδικασία εκ νέου, με τη διαφοροποίηση ότι αντί να καλούνται οι ενδιαφερόμενοι σταθμοί για ακρόαση ενώπιον της Αρχής, οι θέσεις της Αρχής να αναφέρονται γραπτώς και οι σταθμοί να τοποθετούνται γραπτώς. Η Αρχή αποφάσισε όπως η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται σε όλες τις περιπτώσεις για μείωση των καθυστερήσεων στην προώθηση των υποθέσεων. Αναφέρεται ότι, μετά την αλλαγή του Συμβουλίου και μετά από γνωμάτευση του νομικού συμβούλου, μέλος της Αρχής κρίθηκε ότι είχε συμφέρον σε ραδιοτηλεοπτική επιχείρηση και καθώς υπήρχε ενδεχόμενο δικαστικής ακύρωσης των αποφάσεων της

Αρχής, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε να τον παύσει από το αξίωμα του μέλους της Αρχής και να διορίσει νέο μέλος από 22.3.2011 για το υπόλοιπο της θητείας του αντικατασταθέντος μέλους.

Επισημαίνεται ότι η διαδικασία επανεξέτασης των υποθέσεων των ετών 2008 – 2010 δεν είχε αρχίσει μέχρι την ημερομηνία έλεγχου, καθώς αναμένετο νομική συμβουλή σχετικά με τον τρόπο χειρισμού των υποθέσεων αυτών, δηλαδή κατά πόσο θα πρέπει να ακολουθηθεί η διαδικασία από την αρχή, ενώ προωθούνται υποθέσεις του 2011. Ως συνέπεια των πιο πάνω, από την ημερομηνία αλλαγής του Συμβουλίου στις 16.6.2010 δεν έχουν επιβληθεί διοικητικά πρόστιμα σε σταθμούς με αποτέλεσμα και τη σημαντική μείωση των εσόδων από διοικητικά πρόστιμα.

Ο Πρόεδρος της Αρχής ανέφερε ότι πάγια θέση της Αρχής είναι πως η επιβολή χρηματικών προστίμων δεν είναι αυτοσκοπός και ότι θεωρεί ότι δεν είναι δεοντολογικά ορθό, η οικονομική της βιωσιμότητα να βασίζεται σε σημαντικό βαθμό στην επιβολή χρηματικών προστίμων. Είναι γι' αυτόν τον λόγο που πέραν της αύξησης των εσόδων της Αρχής κυρίως από τηλεοπτικούς οργανισμούς που λειτουργούν πλέον σε πλήρες ψηφιακό περιβάλλον, επόμενος στόχος είναι η συμπερίληψη στην υπό τροποποίηση νομοθεσία και νέων διοικητικών τελών προς τους αδειούχους σταθμούς.

Μέρος Β

Έκτακτη αμυντική εισφορά. Όπως αναφέρεται και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, για τα έτη 2000 – 2010, επειδή σύμφωνα με το άρθρο 41(γ) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7(I)/1998 το εισόδημα της Αρχής απαλλάσσεται από οποιαδήποτε φορολογία με βάση την περί Φόρου Εισοδήματος νομοθεσία, η Αρχή εξακολουθεί να έχει την άποψη ότι το εισόδημά της δεν υπόκειται ούτε και σε έκτακτη αμυντική εισφορά. Το 2002 η Αρχή υπέβαλε σχετικούς προσδιορισμούς φορολογητέου εισοδήματος για τα έτη 1998 και 1999 και κατέβαλε την εισφορά που προέκυψε, ύψους περίπου £11.000, με επιφύλαξη όμως των δικαιωμάτων της, αφού σύμφωνα με γνωμάτευση του Νομικού της Συμβούλου απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής οποιουδήποτε φόρου, χωρίς να σημειωθούν μέχρι σήμερα οποιεσδήποτε εξελίξεις.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο η Αρχή, με βάση δύο γνωματεύσεις που έδωσαν προηγούμενοι Νομικοί της Σύμβουλοι, εξακολουθεί να έχει την άποψη ότι το εισόδημά της δεν υπόκειται σε έκτακτη αμυντική εισφορά. Το θέμα θα τεθεί ωστόσο εκ νέου και στον νυν Νομικό της Σύμβουλο και αναλόγως των θέσεών του θα προβούν σε περαιτέρω ενέργειες.

5.7 ΑΡΧΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Οι οικονομικές καταστάσεις της Αρχής για το 2010 έχουν ελεγχθεί από ιδιώτη ελεγκτή που διόρισε η Αρχή, ύστερα από έγκρισή μου, σύμφωνα με το άρθρο 3(I) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007. Με βάση το ίδιο άρθρο, η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει διενεργήσει επιπρόσθετο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο.

Οι τελικές οικονομικές καταστάσεις της Αρχής δεν υποβλήθηκαν έγκαιρα και σύμφωνα με τις πρόνοιες της πιο πάνω νομοθεσίας. Όπως προβλέπεται στη νομοθεσία, οι ελεγμένες από τον ιδιώτη ελεγκτή οικονομικές καταστάσεις μαζί με την Έκθεσή του έπρεπε να υποβληθούν στην Υπηρεσία μας μέχρι τις 30.4.2011. Σημειώνεται ότι δεν είχαν υποβληθεί ούτε μέχρι τις 31.5.2011, ημερομηνία που ο Γενικός Ελεγκτής όφειλε να τις υποβάλει ελεγμένες μαζί με την Έκθεσή του στο Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, ούτε μέχρι το μεσημέρι της 15.6.2011. Ως αποτέλεσμα, δεν κατέστη δυνατή η ολοκλήρωση του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων από την Υπηρεσία μας, ούτε και η κατάθεση αυτών στη Βουλή στα χρονικά πλαίσια που προνοεί η νομοθεσία (15.6.2011). Ακολούθως, αφού υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μου, ολοκληρώθηκε ο έλεγχός τους και κατατέθηκαν οι τελικές οικονομικές καταστάσεις στη Βουλή στις 24.6.2011 μαζί με αναθεωρημένες 2 παραγράφους της Έκθεσής μου που είχαν υποβάλει στις 15.6.2011.

Οικονομική κατάσταση.

Αποτελέσματα έτους. Το καθαρό πλεόνασμα για το 2010, πριν από τη φορολογία, ήταν €79,45 εκ. σε σύγκριση με €94,39 εκ. το προηγούμενο έτος.

	2010	2009
	€ 000	€ 000
Έσοδα από υπηρεσίες	466.470	463.036
Άλλα έσοδα	51.942	60.989
	518.412	524.025
Έξοδα λειτουργίας	393.178	388.616
Λειτουργικό Πλεόνασμα	125.234	135.409
Έξοδα χρηματοδότησης	(39.171)	(41.187)
Ακύρωση προστίμων	0	174
Επιβολή προστίμων	(3.329)	0
Ζημιά από επενδυτικές δραστηριότητες	(3.289)	0
Πλεόνασμα πριν από τη φορολογία	79.445	94.396
Φορολογία	(10.270)	(27.744)
Καθαρό Πλεόνασμα	69.175	66.652

Η φορολογία είναι μειωμένη σε σχέση με το 2009 λόγω της διαγραφής επιστρεπτέου φόρου προηγούμενων ετών ύψους €27,1 εκ. κατά το 2009, κατόπιν διακανονισμού με το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων.

Αποθεματικά. Τα αποθεματικά της Αρχής στις 31.12.2010 ήταν €861,1 εκ.

Μέρισμα στην Κυπριακή Δημοκρατία. Σύμφωνα με τον Νόμο η Αρχή καταθέτει κατ' έτος στο πάγιο ταμείο της Δημοκρατίας (α) ποσό που αποτελεί μέρος των πλεονασμάτων που είχε πραγματοποιήσει, μετά τη φορολογία, κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος και (β) ποσό μέχρι δέκα τοις εκατόν (10%) των συσσωρευμένων πλεονασμάτων, μετά τη φορολογία, κατά το τέλος του οικονομικού έτους που προηγείται του προηγούμενου οικονομικού έτους.

Το ποσό του μερίσματος και ο χρόνος καταβολής του καθορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο ύστερα από σχετική πρόταση του Υπουργού Οικονομικών που διαμορφώνεται μετά από σχετική διαβούλευση με το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, αφού ληφθούν υπόψη (i) η κατάσταση ρευστότητας της Αρχής και η δυνατότητά της να καταβάλει το εν λόγω ποσό, (ii) η διασφάλιση των μελλοντικών επενδύσεων, οι συμβατικές υποχρεώσεις και άλλες δαπάνες της Αρχής, και (iii) τα ποσά που οφείλει να καταβάλει η Αρχή για αναπλήρωση του ελλείμματος των ταμείων συντάξεων και αφού επιβεβαιωθεί ότι η εκταμίευση οποιουδήποτε ποσού δεν επηρεάζει δυσμενώς τον καταναλωτή.

Ο Υπουργός Οικονομικών κατέθεσε πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο στις 21.7.2010 μετά από διαβουλεύσεις με το Διοικητικό Συμβούλιο, για καταβολή μερίσματος ύψους €80 εκ., λαμβάνοντας υπόψη το καθαρό πλεόνασμα του 2009 που ήταν €66,6 εκ. και τα συσσωρευμένα αποθεματικά στις 31.12.2008 που ήταν €803,2 εκ. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 70.852, ημερομηνίας 27.7.2010 ενέκρινε την κατάθεση του ποσού των €80 εκ. στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.

Το σύνολο των μερισμάτων προς τη Δημοκρατία από το 2002 ανήλθε σε €520 εκ.

Προϋπολογισμός.

Έγκριση Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2010 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 27.10.2009 και στάλθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών στις 10.11.2009. Το Υπουργείο Οικονομικών υπέβαλε σχόλια στις 7.12.2009 για διαγραφή της πρόνοιας ύψους €8 εκ. για το Εναλλακτικό Σχέδιο Αφυπηρέτησης του Προσωπικού και δέσμευσε την πρόνοια για επένδυση στη θυγατρική εταιρεία Digimed Communications Ltd.

Ετοιμάστηκε αναθεωρημένος Προϋπολογισμός ο οποίος υποβλήθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών στις 16.12.2009 και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 7.1.2010. Στις 21.1.2010 κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων από την οποία εγκρίθηκε στις 24.3.2010 και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 31.3.2010 και προνοούσε συνολικές δαπάνες ύψους €424,8 εκ.

Σύμφωνα με τους περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμους, ο Προϋπολογισμός θα έπρεπε να είχε κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων το αργότερο μέχρι τις 30.9.2009.

Οι δαπάνες για την περίοδο 1.1.2010 μέχρι 28.2.2010 εγκρίθηκαν από τη Βουλή με τη ψήφιση δωδεκατημορίων. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου (συνεδρ.103/2010 ημερ.2.3.2010) δεν έγιναν δαπάνες από την 1.3.2010 μέχρι τις 31.3.2010 εκτός από την εξόφληση ανειλημμένων συμβατικών υποχρεώσεων.

Υπερβάσεις. Κατά το 2010 σημειώθηκαν υπερβάσεις σε 8 Κονδύλια των Τρεχουσών Δαπανών, συνολικού ύψους €6.407.000 και σε 4 Κονδύλια των Κεφαλαιουχικών Δαπανών, ύψους €9.243.000.

Σύμφωνα με τον περί Προϋπολογισμό της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμο, εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο η μεταφορά Κονδυλίων από άλλα άρθρα του ίδιου Κεφαλαίου για κάλυψη των υπερβάσεων και έχει κατατεθεί ενώπιον τις Βουλής των Αντιπροσώπων από τον Υπουργό Οικονομικών, έκθεση που παρουσιάζει τις περιπτώσεις για τις οποίες δόθηκε η έγκριση και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες αυτή χορηγήθηκε.

Σύμφωνα με το άρθρο 4(Ι) του πιο πάνω Νόμου, "οποιαδήποτε εξοικονόμηση από παράλειψη εκτελέσεως οποιασδήποτε υπηρεσίας ή σκοπού δεν θεωρείται ως εξοικονόμηση".

Προτού το Διοικητικό Συμβούλιο εγκρίνει τη μεταφορά Κονδυλίων, θα πρέπει να βεβαιώνεται κατά πόσο οι εξοικονομήσεις που μεταφέρονται για κάλυψη των υπερβάσεων, πληρούν την πιο πάνω πρόνοια του Νόμου, και να γίνεται σχετική αναφορά στα πρακτικά.

Μετρητά και κυβερνητικά χρεόγραφα. Στις 31.12.2010 υπήρχαν μετρητά και κυβερνητικά χρεόγραφα συνολικού ύψους €286,8 εκ., σε σύγκριση με €325,1 εκ. το 2009. Τα μετρητά ανέρχονταν σε €242,1 εκ., (€256,2 εκ. το 2009), και στο μεγαλύτερο μέρος τους ήταν κατατεθειμένα σε εμπορικές τράπεζες, σε λογαριασμούς ενός έτους προειδοποίησης και σε γραμμάτια με επιτόκιο κατά μέσο όρο 4,25%. Τα κυβερνητικά χρεόγραφα ήταν €41,2 εκ., σε σύγκριση με €63,1 εκ. το 2009. Χρεόγραφα αξίας €21,2 εκ. έληξαν κατά το 2010 και δεν ανανεώθηκαν αφού, στη μοναδική έκδοση Κρατικών Ονομαστικών Χρεογράφων Αναπτύξεως 2ετούς διάρκειας που έγινε από την Κεντρική Τράπεζα εντός του 2010, η Αρχή δεν υπέβαλε προσφορά.

Οι αποφάσεις σχετικά με τη διαχείριση των ταμειακών διαθεσίμων της Αρχής, λαμβάνονται από Υπηρεσιακή Επιτροπή. Σύμφωνα με έκθεση της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου σχετικά με την αξιολόγηση της διαχείρισης των ταμειακών διαθεσίμων, δεν υπάρχει επαρκής γραπτή τεκμηρίωση των αποφάσεων της Επιτροπής καθώς και των αποτελεσμάτων της διαπραγμάτευσης με τις τράπεζες για τη λήψη όσο το δυνατό ψηλότερων επιτοκίων.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες για διορθωτικές ενέργειες αλλά ότι, ανεξάρτητα τούτου, θεωρούν τον μέσο όρο απόδοσης των ταμειακών διαθεσίμων πολύ ικανοποιητικό.

Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, όλα τα ταμειακά διαθέσιμα, πέραν από τις ετήσιες ανάγκες της Αρχής, θα έπρεπε, σύμφωνα με οδηγία του Υπουργού Οικονομικών που εκδόθηκε, δυνάμει του περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Επενδύσεις) Νόμου αρ. 100 του 1991, να επενδύονται σε κυβερνητικά χρεόγραφα και όσα διαθέσιμα είχαν συσσωρευθεί μέχρι το 1990 να επενδυθούν και αυτά σταδιακά εντός 10 ετών επίσης σε κυβερνητικά χρεόγραφα. Δηλαδή θα έπρεπε, με βάση την πιο πάνω οδηγία, όλα τα διαθέσιμα της Αρχής να ήταν επενδυμένα προ πολλού (από το 2002), σε κυβερνητικά χρεόγραφα. Ύστερα από συνεχείς επισημάνσεις της Υπηρεσίας μας ότι η Αρχή δεν τηρούσε την πιο πάνω οδηγία, ο Πρόεδρος της Αρχής, με επιστολή του το 2005 προς τον Υπουργό Οικονομικών, αφού υποστήριξε ότι τα ταμειακά διαθέσιμα επενδύονται, τηρώντας στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό τις πρόνοιες της

νομοθεσίας, χωρίς όμως να παραβλέπονται τα χρηματοοικονομικά δεδομένα της αγοράς και αφού παρέθεσε τα στοιχεία της διαχείρισης των ταμειακών διαθέσιμων για τα έτη 2000 – 2005, ζήτησε την έγκριση του Υπουργού για συνέχιση της τήρησης περίπου της ίδιας αναλογίας επενδύσεων σε κυβερνητικά χρεόγραφα και σε τραπεζικές καταθέσεις.

Ο Υπουργός Οικονομικών στις 26.5.2005 ζήτησε την υποβολή συγκεκριμένης πρότασης επένδυσης, η οποία υποβλήθηκε στις 10.8.2005 και επί της οποίας δεν λήφθηκε απάντηση.

Το Υπουργείο Οικονομικών, μέσα στα πλαίσια των προνοιών του πιο πάνω Νόμου, επεξεργάζεται νέο πλαίσιο επενδυτικής πολιτικής για τα χρηματικά πλεονάσματα των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και στις 23.12.2010 ζήτησε τις απόψεις της Αρχής επί του προσχεδίου του επενδυτικού πλαισίου. Η Αρχή υπέβαλε τις απόψεις της στις 26.1.2011 και έκτοτε αναμένονται νέες οδηγίες.

Προσωπικό.

Μόνιμο προσωπικό.

	2010	2009
Αριθμός υπαλλήλων	2289	2341
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές	€148,02εκ.	€150,46εκ.
Μέσος όρος κόστους εργοδότησης	€64.667	€64.270
Μέσος όρος κόστους εργοδότησης χωρίς την ελλειμματική εισφορά στο Σχέδιο Συντάξεων	€60.322	€60.209

Οι δαπάνες προσωπικού παρουσιάζονται μειωμένες κατά €2,44 εκ. ή 1,62%, σε σύγκριση με το 2009 επειδή στις δαπάνες του 2009 περιλαμβάνονται οι αναδρομικές αυξήσεις, 2% για το 2008 και 1,5% για το 2009, που παραχωρήθηκαν με βάση τη Συλλογική Σύμβαση Εργασίας για τα έτη 2007-2009.

Ωρομίσθιο προσωπικό.

	2010	2009
Αριθμός προσωπικού	596	533
Δαπάνες για μισθούς και εργοδοτικές εισφορές	€7,37 εκ.	€6,54 εκ.
Μέσος όρος αποδοχών	€12.370	€12.266

Η αύξηση στις δαπάνες οφείλεται στην πρόσληψη ωρομίσθιου προσωπικού για τα Κέντρα Τηλεεξυπηρέτησης και στη συνεισφορά στο Ταμείο Προνοίας Ωρομίσθιου Προσωπικού το οποίο ιδρύθηκε στις 14.10.2008.

Κανονισμοί Προσωπικού - Διαδικασία προαγωγών.

(α) Παρατηρήθηκε ότι οι προαγωγές που γίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο σε πάρα πολλές περιπτώσεις ακυρώνονται από το Ανώτατο Δικαστήριο. Αυτό εγείρει αφενός θέμα αξιοπιστίας του συστήματος προαγωγών με αρνητικό αντίκτυπο στην εικόνα του Οργανισμού και αφετέρου συνεπάγεται σημαντικό κόστος για την Αρχή (διοικητικά έξοδα, πληρωμή αναδρομικών μισθών, δικηγορικά έξοδα, κ.λπ.). Ένα τέτοιο παράδειγμα αποτελεί η περίπτωση προαγωγής Διευθυντή σε Ανώτερο Διευθυντή, στις 25.5.2009, ο οποίος μάλιστα αφυπηρέτησε πρόωρα

6 ημέρες μετά την προαγωγή του και επωφελήθηκε με την καταβολή αυξημένων ωφελημάτων (συνταξιοδοτικά ωφελήματα και αποζημίωση για πρόωρη αφυπηρέτηση) τα οποία υπολογίστηκαν βάσει της μισθοδοσίας της θέσης στην οποία προήχθηκε, δηλαδή του Ανώτερου Διευθυντή. Στη συνέχεια η προαγωγή ακυρώθηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο στις 26.11.2010, με αποτέλεσμα να επανέλθει στην προηγούμενη του θέση. Το Δικαστήριο έκρινε ότι η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία διέφερε από την σύσταση του προϊσταμένου, δεν ήταν επαρκώς αιτιολογημένη. Κατά την επανεξέταση της υπόθεσης, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε την προαγωγή στη θέση Ανώτερου Διευθυντή άλλου προσώπου, δηλαδή δεν επαναδιόρισε τον αφυπηρετήσαντα. Ως αποτέλεσμα η Αρχή επωμίστηκε αναπόφευκτα, όπως συμβαίνει στις περιπτώσεις ακύρωσης προαγωγής και μη επαναπροαγωγής του ιδίου προσώπου, σημαντικά έξοδα υπό τη μορφή αναδρομικών μισθών του ενάγοντα, αυξημένων συνταξιοδοτικών ωφελημάτων του αφυπηρετήσαντα και δικηγορικών εξόδων. Αυτό όμως που είναι ανεπίτρεπτο είναι το γεγονός ότι το Συμβούλιο αποφάσισε όπως τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα του αφυπηρετήσαντα συνεχίσουν και στο μέλλον να καταβάλλονται στη βάση της μισθοδοσίας του Ανώτερου Διευθυντή. Η εν λόγω απόφαση δεν βρίσκει έρεισμα στον Νόμο ή στη νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Συγκεκριμένα, σε περίπτωση που ακυρούται η προαγωγή υπαλλήλου μετά την αφυπηρέτησή του και, κατά την επανεξέταση της πλήρωσης της θέσης από το αρμόδιο όργανο, αυτός δεν επαναπροάγεται στην ίδια θέση, τυχόν καταβληθέν εφάπαξ ποσό όπως και οι μέχρι την ακύρωση της προαγωγής καταβληθείσες μηνιαίες συντάξεις δεν επιστρέφονται, επειδή θεωρείται ότι εισπράχθηκαν καλή τη πίστει. Ωστόσο από της ακύρωσης της προαγωγής, το ποσό της μηνιαίας σύνταξης που καταβάλλεται πλέον στον αφυπηρετήσαντα υπάλληλο υπολογίζεται με βάση την κλίμακα και τον μισθό τον οποίο ελάμβανε αμέσως πριν την ακυρωθείσα προαγωγή. Επομένως, στη συγκεκριμένη περίπτωση η σύνταξη του εν λόγω υπαλλήλου, θα έπρεπε να αναπροσαρμοστεί με βάση την κλίμακα και τον μισθό τον οποίο ελάμβανε αμέσως πριν την ακυρωθείσα προαγωγή, αφού η σύνταξη που καταβάλλεται τώρα αντιστοιχεί σε μισθό θέσης ανώτερης από αυτή που κατείχε νόμιμα ο υπάλληλος. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι, το Διοικητικό Συμβούλιο θα πρέπει να προβεί αμέσως σε διόρθωση της απόφασής του τόσο στην παρούσα περίπτωση όσο και σε τυχόν άλλες παρόμοιες περιπτώσεις.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε ότι το θέμα θα εξεταστεί από το Διοικητικό Συμβούλιο.

(β) Ο Νομικός Σύμβουλος σε διάφορες κατά καιρούς επιστολές του προς την Αρχή ανέφερε ότι επιβάλλεται ο εκσυγχρονισμός των Κανονισμών Προσωπικού προκειμένου να επιλυθεί το πρόβλημα της κατ' επανάληψη ακύρωσης των προαγωγών από το Δικαστήριο. Από τη Γραμματεία και Διοικητικές Υπηρεσίες της Αρχής ετοιμάστηκαν Τροποποιημένοι Κανονισμοί (περί Προσωπικού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Γενικοί Κανονισμοί), οι οποίοι περιλαμβάνουν τροποποιήσεις στις διαδικασίες προαγωγών και ενσωματώνουν κριτήρια για προαγωγή όπως διαμορφώθηκαν μέσα από τη νομολογία, οι οποίοι υποβλήθηκαν στο Διοικητικό Συμβούλιο τον Ιανουάριο 2008. Το Συμβούλιο αποφάσισε όπως εξετάσει το θέμα μετά την κατάληξη των διαβουλεύσεων με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις για το νέο σύστημα προαγωγών.

Σχέδιο Συντάξεων.

(α) Η αναλογιστική μελέτη του Σχεδίου Συντάξεων στις 31.12.2010 παρουσιάζει έλλειμμα €5,7 εκ. (2009: έλλειμμα €4,2 εκ.). Η διαγραφή του ελλείμματος στο λογαριασμό κερδοζημιών θα γίνει σύμφωνα με την αναμενόμενη μέση εναπομένουσα εργασιακή ζωή των μελών του Σχεδίου, η οποία σύμφωνα με την αναλογιστική μελέτη είναι 19 χρόνια, ενώ θα καταβληθεί εντός του επόμενου έτους, ως η πάγια πολιτική της Αρχής. Το έλλειμμα του 2009 καταβλήθηκε στο Ταμείο Συντάξεων στις 26.3.2011.

Αναφέρεται ότι, μέσα στα πλαίσια εξεύρεσης ρυθμίσεων για διασφάλιση της βιωσιμότητας του Σχεδίου και σύμφωνα με πρόνοια της Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας ημερομηνίας 30.3.2007, εξετάζεται η αλλαγή όρων εργοδότησης του νεοεισερχόμενου προσωπικού ώστε αντί να εντάσσεται στο υφιστάμενο Σχέδιο Σύνταξης, που είναι σχέδιο καθορισμένων ωφελημάτων, να εντάσσεται σε σχέδιο που θα στηρίζεται σε καθορισμένες εισφορές τόσο από τον εργοδότη όσο και από το προσωπικό.

(β) Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, τα ελλείμματα από τις αναλογιστικές μελέτες που έγιναν για το Σχέδιο Σύνταξης της Αρχής τα τελευταία 10 χρόνια ξεπερνούν τα €185 εκ. Είναι γενικά αποδεκτό ότι το ψηλό

κόστος των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων του προσωπικού επηρεάζει αρνητικά την ανταγωνιστικότητα της Αρχής και γίνονται διαβουλεύσεις μεταξύ της Αρχής, των Συνδικαλιστικών Οργανώσεων και του Υπουργείου Οικονομικών για αντιμετώπιση του θέματος. Η Αρχή προχώρησε στην ετοιμασία προσχεδίου Κανονισμών για εισαγωγή νέου Σχεδίου Σύνταξης, με καθορισμένες εισφορές όπως αναφέρεται πιο πάνω το οποίο υπέβαλε στον Υπουργό Οικονομικών τον Απρίλιο 2009, για συζήτηση και περαιτέρω προώθηση, χωρίς όμως να επιτευχθεί ουσιαστική πρόοδος μέχρι σήμερα. Ο Πρόεδρος της Αρχής, σε επιστολή του τον Ιανουάριο 2010 προς τον Υπουργό Οικονομικών, ανέφερε ότι το υφιστάμενο Σχέδιο Συνταξιοδότησης θέτει σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα της Αρχής μακροχρόνια και επαναλαμβάνει ότι είναι επιτακτική ανάγκη να εγκριθεί το νέο Σχέδιο από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Κίνητρα και αμοιβές. Το σχέδιο κινήτρων και αμοιβών εφαρμόζεται σε συστηματική βάση από το 2005 για το προσωπικό πρώτης γραμμής, δηλαδή το προσωπικό που απασχολείται με τις πωλήσεις και την εξυπηρέτηση του πελάτη. Τα κίνητρα που αφορούν το προσωπικό αυτό βασίζονται σε συγκεκριμένους μετρήσιμους ατομικούς/ομαδικούς δείκτες.

Για τα ανώτατα στελέχη και το υπόλοιπο προσωπικό εφαρμόστηκε σχέδιο το 2007 το οποίο βασίστηκε σε συνδυασμό των εταιρικών και ατομικών στόχων. Για το 2008 και για το 2009, μετά από έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών, η κατανομή των κινήτρων έγινε με βάση τα εταιρικά αποτελέσματα. Για το 2008 καταβλήθηκε ποσό €1.637.980. Για το 2009 και 2010 έγινε πρόνοια για ποσό €1.700.000 και €1.300.000, αντίστοιχα, το οποίο δεν έχει καταβληθεί. Τα κίνητρα για το 2010 θα καταβληθούν, για μεν το προσωπικό πρώτης γραμμής σύμφωνα με το υφιστάμενο σύστημα, για δε το υπόλοιπο προσωπικό πάνω σε νέα βάση που θα καθοριστεί βάσει της μελέτης εξωτερικών Συμβούλων που έγινε το 2010.

Όπως αναφέρθηκε στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, η τακτική που ακολουθείται έχει ως αποτέλεσμα την παραχώρηση κινήτρων και αμοιβών σε πολύ μεγάλο ποσοστό του προσωπικού (πέραν του 95%).

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε ότι ένας από τους στόχους του συστήματος κινήτρων και αμοιβών είναι να ωθεί το σύνολο του προσωπικού σε στοχοθέτηση και στοχομέτρηση. Επίσης, με εξαίρεση το προσωπικό των Υπηρεσιών Πελατών, τα κίνητρα και αμοιβές δίδονται με βάση μόνο τα εταιρικά αποτελέσματα, μέχρι να τεθεί σε εφαρμογή το νέο σύστημα που διαμορφώνεται βάσει της μελέτης εξωτερικών συμβούλων το οποίο δεν έχει τεθεί ακόμη στο Συμβούλιο της Αρχής για έγκριση.

Αποζημίωση για πρόωρη αφυπηρέτηση. Σε 38 υπαλλήλους της Αρχής, οι οποίοι αφυπηρέτησαν πρόωρα το 2010 καταβλήθηκε αποζημίωση συνολικού ύψους €3,52 εκ., επιπρόσθετα από τα συνταξιοδοτικά τους ωφελήματα. Από την εφαρμογή του θεσμού, το 1988, έχουν αφυπηρετήσει πρόωρα 801 υπάλληλοι της Αρχής, με συνολική αποζημίωση €42 εκ. Οι αποζημιώσεις του έτους κυμάνθηκαν από €13.899 μέχρι €145.127, με μέσο όρο ανά υπάλληλο €92.632.

Το ποσό της αποζημίωσης για πρόωρη αφυπηρέτηση, σύμφωνα με τους περί Προσωπικού της Αρχής Γενικούς Κανονισμούς του 1982-1990 (Κανονισμός 21(1)(στ)), υπολογίζεται ως ακολούθως:

- Μηνιαίος μισθός (Βασικός και Τιμαριθμικό Επίδομα) x έτη υπηρεσίας, με ανώτατο ποσό αποζημίωσης το ποσό της μισθοδοσίας την οποία θα λάμβανε ο ενδιαφερόμενος εάν συνέχιζε την υπηρεσία του μέχρι την ηλικία αφυπηρέτησης.

Επιτρέπεται δηλαδή να δοθεί ως «αποζημίωση», για πρόωρη αφυπηρέτηση, το σύνολο των μισθών που θα λάμβανε ο υπάλληλος μέχρι να αφυπηρετήσει, προκαταβολικά και αφορολόγητα. Μια τέτοια «αποζημίωση» θα δικαιολογείτο μόνο εάν ο υπάλληλος που αφυπηρετεί με αυτούς τους όρους όχι απλώς δεν έχει καμιά θετική συνεισφορά αλλά η παρουσία του ως υπαλλήλου προκαλεί οικονομική ζημιά στον Οργανισμό. Επιπρόσθετα η Αρχή, επωμίζεται έμμεσα και τις συντάξεις του υπαλλήλου, εφόσον χρηματοδοτεί πλήρως το Σχέδιο Σύνταξης.

Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, πρόκειται για ένα Σχέδιο που συνιστά έμμεσα σημαντική αύξηση των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων.

Δεν έχουμε υπόψη οποιοδήποτε άλλο Οργανισμό Δημοσίου Δικαίου όπου να εφαρμόζεται τέτοιο σχέδιο χωρίς να προβλέπονται οποιαδήποτε κριτήρια ως προς την ικανότητα των αιτητών να συνεχίσουν να εκτελούν τα καθήκοντά τους (π.χ. υγεία, μόρφωση), τα οποία οι αιτητές πρέπει να πληρούν, και να μην είναι στοχευμένο. Επίσης, σε άλλους Οργανισμούς όπου εφαρμόζεται σχέδιο πρόωρης αφυπηρέτησης, εφαρμόζεται ανώτατο ποσό αποζημίωσης και προεξοφλητικό επιτόκιο.

Το Διοικητικό Συμβούλιο με την απόφαση αρ. 350/2002 διαφοροποίησε την αποζημίωση για πρόωρη ευδόκιμη αφυπηρέτηση, η οποία καθορίστηκε ως το μικρότερο ποσό των (i) και (ii) πιο κάτω:

- (i) Μηνιαίος μισθός (βασικός + τιμαριθμικό επίδομα) επί τα πραγματικά έτη υπηρεσίας. Ο μηνιαίος μισθός υπολογίζεται με βάση την ανώτατη βαθμίδα της κλίμακας των υπαλλήλων.
- (ii) Το 85% της διαφοράς μεταξύ του μισθού που θα έπαιρναν μέχρι την κανονική ηλικία αφυπηρέτησης τους, με βάση τη σημερινή μισθολογική τους κλίμακα, και της σύνταξης που θα εισπράξουν μέχρι τότε.

Το Διοικητικό Συμβούλιο με νέα απόφαση του αρ. 410/2010, ημερομηνίας 5.10.2010 διαφοροποίησε την αποζημίωση ως το μικρότερο ποσό των πιο κάτω:

- (i) Μηνιαίος μισθός επί τα πραγματικά έτη υπηρεσίας μείον 10% για ποσό μέχρι €100.000 και 15% για τυχόν υπόλοιπο πέραν των €100.000.
- (ii) Το 70% (αντί 85%) της διαφοράς μεταξύ του μισθού που θα έπαιρνε ο αιτητής μέχρι την κανονική ηλικία αφυπηρέτησής του και της σύνταξης που θα εισπράξει μέχρι τότε.

Η πρακτική που ακολουθείται είναι η αποζημίωση να υπολογίζεται βάσει των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου (και όχι του Κανονισμού). Σημειώνεται ότι η απόφαση 350/2002 κρίθηκε στο Δικαστήριο νόμιμη.

Ο Πρόεδρος της Αρχής, αφού σημείωσε την περαιτέρω μείωση των συντελεστών αποζημίωσης, επανέλαβε τη θέση ότι η ευδόκιμη αφυπηρέτηση αποδείχθηκε διαχρονικά πολύ χρήσιμος θεσμός για την Αρχή, αφού καθιστά δυνατή την έγκαιρη ανανέωση του προσωπικού με άτομα ικανά να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των συνεχών τεχνολογικών, εμποροοικονομικών και άλλων εξελίξεων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και τη συγκράτηση τόσο του μέσου όρου ηλικίας όσο και του μέσου όρου μισθολογίου σε χαμηλά επίπεδα. Ο θεσμός αυτός συνέβαλε επίσης σημαντικά στη συγκράτηση του συνολικού αριθμού προσωπικού της Αρχής σε σταθερό επίπεδο εδώ και πολλά χρόνια, παρά την εκρηκτική αύξηση του εύρους και της πολυπλοκότητας των υπηρεσιών της Αρχής. Για τους πιο πάνω λόγους, η Αρχή κρίνει τη συνέχιση του θεσμού της ευδόκιμης αφυπηρέτησης απαραίτητη.

Θυγατρική Εταιρεία Digimed Communications Ltd. Η εταιρεία Digimed Communications Ltd ιδρύθηκε το 1996 με σκοπό την υποβοήθηση των στρατηγικών στόχων της Αρχής με την παροχή διαφόρων υπηρεσιών στο εξωτερικό και την αξιοποίηση των ευκαιριών ανάπτυξης στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Προς τον σκοπό αυτό, έχει επενδύσει σε διάφορες θυγατρικές εταιρείες. Στις 31.12.2010 η επένδυση στις θυγατρικές/συνδεδεμένες εταιρείες ανέρχεται σε €86 εκ. Σημειώνεται ότι, τόσο η Digimed Communications Ltd όσο και οι θυγατρικές της εταιρείες, δεν ελέγχονται από τον Γενικό Ελεγκτή εφόσον εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του περί Εταιρειών Νόμου. Τα στοιχεία που αναφέρονται στις πιο κάτω παραγράφους που αφορούν στις θυγατρικές εταιρείες, προκύπτουν από αναφορές στα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου και από άλλα έγγραφα της Αρχής, καθώς και από θεώρηση των πρακτικών των Συμβουλίων των εταιρειών και των οικονομικών τους καταστάσεων.

Θυγατρικές Εταιρείες της Digimed Communications Ltd:

	Ποσοστό συμμετοχής	Ποσό επένδυσης το 2010	Συνολικό ποσό επένδυσης	Απομείωση επένδυσης στους λογαριασμούς της Digimed	Δάνεια από Digimed	Σκοπός – Δραστηριότητες
	%	€	€	€	€	
Cytacom Solutions Ltd	100	-	1.879.462	939.886 (2009)	-	Παροχή ολοκληρωμένων λύσεων ηλεκτρονικής επικοινωνίας στον τομέα των ιδιωτικών δικτύων και τερματικού εξοπλισμού.
Emporion Plaza Ltd	100	-	939.731	828.078 (2008) 111.652 (2009)	-	Παροχή υπηρεσιών και διευκολύνσεων ηλεκτρονικού εμπορίου και δημιουργία ηλεκτρονικών καταστημάτων στο διαδίκτυο.
Iris Gateway Satellite Services Ltd	100	-	2.164.297	-	-	Παροχή υπηρεσιών δορυφορικής αναμετάδοσης ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων μεταξύ Ευρώπης και Ασίας.
Cyta UK Ltd	100	-	1.513.882 (Stg1.050.000)	1.001.204 (2008)	-	Παροχή διασημειακών διεθνών συνδέσεων σε επιχειρηματικούς πελάτες και τηλεπικοινωνιακούς φορείς, καθώς και παροχή υπηρεσιών λιανικής σταθερής τηλεφωνίας μέσω προεπιλογής φορέα στο H.B. σε συνεργασία με τη Cytaglobal Hellas AE και την Αρχή
Cytaglobal Hellas A.E.	100	-	923.976	-	-	Παροχή διασημειακών διεθνών συνδέσεων σε επιχειρηματικούς πελάτες και τηλεπικοινωνιακούς φορείς σε συνεργασία με τη Cyta UK και την Αρχή.
Cyta Hellas A.E.	94,62	24.500.000	76.718.377	-	3.100.000	Παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών τηλεφωνίας και διαδικτύου στην Ελλάδα
Cytasoft Ltd	100	-	-	-	-	Η εταιρεία δεν ενεργοποιήθηκε ακόμα. Στις 2.9.2008 το Συμβούλιο αποφάσισε όπως προχωρήσει στην διάλυση της εταιρείας αφού οι υπηρεσίες για τις οποίες δημιουργήθηκε η Cytasoft, τυγχάνουν χειρισμού από την Υπηρεσία ως προϊόντα της Αρχής.
		<u>24.500.000</u>	<u>84.139.725</u>	<u>2.880.820</u>	<u>3.100.000</u>	

Συνδεδεμένες Εταιρείες της Digimed Communications Ltd:

	Ποσοστό συμμετοχής	Συνολικό ποσό επένδυσης	Δάνεια από Digimed	Σκοπός
	%	€	€	
Bestel Communications Ltd	50	224.588	-	Παροχή ολοκληρωμένων τηλεπικοινωνιακών λύσεων ψηλού επιπέδου και συμβουλευτικών υπηρεσιών σε τηλεπικοινωνιακούς οργανισμούς για δίκτυα σταθερής και κινητής τηλεφωνίας.
Enternet Invest	19,98	1.616.400	910.000	Παροχή υπηρεσιών τηλεφωνίας, διαδικτύου και ψηφιακής τηλεόρασης μέσω διαδικτύου στην Ουγγαρία.
		<u>1.840.988</u>	<u>910.000</u>	

Πιο κάτω αναφέρονται τα οικονομικά στοιχεία της Digimed Communications Ltd και των θυγατρικών/συνδεδεμένων εταιρειών της, όπως παρουσιάζονται στις μη ελεγμένες οικονομικές τους καταστάσεις για το έτος 2010.

Digimed Communications Ltd:

	2010	2009
	€	€
Έσοδα από υπηρεσίες που προσφέρθηκαν στις θυγατρικές	116.989	100.411
Είσπραξη μερίσματος από Iris Gateway Satellite Services Ltd	285.684	258.443
Είσπραξη μερίσματος από Cytaglobal	150.000	
Άλλα εισοδήματα από εργασίες	14.244	60.824
Έξοδα λειτουργίας	(323.860)	(373.806)
Απομείωση στην αξία των επενδύσεων σε:		
Emporion Plaza	-	(111.652)
Cytacom	-	(939.886)
Κέρδος / (Ζημιά) από εργασίες	243.057	(1.005.666)
Τόκοι εισπρακτέοι από εμπορικές τράπεζες	121.984	208.956
Τόκοι εισπρακτέοι από δάνεια σε θυγατρικές/συνδεδεμένες	148.364	140.768
Άλλα (έξοδα) χρηματοδότησης	(87.869)	(3.728)
Κέρδος/(Ζημιά) πριν από τη φορολογία	425.536	(659.670)
Φορολογία	(17.695)	(19.589)
Κέρδος/(Ζημιά) μετά τη φορολογία	407.841	(679.259)

Θυγατρικές/συνδεδεμένες εταιρείες:

Εταιρεία	Κύκλος Εργασιών	Κέρδος/(Ζημιά) πριν από τη φορολογία	Πάγιο ενεργητικό και επενδύσεις	Κεφάλαιο κίνησης	Καθαρό ενεργητικό
	€	€	€	€	€
Cyta Hellas	28.976.143	(27.197.453)	66.772.535	7.604.499	27.344.692
Iris Gateway Satellite Services	836.878	244.508	672.138	1.973.210	2.639.419
Bestel Communications	0	11.112 ¹	0	448.727	448.727
Emporion Plaza	666.116	(69.386)	12.435	(132.572)	(120.739)
Cytacom Solutions	1.878.819	(243.420)	90.242 ²	838.979 ²	939.576 ²
Cyta UK	1.669.858	333.836	279.661	1.013.942	1.102.381
	(GBP 1.437.327)	(GBP 287.349)	(GBP 240.718)	(GBP 872.749)	(GBP 948.872)
Cyta Global Hellas	791.040	218.483	164.233	1.138.206	1.327.657

Αξία επένδυσης στην Digimed. Η Αρχή προχώρησε στην απομείωση της επένδυσης στην Digimed το 2010 κατά €3.289.000, λόγω των αρνητικών αποτελεσμάτων που είχε η εταιρεία τα οποία οδήγησαν στη μείωση του καθαρού ενεργητικού της, σε σύγκριση με την αρχική επένδυση. Η αξία της επένδυσης στις 31.12.2010 ήταν €91,76 εκ.

Σημειώνεται ότι δεν έγινε απομείωση στους λογαριασμούς της Digimed, και κατ' επέκταση στους λογαριασμούς της Αρχής, για τις συσσωρευμένες ζημιές της θυγατρικής εταιρείας Cyta Hellas οι οποίες ανέρχονταν στις 31.12.2010 σε €51,05 εκ., αφού οι ζημιές θεωρήθηκαν αναμενόμενες για τα πρώτα χρόνια λειτουργίας της εταιρείας και αναμένεται ότι η εταιρεία θα ανακάμψει στο άμεσο μέλλον. Αναλυτική αναφορά για τις εν λόγω εταιρείες γίνεται πιο κάτω.

Θυγατρική Εταιρεία Cyta Hellas A.E. Η εταιρεία ιδρύθηκε το 2007 και το μετοχικό της κεφάλαιο στις 31.12.2010 ήταν €78,4 εκ. (2009: €53,9 εκ.) και ανήκει κατά 95% στην Digimed Communications Ltd και 5% στην Αρχή.

Η εταιρεία δραστηριοποιείται στην παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών τηλεφωνίας και διαδικτύου στην Ελλάδα. Σύμφωνα με το επιχειρησιακό σχέδιο της εταιρείας, το ποσό που θα χρειαστεί για την ολοκλήρωση της πανελλαδικής δραστηριοποίησης της υπολογίζεται σε €40,6 εκ. και αναμένεται να προέλθει από δάνεια που θα συνάψει η Cyta Hellas από εμπορικές τράπεζες (€20,6 εκ. κατά τα έτη 2011 - 2013) και από περαιτέρω αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου (€20 εκ. κατά τα έτη 2011 - 2012). Σύμφωνα πάντα με το επιχειρησιακό σχέδιο της εταιρείας, από το 2014 αναμένεται ότι θα μπορεί να λειτουργεί χωρίς επιπλέον ανάγκες χρηματοδότησης.

Αναφέρεται ότι εντός του 2010, η εταιρεία έχει προχωρήσει σε δανεισμό από εμπορικές τράπεζες συνολικού ύψους €34,5 εκ. Για την παραχώρηση των δανείων, η Αρχή έστειλε επιστολές υποστήριξης (letters of comfort) προς τις εμπορικές τράπεζες στις οποίες αναφέρει ότι καθ' όλη τη διάρκεια του δανείου, η ίδια η Αρχή θα έχει καταθέσει ποσού ύψους τουλάχιστον ίσου με το ποσό που θα εκκρεμεί ως δάνειο της Cyta Hellas.

¹ Το κέρδος οφείλεται στα έσοδα από τόκους

² Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου της Αρχής, δεν είχε ετοιμαστεί ο ισολογισμός της εταιρείας Cytacom. Τα στοιχεία που παρουσιάζονται αφορούν την κατάσταση της εταιρείας στις 31.12.2009

Η εταιρεία εργοδοτεί σήμερα 528 υπαλλήλους και έχει ενεργοποιημένα 309 τηλεφωνικά κέντρα. Μέχρι την 31.12.2010 έχει προβεί σε επενδύσεις ύψους €78,3 εκ. (2009: €45,4) και έχει εγκαταστήσει 2.200 χλμ ιδιόκτητου δικτύου οπτικών ινών.

Επιχειρησιακό σχέδιο. Λόγω του ότι ο τομέας των τηλεπικοινωνιών στην Ελλάδα είναι συνεχώς και έντονα μεταβαλλόμενος, η εταιρεία αναθέτει από καιρού εις καιρό σε εταιρεία συμβούλων της Ελλάδας την επικαιροποίηση του επιχειρησιακού της σχεδίου. Σύμφωνα με το σχέδιο που επικαιροποιήθηκε τον Ιανουάριο 2011, η εταιρεία αναμένεται να καταστεί κερδοφόρα το 2013 και να μπορεί να λειτουργεί αυτόνομα το 2014. Η καθαρή παρούσα αξία της εταιρείας στις 31.12.2010 υπολογίστηκε σε €110,6 εκ.

Οικονομικά αποτελέσματα 2010. Παρουσιάζονται τα σημαντικότερα μη ελεγμένα οικονομικά αποτελέσματα της εταιρείας για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2010:

	2010	2009
	€	€
Κύκλος εργασιών	28.976.143	13.830.679
Καθαρή ζημιά πριν τη φορολογία	(27.197.453)	(20.788.839)
Συσσωρευμένες ζημιές	(51.055.308)	(26.617.595)
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	66.772.535	40.986.697
Κεφάλαιο κίνησης	(7.604.499)	(244.157)

Επισημαίνεται ότι, παρά τη σημαντική αύξηση του κύκλου εργασιών, εντούτοις η ζημιά πριν τη φορολογία αυξήθηκε κυρίως λόγω των αποσβέσεων πάγιου ενεργητικού.

Θυγατρική Εταιρεία Cyta UK.

(α) Η εταιρεία ιδρύθηκε το 2000. Είναι ιδιοκτήτης τηλεπικοινωνιακού κόμβου που βρίσκεται στο Λονδίνο και αποτελεί μέρος του διεθνούς δικτύου της Αρχής.

Πέραν των άλλων δραστηριοτήτων της από το 2005, η εταιρεία δραστηριοποιείται επίσης στον τομέα των υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας στη λιανική αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου, με ιδιαίτερο στόχο την πελατοψηφίδα της ελληνόφωνης παροικίας. Από το 2009, η εταιρεία παρέχει επίσης οικιακά και επιχειρηματικά ευρυζωνικά προϊόντα διαδικτύου.

(β) Ο αριθμός των πελατών της εταιρείας παραμένει σε χαμηλά επίπεδα. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα και με την έκθεση αξιολόγησης των θυγατρικών εταιρειών της Αρχής που διεξήγαγε ομάδα λειτουργών της Αρχής τον Ιούνιο 2010, η δραστηριοποίηση της εταιρείας στη λιανική αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου είναι ζημιογόνα και δε διαφαίνονται προοπτικές ανάκαμψης σε κερδοφόρα δραστηριότητα, αντιθέτως εκτιμάται περαιτέρω συρρίκνωση της συγκεκριμένης πελατοψηφίδας.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο της Αρχής, τα αποτελέσματα των τελευταίων τεσσάρων ετών δείχνουν σταθερή τάση ανάκαμψης και λαμβάνοντας υπόψη τις αντίξοες συνθήκες της αγοράς τα αποτελέσματα για το 2010 (κέρδη προ φόρων GBP 287.349) κρίνονται ικανοποιητικά.

(γ) Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, κατά το 2004 το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας αποφάσισε να αναθέσει απευθείας σε τοπικό οίκο διάφορες υπηρεσίες αναφορικά με τη λειτουργία της εταιρείας. Ο ορισμός του οίκου ως εξωτερικού ελεγκτή, σε συνδυασμό με την εμπλοκή του σε άλλες υπηρεσίες της εταιρείας, όπως οι λογιστικές υπηρεσίες, εμπερικλείει κίνδυνο επηρεασμού της ανεξαρτησίας του.

Θυγατρική Εταιρεία Cytacom Solutions Ltd. Η εταιρεία ιδρύθηκε το 2001 με μοναδικό μέτοχο την Digimed Communications Ltd, με μετοχικό κεφάλαιο ύψους €1.881.000. Η εταιρεία δραστηριοποιείται στην παροχή ολοκληρωμένων λύσεων ηλεκτρονικής επικοινωνίας στον τομέα των ιδιωτικών δικτύων και τερματικού εξοπλισμού.

Η εταιρεία ως επί το πλείστον πραγματοποιεί ζημιές και το 2009 έγινε πρόνοια στους λογαριασμούς της Digimed ύψους €939.886 για απομείωση της επένδυσης στη Cytacom Solutions. Κατά το 2010, σύμφωνα με τον μη ελεγμένο λογαριασμό συνολικών εσόδων πραγματοποιήθηκε ζημιά ύψους €243.420.

Τα πιο πάνω στοιχεία θα πρέπει να τύχουν αξιολόγησης και να ληφθούν μέτρα για να αναχαιτιστεί η ζημιογόνα πορεία της εταιρείας.

Έργο σύγκλισης σταθερής και κινητής τηλεφωνίας. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Διοικητικό Συμβούλιο στα πλαίσια της στρατηγικής για την προώθηση ευρυζωνικών υπηρεσιών και τη σύγκλιση σταθερής και κινητής τηλεφωνίας, αποφάσισε το 2005 να αγοράσει συμβουλευτικές υπηρεσίες από συγκεκριμένο οίκο Συμβούλων, με απευθείας διαπραγμάτευση, χωρίς να προκηρυχθούν προσφορές, κατ' επίκληση σχετικής πρόνοιας των διαδικασιών προσφορών για περιπτώσεις επείγουσας αγοράς προϊόντων τεχνολογίας αιχμής. Το έργο διαλάμβανε τον καθορισμό οδικού χάρτη ανάπτυξης υπηρεσιών σύγκλισης και προώθησης πέντε υπηρεσιών μέσα στο 2006. Η μελέτη ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο 2005 και προτάθηκε η προώθηση του έργου σε 4 Φάσεις (βασικές επικοινωνίες, προσωπικές επικοινωνίες, ψυχαγωγία, επιχειρηματικές επικοινωνίες) με χρονοδιάγραμμα υλοποίησης τους 18 μήνες, δηλαδή μέχρι τον Μάρτιο 2007.

Η υλοποίηση του έργου προχώρησε με μεγάλη καθυστέρηση και τα προϊόντα/υπηρεσίες που αναπτύχθηκαν και προωθήθηκαν στην αγορά δεν είχαν την αναμενόμενη επιτυχία, με αποτέλεσμα τα έσοδα να είναι πολύ περιορισμένα. Οι δαπάνες του έργου μέχρι σήμερα ανέρχονται σε €20,4 εκ. περιλαμβανομένης της αμοιβής των Συμβούλων ύψους €9,2 εκ.

Οι εργασίες για την εισαγωγή των υπηρεσιών της Φάσης 2 (Unified Personal Information Management, Unified Message Box και Integrated Instant Messaging) ολοκληρώθηκαν το 2009 και τα προϊόντα εισήχθησαν εμπορικά τον Φεβρουάριο του 2010. Σύμφωνα με την αρμόδια υπηρεσία, τον Δεκέμβριο 2010 ολοκληρώθηκε το έργο με την εμπορική εισαγωγή των προϊόντων BBT-Business. Δεν υπάρχουν στοιχεία για τα αποτελέσματα της εμπορικής εισαγωγής των εν λόγω προϊόντων μέχρι σήμερα.

Η συμφωνία συνεργασίας με τους Συμβούλους για υποστήριξη των υπηρεσιών έληξε τον Ιούνιο 2009 και άρχισαν διαβουλεύσεις με τους ίδιους για ανανέωση της συνεργασίας αφού μόνο αυτοί γνώριζαν τα συστήματα. Οι διαβουλεύσεις κατέληξαν σε συμφωνία για περίοδο τριών χρόνων (1.7.2009 - 30.6.2012), έναντι συνολικού ποσού €851.175, πλέον Φ.Π.Α. (Απόφαση ΔΣ 229/2010 ημερ. 8.6.2010).

Το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρία του 10/2010, ημερομηνίας 4.5.2010, ζήτησε να ενημερωθεί για το πλάνο της Υπηρεσίας με το οποίο προσεγγίζονται οι πελάτες με στόχο την προώθηση των προϊόντων σύγκλισης, για τα νέα προϊόντα σύγκλισης που προγραμματίζει η Υπηρεσία και πότε προβλέπεται το λανσάρισμα τους με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, για τις δυνατότητες της πλατφόρμας να φιλοξενήσει νέα προϊόντα και για το αν και πότε αναμένεται να χρειαστεί αναβάθμισή της. Επίσης αποφάσισε όπως πριν την εισαγωγή νέων προϊόντων προηγείται τεχνοοικονομική μελέτη.

Από την απάντηση που δόθηκε από την αρμόδια Υπηρεσία, συνάγεται ότι δεν υπάρχουν πολλά περιθώρια για προώθηση άλλων προϊόντων/υπηρεσιών και δεν προβλέπεται περαιτέρω αξιοποίηση της πλατφόρμας στο εγγύς μέλλον.

Από τα πιο πάνω φαίνεται ότι πολύ δύσκολα θα ανακτηθούν οι σημαντικές δαπάνες που έχουν γίνει για το έργο μέχρι σήμερα.

Ο Πρόεδρος της Αρχής πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι η υποδομή που δημιουργήθηκε για το έργο αξιοποιείται ταυτόχρονα για την παροχή υπηρεσιών της Cyta Hellas και παράλληλα, προετοιμάζεται η εισαγωγή της νέας υπηρεσίας BBT on the go που παρέχει τη δυνατότητα χρήσης της υπηρεσίας BBT εκτός Κύπρου ενώ προγραμματίζονται και άλλες υπηρεσίες.

Θεώρηση της Στρατηγικής Πληροφορικής - Σχεδιασμός και Υλοποίηση νέας Αρχιτεκτονικής Συστημάτων Πληροφορικής. Η Αρχή αποφάσισε το 2008 τη διεξαγωγή έργου για ολική θεώρηση της στρατηγικής πληροφορικής και της αρχιτεκτονικής συστημάτων πληροφορικής ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί

στις νέες και συνεχώς μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς. Το έργο χωρίστηκε σε δύο φάσεις. Η πρώτη φάση (μελέτη) αποσκοπούσε στη θεώρηση της υφιστάμενης στρατηγικής πληροφορικής και της υφιστάμενης αρχιτεκτονικής συστημάτων πληροφορικής και η δεύτερη φάση στην υλοποίηση της νέας αρχιτεκτονικής πληροφορικής που θα σχεδιαστεί στην πρώτη φάση.

Για την υλοποίηση της πρώτης φάσης, η Αρχή ζήτησε στις 9.1.2009 προσφορές από 6 προεπιλεγμένους οίκους του εξωτερικού, με εκτιμημένη δαπάνη €100.000 - €150.000 με την προϋπόθεση όπως η αποτύπωση της υφιστάμενης Αρχιτεκτονικής γίνει από την Αρχή. Λήφθηκαν δύο εμπρόθεσμες προσφορές από δύο οίκους Συμβούλων (τρίτος οίκος είχε αποκλειστεί από το διαγωνισμό λόγω εκπρόθεσμης υποβολής της προσφοράς του). Το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών της Αρχής με την απόφαση του αρ. 58/2009, ημερ. 10.2.2009, κατακύρωσε την προσφορά στον χαμηλότερο προσφοροδότη έναντι ποσού €294.000, υιοθετώντας την εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης, χωρίς να σχολιάζεται η μεγάλη διαφορά μεταξύ της εκτίμησης και του ποσού κατακύρωσης.

Οι Σύμβουλοι ολοκλήρωσαν τη μελέτη και υπέβαλαν σχετική έκθεση τον Απρίλιο 2009, στην οποία περιλαμβάνεται η αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης, η προτεινόμενη στρατηγική και αρχιτεκτονική, ο οδικός χάρτης υλοποίησης της νέας αρχιτεκτονικής καθώς και οι κρίσιμοι παράγοντες για την επιτυχία της υλοποίησης νέας αρχιτεκτονικής. Η έκθεση των Συμβούλων αξιολογήθηκε από το Συμβούλιο Γενικής Διεύθυνσης (ΣΓΔ) και το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 7.12.2010 να γίνει δεκτή η πρόταση των Συμβούλων για τη δεύτερη φάση του έργου με κόστος €1,36 εκ. περίπου, συν 10% προνοητικό ποσό για απρόβλεπτες εργασίες.

Από την όλη πιο πάνω διαδικασία παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Η απευθείας αγορά υπηρεσιών για τη δεύτερη φάση του έργου από τους Συμβούλους έγινε στη βάση σχετικής πρόνοιας του συμβολαίου που υπογράφηκε μαζί τους για την πρώτη φάση η οποία αναφέρει ότι, μετά την ολοκλήρωση των εργασιών της πρώτης φάσης, η Αρχή θα έχει το δικαίωμα να ζητήσει επιπρόσθετες υπηρεσίες για περίοδο ενός έτους από την ημερομηνία αυτή. Η ανάθεση της δεύτερης φάσης έγινε τον Δεκέμβριο 2010, δηλαδή μετά από 18 μήνες από την ολοκλήρωση της πρώτης φάσης.

Σημειώνεται ότι στα έγγραφα του αρχικού διαγωνισμού είχε περιληφθεί σχετική πρόνοια ότι η Αρχή έχει το δικαίωμα εντός 2 χρόνων από την ανάθεση της σύμβασης να αναθέσει επιπλέον υπηρεσίες στους Συμβούλους. Η πρόνοια αυτή ωστόσο, όπως διατυπώθηκε στα έγγραφα του διαγωνισμού, δεν παρείχε σαφή εικόνα για την έκταση/αξία/είδος των επιπρόσθετων υπηρεσιών που ενδέχεται να ανατεθούν, όπως έγινε στη συνέχεια. Δηλαδή για ένα διαγωνισμό με εκτίμηση δαπάνης €100.000 - €150.000 υπήρχε ενδεχόμενο, όπως και τελικά έγινε, να ανατεθούν επιπρόσθετες εργασίες αξίας €1,36 εκ.
- (ii) Κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, το γεγονός ότι τρεις από τους έξι οικονομικούς φορείς που προεπιλέγηκαν δεν υπέβαλαν προσφορά, δημιουργεί ερωτηματικά ως προς τα κριτήρια προεπιλογής τους.
- (iii) Οι Σύμβουλοι, στην πρότασή τους για την παροχή υπηρεσιών για τη δεύτερη φάση αναφέρουν ότι η αμοιβή τους (€1,36 εκ.) μπορεί να μειωθεί αν γίνουν ορισμένες εργασίες εσωτερικά από λειτουργούς της Αρχής. Εν τούτοις το έργο ανατέθηκε εξ ολοκλήρου στους Συμβούλους χωρίς να γίνει διαπραγμάτευση, στην τιμή των €1,36 εκ.
- (iv) Η συμφωνία που υπογράφηκε δεν διασφαλίζει κατά την άποψή μας τα συμφέροντα της Αρχής, επειδή σ' αυτή δεν καθορίστηκε ονομαστικά η ομάδα του έργου, καθώς και οι ανθρωπομήρες απασχόλησης και το μέρος των υπηρεσιών (ρόλος) που θα παρέχει το κάθε μέλος της ομάδα και δεν καθορίστηκαν οι τιμές μονάδος (κόστος ανά ανθρωπομέρα) για κάθε ειδικότητα, για σκοπούς αξιολόγησης της λογικότητας της τιμής που συμφωνήθηκε, καθώς και για προσθαφαιρέσεις υπηρεσιών. Ωστόσο, καθορίστηκε αποζημίωση για επιπλέον υπηρεσίες ύψους €3.350 ανά ανθρωπομέρα συμβούλου και €5.800 ανά ανθρωπομέρα υπεύθυνου ομάδας ή/και συνεταίρου,

συμπεριλαμβανομένων των εξόδων. Οι τιμές αυτές είναι υπερβολικά ψηλές συγκρινόμενες με τις τιμές παρόμοιων συμβάσεων του δημοσίου.

- (v) Υπήρξε σημαντική καθυστέρηση στην προώθηση της δεύτερης φάσης του έργου, παρά την επισήμανση στην έκθεση των Συμβούλων (Απρίλιος 2009), στην οποία τονίζεται η σημασία της έγκαιρης προώθησης του έργου.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μας πληροφόρησε ότι για τη συμφωνία που υπογράφηκε με τους Συμβούλους για τη δεύτερη φάση του έργου, σημαντικό στοιχείο που λήφθηκε υπόψη ήταν η πολύ καλή εμπειρία που αποκτήθηκε από την πρώτη φάση του έργου, η σχέση εμπιστοσύνης που δημιουργήθηκε και οι μηχανισμοί συνεργασίας που αναπτύχθηκαν ώστε τα στελέχη της Αρχής και των Συμβούλων να εργάζονται ως ομάδα και ότι η πρόοδος του έργου μέχρι σήμερα είναι στα αναμενόμενα πλαίσια.

Προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού για το νέο Κέντρο Ελέγχου Αεροπορικών Πτήσεων Λευκωσίας (έργο LEFCO). Ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε το 2003 έναντι του ποσού των €17.036.880 για την προμήθεια του τεχνικού εξοπλισμού και €2.012.149 για εξαστητή συντήρησή του.

Το έργο παρουσιάζει σημαντική καθυστέρηση και τεχνικά προβλήματα. Κατά το 2005, 2006 και 2007 έγιναν οι εργοστασιακοί έλεγχοι από τους οποίους προέκυψαν πολλά τεχνικά προβλήματα. Η Αρχή προχώρησε στην έκδοση Πιστοποιητικού Εργοστασιακού Ελέγχου Αποδοχής τον Φεβρουάριο 2007, αφού επιλύθηκαν τα πιο σημαντικά προβλήματα και ολοκληρώθηκε η προσωρινή εγκατάσταση του εξοπλισμού τον Φεβρουάριο 2007 σε κτίριο το οποίο είχε ενοικιαστεί από τον Ιούλιο του 2005 έναντι ποσού €11.650 τον μήνα, μαζί με το αναγκαίο λογισμικό, για το οποίο έγιναν δοκιμαστικοί έλεγχοι από τον Εργολάβο.

Ο Προκαταρκτικός Έλεγχος Αποδοχής, ο οποίος άρχισε με καθυστέρηση τον Οκτώβριο του 2008 και διακόπηκε λόγω προβλημάτων, διεξήχθη μεταξύ Απριλίου και Ιουνίου 2009. Από τον έλεγχο προέκυψαν σωρεία σημαντικών προβλημάτων με αποτέλεσμα να μην παραληφθεί το σύστημα.

Ζητήθηκε από τον Εργολάβο να επιλύσει τα προβλήματα που εντοπίστηκαν και να παραδώσει το έργο μέχρι το τέλος του 2009 για να καταστεί δυνατή η μετακίνηση του συστήματος στο νέο Κέντρο Ελέγχου Εναέριας Κυκλοφορίας στην Κοκκινοτριμιθιά. Λόγω του ότι ο Εργολάβος δήλωσε αδυναμία να επιλύσει σημαντικά προβλήματα και να ανταποκριθεί στα χρονικά πλαίσια που του δόθηκαν, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία εγκρίθηκε από τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων, τον Μάρτιο 2010 υπογράφηκε τροποποίηση του συμβολαίου η οποία περιλαμβάνει μεταξύ άλλων: τη μη εκτέλεση της αναβάθμισης του υποσυστήματος FDP (Flight Data Processor) αξίας €500.000, τη μείωση του συνολικού ποσού του συμβολαίου στο ποσό των €18.940.515, καθώς και την επανάληψη του Προκαταρκτικού Ελέγχου Αποδοχής και ολοκλήρωσή του μέχρι τις 16.7.2010.

Κατά τη διεξαγωγή του νέου Προκαταρκτικού Ελέγχου Αποδοχής τον Ιούνιο και Ιούλιο 2010 στην Κοκκινοτριμιθιά, εντοπίστηκαν 646 αποκλίσεις (357 σημαντικές και 289 λιγότερο σημαντικές) από τις προδιαγραφές και συμφωνήθηκε, με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων μερών (Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, ΤΠΑ, προμηθεύτρια εταιρεία και Αρχή), το πιο κάτω χρονοδιάγραμμα:

- Μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου 2010 να εγκατασταθεί αναβάθμιση λογισμικού που θα λύσει τα σημαντικά προβλήματα του εξομοιωτή για να γίνει δυνατή η έναρξη της εκπαίδευσης των ελεγκτών στις αρχές Οκτωβρίου.
- Μέχρι το τέλος Οκτωβρίου να επιλυθούν όλα τα σημαντικά προβλήματα που εντοπίστηκαν στον έλεγχο.

Παρά την πρόοδο που σημειώθηκε, η εταιρεία δεν κατάφερε να επιλύσει όλες τις σημαντικές αποκλίσεις από τις προδιαγραφές μέχρι το τέλος Νοεμβρίου, ημερομηνία κατά την οποία ολοκληρώθηκε ο προ-έλεγχος του συστήματος και έπρεπε να ακολουθήσει ο επίσημος έλεγχος για αποδοχή του συστήματος. Για τον λόγο αυτό, εισηγήθηκε εναλλακτική διαδικασία ελέγχου η οποία προνοεί τον έλεγχο του συστήματος σε συνθήκες κανονικής λειτουργίας (Operational Evaluation) διάρκειας 2 μηνών.

Το θέμα συζητήθηκε σε κοινή συνεδρίαση με το Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας, τον Οργανισμό Eurocontrol, την εταιρεία και την Αρχή και συμφωνήθηκε νέο χρονοδιάγραμμα παράδοσης του έργου για να καταστεί το σύστημα έτοιμο για λειτουργία τον Φεβρουάριο 2011. Ο επανέλεγχος του συστήματος που άρχισε τον Ιανουάριο 2011 και περιλάμβανε έλεγχο αντοχής (Endurance Test) διακόπηκε δύο φορές αφού παρουσιάστηκαν διακοπές σε υποσυστήματα.

Μετά την πιο πάνω εξέλιξη έχει ζητηθεί από την εταιρεία σχέδιο επίλυσης των προβλημάτων και καθορίστηκε καταληκτική ημερομηνία για την ολοκλήρωση του έργου, στη βάση των οδηγιών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, αρχικά ως η 31.7.2011 και μετέπειτα, όπως έχουμε πληροφορηθεί, η 20.1.2012.

Μέχρι τις 20.4.2011 καταβλήθηκε στον προμηθευτή το ποσό των €16.880.431 βάσει των προνοιών του συμβολαίου για το οποίο κατατέθηκε τραπεζική εγγύηση με ημερομηνία λήξης 31.12.2011.

Ευρυφασματικές Υπηρεσίες. Οι Ευρυφασματικές Υπηρεσίες περιλαμβάνουν την υπηρεσία DSL-Access και την υπηρεσία Cytavision.

Η υπηρεσία DSL-Access προσφέρεται μέσω του δικτύου DSL και προσφέρει υπηρεσίες γρήγορου διαδικτύου, βίντεο και προγραμμάτων κατά ζήτηση και άλλων διαδραστικών υπηρεσιών με τη χρήση πολυμέσων. Με βάση τα προϋπολογισθέντα στοιχεία του 2010 (δεν υπάρχουν τα πραγματικά στοιχεία για τα έξοδα της υπηρεσίας για το 2010) και τα πραγματικά στοιχεία για το 2009, η υπηρεσία DSL-Access, με βάση την μεθοδολογία του πλήρως κατανεμημένου κόστους, παρουσιάζει πλεόνασμα.

Η υπηρεσία Cytavision προσφέρει ψηφιακή μετάδοση εικόνας και ήχου μέσω της τηλεφωνικής γραμμής. Η υπηρεσία αρχικά λειτούργησε πιλοτικά τον Οκτώβριο του 2002 και εισήχθηκε εμπορικά τον Σεπτέμβριο του 2004. Για την αγορά του αναγκαίου εξοπλισμού και λογισμικού, δαπανήθηκε μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2010 ποσό €12 εκ. Για την εξασφάλιση περιεχομένου, για το οποίο δαπανήθηκε το 2010 ποσό €20,1 εκ., έγιναν συμφωνίες με τη διαδικασία της απευθείας διαπραγμάτευσης, με εταιρείες που προσφέρουν κανάλια, ταινίες και παιχνίδια κατά ζήτηση και με αθλητικά σωματεία για εξασφάλιση τηλεοπτικών δικαιωμάτων.

Λόγω του ότι υπάρχει έντονος ανταγωνισμός για την εξασφάλιση κατ' αποκλειστικότητα δικαιωμάτων προβολής των αγώνων των κυπριακών ομάδων, το κόστος απόκτησης των δικαιωμάτων αυξάνεται συνεχώς. Η Αρχή έχει εξασφαλίσει τα τηλεοπτικά δικαιώματα διάφορων ποδοσφαιρικών ομάδων Α και Β κατηγορίας καθώς και ομάδων καλαθόσφαιρας για τις επόμενες αγωνιστικές περιόδους.

Σημειώνεται ότι, τα δικαιώματα για την αποκλειστική προβολή των αγώνων κατά την τριετία 2013-2016 είναι κατά πολύ ψηλότερα από τα δικαιώματα για τη τριετία 2010-2013 στην οποία σημειωτέον περιλαμβάνονται περισσότερες ομάδες. Αναφέρεται ότι το ποσό που θα καταβληθεί σε 11 ομάδες κατά την αγωνιστική περίοδο 2013-2014, με βάση τα συμβόλαια που υπογράφηκαν, αναμένεται να είναι πολύ περισσότερο από το ποσό που καταβλήθηκε σε 23 ομάδες κατά την αγωνιστική περίοδο 2010-2011. Το ακριβές ποσό που θα καταβληθεί δεν μπορεί να υπολογιστεί αφού εξαρτάται από την κατηγορία στην οποία θα αγωνίζεται η κάθε ομάδα. Επιπλέον, εφόσον η Αρχή αποκτήσει τα δικαιώματα και άλλων ποδοσφαιρικών και μη ομάδων για τα επόμενα χρόνια, το κόστος αποκλειστικής προβολής των αγώνων πιθανόν να αυξηθεί ακόμη περισσότερο. Ένα θέμα που εγείρεται, αναγνωρίζεται όμως ότι είναι ίσως αναπόφευκτο, είναι το γεγονός ότι με την υπογραφή των πιο πάνω συμβολαίων για μια τριετία (2013-2016), ουσιαστικά προκαταλαμβάνεται η έγκριση τόσο από την Κυβέρνηση όσο και από την Βουλή των Αντιπροσώπων, των απαιτούμενων Κονδυλίων που αναμένεται να περιληφθούν στους μελλοντικούς Προϋπολογισμούς της Αρχής για το 2013-2016.

Με βάση τα προϋπολογισθέντα στοιχεία του 2010 και τα πραγματικά στοιχεία για το 2009, η υπηρεσία Cytavision, με βάση την μεθοδολογία του πλήρως κατανεμημένου κόστους, παρουσιάζει έλλειμμα. Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Αρχής, η υπηρεσία θα καταστεί κερδοφόρα το 2016. Αναφέρεται ότι εξειδικευμένη μελέτη κοστολόγησης με τη μεθοδολογία του μέσου μεταβλητού/αποφεύξιμου κόστους που ετοιμάστηκε από οίκο Συμβούλων το 2008, κατέδειξε ότι οι υπηρεσίες Cytavision και DSL-Access καλύπτουν το μέσο μεταβλητό ή αποφεύξιμο κόστος.

Διαφημίσεις και έξοδα προώθησης.

(α) Οι δαπάνες για σκοπούς διαφήμισης και προβολής των υπηρεσιών της Αρχής το 2010 ανήλθαν σε €12,25εκ., σε σύγκριση με €10,05εκ. το 2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά 21,78%.

Η σχετική πρόνοια στον Προϋπολογισμό του Κεφαλαίου 20/150 – Διαφημίσεις και έξοδα προώθησης ήταν €11,0 εκ. Σημειώνεται ότι, ουδεμία δαπάνη διενεργείται από το άρθρο αυτό χωρίς προηγουμένως να ενημερώνεται η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η συγκατάθεση της. Η αποδέσμευση ολόκληρου του Κονδυλίου από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού δόθηκε στις 11.5.2010.

Η υπέρβαση που σημειώθηκε, ύψους €1.245.379, σύμφωνα με σχετικό μνημόνιο της Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης, οφείλεται στις επιπρόσθετες προωθητικές ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν στο τέλος του 2010, σχετικά με την εισαγωγή των νέων πακέτων της Cytavision, τον πολλαπλασιασμό ταχυτήτων των ευρυζωνικών προϊόντων, τις χριστουγεννιάτικες προσφορές έναντι αντίστοιχων προσφορών των ανταγωνιστών καθώς επίσης και στο αυξημένο ποσό που διατέθηκε σε διάφορες χορηγίες.

(β) Όπως αναφέρεται στο Επεξηγηματικό Μνημόνιο για τον Προϋπολογισμό, η πρόνοια για διαφήμιση και προβολή αποτελεί το 2,2% του Προϋπολογισμού εσόδων, ποσοστό που υπολείπεται σε σχέση με τις πρακτικές Ευρωπαϊκών εταιρειών παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικής επικοινωνίας που ανέρχεται γύρω στο 4%. Όπως παρατηρήθηκε, η πραγματική δαπάνη για διαφήμιση και προβολή ανήλθε σε 2,36% των πραγματικών εσόδων του έτους.

(γ) Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Εταιρικής Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων, ποσοστό πέραν του 90% αφορά σε άμεση διαφήμιση και περιλαμβάνει δαπάνες για διαφημιστικές εκστρατείες, οι οποίες ετοιμάζονται από τέσσερα διαφημιστικά γραφεία με τα οποία συνεργάζεται η Αρχή. Η συμφωνία με τα διαφημιστικά γραφεία έληξε τον Ιανουάριο του 2011. Το Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 11.1.2011, με βάση πρόνοια στα συμβόλαια, αποφάσισε όπως ανανεωθούν τα συμβόλαια των διαφημιστικών γραφείων για ακόμη έξι μήνες, έτσι ώστε να δοθεί ο απαραίτητος χρόνος για ολοκλήρωση των διαδικασιών προκήρυξης και αξιολόγησης προσφορών για σύναψη νέων συμβολαίων.

(δ) Όπως παρατηρήθηκε, η δαπάνη για άμεση διαφήμιση η οποία δόθηκε στον αθλητισμό ανήλθε περίπου σε €4,0 εκ (€2,1 εκ το 2009), και αφορούσε στην προβολή των υπηρεσιών/προϊόντων της Αρχής στις στολές των ομάδων και σε άλλες δραστηριότητες των αθλητικών σωματείων, χορηγία τηλεοπτικών προγραμμάτων για θέματα αθλητισμού, προβολή της Αρχής μέσω της ΚΟΠ και διαφημιστικές πινακίδες σε γήπεδα.

Παρόλο ότι δεν αμφισβητείται η στρατηγική της διαφήμισης και προώθησης των προϊόντων της Αρχής μέσω του αθλητισμού και ειδικά του ποδοσφαίρου, έχοντας υπόψη τη μεγάλη απήχηση του αθλήματος στο ευρύτερο κοινό, εντούτοις παρατηρείται ότι καταβάλλονται μεγάλα ποσά χωρίς να τεκμηριώνονται επαρκώς τα οφέλη που αναμένεται να προκύψουν για την Αρχή.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο της Αρχής, δεν είναι πάντοτε εύκολο να τεκμηριώνεται το όφελος για κάθε επιμέρους ενέργεια, όμως οι έρευνες αγοράς που γίνονται κατά καιρούς μετρούν την απήχηση του συνόλου των προωθητικών ενεργειών μιας συγκεκριμένης περιόδου στο αγοραστικό κοινό. Περαιτέρω, το πιο ασφαλές κριτήριο είναι τα αποτελέσματα πωλήσεων που δείχνουν τον βαθμό συγκράτησης υφιστάμενων πελατών και προσέλκυσης νέων, τα οποία στα πλείστα χαρτοφυλάκια υπηρεσιών υπερτερούν έναντι αντίστοιχων ευρωπαϊκών οργανισμών.

(ε) Η δαπάνη για την έμμεση διαφήμιση ανήλθε σε €741.108, σε σύγκριση με €570.155 το 2009. Η έμμεση διαφήμιση γίνεται μέσω στήριξης διαχρονικών και αναλώσιμων έργων. Σύμφωνα με το Επεξηγηματικό Μνημόνιο του Προϋπολογισμού ποσό ύψους €500.000 αναμενόταν να διατεθεί σε διαχρονικά έργα υποδομής στους τομείς της δημόσιας υγείας, της παιδείας, της έρευνας & τεχνολογίας και του περιβάλλοντος στα πλαίσια της πολιτικής Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης του Οργανισμού.

Διαπιστώθηκε ότι από το ποσό των €741.108 δαπανήθηκαν για διαχρονικά έργα μόνο €43.038 και το υπόλοιπο ποσό δαπανήθηκε για αναλώσιμα έργα. Η χαμηλή υλοποίηση του Προϋπολογισμού σε διαχρονικά έργα οφείλεται κυρίως, στην καθυστέρηση από το Δήμο Λεμεσού για έναρξη των εργασιών σχετικά με τη κατασκευή της Υπέργειας Διάβασης Πεζών στο ΓΣΟ.

Τα ποσά των χορηγιών για αναλώσιμα έργα κυμαίνονται από €500 μέχρι €50.000.

Επέκταση του δικτύου καταστημάτων. Το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρία 20/2010, ημερομηνίας 18.5.2010, αποφάσισε, κατά πλειοψηφία (5 προς 4), τη συνολοποίηση συμφωνίας με εταιρεία, στο εφεξής αναφερόμενης ως αναδόχου εταιρείας, για πενταετή περίοδο συνεργασίας με σκοπό την κατ' αποκλειστικότητα προώθηση των προϊόντων της Αρχής από τα καταστήματα της εν λόγω εταιρείας, παγκύπρια, με κόστος ύψους €4 εκ. περίπου για 5 χρόνια (περιλαμβάνει υπολογιζόμενο μέγιστο κόστος διαμόρφωσης καταστημάτων ύψους €740.000 για 37 καταστήματα).

Η απόφαση επέκτασης του δικτύου καταστημάτων, μέσω συνεργασίας με αλυσίδα καταστημάτων, λήφθηκε το 2008, από το τότε Διοικητικό Συμβούλιο, με σκοπό την προσέλκυση/συγκράτηση πελατών και επειδή κρίθηκε ότι η Αρχή υστερούσε στον τομέα αυτό συγκριτικά με τον ανταγωνισμό.

Για τη σύναψη της πιο πάνω συμφωνίας προηγήθηκε η μελέτη του θέματος από τρεις επιτροπές:

(α) Η Διευθυντική Επιτροπή διεξήγαγε διαβουλεύσεις με δύο πιθανούς συνεργάτες και υπέβαλε έκθεση στις 27.4.2009 στην οποία εισηγήθηκε συνεργασία με άλλη εταιρεία η οποία διαθέτει καταστήματα, της οποίας η πρόταση κρίθηκε πιο συμφέρουσα για την Αρχή γιατί υπερτερούσε και στην επιχειρησιακή και στην οικονομική ανάλυση (συνολικό κόστος για τρία χρόνια €1.792.500, σε σύγκριση με €4.765.000). Η εισήγηση υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο Γενικής Διεύθυνσης και στις 11.5.2009 υποβλήθηκε στο Συμβούλιο για έγκριση.

(β) Από ad hoc Επιτροπή την οποία διόρισε το Συμβούλιο, στις 30.6.2009, με σκοπό τη μελέτη του θέματος και υποβολή εισήγησης στο Συμβούλιο. Το Συμβούλιο στη συνεδρία αρ. 20/2009 στις 28.7.2009 υιοθέτησε την εισήγηση της Επιτροπής και αποφάσισε τα ακόλουθα:

1. Να γίνουν διαβουλεύσεις με την (εν τέλει) ανάδοχο εταιρεία για το ενδεχόμενο συνολοποίησης συμφωνίας. Οι διαβουλεύσεις να αφορούν, μεταξύ άλλων, τη βελτίωση της οικονομικής προσφοράς της και τη διερεύνηση διαφόρων ανησυχιών που είχε διατυπώσει η ad hoc Επιτροπή.
2. Να μην δοθεί αρνητική απάντηση στην άλλη εταιρεία για διατήρηση των επιλογών της Αρχής.
3. Σε περίπτωση που αποφασιστεί υπογραφή τελικής συμφωνίας να προηγηθεί έλεγχος των οικονομικών στοιχείων του συνεργάτη.

(γ) Από δεύτερη ad hoc Επιτροπή στην οποία το νέο Διοικητικό Συμβούλιο (διορίστηκε την 1.8.2009) ανέθεσε στις 8.9.2009 την υλοποίηση της πιο πάνω απόφασης και υποβολής εισήγησης στο Συμβούλιο. Τα μέλη της Επιτροπής υπέβαλαν τις εισηγήσεις τους στο Συμβούλιο στις 27.10.2009. Τρία μέλη τάχθηκαν υπέρ της συνολοποίησης συμφωνίας με την ανάδοχο εταιρεία και δύο τάχθηκαν εναντίον. Το Συμβούλιο αποφάσισε κατά πλειοψηφία (5 προς 4) να υιοθετήσει την εισήγηση της Επιτροπής. Σημειώνεται ότι στην ίδια συνεδρία αποφασίστηκε όπως προστεθούν πέντε ή έξι Cytashop (ΓΕΠ) για καλύτερη εξυπηρέτηση των πελατών.

Αφού ολοκληρώθηκαν οι διαπραγματεύσεις, εγκρίθηκε η συμφωνία στις 18.5.2010 με τους όρους που αναφέρονται πιο πάνω. Η συμφωνία υπογράφηκε στις 27.5.2010.

Διαπιστώθηκε ότι το Συμβούλιο δεν φαίνεται να τεκμηριώνει στην απόφαση του τους λόγους για τους οποίους προτιμήθηκε η ανάδοχος αντί η άλλη εταιρεία της οποίας η πρόταση, όπως αναφέρεται πιο πάνω, αρχικά κρίθηκε πιο συμφέρουσα. Σημειώνεται ότι ούτε στα πρακτικά/σημειώματα των ad hoc Επιτροπών υπάρχει τεκμηρίωση.

Επιπρόσθετα, δεν φαίνεται να έγινε εμπεριστατωμένη τεchnοοικονομική μελέτη για αξιολόγηση της επένδυσης. Επίσης στη συνεδρία του Συμβουλίου ημερομηνίας 18.5.2010, κατά την οποία λήφθηκε απόφαση για υπογραφή της συμφωνίας, αναφέρθηκε από τον Ανώτατο Εκτελεστικό Διευθυντή, μετά από σχετική ερώτηση, ότι για την ανάδοχο εταιρεία δεν έγινε ενδελεχής νομικός έλεγχος. Αναφέρθηκε επίσης από τον Αναπληρωτή Ανώτατο Εκτελεστικό Διευθυντή ότι η εταιρεία στηρίζεται σε μεγάλο παρατράβηγμα που έχει από τις τράπεζες.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο της Αρχής η απόφαση για προτίμηση της αναδόχου εταιρείας έναντι της άλλης, είχε ληφθεί από το προηγούμενο Συμβούλιο στις 28.7.2009, μετά από εισήγηση της πρώτης ad hoc επιτροπής στην έκθεση της οποίας περιγράφονται ξεκάθαρα και αναλυτικά οι λόγοι για την εισήγηση που έγινε. Ως προς την αναφορά ότι δεν έγινε ενδελεχής νομικός έλεγχος, ο Πρόεδρος της Αρχής ανέφερε ότι ο λόγος είναι επειδή η παρούσα περίπτωση αφορά σε εμπορική συνεργασία με περιορισμένο αντικείμενο και διάρκεια, ενώ τέτοια πρακτική εφαρμόζεται σε περιπτώσεις εξαγορών/συγχωνεύσεων.

Σημειώνουμε, ωστόσο, ότι στην έκθεση της ad hoc επιτροπής καταγράφονται τα θετικά και αρνητικά στοιχεία των προτάσεων των δύο εταιρειών και γίνεται εισήγηση για περαιτέρω διαβουλεύσεις με την ανάδοχο εταιρεία για βελτίωση της πρότασής της και εισήγηση για μη αποκλεισμό της δεύτερης εταιρείας έτσι ώστε να διατηρηθούν οι επιλογές της Αρχής. Η απόφαση για συνομολόγηση της συμφωνίας λήφθηκε από το νυν Συμβούλιο στις 18.5.2010, μετά τις διαβουλεύσεις που έγιναν από τη δεύτερη ad hoc επιτροπή, χωρίς να αναφέρει τους λόγους προτίμησης της αναδόχου εταιρείας. Επειδή μάλιστα, κατά την ημερομηνία λήψης της τελικής απόφασης από το Συμβούλιο, η οικονομική πρόταση της άλλης εταιρείας (€1.792.500 για τρία έτη) εξακολουθούσε να ήταν χαμηλότερη από την τελική οικονομική πρόταση της αναδόχου εταιρείας, οι λόγοι προτίμησης θα έπρεπε να είχαν καταγραφεί.

Ενοικίαση διατηρητέου κτιρίου στην παλιά Λευκωσία. Στα πλαίσια απόφασης του Συμβουλίου Γενικής Διεύθυνσης (ΣΓΔ) για εξεύρεση χώρων για άνοιγμα καταστήματος στην παλιά Λευκωσία, ανατέθηκε σε Ομάδα Εργασίας η διεξαγωγή σχετικής έρευνας και υποβολή εισηγήσεων. Η Ομάδα Εργασίας στην έκθεσή της ημερομηνίας 26.5.2008 αναφέρει ότι δόθηκε έμφαση στην αναζήτηση καταστημάτων στην οδό Λήδρας η οποία υπερτερεί σημαντικά των άλλων οδών από άποψη εμπορικότητας και παρέθεσε τέσσερα άμεσα διαθέσιμα καταστήματα στην εν λόγω οδό για μια αρχική αξιολόγηση.

Με βάση τα κριτήρια που τέθηκαν για ιεράρχηση των επιλογών για ενοικίαση (εμπορικότητα, εμβαδόν, κόστος ενοικίου ή εξαγοράς εμπορικής εύνοιας), έγινε αξιολόγηση και εισήγηση για ενοικίαση ενός των τεσσάρων καταστημάτων, με μηνιαίο ενοίκιο €2.477 και εμπορική εύνοια (εφ' άπαξ ποσό) €512.580.

Στη συνέχεια, όπως αναφέρεται σε υπόμνημα του Αναπληρωτή ΑΕΔ προς το Διοικητικό Συμβούλιο ημερομηνίας 15.7.2008, περιήλθε σε γνώση του ΣΓΔ άλλο κατάστημα στην οδό Ονασαγόρου (η οποία κρίθηκε από την Ομάδα Εργασίας ότι υστερεί της οδού Λήδρας όσον αφορά στην εμπορικότητα) το οποίο αξιολογήθηκε από το ΣΓΔ ως κατάλληλο για τις ανάγκες της Αρχής και η ενοικίαση του κρίθηκε συμφέρουσα σε σύγκριση με τις άλλες επιλογές. Το Διοικητικό Συμβούλιο υιοθέτησε την εισήγηση αυτή και έγιναν διαπραγματεύσεις με τον υφιστάμενο ενοικιαστή και υπογράφηκε ενοικιαστήριο έγγραφο στις 16.12.2008 με μηνιαίο ενοίκιο €2.050 ενώ έγιναν προκαταρκτικά έξοδα (αποζημίωση ενοικιαστή, κόστος ανάπλασης, κ.λπ.) ύψους, περίπου, €796.000.

Εκφράσαμε την άποψη ότι, με βάση τα πιο πάνω στοιχεία η ενοικίαση του πρώτου καταστήματος θα ήταν πιο συμφέρουσα για την Αρχή.

Ο Πρόεδρος της Αρχής ανέφερε ότι για την επιλογή στην οδό Λήδρας επίσης θα απαιτούνταν δαπάνες για διαμόρφωσή του σε Cyta Shop.

Ενοικίαση καταστήματος στη Λακατάμια. Για τη στέγαση Διοικητικών Υπηρεσιών και τη λειτουργία Γραφείου Εξυπηρέτησης Πελατών στη Λακατάμια έγινε δημόσια πρόσκληση για εκδήλωση ενδιαφέροντος και λήφθηκαν 12 προτάσεις οι οποίες αξιολογήθηκαν από την αρμόδια υπηρεσία. Η προσφορά κατακυρώθηκε από το Ειδικό Συμβούλιο Προσφορών στις 16.2.2009 για περίοδο τριών χρόνων. Το

ενοικιαστήριο έγγραφο καθορίζει μηνιαίο ενοίκιο €2.100, πλέον Φ.Π.Α. για συνολικό εμβαδόν 382 τ.μ. (€6,30 το τ.μ.).

Για να λειτουργήσει το Γραφείο απαιτήθηκαν πρόσθετες δαπάνες για αναπροσαρμογή του χώρου με κόστος €84.940 (στο οποίο περιλαμβάνεται εξοπλισμός αξίας €40.340).

Η λειτουργία του Γραφείου άρχισε τον Ιούνιο 2010, δηλαδή καταβλήθηκαν ενοίκια για 13 μήνες χωρίς να αξιοποιείται ο ενοικιαζόμενος χώρος.

Αξιοποίηση κτιρίου Παλλουριώτισσας. Η Αρχή είναι ιδιοκτήτρια κτιρίου στην Παλλουριώτισσα, το οποίο αποτελείται από ισόγειο και δύο ορόφους και διαθέτει πέραν των 25 γραφειακών χώρων. Στον δεύτερο όροφο λειτουργεί τηλεφωνικό κέντρο.

Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας το κτίριο χρησιμοποιείται για τη στέγαση μικρού αριθμού υπαλλήλων (10 άτομα) της θυγατρικής εταιρείας Emporion Plaza και αρκετοί γραφειακοί χώροι παραμένουν αναξιοποίητοι.

Αναφέρεται ότι η Αρχή κατέβαλε τα τελευταία χρόνια ποσό πέραν των €51.000 για βελτιώσεις, έργα συντήρησης και διαμόρφωση χώρων του κτιρίου, καθώς και ποσό €41.553 για κατασκευή σκιάστρων για 34 χώρους στάθμευσης.

Έχοντας υπόψη ότι η Αρχή καταβάλλει σημαντικά ποσά (περίπου €1,7 εκ. τον χρόνο) για ενοικίαση γραφειακών χώρων, εισηγηθήκαμε να μελετηθεί η αξιοποίηση του ιδιόκτητου κτιρίου, ώστε να μειωθεί η δαπάνη για ενοίκια.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε ότι, παρόλο που οι αναξιοποίητοι γραφειακοί χώροι στο κτίριο είναι ελάχιστοι, μελετούνται τρόποι αξιοποίησής τους. Παράλληλα, με την ολοκλήρωση άλλων ενεργειών που έχουν δρομολογηθεί, αναμένεται ότι εντός του 2011 θα καταστεί δυνατή η αποδέσμευση ενοικιαζόμενων γραφειακών χώρων με σημαντική εξοικονόμηση δαπανών για ενοίκια.

Αποθήκες - Σύστημα εσωτερικού ελέγχου.

(α) Σε έκθεση της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου, σχετικά με την απογραφή των αποθεμάτων για το 2010, αναφέρονται αρκετές αδυναμίες όσον αφορά στον έλεγχο και τη φύλαξη των αποθεμάτων όπως, ελλιπής έλεγχος κατά την παραλαβή των υλικών, μη ικανοποιητικός έλεγχος καθ' όλη τη διάρκεια του έτους (σε τακτά χρονικά διαστήματα) με βάση την κίνηση ή/και την αξία των υλικών, μη ικανοποιητική εποπτεία της καταμέτρησης των αποθεμάτων από τη μονάδα Διαχείρισης Υλικού, μη ικανοποιητικός διαχωρισμός καθηκόντων του κύκλου εργασιών των αποθηκών και της έκδοσης, χρέωσης και καταχώρισης των σχετικών εντύπων διακίνησης των υλικών και μη ικανοποιητική φύλαξη και ασφάλεια των υλικών ειδικά όσον αφορά στο ενδεχόμενο καταστροφής από φωτιά.

Ο Πρόεδρος της Αρχής πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι οι αδυναμίες που καταγράφονται μελετούνται για να υλοποιηθούν βελτιώσεις, οι οποίες θα προέλθουν από το έργο εισαγωγής συστήματος διαχείρισης εταιρικών πόρων (ERP), του οποίου η πρώτη φάση υλοποιήθηκε και επίκειται η υλοποίηση της δεύτερης φάσης, όπως και από την ορθότερη στελέχωση.

(β) Κατά το 2011 αποκαλύφθηκε η υπεξαίρεση μεγάλης ποσότητας καλωδίων από την αποθήκη Παραλιμνίου αξίας πέραν του €1εκ., η οποία διερευνάται από την Αστυνομία. Ο υπεύθυνος της μονάδας Διαχείρισης Υλικού στα σχόλιά του για την πιο πάνω έκθεση της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου αναφέρει ότι η τήρηση ή όχι των διαδικασιών που περιγράφονται στην έκθεση δεν θα μπορούσαν να αποτρέψουν την υπεξαίρεση (προφανώς επειδή ο φερόμενος ως δράστης (αποθηκάριος) πλαστογραφούσε τα έντυπα έκδοσης/χρέωσης των υλικών στα διάφορα έργα). Θα έπρεπε όμως, κατά την άποψή μας, να υπάρχουν δικλίδες ασφαλείας για εντοπισμό τέτοιων περιστατικών πιο έγκαιρα (π.χ. αναφορά ασύνηθους κίνησης αποθεμάτων (exceprtion report) είτε σε ποσότητα είτε σε αξία). Επίσης από τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας παρατηρήθηκε ότι δεν τηρούνται οι διαδικασίες ISO για τη διεξαγωγή δειγματοληπτικού ελέγχου στα διάφορα έντυπα διακίνησης των ειδών αποθήκης.

Αναφέρεται συναφώς ότι, στην έκθεση των Συμβούλων, στους οποίους ανατέθηκε η μελέτη της αναδιοργάνωσης των αποθηκών το 2008, σημειώνεται ότι δεν υπάρχει συγκεκριμένη πολιτική και διαδικασία ανατροφοδότησης των περιφερειακών αποθηκών.

Απαλλοτρίωση ακίνητης ιδιοκτησίας - Προσφυγή αρ. 1408/2008. Με τη Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης αρ. 1591, ημερ. 8.12.1995, και το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης αρ. 339, ημερ. 29.3.1996, η Αρχή απαλλοτρίωσε έναντι του ποσού των £285.000 την ακίνητη ιδιοκτησία με αριθμό εγγραφής 1135 στην ενορία Άγιοι Ανάργυροι στη Λάρνακα, για την ανέγερση κτιρίων με σκοπό την εγκατάσταση μηχανημάτων για την ανάπτυξη και επέκταση των τηλεπικοινωνιών. Η απαλλοτριωθείσα ιδιοκτησία μεταβιβάστηκε επ' ονόματι της Αρχής στις 25.4.1996.

Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η αίτηση για έκδοση πολεοδομικής άδειας υποβλήθηκε με καθυστέρηση στις 27.11.2000. Η πολεοδομική άδεια εκδόθηκε στις 24.7.2001 και η Αρχή προκήρυξε διαγωνισμό για την ανέγερση των κτιρίων στις 30.9.2003. Ακολούθως, με απόφαση του Συμβουλίου ημερ. 17.5.2004, ακυρώθηκαν όλες οι προσφορές για την ανέγερση του κτιρίου και με άλλη απόφαση ημερ. 27.2.2006, εγκρίθηκε ο επανασχεδιασμός των κτιρίων, η υποβολή αιτήσεων για νέες άδειες (πολεοδομικής και οικοδομικής) και η προκήρυξη νέου διαγωνισμού.

Οι πρώην ιδιοκτήτες της καταχώρισαν την προσφυγή αρ. 1408/2008, με την οποία ζητούν από το Δικαστήριο να διατάξει την επιστροφή σε αυτούς της ιδιοκτησίας η οποία απαλλοτριώθηκε, εφόσον δεν έχει επιτευχθεί ο σκοπός για τον οποίο έγινε η απαλλοτρίωση εντός του χρονικού περιθωρίου των τριών χρόνων που καθορίζει το άρθρο 23(5) του Συντάγματος και το άρθρο 51(1) του περί Απαλλοτρίωσης Νόμου αρ. 15/1962 (3 χρόνια).

Υστερα από προσφυγή των πρώην ιδιοκτητών το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάσισε στις 24.3.2011 ότι η Αρχή οφείλει να επιστρέψει το ακίνητο στους πρώην ιδιοκτήτες λόγω του ότι ο σκοπός της απαλλοτρίωσης δεν έχει καταστεί εφικτός. Στην απόφαση του Ανωτάτου αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι όσα έγιναν αφορούσαν σε κτίρια για γραφεία, σκοπό άλλο από εκείνο για τον οποίο έγινε η απαλλοτρίωση και αυτά, με μακροχρόνια καθυστέρηση και παλινδρομήσεις για να εκδοθεί πολεοδομική άδεια, περίπου 14 χρόνια μετά τη δημοσίευση του Διατάγματος Απαλλοτρίωσης.

Η Αρχή καταχώρισε Αναθεωρητική Έφεση αρ. 37/2011 στο Ανώτατο Δικαστήριο εναντίον της πρωτόδικης απόφασης του Ανωτάτου, η οποία και εκκρεμεί.

Αγωγή εναντίον της Αρχής. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, στις 19.7.2004 υπογράφηκε μεταξύ της Αρχής και ξένης εταιρείας Μνημόνιο Συναντίληψης για δοκιμαστική περίοδο τριών μηνών και με σκοπό τη σύναψη τριετούς συμφωνίας για εξασφάλιση υπηρεσιών δορυφορικής εκπομπής και σύνδεσης με το διαδίκτυο από τις εγκαταστάσεις της Αρχής στο δορυφορικό σταθμό.

Στις 13.9.2004 η Αρχή διέκοψε τις υπηρεσίες που πρόσφερε στην εταιρεία, λόγω του ότι η τελευταία δεν προσκόμισε την απαιτούμενη τραπεζική εγγύηση και η συμφωνία δεν προχώρησε.

Η εταιρεία κίνησε αγωγή (αρ. 81/2005) στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας εναντίον της Αρχής για ισχυριζόμενη παράβαση γραπτής συμφωνίας, απαιτώντας αποζημιώσεις \$14.292.007 για την υπολογιζόμενη απώλεια κερδών για την τριετή συμφωνία που θα υπογραφόταν, καθώς και ποσό \$118.807 ως ειδικές αποζημιώσεις για τις ζημιές που υπέστησαν.

Σύμφωνα με το Νομικό Σύμβουλο της Αρχής η αγωγή είναι αβάσιμη. Υποβλήθηκε ανταπαίτηση για οφειλές της εταιρείας προς την Αρχή ύψους \$43.000 + ΦΠΑ για υπηρεσίες πριν τη διακοπή της συνεργασίας.

Στις 25.1.2010 η εταιρεία πρότεινε απόσυρση των απαιτήσεών της και ανανέωση της συνεργασίας με την Αρχή. Οι διαβουλεύσεις που έγιναν όμως δεν κατέληξαν σε συμφωνία και το θέμα παραμένει ως είχε.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε ότι η εν λόγω εταιρεία επανήλθε με νέα πρόταση για από κοινού απόσυρση των εκατέρωθεν απαιτήσεων, η οποία μελετάται.

Μέρος Β

Νομοσχέδιο για την αλλαγή του νομικού καθεστώτος της Αρχής. Δεν έχει σημειωθεί καμιά εξέλιξη όσον αφορά στην αλλαγή του νομικού καθεστώτος της Αρχής. Το νομοσχέδιο με τίτλο «Ο περί της Λειτουργίας των Αυτόνομων Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος του 2007» κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση στις 14.6.2007 και έκτοτε εκκρεμεί.

Η Αρχή διαφωνεί με διάφορες πρόνοιες του νομοσχεδίου οι οποίες, όπως υποστηρίζει, δεν της παρέχουν την απαιτούμενη ευελιξία για τη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού, την ταχύτητα στη λήψη και υλοποίηση των αποφάσεων και την προσφορά βέλτιστης εμπειρίας στον πελάτη.

5.8 ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΡΥΘΜΙΣΕΩΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ

Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2010 παρουσιάζουν έσοδα ύψους €4.325.515 και έξοδα ύψους €4.110.642 σε σύγκριση με €4.740.541 και €3.486.773 το 2009, αντίστοιχα. Το πλεόνασμα του έτους ανήλθε σε €214.873, σε σύγκριση με €1.076.799 το 2009. Το συσσωρευμένο πλεόνασμα στις 31.12.2010 ήταν €10.509.356.

Με βάση τον Νόμο 112(I)/2004 και το περί Διοικητικών Τελών (Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών) Διάταγμα του 2004 (Κ.Δ.Π. 849/2004) τα τέλη χορήγησης αδειών καλύπτουν μόνο τις διοικητικές δαπάνες του Γραφείου και ο Επίτροπος μπορεί, κατά την κρίση του, να αποφασίζει την επιστροφή στους αδειούχους οργανισμούς, μέρους ή του συνόλου της διαφοράς που προκύπτει μεταξύ των τελών και των δαπανών. Κατά το 2010 επιστράφηκε ποσό ύψους €600.000. Η Υπηρεσία μας επανέλαβε την άποψη ότι θα πρέπει να επιστραφούν τα πλεονάσματα στους αδειούχους οργανισμούς, όπως ορίζει ο Νόμος.

Σύμφωνα με τον Επίτροπο το συσσωρευμένο πλεόνασμα στις 31.12.2010 αποτελείται από ποσό ύψους €4.472.497 που αφορά στο αποθεματικό για την απόκτηση κτιρίου και ποσό ύψους €6.036.859 ως Γενικό Αποθεματικό. Στόχος του Γραφείου είναι η πλήρης επιστροφή των πλεονασμάτων πλην ενός ποσού €2 εκ. το οποίο κρατείται για να καλύπτει τις συμβατικές υποχρεώσεις για διάστημα 6 μηνών σε περίπτωση που δεν γίνουν έγκαιρα οι καταβολές των ετήσιων διοικητικών τελών.

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός για το 2010 υποβλήθηκε έγκαιρα στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων την 1.7.2009. Το Υπουργείο Οικονομικών, στο οποίο διαβιβάστηκε για απόψεις στις 3.7.2009, απάντησε στις 9.10.2009 διατυπώνοντας σχόλια για μείωση των δαπανών σε ορισμένα Κονδύλια. Στις 14.12.2009 υποβλήθηκε αναθεωρημένος Προϋπολογισμός στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων ο οποίος εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 4.2.2010 και υποβλήθηκε αυθημερόν στη Βουλή των Αντιπροσώπων από την οποία εγκρίθηκε στις 24.3.2010. Σύμφωνα με το άρθρο 153(2) του Νόμου 112(I)/2004, ο Προϋπολογισμός έπρεπε να είχε κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων μέχρι τις 30.9.2009.

Προσωπικό.

(α) Το Γραφείο εργοδοτούσε 33 μόνιμους και 4 ωρομίσθιους υπαλλήλους το 2010 (38 και 4 αντίστοιχα το 2009). Οι μισθοί και εργοδοτικές εισφορές ανήλθαν σε €2.043.831 για το μόνιμο προσωπικό (€1.869.554 το 2009) και €74.191 για τους ωρομίσθιους (€69.261 το 2009). Με βάση τα στοιχεία αυτά ο μέσος όρος δαπανών κατά άτομο ανέρχεται σε €61.934 για τους μόνιμους υπαλλήλους (€49.198 το 2009) και €18.548 για τους ωρομίσθιους (€17.315 το 2009).

(β) **Συνταξιοδοτικά και άλλα οφέληματα του προσωπικού.** Τα οφέληματα αφυπηρέτησης του προσωπικού, σύμφωνα με το άρθρο 16(1)(β) του περί Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Νόμου του 2004, διέπονται από τον περί Συντάξεων Νόμο αρ. 97(I)/1997. Σύμφωνα με την ενδιάμεση αναλογιστική μελέτη με ημερομηνία αναφοράς την 31^η Δεκεμβρίου 2010, η αναλογιστική υποχρέωση ανέρχεται σε €3.138.564. Κατά το 2010 έγινε μεταφορά ποσού €508.757 στον

ειδικό λογαριασμό καταθέσεων που τηρείται για τις συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις του Γραφείου, το υπόλοιπο του οποίου, στις 31.12.2010, ήταν €3.061.275.

5.9 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

Μέρος Α

Οι οικονομικές καταστάσεις του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς (ΔΣΜ) για το 2010 έχουν ελεγχθεί σύμφωνα με το άρθρο 3(1) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ελεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007, μετά από σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ημερ. 17.9.2007, σύμφωνα με την οποία ο ΔΣΜ είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με ανάμικτα καθήκοντα και εξουσίες δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου.

Ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς (ΔΣΜ) συστάθηκε τον Σεπτέμβριο του 2004 δυνάμει του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου 122(Ι)/2003, ο οποίος θεσπίστηκε για εναρμόνιση με την Ευρωπαϊκή Οδηγία 96/92/ΕΚ που αφορά στους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Σύμφωνα με το άρθρο 67 του Νόμου, τα έσοδα του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς προέρχονται από τις διατιμήσεις και χρεώσεις που εγκρίνονται από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) και παραχωρούνται στον ιδιοκτήτη συστήματος μεταφοράς για κάλυψη των δαπανών του.

Οικονομική κατάσταση. Κατά το 2010 τα έσοδα και τα έξοδα του ΔΣΜ ανήλθαν σε €3.796.044 αντίστοιχα, σε σύγκριση με €3.792.276 για το 2009, αναπροσαρμοσμένα. Το 2010 ήταν το πρώτο έτος εφαρμογής της Ρυθμιστικής Απόφασης της ΡΑΕΚ με αρ. 3 ημερ. 12.11.2010 (ΚΔΠ 455/2010), με την οποία εγκρίθηκε το τέλος χρέωσης για τις δαπάνες του ΔΣΜ. Για το 2010 το τέλος ήταν €0,07/Kwh επί της τιμολογούμενης ενέργειας ή συνολικό ποσό €3.347.380. Το υπόλοιπο των εξόδων του ΔΣΜ που υπερβαίνει τα έσοδα από το πιο πάνω τέλος, καλύπτεται από την ΑΗΚ. Για το 2010 το ποσό αυτό ανήλθε σε €170.629.

Προϋπολογισμός - Έγκριση. Σύμφωνα με το άρθρο 60 των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003 έως 2008, η Αρχή Ηλεκτρισμού, μετά από διαβουλεύσεις με τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) και τον Διευθυντή του ΔΣΜ, συμφωνεί, για κάθε έτος, τον Προϋπολογισμό του ΔΣΜ και τον υποβάλλει ως μέρος του Προϋπολογισμού της ΑΗΚ για έγκριση στο Υπουργικό Συμβούλιο και τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Για το έτος 2010 ο Προϋπολογισμός του ΔΣΜ στάλθηκε στην ΑΗΚ για να υποβληθεί στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, μαζί με τον Προϋπολογισμό της ΑΗΚ, έγκαιρα στις 12.6.2009. Η ΑΗΚ υπέβαλε τον Προϋπολογισμό του ΔΣΜ μαζί με τον δικό της στο Υπουργείο στις 28.9.2009. Στη συνέχεια, υποβλήθηκε στο Υπουργείο αναθεωρημένος Προϋπολογισμός από μέρους της ΑΗΚ, στις 20.1.2010. Ο Προϋπολογισμός εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 3.3.2010. Ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.3.2010 ως μέρος του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου του 2010, Νόμου του 2010 (Ν.32(ΙΙ)/2010).

Κατά την περίοδο 1.3.2010 μέχρι 30.3.2010 έγινε εκταμίευση συνολικού ποσού €144.073 και δεσμεύσεις συνολικού ποσού €9.937 χωρίς να υπάρχει εγκεκριμένος Προϋπολογισμός.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με δυο ξεχωριστές αποφάσεις του, ενέκρινε τους Προϋπολογισμούς της ΑΗΚ και του ΔΣΜ για το 2010 (αρ. Απόφ. 70.072 και 70.073 αντίστοιχα). Οι δύο Προϋπολογισμοί δημοσιεύονται σε ένα Νόμο που αναφέρεται ως «ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος». Το συνολικό ποσό και των δύο Προϋπολογισμών όπως αναφέρεται στον Νόμο, εγκρίνεται να χρησιμοποιηθεί από την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου για τη χρήση του έτους που αφορά, για κάλυψη των δαπανών της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου για την περίοδο αυτή. Παρόλο που τα κεφάλαια και άρθρα που αφορούν στον ΔΣΜ παρουσιάζονται ξεχωριστά ως Προϋπολογισμός του, εντούτοις η νομική κάλυψη για χρήση των ποσών που εγκρίνονται φαίνεται να δίδεται μόνο στην Αρχή Ηλεκτρισμού.

Σε απάντηση του ο ΔΣΜ ανέφερε ότι η καθυστέρηση στην υποβολή του Προϋπολογισμού του ΔΣΜ δεν οφείλεται στον ίδιο εφόσον είχε υποβληθεί στην ΑΗΚ από τις 12.6.2009. Επίσης, σημειώνει ότι οι πληρωμές των €144.073 αφορούν σε δαπάνες που δημιουργήθηκαν τον Φεβρουάριο 2010, στα πλαίσια των

εγκεκριμένων δωδεκατημορίων και ο ΔΣΜ προχώρησε σε εξόφληση των υποχρεώσεων αυτών, γεγονός ωστόσο που δεν νομιμοποιεί την πληρωμή τους τον Μάρτιο του 2010, εφόσον αυτό που έχει σημασία δεν είναι τότε δημιουργούνται οι δαπάνες αλλά τότε διενεργείται η πληρωμή.

Πρωτόκολλο Συστήματος Μεταφοράς. Σύμφωνα με τους περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμους του 2003 έως 2008 ετοιμάστηκε, εγκρίθηκε από την ΡΑΕΚ και υπογράφηκε τον Ιούλιο 2006 μεταξύ του ΔΣΜ και του Ιδιοκτήτη Συστήματος Μεταφοράς (ΙΣΜ), δηλαδή της ΑΗΚ, Πρωτόκολλο, προκειμένου ο ΔΣΜ να καταστεί ικανός να ασκήσει τις αρμοδιότητες του. Το εν λόγω Πρωτόκολλο βασίστηκε στις εμπειρίες και τα δεδομένα που ίσχυαν μέχρι το 2006. Σημειώνεται ότι στο άρθρο 68 (γ) του βασικού Νόμου γίνεται ρητή αναφορά ότι το Πρωτόκολλο Συστήματος Μεταφοράς πρέπει να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, και πρόνοιες σχετικά με την κατασκευή, σύνδεση και χρήση του συστήματος μεταφοράς από τρίτους. Ωστόσο, στο Πρωτόκολλο που έχει υπογραφεί δεν περιλαμβάνονται τέτοιες πρόνοιες.

Απαντώντας, ο Διευθυντής του ΔΣΜ ανέφερε ότι μια από τις άμεσες προτεραιότητες του, είναι και η αναθεώρηση αρκετών διατάξεων του Πρωτοκόλλου, σε συνεργασία και συνεννόηση με την ΑΗΚ, έτσι ώστε να αντικατοπτρίζονται τα νέα δεδομένα και καταστάσεις.

Μέρος Β

Φορολογική μεταχείριση των δραστηριοτήτων του ΔΣΜ. Σύμφωνα με επιστολή της Υπηρεσίας ΦΠΑ ημερ 16.4.2009, τόσο η ΑΗΚ όσο και ο ΔΣΜ πρέπει να επιβάλλει και να καταβάλλει ΦΠΑ επί της αξίας των εν λόγω χρεώσεων, αφού αποτελούν δύο ξεχωριστά νομικά πρόσωπα για σκοπούς ΦΠΑ. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες επιστολές μας, δεν εκδίδονται τιμολόγια ούτε και χρεώθηκε ΦΠΑ για τις συναλλαγές μεταξύ του ΔΣΜ και της ΑΗΚ.

Σε απάντηση του ο ΔΣΜ ανέφερε ότι παρέμβαση της ΡΑΕΚ για επίλυση της διαφοράς δεν κατέληξε θετικά.

Σύνδεση Σταθμού Παραγωγής. Σύμφωνα με τη διαδικασία που ακολουθείται για τη σύνδεση σταθμού παραγωγής με το δίκτυο, αν η προσφορά σύνδεσης, όπως γίνεται από τον ΔΣΜ, γίνει αποδεκτή εντός τακτής προθεσμίας, τότε συνομολογείται σύμβαση σύνδεσης που υπογράφεται από τους συμβαλλόμενους και ο ενδιαφερόμενος καταβάλλει στον ΔΣΜ το αντίτιμο.

(α) Μη τήρηση της ενδεδειγμένης διαδικασίας σύνδεσης σταθμού παραγωγής στο Σύστημα Μεταφοράς. Όπως αναφέρθηκε και στις Εκθέσεις μας για τα έτη 2008 και 2009, προέκυψε διαφωνία μεταξύ του ΔΣΜ και της ΑΗΚ, χωρίς να εξευρεθεί λύση, σχετικά με θέματα που αφορούν την τιμολόγηση για σκοπούς σύνδεσης Σταθμού Παραγωγής στο Δίκτυο Μεταφοράς.

Λόγω της διαφωνίας δεν τηρείται η πιο πάνω διαδικασία και ο ΔΣΜ κατόπιν γραπτών οδηγιών της ΡΑΕΚ, η οποία σύμφωνα με το άρθρο 71 του Νόμου, αποφασίζει για οποιαδήποτε διαφορά αναφύεται μεταξύ του ΔΣΜ και της ΑΗΚ, προέβη στις δέουσες ενέργειες για την ένταξη των Μονάδων Εσωτερικής Καύσης (ΜΕΚ), στο πρόγραμμα διαθεσιμότητας μονάδων.

Ο ΔΣΜ ετοίμασε σχετική προσφορά και όρους σύνδεσης στο Σύστημα Μεταφοράς για νέα εγκατάσταση Μονάδων Εσωτερικής Καύσης – ΜΕΚ 2 και στις 18.5.2010 με επιστολή του στην ΑΗΚ τόνισε ότι για να προχωρήσει με την ένταξη των νέων μονάδων ΜΕΚ 2 στη διαθεσιμότητα του συστήματος θα έπρεπε απαραίτητως η ΑΗΚ να αποδεχθεί όλους τους όρους της προσφοράς. Η ΑΗΚ στις 28.5.2010 απάντησε ότι αποδέχεται μόνο τους τεχνικούς όρους και ότι δεν θεωρούσε ορθή τη διαδικασία τιμολόγησης για το κόστος της σύνδεσης. Στις 2.6.2010 η ΡΑΕΚ έδωσε εντολή στον ΔΣΜ όπως προχωρήσει άμεσα η ένταξη των νέων μονάδων ΜΕΚ 2, παρά το γεγονός ότι υπήρχε σημείο διαφωνίας μεταξύ του και της ΑΗΚ. Τελικά οι εν λόγω μονάδες εντάχθηκαν στις 2.6.2010.

Όπως μας ανέφερε ο Διευθυντής ΔΣΜ, ενήργησε σύμφωνα με τις οδηγίες της ΡΑΕΚ με στόχο την ομαλή λειτουργία του Συστήματος Μεταφοράς και τη διαθεσιμότητα του Συστήματος Παραγωγής.

(β) Μη αναγνώριση του ΔΣΜ ως νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου από μέρους της ΑΗΚ. Όπως αναφέρθηκε και στην Έκθεση μας για το 2009 σύμφωνα με πρακτικά της συνεδρίας που πραγματοποιήθηκε στα γραφεία της ΡΑΕΚ στις 18.5.2009, ο Γενικός Διευθυντής της ΑΗΚ δήλωσε ότι εάν η ΑΗΚ προχωρήσει στην αποδοχή της τιμολόγησης υπό τις προϋποθέσεις και χρεώσεις που θέτει ο Διευθυντής του ΔΣΜ, ενδέχεται να έχει ως αποτέλεσμα την αναγνώριση ότι ο ΔΣΜ αποτελεί ξεχωριστό νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, κάτι που έρχεται σε αντίθεση με σχετικές αποφάσεις της Αρχής. Επίσης, αντιπρόσωπος της ΑΗΚ δήλωσε πως η Αρχή θεωρεί ότι η ορθή διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθείται στη διεκπεραίωση των οικονομικών συναλλαγών ΑΗΚ-ΔΣΜ, είναι η χρέωση μέσω των ανάλογων εσωτερικών εγγραφών και δεν συντρέχει κανένας λόγος για διαφοροποίηση της μέχρι σήμερα πρακτικής. Ως εκ τούτου, κάλεσε τον Διευθυντή του ΔΣΜ, αν διαφωνεί με την ερμηνεία και την πρακτική που εισηγείται η ΑΗΚ, να προσφύγει στο δικαστήριο.

Σύμφωνα με τα ίδια πρακτικά, εκπρόσωποι του ΔΣΜ επισήμαναν τον κίνδυνο να βρεθεί εκτεθειμένος ο ΔΣΜ έναντι της Υπηρεσίας ΦΠΑ, γιατί αν εκδίδει μονομερώς τιμολόγια με ΦΠΑ που δεν αποδέχεται η ΑΗΚ, σημαίνει ότι δεν θα έχει τους οικονομικούς πόρους για να καταβάλει τα σημαντικά οφειλόμενα ποσά στο ΦΠΑ που προκύπτουν σύμφωνα με τη νομοθεσία.

Ο Πρόεδρος της ΡΑΕΚ, σύμφωνα με τα πρακτικά, επισήμανε ότι το ζήτημα έκδοσης ή όχι τιμολογίων/επιβολής ΦΠΑ στις χρεώσεις που γίνονται μεταξύ ΔΣΜ και ΑΗΚ, δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να αποτελέσει λόγο καθυστέρησης της ένταξης στη διαθεσιμότητα του Συστήματος Παραγωγής των νέων μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

Η διαφωνία εξακολουθεί να υπάρχει.

(γ) Διακρίσεις μεταξύ των παραγωγών που αιτούνται σύνδεση στο Σύστημα Μεταφοράς. Όπως αναφέρθηκε και στις Εκθέσεις μας για τα έτη 2008 και 2009, ο ΔΣΜ ζήτησε γνωμάτευση από τον Νομικό του Σύμβουλο σχετικά με τη σύνδεση στο Σύστημα Μεταφοράς σταθμού παραγωγής της ΑΗΚ. Στις 25.6.2008 ο Νομικός Σύμβουλος του ΔΣΜ επισημαίνει ότι (α) η όλη κατάσταση θα παρέχει τη δυνατότητα σε οποιονδήποτε τρίτο να αμφισβητεί την ανεξαρτησία του ΔΣΜ και κατ' επέκταση την νομιμότητα κάθε απόφασης του, θα εμπλέκει ακόμη την ΑΗΚ σε ευθύνες έναντι τρίτων για πράξεις ή παραλείψεις του ΔΣΜ για θέματα τα οποία η ίδια ουδεμία σχέση θα έχει και (β) η ένταξη της νέας μονάδας, θα πρέπει να γίνει κατά τον ίδιο τρόπο σύνδεσης οποιασδήποτε άλλης μονάδας αφού ρητά στο άρθρο 65 του Νόμου προβλέπεται ότι ο ΔΣΜ «δεν προβαίνει σε δυσμενείς διακρίσεις μεταξύ των χρηστών του συστήματος».

Έχει παρατηρηθεί ότι για όλους τους παραγωγούς που υπέβαλαν αίτηση μέχρι σήμερα, πλην της ΑΗΚ, ακολουθείται η διαδικασία όπως καθορίζεται στους Κανόνες Μεταφοράς και Διανομής, πράγμα που δεν συμβαίνει στην περίπτωση της ΑΗΚ ενώ έχουν ήδη ενταχθεί στη διαθεσιμότητα του Συστήματος οι προσωρινές ΜΕΚ, οι ΜΕΚ1 οι ΜΕΚ 2 και η ΕΣΚ4 (Εγκατάσταση Συνδυασμένου Κύκλου).

Ο Διευθυντής ΔΣΜ, απαντώντας ανέφερε πως για εξομάλυνση της κατάστασης και επειδή θεωρεί πολύ σοβαρό το θέμα της μη υπογραφής των συμβάσεων σύνδεσης με την ΑΗΚ αποδέχτηκε την εισήγηση της ΑΗΚ όπως οι οικονομικές συναλλαγές μεταξύ τους γίνονται με λογιστικές εγγραφές, μέσω των αντίστοιχων λογαριασμών που τηρούν οι δύο Οργανισμοί στα λογιστικά τους βιβλία. Ως αποτέλεσμα, στις 13.5.2011 η ΑΗΚ και ο ΔΣΜ προχώρησαν στη σύναψη σύμβασης για τη νέα μονάδα αρ. 5, συνδυασμένου κύκλου στον ηλεκτροπαραγωγό σταθμό Βασιλικού.

Διαφωνία με την ΑΗΚ ως προς τη νομική υπόσταση του ΔΣΜ. Στις πιο πάνω παραγράφους αναδεικνύεται συνεχώς η διαφωνία μεταξύ ΔΣΜ και ΑΗΚ ως προς τις νομικές σχέσεις μεταξύ των δύο, δηλαδή κατά πόσο ο ΔΣΜ είναι ξεχωριστή από την ΑΗΚ νομική οντότητα και ανάλογα με τη νομική συμβουλή εκάστου, διαμορφώνεται και η συμπεριφορά του. Όπως είχαμε επισημάνει και στο παρελθόν, το θέμα αυτό μπορούσε να εκλείψει αν ο Νόμος, ρητά και σαφώς, καθόριζε τη νομική υπόσταση του ΔΣΜ ώστε να μη χωρούν διαφορετικές νομικές ερμηνείες.

5.10 ΕΙΔΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ

Μέρος Α

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 38 του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου, οικοδομές, ομάδες οικοδομών και περιοχές που παρουσιάζουν ειδικό αρχιτεκτονικό, κοινωνικό, ιστορικό ή άλλο ενδιαφέρον, κηρύσσονται διατηρητέες (είτε κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων είτε με πρωτοβουλία του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως), με σχετικό Διάταγμα του Υπουργού Εσωτερικών που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Για την ενθάρρυνση των ιδιοκτητών να προβαίνουν στη συντήρηση και αξιοποίηση των διατηρητέων οικοδομών τους, θεσπίστηκε ο περί Διατηρητέων Οικοδομών Νόμος 240(I)/2002 με βάση το άρθρο 22 του οποίου ιδρύεται Ειδικό Ταμείο Διατήρησης με σκοπό την επιχορήγηση της δαπάνης συντήρησης διατηρητέων οικοδομών και της παροχής άλλων κινήτρων.

Δεν έγινε έλεγχος των λογαριασμών του Ταμείου για το έτος 2010. Το πιο κάτω θέμα περιλαμβάνεται στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας κατά τα προηγούμενα έτη και εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Μηχανογράφηση. Η παραλαβή αιτήσεων, καταχώρισή τους σε μητρώο και γενικά όλες οι διαδικασίες που αφορούν στη διεκπεραίωση των αιτήσεων για τις διατηρητέες οικοδομές δεν είναι μηχανογραφημένες, κάτι το οποίο θα βοηθούσε σημαντικά στην παρακολούθηση και εποπτεία των εργασιών. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τη μηχανογράφηση των εργασιών του Ταμείου το συντομότερο δυνατόν.

Όπως μας ενημέρωσε ο Διευθυντής του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, στα πλαίσια της ολοκλήρωσης της μηχανογράφησης του Τμήματος προκηρύχθηκε διαγωνισμός για την ετοιμασία Στρατηγικής Μελέτης και Απαιτήσεων για την Ανάπτυξη Πληροφοριακού Συστήματος του Τμήματος. Η εταιρεία με την οποία υπογράφηκε η σχετική σύμβαση, ολοκλήρωσε το έργο και αναμένεται η τελική έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, ώστε περί το τέλος του 2011 να προκηρυχθεί ο διαγωνισμός για την υλοποίηση της γενικής μηχανογράφησης του Τμήματος, μέρος της οποίας αποτελεί και το Ειδικό Ταμείο Διατήρησης.

5.11 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Απόφαση Ανωτάτου Δικαστηρίου. Με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερομηνίας 12.8.2011 ύστερα από προσφυγή Εταιρείας, εναντίον απόφασης της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς αναφορικά με επιβολή διοικητικού προστίμου €80.000, κρίθηκε ότι ο διορισμός των μελών της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς ήταν αντίθετος με τις πρόνοιες του Νόμου όσον αφορά στην κατοχή των σχετικών προσόντων και συνεπώς η προσβαλλόμενη απόφαση ήταν επίσης παράνομη και κατ' επέκταση άκυρη.

Η πιο πάνω απόφαση επηρεάζει τις υποθέσεις της Επιτροπής οι οποίες είτε βρίσκονται ενώπιον Δικαστηρίου είτε τελούν υπό διερεύνηση από την Επιτροπή και διοικητικές ποινές εκατομμυρίων ευρώ που επέβαλε η Επιτροπή σε εταιρείες, για τις οποίες οι επηρεαζόμενοι έχουν καταχωρίσει προσφυγή, με επίκληση της απόφασης αυτής πιθανό να ακυρωθούν από το δικαστήριο.

Η Πρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς μάς ανέφερε ότι, η Επιτροπή έχει αποφασίσει όπως ανακαλέσει σωρεία αποφάσεων που είχαν ληφθεί από το Συμβούλιό της προγενέστερα της προσβαλλόμενης απόφασης και αφορούν στις περιπτώσεις υποθέσεων οι οποίες είτε βρίσκονται ενώπιον του δικαστηρίου είτε τελούν υπό διερεύνηση από την Επιτροπή. Πρόσθετα ανέφερε ότι επειδή ο όγκος της εργασίας που απαιτείται για την επανεξέταση όλων των υποθέσεων είναι τεράστιος θα τεθούν προτεραιότητες σύμφωνα με τη σοβαρότητα των παραβάσεων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Η Επιτροπή δεν υπέβαλε τις οικονομικές καταστάσεις του έτους 2010 μέχρι την ημερομηνία της ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης και δεν διεξήχθη ο νενομισμένος έλεγχος. Σύμφωνα με το άρθρο 47 του περί Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (Σύσταση και Αρμοδιότητες) Νόμου Ν.64(I)/2001 και το άρθρο 46 του περί Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου Νόμου

N.73(I)/2009, η Επιτροπή μέσα σε τρεις μήνες από τη λήξη του οικονομικού έτους, οφείλει να καταρτίζει έκθεση και οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες ελέγχονται από τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας.

Η Πρόεδρος της Επιτροπής μάς πληροφόρησε ότι μετά τη σχετική ενίσχυση με προσωπικό του Τμήματος που ετοιμάζει τις οικονομικές καταστάσεις, αναμένεται ότι αυτές θα ετοιμάζονται έγκαιρα.

Τα πιο κάτω θέματα έχουν προκύψει από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2009, οι οποίες υποβλήθηκαν καθυστερημένα στις 31.5.2011 και παρόλο που έχουν ελεγχθεί δεν έχουν πιστοποιηθεί εξαιτίας της προαναφερόμενης απόφασης επειδή προκύπτει θέμα εγκυρότητας των αποφάσεων που λήφθηκαν από την Επιτροπή οι οποίες επηρεάζουν και τις οικονομικές καταστάσεις.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2009 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους €1.167.350, σε σύγκριση με €677.340 κατά το προηγούμενο έτος. Η αύξηση του ελλείμματος κατά €490.010 (ποσοστό 72,34%) οφείλεται κυρίως στη μείωση των εσόδων κατά €114.404 και στην αύξηση των εξόδων κατά €375.606 όπως φαίνεται πιο κάτω.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα της Επιτροπής, περιλαμβανομένης της κρατικής χορηγίας ύψους €1.000.000, ανήλθαν σε €1.976.878 σε σύγκριση με €2.091.282 κατά το 2008, δηλαδή σημειώθηκε μείωση κατά €114.404 ή 5,47%, που οφείλεται κυρίως στη μείωση των εσόδων από εισηγμένες εταιρείες και Οργανισμούς Συλλογικών Επενδύσεων σε Κινητές Αξίες (ΟΣΕΚΑ) κατά €41.667 και €64.660 αντίστοιχα.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα ανήλθαν σε €3.144.228, σε σύγκριση με €2.768.622 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά €375.606 ή 13,57%. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στην αύξηση των αποδοχών προσωπικού κατά €206.644, καθώς και στην αύξηση των εξόδων εκπαίδευσης/επιμόρφωσης προσωπικού και άλλων γενικών εξόδων κατά €51.874 και €61.100 αντίστοιχα.

Προσωπικό.

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς στις 31.12.2009 εργοδοτούσε 42 άτομα (41 μόνιμους και 1 έκτακτο) σε σύγκριση με 40 άτομα που εργοδοτούσε το 2008. Οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία ανήλθαν για το 2009 σε €1.894.246 σε σύγκριση με €1.687.602 το 2008, παρουσίασαν δηλαδή αύξηση €206.644 ή ποσοστό 12,24% που οφείλεται στη μικρή αύξηση προσωπικού, στις αυξήσεις και προσαυξήσεις καθώς και στη συνεισφορά ύψους €36.290 που δόθηκε για δημιουργία Ταμείου Ευημερίας.

Πρόστιμα.

(α) Επιβολή προστίμων. Μέσα στο 2009 η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς επέβαλε διοικητικά πρόστιμα, με βάση το άρθρο 41 του περί Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (Σύσταση και Αρμοδιότητες) Νόμου, Ν. 64(I)/2001, όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα, συνολικού ποσού €894.800 (€1.321.500 το 2008) και εισέπραξε ποσό ύψους €433.250 (€852.000 το 2008).

(β) Οφειλόμενα πρόστιμα προς την Κυπριακή Δημοκρατία. Σύμφωνα με το πιο πάνω άρθρο, διοικητικό πρόστιμο που επιβάλλεται από την Επιτροπή κατά τις διατάξεις του Νόμου, λογίζεται έναντι εσόδων του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας, ως εκ τούτου πρέπει να καταβάλλεται στη Δημοκρατία. Η Επιτροπή δεν κατέβαλε κατά το 2009 οποιοδήποτε ποσό στη Δημοκρατία από πρόστιμα που εισέπραξε, (€433.250) ενώ το 2008 κατέβαλε ποσό ύψους €326.685. Οι συνολικές οφειλές προς τη Δημοκρατία, από πρόστιμα που επιβλήθηκαν και είτε δεν εισπράχθηκαν είτε εισπραχθηκαν και δεν κατεβλήθησαν στη Δημοκρατία ανέρχονταν μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2009 σε €2.402.064 (€1.825.110 το 2008). Επισημάναμε ότι, οι εισπράξεις από πρόστιμα θα πρέπει να εμβάζονται έγκαιρα στη Δημοκρατία.

Η Πρόεδρος της Επιτροπής ανέφερε ότι τα πρόστιμα καταβάλλονται από την Επιτροπή στο Υπουργείο όταν εισπραχθούν και αφού έχουν εκδικαστεί τυχόν προσφυγές εναντίον της απόφασης για επιβολή τους.

(γ) Χρεώστες από πρόστιμα. Παρατηρήθηκαν σημαντικές καθυστερήσεις στην είσπραξη των προστίμων που επιβάλλονται από την Επιτροπή. Οι χρεώστες από πρόστιμα στις 31.12.2009 ανέρχονταν σε €1.319.908 (€860.921 το 2008), παρουσιάζοντας αύξηση ύψους €458.987 ή 53% σε σχέση με το 2008 που οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση των προστίμων που έχουν επιβληθεί και δεν έχουν εισπραχθεί. Επιβάλλεται όπως η Επιτροπή καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για έγκαιρη είσπραξη των προστίμων και έγκαιρη καταβολή τους προς τη Δημοκρατία.

Όπως μάς ανέφερε η Πρόεδρος της Επιτροπής, η Επιτροπή προβαίνει σε όλα τα απαραίτητα μέτρα για είσπραξη των προστίμων.

(δ) Διαγραφή προστίμων. Κατά τη διάρκεια του έτους διαγράφηκαν 11 περιπτώσεις προστίμων που είχαν επιβληθεί από την Επιτροπή συνολικού ύψους €317.846. Για τη διαγραφή των προστίμων δεν είχε εξασφαλιστεί σε όλες τις περιπτώσεις η σχετική έγκριση της Επιτροπής η οποία τα επέβαλε.

Όπως μας έχει αναφερθεί, από την Πρόεδρο της Επιτροπής, έχουν ληφθεί υπόψη οι επισημάνσεις της Υπηρεσίας μας για βελτίωση της διαδικασίας.

(ε) Ημερήσια πρόστιμα. Όπως διαφάνηκε από τον έλεγχο, τα ημερήσια πρόστιμα τα οποία επιβάλλονται από την Επιτροπή λόγω παράλειψης συμμόρφωσης με τον Περί Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Νόμο, δεν παρακολουθούνται επαρκώς.

Η Πρόεδρος της Επιτροπής μάς πληροφόρησε ότι έχουν γίνει οι απαραίτητες διευθετήσεις για την παρακολούθησή τους.

Αγωγές.

(α) Μητρώο αγωγών. Παρατηρήθηκε ότι το Μητρώο αγωγών δεν ήταν ενημερωμένο/ συμπληρωμένο σε όλες τις περιπτώσεις με την απόφαση του δικαστηρίου στις περιπτώσεις που αυτές εκδικάστηκαν, καθώς επίσης και τις ενέργειες που έγιναν μετά την εκδίκαση της υπόθεσης.

Η Πρόεδρος της Επιτροπής ανέφερε ότι, έχουν ληφθεί υπόψη τα σχόλια και οι παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας και τα μητρώα θα ενημερώνονται με τα απαραίτητα στοιχεία.

(β) Απόσυρση αγωγών. Η Επιτροπή, σε συνεδρία της ημερομηνίας 2 Ιουνίου 2008 αποφάσισε την απόσυρση αριθμού αγωγών λόγω κακής βάσης αγωγής (Άρθρο 41 Νόμου Επιτροπής) και καταχώριση αυτών εκ νέου όταν αντικατασταθεί ο Νόμος της Επιτροπής και επανέλθει η σχετική πρόνοια που θα επιτρέπει την λήψη δικαστικών μέτρων. Παρατηρήθηκε ωστόσο ότι, εκ παραδρομής αυτές δεν καταχωρίστηκαν εκ νέου μετά την αντικατάσταση του Νόμου.

Μελέτη Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ), αναφορικά με την εποπτεία του χρηματοοικονομικού τομέα στη Κύπρο. Όπως αναφέρθηκε και στην περσινή έκθεσή μας, η πιο πάνω μελέτη του ΔΝΤ εκπονήθηκε με βάση τους στόχους και τις αρχές της Εποπτείας Κινητών Αξιών του Διεθνούς Οργανισμού Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς (International Organization of Securities Commissions (IOSCO)) το 2006 και αναθεωρήθηκε τον Μάιο του 2009 και αφορούσε στην εποπτεία του χρηματοοικονομικού τομέα στην Κύπρο από διάφορες εποπτικές αρχές, Κεντρική Τράπεζα – τραπεζικό σύστημα, Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς – κεφαλαιαγορά, Υπηρεσία Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών – ασφαλιστικός τομέας.

Παρόλο που η έκθεση αναφέρει ότι η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς της Κύπρου σε γενικές γραμμές φαίνεται να εκτελεί την αποστολή της αποτελεσματικά, εντούτοις επισημαίνει ότι η Επιτροπή θα έπρεπε ήδη, σύμφωνα με την Αρχή 26, του IOSCO (που αναφέρει ότι τα χρηματιστήρια πρέπει να ελέγχονται συστηματικά για να διαπιστώνεται η επάρκεια των συστημάτων τους καθώς και οι δυνατότητες για επίτευξη του έργου τους), να είχε διενεργήσει έλεγχο στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ). Εκφράσαμε την άποψη ότι επιβάλλεται η διενέργεια ελέγχου από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς της επιχειρησιακής ικανότητας του ΧΑΚ ενόψει και των σχεδίων για επέκταση των δραστηριοτήτων του.

Όπως πληροφορηθήκαμε από τον τέως Πρόεδρο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, διενεργούνται offsite checks στο ΧΑΚ (δηλαδή έλεγχοι με βάση στοιχεία και εκθέσεις που στέλνονται από το ΧΑΚ), εξετάζοντας με αυτό

τον τρόπο τα συστήματα, τους μηχανισμούς και τις διαδικασίες του, έτσι ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσο υπάρχει συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το Νόμο 144(Ι)/2007 (Νόμος ο οποίος ρυθμίζει, μεταξύ άλλων, την αδειοδότηση και την εποπτεία των ρυθμιζόμενων αγορών - χρηματιστηρίων - και ο οποίος τέθηκε σε ισχύ τον Νοέμβριο 2007). Επίσης, πληροφορηθήκαμε ότι ο έλεγχος του ΧΑΚ προγραμματίζεται να γίνει μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 2012, αφού έχει μερικώς εκλείψει το πρόβλημα της υποστελέχωσης της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, μετά την πρόσφατη πρόσληψη έξι λειτουργών και ενός βοηθού γραμματειακού λειτουργού.

Το ΔΝΤ, όσον αφορά στην εποπτεία των Επιχειρήσεων Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (ΕΠΕΥ) στην έκθεση του εφιστά την προσοχή της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, ιδιαίτερα κατά τον έλεγχο των ΕΠΕΥ που ανήκουν σε ξένους ιδιοκτήτες και παρέχουν υπηρεσίες κυρίως σε ξένους πελάτες. Τα σημεία που τίγονται στην έκθεση αφορούν στην υποχρέωση των ΕΠΕΥ να διατηρούν ξεχωριστούς λογαριασμούς για τους πελάτες τους και στην εφαρμογή των προνοιών της αρχής «γνώριζε τον πελάτη σου» στα πλαίσια των προνοιών για ξέπλυμα βρώμικου χρήματος.

Ο τέως Πρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς όσον αφορά στην εποπτεία των ΕΠΕΥ μας πληροφόρησε, ότι λόγω της σημαντικής έλλειψης προσωπικού που παρατηρείτο, δεν κατέστη δυνατό να πραγματοποιηθούν τόσοι επιτόπιοι έλεγχοι και σε τέτοια έκταση στις ΕΠΕΥ, όσο θα επιθυμούσε η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και ότι μετά από την πρόσληψη προσωπικού που έγινε πρόσφατα, αναμένεται ότι τόσο ο αριθμός όσο και η έκταση των ελέγχων στις ΕΠΕΥ θα αυξηθούν.

Αναφορικά με το θέμα της μη εξασφάλισης επαρκών πόρων της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για εκτέλεση των νομικών της υποχρεώσεων (τόσο χρηματικών όσο και σε ανθρώπινο δυναμικό), που επίσης αναφέρεται στις παρατηρήσεις της πιο πάνω έκθεσης εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο της πρόσθετης χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς από τους εποπτευόμενους, συμπεριλαμβανομένων και των ΕΠΕΥ.

Όπως πληροφορηθήκαμε, το θέμα έχει εξεταστεί και διαφάνηκε ότι, το ενδεχόμενο της πρόσθετης χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς από τους εποπτευόμενους, συμπεριλαμβανομένων και των ΕΠΕΥ είναι εφικτό. Όπως μας ανέφερε ο τέως Πρόεδρος, μεσοπρόθεσμος στόχος της Επιτροπής είναι η διασφάλιση της οικονομικής ανεξαρτησίας της, προς τούτο δε έχει επιδιωχθεί η ενίσχυση του ποσοστού κάλυψης των λειτουργικών δαπανών της από τους εποπτευόμενους αλλά ενδεχόμενη αύξηση των τελών χρειάζεται μεγάλη προσοχή έτσι ώστε η Κύπρος να διατηρήσει την ανταγωνιστικότητά της.

Πρόσθετα, το θέμα της εξέτασης της χρηματοδότησης των Επιτροπών Κεφαλαιαγορών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναφέρεται και στην Έκθεση Jacques de Larosière, η οποία ετοιμάστηκε με βάση όρους εντολής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με σκοπό να συμβουλευθεί για τη ρύθμιση και εποπτεία των χρηματοοικονομικών αγορών.

Σχετικά με το θέμα των συστάσεων και εισηγήσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Έκθεσης της Ομάδας Jacques de Larosière, για θέματα που αφορούν στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ενέκρινε τη δημιουργία ειδικής ομάδας για εξέταση των θεμάτων που αναφέρονται στις πιο πάνω εκθέσεις στην οποία συμμετέχουν λειτουργοί του Υπουργείου Οικονομικών και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Όπως πληροφορηθήκαμε, μέχρι σήμερα δεν υπάρχει οποιαδήποτε εξέλιξη σχετικά με το θέμα αυτό.

5.12 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΙΤΗΡΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων. Τα θέματα που ακολουθούν προέκυψαν από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της Επιτροπής για τα έτη 2008 μέχρι 2010, οι οποίες υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας καθυστερημένα τον Ιούνιο του 2011.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Το καθαρό περίσσευμα/(έλλειμμα) χρήσης για τα έτη 2007 μέχρι 2010, ήταν όπως πιο κάτω:

	2010	2009	2008	2007
	€	€	€	€
Καθαρό περίσσευμα/(έλλειμμα)	1.840.162	(2.895.434)	(5.682.848)	135.957

Η αύξηση/μείωση στο καθαρό περίσσευμα/(έλλειμμα) χρήσης για το κάθε έτος, οφείλεται κυρίως στην αύξηση/μείωση του μικτού κέρδους/(ζημίας) χρήσης, που προέκυψε λόγω της μεγάλης διακύμανσης τόσο στο ποσοστό κόστους πωληθέντων αγαθών επί των πωλήσεων όσον και στο ποσοστό μικτού κέρδους/(ζημίας) επί των πωλήσεων.

(β) Έξοδα. Τα έξοδα πωλήσεων και προώθησης και τα έξοδα διοικητικής λειτουργίας για τα έτη 2007 μέχρι 2010, ήταν όπως πιο κάτω:

	2010	2009	2008	2007
	€	€	€	€
Έξοδα πωλήσεων και προώθησης	41.823	44.157	59.659	121.254
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	2.587.147	2.577.291	2.396.043	4.261.604

(i) Τα έξοδα πωλήσεων και προώθησης για το έτος 2008 και μετά, παρουσιάζονται μειωμένα λόγω πλήρους απόσβεσης των οχημάτων κατά το 2007.

(ii) Τα έξοδα διοικητικής λειτουργίας για το έτος 2008 και μετά, παρουσιάζονται μειωμένα λόγω κάλυψης του αναλογιστικού ελλείμματος του Σχεδίου Σύνταξης ύψους €1.790.615 το 2007.

Αποθεματικά.

(α) Αποθεματικό. Αντιπροσωπεύει ποσό ύψους €20.743.660 το οποίο παραμένει αναλλοίωτο από το 2004 και αντιπροσωπεύει τη διαφορά των πραγματικών χρηματικών ποσών που μεταφέρθηκαν στον τραπεζικό λογαριασμό της Επιτροπής κατά το 2003 και 2004 και του ετήσιου ελλείμματος για τις χρήσεις των ετών που έληξαν στις 30.4.2003 και στις 30.4.2004. Σύμφωνα με επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών με ημερ. 26.5.2010, το ποσό αυτό αποτελεί κρατική ενίσχυση που χορηγήθηκε κατά την προενταξιακή περίοδο. Εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί και εξευρεθεί τρόπος χειρισμού του αποθεματικού αυτού.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ανέφερε ότι η Επιτροπή θα εξετάσει τρόπους λογιστικού χειρισμού του αποθεματικού κατά τρόπο που να μην επηρεάζονται τα τελικά οικονομικά της αποτελέσματα ή οι φορολογικές της υποχρεώσεις.

(β) Γενικό Αποθεματικό. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις, το υπόλοιπο του γενικού αποθεματικού στις 31.12.2010 ανέρχόταν σε €15.615.992 και αντιπροσωπεύει την καθαρή λογιστική αξία στις 30.4.2004, των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν από πόρους του αποθεματικού για την ανέγερση σιλό. Μέχρι τις 30.4.2004, το γενικό αποθεματικό επιβαρυνόταν με τις ετήσιες αποσβέσεις των αντίστοιχων περιουσιακών στοιχείων, με αναγνώριση αντίστοιχου ποσού ως χορηγία, με σκοπό να διαγραφεί στο τέλος της ωφέλιμης οικονομικής ζωής των περιουσιακών στοιχείων που αφορά. Με την αλλαγή στη λειτουργία της Επιτροπής από 1.5.2004, η πιο πάνω τακτική σταμάτησε με αποτέλεσμα το υπόλοιπο του γενικού αποθεματικού να παραμένει αναλλοίωτο από τις 30.4.2004.

Υποδείξαμε ότι η Επιτροπή θα πρέπει να συνεχίσει την ίδια τακτική διαγραφής του γενικού αποθεματικού, ώστε αυτό να διαγραφεί σταδιακά ως έσοδο μέσω του λογαριασμού αποτελεσμάτων, έναντι των αποσβέσεων των περιουσιακών στοιχείων που αφορά, σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο αρ. 20.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ανέφερε ότι η Επιτροπή δεν συμμερίζεται την άποψη της Υπηρεσίας μας ότι το γενικό αποθεματικό θα πρέπει να διαγραφεί σταδιακά ως έσοδο μέσω του λογαριασμού αποτελεσμάτων, ιδίως αν αυτό ληφθεί υπόψη για σκοπούς προσδιορισμού του φορολογητέου εισοδήματος της Επιτροπής, ωστόσο, η Επιτροπή θα εξετάσει τρόπους λογιστικού χειρισμού του.

Προϋπολογισμός.

(α) Έγκριση Προϋπολογισμού. Σύμφωνα με το άρθρο 6Α(2) του περί της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Νόμου του 2004, αρ. 143(Ι)/2004, η Επιτροπή καταρτίζει και εγκρίνει πριν το τέλος κάθε οικονομικού έτους, Προϋπολογισμό Εσόδων και Εξόδων για το επόμενο οικονομικό έτος και αποστέλλει αντίγραφο στον Υπουργό Οικονομικών.

Διαπιστώθηκε σημαντική καθυστέρηση στην έγκριση των Προϋπολογισμών του 2008 και 2009 οι οποίοι εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 3.7.2008 και 11.5.2009, αντίστοιχα.

Δεδομένου ότι τόσο για το 2008 όσο και για το 2009 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο, οι δαπάνες για τις περιόδους 1.3.2008 - 2.7.2008 και 1.3.2009 - 10.5.2009 δεν ήταν νομοθετικά καλυμμένες.

Ο Προϋπολογισμός για το 2010, εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 21.12.2009.

(β) Υπερβάσεις. Παρατηρήθηκαν σημαντικές υπερβάσεις σε κονδύλια εξόδων πέραν των προϋπολογισθέντων, οι οποίες δεν τέθηκαν ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου για ενημέρωση και έγκριση.

Σημειώνεται ότι στον περί της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Νόμο, δεν υπάρχουν πρόνοιες που να αφορούν στις εξοικονομήσεις κονδυλίων και τη μεταφορά ποσών για κάλυψη των υπερβάσεων. Η Υπηρεσία μας, σε προηγούμενες Ετήσιες Εκθέσεις της, εισηγήθηκε όπως τα θέματα αυτά ρυθμιστούν νομοθετικά.

(γ) Κεφαλαιουχικές δαπάνες. Το ποσοστό υλοποίησης του Προϋπολογισμού για Κεφαλαιουχικές Δαπάνες είναι εξαιρετικά χαμηλό και για τα τρία χρόνια 2008 μέχρι 2010, και οι αποκλίσεις φθάνουν μέχρι και το 98%, όπως φαίνεται πιο κάτω:

Έτος	Προϋπολογισμός	Πραγματικές δαπάνες	Διαφορά	Ποσοστό απόκλισης
	€	€	€	%
2008	1.107.601	19.187	1.088.414	98
2009	831.850	84.925	746.925	90
2010	818.150	49.488	768.662	94

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι ο Προϋπολογισμός χρειάζεται να ετοιμάζεται πάνω σε πιο ορθολογιστική βάση, ώστε να συμβαδίζει, όσο το δυνατόν, με τη δυνατότητα εκτέλεσής του.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι από το 2011, περιλαμβάνεται πρόνοια στον Προϋπολογισμό για τη μεταφορά εξοικονομήσεων.

Προσωπικό.

(α) Μισθοί και εργοδοτικές εισφορές. Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε η Επιτροπή στις 31.12.2008, 31.12.2009 και 31.12.2010, και το ανάλογο κόστος.

	2010	2009	2008	2007
Υπαλληλικό προσωπικό	28	28	29	29
Ωρομίσθιο προσωπικό	44	44	47	48
Σύνολο προσωπικού	72	72	76	77
	€	€	€	€
Κόστος προσωπικού:				
Υπαλληλικό προσωπικό	2.210.322	2.222.843	2.013.855	1.957.013
Ωρομίσθιο προσωπικό	1.636.240	1.631.387	1.579.562	1.606.622
Συνολικό κόστος προσωπικού	3.846.562	3.854.230	3.593.417	3.563.635
Μέσος όρος κόστους προσωπικού:				
Υπαλληλικό προσωπικό	78.940	79.387	69.443	67.483
Ωρομίσθιο προσωπικό	37.187	37.077	33.608	33.471

Η μείωση του κόστους του υπαλληλικού προσωπικού κατά το 2010 οφείλεται στην πληρωμή κατά το 2009 των αναδρομικών από την παραχώρηση γενικής αύξησης 2% από 1.1.2008. Η μείωση του κόστους του ωρομίσθιου προσωπικού κατά το 2008 οφείλεται στη χαριστική αποζημίωση που καταβλήθηκε κατά το 2007 σε δύο ωρομίσθιους οι οποίοι κηρύχθηκαν ως πλεονάζον προσωπικό καθώς και στο κόστος κατοχύρωσης του Ταμείου Προνοίας των ωρομισθίων που αφυπηρέτησαν κατά το 2007. Η αύξηση του μέσου όρου του κόστους του ωρομίσθιου προσωπικού κατά το 2009 οφείλεται στο κόστος κατοχύρωσης του Ταμείου Προνοίας των ωρομισθίων που αφυπηρέτησαν κατά το 2009.

(β) Μισθολογική τοποθέτηση υπαλλήλου και αγορά συμβουλευτικών υπηρεσιών.

- (i) Το Διοικητικό Συμβούλιο της Επιτροπής, στη συνεδρία του στις 6.10.2009, αποφάσισε την τοποθέτηση του Λειτουργού Επιθεώρησης Α΄, από την κλίμακα Α11+2 στην κλίμακα Α13, επί προσωπικής βάσης, χωρίς να καθορίσει την ημερομηνία έναρξης ισχύος της. Κατά την υποβολή του θέματος στο Υπουργείο Οικονομικών, ως το αρμόδιο Υπουργείο για προώθηση της διαδικασίας έγκρισης της πιο πάνω απόφασης από το Υπουργικό Συμβούλιο, αναφέρθηκε ότι η τοποθέτησή του στην κλίμακα Α13, ισχύει από την 1^η Ιανουαρίου 2009. Αυτό περιλήφθηκε στην πρόταση με Αρ.1141/2009, η οποία εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφαση Αρ.69.495, ημερ. 27.10.2009.
- (ii) Κατά την υποβολή του θέματος στο Υπουργείο Οικονομικών και στο Υπουργικό Συμβούλιο, δεν αναφέρθηκε ότι ο εν λόγω Λειτουργός επρόκειτο να αφυπηρετήσει λόγω ορίου ηλικίας εντός ολίγων ημερών και συγκεκριμένα στις 31.10.2009. Με την παραχώρηση της μισθολογικής κλίμακας Α13, με ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου, 2009, έχουν επηρεαστεί σημαντικά ευμενώς και τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα του εν λόγω Λειτουργού.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι ενδεχομένως τα πιο πάνω να είχαν επηρεάσει τόσο την προώθηση του θέματος από το Υπουργείο Οικονομικών στο Υπουργικό Συμβούλιο όσον και τη λήψη της σχετικής απόφασης από το Υπουργικό Συμβούλιο.

- (iii) Μετά την αφυπηρέτηση του πιο πάνω Λειτουργού, η Επιτροπή προχώρησε στη μίσθωση των υπηρεσιών του, για περίοδο δύο χρόνων, από 1.3.2010 μέχρι 29.2.2012, ως του πλέον αρμόδιου για την αντικατάσταση του συστήματος απεντομώσεων της Επιτροπής καθώς και για άλλες συμβουλευτικές υπηρεσίες, έναντι ποσού €38.000 το χρόνο, πλέον Φ.Π.Α. Αυτό έγινε χωρίς την

προκήρυξη προσφορών και χωρίς να καθοριστούν από το Διοικητικό Συμβούλιο η αμοιβή και οι υπόλοιποι όροι μίσθωσης των υπηρεσιών του. Όπως διαπιστώθηκε, το συμβόλαιο υπογράφηκε στις 26.2.2010 ενώ το Διοικητικό Συμβούλιο ενημερώθηκε για την αμοιβή και τους υπόλοιπους όρους του συμβολαίου του, σε συνεδρία στις 4.3.2010, οπότε και έδωσε καλυπτική έγκριση για το συμβόλαιο που υπογράφηκε.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ανέφερε ότι για το συγκεκριμένο θέμα και το χειρισμό του, ήταν ενήμεροι τόσο το Υπουργείο Οικονομικών όσο και το Υπουργικό Συμβούλιο.

Πάντως, κατά τον έλεγχο από την Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκε ότι αυτό δεν φαίνεται γραπτώς στους σχετικούς φακέλους του αρχείου της Επιτροπής.

Αναλογιστική εκτίμηση του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων των Υπαλλήλων και χρηματοδότηση του αναλογιστικού ελλείμματος.

(α) Με βάση την αναλογιστική εκτίμηση του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων των Υπαλλήλων της Επιτροπής που έγινε στις 31.12.2007, προέκυψε αναλογιστικό έλλειμμα ύψους €5.091.632 και έγιναν εισηγήσεις από τους αναλογιστές για τη χρηματοδότηση του ελλείμματος με τακτικές πληρωμές από την Επιτροπή και για καθορισμό του κανονικού ποσοστού συνεισφοράς από 27% σε 21,9%. Το αναλογιστικό έλλειμμα έχει περιληφθεί σαν πρόνοια στους λογαριασμούς από το 2007.

Τον Ιούνιο του 2011, με οδηγίες της Επιτροπής ετοιμάστηκε από τους αναλογιστές προκαταρκτική αναλογιστική εκτίμηση του Σχεδίου Συντάξεων με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2010, σύμφωνα με την οποία το συνολικό αναλογιστικό έλλειμμα έχει μειωθεί στα €4.457.000 και το κανονικό ποσοστό συνεισφοράς σε 20,2%.

(β) Παρά την εισήγηση των αναλογιστών για χρηματοδότηση του ελλείμματος με τακτικές πληρωμές από την Επιτροπή, στη Συλλογική Σύμβαση των Υπαλλήλων της Επιτροπής για την περίοδο 1.1.2007 μέχρι 31.12.2009, συμφωνήθηκε ότι το αναλογιστικό έλλειμμα θα καλυφθεί με τη μεταφορά ποσού €574.005, πλέον τόκοι, που όφειλε προς την Επιτροπή, το Σχέδιο Συντάξεων των Υπαλλήλων της Επιτροπής (με εισφορές) και με τη μεταβίβαση από την Επιτροπή, στο Σχέδιο Συντάξεων των Υπαλλήλων της Επιτροπής (Όμοιο με το Κυβερνητικό), της κυριότητας ολόκληρου του τεμαχίου γης στο Αναβαργός – Πάφος, όπου είναι εγκατεστημένο το σιλό Πάφου. Η Συμφωνία διαλαμβάνει επίσης τις ενέργειες και δεσμεύσεις της Επιτροπής για τη μεταβίβαση της κυριότητας του κτήματος επ'ονόματι του Σχεδίου Συντάξεων καθώς και άλλες σχετικές υποχρεώσεις της Επιτροπής.

Δεν φαίνεται να έγινε μελέτη ώστε να αποφασιστεί κατά πόσο η πιο πάνω διευθέτηση είναι προς το συμφέρον της Επιτροπής, ούτε έγινε εκτίμηση της αξίας του κτήματος και των σιλό και άλλων εγκαταστάσεων που βρίσκονται στο εν λόγω τεμάχιο ούτε έγινε αναφορά στη μελλοντική κυριότητά τους.

Πέραν των πιο πάνω διαπιστώθηκε ότι στη συμφωνία υπάρχουν ασάφειες και πρόνοιες οι οποίες δημιουργούν αμφιβολίες ως προς τον τρόπο χειρισμού τους.

(γ) Μέχρι τον Ιούλιο 2011, το εν λόγω κτήμα περιλαμβανόταν στα βιβλία της Επιτροπής και δεν είχε μεταβιβαστεί επ'ονόματι του Σχεδίου Σύνταξης. Στην προκαταρκτική αναλογιστική μελέτη του Σχεδίου Συντάξεων, που έγινε τον Ιούνιο του 2011, με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2010, σύμφωνα με την οποία το συνολικό αναλογιστικό έλλειμμα έχει μειωθεί στα €4.457.000, δεν λήφθηκε υπόψη το κτήμα ως περιουσιακό στοιχείο του Σχεδίου Σύνταξης αφού αυτό βρίσκεται ακόμα στο όνομα της Επιτροπής, ως νόμιμου ιδιοκτήτη.

Σημειώνεται ότι στη συμφωνία δεν αναφέρεται οτιδήποτε αναφορικά με την περίπτωση που η αξία του κτήματος θα υπερβαίνει την αναλογιστική υποχρέωση της Επιτροπής, είτε λόγω αύξησης της αξίας της γης είτε λόγω μείωσης της αναλογιστικής υποχρέωσης της Επιτροπής. Αντίθετα αναφέρεται ότι η αξία του κτήματος θα είναι αυτή που θα καθοριστεί από το Κτηματολόγιο ως αποδεκτή κατά την ημέρα της μεταβίβασης, με βάση την οποία θα αναπροσαρμοστεί η υποχρέωση της Επιτροπής σε σχέση με το αναλογιστικό έλλειμμα και ανά τριετία τουλάχιστον θα διενεργείται αναλογιστική μελέτη, πριν από την

οποία θα διενεργείται εκτίμηση της αξίας του κτήματος από δύο ανεξάρτητους εγκεκριμένους εκτιμητές και ως εκτιμώμενη αξία θα λογίζεται η χαμηλότερη από τις δύο εκτιμήσεις.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι η Επιτροπή δεν έχει προχωρήσει ακόμα στη μεταβίβαση του τεμαχίου λόγω των ψηλών δικαιωμάτων μεταβίβασης και του ψηλού κόστους κατεδάφισης των σιλό, τα οποία θα επιβαρύνουν την Επιτροπή, γι' αυτό η μεταβίβαση θα γίνει σε μεταγενέστερο χρόνο.

Συνεχιζόμενη πρακτική της "εικονικής" απασχόλησης λιμενεργατών. Συνεχίστηκε και κατά τα έτη 2008 μέχρι 2010 η πρακτική της "εικονικής" απασχόλησης λιμενεργατών για την εκφόρτωση πλοίων της Επιτροπής, το κόστος της οποίας για το 2008 ήταν €299.731, για το 2009 ήταν €270.290 και για το 2010 ήταν €273.543, δηλαδή σύνολο €883.564. Συγκεκριμένα αναφέρονται τα ακόλουθα:

(α) Μέχρι τον Αύγουστο του 2008, για κάθε πλοίο που εκφορτωνόταν, η Επιτροπή κατέβαλλε απευθείας στους λιμενεργάτες τα ωρομίσθια τους και τις ανάλογες συνεισφορές στα διάφορα Ταμεία και στις Συντεχνίες καθώς και στο Σύνδεσμο Ναυτικών Πρακτόρων Κύπρου χωρίς ωστόσο οι πιο πάνω λιμενεργάτες να εκτελούν οποιαδήποτε εργασία. Από 1.9.2008, η Επιτροπή επιβαρύνεται με τα πιο πάνω, καθώς και με ειδικό πρόσθετο τέλος 45% επί του συνολικού κόστους εργοδότησης των Λιμενεργατών και Σημειωτών, για την ίδρυση Ειδικού Ταμείου για την αποπληρωμή Δανείου που χρησιμοποιείται για την αποζημίωση των αποχωρούντων Λιμενεργατών και Σημειωτών και 3,5% επί του συνολικού κόστους εργοδότησης των Λιμενεργατών και Σημειωτών, για τα διαχειριστικά έξοδα του Συνδέσμου Ναυτικών Πρακτόρων Κύπρου, τα οποία επιβάλλονται με βάση τον περί Ειδικού Τέλους επί των Απολαβών των Λιμενεργατών και Σημειωτών Νόμο του 2008, (Ν.58(Ι)/2008). Με βάση το Νόμο, το Ειδικό Ταμείο βρίσκεται υπό τη φύλαξη του Γενικού Λογιστή της Δημοκρατίας, η διαχείριση του οποίου ανατέθηκε στην Εταιρεία «Cyprus Seaports Operators Ltd», η οποία ιδρύθηκε με βάση τον εν λόγω Νόμο.

Όπως διαπιστώθηκε, από 1.9.2008, όλα τα πιο πάνω, αντί να καταβάλλονται στην εταιρεία «Cyprus Seaports Operators Ltd», όπως προνοείται στο Νόμο (ο οποίος την αναφέρει ονομαστικά), καταβάλλονται σε άλλη εταιρεία η οποία φαίνεται να είναι ιδιωτικών συμφερόντων.

(β) Πέραν των πιο πάνω, για κάθε πλοίο που εκφορτώνεται, η Επιτροπή καταβάλλει στην πιο πάνω ιδιωτική εταιρεία πρόσθετο ποσοστό ύψους 2,5% επί του συνολικού κόστους εργοδότησης των Λιμενεργατών και Σημειωτών, για τη δημιουργία ταμείου αποζημιώσεων των λιμενεργατών. Αυτό αφορά σε πρόνοια της συλλογικής σύμβασης μεταξύ του Συνδέσμου Ναυτικών Πρακτόρων Κύπρου και των Συντεχνιών των Λιμενεργατών και Σημειωτών, χωρίς να προνοείται στο Νόμο, σύμφωνα με την οποία, σε περίπτωση που οι απολαβές τους δεν ξεπεράσουν το ποσό των εγγυημένων απολαβών που καθορίστηκαν στη σύμβαση, τότε ο Σύνδεσμος υποχρεούται να τις συμπληρώσει. Ωστόσο, στη συλλογική σύμβαση δεν καθορίζεται ποσοστό συνεισφοράς, ούτε προνοείται η δημιουργία ταμείου αποζημιώσεων ενώ οι συλλογικές συμβάσεις με βάση τις οποίες η Επιτροπή καταβάλλει τα πιο πάνω, δεν είναι υπογραμμένες.

Επίσης, για κάθε πλοίο που εκφορτώνεται, η Επιτροπή καταβάλλει στην εν λόγω εταιρεία και πρόσθετο ποσό ύψους €100, ως Δικαιώματα Εξυπηρέτησης, χωρίς να υπάρχει οποιαδήποτε συμφωνία μεταξύ της Επιτροπής και της εταιρείας.

(γ) Σε γνωμάτευση του Νομικού Συμβούλου της Επιτροπής σχετικά με το θέμα της απασχόλησης των λιμενεργατών, αναφέρθηκε, μεταξύ άλλων, ότι το θεσμικό πλαίσιο που διέπει το επάγγελμα του λιμενεργάτη είναι ανεπαρκές, ξεπερασμένο και πιθανότατα συγκρούεται με την Ευρωπαϊκή Νομοθεσία, η οποία όπως αναφέρθηκε, υπερισχύει οποιουδήποτε Κυπριακού Νόμου ή Κανονισμού ενώ ο περί Λιμενεργατών Νόμος 35/52 και οι Κανονισμοί που θεσπίστηκαν σύμφωνα με αυτόν, είναι αμφίβολης ισχύος.

Εν όψει της νομικής γνωμάτευσης και της αναφοράς που έγινε στο στάδιο των διαβουλεύσεων, μεταξύ της Επιτροπής και των Συντεχνιών, τον Νοέμβριο του 2006, ότι αναμενόταν αλλαγή του καθεστώτος εργοδότησης των λιμενεργατών, με αποτέλεσμα η Επιτροπή να συναινέσει προσωρινά στην εργοδότηση των λιμενεργατών, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως η Επιτροπή διερευνήσει ξανά το θέμα. Επίσης, η Επιτροπή θα πρέπει, αφενός να μελετήσει τρόπους επίλυσης του προβλήματος, με την ανάθεση της

εκφόρτωσης των σιτηρών στους λιμενεργάτες, οι οποίοι ήδη από το 2004 αναλαμβάνουν την εκφόρτωση των σιτηρών που εισάγονται από ιδιώτες και, αφετέρου, να εξεύρει τρόπους απασχόλησης των εργατών της ή άλλης λύσης.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ανέφερε ότι οι προσπάθειες της Επιτροπής για περιορισμό του κόστους εργοδότησης των λιμενεργατών προσκρούουν στην άρνηση των Συντεχνιών.

Εμπορικοί Χρεώστες. Το σύνολο των εμπορικών χρεωστών στις 31.12.2008, 31.12.2009 και 31.12.2010 ήταν €4.274.273, €6.552.332 και €10.942.748, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €3.077.330 στις 31.12.2007. Σύμφωνα με σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, στους πελάτες παραχωρείται πίστωση ενός μηνός, έναντι εγγυητικής. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, η παρακολούθηση των εγγυητικών και η εξόφληση των υπολοίπων των λογαριασμών των πελατών δεν είναι ικανοποιητική, με αποτέλεσμα αρκετοί πελάτες να οφείλουν μεγάλα ποσά, χωρίς να υπάρχουν οι ανάλογες εγγυήσεις. Αναφέρεται ότι από το σύνολο των εμπορικών χρεωστών στις 31.12.2010, ποσό ύψους €8.476.939 οφείλεται από πελάτες από τους οποίους οι εγγυητικές που παραχωρήθηκαν κάλυπταν μόνο ποσό ύψους €4.627.886 ή 55%. Διαπιστώθηκε επίσης ότι σε διάφορες περιπτώσεις, στους όρους των εγγυητικών που παραχωρούνται, αναφέρεται ότι καλύπτουν μόνο ποσά ακάλυπτων επιταγών, με αποτέλεσμα η Επιτροπή να μην καλύπτεται έναντι όλων των άλλων οφειλών των πελατών αυτών. Ενδεικτικά αναφέρεται η περίπτωση συγκεκριμένου πελάτη ο οποίος κατά τις 4.7.2011, όφειλε ποσό ύψους €2.010.532, από το οποίο καλυπτόταν με εγγυητικές ποσό ύψους €700.774 μόνο, ενώ από το ποσό αυτό, ποσό ύψους €300.000 αφορούσε εγγυητική η οποία σύμφωνα με τους όρους της τράπεζάς του κάλυπτε μόνο ακάλυπτες επιταγές του συγκεκριμένου πελάτη.

Διαπιστώθηκε επίσης ότι σε διάφορες περιπτώσεις η εξόφληση των λογαριασμών των πελατών δεν γίνεται με τραπεζική μεταφορά από τον λογαριασμό του πελάτη σε λογαριασμό της Επιτροπής, ως η σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά μέσω επιταγών, οι οποίες επιστρέφονται από την τράπεζα χωρίς να πληρωθούν, με αποτέλεσμα τα οφειλόμενα υπόλοιπα να παραμένουν σε ψηλά επίπεδα.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ανέφερε ότι η προσπάθεια για είσπραξη των οφειλομένων ποσών και για εξασφάλιση της Επιτροπής για τα ποσά που της οφείλονται, είναι συνεχής και διαρκής.

Συνεργασία με την Παγκύπρια Οργάνωση Σιτηροπαραγωγών (ΠΟΣ).

Για το έτος 2010 η Επιτροπή προέβηκε σε προφορική συμφωνία με την ΠΟΣ σύμφωνα με την οποία η Επιτροπή θα πωλούσε με την μέθοδο των πωλήσεων με παρακαταθήκη (on consignment) τα αποθέματα της ΠΟΣ σε ντόπια σιτηρά. Με βάση τη συμφωνία μεταξύ της ΕΣΚ και ΠΟΣ τα αποθέματα είναι αποκλειστική ιδιοκτησία της ΠΟΣ.

Στις οικονομικές καταστάσεις του έτους 2010 συμπεριλήφθηκε ποσό € 1.754.283 για πωλήσεις σιτηρών με την μέθοδο της παρακαταθήκης το οποίο αποτελεί το 2,58% του συνόλου των πωλήσεων (€68.086.913) της Επιτροπής. Επιπρόσθετα καταχωρίστηκε ως πιστωτής ποσό ύψους €433.560 για την υπόλοιπη ποσότητα του σιταριού της ΠΟΣ το οποίο δεν πωλήθηκε εντός του 2010. Επισημάναμε ότι το ποσό αυτό δεν συνιστά εκκρεμή οφειλή της Επιτροπής για απόθεμα εφόσον η κυριότητά του ανήκει στην ΠΟΣ. Παράλληλα καταχωρίστηκε στις οικονομικές καταστάσεις ποσό ύψους €371.542 ως αξία αποθέματος ντόπιου σιταριού, για απόθεμα που ουσιαστικά δεν ανήκει στην Επιτροπή. Σημειώνεται ότι, αντί αυτών των εγγραφών, στις οικονομικές καταστάσεις θα έπρεπε να εμφανίζονται στην κατηγορία των άλλων εσόδων, τα έσοδα από την παραλαβή / έκδοση και αποθήκευση των αποθεμάτων της ΠΟΣ που κατά την 31.12.2010 ανήλθαν σε €27.006.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Επιτροπής στην συνεδρία του αρ.11.03, ημερ. 17.3.2011 αποφάσισε όπως συνεχιστεί η συνεργασία με την ΠΟΣ και για το έτος 2011.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως εξεταστεί το όλο θέμα της συνεργασίας με την ΠΟΣ και σε περίπτωση συνέχισής της πέραν του τρέχοντος έτους, υπογραφεί ολοκληρωμένη και πλήρης συμφωνία.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι η Επιτροπή θα προχωρήσει σε τροποποίηση των οικονομικών καταστάσεων με τα ποσά που σχετίζονται με τη συνεργασία με την ΠΟΣ.

Αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων της Επιτροπής. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την ελευθεροποίηση της αγοράς, η Επιτροπή έχει απωλέσει σημαντικό μέρος της αγοράς, με αποτέλεσμα τη μη ικανοποιητική χρήση όλων των αποθηκευτικών χώρων και εγκαταστάσεων της. Σχετικά με την αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων της Επιτροπής, αναφέρονται τα ακόλουθα:

(α) Ενοικίαση αποθηκών στο Επαρχιακό Γραφείο Λευκωσίας. Μετά από ενδιαφέρον του Τμήματος Κρατικών Αγορών και Προμηθειών, για ενοικίαση των αποθηκών της Επιτροπής στο Επαρχιακό Γραφείο Λευκωσίας, ετοιμάστηκε έκθεση καταλληλότητας των υποστατικών σύμφωνα με την οποία το κόστος επιδιόρθωσης υπολογίστηκε σε περίπου €1εκ.. Λόγω του ψηλού κόστους που απαιτείται, έγινε εισήγηση στο Διοικητικό Συμβούλιο όπως ενοικιαστούν τα υποστατικά στην κατάσταση που βρίσκονται και αναλάβει ο ενοικιαστής την επιδιόρθωσή τους, ο οποίος στη συνέχεια να μην καταβάλλει ενοίκιο για όσο χρονικό διάστημα απαιτείται για κάλυψη του κόστους επιδιόρθωσης που θα προκύψει και εξουσιοδότησε τον Πρόεδρο της Επιτροπής να χειριστεί το θέμα.

Για τα πιο πάνω, δεν φαίνεται να ζητήθηκαν προσφορές από άλλους πιθανούς ενδιαφερόμενους ενοικιαστές ούτε έγινε μελέτη ως προς την ευχέρεια της Επιτροπής να διαθέσει τα υποστατικά αυτά σε τρίτους, τόσο σε σχέση με τις ανάγκες της όσο και με την ανέγερση των νέων αποθηκών στο Δάλι, όπως αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο.

(β) Αξιοποίηση κτήματος στη Μενόγεια για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Το Διοικητικό Συμβούλιο συζήτησε πρόταση για το ενδεχόμενο αξιοποίησης του κτήματος στη Μενόγεια για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Για το σκοπό αυτό έγιναν διάφορες επαφές και συζητήσεις και ζητήθηκαν οι απόψεις του Διευθυντή Ενέργειας του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και του Προέδρου του Ινστιτούτου Κύπρου. Έγιναν διάφορες εισηγήσεις ως προς την τεχνολογία που θα επιλεγεί, το μέγεθος της μονάδας που θα δημιουργηθεί ώστε να είναι βιώσιμη, τα διάφορα προβλήματα και αμφιβολίες που φαίνεται να υπάρχουν για την εμπλοκή της Επιτροπής σε αυτό τον τομέα καθώς και τα οικονομικά ωφέλη που αναμένεται να έχει η Επιτροπή από μια τέτοια επένδυση, θέματα τα οποία θα πρέπει να τύχουν τεχνοοικονομικής μελέτης από εξειδικευμένους συμβούλους. Επίσης, το Διοικητικό Συμβούλιο συζήτησε το ενδεχόμενο συνεργασίας με δύο εταιρείες που ασχολούνται με το θέμα, οι οποίες όπως αναφέρθηκε σε πρακτικά του Συμβουλίου, επέδειξαν σχετικό ενδιαφέρον.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι η Επιτροπή θα πρέπει να αξιολογήσει το όλο θέμα, λαμβάνοντας υπόψη και την οικονομική κατάστασή της και ότι οι μελέτες που θα χρειαστεί να γίνουν και η ανάθεση του έργου σε οποιαδήποτε εταιρεία, θα πρέπει να γίνουν με τη ζήτηση προσφορών σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και Συναφή Θεμάτων Νόμου.

(γ) Κτήμα στην Κάτω Πάφο. Το κτήμα παραμένει ανεκμετάλλευτο παρά το ενδιαφέρον που εκφράστηκε κατά καιρούς για ενοικίαση μέρους ή ολόκληρου του τεμαχίου από εταιρείες ή φυσικά πρόσωπα. Καμιά πρόταση δεν έγινε αποδεκτή αφού κρίθηκαν από την Επιτροπή ως οικονομικά ασύμφορες ενώ όπως αναφέρεται σε σχετικά πρακτικά, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε κατά το 2009, να μην προχωρήσει με την ενοικιάσή του εν λόγω τεμαχίου και ότι ο τρόπος χρήσης ή αξιοποίησης του τεμαχίου σχετίζεται με τα ευρύτερα επενδυτικά σχέδια της Επιτροπής και θα εξεταστεί σφαιρικά.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ανέφερε ότι η αξιοποίηση του κτήματος θα αποφασιστεί όταν προκύψει συμφέρουσα πρόταση από οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο επενδυτή.

Εσωτερικός έλεγχος.

(α) Επιτροπή Εσωτερικού Ελέγχου. Το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερ. 22.10.2008, όρισε Επιτροπή Εσωτερικού Ελέγχου (Ε.Ε.Ε.) και στη συνεδρία του ημερ. 11.5.2009, ενέκρινε τους

Κανονισμούς Λειτουργίας της. Ωστόσο, η Επιτροπή δεν φαίνεται να έχει μέχρι σήμερα αναλάβει τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες που της ανατέθηκαν. Σημειώνεται ότι με την παραίτηση του εσωτερικού ελεγκτή της Επιτροπής, από την 1η Μαρτίου 2005, η θέση παραμένει κενή.

(β) Προβλήματα λογιστικού συστήματος. Διαπιστώθηκαν αδυναμίες και προβλήματα που αφορούν στις πωλήσεις, στη διαδικασία τιμολόγησης, στον έλεγχο των τιμών πωλήσεων, στην επιβεβαίωση των ελλειμμάτων αποθηκών, του κόστους πωλήσεων και των αποθεμάτων καθώς και αδυναμία στοιχειοθέτησης του ελέγχου που προηγείται των πληρωμών και ημερολογιακών εγγραφών και της διαδικασίας έγκρισής τους. Αδυναμίες και προβλήματα διαπιστώθηκαν και στο μηχανογραφικό σύστημα, κυρίως ως προς τη δυνατότητα εμφάνισης υπολοίπων, αναλυτικών λογαριασμών, ασφάλειας του συστήματος και σε διάφορους άλλους τομείς.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ανέφερε ότι οι αδυναμίες που παρουσιάζει το λογιστικό σύστημα αναμένεται να επιλυθούν με την αναβάθμιση του συστήματος που έγινε κατά το 2011, την βοήθεια των προγραμματιστών και τις οδηγίες που δόθηκαν στον υπεύθυνο μηχανογράφησης της Επιτροπής.

Πωλήσεις. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκαν αδυναμίες και ελλείψεις στις διαδικασίες ελέγχου των πωλήσεων, με κίνδυνο την απώλεια εσόδων της Επιτροπής. Συγκεκριμένα δεν φαίνεται να υπάρχει διαχωρισμός αρμοδιοτήτων και καθηκόντων των λειτουργών που ασχολούνται με τις πωλήσεις, αφού οι ίδιοι λειτουργοί (οι Ταμίες του κάθε Επαρχιακού Γραφείου) καταχωρούν παραγγελίες, παραδόσεις, εκδίδουν τιμολόγια και εισπράττουν ενώ οι ίδιοι τροποποιούν ή ακυρώνουν παραγγελίες, δελτία παραδόσεων και τιμολόγια, χωρίς έγκριση από άλλο αρμόδιο άτομο και χωρίς την τήρηση των απαραίτητων δικαιολογητικών.

Αδυναμίες διαπιστώθηκαν και στην παρακολούθηση και έλεγχο των τιμών πωλήσεων των σιτηρών που καταχωρίζονται στο λογισμικό πρόγραμμα των πωλήσεων ενώ στο Λογιστήριο της Επιτροπής, δε διενεργείται έλεγχος σε οτιδήποτε αφορά στις πωλήσεις, δεν γίνεται παρακολούθηση ή συμφιλώση και δεν τηρούνται στοιχεία σχετικά με ακυρώσεις ή διορθώσεις τιμολογίων, παραγγελιών ή δελτίων παραδόσεων.

Μέρος Β

Διαδικασία προσφορών. Με βάση το άρθρο 10 του περί της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Νόμου του 2004, αρ. 143(I)/2004, η Επιτροπή από 1.5.2004 (ημερομηνία προσχώρησης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση), εξαιρέθηκε από την υποχρέωση εφαρμογής των διατάξεων των περί της Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Νόμων του 2003 και 2004 που ίσχυαν τότε. Ωστόσο, στο άρθρο 5(A) του οικείου Νόμου (Ν.143(I)/2004), προβλέπεται ότι η αγορά προϊόντων και υπηρεσιών θα γίνεται σύμφωνα με διαδικασίες που καθορίζονται με εσωτερικούς κανόνες, που ορίζει η Επιτροπή.

Για τον σκοπό αυτό, ετοιμάστηκε προσχέδιο εσωτερικών κανόνων, το οποίο υποβλήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο για μελέτη και τελική έγκριση, το οποίο δεν έχει ακόμα εγκριθεί ενώ η Επιτροπή εξακολουθεί να προβαίνει σε σημαντικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ανέφερε ότι το προσχέδιο εσωτερικών κανόνων θα μελετηθεί από το νέο Διοικητικό Συμβούλιο, που πρόσφατα έχει διορισθεί.

5.13 ΕΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Γενικά. Το Εφοριακό Συμβούλιο συστάθηκε με βάση το άρθρο 4Α του περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως (Τροποποιητικού) Νόμου 80(I) του 1999, με αρμοδιότητα την εξέταση ιεραρχικών προσφυγών εναντίον αποφάσεων του Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, οι οποίες λαμβάνονται σύμφωνα με το εδάφιο (5) του άρθρου 20 των περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμων.

Κόστος λειτουργίας του Συμβουλίου. Στο Κεφάλαιο 18.01.14 του Κρατικού Προϋπολογισμού για το 2010, προϋπολογίστηκαν συνολικά έξοδα €536.189 τα οποία αναθεωρήθηκαν σε €536.989 και περιλαμβάνουν τα λειτουργικά έξοδα του Συμβουλίου (€79.999), την αντιμισθία του Προέδρου και των 5 μελών του (€374.374), καθώς και άλλα έξοδα (€82.616) που αφορούν σε συνεισφορές σε διάφορα Ταμεία και

ωρομίσθια. Οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν στο ποσό των €507.700. Το συνολικό κόστος για τη λειτουργία του Συμβουλίου κατά το 2010, συμπεριλαμβανομένου και ποσού ύψους €208.751 που αφορά στη μισθοδοσία των υπαλλήλων που είναι τοποθετημένοι/αποσπασμένοι στο Συμβούλιο, ανήλθε στις €716.451.

Απασχολούμενο προσωπικό. Κατά το 2010, υπηρετούσαν στο Εφοριακό Συμβούλιο 5 μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι, 3 έκτακτοι υπάλληλοι και 2 ωρομίσθιοι.

Ιεραρχικές προσφυγές κατά το υπό εξέταση έτος. Κατά την περίοδο 2000 - 2010 (11 χρόνια) κατατέθηκαν στο Συμβούλιο συνολικά 334 ιεραρχικές προσφυγές (κατά μέσο όρο 30 ετησίως), από τις οποίες τα εκάστοτε Συμβούλια εκδίκασαν και εξέδωσαν απόφαση για 142 ιεραρχικές προσφυγές (κατά μέσο όρο 13 ετησίως), οι οποίες αφορούσαν σε συνολικό ποσό φόρου €21,9 εκ. Αναφέρεται ότι, παράλληλα το συνολικό κόστος λειτουργίας του Συμβουλίου κατά την ίδια πιο πάνω περίοδο ανήλθε σε €7,4 εκ. περίπου. Σημειώνεται ότι 168 ιεραρχικές προσφυγές απορρίφθηκαν επειδή δεν πληρούσαν τις υπό Νόμου προβλεπόμενες προϋποθέσεις ή αποσύρθηκαν από τους φορολογούμενους κατόπιν συμφωνίας με το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, κατά την εξέτάσή τους από το Εφοριακό Συμβούλιο και σε μερικές περιπτώσεις την προηγούμενη της ακρόασης της υπόθεσης. Στις 31.12.2010 εκκρεμούσε η εξέταση 24 ιεραρχικών προσφυγών.

Συνολικός αριθμός προσφυγών που εκδικάστηκαν. Κατά την περίοδο 2000 – 2010 κατατέθηκαν στο Συμβούλιο 334 ιεραρχικές προσφυγές, οι οποίες αφορούσαν σε συνολικό ποσό φόρου €206,9 εκ. Τα εκάστοτε Συμβούλια εκδίκασαν και εξέδωσαν απόφαση σε 142 περιπτώσεις οι οποίες αφορούσαν σε ποσό φόρου περίπου €21,9 εκ., ενώ απορρίφθηκαν επειδή δεν πληρούσαν τις υπό του Νόμου προβλεπόμενες προϋποθέσεις ή αποσύρθηκαν από τους φορολογούμενους, 168 ιεραρχικές προσφυγές οι οποίες αφορούσαν σε ποσό φόρου €125 εκ. Η εξέταση 24 ιεραρχικών προσφυγών, που αφορούσαν σε ποσό φόρου €59,9 εκ. εκκρεμούσε στις 31.12.2010. Σημειώνεται ότι, από το ποσό των €21,9 εκ. περίπου €15,9 εκ. αφορούσαν σε περιπτώσεις προσφυγών όπου επικυρώθηκε η απόφαση του Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων.

Κατά την ίδια περίοδο (2000-2010) το κόστος λειτουργίας του Εφοριακού Συμβουλίου ανήλθε σε €7,4 εκ., περίπου.

Ενοικιαζόμενοι χώροι. Τον Οκτώβριο του 1999 το Συμβούλιο ενοικίασε 3 ορόφους σε πολυκατοικία, συνολικού εμβαδού 720 m² ενώ από το 2006, μετά και από εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας οι όροφοι μειώθηκαν σε 2, συνολικού εμβαδού 480 m². Από 1.10.2011 το ετήσιο ενοίκιο ανέρχεται σε €41.415. Εκφράσαμε την άποψη ότι οι ενοικιαζόμενοι χώροι είναι πέραν των αναγκών του Συμβουλίου αν ληφθεί υπόψη ο αριθμός των ατόμων που στεγάζονται σε σχέση και με τα εμβαδά για τις στεγαστικές ανάγκες των υπηρεσιών, όπως καθορίστηκαν με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 63003, ημερ. 14.12.2005.

5.14 ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Τα έσοδα και τα έξοδα του Οργανισμού για το 2010 ανήλθαν σε €14.139.945 και €7.222.717, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €11.460.026 και €7.860.557 κατά το προηγούμενο έτος, δηλαδή προέκυψε πλεόνασμα €6.917.228 σε σύγκριση με €3.599.469 το 2009. Στα έσοδα για το έτος 2010 περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους €13.447.104 (95% των εσόδων).

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός του Οργανισμού για το οικονομικό έτος 2010 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού στις 5.6.2009, από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 23.9.2009 και ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 19.2.2010. Σημειώνεται ότι η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 2010.

Προσωπικό. Κατά το 2010 ο Οργανισμός εργοδοτούσε 35 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις, 24 πάνω σε προσωρινή βάση, ένα με συμβόλαιο και πέντε έκτακτους υπαλλήλους. Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές για το 2010 ανήλθαν σε €3.610.294, σε σύγκριση με €3.736.658 το 2009. Στις

δαπάνες περιλαμβάνεται ποσό ύψους €762.880 το οποίο αντιπροσωπεύει τις συνεισφορές του Οργανισμού στα Ταμεία Συντάξεων και Προνοίας, ποσό €253.379 για συνεισφορά στα Ταμεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Πλεονάζοντος Προσωπικού, ποσό €286.837 για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, ποσό €45.419 για υπερωρίες και επιδόματα, καθώς και ποσό €83.334 για ασφάλιστρα και έμμεσα ωφελήματα προσωπικού.

Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, ο ετήσιος μέσος όρος κόστους εργοδότησης ανά υπάλληλο, ανέρχεται σε €55.543.

Επιπρόσθετα, ο Οργανισμός εργοδοτούσε 14 εργάτες, με σύνολο αποδοχών €311.012 (€256.364 το 2009) και έκτακτο προσωπικό με μερική απασχόληση, για τις ανάγκες παραγωγής και προβολής θεατρικών έργων, με σύνολο αποδοχών €540.828 (€498.265 το 2009).

Έσοδα από παραστάσεις. Τα έσοδα από παραστάσεις ανήλθαν σε €422.627, σε σύγκριση με €485.303 το 2009. Σημειώνεται ότι στα έσοδα του 2009 περιλαμβάνεται ποσό ύψους €160.000 το οποίο αφορά σε έσοδα από παραστάσεις που δόθηκαν στην Ελλάδα στα πλαίσια του Φεστιβάλ Αθηνών. Λαμβάνοντας υπόψη ότι κατά το 2010 δεν πραγματοποιήθηκαν παρόμοιες παραστάσεις, προκύπτει αύξηση στα έσοδα από παραστάσεις στην Κύπρο ύψους 30%.

Κτίριο Θεάτρου Θ.Ο.Κ. – Αρχιτεκτονικές Οδηγίες. Το ποσό του συμβολαίου για το έργο ανέρχεται στα €20.532.000 και η περίοδος εκτέλεσης καθορίστηκε από 22.9.2008 μέχρι 16.3.2011. Ακολούθως συμφωνήθηκε παράταση της περιόδου μέχρι τις 31.7.2011.

Με επιστολή μας τον Φεβρουάριο 2011 προς τον Πρόεδρο του Οργανισμού εκφράσαμε την ανησυχία της Υπηρεσίας μας για τον μεγάλο αριθμό Αρχιτεκτονικών Οδηγιών για αλλαγές στο υπό ανέγερση κτίριο. Συγκεκριμένα, μέχρι τον Νοέμβριο 2010 είχαν δοθεί 285 Αρχιτεκτονικές Οδηγίες οι οποίες εκτιμάται ότι συνεπάγονται αύξηση της δαπάνης του έργου κατά €1.342.578.

Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε σε ποιο στάδιο βρίσκεται ο έλεγχος της πληρωμής των οδηγιών αυτών από τον Αρχιτέκτονα του έργου, τον Επιμετρητή καθώς και τον Επιθεωρητή Εργοταξίου, τόσο όσον αφορά τις επηρεαζόμενες ποσότητες όσο και τις τιμολογήσεις των εργασιών αυτών. Επίσης ζητήσαμε την ετοιμασία κατάστασης στην οποία να καταγράφεται η αιτιολόγηση κάθε οδηγίας, το ποσό που απαιτεί ο εργολάβος και η εισήγηση του Αρχιτέκτονα/Επιμετρητή όσον αφορά στο ποσό που δικαιούται ο εργολάβος ώστε η Υπηρεσία μας να προχωρήσει στον αναγκαίο έλεγχο.

Μέχρι σήμερα δεν υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας τα πιο πάνω στοιχεία και πληροφορίες.

Επιχορήγηση ελεύθερου θεάτρου. Στα ελεύθερα θέατρα «ΣΑΤΙΡΙΚΟ», «ΕΝΑ», «Ε.Θ.Α.Λ.» και «ΣΚΑΛΑ» καταβάλλεται επιχορήγηση με βάση καθορισμένους όρους και κριτήρια. Για το 2010 το ύψος της επιχορήγησης των τεσσάρων θεάτρων ήταν €277.372, €268.114, €262.729 και €271.445, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €255.186, €238.193, €235.949 και €249.732 το 2009, αντίστοιχα.

Από τον έλεγχο των επιχορηγήσεων για τα έτη 2009 και 2010 προς τα τέσσερα θέατρα που αναφέρονται πιο πάνω, εντοπίστηκε περίπτωση όπου εκκρεμούσε σημαντική οφειλή προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθώς και μικρότερες οφειλές προς το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και τα διάφορα Ταμεία Προνοίας των υπαλλήλων. Εισηγούμαστε όπως, για αποφυγή παρόμοιων περιπτώσεων στο μέλλον, εξεταστεί το ενδεχόμενο περίληψης σχετικού όρου στο σχέδιο επιχορήγησης, που θα καθιστά απαραίτητη την εξόφληση οποιαδήποτε οφειλής προς το κράτος πριν την καταβολή της χορηγίας.

Θεατρικό Μουσείο Κύπρου. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ο Οργανισμός υπέγραψε, το 1995, συμφωνία με τον Δήμο Λεμεσού για την ίδρυση Θεατρικού Μουσείου. Τα δύο μέρη διόρισαν Διαχειριστική Επιτροπή και καθόρισαν την οικονομική συμβολή τους στο 50%, η οποία ανήλθε, για τον Οργανισμό, στις €555.296 και καταβλήθηκε κατά τα έτη 2008 και 2009.

Κατόπιν αίτησης του Οργανισμού και του Δήμου Λεμεσού, το Θεατρικό Μουσείο ενεγράφηκε, στις 21.2.2011, ως ίδρυμα, με βάση τον περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμο του 1972.

Επισημαίνεται και πάλι ότι δεν έχουν ετοιμαστεί και ελεγχθεί οι οικονομικές καταστάσεις της Διαχειριστικής Επιτροπής, σύμφωνα με τις πρόνοιες της συμφωνίας ημερομηνίας 6.6.1995.

Αναλογιστική μελέτη. Σύμφωνα με αναλογιστική εκτίμηση του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων των υπαλλήλων του Οργανισμού, το έλλειμμα του Σχεδίου στις 31.12.2005 σε σχέση με προϋπηρεσία, ανερχόταν σε €4.288.590 και το ποσό ετήσιας συνεισφοράς καθορίστηκε στο 29% των μισθών.

Η εισφορά του Οργανισμού για το έτος 2010, με βάση το ποσοστό ετήσιας συνεισφοράς για μελλοντική εκτίμηση ύψους 29% των μισθών, ήταν €289.183. Κατά το 2010 ο Οργανισμός κατέβαλε στο Σχέδιο επιπλέον ποσό ύψους €410.817 για κάλυψη μέρους του αναλογιστικού ελλείμματος, το οποίο στις 31.12.2010 ανερχόταν σε €1.724.913.

Ενόψει του γεγονότος ότι παρήλθαν πέραν των πέντε ετών από την ημερομηνία διενέργειας αναλογιστικής εκτίμησης, εισηγηθήκαμε όπως τροχοδρομηθούν διαδικασίες για διενέργεια νέας αναλογιστικής εκτίμησης.

Συνοπτικές διαδικασίες προσφορών. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου δεν ακολουθήθηκαν οι διατάξεις του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και για Συναφή Θέματα Νόμου αρ. 12(Ι)/2006 και των σχετικών Κανονισμών αναφορικά με τις περιπτώσεις συμβάσεων που συνομολογούνται με συνοπτικές διαδικασίες προσφορών. Ενδεικτικά αναφέρεται η απευθείας ανάθεση, σε οικονομικούς φορείς, της ψηφιοποίησης του αρχείου του Οργανισμού συνολικής αξίας €11.500 και της εκτύπωσης βιβλιαρίων, προγραμμάτων, καρτών πανό κ.λπ., συνολικής αξίας €27.603.

Προσφορά για αγορά γραφειακού εξοπλισμού των νέων γραφείων του Οργανισμού. Ο πιο πάνω διαγωνισμός δημοσιεύθηκε, στις 29.6.2010, σε τρεις εφημερίδες του εγχώριου τύπου και λήφθηκαν τέσσερις προσφορές από τρεις οικονομικούς φορείς.

Το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 6.10.2010, κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Προσφορών του Οργανισμού, αποφάσισε όπως η προσφορά κατακυρωθεί στον ακριβότερο προσφοροδότη, για το ποσό των €65.221 (συμπ.ΦΠΑ), καθώς οι υπόλοιπες προσφορές κρίθηκαν ότι ήταν εκτός προδιαγραφών.

Μετά την γνωστοποίηση της απόφασης, στις 19.10.2010, οι δυο μη επιλεγέντες προσφοροδότες, ζήτησαν με επιστολές τους από τον Οργανισμό όπως αναθεωρήσει την απόφασή του, αφού, κατά τον ισχυρισμό τους, οι λόγοι για τη μη επιλογή τους δεν ευσταθούσαν, καθώς τα προσφερόμενα από αυτούς είδη ήταν σύμφωνα με τις προδιαγραφές. Ο Οργανισμός δεν προχώρησε σε αναθεώρηση της απόφασής του με αποτέλεσμα στις 21.10.2010, ο ένας από τους δυο προσφοροδότες να καταχωρίσει ιεραρχική προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ). Σημειώνεται ότι η προσφορά του εν λόγω προσφοροδότη ανερχόταν στο ποσό των €46.368 (συμπ. ΦΠΑ), ήταν δηλαδή, κατά €18.853 φθηνότερη από την κατακυρωθείσα προσφορά.

Στις 9.11.2010 στάληκε επιστολή οριστικής ανάθεσης στον επιτυχόντα προσφοροδότη, και στις 16.11.2010 υπογράφηκε η σχετική σύμβαση.

Η ΑΑΠ, με απόφασή της, ημερ. 11.2.2011, ακύρωσε την προσβαλλόμενη απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής και ο εν λόγω προσφοροδότης απαίτησε την καταβολή αποζημιώσεων από τον Οργανισμό, ο οποίος μετά από διαπραγμάτευση, κατέβαλε στην εταιρεία, το ποσό των €14.000.

Παρατηρήσαμε ότι οι αποφάσεις της ΑΑΠ δεν αποτελούν βάση για διεκδίκηση αποζημιώσεων, πολλώ δε μάλλον για καταβολή αποζημιώσεων. Εξάλλου ο προσφοροδότης είχε το δικαίωμα να ζητήσει προσωρινά μέτρα (για μη υπογραφή της σύμβασης) από την ΑΑΠ πράγμα που δεν έπραξε.

Όπως προκύπτει, ο Οργανισμός μπορούσε να εξοικονομήσει ποσό ύψους €32.853 (δηλαδή το ποσό που καταβλήθηκε ως αποζημίωση καθώς και το ποσό της διαφοράς των δύο προσφορών), αν ανέμενε την έκδοση της απόφασης της ΑΑΠ πριν την υπογραφή της σχετικής σύμβασης. Το αντικείμενο του διαγωνισμού δεν δικαιολογούσε, κατά τη άποψή μας, την ενέργεια του ΘΟΚ να προχωρήσει στην υπογραφή της σύμβασης πριν την απόφαση της ΑΑΠ αφού δεν επρόκειτο για άκρως επείγουσα ανάγκη.

Μέρος Β

Υπερβάσεις. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, παρατηρήθηκαν υπερβάσεις ύψους €54.000 και €29.979 στο Κονδύλι Εξόδων «Παραγωγή και Προβολή Θεατρικών Έργων» των Προϋπολογισμών του 2000 και 2002, αντίστοιχα, καθώς και υπέρβαση ύψους €5.452 στο Κονδύλι «Αγορά Εξοπλισμού» του Προϋπολογισμού του 2003, για την κάλυψη των οποίων ο Οργανισμός κατέθεσε στο Υπουργείο Οικονομικών συμπληρωματικό Προϋπολογισμό. Το Υπουργείο Οικονομικών, με επιστολή του ημερ. 1.8.2007, ενημέρωσε τον Οργανισμό ότι επειδή ο συμπληρωματικός Προϋπολογισμός που ετοιμάστηκε αφορά σε έτη που έχουν λήξει, απαιτείται η ψήφιση τροποποιητικού Προϋπολογισμού και το θέμα βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

5.15 ΙΔΡΥΜΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Ίδρυση και λειτουργία του Ιδρύματος. Το Ίδρυμα ενέργειας συστάθηκε στις 7.6.2000 ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 23.2.2000, και διέπεται από τις πρόνοιες του περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμου του 1972. Οι κύριες δραστηριότητες του Ιδρύματος είναι η διεκπεραίωση εργασιών της Υπηρεσίας Ενέργειας του Υπουργείου και η εξέταση/αξιολόγηση αιτήσεων επιχορήγησης για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας εκ μέρους του Ταμείου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.

Οικονομική κατάσταση. Τα αποτελέσματα για τα έτη 2005 - 2008 παρουσιάζονται συνοπτικά ως εξής:

	2008	2007	2006	2005
	€	€	€	€
Έσοδα	1.793.450	1.093.450	745.031	682.339
Έξοδα	1.304.239	819.174	623.556	453.126
Πλεόνασμα	489.211	274.276	121.475	229.213

Η Υπηρεσία μας επανέλαβε την εισήγησή της όπως τα πλεονάσματα του Ιδρύματος, το ύψος των οποίων ανήλθε σε €1.237.858 στις 31.12.2008, λαμβάνονται υπόψη, μετά από σχετική αναπροσαρμογή για τυχόν χρεωστικά υπόλοιπα του κράτους, κατά την καταβολή της ετήσιας κρατικής χορηγίας.

Ο Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος, ανέφερε στην Υπηρεσία μας ότι ένα αποθεματικό διατηρείται στο τέλος του έτους για αντιμετώπιση των εξόδων των πρώτων μηνών του επόμενου έτους.

(α) Έσοδα. Τα έσοδα του Ιδρύματος παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

	2008	2007	2006	2005
	€	€	€	€
Κρατική χορηγία	512.701	437.402	175.132	345.138
Υπηρεσίες επί πληρωμή	1.227.142	590.951	504.172	272.233
Άλλα εισοδήματα	53.607	65.097	65.727	64.968
	1.793.450	1.093.450	745.031	682.339

(β) Έξοδα. Η αύξηση στα έξοδα οφείλεται κυρίως στις δαπάνες μισθοδοσίας λόγω αύξησης προσωπικού.

Προσωπικό. Ο αριθμός των ατόμων που εργοδοτούσε το Ίδρυμα στις 31 Δεκεμβρίου και οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία κατά τα έτη 2005-2008 παρουσιάζονται πιο κάτω:

	2008	2007	2006	2005
Προσωπικό στις 31.12	42	34	24	14
Δαπάνες (€)	1.045.721	686.509	520.684	360.530

Στέγαση. Το Ίδρυμα στεγάζεται σε δύο κτίρια. Ο ενοικιαζόμενος χώρος στο δεύτερο κτίριο επιλέχθηκε χωρίς την ετοιμασία προδιαγραφών και την προκήρυξη/εκδήλωση ενδιαφέροντος, ώστε να εξευρεθεί το καταλληλότερο και το οικονομικά πιο συμφέρον κτίριο.

5.16 ΙΔΡΥΜΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2005 - 2010. Η Υπηρεσία μας με επιστολή της προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ημερ. 9.11.2010, ζήτησε όπως μεριμνήσει για την υποβολή των τελικών οικονομικών καταστάσεων του Ιδρύματος για τα έτη 2005 -2010 στην Υπηρεσία μας το συντομότερο, ώστε να διενεργηθεί ο νενομισμένος έλεγχος. Επισημάναμε ότι η μη έγκαιρη υποβολή των οικονομικών καταστάσεων μειώνει σε σημαντικό βαθμό τη δυνατότητα λήψης διορθωτικών και άλλων μέτρων σχετικά με τις οποιεσδήποτε αδυναμίες ή κενά που τυχόν θα παρατηρηθούν. Επιπρόσθετα, αποστερεί τη Βουλή και τους πολίτες από το δικαίωμα ενημέρωσης για τα πεπραγμένα του Ιδρύματος.

Ο Πρόεδρος του Ιδρύματος με επιστολή του προς την Υπηρεσία μας στις 21.6.2011, μας πληροφόρησε ότι οι οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος για τα εν λόγω έτη, θα ολοκληρωθούν μέχρι το τέλος Ιουλίου 2011. Τελικά οι πρόχειρες οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος για τα έτη 2005-2010 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας στις 24.10.2011. Ωστόσο, ενόψει του γεγονότος ότι η εγγραφή του Ιδρύματος, ως Αγαθοεργού Ιδρύματος, ακυρώθηκε στις 9.11.2006 με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (ακολουθώντας στις 13.5.2008 το Ίδρυμα ενεγράφη ως Ίδρυμα, σύμφωνα με τον περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμο του 1972), ζητήσαμε από το Ίδρυμα όπως υποβληθούν νέες αναθεωρημένες οικονομικές καταστάσεις για την περίοδο κατά την οποία το Ίδρυμα ήταν εγγεγραμμένο ως Αγαθοεργό Ίδρυμα, δηλαδή από 9.11.2005 μέχρι 9.11.2006. Μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης (Νοέμβριος 2011) δεν είχαν υποβληθεί στην Υπηρεσία μας.

Ανέγερση Μεγάρου Πολιτισμού Κύπρου. Δαπάνες για Συμβούλους και Διευθυντή Έργου. Από έλεγχο των φακέλων του έργου, που έγινε μεταξύ Μαρτίου και Ιουνίου 2011, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

Στις 19.3.2007, το Ίδρυμα ανέθεσε μετά από Αρχιτεκτονικό Διαγωνισμό που διεξήχθη σε δύο φάσεις, την μελέτη του έργου σε Συμβούλους Μελετητές με τους οποίους υπέγραψε στις 17.7.2007 προκαταρκτική συμφωνία (Letter of Intent) έναντι συνολικής αμοιβής 14,68% επί του τελικού κατασκευαστικού κόστους.

Πέραν της πιο πάνω συμφωνίας, το Ίδρυμα προχώρησε με την σύναψη συμβάσεων για υπηρεσίες Επιμετρητή Ποσοτήτων, Διευθυντή Έργου και θεμάτων λειτουργικότητας και τεχνικής υποδομής του Έργου.

Μέχρι τον Ιούνιο 2011, το Ίδρυμα πλήρωσε στους συμβούλους έναντι των παρεχομένων υπηρεσιών τους συνολικό ποσό €9.836.658. Επιπλέον, το Ίδρυμα πλήρωσε συνολικό ποσό €328.380 για έξοδα πέραν των παρεχομένων υπηρεσιών τους (Expenses/Disbursements) με βάση αποδείξεις πληρωμών.

Στις 29.5.2006, ο Πρόεδρος του Ιδρύματος με επιστολή του προς την Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού την πληροφόρησε ότι το κόστος κατασκευής του έργου αναμένετο να ανέλθει στα €86.000.000.

Στις 6.10.2009, ο σύμβουλος Επιμετρητής υπέβαλε στο Ίδρυμα εκτίμηση του κόστους των εργασιών με τιμολογημένο δελτίο ποσοτήτων η οποία ανέρχεται σε €106.917.154. Στο ποσό αυτό περιλήφθηκαν και ποσά €9.721.648 για την κατασκευή υπόγειου χώρου στάθμευσης καθώς και €3.808.235 για την κατασκευή αστικής πλατείας και πάρκου μετά από οδηγίες του Γραφείου Προγραμματισμού.

Τον Ιούνιο 2011, με επιστολή μας προς τον Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

- (i) Το σύνολο των αμοιβών των τεσσάρων Συμβούλων Μελετητών ανέρχεται σε ποσοστό 14,68% επί του τελικού κατασκευαστικού κόστους. Στο κείμενο του διαγωνισμού της δεύτερης φάσης αναφέρετο ότι, πριν την υποβολή των προτάσεων, θα αποσταλεί από το Ίδρυμα στους διαγωνιζόμενους έγγραφο πρόχειρης συμφωνίας στο οποίο θα περιλαμβάνεται πρόταση για την αμοιβή βάσει της οποίας θα γίνουν οι διαπραγματεύσεις με τον επιτυχόντα διαγωνιζόμενο. Στις 5.3.2007, αποστάληκε το πιο πάνω έγγραφο μαζί με αναλυτικό προτεινόμενο πίνακα αμοιβών για συνολική αμοιβή 8,6% ποσοστό το οποίο κρίνεται λογικό από την Υπηρεσία μας. Τελικά οι αμοιβές των Συμβούλων Μελετητών καθορίστηκαν μετά από διαπραγματεύσεις με τους συμβούλους που εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία που έγινε στις 21.6.2007. Το ποσοστό 14,68% που συμφωνήθηκε με τους συμβούλους, συγκρινόμενο με τις αμοιβές που πληρώνονται σε συμβούλους άλλων έργων και με το ποσοστό 8,6% που καθορίστηκε στον προτεινόμενο πίνακα αμοιβών του διαγωνισμού, θεωρείται από την Υπηρεσία μας ως υπερβολικά ψηλό.
- (ii) Σύμφωνα με τα πρότυπα έγγραφα για Συμβάσεις Παροχής Υπηρεσιών Συμβούλων Μελετητών που εφαρμόζονται στο Δημόσιο Τομέα, η αμοιβή των συμβούλων κατανέμεται σε υπηρεσίες για την φάση πριν την υπογραφή του κατασκευαστικού συμβολαίου και υπηρεσίες για τη φάση μετά την υπογραφή με ποσοστά πληρωμής 55% και 45% αντίστοιχα. Συγκριτικά στις συμφωνίες που υπογράφηκαν με τους Συμβούλους Μελετητές του έργου, προνοείται μέθοδος πληρωμής με βάση την οποία μέχρι σήμερα, για τις παρεχόμενες υπηρεσίες πριν την υπογραφή του κατασκευαστικού συμβολαίου, πληρώθηκε συνολικό ποσό €9.697.779. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε ποσοστό πληρωμής περίπου 61% σε σύγκριση με το μέγιστο ποσοστό 55% που αναφέρεται πιο πάνω για το σύνολο των υπηρεσιών της πρώτης φάσης.
- (iii) Με βάση τα πρότυπα έγγραφα που αναφέρονται στην παράγραφο (ii) και την πρακτική που εφαρμόζεται από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, για υπηρεσίες που παρέχουν οι σύμβουλοι Μελετητές στο στάδιο της μελέτης (πρώτη φάση), η αμοιβή τους υπολογίζεται είτε επί της εκτιμημένης δαπάνης είτε επί του ποσού της σύμβασης του έργου, ενώ για υπηρεσίες στο στάδιο της εκτέλεσης του έργου (δεύτερη φάση), η αμοιβή υπολογίζεται επί του ποσού του τελικού λογαριασμού του κατασκευαστικού συμβολαίου. Στη συμφωνία με τους Συμβούλους προνοείται ότι, οι αμοιβές και στις δύο φάσεις θα υπολογίζονται επί του ποσού του τελικού λογαριασμού του κατασκευαστικού συμβολαίου. Η μέθοδος αυτή, κατά την άποψη μας, θα αυξήσει σημαντικά το ύψος της αμοιβής για υπηρεσίες στο στάδιο μελέτης του έργου (πρώτη φάση), οι οποίες ενώ έχουν ήδη εκτελεστεί, το τελικό ποσό πληρωμής για αυτές θα αναπροσαρμοσθεί/αυξηθεί ανάλογα με το ποσό του τελικού λογαριασμού του κατασκευαστικού συμβολαίου το οποίο θα περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, και τις αυξήσεις εργατικών και υλικών του έργου που συνέβησαν/θα συμβούν για μια μεγάλη περίοδο μετά την εκτέλεση των μελετών από τους Συμβούλους.
- (iv) Δεν έχουν ακόμα υπογραφεί τα επίσημα συμβόλαια με τους Συμβούλους Μελετητές παρόλο ότι έχουν παρέλθει τέσσερα χρόνια αφότου υπεγράφη η προκαταρκτική συμφωνία στις 17.7.2007.

Ο Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος απαντώντας στις πιο πάνω παρατηρήσεις, μας πληροφόρησε τα ακόλουθα:

- (i) Το Ίδρυμα Πολιτισμού Κύπρου (ΙΠΚ) θέλοντας να θέσει ένα χαμηλό σημείο εκκίνησης και μια βάση για τη διαπραγμάτευση της αμοιβής των συμβούλων πρότεινε στους οκτώ προεπιλεγέντες αρχιτεκτονικούς οίκους ποσοστό αμοιβής 8,6% το οποίο όμως δεν περιλάμβανε την αμοιβή των Θεατρικών Σχεδιαστών και των Συμβούλων Επιμετρητών. Η πιο πάνω τακτική που ακολουθήθηκε επέτρεψε στο Ίδρυμα να διαπραγματευτεί τον περιορισμό του ποσοστού της αμοιβής. Το ΙΠΚ μελέτησε δεκάδες περιπτώσεις παρόμοιων διεθνών έργων και σε όλες τις περιπτώσεις το ποσοστό αμοιβής ήταν στο επίπεδο που συμφωνήθηκε εδώ ή πολύ πιο ψηλό.
- (ii) Το ΙΠΚ, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι σύμβουλοι είναι διεθνείς οίκοι, υιοθέτησε διεθνή πρότυπα για τη μέθοδο πληρωμής των Συμβούλων Μελετητών, περιλαμβανομένης και της κατανομής της αμοιβής των πριν και μετά την υπογραφή του κατασκευαστικού συμβολαίου.
- (iii) Η μέθοδος που υιοθέτησε το ΙΠΚ για τον υπολογισμό της αμοιβής των συμβούλων αποτελεί πρακτική της αγοράς στην Κύπρο και το εξωτερικό. Το ΙΠΚ εκτιμά ότι λόγω της οικονομικής κρίσης οι προσφορές για το έργο θα είναι χαμηλότερες από το αναμενόμενο με αποτέλεσμα να υπάρξει μείωση της αμοιβής των συμβούλων για τη μελέτη του έργου.
- (iv) Η καθυστέρηση στην υπογραφή των συμβολαίων με τους τέσσερις Συμβούλους Μελετητές οφείλεται στο γεγονός ότι, ενώ το Πιστοποιητικό Συμβατότητας για τον Αρχιτεκτονικό Διαγωνισμό είχε δοθεί από το Γενικό Λογιστήριο στις 31.12.2008, στη συνέχεια το Λογιστήριο έθεσε ως όρο την υπογραφή ενός ενιαίου συμβολαίου (single contract) με τους Μελετητές του Έργου που να καλύπτει και τους υπόλοιπους Σύμβουλους Μελετητές.

Αναφορικά με τις πιο πάνω επεξηγηματικές θέσεις του ΙΠΚ, η Υπηρεσία μας εξακολουθεί να έχει την άποψη ότι η αμοιβή που συμφωνήθηκε με τους συμβούλους λαμβανομένου υπόψη και του πολύ ψηλού προϋπολογισμού του έργου, θα μπορούσε να είναι χαμηλότερη. Ιδιαίτερα ψηλό θεωρείται το ποσοστό αμοιβής των συμβούλων πέραν του αρχιτέκτονα και ειδικά το ποσοστό 4,52% για τις υπηρεσίες των πολιτικών μηχανικών/μηχανολόγων/ηλεκτρολόγων. Οι υπηρεσίες των ειδικοτήτων αυτών δεν παρουσιάζουν μεγαλύτερη πολυπλοκότητα από αυτή άλλων μεγάλων οικοδομικών έργων και στα οποία η αμοιβή τους είναι της τάξεως του 2-3%.

5.17 ΙΔΡΥΜΑ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2010 παρουσίασαν πλεόνασμα μετά τη φορολογία ύψους €2.077.444 σε σύγκριση με €1.440.027 το 2009. Το συσσωρευμένο πλεόνασμα στις 31.12.2010 ανήλθε σε €17.824.627 (€15.747.183 το 2009). Όπως αναφέρθηκε και στην Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2009, η δημιουργία ψηλού συσσωρευμένου πλεονάσματος οφείλεται κυρίως στην καταβολή χορηγίας κατά το τέλος του 2007 ύψους €16.231.714 από το Γραφείο Προγραμματισμού προς το Ίδρυμα για προγράμματα που δεν έχουν ακόμα χρηματοδοτηθεί.

Σημειώνεται ότι στον Προϋπολογισμό του 2010 περιλήφθηκε πρόνοια για χορηγία ύψους €18,5 εκ., ενώ προϋπολογιζόταν να χρηματοδοτηθούν προγράμματα συνολικού ύψους €31 εκ., οπότε το συσσωρευμένο πλεόνασμα, αν τελικά τα προγράμματα πραγματοποιούνταν, αναμενόταν να μειωθεί σημαντικά. Ωστόσο, η αναμενόμενη μείωση του συσσωρευμένου πλεονάσματος δεν έχει επιτευχθεί λόγω των μειωμένων χρηματοδοτήσεων των ερευνητικών προγραμμάτων κατά το έτος 2010 οι οποίες ανήλθαν σε €13,3 εκ. μόνο.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Ιδρύματος για το 2010 (μη συμπεριλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών) ανήλθαν σε €17.611.959 (€13.008.361 το 2009), περιλαμβανομένης της κρατικής χορηγίας ύψους €16.517.000 (€12.401.500 το 2009), και προορίζονται να χρηματοδοτήσουν υφιστάμενα και νέα ερευνητικά έργα τα οποία εκπονούνται από Κυπριακούς Οργανισμούς. Τα καθαρά έσοδα από την Ευρωπαϊκή Ένωση για τη συμμετοχή του προσωπικού του Ιδρύματος και μελών της Κυπριακής Ερευνητικής Κοινότητας σε

Ευρωπαϊκά Προγράμματα ανήλθαν σε €301.271 (€344.823 το 2009). Τα σχετικά έξοδα, για την πιο πάνω συμμετοχή, κατά τη διάρκεια του 2010 ανήλθαν σε €415.308 (€471.593 το 2009).

(γ) Έξοδα διοίκησης. Τα έξοδα διοίκησης ανήλθαν σε €2.214.974, σε σύγκριση με €2.294.143 το 2009, παρουσίασαν δηλαδή μείωση €79.169 ή ποσοστό 3,5%, που οφείλεται κυρίως στις μειώσεις που σημειώθηκαν στις αποδοχές προσωπικού κατά €83.781 εξαιτίας της καθυστέρησης της πλήρωσης της θέσης του Γενικού Διευθυντή (πληρώθηκε 1.1.2011) και της καθυστέρησης στην καταβολή του φιλοδωρήματος (Bonus) το οποίο καταβάλλεται στο προσωπικό βάσει των κανονισμών προσωπικού, στα έξοδα για προώθηση δραστηριοτήτων καινοτομίας κατά €49.930 και ταυτόχρονα στην αύξηση των εξόδων για αξιολόγηση ερευνητικών προγραμμάτων και εξόδων λειτουργίας Επιστημονικού Συμβουλίου Έρευνας κατά €58.501 και €16.691 αντίστοιχα.

(δ) Χρηματοδοτήσεις ερευνητικών προγραμμάτων. Οι συνολικές χρηματοδοτήσεις ερευνητικών προγραμμάτων για το έτος 2010 ανήλθαν σε €13.314.539 σε σύγκριση με €9.166.479 το 2009. Ποσό ύψους €1.771.628, αφορούσε Δέσμες Προγραμμάτων μέχρι το 2007, ποσό ύψους €8.165.688 αφορούσε στη Δέσμη Προγραμμάτων του 2008 και ποσό ύψους €3.377.223 αφορούσε Δέσμες Προγραμμάτων 2009-2010.

Προσωπικό. Στις 31.12.2010 ο αριθμός των υπαλλήλων του Ιδρύματος ανέρχεται σε 44 άτομα (45 το 2009). Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία ανήλθαν σε €1.484.318 (€1.568.099 το 2009).

Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου. Λόγω της πολυπλοκότητας των διαδικασιών και της σημαντικότητας των ποσών που διαχειρίζεται το Ίδρυμα, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τη δημιουργία Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΠΕ πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι το θέμα βρίσκεται υπό εξέταση στο Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος.

Μέρος Β

Οργανωτικές, διοικητικές δομές, ρυθμίσεις και μηχανισμοί για τις δραστηριότητες έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας στην Κύπρο. Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μας το Υπουργικό Συμβούλιο, έχοντας ως σκοπό την ύπαρξη ενιαίας πολιτικής στον τομέα της Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας, η οποία να συνάδει με τους στόχους που έθεσε η Ευρωπαϊκή Ένωση, τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Εθνικό Πρόγραμμα για την εφαρμογή της Στρατηγικής της Λισσαβόνας, μετά από εξέταση της υφιστάμενης κατάστασης που έγινε από Υπουργική Επιτροπή, με την απόφαση του με αριθμό 66.143 ημερ. 4.10.2007 ενέκρινε, μεταξύ άλλων, την τροποποίηση του καταστατικού του Ιδρύματος Προώθησης Έρευνας (ΙΠΕ), ώστε να συνάδει με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις.

Με την ίδια απόφασή του το Υπουργικό Συμβούλιο, στο πλαίσιο δημιουργίας νέας δομής των μηχανισμών Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας, ενέκρινε τη σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΣΕΚ) το οποίο, μεταξύ άλλων, θα έχει αρμοδιότητα τη διεύρυνση των αρμοδιοτήτων και την ανάθεση προγραμμάτων στο ΙΠΕ, την έγκριση του μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού του και την υποβολή προτάσεων σε ότι αφορά στη σύνθεση του Διοικητικού του Συμβουλίου.

Ο διορισμός των μελών του ΕΣΕΚ και του νέου Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΠΕ έγινε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 66.143 ημερ. 14.4.2010. Η καθυστέρηση στο διορισμό των αριστεϊνδην μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΠΕ από το Υπουργικό Συμβούλιο προκάλεσε εκτός από θέμα εγκυρότητας των αποφάσεων του και άλλα λειτουργικά προβλήματα, κυριότερα των οποίων αναφέρονται πιο κάτω:

- Ο προϋπολογισμός για το έτος 2010 εγκρίθηκε καθυστερημένα στις 18.5.2010, με αποτέλεσμα τη λειτουργία του Ιδρύματος από 1.1.2010 μέχρι την ημερομηνία αυτή χωρίς να έχει εγκριμένο προϋπολογισμό.

- Υποβολή τελικών οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2008 στην Υπηρεσία μας για έλεγχο καθυστερημένα τον Ιούνιο 2010 και για το 2009 τον Ιούλιο του 2010.
- Δικαίωμα υπογραφής στις επιταγές που εκδίδονταν από το Ίδρυμα μέχρι 1.6.2010 είχαν μόνο ο Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος και η Προϊστάμενη Τομέα του Ιδρύματος. Τα δύο άτομα που είχαν δικαίωμα υπογραφής στις επιταγές που εκδίδονταν μετά την αποχώρηση του πρώην Γενικού Διευθυντή και του πρώην Προέδρου τυχάνει να είναι σύζυγοι, γεγονός που αντιβαίνει στις αρχές της ανεξαρτησίας του ελέγχου της χρηστής διοίκησης και της ύπαρξης επαρκούς συστήματος εσωτερικού ελέγχου. Όπως πληροφορηθήκαμε, το θέμα διευθετήθηκε με το διορισμό του νέου Διευθυντή και την παραχώρηση εξουσιοδότησης υπογραφής σε τέσσερα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Η θέση του Γενικού Διευθυντή του Ιδρύματος η οποία ήταν κενή από τον Φεβρουάριο του 2009 πληρώθηκε με καθυστέρηση την 1.1.2011.
- Οι διάφορες επιτροπές συστάθηκαν με σημαντική καθυστέρηση.
- Τα διάφορα Έργα/Προγράμματα συστάθηκαν με καθυστέρηση.

Στη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΠΕ περιλαμβάνεται ως μέλος και ο εκάστοτε Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος, πράγμα για το οποίο η Υπηρεσία μας εξέφρασε επιφυλάξεις επειδή αφενός δεν υπάρχει ο απαραίτητος διαχωρισμός αρμοδιοτήτων και αφετέρου δυσχεραίνεται η άσκηση της κατάλληλης εποπτείας από το Διοικητικό Συμβούλιο για την εκτέλεση των αποφάσεών του. Εισηγηθήκαμε όπως ο Γενικός Διευθυντής παρίσταται μεν στις συνεδρίες του Διοικητικού Συμβουλίου, χωρίς όμως να λαμβάνει μέρος στις αποφάσεις, τακτική που ακολουθείται και σε άλλους Οργανισμούς, εισήγηση που αν υιοθετηθεί, για να εφαρμοστεί προϋποθέτει αλλαγή του καταστατικού.

Δημιουργία Ερευνητικού Κέντρου για θέματα Ενέργειας Περιβάλλοντος και Υδάτινων Πόρων (ΕΚΕΠΥΠ). Το Υπουργικό Συμβούλιο στις 22 Ιουνίου 2006 αποφάσισε τη δημιουργία του ΕΚΕΠΥΠ υπό το Ινστιτούτο Κύπρου (ΙΚ), την ανάπτυξη του οποίου θα υποστηρίξει το Εργαστήριο Ενέργειας και Περιβάλλοντος του “Massachusetts Institute of Technology” (MIT) των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής. Για τη δημιουργία του ΕΚΕΠΥΠ έχουν συνομολογηθεί δύο συμφωνίες στις οποίες εμπλέκεται το ΙΠΕ.

Η πρώτη συμφωνία καλύπτει τη χρηματοδότηση της συμμετοχής του MIT για υλοποίηση ειδικού Κυπριακού Προγράμματος Ενέργειας Περιβάλλοντος και Νερού (CEEW) στις εγκαταστάσεις του για ποσό ύψους US\$4,75 εκ., για πέντε έτη. Βάσει της συμφωνίας δεσμεύεται το ΙΠΕ και για την παροχή υποστήριξης με την παραχώρηση κρατικών πόρων για το σχεδιασμό και την ανάπτυξη του εν λόγω Κέντρου στην Κύπρο. Για τον σκοπό αυτό, η πιο πάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου προέβλεπε τη διάθεση £1,5 εκ. το 2007 και την άμεση παραχώρηση των εγκαταστάσεων του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου. Το MIT έχει δεσμευτεί για την παροχή εξειδικευμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών για τεχνικά επιστημονικά και ακαδημαϊκά θέματα. Στα πλαίσια της συμφωνίας αυτής, το ΙΠΕ κατέβαλε απευθείας προς το MIT, το συνολικό ποσό των US\$3.630.000 μέχρι το τέλος του 2010. Σημειώνεται ότι η έκτη και έβδομη δόση καταβλήθηκαν με καθυστέρηση λόγω της τρίμηνης καθυστέρησης που παρατηρήθηκε στην υποβολή της δεύτερης ετήσιας έκθεσης από το MIT και της ανάγκης που προέκυψε για υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων προς το Ίδρυμα.

Μετά από μελέτη των τριών Ετήσιων Εκθέσεων (01.09.2007-31.08.2010) που υποβλήθηκαν από το MIT το Ίδρυμα διαπίστωσε ότι η υλοποίηση κάποιων από τις προβλεπόμενες δραστηριότητες της συμφωνίας ήταν ελλιπής. Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε ότι στα δημοσιευμένα επιστημονικά άρθρα τα οποία προέκυψαν από την εργασία των μεταδιδακτορικών συνεργατών (Cyprus Fellows) του Προγράμματος δεν γίνεται αναγνώριση της Κυπριακής Δημοκρατίας (ή του ΙΠΕ) ως χρηματοδότη του Προγράμματος στο MIT. Πρόσθετα τα οικονομικά στοιχεία που υποβλήθηκαν παρουσίαζαν χαμηλή υλοποίηση του προϋπολογισμού και για το λόγο αυτό ζητήθηκαν επιπρόσθετα διευκρινιστικά στοιχεία.

Το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερομηνίας 5 Οκτωβρίου 2010, αποφάσισε την καταβολή των προβλεπόμενων δόσεων της χρηματοδότησης για το 2010, συνολικού ύψους US\$1.120.000, όπως επίσης και την αποστολή σχετικής επιστολής από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου προς τον Διευθυντή του Προγράμματος στην οποία να καταγράφονται οι διαπιστώσεις και παρατηρήσεις του Ιδρύματος.

Ο Πρόεδρος του ΙΠΕ πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι, λόγω της μη ανταπόκρισης του Διευθυντή του Προγράμματος στάλθηκε νέα επιστολή με την οποία ζητήθηκε ανταπόκριση στις διαπιστώσεις του Ιδρύματος που προέκυψαν από τη μελέτη των Εκθέσεων.

Στις 28 Αυγούστου 2011 το MIT υπέβαλε την 4^η Ετήσια Έκθεση για το Πρόγραμμα CEEW σχετικά με τις δραστηριότητες που υλοποιήθηκαν κατά την περίοδο 1.9.2010 - 31.8.2011 καθώς και δωδεκάμηνο Πλάνο Δραστηριοτήτων για την επόμενη περίοδο.

Επίσης, ο Πρόεδρος πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι στις 26 Σεπτεμβρίου 2011 το ΙΚ υπέβαλε Έκθεση Αποτίμησης για τη συνεισφορά του Προγράμματος CEEW του MIT (μέσα από την εν λόγω συμφωνία) στη δημιουργία και ανάπτυξη του ΕΚΕΠΥΠ.

Από τη μελέτη των πιο πάνω, ο Πρόεδρος του ΙΠΕ ανέφερε ότι, όπως διαφαίνεται, η εν λόγω συμφωνία αποτελεί ένα πλαίσιο προτεινόμενων δραστηριοτήτων χωρίς συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης ή συγκεκριμένα παραδοτέα/στόχους και ότι σε συνεργασία με το MIT μέσα από τις Εκθέσεις που υποβλήθηκαν προκύπτει ότι έχουν υλοποιηθεί διάφορες δραστηριότητες (όχι όμως όλες ή στον βαθμό που περιγράφεται στη συμφωνία) οι οποίες, ενδεχομένως, να έχουν συμβάλει στην ανάπτυξη του ΕΚΕΠΥΠ. Με τις εν λόγω Εκθέσεις πρόσθεσε, δεν έχουν υποβληθεί αποδεικτικά στοιχεία που θα τεκμηριώναν την πρόοδο στην υλοποίηση της συμφωνίας.

Η δεύτερη συμφωνία, που είναι συμπληρωματικό έγγραφο της πρώτης, αναφέρεται στη διαδικασία καταβολής των σχετικών χορηγιών και αναμενόταν να προσδώσει τελική μορφή στις δεσμεύσεις που ανέλαβε ήδη το ΙΠΕ με βάση την πρώτη συμφωνία για τη δημιουργία του Κέντρου.

Η πιο πάνω συμφωνία όπως μας ανέφερε Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΠΕ, με οδηγίες του Υπουργείου Οικονομικών δεν έχει υπογραφεί και καμία χρηματοδότηση δεν έχει παραχωρηθεί από το ΙΠΕ στο Ινστιτούτο Κύπρου για τη δημιουργία του ΕΚΕΠΥΠ παρόλο που αυτή έχει εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο. Επίσης στον προϋπολογισμό του Ιδρύματος για το 2011 δεν συμπεριλήφθηκε σχετική πρόνοια για επιχορήγηση του ΕΚΕΠΥΠ καθώς το Υπουργείο Οικονομικών στα πλαίσια της γενικής πολιτικής για τη χρηματοδότηση του ΙΚ αποφάσισε την απ' ευθείας χρηματοδότησή του από το Γραφείο Προγραμματισμού.

Η συμφωνία μεταξύ ΙΠΕ-ΙΚ-MIT, που αναφέρεται πιο πάνω, έχει υπογραφεί από τον πρώην Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΠΕ, που είναι ωστόσο ταυτόχρονα και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΚ (το οποίο βάσει των πιο πάνω θα χρηματοδοτείται από το ΙΠΕ) γεγονός που κατά την άποψη μας δεν συνάδει με την γενική αρχή του Διοικητικού Δικαίου ως προς την ανεξαρτησία του κάθε διοικητικού οργάνου που μετέχει στην παραγωγή διοικητικής πράξης.

5.18 ΙΔΡΥΜΑ ΧΡΙΣΤΟΥ ΣΤΕΛΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος για το 2010 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους €133.316, σε σύγκριση με έλλειμμα €133.465 το 2009.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Ιδρύματος κατά το 2010 ανήλθαν σε €2.765.762, σε σύγκριση με €2.765.788 το 2009, δηλαδή κυμάνθηκαν στα ίδια περίπου επίπεδα. Στα έσοδα περιλαμβάνεται κυβερνητική χορηγία ύψους €2.439.346 (88,2% των εσόδων), σε σύγκριση με €2.499.582 (90,4% των εσόδων) το 2009.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα του Ιδρύματος κατά το 2010 ανήλθαν σε €2.899.078, σε σύγκριση με €2.899.253 το 2009, δηλαδή χωρίς ουσιαστική μεταβολή. Στα έξοδα περιλαμβάνονται μισθοί, ημερομίσθια και επιδόματα προσωπικού ύψους €2.283.085, σε σύγκριση με €2.335.588 το 2009.

(δ) Μαθητές. Κατά τις 31.12.2010 φοιτούσαν στο Ίδρυμα 95 ημερήσιοι μαθητές, 17 οικότροφοι από Δευτέρα μέχρι Παρασκευή και 7 μόνιμοι οικότροφοι. Όσον αφορά στο θέμα της επαγγελματικής αποκατάστασης των μαθητών, αναφέρεται ότι στις 31.12.2010, 62 μαθητές εργάζονταν στην ελεύθερη αγορά, οι οποίοι παρακολουθούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα από εκπαιδευτές/καθοδηγητές εργασίας του Ιδρύματος και 15 μαθητές ήταν σε ομάδες δοκιμαστικής αποκατάστασης.

Προσωπικό. Κατά το 2010 το Ίδρυμα εργοδοτούσε 32 μόνιμους, 7 έκτακτους και 20 ωρομίσθιους υπαλλήλους, καθώς επίσης και ένα μόνιμο γυμναστή με απόσπαση. Στις 31.12.2010 υπήρχαν 15 κενές θέσεις (ενός Προϊστάμενου, 8 Λειτουργών Οικοτροφείου, 4 Ειδικών Παιδαγωγών, ενός Λογοθεραπευτή και μιας καθαρίστριας).

Κανονισμοί. Το θέμα της θέσπισης Κανονισμών, που να διέπουν τους όρους υπηρεσίας του μηνιαίου προσωπικού, εξεκολουθεί να εκκρεμεί.

Έρευνα για αξιοποίηση του προσωπικού. Μετά από απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής, η οποία λήφθηκε στη συνεδρία ημερ. 17.4.2008, κατά την οποία τέθηκε από τον εκπρόσωπο του Υπουργείου Οικονομικών θέμα ύπαρξης πλεονάζοντος προσωπικού στο Ίδρυμα, ζητήθηκε από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού η διεξαγωγή έρευνας αναφορικά με την αξιοποίηση του προσωπικού του Ιδρύματος, αρχίζοντας από το Οικοτροφείο στο οποίο παρατηρήθηκαν σοβαρά λειτουργικά προβλήματα. Στη συνέχεια, σε συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος, ημερ. 14.4.2010, συμφωνήθηκε όπως σοβαρά υφιστάμενα προβλήματα που εκκρεμούν και σχετίζονται με τον εκσυγχρονισμό και τον μελλοντικό ρόλο του Ιδρύματος, μεταξύ των οποίων και η λειτουργία του Οικοτροφείου, μελετηθούν από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες κατά προτεραιότητα και υποβληθούν σχετικές προτάσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο για τη λήψη απόφασης το συντομότερο.

Όπως πληροφορηθήκαμε από το Ίδρυμα, στα πλαίσια μελέτης για αναδιαμόρφωση του ρόλου του Ιδρύματος, ολοκληρώθηκε ήδη έρευνα από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες, σε συνεργασία με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, για τον τρόπο λειτουργίας του Οικοτροφείου και αναμένεται να ακολουθηθεί το ίδιο και με τις άλλες υπηρεσίες που παρέχονται από το Ίδρυμα.

5.19 ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος, τα αποτελέσματα κατά τα έτη 2007 – 2009 μετά τις προτεινόμενες αλλαγές που προέκυψαν από τον έλεγχο είχαν ως εξής:

	2009	2008	2007
	€	€	€
Έσοδα	1.571.182	1.300.672	1.116.309
Μείον: Έξοδα	1.202.809	1.155.963	1.105.446
	368.373	144.709	10.863
Μείον: Μεταφορά στο Αποθεματικό Αρχείου Δοτών	104.896	77.308	57.226
Μείον: Μεταφορά στο Αποθεματικό Ανέγερσης Κτιρίου	246.000		
Πλεόνασμα/(έλλειμμα)	17.477	67.401	(46.363)

(β) Έσοδα.

(i) Τα έσοδα του Ιδρύματος προέρχονται κυρίως από κρατική χορηγία και από παροχή υπηρεσιών επί πληρωμή. Η κρατική χορηγία κατά το 2009 ανήλθε σε €515.000 και το 2008 και 2007 ανήλθε σε €512.580 για κάθε έτος.

(ii) Το Ίδρυμα, για εξασφάλιση επιπρόσθετων οικονομικών πόρων, προσφέρει υπηρεσίες επί πληρωμή σε ιδιώτες ιατρούς και κλινικά εργαστήρια στην Κύπρο καθώς και σε αρχεία του εξωτερικού για μη Κύπριους ασθενείς και από το 2008, προσφέρει υπηρεσίες διαγνωστικών εξετάσεων μοριακής αιματολογίας και ανοσογενετικής στο Υπουργείο Υγείας, έναντι καθορισμένων τελών. Τα συνολικά έσοδα από τις υπηρεσίες αυτές κατά τα έτη 2009, 2008 και 2007 ανήλθαν σε €1.048.957, €773.083 και €572.258, αντίστοιχα.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα του Ιδρύματος αφορούν κυρίως σε κατανάλωση αντιδραστηρίων η οποία για τα έτη 2009, 2008 και 2007 ανήλθε σε, €476.002, €454.992 και €542.378, αντίστοιχα και σε μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές για το προσωπικό (16 λειτουργοί), τα οποία για τα προαναφερόμενα έτη ανήλθαν σε €365.955, €405.467 και €434.926, αντίστοιχα.

(δ) Χρεώστες. Παραμένουν ανείσπρακτα σημαντικά ποσά, τα οποία ανήλθαν στις 31.12.2009, 31.12.2008 και 31.12.2007 σε €538.267, €422.402 και €353.539 αντίστοιχα, χωρίς να αποκλείεται ο κίνδυνος μη δυνατότητας είσπραξής τους. Δεδομένης της αυξητικής τάσης στα υπόλοιπα των χρεωστών, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες για είσπραξη των χρεωστών.

(ε) Αποθεματικά. Το Ίδρυμα έχει δημιουργήσει:

(i) το Αποθεματικό Ανέγερσης Κτιρίου στο οποίο, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, μεταφέρονται όλα τα έσοδα του Ιδρύματος από εισφορές και δωρεές με σκοπό την ανέγερση των νέων κτιριακών εγκαταστάσεων του Ιδρύματος και το υπόλοιπο του οποίου στις 31.12.2009 ανήλθε σε €1.011.342 και

(ii) το Αποθεματικό Αρχείου Δοτών στο οποίο, σύμφωνα με τις πρόνοιες της Ιδρυτικής Πράξης, μεταφέρεται ποσό ύψους 10% των εσόδων του Ιδρύματος από υπηρεσίες, με σκοπό τη διασφάλιση της οικονομικής ευρωστίας και ανάπτυξης του Ιδρύματος και το υπόλοιπο του οποίου στις 31.12.2009 ανήλθε σε €533.214.

(στ) Ταμειακά διαθέσιμα. Το έλλειμμα των καθαρών ταμειακών διαθεσίμων (μετά από αφαίρεση του ύψους των υπολοίπων των αποθεματικών), στις 31.12.2009, 31.12.2008 και 31.12.2007, ανήλθε σε €286.827, €265.223 και €146.081, αντίστοιχα, το Ίδρυμα παρουσιάζει δηλαδή αυξανόμενο πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα τα ποσά των αποθεματικών να χρησιμοποιούνται για την κάλυψη εξόδων, με ενδεχόμενο ο απώτερος σκοπός για τον οποίο δημιουργήθηκαν να μην μπορεί να επιτευχθεί όταν αυτό κριθεί αναγκαίο. Σημειώνεται ότι το πρόβλημα ρευστότητας παρουσιάζεται πιο έντονο κατά τη διάρκεια του έτους λόγω καταβολής της κρατικής χορηγίας στο τέλος του έτους στην οποία αναφέρεται.

Θητεία μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος έληξε στις 6.11.2009 και με έγκριση του Υπουργού Υγείας δόθηκε παράταση μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2010 (χωρίς μια τέτοια δυνατότητα να προνοείται στην Ιδρυτική Πράξη του Ιδρύματος). Σημειώνεται ότι έκτοτε, και μέχρι την ημερομηνία ετοιμασίας της Έκθεσης, δεν είχε διοριστεί νέο Διοικητικό Συμβούλιο.

Ίδρυση Κέντρου Μελέτης Αιματολογικών Κακοηθειών Κύπρου. Με πρωτοβουλία του Ιδρύματος, συστάθηκε σωματείο με την επωνυμία Κέντρο Μελέτης Αιματολογικών Κακοηθειών Κύπρου (ΚΕΜΑΚ), το οποίο ενεγράφη τον Ιούνιο του 2008 σύμφωνα με τον περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμο του 1972 με κύριο στόχο την προώθηση της επιστημονικής και τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας στον χώρο τη αιματολογίας και αιματοογκολογίας και τη διεξαγωγή σχετικών ερευνών.

Κανονισμοί. Εκκρεμεί η προώθηση στο Διοικητικό Συμβούλιο κανονισμών που ήδη ετοιμάστηκαν και διέπουν θέματα οικονομικής διαχείρισης του Ιδρύματος, για εξέταση και εξασφάλιση της σχετικής έγκρισής του.

Προσφορές.

Το Ίδρυμα έχει θέσει σε εφαρμογή, από το 2005, εσωτερικούς κανονισμούς αναφορικά με τις διαδικασίες αγορών και προσφορών, χωρίς αυτοί να έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο, ωστόσο, όπως διαπιστώθηκε, τόσο η αγορά των αντιδραστηρίων όσο και η αγορά υπηρεσιών, το κόστος των οποίων είναι αρκετά σημαντικό, γίνεται από συγκεκριμένους προμηθευτές με τους οποίους το Ίδρυμα συνεργάζεται εδώ και χρόνια, χωρίς να φαίνεται ότι ακολουθούνται οι διαδικασίες που προβλέπονται στους κανονισμούς του Ιδρύματος.

Τροποποίηση άρθρων της Ιδρυτικής Πράξης. Η Ελεγκτική Υπηρεσία από το 1998, υπέδειξε την ανάγκη τροποποίησης των άρθρων 31 και 20.2 της Ιδρυτικής Πράξης του Ιδρύματος, στα οποία προνοείται ο διορισμός δυο ελεγκτών και ότι της Οικονομικής Επιτροπής θα προΐσταται εκπρόσωπος του Γενικού Ελεγκτή και, παρόλο ότι ο Γενικός Γραμματέας του Ιδρύματος ανέφερε ότι θα γίνονταν οι αναγκαίες ενέργειες για τροποποίηση των εν λόγω άρθρων, εντούτοις μέχρι την ημερομηνία ετοιμασίας της Έκθεσης, δεν υπήρξε οποιαδήποτε εξέλιξη επί του θέματος.

Κτιριακές εγκαταστάσεις.

(α) Το 2009, ανατέθηκε η ανέγερση ιδιόκτητων κτιριακών εγκαταστάσεων σε εργοληπτική εταιρεία, μετά από προκήρυξη διαγωνισμού, σε χώρο ο οποίος μισθώθηκε από το Ίδρυμα για τον σκοπό αυτό κοντά στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, για το συνολικό ποσό ύψους €2.695.754 και οι εργασίες άρχισαν τον Νοέμβριο 2009. Η παράδοση του κτιρίου αναμένεται σύντομα.

(β) Το τελικό κόστος του συγκεκριμένου συμβολαίου, σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις, αναμένεται να ανέλθει σε €3.426.575, δηλαδή κατά 27% περισσότερο του αρχικού υπολογιζόμενου κόστους. Η αύξηση αυτή οφείλεται σε αλλαγές και επιπλέον εργασίες που αποφασίστηκαν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου, για τις οποίες η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι θα έπρεπε να είχαν προβλεφθεί κατά το στάδιο ετοιμασίας της μελέτης και ενσωματωθεί στον αρχικό προγραμματισμό του έργου. Αναφέρθηκε ότι δεν εντοπίστηκε η σχετική έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος για τις επιπρόσθετες εργασίες και τη συνεπαγόμενη αύξηση στο κόστος. Το τελικό κόστος του κτιρίου, συμπεριλαμβανομένων και των ποσών που καταβλήθηκαν στους μελετητές του έργου, αναμένεται να ανέλθει σε περίπου €3.687.000.

(γ) Η χρηματοδότηση του έργου θα γίνει από το Αποθεματικό Ανέγερσης Κτιρίου και, όπως πληροφορηθήκαμε, από την Τράπεζα Κύπρου (€2 εκ.) και από τον Σύνδεσμο «Κάνε μια Ευχή» (€850.000).

(δ) Η αρχιτεκτονική μελέτη και η επίβλεψη του έργου ανατέθηκε απευθείας σε αρχιτέκτονα, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι, έστω και αν η αμοιβή του αρχιτέκτονα ήταν σημαντικά χαμηλότερη της συνήθους που ισχύει στην αγορά, θα έπρεπε να είχε υπογραφεί μεταξύ τους σχετική σύμβαση στην οποία να καθορίζονται μεταξύ άλλων, οι υποχρεώσεις και οι ευθύνες των μερών. Επιπρόσθετα, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι ως αρχιτέκτονας του έργου, θα έπρεπε να απέχει από τις συνεδριάσεις της Διαχειριστικής Επιτροπής για την ανέγερση του κτιρίου, όσο και από το Διοικητικό Συμβούλιο (για θέματα σχετικά με το νέο κτίριο).

Ο Εκτελεστικός Διευθυντής του Ιδρύματος απαντώντας στις παρατηρήσεις μας, μεταξύ άλλων ανέφερε ότι:

(α) η αύξηση του τελικού κόστους του έργου δικαιολογείται από το γεγονός ότι, αρκετές εργασίες περιλήφθηκαν στο ποσό της σύμβασης του κυρίως εργολάβου με προϋπολογισθέντα προνοητικά ποσά, τα οποία όμως ήταν μικρότερα από τα ποσά που λήφθηκαν για τις εργασίες αυτές μετά από σχετικές προσφορές και

(β) η ανάθεση χωρίς να υπογραφεί συμβόλαιο, της αρχιτεκτονικής μελέτης σε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου το οποίο συμμετείχε και στη διαχειριστική επιτροπή και στις σχετικές με το έργο συνεδρίες του Διοικητικού Συμβουλίου, δεν δημιουργεί πρόβλημα, εφόσον το Ίδρυμα λειτουργεί στα πλαίσια του ιδιωτικού δικαίου.

Η Υπηρεσία μας δεν θεωρεί ικανοποιητικές τις πιο πάνω εξηγήσεις του Ιδρύματος.

5.20 ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΙΣΟΤΙΜΗΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΒΑΡΩΝ

Μέρος Α

Γενικά. Ο Κεντρικός Φορέας Ισότητας Κατανομής Βαρών ιδρύθηκε με τον Νόμο 141 του 1989, με κύριο σκοπό την ισότιμη κατανομή των βαρών που προέκυψαν από την τουρκική εισβολή και κατοχή και την κατά το δυνατόν αποκατάσταση της προπολεμικής φερεγγυότητας των δικαιούχων προσώπων. Ο Φορέας εξήγγειλε την έναρξη της λειτουργίας του στις 24 Νοεμβρίου 1995.

Οικονομικές καταστάσεις. Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2010 δεν υποβλήθηκαν ακόμη στην Υπηρεσία μου για έλεγχο. Σύμφωνα με τις εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του έτους 2009, η Κυβέρνηση παρέσχε το 2009 χορηγία ύψους €4.185.333 (το 2008 €4.494.688) στο Φορέα για τα λειτουργικά του έξοδα και €8.814.667 (το 2008 €5.845.312) για επιχορήγηση επιτοκίου. Στις 31.12.2009 τα εισπρακτέα και τα πληρωτέα δάνεια ήταν €229.263.044 και €239.207.819 αντίστοιχα (το 2008 €188.003.458 και €202.757.435 αντίστοιχα), ενώ οι εισπρακτέες καταθέσεις ήταν €9.944.775 (€14.753.977 το 2008). Σημειώνεται ότι αδαπάνητο ποσό ύψους €6.437.808 στις 31.12.2009 (€11.963.938 στις 31.12.2008) ήταν κατατεθειμένο στον Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως Στέγης και αφορούσε σε κάλυψη αιτήσεων οι οποίες εγκρίθηκαν, οι αιτητές όμως δεν πρόλαβαν να συνάψουν τα σχετικά δάνεια για να τους εκδοθούν τα ποσά, λόγω μη ολοκλήρωσης της διαδικασίας υποθήκευσης.

Τα πιο κάτω θέματα έχουν προκύψει από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2009.

Εξέταση αιτήσεων. Ο Κεντρικός Φορέας Ισότητας Κατανομής Βαρών διέθεσε κατά τη διάρκεια του έτους ποσό ύψους €70 εκ. για ικανοποίηση 2.828 αιτήσεων. Επίσης παραχωρήθηκαν δάνεια από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα με εγγύηση του Φορέα, ύψους €75,8 εκ. για ικανοποίηση 1.425 αιτήσεων. Η συνολική δαπάνη και οι συνολικές εγγυήσεις που παραχωρήθηκαν από το 1996 μέχρι το 2009, για δανειοδότηση μέσω του σχεδίου αποκατάστασης προπολεμικής φερεγγυότητας ιδιοκτητών κατεχόμενης ή απροσπέλαστης ακίνητης ιδιοκτησίας παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

	2009	2009	1996-2009	1996-2009
	Αριθμός	Ποσό δαπάνης	Αριθμός	Σύνολο
Δάνεια με κεφάλαια του Φορέα	εγκρίσεων		εγκρίσεων	δαπανών
		€000		€000
Σπουδαστικά	2.390	57.807	13.269	286.598
Ιατροφαρμακευτικά	94	2.288	533	11.427
Νεοδημιουργημένα ζευγάρια	343	9.781	2.418	46.226
Επαγγελματικά	-	-	527	11.792
Σωματεία-Οργανώσεις	1	170	7	1.245
Ολικό	2.828	70.046	16.754	357.288

Δάνεια με εγγύηση του Φορέα	2009	2009	1996-2009	1996-2009
	Αριθμός Εγκρίσεων	Ποσό δαπάνης €000	Αριθμός εγκρίσεων	Σύνολο δαπανών €000
Στεγαστικά	1.174	53.746	5.901	289.224
Επαγγελματικά	251	22.087	1.520	106.100
Ολικό	1.425	75.833	7.421	395.324
Γενικό Σύνολο	4.253	145.879	24.175	752.612

Έγκριση και παραχώρηση δανείων. Η διαδικασία εξέτασης και έγκρισης των αιτήσεων για στεγαστικά δάνεια παρουσιάζει μεγάλη καθυστέρηση. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι οι αιτήσεις για αυτή την κατηγορία δανείων εξετάζονται συνήθως μετά την πάροδο περίπου 3 χρόνων από την υποβολή τους.

Οι κυριότεροι λόγοι της καθυστέρησης είναι τα περιορισμένα διαθέσιμα κεφάλαια για παραχώρηση δανείων και επιδότηση του επιτοκίου στον Προϋπολογισμό του Φορέα, καθώς και ο αυξημένος αριθμός αιτήσεων που υποβάλλονται και που συσσωρεύθηκαν μετά την τροποποίηση των Κανονισμών του 1999, οι οποίοι λόγω αλλαγής του τρόπου εκτίμησης των περιουσιών (σε τρέχουσες τιμές αντί σε τιμές του 1980) και της αύξησης του μεγίστου ποσού δανείου από 50% σε 80% της αξίας της περιουσίας, αύξησαν τον αριθμό των δικαιούχων και επέτρεψαν σε πρώην δανειοδοτηθέντες να υποβάλουν νέες αιτήσεις για συμπληρωματικά δάνεια.

Στο τέλος του 2009 οι καθυστερημένες στεγαστικές αιτήσεις ήταν 6.601 ενώ στο τέλος του 2010 ήταν 6.913. Κατά το 2009 υποβλήθηκαν 2.043 στεγαστικές αιτήσεις ενώ το 2010 1854 αιτήσεις. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Φορέα το 2009 εξέτασε 1.481 αιτήσεις για στεγαστικά δάνεια ενώ το 2010 εξέτασε 1542, εκ των οποίων οι 720 υπάγονταν στο Σχέδιο Παραχώρησης Στεγαστικών Δανείων με Επιδοτούμενο Επιτόκιο Χωρίς Εγγυήσεις.

Καθυστερήσεις στην αποπληρωμή δανείων από δανειοδοτούμενους. Οι καθυστερήσεις στην αποπληρωμή δανείων αυξήθηκαν από €14.040.270 το 2008, σε €18.771.000 το 2009, παρουσίασαν δηλαδή αύξηση ύψους €4.730.730 (ποσοστό 33,69%). Ο Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης (Ο.Χ.Σ.), ο οποίος παραχωρεί δάνεια με κεφάλαια του Φορέα, έλαβε μέχρι τις 31.12.2009, δικαστικά μέτρα εναντίον 182 δανειοδοτούμενων που καθυστερούν την αποπληρωμή των δανείων τους.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Κ.Φ.Ι.Κ.Β. στις προειδοποιητικές επιστολές που αποστέλλει ο Ο.Χ.Σ., οι αιτητές καλούνται να επικοινωνήσουν με τον Κ.Φ.Ι.Κ.Β. για διαβούλευση αναφορικά με την επίλυση του προβλήματος των καθυστερήσεων, πράγμα που έχει πράξει μεγάλος αριθμός αιτητών.

Η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα (Σ.Κ.Τ.), η οποία επίσης παραχωρεί δάνεια σε εγκριθέντες αιτητές του Κ.Φ.Ι.Κ.Β. με εγγύηση τον Κ.Φ.Ι.Κ.Β., αλλά με δικά της κεφάλαια, ξεκίνησε εκστρατεία για την είσπραξη χρεών, πράγμα που εντατικοποιήθηκε ενόψει της εφαρμογής του περί Παραγραφής Νόμου.

Όπως μας ενημέρωσε ο Πρόεδρος του Κ.Φ.Ι.Κ.Β., όταν οι καθυστερημένες δόσεις του δανείου ξεπερνούν τις δώδεκα, αποστέλλονται από την Σ.Κ.Τ. επιστολές τερματισμού για όσα δάνεια εκδόθηκαν μέχρι τις 31.5.2005, με τις οποίες καλούν τους οφειλότες να εξοφλήσουν τα δάνεια εντός 30 ημερών, αλλιώς θα παραπεμφθούν σε διαιτησία.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Παραγραφής Νόμου (Κεφ.15), όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα (τελευταία τροποποίηση με το Ν. 41(Ι)/2011), δίνεται περίοδος αναστολής του χρόνου παραγραφής ορισμένων χρεών και οφειλών, μέχρι τις 31.12.2011, ημερομηνία έναρξης εφαρμογής των διατάξεων του Νόμου. Η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα με επιστολή της ημερ. 8.2.2010 ενημέρωσε τον

Φορέα για τους λογαριασμούς που παραπέμφθηκαν σε διαιτησία. Συγκεκριμένα 19 οφειλέτες με συνολικό ποσό ύψους €1.116.087,63 παραπέμφθηκαν σε διαιτησία σύμφωνα με το άρθρο 52 του Περί Συνεργατικών Εταιρειών Νόμου.

Όπως μας ενημέρωσε ο Πρόεδρος του Κ.Φ.Ι.Κ.Β. η Σ.Κ.Τ. άρχισε να μελετά προτάσεις διακανονισμού με πελάτες, τις οποίες (προτάσεις) αποστέλλει στον Κ.Φ.Ι.Κ.Β. για έγκριση. Από την 1.1.2011 μέχρι 6.9.2011 έγιναν διακανονισμοί για περίπου 40 υποθέσεις ενώ τα εξοφληθέντα δάνεια, λόγω της παραπομπής τους σε διαιτησία, ανήλθαν σε 14. Επίσης ο Πρόεδρος μας ενημέρωσε ότι ο Κ.Φ.Ι.Κ.Β. από τον Νοέμβριο του 2010, έχει συμφωνήσει με τη Σ.Κ.Τ. να προβαίνει σε διαδικασία προκαταρκτικού ελέγχου των αιτητών σε σχέση με την πιστοληπτική τους ικανότητα, προτού προχωρήσει σε έγκριση των αιτήσεων τους.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Φορέα οι καθυστερήσεις στην αποπληρωμή των δανείων οφείλονται κυρίως στα πολύ σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες λόγω της αύξησης του κόστους ζωής, της μη αποκατάστασης σε μεγάλο βαθμό της προπολεμικής τους φερεγγυότητας και της μη επίτευξης της ισότιμης κατανομής των βαρών που προήλθαν από την τουρκική εισβολή και κατοχή. Μας ανέφερε επίσης ότι για να μειωθεί η δόση των δανείων των επηρεαζόμενων δικαιούχων και να μπορούν να την καταβάλλουν, μετά από έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών και συμφωνία που έγινε με τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα στις 20.7.2004, ο χρόνος αποπληρωμής τόσο των υφιστάμενων δανείων όσο και των νέων αυξήθηκε, για μεν τα στεγαστικά δάνεια από 15 σε 20 χρόνια, για δε τα επαγγελματικά από 10 σε 15 χρόνια.

Επειδή, ενόψει και της οικονομικής κρίσης, το πρόβλημα των καθυστερήσεων αναμένεται να επιδεινωθεί, ζήτησα όπως πληροφορηθώ για τα επιρόσθετα μέτρα που προτίθεται να λάβει ο Φορέας για αποτροπή περαιτέρω επιδείνωσης. Εισηγήθηκα επίσης όπως ο Φορέας παρακολουθεί τις ενέργειες των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων για αντιμετώπιση των καθυστερήσεων που τον αφορούν.

Ομαδική ασφάλιση χρεωστών. Εισηγήθηκαμε την ασφάλιση όλων των δανειζόμενων, μέσω του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών, τακτική που ακολουθείται από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Φορέα, αναμένεται ότι η ομαδική ασφάλιση χρεωστών θα εφαρμοστεί από την 1.1.2012.

Μέρος Β

Επίτευξη στόχων της ίδρυσης του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών.

Όπως αναφέρθηκε και στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το έτος 2009, ο περί του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών (Σύσταση, Σκοποί, Αρμοδιότητες και άλλα συναφή θέματα) Νόμος 141/89 καθορίζει ότι μεταξύ άλλων στόχων και αρμοδιοτήτων του ΚΦΙΚΒ είναι η ανάληψη ενεργειών για την επίτευξη της ισότιμης κατανομής των βαρών που προέκυψαν από την Τουρκική Εισβολή και κατοχή και την κατά το δυνατόν αποκατάσταση της προπολεμικής φερεγγυότητας, σύμφωνα με την περιουσία έκαστου και λαμβάνοντας υπόψη τις δημοσιονομικές δυνατότητες του Κράτους.

Σύμφωνα με μελέτη που εκπονήθηκε το 2000 από το Πανεπιστήμιο Κύπρου – Τμήμα Οικονομικών, για λογαριασμό του ΚΦΙΚΒ, από τη σύγκριση της συσσωρευμένης οικονομικής βοήθειας προς τους πληγέντες με το συσσωρευμένο ιδιωτικό κόστος (οριστικές απώλειες και απώλειες πρόσβασης), για να επιτευχθεί ισότιμη κατανομή βαρών χρειάζεται όχι μόνο μεγαλύτερη αλλά και διαφορετικής μορφής κρατική αρωγή προς τους εκτοπισμένους και παθόντες από την Τουρκική εισβολή και κατοχή.

Με βάση τις εκτιμήσεις της μελέτης, θα έπρεπε να δοθεί οικονομική βοήθεια ύψους ΛΚ4 δις σε τιμές 1995 για απώλειες που υπολογίζεται ότι έχουν υποστεί οι εκτοπισμένοι και παθόντες και επίσης να αυξηθεί η ετήσια οικονομική βοήθεια που παραχωρείται από το Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων από ΛΚ150 εκ. σε ΛΚ250 εκ. (σε τιμές 1995), να διοχετεύεται δε ολόκληρη μόνο στους ιδιοκτήτες κατεχόμενων περιουσιών. Επίσης, το ποσό της ετήσιας οικονομικής βοήθειας πρέπει να αυξάνεται με τον

πληθωρισμό και την αύξηση της αξίας της γης, ώστε να αντανakλά το πραγματικό ετήσιο κόστος που προκαλείται λόγω της στέρησης πρόσβασης στις κατεχόμενες και απροσπέλαστες περιουσίες.

Επίσης, η μελέτη διαλαμβάνει ότι για εξεύρεση των οικονομικών πόρων για παραχώρηση της πιο πάνω οικονομικής βοήθειας, θα έπρεπε κυρίως να επιβληθεί φορολογία στην ακίνητη περιουσία στις ελεύθερες περιοχές, διότι η αύξηση στην αξία της οφείλεται κατά ένα πολύ ψηλό ποσοστό στην εισβολή και κατ' επέκταση στη μείωση της διαθέσιμης γης. Τονίζεται δε ότι η έλλειψη φορολογίας στον πλούτο την περίοδο που ακολούθησε την εισβολή ήταν ένας από τους λόγους που οδήγησαν τις τιμές στις ελεύθερες περιοχές να εκτιναχθούν στα ύψη και να επιδεινωθεί η άνιση κατανομή των βαρών της εισβολής σε βάρος των προσφύγων και προς όφελος των κατόχων ακίνητης περιουσίας στις ελεύθερες περιοχές.

Επειδή, σύμφωνα με τον προαναφερθέντα Νόμο, μεταξύ των πρωταρχικών σκοπών και αρμοδιοτήτων του Φορέα είναι να εισηγείται τη λήψη των αναγκαίων προς επίτευξη των σκοπών του νομοθετικών ή άλλων μέτρων, ενδείκνυται όπως ο Φορέας προβεί στις δέουσες ενέργειες ώστε αξιοποιώντας τη μελέτη του Πανεπιστημίου να επιτευχθεί σε όσο μεγαλύτερο βαθμό είναι εφικτό, η ισότιμη κατανομή των βαρών που προέκυψαν από την Τούρκικη εισβολή και κατοχή, αίροντας τη διαιωνιζόμενη αδικία για τους πρόσφυγες.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Φορέα στη συνεδρία του ημερομηνίας 16.7.2008, αποφάσισε τη σύσταση Επιτροπής για μελέτη του θέματος αυτού και υποβολή εισηγήσεων προς το Κράτος. Μεταξύ άλλων η Επιτροπή εξέτασε και τη δυνατότητα διεξαγωγής στο μέλλον ενός επιστημονικού συνεδρίου με θέμα την ισότιμη κατανομή βαρών, σε συνεργασία με την κυβέρνηση. Με νέα απόφαση του ημερομηνίας 5.3.2009, το Συμβούλιο αποφάσισε τη σύσταση Επιτροπής για την αναθεώρηση της μελέτης του Πανεπιστημίου. Ο Πρόεδρος εισηγήθηκε όπως η Επιτροπή επιδιώξει να έχει συνάντηση και με τον Πρόεδρο και μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων καθώς και τον καθηγητή του Οικονομικού Τμήματος του Πανεπιστημίου, βασικό συντελεστή της προηγούμενης μελέτης.

Ο Πρόεδρος του Φορέα κατά τη συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 18.2.2010 ανέφερε ότι αναλαμβάνει προσωπικά την ευθύνη για τη μη προώθηση της μελέτης του Πανεπιστημίου, συναισθανόμενος τη δύσκολη οικονομική συγκυρία, αφού η εφαρμογή της Ισότιμης Κατανομής Βαρών προϋποθέτει τεράστιο κόστος. Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι η όποια απόφαση για μη προώθηση της μελέτης αφορά κυβερνητική πολιτική και ως εκ τούτου έπρεπε να ληφθεί από την Κυβέρνηση και όχι από τον Οργανισμό.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Κ.Φ.Ι.Κ.Β., θα ζητήσει την άποψη του Υπουργείου Οικονομικών για το θέμα αυτό.

5.21 ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΜΥΪΚΗ ΔΥΣΤΡΟΦΙΑ

Οικονομικές καταστάσεις. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το 2009 και 2010 προγραμματίζεται να γίνει αρχές του 2012.

Πληροφορίες για τον έλεγχο του 2008 καθώς και στοιχεία από τις μη εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του 2009 περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2009 στις σελίδες 623-624.

5.22 ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις του Πρακτορείου για το 2010 παρουσίαζαν έλλειμμα ύψους €116.473, σε σύγκριση με έλλειμμα ύψους €422.119 το 2009.

(β) **Κρατική ενίσχυση.** Κατά τη διάρκεια του έτους η κρατική ενίσχυση που παραχωρήθηκε στο Πρακτορείο ανήλθε σε €1.998.175, ενώ η αντίστοιχη για το 2009 ήταν €1.557.672 δηλαδή αυξήθηκε κατά €440.503 ή 28,28%.

(γ) **Έσοδα.** Τα έσοδα ανήλθαν σε €2.289.700 σε σύγκριση με €1.849.803 το 2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €439.897 ή ποσοστό 23,78%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση της κρατικής ενίσχυσης. Όπως προκύπτει, η ικανότητα του Πρακτορείου να συνεχίσει ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα εξαρτάται από τη συνέχιση της οικονομικής υποστήριξης που παρέχεται από την Κυβέρνηση, αφού αυτή αποτελεί το 87,27% του συνόλου των εσόδων του. Επισημαίνεται ότι το έλλειμμα στα αποθεματικά ανέρχεται σε €2.663.635.

(δ) **Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε €2.406.173 σε σύγκριση με €2.271.922 το 2009. Η αύξηση των εξόδων ύψους €134.251 ή 5,91%, οφείλεται κυρίως στην αύξηση των κονδυλίων "Αποδοχές και Ωφελήματα Προσωπικού" (€94.898) και "Ανέγερση Κτιρίου" (€87.057). Μείωση παρατηρήθηκε στο κονδύλι "Έξοδα Λειτουργίας Γραφείου" (€29.512).

Προϋπολογισμός.

(α) **Έγκριση Προϋπολογισμού.** Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2010 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Πρακτορείου στις 16.6.2009 και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 2.7.2009. Στη συνέχεια, σύμφωνα με οδηγίες του Υπουργείου Οικονομικών, ετοιμάστηκε αναθεωρημένος Προϋπολογισμός, ο οποίος υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 27.1.2010 και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 3.3.2010. Κατατέθηκε στη Βουλή στις 8.3.2010, ενώ σύμφωνα με τον περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμο έπρεπε να είχε κατατεθεί στη Βουλή μέχρι τις 30.9.2009. Ψηφίστηκε σε Νόμο, στις 24.3.2010 και δημοσιεύτηκε στις 31.3.2010 (Νόμος 27(Π)/2010).

(β) **Υλοποίηση Προϋπολογισμού.** Ο εγκεκριμένος Προϋπολογισμός για το 2010 προέβλεπε συνολικές δαπάνες ύψους €3.505.681, ενώ οι αντίστοιχες πραγματικές δαπάνες ανήλθαν σε €2.045.803, δηλαδή ο Προϋπολογισμός υλοποιήθηκε σε ποσοστό 58,4% μόνο, κυρίως λόγω μη υλοποίησης των προνοιών σχετικών με τη νέα οργανωτική δομή και αναβάθμιση των θέσεων του Πρακτορείου, την ανέγερση κτιρίων και την τεχνολογική αναβάθμιση.

Προσωπικό. Στις 31.12.2010 το Πρακτορείο εργοδοτούσε 27 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις έναντι 39 εγκεκριμένων οργανικών θέσεων, 8 έκτακτους συνεργάτες και 1 πάνω σε ωρομίσθια βάση (23 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις, 8 έκτακτους συνεργάτες και 1 ωρομίσθιο στις 31.12.2009), με σύνολο αποδοχών €1.372.549, σε σύγκριση με €1.289.667 το 2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €82.882 ή 6,43%. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στην πρόσληψη 4 νέων υπαλλήλων, στην αύξηση του τιμαριθμικού επιδόματος και στις ετήσιες προσαυξήσεις. Στις αποδοχές προσωπικού περιλαμβάνονται δαπάνες για υπερωριακή απασχόληση και επίδομα βάρδιας που κατά το 2010 ανήλθαν στις €57.034 (€45.725 το 2009) και €48.419 (€43.306 το 2009) αντίστοιχα.

Συνταξιοδοτικά ωφελήματα προσωπικού.

(α) **Δημιουργία Ταμείου Συντάξεων.** Οι σχετικοί Κανονισμοί για τη λειτουργία του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων εγκρίθηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων το 2001 (Κ.Δ.Π. 456/2001), με ημερομηνία έναρξης ισχύος του Σχεδίου την 1.7.1989. Σύμφωνα με τους πιο πάνω Κανονισμούς το Σχέδιο θα λειτουργεί κατ' αναλογία του περί Συντάξεων Νόμου που ισχύει για τους δημόσιους υπαλλήλους, χωρίς δηλαδή την ίδρυση και διαχείριση Ταμείου Συντάξεων και Χορηγημάτων.

Ο Αναπληρωτής Διευθυντής του Πρακτορείου μάς πληροφόρησε ότι το ΚΥΠΕ θα συνεχίσει να ζητεί την έκδοση κυβερνητικής εγγύησης ή την τροποποίηση των οικείων Κανονισμών με σκοπό τη δημιουργία Ταμείου για σκοπούς διασφάλισης των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων του.

(β) Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2010, η υποχρέωση του Πρακτορείου για συνταξιοδοτικά ωφελήματα, σε σχέση με προϋπηρεσία, ανέρχεται σε €2.719.519, ενώ έχει ήδη γίνει σχετική πρόβλεψη στις οικονομικές καταστάσεις ύψους €3.092.665.

5.23 ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Οργανισμός) ανήλθαν σε €40.567.647 σε σύγκριση με €43.530.893 το 2009, από τα οποία ποσό ύψους €38 εκ. (€41 εκ. το 2009) αποτελεί κρατική χορηγία, δηλαδή το 94% των εσόδων του (94% το 2009).

(β) **Έξοδα.** Τα έξοδα του Οργανισμού ανήλθαν σε €41.091.212, σε σύγκριση με €44.736.633 το 2009 (μείωση κατά €3.645.421 ή 8%).

(γ) **Αποτελέσματα χρήσης.** Ο Οργανισμός παρουσίασε έλλειμμα ύψους €523.406, σε σύγκριση με €1.205.740 το 2009.

(δ) **Δάνεια.**

Χρηματοδότηση δραστηριοτήτων. Τα τελευταία χρόνια ο Οργανισμός χρηματοδοτεί τις δραστηριότητές του και από δάνεια, με συνεπακόλουθο να πρέπει να διατίθεται ετησίως ένα σημαντικό ποσό για την αποπληρωμή των τοκοχρεωλυσίων.

Τα υφιστάμενα δάνεια ανέρχονταν σε €24 εκ. στις 31.12.2010, ενώ οι πληρωτέες δόσεις το 2010 ήταν περίπου €1,1 εκ..

Επιπρόσθετα, καταβάλλονται δόσεις δανείων για έργα που εκτελέστηκαν από την Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή και αθλητικά σωματεία (2010:€573.603, 2009:€587.198).

Ο συνεχιζόμενος δανεισμός για χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων του Οργανισμού συνεπάγεται ότι μεγάλα ποσά θα πρέπει να δεσμεύονται σε μελλοντικούς Προϋπολογισμούς για εξυπηρέτηση των δανείων.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Οργανισμού ο δανεισμός βρίσκεται σε υγιή επίπεδα και δεν αποτελεί τροχοπέδη στη μελλοντική αθλητική ανάπτυξη και ότι τα τελευταία δάνεια που συνήφθησαν από τον ΚΟΑ ήταν με υπόδειξη του Υπουργείου Οικονομικών.

(ε) **Ενδεχόμενες υποχρεώσεις.**

(i) **Αγωγές από αθλητές Παραολυμπιακών Αγώνων.** Αθλητές, οι οποίοι πήραν μετάλλια στους Παραολυμπιακούς Αγώνες του 2004 και του 2008 και σε Παραολυμπιακούς Παγκόσμιους Αγώνες το 2006 και 2007, απέρριψαν τα χαριστικά ποσά που τους πρόσφερε ο Οργανισμός για τις επιτυχίες τους στους εν λόγω αγώνες και ζήτησαν τα ποσά που ίσχυαν για τους Ολυμπιακούς και τους Παγκόσμιους Αγώνες. Σύμφωνα με τον Οργανισμό, οι παροχές που προσφέρθηκαν ανέρχονται συνολικά σε €599.289 για τους αθλητές και €133.811 για τους προπονητές τους, ενώ τα διεκδικούμενα ποσά σε €2.228.012 από τους αθλητές και €618.788 από τους προπονητές.

Στις 21.8.2008 και 29.8.2008, οι εν λόγω αθλητές καταχώρισαν προσφυγές στο Ανώτατο Δικαστήριο εναντίον του Οργανισμού, με τις οποίες ζητούν όπως η πιο πάνω απόφαση του Οργανισμού με ημερ. 10.6.2008, σύμφωνα με την οποία καθορίστηκε η χαριστική παροχή σε αθλητές που θα λάμβαναν μέρος στους Ολυμπιακούς και Παραολυμπιακούς αγώνες του 2008, κηρυχθεί άκυρη και ζητούν όπως οι πιο πάνω προσφερθείσες παροχές προς τους αθλητές και τους προπονητές που διακρίθηκαν στους Παραολυμπιακούς αγώνες αυξηθούν στα επίπεδα των οικονομικών επιβραβεύσεων που ισχύουν για τις επιτυχίες των αθλητών και προπονητών των Ολυμπιακών και Παγκόσμιων αγώνων.

Ο Οργανισμός θεωρεί ότι δεν είναι δικαιολογημένο το αίτημα των αθλητών επειδή, μεταξύ άλλων, (α) οι παροχές που καθόρισε είναι χαριστικές, (β) διαφορετικοί Οργανισμοί διοργανώνουν τους Ολυμπιακούς και Παραολυμπιακούς αγώνες, (γ) οι εν λόγω αγώνες διαφέρουν κατά πολύ ως προς τη δυσκολία συμμετοχής καθώς και δυσκολία νίκης, και (δ) τα μετάλλια που απονέμονται στους Παραολυμπιακούς είναι πολλαπλάσια εκείνων που απονέμονται στους Ολυμπιακούς, σε σχέση με τον αριθμό των αγωνισθέντων αθλητών.

Κατά τα προηγούμενα έτη, καταβλήθηκαν τα συνολικά ποσά των €103.057 σε τρεις προπονητές αθλητών και €41.006 σε δύο από τους πιο πάνω αθλητές.

Στις 10.2.2010 το Ανώτατο Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή αθλητή στίβου, του οποίου η απαίτηση ήταν για €615.096, ενώ ο Οργανισμός του είχε προσφέρει ποσό ύψους €170.860. Ακολούθως, στις 8.7.2010, το Δ.Σ. παραχώρησε το εν λόγω ποσό στον πιο πάνω αθλητή.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι η καταβολή οποιουδήποτε ποσού πρέπει να συνάδει με τις αποφάσεις του Δικαστηρίου. Όσον αφορά τυχόν πρόθεση για πληρωμή χαριστικών παροχών σε ενάγοντες που αποτυγχάνουν σε προσφυγές τους εναντίον του Οργανισμού, θεωρούμε ότι μια τέτοια ενέργεια θα αποτελέσει κακό προηγούμενο και θα ενθαρρύνει τυχόν μελλοντικές προσφυγές, αφού οι ενάγοντες θα ενεργούν εκ του ασφαλούς.

Σημειώνεται ότι, με βάση τα πιο πάνω, ο Οργανισμός παρουσιάζει στις οικονομικές καταστάσεις για το 2010 σημείωση για ενδεχόμενες υποχρεώσεις ύψους €418.177 για τα ποσά που ο Οργανισμός πρόσφερε στην τέταρτη αθλήτρια και στον τέταρτο προπονητή.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι έχει σημειωθεί η υπόδειξή μας και το θέμα θα απασχολήσει το Διοικητικό Συμβούλιο και παράλληλα θα σταλεί και στο νομικό τους σύμβουλο.

- (ii) **Δήμος Στροβόλου εναντίον του Οργανισμού.** Ο Δήμος Στροβόλου είχε καταχωρίσει το Μάιο του 2007 και τον Απρίλιο του 2010, αγωγές εναντίον του Οργανισμού και απαιτεί ποσά ύψους €1.875.841 και €812.657, αντίστοιχα, για δικαιώματα φόρου θεάματος για ποδοσφαιρικές συναντήσεις στο στάδιο ΓΣΠ για την περίοδο από 3.10.2002 μέχρι 31.12.2008.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι, με βάση την νομοθεσία αλλά και την προκήρυξη των ποδοσφαιρικών πρωταθλημάτων, διοργανωτής των ποδοσφαιρικών αγώνων είναι η Κυπριακή Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου (ΚΟΠ) και ως εκ τούτου ο Οργανισμός δεν είναι εμπλεκόμενο μέρος όσον αφορά στην είσπραξη οποιουδήποτε φόρου θεάματος. Σύμφωνα με τους νομικούς του συμβούλους, ο Οργανισμός έχει καλή υπόθεση.

- (iii) **Απαιτήσεις εργοληπτών και μελετητών.** Επειδή υπήρξε καθυστέρηση στις πληρωμές για εκτελεσθέντα έργα κατά το 2003, λόγω ανεπάρκειας του Προϋπολογισμού, παρατηρήθηκε επιβράδυνση των εργασιών, με επακόλουθο την υποβολή σημαντικών απαιτήσεων από εργοληπτικές εταιρείες για αποζημιώσεις. Ως παράδειγμα αναφέρεται απαίτηση από συγκεκριμένη εργοληπτική εταιρεία για το ποσό των €2.161.336, η οποία ακόμα εκκρεμεί. Για μελέτη όλων των εγερθέντων θεμάτων ορίστηκε από το Δ.Σ. ad hoc Επιτροπή. Επιπρόσθετα, ο Οργανισμός βρίσκεται σε διατησία με συγκεκριμένους μελετητές, οι οποίοι απαιτούν επιπλέον ποσό ύψους €926.537 ενώ αντιμετωπίζει απαιτήσεις από άλλη εργοληπτική εταιρεία που επικαλείται καθυστερήσεις για αποζημιώσεις ύψους €1.426.677. Ο Οργανισμός δεν είναι σε θέση, στο παρόν στάδιο, να εκφέρει άποψη για το τελικό αποτέλεσμα, παρόλο που υπολογίζει ότι τα ποσά που θα πληρώσει θα είναι αρκετά μικρότερα από τις πιο πάνω απαιτήσεις. Σημειώνεται ότι για τους ίδιους λόγους κατά το 2006 καταβλήθηκε ποσό ύψους €2,73 εκ. (£1,6 εκ.).

Προϋπολογισμός.

Έγκριση του Προϋπολογισμού. Σύμφωνα με τους περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμους, ο Προϋπολογισμός για το 2010 έπρεπε να είχε κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων το αργότερο μέχρι τις 30.9.2009. Ο Προϋπολογισμός υποβλήθηκε στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού αρχικά στις 23.6.2009 και μετά από σχετικές διαβουλεύσεις με τα Υπουργεία Παιδείας και Πολιτισμού και Οικονομικών, αναθεωρήθηκε και επανυποβλήθηκε στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού στις 26.10.2009.

Ο Προϋπολογισμός εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 16.12.2009 και υποβλήθηκε στη Βουλή, η οποία τον ενέκρινε στις 11.3.2010 και δημοσιεύτηκε σε Νόμο στις 26.3.2010. Η Βουλή ενέκρινε

δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2010. Ως αποτέλεσμα, οι δαπάνες εντός Μαρτίου παρέμειναν νομοθετικά ακάλυπτες.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού τόνισε ότι ο Οργανισμός υπέβαλε έγκαιρα τον Προϋπολογισμό του και η καθυστέρηση οφείλεται σε άλλους παράγοντες για τους οποίους ο Οργανισμός δεν έχει καμία ευθύνη.

Στρατηγικός Σχεδιασμός. Δεδομένου του κεντρικού ρόλου του Οργανισμού στον αθλητισμό και του μεγάλου προϋπολογισμού που καλείται να διαχειριστεί, θέση μας ως Υπηρεσία ήταν ανέκαθεν η ετοιμασία από τον Οργανισμό ενός μακροχρόνιου στρατηγικού σχεδιασμού, ο οποίος θα αποτελεί το καθοδηγητικό πλαίσιο για επίτευξη των σκοπών λειτουργίας του και την καλύτερη διαχείριση των οικονομικών του αλλά και θα παρέχει τη δυνατότητα αξιολόγησης των επιτευγμάτων του, τόσο γενικά από την πολιτεία όσο και από τον κάθε πολίτη.

Όπως διαπιστώθηκε, ετοιμάστηκε στρατηγικός σχεδιασμός, ως μέρος του δεκαετούς σχεδίου δράσης (2010-2020), που έγινε σύμφωνα με τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εγκρίθηκε από το Δ.Σ. στις 15.3.2011, ο οποίος αναμένεται ότι θα χρησιμοποιείται ως το καθοδηγητικό έγγραφο για τις μελλοντικές αποφάσεις του Οργανισμού.

Οι στόχοι που τέθηκαν είναι δύο, και συγκεκριμένα «η διατήρηση της χώρας μας στην αξιοσημείωτη θέση στο διεθνή αγωνιστικό αθλητισμό» και «η ανάπτυξη διευρυμένων αθλητικών προγραμμάτων αθλητικής ενασχόλησης, με στόχο την υγεία των πολιτών». Δεν φαίνεται να καλύφθηκαν όλοι οι σκοποί του Οργανισμού που συμπεριλαμβάνονται στο βασικό Νόμο, όπως η καλλιέργεια και η ανάπτυξη του Ολυμπιακού ιδεώδους και του φίλαθλου πνεύματος του λαού, η αθλητική προβολή της χώρας μας στο εξωτερικό και η συνεργασία με ξένες αρχές και οργανώσεις.

Προσωπικό.

(α) Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές μόνιμων, έκτακτων και άλλων υπαλλήλων. Στις 31.12.2010 ο Οργανισμός εργοδοτούσε 33 μόνιμους υπαλλήλους (έναντι 39 οργανικών θέσεων), 4 έκτακτους έναντι κενών θέσεων, 3 ωρομίσθιους βοηθούς γραφείου, καθώς και 23 πρόσθετους έκτακτους, σε σύγκριση με 33 μόνιμους (έναντι 39 οργανικών θέσεων), 1 μόνιμο υπεράριθμο, 4 έκτακτους, έναντι κενών θέσεων, 3 ωρομίσθιους βοηθούς γραφείου και 13 πρόσθετους έκτακτους στις 31.12.2009. Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία ήταν €3.129.679, όπως φαίνεται πιο κάτω:

	2010	2009
	€	€
Μισθοί και τιμαριθμικά επιδόματα μόνιμων υπαλλήλων	1.937.045	1.534.943
Μισθοί και τιμαριθμικά επιδόματα έκτακτων υπαλλήλων	87.793	85.574
Υπερωρίες και άλλα επιδόματα	53.001	71.532
13ος μισθός	105.996	100.937
	2.183.835	1.792.986
Εργοδοτικές εισφορές στο Ταμείο Συντάξεων	466.544	447.270
Εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία και άλλα ωφελήματα	479.310	513.847
	3.129.689	2.754.103
Κόστος προσωπικού (μέσος όρος)	53.960	51.002

(β) Επιπρόσθετα, ο Οργανισμός κατά το 2010 απασχόλησε ή ανέλαβε το κόστος μισθοδοσίας συνολικά για 626 άτομα (55 μόνιμους εργάτες και καθαρίστριες, 147 συμβασιούχους γυμναστές και συνεργάτες και 424 προπονητές ΕΣΥΑΑ), έναντι συνολικής δαπάνης €5.271.163.

Κατηγορία	Αριθμός ατόμων	Ιδιότητα	Κόστος €
Απασχόληση από τον Οργανισμό			
Προσωπικό ιδιόκτητων αθλητικών χώρων	52	Μόνιμοι εργάτες	1.383.785
Καθαρίστριες γραφείων	3	Μόνιμες καθαρίστριες	47.959
Γυμναστές Α.Γ.Ο.	91	Συμβασιούχοι	1.634.594
Γυμναστές Ε.Φ.	28	Συμβασιούχοι	517.762
Συντονιστές ΕΣΥΑΑ	15	Συμβασιούχοι	179.848
Πρόσθετοι έκτακτοι	13	Συμβασιούχοι	377.750
	202		4.141.698
Ανάληψη κόστους από τον Οργανισμό			
Προπονητές ΕΣΥΑΑ	424	Συμβασιούχοι	1.129.451
Σύνολο	626		5.271.149

Σε ό,τι αφορά στους προπονητές ΕΣΥΑΑ, τη μισθοδοσία των οποίων καταβάλλει απευθείας σ' αυτούς ο Οργανισμός, σημειώνεται ότι η πρόσληψή τους γίνεται κυρίως από τα Σωματεία και σε μερικές περιπτώσεις από τις Ομοσπονδίες, τα οποία και τους εργοδοτούν για τους σχεδιασμούς του ΕΣΥΑΑ. Η μισθοδοσία αυτή βασικά αποτελεί χορηγία του Οργανισμού προς τα Σωματεία και τις Ομοσπονδίες.

(γ) **Μελέτη ανθρώπινου δυναμικού από ελεγκτικό οίκο.** Υπογράφηκε συμφωνία με ελεγκτικό οίκο το 2005, για διεξαγωγή μελέτης ανθρώπινου δυναμικού.

Η έκθεση συμπληρώθηκε και παρουσιάστηκε στο Δ.Σ. για έγκριση για πρώτη φορά το Δεκέμβριο 2005 και για δεύτερη φορά, με συγκεκριμένη πρόταση για νέα δομή του Οργανισμού, το Μάιο 2007.

Στην πιο πάνω μελέτη καταγράφηκαν αρχικά διάφορες αδυναμίες και ελλείψεις σε ό,τι αφορά στην υφιστάμενη οργάνωση και λειτουργία του Οργανισμού καταλήγοντας σε πρόταση για νέα δομή του Οργανισμού, η οποία όμως δεν εφαρμόστηκε, επειδή, όπως πληροφορήθηκαμε, συνδέθηκε με άλλη μελέτη για την οποία ο Οργανισμός συμβλήθηκε στις 23.12.2008 με συγκεκριμένο οίκο για την «τεκμηρίωση, εφαρμογή και πιστοποίηση συστήματος διασφάλισης ποιότητας των διοικητικών υπηρεσιών του ΚΟΑ με ISO 9001». Η σχετική έκθεση παραδόθηκε στον Οργανισμό στις 9.4.2009.

Όπως έχουμε ενημερωθεί, ο Οργανισμός είχε σχετική συνάντηση και με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού και, ακολουθώντας σχετικές οδηγίες που τους δόθηκαν, και με βάση τα πιο πάνω, ετοιμάζεται πρόταση για νέα δομή η οποία αναμένεται να υποβληθεί στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού προς συζήτηση.

(δ) **Νέα αναλογιστική μελέτη.** Η νέα αναλογιστική μελέτη έγινε για τις 31.12.2009 τον Απρίλιο του 2010 και παραδόθηκε στον Οργανισμό το Μάιο του ίδιου χρόνου. Το Δ.Σ. αποφάσισε στις 9.11.2010 όπως υιοθετήσει μια από τις τρεις επιλογές των αναλογιστών, για κάλυψη του ελλείμματος ύψους €3.138.819 στις 31.12.2009, σύμφωνα με την οποία ο Οργανισμός θα εισφέρει για 8 έτη από το 2010, 2,9% επί των συντάξιμων αποδοχών, πέραν του κανονικού ποσοστού 27,6%, και ετήσιες δόσεις ύψους €375.000.

Λόγω της καθυστέρησης στη λήψη της απόφασης του Οργανισμού, δεν υπήρχε αρκετός χρόνος για να περιληφθεί πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2011, και έτσι αποφασίστηκε όπως η εφαρμογή αρχίσει από

το 2012 και παράλληλα να διατηρηθεί η εισφορά του Οργανισμού σε ποσοστό 37,1% που εφαρμοζόταν το 2009.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Οργανισμού το Ταμείο είναι εύρωστο και το έλλειμμα που παρουσιάζει είναι αρκετά μικρό. Επίσης μας πληροφόρησε ότι με τη διατήρηση του 37,1% υπήρξε μία σημαντική εισφορά από τον Οργανισμό στο Ταμείο παρά την καθυστέρηση.

(ε) Χρόνος προσέλευσης των υπαλλήλων στην εργασία και αποχώρησής τους από αυτή. Κατά τον έλεγχο του συστήματος παρακολούθησης του χρόνου προσέλευσης των υπαλλήλων στην εργασία και αποχώρησής τους από αυτή διαπιστώθηκαν ορισμένες αδυναμίες.

Εισήγηση της Υπηρεσίας μας είναι όπως ενισχυθεί το σύστημα ελέγχου και καθιερωθεί σύστημα άμεσης ενημέρωσης των αρμόδιων προσώπων από το προσωπικό που προγραμματίζει να απουσιάσει ή απουσιάζει εκτάκτως.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός θα ανταποκριθεί στις εισηγήσεις μας και ότι έχει ήδη ξεκινήσει αυστηρότερος έλεγχος.

(στ) Κανονισμοί για τα συνταξιοδοτικά οφέλη των υπαλλήλων.

(i) Όριο ηλικίας αφυπηρέτησης. Ενώ, οι περί Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1975 και 1996 έχουν τροποποιηθεί με την ΚΔΠ 293/2007, με την οποία, μεταξύ άλλων, προβλέπεται ότι η ηλικία υποχρεωτικής αφυπηρέτησης υπαλλήλου αυξάνεται από 60 σε 63, εντούτοις, οι περί Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού και Εξαρτώμενους τους) (όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) Κανονισμοί του 1993, εξακολουθεί να μην έχουν τροποποιηθεί ανάλογα, ώστε οι πρόνοιες των δύο αυτών Κανονισμών του Οργανισμού να συνάδουν μεταξύ τους.

(ii) Εφάπαξ ποσό. Σημειώνεται ότι η πρόνοια που εισήχθη στους περί Συντάξεων Νόμους του 1997 έως 2001, έτσι που το εφάπαξ ποσό που καταβάλλεται στον υπάλληλο κατά την αφυπηρέτησή του όταν αυτός συμπληρώσει το 61°/62°/63° έτος της ηλικίας και συντάξιμη υπηρεσία 412/424/436 ή περισσότερων μηνών να είναι ίσο με την ετήσια σύνταξη πολλαπλασιαζόμενη επί 14,5/15,0/15,5 και διαιρούμενου του ποσού που προκύπτει δια τρία, αντίστοιχα, δεν έχει ενσωματωθεί στους πιο πάνω Κανονισμούς του Οργανισμού.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, εφόσον ο Οργανισμός εφαρμόζει τα ισχύοντα για τους δημόσιους υπαλλήλους, μελετήσει την τροποποίηση των περί Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού και Εξαρτώμενους τους) (όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) Κανονισμών του 1993 και προωθήσει τις τροποποιήσεις που θεωρεί απαραίτητες.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, ήδη έχει δρομολογηθεί η σχετική διαδικασία.

Σύστημα εσωτερικού ελέγχου.

(α) Γενικά. Έχουν ληφθεί ή/και τροχοδρομηθεί μέτρα βελτίωσης του συστήματος εσωτερικού ελέγχου με την αγορά υπηρεσιών εσωτερικού ελέγχου, την προώθηση υλοποίησης μερικών από τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας και την πιστοποίηση του Οργανισμού με ISO. Ωστόσο υπάρχουν ακόμα αδυναμίες σε ορισμένους τομείς και κυρίως σε ό,τι αφορά στην εποπτεία ή/και συντονισμό των διαφόρων εργασιών του Οργανισμού τόσο στον οικονομικό και τεχνικό τομέα, όσο και στον αθλητικό τομέα.

Κατά το 2009 προκηρύχθηκε προσφορά για εσωτερικό έλεγχο και έλεγχο ομοσπονδιών η οποία κατακυρώθηκε στις 6.10.2009 σε ελεγκτικό οίκο, για το ποσό των €25.000 + ΦΠΑ για τον εσωτερικό έλεγχο και €42.100 + ΦΠΑ για τον έλεγχο των ομοσπονδιών.

(β) Κώδικας διακυβέρνησης. Ο Οργανισμός, ως οργανισμός δημοσίου δικαίου, αναμένεται να λειτουργεί ανεξάρτητα και επαγγελματικά, στη βάση διακηρυγμένης πολιτικής και δεοντολογίας, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η χρηστή διοίκηση και η διαφάνεια. Επίσης, το Δ.Σ. και οι υπάλληλοι του Οργανισμού θα πρέπει να ασκούν ανεξάρτητη και αμερόληπτη κρίση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Ως εκ τούτου, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως ετοιμαστεί κώδικας διακυβέρνησης και δεοντολογίας, τόσο για το προσωπικό του Οργανισμού όσο και για το Δ.Σ., στον οποίο να προνοείται, μεταξύ άλλων, όπως μέλη του Δ.Σ. και υπάλληλοι του Οργανισμού απέχουν από διαδικασίες λήψης αποφάσεων όταν υπάρχουν συνθήκες σύγκρουσης συμφερόντων.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, στόχος είναι εντός του 2011 να ετοιμαστεί κώδικας διακυβέρνησης για τον Οργανισμό και ότι αυτό αποτελεί θέμα προτεραιότητας.

(γ) Λογιστικά συστήματα και έλεγχοι.

(i) Χρεώστες. Διαπιστώθηκε ότι εξακολουθούν αρκετά χρεωστικά υπόλοιπα σωματείων και ομοσπονδιών να μεταφέρονται από προηγούμενα έτη και είναι αμφίβολο κατά πόσο θα είναι δυνατό να εισπραχθούν.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι το θέμα των χρεωστών απασχόλησε το Δ.Σ. και έχει συσταθεί μικτή Επιτροπή Υπηρεσιακή και Μελών του Δ.Σ., η οποία και θα εισηγηθεί στο Δ.Σ. τρόπους επίλυσης του προβλήματος.

(ii) Κρατήσεις. Διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχει σύστημα παρακολούθησης των κρατήσεων από τον Οργανισμό αναφορικά με έργα που αναθέτει σε εργολάβους, με αποτέλεσμα να υπάρχει πιθανότητα κατακράτησης ποσών για αρκετά έτη τα οποία θα έπρεπε να είχαν επιστραφεί.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι θα καταβληθεί προσπάθεια από τον Οργανισμό να επικοινωνήσει με τους εμπλεκόμενους, ώστε οι κρατήσεις να τους επιστραφούν.

(δ) Μητρώα. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας η τήρηση αρκετών μητρώων θεωρείται σημαντική, γιατί υποβοηθεί την έγκαιρη και ορθή πληροφόρηση για την κατάσταση και εξέλιξη των έργων, των προσφορών κ.λπ. συμβάλλοντας στην πιο αποτελεσματική λειτουργία του Οργανισμού. Η τήρησή τους εξακολουθεί να παρουσιάζει κενά και αδυναμίες (π.χ. μητρώο έργων, μητρώο προσφορών), με αποτέλεσμα να μην εξυπηρετείται ο σκοπός της δημιουργίας τους.

Επιχορηγήσεις αθλητικών φορέων. Κατά το 2010 παραχωρήθηκαν σε ομοσπονδίες και σωματεία επιχορηγήσεις ύψους €14,9 εκ. σε σύγκριση με €14,5 εκ., το 2009.

(α) Ομοσπονδίες. Κατά τη διάρκεια του έτους παραχωρήθηκαν στις ομοσπονδίες επιχορηγήσεις ύψους €7,5 εκ. σε σύγκριση με €7,4 εκ. το 2009.

Από το Μάρτιο του 2005 ο Οργανισμός έχει εφαρμόσει ένα νέο «πλαίσιο αποδέσμευσης χορηγιών» των ομοσπονδιών με βάση το οποίο υποβάλλονται έντυπα αγωνιστικού ελέγχου από τις ομοσπονδίες πριν την αποδέσμευση των επιχορηγήσεων. Σύμφωνα με το πλαίσιο, η αποδέσμευση των χορηγιών γίνεται προκαταβολικά και διεξάγεται εκ των υστέρων έλεγχος από τον Οργανισμό.

Όπως προκύπτει και από την παράγραφο (β) πιο κάτω, υπάρχουν σοβαρές αδυναμίες στον έλεγχο των επιχορηγήσεων των ομοσπονδιών που ασκεί ο Οργανισμός, με αποτέλεσμα ο Οργανισμός να μην βεβαιώνεται ότι οι χορηγίες χρησιμοποιούνται για τον σκοπό για τον οποίο προορίζονται.

Ο έλεγχος των ομοσπονδιών καθίσταται ιδιαίτερα σημαντικός δεδομένων και των αδυναμιών που εντοπίστηκαν από τον ελεγκτικό οίκο.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι συμφωνεί ότι ο έλεγχος των επιχορηγήσεων των ομοσπονδιών χρήζει βελτιώσεων.

- (i) **Έλεγχος ομοσπονδιών από ελεγκτικό οίκο.** Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, ο έλεγχος των ομοσπονδιών έχει ανατεθεί σε ελεγκτικό οίκο. Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου του Οργανισμού από την Υπηρεσία μας, είχε ολοκληρωθεί ο έλεγχος σε 24 ομοσπονδίες. Για τις 16 από αυτές παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα του ελέγχου, ενώ για τις 8 αναμένονταν τα σχόλια των ομοσπονδιών. Σε άλλες 10 ο έλεγχος ήταν υπό εξέλιξη.

Από τα αποτελέσματα του ελέγχου που παρουσιάστηκαν σε 3 ομοσπονδίες αναφέρονται οι σημαντικότερες ελλείψεις και αδυναμίες που εντοπίστηκαν:

- Δεν υπάρχουν επίσημα καταγεγραμμένα και εγκεκριμένα κριτήρια επιλογής ομοσπονδιακών προπονητών και συνεργατών προπονητών.
- Δεν έχουν συναφθεί συμβόλαια συνεργασίας με τους ομοσπονδιακούς προπονητές και τους συνεργάτες προπονητές.
- Δεν προσκομίστηκαν τα απαραίτητα υποστηρικτικά τιμολόγια και αποδείξεις σε αρκετές περιπτώσεις δαπανών.
- Δεν προσκομίστηκαν τα απαραίτητα στοιχεία για τον έλεγχο της ορθής καταχώρισης των δαπανών στο σωστό κονδύλι στις περιοδικές καταστάσεις των ταμειακών ροών που υποβάλλονταν στον Οργανισμό.
- Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου τα τιμολόγια και αποδείξεις ήταν αντίγραφα. Η καταχώριση στοιχείων στο λογιστικό σύστημα χρησιμοποιώντας αντίγραφα αντί πρωτότυπα έγγραφα δεν επιτρέπει τον αποτελεσματικό έλεγχο και εμπερικλείει κίνδυνο διπλής καταχώρισης ή άλλων λαθών.
- Όσον αφορά στις διεθνείς αποστολές δεν υπήρχε αναλυτική κατάσταση για τα μέλη της αποστολής (μέλη Εθνικής Ομάδας, προπονητές και άλλοι συνοδοί).
- Το κόστος των διεθνών συμμετοχών (κόστος ταξιδιού και άλλα έξοδα) δεν ήταν δυνατό να συμφιλιωθεί με το κόστος της αποστολής που παρουσιαζόταν στις τριμηνιαίες ταμειακές ροές που υποβλήθηκαν στον Οργανισμό.

Αναμένεται ότι τα αποτελέσματα ελέγχου των Ομοσπονδιών από τον ελεγκτικό οίκο θα αξιοποιηθούν από τον Οργανισμό.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός έχει σχεδόν ολοκληρώσει την ετοιμασία και θα ζητήσει από τις ομοσπονδίες να εφαρμόσουν «εγχειρίδιο εσωτερικών διαδικασιών» το οποίο θα βοηθήσει, εκτός από τις ομοσπονδίες, και τον Οργανισμό στη διεξαγωγή του απαραίτητου ελέγχου. Το εν λόγω εγχειρίδιο θα αποσταλεί στις ομοσπονδίες για εφαρμογή κατόπιν σχετικής επιμόρφωσης των αξιωματούχων και στελεχών τους από τον Οργανισμό.

- (ii) **Πρότυπο καταστατικό ομοσπονδιών.** Η Υπηρεσία μας επαναλαμβάνει την εισήγησή της όπως ο Οργανισμός επισπεύσει την ετοιμασία ενός πρότυπου καταστατικού για υιοθέτηση από τις ομοσπονδίες το οποίο θα διασφαλίζει την ύπαρξη των ελάχιστων προϋποθέσεων απαραίτητων για τη λειτουργία των ομοσπονδιών σε πλαίσια νομιμότητας, αρχών, δεοντολογίας κ.λπ. και θα ρυθμίζει διάφορα θέματα όπως εκλογή, θητεία και εξουσία των διοικητικών συμβούλων και εσωτερικές διαδικασίες.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι, στα πλαίσια και της τελευταίας απόφασης των αρμοδίων Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 20.5.2011, που αναφέρεται στην «Ανάπτυξη Αρχών Διαφάνειας σχετικά με τη Χρηστή Διοίκηση», ο Οργανισμός επαναφέρει το θέμα για ετοιμασία πρότυπου καταστατικού στις ομοσπονδίες. Το Δ.Σ. του Οργανισμού έχει αποφασίσει να προβεί σε προκήρυξη εκδήλωσης ενδιαφέροντος για συνεργασία με νομικό σύμβουλο ο οποίος και θα μελετήσει κατ' αρχάς όλα τα καταστατικά των ομοσπονδιών (legal audit) και θα ετοιμάσει σχετική εισήγηση στο Δ.Σ. για ενιαίο καταστατικό με βάση όσα αναφέρονται πιο πάνω.

(iii) Άλλα θέματα.

- Σημειώθηκε βελτίωση όσον αφορά στο έντυπο αγωνιστικού ελέγχου (με βάση το οποίο υποβάλλονται στοιχεία από τις ομοσπονδίες για την αγωνιστική τους αξιολόγηση). Διαπιστώθηκε όμως, ότι δεν καλύπτονται όλοι οι σχεδιασμοί, με αποτέλεσμα οι επιχορηγήσεις του Οργανισμού για τους σχεδιασμούς αυτούς να εγκρίνονται χωρίς σχετική πληροφόρηση.
- Οι οικονομικές καταστάσεις που υποβάλλονται από τις ομοσπονδίες μετά το τέλος του έτους δεν εξετάζονται από τον Οργανισμό για σκοπούς υποβοήθησης στη λήψη απόφασης για τον καθορισμό του ύψους της επιχορήγησης.
- Δύο ομοσπονδίες δεν έχουν υποβάλει ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2008 ως όφειλαν, σύμφωνα με το πλαίσιο αποδέσμευσης χορηγιών, και εν τούτοις έχουν επιχορηγηθεί τόσο το 2009 όσο και το 2010.

(β) «Κυπριακή Ομοσπονδία Άρσης Βαρών» (ΚΟΑΒ). Η Υπηρεσία μας επέλεξε μια ομοσπονδία για πιο ενδεδειγμένο έλεγχο από τον οποίο προέκυψαν αρκετά και σημαντικά ευρήματα που αναφέρονται πιο κάτω:

- (i)** Μόνο τα τελευταία 3 χρόνια (2008-2010) ο Οργανισμός επιχορήγησε την ΚΟΑΒ με συνολικό ποσό €539.486 (€152.335 το 2008, €190.930 το 2009 και €196.221 το 2010) και τα σωματεία της ΚΟΑΒ με €12.504 (€3.308 το 2008, €4.730 το 2009 και €4.466 το 2010).
- (ii)** Η ΚΟΑΒ δεν έχει υποβάλει αίτηση για αναγνώριση ως ομοσπονδία και δεν είναι εγγεγραμμένη στο αθλητικό μητρώο. Σημειώνεται ότι η ΚΟΑΒ, με τα παρόντα δεδομένα, δεν φαίνεται να πληροί τα κριτήρια που απαιτούνται από τον Νόμο για να αναγνωριστεί από τον Οργανισμό και να εγγραφεί στο αθλητικό μητρώο για να τυγχάνει επιχορήγησης.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι το θέμα της εγγραφής της ομοσπονδίας βρίσκεται τώρα ενώπιον του Δ.Σ. του Οργανισμού.

- (iii)** Όπως διαπιστώθηκε, η ΚΟΑΒ παρουσίαζε ως μέλη της έξι σωματεία τα οποία επίσης επιχορηγούνταν, παρόλο ότι ορισμένα τουλάχιστον, ούτε έχουν τμήμα άρσης βαρών ούτε είχαν δηλώσει στον Οργανισμό, κατά την εγγραφή τους στο αθλητικό μητρώο, ότι ασχολούνται με το άθλημα αυτό.
- (iv)** Όπως έχουμε ενημερωθεί από τον Οργανισμό, ο ελεγκτικός οίκος στον οποίο ανατέθηκε ο έλεγχος των ομοσπονδιών, σε συνεργασία με τον Οργανισμό, είχαν προγραμματίσει δύο φορές τον έλεγχο της ΚΟΑΒ αλλά η διοίκηση της ΚΟΑΒ δεν παρευρέθηκε την καθορισμένη ώρα για έλεγχο.

Σημειώνεται ότι, όπως μας πληροφόρησε ο Οργανισμός, μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου μας και τις επισημάνσεις της Υπηρεσίας μας, ξεκίνησε πρόσφατα ο έλεγχος της ΚΟΑΒ από τον ελεγκτικό οίκο.

- (v)** Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου μας δεν είχαν υποβληθεί στον Οργανισμό ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις από την ΚΟΑΒ για το 2008. Όπως μας πληροφόρησε ο Οργανισμός, οι ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις για το 2008 και το 2009 υποβλήθηκαν στις 13.4.2011.
- (vi)** Από τα έντυπα αγωνιστικού ελέγχου παρατηρήθηκε ότι ο αριθμός των ατόμων που συμμετείχαν σε διεθνείς αγώνες ήταν αδικαιολόγητα ψηλός. Ενδεικτικά αναφέρονται τα πιο κάτω παραδείγματα διεθνών συμμετοχών τα έξοδα των οποίων επιχορηγήθηκαν από τον Οργανισμό:
 - Πανερωπαϊκοί Αγώνες Άρσης Βαρών 2010 (Λευκορωσία). Συμμετείχαν 4 άτομα, εκ των οποίων μόνο ο ένας ήταν αθλητής.
 - Μεσογειακοί αγώνες άρσης βαρών 2010 (Μάλτα). Συμμετείχαν 11 άτομα, εκ των οποίων μόνο οι 6 ήταν αθλητές.

- Αγώνες Μικρών Κρατών Ευρώπης 2009 (Μάλτα). Συμμετείχαν 10 άτομα εκ των οποίων μόνο οι 4 ήταν αθλητές. Σημειώνεται ότι στην αποστολή συμμετείχαν και δύο σύζυγοι.
- Πανευρωπαϊκοί Αγώνες Ανδρών 2009 (Ρουμανία). Συμμετείχαν 5 άτομα, εκ των οποίων μόνο οι 2 ήταν αθλητές.
- Πανευρωπαϊκοί Αγώνες Νέων 2009 (Σουηδία). Συμμετείχαν 4 άτομα, εκ των οποίων μόνο ο ένας ήταν αθλητής.

(viii) **Επιχορηγήσεις για προπονητή που έκανε χρήση απαγορευμένων ουσιών.** Συγκεκριμένος προπονητής άρσης βαρών τιμωρήθηκε από την Διεθνή Ομοσπονδία Άρσης Βαρών, τον Μάρτιο 2008 (ως αθλητής τότε), καθώς βρέθηκε θετικός σε έλεγχο ντόπινγκ και του είχε επιβληθεί ποινή αποκλεισμού για συμμετοχή υπό οποιαδήποτε αθλητική ιδιότητα για περίοδο δύο ετών, από 7.3.2008. Εντούτοις, η ΚΟΑΒ συνέχισε να απασχολεί το εν λόγω άτομο ως εθνικό προπονητή και να τον συμπεριλαμβάνει σε αποστολές της εθνικής ομάδας σε διεθνείς αθλητικές οργανώσεις κατά το έτος 2009, με αποτέλεσμα, όταν το γεγονός αυτό έγινε αντιληπτό, η Διεθνής Ομοσπονδία Άρσης Βαρών να παρατείνει την ποινή του προπονητή μέχρι τις 25.7.2011.

Στις 9.12.2010 η ΚΟΑΒ, με επιστολή της προς τον Οργανισμό, αιτήθηκε όπως επιχορηγηθεί από τον Οργανισμό συγκεκριμένος αθλητής άρσης βαρών με το συνολικό ποσό των €8.000, βάσει τιμολογίων/αποδείξεων που προσκόμισε ο αθλητής για εξειδικευμένες προετοιμασίες από τον Ιούλιο μέχρι και τον Νοέμβριο του 2010 στα πλαίσια του Σχεδίου Υψηλής Επίδοσης του Οργανισμού. Από μελέτη των αποδείξεων που έγινε από μέλη της Επιτροπής Υψηλής Επίδοσης του Οργανισμού, διαφάνηκε ότι ο προπονητής του συγκεκριμένου αθλητή κατά το 2010 ήταν ο εν λόγω προπονητής.

Η ΚΟΑΒ, η οποία έχει την υποχρέωση βάσει των προνοιών του Σχεδίου να δηλώνει τον προπονητή του αθλητή στον Οργανισμό, παρουσίασε αντικρουόμενα στοιχεία στον Οργανισμό ως προς τον προπονητή του εν λόγω αθλητή το 2010 και τελικά δήλωσε άλλο προπονητή, ο οποίος ωστόσο, σε τηλεφωνική επικοινωνία που είχε μέλος της Επιτροπής Υψηλής Επίδοσης μαζί του, δήλωσε ότι δεν είχε καμμία επαφή με τον αθλητή κατά τη διάρκεια του έτους. Ο Οργανισμός δεν παραχώρησε επιχορήγηση για προπονητή για την περίοδο από τον Αύγουστο μέχρι τον Οκτώβριο του 2010, ωστόσο η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως ο Οργανισμός διερευνήσει τα πιο πάνω γεγονότα όσον αφορά στην ενδεχόμενη προπονητική σχέση του αθλητή με τον εν λόγω προπονητή για όλη την περίοδο αποκλεισμού, αφού, με βάση τις πρόνοιες του Σχεδίου, αποκλείονται και δεν επιχορηγούνται, πέραν των τιμωρημένων προπονητών, και οι αθλητές τους.

Από τα πιο πάνω προκύπτει ότι ο έλεγχος του Οργανισμού όσον αφορά στις επιχορηγήσεις ομοσπονδιών πρέπει να ενδυναμωθεί και ο Οργανισμός πρέπει, όπου κρίνει ότι οι χειρισμοί εκ μέρους των ομοσπονδιών δεν είναι οι ενδεδειγμένοι, ιδίως σε ευαίσθητα θέματα όπως αυτά του αντί-ντόπινγκ τα οποία μπορεί να εκθέσουν τον κυπριακό αθλητισμό, να παρεμβαίνει.

(γ) **Σωματεία.**

(i) Κατά τη διάρκεια του έτους παραχωρήθηκε στα σωματεία χορηγία ύψους €4,8 εκ., σε σύγκριση με €4,5 εκ. το προηγούμενο έτος. Τα ποσά που εγκρίνονται και παραχωρούνται στα σωματεία, υπολογίζονται κυρίως με βάση την αγωνιστική τους αξιολόγηση (κατάταξη) στα εθνικά πρωταθλήματα.

(ii) **Ειδική κρατική χορηγία προς τα ποδοσφαιρικά σωματεία.**

- Μέσω του Προϋπολογισμού του Οργανισμού δίνεται επιπλέον ειδική κρατική χορηγία προς τα ποδοσφαιρικά σωματεία. Πιο κάτω παρουσιάζονται τα ποσά για την εν λόγω χορηγία από το 2001 και μετέπειτα:

Έτος	Ποσό € (£)
2001	2.221.182 (1.300.000)
2002	1.708.601 (1.000.000)
2003	1.706.845 (998.972)
2004	1.708.596 (999.997)
2005	2.562.902 (1.500.000)
2006	2.562.902 (1.500.000)
2007	2.566.063 (1.501.850)
2008	2.562.902
2009	2.562.902
2010	2.562.895

- Ο Οργανισμός στηρίζει το ποδόσφαιρο με διάφορες χορηγίες, οι οποίες, μαζί με την ειδική κρατική χορηγία, κατά το 2010 ανέρχονταν, σύμφωνα με καταστάσεις του Οργανισμού, σε €8.197.350, όπως φαίνεται πιο κάτω:

	€
Επιχορήγηση προς ΚΟΠ	210.000
Προσφυγικό και προσφυγόσημο προς προσφυγικά σωματεία	517.680
Χορηγίες σωματείων για διεθνείς συμμετοχές	447.000
ΕΣΥΑΑ	413.670
Χορηγία προς σωματεία για ημιεπαγγελματισμό	68.890
Πρωτόκολλα με Ελλάδα – Χορηγία προσφυγικών σωματείων για προετοιμασία	93.313
Ακαδημία – επιμόρφωση	2.000
Χορηγία προς σωματεία για φόρο θεάματος	610.050
Αστυνόμευση ποδοσφαιρικών αγώνων*	683.441
Συντήρηση/ δημιουργία ποδοσφαιρικών γηπέδων	1.986.198
Χορηγία προς Εθνική Επιτροπή κατά της Βίας	69.213
Χορηγίες προς σωματεία ΣΤΟΚ	533.000
Υποσύνολο	5.634.455
Ειδική κρατική χορηγία	2.562.895
Σύνολο	8.197.350

*Αναφέρεται ότι, πέραν του εν λόγω ποσού, το κράτος καταβάλλει επιπλέον ποσό (για υπερωρίες) σε μέλη της Αστυνομίας για αστυνόμευση αθλητικών αγώνων, το οποίο το 2010 ανήλθε σε €634.487, δηλαδή κατά το 2010 το κόστος της αστυνόμευσης ανήλθε στο €1.317.928.

- Σημειώνεται ότι υπήρχε παράλληλα απευθείας συμφωνία μεταξύ ΚΟΠ και Υπουργείου Οικονομικών, από το 2003, για επιπλέον χορήγηση προς τα σωματεία της ΚΟΠ συνολικού ποσού €11.960.210 (£7 εκ.), υπό προϋποθέσεις, η οποία συμφωνήθηκε ότι θα καταβαλλόταν σε μια περίοδο τριών χρόνων, δηλαδή €6.834.405 (£4 εκ.) το 2003, €2.562.902 (£1,5 εκ.) το 2004 και €2.562.902 (£1,5 εκ.) το 2005.

Η επιχορήγηση από το Υπουργείο Οικονομικών συνοδευόταν από προϋποθέσεις που αφορούσαν στη συμμόρφωση των σωματείων ως προς τις υποχρεώσεις τους προς το κράτος. Η επιχορήγηση από το Υπουργείο Οικονομικών δεν δόθηκε για τα έτη 2004 και 2005, επειδή, όπως φαίνεται και από τα

πρακτικά της συνεδρίας του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 6.4.2005, τα σωματεία δεν εκπλήρωσαν όλες τις προϋποθέσεις.

Ωστόσο, η παραχώρηση της επιχορήγησης από τον Οργανισμό για το 2003 και εντεύθεν, γίνεται χωρίς να τίθενται προϋποθέσεις στα ποδοσφαιρικά σωματεία. Έχοντας υπόψη ότι η ειδική κρατική χορηγία προέρχεται από κρατικούς πόρους, η Υπηρεσία μας θεωρεί, ότι το Υπουργείο Οικονομικών, στο οποίο υποβάλλονται οι Προϋπολογισμοί του Οργανισμού για συζήτηση πριν την έγκρισή τους από τη Βουλή, θα έπρεπε να βεβαιωθεί ότι θα τεθούν παρόμοιες προϋποθέσεις για την καταβολή της ειδικής κρατικής χορηγίας.

- Επιπλέον, στις 29.8.2007 ψηφίστηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο σχέδιο αποπληρωμής οφειλών σωματείων προς το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, την Υπηρεσία ΦΠΑ και την Υπηρεσία Κοινωνικών Ασφαλίσεων με κρατική χορηγία, δηλαδή σχέδιο σταδιακής αποπληρωμής από το κράτος των οφειλών των σωματείων προς τα εν λόγω Τμήματα. Το σχέδιο αφορά στα υπόλοιπα για τις εν λόγω οφειλές που παρουσιάζονται πιο κάτω (συνολικά):

	€	
Φόρος Εισοδήματος	1.924.012	(υπόλοιπο 31.12.2003)
ΦΠΑ	3.794.995	(υπόλοιπο 21.12.2004)
Κοινωνικές Ασφαλίσεις	3.591.540	(υπόλοιπο 31.12.2006)
	<u>9.310.547</u>	

Το σχέδιο προνοεί ότι η κρατική χορηγία θα καταβάλλεται νοουμένου ότι τα σωματεία θα είναι συνεπή στις τρέχουσες υποχρεώσεις τους προς τα πιο πάνω Τμήματα. Το θέμα χειρίζεται το Υπουργείο Οικονομικών.

(δ) Αθλητικό μητρώο. Ο Οργανισμός, σύμφωνα με τον Νόμο, προβαίνει στην αθλητική αναγνώριση αθλητικών σωματείων και ομοσπονδιών και τα εγγράφει σε αθλητικό μητρώο που τηρείται ειδικά για το σκοπό αυτό.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο που έγινε στο μητρώο διαπιστώθηκαν τα εξής:

- Δεν διεξάγεται έλεγχος που να διασφαλίζει ότι μια ομοσπονδία ή ένα σωματείο είναι εγγεγραμμένα στο μητρώο πριν τους παραχωρηθεί επιχορήγηση από τον Οργανισμό.
- Το μητρώο δεν ενημερώνεται με τις αλλαγές που γίνονται στις ομοσπονδίες ή στα σωματεία. Για παράδειγμα δεν έχουν διαγραφεί σωματεία που έχουν διαλυθεί.
- Ο Νόμος προνοεί για αναγνώριση του αθλητικού σωματείου για συγκεκριμένα αθλήματα. Όπως διαπιστώθηκε, δεν καθορίζεται ούτε στο μητρώο ούτε στο σχετικό πιστοποιητικό για ποια αθλήματα τυγχάνει ειδικής αναγνώρισης το κάθε σωματείο. Η αίτηση καθώς και η έγκριση πρέπει να παραχωρείται και για το σωματείο αλλά και για τα αθλήματα.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι θα ετοιμασθεί οδηγός προς τις ομοσπονδίες με σκοπό τη δημιουργία ειδικού μητρώου αθλήματος κάτω από τις ίδιες προϋποθέσεις που καθορίζει ο Νόμος.

Σχέδιο Επαγγελματικής Αποκατάστασης.

(α) Παρακολούθηση αθλητών. Το Σχέδιο Επαγγελματικής Αποκατάστασης (ΣΕΑ) εφαρμόστηκε τον Ιούλιο 1991 και είχε ως σκοπό όπως οι αθλητές οι οποίοι «με τις νίκες τους προάγουν τον αθλητισμό και προβάλλουν την Κύπρο στο εξωτερικό, αντιμετωπιστούν με ιδιαίτερη φροντίδα...». Οι αθλητές τοποθετούνταν σε ανάλογη μισθολογική κλίμακα και πληρώνονταν από τον Οργανισμό, μέσω της οικείας ομοσπονδίας, ανάλογα με τους αγώνες και τη θέση που εξασφάλιζαν. Οι αθλητές θεωρούνταν «ελεύθεροι τακτικής υπηρεσίας» όσο χρονικό διάστημα κρινόταν αναγκαίο για συνέχιση της αθλητικής τους καριέρας. Το ΣΕΑ έπαψε να εφαρμόζεται για νέους αθλητές από τον Φεβρουάριο 2003 και στη θέση του λειτούργησε

Σχέδιο Υψηλών Παροχών, βάσει του οποίου οι αθλητές και οι προπονητές λαμβάνουν για την επιτυχία τους ένα εφάπαξ χαριστικό ποσό. Σήμερα υπάρχουν 20 αθλητές ενταγμένοι στο ΣΕΑ.

- (i) Όπως διαπιστώθηκε, ο Οργανισμός, αλλά και κάποιες ομοσπονδίες, δεν γνώριζαν για το καθεστώς απασχόλησης του κάθε ενταγμένου αθλητή.

Ενώ σκοπός του σχεδίου είναι η επαγγελματική αποκατάσταση των αθλητών και το ΣΕΑ προνοεί με σαφήνεια ότι, «οι επωφελούμενοι από το Σχέδιο, μετά το πέρας της αθλητικής τους καριέρας, τοποθετούνται σε υπηρεσία σε θέση που θα κρίνει ο ΚΟΑ σε συνεργασία με την ομοσπονδία, έχουσα σχέση με την επαγγελματική κατάρτιση τους», διαπιστώθηκε ότι υπήρχαν ορισμένοι αθλητές οι οποίοι, ενώ το «ελεύθερο τακτικής υπηρεσίας» τους είχε τερματιστεί, δεν απασχολούνταν πλήρως ή καθόλου, ενώ αμείβονταν κανονικά, σύμφωνα με τη μισθολογική κλίμακα στην οποία είχαν τοποθετηθεί.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως ο Οργανισμός ενημερωθεί αμέσως για το καθεστώς εργοδότησης όλων των αθλητών που είναι ενταγμένοι στο ΣΕΑ και φροντίσει ώστε να εφαρμοστούν όλες οι πρόνοιες του Σχεδίου και ειδικά οι πρόνοιες που αφορούν στην απασχόληση, και όπως παρακολουθεί τους εν λόγω αθλητές σε τακτική βάση.

- (ii) Επίσης έγινε η εισήγηση όπως ο Οργανισμός καταγράφει επίσημα την ημερομηνία κατά την οποία λογίζεται ότι τερματίζεται το «ελεύθερο τακτικής υπηρεσίας» του κάθε αθλητή.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι το θέμα βρίσκεται στην Επιτροπή Προσωπικού.

(β) Καταγγελία εναντίον αθλητή ενταγμένου στο ΣΕΑ. Η Υπηρεσία μας έχει προβεί σε εξέταση καταγγελίας για αθλητή ο οποίος είναι ενταγμένος στο ΣΕΑ, από την οποία προέκυψε ότι το «ελεύθερο τακτικής Υπηρεσίας» του εν λόγω αθλητή διακόπηκε μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες 2008 και από 15.2.2009 άρχισε να εργάζεται ως προπονητής στην ομοσπονδία του η οποία, σύμφωνα με τα στοιχεία που λήφθηκαν από τον Οργανισμό, κατέβαλε, επιπρόσθετα από τον μισθό που λαμβάνει από το ΣΕΑ (€3.735 μηνιαίως), σχετικά ποσά συνολικού ύψους €24.528 για το 2009, €18.392 για το 2010 και €30.875 για το 2011 (Ιαν. - Οκτ.).

Όλα τα εν λόγω πιο πάνω ποσά και ο μισθός του ΣΕΑ καλύπτονται από τον Οργανισμό με χορηγίες.

Σημειώνεται ότι ο εν λόγω αθλητής έλαβε επίσης και τα χαριστικά ποσά που δίνονται σε όλους τους αθλητές με βάση το Σχέδιο Υψηλών Παροχών για τις διακρίσεις σε αγώνες, συμπεριλαμβανομένου και ποσού περίπου €256.000 για την επιτυχία του στους Ολυμπιακούς Αγώνες 2008.

Χωρίς να αμφισβητείται ουδόλως η προσφορά του εν λόγω αθλητή στον αθλητικό χώρο, η Υπηρεσία μας, έχοντας υπόψη τα πιο πάνω, εισηγήθηκε όπως:

- Τερματιστεί η διπλή αμοιβή του εν λόγω αθλητή από τον Οργανισμό.
- Ο Οργανισμός εξετάσει τις πληροφορίες που κατέχει ότι ο εν λόγω αθλητής παραδίδει ιδιωτικά μαθήματα στο άθλημα του καθότι, εάν ευσταθούν, τίθεται θέμα ασυμβίβαστου με τη θέση του ως ομοσπονδιακός προπονητής της Ομοσπονδίας.

Δημιουργία και βελτιώσεις αθλητικών χώρων.

(α) Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Η πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2010 για τα επιχορηγούμενα έργα του Κεφαλαίου «Δημιουργία και Βελτιώσεις Αθλητικών Χώρων» ήταν €4.885.030 και αναθεωρήθηκε σε €5.369.505. Όπως έχει διαπιστωθεί, δαπανήθηκε μόνο ποσό ύψους €3.109.724 ή το 58%, περίπου, του αναθεωρημένου ποσού.

Από το πιο πάνω αναθεωρημένο ποσό, ποσά ύψους €300.000 και €614.000 προϋπολογίστηκαν για τα Μικρά Αναπτυξιακά Έργα και τον Κοινωνικό Αθλητισμό, αντίστοιχα. Η δαπάνη τους ανήλθε σε €206.594 ή 69% και σε €405.249 ή 66%, αντίστοιχα.

Ζητήσαμε όπως ενημερωθεί η Υπηρεσία μας για τους λόγους που, ενώ ο Προϋπολογισμός για τα επιχορηγούμενα έργα αυξήθηκε, τελικά μόνο το 58% δαπανήθηκε.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι η μειωμένη δαπάνη του προϋπολογισμού οφείλεται σε διάφορους λόγους εκ των οποίων οι σημαντικότεροι είναι η αποχώρηση προσωπικού, καθώς επίσης και ότι διάφοροι φορείς που θα επιχορηγούνταν δεν προώθησαν έγκαιρα τις απαιτούμενες διαδικασίες προσφοροδότησης (ετοιμασία εγγράφων διαγωνισμού, προκήρυξη προσφορών κ.λπ).

(β) Άδειες οικοδομής αθλητικών χώρων. Παρά τις επανειλημμένες αναφορές μας, εξακολουθεί να μην έχουν εξασφαλιστεί άδειες οικοδομής για όλους τους αθλητικούς χώρους.

(γ) Καταλληλότητα σταδίων.

(i) Στάδια Α' κατηγορίας. Τα στάδια Α' κατηγορίας, τόσο τα κλειστά όσο και του ποδοσφαίρου, έχουν επιθεωρηθεί από Επιτροπή που συστάθηκε για το σκοπό αυτό και έχουν υποδειχθεί τα έργα που έπρεπε να γίνουν για να καταστούν τα στάδια ασφαλή και κατάλληλα. Όπως διαπιστώθηκε, τα έργα έγιναν ή βρίσκονται σε εξέλιξη.

(ii) Στάδια Β', Γ' και Δ' κατηγορίας. Όπως έχει αναφερθεί στις επιστολές μας για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του 2008 και 2009, δεν έχουν γίνει ενέργειες για να ελεγχθεί η καταλληλότητά τους για διεξαγωγή αγώνων, ώστε να προωθηθούν οι τυχόν απαιτούμενες εργασίες.

Σύμφωνα με τις απαντητικές επιστολές, ο Οργανισμός δεν προτίθεται να προχωρήσει σε έρευνα για έλεγχο των σταδίων Β', Γ' και Δ' κατηγορίας, όσον αφορά στην καταλληλότητα, εν όψει του γεγονότος ότι δεν είναι ιδιοκτήτης σε κανένα από τα στάδια και έχουν σταλεί επιστολές προς την ΚΟΠ για συμμόρφωση με όλες τις εν ισχύ νομοθεσίες.

Ζητήσαμε όπως πληροφορηθεί η Υπηρεσία μας κατά πόσο ο Οργανισμός βεβαιώθηκε ότι η ΚΟΠ ενημέρωσε τους ιδιοκτήτες των πιο πάνω σταδίων και κατά πόσο αυτοί έχουν ανταποκριθεί, καλώντας τις αρμόδιες Υπηρεσίες του κράτους για έλεγχο και υπόδειξη των αναγκαίων έργων που πρέπει να γίνουν.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός θα ζητήσει ενημέρωση γραπτώς από την ΚΟΠ και θα μας γνωστοποιήσει την απάντηση.

(δ) Μαζικός αθλητισμός. Σύμφωνα με τους περί Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμους 1969 – 1996, Μέρος Τρίτο, Άρθρο 5(2)(ε), το Δ.Σ. κέκτηται αρμοδιότητα όπως «οργανώνει και θέτει σε λειτουργία κέντρα αθλητικά και γυμναστικά προς χρήση από το κοινό».

Όπως έχουμε αναφέρει και σε προηγούμενες επιστολές μας, τα μέχρι σήμερα ποσά που διατίθενται για τη δημιουργία και βελτιώσεις αθλητικών χώρων, είτε είναι ιδιόκτητα είτε είναι επιχορηγημένα, αφορούν, κατά κύριο λόγο, σε έργα για το σωματειακό αθλητισμό ή τον υψηλό αθλητισμό που χρησιμοποιούνται από ομάδες, σωματεία ή/και αθλητές, δηλαδή για έργα αγωνιστικού αθλητισμού.

Όπως διαπιστώνεται από το δεκαετή στρατηγικό σχεδιασμό που ετοιμάστηκε από τον Οργανισμό για την περίοδο 2011-2020, ο ένας από τους δύο στρατηγικούς του στόχους είναι η «ανάπτυξη διευρυμένων αθλητικών προγραμμάτων αθλητικής ενασχόλησης, με στόχο την υγεία των πολιτών ανεξάρτητα από ηλικία ή φύλο». Τα μέτρα προς επίτευξη του στόχου αυτού θα είναι η επιχορήγηση, κάθε έτος, 10 έργων Κοινωνικού Αθλητισμού. Επίσης, ο Οργανισμός, θα στηρίζει τους μετανάστες επιχορηγώντας τουλάχιστον 20 αθλητικές δραστηριότητες ετησίως και τα προγράμματα των ειδικών ομάδων (άτομα που έχουν υποβληθεί σε μεταμόσχευση, με κινητικά προβλήματα, με διανοητική καθυστέρηση, με προβλήματα ακοής) και θα βελτιώνει τουλάχιστον 10 αθλητικές εγκαταστάσεις αθλητικής ενασχόλησης.

Το πρόγραμμα Κοινωνικός Αθλητισμός, το οποίο εφαρμόστηκε το 2004 και το οποίο αναμενόταν ότι θα συμβάλει στην εκπλήρωση του πιο πάνω σκοπού, στηρίζεται στην προθυμία και δυνατότητα των Δήμων για την εφαρμογή του, και μέχρι σήμερα δεν φαίνεται να έχει συμβάλει σημαντικά προς αυτή την κατεύθυνση,

ενώ τα μέτρα που αναφέρονται πιο πάνω αφορούν μόνο σε συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού και όχι στο ευρύ κοινό.

(ε) Κριτήρια επιχορήγησης. Δεν ακολουθούνται πάντοτε τα κριτήρια του Οργανισμού, όπως αυτά εγκρίθηκαν από το Δ.Σ.. Παραδείγματα αναφέρονται στην παράγραφο «Θέματα προσφορών και συμβολαίων» πιο κάτω.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Οργανισμού σε ελάχιστες περιπτώσεις δεν ακολουθήθηκαν όλα τα κριτήρια, λόγω των ειδικών περιπτώσεων που επικρατούσαν στο χώρο εκείνο.

(στ) Δεσμεύσεις επιχορηγούμενων φορέων. Όπως αναφέρεται και στις επιστολές μας για τις οικονομικές καταστάσεις για το 2006, 2007, 2008 και 2009, η Υπηρεσία μας εξακολουθεί να έχει την άποψη ότι θα πρέπει να υπάρχει καθορισμένη και καταγραμμένη σχέση μεταξύ Οργανισμού (με συμβόλαιο ή επιστολή του Οργανισμού στην οποία να υπογράφει ο επιχορηγούμενος φορέας ότι αποδέχεται τα όσα αναγράφονται), καθώς και καταγραφή των υποχρεώσεων του κάθε μέρους όσον αφορά στο επιχορηγούμενο έργο (για θέματα διαχείρισης, θέματα που αφορούν στις σχέσεις αθλητικών φορέων με μελετητές ή εργολάβους κ.λπ.).

Στις πιο πάνω υποχρεώσεις θα πρέπει απαραίτητως να περιλαμβάνονται και οι σημαντικές δεσμεύσεις του επιχορηγούμενου φορέα, όπως είναι η μη αποξένωση της περιουσίας, η μη αλλαγή χρήσης και η χρήση της επιχορήγησης αποκλειστικά για το σκοπό που παραχωρείται εκτός εάν ληφθεί η έγκριση του Οργανισμού. Η δέσμευση για μη αποξένωση της περιουσίας μπορεί να επιτευχθεί και με εξασφάλιση υποθήκης.

Σε σύσκεψη του Οργανισμού και του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, στις 23.2.2006, παρουσία εκπροσώπων της Υπηρεσίας μας, συμφωνήθηκε όπως γίνονται συμβόλαια για τις επιχορηγήσεις που παραχωρούνται για αθλητικές εγκαταστάσεις. Επίσης, όπως ο Οργανισμός πληροφόρησε την Υπηρεσία μας στην απαντητική του επιστολή για τον έλεγχο του 2009, ο Οργανισμός συμφωνεί με την εισήγησή μας και θα ετοιμάζονταν σχετικά συμβόλαια, πράγμα που δεν έγινε ακόμα.

(ζ) Αθλητικές εγκαταστάσεις που ανεγέρθηκαν σε τουρκοκυπριακή γη. Στη συνεδρία που έγινε στις 23.2.2006 στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού για τις παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας για το έτος 2004, ζητήθηκε από τον Οργανισμό όπως υποβάλει κατάλογο των ιδιόκτητων ή επιχορηγούμενων αθλητικών εγκαταστάσεων που κτίστηκαν σε τουρκοκυπριακή (Τ/Κ) γη.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, αν ο Οργανισμός θεωρεί πιο ασφαλές να εξασφαλίσει την πληροφόρηση από τον Κηδεμόνα τουρκοκυπριακών περιουσιών, να αποστείλει σχετική επιστολή προς αυτόν.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός θα στείλει επιστολή στον Κηδεμόνα.

(η) Από δειγματοληπτικό έλεγχο επιχορηγούμενων έργων προέκυψαν δύο περιπτώσεις, η μία για κατασκευή γηπέδου, κερκίδων και αποδυτηρίων και η άλλη για την κατασκευή γηπέδου για τις οποίες:

- (i)** Παραχωρήθηκε επιχορήγηση από τον Οργανισμό πέραν του ποσού που προβλέπεται από τα κριτήρια.
- (ii)** Ο Οργανισμός δεν ζήτησε αποδεικτικά στοιχεία ότι ο εν λόγω φορέας διέθετε το απαιτούμενο ποσό για την ολοκλήρωση του έργου, όπως προνοείται στα κριτήριά του.
- (iii)** Δεν υπήρχε ένδειξη ότι υπήρχε σε ισχύ πολεοδομική άδεια και άδεια οικοδομής κατά το χρόνο κατασκευής του έργου.
- (iv)** Ο αθλητικός φορέας που θα ανέγειρε το γήπεδο είχε δικαίωμα μίσθωσης της γης για 33 χρόνια, αντί 75 που προνοούν τα κριτήρια του Οργανισμού.

Διαχείριση αθλητικών χώρων.

(α) Αποτελέσματα διαχείρισης.

- (i)** Από τη διαχείριση των αθλητικών χώρων προέκυψε καθαρό έλλειμμα €3.355.736, σε σύγκριση με €2.729.680 το 2009, δηλαδή παρουσιάστηκε αύξηση του ελλείμματος κατά €616.056 ή 22,5%. Όπως

φαίνεται συνεχίζεται η αυξητική τάση του ελλείμματος για το οποίο η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι ο Οργανισμός πρέπει να εξετάσει τη δυνατότητα λήψης μέτρων για μείωσή του.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι αναμένεται η λήψη απόφασης από το Δ.Σ. για την νέα τιμολογιακή πολιτική έτσι ώστε να υπάρξει δυνατότητα μείωσης του ελλείμματος. Επίσης, μας πληροφόρησε ότι η συντήρηση των κτιρίων θεωρήθηκε από το Δ.Σ. ως επιτακτική ανάγκη και για το λόγο αυτό έχει προχωρήσει και βρίσκεται στο τελικό στάδιο υποβολή στο Δ.Σ. του σχεδίου συντήρησης.

- (ii) Το Κολυμβητήριο Λευκωσίας ανήκει στο Δήμο Λευκωσίας, και βάσει σχετικής συμφωνίας, χρησιμοποιείται και συντηρείται από κοινού από το Δήμο και τον Οργανισμό. Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι η συμφωνία θα πρέπει να επανεξεταστεί και ασκηθεί αποδοτικότερος έλεγχος στις δαπάνες. Στην απαντητική επιστολή του Οργανισμού για το προηγούμενο έτος, αναφέρεται ότι ο Οργανισμός θα επαναφέρει το θέμα προς συζήτηση με το Δήμο Λευκωσίας, εντούτοις μέχρι το τέλος του ελέγχου δεν έγινε καμία ενέργεια.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι είναι και δική τους άποψη η ανάγκη επανεξέτασης της συμφωνίας.

- (iii) Το Κοινοτικό Κέντρο Λάρνακας ανήκει στο Δήμο Λάρνακας και το λειτουργεί και συντηρεί ο Οργανισμός, βάσει συμφωνίας με το Δήμο Λάρνακας η οποία έληξε στις 31.8.2002 και έκτοτε δεν ανανεώθηκε.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι έχει τροχοδρομηθεί η αναβάθμιση του Κοινοτικού Κέντρου και θα πρέπει με την ολοκλήρωση των έργων να γίνει νέα συμφωνία με βάση την οποία ο κάθε φορέας θα έχει την ευθύνη διαχείρισης του χώρου του.

(β) Δικαιώματα χρήσης αθλητικών χώρων.

- (i) Δεν έχει γίνει ακόμα αναθεώρηση των δικαιωμάτων χρήσης αθλητικών χώρων, ειδικά στις περιπτώσεις εκείνες όπου οι εγκαταστάσεις χρησιμοποιούνται για κερδοσκοπικούς σκοπούς (π.χ. μουσικές συναυλίες), παρόλο ότι τον Μάιο του 2008 τέθηκε ενώπιον του Δ.Σ. εισηγητικό σημείωμα για την αναθεώρηση των δικαιωμάτων χρήσης των αθλητικών χώρων για εξέταση και καθορισμό νέας τιμολογιακής πολιτικής.
- (ii) Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας εξακολουθεί η δωρεάν παραχώρηση αθλητικών εγκαταστάσεων, με καταβολή μόνο των πραγματικών εξόδων, σε συγκεκριμένους φορείς, κατόπι σχετικής απόφασης του Δ.Σ., χωρίς την ύπαρξη κριτηρίων. Για σκοπούς διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης, και έχοντας υπόψη ότι καθορίζονται δικαιώματα για την παραχώρηση των αθλητικών εγκαταστάσεων, θα πρέπει να καθοριστούν κριτήρια για τη δωρεάν παραχώρησή τους.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι αναμένεται η λήψη απόφασης από το Δ.Σ. για τη νέα τιμολογιακή πολιτική.

(γ) **Χρεώσεις για νερό και ρεύμα.** Εξακολουθεί, για κάποιους χώρους, οι χρεώσεις για νερό και ρεύμα να μην αντιπροσωπεύουν την πραγματική δαπάνη, εφόσον οι χρεώστες έγιναν στη βάση της πρόνοιας στον Προϋπολογισμό και όχι σύμφωνα με την πραγματική χρήση, αφού δεν διαθέτουν ξεχωριστούς μετρητές.

(δ) **Μητρώο καυσίμων.** Εξακολουθεί να αναφέρεται στο μητρώο μόνο η ημερομηνία και η προμήθεια σε λίτρα, ενώ για την ορθή παρακολούθηση της κατανάλωσης θα έπρεπε να αναφέρονται και οι ώρες λειτουργίας των μηχανημάτων, ώστε να εξάγεται ο μέσος όρος κατανάλωσης ανά ώρα.

(ε) **Ολυμπιακό Σκοπευτήριο Λάρνακας.** Όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενες επιστολές της Υπηρεσίας μας, το εν λόγω έργο ανεγείρεται σε κρατική γη και σε τουρκοκυπριακή γη, η οποία μισθώθηκε στον Οργανισμό από το Υπουργείο Εσωτερικών και τον Κηδεμόνα τουρκοκυπριακών περιουσιών, αντίστοιχα. Στη συνέχεια, η κρατική γη υπομισθώθηκε στο Σκοπευτικό Όμιλο Λάρνακας. Για την ανέγερση του σκοπευτηρίου, ο Οργανισμός κατέβαλε μέχρι 31.12.2010 το ποσό των €2.618.363. Σχετικά, αναφέρεται

και πάλι ότι η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι για μόνιμες ανάγκες ο Οργανισμός θα πρέπει να εξασφαλίζει τη γη με αγορά ή απαλλοτριώση, εκτός αν πρόκειται για κρατική γη.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, υπάρχει ο κίνδυνος να απαιτηθεί από τον ιδιοκτήτη η επιστροφή της γης του.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, ο Οργανισμός από το 2005 έχει υποβάλει αίτημα για απαλλοτριώση της T/K γης και το θέμα βρίσκεται στο Υπουργείο Εσωτερικών.

(στ) Εθνικό Κέντρο Υψηλού Αθλητισμού «Γλαύκος Κληρίδης» στον Αγρό.

- (i) Με βάση τη συμφωνία που υπογράφηκε μεταξύ του Κ.Σ. Αγρού και του Οργανισμού ημερ. 23.2.2006 για αγορά της απαλλοτριωθείσας γης, στην οποία ανεγέρθηκε το Εθνικό Κέντρο Υψηλού Αθλητισμού «Γλαύκος Κληρίδης», ο Οργανισμός δεσμεύτηκε να καταβάλλει κάθε χρόνο τοκοχρεολύσιο ύψους €93.973 για το σχετικό δάνειο που σύναψε το Κ.Σ. Αγρού, ύψους €474.991. Η πιο πάνω συμφωνία προνοεί ότι η απαλλοτριωθείσα γη θα μεταβιβάζοταν και θα εγγραφόταν στο όνομα του Οργανισμού όχι αργότερα από τις 15.9.2006.

Σύμφωνα με επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας, με αρ. Φακ. Γ.Ε. Αριθ.28(Α)/1961/122 και ημερ. 4.12.2006, η οποία απευθυνόταν στον Έπαρχο Λεμεσού, και την οποία έλαβε ο Οργανισμός στις 31.5.2010, η απαλλοτριούσα αρχή (Κ.Σ. Αγρού) «... δεν μπορεί να αποξενωθεί από την ιδιοκτησία που απαλλοτρίωσε γιατί έτσι θα θεωρηθεί ότι εγκαταλείπει τον σκοπό για τον οποίο έγινε η απαλλοτριώση» και γίνεται η εισήγηση όπως, αντί της πώλησης της αλλοτριωθείσας γης στον Οργανισμό, αυτή θα μπορούσε να εκχωρηθεί στον Οργανισμό με βάση μακροχρόνια μίσθωση. Αναφέρεται σχετικά ότι ετοιμάστηκε πρόχειρη «Σύμβαση Μίσθωσης» μεταξύ του Κ.Σ. Αγρού και του Οργανισμού η οποία θα εξεταστεί από το Δ.Σ..

Ανέφερα ότι εξακολουθεί να μην έχει καταβληθεί οποιοδήποτε ποσό από τον Οργανισμό για το δάνειο ενώ οι τόκοι συνεχίζει να χρεώνονται.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, ο Οργανισμός δεν νομιμοποιείται να καταβάλει κανένα ποσό ως δόση πριν από την υπογραφή της συμφωνίας εκμίσθωσης της γης.

- (ii) Παρόλο ότι έχει παρατηρηθεί βελτίωση το 2010 ως προς την αξιοποίηση του χώρου, δεν έχει επιτευχθεί ικανοποιητική αξιοποίηση. Σημειώνεται ότι το Κέντρο χρησιμοποιείται κυρίως για το ΑΓΟ και, από το 2009, σε πιλοτική βάση, από το σχολείο του Αγρού.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, το Αθλητικό Κέντρο χρησιμοποιείται και για αθλητικό τουρισμό (εσωτερικό & εξωτερικό) και γίνεται συνεχής προσπάθεια αξιοποίησης του Αθλητικού Κέντρου.

- (ζ) **Αθλητικό Κέντρο Λεμεσού.** Τα έσοδα του Κέντρου ανήλθαν σε €100.730, σε σύγκριση με €129.245 το 2009 και τα έξοδα σε €345.534, σε σύγκριση με €265.335 το 2009.

Η μείωση των εσόδων οφείλεται στην μείωση των δικαιωμάτων χρήσης και η αύξηση των εξόδων κυρίως σε διάφορες επιδιορθώσεις που διενεργήθηκαν στο Αθλητικό Κέντρο.

- (η) **Φυτίδειο Αθλητικό Κέντρο ΓΣΟ.** Το Φυτίδειο Αθλητικό Κέντρο ΓΣΟ δημιουργήθηκε με έξοδα του Οργανισμού, μετά από ανάπλαση του παλαιού ΓΣΟ. Στις 29.7.2009 υπογράφηκαν δύο συμφωνίες μεταξύ του Οργανισμού και του Δήμου Λεμεσού. Η μία συμφωνία αφορά στην παραχώρηση από τον Οργανισμό στον Δήμο Λεμεσού, άδειας χρήσης, διαχείρισης και εκμετάλλευσης του Κέντρου για το ετήσιο ποσό των €30.000, πλέον ΦΠΑ και η άλλη συμφωνία αφορά στην παροχή ετήσιας οικονομικής βοήθειας ύψους €34.500 από τον Οργανισμό προς τον Δήμο Λεμεσού.

Το Δ.Σ. υιοθέτησε, στις 8.3.2011, τη γνωμάτευση του νομικού συμβούλου του Οργανισμού σχετικά με την τροποποίηση της συμφωνίας για την παραχώρηση άδειας χρήσης του Φυτιδείου Αθλητικού Κέντρου. Η τροποποίηση αφορά στη συμπερίληψη όρου σχετικά με το δικαίωμα του Δήμου να εκχωρήσει ή/και να μεταβιβάσει σε άλλα πρόσωπα ολόκληρη ή μέρος της άδειας χρήσης, καθώς επίσης και στην προσθήκη νέου

όρου που θα ακυρώνει τη συμφωνία η οποία αφορούσε στην παροχή οικονομικής βοήθειας ύψους €34.500 από τον ΚΟΑ προς τον Δήμο Λεμεσού, κάθε χρόνο. Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου δεν έχουν συναφθεί νέες συμφωνίες.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι η απόφαση του Δ.Σ. κοινοποιήθηκε στον Δήμο Λεμεσού και αναμένεται απάντηση.

(θ) Παλαιό ΓΣΖ. Οι νομικοί σύμβουλοι του Οργανισμού απέστειλαν επιστολή, στον Οργανισμό, στις 20.12.2010 στην οποία αναφέρουν ότι, όσον αφορά στην υπόθεση εταιρείας η οποία αρνήθηκε να εγκαταλείψει το χώρο του παλαιού ΓΣΖ μετά τη λήξη του συμβολαίου χρήσης του χώρου στις 19.9.2009, γίνεται προσπάθεια για εξώδικη διευθέτηση και αναμένονται εξελίξεις, και σε περίπτωση μη ευόδωσης της, θα καταχωρούσαν αμέσως αγωγή. Μέχρι το τέλος του ελέγχου, δεν καταχωρίστηκε αγωγή.

Προγράμματα.

(α) Σχέδιο Ταλέντων. Το Σχέδιο αφορά στη λειτουργία και εφαρμογή προγράμματος με σκοπό τον εντοπισμό νέων ταλέντων και την αξιοποίηση τους στα αντίστοιχα αθλήματα για μελλοντικές διεθνείς διακρίσεις. Καλύπτει νέα ταλέντα, καθώς και την επίλεκτη ομάδα αθλητών. Όπως μας αναφέρθηκε, από το 2011 η επίλεκτη ομάδα εντάσσεται κάτω από το Σχέδιο Υψηλής Επίδοσης.

Το Σχέδιο Ταλέντων, κατά την τελευταία αξιολόγηση που έγινε και εγκρίθηκε από το Δ.Σ., την 1.6.2010, περιλάμβανε 56 αθλητές οι οποίοι χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες (Α, Β και Γ) καθώς και 11 αθλητές στην επίλεκτη ομάδα. Για την κατηγοριοποίηση εφαρμόστηκαν τα κριτήρια του Οργανισμού.

Κατά το 2010 δαπανήθηκε για το Σχέδιο ποσό ύψους €398.647, σε σύγκριση με €262.587 το 2009. Η αύξηση οφείλεται στο γεγονός ότι το προηγούμενο έτος δεν επιχορηγήθηκε η επίλεκτη ομάδα και δεν δόθηκαν επιχορηγήσεις σε αθλητές και προπονητές από τον Σεπτέμβριο μέχρι τον Δεκέμβριο του 2009 πράγμα που δεν συνέβηκε κατά το 2010.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι κατά το 2010 εξακολουθούσε να μην υπάρχει εγκριμένος Οδηγός για τον σχεδιασμό των ταλέντων, ο οποίος τελικά εγκρίθηκε από το Δ.Σ. στις 18.1.2011.

(β) Σχέδιο Υψηλής Επίδοσης. Για το εν λόγω Σχέδιο προϋπολογίστηκε, για το έτος 2010, ποσό €525.000 και δαπανήθηκε ποσό €483.509.

Το Σχέδιο λειτουργεί στη βάση συγκεκριμένων κριτηρίων μέσα από τα οποία επιλέγονται οι καλύτεροι αθλητές ολυμπιακών αθλημάτων και τοποθετούνται σε τρεις κατηγορίες, ανάλογα με την επίδοσή τους με σκοπό την προετοιμασία των αθλητών για τους Ολυμπιακούς και τις ενδιάμεσες μεγάλες διοργανώσεις όπως Παγκόσμια πρωταθλήματα, Πανερωπαϊκοί αγώνες κ.λπ..

Βάσει του Οδηγού του Σχεδίου, προνοούνται οικονομικές παροχές σε αθλητές και προπονητές ενταγμένους στο Σχέδιο. Τόσο οι αθλητές όσο και οι προπονητές επιχορηγούνται για δέκα μήνες τον χρόνο με καθορισμένα εκ των προτέρων ποσά, ενώ δίνονται επιπρόσθετα ποσά στους αθλητές για εξειδικευμένες προπονητικές προετοιμασίες.

Επίσης, σύμφωνα με τον Οδηγό, όλες οι σχετικές αποδείξεις των εξόδων των εξειδικευμένων προετοιμασιών φυλάσσονται με την ευθύνη της κάθε ομοσπονδίας και τίθενται στη διάθεση του Οργανισμού. Περί τα τέλη του έτους 2010, ο Οργανισμός, πραγματοποίησε δειγματοληπτικούς ελέγχους σε ορισμένες ομοσπονδίες για να διαπιστωθεί εάν όντως είναι συνεπείς ως προς την προσκόμιση και φύλαξη των αποδεικτικών στοιχείων για εξειδικευμένες προπονήσεις των αθλητών, οι οποίοι αιτούνται επιχορήγησης από τον Οργανισμό. Καθώς εντοπίστηκαν παρατυπίες, ο έλεγχος επεκτάθηκε σε όλες τις ομοσπονδίες. Συγκεκριμένα, εντοπίστηκαν περιπτώσεις στις οποίες αθλητές δεν προσκόμισαν πρωτότυπα αποδεικτικά στοιχεία, ενώ άλλοι προσκόμισαν αποδεικτικά στοιχεία τα οποία εγείρουν ερωτηματικά ως προς τη γνησιότητα και χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης.

Αναφέρονται ενδεικτικά τα εξής παραδείγματα:

- διεκδίκηση ποσών από την Ομοσπονδία Στίβου για αθλητή ο οποίος προσκόμισε αποδείξεις για εξειδικευμένη προετοιμασία στο εξωτερικό, για την περίοδο 10-23.9.2010 και αιτήθηκε ανάμεσα σε άλλα ποσά με απόδειξη που φέρει ημερομηνία 14.9.2010, για υπηρεσίες κινησιοθεραπείας, ενώ, κατά την ίδια ημερομηνία, ο αθλητής είχε συνάντηση με τον Πρόεδρο και τον Γενικό Διευθυντή του Οργανισμού, στα γραφεία του Οργανισμού.
- αθλητής προσκόμισε προ-τιμολόγιο για ενοικίαση αυτοκινήτου στην Αθήνα στις 8.5.2010, για περίοδο δεκαοκτώ ημερών, ο οποίος προσκόμισε επίσης και τιμολόγιο ταξιδιωτικού γραφείου για το κόστος αεροπορικού εισιτηρίου για πτήση στις 10.5.2010 από Αθήνα στη Θεσσαλονίκη.

Οι αποδείξεις αυτές δημιουργούν εύλογες αμφιβολίες ως προς τη γνησιότητά τους, ενώ όλα τα αποδεικτικά αποτελούσαν φωτοαντίγραφα.

Βάσει των πιο πάνω ευρημάτων, τα μέλη της Επιτροπής Υψηλής Επίδοσης, παρουσίασαν συνοπτικά τις απόψεις τους ως προς το ποιές Ομοσπονδίες, ποιοί αθλητές και για ποιά ποσά δεν θα πρέπει να επιχορηγηθούν για εξειδικευμένη προετοιμασία κατά το έτος 2010 και για ποιούς λόγους. Μέχρι και την ημερομηνία του ελέγχου δεν υπήρξε λήψη απόφασης ως προς τις επιχορηγήσεις αυτές.

Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι ενδείκνυται να συνεχιστεί ο έλεγχος εκ μέρους του Οργανισμού και όπως αθλητές οι οποίοι δεν είναι συνεπείς και δεν πληρούν τις πρόνοιες του Οδηγού του Σχεδίου Υψηλής Επίδοσης (ο οποίος έχει κοινοποιηθεί στις ομοσπονδίες και στους αθλητές) όσον αφορά στις επιχορηγήσεις τους από τον Οργανισμό, δεν πρέπει να επιχορηγούνται για τα ποσά που αιτούνται.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι σε πρόσφατη απόφαση του Δ.Σ. έγιναν αποκοπές για εξειδικευμένες προετοιμασίες οι οποίες δεν δικαιολογούσαν αποδέσμευση. Επίσης μας πληροφόρησε ότι ο έλεγχος θα συνεχιστεί και όσοι αθλητές δεν είναι συνεπείς δεν θα επιχορηγούνται οποιαδήποτε ποσά.

(γ) Εθνικό Σχέδιο Υποστήριξης Αναπτυξιακού Αθλητισμού (ΕΣΥΑΑ).

- (i) Σχετικά με το πιο πάνω Σχέδιο εγκρίθηκε Προϋπολογισμός για το 2010 ύψους €1.700.000 (2009: €1.800.000). Οι πραγματικές δαπάνες για το 2010 ανήλθαν σε €1.688.828 (2009: €1.770.432).
- (ii) **Συμβόλαια εργοδότησης.** Τα συμβόλαια για τους επιθεωρητές συνεχίζουν να μην καθορίζουν ελάχιστες ώρες εργασίας και επισκέψεων. Παρόλο που η φύση των καθηκόντων τους είναι τέτοια που δεν μπορεί να καθοριστεί ωράριο, εντούτοις η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι θα έπρεπε να αναφέρεται ο ελάχιστος αριθμός ωρών εργασίας και ο ελάχιστος αριθμός επισκέψεων. Ενώ σε απαντητική επιστολή δόθηκε διαβεβαίωση ότι θα ζητηθεί ο καθορισμός ελάχιστων ωρών εργασίας αυτό έγινε μόνο για τους υπεύθυνους αθλημάτων όπου έχει καθοριστεί η πραγματοποίηση 18ωρης εβδομαδιαίας εργασίας, ενώ στα συμβόλαια των επιθεωρητών γίνεται αναφορά για πραγματοποίηση τουλάχιστο 18 επισκέψεων τον μήνα, χωρίς αναφορά σε ώρες εργασίας. Αξίζει να σημειωθεί ότι τόσο οι επιθεωρητές όσο και οι υπεύθυνοι αθλημάτων αμείβονται για 15,74 ώρες εβδομαδιαίως (68,46 τον μήνα), ενώ, από δειγματοληπτικό έλεγχο που έγινε στα παρουσιολόγια που τηρούνται και υποβάλλονται στο τέλος κάθε μήνα, διαφάνηκε ότι μόνο ένα από τέσσερα άτομα εργάστηκε για 68,46 ώρες κατά τον μήνα Δεκέμβριο 2010.

Με βάση τα πιο πάνω, δεν φαίνεται ότι τα παρουσιολόγια παρακολουθούνται για σκοπούς υπολογισμού της αμοιβής.

- (δ) **Πρόγραμμα κοινωνικής συνοχής.** Μέσα από το πρόγραμμα αυτό, που λειτουργεί για πρώτη χρονιά το 2010, επιχορηγούνται όλοι οι αθλητικοί φορείς ειδικών αναγκών που εντάσσονται στο γενικό πρόγραμμα κοινωνικής συνοχής, όπως π.χ. η Παραολυμπιακή Επιτροπή, Παραπληγικοί, Σύνδεσμοι Κωφών, Τυφλών, Πρόγραμμα Πρόληψης Ναρκωτικών, κ.ά.

Κατά το 2010 παραχωρήθηκαν σε αθλητικούς φορείς ειδικών αναγκών συνολικά €509.608. Ο έλεγχος κατά το 2010 των επιχορηγήσεων των φορέων ειδικών αναγκών, για εξακρίβωση κατά πόσο αυτές αξιοποιούνται για το σκοπό για τον οποίο παραχωρήθηκαν, δεν ήταν ικανοποιητικός, με αποτέλεσμα, το Δ.Σ., στο

«Παρεμβατικό Πρόγραμμα για αντικανονική συμπεριφορά στο Γυμνάσιο των Λατσιών» τουλάχιστον αποφάσισε την 1.2.2011, ορθά κατά την άποψη μας, να ακυρώσει την επιχορήγηση του προγράμματος για το 2011, λόγω έλλειψης στοιχείων για τον τρόπο που δαπανήθηκε το ποσό που παραχωρήθηκε το 2010, που ανερχόταν σε €34.072, και λόγω του ότι το πρόγραμμα δεν λειτουργούσε πάνω σε εθελοντική βάση. Τα πιο πάνω αποτελούν καλή πρακτική ελέγχου που πρέπει να ακολουθείται σε όλες τις περιπτώσεις χορηγιών.

Ο Οργανισμός θα πρέπει να συνεχίσει τον έλεγχο και εποπτεία, ώστε να μπορεί να ικανοποιείται ότι πόροι που παραχωρούνται στους εν λόγω φορείς δαπανώνται για το σκοπό που προορίζονται. Πριν την καταβολή οποιασδήποτε επιχορήγησης προς τους εν λόγω φορείς, θα πρέπει να τίθεται γραπτώς προς τον φορέα ότι η επιχορήγηση θα δίνεται υπό την προϋπόθεση ότι αυτός δέχεται να υπόκειται σε άνευ περιορισμού οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο από τον Οργανισμό ή αντιπροσώπους του.

Ιδιωτικές Σχολές Γυμναστικής. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, λόγω της ανοχής που επιδείχθηκε διαχρονικά από τον Οργανισμό, συσσωρεύτηκαν πολλές αδυναμίες σε ό,τι αφορά στις ιδιωτικές σχολές γυμναστικής, η λειτουργία των οποίων διέπεται από τους περί Ιδιωτικών Σχολών Γυμναστικής Κανονισμούς του 1995 (Κ.Δ.Π. 38/95), με αποτέλεσμα ο έλεγχος της όλης κατάστασης να είναι χρονοβόρος και δύσκολος. Μετά που εγέρθηκε το θέμα από την Υπηρεσία μας, άρχισε σταδιακά η αντιμετώπισή του, ωστόσο, παρά την αποφασιστικότητα που επιδείχθηκε από τον Οργανισμό να επιληφθεί του όλου θέματος, η έλλειψη προσωπικού για τον τομέα αυτό δεν επέτρεψε στον Οργανισμό να προωθήσει γρήγορα διορθωτικά μέτρα. Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι, με τη στελέχωση του Τμήματος Ελέγχου των Ιδιωτικών Σχολών Γυμναστικής, από τον Σεπτέμβριο 2008, σημειώθηκε σημαντική βελτίωση.

Ωστόσο, εξακολουθεί να παρατηρείται ακόμη μη ικανοποιητική ανταπόκριση από τις σχολές γυμναστικής για συμμόρφωση με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας για εξασφάλιση της νομιμομένης άδειας λειτουργίας, ακόμη και όταν εκδόθηκε καταδικαστική απόφαση και επιβλήθηκε χρηματική ποινή από το Δικαστήριο στους παρανομούντες.

Το Δ.Σ. σε συνεδρίες του στις 17.3.2009 και 30.3.2010, αποφάσισε να προχωρήσει σε ποινικές διώξεις εναντίον όσων ιδιοκτητών ιδιωτικών γυμναστηρίων δεν υπέβαλαν ποτέ αίτηση στον Οργανισμό για εξασφάλιση άδειας λειτουργίας των ιδιωτικών γυμναστηρίων τους και των σχολών εκείνων των οποίων οι αιτήσεις για έκδοση άδειας απορρίπτονται από τον Οργανισμό. Όπως διαπιστώθηκε, ενώ αυξήθηκε ο αριθμός των υποθέσεων εναντίον όσων ιδιοκτητών ιδιωτικών γυμναστηρίων δεν συμμορφώθηκαν με τις σχετικές διατάξεις του Νόμου και λήφθηκαν νομικά μέτρα εναντίον τους και τους επιβλήθηκε χρηματική ποινή από το Δικαστήριο, εντούτοις, πέραν του 50% από αυτούς, μετά από την καταδικαστική απόφαση εναντίον τους από το Δικαστήριο, δεν ανταποκρίθηκαν για έκδοση άδειας λειτουργίας, είτε γιατί το χρηματικό πρόστιμο που τους επιβλήθηκε από το Δικαστήριο δεν ήταν αποτρεπτικό, είτε γιατί αδυνατούν να εξασφαλίσουν την απαραίτητη πολεοδομική άδεια ή/και άδεια οικοδομής για το γυμναστήριο τους, με αποτέλεσμα να συνεχίζουν να τα λειτουργούν παράνομα χωρίς άδεια λειτουργίας. Σημειώνεται ότι ο Οργανισμός, με επιστολή του προς την Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ημερ. 6.3.2009 και με επιστολή του προς τον Διευθυντή Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, ημερ. 7.1.2010, έθεσε θέμα για την αναθεώρηση και τροποποίηση των Τοπικών Σχεδίων Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας και Πάφου, ώστε να βοηθήσει στην νομιμοποίηση αρκετών σχολών γυμναστικής που λειτουργούν παράνομα, χωρίς, ωστόσο, όπως έχουμε πληροφορηθεί, να έχει σημειωθεί οποιαδήποτε εξέλιξη για ρύθμιση του θέματος αυτού.

Παρατηρήθηκε επίσης καθυστέρηση στην επανέκδοση της άδειας από τις σχολές που είχαν εγκριθεί και η άδεια τους έληξε, η οποία οφείλεται κυρίως στη καθυστέρηση που παρατηρείται για εξασφάλιση των απαραίτητων πιστοποιητικών από τις αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους, όπως υγειονομικού ελέγχου και πυρασφάλειας. Η Υπηρεσία μας αναμένει ότι ο Οργανισμός θα συνεχίσει τις προσπάθειές του μέχρι την επίλυση των πιο πάνω προβλημάτων.

(α) Καταγραφή και έλεγχος σχολών γυμναστικής. Μέχρι τις 12.4.2011, είχαν καταγραφεί από τον Οργανισμό συνολικά 404 γυμναστήρια που κατατάσσονται στις πιο κάτω κατηγορίες:

Γυμναστήρια που διαθέτουν άδεια εν ισχύι	29
Γυμναστήρια που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν αιτηθεί για επανέκδοση άδειας	12
Γυμναστήρια που έχουν εγκριθεί και είναι υπό εξέταση για επανέκδοση άδειας	5
Γυμναστήρια που οι αιτήσεις τους είναι υπό εξέταση	74
Γυμναστήρια που υπέβαλαν αίτηση και απορρίφθηκαν	36
Γυμναστήρια που ο φάκελός τους στάληκε στο νομικό σύμβουλο για λήψη μέτρων	63
Γυμναστήρια που δεν λειτουργούν	84
Γυμναστήρια που είναι υπό μελέτη, εάν εμπίπτουν στα πλαίσια της νομοθεσίας	27
Γυμναστήρια που λειτουργούν και δεν έχουν υποβάλει αίτηση στον Οργανισμό για εξασφάλιση άδειας	74
	404

(β) Γυμναστήρια που λειτουργούν σε ξενοδοχεία. Σύμφωνα με γνωμάτευση του νομικού συμβούλου του Οργανισμού, οι περί Ιδιωτικών Σχολών Γυμναστικής Κανονισμοί του 1995 (Κ.Δ.Π. 38/95) ισχύουν και για τα γυμναστήρια που βρίσκονται σε ξενοδοχεία. Τη θέση αυτή υιοθέτησε και το Δ.Σ. με απόφασή του ημερ. 7.3.2006.

Σημειώνεται ότι ο πιο πάνω κατάλογος συμπεριλαμβάνει 96 γυμναστήρια που λειτουργούν σε ξενοδοχεία από τα οποία μόνο 2 έχουν άδεια εν ισχύι.

(γ) Λήψη δικαστικών μέτρων. Από τις 131 υποθέσεις που είχαν σταλεί στο νομικό σύμβουλο, οι 63 έχουν εκδικασθεί, οι 39 είναι στη διαδικασία εκδίκασης, οι 24 είναι στη διαδικασία έκδοσης και επίδοσης της κλήσης και 5 αποσύρθηκαν, επειδή οι εν λόγω σχολές, στο μεταξύ, εξασφάλισαν τη σχετική άδεια λειτουργίας.

Σημειώνεται ότι, πρόσωπο το οποίο λειτουργεί σχολή γυμναστικής χωρίς άδεια λειτουργίας είναι ένοχο αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης υπόκειται σε ποινές μέχρι 6 μήνες φυλακή ή και μέχρι €854 πρόστιμο.

(δ) Αποφάσεις Δ.Σ. για τροποποίηση των Κανονισμών. Εξακολουθεί να εκκρεμεί η τροποποίηση των πιο πάνω Κανονισμών, όπως αυτή εγκρίθηκε από το Δ.Σ. του Οργανισμού σε συνεδρία του στις 31.7.2008

Επισημαίνεται η ανάγκη εκσυγχρονισμού της σχετικής νομοθεσίας το συντομότερο δυνατό, ώστε αυτή να συνάδει με τα σημερινά δεδομένα και τον τρόπο λειτουργίας των σχολών γυμναστικής.

Επιπλέον, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι επιβάλλεται η εξέταση του ενδεχομένου όπως οι χρηματικές ποινές που συμπεριλαμβάνονται στους Κανονισμούς αναθεωρηθούν προς τα πάνω, ώστε το ύψος τους σε περίπτωση λήψης δικαστικών μέτρων, να καταστεί αποτρεπτικός παράγοντας.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός έχει θέσει ως στόχο του, την τροποποίηση των Κανονισμών εντός του 2011 με σκοπό την αποτελεσματικότερη εφαρμογή της νομοθεσίας.

Ενοίκιο ΟΠΑΠ. Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι, σύμφωνα με τον όρο 6(β) του ενοικιαστηρίου εγγράφου μεταξύ του Οργανισμού και του ΟΠΑΠ, ο Οργανισμός έπρεπε να ρυθμίσει το ενοίκιο μέχρι τις 31.7.2010 που καταβαλλόταν στον Οργανισμό και να το καθορίσει με νέα συμφωνία. Μέχρι το τέλος του ελέγχου δεν λήφθηκε καμία απόφαση από το Δ.Σ. για το ύψος του ενοικίου. Επιπρόσθετα, ο Οργανισμός ζήτησε εκτίμηση της αγοραίας τιμής του ενοικίου από ιδιώτες συμβούλους, οι οποίοι εκτιμούν ότι το ενοίκιο πρέπει να καθοριστεί στα €19.000 μηνιαίως (τρέχον ενοίκιο €10.500 μηνιαίως). Αναφέρεται σχετικά ότι ο Οργανισμός θα μπορούσε να ζητήσει και τη συνδρομή της Επαρχιακής Επιτροπής Καθορισμού Ενοικίου.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι θα σταλεί επιστολή και στην Επαρχιακή Επιτροπή Καθορισμού Ενοικίου και θα της ζητηθεί και γραπτώς η άποψή της και ότι στη συνέχεια το θέμα θα επανέλθει στο Δ.Σ. για λήψη απόφασης.

Θέματα προσφορών και συμβολαίων.

(α) Ανέγερση Νέου Διεθνούς Σκοπευτηρίου στη Λάρνακα. Το ποσό συμβολαίου ανέρχεται στα €2.273.700 συν Φ.Π.Α. και οι ημερομηνίες έναρξης και συμπλήρωσης του έργου είναι οι 25.8.2009 και 24.8.2010, αντίστοιχα. Στην Έκθεση μας για το 2009 αναφέραμε ότι από έλεγχο που έγινε τον Μάρτιο 2010 στο έργο διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- Το Δ.Σ. του Οργανισμού αποφάσισε τον Μάρτιο 2005 την απευθείας ανάθεση της μελέτης του έργου σε συγκεκριμένο Μελετητή, επειδή αυτός ετοίμασε τα προσχέδια χωρίς αμοιβή, μετά από ανάθεση από το Σκοπευτικό Όμιλο Λάρνακας (ΣΚΟΛ) με επίκληση την εξοικονόμηση χρόνου. Παρατηρήσαμε ότι σύμφωνα με τη νομοθεσία θα έπρεπε ο Οργανισμός να προκηρύξει σχετικό διαγωνισμό για την επιλογή Μελετητικού Γραφείου αντί να γίνει απευθείας ανάθεση και ότι το θέμα εξοικονόμησης χρόνου τελικά δεν ίσχυσε, αφού η μελέτη οριστικοποιήθηκε 3,5 χρόνια μετά την αρχική απόφαση. Σημειώνεται ότι εν τέλει ο Μελετητής αμείβεται με ποσοστό 5,5% επί της αρχικά εκτιμημένης αξίας (€1.708.601 ή £1.000.000).
- Η ομάδα των Συμβούλων Μελετητών αξιολόγησε λανθασμένα στο στάδιο της μελέτης τις ποσότητες των εκσκαφών και επιχωματώσεων, με αποτέλεσμα οι συνολικές ποσότητες στο δελτίο ποσοτήτων του συμβολαίου να είναι κατά 14,8% και 50% αντίστοιχα μικρότερες των πραγματικών. Για τις διαφορές αυτές προκύπτει ένα επιπλέον κόστος €97.260. Ωστόσο οι προσθαφαιρέσεις που έγιναν σε όλο το έργο δημιούργησαν επιπλέον κόστος ύψους €30.939, το οποίο εγκρίθηκε από το Δ.Σ. του Οργανισμού.
- Το έργο παραλήφθηκε στις 15.10.2010, χωρίς οικονομικές αποζημιώσεις.
- Ο Μελετητής εισηγήθηκε τον Οκτώβριο 2009 την αλλαγή των προδιαγραφών του δρόμου των γηπέδων, έναντι σοβαρής επιπλέον δαπάνης. Στη συνέχεια ο ΣΚΟΛ ζήτησε την έγκριση από τον Κ.Ο.Α. για εκτέλεση της πιο πάνω εργασίας, όπως και αρκετών άλλων. Παρατηρήσαμε ότι αν οι εργασίες εγκριθούν από τον Οργανισμό, θα επιφέρουν ένα σημαντικό επιπλέον κόστος στον προϋπολογισμό του έργου και ενδεχόμενη απαίτηση από τον Εργολάβο για παράταση χρόνου και οικονομικές αποζημιώσεις.

Από νέο έλεγχο του έργου, τον Μάρτιο 2011 διαπιστώθηκε ότι τελικά, μετά από πιέσεις του ΣΚΟΛ και της Διεθνούς Σκοπευτικής Ομοσπονδίας (ISSF), ο Οργανισμός κατέληξε σε συμφωνία με τον Εργολάβο του έργου (υπογραφή 14.1.2011), μετά από διαπραγμάτευση, για εκτέλεση των πιο πάνω εργασιών, το κόστος των οποίων υπολογίστηκε στα €147.445. Στη συμφωνία περιλήφθηκαν επίσης και άλλες εργασίες προνοητικών ποσών, επειδή ο Μελετητής καθυστέρησε να ετοιμάσει κατάλληλα έγγραφα. Το συνολικό ποσό της συμπληρωματικής συμφωνίας που υπογράφηκε μεταξύ Κ.Ο.Α. και Εργολάβου ανήλθε στα €296.528 (ποσά €147.445, €30.939 και προνοητικά ποσά) συν €85.000 ως αποζημίωση για τα προκαταρκτικά έξοδα του Εργολάβου. Το ποσό των €85.000 περιλαμβάνει τα επιμέρους ποσά των €30.000, που είναι ο χρόνος καθυστέρησης από 15.10.2010 (προσωρινή παραλαβή έργου) μέχρι 14.1.2011 (υπογραφή συμπληρωματικής συμφωνίας), και €55.000 (5,5 μήνες διάρκεια εκτέλεσης των επιπλέον εργασιών της συμπληρωματικής συμφωνίας). Παρατηρήσαμε ότι ενώ στο στάδιο της μελέτης, αφαιρέθηκαν κάποιες εργασίες με σκοπό τη μείωση του κόστους του έργου, τελικά οι εργασίες οι οποίες περιλαμβάνονται στη συμπληρωματική συμφωνία αφορούν κατά κύριο λόγο εκείνες τις εργασίες.

(β) Αθλητικές Εστίες ΓΣΠ. Οι Αθλητικές Εστίες ανεγείρονται σε γη που είναι εγγεγραμμένη επ' ονόματι της Αρχιεπισκοπής, η οποία στον τίτλο ιδιοκτησίας αναφέρεται ως Επίτροπος Εμπιστεύματος του ΓΣΠ και της Ευγενίας Α. Θεοδότου. Σύμφωνα με το συμβόλαιο που υπογράφηκε μεταξύ εργολάβου και

ΓΣΠ, με βάση ποσά προνοίας, το έργο θα κόστιζε £1.475.000 (€2.520.187) και θα το επιχορηγούσε εξ ολοκλήρου ο Οργανισμός. Στο έργο, το οποίο έπρεπε να συμπληρωθεί τον Απρίλιο 2004, διαπιστώθηκε σοβαρή καθυστέρηση πέραν των 30 μηνών, ο προϋπολογισμός του υπερέβη τα £2 εκ. (€3,417 εκ.) + Φ.Π.Α., ενώ ο Εργολάβος υπέβαλε απαιτήσεις πέραν των £600.000 (€1.025.161). Μέχρι το Δεκέμβριο 2007, ο Κ.Ο.Α. επιχορήγησε το έργο με το ποσό των περίπου £1.778.000 (€3.037.893).

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ), αφού προχώρησε στη διερεύνηση των δυνατοτήτων ανάπτυξης/αξιοποίησης του έργου από τον ιδιωτικό τομέα, χωρίς όμως να υπάρξει οποιοδήποτε ενδιαφέρον, υπέβαλε πρόταση και το Υπουργικό Συμβούλιο (ΥΣ), σε συνεδρία του στις 4.7.2007, αποφάσισε να εγκρίνει, χωρίς οποιαδήποτε επιπρόσθετη οικονομική υποχρέωση της Κυβέρνησης, την ανάθεση της διαχείρισης του έργου των Αθλητικών Εστίων ΓΣΠ, στην παρούσα του κατάσταση, στον ΓΣΠ. Ενέκρινε επίσης τη διάθεση ποσού ύψους £356.418 (€608.976), το οποίο αφορά στη συμπλήρωση του έργου χωρίς τους διαχωρισμούς του δεύτερου ορόφου, από τον προϋπολογισμό του Κ.Ο.Α.. Το ποσό των £356.418 (€608.976) καταβλήθηκε στον ΓΣΠ το 2007.

Για το έργο υπάρχουν απαιτήσεις αποζημιώσεων από τον Εργολάβο (μέχρι 15.7.2005, £532.169 ή €909.265), τον Υπεργολάβο των μηχανολογικών εγκαταστάσεων (μέχρι 28.2.2005 £75.166 ή €128.429) και τον Υπεργολάβο των ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων (μέχρι 15.10.2006 £272.076 ή €464.869).

Σύμφωνα με τη θέση της Υπηρεσίας μας, την οποία αποδέχτηκε ο Οργανισμός, επειδή τα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης είναι ο Εργολάβος και ο ΓΣΠ ως Εργοδότης, την ευθύνη της διαχείρισης της σύμβασης, περιλαμβανομένης της διευθέτησης των απαιτήσεων του Εργολάβου, έχει ο ΓΣΠ. Ως εκ τούτου δεν ενδείκνυται οποιαδήποτε ανάμιξη του Κ.Ο.Α. σε θέματα διαχείρισης της σύμβασης και των απαιτήσεων του Εργολάβου.

Το ΥΠΠ με επιστολή του ημερομηνίας 15.10.2007 ζήτησε από τον Οργανισμό άμεση πληροφόρηση για τυχόν ευθύνες για το θέμα των Αθλητικών Εστίων ΓΣΠ. Το Δ.Σ. του Οργανισμού αποφάσισε στις 6.5.2008 όπως διεξαχθεί έρευνα για το θέμα από το Νομικό του Σύμβουλο. Στις 8.6.2010 το Δ.Σ. του Οργανισμού αποφάσισε όπως ο Γενικός Διευθυντής ολοκληρώσει την συγκέντρωση των στοιχείων για μελέτη και επεξεργασία από το Νομικό Σύμβουλο. Μέχρι τις 9.9.2010 τα στοιχεία παραδόθηκαν στο Νομικό Σύμβουλο. Μέχρι τον Μάρτιο 2011, το θέμα εξακολουθούσε να βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

(γ) Νέο Κλειστό Αθλητικό Κέντρο στη Λεμεσό.

(i) Νέο Κλειστό Αθλητικό Κέντρο στη Λεμεσό – Μηχανολογικές εγκαταστάσεις. Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μας για το 2006, από επιτόπιο έλεγχο των εργασιών και μελέτη των προνοιών του συμβολαίου που διεξήχθη το Νοέμβριο 2005, διαπιστώθηκε ότι τα κύρια τεχνικά χαρακτηριστικά των περισσότερων κεντρικών κλιματιστικών μονάδων που είχαν εγκατασταθεί, και τα οποία καθορίζουν ουσιαστικά το μέγεθος και κατ' επέκταση την αξία τους, διέφεραν σημαντικά σε σχέση με τα προβλεπόμενα στο συμβόλαιο. Επειδή οι εξηγήσεις που έδωσαν τον Ιούλιο 2006 και στη συνέχεια τον Σεπτέμβριο 2007 οι σύμβουλοι μελετητές για τις αλλαγές που είχαν κάνει/εγκρίνει αναφορικά με τον πιο πάνω εξοπλισμό δεν κρίθηκαν ικανοποιητικές, το Νοέμβριο 2008 ενημερώθηκε ο Νομικός Σύμβουλος του Οργανισμού, και τα θέματα που εγέρθηκαν από την Υπηρεσία μας και υιοθετήθηκαν από τον Οργανισμό, περιλήφθηκαν ως μέρος του αντικειμένου της ανταπαίτησης που καταχωρίστηκε εναντίον των συμβούλων του έργου, στη διαδικασία διαιτησίας που είχε ξεκινήσει μεταξύ του Οργανισμού και των συμβούλων.

Τον Οκτώβριο 2010, σε επιτόπου συνάντηση εκπροσώπων της Υπηρεσίας μας, του Οργανισμού, των συμβούλων, του κυρίως εργολάβου και του υπεργολάβου των μηχανολογικών εγκαταστάσεων, επιβεβαιώθηκε ότι οι κεντρικές κλιματιστικές μονάδες που είχαν εγκατασταθεί, ήταν μικρότερου μεγέθους και συνολικής δυναμικότητας από τις προβλεπόμενες στο συμβόλαιο. Ως εκ τούτου, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε στον Οργανισμό όπως η διαφορά κόστους της πιο πάνω αλλαγής, καθώς και άλλων δύο (λέβητα και κυλίνδρου ζεστού νερού), οι οποίες είχαν εγκριθεί από τους συμβούλους χωρίς την συγκατάθεση του Οργανισμού, ανακτηθεί είτε από τον εργολάβο κατά την ετοιμασία του

τελικού λογαριασμού είτε από τους συμβούλους του έργου, εφόσον αναλάμβαναν την ευθύνη. Σημειώνεται ότι η διαφορά στο κόστος εξ αιτίας των πιο πάνω αλλαγών, εκτιμήθηκε από την Υπηρεσία μας ότι ανερχόταν στο ποσό των €43.591, το οποίο θα έπρεπε να αφαιρεθεί είτε από το ποσό που οφειλόταν στους συμβούλους είτε από το ποσόν που οφειλόταν στον εργολάβο.

Τον Ιανουάριο 2011 ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός, στα πλαίσια της διαιτησίας που βρισκόταν σε εξέλιξη με τους συμβούλους, θα συμπεριλάβει και την απαίτηση του για το πιο πάνω ποσό.

- (ii) **Απαιτήσεις ιδιωτών μελετητών.** Για το έργο υπάρχουν απαιτήσεις και από τους ιδιώτες μελετητές για αναπροσαρμογή της πληρωμής τους επί του τελικού κατασκευαστικού κόστους του έργου (£8.352.851 συν Φ.Π.Α., περιλαμβανομένων των διορισμένων υπεργολαβιών, ή €14.271.694) αντί επί της εκτιμημένης δαπάνης (£4,5 εκ. \pm 20% ή €7,69 εκ. \pm 20%), όπως προβλέπεται στη συμφωνία μεταξύ του Οργανισμού και των συμβούλων. Η Υπηρεσία μας συμφώνησε το Φεβρουάριο 2006 με τη θέση του Οργανισμού όπως η αμοιβή των συμβούλων υπολογιστεί σύμφωνα με τις πρόνοιες της σύμβασης. Ο Οργανισμός δεν έχει αποδεχθεί τις απαιτήσεις των συμβούλων και το θέμα παραπέμφθηκε τον Απρίλιο 2006 σε διαιτησία.

Το Δ.Σ. αποφάσισε επίσης στις 21.11.2008 το διορισμό ad hoc Επιτροπής εντός του Οργανισμού για το χειρισμό του θέματος των οικονομικών απαιτήσεων των μελετητών, οι οποίες ανέρχονται στις £542.278 (€926.537). Σε μια νεότερη εξέλιξη, στις 5.11.2009 το Δ.Σ. αποφάσισε να διορίσει διαπραγματευτική ομάδα και/ή ad hoc Επιτροπή χειρισμού και εποπτείας της όλης διαδικασίας της διαιτησίας.

Με επιστολή της Υπηρεσίας μας, ημερομηνίας 26.10.2010, παρατηρήσαμε ότι η διεκπεραίωση της διαιτησίας εκκρεμεί αδικαιολόγητα, με ευθύνη και του Οργανισμού, γεγονός που κατά την άποψη μας θα αποβεί εις βάρος των συμφερόντων του. Ως εκ τούτου ζητήσαμε πληροφόρηση για το ποιοι ευθύνονται για την καθυστέρηση αυτή και τις ενέργειες του Οργανισμού για τη διαφύλαξη των συμφερόντων του.

Ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού μάς ενημέρωσε τον Νοέμβριο 2010 ότι θα μας δοθεί πλήρης ενημέρωση για το όλο θέμα εντός 6 μηνών.

Μέχρι τον Μάρτιο 2011 η διαιτησία βρισκόταν σε εξέλιξη, με μόνη διαφοροποίηση ότι πρώτα θα καταβαλλόταν προσπάθεια για φιλικό διακανονισμό μεταξύ Κ.Ο.Α. και ιδιωτών μελετητών. Σε περίπτωση που τα δύο μέρη δεν κατέλιγαν, η διαδικασία της διαιτησίας θα συνεχιζόταν.

- (δ) **Κατασκευή Πολυπροπονητηρίου στο χώρο του Μακάριου Αθλητικού Κέντρου στη Λευκωσία - Προβλήματα και καθυστερήσεις στην πρόοδο του συμβολαίου.** Από επιτόπιο έλεγχο στο πιο πάνω έργο, η μελέτη και επίβλεψη του οποίου έγινε από τον Οργανισμό, παρατηρήθηκαν αρκετά προβλήματα που επηρέασαν σημαντικά την πρόοδο των κατασκευαστικών εργασιών. Το έργο τελικά παραλήφθηκε τον Μάρτιο 2004 ενώ ο Εργολάβος απαίτησε αποζημίωση περίπου £617.000 (€1.054.207) για το συνολικό χρόνο καθυστέρησης του έργου. Επειδή καθυστέρησε η εξέταση και έγκριση του τελικού λογαριασμού και της αποζημίωσης από τον Οργανισμό, ο Εργολάβος προχώρησε με καταχώριση αγωγής στο δικαστήριο, διεκδικώντας συνολικές αποζημιώσεις πέραν του £1 εκ. (€1,71 εκ.).

Ο Οργανισμός, απαντώντας σε σχετικές παρατηρήσεις μας, μάς πληροφόρησε ότι στο μέλλον την ετοιμασία μελετών θα την αναθέτει σε ιδιώτες συμβούλους, οι οποίοι θα ετοιμάζουν τις μελέτες και έρευνες, και οι οποίες θα προηγούνται των προκηρύξεων των διαγωνισμών για τα έργα.

Τον Νοέμβριο 2008 ο Οργανισμός ανέθεσε σε Σύμβουλο την αξιολόγηση των απαιτήσεων του Εργολάβου και την υποβολή έκθεσης για το θέμα. Η έκθεση του Συμβούλου υποβλήθηκε τον Ιανουάριο 2009, και ο Οργανισμός με βάση αυτή ξεκίνησε διαπραγμάτευση με τον Εργολάβο για σκοπούς συμβιβασμού, τόσο για τον τελικό λογαριασμό όσο και για τις οικονομικές του απαιτήσεις. Μέχρι τον Μάρτιο 2011 δεν υπήρξε περαιτέρω εξέλιξη στο θέμα αυτό.

Στην πιο πάνω έκθεση του Συμβούλου εντοπίζονται ευθύνες και παραλείψεις στη διαχείριση του έργου, οι κυριότερες των οποίων επισημάνθηκαν σε επιστολή της Υπηρεσίας μας προς τον Οργανισμό, ημερομηνίας 4.5.2009. Με βάση την επιστολή αυτή, ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού έθεσε το θέμα ενώπιον του Δ.Σ., το οποίο αποφάσισε στις 25.6.2009 όπως ζητηθεί από τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού να διορίσει ερευνώντα Λειτουργό για το θέμα απόδοσης ευθυνών, η έρευνα του οποίου να αρχίσει μετά το διακανονισμό των απαιτήσεων του Εργολάβου. Μέχρι τον Μάρτιο 2011, το θέμα βρισκόταν σε εκκρεμότητα. Η Υπηρεσία μας ζήτησε ήδη από τον Μάρτιο 2010 όπως το Δ.Σ. του Οργανισμού προχωρήσει με τις απαραίτητες αποφάσεις και ενέργειες για την περαιτέρω εξέλιξη του θέματος.

(ε) Εθνικό Κέντρο Υψηλού Αθλητισμού «Γλαύκος Κληρίδης» στον Αγρό – Απαιτήσεις Εργολάβου. Το ποσό συμβολαίου του έργου ανέρχεται στις £3.275.000 (€5.595.670) και οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης είναι οι 4.1.2001 και 3.1.2003, αντίστοιχα. Η προσωρινή παραλαβή του έργου έγινε σταδιακά από τις 5.7.2004 μέχρι τις 2.3.2005. Από έλεγχο που έγινε τον Απρίλιο 2009 παρατηρήθηκε μεγάλη καθυστέρηση στη συμπλήρωση του έργου, η οποία λόγω των τμηματικών παραλαβών που έγιναν κυμαίνεται από 18 μέχρι 26 μήνες. Αυτή οφείλεται κυρίως στον Εργολάβο, όπως επίσης στις δυσμενείς καιρικές συνθήκες και στον Εργοδότη (επιπλέον εργασίες, καθυστέρηση στην πληρωμή εκδοθέντων πιστοποιητικών πληρωμής). Παρατηρήσαμε ότι το θέμα διευθέτησης του χρόνου καθυστέρησης αφέθηκε, για διάφορους λόγους, ουσιαστικά στο στάδιο του τελικού λογαριασμού, με αποτέλεσμα την υποβολή υπέρογκης απαίτησης από τον Εργολάβο και προσπάθειας κάλυψης της πολύ μεγάλης δικής του αδικαιολόγητης καθυστέρησης. Συγκεκριμένα υπέβαλε απαίτηση λόγω της καθυστέρησης, ύψους £797.949,38 (€1.363.377), μη περιλαμβανομένων χρηματοδοτικών εξόδων και τόκων υπερημερίας. Επιπλέον υποβλήθηκε απαίτηση ύψους £37.048,29 (€63.300) από το διορισμένο υπεργολάβο ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων, όπως επίσης και από το διορισμένο υπεργολάβο μηχανολογικών εργασιών.

Τον Ιούνιο 2010 ο Οργανισμός μάς πληροφόρησε ότι συμφωνεί με τις παρατηρήσεις μας και ότι το Δ.Σ. αποφάσισε και ενέκρινε τον τελικό λογαριασμό του έργου, αποκόπτοντας την ποινική ρήτρα (€303.704 ή £177.750) που εισηγείται ο επιμετρητής του έργου. Στον τελικό λογαριασμό περιλαμβάνεται ποσό €55.418 ή £32.435 ως αποζημίωση στον Εργολάβο για τόκους από τη μη έγκαιρη αποπληρωμή των ενδιάμεσων διατακτικών πληρωμής. Ο Εργολάβος του έργου ζήτησε με επιστολή του, ημερομηνίας 21.6.2010, την επίλυση της διαφοράς μέσω διαιτησίας, σε σχέση με την καθυστέρηση και την οικονομική του απαίτηση (€1.363.377 ή £797.949,38). Το Δ.Σ. επικύρωσε στις 9.12.2010 την παραπομπή του θέματος σε διαιτησία.

(στ) Κριτήρια Επιχορήγησης Αθλητικών Εγκαταστάσεων (Κ.Ε.Α.Ε.). Από δειγματοληπτικό έλεγχο που έγινε τον Μάρτιο 2011 σε έργα Φορέων/Σωματείων που επιχορηγούνται από τον Οργανισμό, διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου τα Κ.Ε.Α.Ε. παρακάμπτονται με αποτέλεσμα να παραβιάζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης και συγχρόνως να επιβαρύνεται αδικαιολόγητα ο Οργανισμός. Πιο κάτω παραθέτονται οι πιο σημαντικές περιπτώσεις με τις παρατηρήσεις μας:

- (i) Επέκταση – συντήρηση – ανακαίνιση του γηπέδου Δόξας Κατωκοπιάς.** Το Δ.Σ. του Οργανισμού με το δικαιολογητικό ότι το Σωματείο είναι προσφυγικό και δικαιούται επιχορήγηση με ποσοστό 80% και ότι τα ποσά των Κ.Ε.Α.Ε. δεν ανταποκρίνονται στα σημερινά οικονομικά δεδομένα, αποφάσισε στις 2.3.2010 την έγκριση συνολικής επιχορήγησης ύψους €897.111 αντί €681.335 που προκύπτει με βάση τα κριτήρια συν ποσό €26.913 για την αμοιβή των Μελετητών του έργου. Ενώ το Σωματείο δεσμεύθηκε να χρηματοδοτήσει το δικό του μερίδιο, ίσο με €253.944 συν όλο το Φ.Π.Α., δηλαδή ένα συνολικό ποσό €398.506, μέχρι τον Μάρτιο 2011 δεν μπόρεσε να υποβάλει τραπεζική εγγύηση στον Οργανισμό για το ποσό αυτό, με αποτέλεσμα να παρατείνεται συνεχώς η ισχύς των προσφορών που ζητήθηκαν για την εκτέλεση του έργου. Παρατηρήσαμε αφενός ότι το ποσό των €681.335 καθορίστηκε με βάση το ποσοστό 80% που εφαρμόζεται για προσφυγικά Σωματεία και αφετέρου ότι το επιχείρημα ότι τα ποσά των Κ.Ε.Α.Ε. δεν ανταποκρίνονται στα σημερινά οικονομικά δεδομένα είναι διάτρητο αφού αυτά είναι τα ισχύοντα κριτήρια για όλους.
- (ii) Επιχορήγηση αναβάθμισης Κοινοτικού Γηπέδου Κυπερούντας.** Με παλαιότερες αποφάσεις (2006) του Δ.Σ. επιχορηγήθηκε η αναβάθμιση του γηπέδου του Κοινοτικού Συμβουλίου Κυπερούντας (ΚΣΚ)

με ποσά €538.961 και €33.728 για την αμοιβή των Μελετητών αντί €200.624 και €5.843, αντίστοιχα, που προκύπτουν με βάση τα υφιστάμενα κριτήρια. Μεταγενέστερα η Κοινότητα υπέβαλε στον Οργανισμό τρεις διαδοχικές εκθέσεις κατά τα έτη 2007, 2008 και 2009 για τη συμπλήρωση της αναβάθμισης του σταδίου, με αδικαιολόγητη αύξηση της εκτιμημένης δαπάνης από €1.675.000 (2007) σε €3.637.099 (27.5.2009) συν Φ.Π.Α.. Το Δ.Σ. με το δικαιολογητικό ότι τα ποσά των Κ.Ε.Α.Ε. δεν ανταποκρίνονται στα σημερινά οικονομικά δεδομένα και ότι οι κατασκευαστικές εργασίες στα ορεινά έχουν αυξημένο κόστος αποφάσισε στις 20.10.2009 την έγκριση καθ' υπέρβαση συνολικής επιχορήγησης ύψους €1.700.000 αντί €916.300 που προκύπτει με βάση τα κριτήρια συν επιπλέον ποσό €22.827 για την αμοιβή των Μελετητών του έργου, λόγω του αυξημένου ποσού της επιχορήγησης. Η Κοινότητα θα καταβάλει το υπόλοιπο ποσό (€600.000). Δηλαδή η συνολική υπέρβαση για τις δύο αποφάσεις του Δ.Σ., είναι €1.122.037. Παρατηρήσαμε ότι το επιχείρημα ότι τα ποσά των Κ.Ε.Α.Ε. δεν ανταποκρίνονται στα σημερινά οικονομικά δεδομένα είναι διάτρητο αφού σήμερα αυτά είναι τα ισχύοντα κριτήρια για όλους.

Με βάση τα πιο πάνω ευρήματα μας, εισηγηθήκαμε ότι ο Οργανισμός θα πρέπει να προχωρήσει με την έγκριση κανόνων και χρονοδιαγραμμάτων όσον αφορά την επιχορήγηση Φορέων/Σωματείων ώστε να επιτυγχάνονται έγκαιρα και δίκαια οι σκοποί των επιχορηγήσεων και παράλληλα να επιτυγχάνεται ορθολογιστική υλοποίηση των προϋπολογισμών του. Επίσης, υποδείξαμε ότι θα πρέπει να τηρείται μητρώο στο οποίο να φαίνονται οι περιπτώσεις και τα ποσά των επιχορηγήσεων για κάθε Φορέα/Σωματείο ώστε να αποφεύγεται το φαινόμενο ορισμένα από αυτά να επιχορηγούνται επανειλημμένα.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού απαντώντας στις παρατηρήσεις μας, τόσο για την περίπτωση του γηπέδου Κυπερούντας, καθώς και για την περίπτωση του γηπέδου Δόξας Κατωκοπιάς, μας πληροφόρησε ότι όντως υπάρχουν υπερβάσεις κριτηρίων. Σε κάποιες περιπτώσεις που κατά την άποψη του Δ.Σ., αφού μελέτησε μία σειρά δεδομένων, όπως άμεσες αγωνιστικές ανάγκες, ιδιαιτερότητες διαφόρων περιοχών κ.ά., αποφάσισε να στηρίξει οικονομικά πέραν των κριτηρίων καθώς θεωρείτο δικαιολογημένο. Μας πληροφόρησε, επίσης, ότι μέσα στα πλαίσια αυτά έχουν δοθεί οδηγίες στην Υπηρεσία για την ετοιμασία νέων κριτηρίων που να ανταποκρίνονται στα σημερινά δεδομένα. Ήδη η Υπηρεσία έχει ετοιμάσει τα νέα κριτήρια και είναι ενώπιον του Δ.Σ. για εξέταση και έγκριση της τελικής τους μορφής.

(ζ) Πιλοτικό πρόγραμμα χρηματοδότησης από τον Κ.Ο.Α. για τοποθέτηση συνθετικού χορτοτάπητα σε ποδοσφαιρικά γήπεδα. Το Δ.Σ. αποφάσισε στις 31.3.2009 ως θέμα πολιτικής να προχωρήσει στη στήριξη Δημοσίων Αρχών και Σωματείων για τη δημιουργία ποδοσφαιρικών γηπέδων με συνθετικό χορτοτάπητα. Συγκεκριμένα ενέκρινε 6 γήπεδα, από ένα στους Δήμους Λεμεσού, Δερύνειας, Αθηνών, Πάφου, Αγλαντζιάς και Λάρνακας, με ποσό μέχρι €200.000 για τον χορτοτάπητα, €21.250 για ηλεκτροφωτισμό και €10.000 για περίφραξη, δηλαδή συνολικά μέχρι €231.250 για κάθε γήπεδο και συνολική δαπάνη €1.387.500. Με επιστολή της Υπηρεσίας μας, ημερ. 12.4.2011, υποδείξαμε τις ακόλουθες αποκλίσεις στην υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος:

(i) Ορφέας Αθηνών (για Δήμο Αθηνών): Ο διαγωνισμός αναβάθμισης του γηπέδου ποδοσφαίρου του Σωματείου κατακυρώθηκε για το ποσό των €614.000 συν Φ.Π.Α.. Μετά από συνάντηση του Σωματείου με τον Κ.Ο.Α. στις 5.10.2009, με το δικαιολογητικό ότι το γήπεδο είναι αγωνιστικό και βρίσκεται σε ακριτική περιοχή, έγινε εισήγηση στο Δ.Σ. για διαφοροποίηση της επιχορήγησης από €231.250 σε €352.763,25 (€221.250 για χορτοτάπητα και ηλεκτροφωτισμό, 65% επί του πραγματικού ποσού της περίφραξης, 100% επί του πραγματικού ποσού των χωματουργικών, €8.500 για την κατασκευή δεξαμενής νερού και 50% του πραγματικού κόστους για την αμοιβή των Μελετητών), ποσό που τελικά εγκρίθηκε από το Δ.Σ. στις 26.10.2009. Παρατηρήσαμε ότι ο Οργανισμός ενημέρωσε γραπτώς στις 27.3.2009 τους ενδιαφερόμενους Δήμους ότι η αμοιβή των Μελετητών θα βαρύνει τους Δήμους. Πέραν των πιο πάνω, το Σωματείο αιτήθηκε γραπτώς (5.10.2009) επιπλέον ποσό €117.000 λόγω ισχυριζόμενης αύξησης του ποσού των χωματουργικών, με το δικαιολογητικό ότι εκ

παραδρομής σημαντικό μέρος τους περιλήφθηκε ως εργασία του χορτοτάπητα αντί των χωματουργικών/εργασιών υποδομής γηπέδου. Επειδή με βάση την άποψη του Δ.Σ., ημερ. 26.10.2009, τα χωματουργικά επιχορηγούνται πλήρως ενώ ο χορτοτάπητας μέχρι το όριο των €200.000, η Υπηρεσία μας σημείωσε ότι θεωρεί την διαφοροποίηση αυτή ως πλασματική, που σκοπό έχει την αύξηση της επιχορήγησης κατά €117.000. Τελικά το Δ.Σ. ενέκρινε την αύξηση της επιχορήγησης προς το Σωματείο, από €352.763,25 (26.10.2009) σε €469.763,25 (29.10.2009). Μέχρι τον Απρίλιο 2011 ο Οργανισμός πλήρωσε το ποσό των €446.607,33.

- (ii) **Αναγέννηση Δερύνειας (για Δήμο Δερύνειας):** Ο διαγωνισμός αναβάθμισης του γηπέδου ποδοσφαίρου του Σωματείου κατακυρώθηκε για το ποσό των €524.000 συν Φ.Π.Α.. Μετά από συνάντηση του Σωματείου με τον Κ.Ο.Α. στις 5.10.2009, με το δικαιολογητικό ότι το γήπεδο είναι αγωνιστικό και βρίσκεται σε ακριτική περιοχή, έγινε εισήγηση στο Δ.Σ. για διαφοροποίηση της επιχορήγησης από €231.250 σε €379.565,50 (ίδια κριτήρια με Ορφέα Αθένου), ποσό που τελικά εγκρίθηκε από το Δ.Σ. στις 26.10.2009. Παρατηρήσαμε ότι επειδή ο εργολάβος για τα γήπεδα του Ορφέα Αθένου και της Αναγέννησης Δερύνειας είναι ο ίδιος και ο οποίος στο ποσό της προσφοράς του περιέλαβε και 12μηνη συντήρηση των χορτοταπών την οποία ο Οργανισμός δεν επιχορηγεί, θα πρέπει να αφαιρεθεί από τα τελικά ποσά των επιχορηγήσεων το αντίστοιχο ποσό. Μέχρι τον Απρίλιο 2011 ο Οργανισμός πλήρωσε το ποσό των €319.260,30.
- (iii) **Δήμος Λεμεσού (γήπεδο στην Οδό Βερσαλλιών):** Ο διαγωνισμός για το έργο κατακυρώθηκε για το ποσό των €340.000 συν Φ.Π.Α.. Παρόλο ότι ο Δήμος δικαιούται να επιχορηγηθεί με ποσό €210.000 (χορτοτάπητας και ηλεκτροφωτισμός), το Δ.Σ. ενέκρινε στις 12.1.2010 συνολικό ποσό επιχορήγησης €242.801 (χορτοτάπητας, ηλεκτροφωτισμός, βελτιωτικές εργασίες των εγκαταστάσεων του γηπέδου) συν €36.420,15 για το Φ.Π.Α., με την αιτιολογία ότι ο Δήμος δεν δικαιούται να διεκδικήσει οποιαδήποτε επιστροφή του Φ.Π.Α..
- (iv) **Δήμος Λεμεσού (γήπεδο στην Οδό Σπερχειού):** Με βάση την απόφαση πολιτικής της 31.3.2009 ο Δήμος Λεμεσού επιχορηγήθηκε για τη δημιουργία μόνο ενός γηπέδου με συνθετικό χορτοτάπητα, αυτού στην Οδό Βερσαλλιών. Αργότερα ο Δήμος υπέβαλε αίτημα για επιχορήγηση δεύτερου γηπέδου με συνθετικό χορτοτάπητα στην Οδό Σπερχειού, περιλαμβανομένων βελτιωτικών εργασιών, ώστε αυτό να καταστεί αγωνιστικό επιπέδου ΣΤΟΚ (Συννομοσπονδία Τοπικών Ομοσπονδιών Κύπρου). Παρατηρήσαμε ότι ο Δήμος προχώρησε στη ζήτηση προσφορών, υποβάλλοντας τη σχετική αξιολόγηση στον Οργανισμό, χωρίς να ακολουθήσει εκ των προτέρων όλες τις προβλεπόμενες διαδικασίες. Το ποσό της χαμηλότερης προσφοράς ανήλθε στα €640.000, το οποίο δύναται να κατέλθει στα €585.000 κατόπιν διαπραγμάτευσης με τον εργολάβο. Το Δ.Σ. ενέκρινε στις 31.3.2011 συνολικό ποσό επιχορήγησης €700.000. Παρατηρήσαμε ότι αφενός η επιχορήγηση δεύτερου γηπέδου για το Δήμο Λεμεσού δεν συνάδει με την απόφαση πολιτικής του Δ.Σ. και ότι αφετέρου το ποσό των €700.000 είναι εσφαλμένο, αφού με βάση τα κριτήρια επιχορηγήσεων του Οργανισμού αυτό δύναται να επιχορηγηθεί με μέγιστο ποσό €534.357. Στην πιο πάνω απόφαση του Δ.Σ. (31.3.2011), προνοείται ότι, αν ο Οργανισμός δεν μπορεί να καλύψει τη δαπάνη λόγω μειωμένου προϋπολογισμού, ο Δήμος έχει το δικαίωμα να προβεί σε δανειοδότηση και ο Οργανισμός θα καλύψει τη δαπάνη μέσα σε δύο ή και τρεις προϋπολογισμούς. Παρατηρήσαμε ότι η απόφαση αυτή προδεδεσμένη μελλοντικούς προϋπολογισμούς του Κ.Ο.Α., και ενδεχομένως για το επόμενο Δ.Σ., μεταθέτοντας οικονομικά βάρη σε αυτούς, και ότι δεν αναφέρεται οτιδήποτε για το τι θα γίνει με την αποπληρωμή των τοκοχρεολυσίων.

Εν όψει των πιο πάνω παρατηρήσαμε ότι αντί πρώτα να υλοποιηθεί το πιλοτικό πρόγραμμα με τα ποσά χορηγίας ως αποφασίστηκαν και ακολούθως να αξιολογηθούν τα αποτελέσματά του ώστε να διαπιστωθεί αν επιτυγχάνονται οι σκοποί του, ο Οργανισμός προχώρησε με διαφοροποιήσεις στην απόφαση πολιτικής (πρόσθετο γήπεδο στη Λεμεσό, βελτίωση εγκαταστάσεων και αναβάθμιση γηπέδων πέραν της τοποθέτησης συνθετικού χορτοτάπητα, περίφραξης και ηλεκτροφωτισμού), αυξάνοντας σημαντικά τη συνολική δαπάνη που ο Οργανισμός καθόρισε για το πρόγραμμά του αυτό.

Συγκεκριμένα, ενώ η αρχική δαπάνη του προγράμματος καθορίστηκε στα €1.387.500 (μέγιστο), προβλέπεται ότι η τελική δαπάνη για 5 γήπεδα και ακόμη ενός στο Δήμο Λεμεσού (Οδός Σπερχειού) θα ανέλθει περίπου στα €2.291.050.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι με την απόφαση για τη δημιουργία των πιο πάνω γηπέδων στο Δήμο Λεμεσού έχουν καλυφθεί οι ανάγκες αρκετών σωματείων (τα οποία αγωνίζονταν στο χώρο του Παλαιού ΓΣΟ ο οποίος μετατράπηκε σε αθλητικό πάρκο) που είχαν εκτοπιστεί τα τελευταία 5 χρόνια χωρίς να έχουν έδρα για προπονήσεις. Πρόσθεσε επίσης ότι η απόφαση του Οργανισμού να διευρύνει τον κύκλο στήριξης των δύο γηπέδων από απλά γήπεδα με συνθετικό τάπητα σε αγωνιστικά επίπεδα ΣΤΟΚ, είχε ως αποτέλεσμα εξοικονομήσεις σημαντικών ποσών, διότι τα Σωματεία που επωφελούνται από τα δύο γήπεδα, έχουν αποποιηθεί του δικαιώματος τους να αποκτήσουν κάποτε δικά τους γήπεδα με βάση τα κριτήρια του ΚΟΑ.

(η) Αδυναμίες στις διαδικασίες προσφορών. Από τον έλεγχο της διαδικασίας προσφορών, εντοπίστηκαν λάθη, αδυναμίες ή/και παραλείψεις κυρίως σε ότι αφορά στην τήρηση των προνοιών του σχετικού Νόμου και των Κανονισμών Προσφορών, κατά την ετοιμασία των όρων/προδιαγραφών των διαγωνισμών καθώς και των εκθέσεων αξιολόγησης. Οι παρατηρήσεις/ διαπιστώσεις της Υπηρεσίας μας υποβάλλονταν στον Οργανισμό, ο οποίος προχωρούσε – εκεί όπου ήταν εφικτό – στη λήψη διορθωτικών μέτρων. Πιο κάτω, αναφέρονται συγκεκριμένα παραδείγματα:

(i) Διαδικασία ανοίγματος του κιβωτίου προσφορών και των προσφορών του Οργανισμού. Από έλεγχο των προσφορών του Οργανισμού, διαπιστώθηκε ότι δεν τηρείτο η πρόνοια της Νομοθεσίας για άνοιγμα/καταγραφή των προσφορών αμέσως μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής τους. Διαπιστώθηκε, επίσης, ότι στο διάστημα που μεσολαβούσε από την ημερομηνία ανοίγματος του κιβωτίου προσφορών μέχρι το άνοιγμα των προσφορών, οι προσφορές φυλάσσονταν σε χώρο ο οποίος δεν ήταν κατάλληλα διαρρυθμισμένος ώστε να ασφαλίζει με δύο κλειδιά, τα οποία να κατέχουν δύο διαφορετικά άτομα.

Ενόψει των πιο πάνω, ζήτησα τον Αύγουστο 2010 από το Γενικό Διευθυντή του Οργανισμού να μας πληροφορήσει τους λόγους για τους οποίους δεν τηρείτο η σχετική πρόνοια της Νομοθεσίας καθώς και για τα μέτρα που προτίθετο να πάρει ώστε οι προσφορές να ανοίγονται την ίδια ημέρα που ανοίγεται το κιβώτιο προσφορών και, όπου αυτό δεν ήταν εφικτό, τον τρόπο φύλαξης τους, ώστε να διασφαλίζεται το αδιάβλητο της όλης διαδικασίας.

Τον Σεπτέμβριο 2010 ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι η πολιτική του Οργανισμού είναι να ανοίγεται το κιβώτιο και οι φάκελοι των προσφορών την ίδια ημέρα, και οι περιπτώσεις μη τήρησης της που εντοπίστηκαν, οφείλονταν σε κώλυμα του Προέδρου του Οργανισμού, να παραστεί. Μας πληροφόρησε, επίσης, ότι ο Πρόεδρος του Οργανισμού θα ενημερώνεται έγκαιρα για τις ημερομηνίες ανοίγματος του κιβωτίου προσφορών, ώστε να φροντίζει να παρευρίσκεται.

(ii) Διαγωνισμός με αριθμό 46Δ/2010 για οικοδομικές εργασίες επιδιορθώσεων στα Κλειστά Αθλητικά Κέντρα Κ.Ο.Α. «Σπύρος Κυπριανού» στη Λεμεσό και «Κίτιον» στη Λάρνακα. Ο Οργανισμός ζήτησε τον Ιούλιο 2010, με συνοπτικές διαδικασίες, την υποβολή προσφοράς από προεπιλεγμένο αριθμό προσφοροδοτών (6). Η εκτίμηση της δαπάνης καθορίστηκε στα €55.000 συν Φ.Π.Α.. Επειδή υποβλήθηκε μόνο μία προσφορά εκπρόθεσμα, ο Οργανισμός προσέφυγε στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με τον μοναδικό προσφοροδότη. Η προσφορά του, ήταν για το ποσό των €96.780 συν Φ.Π.Α.. Μετά τη διαπραγμάτευση συμφωνήθηκε και κατακυρώθηκε η σύμβαση με ποσό €87.140 συν Φ.Π.Α.. Πριν τη διαπραγμάτευση οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Οργανισμού (Τ.Υ.) έκριναν την εκτίμηση που ετοιμάστηκε από τις ίδιες ως υποτιμημένη, όμως δεν προχώρησαν με την ετοιμασία αναθεωρημένης εκτίμησης η οποία ήταν απαραίτητη για σκοπούς διαπραγμάτευσης.

Παρατηρήσαμε ότι εφόσον οι ΤΥ έκριναν, μετά το άνοιγμα της προσφοράς, πως η εκτίμηση που ετοίμασαν ήταν υποτιμημένη, θα έπρεπε να προχωρήσουν με την ετοιμασία κατάλληλης εκτίμησης δαπάνης, ώστε να

αποτελεί βάση για τη διαπραγμάτευση και διαπίστωση της λογικότητας της τελικής τιμής της σύμβασης, ενέργεια που δεν έγινε.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι οι παρατηρήσεις μας έχουν ληφθεί υπόψη για μελλοντικούς χειρισμούς παρόμοιου τύπου προσφορών.

(iii) Προσφορά αρ. 16Δ/2010 για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση εξοπλισμού μηχανημάτων Trap & Skeet για το Διεθνές Σκοπευτήριο στη Λάρνακα. Τον Νοέμβριο 2010 ο Οργανισμός προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση εξοπλισμού μηχανημάτων Trap & Skeet για το Διεθνές Σκοπευτήριο στη Λάρνακα, με εκτίμηση κόστους €350.000+ΦΠΑ. Μετά από μελέτη των εγγράφων του διαγωνισμού, η Υπηρεσία μας υπέβαλε στον Οργανισμό παρατηρήσεις/εισηγήσεις, στις οποίες περιλαμβάνονταν – μεταξύ άλλων – εισηγήσεις για τροποποιήσεις στις τεχνικές προδιαγραφές του εξοπλισμού, με σκοπό τη διασφάλιση της ευρύτητας συμμετοχής και κατ' επέκταση την ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού προς όφελος του Οργανισμού. Ζητήσαμε επίσης να πληροφορηθούμε τη διαδικασία που ακολούθησε ο Οργανισμός για την ανάθεση της μελέτης και της ετοιμασίας των τεχνικών προδιαγραφών σε ιδιώτες συμβούλους, καθώς επίσης και τα ονόματα τριών τουλάχιστον κατασκευαστών που πληρούσαν τις τεχνικές προδιαγραφές όπως είχαν καθοριστεί στα έγγραφα του διαγωνισμού.

Τον Νοέμβριο 2010 ο Οργανισμός μας κοινοποίησε επιστολή των συμβούλων του έργου, στην οποία αναφέρονταν τα ονόματα τριών κατασκευαστών οι οποίοι ανταποκρίνονταν στις προδιαγραφές του διαγωνισμού.

Στο διορθωτικό έγγραφο ωστόσο που ο Οργανισμός είχε αποστείλει στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς πριν την υποβολή των προσφορών, δεν είχαν περιληφθεί οι κυριότερες από τις τροποποιήσεις τις οποίες είχε εισηγηθεί η Υπηρεσία μας.

Τον Δεκέμβριο 2010, ο Γενικός Διευθυντής μας πληροφόρησε ότι οι εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας για τροποποίηση των εγγράφων του διαγωνισμού είχαν σταλεί στο σύμβουλο του Οργανισμού, ο οποίος ωστόσο προχώρησε σε κάποιες επουσιώδεις τροποποιήσεις παρά τις υποδείξεις του Οργανισμού, γεγονός το οποίο θα λαμβανόταν υπόψη σε μελλοντική συνεργασία μαζί τους. Μας πληροφόρησε επίσης ότι οι προδιαγραφές του διαγωνισμού είχαν ετοιμαστεί από τους συμβούλους αρχιτέκτονες του έργου, ενώ την αρμοδιότητα για την ετοιμασία/ τροποποίηση των εγγράφων είχε το γραφείο των συμβούλων Επιμετρητών.

Τελικά, υποβλήθηκε μόνο μία προσφορά, η οποία με βάση την έκθεση αξιολόγησης δεν ικανοποιούσε τόσο τους όρους όσο και τις τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού, και ως εκ τούτου το Δ.Σ. του Οργανισμού αποφάσισε τον Απρίλιο 2011 – αφού ζήτησε και την άποψη της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων – την ακύρωση του διαγωνισμού.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι έχουν δοθεί οδηγίες στον Σύμβουλο για να ετοιμάσει νέα έγγραφα προσφοράς σύμφωνα με τις απόψεις της Υπηρεσίας μας.

(iv) Προσφορά αρ. 49Δ/2010 για την προμήθεια και εγκατάσταση μηχανημάτων γυμναστικής για πέντε αίθουσες του Κ.Ο.Α. Τον Οκτώβριο 2010 υποβλήθηκε στο Δ.Σ. του Οργανισμού για εξέταση η έκθεση αξιολόγησης, με βάση την οποία η αρμόδια επιτροπή εισηγείτο κατακύρωση της σύμβασης στον τρίτο χαμηλότερο προσφοροδότη για το ποσό των €128.170+ΦΠΑ, ο οποίος – σύμφωνα με την εν λόγω έκθεση – ήταν ο χαμηλότερος που ικανοποιούσε τις τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού. Η Υπηρεσία μας, μελέτησε επιτόπου την έκθεση αξιολόγησης καθώς και τις προσφορές που υποβλήθηκαν, και διαπίστωσε τα ακόλουθα:

- Η έκθεση αξιολόγησης δεν έδιδε την ορθή εικόνα των προσφορών που υποβλήθηκαν, αφού η προσφορά του τρίτου προσφοροδότη – στην οποία η επιτροπή αξιολόγησης εισηγείτο την κατακύρωση του διαγωνισμού – ήταν άκυρη, επειδή παρουσίαζε ουσιώδη απόκλιση από τις απαιτήσεις των προδιαγραφών σε ένα από τα όργανα τα οποία είχε προσφέρει.

- Αποκλίσεις στις προσφορές που είχαν υποβληθεί από άλλους προσφοροδότες, οι οποίες είχαν καταγραφεί στην έκθεση αξιολόγησης, δεν ήταν αιτιολογημένες κατά την άποψη μας.
- Άλλες αποκλίσεις που διαπιστώθηκαν κατά τον έλεγχο, δεν είχαν εντοπιστεί/ καταγραφεί στην έκθεση της επιτροπής αξιολόγησης.
- Δεν είχαν τηρηθεί οι πρόνοιες της παρ.11 της Κ.Δ.Π.492/2004 σχετικά με τη διαδικασία ανοίγματος των προσφορών, ειδικά όσον αφορά στη φύλαξη των αντιγράφων των προσφορών μετά το άνοιγμα τους, αφού με βάση τα στοιχεία που υπήρχαν στο φάκελο του διαγωνισμού, το κιβώτιο προσφορών είχε ανοιχθεί στις 6.8.2010, ημέρα υποβολής των προσφορών, ενώ το άνοιγμα των φακέλων των προσφορών έγινε στις 19.8.2010 (αντί αμέσως μετά το άνοιγμα του κιβωτίου προσφορών), χωρίς να διευκρινίζεται ο τρόπος φύλαξης των φακέλων των προσφορών από τις 6.8.2010 μέχρι τις 19.8.2010 και σε ποιόν είχε ανατεθεί η ευθύνη φύλαξης τους.
- Όταν ζητήθηκε και το αντίγραφο της προσφοράς του προσφοροδότη στον οποίο γινόταν εισήγηση για κατακύρωση του διαγωνισμού (η διαδικασία που ακολουθείται είναι να δίδονται τα πρωτότυπα των προσφορών στην επιτροπή αξιολόγησης και τα αντίγραφα να φυλάσσονται σε ασφαλές μέρος), για να διαπιστωθεί κατά πόσον κάποιες διορθώσεις που είχαν εντοπιστεί σε ουσιώδες έγγραφο/έντυπο του πρωτοτύπου της προσφοράς είχαν γίνει από τον προσφοροδότη πριν την υποβολή της προσφοράς (και επομένως θα υπήρχαν και στο αντίγραφο της), το μέλος της επιτροπής αξιολόγησης που ήταν παρόν κατά τον έλεγχο, μας πληροφόρησε ότι του είχε δοθεί και ήταν στην κατοχή του και το αντίγραφο της εν λόγω προσφοράς, όπως και των υπολοίπων που υποβλήθηκαν. Από έλεγχο του αντιστοίχου εγγράφου/εντύπου του αντιγράφου της προσφοράς, διαπιστώθηκε ότι υπήρχαν μεν οι πιο πάνω διορθώσεις, ωστόσο αυτές δεν ήταν μονογραμμένες, όπως στο πρωτότυπο, ενώ ο γραφικός χαρακτήρας ήταν διαφορετικός. Οι διαφορές ήταν εμφανείς, οδηγώντας στο συμπέρασμα ότι το αντίγραφο, δεν ήταν πιστό αντίγραφο του πρωτοτύπου της προσφοράς. Ενόψει των πιο πάνω δημιουργούνταν εύλογα ερωτηματικά κατά πόσον το πρωτότυπο είχε υποβληθεί μαζί με το αντίγραφο ή/και είχε διορθωθεί εκ των υστέρων. Οι πιο πάνω διαπιστώσεις/αδυναμίες, καθιστούσαν κατά την άποψη μας την όλη διαδικασία διαβλητή.

Λόγω της σοβαρότητας των διαπιστώσεων μας, εισηγηθήκαμε στο Γενικό Διευθυντή του Οργανισμού το Νοέμβριο 2010 να ερευνήσει το όλο θέμα και να πληροφορήσει την Υπηρεσία μας για τα αποτελέσματα και τυχόν ευθύνες που προκύπτουν.

Ενόψει των πιο πάνω, το Δ.Σ. του Οργανισμού αποφάσισε τον Φεβρουάριο 2011 την ακύρωση του διαγωνισμού, ενώ ζητήθηκε από την Αστυνομία όπως διεξάγει έρευνα σχετικά με τα θέματα τα οποία εντοπίστηκαν από την Υπηρεσία μας.

Όπως αναφέραμε και στην Έκθεσή μας για το 2009, προηγούμενος διαγωνισμός που είχε προκηρυχθεί για την αγορά των εν λόγω μηχανημάτων (αρ. 73Δ/2009), ακυρώθηκε το Μάρτιο 2010 από το Δ.Σ. του Οργανισμού, κατόπιν λαθών και παραλείψεων που είχαν εντοπιστεί από την Υπηρεσία μας στην έκθεση αξιολόγησης του διαγωνισμού. Σημειώνεται ότι η επιτροπή αξιολόγησης, εισηγείτο την κατακύρωση του διαγωνισμού στον μοναδικό εντός προδιαγραφών προσφοροδότη, έναντι €126.900 + Φ.Π.Α., ο οποίος ήταν ο ίδιος με τον προσφοροδότη στον οποίο γινόταν εισήγηση για κατακύρωση και του νέου διαγωνισμού.

5.24 ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΓΗΣ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού παρουσίασαν πλεόνασμα €1.704.110, πριν από τη φορολογία, σε σύγκριση με €607.264 το 2009. Κατά το 2010 έγινε πρόνοια στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων (Λογαριασμός Κερδοζημιών) ύψους €1,16 εκ. για ζημιές που αναμένεται να προκύψουν σε διάφορα έργα που γίνονται με τη μέθοδο της ολικής ανάθεσης, σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς Αρ. 11, το οποίο προνοεί την άμεση διαγραφή των αναμενόμενων ζημιών σε μακροχρόνια συμβόλαια.

Προσωπικό. Στις 31.12.2010 ο Οργανισμός εργοδοτούσε 32 μόνιμους υπαλλήλους (31 το 2009) έναντι 43 οργανικών θέσεων εγκεκριμένων στον Προϋπολογισμό του 2010. Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία λαμβανομένης υπόψη και της επιβάρυνσης για τρέχουσα υπηρεσία στο Σχέδιο Συντάξεων, ανήλθαν σε €1.849.174 (€1.570.074 το 2009). Με βάση τα πιο πάνω ο ετήσιος μέσος όρος δαπανών για κάθε υπάλληλο ήταν €59.651, σε σύγκριση με €56.074 το 2009.

Κατά τη διάρκεια του έτους ο Οργανισμός εργοδοτούσε επίσης μια ωρομίσθια υπάλληλο. Για σκοπούς υλοποίησης του Σχεδίου Στέγασης Οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα, εργοδοτούσε 3 έκτακτους Γραφείς και 4 άτομα με όρους απασχόλησης που διέπονται από συλλογική σύμβαση (προηγούμενως με συμβόλαια μίσθωσης υπηρεσιών). Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας τα εν λόγω άτομα απασχολούνταν για σειρά ετών με συνεχείς παρατάσεις των συμβάσεων τους, αυξήσεις στην αμοιβή τους και χορήγηση ωφελημάτων, πρακτική που είχε ως αποτέλεσμα την κατάθεση αιτήματος από τις συντεχνίες για διαφοροποίηση του καθεστώτος εργασίας τους. Το Διοικητικό Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη νομική συμβουλή και κρίνοντας ότι οι υπηρεσίες των συμβασιούχων είναι αναγκαίες, συμφώνησε σε μετατροπή της σύμβασής τους σε σύμβαση ιδιωτικού δικαίου, με όρους απασχόλησης που καθορίζονται μέσα από τη συλλογική σύμβαση που υπογράφηκε με τη συντεχνιακή πλευρά στις 31.7.2008, με αναδρομική ισχύ από 1.3.2008.

Προϋπολογισμός.

(α) Έγκριση. Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2010 υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 25.9.2009. Το Υπουργείο Οικονομικών στο οποίο διαβιβάστηκε για απόψεις, ζήτησε όπως γίνουν διαφοροποιήσεις σε θέματα προσωπικού. Υποβλήθηκε αναθεωρημένος Προϋπολογισμός στις 10.12.2009 ο οποίος εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 16.12.2009 και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 29.12.2009. Με βάση τις διατάξεις των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμων, έπρεπε να είχε κατατεθεί στη Βουλή το αργότερο μέχρι τις 30.9.2009. Ψηφίστηκε σε Νόμο που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 12.2.2010 και προνοούσε συνολικές δαπάνες ύψους €32.249.605. Για την περίοδο 1.1.2010 μέχρι 11.2.2010 είχαν εγκριθεί από τη Βουλή δωδεκατημόρια.

(β) Υπερβάσεις.

- (i)** Κατά το 2010 σημειώθηκαν υπερβάσεις ύψους €1.629.263 στο Κεφ. 4 - «Κεφαλαιουχικές Δαπάνες», €504.039 στο Κεφ. 6-«Δαπάνες για τη προώθηση Σχεδίων για τους χαμηλά αμειβόμενους», €37.554 στο Κεφ.3 - «Λοιπές Διοικητικές Δαπάνες», και €28.146 στο Κεφ.5- «Αποπληρωμές Δανείων και Επιστροφές Ποσών Σχεδίου Στέγασης Χαμηλά Αμειβομένων». Μέχρι τον Ιούνιο 2011 δεν είχε κινηθεί διαδικασία για κάλυψη των υπερβάσεων.
- (ii)** Δεν έχουν γίνει ενέργειες για κάλυψη υπερβάσεων ύψους €327.898 που σημειώθηκαν σε διάφορα Κονδύλια το 2009 καθώς και υπερβάσεων ύψους €1.150.493 που σημειώθηκαν το 2008.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι μέρος των υπερβάσεων του έτους 2010 έχει εγκριθεί από τον Υπουργό Εσωτερικών και για τις υπόλοιπες υπερβάσεις έχει υποβληθεί Τροποποιητικός Προϋπολογισμός. Για τις υπερβάσεις που σημειώθηκαν τα προηγούμενα χρόνια θα υποβληθούν Τροποποιητικοί Προϋπολογισμοί.

Οικιστικές μονάδες που διατέθηκαν από τον Οργανισμό. Από την ημερομηνία ίδρυσής του μέχρι τις 31.12.2010 ο Οργανισμός πώλησε 4385 οικιστικές μονάδες και οικόπεδα. Κατά το 2010 πωλήθηκαν 226 οικιστικές μονάδες, σε σύγκριση με 114 το 2009. Κατά το 2010 ολοκληρώθηκαν και παραδόθηκαν σε δικαιούχους 121 μονάδες (179 το 2009).

Καθυστερημένες δόσεις. Στις 31.12.2010 το σύνολο των καθυστερημένων δόσεων που οφείλονταν από διάφορους αγοραστές ήταν €2.285.205 επί συνόλου οφειλών €46.674.553, δηλαδή ποσοστό 4,9%. Σε ορισμένες περιπτώσεις έχουν κινηθεί δικαστικές διαδικασίες για την είσπραξή τους.

Οφείλονταν επίσης καθυστερημένες δόσεις ύψους €35.873 από ενοικιαγοραστές κατοικιών του κυβερνητικού οικισμού «Ζήνων», η διαχείριση του οποίου ανατέθηκε στον Οργανισμό.

Γη προς ανάπτυξη. Στις 31.12.2010 η αξία της γης προς ανάπτυξη ανερχόταν σε €14.122.508. Ποσό €1.153.191 αφορά σε διάφορα τεμάχια, τα οποία δεν μπορούν να αναπτυχθούν, λόγω του ότι η γη βρίσκεται εκτός οικιστικών ζωνών ή υπόκειται σε απαλλοτρίωση από τρίτους, είτε λόγω άλλων πρακτικών προβλημάτων.

Σχέδιο Στέγασης Οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα. Το κυβερνητικό Σχέδιο Στέγασης Οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα εγκρίθηκε το 2001 με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και η ευθύνη εφαρμογής του ανατέθηκε στον Οργανισμό. Η χρηματοδότηση της δαπάνης για την αγορά γης και την ανέγερση των κατοικιών/διαμερισμάτων, τα οποία διατίθενται στους αγοραστές σύμφωνα με το Σχέδιο, γίνεται από την Κυβέρνηση, ανάλογα με την πρόοδο υλοποίησης του Σχεδίου.

Από την έναρξη εφαρμογής του Σχεδίου, παραχωρήθηκε από την Κυβέρνηση συνολικό ποσό ύψους €80.184.113 (€9.251.609 το 2010). Μέχρι τις 31.12.2010 παραχωρήθηκε ως οικονομική βοήθεια (μείωση στην τιμή πώλησης) σε αγοραστές κατοικιών/διαμερισμάτων ποσό €8.060.868 (€7.315.272 το 2010). Παρατηρήθηκε ότι το ποσό που ο Οργανισμός αιτήθηκε και χορηγήθηκε από την Κυβέρνηση για κάλυψη των δαπανών ορισμένων έργων είναι μεγαλύτερο από τις πραγματικές δαπάνες. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως επανεξεταστεί η όλη διαδικασία χρηματοδότησης του Σχεδίου, σε συνεννόηση με τα αρμόδια Υπουργεία, έτσι ώστε το ποσό που παραχωρείται από την Κυβέρνηση να είναι ανάλογο με το ποσό που αναμένεται να δαπανηθεί εντός του έτους.

Ανάπτυξη οικιστικών έργων για υλοποίηση της στεγαστικής πολιτικής. Για την υλοποίηση της στεγαστικής πολιτικής και την ικανοποίηση των αιτήσεων που δέχεται, ο Οργανισμός προωθεί, όπου κρίνει αναγκαίο, την ανάπτυξη οικιστικών έργων με τη μέθοδο της ολικής ανάθεσης (σχεδιασμός, εκτέλεση, προσφορά γης) ή την ανάθεση του σχεδιασμού και της εκτέλεσης έργων σε γη που ανήκει στον Οργανισμό.

Κατά τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι ο αριθμός οικιστικών μονάδων που κατασκευάστηκαν με τη μέθοδο αυτή παραμένουν απώλητες.

Τον Ιούνιο του 2011, 25 κατοικίες και 58 διαμερίσματα σε 11 έργα που ήδη παραδόθηκαν στον Οργανισμό και 50 κατοικίες και 146 διαμερίσματα σε 13 έργα που βρίσκονταν υπό εκτέλεση δεν είχαν πωληθεί. Τον Ιούλιο 2011 προέβλεπε σε μείωση των τιμών σε 6 έργα, 2 από τα οποία είχαν παραδοθεί στον Οργανισμό.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι για την πώληση των οικιστικών μονάδων έχει αρχίσει διαφημιστική εκστρατεία που αναμένεται να βοηθήσει στη βελτίωση των πωλήσεων και στην αυξημένη προβολή του Οργανισμού.

Τροποποίηση του άρθρου 23 του περί Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης Νόμου. Το Υπουργικό Συμβούλιο, στις 25.8.2010, ενέκρινε νομοσχέδιο με το οποίο, σύμφωνα με τη σχετική αιτιολογική έκθεση, σκοπείται η τροποποίηση του βασικού Νόμου, έτσι ώστε το ποσοστό με βάση το οποίο ο Οργανισμός θα υπολογίζει το ποσό που θα περιλαμβάνει στις τιμές πώλησης των οικοπέδων, οικιών, διαμερισμάτων ή άλλης ακίνητης ιδιοκτησίας του (πέραν των σχετικών άμεσων και έμμεσων δαπανών) για τη δημιουργία αποθεματικού, να καθορίζεται με βάση το κόστος του συνόλου των έργων του Οργανισμού που αποπερατώνονται και παραδίδονται κάθε έτος, αντί με βάση το κόστος κάθε έργου χωριστά. Απώτερος στόχος της τροποποίησης είναι η ίση και δίκαιη μεταχείριση των αγοραστών παγκύπρια, αφού θα υπάρχει ομοιομορφία στις τιμές πώλησης.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού το νομοσχέδιο κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων και αναμένεται η ψήφισή του σε Νόμο.

5.25 ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων. Ο Οργανισμός δεν υπέβαλε, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, τις οικονομικές καταστάσεις για το 2010 και ως εκ τούτου, δεν είναι εφικτή η παράθεση οικονομικών στοιχείων.

Η μη έγκαιρη υποβολή των οικονομικών καταστάσεων μειώνει σε σημαντικό βαθμό τη λήψη διορθωτικών μέτρων σχετικά με τις οποιεσδήποτε αδυναμίες ή κενά που τυχόν θα παρατηρηθούν, και αποστερεί το δικαίωμα ενημέρωσης, τόσο από τη Βουλή, όσο και από τους πολίτες, για τα πεπραγμένα του Οργανισμού.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού ανέφερε ότι η καθυστέρηση οφείλεται στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν για την εφαρμογή του νέου ενοποιημένου λογισμικού συστήματος και ότι παρατηρείται σταδιακή βελτίωση των εργασιών για την ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων του 2010 και ακόμη μεγαλύτερη για το 2011.

Κρατική χορηγία. Κατά τη διάρκεια του έτους παραχωρήθηκε στον Οργανισμό κρατική χορηγία συνολικού ύψους €59 εκ. (€60 εκ. το 2009), ενώ η εγκεκριμένη πρόνοια στον Προϋπολογισμό του Οργανισμού ανερχόταν σε €81.138.469 (€101.612.172 το 2009). Σημειώνεται ότι η εγκεκριμένη πρόνοια για χορηγία προς τον Οργανισμό, σύμφωνα με τον Κρατικό Προϋπολογισμό του 2010 ήταν μόνο €70 εκ.

Προϋπολογισμός.

(α) Έγκριση του Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 8.3.2010 (Αρ. Απόφασης 70.110) και ψηφίστηκε σε Νόμο (Ν.34(II)/2010) ο οποίος δημοσιεύτηκε στις 7.4.2010 για δαπάνες ύψους €87.313.515.

Η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2010, ενώ κατά την περίοδο 1.3.2010 μέχρι 7.4.2010 διενεργήθηκαν πληρωμές για τις οποίες δεν υπήρχε νομοθετική κάλυψη. Μέρος των πληρωμών αφορά σε πληρωμές μισθών και για άλλες εξαιρετικά επείγουσες ανάγκες οι οποίες έγιναν μετά από έγκριση του Υπουργού Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, χωρίς ο Υπουργός να έχει τέτοια εξουσία.

Επιπρόσθετα, στις 23.6.2010 εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο (Αρ. Απόφασης 70.700) και ψηφίστηκε σε Νόμο Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός (Ν.47(II)/2010), ο οποίος δημοσιεύτηκε στις 22.10.2010 για δαπάνες ύψους €1,8εκ. για την υλοποίηση του Σχεδίου Κοινωνικού Τουρισμού.

(β) Υπερβάσεις. Λόγω της μη ετοιμασίας οικονομικών καταστάσεων μέχρι την ημερομηνία ελέγχου, δεν ήταν δυνατόν να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα για ύπαρξη ή όχι υπερβάσεων.

Προσωπικό.

Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων στους υπαλλήλους του ΚΟΤ και στους εξαρτωμένους τους, όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης. Σύμφωνα με την αναλογιστική εκτίμηση που υποβλήθηκε στον Οργανισμό με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2007 με βάση το ήδη εφαρμοσθέν όριο αφυπηρέτησης των 63 ετών, το Σχέδιο Συντάξεων (όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) παρουσίαζε αναλογιστικό πλεόνασμα σε σχέση με προϋπηρεσία ύψους £2.899.443 (€4.953.992).

Διαγωνισμοί.

Στα πλαίσια του ελέγχου των διαγωνισμών που προκηρύχθηκαν από τον Οργανισμό, παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) **Καθυστέρηση στην προκήρυξη και αξιολόγηση προσφορών.** Σε αρκετές περιπτώσεις παρατηρείται αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην προκήρυξη και αξιολόγηση των προσφορών με αποτέλεσμα, ο χρόνος που παρέχεται για την ολοκλήρωση της διαδικασίας να μην είναι ικανοποιητικός.

(β) **Εκτίμηση δαπάνης.** Σε κάποιες περιπτώσεις παρουσιάστηκε σημαντική απόκλιση της τιμής κατακύρωσης από την εκτίμηση δαπάνης.

Διαγωνισμός αρ.10/2010: Αγορά υπηρεσιών για σχεδιασμό και κατασκευή των τουριστικών περιπτέρων του ΚΟΤ στις Τουριστικές Εκθέσεις στο εξωτερικό κατά τα έτη 2010 έως 2012. Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε τον Απρίλιο 2010, με τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών στις 7.6.2010 και εκτίμηση δαπάνης €2.522.550 + ΦΠΑ. Προσφορές υπέβαλαν εννέα οικονομικοί φορείς. Το αντικείμενο του διαγωνισμού αφορούσε στην κατασκευή 61 τουριστικών περιπτέρων σε 26 χώρες για την περίοδο Σεπτέμβριος 2010 μέχρι Δεκέμβριο 2012. Ενώ η περίοδος ισχύος του διαγωνισμού είχε εκπνεύσει στις 5.9.2010, χωρίς να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες αξιολόγησης και κατακύρωσης του, η διαδικασία συνεχίστηκε αφού ζητήθηκε εκπρόθεσμα, στις 19.10.2010, η παράταση της ισχύος του, μέχρι 31.3.2011. Κατακυρώθηκε στις 27.10.2010 ενώ τα συμβόλαια με τους επιτυχόντες προσφοροδότες υπογράφηκαν στις 29.11.2010.

Σχετικά με τον πιο πάνω διαγωνισμό, παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Παρατηρήθηκε μεγάλη καθυστέρηση στην προκήρυξη της προσφοράς. Ενώ ο προηγούμενος διαγωνισμός (41/2007) για τις πιο πάνω υπηρεσίες έληγε τον Μάιο 2010, ο νέος διαγωνισμός για να καλύψει τις ανάγκες του Οργανισμού για το υπόλοιπο του 2010 προκηρύχθηκε μόλις τον Απρίλιο του 2010.
- (ii) Συναφώς αναφέρεται ότι με τον διαγωνισμό 41/2007, ο Οργανισμός ανέθεσε την σύμβαση σε Κυπριακή εταιρεία έναντι του ποσού των £573.730 (€980.276) για την ομάδα Α (14 περίπτερα) και £476.000 (€813.294) για την ομάδα Β (17 περίπτερα). Μη επιτυχών προσφοροδότης, προσέφυγε στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, ζητώντας ανάκληση της απόφασης του Οργανισμού. Παρά την ενημέρωση του Οργανισμού για την εκκρεμούσα ιεραρχική προσφυγή, η Επιτροπή Προσφορών αποφάσισε στις 17.1.2008 να εγκρίνει άμεση υπογραφή των συμβολαίων συνεργασίας με τον επιτυχόντα προσφοροδότη, ενώ στις 28.2.2008 η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών ακύρωσε την απόφαση ανάθεσης της σύμβασης. Ακολούθως ο μη επιτυχών προσφοροδότης, προσέφυγε στο Ανώτατο Δικαστήριο το οποίο στις 9.6.2011 αποφάσισε, ότι ο Οργανισμός λανθασμένα ανέθεσε στην πρώτη εταιρεία την προσφορά για τις δύο αυτές ομάδες χωρών.
- (iii) Σε πρακτικά και σε διάφορα σημειώματα μελών του Διοικητικού Συμβουλίου που παρευρίσκονται σε εκθέσεις εξωτερικού τονίζεται ότι τα τουριστικά περίπτερα παρουσιάζουν πολλές ατέλειες τόσο στην κατασκευή όσο και στην γενική εικόνα τους. Επίσης, σύμφωνα με τους υπεύθυνους των γραφείων εξωτερικού, τα περίπτερα που χρησιμοποιούνται είναι τα ίδια κάθε χρόνο με μικρές μόνο μετατροπές, όπως π.χ. η τοποθέτηση των νέων διαφημιστικών λογοτύπων. Θα πρέπει να διερευνηθεί κατά πόσο ο συγκεκριμένος προσφοροδότης με πολύ μικρό κόστος, τα τελευταία 7 χρόνια, αφού από το 2005 το μεγαλύτερο μέρος του διαγωνισμού κατακυρώνεται στον ίδιο, ωφελείται σχεδόν ολόκληρο το ποσό που του κατακυρώνεται και που για τον διαγωνισμό του 2010 ανερχόταν σε €2.084.866.

Θα πρέπει επίσης να διερευνηθούν και να εξευρεθούν τρόποι ώστε να συμμετέχουν στο διαγωνισμό περισσότεροι οικονομικοί φορείς, όπως π.χ.

- οι προκηρύξεις των προσφορών να δημοσιεύονται και σε τοπικές εφημερίδες στις χώρες στις οποίες θα υλοποιηθούν οι συμβάσεις.
- να παρέχεται η ευχέρεια στους προσφοροδότες να έχουν επαρκή χρόνο προετοιμασίας μέχρι την έναρξη της πρώτης Έκθεσης.

- Εισηγούμαστε όπως διερευνηθεί κατά πόσο η ανάθεση της κατασκευής των τουριστικών περιπτέρων θα μπορούσε να γίνεται από τους κατά τόπο υπεύθυνους των γραφείων εξωτερικού επιτυγχάνοντας καλύτερες τιμές, ποιότητα κ.λπ.
- (iv) Σύμφωνα με τον Κανονισμό 15(3)(α)&(β) των περί Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) (Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου και Κοινότητες) Κανονισμών του 2004, η συνολική περίοδος ισχύος των προσφορών δεν πρέπει να υπερβαίνει τους έξι μήνες για συνήθεις συμβάσεις και η παράταση της ισχύος της προσφοράς πρέπει να ζητηθεί πριν από τη λήξη της. Όπως αναφέρεται και πιο πάνω, ενώ η ημερομηνία υποβολής των προσφορών έληξε στις 7.6.2010 και η περίοδος ισχύος του διαγωνισμού είχε εκπνεύσει στις 5.9.2010, χωρίς να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες αξιολόγησης και κατακύρωσης του, γεγονός που αποτελούσε λόγο αυτόματης ακύρωσης του, η διαδικασία συνεχίστηκε αφού ζητήθηκε εκπρόθεσμα, στις 19.10.2010, η παράταση της ισχύος του, μέχρι 31.3.2011.
- (v) Η Επιτροπή Αξιολόγησης χρειάστηκε 5 μήνες να ολοκληρώσει τη διαδικασία αξιολόγησης. Σημειώνεται ότι ετοίμασε συνολικά 3 διαφορετικές εκθέσεις προς την Επιτροπή Προσφορών. Οι δύο απεσύρθηκαν για διερεύνηση με το Νομικό Σύμβουλο, ο οποίος ζήτησε την επαναξιολόγηση της, λόγω αδυναμίας που εντοπίστηκε σε σχέση με την λανθασμένη βαθμολόγηση και αιτιολόγηση του τεχνικού μέρους, που έγινε εκτός των όρων των εγγράφων του διαγωνισμού. Λόγω της μεγάλης καθυστέρησης που σημειώθηκε στην αξιολόγηση της πιο πάνω προσφοράς η Επιτροπή Προσφορών αναγκάστηκε να αναθέσει τους τελευταίους τρεις μήνες του 2010, με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης, την κατασκευή περιπτέρων σε 6 τουριστικές εκθέσεις σε διάφορες χώρες με συνολικό κόστος €241.950 + ΦΠΑ.

Εφόσον οι ημερομηνίες διεξαγωγής των τουριστικών εκθέσεων είναι γνωστές θα πρέπει να τίθενται συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα, λαμβάνοντας υπόψη όλους τους πιθανούς παράγοντες που θα μπορούσαν να προκαλέσουν καθυστέρηση.
- (vi) Ο Οργανισμός αποφάσισε την ακύρωση έξι εκθέσεων συνολικού κόστους €60.529 + ΦΠΑ και ο ανάδοχος απαίτησε την καταβολή αποζημιώσεων ύψους €35.233 για πέντε εκθέσεις. Παρατηρήθηκε ότι στην προκήρυξη του διαγωνισμού και στους όρους του συμβολαίου έχει συμπεριληφθεί πρόνοια για αύξηση, χωρίς όμως να συμπεριληφθεί πρόνοια για μείωση του αριθμού των εκθέσεων. Αξίζει να σημειωθεί ότι στην προσφορά 41/2007, για το ίδιο αντικείμενο, υπήρχε σχετική πρόνοια.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι το θέμα της σύντμησης και της έγκαιρης ολοκλήρωσης της διαδικασίας απασχόλησε το Διοικητικό Συμβούλιο και προς την κατεύθυνση αυτή έχουν δοθεί ανάλογες οδηγίες στην Υπηρεσία. Σημειώνει, ωστόσο, ότι παραμένουν σοβαρές αντικειμενικές δυσκολίες στην εναρμόνιση των χρονοδιαγραμμάτων αυτής της διαδικασίας με τις πρόνοιες των Κανονισμών, που οφείλονται στην πολυπλοκότητα του αντικειμένου.

Προμήθεια και εφαρμογή ολοκληρωμένου και ενοποιημένου λογισμικού αξιοποίησης επιχειρηματικών πόρων για τις ανάγκες του Οργανισμού (ERP). Η σύμβαση για τις πιο πάνω υπηρεσίες ανατέθηκε τον Νοέμβριο 2006 έναντι €508.772+ΦΠΑ, και η προβλεπόμενη διάρκεια της ήταν 10 μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της (13.11.2006 – 12.9.2007). Επειδή σημειώθηκε σημαντική καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της, το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού αποφάσισε τον Σεπτέμβριο 2008 να αποδεχθεί την πρόταση του αναδόχου για παράταση του συμβολαίου μέχρι τις 5.1.2009. Ωστόσο, παρ' όλων ότι το σύστημα είχε τεθεί σε λειτουργία από τις 2.1.2009, εξακολουθούσε να εκκρεμεί η υλοποίηση κυρίως μερών του (σύστημα αποθήκης, σύστημα παγίων στοιχείων) καθώς επίσης και η τελική πλήρης αποδοχή ή μη του λογιστικού, εξ υπαιτιότητας, σύμφωνα με εσωτερικά σημειώματα και του ίδιου του Οργανισμού, θέμα που πρέπει να διερευνηθεί και να ληφθούν αποτελεσματικά διορθωτικά μέτρα. Εκκρεμούσε επίσης η καταχώριση τιμολογίων και πληρωμών για το 2010, η καταχώριση και ανάλυση των αρχικών υπολοίπων των χρεωστών και πιστωτών και ο έλεγχος εγγραφών, στο λογιστικό μέρος του συστήματος.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι η ομάδα υλοποίησης του ERP ενισχύθηκε και αναμένεται ότι μέχρι το τέλος του χρόνου τα συστήματα παγίων και αποθήκης θα είναι έτοιμα προς λειτουργία.

Συμφωνία/Άδεια Χρήσης υποστατικών του Οργανισμού

(Α) Πλάζ στο Δασούδι Λεμεσού. Ιστορικό. Κατόπιν προκήρυξης προσφορών ο ΚΟΤ παραχώρησε τη διαχείριση της τουριστικής πλαζ Δασουδιού Λεμεσού σε ανάδοχο για την περίοδο 1.8.1997 - 31.7.2009, οπότε αυτός υποχρεούτο να παραδώσει ελεύθερη κατοχή του ακινήτου στον Οργανισμό, έναντι ετήσιου δικαιώματος άδειας χρήσης £53.542.

Από 1 Μαρτίου 2003, κατόπιν σχετικού αιτήματος του αδειούχου και αφού έλαβε υπόψη δαπάνες που έκανε ο αδειούχος (ύψους £10.000 περίπου) ο ΚΟΤ ενέκρινε όπως ο αδειούχος εισπράττει το ποσό των 50 σεντ (£) την ημέρα για κάθε αυτοκίνητο που στάθμευε στο δυτικό χώρο στάθμευσης.

Επειδή για την πιο πάνω ενέργεια υπήρξαν αντιδράσεις από οργανωμένα σύνολα πολιτών στην Λεμεσό, ο Οργανισμός στις 25.7.2003 ανακάλεσε την προηγούμενη του απόφαση. Ως αποτέλεσμα ο ανάδοχος καταχώρισε αγωγή εναντίον του Οργανισμού με απαιτήσεις που ανέρχονταν σε £542.000 για ζημιές που ισχυρίστηκε ότι είχε υποστεί λόγω παράβασης εκ μέρους του Οργανισμού της συμφωνίας.

Παράταση της συμφωνίας και τροποποιήσεις σε αυτή. Στα πλαίσια των προσπαθειών του Οργανισμού για συμβιβασμό της υπόθεσης ο ανάδοχος πρότεινε στον Οργανισμό όπως η ισχύουσα συμφωνία/άδεια χρήσης παραταθεί για περαιτέρω χρονική περίοδο.

Αφού το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού (Δ.Σ.) ενέκρινε προσωρινή παράταση της ισχύουσας συμφωνίας για διαπραγμάτευση της Πρότασης του αναδόχου στις 23.6.2010, ακολούθως ενέκρινε παράταση της υφιστάμενης συμφωνίας για πρόσθετη δεκαπενταετή περίοδο (12 έτη με δικαίωμα του Οργανισμού ανανέωσης για 3 ακόμη έτη).

Στη νέα συμφωνία αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι:

- (i) θα διενεργηθεί επένδυση από τον ανάδοχο τουλάχιστον €1,2 εκ. με €1,5 εκ. σε έργα ανακαίνισης και αναβάθμισης του υποστατικού και
- (ii) το τέλος χρήσης θα ανέρχεται σε €104.000 κάθε έτος με αύξηση κάθε τετραετία που καθορίζεται σε 8% ή στο ύψος του συσσωρευμένου δείκτη καταναλωτή για την τετραετία, όποιο είναι χαμηλότερο. Το 40% της επένδυσης ανακαίνισης θα επιστρέφεται με τη μορφή «rebate» πάνω στο τέλος χρήσης κατά τη διάρκεια των 8 πρώτων ετών της συμφωνίας.

Την πιο πάνω απόφαση του Δ.Σ. πήρε αφού προηγουμένως λήφθηκαν γνωματεύσεις από τον νομικό του σύμβουλο του και από την Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας μέσω του Υπουργού Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

Ο ανάδοχος τον Φεβρουάριο 2011 ζήτησε αριθμό τροποποιήσεων στην υπογραφείσα συμφωνία επικαλούμενος το αυξημένο ποσό επένδυσης που ισχυρίστηκε ότι θα καταβάλει (£2,4 εκ. μέχρι £2,6 εκ. αντί των πιο πάνω ποσών).

Για τις αναπτύξεις που προτάθηκαν από τον αδειούχο, ο Οργανισμός υπέβαλε, στις 22.12.2010, στην Πολεοδομική Αρχή 4 αιτήσεις για πολεοδομική άδεια, εκ των οποίων εγκρίθηκαν οι 2.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, αφού έλαβε νομική συμβουλή, από τον νομικό του σύμβουλο αποφάσισε σε συνεδρία του ημερ. 20.4.2011 να εγκρίνει τις πιο κάτω τροποποιήσεις:

- Αύξηση της διάρκειας του συμβολαίου σε 25 έτη (15 έτη και 10 έτη με δικαίωμα του Οργανισμού για ανανέωση).
- Μείωση του ενοικίου υπό μορφή «rebate» από 1.8.2012, αντί με την ολοκλήρωση του έργου (Ιούλιος 2013), για να αποφευχθούν προβλήματα ρευστότητας του αδειούχου.

- Πιθανή συμπερίληψη νέου όρου στη σύμβαση σύμφωνα με τον οποίο, σε περίπτωση που συμβεί οτιδήποτε στον αδειούχο, τότε τα δικαιώματα που απορρέουν από τη σύμβαση να μεταβιβαστούν σε συγγενείς του πρώτου βαθμού.
- Συμπερίληψη νέου όρου σύμφωνα με τον οποίο, στους 36 μήνες (κατ' ανώτατο όριο) που θα εκτελούνται οι εργασίες στην πλαζ, θα πρέπει να ολοκληρωθεί το 80% του έργου.

Ο Οργανισμός για τις πιο πάνω προτεινόμενες αλλαγές έστειλε στις 3.5.2011 επιστολή στον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ζητώντας τις θέσεις του. Το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού με επιστολή του ημερ. 6.6.2011 ζήτησε περαιτέρω διευκρινίσεις για το θέμα.

Παρατηρήσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας. Τον Ιούλιο 2011 μετά από σχετικό έλεγχο, η Υπηρεσία μας, μεταξύ άλλων παρατήρησε τα ακόλουθα:

- (i) Ο Οργανισμός πριν τη λήξη της αρχικής σύμβασης είχε υποχρέωση να προωθήσει την προκήρυξη διαγωνισμού για εκμετάλλευση της πλαζ, αφού στη συμφωνία ήταν σαφές ότι με τη λήξη της άδειας χρήσης, ο αδειούχος υποχρεούται να παραδώσει ελεύθερη κατοχή του ακινήτου στον Οργανισμό.
- (ii) Η εμπλοκή του Οργανισμού σε διαδικασία διαπραγμάτευσης με τον αδειούχο για παράταση της συμφωνίας/άδειας χρήσης της πλαζ, με το δικαιολογητικό ότι ο αδειούχος καταχώρισε αγωγή εναντίον του Οργανισμού διεκδικώντας αποζημιώσεις επειδή του στερήθηκε το δικαίωμα να χρεώνει τέλος για το χώρο στάθμευσης για περίοδο 6 ετών, παραβιάζει το Νόμο Ν12(Ι)/2006 περί της Σύναψης Συμβάσεων, τις αρχές της χρηστής διοίκησης και δεν διασφαλίζει τα συμφέροντα του.
- (iii) Σύμφωνα με το Νόμο Ν12(Ι)/2006 όταν το εργολαβικό αντάλλαγμα μιας σύμβασης συνίσταται είτε αποκλειστικά στο δικαίωμα εκμετάλλευσης του έργου είτε στο δικαίωμα αυτό σε συνδυασμό με καταβολή αμοιβής σημαίνει «σύμβαση παραχώρησης δημοσίου έργου» η οποία διέπεται από τις διατάξεις του εν λόγω Νόμου.
- (iv) Η παράταση της προηγούμενης συμφωνίας και οι προτεινόμενες τροποποιήσεις αποτελούν ουσιώδεις τροποποιήσεις των όρων του αρχικού διαγωνισμού και με βάση αποφάσεις του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ) παραβιάζουν τις αρχές της διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης.
- (v) Η Υπηρεσία μας εκ πρώτης όψεως διαπιστώνει ότι, μέσω της εξωδικαστικής διευθέτησης το αντάλλαγμα προς τον αδειούχο είναι πολύ μεγαλύτερο του ποσού που πιθανόν θα καλείτο ο Οργανισμός να καταβάλει για διευθέτηση της αρχικής σύμβασης, ενώ στη διευθέτηση δεν λαμβάνονται υπόψη θέματα στα οποία ο Οργανισμός έχει ο ίδιος απαιτήσεις εναντίον του αδειούχου από παραβάσεις των όρων της σύμβασης όπως για παράδειγμα οι οφειλές του για τα αποχετευτικά τέλη.

Τέλος παρατηρήσαμε ότι κατόπιν γραπτών καταγγελιών από τέσσερεις οργανώσεις/ομάδες πολιτών αναφορικά με την ανάπτυξη που προωθείται στο Δασούδι, διαπιστώσαμε ότι ο Οργανισμός δεν προχώρησε σε δημόσια παρουσίαση/διαβούλευση ούτε και σε ετοιμασία περιβαλλοντικής μελέτης η οποία να υποβληθεί για αξιολόγηση.

Εν όψει των πιο πάνω:

- (α) Ζητήσαμε τις απόψεις και εξηγήσεις του Οργανισμού επί των παρατηρήσεων της Υπηρεσίας μας,
- (β) Εισηγηθήκαμε στον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού όπως ζητήσει από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας διευκρινίσεις κατά πόσο η απόφαση του Δ.Σ. του ΚΟΤ συνάδει με την δοθείσα γνωμάτευση του.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού απευθύνθηκε στον Γενικό Εισαγγελέα, ο οποίος σε σχετική γνωμάτευση του την 1.11.2011 αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι:

- (i) Οι τροποποιήσεις οι οποίες προτείνονται στην υφιστάμενη συμφωνία είναι ριζικές από πλευράς χρονικής διάρκειας και ουσίας σε βαθμό που δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως τροποποιήσεις αλλά ως σύναψη νέας σύμβασης.
- (ii) Η προτεινόμενη συμφωνία δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως άδεια χρήσης της πλάζ, ενώ η αύξηση της χρονικής διάρκειας του συμβολαίου και οι εκτεταμένες οικονομικές αναπροσαρμογές, ανατρέπουν την οικονομική ισορροπία της σύμβασης προς όφελος του αναδόχου και εις βάρος του Οργανισμού.
- (iii) Με βάση τη νομολογία του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων όπου οι διαφοροποιήσεις στους όρους μιας σύμβασης είναι ουσιώδεις για τη σύναψη νέας σύμβασης επιβάλλεται να προκηρύσσεται διαγωνισμός.

Από περαιτέρω διερεύνηση που έγινε από την Υπηρεσία μας τον Νοέμβριο 2011, στα πλαίσια της συζήτησης του θέματος ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ελέγχου και Δημοσίων Δαπανών, διαπιστώσαμε ότι, το Γενικό Χωροτάξιο Σχέδιο που εγκρίθηκε το 1976 για το Δασούδι, καθορίζει επακριβώς τα συγκεκριμένα έργα/αναπτύξεις όπως εκτελέστηκαν τότε και επομένως οποιαδήποτε αλλαγή/προσθήκη έργων απαιτεί την εκ νέου έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου. Υποβάλαμε συνεπώς τη θέση ότι, τόσο οι αιτήσεις για πολεοδομική άδεια των νέων έργων που υπέβαλε ο Οργανισμός καθώς και οι δύο πολεοδομικές άδειες που εγκρίθηκαν από την πολεοδομική αρχή θα πρέπει να ανακληθούν.

(B) Άλλα υποστατικά. Οι συμφωνίες/άδειες χρήσης των υποστατικών του Οργανισμού, στην Πλαζ Λάρνακας, το τουριστικό περίπτερο/εστιατόριο στην Πέτρα του Ρωμιού, το τουριστικό περίπτερο/εστιατόριο στα Λουτρά της Αφροδίτης και των υποστατικών στην Πλαζ και Λούνα Παρκ Γεροσκήπου, παρατάθηκαν με βάση σχετικές αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου μέχρι τις 28.2.2012.

Το Διοικητικό Συμβούλιο στις 2.3.2011, αποφάσισε όπως διορίσει επιτροπή διαπραγμάτευσης για να συζητήσει με τον κάθε αδειούχο ξεχωριστά, για τα υποστατικά του Οργανισμού, στην Πλαζ Λάρνακας, το τουριστικό περίπτερο/εστιατόριο στην Πέτρα του Ρωμιού, και το τουριστικό περίπτερο/εστιατόριο στα Λουτρά της Αφροδίτης, με σκοπό την μακροχρόνια παράταση των συμφωνιών χρήσης με τους υφιστάμενους αδειούχους, σύμφωνα με το πρότυπο του σχεδίου ανακαίνισης και αναβάθμισης της Τουριστικής Πλαζ στο Δασούδι Λεμεσού.

Η Υπηρεσία μας επισημαίνει ότι, για την πιο πάνω απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ισχύουν οι παρατηρήσεις που αφορούν στην προηγούμενη παράγραφο για την συμφωνία/άδεια χρήσης της Πλαζ στο Δασούδι Λεμεσού.

Σε ότι αφορά στα υποστατικά στην Πλαζ και Λούνα Παρκ Γεροσκήπου, ο Οργανισμός μελετά το ενδεχόμενο παραχώρησης τους στο Δήμο Γεροσκήπου και στις 8.3.2011 απέστειλε σχετική επιστολή στην Γενική Διευθύντρια Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού με σκοπό να μελετηθεί η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού και εφόσον το Υπουργείο συμφωνεί, να προωθηθεί ο τερματισμός της συμφωνίας μεταξύ του Οργανισμού και Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και να συναφθεί νέα σύμβαση με το Δήμο Γεροσκήπου στην οποία θα πρέπει να συμπεριληφθούν και οι προϋποθέσεις που θέτει ο ΚΟΤ. Μέχρι σήμερα δεν έχει κοινοποιηθεί οποιαδήποτε απόφαση του Υπουργείου σε σχέση με το πιο πάνω θέμα.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, αναμένεται συνάντηση της Υπουργού Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού με τον Γενικό Εισαγγελέα, στην οποία θα παραβρεθεί και ο ΚΟΤ, όπου θα συζητηθεί η συμφωνία για το Δασούδι Λεμεσού και από την έκβασή της θα εξαρτηθεί και ο περαιτέρω χειρισμός των υπολοίπων υποστατικών.

Μη εγκεκριμένες επεκτάσεις και τροποποιήσεις σχεδίων ξενοδοχείων και τουριστικών καταλυμάτων.

(α) Πολιτική για αντιμετώπιση του προβλήματος. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού κατά τη συνεδρία του ημερ. 12.2.2007, αποφάσισε όπως η μελέτη όλων των υποθέσεων ανατεθεί σε ιδιώτες μελετητές, ενώ κατόπιν αξιολόγησης των στοιχείων που θα

ληφθούν, θα καθοριστούν τα μέτρα που θα λαμβάνονται σε κάθε περίπτωση αυθαιρεσίας και εκτροπής από τις πρόνοιες του Νόμου.

Η πρώτη φάση που αφορούσε στην πιλοτική μελέτη 50 ξενοδοχειακών επιχειρήσεων ως προς τις πολεοδομικές τους παρεκκλίσεις, ολοκληρώθηκε εντός του 2007 και διαβιβάστηκε στο Τμήμα Πολεοδομίας για συστηματική κωδικοποίηση των πολεοδομικών αποκλίσεων, εργασία που δεν φαίνεται να έχει προχωρήσει και κατ' επέκταση δεν έγινε προεργασία για την ετοιμασία συνολικής πρότασης για ρύθμιση του προβλήματος.

Στις 8.4.2011 η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε την τροποποίηση του περί Πολεοδομίας Νόμου με βάση τον οποίο παρέχεται η δυνατότητα για νομιμοποίηση (εξαγορά) συγκεκριμένων παρατυπιών. Ο Οργανισμός σε εγκύκλια επιστολή, ημερ. 8.8.2011, που απέστειλε σε όλους τους ιδιοκτήτες/επιχειρηματίες ξενοδοχειακών μονάδων αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι ο Οργανισμός δεν προτίθεται να επιδείξει άλλη ανεκτικότητα έναντι ξενοδοχειακών επιχειρήσεων που δεν θα αξιοποιήσουν τις δυνατότητες που προσφέρει η τροποποίηση της νομοθεσίας.

(β) Ανανέωση κατάταξης ξενοδοχειακών επιχειρήσεων που έχουν προβεί σε παράνομες τροποποιήσεις/επεκτάσεις των υφιστάμενων αδειούχων εγκαταστάσεων. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας η Επιτροπή Ξενοδοχείων του ΚΟΤ, στις 11.12.2006, εισηγήθηκε όπως στην επιστολή ανανέωσης της κατάταξης και άδειας λειτουργίας της κάθε ξενοδοχειακής επιχείρησης, συμπεριληφθεί όρος ότι η ανανέωση της κατάταξης σε όσες επιχειρήσεις διαπιστώθηκαν παράνομες κτιριακές επεκτάσεις/τροποποιήσεις, θα γίνεται με τον όρο ότι δεν θα χρησιμοποιούνται οι παράνομες αυτές κτιριακές προσθηκομετατροπές, τακτική που ακολουθήθηκε και κατά τα τελευταία έτη.

Όπως πληροφορηθήκαμε, το ζήτημα αυτό αναμένεται να ρυθμιστεί μαζί με το θέμα των αυθαίρετων επεκτάσεων και τροποποιήσεων.

Ανανέωση αδειών λειτουργίας κέντρων αναψυχής. Με βάση τα στοιχεία του Οργανισμού, στις 31.12.2010 υπήρχαν 3.257 (3.239 το 2009) κέντρα αναψυχής όλων των κατηγοριών για τα οποία εκδόθηκαν 2.204 (2.459 το 2009) άδειες λειτουργίας μόνο, δηλαδή για ποσοστό 32% (24% το 2009) δεν φαίνεται να έχουν εκδοθεί άδειες λειτουργίας.

Επίσης, από τα πιο πάνω 3.257 κέντρα αναψυχής, ποσοστό 20% φαίνεται να λειτουργούν χωρίς να εξασφαλίσουν άδεια οικοδομής και πιστοποιητικό τελικής έγκρισης της αρμόδιας Αρχής, με βάση το οποίο πρέπει να εξακριβώνεται η καταλληλότητα των σχετικών χώρων πριν από την έκδοση άδειας λειτουργίας, όπως προνοείται στο άρθρο 6(8) του περί Κέντρων Αναψυχής Νόμου 29/85.

Σημειώνεται ότι σε συνεδρία του την 1.6.2006, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε «ανανέωση» των κατατάξεων και των αδειών λειτουργίας των Κέντρων Αναψυχής που εξασφάλισαν ή υπέβαλαν αίτηση για εξασφάλιση άδειας οικοδομής καθώς και όσων δεν εξασφάλισαν άδεια αλλά όχι από δική τους υπαιτιότητα. Στην τελευταία περίπτωση, αποφασίστηκε να μην ληφθούν δικαστικά μέτρα εναντίον τους. Επίσης αποφασίστηκε να μην ανανεωθούν οι κατατάξεις και άδειες λειτουργίας των κέντρων αναψυχής που δεν εξασφάλισαν άδεια οικοδομής και δεν προέβησαν σε ενέργειες συμμόρφωσης για εξασφάλιση της. Στις 2.2.2010 το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως οι πιο πάνω αποφάσεις υιοθετηθούν και για το 2010.

Σημειώνεται επίσης ότι το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού σε συνεδρία του στις 15.6.2011 αποφάσισε όπως οριστεί Ad hoc επιτροπή, για υποβολή εισηγήσεων για τους τρόπους απεμπλοκής του Οργανισμού από τις χρονοβόρες διαδικασίες για έκδοση άδειας λειτουργίας ενός κέντρου αναψυχής, χωρίς όμως να υποβαθμιστεί το επίπεδο των προσφερόμενων υπηρεσιών, με την πιο εκτενή εμπλοκή της Πολεοδομίας στο όλο θέμα.

Συνεργασίες υπό μορφή ενισχύσεων τουριστικών δραστηριοτήτων.

(α) Ενίσχυση χειμερινού τουρισμού 2008/2009 – 2010/2011. Μετά από απόφαση που λήφθηκε σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 16.1.2008 με τους Υπουργούς Οικονομικών και Εμπορίου,

Βιομηχανίας και Τουρισμού, ο Οργανισμός κατάρτισε τριετές σχέδιο για την ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού. Το κόστος της πρότασης υπολογίστηκε από τον Οργανισμό στα £7 εκ. (€12 εκ.) ετήσια.

Για την υλοποίηση της διαφημιστικής εκστρατείας αρχικά αποφασίστηκε όπως συναφθούν συμβάσεις με τους οργανωτές ταξιδιών με βάση το άρθρο 33(α)(ii) του Νόμου, το οποίο επιτρέπει τη σύναψη συμβάσεων με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς τη προηγούμενη δημοσίευση διαγωνισμού, εφόσον η συνεργασία γίνει με συγκεκριμένο, κατά περίπτωση, οργανωτή ταξιδιών. Για την πληρωμή των οφειλόμενων ποσών παρουσιάστηκαν τιμολόγια και αντίγραφο της ιστοσελίδας του οργανωτή ταξιδιών, βεβαίωση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Έργου ότι πραγματοποιήθηκαν οι διαφημιστικές ενέργειες της περιόδου και σημείωμα του Τμήματος Προβολής για προώθηση της πληρωμής.

Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, επειδή σύμφωνα με τις συμβάσεις που υπογράφηκαν, μόνο κατά την πληρωμή της τρίτης δόσης υπήρχε πρόνοια για ποσοτική και ποιοτική επιβεβαίωση των ενεργειών από λειτουργούς του Οργανισμού, ο Οργανισμός κατέβαλε στους οργανωτές ταξιδιών τις δύο πρώτες δόσεις, ανεξάρτητα από τις ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν μέχρι την ημερομηνία αυτή. Ως αποτέλεσμα της πιο πάνω πρόνοιας, παρόλο που η αξία των διαφημιστικών ενεργειών που πραγματοποίησε συγκεκριμένος οργανωτής ήταν μικρότερη από την πρώτη δόση της σύμβασης, του καταβλήθηκαν κατά το 2008-2009 η πρώτη και η δεύτερη δόση συνολικού ύψους €300.000, με αποτέλεσμα να προκύψει υπερπληρωμή ύψους €233.333 η οποία δεν έχει ακόμη διευθετηθεί.

Λόγω των προβλημάτων που προέκυψαν κατά το πρώτο έτος υλοποίησης της εκστρατείας, για τις διαφημιστικές εκστρατείες των περιόδων 2009-2010 και 2010-2011 δεν υπογράφηκαν συμβάσεις με τους οργανωτές ταξιδιών. Επίσης, σύμφωνα με επιστολή του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων ημερ. 30.7.2009, εάν ο ΚΟΤ προγραμματίζει τη συνέχιση της συνεργασίας θα έπρεπε να ενημερωθεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έτσι ώστε να αποσαφηνιστεί η θέση της και να εξευρεθούν, εάν πράγματι υπάρχουν, οι δυνατότητες συνεργασίας με τους τουριστικούς πράκτορες που δεν θα συγκρούονται με το κοινοτικό δίκαιο για τις κρατικές ενισχύσεις. Ωστόσο, ο Οργανισμός προχώρησε με προφορικές συμφωνίες με οργανωτές ταξιδιών, οι οποίες επιβεβαιώθηκαν με επιστολές. Επισημάνθηκε ότι η διαδικασία που ακολουθήθηκε εγκυμονεί κινδύνους, τόσο ως προς το κατά πόσο θα διασφαλιστούν τα αναμενόμενα οφέλη για τον Οργανισμό, όσο και ως προς τη συμβατότητα τους με τη νομοθεσία περί κρατικών ενισχύσεων.

Επιπρόσθετα αναφέρονται τα ακόλουθα:

- (i) Κατά την άποψη μας τα δικαιολογητικά που ζητήθηκαν από τους οργανωτές ταξιδιών δεν φαίνεται να είναι επαρκή για να επιβεβαιωθεί η λογικότητα του κόστους/τιμής της διαφημιστικής ενέργειας.
- (ii) Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεση μας σχετικά με τις πιο πάνω δαπάνες, η επιλογή των συγκεκριμένων οργανωτών ταξιδιών, ακολουθώντας τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση διαγωνισμού, με επίκληση του άρθρου 33(α)(ii) του Νόμου 12(I), φαίνεται να μην είναι επαρκώς αιτιολογημένη ώστε να συνάδει με τις διατάξεις του εν λόγω άρθρου.
- (iii) Μέχρι την ημερομηνία ελέγχου δεν είχαν καταχωριστεί στο λογιστικό πρόγραμμα όλες οι πληρωμές και οι δεσμεύσεις που αφορούσαν σε δαπάνες για χειμερινό τουρισμό για το 2010, και ως εκ τούτου δεν κατέστη δυνατό να διενεργηθεί ο σχετικός έλεγχος (η δαπάνη για το 2009 ανήλθε σε €2.870.955). Αναφέρεται ότι στον Προϋπολογισμό του 2010 έγινε πρόβλεψη για δαπάνη ύψους €3 εκ.

Στις 22.9.2009 το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως για όλες τις συνεργασίες με οργανωτές ταξιδιών του 2010 και ορισμένες του 2009, ο Διευθυντής Τουρισμού του Τμήματος Προβολής υποβάλλει στο Συμβούλιο βεβαίωση σύμφωνα με την οποία έχουν υλοποιηθεί τα συμφωνηθέντα και έχουν υποβληθεί τα δικαιολογητικά που συμφωνήθηκαν για να δίνεται η τελική έγκριση από το Συμβούλιο για την πληρωμή. Αποφασίστηκε επίσης όπως οι συνεργασίες εγκρίνονται από διαφορετικά άτομα/επιτροπές ανάλογα με το ύψος της συνεργασίας. Η Επιτροπή Διαπραγμάτευσης θα αναλαμβάνει τη διαπραγμάτευση και θα αποφασίζει τις ενέργειες και η Επιτροπή Παρακολούθησης θα επιβλέπει την υλοποίηση των ενεργειών.

Ως αποτέλεσμα της απόφασης οι ενέργειες και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται καθορίζονται από την Επιτροπή Διαπραγμάτευσης και μπορούν να διαφέρουν μεταξύ των οργανωτών ταξιδιών. Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται είναι συνήθως αυτά που ζητήθηκαν για τις συνεργασίες της περιόδου 2008–2009 και επιπλέον βεβαίωση του οργανωτή ή/και σχετική βεβαίωση εξωτερικού ελεγκτή για τον αριθμό των ατόμων που διακίνησε.

(β) Χορηγίες 2003-2005. Κατά τα έτη 2003, 2004 και 2005 παραχωρήθηκαν επιχορηγήσεις για ειδικές συνεργασίες με οργανωτές ταξιδιών με βάση προκαταρκτικές συμφωνίες που συνάφθηκαν μαζί τους. Μέχρι 31.8.2011 εξακολουθούσαν να παρουσιάζονται οφειλές επιχορηγήσεων σε δύο οργανωτές ταξιδιών για ειδικές συνεργασίες που έγιναν κατά τα έτη 2003 και 2004, ύψους €135.313 (£79.195) και €59.801 (£35.000) αντίστοιχα.

Η μεγάλη καθυστέρηση που σημειώθηκε και συνεχίζεται στην καταβολή των χορηγιών οφείλεται σε διαφωνίες σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού του ποσού, καθώς και σε καθυστερήσεις στην υποβολή των τιμολογίων και δικαιολογητικών που, κατά τη γνώμη μας, πηγάζουν από την ασάφεια των συναφθεισών συμφωνιών. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι η οφειλή για τη συνεργασία του 2004 εκκρεμεί λόγω διαφωνίας μεταξύ του Οργανισμού και του οργανωτή σχετικά με τις ενέργειες που συμφωνήθηκαν. Καθώς ο οργανωτής εξακολουθεί να είναι συνεργάτης του Οργανισμού το θέμα θα πρέπει να ξεκαθαρίσει το συντομότερο.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, οι εκκρεμότητες στις χορηγίες/συνεργασίες με οργανωτές ταξιδιών της περιόδου 2003-2005 θα επανεξεταστούν με στόχο να ξεκαθαρίσουν το συντομότερο δυνατό.

(γ) Συνεργασίες 2006-2010. Στις οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού για το 2009, που υποβλήθηκαν πρόσφατα για έλεγχο, στο κονδύλι «Διαφημίσεις και Τουριστική προβολή – Συνεργασίες με τουριστικούς εταίρους εξωτερικού» περιλαμβάνονται συνολικές χρεώσεις ύψους €12.779.945 (€4.702.669 το 2008). Οι χρεώσεις αφορούν σε ποσό ύψους €1.424.763 για κοινές διαφημιστικές ενέργειες (50% του κόστους) και ποσό ύψους €11.355.182 με τη νέα Πολιτική Συνεργασίας. Στο πιο πάνω κονδύλι περιλαμβάνονται οι δαπάνες για τις κοινές διαφημιστικές ενέργειες που αντιπροσωπεύει το 50% (75% από το 2010) του κόστους των ενεργειών διαφήμισης των οργανωτών ταξιδιών το οποίο καλύπτει ο Οργανισμός (σχέδιο που συνεχίζεται από το 1994), καθώς και οι δαπάνες για συνεργασίες με οργανωτές ταξιδιών, με βάση τη νέα Πολιτική Συνεργασίας που αποφασίστηκε στις 29.9.2005 και εγκρίθηκε από τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 7.6.2006. Επειδή στις οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού για το 2010, δεν έχουν ακόμη καταχωριστεί όλες οι πληρωμές και υποχρεώσεις, δεν κατέστη δυνατό να διενεργηθεί έλεγχος και δεν μπορούν να εξαχθούν συμπεράσματα για το ύψος της δαπάνης του έτους. Αναφέρεται όμως ότι, ενώ ο Προϋπολογισμός για το 2010 των πιο πάνω συνεργασιών ανερχόταν σε €5εκ., μέχρι την ημερομηνία ελέγχου είχαν καταχωριστεί στο λογιστικό πρόγραμμα δεσμεύσεις ύψους €8.028.609.

Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 28.8.2009 εγκρίθηκε η υιοθέτηση του πλαισίου συνεργασίας με οργανωτές ταξιδιών για τη συνέχιση του σχεδίου κοινής διαφήμισης στη βάση 75/25 από το 2010, αντί 50/50 που ίσχυε προηγουμένως, οπότε πλέον ο Οργανισμός θα καλύπτει το 75% του κόστους της διαφημιστικής εκστρατείας.

Αναφορικά με τη νέα Πολιτική Συνεργασίας, που αναφέρεται πιο πάνω, ο Οργανισμός αναλαμβάνει εξ ολοκλήρου τη δαπάνη για διαφημιστικές ενέργειες για την Κύπρο στα μέσα προβολής των ίδιων των οργανωτών ταξιδιών ή τρίτων συνεργατών τους, συνάπτοντας προφορικές συμφωνίες μαζί τους και καθορίζοντας το ύψος της δαπάνης, αφού ληφθεί υπόψη η αποδοτικότητα της διαφήμισης που εκτιμάται από την αξιολόγηση των προτάσεων, που έχουν υποβληθεί από τους οργανωτές, με βάση καθορισθέντα ποσοτικά/ποιοτικά κριτήρια του Οργανισμού. Για τις πιο πάνω συνεργασίες αναφέρονται τα ακόλουθα:

(i) Οι πιο πάνω συμβάσεις θεωρούνται από τον Οργανισμό ότι εμπίπτουν στο άρθρο 33(α)(ii) του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και

Υπηρεσιών και για Συναφή θέματα Νόμου 12(Ι)/2006 εφόσον ο Οργανισμός επιθυμεί να συμβληθεί με συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς και ως εκ τούτου οι σχετικές συμβάσεις συνάπτονται με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού. Παρατηρήθηκε ότι, δεν ακολουθήθηκαν οι πιο κάτω διαδικασίες όπως προβλέπεται στους περί Σύναψης Συμβάσεων Κανονισμούς Κ.Δ.Π. 492/2004 και στους Εσωτερικούς Κανονισμούς του Οργανισμού.

- Ετοιμασία γραπτού αιτήματος/εισήγησης από τη Διεύθυνση και υποβολή του για έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο συνοδευόμενου από τα έγγραφα του διαγωνισμού στα οποία να αναφέρονται οι λόγοι προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, οι όροι της διαπραγμάτευσης και τα ονόματα των οικονομικών φορέων που θα κληθούν να συμμετάσχουν στη διαδικασία.
- Τήρηση πρακτικών για τη διαπραγμάτευση και τη διαδικασία που ακολουθήθηκε.
- Τήρηση/αρχειοθέτηση των πιο πάνω στοιχείων και κοινοποίησή τους στην Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων και στην Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Οργανισμού οι λόγοι προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης και οι όροι της διαπραγμάτευσης έχουν τυποποιηθεί μέσα από σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου και δεν κρίνεται απαραίτητο να επαναλαμβάνονται για κάθε νέα συνεργασία. Επισήμανε ωστόσο ότι υπάρχει σειρά διάσπαρτων αποφάσεων του Συμβουλίου για την νέα πολιτική συνεργασίας και θα πρέπει η ακολουθούμενη διαδικασία να κωδικοποιηθεί ώστε να διευκολύνεται η εφαρμογή της και η ταύτιση της με τη σχετική νομοθεσία.

- (ii) Οι πληρωμές υποστηρίζονται με τιμολόγιο του οργανωτή, συνοδευόμενο με κατάλογο ή άλλο έντυπο ή αντίγραφο της ιστοσελίδας στην οποία έγινε η καταχώριση της διαφήμισής του ή/και βεβαίωση του οργανωτή για τη δημοσίευση και για τους αριθμούς που διακίνησε και της Επιτροπής Παρακολούθησης του έργου για επιβεβαίωση πραγματοποίησης της διαφημιστικής ενέργειας. Επίσης υποβάλλεται και έντυπο ελέγχου του Τμήματος Προβολής του Οργανισμού στο οποίο βεβαιώνεται ότι οι διαφημιστικές ενέργειες έγιναν σύμφωνα με τις εγκριθείσες προτάσεις, εμπίπτουν στην πολιτική συνεργασίας όπως εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 29.9.2005 και ότι παρουσιάστηκαν τα δικαιολογητικά που έχουν καθοριστεί. Επιπρόσθετα για ποσά πέραν των €85.000 υπάρχουν εγκρίσεις του Διοικητικού Συμβουλίου στις οποίες βεβαιώνεται ότι τα ποσά που έχουν εγκριθεί κρίνονται λογικά και η τεκμηρίωση της Υπηρεσίας επαρκής, λαμβανομένων υπόψη του οφέλους που θα έχει η Κύπρος, της σημασίας του εν λόγω οργανωτή, των κριτηρίων που περιγράφονται στην αξιολόγηση και των σχετικών επεξηγήσεων του Τμήματος Προβολής, ενώ για ποσά μέχρι €85.000 καταχωρείται ανάλογη σφραγίδα από το Τμήμα Προβολής.

Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, τα στοιχεία που υποβάλλονται δεν επιβεβαιώνουν ότι τα οφέλη που θα προκύψουν από τη διενέργεια των σχετικών διαφημιστικών εκστρατειών συγκρίνονται θετικά σε σχέση με τα ποσά που καταβλήθηκαν. Ο έλεγχος της απόδοσης των ενεργειών διαφήμισης ενός οργανωτή ταξιδιών είναι πολύ δύσκολος καθώς σε κάθε αγορά υπάρχουν πέραν του ενός οργανωτή, ενώ γίνονται ταυτόχρονα πολλές διαφορετικές διαφημιστικές εκστρατείες από τον Οργανισμό με αποτέλεσμα να μη μπορεί να επιβεβαιωθεί ποιος οργανωτής ευθύνεται για την άφιξη κάθε τουρίστα.

Σημειώνεται ότι ο Οργανισμός στη συνεδρία του ημερ. 26.5.2010, αποφάσισε ότι θα πρέπει σταδιακά να αποδεσμευτεί από συνεργασίες για πραγματοποίηση διαφημιστικών ενεργειών σε μέσα που διαθέτουν οι οργανωτές ταξιδιών και να εφαρμόζει μόνο κοινές διαφημιστικές ενέργειες με οργανωτές ταξιδιών.

(δ) Γενικές Παρατηρήσεις.

- (i) Ο Επεξηγηματικός Προϋπολογισμός περιλαμβάνει συνολικά ποσά για κάθε εκστρατεία προβολής και τον τρόπο διαχείρισης και διαμοιρασμού στις διάφορες αγορές αναλαμβάνει υπεύθυνη ομάδα του Τμήματος Προβολής για κάθε περίπτωση χωρίς να υπάρχει ο απαραίτητος συντονισμός. Με τον τρόπο αυτό δεν φαίνεται να γνωρίζει κάθε ομάδα τι άλλο θα δαπανηθεί στην ίδια αγορά από άλλη διαφημιστική εκστρατεία ώστε να μπορεί να κατανέμει τον Προϋπολογισμό της κατάλληλα μεταξύ

των αγορών ανάλογα με τις δυνατότητες της αγοράς. Εισηγηθήκαμε όπως για να υπάρχει γενικότερη και καλύτερη γνώση των ποσών που δαπανώνται για κάθε αγορά από όλες τις μορφές διαφήμισης και να επιτυγχάνεται καλύτερη σύγκριση και έλεγχος της αποδοτικότητας των εκστρατειών, γίνεται κεντρικός συντονισμός των εκστρατειών με τα ποσά που θα δαπανηθούν σε κάθε αγορά, σύμφωνα και με τα αποτελέσματα τους.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Οργανισμού για τη διάθεση των πιστώσεων λαμβάνεται υπόψη η ιεράρχηση και στοχοθέτηση των αγορών όπως παρουσιάζονται στην εκάστοτε στρατηγική τουρισμού.

- (ii) Καθώς πλέον δεν συνάπτονται γραπτές συμφωνίες με τους οργανωτές ταξιδίων, αλλά αυτές βασίζονται σε προφορικές συνεννοήσεις ή σε ανταλλαγή επιστολών, είναι δύσκολη η παρακολούθησή τους, αφού συνήθως δεν ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες με αποτέλεσμα να υπάρχει το ενδεχόμενο δημιουργίας διαφωνιών και παρεξηγήσεων. Επιπλέον επιτρέπεται η διαφοροποίηση των συμφωνηθέντων ανάλογα με τον οργανωτή, γεγονός που ενώ μπορεί να βοηθά ώστε να λαμβάνεται υπόψη η διαφορετικότητα του κάθε οργανωτή, εντούτοις επιτρέπει τη διάκριση μεταξύ τους όσον αφορά στις ενέργειες που θα διενεργηθούν, στα δικαιολογητικά που απαιτούνται και τα ποσά που δίνονται στον κάθε ένα.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Οργανισμού οι επιστολές που υπογράφονται και ανταλλάσσονται αποτελούν δεσμευτικά έγγραφα στα οποία επεξηγούνται οι όροι των συμφωνιών, τα χρονοδιαγράμματα και τα απαιτούμενα των συμβάσεων.

- (ε) **Διαφημιστική εκστρατεία σε ποδοσφαιρικά γήπεδα.** Στις 30.9.2009 το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε την πρόταση που υποβλήθηκε από εταιρεία για διαφήμιση του Οργανισμού σε ποδοσφαιρικά γήπεδα στην Αγγλία κατά τον μήνα Δεκέμβριο, με ανώτατο ποσό 340.000 στερλινών με διαδικασία διαπραγμάτευσης. Η πρόταση περιλάμβανε διαφήμιση με ψηφιακή περιμετρική διαφήμιση (digital perimeter board advertising) σε συγκεκριμένα στάδια και διαφήμιση με αφίσες ή/και στην ηλεκτρονική οθόνη σε στάδια.

Σύμφωνα με τα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 23.12.2009 το Συμβούλιο θεώρησε ότι οι διαφημίσεις είχαν επιτυχία και ζητήθηκε όπως υποβληθεί πρόταση για επέκταση της ενέργειας αυτής και σε άλλες χώρες των οποίων τα ποδοσφαιρικά πρωταθλήματα έχουν απήχηση.

Σχετικά με την πιο πάνω διαφημιστική εκστρατεία αναφέρονται τα ακόλουθα:

- (i) Δεν ακολουθήθηκαν οι πρόνοιες του Νόμου Ν12(Ι)/2006 αφού δεν ζητήθηκαν προσφορές για την επιλογή των εταιρειών με τις οποίες θα συνεργαζόταν ο Οργανισμός.
- (ii) Παρόλο που στις 25.8.2010 το Διοικητικό Συμβούλιο ζήτησε όπως ετοιμαστούν κριτήρια τα οποία θα χρησιμοποιούνται στη διαπραγμάτευση με τις εταιρείες για τις μελλοντικές περιπτώσεις διαφήμισης του Οργανισμού σε γήπεδα, αυτά δεν παρουσιάστηκαν στο Συμβούλιο για έγκριση παρόλο που η διαφημιστική εκστρατεία στα γήπεδα συνεχίστηκε.
- (iii) Σύμφωνα με έρευνα που διενεργήθηκε σε συνεργασία με τη Στατιστική Υπηρεσία, η απόδοση της εκστρατείας σε γήπεδα δεν ήταν αποτελεσματική και το όφελος του Οργανισμού ήταν πολύ μικρό σε σύγκριση με τα ποσά που ξοδεύτηκαν. Τα ευρήματα της έρευνας δεν συνάδουν με αυτά του Οργανισμού, όπως αναφέρεται πιο πάνω, γεγονός που πρέπει να διερευνηθεί.

Αναφέρεται ότι η δαπάνη για την πιο πάνω διαφημιστική εκστρατεία κατά το 2009 ανήλθε σε €378.982, ενώ για το 2010 μέχρι τις 31.8.2011 καταχωρίστηκαν δεσμεύσεις ύψους €3.378.445.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού ανέφερε ότι, κατά την άποψη τους, όσον αφορά στις διαφημιστικές ενέργειες στα γήπεδα, η επιλογή της συγκεκριμένης εταιρείας έγινε χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού επειδή, λαμβάνοντας υπόψη και το διαθέσιμο κονδύλι, αυτή είναι η εταιρεία που είχε τα αποκλειστικά δικαιώματα διαχείρισης της διαφήμισης στα γήπεδα του καλύτερου συνδυασμού ομάδων που αγωνίζονται στο Αγγλικό Πρωτάθλημα.

Φορολογικές υποχρεώσεις του Οργανισμού στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων. Με εξαίρεση τις φορολογίες των ετών 1983–2000 οι οποίες συμφωνήθηκαν και καταβλήθηκε ποσό ύψους £319.896 (€546.576) περιλαμβανομένων των τόκων, δεν έχει ακόμη συμφωνηθεί με το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων ο γενικότερος τρόπος υπολογισμού του φορολογητέου εισοδήματος.

Στις οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού περιλαμβάνεται ετήσια πρόνοια για καταβολή φόρου εισοδήματος η οποία όμως δεν έχει καταβληθεί (€35.000 πρόνοια για το 2009). Αναφέρεται ότι σύμφωνα με τις μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού για το 2009 η οφειλή στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων κατά τις 31.12.2009 ανερχόταν σε €445.891. Θα πρέπει οι διαπραγματεύσεις με το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων να ολοκληρωθούν το συντομότερο καθώς λόγω των καθυστερήσεων στον υπολογισμό της τελικής οφειλής, ο Οργανισμός θα κληθεί να καταβάλει αυξημένους τόκους και πρόστιμα για φορολογικές υποχρεώσεις από το 2001.

Μαρίνα Λάρνακας.

(α) Επικινδυνότητα αποβάθρων/διαβάθρων στη μαρίνα Λάρνακας. Τα τελευταία έτη, λόγω ελλειπών συντήρησης, ενόψει της ενδεχόμενης ανάθεσης της μαρίνας σε ιδιώτη στρατηγικό επενδυτή, αρκετές από τις αποβάθρες/διαβάθρες της μαρίνας έχουν καταστεί επικίνδυνες. Κατόπιν διενέργειας, τον Απρίλιο και Σεπτέμβριο του 2011, επιτόπιων επισκέψεων από εμπειρογνώμονες αναφορικά με την επικινδυνότητα των αποσαθρωμένων αποβάθρων (μικρών και μεγάλων), διαπιστώθηκε ότι οι εν λόγω αποβάθρες βρίσκονται σε κατάσταση αστοχίας και η πλήρης κατάρρευση τους σε αρκετά σημεία θα μπορούσε να προκύψει ανά πάσα στιγμή και η κατεδάφιση και αντικατάστασή τους είναι η πλέον ενδεδειγμένη λύση για την επαναλειτουργία τους.

Οι διαπραγματεύσεις για ανάθεση της μαρίνας και του λιμανιού της Λάρνακας σε ιδιώτη στρατηγικό επενδυτή, αν και συνεχίζονται εδώ και αρκετά χρόνια, δεν διαφαίνεται πότε θα υπάρξει οριστική κατάληξη, αν και ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε, σ' απάντηση της Έκθεσης της Υπηρεσίας μας για το 2009, ότι οι διαπραγματεύσεις με τον Στρατηγικό Επενδυτή για το θέμα της ανάληψης της μαρίνας Λάρνακας προχωρούσαν και αναμενόταν ότι η μεταφορά της διαχείρισης της μαρίνας θα γινόταν το πρώτο τρίμηνο του 2011.

Ο Οργανισμός για προστασία των χρηστών, των εργαζομένων, καθώς επίσης και του κοινού που επισκέπτεται την μαρίνα, προχώρησε σε προσωρινά έργα στήριξης σε αριθμό αποβάθρων, ενώ σε επικίνδυνες διαβάθρες έχουν τοποθετηθεί προειδοποιητικές πινακίδες για ενημέρωση του κοινού και φράκτης για αποκλεισμό πρόσβασης σ' αυτές.

Περαιτέρω ο Πρόεδρος του Οργανισμού, σε επιστολή του ημερ. 14.10.2011, προς τον Γενικό Διευθυντή Γραφείου Προγραμματισμού υπό την ιδιότητα του ως Πρόεδρος της Διαχειριστικής Επιτροπής για το Ενιαίο Έργο του Λιμανιού και μαρίνας Λάρνακας, τον ενημέρωσε ότι σε μια προσπάθεια επίλυσης του προβλήματος που προκύπτει λόγω της επικινδυνότητας των αποβάθρων/διαβάθρων, ο Οργανισμός σε σειρά διαβουλεύσεων με τον εκπρόσωπο της κοινοπραξίας, που ενδιαφέρεται να αναλάβει το ενιαίο έργο του λιμανιού και μαρίνας Λάρνακας, πρότεινε την ανάληψη εκ μέρους τους της εργασίας και της δαπάνης της κατεδάφισης και αποκατάστασης των αποβάθρων ως εργολάβοι του Οργανισμού και προς διασφάλιση των συμφερόντων της, προτάθηκε όπως επωμιστεί η ίδια η κοινοπραξία το σχετικό κόστος. Στην περίπτωση που οι διαπραγματεύσεις δεν καρποφορήσουν και δεν οδηγήσουν σε οριστική κατάληξη για ανάληψη του έργου από την κοινοπραξία, τότε θα αποζημιωθούν ανάλογα από τον Οργανισμό. Επίσης στην εν λόγω επιστολή ο Πρόεδρος του Οργανισμού παρακάλεσε τον Γενικό Διευθυντή Γραφείου Προγραμματισμού να θέσει τα πιο πάνω προς συζήτηση στην αμέσως επόμενη συνεδρία της διαπραγματευτικής ομάδας με την κοινοπραξία και να ενημερώσει τον Οργανισμό ανάλογα.

Επισημαίνεται ότι η Ασφαλιστική Εταιρεία η οποία ασφάλισε τα υποστατικά του Οργανισμού στην μαρίνα καθώς και την αστική του ευθύνη, με επιστολή της ημερ. 8.8.2011, έθεσε όρους προκειμένου να συνεχίσει

τις πιο πάνω ασφαλίσεις οι οποίες και προϋποθέτουν εκτέλεση έργων με σοβαρή οικονομική επιβάρυνση του Οργανισμού.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, η πρόταση του ΚΟΤ δεν έγινε αποδεκτή από τον Πρόεδρο της Διαχειριστικής Επιτροπής. Μας πληροφόρησε επίσης ότι έχουν ικανοποιηθεί οι όροι της ασφαλιστικής εταιρείας η οποία επιθεώρησε τη Μαρίνα Λάρνακας και το συμβόλαιο είναι σε ισχύ.

(β) Λειτουργός Ασφάλειας και Υγείας – Υπεύθυνος μαρίνας Λάρνακας. Στις 19.5.2009 το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού ενέκρινε την ανάθεση καθηκόντων Υπευθύνου μαρίνας Λάρνακας στον Λειτουργό Ασφάλειας και Υγείας του Οργανισμού. Στη διοριστήρια επιστολή αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι θα συνεχίσει να εκτελεί τα καθήκοντα του ως Λειτουργός Ασφάλειας και Υγείας βάσει των οποίων μία φορά τη βδομάδα θα απασχολείται στην Κεντρική Υπηρεσία που είναι η έδρα του. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10(1) των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμων του 1996 έως 2003 «κάθε εργοδότης ο οποίος εργοδοτεί κατά μέσο όρο στη διάρκεια κάθε χρόνου, περισσότερα από διακόσια πρόσωπα, πρέπει να διορίζει λειτουργό ασφαλείας, ο οποίος θα ασχολείται, αποκλειστικά και επί πλήρους απασχόλησης, με τα θέματα ασφαλείας και υγείας στην εργασία».

Επιπρόσθετα παρατηρήθηκε ότι η έδρα του λειτουργού έχει καθοριστεί η Κεντρική Υπηρεσία με αποτέλεσμα να του καταβάλλεται επίδομα οδοιπορικών για τις μέρες που εργάζεται στη μαρίνα, το οποίο ανήλθε σε €6.547 για την περίοδο 1.6.2010 – 31.8.2011.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Οργανισμού ο διορισμός του συγκεκριμένου Λειτουργού στη Μαρίνα Λάρνακας έχει προσωρινό χαρακτήρα και με την αποχώρησή του θα συνεχίσει ως Λειτουργός Ασφάλειας και Υγείας του Οργανισμού.

Ενοικίαση γραφείων για την Κεντρική Υπηρεσία. Σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 63.003 ημερ. 14.12.2005, στην οποία αναφέρεται ότι για τον υπολογισμό των στεγαστικών αναγκών των υπηρεσιών έχει καθοριστεί ως απαιτούμενο εμβαδό για γραφείο ενός ή δύο υπαλλήλων τα 16τ.μ. και για τους Γενικούς Διευθυντές και τους Διευθυντές Τμημάτων τα 32τ.μ., υπολογίζεται ότι οι στεγαστικές ανάγκες του Οργανισμού για την Κεντρική Υπηρεσία για 206 άτομα ανέρχονται περίπου στα 2.900 τ.μ. (λαμβάνοντας υπόψη και τους απαιτούμενους κοινόχρηστους χώρους). Ο Οργανισμός ενοικιάζει κτίριο συνολικού εμβαδού 4.006τ.μ. (38% περισσότερα) με ετήσιο ενοίκιο ύψους €345.276. Σημειώνεται ότι ο Οργανισμός ενοικιάζει επιπρόσθετα αποθήκη εμβαδού 1160τ.μ. για τη φύλαξη του διαφημιστικού υλικού και των παλαιών φακέλων του λογιστηρίου και του αρχείου με ετήσιο ενοίκιο ύψους €36.752.

Έχουμε την άποψη ότι ο Οργανισμός θα πρέπει να προχωρήσει σε νέα μελέτη των αναγκών του σε χώρους γραφείων, ιδιαίτερα υπό συνθήκες οικονομικής κρίσης.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού ανέφερε ότι, επειδή το κυρίως κτίριο στο οποίο στεγάζεται η Κεντρική Υπηρεσία του Οργανισμού, έχει σχήμα τετραγώνου και προκειμένου να παρέχεται φυσικός εξαερισμός και φωτισμός, οι γραφειακοί χώροι ευρίσκονται μόνο περιμετρικά στον κάθε όροφο, ως αποτέλεσμα, ο ωφέλιμος εργασιακός χώρος είναι περιορισμένος.

Ευρωπαϊκά προγράμματα.

(α) Καθυστερήσεις στην υλοποίηση Έργων και Σχεδίων Χορηγιών που εντάσσονται στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα». Σε επιστολή του Γενικού Διευθυντή του Γραφείου Προγραμματισμού προς τον ΚΟΤ ημερ. 10.1.2011, αναφέρεται ότι η Διαχειριστική Αρχή στα πλαίσια της ευθύνης της για παρακολούθηση της υλοποίησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων έχει παρατηρήσει ότι παρουσιάζονται σημαντικές καθυστερήσεις στην χρηματοοικονομική εκτέλεση που ανέλαβε να υλοποιήσει ο ΚΟΤ, αφού δεν κατέστη δυνατό να πιστοποιηθούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή οι δαπάνες που έχει διενεργήσει, με αποτέλεσμα να υπάρχει ο κίνδυνος απώλειας κοινοτικών πόρων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία. Με βάση την ίδια επιστολή οι δαπάνες για τις οποίες εκκρεμούσε η

υποβολή τους στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) για συγχρηματοδότηση, ανέρχονταν σε €2.222.269 για το Σχέδιο Χορηγιών, €600.000 για το έργο Προβολής Τουρισμού της Υπαίθρου και €134.559 για την Τεχνική Βοήθεια. Τα αντίστοιχα ποσά που εκκρεμούσαν για καταχώριση κατά την ημερομηνία του ελέγχου ανέρχονταν σε €313.063 για το Σχέδιο Χορηγιών, €672.442 για το έργο Προβολής Τουρισμού της Υπαίθρου και €167.405 για την Τεχνική Βοήθεια.

Γενικά, όπως αναφέρεται και σε σχετική εγκύκλιο του Γραφείου Προγραμματισμού που λειτουργεί ως η Διαχειριστική Αρχή των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής της Ε.Ε. στην Κύπρο, στις περιπτώσεις Ενδιάμεσου Φορέα που δεν είναι Κυβερνητικό Τμήμα/Υπηρεσία αλλά λαμβάνει Κυβερνητική χορηγία από τον Προϋπολογισμό Υπουργείων, όπως στην περίπτωση του ΚΟΤ, η Κοινοτική συμμετοχή εξασφαλίζεται μέσω της Κυβερνητικής Χορηγίας. Η τακτική αυτή ενδεχομένως να μην προσδίδει επαρκή κίνητρα στους Ενδιάμεσους Φορείς, όπως ο ΚΟΤ, για την έγκαιρη υλοποίηση και διαχείριση των Ευρωπαϊκών προγραμμάτων.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, σταδιακά και αρχές του 2012 θα έχουν καταχωριστεί τα ποσά που εκκρεμούν για όλα τα έργα του εν λόγω προγράμματος.

(β) Εισπράξεις από συμμετοχή σε συγχρηματοδοτούμενα έργα της Προγραμματικής Περιόδου 2004-2006. Τα έσοδα του Οργανισμού από τα συγχρηματοδοτούμενα έργα της προγραμματικής περιόδου 2004-2006 ανέρχονται σε €54.289 για το πρόγραμμα «Interreg III B» και €64.278 για το πρόγραμμα «Interreg III A», ενώ εκκρεμεί η εισπράξη €65.457 και €57.134 αντίστοιχα. Οι λόγοι για τις πιο πάνω εκκρεμότητες φαίνεται να είναι στην περίπτωση του «Interreg III B» κάποια προβλήματα του διαχειριστή του προγράμματος (Department of Transport, Apulia Region, Italy) με την Ε.Ε., ενώ στην περίπτωση του «Interreg III A» η καθυστέρηση οφείλεται στη μη ολοκλήρωση της διαδικασίας πιστοποίησης των πληρωμών από την Αρχή Πληρωμής της Γενικής Γραμματείας Επενδύσεων και Ανάπτυξης του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας της Ελληνικής Δημοκρατίας.

Σχολή Ξεναγών. Η Σχολή Ξεναγών άρχισε την επαναλειτουργία της στις 16.3.2010 με 31 σπουδαστές, 5 εκ των οποίων προέρχονται από το προσωπικό του Οργανισμού. Η προηγούμενη λειτουργία της Σχολής ήταν τα έτη 2005-2006.

Σχετικά με τη λειτουργία της Σχολής αναφέρονται τα ακόλουθα:

- (i) Παρόλο που η Σχολή ξεκίνησε τη λειτουργία της από τις 16.3.2010 ο Προϋπολογισμός της τέθηκε ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού στις 21.4.2010 και τελικά εγκρίθηκε στις 15.9.2010, ενώ η συμφωνία με το Πανεπιστήμιο Κύπρου υπογράφηκε στις 20.10.2010, δηλαδή μετά την παρέλευση έξι μηνών από την έναρξη της λειτουργίας της Σχολής οπότε και δεν υπήρχαν περιθώρια για διαφοροποίηση της συμφωνίας με επαναδιαπραγμάτευση.
- (ii) Ενώ η αρχική έγκριση για παρακολούθηση των μαθημάτων της Σχολής από υπαλλήλους του Οργανισμού δόθηκε από τη Διεύθυνση με την προϋπόθεση ότι δε θα επηρέαζε την υπηρεσία, αφού και στο αίτημα των υπαλλήλων για έγκριση αναφερόταν ότι για τις εργάσιμες ώρες που θα ήταν στη Σχολή θα υποβαλλόταν άδεια ανάπαυσης, εκ των υστέρων ζητήθηκε και εγκρίθηκε όπως τα μαθήματα, οι εξετάσεις και οι εκπαιδευτικές εκδρομές θεωρηθούν ως επιμορφωτική απουσία και δεν αφαιρείται από την άδεια απουσίας των υπαλλήλων, με το δικαιολογητικό ότι αυτή ήταν και η πρακτική που ακολουθείτο όταν λειτουργούσε η Σχολή παλαιότερα. Έχουμε την άποψη ότι η παρακολούθηση μαθημάτων της Σχολής από υπαλλήλους του ΚΟΤ, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως επιμορφωτική απουσία.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι, ο Οργανισμός θεωρεί ότι η παρακολούθηση των προγραμμάτων της Σχολής από το προσωπικό του ΚΟΤ υποβοηθά την άσκηση των καθηκόντων του, μέσω της διεύρυνσης των γνώσεων που έχουν σχέση με το αντικείμενο του τουρισμού και ότι θεωρεί αιτιολογημένο το αίτημα της επιμορφωτικής απουσίας.

Μέρος Β

Καταβολή ποσοστού 3% στον Οργανισμό.

Καθυστέρηση στην υποβολή δηλώσεων και στην είσπραξη του ποσοστού 3%. Από την 1.1.2006 καταργήθηκε η υποχρέωση επιβολής τέλους 3% υπέρ του ΚΟΤ πάνω σε λογαριασμούς ξενοδοχειακών επιχειρήσεων και των κέντρων αναψυχής, εντούτοις, σύμφωνα με στοιχεία του Οργανισμού, σημαντικός αριθμός ξενοδοχείων, επιχειρήσεων, εστιατορίων και κέντρων αναψυχής δεν έχουν ακόμη υποβάλει δηλώσεις για περιόδους μέχρι τις 31.12.2005, με αποτέλεσμα να καθυστερεί η είσπραξη του οφειλόμενου ποσού. Σε συνέχεια και των επισημάνσεών μας σε σχέση με τις διατάξεις του περί Παραγραφής Νόμου, κατά το 2008 στάλθηκαν 678 επιστολές κυρίως για μη υποβολή δηλώσεων, ενώ καταχωρίστηκαν συνολικά 37 ποινικές αγωγές για το 2008, 154 για το 2009 και 55 για το 2010 εναντίον κέντρων αναψυχής και ξενοδοχειακών επιχειρήσεων που δεν υπέβαλαν δηλώσεις κύκλου εργασιών ή/και δεν κατέβαλαν το ποσοστό 3%. Μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2011 καταχωρίστηκαν 13 επιπλέον αγωγές. Συναφώς αναφέρεται ότι για 262 περιπτώσεις που αφορούν σε μονάδες που οφείλουν ποσά κάτω των €100 (το συνολικό οφειλόμενο ποσό ανέρχεται στις €10.994), αποφασίστηκε όπως μην προωθηθεί η λήψη δικαστικών μέτρων. Εισηγηθήκαμε και πάλι όπως στα πλαίσια της διασφάλισης των συμφερόντων του Οργανισμού, εντατικοποιηθούν οι ενέργειες και τα μέτρα που λαμβάνονται για τακτοποίηση των πιο πάνω οφειλών.

Υποχρέωση καταβολής Φόρου Προστιθέμενης Αξίας για λήψη υπηρεσιών από το εξωτερικό. Σύμφωνα με το άρθρο 11 του περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμου (Ν.95/2000), όταν υποκείμενο στο φόρο πρόσωπο που βρίσκεται στην Κύπρο αγοράζει, για σκοπούς της επιχείρησης που ασκεί, από πρόσωπο που βρίσκεται εκτός Κύπρου, μεταξύ άλλων και υπηρεσίες διαφήμισης, υποχρεούται να χρεώνει Φόρο Προστιθέμενης Αξίας, ως εάν ο ίδιος να παρείχε τις εν λόγω υπηρεσίες, και να τον καταβάλλει στον Έφορο Φόρου Προστιθέμενης Αξίας.

Σημειώνεται ότι δεν έχει γίνει σχετική πρόνοια στις οικονομικές καταστάσεις για την περίοδο από 1.7.1992 (ημερομηνία έναρξης ισχύος της περί ΦΠΑ νομοθεσίας (Ν.246/1990)) μέχρι 1.5.2004, επειδή μέχρι σήμερα ο Έφορος Φόρου Προστιθέμενης Αξίας δεν ζήτησε από τον Οργανισμό να καταβάλει οποιαδήποτε ποσά για την εν λόγω περίοδο.

Ανέγερση ιδιόκτητων γραφείων. Ο Οργανισμός είχε υπογράψει στις 31.8.1988 συμβόλαιο μίσθωσης κρατικής γης, για περίοδο 33 χρόνων, για ανέγερση γραφείων. Το αρχικό μίσθωμα καθορίστηκε σε £4.500 ετησίως, το οποίο αναθεωρήθηκε στις 30.10.2002 σε £16.000 ετησίως, με ισχύ από 31.8.1998.

Σημειώνεται ότι, για τα έτη 1998 μέχρι 2004 ο Οργανισμός δεν κατέβαλε το αναθεωρημένο ενοίκιο (£16.000) αλλά κατέβαλλε το παλαιό (£4.500), ενώ από το 2005 μέχρι το 2009 δεν κατέβαλε κανένα ενοίκιο. Επισημαίνεται ότι, ο Οργανισμός έλαβε επιστολή με ημερομηνία 10.9.2009 από τη Νομική Υπηρεσία, για καταβολή των οφειλόμενων ενοικίων ύψους €246.892,85 πλέον τόκους, εντός ενός μηνός, διαφορετικά θα κινηθεί εναντίον του δικαστικά.

Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 16.6.2010, καταβλήθηκε ποσό ύψους €405.297 στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας προς εξόφληση όλων των οφειλών του και ενημέρωσε το Τμήμα ότι ο Οργανισμός επιθυμεί να αγοράσει την κρατική γη την οποία εκμισθώνει για ανέγερση ιδιόκτητων γραφείων στον εν λόγω χώρο. Επειδή δεν λήφθηκε απάντηση, στις 23.9.2011 ο Οργανισμός με επιστολή του στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ζητά όπως πληροφορηθεί κατά πόσο λήφθηκε οποιαδήποτε απόφαση για το υπό αναφορά θέμα.

Επισημαίνεται ότι η καθυστέρηση στη λήψη αποφάσεων, αυξάνει τα έξοδα του Οργανισμού με την καταβολή αφενός ενοικίων για γραφεία και αφετέρου για μίσθωση της κρατικής γης. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι η δαπάνη για την ενοικίαση των γραφείων της Κεντρικής Υπηρεσίας το 2010 ανήλθε σε €345.277 και για τη μίσθωση της κρατικής γης σε €27.338.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας δεσμεύτηκε να προωθήσει το αίτημα για αγορά της γης στο Υπουργικό Συμβούλιο μέσω του Υπουργείου Εσωτερικών, χωρίς ωστόσο να υπάρχει εξέλιξη μέχρι σήμερα.

Χρήση και εκμετάλλευση υποστατικών και νηοδόχου στη μαρίνα Λάρνακας.

(α) Ο Οργανισμός διεκδικούσε, από τον αδειούχο Α του οποίου η άδεια χρήσης και εκμετάλλευσης των υποστατικών και της νηοδόχου της μαρίνας έληξε στις 31.12.1999, αλλά εξακολουθούσε να παραμένει στη μαρίνα μέχρι 1.2.2008 ημερομηνία που με βάση ιδιωτική συμφωνία ανέλαβε άλλο συνεργείο Γ, οφειλόμενα μισθώματα και τόκους, τα οποία μέχρι 30.6.2008 σύμφωνα με υπολογισμούς που έγιναν από το λογιστήριο του Οργανισμού, ανέρχονταν σε €875.729. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με κατάθεση ημερ. 5.10.2010, λειτουργού του Οργανισμού που ήταν τοποθετημένος στη μαρίνα, σε σχέση με την εκδίκαση της πιο κάτω αγωγής, το ποσόν που όφειλε ο πιο πάνω αδειούχος για την περίοδο της σύμβασης (1.1.1998-31.12.1999) ανερχόταν σε £57.411 (€98.092) πλέον τόκους 9% μέχρι εξοφλήσεως. Ενώ εκκρεμούσε η αγωγή του Οργανισμού αρ. 2241/2006 εναντίον του αδειούχου, και η οποία ήταν ορισμένη για ακρόαση στις 13.11.2010, το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού στις 27.10.2010, αφού συζήτησε το όλο θέμα, αποφάσισε να εγκρίνει τη συμφωνία για εξώδικο συμβιβασμό με βάση την οποία οι εναγόμενοι θα καταβάλουν το ποσόν των €17.085 για πλήρη εξόφληση της υπόθεσης, το οποίο και καταβλήθηκε με τρεις μεταχρονολογημένες επιταγές. Σημειώνεται περαιτέρω ότι η αγωγή από τον πιο πάνω αδειούχο, εναντίον του ΚΟΤ με αρ. 102/2003, αποσύρθηκε στις 26.3.2010 και κατ' επέκταση απερρίφθη από το Δικαστήριο.

Η απόφαση του Οργανισμού για διευθέτηση των οφειλόμενων με είσπραξη τελικά μόνο €17.085, αντί του ποσού που αρχικά υπολόγισε ο Οργανισμός, δεν τεκμηριώνεται επαρκώς.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Οργανισμού η απόφαση για εξώδικο συμβιβασμό και για διευθέτηση των οφειλομένων, έγινε σε συνεννόηση με τον νομικό σύμβουλο του Οργανισμού σε συνάντηση που πραγματοποιήθηκε παρουσία των εναγόμενων και μετά που ο Οργανισμός ζήτησε και πέτυχε την κατάπτωση της εγγύησης τους ύψους Λ.Κ 33.060 (€56.202).

(β) Ο Οργανισμός διεκδικούσε από τον αδειούχο Β του οποίου η άδεια χρήσης και εκμετάλλευσης των υποστατικών και της νηοδόχου της μαρίνας έληξε στις 31.12.1997, αλλά εξακολουθούσε να παραμένει στη μαρίνα μαζί με τον αδειούχο Α, οφειλόμενα μισθώματα και τόκους, τα οποία μέχρι 30.6.2008 σύμφωνα με τον Οργανισμό ανέρχονταν σε €586.521 μη λαμβάνοντας ωστόσο υπόψη τη συνεκμετάλλευση με τον αδειούχο Α. Στις 14.10.2008 το Δικαστήριο απέρριψε αγωγή του Οργανισμού (αρ. 2051/2005) εναντίον του αδειούχου Β, με έξοδα υπέρ του εναγόμενου, καθώς απέτυχε να αποδείξει ότι ο εναγόμενος κατείχε και χρησιμοποιούσε τη νηοδόχο και ένα υποστατικό (αποθήκη).

Η Επιτροπή για τον χειρισμό των προβλημάτων που αφορούν στη μαρίνα, αφού εξέτασε τα δεδομένα μετά την εκδίκαση σε βάρος του Οργανισμού, της πιο πάνω αγωγής και αφού ζήτησε και έλαβε δεύτερη νομική συμβουλή σχετικά με το δικαίωμα επαναδιεκδίκησης των οφειλομένων από την εν λόγω υπόθεση, αποφάσισε να μην απαιτήσει τα οφειλόμενα ποσά ύψους €586.521.

Το θέμα της απόρριψης από το Δικαστήριο της αγωγής του Οργανισμού εναντίον του αδειούχου, δηλαδή η αποτυχία να αποδειχθεί ότι ο εναγόμενος κατείχε και χρησιμοποιούσε τη νηοδόχο και ένα υποστατικό, θα πρέπει να διερευνηθεί ενδελεχώς από μέρους του Οργανισμού και να καταλογισθούν ευθύνες όπου υπάρχουν. Ζητήσαμε όπως η Υπηρεσία μας τηρηθεί ενήμερη με τα αποτελέσματα της πιο πάνω διερεύνησης.

Επισημαίνεται ωστόσο ότι σε επιστολή ημερ. 4.7.2011 προς τον Οργανισμό, ο δικηγόρος του πιο πάνω αδειούχου Β, πληροφορεί τον Οργανισμό ότι ο πελάτης του έλαβε γνώση ενεργειών του Οργανισμού για προσπάθεια έξωσης του από την αποθήκη και επειδή χρησιμοποιεί την αποθήκη δεν θα αποδεχτεί να εγκαταλείψει τα δικαιώματά του.

Σημειώνεται ότι η Ad Hoc Επιτροπή, που όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, όρισε το Διοικητικό Συμβούλιο για εξέταση όλων των θεμάτων που αφορούν στη μαρίνα Λάρνακας και η οποία

ασχολήθηκε και με το συγκεκριμένο θέμα, μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου δεν κατέθεσε οτιδήποτε για εξέταση, ενώπιον της ολομέλειας του Διοικητικού Συμβουλίου.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερ. 2.11.2011, αποφάσισε ότι είναι ιδιαίτερα δύσκολο να γίνει ενδελεχής έρευνα και καταλογισμός ευθυνών για το θέμα.

(γ) Για την ανέλκυση/καθέλκυση σκαφών, δραστηριοποιείται στη νηοδόχο της μαρίνας χωρίς άδεια από 1.2.2008, δεύτερο συνεργείο (αδειούχος Γ), μετά από ιδιωτική συμφωνία με τον αδειούχο Β. Η Επιτροπή για το χειρισμό των προβλημάτων που αφορούν τη μαρίνα, αποφάσισε να προβεί σε συμβιβασμό/διακανονισμό με το δεύτερο αυτό συνεργείο. Συμφωνήθηκε όπως καταβληθεί το ποσό των €4.000 για την περίοδο 1.2.2008 μέχρι 31.11.2009, με την υπογραφή της συμφωνίας, €18.000 για την περίοδο 1.12.2009 μέχρι 31.5.2011, που θα καταβληθεί με 12 μεταχρονολογημένες επιταγές και υπογραφεί συμφωνία για καταβολή μισθώματος €1.250 μηνιαίως από 1.6.2011 μέχρι 31.5.2012. Οι πιο πάνω συμφωνίες υπογράφηκαν στις 13.5.2011.

(δ) Παρατηρήθηκε ότι για 4 χώρους/καταστήματα στη μαρίνα έχει λήξει το συμβόλαιο από τις αρχές του 2004, ενώ οι ενοικιαστές συνεχίζουν να καταβάλλουν το αρχικό ενοίκιο που είχε συμφωνηθεί. Επιπρόσθετα παρατηρήθηκε ότι για παρόμοιους χώρους εισπράττονται διαφορετικά ενοίκια. Εισηγούμαστε όπως εξεταστεί για κάθε περίπτωση κατά πόσο το ενοίκιο ανταποκρίνεται στην αγοραία αξία του χώρου και κατά πόσο είναι αναγκαία η υπογραφή νέου συμβολαίου για κατοχύρωση των δικαιωμάτων του Οργανισμού.

(ε) Παρατηρήθηκε ότι για μόνο ένα υποστατικό επιβάλλεται ΦΠΑ στο εισπρακτέο ενοίκιο. Εισηγούμαστε όπως εξεταστεί σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές ο σωστός χειρισμός του ΦΠΑ επί των συμβολαίων/άδειας χρήσης των υποστατικών στη μαρίνα.

(στ) Παρατηρήθηκε ότι για ένα υποστατικό, μετά από αίτημα του αδειούχου, η Επιτροπή Προσφορών σε συνεδρία της ημερ. 17.10.2008 προχώρησε στη μείωση κατά 50% του μισθώματός του από 1.4.2009, σε περίπτωση που δεν τερματιστεί το συμβόλαιο. Η άδεια χρήσης του εν λόγω υποστατικού τερματίστηκε την 1.6.2009 και μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Σεπτέμβριος 2011) δεν είχαν ξεκινήσει οποιεσδήποτε διαδικασίες εύρεσης άλλου ενοικιαστή.

(ζ) Η Επιτροπή Προσφορών μετά από αίτημα αδειούχου, έγκρινε τη μεταφορά της άδειας χρήσης ενός υποστατικού σε άλλη εταιρεία με τους ίδιους όρους και μίσθωμα. Σημειώνεται ότι οι όροι της συμφωνίας/άδειας χρήσης του αρχικού αδειούχου αναφέρουν ότι «ο αδειούχος δεν θα παραχωρεί την άδεια σε οποιοδήποτε πρόσωπο ούτε θα παραχωρεί ή εγκαταλείπει προς όφελος τρίτου οποιοδήποτε των δυνάμει της συμφωνίας δικαιωμάτων του επί του ακινήτου ή μέρος αυτού, η δε άδεια είναι προσωπική για τον αδειούχο μόνο. Ο αδειούχος δεν θα εκχωρεί σε άλλο πρόσωπο οποιοδήποτε δικαίωμα ή όφελος το οποίο του παραχωρείται βάσει της συμφωνίας».

(η) Μέχρι το τέλος του 2010 δεν υπήρχαν συμφωνίες για την χρήση του υποστατικού των τεχνιτών από τους ενοίκους/τεχνίτες. Το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του ημερ. 5.1.2011 αποφάσισε όπως συναφθούν συμφωνίες/άδειες χρήσης με τους τεχνίτες. Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Σεπτέμβριος 2011) δεν είχαν υπογραφεί οι πιο πάνω συμφωνίες/άδειες χρήσης.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, οι υπό αναφορά συμφωνίες έχουν ετοιμαστεί και αναμένεται να προωθηθούν σύντομα στο Διοικητικό Συμβούλιο για έγκριση.

5.26 ΟΓΚΟΛΟΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Οικονομικές καταστάσεις. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το 2009 και 2010 προγραμματίζεται να γίνει αρχές του 2012.

Πληροφορίες για τον έλεγχο του 2008 καθώς και στοιχεία από τις μη εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του 2009 περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2009 στις σελίδες 630-631.

5.27 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Μέρος Α

Νομικό πλαίσιο. Ο Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΟΑΠ) ιδρύθηκε στις 27.6.2003 με τη δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας του «Περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών καθώς και άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμου του 2003» (Ν. 64(Ι)/2003). Σύμφωνα με το άρθρο 7 του πιο πάνω Νόμου, ο ΟΑΠ είναι ανεξάρτητος Οργανισμός και δεν υπάγεται σε οποιοδήποτε Υπουργείο ή Τμήμα της Κυβέρνησης.

Σκοποί του ΟΑΠ, σύμφωνα με τον υπό αναφορά Νόμο, είναι η διαχείριση των πιστώσεων που προέρχονται από τα σχετικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από την Κυπριακή Δημοκρατία και κατατίθενται στο Ταμείο Πληρωμών του ΟΑΠ, η πρόληψη και η πάταξη των ατασθαλιών σε σχέση με τη διαχείρισή τους και η ανάκτηση των ποσών, που προέρχονται από τις πιστώσεις αυτές και τα οποία χάθηκαν λόγω παρατυπίας ή αμέλειας.

Διαπίστευση. Σύμφωνα με το άρθρο 5 του Νόμου, ο ΟΑΠ υπόκειται σε διαπίστευση από την Αρμόδια Αρχή Διαπίστευσης, που ορίζεται ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (ΓΦΠΠ). Η τελευταία πράξη διαπίστευσης δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 14.8.2009, με ισχύ από τις 8.7.2009.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 885/2006 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η διαπίστευση είναι διαρκής διαδικασία και η Αρμόδια Αρχή οφείλει να ενημερώνει την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ανά τριετία κατά πόσο ο Οργανισμός Πληρωμών εξακολουθεί να συμμορφώνεται με τα κριτήρια διαπίστευσης.

Δήλωση αξιοπιστίας Επιτρόπου. Ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών υπέβαλε, στις 3.1.2011, την απαιτούμενη από τον Κανονισμό (ΕΚ) 1290/2005 δήλωση αξιοπιστίας, χωρίς επιφύλαξη, για το οικονομικό έτος 16.10.2009-15.10.2010, η οποία αναφέρει ότι, κατά την κρίση του, οι λογαριασμοί που αποδόθηκαν και ελέγχθηκαν από το Όργανο Πιστοποίησης παρέχουν αληθή, πλήρη και ακριβή εικόνα των δαπανών και των εσόδων και ότι έχει θεσπιστεί ένα σύστημα το οποίο παρέχει τα κατάλληλα εχέγγυα για τη νομιμότητα και την κανονικότητα των υποκείμενων συναλλαγών και παράλληλα διασφαλίζει ότι η επιλεξιμότητα των αιτήσεων και η διαδικασία χορήγησης ενίσχυσης αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης, ελέγχου και τεκμηρίωσης σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες.

Εκχώρηση αρμοδιοτήτων σε αναδόχους.

(α) Ανάδοχοι οργανισμοί. Με βάση τις δυνατότητες που του παρέχει το άρθρο 15 του Νόμου, ο ΟΑΠ συνήψε συμφωνίες αναδοχής με το Τμήμα Γεωργίας, το Τμήμα Δασών, το Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων, τον Οργανισμό Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας, το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και το Υπουργείο Εσωτερικών. Οι πιο πάνω ανάδοχοι διεκπεραιώνουν τις αιτήσεις για τα Μέτρα που τους έχουν ανατεθεί μέχρι το στάδιο της έγκρισης της πληρωμής και στη συνέχεια αποστέλλουν τους σχετικούς φακέλους στον ΟΑΠ, ο οποίος καταβάλλει τις ενισχύσεις στους δικαιούχους, τηρεί τα απαιτούμενα στοιχεία και υποβάλλει όλες τις σχετικές πληροφορίες στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η συμφωνία αναδοχής που συνήψε ο ΟΑΠ με το Τμήμα Τελωνείων στις 11.4.2008 και που αφορούσε στο μέτρο των εξαγωγικών επιστροφών, έληξε στις 31.12.2008 και από την 1.1.2009 ο σχετικός έλεγχος διενεργείται από το Τμήμα Τελωνείων, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του, και τα σχετικά ευρήματα διαβιβάζονται στον ΟΑΠ.

(β) Έλεγχος των διαδικασιών και των συστημάτων που εφαρμόζουν οι ανάδοχοι. Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 885/2006, στην περίπτωση εκχώρησης αρμοδιοτήτων σε άλλους οργανισμούς, «ο Οργανισμός Πληρωμών επανεξετάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα τις εκχωρηθείσες λειτουργίες, προκειμένου να επιβεβαιώσει ότι οι εργασίες εκτελέστηκαν σε ικανοποιητικό επίπεδο και ότι υπάρχει συμμόρφωση με τους κοινοτικούς Κανόνες». Επίσης, στις συμφωνίες αναδοχής προβλέπεται ότι ο ΟΑΠ δύναται να διενεργεί επιτόπιους ελέγχους στον ανάδοχο προς εξακρίβωση της εφαρμογής των διαδικασιών

της συμφωνίας βάσει των κοινοτικών Κανονισμών. Για την εφαρμογή των πιο πάνω, το Τμήμα Έγκρισης Πληρωμών του ΟΑΠ εποπτεύει τις δραστηριότητες ελέγχου που εφαρμόζονται για την έγκριση των αιτήσεων των Μέτρων υπό αναδοχή και το Τμήμα Διοίκησης και Ανθρώπινου Δυναμικού του ΟΑΠ ελέγχει την τήρηση, από τους αναδόχους, των προτύπων που αφορούν τους ανθρώπινους πόρους και την ασφάλεια των πληροφοριών. Ωστόσο, ο ΟΑΠ δεν φαίνεται να διενεργεί σε συστηματική βάση ελέγχους στα συστήματα και διαδικασίες των αναδόχων ώστε να αξιολογηθεί η συμμόρφωσή τους με τους κοινοτικούς Κανονισμούς. Ενόψει του ότι την ευθύνη για την αποτελεσματική διαχείριση των πιστώσεων έχει ο ΟΑΠ εισηγηθήκαμε και πάλι τη διενέργεια συστηματικών ελέγχων στις εκχωρηθείσες λειτουργίες στους ανάδοχους μέσω των οποίων θα παρακολουθείται η συμμόρφωση των συστημάτων που εφαρμόζουν οι ανάδοχοι με τους κοινοτικούς Κανονισμούς. Επισημαίνεται ότι σχετική εισήγηση έγινε και από το Όργανο Πιστοποίησης στις εκθέσεις του για τα έτη 2009 και 2010.

Αποτελέσματα έτους. Το έλλειμμα πριν τη φορολογία για το 2010 ήταν €1.097.238 σε σύγκριση με €912.486 το 2009.

Στα εισοδήματα για το έτος (€70,4 εκ.) περιλαμβάνονται τα ποσά που έχουν διατεθεί για τη διενέργεια πληρωμών των σχετικών επιδοτήσεων, τόσο από εθνικούς πόρους όσο και από Ευρωπαϊκά Κονδύλια. Τα ποσά που έχουν καταβληθεί στον ΟΑΠ επιπλέον των πληρωμών που έχουν διενεργηθεί περιλαμβάνονται στους πιστωτές της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης ως ποσά πληρωτέα για εφαρμογή νέων και υφιστάμενων Μέτρων.

Η κρατική χορηγία που καταβάλλεται για κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του ΟΑΠ λογιστικοποιείται στα έσοδα της ίδιας περιόδου που επιβαρύνθηκε με τις δαπάνες αυτές. Σε περίπτωση που καταβάλλεται στον ΟΑΠ ποσό μεγαλύτερο των συνολικών λειτουργικών δαπανών που έχουν διενεργηθεί, μετά την αφαίρεση άλλων εσόδων του ΟΑΠ, η διαφορά παρουσιάζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης στα ποσά για κάλυψη μελλοντικών εξόδων λειτουργίας. Το ποσό αυτό, στις 31.12.2010, ανέρχεται στα €2.642.840.

Προϋπολογισμός Ταμείου Λειτουργίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 48 του Νόμου, ο ΟΑΠ καταρτίζει ετήσιο Προϋπολογισμό που αφορά στη λειτουργία του Ταμείου Λειτουργίας. Ο Προϋπολογισμός υπόκειται στην έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου και της Βουλής των Αντιπροσώπων και υποβάλλεται για το σκοπό αυτό στο Υπουργικό Συμβούλιο μέχρι την 1^η Ιουλίου του προηγούμενου έτους που αναφέρεται και κατατίθεται ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων μέχρι την 30^η Σεπτεμβρίου του έτους αυτού. Σε περίπτωση μη έγκαιρης ψήφισης του Προϋπολογισμού, ο ΟΑΠ λειτουργεί κατ' ανάλογη εφαρμογή των περί δωδεκατημορίων διατάξεων του Συντάγματος για τον κρατικό Προϋπολογισμό, χωρίς όμως το χρονικό περιορισμό των δύο μηνών.

Αναφορικά με το Ταμείο Πληρωμών δεν απαιτείται η κατάρτιση Προϋπολογισμού.

(α) Έγκριση Προϋπολογισμού. Ο αρχικός Προϋπολογισμός του Ταμείου Λειτουργίας του ΟΑΠ για το έτος 2010 στάληκε στο Υπουργείο ΓΦΠΠ στις 16.7.2009 και στις 22.7.2009 διαβιβάστηκε από το εν λόγω Υπουργείο στο Υπουργείο Οικονομικών. Κατόπιν υποδείξεων του Υπουργείου ο ΟΑΠ ετοίμασε αναθεωρημένο Προϋπολογισμό με μειωμένο σύνολο δαπανών, ο οποίος διαβιβάστηκε στο Υπουργείο ΓΦΠΠ στις 4.12.2009. Ο Προϋπολογισμός εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 16.12.2009 και αφού ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 12.2.2010. Το συνολικό ποσό των πιστώσεων που παραχωρήθηκαν ήταν €12.686.700. Το Υπουργικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του στις 30.4.2010, αποφάσισε όπως, μέσα στα πλαίσια της οικονομικής περισυλλογής, οι Ημικρατικοί Οργανισμοί προβούν σε μείωση των λειτουργικών τους δαπανών για το 2010. Για το σκοπό αυτό ο ΟΑΠ, με επιστολή του ημερομηνίας 31.5.2010 προς το Υπουργείο ΓΦΠΠ, δεσμεύτηκε όπως προβεί στη μείωση, κατά 9,39%, των εγκεκριμένων λειτουργικών δαπανών του, που θα επέφερε μείωση ύψους €293.500 στο σύνολο των διαθέσιμων πιστώσεων του (€12.393.200).

(β) Εκτέλεση Προϋπολογισμού.

- (i) **Υπερβάσεις Προϋπολογισμού.** Κατά την εκτέλεση του Προϋπολογισμού για το έτος 2010 παρατηρήθηκαν υπερβάσεις σε έξι άρθρα συνολικού ύψους €75.503, οι οποίες καλύφθηκαν, κατόπιν έγκρισης του Επιτρόπου, από τη μεταφορά πιστώσεων από το άρθρο «Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό», σύμφωνα με την εξουσία που παρέχεται στον Επίτροπο από το άρθρο 4 του Περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Πληρωμών Νόμου του 2010 (Ν.7(ΙΙ)/2010).
- (ii) **Ποσοστό υλοποίησης Προϋπολογισμού.** Παρατηρήθηκε ότι από το συνολικό ποσό των €12.393.200 που προϋπολογίστηκε για κάλυψη των εξόδων λειτουργίας του ΟΑΠ δαπανήθηκαν €10.327.570, δηλαδή προέκυψε ποσοστό υλοποίησης του Προϋπολογισμού ύψους 83,33%. Τα σημαντικότερα κονδύλια με χαμηλά ποσοστά υλοποίησης παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

Άρθρο	Περιγραφή	Εγκεκριμένες πιστώσεις	Πραγματική δαπάνη	Ποσοστό υλοποίησης
		€	€	
03501	Εκπαίδευση Προσωπικού	88.000	30.447	34,60%
07759	Ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης Μέτρων ΠΑΑ 2007-2013	440.000	312.469	71,02%
07760	Επанаσχεδιασμός ΟΣΔΕ	257.200	169.639	65,96%

Ζητήσαμε να ενημερωθούμε για τους λόγους που οδήγησαν στην περιορισμένη υλοποίηση των πιο πάνω Κονδυλίων του Προϋπολογισμού, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο ετήσιος Προϋπολογισμός θα πρέπει να καταρτίζεται με βάση τη δυνατότητα εκτέλεσής του ώστε το ποσοστό υλοποίησης να είναι όσο το δυνατό ψηλότερο. Επίσης, ενόψει της σημαντικότητας των πιο πάνω έργων στη διεκπεραίωση των εργασιών του ΟΑΠ, ζητήσαμε όπως τηρηθούμε ενήμεροι για τα μέτρα που λήφθηκαν από τον ΟΑΠ για έγκαιρη υλοποίησή τους και αποφυγή καθυστερήσεων στις πληρωμές προς τους δικαιούχους.

Ο Επίτροπος έδωσε σχετικές εξηγήσεις.

Προσωπικό.

(α) **Στελέχωση.** Σύμφωνα με τον εγκεκριμένο Προϋπολογισμό του ΟΑΠ για το 2010, οι προβλεπόμενες μόνιμες οργανικές θέσεις ήταν 134, όσες και το 2009, από τις οποίες, κατά την 31.12.2010, ήταν πληρωμένες 111 (114 το 2009), ενώ 23 παρέμειναν κενές. Στις 31.12.2010 υπηρετούσαν επίσης στον ΟΑΠ 115 έκτακτοι υπάλληλοι, όσοι και το 2009, και τέσσερεις ωρομίσθιοι. Όπως προκύπτει, ο ΟΑΠ συνεχίζει να εργοδοτεί μεγάλο αριθμό έκτακτων υπαλλήλων σε σχέση με το μόνιμο προσωπικό που απασχολεί.

Όπως μας ενημέρωσε ο Επίτροπος, οι έκτακτοι υπάλληλοι καλύπτουν στην ουσία μόνιμες ανάγκες και στην πλειονότητά τους υπηρετούν με συμβόλαιο αορίστου διάρκειας και ο ΟΑΠ καταβάλλει έντονες και διαρκείς προσπάθειες για έγκριση νέων μόνιμων θέσεων και μείωση του αριθμού των εκτάκτων υπαλλήλων.

(β) **Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές.** Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές των αξιωματούχων και μόνιμου, έκτακτου και ωρομίσθιου προσωπικού του ΟΑΠ για το 2010 ανήλθαν στα €8.168.185 (€8.207.148 το 2009). Συνεπώς, ο ετήσιος μέσος όρος δαπανών για κάθε εργοδοτούμενο ήταν €35.208 (€34.924 το 2009). Το ποσό αυτό είναι σχετικά χαμηλό σε σύγκριση με άλλους δημόσιους οργανισμούς αφού πρόκειται για νεοσύστατο οργανισμό, οι υπάλληλοι του οποίου βρίσκονται ακόμη στις πρώτες βαθμίδες της κλίμακάς τους.

(γ) **Συνταξιοδοτικά οφελήματα προσωπικού.** Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, σύμφωνα με το άρθρο 20 (3)(β) του Νόμου, τα οφελήματα αφυπηρέτησης των μελών του προσωπικού του

ΟΑΠ διέπονται, τηρουμένων των αναλογιών, από τις εκάστοτε σε ισχύ διατάξεις των Περί Συντάξεων Νόμων του 1997 έως 2010 που αφορούν στους δημόσιους υπαλλήλους.

Στη βάση εισήγησής μας ο ΟΑΠ προέβη, στις 14.4.2009, στην ανάθεση διενέργειας σχετικής μελέτης σε αναλογιστή, με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2008 η οποία, βάσει του συμβολαίου, θα επικαιροποιείται ετησίως για τα επόμενα δύο χρόνια. Σύμφωνα με την επικαιροποιημένη μελέτη, το ύψος της αναλογιστικής υποχρέωσης για ωφελήματα αφυπηρέτησης στις 31.12.2010 ανερχόταν σε €7.144.568 (31.12.2009 - €5.895.226).

Το θέμα της μεταφοράς της συντάξιμης υπηρεσίας υπαλλήλων του ΟΑΠ από και προς τη Δημόσια Υπηρεσία ή Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου στους οποίους λειτουργεί Ταμείο/Σχέδιο Συντάξεων όμοιο με το Κυβερνητικό, το οποίο επισημάναμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, παραμένει ακόμα σε εκκρεμότητα.

Σε επιστολή του Επιτρόπου προς τον Υπουργό Οικονομικών, ημερ.19.11.2009, γίνεται αναφορά σε συνάντηση που έγινε στις 13.11.2009 και στην οποία το Υπουργείο ενημέρωσε τον Επίτροπο ότι το κράτος είναι δεσμευμένο να παρέχει συνταξιοδοτικά ωφελήματα στο προσωπικό του ΟΑΠ, σύμφωνα με τις ειδικές πρόνοιες της νομοθεσίας του ΟΑΠ και ότι προτίθεται να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του, με τη χρηματοδότηση των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων όταν αυτές προκύπτουν, μέσω των Προϋπολογισμών του ΟΑΠ.

Προσωπικό ανάδοχων οργανισμών. Σύμφωνα με στοιχεία του ΟΑΠ, οι ανάδοχοι οργανισμοί απασχολούσαν, στις 4.3.2011, 162 άτομα για διεκπεραίωση των αρμοδιοτήτων που τους εκχωρήθηκαν από τον ΟΑΠ, το κόστος των οποίων καλύπτεται από το κράτος, μέσω των κονδυλίων του προϋπολογισμού των αναδόχων.

Πληρωμές σε δικαιούχους. Κατά τη διάρκεια του 2010 διενεργήθηκαν πληρωμές ύψους €61.994.576 (2009 - €165.597.175), οι οποίες χρηματοδοτήθηκαν κατά €28.483.114 ή ποσοστό 46% από την Κυπριακή Δημοκρατία (2009 - €114.622.648 ή ποσοστό 69%) και κατά €33.511.462 ή ποσοστό 54% (2009 - €50.974.527 ή ποσοστό 31%) από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με τον ΟΑΠ, η μείωση των πληρωμών κατά €103.602.599 το 2010 οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι στις πληρωμές του 2009 περιλαμβάνονται αποζημιώσεις ύψους περίπου €60 εκ. για την ανομβρία και στο ότι, κατά το 2010, δεν διενεργήθηκαν σημαντικές πληρωμές σε σχέση με το Σχέδιο Εκταρικών Επιδοτήσεων, η διενέργεια των οποίων, βάσει του σχετικού Κανονισμού, αρχίζει τον Δεκέμβριο και ολοκληρώνεται τον Ιούνιο του επόμενου έτους, σε αντίθεση με τα προηγούμενα χρόνια, όπου μεγάλο μέρος των πληρωμών του Σχεδίου καταβαλλόταν εντός του Δεκεμβρίου. Οι πληρωμές στα πλαίσια του Σχεδίου για το 2010 ξεκίνησαν το τελευταίο δεκαήμερο του 2010, λόγω των καθυστερήσεων που παρατηρήθηκαν στην ετοιμασία του νέου μηχανογραφικού συστήματος ΟΣΔΕ.

Εξαίρεση ποσών από Κοινοτική Χρηματοδότηση. Η Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης (ΓΔΓΑΑ) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ενημέρωσε στις 22.11.2010 τη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση ότι προτείνει τον αποκλεισμό από την κοινοτική χρηματοδότηση ποσού ύψους €1.658.837 σε σχέση με τις στρεμματικές ενισχύσεις του 2008 (περίπου το 7% της κοινοτικής χρηματοδότησης για το 2008). Ως βασικός λόγος του αποκλεισμού αναφέρονται οι αδυναμίες στο Σύστημα Αναγνώρισης Αγροτεμαχίων/Σύστημα Γεωγραφικής Πληροφόρησης που είχαν ως αποτέλεσμα την αναποτελεσματικότητα των διασταυρούμενων ελέγχων για τη διαπίστωση των επιλέξιμων εκτάσεων.

Μετά από έλεγχο που διενήργησε το 2009 η ΓΔΓΑΑ σχετικά με το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013 (άξονας 2 – Μέτρα σε συνάρτηση με την έκταση), ο ΟΑΠ πληροφορήθηκε, σε διμερή συνάντηση στις 20.1.2011, ότι θέση της ΓΔΓΑΑ είναι ότι το σύστημα που εφαρμόστηκε σε σχέση με τα Μέτρα αυτά παρουσιάζει αδυναμίες, οι οποίες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα την εξαίρεση ποσών από κοινοτική χρηματοδότηση.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διενήργησε επίσης έλεγχο το Μάιο του 2011 σε σχέση με τις στρεμματικές ενισχύσεις και την εφαρμογή τους για τα έτη υποβολής αιτήσεων 2009 και 2010. Σύμφωνα με τα προκαταρκτικά αποτελέσματα του ελέγχου, που κοινοποιήθηκαν στον Οργανισμό στις 28.7.2011, η ΓΔΓΑΑ θεωρεί ότι δεν υπήρξε πλήρης συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της κοινοτικής νομοθεσίας και προτείνει διορθωτικά μέτρα, ενώ ενδέχεται να προτείνει τον αποκλεισμό από την κοινοτική χρηματοδότηση τμήματος των δαπανών που χρηματοδοτούνται από Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως βασικοί λόγοι αναφέρονται αδυναμίες που εντοπίστηκαν στη διαδικασία ενημέρωσης της επιλέξιμης έκτασης, η μη συμμόρφωση με διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) 1122/2009, καθώς δεν απαιτείται από τους γεωργούς ο προσδιορισμός του αγροτεμαχίου για το οποίο αιτούνται ενίσχυσης, αδυναμίες κατά τη μέτρηση των εκτάσεων στους επιτόπιους ελέγχους και η παράλειψη του ΟΑΠ να ανακτήσει αναδρομικά αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά. Σε απάντησή του ημερ. 28.9.2011, ο ΟΑΠ πληροφόρησε τη ΓΔΓΑΑ ότι προβαίνει σε διορθωτικά μέτρα με βάση τις εισηγήσεις της έκθεσης ελέγχου.

Χρεώστες. Στους χρεώστες του ΟΑΠ στις 31.12.2010, που ανέρχονταν σε €1.426.947 (€368.536 το 2009), περιλαμβάνονται ποσά τα οποία φαίνεται να εκκρεμούν από το 2007. Εκφράσαμε την άποψη ότι ο ΟΑΠ θα πρέπει να λάβει πρόσθετα μέτρα για είσπραξη/ανάκτηση των οφειλομένων ποσών, πέραν της αποστολής σχετικών επιστολών ενημέρωσης προς τους οφειλέτες, όπως τη λήψη δικαστικών μέτρων.

Στις πιο πάνω καταστάσεις περιλαμβάνονται οι ακόλουθες οφειλές:

(α) ΣΑΑ 2004-2013 – Καθεστώς 1.1.3 «Διαχείριση αποβλήτων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις» – Οφειλή ύψους €239.183. Στα πλαίσια εκ των υστέρων επιτόπιου ελέγχου από το Τμήμα Γεωργίας, ως αρμόδια Αρχή εφαρμογής του Μέτρου, στις 22.1.2010, διαπιστώθηκε ότι τα μηχανήματα και ο εξοπλισμός για τα οποία λήφθηκε επιδότηση από συγκεκριμένη εταιρεία στις 9.6.2006, ύψους €239.183, δεν βρίσκονταν σε λειτουργία, κατά παράβαση των προνοιών του Καθεστώτος 1.1.3, σύμφωνα με τις οποίες αυτά πρέπει να διατηρούνται και να λειτουργούν για πέντε τουλάχιστον χρόνια από την ημερομηνία τελικής πληρωμής της επιδότησης. Η εταιρεία ενημερώθηκε από το Τμήμα με σχετική επιστολή στις 7.6.2010 και ο ΟΑΠ στις 2.11.2010. Ο ΟΑΠ με επιστολή ημερ. 25.11.2010, κάλεσε την εταιρεία να επιστρέψει άμεσα το ποσό της επιδότησης, χωρίς ωστόσο να υπάρξει ανταπόκριση. Μετά από σχετική διερεύνηση, ο ΟΑΠ διαπίστωσε, στις 4.3.2011, ότι η εταιρεία τέθηκε σε εκούσια εκκαθάριση πιστωτών στις 2.11.2010.

(β) Μέτρα ΚΟΑ1 και ΚΟΑ4 – Οφειλή ύψους € 316.015. Μετά από έλεγχο που διενήργησε το Τμήμα Γεωργίας στις εγκαταστάσεις εταιρείας Ομάδας Παραγωγών κατά το 2009, προέκυψαν παρατυπίες και αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά ύψους €316.015. Αφού ολοκληρώθηκε η εξέταση της υπόθεσης από το Τμήμα, η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, κρίνοντας ότι εκ πρώτης όψεως φαίνεται να έχουν δαπραχθεί ποινικά αδικήματα από την εταιρεία και τους Διευθυντές της, παράπεμψε το θέμα στην Αστυνομία για περαιτέρω διερεύνηση.

Ο Βοηθός Επίτροπος μάς πληροφόρησε ότι, μετά από διαβουλεύσεις με την εταιρεία, οι οποίες βρίσκονται σε εξέλιξη, ο Οργανισμός κατέληξε σε καταρχήν προφορική συμφωνία με την εταιρεία για την επιστροφή του ποσού με ετήσιες δόσεις και την κατάθεση τραπεζικής εγγυητικής επιστολής. Επίσης μας πληροφόρησε ότι, μετά την μερική αποπληρωμή του ποσού, το τρέχον υπόλοιπο ανέρχεται σε €274.764.

Μέτρο 2 - Προώθηση γεωργικών προϊόντων. Στα πλαίσια του Κανονισμού (ΕΚ) 3/2008 σχετικά με ενέργειες ενημέρωσης και προώθησης υπέρ των γεωργικών προϊόντων στην εσωτερική αγορά και στις τρίτες χώρες, κυπριακός και βουλγάρικος οργανισμός υπέβαλαν, ως προτείνουσες οργανώσεις, στις 20.3.2008, πρόταση προγράμματος για διακρατική συνεργασία μεταξύ των χωρών Κύπρου και Βουλγαρίας, για ενέργειες ενημέρωσης και προώθησης τυροκομικών προϊόντων σε τρίτες χώρες (Ρωσία και Ουκρανία). Το πρόγραμμα, το οποίο αποτελείται από τρεις ετήσιες φάσεις, εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 6.1.2009 και ο συνολικός προϋπολογισμός εκτέλεσής του ανέρχεται στα €4.988.000. Η συμμετοχή των δύο χωρών καθορίστηκε στο 60% για την Κύπρο και στο 40% για τη Βουλγαρία, και η χρηματοδότηση του προγράμματος στο 50% από την Ευρωπαϊκή Ένωση, στο 30% από τις δύο χώρες και στο 20% από τις προτείνουσες οργανώσεις.

Ο κυπριακός οργανισμός προέβη, σύμφωνα με το άρθρο 8(3) του Κανονισμού (ΕΚ) 501/2008, στην προκήρυξη διαγωνισμού για την επιλογή οργανισμού εκτέλεσης του προγράμματος. Υποβλήθηκαν τέσσερις προσφορές, οι οποίες ανοίχθηκαν από τετραμελή επιτροπή αξιολόγησης, αποτελούμενη από τους Διευθυντές της κυπριακής και βουλγαρικής προτείνουσας οργάνωσης, ένα δικηγόρο, ως ανεξάρτητο κριτή (adjudicator) και ένα εκπρόσωπο εταιρείας, ως ανεξάρτητο αξιολογητή, στον οποίο δόθηκαν οι προσφορές για αξιολόγηση. Στη βάση της Έκθεσης αξιολόγησης που ετοιμάστηκε, επιλέχθηκε η προσφορά βελγικής εταιρείας και η σχετική συμφωνία μεταξύ της εταιρείας και των δύο προτείνοντων οργανισμών Κύπρου και Βουλγαρίας, υπογράφηκε στις 2.4.2009. Την επόμενη μέρα υπογράφηκε και η σχετική σύμβαση μεταξύ του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (YEBT), ως αρμόδια Αρχή και του κυπριακού προτείνοντος οργανισμού. Επισημαίνεται ότι το YEBT ενεργεί και ως ανάδοχος του ΟΑΠ για το συγκεκριμένο Μέτρο.

Οι δύο φάσεις του προγράμματος, προϋπολογιζόμενης αξίας, όσον αφορά στην κυπριακή συμμετοχή, ύψους €2.383.329, έχουν ολοκληρωθεί και υποβλήθηκαν μέχρι σήμερα, από τον κυπριακό οργανισμό, αιτήματα για πληρωμή συνολικού ύψους €1.909.147. Διενεργήθηκαν πληρωμές ύψους €1.331.765, ενώ τα €577.382 θεωρήθηκαν από το YEBT και τον ΟΑΠ ως μη επιλέξιμες δαπάνες.

Από τον έλεγχο του πιο πάνω προγράμματος, ο οποίος διενεργήθηκε τον Απρίλιο – Μάιο του 2010, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- Σύμφωνα με το άρθρο 8(3) του Κανονισμού 501/2008, ο οργανισμός εκτέλεσης μπορεί να συμμετέχει στην εκπόνηση του προγράμματος, νοούμενου ότι η επιλογή του θα πραγματοποιηθεί πριν την υποβολή του προγράμματος. Στα έγγραφα προσφοράς του οργανισμού εκτέλεσης που επιλέχθηκε, αναφέρεται ρητώς ότι ο οργανισμός αυτός συμμετείχε ενεργά στην ετοιμασία του προγράμματος, το οποίο υποβλήθηκε στις 20.3.2008 και συνεπώς θα έπρεπε να είχε αποκλειστεί από το διαγωνισμό επιλογής οργανισμού εκτέλεσης, αφού ο σχετικός διαγωνισμός και η επιλογή οργανισμού εκτέλεσης έγινε αρκετά μεταγενέστερα της υποβολής του προγράμματος, στις 12.12.2008.
- Δεν φαίνεται με ποια κριτήρια έγινε η ανάθεση της αξιολόγησης του διαγωνισμού στη συγκεκριμένη εταιρεία η οποία ενέργησε ως ανεξάρτητος αξιολογητής των προσφορών που υποβλήθηκαν. Όπως διαπιστώθηκε, ο ανεξάρτητος αξιολογητής των προσφορών, ο οποίος συμμετείχε στην επιτροπή παραλαβής και ανοίγματος των προσφορών, έχει πρώτου βαθμού συγγένεια με άτομο που, σύμφωνα με τα έγγραφα προσφορών, είναι μέλος της ομάδας εμπειρογνομόνων (key experts) της εταιρείας που επιλέχθηκε και που, σύμφωνα με τα υπό αναφορά έγγραφα, θα είχε το ρόλο του συντονιστή στην Κύπρο στα πλαίσια της εκπόνησης του προγράμματος. Κατά την άποψή μας, το γεγονός αυτό καταστρατηγεί την αρχή της αντικειμενικής και αμερόληπτης αξιολόγησης των προσφορών. Επισημαίνεται ότι, εφόσον ο προϋπολογισμός του έργου ήταν δεδομένος, η βαθμολόγηση των υποψήφιων προσφοροδοτών βασίστηκε στην αξιολόγηση παραγόντων (εμπειρία, στρατηγική, επαγγελματική, χρηματοδοτική και τεχνική ικανότητα) στους οποίους υπεισέρχεται σε μεγάλο βαθμό η κρίση του αξιολογητή, γεγονός που καθιστά την αμεροληψία και ανεξαρτησία του ακόμα πιο σημαντική.
- Οι προσφορές που παραλήφθηκαν δεν μονογραφήθηκαν από την επιτροπή που τις παράλαβε πριν παραδοθούν στον αξιολογητή ώστε να διασφαλιστεί η εμπιστευτικότητά τους. Σχετικά διαπιστώθηκε ότι, η προσφορά του οργανισμού εκτέλεσης που επιλέχθηκε είναι σε μεγάλο βαθμό πανομοιότυπη στο λεκτικό και τη δομή της με εκείνη άλλου υποψήφιου προσφοροδότη.
- Η αρμόδια λειτουργός του YEBT, σε σημείωμά της ημερ. 3.2.2009 προς τον Διευθυντή Εμπορίου, επισημαίνει διάφορες αδυναμίες στη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών. Όπως καταγράφεται σε μεταγενέστερο σημείωμα της ίδιας λειτουργού ημερ. 19.2.2009, το Υπουργείο ζήτησε ορισμένες εξηγήσεις από τον Γενικό Διευθυντή του κυπριακού οργανισμού, ιδιαίτερα όσον αφορά στη χρηματοδοτική ικανότητα και την εμπειρία του οργανισμού εκτέλεσης. Ο κυπριακός οργανισμός ανέφερε ότι είχε επισημάνει τη χαμηλή χρηματοδοτική ευχέρεια της εταιρείας, θεώρησε όμως ότι, με τις πιστώσεις που αυτή θα εξασφαλίζει, είναι δυνατό να τηρεί τις υποχρεώσεις της. Όσον αφορά δε την

περιορισμένη εμπειρία της εταιρείας ανέφερε ότι, παρά την όντως μικρή σχετικά εμπειρία της εταιρείας, θεωρεί ότι η Διευθύνουσα Σύμβουλος της εταιρείας, με τη συνέπεια που τη διακρίνει, θα μπορέσει να εκτελέσει το πρόγραμμα με επιτυχία. Ανέφερε επίσης ότι η ανάλυση της στρατηγικής της εταιρείας έτυχε εκτενούς συζήτησης στην επιτροπή αξιολόγησης και ότι η τελική επιλογή της εταιρείας έγινε με υποκειμενικά κριτήρια. Παρόλο που τα πιο πάνω θέματα είναι σοβαρά και οι εξηγήσεις που δόθηκαν δεν ήταν, κατά την άποψή μας, ικανοποιητικές, το Υπουργείο προχώρησε, στις 3.4.2009, στη σύναψη της σχετικής συμφωνίας για εκτέλεση του προγράμματος.

- Η αξιολόγηση της χρηματοδοτικής ικανότητας του επιτυχόντος προσφοροδότη βασίστηκε σε μη εξελεγμένες καταστάσεις που αφορούσαν όμιλο τεσσάρων εταιρειών, στις οποίες περιλαμβάνονταν και ο επιτυχών προσφοροδότης και οι οποίες, ούτως ή άλλως, καταδείκνυαν ότι η οικονομική ικανότητα του ομίλου για εκτέλεση του έργου ήταν περιορισμένη. Θεωρούμε ότι οι καταστάσεις αυτές δεν θα έπρεπε να γίνουν αποδεκτές εφόσον η προσφορά δεν υποβλήθηκε από τον όμιλο των εταιρειών αλλά από μία εταιρεία του ομίλου. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 12(2) του Κανονισμού 501/2008, το κράτος μέλος επαληθεύει ότι ο οργανισμός εκτέλεσης που έχει επιλεγεί διαθέτει τα αναγκαία χρηματοδοτικά και τεχνικά μέσα για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότερης εκτέλεσης των ενεργειών του προγράμματος.
- Η εταιρεία η οποία επιλέχθηκε ως οργανισμός εκτέλεσης ιδρύθηκε το Σεπτέμβριο του 2007, λίγους μήνες δηλαδή πριν την υποβολή του σχετικού προγράμματος, γεγονός που καταδεικνύει ότι κατά τον χρόνο αξιολόγησης της προσφοράς της δεν διέθετε επαρκή πείρα.
- Η απόφαση για επιλογή του οργανισμού εκτέλεσης κοινοποιήθηκε στον επιτυχόντα προσφοροδότη πριν την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού στο ΥΕΒΤ, γεγονός που επισημάνθηκε και από το Υπουργείο. Ως αποτέλεσμα, οι οποιεσδήποτε παρατηρήσεις του Υπουργείου, σε σχέση με την αξιολόγηση και κατακύρωση του διαγωνισμού, είχαν μειωμένη σημασία. Βάσει των πιο πάνω θεωρούμε ότι δεν ικανοποιήθηκαν πλήρως οι πρόνοιες του άρθρου 8(3) του Κανονισμού 501/2008, που αναφέρει ότι ο διαγωνισμός για επιλογή του οργανισμού εκτέλεσης πρέπει να διεξαχθεί με τρόπο κατάλληλο και ελεγχόμενο από το κράτος μέλος.
- Φαίνεται να υπάρχει ιδιάζουσα σχέση μεταξύ της εταιρείας στην οποία κατακυρώθηκε ο διαγωνισμός για να ενεργήσει ως οργανισμός εκτέλεσης και του κυπριακού οργανισμού, αφού στις συσκέψεις που πραγματοποιήθηκαν με το βουλγάρικο οργανισμό πριν την υποβολή της πρότασης, ο σύζυγος της Διευθύνουσας Συμβούλου της υπό αναφορά εταιρείας, συμμετείχε ως εκπρόσωπος του οργανισμού. Το ίδιο άτομο συμμετείχε και στην αξιολόγηση προηγούμενης προσφοράς του οργανισμού για προώθηση προϊόντων σε τρίτες χώρες, ως σύμβουλος.
- Ο οργανισμός εκτέλεσης ανέθεσε την εκτέλεση δράσεων του προγράμματος ή/και προέβη στην αγορά υπηρεσιών από άλλες εταιρείες, ορισμένες από τις οποίες είναι κυπριακές. Διαπιστώθηκε ότι για την ανάθεση αυτή δεν φαίνεται, από τους σχετικούς φακέλους και τα παραστατικά που υποβλήθηκαν, να ζητήθηκαν οποιεσδήποτε προσφορές, έστω και με συνοπτικές διαδικασίες. Θεωρούμε ότι η μη λήψη προσφορών και απευθείας αγορά υπηρεσιών, ιδιαίτερα όπου πρόκειται για σημαντικά ποσά, δεν διασφαλίζει την εξασφάλιση της καλύτερης δυνατής τιμής και την ανάπτυξη ανταγωνισμού και αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο υπερτιμολόγησης των υπηρεσιών που αγοράστηκαν.
- Διαπιστώθηκε ότι οι τρεις κυπριακές εταιρείες, οι οποίες προσέφεραν υπηρεσίες στον οργανισμό εκτέλεσης, είναι όλες νεοσύστατες εταιρείες και έχουν ως έδρα δικηγορικά ή γραφεία συμβούλων. Το σύνολο της αξίας των τιμολογίων που εκδόθηκαν από τις τρεις αυτές εταιρείες κατά την πρώτη φάση του προγράμματος και τα οποία υποβλήθηκαν από τον οργανισμό εκτέλεσης για πληρωμή, ανέρχεται στα €498.153.
- Όπως προκύπτει από τα τιμολόγια που εκδόθηκαν από τις πιο πάνω εταιρείες, τουλάχιστον μέρος των εργασιών που τιμολόγησαν εκτελέστηκαν από άλλους. Το Υπουργείο ζήτησε επανειλημμένα από τον οργανισμό εκτέλεσης να προσκομίσει, σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης, σχετικές συμφωνίες

μεταξύ του και των υπεργολάβων του. Ο οργανισμός εκτέλεσης θεωρεί ότι δεν προέβη σε υπεργολαβία αλλά σε αγορά υπηρεσιών από τις εν λόγω εταιρείες και αρνείται να προσκομίσει τις ζητηθείσες συμφωνίες.

- Ο δικηγόρος ο οποίος συμμετείχε στην επιτροπή αξιολόγησης του έργου, ενεργεί ως αντικαταστάτης Διευθυντής σε μία από τις κυπριακές εταιρείες, στις οποίες ο οργανισμός εκτέλεσης ανέθεσε μεγάλο μέρος των εργασιών του έργου. Επίσης, η διεύθυνση της υπό αναφορά εταιρείας είναι η ίδια με τη διεύθυνση του δικηγορικού γραφείου που διατηρεί το άτομο αυτό.
- Το γεγονός ότι, τόσο ο οργανισμός εκτέλεσης, όσο και οι κυπριακές εταιρείες στις οποίες ανατέθηκε μεγάλο μέρος εκτέλεσης των εργασιών του προγράμματος, όπως αναφέρουμε πιο πάνω, είναι όλες νεοσύστατες, αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο να έχουν συσταθεί ειδικά για σκοπούς εκτέλεσης του προγράμματος.
- Ο πρόεδρος του κυπριακού οργανισμού υπέβαλε δήλωση ημερ. 25.4.2009, σύμφωνα με την οποία προσέλαβε τη μια από τις τρεις κυπριακές εταιρείες που αναφέρονται πιο πάνω, με ετήσια αμοιβή €49.200, για διάρκεια τριών ετών, για την εκτέλεση των απαιτούμενων, από το πρόγραμμα, γραμματειακών υποχρεώσεων. Στη σχετική σύμβαση που υπογράφηκε μεταξύ του κυπριακού οργανισμού και του Υπουργείου αναφέρεται ότι τα γενικά έξοδα, στα οποία περιλαμβάνονται τα διοικητικά έξοδα και τα έξοδα συντονισμού, διαχείρισης, γραμματείας κ.λπ., δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 6% του πραγματικού κόστους υλοποίησης της δαπάνης και μπορούν να αναγνωρίζονται μόνο στο μέτρο που δύνανται να αποτελέσουν αντικείμενο επαλήθευσης. Κατά την άποψή μας, το κόστος των πιο πάνω υπηρεσιών δεν μπορεί να θεωρηθεί τεκμηριωμένο με βάση απλώς τη δήλωση του προέδρου του οργανισμού, αλλά θα έπρεπε να συνοδεύεται από φύλλα τήρησης ωραρίου απασχόλησης (time sheets) με τα ονόματα των ατόμων που απασχολήθηκαν, τις ωριαίες αποδοχές τους, τις ώρες και το αντικείμενο εργασίας τους κ.λπ., όπως υποδείχθηκε σε άλλη υπόθεση/πρόγραμμα που διερευνήθηκε από την Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (OLAF).

Συνδυάζοντας τα πιο πάνω, δημιουργήθηκαν, κατά την άποψή μας, εύλογες υποψίες για ενδεχόμενη διάπραξη απάτης και κατάχρησης κοινοτικών και εθνικών πόρων. Για το λόγο αυτό η υπόθεση παραπέμφθηκε, με εμπιστευτική επιστολή μας ημερ. 14.5.2010, στον Γενικό Εισαγγελέα, με κοινοποίηση στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), ο οποίος, μετά από αξιολόγησή της, έδωσε οδηγίες στην Αστυνομία για διεξαγωγή ποινικής έρευνας, που βρίσκεται ακόμα σε εξέλιξη. Παράλληλα, με επιστολή μας ημερ. 6.7.2010, ενημερώσαμε σχετικά τον Επίτροπο του ΟΑΠ για το θέμα, το οποίο θέσαμε επίσης ενώπιον του Γενικού Λογιστή, ως Συντονιστή του Κυπριακού AFCOS και της Γενικής Διευθύντριας του YEBT στις 12.7.2010.

Επισημαίνεται ότι, λόγω της άρνησης του οργανισμού εκτέλεσης να προσκομίσει πρόσθετες πληροφορίες και δικαιολογητικά σε σχέση με δαπάνες της πρώτης φάσης του προγράμματος, ύψους €1.079.078, οι οποίες είχαν θεωρηθεί κατ' αρχή επιλέξιμες και χρηματοδοτήθηκαν, το YEBT, με επιστολή του ημερ. 17.3.2011, εισηγήθηκε στον ΟΑΠ όπως προβεί στην ανάκτηση της χορηγίας που καταβλήθηκε έναντι των δαπανών αυτών. Επίσης, το Υπουργείο, με επιστολή του ημερ. 27.4.2011, ενημέρωσε τον κυπριακό οργανισμό ότι, ενόψει πληροφόρησης από το Γενικό Εισαγγελέα σε σχέση με την αστυνομική έρευνα που διεξάγεται για διαπίστωση του ενδεχόμενου διάπραξης ποινικών αδικημάτων που σχετίζονται με το υπό αναφορά πρόγραμμα, δεν δύναται να παραχωρήσει την έγκρισή του για υλοποίηση της τρίτης και τελικής φάσης του προγράμματος.

Συναφώς αναφέρεται ότι, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου του ΟΑΠ, ετοίμασε επιστολές ημερ. 17.3.2011, με τις οποίες ενημέρωνε τις τρεις κυπριακές εταιρείες που παρείχαν υπηρεσίες στον οργανισμό εκτέλεσης, για την πρόθεσή της να προβεί σε έλεγχο τους στα πλαίσια των εκ των υστέρων ελέγχων που διεξάγει βάσει του Κανονισμού 485/2008. Όπως μας πληροφόρησε ο ΟΑΠ η επίδοση των σχετικών επιστολών, στους Διευθυντές των εταιρειών, με το χέρι, δεν κατέστη δυνατή και, όσον αφορά στις δύο από αυτές, το πρόσωπο που ενεργεί ως λογιστής τους, τις προώθησε στο Διευθυντή ο οποίος είναι κοινός και για τις δύο εταιρείες

και βρίσκεται στην Ουκρανία, αναφέροντας παράλληλα ότι δεν έχει στα γραφεία του οποιαδήποτε έγγραφα που να αφορούν στις εταιρείες αυτές. Όσον αφορά στην τρίτη εταιρεία, το δικηγορικό γραφείο στο οποίο ήταν το εγγεγραμμένο γραφείο της, ενημέρωσε τον ΟΑΠ ότι δεν έχει πλέον ουδεμία σχέση με αυτή, δίνοντας ταυτόχρονα στον ΟΑΠ τη νέα διεύθυνση του εγγεγραμμένου γραφείου της. Όπως διαπιστώθηκε από τον ΟΑΠ, στη διεύθυνση αυτή βρίσκεται ιδιωτική κατοικία, οι ένοικοι της οποίας διαβεβαίωσαν ότι δεν γνωρίζουν την υπό αναφορά εταιρεία.

Ο Βοηθός Επίτροπος μάς πληροφόρησε ότι κατά την εξέταση των αιτημάτων πληρωμής της δεύτερης φάσης του προγράμματος από το YEBT υπήρξε σημαντική μείωση της χορηγίας προς την προτείνουσα οργάνωση, η οποία οφείλεται στο γεγονός ότι συγκεκριμένες δαπάνες θεωρήθηκαν ως μη επιλέξιμες λόγω της απουσίας απαιτούμενων δικαιολογητικών. Επίσης μας πληροφόρησε ότι η προτείνουσα οργάνωση έχει προσφύγει στη δικαιοσύνη κατά του YEBT και του ΟΑΠ.

Σχέδιο Εκταρικών Επιδοτήσεων.

Σε σχέση με την εφαρμογή του Σχεδίου Εκταρικών Επιδοτήσεων 2010 παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Τροποποιήσεις σε υποβληθείσες αιτήσεις.

- (i) Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου η υπογραφή του αιτητή στην αίτηση επιδότησης παρουσιάζει εμφανείς διαφορές με την υπογραφή στο έντυπο δήλωσης αλλαγής πληροφοριών στην αίτηση ή το έντυπο ανάκλησης σε επίπεδο τεμαχίου που υποβλήθηκαν αργότερα, ή με το γραφικό χαρακτήρα της μονογραφής τροποποιήσεων στην έντυπη αίτηση, με αποτέλεσμα να εγείρονται αμφιβολίες ως προς την ταυτότητα του ατόμου που αιτείται τις τροποποιήσεις.

Εκφράσαμε την άποψη ότι θα πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η ταυτότητα του ατόμου το οποίο αιτείται των τροποποιήσεων, επισημαίνοντας παράλληλα ότι το θέμα αυτό έχει εγερθεί και από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο στην έκθεσή του αναφορικά με τον έλεγχο του που διενήργησε το 2009.

- (ii) Σε συγκεκριμένη περίπτωση, το έντυπο δήλωσης αλλαγής πληροφοριών στην αίτηση, με ημερομηνία παραλαβής 27.4.2010, έφερε την υπογραφή του αιτητή αλλά όχι ημερομηνία και σε αυτό δεν δηλώνονταν οι αιτούμενες τροποποιήσεις. Στο μηχανογραφικό σύστημα παρουσιάζεται έγκριση αιτήματος για απόσυρση τεμαχίου από συμμετοχή στη δράση Β3 του Καθεστώτος 2.3.3 του ΠΑΑ στις 8.10.2010. Όπως μας αναφέρθηκε, ο αιτητής εκ παραδρομής δεν συμπλήρωσε το σχετικό τμήμα του εντύπου και ενημέρωσε την αρμόδια λειτουργό για το είδος της τροποποίησης τηλεφωνικά, ενώ εκκρεμούσε η προσκόμιση του πλήρως συμπληρωμένου εντύπου.

Ο Βοηθός Επίτροπος μάς πληροφόρησε ότι η επισήμανσή μας λήφθηκε υπόψη και δόθηκαν σχετικές οδηγίες με στόχο να μην επαναληφθεί τέτοια περίπτωση.

- (iii) Παρατηρήθηκε περίπτωση αίτησης στην οποία εγκρίθηκαν μειώσεις στην αρχικά δηλωθείσα έκταση τεμαχίων, σε ημερομηνία μεταγενέστερη της διενέργειας κλασικού επιτόπιου ελέγχου επί των συγκεκριμένων τεμαχίων. Σύμφωνα με τον Καν.(ΕΚ) 1122/2009 «εάν η αρμόδια αρχή έχει ήδη ενημερώσει τον γεωργό για παρατυπίες στην ενιαία αίτηση ή εάν έχει ειδοποιήσει το γεωργό για την πρόθεσή της να διενεργήσει επιτόπιο έλεγχο και ο εν λόγω επιτόπιος έλεγχος αποκαλύψει παρατυπίες, τροποποιήσεις [...] δεν επιτρέπονται για τα αγροτεμάχια που αφορούν οι παρατυπίες». Παρά το γεγονός ότι η έγκριση των τροποποιήσεων έγινε πριν από την καταγεγραμμένη ημερομηνία ενημέρωσης του αιτητή, εντούτοις το μεγάλο χρονικό διάστημα που μεσολάβησε από τη διενέργεια του επιτόπιου ελέγχου μέχρι την ενημέρωση του αιτητή (πέραν των τεσσάρων μηνών) δεν παρέχει αξιόπιστα αποδεικτικά στοιχεία ως προς την τήρηση της υπό αναφορά πρόνοιας του Κανονισμού.

Στην ίδια αίτηση, το αίτημα για μείωση της επιδοτούμενης έκτασης άλλου τεμαχίου εμφανίζεται στο μηχανογραφικό σύστημα ως να απορρίφθηκε, ενώ για υπολογισμό πληρωμής λήφθηκε υπόψη η μειωμένη έκταση.

Εισηγηθήκαμε όπως προστεθεί πεδίο στην οθόνη έγκρισης/απόρριψης αιτήματος τροποποίησης/ανάκλησης στο οποίο να είναι εμφανής ο λόγος έγκρισης ή απόρριψης του εκάστοτε αιτήματος έτσι ώστε να διασφαλίζεται η τήρηση των διατάξεων της κοινοτικής νομοθεσίας.

Ο Επίτροπος μάς πληροφόρησε ότι οι επισημάνσεις μας έχουν ληφθεί υπόψη και όπου είναι αναγκαίο θα προωθηθεί τροποποίηση της διαδικασίας.

(δ) Λανθασμένες πληρωμές. Σύμφωνα με σημείωμα του προϊστάμενου Τμήματος Έγκρισης Πληρωμών και ΟΣΔΕ προς τον Επίτροπο ημερ. 19.1.2011, το ανά δεκάριο ποσό επιδότησης για μπανανοκαλλιέργεια εισήχθη στο μηχανογραφικό σύστημα λανθασμένα στα €43,70 αντί των €3,99, με αποτέλεσμα την υπερπληρωμή 108 αιτητών συνολικού ύψους €43.350 περίπου. Στο ίδιο σημείωμα αναφέρεται επιπλέον σφάλμα στην επιβολή κυρώσεων λόγω καθυστερημένης υποβολής αίτησης, με τον υπολογισμό μη εργάσιμων ημερών στην επιβολή των υπό αναφορά ποινών.

(ε) Κρατικές ενισχύσεις. Ο Κανονισμός (ΕΚ) 73/2009 παρέχει στην Κυπριακή Δημοκρατία το δικαίωμα καταβολής κρατικής ενίσχυσης σε καθορισμένους τομείς, μέχρι καθορισμένα ανώτατα ποσά. Για το 2009, το μέγιστο ποσό κρατικών ενισχύσεων για την καλλιέργεια ελιών καθορίζεται στα €2.088.857, ενώ σύμφωνα με στοιχεία που μας παραχωρήθηκαν από το Τμήμα Πληροφορικής, το συνολικό ποσό που εγκρίθηκε για πληρωμή στα πλαίσια του Σχεδίου Κρατικών Ενισχύσεων ήταν €2.341.063, δηλαδή ενδεχομένως να σημειώθηκε υπέρβαση κατά €252.206.

Όπως μας πληροφόρησε ο Επίτροπος, δεν έγινε παραβίαση των συνολικών εθνικών ανώτατων ορίων (Εθνικό Σχέδιο Άμεσων Συμπληρωματικών Ενισχύσεων και Σχέδιο Κρατικών Ενισχύσεων) στον τομέα της καλλιέργειας ελιών και η όποια ανακατανομή μεταξύ των Σχεδίων δεν επιφέρει καμία επίπτωση στα ταμεία της Δημοκρατίας και συμμορφώνεται πλήρως με τον αναφερόμενο Κανονισμό.

Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου. Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 73/2009 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάθε κράτος μέλος οφείλει να θεσπίσει ένα Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΟΣΔΕ) το οποίο θα αποσκοπεί στην αποτελεσματική επεξεργασία των αιτήσεων ενίσχυσης και των ελέγχων των πληρωμών. Σύμφωνα με τον ίδιο Κανονισμό, το ΟΣΔΕ περιλαμβάνει ηλεκτρονική βάση δεδομένων με τα στοιχεία των αιτήσεων ενίσχυσης, σύστημα αναγνώρισης αγροτεμαχίων για εντοπισμό των εκτάσεων που δηλώθηκαν για ενίσχυση, σύστημα προσδιορισμού και καταγραφής των δικαιωμάτων ενίσχυσης, αιτήσεις παροχής ενίσχυσης, ολοκληρωμένο σύστημα ελέγχου για τους διοικητικούς ελέγχους και τις επιτόπιες επιθεωρήσεις και σύστημα καταγραφής της ταυτότητας κάθε γεωργού που υποβάλλει αίτηση για ενίσχυση.

Σε σχέση με το πιο πάνω Σύστημα παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Ορθότητα ηλεκτρονικής βάσης Συστήματος Αναγνώρισης και Καταγραφής Αγροτεμαχίων. Όπως περιγράφεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η αρχική βάση δεδομένων του Συστήματος Αναγνώρισης και Καταγραφής Αγροτεμαχίων του ΟΑΠ παρουσίαζε αδυναμίες, με αποτέλεσμα κατά τους επιτόπιους ελέγχους να παρατηρούνται μεγάλες αποκλίσεις μεταξύ των δηλωθεισών και των επιλέξιμων εκτάσεων, ενώ οι δικαιούχοι ενδεχομένως να επιδοτήθηκαν για εκτάσεις μεγαλύτερες από τις δικαιούμενες.

Ο ΟΑΠ επικαιροποιεί ετησίως το 20% της μέγιστης επιλέξιμης έκτασης των τεμαχίων ώστε ανά πενταετία να έχει επικαιροποιημένη βάση δεδομένων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του σχετικού κοινοτικού Κανονισμού.

(β) Επιτόπιοι έλεγχοι.

(i) Γενικά. Σύμφωνα με το άρθρο 30 (1) του Κανονισμού 1122/2009, ο ΟΑΠ υποχρεούται να διενεργήσει επιτόπιο έλεγχο, τουλάχιστον στο 5% του συνόλου των γεωργών που υποβάλλουν ενιαία αίτηση για ενίσχυση στο πλαίσιο των καθεστώτων ενίσχυσης βάσει της έκτασης, με σκοπό την εξακρίβωση της ορθότητας και της ακρίβειας των στοιχείων που υποβάλλονται από τους αιτητές, της τήρησης των όρων για τη χορήγηση των ενισχύσεων, καθώς και των απαιτήσεων και προτύπων που σχετίζονται με την πολλαπλή συμμόρφωση. Επίσης, σύμφωνα με το εδάφιο 3 του πιο πάνω άρθρου,

αν οι επιτόπιοι έλεγχοι αποκαλύψουν σημαντικές παρατυπίες στο πλαίσιο συγκεκριμένου καθεστώτος ενίσχυσης, τότε ο ΟΑΠ θα πρέπει να αυξήσει καταλλήλως τον αριθμό των επιτόπιων ελέγχων κατά τη διάρκεια του έτους, καθώς και το ποσοστό των γεωργών που θα υποβληθούν σε επιτόπιο έλεγχο το επόμενο έτος.

Λόγω του υψηλού ποσοστού των αποκλίσεων που παρατηρήθηκαν κατά τους επιτόπιους ελέγχους του 2009, που ανήλθε στο 30,1% των αιτήσεων που αποτέλεσαν αντικείμενο επιτόπιου ελέγχου, ο ΟΑΠ διατήρησε το ποσοστό επιτόπιων ελέγχων που διενεργήθηκαν κατά το 2010 στα ίδια αυξημένα επίπεδα του 2009.

- (ii) **Αποτελέσματα επιτόπιων ελέγχων.** Με βάση στοιχεία που τηρούνται από τον ΟΑΠ, κατά το 2010 διενεργήθηκαν έλεγχοι σε συνολικό αριθμό 5.807 αιτήσεων (4.393 με τη μέθοδο της τηλεπισκόπησης και 1.414 με κλασικούς επιτόπιους ελέγχους) ή ποσοστό 15,9% του συνόλου των αιτήσεων που υποβλήθηκαν για εκταρική επιδότηση. Από τα αποτελέσματα των ελέγχων αυτών διαπιστώθηκε ότι σε 2.441 περιπτώσεις ή ποσοστό 42%, παρουσιάστηκαν αποκλίσεις μεταξύ της πραγματικής και δηλωθείσας έκτασης. Παρόλο που σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, παρατηρήθηκε σχετική βελτίωση της κατάστασης, εκφράσαμε την άποψη ότι τα ποσοστά αποκλίσεων εξακολουθούν να παραμένουν σε πολύ ψηλά επίπεδα.

Επισύραμε επίσης την προσοχή στο γεγονός ότι το ποσοστό της μη ευρεθείσας έκτασης κατά τους επιτόπιους ελέγχους ανήλθε στο 8,6%, (2009-8%) ποσοστό που θεωρείται πολύ ψηλό.

- (γ) **Επιχειρησιακό Σχέδιο Βελτίωσης του ΟΣΔΕ.** Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, με στόχο την αποτελεσματική αντιμετώπιση των αδυναμιών που παρατηρούνται στη λειτουργία του ΟΣΔΕ, έχει τροχοδρομηθεί ο επανασχεδιασμός του Συστήματος, με επιμέρους δράσεις οι οποίες υλοποιούνται σταδιακά. Σύμφωνα με τα αρχικά χρονοδιαγράμματα που τέθηκαν, το όλο έργο αναμενόταν να ολοκληρωθεί γύρω στον Οκτώβριο του 2010, ενώ σύμφωνα με το νέο χρονοδιάγραμμα, το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2012, παρατηρείται δηλαδή σημαντική καθυστέρηση.

Όπως μας πληροφόρησε ο Επίτροπος, η πρώτη φάση αναθεώρησης του Συστήματος Αναγνώρισης και Καταγραφής Αγροτεμαχίων άρχισε τον Σεπτέμβριο του 2010 και αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι τον Δεκέμβριο του 2011. Μετά την ολοκλήρωση της δημιουργίας των νέων τεμαχίων αναφοράς θα αρχίσει ο διαχωρισμός τους σε ξεχωριστές καλλιέργειες ή/και διαφορετικούς αιτητές με παράλληλη δημιουργία του μητρώου αγροτεμαχίων. Η δημιουργία του μητρώου αγροτεμαχίων αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2012 και να τεθεί σε χρήση με την παραλαβή των αιτήσεων του 2013.

Κεφαλική Επιδότηση Αιγοπροβάτων.

- (α) **Γενικά.** Το Μέτρο αφορά στην παροχή, κατά κεφαλή, κρατικών ενισχύσεων για τα αιγοπρόβατα. Κατά το 2010 καταβλήθηκαν, στα πλαίσια του Μέρους αυτού, ενισχύσεις ύψους €10.961.357. Σύμφωνα με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 3.6.2010, οι συντελεστές επιδότησης για το 2010 μειώθηκαν σε σχέση με το 2009. Όπως και τα προηγούμενα έτη, οι συντελεστές αυξάνονται ελαφρώς για μονάδες από 100 μέχρι 1.000 ζώων ενώ για μονάδες πέραν των 1.000 ζώων η επιδότηση μειώνεται στο 1/3 αφού, ένας από τους στόχους του Μέρους είναι και η προστασία του περιβάλλοντος από τα πολύ μεγάλα κοπάδια.

Ο υπολογισμός της κεφαλικής επιδότησης βασίστηκε στον αριθμό των ζώων που καταγράφηκε από τους κτηνοτρόφους στο ερωτηματολόγιο της ετήσιας επισκόπησης της αιγοπροβατοτροφίας του Τμήματος Γεωργίας για το 2009, όπου δήλωναν τον αριθμό των ζώων που κατείχαν στην εκμετάλλευσή τους στις 16.11.2009. Στα κριτήρια συμμετοχής στο Μέτρο αναφέρεται ότι οι αιτητές είναι υποχρεωμένοι να κρατήσουν τα δηλωθέντα ζώα στα υποστατικά τους για περίοδο τριών μηνών μετά την ημερομηνία καταγραφής, καθώς και να καταγράφουν στα μητρώα ζωικού πληθυσμού των μονάδων τους, να συμπληρώνουν τα σχετικά έντυπα και να ενημερώνουν τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες έγκαιρα για όλες τις αλλαγές που θα προκύψουν στον πληθυσμό των ζώων τους από θανάτους, ακόμα και μετά την υποβολή της αίτησης. Σε αντίθετη περίπτωση, τυχόν αποκλίσεις θα είχαν επίπτωση στο ύψος της καταβαλλόμενης

επιδότησης. Επίσης επισημαίνεται ότι οι αιτητές οι οποίοι προτίθεντο να προβούν σε αγοραπωλησίες ή/και μετακινήσεις μέσα στην πιο πάνω περίοδο λόγω ανωτέρας βίας, θα έπρεπε να ενημέρωναν εγγράφως εκ των προτέρων τον ΟΑΠ για τους λόγους για τους οποίους προτίθεντο να το πράξουν.

(β) Επιτόπιοι έλεγχοι. Στα πλαίσια της εφαρμογής του Μέτρου διενεργήθηκαν από το Τμήμα Γεωργίας και τον Κυπριακό Οργανισμό Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας επιτόπιοι έλεγχοι σε δείγμα 291 αιτήσεων, που αντιπροσωπεύει το 10,5% των αιτήσεων που υποβλήθηκαν.

Από τους επιτόπιους ελέγχους διαπιστώθηκαν αποκλίσεις, όπου ο αριθμός των ζώων που δηλώθηκαν ήταν μεγαλύτερος των ζώων που καταμετρήθηκαν, σε 95 περιπτώσεις (32,7% του δείγματος). Σε 13 από αυτές, η απόκλιση που διαπιστώθηκε ήταν μεγαλύτερη του 50%, σε 44 ήταν μεταξύ 3%-50% και στις υπόλοιπες ήταν μικρότερη του 3%. Όπως αναφέρεται στο εγχειρίδιο εφαρμογής του Μέτρου, σε περιπτώσεις αποκλίσεων μέχρι 3% πληρώνεται ο πραγματικός αριθμός ζώων χωρίς την επιβολή οποιασδήποτε περαιτέρω ποινής, για αποκλίσεις από 3% μέχρι 49% ο προσδιορισθείς αριθμός ζώων μειώνεται κατά το διπλάσιο της παρατηρούμενης διαφοράς. Σε περιπτώσεις αποκλίσεων πέραν του 50%, δεν καταβάλλεται καμία επιδότηση για την υπό αναφορά περίοδο.

Από επισκόπηση των αποτελεσμάτων των επιτόπιων ελέγχων, διαπιστώθηκαν περιπτώσεις στις οποίες, ενώ διαπιστώθηκαν σημαντικές αποκλίσεις (ακόμη και πέραν του 50%), καταβλήθηκε ενίσχυση χωρίς την επιβολή ποινών, κατόπιν ένστασης ή άλλων παραστάσεων των κτηνοτρόφων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, κατά την άποψή μας, η αποδοχή της ένστασης του κτηνοτρόφου και η καταβολή της ενίσχυσης δεν αιτιολογείται.

Μέτρο ΣΑΠ 1α. Πριμοδότηση εκρίζωσης αμπελώνων.

(α) Γενικά. Η Αρμόδια Αρχή για το σχεδιασμό και την εφαρμογή του Μέτρου είναι το Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων (ΣΑΠ) και ως ανάδοχος του ΟΑΠ, έχει την ευθύνη της έγκρισης πληρωμής της ενίσχυσης η οποία καταβάλλεται από τον ΟΑΠ. Κατά το έτος 2010 καταβλήθηκαν, στα πλαίσια του Μέτρου αυτού, πριμοδοτήσεις ύψους €3.319.202.

(β) Διενέργεια ελέγχων.

- (i)** Σύμφωνα με το εγχειρίδιο εφαρμογής του Μέτρου, για σκοπούς διασφάλισης της αμεροληψίας της κρίσης του ελεγκτή, οι τομείς των διοικητικών ελέγχων, των επιτόπιων ελέγχων και των ελέγχων έγκρισης των πληρωμών πρέπει να διεκπεραιώνονται από λειτουργούς με σαφώς διαχωρισμένα καθήκοντα και οι οποίοι δεν θα εμπλέκονται σε πέραν του ενός εκ των πιο πάνω τομέων. Κατά τον έλεγχο εφαρμογής του Μέτρου διαπιστώθηκε ότι κατά την εξακρίβωση της εγκυρότητας της αίτησης, οι λειτουργοί που διεκπεραίωναν τους πιο πάνω ελέγχους, εμπλέκονταν σε πέραν του ενός τομέα ελέγχου. Όπως μας πληροφόρησε ο Επίτροπος, το περιεχόμενο του εγχειριδίου θα επανεξεταστεί σε περίπτωση νέας προκήρυξης του Μέτρου.
- (ii)** Σύμφωνα με τους όρους συμμετοχής, τα αμπέλια που είναι επιλέξιμα για σκοπούς πριμοδότησης της εκρίζωσής τους πρέπει να είναι καλλιεργημένα με οινοποιήσιμες ποικιλίες και να είναι καταγεγραμμένα στο αμπελουργικό μητρώο. Επιπρόσθετα, στην περίπτωση όπου κατά τους διενεργούμενους ελέγχους εντοπιστούν διαφορές και διαπιστωθούν παρατυπίες ή δόλος, τότε επιβάλλονται οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία κυρώσεις. Κατά τον έλεγχο εφαρμογής του Μέτρου διαπιστώθηκε περίπτωση στην οποία, σύμφωνα με τα ευρήματα του επιτόπιου ελέγχου, στα τεμάχια του αιτητή δεν υπήρχαν καλλιεργημένα αμπέλια και ζητήθηκε από τον αιτητή να υποβάλει διορθωμένη αίτηση, χωρίς ωστόσο να του επιβληθεί οποιαδήποτε ποινή. Εκφράσαμε την άποψη ότι, οι περιπτώσεις στις οποίες εντοπίζονται μεγάλες αποκλίσεις μεταξύ της αιτηθείσας και της επιλέξιμης έκτασης και ιδιαίτερα αυτές των οποίων η αιτηθείσα έκταση δεν είναι καλλιεργημένη, και κατά συνέπεια η ενέργεια θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως σκόπιμη με πρόθεση την εξαπάτηση του ΟΑΠ, θα έπρεπε να τυγχάνουν αυστηρότερου χειρισμού.

Όπως μας πληροφόρησε ο Επίτροπος, βάσει της διαδικασίας εφαρμογής του Μέτρου, οι αιτητές υποβάλλουν αίτηση συμμετοχής και μετά τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων ενημερώνονται γραπτώς για τα τεμάχια που εγκρίνονται ή απορρίπτονται, μαζί με τις σχετικές εκτάσεις. Στη συνέχεια οι αιτητές δηλώνουν γραπτώς, σε ειδικό έντυπο, τα τεμάχια που εντάσσουν στο Μέτρο μαζί με τη σχετική έκταση.

Μέτρο ΣΑΠ 3α – Ενθάρρυνση της επενδυτικής δραστηριότητας και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας στον οινοποιητικό κλάδο. Η δαπάνη στα πλαίσια του πιο πάνω Μέτρου καταβάλλεται εξολοκλήρου από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων, κατά ποσοστό 40% ή 20%, της επένδυσης ανάλογα με την κατηγορία δικαιούχων.

Από τον έλεγχο παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Βάσει του εγχειριδίου εφαρμογής του Μέτρου οι αιτήσεις εγκρίνονται ή απορρίπτονται από επιτροπή η οποία αξιολογεί και βαθμολογεί την αίτηση βάσει κριτηρίων, όπως ο τόπος εγκατάστασης, η κατοχή αμπελουργικής εκμετάλλευσης, η βιωσιμότητα κ.ά. Εκφράσαμε την άποψη ότι τα κριτήρια είναι πολύ γενικά και δεν καθοδηγούν την επιτροπή αξιολόγησης ως προς τη βαθμολόγηση των αιτήσεων, γεγονός που έχει επισημανθεί και από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου του ΟΑΠ.

Ο Βοηθός Επίτροπος μάς πληροφόρησε ότι το εγχειρίδιο του Μέτρου για αιτήσεις έχει ήδη τροποποιηθεί και οι αιτήσεις της 3^{ης} προκήρυξης έχουν αξιολογηθεί με τα νέα κριτήρια αξιολόγησης.

(β) Σύμφωνα με το εγχειρίδιο του Μέτρου, οι αιτητές μικρομεσαίων επιχειρήσεων επιδοτούνται με ποσοστό 40% και μεγαλύτερες επιχειρήσεις, που δεν πληρούν τον ορισμό της μικρομεσαίας επιχείρησης, με ποσοστό 20%. Όπως διαπιστώθηκε, δεν περιλαμβάνονται σημεία ελέγχου ώστε να επιβεβαιώνεται η ικανοποίηση των κριτηρίων που πρέπει να πληρούνται για να καταταγεί ένας αιτητής ως μικρομεσαία επιχείρηση. Επίσης παρατηρήθηκε ότι δεν ζητείται η προσκόμιση σχετικής βεβαίωσης κατά πόσο μια επιχείρηση είναι μεμονωμένη ή διατηρεί αδελφικές, θυγατρικές ή άλλες συνδεδεμένες εταιρείες, και συνεπώς η προσκόμιση ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων για σκοπούς συμψηφισμού της χορηγίας έτσι ώστε, η συνολική ενίσχυση που καταβάλλεται να μη ξεπερνά τα ανώτατα ποσοστά στο σύνολο των επιλέξιμων δαπανών όλων των εταιρειών του ομίλου. Ο Επίτροπος μάς πληροφόρησε ότι το σημείο αυτό ελέγχεται από την τριμελή επιτροπή αξιολόγησης και στο εγχειρίδιο εφαρμογής του Μέτρου της 3^{ης} προκήρυξης περιλαμβάνεται πρόνοια βάσει της οποίας το εν λόγω σημείο θα συμπεριλαμβάνεται στα πρακτικά της Επιτροπής.

(γ) Σύμφωνα με το εγχειρίδιο εφαρμογής του Μέτρου, για αιτήσεις που αφορούν επενδύσεις άνω των €150.000 απαιτείται η προσκόμιση τεchnοοικονομικής μελέτης. Παρατηρήθηκε ότι στοιχεία που περιέχονται στην τεchnοοικονομική μελέτη (όπως χρηματοδότηση από ίδια κεφάλαια και δανεισμό) δεν συνάδουν σε όλες τις περιπτώσεις με τις πληροφορίες που περιέχονται σε πιστοποιητικά που προσκομίστηκαν (όπως πιστοποιητικά καταθέσεων αιτητών στην τράπεζα, πιστοποιητικά/εγκρίσεις δανείων).

Έλεγχοι κριτηρίων πολλαπλής συμμόρφωσης. Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 73/2009, οι γεωργοί οι οποίοι λαμβάνουν άμεσες ενισχύσεις οφείλουν να εφαρμόζουν τις Κανονιστικές Απαιτήσεις Διαχείρισης (ΚΑΔ) και τις Καλές Γεωργικές και Περιβαλλοντικές Συνθήκες (ΚΓΠ). Οι ΚΑΔ καθορίζονται σε 18 Κανονισμούς και Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορούν στην προστασία του περιβάλλοντος, την αναγνώριση και καταγραφή των ζώων, τη δημόσια υγεία και την υγεία των ζώων και των φυτών, την κοινοποίηση των ασθενειών των ζώων καθώς και τις συνθήκες διαβίωσής τους. Οι ΚΓΠ αποτελούν ένα σύνολο πρακτικών που πρέπει να εφαρμόζουν οι γεωργοί κατά την αξιοποίηση/χρήση της γης ώστε να αποφεύγεται η εγκατάλειψη ή η υποβάθμιση της.

Σε περίπτωση που παρατηρούνται παραβιάσεις των απαιτήσεων των κριτηρίων πολλαπλής συμμόρφωσης (ΚΓΠ και ΚΑΔ), τότε επιβάλλονται ποινές στους δικαιούχους γεωργούς, το ύψος των οποίων κυμαίνεται από το 1% μέχρι το 5%, ανάλογα με το μέγεθος της παραβίασης. Αν η παραβίαση επαναληφθεί και σε

επόμενα χρόνια, τότε το ποσοστό μείωσης αυξάνεται μέχρι το 15%, ενώ αν η διαπιστωθείσα μη συμμόρφωση έχει διαπραχθεί εκ προθέσεως, επιβάλλεται μείωση από 20% μέχρι 100%.

Σε σχέση με τα πιο πάνω παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Επιβολή ποινών πολλαπλής συμμόρφωσης στις κεφαλικές επιδοτήσεις αιγοπροβάτων.

Παρατηρήθηκε ότι οι σχετικές αποκοπές υπολογίστηκαν σε ηλεκτρονικά φύλλα εργασίας και εισηγήθηκαν όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο σύνδεσης του συστήματος κεφαλικών επιδοτήσεων με το σύστημα πολλαπλής συμμόρφωσης, όπως εφαρμόζεται στην περίπτωση των εκταρικών επιδοτήσεων, ώστε ο υπολογισμός να διενεργείται αυτόματα και να μειώνεται ο κίνδυνος λαθών. Η σύνδεση των δύο συστημάτων θα διασφαλίσει επίσης την χρήση των πλέον επικαιροποιημένων στοιχείων από το σύστημα πολλαπλής συμμόρφωσης.

Ο Βοηθός Επίτροπος μάς πληροφόρησε ότι η μηχανογράφηση του Συστήματος Ελέγχου της Πολλαπλής Συμμόρφωσης έχει ολοκληρωθεί και χρησιμοποιηθεί με επιτυχία κατά την επεξεργασία των αιτήσεων του 2010, ενώ τα αποτελέσματα του ελέγχου της πολλαπλής συμμόρφωσης λήφθηκαν υπόψη στις κεφαλικές επιδοτήσεις.

(β) Επιβολή ποινών πολλαπλής συμμόρφωσης στο Σχέδιο Εκταρικών Επιδοτήσεων – Μη αδειοδοτημένες γεωτρήσεις.

Στις απαιτήσεις πολλαπλής συμμόρφωσης περιλαμβάνεται και η προστασία των υδάτων μέσω της τήρησης των διαδικασιών έγκρισης για τη χρήση των υδάτων για άρδευση, που προβλέπουν ότι γεωτρήσεις άρδευσης, οι οποίες χρησιμοποιούνται σε τεμάχια που τυγχάνουν επιδότησης, θα πρέπει να είναι δεόντως αδειοδοτημένες. Σύμφωνα με οδηγίες που δόθηκαν από το Βοηθό Επίτροπο προς το Τμήμα Τεχνικών Υπηρεσιών με σημείωμα ημερ. 27.9.2010, αιτητές οι οποίοι ευρεθούν να αρδεύουν από μη αδειοδοτημένες γεωτρήσεις θα θεωρούνται ότι πληρούν τα κριτήρια της πολλαπλής συμμόρφωσης με επιφύλαξη, εάν προσκομίσουν βεβαίωση από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ) ότι έχουν υποβάλει αίτηση για νομιμοποίηση της γεώτρησης και η υπόθεση εξετάζεται από το ΤΑΥ.

Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις τεμαχίων που έτυχαν κλασικού επιτόπιου ελέγχου από τον ΟΑΠ και που αρδεύονται από μη αδειοδοτημένες γεωτρήσεις, για τις οποίες δεν υπάρχει στο φάκελο επιτόπιου ελέγχου σχετική βεβαίωση υποβολής αίτησης για νομιμοποίηση της γεώτρησης, όπου δεν επιβλήθηκε ποινή σχετικά με μη τήρηση των κανόνων πολλαπλής συμμόρφωσης.

Ο Επίτροπος μάς πληροφόρησε ότι στις περιπτώσεις αυτές θα επιβληθεί ποινή.

(γ) Μηχανογράφηση. Η προσφορά για μηχανογράφηση του υποσυστήματος κατακυρώθηκε για το ποσό των €33.661 συν ΦΠΑ. Όπως διαπιστώθηκε, ο ΟΑΠ κατέβαλε στον συμβασιούχο επιπρόσθετο ποσό ύψους €9.323 συν ΦΠΑ, για νέες απαιτήσεις που δεν συμπεριλαμβάνονταν στην προσφορά. Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τους λόγους για τους οποίους οι επιπρόσθετες εργασίες δεν είχαν προβλεφθεί και συμπεριληφθεί εξ αρχής στην προσφορά.

Όπως μας πληροφόρησε ο Επίτροπος, οι επιπλέον εργασίες προέκυψαν από έλεγχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Αγροτική Ανάπτυξη καθώς και από τις διάφορες επαφές και την διμερή που ακολούθησε στα πλαίσια του ελέγχου αυτού.

Σύμβαση για την Ανάπτυξη, Εγκατάσταση και Συντήρηση Συστήματος για τη διαχείριση ορισμένων Μέτρων και Καθεστώτων του ΠΑΑ 2007-2013.

(α) Όπως αναφέρεται εκτενέστερα στην προηγούμενή μας Έκθεση, μετά από προκήρυξη δημόσιου διαγωνισμού, ο ΟΑΠ κατακύρωσε, στις 16.11.2007 σύμβαση παροχής υπηρεσιών για την ανάπτυξη, εγκατάσταση και συντήρηση συστήματος για τη διαχείριση 18 Μέτρων του ΠΑΑ 2007-2013, σε κοινοπραξία εταιρειών, για ποσό ύψους €683.553. Η ανάδοχη κοινοπραξία ανέλαβε αρχικά να ολοκληρώσει το έργο σε 18 μήνες με αναμενόμενη ημερομηνία τελικής παράδοσης τις 15.5.2009, ενώ με βάση νέο χρονοδιάγραμμα ημερ. 29.1.2010, το έργο αναμενόταν να ολοκληρωθεί στις 16.12.2010.

Μέχρι τις 2.5.2011 εκκρεμούσε η ολοκλήρωση δύο Μέτρων/Καθεστώτων σημειώνοντας καθυστέρηση πέραν των πέντε μηνών σε σχέση με το αναθεωρημένο χρονοδιάγραμμα και σχεδόν 24 μηνών με βάση το αρχικό χρονοδιάγραμμα. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι, για 10 Μέτρα/Καθεστώτα η μηχανογράφηση των οποίων έχει ολοκληρωθεί, δεν έχουν αρχίσει ακόμα να καταβάλλονται πληρωμές σε δικαιούχους, παρόλο που μεσολάβησε διάστημα 4-10 μηνών από την αποδοχή των συστημάτων, ενώ για άλλα, για τα οποία έχουν αρχίσει να καταβάλλονται πληρωμές, παρατηρήθηκε καθυστέρηση μέχρι και 11 μηνών από την ημέρα αποδοχής του μηχανογραφικού συστήματος μέχρι την έναρξη των πληρωμών.

Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τους λόγους που οδήγησαν στη συνεχιζόμενη καθυστέρηση του έργου και των πληρωμών Μέτρων η μηχανογράφηση των οποίων είχε ολοκληρωθεί.

Ο Επίτροπος μάς πληροφόρησε ότι, σύμφωνα με τον διευθυντή του έργου, οι καθυστερήσεις του έργου οφείλονται τόσο στην ανάδοχο κοινοπραξία όσο και στον ΟΑΠ (εμπλεκόμενους ανάδοχους). Το έργο αφορά στη μηχανογράφηση μεγάλου αριθμού Μέτρων και Καθεστώτων του ΠΑΑ και εμπλέκονται σε αυτό μεγάλος αριθμός ατόμων προερχόμενοι από διαφορετικές υπηρεσίες της δημόσιας υπηρεσίας όπου ο ΟΑΠ δεν έχει τον απόλυτο έλεγχο, γεγονός που προσθέτει στην πολυπλοκότητα του έργου.

Όπως μας πληροφόρησε ο Βοηθός Επίτροπος, μέχρι τον Οκτώβριο του 2011 έχει ολοκληρωθεί η ανάπτυξη και εγκατάσταση του συστήματος, με μόνη εκκρεμότητα την αποδοχή του υποσυστήματος που αφορά στο Μέτρο 4.1.

(β) Η μηχανογράφηση του Μέρους 2.3 «Αγροπεριβαλλοντικές υποχρεώσεις» του ΠΑΑ 2007-2013, η οποία αρχικά περιλήφθηκε στον επανασχεδιασμό του ΟΣΔΕ και στην συνέχεια εγκαταλείφθηκε λόγω άλλων προτεραιοτήτων του ΟΑΠ και της μη επαρκούς στελέχωσης του Τμήματος Πληροφορικής, ανατέθηκε στην πιο πάνω εταιρεία ως επέκταση του αρχικού συμβολαίου με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, με κόστος €152.000, χωρίς, ωστόσο, να υπάρχει έγκριση για προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, ούτε να αναφέρονται οι λόγοι και το άρθρο της σχετικής νομοθεσίας που επικαλέστηκε ο ΟΑΠ. Όπως μας πληροφόρησε ο ΟΑΠ, το έργο της μηχανογράφησης του Μέρους έχει ολοκληρωθεί.

Ο Επίτροπος μάς πληροφόρησε ότι, σύμφωνα με τις πρόνοιες της αρχικής σύμβασης, παρέχονταν η δυνατότητα επέκτασης της σύμβασης με τη μηχανογράφηση πρόσθετων Μέτρων και Καθεστώτων και ο ΟΑΠ επέλεξε να ασκήσει την επιλογή αυτή. Επίσης μας ενημέρωσε ότι, πριν τη διαπραγμάτευση, ετοιμάστηκαν σχετικά σημειώματα και διενεργήθηκαν σειρά συναντήσεων μεταξύ των εμπλεκόμενων Τμημάτων και του Επιτρόπου, και η προώθηση της διαδικασίας διαπραγμάτευσης αποφασίστηκε ως η μόνη δυνατή οδός για τον ΟΑΠ, για τεχνικούς λόγους.

(γ) Ο ΟΑΠ, στα πλαίσια συμμόρφωσής του με το πρότυπο ασφάλειας πληροφοριών ISO27002 το οποίο επιβάλλεται από την Ε.Ε., διενήργησε με τη βοήθεια της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου του κράτους, έλεγχο αξιολόγησης των δικλίδων ασφαλείας των μηχανογραφικών του συστημάτων και εφαρμογών. Σκοπός του εν λόγω ελέγχου ήταν ο εντοπισμός τυχόν προβλημάτων και τρωτών σημείων στις κύριες εφαρμογές του ΟΑΠ, τα οποία πιθανόν να τον εκθέσουν σε διάφορους κινδύνους ή/και υποκλοπή δεδομένων από κακόβουλους εισβολείς.

Μεταξύ των συστημάτων που ελέγχθηκαν, ήταν και η μηχανογράφηση των Μέτρων του ΠΑΑ που αναπτύχθηκε από την κοινοπραξία που αναφέρεται πιο πάνω. Ο ΟΑΠ, με επιστολή του ημερ.3.11.2010, και υπενθύμιση ημερ. 21.3.2011, προς την κοινοπραξία, απέστειλε πίνακα των προβλημάτων που εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου, και ζήτησε ενημέρωση για τις διορθωτικές ενέργειες που προγραμματίζεται να ληφθούν. Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για την ανταπόκριση της κοινοπραξίας.

Εσωτερικός Έλεγχος.

Έλεγχοι με βάση τον Κανονισμό (ΕΚ) 485/2008. Ο Επίτροπος έχει αναθέσει στην Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου τη διεξαγωγή των ελέγχων που καθορίζονται από τον Κανονισμό (ΕΚ) 485/2008, και που αφορούν στην πραγματικότητα και κανονικότητα των ενεργειών που αποτελούν άμεσα ή έμμεσα μέρος του συστήματος χρηματοδότησης από τα Γεωργικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης βάσει των εμπορικών

εγγράφων των δικαιούχων. Οι δικαιούχοι που υποβάλλονται σε έλεγχο επιλέγονται βάσει ανάλυσης κινδύνου, από την Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης του ΟΑΠ, ως η ειδική υπηρεσία που καθορίζεται στο άρθρο 11 του Κανονισμού. Κατά την ελεγκτική περίοδο Ιουλίου 2010-Ιουνίου 2011, είχε προγραμματιστεί η διεξαγωγή ελέγχων σε 13 δικαιούχους που αφορούν σε πληρωμές που διενεργήθηκαν κατά το 2009. Η εκτέλεση πέντε ελέγχων έχει ολοκληρωθεί και οι εκθέσεις ελέγχου οριστικοποιηθεί για τέσσερις από αυτούς, ενώ οι υπόλοιποι έλεγχοι αναμένεται να έχουν ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2011.

Σύμφωνα με το Αρχείο Παρατυπιών 2010 (παρατυπίες άνω των €10.000), τέσσερις οικονομικοί φορείς με συνολικό ποσό οικονομικής επίπτωσης της παρατυπίας (κοινοτική δαπάνη) ύψους €477.448, έχουν κοινοποιηθεί στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) κατά το 2010.

5.28 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Μέρος Α

Οικονομικές καταστάσεις. Κατά τον χρόνο ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης, ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2009 και 2010 βρισκόταν σε εξέλιξη.

Πληροφορίες για τον έλεγχο των ετών 2007-2008 καθώς και στοιχεία από τις μη εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του 2009 περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το 2009.

Ενοικίαση κτιρίου για τις στεγαστικές ανάγκες του Οργανισμού. Τον Σεπτέμβριο 2007 ο Οργανισμός δημοσίευσε Πρόσκληση Ενδιαφέροντος για την ενοικίαση νέου κτιρίου για την ικανοποίηση των στεγαστικών αναγκών του για 10 χρόνια. Υποβλήθηκαν προτάσεις από 4 εταιρείες, τις οποίες ο Οργανισμός απέρριψε και προχώρησε τον Ιούλιο 2008 στη σύναψη σύμβασης για ενοικίαση κτιρίου με απευθείας ανάθεση σε εταιρεία που δεν είχε λάβει μέρος στον διαγωνισμό. Το ενοίκιο ανέρχεται στα €11,11/τ.μ. και το κτίριο προβλεπόταν να ανεγερθεί εντός 21 μηνών, χωρίς τους διαχωριστικούς τοίχους και την καλωδίωση των εγκαταστάσεων, τα οποία εξαιρέθηκαν από τη σύμβαση ενοικίασης. Αναφορικά με το θέμα αυτό η Υπηρεσία μας, παρατήρησε μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

(α) Για τη σύναψη της σύμβασης για την ενοικίαση του κτιρίου δεν τηρήθηκαν οι Γενικές Διοικητικές Αρχές (διαφάνεια, ίση μεταχείριση και τεκμηρίωση αποφάσεων). Μεταξύ άλλων ο Οργανισμός απέρριψε τις προσφορές που λήφθηκαν χωρίς να ετοιμαστεί έκθεση αξιολόγησης και προχώρησε στη σύναψη σύμβασης με απ' ευθείας ανάθεση σε εταιρεία που δεν είχε λάβει μέρος στο διαγωνισμό.

(β) Δεν ετοιμάστηκαν όροι με τις απαιτήσεις του Οργανισμού, ούτε καθορίστηκαν κριτήρια αξιολόγησης/ανάθεσης και δεν ετοιμάστηκε αναλυτική προεκτίμηση του αναμενόμενου λογικού μισθώματος.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι σύμφωνα με την υπογραφείσα σύμβαση η δαπάνη για τους εσωτερικούς διαχωρισμούς, τη σταθερή επίπλωση, την εσωτερική καλωδίωση κ.λπ. είναι υποχρέωση του ενοικιαστή, το ενοίκιο δεν θα έπρεπε κατά την άποψή μας να υπερβαίνει (με βάση τα λογικά ενοίκια που εγκρίνει η Επιτροπή Ενοικίων Λευκωσίας) τα €9/τ.μ.

(γ) Στη σύμβαση υπάρχει πρόνοια αύξησης 10% ανά διετία ενώ σε ανάλογες περιπτώσεις ενοικίασης γραφείων για κρατικές υπηρεσίες, η αύξηση του μισθώματος είναι συνήθως 6 – 8% ανά διετία.

(δ) Εφόσον ο Οργανισμός εξαίρεσε τα διαχωριστικά/εγκαταστάσεις από τη σύμβαση ενοικίασης, είχε υποχρέωση να προωθήσει έγκαιρα τη ανάθεση τους, με την προκήρυξη διαγωνισμών σύμφωνα με τη νομοθεσία περί συμβάσεων, ώστε αφενός να μην υπάρξει ετεροχρονισμός (δηλαδή μαζί με το κτίριο να συμπληρωθούν και τα διαχωριστικά) και αφετέρου να εξασφαλίσει την φθηνότερη αποδεκτή επιλογή. Ο Οργανισμός ωστόσο, επέλεξε να αναθέσει τις πιο πάνω εργασίες απ' ευθείας στον ιδιοκτήτη του κτιρίου, με επιπλέον κόστος περίπου €2/τ.μ.

Το Υπουργείο Οικονομικών το οποίο εκπροσωπείται στο Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, μας πληροφόρησε ότι, είχε καταβάλει έντονες προσπάθειες και είχε υποβάλει εισηγήσεις για περιορισμό του

συνολικού ποσού του ενοικίου, λαμβάνοντας υπόψη ότι το ενοικιαστήριο έγγραφο είχε ήδη υπογραφεί και οι υποχρεώσεις του Οργανισμού ήταν ήδη ειλημμένες και εναπόκειται ουσιαστικά στην καλή θέληση του ιδιοκτήτη να δεχθεί οποιοσδήποτε τροποποιήσεις.

Απαντώντας σε σχετικές παρατηρήσεις μας ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι η ενοικίαση του κτιρίου έγινε από τη συγκεκριμένη εταιρεία επειδή καμιά πρόταση από αυτές που υποβλήθηκαν μετά την Πρόσκληση Ενδιαφέροντος, ικανοποιούσε τις απαιτήσεις του Οργανισμού. Ανέφερε επίσης ότι το ενοίκιο που συμφωνήθηκε συγκρίνεται ευνοϊκά με δύο άλλες περιπτώσεις ενοικίασης κτιρίων από δημόσιες υπηρεσίες. Ωστόσο, κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας η σύγκριση που γίνεται από τον Οργανισμό αφορά ενοίκια που καλύπτουν διαφορετικά αντικείμενα. Συγκεκριμένα τα κτίρια που ενοικιάζονται μέσω της Επιτροπής Ενοικίων Λευκωσίας περιλαμβάνουν ολόκληρο τον εξοπλισμό και διαχωριστικά σε αντίθεση με το κτίριο του Οργανισμού.

5.29 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσίασαν πλεόνασμα ύψους €1.037.719, σε σύγκριση με έλλειμμα ύψους €721.024 το 2009.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα ανήλθαν σε €10.417.320, σε σύγκριση με €8.593.808 το 2009, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση ύψους €1.823.512, που οφείλεται κυρίως στο ποσό ύψους €1,5 εκ. που μεταφέρθηκε στον Οργανισμό από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος για την πληρωμή ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis) σε σχέση με ζημιές που επισυνέβησαν το 2009 από ακαρπία και περονόσπορο.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε €9.379.601 σε σύγκριση με € 7.872.784 το 2009. Η αύξηση κατά €1.506.817 οφείλεται κυρίως στη καταβολή ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis) για τις οποίες γίνεται αναφορά στην προηγούμενη παράγραφο.

(δ) **Ασφάλιστρα.** Ο Οργανισμός εισέπραξε για το 2010 ασφάλιστρα ύψους €3.578.679, σε σύγκριση με €3.399.492 το 2009, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση ύψους €179.187.

(ε) **Αποζημιώσεις.** Οι αποζημιώσεις που καταβλήθηκαν κατά το 2010 ανέρχονται σε €5.177.460, σε σύγκριση με €3.885.511 το 2009.

(στ) **Εγγυημένα δάνεια.** Η Κυβέρνηση κατέβαλε στους Δανειστικούς Επιτρόπους, μέσω του Οργανισμού, ποσό €632 χιλ., το οποίο αντιπροσωπεύει τη δόση των εγγυημένων δανείων που συνήψε ο Οργανισμός.

Κρατική χορηγία. Το σύνολο της κρατικής χορηγίας ανήλθε κατά το 2010 σε €6,6 εκ., σε σύγκριση με €4,9 εκ. το 2009, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση ύψους €1,6 εκ., που οφείλεται κυρίως στην χορηγία των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis).

Προσωπικό - Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές. Ο Οργανισμός, στις 31.12.2010, εργοδοτούσε 38 άτομα σε μόνιμες θέσεις, δύο ωρομίσθιους και δύο άτομα πάνω σε έκτακτη βάση. Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία ανήλθαν σε €3.551.783, σε σύγκριση με €3.543.825 το 2009, με μέσο όρο δαπανών για κάθε μόνιμο υπάλληλο € 49.520 (€53.748 το 2009), χωρίς να ληφθεί υπόψη η εισφορά στο Σχέδιο Συντάξεων.

Καθυστερημένα ασφάλιστρα. Τα καθυστερημένα ασφάλιστρα ανέρχονταν στις 31.12.2010 σε €2.400.980, σε σύγκριση με €2.089.097 το 2009.

Σχέδιο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

(α) **Οικονομική κατάσταση.** Για την καταβολή των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων του προσωπικού του, ο Οργανισμός προέβη στη σύσταση αποθεματικού, με την ονομασία «Σχέδιο Συντάξεων και

Φιλοδωρημάτων», το ύψος του οποίου ανερχόταν, στις 31.12.2010, σε €6.023.463 (€5.043.546 το 2009). Οι συνεισφορές στο αποθεματικό για το έτος ανήλθαν σε €1.815.684 και οι πληρωμές για συντάξεις και φιλοδωρήματα σε €835.767.

(β) Έλλειμμα Σχεδίου. Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη, που εκπονήθηκε στις 16.5.2011 με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2010, το έλλειμμα του Σχεδίου ανέρχεται στο ποσό των €8.825.000 και η χρηματοδότησή του δύναται να γίνει με την συνέχιση της καταβολής της κυβερνητικής χορηγίας ύψους €1.190.895 για τα επόμενα 7 έτη και επιπρόσθετα με την καταβολή είτε εφάπαξ ποσού €1.870.068 στο τέλος του 7^{ου} έτους, είτε με καταβολή ετήσιων ποσών ύψους €648.565 ή €267.921 για τα επόμενα 3 ή 8 έτη, αντίστοιχα, μετά την περίοδο των 7 ετών.

Οικονομική βιωσιμότητα του Οργανισμού.

(α) Στις 31.12.2010 τα αποθεματικά του Οργανισμού ήταν €16,2 εκ., σε σύγκριση με €15,1 εκ. το 2009.

Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ο Οργανισμός προέβη σε διερεύνηση της δυνατότητας αντασφάλισής του σε διεθνείς αντασφαλιστικούς οργανισμούς, χωρίς όμως θετικά αποτελέσματα. Επισημάναμε ότι η μη αντασφάλιση του Οργανισμού, περιορίζει τις δυνατότητες επέκτασης του ασφαλιστικού του σχεδίου, προκειμένου να διαφυλαχθεί η βιωσιμότητά του, με αποτέλεσμα πολλά γεωργοκτηνοτροφικά προϊόντα να παραμένουν χωρίς ασφαλιστική κάλυψη και σε περιπτώσεις ζημιών που δεν καλύπτονται από τον Οργανισμό, οι γεωργοί να απαιτούν κατά χάριν οικονομική βοήθεια από το Κράτος.

(β) Επικαιροποίηση της αναλογιστικής μελέτης του Σχεδίου Γεωργικής Ασφάλισης. Το Διοικητικό Συμβούλιο στις 3.5.2011 ενέκρινε την επικαιροποίηση της αναλογιστικής μελέτης του Σχεδίου Γεωργικής Ασφάλισης, η οποία διενεργήθηκε πριν δέκα χρόνια, με σκοπό να διαπιστωθεί κατά πόσο τα μέτρα που λήφθηκαν απέδωσαν τα αναμενόμενα, τόσο σε σχέση με τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του Σχεδίου, όσο και σε σχέση με την επίτευξη της ανταποδοτικότητας των επί μέρους ασφαλιστικών σχεδίων. Στην έκθεση επικαιροποίησης, γίνεται εισήγηση για κατηγοριοποίηση των ασφαλισμένων καλλιεργειών σε χαμηλού, μέσου και ψηλού κινδύνου, την προσθήκη νέων κινδύνων στο Σχέδιο και τη βελτίωση των συντελεστών αποζημίωσης για ορισμένες ζημιές. Για εφαρμογή των πιο πάνω ετοιμάστηκαν τροποποιητικά νομοσχέδια των περί Γεωργικής Ασφάλισης Νόμων του 1977 μέχρι 2010 και των σχετικών Κανονισμών, τα οποία διαβιβάστηκαν στις 16.5.2011, στη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, για προώθηση στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο.

Πληρωμή ασφαλιστρών. Τα ασφάλιστρα των σιτηρών και ξηρικών κτηνοτροφικών φυτών, εισπράσσονται μέσω του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών (Ο.Α.Π.), με αποκοπή τους από το ποσό των εκταρικών επιδοτήσεων. Η διαδικασία αυτή συμβάλλει στην ταχύτερη είσπραξη των ασφαλιστρών και στην αποφυγή δημιουργίας χρεωστικών υπολοίπων και εισηγηθήκαμε όπως, σε συνεργασία με τον Ο.Α.Π. εξεταστεί η εφαρμογή παρόμοιων ρυθμίσεων και για τις υπόλοιπες κατηγορίες ασφαλιζόμενων γεωργικών προϊόντων ή και να μελετηθεί, η δυνατότητα συμπερίληψης όρου για ασφάλιση των γεωργικών προϊόντων για τα οποία καταβάλλονται ενισχύσεις από τον Ο.Α.Π.

Η Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι μετά από διεξοδική διερεύνηση όλων των δυνατοτήτων αποκοπής ασφαλιστρών μέσω του Ο.Α.Π. διαφάνηκε ότι, η σχετική αποκοπή μπορεί να γίνεται μόνο στα σιτηρά, στα ξηρικά κτηνοτροφικά φυτά και μερικώς στα αμπέλια, καθώς είναι εύκολο να υιοθετηθούν στα προϊόντα αυτά παγκύπριοι αντιπροσωπευτικοί μέσοι όροι παραγωγής, ενώ γίνεται σχετική διερεύνηση για πιθανή εφαρμογή της και στην περίπτωση των πατατών. Αναφορικά με την εισήγησή μας για ασφάλιση όλων των γεωργικών προϊόντων για τα οποία καταβάλλονται ενισχύσεις από τον Ο.Α.Π., μας πληροφόρησε ότι αυτό αποτελεί διακηρυγμένο στόχο του Ο.Γ.Α. και οι σχετικές μελέτες βρίσκονται σε εξέλιξη σε συνεργασία με τις ενδιαφερόμενες τάξεις παραγωγών.

Δήλωση Ζημιών. Παρατηρήθηκαν αρκετές περιπτώσεις δηλώσεων οι οποίες υποβλήθηκαν με σημαντική καθυστέρηση και οι οποίες λήφθηκαν υπόψη από τον Οργανισμό, χωρίς ωστόσο να τεκμηριωθούν γραπτώς

οι λόγοι της αποδοχής εκπρόθεσμων δηλώσεων. Εισηγηθήκαμε όπως ο Οργανισμός ακολουθεί τις πρόνοιες των σχετικών Κανονισμών για να προτρέπονται οι παραγωγοί να τηρούν τις προθεσμίες, και όπως τεκμηριώνονται οι λόγοι έγκρισης οποιασδήποτε εκπρόθεσμης δήλωσης ζημιάς.

Η Πρόεδρος του Οργανισμού, αφού ανέφερε διάφορους λόγους για τους οποίους γίνονται αποδεκτές εκπρόθεσμες δηλώσεις ζημιάς, μας πληροφόρησε ότι στο μέλλον, για την αποδοχή εκπρόθεσμης δήλωσης ζημιάς, θα γίνεται πρώτα επαρκής τεκμηρίωση μέσω της Τεχνικής Επιτροπής του Διοικητικού Συμβουλίου.

Επιπρόσθετα διαπιστώθηκαν περιπτώσεις υποβολής δηλώσεων ζημιάς σε πατάτες, από παγετό και χαλάζι, στις οποίες, σύμφωνα με τα ευρήματα των εκτιμήσεων που έγιναν για την εξακρίβωση των δηλωθέντων στοιχείων, είτε δεν υπήρχε ζημιά είτε η ζημιά που προκλήθηκε δεν οφειλόταν στους πιο πάνω λόγους. Στις εν λόγω περιπτώσεις δεν επιβλήθηκε οποιαδήποτε ποινή ή κύρωση. Εκφράσαμε την άποψη ότι περιπτώσεις όπως τις πιο πάνω θα πρέπει να τυγχάνουν αυστηρότερου χειρισμού από τον Οργανισμό.

Η Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι, όσον αφορά στις δηλώσεις όπου δεν διαπιστώνεται η ζημιά από καλυπτόμενα αίτια, δεν έχει επιβληθεί οποιαδήποτε ποινή αφού, κατά την άποψή της, η διαπίστωση αυτή αποτελεί αντικείμενο εξειδικευμένης γνώσης που πιθανό ο παραγωγός να μην κατέχει.

5.30 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Ο Οργανισμός κατά το 2010 παρουσίασε έλλειμμα €66.797, σε σύγκριση με πλεόνασμα €13.095 το 2009.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Οργανισμού κατά το 2010 ανήλθαν σε €2.632.695 (εκ των οποίων ποσό €1.958.267 ή 74,4% ήταν κρατική χορηγία), σε σύγκριση με έσοδα €2.773.650 το 2009 (εκ των οποίων €2.001.667 ή 72,2% ήταν κρατική χορηγία), δηλαδή σημειώθηκε μείωση €140.955 ή ποσοστό 5,1%, η οποία οφείλεται στη μείωση της κρατικής χορηγίας (€43.400) και των άλλων εσόδων (€97.555).

Όπως προκύπτει, η συνέχιση της λειτουργίας του Οργανισμού βασίζεται, κατά κύριο λόγο, στην κρατική χορηγία.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα του Οργανισμού κατά το 2010 ανήλθαν σε €2.699.492, σε σύγκριση με €2.760.555 το 2009, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €61.063 ή ποσοστό 2,2%, η οποία οφείλεται στη μείωση των εξόδων διαχείρισης (€62.025), με ταυτόχρονη αύξηση στα έξοδα χρηματοδότησης (€130) και στην έκτακτη εισφορά για την άμυνα (€832).

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός του Οργανισμού για το 2010 υποβλήθηκε έγκαιρα στον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος στις 30.6.2009 και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 26.11.2009, οπότε και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων και ψηφίστηκε σε Νόμο που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 12.2.2010 (Νόμος 8(II)/2010). Για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2010 ψηφίστηκαν δωδεκατημόρια στις 17.12.2009 και 25.1.2010, αντίστοιχα.

Προσωπικό.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Οργανισμός κατά τα έτη 2010 και 2009, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2010	2009
Μόνιμο υπαλληλικό προσωπικό	32	33
Τακτικό εργατικό προσωπικό	5	5
Σύνολο	37	38

Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:	€	€
Μόνιμο υπαλληλικό προσωπικό	1.705.327	1.685.789
Τακτικό εργατικό προσωπικό	121.396	118.307
Σύνολο	1.826.723	1.804.096
Μέσος όρος δαπανών προσωπικού:		
Μόνιμο υπαλληλικό προσωπικό	53.291	51.084
Τακτικό εργατικό προσωπικό	24.279	23.661

Στις πιο πάνω δαπάνες δεν περιλαμβάνεται η εισφορά ύψους €120.000 (€198.198 το 2009) για κάλυψη ελλειμματικών υποχρεώσεων προς το Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων.

Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2010, οι ελλειμματικές υποχρεώσεις του Οργανισμού στις 31.12.2009 προς το Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων ανέρχονταν σε €120.000, ποσό το οποίο καταβλήθηκε εφάπαξ για πλήρη εξόφληση.

Κατά τη διάρκεια του 2009 και 2010 ο Οργανισμός απασχόλησε επίσης 3 έκτακτους υπαλλήλους, με σύνολο δαπάνης €29.578 και €47.488, αντίστοιχα. Η μεγάλη διαφορά (πέραν του 60%) στη δαπάνη του 2010, σε σύγκριση με το 2009, οφείλεται στο γεγονός ότι κατά τη διάρκεια του 2010 οι έκτακτοι υπάλληλοι απασχολήθηκαν για μεγαλύτερη συνολική διάρκεια.

Στις 31.12.2010 υπήρχαν 13 κενές οργανικές θέσεις. Οι έκτακτοι υπάλληλοι απασχολήθηκαν έναντι ισάριθμων κενών οργανικών θέσεων γραφέων και ενός λογιστικού λειτουργού.

(β) Κανονισμοί. Το θέμα της θέσπισης Κανονισμών Πρόσληψης και Υπηρεσίας Υπαλλήλων, εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι σχετικοί Κανονισμοί έχουν τύχει νομοτεχνικής επεξεργασίας και ότι θα κατατεθούν στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση.

(γ) Αναδιοργάνωση. Με την έγκριση του Προϋπολογισμού για το 2011, στον οποίο περιλήφθηκαν οι ρυθμίσεις για την αναδιοργάνωση όπως συμφωνήθηκαν, έχει εγκριθεί ουσιαστικά η αναδιοργάνωση και το νέο οργανόγραμμα του Οργανισμού. Τα νέα σχέδια υπηρεσίας έχουν εγκριθεί από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού και στάληκαν στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνική επεξεργασία.

(δ) Υπερωριακή απασχόληση και άλλα επιδόματα. Κατά το 2010 καταβλήθηκαν αποζημιώσεις για υπερωριακή απασχόληση, νυκτερινό και απογευματινό επίδομα και εισηγηθήκαμε όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο υιοθέτησης από τον Οργανισμό των νέων ρυθμίσεων για την υπερωριακή αποζημίωση που ισχύουν στη Δημόσια Υπηρεσία, που προνοούν, μεταξύ άλλων, αποζημίωση για υπερωριακή απασχόληση κατά ένα ποσοστό με την χορήγηση ελεύθερου χρόνου.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς ανέφερε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού αποφάσισε στις 30.5.2011 όπως καταβάλλεται αποζημίωση για το 75% της υπερωριακής απασχόλησης και για το υπόλοιπο 25% να παραχωρείται ελεύθερος χρόνος.

(ε) Επιτυχία στις απαιτούμενες από τα σχέδια υπηρεσίας εξετάσεις. Ο Οργανισμός δεν λαμβάνει οποιαδήποτε μέτρα, σε περίπτωση μη επιτυχίας υπαλλήλων στις προβλεπόμενες από τα οικεία σχέδια υπηρεσίας εξετάσεις μέσα στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα από την ημερομηνία διορισμού τους, με αποτέλεσμα η πρόνοια αυτή να μην εξυπηρετεί ουσιαστικά τον σκοπό για τον οποίο περιλήφθηκε.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι ο Οργανισμός θα έπρεπε να είχε εφαρμόσει κατ' αναλογία τους Κανονισμούς που ισχύουν στη Δημόσια Υπηρεσία, για κατακράτηση και στη συνέχεια διακοπή της

προσαύξησης των επηρεαζόμενων υπαλλήλων, λόγω μη επιτυχίας σε συγκεκριμένη εξέταση μέσα στην προκαθορισμένη περίοδο.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι έχουν ληφθεί μέτρα, έτσι ώστε κανένας υπάλληλος που δεν έχει επιτύχει έγκαιρα στις εξετάσεις που προνοούνται στα σχέδια υπηρεσίας, να μπορεί να λαμβάνει τις προβλεπόμενες προσαυξήσεις.

Εθνική ποσότητα αναφοράς (ποσοστώσεις) γάλακτος. Ποσόστωση σημαίνει την ποσότητα γάλακτος που δικαιούται να παραγάγει κάποιος παραγωγός, χωρίς να του επιβληθεί οποιαδήποτε Συμπληρωματική Εισφορά (Levy), δηλαδή πρόστιμο.

Την ευθύνη για τη διαχείριση του συστήματος των ποσοστώσεων έχει ο Οργανισμός, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων που του παρέχει το άρθρο 24 του περί Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας Νόμου, καθώς επίσης και με βάση τη συμφωνία αναδοχής που έχει με τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών.

Η διαδικασία εφαρμογής του συστήματος των ποσοστώσεων αγελαδινού γάλακτος, οι οποίες αποτελούν ένα από τα Μέτρα της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής που εφαρμόζεται στις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθορίζεται με βάση τους Κοινοτικούς Κανονισμούς 1234/2007 και 595/2004 και το εκάστοτε διάταγμα του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος που αφορά σε ποσοστώσεις, το οποίο εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 58B του περί Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας Νόμου.

Στόχος του Μέτρου είναι ο περιορισμός της ανεξέλεγκτης παραγωγής γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων. Για παραγωγή γάλακτος πέραν της ποσόστωσης επιβάλλεται Συμπληρωματική Εισφορά (Levy).

Με την προσχώρηση της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η εθνική ποσότητα αναφοράς (ποσοστώσεις) καθορίστηκε σε 145.200 τόνους αγελαδινού γάλακτος (140.970.874 λίτρα). Μεταγενέστερα, με βάση τον Κανονισμό (ΕΚ) 248/2008 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ημερ. 17.3.2008, η εθνική ποσότητα αναφοράς αυξήθηκε σε 148.104 τόνους αγελαδινού γάλακτος (143.790.291 λίτρα), ενώ με βάση τον Κανονισμό (ΕΚ) 72/2009 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ημερ. 19.1.2009, η εθνική ποσότητα αναφοράς αυξήθηκε περαιτέρω σε 149.585,04 τόνους (145.228.194 λίτρα). Σημειώνεται ότι ο Κανονισμός (ΕΚ) 72/2009 προβλέπει ετήσια αύξηση 1% της εθνικής ποσότητας αναφοράς κάθε χρόνο, μέχρι και το γαλακτοκομικό έτος 2014-2015.

Για την περίοδο 1.4.2009 – 31.3.2010, η εθνική ποσότητα αναφοράς διαχωρίστηκε σε «Παραδόσεις» 148.720.224 κιλά (144.388.567 λίτρα) και σε «Απευθείας Πωλήσεις» 864.816 κιλά

(839.627 λίτρα). Κατά το γαλακτοκομικό έτος που έληξε στις 31.3.2010, η Κύπρος παρήγαγε συνολικά 145.357.441 λίτρα αγελαδινού γάλακτος (144.823.637 λίτρα «Παραδόσεις» και 533.804 λίτρα «Απευθείας Πωλήσεις»), σημειώθηκε δηλαδή υπέρβαση της εθνικής ποσότητας αναφοράς, με αποτέλεσμα να καταβληθεί Συμπληρωματική Εισφορά (Levy) ύψους €124.712.

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι τη Συμπληρωματική Εισφορά επωμίστηκαν 2 παραγωγοί με ποσόστωση για «Παραδόσεις», η οποία καταβλήθηκε στον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών για να την καταβάλει στο Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο.

Ενοικίαση τυροκομείου στη Λάρνακα. Ο Οργανισμός υπενοικιάζει από το 1997 σε συγκεκριμένη γαλακτοβιομηχανία το υποστατικό στο οποίο στεγάζεται το τυροκομείο στη Λάρνακα, χωρίς την έγκριση του ιδιοκτήτη, ο οποίος ζητά επιτακτικά από το 2003 την επιστροφή του υποστατικού του.

Παρά τις προσπάθειες που έγιναν από τον Οργανισμό, μέσω του νομικού του συμβούλου, προς την εν λόγω γαλακτοβιομηχανία, για άμεση παράδοση των εγκαταστάσεων του τυροκομείου και του εξοπλισμού που υπάρχει σ' αυτό και παρόλο ότι η γαλακτοβιομηχανία αυτή μετακινήθηκε σε νέο εργοστάσιο, εντούτοις το υποστατικό δεν έχει ακόμη παραδοθεί, χωρίς ο Οργανισμός να προχωρήσει στη λήψη οποιωνδήποτε μέτρων εναντίον της γαλακτοβιομηχανίας.

Σημειώνεται ότι η εν λόγω γαλακτοβιομηχανία δεν έχει καταβάλει οποιοδήποτε ενοίκιο μέσα στο 2011, ενώ ο Οργανισμός εξακολουθεί να καταβάλλει ενοίκιο στον ιδιοκτήτη.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι ο ιδιοκτήτης του υποστατικού κατέθεσε αίτηση ενώπιον του Δικαστηρίου Ελέγχου Ενοικιάσεων της Λάρνακας, εναντίον του Οργανισμού και της γαλακτοβιομηχανίας για εκκένωση του υποστατικού και ότι ο Οργανισμός είναι έτοιμος να παραδώσει το υποστατικό, όταν η γαλακτοβιομηχανία το παραδώσει.

Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών. Ο Οργανισμός διατηρεί καταθέσεις ύψους €683.263, κάτω από τον προηγούμενο του ρόλο με το δικαιολογητικό της αντιμετώπισης υποχρεώσεων που πιθανόν να προκύψουν είτε από υποθέσεις που εκκρεμούν στο δικαστήριο ή που αφορούν σε φόρο εισοδήματος, έλλειμμα στο Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων κ.ά. Δεδομένου ότι η λειτουργία του Οργανισμού βασίζεται, στον μεγαλύτερο της βαθμό, στην κρατική χορηγία, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το πιο πάνω ποσό κατατεθεί στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ή χρησιμοποιηθεί έναντι της κρατικής χορηγίας και στην περίπτωση που προκύψουν οποιεσδήποτε υποχρεώσεις τότε να ζητηθεί επιπρόσθετη χορηγία από το κράτος.

Αναφέραμε επίσης ότι δαπάνες που προκύπτουν από υποχρεώσεις του Οργανισμού από τον προηγούμενο του ρόλο δεν περιλαμβάνονται στον ετήσιο Προϋπολογισμό του Οργανισμού και δεν τυγχάνουν της έγκρισης της Βουλής αλλά διενεργούνται κατόπιν έγκρισης του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού από τα ταμειακά διαθέσιμα που διατηρούνται από τον προηγούμενο του ρόλο.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς ενημέρωσε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού δεν φέρει ένσταση όπως τα ποσά που αφορούν στον προηγούμενο ρόλο του κατατεθούν στο Πάγιο Ταμείο του Κράτους ή όπως λογιστούν έναντι του Προϋπολογισμού, κατόπιν έγκρισης του Υπουργείου Οικονομικών, νοούμενου ότι θα εξασφαλιστεί εκ των προτέρων η δέσμευση του Κράτους για κάλυψη οποιασδήποτε υποχρέωσης πιθανόν να προκύψει σε σχέση με τον προηγούμενο ρόλο του. Ζητήθηκε η άποψη του Υπουργείου Οικονομικών, το οποίο στις 22.6.2011 διαβίβασε τη σύμφωνη γνώμη του για κατάθεση του ποσού των €683.263, συν τόκους, στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας, δίνοντας ταυτόχρονα τη δέσμευσή του, για παραχώρηση των απαιτούμενων πιστώσεων όταν και εάν χρειαστεί.

Προσφορά αρ. 05/2010 «Προμήθεια, παράδοση, εγκατάσταση, λειτουργία και συντήρηση ημιαυτόματου συστήματος Kjeldahl τύπου Block-Digestion, Distillation, Titration». Η εν λόγω προσφορά κατακυρώθηκε έναντι ποσού ύψους €27.800, πλέον ΦΠΑ και η σχετική συμφωνία υπογράφηκε την 1.11.2010. Στη συμφωνία προβλεπόταν η καταβολή του 80% του ποσού με την παραλαβή, εγκατάσταση, επιτυχή δοκιμαστική λειτουργία του εξοπλισμού και εκπαίδευση του προσωπικού και η πλήρης εξόφληση του υπόλοιπου 20% μετά τη συμπλήρωση χρονικού διαστήματος τριών μηνών ικανοποιητικής λειτουργίας του εξοπλισμού.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

Το σύστημα αποτελείται από τρεις επιμέρους μονάδες. Η μια από αυτές τις μονάδες ("Digestion Unit") του συστήματος που παραδόθηκε, όπως διαπιστώθηκε από τους κωδικούς των μονάδων που αναγράφονται στο τιμολόγιο ημερ. 30.12.2010, ήταν διαφορετικού τύπου/παραλλαγής από αυτόν που υποβλήθηκε με την προσφορά και περιλήφθηκε στη σύμβαση. Συγκεκριμένα, για την εν λόγω μονάδα είχε προσφερθεί η αυτόματη παραλλαγή (χωρίς ανύψωση), ενώ τελικά παραδόθηκε η βασική παραλλαγή (που δεν είναι αυτόματη). Η κυριότερη διαφορά τους έγκειται στο ότι η βασική παραλλαγή παρέχει δυνατότητα έλεγχου μόνο της θερμοκρασίας και του χρόνου, ενώ η αυτόματη παρέχει δυνατότητα πλήρους ελέγχου και προγραμματισμού όλων των λειτουργιών της μονάδας. Σύμφωνα με τα τεχνικά φυλλάδια του κατασκευαστή, η βασική παραλλαγή δεν αναβαθμίζεται σε αυτόματη.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι είχαν εκδοθεί δύο Δελτία Ελέγχου Συστήματος, με την ίδια ημερομηνία 29.12.2010. Στο πρώτο αναφερόταν ότι η πληρότητα του εξοπλισμού δεν ήταν σύμφωνη με τις τεχνικές προδιαγραφές, ενώ στο δεύτερο Δελτίο Ελέγχου αναφερόταν ότι, με την προσθήκη από τον προσφοροδότη εξωτερικού μηχανισμού στον πίνακα ελέγχου χρόνου-θερμοκρασίας της συσκευής που παραδόθηκε, η συσκευή πληρούσε τις τεχνικές προδιαγραφές.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας διατηρεί σοβαρές επιφυλάξεις κατά πόσο το σύστημα πληροί τις τεχνικές προδιαγραφές της προσφοράς, για αυτόματο προγραμματισμό/έλεγχο των λειτουργιών του.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι με την προσθήκη μέρους της συσκευής, που έγινε από τον προμηθευτή κατόπιν της διαπίστωσης από τον Οργανισμό ότι ο εξοπλισμός δεν συμμορφωνόταν με τις τεχνικές προδιαγραφές, το σύστημα ικανοποιεί πλήρως τις τεχνικές προδιαγραφές και επιπρόσθετα παρέχει δυνατότητες για πλήρη αυτοματοποίησή του. Εισηγήθηκε όπως γίνει νέος επιτόπου έλεγχος για επιβεβαίωση των πιο πάνω. Ωστόσο, σύμφωνα με τα τεχνικά φυλλάδια του κατασκευαστή, η αναβάθμιση του βασικού μοντέλου σε αυτόματο δεν είναι δυνατή. Επομένως, οποιαδήποτε μετατροπή/προσθήκη και αν έγινε από τον προμηθευτή δεν είναι της έγκρισης του κατασκευαστή και ως εκ τούτου η Υπηρεσία μας εξακολουθεί να διατηρεί τις επιφυλάξεις της.

5.31 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων. Μέχρι την ημερομηνία έναρξης της ετοιμασίας της Έκθεσής μας, δεν είχαν υποβληθεί στην Υπηρεσία μας οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2010, με αποτέλεσμα να μη διενεργηθεί ο ετήσιος έλεγχος, σύμφωνα με το άρθρο 26(1) του περί Οργανισμού Νεολαίας Νόμου αρ. 33(I) του 1994, ενώ οι τελικές οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού για τα έτη 2008 και 2009 υποβλήθηκαν με μεγάλη καθυστέρηση, στις 13.4.2011. Η μη έγκαιρη υποβολή των οικονομικών καταστάσεων μειώνει σε σημαντικό βαθμό τη λήψη διορθωτικών και άλλων μέτρων σχετικά με τις οποιεσδήποτε αδυναμίες ή κενά που τυχόν θα παρατηρηθούν και αποστερεί τόσο τη Βουλή όσο και τους πολίτες από το δικαίωμα ενημέρωσης για τα πεπραγμένα του Οργανισμού.

Επιπρόσθετα, οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2008 και 2009 ετοιμάστηκαν και υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας για έλεγχο με βάση την αρχή των εισπράξεων και πληρωμών και όχι με βάση την αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων. Για όσα ποσά εντοπίστηκαν κατά τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας, έγιναν διορθωτικές εγγραφές ούτως ώστε αυτά να εμφανίζονται με βάση την αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων. Επισημάναμε ότι ο Οργανισμός διενεργεί τις πληρωμές του μέσω του λογισμικού συστήματος του Γενικού Λογιστηρίου (FIMAS), το οποίο καταγράφει τις λογιστικές πράξεις με βάση την αρχή των εισπράξεων και πληρωμών, και το οποίο δεν είναι, κατά την άποψή μας, κατάλληλο για ετοιμασία οικονομικών καταστάσεων.

Όπως μας πληροφόρησε ο Εκτελεστικός Γραμματέας του Οργανισμού, για επίλυση του προβλήματος έχει ήδη τροχοδρομηθεί διαδικασία για προμήθεια σχετικού λογισμικού.

Τα θέματα που ακολουθούν προέκυψαν από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των ετών 2008 και 2009.

Αποτελέσματα των ετών 2008 και 2009.

(α) Έσοδα. Τα έσοδα του Οργανισμού ήταν €5.414.235 και €4.191.603 για τα έτη 2008 και 2009, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €6.047.114 (£3.539.219) το 2007. Στα έσοδα του Οργανισμού περιλαμβάνεται κρατική χορηγία €4.835.009 και €4.000.000, που συνιστά το 89% και 95% των εσόδων για τα έτη 2008 και 2009, αντίστοιχα (€5.646.495 ή £3.304.747 για το 2007). Το ποσό που παραχωρήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση, στα πλαίσια υλοποίησης του Προγράμματος «Νεολαία», ανήλθε στις €371.603 για το 2008, ενώ κατά το 2009 δεν εισπράχθηκε οποιοδήποτε ποσό (€232.067 ή £135.823 για το 2007). Ποσά ύψους €123.369 και €60.464 παραχωρήθηκαν στον Οργανισμό από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, τα έτη 2008 και 2009, αντίστοιχα, για υλοποίηση πρότασης του Οργανισμού που εγκρίθηκε στα πλαίσια της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας EQUAL (€96.298 ή £56.361 για το 2007). Επίσης, ποσά ύψους €59.888 και €71.991 παραχωρήθηκαν το 2008 και 2009, αντίστοιχα, από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού στα πλαίσια διαχείρισης της «Κάρτας Νέων» (€53.780 ή £31.476 το 2007).

(β) Έξοδα. Τα συνολικά έξοδα του Οργανισμού για το 2008 και 2009 ανήλθαν σε €3.828.404 και €4.228.181 αντίστοιχα, σε σύγκριση με €3.485.633 (£2.040.050) για το 2007. Η αύξηση των εξόδων το 2008 σε σύγκριση με το 2007 οφείλεται κυρίως στην αύξηση της μισθοδοσίας, λόγω μονιμοποίησης του προσωπικού του Οργανισμού, στην αύξηση των δαπανών για ενοίκια, λόγω της μεταστέγασης των κεντρικών γραφείων του Οργανισμού σε νέα κτίρια, και στην αύξηση της δαπάνης για διαφημίσεις και δημοσιότητα, ενώ η αύξηση του 2009 σε σύγκριση με το 2008 οφείλεται κυρίως στην αύξηση της μισθοδοσίας και στην αύξηση της δαπάνης για πολιτιστικές παροχές. Στα έξοδα δεν περιλαμβάνονται οι απολαβές των δύο δημόσιων υπαλλήλων που αποσπάστηκαν στον Οργανισμό, από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού.

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός του Οργανισμού για το οικονομικό έτος 2008 εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 5.12.2007 και ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, ο οποίος δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.12.2007. Η έγκριση του Προϋπολογισμού από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού δεν εντοπίστηκε στα πρακτικά των αποφάσεων. Για το οικονομικό έτος 2009, ο Προϋπολογισμός του Οργανισμού εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού στις 26.8.2008, από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 3.12.2008 και ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, ο οποίος δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 13.3.2009. Δεδομένου ότι η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 2009, οι δαπάνες που διενεργήθηκαν κατά την περίοδο 1.3 - 12.3.2009 δεν ήταν νομοθετικά καλυμμένες.

Κοινοτική Πρωτοβουλία EQUAL. Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ως η υπεύθυνη μονάδα Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου για την Κοινοτική Πρωτοβουλία EQUAL, ενέκρινε την 1.3.2005, την πρόταση του Οργανισμού με τίτλο «Δίκτυο Προώθησης της Νεανικής Απασχολησιμότητας». Το έργο συγχρηματοδοτείται κατά 50% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και κατά 50% από τον Κρατικό Προϋπολογισμό και στην υλοποίησή του εμπλέκονται διάφοροι εταίροι. Διαπιστώσαμε ότι, λόγω της αδυναμίας ορισμένων εταίρων να υλοποιήσουν μέρος των δράσεων που είχαν αναλάβει, ο συνολικός Προϋπολογισμός του έργου μειώθηκε από €415.000 σε €361.168. Το έργο ολοκληρώθηκε στις 30.6.2009 και το σύνολο των δαπανών του ανήλθε, σύμφωνα με την τελική αίτηση πληρωμής, στις €330.857.

Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα «Νέα Γενιά σε Δράση». Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του ημερ. 7.3.2007, ενέκρινε τη συμμετοχή της Κύπρου στο Ευρωπαϊκό πρόγραμμα «Νέα Γενιά σε Δράση» που καλύπτει την περίοδο 2007-2013, καθώς και την Εθνική Διοικητική Δομή για την αποτελεσματική αξιοποίηση και διαχείριση του προγράμματος, η οποία ορίζει τον Οργανισμό ως Εθνική Υπηρεσία Διαχείρισης. Ο ρόλος του Οργανισμού ως Εθνική Υπηρεσία Διαχείρισης στα πλαίσια του νέου προγράμματος είναι αναβαθμισμένος σε σχέση με τις υποχρεώσεις του για τα προηγούμενα προγράμματα στα οποία συμμετείχε, και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κατόπιν ελέγχου, διαπίστωσε ότι ο Οργανισμός, δεν ήταν σε θέση να ανταποκριθεί στις νέες αυτές υποχρεώσεις και καθήκοντα (υποστελέχωση, έλλειψη τεχνικής διαχείρισης του προγράμματος, απουσία εσωτερικού ελέγχου, μη διενέργεια οικονομικών ελέγχων). Ενόψει των πιο πάνω, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με επιστολή της ημερ. 6.2.2009, ενημέρωσε τον Οργανισμό για την απόφασή της να παγοποιήσει τη δεύτερη περίοδο υποβολής αιτήσεων για το Πρόγραμμα «Νέα Γενιά σε Δράση», μέχρι να αποκατασταθούν οι αδυναμίες και τα προβλήματα που εντοπίστηκαν. Τα μέτρα παγοποίησης ήρθαν και το Πρόγραμμα επαναλειτούργησε την 1.6.2010.

Σύμφωνα με σχετικές συμφωνίες, οι οποίες υπογράφηκαν από την Επιτροπή και τον Οργανισμό, στα πλαίσια του πιο πάνω Προγράμματος για τα έτη 2007, 2008 και 2009, τα προϋπολογιζόμενα ποσά (ανώτατα ποσά επιχορήγησης) από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέρχονταν στο €1.391.863, €1.457.528 και €233.790 για τις αποκεντρωμένες δράσεις, αντίστοιχα και €66.669, €110.233 και €35.055 για τα διαχειριστικά έξοδα, αντίστοιχα. Στα πλαίσια υλοποίησης των πιο πάνω συμβάσεων, παραχωρήθηκαν προκαταβολικά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνολικά €974.304 και €732.319 που αφορούσαν στις αποκεντρωμένες δράσεις του Προγράμματος για τα έτη 2007 και 2008, αντίστοιχα. Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση που υποβλήθηκε από τον Οργανισμό, ως Εθνική Υπηρεσία, και εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι συνολικές δαπάνες που υλοποιήθηκαν και έγιναν αποδεκτές ως επιλέξιμες για τα έτη 2007, 2008 και 2009 ανήλθαν στις

€497.003, €586.176 και €139.563, αντίστοιχα, δηλαδή ποσοστά 35,7%, 40,2% και 59,7%, αντίστοιχα, του προϋπολογιζόμενου ποσού. Όπως προκύπτει, ποσά ύψους €477.301 και €146.143 για έτη 2007 και 2008, αντίστοιχα, παρέμειναν αδαπάνητα και θα πρέπει να επιστραφούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ενώ τα συνολικά ποσά που δεν κατέστη δυνατό να εκταμιευθούν σε σχέση με τις αποκεντρωμένες δράσεις ανήλθαν στις €894.860 και €871.352, αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι, όσον αφορά στο έτος 2009, δεν έχει εμβαστεί ακόμα οποιοδήποτε ποσό. Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε κατά πόσο οι νέες διαδικασίες που εφαρμόζει ο Οργανισμός, μετά τις επισημάνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, διασφαλίζουν πλήρη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις των σχετικών Κανονισμών καθώς και για τα μέτρα που λήφθηκαν ώστε μελλοντικά να μην υπάρχει σημαντική απώλεια κοινοτικής χρηματοδότησης.

Πρωτοβουλίες Νέων. Οι «Πρωτοβουλίες Νέων» περιλαμβάνουν δραστηριότητες που ήδη υπήρχαν σε προηγούμενα προγράμματα του Οργανισμού (π.χ. επιχορηγήσεις κέντρων νεότητας) και αφορούν κυρίως σε επιχορηγήσεις συγκεκριμένων δράσεων που αναλαμβάνουν οι νέοι της Κύπρου. Η σχετική δαπάνη που προϋπολογίστηκε για τα έτη 2008 και 2009 ανέρχεται στο €1.875.302 και €2.042.600, αντίστοιχα, ενώ η δαπάνη που πραγματοποιήθηκε ανήλθε στο €1.025.239 και €1.434.539, αντίστοιχα. Από δειγματοληπτική εξέταση των επιχορηγήσεων που δόθηκαν κατά τα υπό αναφορά έτη, διαπιστώθηκαν τα πιο κάτω:

(α) Τεκμηρίωση πραγματικών δαπανών. Παρόλο ότι, σύμφωνα με τους Οδηγούς Έργων για τα έτη 2008 και 2009, για επιχορηγήσεις άνω των €2.000 απαιτείται η κατάθεση πρωτότυπων τιμολογίων, διαπιστώθηκε ότι σε πολλές περιπτώσεις γίνονται αποδεκτά από τον Οργανισμό αντίγραφα τιμολογίων/ αποδείξεων, ενώ σε μια περίπτωση έγινε αποδεκτή δαπάνη για διαμονή και διατροφή συνολικού ύψους €12.000 χωρίς την υποβολή οποιωνδήποτε αποδεικτικών στοιχείων. Επιπρόσθετα, σε μια περίπτωση, έγιναν αποδεκτές, δύο πανομοιότυπες πρωτότυπες αποδείξεις οι οποίες, παρόλο που εκδόθηκαν από δύο ξεχωριστές εταιρείες, έφεραν συνεχόμενο σειριακό αριθμό και φαίνεται να έχουν εκδοθεί από το ίδιο βιβλιάριο. Επίσης, σε μια άλλη περίπτωση, παρόλο που η συμβατική ημερομηνία υλοποίησης της δραστηριότητας ήταν η 31.12.2008, ολόκληρο το ποσό της επιχορήγησης καταβλήθηκε την 1.12.2008, ενώ η δραστηριότητα πραγματοποιήθηκε τον Απρίλιο 2009. Παρατηρήθηκε επίσης ότι η σχετική έκθεση αξιολόγησης υποβλήθηκε από τον δικαιούχο στις 10.7.2009, αντί σε ένα μήνα από την ολοκλήρωση της δραστηριότητας, (δηλ. μέχρι τον Μάιο 2009) όπως προνοείται στο επεξηγηματικό σημείωμα του Προϋπολογισμού και τον Οδηγό Έργου.

(β) Ένταξη δραστηριοτήτων/προγραμμάτων σε δράσεις. Αίτηση που αφορούσε σε αθλητική δραστηριότητα και η οποία, σύμφωνα με τον Οδηγό Έργου, εμπίπτει στη δράση 2.2 και επιχορηγείται με το ανώτατο ποσό των €1.400 («αθλητική δραστηριότητα»), θεωρήθηκε από τον Οργανισμό ως «πρόγραμμα επαγγελματικών δομών» και επιχορηγήθηκε με το ποσό των €4.000.

(γ) Ενημέρωση των φακέλων των αιτήσεων με την πληρωμή. Κατά το 2009, οι σχετικοί φάκελοι των αιτήσεων δεν ενημερώνονταν με την πληρωμή της επιχορήγησης.

(δ) Εκθέσεις Επιτροπής Αξιολόγησης. Παρατηρήθηκε ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, οι εκθέσεις της Επιτροπής, η οποία αξιολογεί τις αιτήσεις σύμφωνα με τα κριτήρια που καθορίστηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού και υποβάλλει σχετικές εισηγήσεις προς το Συμβούλιο, δεν ήταν υπογραμμένες από όλα τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης, ενώ σε καμία έκθεση δεν υπήρχε ημερομηνία.

(ε) Οικονομική ενίσχυση από άλλους φορείς. Από έλεγχο των αιτήσεων και των εντύπων αξιολόγησης των δικαιούχων, διαπιστώθηκε ότι αυτοί λαμβάνουν επιχορηγήσεις για τον ίδιο σκοπό και από άλλους φορείς, συμπεριλαμβανομένου και του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Εισηγηθήκαμε όπως, για καλύτερη και αποδοτικότερη διαχείριση των χορηγιών και μείωση του διοικητικού κόστους, ληφθούν μέτρα σε συνεννόηση με το Υπουργείο, για καταβολή επιχορήγησης μόνο από τον ένα από τους δύο φορείς.

Δωρεά Microsoft και Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (Α.ΤΗ.Κ.) για τη δημιουργία Κινητής Μονάδας Πληροφόρησης Νέων. Κατά τη συνεδρία του ημερ. 6.8.2004, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε τη δημιουργία Κινητών Μονάδων Πληροφόρησης Νέων. Για το σκοπό αυτό, η Α.ΤΗ.Κ., με επιστολή της ημερ. 18.11.2004, εξέφρασε την πρόθεσή της να επιχορηγήσει τον Οργανισμό, για τη

δημιουργία της Μονάδας, με το ποσό των €68.344 (£40.000), με αντάλλαγμα την προβολή της Α.ΤΗ.Κ., και η εταιρεία Microsoft, κατά το 2005, παραχώρησε, για το σκοπό αυτό, το ποσό των \$95.000 (£42.749), το οποίο κατατέθηκε σε ξεχωριστό τρεχούμενο λογαριασμό, σε εμπορική τράπεζα. Επιπρόσθετα, η Microsoft, σε σχετική επιστολή της ημερ. 20.6.2005, δεσμεύτηκε να παραχωρήσει λογισμικό αξίας \$41.833.

Η δημιουργία της πιο πάνω Μονάδας δεν κατέστη δυνατό να υλοποιηθεί και η εταιρεία Microsoft, με επιστολή της ημερ. 17.11.2008, ζήτησε την επιστροφή του πιο πάνω ποσού. Κατόπιν σχετικής απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 16.12.2008, στις 13.1.2009 επιστράφηκε, στην πιο πάνω εταιρεία, το ποσό των €71.714 (\$95.000).

Παρατηρήσαμε ότι ο Οργανισμός δεν προχώρησε στην έγκαιρη προώθηση της δημιουργίας των Κινητών Μονάδων Πληροφόρησης Νέων και κατ'επέκταση δεν κατάφερε να αξιοποιήσει τις πιο πάνω χορηγίες από την Α.ΤΗ.Κ. και την εταιρεία Microsoft.

Φωτισμός, Θέρμανση και Καύσιμα. Σε αρκετές περιπτώσεις οι μηνιαίοι λογαριασμοί της ΑΗΚ, για τα κεντρικά γραφεία του Οργανισμού, συμπεριλαμβάνουν, πέραν της κανονικής χρέωσης για κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος, επιπλέον χρέωση μέγιστης ζήτησης ΚVA (Κιλοβολταμπέρ Μέγιστης Ζήτησης), η οποία, για τα έτη 2008 και 2009, κατά μέσο όρο, κυμαίνεται στο 31,21% και 39,56%, αντίστοιχα, της συνολικής χρέωσης και εισηγηθήκαμε όπως ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα για καλύτερη διαχείριση του φορτίου ηλεκτρικού ρεύματος του Οργανισμού και περιορισμό, στο ελάχιστο, των χρεώσεων μέγιστης ζήτησης.

Αδυναμίες Εσωτερικού Ελέγχου. Κατά τον έλεγχο παρατηρήθηκαν αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, όπως μη συμφιλώση της κατάστασης μισθοδοσίας του Γενικού Λογιστηρίου και της κατάστασης εισφορών στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων με τις χρεώσεις στους αντίστοιχους λογαριασμούς του συστήματος FIMAS, μη σφράγιση και υπογραφή όλων των δελτίων πληρωμής και αποδεικτικών στοιχείων και μη έγκαιρη ενημέρωση του Τμήματος Μισθών του Γενικού Λογιστηρίου για τον τερματισμό της απασχόλησης υπαλλήλου του Οργανισμού, με αποτέλεσμα να διενεργηθεί υπερπληρωμή ύψους €2.325, η οποία δεν έχει ακόμα ανακτηθεί.

Πρακτικά Συνεδριάσεων. Ορισμένα από τα πρακτικά συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου για τα έτη 2008 και 2009 δεν κατέστη δυνατόν να προσκομιστούν για έλεγχο, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να εξακριβωθεί αν η διενέργεια ορισμένων δαπανών καλύπτεται από σχετικές αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου. Όπως μας ανέφερε ο Εκτελεστικός Γραμματέας του Οργανισμού, τα πρακτικά έχουν ετοιμαστεί και επικυρωθεί αλλά βρίσκονται στην κατοχή του πρώην Προέδρου του Οργανισμού.

Συντήρηση Ιστοσελίδας Κέντρων Πληροφόρησης Νέων (ΚΕΠΛΗ). Ο Οργανισμός κατακύρωσε προσφορά για δημιουργία, μεταξύ άλλων, ιστοσελίδας για τα ΚΕΠΛΗ χωρίς ωστόσο να προβεί στην υπογραφή σχετικού συμβολαίου. Παρόλο ότι η δημιουργία της ιστοσελίδας ολοκληρώθηκε δεν τέθηκε ποτέ σε λειτουργία, ενώ πέραν του αρχικού ποσού των €3.930 που πληρώθηκε για τη δημιουργία της, η ανάδοχος εταιρεία πληρώθηκε με το ποσό ύψους €589 ετησίως για τη διεξαγωγή καθημερινών ελέγχων και δημιουργία αντιγράφων ασφαλείας του ιστότοπου για τα έτη 2004 – 2007. Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τους λόγους για τους οποίους η ιστοσελίδα δεν τέθηκε ακόμα σε λειτουργία.

Συνταξιοδοτικά ωφελήματα προσωπικού. Σύμφωνα με τον περί Οργανισμού Νεολαίας Νόμο του 1994, όπως αυτός τροποποιήθηκε με τον Νόμο του 2007 (Ν.151(Ι)/2007), καθώς και σύμφωνα με τους περί Οργανισμού Νεολαίας (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμούς του 2007 (Κ.Δ.Π. 513/2007), τα ωφελήματα αφυπηρέτησης, καθορίζονται με Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 33 του Νόμου. Παρατηρήσαμε ότι, παρόλο που έχουν παρέλθει πέραν των τριών χρόνων από την ημερομηνία τροποποίησης της νομοθεσίας, δεν έχουν θεσπιστεί ακόμα οι σχετικοί Κανονισμοί που να διέπουν τα ωφελήματα αφυπηρέτησης των υπαλλήλων του Οργανισμού.

Μητρώα Περιουσιακών Στοιχείων. Από δειγματοληπτικό έλεγχο που έγινε στα μητρώα των κεντρικών γραφείων και της παιγνιοθήκης Λευκωσίας, της Εκάλης και του Κέντρου Πληροφόρησης Αγρού,

διαπιστώθηκε ότι, στις πλείστες περιπτώσεις, αυτά δεν ήταν ενημερωμένα, ενώ δεν τηρείται μητρώο μηχανογραφικού εξοπλισμού.

5.32 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΣΤΕΓΗΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Κατά το 2010 ο Οργανισμός παρουσίασε πλεόνασμα, πριν από τη φορολογία, €9.515.158 σε σύγκριση με €6.472.423 κατά το 2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €3.042.735 ή ποσοστό 47,01% που οφείλεται κυρίως στη μείωση των εξόδων για τόκους κατά €11.685.029 σε συνδυασμό με τη μείωση των εσόδων από τόκους κατά €8.287.106. Το πλεόνασμα μετά τη φορολογία ανήλθε σε €7.664.460.

(β) **Καταθέσεις.** Οι καταθέσεις στον Οργανισμό στις 31.12.2010 ανέρχονταν σε €933.321.303, σε σύγκριση με €988.687.020 το 2009, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €55,4 εκ. ή 5,6%.

(γ) **Δάνεια.** Τα δάνεια στις 31.12.2010 ανέρχονταν σε €1.240,41 εκ., σε σύγκριση με €1.169,49 εκ. το 2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €70,92 εκ. ή 6,06%.

Προσωπικό. Στις 31.12.2010 ο Οργανισμός εργοδοτούσε 56 άτομα. Το σύνολο των δαπανών προσωπικού, περιλαμβανομένης της πρόνοιας για συντάξεις (€1.299.487), ήταν €4.505.690, σε σύγκριση με €4.295.051 κατά το 2009 (πρόνοια για συντάξεις €1.220.978), σημειώθηκε δηλαδή αύξηση ύψους €210.639 ή 4,9%. Ο μέσος όρος ετήσιου κόστους εργοδότησης, μη συμπεριλαμβανομένης της πρόνοιας για συντάξεις, ανέρχεται σε €57.254 (2009: €53.001).

Δάνεια που παρουσιάζουν καθυστερημένες δόσεις. Κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2010 οι καθυστερημένες δόσεις δανείων ανέρχονταν σε €48,33 εκ. ή ποσοστό 3,90% επί του συνολικού ποσού των δανείων, σε σύγκριση με €39,2 εκ. ή ποσοστό 3,36% το 2009, παρουσιάζεται δηλαδή αύξηση ύψους €9,13 εκ. ή 23,29%. Υπό συνθήκες οικονομικής κρίσης ως η παρούσα και της αυξανόμενης ανεργίας, αναμένεται να υπάρξει επιδείνωση του προβλήματος των καθυστερημένων δόσεων. Ως εκ τούτου ο Οργανισμός, πρέπει να προβληματιστεί και να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για περιορισμό των καθυστερήσεων στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό (π.χ. πριν από την έγκριση ενός δανείου θα πρέπει να εξετάζεται η δυνατότητα αποπληρωμής του).

Έγκριση δανείων. Κατά το 2010 εγκρίθηκαν 933 στεγαστικά δάνεια, ύψους €99,2 εκ. (1067 δάνεια, ύψους €121,9 εκ., το 2009).

Επίσης εγκρίθηκαν 114 δάνεια σε αιτητές ακριτικών περιοχών, 29 δάνεια σε αιτητές της περιοχής της Πράσινης Γραμμής, 222 δάνεια σε αιτητές κοινοτήτων με πληθυσμό κάτω των 500 κατοίκων, 8 σε πολύτεκνους, 9 σε χαμηλά αμειβόμενους αναπήρους και 2.230 δάνεια του Κεντρικού Φορέα Ισότητας Κατανομής Βαρών, τα οποία παραχωρούνται κυρίως για σκοπούς σπουδών, ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και για νεοδημιουργούμενα ζευγάρια, η διαχείριση των οποίων ανατέθηκε στον Οργανισμό.

Έλεγχος μηχανογραφημένων συστημάτων και διαδικασιών μηχανογράφησης.

Φυσική ασφάλεια συστημάτων. Παρατηρήθηκε ότι δεν υπάρχει επαρκής ασφάλεια του δωματίου, όπου βρίσκεται ο κεντρικός εξυπηρετητής DM (Document Management). Εκτός του ότι δεν υπάρχει ελεγχόμενη πρόσβαση στο κτίριο, η πρόσβαση στο δωμάτιο δεν ελέγχεται από σύστημα ασφαλείας. Παρατηρήθηκε επίσης ότι στο δωμάτιο βρίσκεται και ο εκτυπωτής καταστάσεων λογαριασμών, οπότε η χρήση του δωματίου γίνεται από όλο το προσωπικό χωρίς κανένα έλεγχο. Επίσης το δωμάτιο δεν διαθέτει σύστημα ανίχνευσης πυρκαγιάς και καπνού, ούτε και ειδικούς πυροσβεστήρες.

Διαπιστώθηκε επίσης ότι το σύστημα αδιάλειπτης παροχής ηλεκτρικού ρεύματος (UPS) προστατεύει μόνο τον κεντρικό εξυπηρετητή του DM, τους δρομολογητές δικτύου και τον εκτυπωτή. Εισηγήθηκα όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο επέκτασης του συστήματος UPS και στους προσωπικούς υπολογιστές των

υπαλλήλων που διαχειρίζονται σημαντικά έγγραφα και διεκπεραιώνουν βασικές τραπεζικές λειτουργίες.

Διαδικασίες μηχανογράφησης Δεν υπάρχουν γραπτές διαδικασίες για βασικές λειτουργίες μηχανογράφησης, όπως:

- Μη τήρηση μητρώου αναφοράς και επίλυσης προβλημάτων, με αποτέλεσμα για την επίλυση προβλημάτων πολλές φορές οι υπάλληλοι του Οργανισμού να απευθύνονται στη Συνεργατική Εταιρεία Μηχανογράφησης (ΣΕΜ).
- Απουσία γραπτής διαδικασίας για τη διαχείριση δικαιωμάτων πρόσβασης, όπως επίσης και απουσία διαδικασίας για τη διενέργεια περιοδικών ελέγχων των δικαιωμάτων.
- Αδυναμίες στη διαδικασία δημιουργίας εφεδρικών αντιγράφων του συστήματος DM.
- Σχετικά με τον λειτουργικό κίνδυνο που υπάρχει σε περίπτωση απώλειας των συστημάτων ΔΕΛΤΑ (τραπεζικό σύστημα) και DM, ο Οργανισμός διαθέτει σχέδιο ανάκαμψης και των δύο συστημάτων. Ωστόσο διαπιστώθηκε ότι ενώ το σχέδιο για ανάκαμψη του συστήματος ΔΕΛΤΑ δοκιμάζεται σε τακτική βάση από τη ΣΕΜ, ο Οργανισμός δεν έχει προβεί ποτέ σε δοκιμή ανάκαμψης του DM καθώς αυτό δεν προβλέπεται στο σχέδιο.

5.33 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Οικονομικές καταστάσεις. Οι προκαταρκτικές οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2007, 2008, 2009 και 2010 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας για έλεγχο τον Ιανουάριο 2009, Νοέμβριο 2009, Σεπτέμβριο 2010 και Νοέμβριο 2011, αντίστοιχα. Τα πιο κάτω θέματα προέκυψαν από έλεγχο που διενεργήθηκε στο Πανεπιστήμιο Κύπρου το 2011 για τα έτη 2007 και 2008. Ο εν λόγω έλεγχος έχει ολοκληρωθεί, ωστόσο δεν έχουν υποβληθεί ακόμη στην Υπηρεσία μας οι τελικές υπογραμμένες οικονομικές καταστάσεις, με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου. Ως εκ τούτου υπάρχει η πιθανότητα τα αριθμητικά στοιχεία που αναφέρονται πιο κάτω να διαφοροποιηθούν μετά την υποβολή των τελικών οικονομικών καταστάσεων.

Ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου μάς ανέφερε ότι οι τελικές υπογραμμένες οικονομικές καταστάσεις για το 2007 και 2008 θα μας αποσταλούν πριν το τέλος Νοεμβρίου 2011.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Έσοδα. Τα έσοδα ανήλθαν σε €70.620.468 και €68.089.913 το 2008 και 2007, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €63.814.993 το 2006. Αυτά περιλαμβάνουν προπτυχιακά διδάκτρα ύψους €13.759.355, €13.320.257 και €13.253.293 το 2008, 2007 και 2006, αντίστοιχα, τα οποία καλύπτονται από το κράτος (εκτός για μη Ευρωπαίους φοιτητές).

(β) Έξοδα. Τα έξοδα ανήλθαν σε €71.684.049 και €67.059.365 το 2008 και 2007, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €59.070.874 το 2006. Αυτά περιλαμβάνουν δαπάνες για μισθούς και επιδόματα προσωπικού ύψους €39.543.292, €36.620.373 και €33.405.755 το 2008, 2007 και 2006, αντίστοιχα.

(γ) Αποτελέσματα έτους. Οι λογαριασμοί παρουσίασαν έλλειμμα €1.063.581 το 2008 και πλεόνασμα €1.030.548 το 2007, σε σύγκριση με πλεόνασμα €4.744.119 το 2006. Το έλλειμμα του 2008 προέκυψε κυρίως από την αύξηση μισθών και επιδομάτων προσωπικού κατά περίπου €2,9 εκ., των εξόδων λειτουργίας γραφείου κατά περίπου €0,6 εκ. και των διαφόρων εξόδων από άλλες δραστηριότητες του Πανεπιστημίου κατά περίπου €1 εκ. Η μείωση στο πλεόνασμα του 2007 σε σχέση με το πλεόνασμα του 2006 κατά περίπου €3,71 εκ. προήλθε κυρίως από την αύξηση μισθών και επιδομάτων προσωπικού κατά περίπου €3,3 εκ., των εξόδων για ερευνητικές δραστηριότητες και προγράμματα του Πανεπιστημίου κατά περίπου €1,9 εκ. και των διαφόρων εξόδων από άλλες δραστηριότητες του Πανεπιστημίου κατά περίπου €1,8 εκ., με αντίστοιχη αύξηση της κρατικής χορηγίας κατά περίπου €1,9 εκ. και των αναβαλλόμενων εσόδων κατά περίπου €3,8 εκ.

(δ) Κρατική χορηγία. Το σύνολο της κρατικής χορηγίας που εισπράχθηκε το 2008 και 2007 ήταν €65,3 εκ. και €55,0 εκ. αντίστοιχα, σε σύγκριση με €53,1 εκ. το 2006. Από το ποσό της κρατικής χορηγίας, €28,3 εκ. το 2008 και €18,7 εκ. το 2007, σε σύγκριση με €18,8 εκ. το 2006 αφορούν σε αγορά πάγιου ενεργητικού.

Προϋπολογισμός.

(α) Έγκριση Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός του Πανεπιστημίου για το 2007 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου στις 29.9.2006. Από το Υπουργικό Συμβούλιο εγκρίθηκε στις 14.2.2007, ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 15.3.2007 και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 28.3.2007. Εγκρίθηκαν δωδεκατημόρια για την περίοδο από 1.1.2007 μέχρι 28.2.2007 και οι μετέπειτα δαπάνες μέχρι 28.3.2007 παρέμειναν νομοθετικά ακάλυπτες.

Ο Προϋπολογισμός του Πανεπιστημίου για το 2008 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου στις 9.8.2007. Από το Υπουργικό Συμβούλιο εγκρίθηκε στις 20.11.2007 και ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 31.12.2007.

Ο Προϋπολογισμός προέβλεπε δαπάνες ύψους €91,1 εκ. για το 2007 και €111,9 εκ. για το 2008.

(β) Παρακολούθηση εκτέλεσης Προϋπολογισμού. Η παρακολούθηση της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού εξακολουθεί να παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες με κίνδυνο να μην παρακολουθείται ορθά η εκτέλεσή του.

Απαντώντας, ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου ανέφερε πως αναμένεται ότι οι αδυναμίες θα εκλείψουν όταν εγκατασταθεί κατάλληλο λογισμικό πρόγραμμα, μέσω της αγοράς του Συστήματος Οικονομικής Διαχείρισης για το οποίο έχει ήδη προκηρυχθεί προσφορά ή της ανάπτυξης άλλου κατάλληλου λογισμικού.

Το Πανεπιστήμιο αναμένει ότι οι αδυναμίες θα εκλείψουν όταν εγκατασταθεί κατάλληλο λογισμικό πρόγραμμα, μέσω της αγοράς του Συστήματος Οικονομικής Διαχείρισης για το οποίο έχει ήδη προκηρυχθεί προσφορά.

(γ) «Ίδια έσοδα» Πανεπιστημίου. Το Πανεπιστήμιο θεωρεί όλα τα έσοδά του, όπως για παράδειγμα τα έσοδα από μεταπτυχιακά δίδακτρα, από το Πρόγραμμα Προϋπηρεσιακής Κατάρτισης, από τόκους τραπεζών, από δικαιώματα χρήσης κυλικείων κ.α., με εξαίρεση την κρατική χορηγία και τη χορηγία για προπτυχιακά δίδακτρα, ως «Ίδια έσοδα».

Επανειλημμένα η Υπηρεσία μας ανέφερε, ότι, τα «Ίδια έσοδα», δεν παρουσιάζονται στο σύνολό τους στον Προϋπολογισμό Εσόδων αλλά περιλαμβάνεται σ' αυτόν μόνο το ποσό που αναμένεται να δαπανηθεί εντός του έτους στο οποίο αναφέρεται ο Προϋπολογισμός και μάλιστα χωρίς αυτό να αναλύεται σε Άρθρα του Προϋπολογισμού, μη επιτρέποντας έτσι να παρέχεται έγκριση για την κατανομή της δαπάνης για συγκεκριμένους σκοπούς.

Η Υπηρεσία μας επανέλαβε την άποψη ότι, όλα τα ποσά των «Ίδιων εσόδων» θα πρέπει να παρουσιάζονται στον Προϋπολογισμό του κάθε έτους ως έσοδο του συγκεκριμένου έτους, και επισήμανε ότι τα έσοδα αυτά προκύπτουν από τη λειτουργία του ως Πανεπιστήμιο και δεν πρέπει να διαχωρίζονται από τα υπόλοιπα έσοδα και να τυγχάνουν διαφορετικής μεταχείρισης.

Αποτέλεσμα της μη παρουσίασης όλων των «Ίδιων εσόδων» στα έσοδα του Πανεπιστημίου, είναι η κατ' αναλογία αύξηση της κρατικής χορηγίας και η αύξηση των αποθεματικών του Πανεπιστημίου. Ενδεικτικά αναφέρεται το υπόλοιπο του αποθεματικού που συσσωρεύτηκε στις 31.12.2008 από τα έσοδα των μεταπτυχιακών διδασκτρών (€5.384.410), του Προγράμματος Προϋπηρεσιακής Κατάρτισης (€1.860.129) και από τα έσοδα από τα δίδακτρα αντιστοιχίας (€633.504).

Εισηγήθηκε επίσης όπως οι δαπάνες που διενεργούνται από τα «Ίδια έσοδα», και τα οποία μέχρι τώρα παρουσιάζονται συνοπτικά στον Προϋπολογισμό (Κεφάλαιο 5) χωρίς να καθορίζεται ο σκοπός τους, κατανέμονται αναλυτικά στα διάφορα κονδύλια δαπανών (Κεφάλαιο 1-4) όπως γίνεται και με τις υπόλοιπες δαπάνες.

Το εν λόγω θέμα αναφέρεται εκτενώς στην παράγραφο «Προϋπολογισμός δημόσιων Πανεπιστημίων» στην έκθεση για το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

Ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι από τον Προϋπολογισμό του 2012 τα «Ίδια έσοδα» κατανέμονται στα διάφορα Κονδύλια δαπανών στα Κεφάλαια 1 – 4, ανάλογα με τη φύση τους, αλλά σε

ξεχωριστή στήλη, ώστε οποιοδήποτε ποσό δεν δαπανηθεί εντός του έτους να μεταφέρεται στο αποθεματικό του Πανεπιστημίου.

Η Υπηρεσία μας ωστόσο θεωρεί ότι θα έπρεπε τα «ίδια έσοδα» μαζί με τα υπόλοιπα έσοδα του Πανεπιστημίου να χρησιμοποιούνται για κάλυψη των δαπανών του έτους και το εκάστοτε υπόλοιπο να συνυπολογίζεται στον καθορισμό του ύψους της κρατικής χορηγίας.

Θέματα προσωπικού.

(α) Παρατηρήθηκε βελτίωση στο γραφείο μισθοδοσίας του Λογιστηρίου, σε ότι αφορά στη στοιχειοθέτηση των πληρωμών και στη δημιουργία «κατάστασης αλλαγών στη μισθοδοσία» για σκοπούς καλύτερου ελέγχου. Ωστόσο, εξακολουθεί να εκκρεμεί η θέσπιση Κανονισμών, για ορισμένα θέματα. Επιπρόσθετα διαπιστώθηκε, όπως αναφέρεται σε διάφορες παραγράφους πιο κάτω, ότι αποφάσεις Σωμάτων/Επιτροπών που λαμβάνονται σε θέματα μισθοδοσίας αντιβαίνουν μερικές φορές σε σχετικές νομοθετικές πρόνοιες.

(β) Ο αριθμός του προσωπικού που εργοδοτούσε το Πανεπιστήμιο κατά τα υπό αναφορά έτη καθώς και το συνολικό κόστος που περιλαμβάνει και τις εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία και την αμοιβή φοιτητών που εργοδοτούνται σε ωριαία βάση παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

Κατηγορία Προσωπικού	2008		2007		2006	
	Αρ.	Ποσό	Αρ.	Ποσό	Αρ.	Ποσό
		€		€		€
Ακαδημαϊκό	525	27.562.091	504	26.459.451	522	24.464.611
Διοικητικό:						
Μόνιμοι	250		248		232	
Συμβασιούχοι	109	359 11.063.762	60	308 9.301.396	36	268 8.520.182
Ωρομίσθιοι	214	917.439	250	859.525	29	420.962
Σύνολο	1.098	39.543.292	1.062	36.620.372	819	33.405.755
Απολαβές προσωπικού προς έξοδα		55%		55%		56,5%

Στον αριθμό των συμβασιούχων και των αποδοχών τους συμπεριλαμβάνεται και το έκτακτο προσωπικό που προσλήφθηκε έναντι κενών θέσεων, το οποίο ανέρχεται σε 5, 3 και 3, το 2008, 2007 και 2006, αντίστοιχα.

(γ) Επιπρόσθετα, το Πανεπιστήμιο κατά το 2008, 2007 και 2006, σύμφωνα με στοιχεία του Πανεπιστημίου, απασχόλησε 54, 43 και 47 συμβασιούχους, αντίστοιχα, με απολαβές ύψους €1.195.716, €1.046.019 και €1.007.342, αντίστοιχα, οι οποίες χρεώθηκαν σε διάφορα άλλα Κονδύλια Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου.

(δ) Επίσης, επιπρόσθετα του προσωπικού στο (β) και (γ) πιο πάνω, στο Πανεπιστήμιο απασχολήθηκαν με μίσθωση υπηρεσιών 8, 47 και 70 άτομα το 2008, 2007 και 2006, αντίστοιχα, οι απολαβές των οποίων δεν συμπεριλαμβάνονται στο (β) και (γ) πιο πάνω. Το εν λόγω προσωπικό μειώθηκε σταδιακά και το 2010 ανέρχεται σε 3 άτομα.

Σχέδιο Συντάξεων και Φιλοδογημάτων.

(α) Σύμφωνα με τον Κανονισμό ΚΔΠ 162/90, το Πανεπιστήμιο Κύπρου έχει υιοθετήσει τον περί Συντάξεων Νόμο που αφορά στους δημόσιους υπαλλήλους. Με βάση την πρώτη αναλογιστική μελέτη που έγινε τον Σεπτέμβριο του 2007, με χρόνο αναφοράς το 2005, η υποχρέωση του Πανεπιστημίου για

ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν μέχρι 31.12.2005 σε €35.477.400. Επίσης, όπως έχουμε πληροφορηθεί, έχουν γίνει πρόσφατα νέοι υπολογισμοί μέσα στα πλαίσια της αναλογιστικής μελέτης των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των δημόσιων υπαλλήλων με χρόνο αναφοράς το 2010 (σ' αυτούς περιλαμβάνεται και το προσωπικό του Πανεπιστημίου Κύπρου) και προέκυψε ότι η υποχρέωση του Πανεπιστημίου για ελλειμματικές εισφορές ανήλθε στις 31.12.2010 στο ποσό των €63.597.000.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου λάβει απόφαση ως προς τον χρόνο αναγνώρισης της πιο πάνω υποχρέωσης του Πανεπιστημίου, είτε αμέσως, είτε με επιμερισμό των ελλειμματικών εισφορών, σε περίοδο πέντε χρόνων, στα πλαίσια των προνοιών των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς.

Ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο αποφάσισε όπως, η υποχρέωση του Πανεπιστημίου με χρόνο αναφοράς το 2005, αναγνωριστεί σε περίοδο πέντε ετών. Τα αποτελέσματα των οικονομικών καταστάσεων θα διαφοροποιηθούν ανάλογα.

(β) Ταμείο Συντάξεων. Σύμφωνα με τον περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμο, άρθρο 32(1)(ιδ), το Συμβούλιο θα πρέπει να ιδρύσει Ταμείο Συντάξεων των Υπαλλήλων του Πανεπιστημίου.

Το θέμα τέθηκε στο παρελθόν στο Υπουργείο Οικονομικών το οποίο με σχετικές απαντήσεις του, στις 6.7.2000 και 30.7.2010, ανέφερε ότι δεν συμφωνεί με την ίδρυση τέτοιου Ταμείου και το Πανεπιστήμιο θα πρέπει να συνεχίσει να περιλαμβάνει στους εκάστοτε προϋπολογισμούς του τις πιστώσεις που απαιτούνται για την κάλυψη των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων του προσωπικού του.

(γ) Εισφορές στο ταμείο χηρών και ορφανών. Οι εισφορές αυτές οι οποίες αποκόπτονται με βάση το κυβερνητικό σχέδιο συντάξεων κατατίθενται σε τραπεζικό λογαριασμό του Πανεπιστημίου, το υπόλοιπο του οποίου ανήλθε στις 31.12.2007 και 31.12.2008 σε €1.750.593 (£1.024.576) και σε €2.007.149, αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι οι εν λόγω εισφορές δεν παρουσιάζονται στα έσοδα του Πανεπιστημίου, και ως εκ τούτου, δεν λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό της κρατικής χορηγίας προς το Πανεπιστήμιο.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Πανεπιστημίου οι πιο πάνω εισφορές δεν θεωρούνται ότι αποτελούν έσοδο του Πανεπιστημίου αλλά του Ταμείου Συντάξεων και κατατίθενται σε ξεχωριστό τραπεζικό λογαριασμό μέχρι την έγκριση Κανονισμών για Ταμείο Συντάξεων, όπως προνοείται στον περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμο.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε ως αποτέλεσμα και των μακροχρόνιων προσπαθειών της Διεύθυνσης και Οικονομικών Υπηρεσιών του Πανεπιστημίου, παρατηρήθηκαν ορισμένες ελλείψεις και αδυναμίες, τόσο στην οικονομική διαχείριση, όσο και στην πλήρη συμμόρφωση προς τις διατάξεις των Νόμων και των συναφών Κανονισμών και Κανόνων. Κάποιες αδυναμίες αποδίδονται στην απουσία κατάλληλης εποπτείας, στη λήψη αποφάσεων από μη εξουσιοδοτημένα όργανα του Πανεπιστημίου, στην απουσία συγκεκριμένων συστημάτων διαδικασιών και παρακολούθησης, στην έλλειψη κατάλληλων μηχανογραφημένων συστημάτων, στη μη ρύθμιση διαφόρων θεμάτων με βάση το Νόμο του Πανεπιστημίου και στη μη συμμόρφωση με τις Οδηγίες, Κανόνες, Κανονισμούς και Νόμους του Πανεπιστημίου. Οι παράγραφοι που ακολουθούν είναι ενδεικτικές.

Ερευνητικά προγράμματα.

(α) Τα έσοδα για τη διεξαγωγή ερευνητικών προγραμμάτων (Ε.Π.) ανήλθαν στα €13,1 εκ. το 2008 και €11,8 εκ. το 2007, σε σύγκριση με €10,3 εκ. το 2006. Οι αντίστοιχες δαπάνες ανήλθαν στα €11,5 εκ. το 2008 και €13,1 εκ. το 2007, σε σύγκριση με €8,4 εκ. το 2006.

Επισημάνσαμε και πάλι ότι, το ύψος των δαπανών, είναι σημαντικό και η λήψη διορθωτικών μέτρων σχετικά με τις αδυναμίες που εντοπίστηκαν από τον έλεγχο θα συμβάλει ουσιαστικά στη βελτίωση της κατάστασης.

(β) Εγκύκλιος αναφορικά με την έρευνα και τα Ε.Π. Οι Κανόνες που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο στις 18.3.2000, και τροποποιήθηκαν στις 24.10.2000 και 22.1.2003 και οι οποίοι, μετέπειτα μετατράπηκαν σε «Εγκύκλιο αναφορικά με την Έρευνα και Ερευνητικά Προγράμματα» παρουσιάζουν ορισμένες ελλείψεις

οι οποίες όμως είναι σημαντικές. Έγιναν και πάλι συγκεκριμένες εισηγήσεις για βελτίωσή τους, με απώτερο στόχο να διευκολύνεται η ορθολογιστική διαχείριση των Ε.Π. και ειδικά η παρακολούθησή τους από την Επιτροπή Έρευνας.

Στην απάντησή του ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου ανέφερε ότι η Επιτροπή Έρευνας έλαβε αποφάσεις για βελτίωση της διαδικασίας παρακολούθησης.

(γ) Μητρώο Ε.Π. Το Λογιστήριο και η Υπηρεσία Έρευνας και Διεθνών Σχέσεων (Υ.Ε.Δ.Σ.) τηρούν ξεχωριστά μητρώα για τα Ε.Π. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως τηρείται ένα πλήρως ενημερωμένο μητρώο Ε.Π. στο οποίο να έχουν πρόσβαση και το Λογιστήριο και η Υ.Ε.Δ.Σ. και όπως υπάρξει συνεργασία και συντονισμός μεταξύ των δύο Τμημάτων για την τήρησή του.

(δ) Εσωτερικά Ε.Π. και ερευνητικές δραστηριότητες. Ο Προϋπολογισμός για εσωτερικά Ε.Π. και ερευνητικές δραστηριότητες από κρατική χορηγία για το έτος 2008 ανήλθε σε €2.733.762 και για το 2007 σε €3.257.961, σε σύγκριση με €2.294.069 το 2006.

Η Σύγκλητος ενέκρινε Τριετές Σχέδιο Εσωτερικής Χρηματοδότησης Έρευνας για τα έτη 2010-2012 στο οποίο περιλήφθηκαν ειλημμένες δεσμεύσεις και ανάγκες σε χρηματοδότηση για 3 συνεχόμενα έτη. Σχετική εισήγηση του Διευθυντή Διοίκησης και Οικονομικών όπως μια φορά το χρόνο η Επιτροπή Έρευνας, υποβάλλει, μέσω του Πρύτανη, στο Συμβούλιο συνοπτική έκθεση για την αξιολόγηση του Κονδυλίου των ερευνητικών δραστηριοτήτων και διαβεβαιώνει ότι ο ατομικός ετήσιος απολογισμός κάθε ακαδημαϊκού υποβάλλεται, δεν έχει ακόμη τεθεί σε εφαρμογή.

(ε) Διαχειριστική χρέωση. Η διαχειριστική χρέωση γίνεται με σκοπό την κάλυψη των διαχειριστικών εξόδων που βαρύνουν το Πανεπιστήμιο κατά τη διεξαγωγή ενός Ε.Π. και, σύμφωνα με τη σχετική εγκύκλιο, διατίθεται κυρίως για νέους ερευνητικούς σχεδιασμούς και για την ανάπτυξη της υποδομής της έρευνας. Διαπιστώθηκε όμως ότι, η διαχειριστική χρέωση εξακολουθεί να διατίθεται για μισθούς προσωπικού με σύμβαση ή μίσθωση υπηρεσιών τα καθήκοντα των οποίων δεν αφορούν σε συγκεκριμένα ερευνητικά προγράμματα αλλά εκτελούν διοικητικά/λογιστικά/γραφειακά καθήκοντα γενικής φύσης, καθώς και για άλλους σκοπούς που δεν αφορούν στην έρευνα.

Ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι έχοντας υπόψη τους σκοπούς τους οποίους εξυπηρετεί η διαχειριστική χρέωση, το Πανεπιστήμιο θεωρεί ότι ορθώς προβαίνει σε χρήση της διαχειριστικής χρέωσης για μισθούς προσωπικού με σύμβαση ή μίσθωση υπηρεσιών.

Η Υπηρεσία μας ωστόσο θεωρεί ότι αυτό θα πρέπει να γίνεται μόνο για σκοπούς έρευνας.

(στ) Καθυστερήσεις στην υποβολή εκθέσεων προόδου. Παρατηρήθηκαν καθυστερήσεις στην υποβολή των εκθέσεων προόδου προς τους χρηματοδότες.

Ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι, για μείωση των καθυστερήσεων, έχει καθιερωθεί διαδικασία κατά την οποία οι Οικονομικές Υπηρεσίες θα παρακολουθούν τα χρονοδιαγράμματα υποβολής εκθέσεων προόδου και όταν υπάρχουν αποκλίσεις θα ενημερώνουν τον Διευθυντή Διοίκησης και Οικονομικών και τον Αντιπρύτανη Διεθνών Σχέσεων, Οικονομικών και Διοίκησης για σχετική προτροπή των υπεύθυνων ερευνητών.

(ζ) Υπόλοιπα λογαριασμών Ε.Π. που έχουν λήξει. Παρατηρήθηκε ότι οι λογαριασμοί των Ε.Π. δεν κλείνουν με τη λήξη τους και τυχόν υπόλοιπά τους μένουν αναξιοποίητα για αρκετό χρονικό διάστημα.

Ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου μάς ανέφερε ότι γίνονται ήδη ενέργειες για επίλυση του πιο πάνω θέματος.

Παροχή υπηρεσιών σε τρίτους. Το Πανεπιστήμιο εξακολουθεί να παρέχει εμπορικής φύσεως υπηρεσίες σε τρίτους, οι οποίες δεν φαίνεται να έχουν ακαδημαϊκό ενδιαφέρον ή να προσθέτουν αξία στο διδακτικό ή ερευνητικό έργο του Πανεπιστημίου. Τις υπηρεσίες αυτές τις παρέχει, εκ μέρους του Πανεπιστημίου, συνήθως ακαδημαϊκό προσωπικό επ' αμοιβή.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τον σχετικό Νόμο, οι κύριοι σκοποί του Πανεπιστημίου είναι η διδασκαλία και η έρευνα.

Πρόγραμμα Προϋπηρεσιακής Κατάρτισης.

(α) Υπογραφή συμφωνίας. Το εν λόγω πρόγραμμα ήταν σε εξέλιξη από τον Σεπτέμβριο του 2007, ενώ η συμφωνία μεταξύ Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και Πανεπιστημίου εγκρίθηκε από το Πρυτανικό Συμβούλιο με καθυστέρηση περίπου 15 μηνών στις 4.12.2008 και υπογράφηκε στις 29.1.2009 με αναδρομική ισχύ από 1.9.2007.

(β) Προϋπολογισμός. Λόγω του ότι δεν υπήρχε εγκεκριμένο Κονδύλι στους Προϋπολογισμούς του Πανεπιστημίου για τα έτη 2007 και 2008, οι χρεώσεις και πιστώσεις γίνονταν στο άρθρο 502 «Δραστηριότητες Πανεπιστημίου» του Κεφαλαίου 5. Πρόνοια για το πρόγραμμα έγινε για πρώτη φορά στον Προϋπολογισμό του 2009, στο Κεφάλαιο 5, και συγκεκριμένα, στο άρθρο 512 «Δαπάνες από έσοδα Προγράμματος Προϋπηρεσιακής Κατάρτισης υποψηφίων εκπαιδευτικών λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης». Όπως διαπιστώθηκε, τα εμβάσματα του Υπουργείου προς το Πανεπιστήμιο για τη λειτουργία του εν λόγω προγράμματος θεωρούνται «ίδια έσοδα» του Πανεπιστημίου, αντί ως έσοδα του Πανεπιστημίου με βάση τον Προϋπολογισμό του.

(γ) Καταβολή αποζημίωσης σε αδιόριστους εκπαιδευτικούς της πρωινής φοίτησης. Σύμφωνα με τη σύμβαση μεταξύ του Πανεπιστημίου Κύπρου και του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού το ποσό της αποζημίωσης στους πιο πάνω εκπαιδευτικούς για μαθήματα πρωινής φοίτησης ανέρχεται σε €1.025,16 το μήνα για συνολική περίοδο 8 μηνών.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως τα εισοδήματα αυτά δηλώνονται στο έντυπο Ε.Πρ.7 του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων.

(δ) Υπόλοιπο λογαριασμού Προγράμματος. Το υπόλοιπο του πιο πάνω λογαριασμού, ανερχόταν στις 31.12.2007, 31.12.2008, 31.12.2009 και 31.12.2010 σε €569.698, €1.860.129, €2.414.047 και €3.648.075, αντίστοιχα, και όπως έχουμε πληροφορηθεί, το Υπουργείο δεν έχει ενημερωθεί για την ύπαρξη τους.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι, τα ποσά που καταβάλλει το Υπουργείο προς το Πανεπιστήμιο, τα οποία προβλέπονται στη μεταξύ τους συμφωνία, υπερβαίνουν κατά πολύ τις δαπάνες που απαιτούνται για την υλοποίηση του προγράμματος και χρειάζεται να διαφοροποιηθούν. Επίσης, το συνολικό ποσό που συσσωρεύτηκε θα πρέπει να διατεθεί έναντι του ποσού που θα όφειλε να εμβάσει το Υπουργείο προς το Πανεπιστήμιο για συνέχιση του προγράμματος της προϋπηρεσιακής κατάρτισης για τα επόμενα έτη μέχρις ότου εξαιρεθεί ή να ληφθεί υπόψη στον υπολογισμό της κρατικής χορηγίας.

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα MBA.

Η αμοιβή των επισκεπτών Καθηγητών που καλούνται για να διδάξουν μαθήματα του πιο πάνω προγράμματος, ανέρχεται σε €321,43 την ώρα, ενώ οι διδάσκοντες που προέρχονται από το Πανεπιστήμιο Κύπρου αμειβονται με €275 την ώρα, σε σύγκριση με €136,70 την ώρα που καταβάλλεται για τη διδασκαλία των μαθημάτων του προγράμματος της Προϋπηρεσιακής Κατάρτισης.

Η Υπηρεσία μας ζήτησε να ενημερωθεί αναφορικά με τη βάση πάνω στην οποία υπολογίστηκαν οι πιο πάνω αμοιβές.

Ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι οι αντιμισθίες του κάθε Προγράμματος καθορίστηκαν σύμφωνα με την πολιτική του Προγράμματος η οποία έχει εγκριθεί από τα αρμόδια Σώματα του Πανεπιστημίου.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι η πιο πάνω πληροφόρηση δεν εξηγεί τον τρόπο καθορισμού της αντιμισθίας του κάθε Προγράμματος.

Θέματα προσφορών.

Από το 2009 δημιουργήθηκε ειδικός Τομέας Συμβάσεων και Αγορών με αρμοδιότητα τη διεκπεραίωση των διαγωνισμών του Πανεπιστημίου και τη σύναψη των σχετικών συμβάσεων, γεγονός που όπως φαίνεται, έχει συμβάλει σε βελτιώσεις στις διαδικασίες των προσφορών.

(α) Φάκελοι προσφορών. Από δειγματοληπτικό έλεγχο διαπιστώθηκε ότι τα έγγραφα στους φακέλους των προσφορών δεν είναι αριθμημένα, δεν υπάρχει ευρετήριο περιεχομένων και δεν είναι όλα αρχειοθετημένα με την ορθή χρονολογική σειρά.

Ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου, ανέφερε ότι με την εφαρμογή του ηλεκτρονικού συστήματος ΙΡΙΔΑ, τα έγγραφα θα αριθμούνται αυτόματα με βάση τη χρονολογική σειρά που παραλαμβάνονται/αποστέλλονται.

(β) Προσφορά αρ. ΠΡΥΤ038/08 για την προμήθεια, εγκατάσταση και υλοποίηση ολοκληρωμένου συστήματος οικονομικής διαχείρισης. Τον Μάιο 2008, το Πανεπιστήμιο προκήρυξε διαγωνισμό – με την κλειστή διαδικασία – για την προμήθεια, εγκατάσταση και υλοποίηση ολοκληρωμένου συστήματος οικονομικής διαχείρισης, ο οποίος θα διενεργείτο σε δύο στάδια, το στάδιο προεπιλογής, με την πρόσκληση υποβολής αιτήσεων συμμετοχής από τους υποψήφιους οικονομικούς φορείς και, το στάδιο ανάθεσης, με την πρόσκληση των προεπιλεγέντων από το πρώτο στάδιο οικονομικών φορέων, για υποβολή προσφοράς. Η εκτίμηση δαπάνης του διαγωνισμού υπολογίστηκε σε €1.400.000, και η χρηματοδότηση του έργου θα γινόταν κατά 100% από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

Τον Νοέμβριο 2008, υποβλήθηκε στο Συμβούλιο Προσφορών του Πανεπιστημίου η έκθεση αξιολόγησης του σταδίου προεπιλογής, με βάση την οποία προσφορά είχαν υποβάλει 4 οικονομικοί φορείς (από τους 18 που είχαν προμηθευτεί τα έγγραφα του διαγωνισμού), εκ των οποίων μόνον ο ένας ικανοποιούσε τα κριτήρια προεπιλογής. Σημειώνεται ότι στα έγγραφα του διαγωνισμού υπήρχε όρος, σύμφωνα με τον οποίο ο ελάχιστος αριθμός των υποψηφίων που θα προεπιλέγονταν για να συμμετάσχουν στο επόμενο στάδιο της υποβολής προσφοράς, καθοριζόταν στους 5.

Τον Ιανουάριο 2009, το Συμβούλιο Προσφορών, στο οποίο είχε υποβληθεί αναθεωρημένη έκθεση της επιτροπής αξιολόγησης, με βάση την οποία τα κριτήρια προεπιλογής ικανοποιούσαν πλέον 2 οικονομικοί φορείς, έκρινε ότι οι λόγοι που είχε επικαλεστεί η επιτροπή αξιολόγησης για απόρριψη των άλλων 2 οικονομικών φορέων, ήταν επουσιώδεις για την εξέλιξη του διαγωνισμού και, ως εκ τούτου, αποφάσισε ότι και οι 4 οικονομικοί φορείς ικανοποιούσαν τα κριτήρια προεπιλογής. Ενόψει των πιο πάνω, ζήτησε από την επιτροπή προδιαγραφών όπως προχωρήσει στην υποβολή των υπολειπομένων μερών των όρων του διαγωνισμού, για να αποσταλούν στους πιο πάνω οικονομικούς φορείς.

Τον Ιανουάριο 2010, ο Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας, πληροφόρησε τον Πρόεδρο του Συμβουλίου Προσφορών ότι δεν είχε εκδοθεί πιστοποιητικό έγκρισης του σταδίου προεπιλογής, επειδή δεν τους είχε αποσταλεί η έκθεση αξιολόγησης. Επιπρόσθετα, εξέφρασε επιφυλάξεις – λαμβάνοντας υπόψη το μεγάλο χρονικό διάστημα που είχε παρέλθει από την έναρξη της διαδικασίας προεπιλογής – κατά πόσον οι ομάδες εμπειρογνομόνων, που είχαν προταθεί από τους προεπιλεγέντες προσφοροδότες, ήταν ακόμη διαθέσιμες. Υπέδειξε τέλος ότι ήταν απαραίτητη η επικαιροποίηση των τεχνικών προδιαγραφών, εξ αιτίας του μεγάλου χρονικού διαστήματος που είχε παρέλθει από την ετοιμασία τους. Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκε την ακύρωση του διαγωνισμού και την επαναπροκήρυξη του με ανοικτή διαδικασία.

Τον Φεβρουάριο 2010, ο Γραμματέας του Συμβουλίου Προσφορών του Πανεπιστημίου, πληροφόρησε τον Γενικό Λογιστή ότι και οι 4 οικονομικοί φορείς είχαν ενημερώσει το Πανεπιστήμιο, ότι οι ομάδες εμπειρογνομόνων που είχαν προτείνει στο στάδιο προεπιλογής ήταν διαθέσιμοι και, ενόψει των πιο πάνω, ζήτησε να πληροφορηθεί κατά πόσον το έργο ήταν δυνατό να χρηματοδοτηθεί από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

Τελικά, τον Μάρτιο 2010, το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού και επαναπροκήρυξη του με την ανοικτή διαδικασία, λαμβάνοντας υπόψη ότι, με την άρνηση του Γενικού Λογιστή να εκδώσει το πιστοποιητικό συμβατότητας για την προεπιλογή των οικονομικών φορέων, επειδή

στον κατάλογο είχαν συμπεριληφθεί και δύο οικονομικοί φορείς οι οποίοι δεν ικανοποιούσαν ουσιώδεις όρους, δεν θα ήταν δυνατή η εξασφάλιση των πιστώσεων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

Ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι το Πανεπιστήμιο, υιοθετώντας την εισήγηση του Γενικού Λογιστή, επικαιροποίησε τις προδιαγραφές του ζητούμενου συστήματος και ετοίμασε τα έγγραφα προσφοράς. Στη συνέχεια, και συγκεκριμένα στις 9.11.2010, αφού εξασφάλισε το σχετικό πιστοποιητικό συμβατότητας, προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό. Η διαδικασία βρίσκεται στο στάδιο αξιολόγησης.

Θέματα Προσωπικού - Κανονισμοί/Άδειες και Ωφελήματα Προσωπικού.

(α) Εφαρμογή Κανονισμών που ισχύουν για τη Δημόσια Υπηρεσία από το Πανεπιστήμιο, χωρίς νομοθετική ρύθμιση. Το Πανεπιστήμιο δεν έχει ακόμη προωθήσει Κανονισμούς που να ρυθμίζουν θέματα μισθοδοσίας, αλλά εφαρμόζει τους Κανονισμούς που ισχύουν για τη Δημόσια Υπηρεσία και συγκεκριμένα την Κ.Δ.Π. 175/95, «Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Απολαβές, Επιδόματα και Άλλα Οικονομικά Ωφελήματα των Δημοσίων Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1995», χωρίς όμως να έχει περιλάβει σχετική πρόνοια στον Νόμο ή τους Κανονισμούς του.

Μετά από επαναλαμβανόμενες εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας όπως προωθηθεί τροποποίηση των Κανονισμών του Πανεπιστημίου, ώστε αυτοί να προνοούν για την υιοθέτηση της Κ.Δ.Π. 175/95 για το Διοικητικό Προσωπικό και τη θέσπιση χωριστών Κανονισμών που να καλύπτουν το Ακαδημαϊκό Προσωπικό, το Πανεπιστήμιο όπως πληροφορούμαστε, ετοιμάζει νέους Κανονισμούς τόσο για το Διοικητικό όσο και το Ακαδημαϊκό Προσωπικό.

(β) Ρύθμιση ουσιωδών θεμάτων με Κανόνες ή εσωτερικές διοικητικές εγκυκλίους, αντί με Κανονισμούς.

(i) Κανόνες για άδεια χωρίς αποδοχές Ακαδημαϊκού Προσωπικού (Κανόνες αρ. 4.7). Σύμφωνα με τους πιο πάνω Κανόνες, οι οποίοι βασίζονται σε Κανονισμούς (Κ.Δ.Π. 153/90), «τα μέλη του Ακαδημαϊκού Προσωπικού δύνανται να ζητήσουν άδεια χωρίς αποδοχές, για χρονική περίοδο μέχρι ενός έτους, με σκοπό να εργαστούν σε άλλο Πανεπιστήμιο ή να ασχοληθούν με έρευνα ή για άλλους σοβαρούς επαγγελματικούς και προσωπικούς λόγους», ωστόσο, στους προαναφερόμενους Κανονισμούς δεν προνοείται ότι δύναται να εγκρίνεται άδεια χωρίς αποδοχές και για άλλους επαγγελματικούς και προσωπικούς λόγους όπως παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις.

Διαπιστώθηκε ότι δεν έχουν γίνει ακόμη οποιεσδήποτε ενέργειες για εξέταση του θέματος, παρά τις σχετικές διαβεβαιώσεις του Πανεπιστημίου.

(ii) Παραχώρηση εκπαιδευτικής άδειας. Κατά τις συνεδρίες της Επιτροπής Προσωπικού και Κανονισμών (20.6.2008 και 25.6.2008) εγκρίθηκε έγγραφο για την «Πολιτική παραχώρησης Εκπαιδευτικής Άδειας».

Επισημάναμε και πάλι ότι οι ρυθμίσεις που αφορούν στην παραχώρηση εκπαιδευτικής άδειας και επηρεάζουν τα ωφελήματα του προσωπικού θα πρέπει να γίνουν με Κανονισμούς, όπως προνοεί το άρθρο 32(1)(δ) του βασικού Νόμου.

(γ) Άδειες προσωπικού.

(i) Κανόνες Ακαδημαϊκού Προσωπικού. Η άδεια ασθενοείας του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού και των Μεταπτυχιακών Συνεργατών, εξακολουθεί να μη ρυθμίζεται στους Κανόνες που έχουν εκδοθεί για τις άδειες απουσίας των μελών του Ακαδημαϊκού Προσωπικού, όπως προνοείται στους περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Ακαδημαϊκό Προσωπικό) Κανονισμούς του 1990 μέχρι το 2005.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως προωθηθεί η έκδοση των απαραίτητων Κανόνων.

(ii) Άδειες απουσίας Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού και Μεταπτυχιακών Συνεργατών. Οι Κανόνες που ρυθμίζουν τις άδειες απουσίας του πιο πάνω προσωπικού, οι οποίοι εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο στις 26.2.1998, εξακολουθεί να μην εφαρμόζονται πλήρως ως προς την διαδικασία

ενημέρωσης της Υπηρεσίας Ανθρώπινου Δυναμικού (ΥΑΔ) από τα Ακαδημαϊκά Τμήματα, καθώς και ως προς τη διενέργεια περιοδικών ελέγχων από την ΥΑΔ για να διαπιστώνει ότι τηρούνται οι πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας.

Ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι ήδη λήφθηκαν τα αναγκαία μέτρα για εφαρμογή των σχετικών Κανόνων.

- (iii) **Άδειες ανάπαυσης προσωπικού το οποίο πριν από τη μονιμοποίησή του εργαζόταν στο Πανεπιστήμιο με σύμβαση.** Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις μόνιμων Λειτουργών Πανεπιστημίου για τους οποίους εγκρίθηκε προσμέτρηση των ετών υπηρεσίας τους ως συμβασιούχο προσωπικό για σκοπούς χορήγησης των ανάλογων ημερών αδειών κατά έτος, ενώ σύμφωνα με τον Κανονισμό 14(1), των Περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Διοικητικό Προσωπικό) Κανονισμών του 1990 έως 2008, το διοικητικό προσωπικό δικαιούται τις καθορισμένες στη δημόσια υπηρεσία άδειες, οι οποίες αρχίζουν να υπολογίζονται από την ημερομηνία διορισμού στη μόνιμη θέση (προηγούμενη υπηρεσία με σύμβαση δεν λαμβάνεται υπόψη για σκοπούς υπολογισμού της δικαιούμενης άδειας), και επισημάναμε ότι η εν λόγω απόφαση θα πρέπει να ανακληθεί και να γίνει διόρθωση του αριθμού των δικαιούμενων αδειών για όλο το προσωπικό που επηρεάζεται.

Στην απαντητική του επιστολή ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου ανέφερε ότι, ενόψει της επισήμανσης μας, το Πανεπιστήμιο σταμάτησε να προσμετρά προηγούμενη υπηρεσία με σύμβαση, όμως δεν προχώρησε σε διόρθωση του αριθμού δικαιούμενων αδειών για το προσωπικό που του έχει ήδη προσμετρηθεί η υπηρεσία με σύμβαση. Μας πληροφόρησε επίσης, ότι επί του θέματος θα ζητηθεί νομική γνωμάτευση.

- (iv) **Άδειες ασθενείας Διοικητικού Προσωπικού.** Σύμφωνα με τον Κανονισμό 14(1) των Κανονισμών του 1990 έως 2008, για το Διοικητικό Προσωπικό ισχύουν οι καθορισμένες στη δημόσια υπηρεσία άδειες ασθενείας. Συναφώς αναφέρεται ότι οι πιο πάνω Κανονισμοί βασίζονται στο άρθρο 32(1)(δ) του βασικού Νόμου, σύμφωνα με το οποίο το Συμβούλιο, μετά από συνεννόηση με τη Σύγκλητο, μπορεί να εκδίδει Κανονισμούς για το προσωπικό του Πανεπιστημίου.

Παρά την πιο πάνω νομοθετική ρύθμιση των αδειών του προσωπικού, το Συμβούλιο αποφάσισε την 1.2.2000 όπως 8 μέρες από την άδεια ασθενείας του διοικητικού προσωπικού χρησιμοποιούνται σε περίπτωση ασθένειας των παιδιών τους, έναντι πιστοποιητικού από παιδίατρο.

Η πιο πάνω απόφαση του Συμβουλίου δεν καλύπτεται νομοθετικά, κάλυψη που μπορεί να εξασφαλιστεί μόνο με τροποποίηση των σχετικών Κανονισμών.

Ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι επί του θέματος θα ζητηθεί νομική συμβουλή.

- (δ) **Συνταξιοδότηση Ακαδημαϊκού Προσωπικού.**

- (i) Ο Κανονισμός 4(1) της Κ.Δ.Π. 81/91 «Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Συντάξεις Ακαδημαϊκού Προσωπικού) Κανονισμοί του 1991», αναφέρει ότι «συνταξιοδότηση του μόνιμου ακαδημαϊκού προσωπικού παρέχεται αφού συμπληρώσει το 62^ο έτος της ηλικίας του». Στον Κανονισμό 4(2) αναφέρει ότι «τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού αφυπηρετούν κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους εντός του οποίου συμπληρώνουν το 67^ο έτος της ηλικίας τους».

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι ο Κανονισμός 4(2) θα πρέπει να τροποποιηθεί ώστε να προνοεί με σαφήνεια αυτό που, όπως αντιλαμβανόμαστε, ήταν η πρόθεση του νομοθέτη, δηλαδή ότι τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα του ακαδημαϊκού προσωπικού που αφυπηρέτησε, καταβάλλονται όταν αυτό συμπληρώσει το 62^ο έτος της ηλικίας του.

Ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι θα ζητηθεί νομική συμβουλή.

- (ii) Ο Κανονισμός 5 της Κ.Δ.Π. 81/91 αναφέρει ότι «στο μη μόνιμο ακαδημαϊκό προσωπικό παραχωρείται μετά την αποχώρησή του, φιλοδώρημα ίσο με το ένα δωδέκατο των μηνιαίων απολαβών του για κάθε μήνα υπηρεσίας, χωρίς να απαιτείται ελάχιστος χρόνος υπηρεσίας».

Σημειώνεται ότι στη δημόσια υπηρεσία το μη μόνιμο προσωπικό δικαιούται το ένα εικοστό τέταρτο των μηνιαίων απολαβών του για κάθε μήνα υπηρεσίας, και ως εκ τούτου, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως προωθηθούν οι αναγκαίες ενέργειες για διόρθωσή του.

Ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι θα ζητηθεί νομική συμβουλή, ωστόσο η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι το θέμα δεν αφορά σε νομική ερμηνεία αλλά στην ανάγκη για τροποποίηση των Κανονισμών ώστε να εφαρμόζεται παρόμοια πολιτική με αυτή που ακολουθείται στο Δημόσιο.

(ε) Συνταξιοδοτικά οφελήματα σε συμβασιούχο μέλος του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού.

Το Πανεπιστήμιο, παραβλέποντας τη γνωμάτευση εξωτερικού νομικού συμβούλου, ημερ. 15.7.2009, καθώς και την άποψη που εξέφρασε η Υπηρεσία μας με την επιστολή της προς το Πανεπιστήμιο στις 16.10.2007, ότι οι σχετικοί περί Συντάξεων Νόμοι στους οποίους παραπέμπουν οι Κανονισμοί του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού, δεν προνοούν την καταβολή συνταξιοδοτικών οφελημάτων σε συμβασιούχο προσωπικό, προχώρησε στην καταβολή τέτοιων οφελημάτων σε συγκεκριμένο συμβασιούχο, μετά από απόφαση του Συμβουλίου, ημερ. 14.9.2009, η οποία στηρίχθηκε σε σχετική γνωμάτευση του εσωτερικού νομικού του συμβούλου, ημερ. 7.8.2008, η οποία, κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, δεν ήταν σαφής.

Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, στην εγκύκλιό του αρ. 1423, ημερ. 17.3.2011, η οποία εκδόθηκε μετά από επιστολή που απέστειλε η Υπηρεσία μας στο πιο πάνω Τμήμα, με αφορμή την περίπτωση του συγκεκριμένου συμβασιούχου, έδωσε σχετικές διευκρινίσεις για το θέμα αναφέροντας ότι «η υπηρεσία έκτακτου/συμβασιούχου υπαλλήλου δεν μπορεί να θεωρείται ως συντάξιμη υπηρεσία, παρά μόνο αν αυτή ακολουθείται, είτε αμέσως είτε μετά από διακοπή, από υπηρεσία σε μόνιμη θέση η οποία θεωρείται συντάξιμη και ο διορισμός στη θέση αυτή επικυρωθεί».

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου, το θέμα έχει ήδη τεθεί ενώπιον του Δικαστηρίου με προσφυγή άλλου συμβασιούχου μέλους του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού. Όταν εκδοθεί η απόφαση του Δικαστηρίου θα διαπιστωθεί ποια από τις δύο γνωματεύσεις είναι ορθή.

(στ) Σαββατική άδεια. Σύμφωνα με τον Κανόνα αρ. 4.5 για χορήγηση σαββατικής άδειας, «σκοπός της εν λόγω άδειας είναι η διεξαγωγή έρευνας και ο εμπλουτισμός των γνώσεων του δικαιούχου με τη συμμετοχή (εμπλοκή) σε ερευνητικό ή εκπαιδευτικό έργο σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα ή ερευνητικό φορέα ή αντίστοιχο ίδρυμα όπως μουσείο, βιβλιοθήκη κ.λπ. του εξωτερικού ή εσωτερικού εκτός του Πανεπιστημίου Κύπρου».

Από δειγματοληπτικό έλεγχο, διαπιστώθηκαν τα εξής:

(i) Αιτήματα για παραχώρηση σαββατικής άδειας δεν ήταν επαρκώς τεκμηριωμένα ώστε να δικαιολογείται η έγκριση που δόθηκε.

Ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι το κατά πόσο τα αιτήματα είναι τεκμηριωμένα βρίσκεται στην κρίση του αρμόδιου Σώματος, ωστόσο θεωρούμε ότι η τεκμηρίωση θα πρέπει να είναι τέτοια ώστε να φαίνεται και προς τα έξω η τεκμηρίωση.

(ii) Οι σχετικές εγκρίσεις δόθηκαν από αξιωματούχο του Πανεπιστημίου αντί από το όργανο που καθορίζεται στους Κανόνες.

(iii) Με την επιστροφή των ακαδημαϊκών από τη σαββατική άδεια, δεν υποβλήθηκε στην Επιτροπή Έρευνας η καθορισμένη από τους Κανόνες έκθεση πεπραγμένων.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Πανεπιστημίου η υποβολή έκθεσης πεπραγμένων στην Επιτροπή Έρευνας είναι ευθύνη του αδειούχου και πρόσθεσε ότι θα σταλεί υπενθύμιση από τον Πρύτανη προς όλα τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού, όπως τηρούνται με τη δέουσα προσοχή οι πρόνοιες των Κανόνων παραχώρησης σαββατικής άδειας.

Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι η Επιτροπή Έρευνας θα πρέπει να παρακολουθεί την υποβολή έκθεσης πεπραγμένων και να την απαιτεί όταν αυτή δεν υποβάλλεται.

Για την περίοδο που ακαδημαϊκοί διδάσκουν σε άλλα Πανεπιστήμια, αμείβονται πέραν από τον μισθό του Πανεπιστημίου και το ειδικό επίδομα (αν είναι μόνιμο προσωπικό), με το επίδομα εξωτερικού και με πιθανή αμοιβή από το ξένο Πανεπιστήμιο όπου διδάσκουν. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, εξεταστεί το βάσιμο της παραχώρησης επιδόματος εξωτερικού στις περιπτώσεις που ακαδημαϊκοί διδάσκουν σε άλλα Πανεπιστήμια κατά τη σαββατική τους άδεια.

Ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι οι θέσεις της Υπηρεσίας μας θα ληφθούν υπόψη προς εξέταση.

(ζ) Μόνιμες και μη μόνιμες θέσεις ακαδημαϊκού προσωπικού. Σύμφωνα με τον περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμο του 1989-2006, άρθρο 21(4), η διάκριση σε μόνιμες και μη μόνιμες θέσεις, αναφορικά με τις 4 βαθμίδες του ακαδημαϊκού προσωπικού, Καθηγητής, Αναπληρωτής Καθηγητής, Επίκουρος Καθηγητής και Λέκτορας, έχει καταργηθεί. Ωστόσο, παρατηρήθηκε ότι οι θέσεις του Λέκτορα και του Επίκουρου Καθηγητή, από τις οποίες ανελίσσονται σύμφωνα με τους περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Εκλογή, Ανέλιξη και Ανανέωση Συμβάσεων Ακαδημαϊκού Προσωπικού) (Τροποποιητικούς) Κανονισμούς του 2001 - Κ.Δ.Π.145/01, Κανονισμός 9(1), θεωρούνται μη μόνιμο προσωπικό, επειδή υπάρχει το ενδεχόμενο οι Λέκτορες και Επίκουροι καθηγητές να μην ανελιχθούν και έτσι να τερματιστεί ο διορισμός τους. Εισηγηθήκαμε όπως μελετηθεί η τροποποίηση του Νόμου και Κανονισμών, ώστε αυτοί να συνάδουν μεταξύ τους.

Το θέμα εξετάζεται ήδη και θα γίνουν οι αναγκαίες τροποποιήσεις στη νομοθεσία, ανέφερε ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου

(η) Καθορισμός ωρών εργασίας που αντιστοιχούν στον μήνα εργασίας του Πανεπιστημίου Κύπρου. Διαπιστώθηκε ότι σε σύντομο χρονικό διάστημα, έχουν ληφθεί δύο διαφορετικές αποφάσεις όσον αφορά στις ώρες εργασίας ανά μήνα του ακαδημαϊκού και άλλου προσωπικού οι οποίες δεν συνάδουν μεταξύ τους.

Συγκεκριμένα, στη συνεδρία της Συγκλήτου, ημερ. 14.7.2010, αποφασίστηκε, μετά από εισήγηση του Πρυτανικού Συμβουλίου, ημερ. 13.5.2010, όπως οι συνολικές ώρες εργασίας του ακαδημαϊκού προσωπικού καθοριστούν στις 1960, ετησίως, δηλαδή 163,33 ώρες εργασίας τον μήνα, ενώ στη συνεδρία του Πρυτανικού Συμβουλίου, ημερ. 30.9.2010, αποφασίστηκε όπως ο αριθμός ωρών εργασίας κάθε μήνα εργασίας ακαδημαϊκού και άλλου προσωπικού ανέρχεται σε 150.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το θέμα μελετηθεί για να γίνουν οι κατάλληλες διορθώσεις/διευκρινίσεις και επίσης όπως καθοριστούν οι αρμοδιότητες του κάθε Σώματος, ώστε να μην λαμβάνονται αποφάσεις για το ίδιο θέμα από διαφορετικά Σώματα.

Ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι το θέμα θα συζητηθεί εκ νέου για ρύθμισή του.

(θ) Αποφάσεις Συμβουλίου οι οποίες δεν συνάδουν με τις σχετικές νομοθεσίες. Το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου στη συνεδρία του, ημερ. 2.5.2008, ενέκρινε τις εισηγήσεις της Εκτελεστικής Επιτροπής του Συμβουλίου, οι οποίες έγιναν κατά τη συνεδρία της, ημερ. 14.4.2008, και οι οποίες αφορούν στις αργίες, στην άδεια μητρότητας και στη γονική άδεια.

Τόσο η άδεια μητρότητας, όσο και η γονική άδεια, ρυθμίζονται με νομοθεσίες που αφορούν τόσο στον δημόσιο, όσο και ιδιωτικό τομέα, οι οποίες έχουν καθολική εφαρμογή και η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η απόφαση του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου για διαφοροποίηση των προνοιών για το προσωπικό του Πανεπιστημίου δεν είναι σύννομη.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Πανεπιστημίου οι σχετικές αποφάσεις είναι σύννομες με βάση το άρθρο 6(1)(ii) του βασικού Νόμου που προνοεί ότι το Συμβούλιο καθορίζει τα ωφελήματα προσωπικού.

Η Υπηρεσία μας δεν συμφωνεί με την πιο πάνω άποψη.

Εκκολαπτήριο Επιχειρήσεων Διογένης. Το 2003, το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου Κύπρου, ενέκρινε τη σύσταση εταιρείας περιορισμένης ευθύνης με την επωνυμία «Διογένης Εκκολαπτήριο Επιχειρήσεων

Πανεπιστημίου Κύπρου Λτδ» και καταβλήθηκε ποσό ύψους £10.000 για απόκτηση όλων των μετοχών της εταιρείας.

(α) Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε παλαιότερα όπως το Πανεπιστήμιο ζητήσει νομική συμβουλή, κατά πόσον η ίδρυση της εταιρείας καλυπτόταν από τους σκοπούς του Πανεπιστημίου, όπως αυτοί καθορίζονται στον περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμο αρ. 144/89, Άρθρο 4(2).

Ζητήθηκε νομική συμβουλή από διάφορους νομικούς συμβούλους και λήφθηκαν 4 σχετικές γνωματεύσεις. Σύμφωνα με τη γνωμάτευση ημερ. 17.1.2008, «αν η εταιρεία που θα ιδρυθεί θα ασκεί δραστηριότητες ή και να επιχορηγηθεί με οποιαδήποτε περιουσιακά στοιχεία από το Πανεπιστήμιο, είναι δυνατό να προσκρούει στις αρμοδιότητες και εξουσίες του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου, όπως αυτές καθορίζονται στο άρθρο 6 του ιδίου Νόμου», ενώ σύμφωνα με άλλη γνωμάτευση ημερ. 11.12.2008, «εφόσον η δραστηριότητα κάποιας εταιρείας η οποία ιδρύεται από το Πανεπιστήμιο προωθεί ένα από τους σκοπούς του άρθρου 4(2)(δ) ή (ε), και εφόσον τέτοια δραστηριότητα μιας εταιρείας θα μπορούσε να θεωρηθεί ως είδος ή μορφή εκμετάλλευσης της περιουσίας του Πανεπιστημίου τότε, το Πανεπιστήμιο έχει τη δυνατότητα ίδρυσης νομικών προσώπων. Αυτό είναι θέμα πραγματικό και θέμα ερμηνείας και εφαρμογής αφενός των εν λόγω διατάξεων του περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμου και αφετέρου των σκοπών του Ιδρυτικού Εγγράφου κάποιας εταιρείας ως επίσης και το κατά πόσο τα κέρδη της εν λόγω εταιρείας διατίθενται στην πραγματικότητα για τους σκοπούς του Πανεπιστημίου, ως πρόσοδοι του Πανεπιστημίου».

Το θέμα εξακολουθεί να μην είναι ξεκαθαρισμένο και η Υπηρεσία μας συνεχίζει να έχει επιφυλάξεις στο κατά πόσο η ίδρυση της εταιρείας καλύπτεται νομοθετικά.

Ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου θα μελετήσει το θέμα και σύντομα θα λάβει τελικές αποφάσεις.

(β) Στην επιστολή μας για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του 2004 η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι καταβλήθηκε το ποσό των £65.000 ως δάνειο, χωρίς να έχουν συμφωνηθεί οι όροι αποπληρωμής του δανείου περιλαμβανομένης και της επιβάρυνσής του με τόκο, και ότι στις οικονομικές καταστάσεις, το πιο πάνω ποσό παρουσιάζεται στο Κυκλοφορούν Ενεργητικό, επομένως θεωρείται άμεσα αποπληρωτέο. Στη συνεδρία του Συμβουλίου ημερ. 19.9.2005, αποφασίστηκε η παραχώρηση επιπρόσθετου δανείου ύψους £55.000 στην εταιρεία για οικονομική ενίσχυση μέχρι, όπως αναφέρθηκε, να αρχίσουν να εισρέουν έσοδα από τις εκκολαπτόμενες επιχειρήσεις. Στη συνέχεια, στη συνεδρία του Συμβουλίου, ημερ. 10.7.2007, αποφασίστηκε η παραχώρηση επιπρόσθετου δανείου ύψους £50.000 ανά έτος, για τρία έτη μέχρι και το 2009. Τελικά δεν φαίνεται να έχουν παρουσιαστεί θετικά αποτελέσματα και εισροές από τις επιχειρήσεις, αφού σύμφωνα με τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις από ιδιωτικό ελεγκτικό οίκο για το έτος που έληξε στις 31.12.2009, η εταιρεία παρουσιάζει συσσωρευθείσα ζημιά ύψους €459.763.

Συναφώς αναφέρεται ότι στη συνεδρία του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου ημερ. 10.11.2008, εγκρίθηκε αύξηση του ονομαστικού κεφαλαίου της εταιρείας από 10.000 μετοχές σε 364.460 μετοχές των 1,71 ευρώ το 2008 με σκοπό την κεφαλαιοποίηση των δανείων προς την Εταιρεία, καθώς και άλλων παραχωρήσεων συνολικού ύψους €606.125.

Θεατρικό Εργαστήριο Πανεπιστημίου Κύπρου (Θ.Ε.ΠΑ.Κ.). Το Θ.Ε.ΠΑ.Κ. εγγράφηκε ως Σωματείο στις 10.2.2000, με αρ. μητρώου 2154. Εντούτοις μέχρι σήμερα η όλη λογιστική εργασία του Θ.Ε.ΠΑ.Κ. διεξάγεται από το Πανεπιστήμιο και οι σχετικές εισπράξεις και πληρωμές περιλαμβάνονται στους λογαριασμούς του Πανεπιστημίου, αντί να τηρούνται ξεχωριστά λογιστικά βιβλία και να ετοιμάζονται ξεχωριστές οικονομικές καταστάσεις.

Περιουσιακά Στοιχεία.

(α) Μητρώο περιουσιακών στοιχείων. Εξακολουθεί να μην τηρείται, παρά τη σημαντικότητα του κόστους των περιουσιακών στοιχείων. Η ορθολογιστική διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων θεωρείται απαραίτητη, και είναι αδύνατον να γίνεται χωρίς την ύπαρξη του μητρώου.

Το Πανεπιστήμιο, μετά από μελέτη που είχε αναθέσει σε ιδιωτικό ελεγκτικό οίκο για εγκατάσταση κεντρικού συστήματος οικονομικής διαχείρισης, έχει προκηρύξει σχετική προσφορά για εγκατάσταση ολοκληρωμένου συστήματος οικονομικής διαχείρισης το οποίο περιλαμβάνει και πρόνοια για τήρηση μητρώου περιουσιακών στοιχείων.

Εν αναμονή της εγκατάστασης και λειτουργίας του ολοκληρωμένου συστήματος οικονομικής διαχείρισης, έχουν ληφθεί σχετικές αποφάσεις από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου για (α) ανάπτυξη εξειδικευμένου λογισμικού προγράμματος από την Υπηρεσία Πληροφορικών Συστημάτων του Πανεπιστημίου και (β) καταχώριση όλων των πάγιων περιουσιακών στοιχείων που θα αγοράζονται από το Πανεπιστήμιο μετά την 1.1.2010.

Ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι έχει αρχίσει η καταγραφή των περιουσιακών στοιχείων η οποία γίνεται ανά κτίριο.

(β) Φυσικός έλεγχος περιουσιακών στοιχείων. Δεν διεξάγεται φυσικός έλεγχος των περιουσιακών στοιχείων.

Με την καταγραφή των περιουσιακών στοιχείων επιτυγχάνεται και η φυσική τους καταμέτρηση, ανέφερε ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου και πρόσθεσε ότι θα γίνονται ετήσιες φυσικές απογραφές.

(γ) Χειρισμός στοιχείων πάγιου ενεργητικού. Παρατηρήθηκε ότι στοιχεία πάγιου ενεργητικού των οποίων η αγορά γίνεται εν μέρει από ερευνητικά προγράμματα, δύσκολα εντοπίζονται στο λογιστικό σύστημα αφού για ένα στοιχείο γίνεται χρέωση σε διαφορετικούς κωδικούς λογαριασμών. Το πιο πάνω πρόβλημα δεν αναμένεται να συνεχίσει μετά την εγκατάσταση του νέου ολοκληρωμένου συστήματος οικονομικής διαχείρισης, ωστόσο το πρόβλημα θα υφίσταται για όλα τα πάγια που θα αγορασθούν μέχρι την εγκατάστασή του.

Έργα Πανεπιστημιούπολης.

Γενικά. Οι εργασίες ανέγερσης της πρώτης φάσης της Πανεπιστημιούπολης άρχισαν στις αρχές του 1999 και προβλέπετο να συμπληρωθούν περί τα τέλη του 2010. Η τελευταία εκτίμηση (2006) της συνολικής δαπάνης ανέρχεται, στο ποσό των €410 εκ. σε σύγκριση με €148 εκ. που ήταν η αρχική εκτίμηση το 1995. Σύμφωνα με το Γραφείο Ανάπτυξης της Πανεπιστημιούπολης (ΓΑΠ), η αύξηση της δαπάνης οφείλεται κυρίως στην αύξηση του αριθμού των Τμημάτων/Σχολών και στην αύξηση του αριθμού φοιτητών και ως εκ τούτου στην αναθεώρηση των κτιριολογικών δεδομένων – αύξηση δομημένου εμβαδού πέραν του 100% -, στον αναβαθμισμένο σχεδιασμό των έργων, καθώς και στις αυξήσεις των τιμών των εργατικών και υλικών.

Έχουν παρατηρηθεί καθυστερήσεις στην υλοποίηση των χρονοδιαγραμμάτων ορισμένων έργων (Κτιριακές Εγκαταστάσεις Επιστημών και Τεχνολογίας, Φοιτητική Εστία, Κτίριο Διοίκησης, Αθλητικές Εγκαταστάσεις, Κτιριακές Εγκαταστάσεις Σχολής Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης, Κτιριακές Εγκαταστάσεις Κοινωνικών Δραστηριοτήτων), οι οποίες οφείλονται κυρίως στην επιμήκυνση του χρόνου διεκπεραίωσης των μελετών μετά τη διεξαγωγή των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών, στην αδυναμία των ιδιωτών μελετητών να ανταποκριθούν ικανοποιητικά στις υποχρεώσεις τους, σε τροποποιήσεις των σχεδίων από το Πανεπιστήμιο και σε προβλήματα με τους Εργολάβους.

Έργα υπό εκτέλεση.

(α) Κτιριακές Εγκαταστάσεις Κοινωνικών Δραστηριοτήτων. Η έναρξη της κατασκευής του έργου έγινε τον Ιανουάριο 2008 με ποσό σύμβασης €18.741.000. Οι εργασίες συμπληρώθηκαν τον Σεπτέμβριο 2010 με δικαιολογημένη καθυστέρηση 2 μηνών. Το τελικό κόστος του έργου αναμένεται να ανέλθει περίπου στο ποσό των €21.200.000. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στη διαφοροποίηση των ποσών προνοίας των διορισμένων υπεργολαβιών, στις αυξήσεις των υλικών και εργατικών, στην εκτέλεση πρόσθετων εργασιών καθώς και στην αναμενόμενη καταβολή αποζημιώσεων προς τον Εργολάβο για την δικαιολογημένη καθυστέρηση.

(β) Κτιριακές Εγκαταστάσεις Σχολής Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης. Μετά από προκήρυξη σχετικού διαγωνισμού η σύμβαση ανατέθηκε σε Εργολάβο έναντι ποσού €20.439.000. Οι εργασίες κατασκευής του έργου άρχισαν τον Αύγουστο 2006 με χρόνο συμπλήρωσης τον Αύγουστο 2009.

Ο Εργολάβος υπέβαλε, μέχρι τον Ιούλιο 2009, πέντε απαιτήσεις για συνολική παράταση χρόνου 246 εργάσιμων ημερών. Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών απαντώντας σε παρατηρήσεις μας σχετικά με την πρόοδο του έργου, μας πληροφόρησε ότι ζητήθηκε από τον Εργολάβο να επισπεύσει τους ρυθμούς εργασίας του και ότι με βάση αναθεωρημένο πρόγραμμα που ετοίμασε οι εργασίες αναμένεται να συμπληρωθούν μέχρι το τέλος Νοεμβρίου 2009. Τελικά το έργο συμπληρώθηκε τον Απρίλιο 2010, με συνολική καθυστέρηση 9 μηνών.

Το τελικό κόστος του έργου αναμένεται να ανέλθει περίπου στο ποσό των €21.540.000. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στην διαφοροποίηση των ποσών προνοίας των διορισμένων υπεργολαβιών, στις αυξήσεις των υλικών και εργατικών και στην εκτέλεση πρόσθετων εργασιών λόγω τροποποιήσεων των σχεδίων.

(γ) Κέντρο Πληροφόρησης – Βιβλιοθήκη «Στέλιος Ιωάννου». Όπως καταγράφεται σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, στο πλαίσιο ανάπτυξης του Γενικού Χωροταξικού Σχεδίου της Πανεπιστημιούπολης και μετά από δωρεά από ιδιώτη προς το Πανεπιστήμιο Κύπρου ποσού €5.571.810, αποφασίστηκε η προώθηση του προγράμματος ανέγερσης του Κέντρου Πληροφόρησης – Βιβλιοθήκη «Στέλιος Ιωάννου». Η εκπόνηση της μελέτης ανατέθηκε, τον Δεκέμβριο 2002, σε Γάλλο Αρχιτέκτονα σύμφωνα με τους όρους της δωρεάς. Η αμοιβή του Αρχιτέκτονα θα καταβληθεί από τον ιδιώτη επιπρόσθετα του πιο πάνω ποσού δωρεάς.

Τον Δεκέμβριο 2005, το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου αποφάσισε την υλοποίηση του έργου έναντι εκτιμημένης δαπάνης €29.046.000. Η δαπάνη αυτή αφορούσε μόνο την κατασκευή του κτιρίου χωρίς τον εξοπλισμό και την επίπλωση. Τον Απρίλιο 2007, το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου ενέκρινε την αύξηση του προϋπολογιζόμενου κόστους κατασκευής του έργου σε €32.215.000 λόγω πληθωρισμού και αύξησης εργατικών. Τον Σεπτέμβριο 2008, ετοιμάστηκε από τους Συμβούλους Επιμετρητές νέα εκτίμηση δαπάνης για το ποσό των €38.000.000. Τελικά με την προσθήκη ποσών για αυξήσεις εργατικών και υλικών καθώς και συμπληρωματικές εργασίες για το δίκτυο υποδομής η εκτίμηση δαπάνης κατασκευής αναμένεται να ανέλθει στο ποσό των €40.200.000.

Τον Δεκέμβριο 2010, το Πανεπιστήμιο προκήρυξε τον διαγωνισμό για την ανέγερση του έργου. Τον Μάρτιο 2011, υποβλήθηκαν 10 προσφορές η αξιολόγηση των οποίων συμπληρώθηκε τον Μάιο 2011. Με βάση την αξιολόγηση των προσφορών η σύμβαση ανατέθηκε στο χαμηλότερο προσφέροντα έναντι ποσού €29.699.967. Η έναρξη των εργασιών αναμένεται να γίνει τον Σεπτέμβριο 2011.

5.34 ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Οι οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος για το 2010 έχουν ελεγχθεί από ιδιώτη ελεγκτή που διόρισε το Ίδρυμα, ύστερα από έγκρισή μου, σύμφωνα με το άρθρο 3(1) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ελεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007. Με βάση το ίδιο άρθρο, η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει διενεργήσει επιπρόσθετο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Έσοδα. Τα έσοδα, συμπεριλαμβανομένης της κρατικής χορηγίας ανήλθαν σε €45,1 εκ. σε σύγκριση με €35,9 εκ. το προηγούμενο έτος. Η κρατική χορηγία του 2010 για κάλυψη των λειτουργικών εξόδων του Ιδρύματος ανήλθε σε €37,9 εκ. ή 84% των συνολικών εσόδων, σε σύγκριση με €28,4 εκ. ή 79% για το προηγούμενο έτος και τα έσοδα από άλλες πηγές σε €7,2 εκ. (€7,5 εκ. το 2009). Σημειώνεται ότι η κρατική χορηγία για κεφαλαιουχικές δαπάνες ύψους €5.179.224 δεν έχει συμπεριληφθεί στα έσοδα, εκτός από το μέρος της που αφορά σε αποσβέσεις του έτους, ενώ στα έσοδα από άλλες πηγές περιλαμβάνεται και ποσό ύψους €1,1 εκ. για αναβαλλόμενα έσοδα από κρατική χορηγία. Η σημαντικότερη μείωση σημειώθηκε στα έσοδα που αφορούν σε εμπορικές διαφημίσεις (€544.242).

(β) Έξοδα. Το σύνολο των εξόδων, περιλαμβανομένων και των καθαρών εξόδων χρηματοδότησης, ανήλθαν σε €42,9 εκ., σε σύγκριση με €40,6 εκ. για το προηγούμενο έτος, δηλαδή σημείωσαν αύξηση €2,3 εκ. ή 6%. Οι αποσβέσεις ανήλθαν σε €2.091.770 (€1.787.431 το 2009) και τα καθαρά έξοδα χρηματοδότησης ανήλθαν σε €321.162 (€808.016 το 2009). Η σημαντικότερη αύξηση σημειώθηκε στο Κονδύλι «Έξοδα Προγραμμάτων» (€4.534.498) και η σημαντικότερη μείωση στο Κονδύλι «Μισθοί και Ωφελήματα Προσωπικού» (€2.543.540).

(γ) Αποτελέσματα έτους. Το Ίδρυμα παρουσίασε για το 2010 πλεόνασμα πριν από τη φορολογία €2,1 εκ., σε σύγκριση με έλλειμμα €4,8 εκ. κατά το 2009.

(δ) Κρατική χορηγία. Κατά τη διάρκεια του έτους παραχωρήθηκε στο Ίδρυμα κρατική χορηγία συνολικού ύψους €43.043.338 (€31.914.610 το 2009), όση και η εγκεκριμένη πρόνοια στον Προϋπολογισμό του Ιδρύματος. Παρατηρήσαμε ότι η εγκεκριμένη στον Κρατικό Προϋπολογισμό αρχική πρόνοια για χορηγία προς το Ίδρυμα για το 2010 (Ν.67(II)/2009), ήταν μόνο €28.191.924 και μόλις στις 3.12.2010 με τον Συμπληρωματικό Προϋπολογισμό του Κράτους (Υπουργείο Εσωτερικών) (Ν.53(II)/2010), εγκρίθηκε επιπλέον χορηγία ύψους €14.851.414. Το φαινόμενο να περιλαμβάνεται και εγκρίνεται ως κρατική χορηγία προς κάποιον Οργανισμό διαφορετικό ποσό στον Κρατικό Προϋπολογισμό, σε σύγκριση με τον οικείο Προϋπολογισμό του συγκεκριμένου Οργανισμού έχει παρατηρηθεί και στο παρελθόν και είχαν υποδειχθεί στο Υπουργείο Οικονομικών οι συνέπειες και τα προβλήματα που δημιουργούνται.

Το Ίδρυμα υπέβαλε το 2008 στον Υπουργό Εσωτερικών «Μεσοπρόθεσμο Σχέδιο Αντιμετώπισης/Κάλυψης Οικονομικών Προβλημάτων» με χρονικό ορίζοντα από το 2008 μέχρι το 2018. Το ουσιαστικότερο μέτρο που προτείνεται από τον Οργανισμό για αντιμετώπιση των σοβαρών οικονομικών του προβλημάτων περιορίζεται στην πλευρά των εσόδων και ειδικά στην αύξηση της κρατικής χορηγίας. Μέχρι σήμερα η Κυβέρνηση δεν αποδέχθηκε το «Σχέδιο».

(ε) Έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης. Στις 31.12.2010 οι τρέχουσες υποχρεώσεις του Ιδρύματος ανέρχονταν σε €15,9 εκ., σε σύγκριση με €16,2 εκ. το 2009, ενώ το τρεχούμενο ενεργητικό ήταν €12,9 εκ. (€11,6 εκ. το 2009), δηλαδή υπήρχε έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους €3 εκ., σε σύγκριση με €4,6 εκ. το 2009. Το σύνολο των υποχρεώσεων του Ιδρύματος υπερβαίνει το σύνολο του ενεργητικού του κατά €62,8 εκ. Το πιο πάνω έλλειμμα, που προέκυψε κυρίως από τις υποχρεώσεις του Ιδρύματος προς το Ταμείο Συντάξεων για κάλυψη των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων του και από την οφειλή για τα Περιθωριακά Ωφελήματα των υπαλλήλων, καταδεικνύει ότι η ικανότητα του Ιδρύματος να συνεχίσει ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα στηρίζεται στη συνέχιση παροχής κρατικής χορηγίας και στη μη υποχρέωση για άμεση καταβολή των οφειλών στο Ταμείο Συντάξεων.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος, το έλλειμμα προέκυψε επίσης και από το δάνειο που είχε συνάψει το ΡΙΚ στο παρελθόν λόγω μη επαρκούς χορηγίας και μη έχοντας άλλη επιλογή χρηματοδότησης.

(στ) Υποχρέωση προς το Ταμείο Συντάξεων.

(i) Ύψος αναλογιστικού ελλείμματος. Σύμφωνα με την αναλογιστική εκτίμηση που υποβλήθηκε τον Μάιο 2011 με ημερομηνία εκτίμησης 31.12.2010, με βάση το ήδη εφαρμοσμένο όριο αφυπηρέτησης των 63 ετών, το Ταμείο Συντάξεων παρουσιάζει έλλειμμα, σε σχέση με προϋπηρεσία, ύψους €82.547.382 (€76.928.000 στην εκτίμηση 31.12.2009 σύμφωνα με την τελική έκθεση της αναλογιστικής εκτίμησης).

Η συνολική αναγνωρισμένη οφειλή προς το Ταμείο Συντάξεων, ανέρχεται κατά τις 31.12.2010 σε €51.142.833 (€48.718.010 στις 31.12.2009), όπως παρουσιάζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης του Ιδρύματος. Σημειώνεται ότι το υπόλοιπο μη αναγνωρισμένο έλλειμμα ύψους €31.404.549 παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος υπό μορφή σημείωσης.

(ii) Χρηματοδότηση του αναλογιστικού ελλείμματος. Σύμφωνα με τους περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε υπαλλήλους του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου και εξαρτωμένους αυτών) Κανονισμούς, Κ.Δ.Π. 205/87 όπως τροποποιήθηκαν με την Κ.Δ.Π. 278/93,

εάν πιστοποιηθεί έλλειμμα κατά την αναλογιστική εκτίμηση, το Ίδρυμα θα συνεισφέρει στο Ταμείο εισφορές τέτοιου ποσού, το οποίο υπολογίζεται ότι θα καλύπτει το έλλειμμα σε περίοδο που δεν ξεπερνά τα 33 χρόνια, όπως μπορεί να αποφασίσει το Ίδρυμα από την ημερομηνία της εκτίμησης.

Επίσης, στο παράρτημα της τελικής αναλογιστικής εκτίμησης με ημερομηνία εκτίμησης 31.12.2009, για χρηματοδότηση του ελλείμματος των €76.928.000, γίνεται εισήγηση όπως καταβληθούν από το Ίδρυμα ετήσιες συνεισφορές, είτε €26.804.000 για 3 χρόνια, είτε €16.800.000 για 5 χρόνια, είτε €11.196.000 για 8 χρόνια, επιπρόσθετα με τις εισφορές για την τρέχουσα υπηρεσία ύψους 24% επί των μισθών, είτε με ένα ποσοστό εισφοράς ύψους 182,5% επί των ολικών μισθών (μη περιλαμβανομένου του 13^{ου}) κατά τη διάρκεια της μελλοντικής υπηρεσίας των παρόντων μελών του Ταμείου. Στον εγκριθέντα όμως Προϋπολογισμό του Ιδρύματος για το έτος 2010, έχει συμπεριληφθεί πρόνοια για προϋπηρεσία μόνο €2.000.000, με σημείωση ότι εφόσον τα πραγματικά έσοδα υπερβούν τα προβλεπόμενα, το πλεόνασμα δύναται να χρησιμοποιηθεί για πρόσθετη πληρωμή προς το Ταμείο Συντάξεων, ενώ κατά το ίδιο έτος καταβλήθηκαν προς το Ταμείο Συντάξεων €3.800.000, συμπεριλαμβανομένης και της τρέχουσας υποχρέωσης ύψους €1.452.033.

Στον εγκριθέντα Προϋπολογισμό του Ιδρύματος για το έτος 2011, έχει συμπεριληφθεί πρόνοια μόνο €2.000.000 για κάλυψη προϋπηρεσίας, με σημείωση ότι εφόσον τα πραγματικά έσοδα υπερβούν τα προβλεπόμενα, το πλεόνασμα δύναται να χρησιμοποιηθεί για πρόσθετη πληρωμή προς το Ταμείο Συντάξεων. Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το ύψος της πιο πάνω πρόνοιας, καθώς και της πραγματικής πληρωμής προς το Ταμείο καταδεικνύουν ότι δεν έχει αρχίσει ακόμη η ουσιαστική χρηματοδότηση του ελλείμματος.

Όπως ανέφερε ο Γενικός Διευθυντής, η περίληψη μη επαρκούς πρόνοιας στους ετήσιους Προϋπολογισμούς του ΡΙΚ για κάλυψη προϋπηρεσίας γίνεται κατόπιν υπόδειξης των αρμόδιων Υπουργείων Εσωτερικών και Οικονομικών.

(ζ) Κρατικές εγγυήσεις. Στις 31.12.2010 οι κρατικές εγγυήσεις για τα δάνεια του Ιδρύματος ανέρχονταν σε €19,4 εκ.

(η) Επένδυση σε εξαρτημένη εταιρεία. Το ΡΙΚ κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου εξαρτημένης εταιρείας, η οποία συστάθηκε στην Κύπρο στις 10.12.2003 με μετοχικό κεφάλαιο £10.000 (€17.086), και η οποία δεν έχει ακόμη αρχίσει δραστηριότητες.

Προϋπολογισμός.

(α) Προϋπολογισμός 2010. Ο αρχικός Προϋπολογισμός για το οικονομικό έτος 2010, υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 21.5.2009, ενώ από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος εγκρίθηκε μεταγενέστερα στις 4.6.2009. Μετά από οδηγίες του Υπουργείου Εσωτερικών το Ίδρυμα προχώρησε σε τροποποιήσεις του Προϋπολογισμού, ο οποίος τελικά υποβλήθηκε και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 4.2.2010, ψηφίστηκε σε Νόμο στις 24.3.2010 (Ν.31(ΙΙ)/2010) και δημοσιεύτηκε στις 31.3.2010.

Η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2010, και επομένως οι πληρωμές που έγιναν κατά την περίοδο 1.3.2010 μέχρι 30.3.2010, δεν ήταν νομοθετικά καλυμμένες. Σημειώνεται ότι κατά την εν λόγω περίοδο οι πληρωμές που έγιναν αφορούσαν μόνο σε συμβατικές υποχρεώσεις του Ιδρύματος. Επισημάνθηκε ότι η καθυστέρηση στην όλη διαδικασία της ετοιμασίας και έγκρισης του Προϋπολογισμού δημιουργεί προβλήματα ρευστότητας στο Ίδρυμα και νομιμότητας διενέργειας δαπανών.

(β) Υπερβάσεις. Κατά το 2010, σε διάφορα Άρθρα του Προϋπολογισμού χρεώθηκαν ποσά ύψους €2.375.946, πέραν από τις εγκριθείσες πιστώσεις στον Προϋπολογισμό. Από αυτές, ποσά ύψους €2.025.015 καλύφθηκαν με μεταφορές εξοικονομήσεων από άλλα Άρθρα και ποσά ύψους €350.931 καλύφθηκαν από τις «Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό». Σχετική έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος δόθηκε στις 10.5.2011, ενώ εκκρεμεί η υποβολή τους στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

(γ) Πλεονάσματα έτους. Σε σύσκεψη που έγινε στις 5.4.2011 μεταξύ εκπροσώπων των Υπουργείων Εσωτερικών και Οικονομικών και του ΡΙΚ, λήφθηκε απόφαση όπως το πλεόνασμα που προέκυψε στον Προϋπολογισμό του Ιδρύματος για το 2010 επιστραφεί στο Υπουργείο Εσωτερικών ή κατακρατηθεί ισάξιο ποσό από τη χορηγία που εγκρίθηκε για το 2011. Το ποσό του πλεονάσματος θα οριστικοποιηθεί όταν υποβληθούν οι τελικοί λογαριασμοί του Ιδρύματος για το 2010 στο Υπουργείο.

Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και απαρτία. Σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμων, «το Ίδρυμα αποτελείται από όχι περισσότερα από επτά μέλη που διορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο».

Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 7(1) «απαρτία σε όλες τις συνεδριάσεις του Ιδρύματος είναι τρία παρόντα μέλη επιπρόσθετα από τον Πρόεδρο».

Σύμφωνα όμως με τους περί Ορισμένων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Διορισμός Διοικητικών Συμβουλίων) Νόμους του 1988 έως 2002, το Διοικητικό Συμβούλιο οποιουδήποτε από τα ορισμένα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου αποτελείται από εννέα μέλη και δεν περιλαμβάνεται πρόνοια για απαρτία. Παρόλο που από τη ψήφιση του πιο πάνω Νόμου τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του ΡΙΚ ανέρχονται σε 9, εκφράσαμε την άποψη ότι, προς αποκλεισμό οποιουδήποτε κινδύνου για αμφισβήτηση της νομιμότητας της σύνθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου του ΡΙΚ, και του θέματος της απαρτίας, θα πρέπει να γίνει και σχετική τροποποίηση στη νομοθεσία του ΡΙΚ, τόσο για την αύξηση του αριθμού των μελών του, όσο και για την αύξηση του αριθμού που απαιτείται για την απαρτία στην λήψη των αποφάσεων, ώστε οι δύο Νόμοι να συνάδουν.

Προσωπικό.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε το Ίδρυμα κατά την 31.12.2010 και 31.12.2009 μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2010	2009
Υπαλληλικό προσωπικό:		
Μόνιμοι υπάλληλοι	135	153
Συνεργάτες αορίστου χρόνου (τακτικοί)	284	257
	419	410
Εργατικό προσωπικό:		
Τακτικοί	34	32
Έκτακτοι	3	2
	37	34
Σύνολο	456	444
	2010	2009
	€	€
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:		
Μόνιμοι υπάλληλοι (δεν συμπεριλαμβάνεται η ελλειμματική εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων)		
Μισθοί και τιμαριθμικά επιδόματα	6.604.938	7.473.823
Διάφορα επιδόματα και υπερωρίες	958.985	1.186.969
Εργοδοτικές εισφορές	778.564	850.500
	8.342.487	9.511.292

	2010	2009
Ωφελήματα προσωπικού	1.425.104	1.408.887
Εισφορές στο Ταμείο Συντάξεων για τρέχουσα υπηρεσία	1.452.033	1.474.370
	11.219.624	12.394.549
Συνεργάτες αορίστου χρόνου (τακτικοί)	9.321.378	6.649.077
Εργατικό προσωπικό	1.032.140	958.022
Σύνολο	21.573.142	20.001.648
Μέσος όρος κόστους εργοδότησης:		
Μόνιμοι υπάλληλοι (μέσος όρος 142)	79.012	77.466
Συνεργάτες αορίστου χρόνου (τακτικοί) (μέσος όρος 287)	32.479	34.451
Εργατικό προσωπικό (μέσος όρος 37)	27.895	28.177

Σημειώνεται ότι η αύξηση του μέσου όρου κόστους εργοδότησης των μόνιμων υπαλλήλων κατά €1.546 ή 2% οφείλεται κυρίως, στην αύξηση του τιμαριθμικού επιδόματος και στην παραχώρηση των ετήσιων προσαυξήσεων, ενώ η μείωση του μέσου όρου κόστους εργοδότησης των συνεργατών αορίστου χρόνου (τακτικών) και του εργατικού προσωπικού κατά €1.972 ή 5,7% και €282 ή 1% αντίστοιχα, οφείλεται στην αύξηση του αριθμού τους με την συμπερίληψη νέων στις αρχικές βαθμίδες των κλιμάκων τους.

(β) Στελέχωση του Ιδρύματος. Οι εγκεκριμένες θέσεις σύμφωνα με τον περί Προϋπολογισμού Νόμο του 2010 του Ιδρύματος ανέρχονταν σε 230, από τις οποίες 12 σημειωμένες με διπλό σταυρό (υπό κατάργηση), ενώ στις 31.12.2010 υπήρχαν 84 κενές θέσεις. Ορισμένες θέσεις εξακολουθούν να παραμένουν κενές για μεγάλο χρονικό διάστημα, και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας τέθηκε το ερώτημα κατά πόσο οι θέσεις εξακολουθούν να είναι απαραίτητες, αφού για τόσα χρόνια δεν έχει τροχοδρομηθεί διαδικασία πλήρωσης τους. Σημειώνεται ότι κατά την ψήφιση των Προϋπολογισμών του Ιδρύματος από τη Βουλή των Αντιπροσώπων για το έτος 2010, προστέθηκε πρόνοια που απαγορεύει την πλήρωση οποιασδήποτε κενής θέσης, για την οποία δεν έχει αρχίσει η νόμιμη διαδικασία πλήρωσης της κατά την ημερομηνία ψήφισης του, ενώ η αντίστοιχη πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2011 αφορά στην πλήρωση οποιασδήποτε κενής θέσης πρώτου διορισμού μόνο.

(γ) Αφυπηρέτηση υπαλλήλων, μελών του Ταμείου Συντάξεων και Χορηγημάτων (με εισφορές). Όπως αναφέρθηκε και στις Εκθέσεις μας για τα έτη 2008 και 2009, οι Κανονισμοί του Ταμείου Συντάξεων και Χορηγημάτων (με εισφορές) και οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμοί, προβλέπουν ότι η ηλικία αφυπηρέτησης των μόνιμων υπαλλήλων είναι η ηλικία των 60 ετών, ενώ οι Κανονισμοί του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων (όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης), μετά από σχετική τροποποίηση, προβλέπουν σταδιακή αφυπηρέτηση μέχρι τη συμπλήρωση ηλικίας 63 ετών.

Από τα πιο πάνω συνάγεται ότι η υπηρεσία, υπαλλήλων που είναι μέλη του Ταμείου Συντάξεων και Χορηγημάτων (με εισφορές), εφόσον αποχωρήσουν μετά τη συμπλήρωση ηλικίας 60 ετών, δεν καλύπτεται από τους σχετικούς Κανονισμούς και ως εκ τούτου θα πρέπει το Ίδρυμα να προχωρήσει το γρηγορότερο στην τροποποίηση τους για σταδιακή επέκταση του ορίου αφυπηρέτησης μέχρι τα 63 έτη, ώστε να συνάδουν με τους Κανονισμούς του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων (όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης).

(δ) Αποζημίωση για εργασία κατά τα Σαββατοκύριακα και αργίες, υπερωρίες και επιδόματα βάρδιας. Η δαπάνη για υπερωριακή απασχόληση και επίδομα βάρδιας του μόνιμου προσωπικού και των εργατών του Ιδρύματος, καθώς και η αποζημίωση για εργασία κατά τα Σαββατοκύριακα και αργίες, ανήλθε σε €1.079.736, σε σύγκριση με €1.299.979 το 2009.

Στον πιο κάτω πίνακα που ετοιμάστηκε σύμφωνα με την αναλυτική κατάσταση υπερωριών και επιδόματος βάρδιας, φαίνεται κατά κατηγορία υπερωριών, η δαπάνη για τα έτη 2010 και 2009.

	2010	2009
	€	€
Αποζημίωση για εργασία κατά τα Σαββατοκύριακα και αργίες	360.311	416.500
Επίδομα βάρδιας	326.364	335.662
	686.675	752.162
Υπερωρίες	393.061	547.817
Σύνολο	1.079.736	1.299.979

Κατά το 2010 έχει παρατηρηθεί μείωση στις υπερωρίες κατά €154.756 ή 28%. Σημειώνεται ότι οι υπερωρίες και τα επιδόματα βάρδιας αποτελούν ποσοστό 9% επί των συνολικών αποδοχών του μόνιμου προσωπικού και εργατών.

Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνεται κατά τμήμα, ο αριθμός των μόνιμων υπαλλήλων, στον καθένα από τους οποίους καταβλήθηκε για υπερωρίες και επιδόματα βάρδιας κατά το έτος 2010, ποσό πέραν των €20.000.

Τμήμα	Αριθμός υπαλλήλων με υπερωρίες και επιδόματα βάρδιας πάνω από €20.000	
	2010	2009
Στήριξης Παραγωγής	9	11
Προγραμμάτων Τηλεόρασης και Ειδήσεων και Επικαίρων	3	4
Σύνολο υπαλλήλων	12	15

Σύμφωνα με σχετική έκθεση του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου, ημερ. 7.10.2010, αν και παρατηρήθηκε αισθητή μείωση στα άτομα που εργάστηκαν υπερωριακά, πέραν των 43 ωρών το μήνα, εν τούτοις ορισμένα μέλη του προσωπικού εξακολουθούν να εργάζονται υπερωριακά, πέραν των 43 ωρών το μήνα, σε αντίθεση με την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος ημερ. 3.8.2005, όπου δόθηκαν οδηγίες σε όλους τους Τμηματάρχες να μην καλείται υπάλληλος να εργαστεί υπερωριακά πέραν των 43 ωρών το μήνα.

Εισηγηθήκαμε και πάλι όπως το Ίδρυμα, προχωρήσει, σε καλύτερη κατανομή της εργασίας και σχεδιασμό της ρότας, αφού λαμβάνεται πάντα υπόψη και αξιοποιείται κατάλληλα το καθεστώς βάρδιας που ισχύει στο Ίδρυμα. Επιπρόσθετα θα πρέπει να καταβάλλεται προσπάθεια για περαιτέρω μείωση της υπερωριακής εργασίας, με στόχο όπως η εργασία διεκπεραιώνεται σε εργάσιμες ώρες.

Παρατηρήθηκε ότι οι ώρες υπερωριακής απασχόλησης δεν ελέγχονται πάντοτε με βάση τις καταγεγραμμένες από το σύστημα κάρτας ώρες άφιξης και αναχώρησης του προσωπικού, το οποίο (σύστημα), σημειώνεται ότι κατά τους πρώτους μήνες του 2010 δεν λειτουργούσε λόγω βλάβης.

(ε) Κατ' αποκοπή αμοιβή μόνιμων υπαλλήλων. Κατά το 2010 καταβλήθηκε σε 10 μόνιμους υπαλλήλους συνολικά πρόσθετη κατ' αποκοπή αμοιβή ύψους €43.609, πέραν των ετήσιων απολαβών τους και υπερωριών σε ορισμένες περιπτώσεις, για υπηρεσίες που προσέφεραν στο Ίδρυμα εκτός των ωρών εργασίας τους, τόσο στην τηλεόραση όσο και στο ραδιόφωνο. Παρατηρήθηκε και πάλι, ότι η πιο πάνω πληρωμή δεν καλύπτεται από τις πρόνοιες των περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος (Οροι Υπηρεσίας) Κανονισμών, σύμφωνα με τους οποίους μπορεί να πληρωθεί πρόσθετη αμοιβή για ραδιοφωνική μόνο εργασία, η οποία δεν αποτελεί μέρος των συνήθων καθηκόντων και εκτελείται εκτός των κανονικών εργάσιμων ωρών.

(στ) Ωφελήματα προσωπικού. Όπως σχετικά αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, εξακολουθεί να εκκρεμεί η ρύθμιση του θέματος των Κανονισμών που αφορούν στα ωφελήματα προσωπικού. Σημειώνεται ότι τα σχετικά ωφελήματα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τη μεταφορά αργιών, τα επιδόματα βάρδιας, τις υπερωρίες, το σχέδιο ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και άδειες απουσίας.

(ζ) Απασχόληση συνεργατών.

- (i) **Γενικά.** Σύμφωνα με τα αμοιβολόγια των συνεργατών, κατά το 2010 αναφέρονται 723 συνεργάτες (654 το 2009), από τους οποίους οι 284 ήταν συνεργάτες αορίστου χρόνου (τακτικοί) (257 το 2009) και οι 20 με ειδικό συμβόλαιο (21 το 2009). Σημειώνεται ότι στον πιο πάνω συνολικό αριθμό των συνεργατών, περιλαμβάνονται 126 άτομα (125 το 2009), κατά το πλείστον καλλιτέχνες, ηθοποιοί και κειμενογράφοι, των οποίων η αμοιβή αφορούσε μόνο σε δικαιώματα για επαναλήψεις, και περίπου 169 άτομα (102 το 2009), κατά το πλείστον καλλιτέχνες ηθοποιοί και κειμενογράφοι, των οποίων η αμοιβή αφορούσε σε γυρίσματα νέων σειρών για προβολή από το ΠΙΚ και σε δικαιώματα για επαναλήψεις. Περιλαμβάνονται επίσης 24 άτομα (34 το 2009) παραγωγοί, μουσικοί παραγωγοί και εκφωνητές ραδιοφώνου και 100 (115 το 2009) έκτακτοι συνεργάτες που αμείβονται κατ' αποκοπή.

Οι συνολικές δαπάνες για την αμοιβή των πιο πάνω συνεργατών, περιλαμβανομένων των εισφορών στα διάφορα ταμεία, ανήλθαν σε €11.681.754 (€9.418.955 το 2009), παρατηρήθηκε δηλαδή αύξηση ύψους €2.262.799 ή 24% που οφείλεται κυρίως στη σημαντική αύξηση των απολαβών των συνεργατών αορίστου χρόνου, λόγω της εφαρμογής του πορίσματος του Επιθεωρητή Εργασιακών Σχέσεων από 1.11.2009, όπως σχετικά επισημάνθηκε στην Έκθεσή μας για το έτος 2009. Η πιο πάνω δαπάνη περιλαμβάνει και ποσό ύψους €578.485 (€700.374 το 2009), που αφορά στην αμοιβή των συνεργατών με ειδικό συμβόλαιο και ποσό ύψους €163.256 (€125.086 το 2009) που αφορά αποκλειστικά σε δικαιώματα για επαναλήψεις.

Στους πιο κάτω πίνακες, στον μεν πρώτο φαίνεται ο αριθμός των συνεργατών αορίστου χρόνου (τακτικών) και των συνεργατών με ειδικό συμβόλαιο που αναφέρονται στο αμοιβολόγιο κατά την 31.12 των ετών 2004-2010 και γίνεται σύγκριση με τον αριθμό των μόνιμων υπαλλήλων που απασχολούνταν κατά το τέλος κάθε έτους, ενώ στο δεύτερο πίνακα φαίνονται κατά κατηγορία απολαβών οι ετήσιες ακαθάριστες απολαβές του έτους 2010, των συνεργατών με ειδικό συμβόλαιο που απασχολήθηκαν στο Ίδρυμα κατά το έτος 2010.

Κατηγορία προσωπικού	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004
Συνεργάτες αορίστου χρόνου (τακτικοί)	284	257	180	139	141	143	145
Συνεργάτες με ειδικό συμβόλαιο	20	21	28	75	73	75	67
	304	278	208	214	214	218	212
Μόνιμοι υπάλληλοι	135	153	168	169	172	190	201
Συνολικός αριθμός	439	431	376	383	386	408	413
Ποσοστό συνεργατών επί μόνιμων υπαλλήλων	225%	182%	124%	127%	124%	115%	105%

Ετήσιες Ακαθάριστες Απολαβές	€3.001-10.000	€10.001-20.000	€20.001-30.000	€30.001-40.000	πέραν των €40.001
2010 Συνεργατών με ειδικό συμβόλαιο					
Άτομα	7	2	9	3	3

Από έλεγχο στα αμοιβολόγια των συνεργατών παρατηρήθηκε ότι:

- Υπάρχουν περιπτώσεις συνεργατών αορίστου χρόνου, που ενώ αρχικά είχαν προσληφθεί για καθήκοντα θέσης με ψηλότερη κλίμακα μισθοδοσίας, στη συνέχεια μετά από αίτημά τους έχουν ανατεθεί καθήκοντα θέσης γραφέα για την οποία η κλίμακα μισθοδοσίας είναι χαμηλότερη, διατηρώντας όμως την ψηλότερη κλίμακα μισθοδοσίας. Επισημάνθηκε ότι αν υπήρχε ανάγκη για πρόσληψη γραφέων, οι θέσεις αυτές θα έπρεπε να προκηρυχθούν με ανάλογη δημοσίευση και να διεκδικηθούν από τους πιο πάνω σε ισότιμη βάση μαζί με άλλους πιθανούς ενδιαφερόμενους.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι στις πιο πάνω περιπτώσεις, περιλαμβάνεται και άτομο, το οποίο πέραν του ότι αμείβεται για τα καθήκοντα του στη θέση γραφέα με βάση ψηλότερη κλίμακα, αμείβεται επιπρόσθετα και με κατ' αποκοπή ποσό για να εκτελεί εκτός ωρών εργασίας, τα καθήκοντα της θέσης για την οποία αρχικά προσλήφθηκε.

- Υπάρχουν περιπτώσεις συνεργατών που εργοδοτούνται τόσο στο Ίδρυμα, όσο και στην κυβέρνηση και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, καθώς επίσης και στον ιδιωτικό τομέα, χωρίς την εκ των προτέρων γραπτή έγκριση του Ιδρύματος, όπως καθορίζεται στους όρους απασχόλησης συνεργατών αορίστου χρόνου. Αναφέρεται περαιτέρω ότι στις πιο πάνω περιπτώσεις υπάρχουν άτομα που η εργασία τους, τόσο στο ΠΙΚ, όσον και αλλού είναι με καθεστώς πλήρους απασχόλησης.
- Με εγκύκλιο του Διευθυντή Προσωπικού και Διοίκησης του Ιδρύματος στις 12.7.2010 κλήθηκαν όσοι από τους συνεργάτες ενδιαφέρονται να εργαστούν για 2 θέσεις, μία στο Τμήμα Προσωπικού και Διοίκησης και μία στο Τμήμα Προγραμμάτων Τηλεόρασης, να αποταθούν γραπτώς στο Τμήμα Προσωπικού και Διοίκησης.

Με βάση την πιο πάνω εγκύκλιο, στις 22.7.2010 προσφέρθηκε διορισμός ως συνεργάτιδα ορισμένου χρόνου, από 26.7.2010 μέχρι 31.7.2011 σε συνεργάτιδα που από 14.9.2007 συνεργαζόταν με το Ίδρυμα παρέχοντας υπηρεσίες ως παρουσιάστρια εκπομπής με κατ' αποκοπή αμοιβή για κάθε τηλεοπτική εκπομπή. Σημειώνεται ότι στο νέο διοριστήριο έγγραφο πέραν του μισθού της που καθορίστηκε με βάση την πρώτη βαθμίδα της συνδυασμένης κλίμακας Α4-Α7, γίνεται πρόνοια ότι για την παρουσίαση της τηλεοπτικής της εκπομπής θα συνεχίσει να αμείβεται κατ' αποκοπή.

Για τα πιο πάνω παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Το Ίδρυμα προχώρησε σε εσωτερική προκήρυξη και όχι δημοσίευση των πιο πάνω θέσεων, εκ των οποίων η μια δεν φαίνεται να έχει πληρωθεί, παραβιάζοντας την αρχή της ισότητας.
- (ii) Για την ετοιμασία της εκπομπής για την οποία αμείβεται κατ' αποκοπή, η πιο πάνω συνεργάτιδα, φαίνεται ότι χρησιμοποιεί και μέρος του εργάσιμου χρόνου της νέας θέσης.
- Σύμφωνα με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος ημερ. 27.10.2009 προσλήφθηκαν 38 συνεργάτες ορισμένου χρόνου για παροχή υπηρεσιών για περίοδο 7 μηνών από 1.12.2009 μέχρι 30.6.2010, ενώ σε δυο επόμενες συνεδρίες ημερ. 22.12.2009 και 5.1.2010, επιβεβαιώθηκε ότι οι υπηρεσίες των 37 από τα 38 άτομα θα τερματίζονταν στις 30.6.2010, όπως είχε αποφασιστεί αρχικά, με εξαίρεση ένα άτομο, το οποίο θα απασχολείτο για ένα έτος. Επίσης στα συμβόλαια των πιο πάνω ατόμων αναφερόταν ότι «με την λήξη του συμβολαίου σας η απασχόληση σας τερματίζεται αυτοδικαίως χωρίς την καταβολή αποζημίωσης ή την τήρηση οποιασδήποτε άλλης διατύπωσης».

Σε αντίθεση με τα πιο πάνω, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε την παράταση των υπηρεσιών τους μέχρι 31.10.2010, 31.1.2011, 31.3.2011 και 31.5.2011, αντίστοιχα. Επισημάνθηκε ότι αν η πρακτική των παρατάσεων συνεχιστεί, τα πιο πάνω άτομα τελικά θα μετατραπούν σε συνεργάτες αορίστου χρόνου.

Αναφέρεται επίσης, ότι στους πιο πάνω περιλαμβάνονται και 3 άτομα, τα οποία αξιολογήθηκαν αρνητικά από τους οικείους Διευθυντές τους, όμως το Διοικητικό Συμβούλιο στην συνεδρία του ημερ. 6.7.2010 αποφάσισε όπως δοθεί και σ' αυτά τα άτομα παράταση κατά τον ίδιο τρόπο όπως και στους υπόλοιπους, εκ των οποίων ένα άτομο δεν αποδέχτηκε και αποχώρησε.

- Σε τέσσερα άτομα που προσλήφθηκαν τον Μάιο 2009 με καθεστώς συνεργάτη ορισμένου χρόνου (καθήκοντα δημοσιογράφου) για περίοδο 12 μηνών, με δικαίωμα ανανέωσης και με μισθό που αντιστοιχούσε στην πρώτη βαθμίδα της κλίμακας Α4, στις 5.7.2010 προσφέρθηκε νέο συμβόλαιο για καθεστώς συνεργάτη αορίστου χρόνου (καθήκοντα δημοσιογράφου) και με μισθό που αντιστοιχεί στην πέμπτη βαθμίδα της Α4.

Αναφορικά με τα πιο πάνω παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(i) Το Ίδρυμα δεν ενημέρωσε έγκαιρα τους πιο πάνω, κατά πόσο θα ανανέωνε το συμβόλαιο τους, με αποτέλεσμα την περίοδο από Μάιο 2010 μέχρι 4.7.2010 να εργάζονται χωρίς συμβόλαιο.

(ii) Η ετήσια προσαύξηση κερδίζεται με δωδεκάμηνη υπηρεσία με πλήρεις απολαβές. Η παραχώρηση τεσσάρων πρόσθετων προσαυξήσεων στους πιο πάνω, με το νέο συμβόλαιο, δεν συνάδει με την πρακτική που ακολουθεί το ΠΙΚ, η οποία βασίζεται στις διατάξεις των περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Απολαβές, Επιδόματα και άλλα Οικονομικά Ωφελήματα των Δημόσιων Υπαλλήλων) Κανονισμών του 1995, που εφαρμόζονται και στο ΠΙΚ.

(iii) Η ένταξη τους στο καθεστώς αορίστου χρόνου πριν από την συμπλήρωση 30 μηνών υπηρεσίας δεν συνάδει με τις διατάξεις του περί Εργοδοτουμένων με Εργασία Ορισμένου Χρόνου (Απαγόρευση Δυσμενούς Μεταχείρισης) Νόμου (Ν.98(Ι)/2003), ούτε και με την πρακτική που το Ίδρυμα ακολούθησε στην εφαρμογή του πορίσματος του Επιθεωρητή Εργασιακών Σχέσεων κατά το προηγούμενο έτος, όταν δηλαδή το καθεστώς μεγάλου αριθμού συνεργατών μετατράπηκε σε αορίστου χρόνου με βάση υπηρεσία τους πέραν των 30 μηνών.

- (ii) **Καθορισμός διαδικασίας και εσωτερικών Κανονισμών για πρόσληψη και απασχόληση συνεργατών.** Με την εφαρμογή του πορίσματος του Επιθεωρητή Εργασιακών Σχέσεων από 1.11.2009 ανεμένετο ότι, λαμβάνοντας υπόψη και τις αδυναμίες στη εφαρμογή του, όπως αναλυτικά έχουν αναφερθεί στην Έκθεσή μας, για τον έλεγχο του 2009, το Ίδρυμα θα προχωρούσε, σε σύντομο χρονικό διάστημα, σε ετοιμασία νέων εσωτερικών Κανονισμών έτσι ώστε να ταξινομηθούν οι διάφορες κατηγορίες των συνεργατών, καθώς επίσης και η διαδικασία και οι όροι πρόσληψης και μισθοδοσίας τους, κατά τρόπο που να διασφαλίζεται τόσο η διαφάνεια σ' ότι αφορά την διαδικασία πρόσληψης και απασχόλησής τους, όσον και η εφαρμογή των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου. Σημειώνεται ότι οι εσωτερικοί Κανονισμοί του Ιδρύματος, που εφαρμόζονταν από 1.1.2000, και προνοούσαν για τη διαδικασία πρόσληψης και τους όρους υπηρεσίας των τακτικών συνεργατών, με την εφαρμογή του πορίσματος και την διαφοροποίηση των κατηγοριών των συνεργατών έχουν καταστεί ανενεργοί και ως εκ τούτου πρέπει να είναι άμεση προτεραιότητα για το Ίδρυμα να ετοιμάσει και εγκρίνει νέους Κανονισμούς, ζητώντας, ως οργανισμός δημοσίου δικαίου, όσον αφορά θέματα προσωπικού, μισθών και όρων απασχόλησης, τις απόψεις του Υπουργείου Οικονομικών.

Επαναλαμβάνεται η εισήγηση μας σ' ότι αφορά στο κονδύλι «Αμοιβές Συνεργατών» του Προϋπολογισμού, όπως δίδεται ανάλυση για τον αριθμό των συνεργατών, τις θέσεις τους και τον τρόπο αμοιβής τους, έτσι ώστε να παρέχει την αναγκαία πληροφόρηση στο Υπουργικό Συμβούλιο που τον εγκρίνει, όσο και στη Βουλή που τον ψηφίζει, ότι τα διαλαμβανόμενα στον Προϋπολογισμό, σχετικά με τα πιο πάνω θέματα, συνάδουν με την γενικότερη κυβερνητική πολιτική.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος είναι αδύνατο να δίδεται ανάλυση του αριθμού των συνεργατών και των θέσεων τους στον ετήσιο Προϋπολογισμό του ΠΙΚ, καθώς δεν μπορεί να γίνει ακριβής πρόβλεψη, αφού το Ίδρυμα δεν μπορεί να γνωρίζει από τον Μάιο του 2011 πόσους ηθοποιούς θα εργοδοτεί τον Οκτώβριο του 2012. Αναγνωρίζοντας αυτή τη δυσκολία, το ΠΙΚ έχει ήδη υποβάλει στο Υπουργείο Εσωτερικών στο Επεξηγηματικό Υπόμνημα του Προϋπολογισμού για το 2012, διαχωρισμό του κόστους των συνεργατών για το 2012 σε συνεργάτες αορίστου χρόνου, συνεργάτες ορισμένου χρόνου περιλαμβανομένων και των ηθοποιών, αγορά υπηρεσιών, καθώς και τον αριθμό των συνεργατών ανά κατηγορία κατά την 31 Δεκεμβρίου 2010.

Από την πιο πάνω απάντηση προκύπτει ότι η δυσκολία εστιάζεται στους ηθοποιούς για τους οποίους εισηγηθήκαμε όπως δημιουργηθεί χωριστή υποδιαίρεση. Με τον τρόπο αυτό, για τους υπόλοιπους συνεργάτες που αποτελούν την συντριπτική πλειοψηφία, θα μπορεί να δίδεται η σχετική ανάλυση.

- (iii) **Αποζημίωση για εργασία κατά τα Σαββατοκυριάκα και αργίες, υπερωρίες και επιδόματα βάρδιας.** Η δαπάνη για υπερωριακή απασχόληση και επίδομα βάρδιας των συνεργατών ανήλθε σε €1.616.353 το 2010 (€1.326.162 το 2009).

Παρατηρήθηκε και πάλι ότι σε ορισμένες περιπτώσεις οι ώρες στα δελτία απασχόλησης συνεργατών δεν συμφωνούν με τις καταστάσεις που εκδίδονται από το σύστημα κτυπήματος κάρτας και ως εκ τούτου γίνονται διορθώσεις από το λογιστήριο. Λόγω της πολυπλοκότητας στον τρόπο υπολογισμού των επιδομάτων θα πρέπει, πριν την υποβολή για πληρωμή στο λογιστήριο, να γίνεται έλεγχος και από δεύτερο άτομο και για τυχόν αλλαγές που γίνονται στα δελτία απασχόλησης να ενημερώνεται και ο συνεργάτης. Οι αλλαγές αυτές θα πρέπει να προσυπογράφονται από τον υπεύθυνο τμηματάρχη, που ενέκρινε το αρχικό έντυπο απασχόλησης.

- (iv) **Σύμβαση εργοδότησης/βασικοί όροι απασχόλησης.** Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, σε ορισμένες περιπτώσεις κατά την πρόσληψη συνεργατών δόθηκε διοριστήρια επιστολή, αλλά δεν επισυνάφθηκαν οι βασικοί όροι απασχόλησης, ενώ σε κάποιες άλλες περιπτώσεις δεν δόθηκε ούτε διοριστήρια επιστολή. Το Ίδρυμα ετοίμασε όρους εργοδότησης και τον Φεβρουάριο του 2008 κάλεσε 137 συνεργάτες να τους παραλάβουν, 77 από τους οποίους δεν ανταποκρίθηκαν.

Σύμφωνα με τον περί Ενημέρωσης του Εργοδοτούμενου από τον Εργοδότη για τους Όρους που διέπουν τη Σύμβαση ή τη Σχέση Εργασίας Νόμο (Ν.100(Ι)/2000), η ενημέρωση για τους όρους πρέπει να γίνεται εντός ενός μηνός το αργότερο από την έναρξη της εργασίας, ενώ για τις σχέσεις εργασίας οι οποίες υφίσταντο κατά την έναρξη της ισχύος του πιο πάνω Νόμου για λιγότερο από πέντε χρόνια, η ενημέρωση έπρεπε να γίνει μέσα σε έξι μήνες από την έναρξη της ισχύος του, και για τις σχέσεις εργασίας οι οποίες υφίσταντο κατά την έναρξη της ισχύος του πιο πάνω Νόμου για περισσότερα από πέντε χρόνια, η ενημέρωση έπρεπε να γίνει μέσα σε δυο μήνες εφόσον και αφότου το ζητήσει ο εργοδοτούμενος.

Επίσης στους συνεργάτες που, σύμφωνα με το πόρισμα του Επιθεωρητή Εργασιακών Σχέσεων, έχουν μετατραπεί από 1.11.2009, σε συνεργάτες αορίστου χρόνου μερικής απασχόλησεως δεν γνωστοποιήθηκε γραπτώς η διάρκεια της κανονικής ημερήσιας ή εβδομαδιαίας απασχόλησης τους, όπως προβλέπεται στα άρθρα 4 και 5 του πιο πάνω Νόμου.

Διαφημίσεις.

- (α) **Έσοδα από διαφημίσεις.** Τα ποσά που τιμολογήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους για διαφημίσεις ανήλθαν στα €4.577.276 σε σύγκριση με €5.121.518 το 2009, σημειώθηκε δηλαδή μείωση ύψους €544.242 ή 10,63%, που οφείλεται κυρίως στη μείωση στις διαφημίσεις της τηλεόρασης στο πρώτο κανάλι, παρόλη τη σημαντική αύξηση που σημειώθηκε στο δεύτερο κανάλι, καθώς και στη μείωση στις διαφημίσεις του τρίτου προγράμματος του ραδιοφώνου.

Σημειώνεται ότι τα έσοδα από διαφημίσεις που αφορούν στην ανταλλαγή ομοειδών υπηρεσιών κάτω από ειδικές συμφωνίες «barter agreements», τα οποία δεν λογίζονται ως έσοδα, έναντι παραχώρησης χώρου στον τύπο για διαφημίσεις/ανακοινώσεις ανήλθαν κατά το 2010 στις €746.999 (ποσοστό ύψους 16,32% των τιμολογημένων διαφημίσεων) σε σύγκριση με €436.866 το 2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €310.133 ή ποσοστό 71%. Από το ποσό των €746.999, ποσό ύψους €450.119 ή ποσοστό 60,26% προκύπτει από ανταλλαγή διαφημίσεων με συγκεκριμένο όμιλο εταιρειών.

Επισημάνθηκε επίσης ότι οι ειδικές συμφωνίες «barter agreements» που συνάπτει το Ίδρυμα, με ανταλλαγή ομοειδών υπηρεσιών, αποτελούν αντίστοιχη διενέργεια δαπανών εκτός του εγκεκριμένου ετήσιου Προϋπολογισμού του Ιδρύματος και ως εκ τούτου δεν τυγχάνουν της θεσμοθετημένης διαδικασίας έγκρισης από την Βουλή των Αντιπροσώπων. Επίσης η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι θα πρέπει να καθορίζεται με εγκεκριμένη απόφαση του Ιδρύματος μια ενδεικτική πρόνοια του ετήσιου ύψους των συμφωνιών αυτών που πρόκειται να συναφθούν.

- (β) **Διαφημίσεις στην τηλεόραση.** Οι διαφημίσεις στην τηλεόραση κατά τα τελευταία πέντε χρόνια παρουσιάζουν την πιο κάτω εικόνα:

Πρώτο κανάλι – ΠΙΚ 1

Έτος	Έσοδα	Αύξηση/ (Μείωση)	Ποσοστό
	€	€	%
2006	2.268.999	---	---
2007	2.729.368	460.369	20,3
2008	3.797.884	1.068.516	39,1
2009	3.505.689	(292.195)	(7,7)
2010	2.181.708	(1.323.981)	(37,8)

Δεύτερο κανάλι – ΠΙΚ 2

Έτος	Έσοδα	Αύξηση/ (Μείωση)	Ποσοστό
	€	€	%
2005	1.795.196	---	---
2007	783.021	(1.012.175)	(56,4)
2008	620.544	(162.477)	(20,8)
2009	370.077	(250.467)	(40,4)
2010	1.255.172	885.095	239,2

Η μείωση των διαφημίσεων στο πρώτο κανάλι σε σχέση με την αύξηση στο δεύτερο οφείλεται στην προτίμηση διάθεσης - ενόψει και της οικονομικής κρίσης - της διαφημιστικής δαπάνης των εταιρειών από το πρώτο κανάλι στο δεύτερο, λόγω προβολής του Παγκόσμιου Κυπέλλου Ποδοσφαίρου την περίοδο Ιουνίου – Ιουλίου 2010 από το δεύτερο κανάλι.

(γ) Συμφωνίες διαφημίσεων και ειδικές συμφωνίες “barter agreements”.

- (i) Παρατηρήθηκε και πάλι ότι το Ίδρυμα απλώς αρχειοθετεί τις συμφωνίες διαφημίσεων που συνάπτει. Εισηγηθήκαμε όπως τηρείται μητρώο συμβολαίων, για διασφάλιση της πιστής εφαρμογής/εκτέλεσης των συμφωνιών, σε σχέση και με τις παρεχόμενες εκπτώσεις, καθώς και της έγκαιρης χρήσης των δικαιωμάτων του Ιδρύματος, που προκύπτουν κυρίως από τις ειδικές συμφωνίες.

Ο Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος μας πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες για δημιουργία κατάστασης/μητρώου συμβολαίων ως η εισήγησή μας.

- (ii) Αναφορικά με τις ειδικές συμφωνίες εισηγηθήκαμε όπως αξιολογούνται από το Ίδρυμα οι λόγοι σύναψης τους είτε για ομοειδείς ή μη ομοειδείς υπηρεσίες. Οι συμφωνίες θα πρέπει να αποσκοπούν στην ικανοποίηση στοχευμένων αναγκών του Ιδρύματος που προκύπτουν για διαφήμιση ή παροχή άλλων υπηρεσιών και είναι απαραίτητες για αυτό, βάσει των δικών του προτεραιοτήτων, έτσι ώστε να γίνεται βέλτιστη αξιοποίηση των ανταλλαγών.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή, όλες οι συμφωνίες είναι εντός του εγκεκριμένου πλαισίου.

(δ) Τιμολογιακή Πολιτική.

- (i) Κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μας αναφορικά με την υιοθέτηση επίσημου εγκεκριμένου πλαισίου για την παραχώρηση δωρεάν διαφημιστικού χρόνου σε οποιαδήποτε μορφή, το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 2.11.2010 ενέκρινε σχετικό πλαίσιο.
- (ii) Πέραν των πιο πάνω το Ίδρυμα τιμολογεί βάσει τιμοκαταλόγου ο οποίος αναθεωρείται μηνιαίως αναλόγως του προγραμματισμού της τηλεόρασης και του ραδιόφωνου και τυχόν έκτακτων κοινωνικών ή αθλητικών γεγονότων. Ετοιμάζονται επίσης άλλα ειδικά πακέτα κατά περίπτωση

σημαντικών γεγονότων, δίνονται άλλες τιμές για χορηγούς εκπομπών αναλόγως της ζήτησης και του ενδιαφέροντος που υπάρχει από μέρους των εταιρειών καθώς επίσης και άλλες τιμές για την τηλεαγορά.

Επίσης όπως παρατηρήθηκε δεν υπάρχει καθορισμένο διαδικαστικό πλαίσιο σύναψης των ειδικών συμφωνιών ανταλλαγής ομοειδών ή μη ομοειδών υπηρεσιών «barter agreements». Σε κάποιες ειδικές συμφωνίες δεν ήταν καθορισμένο και αποτυπωμένο το συνολικό ύψος της οικονομικής συναλλαγής παρά μόνο υπήρχε καταγεγραμμένη η περιγραφή των υπηρεσιών.

Εισηγηθήκαμε όπως για τις πιο πάνω περιπτώσεις καθοριστεί από το Ίδρυμα διαδικαστικό εγκεκριμένο πλαίσιο καθώς και τα εξουσιοδοτημένα άτομα τόσο για τις μεταβολές στις τιμές όσο και για τη σύναψη των ειδικών συμφωνιών.

(iii) Έχοντας υπόψη ότι ο διαφημιστικός χρόνος του Ιδρύματος έχει αξία θα πρέπει να αξιοποιείται στο μέγιστο δυνατό βαθμό και να τυγχάνει της καλύτερης δυνατής διαχείρισης στα καθορισμένα από το Ίδρυμα διαδικαστικά πλαίσια.

(ε) Επαναλάβαμε και πάλι την εισήγηση μας για μηχανογράφηση και αυτοματοποίηση των διαδικασιών από την καταχώριση μέχρι και την προβολή της διαφήμισης που θα συμβάλει τόσο στην παρακολούθηση της υλοποίησης των συμφωνιών που συνάπτονται, στην εξοικονόμηση χρόνου εργασίας, καθώς και στην ελαχιστοποίηση τυχόν περιπτώσεων εμφάνισης λαθών και παραλείψεων.

(στ) Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις κρατικές ενισχύσεις στη δημόσια ραδιοτηλεόραση. Ο Έφορος με επιστολή του ημερ. 5.2.2010 ενημέρωσε το Υπουργείο Εσωτερικών αναφορικά με την δημοσίευση στις 27.10.2009 στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, νέας ανακοίνωσης σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στη δημόσια ραδιοτηλεόραση. Καλεί το Υπουργείο καθώς και τους άλλους εμπλεκόμενους φορείς, αφού μελετήσουν την ανακοίνωση να προετοιμάσουν αλλαγές που χρειάζονται στο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την ετήσια κρατική χορηγία προς το ΡΙΚ.

Σημαντικό στοιχείο σύμφωνα με τη νέα ανακοίνωση αποτελεί το Κεφάλαιο 6 «Αξιολόγηση του συμβιβασμού των κρατικών ενισχύσεων» και ειδικά οι παράγραφοι που αναφέρονται στους μηχανισμούς δημοσιονομικού ελέγχου και στην αναλογικότητα και εμπορική συμπεριφορά.

Σε επόμενη συναφή επιστολή του ημερ. 1.6.2010, ο Έφορος επισημαίνει ότι σύμφωνα με την πιο πάνω ανακοίνωση για να θεωρείται η επιδότηση ως συμβατή με την κοινή αγορά απαιτείται να επιδιώκουν οι δημόσιοι ραδιοτηλεοπτικοί φορείς τη μεγιστοποίηση των διαφημιστικών τους εσόδων, έτσι ώστε να μη δημιουργούνται στρεβλώσεις που θίγουν τους ανταγωνιστές τους.

(ζ) Αγωγή αρ.1929/08. Στις 11.4.2008 καταχωρίστηκε στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας η αγωγή αρ. 1929/08 από ιδιωτικό ραδιοτηλεοπτικό σταθμό εναντίον του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και του Ιδρύματος με κλίμακα εξόδων πέραν των €2.000.000, με αξιώσεις μεταξύ άλλων όπως:

- (i) η κρατική ενίσχυση που παρέχεται στο Ίδρυμα από το 2004 είναι παράνομη και άκυρη, διότι αυτή αντιβαίνει με τις πρόνοιες της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Άρθρα 86 και 87) και του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Νόμου που ρυθμίζουν κρατικές οικονομικές ενισχύσεις, καθώς και εκείνες που ρυθμίζουν τον ανταγωνισμό, διότι ξεπερνούν δυσανάλογα τα αναγκαία έξοδα για την εκπλήρωση της αποστολής του Ιδρύματος,
- (ii) γενικές και ειδικές αποζημιώσεις προς όφελος των εναγόντων για τις ζημιές και του διαφυγόντος εισοδήματος, υπό μορφή εμπορικών διαφημίσεων και άλλων εμπορικών δραστηριοτήτων, ως αποτέλεσμα της παράνομης πλεονεκτικής θέσης του Ιδρύματος εις βάρος των εναγόντων,
- (iii) διάταγμα και/ή απόφαση του Δικαστηρίου που να διατάσσει το Ίδρυμα να δώσει λεπτομερή λογαριασμό της από μέρους του διάθεσης και/ή της δαπάνης της εν λόγω οικονομικής ενίσχυσης και λογαριασμό των εμπορικών του δραστηριοτήτων,

- (iv) διάταγμα και/ή απόφαση του Δικαστηρίου για επιστροφή των σχετικών ποσών της εν λόγω παράνομης οικονομικής ενίσχυσης και τερματισμό της.

Οι εναγόμενοι αρνούνται κάθε αξίωση των εναγόντων. Η αγωγή είχε οριστεί για οδηγίες στις 22.1.2010 και στη συνέχεια κατόπιν σειράς αναβολών έχει οριστεί για ακρόαση στις 30.9.2011.

Χρεώστες. Το σύνολο των χρεωστών κατά τις 31.12.2010, ανήλθε σε €3.958.200, μετά από την αφαίρεση ειδικής πρόβλεψης για επισφαλή χρέη ύψους €1.845.749, σε σύγκριση με €3.959.065 και €1.856.122 αντίστοιχα κατά τις 31.12.2009.

(α) **Χρεώστες διαφημίσεων.** Οι χρεώστες διαφημίσεων αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος των χρεωστών και στις 31.12.2010, πριν την πρόβλεψη για επισφαλή χρέη ύψους €633.549, ανέρχονταν στα €3.366.374 (€3.615.223 το 2009).

(β) **Εισιτήρια Junior Eurovision.** Όπως αναφέρθηκε και στις Εκθέσεις μας για τα έτη 2008 και 2009, συγκεκριμένη εταιρεία ανέλαβε τη διάθεση των εισιτηρίων του διαγωνισμού τραγουδιού Junior Eurovision, τόσο των δοκιμαστικών παραστάσεων όσο και του τελικού διαγωνισμού, μέσω του διαδικτύου. Σύμφωνα με στοιχεία που εξάχθηκαν βάσει του αριθμού των εισιτηρίων που διατέθηκαν, καθώς και του φόρου θεάματος που καταβλήθηκε στο Δήμο Λεμεσού, στους λογαριασμούς του Ιδρύματος αναγνωρίστηκε απαίτηση ύψους €175.062 από την πιο πάνω εταιρεία. Αναφέρεται επίσης ότι στα χρεωστικά υπόλοιπα με ειδικές συμφωνίες «Barter» περιλαμβάνεται υπόλοιπο ύψους €15.649 για διαφημίσεις που πρόβαλε το Ίδρυμα για την εταιρεία, στη βάση συνεργασίας ανταλλαγής μη ομοειδών υπηρεσιών, για την οποία, όπως είχε αναφερθεί και σε προηγούμενη Έκθεσή μας, δεν είχε υπογραφεί συμφωνία.

Όπως πληροφορηθήκαμε, από τα μέσα Ιανουαρίου 2009, οι τραπεζικοί λογαριασμοί της εταιρείας έχουν παγοποιηθεί λόγω καταχώρισης τους στο Κεντρικό Αρχείο Πληροφοριών της Κεντρικής Τράπεζας. Η εταιρεία όμως δεν έχει αρνηθεί την οφειλή της προς το Ίδρυμα. Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου το Μάιο του 2011 δεν είχε τακτοποιηθεί το πιο πάνω ποσό.

Σημειώνεται ότι στις 25.11.2010 ο δικηγόρος του Ιδρύματος καταχώρισε αγωγή (αρ. 5774/10) εναντίον της εταιρείας για το ποσό των €169.180 (€175.062 - €5.882 για υπηρεσίες που πρόσφερε η εταιρεία για το διαγωνισμό για τις οποίες δεν έχει εκδώσει τιμολόγιο και δεν έχει καταχωριστεί στους λογαριασμούς του Ιδρύματος). Στις 18.3.2011 ο δικηγόρος του ΠΙΚ το ενημέρωσε ότι δεν κατέστη δυνατή η επίδοση του κλητήριου εντάλματος στην εναγόμενη εταιρεία.

(γ) **Χρεώστες «Barter» με ειδικές συμφωνίες.** Στις 31.12.2010 το υπόλοιπο των χρεωστών με ειδικές συμφωνίες «Barter» που αφορούσαν σε μη ομοειδείς υπηρεσίες ανήλθε στις €470.278 (€470.850 για το 2009) και σε ομοειδείς υπηρεσίες στις €562.369 (€475.280 για το 2009). Επισημάνθηκε και πάλι ότι εξακολουθούν να παρατηρούνται περιπτώσεις όπου οι υπηρεσίες που παραχωρήθηκαν από το Ίδρυμα χρονολογούνται από το 2002, χωρίς να φαίνεται να έχει αξιοποιηθεί/χρησιμοποιηθεί το αντίτιμο της ανταλλαγής, ενώ η χρονική διάρκεια ορισμένων ειδικών συμφωνιών έχει ήδη λήξει.

(δ) **Χρεώστες εισφοράς υπέρ του ΠΙΚ.** Στις 31.12.2010 το υπόλοιπο των πιο πάνω χρεωστών ανερχόταν σε €1.087.735 (€1.087.735 κατά τις 31.12.2009). Σημειώνεται ότι στους λογαριασμούς περιλαμβάνεται ειδική πρόβλεψη για επισφαλή χρέη για το συνολικό ποσό των χρεωστών εισφορών υπέρ του ΠΙΚ. Σημειώνεται ότι το Υπουργείο Εσωτερικών, με επιστολή του ημερ. 10.5.2010, απέρριψε το αίτημα του ΠΙΚ για διαγραφή των πιο πάνω οφειλών ενώ με επιστολή του ημερ. 19.4.2011, ζητά να ενημερωθεί για τις ενέργειες στις οποίες προέβηκε το Ίδρυμα προκειμένου να εισπραχθούν οι υπό αναφορά οφειλές.

Το Ίδρυμα πρέπει να προχωρήσει στη λήψη όλων των ενδεδειγμένων μέτρων για είσπραξη των οφειλών, αφού η διέλευση μακράς χρονικής περιόδου χωρίς την τακτοποίηση των πιο πάνω εκκρεμοτήτων αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την ανάκτηση τους.

Περαιτέρω αναφέρεται ότι το Ίδρυμα θα πρέπει να διερευνήσει τις πιο πάνω περιπτώσεις και να καταχωρίσει έγκαιρα αγωγές για διεκδίκηση των οφειλών που δεν μπορούν να εισπραχθούν εντός των

προθεσμιών που καθορίζονται από τον περί Παραγραφής Νόμο (Κεφ. 15), όπως αυτός τροποποιήθηκε, ώστε να μην παραγραφεί το αχώσιμο δικαίωμά του με κίνδυνο ο Οργανισμός να απωλέσει σημαντικά έσοδα.

(ε) Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ). Μετά από επιστολή που απέστειλε το ΡΙΚ στον Έφορο ΦΠΑ στις 12.4.2007, η Υπηρεσία ΦΠΑ αναθεώρησε τη θέση της αναφορικά με τον επιμερισμό του ΦΠΑ εισροών. Ως αποτέλεσμα της πιο πάνω απόφασης, οι υπολογισμοί του καταβλητέου και επιστρεπτέου ΦΠΑ από την 1.3.2007 βασίστηκαν στο δικαίωμα έκπτωσης ολόκληρου του φόρου εισροών. Η Υπηρεσία ΦΠΑ ενέκρινε την καταχώριση στο λογαριασμό ΦΠΑ που τηρεί το Ίδρυμα στο μερίδιο του επιτρεπόμενου φόρου, ποσού φόρου εισροών ύψους €3.504.679. Από το ποσό αυτό, ποσό ύψους €2.000.000 επιστράφηκε στο Ίδρυμα στις 28.12.2009 και ποσό ύψους €1.400.000 επιστράφηκε στις 13.10.2010.

Μέσα στα πλαίσια εξέτασης του αιτήματος του Ιδρύματος για επιστροφή του πιο πάνω φόρου εισροών, η υπηρεσία ΦΠΑ διενήργησε φορολογικό έλεγχο. Ο Έφορος ΦΠΑ, σε επιστολή του ημερ. 22.3.2011, ενημέρωσε το Ίδρυμα ότι, αρχίζοντας από την φορολογική δήλωση που θα υποβληθεί για την περίοδο 1.1.2011-31.3.2011, το ποσοστό του φόρου εισροών που θα πρέπει να διεκδικείται θα πρέπει να είναι ανάλογο του ποσοστού του διαφημιστικού χρόνου επί του συνολικού προγράμματος. Το Ίδρυμα αναμένει τη γνωμάτευση των συμβούλων του για υπηρεσίες ΦΠΑ πριν δοθεί απάντηση στον Έφορο ΦΠΑ.

Σημειώνεται ότι η φορολογική δήλωση της περιόδου 1.12.2010-28.2.2011 υποβλήθηκε με βάση την προηγούμενη απόφαση του Εφόρου διεκδικώντας ολόκληρο το φόρο εκροών μέχρι την τελική διευθέτηση του θέματος.

Στις 31.12.2010 ο λογαριασμός του Εφόρου ΦΠΑ στις οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος παρουσιάζει χρεωστικό υπόλοιπο ύψους €1.053.410.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής, το ΡΙΚ στις 18 Μαΐου 2011 υπέβαλε ένσταση κατά της απόφασης του Εφόρου Φόρου Προστιθέμενης Αξίας με την οποία περιορίζει το ποσό ΦΠΑ εισροών που δικαιούται το ΡΙΚ να διεκδικεί, παραθέτοντας την επιχειρηματολογία του.

Πιστωτές.

(α) Δάνεια.

- (i)** Το υπόλοιπο των δανείων στις 31.12.2010 ανερχόταν σε €19.396.157 (€23.500.281 στις 31.12.2009) και αφορά σε δάνεια από τράπεζες.
- (ii)** Κατά το 2010 καταβλήθηκαν στις εμπορικές τράπεζες τόκοι δανείων ύψους €398.203 (€867.556 το 2009).

(β) Περιθωριακά Ωφελήματα μόνιμου προσωπικού. Η συσσωρευμένη οφειλή του ΡΙΚ για τα πιο πάνω ωφελήματα ανερχόταν στις 31.12.2010 σε €5.663.711 (€6.371.128 το 2009). Τα πιο πάνω ποσά προκύπτουν μετά την αφαίρεση συνολικού ποσού ύψους €2.903.825, το οποίο κατατέθηκε από το ΡΙΚ σε τραπεζικούς λογαριασμούς ως ακολούθως: «Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου – Περιθωριακά Ωφελήματα» €2.757.630 (€1.615.475 τα έτη 2004 μέχρι 2009 και €1.142.155 το 2010) και «Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου – Περιθωριακά Ωφελήματα Διευθυντικού Προσωπικού» €2.532 (£1.029 το 2005 και £453 το 2006), καθώς και πληρωμή ύψους €143.663 (€60.533 τα έτη 2008 μέχρι 2009 και €83.130 το 2010) προς το «Ταμείο Προνοίας Διευθυντικού Προσωπικού».

Για τους πιο πάνω λογαριασμούς επισημάνθηκαν τα ακόλουθα:

- (i)** Η διάθεση των πιο πάνω ποσών έγινε χωρίς να εγκριθούν σχετικοί Κανονισμοί και εγγραφούν τα ξεχωριστά ταμεία προς όφελος των οποίων έχουν κατατεθεί τα χρήματα.
- (ii)** Η τελική κατανομή τόσο της οφειλής όσο και των ποσών που κατατέθηκαν στους τραπεζικούς λογαριασμούς δεν έχει ακόμη διευθετηθεί, αφού, όπως πληροφορηθήκαμε, το θέμα αποτελεί εργατική διαφορά μεταξύ του ΡΙΚ και των συντεχνιών σχετικά με την απόφαση του ΡΙΚ για διαχωρισμό μέρους

των περιθωριακών ωφελημάτων για το διευθυντικό προσωπικό. Επισημάνθηκε ότι σύμφωνα με το άρθρο 2 των Κανονισμών (όροι Υπηρεσίας) του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου, «υπάλληλος σημαίνει όλους τους απασχολούμενους στο Ίδρυμα, εκτός των εκτάκτων» και ως εκ τούτου, έχουμε την άποψη ότι το Διευθυντικό Προσωπικό δεν αποτελεί ξεχωριστή κατηγορία και η οποιαδήποτε αναφορά σε διαφοροποίηση διευθυντικού προσωπικού σε συλλογική σύμβαση (1980) δεν μπορεί να υπερέχει των σχετικών Κανονισμών. Πέραν των πιο πάνω, αναφέρεται ότι η δημιουργία «Ταμείου Προνοίας Διευθυντικού Προσωπικού» παραπέμπει στην παραχώρηση επιπρόσθετων ωφελημάτων αφυπηρέτησης για τους Διευθυντές, οι οποίοι είναι ήδη ενταγμένοι στα υφιστάμενα σχέδια συντάξεων.

- (iii) Με βάση τη συμφωνία που υπογράφηκε στις 22.6.1990 μεταξύ των συντεχνιών των υπαλλήλων και του ΡΙΚ (αφορούσε την ανανέωση της Συλλογικής Σύμβασης που έληξε στις 31.12.1988), για πρώτη φορά παραχωρούντο περιθωριακά ωφελήματα συνολικού ύψους 3% επί του μισθολογίου, ενώ υπήρχε πρόνοια πως «τα ωφελήματα αυτά θα διατεθούν για το Ταμείο Υγείας εκτός εάν συμφωνηθούν άλλοι τρόποι διάθεσης τους μεταξύ των δύο πλευρών».

Στις επόμενες συλλογικές συμβάσεις παραχωρήθηκε αύξηση στο πιο πάνω ποσοστό το οποίο στις 31.12.2010 ανήλθε στο 7,55%. Ωστόσο, σύμφωνα με στοιχεία που μας δόθηκαν από το Λογιστήριο του Ιδρύματος, για τα έτη 2000-2010 το ΡΙΚ κατέβαλε επιπρόσθετα συνολικό ποσό ύψους €6.797.505 για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη του προσωπικού του. Εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο οποιαδήποτε ποσά προκύπτουν για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, να καλύπτονται από τα πιο πάνω ωφελήματα, νοουμένου ότι η διαχείριση τους θα διέπεται από σχετικούς Κανονισμούς.

- (γ) **Εμπορικοί Πιστωτές.** Το σύνολο των εμπορικών και άλλων πιστωτών κατά τις 31.12.2010, ανήλθε σε €4.147.169, σε σύγκριση με €3.678.736 στις 31.12.2009. Η αύξηση των πιστωτών οφείλεται κυρίως στην αύξηση της οφειλής στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων κατά €384.908 και στην αύξηση άλλων πιστωτών-συνδρομών πρακτορείων κατά €323.336.

Για τα πιο πάνω επισημάνθηκαν τα ακόλουθα:

- **Πιστωτές «Barter» με ειδικές συμφωνίες.** Στις 31.12.2010 το υπόλοιπο των πιστωτών με ειδικές συμφωνίες «Barter» ανήλθε σε €759.448 (€735.567 το 2009). Ποσό €431.797 (€399.214 το 2009) αφορούσε σε ομοειδείς υπηρεσίες και ποσό €327.651 (€336.353 για το 2009) αφορούσε σε μη ομοειδείς υπηρεσίες.
- **Συμφωνητικά έγγραφα για ομοειδείς υπηρεσίες.** Παρατηρήθηκε ότι παρόλο που η χρονική διάρκεια συμφωνιών με συγκεκριμένες εφημερίδες έχει λήξει αυτές δεν έχουν ανανεωθεί παρόλο που η συνεργασία με το Ίδρυμα συνεχίζεται. Επισημάνθηκε επίσης ότι σύμφωνα με τα συμφωνητικά έγγραφα με τις εφημερίδες "Πολίτης" και "Φιλελεύθερος", σε περίπτωση που τα ποσά που προνοούνται στις συμφωνίες δεν καλυφθούν και/ή χρησιμοποιηθούν από οποιοδήποτε μέρος κατά τη διάρκεια του έτους, τότε τα υπόλοιπα διαγράφονται και δεν μεταφέρονται στην επόμενη χρονιά πρόνοια η οποία δεν εφαρμόζεται από το Ίδρυμα.

- (δ) **Ανεξαργύρωτες επιταγές.** Το σύνολο των ανεξαργύρωτων επιταγών στις 31.12.2010 ανήλθε σε €6.561. Ποσό ύψους €5.566 αφορά ανεξαργύρωτες επιταγές που έχουν εκδοθεί και λήξει πριν το 2008. Εισηγηθήκαμε όπως τα ποσά αυτά διερευνηθούν για επανέκδοση ή για διαγραφή.

Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη. Στις 31.12.2010 η συνολική δαπάνη για Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη ανήλθε σε €783.880 που αναλύεται ως εξής:

Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη	€
Υπουργείο Υγείας-Κρατικά Νοσηλευτήρια	699.825
Ιατροί Επικουρικού Σχεδίου	63.967
Άλλα έξοδα Ιατρικής περίθαλψης	20.088

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού 44 των περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος (Οροι Υπηρεσίας) Κανονισμών, όλοι οι υπάλληλοι, συνταξιούχοι και οι εξαρτώμενοί τους, δικαιούνται δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη όπως και οι δημόσιοι υπάλληλοι.

Επιπρόσθετα, από το 1973 το ΡΙΚ εφάρμοσε και επικύρωσε Σχέδιο Υγείας (επικουρικό) που αποτελείται από ιατρούς του ιδιωτικού τομέα, διαφόρων ειδικοτήτων.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο που έγινε στους πιο πάνω λογαριασμούς έχουν προκύψει τα ακόλουθα:

(α) Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενη παράγραφο, θα πρέπει να διερευνηθεί κατά πόσο οι πιο πάνω δαπάνες σύμφωνα με τις πρόνοιες των συμβάσεων, θα καλύπτονται από τα «Περιθωριακά ωφελήματα».

(β) Ανάλογα με την ιδιότητα των ιδιωτών γιατρών καθορίστηκε ετήσια αμοιβή που κυμαίνεται από €513-€1.709 και η οποία αυξάνεται ανάλογα με τις επισκέψεις που θα δεχθούν, για τις οποίες καθορίστηκε συγκεκριμένο ποσό €10,25 ή €14. Παρατηρήθηκε ότι συγκεκριμένος γιατρός του επικουρικού σχεδίου, ενώ λαμβάνει εξ ολοκλήρου την αντιμισθία του (€513) ουδέποτε έχει αποστείλει τα επισκεπτήριά του, έτσι ώστε να ελεγχθεί κατά πόσο δέχεται ασθενείς.

(γ) Στις επιστολές που έχουν σταλεί στους επιλεγέντες ιδιώτες γιατρούς αναφέρεται ρητά ότι η χορήγηση συνταγών για φαρμακευτική αγωγή θα γίνεται από τον κατάλογο φαρμάκων που διατίθενται από τα κατά τόπους κυβερνητικά φαρμακεία, διαφορετικά το κόστος των φαρμάκων που θα συνταγογραφούνται θα το επιβαρύνεται ο ασθενής. Σε αντίθεση με τα πιο πάνω, αποδείξεις για αγορά φαρμάκων εκτός του κυβερνητικού καταλόγου, υποβάλλονται από τους ασθενείς στο Ίδρυμα το οποίο και τις πληρώνει.

Τεχνολογία πληροφοριών (I.T.) Από εξέταση του μηχανογραφικού εξοπλισμού παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Ασφάλεια δικτύου. Προκειμένου να ενισχυθεί η ασφάλεια του δικτύου ηλεκτρονικών υπολογιστών του ΡΙΚ από εξωγενείς παράγοντες (hackers), ιούς και να αποφευχθεί οποιαδήποτε υποκλοπή δεδομένων, το ΡΙΚ ύστερα από προσφορές αγόρασε σχετικό εξοπλισμό ο οποίος ενώ παραδόθηκε στο ΡΙΚ στις 13.4.2010 παρέμεινε ανενεργός μέχρι τις 23.3.2011 που τέθηκε σε λειτουργία με αποτέλεσμα να χαθούν 10,5 μήνες από την εγγύηση και επιπλέον το δίκτυο του ΡΙΚ να παραμένει απροστάτευτο και εκτεθειμένο.

Σημειώνεται ότι, όταν το μηχάνημα τέθηκε σε λειτουργία διαφάνηκε από τις καταστάσεις πρόσβασης στο διαδίκτυο που δημιουργεί, ότι ο κύριος όγκος μεταφοράς δεδομένων από το διαδίκτυο αφορά σε ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης, ενώ ανάμεσα στις ιστοσελίδες που συγκεντρώνουν την περισσότερη επισκεψιμότητα περιλαμβάνονται και ιστοχώροι αγορών. Επισημάνθηκε πως ανάμεσα στις δυνατότητες του μηχανήματος UTM περιλαμβάνεται το φιλτράρισμα και η απαγόρευση της πρόσβασης σε προκαθορισμένους ιστοχώρους στους οποίους το προσωπικό ενδέχεται να αναλώνει άσκοπα εργάσιμο χρόνο, και συστήνεται όπως εφαρμοστεί σχετική απαγόρευση, εκτός των περιπτώσεων που λόγω της φύσης της εργασίας επιβάλλεται η πρόσβαση σε συγκεκριμένους ιστοχώρους.

(β) Ασφάλεια υπολογιστών. Κατά τον έλεγχο υπολογιστών του προσωπικού του λογιστηρίου διαπιστώθηκε πως κάποιοι δεν είναι ενταγμένοι στο δίκτυο (domain) του ΡΙΚ και ούτε προστατεύονται με τοπικούς κωδικούς πρόσβασης, με αποτέλεσμα να μπορούν να χρησιμοποιηθούν από οποιονδήποτε, με όλους τους πιθανούς κινδύνους που εγκυμονεί μια τέτοια αδυναμία. Επιπλέον, στους χρήστες των υπολογιστών αυτών έχουν εκχωρηθεί δικαιώματα διαχειριστή (administrator rights) και έχουν τη δυνατότητα τροποποίησης των παραμέτρων του λειτουργικού και εγκατάστασης λογισμικού, χωρίς την

απαραίτητη άδεια λειτουργίας. Εισηγηθήκαμε όπως όλοι οι υπολογιστές του προσωπικού του ΠΙΚ ενταχθούν στο δίκτυο (domain) με δικαιώματα χρήστη εκτός ορισμένων περιπτώσεων που θα παραχωρηθούν, μετά από έγκριση, δικαιώματα διαχειριστή.

(γ) Ιστοσελίδα – Video On Demand. Στην ιστοσελίδα του ΠΙΚ αναρτώνται επί καθημερινής βάσεως οι ψηφιοποιημένες τοπικές εκπομπές που προβάλλονται από τα κανάλια. Με βάση επιστολή του Διευθυντή Ραδιοτηλεθλάμων ημερομηνίας 30.5.2007 αποφασίστηκε αμοιβή £4 ανά ώρα εργασίας για την ψηφιοποίηση των εκπομπών τα κανονικά απογεύματα και νύχτες και £7 για τα Σαββατοκύριακα και τις αργίες. Αποτέλεσμα αυτού είναι να έχουν πληρωθεί συνολικά σε δύο υπάλληλους του ΠΙΚ το ποσό των €21.224 για το έτος 2010 ως «Πληρωμή υπηρεσίας διαδικτύου». Η διαδικασία ψηφιοποίησης στηρίζεται σε μια αντιπαραγωγική διαδικασία που περιλαμβάνει την εγγραφή, επεξεργασία και ανέβασμα κάθε εκπομπής από τον υπολογιστή στο διαδίκτυο. Επισημάνθηκε όμως ότι για την ψηφιοποίηση των εκπομπών δεν απαιτείται η συνεχής εργασία και επίβλεψη κατά τη διάρκεια της εγγραφής των εκπομπών και επιπλέον δεν υπάρχει τρόπος εξακρίβωσης του πραγματικού χρόνου εργασίας, εφόσον η διαδικασία διεκπεραιώνεται από το σπίτι μέσω απομακρυσμένης σύνδεσης (remotely) στους υπολογιστές του ΠΙΚ.

Δεδομένης και της εισαγωγής της ψηφιακής τηλεόρασης θα πρέπει να διερευνηθεί η δυνατότητα αυτοματοποίησης της διαδικασίας μέσω πιο πρακτικών και οικονομικά αποδοτικών λύσεων.

(δ) Αντίγραφα ασφαλείας (backup). Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε πως υπάρχουν μεμονωμένοι υπάλληλοι που κάνουν χρήση παλαιών προγραμμάτων λογισμικού (τύπου DOS) και εναπόκειται στους ίδιους να δημιουργήσουν αντίγραφα ασφαλείας (backup) των δεδομένων που χρησιμοποιούν. Το κύριο μέσο αποθήκευσης των αντιγράφων είναι συνήθως usb sticks, τα οποία δεν είναι και η πλέον αξιόπιστη λύση και επιπλέον ορισμένα αφήνονται στο γραφείο και όχι σε διαφορετική τοποθεσία για περισσότερη ασφάλεια. Από την άλλη, εφαρμόζεται ήδη αυτοματοποιημένη διαδικασία δημιουργίας αντιγράφων ασφαλείας των αρχείων των υπαλλήλων, μέσω του δικτύου του ΠΙΚ και επομένως συστήνεται η ένταξη όλων των μεμονωμένων λογισμικών και των δεδομένων τους σε αυτή τη διαδικασία.

(ε) Λογισμικό καταχώρισης ξένων προγραμμάτων. Το λογισμικό καταχώρισης ξένων προγραμμάτων είναι παλιό (τύπου DOS) και επιτρέπει την καταχώριση μόνο τριών ημερομηνιών προβολής κάθε προγράμματος και την εκτύπωση μόνο δύο ημερομηνιών κάτι που αποτελεί περιορισμό, δεδομένου ότι ο αριθμός προβολών που επιτρέπονται βάσει των συμβολαίων ενδέχεται να ξεπερνούν το όριο των τριών προβολών που θέτει το λογισμικό. Συστήνεται η εισαγωγή σύγχρονου κεντρικού συστήματος καταχώρισης προγραμμάτων το οποίο θα διευκολύνει σημαντικά την καταχώριση και τήρηση των στοιχείων των προγραμμάτων αποφεύγοντας τη διπλή καταχώριση και επιπλέον, με τη διασύνδεσή του με το λογιστικό σύστημα θα είναι εφικτή η κοστολόγηση των προγραμμάτων με τρόπο αυτόματο και αξιόπιστο.

Αναφέρεται σχετικά ότι στο λογισμικό καταχώρισης ξένων προγραμμάτων δεν καταχωρείται η αξία τους και καθώς δεν έχει διενεργηθεί φυσική καταμέτρηση είναι δύσκολο να επιβεβαιωθεί η αξία των αποθεμάτων προγραμμάτων που στους λογαριασμούς του Ιδρύματος παρουσιάζουν υπόλοιπο στις 31.12.2010 ύψους €2.549.335.

(στ) Ασφάλεια συστήματος από φυσική καταστροφή. Στο δωμάτιο του κεντρικού εξυπηρετητή δεν λαμβάνονται μέτρα για τον έλεγχο της υγρασίας, ούτε υπάρχει σύστημα πυρόσβεσης. Επίσης, στο δωμάτιο του κεντρικού εξυπηρετητή στο λογιστήριο δεν υπάρχει σύστημα πυρανίχνευσης, ούτε σύστημα πυρόσβεσης.

Σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου εξακολουθεί να παρουσιάζει αδυναμίες σε ορισμένους τομείς. Οι ακόλουθες περιπτώσεις, αρκετές από τις οποίες είχαν επισημανθεί και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, είναι ενδεικτικές.

(α) Κεντρικό αρχείο αλληλογραφίας. Η μη τήρηση κεντρικού αρχείου στο Ίδρυμα εγκυμονεί κινδύνους ελλιπούς πληροφόρησης, κυρίως της Διοίκησης, πράγμα που δεν συμβάλλει στην άσκηση αποτελεσματικής και επαρκούς διοικητικής εποπτείας. Όπως λειτουργούν σήμερα τα διάφορα τμηματικά αρχεία, δεν

εφαρμόζονται οι ενδεδειγμένες διαδικασίες, όπως αρχειοθέτηση και αρίθμηση των εγγράφων αλληλογραφίας και σύνδεση μεταξύ τους, ανάλογα με το περιεχόμενό τους.

(β) Περιουσιακά στοιχεία. Διαπιστώθηκε και πάλι ότι δεν έγινε φυσική καταμέτρηση των στοιχείων του πάγιου ενεργητικού και δεν τηρείται ενημερωμένη κατάσταση για τον τόπο όπου βρίσκεται το κάθε στοιχείο ξεχωριστά.

Όπως έχουμε παρατηρήσει σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Ίδρυμα θα πρέπει να προβεί σε καταγραφή όλων των περιουσιακών στοιχείων και για κάθε Τμήμα/Γραφείο να ετοιμαστεί κατάσταση για τα περιουσιακά στοιχεία και να γίνεται ενημέρωση για όλες τις προσθήκες, αφαιρέσεις και μετακινήσεις. Επιπρόσθετα θα πρέπει να γίνει συμφιλίωση των αποτελεσμάτων της καταγραφής με το μητρώο στοιχείων πάγιου ενεργητικού.

Διαγωνισμοί. Οι διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων πρέπει να διενεργούνται στα πλαίσια του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου (Νόμος 12(Ι)/2006 και Κ.Δ.Π 492/2004), στοχεύοντας στη διασφάλιση του υγιούς ανταγωνισμού, τη διαφάνεια, την αποφυγή διακρίσεων και την ίση μεταχείριση των οικονομικών φορέων. Παρά τις εισηγήσεις και επισημάνσεις της Υπηρεσίας μας, στην επιστολή ελέγχου των λογαριασμών του Ιδρύματος για το 2009, αναφορικά με τη διενέργεια των διαγωνισμών και τη διαβεβαίωσή του ΡΙΚ σε σχετική απαντητική επιστολή ημερ. 7.6.2010, για υλοποίηση των εισηγήσεων, όπως παρατηρήθηκε κατά τη διεξαγωγή του ελέγχου δεν σημειώθηκαν σημαντικές βελτιώσεις. Συγκεκριμένα στα πλαίσια του ελέγχου των διαγωνισμών που προκηρύχθηκαν από το Ίδρυμα κατά το 2010 παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(Α) Γενικές αδυναμίες και παραλείψεις.

(α) Αρχειοθέτηση εγγράφων διαγωνισμών. Φάκελοι για τους ίδιους διαγωνισμούς εξακολουθούν να τηρούνται από τρεις διαφορετικούς λειτουργούς σε διαφορετικά τμήματα του Ιδρύματος και όπως παρατηρήθηκε είναι σε όλες τις περιπτώσεις ημιτελείς. Για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου, εισηγηθήκαμε και πάλι όπως τηρείται ένας ολοκληρωμένος φάκελος που να παρέχει πλήρη πληροφόρηση.

(β) Εσωτερικοί Κανονισμοί. Όπως αναφέρεται επί σειρά ετών σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η παρακολούθηση της εκτέλεσης των συμβάσεων, όπως η διαδικασία παραλαβής των υλικών/εξοπλισμών, η έκδοση πιστοποιητικών παραλαβής, τελικής αποδοχής ή απόρριψης αυτών, καθώς επίσης και τα θέματα απαρτίας και τρόπου λήψης των αποφάσεων και λειτουργίας των αρμοδίων κατά περίπτωση οργάνων, στα πλαίσια διασφάλισης των συμφερόντων του Ιδρύματος, δεν φαίνεται να διέπονται από θεσμοθετημένη διαδικασία ή Εσωτερικούς Κανονισμούς. Επίσης οι Κανονισμοί Αποθηκών του Ιδρύματος, οι οποίοι αναφέρονται σε περιορισμένο βαθμό στα πιο πάνω και που χρονολογούνται από το 1960, θα πρέπει να εκσυγχρονιστούν τάχιστα, ώστε να συνάδουν με το νέο νομοθετικό πλαίσιο.

(γ) Μητρώο προσφορών και συμβολαίων. Επισημάνθηκε ότι ο σκοπός τήρησης του μητρώου προσφορών ή/και συμβολαίων είναι η σφαιρική πληροφόρηση αναφορικά με τους διαγωνισμούς που προκηρύχθηκαν από το Ίδρυμα, τόσο για σκοπούς ελέγχου όσο και για σκοπούς καλύτερης παρακολούθησης της εκτέλεσης του κάθε διαγωνισμού και σύμβασης. Παρά το γεγονός ότι το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 12.10.2010 ζήτησε από τη Διεύθυνση όπως δοθούν οδηγίες για τήρηση του μητρώου σύμφωνα με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μας, όπως διαφάνηκε ελλείπει σημαντική πληροφόρηση όπως η εκτίμηση της δαπάνης του διαγωνισμού, οι οικονομικοί φορείς που έλαβαν τα έγγραφα και υπέβαλαν προσφορά κ.λπ. Παρατηρήθηκε επίσης ότι τηρούνται δύο μητρώα από διαφορετικούς λειτουργούς, που δεν προσφέρουν ωστόσο όλη την απαραίτητη πληροφόρηση.

(δ) Εκτίμηση δαπάνης. Η αντικειμενική εκτίμηση της δαπάνης, είναι ουσιώδους σημασίας για αξιολόγηση της λογικότητας της τιμής στην οποία θα ανατεθεί η σύμβαση.

(ε) Κοινοποίηση εγγράφων. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 8 (1) των περί της Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) (Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου και Κοινότητας) Κανονισμών του 2004, αντίγραφα της προκήρυξης μαζί με τα έγγραφα προσφορών, κοινοποιούνται ταυτόχρονα με την αποστολή

της προκήρυξης για δημοσίευση, στην Αρμόδια Αρχή και στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Παρατηρήθηκε ότι η κοινοποίηση των πιο πάνω εγγράφων υποβάλλονται στην Υπηρεσία μας με καθυστέρηση.

(στ) Ακύρωση διαδικασίας διαγωνισμών. Παρατηρήθηκε ότι σε μερικές περιπτώσεις ενώ εκφράζεται η πρόθεση διενέργειας διαγωνισμών για την κάλυψη αναγκών του Ιδρύματος, η διαδικασία του διαγωνισμού δεν προχωρεί, χωρίς να δίνεται επαρκής αιτιολόγηση των λόγων που συνέβαλαν στην ακύρωση της διαδικασίας.

(ζ) Πρακτικά Επιτροπής Προσφορών. Εισηγηθήκαμε και πάλι, όπως τα πρακτικά της Επιτροπής Προσφορών (το Συμβούλιο Προσφορών έχει καταργηθεί από 1.1.2011) αρχειοθετούνται σε ξεχωριστό φάκελο κατά αύξοντα αριθμό συνεδρίας, έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι όλα τα πρακτικά έχουν συνταχθεί και αντίγραφό τους να τοποθετείται στο σχετικό φάκελο του διαγωνισμού.

Ο Γενικός Διευθυντής ανέφερε ότι η εισήγηση μας θα υλοποιηθεί κατά το 2011.

(η) Πρότυπα έγγραφα διαγωνισμών. Η Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων έχει συντάξει εννέα διαφορετικά πρότυπα έγγραφα διαγωνισμών όσον αφορά στα έργα, προμήθειες και υπηρεσίες σε σχέση με τις ανοικτές, κλειστές και συνοπτικές διαδικασίες. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι τα πρότυπα αυτά έγγραφα δεν χρησιμοποιήθηκαν κατά την προκήρυξη των διαγωνισμών και προέκυψαν διάφορες αδυναμίες και παραλείψεις αναφορικά με τους όρους διαγωνισμών, κυρίως όσον αφορά στα κριτήρια αξιολόγησης και ανάθεσης.

(θ) Αποσφράγιση προσφορών. Κατά τον έλεγχο παρατηρήθηκε και πάλι ότι λειτουργοί του Ιδρύματος προβαίνουν σε άνοιγμα του κιβωτίου προσφορών την ημερομηνία και ώρα λήξης του διαγωνισμού, μονογραφούν τους φακέλους και συντάσσουν πρακτικό αναφέροντας μόνο τον αριθμό των φακέλων που παραλήφθηκαν. Σε ορισμένες περιπτώσεις εντός των επόμενων ημερών ή και αμέσως μετά το άνοιγμα του κιβωτίου, συνέρχεται η Επιτροπή Προσφορών για το άνοιγμα των φακέλων και τότε οι προσφορές που παραλήφθηκαν μονογράφονται από τα μέλη της πιο πάνω Επιτροπής και καταγράφονται τα ονόματα των διαγωνιζομένων, αναφέροντας επίσης την τιμή που προσέφεραν. Σημειώνεται ότι κατά το άνοιγμα του κιβωτίου των προσφορών ενδείκνυται, για σκοπούς διασφάλισης της διαφάνειας των διαδικασιών, η αποσφράγιση των προσφορών που έχουν έγκαιρα υποβληθεί και όπως οι προσφορές αριθμούνται, μονογραφούνται και καταχωρούνται τα ονόματα των προσφοροδοτών που συμμετέχουν στο διαγωνισμό στο ειδικό έντυπο σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στους Κανονισμούς 11(Ι) των περί Σύναψης (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) (Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου και Κοινότητες) Κανονισμών του 2004.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στους διαγωνισμούς 2/2010, 4/2010, 8/2010, 12/2010, 16/2010 η ημερομηνία ανοίγματος του κιβωτίου των προσφορών, διέφερε από την ημερομηνία ανοίγματος και μονογράφησης των προσφορών μέχρι και έξι ημέρες.

(Β) Διαδικαστικά θέματα.

(α) Διαγωνισμός 3/2010 για την αγορά ενός HDTV Satellite News Gathering Van. Ο πιο πάνω διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 29.7.2010, σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, με εκτίμηση δαπάνης ύψους €600.000. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού σε συνεδρία του στις 30.11.2010, κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Προσφορών κατακύρωσε την προσφορά σε οικονομικό φορέα για το ποσό των €743.855. Αναφορικά με τον πιο πάνω διαγωνισμό παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i)** Σημειώθηκε σημαντική απόκλιση της τιμής κατακύρωσης από την εκτίμηση δαπάνης ύψους €143.855 ή ποσοστού 24%, κυρίως λόγω πρόσθετου εξοπλισμού που ζητήθηκε στο τελικό στάδιο πριν την προκήρυξη του διαγωνισμού, ενέργεια που δεικνύει μη επαρκή προγραμματισμό, πέραν του ότι η εκτίμηση δαπάνης θα έπρεπε να είχε αναθεωρηθεί.
- (ii)** Το Ίδρυμα παρέλειψε να περιλάβει σημαντικό όρο στα έγγραφα του διαγωνισμού όπου να αναφέρεται ότι «γίνεται χορήγηση προκαταβολής ποσού που αντιστοιχεί σε ποσοστό της συμβατικής αξίας, μετά την υπογραφή της σύμβασης και με την προϋπόθεση της προσκόμισης από τον Ανάδοχο, ως έναντι,

ισόποσης εγγύησης προκαταβολής», σύμφωνα με σχετικό υπόδειγμα που αναφέρεται στα πρότυπα έγγραφα της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων. Σημειώνεται ότι, όπως αναφέρεται και σε προηγούμενη παράγραφο, δεν χρησιμοποιήθηκαν τα πρότυπα έγγραφα.

- (iii) Η εγγυητική πιστής εκτέλεσης της σύμβασης παραχωρήθηκε από άλλο οικονομικό φορέα, διαφορετικό από τον επιτυχόντα, που όπως προκύπτει από σχετική αλληλογραφία πρόκειται για εταιρεία στην οποία συμμετέχει ο επιτυχών.
- (iv) Αναφορικά με την αξιολόγηση και σύγκριση των προσφορών, στα έγγραφα του διαγωνισμού αναφέρεται ότι σε πρώτο στάδιο θα γινόταν ποιοτική αξιολόγηση και σε δεύτερο στάδιο οικονομική. Παρατηρήθηκε ωστόσο ότι δεν καθορίστηκε, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα πρότυπα έγγραφα διαγωνισμού της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, η βαθμολογία κάθε επί μέρους κριτηρίου που αφορούσε στην ποιοτική αξιολόγηση, αλλά ούτε και ο συντελεστής βαρύτητας της ποιοτικής και οικονομικής αξιολόγησης για υπολογισμό της κατάταξης των προσφορών. Επίσης τόσο η ποιοτική όσο και η οικονομική αξιολόγηση διενεργήθηκαν ταυτόχρονα, σε αντίθεση με τις αρχές που το ίδιο έθεσε για να ακολουθήσει στον υπό αναφορά διαγωνισμό.

Επισημάνθηκε ότι η μέθοδος αυτή επιλέγεται όταν επιδιώκεται η ανάθεση της σύμβασης στην πιο συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά και οι οικονομικοί φάκελοι παραμένουν σφραγισμένοι μέχρι την ολοκλήρωση και έγκριση της τελικής βαθμολογίας των τεχνικών φακέλων των προσφορών, ώστε να διασφαλίζεται η αντικειμενικότητα της αξιολόγησης των προσφορών.

- (v) Στο μέρος 4 των εγγράφων του διαγωνισμού που αφορά στις ειδικές τεχνικές απαιτήσεις και τεχνικές προδιαγραφές και συγκεκριμένα στον όρο 9 που αναφέρεται στον εξοπλισμό που θα αγοραστεί καθώς και τις τεχνικές προδιαγραφές, γίνεται αναφορά στο γεγονός ότι δίνονται οι ελάχιστες προδιαγραφές του κυρίως εξοπλισμού, καθώς επίσης ότι ο εξοπλισμός θα πρέπει να ικανοποιεί ή υπερικανοποιεί τις προδιαγραφές. Ωστόσο όπως διαφάνηκε από την έκθεση αξιολόγησης της αρμόδιας Επιτροπής παρόλο που καμία προσφορά δεν πληρούσε τον όρο 9.5.6, προβάλλετο η δικαιολογία ότι κάτι τέτοιο δεν είναι ουσιαστικής σημασίας και δεν είναι απαραίτητος για την εύρυθμη λειτουργία του συστήματος. Παραγνωρίζοντας την πιο πάνω απόκλιση η Επιτροπή Προσφορών και στη συνέχεια το Διοικητικό Συμβούλιο κατακύρωσε την προφορά.
- (vi) Κατά την αξιολόγηση των προσφορών από την Επιτροπή υπήρξε προσθαφαίρεση επιμέρους εξοπλισμών σε πλείστες των περιπτώσεων, χωρίς επαρκή αιτιολόγηση και χωρίς να προκύπτει αν η τροποποίηση/διαφοροποίηση αυτή έγινε σε ίση αντικειμενική βάση για όλους τους οικονομικούς φορείς.

(β) Διαγωνισμός Αρ. 51/2008 - Ασφαλιστικές καλύψεις. Ο πιο πάνω διαγωνισμός αφορούσε στις ασφαλιστικές καλύψεις ανά είδος ασφάλειας του Ιδρύματος για την περίοδο 1.1.2009-31.12.2009. Στις 20.5.2009 η Επιτροπή Προσφορών κατακύρωσε την προσφορά με ομαδοποίηση των ειδών ασφάλισης που έχουν σχέση μεταξύ τους, για τον ταχύτερο, αλλά και αποτελεσματικότερο διακανονισμό στην περίπτωση διεκδίκησης αποζημιώσεων.

Μετά την γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων, ασφαλιστική εταιρεία από τους μη επιτυχόντες προσφοροδότες η οποία σε ορισμένα είδη ασφάλισης παρείχε τα χαμηλότερα ασφάλιστρα, καταχώρισε αίτηση στο Ανώτατο Δικαστήριο (Υπόθεση Αρ. 1068/09), για ακύρωση της απόφασης. Στις 18.3.2011 το Ανώτατο Δικαστήριο Κύπρου ακύρωσε την προσβαλλόμενη απόφαση του Ιδρύματος, λόγω ανεπαρκούς έρευνας από μέρους του Ιδρύματος πριν την απόφαση του και λόγω ανεπαρκούς αιτιολογίας κατά τη γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων προς τον αιτητή, με έξοδα €1.500 πλέον ΦΠΑ υπέρ των αιτητών.

Μετά την απόφαση του δικαστηρίου, με επιστολή τους ημερ. 4.4.2011, οι δικηγόροι των αιτητών γνωστοποίησαν πρόθεση των πελατών τους να διεκδικήσουν αποζημιώσεις δυνάμει του Άρθρου 146.6 του Συντάγματος και εισηγήθηκαν εξώδικη ρύθμιση του θέματος με αποζημίωση στους πελάτες τους ύψους €67.589, ποσό το οποίο απώλεσαν από τη μη κατακύρωση της προσφοράς σε αυτούς για ασφαλιστικές

καλύψεις (ίσο με την προσφορά τους). Σημειώνεται ότι στις 19.4.2011 το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος αποφάσισε όπως καταχωριστεί έφεση κατά της απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου (Αρ. 52/2011).

Αναφέρεται επίσης ότι λόγω της καθυστέρησης στην ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής ασφαλιστικής εταιρείας η περίοδος ασφάλισης διαφοροποιήθηκε από 1.1.2009 μέχρι 31.12.2009 σε 1.6.2009 μέχρι 31.5.2010. Από την 1.6.2010 οι ασφάλειες ανανεώνονται κάθε τριμηνία με τους ίδιους όρους, χωρίς να υπάρχει σχετική πρόνοια στα συμβόλαια. Σημειώνεται ότι η ασφάλεια ευθύνης εργοδότη ανανεώθηκε μόνο μέχρι 30.11.2010 καθώς η εταιρεία αρνήθηκε την ανανέωση λόγω της αγωγής υπαλλήλου του ΠΙΚ σχετικά με τις συνθήκες εργασίας στο Ίδρυμα. Η σχετική κάλυψη έχει ανατεθεί σε άλλη εταιρεία χωρίς προσφορές με συνολικό ετήσιο κόστος ύψους €20.730. Το συνολικό κόστος για το 2010, για όλες τις ασφαλιστικές καλύψεις ανήλθε στις €187.168.

Ενόψει των πιο πάνω, το Ίδρυμα θα πρέπει να μελετήσει το ενδεχόμενο ζήτησης νέων προσφορών και για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, έτσι ώστε να εξασφαλίζονται καλύτερες τιμές και περιορισμό του διοικητικού κόστους για την ετοιμασία και αξιολόγηση τους.

Αγωγή εναντίον του ΠΙΚ - Αρ. 344/2011. Σύμφωνα με την έκθεση απαίτησης, από το 2002 παρουσιάζονταν προβλήματα με τον εξαρισμό των υποστατικών του Ιδρύματος. Αναφέρεται ότι το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας διενήργησε κατά περιόδους έρευνες για να εξακριβωθεί εάν υπήρχαν παραβιάσεις της εργατικής νομοθεσίας οι οποίες κατέδειξαν ότι δεν υπήρχε επαρκής εξαρισμός και ότι υπήρχε αυξημένος βαθμός σκόνης και επικίνδυνων αναθυμιάσεων, χωρίς όμως να ληφθούν μέτρα από το Ίδρυμα. Το 2010 το Ίδρυμα αφού ανέθεσε σε εταιρεία την επιθεώρηση των χώρων εργασίας άρχισε να λαμβάνει μέτρα για τον εξαρισμό των υποστατικών.

Λόγω των προβλημάτων που παρουσιάζονταν στα υποστατικά του ΠΙΚ, υπάλληλος του Ιδρύματος η οποία ασθένησε, ζητά αποζημιώσεις κλίμακας €500.000 – €2.000.000. Η υπόθεση ορίστηκε για ακρόαση ενώπιον του Δικαστηρίου στις 9.5.2011.

Αναφέρεται ότι παρόλο που την περίοδο 1.1.2008 μέχρι 30.11.2010 το Ίδρυμα καλυπτόταν από ασφάλεια ευθύνης εργοδότη, εντούτοις, οι δικηγόροι της ασφαλιστικής εταιρείας αρνήθηκαν να αναλάβουν την υπεράσπιση του Ιδρύματος καθώς η εταιρεία δεν αναλάμβανε οποιαδήποτε ευθύνη για την πιο πάνω αγωγή, επειδή το Ίδρυμα δεν είχε αποκαλύψει στην ασφαλιστική εταιρεία τις παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας οι οποίες έθεταν σε κίνδυνο την υγεία των εργαζομένων, καθώς τα γεγονότα αυτά θα επηρέαζαν την κρίση τους για αποδοχή του κινδύνου και για καθορισμό του ασφαλιστρού. Αναφέρεται επίσης ότι δε γνωστοποιήθηκαν οι ασθένειες των υπαλλήλων του ΠΙΚ, σύμφωνα με τον όρο του συμβολαίου.

Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω η ασφαλιστική εταιρεία αποφάσισε να μην ανανεώσει το ασφαλιστήριο ευθύνης εργοδότη πέραν της 30.11.2010.

Λαχείο ΠΙΚ.

(α) Δυνάμει του άρθρου 15(β)(1) του περί Λαχείων Νόμου, Κεφ. 74, ο Υπουργός Οικονομικών με επιστολή του ημερ. 19.7.1986, παραχώρησε άδεια προς το ΠΙΚ για τη διοργάνωση λαχείου υπό όρους μεταξύ των οποίων και ο όρος αρ. 8 που προβλέπει ότι η κλήρωση πρέπει να πραγματοποιείται μια φορά την βδομάδα στα πλαίσια τηλεοπτικής εκπομπής. Ωστόσο παρατηρήθηκε ότι τόσο κατά το 2010 όσο και κατά τα προηγούμενα έτη, πραγματοποιήθηκαν μόνο δυο κληρώσεις μια Πασχαλινή και μια Πρωτοχρονιάτικη κλήρωση, μετά από σχετική κατ' εξαίρεση άδεια του Υπουργού Οικονομικών.

(β) Η οικονομική εικόνα του Λαχείου ΠΙΚ τα τελευταία τρία χρόνια παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Έτος	Λαχεία		Δαπάνες				Χρηματικά Βραβεία	
	Αρ. εκτυπω-θέντων	Αρ. πωλη-θέντων	Έσοδα		Εκτυπ. και άλλα καθαρά		Ανεξαργ. που έληξαν	
			(Μείον προμήθεια πρακτόρων)	Χρηματικά βραβεία	έξοδα	Έσοδα	Αδιάθετα	
			€	€	€	€	€	€
2008	244.998	127.400	334.425	280.519	5.131	48.775	26.440	4.541
2009	249.998	145.900	382.988	280.510	4.625	97.853	20.670	6.320
2010	249.998	143.875	377.671	291.520	43.216	42.935	13.445	2.530

Η διάθεση των λαχείων για το έτος 2010 κυμάνθηκε σε παρόμοια επίπεδα με το 2009, ωστόσο τα καθαρά έσοδα του Λαχείου για το έτος 2010 ανήλθαν σε €42.935 σε σύγκριση με €97.853, το 2009. Η διαφορά οφείλεται στο αυξημένο ποσό «Εκτυπωτικά και άλλα έξοδα» το οποίο συμπεριλαμβάνει την αγορά δύο αυτοκινήτων που κληρώθηκαν στις Πρωτοχρονιάτικες κληρώσεις του 2009 και του 2010. Σημειώνεται ότι για την αγορά των πιο πάνω αυτοκινήτων δεν ακολουθήθηκαν οι διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων.

Για σκοπούς αξιοπιστίας και αδιάβλητου των κληρώσεων εισηγηθήκαμε όπως αυτές γίνονται στις μηχανές του Κρατικού Λαχείου της Κυβέρνησης στην παρουσία της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου του Ιδρύματος.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής, η πασχαλινή κλήρωση του Λαχείου ΡΙΚ για το 2011 έγινε στο Κρατικό Λαχείο της Κυβέρνησης.

Εισαγωγή Επίγειας Ψηφιακής Τηλεόρασης στην Κύπρο. Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του αρ. 67.449 ημερ. 9.7.2008, αναφορικά με την εισαγωγή της Επίγειας Ψηφιακής Τηλεόρασης (ΕΨΤ) στην Κύπρο και την εξουσιοδότηση ραδιοδικτύων αποφάσισε όπως αδειοδοτηθούν δύο ραδιοδύκτια. Ένα για το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου και το άλλο για εμπορική εκμετάλλευση, μέσω διαδικασίας πλειστηριασμού.

Η γενική εξουσιοδότηση παροχής δικτύου υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών εκδόθηκε από τον Επίτροπο Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων στις 19.3.2010 για 15 έτη, δυνάμει των εξουσιών που του παρέχονται από τον περί Ρυθμίσεων Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Νόμο αρ. 112/2004 καθώς και την απόφαση περί Καθορισμού Όρων ή/και Ειδικών Υποχρεώσεων Δυνάμει Γενικής Εξουσιοδότησης (Κ.Δ.Π. 436/2005). Μεταξύ διαφόρων όρων και υποχρεώσεων αναφέρεται και η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού που αφορά σε δραστηριότητες και υπηρεσίες στο δίκτυο ΕΨΤ. Επιπρόσθετα ο Επίτροπος δύναται να καθορίζει σε ειδικό διάταγμα, τη μορφή και τη λογιστική μέθοδο που πρέπει να χρησιμοποιείται.

Σημειώνεται ότι ως ημερομηνία εισαγωγής της ΕΨΤ στην Κύπρο έχει καθοριστεί η 1.7.2011, οπότε και θα διακοπουν οι αναλογικές μεταδόσεις.

Ανέγερση νέων κτιριακών εγκαταστάσεων. Λόγω των σοβαρών προβλημάτων που παρουσιάζουν οι υφιστάμενες κτιριακές εγκαταστάσεις του Ιδρύματος, στα οποία φαίνεται ότι οφείλονται εν μέρει και τα πρόσφατα προβλήματα της ποιότητας του αέρα που έχουν τεκμηριωθεί με μελέτες των αρμόδιων Αρχών, το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος αποφάσισε ότι είναι επιτακτική η ανάγκη προώθησης όλων των αναγκαίων ενεργειών με στόχο την ανέγερση νέων κτιριακών εγκαταστάσεων, το συντομότερο δυνατό.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση αρ. 70.706 ημερ. 23.6.2010, αποφάσισε να εγκρίνει, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 4 των περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμων, τη διάθεση τμήματος του τεμαχίου με αρ. 5507, που βρίσκεται στην Αγλαντζιά, για τους σκοπούς που έχει αποφασίσει το Διοικητικό

Συμβούλιο του Ιδρύματος, με την προϋπόθεση ότι η τελική πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου θα τύχει της έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου.

Οι διαδικασίες για υλοποίηση του έργου δεν φαίνεται να προχωρούν με ικανοποιητικούς ρυθμούς.

Κτίριο Αρχείου ΠΙΚ. Η ανάθεση για την κατασκευή του πιο πάνω έργου έγινε με την προσφορά αρ. 10/2007 τον Ιούνιο του 2008 έναντι του ποσού των €4.267.941 πλέον ΦΠΑ, με υποχρέωση αποπεράτωσης μέχρι 16.12.2009.

Μέχρι τις 31.12.2010 το συνολικό ποσό που καταβλήθηκε στον εργολάβο ανήλθε σε €4.481.213 πλέον ΦΠΑ.

Για το πιο πάνω έργο έχουν παρατηρηθεί τα ακόλουθα :

(α) Η προσωρινή παραλαβή του κτιρίου, έγινε με καθυστέρηση πέραν του ενός έτους, στις 31.1.2011 από τους Συμβούλους Μελετητές και με την επιφύλαξη ο εργολάβος να συμπληρώσει τις ελλείψεις εντός ενός έτους.

(β) Η τραπεζική εγγύηση για πιστή εκτέλεση ύψους €426.794, που αντιπροσωπεύει το 10% της αξίας του συμβολαίου έληξε στις 13.1.2011, χωρίς να ζητηθεί η ανανέωσή της.

(γ) Παρόλο που στα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου αρ.11/2010 ημερ. 25.5.2010 παρουσιάστηκε σημείωμα του επικεφαλής του έργου για αναγκαίες αλλαγές στην εσωτερική διαρρύθμιση των χώρων του κτιρίου και τις ενέργειες που πρέπει να γίνουν αμέσως για την επίπλωση, τον εξοπλισμό συντήρησης - ψηφιοποίησης και τη δημιουργία Data Centre, μέχρι τον Απρίλιο του 2011 δεν ζητήθηκαν προσφορές για επίπλωση και εξασφάλιση του απαραίτητου τεχνικού εξοπλισμού για τη λειτουργία του Αρχείου. Αναφέρεται σχετικά ότι το θέμα απασχόλησε το Διοικητικό Συμβούλιο στις συνεδρίες αρ. 18/2010 ημερ. 21.9.2010 και αρ. 27/2010 ημερ. 7.12.2010 στην οποία αποφάσισε να εγκρίνει ποσό €4.000 για ετοιμασία μελέτης για την επίπλωση του κτιρίου από τον αρχιτέκτονα του κτιρίου. Στην περίπτωση που το ποσό αυτό δεν γίνει αποδεκτό να ζητηθούν "quotations".

(δ) Εξαιτίας της καθυστέρησης στην έγκριση του Κρατικού Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού υπήρξε καθυστέρηση στην πληρωμή, προς την εταιρεία, των εκδομένων πιστοποιητικών, πέραν των 28 ημερών που προβλέπει το συμβόλαιο, και με επιστολή της ημερ. 9.12.2010, η εταιρεία ενημέρωσε το Ίδρυμα για την πρόθεσή της να απαιτήσει τους ανάλογους τόκους.

(ε) Στα πρακτικά αρ. 28/2010 ημερ. 14.12.2010 το Διοικητικό Συμβούλιο ζήτησε όπως «ετοιμαστεί σημείωμα στο οποίο να γίνεται αναφορά για το επιπρόσθετο ποσό σε σχέση με τις επιπλέον εργασίες που απαιτεί η εταιρεία και κατά πόσο δικαιολογείται το επιπλέον ποσό (με πλήρη αναλυτικά στοιχεία). Τέλος, να εξεταστεί κατά πόσο η ίδια η εργοληπτική εταιρεία οφείλει οποιοδήποτε ποσό στο ΠΙΚ για καθυστέρηση στην παράδοση του κτιρίου ή για κακοτεχνίες ή για οποιοδήποτε άλλο λόγο έχοντας πάντα υπόψη το συγκεκριμένο συμβόλαιο».

Μέχρι την ημερομηνία περάτωσης του ελέγχου το σημείωμα αυτό, δεν είχε ετοιμαστεί.

Αρχειακό υλικό. Όπως έχει αναφερθεί και στην Έκθεση μας για το έτος 2009, το θέμα της τροχοδρόμησης των διαδικασιών για την αρχειοθέτηση και τεκμηρίωση του αρχειακού υλικού του Ιδρύματος, απασχόλησε το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 4.6.2009 και ενέκρινε εισήγηση, όπως το Ίδρυμα προχωρήσει σε προκήρυξη για εκδήλωση ενδιαφέροντος για μίσθωση υπηρεσιών. Το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 2.3.2010, επανάφερε το θέμα και ζήτησε από την Επιτροπή Αρχείου του Διοικητικού Συμβουλίου, όπως ετοιμάσει πρόταση με συγκεκριμένα βήματα και χρονοδιαγράμματα, αναφορικά με την οργάνωση της εργασίας που πρέπει να γίνει.

Σύμφωνα με την απάντησή του ΠΙΚ, η συγκροτηθείσα ομάδα έργου υπέβαλε την πρώτη ενημέρωση στο Διοικητικό Συμβούλιο στις 25.5.2010, ενώ η προκήρυξη της προσφοράς (αρ. 5/2011) για μίσθωση

υπηρεσιών έγινε το Μάρτιο του 2011 και μέχρι την ημερομηνία αποπεράτωσης του ελέγχου, δεν είχε ετοιμαστεί η σχετική έκθεση από την Επιτροπή Αξιολόγησης.

Από τα πιο πάνω φαίνεται ότι σημειώθηκε σημαντική καθυστέρηση στη τροχοδρόμηση των ενδεδειγμένων διαδικασιών για την οργάνωση της μεταφοράς του ανεκτίμητου αρχαιακού υλικού που διαθέτει το Ίδρυμα και ορθή αξιοποίηση του.

Έκθεση για τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων που δόθηκαν προς το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου κατά τη διάρκεια του έτους 2010.

(α) Σύμφωνα με το άρθρο 24B(4) του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί με το Νόμο αρ. 116(I)/2003, το Υπουργείο Εσωτερικών οφείλει να προμηθεύει το Γενικό Ελεγκτή, το αργότερο εντός δύο μηνών από τη λήξη κάθε οικονομικού έτους, τα ακόλουθα:

- την ετήσια έκθεση που ετοιμάζει η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, σύμφωνα με τον πιο πάνω Νόμο, αναφορικά με την εκπλήρωση από το Ίδρυμα της αποστολής που του ανατίθεται δυνάμει του άρθρου 16Α του ίδιου Νόμου, και
- αναλυτική κατάσταση των κρατικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στο Ίδρυμα κατά το προηγούμενο έτος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24Α, και, αν είναι πρακτικά εφικτό, με ειδική αναφορά στις κρατικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στο Ίδρυμα, σε σχέση με κάθε πρόγραμμα ξεχωριστά, ή ανά κατηγορία προγραμμάτων, τα οποία εμπίπτουν στην έννοια της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας.

(β) Σύμφωνα με το άρθρο 24B(3) του πιο πάνω Νόμου, ο Γενικός Ελεγκτής υποβάλλει, το αργότερο μέχρι τέλος Μαΐου, έκθεση στο Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου και στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, στην οποία καταγράφονται τα αποτελέσματα του ελέγχου που διενεργήθηκε δυνάμει του πιο πάνω άρθρου, και αναφέρει την ύπαρξη τυχόν χρηματοοικονομικών ροών (όπως αυτές εμφανίζονται στους χωριστούς λογαριασμούς που τηρεί το Ίδρυμα δυνάμει του εδαφίου (2) του πιο πάνω άρθρου) μεταξύ των δραστηριοτήτων του Ιδρύματος που συνιστούν παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και εκείνων που δεν συνιστούν παροχή τέτοιας υπηρεσίας. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 24B(1) του πιο πάνω Νόμου, ο Γενικός Ελεγκτής, στα πλαίσια της άσκησης του ετήσιου ελέγχου των λογαριασμών του Ιδρύματος, ελέγχει κατά πόσο οποιαδήποτε δημόσια ενίσχυση, που έλαβε το Ίδρυμα, χρησιμοποιήθηκε κατά τρόπο που να μη συνάδει με τις διατάξεις του άρθρου 24Α, δηλαδή για σκοπούς χρηματοδότησης της αποστολής που του ανατίθεται δυνάμει του εδαφίου (1) του άρθρου 16Α, και συγκεκριμένα του ορισμού του ως παροχέα δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία.

(γ) Αναφορικά με το έτος 2010, σημειώνεται ότι μας έχουν σταλθεί από το Υπουργείο Εσωτερικών στις 21.3.2011 η ετήσια έκθεση που ετοίμασε η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου και η αναλυτική κατάσταση των κρατικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στο Ίδρυμα, χωρίς όμως ειδική αναφορά στις κρατικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στο Ίδρυμα σε σχέση με κάθε πρόγραμμα ξεχωριστά, ή ανά κατηγορία προγραμμάτων, τα οποία εμπίπτουν στην έννοια της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας.

(δ) Οι χωριστοί λογαριασμοί του έτους 2010, σχετικά με την παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και τις εμπορικές ή άλλες δραστηριότητες, σύμφωνα με το άρθρο 24B(1) του πιο πάνω Νόμου έπρεπε να είχαν υποβληθεί από το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου στην Υπηρεσία μας για έλεγχο το αργότερο μέχρι 30 Απριλίου 2011. Με επιστολή του ημερ. 11.4.2011 το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι δεν θα υποβάλει χωριστούς λογαριασμούς για το έτος 2010, γιατί όλα τα ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά του προγράμματα είχαν μεταδοθεί στα πλαίσια της παροχής δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και ότι για όλες τις δραστηριότητές του, δηλαδή μετάδοση διαφημίσεων, διαφημιστικών μηνυμάτων ως χορηγός επικοινωνίας κ.λπ., χρησιμοποιείται το ίδιο προσωπικό, ο ίδιος εξοπλισμός και οι ίδιες εγκαταστάσεις, που είναι αναγκαία για την παροχή της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας, με

αποτέλεσμα να μην προκύπτει πρόσθετο κόστος που να αποδίδεται σε δραστηριότητες που πιθανόν να μην αποτελούν δημόσια ραδιοτηλεοπτική υπηρεσία.

(ε) Αποτελέσματα ελέγχου.

- (i) Ύπαρξη τυχόν χρηματοοικονομικών ροών για το έτος 2010 μεταξύ των δραστηριοτήτων του Ιδρύματος που συνιστούν παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και εκείνων που δεν συνιστούν παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας.** Ενόψει της μη τήρησης και υποβολής από το Ίδρυμα ξεχωριστών λογαριασμών και της διευκρίνισης του Ιδρύματος με την επιστολή του ημερ. 11.4.2011 ότι όλα τα ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά του προγράμματα για το έτος 2010 είχαν μεταδοθεί στο πλαίσιο της παροχής δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας, και ότι για όλες τις δραστηριότητές του, δηλαδή μετάδοση διαφημίσεων, διαφημιστικών μηνυμάτων ως χορηγός επικοινωνίας κ.λπ., χρησιμοποιείται το ίδιο προσωπικό, ο ίδιος εξοπλισμός και οι ίδιες εγκαταστάσεις, που είναι αναγκαία για την παροχή της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας, με αποτέλεσμα να μην προκύπτει πρόσθετο κόστος που να αποδίδεται σε δραστηριότητες που πιθανόν να μην αποτελούν δημόσια ραδιοτηλεοπτική υπηρεσία, δεν είναι εφικτή η αναφορά στην έκθεσή μας περί της ύπαρξης τυχόν χρηματοοικονομικών ροών για το έτος 2010 μεταξύ των δραστηριοτήτων του Ιδρύματος που συνιστούν παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και εκείνων που δεν συνιστούν παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας, όπως προνοείται στο άρθρο 24B(3) του σχετικού Νόμου, ούτε και τίθεται θέμα εξακρίβωσης κατά πόσο έχει ακολουθηθεί η τρέχουσα εμπορική πρακτική και οι γενικώς αποδεκτές λογιστικές αρχές για την τήρησή τους, ούτε ακόμη κατά πόσο οι δαπάνες και τα έσοδα κατανεμήθηκαν ορθά με βάση τις αρχές αναλυτικής λογιστικής, όπως προνοείται στο άρθρο 24B(2)(α-γ) του Νόμου.

Σημειώνεται ότι κατά το έτος 2010 το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου είχε έσοδα από διαφημίσεις και άλλες δραστηριότητες ύψους €6,1 εκ. και λειτουργικά έξοδα €40,8 εκ. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η κρατική χορηγία που παραχωρήθηκε στο Ίδρυμα το 2010 ήταν μόνο €33 εκ., εξάγεται το συμπέρασμα ότι για κάλυψη των εξόδων του το Ίδρυμα χρησιμοποιεί έσοδά του από άλλες δραστηριότητες.

- (ii) Κατά πόσο οποιαδήποτε δημόσια ενίσχυση που έλαβε το Ίδρυμα κατά το έτος 2010 χρησιμοποιήθηκε κατά τρόπο που να μη συνάδει με την εκπλήρωση της αποστολής του ως παροχέα δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία.**

- Με την επιστολή του Ιδρύματος ημερ. 11.4.2011, διευκρινίζεται ότι όλα τα ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά του προγράμματα είχαν μεταδοθεί στο πλαίσιο της παροχής δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και ότι για τις άλλες δραστηριότητες του, δηλαδή μετάδοση διαφημίσεων, διαφημιστικών μηνυμάτων ως χορηγός επικοινωνίας κ.λπ., χρησιμοποιείται το ίδιο προσωπικό, ο ίδιος εξοπλισμός και οι ίδιες εγκαταστάσεις, που είναι αναγκαία για την παροχή της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας, με αποτέλεσμα να μην προκύπτει πρόσθετο κόστος που να αποδίδεται σε δραστηριότητες που πιθανόν να μην αποτελούν δημόσια ραδιοτηλεοπτική υπηρεσία.
- Στους λογαριασμούς του Ιδρύματος υπάρχει η ένδειξη ότι, για κάλυψη των εξόδων ύψους €40,8 εκ. χρησιμοποιείται εκτός από την παραχωρηθείσα κρατική χορηγία ύψους €33 εκ. και μέρος των εσόδων του Ιδρύματος.
- Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου στην ετήσια έκθεσή της, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι με βάση τα ενώπιόν της στοιχεία και τις παρατηρήσεις όπως αυτές καταγράφηκαν, το Ίδρυμα παρέχει πραγματικά μια ισορροπημένη δέσμη υπηρεσιών, μεταδίδει πραγματικά τα προγράμματα που εμπίπτουν στην έννοια της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και το περιεχόμενο των προγραμμάτων που μετέδωσε το Ίδρυμα στο πλαίσιο της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας, κατά το 2010, πληροί πραγματικά τα ποιοτικά χαρακτηριστικά δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας που καθορίζονται στο άρθρο 19.

Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η δημόσια ενίσχυση που έλαβε το Ίδρυμα κατά το έτος 2010, δεν χρησιμοποιήθηκε κατά τρόπο που να μη συνάδει με την εκπλήρωση της αποστολής του ως παροχέα δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία.

Τηλέφωνα και τηλετυπική υπηρεσία. Η συνολική δαπάνη για την πιο πάνω υπηρεσία ανήλθε το 2010 σε €125.838 σε σύγκριση με €120.927 το 2009. Σύμφωνα με σχετική έρευνα του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου φαίνεται ότι το κόστος τηλεφωνικών κλήσεων του Ιουλίου (€17.817) ήταν ψηλότερο από τον αντίστοιχο μήνα του 2009 κατά 65% και ψηλότερο σε σχέση με το μέσο όρο μηνιαίων χρεώσεων του 2010 (€10.353) κατά 72%. Αναφέρεται επίσης ότι η αύξηση πιθανόν να οφείλεται στη διεξαγωγή του Παγκόσμιου Κυπέλλου Ποδοσφαίρου FIFA, από τα μέσα Ιουνίου 2010 μέχρι τα μέσα Ιουλίου 2010.

Όπως πληροφορηθήκαμε, το Ίδρυμα διαθέτει σχετικό σύστημα (CADRAN), που έχει τη δυνατότητα καταγραφής όλων των εισερχόμενων και εξερχόμενων κλήσεων, των κλήσεων εξωτερικού καθώς και της διάρκειάς τους. Θα πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια για μείωση της δαπάνης με την εξάσκηση της ανάλογης εποπτείας, μέσα στα πλαίσια που επιτρέπει η νομοθεσία περί Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων με την τακτική ενημέρωση των υπευθύνων των Τμημάτων για τις τηλεφωνικές κλήσεις, πρακτική που, σύμφωνα με το Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου, ακολουθείτο στο παρελθόν, αλλά διακόπηκε.

Αποθέματα. Στις 31.12.2010 η αξία των αποθεμάτων εξαρτημάτων πριν την αφαίρεση πρόβλεψης για πεπαλαιωμένα αποθέματα ύψους €299.144, ανήλθε σε €1.020.028 σε σύγκριση με €1.192.444 το 2009.

Από 10.1-14.1.2011 έγινε φυσική καταμέτρηση του 75% της συνολικής αξίας των αποθεμάτων Λευκωσίας μόνο.

Σημειώνεται ότι στους λογαριασμούς παρουσιάζεται επιπρόσθετο ποσό ύψους €2.720.195 ως αποθέματα ταινιών και ποσό ύψους €25.372 ως διάφορα άλλα αποθέματα (Γραφική ύλη, είδη καθαριότητας και είδη μακιγιάζ και κομμωτικής), χωρίς ωστόσο να υπάρχει ένδειξη ότι έχει γίνει φυσική καταμέτρηση για τα αποθέματα αυτά.

Σύμφωνα με σημείωμα Λειτουργού Εσωτερικού Ελέγχου ημερ. 13.1.2011, στην αποθήκη βρίσκονται βραδυκίνητα αποθέματα. Δεν υπάρχουν στοιχεία ως προς την ποσότητα και τη συνολική τους αξία για την περίοδο πριν την 1.1.2008 που τέθηκε σε εφαρμογή το νέο λογισμικό σύστημα.

Μέρος Β

Τροποποιητικοί Προϋπολογισμοί. Εκκρεμεί στο Υπουργείο Εσωτερικών νομοσχέδιο Τροποποιητικού Προϋπολογισμού για κάλυψη υπερβάσεων του Προϋπολογισμού του 1995, ύψους £995.700 (€1.701.254).

Επίσης εκκρεμεί η ετοιμασία Τροποποιητικού Προϋπολογισμού για κάλυψη της υπέρβασης του Προϋπολογισμού του 2006 που σημειώθηκε στο Άρθρο 300 «Αμοιβές Συνεργατών» του Κεφαλαίου 10 «Εξοδα Προγραμμάτων» ύψους £502.375 (€858.359) και της υπέρβασης που σημειώθηκε στο Κεφάλαιο 25 «Συντάξεις και Άλλα Ωφελήματα» ύψους £42.495 (€72.607).

Για κάλυψη της υπέρβασης του Προϋπολογισμού του 2007 που σημειώθηκε στο Άρθρο 300 «Αμοιβές Συνεργατών» του Κεφαλαίου 10 «Εξοδα Προγραμμάτων» ύψους £1.044.620 (€1.784.839), στάληκε στο Υπουργείο Εσωτερικών Τροποποιητικός Προϋπολογισμός. Το Υπουργείο Εσωτερικών, αφού ζήτησε και την άποψη του Υπουργείου Οικονομικών δεν ενέκρινε το αίτημα για υποβολή Τροποποιητικού Προϋπολογισμού επειδή θεώρησε ότι δεν υπήρχε νομικό υπόβαθρο πάνω στο οποίο να μπορεί να στηριχτεί.

Για κάλυψη της υπέρβασης του Προϋπολογισμού του 2008 που σημειώθηκε στο Άρθρο 390 «Εξοδα σύνδεσης με Γιουροβίζιον» του Κεφαλαίου 30 «Εξοδα Προγραμμάτων» ύψους €156.560, στάληκε στο Υπουργείο Εσωτερικών Τροποποιητικός Προϋπολογισμός.

Επισημάνθηκε ότι, σύμφωνα με το Άρθρο 4(4) των περί των Προϋπολογισμών του ΡΙΚ Νόμων, κάθε υπέρβαση κονδυλίων κατά παράβαση της προδιαγραφόμενης στα εδάφια (1) και (2) διαδικασίας, θεωρείται

ως να μην έγινε νόμιμα και οι λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια από τα οποία έγινε η υπέρβαση, καθίστανται προσωπικά υπεύθυνοι για κάθε υπέρβαση που διενεργήθηκε ή θα διενεργηθεί.

Σημειώνεται επίσης ότι, ο Υπουργός Οικονομικών με την προς τον τέως Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος εγκύκλιο επιστολή του (αρ. 1330) ημερ. 22.2.2007, τονίζει, μεταξύ άλλων, ότι η εκ των υστέρων κάλυψη δαπανών, οι οποίες δημιουργούνται κατά παράβαση των πιο πάνω νομοθετικών προνοιών δεν πρέπει να θεωρείται δεδομένη και ότι η Κυβέρνηση είναι αποφασισμένη να εφαρμόσει πιστά τις σχετικές πρόνοιες του Νόμου, και θα διεκδικήσει από τους ελέγχοντες λειτουργούς, που έχουν τον έλεγχο των αντίστοιχων Κονδυλίων, κάθε ποσό υπέρβασης που καταβάλλεται με έκδοση σχετικού Εντάλματος Πληρωμής κατά παράβαση του Νόμου. Πέραν των τεσσάρων χρόνων μετά, δεν φαίνεται να έχει γίνει οποιαδήποτε ενέργεια, είτε από πλευράς του Υπουργείου Οικονομικών, είτε από το ΠΙΚ για υλοποίηση της πιο πάνω θέσης.

Αγωγές εναντίον Διαφημιστικών Γραφείων για μη εξόφληση των οφειλών τους. Όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, υπάρχει κίνδυνος απώλειας σημαντικών ποσών που οφείλονται από ορισμένες διαφημιστικές εταιρείες, αφού σε ορισμένες περιπτώσεις, μετά την καταχώριση αγωγής εναντίον τους, η επίδοση του κλητήριου εντάλματος δεν κατέστη δυνατή, λόγω κυρίως αλλαγής της διεύθυνσής τους, αλλά ούτε και είναι δυνατή η καταχώριση αίτησης διάλυσης τους. Ενδεικτικές περιπτώσεις χρεωστών στους οποίους κινήθηκαν αγωγές, αλλά οι οφειλές παραμένουν ανείσπρακτες αναφέρονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Αρ. Λογ.	Οφειλόμενο ποσό €	Περίοδος οφειλής			Ημερ. καταχώρισης αγωγής	Αρ. αγωγής
2110056	25.439	1.6.2001	–	1.7.2001	6.7.2004	6518/04
2110019	15.540	1.7.1999	–	1.12.2001	11.6.2004	5593/04
2110025	137.510	1.10.2000	–	1.10.2001	11.6.2004	5592/04
2110030	43.809	31.3.1999	–	30.9.1999	27.3.2001	2946/01
2150319	118.934	31.3.2003	–	30.4.2006	20.11.2006	7577/06
2150008	6.601	31.10.1999	–	31.10.1999	14.3.2006	1983/06
2110023	46.641	31.3.1991	–	31.7.2001	11.6.2004	5594/04

Για όλες τις πιο πάνω υποθέσεις το Ίδρυμα, με επιστολή του ημερομηνίας 10.2.2010 ζήτησε από το Νομικό του Σύμβουλο να του εισηγηθεί ενέργειες που θα έπρεπε να γίνουν για την είσπραξη των πιο πάνω οφειλών. Παρά τις προσπάθειες του Νομικού Συμβούλου σε καμία από τις πιο πάνω περιπτώσεις δεν υπήρξε θετικό αποτέλεσμα. Σημειώνεται ότι στις 10.3.2011 το Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών ζήτησε και αναμένει την έγκριση του Γενικού Διευθυντή για διαγραφή των οφειλών που αφορούν στις αγωγές 2946/2001 και 1983/2006, ενώ κατά το 2010 κινήθηκαν 12 νέες αγωγές για καθυστερημένες οφειλές χρεωστών.

Διαγωνισμός αρ. 12/2010 “HD/SD Digital Microwave Links” Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε τον Ιούλιο 2010 με εκτίμηση δαπάνης €120.000+ΦΠΑ. Από τη μελέτη της έκθεσης αξιολόγησης των δύο προσφορών που είχαν υποβληθεί, διαπιστώθηκε ότι ο εξοπλισμός που είχε προσφέρει ο χαμηλότερος προσφοροδότης ήταν εκτός προδιαγραφών, ενώ η τιμή της προσφοράς του δεύτερου προσφοροδότη – που ήταν ο μοναδικός εντός προδιαγραφών – ήταν κατά 40% περίπου ψηλότερη της εκτίμησης δαπάνης. Ωστόσο, η επιτροπή προσφορών του ΠΙΚ αποφάσισε τον Οκτώβριο 2010 κατά πλειοψηφία, την κατακύρωση του διαγωνισμού στον μοναδικό εντός προδιαγραφών προσφοροδότη, έναντι €168.060+ΦΠΑ.

5.35 ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Γενικά. Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) συστάθηκε με τον περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο αρ. 122(I)/2003 με κύριες αρμοδιότητες τη δημιουργία ενός νέου καθεστώτος χορήγησης αδειών αναφορικά με την παραγωγή, μεταφορά, διανομή και προμήθεια ηλεκτρισμού, τη διασφάλιση της επάρκειας σε ηλεκτρική ενέργεια, την προστασία των καταναλωτών και τη ρύθμιση των διατιμήσεων.

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Το καθαρό πλεόνασμα για το 2010, πριν από τη φορολογία, ήταν €969.931, σε σύγκριση με €790.997 το προηγούμενο έτος.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα της Αρχής για το έτος 2010 ανήλθαν σε €2.069.061, σε σύγκριση με €1.983.190 το 2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €85.871 ή 4,3%.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα της Αρχής ήταν €1.099.130, σε σύγκριση με €1.192.193 το 2009, δηλαδή σημειώθηκε μείωση ύψους €93.063 ή 7,8%.

Προϋπολογισμός.

Έγκριση. Σύμφωνα με το άρθρο 13 του Νόμου αρ. 122(I)/2003, ο Προϋπολογισμός της ΡΑΕΚ και του Γραφείου της υποβάλλεται στο Υπουργικό Συμβούλιο μέχρι την 1^η Ιουλίου και, αφού εγκριθεί, κατατίθεται ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου του έτους που προηγείται του υπό αναφορά έτους.

Για το έτος 2010, ο Προϋπολογισμός υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο στις 23.6.2009, εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 4.2.2010, ψηφίστηκε σε Νόμο στις 11.3.2010 και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 26.3.2010 (Νόμος 22(II)/2010). Για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 2010 η Βουλή ψήφισε δωδεκατημόρια. Για την περίοδο 1.3.2010 – 25.3.2010 έγιναν πληρωμές συνολικού ποσού €4.476 χωρίς να υπάρχει εγκεκριμένος Προϋπολογισμός.

Καταθέσεις ποσών αναφορικά με την αποξήλωση αιολικών πάρκων. Σε όρο της πολεοδομικής άδειας για ανέγερση αιολικού πάρκου αναφέρεται ότι, πριν την έκδοση της σχετικής άδειας οικοδομής ο ιδιοκτήτης πρέπει να καταθέσει σε ειδικό λογαριασμό της αρμόδιας Αρχής το χρηματικό ποσό που θα αποφασιστεί από την Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ), το οποίο θα χρησιμοποιηθεί για αποξήλωση του αιολικού πάρκου. Με την πάροδο ενός χρόνου μετά την διακοπή της λειτουργίας του πάρκου, αν ο ιδιοκτήτης δεν αποκαταστήσει τον χώρο στην κατάσταση πριν τη δημιουργία του, τότε η αρμόδια Αρχή αναλαμβάνει το έργο της αποξήλωσης χρησιμοποιώντας το πιο πάνω χρηματικό ποσό.

Στις 26.9.2008 η ΡΑΕΚ καθόρισε την καταβολή ενός πάγιου ποσού ύψους €20.000 πλέον €2.500 για κάθε ανεμογεννήτρια και όπως το συνολικό ποσό κατατίθεται προς όφελος της. Μέχρι τις αρχές του 2010 εισπράχθηκαν από την ΡΑΕΚ τα αναλογούντα ποσά για τρία αιολικά πάρκα για συνολικό ποσό €192.500 που κατατέθηκε σε γραμμάτια εμπορικών τραπεζών, κατόπιν προσφορών.

Τα μέλη της ΡΑΕΚ κρίνοντας ότι η Αρχή δεν έχει εκτελεστική εξουσία, ούτε και δυνατότητες για υποχρεωτική εφαρμογή των όρων της πολεοδομικής άδειας όσον αφορά στην αποξήλωση, είχαν διαβουλευθεί με διάφορα Τμήματα με σκοπό να καθοριστεί η αρμόδια Αρχή, όπως αυτή αναφέρεται στους όρους των πολεοδομικών αδειών για κατασκευή αιολικών πάρκων. Στις διαβουλευσεις δεν υπήρξε κατάληξη.

Σε σύσκεψη στις 9.8.2010, υπό την προεδρία του Διευθυντή Ενέργειας του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (ΥΕΒ&Τ) και με την συμμετοχή εκπροσώπων όλων των ενδιαφερόμενων μερών, εκτός της ΡΑΕΚ, αποφασίστηκε όπως το ποσό που θα καθορίζεται από την ΡΑΕΚ για σκοπούς αποξήλωσης των αιολικών πάρκων, θα κατατίθεται στο Ειδικό Ταμείο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και

Εξοικονόμησης Ενέργειας (ΑΠΕ και ΕΞΕ), αφού πρώτα εξασφαλιστούν όλες οι απαιτούμενες άδειες και πριν υπογραφεί η σύμβαση επιδότησης με το εν λόγω Ταμείο. Στις πολεοδομικές άδειες που εκδόθηκαν μετά την σύσκεψη, ως αρμόδια Αρχή ορίστηκε το ΥΕΒ&Τ και όχι το Ειδικό Ταμείο ΑΠΕ και ΕΞΕ, το οποίο αποτελεί ξεχωριστή οντότητα και η λειτουργία του διέπεται από τον Νόμο 33(Ι)/2003.

Η ΡΑΕΚ, στη συνεδρία της ημερ. 22.11.2010 αποφάσισε όπως το ποσό της αποξήλωσης κατατίθεται σε ειδικό λογαριασμό του ΥΕΒ&Τ το οποίο με επιστολή του ημερ. 21.2.2011 ζήτησε όπως τα ποσά που ήδη κατατέθηκαν στην ΡΑΕΚ μεταφερθούν στον ειδικό λογαριασμό του.

Εκφράσαμε την άποψη ότι πρέπει να διευκρινιστεί σαφώς, ποια είναι η αρμόδια Αρχή που θα επιβλέπει την αποξήλωση των αιολικών πάρκων και αν στην αποκατάσταση του χώρου συμπεριλαμβάνεται και το κόστος απομάκρυνσης της βάσης κάθε ανεμογεννήτριας. Αναφέραμε επίσης ότι θα πρέπει να επανεξεταστεί κατά πόσο το ποσό των €20.000 που καθορίστηκε, πλέον €2.500 για κάθε ανεμογεννήτρια, θεωρείται ικανοποιητικό για τη διεκπεραίωση τόσο σημαντικής εργασίας.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μας πληροφόρησε ότι τελικά αποφασίστηκε ότι αρμόδια Αρχή για τον πιο πάνω σκοπό είναι το Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, στο οποίο έχουν σταλεί τα εισπραχθέντα ποσά.

Μέρος Β

Παραίτηση του Προέδρου της ΡΑΕΚ για να αναλάβει καθήκοντα Προέδρου της Δημόσιας Εταιρείας Φυσικού Αερίου (ΔΕΦΑ) - Πληρωμή άδειας ανάπαυσης. Όπως αναφέρθηκε στην Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2009, η ΡΑΕΚ με απόφαση της ημερ. 26.10.2009, κατέβαλε στον αποχωρούντα Πρόεδρο της που ανέλαβε καθήκοντα Προέδρου στη ΔΕΦΑ, μεταξύ άλλων και το αντίτιμο της άδειας που είχε σε πίστη του.

Όπως επισημάναμε σε επιστολή μας προς την ΡΑΕΚ ημερ. 15.6.2010 σε περίπτωση που ο τέως Πρόεδρος δεν διοριζόταν στην ΔΕΦΑ και αποχωρούσε με άδεια αφυπηρέτησης, από την 1.11.2009 μέχρι τις 20.1.2010 που έληγε η θητεία του, θα μπορούσε να πάρει μόνο 54 μέρες από την άδεια του, ενώ του καταβλήθηκε το αντίτιμο της άδειας ανάπαυσης για 82 μέρες ύψους €30.492, ωσάν να δηλαδή, με την πληρωμή της άδειας να επεκτάθηκε η θητεία του πέραν της 20^{ης} Ιανουαρίου 2010. Επίσης, σε περίπτωση που θεωρείτο ότι η άδεια ανάπαυσης ανέρχεται στις 20 μέρες ανά έτος, όπως προνοούν οι σχετικοί Κανονισμοί, τότε η συνολική άδεια που θα παρέμενε σε πίστη του κατά την ημέρα αποχώρησης του την 1.11.2009 είναι 35 και όχι 82 μέρες.

Η Αρχή ζήτησε νομική γνωμάτευση από το νομικό της σύμβουλο ο οποίος με επιστολή του ημερ. 15.9.2010 καταλήγει στο συμπέρασμα ότι «ενδείκνυται η αναλογική επιστροφή χρημάτων».

Η Ρυθμιστική Αρχή με επιστολή της προς τον πρώην Πρόεδρο της ΡΑΕΚ ημερ. 15.10.2010 υιοθέτησε την επισήμανση της Υπηρεσίας μας, δηλαδή, ότι θα μπορούσε να του καταβληθεί το αντίτιμο για τις 54 ημέρες που θα ήταν δυνατό να του παραχωρηθούν ως άδεια ανάπαυσης μέχρι την ημερομηνία αφυπηρέτησής του, αντί για τις 82 ημέρες άδειας που είχε σε πίστη του. Ο πρώην Πρόεδρος της ΡΑΕΚ στην απάντηση του προς την ΡΑΕΚ ημερομηνίας 18.10.2010, ανέφερε ότι το θέμα με απόφαση της ΡΑΕΚ, θα πρέπει να θεωρηθεί ότι έληξε.

Εκφράσαμε την άποψη ότι υπό το φως και της γνωμάτευσης του νομικού συμβούλου της Αρχής ημερ. 15.9.2010, η Αρχή θα πρέπει να παραπέμψει το θέμα στο νομικό της σύμβουλο για περαιτέρω ενέργειες.

Όπως μας έχει πληροφορήσει ο Πρόεδρος, ο νομικός σύμβουλος με νέα επιστολή του ημερ. 23.8.2011, υποδεικνύει και πάλι ότι ο πρώην Πρόεδρος της ΡΑΕΚ οφείλει να επιστρέψει τα ποσά που κατακρατεί, γεγονός που του ζητήθηκε από την ΡΑΕΚ με επιστολή της ημερ. 26.8.2011. Ο πρώην Πρόεδρος της ΡΑΕΚ ζήτησε να έχει τη σχετική γνωμάτευση, η οποία όμως λόγω του ότι η αλληλογραφία μεταξύ ΡΑΕΚ και νομικών συμβούλων είναι εμπιστευτική, δεν του δόθηκε, και το θέμα εκκρεμεί.

5.36 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΜΠΕΛΟΟΙΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2010 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους €3.379.028 πριν από την κρατική χορηγία, σε σύγκριση με €3.380.340 για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2009.

Σημειώνεται ότι, μετά την κρατική χορηγία ύψους €2.800.000 (€2.900.000 για το 2009), παρουσιάζεται, για το 2010, έλλειμμα ύψους €579.028 (έλλειμμα €480.340 για το 2009), ενώ το συσσωρευμένο έλλειμμα, στις 31.12.2010 ανέρχεται σε €1.008.912 (έλλειμμα €429.884 στις 31.12.2009).

Όπως προκύπτει, η ικανότητα του Συμβουλίου να συνεχίσει ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα εξαρτάται από τη συνέχιση της οικονομικής υποστήριξης που παρέχεται από την Κυβέρνηση, αφού αυτή αποτελεί το 90% του συνόλου των εσόδων του.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα, περιλαμβανομένης της κρατικής χορηγίας, ανήλθαν σε €3.121.696, σε σύγκριση με €3.276.098 για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2009.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα, περιλαμβανομένης της πρόβλεψης για συνταξιοδοτικά ωφελήματα ύψους €1.244.978 (€1.248.288 το 2009), ανήλθαν σε €3.700.724, σε σύγκριση με €3.756.438 για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2009.

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2010 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 17.6.2009 και από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 17.2.2010 για δαπάνες ύψους €3.979.749.

Προσωπικό. Το Συμβούλιο στις 31.12.2010 απασχολούσε 42 μόνιμους υπαλλήλους (42 στις 31.12.2009). Το σύνολο των αποδοχών τους, περιλαμβανομένων των συνεισφορών του Συμβουλίου στα διάφορα Ταμεία για το έτος 2010, ανήλθε στο ποσό των €1.718.153 (€1.697.921 για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2009), χωρίς να ληφθεί υπόψη η ελλειμματική εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων ύψους €1.244.980 (€1.248.288 το 2009). Σημειώνεται ότι ο Διευθυντής του Συμβουλίου τέθηκε σε διαθεσιμότητα από τις 24.6.2010 για εξέταση καταγγελιών εναντίον του και στις 21.2.2011 του κοινοποιήθηκε η απόφαση του Συμβουλίου για επιβολή διαφόρων ποινών μεταξύ των οποίων και η απόλυση του και έκτοτε η θέση του Διευθυντή είναι κενή. Εκκρεμεί η απόφαση δικαστηρίου για προσφυγές που κατέθεσε ο τέως Διευθυντής εναντίον του Συμβουλίου για την απόλυσή του.

5.37 ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ – ΓΕΝΙΚΑ

Μέρος Α

Κατάρτιση και έγκριση Προϋπολογισμού.

(α) Σύμφωνα με το άρθρο 22 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, ο ετήσιος Προϋπολογισμός εκάστου Συμβουλίου καταρτίζεται κατά τέτοια ημερομηνία ώστε να παρέχεται επαρκής χρόνος για εξέταση από το Συμβούλιο και υποβολή του στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, πριν από την έναρξη της χρήσης του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του Αρ.42.094 ημερ. 18.1.1995, εκχώρησε την εξουσία έγκρισης των Προϋπολογισμών των Συμβουλίων στον Υπουργό Εσωτερικών, ο οποίος τους εγκρίνει με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

Επειδή κάθε χρόνο παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην έγκριση των Προϋπολογισμών των Συμβουλίων Αποχετεύσεων από τους Υπουργούς Οικονομικών και Εσωτερικών, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την τροποποίηση του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, ώστε να καθοριστεί συγκεκριμένη ημερομηνία μέχρι την οποία θα πρέπει τα Συμβούλια Αποχετεύσεων να υποβάλλουν τους

Προϋπολογισμούς τους στον Υπουργό Εσωτερικών για έγκριση, ώστε να παρέχεται χρόνος να εξετάζονται και εγκρίνονται πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται.

Για τον σκοπό αυτό, η Βουλή των Αντιπροσώπων τον Μάρτιο του 2011, ψήφισε τον περί Αποχετευτικών Συστημάτων (Τροποποιητικό) Νόμο του 2011 (Ν.22(Ι)/2011), σύμφωνα με τον οποίον οι Προϋπολογισμοί των Συμβουλίων Αποχετεύσεων πρέπει να υποβάλλονται μέχρι την 31^η Οκτωβρίου του έτους, πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται, για έγκριση από το Συμβούλιο και το Υπουργικό Συμβούλιο και οι Αναθεωρημένοι Προϋπολογισμοί πρέπει να υποβάλλονται για έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο μέχρι την 30^η Σεπτεμβρίου του έτους που αφορούν.

(β) Σύμφωνα επίσης με το άρθρο 24(9) του Νόμου, σε περίπτωση που οι Προϋπολογισμοί δεν έχουν εγκριθεί από τον Υπουργό Εσωτερικών μέχρι την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται, ο Υπουργός Εσωτερικών μπορεί να εξουσιοδοτήσει τη διενέργεια από το Συμβούλιο οποιασδήποτε δαπάνης για περίοδο που δεν υπερβαίνει κάθε φορά τον ένα μήνα, για συνολικά δύο μήνες, δηλαδή μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται.

Διαπιστώθηκε ότι δεν ζητήθηκε από τα Συμβούλια Αποχετεύσεων η έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών για τις δαπάνες που έγιναν μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου 2010 και συνεπώς όλες οι δαπάνες που έγιναν μέχρι την ημερομηνία έγκρισης του Προϋπολογισμού του κάθε Συμβουλίου, ήταν χωρίς εξουσιοδότηση.

5.38 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΑΓΙΑΣ ΝΑΠΑΣ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Το Συμβούλιο δεν υπέβαλε, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, τις οικονομικές καταστάσεις των ετών 2008, 2009 και 2010 για έλεγχο, όπως είχε υποχρέωση με βάση τα άρθρα 31(1) και (2) του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου και ο σχετικός έλεγχος δεν έχει γίνει ακόμη.

Τελικοί Λογαριασμοί και απαιτήσεις εργολάβου για τα συμβόλαια I-AN-1 και I-AN-2 του αποχετευτικού έργου Αγίας Νάπας. Η Υπηρεσία μας με συνεχείς υποδείξεις κατά την περίοδο 2002 – 2007 επέσυρε την προσοχή του Συμβουλίου στη σοβαρή καθυστέρηση που παρατηρήθηκε στην εξέταση των απαιτήσεων που υπέβαλε ο Εργολάβος σε σχέση με τις προθεσμίες που προνοούνται στα συμβόλαια και ζητήσαμε έχοντας υπόψη ότι στους όρους των συμβολαίων καθορίζεται τόκος υπερημερίας 8% επί των καθυστερημένων πληρωμών, όπως οι απαιτήσεις εξετασθούν και διευθετηθούν το συντομότερο.

Περαιτέρω επειδή κατά την άποψη μας πολλές από τις απαιτήσεις του Εργολάβου υποβλήθηκαν καθυστερημένα εκφράσαμε την άποψη ότι είναι σημαντικό να εξεταστεί από το Συμβούλιο κατά πόσο αυτός έχει τηρήσει τις χρονικές προθεσμίες που προβλέπονται στους όρους του συμβολαίου για υποβολή απαιτήσεων τόσο αναφορικά με την υποβολή πρόθεσης όσο και για την υποβολή της αναλυτικής παρουσίασης στοιχείων που να δικαιολογούν την απαίτηση και ότι σε περίπτωση που δεν τηρήθηκαν οι προβλεπόμενες προθεσμίες, οι απαιτήσεις να απορριφθούν με βάση και σχετική γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Τέλος υποδείξαμε ότι, είτε αποφασισθεί η παραπομπή των διαφορών σε διαιτησία είτε σε διαπραγμάτευση για τελικό διακανονισμό, το Συμβούλιο χρειάζεται τις υπηρεσίες Συμβούλου ο οποίος προηγουμένως θα ετοιμάσει έκθεση αξιολόγησης κινδύνων (sensitivity analysis report).

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε, τον Οκτώβριο 2011 ότι, επειδή για το ίδιο θέμα (τελικοί λογαριασμοί) υπάρχει αντίστοιχη απαίτηση από τον Εργολάβο που τυγχάνει να είναι η ίδια εταιρεία η οποία έχει κατασκευάσει τα συμβόλαια I-P-1 και I-P-2 του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Παραλιμνίου, τα δύο Συμβούλια έχουν προχωρήσει στη σύσταση μιας κοινής Επιτροπής η οποία εξετάζει τις απαιτήσεις του Εργολάβου νοουμένου ότι και η φιλοσοφία των απαιτήσεων είναι πανομοιότυπη για τα δύο Συμβούλια.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2007 αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2008.

5.39 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ**Μέρος Α**

Λειτουργία και έλεγχος Συμβουλίου. Το Συμβούλιο, λόγω της τουρκικής κατοχής της Αμμοχώστου, υπολειτουργεί.

Όλο το πάγιο ενεργητικό, αρχικού κόστους €1.504.451 (£880.516), βρίσκεται στην Αμμόχωστο, περιοχή που από το 1974 είναι κάτω από τον έλεγχο των τουρκικών δυνάμεων εισβολής, και ως εκ τούτου δεν μπορούμε να εκφράσουμε γνώμη σχετικά με την ύπαρξη ή αξία του.

Για τα έτη 1996 μέχρι 2009, το Συμβούλιο υπέβαλε πρόσφατα στην Υπηρεσία μας τις υπογραμμένες οικονομικές καταστάσεις, έγινε ο νενομισμένος έλεγχος και αναμένεται σύντομα η έκδοση των εκθέσεων ελέγχου. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2010, προγραμματίστηκε να διενεργηθεί πριν το τέλος του τρέχοντος έτους.

5.40 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΙΔΑΛΙΟΥ**Μέρος Α****Οικονομικές καταστάσεις και έλεγχος.**

(α) Το Συμβούλιο δεν υπέβαλε, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, τις οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2010 για έλεγχο, με βάση τα άρθρα 31(1) και (2) του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου. Επίσης, δεν έχουν ακόμη ετοιμαστεί και υποβληθεί για έλεγχο οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 1994 μέχρι 1999 και για την περίοδο 1.1.2000-9.6.2000, όταν λειτουργούσε το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Ιδαλίου - Νήσου - Πέρα Χωριού.

(β) Το Συμβούλιο ετοιμάζει καταστάσεις εισπράξεων και πληρωμών που απεικονίζουν μόνο την ταμειακή κατάσταση, οι οποίες ετοιμάζονται με βάση το Βιβλίο Ταμείου που τηρεί υπάλληλος του Δήμου.

Αποτελέσματα έτους. Στην πιο κάτω κατάσταση παρουσιάζονται οι εισπράξεις και πληρωμές του Συμβουλίου, το πλεόνασμα/έλλειμμα και τα ταμειακά διαθέσιμα του Γενικού Λογαριασμού για τα έτη 2006 μέχρι 2009:

	2009	2008	2007	2006
	€	€	£	£
Εισπράξεις έτους	192.205	174.836	109.713	160.169
Πληρωμές έτους	198.480	221.229	114.788	131.603
Πλεόνασμα/(έλλειμμα)	(6.275)	(46.393)	(5.075)	28.566
Υπόλοιπο Γενικού Λογαριασμού στις 31 Δεκεμβρίου	161.044	167.319	125.080	130.155

Προϋπολογισμοί. Όπως και τα προηγούμενα έτη, δεν ετοιμάστηκαν και επομένως δεν στάλθηκαν για έγκριση στο Υπουργικό Συμβούλιο οι Προϋπολογισμοί για τα έτη 2006 - 2009, όπως προνοείται στα άρθρα 22 - 24 του Νόμου.

Κανονισμοί. Δεν έχουν ακόμη ετοιμαστεί και εγκριθεί Κανονισμοί με βάση τα άρθρα 15Α και 49 του Νόμου, για θέματα προσωπικού και για την εύρυθμη λειτουργία του Συμβουλίου, ούτε και έχουν ετοιμαστεί και εγκριθεί Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες, καθώς και Κανονισμοί Προσφορών και Αποθηκών.

Φορολογίες. Μετά τον διαχωρισμό του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Ιδαλίου από το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Νήσου - Πέρα Χωριού τον Ιούνιο 2000, το νέο Συμβούλιο Αποχετεύσεων Ιδαλίου δεν

προχώρησε στην κατάρτιση νέων Κανονισμών για την επιβολή τελών αλλά επέβαλε φορολογίες για τα έτη 1999 - 2010, σύμφωνα με το άρθρο 30 του Νόμου και σύμφωνα με τους Κανονισμούς 32 και 33 του καταργηθέντος Συμβουλίου Αποχετεύσεων Ιδαλίου - Νήσου - Πέρα Χωριού. Σημειώνεται επιπρόσθετα ότι για τις φορολογίες αυτές δεν έγινε σχετική δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως ζητηθεί νομική συμβουλή κατά πόσο καλύπτονται νομικά φορολογίες που επιβλήθηκαν με βάση Κανονισμούς καταργηθέντος Συμβουλίου και φορολογίες που επιβλήθηκαν για περιόδους πριν από την ίδρυση του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Ιδαλίου.

Κάλυψη υποχρεώσεων από αδιάθετο ποσό δανείου. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών, με επιστολή του ημερ. 28.6.2005 προς τον Πρόεδρο του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Ιδαλίου, παρατήρησε ότι το Συμβούλιο αυτό, κατά παράβαση οδηγιών και χωρίς εξουσιοδότηση, διέθεσε ποσά συνολικού ύψους £175.146 (€299.255), για κάλυψη υποχρεώσεών του, από το αδιάθετο υπόλοιπο των £200.000 (€341.720) του δανείου ύψους £325.000 (€555.295), που σύναψε στις 13.7.1997 το τότε Συμβούλιο Αποχετεύσεων Ιδαλίου – Νήσου – Πέρα Χωριού για την εκτέλεση συγκεκριμένων έργων. Επιπρόσθετα, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών ζήτησε την χωρίς καθυστέρηση επιστροφή του αντικανονικά δαπανηθέντος ποσού στη Συνεργατική Πιστωτική Εταιρεία Ιδαλίου, όπου ήταν κατατεθειμένο, καθώς επίσης και την αποπληρωμή των καθυστερημένων δόσεων του δανείου.

Παρόλο ότι σε απαντητική επιστολή του, ημερ. 11.10.2005, προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, το Συμβούλιο αναφέρει ότι είναι διατεθειμένο να επιστρέψει ποσό ύψους £85.062 (€145.337) που χρησιμοποιήθηκε για κάλυψη λειτουργικών εξόδων του συστήματος (το υπόλοιπο ποσό δαπανήθηκε για την εκτέλεση έργων), καθώς επίσης και ποσό ύψους £33.001 (€56.386) που προήλθε από τόκους, εντούτοις μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης δεν είχε επιστραφεί κανένα ποσό.

5.41 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2010 παρουσίασαν πλεόνασμα €4.854.576, σε σύγκριση με €4.516.142 το 2009.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα ανήλθαν σε €11.354.459, σε σύγκριση με €10.794.686 το 2009, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €559.773 ή ποσοστό 5,19%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εισπρακτέων τόκων.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε €6.499.883, σε σύγκριση με €6.278.544 το 2009.

Προσωπικό. Στις 31.12.2010 το Συμβούλιο εργοδοτούσε 24 μόνιμους υπαλλήλους και 8 έκτακτους, σε σύγκριση με 22 μόνιμους υπαλλήλους και 1 έκτακτο το 2009. Εργοδοτούσε επίσης 21 ωρομίσθιους, σε σύγκριση με 18 το 2009. Το σύνολο των αποδοχών, περιλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών, ανήλθε σε €2.040.737 σε σύγκριση με €1.844.238 το 2009, δηλαδή παρουσίασε αύξηση €196.499 ή ποσοστό 11%, που οφείλεται κυρίως στην εργοδότηση εκτάκτων υπαλλήλων.

Προϋπολογισμός.

(α) **Κατάρτιση και έγκριση Προϋπολογισμού.** Σύμφωνα με το άρθρο 22 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, ο ετήσιος Προϋπολογισμός του Συμβουλίου καταρτίζεται κατά τέτοια ημερομηνία, ώστε να παρέχεται επαρκής χρόνος για την εξέτασή του από το Συμβούλιο και την υποβολή του στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, πριν από την έναρξη της χρήσης του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 42.094 και ημερ. 18.1.1995, εκχώρησε την εξουσία έγκρισης του Προϋπολογισμού του Συμβουλίου στον Υπουργό Εσωτερικών, ο οποίος τον εγκρίνει με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2010 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 8.10.2009, από τον Υπουργό Οικονομικών στις 16.7.2010 και από τον Υπουργό Εσωτερικών στις 2.8.2010, με εξαίρεση τα θέματα προσωπικού. Συνεπώς όλες οι δαπάνες που έγιναν για την περίοδο 1.1.2010 - 2.8.2010, δεν ήταν νομικά καλυμμένες.

(β) Κεφαλαιουχικές δαπάνες. Η πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2010 για Κεφαλαιουχικές Δαπάνες ήταν €18.632.500 σε σύγκριση με €19.747.500 το 2009. Οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν ανήλθαν σε €4.752.742 δηλαδή ποσοστό 26% του Προϋπολογισμού.

Υποδείξαμε ότι ο Προϋπολογισμός θα πρέπει να ετοιμάζεται πάνω σε πιο ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, ώστε να συμβαδίζει, κατά το δυνατόν, με τη δυνατότητα εκτέλεσής του.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρατηρήθηκαν αδυναμίες και ελλείψεις στον εσωτερικό έλεγχο καθώς και στη συμμόρφωση σε ορισμένες διατάξεις Νόμων και Κανονισμών. Ενδεικτικά αναφέρονται τα πιο κάτω:

- Μη παρακολούθηση των όρων των συμβολαίων και προσφορών όπως η υπογραφή των σχετικών συμβάσεων ή η επιβεβαίωση ότι ολοκληρώθηκαν όλοι οι όροι.
- Μη παρακολούθηση αργοκίνητων αποθεμάτων και μη εγκαθίδρυση συστήματος των προμηθειών και παραγγελιών.
- Μη καταγραφή και επιβεβαίωση όλων των παγίων στοιχείων του Συμβουλίου.
- Μη τήρηση των διαδικασιών εγκρίσεων /επιβεβαιώσεων υπερωριών.

Ο συνεχώς αυξανόμενος όγκος των δραστηριοτήτων του Συμβουλίου, λόγω έναρξης της κατασκευής της Β' Φάσης του Αποχετευτικού Συστήματος και ένταξης στα όρια του νέων περιοχών, επιβάλλει αυξημένο εσωτερικό έλεγχο και εποπτεία των εργασιών του Συμβουλίου, τόσο στον οικονομικό όσο και στον τεχνικό τομέα.

Χρεώσεις.

(α) Το σύνολο των χρεωστών και προπληρωμών του Συμβουλίου στις 31.12.2010 ανερχόταν σε €8.490.939, σε σύγκριση με €6.913.980 το 2009. Ποσό ύψους €3.315.052 αφορά οφειλές της Κυβέρνησης για το κόστος κατασκευής των έργων που χρηματοδοτούνται από την Κυβέρνηση, των εξόδων λειτουργίας και συντήρησής τους και για άλλες χρεώσεις. Σημειώνεται ότι, η Κυβέρνηση δεν αποδέχεται μέρος του ποσού αυτού ύψους €1.227.205, το οποίο αφορά σε υπόλοιπο τμηματικών τελών που χρεώθηκαν από το Συμβούλιο κατά την περίοδο 1993-1996, για την κατασκευή του εργοστασίου για την τριτοβάθμια επεξεργασία λυμάτων. Στο πιο πάνω ποσό, περιλαμβάνεται επίσης ποσό ύψους €1.783.902, το οποίο διατέθηκε από το Συμβούλιο και αφορά στο κόστος επιδιόρθωσης και ανακατασκευής των δεξαμενών αποθήκευσης νερού της δευτεροβάθμιας επεξεργασίας, το οποίο το Συμβούλιο αναμένει ότι θα εισπραχθεί από την Κυβέρνηση.

(β) Χρεώσεις αποχετευτικών τελών. Το υπόλοιπο των καθυστερημένων τελών στις 31.12.2010 ήταν €2.577.257, σε σύγκριση με €2.061.581 στις 31.12.2009, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €515.676 ή ποσοστό 25%.

Παρόλο που το ποσοστό είσπραξης της ετήσιας επιβαλλόμενης φορολογίας είναι αρκετά ψηλό (87%) αρκετοί φορολογούμενοι οφείλουν σημαντικά ποσά. Όπως διαπιστώθηκε, 59 άτομα/εταιρείες οφείλουν από το 1992 ποσά πέραν των €5.000 με το συνολικό ποσό της οφειλής τους να ανέρχεται στα € 1.230.979.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι ορισμένες περιπτώσεις οφειλών για τις οποίες κινήθηκαν αγωγές, και εκδόθηκε σχετική απόφαση δικαστηρίου για καταβολή των οφειλόμενων ποσών πλέον τόκοι, δεν έχουν εισπραχθεί. Σε άλλες περιπτώσεις εκδόθηκαν διατάγματα κατάσχεσης κινητής περιουσίας τα οποία παραμένουν ανεκτέλεστα, λόγω μη ύπαρξης κινητής περιουσίας ενώ για αρκετές άλλες περιπτώσεις λήφθηκαν περαιτέρω νομικά μέτρα λόγω πτώχευσης ή θανάτου του οφειλέτη. Υποδείξαμε την ανάγκη

εντατικοποίησης των προσπαθειών είσπραξης των καθυστερημένων οφειλών, ειδικά στις περιπτώσεις στις οποίες υπάρχουν καταδικαστικές αποφάσεις δικαστηρίου.

Αποθέματα. Τα αποθέματα του Συμβουλίου στις 31.12.2010 ανέρχονται σε €355.480, σε σύγκριση με €473.782 το 2009.

Διαπιστώθηκε ότι πολλά αποθέματα παραμένουν ακρησιμοποιήτα για αρκετά χρόνια, με κίνδυνο να καταστούν πεπαλαιωμένα. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως εντοπιστούν τα είδη αυτά και γίνουν προσπάθειες εκποίησής τους.

Προσφορά αρ. LSDB 09/2010 για τις Μηχανολογικές και Ηλεκτρολογικές Εργασίες της Φάσης «Β» του Αποχετευτικού Συστήματος Λάρνακας – Συμβόλαιο C17. Το Συμβούλιο προκήρυξε τον Σεπτέμβριο 2009 ανοικτό διαγωνισμό για τις μηχανολογικές και ηλεκτρολογικές εργασίες της Φάσης «Β» του Αποχετευτικού Συστήματος Λάρνακας, με εκτίμηση δαπάνης €5.500.000+ΦΠΑ.

Τον Μάρτιο 2011, υποβλήθηκε στο Συμβούλιο Προσφορών του ΣΑΛ η έκθεση αξιολόγησης, σύμφωνα με την οποία οι 5 από τις 7 προσφορές που είχαν υποβληθεί ήταν εκτός προδιαγραφών. Η επιτροπή αξιολόγησης εισηγείτο την κατακύρωση του διαγωνισμού στον τέταρτο χαμηλότερο προσφοροδότη έναντι €3.291.000+ΦΠΑ.

Από τη μελέτη των εγγράφων του διαγωνισμού, της έκθεσης αξιολόγησης και των προσφορών που υποβλήθηκαν – στα πλαίσια έρευνας της Υπηρεσίας μας κατόπιν γραπτών παραπόνων που είχαν υποβληθεί από ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς – διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (α) Όλοι οι προσφοροδότες είχαν προσφέρει αντλίες από τον ίδιο κατασκευαστή.
- (β) Από τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν από το Συμβούλιο, δεν τεκμηριωνόταν κατά πόσον υπήρχαν και άλλοι κατασκευαστές αντλιών, οι οποίοι διέθεταν εξοπλισμό που μπορούσε να ικανοποιήσει τις τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού.
- (γ) Ο αποκλεισμός των τριών χαμηλότερων προσφοροδοτών, ενδεχομένως να μην ήταν δικαιολογημένος.

Ενόψει των πιο πάνω, τον Μάρτιο 2011 ζητήσαμε από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου όπως ερευνήσει τα θέματα που εγείρονταν και πληροφορήσει την Υπηρεσία μας για τα αποτελέσματα καθώς και για τυχόν ευθύνες που προκύπτουν για τον χειρισμό του διαγωνισμού (ετοιμασία προδιαγραφών, αξιολόγηση προσφορών).

Εισηγηθήκαμε ταυτόχρονα όπως ζητήσει νομική συμβουλή, κατά πόσον ο αποκλεισμός των δύο χαμηλότερων οικονομικών φορέων, ήταν δικαιολογημένος.

Τον Μάρτιο 2011, το Συμβούλιο Προσφορών, υιοθετώντας την εισήγηση της αναθεωρημένης έκθεσης που είχε υποβληθεί από την επιτροπή αξιολόγησης – με βάση την οποία όλες οι προσφορές ήταν εντός προδιαγραφών – αποφάσισε την ανάθεση του διαγωνισμού στον χαμηλότερο προσφοροδότη έναντι €2.802.963+ΦΠΑ.

Τον Απρίλιο 2011, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μας πληροφόρησε ότι η ολομέλεια του Συμβουλίου, αφού μελέτησε τα θέματα τα οποία είχαμε εγείρει, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι καμία παράλειψη εκ μέρους της υπηρεσίας του ΣΑΛ δεν είχε ουσιαστικές επιπτώσεις στη διαδικασία των προσφορών και, ως εκ τούτου, δεν προέκυπταν ευθύνες για το χειρισμό του διαγωνισμού.

Τον Απρίλιο 2011, μετά τη γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού, δύο προσφοροδότες (ο δεύτερος και τρίτος χαμηλότερος) καταχώρισαν ιεραρχικές προσφυγές στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, εναντίον της πιο πάνω απόφασης.

Η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, αφού εξέτασε τις πιο πάνω προσφυγές, εξέδωσε τον Αύγουστο και Οκτώβριο τις αποφάσεις της, με τις οποίες ακύρωσε την πιο πάνω απόφαση του Συμβουλίου.

Αντιμετώπιση των σοβαρών προβλημάτων στη συνεργασία του Συμβουλίου και των Συμβούλων Μηχανικών. Τον Αύγουστο του 2007, το ΣΑΛ υπέγραψε σύμβαση ύψους €6.732.000 χρονικής διάρκειας 6 ετών, με οίκο Συμβούλων Μηχανικών ο οποίος ανέλαβε τη μελέτη και επίβλεψη της επέκτασης των αποχετευτικών έργων της Β΄ Φάσης στην Επαρχία Λάρνακας συνολικής προϋπολογιζόμενης δαπάνης €150 εκ. Κατά την εκτέλεση της σύμβασης οι Σύμβουλοι Μηχανικοί παραβίασαν σημαντικές πρόνοιες της σύμβασης με αποτέλεσμα το Συμβούλιο να τους προειδοποιήσει επανειλημμένα για κυρώσεις και τερματισμό των υπηρεσιών τους. Τα κυριότερα προβλήματα αφορούσαν τα ακόλουθα:

- Σοβαρές καθυστερήσεις στην υποβολή των παραδοτέων και κατ' επέκταση του Έργου της Α΄ Φάσης,
- Αριθμός σοβαρών αλλαγών στο υφιστάμενο προσωπικό και ιδιαίτερα στους βασικούς μελετητές της Ομάδας Μελέτης (Key experts), και
- Προβλήματα στην ποιότητα των υποβληθέντων εγγράφων και μελετών και απουσία ποιοτικού ελέγχου επί των παραδοτέων πριν αυτά υποβληθούν στο ΣΑΛ.

Έχοντας παρακολουθήσει από την αρχή του έργου τα προβλήματα που το ΣΑΛ αντιμετώπιζε με τους Συμβούλους Μηχανικούς, εκφράσαμε την άποψη τον Μάιο 2010 στον Πρόεδρο του Συμβουλίου ότι υπό τις περιστάσεις δεν υπήρχαν άλλα περιθώρια συνέχισης της εργοδότησης των Συμβούλων και ότι οι επιπτώσεις στο έργο του αποχετευτικού συστήματος της Λάρνακας θα ήταν κατά πολύ χειρότερες από τις επιπτώσεις λόγω τερματισμού της σύμβασης.

Υποδείξαμε επίσης ότι η διατήρηση της εκκρεμότητας μεταξύ ΣΑΛ και Συμβούλων Μηχανικών θα επηρεάσει αρνητικά τα κατασκευαστικά έργα, λόγω της αδυναμίας στην επίβλεψη των έργων από τους Συμβούλους, με ορατό τον κίνδυνο υποβολής σοβαρών χρηματικών απαιτήσεων από τους εργολάβους.

Τον Ιούνιο του 2010, οι Σύμβουλοι ενώ καταβάλλονταν προσπάθειες από το Συμβούλιο για συναινετικό τερματισμό της σύμβασης, υπέβαλαν οικονομικές απαιτήσεις ύψους €3.090.909 με το επιχείρημα ότι ο επικείμενος τερματισμός των υπηρεσιών τους γίνεται αναίτια και αδικαιολόγητα από το Συμβούλιο.

Τον Αύγουστο του 2010, μετά από διαβουλεύσεις μεταξύ των Συμβούλων Μηχανικών και του Συμβουλίου Αποχετεύσεων επήλθε συμφωνία για συναινετικό τερματισμό της σύμβασης έναντι πληρωμής συνολικού ποσού €1,7 εκ. προς τους Συμβούλους Μηχανικούς. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται ποσό €1,1 εκ. περίπου για εκτελεσθείσα εργασία και το υπόλοιπο ποσό αφορά τη διευθέτηση διαφόρων άλλων οικονομικών απαιτήσεων των Συμβούλων που προέκυψαν από το τερματισμό της σύμβασής τους.

Τερματισμός της σύμβασης με τους Σύμβουλους Μηχανικούς και καταβολή αποζημίωσης από το Συμβούλιο - Λογιστικός Χειρισμός στις Οικονομικές Καταστάσεις για το έτος 2010. Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, το Συμβούλιο αντιμετώπιζε διάφορα προβλήματα με τον οίκο Συμβούλων Μηχανικών ο οποίος ανέλαβε τη μελέτη και επίβλεψη της επέκτασης των αποχετευτικών έργων της Β΄ Φάσης στην Επαρχία Λάρνακας. Οι Σύμβουλοι Μηχανικοί φαίνεται να παραβίασαν σημαντικές πρόνοιες της σύμβασης με αποτέλεσμα το Συμβούλιο να τους προειδοποιήσει επανειλημμένα για κυρώσεις και τερματισμό των υπηρεσιών τους.

Τον Ιούνιο του 2010 και ενώ καταβάλλονταν προσπάθειες από το Συμβούλιο για συναινετικό τερματισμό της σύμβασης, οι Σύμβουλοι υπέβαλαν οικονομικές απαιτήσεις ύψους €3.090.909. Τον Αύγουστο του 2010, μετά από διαβουλεύσεις μεταξύ των Συμβούλων Μηχανικών και του Συμβουλίου επήλθε συμφωνία για συναινετικό τερματισμό της σύμβασης, έναντι πληρωμής συνολικού ποσού €1,7 εκ. χωρίς Φ.Π.Α. προς τους Συμβούλους Μηχανικούς. Όπως αναφέρεται στη σχετική συμφωνία, από το ποσό αυτό, ποσό €784.350 πλέον Φ.Π.Α., αφορά σε εκτελεσθείσα εργασία και το υπόλοιπο ποσό €915.650, το οποίο δεν υπόκειται σε Φ.Π.Α., αφορά σε "αποζημίωση" για τον τερματισμό της σύμβασής τους.

Ωστόσο, το Συμβούλιο καταχώρισε το συνολικό ποσό της αποζημίωσης στα πάγια περιουσιακά στοιχεία του και υπολόγισε αποσβέσεις επί ολόκληρου του ποσού για το έτος 2010.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι η καταχώριση του ποσού των €915.650 και ο υπολογισμός αποσβέσεων

ύψους €24.270 για το έτος 2010 επί του ποσού αυτού στα πάγια περιουσιακά στοιχεία του Συμβουλίου, επειδή αφορά αποζημίωση για τον τερματισμό της σύμβασης, δεν αποτελούν πάγιο περιουσιακό στοιχείο και συνεπώς σύμφωνα με τα Λογιστικά Πρότυπα, θα έπρεπε να καταχωριστεί στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων, μειώνοντας ανάλογα το πλεόνασμα του έτους. Η μη συμμόρφωση του Συμβουλίου με την υπόδειξη της Υπηρεσίας μας αποτέλεσε βάση για έκφραση γνώμης με επιφύλαξη στην Έκθεση της Γενικού Ελεγκτή προς το Συμβούλιο επί των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2010.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου διαφώνησε με την άποψη ότι πληρώθηκε "αποζημίωση" για τερματισμό της σύμβασης και ανέφερε ότι αφορούσε σε τελική πληρωμή, ως κατάληξη των τελικών απαιτήσεων των δύο μερών. Ωστόσο, η σχετική συμφωνία αναφέρει ρητά ότι πρόκειται περί "αποζημίωσης" το κόστος για την οποία σύμφωνα με την Υπηρεσία μας, δεν προσθέτει οποιαδήποτε αξία στο έργο.

Συνεισφορά Συμβουλίου προς το Δήμο Λάρνακας για την ασφαλιτόστρωση δρόμων που επηρεάζονται από την κατασκευή της Β΄ Φάσης του αποχετευτικού συστήματος. Κατά το 2010 το Συμβούλιο αποφάσισε όπως αποζημιώνει το Δήμο Λάρνακας για μέρος του κόστους της ολικής ασφαλιτόστρωσης των δρόμων που επηρεάζονται από την κατασκευή της Β΄ Φάσης του αποχετευτικού συστήματος καθώς και για μέρος του κόστους για την επιβάρυνση του Δήμου για μελλοντικές επιδιορθώσεις στα αυλάκια αποχετεύσεων ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις δρόμων θα αναλαμβάνει το πλήρες κόστος της ολικής ασφαλιτόστρωσής τους. Το Συμβούλιο θα καταβάλλει επίσης στο Δήμο Λάρνακας διοικητικά έξοδα ύψους €2 ανά τρέχον μέτρο εκσκαφών για τον έλεγχο των εργασιών του εργολάβου του Συμβουλίου για το κόσμιμο και την επανόρθωση του ασφάλτου στα αυλάκια καθώς και διοικητικά έξοδα ύψους 25% στις χρεώσεις για τη συνεισφορά του Συμβουλίου για πιθανές μελλοντικές καθιζήσεις και επαλείψεις δρόμων. Σημειώνεται ότι στα συμβόλαια έργων της Β΄ φάσης περιλαμβάνεται πρόνοια για 18μηνη συντήρηση των επιστρώσεων για την αποκατάσταση των ζημιών από καθιζήσεις, το κόστος της οποίας καταβάλλεται από το Συμβούλιο.

Η πιο πάνω απόφαση του Συμβουλίου λήφθηκε με την προϋπόθεση ότι θα λαμβανόταν αντίστοιχη απόφαση και από το Δήμο Λάρνακας κάτι που, όπως πληροφορηθήκαμε από το Συμβούλιο, δεν έχει εγκριθεί ακόμη. Όπως ενδεικτικά υπολογίστηκε από το Συμβούλιο, το συνολικό κόστος για τις πιο πάνω εργασίες σε τιμές 2009 υπολογίστηκε σε €3.551.852, το οποίο ωστόσο αναμένεται ότι θα αυξηθεί αφού οι τιμές έχουν έκτοτε αναθεωρηθεί ενώ ενδεχομένως να αυξηθεί και το μήκος και πλάτος των δρόμων που θα επηρεαστούν.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι, οι πιο πάνω αποφάσεις του Συμβουλίου δεν συνάδουν με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας εφόσον προχωρούν πέραν των αρμοδιοτήτων/ευθυνών που τους ανατίθεται από αυτήν. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 19 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου, το Συμβούλιο δύναται να ανοίξει και εκσκάψει οποιαδήποτε οδό ή πεζοδρόμιο και οφείλει όπως με δικές του δαπάνες, τα επαναφέρει εις την προτέραν τους κατάσταση. Οτιδήποτε πέραν αυτού δεν είναι αρμοδιότητα του Συμβουλίου και δεν καλύπτεται από οποιαδήποτε διάταξη στο σχετικό Νόμο. Αντίθετα, την ευθύνη για τη συντήρηση των δρόμων φέρουν οι Δήμοι, σύμφωνα με το άρθρο 84(ε) του περί Δήμων Νόμου, οι οποίοι για εκτέλεση τέτοιων έργων, λαμβάνουν χορηγία από το Κράτος.

Απαντώντας ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ανέφερε ότι το Συμβούλιο συμμορφώνεται με τις σχετικές αποφάσεις/εγκυκλίους του Τμήματος Δημοσίων Έργων και όλων των υπηρεσιών κοινής ωφελείας (ΑΗΚ, ΑΤΗΚ, Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας κτλ.) για συνεισφορά όλων των οργανισμών στην αποκατάσταση των δρόμων που ανασκάπτονται για τοποθέτηση των δικτύων όλων των Υπηρεσιών, υπό μορφή συνεισφοράς ανά τετραγωνικό μέτρο για μελλοντικές καθιζήσεις και για συνεισφορά στην ολική επάλειψη των δρόμων που έχουν επηρεαστεί. Η θέση αυτή δεν συνάδει κατά την άποψή μας με τον Νόμο και η Υπηρεσία μας διατηρεί τις απόψεις της όπως αυτές εκτίθενται πιο πάνω.

Θέματα προσωπικού.

(α) Συλλογική σύμβαση προσωπικού. Η συλλογική σύμβαση που διέπει τους όρους εργασίας, αμοιβής και άλλα ωφελήματα του προσωπικού του Συμβουλίου έληξε στις 31.12.2009 και μέχρι σήμερα δεν ανανεώθηκε για την επόμενη τριετία.

(β) Πρόσληψη εκτάκτων υπαλλήλων. Κατά τη διάρκεια του 2010 το Συμβούλιο προέβηκε στην πρόσληψη 3 έκτακτων Εκτελεστικών Μηχανικών και 3 έκτακτων Τεχνικών για περίοδο 3 και 4 ετών με δικαίωμα ανανέωσης για ένα επιπλέον έτος, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών.

Μέρος Β

Θέματα προσωπικού.

(α) Κανονισμοί προσωπικού. Κατά το 2009, το Συμβούλιο υπέβαλε στο Υπουργείο Εσωτερικών, σχέδιο τροποποιητικών Κανονισμών για τροποποίηση των περί Υπηρεσίας του Συμβουλίου Αποχτεύσεων Λάρνακας Κανονισμών του 1995, η διαδικασία έγκρισης των οποίων εκκρεμεί στο Υπουργείο Εσωτερικών.

(β) Αγωγή του Μηχανικού Αποχτεύσεων εναντίον του Συμβουλίου για χρηματική αποζημίωση λόγω της πειθαρχικής διαδικασίας εναντίον του. Μετά την ανάκληση της πειθαρχικής διαδικασίας και την άρση της διαθεσιμότητάς του κατά το 2007, ο Μηχανικός Αποχτεύσεων κατέθεσε αγωγή εναντίον του Συμβουλίου για χρηματικές αποζημιώσεις στην κλίμακα £250.000-£1.000.000 που ισχυρίζεται ότι προκλήθηκαν σ' αυτόν λόγω της πειθαρχικής δίωξης εναντίον του, η εκδίκαση της οποίας εκκρεμεί.

(γ) Αναβάθμιση/προαγωγή του Μηχανολόγου Μηχανικού σε Υπεύθυνο Εργοστασίου. Το Συμβούλιο αποφάσισε κατά το 2008 την αναβάθμιση/προαγωγή του Μηχανολόγου Μηχανικού (Κλ. Α9-11-12) σε Υπεύθυνο Εργοστασίου και Συντήρησης (Κλ. Α13), χωρίς την έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών και χωρίς να υπάρχει εγκεκριμένο σχέδιο υπηρεσίας της θέσης. Το αίτημα υποβάλλεται κάθε χρόνο στον Προϋπολογισμό του Συμβουλίου και απορρίπτεται. Επιπλέον η τοποθέτησή του στην Κλίμακα Α13 έγινε χωρίς να εφαρμοστούν οι πρόνοιες της Κ.Δ.Π. 175/95, που έχει υιοθετήσει το Συμβούλιο, όσον αφορά στη μισθολογική τοποθέτηση υπαλλήλου σε περίπτωση προαγωγής ή αναβάθμισης θέσης, ανάλογα.

Χαρτοσήμανση συμφωνίας δανείου. Κατά το 2007, υπογράφηκε συμφωνία δανειοδότησης με τράπεζα του εσωτερικού για ποσό £5 εκ. για αναχρηματοδότηση υφιστάμενων δανείων, η οποία δεν έχει χαρτοσημανθεί από την τράπεζα. Σύμφωνα με το άρθρο 29(α) του περί Χαρτοσήμων Νόμου του 1963, στην περίπτωση δανείων ο εκδότης βαρύνεται με την καταβολή του τέλους χαρτοσήμου. Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι το Συμβούλιο έχει την υποχρέωση να εξετάζει κατά πόσο ένα έγγραφο είναι χαρτοσημασμένο ή όχι και να μην προβαίνει σε οποιαδήποτε ενέργεια προτού το έγγραφο χαρτοσημανθεί κατάλληλα. Το Συμβούλιο δεν έχει ζητήσει την χαρτοσήμανση της πιο πάνω συμφωνίας από την τράπεζα.

Επιδιόρθωση και ανακατασκευή των δεξαμενών αποθήκευσης νερού δευτεροβάθμιας επεξεργασίας.

(α) Λόγω σημαντικών βλαβών που παρουσίασαν οι δεξαμενές αποθήκευσης νερού της δευτεροβάθμιας επεξεργασίας λυμάτων και της επικινδυνότητας της κατάστασής τους, η κατασκευή των οποίων χρηματοδοτήθηκε από την Κυβέρνηση, το Συμβούλιο σε συνεργασία με το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (Τ.Α.Υ.), προχώρησε κατά το 2008 στην επιδιόρθωση της μιας δεξαμενής και στην ανακατασκευή της άλλης. Για αποφυγή περαιτέρω καθυστερήσεων και για επίσπευση των εργασιών, το Συμβούλιο, μετά από συνεννόηση με το Τ.Α.Υ. χρηματοδότησε το κόστος των εργασιών, το οποίο ανήλθε σε €2.134.095. Από το ποσό αυτό, ποσό €1.783.902 οφειλόταν στις 31.12.2010 και αναμένεται ότι θα εισπραχθεί από την Κυβέρνηση, χωρίς όμως το Τ.Α.Υ. να έχει αποφασίσει για το τελικό ποσό που αποδέχεται ως οφειλή της Κυβέρνησης προς το Συμβούλιο.

(β) Για τις κακοτεχνίες που παρουσιάστηκαν στην κατασκευή των δεξαμενών, το Συμβούλιο κατέληξε κατά το 2008 σε φιλικό διακανονισμό με τους Συμβούλους Μηχανικούς, για καταβολή από μέρους τους αποζημίωσης συνολικού ύψους €965.403, προς διευθέτηση όλων των απαιτήσεων του Συμβουλίου από τους Συμβούλους Μηχανικούς.

Το Συμβούλιο υπολόγισε το μέρος της αποζημίωσης που αναλογεί στο Τ.Α.Υ. σε €350.193 και περιέλαβε σχετική πρόνοια στις οικονομικές του καταστάσεις από το 2009, χωρίς όμως το ποσό αυτό να έχει ακόμα συμφωνηθεί με το Τ.Α.Υ.

5.42 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΕΜΕΣΟΥ-ΑΜΑΘΟΥΝΤΑΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2010 παρουσίασαν πλεόνασμα ύψους €10.472.688, σε σύγκριση με €7.499.373 το 2009.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα ανήλθαν σε €25.571.194 σε σύγκριση με €22.967.352 το 2009. Σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €2.603.842 ή ποσοστό 11,3%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των τελών αποχετεύσεων και τελών χρήσης του συστήματος, των τόκων εισπρακτέων και της ανάκτησης εξόδων από την Κυβέρνηση.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε €15.007.432, σε σύγκριση με €15.508.342 το 2009. Σημειώθηκε δηλαδή μείωση €500.910 ή ποσοστό 3,2%, που οφείλεται κυρίως στη μείωση των τόκων πληρωτέων και του κόστους προσωπικού.

Προσωπικό. Το Συμβούλιο εργοδοτούσε στις 31.12.2010, 38 μόνιμους και 5 έκτακτους υπαλλήλους και 14 τακτικούς εργάτες, σε σύγκριση με 38 μόνιμους και 6 έκτακτους υπαλλήλους και 15 τακτικούς εργάτες το 2009. Το κόστος εργοδότησης, συμπεριλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών, ανήλθε στο ποσό των €2.841.862, σε σύγκριση με €3.131.238 το 2009, δηλαδή παρουσίασε μείωση €289.376 ή ποσοστό 9,2%, η οποία οφείλεται κυρίως στη μείωση της δαπάνης για τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα του υπαλληλικού προσωπικού, όπως καθορίστηκαν με σχετική αναλογιστική μελέτη στις 31.12.2010.

Υπερωρίες. Η δαπάνη για υπερωρίες για το έτος 2010 ανήλθε σε €139.934, σε σύγκριση με €123.079 το 2009. Ποσό €75.586 αφορά σε υπερωρίες του υπαλληλικού προσωπικού και ποσό €64.348 αφορά σε υπερωρίες του εργατικού προσωπικού.

Προϋπολογισμός.

(α) **Κατάρτιση και έγκριση Προϋπολογισμού.** Σύμφωνα με το άρθρο 22 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, ο ετήσιος Προϋπολογισμός του Συμβουλίου καταρτίζεται κατά τέτοια ημερομηνία, ώστε να παρέχεται επαρκής χρόνος για την εξέτασή του από το Συμβούλιο και την υποβολή του στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, πριν από την έναρξη της χρήσης του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 42.094 και ημερ. 18.1.1995, εκχώρησε την εξουσία έγκρισης του Προϋπολογισμού του Συμβουλίου στον Υπουργό Εσωτερικών, ο οποίος τον εγκρίνει με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2010 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 18.9.2009 και υποβλήθηκε στον Υπουργό Εσωτερικών στις 25.9.2009. Στις 25.5.2010 υποβλήθηκε στον Υπουργό Εσωτερικών αναθεωρημένος Προϋπολογισμός για το έτος 2010, σύμφωνα με το άρθρο 24(10) του Νόμου. Ο αρχικός και ο αναθεωρημένος Προϋπολογισμός, εγκρίθηκαν από τον Υπουργό Εσωτερικών στις 2.8.2010, με εξαίρεση τα θέματα προσωπικού. Συνεπώς όλες οι δαπάνες που έγιναν από 1.1.2010 μέχρι 2.8.2010, δεν ήταν νομικά καλυμμένες.

Στις 25.5.2010 υποβλήθηκε επίσης στον Υπουργό Εσωτερικών αναθεωρημένος Προϋπολογισμός θέσεων για το έτος 2010, μέρος του οποίου εγκρίθηκε στις 4.11.2010.

(β) **Κεφαλαιουχικές δαπάνες.** Η πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2010 για κεφαλαιουχικές δαπάνες, όπως αυτός αναθεωρήθηκε, ήταν €55.667.900, σε σύγκριση με €24.214.400 το 2009. Οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν ανήλθαν σε €36.000.346 ή ποσοστό 64,7% του Προϋπολογισμού. Η απόκλιση του Προϋπολογισμού από τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν αφορά κυρίως στην πρόνοια ύψους €51.415.500 για την κατασκευή της Φάσης Β2 του αποχετευτικού συστήματος για την οποία πραγματοποιήθηκαν δαπάνες ύψους €35.151.123.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ανέφερε ότι κατά το στάδιο ετοιμασίας του Προϋπολογισμού, το Συμβούλιο βασίζεται στα ενώπιόν του δεδομένα, χωρίς να είναι σε θέση να λαμβάνει υπόψη απρόσμενα και εκτός του

δικού του ελέγχου γεγονότα, τα οποία πιθανόν να καθυστερήσουν την εξέλιξη των έργων και να συμβάλουν στη μη υλοποίηση των προϋπολογισθεισών δαπανών.

Χρεώστες και προπληρωμές. Το σύνολο των χρεωστών και προπληρωμών στις 31.12.2010, ανήλθε σε €14.305.575, σε σύγκριση με €14.798.728 το 2009, σημειώθηκε δηλαδή μείωση €493.153 ή ποσοστό 3,3%. Ποσό ύψους €1.819.900 (€4.634.060 το 2009) αφορά σε προκαταβολές εργολάβων για την εκτέλεση των έργων της Φάσης Β2 του αποχετευτικού συστήματος και ποσό ύψους €1.788.263 (€1.307.850 το 2009) αφορά σε οφειλές από την Κυπριακή Δημοκρατία.

Στο σύνολο των χρεωστών και προπληρωμών περιλαμβάνονται και τα πιο κάτω:

(α) Χρεώστες αποχετευτικών τελών. Τα οφειλόμενα αποχετευτικά τέλη ανέρχονταν στις 31.12.2010 σε €7.783.002, σε σύγκριση με €6.759.756 το 2009. Ποσό €711.166 αφορά σε οφειλές για νομικά και άλλα έξοδα των αγωγών που κινήθηκαν για είσπραξη των οφειλόμενων τελών. Ποσό €4.726.328 αφορά σε καθυστερημένες οφειλές της περιόδου 1991 - 2009.

Για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών για την περίοδο 1999-2010, κινήθηκαν συνολικά 4.131 αγωγές για συνολικό ποσό €8.446.232 από τις οποίες εξοφλήθηκαν οι 2.987 αγωγές και εισπράχθηκε ποσό ύψους €6.443.706. Στις 31.12.2010 εκκρεμούσαν δηλαδή 1.144 αγωγές για συνολικό ποσό €2.002.526. Σε αρκετές περιπτώσεις αγωγών για τις οποίες εκδόθηκε απόφαση δικαστηρίου για καταβολή των οφειλόμενων ποσών, αυτά δεν έχουν εισπραχθεί.

Σε πολλές περιπτώσεις για τις οποίες έγινε συμφωνία με τους οφειλότες για διευθέτηση των οφειλών τους με δόσεις, είτε μετά από αγωγή είτε μετά από δική τους παράκληση, πολλοί δεν ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις τους.

Διαπιστώθηκε επίσης ότι για τέσσερεις αγωγές για τις οποίες εκδόθηκε απόφαση δικαστηρίου για πληρωμή και επιδικάστηκαν τόκοι επί των οφειλόμενων ποσών, το Συμβούλιο έχει εισπράξει το ποσό των αγωγών χωρίς να εισπράξει ακόμα κανένα ποσό έναντι των οφειλόμενων τόκων, οι οποίοι μέχρι 31.12.2010 ανέρχονταν σε περίπου €353.500.

Σημειώνεται ότι, παρά τα νομικά και άλλα μέτρα που λαμβάνονται και τις προσπάθειες που καταβάλλονται από το Συμβούλιο για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών, αυτά παραμένουν σε ψηλά επίπεδα.

Απαντώντας ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ανέφερε ότι η μη είσπραξη των οφειλόμενων χρεών αποτελεί ευρύτερο πρόβλημα και οφείλεται στο γενικότερο ισχύον σύστημα είσπραξης χρεών και όχι στις διαδικασίες του Συμβουλίου, αφού το Συμβούλιο μετά την εξασφάλιση δικαστικής απόφασης, προχωρεί και σε περαιτέρω δικαστικά μέτρα, όπως αίτηση για εκποίηση κινητής περιουσίας, διαδικασία η οποία είναι χρονοβόρα και η οποία τις περισσότερες φορές δεν έχει αποτέλεσμα.

(β) Χρεώστες τελών χρήσης. Το συνολικό ποσό των οφειλόμενων τελών χρήσης στις 31.12.2010, ανέρχονταν σε €838.769 σε σύγκριση με €872.582 το 2009. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην καταβολή των τελών χρήσης που εισπράττονται από το Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Τύχωνα και το Δήμο Γερμασόγειας.

Στις σχετικές συμφωνίες με τις Υδατικές Αρχές προβλέπεται η καταβολή των τελών χρήσης στο Συμβούλιο εντός 15 ημερών από την τελευταία ημέρα κάθε μήνα αλλά δεν προβλέπεται η καταβολή τόκου στις καθυστερημένες πληρωμές τους.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι τα οφειλόμενα ποσά έχουν εξοφληθεί από τον Δήμο Γερμασόγειας στις 14.2.2011 και από το Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Τύχωνα στις 27.5.2011 και 14.10.2011.

Ανάθεση συμπληρωματικών/πρόσθετων δικτύων αποχετεύσεως στα Συμβόλαια E1, E2, E3. Το Συμβούλιο αποφάσισε τον Απρίλιο 2010 την ανάθεση συμπληρωματικών εργασιών στους εργολάβους των συμβολαίων E1, E2 και E3 με απευθείας ανάθεση των εργασιών σε αυτούς μέσω διαπραγματεύσεων, για

σκοπούς επίσπευσης της ολοκλήρωσης του προγράμματος του Συμβουλίου για την επέκταση του αποχετευτικού έργου.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι οι προτεινόμενες αναθέσεις ως «αλλαγές» στα Συμβόλαια, δεν θεωρούνται αλλαγές που εμπίπτουν στις πρόνοιες των συγκεκριμένων συμβάσεων, διότι αφορούν εργασίες οι οποίες βρίσκονται εκτός των ορίων των εργοταξίων των κατακυρωθεισών συμβάσεων και συνεπώς οι εν λόγω εργασίες θα πρέπει να εκτελεστούν με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία. Περαιτέρω, κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, απευθείας ανάθεση μέσω της διαδικασίας προκήρυξης διαγωνισμού. Περαιτέρω, κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, απευθείας ανάθεση μέσω της διαδικασίας διαπραγμάτευσης είναι επιτρεπτή, μόνο σε περίπτωση κατεπείγουσας απρόβλεπτης ανάγκης, η οποία δεν τεκμηριώνεται στην προκειμένη περίπτωση.

Τον Οκτώβριο 2010 το Συμβούλιο αποφάσισε όπως υιοθετήσει τις υποδείξεις μας και απέσυρε την προηγούμενη απόφασή του. Η Υπηρεσία μας ανταποκρινόμενη σε επιφυλάξεις του Συμβουλίου σε τυχόν αυστηρή εφαρμογή των εισηγήσεων μας η οποία θα περιόριζε τις δραστηριότητες του, υπέβαλε διευκρινιστικό σημείωμα με βάση το οποίο επιτρέπεται η ανάθεση συμπληρωματικών έργων με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης κάτω από συγκεκριμένες προϋποθέσεις σύμφωνα με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας.

Προσφορά αρ. 10/2010 για τη Φάση Β2 του αποχετευτικού έργου λυμάτων και ομβρίων της Μείζονος Λεμεσού – Συμβόλαιο Ε6. Για τον πιο πάνω διαγωνισμό ο οποίος προκηρύχθηκε με τιμή εκτίμησης €22 εκ. υποβλήθηκαν 6 προσφορές, η χαμηλότερη για ποσό περίπου €25,5 εκ. ενώ οι υπόλοιπες 5 για ποσά €32,6 – €33,3 εκ. Με βάση την αξιολόγηση των προσφορών η χαμηλότερη προσφορά ήταν άκυρη – λόγω ουσιαστικών αποκλίσεων από τους όρους – και συστήνεται για κατακύρωση ο δεύτερος στη σειρά προσφοροδότης για ποσό περίπου €32,6 εκ.

Λόγω της μεγάλης απόκλισης της επιτυχούς προσφοράς από την τιμή εκτίμησης του διαγωνισμού οι Τεχνικές Υπηρεσίες του ΣΑΛΑ και οι Σύμβουλοι Μηχανικοί επανεξέτασαν το κόστος και επανεκτίμησαν αυτό σε €28,34 εκ. και €28,75 εκ. αντίστοιχα.

Σύμφωνα με γνωματεύσεις που ζήτησε το ΣΑΛΑ από δύο ιδιώτες δικηγόρους, το ΣΑΛΑ είχε δικαίωμα να επανεξετάσει και διαφοροποιήσει την τιμή εκτίμησης και μετά το άνοιγμα των προσφορών και να προχωρήσει στην αξιολόγηση και κατακύρωση της προσφοράς στη βάση της αναθεωρημένης τιμής εκτίμησης.

Τόσο η Υπηρεσία μας, όσο και η Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (Γενικό Λογιστήριο) υποστήριξαν ότι:

(α) Το προϋπολογισθέν κόστος που δημοσιεύτηκε στην προκήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί ουσιώδη πληροφόρηση και συνεπώς η αναθεώρηση του μετά το άνοιγμα των προσφορών επηρεάζει δυσμενώς τα συμφέροντα οικονομικών φορέων, οι οποίοι λόγω της χαμηλής τιμής της εκτίμησης ενδεχομένως δεν υπέβαλαν προσφορά.

(β) Το ποσό επανεκτίμησης (€28,34 – €28,75 εκ.) των συμβούλων και του ΣΑΛΑ είναι αδικαιολόγητα ψηλό με βάση τις τιμές αγοράς για παρόμοιες εργασίες, οι οποίες από έλεγχο της Υπηρεσίας μας δικαιολογούν αναθεωρημένο προϋπολογισμό περίπου €25,2 εκ..

(γ) Οι ψηλές τιμές των έγκυρων προσφορών είναι ψηλότερες κατά 48% - 51% από την τιμή εκτίμησης του διαγωνισμού και κατά περίπου 30% από την αναθεωρημένη τιμή που έγινε από την Ελεγκτική Υπηρεσία και συνεπώς είναι εξωπραγματικές.

(δ) Εν όψει των πιο πάνω το ΣΑΛΑ θα έπρεπε να ακυρώσει το διαγωνισμό και να τον επαναπροκηρύξει με την ορθή τιμή εκτίμησης.

Πέραν των πιο πάνω η Υπηρεσία μας και η Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων εξέφρασαν την άποψη ότι λόγω των αδικαιολόγητα ψηλών τιμών όλων των έγκυρων προσφορών τόσο σε σύγκριση με την

αναθεωρημένη τιμή εκτίμησης της Υπηρεσίας μας (+30%) καθώς και αυτήν του ΣΑΛΑ (+23%) υπάρχουν σοβαρές υπόνοιες, οι τιμές των προσφορών να αποτελούν προϊόν προσυνεννόησης.

Το ΣΑΛΑ διαφώνησε με τις θέσεις της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και της Υπηρεσίας μας και κατακύρωσε την προσφορά στην τιμή των €32,570 εκ. που ήταν η χαμηλότερη έγκυρη προσφορά με την αιτιολογία ότι οι ενέργειες του ήταν σύμφωνες με τις συμβουλές των νομικών του συμβούλων. Περαιτέρω το ΣΑΛΑ μας πληροφόρησε ότι ως το κατά νόμο αρμόδιο όργανο πιστεύει ότι ενήργησε νόμιμα για την εξυπηρέτηση τού, κατά την κρίση του καλώς νοουμένου δημόσιου συμφέροντος.

Μέρος Β

Όροι Υπηρεσίας Μόνιμου Προσωπικού. Στους περί του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμούς του 1999 (Κ.Δ.Π. 145/99), δεν περιλαμβάνονται πρόνοιες ως προς τις απολαβές, επιδόματα και άλλα οικονομικά ωφελήματα των υπαλλήλων του Συμβουλίου. Για τα θέματα αυτά το Συμβούλιο ακολουθεί τους Κανονισμούς ΚΔΠ 175/95, που ισχύουν για τους Δημόσιους Υπαλλήλους.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Συμβούλιο τροποποιήσει ανάλογα τους Κανονισμούς του, ώστε να περιληφθεί πρόνοια με βάση την οποία να υιοθετούνται από το Συμβούλιο οι πρόνοιες των Κανονισμών ΚΔΠ 175/95, που ισχύουν για τους Δημόσιους Υπαλλήλους, για όσα θέματα δεν καλύπτονται από τους δικούς του Κανονισμούς.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι το θέμα της τροποποίησης των υφιστάμενων Κανονισμών θα τεθεί ενώπιον του Συμβουλίου και των νομικών του συμβούλων για εξέταση και λήψη απόφασης.

5.43 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2010 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους €4.825.429, σε σύγκριση με €7.279.222 το 2009, μετά τις δαπάνες για την ασφαλική επίστρωση ύψους €8.537.883 (€12.523.200 το 2009).

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε €23.034.303, σε σύγκριση με €18.700.158 το 2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €4.334.145 ή ποσοστό 23%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των τελών αποχετεύσεων, των τόκων εισπρακτέων, της πρόσθετης επιβάρυνσης και των χορηγιών.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε €19.321.849 σε σύγκριση με €12.456.180 το 2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €6.865.669 ή ποσοστό 55%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξόδων λειτουργίας και συντήρησης και των αποσβέσεων.

Προσωπικό - Μισθοί και εργοδοτικές εισφορές. Στις 31.12.2010 το Συμβούλιο εργοδοτούσε 48 μόνιμους υπαλλήλους, 6 έκτακτους και 36 εργάτες, σε σύγκριση με 44 μόνιμους υπαλλήλους, 6 έκτακτους και 37 εργάτες το 2009. Οι αποδοχές του προσωπικού και οι εργοδοτικές εισφορές ανήλθαν στο ποσό των €3.533.125, σε σύγκριση με €3.422.440 το 2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €110.685.

Προϋπολογισμός.

(α) **Κατάρτιση και έγκριση Προϋπολογισμού.** Σύμφωνα με το άρθρο 22 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, ο ετήσιος Προϋπολογισμός του Συμβουλίου καταρτίζεται κατά τέτοια ημερομηνία, ώστε να παρέχεται επαρκής χρόνος για την εξέτασή του από το Συμβούλιο και την υποβολή του στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, πριν από την έναρξη της χρήσης του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 42.094 και ημερ. 18.1.1995,

εκχώρησε την εξουσία έγκρισης του Προϋπολογισμού του Συμβουλίου στον Υπουργό Εσωτερικών, ο οποίος τον εγκρίνει με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2010 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 12.10.2009, και από τον Υπουργό Εσωτερικών στις 2.8.2010, με εξαίρεση τα θέματα προσωπικού.

Συνεπώς όλες οι δαπάνες που έγιναν μέχρι τις 2.8.2010, δεν ήταν νομικά καλυμμένες.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου ανέφερε ότι το Συμβούλιο εγκρίνει τον Προϋπολογισμό του έγκαιρα.

(β) Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Σύμφωνα με το άρθρο 24(8) του Νόμου, το Συμβούλιο μπορεί, χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω έγκριση, να δαπανά επιπρόσθετο ποσό που δεν υπερβαίνει το 20% του ποσού οποιουδήποτε κονδυλίου που εγκρίθηκε, υπό τον όρο ότι το επιπρόσθετο αυτό ποσό θα εξοικονομείται από οποιοδήποτε άλλο ή άλλα κονδύλια των ιδίων Προϋπολογισμών που έχουν εγκριθεί.

Δεν υπάρχουν στοιχεία που να διασφαλίζουν ότι παρακολουθείται η εκτέλεση του Προϋπολογισμού πάνω σε συνεχή και συστηματική βάση, έτσι ώστε να εξακριβώνονται έγκαιρα τυχόν υπερβάσεις, ενώ το μηχανογραφημένο σύστημα δεν παρέχει τη δυνατότητα σύγκρισης των πραγματικών δαπανών που έγιναν με αυτές που προϋπολογίστηκαν. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι τα έξοδα λειτουργίας και συντήρησης που προϋπολογίστηκαν για το έτος 2010, ήταν €4.967.920 ενώ αυτά που πραγματοποιήθηκαν ανήλθαν σε €6.162.136, δηλαδή σημειώθηκε συνολική υπέρβαση ύψους €1.194.216 ή ποσοστό 24%. Σε ορισμένα κονδύλια οι υπερβάσεις ανέρχονται πέραν του 20% και έγιναν χωρίς την έγκριση του Συμβουλίου και χωρίς να υποβληθεί για έγκριση από τον Υπουργό Εσωτερικών αναθεωρημένος προϋπολογισμός, όπως προνοείται στα άρθρα 24(8) μέχρι 24(11) του Νόμου.

Η Υπηρεσία μας εισιγήθηκε όπως εφαρμοστεί σύστημα που να διασφαλίζει ότι παρακολουθείται η εκτέλεση του Προϋπολογισμού πάνω σε συνεχή και συστηματική βάση, έτσι ώστε να εξακριβώνονται έγκαιρα τυχόν υπερβάσεις.

Χρεώσεις και άλλοι λογαριασμοί. Το σύνολο των χρεωστών και άλλων λογαριασμών του Συμβουλίου στις 31.12.2010 ανήλθε σε €18.462.819, σε σύγκριση με €12.386.714 το 2009, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €6.076.105 ή ποσοστό 49%, η οποία αφορά κυρίως στις οφειλές για πρόσθετη επιβάρυνση επί των καθυστερημένων τελών αποχέτευσης και σε οφειλές της Κυβέρνησης.

Στο σύνολο των χρεωστών και άλλων λογαριασμών, περιλαμβάνονται και τα πιο κάτω:

(α) Χρεώσεις αποχετευτικών τελών. Το σύνολο των οφειλών για αποχετευτικά τέλη στις 31.12.2010 ήταν €4.898.696, σε σύγκριση με €4.105.299 στις 31.12.2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €793.397, η οποία οφείλεται κυρίως στις οφειλές για πρόσθετη επιβάρυνση επί των καθυστερημένων αποχετευτικών τελών, την οποία το Συμβούλιο αναγνωρίζει στους λογαριασμούς του από το 2010.

Από το σύνολο των οφειλών στις 31.12.2010, ποσό €363.748 (€431.133 το 2009) αφορά στην Παλιά Λευκωσία, όπου η επιβολή αποχετευτικών τελών τερματίστηκε από το 2001. Από αρκετούς φορολογούμενους εξακολουθούν να οφείλονται ποσά πέραν των €1.000, η είσπραξη των οποίων με την πάροδο του χρόνου θα καθίσταται ακόμα δυσκολότερη. Ποσό €3.703.017 (€3.674.166 το 2009) αφορά στη Μείζονα Λευκωσία, από το οποίο ποσό €2.268.293 αφορά σε οφειλές των ετών 2002 – 2009 και ποσό €831.931 αφορά στις οφειλές για πρόσθετη επιβάρυνση επί των αποχετευτικών τελών.

Παρόλο ότι το ποσοστό είσπραξης είναι αρκετά ψηλό (90,8% το 2010 και 86,7% το 2009), πολλά άτομα και εταιρείες οφείλουν από το 2002 μεγάλα ποσά. Σε πολλές περιπτώσεις έγινε συμφωνία με τους οφειλότες για διευθέτηση των οφειλών τους με δόσεις, ωστόσο, πολλοί δεν ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις τους.

Κατά τα έτη 2009 και 2010, δεν καταχωρίστηκαν αγωγές εναντίον οφειλετών, εκτός δύο περιπτώσεων, ενώ σε πολλές περιπτώσεις οφειλών για τις οποίες κινήθηκαν αγωγές κατά το 2008 και εκδόθηκε απόφαση δικαστηρίου για καταβολή των οφειλόμενων ποσών, αυτά δεν έχουν εισπραχθεί. Για καταχώριση και παρακολούθηση των αγωγών, ετοιμάστηκε ειδικό μηχανογραφικό πρόγραμμα, το οποίο όπως διαπιστώθηκε δεν χρησιμοποιείται και δεν ενημερώνεται με τα απαραίτητα στοιχεία. Διαπιστώθηκε επίσης ότι στις

περιπτώσεις που γίνονται εισπράξεις κατόπιν απόφασης δικαστηρίου, με τις οποίες επιδικάζονται και τόκοι επί των οφειλόμενων ποσών, αυτοί δεν εισπράττονται από το Συμβούλιο.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε την ανάγκη εντατικοποίησης των προσπαθειών είσπραξης των καθυστερημένων οφειλών ειδικά στις περιπτώσεις στις οποίες υπάρχουν καταδικαστικές δικαστικές αποφάσεις.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι κατά τα έτη 2009 και 2010 υιοθετήθηκαν άλλοι μέθοδοι είσπραξης των οφειλόμενων τελών και κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους έχουν εισπραχθεί, μετά από συστηματική προσπάθεια, οφειλόμενα τέλη ύψους €1.275.568 από τα οποία ποσό ύψους €34.568 αφορούσε στην Παλιά Λευκωσία.

(β) Χρεώστες τελών χρήσης. Το σύνολο των οφειλών για τέλη χρήσης στις 31.12.2010 ήταν €1.473.914, σε σύγκριση με €1.206.657 στις 31.12.2009, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €267.257. Ποσό €1.386.897 (€1.167.266 για το 2009) οφείλεται από το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, ποσό €55.800 (€28.931 για το 2009) οφείλεται από το Δήμο Λακατάμειας και ποσό €31.217 οφείλεται από διάφορους.

Παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην είσπραξη των τελών χρήσης τόσο από το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας όσον και από το Δήμο Λακατάμειας.

Το Συμβούλιο δεν προχώρησε στη συνολολόγηση συμφωνιών, οι οποίες να διέπουν τον τρόπο και το χρόνο καταβολής των τελών χρήσης και για καθορισμό της προμήθειας που καταβάλλεται από το Συμβούλιο. Λόγω της συνεχούς σύνδεσης στο σύστημα αποχετεύσεων πολλών νέων περιοχών, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Συμβούλιο προχωρήσει με τη ρύθμιση των πιο πάνω.

(γ) Κυπριακή Δημοκρατία – Οφειλές ύψους €11.323.724. Οι οφειλές της Κυβέρνησης αφορούν κυρίως στα πιο κάτω:

(i) Οφειλές αποχετευτικών τελών €1.207.167:

- **Τέλη αποχετεύσεων επί της ακίνητης ιδιοκτησίας που αφορά Προσφυγικούς Οικισμούς και Οικισμούς Αυτοστέγασης στις δημαρχούμενες περιοχές η οποία μεταβιβάστηκε σε εκτοπισθέντες ύψους €1.126.436.** Το ποσό αυτό αφορά αποχετευτικά τέλη για τα έτη 2008 – 2010 που επιβλήθηκαν από το Συμβούλιο στους πρόσφυγες εγγεγραμμένους ιδιοκτήτες στους Κυβερνητικούς Οικισμούς Στροβόλου, Λακατάμειας, Αγλαντζιάς και Λατσιών, στους οποίους το αποχετευτικό σύστημα κατασκευάστηκε από το Συμβούλιο. Για τα τέλη αυτά συμφωνήθηκε σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 29.12.2010, υπό την προεδρία του Υπουργού Εσωτερικών, όπως πληρωθούν από την Κυβέρνηση.

Δεν έχει υπολογιστεί η πρόσθετη επιβάρυνση ύψους €225.287 επί του πιο πάνω ποσού ενώ όπως διαπιστώθηκε, το ποσό των €1.126.436 είναι καθ' υπολογισμό και δεν αντιπροσωπεύει τις πραγματικές φορολογίες των συγκεκριμένων οικισμών για τα έτη 2008-2010.

Όπως αναφέρθηκε στην πιο πάνω σύσκεψη, σε Κυβερνητικούς Οικισμούς στους οποίους το αποχετευτικό σύστημα είχε κατασκευαστεί από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως ή με κυβερνητική δαπάνη, τα άλλα Συμβούλια Αποχετεύσεων επιβάλλουν στην Κυβέρνηση αποχετευτικά τέλη και μετά την τιτλοποίηση των εν λόγω μονάδων στους πρόσφυγες εγγεγραμμένους ιδιοκτήτες. Αντίθετα το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας, κατά το 2010, εξαίρεσε την Κυβέρνηση από τη φορολογία και κατ' επέκταση τους πρόσφυγες εγγεγραμμένους ιδιοκτήτες, στις περιπτώσεις ακίνητης ιδιοκτησίας σε Κυβερνητικούς Οικισμούς στους οποίους το αποχετευτικό σύστημα είχε κατασκευαστεί από το Τμήμα Πολεοδομίας & Οικήσεως ή με κυβερνητική δαπάνη και ακύρωσε τις φορολογίες ύψους €457.151 για τα έτη 2008 – 2010 που είχαν επιβληθεί σε αυτούς και δεν είχαν εξοφληθεί, και επέστρεψε στους πρόσφυγες ιδιοκτήτες τα ποσά που είχαν πληρώσει, συνολικού ύψους €94.249.

Τα πιο πάνω, δεν τέθηκαν ενώπιον της Ολομέλειας του Συμβουλίου για ενημέρωση και έγκριση, ούτε έχουν τεθεί ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου για λήψη σχετικής πολιτικής απόφασης. Όπως προκύπτει δεν εφαρμόζεται η ίδια τακτική από όλα τα Συμβούλια Αποχετεύσεων.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου ανέφερε ότι η λήψη σχετικής πολιτικής απόφασης δεν είναι θέμα που αφορά στο Συμβούλιο αλλά στο Υπουργείο Εσωτερικών.

(ii) **Οφειλές για επιχορηγήσεις €3.699.354.** Το ποσό αυτό αφορά στις οφειλές για επιχορηγήσεις, που σύμφωνα με σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, η Κυβέρνηση καταβάλλει προς το Συμβούλιο.

(α) Ποσό €1.422.109 που αφορά στην οφειλή της Κυβέρνησης για επιχορήγηση του κόστους λειτουργίας και συντήρησης των εργοστασίων τριτοβάθμιας επεξεργασίας λυμάτων Ανθούπολης και Βαθειάς Γωνιάς, χωρίς να έχει συμφωνηθεί με το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (Τ.Α.Υ.) το ποσοστό της επιχορήγησης, για το οποίο το Συμβούλιο βρίσκεται σε στάδιο διαβουλεύσεων με το Τ.Α.Υ.

(β) Ποσό €2.277.245 το οποίο αφορά στην οφειλή της Κυβέρνησης για επιχορήγηση του κόστους κατασκευής των δύο εργοστασίων τριτοβάθμιας επεξεργασίας λυμάτων και του κόστους κατασκευής των αποχετευτικών συστημάτων στις αγροτικές κοινότητες, για το οποίο το Τ.Α.Υ. ζήτησε από το Συμβούλιο όπως παρουσιάσει τα απαραίτητα στοιχεία και πληροφορίες που χρειάζονται για επιβεβαίωση και τακτοποίησή του.

(iii) **Δάνειο ύψους €3.417.203.** Το ποσό αυτό αποτελεί μέρος δανείου το οποίο είχε συναφθεί από το Συμβούλιο, το 2007, για την κατασκευή των αντιπλημμυρικών έργων στο Δήμο Λατσιών, με βάση την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου Αρ. 63.124, ημερ. 28.12.2005, όπως αυτή διορθώθηκε στις 12.7.2006 και το οποίο αναμένεται να εισπραχθεί από την Κυβέρνηση.

(iv) **Προκαταβολή στο U.N.D.P. €3.000.000.** Προκαταβολή που δόθηκε κατά το 2009, από το Συμβούλιο στο United Nations Development Programme (U.N.D.P.) για την επέκταση του εργοστασίου επεξεργασίας λυμάτων στη Μια Μηλιά. (Το συνολικό κόστος της επέκτασης αναμένεται να ανέλθει σε €30 εκ. και η αναλογία των Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων έχει καθοριστεί σε 70% και 30%, αντίστοιχα.)

Έργα που εκτελέστηκαν και δεν τέθηκαν σε λειτουργία. Τα έργα αποχετευτικών συστημάτων υπό εκτέλεση στις 31.12.2010, ανέρχονται σε €189,4 εκ., σε σύγκριση με €154,9 εκ. το 2009. Από το ποσό αυτό, ποσό περίπου €59 εκ. (€60 εκ. το 2009), αφορά σε έργα τα οποία έχουν συμπληρωθεί και παραληφθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε λειτουργία, ούτε μπορεί να αρχίσει η χρήση τους, κυρίως λόγω της μη ολοκλήρωσης της κατασκευής του νέου εργοστασίου επεξεργασίας λυμάτων στη Μια Μηλιά, το οποίο αναμένεται να λειτουργήσει το δεύτερο εξάμηνο του 2012.

Κατά το 2010, τέθηκαν σε λειτουργία και άρχισε η χρήση έργων συνολικού κόστους περίπου €100 εκ.

Παράλειψη του Δημοτικού Συμβουλίου Έγκωμης να επιβάλει όρους για εγκατάσταση κεντρικού αποχετευτικού συστήματος σε υπό διαχωρισμό τεμάχιο γης στην Έγκωμη. Το Συμβούλιο δεν έχει λάβει οποιαδήποτε μέτρα εναντίον του Δήμου Έγκωμης, ο οποίος προχώρησε στην έκδοση άδειας διαχωρισμού τεμαχίου γης χωρίς τη συμπερίληψη όρων αναφορικά με την εγκατάσταση του αποχετευτικού συστήματος, κατά παράβαση του περί Ρύθμισης Οδών και Οικοδομών Νόμου και παρόλο ότι το Συμβούλιο είχε ευθύς εξ αρχής, ενημερώσει σχετικά το Δήμο. Σύμφωνα με αντίγραφο της άδειας διαχωρισμού οικοπέδων αρ.70, ημερ. 16.9.2002, το οποίο περιήλθε σε γνώση της Υπηρεσίας μας πρόσφατα, φαίνεται ότι ο Δήμος Έγκωμης είχε περιλάβει στην άδεια όρο, όπως πριν αρχίσουν οι κατασκευαστικές εργασίες, ο αιτητής να αποταθεί στο Δήμο για να του δοθούν πληροφορίες σχετικά με την εγκατάσταση κεντρικού αποχετευτικού συστήματος.

Ο Δήμος Έγκωμης πληροφόρησε το Συμβούλιο ότι δεν αναλαμβάνει οποιαδήποτε ευθύνη και ζήτησε από το Συμβούλιο όπως επωμιστεί το ίδιο τη δαπάνη για την εγκατάσταση κεντρικού αποχετευτικού συστήματος στον εν λόγω διαχωρισμό.

Επισημαίνεται ότι στο συγκεκριμένο τεμάχιο έχουν ανεγερθεί κατοικίες οι ιδιοκτήτες των οποίων θα έπρεπε, σύμφωνα με το Άρθρο 33 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου, να τις συνδέσουν με τη δημόσια υπόνομο εντός της προθεσμίας που καθορίστηκε από το Συμβούλιο, και να καταβάλλουν καθορισμένα τέλη χρήσης του συστήματος.

Τα πιο πάνω δεν τέθηκαν ενώπιον του Συμβουλίου για ενημέρωση και λήψη απόφασης ως προς τον περαιτέρω χειρισμό του θέματος ενώ σύμφωνα με την απαντητική επιστολή της Προέδρου του Συμβουλίου για τα θέματα της Ετήσιας Έκθεσης της Υπηρεσίας μας για το έτος 2009, το Συμβούλιο αναμένει από το Δήμο Έγκωμης να προβεί σε διορθωτικές ενέργειες. Το θέμα παραμένει σε εκκρεμότητα χωρίς οποιαδήποτε ενέργεια από τις δύο πλευρές.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι κατά το 2011 συμφωνήθηκε με τον Δήμο Έγκωμης και τον ιδιοκτήτη του τεμαχίου όπως προχωρήσει ο ίδιος με την κατασκευή του αποχετευτικού συστήματος στον εν λόγω διαχωρισμό και το Συμβούλιο, όπως σε όλες τις περιπτώσεις διαχωρισμών, του παραχωρήσει τα υλικά.

Ασφαλτόστρωση δρόμων που επηρεάζονται από την κατασκευή του αποχετευτικού συστήματος και δρόμων στη δημαρχούμενη περιοχή Λευκωσίας.

(α) Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, από το 2004 το Συμβούλιο προβαίνει στην πλήρη ασφαλτόστρωση των δρόμων στις περιοχές όπου συμπληρώνεται το αποχετευτικό σύστημα, ενώ μέχρι το 2003 κάλυπτε μόνο το κόστος για την ασφατική επανόρθωση των εκσκαφών. Η ολική ασφαλτόστρωση των δρόμων με έξοδα του Συμβουλίου, χωρίς τη συνεισφορά των οικείων Δήμων, δεν καλύπτεται από οποιαδήποτε διάταξη στον περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμο. Αντίθετα, την ευθύνη για τη συντήρηση των δρόμων φέρουν οι Δήμοι, σύμφωνα με το άρθρο 84(ε) του περί Δήμων Νόμου, οι οποίοι για εκτέλεση τέτοιων έργων, λαμβάνουν χορηγία από το Κράτος.

(β) Κατά το 2010 το Συμβούλιο κατέβαλε ποσό ύψους €33.983 (€787.329 το 2009) για ασφαλτόστρωση δρόμων στη δημαρχούμενη περιοχή Λευκωσίας και ποσό ύψους €70.600, ως συνεισφορά για την ασφαλτόστρωση δρόμων στο Δήμο Αγίου Δομετίου, όπου το αποχετευτικό σύστημα έχει ολοκληρωθεί προ πολλών ετών και το Συμβούλιο δεν φέρει οποιαδήποτε νομική ευθύνη για τη μετέπειτα συντήρησή τους.

(γ) Η συνολική δαπάνη που θα απαιτηθεί για την πλήρη ασφαλτόστρωση των δρόμων στις περιοχές της Μείζονος Λευκωσίας όπου συμπληρώνεται το αποχετευτικό σύστημα, περιλαμβανομένων και των περιαστικών κοινοτήτων, υπολογίστηκε σε €68,34 εκ. και θα καλυφθεί από την αύξηση των αποχετευτικών τελών κατά 1% που επιβλήθηκε επί της ακίνητης ιδιοκτησίας από το 2007. Από το 2004 μέχρι το 2010, η δαπάνη για την πλήρη ασφαλτόστρωση των δρόμων ανήλθε σε €48.866.833.

Αναπαλαίωση και πώληση συντελεστών δόμησης της διατηρητέας οικοδομής για στέγαση των νέων γραφείων του Συμβουλίου. Με βάση τον περί Διατηρητέων Οικοδομών Νόμο αρ. 240(I)/2002, το Συμβούλιο δικαιούται σε χορηγία για αναπαλαίωση της διατηρητέας οικοδομής στην οποία στεγάστηκαν τα νέα γραφεία του Συμβουλίου και για την πώληση του χαρισμένου και υπολειπόμενου συντελεστή δόμησης της διατηρητέας οικοδομής συνολικού ύψους περίπου €524.440.

Όπως διαπιστώθηκε, το Συμβούλιο δεν έχει προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για διεκδίκηση των επιχορηγήσεων που δικαιούται με αποτέλεσμα να μην εισπράξει κανένα ποσό και μέρος του χαρισμένου συντελεστή ύψους €209.792, να μην μπορεί πλέον να διεκδικηθεί ενώ ενδεχομένως να μην είναι δυνατή πλέον η διεκδίκηση και άλλων ποσών επιχορηγήσεων.

Όπως μας αναφέρθηκε, το Συμβούλιο αναμένει την τελική έγκριση από τον Δήμο Λευκωσίας ώστε να μπορέσει να προβεί σε όλες τις ενέργειες για εξασφάλιση των επιχορηγήσεων που μπορεί να διεκδικηθούν, με αποτέλεσμα το θέμα να παραμένει σε εκκρεμότητα.

Απαλλαγή ιδιοκτητών ή κατόχων ακίνητης ιδιοκτησίας, από πληρωμή πρόσθετης επιβάρυνσης λόγω καθυστέρησης στην πληρωμή των τελών αποχετεύσεων. Σύμφωνα με το άρθρο 30(3) του Νόμου, σε

περίπτωση μη πληρωμής των τελών αποχετεύσεων εντός της προθεσμίας που καθορίστηκε από το Συμβούλιο, επιβάλλεται και εισπράττεται πρόσθετη επιβάρυνση ίση με το 20% του απλήρωτου ποσού.

Για το 2010, το Συμβούλιο καθόρισε ως τελευταία ημερομηνία πληρωμής των τελών αποχετεύσεων τις 29.10.2010.

Διαπιστώθηκε ότι σε πολλές περιπτώσεις πληρωμής των τελών μετά τις 29.10.2010, δεν εισπράχθηκε πρόσθετη επιβάρυνση, συνολικού ύψους περίπου €37.620 ή ποσοστό 36% του ποσού που θα έπρεπε κανονικά να εισπραχθεί, χωρίς να υπάρχουν τα ανάλογα δικαιολογητικά και χωρίς έγκριση.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η μη είσπραξη πρόσθετης επιβάρυνσης δικαιολογείται μόνο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις και εφόσον υπάρχουν τα ανάλογα δικαιολογητικά, διαφορετικά αυτό αποτελεί άνιση μεταχείριση μεταξύ των φορολογουμένων πολιτών.

Απαλλαγή ιδιοκτητών ή κατόχων ακίνητης ιδιοκτησίας, από την καταβολή τελών αποχέτευσης. Σύμφωνα με το άρθρο 30(1)(β) του Νόμου, υποχρέωση στην πληρωμή τελών αποχετεύσεων και δικαιωμάτων έχουν όλοι οι ιδιοκτήτες ή κάτοχοι ακίνητης ιδιοκτησίας, εντός των ορίων της περιοχής του Συμβουλίου, οι οποίοι εξυπηρετούνται ή πρόκειται να εξυπηρετηθούν από τα συστήματα αποχέτευσης λυμάτων ή επωφελούνται ή πρόκειται ή δύνανται να επωφεληθούν από αυτά τα έργα. Επίσης, κατά τον καθορισμό των τελών δυνατόν να ληφθεί ειδική πρόνοια για μείωση ή αύξηση του τέλους, για ορισμένες τάξεις ιδιοκτησίας, ανάλογα, μεταξύ άλλων, και με το όφελος που προκύπτει για την κάθε ιδιοκτησία ή τον ιδιοκτήτη ή κάτοχό της.

Σύμφωνα με το άρθρο 30(1)(ε) του Νόμου, εξαιρούνται από την υποχρέωση πληρωμής οποιουδήποτε τέλους ή δικαιώματος οι ιδιοκτήτες ή κάτοχοι ακίνητης ιδιοκτησίας, που χρησιμοποιείται αποκλειστικά για γεωργικούς σκοπούς και η οποία δεν δύναται με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία να αξιοποιηθεί με οποιοδήποτε τρόπο.

Από τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας διαπιστώθηκε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις, ιδιοκτήτες ή κάτοχοι ακίνητης ιδιοκτησίας εντός των ορίων της περιοχής του Συμβουλίου, μετά από αίτησή τους απαλλάσσονται από τη φορολογία τελών αποχετεύσεων, για λόγους που δεν φαίνεται να καλύπτονται από το Νόμο.

Παράνομες απορρίψεις απορριμματικών υγρών από βιομηχανικά, βιοτεχνικά και εμπορικά υποστατικά. Στο άρθρο 34 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου, καθορίζονται οι ουσίες, τα υλικά ή απορριμματικά υγρά τα οποία απαγορεύεται να διοχετεύονται στις δημόσιες υπονόμους καθώς και οι ανάλογες ποινές για τους παραβάτες. Σύμφωνα με το άρθρο 35 του Νόμου, το Συμβούλιο δύναται, κατόπιν ειδικής συμφωνίας ή διευθέτησης με βιομηχανικές επιχειρήσεις, να αποδέχεται την απόρριψη στους δημόσιους υπονόμους βιομηχανικών αποβλήτων πέραν των επιτρεπτών ορίων, με την καταβολή πρόσθετων τελών, για κάλυψη των δαπανών χειρισμού και επεξεργασίας των λυμάτων αυτών.

Παρατηρήθηκε ότι παρά τη σημαντική εργασία ελέγχου που διενεργεί το Συμβούλιο, αρκετές βιομηχανίες διοχετεύουν στο αποχετευτικό σύστημα βιομηχανικά απόβλητα πέραν των επιτρεπτών ορίων, χωρίς να καταβάλλουν αυξημένα τέλη και χωρίς να προωθείται η λήψη νομικών μέτρων εναντίον τους, γεγονός που θα αποτελούσε αποτρεπτικό μέτρο για τερματισμό/επανάληψη της πιο πάνω παρατυπίας.

Το θέμα αναφέρθηκε και στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το έτος 2009. Η Πρόεδρος του Συμβουλίου ανέφερε ότι το Συμβούλιο προχωρεί με μελέτη για θέσπιση κανονισμών που θα περιλαμβάνουν και τη μέθοδο τιμολόγησης των υποστατικών.

Χαρτοσήμανση συμβολαίων έργων. Σύμφωνα με το άρθρο 29(θ) του περί Χαρτοσήμων Νόμου, στην περίπτωση σύμβασης εκτέλεσης οικοδομικού ή τεχνικού έργου, ο εργολήπτης βαρύνεται με την καταβολή του τέλους χαρτοσήμου. Το Συμβούλιο υποχρεούται να εξετάζει κατά πόσο ένα έγγραφο είναι χαρτοσημασμένο ή όχι και να μην προβαίνει σε οποιαδήποτε ενέργεια μέχρι το έγγραφο αυτό να χαρτοσημανθεί.

Διαπιστώθηκε ότι συνεχίστηκε και κατά το 2010 η τακτική του Συμβουλίου να προβαίνει στην υπογραφή συμβάσεων εκτέλεσης έργων χωρίς αυτές να έχουν χαρτοσημανθεί. Επίσης, δεν έχουν αποσταλεί στο Γραφείο του Εφόρου Τελών Χαρτοσήμου τα συμβόλαια που έχουν υπογραφεί μετά την 1.1.2003, για εξέταση πιθανής χαρτοσήμανσής τους, ως η εγκύκλια επιστολή του Εφόρου με αρ. φακ. 13.36.09, ημερ. 21.7.2006.

Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, η τακτική αυτή του Συμβουλίου δεν είναι σύνομη και στερεί το Δημόσιο από σημαντικά έσοδα. Αναφέρθηκε επίσης ότι η εξαίρεση του Συμβουλίου από την καταβολή οποιωνδήποτε τελών χαρτοσήμων, με βάση το άρθρο 42Α του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου, αφορά στο Συμβούλιο αλλά όχι στους εργολήπτες, οι οποίοι με βάση τον περί Χαρτοσήμων Νόμο υπέχουν υποχρέωση καταβολής τελών χαρτοσήμου.

Διενέργεια πληρωμών Φ.Π.Α. χωρίς την υποβολή φορολογικών τιμολογίων. Διαπιστώθηκε ότι σε διάφορες περιπτώσεις καταβλήθηκε Φ.Π.Α. για πληρωμές εργολάβων χωρίς την προσκόμιση φορολογικών τιμολογίων.

Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, το Συμβούλιο πρέπει να διενεργεί πληρωμές Φ.Π.Α., πάντα μετά την υποβολή φορολογικών τιμολογίων.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι το Συμβούλιο ήδη εφαρμόζει την εισήγησή μας για πληρωμή Φ.Π.Α. με την υποβολή φορολογικών τιμολογίων.

Θέματα προσωπικού.

(α) Κανονισμοί Προσωπικού. Μετά από υπόδειξη της Υπηρεσίας μας, το Συμβούλιο έδωσε οδηγίες στο Νομικό Σύμβουλο όπως εξετάσει το ενδεχόμενο τροποποίησης των περί Υπηρεσίας του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λευκωσίας Κανονισμών, με σκοπό τη ρύθμιση διαφόρων θεμάτων του προσωπικού, όπως ισχύουν στη Δημόσια Υπηρεσία. Στο κείμενο των τροποποιητικών Κανονισμών που ετοιμάστηκε από το Νομικό Σύμβουλο και υποβλήθηκε στο Συμβούλιο το Σεπτέμβριο του 2010, για μελέτη και έγκριση, διαπιστώθηκε ότι δεν έχουν περιληφθεί πρόνοιες που να ρυθμίζουν τη μισθοδοτική τοποθέτηση των υπαλλήλων σε διάφορες περιπτώσεις καθώς και άλλα σχετικά θέματα προσωπικού ούτε έχει περιληφθεί πρόνοια σύμφωνα με την οποία για τα θέματα που δεν καλύπτονται από τους Κανονισμούς του Συμβουλίου, να ακολουθούνται κατ'αναλογία οι σχετικοί περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Απολαβές, Επιδόματα και Άλλα Οικονομικά Ωφελήματα των Δημοσίων Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1995 (Κ.Δ.Π.175/95) και ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμος, ως η εισήγηση της Υπηρεσίας μας. Διαπιστώθηκε επίσης ότι με οδηγίες της Διεύθυνσης του Συμβουλίου, έχει περιληφθεί πρόνοια η οποία δίδει την ευχέρεια στο Συμβούλιο να προβαίνει σε υπεράριθμους διορισμούς ή προαγωγές με τρόπο που δεν συνάδει με τη σχετική πρόνοια του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου, σύμφωνα με την οποία κάθε υπεράριθμος διορισμός ή προαγωγή γίνεται πάνω σε προσωρινή βάση και τερματίζεται το γρηγορότερο μετά την πλήρωση της θέσης, έναντι της οποίας έγινε. Αντίθετα, σύμφωνα με το άρθρο 25Α (3) των προτεινόμενων τροποποιητικών Κανονισμών του Συμβουλίου, κάθε υπεράριθμος διορισμός ή προαγωγή σταματά να είναι υπεράριθμος και καθίσταται αυτόματα κανονικός διορισμός ή προαγωγή χωρίς άλλη διαδικασία μετά από την πλήρωση της θέσης έναντι της οποίας έγινε.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι το Συμβούλιο στη συνεδρία του στις 10.10.2011, ενέκρινε τους πιο πάνω Κανονισμούς, οι οποίοι υποβλήθηκαν στις 13.10.2011, στο Υπουργείο Εσωτερικών, για έγκριση.

(β) Διορισμός Λειτουργών χωρίς να υπάρχουν εγκεκριμένες κενές θέσεις. Στις 31.12.2010 υπηρετούσαν μόνιμα στο Συμβούλιο τρεις Λειτουργοί χωρίς να υπάρχουν εγκεκριμένες κενές θέσεις στον Προϋπολογισμό. Οι εν λόγω διορισμοί έγιναν κατά τα έτη 2008 - 2010 χωρίς να ενημερωθεί η ολομέλεια του Συμβουλίου ότι δεν υπήρχαν αντίστοιχες κενές θέσεις και χωρίς έγκριση από τον Υπουργό Εσωτερικών.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι στο Συμβούλιο υπηρετούν τώρα πέντε Λειτουργοί χωρίς να υπάρχουν εγκεκριμένες κενές θέσεις στον Προϋπολογισμό, οι διορισμοί των οποίων

έγιναν έναντι πέντε εγκεκριμένων κενών θέσεων ανωτέρου επιπέδου και μισθού στον ίδιο κλάδο, σύμφωνα, όπως αναφέρεται, με τις πρόνοιες των Κανονισμών που ισχύουν στη Δημόσια Υπηρεσία.

Ωστόσο, όπως αναφέρεται στην πιο πάνω παράγραφο το Συμβούλιο δεν έχει υιοθετήσει τους σχετικούς Κανονισμούς που ισχύουν στη Δημόσια Υπηρεσία, ενώ η σχετική πρόνοια που περιλαμβάνεται στους προτεινόμενους Τροποποιητικούς Κανονισμούς του Συμβουλίου, δεν συνάδει με την αντίστοιχη πρόνοια στον περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμο.

Μέρος Β

Μηχανογράφηση. Το θέμα της διαχείρισης του μηχανογραφικού συστήματος καθώς και η ετοιμασία εγχειριδίων χρήσης και διαχείρισης των διαφόρων υποσυστημάτων, εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Μισθολογικές αναβαθμίσεις λειτουργών χωρίς έγκριση. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, το Συμβούλιο ενέκρινε σε μέλη του προσωπικού μισθοδοτικές ρυθμίσεις, οι οποίες είχαν απορριφθεί από τους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομικών, στα πλαίσια έγκρισης του Προϋπολογισμού του Συμβουλίου. Ανάλογες πρόνοιες περιλήφθηκαν και στον Προϋπολογισμό για το 2010, ο οποίος εγκρίθηκε από τον Υπουργό Εσωτερικών στις 2.8.2010, αλλά με εξαίρεση τα θέματα προσωπικού.

Κανονισμοί προσφορών. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, οι Εσωτερικοί Κανονισμοί Προσφορών, που διέπουν τις αρμοδιότητες και όρους λειτουργίας του Συμβουλίου Προσφορών και τις διαδικασίες ζήτησης, αξιολόγησης και κατακύρωσης των προσφορών του Συμβουλίου, οι οποίοι είχαν εγκριθεί το 1991 θα πρέπει να εκσυγχρονιστούν ώστε να συνάδουν με τις πρόνοιες του νέου νομοθετικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις.

Αποχετευτικό Έργο Μειζονος Λευκωσίας, Εργασίες Λεωφόρου Λεμεσού. Μέρος των εργασιών του συμβολαίου GN20 ύψους €4,6 εκ. για την κατασκευή αποχετευτικών δικτύων στον Στρόβολο περιλάμβανε και την τοποθέτηση αποχετευτικού δικτύου σε τμήμα της λεωφόρου Λεμεσού. Μετά από απαίτηση του Τμήματος Δημοσίων Έργων και της Αστυνομίας αποφασίστηκε όπως ο χρόνος εκτέλεσης των εργασιών μειωθεί από 40 εργάσιμες ημέρες που προβλεπόταν στο συμβόλαιο στις 11 εργάσιμες ημέρες. Το κόστος των εργασιών αυτών με βάση τις τιμές του συμβολαίου υπολογίστηκε από τους Συμβούλους Μηχανικούς σε €1 εκ. περίπου. Επιπρόσθετα του ποσού αυτού ο εργολάβος ζήτησε €775.000 για έξοδα της επίσπευσης των εργασιών.

Πληροφορήσαμε το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας, ότι για το θέμα της επίσπευσης εκτέλεσης των αποχετευτικών εργασιών στη Λεωφόρο Λεμεσού, η απαίτηση του εργολάβου για καταβολή επιπλέον συνολικού ποσού περίπου €775.000 δεν μπορεί να εξεταστεί από την Υπηρεσία μας επειδή δεν είναι τεκμηριωμένη και ότι το ποσό αυτό εκ πρώτης όψεως είναι υπερβολικό. Εκφράσαμε επίσης την άποψη ότι, σε περίπτωση που δεν επέλθει συμφωνία με τον εργολάβο για εκτέλεση των πιο πάνω εργασιών με λογικές τιμές, τότε αυτές θα μπορούσαν να εκτελεστούν το επόμενο καλοκαίρι, μετά από διαγωνισμό. Τέλος παρατηρήσαμε ότι με ορθό προγραμματισμό και συντονισμό του Συμβουλίου με το Τμήμα Δημοσίων Έργων και την Αστυνομία, θα έπρεπε η εκτέλεση του έργου εντός των επιθυμητών χρονικών περιθωρίων να είχε ενσωματωθεί στους όρους του διαγωνισμού αντί να αποτελέσει αντικείμενο διαπραγμάτευσης και απ' ευθείας ανάθεσης με τον ανάδοχο του έργου.

Το Συμβούλιο δεν αποδέχτηκε τις θέσεις της Υπηρεσίας μας και μετά από διαπραγματεύσεις ανέθεσε στον εργολάβο το έργο έναντι περίπου €1.690.000 από τα οποία ποσό €200.000 αφορά υπερωριακή απασχόληση και €490.000 έξοδα επιτάχυνσης, μειωμένης παραγωγικότητας κ.λπ.

5.44 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ

Μέρος Α

Οικονομικές καταστάσεις και έλεγχος. Το Συμβούλιο δεν υπέβαλε, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, στην Υπηρεσία μας για έλεγχο τις οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2009 και 2010, όπως είχε

υποχρέωση με βάση τα άρθρα 31(1) και 2 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο για το έτος 2008.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2008 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους €1.446.268, σε σύγκριση με €1.174.484 (£687.395) το 2007.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα του Συμβουλίου κατά το έτος 2008 ανήλθαν σε €4.281.899, σε σύγκριση με €3.790.387 (£2.218.415) το 2007, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €491.512 ή ποσοστό 13%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από αποχετευτικά τέλη (€129.388), τέλος χρήσης αποχετευτικού συστήματος (€155.386), κρατική χορηγία (€60.877) και συναλλαγματικό κέρδος (€125.082). Στα έσοδα περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους €909.227, σε σύγκριση με €848.350 (£496.517) το 2007.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα του Συμβουλίου κατά το έτος 2008 ανήλθαν σε €5.728.167, σε σύγκριση με €4.964.871 (£2.905.810) το 2007, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €763.296 ή ποσοστό 15,4%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξόδων για αντλιοστάσια (€183.025), εργοστάσιο λυμάτων (€136.086) και αποσβέσεις (€516.245), ενώ παράλληλα σημειώθηκαν μειώσεις σε ορισμένα άλλα Κονδύλια εξόδων.

(δ) Μακροπρόθεσμες/βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Συμβουλίου στις 31.12.2008, περιλαμβανομένης και της υποχρέωσης προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδορημάτων ύψους €502.331, ανέρχονταν σε €11.612.789, σε σύγκριση με €13.616.315 (£7.969.275) το 2007, ενώ οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ανέρχονταν σε €23.712.456, σε σύγκριση με €20.696.339 (£12.113.029) το 2007. Στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται οι δόσεις δανείων που ήταν πληρωτέες εντός ενός έτους, ύψους €1.849.196 το 2008, σε σύγκριση με €3.344.938 (£1.957.705) το 2007.

(ε) Αποπληρωμή δανείων. Το υπόλοιπο των δανείων του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Παραλιμνίου από το Συμβούλιο της Ευρώπης, την Kommunalkredit International Bank Ltd και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ανήλθε στις 31.12.2008 σε €12.959.654, σε σύγκριση με €16.402.545 (£9.599.983) το 2007.

Λόγω της κακής οικονομικής του κατάστασης, το Συμβούλιο αδυνατούσε να καταβάλει τις τοκοχρεωλυτικές δόσεις των δανείων για τα έτη 2002-2009, με αποτέλεσμα η Κυπριακή Δημοκρατία, η οποία είναι εγγυητής των δανείων αυτών, να αναλάβει την αποπληρωμή τους. Συγκεκριμένα, μέχρι την 31.12.2008 η Κυπριακή Δημοκρατία είχε καταβάλει συνολικά ποσό ύψους €20.776.232 (δόσεις δανείων μέχρι το 2007 €16.990.172 και για το 2008 €3.786.060), η οποία παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου ως πιστωτής. Παράλληλα, η Κυπριακή Δημοκρατία παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις και ως χρεώστης, αφού όφειλε στο Συμβούλιο στις 31.12.2008 ποσό ύψους €3.800.818, το οποίο αφορά στο μερίδιό της για την κατασκευή του αποχετευτικού έργου, για το κόστος λειτουργίας του συστήματος άρδευσης, για το κόστος λειτουργίας της τριτοβάθμιας επεξεργασίας νερού και για τα αποχετευτικά τέλη για κυβερνητική ακίνητη περιουσία.

Επιπρόσθετα, η Κυπριακή Δημοκρατία κατέβαλε κατά τη διάρκεια του 2009 ποσό ύψους €752.696 έναντι των τοκοχρεωλυτικών δόσεων των δανείων του Συμβουλίου.

Σημειώνεται ότι το Συμβούλιο, μετά από έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 3.6.2009, συνήψε με εμπορική τράπεζα νέο μακροχρόνιο δάνειο ύψους €50 εκ. και το 2010 το Συμβούλιο κατέβαλε από το εν λόγω δάνειο στην Κυπριακή Δημοκρατία ποσό ύψους €17.051.656, έναντι των οφειλών του. Το υπόλοιπο της οφειλής προς την Κυπριακή Δημοκρατία για τις δόσεις δανείων, ανερχόταν στις 31.12.2010 σε €4.477.273.

(στ) Πρόβλημα ρευστότητας. Σύμφωνα με την Κατάσταση Ταμειακής Ροής, κατά το έτος 2008 σημειώθηκε καθαρή μείωση στα μετρητά και τις ταυτόσημες αξίες ύψους €826.867, η οποία θα ήταν πολύ μεγαλύτερη αν πληρώνονταν από το Συμβούλιο και οι τοκοχρεωλυτικές δόσεις των δανείων.

Απαντώντας στα πιο πάνω θέματα, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ανέφερε ότι συμφωνεί με τις επισημάνσεις της Υπηρεσίας μας, όσον αφορά στην οικονομική κατάσταση του Συμβουλίου, προσθέτοντας ότι αυτή έχει

επιδεινωθεί εξαιτίας της καθυστέρησης που παρατηρείται στην επανεκτίμηση των ακινήτων της περιοχής του Συμβουλίου από το Κτηματολόγιο, που είχε ως αποτέλεσμα την απώλεια εκατοντάδων χιλιάδων ευρώ τα τελευταία δέκα χρόνια.

Προσωπικό.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε το Συμβούλιο κατά τα έτη 2007 και 2008, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2008	2007
Μόνιμο υπαλληλικό προσωπικό	8	8
Τακτικό εργατικό προσωπικό	5	4
Σύνολο	13	12
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές (περιλαμβανομένης και της εισφοράς στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων ύψους €90.775 το 2008 και €53.129 (£31.095) το 2007):		
	€	€
Μόνιμο υπαλληλικό προσωπικό	397.143	343.743
Τακτικό εργατικό προσωπικό	148.170	111.080
Σύνολο	545.313	454.823
Μέσος όρος δαπανών:		
Μόνιμο υπαλληλικό προσωπικό	49.643	42.968
Τακτικό εργατικό προσωπικό	29.634	27.770

Κατά τη διάρκεια των ετών 2007 και 2008 το Συμβούλιο απασχόλησε επίσης ένα έκτακτο υπάλληλο, με σύνολο αποδοχών €15.524 και €16.750, αντίστοιχα.

Η σημαντική αύξηση του μέσου όρου αποδοχών κατά το 2008, οφείλεται κυρίως στην αύξηση της εισφοράς του Συμβουλίου προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

Σημειώνεται ότι ο Οικονομικός Διευθυντής του Συμβουλίου εκτελεί καθήκοντα Οικονομικού Διευθυντή και στο Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αγίας Νάπας και ο μισθός του κατανέμεται στα δύο Συμβούλια.

(β) **Μετονομασία και αναβαθμίσεις θέσεων.** Όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ο Υπουργός Εσωτερικών δεν ενέκρινε στους Προϋπολογισμούς των ετών 2005 μέχρι 2008 την προτεινόμενη δημιουργία μιας νέας θέσης Διευθυντή Τεχνικών Υπηρεσιών, με κλίμακα Α13+2 και μιας νέας θέσης Εκτελεστικού Μηχανικού, με κλίμακα Α9-Α11-Α12, έναντι κατάργησης των θέσεων Μηχανικού Αποχετεύσεων και Τεχνικού (Πολιτικής Μηχανικής), αντίστοιχα, και ζήτησε όπως το Συμβούλιο ανακαλέσει οποιεσδήποτε σχετικές με τα πιο πάνω θέματα αποφάσεις, αφού στους Προϋπολογισμούς του Συμβουλίου για τα πιο πάνω έτη οι κάτοχοι των θέσεων αυτών παρουσιάζονταν με τις απορριφθείσες από το Υπουργείο Εσωτερικών θέσεις και κλίμακες Α13 +2 και Α9-Α11-Α12, αντίστοιχα. Ενώ το Συμβούλιο, με απόφασή του, επανέφερε τους κατόχους των δύο πιο πάνω θέσεων στην προηγούμενη θέση και κλίμακά τους από 1.8.2005, η διαφορά μισθού μεταξύ της τωρινής και της προηγούμενης θέσης συνεχίζει να τους καταβάλλεται μέχρι σήμερα ως επίδομα επιφυλακής και αυξημένης ευθύνης, χωρίς να υπάρχει ειδική πρόνοια στους Προϋπολογισμούς και οι χρεώσεις γίνονται στο Κονδύλι εξόδων "Μη προβλεπόμενες δαπάνες". Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι ο πιο πάνω χειρισμός είναι αντικανονικός και δεν συνάδει με τις υποδείξεις του Υπουργού Εσωτερικών για το συγκεκριμένο θέμα.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου επικαλείται διάφορους λόγους για τις πιο πάνω αποφάσεις. Μας πληροφορεί επίσης ότι γίνονται διαβουλεύσεις με το Υπουργείο Εσωτερικών για τακτοποίηση του θέματος και ότι το Συμβούλιο είναι πεπεισμένο ότι το όλο θέμα θα διευθετηθεί. Ωστόσο, η Υπηρεσία μας διατηρεί τις απόψεις της, όπως αυτές εκφράζονται πιο πάνω.

(γ) Έγκριση Κανονισμών. Εκκρεμεί η έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο των περί του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Παραλιμνίου Κανονισμών (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας), οι οποίοι εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο το 2005.

Επανεκτίμηση ακίνητης ιδιοκτησίας. Μέχρι τον Οκτώβριο 2009, το Συμβούλιο απέστειλε συνολικά στο Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Αμμοχώστου καταλόγους με 1.109 άδειες οικοδομής, που εκδόθηκαν από 28.2.1997-2.2.2009, για επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας.

Σημειώνεται ότι μόνο από την επανεκτίμηση 453 περιπτώσεων που προέβη το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Αμμοχώστου μέχρι τον Νοέμβριο 2009, η αξία των ακινήτων αυξήθηκε από €6.763.994 σε €68.618.079.

Το Συμβούλιο δεν απέστειλε άλλες άδειες οικοδομής για επανεκτίμηση, ενόψει της καθυστέρησης που παρατηρείται στην εξέταση των υπόλοιπων 656 περιπτώσεων, που είχε ως συνέπεια τη σημαντική απώλεια εσόδων και γνωστοποίησε το γεγονός αυτό με επιστολές του προς το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Αμμοχώστου και στον Υπουργό Εσωτερικών και ζήτησε επίσπευση της επανεκτίμησης της ακίνητης ιδιοκτησίας.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο έχει προβεί σε σωρεία παραστάσεων προς την Κυβέρνηση για το πιο πάνω θέμα, το οποίο γίνεται ολοένα πιο οξύ, ενόψει της απαιτούμενης επανεκτίμησης όλων των νέων περιοχών που έχουν ενταχθεί στα όρια του Συμβουλίου.

Ποσοστά αποχετευτικών τελών. Το Γραφείο Προγραμματισμού, μετά από μελέτη για την εξυγίανση των οικονομικών του Συμβουλίου και ετοιμασία σχεδίου διαχρονικής αναπροσαρμογής των ποσοστών των αποχετευτικών τελών για την περίοδο από το 2004 μέχρι το 2035, υπέβαλε στις 27.1.2006 σχετική πρόταση/εισήγηση προς το Συμβούλιο με συγκεκριμένα ποσοστά, την οποία όμως το Συμβούλιο, παρόλο ότι αντιμετωπίζει οικονομικά προβλήματα, δεν υιοθέτησε πλήρως, αφού με την απόφασή του, ημερ. 14.12.2007, καθόρισε για το 2008 χαμηλότερα ποσοστά για ορισμένες κατηγορίες ακίνητης ιδιοκτησίας.

Αποτέλεσμα της πιο πάνω απόφασης ήταν το Συμβούλιο να επιβάλει για το 2008 αποχετευτικά τέλη λιγότερα κατά €170.900.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς ανέφερε ότι δεν υιοθετήθηκε η πρόταση/εισήγηση του Γραφείου Προγραμματισμού, καθότι θα επιβαρύνονταν με αυξήσεις μόνο οι υφιστάμενοι φορολογούμενοι, λόγω της μη επανεκτίμησης όλων των αναπτύξεων.

Χρεώστες αποχετευτικών τελών.

(α) Οι χρεώστες αποχετευτικών τελών στις 31.12.2008 ανήλθαν σε €3.943.450, σε σύγκριση με €3.753.129 το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €190.321 ή ποσοστό 5,1% . Στο πιο πάνω ποσό περιλαμβάνονται και οι καθυστερήσεις της φορολογίας του 2008, ύψους €2.665.507, η οποία επιβλήθηκε στο τέλος το 2008 και ήταν πληρωτέα το επόμενο έτος.

Σημειώνεται ότι από το σύνολο των καθυστερήσεων της περιόδου 1993-2007, οι οποίες στις 31.12.2008 ανέρχονταν σε €1.211.906, ποσό ύψους €475.319 ή ποσοστό 39,2% οφείλεται από ξενοδοχειακές επιχειρήσεις. Στις πιο πάνω καθυστερήσεις περιλαμβάνεται επίσης ποσό ύψους €25.587, το οποίο αφορά σε αποχετευτικά τέλη για ακίνητη ιδιοκτησία που μεταβιβάστηκε κατά τα έτη 1993-1998, χωρίς οι ιδιοκτήτες τους να καταβάλουν στο Συμβούλιο τα οφειλόμενα τέλη. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι όπως το Συμβούλιο μελετήσει το θέμα και λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για είσπραξη των πιο πάνω οφειλών.

(β) Μέχρι τον Απρίλιο 2011 δεν είχαν κινηθεί αγωγές για καθυστερήσεις αποχετευτικών τελών των ετών 2003-2006, ύψους €373.555, που αφορούσαν σε οφειλές κάτω των €500. Δεν έχουν επίσης κινηθεί αγωγές για καθυστερήσεις αποχετευτικών τελών των ετών 1993-2002, ύψους €277.344, που αφορούσαν σε οφειλές κάτω των €171.

Επισημάναμε ότι είναι αναγκαίο όπως λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων, αφού ο κίνδυνος της μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται σημαντικά.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο έχει προχωρήσει στη λήψη νομικών μέτρων εναντίον όλων των χρεωστών με οφειλές πέραν των €300.

Ανεκτέλεστα εντάλματα δικαστηρίου. Μεγάλος αριθμός ενταλμάτων που εκδίδονται από το δικαστήριο για εκδικασθείσες αγωγές, που αφορούν σε καθυστερημένες φορολογίες, παραμένουν ανεκτέλεστα. Συγκεκριμένα, τον Μάρτιο 2011 εκκρεμούσε η εκτέλεση 109 ενταλμάτων για συνολικό ποσό ύψους €589.290.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Συμβούλιο πάρει πιο δραστικά μέτρα για εκτέλεση των πιο πάνω ενταλμάτων, μη αποκλειομένης και της έκδοσης εντάλματος για πώληση κινητής περιουσίας (writ) εναντίον των οφειλετών.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς ανέφερε ότι λαμβάνονται μέτρα για εκτέλεση των ενταλμάτων, όπως καταχώριση memo στο Κτηματολόγιο και αιτήσεις για μηνιαίες πληρωμές.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών.

(α) Για σκοπούς αποφυγής περιττής γραφειακής εργασίας, καθώς επίσης και καλύτερης παρακολούθησης και ελέγχου, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως τα προγράμματα Συμφιλίωση Τραπεζών και Αποθήκη του μηχανογραφημένου συστήματος, τεθούν σε εφαρμογή.

(β) **Περιβαλλοντικοί κίνδυνοι και φυσική πρόσβαση.** Στον χώρο όπου είναι εγκατεστημένος ο κεντρικός ηλεκτρονικός υπολογιστής (server), όχι μόνο δεν υπάρχουν όλα τα απαραίτητα προστατευτικά μέτρα ασφάλειας (σύστημα ελέγχου θερμοκρασίας και υγρασίας, σύστημα συναγερμού/ανίχνευσης καπνού/πυρκαγιάς, σύστημα πυρόσβεσης (όχι νερό)), αλλά επιτρέπεται και η πρόσβαση σε όλο το προσωπικό του Δήμου, καθότι χρησιμοποιείται και ως αποθηκευτικός χώρος.

Επισημάναμε ότι, λόγω των πιο πάνω, ελλοχεύει ο κίνδυνος να καταστραφεί εξοπλισμός και να χαθούν/διαγραφούν δεδομένα είτε λόγω των ακατάλληλων συνθηκών φύλαξης, είτε λόγω κακόβουλων ενεργειών.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς ανέφερε ότι ο ηλεκτρονικός υπολογιστής (server) δεν μπορεί να μετακινηθεί, λόγω έλλειψης άλλου χώρου. Μας πληροφόρησε επίσης ότι έγιναν διευθετήσεις για αποθήκευση των δεδομένων, σε εβδομαδιαία βάση, σε άλλο ασφαλισμένο εξωτερικό χώρο.

Τελικοί λογαριασμοί και απαιτήσεις εργολάβου για τα συμβόλαια I-P-1 και I-P-2 του αποχετευτικού έργου Παραλιμνίου. Η Υπηρεσία μας, με συνεχείς υποδείξεις κατά την περίοδο 2002–2007, επέσυρε την προσοχή του Συμβουλίου στη σοβαρή καθυστέρηση που παρατηρήθηκε στην εξέταση των απαιτήσεων που υπέβαλε ο εργολάβος, σε σχέση με τις προθεσμίες που προνοούνται στα συμβόλαια και ζητήσαμε, έχοντας υπόψη ότι στους όρους των συμβολαίων καθορίζεται τόκος υπερημερίας 8% επί των καθυστερημένων πληρωμών, όπως οι απαιτήσεις εξεταστούν και διευθετηθούν το συντομότερο.

Περαιτέρω, επειδή, κατά την άποψή μας, πολλές από τις απαιτήσεις του εργολάβου υποβλήθηκαν καθυστερημένα, αναφέραμε ότι είναι σημαντικό να εξεταστεί από το Συμβούλιο κατά πόσο αυτός έχει τηρήσει τις χρονικές προθεσμίες που προβλέπονται στους όρους του συμβολαίου για υποβολή απαιτήσεων τόσο αναφορικά με την υποβολή πρόθεσης, όσο και για την υποβολή της αναλυτικής παρουσίασης στοιχείων που να δικαιολογούν την απαίτηση και ότι σε περίπτωση που δεν τηρήθηκαν οι προβλεπόμενες προθεσμίες, οι απαιτήσεις να απορριφθούν με βάση και σχετική γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Τέλος υποδείξαμε ότι, είτε αποφασισθεί η παραπομπή των διαφορών σε διαιτησία, είτε σε διαπραγμάτευση για τελικό διακανονισμό, το Συμβούλιο χρειάζεται τις υπηρεσίες Συμβούλου, ο οποίος προηγουμένως θα ετοιμάσει έκθεση αξιολόγησης κινδύνων (sensitivity analysis report).

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι, επειδή για το ίδιο θέμα (τελικοί λογαριασμοί) υπάρχει αντίστοιχη απαίτηση από τον εν λόγω εργολάβο, ο οποίος τυγχάνει να είναι η ίδια εταιρεία που χειρίζεται τα συμβόλαια I-AN-1 και I-AN-2 του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Αγίας Νάπας, τα δύο Συμβούλια έχουν

προχωρήσει στη σύσταση μιας κοινής Επιτροπής, η οποία εξετάζει τις απαιτήσεις του εργολάβου, νοουμένου ότι και η φιλοσοφία των απαιτήσεων είναι πανομοιότυπη για τα δύο Συμβούλια.

5.45 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΠΑΦΟΥ

Μέρος Α

Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων. Το Συμβούλιο δεν υπέβαλε, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, τις οικονομικές καταστάσεις για το 2010 στην Υπηρεσία μας και ως εκ τούτου δεν έχει διεξαχθεί ο νενομισμένος έλεγχος. Τα θέματα που ακολουθούν προέκυψαν από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2009.

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2009 παρουσίασαν έλλειμμα €23.045, μετά από συναλλαγματική ζημιά ύψους €134.891 σε σύγκριση με πλεόνασμα €983.735 το 2008, μετά από συναλλαγματικό κέρδος ύψους €257.055.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα ανήλθαν σε €7.679.111, σε σύγκριση με €8.412.387 το 2008. Σημειώθηκε δηλαδή μείωση €733.276 ή ποσοστό 8,7%, που οφείλεται κυρίως στη μείωση από την ανάκτηση εξόδων τριτοβάθμιας επεξεργασίας και τόκων από την κυβέρνηση.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε €7.567.265 σε σύγκριση με €7.685.707 το 2008, σημειώθηκε δηλαδή μείωση €118.442 ή ποσοστό 1,5%, που οφείλεται κυρίως στην μείωση των τόκων πληρωτέων.

Προσωπικό. Το Συμβούλιο εργοδοτούσε στις 31.12.2009, 25 μόνιμους υπαλλήλους και 8 τακτικούς εργάτες, σε σύγκριση με 21 μόνιμους υπαλλήλους και 6 τακτικούς εργάτες το 2008. Το συνολικό κόστος εργοδότησης, συμπεριλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών, ανήλθε στο ποσό των €1.179.399, σε σύγκριση με €1.027.701 το 2008.

Προϋπολογισμός. Σύμφωνα με το άρθρο 22 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, ο ετήσιος Προϋπολογισμός του Συμβουλίου καταρτίζεται κατά τέτοια ημερομηνία, ώστε να παρέχεται επαρκής χρόνος για την εξέτασή του από το Συμβούλιο και την υποβολή του στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, πριν από την έναρξη της χρήσης του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 42.094 και ημερ. 18.1.1995, εκχώρησε την εξουσία έγκρισης του Προϋπολογισμού του Συμβουλίου στον Υπουργό Εσωτερικών, ο οποίος τον εγκρίνει με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2009 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 29.10.2008, από τον Υπουργό Οικονομικών στις 18.8.2009 και από τον Υπουργό Εσωτερικών στις 20.11.2009, με εξαίρεση τα θέματα προσωπικού. Συνεπώς το Συμβούλιο λειτουργούσε μέχρι τις 20.11.2009 χωρίς εγκεκριμένο προϋπολογισμό και άρα όλες οι δαπάνες που έγιναν από 1.1.2009 μέχρι 20.11.2009, δεν ήταν νομικά καλυμμένες.

Χρεώστες.

(α) **Χρεώστες και προπληρωμές.** Το σύνολο των χρεωστών και προπληρωμών στις 31.12.2009, ανήλθε σε €7.015.035, σε σύγκριση με €7.688.380 το 2008, σημειώθηκε δηλαδή μείωση €673.345 ή ποσοστό 8,75%. Ποσό ύψους €3.638.605 (για το 2008 €4.172.361) αφορά σε προκαταβολές εργολάβων για την εκτέλεση των έργων της Β΄ Φάσης του αποχετευτικού συστήματος.

Στο σύνολο των χρεωστών και προπληρωμών περιλαμβάνονται και τα πιο κάτω:

(β) **Χρεώστες αποχετευτικών τελών.** Τα οφειλόμενα αποχετευτικά τέλη, περιλαμβανομένης της πρόσθετης επιβάρυνσης, ανέρχονταν στις 31.12.2009 σε €2.735.167, σε σύγκριση με €2.603.214 το 2008. Ποσό €1.997.722 αφορά σε καθυστερημένες οφειλές της περιόδου 1999 - 2008.

Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται από το Συμβούλιο, μέχρι τις 31.12.2009 στάλθηκαν σε δικηγόρους 81 περιπτώσεις για συνολικό ποσό οφειλών ύψους €1.388.818 από τις οποίες έχουν εξοφληθεί οι 32

περιπτώσεις και εισπράχθηκε το ποσό των €720.148, δηλαδή ποσοστό 51,8%. Σε πολλές περιπτώσεις έγινε συμφωνία με τους οφειλέτες για διευθέτηση των οφειλών τους με δόσεις, ωστόσο, ορισμένοι οφειλέτες δεν ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις τους.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Συμβούλιο εντατικοποιήσει τις προσπάθειες είσπραξης των καθυστερημένων τελών.

(γ) Χρεώστες τελών χρήσης. Το συνολικό ποσό των οφειλόμενων τελών χρήσης στις 31.12.2009, ανέρχεται σε €608.490 σε σύγκριση με €887.159 το 2008. Ποσό €581.862 οφείλεται από το Δήμο Πάφου και ποσό €21.615, από το Δήμο Γεροσκήπου. Επισημάνθηκε ότι υπάρχει σημαντική καθυστέρηση στην είσπραξη των τελών χρήσης από τον Δήμο Πάφου.

Επίσης το Συμβούλιο δεν προχώρησε στη συνολολόγηση συμφωνιών, οι οποίες να διέπουν τον τρόπο και το χρόνο καταβολής των τελών χρήσης. Διαπιστώθηκε επίσης ότι ο Δήμος Γεροσκήπου δεν καταβάλλει στο Συμβούλιο οποιοδήποτε ποσό σχετικά με την πρόσθετη επιβάρυνση 20% επί των καθυστερήσεων.

Ο Γενικός Διευθυντής του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο πιέζει το Δήμο Πάφου για καταβολή των οφειλομένων τελών το συντομότερο δυνατό και ότι έχει ενημερώσει τον Δήμο Γεροσκήπου να επιβάλλει την πρόσθετη επιβάρυνση του 20% στις καθυστερήσεις.

(δ) Διευθέτηση για τη μη είσπραξη τόκων από ορισμένες αγωγές. Η Διαχειριστική Επιτροπή του Συμβουλίου αποφάσισε να αποδεχθεί πρόταση εταιρείας για είσπραξη του ποσού αγωγής για ποσό €40.227 που αφορά σε οφειλές για αποχετευτικά τέλη για τα έτη 2005-2006, με έκδοση απόφασης δικαστηρίου για την καταβολή τόκων, από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης, αντί από την ημερομηνία καταχώρισης της αγωγής και την αναστολή εκτέλεσης της απόφασης για 8 μήνες, με αποτέλεσμα το Συμβούλιο να απωλέσει τόκους ύψους περίπου €4.700. Παρόμοιοι χειρισμοί έτυχε και αγωγή για ποσό €57.211, δεύτερης εταιρείας του ίδιου ομίλου εταιρειών, με αποτέλεσμα και πάλι το Συμβούλιο να απωλέσει τόκους ύψους περίπου €6.480. Η περίπτωση αυτή δεν παρουσιάστηκε στη Διαχειριστική Επιτροπή του Συμβουλίου ούτε στην ολομέλεια του Συμβουλίου για τη λήψη απόφασης, αφού όπως μας αναφέρθηκε, θεωρήθηκε ότι καλύπτεται με την αναφορά που έγινε στα πρακτικά της Διαχειριστικής Επιτροπής ημερ. 21.1.2009, σύμφωνα με την οποία η καταβολή τόκων από την έκδοση της απόφασης αντί από την καταχώριση της αγωγής θα αποτελεί πολιτική που θα ακολουθείται αναφορικά με τις αγωγές. Ωστόσο, η πολιτική αυτή φαίνεται να εφαρμόστηκε μόνο στις δυο πιο πάνω περιπτώσεις.

Ο συμβιβασμός με τις δύο πιο πάνω εταιρείες έγινε ενώ και οι δύο εταιρείες χρωστούσαν στο Συμβούλιο τα αποχετευτικά τέλη για το έτος 2007, για είσπραξη των οποίων τον Νοέμβριο του 2009 καταχωρίστηκαν αγωγές ύψους €20.114 και €7.152 αντίστοιχα, οι οποίες εκκρεμούν.

Επισημαίνεται ότι, με την πρώτη εταιρεία έγινε διευθέτηση και κατά το έτος 2007, για απόσυρση παλαιότερης αγωγής για τις οφειλές της για αποχετευτικά τέλη ύψους €124.305 (για τα έτη 1999-2004), σύμφωνα με την οποία η εταιρεία απαλλάχθηκε εξ ολοκλήρου από την καταβολή τόκων, αφού λήφθηκε υπόψη ότι θα κατέβαλλε το ποσό της αγωγής αμέσως.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι οι πιο πάνω διευθετήσεις για τις εταιρείες του συγκεκριμένου ομίλου, αποτελούν άνιση μεταχείριση μεταξύ των οφειλετών του Συμβουλίου, ειδικά όταν η καθυστέρηση στην εκδίκαση των αγωγών οφείλεται στις ίδιες τις εταιρείες.

Ο Γενικός Διευθυντής του Συμβουλίου μάς ενημέρωσε ότι ο χειρισμός των συγκεκριμένων υποθέσεων έγινε με τη σύμφωνη γνώμη του νομικού συμβούλου αφού λήφθηκαν υπόψη τα δεδομένα της κάθε περίπτωσης, η δυνατότητα είσπραξης και οι κίνδυνοι απώλειας ολόκληρου του οφειλομένου ποσού, καθώς και ο χρόνος εκδίκασης των υποθέσεων από το Δικαστήριο.

Μείωση τελών αποχετεύσεων λυμάτων για ξενοδοχεία και αδειούχα οργανωμένα διαμερίσματα. Παρατηρήθηκε ότι σε περιπτώσεις ξενοδοχείων και αδειούχων οργανωμένων διαμερισμάτων, τα οποία παραμένουν κλειστά για κάποια περίοδο είτε λόγω ανακαίνισης ή αναστολής της λειτουργίας τους ή για

άλλους λόγους, το Συμβούλιο μετά από ανάλογη αίτηση των ιδιοκτητών, προβαίνει στη μείωση και την επιστροφή των τελών αποχέτευσης και την επιβολή μειωμένων τελών, ως οικιστικές μονάδες.

Στους περί Αποχετεύσεων Πάφου Κανονισμούς (Κ.Δ.Π. 108/99), δεν υπάρχει πρόνοια η οποία να επιτρέπει τα πιο πάνω και η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Συμβούλιο μελετήσει το ενδεχόμενο τροποποίησης των Κανονισμών ώστε μείωση των τελών αποχέτευσης να επιτρέπεται μόνο στις περιπτώσεις που η άδεια οικοδομής των μονάδων αυτών αλλάζει από τουριστικούς σκοπούς σε άλλους σκοπούς.

Ο Γενικός Διευθυντής του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι μετά από εισήγηση του νομικού του συμβούλου, το Συμβούλιο εφαρμόζει την πολιτική για μείωση ή επιστροφή τελών μόνο στις περιπτώσεις όπου η άδεια οικοδομής αλλάζει από τουριστική σε άλλη χρήση.

Διεύθυνση/διαχείριση του Αποχετευτικού Έργου Πάφου. Σε συνάντηση μας τον Απρίλιο 2010 με τον Πρόεδρο και τον Γενικό Διευθυντή του Σ.Α.ΠΑ. συζητήσαμε τις αδυναμίες που εντοπίζει η Υπηρεσία μας στη διεύθυνση/διαχείριση των έργων του Σ.Α.ΠΑ. και υποβάλαμε τις ακόλουθες παρατηρήσεις/εισηγήσεις:

(α) Η διεύθυνση των έργων, θα πρέπει να ανατεθεί σε έμπειρο και κατάλληλο άτομο το οποίο να έχει την ευθύνη παρακολούθησης και ελέγχου των συμβάσεων του Συμβουλίου, τόσο με τους συμβούλους όσο και με τους εργολάβους, για διασφάλιση της ποιότητας, του κόστους και της έγκαιρης ολοκλήρωσης τους σύμφωνα με τους όρους των συμβάσεων.

(β) Διαπιστώθηκαν ελλείψεις/αδυναμίες στα έγγραφα των συμβολαίων με τους συμβούλους και εργολάβους όσον αφορά τον όρο που παρέχει το δικαίωμα στους συμβούλους να εγκρίνουν αλλαγές και απαιτήσεις των εργολάβων για χρονικές παρατάσεις και αποζημίωση χωρίς τη συγκατάθεση του Εργοδότη. Παρατηρήσαμε ότι, τόσο σύμφωνα με τις αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και τις γενικές διοικητικές αρχές, ουσιώδεις αλλαγές της μελέτης/προδιαγραφών των συμβάσεων είναι ανεπίτρεπτες επειδή παραβιάζουν την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων/προσφοροδοτών που συμμετέχουν στο διαγωνισμό ανάθεσης της σύμβασης.

(γ) Οι σύμβουλοι έχουν υποχρέωση να τεκμηριώνουν επαρκώς τις περιπτώσεις στις οποίες κρίνουν ότι οι αλλαγές είναι τεχνικά αναγκαίες και να εξασφαλίζουν εκ των προτέρων την έγκριση του Διευθυντή Έργου ή/και του Σ.Α.ΠΑ. ανάλογα με το μέγεθος της αλλαγής.

(δ) Στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι ευθύνονται οι σύμβουλοι, λόγω αλλαγής που είναι τεχνικά αναγκαία (μελέτης – προδιαγραφών) και εξ αιτίας της οποίας υπάρχουν χρονικές/οικονομικές επιπτώσεις στο Σ.Α.ΠΑ., πρέπει να επιβάλλονται οι προβλεπόμενες κυρώσεις σε αυτούς, περιλαμβανομένης της καταβολής αποζημιώσεων στο Συμβούλιο.

(ε) Οι παρατηρήσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας θα πρέπει να εξετάζονται από το Σ.Α.ΠΑ. και να λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα – όπου χρειάζεται –, αντί να παραπέμπονται για να απαντηθούν από τους συμβούλους, χωρίς το Σ.Α.ΠΑ. να λαμβάνει θέση. Επίσης, οι απαντήσεις/εξηγήσεις των συμβούλων, θα πρέπει να εξετάζονται και σχολιάζονται από το Σ.Α.ΠΑ. (εάν υιοθετούνται ή όχι).

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε τον Ιανουάριο 2011 ότι το Συμβούλιο υιοθέτησε τις εισηγήσεις μας και προσέλαβε Διευθυντή Έργου. Επίσης ότι έχει διευθετηθεί ώστε οι σύμβουλοι να ζητούν την συγκατάθεση του Σ.Α.ΠΑ. για τις αλλαγές που θεωρούνται αναγκαίες και ότι σε περίπτωση καταλογισμού ευθύνης στους συμβούλους το Συμβούλιο θα διεκδικεί την καταβολή αποζημιώσεων.

Αποχετευτικό Έργο Πάφου – Επέκταση Σταθμού Επεξεργασίας Λυμάτων.

(α) Το πιο πάνω συμβόλαιο αξίας €16,04 εκ., με περίοδο εκτέλεσης 2.1.2008 – 2.1.2010 παρουσιάζει καθυστέρηση στη πρόοδο των εργασιών και αναμένετο να συμπληρωθεί τον Δεκέμβριο του 2010.

Το Συμβούλιο και ο εργολάβος προχώρησαν, στην υποβολή τριών απαιτήσεων του εργολάβου σε διαδικασία διαμεσολάβησης (adjudication) σύμφωνα με σχετική πρόνοια του συμβολαίου.

Η πρώτη απαίτηση του εργολάβου αφορούσε καθυστερήσεις στην έγκριση της μελέτης του Σταθμού από τους Συμβούλους Μηχανικούς του έργου για τις οποίες ο εργολάβος ζήτησε συνολικά 84 μέρες παράταση και αποζημίωση €1.604.833,74, ενώ οι Σύμβουλοι Μηχανικοί του ενέκριναν δικαιολογημένη παράταση 29 ημερών. Τον Φεβρουάριο του 2010, ο Διαμεσολαβητής αποφάσισε παράταση χρόνου 49 ημερών με αποζημίωση €373.693,97.

Η δεύτερη απαίτηση αφορούσε τον επανασχεδιασμό του Σταθμού λόγω υψομετρικής διαφοράς του υφιστάμενου Σταθμού σε σχέση με το υψόμετρο που δόθηκε από τον Εργοδότη. Σύμφωνα με την απόφαση του Διαμεσολαβητή για την απαίτηση αυτή ο εργολάβος δικαιούται παράταση χρόνου 60 ημερών και αποζημίωση €510.480,56.

Σε εξέλιξη βρίσκεται η τρίτη απαίτηση του εργολάβου η οποία αφορά καθυστερήσεις και αλλαγές στο έργο οι οποίες προκλήθηκαν από όρους που τέθηκαν με την έκδοση της πολεοδομικής άδειας για το Σταθμό. Για το θέμα αυτό, οι Σύμβουλοι Μηχανικοί ενέκριναν παράταση 10 ημερών ενώ ο εργολάβος ζητά παράταση 250 ημερών και αποζημιώσεις €3,2 εκ.

Αντιλαμβανόμαστε ότι το Σ.Α.ΠΑ., με τη σύμφωνη γνώμη των Συμβούλων Μηχανικών, έχει διαφωνήσει με τις δύο αποφάσεις της Διαμεσολάβησης και σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου θα υποβάλει ένσταση και αν δεν επέλθει φιλικός διακανονισμός, τότε θα γίνει προσφυγή σε Διαιτησία, οι αποφάσεις της οποίας θα είναι τελεσίδικες.

Ανεξάρτητα από το γεγονός ότι η Υπηρεσία μας έχει επιφυλάξεις για τις αποφάσεις του Διαμεσολαβητή, τα πιο πάνω καταδεικνύουν την ανάγκη που επισημάνθηκε και στην Ετήσια Έκθεση μας για το 2009 και επαναλάβαμε σε επιστολή μας προς το Σ.Α.ΠΑ. τον Απρίλη του 2010, ότι υπάρχει αδυναμία για την αντιμετώπιση από πλευράς Συμβουλίου των αιτιών που δημιουργούν απαιτήσεις από τους εργολάβους και την προστασία των συμφερόντων του από παράλογες απαιτήσεις. Εκφράσαμε επίσης την άποψη ότι σε περίπτωση που το Συμβούλιο κληθεί να πληρώσει τελεσίδικα αποζημιώσεις για τα πιο πάνω, θα πρέπει να αποδοθούν ευθύνες και να γίνουν ενέργειες για ανάκτηση τυχόν ζημιών που θα υποστεί το Συμβούλιο από τους υπαίτιους για τη δημιουργία των απαιτήσεων του εργολάβου. Το Συμβούλιο υιοθέτησε την εισήγησή μας για ανάκτηση τυχόν ζημιών που θα υποστεί λόγω απαιτήσεων του εργολάβου.

(β) Μετά την απόφαση του διαμεσολαβητή το Συμβούλιο ανέθεσε σε ιδιώτη σύμβουλο να ετοιμάσει Έκθεση Επικινδυνότητας της διαχείρισης των απαιτήσεων του Ανάδοχου πριν οι διαφορές οδηγηθούν σε διαιτησία.

Από προκαταρκτική μελέτη της Υπηρεσίας μας των αποφάσεων του Διαμεσολαβητή (Adjudicator) και της Έκθεσης Επικινδυνότητας, επισημάνσαμε ότι το ποσοστό των εξόδων διεύθυνσης επιχείρησης και κέρδους (33,88%) που απαιτεί ο Ανάδοχος, το οποίο υιοθετήθηκε από τον Διαμεσολαβητή καθώς και τον εν λόγω σύμβουλο, θεωρείται από την Υπηρεσία μας εξωπραγματικά ψηλό, σε σύγκριση με τα ποσοστά (11% - 15%) που υιοθετούνται από την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) στην αξιολόγηση απαιτήσεων αναδόχων σε κρατικές συμβάσεις. Τα ποσοστά που εφαρμόζονται από την ΚΕΑΑ, προέκυψαν μετά από έλεγχο των ελεγμένων οικονομικών λογαριασμών εργοληπτικών εταιρειών. Υποδείξαμε ότι στους λογαριασμούς που υπέβαλαν οι εταιρείες παρουσίαζαν, ψηλά ποσοστά εξόδων διεύθυνσης και κέρδους δείχνοντας στους λογαριασμούς έξοδα που δεν αφορούσαν τη Διεύθυνση της επιχείρησης, τα οποία η ΚΕΑΑ απέρριψε. Ζητήσαμε όπως παρόμοιο έλεγχο θα έπρεπε να είχε διεξάγει το ΣΑΠΑ, με έμπειρο λογιστή, προτού προχωρήσει η διαδικασία της διαμεσολάβησης και η ετοιμασία της Έκθεσης Επικινδυνότητας και εισηγηθήκαμε όπως ζητηθεί από τη Γενική Λογίστρια Πρόεδρο της ΚΕΑΑ, να εκφέρει άποψη επί των ελεγμένων οικονομικών λογαριασμών που υποβλήθηκαν από τον Ανάδοχο.

Τέλος παρατηρήσαμε ότι δεν εξετάστηκε επαρκώς το θέμα της ευθύνης για τις καθυστερήσεις του έργου, για τις οποίες οι Σύμβουλοι Μηχανικοί είχαν εισηγηθεί να δοθεί στον Ανάδοχο πολύ μικρότερη δικαιολογημένη παράταση χρόνου, αφού η υπόλοιπη καθυστέρηση βαρύνει τον ίδιο και για την οποία ο ΣΑΠΑ έπρεπε να εφαρμόσει την προβλεπόμενη στη σύμβαση ποινική ρήτρα.

Αποχετευτικό Έργο Πάφου – Φάση Β. Συμβόλαιο Β – Αλλαγή φρεατίων τύπου D από χυτά επιτόπου σε προκατασκευασμένα. Στο συμβόλαιο αξίας €23 εκ. με περίοδο εκτέλεσης 3.2.2008 – 1.9.2011 διαπιστώθηκε ότι ο Εργολάβος, εισηγήθηκε και οι Σύμβουλοι Μηχανικοί αποδέχτηκαν τροποποίηση των φρεατίων τύπου D από χυτά επιτόπου, σύμφωνα με τα σχέδια και τις προδιαγραφές, σε προκατασκευασμένα, χωρίς οποιαδήποτε ενημέρωση/έγκριση του Εργοδότη.

Από διερεύνηση του θέματος παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Σύμφωνα με τις πρόνοιες των προδιαγραφών, ο Εργολάβος είχε τη δυνατότητα να εισηγηθεί στην προσφορά του προκατασκευασμένα φρεάτια υποβάλλοντας, συγχρόνως όλα τα απαιτούμενα έγγραφα τα οποία θα αξιολογούσε ο Μηχανικός κατά το στάδιο της προσφοροδότησης ώστε να δίδετο τυχόν έγκριση κατά την εκτέλεση του έργου. Σε αντίθεση με την πιο πάνω πρόνοια, ο Εργολάβος δεν υπέβαλε κατά το στάδιο της προσφοροδότησης εισήγηση για προκατασκευασμένα φρεάτια αλλά κατά το στάδιο της εκτέλεσης των εργασιών.
- (ii) Η αλλαγή των προδιαγραφών της σύμβασης για επιτόπου χυτά φρεάτια με οπλισμό και τοιχώματα από σκυρόδεμα πάχους 20 εκ., σε προκατασκευασμένα φρεάτια χωρίς οπλισμό και με τοιχώματα από σκυρόδεμα πάχους 13,5 εκ. έγινε, χωρίς να ληφθεί υπόψη το οικονομικό όφελος που προκύπτει για τον Εργολάβο. Η έγκριση δόθηκε χωρίς οικονομική ανάλυση του κόστους της αλλαγής και σύμφωνα με εκτίμηση της Υπηρεσίας μας η μείωση της τιμής λόγω της αλλαγής κυμαίνεται γύρω στο 20% της αξίας της εργασίας η οποία ανέρχεται συνολικά στα €2,4 εκ., δηλαδή η μείωση που έπρεπε να επωφεληθεί το ΣΑΠΑ εκτιμάται σε €480.000.
- (iii) Επιπρόσθετα παρατηρήθηκε ότι ο Εργολάβος δεν υπέβαλε πιστοποιητικό καταλληλότητας των φρεατίων για να διαπιστωθεί κατά πόσο τα φρεάτια πληρούν τις πρόνοιες των σχετικών εναρμονισμένων προτύπων και φέρουν την απαιτούμενη σήμανση συμμόρφωσης CE.
- (iv) Δημιουργήθηκαν επίσης σοβαρά ερωτηματικά πώς οι ίδιοι Σύμβουλοι Μηχανικοί στη περίπτωση των αποχετευτικών έργων της Μείζονος Λευκωσίας απαιτούν τα προκατασκευασμένα φρεάτια να έχουν οπλισμό και να είναι πάχους 20 εκ. σε σύγκριση με άοπλα φρεάτια πάχους 13,5 εκ. που έχουν αποδεκτεί στο υπό αναφορά συμβόλαιο.

Ο Διευθυντής του Συμβουλίου τον Οκτώβριο 2009 μας ανέφερε ότι σύμφωνα με τους Συμβούλους Μηχανικούς, τα προκατασκευασμένα φρεάτια είχαν υποβληθεί εξαρχής κατά τη διαδικασία των προσφορών και ότι, τα προκατασκευασμένα φρεάτια θεωρούνται ισοδύναμα με τα φρεάτια που προβλέπονται στα σχέδια.

Τον Νοέμβριο του 2009, πληροφορήσαμε τον Πρόεδρο και τα Μέλη του Συμβουλίου Αποχετεύσεων ότι, σημαντικές παρατηρήσεις μας δεν απαντήθηκαν και ότι η Υπηρεσία μας εξακολουθεί να θεωρεί ότι τα προκατασκευασμένα φρεάτια δεν είναι ισοδύναμα με αυτά που προβλέπονται στα σχέδια.

Ο Διευθυντής του Συμβουλίου μας πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2011 ότι, το Συμβούλιο μετά από έκθεση ανεξάρτητου Επιμετρητή Ποσοτήτων, ο οποίος υπολόγισε ότι το κόστος των προκατασκευασμένων φρεατίων είναι της τάξεως του 15% χαμηλότερο από τα χυτά με οπλισμό, αποφάσισε να αποκόψει από τον εργολάβο το αντίστοιχο ποσό όπως θα υπολογιστεί από τους Συμβούλους Μηχανικούς. Περαιτέρω ανέφερε ότι εάν αποδειχθεί ότι ο εργολάβος δεν ευθύνεται για την εκτέλεση της τροποποιημένης εργασίας χωρίς την μείωση του ποσού που προβλέπεται στην προσφορά του, τότε η διαφορά του 15% θα διεκδικηθεί από τους Συμβούλους Μηχανικούς.

Αποχετευτικό Έργο Πάφου – Φάση Β'. Αποχετευτικό Δίκτυο για λύματα και όμβρια ύδατα – Συμβόλαιο Γ'. Από τον έλεγχο της σύμβασης για την εκτέλεση του έργου αξίας €20,3 εκ., η Υπηρεσία μας παρατήρησε τον Οκτώβριο 2010 ότι:

- (α) Το έργο με περίοδο εκτέλεσης 13.2.2008 – 13.8.2010 παρουσιάζει σοβαρή καθυστέρηση και αναμένεται να συμπληρωθεί τον Μάρτιο του 2011.

(β) Κύρια αιτία της καθυστέρησης είναι η καθυστέρηση στη παράδοση του χώρου για το αντλιοστάσιο Γ, η κατασκευή του οποίου αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του έργου. Το Συμβούλιο, τον Ιούνιο του 2010 δηλαδή 16 μήνες μετά την έναρξη κατασκευής του έργου, υπέδειξε καθυστερημένα στον εργολάβο τη θέση του αντλιοστασίου, με αποτέλεσμα ο Εργολάβος να χρειάζεται σύμφωνα με το πρόγραμμα του πρόσθετους 13 μήνες για να το συμπληρώσει.

(γ) Η Υπηρεσία μας είχε υποδείξει στο Συμβούλιο τον Ιούνιο 2006 ότι η καθυστέρηση στην παράδοση του χώρου θα έδινε στον Εργολάβο την ευκαιρία να υποβάλει απαιτήσεις και ταυτόχρονα να επικαλύψει και δικές του καθυστερήσεις. Τελικά οι φόβοι μας επαληθεύτηκαν αφού μετά από διαβουλεύσεις με τον Εργολάβο, συμφωνήθηκε να συμπληρώσει το αντλιοστάσιο σε 6,5 μήνες και να του καταβληθεί το ποσό των €280.000 ως αποζημίωση.

Ο Γενικός Διευθυντής του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε τον Απρίλιο 2011 ότι η καθυστέρηση στην παράδοση του χώρου του αντλιοστασίου οφείλεται σε ενστάσεις των ιδιοκτητών των επηρεαζόμενων τεμαχίων και του χρόνου που χρειάστηκαν οι Σύμβουλοι για την υποβολή εναλλακτικών λύσεων.

Κατά την άποψη μας, το θέμα του χώρου του αντλιοστασίου θα έπρεπε με καλύτερο προγραμματισμό να διευθετηθεί έγκαιρα ώστε να μη προκληθούν καθυστερήσεις και επιβαρύνσεις στο συμβόλαιο του έργου.

Μέρος Β

Οφειλή για επιστροφή αποχετευτικών τελών σε ξενοδοχειακές μονάδες. Το Ανώτατο Δικαστήριο κατά το 2004 ακύρωσε τις αποφάσεις του Συμβουλίου για επιβολή αποχετευτικών τελών λυμάτων και ομβρίων επί της επανεκτιμημένης αξίας της ακίνητης ιδιοκτησίας ξενοδοχειακών μονάδων κατά τα έτη 1999 μέχρι 2003, περίοδο κατά την οποία πιθανόν εκ παραδρομής, στα πλαίσια άλλων τροποποιήσεων, είχε διαγραφεί η σχετική διάταξη του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου που παρείχε τη δυνατότητα επιβολής αποχετευτικών τελών επί της επανεκτιμημένης αξίας της ακινήτου ιδιοκτησίας. Από το 2004, το Συμβούλιο περιέλαβε στις οικονομικές του καταστάσεις πρόβλεψη ύψους €1.409.225 (£824.783), για τα επιστρεπτέα τέλη στις ξενοδοχειακές μονάδες που είχαν καταβάλει τα τέλη που αρχικά επιβλήθηκαν, χωρίς ωστόσο να τα έχει επιστρέψει. Ως αποτέλεσμα, κατά το 2008, δέκα ξενοδοχειακές μονάδες κατέθεσαν αγωγές εναντίον του Συμβουλίου, ζητώντας την επιστροφή των οφειλόμενων ποσών, πλέον τόκους και έξοδα.

Παρόλο που το Συμβούλιο, στη συνεδρία του ημερ. 18.5.2009, αποφάσισε την αναθεώρηση των αρχικά επιβληθέντων τελών επί της εκτιμημένης αξίας του 1980, δεν έχουν ακόμα αναθεωρηθεί τα τέλη των ξενοδοχειακών μονάδων που προσέφυγαν στο δικαστήριο και δεν έχουν καταβληθεί τα επιστρεπτέα τέλη μαζί με τους τόκους. Σύμφωνα με υπολογισμούς που έγιναν από το Συμβούλιο, το ποσό το οποίο το Συμβούλιο θα κληθεί να καταβάλει, περιλαμβανομένων και των τόκων μέχρι τις 31.12.2009 υπολογίζεται σε €2.402.640 περίπου και ως εκ τούτου η πρόνοια στους λογαριασμούς δεν καλύπτει τη δαπάνη αυτή.

Ο Γενικός Διευθυντής του Συμβουλίου, πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι οι αγωγές ορίστηκαν ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου εντός του Ιουνίου του 2012 και, ενόψει της αλλαγής του Συμβουλίου λόγω των εκλογών του Δεκεμβρίου, ο τελικός χειρισμός αφέθηκε στον νέο Συμβούλιο που θα προκύψει.

Ο Γενικός Διευθυντής του Συμβουλίου μάς ενημέρωσε ότι το Συμβούλιο στη συνεδρία του στις 18.4.2011, καθόρισε τα πλαίσια συμβιβασμού των υποθέσεων που αφορούν στις αγωγές και εξουσιοδοτήθηκαν ο Πρόεδρος και ο Νομικός Σύμβουλος του Συμβουλίου να διαπραγματευτούν με τους δικηγόρους των αντιδίκων ώστε να υποβληθεί πρόταση στο Συμβούλιο για επίλυση του θέματος, το οποίο βρίσκεται στο τελικό στάδιο. Σχετικά με την πρόνοια στους λογαριασμούς, μας πληροφόρησε ότι αυτή καλύπτει τη διαφορά της φορολογίας ενώ το ποσό που τυχόν θα πληρωθεί σε μορφή τόκου θα παρουσιαστεί στις οικονομικές καταστάσεις εάν και εφόσον συμφωνηθεί το ακριβές ποσό, οπότε θα γίνουν οι ανάλογες διορθώσεις/πρόνοιες στους λογαριασμούς.

Μη χαρτοσήμανση συμφωνιών δανείων. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, για τη χρηματοδότηση της Α' και Β' Φάσης κατασκευής του αποχετευτικού συστήματος, το Συμβούλιο προέβη στη σύναψη δανείων από τράπεζες του εξωτερικού. Στις συμφωνίες δανείων που

υπογράφηκαν συμπεριλήφθηκε πρόνοια με βάση την οποία το Συμβούλιο αποδέχθηκε την εκχώρηση από τις Τράπεζες της υποχρέωσης χαρτοσήμανσης των συμφωνιών, χωρίς ωστόσο το Συμβούλιο να προχωρήσει στη χαρτοσήμανσή τους. Επίσης δεν έχει χαρτοσημανθεί ούτε το νέο δάνειο που σύναψε το Συμβούλιο με τράπεζα του εξωτερικού κατά το 2009.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι θα έπρεπε να προχωρήσει η χαρτοσήμανση των συμφωνιών δανείων, με την καταβολή και των ανάλογων προστίμων, με βάση τον περί Χαρτοσήμων Νόμο του 1963, αφού η εξαίρεση που απολαμβάνει το Συμβούλιο με βάση το άρθρο 42^Α του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου, καλύπτει περιπτώσεις εγγράφων, που αν δεν υπήρχε η σχετική εξαίρεση θα υποχρεωνόταν το ίδιο το Συμβούλιο να καταβάλει τα σχετικά τέλη χαρτοσήμων.

5.46 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Τα έσοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε €967.072 και τα έξοδα σε €933.088, δηλαδή προέκυψε πλεόνασμα πριν τη φορολογία €33.984, σε σύγκριση με €40.289 το 2009.

Προσωπικό. Το Συμβούλιο εργοδοτούσε 18 άτομα ως μόνιμο προσωπικό, με σύνολο αποδοχών €673.856, συμπεριλαμβανομένων των εργοδοτικών εισφορών στα διάφορα ταμεία, σε σύγκριση με €670.695 κατά το 2009. Ο ετήσιος μέσος όρος αποδοχών για κάθε υπάλληλο, ανέρχεται σε €35.466.

Προϋπολογισμός. Σύμφωνα με τους περί Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών Οικοδομικών και Τεχνικών Έργων (Οικονομική Διαχείριση) Κανονισμούς του 2002 (ΚΔΠ 201/2002), ο Προϋπολογισμός καταρτίζεται και κοινοποιείται στον Υπουργό για έγκριση όχι αργότερα από τις 30 Νοεμβρίου κάθε χρόνου. Ο Προϋπολογισμός του Συμβουλίου για το έτος 2010 υποβλήθηκε στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων στις 3.12.2009 και εγκρίθηκε στις 4.2.2010.

5.47 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΛΑΙΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 65 .110 ημερ. 28.2.2007 για τερματισμό της λειτουργίας του ΣΕΠ. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε, με την πιο πάνω Απόφασή του, τον τερματισμό της λειτουργίας του ΣΕΠ το συντομότερο δυνατό και ευθύς μόλις είναι έτοιμα τα σχέδια διάθεσης των περιουσιακών του στοιχείων και πρόωρης αφυπηρέτησης του προσωπικού του.

Όσον αφορά στο σχέδιο πρόωρης εθελοντικής αφυπηρέτησης του προσωπικού, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, με επιστολή του ημερ. 25.1.2008, προέτρεψε το Υπουργείο όπως προωθήσει Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο για απασχόληση του προσωπικού που κατέχει οργανικές θέσεις στο Συμβούλιο, σε ανάλογες θέσεις στη δημόσια υπηρεσία. Εκφράσαμε σοβαρές επιφυλάξεις αναφορικά με τη νομιμότητα της λύσης που προτάθηκε και εισηγηθήκαμε, όπως, πριν την περαιτέρω προώθησή της, ζητηθεί η άποψη του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 10.1.2011 στο Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων, η εκπρόσωπος του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού ανέφερε ότι η πιο πάνω λύση δεν μπορεί να εφαρμοστεί γιατί το θέμα της μεταφοράς προσωπικού από ημικρατικούς οργανισμούς στο Δημόσιο κρίθηκε αντισυνταγματικό από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Όσον αφορά στο ωρομίσθιο προσωπικό του Συμβουλίου, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, με επιστολή του ημερ. 16.1.2009, εισηγείται όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο απασχόλησής του σε κενές θέσεις του ωρομίσθιου κυβερνητικού προσωπικού, αναφέροντας και πάλιν ότι για υλοποίηση της πιο πάνω εισήγησης θα πρέπει να υποβληθεί σχετική Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο. Σχετικά με το πιο πάνω θέμα αναμένεται η γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, δεδομένης και της πρόνοιας για μη πρόσληψη νέου προσωπικού που περιλήφθηκε στον κρατικό Προϋπολογισμό για το 2011.

Στη σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 10.1.2011, ο Υπουργός πληροφόρησε τους παρευρισκόμενους ως προς την απόφαση του Υπουργείου για τον καθορισμό των διαδικασιών υλοποίησης της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 65.110 ημερ. 28.2.2007 για τον τερματισμό της λειτουργίας του ΣΕΠ εντός του τρέχοντος έτους. Στη συνέχεια, σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 14.3.2011 στο Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με τη συμμετοχή του Υπουργείου Οικονομικών, του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων και του ΣΕΠ αποφασίστηκαν οι ενέργειες που θα γίνουν για την ετοιμασία του σχεδίου διάθεσης των περιουσιακών στοιχείων του Συμβουλίου. Παράλληλα, ετοιμάζεται από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, σχέδιο πρόωρης αφυπηρέτησης του προσωπικού και των μόνιμων εργατών του Συμβουλίου.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο, παρά την αντίθετη άποψη που εξέφρασε, θα υιοθετήσει και εφαρμόσει την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για τερματισμό της λειτουργίας του ΣΕΠ, προβαίνοντας στις απαραίτητες ενέργειες που έχουν καθοριστεί, σε συνεργασία με το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και τις άλλες αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους.

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός του 2010 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 29.1.2010, από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 3.3.2010, ψηφίστηκε σε Νόμο στις 24.3.2010 και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 7.4.2010 (Νόμος 35(Π)/2010) και προβλέπει συνολικές πιστώσεις ύψους €1.163.605. Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 2010, ενώ οι δαπάνες που διενεργήθηκαν κατά την περίοδο 1.3-6.4.2010 δεν ήταν νομοθετικά καλυμμένες.

Μετά την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 30.4.2010, όπως, μέσα στα πλαίσια της οικονομικής περισυλλογής, οι ημικρατικοί οργανισμοί προβούν σε μείωση των λειτουργικών τους δαπανών για το 2010, το Συμβούλιο υπέβαλε στο Υπουργείο τροποποιημένο Προϋπολογισμό, με μειωμένα λειτουργικά έξοδα κατά 10,7%.

Παρατηρήσαμε ότι, στον ετήσιο Προϋπολογισμό του 2010, περιλήφθηκαν ποσά τα οποία, κατά την άποψή μας θα μπορούσαν να είχαν εκτιμηθεί με μεγαλύτερη ακρίβεια και να ήταν μειωμένα εφόσον, όπως αποδείχτηκε από την υλοποίηση του Προϋπολογισμού, ορισμένα προϋπολογισθέντα ποσά παρουσιάζουν σημαντική απόκλιση σε σχέση με τα πραγματικά αποτελέσματα. Επίσης, τα πραγματικά έσοδα του Συμβουλίου (€138.939) ήταν πολύ χαμηλότερα από τα προϋπολογιζόμενα (€260.000). Επισημάναμε ότι ο Προϋπολογισμός πρέπει να καταρτίζεται με πιο ορθολογιστικό και ρεαλιστικό τρόπο.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο, κατά την ετοιμασία του Προϋπολογισμού για το 2010 εκτίμησε ότι η παραγωγή και κατά συνέπεια η παραλαβή ελαιολάδου θα ήταν ψηλότερη από την πραγματική και ότι θα είχε ψηλότερα έσοδα. Μας πληροφόρησε επίσης ότι, αφού είχε ετοιμαστεί η έκθεση βιωσιμότητας, ανέμενε ότι θα υλοποιούσε ένα από τα σενάρια της έκθεσης, που περιλάμβανε αυξημένη προβολή και προώθηση του ελαιολάδου.

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου για το 2010 παρουσιάζουν ζημιά ύψους €62.339, σε σύγκριση με ζημιά €919.728 το 2009. Σημειώνεται ότι στη ζημιά για το 2009 περιλαμβάνεται αναλογιστικό έλλειμμα ύψους €767.000 που προέκυψε βάσει αναλογιστικής μελέτης.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα για το 2010 ανήλθαν σε €654.375, σε σύγκριση με €575.720 το 2009. Η αύξηση που παρατηρήθηκε οφείλεται στην αύξηση της κρατικής χορηγίας, από €379.126 το 2009 σε €479.834 το 2010.

(γ) **Έξοδα.** Το κόστος πωλήσεων και τα έξοδα του Συμβουλίου για το 2010 ανήλθαν σε €716.714, σε σύγκριση με €728.448 το 2009.

(δ) **Κρατική Χορηγία.** Στα έσοδα του Συμβουλίου περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους €479.834 (ή ποσοστό 73% των εσόδων), η οποία καταβλήθηκε από την κυβέρνηση για κάλυψη των δαπανών του Συμβουλίου, που αφορούσαν σε μη οικονομικές δραστηριότητες.

(ε) Ρευστότητα/Βιωσιμότητα. Λόγω της διαφοροποίησης του ρόλου και των αρμοδιοτήτων του Συμβουλίου με βάση τη νέα νομοθεσία, οι δραστηριότητές του έχουν περιοριστεί σημαντικά, με αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση των εσόδων του. Ως εκ τούτου, η οικονομική κατάσταση του Συμβουλίου έχει επιδεινωθεί σοβαρά και η συνέχιση της λειτουργίας του εξαρτάται αποκλειστικά από κρατική στήριξη.

Δάνεια από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Ατδ. Το Συμβούλιο συνήψε στις 21.3.2002 και 29.5.2003, με εγγύηση της Κυπριακής Δημοκρατίας, δύο δάνεια από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Ατδ, τα υπόλοιπα των οποίων στις 31.12.2010 ανέρχονταν σε €884.032 και €1.121.917, αντίστοιχα.

Κατά τη διάρκεια του 2010, το Συμβούλιο, πέραν του ποσού των €52.500 που αφορούσε στην πληρωμή μέρους των τόκων των πιο πάνω δανείων, δεν κατέβαλε καμιά πληρωμή έναντι των κεφαλαίων των δανείων, με αποτέλεσμα να επιβαρύνεται με επιπλέον τόκους και με τόκους υπερημερίας. Το Συμβούλιο τηρούσε παράλληλα, στην ίδια τράπεζα δύο λογαριασμούς επταήμερης και τριανταήμερης προειδοποίησης, με υπόλοιπα στις 31.12.2010 ύψους €499 και €334.018, αντίστοιχα. Παρά την υπόδειξη του Υπουργείου Οικονομικών, ως εγγυητή των δανείων, για μερική εξόφληση των πιο πάνω δανείων από τα χρηματικά διαθέσιμα του Συμβουλίου, εντούτοις το Συμβούλιο μέχρι σήμερα δεν έχει προχωρήσει στην καταβολή οποιουδήποτε ποσού για αποπληρωμή των δανείων.

Λόγω της μη έγκαιρης εξόφλησης των δανείων, η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα αποφάσισε να επιβαρύνει τα δάνεια με σταθερό επιτόκιο ύψους 9% για το οποίο το Συμβούλιο έφερε ένσταση, παραπέμποντας το θέμα σε διαιτησία.

Προσωπικό - Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές. Στις 31.12.2010 το Συμβούλιο εργοδοτούσε έντεκα άτομα, από τα οποία τα τρία σε μόνιμες και συντάξιμες θέσεις, τα πέντε στη θέση τακτικού εργάτη, τα δύο στη θέση του εποχιακού εργάτη και το ένα άτομο με σύμβαση για προσφορά υπηρεσιών σε γραφειακά καθήκοντα. Οι δαπάνες για μισθούς, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές των μόνιμων υπαλλήλων για το 2010 ανήλθαν σε €193.927, με μέσο όρο δαπανών για κάθε μόνιμο υπάλληλο, χωρίς να ληφθεί υπόψη η εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων, €54.265 (€52.978 για το 2009).

Επιπρόσθετα, οι δαπάνες για την μίσθωση των υπηρεσιών για γραφειακά καθήκοντα, ανήλθαν σε €13.549, ενώ οι δαπάνες για εργατικά ανήλθαν σε €138.454 (€135.892 για το 2009).

Κατασκευή εργαστηρίου ομάδας δοκιμαστών ελαιολάδου. Στις αρχές του 2011, ολοκληρώθηκε το εργαστήριο ομάδας δοκιμαστών ελαιολάδου με συνολικό κόστος ύψους €45.880 πλέον Φ.Π.Α. Επιπρόσθετα καταβλήθηκε ποσό ύψους €7.000 περίπου για την αγορά του εξοπλισμού του εργαστηρίου καθώς και ποσό ύψους €4.000 περίπου, για τη διαπίστευσή του. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι το υπό αναφορά εργαστήριο, για το οποίο δαπανήθηκαν σχεδόν €57.000, είναι το μοναδικό στην Κύπρο που προσφέρει υπηρεσίες αξιολόγησης του ελαιολάδου, σύμφωνα με τις προδιαγραφές που ορίζει το Διεθνές Συμβούλιο Ελαιολάδων, και εν όψει της απόφασης για τερματισμό της λειτουργίας του ΣΕΠ εντός του 2011, εισηγηθήκαμε όπως ληφθούν μέτρα για αξιοποίησή του από άλλα Τμήματα ή Υπηρεσίες της Κυβέρνησης, εισηγήση με την οποία το Συμβούλιο συμφωνεί.

Παροχή υπηρεσιών προς ομάδες παραγωγών.

(α) Η ΣΕΚΕΠ Ατδ αποτελεί την κύρια ομάδα παραγωγών στην οποία το Συμβούλιο παρέχει υπηρεσίες βάσει του συμβολαίου που υπογράφηκε στις 21.2.2007. Κατά το έτος 2010 το ποσό που χρεώθηκε στην εταιρεία βάσει των τιμών που προβλέπονται στην υπό αναφορά συμφωνία ήταν €136.939 και αποτελεί το 98% των συνολικών πωλήσεων του έτους. Λαμβάνοντας υπόψη ότι το συνολικό κόστος των υπηρεσιών που προσφέρθηκαν σε όλες τις ομάδες παραγωγών κατά το έτος 2010 ανήλθε στο ποσό των €300.420, παρατηρήσαμε ότι οι τιμές χρέωσης που καθορίστηκαν από το Συμβούλιο καλύπτουν περίπου μόνο το 50% του συνολικού κόστους παροχής υπηρεσιών. Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, με επιστολή του ημερ. 18.7.2006 προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, υπέδειξε ότι αν οι τιμές χρέωσης του ΣΕΠ καθορίζονται χωρίς καθαρά ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, τότε δίνεται με τον τρόπο αυτό έμμεσο πλεονέκτημα στους αγοραστές υπηρεσιών από το ΣΕΠ.

Όπως πληροφορηθήκαμε, η τιμή χρέωσης καθορίστηκε με βάση την παραλαβή και διαχείριση 1.000 μ.τ. ελαιολάδου, ωστόσο, λόγω της χαμηλής παραγωγής των τελευταίων ετών, οι πραγματικές ποσότητες ελαιολάδου που διαχειρίστηκε το ΣΕΠ ήταν πολύ χαμηλότερες. Σε προηγούμενη Έκθεσή μας εκφράσαμε την άποψη ότι η τιμή χρέωσης θα πρέπει να τύχει αναθεώρησης αφού, όπως αναφέρεται και στη μελέτη βιωσιμότητας που ετοιμάστηκε από συμβούλους, η ρεαλιστική ποσότητα που αναμένεται να διαχειρίζεται το ΣΕΠ είναι μόνο 300 τόνοι. Όπως πληροφορηθήκαμε, η ΣΕΚΕΠ Ατδ δεν αποδέχεται αύξηση της τιμής των προσφερόμενων υπηρεσιών και συνεπώς το Συμβούλιο δεν έχει άλλη επιλογή από του να επιτρέπει την ισχύ αυτών των τιμών.

(β) Χρεωστικό υπόλοιπο της ομάδας παραγωγών ΟΠΑΒΕΠ Ατδ. Το χρεωστικό υπόλοιπο της ομάδας παραγωγών ΟΠΑΒΕΠ Ατδ προς το Συμβούλιο, ανερχόταν στις 31.12.2010 στις €10.176. Σύμφωνα με επικοινωνία του Διευθυντή της ΟΠΑΒΕΠ Ατδ το Μάιο του 2010 με τον Αν. Διευθυντή του ΣΕΠ, η εταιρεία αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας και θα μπορέσει να ανταποκριθεί στο χρέος της προς το ΣΕΠ μόνο αν εισπράξει τους δικούς της χρεώστες. Μέχρι σήμερα δεν έγιναν οποιεσδήποτε πληρωμές για την αποπληρωμή του χρεωστικού υπολοίπου, το οποίο παραμένει το ίδιο από το 2008. Σημειώνεται ότι στις 20.5.2010 το ΣΕΠ καταχώρισε αγωγή για είσπραξη της οφειλής, η εκδίκαση της οποίας ακόμα εκκρεμεί. Σύμφωνα με τον Αν. Διευθυντή του ΣΕΠ, το Συμβούλιο θεωρεί πιθανό το ενδεχόμενο εξόφλησης του χρέους και για το λόγο αυτό δεν δημιούργησε πρόνοια για επισφαλείς χρεώστες.

5.48 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΠΑΤΑΤΩΝ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Το Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών (ΣΕΚΠ) κατά το 2010 παρουσίασε έλλειμμα ύψους €251.482, σε σύγκριση με €5.403 το 2009.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Συμβουλίου το έλλειμμα προέκυψε κατά κύριο λόγο από τη μείωση των ποσοτήτων παραλαβής πατατών της ανοιξιάτικης εσοδείας 2010 (12.196 τόνοι) που ήταν 50% περίπου της προγραμματιζόμενης ποσότητας παραγωγής και εμπορίας (25.000 τόνοι). Ως εκ τούτου τα έσοδα από τις χρεώσεις στους παραγωγούς για μισθούς και διοικητικά έξοδα ήταν ανάλογα μειωμένα.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα ανήλθαν σε €12,32 εκ., σε σύγκριση με €17,66 εκ. το 2009. Η μείωση οφείλεται βασικά στη μείωση των εσόδων από την πώληση πατατών, όπως επεξηγείται πιο κάτω στο (δ).

(γ) Κρατική χορηγία. Η κρατική χορηγία για κάλυψη των διοικητικών εξόδων του ΣΕΚΠ ανήλθε στις €800.823, σε σύγκριση με €840.928 το 2009. Από 1.9.2010 το ΣΕΚΠ έπαυσε να λαμβάνει κρατική χορηγία.

(δ) Πωλήσεις. Τα έσοδα από τις πωλήσεις πατατών κατά το 2010 ανήλθαν σε €12,06 εκ., σε σύγκριση με €17,40 εκ. το 2009, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €5,34 εκ. ή ποσοστό 30,7%. Οι τιμές πώλησης, κατά μέσο όρο, ήταν €627/τόνο, σε σύγκριση με €518/τόνο κατά το προηγούμενο έτος, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €109/τόνο ή ποσοστό 21%.

Η μείωση στις πωλήσεις, σύμφωνα με εκτιμήσεις του Συμβουλίου, οφείλεται στη μειωμένη ποσότητα πατατών που διατέθηκε (κατά 42,7%), αφού η ανοιξιάτικη, κυρίως, εσοδεία ήταν σημαντικά μειωμένη λόγω της πολυομβρίας και των παγετών κατά τον Φεβρουάριο που κατέστρεψαν μεγάλο μέρος της παραγωγής και προκάλεσαν σοβαρά ποιοτικά προβλήματα.

(ε) Έξοδα. Τα έξοδα, εκτός από τις πληρωμές στους παραγωγούς, ανήλθαν σε €5,63 εκ. το 2010 σε σύγκριση με €9,13 εκ. το 2009, σημείωσαν δηλαδή μείωση €3,5 εκ. (38,3%) που οφείλεται κυρίως στη μειωμένη ποσότητα πατατών που διαχειρίστηκε το ΣΕΚΠ και μερικώς στη μείωση των δαπανών για μισθούς και ημερομίσθια λόγω μη συμπλήρωσης θέσεων που κενώθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους.

(ζ) Ταμειακά υπόλοιπα. Τα υπόλοιπα στις 30.9.2010 και 30.9.2009 ήταν €298.945 και €486.646, αντίστοιχα.

(η) Σύναψη δανείων και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις. Το Συμβούλιο, για την ομαλή διεξαγωγή των εργασιών του, εξασφαλίζει κάθε χρόνο πιστωτικές διευκολύνσεις (όριο πίστωσης) από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα υπό όρους και με υποθήκευση του Συσκευαστηρίου Λάρνακας, με την έγκριση του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος. Κατά την εμπορική περίοδο 2009/2010 εξασφάλισε πιστωτικό όριο ύψους €3,4 εκ. για κάλυψη των εξόδων εμπορίας πατατών της χειμερινής εσοδείας 2009-2010 και όριο €5,1 εκ. για κάλυψη των εξόδων της εμπορίας πατατών της ανοιξιάτικης εσοδείας 2010. Επίσης, στις 20.12.2010 συνήψε δάνειο ύψους €600.000 από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα έναντι 2^{ης} υποθήκης του Συσκευαστηρίου Λάρνακας, το οποίο θα αποπληρωθεί σε δέκα χρόνια με ετήσια δόση €80.000, για κάλυψη του κόστους κατασκευής ψυκτικών θαλάμων και αγορά μηχανημάτων.

Μετεξέλιξη και μελλοντικός ρόλος του ΣΕΚΠ. Σύμφωνα με τον περί Εμπορίας Κυπριακών Πατατών (Τροποποιητικό) Νόμο του 2008 και την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 65.553, ημερ. 16.5.2007, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση αρ. 67.269, ημερ. 28.5.2008, οι εμπορικές δραστηριότητες του ΣΕΚΠ τερματίστηκαν στις 31.8.2010.

Με τον περί Εμπορίας Κυπριακών Πατατών (Τροποποιητικό) Νόμο του 2010 (Ν.69(I)/2010), ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 11.10.2010, τροποποιήθηκε το άρθρο 26 του βασικού Νόμου και το Συμβούλιο δύναται, μεταξύ άλλων, να παρέχει στους φορείς των παραγωγών υπηρεσίες συσκευασίας καθώς και υπηρεσίες που αφορούν στις εξαγωγές, στην πώληση και στην τιμολογιακή πολιτική, στην εκκαθάριση τιμών και διανομή των χρημάτων στα δικαιούχα μέλη των φορέων.

Με το ίδιο άρθρο δίδεται η δυνατότητα στο ΣΕΚΠ να παρέχει υπηρεσίες στον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών, στο Τμήμα Γεωργίας ή σε άλλους Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου έναντι τιμήματος.

Μέχρι σήμερα το ΣΕΚΠ συνήψε συμφωνίες με 2 φορείς πατατοπαραγωγών που του επιτρέπουν βασικά τη συνέχιση των δραστηριοτήτων του σε ότι αφορά στην εμπορία πατατών. Όσον αφορά Κυβερνητικά Τμήματα δεν φαίνεται να υπάρχει πεδίο συνεργασίας, πράγμα που δεν συνέβαινε ούτε στο παρελθόν (πριν την 31.8.2010).

Το Συμβούλιο συνεχίζει τη λειτουργία του χωρίς όμως πλέον την οικονομική στήριξη από το Κράτος. Συγκεκριμένα, η παραχώρηση κρατικής χορηγίας τερματίστηκε στις 31.8.2010. Λαμβάνοντας υπόψη τον παράγοντα αυτό, σε συνδυασμό με το ήδη υπάρχον ανταγωνιστικό περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιείται ο Οργανισμός, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι, παρά τις ευοίωνες προοπτικές που διαβλέπει το Συμβούλιο για τις δραστηριότητες του, η οικονομική του κατάσταση θα επηρεαστεί αρνητικά.

Έγινε εισήγηση όπως το Συμβούλιο αναθέσει σε ανεξάρτητους μελετητές τη διεξαγωγή μελέτης βιωσιμότητας για να διαπιστωθεί κατά πόσο μπορεί να λειτουργεί σύμφωνα με το νέο ρόλο του.

Σχέδιο Πρόωρης Εθελοντικής Αφυπηρέτησης. Σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 65.553, ημερ. 16.5.2007 θα πρέπει να ετοιμαστεί Σχέδιο Εθελοντικής Πρόωρης Αφυπηρέτησης για το προσωπικό και το ΣΕΚΠ να προχωρήσει σε αναδιοργάνωση με νέα δομή, με μικρότερο αριθμό υπαλλήλων και συμβόλαια απασχόλησης ιδιωτικού δικαίου. Ετοιμάστηκε Σχέδιο με βάση ανάλογο Σχέδιο που λειτούργησε στην Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου το οποίο απορρίφθηκε από την πλειοψηφία του προσωπικού. Για το λόγο αυτό το Υπουργείο Οικονομικών πρότεινε και το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφαση του αρ. 70.553 ημερ. 9.6.2010, ενέκρινε την παραμονή του προσωπικού και τη συνέχιση της εργοδότησής του στο ΣΕΚΠ με την προϋπόθεση της προσφοράς υπηρεσιών έναντι αμοιβής στο Τμήμα Γεωργίας, στον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών, στον Οργανισμό Γεωργικής Ασφάλισης και άλλους Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου. Ωστόσο, επειδή δεν κατέστη δυνατή η προσφορά οποιωνδήποτε υπηρεσιών, το Υπουργείο Οικονομικών με επιστολή του ημερ. 29.12.2010 επανέφερε την πρόταση του για την παραχώρηση του πιο πάνω Σχεδίου Πρόωρης Αφυπηρέτησης και κάλεσε το Συμβούλιο να προβεί σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες για άμεση προώθηση του.

Σε περίπτωση που αυτό δεν γίνει αποδεκτό, θα εφαρμοσθεί το άρθρο 19 της περί Συντάξεων Νομοθεσίας Ν.97(Ι)/97 που αφορά σε αναγκαστική αφυπηρέτηση υπαλλήλου, για να διευκολυνθεί η βελτίωση της οργάνωσης του τμήματος/οργανισμού στο οποίο ανήκει. Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις διαφωνούν με την εφαρμογή του πιο πάνω άρθρου.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι το Συμβούλιο ζήτησε την επαναφορά του Σχεδίου Πρόωρης Εθελοντικής Αφυπηρέτησης και το θέμα βρίσκεται στο Υπουργείο Οικονομικών. Το Συμβούλιο πιστεύει ότι η εφαρμογή του Σχεδίου σε όποιο βαθμό τύχει εφαρμογής, θα υποβοηθήσει στη μείωση του κόστους μισθοδοσίας.

Δημιουργία σύγχρονου συσκευαστηρίου. Το σημερινό συσκευαστήριο ανεγέρθηκε το 1977, όταν από τον Αύγουστο του 1974, το συσκευαστήριο του Συμβουλίου στην Αμμόχωστο περιήλθε υπό τον έλεγχο των Τουρκικών δυνάμεων κατοχής.

Το Συμβούλιο προτίθεται να ανεγείρει νέο σύγχρονο συσκευαστήριο και βρίσκεται στη διαδικασία εξεύρεσης κατάλληλου χώρου για τον σκοπό αυτό.

Σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 65.553, ημερ. 16.5.2007, θα πρέπει να γίνει ανεξάρτητη τεχνοοικονομική μελέτη για τη βιωσιμότητα του νέου συσκευαστηρίου για την οποία ενέκρινε δαπάνη ύψους €34.172.

Πρόθεση του Συμβουλίου είναι η εκποίηση της γης του υφιστάμενου συσκευαστηρίου. Μέρος της γης ανήκει στην Κυβέρνηση και, όπως πληροφορούμαστε, θα συζητηθούν με την Κυβέρνηση οι όροι επιστροφής της από το Συμβούλιο. Για την υπόλοιπη γη που ανήκει στο ΣΕΚΠ, έκτασης 16.139 δεκαρίων, έχει γίνει σχετική εκτίμηση από ιδιώτη εκτιμητή το 2007. Άποψη της Υπηρεσίας μας είναι όπως εξασφαλιστεί εκτίμηση και από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι το Συμβούλιο αποφάσισε στις 31.5.2011, όπως συνεχίσει τη διερεύνηση εξεύρεσης κατάλληλου χώρου στην περιοχή Κοκκινοχωριών για τη δημιουργία νέου συσκευαστηρίου. Αποφάσισε επίσης όπως γίνει εκτίμηση της γης (του μισθωμένου από την Κυβέρνηση τεμαχίου καθώς και του ιδιόκτητου τεμαχίου).

Προσωπικό.

(α) Κατά την περίοδο 1.10.2009-30.9.2010 το Συμβούλιο εργοδοτούσε 15 μόνιμους υπαλλήλους με σύνολο αποδοχών €841.536, (€1.091.913 το 2008/2009), περιλαμβανομένων των εργοδοτικών εισφορών στα διάφορα ταμεία (Ταμείο Συντάξεων, Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Ταμείο Υγείας και Ταμείο Ευημερίας). Ο μέσος όρος κόστους ανά υπάλληλο ήταν €56.102 (€64.230 το 2008/2009).

(β) Εργοδοτούσε επίσης δύο άτομα ως επιτόπιο προσωπικό στο Γραφείο του Λονδίνου, με σύνολο αποδοχών €70.968. Το Συμβούλιο μέσα στα πλαίσια της αναδιοργάνωσης των υπηρεσιών του αποφάσισε στις 30.3.2010 τον τερματισμό της εργοδότησης του προσωπικού στο Γραφείο του Λονδίνου από 1^η Σεπτεμβρίου 2010.

(γ) Για τη συσκευασία των πατατών εργοδότησε στο συσκευαστήριο περίπου 56 εποχιακούς εργάτες με διάφορες ειδικότητες, κατά διάφορα χρονικά διαστήματα ανάλογα με τις ανάγκες συσκευασίας, με σύνολο αποδοχών €189.980, περιλαμβανομένων των υπερωριών και των εργοδοτικών εισφορών (96 εργάτες με δαπάνες €377.935 το 2009).

Κάλυψη μέρους των λειτουργικών εξόδων του ΣΕΚΠ από την Κυβέρνηση.

Για τον υπολογισμό του τιμήματος κατά τόνο, με το οποίο το Συμβούλιο χρεώνει τους συμβαλλόμενους παραγωγούς για τις παρεχόμενες σε αυτούς υπηρεσίες (μισθοί και διοικητικά έξοδα), έγινε, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, κατανομή των σχετικών εξόδων, όπως αυτά προβλέπονται στον Προϋπολογισμό του 2010, με δείκτη παραγωγής τον μέσο όρο των ποσοτήτων που παραλήφθηκαν τα τελευταία δέκα χρόνια, που υπολογίστηκε σε 64.000 τόνους (72.000 το προηγούμενο έτος).

Το ποσό που προήλθε από τις πιο πάνω χρεώσεις των παραγωγών χρησιμοποιήθηκε από το Συμβούλιο για κάλυψη μέρους των δαπανών για μισθούς και διοικητικά έξοδα και το έλλειμμα που παρουσιάστηκε, καλύφθηκε με κρατική χορηγία. Για το υπό έλεγχο έτος, με τον καθορισμό του πιο πάνω τιμήματος, με δείκτη παραγωγής την ποσότητα των 64.000 τόνων που είναι μεγαλύτερη από την ποσότητα που παραλήφθηκε από το Συμβούλιο (19.286 τόνοι), το κόστος χρέωσης των συμβληθέντων με το Συμβούλιο παραγωγών δεν κάλυψε το σύνολο των λειτουργικών εξόδων που αφορούν στην εμπορία, χωρίς ωστόσο αυτό να μπορεί να προσδιοριστεί επακριβώς λόγω του μη διαχωρισμού και της μη τήρησης χωριστών λογαριασμών για τα λειτουργικά έξοδα που αφορούν σε οικονομικές και μη οικονομικές δραστηριότητες του Συμβουλίου.

Η κρατική χορηγία που αφορά στην περίοδο 1.10.2009 - 31.8.2010 ανήλθε στο ποσό των €800.823. Διαπιστώθηκε ότι εισπράχθηκε ποσό ύψους €158.872 πέραν του ποσού που δικαιούται το Συμβούλιο το οποίο θα πρέπει να επιστραφεί.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι τούτο προέκυψε από υπερπληρωμές και υποπληρωμές από όλη την περίοδο της παραχώρησης της κρατικής χορηγίας δηλαδή από 2004/2005 μέχρι 31.8.2010 και το Συμβούλιο θα το επιστρέψει στην Κυβέρνηση.

Πωλήσεις και απώλειες πατατών. Οι τόνοι διάθεσης πατατών της χειμερινής και της ανοιξιάτικης εσοδείας 2010 ήταν 19.320, σε σύγκριση με 34.103 το 2009. Ποσότητα 4.265 τόνων ή ποσοστό 22,1 % των παραλαβών πωλήθηκαν στο Ηνωμένο Βασίλειο και Ιρλανδία, σε σύγκριση με ποσότητα 7.055 τόνων ή ποσοστό 20,7% το προηγούμενο έτος και ποσότητα 14.833 τόνων ή ποσοστό 76,7% των παραλαβών πωλήθηκαν στην Ευρώπη, σε σύγκριση με 26.406 τόνους ή ποσοστό 77,4% των παραλαβών του 2009. Ποσότητα 119 τόνων ή ποσοστό 0,7% των παραλαβών πωλήθηκαν στην επιτόπια αγορά, σε σύγκριση με 102 τόνους ή ποσοστό 0,3% το 2009, ενώ ποσότητα 103 τόνων ή ποσοστό 0,5% των παραλαβών αποτελούν απώλειες εμπορίας, σε σύγκριση με 540 τόνους ή ποσοστό 1,6% το προηγούμενο έτος. Οι τιμές πώλησης, κατά μέσο όρο, στο Ηνωμένο Βασίλειο ήταν €611/τόνο (€473/τόνο το 2009), στην Ευρώπη €635/τόνο (€532/τόνο το 2009) και στην επιτόπια αγορά €301/τόνο (€305/τόνο το 2009).

Μη υποβολή αποδεικτικών στοιχείων από συνεργάτες/αντιπροσώπους του ΣΕΚΠ για έξοδα στα οποία προβαίνουν σε χρέωση του Συμβουλίου. Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη μας Έκθεση, παρατηρούνται περιπτώσεις αποδοχής από το Συμβούλιο εξόδων (μεταφορικών και άλλων) που δηλώνουν ότι επιβαρύνθηκαν οι συνεργάτες/αντιπρόσωποι του, για πατάτες που αγόρασαν και ήταν παραδοτέες από το Συμβούλιο σε διάφορους προορισμούς, χωρίς να υποστηρίζονται από οποιαδήποτε αποδεικτικά στοιχεία.

Κατά το υπό έλεγχο έτος, σημαντικό μέρος των εξόδων αντιπροσώπου του Συμβουλίου στη Γερμανία υπολογίστηκαν από το ΣΕΚΠ, χωρίς να υποβληθούν τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία. Το συνολικό ποσό των εξόδων αυτών υπολογίστηκαν σε €162.830 (περιλαμβανομένων και εξόδων για αχρήστευση πατατόσακκων). Επιπλέον, πιστώθηκε στον ίδιο αντιπρόσωπο ποσό €62.136 για εκπτώσεις ή/και απαιτήσεις λόγω ποιοτικών προβλημάτων, το οποίο αποτελεί το 3,5% των συνολικών πωλήσεων του, χωρίς να έχει υποβάλει απαιτήσεις ή να έχει στείλει σχετική εκκαθάριση του λογαριασμού του δηλώνοντας ποσότητες, τιμή πώλησης και έξοδα. Το ποσό των πωλήσεων για το οποίο δεν έχει αποστείλει εκκαθαρίσεις του λογαριασμού του είναι ύψους €1.775.345 και αποτελεί ποσοστό 14,7% των συνολικών πωλήσεων του έτους.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, το Συμβούλιο θα προχωρήσει στην εξασφάλιση των αποδεικτικών στοιχείων που δεν παρουσιάστηκαν.

Προσφορές. Το ΣΕΚΠ ακολουθεί δικές του διαδικασίες προσφορών στη βάση εσωτερικών Κανονισμών Προσφορών που έχουν εγκριθεί από το Συμβούλιο, ώστε αυτοί να συνάδουν όσον το δυνατό με τους ισχύοντες στο δημόσιο Κανονισμούς Προσφορών.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο των προσφορών, παρατηρήθηκε ότι οι διαδικασίες που ακολουθούνται δεν συνάδουν πάντοτε με τους Κανονισμούς Προσφορών του Συμβουλίου και με τις αρχές χρηστής διοίκησης και διαχείρισης των προσφορών.

(α) Προσφορά για την κατασκευή ψυκτικών θαλάμων στο Συσκευαστήριο Λάρνακας. Τον Ιανουάριο 2010 το Συμβούλιο προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την κατασκευή ψυκτικών θαλάμων. Παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i)** Δεν έγινε εκτίμηση κόστους των εργασιών, με βάση την οποία θα έπρεπε να αξιολογηθεί η λογικότητα των τιμών των προσφορών.
- (ii)** Τα έγγραφα διαγωνισμού παρουσιάζουν αδυναμίες/ελλείψεις, όπως, ο μη σαφής καθορισμός του τρόπου και των κριτηρίων αξιολόγησης των προσφορών.
- (iii)** Παρά το γεγονός ότι προκηρύχθηκε ανοικτός διαγωνισμός και είχαν υποβληθεί 7 προσφορές, η επιτροπή αξιολόγησης προχώρησε σε διαπραγμάτευση με τρεις προσφοροδότες - με βάση την έκθεση αξιολόγησης - και τελικά εισηγήθηκε ανάθεση της σύμβασης στον επιτυχόντα προσφοροδότη για το ποσό των €379.000 + ΦΠΑ, με βάση την τροποποιημένη προσφορά του, στην οποία τροποποιήθηκε τόσο η τιμή όσο και οι όροι του διαγωνισμού (π.χ. εγγύηση καλής λειτουργίας, καθορισμός ποσού €400/ημέρα ως αποζημίωση για καθυστέρηση, χρόνος αποπεράτωσης).
- (iv)** Ενώ με βάση το συμβόλαιο, ως ημερομηνία αποπεράτωσης των εργασιών είχε καθοριστεί η 20.6.2010 (με σημείωση μάλιστα ότι αποτελούσε ουσιώδη όρο της σύμβασης), τελικά αυτές ολοκληρώθηκαν στις 21.7.2010. Ωστόσο, το Συμβούλιο αποφάσισε να μην διεκδικήσει αποζημιώσεις από τον ανάδοχο (οι οποίες με βάση την πρόνοια για ρήτρα €400/ημέρα, ανέρχονται περίπου σε €12.000), επειδή, μεταξύ άλλων, έκρινε ότι η καθυστέρηση στην παράδοση των μηχανημάτων από τους προμηθευτές στον ανάδοχο δεν οφειλόταν σε αυτόν, ενώ έγιναν από τον ανάδοχο πρόσθετες εργασίες για τις οποίες δεσμεύτηκε να μην απαιτήσει πληρωμή ύψους €9.600 + ΦΠΑ.

Οι πιο πάνω λόγοι ωστόσο δεν δικαιολογούν κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας τη μη διεκδίκηση αποζημιώσεων από το Συμβούλιο, για τους πιο κάτω λόγους:

- Η ευθύνη για την έγκαιρη εξασφάλιση/παράδοση των μηχανημάτων είναι αποκλειστική ευθύνη του αναδόχου ανεξάρτητα εάν αυτή οφείλεται στους προμηθευτές του, ενώ δεν φαίνεται η καθυστέρηση αυτή να έχει αιτιολογηθεί με οποιοδήποτε τρόπο.
 - Οι πρόσθετες εργασίες οι οποίες έγιναν από τον ανάδοχο δεν φαίνεται να έχουν ζητηθεί από το Συμβούλιο, αλλά σύμφωνα και με τον ίδιο τον ανάδοχο σκοπό είχαν να βελτιώσουν την ποιότητα, λειτουργικότητα, ασφάλεια, αποδοτικότητα και διάρκεια ζωής του εξοπλισμού, στοιχεία ωστόσο τα οποία θα έπρεπε να είχε λάβει υπόψην του στην προσφορά που υπέβαλε και με βάση τα οποία κρίθηκε από την επιτροπή αξιολόγησης ότι υπερεπερνούσε έναντι των άλλων προσφοροδοτών, με αποτέλεσμα να του ανατεθεί η σύμβαση ως η πιο συμφέρουσα οικονομικά προσφορά.
- (v)** Ενώ με βάση τα έγγραφα του διαγωνισμού, – τα οποία σύμφωνα με το συμβόλαιο υπερισχύουν της προσφοράς του αναδόχου, όπου υπάρχει σύγκρουση προνοιών – ο ανάδοχος θα έπρεπε να υποβάλει εγγύηση πιστής εκτέλεσης του συμβολαίου το αργότερο σε δέκα μέρες από την ημερομηνία γνωστοποίησης της κατακύρωσης, ημερ. 31.3.2010, δηλ. μέχρι τις 10.4.2010, αυτός υπέβαλε την εγγύηση πιστής εκτέλεσης στις 28.5.2010. Επίσης, δεν υπέβαλε εγγύηση καλής λειτουργίας ύψους 10% της αξίας του έργου για 12 μήνες από την ημερομηνία έκδοσης του πιστοποιητικού προσωρινής παραλαβής που ήταν η 10.9.2010, όπως προνοείται στα έγγραφα του διαγωνισμού.

(β) Προσφορά για ηλεκτρολογικές εργασίες στα νέα γραφεία του Συμβουλίου στη Λάρνακα. Για τις πιο πάνω εργασίες εφαρμόστηκε η διαδικασία με διαπραγμάτευση και ζητήθηκε η υποβολή προσφορών από τρεις εταιρείες. Διαπιστώθηκε ότι:

- (i) Δεν τηρήθηκαν οι προβλεπόμενες από τους Κανονισμούς Προσφορών διαδικασίες, αφού δεν αιτιολογήθηκε η προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης και δε φαίνεται να εξασφαλίστηκε η εκ των προτέρων γραπτή έγκριση του Συμβουλίου για την προσφυγή στη διαδικασία αυτή.
- (ii) Στους όρους του διαγωνισμού δεν περιλήφθηκε πρόνοια για τραπεζική εγγύηση πιστής εκτέλεσης και ρήτρες για καθυστερήσεις και για πιστή εκτέλεση των συμβατικών υποχρεώσεων του εργολάβου.

(γ) **Μητρώο Προσφορών.** Για την παρακολούθηση της υλοποίησης των προσφορών θα πρέπει να τηρείται σχετικό μητρώο προσφορών.

Εσωτερικός έλεγχος. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, λόγω της μείωσης του προσωπικού τα τελευταία χρόνια, ορισμένες διαδικασίες δεν ακολουθούνται σωστά και ο εσωτερικός έλεγχος σε κάποιους τομείς έχει αποδυναμωθεί. Παρόλο που το Συμβούλιο έχει προβεί σε ορισμένες διορθωτικές ενέργειες και έχουν υιοθετηθεί διαδικασίες για ενδυνάμωση του εσωτερικού ελέγχου, παρατηρούνται ελλείψεις και αδυναμίες σε κάποιους τομείς, με αποτέλεσμα να αυξάνεται η πιθανότητα λαθών ή/και παραλείψεων.

Πιο κάτω αναφέρονται συγκεκριμένες ελλείψεις και αδυναμίες.

(α) Παρατηρήθηκε και πάλι σημαντική καθυστέρηση στην ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων, οι οποίες ετοιμάστηκαν τον Μάρτιο του 2011. Οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να ετοιμάζονται το ταχύτερο δυνατό μετά τη λήξη του οικονομικού έτους στις 30 Σεπτεμβρίου.

(β) Εξακολουθεί να υπάρχουν αδυναμίες στη μορφή που τηρούνται τα στοιχεία για την ετοιμασία των καταστάσεων πληρωμής των εργατών του Συσκευαστηρίου Λάρνακας αφού οι ώρες εργασίας των εργατών, οι αποκοπές ωρών από το κανονικό ωράριο αλλά και οι ώρες για υπερωριακή εργασία σημειώνονται πρόχειρα και δεν επιβεβαιώνονται σε πραγματικό χρόνο από δεύτερο άτομο.

(γ) Θα πρέπει να καθοριστεί διαδικασία έκδοσης για χρήση των διπλοτύπων στα διάφορα συσκευαστήρια καθώς και οδηγίες για άμεση επιστροφή τους στο Λογιστήριο με την συμπλήρωσή τους. Το Μητρώο Διπλοτύπων που τηρείται για παρακολούθηση και έλεγχο της παραλαβής, έκδοσης και χρήσης των διαφόρων διπλοτύπων δεν ενημερώνεται με τα διπλότυπα των οποίων η χρήση έχει ολοκληρωθεί εφόσον δεν επιστρέφονται στο Λογιστήριο. Το απόθεμα των αχρησιμοποίητων διπλοτύπων πρέπει να φυλάσσεται σε ασφαλές μέρος.

(δ) Παρόλο που το Συμβούλιο έχει προβεί σε ορισμένες διορθωτικές ενέργειες, εξακολουθεί να υπάρχουν αδυναμίες όσον αφορά στην έγκαιρη αποστολή, καταχώριση και αρχειοθέτηση από το Λογιστήριο των σχετικών με την όλη διαδικασία αποστολής, φύλαξης και έκδοσης/πώλησης πατατών από τα ψυγεία ή/και πατατόσπορου, εγγράφων και τιμολογίων. Θα πρέπει να δοθούν οδηγίες στα συσκευαστήρια να αποστέλλουν έγκαιρα στο Λογιστήριο για ενημέρωση των σχετικών λογαριασμών, τα διάφορα έντυπα κατάλληλα υπογραμμένα. Η καταχώριση στους λογαριασμούς φωτοτυπημένων εγγράφων δεν ενδείκνυται.

(ε) Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη Έκθεσή μας, τα τιμολόγια τοις μετρητοίς δεν καταχωρίζονται στα ταμεία κατά την ημερομηνία έκδοσής τους. Όλα τα τιμολόγια που αφορούσαν στο οικονομικό έτος καταχωρίστηκαν στα ταμεία τον Νοέμβριο 2010, γεγονός που δεικνύει ότι δεν ελέγχεται το υπόλοιπο του ταμείου κατά τη διάρκεια του έτους. Τα τιμολόγια τοις μετρητοίς πρέπει να καταχωρίζονται άμεσα για διευκόλυνση του ελέγχου και καλύτερη παρακολούθηση του ταμείου.

(στ) Εξακολουθεί να υπάρχουν αδυναμίες στην ταξινόμηση και καταχώριση σε κατάλληλους φακέλους της εισερχόμενης και εξερχόμενης αλληλογραφίας. Για σκοπούς ελέγχου και παρακολούθησης, αλλά και διασφάλισης της ορθής ροής και πληρότητας των πληροφοριών και δεδομένων για κάθε επιμέρους θέμα, επιβάλλεται όπως τα εισερχόμενα και εξερχόμενα έγγραφα καταχωρίζονται στο σχετικό με το θέμα φάκελο, αριθμούνται και γίνεται σχετική αναφορά και σύνδεσή τους με προηγούμενη σχετική αλληλογραφία.

(ζ) Για ενδυνάμωση της ασφάλειας του μηχανογραφημένου συστήματος θα πρέπει να υιοθετηθούν διαδικασίες ελέγχου της πρόσβασης στο δωμάτιο του εξυπηρετητή δικτύου (server) και να καθοριστούν διαδικασίες διαχείρισης των κωδικών πρόσβασης στο σύστημα (π.χ. έκδοση, έγκριση, αφαίρεση και παρακολούθηση των δικαιωμάτων πρόσβασης). Επίσης θα πρέπει να καταρτιστεί σχέδιο αντιμετώπισης έκτακτης ανάγκης.

Ταμείο Συντάξεων και Χορηγημάτων των Υπαλλήλων του Συμβουλίου.

(α) Για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της Κυβέρνησης προς το Ταμείο Συντάξεων και Χορηγημάτων, όπως αυτές προβλέπονται στους περί του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών (Συντάξεις και Χορηγήματα Υπαλλήλων) Κανονισμούς του 2004 (Κ.Δ.Π. 524/2004), γίνεται σχετική πρόνοια στον Προϋπολογισμό του ΣΕΚΠ, σύμφωνα με την εκάστοτε αναλογιστική μελέτη, μέσω του οποίου εμβάζονται τα οφειλόμενα ποσά. Μέχρι τον Φεβρουάριο του 2011, η Κυβέρνηση είχε καταβάλει συνολικό ποσό ύψους €1.346.378 για την ελλειμματική υποχρέωση προς το Ταμείο (σε σχέση με προϋπηρεσία) και συνολικό ποσό ύψους €161.845 για συμπλήρωση της ετήσιας οικονομικής δαπάνης του Σχεδίου (τρέχουσα υπηρεσία) σε ποσοστό 5,1% ή 3,75% (από το 2007).

(β) Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε με ημερομηνία εκτίμησης την 31^η Δεκεμβρίου 2008, το αναλογιστικό έλλειμμα σε σχέση με την προϋπηρεσία είναι της τάξης των €2.726.000 και το κανονικό ποσοστό εισφοράς 17,9% (προηγούμενος 18%) από το οποίο 3,65% (προηγούμενος 3,75%) των μισθών αποτελεί υποχρέωση της Κυβέρνησης. Το Συμβούλιο υιοθέτησε την εισήγηση του αναλογιστή για τη χρηματοδότηση του πιο πάνω αναλογιστικού ελλείμματος με ετήσια καταβολή €608.000 για τα επόμενα 5 χρόνια. Η καθαρή υποχρέωση στον Ισολογισμό την 30^η Σεπτεμβρίου 2010 ανέρχεται σε €2.095.859.

(γ) Λόγω της μετεξέλιξης του Οργανισμού, ανέφερα ότι θα πρέπει να μελετηθεί κατά πόσο η υποχρέωση της Κυβέρνησης όπως προκύπτει από το άρθρο 8β(iii) των Κανονισμών (Κ.Δ.Π. 524/2004) για καταβολή στο Ταμείο του ελλείμματος που προκύπτει μετά από κάθε αναλογιστική μελέτη, καθώς επίσης και της ετήσιας συμπληρωματικής της εισφοράς, συνιστά κρατική ενίσχυση.

(δ) Διαπιστώθηκε ότι δεν έχουν γίνει οποιεσδήποτε ενέργειες για την εφαρμογή του άρθρου 11 των περί του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών (Συντάξεις και Χορηγήματα Υπαλλήλων) Κανονισμών του 2004 (Κ.Δ.Π. 524/2004), το οποίο αναφέρει ότι, σε περίπτωση μετεξέλιξης του Συμβουλίου, η διαχείριση και ο έλεγχος του Ταμείου θα αναληφθεί από Τριμελή Επιτροπή, την οποία θα διορίσει ο Υπουργός Οικονομικών.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο μέχρι στιγμής δεν έχει μετεξελιχθεί ως Οργανισμός από πλευράς τουλάχιστον της υπόστασης του προσωπικού ούτε το Συμβούλιο έχει καταργηθεί για να προβεί στις ενέργειες ως πιο πάνω.

Χρεώστες/Εκκρεμείς οφειλές προς το Συμβούλιο.

(α) **Γενικά.** Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας τα οφειλόμενα ποσά δεν είναι εξασφαλισμένα με εγγυητικές ή άλλως πως. Επιπλέον κατά την τιμολόγηση δεν προβλέπεται οποιαδήποτε περίοδος μέσα στην οποία πρέπει το ποσό να πληρωθεί ούτε και οποιαδήποτε επιβάρυνση (τόκος) σε περίπτωση καθυστέρησης της πληρωμής. Ως εκ τούτου η μη έγκαιρη καταβολή των οφειλομένων ποσών επιβαρύνει το Συμβούλιο.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι, ενόψει του γεγονότος ότι το ΣΕΚΠ είναι πλέον πλήρως αυτοχρηματοδοτούμενο, θα πρέπει να εξετάσει και να αποφασίσει για περαιτέρω μέτρα που θα μπορούσαν να ληφθούν για καλύτερη διασφάλιση των εισπράξεων του από την πώληση πατατών.

(β) **Οφειλές παραγωγών για προσωπικά δάνεια του 1992.** Στις 30.9.2010, έξι πατατοπαραγωγοί χρωστούσαν στο Συμβούλιο το συνολικό ποσό των €35.103 (£20.545), το οποίο αντιπροσωπεύει προσωπικά δάνεια που τους παραχωρήθηκαν από το Συμβούλιο κατά το έτος 1992.

Παρόλο που λήφθηκαν νομικά μέτρα για την είσπραξη των δανείων και εκδόθηκαν δικαστικές αποφάσεις το 1997 και 1998, εντούτοις αυτά δεν εξοφλήθηκαν.

5.49 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΣΦΑΓΕΙΟΥ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων. Μέχρι την ημερομηνία έναρξης της ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης, δεν είχαν υποβληθεί στην Υπηρεσία μας οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2010, με αποτέλεσμα να μη διενεργηθεί ο ετήσιος έλεγχος, σύμφωνα με το άρθρο 16(1) του περί Σφαγείων Νόμου αρ. 26(1) του 2003. Η μη έγκαιρη υποβολή των οικονομικών καταστάσεων μειώνει σε σημαντικό βαθμό τη λήψη διορθωτικών και άλλων μέτρων σχετικά με τις οποιοσδήποτε αδυναμίες ή κενά που τυχόν θα παρατηρηθούν και αποστερεί τόσο τη Βουλή των Αντιπροσώπων όσο και τους πολίτες από το δικαίωμα ενημέρωσης για τα πεπραγμένα του Συμβουλίου.

5.50 ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ - ΓΕΝΙΚΑ

Μέρος Α

Προϋπολογισμός.

Η ετοιμασία και η έγκριση των ετήσιων Προϋπολογισμών των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας ρυθμίζεται μόνο με εσωτερικές δημοσιονομικές διατάξεις. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μας για νομοθετική ρύθμιση του θέματος, ετοιμάστηκε σχετικό νομοσχέδιο το οποίο, αφού έτυχε νομοτεχνικού ελέγχου, υποβλήθηκε στις 27.8.2010 στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση και ψήφιση. Η συζήτηση του νομοσχεδίου ενώπιον της Επιτροπής Εσωτερικών της Βουλής άρχισε τον Σεπτέμβριο του 2011.

Καταβολή εισφορών στο Ταμείο Σύνταξης για σκοπούς του Ταμείου Χηρών και Ορφανών. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, οι Κανονισμοί Κ.Δ.Π. 79/1996 των Συμβουλίων αντικαταστάθηκαν με νέους Κανονισμούς, οι οποίοι, σε αντίθεση με τους προηγούμενους Κανονισμούς, δεν προνοούν την καταβολή τόκου στις εισφορές του Ταμείου Χηρών και Ορφανών για προηγούμενη υπηρεσία. Οι νέοι Κανονισμοί υιοθετούν ουσιαστικά τις πρόνοιες του περί Συντάξεων Νόμου που αφορά στα μέλη της Δημόσιας Υπηρεσίας, αλλά τα Συμβούλια παρέλειψαν να υιοθετήσουν και τις πρόνοιες της σχετικής εγκυκλίου του Γενικού Λογιστηρίου, η οποία ρύθμιζε το θέμα του τόκου.

Σε προηγούμενη Έκθεσή μας εισηγηθήκαμε όπως τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας προβούν είτε στην υιοθέτηση της σχετικής εγκυκλίου του Γενικού Λογιστηρίου, είτε στην τροποποίηση των Κανονισμών τους έτσι ώστε να προβλέπεται η καταβολή τόκων επί των εισφορών για προηγούμενη υπηρεσία. Με σχετική απόφαση των Συμβουλίων εγκρίθηκε η τροποποίηση των Κανονισμών ώστε να περιληφθεί πρόνοια για την καταβολή τόκων και η οποία αποστάλθηκε με επιστολή του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας ημερ. 10.3.2011, στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού για σχόλια.

Αποζημίωση για πρόωρη αφυπηρέτηση επιπρόσθετα των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων. Το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, ζήτησε να ενημερωθεί κατά πόσο στους Κανονισμούς των Συμβουλίων περιλαμβάνεται πρόνοια για πρόωρη αφυπηρέτηση, επισημαίνοντας ότι, σύμφωνα με τον περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμο, μετά τις 28.2.2001 οι αποζημιώσεις που καταβάλλονται επιπρόσθετα των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων στα πλαίσια πρόωρης αφυπηρέτησης υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος.

Επισημάνσαμε ότι, ναι μεν τα Συμβούλια δεν κατέβαλαν πρόσθετη χρηματική αποζημίωση σε υπαλλήλους τους που αφυπηρέτησαν πρόωρα, ωστόσο, βάσει της συλλογικής σύμβασης 1998-2000, σε υπαλλήλους μέλη του Ταμείου Προνοίας που είχαν ως σύνθετες όριο αφυπηρέτησης το 65ο έτος της ηλικίας τους και επέλεξαν να αφυπηρετήσουν πρόωρα με Ταμείο Σύνταξης, παραχωρήθηκαν, ως αποζημίωση, δύο πρόσθετες προσανυξήσεις στην κλίμακα που κατείχαν κατά την ημερομηνία αφυπηρέτησής τους, έστω κι αν αυτές υπερέβαιναν την ανώτατη βαθμίδα της κλίμακας που κατείχαν κατά την αφυπηρέτησή τους. Σημειώνεται ότι

η παραχώρηση των δύο πρόσθετων προσαυξήσεων θεσμοθετήθηκε με Κανονισμούς στις 17.9.2010 (Κ.Δ.Π. 379/2010). Βάσει των πιο πάνω, οι υπάλληλοι του Ταμείου Προνοίας που αφυπηρέτησαν με Ταμείο Σύνταξης από την 1.3.2001 και μετέπειτα έλαβαν αυξημένη σύνταξη και φιλοδώρημα.

Το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας, με επιστολή του ημερ. 6.6.2011, αποτάθηκε στον Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων για το κατά πόσο τα πιο πάνω ωφελήματα εμπίπτουν στην έννοια της πρόσθετης αποζημίωσης για σκοπούς φόρου εισοδήματος. Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως και τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας και Λεμεσού ζητήσουν την άποψη των νομικών τους συμβούλων ή αποταθούν στον Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων για διευκρίνιση του θέματος.

Ενοποίηση των Συμβουλίων ύδρευσης/αποχέτευσης στις πόλεις της Λευκωσίας, Λεμεσού και Λάρνακας. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του αρ. 62.308, ημερ. 6.7.2005, αποφάσισε να υιοθετήσει την πρωτοβουλία των Συμβουλίων Αποχετεύσεων και Υδατοπρομήθειας για συνένωσή τους και τη δημιουργία, σε κάθε πόλη, ενός ενιαίου οργανισμού για τη διαχείριση των οικιακών λυμάτων, των όμβριων υδάτων και της υδατοπρομήθειας. Για το σκοπό αυτό εκπονήθηκε σχετική μελέτη, τα αποτελέσματα της οποίας παρουσιάστηκαν στα Διοικητικά Συμβούλια των εμπλεκόμενων φορέων τον Ιούλιο του 2008.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, με επιστολή του ημερ. 5.7.2011, ενημέρωσε τα Συμβούλια ότι για το θέμα της ενοποίησης των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας με τα Συμβούλια Αποχετεύσεων δεν υπάρχουν ουσιαστικές εξελίξεις και ότι θα εξεταστεί σε συνάρτηση με τα αποτελέσματα και τις εισηγήσεις της μελέτης για την αναδιάρθρωση της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Μέρος Β

Κανονισμοί Αποθήκης και Οικονομικές Οδηγίες. Δεν έχουν ακόμη υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση και δημοσίευση οι Κανονισμοί Αποθήκης και οι Οικονομικές Οδηγίες που υιοθέτησαν και εφαρμόζουν τα Συμβούλια, όπως προβλέπεται στο άρθρο 40(1)(η) και (2) του περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και Άλλες Περιοχές) Νόμου, Κεφ. 350.

5.51 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Τα έσοδα του Συμβουλίου για το 2010 ανήλθαν σε €699.671, σε σύγκριση με €1.118.947 το 2009. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους €530.271 και έσοδα από απασχόληση προσωπικού του Συμβουλίου σε άλλες Υπηρεσίες, ύψους €169.064. Τα έξοδα του Συμβουλίου ήταν όσα και τα έσοδά του. Η σημαντική μείωση που παρουσιάζουν τα έσοδα και τα έξοδα του Συμβουλίου σε σχέση με το 2009 οφείλεται στο ότι, κατά το 2009, όλοι οι υπάλληλοι του Συμβουλίου εξάσκησαν το δικαίωμα μεταπήδησης στο Σχέδιο Σύνταξης και συνεπώς οι εισφορές του Συμβουλίου προς το Ταμείο Προνοίας ύψους €265.081 επιστράφηκαν. Επίσης κατά το 2009 αφυπηρέτησαν δύο από τους υπαλλήλους του Συμβουλίου, στους οποίους καταβλήθηκε εφάπαξ φιλοδώρημα ύψους €241.119 και επιστράφηκαν σε αυτούς οι εισφορές για κοινωνικές ασφαλίσεις, ύψους €152.411.

Ποσό που δεν περιλαμβάνεται στις οικονομικές καταστάσεις. Στις οικονομικές καταστάσεις δεν περιλαμβάνεται το ποσό των €7.415.415 (€7.269.546 για το 2009), το οποίο αντιπροσωπεύει την αξία του νερού που αγόρασε το Συμβούλιο από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων κατά την περίοδο 14.8.1974-31.12.2010 για τις ανάγκες των Τουρκοκυπρίων κατοίκων της πόλης της Αμμοχώστου και το οποίο αναφέρεται υπό μορφή σημείωσης.

Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού. Τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που εμφανίζονται στον ισολογισμό στις 31.12.2010 περιλαμβάνουν μόνο τα υπόλοιπα των λογαριασμών που έχουν δημιουργηθεί μετά τις 14.8.1974, επειδή τα σχετικά βιβλία και οι λογαριασμοί για την περίοδο πριν από τις 14.8.1974 έχουν εγκαταλειφθεί στην Αμμόχωστο, ως αποτέλεσμα της τουρκικής εισβολής.

Προσωπικό. Το προσωπικό του Συμβουλίου αποτελείται από πέντε υπαλλήλους. Εκτός από τον Λογιστή του Συμβουλίου, ο οποίος αφιερώνει μέρος του χρόνου του για τις εργασίες του Συμβουλίου και τον υπόλοιπο χρόνο απασχολείται στο Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας, οι υπόλοιποι τέσσερεις είναι αποσπασμένοι στο Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας και σε διάφορες Κυβερνητικές Υπηρεσίες. Οι δαπάνες για μισθούς, εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία και άλλα ωφελήματα προσωπικού για το 2010 ανήλθαν στις €339.955 σε σύγκριση με €357.057 το 2009. Η μείωση οφείλεται στην αφυπηρέτηση δύο υπαλλήλων του Συμβουλίου εντός του 2009.

5.52 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσίασαν πλεόνασμα ύψους €7.018, σε σύγκριση με έλλειμμα ύψους € 2.158.345 το 2009.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε €9.404.560, σε σύγκριση με €6.706.010 το 2009, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση κατά €2.698.550, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εισπράξεων από την πώληση νερού, λόγω των αυξήσεων που επιβλήθηκαν στα τέλη κατανάλωσης από την 1.1.2010 και την 1.8.2010, στην αύξηση του αριθμού καταναλωτών, στην αύξηση των δικαιωμάτων από παροχή υπηρεσιών στους καταναλωτές καθώς και στην αύξηση των εσόδων από τραπεζικούς τόκους.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα ανήλθαν σε €5.014.179 σε σύγκριση με €4.589.663 το 2009, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση ύψους €424.516 ή ποσοστό 9,25%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των δαπανών προσωπικού κατά €388.815 (η οποία προέκυψε κυρίως λόγω αλλαγής στην αναγνώριση του αναλογιστικού ελλείμματος, από 15 έτη σε 5 έτη, λόγω υιοθέτησης του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς αρ. 19) και των γενικών εξόδων κατά €99.323.

(δ) Ρευστότητα/βιωσιμότητα του Συμβουλίου. Η οικονομική κατάσταση του Συμβουλίου καθώς και η ρευστότητά του παρουσιάζουν βελτίωση η οποία οφείλεται κυρίως στις επιβολές αυξήσεων στα τέλη κατανάλωσης από την 1.1.2010 και την 1.8.2010. Επισημάναμε την ανάγκη για συνέχιση της προσπάθειας για βελτίωση της οικονομικής κατάστασης ούτως ώστε το Συμβούλιο να είναι σε θέση να αντιμετωπίζει τις τρέχουσες υποχρεώσεις του.

(ε) Υποχρεώσεις. Στις τρέχουσες υποχρεώσεις περιλαμβάνεται ποσό €18,2εκ. προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (Τ.Α.Υ.) σε σχέση με την αγορά νερού, στο οποίο δεν περιλαμβάνονται τόκοι, που σύμφωνα με τους υπολογισμούς του Τμήματος, ανέρχονταν, στις 31.12.2010, σε €8.077.433.

Το Τ.Α.Υ. καταχώρισε, στις 31.5.2007, αγωγή εναντίον του Συμβουλίου για είσπραξη των πιο πάνω οφειλών. Κατόπιν απόφασης της Υπουργικής Επιτροπής, που συστάθηκε για μελέτη και ρύθμιση των οικονομικών εκκρεμοτήτων μεταξύ των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας και του Τ.Α.Υ., υποβλήθηκε, στις 8.2.2010, Πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών προς το Υπουργικό Συμβούλιο με εισήγηση για διαγραφή των καθυστερημένων οφειλών των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας και Λάρνακας προς το Τ.Α.Υ. για την περίοδο μέχρι τις 31.12.2008, οι οποίες ανέρχονται, στην περίπτωση της Λάρνακας, στα €15.018.829, χωρίς τόκους και όπως τα ποσά που οφείλονται για το 2009, καλυφθούν από τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας, από τις τελευταίες αυξήσεις των τελών/δικαιωμάτων που εγκρίθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο. Η πιο πάνω Πρόταση αποσύρθηκε με εισήγηση του Υπουργού Εσωτερικών. Το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας, με επιστολή του ημερ. 5.4.2011, πληροφόρησε τον Διευθυντή του Τ.Α.Υ. ότι αποφάσισε να προχωρήσει σε σταδιακή εξόφληση των οφειλών του προς το Τ.Α.Υ. για το 2009, ύψους €1.932.843, με βάση τα συμφωνηθέντα κατά τη σύσκεψη της αρμόδιας Υπουργικής Επιτροπής στις 8.1.2010. Σημειώνεται ότι το Συμβούλιο θεωρεί δεδομένο ότι οι καθυστερημένες οφειλές του προς το Τ.Α.Υ. για την περίοδο μέχρι 31.12.2008, θα διαγραφούν, μαζί με τους τόκους, σύμφωνα με την προαναφερθείσα εισήγηση της Υπουργικής Επιτροπής.

Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές. Στις 31.12.2010 το Συμβούλιο εργοδοτούσε 48 πρόσωπα που υπηρετούσαν σε μόνιμες θέσεις, 8 τακτικούς εργάτες και ένα τακτικό ωρομίσθιο βοηθό γραφείου. Οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία ανήλθαν σε €4.087.652, σε σύγκριση με €3.666.661 το προηγούμενο έτος, με μέσο όρο δαπανών για κάθε υπάλληλο €41.532 (€44.058 το 2009), χωρίς να ληφθεί υπόψη η εισφορά στο Ταμείο Σύνταξης και Ταμείο Προνοίας. Επιπρόσθετα, οι αποδοχές των υπαλλήλων του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Αμμοχώστου, που είναι αποσπασμένοι στο Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας, ανήλθαν σε €126.194 (€126.868 το 2009).

Δικαιώματα υδροδότησης νέου αεροδρομίου Λάρνακας. Η εταιρεία η οποία ανέπτυξε και διαχειρίζεται τα αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου υπέβαλε αίτηση για μόνιμη παροχή νερού στο νέο κτίριο τερματικού του αεροδρομίου Λάρνακας. Το Συμβούλιο, με επιστολή του ημερ. 10.7.2009, πληροφόρησε την αιτήτρια εταιρεία ότι, για να της χορηγηθεί δικαίωμα προμήθειας νερού, θα πρέπει να καταβάλει ποσό περίπου €4,8 εκ σε σχέση με τα δικαιώματα που προβλέπονται στους περί Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λάρνακας Κανονισμούς του 2001 (ΚΔΠ 505/2001) και τη Γνωστοποίηση ΚΔΠ 133/2009, που ίσχυαν τότε.

Η εταιρεία, με επιστολή των δικηγόρων της ημερ. 25.8.2009, εξέφρασε τη διαφωνία της ως προς τον τρόπο υπολογισμού των καταβλητέων δικαιωμάτων. Το Συμβούλιο, αφού εξασφάλισε γνωμάτευση από τους νομικούς του συμβούλους αποφάσισε ομόφωνα στις 15.10.2009 όπως εμμένει στην προηγούμενη του απόφαση.

Την 1.12.2009 η εταιρεία κατέθεσε προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο ζητώντας ακύρωση της πιο πάνω απόφασης του Συμβουλίου, η εκδίκαση της οποίας εκκρεμεί. Στο μεταξύ, με επιστολή της ημερ. 11.2.2010, η εταιρεία απέστειλε επιταγή στο Συμβούλιο για το ποσό των €111.603 το οποίο, σύμφωνα με τους υπολογισμούς της, αντιστοιχεί στο οφειλόμενο ποσό. Το Συμβούλιο, με νέα επιστολή του επαναβεβαίωσε την ορθότητα του ποσού της οφειλής της εταιρείας, δηλαδή τα €4,8 εκ., και η εταιρεία προχώρησε σε δεύτερη προσφυγή στις 14.5.2010.

Ατιμολόγητο νερό. Το ποσοστό ατιμολόγητου νερού που προκύπτει ως η διαφορά μεταξύ της ποσότητας νερού που αγοράστηκε και αυτής που τιμολογήθηκε, αυξήθηκε στο 33% (19% το 2009) το οποίο αντιπροσωπεύει 2.061.050 κ.μ. νερού, κόστους αγοράς €1.587.009. Στο ποσοστό αυτό περιλαμβάνονται και οι ποσότητες νερού οι οποίες έχουν παραχωρηθεί σε καταναλωτές χωρίς να έχει εισπραχθεί το αντίτιμο, λόγω βλάβης υδρομετρητών, ανακριβειών ή λανθασμένων ενδείξεων. Σύμφωνα με το Συμβούλιο, η αύξηση του ατιμολόγητου νερού οφείλεται στις περικοπές που εφαρμόστηκαν στην παροχή νερού κατά τα τελευταία έτη, οι οποίες καθιστούσαν δύσκολο τον εντοπισμό τυχόν διαρροών, καθώς και σε ζημιές που υπέστησαν οι αγωγοί λόγω των αυξομειώσεων στην πίεση που δέχονταν κατά τη διάρκεια των περικοπών. Επισημαίνεται ότι, κατά το πρώτο εξάμηνο του 2010 η απώλεια σημείωσε μεγάλη αύξηση και το ποσοστό έφθασε το 38% ενώ κατά το πρώτο εξάμηνο του 2011 το ποσοστό μειώθηκε στο 26%. Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Συμβουλίου, η αύξηση ήταν αναμενόμενη λόγω των βλαβών που προκλήθηκαν στο δίκτυο κατά τα προηγούμενα χρόνια λόγω των περικοπών στην παροχή νερού και ότι αναμένεται η κατάσταση να επανέλθει στα επίπεδα που ίσχυαν πριν την εφαρμογή των περικοπών (δηλ. γύρω στο 23%). Επίσης μας αναφέρθηκε ότι το ποσοστό ατιμολόγητου νερού στη Λάρνακα παραμένει πάντοτε ψηλότερο από τα άλλα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας, γιατί οι αγωγοί του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λάρνακας επεκτείνονται παραθαλάσσια, σε έδαφος με νερό και οι οποιεσδήποτε απώλειες δύσκολα εντοπίζονται. Οι τεχνικές υπηρεσίες του Συμβουλίου καταβάλλουν προσπάθειες μείωσης του προβλήματος με την εγκατάσταση σύγχρονων συστημάτων τηλεμετρίας για έλεγχο των πιέσεων στους αγωγούς και των απωλειών.

Χρεώστες πώλησης νερού . Το υπόλοιπο των χρεωστών από πώληση νερού ανήλθε σε €1.679.612 σε σύγκριση με €1.571.302 το 2009.

Μειώσεις στους λογαριασμούς των καταναλωτών. Οι μειώσεις που παραχωρήθηκαν για υπερβολικές καταναλώσεις, λόγω διαρροών ή τακτοποιήσεων λογαριασμών, ανήλθαν σε €302.987, σε σύγκριση με €70.134 το 2009 και αντιπροσωπεύουν 101.783 κ.μ. νερού (62.076 κ.μ. το 2009) σε 470 καταναλωτές. Όπως μας πληροφόρησε η Διεύθυνση του Συμβουλίου, η μεγάλη αύξηση στις μειώσεις οφείλεται στις αυξημένες

διαρροές, λόγω των περικοπών που εφαρμόστηκαν, στις επακόλουθες ζημιές στους αγωγούς, αλλά και στην αύξηση της χρέωσης για υπερκατανάλωση, από €2,54 το κ.μ. το 2009 σε €3,72 και €5,00 από την 1^η και 3^η περίοδο του 2010, αντίστοιχα .

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

(α) Οικονομική κατάσταση. Η υποχρέωση του Συμβουλίου προς το Ταμείο στις 31.12.2010 ανήλθε στα €12.244.749 σε σύγκριση με €11.486.875 το 2009, ενώ οι δαπάνες για συντάξεις και φιλοδωρήματα ανήλθαν σε €302.767, σε σύγκριση με €338.368 το 2009.

(β) Έλλειμματική εισφορά. Σύμφωνα με αναλογιστική εκτίμηση που έγινε με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2008, και είχε ως όριο υποχρεωτικής αφυπηρέτησης όλων των υπαλλήλων το 63^ο έτος, η μη χρηματοδοτούμενη υποχρέωση του Ταμείου ανερχόταν σε €3.242.514 και θα αναγνωριστεί στις οικονομικές καταστάσεις εντός πέντε ετών, σύμφωνα με τις πρόνοιες του ΔΠΧΑ 19. Η αποπληρωμή της μη χρηματοδοτούμενης υποχρέωσης άρχισε από 1.1.2009 με εισφορά 19,3% πάνω στις συντάξιμες απολαβές του προσωπικού, καθώς και με ποσοστό εισφοράς του Συμβουλίου για κάλυψη της τρέχουσας υπηρεσίας των υπαλλήλων του, το οποίο υπολογίστηκε στο 25,3%, δηλαδή το συνολικό ποσό εισφοράς ανέρχεται από 1.1.2009 στο 44,6%.

Σημειώνεται ότι, με βάση την επικαιροποίηση της αναλογιστικής μελέτης που έγινε με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2010, το επιπρόσθετο αναλογιστικό έλλειμμα που προκύπτει ανέρχεται σε €63.545 ενώ μετά την αναγνώριση της μεταβατικής υποχρέωσης κατά τα έτη 2009-2010, το υπόλοιπο της μη χρηματοδοτούμενης υποχρέωσης στις 31.12.2010 ανερχόταν σε €2.233.202.

Ιατρική και κοινωνική πρόνοια.

(α) Σχέδιο ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Στις 31.12.2010 το σχέδιο αριθμούσε 83 μέλη και οι δαπάνες για τη λειτουργία του ανήλθαν κατά το 2010 σε €200.030 (€182.036 το 2009) που αναλογούν σε μέση ετήσια δαπάνη για κάθε δικαιούχο μέλος, περίπου €2.410 (€2.275 το 2009). Το Σχέδιο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης λειτουργεί βάσει εγκεκριμένων εσωτερικών κανονισμών και έχοντας υπόψη την προοπτική λειτουργίας του Γενικού Σχεδίου Υγείας, το Συμβούλιο θεωρεί ότι δεν είναι αναγκαία η προώθηση της θεσμοθέτησης των Κανονισμών βάσει του άρθρου 14(3) του Νόμου (Ν.172(Ι)/88).

(β) Συνεισφορά του Συμβουλίου στο Ταμείο Ευημερίας. Η ετήσια συνεισφορά του Συμβουλίου στο Ταμείο Ευημερίας για το 2010, ανήλθε σε €67.600 (€75.297 για το 2009), που αντιπροσωπεύει ποσοστό 4% πάνω στις απολαβές του προσωπικού. Το Ταμείο έχει εγγραφεί ως Σωματείο στον Έφορο Σωματείων και Ιδρυμάτων, με βάση τη σχετική νομοθεσία και έχει σκοπό την ευημερία των μελών και των οικογενειών τους.

Τα Συμβούλια, κατόπιν γνωμάτευσης των νομικών συμβούλων τους ότι με την έγκριση του Καταστατικού του Ταμείου από τον Έφορο Σωματείων τηρείται η σχετική νομοθεσία, αποφάσισαν να μην προχωρήσουν στη θέσπιση νέων Κανονισμών, αφού ήδη τα Ταμεία Ευημερίας λειτουργούν σύμφωνα με εσωτερικούς κανονισμούς.

5.53 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2010 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους €5.941.736 σε σύγκριση με πλεόνασμα €46.268.985 το 2009. Το μεγάλο πλεόνασμα του 2009 οφείλεται στη διαγραφή των οφειλών του Συμβουλίου προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ), μέχρι την 30.6.2009, που ανέρχονταν σε περίπου €55 εκ., βάσει σχετικής συμφωνίας διακανονισμού, η οποία εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 24.6.2009.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα από την πώληση νερού για το 2010 ανήλθαν σε €8.655.239, σε σύγκριση με €6.067.082 το 2009. Η αύξηση οφείλεται στις νέες διατιμήσεις που επιβλήθηκαν από την 1.1.2010 και στην

αύξηση του αριθμού καταναλωτών του Συμβουλίου. Τα άλλα έσοδα παρουσιάζουν σημαντική μείωση, από περίπου €58,6 εκ. το 2009 (€3,5 εκ. το 2008), σε περίπου €4,2 εκ. το 2010, αφού στα έσοδα αυτά για το 2009 περιλαμβανόταν το ποσό των περίπου €55 εκ. που αφορούσε στις οφειλές του Συμβουλίου οι οποίες διαγράφηκαν κατόπιν Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα για το 2010, ανήλθαν σε €18.803.689, σε σύγκριση με €18.406.426 το 2009, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση ύψους €397.263 ή ποσοστό 2,2%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση της ποσότητας νερού που αγοράστηκε, από 11.735.230 κ.μ. το 2009 σε 14.568.052 κ.μ. το 2010, και στην αύξηση στο ατιμολόγητο νερό, κατά 103,6% σε σύγκριση με το 2009.

(δ) Ρευστότητα του Συμβουλίου. Η οικονομική κατάσταση του Συμβουλίου παρουσίασε επιδείνωση και οι καθαρές τρέχουσες υποχρεώσεις του αυξήθηκαν, από περίπου €3,5 εκ. στις 31.12.2009, σε περίπου €10,1 εκ. στις 31.12.2010, λόγω της αύξησης του οφειλομένου ποσού προς το ΤΑΥ, από €1,7 εκ. το 2009 σε €8,2 εκ. το 2010.

Οικονομικές εκκρεμότητες μεταξύ του Συμβουλίου και του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η συμφωνία για διακανονισμό των οφειλών του Συμβουλίου προς το ΤΑΥ εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 24.6.2009 και υπογράφηκε στις 10.7.2009 από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη.

Παρόλο που θα ήταν αναμενόμενο να ληφθούν, από το Συμβούλιο, τα απαραίτητα μέτρα για αποφυγή δημιουργίας παρόμοιων προβλημάτων στο μέλλον, οι οφειλές του Συμβουλίου προς το ΤΑΥ εξακολουθούν να συσσωρεύονται, και στις 31.12.2010 ανέρχονταν σε περίπου €8,2 εκ.

Το ΤΑΥ, με επιστολή του ημερ. 3.2.2011, ζήτησε όπως το Συμβούλιο προχωρήσει το συντομότερο δυνατό στον υπολογισμό νέων τελών που να καλύπτουν την τρέχουσα τιμή αγοράς νερού, τις καθυστερημένες οφειλές, που ανέρχονταν μέχρι την ημερομηνία εκείνη σε €9.919.013 χωρίς επιβαρύνσεις, καθώς και τα λειτουργικά και άλλα έξοδα του Συμβουλίου. Το Συμβούλιο σε απάντησή του ημερ. 23.3.2011 επαναβεβαίωσε την πρόθεσή του να συμμορφωθεί με τις πρόνοιες της σχετικής Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αναφορικά με την επιβολή τέτοιων αυξήσεων που θα του επιτρέπουν, από τις αρχές του 2012, να καλύπτει πλήρως το κόστος αγοράς νερού από κυβερνητικά υδατικά έργα.

Ωστόσο, το Συμβούλιο δεν επανήλθε εντός του 2011 για αναθεώρηση των τελών του, αφού η ετοιμασία πρότασης για προτεινόμενες αυξήσεις που θα ισχύουν από 1.1.2012, δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα.

Προσωπικό.

(α) Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές. Στις 31.12.2010 το Συμβούλιο εργοδοτούσε συνολικά 105 άτομα σε σύγκριση με 108 στις 31.12.2009. Οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, υπερωρίες, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές που καταβλήθηκαν στα διάφορα ταμεία ήταν €7.932.133 σε σύγκριση με €8.218.732 το προηγούμενο έτος. Η μείωση οφείλεται κατά κύριο λόγο στη μείωση του κόστους των υπερωριών κατά €143 χιλ. και του κόστους των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων του προσωπικού κατά €200 χιλ.

Ο μέσος όρος δαπανών για κάθε υπάλληλο ανήλθε στις €46.653, χωρίς να ληφθεί υπόψη η εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων.

(β) Υπερωριακή αποζημίωση. Οι δαπάνες για την υπερωριακή αποζημίωση 81 ατόμων κατά τη διάρκεια του 2010, ανήλθαν σε €473.523 σε σύγκριση με €590.601 για 79 άτομα το 2009 σημειώθηκε δηλαδή μείωση €117.078 ή ποσοστό 19,82%. Η μείωση οφείλεται κυρίως στη μείωση των υπερωριών στις τεχνικές υπηρεσίες του Συμβουλίου, λόγω της άρσης των περικοπών στην παροχή νερού.

Ιατρική και κοινωνική πρόνοια. Για τη λειτουργία του Σχεδίου Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης κατά το 2010 δαπανήθηκε ποσό €474.124 (€390.812 το 2009) το οποίο αφορά, κυρίως, στο ετήσιο ασφάλιστρο που καταβλήθηκε σε ασφαλιστική εταιρεία (€328.911), βάσει συμβολαίου, για κάλυψη της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης του προσωπικού και που αναλογεί με μέση ετήσια δαπάνη για κάθε μέλος του σχεδίου περίπου €2.772.

Η ετήσια συνεισφορά του Συμβουλίου στο Ταμείο Ευημερίας για το 2010, που αντιπροσωπεύει ποσοστό ύψους 4% πάνω στις απολαβές του προσωπικού, καθώς και σπουδαστικό επίδομα τέκνου ύψους €750 ανά δικαιούχο, ανήλθε σε €155.531.

Ταμεία ωφελημάτων αφυπηρέτησης.

(α) Οικονομική κατάσταση. Το υπόλοιπο των επενδύσεων των Ταμείων (Σχέδιο Συντάξεων και Κατοχύρωση Ταμείου Προνοίας) στις 31.12.2010 ήταν €16.251.973 (€15.000.213 το 2009). Τα έσοδα του έτους ανήλθαν σε €3.054.476 και οι δαπάνες για συντάξεις και φιλοδομήματα σε €533.968.

(β) Αναλογιστικό έλλειμμα Ταμείου Συντάξεων. Σύμφωνα με την τελευταία αναλογιστική εκτίμηση του Ταμείου Συντάξεων που έγινε με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2010, και είχε ως όριο υποχρεωτικής αφυπηρέτησης όλων των υπαλλήλων το 63ο έτος, το Ταμείο Συντάξεων παρουσιάζει αναλογιστικό έλλειμμα της τάξης των €6.430.000. Επίσης το Συμβούλιο, σύμφωνα με την αναλογιστική μελέτη, θα πρέπει να καταβάλλει στο Ταμείο ποσοστό εισφοράς για κάλυψη της μελλοντικής υπηρεσίας των παρόντων μελών, ύψους 23,2% πάνω στις συντάξιμες απολαβές του προσωπικού.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο αποφάσισε, στις 7.11.2011, όπως καταβάλλεται ετήσια συνεισφορά ύψους €573.000, για κάλυψη του αναλογιστικού ελλείμματος, σύμφωνα με την τελευταία αναλογιστική μελέτη.

Ατιμολόγητο νερό. Το ποσοστό του ατιμολόγητου νερού κατά το 2010 ήταν 27% και αντιπροσωπεύει 3.933.817 κ.μ. νερού, αξίας €3.029.039. Το αντίστοιχο ποσοστό του 2009 ήταν 16,46% και αντιπροσωπεύει 1.932.024 κ.μ. νερού, αξίας €1.487.658. Η πολύ σημαντική αύξηση (103,61%) οφείλεται, σύμφωνα με το Συμβούλιο, στις περικοπές στην παροχή νερού κατά τα προηγούμενα χρόνια, που είχαν ως αποτέλεσμα τη συνεχή αυξομείωση της πίεσης του νερού στο δίκτυο.

Μειώσεις στους λογαριασμούς των καταναλωτών. Οι μειώσεις που παραχωρήθηκαν για υπερβολικές καταναλώσεις λόγω διαρροών για το 2010 ήταν €485.172, σε σύγκριση με €202.818 το 2009. Η μεγάλη αύξηση οφείλεται, σύμφωνα με το Συμβούλιο, αφενός στις αυξημένες βλάβες στο σύστημα λόγω των περικοπών που εφαρμόστηκαν τα προηγούμενα χρόνια, και αφετέρου στην αύξηση της διατίμησης για κατανάλωση μεγάλων ποσοτήτων νερού.

Υποστατικά του Συμβουλίου που έχουν ανεγερθεί σε γη που ανήκει σε ιδιώτες.

(i) Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενη Έκθεσή μας, μετά την έκδοση της απόφασης του Δικαστηρίου υπέρ της ιδιοκτήτριας τεμαχίου στη Μαθηκολώνη, στο οποίο κατασκευάστηκε υδατοδεξαμενή που περιήλθε στην κατοχή του Συμβουλίου με την ένταξη του Κοινοτικού Συμβουλίου Μαθηκολώνης στα όρια υδροδότησής του, το Συμβούλιο συμμορφώθηκε με το διάταγμα του Δικαστηρίου για κατεδάφιση της υδατοδεξαμενής και καταβολή των δικηγορικών εξόδων της ενάγουσας, ύψους €5.000.

(ii) Το ΤΑΥ ανέγειρε δεξαμενή, μέρος της οποίας βρίσκεται σε τεμάχια ιδιοκτησίας του Κοινοτικού Συμβουλίου Τραχωνίου, της εκκλησίας του Αποστόλου Λουκά και τουρκοκύπριου ιδιώτη, για λογαριασμό του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού, χωρίς να προηγηθεί αγορά ή απαλλοτρίωσή τους. Το τεμάχιο που ανήκε στο Κοινοτικό Συμβούλιο Τραχωνίου αγοράστηκε έναντι ποσού €238.834 και εξακολουθεί να εκκρεμεί η απόκτηση των άλλων δύο τεμαχίων.

Ανάληψη υδατοπρομήθειας Δήμων ή Κοινοτήτων. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η μεταβίβαση της κυριότητας των περιουσιακών στοιχείων που εκχωρήθηκαν στο Συμβούλιο από Δήμους ή και Κοινοτικά Συμβούλια μετά την ανάληψη της διαχείρισης υδατοπρομήθειάς τους, η αξία των οποίων υπολογίστηκε από το Συμβούλιο σε €314.724, ακόμα εκκρεμεί.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι για ορισμένα περιουσιακά στοιχεία που εκχωρήθηκαν στο ΣΥΛ έχει ήδη γίνει η κατάθεση των εγγράφων μεταβίβασης και η σχετική πληρωμή των τελών και

δικαιωμάτων μεταβίβασης, για ορισμένα έχουν παραληφθεί τίτλοι ιδιοκτησίας και για άλλα έχουν προωθηθεί διαδικασίες απαλλοτρίωσης.

Υδροδότηση 17 οικοπέδων στα Κάτω Πολεμίδια, εκτός ορίων δικτύου υδατοπρομήθειας. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα στην προηγούμενη Έκθεσή μας, εταιρεία η οποία είναι ιδιοκτήτρια ακινήτου που βρίσκεται σε πολεοδομική ζώνη εντός των ορίων του Δήμου Κάτω Πολεμιδιών και εκτός των ορίων υδροδότησης του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού, εξασφάλισε πολεοδομική άδεια και άδεια οικοδομής για διαίρεση του υπό αναφορά ακινήτου σε 17 οικόπεδα. Σύμφωνα με υπολογισμούς του Συμβουλίου, το κόστος κατασκευής της σχετικής υποδομής για υδροδότηση της περιοχής, ανέρχεται σε περίπου €1,5 εκ. Σύμφωνα με όρο της άδειας διαίρεσης γης, καθώς και τον Κανονισμό 19 της ΚΔΠ 504/2001, οι ιδιοκτήτες του τεμαχίου θα επιβαρυνθούν με το αναγκαίο κόστος υδροδότησης.

Μετά την υποβολή ιεραρχικής προσφυγής από την εταιρεία κατά του σχετικού όρου της άδειας διαίρεσης γης, ο Υπουργός Εσωτερικών κάλεσε τον Δήμο Πολεμιδιών όπως τροποποιήσει τον εν λόγω όρο ώστε η εταιρεία να επιβαρυνθεί μόνο με το ποσοστό του κόστους που αναλογεί στην έκταση ιδιοκτησίας της και όχι με το συνολικό κόστος, ενώ το Συμβούλιο, ασκώντας τις εξουσίες του διεκδίκησε την καταβολή, από την εταιρεία, ολόκληρου του κόστους υδροδότησης. Η εταιρεία καταχώρισε στις 5.10.2009 προσφυγή ζητώντας ακύρωση της απόφασης του Συμβουλίου και το Συμβούλιο, σε συνέδρια του ημερ. 1.11.2010, επανεξέτασε το θέμα και αποφάσισε να αποδεχτεί το αίτημα της εταιρείας και άλλων πέντε ιδιοκτητών γης που κατέχουν συνολικά το 35% της επηρεαζόμενης περιοχής και να προχωρήσει στην κατασκευή της αναγκαίας υποδομής υδροδότησης της περιοχής, νοουμένου, μεταξύ άλλων, ότι οι ιδιοκτήτες θα καταβάλουν το ποσό που θα τους αναλογεί.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η πρόνοια των Κανονισμών θα πρέπει να τύχει εφαρμογής, δηλαδή το Συμβούλιο να επιβάλει και διεκδικήσει ολόκληρο το κόστος υδροδότησης, όπως εξ' άλλου έγινε και σε άλλες περιπτώσεις στο παρελθόν, αφού διαφορετική αντιμετώπιση συνιστά παραβίαση της σχετικής νομοθεσίας και συνεπάγεται σημαντική απώλεια εσόδων για το Συμβούλιο, καθώς και άνιση μεταχείριση μεταξύ των πολιτών. Επισημάναμε επίσης ότι, αν το Συμβούλιο θεωρεί ότι η πιο πάνω πρόνοια των Κανονισμών δεν είναι ορθή ή δίκαιη, τότε θα πρέπει να προχωρήσει στην τροποποίησή της, αλλά εφόσον αυτή βρίσκεται σε ισχύ, οφείλει να την εφαρμόζει.

Ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε τους λόγους για τους οποίους το Συμβούλιο προέβη στην αναθεώρηση της παλαιότερης απόφασής του για καταβολή από τους αιτητές ολόκληρου του κόστους υδροδότησης της περιοχής, η οποία είχε ληφθεί στη βάση των διατάξεων της ΚΔΠ 504/2001, ήταν σύμφωνη με την πρακτική που ακολούθησε το Συμβούλιο στο παρελθόν σε παρόμοιες περιπτώσεις και η νομιμότητά της είχε επιβεβαιωθεί και από το νομικό σύμβουλο του Συμβουλίου. Επισημάναμε ότι για την αναθεώρηση της απόφασης, η οποία δεν φαίνεται να είναι σύννομη, δεν ζητήθηκε εκ νέου νομική συμβουλή. Ζητήσαμε επίσης να ενημερωθούμε για τις συνέπειες της πιο πάνω απόφασης σε σχέση με μελλοντικά αιτήματα υδροδότησης νέων περιοχών.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Συμβουλίου, με την πιο πάνω απόφαση διασφαλίζεται η εκ των προτέρων καταβολή του ποσού που αναλογεί στους ιδιοκτήτες για την κατασκευή των αναγκαίων έργων και οι ιδιοκτήτες άλλων τεμαχίων στη συγκεκριμένη πολεοδομική ζώνη θα κληθούν, όταν αποτείνονται για υδροδότηση, να καταβάλλουν τα ποσά που τους αναλογούν με βάση τους Κανονισμούς του Συμβουλίου. Όσον αφορά στα μελλοντικά αιτήματα για υδροδότηση νέων περιοχών, μας ανέφερε ότι αυτά θα εξετάζονται με βάση τα στοιχεία και δεδομένα της κάθε περίπτωσης μέσα στα πλαίσια των Κανονισμών του Συμβουλίου.

Όπως διαπιστώθηκε, μόνο η αρχική αιτήτρια εταιρεία, η οποία κατέχει μόνο το 6,5% της επηρεαζόμενης περιοχής κατέθεσε το ποσό που αναλογεί σε αυτή και όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, για τον λόγο αυτό το ΣΥΛ δεν προχώρησε στην εκτέλεση οποιωνδήποτε έργων.

Αξιολόγηση της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου του Συμβουλίου από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου της Δημοκρατίας. Από τον έλεγχο που διεξήγαγε η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου της

Δημοκρατίας, κατόπιν αιτήματος του Συμβουλίου, με σκοπό την αξιολόγηση της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου του Συμβουλίου, διαπιστώθηκε ότι ο τρόπος λειτουργίας και η ποιότητα εργασίας της Μονάδας παρουσιάζει ουσιώδεις αδυναμίες όσον αφορά την ανεξαρτησία, αντικειμενικότητα και συμβουλευτική δραστηριότητα καθώς και αδυναμίες στη μεθοδολογία προγραμματισμού και διεξαγωγής των ελέγχων.

Η σχετική έκθεση επισημαίνει επίσης την απουσία συστήματος παρακολούθησης της συνεχούς ροής και παροχής νερού από το Συμβούλιο σε 24ωρη βάση για έγκαιρο εντοπισμό βλαβών/απωλειών στο σύστημα υδροδότησης, την ανάγκη διενέργειας ελέγχου διείσδυσης του δικτύου πληροφορικής από κακόβουλους εισβολείς έτσι ώστε να διαπιστωθεί η επάρκεια των δικλίδων ασφαλείας του δικτύου, και την ανάγκη ετοιμασίας τεχνικών εγχειριδίων χρήσης όσον αφορά στα λογισμικά και εγχειριδίων διαδικασίας για τους διάφορους κλάδους του Συμβουλίου.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, το Συμβούλιο έχει λάβει υπόψη του όλες τις παρατηρήσεις της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου της Δημοκρατίας και θα προχωρήσει σταδιακά σε υλοποίησή τους βάσει των οικονομικών του δυνατοτήτων και του διαθέσιμου ανθρώπινου δυναμικού.

5.54 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσίασαν έλλειμμα €2.214.726 σε σύγκριση με €1.655.429 το 2009, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση του ελλείμματος κατά €559.297, ή ποσοστό 33,78%.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε €24.058.363, σε σύγκριση με €22.226.928 το 2009, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €1.831.435, ή ποσοστό 8,24%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των τελών πώλησης νερού, από την 1.4.2009, κατά περίπου 10% και στην αύξηση του αριθμού των καταναλωτών, από 105.029 το 2009 σε 107.618 το 2010.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε €26.272.780, σε σύγκριση με €23.882.115 το 2009, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €2.390.665 ή ποσοστό 10%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση του ατιμολόγητου νερού, από €2,6 εκ. το 2009 σε €4,8 εκ. το 2010.

(δ) **Τρέχουσες Υποχρεώσεις.** Οι τρέχουσες υποχρεώσεις του Συμβουλίου στις 31.12.2010 ανέρχονταν σε €16,2 εκ. (€15,1 εκ. το 2009), στις οποίες περιλαμβάνεται ποσό ύψους €12,5 εκ. (€11,8 εκ. το 2009), που αντιπροσωπεύει οφειλή προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, για νερό που αγοράστηκε μέχρι τις 31.12.2010.

(ε) **Αγορά νερού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ).** Στις οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνεται, ως σημείωση, χωρίς ωστόσο να αναγνωρίζεται στις οικονομικές καταστάσεις, ποσό ύψους €14.716.112 που αντιπροσωπεύει την επιπρόσθετη υποχρέωση που προέκυψε λόγω της αύξησης της τιμής αγοράς νερού από το ΤΑΥ από 1.1.2004, από 57 σεντ σε 77 σεντ, η οποία δεν έγινε δεκτή από το Συμβούλιο. Επίσης, δεν έγινε οποιαδήποτε πρόνοια στις οικονομικές καταστάσεις για τόκους πάνω στην πιο πάνω οφειλή, οι οποίοι, σύμφωνα με υπολογισμούς του ΤΑΥ, ανέρχονταν, στις 31.12.2010, σε €9.086.170.

Λόγω των επιπτώσεων στις οικονομικές καταστάσεις της μη αναγνώρισης της επιπρόσθετης υποχρέωσης, η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων του Συμβουλίου για το υπό αναφορά έτος είναι δυσμενής.

Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενη Έκθεσή μας, υποβλήθηκε στις 8.1.2010, από τον Υπουργό Εσωτερικών, Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για διαγραφή των καθυστερημένων οφειλών των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας και Λάρνακας προς το ΤΑΥ, για την περίοδο μέχρι τις 31.12.2008, οι οποίες ανέρχονται στην περίπτωση της Λευκωσίας στα €21.681.591 χωρίς τόκους. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνονται και οφειλές ύψους €6,9 εκ., οι οποίες αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου αλλά δεν καταβλήθηκαν λόγω έλλειψης ρευστότητας. Η Πρόταση αποσύρθηκε με εισήγηση του Υπουργού Εσωτερικών. Το Συμβούλιο, με επιστολή του ημερ. 1.3.2011 προς τον Γενικό

Διευθυντή Υπουργείου Εσωτερικών, ζήτησε να ενημερωθεί κατά πόσον έχει υποβληθεί νέα Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για διαγραφή των οφειλών του, σύμφωνα με την απόφαση της αρμόδιας Υπουργικής Επιτροπής ημερ 8.2.2011, χωρίς ωστόσο, να ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέχρι σήμερα.

Σημειώνεται ότι, από την 1.1.2009, καταβάλλεται στο ΤΑΥ ολόκληρη η τιμή χρέωσης για το νερό που αγοράζεται.

Ρευστότητα/Βιωσιμότητα. Το Συμβούλιο αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να τακτοποιήσει τις τρέχουσες υποχρεώσεις του, οι οποίες στις 31.12.2010, ανέρχονταν σε €16,2 εκ. (€15,1 εκ. το 2009).

Προσωπικό.

(α) Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές. Στις 31.12.2010 το Συμβούλιο εργοδοτούσε συνολικά 157 άτομα και οι δαπάνες για μισθούς και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία ήταν €7.723.559, σε σύγκριση με €8.175.966 το προηγούμενο έτος, με μέσο όρο δαπανών για κάθε υπάλληλο €41.870 (€39.001 το 2009) χωρίς να ληφθεί υπόψη η εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων.

(β) Άδειες ασθενείας. Από τον έλεγχο των αδειών ασθενείας του προσωπικού του Συμβουλίου για το 2010, που διεξήγαγε η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου του Συμβουλίου, προέκυψε ότι, το σύνολο των ημερών για άδεια ασθενείας σημείωσε αύξηση 6%, από 1.967 το 2009, σε 2.092 το 2010. Το κόστος των αδειών ασθενείας για το 2010 έχει εκτιμηθεί από το Συμβούλιο στις €207.507.

Όπως διαπιστώθηκε, τόσο κατά το 2009 όσο και κατά το 2010, ο μεγαλύτερος αριθμός αδειών ασθενείας (1.582 ημέρες ή 76%) αφορά στο προσωπικό των Τεχνικών Υπηρεσιών (Τ.Υ) του Συμβουλίου, που αποτελεί το 59% των υπαλλήλων. Αναφέρεται ότι ο μέσος όρος των αδειών ασθενείας των υπαλλήλων των Τ.Υ. ανέρχεται στις 17 μέρες ανά άτομο, σε σύγκριση με τον μέσο όρο για το υπόλοιπο προσωπικό, που ανέρχεται σε 8 μέρες.

Ιατρική και κοινωνική πρόνοια.

(α) Σχέδιο ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Για τη λειτουργία του Σχεδίου Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης κατά το 2010 δαπανήθηκε ποσό €492.964 (€429.411 το 2009), το οποίο αφορά στο ετήσιο ασφάλιστρο που καταβάλλεται, βάσει συμβολαίου, για το ομαδικό σχέδιο ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των υπαλλήλων του Συμβουλίου ύψους €303.529, καθώς επίσης και σε επιπρόσθετες δαπάνες ύψους €189.435 που δεν καλύπτονται από την ασφαλιστική εταιρεία, αλλά καλύπτονται από το Συμβούλιο.

Σημειώνεται ότι το Συμβούλιο κατέβαλε στους υπαλλήλους αποζημιώσεις ύψους €362.250 από τις οποίες ποσό ύψους €172.815 επιστράφηκε στο Συμβούλιο από την ασφαλιστική εταιρεία. Η ορθότητα τόσο του ποσού που καταβλήθηκε όσο και του ποσού που επιστράφηκε δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί επειδή τα σχετικά υποστηρικτικά στοιχεία δεν μας παρουσιάστηκαν.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι οι νομικοί του σύμβουλοι υπέδειξαν ότι, σύμφωνα με τον Περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα Νόμο, προσωπικά δεδομένα και/ή ευαίσθητα δεδομένα τα οποία αφορούν στην υγεία των Μελών του Σχεδίου δεν μπορούν να δοθούν.

Η μέση ετήσια δαπάνη για κάθε μέλος του Σχεδίου ανέρχεται περίπου στα €2.251 (€2.016 το 2009). Η διαχείριση του Σχεδίου ανατέθηκε κατόπιν προσφορών, σε ασφαλιστική εταιρεία, και το Συμβούλιο δεν θεωρεί ότι υπάρχει λόγος για ετοιμασία εσωτερικών κανονισμών, παρόλο ότι το σημαντικότερο μέρος της δαπάνης (74%) αφορά σε έξοδα τα οποία δεν καλύπτονται από το ασφαλιστικό συμβόλαιο.

(β) Συνεισφορά του Συμβουλίου στο Ταμείο Ενημερίας. Η ετήσια συνεισφορά του Συμβουλίου στο Ταμείο Ενημερίας για το 2010, ανήλθε σε €190.951 (€172.014 για το 2009), που αντιπροσωπεύει ποσοστό 4% πάνω στις απολαβές του προσωπικού. Πρόσθετα καταβλήθηκε στο Ταμείο Ενημερίας ποσό ύψους €38.250 (€21.040 για το 2009) που αφορά σπουδαστικό επίδομα τέκνου το οποίο καθορίστηκε σε €750 για κάθε τέκνο δικαιούχου, βάσει της συλλογικής σύμβασης. Το Ταμείο έχει εγγραφεί ως Σωματείο στον Έφορο Σωματείων και Ιδρυμάτων, με βάση τη σχετική νομοθεσία.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

(α) Οικονομική κατάσταση. Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.2010, ήταν €17.850.723 (€17.015.667 το 2009).

(β) Έλλειμματική εισφορά. Σύμφωνα με αναλογιστική εκτίμηση με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2009, το Ταμείο παρουσιάζει αναλογιστικό έλλειμμα ύψους €14.824.000, το οποίο, σύμφωνα με απόφαση του Συμβουλίου ημερ. 28.7.2010, θα καλυφθεί σταδιακά με ετήσια εισφορά ύψους 27,1% επί της μισθοδοσίας του προσωπικού. Επίσης, το Συμβούλιο θα εισφέρει επιπρόσθετα ποσοστό ύψους 26,5% για κάλυψη του κόστους τρέχουσας υπηρεσίας.

Παρόλο που η προϋπολογισθείσα δαπάνη του Συμβουλίου για το 2010, για κάλυψη των υποχρεώσεών του προς το Ταμείο Συντάξεων, ανερχόταν σε €2.113.124, κατόπιν απόφασης του Συμβουλίου ημερ. 17.12.2010, μειώθηκε στα €1.150.000. Στην ίδια απόφαση αναφέρεται ότι οποιαδήποτε εξοικονόμηση προκύψει από τη μείωση του ατιμολόγητου νερού, θα μεταφέρεται στο Ταμείο Συντάξεων, ωστόσο όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, η κακή οικονομική κατάσταση του Συμβουλίου δεν επέτρεψε τη μεταφορά αυξημένου ποσού στο Ταμείο Συντάξεως παρά τη μείωση του ατιμολόγητου νερού.

Κατοχύρωση Ταμείου Προνοίας. Λόγω αύξησης του αριθμού των μελών του Ταμείου Προνοίας, ζητήθηκε η ετοιμασία ξεχωριστής αναλογιστικής μελέτης για το Ταμείο. Σύμφωνα με την αναλογιστική μελέτη ημερομηνίας 3.8.2010, με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2009, το Ταμείο Προνοίας παρουσιάζει αναλογιστικό έλλειμμα ύψους €469.000, το οποίο θα καλυφθεί σταδιακά με ετήσια εισφορά από το Συμβούλιο ύψους 5% επί της μισθοδοσίας του προσωπικού. Επίσης, βάσει της μελέτης, το Συμβούλιο θα εισφέρει επιπρόσθετα ποσοστό ύψους 1,4% (0,5% για τα μέλη που δικαιούνται να μεταπηδήσουν στο Ταμείο Συντάξεων και 2,3% για τα υπόλοιπα μέλη) επί της μισθοδοσίας του προσωπικού για κάλυψη του κόστους τρέχουσας υπηρεσίας.

Παρόλο που στον Προϋπολογισμό του Συμβουλίου για το 2010 περιλήφθηκε πρόνοια ύψους €16.842 για κάλυψη των πιο πάνω υποχρεώσεων, δεν καταβλήθηκε κανένα ποσό.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι η μεταφορά του πιο πάνω ποσού το οποίο δεν καταβλήθηκε λόγω της κακής οικονομικής κατάστασης του Συμβουλίου έγινε πρόσφατα.

Ανάλυση υδατοπρομήθειας Δήμων ή Κοινοτήτων από το Συμβούλιο. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Συμβούλιο, μέχρι σήμερα, δεν περιλαμβάνει στις οικονομικές του καταστάσεις την αξία των περιουσιακών στοιχείων των Δήμων/Κοινοτήτων των οποίων ανέλαβε την υδατοπρομήθεια, λόγω αδυναμίας επιβεβαίωσης των σχετικών στοιχείων. Με στόχο την συλλογή στοιχείων για τα δίκτυα των Δήμων ή Κοινοτήτων που περιήλθαν στην κυριότητά του, το Συμβούλιο διενήργησε καταμέτρηση των δικτύων χωρίς ωστόσο να καταστεί δυνατή η αποτίμηση του κόστους τους και της τρέχουσας αξίας τους, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να συμπεριληφθούν στις οικονομικές καταστάσεις. Η σχετική πληροφόρηση παρέχεται με μορφή σημείωσης.

Οφειλές Δήμου Λακατάμειας. Στις 31.12.2010, εξακολουθούσε να εκκρεμεί η τακτοποίηση καθυστερημένης οφειλής ύψους €286.762, που αντιπροσωπεύει την αξία νερού που πωλήθηκε στο Δήμο Λακατάμειας κατά τη διάρκεια προηγούμενων ετών.

Χρεώστες καταναλωτές. Το οφειλόμενο ποσό από τους χρεώστες καταναλωτές στις 31.12.2010 ήταν €4,1 εκ, σε σύγκριση με €4,9 εκ. το 2009, σημειώθηκε δηλαδή μείωση €0,8 εκ. ή ποσοστό 15,76%. Στις πιο πάνω καθυστερήσεις περιλαμβάνεται και ποσό €274.248, που οφείλεται από καταναλωτές των οποίων η παροχή νερού αποσυνδέθηκε (€245.758 το 2009).

Μειώσεις στους λογαριασμούς καταναλωτών. Οι μειώσεις που παραχωρήθηκαν για υπερβολικές καταναλώσεις λόγω διαρροών ή και τακτοποιήσεων/διορθώσεων λογαριασμών ήταν €383.742 (€210.745 το 2009). Το ποσό των τακτοποιήσεων/διορθώσεων ανέρχεται σε €64.840 (€51.644 το 2009), και αποδίδεται σε προβλήματα λειτουργίας υδρομετρητών και αναθεωρήσεις τιμολογήσεων.

Εισπράξεις με δόσεις από χρεώστες καταναλωτές. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς του Συμβουλίου (Κ.Δ.Π. 503/2001 και 119/2009), στις περιπτώσεις μη έγκαιρης εξόφλησης των λογαριασμών υδροληψίας, το Συμβούλιο επιβάλλει πρόσθετο τέλος ύψους 10% και στην περίπτωση που ο επόμενος λογαριασμός δεν τακτοποιηθεί μέχρι την τελευταία ημερομηνία εξόφλησής του, τότε η υδατοπρομήθεια διακόπτεται προσωρινά και για την επανασύνδεσή της ο καταναλωτής επιβαρύνεται με το ποσό των €20.

Παρατηρήθηκε ότι το Συμβούλιο ανέχεται τη μη έγκαιρη εξόφληση των λογαριασμών αρκετών εταιρειών και ιδιωτών χωρίς να αποκόπτει την παροχή νερού, παραχωρώντας στους οφειλότες πιστωτικές διευκολύνσεις, μέσω άτυπων προφορικών συμφωνιών.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο δεν προχωρά με διακοπή της παροχής νερού ή τη λήψη νομικών μέτρων και καταφεύγει στην είσπραξη των οφειλομένων με δόσεις λόγω της αναγνώρισης της σπουδαιότητας του νερού για ανθρώπινη επιβίωση, καθώς επίσης λόγω του ότι τα άτομα αυτά είναι κυρίως καταναλωτές με χαμηλά εισοδήματα, συνταξιούχοι και άτομα με σοβαρά προβλήματα υγείας, οι οποίοι αδυνατούν να πληρώσουν τις υποχρεώσεις τους.

Ατιμολόγητο νερό. Το ποσοστό ατιμολόγητου νερού, δηλαδή η διαφορά μεταξύ της ποσότητας νερού που αγοράστηκε και αυτής που πωλήθηκε, ήταν 26,11% (17,69% το 2009) και αντιπροσωπεύει 6,2 εκ. κ.μ. νερού, αξίας €4,8 εκ. Η μεγάλη αύξηση στην ποσότητα ατιμολόγητου νερού οφείλεται σε αυξημένες βλάβες στους αγωγούς που οφείλονται, σύμφωνα με το Συμβούλιο, στις περικοπές στην παροχή νερού κατά τα προηγούμενα χρόνια, που είχαν ως αποτέλεσμα τη συνεχή αυξομείωση της πίεσης του νερού στο δίκτυο.

Απαιτήσεις Δήμου Στροβόλου για εκτελεσθέντα έργα. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς του Συμβουλίου (Κ.Δ.Π. 503/2001), για την τοποθέτηση ή επέκταση αγωγών, ο αιτητής καταβάλλει στο Συμβούλιο ποσό ίσο προς την προϋπολογιζόμενη δαπάνη για την τοποθέτηση των κυρίων αγωγών και των σωλήνων παροχέτευσης, επιπλέον οποιωνδήποτε εξόδων για την επιδιόρθωση των δρόμων και πεζοδρομίων δια μέσου των οποίων θα μεταφερθεί το νερό. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Δήμων Νόμου, τα έξοδα των εργασιών ανύψωσης φρεατίων, μετακίνησης ή υπογειοποίησης δικτύων και γενικά μετακίνησης οποιουδήποτε άλλου εξοπλισμού αρχών κοινής ωφελείας εξαιτίας οδικών βελτιωτικών έργων των δήμων, θα επιβαρύνουν την αρχή κοινής ωφελείας στην οποία ανήκει ο επηρεαζόμενος εξοπλισμός.

Ο Δήμος Στροβόλου με επιστολή του ημερ. 6.5.2011 απαίτησε από το Συμβούλιο την επιστροφή δαπάνης που αφορά έργα για βελτίωση οδών συνολικού ύψους €590.744, σύμφωνα με τον περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμο, τα οποία είχε καταβάλει υπό διαμαρτυρία, με επιφύλαξη των δικαιωμάτων του. Σε σχετική συνάντηση που προηγήθηκε, αντιπρόσωποι του Συμβουλίου ανέφεραν ότι δεν υπήρχε λόγος για μετακίνηση ενός δικτύου, του οποίου η ωφέλιμη ζωή κυμαίνεται μεταξύ 70-100 χρόνων και συνεπώς αν ο Δήμος αποφάσισε να προβεί στη μετακίνησή του, τότε ορθά επωμίσθηκε και τη σχετική δαπάνη.

Το Συμβούλιο, μετά από γνωμάτευση του νομικού του συμβούλου, αποφάσισε στις 16.5.2011 να προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο εναντίον της απόφασης του Δήμου Στροβόλου.

Εγκατάσταση κεντρικού παροχετευτικού συστήματος στη Λεωφόρο Λεμεσού. Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης εργασιών του αποχετευτικού έργου Μείζονος Λευκωσίας στη Λεωφόρο Λεμεσού τον Αύγουστο του 2010, τοποθετήθηκε από εργολάβους του Συμβουλίου Αποχετεύσεως Λευκωσίας (ΣΑΛ), αγωγός λυμάτων πάνω από τον αγωγό υδατοπρομήθειας, παρά την αντίθετη άποψη του Συμβουλίου, η οποία αποστάληκε γραπτώς στο ΣΑΛ στις 18.8.2010. Θέση του Συμβουλίου είναι ότι η πιο πάνω ενέργεια αντιβαίνει στους κανόνες της κοινής πρακτικής και ενέχει κινδύνους για την υγεία των καταναλωτών του.

Βάσει σχετικής απόφαση του Συμβουλίου και του ΣΑΛ ημερ. 27.1.2011 το Συμβούλιο προχώρησε σε ετοιμασία μελέτης για προκήρυξη προσφοράς για εγκατάσταση, με δαπάνη του ΣΑΛ, συστήματος τηλεχειρίσεως των επηρεαζόμενων αγωγών. Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για την πορεία της εγκατάστασης του συστήματος.

Υποκλοπή νερού από το δίκτυο υδατοπρομήθειας του Συμβουλίου. Κατά την διάρκεια πρόσφατης προσπάθειας του Συμβουλίου για πάταξη της παράνομης υποκλοπής νερού από το δίκτυο υδατοπρομήθειάς

του, εντοπίστηκαν 59 περιπτώσεις παράνομης κατανάλωσης, συνολικού κόστους €78.908, από τα οποία €56.755 έχουν τακτοποιηθεί ενώ εκκρεμεί το υπόλοιπο ύψους €22.153, το οποίο αφορά σε 18 περιπτώσεις για τις οποίες, είτε έγινε συμφωνία για πληρωμή με δόσεις, είτε στάληκαν στο νομικό σύμβουλο για λήψη δικαστικών μέτρων.

Λόγω της έξαρσης που παρατηρείται στην υποκλοπή νερού, το Συμβούλιο περιέλαβε πρόνοια στους τροποποιητικούς Κανονισμούς που υπέβαλε, στις 9.5.2011, στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα χρέωσης της ποσότητας του νερού που υποκλάπηκε και τα συνεπακόλουθα έξοδα (εργατικά, υλικά κ.λπ.). Εκφράσαμε την άποψη ότι το Συμβούλιο θα πρέπει, με την ενδυνάμωση των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, να ασκεί συστηματικά προληπτικό έλεγχο σε όλη την έκταση του δικτύου υδατοπρομήθειας, με στόχο τον εντοπισμό των παρανομούντων και την επιβολή των ποινών που προβλέπονται στη νομοθεσία.

Υδροδότηση νέου ΓΣΠ. Οι δαπάνες και τα δικαιώματα για τη σύνδεση του νέου ΓΣΠ με τον αγωγό του Συμβουλίου, ύψους €99.536, τα οποία οφείλει στο Συμβούλιο η Κυβέρνηση από το 1999, δεν έχουν ακόμη καταβληθεί. Στις 31.12.2010, εξακολουθούσε επίσης να εκκρεμεί η τακτοποίηση καθυστερημένης οφειλής ύψους €301.570, που αντιπροσωπεύει την αξία νερού που κατανάλωσε ο ΓΣΠ για την περίοδο 1.6.1999-31.3.2005.

Διαδικασία ανάθεσης έργων, προμηθειών και υπηρεσιών.

(α) Σύμφωνα με τους γενικούς όρους των προσφορών που προκηρύσσει το Συμβούλιο, ο ανάδοχος πρέπει να καταθέσει στο Συμβούλιο εγγύηση σε μετρητά, τραπεζική επιταγή ή ασφάλεια τραπεζής για την πιστή εκτέλεση του συμβολαίου. Σε περίπτωση ασφάλειας τραπεζής αυτή πρέπει να λήγει 30 μέρες μετά την πλήρη παράδοση/εκτέλεση της παραγγελίας, οπότε και επιστρέφεται.

Ωστόσο, εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου, παρά την λήξη της ασφάλειας τραπεζής/εγγύησης πιστής εκτέλεσης, πριν από την ολοκλήρωση της σύμβασης, το Συμβούλιο δεν ζήτησε την ανανέωσή τους.

(β) Παρατηρήθηκε ότι η παραλαβή προσφορών οι οποίες, λόγω του όγκου τους, δεν είναι δυνατό να τοποθετηθούν στο κιβώτιο προσφορών, γίνεται από την Επιθεωρήτρια Λογαριασμών αντί από τα πρόσωπα που κρατούν τα κλειδιά του κιβωτίου προσφορών, όπως ορίζει ο Κανονισμός 24(5) των εσωτερικών κανονισμών του Συμβουλίου.

(γ) Παρατηρήθηκε ότι, μετά το άνοιγμα των προσφορών, τόσο το πρωτότυπο όσο και το αντίγραφο των προσφορών φυλάσσονται στο γραφείο της Επιθεωρήτριας Λογαριασμών, ενώ, σύμφωνα με τον Κανονισμό αρ. 25(5), «τα πρωτότυπα των προσφορών παραδίδονται στην Επιτροπή Αξιολόγησης και ένα αντίγραφο κάθε προσφοράς φυλάσσεται με ευθύνη του Διευθυντή».

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες για πιστή εφαρμογή των εισηγήσεων μας.

5.55 ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Μέρος Α

Γενικά. Το Ταμείο Επιδότησης ή Χρηματοδότησης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας ιδρύθηκε με το Νόμο 33(Ι)/2003, για σκοπούς ενθάρρυνσης της εκμετάλλευσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και γενικά της εξοικονόμησης ενέργειας. Τα έσοδα του Ταμείου προέρχονται από το τέλος το οποίο μέχρι τις 31.7.2010 ανερχόταν σε 0,22 €σεντ/kwh και από την 1.8.2010 σε 0,44 €σεντ/kwh επί της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας. Αυτό εισπράττεται από κάθε εξουσιοδοτημένο παροχέα ηλεκτρικής ενέργειας και εμβάζεται στο Ταμείο. Το Ταμείο διοικείται από την Επιτροπή Διαχείρισης του Ταμείου, η οποία καθιερύεται βάσει του άρθρου 4(Ι) του Νόμου.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο και κατάθεση των ελεγμένων λογαριασμών στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Σύμφωνα με το άρθρο 5(2) του πιο πάνω Νόμου, οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει

να υποβάλλονται για έλεγχο το αργότερο μέχρι τις 30 Απριλίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2010 δεν υποβλήθηκαν μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, και συνεπώς εκκρεμεί η ολοκλήρωση του σχετικού ελέγχου. Με επιστολή μας ημερ. 6.6.2011 προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού που είναι Πρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης του Ταμείου σημειώσαμε ότι, δυστυχώς από την έναρξη λειτουργίας του Ταμείου και παρά τις διαβεβαιώσεις του πρώην Προέδρου της Επιτροπής Διαχείρισης, οι οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου υποβάλλονται για έλεγχο με μεγάλη καθυστέρηση.

Επίσης σύμφωνα με τα άρθρα 5(3) και 5(4) του ίδιου Νόμου η Επιτροπή Διαχείρισης του Ταμείου αποστέλλει στον Υπουργό Οικονομικών αντίγραφο των λογαριασμών που έχουν ελεγχθεί, μαζί με τη σχετική έκθεση του Γενικού Ελεγκτή και αντίγραφο των λογαριασμών και της έκθεσης του Γενικού Ελεγκτή κατατίθενται από τον Υπουργό Οικονομικών στη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Οι λογαριασμοί του 2008 που έχουν ελεγχθεί και η έκθεση ελέγχου της Υπηρεσίας μας που στάληκαν στη Πρόεδρο της Επιτροπής Διαχείρισης του Ταμείου στις 6.8.2010, δεν έχουν ακόμη υποβληθεί στο Υπουργείο Οικονομικών ώστε να προωθηθεί η διαδικασία για έγκριση από τη Βουλή και δημοσίευση τους στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Απαντώντας ο Πρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης του Ταμείου, σε απάντησή του στις 21.11.2011 ανέφερε ότι οι οικονομικές καταστάσεις για το 2010 έχουν ετοιμαστεί και αναμένεται να υπογραφούν και να αποσταλούν για έλεγχο. Όσον αφορά στους λογαριασμούς για το 2008 θα υποβληθούν αμέσως στο Υπουργείο Οικονομικών για προώθησή τους στο Υπουργικό Συμβούλιο και κατάθεσή τους στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Έγκριση/Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός του Ταμείου για το 2010 ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 16.7.2010 (Ν. 38(II)/2010).

Ο Προϋπολογισμός προνοούσε έσοδα ύψους €18.750.353 και συνολικές δαπάνες ύψους €19.692.610 από τις οποίες ποσό €18.002.600 αφορούσε επιχορηγήσεις. Το έλλειμμα θα χρηματοδοτείτο από τα αποθέματα του Ταμείου.

Ανάθεση από την Επιτροπή Διαχείρισης του Ταμείου, της εξέτασης και αξιολόγησης των αιτήσεων για παροχή επιδοτήσεων, στο Ίδρυμα Ενέργειας. Μέσα στα πλαίσια διερεύνησης του δικαιώματος της Επιτροπής για απευθείας ανάθεση στο Ίδρυμα Ενέργειας, της διεκπεραίωσης των αιτήσεων που θα λαμβάνονταν το 2007, μετά από γνωμάτευση των Νομικών Συμβούλων διαπιστώθηκε ότι θα πρέπει να τροποποιηθεί το άρθρο 7 του Νόμου, ώστε να συμπεριληφθεί ρητή πρόνοια ότι η Επιτροπή δύναται να εκχωρεί τις εξουσίες της για εξέταση και αξιολόγηση των αιτήσεων σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, με όρους που θα συμφωνούνται εκ των προτέρων. Ως εκ τούτου ετοιμάστηκε σχετικό νομοσχέδιο για τροποποίηση των περί Προώθησης και Ενθάρρυνσης της Χρήσης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εξοικονόμησης Ενέργειας Νόμων, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 9.5.2007 (αρ. αποφ. 65.455) και στις 20.7.2007 προωθήθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση. Έπειτα από συζήτηση στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου στις 2.2.2010 ετοιμάστηκε προσχέδιο αναθεωρημένου νομοσχεδίου το οποίο αφού έτυχε νομοτεχνικού ελέγχου από το Γενικό Εισαγγελέα ξαναστάληκε στη τελική του μορφή στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου στις 27.4.2010 όπου και εκκρεμεί.

Η Επιτροπή Διαχείρισης του Ταμείου στις 15.11.2010 αποφάσισε κατά πλειοψηφία την ανάθεση της αξιολόγησης των αιτήσεων του 2010 στο Ίδρυμα Ενέργειας Κύπρου (IEK), τακτική που ακολουθείται από την έναρξη λειτουργίας των σχεδίων χορηγιών του Ταμείου, χωρίς να τεκμηριώσει την απόφαση για απευθείας ανάθεση. Ένα μέλος της Επιτροπής διαφώνησε με την απευθείας ανάθεση του σχεδίου στο Ίδρυμα Ενέργειας.

Πέραν του νομικού κωλύματος της ανάθεσης της εξέτασης των αιτήσεων σε άλλο νομικό ή φυσικό πρόσωπο, η απόφαση της Επιτροπής για απευθείας ανάθεση της εξέτασης των εν λόγω αιτήσεων στο IEK

χωρίς την προκήρυξη προσφορών δεν βρίσκεται εντός των πλαισίων της νομοθεσίας για την σύναψη συμβάσεων (Νόμος 11(1)/2006 όπως τροποποιήθηκε) και των κανόνων χρηστής διοίκησης.

Σε απάντησή του, ο Πρόεδρος μάς ανέφερε ότι το σχετικό νομοσχέδιο συζητήθηκε στην Επιτροπή Εμπορίου της Βουλής την 1.11.2011 κατά την οποία υποδείχθηκαν ορισμένες τροποποιήσεις τις οποίες η Νομική Υπηρεσία ανέλαβε να τις ενσωματώσει. Ανέφερε επίσης ότι η Επιτροπή ανέθεσε την εξέταση των αιτήσεων στο Ίδρυμα Ενέργειας λαμβάνοντας υπόψη τις εμπειρίες και τις εξειδικευμένες γνώσεις του στον τομέα αυτό αλλά και το ότι στον ιδιωτικό τομέα δεν υπάρχει εταιρεία/οργανισμός που να κατέχει το επίπεδο και το φάσμα των εξειδικευμένων γνώσεων και τεχνολογιών όπως το Ίδρυμα.

Μέρος Β

Επισκέψεις ελέγχου. Οι όροι των συμφωνιών παροχής χορηγίας που υπογράφονται μεταξύ των αιτητών και της Επιτροπής Διαχείρισης του Ταμείου για περιπτώσεις χορηγιών πέραν των €2.563 (£1.500), προνοούν ότι ο αιτητής πρέπει να έχει στην κατοχή του τα συστήματα για τα οποία πήρε χορηγία για τουλάχιστον 5 χρόνια. Σε αντίθετη περίπτωση θα πρέπει να επιστραφεί κατ' αναλογία ποσοστό της χορηγίας για το οποίο δεν έχουν γίνει αποσβέσεις (λογιστική απόσβεση). Κατά τη διάρκεια του 2010 έγιναν επιτόπιες επισκέψεις ελέγχου σε μόνο 4 αιτητές και εκφράσαμε την άποψη ότι για επιβεβαίωση της κατοχής των συστημάτων που επιχορηγήθηκαν πρέπει να γίνονται περισσότερες δειγματοληπτικές επισκέψεις ελέγχου. Παρόλο που σε σχετική παρατήρηση μας στην Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2009, ο Πρόεδρος μάς πληροφόρησε ότι έχουν δοθεί νέες οδηγίες προς όλους τους αξιολογητές, όπως ετοιμάσουν και υποβάλουν στην Επιτροπή καταλόγους με τους δικαιούχους που είχαν λάβει χορηγία κατά τα έτη 2005-2009 ώστε να επιλεγούν κάποιες αιτήσεις για επαναεπιθεώρηση και για τήρηση μητρώου επισκέψεων, παρατηρήσαμε ότι δεν ακολουθήθηκαν οι οδηγίες.

Όσον αφορά στις επαναληπτικές επισκέψεις ελέγχων για επιβεβαίωση κατοχής και ορθής λειτουργίας των συστημάτων, ο Πρόεδρος μάς ανέφερε ότι το όλο θέμα συζητήθηκε εκ νέου και αποφασίστηκε ότι για την κατηγορία των φωτοβολταϊκών συστημάτων, δεν επιβάλλονται οι επαναληπτικές επισκέψεις επειδή η διαπίστωση της κατοχής και λειτουργίας τους επιτυγχάνεται μέσω των διμηνιαίων πινάκων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που αποστέλλει η ΑΗΚ στην Επιτροπή. Σχετικά με την κατηγορία της θερμομόνωσης και των ηλιακών συστημάτων δεν χρειάζονται έλεγχοι καθότι δεν είναι εφικτή η μετακίνηση/αφαίρεση του εξοπλισμού επειδή ενσωματώνεται στο κτίριο, ενώ για τις άλλες επενδύσεις η Επιτροπή θα μεριμνήσει όπως γίνει ικανοποιητικός αριθμός ελέγχων.

5.56 ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Οικονομική κατάσταση. Σύμφωνα με τις μη εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου, οι εισπράξεις για το έτος 2010 ανήλθαν σε €1.588.157, σε σύγκριση με €1.630.190 για το 2009. Αυτές προήλθαν από το ΛΟΤΤΟ/ΠΡΟΤΟ/ΤΖΟΚΕΡ (€854.300), από τέλη εισόδου στα Μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους (€610.252), από τόκους καταθέσεων ή επενδύσεων (€110.758) και από πώληση αντιγράφων κυπριακών αρχαιοτήτων (€12.847). Στις 31.12.2010 το συσσωρευμένο υπόλοιπο του Ταμείου ήταν €37.407.503, σε σύγκριση με €35.820.475 στις 31.12.2009.

5.57 ΤΑΜΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

Μέρος Α

Οικονομικές καταστάσεις. Μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης δεν υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας υπογραμμένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31.12.2010 λόγω μη διορισμού νέου Συμβουλίου των Δανειστικών Επιτρόπων, παρόλο που η θητεία του προηγούμενου Συμβουλίου έληξε στις 28.10.2009. Τα στοιχεία που παρουσιάζονται πιο κάτω λήφθηκαν από πρόχειρες ανυπόγραφες οικονομικές καταστάσεις.

Αποτελέσματα έτους. Ο λογαριασμός Εισπράξεων και Πληρωμών του Ταμείου για το 2010 που περιλαμβάνεται στις πρόχειρες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζει πλεόνασμα €7.720.808, σε σύγκριση

με €6.773.623 το 2009, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση κατά €947.185, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εισπράξεων από αποπληρωμές δανείων (κεφαλαίου και τόκων). Στις 31 Δεκεμβρίου 2010 το υπόλοιπο του Λογαριασμού Αποθεματικού ήταν €146,6 εκ., σε σύγκριση με €146,4 εκ. το 2009.

Ταμειακό υπόλοιπο. Στις 31.12.2010 το Ταμείο Δημοσίων Δανείων, σύμφωνα με τις πρόχειρες οικονομικές καταστάσεις, παρουσίαζε ταμειακό υπόλοιπο ύψους €113.911.686, σε σύγκριση με €106.190.878 το 2009. Ενόψει τερματισμού παραχώρησης νέων δανείων από 1.1.2007, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε μείωση του πιο πάνω ταμειακού υπολοίπου.

Επανακαθορισμός του ρόλου και των δραστηριοτήτων του Ταμείου Δημοσίων Δανείων. Όπως ανέφερα και στις Εκθέσεις μου για τα προηγούμενα έτη, η απόκλιση από τους αρχικούς στόχους και επιδιώξεις του Ταμείου, οι καθυστερήσεις στην αποπληρωμή των δανείων από τους οφειλότες, ο κίνδυνος μη ανάκτησης σημαντικών ποσών δημόσιων πόρων που διατέθηκαν, καθώς επίσης και η δυνατότητα δανειοδότησης ιδιωτών από τραπεζικά ιδρύματα με όρους και σχέδια παρόμοια με τα προσφερόμενα, οδήγησαν το Συμβούλιο των Δανειστικών Επιτρόπων στη λήψη απόφασης για αναθεώρηση του ρόλου του Ταμείου, το οποίο λειτουργεί με βάση τον περί Δημοσίων Δανείων Νόμο, Κεφ. 208, όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 13.8.2006 τερματίστηκε από 1.1.2007 η έγκριση νέων δανείων και οι δραστηριότητες του Ταμείου επικεντρώνονται στη διαχείριση και είσπραξη των απαιτήσεών του.

Κατάσταση οφειλόμενων δανείων. Η πιο κάτω κατάσταση παρουσιάζει τα υπόλοιπα των δανείων που οφείλονταν στο Ταμείο στις 31 Δεκεμβρίου 2010 και στις 31 Δεκεμβρίου 2009, κατά οικονομικό τομέα, και αφορούν στο υπόλοιπο του κεφαλαίου των οφειλόμενων δανείων μη περιλαμβανομένων των οφειλόμενων τόκων και τόκων υπερημερίας:

	2010	2009
	€000	€000
Υδατική Ανάπτυξη	3.491	3.569
Ανάπτυξη Γεωργίας	8.918	9.642
Αγροτική Ανάπτυξη	8.454	12.904
Ανάπτυξη Αλιείας	561	561
Παιδεία και Άλλες Υπηρεσίες	8.475	9.261
Τουριστική Ανάπτυξη	6.356	6.407
Έργα Δημόσιας Ωφέλειας	21.294	22.905
Ανάπτυξη Εμπορίου και Βιομηχανίας	308	308
Λογαριασμός Γεωργικών Πιστώσεων	20	20
Ταμείο Καλλιέργειας Τ/Κ Γης	1.622	1.622
	59.499	67.199

Καθυστερημένες δόσεις δανείων. Στις 31.12.2010 οι καθυστερημένες δόσεις δανείων ανέρχονταν σε €58,3 εκ., μετά την αφαίρεση πρόβλεψης €6,7 εκ. για επισφαλή χρέη και €2,3 εκ. για διαγραφή οφειλών. Η πρόβλεψη για επισφαλή χρέη περιλαμβάνει ποσό €6,1 εκ., που αντιπροσωπεύει δάνεια σε Τουρκοκύπριους (κεφάλαιο και τόκοι) και γενική πρόβλεψη €0,6 εκ. Η πρόβλεψη για διαγραφή οφειλών περιλαμβάνει ποσό ύψους €2 εκ., του οποίου έχει εγκριθεί η διαγραφή από τις 18.11.1994, σύμφωνα με τις διατάξεις των περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμων, ως οφειλόμενου από πρόσφυγες και πληγέντες, λόγω της τουρκικής εισβολής.

Παρατηρείται ότι οι μεγαλύτερες συνολικές καθυστερήσεις αφορούν, όπως και στις 31.12.2009, Αρδευτικά Τμήματα, Περιφερειακές Εταιρείες Δημόσιων Οδικών Μεταφορών, γεωργούς για την άρδευση Τ/Κ γης, ιδιοκτήτες εστιατορίων της περιοχής Μακένζυ, ψαράδες, Σχολικές Εφορείες, ξενοδοχεία, Δήμους, αυτοεργαζομένους, Συμβούλια Αποχετεύσεων και το Συμβούλιο του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου.

Από τις πρόχειρες οικονομικές καταστάσεις του 2010 φαίνεται ότι οι εισπράξεις από δάνεια, σε σύγκριση με το 2009 αυξήθηκαν ελαφρώς. Συγκεκριμένα ανήλθαν στα €8.049.466, σε σύγκριση με €7.580.518 το 2009.

Μέρος Β

Σχέδιο Δανειοδότησης Δήμων. Στα πλαίσια του Σχεδίου Δανειοδότησης των Δήμων από το Ταμείο Δημοσίων Δανείων, παραχωρήθηκαν δάνεια, των οποίων το συνολικό υπόλοιπο στις 31.12.2010 ανερχόταν σε €2.163.742 (€2.138.679 το 2009).

Το μεγαλύτερο μέρος του συνόλου των δανείων αυτών (€22.778.145) ξοφλήθηκαν στις 30.3.2007, μετά την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 10.5.2006, για έγκριση σύναψης νέων δανείων συνολικού ύψους μέχρι €350 εκ. από τους Δήμους για αποπληρωμή αποκλειστικά των υφιστάμενων δανείων τους που φέρουν κυβερνητική εγγύηση ή οφείλονται στους Δανειστικούς Επιτρόπους. Παραμένουν σε εκκρεμότητα 3 δάνεια (2 δάνεια του Δήμου Λάρνακας και 1 δάνειο του Δήμου Έγκωμης), με συνολική οφειλή στις 31.12.2010 €2.163.742 από την οποία ποσό €1.910.797 ήταν καθυστερημένο.

Τα δύο δάνεια του Δήμου Λάρνακας, αρχικού ύψους €546.752 και €264.834 (£320.000 και £155.000, αντίστοιχα), που παραμένουν σε εκκρεμότητα, είχαν παραχωρηθεί στο Δήμο για σκοπούς εκτέλεσης έργων υποδομής και μετακίνησης των κέντρων αναψυχής στην περιοχή Μακένζυ και θα αποπληρώνονταν από το Δήμο και τους ιδιοκτήτες των κέντρων αναψυχής, αφού θα συμφωνείτο μαζί τους ο τρόπος κατανομής. Ο Δήμος, αποπληρώνει κανονικά από το 1998 τις δόσεις για τα ποσά των €290.462 και €152.657 που του αναλογούν, από την αυξημένη ετήσια κρατική χορηγία που του παραχωρείται, όμως έκτοτε δεν υπήρξε οποιαδήποτε συμφωνία με τους ιδιοκτήτες σχετικά με τον τρόπο καταμερισμού της οφειλής. Σημειώνεται ότι οι συμφωνίες δανείων που υπογράφηκαν μεταξύ των Δανειστικών Επιτρόπων και του Δήμου Λάρνακας, είναι για ολόκληρα τα ποσά των δανείων και ως εκ τούτου δεν υπάρχει αλλά ούτε προκύπτει οποιαδήποτε συμβατική υποχρέωση των ιδιοκτητών των κέντρων για αποπληρωμή οποιουδήποτε μέρους των δανείων.

Δάνειο Συμβουλίου Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου. Το δάνειο αυτό, το εκδοθέν κεφάλαιο του οποίου ήταν €9.387.164, παρουσίαζε στις 31.12.2010 καθυστερήσεις ύψους €9.774.260, από τις οποίες τα €2.932.422 αφορούσαν σε κεφάλαιο, τα €4.433.319 σε τόκους και τα €2.408.519 σε τόκους υπερημερίας.

Σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα προς το Υπουργείο Οικονομικών ημερ. 23.10.2007, η Κυβέρνηση δεν απαλλάσσεται από τις υποχρεώσεις της ως εγγυητής και θα ήταν προς το δημόσιο συμφέρον να διερευνηθεί η δυνατότητα του όρου της συμφωνίας δανείου για ενεχυρίαση των τελών/δικαιωμάτων/φόρων του Σφαγείου.

Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, σε επιστολή του ημερ. 21.4.2008 προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, αναφέρει ότι η αποπληρωμή του πιο πάνω δανείου από την Κυβέρνηση ως εγγυήτρια θα αποτελούσε κρατική ενίσχυση.

Ο Υπουργός Οικονομικών μας ανέφερε ότι, προτού το Κράτος προβεί σε εφαρμογή των προνοιών της συμφωνίας για εξόφληση του δανείου που παραχωρήθηκε στο Κεντρικό Σφαγείο Κοφίνου, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 25.11.2008 την ετοιμασία και υποβολή προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Σχεδίου Διάσωσης και Αναδιάρθρωσης του Κεντρικού Σφαγείου. Η αίτηση για εγγραφή στο Σχέδιο Διάσωσης και Αναδιάρθρωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 7 Μαΐου 2010 με δέσμευση της Κυπριακής Δημοκρατίας να υποβάλει στην Επιτροπή το λιγότερο εντός 6 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης είτε σχέδιο αναδιάρθρωσης είτε σχέδιο εκκαθάρισης είτε αποδείξεις ότι το δάνειο έχει εξοφληθεί.

Όπως πληροφορηθήκαμε από το Υπουργείο Οικονομικών, αναμένεται η τελική έγκριση του Σχεδίου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μετά από διευκρινίσεις που δόθηκαν σε σχετικά ερωτήματα.

Δάνειο προς τις Περιφερειακές Εταιρείες Αγροτικών και Αστικών Λεωφορείων (ΠΕΑΛ). Το δάνειο αυτό, ύψους €14.102.535, παρουσίαζε στις 31.12.2010 τις ακόλουθες καθυστερήσεις: Κεφάλαιο €4.125.563, Τόκοι €900.716, Τόκοι υπερημερίας €1.283.357.

Το Συμβούλιο των Δανειστικών Επιτροπών με επιστολή του ημερομηνίας 9 Ιουλίου 2008 προς το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων ζητά όπως το νέο υπό συνολομολόγηση σχέδιο ανάληψης υπηρεσιών από εταιρείες δημόσιων μεταφορών, που θα αντικαταστήσει το Σχέδιο Επιδότησης Ζημιών των ΠΕΑΛ, με βάση το οποίο, το Ταμείο Δημοσίων Δανείων λαμβάνει μέρος της επιδότησης από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών, περιλαμβάνει όλες τις αναγκαίες ασφαλιστικές δικλίδες για την κανονική αποπληρωμή των οφειλών των ΠΕΑΛ προς τους Δανειστικούς Επιτρόπους.

Σημειώνεται ότι το Υπουργικό Συμβούλιο με αποφάσεις του ημερ. 10.12.2008 και 6.10.2009 ενέκρινε τη συνέχιση του Σχεδίου Επιδότησης των ζημιών των ΠΕΑΛ, μέχρι την ημερομηνία που οι ανάδοχοι φορείς των Συμβάσεων Παραχώρησης Δημόσιας Υπηρεσίας θα αρχίσουν τις δραστηριότητες τους με βάση τα συμβόλαια που θα υπογραφούν με την Αναθέτουσα Αρχή για το έργο της δημόσιας υπηρεσίας εσωτερικών οδικών επιβατικών μεταφορών σε γεωγραφικές περιοχές που θα καθοριστούν με διατάγματα που θα εκδώσει ο Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων. Μετά από την έναρξη των πιο πάνω δραστηριοτήτων η Γενική Λογίστρια απέστειλε στο Τμήμα Οδικών Μεταφορών στις 2.2.2011 κατάσταση με τις εταιρείες συγκοινωνιών και τους λεωφορειούχους που οφείλουν σημαντικά ποσά προς το Ταμείο Δημοσίων Δανείων και ζήτησε όπως της αποσταλεί κατάλογος των εταιρειών ή/και μεμονωμένων ατόμων οι οποίοι εντάχθηκαν στις περιφερειακές εταιρείες συγκοινωνιών. Επιπρόσθετα ζήτησε για τις εταιρείες ή/και τα άτομα τα οποία δεν εντάχθηκαν στις περιφερειακές εταιρείες συγκοινωνιών όπως τους αποκόπτεται τουλάχιστον το ποσό των καθυστερημένων οφειλών προς το Ταμείο Δημοσίων Δανείων.

Σχέδιο Δανειοδότησης ξενοδοχείων στα ορεινά θέρετρα. Παρόλο που το σχέδιο αυτό τερματίστηκε το 1996, στις 31.12.2010 εκκρεμούσαν 10 δάνεια από 9 οφειλέτες συνολικού ποσού €6.984.565 εκ του οποίου €6.561.042 είναι καθυστερημένο.

Ζήτησα όπως πληροφορηθώ για τις ενέργειες είσπραξης των πιο πάνω καθυστερήσεων από τους οφειλέτες ξενοδόχους.

Σχέδιο δανειοδότησης Τουριστικών Κέντρων Μακένζυ. Το σχέδιο αυτό είχε ως σκοπό τη μετακίνηση και νόμιμη λειτουργία των κέντρων αναψυχής που λειτουργούσαν πρόχειρα στην περιοχή από εκτοπισθέντες. Βάσει του σχεδίου παραχωρήθηκαν 21 δάνεια συνολικού ύψους €613.747 σε 14 εκτοπισθέντες δικαιούχους.

Οι σημερινοί κάτοχοι των εστιατορίων/κέντρων αναψυχής, οι οποίοι δανειοδοτήθηκαν δεν έχουν εξοφλήσει τις υποχρεώσεις τους με αποτέλεσμα στις 31.12.2010 για 15 δάνεια, συνολικού ύψους €430.926, να εκκρεμεί συνολικό ποσό €1.257.550 (κεφάλαιο, τόκοι και τόκοι υπερημερίας). Το αντίστοιχο οφειλόμενο ποσό στις 31.12.2009 ανερχόταν σε €1.214.939.

Ένας από τους λόγους μη είσπραξης των καθυστερημένων οφειλών, είναι ότι όλα τα εστιατόρια/κέντρα αναψυχής είναι κτισμένα πάνω σε βακουφική γη, η διαχείριση της οποίας παραχωρήθηκε στο Δήμο Λάρνακας πολύ πριν τη θέσπιση του Νόμου αρ. 139/91, με βάση τον οποίο όλες οι περιουσίες που εγκαταλείφθηκαν στις ελεύθερες περιοχές περιέρχονται στον Κηδεμόνα των Τουρκοκυπριακών Περιουσιών.

Το Συμβούλιο των Δανειστικών Επιτροπών στις 13.5.2008 εξέφρασε τη διαφωνία του σχετικά με εισηγήσεις της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών για τη διευθέτηση των εκκρεμών οφειλών και αποφάσισε ότι οποιαδήποτε ρύθμιση τους θα πρέπει να γίνει στα πλαίσια της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 64.265, ημερ. 31.8.2006 για εξόφληση των δανείων με καταβολή άμεσα ποσού ίσου με το διπλάσιο του αρχικού κεφαλαίου και εξόφληση από την Κυβέρνηση της υπόλοιπης οφειλής.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Λογιστής, κατά το έτος 2008 το όλο θέμα (και για τους 15 οφειλέτες) θα επανεξεταστεί, σε συνεργασία με το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, μέσα στα πλαίσια της προαναφερθείσας απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου.

Στις 14.12.2010 ο Γενικός Εισαγγελέας με επιστολή του ζήτησε να ενημερωθεί για το ακριβές οφειλόμενο ποσό περιλαμβανομένων των τόκων και το ποσό στο οποίο θα μπορούσε το Γενικό Λογιστήριο να περιοριστεί για σκοπούς εξώδικου συμβιβασμού μετά την αφαίρεση τόκων υπερημερίας. Ζήτησε επίσης

όπως του αποσταλεί κατάσταση των οφειλών όλων των ληπτών δανείων της περιοχής Μακένζυ. Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου δεν είχαν σταλεί οι πληροφορίες και δόθηκαν εντολές όπως ετοιμαστούν και αποσταλούν το συντομότερο δυνατό.

5.58 ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2010 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους €19.693, σε σύγκριση με πλεόνασμα €11.216 το 2009. Η Επιτροπή παραχώρησε το 2010 οικονομική βοήθεια ύψους €89.111 σε άπορα παιδιά, σε σύγκριση με €112.289 για το 2009. Παραχώρησε επίσης το 2010 ποσό ύψους €70.590 για υποτροφίες σε 27 δικαιούχα παιδιά, σε σύγκριση με ποσό €27.940 που παραχωρήθηκε για υποτροφίες σε 13 δικαιούχα παιδιά κατά το 2009.

Το έλλειμμα οφείλεται κυρίως στη μείωση των χρηματικών χορηγιών που εισπράχθηκαν για υποτροφίες κατά €9.699 και στην αύξηση του ποσού που δόθηκε για υποτροφίες κατά €42.650.

5.59 ΤΑΜΕΙΟ ΘΗΡΑΣ

Μέρος Α

Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων. Οι οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου για το έτος 2010 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας στις 10.6.2011. Ο έλεγχος προγραμματίζεται να γίνει πριν το τέλος του 2011.

Τα θέματα που ακολουθούν προέκυψαν από τον έλεγχο του Ταμείου για το έτος 2009, αναθεωρημένες τελικές οικονομικές καταστάσεις για το οποίο υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας την 1.6.2011.

Εξώδικες ρυθμίσεις παραβάσεων του περί Προστασίας και Διαχείρισης Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων Νόμου του 2003 και του περί Σκύλων Νόμου του 2002. Στους πιο πάνω Νόμους, προβλέπεται η εξώδικη ρύθμιση συγκεκριμένων παραβάσεων και καθορίζονται τα πρόστιμα που επιβάλλονται για κάθε παράβαση καθώς και η επίδοση σχετικής ειδοποίησης από τους θηροφύλακες.

Από έλεγχο της Υπηρεσίας μας στο Επαρχιακό Γραφείο Λευκωσίας, παρατηρήθηκε ότι ο αριθμός των εξώδικων προστίμων που εκδίδονται από τους θηροφύλακες είναι πολύ περιορισμένος ενώ αρκετοί από αυτούς, από τον Ιανουάριο του 2008 που τους δόθηκαν τα διπλότυπα εξώδικων προστίμων (Γ.Λ.290), μέχρι τον Οκτώβριο του 2010, δεν είχαν εκδώσει κανένα εξώδικο.

Υποδείξαμε επίσης ότι η έκδοση εξώδικων προστίμων από τους θηροφύλακες, θα πρέπει να παρακολουθείται σε συνεχή βάση και όπως δοθούν οδηγίες και καθοριστούν διαδικασίες ως προς την άσκηση των εξουσιών και καθηκόντων που ανατέθηκαν στους θηροφύλακες με βάση τους πιο πάνω νόμους.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης του Ταμείου μας ενημέρωσε ότι το θέμα προβληματίζει ιδιαίτερα τόσο τον Προϊστάμενο όσο και την Επιτροπή Διαχείρισης του Ταμείου Θήρας και γίνονται διάφορες ενέργειες για επίλυσή του.

Ενημέρωση του μητρώου κυνηγών με τις καταδίκες προσώπων. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Προστασίας και Διαχείρισης Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων Νόμο του 2003 και του περί Πυροβόλων και μη Πυροβόλων Όπλων Νόμο του 2004, πρόσωπο το οποίο ενδιαφέρεται να αποκτήσει άδεια κυνηγιού ή να ανανεώσει την άδεια κυνηγιού, δεν πρέπει να έχει καταδικαστεί για αδίκημα, με βάση τις διατάξεις των Νόμων αυτών. Για το σκοπό αυτό ενημερώνεται ανάλογα το μητρώο κυνηγών, το οποίο όπως διαπιστώθηκε δεν είναι πλήρως ενημερωμένο με όλες τις νέες υποθέσεις παραβάσεων των προνοιών των πιο πάνω Νόμων που καταγγέλλθηκαν στην Αστυνομία και με την εξέλιξη των παλιών υποθέσεων, ούτε με όλες τις περιπτώσεις καταδίκης προσώπων που επηρεάζουν την έκδοση ή ανανέωση άδειας κυνηγιού.

Για σκοπούς διασφάλισης της πλήρους και έγκαιρης ενημέρωσης του μητρώου κυνηγών, εισηγηθήκαμε όπως γίνουν διευθετήσεις με την Αστυνομία για σχετική ενημέρωση της Επιτροπής Διαχείρισης επί τακτικής βάσης.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης του Ταμείου μάς ενημέρωσε ότι έχει σταλεί επιστολή προς τον Αρχηγό Αστυνομίας με την παράκληση όπως ο Κλάδος Μηχανογράφησης του Αρχηγείου Αστυνομίας, ενημερώνει την Επιτροπή Διαχείρισης του Ταμείου για τα άτομα που δεν δύνανται να κατέχουν άδεια κατοχής πυροβόλου όπλου και τα άτομα που έχουν καταδικαστεί με βάση τις διατάξεις των δύο πιο πάνω Νόμων.

Ανανέωση αδειών κυνηγίου σε άτομα άνω των 65 ετών. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Προστασίας και Διαχείρισης Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων Νόμου του 2003, ο Υπουργός Εσωτερικών έχει εξουσία όπως, προτού προβεί σε ανανέωση άδειας κυνηγίου, απαιτήσει από τον αιτητή, μεταξύ άλλων, να προβεί σε οποιεσδήποτε ιατρικές εξετάσεις ή να παρουσιάσει τα αναγκαία ιατρικά πιστοποιητικά. Ανάλογη πρόνοια ισχύει και για τη χορήγηση πρώτης άδειας κυνηγίου για όλους τους αιτητές.

Όπως διαπιστώθηκε, κατά την ανανέωση των αδειών κυνηγίου δεν απαιτείται από τους αιτητές να προβαίνουν σε οποιεσδήποτε ιατρικές εξετάσεις ή να παρουσιάζουν τα αναγκαία ιατρικά πιστοποιητικά, όπως προνοείται από το άρθρο 35(3)(β) του Νόμου. Το θέμα αποκτά ιδιαίτερη σοβαρότητα στις περιπτώσεις ανανέωσης της άδειας κυνηγίου σε άτομα μεγάλης ηλικίας.

Λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων που περικλείει η άσκηση κυνηγίου, εισηγηθήκαμε όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο τροποποίησης της νομοθεσίας, ώστε ειδικά στις περιπτώσεις ανανέωσης της άδειας κυνηγίου σε άτομα άνω των 65 ετών (ηλικία από την οποία καταβάλλονται μειωμένα τέλη) η προσκόμιση βεβαίωσης από εγγεγραμμένο ιατρό, ως προς την κατάσταση της υγείας του αιτητή, να είναι υποχρεωτική.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης του Ταμείου μάς ενημέρωσε ότι το θέμα θα συζητηθεί με το Υπουργείο Εσωτερικών για λήψη τελικής απόφασης αφού ληφθούν υπόψη όλες οι παράμετροι.

Καθυστέρηση στην κατάθεση των εισπράξεων από τα Επαρχιακά Γραφεία. Παρατηρήθηκε σημαντική καθυστέρηση στην κατάθεση των εισπράξεων των Επαρχιακών Γραφείων του Ταμείου, ειδικά όσον αφορά στο Επαρχιακό Γραφείο Λεμεσού, όπου διαπιστώθηκε συσσώρευση σημαντικών ποσών στα χέρια του ταμιά, σε αντίθεση με τη Δημοσιονομική και Λογιστική Οδηγία αρ.30, σύμφωνα με την οποία οι εισπράξεις πρέπει να κατατίθενται καθημερινά.

Υποδείξαμε ότι η μη έγκαιρη κατάθεση των εισπράξεων και η διατήρηση ψηλών αποθεμάτων μετρητών στα χέρια των ταμίων, περικλείει κινδύνους απώλειας εσόδων για το Ταμείο Θήρας.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης του Ταμείου μάς ενημέρωσε ότι έχει διεξαχθεί διοικητική έρευνα για την παραβίαση της Δημοσιονομικής και Λογιστικής Οδηγίας αρ. 30, η οποία υποβλήθηκε κοντά του και κοινοποιήθηκε στο Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας. Ζητήσαμε να ενημερωθούμε σχετικά με τα αποτελέσματα της έρευνας και τα μέτρα που λήφθηκαν.

Τήρηση μητρώων.

Από έλεγχο του μητρώου αποθήκης και των διαδικασιών διαχείρισης των υλικών στο Επαρχιακό Γραφείο Λευκωσίας, διαπιστώθηκαν σημαντικές ελλείψεις και αδυναμίες που αφορούν κυρίως στην ελλιπή ενημέρωση του μητρώου και αδυναμίες στις διαδικασίες έκδοσης των υλικών αποθήκης, με αποτέλεσμα να μην ασκείται επαρκής έλεγχος στη διαχείριση των υλικών και στον τρόπο διάθεσής τους. Παρόμοιες ελλείψεις και αδυναμίες διαπιστώθηκαν και στην τήρηση των μητρώων περιουσιακών στοιχείων και μηχανογραφικού εξοπλισμού και επισημάναμε τη μη υποβολή στο Γενικό Λογιστή, με κοινοποίηση στην Υπηρεσία μας, του ετήσιου πιστοποιητικού επιθεώρησης των περιουσιακών στοιχείων, όπως απαιτείται από τον Κανονισμό Αποθηκών αρ. 110.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης του Ταμείου μάς ενημέρωσε ότι δόθηκαν αυστηρές οδηγίες όπως η τήρηση όλων των μητρώων γίνεται με βάση τους σχετικούς Κανονισμούς και τις σχετικές Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες.

5.60 ΤΑΜΕΙΟ ΛΑΧΕΙΟΥ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Το Ταμείο κατά το 2010 πραγματοποίησε εισπράξεις €136.951, σε σύγκριση με €136.919 το 2009, οι οποίες προήλθαν από κυβερνητική χορηγία (€136.688) και από τόκους καταθέσεων (€263), και πληρωμές €96.270 (€148.761 το 2009), οι οποίες καταβλήθηκαν κυρίως ως βοηθήματα σε ανάπηρους (€75.020) και ως βοηθήματα σε δεινοπαθούντες (€20.800), σε σύγκριση με €113.618 και €34.743 το 2009, αντίστοιχα. Το αποθεματικό του Ταμείου στις 31.12.2010 ήταν €62.427, σε σύγκριση με €21.746 το προηγούμενο έτος.

Επανεξέταση του θεσμού της έκδοσης και κυκλοφορίας του Λαχείου Πρόνοιας. Όπως και κατά τα έτη 1997-2009, έτσι και κατά το 2010 δεν εκδόθηκε το Λαχείο Πρόνοιας και τα έξοδα του Ταμείου καλύφθηκαν από κρατική χορηγία. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι όπως επανεξεταστεί ο θεσμός της έκδοσης και κυκλοφορίας του Λαχείου Πρόνοιας, καθώς επίσης και η αναγκαιότητα συνέχισης της λειτουργίας του ιδίου του Ταμείου, υποδεικνύοντας ότι οι βοηθούμενοι από το Ταμείο Λαχείου Πρόνοιας θα μπορούσαν να βοηθηθούν από τα διάφορα άλλα Σχέδια που λειτουργούν στο νεοσυσταθέν Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες και στις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας.

5.61 ΤΑΜΕΙΟ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΩΡΟΜΙΣΘΙΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Αποτελέσματα χρήσης. Σύμφωνα με τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου για το έτος 2010, το Ταμείο παρουσίασε πλεόνασμα προς κατανομή στους λογαριασμούς των μελών, ύψους €1.355.219 (2009 €9.399.816). Η μείωση κατά €8.044.597 οφείλεται κυρίως στη ζημιά που προέκυψε από την επανεκτίμηση μετοχών και αξιογράφων ύψους €4.440.883 κατά το 2010 σε σύγκριση με κέρδος από επενδύσεις ύψους €2.043.125 κατά το 2009, καθώς και στο έλλειμμα ύψους €1.742.632 του 2009 που κατανεμήθηκε στα μέλη κατά το 2010.

Το Ταμείο Πρόνοιας προβλέπει την παραχώρηση κατοχυρωμένου κατώτατου ορίου ωφελημάτων στους αφυπηρετούντες ανεξάρτητα από το ύψος του ποσού που υπάρχει στο λογαριασμό τους. Το Κράτος συμπληρώνει τη διαφορά στο ύψος της συμφωνημένης κατοχυρωμένης απόδοσης. Για το 2010 το Κράτος κατέβαλε για τον σκοπό αυτό ποσό ύψους €6.486.784, σε σύγκριση με €12.178.144 για το 2009. Το σύνολο των μελών που αφυπηρέτησαν το 2010 ανήλθε σε 200 (σε 188 από τα οποία καταβλήθηκε κατοχυρωμένο Ταμείο Πρόνοιας), σε σύγκριση με 366 που αφυπηρέτησαν το 2009.

Μετρητά κατατεθειμένα στο Γενικό Λογιστήριο. Το υπόλοιπο των μετρητών του Ταμείου που ήταν κατατεθειμένο στο Γενικό Λογιστήριο ανερχόταν στις 31.12.2010 σε €15.756.990, σε σύγκριση με €5.424.667 που ήταν στις 31.12.2009. Εισηγηθήκαμε μείωση του ποσού των μετρητών έναντι κατάλληλης επένδυσης που να επιφέρει περισσότερα έσοδα.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Λογίστρια, τα μετρητά που είναι κατατεθειμένα στο Γενικό Λογιστήριο καλύπτουν τις ανάγκες ρευστότητας για την πληρωμή των φιλοδορημάτων αφυπηρέτησες, τα οποία είναι καταχωρημένα από το κράτος, καθώς και των πρόωρων αποχωρήσεων ωρομίσθιων.

Μηχανογράφηση Ταμείου Πρόνοιας. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες εκθέσεις μας, το μηχανογραφημένο σύστημα του Ταμείου παρουσιάζει ορισμένες δυσλειτουργίες και ως εκ τούτου, χρησιμοποιείται μόνο για την καταχώριση νέων μελών. Όπως πληροφορηθήκαμε, με την εισαγωγή του Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων, η οποία θα καλύψει και το Ταμείο Πρόνοιας, αναμένεται ότι το πρόβλημα αυτό θα επιλυθεί.

Η Γενική Λογίστρια εξέφρασε την άποψη ότι η εργασία τήρησης των λογαριασμών του Ταμείου γίνεται με επάρκεια σε όλα τα στάδια μέχρι και την ετοιμασία των τελικών λογαριασμών στη βάση των δεδουλευμένων εσόδων/εξόδων. Παρόλα αυτά, ανέφερε, η εξασφάλιση ενός σύγχρονου πληροφοριακού συστήματος για το Ταμείο Προνοίας, θα βελτιώσει την παροχή άμεσης ολοκληρωμένης πληροφόρησης για τις δραστηριότητες του Ταμείου.

Μετάταξη Τακτικού Ωρομίσθιου Προσωπικού του Τμήματος Πολιτικής Αεροπορίας. Η συμφωνία μεταξύ επίσημης και εργατικής πλευράς αναφορικά με τους όρους απασχόλησης και μετάταξης του Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού του Τμήματος Πολιτικής Αεροπορίας που απασχολείται στους αερολιμένες Λάρνακας και Πάφου στα πλαίσια της ανάληψης της διαχείρισης των δύο αερολιμένων από Στρατηγικό Επενδυτή υπογράφηκε στις 21.7.2005. Κοινοποιήθηκε όμως στο Γενικό Λογιστήριο με καθυστέρηση πέραν των τεσσάρων ετών, δηλαδή τον Σεπτέμβριο του 2009. Στη συμφωνία προνοείται ότι το υφιστάμενο Ταμείο Προνοίας του Τακτικού Ωρομίσθιου Προσωπικού διατηρείται και σε αυτό θα συνεχίσουν να γίνονται οι συνεισφορές από τους εργαζόμενους, ενώ οι συνεισφορές του εργοδότη θα καταβάλλονται στο Ταμείο από τον Επενδυτή. Για το σκοπό αυτό έπρεπε να προωθηθούν οι κατάλληλες τροποποιήσεις των κανονισμών αμέσως μετά την ολοκλήρωση της συμφωνίας μεταξύ Κυβέρνησης-Επενδυτή, έτσι ώστε να καλύπτεται το υφιστάμενο προσωπικό, το οποίο θα παραμείνει στον επενδυτή.

Στις 14.5.2010 ο Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας υπέβαλε προς το Υπουργικό Συμβούλιο πρόταση τροποποίησης των Κανονισμών, η οποία εγκρίθηκε στις 16.6.2010. Σημειώνεται ότι με βάση τη συμφωνία αυτή, κατά την αφυπηρέτηση του εργαζόμενου, τυχόν διαφορά του κατοχυρωμένου ποσού Ταμείου Προνοίας σε σχέση με τις καταθέσεις και συνεισφορές θα καλύπτεται από την Κυβέρνηση. Ως εκ τούτου υπάρχει πιθανότητα το κράτος να κληθεί να καταβάλει τη διαφορά για άτομα που δεν θα εργοδοτεί πλέον.

5.62 ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

Μέρος Α

Υποβολή Οικονομικών Καταστάσεων. Μέχρι την ημερομηνία έναρξης της ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης, δεν είχαν υποβληθεί στην Υπηρεσία μας οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2010, με αποτέλεσμα να μη διενεργηθεί ο ετήσιος έλεγχος, σύμφωνα με τον Κανονισμό 9 των περί Δικηγόρων (Συντάξεις και Χορηγήματα) Κανονισμών. Η μη έγκαιρη υποβολή των οικονομικών καταστάσεων μειώνει σε σημαντικό βαθμό τη λήψη διορθωτικών και άλλων μέτρων σχετικά με τις οποιαδήποτε αδυναμίες ή κενά που τυχόν θα παρατηρηθούν.

5.63 ΤΑΜΕΙΟ ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ

Μέρος Α

Γενικά. Σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) Νόμου 139/91, άρθρο 11, ιδρύθηκε ειδικό ταμείο με την επωνυμία «Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών». Σύμφωνα με το Νόμο, το Ταμείο βρίσκεται κάτω από τη διαχείριση του Κηδεμόνα, που είναι ο εκάστοτε Υπουργός Εσωτερικών, ο οποίος είναι υπεύθυνος και για τη λογιστική του διαχείριση.

Έλεγχος λογαριασμών. Δεν έχει διεξαχθεί έλεγχος των λογαριασμών για το έτος 2010. Τα θέματα που ακολουθούν περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεση μας για το έτος 2009 και εξακολουθούν να εκκρεμούν. Τα ποσά που ακολουθούν και που αναφέρονται στο έτος 2010 έχουν εξαχθεί από λογαριασμούς οι οποίοι δεν έχουν ακόμη ελεγχθεί.

Καθυστερημένα έσοδα. Το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2010 ανέρχεται σε €3.307.305, σε σύγκριση με €3.034.106 το 2009 (μετά από διορθώσεις που έγιναν κατά το 2010). Παρά την εντατικοποίηση των προσπαθειών είσπραξης των καθυστερημένων οφειλών και τις σχετικές οδηγίες του Κηδεμόνα Τ/Κ Περιουσιών το 2010 σημειώθηκε αύξηση των καθυστερημένων εσόδων ύψους €273.199 ή ποσοστό 9%.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι η μη έγκαιρη λήψη δικαστικών μέτρων δημιουργεί προβλήματα στην είσπραξη των εσόδων.

Ο Κηδεμόνας μάς ενημέρωσε ότι συγκάλεσε ειδική σύσκεψη στις 15.12.2011 με όλους τους αρμόδιους φορείς, για συζήτηση του θέματος αυτού και τη λήψη αποφάσεων για επίλυση του προβλήματος.

Απαλλοτριώσεις τουρκοκυπριακών περιουσιών. Εξακολουθούν να εκκρεμούν σημαντικά ποσά προς το Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, που αφορούν σε αποζημιώσεις, συμπεριλαμβανομένων και τόκων για απαλλοτριώσεις τ/κ περιουσιών.

Μέρος Β

Παραχώρηση τ/κ γης σε εταιρεία. Με βάση σύμβαση μίσθωσης που υπογράφηκε στις 29.7.2002, με ισχύ από 2.5.2002, παραχωρήθηκε σε εταιρεία για χρήση τ/κ γη, έναντι ετήσιου μισθώματος €91.941 (£53.811 - αυξανόμενο 7% ανά διετία), το οποίο καταβάλλεται στο Ταμείο.

Η εταιρεία χρησιμοποιούσε την εν λόγω τ/κ γη πριν την έναρξη ισχύος του περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) Νόμου, χωρίς την καταβολή οποιουδήποτε μισθώματος. Στη σύμβαση μίσθωσης που υπογράφηκε το 2002, περιλαμβάνεται όρος ότι τα ενοίκια για την περίοδο από 1.7.1991 μέχρι 1.5.2002, θα καθοριστούν από τον Διευθυντή Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και θα καταβληθούν στο Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, από την εταιρεία. Μέχρι σήμερα δεν καθορίστηκαν τα ενοίκια, με αποτέλεσμα να μην έχει καταβληθεί στο Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών το μίσθωμα για την περίοδο μέχρι 1.5.2002, το οποίο υπολογίζεται ότι ανέρχεται σε σημαντικό ποσό.

Σημειώνεται ότι, πέραν της πιο πάνω παραχωρηθείσας τ/κ γης, όπως πληροφορηθήκαμε, η εταιρεία κατέχει και χρησιμοποιεί επιπρόσθετη τ/κ γη, έκτασης περίπου 197.884 τ.μ., χωρίς σύμβαση μίσθωσης και χωρίς να καταβάλλει στο Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, οποιοδήποτε μίσθωμα. Η Ειδική Επιτροπή για την παραχώρηση τ/κ υποστατικών για επαγγελματικούς σκοπούς της Επαρχίας Λάρνακας, σε συνεδρία της στις 14.12.2007, εισηγήθηκε την παραχώρηση της πιο πάνω έκτασης με αγοραίο ενοίκιο €957 (£560) το μήνα. Το θέμα δεν φαίνεται να απασχόλησε τη Συμβουλευτική Επιτροπή Τουρκοκυπριακών Περιουσιών και ούτε έχει υποβληθεί σχετική εισήγηση στον Κηδεμόνα για τη λήψη τελικής απόφασης με αποτέλεσμα να μην έχει καταβληθεί το μίσθωμα, το οποίο επίσης υπολογίζεται να ανέρχεται σε σημαντικό ποσό.

Σύμφωνα με τον Κηδεμόνα ζητήθηκε από τον Κλάδο Τ/Κ Περιουσιών της Επαρχιακής Διοίκησης Λάρνακας να μεριμνήσει σε συνεννόηση με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας για επίτευξη της εκτίμησης. Όσον αφορά στην επιπρόσθετη τ/κ γη που κατέχει και χρησιμοποιεί η Εταιρεία θα τεθεί θέμα στην επόμενη συνεδρίαση της Συμβουλευτικής Επιτροπής Τ/Κ Περιουσιών που υπολογίζεται να πραγματοποιηθεί μέσα στους επόμενους 1-2 μήνες ενώ παράλληλα, μελετάται πρόσφατο αίτημα της Εταιρείας για ανταλλαγή ορισμένης τ/κ γης με ιδιόκτητη περιουσία.

Πώληση τ/κ γης στη Λάρνακα. Κατά το 2010, ο Κηδεμόνας Τ/Κ Περιουσιών έδωσε οδηγίες όπως ετοιμαστεί Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης και Διάταγμα Επίταξης της επηρεαζόμενης ακίνητης ιδιοκτησίας έκτασης 804 τ.μ., για σκοπούς διασφάλισης των δικαιωμάτων οίκησης δύο επηρεαζόμενων εκτοπισμένων οικογενειών, τα συμφέροντα των οποίων επηρεάστηκαν από τη μεταβίβαση κατά το 2002 σε Ελληνοκύπριους του ½ μεριδίου τ/κ κτήματος, στο οποίο υπάρχουν επαγγελματικά υποστατικά και οικίες που ανεγέρθηκαν από τις δύο οικογένειες εκτοπισθέντων. Η κατά προσέγγιση αγοραία αξία της γης σε τιμές του 2009, όπως υπολογίστηκε από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ανέρχεται στο ποσό των €1.045.000, χωρίς να υπολογισθεί οποιαδήποτε αξία των υφιστάμενων οικοδομών.

Για υλοποίηση των πιο πάνω υποβλήθηκε προς το Υπουργείο Οικονομικών, από το Υπουργείο Εσωτερικών, προσχέδιο Πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο ώστε να εγκρίνει τη Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης και το Διάταγμα Επίταξης και να τεθούν στη διάθεση του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως οι αναγκαίες πιστώσεις. Το Υπουργείο Οικονομικών δεν συμφώνησε με την Πρόταση και πρότεινε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο κατά πόσο θα μπορούσε στις δύο επηρεαζόμενες οικογένειες να παραχωρηθεί σπίτι

σε οικισμό προσφύγων ή οικόπεδο για ανέγερση οικίας, όπως προβοεί η σχετική νομοθεσία για τα στεγαστικά σχέδια προσφύγων ώστε να αποφευχθεί το μεγάλο οικονομικό κόστος της απαλλοτρίωσης, με το οποίο θα επιβαρυνόταν το Κράτος.

Μετά από διαβουλεύσεις με τις δύο επηρεαζόμενες οικογένειες το Υπουργείο Εσωτερικών εισηγήθηκε, μετά και τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Οικονομικών, την παραχώρηση δύο κυβερνητικών οικοπέδων και την κατ' εξαίρεση παραχώρηση οικονομικής βοήθειας ύψους €70.000 στη μία οικογένεια και €120.000 στην άλλη, με σκοπό την αυτοστέγαση τους, αφού εν τω μεταξύ απέσυραν την αγωγή που καταχώρισαν εναντίον της Δημοκρατίας, απαιτώντας μεταξύ άλλων και αποζημιώσεις για την αξία των κατοικιών και άλλων υποστατικών που ανήγειραν στο επηρεαζόμενο κτήμα.

Για υλοποίηση των πιο πάνω, τον Σεπτέμβριο του 2011, υποβλήθηκε προς το Υπουργικό Συμβούλιο, από το Υπουργείο Εσωτερικών νέα Πρόταση, η οποία όπως ενημερωθήκαμε εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο και αναμένεται η έκδοση της σχετικής Απόφασης.

Εν τω μεταξύ, τον Ιούλιο του 2010, οι Ελληνοκύπριοι συνιδιοκτήτες του ½ μεριδίου του τ/κ κτήματος, κατέθεσαν Αίτηση/Εφεση εναντίον του Κηδεμόνα Τ/Κ Περιουσιών για τη μη προώθηση της αίτησης αναγκαστικού διαχωρισμού και διανομής του συνιδιόκτητου τ/κ κτήματος από το Διευθυντή Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, την οποία είχαν υποβάλει από το 2004.

Όπως ενημερωθήκαμε, οι Ελληνοκύπριοι συνιδιοκτήτες δεσμεύτηκαν ότι μετά από τη λήψη Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για διευθέτηση του δικαιώματος οίκησης των δύο προσφυγικών οικογενειών, θα αποσύρουν όλες τις αγωγές που έχουν καταθέσει εναντίον της Δημοκρατίας ώστε ο Κηδεμόνας Τ/Κ Περιουσιών να δώσει τη συγκατάθεσή του για να προχωρήσει ο διαχωρισμός και η διανομή του συνιδιόκτητου τ/κ κτήματος, από τον Διευθυντή Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

Ο Κηδεμόνας μάς ανέφερε ότι έχει εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο το θέμα που αφορά στη διευθέτηση του δικαιώματος οίκησης των δύο προσφυγικών οικογενειών. Ο δικηγόρος των Ελληνοκυπρίων συνιδιοκτητών συνέταξε σχετικό πρακτικό συμβιβασμού το οποίο θα επιβεβαιωθεί ανάλογα από τον Κηδεμόνα.

Διαχείριση των κέντρων αναψυχής της περιοχής "Μακένζυ" τα οποία ανεγέρθηκαν πάνω σε τ/κ γη.

Οι κάτοχοι των εστιατορίων/κέντρων αναψυχής, οι οποίοι είχαν κληθεί γραπτώς για την υπογραφή των σχετικών συμβάσεων μίσθωσης, δεν αποδέχθηκαν τη χρονική διάρκεια των συμβάσεων και το ύψος του ενοικίου που τους επιβλήθηκε και υπέβαλαν σχετική διαμαρτυρία μέσω δικηγόρου.

Τον Ιούλιο του 2010, ο Κηδεμόνας αποφάσισε κατ' εξαίρεση, μείωση του ενοικίου για εννέα περιπτώσεις κατόχων εστιατορίων/κέντρων αναψυχής και έδωσε οδηγίες όπως σε περίπτωση που οι κάτοχοι δεν υπογράψουν τις συμβάσεις, να προειδοποιηθούν για τη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον τους. Για τις υπόλοιπες οκτώ περιπτώσεις ζήτησε από τον Αν. Διευθυντή της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών όπως υποβάλει σχετική έκθεση, προτού ληφθούν τελικές αποφάσεις.

Μετά από σχετική έρευνα, διαφάνηκε τελικά ότι τρία εστιατόρια δεν ήταν κτισμένα σε γη τ/κ ιδιοκτησίας και ο Κηδεμόνας ενέκρινε την ακύρωση των Αδειών Χρήσης, τη διαγραφή των οφειλόμενων ενοικίων και έγινε εισήγηση για μετακίνηση των εστιατορίων σε τρία οικόπεδα στην περιοχή Μακένζυ.

Ο Κηδεμόνας ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι τα εστιατόρια μετακινούνται λόγω ανακατασκευής της λεωφόρου Πιαλέ Πασιά.

Για τους υπόλοιπους κατόχους εστιατορίων/κέντρων αναψυχής, εξουσιοδότησε τον Αν. Διευθυντή της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών όπως ζητήσει από τον Γενικό Εισαγγελέα να προχωρήσει στη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον τους.

Ο Γενικός Εισαγγελέας, αφού εξέτασε το ενδεχόμενο λήψης δικαστικών μέτρων εναντίον των κατόχων των πιο πάνω υποστατικών, ενημέρωσε την Υπηρεσία Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών ότι οι συμβάσεις που υπέγραψε ο Δήμος Λάρνακας μαζί τους είναι έγκυρες και δεσμεύουν τον Κηδεμόνα ο οποίος θα πρέπει να

σεβαστεί την εγκυρότητα όσων από τις συμβάσεις δεν έχουν παραβιαστεί με οποιοδήποτε τρόπο από τους ενοικιαστές και υπέδειξε ότι ο Κηδεμόνας μπορεί, αν το επιθυμεί να επιχειρήσει τη σύναψη νέων συμβάσεων είτε με τους αρχικούς δικαιούχους είτε με τους δικαιούχους που ενεργούν σε διαδοχή τους. Υπέδειξε επίσης ότι ανάκτηση κατοχής μπορεί να γίνει σε σχέση με υποστατικά τα οποία οι αρχικοί δικαιούχοι έχουν υπενοικιάσει κατά παράβαση της σύμβασης ή οι ενοικιαστές έχουν παραβεί υποχρεώσεις που συνεπάγονται τερματισμό της σύμβασης. Σύμφωνα με τη σχετική γνώμάτευση, οι τυχόν αγωγές για ανάκτηση κατοχής θα πρέπει να εγερθούν από τον Κηδεμόνα Τ/Κ Περιουσιών και όχι από τον Γενικό Εισαγγελέα ενώ θα μπορούν να αναζητηθούν όλα τα ενδιάμεσα ποσά που κατέβαλαν οι υπενοικιαστές στους αρχικούς δικαιούχους και αν αυτά δεν είναι γνωστά τότε θα πρέπει να ετοιμαστεί από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας εκτίμηση του συναλλακτικού ενοικίου για την αντίστοιχη περίοδο.

Τα πιο πάνω υποβλήθηκαν τον Αύγουστο του 2011, από τον Αν. Διευθυντή της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών στον Αν. Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών για ενημέρωση του Κηδεμόνα Τ/Κ Περιουσιών και για περαιτέρω οδηγίες.

Το όλο θέμα βρίσκεται υπό μελέτη και αναμένεται να συγκληθεί σύντομα σύσκεψη των εμπλεκόμενων υπηρεσιών υπό την προεδρία του Κηδεμόνα, όπως ο ίδιος μας ενημέρωσε, για ανταλλαγή απόψεων και λήψη τελικών αποφάσεων.

Μηχανογράφηση λογαριασμών και μητρώων.

(α) Νέο μηχανογραφημένο σύστημα. Το νέο Ενοποιημένο Σύστημα Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών έχει εγκατασταθεί σε πραγματικό περιβάλλον και έχει τεθεί σε πλήρη λειτουργία σε όλες τις Επαρχίες. Όπως είχαμε αναφέρει σε προηγούμενες εκθέσεις μας, παρατηρήθηκε ότι τα δεδομένα τα οποία έχουν εισαχθεί στο νέο σύστημα ήταν αυτά που ήταν καταχωρισμένα στο προηγούμενο σύστημα τα οποία διαπιστώθηκε ότι δεν ήταν αξιόπιστα. Όπως έχουμε πληροφορηθεί από τον αρμόδιο για το σύστημα Λειτουργό του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής, μετά από σχετικές διαδικασίες, το Ταμείο έχει προβεί σε διόρθωση αρκετών από αυτά. Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι είναι απόλυτα αναγκαίο τα δεδομένα τα οποία είναι καταχωρισμένα στο σύστημα να είναι πλήρη και ακριβή, αφού μόνο έτσι το σύστημα θα μπορέσει να λειτουργήσει αποτελεσματικά.

(β) Καταχώριση τουρκοκυπριακών περιουσιών. Το θέμα της σύγκρισης όλων των τ/κ περιουσιών που είναι καταχωρισμένες σε μια ενιαία παγκύπρια βάση στο σύστημα, τόσο με τα μητρώα του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας όσο και με τα συμβόλαια/συμφωνίες μίσθωσης, παραμένει σε εκκρεμότητα.

Όπως έχουμε ενημερωθεί τα δεδομένα έχουν δοθεί από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και αναμένεται να γίνει ο τελικός έλεγχος και η εισαγωγή τους στο μηχανογραφικό σύστημα.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι με το νέο μηχανογραφικό σύστημα, το οποίο λειτουργεί πάνω σε ενιαία παγκύπρια βάση και τη δυνατότητα που παρέχει για ενημέρωσή του μέσω του ηλεκτρονικού αρχείου του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, θα πρέπει αφού πρώτα εισαχθεί το ηλεκτρονικό αρχείο του Κτηματολογίου, σταδιακά να ελεγχθούν και να ενημερωθούν ή να διορθωθούν όπου χρειάζεται όλες οι τ/κ περιουσίες που είναι καταχωρισμένες στο σύστημα, ώστε στη συνέχεια να εντοπιστούν οι περιουσίες που παραμένουν ανεκμετάλλετες, καθώς και όλες οι περιπτώσεις που κατέχονται παράνομα.

5.64 ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Ίδρυση και λειτουργία του Πανεπιστημίου. Το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (Τ.Ε.Π.Α.Κ.) ιδρύθηκε με την ψήφιση του Νόμου αρ. 198(Ι)/2003, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 27.2.2004. Το Πανεπιστήμιο δέχθηκε τους πρώτους φοιτητές τον Σεπτέμβριο 2007.

Οικονομικές καταστάσεις. Η διεξαγωγή του ελέγχου για τις οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2005, 2006 και 2007 άρχισε με καθυστέρηση στο Τ.Ε.Π.Α.Κ. τον Σεπτέμβριο 2009, επειδή οι οικονομικές καταστάσεις υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας καθυστερημένα στις 30.1.2009, ενώ δεν κατέστη δυνατό να

ολοκληρωθεί μέσα στα καθορισμένα χρονικά πλαίσια λόγω προβλημάτων που προέκυψαν από την έλλειψη οργάνωσης στο Λογιστήριο. Ο έλεγχος ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο 2010 μετά την υποβολή αναγκαιών για τον έλεγχο στοιχείων που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας τον Μάιο 2010. Τα θέματα που προέκυψαν από τον έλεγχο που διενεργήθηκε για το 2005, 2006 και 2007 παρουσιάζονται στην Έκθεσή μας για το 2009. Ο έλεγχος της Υπηρεσίας μας για τα έτη 2008, 2009 και 2010 δεν έχει διεξαχθεί αφού δεν έχουν υποβληθεί στην Υπηρεσία μας από το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο οι οικονομικές καταστάσεις για τα υπό αναφορά έτη.

(α) Ανάπτυξη κτιριακών εγκαταστάσεων του Πανεπιστημίου.

(i) Γενικά. Μετά την ίδρυση, με έδρα τη Λεμεσό, του Τ.Ε.Π.Α.Κ. άρχισε η διαδικασία για εξεύρεση και διαμόρφωση κατάλληλων κτιρίων για στέγαση των διαφόρων Σχολών και υπηρεσιών του Πανεπιστημίου. Ορισμένα από τα κτίρια αυτά παραχωρήθηκαν από την Κυβέρνηση ενώ άλλα εξασφαλίστηκαν με απαλλοτριώσεις. Ακολούθως το Πανεπιστήμιο προχώρησε με κατασκευαστικές εργασίες για την ανακαίνιση και τροποποίηση τους με βάση μελέτες από ιδιώτες συμβούλους για χρήση από τις Σχολές του Πανεπιστημίου.

Πέραν της πιο πάνω διαδικασίας, για κάλυψη των στεγαστικών αναγκών του, το Πανεπιστήμιο εξασφάλισε μεγάλο αριθμό κτιρίων με μακρόχρονη ενοικίαση. Σε ορισμένα από τα κτίρια έχουν γίνει εκτεταμένες τροποποιήσεις ώστε να καταστούν κατάλληλα για στέγαση των Σχολών και υπηρεσιών του Πανεπιστημίου.

(ii) Παρακολούθηση και ετοιμασία εκθέσεων προόδου. Εισηγηθήκαμε όπως η Υπηρεσία Διαχείρισης Περιουσίας του Πανεπιστημίου ετοιμάζει και αποστέλλει στην Υπηρεσία μας τριμηνιαίες εκθέσεις προόδου για τις μελέτες και έργα που προγραμματίζονται/εκτελούνται στις οποίες να αναφέρεται η οικονομική και φυσική πρόοδος τους, καθώς και τυχόν αλλαγές και απαιτήσεις των αντισυμβαλλομένων μερών που υποβλήθηκαν/εξετάστηκαν/αποφασίστηκαν. Υποδείξαμε ότι οι εκθέσεις αυτές, πέραν της ενημέρωσης, θα βοηθήσουν το Πανεπιστήμιο στον καλύτερο προγραμματισμό, οργάνωση, παρακολούθηση και έλεγχο των έργων και των δαπανών τους καθώς και στη συγκριτική εξέταση των προγραμματιών εργασιών και των εκτιμήσεων κόστους. Το Πανεπιστήμιο αποδέχτηκε και εφάρμοσε τις εισηγήσεις μας.

(iii) Τεχνοοικονομική μελέτη για τα προτεινόμενα ακίνητα για ανάπτυξη. Επειδή στην περίπτωση ανάπτυξης των κτιριακών εγκαταστάσεων του Τ.Ε.Π.Α.Κ., το κόστος απόκτησης της γης ή υφιστάμενων κτιρίων επηρεάζει σημαντικά την τελική δαπάνη ανάπτυξης των έργων, υποδείξαμε όπως, της απόφασης για την ανάπτυξη των συγκεκριμένων κτιριακών εγκαταστάσεων σε συγκεκριμένους χώρους, προηγείται συγκριτική τεχνοοικονομική μελέτη όλων των δυνατών επιλογών, στην οποία να λαμβάνονται υπόψη τόσο το κόστος απόκτησης των ακινήτων καθώς και το κόστος μελέτης και κατασκευής. Η Πρόεδρος της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής μάς πληροφόρησε ότι το Πανεπιστήμιο θα εφαρμόσει την εισήγησή μας.

Τον Ιούνιο 2011, η Διοικούσα Επιτροπή του Πανεπιστημίου αποφάσισε να υιοθετήσει διαδικασία ετοιμασίας τεχνοοικονομικής μελέτης για εξέταση όλων των δυνατών επιλογών για αγορά ή ενοικίαση κτιρίων για κάλυψη των στεγαστικών αναγκών του Πανεπιστημίου από την 1.7.2011.

(β) Ανακαίνιση/Αναδιαρρύθμιση του Παλαιού Ταχυδρομείου Λεμεσού σε Κτίριο Πρυτανείας του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου. Ως ημερομηνία έναρξης των εργασιών ορίστηκε η 7.1.2008 και ολοκλήρωσης η 2.11.2009 με ποσό συμβολαίου €3.738.372. Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, τον Φεβρουάριο 2009, παρατηρήσαμε ότι η πρόοδος των εργασιών παρουσίαζε σημαντική καθυστέρηση και ότι είχαν γίνει σημαντικές τροποποιήσεις στα σχέδια του έργου που αφορούσαν κυρίως τη στατική αναβάθμιση του φέροντα οργανισμού του κτιρίου, καθώς και άλλες εργασίες.

Τον Μάρτιο 2009, με επιστολή μας προς τον Διευθυντή Διοίκησης και Οικονομικών, ζητήσαμε όπως μας πληροφορήσει για τις ενέργειες που γίνονται από το Πανεπιστήμιο αναφορικά με την παρατηρούμενη καθυστέρηση στη πρόοδο των εργασιών και τους λόγους που δεν προβλέφθηκαν από τους Συμβούλους

Μελετητές οι πιο πάνω τροποποιήσεις των σχεδίων που επέφεραν καθυστέρηση στο έργο, καθώς και επιπλέον κόστος.

Τον Μάιο 2009, ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών μας πληροφόρησε ότι σε κάποιο βαθμό οι τροποποιήσεις των σχεδίων δικαιολογούνται λόγω της ιδιαιτερότητας και φύσης του έργου, μερικές όμως από αυτές θα μπορούσαν να είχαν προβλεφθεί στο στάδιο της μελέτης. Μας πληροφόρησε επίσης ότι παραχωρήθηκε στον Εργολάβο παράταση χρόνου 55 εργάσιμων ημερών καθορίζοντας ως νέα ημερομηνία συμπλήρωσης των εργασιών τις 15.2.2010. Τελικά το έργο ολοκληρώθηκε στις 11.5.2011 με συνολική καθυστέρηση 554 ημερολογιακών ημερών. Τον Μάιο 2011, η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) ενέκρινε την παραχώρηση στον Εργολάβο, για σκοπούς φιλικού διακανονισμού, δικαιολογημένη παράταση χρόνου 424 ημερολογιακών ημερών (368 με αποζημίωση και 56 χωρίς αποζημίωση) ενώ ο υπόλοιπος χρόνος (130 ημέρες) θεωρείται αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Με βάση την παραχωρηθείσα παράταση χρόνου, καθώς και την αδικαιολόγητη καθυστέρηση, εκτιμάται από το Πανεπιστήμιο ότι ο Εργολάβος θα αποζημιωθεί με ποσό περίπου €170.000 και παράλληλα θα του αποκοπεί ποσό περίπου €110.000.

(γ) Ενοικίαση κτιρίων με απευθείας ανάθεση χωρίς προκήρυξη προσφορών. Τον Απρίλιο 2010, μετά από παράκληση της Βουλής των Αντιπροσώπων, η Υπηρεσία μας εξέτασε τους όρους ενοικίασης από το Πανεπιστήμιο κτιρίων στην Λεμεσό για κάλυψη των στεγαστικών αναγκών του Πανεπιστημίου.

Τον Ιούλιο 2010, η Υπηρεσία μας προέβη σε περαιτέρω δειγματοληπτικό έλεγχο άλλων περιπτώσεων ενοικίασης κτιρίων από το Πανεπιστήμιο χωρίς προκήρυξη προσφορών. Οι κυριότερες παρατηρήσεις μας ήταν οι ακόλουθες:

- Η ενοικίαση και αγορά κτιρίων εξαιρείται από τις διατάξεις του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών Νόμου, Ν.12(Ι)/2006. Ωστόσο, η πιο πάνω εξαίρεση από τη νομοθεσία δεν νομιμοποιεί τις Υπηρεσίες που προτίθενται να ενοικιάσουν κτίρια να παραβλέπουν τις αρχές της χρηστής διοίκησης, όπως τη διαφάνεια και την ίση μεταχείριση. Για τον σκοπό αυτό, η κάθε Υπηρεσία οφείλει να ζητά την υποβολή προσφορών με όρους και κριτήρια αξιολόγησης, ώστε να επιλέξει, με βάση τις αρχές της διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης, το κτίριο που θα ενοικιάσει. Η μη τήρηση των εν λόγω αρχών, οδήγησε το Πανεπιστήμιο στην ενοικίαση ορισμένων κτιρίων με πολύ υψηλή επιβάρυνση.

Τον Σεπτέμβριο 2010, με επιστολή μας προς την Πρόεδρο της Διοικούσας Επιτροπής του Πανεπιστημίου εισηγηθήκαμε όπως, για αποφυγή παρόμοιων προβλημάτων σε μελλοντικές ενοικιάσεις κτιρίων, ακολουθούνται οι δύο πιο κάτω διαδικασίες ανάλογα με την περίπτωση:

- Η ενοικίαση των κτιρίων να γίνεται με προκήρυξη προσφορών με βάση τις διαδικασίες που ακολουθούνται στο δημόσιο τομέα. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ετοιμασία προηγουμένως και έγκριση από το Πανεπιστήμιο εγγράφων προσφορών που να περιλαμβάνουν συγκεκριμένες προδιαγραφές και όρους που να ικανοποιούν τις ανάγκες του Πανεπιστημίου. Βασική προϋπόθεση της διαδικασίας αποτελεί επίσης η ετοιμασία αντικειμενικής και αξιόπιστης εκτίμησης δαπάνης για σκοπούς εξακρίβωσης της λογικότητας των τιμών των προσφορών. Οι προσφορές μπορούν να είναι ανοικτές ή να περιοριστούν σε συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς νοουμένου ότι θα υπάρξει τεκμηριωμένη απόφαση για την επιλογή των φορέων.
- Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μπορεί να γίνει ενοικίαση συγκεκριμένου κτιρίου μέσω διαδικασίας διαπραγματεύσεων, μετά από αιτιολογημένη απόφαση ότι το συγκεκριμένο κτίριο είναι το πλέον ή το μόνο κατάλληλο για να καλύψει τις συγκεκριμένες ανάγκες του Πανεπιστημίου. Σε τέτοια περίπτωση, επιβάλλεται η ετοιμασία αντικειμενικής εκτίμησης του μισθώματος από ανεξάρτητο ειδικό ο οποίος θα συμμετέχει ως σύμβουλος του Πανεπιστημίου στη διαπραγμάτευση των όρων της σύμβασης.

Τον Οκτώβριο 2010, η Πρόεδρος της Διοικούσας Επιτροπής μας πληροφόρησε ότι η Επιτροπή αποφάσισε ομόφωνα, στις 22.10.2010, να υιοθετήσει αυτούσιες όλες τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας αναφορικά με τη διαδικασία για την ενοικίαση κτιρίων και τη σύναψη και παρακολούθηση συμβάσεων και να τις θέσει σε άμεση εφαρμογή. Αποφάσισε επίσης όπως, η έναρξη της περιόδου ενοικίασης ενός κτιρίου, αρχίζει από το χρονικό σημείο που το κτίριο είναι έτοιμο προς χρήση. Τέλος, το Πανεπιστήμιο ανέθεσε στον νομικό του σύμβουλο να εξετάσει κατά πόσον μπορεί να διακοπεί η καταβολή ενοικίων στα κτίρια για τα οποία έχει εκδοθεί διάταγμα για την απαλλοτρίωσή τους, ενώ παράλληλα εξετάζεται η επαναδιαπραγμάτευση όλων των συμβολαίων για ενοικιάσεις κτιρίων.

Στα πλαίσια των πιο πάνω, το Πανεπιστήμιο έχει αναθέσει στο νομικό σύμβουλο του να εξετάσει το ενδεχόμενο διακοπής του ενοικιαστήριου συμβολαίου του κτιρίου «Ττοφής Κυριάκου» μετά την έκδοση δικαστικής απόφασης με την οποία απορρίφθηκε η ένσταση του ιδιοκτήτη κατά της απαλλοτρίωσης.

Τον Φεβρουάριο 2011, η Διοικούσα Επιτροπή του Πανεπιστημίου αποφάσισε τη σύσταση Επιτροπής Αγορών και Ενοικιάσεων με όρους εντολής (α) την εξέταση και έγκριση όλων των αναγκών για αγορές και ενοικιάσεις του Πανεπιστημίου για ποσά πέραν των €15.000 και (β) την διαπραγμάτευση θεμάτων αγορών και ενοικιάσεων τα οποία δεν διέπονται από την νομοθεσία περί Δημοσίων Συμβάσεων.

(δ) Ανακαίνιση/Αναδιαρρύθμιση Αποθηκών Συκοπετρίτη σε Εργαστήρια Μηχανολόγων Μηχανικών. Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, τον Σεπτέμβριο 2010, παρατηρήσαμε ότι η πρόοδος των εργασιών, η έναρξη των οποίων έγινε στις 7.9.2009 με ημερομηνία αποπεράτωσης την 7.9.2010 και ποσό συμβολαίου €2.584.000, παρουσίαζε σημαντική καθυστέρηση (περίπου 5 μήνες), η οποία οφείλετο βασικά στη μη έγκαιρη ανάθεση του συμβολαίου διορισμένης υπεργολαβίας για τις μηχανολογικές εγκαταστάσεις, η οποία έγινε με καθυστέρηση στις 5.5.2010.

Στις 6.7.2010, ο Εργολάβος υπέβαλε απαίτηση για παράταση χρόνου 179 ημερολογιακών ημερών (6 μήνες). Τον ίδιο μήνα, με επιστολή μας προς τον Διευθυντή Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου, ζητήσαμε όπως μας πληροφορήσει τους λόγους της καθυστέρησης στην ανάθεση της πιο πάνω υπεργολαβίας καθώς και τα μέτρα που προτίθετο το Πανεπιστήμιο να λάβει για επίσπευση και έγκαιρη συμπλήρωση των εργασιών.

Τον Ιούνιο 2011, ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών μας πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση στον διορισμό του υπεργολάβου μηχανολογικών εργασιών οφείλεται στον χρόνο που απαιτήθηκε για ολοκλήρωση των διαδικασιών από την ημερομηνία προκήρυξης του διαγωνισμού μέχρι την κατακύρωσή του. Μας πληροφόρησε επίσης ότι λόγω της ιδιαιτερότητας της μηχανολογικής εγκατάστασης και της εισαγωγής των μηχανημάτων από το εξωτερικό (κλιματισμός με ηλιακή ενέργεια) οι εργασίες του διορισμένου υπεργολάβου δεν μπορούσαν να επισπευσθούν.

(ε) Ανακαίνιση/Αναδιαρρύθμιση Παλαιού Δικαστηρίου σε κτίριο Βιβλιοθήκης. Η έναρξη των εργασιών έγινε στις 3.5.2007 με ποσό συμβολαίου Λ.Κ. 808.553 (€1.381.494). Οι εργασίες συμπληρώθηκαν στις 30.1.2009 με καθυστέρηση περίπου 11 μηνών. Κατά την διάρκεια εκτέλεσης του έργου, ο Αρχιτέκτονας εξέδωσε 219 οδηγίες που αφορούσαν τροποποιήσεις των σχεδίων καθώς και εκτέλεση επιπλέον εργασιών. Το ποσό του Τελικού Λογαριασμού του συμβολαίου ανήλθε σε €1.862.205 δηλαδή υπήρξε αύξηση κατά 35%. Η Υπηρεσιακή Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΥΕΑΑ) του Πανεπιστημίου, σε συνεδρία της στις 3.9.2010, εξέτασε τον Τελικό Λογαριασμό καθώς και το θέμα των καθυστερήσεων και με σημείωμα της προς την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) εισηγήθηκε την παραχώρηση προς τον Εργολάβο συνολικής δικαιολογημένης παράτασης χρόνου 165 ημερολογιακών ημερών οι οποίες μετέφεραν την ημερομηνία συμπλήρωσης του έργου στις 25.8.2008. Εισηγήθηκε επίσης, όπως ο υπόλοιπος χρόνος μέχρι την παραλαβή του έργου (30.1.2009), θεωρηθεί ως αδικαιολόγητος οπότε προκύπτει αποκοπή από τις πληρωμές του Εργολάβου ποσού €227.674 για αποζημιώσεις λόγω των καθυστερήσεων. Οι εισηγήσεις της ΥΕΑΑ εγκρίθηκαν από την ΚΕΑΑ. Ο Εργολάβος δεν αποδέχθηκε την αποκοπή του πιο πάνω ποσού και η διαφορά παραπέμφθηκε σε διαιτησία.

Αδυναμίες/παραλείψεις στον χειρισμό διαγωνισμών και συμβάσεων.

(α) Προσφορά ΥΔΠ(8)/011/2010-ΣΔ για την προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού κουζίνας για το εστιατόριο του ΤΕΠΑΚ στο κτίριο Πανόραμα (Ρούσσο). Τον Σεπτέμβριο 2010, το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) ζήτησε προσφορές από τέσσερεις οικονομικούς φορείς, για την προμήθεια του πιο πάνω εξοπλισμού, ακολουθώντας τη συνοπτική διαδικασία, σύμφωνα με το άρθρο 84(1)(γ) του Νόμου Ν.12(Ι)/2006. Η εκτίμηση κόστους είχε υπολογιστεί στις €53.000+ΦΠΑ.

Το εν λόγω άρθρο ωστόσο είχε τροποποιηθεί τον Ιούλιο 2010 με τον τροποποιητικό Νόμο Ν.91(Ι)/2010, και το μέγιστο ποσό, μέχρι το οποίο επιτρεπόταν η εφαρμογή της πιο πάνω διαδικασίας, μειώθηκε στις €50.000+ΦΠΑ. Σχετική εγκύκλιος είχε εκδοθεί στις 30.7.2010 από την Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Προσφορών του ΤΕΠΑΚ, στον οποίο είχαμε υποβάλει την πιο πάνω παρατήρηση μας με εισήγηση όπως προκηρυχθεί ανοικτός διαγωνισμός, εφ' όσον – πέραν της αλλαγής του ορίου εφαρμογής των συνοπτικών διαδικασιών – υπήρχαν και άλλοι οικονομικοί φορείς που μπορούσαν να λάβουν μέρος στο διαγωνισμό, μας πληροφόρησε τον Οκτώβριο 2010, ότι η Επιτροπή Προσφορών αποφάσισε την ακύρωση της εν λόγω διαδικασίας και την επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού με ανοικτή διαδικασία.

(β) Προσφορά αρ. ΥΔΠ(4)/006/2010 για την προμήθεια και εγκατάσταση ανελκυστήρα στη Δημοτική Βιβλιοθήκη. Το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια και εγκατάσταση ανελκυστήρα στη Δημοτική Βιβλιοθήκη, με εκτίμηση δαπάνης €45.000+ΦΠΑ. Τον Δεκέμβριο 2010 υποβλήθηκαν 5 προσφορές, οι οποίες δόθηκαν στις 5.1.2011 στους ιδιώτες συμβούλους για αξιολόγηση.

Από τον έλεγχο που διεξήχθη από την Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i)** Η έκθεση αξιολόγησης των συμβούλων υποβλήθηκε στο ΤΕΠΑΚ στις 4.5.2011. Το χρονικό διάστημα των 4 μηνών που χρειάστηκε για την ετοιμασία/υποβολή της έκθεσης, κρίνεται υπερβολικά μεγάλο.
- (ii)** Οι τιμές των 5 προσφορών που είχαν υποβληθεί, κυμαίνονταν μεταξύ €26.500 - €34.200, χωρίς να σχολιάζεται στην έκθεση αξιολόγησης, η σημαντική διαφορά τους από το ποσό της εκτίμησης δαπάνης.

Σημειώνεται ότι η προσφορά κατακυρώθηκε τον Αύγουστο 2011 στον χαμηλότερο προσφοροδότη, έναντι €26.500+ΦΠΑ.

(γ) Διαγωνισμός αρ. ΥΣΠΤ(12)/036/2010 για την τροποποίηση, αναβάθμιση και προσαρμογή του υφιστάμενου συστήματος/λογισμικού οικονομικής και διοικητικής πληροφόρησης (SAP) για το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΤΕΠΑΚ). Όπως αναφέρθηκε στην Έκθεση μας του 2009, για την αναβάθμιση/τροποποίηση του υφιστάμενου συστήματος οικονομικής και διοικητικής πληροφόρησης (SAP) του ΤΕΠΑΚ, είχαν προκηρυχθεί τον Σεπτέμβριο 2010 δύο διαγωνισμοί: Ένας με ανοικτή διαδικασία και εκτίμηση δαπάνης €160.000, για την αγορά 50 νέων αδειών χρήσης, την ανανέωση 12 υφιστάμενων και δικαίωμα προαίρεσης για αγορά επιπλέον 5 αδειών. Ο εν λόγω διαγωνισμός κατακυρώθηκε τον Οκτώβριο 2010 από την Επιτροπή Προσφορών του ΤΕΠΑΚ στον μοναδικό προσφοροδότη που είχε υποβάλει προσφορά (ο ανάδοχος στον οποίο είχε ανατεθεί το 2006 η προμήθεια του υφιστάμενου συστήματος έναντι €40.067+ΦΠΑ), έναντι €137.500+ΦΠΑ. Ο δεύτερος διαγωνισμός, είχε προκηρυχθεί με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης (με τον ανάδοχο που είχε προμηθεύσει το υφιστάμενο σύστημα) και εκτίμηση δαπάνης €370.000. Το αντικείμενο του ήταν η τροποποίηση/αναβάθμιση και προσαρμογή τριών νέων λειτουργιών του υφιστάμενου συστήματος. Ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε τον Μάρτιο 2011 έναντι €390.000+ΦΠΑ (περιλαμβανομένου ποσού €14.900+ΦΠΑ για προαιρετικές υπηρεσίες).

Από έλεγχο των εγγράφων του διαγωνισμού ΥΣΠΤ(12)/036/2010, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Οι τιμές μονάδας της σύμβασης (κόστος/ανθρωποημέρα), ήταν πολύ ψηλότερες από τις αντίστοιχες τιμές για παρόμοιες υπηρεσίες, που είχαν υποβληθεί την ίδια περίπου περίοδο σε άλλες προσφορές του δημοσίου, από διάφορους οικονομικούς φορείς, μεταξύ των οποίων και ο ανάδοχος της εν λόγω σύμβασης.
- (ii) Δεν ήταν ξεκάθαρο με βάση ποιό άρθρο του Νόμου Ν.12(Ι)/2006, είχε υποβληθεί το αίτημα – και είχε δοθεί η έγκριση – για τη διαδικασία που ακολουθήθηκε για την ανάθεση του δεύτερου διαγωνισμού.
- (δ) **Διαγωνισμοί με αρ. ΠΓΤ(1)/009/2011 για την αγορά εξειδικευμένου εξοπλισμού (έγχρωμου τρισδιάστατου σαρωτή) για διδακτικούς σκοπούς και αρ. ΜΜΥ(9)/024/2011 για την προμήθεια έγχρωμου τρισδιάστατου σαρωτή.** Ο διαγωνισμός ΠΓΤ(1)/009/2011 προκηρύχθηκε τον Μάιο 2011 με ανοικτή διαδικασία και εκτίμηση δαπάνης €45.000+ΦΠΑ και κατακυρώθηκε στον χαμηλότερο από τους δύο οικονομικούς φορείς που είχαν υποβάλει προσφορά, έναντι €38.000+ΦΠΑ. Ο διαγωνισμός ΜΜΥ(9)/024/2011 προκηρύχθηκε τον Ιούνιο 2011 με τη διαδικασία της απευθείας διαπραγμάτευσης, με ένα οικονομικό φορέα, και εκτίμηση δαπάνης €38.000+ΦΠΑ. Κατακυρώθηκε έναντι €37.295+ΦΠΑ.

Από τη μελέτη των εγγράφων των πιο πάνω διαγωνισμών, διαπιστώθηκε ότι το αντικείμενο τους ήταν η προμήθεια παρόμοιου εξοπλισμού (δηλαδή ενός έγχρωμου τρισδιάστατου σαρωτή). Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας ζήτησε να ενημερωθεί για τους λόγους για τους οποίους την ίδια περίπου περίοδο, είχαν προκηρυχθεί δύο διαγωνισμοί, με δύο διαφορετικές διαδικασίες, και με αντικείμενο την προμήθεια παρόμοιου εξοπλισμού, καθώς και για τους λόγους της σημαντικής διαφοράς μεταξύ του ύψους του ποσού της εκτίμησης δαπάνης των δύο διαγωνισμών.

Η αναθέτουσα αρχή μας πληροφόρησε τον Αύγουστο 2011 τα ακόλουθα:

- (i) Το κόστος του εξοπλισμού του διαγωνισμού ΠΓΤ(1)/009/2011 είχε υπολογιστεί με βάση τα προϊόντα εταιρειών που είναι αναρτημένα στο διαδίκτυο, ενώ το κόστος του εξοπλισμού του διαγωνισμού ΜΜΥ(9)/024/2011 είχε υπολογιστεί με βάση τα προϊόντα συγκεκριμένης κατασκευάστριας εταιρείας.
- (ii) Το Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών του ΤΕΠΑΚ είχε προμηθευτεί τον Ιούλιο 2010 με ανοικτό διαγωνισμό, τρισδιάστατο έγχρωμο εκτυπωτή και, ως εκ τούτου, η αγορά του σαρωτή από τον ίδιο κατασκευαστή, είχε κριθεί αναγκαία για λόγους συμβατότητας και υποστήριξης του συστήματος (εκτυπωτή-σαρωτή).
- (iii) Τέτοιους έγχρωμους τρισδιάστατους σαρωτές παράγει προς το παρόν μόνο μια εταιρεία στον κόσμο, ωστόσο, σχεδόν τον ίδιο εξοπλισμό, διαθέτουν και άλλες εταιρείες.
- (ε) **Διαγωνισμός ΜΜΥ(1)/041/2010 για την προμήθεια έγχρωμου τρισδιάστατου εκτυπωτή.** Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε τον Ιούλιο 2010 με ανοικτή διαδικασία και προϋπολογισμό δαπάνης €68.000+ΦΠΑ. Από έλεγχο των εγγράφων του διαγωνισμού, διαπιστώθηκε ότι μόνο ένας κατασκευαστής ενδεχομένως να διέθετε εξοπλισμό που μπορούσε να ικανοποιήσει τις τεχνικές προδιαγραφές. Τον Σεπτέμβριο 2010, το Συμβούλιο Προσφορών κατακύρωσε το διαγωνισμό στον μοναδικό προσφοροδότη που είχε υποβάλει προσφορά, στην τιμή των €65.180+ΦΠΑ.

5.65 ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2010, έχουν ελεγχθεί από ιδιώτες ελεγκτές, σύμφωνα με το άρθρο 49(2) των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων. Με βάση το ίδιο άρθρο, η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει διενεργήσει επιπρόσθετο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές Καταστάσεις για το έτος 2010 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους €342.326 σε σύγκριση με πλεόνασμα €617.328 το 2009. Το έλλειμμα οφείλεται κυρίως στη μείωση των εσόδων όπως φαίνεται πιο κάτω.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) ανήλθαν το 2010 σε €5.320.049 σε σύγκριση με €6.412.638 το 2009, δηλαδή σημειώθηκε μείωση ύψους €1.092.589 ή ποσοστό 17,04%. Η μείωση των εσόδων οφείλεται κυρίως στη μείωση των δικαιωμάτων από το απούλοποιημένο σύστημα κατά €698.612 ή 30,50% και των εσόδων από ετήσιες συνδρομές κατά €366.656 ή 18,22%.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα το 2010 ανήλθαν σε €5.662.061 σε σύγκριση με €5.790.955 για το 2009, δηλαδή παρουσίασαν μείωση ύψους €128.894 ή ποσοστό 2,23% λόγω μείωσης της καταβολής στο Ταμείο Συντάξεως καθορισμένων ωφελημάτων κατά €203.683 και της αύξησης στους μισθούς και επιδόματα προσωπικού κατά €85.315.

Προσωπικό - Μισθοί και επιδόματα. Το ΧΑΚ εργοδοτούσε 83 υπαλλήλους στις 31.12.2010 (56 μόνιμους, 24 έκτακτους και 3 ωρομίσθιους), όπως και το 2009. Οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία ανήλθαν σε €3.555.350 σε σύγκριση με €3.663.054 το 2009. Η μείωση της δαπάνης κατά €107.704 ή ποσοστό 2,94% οφείλεται κατά κύριο λόγο στη μείωση της εισφοράς στο Ταμείο Συντάξεως Καθορισμένων Ωφελημάτων κατά €203.683 που προέκυψε μετά από αναλογιστική μελέτη και στην αύξηση των Μισθών και Επιδομάτων κατά €85.315.

Οργανωτική δομή ΧΑΚ. Το ΧΑΚ έχει ξεκινήσει την καταγραφή των διαδικασιών για τη δημιουργία οργανογράμματος. Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Ετήσιες Εκθέσεις μας, στο οργανόγραμμα θα πρέπει να καθορίζονται σαφώς οι ευθύνες, οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντα κάθε θέσης. Ο Πρόεδρος του ΧΑΚ συμφώνησε με την εισήγησή μας σημειώνοντας όμως ότι χρειάζεται να ληφθεί υπόψη η ιδιομορφία του ΧΑΚ ως προς την οργανωτική δομή που θα δημιουργηθεί, εφόσον τα θέματα που επιλαμβάνεται χαρακτηρίζονται από εξειδίκευση, τεχνογνωσία και δυναμική.

Ο Πρόεδρος του ΧΑΚ μάς ενημέρωσε ότι ο όλος σχεδιασμός εκ μέρους του Υπουργείου Οικονομικών δεν έχει λάβει πλήρως υπόψη τις εισηγήσεις του ΧΑΚ και τις ιδιαιτερότητες/χαρακτηριστικά του Οργανισμού, που απορρέουν από τη φύση των δραστηριοτήτων του, την αναγκαία τεχνογνωσία και εξειδίκευση, ως επίσης και τον δυναμικό χαρακτήρα του Οργανισμού.

Κοινή Πλατφόρμα Χρηματιστηρίου Αθηνών (ΧΑ) και ΧΑΚ. Η όλη συμφωνία της κοινής πλατφόρμας ΧΑ-ΧΑΚ αποδείχτηκε τελικά ετεροβαρής για το ΧΑΚ και το οδήγησε σε σημαντικό βαθμό εξάρτησης από το ΧΑ. Οι συνεχείς μειώσεις των χρεώσεων από μέρους του ΧΑ χωρίς προηγούμενη διαβούλευση με το ΧΑΚ επηρέασαν αναπόφευκτα το ΧΑΚ, το οποίο για σκοπούς ανταγωνιστικότητας έχει προβεί σε ανάλογες μειώσεις των δικών του χρεώσεων. Το ΧΑΚ, όπως τελικά διαφάνηκε και όπως αναφέρεται και σε έγγραφά του, ωφελήθηκε οικονομικά μόνο κατά το πρώτο έτος λειτουργίας της κοινής πλατφόρμας αφού ακολούθως υπήρξαν αρνητικές επιδράσεις με την απώλεια όγκου συναλλαγών λόγω της μεταφοράς μητρώων εταιρειών από το ΧΑΚ στο ΧΑ. Το φαινόμενο της μεταφοράς μητρώων και συναλλαγών από την Κύπρο στην Ελλάδα, εταιρειών που είναι παράλληλα εισηγμένες (dually listed) στο ΧΑΚ και στο ΧΑ, επέφερε αρνητικές επιπτώσεις τόσο για το ΧΑΚ όσο και για την Κυπριακή οικονομία γενικά.

Ως εκ τούτου, το ΧΑΚ εισηγήθηκε στο ΧΑ την αλλαγή του άρθρου 15 της σύμβασης σχετικά με την Κοινή Πλατφόρμα, αναφορικά με τα διαφυγόντα έσοδα και το σχετικό διαμερισμό τους, όπου μετά από διαπραγματεύσεις, την 1.7.2009 υπογράφηκε πρόσθετη συμφωνία στη σύμβαση παροχής υπηρεσιών για υποστήριξη της λειτουργίας της αγοράς ΧΑΚ μέσω της Κοινής Πλατφόρμας, η οποία τέθηκε σε ισχύ αναδρομικά από την 1.4.2009. Τα έσοδα του ΧΑΚ που προέκυψαν από την πρόσθετη συμφωνία ανήλθαν, σύμφωνα με στοιχεία που δόθηκαν από το ΧΑΚ σε €264.309 για το 2010. Πρόσθετα τα έσοδα από διασυνοριακές συναλλαγές ανήλθαν σε €664.583 σε σύγκριση με €959.599 το 2009.

Μέσα στο 2010 έγινε επαναδιαπραγμάτευση των βασικών ετήσιων συμβολαίων της Κοινής Πλατφόρμας με επίτευξη μειώσεων στο ετήσιο κόστος. Παρόλα αυτά, διαφαίνεται ότι υπάρχει αναγκαιότητα επαναπροσδιορισμού της όλης συμφωνίας διότι αυτή συνεχίζει να είναι ετεροβαρής για το ΧΑΚ.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του ΧΑΚ τα προβλήματα δεν προκύπτουν από την ύπαρξη της Κοινής Πλατφόρμας, αλλά λόγω προνοιών στη συμφωνία για τη λειτουργία της και μας πληροφόρησε ότι το ΧΑΚ

καταβάλλει διαρκείς προσπάθειες για άμβλυνση των όποιων αρνητικών επιπτώσεων προέκυψαν από τους όρους αυτούς.

Σχέδιο δράσης για αντιμετώπιση της υφιστάμενης χρηματιστηριακής κρίσης. Η παγκόσμια οικονομική κρίση των τελευταίων χρόνων, σε συνδυασμό με την πολύ σοβαρή ύφεση στην Ελλάδα, έχουν επηρεάσει την Κυπριακή οικονομία, η οποία βιώνει τις αρνητικές επιπτώσεις και στη χρηματιστηριακή αγορά με σημαντική μείωση του όγκου των συναλλαγών και συνεπώς και των εσόδων του ΧΑΚ, σε σημείο που να τίθεται ανάγκη για λήψη άμεσων μέτρων.

Στα πλαίσια της αντιμετώπισης των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης και κατά συνέπεια της χρηματιστηριακής, έχοντας ως στόχο τη διασφάλιση της βιωσιμότητας με την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και με σκοπό να καταστεί η Κυπριακή χρηματιστηριακή αγορά πιο ελκυστική, έχουν ετοιμαστεί από το ΧΑΚ στρατηγικοί και αναπτυξιακοί σχεδιασμοί και προωθήθηκαν εισηγήσεις προς έγκριση για εισαγωγή νέων θεσμών, προϊόντων και υπηρεσιών.

Μέσα στο 2010, μετά από σημαντική καθυστέρηση στη λήψη των σχετικών εγκρίσεων από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, γεγονός που σύμφωνα με το ΧΑΚ δεν επέφερε τα αναμενόμενα αποτελέσματα, το ΧΑΚ έθεσε σε λειτουργία το έργο της νέας αγοράς (NEA Αγορά) στις 29 Μαρτίου 2010 και το έργο της εισαγωγής των εξωχρηματιστηριακών συναλλαγών τύπου «over the counter traders» το οποίο υλοποιήθηκε στις 20 Ιουλίου 2010, χωρίς όμως την έγκριση από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς των συναλλαγών για δανεισμό και εγγυήσεων, γεγονός που περιορίζει την ωφελιμότητά του.

Η Υπηρεσία μας ζήτησε να ενημερωθεί για την πορεία του νέου Στρατηγικού Σχεδιασμού του ΧΑΚ για τα έτη 2011-2013.

Ο Πρόεδρος του ΧΑΚ μας ανέφερε ότι το ΧΑΚ, στα πλαίσια του στρατηγικού σχεδιασμού του, έχει ήδη προβεί σε διάφορες ενέργειες και πρωτοβουλίες, έχοντας ως στόχο τη διασφάλιση της βιωσιμότητάς του, την περαιτέρω ανάπτυξη του και την ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητάς του, με σκοπό να καταστεί η χρηματιστηριακή αγορά ακόμα πιο ελκυστική.

Μεταφορά δημόσιου χρέους. Τον Ιούλιο του 2008, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε, με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 51(γ) των περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων 2002-2007, τη μεταφορά των αρμοδιοτήτων διαχειριστή του δημόσιου χρέους από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου στο Υπουργείο Οικονομικών από την 1^η Αυγούστου 2010.

Τον Απρίλιο του 2010, το Υπουργείο Οικονομικών ανέθεσε στο ΧΑΚ μέρος των εργασιών διαχείρισης του Δημόσιου Χρέους και συγκεκριμένα τις εργασίες που αφορούν στη διαχείριση του εσωτερικού δημόσιου χρέους αναφορικά με τα εισηγμένα χρεόγραφα.

Το ετήσιο κόστος αναφορικά με την ανάληψη της εργασίας αυτής (αλλαγή πληροφοριακών συστημάτων, λειτουργικών εξόδων κλπ.), όπως έχει υπολογιστεί από το ΧΑΚ ανέρχεται σε €24.000 περίπου. Το μέγιστο ετήσιο ποσό εσόδων από την ανάληψη της εργασίας αυτής για το ΧΑΚ, όπως έχει καθοριστεί με την Κ.Δ.Π. 362/2010 είναι €25.000 ετησίως. Σύμφωνα με στοιχεία που δόθηκαν από το ΧΑΚ, από την 1^η Αυγούστου μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2010 τα έσοδα που προέκυψαν από την πιο πάνω εργασία ανήλθαν σε €12.705 ενώ παράλληλα τα αντίστοιχα έξοδα ανήλθαν σε €12.711.

Αξιολόγηση ασφάλειας Συστήματος Άυλων Τίτλων (ΣΑΤ). Από έλεγχο που διεξήχθη από την Υπηρεσία μας αναφορικά με την ασφάλεια του Συστήματος Άυλων Τίτλων (ΣΑΤ) καθώς και των διαδικασιών μηχανογράφησης, προέκυψαν τα ακόλουθα θέματα:

(α) Κρυπτογράφηση αντιγράφων ασφαλείας (backup). Οι μαγνητικές ταινίες με τα αντίγραφα ασφαλείας που μεταφέρονται από τους λειτουργούς καθημερινά εκτός γραφείου, περιέχουν προσωπικά δεδομένα πελατών τα οποία δεν είναι κρυπτογραφημένα. Το τμήμα πληροφορικής του ΧΑΚ μας πληροφόρησε ότι αναγνωρίζει την ύπαρξη κινδύνου απώλειας προσωπικών δεδομένων και για το λόγο αυτό θα αρχίσει την εξέταση επιλογών για κρυπτογράφηση.

Όπως μας ανέφερε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, το ΧΑΚ βρίσκεται στη διαδικασία προσφορών για να εφοδιαστεί με σύστημα κρυπτογράφησης και κατά συνέπεια να απαλείψει την ύπαρξη οποιουδήποτε κινδύνου απώλειας προσωπικών δεδομένων.

(β) Καταστάσεις ελέγχου. Το ΣΑΤ δεν παρέχει επαρκείς καταστάσεις ελέγχου (audit trail) με πληροφορίες για όλες τις ενέργειες, τα υποσυστήματα και οθόνες, τα οποία ενεργοποιούν οι χρήστες καθώς και την ώρα και την περίοδο που έχουν γίνει οι ενέργειες. Αντιθέτως, παρέχει περιορισμένες καταστάσεις για αλλαγές στις μερίδες επενδύτων. Ύστερα από εισήγηση και της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, το ΧΑΚ εξετάζει την εισαγωγή πρόσθετων καταστάσεων στη νέα έκδοση του συστήματος.

(γ) Ρόλοι χρηστών. Διαπιστώθηκε η ύπαρξη του γενικού χρήστη «ΧΑΚΑΒΕ» ο οποίος έχει απεριόριστα δικαιώματα στο σύστημα και πρόσβαση σε όλα τα αρχεία του συστήματος. Ο γενικός χρήστης χρησιμοποιείται από τους τεχνικούς του ΧΑ για υποστήριξη του συστήματος. Για τη καλύτερη ασφάλεια του συστήματος, όπως και για αποτελεσματικότερο έλεγχο η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την αντικατάσταση του γενικού χρήστη με ξεχωριστούς χρήστες για κάθε τεχνικό που έχει δικαίωμα πρόσβασης στο σύστημα.

(δ) Κοινή Πλατφόρμα ΧΑ – ΧΑΚ. Διαπιστώθηκε έλλειψη τεχνικών γνώσεων καθώς και μεγάλη εξάρτηση από το ΧΑ όσον αφορά στην τεχνική υποστήριξη του λογισμικού του ΣΑΤ, όπως και για την υλοποίηση εργασιών διορθωτικής και εξελικτικής συντήρησης του συστήματος. Αυτό οφείλεται κατά κύριο λόγο στους όρους συμφωνίας της κοινής πλατφόρμας με το ΧΑ, σύμφωνα με τους οποίους το ΧΑΚ δεν έχει δικαίωμα αλλαγών στον πηγαίο κώδικα του λογισμικού.

Όπως μας ανέφερε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, το ΧΑΚ βρίσκεται στη διαδικασία διαβούλευσης με το ΧΑ για επίλυση των προβλημάτων. Ο χειρισμός των θεμάτων αυτών λόγω της κατοχής του πηγαίου κώδικα των συστημάτων από το ΧΑ, δεν εμπίπτει στις άμεσες δυνατότητες του ΧΑΚ. Ωστόσο, πρόσθεσε ο Πρόεδρος, το ΧΑΚ θα προβεί σε όλες τις δέουσες ενέργειες για προσπάθεια υιοθέτησης των σχετικών εισηγήσεων της Υπηρεσίας μας.

Μέρος Β

Κτίριο IMC. Ο ιδιοκτήτης του κτιρίου IMC, στο οποίο λειτουργούσε το ΧΑΚ μέχρι τον Δεκέμβριο 2008, κατέθεσε αγωγή εναντίον του ΧΑΚ αναφορικά με διάφορες απαιτήσεις ύψους €1.130.148 (£661.446) για ενοίκια και επιπρόσθετο ποσό για κοινόχρηστο ηλεκτρικό ρεύμα, για τις οποίες υπήρξε διαφωνία με το ΧΑΚ. Μετά από διαβουλεύσεις και ύστερα από γνωμάτευση του Νομικού Συμβούλου του, το ΧΑΚ υπολόγισε το ποσό των ενοικίων και των τόκων που υποχρεούται να καταβάλει. Ο υπολογισμός του ηλεκτρικού ρεύματος, που αναλογεί στο ΧΑΚ, έγινε με βάση φόρμουλα, η οποία υποδείχθηκε από σύμβουλο μηχανικό. Το σύνολο των ποσών αυτών, βάσει των υπολογισμών του ΧΑΚ, ανέρχεται σε €149.443, το οποίο καταβλήθηκε στο δικαιούχο, χωρίς όμως να επιτευχθεί συμφωνία και ως εκ τούτου η πιο πάνω αγωγή ακόμη εκκρεμεί.

ΜΕΡΟΣ 6 - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ (ΕΕ) ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Γενικά. Τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα για την Κύπρο, για το έτος 2010, σχετίζονται με δύο προγραμματικές περιόδους (ΠΠ) της ΕΕ, τις περιόδους 2004-2006 και 2007-2013.

Α. Προγραμματική Περίοδος 2004 – 2006. Με βάση τις πρόνοιες της Συνθήκης Προσχώρησης της Κύπρου στην ΕΕ και τους σχετικούς Κανονισμούς της ΕΕ καθορίστηκε το ύψος των πόρων που θα διατεθούν στην Κύπρο, από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής, για την Προγραμματική Περίοδο 2004-2006. Επιπρόσθετα, στην Κύπρο διατέθηκαν πόροι στα πλαίσια της Προενταξιακής Βοήθειας και Μεταβατικής Διευκόλυνσης που δόθηκαν από την ΕΕ στις νέες χώρες μέλη. Η απορρόφηση των πιο πάνω πόρων από την Κύπρο εξαρτάται από την έγκαιρη υλοποίηση των προγραμμάτων/έργων που συμφωνήθηκαν και την υποβολή αιτήσεων πιστοποιημένων πληρωμών προς την ΕΕ, εντός των καθορισμένων προθεσμιών, σύμφωνα με τους σχετικούς Κανονισμούς. Συνοπτική εικόνα της αξιοποίησης των πόρων, μέχρι την 31.12.2010, για τους οποίους το Γραφείο Προγραμματισμού είναι η Διαχειριστική Αρχή, παρατίθεται πιο κάτω.

Πόροι από	Τελευταία Ημερ. Συνομολό- γησης Συμβάσεων	Τελευταία Ημερ. Διενέργειας Πληρωμών	Συνεισφορά Ευρωπαϊκής Ένωσης	Προϋπολογ. έργων	Συνεισφορά ΕΕ που έχει δαπανηθεί	% Απορρόφη- σης Κοινοτικής Συνεισφο- ράς
			€	€	€	
Προενταξιακή Βοήθεια	31.7.2005	31.7.2006	19.722.710	28.148.747	14.750.012	74,79
Μεταβατική Διευκόλυνση	15.12.2008	15.6.2010	18.600.000	19.979.823	16.639.530	89,46
Διαρθρωτικά Ταμεία	Δεν εφαρμόζεται	30.6.2009	55.195.870	129.217.493	58.667.910	106,29
Ταμείο Συνοχής	Δεν εφαρμόζεται	31.12.2010 31.12.2009 (Σημ.2)	54.014.695	87.414.365	54.963.805	101,76
Σύνολο			147.533.275	264.760.428	145.021.257	98,30

Σημείωση 1: Ο πιο πάνω πίνακας δεν περιλαμβάνει την εκτέλεση της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας "INTERREG" ύψους €14 εκ. περίπου (κοινοτική συνεισφορά €7 εκ.), η οποία συντονίζεται από Διαχειριστικές Αρχές άλλων χωρών, καθώς και άλλων μικρών προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται απευθείας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Σημείωση 2: Το ένα από τα δύο έργα, που συγχρηματοδοτείται από το Ταμείο Συνοχής, «Νέος Χώρος Υγειονομικής Ταφής και Σταθμοί Μεταφόρτωσης για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων στις περιοχές της Λάρνακας και Αμμοχώστου» έλαβε παράταση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Ιανουάριο του 2010 και η νέα ημερομηνία λήξης του ήταν 31.12.2010 (αντί 31.12.2009).

Στις 3 Νοεμβρίου 2010 η ΕΕ με επιστολή της ενημέρωσε την Διαχειριστική Αρχή και την Αρχή Πληρωμής ότι τα Προγράμματα της Μεταβατικής Διευκόλυνσης 2004 και 2005 έχουν ολοκληρωθεί και θεωρούνται κλειστά. Συγκεκριμένα, αναφέρει ότι δεν υπάρχουν εκκρεμή τραπεζικά υπόλοιπα, υπόλοιπα ανάκτησης ή εκκρεμείς εκθέσεις.

Β. Προγραμματική Περίοδος 2007-2013

Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης. Για την Προγραμματική Περίοδο 2007 – 2013 το Κράτος εκπόνησε Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης το οποίο στοχοθετεί το όραμα και τις επιδιώξεις της οικονομίας (δημόσιου και ιδιωτικού τομέα) και καθορίζει τα μέτρα για την προώθηση και εφαρμογή τους. Το Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης βασίστηκε, όπως αναφέρεται σ' αυτό, σε Περίγραμμα Στρατηγικής που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 62.585, στις 5.9.2005. Είναι το πρώτο στρατηγικό σχέδιο που εκπονήθηκε, μετά την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ και έχει επταετή διάρκεια (συνάδει με την αντίστοιχη νέα προγραμματική περίοδο της ΕΕ). Όπως αναφέρεται στο ίδιο το κείμενο του Σχεδίου, το Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης περιλαμβάνει το σύνολο των μεσοπρόθεσμων αναπτυξιακών επιδιώξεων, με ανάλυση των αξόνων προτεραιότητας και των μέτρων για την υλοποίησή τους και για την ετοιμασία του λήφθηκαν υπόψη:

- (α) Οι Κυβερνητικοί στόχοι και το Εθνικό Μεταρρυθμιστικό Πρόγραμμα για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας, η οποία αποτελεί το ευρύ πρόγραμμα οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών μεταρρυθμίσεων της ΕΕ.
- (β) Οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για την ετοιμασία Εθνικών Στρατηγικών Πλαισίων Αναφοράς και Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.
- (γ) Το πρόγραμμα σύγκλισης για την υιοθέτηση του ευρώ.
- (δ) Οι δεσμεύσεις της Κυβέρνησης για την ολοκλήρωση της εναρμόνισης με το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο.
- (ε) Οι βέλτιστες πρακτικές από άλλες χώρες.
- (στ) Οι απόψεις των κοινωνικών εταίρων οι οποίοι κλήθηκαν να εκφέρουν τη γνώμη τους και να προβούν σε εισηγήσεις.

Οι άξονες του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης 2007 – 2013 είναι οι ακόλουθοι:

- (α) Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας.
- (β) Προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας.
- (γ) Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.
- (δ) Αναβάθμιση και προστασία του περιβάλλοντος.
- (ε) Αναβάθμιση της ποιότητας ζωής.
- (στ) Προσβασιμότητα: επέκταση και βελτίωση βασικών υποδομών.
- (ζ) Συνεχής ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού.
- (η) Ορθολογική και ισόρροπη χωρική και αγροτική ανάπτυξη.

Όπως αναφέρθηκε και στις Ετήσιες Εκθέσεις μας για τα έτη 2007, 2008 και 2009 αντίστοιχα, η επιτυχής εφαρμογή του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη διαδικασία/μηχανισμό παρακολούθησης της εφαρμογής του. Αναφέρθηκε επίσης ότι οι εμπειρίες και διαπιστώσεις από τους ελέγχους που διεξάγει η Υπηρεσία μας στα Κυβερνητικά Τμήματα/Υπηρεσίες/Υπουργεία συμπίπτουν με τις απόψεις της ομάδας SIGMA όπως εκτίθενται στο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης, σε ότι αφορά στη βασική αδυναμία της διαδικασίας προγραμματισμού, δηλαδή ότι υπάρχει κενό μεταξύ του Στρατηγικού Σχεδίου

Ανάπτυξης και του ετήσιου Προϋπολογισμού, μέσω του οποίου υλοποιούνται άμεσοι στόχοι. Για να αποφευχθεί, όπως αναφέρεται στο Σχέδιο, τα δύο έγγραφα να παραμείνουν μια δήλωση επιθυμιών, απαιτείται μια αλυσιδωτή σχέση, η οποία αναμένεται να επιτευχθεί μέσω του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου. Επιπρόσθετα, αναφέρθηκε ότι θα πρέπει να δημιουργηθούν συγκεκριμένοι διοικητικοί μηχανισμοί μέσω των οποίων να βεβαιώνεται ότι τα αναπτυξιακά σχέδια των Κυβερνητικών Τμημάτων/Υπηρεσιών συνδέονται άμεσα με το Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης και να εντοπίζονται και υλοποιούνται τυχόν αναγκαίες διαφοροποιήσεις. Η απουσία τέτοιου μηχανισμού παρακολούθησης αυξάνει τους κινδύνους μη επιτυχίας του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης.

Επιπρόσθετα, σημειώθηκε ότι η υλοποίηση πολλών στόχων, ανεξάρτητα σε ποιο άξονα ανάπτυξης εμπίπτουν, προϋποθέτει τη συνεργασία και το συντονισμό διαφόρων Υπουργείων/Κυβερνητικών Τμημάτων/Υπηρεσιών και του ιδιωτικού τομέα, πράγμα που για να επιτευχθεί θεωρείται αναγκαία η ύπαρξη ενός συντονιστικού εγγράφου, μέσα από το οποίο θα παρουσιάζεται η αναμενόμενη δράση του καθενός για επίτευξη κάθε στόχου. Με το έγγραφο αυτό θα διευκολύνεται τόσο το έργο του διοικητικού μηχανισμού που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, όσο και η ετοιμασία του Προϋπολογισμού κάθε Τμήματος/Υπηρεσίας/Υπουργείου.

Ο Γενικός Διευθυντής του Γραφείου Προγραμματισμού μάς πληροφόρησε ότι στο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2007-2013 έχει περιληφθεί ειδικό κεφάλαιο με τίτλο «Αναπτυξιακός Προγραμματισμός και Παρακολούθηση του Σχεδίου», στο οποίο αναφέρεται ότι η υλοποίηση του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης θα πραγματοποιείται μέσω του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου.

Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2007 – 2013 και Ευρωπαϊκοί πόροι. Στο πλαίσιο της κατανομής του Προϋπολογισμού της ΕΕ έχει δεσμευτεί για την Κύπρο, ποσό ύψους €822,6 εκ. για την πιο πάνω περίοδο, το οποίο θα διατεθεί μέσω προγραμμάτων, που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης. Οι Ευρωπαϊκοί πόροι αντιπροσωπεύουν το 12% περίπου των προβλεπόμενων ετήσιων αναπτυξιακών δαπανών της Κύπρου για την περίοδο αυτή.

Η διάθεσή τους θα γίνει μέσω των ακόλουθων Προγραμματικών Εγγράφων:

(α) Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) που αφορά στην Πολιτική της Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το οποίο καταρτίστηκε σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κεφαλαίου II (άρθρα 27 – 28) του Κανονισμού 1083/2006 του Συμβουλίου της ΕΕ.

Οι πόροι της Πολιτικής της Συνοχής διατίθενται στα Κράτη Μέλη στα πλαίσια των ακόλουθων τριών γενικών στόχων:

- (i) Σύγκλιση – Ο στόχος αυτός απευθύνεται στις “φτωχότερες” περιοχές, εκείνες δηλαδή που έχουν εισόδημα χαμηλότερο από το 75% του μέσου κατά κεφαλή εισοδήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (κατά κεφαλή ΑΕΠ) με σκοπό την πραγματική σύγκλιση τους με τις πιο πλούσιες περιοχές.
- (ii) Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας και της Απασχόλησης – Τα κονδύλια αυτά θα χρησιμοποιηθούν για έργα που στοχεύουν στην οικονομική μεγέθυνση και τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την προώθηση και εκσυγχρονισμό στις περιφέρειες.
- (iii) Ευρωπαϊκή Εδαφική (Γεωγραφική) Συνεργασία – Ο στόχος αυτός είναι η συνέχεια της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας INTERREG και αποβλέπει στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ μεθοριακών περιοχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και στην επίτευξη έργων δικτύωσης.

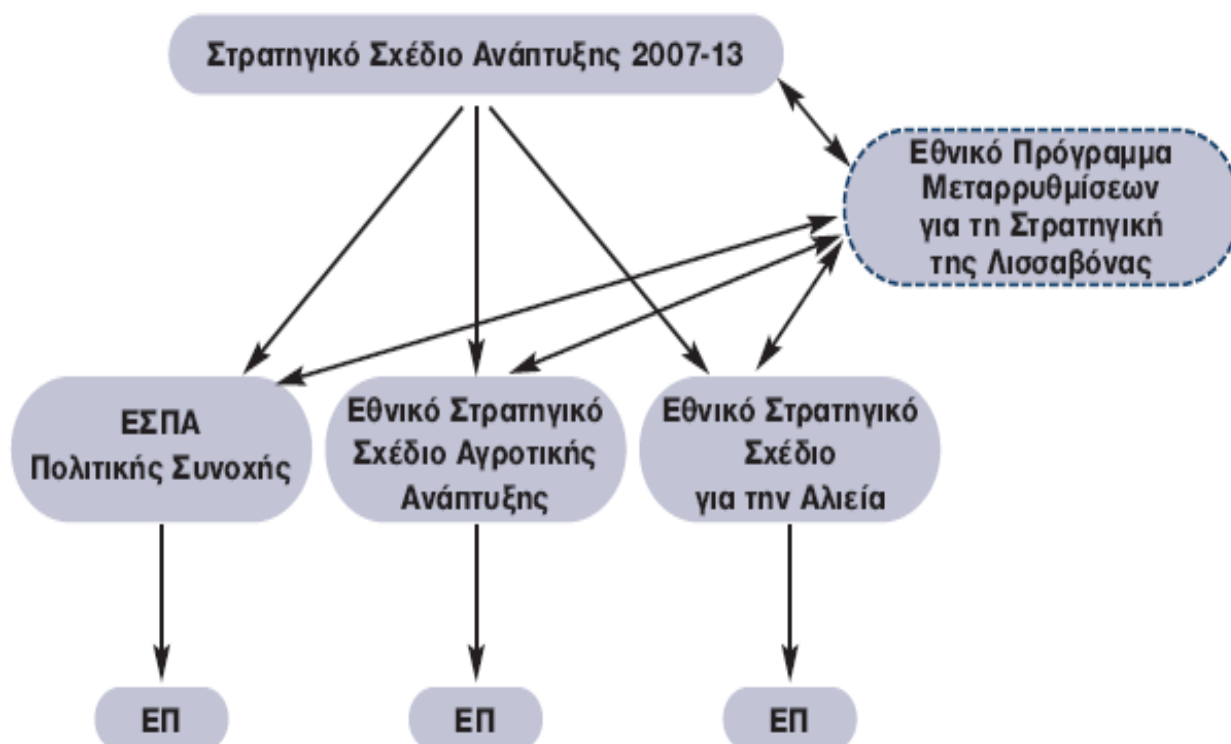
Στη βάση του ΕΣΠΑ εγκρίθηκαν δύο Επιχειρησιακά Προγράμματα (α) το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αειφόρου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και (β) το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή. Η συγχρηματοδότηση για τα δύο αυτά Επιχειρησιακά Προγράμματα, τα οποία αποτελούν πολυετή προγράμματα ανάπτυξης, γίνεται μέσω των Διαθρωπτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής της ΕΕ και ανέρχεται σε €612,4 εκ.

Επίσης, σημειώνεται ότι μέσα στο πλαίσιο του Στόχου 3 της Πολιτικής Συνοχής «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία», που είναι η συνέχεια της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας INTERREG, έχουν κατανεμηθεί στην Κύπρο €28 εκ. από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), με σκοπό την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των μεθοριακών περιοχών της ΕΕ αλλά και στην επίτευξη έργων δικτύωσης. Τα Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας, στα οποία συμμετέχει η Κύπρος για την ΠΠ 2007-2013, είναι το Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας Ελλάδα – Κύπρος, το Πρόγραμμα Διακρατικής Συνεργασίας Μεσογειακής Λεκάνης (ENPI MED Sea Basin), το Πρόγραμμα Διακρατικής Συνεργασίας Μεσογειακού Χώρου (MED), το Πρόγραμμα Διαπεριφερειακής Συνεργασίας INTERREG IVC, το Πρόγραμμα για την Αειφόρο Αστική Ανάπτυξη URBACT II και το Πρόγραμμα Ευρωπαϊκού Δικτύου Παρακολούθησης Χωρικής Ανάπτυξης και Εδαφικής Συνοχής ESPON 2013. Το Γραφείο Προγραμματισμού είναι το Εθνικό Σημείο Επαφής για τα πιο πάνω Προγράμματα εκτός των Προγραμμάτων URBACT II και ESPON 2013 για τα οποία ο ρόλος αυτός έχει δοθεί στο Υπουργείο Εσωτερικών.

(β) Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΣΣΑΑ) που συγχρηματοδοτείται από το Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης της ΕΕ με κονδύλια ύψους €162,5 εκ. και θα εφαρμοστεί μέσα από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης.

(γ) Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την Αλιεία (ΕΣΣΑ) που θα συγχρηματοδοτηθεί από το Ταμείο Αλιείας της ΕΕ, με κονδύλια ύψους €19,7 εκ. και θα εφαρμοστεί μέσα από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Αλιεία.

Η συσχέτιση του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης και των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΠ) παρουσιάζεται στο πιο κάτω σχεδιάγραμμα.

Ανάλυση της χρηματοδότησης προγραμμάτων από την ΕΕ κατά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013.

Συνοπτικά οι παρεμβάσεις έχουν ως ακολούθως:

	Συνεισφορά ΕΕ
	€εκ.
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα»	492,6
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική	
Συνοχή»	119,8
Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης	162,5
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας	19,7
Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας	28,0
Σύνολο	822,6

Οι τομείς παρέμβασης στην οικονομία, τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η ενδεικτική κατανομή της Κοινοτικής Συνεισφοράς αναλύονται στους πιο κάτω πίνακες:

(α) Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» 2007-2013. Ενδεικτική κατανομή της Κοινοτικής Συνεισφοράς του Προγράμματος (μέγιστο ποσοστό χρηματοδότησης των προγραμμάτων από την ΕΕ 85%).

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	Συνεισφορά ΕΕ
	€
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Βασικές υποδομές στον Τομέα του Περιβάλλοντος και της Ενέργειας	156.095.000
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Βασικές Μεταφορικές Υποδομές	51.109.484
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Κοινωνία της Γνώσης και Καινοτομία	92.220.000
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Παραγωγικό Περιβάλλον	47.600.000
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Αναζωογόνηση Αστικών Περιοχών και Περιοχών της Υπαίθρου	127.141.354
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Τεχνική Βοήθεια του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης	12.500.000
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Τεχνική Βοήθεια του Ταμείου Συνοχής	6.000.000
ΣΥΝΟΛΟ	492.655.838

(β) Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή» 2007-2013, Δομή/Κατανομή Προϋπολογισμού σε Άξονες Προτεραιότητας και Κατηγορίες Παρεμβάσεων (μέσος όρος ποσοστού χρηματοδότησης των προγραμμάτων αυτών από την ΕΕ 80%).

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	Συνεισφορά ΕΕ
	€
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού και Προσαρμοστικότητα	81.443.025
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Διεύρυνση της Αγοράς Εργασίας και Κοινωνική Συνοχή	34.928.419
ΑΞΟΝΑΣ 3: Τεχνική Υποστήριξη της Εφαρμογής	3.397.710
ΣΥΝΟΛΟ	119.769.154

(γ) Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013. Δομή/Κατανομή Προϋπολογισμού κατά Άξονα Προτεραιότητας (ποσοστό χρηματοδότησης προγραμμάτων από την ΕΕ 50%).

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	Συνεισφορά ΕΕ
	€
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας	70.260.838
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: Βελτίωση του Περιβάλλοντος και της Υπαίθρου	70.571.700
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: Ποιότητα της ζωής στις αγροτικές περιοχές και διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας	14.464.857
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: LEADER	4.313.090
ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	2.913.089
ΣΥΝΟΛΟ	162.523.574

(δ) Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας 2007 – 2013. Δομή/Κατανομή Προϋπολογισμού σε Άξονες Προτεραιότητας και Μέτρα Παρεμβάσεων, (ποσοστό χρηματοδότησης των προγραμμάτων από την ΕΕ 50%).

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	Συνεισφορά ΕΕ
	€
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: Μέτρα για την προσαρμογή του κοινοτικού αλιευτικού στόλου	2.200.000
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: Υδατοκαλλιέργεια, Αλιεία Εσωτερικών Υδάτων, Μεταποίηση και Εμπορία Προϊόντων Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας	3.250.000
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: Μέτρα Κοινού Ενδιαφέροντος	12.924.418
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: Βιώσιμη Ανάπτυξη Αλιευτικών Περιοχών	1.000.000
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5: Τεχνική Βοήθεια	350.000
ΣΥΝΟΛΟ	19.724.418

(€) Συνοπτική εικόνα αξιοποίησης των Κοινοτικών Πόρων για την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013, μέχρι την 31.12.2010 παρατίθεται πιο κάτω:

Ταμείο	Προϋπολογισμός Κοινοτικής Συνεισφοράς	Προκαταβολή Κοινοτικής Συνεισφοράς	Κοινοτική Συνεισφορά για τις Πιστοποιημ. Δαπάνες	Ανακτήσεις έναντι Πιστοποιημ. Δαπανών	% Απορρόφησης Κοινοτικής Συνεισφοράς (έναντι Πιστοποιημ. Δαπανών)
	€	€	€	€	
Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης	279.461.354	25.151.522	51.324.942	51.324.942	18,36
Ταμείο Συνοχής	213.204.484	22.386.471	37.491.397	36.349.226	17,05
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	119.769.154	10.779.224	13.145.645	13.145.645	10,98
Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας	19.724.418	2.761.419	6.148.626	6.148.626	31,17
Σύνολο	632.159.410	61.078.636	108.110.610	106.968.439	16,92

Γ. Διάθεση πόρων από και προς την Ευρωπαϊκή Ένωση κατά το 2010. Με βάση τη Δημοσιονομική Έκθεση του Κράτους, κατά το 2010 το σύνολο των χορηγιών που παραχωρήθηκαν από την ΕΕ προς την Κύπρο, μέσω του Κρατικού Προϋπολογισμού, ανέρχεται σε €90.750.731, ενώ το 2009 ανέρχεται σε €84.560.891.

Με βάση στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το σύνολο των πληρωμών προς την Κύπρο για το 2010, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται πληρωμές μέσω του Κράτους, αλλά και απευθείας προς ιδιώτες ή άλλους Οργανισμούς, ανέρχεται σε €208.208.145, ενώ το αντίστοιχο ποσό για το 2009 ήταν €199.353.917. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται και ποσό €40.315.088 που αφορά σε βοήθεια προς ενίσχυση της Τουρκοκυπριακής Κοινότητας, καθώς και ποσό ύψους €33.511.462 που αφορά σε πληρωμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών (2009: €49.876.128).

Το 2010 η Κύπρος συνεισέφερε €179.444.467 προς τα ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2009: €195.554.934). Σημειώνεται ότι στο λογιστικό σύστημα του Κράτους (Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους - FIMAS) δεν έχουν δημιουργηθεί Κονδύλια εσόδων, για εισροές από την ΕΕ, που πηγάζουν από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, αλλά παρουσιάζονται σε ένα λογαριασμό καταθέσεων, το υπόλοιπο του οποίου μεταφέρεται στο τέλος κάθε έτους σε Κονδύλι εσόδων του Γραφείου Προγραμματισμού.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε σε προηγούμενες εκθέσεις της την άποψη ότι η δημιουργία Κονδυλίων εσόδων, ένα για κάθε Διαρθρωτικό Ταμείο, θα ενίσχυε τη διαδρομή ελέγχου (audit trail) και θα βελτιώνει την πληροφόρηση σε σχέση με τα έσοδα από την ΕΕ. Όπως μας πληροφόρησε το Γραφείο Προγραμματισμού, αυτό οφείλεται στην αδυναμία του συστήματος (FIMAS) να δημιουργήσει νέους κωδικούς.

Πηγές πληροφόρησης. Για τη σύνταξη των παραγράφων του πιο κάτω Μέρους της Έκθεσης μας, χρησιμοποιήθηκαν οι ακόλουθες εκθέσεις/πηγές: Στοιχεία που προέκυψαν από τους ελέγχους που διεξήγαγε η Υπηρεσία μας, Ετήσια Έκθεση του Εθνικού Ταμείου, Εκθέσεις Ελέγχου της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου, Ετήσιες Εκθέσεις Εκτέλεσης για τα Διαρθρωτικά Ταμεία που ετοιμάζονται από το Γραφείο Προγραμματισμού, Αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Εκθέσεις Ελέγχου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ετήσιες Εκθέσεις Δραστηριοτήτων των Γενικών Διευθύνσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Δημοσιονομική Έκθεση του Κράτους, αλληλογραφία μεταξύ Κυβερνητικών Τμημάτων καθώς και πληροφόρηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Αναφορικά με τα ευρήματα από ελέγχους της Υπηρεσίας μας, τα οποία αναφέρονται στο παρόν μέρος της Ετήσιας Έκθεσής μας, εκτενέστερη αναφορά γίνεται και στα μέρη της Έκθεσης, που αφορούν στα σχετικά με αυτά Υπουργεία/Τμήματα/Υπηρεσίες.

Δ. Κύριες Διαπιστώσεις και Εισηγήσεις. Από το σύνολο των ελέγχων που έχουν διεξαχθεί, σε σχέση με τα προγράμματα/έργα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ και αναφέρονται λεπτομερέστερα πιο κάτω, οι πιο σημαντικές διαπιστώσεις/εισηγήσεις είναι οι ακόλουθες:

(α) Προενταξιακή Βοήθεια και Μεταβατική Διευκόλυνση.

- (i) Όσον αφορά στην Προενταξιακή Βοήθεια και Μεταβατική Διευκόλυνση υπάρχουν αξιόπιστα συστήματα οικονομικού ελέγχου γύρω από τις σχετικές δομές εφαρμογής, καθώς και αποτελεσματικά συστήματα λογιστικής και χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.
- (ii) Τα έργα της Προενταξιακής Βοήθειας και Μεταβατικής Διευκόλυνσης αξιολογήθηκαν με βάση τα κριτήρια της σχετικότητας, αποδοτικότητας, αποτελεσματικότητας, αντίκτυπου και βιωσιμότητας, ως ικανοποιητικά ή πολύ ικανοποιητικά με πολύ λίγες εξαιρέσεις.

(β) Διαρθρωτικά Ταμεία και Ταμείο Συνοχής/Προγραμματική Περίοδος 2004 - 2006.

- (i) Για έργα που αφορούν στα Διαρθρωτικά Ταμεία, το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου έχει σχεδιαστεί και εφαρμόζεται με τρόπο που να διασφαλίζεται η αποτελεσματική και ορθή χρησιμοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων. Εξαίρεση στα πιο πάνω αποτελούν τα προβλήματα που εντοπίστηκαν κατά τον έλεγχο που διενεργήθηκε το 2007, όσο και κατά το συμπληρωματικό έλεγχο που διενεργήθηκε το 2008 στη Μονάδα Διαχείρισης Έργων Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ως Τελικού Δικαιούχου για το έργο «Ένταξη των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών στη Μαθησιακή Διαδικασία». Στον συμπληρωματικό έλεγχο εντοπίστηκαν προβλήματα που οδήγησαν σε οικονομικές διορθώσεις συνολικού ύψους €448.514, που αφορούσαν κυρίως στη μη τήρηση των κανόνων επιλεξιμότητας και δημόσιων συμβάσεων. Όπως μας

πληροφόρησε το Γραφείο Προγραμματισμού, εγκρίθηκαν νέες δράσεις που υπερκάλυψαν τους στόχους του Προγράμματος.

- (ii) Το Γραφείο Προγραμματισμού, ως η Διαχειριστική Αρχή για την εφαρμογή των Προγραμμάτων που εμπίπτουν στα Διαρθρωτικά Ταμεία, αναφέρει ότι δεν υπήρξε απώλεια ευρωπαϊκών πόρων από τα σχετικά Ταμεία, αφού δεν προέκυψε οποιαδήποτε υπέρβαση των προθεσμιών όπως αυτές καθορίζονται στον Κανονισμό 1260/99 της Επιτροπής και με το κλείσιμο των Προγραμμάτων και την αποστολή της τελικής πιστοποίησης δαπανών για την περίοδο 2004-2006 πιστοποιήθηκαν δαπάνες που ξεπέρασαν το 100% διασφαλίζοντας την πλήρη απορρόφηση των κοινοτικών πόρων. Αυτό αντικατοπτρίζεται και στα έγγραφα κλεισίματος και στη δήλωση περάτωσης των Προγραμμάτων της Αρχής Ελέγχου.
- (iii) Άλλα σημαντικά σημεία που αναφέρθηκαν και σε προηγούμενες εκθέσεις μας, σε σχέση με τη διαχείριση των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, είναι τα ακόλουθα:
- Η μη διενέργεια αξιολογήσεων των παρεμβάσεων κατά την περίοδο 2004-2006 ήταν εμφανής κατά την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της και δημιούργησε επίσης δυσκολίες στον καθορισμό στόχων για νέα προγράμματα της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013.
 - Έργα τα οποία δεν ήταν καλά σχεδιασμένα, χρειάστηκε σε κάποιες περιπτώσεις να επανασχεδιαστούν με αποτέλεσμα να καθυστερήσει η έναρξη υλοποίησής τους.
 - Οι διαδικασίες ένταξης (έγκρισης) των έργων ήταν πολύπλοκες και χρονοβόρες, ενώ σε σχέση με έργα του Στόχου 3, παρουσιάστηκαν αδυναμίες στο σχεδιασμό των παρεμβάσεων.
- (iv) Όσον αφορά στα έργα που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Συνοχής, το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου είχε σχεδιαστεί με τρόπο που να διασφαλίζει την αποτελεσματική και ορθή χρησιμοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων.
- (v) Σημειώνεται ότι για τους πόρους της ΕΕ, οι οποίοι διατίθενται στην Κύπρο μέσω του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων/Τμήμα Εγγυήσεων και οι οποίοι δίδονται απευθείας στον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών, οι παρατηρήσεις μας περιλαμβάνονται στις παραγράφους που αφορούν στον Οργανισμό αυτό.

(γ) Διαρθρωτικά Ταμεία, Ταμείο Συνοχής και Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας/Προγραμματική Περίοδος 2007 – 2013.

- Όσον αφορά στα έργα της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013, όπως αναφέρεται στην Ετήσια Σύνοψη, το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου λειτουργεί αποτελεσματικά ώστε να παράσχει εύλογη βεβαιότητα ως προς την ορθότητα των καταστάσεων δαπανών που υποβλήθηκαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και, κατά συνέπεια, ως προς τη νομιμότητα και την κανονικότητα των σχετικών πράξεων. Επίσης, στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής για το 2010 αναφέρεται ότι τα συστήματα που χρησιμοποιεί η Κύπρος για τη διάθεση των Ευρωπαϊκών πόρων λειτουργούν με επάρκεια.
- Ωστόσο, σε αξιολόγηση που έγινε από ανεξάρτητους αξιολογητές κατά το 2010 για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ως πρόβλημα θεωρείται, σχετικά με την πολιτική συνοχής, η έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού κυρίως στις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ε. Υλοποίηση και σχετικοί έλεγχοι.

(α) Προενταξιακή Βοήθεια και Μεταβατική Διευκόλυνση

(i) Υλοποίηση

Παρατίθενται πιο κάτω συνοπτικά τα αποτελέσματα της υλοποίησης της Προενταξιακής Βοήθειας, όπως αυτά παρουσιάζονται στην Ετήσια Έκθεση του Εθνικού Ταμείου για το 2010.

	Συνεισφορά Ευρωπαϊκής Ένωσης	Κυπριακή Συνεισφορά	Σύνολο	Συνεισφορά ΕΕ που έχει δαπανηθεί	Αδαπάνητα ποσά από ΕΕ	% Απορρό- φησης
	€	€	€	€	€	
Σύνολο	19.722.710	8.426.037	28.148.747	14.750.012	4.972.698	74,8%

Συνοπτική εικόνα αναφορικά με το σύνολο της Μεταβατικής Διευκόλυνσης που παραχωρείται στη Κύπρο, παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα.

Μεταβατική Διευκόλυνση	Συνεισφορά Ευρωπαϊκής Ένωσης	Συνεισφορά ΕΕ για την οποία έχουν συνομολογηθεί συμβάσεις	%	Συνεισφορά ΕΕ	
				που δαπανήθηκε μέχρι 31.12.2010	% Απορρόφησης μέχρι 31.12.2010
	€	€		€	
2004	9.000.000	7.815.014	87%	7.661.428	85%
2005	6.400.000	6.294.696	98%	6.172.451	96%
2006	3.200.000	2.811.806	88%	2.805.651	88%
ΣΥΝΟΛΟ	18.600.000	16.921.516	91%	16.639.530	89%

(ii) Έλεγχοι που διενεργήθηκαν σε σχέση με την Προενταξιακή Βοήθεια και Μεταβατική Διευκόλυνση.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ). Κατά τη διάρκεια του 2010, η Επιτροπή δεν προέβη σε επιτόπιους ελέγχους.

Όσον αφορά ελέγχους της Επιτροπής που είχαν διενεργηθεί κατά το 2009, η ΕΕ προέβη σε δύο συστάσεις για βελτίωση του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου. Το Εθνικό Ταμείο έχει παράσχει τις απαραίτητες διευκρινίσεις, έχει προβεί σε ενέργειες υλοποίησης των συστάσεων και έχει εκδώσει σχετική ενημερωτική Εγκύκλιο προς τους φορείς που είναι τώρα εμπλεκόμενοι στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων έργων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας.

Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου. Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου διεξήγαγε κατά το 2010 έλεγχο σε ένα έργο της Μεταβατικής Διευκόλυνσης με βάση τις πρόνοιες των συμφωνιών της Κύπρου με την ΕΕ. Στη σχετική έκθεση ελέγχου της Υπηρεσίας, αναφέρεται ότι υπήρχαν αξιόπιστα συστήματα οικονομικού ελέγχου αναφορικά με τις σχετικές δομές εφαρμογής, καθώς και αποτελεσματικά συστήματα λογιστικής και χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.

Ελεγκτική Υπηρεσία. Η Υπηρεσία μας, κατά τα έτη 2009 και 2010, είχε διενεργήσει συμπληρωματικούς ελέγχους του προγράμματος «Ενίσχυση της Υποδομής στον Τομέα της Μετρολογίας στην Κύπρο» λόγω της ανάκτησης του ποσού των €79.079 από την ΕΕ για μη πλήρη αξιοποίηση συγκεκριμένου εξοπλισμού. Σημειώνεται ότι η Κυπριακή Δημοκρατία θα υποχρεωθεί να προχωρήσει από μόνη της στην ενδυνάμωση της μετρολογικής υποδομής της χώρας. Καθόσον αφορά στον εξοπλισμό που παραλήφθηκε με βάση το πρόγραμμα, αυτός αποθηκεύτηκε προσωρινά στο παλαιό εργαστήριο Μετρολογίας. Επιπρόσθετα υπάρχει κίνδυνος επιβολής κυρώσεων, λόγω καθυστέρησης στην εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας για μέτρα και σταθμά.

(β) Διαρθρωτικά Ταμεία και Ταμείο Συνοχής/Προγραμματική Περίοδος 2004 – 2006.

- (i) Υλοποίηση.** Η Κύπρος με την εισδοχή της στην ΕΕ ως πλήρες μέλος, έχει πρόσβαση στα τρία από τα τέσσερα Διαρθρωτικά Ταμεία της ΕΕ, στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και στο Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού και Αλιείας (ΧΜΠΑ), το οποίο αντικαταστάθηκε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (ΕΤΑ) τον Σεπτέμβριο του 2006. Επιπρόσθετα έχει πρόσβαση και στο Ταμείο Συνοχής, το οποίο χρηματοδοτεί μεγάλα έργα υποδομής στους τομείς των μεταφορών και του περιβάλλοντος. Για τη νέα προγραμματική περίοδο 2007 – 2013 τα Διαρθρωτικά Ταμεία διαφοροποιούνται σε δύο, το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ. Το Ταμείο Συνοχής, συγχρηματοδοτεί το πρόγραμμα Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα (με το ΕΤΠΑ).

Συναφώς αναφέρεται ότι τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής είναι χρηματοδοτικοί μηχανισμοί μέσω των οποίων υλοποιείται η πολιτική συνοχής, η οποία συνιστά μια από τις θεμελιώδεις πολιτικές της ΕΕ, η οποία υιοθετήθηκε με στόχο την οικονομική και κοινωνική συνοχή μεταξύ όλων των περιφερειών, με βασική φιλοσοφία τη διοχέτευση οικονομικής βοήθειας προς τις μειονεκτούσες περιφέρειες και προς συγκεκριμένες κοινωνικές κατηγορίες με συγκεκριμένους στόχους, στα πλαίσια και του πνεύματος αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών. Πέραν της βοήθειας για τους συγκεκριμένους στόχους, βοήθεια παραχωρείται προς τις χώρες κράτη μέλη της ΕΕ και για Κοινοτικές Πρωτοβουλίες, οι οποίες στοχεύουν στην αντιμετώπιση ειδικών θεμάτων. Με βάση τους Κανονισμούς της ΕΕ, η Κύπρος ήταν δικαιούχος σε βοήθεια για προγράμματα που εμπίπτουν στο Στόχο 2, Στόχο 3, Αλιεία, και Κοινοτικές Πρωτοβουλίες EQUAL και INTERREG III. Ο Στόχος 2 αφορούσε στην οικονομική ανασυγκρότηση των περιφερειών (βιομηχανικές, αγροτικές και αστικές περιοχές) που αντιμετωπίζουν διαρθρωτικά προβλήματα. Ο Στόχος 3 αφορούσε στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και στη βελτίωση της λειτουργίας της αγοράς εργασίας. Οι Κοινοτικές Πρωτοβουλίες EQUAL και INTERREG, στις οποίες συμμετείχε η Κύπρος, στόχευαν στην προώθηση μιας ανοικτής σε όλους αγοράς εργασίας μέσα από νέες μεθόδους και καταπολέμηση των διακρίσεων και ανισοτήτων κάθε είδους, και στη διασυνοριακή, διακρατική και διαπεριφερειακή συνεργασία, αντίστοιχα. Τέλος σημειώνεται ότι βοήθεια μέσω των Διαρθρωτικών Ταμείων της ΕΕ παραχωρήθηκε στην Κύπρο και για προγράμματα που αφορούν στην Αλιεία.

Για την απορρόφηση των πόρων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία απαιτείται από κάθε κράτος μέλος η ετοιμασία πολυετών σχεδίων ανάπτυξης, τα οποία ονομάζονταν Ενιαία Έγγραφα Προγραμματισμού για τον κάθε στόχο. Αντίστοιχα, για το Ταμείο Συνοχής ετοιμάστηκε Πλαίσιο Στρατηγικής για τους τομείς που συγχρηματοδοτούνται από αυτό. Όλα τα προγράμματα είχαν εγκριθεί από την ΕΕ και το σύνολο της βοήθειας που μπορούσε να λάβει η Κύπρος από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και από το Ταμείο Συνοχής, για την προγραμματική περίοδο 2004-2006, ανερχόταν στα €113,5 εκ. και μαζί με τη συνεισφορά της Κυβέρνησης οι δαπάνες για σχετικά έργα αναμενόταν να ανέλθουν στα €200 εκ. περίπου. Τα κονδύλια από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, μπορούσαν με βάση τους Κανονισμούς της ΕΕ, να δαπανηθούν μέχρι το πρώτο εξάμηνο του 2009 ενώ, σε ότι αφορά στο Ταμείο Συνοχής, το κάθε έργο θα εγκρίνετο ξεχωριστά από την ΕΕ με το δικό του χρονοδιάγραμμα. Με βάση τα εγκριμένα από την ΕΕ χρονοδιαγράμματα τα έργα του Ταμείου Συνοχής θα ολοκληρώνονταν τέλος του 2009. Μετά από παράταση για το ένα έργο αυτό ολοκληρώθηκε τέλος του 2010.

Όπως μας πληροφόρησε το Γραφείο Προγραμματισμού, για το έργο του Ταμείου Συνοχής «Νέος Χώρος Υγειονομικής Ταφής και σταθμός για τη διαχείριση αστικών στερεών αποβλήτων στις περιοχές Λάρνακας Αμμοχώστου», η Κυπριακή Δημοκρατία στις 13 Ιουλίου 2008, υπέβαλε αίτηση προς την ΕΕ για τροποποίηση, στην οποία περιλαμβάνετο και παράταση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης μέχρι το τέλος του 2010. Η αίτηση έγινε δεκτή και η ΕΕ με απόφαση της στις 19 Ιανουαρίου 2010, τροποποίησε την τελική ημερομηνία επιλεξιμότητας δαπανών σε 31 Δεκεμβρίου 2010. Αναφέρεται επίσης πως και τα δύο έργα έχουν συμπληρωθεί εντός των καθορισμένων χρονοδιαγραμμάτων.

Συνοπτικοί Πίνακες Πορείας Υλοποίησης των Προγραμμάτων των Διαρθρωτικών Ταμείων την 31.12.2010.

Έγγραφο Προγραμματισμού	Προϋπολογισμός Ενταγμένων Έργων	Προϋπολογισμός Συνεισφοράς ΕΕ	Πιστοποιημένες Δαπάνες στην ΕΕ (Κοινοτική Συνεισφορά)	% Κάλυψης Κοινοτικής Συνεισφοράς
	€	€	€	
Στόχος 2	70.353.433	28.022.807	30.495.336	108,82
Στόχος 3	47.410.158	21.945.197	22.882.264	104,27
Αλιεία	7.836.316	3.419.073	3.452.040	100,96
Κοινοτική Πρωτοβουλία EQUAL	3.617.586	1.808.793	1.838.270	101,63
Σύνολο	129.217.493	55.195.870	58.667.910	106,29

Συνοπτικός Πίνακας Πορείας Υλοποίησης των έργων που αφορούν στο Ταμείο Συνοχής την 31.12.2010.

Έργο	Συνολικός Προϋπολογισμός Έργου	Προϋπολογισμός Συνεισφοράς ΕΕ	Πραγματικές Δαπάνες (Κοινοτική Συνεισφορά)	Πιστοποιημ. Δαπάνες (Κοινοτική Συνεισφορά)	% Κάλυψης Κοινοτικής Συνεισφ.
	€	€	€	€	
Αναβάθμιση των κόμβων Αγίου Αθανασίου και Γερμασόγειας στον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας - Λεμεσού	40.794.000	25.292.280	25.752.464	25.752.464	101,82
Νέος χώρος υγειονομικής ταφής και σταθμός για τη διαχείριση των αστικών στερεών αποβλήτων στις περιοχές Λάρνακας και Αμμοχώστου	46.620.365	28.722.415	29.211.341	29.211.341	101,70
Σύνολο	87.414.365	54.014.695	54.963.805	54.963.805	101,76

Σύμφωνα με το Γραφείο Προγραμματισμού, αναφορικά με την Κοινοτική Πρωτοβουλία INTERREG, αρχικά κατανεμήθηκαν από το ΕΤΠΑ €4,2 εκ. και τελικά, λόγω του μεγάλου ενδιαφέροντος από τους Κύπριους Φορείς, υλοποιήθηκαν περίπου 100 έργα τα οποία απορρόφησαν €7 εκ., από το ΕΤΠΑ.

Έλεγχοι και Εκθέσεις για Προγράμματα που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και Ταμείο Συνοχής της Προγραμματικής Περιόδου 2004 – 2006.

Έκθεση Ελέγχου Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τις παρατυπίες. Η Επιτροπή ενέκρινε τον Φεβρουάριο του 2008 σχέδιο δράσης για τη βελτίωση του εποπτικού ρόλου της Επιτροπής στο πλαίσιο της

επιμερισμένης διαχείρισης των διαρθρωτικών ενεργειών (COM (2008) 97). Το Μέρος 6 στοχεύει στη βελτίωση της παροχής των δημοσιονομικών διορθώσεων από τα κράτη μέλη. Στο πλαίσιο της δράσης αυτής, η Επιτροπή δεσμεύτηκε να επανεξετάσει τα συστήματα του κράτους μέλους για την αναφορά των δημοσιονομικών διορθώσεων, προκειμένου να πεισθεί για την ορθότητα, την πληρότητα και την αξιοπιστία των δεδομένων. Στα πλαίσια του σχεδίου αυτού, η ΕΕ διενήργησε κατά το 2009 έλεγχο στις ανακτήσεις των αρμοδίων αρχών της Κύπρου. Ο έλεγχος έγινε στην Αρχή Πιστοποίησης και περιλάμβανε 8 έργα της Προγραμματικής Περιόδου 2004-2006. Η έκθεση αποτελεσμάτων της ΕΕ αναφέρει, ως προς το ισχύον σύστημα, ότι αυτό κρίθηκε ως αποτελεσματικό και τα στοιχεία που παρέχει είναι αξιόπιστα και πλήρη και ως προς την διερεύνηση στοιχείων αναφέρει ότι η διαδρομή ελέγχου ήταν εύκολη και επαρκής. Η ίδια έκθεση αναφέρει επίσης ότι υπήρχε μια εσφαλμένη ερμηνεία του όρου «παρατυπία» με αποτέλεσμα οι παρατυπίες που αναφέρονται στην ΕΕ να είναι υπερεκτιμημένες.

Ετήσιες Σύνψεις των Κρατών Μελών σε σχέση με τους ελέγχους γύρω από τη διάθεση των Ευρωπαϊκών Κονδυλίων. Σύμφωνα με το άρθρο 274 της Συνθήκης Ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν ότι οι πιστώσεις που βαρύνουν τον Κοινοτικό Προϋπολογισμό χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Οι επαναλαμβανόμενες αναφορές στις Δηλώσεις Αξιοπιστίας του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου σε σημαντικά επίπεδα σφάλματος και αδυναμίες των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, προκάλεσαν την ανησυχία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και την αναγνώριση της ανάγκης για βελτίωση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου των ευρωπαϊκών κονδυλίων.

Ως αποτέλεσμα αυτής της ανάγκης, το Συμβούλιο μέσα από σχετική νομοθετική ρύθμιση τον Απρίλιο 2007, κατέστησε υποχρεωτικό όπως τα κράτη μέλη υποβάλλουν κάθε χρόνο μέχρι την 15^η Φεβρουαρίου ετήσια σύνοψη στο κατάλληλο Εθνικό Επίπεδο, όλων των διαθέσιμων λογιστικών ελέγχων και δηλώσεων, γύρω από τη διαχείριση των ευρωπαϊκών κονδυλίων.

Το 2011 ήταν η τέταρτη χρονιά που εφαρμόστηκε η πιο πάνω υποχρέωση και το Υπουργείο Οικονομικών ετοίμασε και απέστειλε στην ΕΕ, την Ετήσια Σύνοψη για τη διάθεση των Ευρωπαϊκών Πόρων που αφορούν στην Κύπρο για το 2010, προς συμμόρφωση με τον Κανονισμό.

Σ' αυτήν καταγράφονται οι πιστοποιημένες δαπάνες κατά Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού/ Προγραμματικό Έγγραφο είτε από πόρους της ΕΕ είτε του Κράτους ή του ιδιωτικού τομέα, καθώς και οι σχετικές εισπράξεις από την ΕΕ.

Πρόσθετα περιλαμβάνονται σε αυτή όλα τα αποτελέσματα των ελέγχων που διεξήχθησαν το 2010 σε σχέση με τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα/Εργα καθώς και Δήλωση Αξιοπιστίας από τον Επίτροπο του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών και πιστοποιητικό της Αρχής Πιστοποίησης.

Με βάση την Ετήσια Έκθεση Δραστηριοτήτων της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής της ΕΕ για το 2010, η Κύπρος ικανοποίησε όλες τις απαιτήσεις και εισηγήσεις της Επιτροπής ως προς το περιεχόμενο της Ετήσιας Σύνοψης για το 2010, χωρίς την ανάγκη πρόσθετων διευκρινίσεων.

Με βάση τη συνολική ανάλυση του Διευθυντή Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών, που καταγράφεται στην Ετήσια Σύνοψη, το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για την περίοδο προγραμματισμού 2000 – 2006 έχει σχεδιαστεί και εφαρμόζεται για το έτος 2010 με τρόπο που να διασφαλίζεται η αποτελεσματική και ορθή χρησιμοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων.

Τελικές Εκθέσεις Εκτέλεσης. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 37 του Κανονισμού (ΕΚ) αρ. 1260/1999 και τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Επιτροπής σχετικά με το Κλείσιμο των Παρεμβάσεων (2000-2006) των Διαρθρωτικών Ταμείων αρ. Ε(2006)3424 ετοιμάστηκαν από το Γραφείο Προγραμματισμού ξεχωριστές Τελικές Εκθέσεις Εκτέλεσης για τα διάφορα Προγράμματα, οι οποίες αναφέρουν συνοπτικά τα εξής:

- **Τελική Έκθεση Εκτέλεσης για το Στόχο 2.** Η Τελική Έκθεση συντάχθηκε από το Γραφείο Προγραμματισμού υπό την ιδιότητα του ως Διαχειριστική Αρχή των παρεμβάσεων των Διαρθρωτικών

Ταμείων στην Κύπρο, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών, που αποτελεί τον Ενδιάμεσο Φορέα του Ενιαίου Εγγράφου Προγραμματισμού για το Στόχο 2. Στην Τελική Έκθεση Εκτέλεσης αναφέρεται ότι ο βαθμός επίτευξης των στόχων είναι ικανοποιητικός, όμως υπάρχουν σημαντικά περιθώρια βελτίωσης της ποσοτικοποίησης των δεικτών και της ποιότητας του προγραμματισμού σε ορισμένους άξονες.

Όπως μας ενημέρωσε το Γραφείο Προγραμματισμού, διενεργείται νέα αξιολόγηση οι εισηγήσεις της οποίας δεν συμπίπτουν σε όλα τα σημεία με προηγούμενες αξιολογήσεις.

- **Τελική Έκθεση Εκτέλεσης για το Στόχο 3.** Η Τελική Έκθεση συντάχθηκε από το Γραφείο Προγραμματισμού υπό την ιδιότητα του ως Διαχειριστική Αρχή των παρεμβάσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων στην Κύπρο, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που αποτελεί τον Ενδιάμεσο Φορέα του Ενιαίου Εγγράφου Προγραμματισμού αυτού. Στην Τελική Έκθεση Εκτέλεσης αναφέρεται ότι υλοποιήθηκε το φυσικό αντικείμενο των ενταγμένων έργων του Προγράμματος και το χρηματοδοτικό μέρος ολοκληρώθηκε στις 30 Ιουνίου 2009, καταληκτική ημερομηνία των επιλέξιμων δαπανών, και δεν υπάρχουν ημιτελή έργα με το κλείσιμο της περιόδου. Σε γενικές γραμμές, οι στόχοι του Προγράμματος επιτεύχθηκαν και οι παρεμβάσεις που υλοποιήθηκαν ανταποκρίθηκαν, σε σημαντικό βαθμό, στις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Παρά τα σημαντικά αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν, οι διαθέσιμοι οικονομικοί πόροι και ο χρόνος υλοποίησης του Προγράμματος ήταν περιορισμένοι για την αντιμετώπιση των αναγκών και αδυναμιών της αγοράς εργασίας και των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης σε ικανοποιητικό βαθμό. Η προσπάθεια αυτή συνεχίζεται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή» κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013, λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία που αποκτήθηκε από την υλοποίηση του παρόντος Προγράμματος.
- **Τελική Έκθεση Εκτέλεσης για την Κοινοτική Πρωτοβουλία Equal.** Η Τελική Έκθεση συντάχθηκε από το Γραφείο Προγραμματισμού υπό την ιδιότητα του ως Διαχειριστική Αρχή των παρεμβάσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων στην Κύπρο, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που αποτελεί την Εθνική Δομή Στήριξης του Προγραμματικού Εγγράφου. Στην τελική έκθεση εκτέλεσης, αναφέρεται ότι σε γενικές γραμμές, οι στόχοι του προγραμματικού εγγράφου έχουν επιτευχθεί σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό. Επίσης αναφέρεται ότι διεξήχθη μελέτη αξιολόγησης του Συστήματος των Δεικτών Παρακολούθησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων 2007-2013, στα πλαίσια της οποίας αξιολογήθηκαν οι δείκτες της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Equal περιόδου 2004-2006, με σκοπό τη βελτίωση τους. Τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων λήφθηκαν υπόψη και όπου χρειαζόταν πραγματοποιήθηκαν σχετικές ενέργειες για βελτίωση της υλοποίησης και του συστήματος διαχείρισης της πρωτοβουλίας.
- **Τελική Έκθεση Εκτέλεσης για την Αλιεία.** Η Τελική Έκθεση συντάχθηκε από το Γραφείο Προγραμματισμού υπό την ιδιότητα του ως Διαχειριστική Αρχή των παρεμβάσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων στην Κύπρο, σε συνεργασία με το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, που αποτελεί τον Ενδιάμεσο Φορέα αυτού του Ενιαίου Εγγράφου Προγραμματισμού. Στην έκθεση αυτή αναφέρεται ότι οι στόχοι που είχαν τεθεί επιτεύχθηκαν.
- **Τελικές Εκθέσεις Εκτέλεσης για το Ταμείο Συνοχής.** Οι δύο τελικές εκθέσεις συντάχθηκαν από το Γραφείο Προγραμματισμού υπο την ιδιότητα του ως Διαχειριστική Αρχή, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών και το Τμήμα Δημοσίων Έργων αντίστοιχα. Στις εκθέσεις αναφέρεται ότι οι στόχοι των έργων έχουν επιτευχθεί.

Προγραμματικά Έγγραφα περιόδου 2007 – 2013. Οι εμπειρίες από τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία για την προγραμματική περίοδο 2004 - 2006, λαμβάνονται υπόψη στη νέα προγραμματική περίοδο, 2007 – 2013. Σύνοψη των σχετικών αναφορών που γίνονται σε έγγραφα που αφορούν στη νέα προγραμματική περίοδο παρατίθεται πιο κάτω:

Από το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς για την Πολιτική Συνοχής (ΕΣΠΑ) 2007-2013.

- Η ύπαρξη ενός ενιαίου συστήματος για όλα τα προγράμματα, που συμβάλλει στη δημιουργία ενός κατάλληλου διαχειριστικού και επιχειρησιακού περιβάλλοντος.
- Η διασφάλιση της χρηστής διαχείρισης και δημοσιονομικής διαφάνειας όπως προκύπτει από τη μη ύπαρξη παρατυπιών.
- Η δυνατότητα ισχυρού κεντρικού συντονισμού και γρήγορης λήψης αποφάσεων μέσω της ύπαρξης μια ενιαίας Διαχειριστικής Αρχής.

Ως αδύνατα σημεία σημειώνονται συνοπτικά τα ακόλουθα:

- Χρονοβόρες διαδικασίες ένταξης (έγκρισης) έργων.
- Χρονοβόρες διαδικασίες πρωτοβάθμιων ελέγχων.
- Μη έγκαιρη στελέχωση και οργάνωση των Τελικών Δικαιούχων και άλλων εμπλεκόμενων υπηρεσιών λόγω θεσμικών και άλλων αδυναμιών.

Από το Έγγραφο: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» 2007 – 2013. Κατά την υλοποίηση των Προγραμμάτων στην πρώτη περίοδο εφαρμογής των Διαρθρωτικών Ταμείων (2004 – 2006) στην Κύπρο, σημειώνεται ότι διαπιστώθηκαν, οι ακόλουθες αδυναμίες:

- Ορισμένες αδυναμίες στα στάδια του σχεδιασμού των έργων, της διαχείρισης και της υλοποίησης, με αποτέλεσμα να υπάρξει κάποια καθυστέρηση στην προώθηση των διαδικασιών για υλοποίηση των έργων. Ως αποτέλεσμα, στα πρώτα δύο χρόνια εφαρμογής των Προγραμμάτων παρατηρήθηκε σχετικά χαμηλή απορρόφηση.
- Σημαντικό για την έγκαιρη υλοποίηση των έργων, διαφάνηκε ότι ήταν και ο εκ των προτέρων σωστός και ολοκληρωμένος σχεδιασμός τους. Έργα τα οποία δεν ήταν καλά σχεδιασμένα, χρειάστηκε σε κάποιες περιπτώσεις να επανασχεδιαστούν με αποτέλεσμα, να καθυστερήσει η έναρξη της υλοποίησής τους.
- Επίσης μια σημαντική αδυναμία που εντοπίστηκε στην εκ των προτέρων αξιολόγηση (ex-ante) του Επιχειρησιακού Προγράμματος, είναι η έλλειψη αξιολογήσεων των παρεμβάσεων που συγχρηματοδοτήθηκαν στη χώρα κατά την περίοδο 2004 - 2006 από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της ΕΕ. Η έλλειψη αυτή είναι εμφανής κατά την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της προηγούμενης Προγραμματικής Περιόδου στους τομείς παρέμβασης του Προγράμματος, αλλά και στη συνέχεια δημιουργεί δυσκολίες στον προσδιορισμό της στοχοθεσίας του νέου Προγράμματος, αφού δεν υπάρχουν δεδομένα υλοποίησης που θα μπορούσαν να στηρίξουν καλύτερα τόσο τις ίδιες διαδικασίες του προγραμματισμού όσο και κάποιες αναγκαίες υποθέσεις της αξιολόγησης.
- Ένας γενικότερος κίνδυνος που εντοπίζεται στην εκ των προτέρων αξιολόγηση του Προγράμματος, είναι η πιθανή αδυναμία των δικαιούχων να προετοιμάσουν και να υλοποιήσουν έγκαιρα τις αναλαμβανόμενες από αυτούς δράσεις, με δεδομένη την υλοποίηση από τους ίδιους δράσεων της Προγραμματικής Περιόδου 2004-2006, σε συνδυασμό με τις όποιες αδυναμίες έχουν παρουσιάσει αυτοί οι φορείς κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο. Στο πλαίσιο αυτό, τόσο οι παρεμβάσεις στον τομέα των αστικών μεταφορών, όσο και αυτές στον τομέα του περιβάλλοντος, οι οποίες βρίσκονται σε συνέπεια με τους στόχους του Προγράμματος, θα απαιτήσουν ιδιαίτερη προσοχή κατά την υλοποίησή τους, λόγω ακριβώς του υψηλού προϋπολογισμού των παρεμβάσεων (ιδιαίτερα δε αυτών που αφορούν στη διαχείριση των στερεών αποβλήτων).

Από το έγγραφο: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή» 2007 – 2013. Στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα γίνεται συνοπτική αποτίμηση των έργων που αναφέρονται στο Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού για το Στόχο 3, καθώς και της Κοινοτικής

Πρωτοβουλίας Equal, για την Προγραμματική Περίοδο 2004 – 2006 και αναφέρονται οι ακόλουθες κύριες αδυναμίες:

- Αδυναμίες στο σχεδιασμό παρεμβάσεων.
- Πολύπλοκες και χρονοβόρες διαδικασίες ένταξης (έγκρισης) έργων.
- Πραγματοποίηση ελέγχων σε πολλά επίπεδα και σε μεγάλο μέγεθος δείγματος (κάποιες φορές μέχρι και 100%).

Σχέδιο Επικοινωνίας για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» και «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή». Βάσει του Άρθρου 69 του Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006 και των Άρθρων 2-10 του Κεφαλαίου II του Εναρμονιστικού Κανονισμού (ΕΚ) 1828/2006 κάθε χώρα κράτος μέλος έχει υποχρεώσεις για δράσεις πληροφόρησης και δημοσιότητας των Επιχειρησιακών της Προγραμμάτων για την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013. Μεταξύ άλλων, κάθε χώρα έχει υποχρέωση να εκπονήσει Σχέδιο Επικοινωνίας που να καλύπτει τους στόχους της διασφάλισης της διαφάνειας καθώς και την ανάδειξη του ρόλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με βάση τα πιο πάνω, η Κύπρος εκπόνησε ένα κοινό Σχέδιο Επικοινωνίας και για τα δυο Επιχειρησιακά Προγράμματα του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ), το οποίο ετοιμάστηκε από τη Διαχειριστική Αρχή και εγκρίθηκε από την ΕΕ.

Όπως μας ενημέρωσε το Γραφείο Προγραμματισμού, το Σχέδιο Επικοινωνίας ετοιμάστηκε σύμφωνα με το Άρθρο 2 του Κεφαλαίου II του Κανονισμού (ΕΚ) 1828/2006 και περιλαμβάνει τους στόχους, τη στρατηγική, το στοχοθετούμενο κοινό, το περιεχόμενο των μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας, τον ενδεικτικό προϋπολογισμό, τις υπηρεσίες/φορείς που είναι υπεύθυνοι για την εφαρμογή των μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας και την ένδειξη του τρόπου με τον οποίο τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας πρέπει να αξιολογούνται.

Στο Σχέδιο αυτό, γίνεται ανασκόπηση των εμπειριών καθώς και αποτίμηση της Επικοινωνιακής Στρατηγικής για τα προγράμματα της περιόδου 2004-2006. Επίσης αναφέρεται ότι κατόπιν έρευνας από εξωτερικούς συμβούλους διαπιστώνεται ότι υπάρχουν σοβαρές αδυναμίες στη γνώση του κοινού για την Πολιτική Συνοχής και τα Διαρθρωτικά Ταμεία. Σημειώνεται όμως ότι θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι στην περίοδο 2004 – 2006 τα προγράμματα κάλυπταν σχετικά περιορισμένες χρηματοδοτήσεις σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές. Γίνονται επίσης οι ακόλουθες συστάσεις για την ΠΠ 2007-2013 σχετικά με τους τρόπους ενημέρωσης των πολιτών:

- εντατική προσπάθεια για ευαισθητοποίηση και αύξηση της ενημέρωσης ως προς τον ρόλο της Πολιτικής Συνοχής και των Ταμείων στο ευρύ κοινό
- μεγαλύτερη αξιοποίηση των ΜΜΕ με αποδοτικούς τρόπους
- ανάπτυξη στρατηγικής με κατάλληλα μηνύματα για εμπέδωση του αισθήματος διαφάνειας στη χρήση των κονδυλίων και του αισθήματος ότι υπάρχει δίκαιη κατανομή και αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων της ΕΕ που κατανέμονται στην Κύπρο.

Έλεγχοι που διενεργήθηκαν σε σχέση με τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Στην Ετήσια Έκθεση Δραστηριοτήτων της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής για το 2010, αναφέρεται ότι, με βάση στοιχεία από τη Διεύθυνση Ελέγχου της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής, καθώς και από άλλες πηγές, προσφέρεται λογική διαβεβαίωση (reasonable assurance) ότι τα συστήματα που η Κύπρος χρησιμοποιεί για τη διάθεση ευρωπαϊκών πόρων για την Προγραμματική Περίοδο 2004 – 2006, μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης λειτουργούν με επάρκεια.

Αρχή Πληρωμής. Σύμφωνα με τις Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 55.114 και 61.826, ημερ. 12.2.2002 και 6.4.2005, αντίστοιχα, το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας έχει οριστεί ως η Ενιαία Αρχή Πληρωμής για τα Διαρθρωτικά Ταμεία, η οποία έχει την ευθύνη για την εκταμίευση των κοινοτικών πόρων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία για συγχρηματοδότηση των έργων που υλοποιούνται στα πλαίσια των Ενιαίων Εγγράφων Προγραμματισμού.

Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων που της έχουν ανατεθεί, η Αρχή Πληρωμής έχει και την ευθύνη διενέργειας των ελέγχων της Διαχειριστικής Αρχής, των Ενδιάμεσων Φορέων και των Τελικών Δικαιούχων.

Μέσα από τους ελέγχους της κατά το 2010, η Αρχή αναφέρει ότι τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου σε Τελικούς Δικαιούχους και Ενδιάμεσους Φορείς, όπως αυτά έχουν καθοριστεί από την Διαχειριστική Αρχή, λειτουργούν ικανοποιητικά.

Τα ευρήματα του ελέγχου δεν επηρεάζουν με οποιονδήποτε τρόπο τις δαπάνες που πιστοποιήθηκαν προς την ΕΕ ενώ, οι εισηγήσεις που έγιναν, είχαν σκοπό τη βελτίωση του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου και την πλήρη συμμόρφωση με τις διαδικασίες διαχείρισης και ελέγχου, όπως αυτές έχουν καθοριστεί.

Ορισμένα από τα ευρήματα των ελέγχων της Αρχής Πληρωμής, τα οποία στη συνέχεια έκλεισαν με το κλείσιμο των Προγραμμάτων και την τελική πιστοποίηση δαπανών, ήταν τα ακόλουθα:

- Μη λήψη των απαιτούμενων ενεργειών δημοσιότητας και πληροφόρησης σύμφωνα με τις απαιτήσεις των σχετικών Κανονισμών.
- Για ένα υποέργο διαπιστώθηκε ότι δεν αναφέρονταν τα προβλήματα που εντοπίστηκαν κατά την υλοποίηση του στο Τριμηνιαίο Δελτίο Παρακολούθησης του Έργου και του Υποέργου.
- Καθυστερήσεις στις πληρωμές των Αναδόχων από τον Τελικό Δικαιούχο.
- Χρησιμοποίηση λανθασμένων όρων σε συμφωνητικά έγγραφα για ένα έργο.
- Καθυστέρηση στην υποβολή των Τριμηνιαίων/Εξαμηνιαίων Δελτίων Παρακολούθησης του έργου.
- Ελλιπής συμπλήρωση εγγράφων (πίνακας Ε, παρουσιολόγια ομαδικής κατάρτισης, ερωτηματολόγια).
- Για ένα έργο διαπιστώθηκε ότι δεν υπήρχε διαχωρισμός καθηκόντων σε επίπεδο Συντονιστή Εταίρου.
- Μη ενημέρωση όλων των Φορέων για τις συνεδρίες της Επιτροπής Αξιολόγησης.
- Σε μια περίπτωση κατά την πιστοποίηση του παραδοτέου, παρόντα ήταν μόνο τα τέσσερα από τα πέντε μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης και Ελέγχου (ΕΠΕ) και σε μια άλλη περίπτωση η αξιολόγηση του παραδοτέου έγινε από μη μέλος της ΕΠΕ.
- Μη διεκδίκηση όλων των επιλέξιμων δαπανών όσο αφορά τους μισθούς για ένα έργο.
- Μη διενέργεια συμφιλιώσεων μεταξύ του λογιστικού συστήματος και Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ).

Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (ΥΕΕ). Η ΥΕΕ με βάση τα άρθρα 10 -13 και 15 του Κανονισμού 438/2001 της ΕΕ, διενήργησε ελέγχους των συστημάτων καθώς και δειγματοληπτικούς ελέγχους των δαπανών για προγράμματα που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η ετήσια σύνοψη της εν λόγω Υπηρεσίας, για το έτος 2010, αναφέρει ότι, κατά τη γνώμη της, το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου έχει σχεδιαστεί και εφαρμόζεται με τρόπο που διασφαλίζεται η αποτελεσματική και ορθή χρησιμοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων.

Τα κυριότερα ευρήματα της ΥΕΕ από τους ελέγχους ήταν τα εξής:

- Ο Τελικός Δικαιούχος (Μονάδα Διαχείρισης Έργων Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου του

Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού) σε ένα έργο δεν τεκμηρίωνε επαρκώς τη διεξαγωγή των επιτόπιων ελέγχων του για την πιστοποίηση της ποιότητας, ποσότητας και χρησιμότητας των παραδοτέων, πρακτική που απαιτείτο βάσει του εγχειριδίου διαδικασιών. Αναφέρεται επίσης ότι δεν είχε ολοκληρωθεί η εκπαίδευση στις ομάδες εκπαιδευτών και δεν είχαν παραδοθεί οι οδηγοί χρήσης για ορισμένα λογισμικά. Σημειώνεται στην έκθεση της ΥΕΕ ότι, μετά από επανεξέταση των θεμάτων, τα ευρήματα αυτά έκλεισαν.

- Ο ίδιος Τελικός Δικαιούχος σε άλλο έργο παρατηρήθηκε ότι δεν είχε προσκομίσει όλα τα απαιτούμενα αποδεικτικά/έγγραφα κατά την υπογραφή της σύμβασης. Μετά από σύσταση της ΥΕΕ εξασφαλίστηκαν τα απαραίτητα πιστοποιητικά και το έυρημα έκλεισε.

Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας. Στους προϋπολογισμούς του Κράτους για το 2008, το 2009 και 2010 έγινε πρόνοια ποσού €6.834.406, €6.000.000 και €11.000.000 αντίστοιχα, για την έναρξη και συνέχιση των εργασιών της πρώτης φάσης του έργου για κατασκευή δρόμου από την είσοδο του Λιμανιού μέχρι τον παλιό δρόμο Λεμεσού - Πάφου και για την ετοιμασία αναγκαίων μελετών για την κατασκευή και δεύτερης φάσης. Επιπρόσθετα στον Προϋπολογισμό του 2010 περιλήφθηκε πρόνοια ύψους €7.000.000 για τα έργα παροχέτευσης των ομβρίων της ευρύτερης περιοχής Ύψωνα. Όπως μας πληροφόρησε το Γραφείο Προγραμματισμού το εν λόγω έργο εντάχθηκε το 2010 στους σχετικούς άξονες για συγχρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής της ΕΕ για την Προγραμματική Περίοδο 2007 – 2013. Όπως αναφέρθηκε και στις Εκθέσεις μας για το 2008 και 2009, και σύμφωνα με το Τμήμα Δημοσίων Έργων, η υλοποίηση του έργου, το κόστος του οποίου έχει προϋπολογισθεί στα €109,44 εκ., παρουσιάζει σημαντική καθυστέρηση, η οποία, οφείλεται στην αδυναμία του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού Αμαθούντας (ΣΑΛΑ) να εκτελέσει τα συναφή έργα που έχει αναλάβει. Όπως μας πληροφόρησε το Γραφείο Προγραμματισμού, αυτό δεν αναμένεται να επηρεάσει την απορρόφηση των κονδυλίων.

Σε έλεγχο από την Υπηρεσία μας του έργου «Δίκτυο Προώθησης της Νεανικής Απασχολησιμότητας», που συγχρηματοδοτείται από την Κοινοτική Πρωτοβουλία EQUAL και ολοκληρώθηκε στις 30.6.2009, διαπιστώθηκε ότι λόγω αδυναμίας ορισμένων εταίρων να υλοποιήσουν μέρος των δράσεων που είχαν αναλάβει, ο συνολικός Προϋπολογισμός του έργου μειώθηκε από €415.000 σε €361.168 και το σύνολο των δαπανών, σύμφωνα με την Αρχή Πληρωμής, ανήλθε σε €330.857.

Η Υπηρεσία μας προέβηκε επίσης σε έλεγχο αναφορικά με την αποτελεσματικότητα του έργου «Κατασκευή αλιευτικού καταφυγίου και πέντε παράλληλων κυματοθραυστών στο Ζύγι», το κόστος του οποίου ανέρχεται σε €15.258.080 και συγχρηματοδοτείται κατά το ήμισυ από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας και την Κυπριακή Δημοκρατία. Η ημερομηνία έναρξης του έργου, με βάση το συμβόλαιο, ήταν η 5.11.2007 και αναμενόταν να ολοκληρωθεί στις 2.5.2010. Μέχρι τον Οκτώβριο του 2010, οι κατασκευαστικές εργασίες παρουσίαζαν αδικαιολόγητη καθυστέρηση λόγω λανθασμένου προγραμματισμού εκ μέρους του εργολάβου και λόγω προβλημάτων οργάνωσης του εργοταξίου και προμήθειας υλικών. Επιπρόσθετα, προκλήθηκαν σοβαρές ζημιές στο έργο, λόγω ακραίων καιρικών συνθηκών, η αποκατάσταση των οποίων προκάλεσε περαιτέρω καθυστέρηση. Σημειώνεται ότι μέχρι τον Οκτώβριο του 2010 εγκρίθηκε από την Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων και την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων η παραχώρηση στον εργολάβο συνολικής παράτασης χρόνου 154 εργάσιμων ημερών με νέα ημερομηνία ολοκλήρωσης των εργασιών την 2.12.2010. Το έργο τελικά ολοκληρώθηκε στις 14.2.2011, μετά από περαιτέρω έγκριση της χρονικής παράτασης.

Έλεγχοι που διενεργήθηκαν σε σχέση με το Ταμείο Συνοχής. Στην Ετήσια Έκθεση Δραστηριοτήτων της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής για το 2010, αναφέρεται ότι προσφέρεται λογική διαβεβαίωση (reasonable assurance) ότι τα συστήματα που η Κύπρος χρησιμοποιεί για τη διάθεση ευρωπαϊκών πόρων για την Προγραμματική Περίοδο 2004 – 2006, μέσω του Ταμείου Συνοχής, λειτουργούν με επάρκεια. Αυτή η γνώμη της Γενικής Διεύθυνσης δίνεται χωρίς οποιαδήποτε επιφύλαξη.

Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας. Η Υπηρεσία μας παρατήρησε, ότι λόγω της καθυστέρησης των εργασιών που αφορούν στο έργο «Νέος χώρος Υγειονομικής Ταφής και Διαμετακομιστικοί Σταθμοί για Ολοκληρωμένη Διαχείριση Στερεών Απορριμάτων Επαρχιών Λάρνακας – Αμμοχώστου» θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή, ούτως ώστε να μην προκύψει απώλεια κοινοτικών πόρων. Για το πιο πάνω έργο, υποβλήθηκε αίτημα προς την ΕΕ για τροποποίηση, στην οποία περιλαμβανόταν και παράταση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης μέχρι το τέλος του 2010. Το αίτημα εγκρίθηκε από την ΕΕ και όπως μας πληροφόρησε το Γραφείο Προγραμματισμού το έργο ολοκληρώθηκε αρχές του 2010 και τέθηκε σε λειτουργία τον Μάρτιο του ίδιου έτους.

(γ) Διαρθρωτικά Ταμεία, Ταμείο Συνοχής και Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας/Προγραμματική Περίοδος 2007 – 2013.

Τα Προγράμματα των Διαρθρωτικών Ταμείων έδρασαν σαν μοχλός για αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης στην Κύπρο. Το 2010 εξαγγέλθηκαν, μεταξύ άλλων, δύο έκτακτα σχέδια χορηγιών από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων: το Έκτακτο Σχέδιο Επιχορήγησης Επιχειρήσεων για Ενίσχυση της Απασχόλησης και το Έκτακτο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων για την Απασχόληση Ανέργων. Επιπρόσθετα προωθήθηκαν έργα υποδομής και εντατικοποιήθηκαν οι προσπάθειες ενίσχυσης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Το Γραφείο Προγραμματισμού μάς πληροφόρησε ότι οι αδυναμίες από την υλοποίηση των Προγραμμάτων της ΠΠ 2004-2006 που εντοπίστηκαν έχουν ληφθεί υπόψη και σχετικά με το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) έγινε ειδική μελέτη αξιολόγησης, βάσει των αποτελεσμάτων της οποίας, σχεδιάστηκε το νέο σύστημα. Το νέο σύστημα εγκρίθηκε τόσο από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου όσο και από την ΕΕ μέσα στο 2009. Μέσα από αυτό υιοθετούνται οι εισηγήσεις για απλοποίηση και περαιτέρω βελτίωση του ΣΔΕ. Επιπρόσθετα αναφέρθηκε ότι τα έργα της ΠΠ 2007-2013 προχωρούν κανονικά και λήφθηκαν μέτρα για αντιμετώπιση ορισμένων καθυστερήσεων που εντοπίστηκαν στα έργα του ΕΚΤ.

(i) Υλοποίηση. Σε ενημερωτικό σημείωμα του ο Υπουργός Οικονομικών προς το Υπουργικό Συμβούλιο, το Μάρτιο του 2011, αναφέρει πως τα δύο προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής έχουν ενεργοποιηθεί πλήρως και πολλά σημαντικά έργα βρίσκονται στο στάδιο υλοποίησης.

Τα ποσοστά υλοποίησης για τα Προγράμματα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα», «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή» και «Αλιεία» με βάση το προϋπολογισμό τους, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2010, ανήλθαν σε 27,45%, 13,1% και 52,6% αντίστοιχα. Κατά το έτος 2010, πιστοποιήθηκαν στην ΕΕ δαπάνες ύψους €63,5 εκ., €15,5 εκ και €6 εκ για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα», «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή» και «Αλιεία», ανεβάζοντας το συνολικό ποσό πιστοποιημένων δαπανών στα €104,5 εκ., €15,7 εκ. και €12,3 εκ. αντίστοιχα. Κατά το 2010, το Γενικό Λογιστήριο (Αρχή Πιστοποίησης) εισέπραξε έναντι πιστοποιημένων δαπανών για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα», «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή» και «Αλιεία» ποσά ύψους €53.951.197, €12.980.071 και €6.148.627 αντίστοιχα.

Στο πιο πάνω σημείωμα του Υπουργού Οικονομικών, αναφέρεται ότι λόγω της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, η ΕΕ με στόχο την αποφυγή απώλειας πόρων από τα Κράτη Μέλη, προώθησε το πακέτο μέτρων απλοποίησης διαδικασιών, το οποίο υιοθετήθηκε από το Κοινοβούλιο τον Μάιο του 2010 και προνοεί μεταξύ άλλων, τη μεταφορά των δεσμεύσεων του 2007 που έληξαν το 2010 στα επόμενα χρόνια. Σημειώνεται επίσης ότι οι στόχοι για πιστοποιήσεις δαπανών και απορρόφηση κονδυλίων όσον αφορά το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής και το Ταμείο Αλιείας έχουν υπερκαλυφθεί. Όσον αφορά το ΕΚΤ έχει παρατηρηθεί προόδος στην υλοποίηση και ο κίνδυνος απώλειας κοινοτικών πόρων έχει μειωθεί.

Συνοπτικός Πίνακας Πορείας Υλοποίησης των Προγραμμάτων των Διαρθρωτικών Ταμείων την 31.12.2010.

Πρό-γραμμα	Προϋπολογ. Ενταγμένων Έργων	Προϋπολογ. Κοινοτικής Συνεισφοράς	Πιστοποιημένες Δαπάνες Ενταγμένων Έργων (Κοινοτική Συνεισφορά)	% Κάλυψη Κοιν. Συνεισφ.	Ανακτήσεις έναντι Πιστοποιημένων Δαπανών	% Ανάκτη-ση Δαπανών
	€	€	€		€	
Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγων.	627.534.814	492.665.838	88.816.339	18,03	87.674.168	17,80
Απασχό-ληση, Ανθρ. Κεφάλαιο και Κοιν. Συνοχή	126.514.921	119.769.154	13.145.645	10,98	13.145.645	10,98
Αλιεία	28.966.584	19.724.418	6.148.626	31,17	6.148.626	31,17
Σύνολο	783.016.319	632.159.410	108.110.610	17,10	106.968.439	16,92

Η τελευταία ημερομηνία επιλεξιμότητας δαπανών για τα πιο πάνω προγράμματα είναι η 31^η Δεκεμβρίου 2015.

(ii) Έλεγχοι και Εκθέσεις για Προγράμματα που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής της Προγραμματικής Περιόδου 2007 – 2013.

Ετήσιες Συνόψεις των Κρατών Μελών σε σχέση με τους ελέγχους γύρω από τη διάθεση των Ευρωπαϊκών Κονδυλίων. Στη συνολική ανάλυση του Διευθυντή Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών, όπως καταγράφεται στην Ετήσια Σύνοψη, αναφέρεται ότι κατά την περίοδο από 1^η Ιουλίου μέχρι 31 Δεκεμβρίου του 2010, διενεργήθηκαν συνολικά 9 έλεγχοι συστημάτων που αφορούσαν στην περίοδο προγραμματισμού 2007-2013 καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι τα συστήματα λειτουργούσαν αποτελεσματικά ώστε να παράσχουν εύλογη βεβαιότητα ως προς την ορθότητα των καταστάσεων δαπανών που υποβλήθηκαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και, κατά συνέπεια, ως προς τη νομιμότητα και την κανονικότητα των σχετικών πράξεων.

Έλεγχοι/Αξιολογήσεις που διενεργήθηκαν.

1. Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Αξιολόγηση Έργων. Για τα έργα που αφορούν στα προγράμματα του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) για την περίοδο 2007 – 2013, σύμφωνα με τα άρθρα 47 – 49 του Κανονισμού 1083/2006 Περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής, για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των κοινοτικών και εθνικών πόρων, προβλέπεται η διεξαγωγή αξιολογήσεων πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» και «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή», μέσω των οποίων υλοποιείται το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς.

Μέσα σε αυτά τα πλαίσια συστάθηκε στις 18.3.2009, Καθοδηγητική Επιτροπή για Δράσεις Αξιολόγησης κατά τη διάρκεια της υλοποίησης (on-going evaluation) των πιο πάνω επιχειρησιακών προγραμμάτων, η οποία θα έχει το γενικό συντονισμό της παρακολούθησης και στήριξης του έργου της αξιολόγησης. Ο ρόλος της Επιτροπής είναι συμβουλευτικός και οι εισηγήσεις της θα διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στην όλη διαδικασία αξιολόγησης.

Όπως μας ενημέρωσε το Γραφείο Προγραμματισμού, η Επιτροπή θα συνεδριάζει τουλάχιστον μια φορά ανα έτος. Μέσα στο 2010 πραγματοποιήθηκε στη Λευκωσία η δεύτερη συνεδρία της Καθοδηγητικής Επιτροπής για αξιολόγηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής για την περίοδο 2007-2013 κατά την οποία και υιοθετήθηκαν οι εισηγήσεις της Διαχειριστικής Αρχής όσον αφορά το πλαίσιο και τα επόμενα βήματα για την αξιολόγηση των Προγραμμάτων κατά τη διάρκεια υλοποίησης τους.

Στην Ετήσια Έκθεση Δραστηριοτήτων της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής για το 2010, αναφέρεται ότι προσφέρεται λογική διαβεβαίωση (reasonable assurance) ότι τα συστήματα που η Κύπρος χρησιμοποιεί για τη διάθεση ευρωπαϊκών πόρων για την Προγραμματική Περίοδο 2007 – 2013, μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και του Ταμείου Συνοχής, λειτουργούν με επάρκεια. Αυτή η γνώμη της Γενικής Διεύθυνσης δίνεται χωρίς οποιαδήποτε επιφύλαξη (unqualified opinion).

Στην ίδια έκθεση αναφέρεται επίσης ότι η υλοποίηση των έργων της ΠΠ 2007-2013 για την Κύπρο βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο.

Μια σχετική αξιολόγηση που διενεργήθηκε από ανεξάρτητους αξιολογητές τον Νοέμβριο του 2010, για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και αφορά στην Κύπρο (Expert Evaluation Network Delivering Policy Analysis on the Performance of the Cohesion Policy 2007-2013), αναφέρει ότι η «πολιτική συνοχής» είναι ακόμη σε πρωταρχικό στάδιο στην Κύπρο και αντιμετωπίζει δυσκολίες. Αναγνωρίζει όμως σημαντική προόδο ως προς τον προγραμματισμό, το συντονισμό δραστηριοτήτων καθώς και στα θέματα ελέγχου και οργάνωσης από πλευράς της Ρυθμιστικής Αρχής, συγκριτικά με την προηγούμενη ΠΠ. Ως σημαντικό πρόβλημα αναγνωρίζει την έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού κυρίως στις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η σχετική έκθεση καταλήγει ότι η προόδος μέχρι στιγμής θεωρείται ικανοποιητική και ότι τα έργα συνάδουν με τις ανάγκες της Κύπρου.

2. Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (YEE).

Επιχειρησιακά Προγράμματα «Αειφόρος Αναπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» και «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή». Η YEE με Υπουργική Απόφαση (αριθμός 65.794 ημερομηνίας 4 Ιουλίου 2007) και σύμφωνα με το άρθρο 59 του Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006, ορίστηκε ως η Αρμόδια Αρχή Ελέγχου για όλα τα Επιχειρησιακά Προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Κύπρο για την περίοδο 2007-2013.

Στην Ετήσια Έκθεση Ελέγχου της YEE για το 2010 που αφορούσε τα δύο πιο πάνω Επιχειρησιακά Προγράμματα, αναφέρεται ότι κατά την περίοδο 1.7.2009 μέχρι 31.12.2010, η YEE διενήργησε 10 ελέγχους συστημάτων σε διάφορους φορείς. Με βάση τα αποτελέσματα των ελέγχων αυτών συμπεραίνεται ότι το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου λειτούργησε αποτελεσματικά ώστε να παράσχει εύλογη βεβαιότητα ως προς την ορθότητα των καταστάσεων δαπανών που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή και, κατά συνέπεια, ως προς τη νομιμότητα και την κανονικότητα των σχετικών πράξεων. Επίσης στην Ετήσια Σύνοψη της YEE αναφέρονται τα εξής ευρήματα, που εκκρεμούσαν, από τους ελέγχους που ολοκληρώθηκαν το 2010:

- Διαχειριστική Αρχή στα πλαίσια της Τεχνικής Βοήθειας (Μονάδα Ένταξης, Παρακολούθησης και Επαληθεύσεων του Γραφείου Προγραμματισμού): Διαπιστώθηκε η μη ύπαρξη γραπτής διαδικασίας για επανεξέταση και παρακολούθηση αποτελεσμάτων. Όπως μας ενημέρωσε το Γραφείο Προγραμματισμού, ετοιμάστηκε γραπτή διαδικασία η οποία αποστάληκε στην ΕΕ.

- **Ενδιάμεσος Φορέας** (Μονάδα Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων). Διαπιστώθηκε ότι ο Ενδιάμεσος Φορέας δεν είχε καταγραμμένες διαδικασίες διασφάλισης επαρκούς επανεξέτασης και παρακολούθησης των αποτελεσμάτων των ελέγχων της Αρχής Ελέγχου καθώς και της εφαρμογής προληπτικών και διορθωτικών μέτρων.
- **Διαχειριστική Αρχή**: Διαπιστώθηκε ότι δεν είχαν διενεργηθεί δειγματοληπτικές επαληθεύσεις ώστε να διασφαλιστεί ότι οι Ενδιάμεσοι Φορείς διενεργούν τις επαληθεύσεις σύμφωνα με το πλαίσιο που έχει καθοριστεί και τις πρόνοιες των Κανονισμών της ΕΕ.

Όπως μας ενημέρωσε το Γραφείο Προγραμματισμού, οι επαληθεύσεις άρχισαν ουσιαστικά τέλος του 2010 και βάσει των ελέγχων από άλλα Ελεγκτικά Όργανα διαπιστώθηκε ότι το σύστημα λειτουργεί ικανοποιητικά.

- **Αρχή Πιστοποίησης**: Παρατηρήθηκε ότι δεν υπήρχε διαδικασία για την αξιολόγηση της αντιπροσωπευτικότητας των επαληθεύσεων που πραγματοποιήθηκαν από την Διαχειριστική Αρχή/Ενδιάμεσο Φορέα όσον αφορά στις δαπάνες βάσει των βεβαιώσεων δαπανών.

Πρόσθετα αναφέρεται ότι τα ευρήματα αυτά θα επανεξεταστούν από την YEE σε έλεγχο παρακολούθησης.

Το Γραφείο Προγραμματισμού μας πληροφόρησε ότι έχει διεξαχθεί ο σχετικός έλεγχος και τα ευρήματα έχουν κλείσει.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αλιεία». Η YEE με Υπουργική Απόφαση (αριθμός 65.794 ημερομηνίας 4 Ιουλίου 2007) και σύμφωνα με το άρθρο 58 του Κανονισμού (ΕΚ) 1198/2006, ορίστηκε ως η Αρμόδια Αρχή Ελέγχου για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αλιεία» που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας στα πλαίσια της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013.

Στην Ετήσια Έκθεση Ελέγχου για το 2010 που αφορούσε το πιο πάνω Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, αναφέρεται ότι κατά την περίοδο από 1.7.2009 μέχρι 31.12.2010, η YEE διενήργησε 4 ελέγχους συστημάτων σε διάφορους φορείς. Με βάση τα αποτελέσματα των ελέγχων αυτών συμπεραίνεται ότι το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου λειτούργησε αποτελεσματικά ώστε να παράσχει εύλογη βεβαιότητα ως προς την ορθότητα των καταστάσεων δαπανών που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή και, κατά συνέπεια, ως προς τη νομιμότητα και την κανονικότητα των σχετικών πράξεων.

Επίσης στην Ετήσια Σύνοψη της YEE αναφέρονται τα εξής ευρήματα, που εκκρεμούσαν από τους ελέγχους που ολοκληρώθηκαν το 2010:

- **Διαχειριστική Αρχή**: Διαπιστώθηκε ότι δεν είχαν διενεργηθεί δειγματοληπτικές επαληθεύσεις ώστε να διασφαλιστεί ότι οι Ενδιάμεσοι Φορείς διενεργούν τις επαληθεύσεις σύμφωνα με το πλαίσιο που έχει καθοριστεί και τις πρόνοιες των Κανονισμών της ΕΕ. Επίσης παρατηρήθηκε ότι δεν υπήρχε γραπτή διαδικασία με σκοπό τη διασφάλιση της επαρκούς επανεξέτασης και παρακολούθησης των αποτελεσμάτων των ελέγχων της Αρχής Ελέγχου.

Όπως μας ενημέρωσε το Γραφείο Προγραμματισμού, διενεργήθηκε και έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο χωρίς καμία παρατήρηση και ως εκ τούτου δεν κρίνεται σκόπιμος ο διπλός έλεγχος.

- **Αρχή Πιστοποίησης**: Παρατηρήθηκε ότι δεν υπήρχε διαδικασία για την αξιολόγηση της αντιπροσωπευτικότητας των επαληθεύσεων που πραγματοποιήθηκαν από την Διαχειριστική Αρχή/Ενδιάμεσο Φορέα όσον αφορά τις δαπάνες βάσει των βεβαιώσεων δαπανών.
- **Ενδιάμεσος Φορέας** (Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών, Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος): Διαπιστώθηκε ότι δεν υπήρχαν καταγραμμένες διαδικασίες με βάση τις οποίες ο Ενδιάμεσος Φορέας να επανεξετάζει και να παρακολουθεί τα αποτελέσματα των ελέγχων που διενεργεί η Αρχή Ελέγχου και να διασφαλίζει την εφαρμογή προληπτικών και διορθωτικών μέτρων σε περίπτωση εντοπισμού σφαλμάτων.

Πρόσθετα αναφέρεται ότι τα ευρήματα αυτά θα επανεξεταστούν από την YEE σε έλεγχο παρακολούθησης.

3. Ελεγκτική Υπηρεσία.

- (i) **Έκτακτο Σχέδιο Επιχορήγησης Επιχειρήσεων για Ενίσχυση της Απασχόλησης.** Σημειώνεται ότι το σχέδιο αυτό αποτελεί μέτρο κρατικής παρέμβασης και στοχεύει την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης. Ο Προϋπολογισμός του Σχεδίου ήταν €8 εκ., με περίοδο εφαρμογής από 26.3.2010 μέχρι 30.9.2011. Κατά το έτος 2010 παρατηρήθηκε από την Υπηρεσία μας, χαμηλή υλοποίηση του Σχεδίου αφού πραγματοποιήθηκαν δαπάνες της τάξης του 12,6%. Το θέμα συζητήθηκε σε συνεδρία του Συμβουλίου Παραγωγικότητας και αποφασίστηκε όπως ληφθούν μέτρα για καλύτερη ενημέρωση και ενθάρρυνση των επιχειρηματιών καθώς και πιθανή διαφοροποίηση των επιλέξιμων δαπανών του Σχεδίου.
- (ii) **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα».** Η Υπηρεσία μας διενήργησε τεχνικούς ελέγχους στα έργα που εμπίπτουν στο ΕΠ «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα». Ευρήματα των σχετικών ελέγχων αναφέρονται σε σχετικά μέρη της Έκθεσης μας κάτω από τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία/Κυβερνητικά Τμήματα.

4. Γραφείο Προγραμματισμού.

Κατά το 2010 το Γραφείο Προγραμματισμού διενήργησε ελέγχους προόδου υλοποίησης των έργων που εντάχθηκαν και που αναμένεται να ενταχθούν στα επιχειρησιακά προγράμματα. Σε επιστολές του προς τους φορείς υλοποίησης των έργων, ο Γενικός Διευθυντής του Γραφείου Προγραμματισμού επισήμανε αρκετές καθυστερήσεις σε έργα που έχουν ενταχθεί στα επιχειρησιακά προγράμματα και την ανάγκη επίσπευσης της υλοποίησης τους. Ορισμένα από τα έργα στα οποία παρατηρήθηκαν καθυστερήσεις ήταν τα ακόλουθα:

(i) Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα»

- Φορέας Υλοποίησης (Υπουργείο Εσωτερικών): Παρουσιάστηκαν σημαντικές καθυστερήσεις στην έναρξη υλοποίησης των έργων «Μονάδα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Στερεών Οικιακών Αποβλήτων Λευκωσίας» και «Μονάδα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Λεμεσού» με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος εάν δεν τηρηθούν αυστηρά τα νέα χρονοδιαγράμματα (έναρξη κατασκευαστικών εργασιών 11/2012 και 08/2012 για Λευκωσία και Λεμεσό αντίστοιχα) , τα έργα να μην ολοκληρωθούν εντός της επιλέξιμης περιόδου.
- Φορέας Υλοποίησης (Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής): Διαπιστώθηκε σημαντική καθυστέρηση στην υπογραφή και, κατά συνέπεια, στην υλοποίηση των συμφωνιών για τα έργα «Κυβερνητική Αποθήκη Πληροφοριών», «Δημιουργία Κυβερνητικής Διαδικτυακής Διόδου Ασφαλείας» και «Αναθεώρηση της Στρατηγικής για την Πληροφορική στη Δημόσια Υπηρεσία.
- Φορέας Υλοποίησης (Πανεπιστήμιο Κύπρου): Παρατηρήθηκε καθυστέρηση στην υλοποίηση του έργου και μη τήρηση χρονοδιαγραμμάτων σε ότι αφορά στη διαδικασία προσφοροδότησης για το έργο «Η-Πανεπιστήμιο».
- Φορέας Υλοποίησης (Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου): Υπήρξε καθυστέρηση κατά τρεις μήνες στην υλοποίηση του έργου και μη τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων ιδιαίτερα όσον αφορά στη διαδικασία προσφοροδότησης για το έργο «Δράσεις Ολοκλήρωσης του Ηλεκτρονικού Τεχνολογικού Πανεπιστημίου».

(ii) Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή»

- Φορέας Υλοποίησης (Πανεπιστήμιο Κύπρου): Παρατηρήθηκε καθυστέρηση στην υλοποίηση του έργου «Ανάπτυξη και Λειτουργία Γραφείων Διασύνδεσης με τον Επιχειρηματικό Κόσμο στα Πανεπιστήμια που λειτουργούν στην Κυπριακή Δημοκρατία» καθώς και καθυστέρηση στην υποβολή των Δελτίων Παρακολούθησης.
- Φορέας Υλοποίησης (Τμήμα Εργασίας, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Παρατηρήθηκαν καθυστερήσεις στην υλοποίηση του έργου «Περαιτέρω Ενίσχυση και Εκσυγχρονισμός

της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης» και του σχεδίου «Εκτακτο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων για Απασχόληση Ανέργων».

- Φορέας Υλοποίησης (Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Παρατηρήθηκαν καθυστερήσεις στην υλοποίηση του έργου «Εφαρμογή Νέου Συστήματος Αξιολόγησης της Αναπηρίας και Λειτουργικότητας».
- Φορέας Υλοποίησης (Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Παρατηρήθηκαν καθυστερήσεις στην υλοποίηση των έργων «Νέα Σύγχρονη Μαθητεία» και «Δικτυωθείτε και Εξελιχθείτε» καθώς και των σχεδίων «Σχέδιο Παροχής Κινήτρων για την Πρόσληψη Μαθητευομένων του Συστήματος Μαθητείας στον Ιδιωτικό Τομέα» και «Εκτακτο Σχέδιο Επιχορήγησης Επιχειρήσεων για Ενίσχυση της Απασχόλησης».
- Φορέας Υλοποίησης (Αρχή Ανάπτυξης Ανθρωπίνου Δυναμικού, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Παρατηρήθηκε καθυστέρηση στην υλοποίηση τεσσάρων έργων.

(δ) Άλλα Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα.

Έλεγχοι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφαση του ημερ. 7.3.2007, ενέκρινε τη συμμετοχή της Κύπρου στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα «Νέα Γενιά σε Δράση» που καλύπτει την περίοδο 2007-2013 και ορίστηκε ο Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου ως Εθνική Υπηρεσία Διαχείρισης για το εν λόγω πρόγραμμα. Η ΕΕ, κατόπιν ελέγχου, διαπίστωσε σοβαρές ελλείψεις σε θέματα στελέχωσης, τεχνικής διαχείρισης και οικονομικού ελέγχου του Οργανισμού και με επιστολή της, ημερ. 6.2.2009, ενημέρωσε τον Οργανισμό ότι θα προχωρήσει σε παγοποίηση της δεύτερης περιόδου υποβολής αιτήσεων μέχρι να αποκατασταθούν οι αδυναμίες που εντοπίστηκαν. Τα μέτρα παγοποίησης άρθηκαν και το Πρόγραμμα επαναλειτούργησε την 1.6.2010.

Το ποσοστό του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών, ως προς τις προϋπολογιζόμενες, για τα έτη 2007, 2008 και 2009 ανήλθε μόλις στο 35,7%, 40,2% και 59,7% αντίστοιχα δημιουργώντας υποχρέωση επιστροφής των αδαπάνητων ποσών προς την ΕΕ.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι, ο προγραμματισμός των δράσεων και η διενέργεια των δαπανών θα πρέπει να παρακολουθούνται στενά, ώστε οι δράσεις που προγραμματίζονται να υλοποιούνται έγκαιρα, με σκοπό η Δημοκρατία να αξιοποιεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό τους ευρωπαϊκούς πόρους που δικαιούται, στα χρονικά πλαίσια που της παρέχονται.

ΜΕΡΟΣ 7 - ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

7.1 Έγκριση Κρατικού Προϋπολογισμού για το έτος 2010. Ο Προϋπολογισμός του Κράτους για το έτος 2011 κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 8.10.2009 και, μετά την ψήφιση του σε Νόμο, (Ν.67(II)/2009) δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.12.2009.

Υποβολή Τελικού Απολογισμού. Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 81 του Συντάγματος, ο Τελικός Απολογισμός πρέπει να κατατίθεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση μέσα σε τρεις μήνες από τη λήξη του οικονομικού έτους. Ο Τελικός Απολογισμός για το οικονομικό έτος που έληξε στις 31.12.2010 εγκρίθηκε από τη Γενική Λογίστρια την 1.3.2011 και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 21.3.2011.

7.2 Πάγιο Ταμείο. Το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας παρουσίασε το 2010 την πιο κάτω κίνηση:

	2010 €000	2009 €000
Χρεωστικό υπόλοιπο 1.1	10.558.772	8.521.340
Πλέον: Πληρωμές	<u>7.718.240</u>	<u>7.746.961</u>
	18.277.012	16.268.301
Μείον: Εισπράξεις	<u>5.806.733</u>	<u>5.709.529</u>
Χρεωστικό υπόλοιπο 31.12	<u>12.470.279</u>	<u>10.558.772</u>

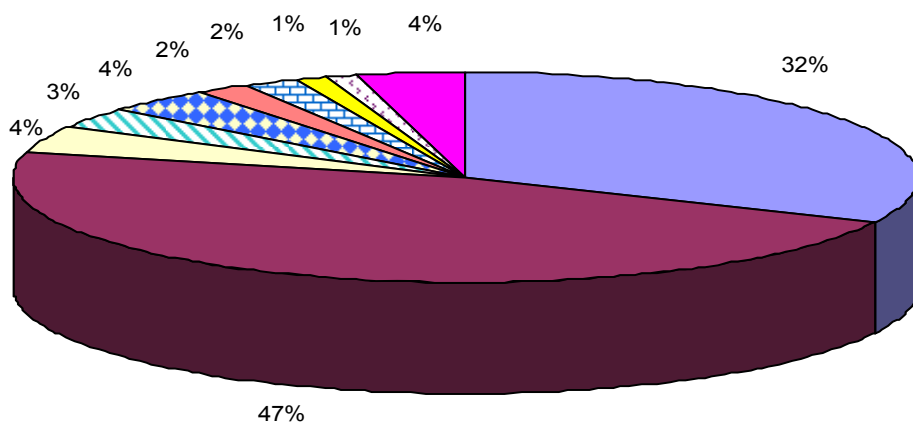
7.3 Αποτελέσματα έτους. Κατά το 2010 προέκυψε έλλειμμα ύψους €1.911,5 εκ., σε σύγκριση με €2.037,4 εκ. το 2009 ενώ, σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό του 2010, το έλλειμμα θα ανερχόταν σε €1.952,4 εκ., σε σύγκριση με €1.958,7 εκ. το 2009. Η μείωση του ελλείμματος κατά €125,9 εκ. σε σύγκριση με το 2009 προέκυψε κυρίως λόγω αύξησης των εισπράξεων κατά €97,2 εκ. και της μείωσης των πληρωμών κατά €28,7 εκ. όπως αναφέρεται αναλυτικά στις επόμενες παραγράφους.

	2010			2009		
	Προϋπολογι- σθέντα € 000	Πραγματικά € 000	Απόκλιση %	Προϋπολογι- σθέντα € 000	Πραγματικά € 000	Απόκλιση %
Εισπράξεις	6.877.747	5.806.733	(15,57)	6.875.178	5.709.529	(16,95)
Πληρωμές (Έλλειμμα)	8.830.177	7.718.240	(12,59)	8.833.890	7.746.961	(12,30)
/Πλεόνασμα	<u>(1.952.430)</u>	<u>(1.911.507)</u>	-	<u>(1.958.712)</u>	<u>(2.037.432)</u>	-

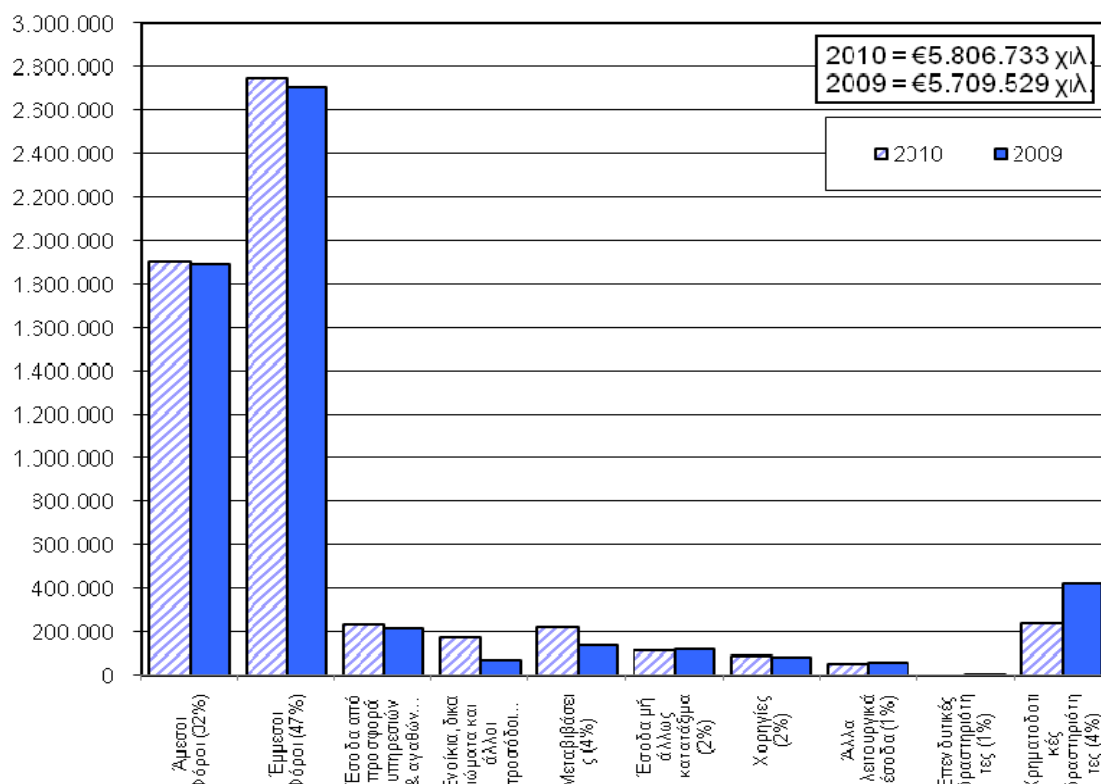
7.4 Εισπράξεις. Οι συνολικές εισπράξεις σημείωσαν αύξηση €97,2 εκ. ή 1,7% σε σύγκριση με το 2009, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των ενοικίων, δικαιωμάτων και άλλων προσόδων κατά €105,9 εκ., την αύξηση των μεταβιβάσεων ύψους €92 εκ., την αύξηση των άλλων άμεσων φόρων κατά €32 εκ. και των άλλων έμμεσων φόρων κατά €33,8 εκ., αλλά και στη μείωση των αναλήψεων δανείων εσωτερικού κατά €198,9 εκ. και του φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων κατά €61,3 εκ.

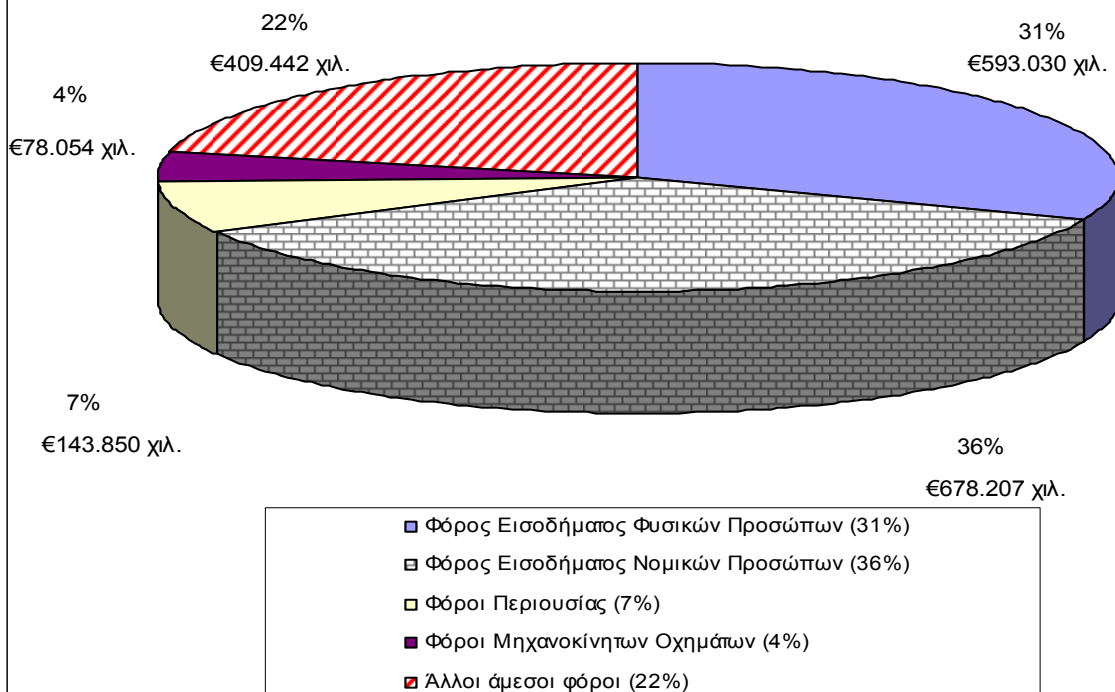
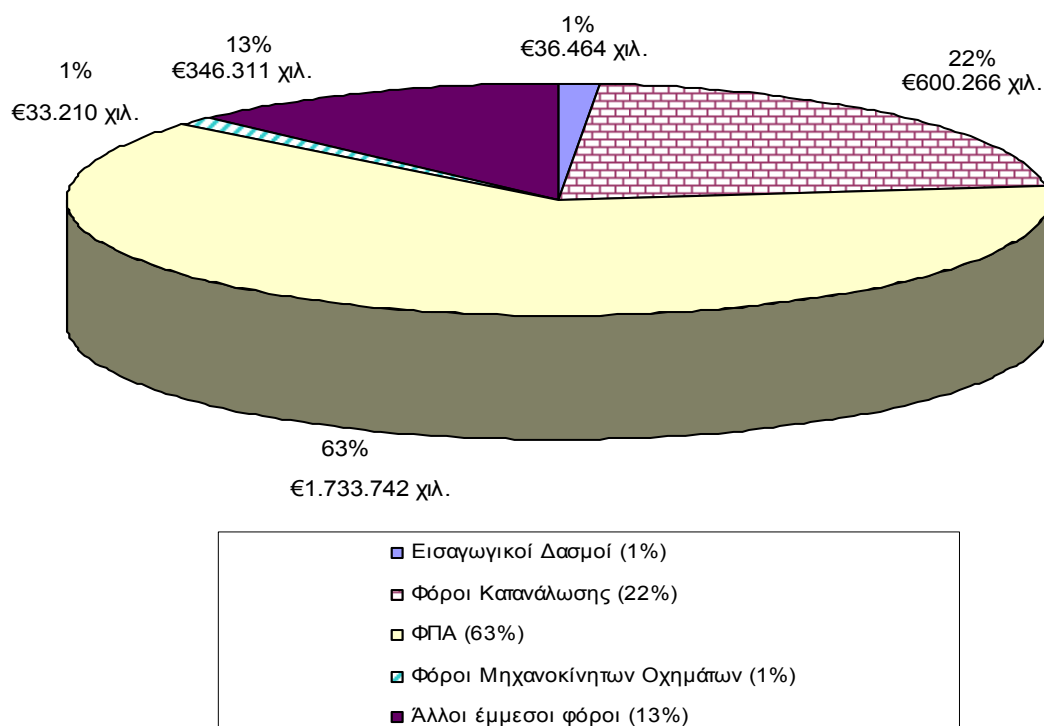
Οι εισπράξεις των δύο τελευταίων ετών παρουσιάζονται στη Δημοσιονομική Έκθεση για το έτος 2010, ως ακολούθως:

	€000	2010 €000	%	€000	2009 €000	%
<u>ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ</u>						
Α. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ		5.558.614	95,72		5.284.843	92,57
<u>Άμεσοι Φόροι</u>		1.902.583	32,77		1.892.918	33,16
Φόρος Εισοδήματος Φυσικών						
Προσώπων	593.030			571.346		
Φόρος Εισοδήματος Νομικών						
Προσώπων	678.206			739.527		
Φόρος Περιουσίας	143.850			121.721		
Φόροι Μηχανοκινήτων	78.054			83.335		
Άλλοι Άμεσοι Φόροι	409.443			376.989		
<u>Έμμεσοι Φόροι</u>		2.749.993	47,36		2.709.478	47,46
Εισαγωγικοί Δασμοί	36.464			39.831		
Φόροι Κατανάλωσης	600.266			575.259		
Φ.Π.Α.	1.733.742			1.747.038		
Φόροι Μηχανοκινήτων						
Οχημάτων	33.210			34.860		
Άλλοι Έμμεσοι Φόροι	346.311			312.490		
Έσοδα από Προσφορά						
Υπηρεσιών και Πώληση						
Αγαθών		237.178	4,08		214.669	3,76
Ενοίκια, Δικαιώματα						
και άλλες Πρόσοδοι		178.181	3,06		72.317	1,27
Μεταβιβάσεις		226.662	3,90		134.618	2,36
Έσοδα μη άλλως κατατάξιμα		118.324	2,03		117.670	2,06
Χορηγίες		92.011	1,59		85.834	1,50
Άλλα λειτουργικά έσοδα		53.682	0,93		57.339	1,00
Β. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ						
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		3.814	0,07		4.198	0,07
Πάγια-Πωλήσεις Παγίων		3.814	0,07		4.198	0,07
Γ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ						
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		244.305	4,21		420.488	7,36
Άλλα έσοδα-Πρόσοδοι από τόκους		43.659	0,75		49.857	0,87
<u>Δάνεια</u>		200.646	3,46		370.631	6,49
Έσοδα Εκδοθέντων Δανείων	29.521			22.648		
Αναλήψεις Δανείων						
Εξωτερικού	54.752			32.800		
Αναλήψεις Δανείων						
Εσωτερικού	116.373			315.183		
ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ		5.806.733	100,00		5.709.529	100,00

Ανάλυση Εισπράξεων Προϋπολογισμού 2010Σύνολο
€5.806.733 χιλ.

■ Άμεσοι Φόροι (32%)	■ Έμμεσοι Φόροι (47%)
■ Εσοδα από προσφορά υπηρεσιών & αγαθών (4%)	■ Ενοίκια, δικαιώματα και άλλοι προσόδοι (3%)
■ Μεταβιβάσεις (4%)	■ Εσοδα μή άλλως κατατάξιμα (2%)
■ Χορηγίες (2%)	■ Άλλα λειτουργικά έσοδα (1%)
■ Επενδυτικές δραστηριότητες (1%)	■ Χρηματοδοτικές δραστηριότητες (4%)

Σύγκριση Εισπράξεων Προϋπολογισμού με το προηγούμενο έτος

Ανάλυση Άμεσων Φόρων 2010Σύνολο
€1.902.583 χιλ.**Ανάλυση Έμμεσων Φόρων 2010**Σύνολο
€2.749.993 χιλ.

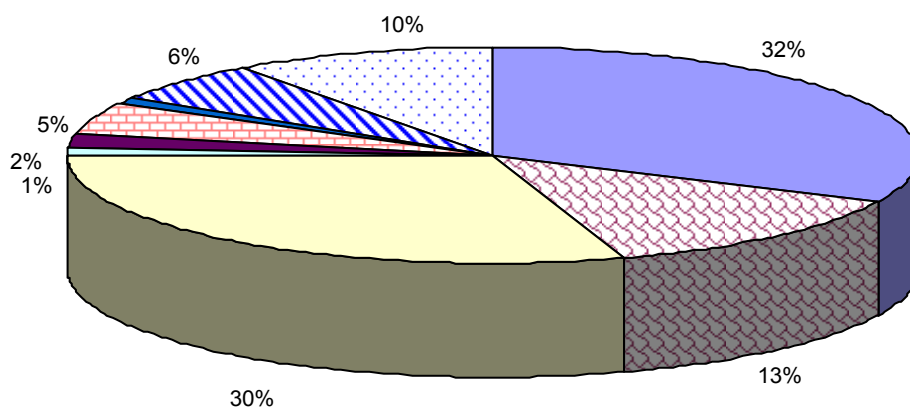
7.5 Πληρωμές. Οι πληρωμές κατά το 2010 παρουσίασαν μείωση κατά €28,7 εκ. ή 0,37%, σε σύγκριση με το 2009, κυρίως λόγω μείωσης των άλλων εξόδων κατά €52,9 εκ., (εξυπηρέτηση του Δημόσιου Χρέους) και των αποπληρωμών δανείων κατά €159,6 εκ. (δάνεια εσωτερικού). Παράλληλα παρουσιάστηκε αύξηση στις δαπάνες προσωπικού και στις μεταβιβάσεις κατά €105,2 εκ. και €95,1 εκ. αντίστοιχα.

Οι πληρωμές των δύο τελευταίων ετών παρουσιάζονται στη Δημοσιονομική Έκθεση για το έτος 2010, ως ακολούθως:

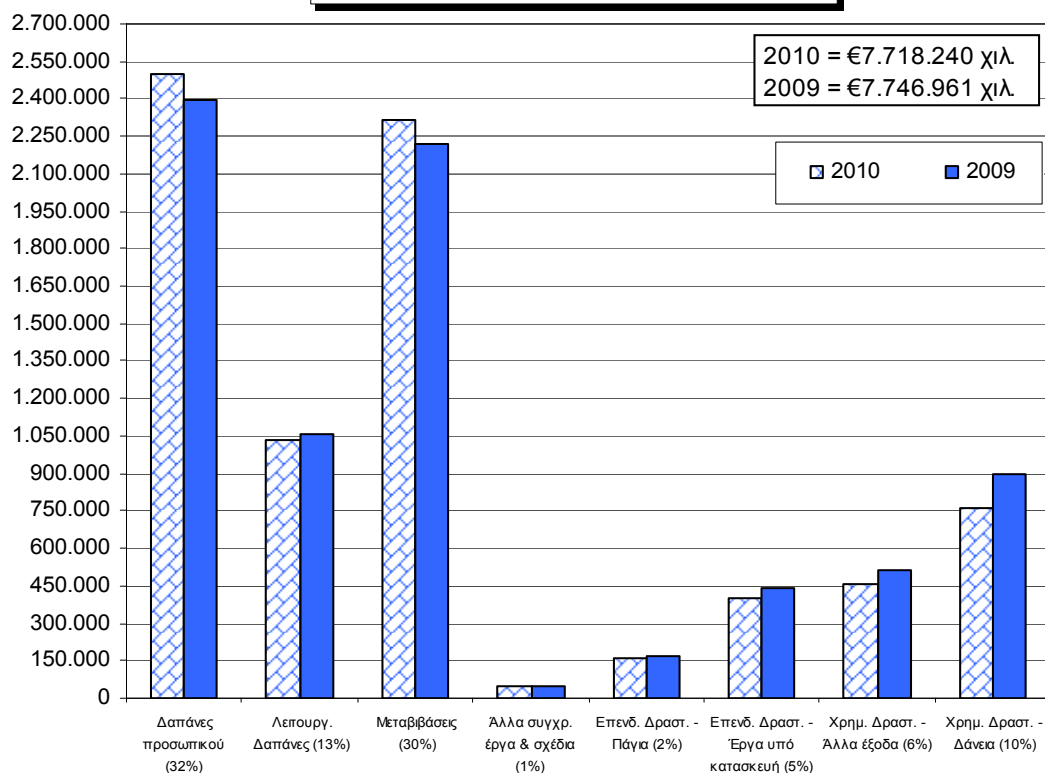
	2010		2009	
	€000	%	€000	%
ΠΛΗΡΩΜΕΣ				
A. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	5.897.809	76,41	5.724.258	73,89
Δαπάνες προσωπικού	2.500.430	32,40	2.395.259	30,92
Λειτουργικές Δαπάνες	1.033.591	13,39	1.059.451	13,68
Μεταβιβάσεις	2.314.242	29,98	2.219.128	28,64
Άλλα συγχρηματοδοτούμενα έργα και σχέδια	49.546	0,64	50.420	0,65
B. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	602.556	7,81	613.435	7,92
Πάγιο ενεργητικό	163.284	2,12	167.877	2,17
Έργα υπό κατασκευή	404.235	5,24	441.215	5,70
Επενδύσεις	35.037	0,45	4.343	0,05
Γ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	1.217.875	15,78	1.409.269	18,19
Άλλα έξοδα	459.001	5,95	511.927	6,61
Δάνεια	758.874	9,83	897.342	11,58
Σύνολο πληρωμών	7.718.240	100,00	7.746.961	100,00

Ανάλυση Πληρωμών Προϋπολογισμού 2010

Σύνολο
€7.718.240 χιλ.

■ Δαπάνες προσωπικού (32%)	■ Λειτουργ. Δαπάνες (13%)
■ Μεταβιβάσεις (30%)	■ Άλλα συγχρ. έργα & σχέδια (1%)
■ Επενδ. Δραστ. - Πάγια (2%)	■ Επενδ. Δραστ. - Έργα υπό κατασκευή (5%)
■ Χρημ. Δραστ. - Άλλα έξοδα (6%)	■ Χρημ. Δραστ. - Δάνεια (10%)

Σύγκριση Πληρωμών Προϋπολογισμού με το προηγούμενο έτος

7.6 ΓΕΝΙΚΑ

Υπερβάσεις επί του Προϋπολογισμού. Σε ορισμένες περιπτώσεις έγιναν πληρωμές πέρα από τα αρχικά εγκριθέντα ποσά, για τις οποίες ζητήθηκε και δόθηκε καλυπτική έγκριση από τον Υπουργό Οικονομικών.

Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής. Σύμφωνα με το άρθρο 168 του Συντάγματος ή με βάση τον περί Προϋπολογισμού Νόμο εκδόθηκαν από τον Υπουργό Οικονομικών συνολικά 103 Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής (Ε.Ε.Π.) για συνολικό ποσό €539.088.092 ως ακολούθως:

	Αρ. Ε.Ε.Π.	Ποσό €
Άμεση επιβάρυνση Πάγιου Ταμείου	13	24.620.504
Με Νόμους περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού	3	178.729.538
Άλλα-σύμφωνα με τον περί Προϋπολογισμού Νόμο	87	335.738.050
Σύνολο	103	539.088.092

Τα Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής που εκδόθηκαν με Νόμους είναι τα ακόλουθα:

Α/Α Ε.Ε.Π.	Νόμος	Ποσό €
3	12(Π)/2010	35.000.000
14	36(Π)/2010	60.600.000
76	53(Π)/2010	83.129.538
		178.729.538

Η κατηγορία Άλλα Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής αναλύεται όπως πιο κάτω:

Περιγραφή	Ποσό €
Μεταφορά από Αποθεματικό	42.524.317
Μεταφορά από Συγκεντρωτικά Κονδύλια	48.868.667
Μεταφορά από εξοικονομήσεις σε Άρθρα του ιδίου Κεφαλαίου	244.345.066
Σύνολο	335.738.050

Συνολικά, 1541 Άρθρα επηρεάστηκαν μια ή περισσότερες φορές. Μετά τις 31.12.2010, εκδόθηκαν για το έτος 2010, 13 Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής συνολικού ύψους €26.292.940. Το τελευταίο Ειδικό Ένταλμα Πληρωμής που εκδόθηκε έφερε ημερομηνία 14 Φεβρουαρίου 2011.

Εκκρεμείς οφειλές. Στη Δημοσιονομική Έκθεση του 2010 παρουσιάζεται ως εκκρεμείς οφειλές το ποσό των €11 εκ. (αφορά υποχρεώσεις που δημιουργήθηκαν εντός του 2010 και δεν έγιναν πληρωμές από τον Προϋπολογισμό του 2010). Σύμφωνα με τις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες, οι υποχρεώσεις της Κυβέρνησης πρέπει να τακτοποιούνται έγκαιρα και να καταβάλλεται κάθε προσπάθεια για την εξόφληση όλων των υποχρεώσεων μέσα στον αντίστοιχο χρόνο που αναφέρονται. Παρατηρήθηκε ότι στις καταστάσεις εκκρεμών υποχρεώσεων που αποστέλλονται στον Γενικό Λογιστή από τα διάφορα Υπουργεία/Τμήματα/Υπηρεσίες δεν παρουσιάζεται σε όλες τις περιπτώσεις το σύνολο των υποχρεώσεων με αποτέλεσμα να μη μπορεί να επιβεβαιωθεί το συνολικό ποσό των εκκρεμών υποχρεώσεων του κράτους στο τέλος εκάστου έτους.

Επισημαίνεται επίσης ότι δεν παρουσιάζονται στη Δημοσιονομική Έκθεση οι συνολικές οφειλές του κράτους, επειδή σύμφωνα με τις πιο πάνω Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες στις εκκρεμείς υποχρεώσεις δεν περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, οποιαδήποτε ποσά οφείλονται δυνάμει νομοθεσίας (οδηγία αρ. 81 παρ.(ζ)). Για παράδειγμα δεν περιλαμβάνονται τα πολύ σημαντικά ποσά που οφείλει το

κράτος για απαλλοτριώσεις που σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ανέρχονταν με τους τόκους σε €515 εκ. στις 30.9.2011 ούτε και άλλα σημαντικά ποσά όπως οι επιστροφές Φ.Π.Α. που ανέρχονταν στις 31.12.2010 σε €340,7 εκ.

Καθυστερημένα έσοδα. Στον πίνακα των καθυστερημένων εσόδων της Δημοσιονομικής Έκθεσης για το 2010, που ετοιμάστηκε από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων, από την οποία (Βουλή) εγκρίθηκε με απόφασή της στις 14.7.2011, συμπεριλήφθηκαν για πρώτη φορά τόκοι και πρόστιμα που αφορούν στα καθυστερημένα έσοδα του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων (ΤΕΠ) ύψους €424,4 εκ. Μετά την ενσωμάτωση των πιο πάνω τόκων και προστίμων, για σκοπούς σύγκρισης, τα καθυστερημένα έσοδα του ΤΕΠ για το 2009 έχουν αναπροσαρμοστεί στη Δημοσιονομική Έκθεση του 2010 με τη συμπερίληψη ποσού ύψους €405,1 εκ. που αφορά σε τόκους και πρόστιμα. Για ομοιομορφία με τη Δημοσιονομική Έκθεση, ακολουθήθηκε ο ίδιος χειρισμός/παρουσίαση και στην παρούσα Έκθεση της Υπηρεσίας μας. Με βάση τα πιο πάνω, το ύψος των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2010 όπως παρουσιάζονται στο Παράρτημα II της Έκθεσης της Υπηρεσίας μας μετά την συμπερίληψη τόκων και προστίμων ανήλθε στα €1,544 δις σε σύγκριση με €1,510 δις το 2009. Από αυτά ποσό ύψους €1.027,9 εκ. ή ποσοστό 66,57% αφορά καθυστερήσεις του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων. Σημειώνεται ότι στην Κατάσταση Καθυστερημένων Εσόδων κατά την 31.12.2010 που ετοίμασε το ΤΕΠ και ο Διευθυντής του απέστειλε στην Υπηρεσία μας στις 29.8.2011 καταγράφονται καθυστερημένοι φόροι ακίνητης ιδιοκτησίας των Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων ύψους €77,11 εκ., πλέον τόκοι και επιβαρύνσεις ύψους €76,85 εκ. Ωστόσο σε επιστολή του Διευθυντή του ΤΕΠ που συνοδεύει την πιο πάνω κατάσταση αναφέρεται ότι το ποσό αυτό αποτελεί «τεχνικούς εσωτερικούς υπολογισμούς» του Τμήματος και δεν είναι οφειλόμενες φορολογίες. Αν όμως δεν είναι οφειλόμενες φορολογίες τότε το ΤΕΠ δεν θα έπρεπε να τις συμπεριλαμβάνει στην κατάσταση καθυστερημένων φόρων που το ίδιο το Τμήμα ετοιμάζει. Περαιτέρω λαμβανομένου υπόψη ότι η Εκκλησία αδιαμφισβήτητα κατέχει ακίνητη περιουσία σημαντικής αξίας και υπέχει σύμφωνα με το Νόμο φορολογική υποχρέωση, υποδείξαμε ότι, εάν το Τμήμα θεωρεί το πιο πάνω ποσό ως «τεχνικούς εσωτερικούς υπολογισμούς» οφείλει, σύμφωνα με τη νομοθεσία, να προβεί σε εκ νέου υπολογισμό του οφειλόμενου ποσού. Εκτενέστερη αναφορά για τις καθυστερημένες οφειλές των Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων γίνεται σε άλλη παράγραφο. Τα ίδια στοιχεία ο Διευθυντής του ΤΕΠ έδωσε και στη Γενική Λογίστρια ως καθυστερημένα έσοδα του Τμήματος για συμπερίληψη στη Δημοσιονομική Έκθεση όπου και περιλήφθηκαν. Παράλληλα με σημείωση του, ο Διευθυντής του ΤΕΠ συμπεριλαμβάνει το εν λόγω ποσό στα καθυστερημένα έσοδα «που δεν είναι πρακτικά εισπράξιμα», χαρακτηρίζοντας το ως ποσό που προκύπτει από «εσωτερικούς τεχνικούς υπολογισμούς» του Τμήματος. Τα καθυστερημένα έσοδα περιλαμβάνουν επίσης ποσό €221 εκ. ή ποσοστό 14,3% που αφορά καθυστερήσεις της Υπηρεσίας ΦΠΑ.

Υπό τις παρούσες δύσκολες οικονομικές συνθήκες και τα αυξημένα δημοσιονομικά ελλείμματα, επιβάλλεται όπως καταβληθούν εντατικότερες προσπάθειες από τα διάφορα Τμήματα για είσπραξη των καθυστερημένων ποσών. Επίσης όπου κρίνεται ότι απαιτείται θέσπιση/τροποποίηση της νομοθεσίας για βελτίωση της εισπρακτικής δυνατότητας, πρέπει άμεσα να προωθηθούν τα σχετικά νομοσχέδια στη Βουλή για έγκριση.

7.7 ΤΕΛΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Πιστοποίηση Τελικού Απολογισμού. Ο Τελικός Απολογισμός της Δημοκρατίας, για το οικονομικό έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2010, έχει ελεγχθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 116 του Συντάγματος. Εκτός των παρατηρήσεων που αναφέρονται στην Έκθεση αυτή, ο Τελικός Απολογισμός δίνει, κατά τη γνώμη μου, αληθινή και δίκαιη εικόνα της οικονομικής κατάστασης της Δημοκρατίας.

Η γενική διαπίστωση είναι ότι σημειώθηκαν σημαντικές βελτιώσεις στον εσωτερικό έλεγχο όσον αφορά στα λογιστικά συστήματα, με αποτέλεσμα να περιοριστούν στο ελάχιστο τα αριθμητικά λάθη. Όμως, όπως ανέφερα και σε προηγούμενες εκθέσεις μου, επιβάλλεται η εισαγωγή συστημάτων εσωτερικού ελέγχου διεύθυνσης, τα οποία, μεταξύ άλλων, να συμπεριλαμβάνουν συγκεκριμένους στόχους και μετρήσιμα κριτήρια με δείκτες απόδοσης, βάσει των οποίων να έχει την ευχέρεια, τόσο η διεύθυνση, όσο και ο πολίτης

να αξιολογούν την απόδοση και επίτευξη των στόχων που οφείλει να θέτει κάθε Υπουργείο, Τμήμα ή Υπηρεσία, καθώς επίσης και η επέκταση της χρήσης μηχανογραφημένων συστημάτων σε όλους τους τομείς, με ταυτόχρονη εκπαίδευση του προσωπικού στην αξιοποίηση της τεχνολογίας, για παροχή έγκαιρης και αποτελεσματικής εξυπηρέτησης στους πολίτες με το μικρότερο δυνατό κόστος. Η θέσπιση και τροποποίηση νομοθετημάτων, που συμβάλλουν στον περιορισμό των αδυναμιών και ελλείψεων που παρατηρούνται σε ορισμένους τομείς, ιδιαίτερα στην επιβολή και είσπραξη των δημόσιων εσόδων, επιβάλλεται όπως προωθείται το ταχύτερο.

Κατάσταση Ενεργητικού και Παθητικού. Η πιο κάτω κατάσταση παρουσιάζει το Ενεργητικό και Παθητικό της Κυπριακής Δημοκρατίας στις 31 Δεκεμβρίου 2010 και 31 Δεκεμβρίου 2009. Η κατάσταση ετοιμάζεται με βάση τις πραγματικές εισπράξεις και πληρωμές σε ιστορικό κόστος εκτός σε ότι αφορά στα ακόλουθα στοιχεία που περιλαμβάνονται σ' αυτή.

(α) τα εξοφλητικά αποθέματα τα οποία συμπεριλαμβάνουν δεδουλευμένα έσοδα από τόκους για το έτος.

(β) τα υπόλοιπα των δανείων που παραχωρήθηκαν από τη Δημοκρατία και του δανεισμού σε ξένα νομίσματα τα οποία συμπεριλαμβάνουν τα μη πραγματοποιηθέντα συναλλαγματικά κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από τη μετατροπή με τη συναλλαγματική ισοτιμία που ισχύει στο τέλος του έτους.

(γ) τα υπόλοιπα των εξοφλητικών αποθεμάτων, των δανείων που παραχωρήθηκαν, του δανεισμού και των επενδύσεων κεφαλαιοποιούνται κατά τη λήξη του έτους και συμπεριλαμβάνονται στην Κατάσταση του Ενεργητικού και Παθητικού. Το καθαρό συνολικό ποσό των στοιχείων αυτών κατά τη λήξη του έτους αναγνωρίζεται στο Αποθεματικό από Επενδυτικές και Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες.

	2010 €000	2009 €000
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Τράπεζες & Μετρητά	165.261	370.700
Ειδικά Ταμεία	89.949	13
Προκαταβολές & Χρεωστικά Υπόλοιπα	67.260	91.882
Προκαταβολές Αποθεμάτων	6.441	6.187
Εξοφλητικά Αποθέματα	81.646	110.666
Δάνεια (που παραχωρήθηκαν από το κράτος)	595.013	469.140
Επενδύσεις	165.159	123.646
	1.170.729	1.172.234
ΠΑΘΗΤΙΚΟ		
Τραπεζικά Παρατραβήγματα	6.228	28.014
Ειδικά Ταμεία	237.735	266.135
Καταθέσεις & Πιστωτικά υπόλοιπα	264.679	207.300
Γραμμάτια Δημοσίου	5.194.251	10.555.807
Επενδύσεις Ειδικών Ταμείων	7.134.827	-
Δανεισμός	5.649.173	6.097.749
	18.486.893	17.155.005
ΚΑΘΑΡΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟ	17.316.164	15.982.771
ΠΑΓΙΟ ΤΑΜΕΙΟ		
Συσσωρευμένο Έλλειμμα στην αρχή του έτους	10.558.771	8.521.339
Έλλειμμα/(Πλεόνασμα) για το έτος	1.911.507	2.037.432
	12.470.278	10.558.771
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ ΑΠΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	4.845.886	5.424.000
	17.316.164	15.982.771

7.8 ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

Μετρητά και υπόλοιπα τραπεζικών λογαριασμών κ.λπ. στις 31 Δεκεμβρίου 2010

	€
Σύνολο σε Τράπεζες και Μετρητά	165.261.320
Μείον: Τραπεζικά Παρατραβήγματα	(6.227.465)
	159.033.855
Αντιπροσωπεύεται από:	
Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου:	
Ταμείο Διαχείρισης Μετρητών	85.430.072
Γενικός Κυβερνητικός Λογαριασμός	(3.691.474)
	81.738.598
Βραχυπρόθεσμες καταθέσεις	65.996.638
Υπόλοιπα σε Ταμεία Πάγιας Προκαταβολής	11.298.619
Ολικά	159.033.855

Ειδικά Ταμεία €89.949.180. Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει το υπόλοιπο του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων €89.926.707, του Ταμείου Πάγιας Προκαταβολής του Κρατικού Λαχείου ύψους €19.473 και της Παγκύπριας Ένωσης Προσφύγων ύψους €3.000.

Προκαταβολές και χρεωστικά υπόλοιπα €67,3 εκ. (€91,9 εκ. το 2009). Στο ποσό αυτό περιλαμβάνονται υπόλοιπα των πιο κάτω προκαταβολών, τα οποία πιθανόν να βαρύνουν τελικά το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας. Οι προκαταβολές που εκδόθηκαν πριν από πολλά χρόνια πρέπει να ανακτηθούν το συντομότερο δυνατό.

(α) Προκαταβολές, Γενικό Λογιστήριο (διάφορες)

-Δανειοδότηση ιδιωτικών επιχειρήσεων μέσω της Κυπριακής Τράπεζας Αναπτύξεως €4,5 εκ. Η προκαταβολή αυτή εκδόθηκε κατά τα έτη 1976-1982 στην Τράπεζα για τη δανειοδότηση ιδιωτικών επιχειρήσεων. Η προκαταβολή δεν φέρει τόκο. Στις 2.3.2009 ο Γενικός Λογιστής με επιστολή του ζήτησε έγκριση του Υπουργού Οικονομικών για διαγραφή του ποσού αυτού.

-Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες Ατδ. €1,7 εκ. Το ποσό αυτό καταβλήθηκε το 1983, για να μπορέσει η εταιρεία να συνεχίσει τη λειτουργία της. Το Γενικό Λογιστήριο έστειλε στον Υπουργό Οικονομικών στις 7 Δεκεμβρίου 2009, προσχέδιο πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο για εξασφάλιση έγκρισης για διαγραφή της προκαταβολής, αφού όπως ανέφερε ο Έφορος Εταιρειών και Επίσημος Παραλήπτης, από τη διαδικασία εκκαθάρισης των Ελληνικών Χημικών Βιομηχανιών που ακόμα συνεχίζεται δεν αναμένεται η είσπραξη οποιουδήποτε ποσού και αφού ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων ενημέρωσε ότι η ενέργεια αυτή δεν αποτελεί κρατική ενίσχυση. Μέχρι σήμερα δεν έχει ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση.

-Συμβούλια Αποχετεύσεων Παραλιμνίου, Αγ. Νάπας €5,2 εκ. Τα Συμβούλια επικαλούνται οφειλές της Κυβέρνησης προς αυτά. Αναμένεται απόφαση της αρμόδιας Υπουργικής Επιτροπής, επί του θέματος.

(β) Διάφορες Προκαταβολές

-Δάνεια μέσω Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας €0,6εκ. Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει δάνεια που παραχωρήθηκαν από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα με διάφορες συμφωνίες, για τα οποία η Κυβέρνηση ήταν εγγυήτρια. Το Γενικό Λογιστήριο έχει στείλει επανειλημμένα επιστολές προς τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα με τις οποίες ζητά όπως κινηθούν διαδικασίες για είσπραξη των οφειλόμενων.

Σύμφωνα με τη Γενική Λογίστρια, οι προκαταβολές μειώνονται σταδιακά με την αποπληρωμή των δανείων από τους δανειζόμενους.

-Τουρκική Κοινοτική Συνέλευση Κύπρου και Τουρκικό Συμβούλιο Εκπαιδεύσεως €0,3 εκ. Οι προκαταβολές αυτές εκδόθηκαν πριν από το 1963 στην Τουρκική Κοινοτική Συνέλευση και το Τουρκικό Συμβούλιο Εκπαιδεύσεως.

(γ) Πληρωμές για τακτοποίηση δανείων τα οποία ήταν εγγυημένα από την Κυβέρνηση.

-Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αμμοχώστου €2,9 εκ. Το ποσό αυτό καταβλήθηκε κατά τα έτη 1976-1995, για να μπορέσει το Συμβούλιο να πληρώσει τις δόσεις των δανείων προς τη Διεθνή Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως και Αναπτύξεως και τα ποσά που χρωστούσε στους εργολάβους για εργασία που εκτέλεσαν πριν τη τουρκική εισβολή του 1974.

-Διάφορες πληρωμές €2,1 εκ. Αντιπροσωπεύει τακτοποίηση δανείων και υποχρεώσεων διαφόρων Ημικρατικών Οργανισμών και ιδιωτικών εταιρειών, τα οποία ήταν εγγυημένα από την Κυβέρνηση.

Δάνεια από λογαριασμούς του Δημοσίου. Στις 31 Δεκεμβρίου 2010, τα υπόλοιπα των δανείων που παραχωρήθηκαν σε Δήμους, Ημικρατικούς Οργανισμούς, Δανειστικούς Επιτρόπους κ.λπ. ανέρχονταν σε €552,2 εκ. Επιπρόσθετα παραχωρήθηκε δάνειο ύψους €42,8 εκ. στην Ελληνική Κυβέρνηση μέσω του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης της Ελλάδας. Κατά τη διάρκεια του έτους παραχωρήθηκαν νέα δάνεια ύψους €154,4 εκ. Εισπράχθηκε επίσης το ποσό των €28,6 εκ. για αποπληρωμή κεφαλαίου. Οι καθυστερήσεις ανέρχονταν σε €2,0 εκ. (€2,0 εκ. το 2009).

Αναλυτική κατάσταση υπολοίπων δανείων 31ης Δεκεμβρίου 2010 και 2009.

	2010	2009
	€000	€000
Δανειστικοί Επίτροποι	22.411	22.411
Δήμοι	156	166
Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου	4.657	5.123
Αρχή Λιμένων Κύπρου	2.812	2.812
Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης	137.897	97.846
Οργανισμός Αναπτύξεως Γης	61.246	54.106
Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λτδ	36.534	36.534
Συνεργατική Οικοδομική Εταιρεία Δημοσίων Υπαλλήλων Λτδ	136	136
Ανώτατο Συμβούλιο Εβκάφ	24	24
Διακυβερνητική Επιτροπή Μεταναστεύσεως από Ευρώπη	40	40
Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες Λτδ	4.376	4.376
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας	3.011	3.088
Συνεργατική Εταιρεία Κωφαλάων Λτδ	103	103
Εκκαθαριστής της Εταιρείας "The Cyprus Asbestos Mines Ltd"	187	346
Λαϊκή Επενδυτική Λτδ	600	600
Τράπεζα Κύπρου Λτδ	1.388	1.388
Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως Λτδ	1.652	1.652
Κεντρικός Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών	274.572	237.973
Στεγαστικό Σχέδιο Εκτοπισθέντων Κρατικών Υπαλλήλων	309	339
Διάφοροι	77	77
Ελληνική Κυβέρνηση	42.824	-
	595.012	469.140

Μετοχές. Η Κυβέρνηση ήταν κάτοχος (στις 31.12.2010) των πιο κάτω μετοχών.

Οργανισμός	Μετοχικό Κεφάλαιο	Μερίδιο Κυβέρνησης		
		Ονομ. αξία €000	Τιμή Κτήσης €000	Ποσοστό %
Κυπριακή Εταιρεία Αποθήκευσης Πετρελαιοειδών Λτδ	41.407	41.407	35.319	100,00
Δασικές Βιομηχανίες Κύπρου Λτδ	5.232	2.672	697	51,06
Κυπριακή Εταιρεία Αναπτ. Ακινήτων Λτδ	720	595	595	82,66
Κυπριακές Βιομηχανίες Σωλήνων Λτδ	4.144	4,3	4,3	0,10
Κυπριακές Αερογραμμές Λτδ	35.204	24.490	69.576	69,56
Παγκύπρια Εταιρεία Αρτοποιιών	4.231	488,3	488,3	11,54
Τράπεζα Κύπρου Λτδ	604.206	13,7	3	0,00
Eurocypria Airlines Ltd ¹	8,6	8,6	57.938	100,00
Δημόσια Επιχείρηση Φυσικού Αερίου Λτδ	300	300	300	100,00
Κυπριακό Σταθεροποιητικό Ταμείο Επενδύσεων Λτδ	1,7	1,7	-	100,00
Κυπριακός Οργανισμός Τυποποίησης Λτδ	239,4	239,4	239,4	100,00
Ολικό	695.693,7	70.220	165.160	

¹ Τον Φεβρουάριο του 2010 η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε νομοσχέδιο για συμπληρωματικό προϋπολογισμό (Ν.12(ΙΙ)/2010 το οποίο συμπεριλάμβανε την ενίσχυση των €35 εκ. προς την Eurocypria Airlines Ltd με τη μορφή αύξησης μετοχικού κεφαλαίου. Τα €35 εκ. δόθηκαν χωρίς να γίνει η αντίστοιχη αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου. Η Eurocypria Airlines Ltd βρίσκεται υπό εκκαθάριση.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τη Δημοσιονομική Έκθεση, οι ακόλουθοι Οργανισμοί Ιδιωτικού Δικαίου ελέγχονται από την Κυβέρνηση, χωρίς την πραγματοποίηση επένδυσης στο μετοχικό τους κεφάλαιο.

Οργανισμός	Κυβερνητική Θέση
Κυπριακός Οργανισμός Προσέλκυσης Επενδύσεων	100% συμμετοχή της Κυβέρνησης στο κεφάλαιο
Διεθνές Κυπριακό Ινστιτούτο για το Περιβάλλον και τη Δημόσια Υγεία σε συνεργασία με το Harvard School of Public Health	Με εγγύηση από την Κυβέρνηση

Παρατηρήθηκε ότι στη Δημοσιονομική Έκθεση για το έτος 2010 εκ παραδρομής η ονομαστική αξία των επενδύσεων αναφέρεται ως €69.676.705 αντί €70.220.004. Εισηγηθήκαμε όπως εισαχθεί σύστημα παρακολούθησης των επενδύσεων της Κυβέρνησης σε εταιρείες ώστε να βεβαιώνεται ότι η πιο πάνω κατάσταση είναι ορθή.

7.9 ΠΑΘΗΤΙΚΟ

Πάγιο Ταμείο. Σύμφωνα με το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, κάθε έσοδο και κάθε χρηματικό ποσό που συλλέγεται ή εισπράττεται με οποιοδήποτε τρόπο από το Κράτος κατατίθεται στο Πάγιο Ταμείο και σε αυτό χρεώνεται οποιαδήποτε δαπάνη και χρηματικό ποσό πληρώνεται από το Κράτος. Στις 31.12.2010 το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας παρουσίαζε έλλειμμα ύψους €12,5 δις σε σύγκριση με €10,6 δις το 2009. Η σχετική κίνηση παρουσιάζεται σε πίνακα προηγούμενης παραγράφου στη πρώτη σελίδα του μέρους αυτού.

Ειδικά Ταμεία €147,8 εκ. Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει τα υπόλοιπα των διαφόρων Ταμείων που διαχειρίζεται η Κυβέρνηση. Στο τέλος του έτους παρουσίαζαν πιστωτικό υπόλοιπο €147,8 εκ. σε σύγκριση με €266,1 εκ. το 2009. Στη Δημοσιονομική Έκθεση παρουσιάζονται χωριστοί λογαριασμοί για το κάθε Ταμείο.

Καταθέσεις και άλλα πιστωτικά υπόλοιπα €264,7 εκ. Το ποσό αυτό αποτελείται από τα υπόλοιπα των διαφόρων τμηματικών και άλλων λογαριασμών καταθέσεων.

Επενδύσεις Ειδικών Ταμείων. Τα πλεονάσματα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, του Κεντρικού Ταμείου Αδειών, του Ταμείου Πλεονάζοντος Προσωπικού, του Ταμείου για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη και του Λογαριασμού Παροχών Ανεργίας, τα οποία κατά τις 31.12.2009 ήταν επενδυμένα σε Γραμμάτια του Δημοσίου, μετατράπηκαν κατά το 2010 σε επενδύσεις υπό τη μορφή κατάθεσης σε πίστη των Ταμείων (2010 €7.135 εκ και 2009 €6.933 εκ.).

Δανεισμός

(α) Το σύνολο των δανείων εσωτερικού και εξωτερικού, μη συμπεριλαμβανομένων των Γραμματίων Δημοσίου Εσωτερικού και Εξωτερικού, αλλά συμπεριλαμβανομένων των Μεταβιβάσιμων Γραμματίων €72,1 εκ. το 2010 (€88,6 εκ. για το 2009) τα οποία φαίνονται αναλυτικά στην επόμενη παράγραφο, στο τέλος του έτους ανερχόταν σε €5.649,2 εκ. σε σύγκριση με €6,097,7 εκ. το 2009.

Το εξοφλητικό απόθεμα για την αποπληρωμή των δανείων κατά τα έτη 2010 και 2009 ήταν €81,6 εκ. και €110,7 εκ., αντίστοιχα.

Σχετική αναφορά για τα δάνεια αυτά καθώς και όλο το Δημόσιο Χρέος γίνεται κάτω από το Υπουργείο Οικονομικών.

(β) Μεταβιβάσιμα Γραμμάτια Δημοσίου.

	€000
Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου - Πανεπιστήμιο Κύπρου	17.666,7
Εταιρείες με συμμετοχή του κράτους στο μετοχικό τους κεφάλαιο- Κυπριακή Εταιρεία Αποθήκευσης Πετρελαιοειδών	25.091,1
	42.757,8
Άλλες εταιρείες:	
-Κυπριακή Εταιρεία Αναπτύξεως Ακινήτων Λτδ	29.315,0
	72.072,8

Τα Μεταβιβάσιμα Γραμμάτια Δημοσίου περιλαμβάνουν και τους τόκους μέχρι τη λήξη τους.

Άλλες υποχρεώσεις. Η Κυβέρνηση έχει καταθέσει στην Κεντρική Τράπεζα μη μεταβιβάσιμα άτοκα γραμμάτια, τα οποία θα πληρωθούν σε διεθνείς οργανισμούς. Στις 31.12.2010 η αξία των γραμματίων αυτών ανερχόταν σε €121,3 εκ., ως εξής:

	€000
Διεθνές Νομισματικό Ταμείο	120.123
Διεθνής Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως και Αναπτύξεως	525
Σύνδεσμος Διεθνούς Αναπτύξεως	579
Διεθνής Ασφαλιστικός Οργανισμός Επενδύσεων	85
	121.312

Δάνεια για Συγχρηματοδοτούμενα Έργα. Το υπόλοιπο των δανείων συγχρηματοδοτούμενων έργων στις 31 Δεκεμβρίου 2010 ήταν €345 εκ. (2009 €348 εκ.). Αυτά αφορούσαν κυρίως Δήμους, Κοινοτικά Συμβούλια, Συμβούλια Αποχετεύσεως, Σχολικές Εφορείες και Συμβούλια Υδατοπρομήθειας. Το υπόλοιπο αυτό προκύπτει από τα στοιχεία που υποβλήθηκαν στο Γενικό Λογιστή, ως αποτέλεσμα της ανάληψης της

παρακολούθησης των πιο πάνω δανείων από το Γενικό Λογιστήριο από 1.1.2004, στα πλαίσια του ανασχεδιασμού της παρουσίας του ετήσιου Προϋπολογισμού.

Από το σύνολο των €345 εκ. των δανείων συγχρηματοδοτούμενων έργων, τα €343,7 εκ. ήταν εγγυημένα από το κράτος. Η υποχρέωση της κυβέρνησης, η οποία για τα πλείστα δάνεια ανέρχεται στο 100% παρουσιάζεται στις σημειώσεις του Ισολογισμού.

Συνταξιοδοτικά οφελήματα. Η υποχρέωση της Κυβέρνησης στις 31.12.2010 προς το Σχέδιο Συντάξεων δεν παρουσιάζεται στις σημειώσεις του Ισολογισμού.

Σημειώνεται ότι, σχετική αναλογιστική μελέτη που ανατέθηκε σε αναλογιστικό οίκο, η οποία κατέδειξε αναλογιστική υποχρέωση ύψους €13,9 δις (μόνο για τους κρατικούς υπαλλήλους) έχει διεξαχθεί με βάση μεγάλο χρονικό ορίζοντα (μέχρι το 2085) και ως εκ τούτου υπάρχει το ενδεχόμενο μη επαλήθευσης των παραδοχών που έχουν γίνει για τους υπολογισμούς της μελέτης. Συγκεκριμένα αναφέρεται ότι ο μέσος μηνιαίος μισθός για το 2085 που λήφθηκε υπόψη, υπολογίστηκε σε €61.674 (€3.143 το 2011). Επίσης σημειώνεται ότι νομοθεσίες που ψηφίστηκαν πρόσφατα, έχουν διαφοροποιήσει σημαντικά τα δεδομένα πάνω στα οποία βασίστηκε η μελέτη.

Αναλυτική κατάσταση υπολοίπων δανείων συγχρηματοδοτούμενων έργων στις 31.12.2010.

	Κυβερνητική εισφορά %	€000
<u>Εγγυημένα</u>		<u>343.667</u>
<u>Δήμοι</u>		<u>264.542</u>
Δήμος Λευκωσίας	100	10.613
Δήμος Αγίου Δομετίου	100	4.996
Δήμος Έγκωμης	*	1.173
Δήμος Στροβόλου	100	37.238
Δήμος Αγλαντζιάς	100	15.988
Δήμος Λακατάμιας	100	18.507
Δήμος Λατσιών	100	16.026
Δήμος Ιδαλίου	100	5.772
Δήμος Αγίας Νάπας	100	9.854
Δήμος Παραλιμνίου	100	5.171
Δήμος Δερύνειας	*	6.491
Δήμος Λάρνακας	*	51.170
Δήμος Αραδίππου	100	5.853
Δήμος Πάνω Λευκάρων	100	340
Δήμος Λεμεσού	100	15.120
Δήμος Μέσα Γειτονιάς	100	6.490
Δήμος Αγίου Αθανασίου	100	11.067
Δήμος Γερμασόγειας	*	6.535
Δήμος Κάτω Πολεμιδιών	100	4.677
Δήμος Πάφου	100	17.682
Δήμος Γεροσκήπου	100	8.414
Δήμος Πέγειας	100	177
Δήμος Πόλεως Χρυσοχούς	100	5.188
<u>Κοινοτικά Συμβούλια</u>		<u>27.872</u>
Κοινοτικό Συμβούλιο Γερίου	100	257
Κοινοτικό Συμβούλιο Τσερίου	100	756
Κοινοτικό Συμβούλιο Εργατών	100	184
Κοινοτικό Συμβούλιο Παλαιχωρίου Ορεινής	100	184

Κοινοτικό Συμβούλιο Αλάμπρας	100	97
Κοινοτικό Συμβούλιο Π. Δευτεράς	100	374
Κοινοτικό Συμβούλιο Ξυλιάτου	100	172
Κοινοτικό Συμβούλιο Καπέδων	100	84
Κοινοτικό Συμβούλιο Πολιτικού	100	-
Κοινοτικό Συμβούλιο Σιας	100	168
Κοινοτικό Συμβούλιο Κ. Δευτεράς	100	8
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Μαρίνας Ξυλιάτου	100	265
Κοινοτικό Συμβούλιο Αστρομερίτη	100	24
Κοινοτικό Συμβούλιο Παλιομετόχου	100	136
Κοινοτικό Συμβούλιο Γαλάτας	100	219
Κοινοτικό Συμβούλιο Πέρα	100	507
Κοινοτικό Συμβούλιο Πηγαϊνιών	90	11
Κοινοτικό Συμβούλιο Καλοπαναγιώτη	100	686
Κοινοτικό Συμβούλιο Φρενάρους	70	40
Κοινοτικό Συμβούλιο Αυγόρου	80	8
Κοινοτικό Συμβούλιο Άχνας	85	12
Κοινοτικό Συμβούλιο Λειβάδια Λάρνακας	100	3.867
Κοινοτικό Συμβούλιο Μενεού	80	45
Κοινοτικό Συμβούλιο Κιβισίλι	100	491
Κοινοτικό Συμβούλιο Πύλας	50	467
Κοινοτικό Συμβούλιο Ξυλοτύμπου	100	527
Κοινοτικό Συμβούλιο Αναφωτίας	100	163
Κοινοτικό Συμβούλιο Ξυλοφάγου	100	993
Κοινοτικό Συμβούλιο Κιτίου	*	1.973
Κοινοτικό Συμβούλιο Περβολιών Λάρνακας	80	984
Κοινοτικό Συμβούλιο Μαζωτού	*	1.952
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγγλισίδων	100	510
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίας Άννας	80	13
Κοινοτικό Συμβούλιο Μαρώνι	*	222
Κοινοτικό Συμβούλιο Κοφίνου	100	1.254
Κοινοτικό Συμβούλιο Κόρνου	67	123
Κοινοτικό Συμβούλιο Κ. Λευκάρων	95	128
Κοινοτικό Συμβούλιο Π. Πολεμιδιών	100	1.875
Κοινοτικό Συμβούλιο Ύψωνα	100	78
Κοινοτικό Συμβούλιο Φασούλας	100	345
Κοινοτικό Συμβούλιο Μαθηκολώνης	100	13
Κοινοτικό Συμβούλιο Κορφής	*	137
Κοινοτικό Συμβούλιο Μουταγιάκας	95	19
Κοινοτικό Συμβούλιο Τριμίκλινης	90	75
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Τύχωνα	*	1.616
Κοινοτικό Συμβούλιο Παρεκκλησιάς	*	1.033
Κοινοτικό Συμβούλιο Κελλακίου	100	135
Κοινοτικό Συμβούλιο Πραστειού Κελλακίου	*	45
Κοινοτικό Συμβούλιο Ζωοπηγής	95	49
Κοινοτικό Συμβούλιο Τραχωνίου	100	18
Κοινοτικό Συμβούλιο Πάχνας	90	22
Κοινοτικό Συμβούλιο Πισσουρίου	100	673

Κοινοτικό Συμβούλιο Πάνω Κυβίδων	100	358
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Αμβροσίου Λεμεσού	90	22
Κοινοτικό Συμβούλιο Πέρα Πεδίου	*	353
Κοινοτικό Συμβούλιο Πάνω Πλατρών	*	670
Κοινοτικό Συμβούλιο Πελενδρίου	*	493
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγρού	*	64
Κοινοτικό Συμβούλιο Κυπερούντας	*	660
Κοινοτικό Συμβούλιο Έμπας	*	144
Κοινοτικό Συμβούλιο Μεσόγης	100	21
Κοινοτικό Συμβούλιο Τάλας	80	39
Κοινοτικό Συμβούλιο Κάθηκα	100	264
Κοινοτικό Συμβούλιο Σαλαμιού	100	81
Κοινοτικό Συμβούλιο Παναγιάς	100	113
Κοινοτικό Συμβούλιο Στατού-Αγ. Φωτίου	100	225
Κοινοτικό Συμβούλιο Κρήτου Τέρρα	100	15
Κοινοτικό Συμβούλιο Νέου Χωρίου	95	51
Κοινοτικό Συμβούλιο Περιστερώνας Χρυσοχ.	100	24
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Μαρίνας Χρυσοχούς	90	89
Κοινοτικό Συμβούλιο Στενής	100	149
Μη κερδοσκοπικοί Οργανισμοί		13.217
Ογκολογικό Κέντρο Τράπεζας Κύπρου	100	11.285
Αγγλική Σχολή		1.577
Εμπορική Σχολή Μιτσή Λεμύθου	100	355
Συμβούλια Αποχετεύσεως		38.036
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Λευκωσίας	100	29.049
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Λυθροδόντα	100	1.520
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Ιδαλίου	75	1.286
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Πέρα Χωρίου Νήσου	100	153
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Πάνω Πλατρών	80	346
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Πελενδρίου	*	1.287
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Κυπερούντας	*	3.620
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Πάνω Κυβίδων	75	36
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Συκόπετρας	100	284
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Αγρού	75	455
Μη εγγυημένα		1.362
Κοινοτικά Συμβούλια		1.239
Κοινοτικό Συμβούλιο Γερίου	100	15
Κοινοτικό Συμβούλιο Αλάμπρας	100	28
Κοινοτικό Συμβούλιο Λυμπιών	100	71
Κοινοτικό Συμβούλιο Φαρμακά	100	133
Κοινοτικό Συμβούλιο Κλήρου	100	10
Κοινοτικό Συμβούλιο Τσερίου	100	21
Κοινοτικό Συμβούλιο Πέρα	100	40
Κοινοτικό Συμβούλιο Άλωνα	100	19
Κοινοτικό Συμβούλιο Φτερικούδι	100	45
Κοινοτικό Συμβούλιο Πλατανιστάσας	*	3

Κοινοτικό Συμβούλιο Παλαιχωρίου Ορεινής	*	359
Κοινοτικό Συμβούλιο Ορούντας	100	28
Κοινοτικό Συμβούλιο Ακακίου	70	19
Κοινοτικό Συμβούλιο Περιστερώνας	*	14
Κοινοτικό Συμβούλιο Μενοίκου	100	7
Κοινοτικό Συμβούλιο Πεδουλά	100	7
Κοινοτικό Συμβούλιο Μουτουλλά	100	7
Κοινοτικό Συμβούλιο Οίκου	100	5
Κοινοτικό Συμβούλιο Καλοπαναγιώτη	100	10
Κοινοτικό Συμβούλιο Περβόλια Λάρνακας	100	368
Κοινοτικό Συμβούλιο Αυγόρου	80	16
Κοινοτικό Συμβούλιο Λουβαρά	100	14
<u>Συμβούλια Αποχετεύσεως</u>		<u>123</u>
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Παλαιχωρίου Ορεινής	83	122
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Απλίκι Ορεινής	90	1
Σύνολο		<u>345.029</u>

* Τα υπόλοιπα των δανείων αυτών προέρχονται από διάφορα δάνεια, στα οποία το ποσοστό εισφοράς της Κυβέρνησης διαφέρει.

(ε) Πίνακας Εγγυήσεων. Οι εγγυήσεις που δόθηκαν για δάνεια και πιστωτικές διευκολύνσεις στις 31.12.2010 ανέρχονταν σε €1.666 εκ. όπως πιο κάτω:

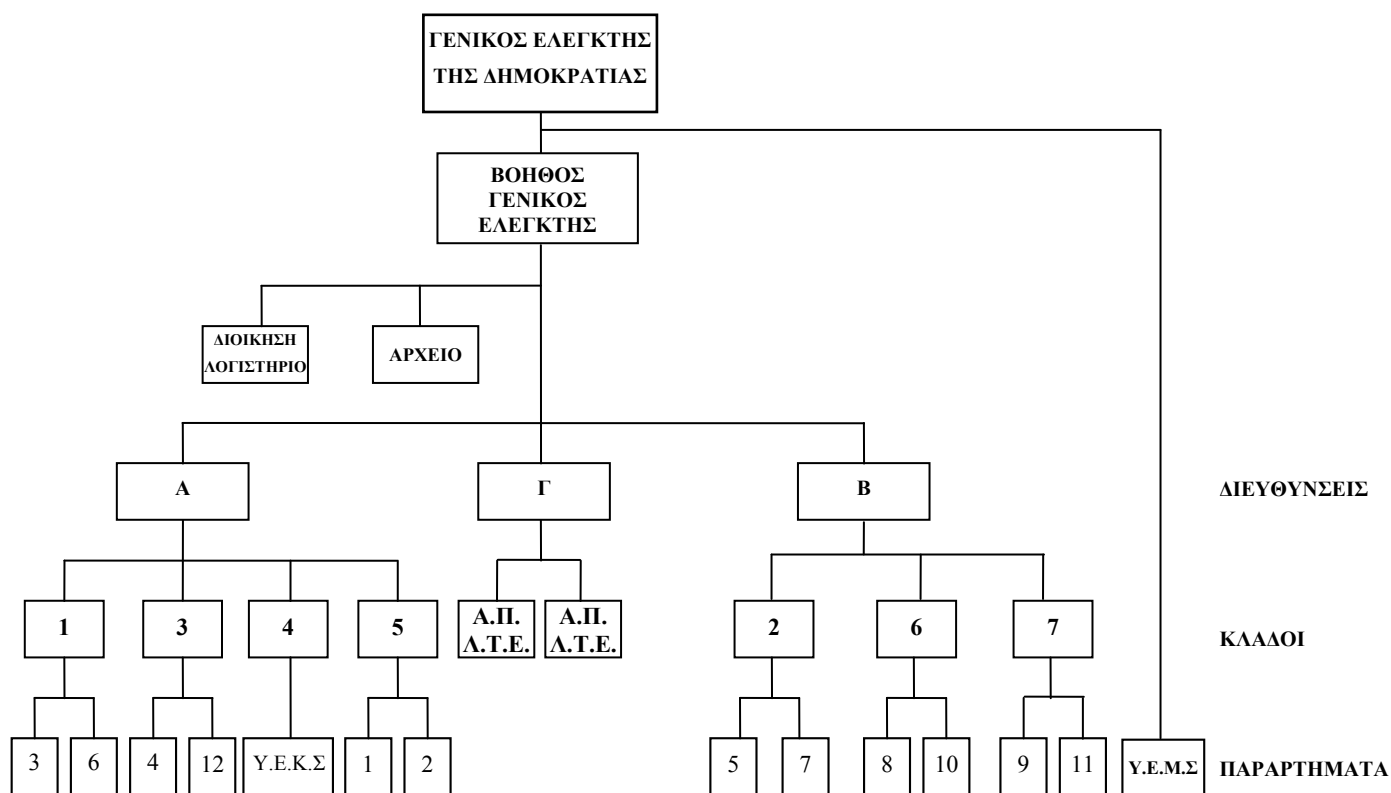
	€000
<u>Δήμοι</u>	<u>188.739</u>
Δήμος Λευκωσίας	17.383
Δήμος Αγίου Δομετίου	1.985
Δήμος Έγκωμης	1.660
Δήμος Αγλαντζιάς	12.425
Δήμος Στροβόλου	5.881
Δήμος Λακατάμιας	5.676
Δήμος Λατσιών	2.670
Δήμος Ιδαλίου	764
Δήμος Αγίας Νάπας	4.185
Δήμος Παραλιμνίου	7.344
Δήμος Δερύνειας	1.567
Δήμος Λάρνακας	31.824
Δήμος Αραδίππου	1.260
Δήμος Αθηαίνου	97
Δήμος Λεμεσού	51.786
Δήμος Πάνω Λευκάρων	602
Δήμος Μέσα Γειτονιάς	4.124
Δήμος Αγίου Αθανασίου	3.898
Δήμος Κ. Πολεμιδιών	890
Δήμος Γερμασόγειας	7.072
Δήμος Πάφου	12.923
Δήμος Γεροσκήπου	5.332
Δήμος Πόλης Χρυσοχούς	7.021
Δήμος Πέγειας	279
Δήμος Αμμοχώστου	91

	€000
<u>Κοινοτικά Συμβούλια</u>	<u>8.446</u>
Κοινοτικό Συμβούλιο Γερίου	37
Κοινοτικό Συμβούλιο Αλάμπρας	11
Κοινοτικό Συμβούλιο Π. Δευτεράς	67
Κοινοτικό Συμβούλιο Καπέδων	13
Κοινοτικό Συμβούλιο Εργατών	83
Κοινοτικό Συμβούλιο Παλιομετόχου	58
Κοινοτικό Συμβούλιο Ξυλιάτου	9
Κοινοτικό Συμβούλιο Καλοπαναγιώτη	46
Κοινοτικό Συμβούλιο Ξυλοτύμπου	264
Κοινοτικό Συμβούλιο Πυργά	47
Κοινοτικό Συμβούλιο Λειβάδια Λάρνακας	296
Κοινοτικό Συμβούλιο Κιτίου	2.038
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγγλίσιδων	55
Κοινοτικό Συμβούλιο Περβολιών Λάρνακας	1.553
Κοινοτικό Συμβούλιο Μαζωτού	429
Κοινοτικό Συμβούλιο Μαρωνίου	29
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Θεοδώρου	343
Κοινοτικό Συμβούλιο Επισκοπής Λεμεσού	11
Κοινοτικό Συμβούλιο Ύψωνα	34
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Τύχωνα	544
Κοινοτικό Συμβούλιο Κελλακίου	8
Κοινοτικό Συμβούλιο Πάνω Κυβίδων	321
Κοινοτικό Συμβούλιο Ερήμης	521
Κοινοτικό Συμβούλιο Παρεκκλησιάς	184
Κοινοτικό Συμβούλιο Πάχνας	156
Κοινοτικό Συμβούλιο Πισσουρίου	205
Κοινοτικό Συμβούλιο Πελενδρίου	140
Κοινοτικό Συμβούλιο Πάνω Πλατρών	174
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγρού	554
Κοινοτικό Συμβούλιο Κυπερούντας	121
Κοινοτικό Συμβούλιο Χλώρακας	36
Κοινοτικό Συμβούλιο Έμπας	43
Κοινοτικό Συμβούλιο Κάθηκα	16
<u>Συμβούλια Αποχετεύσεως</u>	<u>589.217</u>
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας	248.272
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Ιδαλίου	288
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λυθροδόντα	418
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αγ. Νάπας	19.840
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Παραλιμνίου	35.783
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας	59.042
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας	127.299
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Π. Κυβίδων	9
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πελενδρίου	47
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου	98.219

	€000
<u>Ημικρατικοί και άλλοι οργανισμοί</u>	796.886
Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου	795.291
Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου	458.027
Αρχή Κρατικών Εκθέσεων	345
Αρχή Λιμένων Κύπρου	42.986
Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου	19.424
Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού	24.004
Κεντρικός Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών	228.647
Συμβούλιο Κεντρικού Σφαγείου	18.101
Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου	382
Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή	3.375
Μη κερδοσκοπικοί Οργανισμοί	1.595
Σατιρικό Θέατρο	1.209
Ελεγκτική Υπηρεσία Συνεργατικών Εταιρειών	387
<u>Επιχειρήσεις</u>	82.493
Εταιρείες με συμμετοχή του κράτους στο μετοχ. τους κεφαλ.	46.165
Κυπριακές Αερογραμμές Λτδ	46.165
Εταιρείες	17.497
Ε.Τ.Κ.Ο. Λτδ	13.060
Λ.Ο.Ε.Λ. Λτδ	3.176
Βιομηχανία Κρασιών Νικολαΐδη Λτδ	21
P & S Carton Industries Ltd	77
Lapertas Fisheries Ltd	1.094
Ένφωτον (Σόλαρ) Λτδ	45
Αδελφοί Χριστοφόρου Πλάστικς Λτδ	24
<u>Συνεργατικές Εταιρείες</u>	13.813
Σ.Ο.Δ.Α.Π. Λτδ	5.344
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Πελενδρίου – Κ. Αμιάντου	78
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Στρουμπίου-Πολεμίου Λτδ	696
Περιφερειακή Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Αγρού	963
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Χλώρακας Λτδ	1.178
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Αργάκας Λτδ	161
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Μαρωνίου Λτδ	851
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Φαρμακά, Οδούς Λτδ	115
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Αγ. Μαρίνας Χρυσοχούς Λτδ	192
Περιφερειακή Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Παλαιχωρίου Λτδ	256
Συνεργατική Εταιρεία Κωφαλάλων	999
Σ.Π.Ε. Λιοπετρίου	53
Σ.Π.Ε. Σωτήρας	17
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Στατού-Αγ. Φώτη Λτδ	392
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Κυπερούντας, Δύμων & Χανδριών	48
Σ.Π.Ε. Αυγόρου	457
Σ.Ε.Π.	2.006
Σ.Π.Ε. Ξυλοφάγου	7
Διάφοροι	5.018
Διάφορα άτομα	4.096
Βάσος Χαραλαμπίδης	922
ΣΥΝΟΛΟ	1.665.781

ΜΕΡΟΣ 8 - ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Οργανωτική Διάρθρωση. Η οργανωτική διάρθρωση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας κατά το υπό επισκόπηση έτος ήταν η πιο κάτω:

Α.Π.Α.Τ.Ε.=Ανώτερος Πρώτος Λειτουργός Τεχνικού Ελέγχου

Υ.Ε.Κ.Σ.=Υπηρεσία Ελέγχου Κοινοτικών Συμβουλίων

Υ.Ε.Μ.Σ.=Υπηρεσία Ελέγχου Μηχανογραφημένων Συστημάτων

Προσωπικό. Οι εγκεκριμένες οργανικές θέσεις ελεγκτικού προσωπικού της Υπηρεσίας κατά το 2009 ήταν 109. Επιπρόσθετα απασχολήθηκαν 9 λειτουργοί ελέγχου πάνω σε έκτακτη βάση, 16 άτομα ως διοικητικό/γραμματειακό προσωπικό, από τα οποία 5 απασχολήθηκαν πάνω σε έκτακτη βάση και 7 άτομα ως βοηθητικό προσωπικό, δηλαδή σύνολο 141 υπάλληλοι. Στο τέλος του έτους υπήρχαν κενές 7 θέσεις.

Διευθύνσεις. Στην Υπηρεσία λειτουργούν τρεις Διευθύνσεις, οι Α, Β και Γ. Στις Διευθύνσεις Α και Β υπάγονται οι Κλάδοι και Παραρτήματα που διεξάγουν κυρίως οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο. Η καθεμιά από τις Διευθύνσεις αυτές διοικείται από ένα Διευθυντή Ελέγχου. Στη Διεύθυνση Α υπάγεται και η Υπηρεσία Ελέγχου Κοινοτικών Συμβουλίων.

Στη Διεύθυνση Γ, της οποίας προΐσταται ο Διευθυντής Τεχνικού Ελέγχου, υπάγονται οι Κλάδοι και Παραρτήματα που διεξάγουν κυρίως τεχνικό έλεγχο αναπτυξιακών και άλλων έργων.

Κλάδοι και Παραρτήματα. Κάτω από τις Διευθύνσεις Α και Β λειτουργούν 7 Κλάδοι, στους οποίους υπάγονται 12 Παραρτήματα και η Υπηρεσία Ελέγχου Κοινοτικών Συμβουλίων (Υ.Ε.Κ.Σ.). Η Υπηρεσία Ελέγχου Μηχανογραφικών Συστημάτων (Υ.Ε.Μ.Σ.) υπάγεται απευθείας στο Γενικό Ελεγκτή. Οι Κλάδοι των Διευθύνσεων Α και Β και η Υ.Ε.Κ.Σ. διευθύνονται από Ανώτερο Πρώτο Ελεγκτή και το κάθε Παραρτήματα από Ανώτερο Λειτουργό Ελέγχου. Επίσης λειτουργούν ακόμη 2 Κλάδοι που υπάγονται στη Διεύθυνση Γ, οι οποίοι διευθύνονται από Ανώτερο Πρώτο Λειτουργό Τεχνικού Ελέγχου.

Δαπάνες και έσοδα Ελεγκτικής Υπηρεσίας

-Δαπάνες. Για το έτος 2010 στο Κεφάλαιο 02 02 "Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας" προϋπολογίστηκαν δαπάνες ύψους €6.740.756. Οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν ήταν €6.110.978 δηλαδή ο Προϋπολογισμός εκτελέστηκε κατά 90,66%.

-Έσοδα. Προϋπολογίστηκαν για το έτος 2010 στο Κεφάλαιο 02 02 "Ελεγκτική Υπηρεσία – Άρθρο 01323 Ελεγκτικά Δικαιώματα" έσοδα ύψους €520.000 και πραγματοποιήθηκαν έσοδα €465.898.

Προγράμματα εργασίας. Για κάθε ελεγκτικό έτος, που καλύπτει την περίοδο από 1η Ιουλίου μέχρι 30 Ιουνίου του επόμενου έτους, ετοιμάζονται προγράμματα που περιλαμβάνουν τις εργασίες που θα καλύψει ο έλεγχος, καθώς επίσης και τα μεγάλα τεχνικά έργα που θα επιθεωρηθούν από την Ελεγκτική Υπηρεσία.

Δειγματοληπτικός έλεγχος. Με την πάροδο του χρόνου ο όγκος και το περίπλοκο των κυβερνητικών δραστηριοτήτων έχουν αυξηθεί σε μεγάλο βαθμό. Όπως σε όλες τις Ελεγκτικές Υπηρεσίες διεθνώς, ο έλεγχος που διεξάγεται είναι δειγματοληπτικός και γίνεται κατά προγραμματισμένο τρόπο, σε συνδυασμό με την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου κάθε ελεγχόμενου και στη βάση της ανάλυσης των κινδύνων.

Διαχειριστικός έλεγχος. Εκτός από τον οικονομικό και τον έλεγχο συμμόρφωσης, που αποσκοπεί κυρίως στην εξακρίβωση ότι υπάρχει συμμόρφωση στο Νόμο, στον Προϋπολογισμό και στους σχετικούς λογιστικούς, δημοσιονομικούς και διοικητικούς Κανονισμούς, διεξάγεται και διαχειριστικός έλεγχος από το προσωπικό της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, που καλύπτει τους τομείς της οικονομίας, απόδοσης και αποτελεσματικότητας των αποφάσεων και πράξεων των δημόσιων υπολόγων όπως είναι και ο προσανατολισμός του κρατικού ελέγχου σε όλες τις ανεπτυγμένες χώρες.

Έλεγχος των τεχνικών έργων. Μέσα στο 2010 συνεχίστηκε από το τεχνικό προσωπικό της Ελεγκτικής Υπηρεσίας ο έλεγχος των τεχνικών έργων, με προγραμματισμένο και συστηματικό τρόπο. Τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτού υπήρξαν και πάλι πολύ ευεργετικά προς την κατεύθυνση της ορθής οικονομικής διαχείρισης του δημόσιου χρήματος. Τα πιο σοβαρά θέματα που έχουν εγερθεί από τον έλεγχο των τεχνικών έργων αναφέρονται σε άλλα μέρη της Έκθεσης αυτής.

Ο τεχνικός έλεγχος αποσκοπεί στο να εξακριβωθεί κατά πόσο η εκτέλεση των διαφόρων έργων γίνεται σύμφωνα με τους τεχνικούς όρους, τις προδιαγραφές και, γενικά, κατά τον πιο οικονομικό και αποδοτικό τρόπο και ότι τα έργα προγραμματίστηκαν, σχεδιάστηκαν και εκτελέστηκαν ικανοποιητικά. Ο έλεγχος αυτός περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την εξέταση των οικονομοτεχνικών μελετών σκοπιμότητας, των τεχνικών προδιαγραφών και σχεδίων, των όρων των συμβολαίων και των διαδικασιών για ζήτηση και κατακύρωση προσφορών. Για το σκοπό αυτό διενεργούνται από το προσωπικό της Ελεγκτικής Υπηρεσίας επιθεωρήσεις των έργων και έλεγχος των ενδιάμεσων πληρωμών και Τελικών Λογαριασμών.

Με τον τεχνικό έλεγχο, όπως και με τις άλλες μορφές ελέγχου, ο Γενικός Ελεγκτής δεν σκοπεί στην υποκατάσταση των ελεγχόμενων. Αυτοί παραμένουν, πάντα, πλήρως υπεύθυνοι για την εκτέλεση και επίβλεψη των τεχνικών έργων. Το έργο του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας περιορίζεται στην εκτέλεση καθηκόντων ελέγχου.

Έλεγχος Μηχανογραφικών Συστημάτων και Τεχνολογία Πληροφορικής. Η Υπηρεσία Ελέγχου Μηχανογραφικών Συστημάτων (ΥΕΜΣ) της Ελεγκτικής Υπηρεσίας διεξάγει ελέγχους μηχανογραφικών συστημάτων και συμβάλλει στη διενέργεια οικονομικών και διαχειριστικών ελέγχων με τη χρήση της τεχνολογίας της πληροφορικής. Επιπρόσθετα, προωθεί την αναβάθμιση των υποδομών και συστημάτων πληροφορικής της Ελεγκτικής Υπηρεσίας.

Κατά το 2010 η ΥΕΜΣ εφάρμοξε ολοκληρωμένο πρόγραμμα ελέγχου ασφάλειας μηχανογραφικών συστημάτων, βασισμένο σε σύγχρονα πρότυπα, καθώς επίσης και λογισμικό εξαγωγής και επεξεργασίας ηλεκτρονικών δεδομένων ελεγχόμενων Οργανισμών/Υπηρεσιών/Τμημάτων, παρέχοντας παράλληλα και υποστήριξη στη χρήση του λογισμικού αυτού στα Παραρτήματα της Υπηρεσίας.

Κατά τη διάρκεια του έτους ολοκλήρωσε και υποστήριξε την εφαρμογή λογισμικού συστήματος αυτοματοποίησης γραφείου, εμπλούτιζε σε συνεχή βάση την κεντρική βάση δεδομένων και αναβάθμιζε την ιστοσελίδα της Ελεγκτικής Υπηρεσίας στο διαδίκτυο. Παρείχε επίσης συνεχή λειτουργική υποστήριξη στα Παραρτήματα της Υπηρεσίας.

Κατά το 2010 ολοκληρώθηκαν επίσης οι εργασίες για την πιλοτική εφαρμογή της πρώτης φάσης του έργου για την εισαγωγή έτοιμου λογισμικού συστήματος υποστήριξης διαχείρισης ελέγχου. Η Υπηρεσία μας, αξιολογώντας τα αποτελέσματα της εφαρμογής της πρώτης φάσης, αποφάσισε την εκτέλεση της δεύτερης φάσης του έργου, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2011.

Επιμόρφωση προσωπικού. Η συνεχής επιμόρφωση του προσωπικού αποτελεί ένα από τους στόχους της Υπηρεσίας για διασφάλιση της ποιότητας της ελεγκτικής εργασίας, σύμφωνα με τρέχουσες εξελίξεις στον τομέα αυτό.

Στα πλαίσια των οικονομικών περιορισμών του Προϋπολογισμού, αλλά και των προτεραιοτήτων και αναγκών της Υπηρεσίας, λειτουργοί της Υπηρεσίας λαμβάνουν μέρος σε κατάλληλα εκπαιδευτικά προγράμματα, σεμινάρια και διαλέξεις, τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό.

Κατά τη διάρκεια του 2010, όλοι οι λειτουργοί της Υπηρεσίας συμμετείχαν σε εκπαιδευτικά προγράμματα ή/και σεμινάρια που οργανώθηκαν στην Κύπρο.

Επιπρόσθετα, 10 λειτουργοί συμμετείχαν σε 13 σεμινάρια και εκπαιδευτικά προγράμματα στο εξωτερικό.

Ανώτεροι λειτουργοί της Υπηρεσίας συμμετείχαν σε διάφορα διεθνή και ευρωπαϊκά συνέδρια που αφορούσαν σε θέματα που άπτονται των εργασιών Κρατικών Ελεγκτικών Υπηρεσιών.

Διοργανώθηκαν επίσης από την Ελεγκτική Υπηρεσία τρία εκπαιδευτικά προγράμματα, στα οποία συμμετείχαν λειτουργοί της Υπηρεσίας.

Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στη συνεχή εκπαίδευση/επιμόρφωση του προσωπικού στη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών, καθώς επίσης και στη χρήση εξειδικευμένων λογισμικών για: (α) τη διεξαγωγή του ελέγχου και (β) την υποστήριξη διαχείρισης του ελέγχου.

Συμβούλια Προσφορών. Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας ή εκπρόσωπος του έχει το δικαίωμα να παρακάθεται ως ανεξάρτητος παρατηρητής στις συνεδρίες των Συμβουλίων Προσφορών και των Επιτροπών Αξιολόγησης, καθώς και στις συνεδρίες της Κεντρικής Επιτροπής και των Τμηματικών Επιτροπών Αλλαγών και Απαιτήσεων που συστάθηκαν και λειτουργούν σύμφωνα με Κανονισμούς που εκδόθηκαν δυνάμει του περί Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου του 2006 και των περί της Διαχείρισης των Εσόδων και Δαπανών και του Λογιστικού της Δημοκρατίας Νόμων του 2002 και του 2004. Από τα μέχρι σήμερα αποτελέσματα, προκύπτει ότι η παρουσία του Γενικού Ελεγκτή είναι πολύ ωφέλιμη και εποικοδομητική.

Ετήσια Έκθεση. Στην Ετήσια Έκθεσή του ο Γενικός Ελεγκτής αναφέρει οτιδήποτε που, κατά τη γνώμη του, πρέπει να περιέλθει σε γνώση της Εκτελεστικής Εξουσίας και της Βουλής των Αντιπροσώπων, σχετικά με τη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών της Δημοκρατίας. Καταβάλλεται κάθε προσπάθεια ώστε η Έκθεση να ετοιμάζεται με αντικειμενικότητα, ακρίβεια και επαγγελματική ευθύνη. Οι διαπιστώσεις και απόψεις του Γενικού Ελεγκτή φέρονται πρώτα σε γνώση των ελεγχόμενων Υπηρεσιών και ακολούθως ετοιμάζεται η Έκθεσή του με βάση τις αναφορές που υποβλήθηκαν. Οι παράγραφοι της Ετήσιας Έκθεσης, προτού πάρουν την τελική τους μορφή, αποστέλλονται στους Υπουργούς, στους Προϊστάμενους των Ανεξάρτητων Υπηρεσιών, στους Προέδρους των Ημικρατικών ή άλλων Οργανισμών και Αρχών Τοπικής Διοίκησης, για να εκφέρουν τις απόψεις τους.

Ετήσια Έκθεση για το 2009. Σύμφωνα με το άρθρο 116(4) του Συντάγματος, η Ετήσια Έκθεσή μου για το έτος 2009 υποβλήθηκε στις 7 Δεκεμβρίου 2010 στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο οποίος και την κατέθεσε ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων. Η Βουλή των Αντιπροσώπων, με εγκύκλιο της ημερ. 14.1.2011 προς τους Γενικούς Διευθυντές των Υπουργείων και του Γραφείου Προγραμματισμού, διαβίβασε

παράκληση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών όπως, για σκοπούς διευκόλυνσης της Επιτροπής στη μελέτη της Έκθεσης, ετοιμαστούν και υποβληθούν σημειώματα, στα οποία να περιλαμβάνονται οι παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή, όπως αυτές περιέχονται στην Ετήσια Έκθεση, τα σχόλια του αρμόδιου Υπουργείου/Γραφείου για κάθε παρατήρηση και ειδικότερα προτάσεις/εισηγήσεις, για επίλυση των προβλημάτων που επισημαίνονται, τροποποίηση διαδικασιών, αν υπάρχει ανάγκη, καθώς επίσης και ευθύνες, αν υπάρχουν.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφαση του αρ. 71.843 ημερ. 17.3.2011, αποφάσισε όπως, το κάθε Υπουργείο υποβάλει στο Υπουργικό Συμβούλιο έκθεση για τις ενέργειες που έγιναν σχετικά με τις παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή για το έτος 2009 σε ότι αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του.

Τριμηνιαίες Εκθέσεις Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Μέσα στο 2010 συνεχίστηκε η υποβολή προς τους Υπουργούς των τριμηνιαίων εκθέσεων που σχετικά με τα πιο σοβαρά θέματα που προκύπτουν από τον έλεγχο των διαφόρων Υπηρεσιών. Αντίγραφα των εκθέσεων αυτών κοινοποιούνται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Με τις εκθέσεις αυτές ενημερώνονται έγκαιρα, τόσο η Εκτελεστική Εξουσία όσο και η Βουλή των Αντιπροσώπων, πάνω στα πιο σοβαρά θέματα που εγείρονται από τον έλεγχο των κρατικών λογαριασμών και των λογαριασμών των Τοπικών Αρχών και Ημικρατικών Οργανισμών.

ΜΕΡΟΣ 9 - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι****ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Αρχικός	Τελικός	Πραγματικές Δαπάνες	Αδοπάνητα Ποσά	
	Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός			
	€	€	€	€	%
Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο	6.052.391	7.718.042	6.971.757	746.285	9,67
Υπουργικό Συμβούλιο	1.718.382	1.723.516	1.675.304	48.213	2,80
Βουλή των Αντιπροσώπων	20.313.536	20.982.993	19.402.265	1.580.728	7,53
Δικαστική Υπηρεσία	33.382.827	34.148.309	25.513.449	8.634.860	25,29
Νομική Υπηρεσία	15.964.412	18.134.778	16.413.870	1.720.908	9,49
Ελεγκτική Υπηρεσία	6.736.457	6.740.756	6.110.978	629.778	9,34
Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας	887.498	922.695	890.585	32.110	3,48
Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας	736.074	912.199	871.357	40.842	4,48
Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως	2.025.242	2.249.594	1.963.279	286.315	12,73
Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού	1.886.846	2.743.052	2.321.955	421.097	15,35
Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα	318.091	321.298	247.518	73.780	22,96
Γραφείο Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων	294.236	294.236	199.674	94.562	32,14
Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου	1.595.700	1.656.784	1.455.027	201.757	12,18
Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών	538.731	557.131	542.865	14.266	2,56
Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών	3.324.884	3.335.753	3.058.863	276.890	8,30
Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων	496.939	507.189	430.306	76.883	15,16
Υπουργείο Άμυνας- Διοίκηση	6.929.969	6.987.478	5.784.420	1.203.058	17,22
Κυπριακός Στρατός	134.101.594	134.101.594	128.149.839	5.951.755	4,44
Εθνική Φρουρά	105.500.000	112.500.000	106.154.200	6.345.800	5,64
Αμυντική Θωράκιση	115.000.000	115.000.000	105.407.599	9.592.401	8,34
Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος- Διοίκηση	13.129.917	13.219.401	11.579.952	1.639.449	12,40
Τμήμα Γεωργίας	36.939.162	39.093.252	30.496.378	8.596.874	21,99
Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	41.852.684	32.117.509	21.434.343	10.683.166	33,26
Τμήμα Δασών	43.876.848	43.676.848	38.208.000	5.468.848	12,52
Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	214.045.412	212.864.616	165.054.789	47.809.827	22,46
Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως	8.145.624	8.091.576	5.261.748	2.829.828	34,97
Μετεωρολογική Υπηρεσία	5.353.551	5.361.563	3.980.854	1.380.709	25,75

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Αρχικός Προϋπολογισμός €	Τελικός Προϋπολογισμός €	Προγραμματικές Δαπάνες €	Αδοσπώνητα Ποσά	
				€	%
Τμήμα Αναδασμού	8.589.394	8.301.090	6.704.122	1.596.968	19,24
Μεταλλεία	1.015.069	1.019.579	889.538	130.041	12,75
Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών	10.643.739	10.386.533	8.557.682	1.828.851	17,61
Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών	13.312.974	14.569.639	11.070.492	3.499.147	24,02
Τμήμα Περιβάλλοντος	6.350.351	6.026.709	3.813.286	2.213.423	36,73
Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως- Διοίκηση	5.639.808	5.181.728	4.253.237	928.491	17,92
Φυλακές	24.385.699	24.547.873	19.616.685	4.931.188	20,09
Αστυνομία	290.371.377	289.423.877	255.374.543	34.049.334	11,76
Πυροσβεστική Υπηρεσία	41.425.376	41.432.408	36.124.703	5.307.705	12,81
Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού- Διοίκηση	10.084.099	10.057.099	5.182.944	4.874.155	48,46
Υπηρεσίες Εμπορίου και Βιομηχανίας	49.313.541	46.818.913	35.850.417	10.968.496	23,43
Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη	5.515.139	5.515.139	4.427.946	1.087.193	19,71
Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων- Διοίκηση	1.367.279	3.397.869	2.815.326	582.543	17,14
Τμήμα Εργασίας	5.855.743	8.413.693	7.237.547	1.176.146	13,98
Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων	550.239.890	519.987.790	472.768.320	47.219.470	9,08
Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας	287.657.045	306.945.773	291.955.720	14.990.053	4,88
Κέντρο Παραγωγικότητας	7.082.378	9.125.378	4.944.190	4.181.188	45,82
Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης	17.627.881	18.055.381	16.542.255	1.513.126	8,38
Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου	3.528.519	3.596.519	2.302.125	1.294.394	35,99
Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο	2.500.789	2.500.789	2.116.753	384.036	15,36
Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων	1.610.687	1.694.247	1.540.076	154.171	9,10
Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας	6.179.210	6.455.910	5.762.553	693.357	10,74
Υπουργείο Εσωτερικών- Διοίκηση	253.509.367	285.833.103	276.558.315	9.274.788	3,24
Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας	64.165.537	62.679.491	60.168.438	2.511.053	4,01
Επαρχιακή Διοίκηση Αμμοχώστου	12.965.733	13.238.933	12.078.918	1.160.015	8,76
Επαρχιακή Διοίκηση Λάρνακας	39.420.144	41.925.297	38.963.222	2.962.075	7,07
Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού	51.069.557	52.463.857	48.421.867	4.041.990	7,70
Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου	30.750.049	32.459.049	24.296.364	8.162.685	25,15
Επαρχιακή Διοίκηση Κερύνειας	73.570	73.570	69.428	4.142	5,63

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Αρχικός Προϋπολογισμός €	Τελικός Προϋπολογισμός €	Προγραμματικές Δαπάνες €	Αδοσπώνητα Ποσά €	%
Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως	145.702.134	146.725.582	106.952.736	39.772.846	27,11
Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως	6.751.723	10.081.035	4.329.797	5.751.238	57,05
Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας	133.809.663	133.692.247	126.956.760	6.735.487	5,04
Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών	9.675.697	9.475.697	8.584.757	890.940	9,40
Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεως Εκτοπισθέντων	6.597.131	6.900.131	6.652.374	247.757	3,59
Πολιτική Άμυνα	6.770.159	6.925.951	5.704.051	1.221.900	17,64
Υπηρεσία Ασύλου	5.064.706	4.975.706	1.603.821	3.371.885	67,77
Υπουργείο Εξωτερικών- Διοίκηση	27.987.766	31.281.778	27.756.915	3.524.863	11,27
Εξωτερικές Υπηρεσίες	55.078.671	54.510.090	48.038.591	6.471.499	11,87
Υπουργείο Οικονομικών- Διοίκηση	1.018.248.023	1.170.605.513	977.873.858	192.731.655	16,46
Τελωνεία	203.423.420	204.157.731	195.109.868	9.047.863	4,43
Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων	54.664.189	55.260.493	53.607.477	1.653.016	2,99
Στατιστική Υπηρεσία	13.500.619	13.581.198	11.862.138	1.719.060	12,66
Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών	6.991.307	6.997.807	5.820.962	1.176.845	16,82
Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού	137.733.966	138.736.916	130.054.754	8.682.162	6,26
Τυπογραφείο	8.418.245	8.582.215	5.786.628	2.795.587	32,57
Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής	47.162.160	44.114.017	25.607.946	18.506.071	41,95
Οφειλές Δημόσιου Χρέους	1.247.113.000	1.253.927.860	1.050.846.893	203.080.967	16,20
Συντάξεις και Φιλοδωρήματα	504.663.000	506.936.290	492.894.107	14.042.183	2,77
Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό	71.580.020	109.186.796		109.186.796	100,00
Γραφείο Προγραμματισμού	94.229.753	57.434.934	35.956.129	21.478.805	37,40
Γενικό Λογιστήριο	50.607.981	51.307.596	44.563.239	6.744.357	13,14
Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού - Διοίκηση	97.667.765	94.426.355	88.000.229	6.426.126	6,81
Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση	178.210.050	169.161.099	158.612.003	10.549.096	6,24
Μέση Εκπαίδευση	382.874.713	385.397.378	379.791.389	5.605.990	1,45
Μέση Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση	35.840.058	36.615.572	34.972.001	1.643.571	4,49
Δημοτική Εκπαίδευση	364.192.361	369.386.249	355.296.054	14.090.195	3,81
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο	8.522.065	11.556.332	7.748.695	3.807.637	32,95
Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών	1.129.384	1.129.384	651.033	478.351	42,36

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Αρχικός Προϋπολογισμός €	Τελικός Προϋπολογισμός €	Προγραμματικές Δαπάνες €	Αδοσπώνητα Ποσά	
				€	%
Πολιτιστικές Υπηρεσίες	34.561.010	34.382.781	24.595.794	9.786.987	28,46
Υπουργείο Συγκοινωνιών και					
Έργων-Διοίκηση	6.893.518	7.002.187	5.307.910	1.694.277	24,20
Τμήμα Δημοσίων Έργων	206.606.872	204.277.935	180.129.104	24.148.831	11,82
Τμήμα Ελέγχου	1.384.656	11.392.770	10.922.173	470.597	4,13
Τμήμα Ηλεκτρονικών					
Επικοινωνιών	2.007.530	2.366.702	1.538.755	827.947	34,98
Τμήμα Αρχαιοτήτων	18.820.070	18.827.170	12.571.975	6.255.195	33,22
Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας	33.679.581	36.380.529	35.154.719	1.225.810	3,37
Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας	8.496.086	8.589.335	6.951.051	1.638.284	19,07
Τμήμα Ταχυδρομικών					
Υπηρεσιών	29.528.614	31.402.935	29.476.235	1.926.700	6,14
Τμήμα Οδικών Μεταφορών	66.892.549	62.842.549	50.194.883	12.647.666	20,13
Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών					
Υπηρεσιών	28.608.682	31.201.975	28.308.401	2.893.574	9,27
Υπουργείο Υγείας-Διοίκηση	217.939.821	213.809.527	194.693.740	19.115.787	8,94
Ιατρικές Υπηρεσίες και					
Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας	267.227.892	259.819.408	229.148.816	30.670.592	11,80
Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας	13.677.820	13.823.270	10.697.520	3.125.750	22,61
Οδοντιατρικές Υπηρεσίες	5.500.554	5.503.554	5.099.931	403.623	7,33
Φαρμακευτικές Υπηρεσίες	128.481.697	128.481.697	123.878.669	4.603.028	3,58
Γενικό Χημείο	8.913.263	8.913.263	7.946.754	966.509	10,84
ΟΛΙΚΟ	8.626.826.895	8.830.176.937	7.718.239.821	1.111.937.118	12,59

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΜΕΝΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 31^η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2010

Όπως αναφέρεται και στη σχετική παράγραφο του Μέρους 7 της παρούσας Έκθεσης, για σκοπούς ομοιομορφίας με τον πίνακα των Καθυστερημένων Εσόδων της Δημοσιονομικής Έκθεσης για το 2010, στον οποίο συμπεριλήφθηκαν για πρώτη φορά τόκοι και πρόστιμα που αφορούν στα καθυστερημένα έσοδα του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων (ΤΕΠ) ύψους €424,4 εκ., έχει ακολουθηθεί ο ίδιος χειρισμός/παρουσίαση και στην παρούσα Έκθεση. Ως εκ τούτου, στον πιο κάτω πίνακα έχει συμπεριληφθεί το πιο πάνω ποσό τόκων και προστίμων και επίσης έχει αναπροσαρμοστεί, όπως έγινε και στη Δημοσιονομική Έκθεση, το υπόλοιπο των καθυστερημένων εσόδων του ΤΕΠ για το έτος 2009 κατά €405,1 εκ., ώστε τα ποσά να είναι συγκρίσιμα.

Επίσης, στον παρόντα πίνακα συμπεριλαμβάνονται καθυστερημένοι φόροι ακίνητης ιδιοκτησίας των Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων ύψους €77,11 εκ. πλέον τόκοι και επιβαρύνσεις ύψους €76,85 εκ., όπως καταγράφονται στην Κατάσταση Καθυστερημένων Εσόδων κατά την 31.12.2010 που ετοίμασε το ΤΕΠ, την οποία ο Διευθυντής του ΤΕΠ απέστειλε στην Υπηρεσία μας στις 29.8.2011. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι σε επιστολή του Διευθυντή του ΤΕΠ, που συνοδεύει την πιο πάνω κατάσταση, αναφέρεται ότι το ποσό αυτό αποτελεί «τεχνικούς εσωτερικούς υπολογισμούς» του Τμήματος. Σημειώνεται επίσης ότι τα ίδια στοιχεία ο Διευθυντής του ΤΕΠ έδωσε και στη Γενική Λογίστρια ως καθυστερημένα έσοδα του Τμήματος για συμπερίληψη στη Δημοσιονομική Έκθεση όπου και περιλήφθηκαν, σημειώνοντας παράλληλα ότι το εν λόγω ποσό κατατάσσεται στα καθυστερημένα έσοδα «που δεν είναι πρακτικά εισπράξιμα», χαρακτηρίζοντάς το ως ποσό που προκύπτει από «εσωτερικούς τεχνικούς υπολογισμούς» του Τμήματος.

	Προηγούμενα έτη	2010	Σύνολο καθυστερημένων εσόδων	
	€	€	31.12.2010	31.12.2009
			€	€
ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ				
Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας	6.861.055	1.563.258	8.424.313	7.908.402
Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού ¹	5.954.670	1.639.101	7.593.771	7.184.972
Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας	4.445.442	1.488.907	5.934.349	5.299.064
Επαρχιακό Δικαστήριο Πάφου	2.970.766	1.539.977	4.510.743	3.408.772
Επαρχιακό Δικαστήριο Αμμοχώστου	1.575.351	679.357	2.254.708	1.938.974
Στρατιωτικό Δικαστήριο	243.055	66.500	309.555	300.656
NOMIKH YΠHPECΙΑ²	462	20.003	20.465	9.755
ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	268.698	17.800	286.498	309.347
ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ	3.410.568	139.604	3.550.172	3.495.589
Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού	43.627.271	1.998.745	45.626.016	43.947.789
Γραφείου Επιτρόπου Προστασίας				
Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα ³	26.217	-	26.217	26.217
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΜΥΝΑΣ⁴	33.358	-	33.358	37.858
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ				
ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ				
Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	95.650.261	30.293.740	125.944.001	116.533.392
Τμήμα Δασών	1.812.356	583.801	2.396.157	1.985.399
Τμήμα Γεωργίας	88.419	883.856	972.275	710.539
Υπηρεσία Μεταλλείων	105.084	-	105.084	105.084
Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	737.592	853.849	1.591.441	1.039.537
Τμήμα Αναδασμού	494.069	120.791	614.860	778.479
Άλλα Τμήματα/Υπηρεσίες				

¹ Ποσό ύψους €80.406 που αφορούσε σε καθυστερημένα έσοδα του 2009 δεν είχε καταχωριστεί από το Τμήμα εκ παραδρομής και διορθώθηκε το 2010.

² Αφορά μόνο σε επιδικασθέντα έξοδα εισπρακτέα από δημόσιους υπαλλήλους. Για τους ιδιώτες δεν έχει υποβληθεί κατάσταση.

³ Στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2009 δεν καταχωρίστηκαν υπόλοιπα γιατί δεν υποβλήθηκαν από το Τμήμα.

⁴ Ποσό ύψους €33.358 αφορά σε υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων προηγούμενων ετών του Υπουργείου Άμυνας που δεν είναι απόρρητης φύσης.

	Προηγούμενα έτη	Σύνολο καθυστερημένων εσόδων		
		2010	31.12.2010	31.12.2009
	€	€	€	€
Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών	-	-	-	13.226
Υπηρεσία Περιβάλλοντος	5.869	4.520	10.389	8.789
Τμήμα Αλιείας & Θαλάσσιων Ερευνών	-	8.654	8.654	-
Μετεωρολογική Υπηρεσία	730	1.245	1.975	5.681
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΕΩΣ				
Πυροσβεστική	-	-	-	5.182
Αρχηγείο Αστυνομίας ⁵	18.130	553.463	571.593	142.546
Αστ. Διεύθυνση Λευκωσίας	760	117.547	118.307	103.683
Αστ. Διεύθυνση Λεμεσού	9.817	53.713	63.530	28.229
Αστ. Διεύθυνση Λάρνακας	1.282	5.369	6.651	44.599
Αστ. Διεύθυνση Πάφου	2.507	6.830	9.337	7.968
Αστ. Διεύθυνση Μόρφου	-	10.175	10.175	749
Αστ. Διεύθυνση Αμμοχώστου	-	966	966	539
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ				
Υπηρεσίες Εμπορίου και Βιομηχανίας ⁶	717.469	673.056	1.390.525	1.302.862
Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη ⁷	2.205	-	2.205	2.479
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ				
Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου	410	69.961	70.371	22.211
Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας	5.394.246	3.600.749	8.994.995	6.833.945
Κέντρο Παραγωγικότητας ⁸	22.607	219.551	242.158	302.180
Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας	18.176	14.785	32.961	34.738
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ				
Υπουργείο	1.087.033	59.672	1.146.705	1.241.890
Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως ⁹	1.927.050	1.198.165	3.125.215	1.927.050
Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας	167.312	220.548	387.860	320.828
Επαρχιακή Διοίκηση Αμμοχώστου ¹⁰	18.071	37.224	55.295	28.881
Επαρχιακή Διοίκηση Λάρνακας ¹¹	514.545	232.890	747.435	596.256
Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού	97.671	87.017	184.688	127.305
Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου	33.858	36.226	70.084	66.638
Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας	7.306.553	2.021.688	9.328.241	8.780.414
Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως ¹²	4.999.563	472.857	5.472.420	5.382.673
Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών	-	-	-	6.311

⁵ Ποσό ύψους €19.217 που αφορούσε καθυστερημένα έσοδα του 2009 δεν είχε καταχωριστεί εκ παραδρομής από την Αστυνομία και διορθώθηκε το 2010.

⁶ Ποσό ύψους €2.817 δεν είχε καταχωριστεί εκ παραδρομής από το Υπουργείο στα καθυστερημένα έσοδα του 2009 και διορθώθηκε το 2010.

⁷ Τα καθυστερημένα έσοδα για το 2009 έχουν αναπροσαρμοστεί από €10.402.480 σε €2.480. Η διαφορά αφορά σε καθυστερημένα έσοδα που είχαν υπολογιστεί από το Τμήμα σε λανθασμένη βάση.

⁸ Ποσό ύψους €78.019 είχε καταχωριστεί εκ παραδρομής στα καθυστερημένα έσοδα του 2009 από το Τμήμα και διορθώθηκε το 2010.

⁹ Το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2009, που καταχωρίστηκε στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2009, ήταν €1.943.592, ενώ το αντίστοιχο ποσό, όπως στάληκε από το Τμήμα, ανέρχεται σε €1.927.050.

¹⁰ Στο σύνολο των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2009 δεν περιλήφθηκαν, εκ παραδρομής του Τμήματος, ποσά ύψους €943. Το ποσό διορθώθηκε το 2010.

¹¹ Το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2009, όπως στάληκε από το Τμήμα και καταχωρίστηκε στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2009, ήταν €463.832, ενώ το αντίστοιχο που καταχωρίστηκε στην Ετήσια Έκθεση για το 2010 ανέρχεται σε €596.256. Η διαφορά προέκυψε από τον εντοπισμό διαφορών οι οποίες διορθώθηκαν.

¹² Κατά τη διάρκεια του 2010 διαγράφηκαν διοικητικά πρόστιμα, τα οποία παρουσιάζονταν στο υπόλοιπο του έτους 2009, συνολικού ύψους €8.347.457. Η διαφορά διερευνάται από το Τμήμα.

	Προηγούμενα έτη €	2010 €	Σύνολο καθυστερημένων εσόδων	
			31.12.2010 €	31.12.2009 €
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ				
Υπουργείο	-	-	-	98
Στατιστική Υπηρεσία	-	-	-	39
Κυβερνητικό Τυπογραφείο	-	13.545	13.545	-
Τμήμα Τελωνείων ¹³	6.859.977	978.668	7.838.645	10.707.421
Υπηρεσία Φ.Π.Α. ¹⁴			220.871.993	200.146.864
Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων ¹⁵				
Φόρος Κληρονομιών			4.153.871	4.508.595
Φόρος Εισοδήματος			345.824.192	357.728.570
Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών			61.907.975	65.214.393
Φόρος Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμος 24/80			88.553.305	84.891.752
Έκτακτη Εισφορά			6.605.334	6.658.197
Φόρος Εισοδήματος Παρακρατηθείς (Ρ.Α.Υ.Ε.)			34.768.964	33.453.336
Έκτακτη Εισφορά για την Άμυνα			59.286.981	69.949.942
Άλλοι Φόροι ¹⁶			2.383.157	3.359.927
Τόκοι και Πρόστιμα			424.387.343	405.068.567
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ				
	412.004	340.112	752.116	820.532
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ				
Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας	24.438.227	668.682	25.106.909	28.014.303
Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας	1.027.395	433.494	1.460.889	1.244.694
Τμήμα Δημοσίων Έργων	841.694	395.576	1.237.270	1.016.951
Τμήμα Αρχαιοτήτων	-	43.440	43.440	2.736
Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών	82.279	1.529.135	1.611.414	1.565.221
Τμήμα Οδικών Μεταφορών ¹⁷	34.879	344.194	379.073	38.255
Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών	246.866	2.202	249.068	415.346
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ¹⁸				
	10.355.231	3.626.849	13.982.080	12.378.398
	234.949.110	59.972.057	1.543.664.282	1.509.541.814

¹³ Στα υπόλοιπα του 2009, όπως παρουσιάζονται στις Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας για τα έτη 2009 και 2010, παρουσιάζεται διαφορά ύψους €293.662 που οφείλεται σε διορθώσεις που προέκυψαν κυρίως από διαγραφές και μειώσεις οφειλών και από λανθασμένες καταχωρίσεις και παραλήψεις καταχωρίσεων οφειλών, οι οποίες διορθώθηκαν από το Τμήμα.

¹⁴ Δεν μπορεί να γίνει διαχωρισμός των καθυστερημένων εσόδων του 2010 από εκείνα των προηγούμενων ετών.

¹⁵ Δεν μπορεί να γίνει διαχωρισμός των καθυστερημένων εσόδων του 2010 από εκείνα των προηγούμενων ετών.

¹⁶ Δεν περιλαμβάνει ποσό €948.769, το οποίο οφείλεται από τους Τουρκοκύπριους.

¹⁷ Περιλαμβάνεται ποσό €344.029, το οποίο αφορά σε οφειλές για οχήματα για τα οποία οι εγγεγραμμένοι ιδιοκτήτες δεν ανανέωσαν την άδεια κυκλοφορίας για τρία συνεχόμενα χρόνια, οπότε τα οχήματα σύμφωνα με τον Ν145(Ι)/2006, διαγράφηκαν κατά τη διάρκεια του 2009. Σημειώνεται ότι δεν έχει υπολογιστεί το οφειλόμενο ποσό για τα οχήματα που διαγράφηκαν κατά τη διάρκεια του 2010.

¹⁸ Ποσό ύψους €2.308, που αφορά στο 2009, δεν είχε καταχωριστεί εκ παραδρομής του Υπουργείου και διορθώθηκε στις αρχές του 2010. Στο ποσό δεν συμπεριλαμβάνονται τα υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων του Νοσοκομείου Λάρνακας και του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, αφού δεν ετοιμάστηκε κατάσταση καθυστερημένων εσόδων για το 2010.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

	Εγκεκριμένες θέσεις για το 2010	Συμπληρωμένες θέσεις στις 31.12.2010	Κενές θέσεις
Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο	3	2	1
Υπουργικό Συμβούλιο	12	12	-
Βουλή των Αντιπροσώπων	116	80	36
Γραφείο Προγραμματισμού ¹	70	65	6
Ανώτατο Δικαστήριο	28	23	5
Επαρχιακά Δικαστήρια	256	230	26
Δικαστήρια Ελέγχου Ενοικιάσεων	3	3	0
Στρατιωτικό Δικαστήριο	2	1	1
Οικογενειακά Δικαστήρια	10	10	0
Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών	3	3	0
Νομική Υπηρεσία ²	136	115	14
Ελεγκτική Υπηρεσία	109	102	7
Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας	1	1	-
Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως	24	20	4
Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού	18	8	10
Γραφείου Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα	1	1	-
Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών	60	56	4
Γενικό Λογιστήριο	275	206	69
Υπουργείο Άμυνας			
Διοίκηση	113	80	33
Κυπριακός Στρατός	4.343	3.030	1.313
Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος			
Διοίκηση	10	8	2
Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών	104	67	37
Τμήμα Γεωργίας	449	338	111
Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	232	178	54
Τμήμα Δασών	334	277	57
Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων ³	358	262	88
Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως	62	43	19
Μετεωρολογική Υπηρεσία	73	58	15
Τμήμα Αναδασμού	83	67	16
Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών	72	58	14
Υπηρεσία Μεταλλείων	14	13	1
Υπηρεσία Περιβάλλοντος	48	28	20

¹ 1 θέση υπεράριθμη.² 7 θέσεις καταργήθηκαν.³ 8 θέσεις Βοηθών Αρχιεπιστατών, έχουν καταργηθεί.

	Εγκεκριμένες θέσεις για το 2010	Συμπληρωμένες θέσεις στις 31.12.2010	Κενές θέσεις
Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως			
Διοίκηση	19	16	3
Φυλακές	404	323	81
Αστυνομία	4.597	4.508	89
Πυροσβεστική Υπηρεσία	743	724	19
Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού			
Υπηρεσίες Εμπορίου και Βιομηχανίας	221	148	73
Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη	89	67	22
Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων			
Διοίκηση	2	-	2
Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων	41	30	11
Τμήμα Εργασίας ⁴	107	92	13
Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων ⁵	342	300	39
Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας ⁶	494	367	119
Κέντρο Παραγωγικότητας ⁷	45	34	10
Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο ⁸	31	25	-
Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας ⁹	86	72	13
Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου	25	18	7
Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες	26	6	20
Υπουργείο Εσωτερικών			
Διοίκηση	151	78	73
Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως	289	225	64
Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως	1	1	-
Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας	848	729	119
Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών	101	97	4
Πολιτική Άμυνα	39	26	13
Υπουργείο Εξωτερικών			
Διοίκηση	41	24	17
Εξωτερικές Υπηρεσίες	214	198	16
Υπουργείο Οικονομικών			
Διοίκηση	68	66	2
Τμήμα Τελωνείων ¹⁰	445	337	107
Φόρος Προστιθέμενης Αξίας	274	259	15
Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων ¹¹	355	322	29
Στατιστική Υπηρεσία ¹²	121	100	21
Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών	105	75	30

⁴ 2 θέσεις καταργήθηκαν με τον Ν.51(ΙΙ)/2010.

⁵ 3 θέσεις καταργήθηκαν με τον Ν.51(ΙΙ)/2010.

⁶ 8 θέσεις υπό κατάργηση (επεξήγηση στο εδάφιο 40/ οι πρώτες 8 θέσεις που θα κενωθούν καταργούνται).

⁷ 1 θέση καταργήθηκε με τον Ν.51(ΙΙ)/2010.

⁸ 6 θέσεις καταργήθηκαν με τον Ν.51(ΙΙ)/2010.

⁹ 1 θέση καταργήθηκε με τον Ν.51(ΙΙ)/2010.

¹⁰ 1 θέση καταργήθηκε.

¹¹ 4 θέσεις καταργήθηκαν.

¹² 2 θέσεις καταργήθηκαν.

	Εγκεκριμένες θέσεις για το 2010	Συμπληρωμένες θέσεις στις 31.12.2010	Κενές θέσεις
Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού	49	41	8
Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης	13	10	3
Κυβερνητικό Τυπογραφείο	91	81	10
Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής	209	126	83
Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού			
Διοίκηση	512	392	120
Εκπαίδευση	11.112	10.896	216
Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων			
Διοίκηση	5	1	4
Δημόσια Έργα	427	322	105
Τμήμα Αρχαιοτήτων	86	46	40
Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας ¹³	308	227	82
Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας	82	56	26
Τμήμα Ελέγχου	7	7	0
Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών	405	322	83
Τμήμα Οδικών Μεταφορών	135	97	38
Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών	107	98	9
Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών	21	13	8
Υπουργείο Υγείας			
Διοίκηση	3.158	2.709	449
Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας	1.108	818	290
Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας	91	67	24
Οδοντιατρικές Υπηρεσίες	83	70	13
Φαρμακευτικές Υπηρεσίες	151	140	11
Γενικό Χημείο	91	72	19
Άλλες Υπηρεσίες:			
Γενικό Διοικητικό Προσωπικό	373	366	7
Γενικό Γραμματειακό Προσωπικό	2.445	2.220	225
Γενικό Βοηθητικό Προσωπικό	220	184	36
ΟΛΙΚΟ	39.035	34.093	4.903

¹³ Στις 41 θέσεις των Βοηθών Λειτουργών Αεροπορικών Κινήσεων υπηρετούσαν 10 υπεράριθμοι στις 31.12.2010.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΤΟΥΣ ΔΗΜΩΝ

Δήμος	Έτος ελέγχου	Έσοδα		Έξοδα		Πλεόνασμα/(έλλειμμα)		Υποχρεώσεις			
		Τρέχον έτος €	Προηγ. έτος €	Τρέχον έτος €	Προηγ. έτος €	Τρέχον έτος €	Προηγ. έτος €	Μακροπρόθεσμες		Βραχυπρόθεσμες	
								Τρέχον έτος €	Προηγ. έτος €	Τρέχον έτος €	Προηγ. έτος €
Λευκωσία	2009	33.301.315	31.497.993	32.627.952	28.753.385	673.363	2.744.608	66.054.634	69.502.871	8.672.941	5.168.748
Λευκωσία	2010	33.324.188	33.301.315	30.238.713	32.627.952	3.085.475	673.363	70.615.530	66.054.634	10.377.511	8.672.941
Λεμεσού	2009	45.281.476	40.732.695	56.363.088	50.008.647	-11.081.612	-9.275.952	100.567.552	97.392.837	14.513.455	14.388.928
Λεμεσού	2010	45.713.893	45.281.476	53.438.246	56.363.088	-7.724.353	-11.081.612	111.572.294	100.567.552	17.389.742	14.513.455
Λάρνακας	2009	21.128.949	18.797.245	26.218.362	24.062.742	-5.089.413	-5.265.497	105.395.737	99.027.231	4.439.997	3.530.575
Πάφου	2009	20.347.143	21.339.734	19.963.593	18.673.704	383.550	2.666.030	58.254.261	58.424.531	7.824.013	7.251.949
Πάφου	2010	19.666.912	20.347.143	18.621.601	19.963.593	1.045.311	383.550	55.266.054	58.254.261	9.015.713	7.824.013
Αθηνών*	2008	2.371.759	2.418.479	3.419.244	2.870.095	-1.047.485	-451.616	-	-	-	-
Αθηνών	2009	2.796.095	2.371.759	2.378.719	3.419.244	417.376	-1.047.485	2.816.803	-	514.329	-
Αραδίππου	2009	7.877.377	7.262.798	7.347.637	6.510.990	529.740	751.808	8.431.073	8.138.206	3.778.724	4.594.704
Παραλιμνίου	2009	15.766.039	14.310.500	13.820.243	12.444.715	1.945.796	1.865.785	12.452.272	12.452.307	1.880.122	1.268.963
Αγίου Αθανασίου	2009	4.825.246	4.641.773	4.378.441	4.843.291	446.805	-201.518	16.278.338	16.401.406	2.814.482	3.845.300
Λατσίων	2009	6.287.960	6.078.939	6.299.326	5.653.863	-11.366	425.076	21.672.456	21.402.522	6.462.460	5.936.460
Λακατάμιας	2009	10.453.840	9.698.494	11.093.937	10.289.862	-640.097	-591.368	27.163.052	27.526.241	3.699.818	1.979.350
Έγκωμης	2009	6.829.003	6.049.727	6.449.396	5.899.373	379.607	150.354	3.786.322	3.965.490	2.740.317	2.638.833
Αγλαντζιάς	2009	7.948.099	6.776.820	7.394.370	6.965.619	553.729	-188.799	29.511.400	29.787.963	1.107.500	976.000
Αγίου Δομετίου	2009	5.274.772	4.698.341	5.298.011	4.792.231	-23.239	-93.890	9.607.996	9.482.195	1.377.262	1.315.090
Στροβόλου	2009	22.037.924	19.784.590	18.719.869	16.351.099	3.318.055	3.433.491	61.721.410	63.402.199	5.156.958	5.305.966
Κάτω Πολεμιδιών	2009	5.817.906	5.491.436	5.861.187	5.365.757	-43.281	125.679	6.773.108	7.195.266	6.737.550	6.605.235
Γερμασόγειας	2009	7.582.053	6.864.584	7.197.249	7.438.400	384.804	-573.816	15.516.716	15.892.558	1.980.031	1.302.694
Δερύνειας	2009	3.207.950	2.723.590	1.963.318	1.808.971	1.244.632	914.619	8.917.407	8.067.618	240.409	205.087
Αγίας Νάπας	2009	10.477.738	10.408.746	10.398.905	10.745.176	78.833	-336.430	15.903.259	16.799.132	9.514.659	8.107.823
Αγίας Νάπας	2010	10.416.533	10.477.738	10.806.669	10.398.905	-390.136	78.833	15.201.400	15.903.259	10.691.394	9.514.659
Ιδαλίου	2009	5.397.821	5.035.044	3.601.447	4.322.675	1.796.374	712.369	6.793.180	6.771.205	404.474	372.981

* Ο Δήμος Αθηνών κατά το 2008 ετοίμασε τελικούς λογαριασμούς εισπράξεων και πληρωμών, οι οποίοι απεικονίζουν μόνο την ταμειακή κατάσταση.

Σημ.: Δεν παρουσιάζονται στοιχεία, όσον αφορά στον Δήμο Γεροσκήπου, ο οποίος δεν υπέβαλε στην Υπηρεσία μας τις οικονομικές καταστάσεις των ετών 2005 μέχρι 2010 για έλεγχο. Επίσης, δεν περιλαμβάνονται στοιχεία, όσον αφορά στον Δήμο Πέγειας, που δεν υπέβαλε στην Υπηρεσία μας τις οικονομικές καταστάσεις των ετών 2008 μέχρι 2010, καθώς και των Δήμων Πόλης Χρυσοχούς και Μέσα Γειτονιάς, των οποίων οι οικονομικές καταστάσεις δεν είχαν ελεγχθεί μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης. Αναφέρεται επίσης ότι δεν παρουσιάζονται στοιχεία για τον Δήμο Λευκάρων, καθότι κατά τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των ετών 2009 και 2010 εντοπίστηκαν σοβαρά λάθη και ζητήθηκε όπως ετοιμαστούν νέες οικονομικές καταστάσεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ΔΑΝΕΙΑ ΔΗΜΩΝ

Δήμος	Έτος ελέγχου	Ολικό		Οφειλή Δήμου		Οφειλή Κυπρ. Δημοκρατίας		Καθυστερήσεις έτους	
		Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Οφειλή Δήμου	Οφειλή Κυπρ. Δημοκρατίας
		€	€	€	€	€	€	€	€
Λευκωσίας	2009	34.204.464	36.098.211	23.709.007	25.602.754	10.495.457	10.495.457	0	0
Λευκωσίας	2010	39.284.896	34.204.464	28.789.439	23.709.007	10.495.457	10.495.457	0	0
Λεμεσού	2009	75.088.415	74.352.959	60.016.363	59.280.907	15.072.052	15.072.052	7.195.262	0
Λεμεσού	2010	75.582.472	75.088.415	60.510.420	60.016.363	15.072.052	15.072.052	7.851.835	0
Λάρνακας	2009	93.715.915	92.891.536	61.196.043	61.898.564	32.519.872	30.992.972	0	0
Πάφου	2009	49.474.611	48.476.297	31.716.484	30.370.735	17.758.127	18.105.562	0	0
Πάφου	2010	48.389.520	49.474.611	30.683.452	31.716.484	17.706.068	17.758.127	0	0
Αθηνών	2008	2.866.226	5.137.501	2.866.226	5.137.501	0	0	0	0
Αθηνών	2009	2.822.043	2.866.226	2.822.043	2.866.226	0	0	0	0
Αραδίππου	2009	7.107.021	7.147.964	1.258.844	1.299.787	5.848.177	5.848.177	0	0
Παραλιμνίου	2009	12.452.272	12.452.307	7.218.027	7.054.839	5.234.245	5.397.468	0	0
Αγίου Αθανασίου	2009	14.655.770	14.744.643	4.123.004	4.195.060	10.532.766	10.549.583	0	0
Λατσιών	2009	20.094.526	19.637.357	7.230.058	9.605.472	12.864.468	10.031.885	0	0
Λακατάμιας	2009	25.122.938	25.467.050	6.712.478	6.768.104	18.410.460	18.698.946	0	0
Έγκωμης	2009	2.932.614	3.662.005	1.293.804	1.671.028	1.638.810	1.990.977	0	0
Αγλαντζιάς	2009	29.024.182	29.301.941	12.979.789	13.161.168	16.044.393	16.140.773	0	0
Αγίου Δομετίου	2009	9.992.702	10.003.082	5.012.727	5.061.610	4.979.975	4.941.472	0	0
Στροβόλου	2009	61.271.852	63.619.762	25.520.096	32.641.597	35.751.756	30.978.165	0	0
Κάτω Πολεμιδιών	2009	5.665.647	5.642.473	1.016.491	963.276	4.649.156	4.679.197	0	0
Γερμασόγειας	2009	14.014.287	14.921.001	7.173.860	7.945.947	6.840.427	6.975.054	0	0
Δερύνειας	2009	8.053.407	8.067.618	1.566.366	1.569.020	6.487.041	6.498.598	0	0
Αγίας Νάπας	2009	17.522.165	18.327.523	7.438.870	7.981.558	10.083.295	10.345.965	0	0
Αγίας Νάπας	2010	16.794.404	17.522.165	6.969.858	7.438.870	9.824.546	10.083.295	0	0
Ιδαλίου	2009	6.522.080	6.526.875	761.939	761.941	5.760.141	5.764.934	0	0

Σημ.: Δεν παρουσιάζονται στοιχεία, όσον αφορά στον Δήμο Γεροσκήπου, ο οποίος δεν υπέβαλε στην Υπηρεσία μας τις οικονομικές καταστάσεις των ετών 2005 μέχρι 2010 για έλεγχο. Επίσης, δεν περιλαμβάνονται στοιχεία, όσον αφορά στον Δήμο Πέγειας, που δεν υπέβαλε στην Υπηρεσία μας τις οικονομικές καταστάσεις των ετών 2008 μέχρι 2010, καθώς και των Δήμων Πόλης Χρυσοχούς και Μέσα Γειτονιάς, των οποίων οι οικονομικές καταστάσεις δεν είχαν ελεγχθεί μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης. Αναφέρεται επίσης ότι δεν παρουσιάζονται στοιχεία για τον Δήμο Λευκάρων, καθότι κατά τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των ετών 2009 και 2010 εντοπίστηκαν σοβαρά λάθη και ζητήθηκε όπως ετοιμαστούν νέες οικονομικές καταστάσεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΔΗΜΩΝ

Δήμος	Έτος ελέγχου	Υπαλληλικό προσωπικό								Εργατικό προσωπικό								Δαπάνες προσωπικού προς έξοδα	
		Μόνιμοι		Έκτακτοι		Δαπάνες μόνιμου προσωπικού*		Μέσος όρος δαπανών		Τακτικοί		Έκτακτοι/ εποχιακοί		Δαπάνες τακτικών εργατών*		Μέσος όρος δαπανών			
		Τρέχον έτος	Προηγ έτος	Τρέχον έτος	Προηγ έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ έτος	Τρέχον έτος	Προηγ έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ έτος	Τρέ- χον έτος	Προηγ έτος
						€	€	€	€					€	€	€	€	%	%
Λευκωσίας	2009	176	178	13	7	8.992.086	8.662.521	51.091	48.666	324	326	13	17	9.405.289	8.463.351	29.029	25.961	58	60
Λευκωσίας	2010	194	176	20	13	9.530.010	8.992.086	49.124	51.091	320	324	15	13	9.288.496	9.405.289	29.027	29.029	64	58
Λεμεσού	2009	408	419	15	9	20.234.062	18.778.182	49.593	44.817	2	8	37	56	32.976	255.257	16.488	31.907	48	53
Λεμεσού	2010	385	408	21	15	19.915.424	20.234.062	51.728	49.593	1	2	54	37	25.446	32.976	25.446	16.488	51	48
Λάρνακας	2009	107	107	15	16	5.772.632	5.373.187	53.950	50.217	222	224	25	25	5.792.749	5.249.769	26.093	23.436	62	63
Πάφου	2009	82	82	10	5	4.051.462	3.734.727	49.408	45.545	142	139	11	5	3.962.840	3.886.090	27.907	27.957	42	42
Πάφου	2010	82	82	12	10	4.117.136	4.051.462	50.209	49.408	149	142	8	11	4.124.371	3.962.840	27.680	27.907	46	42
Λευκάρων	2009	3	3	3	2	134.146	82.770	44.715	27.590	6	6	13	3	158.471	145.147	26.412	24.191	-	-
Λευκάρων	2010	5	3	3	3	204.453	134.146	40.891	44.715	6	6	21	13	180.043	158.471	30.007	26.412	-	-
Αθηνών**	2008	8	5	3	5	251.765	188.785	31.471	37.757	8	7	0	0	183.211	136.295	22.901	19.471	-	-
Αθηνένου	2009	11	8	6	3	340.871	251.765	30.988	31.471	12	8	0	0	238.935	183.211	19.911	22.901	26	-
Αραδίππου	2009	25	25	0	0	1.116.477	1.016.468	44.659	40.659	41	35	10	11	1.096.228	866.374	26.737	24.754	32	32
Παραλιμνίου	2009	34	30	4	4	1.563.108	1.372.930	45.974	45.764	116	109	11	16	3.264.539	2.746.066	28.143	25.193	36	35
Αγίου Αθανασίου	2009	34	32	2	2	1.570.596	1.432.273	46.194	44.759	34	35	0	6	857.444	700.817	25.219	20.023	56	44
Λατσιών	2009	26	20	2	6	1.426.359	1.210.498	54.860	60.525	53	44	14	14	1.457.455	1.198.984	27.499	27.250	48	44
Λακατάμιας	2009	41	33	2	4	1.941.528	1.769.427	47.354	53.619	84	80	5	8	1.898.258	1.626.346	22.598	20.329	36	34
Έγκωμης	2009	32	26	1	1	1.553.187	1.213.766	48.537	46.683	77	76	37	25	2.060.934	1.939.086	26.765	25.514	64	57
Αγλαντζιάς	2009	28	21	6	3	1.394.676	1.128.178	49.810	53.723	54	43	45	36	1.304.502	1.083.453	24.157	25.197	43	37
Αγίου Δομετίου	2009	18	18	7	7	946.548	926.545	52.586	51.475	46	46	8	9	1.222.478	1.173.543	26.576	25.512	49	51
Στροβόλου	2009	81	76	23	9	3.803.208	3.604.143	46.953	47.423	192	184	30	28	4.888.209	4.264.776	25.459	23.178	49	50
Κάτω Πολεμιδιών	2009	32	27	3	5	1.379.578	1.188.852	43.112	44.032	19	15	24	25	561.501	433.520	29.553	28.901	37	35

Δήμος	Έτος ελέγχου	Υπαλληλικό προσωπικό								Εργατικό προσωπικό								Δαπάνες προσωπικού προς έξοδα	
		Μόνιμοι		Έκτακτοι		Δαπάνες μόνιμου προσωπικού*		Μέσος όρος δαπανών		Τακτικοί		Έκτακτοι/ εποχιακοί		Δαπάνες τακτικών εργατών*		Μέσος όρος δαπανών			
		Τρέχον έτος	Προηγ έτος	Τρέχον έτος	Προηγ έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ έτος	Τρέχον έτος	Προηγ έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ έτος	Τρέ- χον έτος	Προηγ έτος
						€	€	€	€					€	€	€	€	%	%
Γερμασόγειας	2009	30	29	1	1	1.178.437	1.050.678	39.281	36.230	45	37	14	16	1.467.440	1.270.756	32.610	34.345	37	36
Δερύνειας	2009	9	7	0	1	365.597	307.894	40.622	43.985	7	7	2	1	161.724	146.388	23.103	20.913	28	26
Αγίας Νάπας	2009	25	26	2	2	1.268.202	1.103.772	50.728	42.453	75	79	68	75	1.965.043	1.782.407	26.201	22.562	43	39
Αγίας Νάπας	2010	25	25	1	2	1.320.792	1.268.202	52.832	50.728	76	75	83	68	2.052.367	1.965.043	27.005	26.201	42	43
Ιδαλίου	2009	14	13	3	3	623.087	520.102	44.506	40.008	13	13	0	0	351.884	298.793	27.068	22.984	27	20

* Στον όρο δαπάνες περιλαμβάνονται οι απολαβές, τα διάφορα επιδόματα και οι εργοδοτικές εισφορές.

** Ο Δήμος Αθηνών κατά το 2008 ετοίμασε τελικούς λογαριασμούς εισπράξεων και πληρωμών, οι οποίοι απεικονίζουν μόνο την ταμειακή κατάσταση.

Σημ.: Δεν παρουσιάζονται στοιχεία, όσον αφορά στον Δήμο Γεροσκήπου, ο οποίος δεν υπέβαλε στην Υπηρεσία μας τις οικονομικές καταστάσεις των ετών 2005 μέχρι 2010 για έλεγχο. Επίσης, δεν περιλαμβάνονται στοιχεία, όσον αφορά στον Δήμο Πέγειας, που δεν υπέβαλε στην Υπηρεσία μας τις οικονομικές καταστάσεις των ετών 2008 μέχρι 2010, καθώς και των Δήμων Πόλης Χρυσοχούς και Μέσα Γειτονιάς, των οποίων οι οικονομικές καταστάσεις δεν είχαν ελεγχθεί μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ (ΠΡΩΗΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΣ) ΠΟΥ ΕΛΕΓΧΘΗΚΑΝ ΤΟ 2010

Πρώην Συμβούλιο Βελτιώσεως	Έτος Ελέγχου	Προϋπολογισμός εσόδων τρέχοντος έτους €	Προϋπολογισμός δαπανών τρέχοντος έτους €	Υπερβάσεις €	Έσοδα		Δαπάνες		Πλεόνασμα / (Έλλειμμα)		Ταμειακά διαθέσιμα στις 31/12 τρέχοντος έτους €	Υποχρεώσεις στις 31/12 τρέχοντος έτους €	Καθυστερημένα έσοδα στις 31/12 τρέχοντος έτους €
					Τρέχοντος έτους €	Προηγούμενου έτους €	Τρέχοντος έτους €	Προηγούμενου έτους €	Τρέχοντος έτους €	Προηγούμενου έτους €			
Γέρι	2009	1.364.733	1.803.500	380.007	1.395.714	1.266.376	1.434.493	1.080.242	(38.779)	186.134	789.101	272.621	93.482
Δρομολαξιά	2009	1.315.000	1.310.700	529.292	1.793.757	1.295.563	1.839.992	1.331.322	(46.235)	(35.759)	(30.300)	540.831	78.559
Ζύγι	2009	436.160	503.050	108.088	441.995	391.555	511.444	363.486	(69.449)	28.069	197.356	11.330	80.004
Κίτι	2009	1.985.464	1.952.285	426.770	2.540.035	2.171.894	2.379.055	1.697.309	160.980	474.585	2.345.429	2.490.882	259.458
Κόρνος	2009	1.052.978	1.066.753	124.045	699.454	668.348	856.237	569.817	(156.783)	98.531	453.146	1.670.973	75.504
Μενεού	2010	488.186	498.849	140.638	629.399	484.165	604.494	505.776	24.905	(21.611)	44.293	151.223	156.980
Κάθηκας	2008	537.919	537.919	51.397	340.956	233.506	285.666	310.559	55.290	(77.053)	115.380	682.563	27.009
Κελοκέδαρα	2008	114.160	126.105	124.965	396.575	190.663	238.475	118.837	158.100	71.826	356.133	36.019	0
Κούκλια	2008	2.810.094	2.810.094	283.877	2.151.331	1.491.452	1.441.982	1.148.428	709.349	343.024	2.428.838	9.035	0
Λυσός	2009	264.170	264.170	85.514	144.717	203.731	247.344	160.151	(102.627)	43.580	114.507	30.355	8.908